"Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 6 қарашадағы № 327 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2024 жылғы 7 қарашада № 35340 болып тіркелді

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығына (нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8424 болып тіркелген) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

кіріспесі мынадай редакцияда жазылсын:

""Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 14) тармақшасына және Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес, **БҰЙЫРАМЫН:**";

1-тармақта:

5) тармақша алып тасталсын;

8) тармақша жаңа редакцияда жазылсын:

"8) осы бұйрыққа 219 - 323-3 - қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұн бойынша бастауыш білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;";

10) тармақша жаңа редакцияда жазылсын:

"10) осы бұйрыққа 385 - 390-4 - қосымшаларға сәйкес ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларға арналған жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары;";

көрсетілген бұйрыққа 219 - қосымша осы бұйрыққа 1 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 2 - қосымшаға сәйкес 219-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 220-қосымша осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 4 - қосымшаға сәйкес 220-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 227 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 228 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 229 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 231 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға

міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 232 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 239 - қосымша осы бұйрыққа 5 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 6 - қосымшаға сәйкес 239-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 240 - қосымша осы бұйрыққа 7 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 8 - қосымшаға сәйкес 240-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 247 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

24 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"24. "Математика" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 0-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 160 сағат;

1) 1-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 165 сағат;

1) 2-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағат;

1) 3-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағат;

1) 4-сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағат.";

көрсетілген бұйрыққа 248 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің

мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 249 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 250 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 253 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

256 және 257 қосымшалар алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 260 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

көрсетілген бұйрыққа 263 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

266 қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 271 - қосымша осы бұйрыққа 9 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 10 - қосымшаға сәйкес 271-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 272 - қосымша осы бұйрыққа 11 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 12 - қосымшаға сәйкес 272-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 283 - қосымша осы бұйрыққа 13 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 14-қосымшаға сәйкес 283-1-қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 284 - қосымша осы бұйрыққа 15 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 16 - қосымшаға сәйкес 284-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 289 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Оқу бағдарламасы "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға

міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).";

294 – 312 қосымшалар алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 313 - 316 қосымшаларға осы бұйрыққа 17 – 20 қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

317 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 318 - 323 қосымшаларға осы бұйрыққа 21 - 26 қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 27 – 29 қосымшаларға сәйкес 323-1, 323-2 және 323-3 қосымшаларымен толықтырылсын;

324 – 364 қосымшалар алынып тасталсын;

367 – 380 қосымшалар алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 381 және 382 қосымшалар осы бұйрыққа 30 және 31 қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

383 және 384 қосымшалар алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 385 қосымша осы бұйрыққа 32 қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 386 қосымша осы бұйрыққа 33 қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

387 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 388 - қосымша осы бұйрыққа 34 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

389 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 390 - қосымша осы бұйрыққа 35 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 36 – 39 қосымшаларға сәйкес 390-1, 390-2, 390-3 және 390-4 - қосымшаларымен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 447 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 448 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 449 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптар үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 450 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 451 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 452 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Ым-ишараттық тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 453 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 454 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.
";

көрсетілген бұйрыққа 461 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптар үшін " Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 462 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 463 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 8-10 сыныптар үшін " Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 464 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін " Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 465 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 466 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін " Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 467 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптар үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 474 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 475 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 476 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 477 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 478 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

479 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 480 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Қалдық көру қабілетін

сақтау және дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 481 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 482 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 483 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 484 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 491 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 492 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 493 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 494 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

495 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 496 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 497 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 498 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 505 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 506 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 507 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 508 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 509 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 510 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 511 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 518 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін " Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

8 және 9 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Математика пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер, зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды жүзеге асыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптеріне негізделген.

9. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың түзете-дамытушы бағыты оқу және оқыту әрекетінің арнайы әдістері мен тәсілдері арқылы қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, төмен танымдық белсенділік, ойлаудың жалпылау және абстракциялау қызметтерінің әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуындағы ауытқулар ескеріледі. Оқушылармен жұмыс барысында олардың еліктеу қабілеттері және көрнекі-әрекеттік ойлауының сақтау мүмкіндіктеріне сүйенеді. Математиканы оқыту, білім алушылардың қабылдау, есте сақтау, сөйлеу және ойлау сияқты психикалық қызметтерін дамыту үшін жағдайлар жасайды. Басталған жұмысты соңына дейін аяқтау, күш жетерлік қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестікті көрсету біліктілігін қалыптастыруға болады.";

14 және 15 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"14. Арнайы педагогикалық басқарудың қажеттілігі принципі. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқу-танымдық әрекеті қиындатылған кезде педагог оқу тапсырмасының табысты орындалуын қамтамасыз ету үшін білім алушылардың әрекетінің жетілмеген компоненті қызметін атқарады. Зияты зақымдалған білім алушыларға математиканы оқыту процесінде арнайы педагогикалық басқарудың психологиялық негізі ретінде П.Я. Гальпериннің ақыл-ой әрекетін сатылы қалыптастыру теориясы алынады.

15. Педагогикалық міндеттер математиканы оқыту процесін ұйымдастыруда арнайы әдістемелік принциптер негізінде шешіледі. Зияты зақымдалған білім алушыларға жаңа материал аз көлемде беріледі, бұл абстрактілі математикалық ұғымдардың мәнін түсіну бойынша жеткіліксіз зияткерлік ресурстарымен, білім алушылардың зияткерлік қажудың жоғары болуымен шартталады.";

21 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"21. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылар қалыптастырылатын ұғымдарды басқа, ұқсас, қарама-қарсы ұғымдардан айрықшалайтын маңызды белгілерін анықтауда қиналады және ұғымдарды ұқсастыруға бейім болады. Оқыту

процесінде педагог салыстыру, теңестіру және қарама-қарсы қою тәсілдерін қолданып, жаңа материалды меңгерудегі олқылықтардың алдын алады.";

23, 24, 25, 26 және 27 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"23. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау процесіне қойылатын талаптар ізгіліктендіру идеяларына сәйкес қабылданған.

24. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың математика пәні бойынша оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары, мақсатты тұжырымдауға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру және бағалауын ұйымдастырудағы бірыңғай тәсілдерді жүзеге асыруға бағытталған.

25. Бағалаушы құралдар ретінде біліктер мен дағдыларды қалыптастыруға арналған тапсырмалар мен жаттығулар алынады. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқыту нәтижелерін бағалауда тестілеу қолданылмайды.

26. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелері білім беру процесі барысында бағаланады. Педагогтар жүйелі түрде бақылаушы бағалаушы әрекеттерді жүзеге асырады.

27. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақта), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.";

34 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"34. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған математика курсының негізі, натурал сандар, бөлшектер мен негізгі шамалардың арифметикасын құрайды. Оқу курсының концентрлік құрылымы оқытылған материалға қайта оралу, олқылықтардың орнын толтыру, білім алушылардың білімдерін қайталау, тереңдету және жүйелеуді қарастырады.";

37 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"37. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың даму және оқу материалдарын жеке түр мен көлемде меңгеру құқығын жүзеге асыра отыра мұғалім әр тақырып пен тараудың оқытылуына қажет сағаттар санын өздігінен анықтай алады. Оқу материалының келесі тақырыбына өту негіздемесі ретінде бірінші және екінші типологиялық топтардың бағдарламалық материалын меңгеруі алынады. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға әр сыныптың материалын толық көлемде меңгеру талабы қойылмайды."

50 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"50. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы " Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы " Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптардағы " Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 519 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін " Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

4, 5, 6 және 7 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"4. Пән бойынша оқыту процесін ұйымдастырудың педагогикалық әдіс-тәсілдері арнайы педагогиканың принциптеріне сәйкес орындалады:

1) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың дайындығы, даму ерекшеліктері және деңгейіне білім беру жүйесінің бейімділік принципі;

2) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту процесінің түзете-дамытушылық бағыты олардың мүмкіндіктері мен білім алудағы ерекше қажеттіліктерін ескере отырып оқыту әрекетінің арнайы әдіс-тәсілдерімен қамтамасыз етіледі;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік икемсіздігін төмендету немесе оны еңсеруді болжайды. Білім алушылардың өмірлік дағдысы және әлеуметтік өмірде қалыпты өмір сүруге қажетті арнайы жұмыстар қарастырылады. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың қарапайым компьютерлік сауаттылықты меңгеруі олардың заманауи қоғам өміріне әлдеқайда табысты енуіне және әлеуметтік дамуына жағдай жасайды;

4) оқытудағы әрекеттік тәсіл зияты зақымдалған білім алушылардың жеке даму ерекшеліктерін ескере отырып білім беру құрылымының негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық қағидаларына негізделеді. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жеке дамуы оларға тиімді қызметті (оқыту және заттық-тәжірибелік) ұйымдастырумен анықталатынын мойындауға негізделеді;

5) оқытудың практикалық бағыттылығы өтілген материал мен енді өтілетін материал және білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасындағы тығыз байланысты

болжайды, тәжірибелік-бағдарлау міндеттерін шешу үшін бірінші реттік мағынаға ие білік пен дағдыларын қалыптастыруға негізделеді;

6) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға қатысты сараланған және жеке ықпал ету тәсілі бағдарламаның мазмұнын әртүрлі меңгеру мүмкіндігімен сипатталатын ерекшеліктерін ескеруді болжайды және оқу материалын меңгеру біліктілік пен дағды, алған білімнің сапасында көрініс табады. Зияты зақымдалған оқушыларды оқыту процесі В.В. Воронкова бойынша 4 типологиялық топтың негізінде жүзеге асады. Білім алушылардың әр типологиялық тобы үшін педагог оқыту материалдарының қиындығын ескере отырып мүмкіндіктеріне сай іріктеп алады. Сонымен қатар оқыту жұмысының қарқыны, білім алушылардың әрекетті өздігінен орындау деңгейі, оқытудың әдіс-тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топқа бөлу шартты әрі жылжымалы түрде болады. Сараланған тәсіл оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқыту-танымдық және тәжірибелік қызметін арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлаудың аналитикалық және жалпылама қызметінің әлсіздігіне байланысты. Зияты зақымдалған білім алушылардың даму заңдылықтары мен сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін біле отырып, педагог оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін бағыттайды.

5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың информатика бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымдамаға негізделген және оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау мен тексеруді ұйымдастырудың бірегей тәсілдерін жүзеге асыруға бағытталған.

6. Зияты зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асады. Оқыту бағдарламасын меңгерудің нәтижелері сыныпта тікелей мұғалімнің қатысуымен оқыту үдерісі барысында бағаланады, педагог бақылап бағалау әрекетін жүйелі түрде жүзеге асырады.

7. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (әр сабақта), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүргізіледі.";

28 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"28. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы " Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы " Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша ";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы " Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 520 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 - сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 - сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген." ;

5 – қосымша жаңа редакцияда жазылсын:

"5. "Айналадағы әлем" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің жүзеге асырылуы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.";

11 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"11. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік принципі. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушы дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір баланың танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін ескере отырып, педагог білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процессті басқара алады.";

16 және 17 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"16. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асады. Оқыту бағдарламасын меңгерудің нәтижелері сыныпта тікелей мұғалімнің қатысуымен оқыту процесі барысында бағаланады. Педагог бақылап бағалау әрекетін жүйелі түрде жүзеге асырады.

17. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (әр сабақта), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүргізіледі.";

34 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"34. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-сыныбы үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына

сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5 – сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 - сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 – сыныбы үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 521 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген." ;

5 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"5. "Жаратылыстану" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы оқу әрекетінің арнайы әдістері және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлау қызметінің жалпылау және абстракциялаудың әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі ескеріледі. Білім алушылармен жұмыс барысында еліктеу қабілеттері және сақталған көрнекі-әрекеттік ойлау мүмкіндіктеріне сүйенеді. Тірі және өлі табиғат туралы қалыптасқан түсініктері білім алушылардың мынадай психикалық қызметтерін: қабылдау, есте сақтау, сөйлеу және ойлауды дамыту үшін жағдай жасайды. Бастаған жұмысты аяғына дейін жеткізу, күш жетерлік қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестік көрсете білуі сияқты тұлғалық қасиеттері қалыптастырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормалары мен өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

3) оқытудағы әрекеттік тәсіл оқыту процесінде педагогтың басшылығымен оқу материалын ұғынуға жағдай жасайтын заттық-тәжірибелік әрекет қолдануды қарастырады. Заттық-тәжірибелік әрекет жоғары психикалық қызметтердің сенсомоторлық негізін дамытады (қабылдау, сөйлеу, ойлау), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін қалпына келтіреді, сонымен қоса білім, біліктер мен дағдыларды меңгеруге мүмкіндік береді. Оқу пәнінің мазмұнын меңгеру білім алушылардың бақылау жүргізуі, зертханалық және тәжірибелік жұмыстарды орындауы , тәжірибелер жүргізуі және экскурсияларға қатысуын қарастырады;

4) саралау және жекелеу тәсілі білім алушылардың оқу материалын меңгеру кезінде көрініс табатын вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған және алған білімі, біліктері мен дағдыларының сапасына әсер етеді. Білім беру процесі 4 типологиялық топты (В.В. Воронкова бойынша) қосатын педагогикалық топтастыру негізінде іске асырылады. Білім алушылардың әрбір типологиялық тобына педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Оқу жұмысының жылдамдығы , білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

5) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділігінің төмендігі, ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған.";

8, 9, 10 және 11 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың "Жаратылыстану" пәні бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада берілген мақсаттылыққа бағытталып, білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру және бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді жүзеге асыруға бағытталған.

9. Бағалау тәсілдері оқыту мақсаттарына сәйкес дағдылардың көмегімен қалыптастырылған тапсырмалар мен жаттығулар болып табылады. Зияты зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелерін бағалау кезінде тестілеу қолданылмайды.

10. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бағалайды. Педагог жүйелі түрде бақылаушы бағалау әрекеттерін атқарады.

11. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асады.";

33 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"33. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 522 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

5 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"5. География бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы оқу әрекетінің арнайы әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі. Ойлау процестерінің енжарлығы, танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлау қызметінің жалпылау және абстракциялау әлсіздігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі ескеріледі. Тірі және өлі табиғат туралы түсініктерін қалыптастыру білім алушыларда қабылдау, есте сақтау, сөйлеу,ойлау психикалық қызметтердің дамуына жағдай жасайды. бастаған жұмысты аяқтау, шамасы жететін қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестік сияқты жеке қасиеттер қалыптастырылады;

2) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормаларын, өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

3) оқытудағы әрекеттік тәсіл оқыту процесінде педагогтың басшылығымен оқу материалын ұғынуға жағдай жасайтын заттық-тәжірибелік әрекет қолдануды қарастырады. Заттық-тәжірибелік әрекет жоғары психикалық қызметтердің

сенсомоторлық негізін дамытады (қабылдау, сөйлеу, ойлау), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін қалпына келтіреді, сонымен қоса білім, біліктер мен дағдыларды меңгеруге мүмкіндік береді. Оқу пәнінің мазмұнын меңгеру білім алушылардың бақылау жүргізуі, зертханалық және тәжірибелік жұмыстарды орындауы , тәжірибелер жүргізуі және экскурсияларға қатысуын қарастырады;

4) саралау және жекелеу тәсілі білім алушылардың оқу материалын меңгеру кезінде көрініс табатын вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған және алған білімі, біліктері мен дағдыларының сапасына әсер етеді. Білім беру процесі 4 типологиялық топты (В.В. Воронкова бойынша) қосатын педагогикалық топтастыру негізінде іске асырылады. Білім алушылардың әрбір типологиялық тобына педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Оқу жұмысының жылдамдығы , білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

5) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділігінің төмендігі, ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған.";

8, 9, 10 және 11 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың география бойынша оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

9. Бағалау тәсілдері оқыту мақсаттарына сәйкес дағдылардың көмегімен қалыптастырылған тапсырмалар мен жаттығулар болып табылады. Зияты зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелерін бағалау кезінде тестілеу қолданылмайды.

10. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен іске асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бақылаушы бағалау іс-әрекетін жүйелі түрде іске асырады.

11. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтық), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау.";

32 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"32. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларына арналған 6 -9 сыныптар үшін "Геграфия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-9 сыныптар үшін " География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 523 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген." ;

6 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"6. "Қазақстан тарихы" пәні зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың тұлғасын дамыту мен тәрбиелеу процесінде, білім алушылардың азаматтық позициясын қалыптастыруда, оларды патриотизм және өз Отаны, оның тарихын құрметтеу рухында тәрбиелеуде маңызды рөл атқарады.";

8 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Танымдық әрекетінің бұзылысына байланысты зияты зақымдалған білім алушыларға тарихи білімді игеру қиындығы деректер мен хронологиялық мәліметтердің көлемділігі, тарихи процестер мен оқиғалардың жаһаңдығымен байланысты, сондықтан олардың заңдылықтарын түсіну қиын.";

11, 12, 13 және 14 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"11. "Қазақстан тарихы" бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың даму және дайындық деңгейі мен ерекшеліктеріне білім беру жүйесінің бейімделу қағидасы;

2) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы олардың ерекше білім алу қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып оқу әрекетін арнайы әдістер және тәсілдермен қамтамасыз етеді;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды болжайды. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп

нормалары мен өмірлік дағдыларды білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл зияты зақымдалған білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Онымен қоса жеңіл түрде зияты зақымдалған тұлғаны дамыту оларға қолжетімді қызметті ұйымдастыру сипатымен (заттық-тәжірибелік және оқу) анықталады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты зерттелетін материал мен білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасында тығыз байланыс орнату, тәжірибелік-бағыттық тапсырмаларды шешуге арналған бастапқы мәнге ие білім мен икемдерді қалыптастыру қарастырылады;

6) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған білім беру процесі 4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады. Әрбір типологиялық топқа педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайды. Оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі төменгі танымдық белсенділігі және ойлау қызметінің талдау және жалпылау әлсіздігімен шартталған. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың дербес оқу-танымдық әрекеті, әсіресе 3 және 4 типологиялық топтар үшін қиындыққа ұшырағанда педагог оқу тапсырмасын табысты орындауды қамтамасыз ету үшін білім алушы әрекетінің жетілмеген компоненті қызметін алады. Арнайы педагог зияты зақымдалған білім алушының жалпы даму заңдылықтарын біле отырып сыныптың әрбір білім алушысының танымдық мүмкіндіктері, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық қызметтерін бағыттайды.

12. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктеріне баға беру ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Мұғалім Бағдарламаны меңгеру

нәтижелерін сабақтарда білім беру барысында бағалайды. Педагог бақылаушы бағалау әрекетін жүйелі түрде қолданады.

14. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде болады.";

18 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"18. Сипаттамалы бағалау даму мен оқытылғанның бар деңгейін ғана емес, онымен қоса білім алушымен жасалатын жұмыстың одан кейінгі қадамдарын анықтайды. Сипаттамалы баға білім алушылардың бойында дұрыс түрде өзін бағалаудың қалыптасуына ықпал етеді. Мұндай кезде білім алушыларды бір-бірімен салыстыруға болмайды. Білім алушының жетістіктерін өзінің бұған дейінгі табыстарымен салыстыруға болады. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға қатысты оқу жетістігі пайызы мен білім сапасын анықтау дұрыс емес.";

34 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"34. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-9 сыныптар үшін " Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 524 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін " Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 және 2 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. "Қоғам және құқық" оқу пәнінің мақсаты – зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың әлеуметтік бейімделуі үшін олардың құқықтық сауаттылығын көтеру, мемлекет заңдары мен қоғам нормаларын құрметтеу жолымен жағдайлар құру, өзінің азаматтық құқықтары мен міндеттерін жүзеге асыруға қажетті білім мен дағдыларды қалыптастыру.";

4, 5, 6 және 7 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

4. Берілген пән бойынша оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогика принциптеріне сәйкес жүзеге асырылады:

1) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың дамуы және дайындық деңгейі мен ерекшеліктеріне білім беру жүйесінің бейімделу принципі;

2) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың түзете-дамыту бағыттылығы олардың ерекше білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып оқу әрекетінің арнайы әдістері және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыттылығы тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Әлеуметтік өмірге қатысуға қажетті тәртіп нормалары, өмірлік дағдыларды зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың меңгеруі бойынша арнайы жұмыс қарастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Зияты жеңіл түрде зақымдалған тұлғаны дамыту қолжетімді әрекетті (пәндік-тәжірибелік және оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталатындығын мойындауға құрылады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты зерттелетін материал мен білім алушылардың тәжірибелік әрекеті арасында тығыз байланыс орнату, тәжірибелік-бағыттық тапсырмаларды шешуге арналған бастапқы мәнге ие білім мен біліктерді қалыптастыруды ұсынады;

6) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Білім беру процесі педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес оқу материалының мазмұнын таңдайтын 4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады.Оқу жұмысының қарқыны, зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқу-танымдық және практикалық әрекетке арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі төменгі танымдық белсенділігі және ойлау қызметінің талдау және

жалпылау әлсіздігіне байланысты. Педагог зияты зақымдалған білім алушының жалпы даму заңдылықтарын, сыныптың әрбір білім алушысының танымдық мүмкіндіктері мен оқытудың арнайы әдістемесін біле отырып білім алушылардың оқу-танымдық қызметтерін ұйымдастырады және бағыттайды.

5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқу материалын меңгеру нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада көрсетілген мақсатты тұжырымға негізделген және білім алушылардың оқу жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастыру кезінде бірыңғай тәсілдерді іске асыруға бағытталған.

6. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау ішкі бағалау тәсілдерімен жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін сабақтарда мұғалім білім беру процесі барысында бағалайды. Педагог жүйелі түрде бақылаушы бағалау әрекетін атқарады.

7. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту нәтижелілігін бағалау ағымдағы (әр сабақтың), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде болады.";

14 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"14. Әртүрлі әлеуметтік міндеттерді жүзеге асыруға қатысты білім алушылардың бойында прогностикалық дайындықты қалыптастыруға бағытталған жаттығуларды оқыту барысында қосу. Зияты зақымдалған білім алушыларға мүмкіндіктеріне қарай өзінің қалауы, істері мен әрекеттерінің салдарын болжауға оқыту қажет болып табылады. Түрлі практикалық жағдаяттарды сыныпта модельдеу барысында болжау (" егер мен тиянақты, нақты және анық сөйлесем, онда …", "егер мен лас болсам, не айтуды білмесем, онда …", "егер мен ақша алсам, оны тез жұмсасам, онда …") бойынша жаттығуларды қосылады. Осындай тәсілдер зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға өз қалауының салдарын түсініп, өзінің әрекеттері үшін жауапкершілікті сезінуге ықпалдасады.";

17 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"17. "Қоғам және құқық" пәні бойынша оқыту процесінің мазмұны оқыту мақсаттарының жүйесіне бағынышты және зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың алған білімдері, біліктері мен дағдыларын өздігінен еңбек ету және әртүрлі өмірлік жағдайларда қолдануға дайындықты қалыптастыруға бағытталған.";

19 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"19. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған "Қоғам және құқық " курсының мазмұнында құрылымы жеңілдетілген, көлемі анағұрлым қысқартылған және білімдер жүйесінің жалпылау деңгейі қарапайым бағдарлама берілген. Сонымен қатар, осы салаға тән білімдердің құрылымдық біртұтастығы сақталады.":

36 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"36. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 8-10 сыныптардағы "Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін " Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 8-10 сыныптар үшін " Қоғам және құқық" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

525 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 526 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

6 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"6. Бейнелеу өнері бойынша білім беруді ұйымдастыру арнайы педагогика принциптері негізінде жүзеге асырылады:

1) білім беру жүйесінің зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылар ерекшеліктеріне сай бейімделу принципі;

2) зияты жеңіл түрде зақымдалған балаларды оқытудың түзете-дамытушы бағыты олардың арнайы білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне сай арнайы әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы жүзеге асады;

3) оқытудың әлеуметтік-бейімдеу бағыты жеке тұлғалық әлеуметтік бейімделмеушіліктің деңгейін азайтуды қамтиды. Білім алушылармен арнайы әлеуметтендіру жұмыстары атқарылып, әлеуметтік мінез-құлық нормалары мен өмірлік маңызды дағдылар қалыптастырылады;

4) білім берудегі әрекеттік тәсіл зияты зақымдалған білім алушыларды тұлғалық тұрғыдан дамуы ерекшелігіне байланысты білім беру құрылымы мен оның негізгі заңдылықтарын ашатын психология ғылымының теориялық ережелеріне негізделеді. Онымен қоса зияты жеңіл түрде зақымдалған тұлғаны дамыту оларға қолжетімді қызметті ұйымдастыру сипатымен (заттық-тәжірибелік және оқу) анықталады;

5) оқытудың тәжірибелік бағыты – оқытылатын материал мен тәжірибенің тығыз байланысы білім алушылардың тәжірибеге бағытталған тапсырмаларды орындаулары үшін қажетті білім және дағдыларды меңгеруі арқылы беріледі;

6) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға саралау және жекелеу тәсілі олардың бағдарлама мазмұнын игеру мүмкіндіктерінің біртекті еместігі, оқу материалдарын игеру кезінде көрінетін және алынған білім, дағды мен біліктер сапасына ықпал ететін вариативті типологиялық ерекшеліктердің болуымен олардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескеруді болжайды. Зияты зақымдалған білім алушыларға арналған білім беру процесі педагог білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес күрделілігі мен көлемінің қолжетімділігін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдайтын 4 типологиялық топ (В.В. Воронкова бойынша) негізінде жүзеге асады. Оқу жұмысының жылдамдығы, білім алушының дербестік дәрежесі, оқыту әдістері мен тәсілдері түрленеді. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы. Саралау тәсілі оқытуды жекешелендірумен толықтырылады;

7) оқыту-танымдық және тәжірибелік қызметін арнайы педагогикалық басшылық ету қажеттілігі танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлаудың аналитикалық және жалпылама қызметінің әлсіздігіне байланысты. Педагог зияты зақымдалған білім алушылардың даму заңдылықтары мен сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін біле отырып, оқытудың арнайы әдістемесін ұйымдастырады және білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін бағыттайды.";

8, 9 және 10 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Зияты жеңіл түрде зақымдалған балалардың оқу материалдарын меңгеруі нәтижелерін бағалау нормалары бағдарламада берілген мақсаттарға сай айқындалады және білім алушылардың оқу жетістіктерінтексеру мен бағалауда бірегей тұғырды жүзеге асыруға бағытталған.

9. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білімді меңгеру дәрежесін педагог сабақ барысында тек ішкі бағалау құралдарымен тексереді. Бағдарламаны меңгеру нәтижелері білім беру үдерісі кезінде мұғаліммен бағаланады.

10. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқуының тиімділігін бағалау ағымдағы (сабақта), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.";

24 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

24. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Бейнелеу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 527 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

7 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"7. "Музыка" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің жүзеге асырылуы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.";

9 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"9. Білім алуда ерекше қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді. Заттық-тәжірибелік әрекет зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыны дамытудың, оқу және музыкалық әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше өтемдік құралы болып табылады.";

15 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"15. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды музыкалық мәдениетке тәрбиелеу жұмысы олардың ұлттық мәдениетке деген жағымды қатынасын қалыптастырумен бірге жүргізу үшін мұғалімі сабақ мазмұнына келесілерді қосады:

1) өз республикасының өмірін бейнелейтін Қазақстан композиторларының шығармашылық мұрасын зерделеу;

2) жеке және музыкалық аспаппен орындалатын халық әндері мен күйлерін зерделеу;

3) қазақ халық аспаптарының (домбыра, қобыз, сыбызғы) дыбысталуының тембрлік ерекшеліктерін зерделеу.";

23 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"23. Дыбыстаудағы кемшіліктер, сондай-ақ сөздік қорының кедейлігі зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға тән ерекшелік болып табылады, ал бұл оларға мәтіннің мағынасын түсінуге және меңгеруге бөгет жасайды. Бағдарламада анық және нақты дыбыстау, сондай-ақ сөзбен жүйелі жұмыс (түсініксіз сөздерді және жеке айтылымдарды түсіндіру) жүргізу қарастырылған.";

36 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"36. Осы бағдарламадағы оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша шамамен бөлінген, мұғалім білім алушылардың меңгеру ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Зияты зақымдалған білім алушының жеке темпте, көлемде дамуға және оқу материалын меңгеруге құқысын жүзеге асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты меңгеруге қажетті сағат санын өздігінен анықтайды. Әр сыныптағы оқу алдында өтілген материалды қайталаудан басталады.";

39 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"39. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Музыка " пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 528 - қосымша осы бұйрыққа 40 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 529 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 және 2 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (

бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. "Жалпы еңбекке даярлау" пәні зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың мүдделері мен психофизикалық мүмкіндіктерін есепке ала отырып, оларды болашақ кәсіпті саналы түрде, өздігінен таңдауға дайындау мақсатында оқу жоспарына ендірілген.";

4 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"4. Оқыту білім беру ұйымының мүмкіндіктеріне қарай бірнеше бағытта жүргізіледі . Әрбір еңбек түрі бойынша 5-6 сыныптарда орындауға жоспарланған жұмыс көлемі үлкен емес. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың қызығушылықтары, икемділіктері мен қабілеттері зерттеледі, әр білім алушымен келесі кезеңде кәсіптік оқыту еңбектің қандай түрінде жүргізілетіні анықталады.";

6 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"6. "Жалпы еңбекке даярлау" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.";

8 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның "жетекші әрекет" түсінігіне негізделеді. Заттық-тәжірибелік әрекет зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыны дамытудың, оқу және еңбек әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше өтемдік құралы болып табылады.";

11 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"11. Өткен материалдарды үнемі қайталау және бекіту қажеттілігі зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқыған білімі мен дағдыларын жылдам ұмытып қалатындықтарымен түсіндіріледі. Әр сабақта қайталау үшін уақыт бөлінеді.";

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Сабақтарда АКТ келесі мақсаттарда қолданылады:

1) көрнекілік пішіндегі және сөйлеу тілінің көмегімен қандай да бір заттық мазмұннан еркін өтіп, тікелей бақылаудан жасырын және кез келген қажетті күрделі белгілік пішіндегі танымдық нысандарды үлгілеу, бір тәсілден басқасына көшу;

2) зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушының өзінің әрекетін шынайы және кешеуілдетілген уақыт түзімінде талдауы үшін көзбен көруге болатын қосымша динамикалық тірек құру; топтық оқыту жағдайындағы жекеленген өнімдік әрекеттену мүмкіндігімен қамтамасыз ету; жекеленген сапалы оқыту мүмкіндігін кеңейту.";

20 және 21 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"20. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизим идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектептік оқуының табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

21. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың қол еңбегі бойынша оқу материалдарын меңгеру нәтижелерін бағалау нормасы мақсатты тұжырымдауға негізделген және білім алушылардың оқудағы жетістіктерін тексеру мен бағалауды ұйымдастырудағы біріңғай тәсілдемені жүзеге асыруға бағытталған.";

23 және 24 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"23. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Бағдарламаны жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

24. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақтағы), мерзімдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.";

37 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"37. Осы бағдарламадағы оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша шамамен бөлінген, мұғалім білім алушылардың меңгеру ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушының жеке қарқында, көлемде дамуға және оқу материалын меңгеруге құқысын жүзеге асыра отырып, мұғалім әр тақырыпты меңгеруге қажетті сағат санын өздігінен анықтайды. Әр сыныптағы оқу алдында өтілген материалды қайталаудан басталады.";

40 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"40. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы келесі редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 530 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін "Кәсіби еңбекке баулу" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

5 - 16 тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды еңбекке оқыту – олардың өмірде өз орындарын табуға, әлеуметтік ортаға бейімделуіне ең қолайлы құрал және жағдай болып табылады. Білім алушыларды еңбекке баулу оқуын тиімді ұйымдастыру, медициналық көрсетілімдер мен қарсы көрсетелімдері, еңбек нарығының қазіргі жай-күйіне сәйкес ұсынылған кәсіптердің қолжетімділігі ескеріле отырып, бастапқы кәсіптік даярлықты немесе кәсіптік-техникалық білімді алу үшін жағдай жасалуын қамтамасыз етеді.

6. "Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер арнайы педагогиканың қағидаларына негізделіп, зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруды жүзеге асырады.

7. Еңбекке оқытудың барлық кезеңдерінде зияты зақымдалған білім алушыларға білім берудің үздіксіздігі мен өзара байланысын қамтитын сабақтастық қағидасы: кіші мектеп жасынан орта мектеп жасына дейін.

8. Еңбектің жекеленген түрлері мен оның құрамына енетін оқу пәндерінің ішкі өзара байланысы мен өзара тәуелділігінің болуын қамтамасыз ететін білім берудің мазмұнының тұтастығы қағидасы.

9. Оқу-еңбек іс-әрекеті барысында зияты зақымдалған білім алушылардың дамуындағы кемшіліктерді барынша түзетуді қамтитын коррекциялық бағыттылық қағидасы.

10. Оқу-еңбек іс-әрекетінің мазмұнын және тұлғалық жетістіктердің нәтижелерін анықтайтын білім алушылардың жас ерекшеліктерін ескеру қағидасы.

11. Әртүрлі әлеуметтік ортада мінез-құлықтың адекватты тәсілдерін, білім алушылардың адамгершілік ұғымдарын және түсініктерін (жағымды/жағымсыз; жақсы/ жаман) қалыптастыруға бағытталған тәрбиелік оқыту қағидасы.

12. Оқытылатын материал мен білім алушылардың практикалық іс-әрекетінің арасындағы тығыз байланыстарды орнатуды қамтитын практикалық бағыттылық қағидасы; ең алдымен практикалық мәні бар міндеттерді шешуге бағытталған білім мен қабілеттерін қалыптастыруды болжайды.

13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың өздеріне қолжетімді еңбек іс-әрекетінің барлық түрлерін, танымдық және оқу іс-әрекетінің әдістері мен тәсілдерін, коммуникативті іс-әрекет пен нормативті мінез-құлықтың әдістері мен тәсілдерін меңгеру мүмкіндігін қамтамасыз ететін іс-әрекетті қалыптастыруға бағыттылық қағидасы.

14. Оқу жағдаятында, меңгерген білімдер, біліктіліктер, дағдылар мен қатынастарды әртүрлі өмірлік жағдайларда қолдана алу қағидасы - бұл өз кезегінде білім алушылардың өзбетімен бағдарлауға және шынайы өмірдегі белсенді еңбек іс-әрекетіне даярлығын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

15. Зияты зақымдалған білім алушылардың алуан түрлі топтарының психикалық дамуының ерекшеліктерін ескеру қағидасы.

16. Бағдарлама әзірлеу негізіне дифференциалды және әрекеттік тәсілдер алынды.

1) дифференциалды тәсіл білім берудің мазмұнын меңгеру мүмкіндіктерінің әртектілігінде көрінетін білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін есепке алуды қамтиды. Оқу бағдарламаларын құрастыруда дифференциалды тәсілді қолдану, білім алушыларға дамудың жеке-дара әлеуетін жүзеге асыру мүмкіндігін беріп, мазмұнның алуан түрлілігін қамтамасыз етеді;

2) әрекеттік тәсіл білім алушылардың тұлғасының даму спецификасын есепке алып, білім берудің құрылымын және негізгі заңдылықтарды ашатын психология ғылымының теориялық қағидаларына негізделеді. Білім берудегі әрекеттік тәсіл зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың тұлғасының дамуы, олардың өздеріне қолжетімді іс-әрекетін ұйымдастырудың сипатымен анықталуын тануға құрылады (заттық-практикалық және оқу іс-әрекеті). Білім берудегі әрекеттік тәсілді жүзеге асырудың негізгі құралы ретінде, білім алушылардың білім беру мазмұнын меңгеруін қамтамасыз ететін танымдық және заттық-практикалық іс-әрекетті ұйымдастыру процесі ретінде оқыту алынады.";

27 және 28 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"27. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау, тек ішкі бағалау құралдары арқылы жүзеге асырылады. Бағдарламаны меңгеру нәтижелерін мұғалім сабақтарда білім беру процесінің барысында тікелей бағалайды. Зияты зақымдалған білім алушылармен біртұтас педагогикалық процесс құрылатын, арнайы педагогиканың қағидаларына– "диагностика және коррекциялық-дамытушы жұмыстың бірлігіне" сүйеніп, педагогтар жүйелі түрде оқу жылының қорытындысы бойынша білім алушылардың жетістіктері мен даму мониторингін және бағалаушы бақылаушы әрекеттерді жүзеге асырады.

28. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелерін бағалау, ағымдық бағалау, бақылау және қорытынды бағалау түрінде жүзеге асырылады.";

32 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"32. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту бағдарламасын меңгеру нәтижелері, қорытынды түрінде білім берудің аяқталу сәтінде бағаланады.";

36 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"36. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың көпшілігі үшін минималды деңгей міндетті болып саналады. Еңбек бойынша жекеленген білім алушылардың осы деңгейдегі жетістігінің болмауы, олардың Бағдарламаның осы нұсқасы бойынша білім алуына кедергі болып табылмайды. Егер білім алушы пәндік нәтижелерді меңгерудің минималды деңгейіне жетпегенде, онда психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес берудің ұсынысы және ата-аналардың келісімімен (заңды өкілдері) білім алушы жеке бағдарлама бойынша оқытуға көшіріледі.";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 1-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 1-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Тігін ісі" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 2-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 2-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Ағаш ұстасы" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 3-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 3-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Сылау-сырлау ісі" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 4-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 4-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Слесарлық іс" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 5-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 5-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Аяқ киім ісі" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 6-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 6-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Картонаж-мұқаба ісі" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 7-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 7-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Гүл өсіру және көгалдандыру" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 8-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 8-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Кіші медицина қызметкері" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 9-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 9-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Ас үй жұмысшысы" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 10-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 10-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Аула сыпырушы" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 11-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 11-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Көкөніс өсірушілік және жеміс өсірушілік" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 12-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 12-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Ауылшаруашылық еңбегі. Мал шаруашылығы және құс шаруашылығы" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 13-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 13-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Омарташылық" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 14-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 14-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Тоқу. Кестелеу" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 15-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 15-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Кіші қызмет көрсетуші" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

"Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша негізгі орта білім беру деңгейіндегі 7-9 (10) сыныптағы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 16-қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

""Кәсіби еңбекке баулу" пәні бойынша 7-10 сыныптағы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына 16-қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 7-10 сыныптар үшін " Кәсіби еңбекке баулу. Көркем еңбек" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 531 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

5 және 6 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды дене тұрғысынан тәрбиелеу ақыл-ой, адами, эстетикалық және еңбекке тәрбиелеудің барлық формалары бойынша мәселелерді кешенді түрде шешеді (сабақтар, қозғалыстық ойындар, дербес қозғалу белсенділігі).

6. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың танымдық қызметі және жүйке-психикалық, соматикалық, дене дамуы жағдайының ерекшеліктерін есепке ала құрастырылған.";

8 және 9 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Қозғалыстарды игеру мүмкіндігі білім алушының өз денесін сезіне алуына, өз денесінің әрбір бөлікгінің қызметі мен мүмкіндіктерін түсінуіне байланысты. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылар өз денесінің құрылымын, қозғалыстардың негізгі бағыттарын, кеңістіктік бағытталуын сезінуді үлкен қиыншылықпен меңгереді.

9. "Бейімделген дене шынықтыру" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері оны жүзеге асыру зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білім алуда айрықша қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогиканың принциптерге негізделген.";

17 және 18 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"17. Педагог білім алушылардың оқу-танымдық қызметін ұйымдастырады және бұл процесті басқарады. Зияты зақымдалған білім алушылардың оқу-танымдық қызметі қиындық тудыранда педагог оқу тапсырмаларын сәтті орындауды қамтамасыз ету үшін білім алушының жетілмеген оқу қызметін өзіне алады.

18. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың дене тәрбиесімен айналысу әрекетінің ерекшелігі – шамадан тыс қозғалыс белсенділігі, белсенді эмоционалды күш, сабақ пен қоршаған ортаға қатысты негативті қатынаста болуы.";

23 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"23. Бейімделген дене шынықтыру сабақтарын өткізу спорттық залы "швед тосқауылымен" жарақтандырылады. Спорттық залдың жабдықталуы дамуында түрлі бұзылыстары бар білім алушыларына арналған арнайы бейімделген құралдардың болуын, талап етеді, соның ішінде тренажерлар, арнайы велосипедтер (ортопедиялық құралдарымен), жалаушалар; арқаннан жасалған жылан- жол (ұзындығы 2,0 м, диаметр 6 см); әр түрлі төсеніште жолдар; алмалы-салмалы ойыншықтар (алынып-салынатын бөліктерімен); ұзындығы мен түстері әртүрлі ленталар (25 х 3 см, 12 х 3 см, 8 х 25 см, 2

х 25 см); массаж шығыршықтары, валиктер, доптар (диаметр 5, 6, 7, 8, 9, 10, 55, 65, 75 см); дұрыс тыныс алуды қалыптастыруға арналған құралдар мен материалдар; полифункционалды ойынжабдықтары, жұмсақ ірі модульдер.";

36. Оқу мақсаттарын пайдалану ыңғайлылығы үшін кодтар қойылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім мен бөлімше, төртінші сан оқу мақсаттарының тізімін көрсетеді. Мысалы, 6.1.2.1: "6"-сынып, "1.2" - бөлім, бөлімше; " 1" - оқу мақсаттарының тізімдемесі.

37. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Қозғалыс қызметтері" бөлімі:

1-кесте

38. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 532 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 және 2 – тармақтар жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Оқу пәнінің мақсаты зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жалпы және дене дамуындағы, жалпы және сөйлеу тілдік қимыл-қозғалыстағы, эмоциялық-ерік аясындағы кемшіліктерді түзетуге; жеке тұлғалық жағымды қасиеттері (достық пейілді, тәртіптілікті, ұжымшылдықты) дарытуға, эстетикалық тұрғыдан тәрбиелеуге көмектесу.";

4 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"4. "Түзету ырағағы" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.";

6 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"6. Түзете дамыту бағыттылық принципі оқу әрекетін арнайы әдіс-тәсілдермен қамтамасыз етеді. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың сенсорлық ақпараттарды қабылдау және өңдеу жылдамдылығының баяулығы, танымдық белсенділігінің төмендігі және танымдық қызығушылығының әлсіздігі, қоршаған орта туралы білімі мен түсінігінің шектеулілігі, сөйлеу тілі дамуының кешеуілдеуі, тәртіпті еркін реттеу қабілетінің дамымауы, қимыл-қозғалыстағы және қимыл-қозғалысты үйлестірудегі кемшіліктер есепке алынады.";

8 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"8. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік принципі. Арнайы педагог зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушы дамуының жалпы заңдылығын, сыныптағы әрбір білім алушының танымдық мүмкіндігін, арнайы педагогикалық көмек тәсілдерін біле отырып, білім алушылардың оқу-танымдық әрекетін ұйымдастырып қана қоймай, сонымен бірге, бұл процесті басқара алады.";

10 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"10. Осы бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жас және психофизикалық даму ерекшеліктерін есепке ала отырып құрылған.

18 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:";

"18. Бағдарламадағы оқу материалы шоғырландыру қағидасының негізінде құрамдастырылған, бұл зияты зақымдалған білім алушыларда дағдыларды қалыптастырудың шынайы қиындықтарын есепке алуға мүмкіндік береді. Оқытудың әрбір жылында музыкалық-ритмикалық қимылдарды қайталау, бекіту және әдеттендіру үшін мүмкіндік тудырылады. Әрбір оқу жылында музыкалық-ырғақтық қимылдарды қайталауға, бекітуге және әдеттендіруге мүмкіндік тудырылады.";

30 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"30. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-6 сыныптардағы "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымшасының жоғарғы оң жақ бұрышы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша";

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-6 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

533 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 534 - қосымша осы бұйрыққа 41 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 534-1 - қосымша осы бұйрыққа 42 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 535 - қосымша осы бұйрыққа 43 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 536 - қосымша осы бұйрыққа 44 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 537 - қосымша осы бұйрыққа 45 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

538 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 539 - қосымша осы бұйрыққа 46 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 540 - қосымша осы бұйрыққа 47 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 541 - қосымша осы бұйрыққа 48 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 542 - қосымша осы бұйрыққа 49 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 543 - қосымша осы бұйрыққа 50 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 544 - қосымша осы бұйрыққа 51 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 545 - қосымша осы бұйрыққа 52 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген бұйрыққа 546 - қосымша осы бұйрыққа 53 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 54 - қосымшаға сәйкес 546-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 547 - қосымша осы бұйрыққа 55 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 56 - қосымшаға сәйкес 547-1 қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 554 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

16 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"16. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаумен жүзеге асады.";

19 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"19. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

41 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"41. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4-сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 555 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген."
;

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаумен жүзеге асырылады.";

16 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"16. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

35 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"35. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін "Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Айналадағы әлем" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

556 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 557 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-3 сыныптар үшін " Қол еңбегі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-3 сыныптар үшін " Қол еңбегі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

5 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"5. "Қол еңбегі" пәні бойынша оқу процесін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдерінің іске асырылуы зияты зақымдалған білім алушылардың арнайы оқу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.";

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

31 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"31. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-3-сыныптар үшін "Қол еңбегі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-3 сыныптар үшін " Қол еңбегі" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 558 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 4-сыныбы үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 4-сыныбы үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаумен жүзеге асырылады.";

16 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"16. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

28 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"28. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 4-сыныбы үшін "Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 4-сыныбы үшін " Жалпы еңбекке даярлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 559 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалаумен жүзеге асырылады.";

16 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"16. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

35 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"35. Бағдарлама зияты жеңіл зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4-сыныптар үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 560 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Музыка және ән" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Музыка және ән" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген." ;

6 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"6. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды түзете-дамыта оқыту қағидасы арнайы әдістермен және оқу-әдістемелік тәсілдерімен қамтамасыз етіледі: үздіксіз қайталау, жаңа материалды меңгеру үшін арнайы жағдай жасау, міндетті түрде көрнекіліктерді қолдану, балалардың заттық-тәжирибелік іс-әрекетін кеңінен пайдалану, орындаған жұмыстарын баяндап отыруды талап ету, оқу әрекетінің әр қадамына басшылық ету."

15 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"15. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

33 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"33. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4-сыныптар үшін "Музыка және ән" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу

бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Музыка және ән" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

көрсетілген бұйрыққа 561 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

5 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"5. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың дене дамуының, моторикасының, соматикалық күйінің, жүйке-психикалық мәртебесі мен танымдық қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып құрастырылған.";

13 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"13. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

31 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"31. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4-сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

562 - қосымша алынып тасталсын;

көрсетілген бұйрыққа 563 – қосымшада:

тақырып жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы";

1 – тармақа жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.";

4 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"4. Бағдарлама зияты зақымдалған білім алушылардың дене дамуының, моторикасының, соматикалық күйінің, жүйке-психикалық мәртебесі мен танымдық қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып құрастырылған.";

12 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"12. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымдық (сабақ бойынша), кезеңдік (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде іске асырылады.";

29 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"29. Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4-сыныптар үшін "Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.";

ұзақ мерзімді жоспардың тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

"Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-4 сыныптар үшін " Түзету ырғағы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар";

осы бұйрыққа 57 - қосымшаға сәйкес 563-1 қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 564 - қосымша осы бұйрыққа 58 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 59 - қосымшаға сәйкес 564-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 565 - қосымша осы бұйрыққа 60 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 61 - қосымшаға сәйкес 565-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 573 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 575 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 576 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Дүниетану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 577 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 578 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 579 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 580 - қосымша осы бұйрыққа 62 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 63 - қосымшаға сәйкес 580-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 581 - қосымша осы бұйрыққа 64 - қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

осы бұйрыққа 65 - қосымшаға сәйкес 581-1 - қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 589 – қосымшада:

1 – тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 591 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 592 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Дүниетану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 593 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 594 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 595 – қосымшада:

1 – тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Емдік дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

осы бұйрыққа 66 - 67 қосымшаларға сәйкес 595-1 - 595-2 қосымшаларымен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 598 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінінің 0-4 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5- бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 600 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 601 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Дүниетану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 602 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 603 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5- бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 604 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5 -бабы, 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 608 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 609 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Дүниетану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 638 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6-сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 639 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Негізгі орта білім беру деңгейінің есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) 7-10 сыныптарна арналған "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (төменде– Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5 баптың 14) тармағына сәйкес құрастырылған.";

көрсетілген бұйрыққа 640 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

" 1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген."

көрсетілген бұйрыққа 641 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Негізгі орта білім беру деңгейінің есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) 7-10 сыныптарна арналған "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (төменде – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5 баптың 14) тармағына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 642 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтіндер) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10-сыныптар үшін "Химия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 643 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған негізгі орта білім беру деңгейінің (естімейтін) 5-9-сынып оқушыларына арналған "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 644 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

" 1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтіндер) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дүниежүзі тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 645 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтіндер) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9-10 сыныптар үшін "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 646 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтіндер) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 647 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 – сыныптар үшін "Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 648 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6-сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 649 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 650 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология " пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 651 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 652 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. "Химия" пәнінен есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 653 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5 – бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 654 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10-сыныптар үшін "

Дүниежүзі тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 655 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9-10 сыныптар үшін "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 657 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін " Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 658 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 659 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретінбілімалушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген";

көрсетілген бұйрыққа 660 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы типтік оқу бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармағына сәйкес әзірленді.";

көрсетілген бұйрыққа 661 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы типтік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 662 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10-сыныптар үшін "Химия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 663 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 664 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дүниежүзі тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағыүлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 665 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9-10 сыныптар үшін "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 666 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 667 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 668 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 670 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек - қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 671 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған (бұдан әрі - ТҚАБ) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 672 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология" пәнінен жаңартылған мазмұнды Үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5 бабының 14) тармағына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 673 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 674 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Химия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 675 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек- қимыл аппараты бұзылған (бұдан әры – ТҚАБ) білім алушыларға арналған 5-10 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 676 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек- қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дүниежүзі тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 677 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған (ары қарай-ТҚАБ) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9 сыныптарына "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасына сәйкес әзірленді.";

көрсетілген бұйрыққа 678 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 679 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұнды үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 680 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы

үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 681 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылысы бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6-сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 682 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "География" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 683 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 684 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 685 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі кемістігі бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Химия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасы на сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 686 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілініңкүрделі бұзылысы барбілім алушыларға арналған негізгі орта білім берудің 5-10 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған

мазмұндағы типтік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 687 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дүниежүзі тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағыүлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 688 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9-10 сыныптар үшін "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 689 – қосымшада:

1-тармақ жаңа редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 690 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10-сыныптар үшін "Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 698 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Математика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 699 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Алгебра" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.

көрсетілген бұйрыққа 700 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Геометрия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 701 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Информатика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес даярланған.";

көрсетілген бұйрыққа 702 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-6 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 703 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушылардың 7-10 сыныптарына арналған негізгі орта білім беру деңгейінің "Герграфия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 704 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Биология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 705 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Физика" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу

бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 706 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10-сыныптар үшін "Химия" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасы на сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 707 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Қазақстан тарихы" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 708 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Негізгі орта білім беру деңгейінің психикалық дамуы тежелген 5-10 сынып оқушыларына арналған "Дүниежүзілік тарих" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бап 14)-тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 709 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 9-10 сыныптар үшін "Құқық негіздері" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 710 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 7-10 сыныптар үшін "Технология" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 711 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы Үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасы на сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 712 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптар үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 713 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5 сыныптар үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 716 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған негізгі бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 717 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4-сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" оқу пәнінен жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының " Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 718 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 719 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті бұзылған (естімейтін) білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген .";

көрсетілген бұйрыққа 722 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін,кейінен естімей қалған) білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4-сыныптар үшін " Жаратылыстану" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 723 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Есту қабілеті зақымдалған (нашар еститін, кейін естімей қалған) білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен жаңартылған мазмұнды үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабының 14) тармақшасы на сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 724 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-сыныптар үшін "Айналамен таныстыру" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 725 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5-бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 728 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптар үшін "Музыка" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 729 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінінің 0-4 сыныптар үшін "Көркем еңбек" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.";

көрсетілген бұйрыққа 730 – қосымшада:

1-тармақ келесі редакцияда жазылсын:

"1. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінінің 0-4 сыныптар үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 5 бабы 14) тармақшасына сәйкес әзірленген.".

2. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің Инклюзивті және арнайы білім беру департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықты ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің Интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының оқу-ағарту вице-министріне жүктелсін

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі *Г. Бейсембаев*

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
1-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
219 - қосымша

Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №

348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Оқу бағдарламасы естімейтін білім алушылардың есту қабілетінің бұзылыстарына, жасына және жеке мүмкіндіктеріне сәйкес пәннің мазмұнын және білім, дағдылар мен қабілеттер көлемін айқындайтын білім беру және нормативтік құжат болып табылады.

3. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінің мақсаты – естімейтін білім алушылардың дактильді әліппені игеру үрдісі арқылы қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, сөйлеу тілін дамыту, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру.

4. Оқыту міндеттері:

1) білім алушыларда сөйлеу әрекетінің әртүрлі түрлерін қалыптастыру;

2) әріптерді, буындарды, сөздерді дұрыс дактильдеуге үйрету;

3) оқушылардың қалдық есту қабілетін қолдана және дамыта отырып, сөйлеуге, оқуға және жазуға үйрету;

4) буындар бойынша сөздерді оқу дағдыларын дамыту, тұтас сөздерді оқығанын түсіне отырып оқу;

5) қазақ әліпбиінің әріптерімен (баспа, бас және кіші әріптер) таныстыру;

6) оқу дағдыларын (толық сөзбен оқу, дұрыс, мәнерлі, жылдам және түсінікті оқу) және жазу дағдыларын (баспа және жазбаша әріптерді ажырату, қатесіз жазу, каллиграфия ережелерін сақтай отырып сауатты, таза жазу) қалыптастыру және жетілдіру;

7) сөйлеудің (дыбыстар, буындар, сөздер, сөйлемдер, мәтін) және орфографияның, тыныс белгілерінің бірліктері туралы түсінік қалыптастыру;

8) кітап пен оқуға деген қызығушылықты арттыру;

9) сөйлеу және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

10) сөздік қорын байыту және жинақтау, байланыстыра сөйлеу тілін дамыту;

11) рухани-адамгершілік қасиеттерді қалыптастыру, ана тіліне, мәдениетке, салт-дәстүрлерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу;

12) қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру (диалог кезінде басқа адамды есту және тыңдау қабілеті, диалогқа / әңгімеге қатысуға дайын болу);

13) білім алушыларда диалогтік және монологтық сөйлеудің негізгі дағдыларын қалыптастыру.

5. Түзете-дамыту міндеттері:

1) дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын дамыту;

2) ауызша сөйлеу тілін дамыту;

3) қалдық есту қабілетін пайдалану және дамыту арқылы оқу, жазу және сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

4) сөздік қорын байыту және жинақтау;

5) қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

6. Естімейтін білім алушылар сөйлеудің терең дамымауында, ауызша-логикалық ойлаудың қалыптаспауында, мнестикалық функциялардың төмендеуінде және танымдық белсенділікте көрінетін есту қабілетінің ауыр бұзылуына байланысты танымдық белсенділіктің бұзылуымен сипатталады. Естімейтін оқушының дамуы оның сөйлеу тілін меңгеруіне негізделген. Тілді ауызша, жазбаша, дактильді түрде игеру көрнекі-бейнелі ойлауды ауызша-логикалық ойлауға айналдыруға көмектеседі, мектеп білімін неғұрлым жетілдірілген негізде алуға мүмкіндік береді. Жалпы білім беру білімін қарым-қатынас құралы ретінде ауызша сөйлеуді меңгерумен бірлікте игере отырып, ауызша-логикалық ойлау дамиды, білім алушылардың танымдық мүмкіндіктері кеңейеді.

7. Оқыту үрдісінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар іске асырылады:

1) онтогенетикалық қағида мұғалімді тіл дамуының дұрыс болжамына бағыттайды, сөйлеуді дамыту үрдісін терең зерттеуді, қол жеткізілген деңгейді бағалауды анықтауды және оны нормамен байланыстыруды білдіреді;

2) іс-әрекет қағидасы ойын, танымдық және заттық-практикалық ұйымдастыру арқылы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген;

3) дамыта оқыту қағидасы баланың жақын даму аймағында оқу міндеттерін қоюды көздейді;

4) сараланған қыту қағидасы білім алушыларды деңгейлері мен қабілеттері бойынша оқытуды, критериалды бағалауды қолдауды көздейді;

5) жүйелілік қағидасы күрделі функционалды жүйе ретінде психикалық даму идеясына, тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттерге сүйенеді;

6) әлеуметтік бейімдеу бағыты қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

8. Сауаттылықты оқытудың негізі қарапайым оқудан күрделі оқу материалына дейінгі оқытудың жалпы дидактикалық талабы, сондай-ақ естімейтін оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекетінің ерекшеліктерін ескеру болып табылады:

1) дактильді сөйлеу естімейтін оқушылардың сауаттылығын игерудің негізі болып табылады, сөздің талдауы мен синтезін дамытуға, ауызша сөйлеуді, оқу мен жазуды қалыптастыруға, мотористикаға ықпал етеді;

2) негізгі грамматикалық ұғымдардың қалыптасуы дыбыстарды тану мен ажыратудан басталады;

3) естімейтін білім алушыларды оқыту кезінде оқытудың концентрлік әдісі қолданылады, соның арқасында ауызша сөйлеу материалының фонетикалық шеңбері едәуір кеңейеді;

4) естімейтін білім алушыларды оқытудың арнайы әдістемелерін пайдалана отырып оқу қызметін ұйымдастыру.

9. Оқытудың арнайы әдістері мен құралдары.

1) оқытудың барлық кезеңінде ұжымдық пайдаланудағы стационарлық немесе сымсыз дыбыс күшейткіш аппаратураны, жеке есту аппараттарын пайдалану;

2) дактильді сөйлеу мен ым-ишара сөйлеу тілін оқытудың қосалқы құралы ретінде қолдану;

3) сөйлеу материалын еріннен оқу дағдыларын үйрету;

4) оқытудың сараланған әдістерін қолдану;

5) сабақта және сабақтан тыс уақыттарда сурдоаударымды пайдалану.

10. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" бағдарламасының пәнаралық байланыстары "Математика" "Заттық-тәжірибелік оқыту", "Қоршаған ортамен танысу", "Көркем еңбек" пәндерімен, "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" түзету компоненті пәнімен белгіленеді.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" оқу пәнінің мазмұны

11. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 8 сағатты, оқу жылында 256 сағатты құрайды.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

12. Оқу пәнінің мазмұны:

1) әріптердің дактилемалары;

2) қазақ тілінің дыбыстары мен әріптер жүйесі;

3) тіл бірліктері: дыбыс-әріп, буын, сөз, сөйлем, мәтін;

4) қазақ тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

5) қарапайым орфографиялық және пунктуациялық нормалар.

13. Бағдарламаның негізгі мазмұны. Оқу процесінде үш кезең бөлінеді: пропедевтикалық, әріптік, әріптен кейінгі. Нөлдік сыныпта пропедевтикалық кезең ұйымдастырылады, оған 72 сағат бөлінеді және 184 сағат ішінде әріптік оқу кезеңі.

14. 0 сыныпта әліппе кезеңіндегі дыбыстар мен әріптер тізбегі сурдопедагогиканың арнайы концентрлік әдісімен оқытылады:

1) I концентрдегі дыбыстар (негізгі дыбыстар): п, а, ә, м, в, о, ө, т, у, ұ, ү, л, с, и, н, ң, к, қ, э, ш, ф, х, h, р;

2) II концентрдегі дыбыстары (айтылуы қиын дыбыстар): ы, і, б, з, д*, ж*, г* ғ*, ч*, ц*, щ*, ь, ъ, й, я*(йа), Ұ*(йо), ю*(йу), е*(йэ).

* - ауыстырумен айтылатын дыбыстың белгіленуі.

15. Пропедевтикалық кезеңнің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты қалыптастыру;

2) фонемалық есту қалдықтарының дамуы;

3) сөйлеу туралы бастапқы идеяларды қалыптастыру (дыбыс, әріп-дактилема, буын, сөз, сөйлем);

4) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (бояу, сурет салу, әр түрлі бағытта сызу, контур бойымен сызу, әріптік элементтерді жазу);

5) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту;

6) қазақ әліпбиінің әріптерімен танысу, дыбыстардың артикуляциясын үйрету.

16. Әріптік кезеңнің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты қалыптастыру;

2) қалдық есту қабілетіне сүйене отырып, ауызша-дактильді, есту-көру және естіп қабылдауын дамыту;

3) екпінді сақтай отырып, сөздерді дұрыс айта білу (еліктеу арқылы);

4) дыбыстық талдау және сөз синтезін жасай білу;

5) сөйлемнің басталуы бас әріптен басталады деген ұғымды қалыптастыру, сөйлемнің соңында нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі қойылады;

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) тұтас сөздермен оқуға ауыса отырып, дұрыс, тегіс, біріккен буындық оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

9) білім алушылардың сөздік қорын байыту;

10) әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру.

17. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру)";

2) "Оқу және ауызша сөйлеу (ауызша сөйлеуді дамыту және оқу дағдыларын қалыптастыру)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

18. "Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тілдің негізгі бірліктерін түсіну;

2) ауызша-дактилді сөйлеу тілін түсіну;

3) сөйлеудің негізгі формаларын іс жүзінде меңгеру;

4) вербалды емес қарым-қатынас құралдарын қолдану.

19. "Оқылым және ауызша сөйлеу (ауызша сөйлеуді дамыту және оқу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылуы;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) мәтінді талдау.

20. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазу жұмысына дайындық;

2) графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша жазу;

4) өздігінен жазу.

21. Білім берудің негізгі мазмұны.

22. Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру) пропедевтикалық кезең:

1) әріптерді дактилемамен сәйкестендіру;

2) дыбыстар мен әріптерді ажырата білу, жазылған сөздің әріптік құрылымын білу;

3) мұғалімнің сөйлеуін ауызша-дактильді, есту-көру және есту арқылы қабылдау (пайдаланылған сөйлеу материалы);

4) мұғалім мен сыныптастарының қолынан дактиль арқылы айтылғын сөздерді оқу, ауызша-дактильді түрде қойылған сұрақтарға жауап беру.

23. Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) сөздің мәні мен мағынасын түсіну, сөзді дактильді және ауызша, жазбаша түрде қолдану, сөздік қорын байыту;

2) кейіннен баспа/ бас әріптермен жаза отырып, дактиль әліпбиінен/ бөлінген әліпбиден сөздерді ауызша-дактильдік нысанда жаңғырту;

3) оқытылған материал негізінде педагогтің көмегімен ауызша-дактильдік нысанда сөз тіркестері мен сөйлемдер құрастыру;

4) мұғалімнің (сыныптастарының, тәрбиешінің) өтініші бойынша қажетті сөздік кестелерін, сөздік карталарын таңдап, оларды суреттермен сәйкестендіру;

5) қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану: мимика, ым - ишара, қимылдар;

6) коммуникативтік мақсаттарға (топта қарым-қатынас жасау, диалогты қолдау, сахналау, рөлдік ойындар) сәйкес ауызша-дактильдік нысанда қарым-қатынас дағдыларын пайдалану, сөйлеу этикеті сөздерін пайдалану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту.

Ескерту: дактильдеу материалының көлемі: 5-7 сөз, айтылым: 3-5 сөз, тыңдалым: 1-3 сөз.

24. Оқылым және ауызша сөйлеу (ауызша сөйлеуді дамыту және оқу дағдыларын қалыптастыру) пропедевтикалық кезең:

1) оқу қызметіне қызығушылықты қалыптастыру;

2) сөйлеудің минималды бірлігін түсіну: дыбыс, әріп;

3) сөздің дыбыстық құрамының бірлігін және оның лексикалық мағынасын түсіну;

4) буын минималды айтылу бірлігі ретінде, екпінді буынның анықтамасы, сөздерді буындарға бөлу.

25. Оқылым және ауызша сөйлеу (ауызша сөйлеуді дамыту және оқу дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) сурдопедагогика (концентрлер бойынша) әдістемесін қолдана отырып, әріптердің белгілі бір реттілігі ретінде қазақ әліпбиімен танысу;

2) сөйлеу, тыныс алу, артикуляциялық гимнастика, фонетикалық ырғақта дыбыстарды қою, автоматтандыру және саралау үшін арнайы әдістер мен құралдарды қолдану арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту

3) еліктеу бойынша сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (мұғалімнің сөйлеуі ритмды , екпінді, қарқынды, кідірістер, қалыпты биіктіктегі дауысты беру, біріктіруді сақтауға арналған үлгі);

4) дыбыстық талдау. Есту және есту-көру арқылы дыбыстарды ажырата білу;

5) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту (оқу) және керісінше (жазу);

6) заттарды салыстыру (мұғалімнің көмегімен);

7) суреттер бойынша сөйлемдер құрастыру, педагогтің көмегімен берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру;

8) қазақ тілінің белгілі бір ерекше дыбыстарын, оның ішінде айтылуы ұқсас а-ә, н-ы , у-ө, ә-ү, ы-і, к-қ, г-ғ, x-h, о-ө дыбыстарын дұрыс айту қабілетін қалыптастыру;

9) білім алушылардың сөздік қорын байыту және жандандыру.

Ескерту: оқу материалының көлемі: : әліппе кезеңнің басында 3-5 сөз, соңында 6-10 сөз.

26. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру) пропедевтикалық кезең:

1) жазуға дайындық (дұрыс отыру, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

2) дәптер парағының кеңістігінде бағдарлау қабілетін қалыптастыру (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар);

3) үлгі бойынша ою-өрнектерді, суреттерді салу, штрихтау, бояу;

4) каллиграфиялық нормаларға (бас әріптермен) сәйкес бас және кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жаза білу.

27. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, бас және кіші әріптер мен олардың қосылыстарын, буындарын, сөздерін, сөйлемдерін жазу;

2) ауызша-дактильді, естіп-көру диктанттары (дактиль әліпбиін қолданбай сөйлеу материалын ернінен оқу);

3) арнайы ережелер бойынша қолжазба және баспа мәтіндерінен сөйлемдерді көшіру (дәл көшіру);

4) сөздердің жазылуы: сөздер-заттардың, қоршаған әлем құбылыстарының атаулары , заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер;

5) қолжазба әріптердің (кіші және бас әріптердің) графикалық бейнесін талдау.

Ескертпе: I жартыжылдықтағы жазбаша жұмыстардың көлемі: графикалық диктант - 1-3 белгі, дактильді-әріптік диктант – 3-5 әріп, буындық диктант – 3-6 буын, сөздік диктант – 2-5 сөз, ауызша-дактильді диктант – 3-8 сөз. II жартыжылдықтың жазбаша жұмыстарының көлемі: графикалық диктант-3-6 белгі, дактильді-әріптік диктант – 5-10 әріп, буындық диктант – 6-8 буын, сөздік диктант-5-7 сөз, ауызша-дактильді диктант-8-12 сөз.

Параграф 2. Оқыту мақсатарының жүйесі

28. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандарды – бөлім мен бөлімшені, төртінші саны - оқу мақсатын нөмірлеуді білдіреді. Кодтауда 0.1.2.1 "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

29. Пәннің мазмұны бөлімдер бойынша ұйымдастырылған. Әр бөлім өз кезегінде бөлімшелерге бөлінеді. Бөлімшелерде білім немесе түсінік, дағдылар немесе құзыреттер түрінде күтілетін нәтижелер түрінде ұсынылатын оқыту мақсаттары белгіленеді. Әрбір бөлімшелерде мұғалімге өз жұмысын жоспарлауға, білім алушылардың жұмысын бағалауға және оларды оқытудың келесі кезеңі туралы хабардар етуге мүмкіндік беретін оқу мақсаттарының реттілігі анықталған.

30. Оқыту мақсаттары жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

Бөлім (сөйлеу әрекетінің түрлері) – дактильдеу, айтылым мен тыңдалым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары

1.1. Тілдің негізгі бірліктерін түсіну	0.1.1.1 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (п, а, ә, м, т, о, ө, с, у, ұ, ү, н, ң); 0.1.1.2 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (б, л, и, й, к, қ, ш , щ, ж, р, е); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (д, ы, і, в, э, ф, х, h, з, г, ғ, ц, ч); 0.1.1.4 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (э, ю, я, ь, ъ); 0.1.1.5 үлгі бойынша бөлінген әліпбиден буындарды , сөздер мен сөз тіркестерін қосу (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.6 әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7 әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8 кім? не? сұрақтардың мағынасын ажырату (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау (мұғалімнің көмегімен).
1.2. Ауызша-дактильді сөйлеу тілін түсіну	0.1.2.1 қолдан және еріннен оқылған, сондай-ақ естіп-көру арқылы қабылданған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау.
1.3. Сөйлеудің негізгі формаларын практикалық меңгеру	0.1.3.1 суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша тақырыптық материалда дактильді әліпби арқылы мұғалімнің көмегімен және / немесе өз бетінше сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2 іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3 өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен).
1.4. Қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану	0.1.4.1 сөйлеу кезінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) ойын әрекеті, сахналау кезінде қолдану.
Бөлім (сөйлеу әрекетінің түрлері) – оқылым және ауызша сөйлеу	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылуы	0.2.1.1 тақырыптарға сәйкес сөздерді ажырату және атау: мектеп/сынып, оқу құралдары, жыл мезгілдері, жемістер-көкөністер, жануарлар, ойыншықтар; 0.2.1.2 дактильді және бөлінген әліппеден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3 дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4 бүтін сөздермен біріктіріп оқуға ауыса отырып буындарды біріктіре дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша)

	0.2.1.5 схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен).
2.2. Сөздерді дыбыстық талдау	0.2.2.1 сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы).
2.3. Сөздердің мағынасын түсіну, сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.3.1 таныс сөздердің мағынасын түсіну, сөздерді дактильді және ауызша түрде бағыты бойынша қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2 оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқауларды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3 заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.4 оқылған материалдың мазмұнын сурет түрінде иллюстрация жасау; 0.2.3.5 мұғалімнің көмегімен / өз бетінше қарапайым сұрақтарға жауап беру және суреттерге, иллюстрацияларға/мәтінге қарапайым сұрақтар қою.
Бөлім (сөйлеу әрекетінің түрлері) – жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазуды меңгеруге дайындық	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз парағына, дәптерге (сызық, жоларалық интервал, жоғарғы және төменгі сызықтар, көлбеу сызық, тік сызық) бағдарлану; 0.3.1.3 суретті орындау кезінде саусақтардың, қолдың қимылдарын үйлестіру.
3.2 Графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау	0.3.2.1 қағазға түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді салу; 0.3.2.2 тікелей/сопақ сызықтардан тұратын, берілген ұяшықтар санына тең заттарды қарындашпен салу (үй, шырша, үстел, орындық, шкаф); 0.3.2.3 жазу сызығын, жол аралығын, жолдың жоғарғы және төменгі бөлігін сақтай отырып әріп элементтерін (тік сызықтар, жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген таяқшалар), ою-өрнектер мен суреттерді сызу.
3.3. Үлгі бойынша жазу	0.3.3.1 таныс әріптерді баспа түрінде жазу; 0.3.3.2 суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою; 0.3.3.3 бас және кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу; 0.3.3.4 қарапайым жазбаша әріптер жазу (р, у, д, з, ү, ұ)
3.4. Өздігінен жазу	0.3.4.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.4.2 сұраққа жауап беру және өтінішті жазбаша түрде білдіру (мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.3 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету.

31. Осы оқу бағдарламасы "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес бастауыш білім беру деңгейіндегі (қазақ тілінде оқытатын) 0-сыныпты есту қабілеті бұзылған оқушыларға арналған.

32. Мұғалім оқушылардың сабақта оқу мақсаттарын игеруіне, әр кезеңнің міндеттерін орындауға байланысты үш кезеңдегі сағат санын еркін жоспарлай алады

Параграф 3. Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (қазақ тілінде оқыту)

Кезеңдер	Дактильдеу, айтылым мен тыңдалым	Ауызша сөйлеу мен оқылым	Жазылым
1-тоқсан			
Пропедевтикалық кезең	0.1.1.1* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (ауыстырумен) (п, а, ә, м, т, о, ө, с, у, ұ, ү, н, н); 0.1.1.5* бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.3.2* іс-әрекет пен заттарды көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеуде вербалды емес қарым-қатынас	0.2.1.1* тақырыптарға сәйкес сөздерді ажырату және атау: мектеп/сынып, оқу құралдары, жыл мезгілдері, жемістер-көкөністер, жануарлар, ойыншықтар; 0.2.1.2 буындарды, сөздерді оқу және құрастыру; 0.2.1.2* дактильді және бөлінген әліпбиден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен).	0.3.1.1* партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2* қағаз парағына, дәптерге (сызық, жоларалық интервал, жоғарғы және төменгі сызықтар, көлбеу сызық, тік сызық) бағдарлану; 0.3.1.3* қолдар мен саусақтарды дәл, үйлестірілген түрде қолдану; 0.3.2.1* қағазға түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді салу; 0.3.2.2* берілген ұяшықтар санына тең түзу/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен салу (үй, шырша, үстел, орындық, шкаф); 0.3.2.3* әріп элементтерін (тік сызықтар, жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген таяқшалар), ою-өрнектер мен суреттерді сызу, жазу сызығын, жол аралығын, жолдың жоғарғы және төменгі бөлігін сақтау;

	құралдарын (мимика, ым-ишара, қимылдар) пайдалану.		0.3.3.1 таныс әріптерді басып шығару; 0.3.4.1* өз атын, тегіңізді, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу.
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.2* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (б, л, и, й, к, қ, ш, щ, ж, р, е); 0.1.1.5* үлгі бойынша бөлінген әліпбиден буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.8 кім? не? сұрақтардың мағынасын ажырату (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.1* суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша тақырыптық материалда дактильді әліпби арқылы мұғалімнің көмегімен және / немесе өз бетінше сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* сөйлеу кезінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) ойын әрекеті, сахналау кезінде қолдану.	0.2.1.2 дактильді және бөлінген әліппеден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4 бүтін сөздермен біріктіріп оқуға ауыса отырып буындарды біріктіре дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша) 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, сөздерді дактильді және ауызша түрде бағыты бойынша қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау.	0.3.1.1* партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2* қағаз парағына, дәптерге (сызық, жоларалық интервал, жоғарғы және төменгі сызықтар, көлбеу сызық, тік сызық) бағдарлану; 0.3.1.3* қолдар мен саусақтарды дәл, үйлестірілген түрде қолдану; 0.3.2.1* қағазға түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді салу; 0.3.2.2* берілген ұяшықтар санына тең түзу/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен салу (үй, шырша, үстел, орындық, шкаф); 0.3.2.3* әріп элементтерін (тік сызықтар, жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген таяқшалар), ою-өрнектер мен суреттерді сызу, жазу сызығын, жол аралығын, жолдың жоғарғы және төменгі бөлігін сақтау; 0.3.3.1* таныс әріптерді басып шығару; 0.3.3.2* суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою; 0.3.4.1* өз атын, тегіңізді, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу.

3-тоқсан			
	0.1.1.3* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (д, ы, і, в, э, ф, х, h, з, г, ғ, ц, ч); 0.1.1.5* үлгі бойынша бөлінген әліпбиден буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7* әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8* кім? не? сұрақтардың мағынасын ажырату (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9* заттарды, адамдарды, жануарларды	0.2.1.2* дактильді және бөлінген әліппеден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4 бүтін сөздермен біріктіріп оқуға ауыса отырып буындарды біріктіре дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша) 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді	0.3.3.1* таныс әріптерді баспа түрінде жазу; 0.3.3.2* суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою;

Әліппе кезеңі	сипаттау (мұғалімнің көмегімен). 0.1.2.1* қолдан және еріннен оқылған, сондай-ақ естіп-көру арқылы қабылданған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау; 0.1.3.1* суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша тақырыптық материалда дактильді әліпби арқылы мұғалімнің көмегімен және / немесе өз бетінше сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* сөйлеу кезінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) ойын әрекеті, сахналау кезінде қолдану.	буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, сөздерді дактильді және ауызша түрде бағыты бойынша қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2* оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқауларды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.5* мұғалімнің көмегімен / өз бетінше қарапайым сұрақтарға жауап беру және суреттерге, иллюстрацияларға/ мәтінге қарапайым сұрақтар қою.	0.3.3.3* бас және кіші

			әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу.
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.4* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (э, ю, я, ь, ъ); 0.1.1.5* үлгі бойынша бөлінген әліпбиден буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7* әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8* кім? не? сұрақтардың мағынасын ажырату (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9* заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау (мұғалімнің көмегімен). 0.1.2.1* қолдан және еріннен оқылған, сондай-ақ естіп-көру арқылы қабылданған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау; 0.1.3.1* суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша тақырыптық материалда дактильді әліпби арқылы мұғалімнің көмегімен және / немесе өз бетінше сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен);	0.2.1.2* дактильді және бөлінген әліппеден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4 бүтін сөздермен біріктіріп оқуға ауыса отырып буындарды біріктіре дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша) 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, сөздерді дактильді және ауызша түрде бағыты бойынша қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2* оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқауларды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.4 оқылған материалдың мазмұнын сурет түрінде иллюстрация жасау; 0.2.3.5* мұғалімнің көмегімен / өз бетінше қарапайым сұрақтарға	0.3.3.3* бас және кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу; 0.3.3.4* қарапайым жазбаша әріптер жазу (р, у, д, з, ү, ұ); 0.3.4.2* сұраққа жауап беру және өтінішті жазбаша түрде білдіру (мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.3* сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің

	0.1.4.1* сөйлеу кезінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) ойын әрекеті, сахналау кезінде қолдану.	жауап беру және суреттерге, иллюстрацияларға/ мәтінге қарапайым сұрақтар қою.	көмегімен қателерді түзету.

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары тіл дағдыларының кез келген түрлерімен байланысады;

2) "*" белгісімен белгіленген оқыту мақсаттарын ішінара іске асыру ұсынылады

бұйрығына
2-қосымша

Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныбы үшін " Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Оқу бағдарламасы естімейтін білім алушылардың есту қабілетінің бұзылыстарына, жасына және жеке мүмкіндіктеріне сәйкес пәннің мазмұнын және білім, дағдылар мен қабілеттер көлемін айқындайтын білім беру және нормативтік құжат болып табылады.

3. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінің мақсаты – естімейтін білім алушылардың дактильді әліппені игеру үрдісі арқылы қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, сөйлеу тілін дамыту, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру.

4. Оқыту міндеттері:

1) білім алушыларда сөйлеу әрекетінің әртүрлі түрлерін қалыптастыру;

2) сөйлеу дағдыларын қалыптастыру: тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым;

3) оқушылардың қалдық есту қабілетін қолдана және дамыта отырып, сөйлеуге, оқуға және жазуға үйрету;

4) сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшеліктерін меңгеру;

5) сөздердегі дыбыстарды дұрыс айтуға оқыту, бүкіл сөзбен оқуға көше отырып дұрыс, тегіс, біріктірілген, буынды оқу дағдыларын қалыптастыру;

6) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, сөздерді сауатты жазу дағдыларын қалыптастыру;

7) қазақ тілі фонетикасы, лексикасы, грамматикасы мен пунктуациясы туралы бастапқы білім негіздерін қалыптастыру;

8) кітап пен оқуға деген қызығушылықты арттыру;

9) сөйлеу және қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру;

10) жұпта, топта, ұжымда жұмыс істеу дағдыларын енгізу;

11) сөздік қорын жинақтау және байыту, байланыстырып сөйлеу тілін дамыту;

12) ана тіліне, мәдениетіне, дәстүрлеріне деген сүйіспеншілікті қалыптастыру арқылы рухани-адамгершілік қасиеттерді қалыптастыру;

13) коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру (диалог барысында басқа адамның сөзін тыңдай және ести білу, диалогқа/әңгімеге қатысу);

14) диалогтік және монологтық сөйлеудің негізгі дағдыларын қалыптастыру.

5. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" оқу пәні қазақ тілі пәніне кіріспе болып табылады, сондай-ақ естімейтін білім алушыларды ары қарай оқыту үшін негіз болып табылады.

6. Түзете-дамыту міндеттері:

1) дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын дамыту;

2) ауызша сөйлеу тілін дамыту;

3) сөздік қорын байыту және жинақтау, үйлесімді сөйлеуді дамыту;

4) қалдық есту қабілетін дамыту;

5) ауызша және жазбаша сөйлеуді дамыту арқылы сөйлеу қызметін жетілдіру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

7. Оқыту үрдісінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар іске асырылады:

1) онтогенетикалық қағида мұғалімді тіл дамуының дұрыс болжамына бағыттайды, сөйлеуді дамыту үрдісін терең зерттеуді, қол жеткізілген деңгейді бағалауды анықтауды және оны нормамен байланыстыруды білдіреді;

2) іс-әрекет қағидасы ойын, танымдық және заттық-практикалық ұйымдастыру арқылы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген;

3) дамыта оқыту қағидасы баланың жақын даму аймағында оқу міндеттерін қоюды көздейді;

4) сараланған қыту қағидасы білім алушыларды деңгейлері мен қабілеттері бойынша оқытуды, критериалды бағалауды қолдауды көздейді;

5) жүйелілік қағидасы күрделі функционалды жүйе ретінде психикалық даму идеясына, тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттерге сүйенеді;

6) әлеуметтік бейімдеу бағыты қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

8. Сауаттылықты оқытудың негізі қарапайым оқудан күрделі оқу материалына дейінгі оқытудың жалпы дидактикалық талабы, сондай-ақ естімейтін оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекетінің ерекшеліктерін ескеру болып табылады;

1) дактильді сөйлеу естімейтін оқушылардың сауаттылығын игерудің негізі болып табылады, сөздің талдауы мен синтезін дамытуға, ауызша сөйлеуді, оқу мен жазуды қалыптастыруға, мотористаны дамытуға ықпал етеді;

2) негізгі грамматикалық ұғымдардың қалыптасуы дыбыстарды тану мен ажыратудан басталады;

3) білім алушыларды оқыту кезінде оқытудың концентрлік әдісі қолданылады, оның мақсаты 0-сыныпта оқытылған негізгі дыбыстарды сөзбен дұрыс және анық айту (п, а, н, м, в, о, ө, т, у, ұ, ү, л, с, ы, н, н, к, қ, э, ш, ф, х, h, р;), 1-сыныпта II концентрдегі (айту қиын дыбыстар) ы, і, б, з, д*, ж*, г* ғ*, ч*, ц*, щ*, ь, ъ, й, я*(йа), Ұ*(йо), ю*(йу), е*(йэ) дыбыстардың анық, дұрыс айтылуын қалыптастыру және үйрету;

4) оқушылардың сөйлеу тілін қабылдауы естіп-көру және есту арқылы, ауызша-дактильді, ауызша, жазбаша, баспа түрінде жүзеге асырылады;

5) тыңдау қалдық фонематикалық естуді дамытуды, өткен сөйлеу материалын естіп – көру және есту арқылы пысықтауды білдіреді.

9. Оқытудың арнайы әдістері мен құралдары.

1) оқытудың барлық кезеңінде ұжымдық пайдаланудағы стационарлық немесе сымсыз дыбыс күшейткіш аппаратураны, жеке есту аппараттарын пайдалану;

2) дактильді сөйлеу мен ым-ишара сөйлеу тілін оқытудың қосалқы құралы ретінде қолдану;

3) сөйлеу материалын еріннен оқу дағдыларын үйрету;

4) оқытудың сараланған әдістерін қолдану;

5) сабақта және сабақтан тыс уақыттарда сурдоаударымды пайдалану.

10. "Әліппе, Ана тілі (тіл дамыту, жазу, оқу)" бағдарламасының пәнаралық байланыстары "Дүние тану", "Математика" "Заттық-тәжірибелік оқыту", "Көркем еңбек " пәндерімен, "Айналамен танысу", "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту", "Түзету ырғағы" түзету компоненті пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінің мазмұны

11. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 8 сағатты, оқу жылында 264 сағатты құрайды.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

12. Оқу пәнінің мазмұны:

1) қазақ тілінің дыбыстары мен әріптер жүйесі;

2) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) қазақ тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) қарапайым орфографиялық және пунктуациялық нормалар;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

13. Бағдарламаның негізгі мазмұны: оқу үрдісінде үш кезең бөлінеді: пропедевтикалық, әріптік және әріптен кейінгі. Бірінші сыныпқа әліппе және әліппеден кейінгі кезең кіреді. 1 тоқсанда әліппе кезеңі ұйымдастырылады, онда 0 - сыныпта оқыған материалды қайталау жүзеге асырылады -72 сағат, 2 тоқсаннан бастап әріптік кезең 192 сағат ішінде ұйымдастырылады.

14. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) қазақ әліпбиінің әріптерін жаңғырту және ажырату, II концентр дыбыстарын қою және автоматтандыру жөніндегі жұмысты жалғастыру;

2) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

3) оқулық мәтіндерінің материалында тұтас сөздермен оқуға ауыса отырып, дұрыс, тегіс, біріккен буындық оқу дағдыларын қалыптастыру;

4) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

5) білім алушылардың сөздік қорын байыту.

15. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту;

2) сөйлеу қызметінің дағдыларын қалыптастыру;

3) қалдық есту қабілетіне сүйене отырып, ауызша-дактильді, естіп-көру және естіп қабылдауын дамыту;

4) тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру;

5) білім алушылардың сөздік қорын жинақтау және байыту;

6) дыбыстық талдау және сөз синтезін жүргізу қабілетін қалыптастыру;

7) сөздерді, мәтіндерді дұрыс, тегіс, мәнерлі, жылдам оқу дағдыларын қалыптастыру, оқу түрлері пайдалану: "іштей оқу", "жалғастырып оқу";

8) әліпби әріптерінің функциясын, бас және кіші, баспа және бас әріптердің айырмашылықтарын меңгеру;

9) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру.

16. Бағдарламаның мазмұны үш бөлімнен тұрады:

1) "Сөйлеу тілін дамыту (айтылым және тыңдалым)";

2) "Оқылым және тіл дамыту";

3) "Жазылым".

17. "Сөйлеу тілін дамыту (айтылым және тыңдалым)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ауызша-дактилді сөйлеу тілін түсіну;

2) сөйлеудің негізгі формаларын практикалық меңгеру;

3) грамматикалық нормаларды сақтау

4) естіп, естіп-көру арқылы тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну;

5) қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану.

18. "Оқылым және сөйлеу тілін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану және сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылымы;

2) мәтінді талдау.

19. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

2) үлгі бойынша жазу;

3) өздігінен жазу.

20. Білім берудің негізгі мазмұны.

21. Сөйлеу тілін дамыту (айтылым және тыңдалым), әліппе кезеңі:

1) сөздің мағынасын түсіну, сөзді дактильді және ауызша, жазбаша түрде мақсаты бойынша қолдану;

2) кейіннен баспа/бас әріптермен жаза отырып, дактиль әліпбиінен/бөлінген әліпбиден сөздерді ауызша-дактильдік нысанда айту;

3) оқытылған материал негізінде педагогтің көмегімен ауызша-дактильдік нысанда сөз тіркестері мен сөйлемдер құрастыру;

4) коммуникативтік мақсаттарға (топта қарым-қатынас жасау, диалогты қолдау, сахналау, рөлдік ойындар) сәйкес ауызша-дактильдік нысанда қарым-қатынас дағдыларын пайдалану, сөйлеу этикеті сөздерін пайдалану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту.

22. Сөйлеу тілін дамыту (айтылым және тыңдалым), әліппеден кейінгі кезең:

1) мұғалімнің және басқа да білім алушылардың сөздерін есту және естіп-көру арқылы қабылдау және ажырату, естігеннің мағынасын түсіну;

2) сөздің мағынасын түсіну, бағыты бойынша сөзді қолдану;

3) мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) ауызша/ ауызша-дактильдік нысандағы, жазбаша нысандағы тапсырмаларын түсіну және орындау, орындалған іс-әрекеттер туралы қарапайым есеп жасау;

4) суреттер, тақтайшалар және бақылаулар бойынша ауызша/ ауызша-дактильдік нысанда қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау;

5) мұғалімнің өтініші бойынша сөздері бар тақтайшаларды, карточкаларды таңдау;

6) мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесумен, өтінішпен және назарымен жүгіну қабілетін қалыптастыру;

7) мұғалімнің қарапайым сұрақтарына жауаптарды өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен тұжырымдау;

8) мұғалімнің көмегімен/өз бетінше тақырып бойынша сұрақтарды тұжырымдау;

9) сөздерді схемалар арқылы модельдеу;

10) зерделенген материалдың негізінде ауызша/ауызша-дактильдік нысанда сөз тіркестері мен сөйлемдерді тұжырымдау, оларды қою сөздерінің, суреттер мен кестелердің көмегімен оқу және жазу;

11) жай сөйлем түрінде, суреттің мазмұнын ауызша айту (мұғалімнің көмегімен көрсетілген әрекеттің сипаттамасы/өз бетінше);

12) суреттегі әрекетті түсіндіру және/немесе дәйекті қойылған сұрақтардың көмегімен тақырыпты сипаттау (жыл соңында);

13) сюжеттік иллюстрация бойынша немесе суреттер сериясы бойынша әңгіме құрастыру;

14) қарапайым диалогты қолдау (қарапайым сөйлеу конструкцияларынан тұратын сұрақ-жауап нысанында);

15) сұрақтарға сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау: кім? не? мен не істедім? не істеді? не істейді? олар не істеп жатыр? біз не істейміз? қайсысы? не? кім? немен? қайда? (не туралы? не?) қайда? (не үшін? не?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?;

16) зат есімдердің, етістіктердің, сын есімдердің бастапқы формасын тұжырымдау;

17) зат есімнің жекеше және көпше түрін қолдану;

18) өткен тақырыптар бойынша ауызша және естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну;

19) тыңдау процесінде тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем) ажырату, тыңдалған сөйлемдерді түсіну;

20) мимиканы, ым-ишара, дауысты, көз контактісін, интонацияны қолдану.

23."Оқылым және тіл дамыту" әліппе кезеңі:

1) сөйлеу, тыныс алу, артикуляциялық гимнастика, фонетикалық ырғақта дыбыстарды қою, автоматтандыру және саралау үшін арнайы әдістер мен құралдарды қолдану арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

2) еліктеу бойынша сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (мұғалімнің сөйлеуі ырғақ, екпінді, қарқынды, үзілістерді сақтауға арналған үлгі);

3) дыбыстық талдау және сөз синтезін жасай білу;

4) схема бойынша сөздер мен сөйлемдердің құрылымын түсіну (сөздегі буындардың санын, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау).

24. "Оқылым және сөйлеу тілін дамыту" әліппеден кейінгі кезең:

1) сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылымын қалыптастыру, мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, оқу кезінде кідірістерді сақтау (еліктеу арқылы);

2) орфоэпия ережелерін сақтай отырып тұтас сөздермен оқуды қалыптастыру: бір дем шығаруда қысқа сөйлемдерді (6-8 буын), шағын әңгімелерді (40-80 сөз) оқу;

3) мәтінмен жұмыс істеудің аналитикалық дағдысын қалыптастыру: шығарманың атауын бөлу, мәтінмен көрсетілген бетті табу, қажетті суреттерді ретімен орналастыру, оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау және сәйкестендіру, мұғалімнің көмегімен/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу;

4) сұрақтарға дұрыс жауаптар құра білу; іріктеп, рөлдер бойынша, хор оқуын қалыптастыру, оқығанын бағалау. Оқу тапсырмаларын орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу (мұғалімнің басшылығымен);

5) оқиғаның кейіпкерлерін атай білу, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау, суреттеу, аппликация арқылы оқиғалардың реттілігін жеткізу;

6) сюжеттік суреттер бойынша әңгімелер құрастыру. Сюжеттік суреттер бойынша әңгімелесу; қысқаша тақпақтар жаттау, өлеңдер жаттау, мақалдар мен мәтелдер, жұмбақтар жаттау;

7) ойды жазбаша түрде білдіру дағдыларын қалыптастыру: мәтіндерден сөздерді, сөз тіркестерін, қысқа сөйлемдерді жазу, сөздер мен суреттерді қолдана отырып шағын мәтіндерді жазу (мұғалімнің көмегімен), сөйлемнің интонациясына байланысты сөйлемдердің соңына тыныс белгілерін қою және жазу: нүкте, сұрақ, леп белгілері, санау кезінде үтір (мұғалімнің көмегімен, еліктеу бойынша);

8) оқу және жазу кезінде өзін-өзі бақылауды қалыптастыру, оқу және жазу үлгілерімен салыстыру (мұғалімдер).

Ескерту. Оқу материалының көлемі: бір дем шығаруда 6-8 сөйлем оқу, 40-80 сөзден тұратын қысқа мәтіндерді оқу.

25. "Жазылым" әліппе кезеңі:

1) жазу кезінде дұрыс отыру, дәптерді дұрыс қою, қарындашты/ қаламды дұрыс ұстау;

2) дәптер парағының кеңістігінде бағдарлау қабілетін қалыптастыру (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар);

3) каллиграфиялық жазуды қалыптастыру: әріптерді, кіші әріптерді және олардың қосылыстарын, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып дұрыс, анық жазу.

26. "Жазылым" әліппеден кейінгі кезең:

1) ауызша-тактильді, естіп-көру диктанттары (дактиль әліпбиін қолданбай сөйлеу материалын ернінен оқу);

2) арнайы қағидалар бойынша бас және баспа әріптермен жазылған мәтіннен сөйлемдерді көшіру (дәл көшіру);

3) сұрақтарға негізделген сөздердің аяқталуын жазу;

4) сөздерді буындарға бөлу, сөздерді буындар бойынша тасымалдау, сөздерді есту және естіп-көру арқылы қабылдау (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше);

5) сөйлемнің басында жалқы есімдерді бас әріптерін жазу, сөйлемдердің соңында тыныс белгілерін қою;

6) бас әріптермен (жалқы есімдер) жазылған сөздерді ажырата білу және дұрыс жазу;

7) тақырыпқа байланысты сөздерді, схемаларды, суреттерді қолдана отырып қарапайым сөйлемдер жазу;

9) сөздер мен сөйлемдерді жазу, мұғалімнің көмегімен қателерді тексеру және түзету;

10) ауызша-тактильді, естіп-көру және еріннен оқу арқылы диктант жазу;

11) кітаптан шағын мәтіндерді қатесіз көшіріп жазу.

Ескертпе: I жартыжылдықтағы жазбаша жұмыстардың көлемі: дактильді диктант – 5-6 сөз, ауызша-дактильді диктант – 6-8 сөз, сөздік диктант – 5-6 сөз; II жартыжылдықтағы жазбаша жұмыстардың көлемі: ауызша-дактильді диктант – 8-12 сөз, сөздік диктант –10 сөзге дейін.

27. Жазбаша жұмыстардың санын мұғалім білім алушылардың танымдық үрдістерінің ерекшеліктеріне қарай белгілейді. Жазбаша жұмысты жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсатарының жүйесі

28. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандарды – бөлім мен бөлімшені, төртінші саны - оқу мақсатын нөмірлеуді білдіреді. Кодтауда 1.1.2.1 "1" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

29. Пәннің мазмұны оқыту бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Әр бөлім, өз кезегінде, одан әрі бөлімдерге бөлінеді. Бөлімдерде білім немесе ұғымдар, білік немесе дағдылар бойынша күтілетін нәтижелер түрінде ұсынылатын оқыту мақсаттары көрсетілген. Әрбір кіші бөлімнің ішінде мұғалімге өз жұмысын жоспарлауға, білім алушылардың еңбегін бағалауға, оларды оқытудың келесі кезеңі туралы хабардар етуге мүмкіндік беретін оқу мақсаттары дәйекті түрде айқындалған.

30. Оқыту мақсаттары жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

Бөлім: сөйлеу тілін дамыту (айтылым және тыңдалым)	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1 Ауызша-дактильді сөйлеу тілін түсіну	1.1.1.1 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (ы, і, б, з, д*, ж*, г* ғ*, ч*, ц*, щ*, ь, ъ, й, я*(йа), Ұ*(йо), ю*(йу), е*(йэ); 1.1.1.2 дактилеманы, кеспе әріптерді пайдаланып сөздерді ауызша-дактиль түрінде айту; 1.1.1.3 меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру; 1.1.1.4 мұғалім мен жолдастардың естіп-көру (ауызша-дактильді) және есту (пысықталған сөйлеу материалы) сөздерін қабылдау және ажырату; 1.1.1.5 сөздің мағынасын түсіне отырып, ауызша/ ауызша-дактилдік, жазбаша нысандағы сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.1.6 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) ауызша/ ауызша-дактильдік, жазбаша нысандағы тапсырмаларын орындау, орындалған іс-әрекеттер туралы есеп жасау; 1.1.1.7 суреттер, тақтайшалар және бақылаулар (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен) арқылы ауызша/ ауызша-дактильді түрде қарапайым мәлімдемелер тұжырымдау.
1.2. Сөйлеудің негізгі формаларын практикалық меңгеру	1.1.2.1 мұғалімнің немесе жолдастың өтініші бойынша сөздері бар тақтайшалар мен карточкаларды таңдау; 1.1.2.2 заттарды, әрекеттерді, заттың сапасын көрсету және атау; 1.1.2.3 мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесу, өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) қарапайым сұрақтарына өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен жауап беру; 1.1.2.5 тақырып бойынша сұрақтарды өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен тұжырымдау; 1.1.2.6 сөздерді схемалар арқылы модельдеу; 1.1.2.7 зерттелген материалдың негізінде ауызша/ ауызша-дактилдік формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді тұжырымдау, оларды сахналанған сөздер, суреттер, кестелер арқылы оқу және жазу (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.8 суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген әрекеттерді сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше); 1.1.2.9 суреттегі әрекетті түсіндіру немесе тақырыпты дәйекті түрде қойылған сұрақтардың көмегімен сипаттау (жылдың соңында); 1.1.2.10 сюжеттік иллюстрация немесе суреттер сериясы бойынша әңгіме құрастыру;

	1.1.2.11 қарапайым диалогты қолдау дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде).
1.3. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.1.3.1 жауап беру және сұрақтар қою: кім? не? мен не істедім? не істеді? не істейді? олар не істеп жатыр? біз не істейміз? қайсысы? кім? не? не? қайда ? (не туралы? не?) қайда? (не үшін? не?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?; 1.1.3.2 зат есімдердің, етістіктердің, сын есімдердің бастапқы формасын табу; 1.1.3.3 зат есімнің жекеше және көпше түрін қолдану.
1.4. Тыңдалған мәтінді есту және естіп-көру арқылы мазмұнын түсіну	1.1.4.1 өткен тақырыптар бойынша есту және естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну; 1.1.4.2 тыңдау үрдісінде тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем) ажырату, тыңдалған сөйлемдерді түсіну.
1.5. Қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану	1.1.5.1 мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.
Бөлім: оқылым және сөйлеу тілін дамыту	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану және сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу	1.2.1.1 буындардың, сөздердің, сөз тіркестерінің, сөйлемдердің сызбаларын оқу; 1.2.1.2 мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу кезінде сақтау (еліктеу арқылы); 1.2.1.3 оқу түрлерін қолдану (буын арқылы оқу, тұтас сөзбен оқу, таңдамалы оқу, хор арқылы оқу, рөл бойынша оқу); 1.2.1.4 қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу; 1.2.1.5 шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын) ; 1.2.1.6 сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу; 1.2.1.7 сөздердің лексикалық мағынасы мен мәнін олардың мағыналарының жалпылануын ескере отырып түсіндіру (сөздер-заттар, сөздер-белгілер, сөздер-әрекеттер); мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.1.8 интонацияны сақтай отырып өлеңдерді мәнерлеп оқу, қысқа өлеңдерді жаттау, мақал-мәтелдер, жұмбақтар жаттау.
	1.2.2.1 оқылған мәтінге/бөлікке қажетті суреттерді таңдау және салыстыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.2 әңгімеде кім туралы/ не туралы айтылғанын анықтау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.3 оқылған мәтіннің мазмұнын суреттерге сүйене отырып, сұрақтар арқылы айту (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен);

2.2. Мәтінді талдау	1.2.2.4 оқиғаның кейіпкерлерін атау, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау, суреттер, аппликация арқылы оқиғалар тізбегін жеткізу; 1.2.2.5 жанрларды олардың ерекшеліктері бойынша ажырату (әңгіме, өлең) (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.6 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.7 оқиға кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау (мұғалімнің көмегімен/өздігінен); 1.2.2.8 оқылған мәтін бойынша қарапайым, нақтылайтын сұрақтарды (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше) тұжырымдау және осы сұрақтарға жауап беру.
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау	1.3.1.1 әріптердің элементтерін каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); 1.3.1.2 бас және кіші әріптерді жазу.
3.2. Үлгі бойынша жазу	1.3.2.1 кіші әріптермен өз атын, тегін, таныс сөздермен сөз тіркестерін жазу; 1.3.2.2 тақырыпқа байланысты сөздерді, суреттерді қолдана отырып үлгі бойынша қарапайым сөйлемдер жазу; 1.3.2.3 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгімелерден, өлеңдерден, сызбадан, белгілерден ақпаратты баяндау; 1.3.2.4 мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді қолдана отырып берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құру және жазу.
3.3. Өздігінен жазу	1.3.3.1 кітаптан қысқа мәтіндерді көшіру; 1.3.3.2 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.3.3 берілген сұрақтардың көмегімен сөздердің жалғауларын дұрыс жазу; 1.3.3.4 қысқа сөйлемдер жазу - ойыншықтың/ жануардың/ табиғат объектілерінің сипаттамасы (таңдау бойынша, мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.5 сөйлемді бас әріптермен жазу, сөйлемнің интонациясына байланысты сөйлемдердің соңына тыныс белгілерін қою: санау кезінде нүкте, сұрақ, леп белгілері, үтір; 1.3.3.6 сөздерді буындарға бөлу, сөздерді буындар бойынша тасымалдау, сөздерді есту және естіп-көру арқылы қабылдау (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.3.7 жалқы есімдерді бас әріптермен жазу; 1.3.3.8 ауызша-тактильді, естіп-көру және еріннен оқу арқылы диктант жазу.

31. Осы оқу бағдарламасы "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес бастауыш білім беру деңгейіндегі (қазақ тілінде оқытатын) 1-сыныпты есту қабілеті бұзылған оқушыларға арналған.

32. Бөлімді және тақырыптарды зерттеуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі (дактильді сөйлеу тілі, ауызша сөйлеу тілі, жазу, оқу)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

Кезеңдер	Сөйлеу тілін дамыту (айтылым мен тыңдалым)	Оқылым және сөйлеу тіл дамыту	Жазылым
1-тоқсан			
Әліппе кезеңі	1.1.1.1 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (ы, і, б, з, д *, ж*, г* ғ*, ч*, ц*, щ*, ь, ъ, й, я*(йа), Ұ*(йо), ю*(йу), е*(йэ); 1.1.1.2 дактилеманы, кеспе әріптерді пайдаланып сөздерді ауызша-дактиль түрінде айту; 1.1.1.3* меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру; 1.1.2.1 мұғалімнің немесе жолдастың өтініші бойынша сөздері бар тақтайшалар мен карточкаларды таңдау; 1.1.2.3 мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесу, өтініш білдіру , алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 1.1.4.1* өткен тақырыптар бойынша есту және естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған	1.2.1.1 буындардың, сөздердің, сөз тіркестерінің, сөйлемдердің сызбаларын оқу; 1.2.1.2 мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу кезінде сақтау (еліктеу арқылы); 1.2.1.3* оқу түрлерін қолдану (буын арқылы оқу, тұтас сөзбен оқу, таңдамалы оқу, хор арқылы оқу, рөл бойынша оқу);	1.3.1.1* әріптердің элементтерін каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); 1.3.1.2 бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.2.1* кіші әріптермен өз атын, тегін, таныс

	материалдың мазмұнын түсіну; 1.1.5.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.		сөздер мен сөз тіркестерін жазу.
2-тоқсан			
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.2* дактилеманы, кеспе әріптерді пайдаланып сөздерді ауызша-дактиль түрінде айту; 1.1.1.3* меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру; 1.1.1.4* мұғалім мен жолдастардың естіп-көру (ауызша-дактильді) және есту (пысықталған сөйлеу материалы) сөздерін қабылдау және ажырату; 1.1.1.5 сөздің мағынасын түсіне отырып, ауызша/ ауызша-дактилдік, жазбаша нысандағы сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.1.6* мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) ауызша/ ауызша-дактильдік, жазбаша нысандағы тапсырмаларын орындау, орындалған іс-әрекеттер туралы есеп жасау; 1.1.2.1 мұғалімнің немесе жолдастың өтініші бойынша сөздері бар тақтайшалар мен карточкаларды таңдау; 1.1.2.2* заттарды, әрекеттерді, заттың сапасын көрсету және атау; 1.1.2.3 мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесу, өтініш білдіру , алғыс айту, сәлемдесу,	1.2.1.2 мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу кезінде сақтау (еліктеу арқылы); 1.2.1.3* оқу түрлерін қолдану (буын арқылы оқу, тұтас сөзбен оқу, таңдамалы оқу, хор арқылы оқу, рөл бойынша оқу); 1.2.1.4 қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу; 1.2.1.5 шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын); 1.2.1.6 сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу; 1.2.1.8* интонацияны сақтай отырып өлеңдерді мәнерлеп оқу, қысқа өлеңдерді жаттау, мақал-мәтелдер, жұмбақтар жаттау; 1.2.2.1* оқылған мәтінге/ бөлікке қажетті	1.3.1.2 бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.2.1* кіші әріптермен өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу; 1.3.2.2* тақырыпқа байланысты сөздерді, суреттерді қолдана отырып үлгі бойынша қарапайым сөйлемдер жазу;

	қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4* мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) қарапайым сұрақтарына өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен жауап беру; 1.1.2.6 сөздерді схемалар арқылы модельдеу; 1.1.4.1 өткен тақырыптар бойынша есту және естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну; 1.1.4.2 тыңдау үрдісінде тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем) ажырату, тыңдалған сөйлемдерді түсіну; 1.1.5.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.	суреттерді таңдау және салыстыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.4* оқиғаның кейіпкерлерін атау, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау, суреттер, аппликация арқылы оқиғалар тізбегін жеткізу; 1.2.2.6 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен).	1.3.3.1 кітаптан қысқа мәтіндерді көшіру.
3-тоқсан			
	1.1.1.5 сөздің мағынасын түсіне отырып, ауызша/ ауызша-дактилдік, жазбаша нысандағы сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.1.6* мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) ауызша/ ауызша-дактильдік, жазбаша нысандағы тапсырмаларын орындау, орындалған іс-әрекеттер туралы есеп жасау; 1.1.1.7* суреттер, тақтайшалар және бақылаулар (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен) арқылы ауызша/ ауызша-дактильді түрде қарапайым мәлімдемелер тұжырымдау; 1.1.2.1 мұғалімнің немесе жолдастың өтініші бойынша сөздері бар тақтайшалар мен карточкаларды таңдау;	1.2.1.2 мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу	

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.2.2* заттарды, әрекеттерді, заттың сапасын көрсету және атау; 1.1.2.3* мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесу, өтініш білдіру , алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4* мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) қарапайым сұрақтарына өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен жауап беру; 1.1.2.5 тақырып бойынша сұрақтарды өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен тұжырымдау; 1.1.2.6 сөздерді схемалар арқылы модельдеу; 1.1.2.7* зерттелген материалдың негізінде ауызша / ауызша-дактилдік формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді тұжырымдау, оларды сахналанған сөздер, суреттер, кестелер арқылы оқу және жазу (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.8* суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген әрекеттерді сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше); 1.1.3.1* жауап беру және сұрақтар қою: кім? не? мен не істедім? не істеді? не істейді? олар не істеп жатыр? біз не істейміз? қайсысы? кім? не? не? қайда? (не туралы? не?) қайда? (не үшін? не?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?; 1.1.3.2* зат есімдердің, етістіктердің, сын	кезінде сақтау (еліктеу арқылы); 1.2.1.3* оқу түрлерін қолдану (буын арқылы оқу, тұтас сөзбен оқу, таңдамалы оқу, хор арқылы оқу, рөл бойынша оқу); 1.2.1.4 қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу; 1.2.1.5 шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын); 1.2.1.6 сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу; 1.2.1.8* интонацияны сақтай отырып өлеңдерді мәнерлеп оқу, қысқа өлеңдерді жаттау, мақал-мәтелдер, жұмбақтар жаттау; 1.2.2.1* оқылған мәтінге/ бөлікке қажетті суреттерді таңдау және салыстыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.2 әңгімеде кім туралы/ не туралы айтылғанын анықтау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.4* оқиғаның кейіпкерлерін атау, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау, суреттер, аппликация арқылы оқиғалар тізбегін жеткізу; 1.2.2.5 жанрларды олардың ерекшеліктері бойынша ажырату (әңгіме, өлең) (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.6 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен).	1.3.2.1* кіші әріптермен өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу; 1.3.3.1 кітаптан қысқа мәтіндерді көшіру; 1.3.3.2 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.3.3 берілген сұрақтардың көмегімен сөздердің жалғауларын дұрыс жазу; 1.3.3.4* қысқа сөйлемдер жазу - ойыншықтың/ жануардың/ табиғат объектілерінің сипаттамасы (таңдау бойынша, мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.5 сөйлемді бас әріптермен жазу, сөйлемнің интонациясына байланысты сөйлемдердің соңына тыныс белгілерін қою: санау кезінде нүкте, сұрақ, леп белгілері, үтір; 1.3.3.6 сөздерді буындарға бөлу, сөздерді буындар бойынша тасымалдау, сөздерді есту және естіп-көру арқылы қабылдау (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.3.8 ауызша-тактильді, естіп-көру және еріннен оқу арқылы диктант жазу .

	есімдердің бастапқы формасын табу; 1.1.3.3* зат есімнің жекеше және көпше түрін қолдану; 1.1.4.1 өткен тақырыптар бойынша есту және естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну; 1.1.4.2 тыңдау үрдісінде тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем) ажырату, тыңдалған сөйлемдерді түсіну; 1.1.5.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.		
4-тоқсан			
	1.1.1.7* суреттер, тақтайшалар және бақылаулар (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен) арқылы ауызша/ ауызша-дактильді түрде қарапайым мәлімдемелер тұжырымдау; 1.1.2.2* заттарды, әрекеттерді, заттың сапасын көрсету және атау; 1.1.2.3* мұғалімге (тәрбиешіге, жолдасқа) сәлемдесу, өтініш білдіру , алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4* мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) қарапайым сұрақтарына өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен жауап беру; 1.1.2.5 тақырып бойынша сұрақтарды өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен тұжырымдау; 1.1.2.6 сөздерді схемалар арқылы модельдеу; 1.1.2.7* зерттелген материалдың негізінде	1.2.1.2 мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу кезінде сақтау (еліктеу арқылы); 1.2.1.3* оқу түрлерін қолдану (буын арқылы оқу, тұтас сөзбен оқу, таңдамалы оқу, хор арқылы оқу, рөл бойынша оқу); 1.2.1.4 қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу; 1.2.1.5 шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын); 1.2.1.6 сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу; 1.2.1.7* сөздердің лексикалық мағынасы	1.3.2.2* тақырыпқа байланысты сөздерді, суреттерді қолдана отырып үлгі бойынша қарапайым сөйлемдер жазу; 1.3.2.3* мұғалімнің көмегімен оқылған әңгімелерден, өлеңдерден , сызбадан, белгілерден ақпаратты баяндау; 1.3.2.4 мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді қолдана отырып берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құру және жазу; 1.3.3.1 кітаптан қысқа мәтіндерді көшіру; 1.3.3.2 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.3.3 берілген сұрақтардың көмегімен

Әліппеден кейінгі кезең	а у ы з ш а / ауызша-дактилдік формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді тұжырымдау, оларды сахналанған сөздер, суреттер, кестелер арқылы оқу және жазу (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.8* суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген әрекеттерді сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше); 1.1.2.9* суреттегі әрекетті түсіндіру немесе тақырыпты дәйекті түрде қойылған сұрақтардың көмегімен сипаттау (жылдың соңында); 1.1.2.10 сюжеттік иллюстрация немесе суреттер сериясы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.2.11 қарапайым диалогты қолдау дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде); 1.1.3.1* жауап беру және сұрақтар қою: кім? не? мен не істедім? не істеді? не істейді? олар не істеп жатыр? біз не істейміз? қайсысы? кім? не? не? қайда? (не туралы? не?) қайда? (не үшін? не?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?; 1.1.3.2* зат есімдердің, етістіктердің, сын есімдердің бастапқы формасын табу; 1.1.3.3* зат есімнің жекеше және көпше түрін қолдану; 1.1.4.1 өткен тақырыптар бойынша есту және	мен мәнін олардың мағыналарының жалпылануын ескере отырып түсіндіру (сөздер-заттар, сөздер-белгілер, сөздер-әрекеттер); мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.1.8* интонацияны сақтай отырып өлеңдерді мәнерлеп оқу, қысқа өлеңдерді жаттау, мақал-мәтелдер, жұмбақтар жаттау; 1.2.2.1* оқылған мәтінге/ бөлікке қажетті суреттерді таңдау және салыстыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.2 әңгімеде кім туралы/ не туралы айтылғанын анықтау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.3* оқылған мәтіннің мазмұнын суреттерге сүйене отырып, сұрақтар арқылы айту (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.4* оқиғаның кейіпкерлерін атау, кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бағалау, суреттер, аппликация арқылы оқиғалар тізбегін жеткізу; 1.2.2.5 жанрларды олардың ерекшеліктері бойынша ажырату (әңгіме, өлең) (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.6 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өз бетінше / мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.7 оқиға кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен);	сөздердің жалғауларын дұрыс жазу; 1.3.3.4* қысқа сөйлемдер жазу - ойыншықтың/ жануардың/ табиғат объектілерінің сипаттамасы (таңдау бойынша, мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.5 сөйлемді бас әріптермен жазу, сөйлемнің интонациясына байланысты сөйлемдердің соңына тыныс белгілерін қою: санау кезінде нүкте, сұрақ, леп белгілері, үтір; 1.3.3.6 сөздерді буындарға бөлу, сөздерді буындар бойынша тасымалдау, сөздерді есту және естіп-көру арқылы қабылдау (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.3.7 жалқы есімдерді бас әріптермен жазу; 1.3.3.8 ауызша-тактильді, естіп-көру және еріннен

	естіп-көру арқылы тапсырмаларын орындау, тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну; 1.1.4.2 тыңдау үрдісінде тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем) ажырату, тыңдалған сөйлемдерді түсіну; 1.1.5.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.	1.2.2.8 оқылған мәтін бойынша қарапайым, нақтылайтын сұрақтарды (мұғалімнің көмегімен/ өз бетінше) тұжырымдау және осы сұрақтарға жауап беру.	оқу арқылы диктант жазу .

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқу мақсаттары тіл дағдыларының кез келген түрлерімен байланысады;

2) "*" белгісімен белгіленген оқу мақсаттарын ішінара іске асыру ұсынылады.

бұйрығына
3-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
220 - қосымша

Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныбы үшін " Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – есту қабілеті бұзылған білім алушылардың жеке сөйлеу және танымдық қабілеттерін ескере отырып, дактилдеу, сөйлеу, тыңдау және жазу дағдыларын меңгеру процесінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сөйлеу буындары туралы түсінік қалыптастыру (дыбыс, буын әрпі, сөз, сөйлем);

2) буындар бойынша сөздерді оқу дағдыларын қалыптастыру, оқығанын түсіне отырып, тұтас сөздерді оқу;

3) алфавиттің баспа және жазбаша әріптерін ажырата білуге, жазуға үйрету;

4) графомоторлық жазу дағдыларын қалыптастыру;

5) кітап оқуға деген қызығушылықты тәрбиелеу;

6) ақпаратты салыстыру, жалпылау білігін дамыту;

7) айналадағыларға достық қарым-қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

8) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және сөйлеуді үйрену арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

9) қоршаған ортаны игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Бағдарламаның түзете-дамыта оқыту міндеттері:

1) естімейтін оқушыларда сөйлеу әрекетінің әртүрлі түрлерін қалыптастыру;

2) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді дұрыс дактильдеуді үйрету;

3) қалдық естуін пайдалана және дамыта отырып, оқу, жазу, сөйлеу қабілеттерін қалыптастыру;

4) сөздік қорын байыту және белсендіру;

5) қалдық естуді (таныс дыбыстарды ажырату, олардың санын анықтау) және айтылуын (дыбыстарды дұрыс айту, дыбыстарды қою мен автоматтандырудың бастапқы кезеңінде дыбыстарды ауыстыруды дұрыс жүргізу мақсатты түрде дамыту;

6) ауызша сөйлеуді дамыту (диалогтік және бастапқы монологтық), қарым-қатынас дағдыларын, ауызша қарым-қатынас қажеттілігін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Естімейтін білім алушылар сөйлеудің терең дамымауында, ауызша-логикалық ойлаудың қалыптаспауында, мнестикалық функциялардың төмендеуінде және танымдық белсенділікте көрінетін есту қабілетінің ауыр бұзылуына байланысты танымдық белсенділіктің бұзылуымен сипатталады. Естімейтін оқушының дамуы оның ауызша сөйлеуді меңгеруіне негізделген. Тілді ауызша, жазбаша, дактильді түрде игеру көрнекі-бейнелі ойлауды ауызша-логикалық ойлауға айналдыруға көмектеседі, мектеп білімін неғұрлым жетілдірілген негізде алуға мүмкіндік береді. Жалпы білім беру білімін қарым-қатынас құралы ретінде ауызша сөйлеуді меңгерумен бірлікте игере отырып, ауызша-логикалық ойлау дамиды, білім алушылардың танымдық мүмкіндіктері кеңейеді.

6. Оқыту үрдісінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар іске асырылады:

1) онтогенетикалық қағида мұғалімді тіл дамуының дұрыс болжамына бағыттайды, сөйлеуді дамыту үрдісін терең зерттеуді, қол жеткізілген деңгейді бағалауды анықтауды және оны нормамен байланыстыруды білдіреді;

2) іс-әрекет қағидасы ойын, танымдық және заттық-практикалық қызметті ұйымдастыру арқылы нақты қызметте жаңа білімдердің практикалық пысықталуын ұйымдастыруға негізделген;

3) коммуникациялық жүйенің құрылымдық-семантикалық қағидасы сөйлеу құралдарын таңдауды, оларды естімейтін білім алушылардың сөйлеуіне енгізу кезектілігін, оқытудың әрбір кезеңінде тілді оқыту жолдарын ұштастыруды айқындайды;

4) жүйелілік қағидасы күрделі функционалды жүйе ретінде психикалық даму идеясына, тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттерге сүйенеді;

5) дамыта оқыту қағидасы баланың жақын даму аймағында оқу міндеттерін қоюды көздейді;

6) оқу материалын ұсынудың жүйелілігі мен шоғырлану қағидасы оның құрамдас бөліктері арасында логикалық байланыс орнатылған кезде оқу тапсырмаларын, жаттығуларды таңдауды көздейді, игерілген білім мен дағдылар жаңа дағдылардың құрамдас бөлігі болып табылады;

7) оқытудың әлеуметтік бейімдеу бағыты қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен коммуникативтік дағдыларды игеру жөніндегі арнайы жұмысты көздейді;

8) арнайы педагогикалық басшылық қағидасы өз қызметін өз бетінше ұйымдастырудың қиындықтарымен, кезең-кезеңімен ұйымдастыру мен нұсқау беру қажеттілігімен, педагогтің тұрақты жолдамалық көмегімен негізделеді.

7. Сауаттылықты оқытудың негізі қарапайым оқудан күрделі оқу материалына дейінгі оқытудың жалпы дидактикалық талабы, сондай-ақ естімейтін оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекетінің ерекшеліктерін ескеру жатыр:

1) дактильді сөйлеу тілі естімейтін оқушылардың сауатын ашудың негізі болып табылады, дактильді сөйлеу тілін сауатты меңгеру сөзді талдау мен синтездеуді дамытуға, ауызша сөйлеуді, оқу мен жазуды қалыптастыруға, мотористикаға дамытуға ықпал етеді;

2) әріптік бейнелерді қабылдау барысында оқушылар алдымен әріптерді оқуды үйренеді, ал әріптерді жазуды үйрену кейінірек басталады;

3) естімейтін білім алушыларды оқыту кезінде концентрлік оқыту әдісі қолданылады;

4) оқу іс-әрекетін ұйымдастыруда есту қабілеті зақымдалған балаларға арналған арнайы әдістемелерді қолдану.

8. Оқытудың арнайы әдістері мен құралдары:

1) оқытудың барлық кезеңінде стационарлық дыбыс күшейткіш жабдықтарды, жеке есту аппараттарын, сурдопедагогикалық арнайы жаттықтырғыш құралдарды қолдану;

2) дактильді және ым-ишарат сөйлеу тілін көмекші құрал ретінде пайдалану;

3) сөздерді еріннен оқуға дағдыландыру;

4) сабақ және сабақтан тыс уақыттарда сурдоаударымды пайдалану.

9. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнін оқыту үрдісінде төмендегідей пәндермен пәнаралық байланыстар жүзеге асырылады: "Математика" "Заттық-тәжірибелік оқыту", "Қоршаған ортамен танысу", " Көркем еңбек", "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту", " Түзету ырғағы".

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінің мазмұны

10. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 8 сағат, оқу жылында 256 сағат .

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

11. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) әріптердің дактилемалары;

2) орыс тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

3) тіл бірліктері: дыбыс-әріп, буын, сөз, сөйлем, мәтін;

4) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

5) қарапайым орфографиялық және пунктуациялық нормалар.

12. Бағдарламаның негізгі мазмұны. Оқыту үрдісі үш кезеңнен тұрады: пропедевтикалық кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең. 0-сыныпта пропедевтикалық кезең, оған 72 сағат және әліппе кезеңіне 184 сағат беріледі.

13. 0-сыныптағы әліппелік кезеңде әліпбидің барлық дыбыстары мен әріптері реттілікпен оқытылады:

1) I концентрлі дыбыстар: п, а, м, в, о, т, у, л, с, и, н, к, э, ш, ф, х, р;

2) II концентр дыбыстары: ы*, б, з;

3) III концентр дыбыстары: й, я*(йа), Ұ*(йо), ю*(йу), е*(йэ), д*, ж*, г* ч*, ц*, щ*, ь, ъ;

* - ауыстырумен айтылатын дыбыстың белгіленуі.

14. Пропедевтикалық кезеңнің міндеттері

1) білім алушыларды алғашқы оқыту (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау);

2) оқу әрекетіне деген қызығушылығын қалыптастыру;

3) қалдық есту қабілетін есту, естіп-көру арқылы дамыту;

4) сөйлеу туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру (дыбыс, әріп-дактилема, буын, сөз, сөйлем);

5) дактилдеу кезінде кинестетикалық байланыстарды дамыту;

6) орыс әліпбиінің әріптерімен таныстыру, дыбыстардың артикуляциясын үйрену.

7) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, жазуға дайындау;

8) ойлау, есте сақтау, қиял, қабылдау, зейінді дамыту.

15. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) сөйлеу әрекетінің дағдыларын қалыптастыру;

2) қалдық есту қабілетін есту, естіп-көру арқылы дамыту, ауызша-дактильді берілген сөздерді қабылдауды дамыту;

3) екпінді дауысты дыбыстар ұғымымен танысу;

4) сөздердің дыбыстық талдауын жүргізу, екпінді буынды ажырату (еліктеу бойынша);

5) әліппе әріптерінің қызметін, бас және кіші әріптердің, баспа және жазбаша әріптердің, каллиграфиялық жазудың айырмашылықтарын игеру

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) тұтас сөздермен оқуға ауыса отырып, дұрыс, тегіс, біріктірілген силлабикалық оқу дағдыларын қалыптастыру

8) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

9) білім алушылардың сөздік қорын байыту.

16. Бағдарлама мазмұны үш бөлімді қамтиды:

1) "Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру)";

2) "Ауызекі сөйлеу тілі мен оқылым (ауызекі сөйлеу тілімен оқылым дағдыларын қалыптастыру)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

17. "Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тілдің негізгі бірліктерін түсіну;

2) ауызша-дактильді сөйлеу тілін түсіну;

3) сөйлеудің негізгі формаларын іс жүзінде меңгеру;

4) қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану.

18. "Оқылым және ауызша сөйлеу тілі (ауызша сөйлеуді дамыту және оқу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылуы;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) сөздердің мағынасын түсіну, сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау.

19. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазу жұмысына дайындық;

2) графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша жазу;

4) өздігінен жазу.

20. Білім берудің негізгі мазмұны.

21. Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру)" пропедевтикалық кезең:

1) әріптерді дактилемамен сәйкестендіру;

2) мұғалімнің сөзін ауызша-дактильді, естіп-көру және есту арқылы қабылдауға дағдыландыру (меңгерген тілдік материалды);

3) мұғалімнің және сыныптастарының дактиль арқылы айтылған сөздерін оқып, ауызша-дактильді түрде қойылған сұрақтарға жауап беру;

4) оқытылған материалда, суреттер, табличкалар, бақылаулар бойынша педагогтің көмегімен ауызша-дактильді түрде қарапайым сөздерді құру.

22. Дактильдеу, айтылым және тыңдалым (дактильдеу, ауызша сөйлеу және тыңдалым дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) сөздің мағынасын түсіну, дактильді және ауызша сөйлеу тілін қолдану, жазбаша тілді мақсатына қарай қолдану, сөздік қорын байыту;

2) дактилеманы, кеспе әріптерді пайдаланып сөздерді ауызша-дактиль түрінде айту, баспа және жазба әріптермен жазу;

3) меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру;

4) мұғалімнің (сыныптастарының, тәрбиешінің) тапсырмасы бойынша қажетті сөздік кестешелерді, сөздер жазылған карточкаларды таңдау, суреттермен сәйкестендіру;

5) қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану (мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану);

6) ауызша-дактильді сөйлеу дағдыларын қалыптастыра отырып, лексикалық тақырыптар бойынша коммуникативті мақсаттарға сай (топтағы қарым-қатынас, диалогты сақтау, сахналау, рөлдік ойындар) сөздік қорын байыту.

Ескерту: дактильдеу материалының көлемі: 5-7 сөз, айтылым: 3-5 сөз, тыңдалым: 1-3 сөз.

23. Оқылым және ауызша сөйлеу тілі (ауызша сөйлеу тілін дамыту оқылым дағдыларын қалыптастыру) пропедевтикалық кезең:

1) сөйлеу тілінің минималды бірлігін түсіну: дыбыс, әріп;

2) сөздің дыбыстық құрамының бірлігін және оның лексикалық мағынасын түсіну;

3) буын минималды айтылу бірлігі ретінде, екпінді буынның анықтамасы, сөздерді буындарға бөлу.

24. Оқылым және ауызша сөйлеу тілі (ауызша сөйлеу тілін дамыту оқылым дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) әріптердің белгілі бір тізбегі ретінде орыс әліпбиімен танысу;

2) сөйлеу, тыныс алу, артикуляциялық гимнастика, фонетикалық ырғақта дыбыстарды қою, автоматтандыру және саралау үшін арнайы әдістер мен құралдарды қолдану арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

3) еліктеу бойынша сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (мұғалімнің сөйлеуі ырғақ, екпінді, қарқынды, үзілістерді сақтауға арналған үлгі);

4) тұтас сөздерді, сөз тіркестерін, 2-6 сөзден тұратын сөйлемдерді оқуға және қысқа мәтіндерді дұрыс оқуға ауыса отырып, әртүрлі құрылымдағы сөздерді бірқалыпты, біріккен буынды оқуға үйрету;

5) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту (оқу) және керісінше (жазу).

6) заттарды салыстыру (мұғалімнің көмегімен);

7) сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, мұғалімнің көмегімен берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру.

Ескерту: оқу материалының көлемі: әріптік кезеңнің басында 3-5 сөз, соңында 6-10 сөз.

25. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру) пропедевтикалық кезең:

1) жазу жұмысына дайындық (денені дұрыс ұстау, дұрыс отыру, дәптерді дұрыс қою, қарындашты/қаламды дұрыс ұстау);

2) дәптер бетінің кеңістігінде бағдарлау дағдысын қалыптастыру (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар);

3) үлгі бойынша сурет салу, штрихтау, бастыру, ою-өрнектерді, суреттерді салу;

4) әріптердің қарапайым элементтерінің хаты.

26. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, бас және кіші әріптер мен олардың қосылыстарын, буындарын, сөздерін, сөйлемдерін жазу;

2) әріптердің графикалық бейнесін талдау (кіші және үлкен);

3) ауызша-дактильді, естіп-көру арқылы диктанттар (дактиль әліпбиін қолданбай сөйлеу материалын ернінен оқу);

4) қолжазба және баспа мәтіндерінен сөйлемдерді көшіру;

5) сөздердің жазылуы: сөздер-заттардың, қоршаған әлем құбылыстарының атаулары , заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер;

6) сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, мұғалімнің көмегімен берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру.

Ескерту: I-жартыжылдықтағы жазбаша жұмыс көлемі: графикалық диктант – 1-3 белгі, дактильді-әріптік диктант – 3-5 әріп, буын диктанты – 3-6 буын, сөздік диктант – 2-5 сөз, ауызша-дактильді диктант – 3-8 сөз. II-жартыжылдықтағы жазбаша жұмыс көлемі: графикалық диктант – 3-6 белгілер, дактильді-әріптік диктант – 5-10 әріп, буынды диктант – 6-8 буын, сөздік диктант – 5-7 сөз, ауызша-дактильді диктант – 8-12 сөз.

Параграф 2. Оқыту мақсатарының жүйесі

27. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандарды – бөлім мен бөлімшені, төртінші саны - оқу мақсатын нөмірлеуді білдіреді. Кодтауда 0.1.2.1 "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі

28 . Оқыту мақсаттары жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1-кесте

Бөлім: дактильдеу, айтылым мен тыңдалым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдің негізгі бірліктерін түсіну	0.1.1.1 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (п, а, м, в, о,т, у, л, д, с, и, й, н, я, к); 0.1.1.2 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (б, э, ы, ш, е, ч , Ұ); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (ь,ъ, з, ж, р, г, ф, ю,ц, щ, х); 0.1.1.4 әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (дыбысталуы жақын дыбыстармен ауыстырусыз) (б, з); 0.1.1.5 бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды , сөздер мен сөз тіркестерін қосу; 0.1.1.6 әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7 әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8 жанды-жансыз мағынасын ажырату (кім? не?) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау (мұғалімнің көмегімен).

1.2. Ауызша-дактильді сөйлеу тілін түсіну	0.1.2.1 қолдан және еріннен оқылған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау, сондай-ақ есту-көру арқылы қабылдау.
1.3. Сөйлеудің негізгі формаларын практикалық меңгеру	0.1.3.1 мұғалімнің көмегімен және / өз бетінше тақырыптың материалында суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша дактиль әліпбидің көмегімен сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2 іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3 өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен).
1.4. Вербальды емес қарым-қатынас құралдарын қолдану	0.1.4.1 ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеу тілінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) қолдану.
Бөлім: оқылым және ауызша сөйлеу тілі	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылуы	0.2.1.1 тақырыптарға сәйкес сөздерді ажырату және атау: мектеп/сынып, оқу құралдары, жыл мезгілдері, жемістер-көкөністер, жануарлар, ойыншықтар; 0.2.1.2 дактильді және кеспе әріптерден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3 дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4 бүтін сөздермен біріккен оқуға ауыса отырып буындарды біріктіріп дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша); 0.2.1.5 схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен).
2.2. Сөздерді дыбыстық талдау	0.2.2.1 сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.2.2 сөздерді буындарға бөлу.
2.3. Сөздердің мағынасын түсіну, сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.3.1 таныс сөздердің мағынасын түсіну, мақсаты бойынша сөздерді дактильді және ауызша түрде қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2 оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқаулықтарды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3 заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.4 оқылған материалдың мазмұнын иллюстрация түрінде суреттеу; 0.2.3.5 мұғалімнің көмегімен/өз бетінше қарапайым сұрақтарға жауап беру, суреттерге, иллюстрацияларға/мәтінге қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен).
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қалам ұстау;

3.1. Жазуды меңгеруге дайындық	0.3.1.2 қағаз парағына, дәптерге бағыттана алу; 0.3.1.3 суретті салу кезінде саусақтардың, қолдың қимылдарын үйлестіру.
3.2. Каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау	0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді қағазға торға салу; 0.3.2.2 қарындашпен берілген ұяшықтар санына сәйкес түзу / сопақ сызықтардан тұратын заттарды салу; 0.3.2.3 үлгі бойынша ою-өрнектерді, суреттерді салу , үлгі бойынша немесе өз бетінше әріптердің элементтерін салу.
3.3. Үлгі бойынша жазу	0.3.3.1 таныс әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою; 0.3.3.3 баспа (бас) және кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу; 0.3.3.4 баспа (бас) және кіші әріптерді жазу (п, т, н, и, ш, л, м, а, о, е, с); 0.3.3.5 төменгі және жоғарғы жолдан тыс элементтері бар кіші әріптерді жазыңыз.
3.4. Өздігінен жазу	0.3.4.1 өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптермен жазу; 0.3.4.2 сұраққа жауап беріп, сұранысты жазбаша түрде білдіру (мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.3 сөздердің, сөйлемдердің дұрыс жазылуын тексеріп, қателерді мұғалімнің көмегімен түзету.

29. Бағдарлама естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінің типтік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылуда.

30. Бөлімді және тақырыптарды зерттеуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

Кезеңдер	Дактильдеу, айтылым мен тыңдалым	Оқылым және ауызша сөйлеу тілі	Жазылым
1-тоқсан			
	0.1.1.1* әріптерді көрсету , дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (п, а, м, в, о,т, у, л, д, с, и, й, н, я, к);	0.2.1.1* тақырыптарға сәйкес сөздерді ажырату және атау: мектеп/сынып, оқу құралдары, жыл	0.3.1.1* партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау;

Пропедевтикалық кезең	0.1.1.5* бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу; 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеу тілінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) қолдану.	мезгілдері, жемістер-көкөністер, жануарлар, ойыншықтар; 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.2.2 сөздерді буындарға бөлу; 0.3.3.1* таныс әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2* суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою;	0.3.1.2* қағаз парағына, дәптерге бағыттана алу; 0.3.1.3* суретті салу кезінде саусақтардың, қолдың қимылдарын үйлестіру; 0.3.2.1* түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді қағазға торға салу; 0.3.2.2* қарындашпен берілген ұяшықтар санына сәйкес түзу / сопақ сызықтардан тұратын заттарды салу; 0.3.2.3* үлгі бойынша ою-өрнектерді, суреттерді салу, үлгі бойынша немесе өз бетінше әріптердің элементтерін салу.
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.2* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (б, э, ы, ш, е, ч ,Ұ); 0.1.1.5* бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу; 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.8* жанды-жансыз мағынасын ажырату (кім ? не?) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.1* мұғалімнің көмегімен және / өз бетінше тақырыптың материалында суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша дактиль әліпбидің көмегімен сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру;	0.2.1.2* дактильді және кеспе әріптерден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4* бүтін сөздермен біріккен оқуға ауыса отырып буындарды біріктіріп дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша); 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы);	0.3.1.1* партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2* қағаз парағына, дәптерге бағыттана алу; 0.3.1.3* суретті салу кезінде саусақтардың, қолдың қимылдарын үйлестіру; 0.3.2.1* түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектерді қағазға торға салу; 0.3.2.2* қарындашпен берілген ұяшықтар санына сәйкес түзу / сопақ сызықтардан тұратын заттарды салу; 0.3.2.3* үлгі бойынша ою-өрнектерді, суреттерді салу, үлгі

	0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеу тілінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) қолдану.	0.2.2.2 сөздерді буындарға бөлу; 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, мақсаты бойынша сөздерді дактильді және ауызша түрде қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау.	бойынша немесе өз бетінше әріптердің элементтерін салу; 0.3.3.1* таныс әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2* суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою; 0.3.4.1* өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптермен жазу.
3-тоқсан			
	0.1.1.3* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (ь,ъ, з, ж, р, г, ф, ю,ц, щ, х) ; 0.1.1.5* бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу; 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7* әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат +	0.2.1.1* тақырыптарға сәйкес сөздерді ажырату және атау: мектеп/сынып, оқу құралдары, жыл мезгілдері, жемістер-көкөністер, жануарлар, ойыншықтар; 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4* бүтін сөздермен біріккен оқуға ауыса отырып буындарды	0.3.3.1* таныс әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2* суреттерге үлгі бойынша/өз бетінше баспа әріптерімен қол қою;

Әліппе кезеңі	сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8* жанды-жансыз мағынасын ажырату (кім ? не?) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9* заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.2.1* қолдан және еріннен оқылған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау, сондай-ақ есту-көру арқылы қабылдау; 0.1.3.1* мұғалімнің көмегімен және / өз бетінше тақырыптың материалында суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша дактиль әліпбидің көмегімен сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу, қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеу тілінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) қолдану.	біріктіріп дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша); 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.2.2 сөздерді буындарға бөлу; 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, мақсаты бойынша сөздерді дактильді және ауызша түрде қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2* оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқаулықтарды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.5* мұғалімнің көмегімен/өз бетінше қарапайым сұрақтарға жауап беру, суреттерге, иллюстрацияларға/ мәтінге қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен).	0.3.3.3* баспа (бас) және

			кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу;
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.4* әріптерді көрсету, дактильдеу, дыбыстарды айту (дыбысталуы жақын дыбыстармен ауыстырусыз) (б, з); 0.1.1.5* бөлінген әліпбиден үлгі бойынша буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін қосу; 0.1.1.6* әріптерді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін дактильді және баспа түрінде оқу және жазу; 0.1.1.7* әр түрлі сөз тіркестерімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.8* жанды-жансыз мағынасын ажырату (кім? не?) (мұғалімнің көмегімен); 0.1.1.9* заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.2.1* қолдан және еріннен оқылған сөздер мен сөз тіркестерін жинақтау, сондай-ақ есту-көру арқылы қабылдау; 0.1.3.1* мұғалімнің көмегімен және / өз бетінше тақырыптың материалында суреттер, тақтайшалар, бақылаулар бойынша дактиль әліпбидің көмегімен сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 0.1.3.2* іс-әрекет пен затты көрсете отырып тапсырмаларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 0.1.3.3* өтініш білдіру, алғыс айту, сәлемдесу,	0.2.1.2* дактильді және кеспе әріптерден буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқу және құрастыру (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 0.2.1.3* дактиль, баспа, қолжазба түрінде берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.1.4* бүтін сөздермен біріккен оқуға ауыса отырып буындарды біріктіріп дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша); 0.2.1.5* схемалар арқылы буындар, сөздер, сөйлемдер құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 0.2.2.1* сөздердегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу (еліктеу арқылы); 0.2.2.2 сөздерді буындарға бөлу; 0.2.3.1* таныс сөздердің мағынасын түсіну, мақсаты бойынша сөздерді дактильді және ауызша түрде қолдану (мұғалімнің көмегімен); 0.2.3.2* оқулықтан ауызша-дактильді және баспа түрінде берілген қарапайым нұсқаулықтарды/ тапсырмаларды орындау; 0.2.3.3* заттар мен суреттерге арналған сөздері бар тақтайшаларды анықтау және таңдау; 0.2.3.4 оқылған материалдың мазмұнын иллюстрация түрінде суреттеу;	0.3.3.3* баспа (бас) және кіші әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу; 0.3.3.4* баспа (бас) және кіші әріптерді жазу (п, т, н, и, ш, л, м, а, о, е, с); 0.3.3.5* төменгі және жоғарғы жолдан тыс элементтері бар кіші әріптерді жазыңыз; 0.3.4.2* сұраққа жауап беріп, сұранысты жазбаша түрде білдіру (мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.3* сөздердің, сөйлемдердің дұрыс жазылуын тексеріп,

	қоштасу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1* ойын әрекеті, сахналау кезінде сөйлеу тілінде вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (мимика, ым-ишара, қозғалыстар) қолдану.	0.2.3.5* мұғалімнің көмегімен/өз бетінше қарапайым сұрақтарға жауап беру, суреттерге, иллюстрацияларға/ мәтінге қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен).	қателерді мұғалімнің көмегімен түзету.

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқу мақсаттары тіл дағдыларының кез келген түрлерімен байланысады;

2) "*" белгісімен белгіленген оқу мақсаттарын ішінара іске асыру ұсынылады.

бұйрығына
4-қосымша

Естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныбы үшін " Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – естімейтін білім алушылардың қалдық естуін қолдану арқылы қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыра отырып, ауызекі сөйлеуді , оқу мен жазуды оқыту және дамыту үрдісінде оқушылардың сөйлеу мен танымдық қабілеттерін ескеріп функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыруға жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқыту міндеттері:

1) естімейтін білім алушыларда сөйлеу әрекетінің түрлерін қалыптастыру;

2) сөйлеу әрекетінің тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым түрлерін дамыту;

3) сөйлеу тілінің бірліктері (буын, сөз, сөйлем) туралы түсініктерін қалыптастыру;

4) қалдық есту қабілетін мақсатты түрде дамыту (дыбысты дұрыс айта білу, дыбыс шығару мен автоматтандырудың бастапқы кезеңінде дыбыстарды ұқсас дыбыстарға дұрыс алмастыра білу, таныс дыбыстарды бөліп көрсету, олардың саны мен сапасын анықтау);

5) сөздерді буынға бөліп оқу, тұтастай оқу, мәтінді түсініп оқу, мәнерлеп оқу, орфоэпиялық ережелерді қолдана білу дағдыларын дамыту;

6) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, сөздерді көркем, сауатты, қатесіз жазуға үйрету;

7) сөздік қорын байыту және белсендіру;

8) кітап оқуға қызығушылығын арттыру;

9)ақпаратты салыстыру, жалпылау қабілетін дамыту;

10) айналадағыларға достық қарым-қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мен қарым-қатынас жасау мәдениетін дамыту;

11) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және сөйлеуді үйрену арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

12) қоршаған ортаны тану арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Бағдарламаның түзете-дамыта оқыту міндеттері:

1) сөйлеу дағдыларын қалыптастыра отырып, байланыстыра сөйлеуді дамыту;

2) баланың сөздік қорын анықтау, байыту және белсендіру;

3) жалпылай сөйлеу тілін қалыптастыру;

4) ауызша сөйлеу тілінің мәнерлілігі мен түсініктілігін дамыту;

5) коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесінде жалпы және арнайы педагогикалық тәсілдер жүзеге асырылады:

1) онтогенетикалық тәсіл (мұғалімге сөйлеу тілінің зақымдалу себебін анықтап, сөйлеуді дамыту үрдісін терең зерттеуді, қол жеткізілген деңгейді бағалауды және оны нормамен байланыстыруды бағыттайды);

2) әрекеттік тәсіл (білім алушылар оқу әрекетінде меңгерген жаңа білімінінің күнделікті тұрмыста, ойын барысында қолдануды үйренеді);

3) құрылымдық-семантикалық тәсіл қарым-қатынаста сөйлеу құралдарын таңда, оларды естімейтін білім алушылардың ауызша сөйлеу тіліне оқытудың әрбір кезеңіне реттілігімен енгізу;

4) жүйелілік тәсіл (тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттері бар күрделі функционалды жүйе ретінде психикалық даму идеясына негізделген);

5) дамыта оқыту тәсілі (дамудың жақын арадағы аймағы – білім алушының тапсырманы өз бетінше орындауын көздейді);

6) бірізділік тәсілі (оқыту барысында алынған білім мен дағдылар жаңа дағдылардың ажырамас бөлігі болып табылады, жаңа оқу міндеттерін, жаттығуларды таңдауды болжайды);

7) әлеуметтік бейімделу және бағдарлау тәсілі (әлеуметтік өмірге бейімделуге қажетті мінез-құлық нормалары мен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға арналған арнайы жұмысты қамтиды);

8) арнайы педагогикалық басшылық тәсілі (өз қызметін дербес ұйымдастырудың қиындықтарымен, қадамдық ұйымдастыру және нұсқау беру қажеттілігімен, педагогтің тұрақты бағыттаушы көмегімен негізделген).

6. Сауат ашу пәнінің негізі қарапайымнан күрделіге қарай оқытудың жалпы дидактикалық талабына негізделеді, сонымен қатар, естімейтін білім алушылардың оқу-танымдық үрдістерінің ерекшеліктерін ескере отырып:

1) білім алушылардың танымдық белсенділігінің бұзылуы, есту қабілетінің күрт бұзылуына байланысты болып, олар сөйлеудің терең дамымауымен, сөздік-логикалық ойлаудың қалыптаспауымен, мнестикалық функциялардың төмендеуімен, танымдық белсенділіктің төмендеуімен көрінеді;

2) сөйлеу әрекетінің айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру үрдісі арқылы естімейтін білім алушылардың сауаттылығының негізін қалап, білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау;

3) естімейтін білім алушыларды оқыту кезінде концентрлік оқыту әдісі қолданылады.0 - сыныпта меңгерген негізгі дыбыстарды: а, о, у, и, э және дауыссыз дыбыстарды: п, т, к, ф, с, ш, х, в, м, н, л, р, II концентр дыбыстарын б, з анық, дұрыс айтуға дағдыландыру.1-сыныпта II концентр дыбыстарынан п, ф, г, д, с, ч, у, с және б дыбыстарын игереді. Негізгі дыбыстар қатарына кірмейтін дыбыстарды (I концентр дыбыстарын) ұқсас дыбыстармен ауыстыруға рұқсат етіледі;

4) оқушыларды оқу мен жазуға және сөйлеуге үйрету үрдісі қойылған немесе автоматтандырылған дыбыстар бойынша жүзеге асырылады;

5) оқушылардың сөздерді қабылдауы ауызша-дактилдік, ауызша, жазбаша түрінде есту және естіп-көру арқылы жүзеге асырылады;

6) тыңдалым-естімейтін білім алушылардың қалдық есту қабілетін дамыту, меңгерген сөздік материалын есту және естіп-көру арқылы қабылдауға дағдыландыру;

7. Арнайы оқыту үрдісі оқушылардың оқудағы және дамуындағы ерекшеліктер мен қиындықтарды жеңуге мүмкіндік береді. Компенсация тәсілі екі бағытта жүреді:

1) оқытуда алмастыру үрдісі жүзеге асады, көріп қабылдау арқылы ауызша сөйлеу тілі қалыптасады;

2) қалдықестуді дамыту және сөйлеуді дамыту бойынша жүйелі жұмыс нәтижесінде есту қабілетінің бұзылуының кері әсері төмендейді.

8. Арнайы білім берудің әдіс-тәсілдері:

1) оқытудың барлық кезеңінде стационарлық дыбыс күшейткіш жабдықтарды, жеке есту аппараттарын, сурдопедагогикалық арнайы жаттықтырғыш құралдарды қолдану;

2) дактильді және ым-ишарат сөйлеу тілін көмекші құрал ретінде пайдалану;

3) сөздерді еріннен оқуға дағдыландыру;

4) сабақ және сабақтан тыс уақыттарда сурдоаударымды пайдалану.

9. "Әліппе, сауат ашу" пәнін оқыту үрдісінде төмендегідей пәндермен пәнаралық байланыстар жүзеге асырылады: "Математика" "Заттық-тәжірибелік оқыту", "Қоршаған ортамен танысу", "Көркем еңбек", "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту", "Түзету ырғағы".

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте (дактильная речь, устная речь, письмо, чтение)" пәнінің мазмұны

10. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 8 сағат, оқу жылында 264 - сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

11. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) орыс тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тілдік бірліктер: дыбыс-әріп, буын, сөз, сөйлем, мәтін;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық түсініктері;

4) қарапайым орфографиялық және пунктуациялық нормалар;

5) балаларға арналған көркем шығармалар.

12. Бағдарламаның негізгі мазмұны: оқыту процессі екі кезеңді қамтиды: әліппе кезеңі және әліппеден кейінгі кезең.Әліппе кезеңі: бірінші тоқсанды қамтиды - 72 сағат, 0 - сыныпта өтілген оқу материалдары қайталаланды, ал 2-тоқсаннан бастап әліппеден кейінгі кезең жүреді, ол 192 сағатты қамтиды.

13. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) орыс әліпбиінің әріптерін айту және ажырату, II концентр дыбыстарын: р, ж, г, д, ц, ч, щ, ы и ъ қоюды және автоматтандыруды жалғастыру;

2) тілдік бірліктер (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін) және орфография, пунктуация туралы қарапайым түсініктерді меңгеру;

3) оқулықтағы мәтіндерді буындап оқудан бастап, тұтас, тегіс, үздіксіз оқуға көшу дағдыларын қалыптастыру;

4) ауызша және жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру;

5) оқушылардың сөздік қорын байыту.

14. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқу әрекетіне деген қызығушылығын қалыптастыру;

2) ауызша сөйлеу дағдысын қалыптастыру;

3) қалдық есту қабілетін есту, естіп-көру арқылы қабылдауын, ауызша-дактилді берілген сөздерді қабылдауды дамыту;

4) екпінді дауысты дыбыстар туралы ұғымды қалыптастыру;

5) бас әріп пен кіші әріптерді, баспа және жазба әріптерді ажырату, олардың арасындағы айырмашылықты меңгеру;

6) тілдік бірліктер (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін) және дыбыстық талдау мен синтез туралы қарапайым түсініктерді меңгеру;

7) каллиграфия нормаларын сақтап сауатты, қатесіз жазу дағдыларын қалыптастыру ;

8) сөздерді анық, дұрыс, буындап оқуын дағдыландыру арқылы оқулықтағы мәтінді тұтас, бірқалыпты оқуға көшу;

9) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

10) оқушылардың сөздік қорын байыту және белсендіру.

15. Бағдарлама мазмұны үш бөлімді қамтиды:

1) "Тіл дамыту (айтылым және тыңдалым)" бөлімі;

2) "Оқылым және тіл дамыту" бөлімі;

3) "Жазылым" бөлімі.

16. "Тіл дамыту (айтылым және тыңдалым)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ауызша-дактилді сөйлеу тілін түсіну;

2) сөйлеудің негізгі дағдыларын іс жүзінде меңгеру;

3) грамматикалық нормаларды сақтау;

4) қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану.

17. "Оқылым және тіл дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану және сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылымы;

2) мәтінмен жұмыс және сөйлеу дағдыларын қалыптастыру.

18. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) графикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

2) үлгі бойынша жазу;

3) өздігінен жазу.

19. Білім берудің негізгі мазмұны.

20. "Тіл дамыту (айтылым және тыңдалым)" бөлімі әліппе кезеңі:

1) сөздің мағынасын түсіну, дактильді және ауызша сөйлеу тілін қолдану, жазбаша тілді мақсатына қарай қолдану, сөздік қорын байыту;

2) дактилеманы, кеспе әріптерді пайдаланып сөздерді ауызша-дактиль түрінде айту, содан кейін оларды баспа және жазба әріптермен жазу;

3) меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру;

4) ауызша-дактильді сөйлеу дағдыларын қалыптастыра отырып, лексикалық тақырыптар бойынша коммуникативті мақсаттарға сай (топтағы қарым-қатынас, диалогты сақтау, сахналау, рөлдік ойындар) сөздік қорын байыту.

21. "Тіл дамыту (айтылым және тыңдалым)" бөлімі әліппеден кейінгі кезең:

1) мұғалім мен басқа білім алушылардың сөзін естіп, естіп-көру арқылы қабылдау және ажырату, естігенінің мәнісін түсінуі;

2) мұғалімнің (тәрбиешінің, достарының) нұсқауларын ауызша/ ауызша-дактильді немесе жазбаша түрде түсіну және орындау, есеп беру;

3) суреттерге, кестешелерге және бақылау арқылы ауызша/ауызша-дактилді түрде қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);

4) мұғалімнің немесе сыныптасының өтініші бойынша сөздік кестешелерді таңдау;

5) заттарды көрсету және атау, заттардың іс-әрекетін сипаттау қабілеттерін қалыптастыру;

6) мұғалімге, жолдасына сәлемдесу, қоштасу, өтініш жасау, алғыс айту;

7) мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) сұрағына жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);

8) тақырып бойынша сұрақтарды құрастыру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);

9) сызбаларды қолдана отырып, сөздерді модельдеу;

10) оқылған тақырып негізінде сөз тіркестері мен сөйлемдерді ауызша/ ауызша-дактиль түрінде құрастыру, оларды берілген сөздердің көмегімен, суреттерді, кестешелерді қолдана отырып оқу және жазу (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);

11) суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген іс-әрекетті сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен);

12) суреттегі берілген іс-әрекетті түсіндіру немесе кезекпен қойылған сұрақтарды қолдана отырып затты сипаттау (жыл соңында);

13) сюжеттік суреттер немесе суреттер топтамасы бойынша шағын әңгіме құрастыру;

14) қарапайым диалог жүргізу дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде);

15) сұрақтарға жауап беру және сұрақ қою: кім? не? не істедің? не істейсің? не істеді? олар не істеді? не істейміз? қандай? қай? кімге? неге? немен? кіммен? қалай? қайда? (немен? неден?) қайда? (не үшін? кім үшін?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?;

16) зат есім, сын есім, сан есім, етістіктің бастапқы түрлерін білу және табу;

17) жекеше және көпше түрдегі зат есімдерді білу және қолдану;

18) зат есімдерді ажырата білу;

19) мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану.

Ескерту: тыңдалым және айтылым материалының көлемі 10-15 сөз.

22. "Оқылым және тіл дамыту" әліппе кезеңі:

1) дыбыстарды қоюда, автоматтандыруда және дифференциациялауда арнайы фонетикалық, дыбыстық жаттығуларды жасау, арнайы зондтарды қолдану арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

2) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (мұғалімнің сөзі -үлгі) - (ырғақ, екпін, интонация);

3) сөздерді, сөз тіркестерін, 2-6 сөзден тұратын сөйлемдерді тұтас оқуға дағдыландыру арқылы қысқа мәтіндерді тұтас оқуға үйрету;

4) сурет және берілген сөздер бойынша мұғалімнің көмегімен сөйлем құрастыру;

5) сөздегі дыбыстардың айтылуын дұрыс сақтап оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру.

23. "Оқылым және тіл дамыту" әліппеден кейінгі кезең:

1) сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылымын қалыптастыру, мұғалімнің қойған екпін белгілерін немесе тыныс белгілерін сақтай отырып, кідірістерді оқу кезінде сақтау (еліктеу арқылы);

2) орфоэпия нормаларын сақтай отырып сөздерді және сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын), шағын мәтіндерді (40-80 сөз құрайтын) тұтастай оқу;

3) мәтінді талдау дағдысын қалыптастыру: мәтін жанрын ажырату (әңгіме, ертегі, өлең), мәтін мазмұнына және мәтіннің бөлімдеріне сәйкес суреттерді таңдау/ сәйкетендіру, оқылған мәтінде кім туралы және не туралы айтылғанын анықтау, мәтін мазмұнына сәйкес иллюстрацияларды ретімен таңдау, (өздігінен / мұғалімнің көмегімен);

4) хормен оқуды қалыптастыру;

5) мәтінмен жұмыс істеу барысында сөйлеу дағдыларын қалыптастыру: оқылған мәтіннің мазмұны бойынша мұғалімнің сұрақтарына жауап беру, кейіпкерлер мен заттарды атай білу, оқылған мәтіннің мазмұнын суреттер мен сұрақтар арқылы бекіту (мұғалімнің көмегімен), суреттерді, аппликацияларды, макеттерді, қолтаңбалы иллюстрацияларды, сызбаларды пайдалана отырып мәтіннен түсініксіз сөздерін табу және олардың мағынасын түсіну (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше);

6) өлеңдерді интонациялық үзілістерді сақтай отырып үздіксіз оқу, жаттау(6-8 сөйлемненаспайтын) дағдыларын қалыптастыру;

7) өз ойын жазбаша жеткізе білу дағдысын қалыптастыру: мәтіннен сөздерді, сөз тіркестерін, қысқа сөйлемдерді және шағын мәтіндерді көшіріп жазу, сөйлемдердің соңына тыныс белгілерін (нүкте, сұраулы, леп белгісі, үтір) қойып жазу;

8) оқу мен жазуда өзін-өзі бақылау дағдыларын қалыптастыру, мұғалімнің оқу мен жазу үлгілерімен салыстыру.

Ескерту: оқу материалының көлемі: бір тыныста 6-8 сөз оқу, 40-80 сөзден тұратын қысқа мәтіндерді оқу.

24. "Жазылым" әліппе кезеңі:

1) жазу кезінде денсаулықты сақтау бойынша ұсыныстарды сақтау: дұрыс отыру, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш / қалам ұстау мүмкіндігі, көзге арналған жаттығулар;

2) каллиграфиялық нормаларды сақтап жазу: әріптерді талапқа сай көркем жазу; әріптерді бір-бірімен дұрыс байланыстырып, үздіксіз әрі үзбей (ырғақты) жазу;

3) ауызша-дактильді, естіп-көру және еріннен оқу арқылы диктант жазу (еріннен оқу арқылы);

4) жазба мен баспа әріптермен жазылған мәтінінен сөйлемдерді арнайы ережелер бойынша көшіріп жазу;

5) заттардың, қоршаған дүние құбылыстарының атауларын, заттардың белгілерін білдіретін сөздерді, заттардың іс-әрекетін білдіретін сөздерді жазу;

6) сурет және берілген сөздер бойынша мұғалімнің көмегімен сөйлем құрастыру.

25. "Жазылым" әліппеден кейінгі кезең:

1) сөздерді оқу және жазу, ауызша-дактильді формадағы және естіп-көру арқылы қабылданған сөздерді, қысқаша мәтіндерді оқу және жазу, ауызша және жазбаша түрде берілген сұрақтарға жауап беру, өтініш, алғыс айту;

2) ереже бойынша жазбаша және баспа әріптермен берілген мәтіндерді көшіріп жазу дағдыларын автоматтандыру;

3) грамматикалық ережелерді сақтай отырып жазу дағдыларын қалыптастыру: сөздерді буынға бөлу, сөздерді буынға қарай тасымалдау (үлгі бойынша, мұғалімнің көмегімен/өз бетінше), сөзге әріптік талдау (сөздегі жеке әріптерді ерекшелеу, астын сызу) , грамматикалық құрылымдары бойынша жай сөйлем құрастыру, сөйлемнің басында жалқы есімдердің бас әріптерін жазу, сөйлем соңына тыныс белгілерін сөйлемнің интонациясына қарай қою (үлгі бойынша, мұғалімнің көмегімен/өз бетінше);

4) өздігінен жазу дағдыларын қалыптастыру: қысқа мәтіндерді көшіру, берілген тақырып бойынша жай сөйлемдер құрастыру және жазу (мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді пайдалану), сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (мұғалімнің көмегімен / өздігінен);

5) көрнекі диктанттарды қолдана отырып, есте сақтау қабілеттері мен орфографиялық сауаттылығын дамыту: буындық, сөздік (ауызша-дактилдік, естіп-көру арқылы қабылдау).

Ескерту: бірінші жартыжылдықтағы жазбаша жұмыс көлемі: дактильді диктант - 5-6 сөз, ауызша-дактильді диктант - 6-8 сөз, сөздік диктант - 5-6 сөз; екінші жартыжылдықтағы жазбаша жұмыс көлемі: ауызша-дактильді диктант - 8-12 сөз, сөздік диктант -10 сөзге дейін.

Параграф 2. Оқыту мақсатарының жүйесі

26. Бағдарламада оқу мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқу мақсатының

ретін көрсетеді. 1.1.2.1 кодында: "1" – сынып, "1" – бөлім, "2" - бөлімше, "1" – оқу мақсатының реті.

27. Оқу мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

1-кесте

Бөлім (тілдік ұғымдар) – тіл дамыту, айтылым және тыңдалым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Ауызша-дактильді сөйлеу тілін түсіну	1.1.1.1 әріптерді атау, дактильдеу, көрсету, дыбыстарды дұрыс айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (р, ж, г, д, ц, ч, щ, ы и ъ;); 1.1.1.2 үлгі бойынша кеспе әріптерден сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру; 1.1.1.3 сөз тіркестерінің кез келген түрімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен); 1.1.1.4 жанды-жансыз (кім? не?) сұрақтарының мағынасын ажырату (мұғалім көмегімен); 1.1.1.5 мұғалімнің, жолдасының немесе оқылған тақырыптағы тілдік материалды ауызша-дактильді/ ауызша түрде қабыдау, ажырату; 1.1.1.6 сөздің мағынасын түсіну, сөздерді мақсатына қарай ауызша/ ауызша-дактилді және жазбаша түрде қолдану; 1.1.1.7 мұғалімнің (тәрбиешінің, достарының) нұсқауларын ауызша/ ауызша-дактильді немесе жазбаша түрде түсіну және орындау, есеп беру; 1.1.1.8 суреттер мен кестешелер арқылыауызша/ ауызша-дактилді түрде қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);
1.2. Сөйлеу тілінің негізгі дағдыларын іс жүзінде меңгеру	1.1.2.1 меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру; 1.1.2.2 затты және оның іс-әрекетін көрсететін нұсқауларды орындау (мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.3 мұғалімге, жолдасына сәлемдесу, қоштасу, өтініш жасау, алғыс айту; 1.1.2.4 мұғалімнің немесе сыныптастарының нұсқауы/ өтініші бойынша сөздік кестешелерді таңдау; 1.1.2.5 заттың атын, іс-қимылын, сапасын атау, көрсету; 1.1.2.6 мұғалімге (тәрбиешіге, досына) сәлемдесу, өтініш және алғыс айту; 1.1.2.7 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) сұрағына жауап беру (өздігінен/мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.8 тақырып бойынша сұрақтарды құрастыру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.9 сызбаларды қолдана отырып, сөздерді модельдеу;

	1.1.2.10 оқылған тақырып негізінде сөз тіркестері мен сөйлемдерді ауызша/ауызша-дактиль түрінде құрастыру, берілген сөздердің, суреттердің, кестешелердіңкөмегімен сөйлемдер құрастыру, оларды оқу және жазу (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.11 суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген іс-әрекетті сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен); 1.1.2.12 суреттегі берілген іс-әрекетті түсіндіру немесе кезекпен қойылған сұрақтарды қолдана отырып затты сипаттау (жыл соңында); 1.1.2.13 сюжеттік суреттер немесе суреттер топтамасы бойынша шағын әңгіме құрастыру; 1.1.2.14 қарапайым диалог жүргізу дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде)
1.3. Грамматикалық нормалардың сақталуы	1.1.3.1 сұрақтарға жауап беру және сұрақ қою: кім? не? не істедің? не істейсің? не істеді? олар не істеді? не істейміз? қандай? қай? кімге? неге? немен? кіммен? қалай? қайда? (немен? неден?) қайда? (не үшін? кім үшін?) қайдан? (неден?) қашан? қалай?; 1.1.3.2 зат есім, сын есім, сан есім, етістіктің бастапқы түрлерін білу және табу; 1.1.3.3 жекеше және көпше түрдегі зат есімдерді білу және қолдану; 1.1.3.4 зат есімдерді ажырату;
1.4. Қарым-қатынастың вербальды емес түрін қолдану.	1.1.4.1 мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану;
Бөлім (тілдік ұғымдар) – оқылым және тіл дамыту	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Сөздер мен сөйлемдердің аналитикалық оқылымы	1.2.1.1 дактильмен, баспа және жазба әріптермен берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.1.2 сөздерді тұтас, үздіксіз оқуға көшу, дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша); 1.2.1.3 сызбаларды пайдаланып сөздер, сөйлемдер құрау (мұғалімнің көмегімен); 1.2.1.4 буындардың, сөздердің, сөз тіркестерінің, сөйлемдердің сызбаларын оқу; 1.2.1.5 оқу кезінде мұғалімнің қойған екпін және тыныс белгілерін, кідірістерді сақтай отырып оқу (еліктеу арқылы); 1.2.1.6 оқудың түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, түсініп оқу, теріп оқу, рөлге бөліп оқу, хормен оқу) қолдану (өздігінен/мұғалім көмегімен); 1.2.1.7 қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу; 1.2.1.8 шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын) ; 1.2.1.9 сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу;

	1.2.1.10 сөздердің лексикалық мағынасын түсіндіру, мағынасы бойынша ұқсас және қарама-қарсы сөздерді түсіндіру; (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);
2.2. Мәтінмен жұмыс, сөйлеу дағдыларын дамыту	1.2.2.1 сөздердегі екпінді буындарды табу (еліктеу арқылы); 1.2.2.2 оқылған мәтіннің мазмұнына қарай суреттер мен аппликациялар жасау; 1.2.1.3 таныс сөздердің мағынасын айту, сөздерді дактилдік және ауызша түрде өз мақсатына қарай қолдану (мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.4 мәтін мазмұнына және мәтіннің бөлімдеріне сәйкес иллстрацияларды таңдау, сәйкетендіру (мұғалім көмегімен/ өздігінен); 1.2.2.5 оқылған мәтінде кім туралы және не туралы айтылғанын анықтау (өздігінен/мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.6 көмекші құралдар (сурет немесе сюжетті суреттер және қойылған сұрақтар) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып, баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.7 мәтін мазмұнына сәйкес иллюстрацияларды орналастыру (өз бетінше/мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.8 мәтін жанрын ажырату (әңгіме, ертегі, өлең); (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.9 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.10 оқиға кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен); 1.2.2.11 оқылған мәтін бойынша қарапайым, нақтылайтын сұрақтарды (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен) тұжырымдау және сол сұрақтарға жауап беру
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Каллиграфиялық, графикалық нормаларды сақтау	1.3.1.1 әріптердің элементтерін каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); 1.3.1.2 бас және кіші әріптерді жазу.
3.2. Үлгі бойынша жазу	1.3.2.1 қарапайым әріптерді жазба әріптермен жазу (п, т, н, и, ш, л, м, а, о, е, с); 1.3.2.2 сызықтан төмен және жоғары шығатын элементтері бар әріптер жазу; 1.3.2.3 өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу; 1.3.2.4 буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазба әріптермен жазу;

	1.3.2.5 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгімелер мен өлеңдерден, суреттерді, сызбаларды пайдаланып ақпаратты жеткізу; 1.3.2.6 мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша жай сөйлемдер құрастыру және жазу;
3.3. Өздігінен жазу	1.3.3.1 сұраққа жазбаша жауап беру және сұрақ қоя білу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерін түзету; 1.3.3.3 кітаптан шағын мәтіндерді қатесіз көшіріп жазу; 1.3.3.4 бас әріппен жазылатын сөздерді (кісі аттары, жер-су атаулары, үй жануарларына арнайы қойылған аттар) ажырату, дұрыс жазу; 1.3.3.5 берілген сұрақтардың көмегімен сөздердің жалғауларын дұрыс жазу; 1.3.3.6 қысқа сөйлемдерді жазу (ойыншыққа сипаттама/ жануарға сипаттама/ табиғатты сипаттама); 1.3.3.7 сөйлемді бас әріппен бастап жазып, сөйлем соңына тиісті тыныс белгілерін қою (үтір, нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі); 1.3.3.8 сөздерді буындарға бөлу және дұрыс тасымалдау, тасымалдауға болмайтын сөздерді есту, естіп-көру арқылы ажырату (мұғалім көмегімен/ өздігінен);

28. Бұл оқу бағдарламасы естімейтін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 сыныбына арналған "Букварь, обучение грамоте" пәнінің типтік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылуда.

29. Мұғалім сағат санын үш кезең бойынша сыныптағы білім алушылардың оқу мақсаттарын меңгеруіне, әр кезеңнің міндеттерін жүзеге асыруына орай еркін жоспарлай алады.

Параграф 3. Бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныбына арналған "Букварь, обучение грамоте" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

Кезеңдер	Тіл дамыту (айтылым мен тыңдалым)	Оқылым және тіл дамыту	Жазылым
1-тоқсан			
	1.1.1.1* әріптерді атау, дактильдеу, көрсету, дыбыстарды дұрыс айту (басқа дыбысқа ауыстырумен) (р, ж, г, д, ц, ч, щ, ы, и, ъ;)	1.2.1.1* дактильмен, баспа және жазба	

Әліппе кезеңі	1.1.1.2* үлгі бойынша кеспе әріптерден сөздер мен сөз тіркестерін құрастыру 1.1.1.3* сөз тіркестерінің кез келген түрімен сөйлемдер құрастыру (сөз-зат + сөз-әрекет; сөз-зат + сөз-әрекет + сөз-зат) (мұғалімнің көмегімен) 1.1.1.4* жанды-жансыз (кім? не?) сұрақтарының мағынасын ажырату (мұғалім көмегімен) 1.1.2.1* меңгерген оқу материалдары негізінде мұғалімнің көмегімен ауызша-дактильді формада сөз тіркестері мен сөйлемдерді құрастыру 1.1.2.2* затты және оның іс-әрекетін көрсететін нұсқауларды орындау (мұғалімнің көмегімен) 1.1.2.2* мұғалімге, жолдасына сәлемдесу, қоштасу, өтініш жасау, алғыс айту	әріптермен берілген таныс сөздер мен сөз тіркестерін оқу 1.2.1.2* сөздерді тұтас, үздіксіз оқуға көшу, дактильдеу және оқу (мұғалімнің үлгісі бойынша) 1.2.1.3* сызбаларды пайдаланып сөздер, сөйлемдер құрау (мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.1* сөздердегі екпінді буындарды табу (еліктеу арқылы) 1.2.2.2 оқылған мәтіннің мазмұнына қарай суреттер мен аппликациялар жасау 1.2.1.3* таныс сөздердің мағынасын айту, сөздерді дактилдік және ауызша түрде өз мақсатына қарай қолдану (мұғалімнің көмегімен)	1.3.1.1* жазу жолын, жоларалық кеңістікті, жолдың жоғарғы және төменгі сызығын сақтап, әріп элементтерін каллиграфиялық талаптарға сай жазу 1.3.2.1* қарапайым әріптерді жазба әріптермен жазу (п, т, н, и, ш, л, м, а, о, е, с) 1.3.2.2* сызықтан төмен және жоғары шығатын элементтері бар әріптер жазу; 1.3.3.1* сұраққа жазбаша жауап беру және сұрақ қоя білу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.2* мұғалімнің көмегімен сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерін түзету
2-тоқсан			
	1.1.1.5* мұғалімнің, жолдасының немесе оқылған тақырыптағы тілдік материалды ауызша-дактильді/ ауызша түрде қабылдау, ажырату 1.1.1.6* сөздің мағынасын түсіну, сөздерді мақсатына қарай ауызша/ ауызша-дактилді және жазбаша түрде қолдану 1.1.1.7* мұғалімнің (тәрбиешінің, достарының) нұсқауларын ауызша/ ауызша-дактильді немесе жазбаша түрде түсіну және орындау, есеп беру 1.1.1.8* суреттер мен кестешелер арқылы ауызша/ ауызша-дактилді	1.2.1.4* буындардың, сөздердің, сөз тіркестерінің, сөйлемдердің сызбаларын оқу 1.2.1.5 оқу кезінде мұғалімнің қойған екпін және тыныс белгілерін,	1.3.2.2* сызықтан төмен және жоғары шығатын элементтері бар әріптер жазу;

Әліппеден кейінгі кезең	түрде қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4 мұғалімнің немесе сыныптастарының нұсқауы/ өтініші бойынша сөздік кестешелерді таңдау 1.1.2.5* заттың атын, іс-қимылын, сапасын атау, көрсету 1.1.2.6 мұғалімге (тәрбиешіге, досына) сәлемдесу, өтініш және алғыс айту 1.1.2.7 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) сұрағына жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.1.2.9 сызбаларды қолдана отырып, сөздерді модельдеу 1.1.2.10* оқылған тақырып негізінде сөз тіркестері мен сөйлемдерді ауызша/ ауызша-дактиль түрінде құрастыру, берілген сөздердің, суреттердің, кестешелердің көмегімен сөйлемдер құрастыру, оларды оқу және жазу (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.4.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану	кідірістерді сақтай отырып оқу (еліктеу арқылы); 1.2.1.6* оқудың түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, түсініп оқу, теріп оқу, рөлге бөліп оқу, хормен оқу) қолдану (өздігінен/ мұғалім көмегімен) 1.2.1.7* қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу 1.2.2.4 мәтін мазмұнына және мәтіннің бөлімдеріне сәйкес иллстрацияларды таңдау, сәйкетендіру (мұғалім көмегімен/ өздігінен) 1.2.2.5 оқылған мәтінде кім туралы және не туралы айтылғанын анықтау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.7 мәтін мазмұнына сәйкес иллюстрацияларды орналастыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен)	1.3.3.1* сұраққа жазбаша жауап беру және сұрақ қоя білу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.2* мұғалімнің көмегімен сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерін түзету 1.3.1.2* бас әріптер мен кіші әріптерді байланыстырып, үздіксіз әрі үзбей (ырғақты) сөздер, сөйлемдер жазу 1.3.2.3* өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу 1.3.2.4* буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазба әріптермен жазу 1.3.3.3 кітаптан шағын мәтіндерді қатесіз көшіріп жазу
3-тоқсан			
	1.1.1.5* мұғалімнің, жолдасының немесе оқылған тақырыптағы тілдік материалды ауызша-дактильді/ ауызша түрде қабылдау, ажырату 1.1.1.6* сөздің мағынасын түсіну, сөздерді мақсатына қарай		

Әліппеден кейінгі кезең	ауызша/ ауызша-дактилді және жазбаша түрде қолдану 1.1.1.7* мұғалімнің (тәрбиешінің, достарының) нұсқауларын ауызша/ ауызша-дактильді немесе жазбаша түрде түсіну және орындау, есеп беру 1.1.1.8* суреттер мен кестешелер арқылы ауызша/ ауызша-дактилді түрде қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.4 мұғалімнің немесе сыныптастарының нұсқауы/ өтініші бойынша сөздік кестешелерді таңдау 1.1.2.5* заттың атын, іс-қимылын, сапасын атау, көрсету 1.1.2.6* мұғалімге (тәрбиешіге, досына) сәлемдесу, өтініш және алғыс айту 1.1.2.7 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) сұрағына жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.1.2.9 сызбаларды қолдана отырып, сөздерді модельдеу 1.1.2.10* оқылған тақырып негізінде сөз тіркестері мен сөйлемдерді ауызша/ ауызша-дактиль түрінде құрастыру, берілген сөздердің, суреттердің, кестешелердің көмегімен сөйлемдер құрастыру, оларды оқу және жазу (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.12* суреттегі берілген іс-әрекетті түсіндіру немесе кезекпен қойылған	1.2.1.4* буындардың, сөздердің, сөз тіркестерінің, сөйлемдердің сызбаларын оқу 1.2.1.5 оқу кезінде мұғалімнің қойған екпін және тыныс белгілерін, кідірістерді сақтай отырып оқу (еліктеу арқылы); 1.2.1.6* оқудың түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, түсініп оқу, теріп оқу, рөлге бөліп оқу, хормен оқу) қолдану (өздігінен/ мұғалім көмегімен) 1.2.1.7* қысқа сөйлемдерді (6-8 буыннан тұратын) бір демде тұтастай оқу 1.2.2.4 мәтін мазмұнына және мәтіннің бөлімдеріне сәйкес иллстрацияларды таңдау, сәйкетендіру (мұғалім көмегімен/ өздігінен) 1.2.2.5 оқылған мәтінде кім туралы және не туралы айтылғанын анықтау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.7 мәтін мазмұнына сәйкес иллюстрацияларды орналастыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.1.9* сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу 1.2.1.10*сөздердің лексикалық мағынасын түсіндіру, мағынасы бойынша ұқсас және қарама-қарсы сөздерді түсіндіру; (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);	1.3.1.2* бас әріптер мен кіші әріптерді байланыстырып, үздіксіз әрі үзбей (ырғақты) сөздер, сөйлемдер жазу 1.3.2.3* өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу 1.3.2.4* буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазба әріптермен жазу 1.3.2.5* мұғалімнің көмегімен оқылған әңгімелер мен өлеңдерден, суреттерді, сызбаларды пайдаланып ақпаратты жеткізу 1.3.2.6 мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша жай сөйлемдер құрастыру және жазу 1.3.3.3 кітаптан шағын мәтіндерді қатесіз көшіріп жазу; 1.3.3.4 бас әріппен жазылатын сөздерді (кісі аттары, жер-су атаулары, үй жануарларына арнайы қойылған аттар) ажырату, дұрыс жазу 1.3.3.5 берілген сұрақтардың көмегімен сөздердің жалғауларын дұрыс жазу 1.3.3.6* қысқа сөйлемдерді жазу – ойыншыққа сипаттама/ жануарға сипаттама/ табиғатты сипаттау

	сұрақтарды қолдана отырып затты сипаттау (жыл соңында) 1.1.2.13* сюжеттік суреттер немесе суреттер топтамасы бойынша шағын әңгіме құрастыру 1.1.2.14* қарапайым диалог жүргізу дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде) 1.1.3.1* сұрақтарға жауап беру және сұрақ қою: кім ? не? не істедің? не істейсің? не істеді? олар не істеді? не істейміз? қандай? қай? кімге? неге? немен? кіммен? қалай? қайда? (немен? неден?) қайда? (не үшін? кім үшін?) қайдан? (неден?) қашан? қалай? 1.1.3.2* зат есім, сын есім , сан есім, етістіктің бастапқы түрлерін білу және табу 1.1.3.3 жекеше және көпше түрдегі зат есімдерді білу және қолдану 1.1.3.4 зат есімдерді ажырату 1.1.4.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану	1.2.2.6 көмекші құралдар (сурет немесе сюжетті суреттер және қойылған сұрақтар) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып, баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.9 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.10 оқиға кейіпкерлерінің әрекеттерін бағалау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен)	1.3.3.7* сөйлемді бас әріппен бастап жазып, сөйлем соңына тиісті тыныс белгілерін қою (үтір, нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі) 1.3.3.8* сөздерді буындарға бөлу және дұрыс тасымалдау, тасымалдауға болмайтын сөздерді есту, естіп-көру арқылы ажырату (мұғалім көмегімен/ өздігінен
4-тоқсан			
	1.1.1.7* мұғалімнің (тәрбиешінің, достарының) нұсқауларын ауызша/ ауызша-дактильді немесе жазбаша түрде түсіну және орындау, есеп беру 1.1.1.8* суреттер мен кестешелер арқылы ауызша/ ауызша-дактилді түрде қарапайым мәлімдемелерді тұжырымдау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен);		

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.2.5* заттың атын, іс-қимылын, сапасын атау, көрсету 1.1.2.6* мұғалімге (тәрбиешіге, досына) сәлемдесу, өтініш және алғыс айту 1.1.2.7 мұғалімнің (тәрбиешінің, жолдасының) сұрағына жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.1.2.8 тақырып бойынша сұрақтарды құрастыру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.1.2.10* оқылған тақырып негізінде сөз тіркестері мен сөйлемдерді ауызша/ ауызша-дактиль түрінде құрастыру, берілген сөздердің, суреттердің, кестешелердің көмегімен сөйлемдер құрастыру, оларды оқу және жазу (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.1.2.11 суреттің мазмұнын қарапайым сөйлем түрінде ауызша айту, көрсетілген іс-әрекетті сипаттау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен) 1.1.2.12 суреттегі берілген іс-әрекетті түсіндіру немесе кезекпен қойылған сұрақтарды қолдана отырып затты сипаттау (жыл соңында) 1.1.2.13 сюжеттік суреттер немесе суреттер топтамасы бойынша шағын әңгіме құрастыру 1.1.2.14* қарапайым диалог жүргізу дағдыларын қолдану (қарапайым сөйлеу құрылымдарынан тұратын сұрақ-жауап түрінде)	1.2.1.6* оқудың түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, түсініп оқу, теріп оқу, рөлге бөліп оқу, хормен оқу) қолдану (өздігінен/ мұғалім көмегімен) 1.2.1.8* шағын мәтіндерді оқу (40-80 сөзден тұратын); 1.2.1.9* сыныптасының оқығанын өз кітабы арқылы қадағалау, жалғастырып оқу 1.2.1.10* сөздердің лексикалық мағынасын түсіндіру, мағынасы бойынша ұқсас және қарама-қарсы сөздерді түсіндіру; (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 1.2.2.5* оқылған мәтінде кім туралы және не туралы айтылғанын анықтау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.6 көмекші құралдар (сурет немесе сюжетті суреттер және қойылған сұрақтар) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып, баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.7 мәтін мазмұнына сәйкес иллюстрацияларды орналастыру (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.8 мәтін жанрын ажырату (әңгіме, ертегі, өлең); (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.9 мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен) 1.2.2.10 оқиға кейіпкерлерінің	1.3.1.2* бас әріптер мен кіші әріптерді байланыстырып, үздіксіз әрі үзбей (ырғақты) сөздер, сөйлемдер жазу 1.3.2.3* өз аты-жөнін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін жазу 1.3.2.4* буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазба әріптермен жазу 1.3.2.5 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгімелер мен өлеңдерден, суреттерді, сызбаларды пайдаланып ақпаратты жеткізу 1.3.2.6 мұғалімнің көмегімен анықтамалық сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша жай сөйлемдер құрастыру және жазу 1.3.3.3 кітаптан шағын мәтіндерді қатесіз көшіріп жазу; 1.3.3.4 бас әріппен жазылатын сөздерді (кісі аттары, жер-су атаулары, үй жануарларына арнайы қойылған аттар) ажырату, дұрыс жазу 1.3.3.5 берілген сұрақтардың көмегімен сөздердің жалғауларын дұрыс жазу 1.3.3.6* қысқа сөйлемдерді жазу – ойыншыққа сипаттама/ жануарға сипаттама/ табиғатты сипаттау 1.3.3.7* сөйлемді бас әріппен бастап жазып, сөйлем соңына тиісті тыныс белгілерін қою (үтір, нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі) 1.3.3.8* сөздерді буындарға бөлу және

	1.1.3.1* сұрақтарға жауап беру және сұрақ қою: кім? не? не істедің? не істейсің? не істеді? олар не істеді? не істейміз? қандай? қай? кімге? неге? немен? кіммен? қалай? қайда? (немен? неден?) қайда? (не үшін? кім үшін?) қайдан? (неден?) қашан? қалай? 1.1.3.2* зат есім, сын есім, сан есім, етістіктің бастапқы түрлерін білу және табу 1.1.3.3* зат есімнің жекеше және көпше түрін қолданыңыз 1.1.3.4 зат есімдерді ажырату 1.1.4.1* мимиканы, ым-ишарат қимылдарын, дауысты, көз қимылын, интонацияны қолдану	әрекеттерін бағалау (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен) 1.2.2.11* оқылған мәтін бойынша қарапайым, нақтылайтын сұрақтарды (мұғалімнің көмегімен/ өздігінен) тұжырымдау және сол сұрақтарға жауап беру	дұрыс тасымалдау, тасымалдауға болмайтын сөздерді есту, естіп-көру арқылы ажырату (мұғалім көмегімен/ өздігінен)

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқу мақсаттары тіл дағдыларының кез келген түрлерімен байланысады;

2) "*" белгісімен белгіленген оқу мақсаттарын ішінара жүзеге асыру ұсынылады.

бұйрығына
5-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
239 - қосымша

Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік,

орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – нашар еститін (кейіннен естімей қалған) білім алушылардың жас ерекшелік және типологиялық даму ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастыруымен байланыста тыңдалым мен айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру процесінде функциональдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқыту міндеттері:

1) тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру;

2) оқушылардың ауызекі сөйлеу дағдыларын дамыту және сөздік қорын жандандыру;

3) сөйлеудің құрылымдық компоненттері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

4) жаһандық оқу дағдыларын дамыту, буындарды оқыту, сөздерді буындар бойынша оқу;

5) әріптік баспа және жазбаша әріптерін ажырата және каллиграфиялық жазуды үйрету, жазу дағдыларын қалыптастыру;

6) білім алушыларда дұрыс оқу қызметін қалыптастыру;

7) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

8) айналадағыларға тілектестік қарым-қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениетін және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

9) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

10) қоршаған ортаны игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалық құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып табылады: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", " ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу".

5. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеуді есту-көру және есту арқылы қабылдауды дамыту;

2) ауызекі сөйлеуді және дұрыс айтылымды дамыту;

3) оқушылардың сөйлеу уәждемесін арттыру;

4) көрнекі-бейнелі және ауызша-логикалық ойлауды қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педогогикалық тәсілдер

6. Есту қабілетінің бұзылуы оқушылардың сөйлеу тіліне, барлық танымдық іс-әрекетінің даму барысына әсер етеді. Нашар еститін балаларда көбінесе сөйлеудің

келесі бұзылыстары анықталады: айтылу кемшіліктері, шектеулі сөз қоры, сөздерді дұрыс түсінбеу және пайдаланбау, сөйлеудің грамматикалық құрылымының кемшіліктері (сөйлемнің дұрыс құрылмауы, сөйлемдегі сөздердің дұрыс сәйкес келмеуі), ауызша сөйлеуді шектеулі түсіну, оқылатын мәтінді шектеулі түсіну, ауызша сөйлеудің қиындықтары.

7. Мектепте оқытудың басында есту қабілеті нашар оқушылардың сөйлеу деңгейінің айырмашылығы айтарлықтай үлкен: сөйлеу примордиясының болуынан бастап жеке лексикалық-грамматикалық, фонетикалық және грамматикалық кемшіліктері бар салыстырмалы түрде қалыптасқан сөйлеуге дейін.

8. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогикалық қағидаларға негізделген.

9. Жүйелілік қағидасы күрделі функционалды жүйе, ол тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттер ретінде психикалық даму идеясына негізделген.

10. Дамытушылық оқыту қағидасы баланың проксималды даму аймағында оқу міндеттерін қоюды қамтиды. Қағиданы жүзеге асыру мұғалімнің мүмкіндіктерін, ерекшеліктерін және оқушылардың оқу материалын игерудегі жетістіктерін үнемі зерделуіне негізделген.

11. Жүйелі-әрекеттік тәсіл білім алушының білімді дайын күйінде емес, мұғалім практикалық тұрғыда, кезең-кезеңімен ұйымдастырған, сөйлеу, жалпы оқу және пәндік-терминологиялық лексиканы түсіндірумен, пысықтаумен және нақтылаумен қол жетімді қызмет (бақылау, эксперимент, жаттығулар) арқылы алады.

12. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл білім алушылардың жеке ерекшеліктерін (жас, физиологиялық, психологиялық, зияткерлік және білім беру қажеттіліктерін) ескере отырып, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды білдіреді.

13. Сараланған тәсіл гетерогенді контингент жағдайында білім алушыларды сәтті оқыту үшін қолданылады, ол есту қабілетінің бұзылу дәрежесін, танымдық, сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып топтарға бөлуге және оқытуда әр түрлі көлемдегі, күрделіліктегі тапсырмаларды қолдануды, белсенділік қарқыны мен мұғалімнің көмегін өзгертуді қамтиді.

14. Тіл үйретудің негізі болып табылатын коммуникативтік тәсіл нашар еститін білім алушылардың сөйлеу әрекетін дамытудың жетекші қағидасы ретінде әрбір оқу пәнінің құралдарымен – әртүрлі оқу жағдайларында білім мен дағдылармен алмасу, тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс пайдалану ретінде қарастырылады.

15. Кешенді тәсіл әртүрлі саладағы мамандардың: невропатолог, сурдолог, психолог , отоларингологқа қажетті көмегі мен қолдауын қамтиды.

16. Арнайы педогогикалық процесте оқытудың полисенсорлық негізі қамтамасыз етіледі. Оқу процесіне: еріннен оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыс, оптикалық-акустикалық сөйлеу көріністерін дамытумен бірлікте сөйлеудің қозғалыс,

кинестетикалық базасын қалыптастыратын сөйлеу техникасы бойынша арнайы жаттығулар, қалдық есту қабілетін дамыту және пайдалану бойынша жұмыс кіреді.

17. Нашар еститін білім алушыны оқыту үшін жазылым және оқылым – бұл тілді меңгерудің ең толық құралы, сонымен қатар танымдық белсенділікті дамыту құралы.

18. Әліппені оқыту дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер негізінде жүзеге асырылады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу дәйектілігі дыбыстардың айтылуын ассимиляциялау арқылы (тиісті дактильдік белгілер) және оларды есту арқылы ажырату мүмкіндігімен анықталады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу айтылымды қалыптастыру бағдарламасында көрсетілген ретпен жүзеге асырылады : п, а, м, т, о, с, у , н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, в, ф, з, ә, д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ, ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ.

19. Келесідей дыбыстарды ауыстыруды пайдалана отырып, шамамен айтуға жол беріледі: ы, к, х, з, л, ж, г, қ, ғ, ң.

20. Оқу дағдыларын кезең-кезеңмен қалыптастыру міндеттерін біртіндеп күрделендіре отырып,сауаттылықты оқытудың әріптік кезеңінің төрт кезеңі бөлінеді. Бірінші кезеңде дыбыстар мен әріптер зертеледі: п, а, м, т, о. Екінші кезеңде - дыбыстар мен әріптер: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә.Үшінші кезеңде – дыбыстар мен әріптер: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ. Төртінші кезеңде -дыбыстар мен әріптер: ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h , я, ю, Ұ, ь, ъ.

21.Тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының мысалдары:

1) дауысты және дауыссыз дыбыстардың сенсорлық белгілерін таңдау;

2) сөздерден жеке дыбыстарды таңдау;

3) есту-көру және сөйлеуді есту арқылы қабылдау (дыбыс, буын, сөз, сөйлем);

4) берілген дыбыс пен берілген буын саны бар сөздерді атау.

22. Оқу дағдыларын дамыту бойынша тапсырмалардың мысалдары:

1) сөздің лексикалық мағынасы бойынша жұмыс;

2) сөздермен ойындар;

3) тіректерді (таяқтарды, геометриялық пішіндерді, шапалақтарды, қадамдарды) пайдалана отырып, 2-3 күрделі сөздерді буындарға бөлу;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстарды тиісті түспен шартты белгілеу.

23. Жазу тапсырмаларының мысалдары:

1) Қол және саусақ қимылдарын үйлестіруді дамыту: саусақтарды жұдырыққа қысу және саусақтарды ашу, шарлармен ойындар, ілгектер, шертулер, сақиналар, саусақтарды бір-бірімен қарсы алу, моншақтарды байлау, байлау, өру, мозаикалық ойындар;

2) құраушы элементтерді анықтау мақсатында әріпті талдау;

3) сөздерді дыбыспен әріптік талдау және кейіннен жаза отырып, сөйлемдерді талдау;

4) дауысты дыбыстарды білдіретін фишкаларды әріптермен ауыстыру;

5) баспа үлгісінен сөздерді, сөйлемдерді көшіріп жазу;

6) тақтайшалардан тірек сөздер арқылы сөйлем құрастыру;

7) баспа әріптері бойынша жазу.

24. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар:

1) базалық АКТ дағдыларына сүйене отырып, АКТ мультимедиялық ресурстарын, интерактивті тақталарды және компьютерлерді пайдалану оқу процесін жаңғыртуға және жандандыруға, сондай-ақ білім алушылар мен педагог арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа ықпал етеді.

25. Білім алушылардың бұзылған функцияларын түзету мақсатында жеке есту аппараттары мен кохлеарлық имплантттар қолданылады.

26. Бағдарламаның дидактикалық қамтамасыз етілуі:

1) жеке бөлінген Әліппе, макеттер, пәндік және сюжеттік суреттер, сурет салуға арналған керек-жарақтар, магниттік тақталар, кестелер, тапсырмалары бар карточкалар, дидактикалық ойындар, терілетін кенеп;

2) стендтерде немесе электрондық тасығыштарда, оқу режиміндегі қауіптер мен өзгерістер туралы ескертетін және аспаптардың, кабинеттер мен оқу сыныптарының атауларын белгілейтін, баспа кестелері түрінде ұсынылған мәтіндік ақпараттың болуы.

27. Демонстрациялық және көрнекі құралдарға қойылатын талаптар:

1) заттар визуалды және тактильді тексеруге ыңғайлы, ашық түсті, дәстүрлі, оңай танылатын пішінде болуы керек және негізгі бөлшектер анық және түспен ерекшеленуі керек;

2) бейнеленетін заттарға тән белгілер дәл берілуі тиіс және модельде немесе макетте зат бөліктерінің дұрыс пропорциялары мен арақатынасын сақтау маңызды; адамды немесе жануарды бейнелейтін ойыншықтар дененің барлық бөліктерін және олардың дұрыс пропорционалдық арақатынасын беруі тиіс;

3) бастауыш сыныптарға арналған оқу кестелері монографиялық, эстетикалық, оқылатын және табиғи заттарды алмастырмауы керек, бірақ оларға қосымша ретінде қолданылады;

4) оқытудың дыбыс-бейне жазу құралдары білім алушылардың есту қабілетінің жоғалу дәрежесін, жас ерекшеліктерін ескереді және ақпаратты көру талдағышы арқылы беретін экрандық, экрандық-дыбыстық, бір мезгілде көру және есту талдағышына әсер ететін және есту органы арқылы ақпарат беретін дыбыстық құралдарды қамтиды.

28. Пәнаралық байланыс "Математика", "Түзету ырғағы", "Қоршаған әлеммен танысу", "Музыка", "Көркем еңбек", "Айтылымды қалыптастыру және естіп қабылдауды дамыту" пәндерімен орнатылады.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

29. 0-сыныптағы пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 7 сағатты, барлығы 224 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) қазақ тілінің дыбыстары мен әріптерінің жүйесі;

2) тіл бірліктері: дыбыс, буын, сөз,сөйлем, мәтін,;

3) қазақ тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

31. Бағдарламаның мазмұны. Оқу процесі кезеңдерге бөлінеді: әліппеге дейінгі, әліппелік, әліппеден кейінгі. Мектепке дейінгі сыныпта оқытудың әліппеге дейінгі кезеңі 91 сағат және оқытудың әліппелік кезеңі 133 сағат.

32. Әліппелік кезеңде 0-сыныпта келесі дыбыстар мен әріптер ретімен оқытылады:

1 кезең: п, а, м, т, о.

2 кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә.

3 кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ.

33. Әліппеге дейінгі кезеңі бірінші тоқсанда басталып,екінші тоқсанның қараша айымен аяқталады.Мұғалім сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыппен танысуға арналған сағат санын дербес реттейді.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа түскен білім алушыларды бастапқы зерделеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау);

2) оқуға деген қызығушылықты дамыту, мектептегі мінез-құлық ережелерін меңгеру;

3) есту қабілетін, ономатопея қабілетін дамыту;

4) тілдік қарым-қатынас дағдыларын үйрету;

5) сөйлеу туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

6) фонематикалық қабылдауды, анализ, синтезді дамыту;

7) дыбысты дұрыс айтуды қалыптастыру;

8) ауызша сөйлеуді дамыту;

9) көру және кеңістіктік қабылдау түсініктерін қалыптастыру;

10) қол моторикасын дамыту, жазуды үйретуге дайындық;

11) оқу қызметінің дағдыларын қалыптастыру (оқу мақсатын қабылдау, іс-қимыл жоспарын ұстану, үлгіге бағдарлау, өзін-өзі бақылауды, өзін-өзі бағалауды жүзеге асыру).

34. Әліппені оқытудың әріптік кезеңі екінші тоқсанда басталып,төртінші тоқсанда аяқталады. Мұғалім сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын дербес реттейді.

35. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) Зерттелетін дыбыстардың дұрыс артикуляциясын игеру;

2) сөздік қорын кеңейту;

3) фонемалық процестердің дамуы (сөйлеу дыбыстарын қабылдау, берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау: бірінші,соңғы);

4) дауысты, дауыссыз дыбыстар, екпін ұғымдарынмен танысу;

5) зерттелген дыбыстарды әріптермен салыстыру;

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем ,мәтін);

7) дыбыстарды буындарға біріктіру, кері, тікелей ашық буындарды, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді жатқа оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) қол жетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологтық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

9) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

10) ауыз әдебиеті мен көркем шығармалар туындылары арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

36. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым/есту-визуалды қабылдау және сөйлеу";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым";

37. "Тыңдалым мен айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиді:

1) сараланған есту-көру және есту арқылы қабылдау;

2) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну;

3) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру;

4) сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, сөз тіркестерін қолдану;

5) тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық меңгеру;

38. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиді:

1) сөздер мен сөйлемдерді оқу;

2) дыбыстар мен әріптерді білу;

3) сөзді дыбыстық- әріптік талдау;

4) сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу;

5) мәтінді талдау.

39. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиді:

1) жазуды меңгеруге дайындық;

2) графикалық, орфографикалық және каллиграфикалық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша жазу;

4) диктант жазу;

5) өздігінен жазу (таныс сөздер) ;

6) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды қолдану.

40. Білім берудің базалық мазмұны.

41. "Тыңдалым мен айтылым" дыбысқа дейінгі кезең:

1) қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдау, сөйлеу дыбыстарын анық айту;

2) мұғалім мен оқушылардың сөзін тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну және дыбыс күшейткіш аппаратының көмегімен және онсыз, есту-көру немесе есту арқылы дыбысталатын сөзді бара бар қабылдау біліктерін қалыптастыру;

3) ұсынылған мәтіндегі ақпаратты түсіну, мәтіннің негізгі ойын анықтау, оның мазмұнын сұрақтар бойынша беру. Еріннен оқу. Ауызша-дактильді сөйлеуді түсіну;

4) фонетикалық ырғақ жүргізу арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

5) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру. Ауызша емес қарым-қатынас құралдарын (интонация, мимика, ым-ишара, позалар) қолдана отырып, сөйлесуді бастау, қолдау, аяқтау, назар аудару дағдыларын игеру;

6) екпінді, орфоэпиялық нормаларды және дұрыс интонацияны сақтай отырып, мәнерлеп және анық айту дағдыларын қалыптастыру;

7) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетінің нормаларын меңгеру (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, Алғыс айту, өтініш білдіру);

8) сөздің мағынасы мен мәнін түсіне отырып, сөздік қорын кеңейту және сөзді мақсаты бойынша қолдану. Дактильді сөйлеуді сөздердің дыбыстық құрамын нақтылау үшін көмекші құрал ретінде пайдалану;

9) оқу міндетіне сәйкес ауызша монологиялық мәлімдемелерді практикалық меңгеру (сипаттау, баяндау, пайымдау);

10) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс).

Ескерту: мұғалім тыңдау көлемін өзі реттейді.

42. Тыңдалым мен айтылым, әліпбилі к кезең:

1) заттарды жіктеу және жалпылама сөздерді таңдау, сұрақтарға толық жауап бере білуді қалыптастыру;

2) сөйлеу этикеті сөздерін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

3) сөздің мағынасы мен мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану;

4) орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздердің айтылуы, сөздердегі екпіннің дұрыс қойылуы;

5) оқушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологиялық және диалогтық формада сөйлем құрау білігін қалыптастыру;

6) тыңдалған/оқылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша);

7) сюжеттік сурет бойынша, суреттер сериясы бойынша, берілген тақырыпқа сөйлемдер құрау;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді үйрену.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі: 30 сек. - 1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 10 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса).

43. Оқылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) жаһандық оқу дағдыларын дамыту (белгілерді ажырату және таңдау);

2) заттың сурет және сөзбен арақатынасы, "сөз" ұғымы;

3) орындалған әрекет бойынша сурет бойынша сөйлемдер құрау;

4) сөйлеудің интонациялық ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп), үзілістерді сақтау;

5) сөздің буындық құрылымының графикалық сызбасын құру, екпінді анықтау;

6) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

7) кейбір дауысты және дауыссыз дыбыстарды (а, у, м) сөздерден терминологияны пайдаланбай ажырату; осы дыбыстардан басталатын сөздерді тану және атау;

8) мұғалімнің оқыған мазмұны бойынша сұрақтарға иллюстрацияға сүйене отырып жауаптар;

9) "сөйлем" ұғымы, сөйлемнің шартты-графикалық схемасы; сөйлемді сөзге бөлу.

44. Оқылым, әліппе кезеңі (1, 2 және 3 кезеңдер):

1) зерттелетін дыбыстарды дұрыс және анық айту (1-кезең: п, а, м, т, о., 2- кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә, 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ.);

2) осы дыбыстың сөзде болуын анықтау, оның сөздегі орнын анықтау: басында, соңында;

3) көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді іріктеу;

4) дыбыс пен әріптерді арақатынасы;

5) дыбыс пен әріптерді ажырату;

6) бірқатар дыбыстардан/әріптерден ұсынылған дыбысты/әріптерді таңдау;

7) әріптердің (бас, баспа) бейнелерін еске түсіру;

8) "буын" ұғымы; сөздерді буындарға бөлу және сөздерді буындарға бөліп айту;

9) дауысты және дауыссыз дыбыстардың шартты белгіленуі;

10) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен үлгі-схемадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; буынның (сөздің) дыбыс әріптік моделін дауысты әріпке бағдарлай отырып "оқу" ;

11) меңгерілген дыбыстардан және әріптерден кері буындар құрастыру, бұл буындарды дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен оқи білу;

12) меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тікелей ашық буындар құрастыру, оларды ұзақ және қысқа оқи білу, кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу;

13) тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу;

14) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

15) баланың жеке қарқынына сәйкес жылдамдықпен буынды оқу және толық сөздерді оқу;

16) иллюстрацияға сүйене отырып, оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

Ескерту: оқу материалының көлемі 2-3 сөзден және қысқа мәтіндерден (2-4 сөйлем) 2-3 сөйлемнен тұрады.

45. Жазу, әліппеге дейінгі кезең:

1) негізгі түстермен танысу, оларды ажырату;

2) заттардың көрсетілген тәртіппен орналасуы;

3) әріптердің графикалық бейнесіне ұқсайтын түрлі түсті жолақтардан сәйкестіктер орнату (н, ш, т);

4) жазу гигиенасы ережелерімен танысу; жазу кезінде дұрыс отырғызу, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

5) дәптер бетінің кеңістігінде (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар), оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарғы, төменгі жағында) бағдарлай білуді қалыптастыру;

6) ұсақ моториканы дамыту (саусақ гимнастикасының жаттығуларын, оның ішінде заттармен орындау; бояу, сурет салу, мозаикадан өрнек жасау, шаблон, трафарет бойынша соғу, контур бойынша сызу, нүктелер бойынша қосу, А4 форматындағы қағаздың сызылмаған парақтарындағы шектерді сақтай отырып, түрлі бағыттарда бояу және штрихтау, тақтада бормен жазу);

7) дәптерде ою-өрнекті сурет салу (түзу және кесінді сызықтардан тұратын жиектерді салу, қисық сызықтарды сызу, әріп пішініне ұқсас заттарды салу, таныс заттарды салу, түзу, қисық және кесінді сызықтардан жиектерді салу, геометриялық фигуралардан өрнектер салу, толқынды сызықтардан жиектерді салу);

8) әріптер элементтерінің жазулуы (тік таяқша, төменгі жағы дөңгелектелген тік таяқша, жоғарғы жағы дөңгелектелген тік таяқша, ілмек, жартылай сопақ, сопақ,бас әріптер элементтері);

9) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу.

46. Жазылым, әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

2) кіші және үлкен әріптер мен олардың қосындыларының кері және түзу буындардағы, сөздердегі, сөйлемдердегі каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі үзбелі және үзбелі);

3) дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін әріптерді, буындарды, сөздерді қолжазба қарпінен өз бетінше көшіріп жазу;

4) 2-3 сөзден тұратын буындарды, сөздерді, сөйлемдерді бөлінген әліппенің әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа қарпінен көшіріп жазу;

5) адамдардың есімдерінде бас әріпті жазу;

6) алдын ала дыбыс әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және жекелеген сөздерді диктант арқылы жазу;буын бойынша жазудың іс-әрекеттерін пысықтау;

7) сөйлемдерді ережелерді ескере отырып жазу: сөйлемнің басындағы бас әріп, сөйлемнің соңындағы нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

8) сөз бен сөйлем туралы бастапқы түсінік, "пән" және "сөз" ұғымдарының аражігін ажырату пән атауы ретінде;

9) сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құрастыру

.

Ескерту. 1. I-жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 1-3 таңба, әріптік диктант – 2-3 әріп, буындық диктант-3-4 буын. II-жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант - 4-5 таңба, әріптік диктант – 4-7 әріп, буындық диктант – 5-6 буын.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

47. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан – бөлім мен бөлімшені,төртінші сан –оқыту мақсатының нөмірленуін білдіреді. 0.1.2.1 кодында "0" - сынып, "1.2" - бөлім және бөлімше "1" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

48. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім:Тыңдалым/есту-визуалды қабылдау және сөйлеу	
Бөлімше(негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау,ажырату және айту(таныс сөздер материалында);

1.1. Сараланған есту көру және есту қабылдауы	0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды айту; 0.1.1.4 сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау
1.2. Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну	0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға кестеге сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру
1.3. Сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру	0.1.3.1 қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, іс-әрекет пен затты көрсете отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланыстырып сөйлеуді қолдану; 0.1.3.4 әртүрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың вербальды емес құралдарын (мимика, ым-ишара) пайдалану, сөздің интонациясын сақтау
1.4. Сөйлеудің әр түрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды қолдану	0.1.4.1 сұрақтарға жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану: кім? не? не істеп жатыр? қандай?; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану
1.5. Тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық игеру	0.1.5.1 әрекеттерді көрсету бойынша және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрау; 0.1.5.2 әр түрлі сөз тіркестері бар сөйлемдерді құрастыру: (зат + әрекет; зат + әрекет+зат); 0.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды сипаттамасы бойынша тану, қажет болған жағдайда көрнекілікке және тақтайшаға сүйене отырып;

	0.1.5.7 көрнекілік пен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену
Тыңдалым мен айтылым	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Сараланған есту көру және есту қабылдауы	0.1.1.1 балалардың есту қабілетін дамыту, айтылуын қадағалау, сөздікті кеңейту және жандандыру, сөйлемдерді құрастыруда жаңа сөздерді қолдану, сұрақтарға жауап беру; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ажырату және көбейту (таныс сөздер материалында); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды сәйкестеу; 0.1.1.4 сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау
1.2. Тыңдалған мәтіннің есту және есту-көру мазмұнын түсіну	0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе сүретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға кестеге сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру
1.3. Сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру	0.1.3.1 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану; 0.1.3.2 әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға тірей отырып тапсырмаларды орындау; 0.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.4 әртүрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишара) пайдалану, сөздің мағынасын жеткізу үшін хабарламаның, сұрақтың, сезім білдірудің интонациясын сақтау
1.4. Сөйлеудің әр түрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды қолдану	0.1.4.1 сұрақтарға жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану: кім? не? не істеді? қандай?; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану

1.5. Тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық игеру	0.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым ұсыныстар жасау; 0.1.5.2 әр түрлі сөз тіркестері бар сөйлемдерді құрастыру: (пән + әрекет; пән + әрекет+зат); 0.1.5.3 сұрақтарды ажырату кім? немесе не? анимация-жансыздық белгісі бойынша ажырату; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды сипаттау бойынша тану, қажет болған жағдайда көрнекілікке және тақтайшаға тіркеп жазу; 0.1.5.7 көрнекілікпен сұрақтарға сүйене отырып, таратылған және қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтінді құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену
Бөлім: Оқылым	
Бөлімше: Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
2.1. Ғаламдық сөздер мен сөйлемдерді оқу	0.2.1.1 заттар мен сүреттерге арналған сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көегімен (тақтайшалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу
2.2. Дыбыстар мен әріптерді білу	0.2.2.1 үйренген әріптерді тану, атау, дактильдеу және дыбыстарын айту; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату атау; 0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен
2.3. Дыбыс пен әріпті тану, ажырату	0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында)
2.4. Сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу	0.2.4.1 кеспе әріптерден буын сөздер құрастыру; 0.2.4.2 баспа мәтінінен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу);

	0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау
2.5. Мәтінді талдау	0.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
Бөлім: Жазылым	
Бөлімше: Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазуды игеруге дайындық	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 0.3.1.3 қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау
3.2. Графикалық, орфографикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау	0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу; 0.3.2.2 өрнек салу, үлгі бойынша суреттер салу; 0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 0.3.2.4 әріптердің, әріптердің, сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.2.5 кіші және бас әріптерді ажырату; 0.3.2.6 игерілген әріптерді баспа әріптермен жазу; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу
3.3. Үлгі бойынша жазу	0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді, буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді бас әріптермен жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.3.3 ұсыныстарды баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою
3.4. Диктант жазу	0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды айтылумен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді айтылумен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен айтылумен жазу
	0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою;

3.5. Өзіндік жазу (таныс сөздер)	0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрау; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру
3.6. Емле ережелерімен танысу және оларды қолдану	0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 0.3.6.5 "пән" және "сөз" ұғымдарын ажырату

49. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің "0" сыныбына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

50. Бөлім мен тақырыптарды зерттеуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауына қалдырылады.

Параграф 3. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және айту(таныс сөздер материалында); 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу;		0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау;

Әліппеге дейінгі кезең	0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға кестеге сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың вербальды емес құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп) 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды қажет болған жағдайда көрнекілік пен тақтайшаға сүйене отырып сипаттамасы бойынша тану;	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (тақтайшаларда) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу	0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 0.3.1.3 суретті орындау кезінде қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.2.2 үлгі бойынша өрнек салу, суреттер салу ; 0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді үлгі бойынша торлы қағазға салу; 0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу

2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және айту(таныс сөздер материалында); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды айту; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға тақтайшаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп);	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (тақтайшалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 0.2.2.1 үйретілген әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын айту; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау;	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 0.3.1.3 суретті орындауда қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.2.2 үлгі бойынша өрнек салу, суреттер салу; 0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді торлы қағазға салу; 0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. үйретілген әріптерді баспа түрінде жазу;

	0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланыстырып сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың вербальды емес құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және қажет болған жағдайда көрнекілік пен тақтайшаға сүйене отырып оларды сипаттамасы бойынша тану; 0.1.5.3жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату	0.2.2.5 дыбыстар қатарынан ұсынылған дыбысты ажырату; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 0.2.4.2 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрау;	0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 0.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды айтылумен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді айтылумен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен айтылумен жазу
3-тоқсан			
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және айту(таныс сөздер материалында);		

	0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды айту; 0.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға тақтайшаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.1 үйретілген әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын айту; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.2.5 дыбыстар қатарынан ұсынылған дыбысты ажырату; 0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу;	0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. үйретілген әріптерді баспа түрінде жазу; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 0.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктант бойынша жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес
Әліппе кезеңі			

	көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланыстырып сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың вербальды емес құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және қажет болған жағдайда көрнекілік пен тақтайшаға сүйене отырып оларды сипаттамасы бойынша тану; 0.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату 0.1.4.1 сұрақтарға жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану:кім? не? бұл жасайды? қандай? 0.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым ұсыныстар жасау; 0.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен	0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.2 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрастыру;	келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант арқылы жазу 0.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 0.3.3.3 сөйлемдерді баспа , бас әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрау; 0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.5 "пән" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті жазу

	сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 0.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену		
4-тоқсан			
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып , сөздерді, сөз тіркестерін , сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және айту(таныс сөздер материалында); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды айту; 0.1.1.4 сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау;	0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. үйретілген әріптерді бас әріптермен жазу; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу;

Әліппе кезеңі	сұрақтарға тақтайшаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланыстырып сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың вербальды емес құралдарын (мимика,	0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.1 зерттелген әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қабылдау; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан ажырату; 0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 0.2.4.2 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 0.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру	0.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктант бойынша жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант арқылы жазу 0.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктант бойынша жазу; 0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 0.3.3.3 сөйлемдерді баспа , бас әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрау;

	ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды сипаттамасы бойынша тану, қажет болған жағдайда көрнекілікке және тақтайшаға сүйене отырып; 0.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату; 0.1.4.1 сұрақтарға жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану:не? бұл жасайды? қандай? 0.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрау; 0.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 0.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену		0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.5 "пән" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
6-қосымша

Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

1. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1- сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі -Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына, " Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - нашар еститін (кейіннен естімей қалған) білім алушылардың даму ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастырумен өзара байланыста тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын меңгеру процесінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу, қарапайым нұсқауларды орындау қабілеттерін қалыптастыру;

2) білім алушылардың ауызекі сөйлеу дағдыларын дамыту және сөздік қорын жандандыру;

3) дактилологияны алфавиттік әріптерді көрсетумен қатар, сөйлеуді қабылдауды, сөздердің дыбыстық құрамын, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру мен нақтылауды жеңілдету үшін қолдану;

4) сөйлеудің құрылымдық компоненттері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

5) жаһандық оқу,сөздерді буындар мен тұтас сөздер бойынша оқу дағдыларын дамыту;

6) алфавиттің баспа және жазбаша әріптерін ажырату және каллиграфиялық жазуды үйрету, жазу дағдыларын қалыптастыру;

7) білім алушыларда дұрыс оқу қызметті қалыптастыру;

8) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

9) басқалар мейірімді қарым-қатынас қалыптастыру,сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

10) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

11) қоршаған әлемді игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Кең ауқымды дағдылармен органикалық бірлікте тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушыларға:"қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет" , "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім беру"білім берудің базалық құндылықтарын сіңіру үшін негіз болып болып табылады .

5. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеуді есту-көру және есту арқылы қабылдауды дамыту;

2) сөйлеу тілін және дұрыс айтылуын қалыптастыру;

3) білім алушылардың сөйлеу уәждемесін арттыру;

4) көрнекі-бейнелі және ауызша-логикалық ойлауды қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Есту қабілетінің бұзылуы оқушылардың барлық танымдық іс-әрекетінің даму барысына әсер етеді, сөйлеудің дамымауына әкеледі. Нашар еститін балалар көбінесе келесі сөйлеу бұзылыстарын анықтайды: айтылымдағы кемшіліктер,сөздердің шектеулі қоры,сөздерді дұрыс түсінбеу және сөздерді дұрыс қолданбау, сөйлеудің грамматикалық құрылымдағы кемшіліктері (сөйлемді дұрыс емес құру, сөйлемдегі сөздерді дұрыс үйлестірмеу), ауызша сөйлеуді шектеулі түсіну, оқылатын мәтінді шектеулі түсіну, ауызша қарым-қатынас қиындықтары.

7. Мектепте оқудың басында есту қабілеті нашар оқушының сөйлеу деңгейіндегі айырмашылықтар айтарлықтай өте үлкен:сөйлеу бүршіктерінің болуынан бастап жеке лексикалық-грамматикалық, фонетикалық және грамматикалық кемшіліктері бар салыстырмалы түрде қалыптасқан сөйлеуге дейін.

8. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

9. Жүйелілік принципі күрделі функционалды жүйе ретінде, психикалық даму идеясына, тығыз өзара әрекеттесетін құрылымдық компоненттерге сүйенеді.

10. Дамытушылық оқыту принципі баланың жақын даму аймағында оқу міндеттерін қоюды қамтиды. Принципті іске асыру мұғалімнің оқушылардың оқу материалын игерудегі мүмкіндіктерін, ерекшеліктері мен жетістіктерін үнемі зерделеуіне негізделген .

11. Жүйелі-іс-әрекеттік тәсіл білім алушының білімді дайын күйінде емес, оны мұғалім кезең-кезеңімен ұйымдастырған практикалық, қол жетімді іс-әрекет (байқау,

эксперимент, жаттығулар) түсініктеме беру, сөйлесу, жалпы білім беру және пәндік-терминологиялық лексиканы пысықтау және нақтылау арқылы өзі өндіретіндігінде.

12. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл білім алушылардың жеке ерекшеліктерін (жас, физиологиялық, психологиялық, зияткерлік және білім беру қажеттіліктерін) ескере отырып, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды білдіреді.

13. Дифференциалды тәсіл оқушыларды гетерогенді контингент жағдайында сәтті оқыту үшін қолданылады, бұл оқушыларды есту қабілетінің бұзылу дәрежесін, танымдық,сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып топтарға бөлуге және оқытуда әр түрлі көлемдегі, күрделіліктегі тапсырмаларды қолдануға,белсенділік қарқыны мен мұғалімнің көмек шарасын өзгертуге мүмкіндік береді.

14. Тілді оқытудың негізі бола отырып, коммуникативті тәсіл әр оқу пәні арқылы нашар еститін білім алушылардың сөйлеу әрекетін дамытудың жетекші қағидасы ретінде әрбір оқу пәнінің құралдарымен – әртүрлі оқу жағдайларында білім мен дағдылармен алмасу, тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс пайдалану ретінде қарастырылады.

15. Кешенді тәсіл әртүрлі саладағы мамандардың: невропатолог, сурдолог, психолог , отоларингологқа қажетті көмегі мен қолдауын қамтиды.

16. Арнайы педагогикалық процесте оқытудың полисенсорлық негізі қамтамасыз етіледі. Оқу процесіне: еріннен оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыс, оптикалық-акустикалық сөйлеу көріністерін дамытумен бірлікте сөйлеудің қозғалыс, кинестетикалық базасын қалыптастыратын сөйлеу техникасы бойынша арнайы жаттығулар, қалдық есту қабілетін дамыту және пайдалану бойынша жұмыс .

17. Нашар еститін білім алушылар үшін жазу және оқу – бұл тілді игерудің ең толық құралы, сонымен қатар танымдық белсенділікті дамыту құралы болып табылады.

18. Сауаттылықты оқыту дұрыс айтылатын дыбыстар мен сөздердің материалында жүзеге асырылады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу кезектілігі дыбыстардың айтылуын (тиісті дактильдік белгілер)ассимиляциялау және оларды есту арқылы ажырату мүмкіндігімен анықталады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу айтылымды қалыптастыру бағдарламасында көрсетілген ретпен жүзеге асырылады: п, а, м, т, о, с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, в, ф, з, ә, д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ, ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ.

19. Келесі дыбыстарды алмастыра отырып, шамамен айтуға рұқсат етіледі:ы,с,а,ғ,щ, д,г,ж,р,ц.

20. Оқу дағдыларын кезең-кезеңмен қалыптастыру міндеттерін біртіндеп күрделендіре отырып, оқытудың әріптік кезеңін төрт кезеңге бөледі. Бірінші кезеңде дыбыстар мен әріптер зерттеледі: п, а, м, т, о. Екінші кезеңде - дыбыстар мен әріптер: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. Үшінші кезеңде – дыбыстар мен әріптер: д, ж, г, б, қ , ц, ң, щ. Төртінші кезеңде-дыбыстар мен әріптер: ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ .

21. Тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының мысалдары:

1) дауысты және дауыссыз дыбыстардың сенсорлық белгілерін оқшаулау;

2) сөздерден жеке дыбыстарды оқшаулау;

3) сөйлеуді есту-көру және есту арқылы қабылдау (дыбыс, буын, сөз, сөйлем);

4) берілген буындар саны бар,берілген дыбысы бар сөздерді атау.

22. Оқу дағдыларын дамыту бойынша тапсырмалардың мысалдары:

1) сөздің лексикалық мағынасы бойынша жұмыс;

2) сөздермен ойындар;

3) тіректерді (таяқтарды, геометриялық пішіндерді, шапалақтарды, қадамдарды) пайдалана отырып, 2-3 күрделі сөздерді буындарға бөлу;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстарды тиісті түспен шартты белгілеу.

23. Жазу тапсырмаларының мысалдары:

1) қол және саусақтардың қимылын үйлестіруді дамыту: саусақтарды жұдырыққа қысу және саусақтарды ашу, доп ойындары, ілгектер, шертулер, сақиналар, саусақтарды бір-бірімен қарсы алу, моншақтарды байлау, байлау, өру, мозаикалық ойындар;

2) құраушы элементтерді анықтау мақсатында әріпті талдау;

3) сөздерді дыбыстық әріппен талдау және кейіннен жаза отырып, сөйлемдерді талдау;

4) дауысты дыбыстарды білдіретін фишкаларды әріптермен ауыстыру;

5) баспа үлгісінен сөздерді, сөйлемдерді көшіріп жазу;

6) тақтайшалардан тірек сөздер бойынша сөйлемдер құрау;

7) жадқа баспа әріптерімен жазу.

24. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар:

1) базалық АКТ дағдыларына сүйене отырып, мультимедиялық ресурстарды, интерактивті тақталарды және компьютерлерді пайдалану оқу процесін жаңғыртуға және жандандыруға, сондай-ақ білім алушылар мен педагог арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа ықпал етеді.

25. Білім алушылардың бұзылған функцияларын түзету және орнын толтыру мақсатында жеке есту аппараттары мен кохлеарлық имплантар қолданылады.

26. Бағдарламаны дидактикалық қамтамасыз ету:

1) жеке бөлінген әліпби, макеттер, тақырыптық және сюжеттік суреттер, сурет салуға арналған керек-жарақтар, магниттік тақталар, кестелер, тапсырмалары бар карточкалар, дидактикалық ойындар, теру кенептері;

2) стендтерде немесе электрондық тасығыштарда оқу режиміндегі қауіптер, өзгерістер туралы ескертетін және аспаптардың, кабинеттер мен оқу сыныптарының атауларын белгілейтін баспа кестелері түрінде ұсынылған мәтіндік ақпараттың болуы.

27. Демонстрациялық және көрнекі құралдарға қойылатын талаптар:

1) заттар визуалды және сенсорлық тексеруге ыңғайлы, ашық түсті, дәстүрлі, оңай танылатын пішінді және негізгі бөлшектер анық және түспен ерекшеленуі керек;

2) бейнеленетін заттардың белгілері дәл берілуге тиіс және модельде немесе макетте заттың бөліктерінің дұрыс пропорциялары мен арақатынасын сақтау маңызды; адамды немесе жануарды бейнелейтін ойыншықтар дененің барлық бөліктерін және олардың дұрыс пропорционалдық арақатынасын беруі тиіс;

3) бастауыш сыныптарға арналған оқу кестелері монографиялық, эстетикалық, оқылатын және табиғи заттарды алмастырмауы керек, бірақ оларға қосымша ретінде қолданылады;

4) оқытудың дыбыс-бейне жазу құралдары білім алушылардың есту қабілетінің жоғалу дәрежесін, жас ерекшеліктерін ескереді және ақпаратты көру талдағышы арқылы беретін экрандық, ақпаратты көру және есту талдағышына бір мезгілде әсер ететін экрандық-дыбыстық, есту органы арқылы ақпарат беретін дыбыстық құралдарды қамтиды.

28. Пәнаралық байланыс "Математика", "Түзету ырғағы", "Қоршаған әлеммен танысу", "Музыка", "Көркем еңбек", "айтылымды қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәндерімен орнатылады.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

29. 1-сыныптағы пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 7 сағатты, барлығы 231 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстары мен әріптерінің жүйесі;

2) тіл бірліктері: дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем, мәтін;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) аналитикалық оқуды үйрету;

6) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

31. Бағдарламаның мазмұны. Оқу процесі кезеңдерге бөлінеді: әліппеге дейінгі, әліппелік, әліппеден кейінгі .Бірінші сыныпта нөлдік сыныпта оқыған оқу материалын қайталау (Әліппеге дейінгі және әліппелік кезең 1 – ден 3-ке дейінгі кезеңдер) бірінші тоқсанда, екінші тоқсанда бөлінетін оқытудың әліппелік кезеңі және екінші жартыжылдық көлемінде әліппеден кейінгі кезең ұйымдастырылады.

32. Бірінші сыныптағы әліппелік кезеңде 4 кезеңнің дыбыстары мен әріптері оқытылады (п, а, м, т, о, с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә, д, ж, г , б, қ, ң, щ, ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ).

33. Әліппелік кезеңі екінші тоқсанда оқытылады. Дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын мұғалім оқу материалын меңгеру деңгейіне, оқу мақсаттарына жеткізуге байланысты реттейді.

34. Әліппеге дейінгі кезең бірінші тоқсанда оқытылады. Мұғалім дыбыспен және әріппен танысу сағаттарының санын оқу материалын меңгеру деңгейіне,оқу мақсаттарына қол жеткізуге байланысты реттейді.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) білім алушылардың мүмкіндіктерін зерделеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін, 0-сыныпта қалыптасқан білім мен дағдылардың жай-күйін анықтау);

2) оқу қызметінің дағдыларын қалыптастыру;

3) сөйлеу қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру;

4) оқуға деген қызығушылықты дамыту және коммуникативтік дағдыларды үйрету;

5) сөйлеу туралы түсініктерді қалыптастыруды жалғастыру (дыбыс,буын, сөз, сөйлем);

6) есту зейінін дамыту және дыбысты дұрыс айтуды қалыптастыру;

7) фонематикалық қабылдауды, талдауды, жинақтауды дамыту;

8) жазу дағдыларын дамыту;

9) ауызша және жазбаша сөйлеуді дамыту.

35. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясын игеру;

2) сөздік қорын кеңейту;

3) фонематикалық процестерді дамыту (сөйлеу дыбыстарын қабылдау, берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау: бірінші, соңғы);

4) "дауысты", "дауыссыз дыбыстар", "екпін" ұғымдарымен танысу;

5) 0-сыныпта оқыған дыбыстар мен әріптерді қайталау;

6) зерттелген дыбыстарды әріптермен салыстыру, бас және кіші, баспа және жазба әріптерді ажырату;

7) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем, мәтін);

8) дыбыстарды буындарға біріктіру, кері, тікелей ашық буындарды, тікелей жабық буындарды, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді біркелкі оқу дағдыларын қалыптастыру;

9) қолжетімді сөйлеу деңгейінде біртұтас монологиялық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

10) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

11) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

12) әріптер,буындар,сөздер, сөйлемдер жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру.

Ескертпе: жазбаша жұмыстардың санын білім алушылардың меңгеру деңгейі мен қажеттіліктеріне байланысты мұғаліммен белгіленеді. Жазбаша жұмыстарды жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

36. Әліппеден кейінгі кезең бірінші сыныптың екінші жартыжылдығында жүзеге асырылады.

37. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) сөздердің мағынасын түсінуді тексере отырып, сөздерді және олардың буындарын дауыстап оқуды үйрету;

2) оқулық мәтіндерінің материалында тұтас сөздермен оқуға ауыса отырып,анық буын оқу дағдысын дұрыс қалыптастыру;

3) сөздердегі дыбыстардың дұрыс үйлесімімен, дыбыстарды бұрмаламай және жіберіп алмай,оқуды түсінумен шағын мәтіндерді оқуға үйрету;

4) таныс сөздердегі екпінді сақтау, нүктелердегі үзілістерді сақтау білігін қалыптастыру;

5) практикалық сөйлеу дағдыларын дамыту және ауызша жалпылауды қалыптастыру;

6) қолжетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологтық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

7) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

8) оқу және қарым-қатынас жағдайларын жасау негізінде сөйлеу этикетімен танысу;

9) ауыз әдебиеті мен көркем шығармалар туындылары арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

38. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым /есту-визуалды қабылдау және сөйлеу";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

39. "Тыңдалым / есту-визуалды қабылдау және сөйлеу" бөлімі келесі бөлімдерді қамтиды:

1) сараланған есту-көру және есту арқылы қабылдау;

2) тыңдалған мәтіннің есту және есту-көру мазмұнын түсіну;

3) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық меңгеру;

4) сөйлеуде сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды қолдану;

5) тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық меңгеру.

40. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздер мен сөйлемдерді оқу;

2) дыбыстар мен әріптерді білу;

3) сөзді дыбыстық-әріптік талдау;

4) сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу;

5) мәтінді талдау.

41. "Жазылым" бөлімі келесідей кіші бөлімдерді қамтиды:

1) жазуды меңгеруге дайындық;

2) графикалық, орфографиялық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша хат;

4) диктант жазу;

5) дербес жазу (таныс сөздер);

6) емле ережелерімен танысу және оларды қолдану.

42. Білім берудің негізгі мазмұны.

43. "Тыңдалым/есту-визуалды қабылдау және сөйлеу" әліпеге дейінгі кезең:

1) қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдай білу, сөйлеу дыбыстарын анық айту;

2) мұғалім мен білім алушылардың сөздерін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру дағдыларын қалыптастыру;

3) ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолдану (интонация, мимика, ым-ишара , дене тұрысы);

4) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс)

5) артикуляциялық аппаратты фонетикалық ырғақ арқылы дамыту;

6) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту;

7) мұғалімнің ауызша тапсырмасы бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау; өз өтініштері мен тілектерін білдіру;

8) әртүрлі заттарды атау және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттамасы;

9) суреттер бойынша тақтайшаға сүйеніп әңгімелесу (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен);

10) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.

44. "Тыңдалым/есту-визуалды қабылдау және сөйлеу" әліппелік кезең:

1) мұғалім мен оқушылардың сөзін тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну және дыбыс күшейткіш аппаратураның көмегімен және оның көмегінсіз, есту-көру немесе есту арқылы дыбысталатын сөзді барабар қабылдау біліктерін қалыптастыру;

2) ұсынылған мәтіндегі ақпаратты түсіну, мәтіннің негізгі ойын анықтау, оның мазмұнын мәселелер бойынша беру. Еріннен оқу. Ауызша-дактильді сөйлеуді түсіну;

3) фонетикалық ырғақ жүргізу арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

4) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру. Ауызша емес қарым-қатынас құралдарын (интонация, мимика, ым-ишара, позалар) қолдана отырып, сөйлесуді бастау, қолдау, аяқтау, назар аудару дағдыларын игеру;

5) екпінді, орфоэпиялық нормаларды және дұрыс интонацияны сақтай отырып, мәнерлеп және анық айту дағдыларын қалыптастыру;

6) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетінің нормаларын меңгеру (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс айту, өтініш білдіру);

7) сөздің мағынасы мен мәнін түсіне отырып, сөздік қорын кеңейту және сөзді мақсаты бойынша қолдану. Дактильді сөзді сөздердің дыбыстық құрамын нақтылау үшін көмекші құрал ретінде пайдалану;

8) оқу міндетіне сәйкес ауызша монологиялық мәлімдемелерді практикалық меңгеру (сипаттау, баяндау, пайымдау);

9) әртүрлі заттарды атау және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттамасы;

10) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, кідіріс).

Ескерту: мұғалім тыңдау көлемін дербес реттейді.

45. "Тыңдалым/есту-визуалды қабылдау және сөйлеу" әліппеден кейінгі кезең:

1) заттарды жіктеу және жалпылама сөздерді таңдау, сұрақтарға толық жауап бере білуді қалыптастыру;

2) сөйлеу этикеті сөздерін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

3) сөздің мағынасы мен мәнін түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану;

4) орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздердің айтылуы, сөздердегі екпіннің дұрыс қойылуы;

5) оқушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологиялық және диалогтық формада сөйлем құрау білігін қалыптастыру;

6) тыңдалған/оқылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша);

7) сюжеттік сурет бойынша, суреттер сериясы бойынша, берілген тақырыпқа сөйлемдер құрау;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді үйрену.

Ескертпе: тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 10 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса).

46. "Оқылым" әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

2) заттың суретпен және сөзбен арақатынасы, "сөз" ұғымы;

3) "буын" ұғымы; сөздерді буындарға бөлу және сөздерді буындар бойыншы тегіс айту;

4) тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу;

5) терминологияны пайдаланбай дауысты және дауыссыз дыбыстардың шартты белгіленуі және ерекшеленуі;

6) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту (оқу) және керісінше (жазу);

7) "сөйлем" ұғымы, сөйлемнің шартты-графикалық сызбасы; сөйлемді сөзге бөлу;

8) орындалған іс-қимыл бойынша сурет бойынша сөйлемдер құрау.

47. "Оқылым" әліппе кезеңі:

1) 0-сыныпта оқыған дыбыстардың анық айтылуын бекіту (1-кезең - п, а, м, т, о. 2-кезең - с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең - д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ);

2) үйретілетін дыбыстарды дұрыс және анық айту (4-кезеңде – ғ, й, ы, ұ, э, х, h, я, ю, Ұ, ь, ъ.)

3) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

4) берілген дыбыстың сөзде болуын анықтау, оның сөздегі орнын анықтау: басында , соңында;

5) көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді іріктеу;

6) дыбыстың әріппен арақатынасы;

7) дыбыс пен әріптің айырмашылығы (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

8) дыбыстар/әріптер қатарынан ұсынылған дыбысты/әріпті таңдау;

9) әріптердің (баспа ,жазба, бас) бейнелерін еске түсіру;

10) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен үлгі-схемадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; буынның (сөздің) дыбыс әріптік моделін дауысты әріпке бағдарлай отырып "оқу" ;

11) меңгерілген дыбыстардан мен әріптерден кері буындар құрастыру, бұл буындарды дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен оқи білу;

12) меңгерілген дыбыстардан мен әріптерден ашық буындар құрастыру, оларды ұзақ және қысқа оқи білу, кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу;

13) сөйлеуді интонациялық ұйымдастыруды сақтау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп), үзілістерді және екпінді сақтау;

14) ъ,ь әріптерімен сөздер мен буындарды оқу;

15) оқудың негізгі түрлерін үйрету (бір қалыпты, бір буынды оқу, бір сөзбен оқу, саналы оқу);

16) иллюстрацияға сүйене отырып, мұғалімнің оқыған мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

Ескерту: оқу материалының көлемі 2-3 сөзден және қысқа мәтіндерден (5-6 сөйлем) 5-6 сөйлемді құрайды.

48. "Оқылым" әліппеден кейінгі кезең:

1) сөз бен сөйлемді ажырату;

2) қолжазба әріпінен сөздер мен қысқа сөйлемдерді оқуды үйрету;

3) тегіс буынды оқу және баланың жеке қарқынына сәйкес жылдамдықпен толық сөздерді оқу;

4) дыбыстарды бұрмаламай және жібермей, сөздердегі дыбыстардың дұрыс үйлесімімен оқу;

5) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

6) мазмұны жағынан қолжетімді, көлемі жағынан шағын мәтіндер мен өлеңдерді сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді саналы түрде оқу;

7) иллюстрацияға сүйене отырып, оқығанның мазмұны бойынша мұғалімнің сұрақтарына жауап беру;

8) тақтайшаға сүйеніп, әрекет етуші тұлғаларды және заттарды атай білу;

9) орфоэпиялық оқумен танысу (тұтас сөздермен оқуға көшу кезінде) - айтылымды оқыту бағдарламасында көрсетілген орфоэпия қағидаларын сақтау;

10) орфографиялық оқу (айту) диктантпен жазғанда және жазғанда өзін-өзі бақылау құралы ретінде;

11) хормен оқу дағдыларын қалыптастыру (дауыс күшін реттеу біліктерін пысықтау үшін);

12) шығарманың атауын анықтай білу, мәтінмен көрсетілген бетті таба білу;

13) оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды іріктеу, таңдау және орналастыру;

14) оқылған бөліктердің мазмұнын үлгі бойынша/өз бетінше бейнелеу;

15) өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жатқа айту дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша).

Ескерту:

1. Сюжеттік суретті қоса алғанда, көркем шығарманың көлемі 0,3 – 0,5 бет (50-70 сөз);

2. Оқытылған қысқа өлеңдердің санын мұғалім өздігінен реттейді.

49. Жазылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) жазу гигиенасы ережелерін сақтау; жазу кезінде дұрыс отырғызу, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

2) дәптер бетінің кеңістігінде (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарғы, төменгі жағында) бағдарлай білуді қалыптастыру;

3) ұсақ мотериканы дамыту (саусақ гимнастикасының жаттығуларын орындау);

4) әріптер элементтерін жазуды дамыту (түзу таяқша, төменгі жағында дөңгелектелген түзу таяқша, Ілмек, жартылай сопақ, сопақша,бас әріп элементтері);

5) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу;

6) 0-сыныпта оқыған әріптердің нақты емлесін бекіту (1-кезең: п, а, м, т, о. 2-кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ).

50. "Жазылым" әліппе кезеңі:

1) дәптер бетінің кеңістігінде (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарғы, төменгі жағында) бағдарлай білуді қалыптастыру;

2) ұсақ мотериканы дамыту (саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау;

3) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу;

4) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

5) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, кіші және бас әріптер мен олардың қосылыстарының (жоғарғы,орта, төменгі үзбелі және үзбей) кері және тікелей буындарда, сөздерде, сөйлемдерде жазылуы;

6) 2-3 сөзден тұратын буындарды, сөздерді, сөйлемдерді бөлінген әліппенің әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа шрифтінен көшіріп жазу;

7) адамдардың есімдерінде бас әріпті жазу;

8) алдын ала дыбыс әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және жекелеген сөздерді диктант бойынша жазу; буындық жазудың іс-әрекеттерін пысықтау.

51. Жазылым, әліппеден кейінгі кезең:

1) түсінікті, ұқыпты жазуды меңгеру;

2) ережелерді ескере отырып, сөйлемдерді жазу: сөйлемнің басындағы бас әріп, сөйлемнің соңындағы нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

3) дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылуымен сәйкес келмейтін әріптерді, буындарды, сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше көшіріп жазу;

4) таныс сөздердің қолжазба әріптерімен өз бетінше жазу;

5) берілген сөздерден сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдерді графикалық модельдеу;

6) емле ережелерімен танысу және оларды қолдану: сөздердің бөлек жазылуы; ысқырық дыбыстардан кейін дауысты дыбысты белгілеу (ча—ща, чу—щу, жи—ши);

7) сөздерді буындар бойынша дауыссыз дыбыстарсыз тасымалдау;

8) өз бетінше жазу дағдысын қалыптастыру: қысқа мәтіндерді көшіру, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдерді құрастыру және жазу (мұғалімнің көмегімен анықтама үшін сөздерді пайдалану), сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше);

9) сөздерді ажырату-заттардың, қоршаған әлем құбылыстарының атаулары; заттардың белгілерін білдіретін сөздер; сөйлеу кезіндегі, сөйлеу сәтіне дейінгі,

сөйлегеннен кейінгі заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздер; "ол" және "олар" сөздерімен байланысты сөздер.

Ескерту. 1. Мұғалім жазбаша жұмыс көлемін өзі реттейді.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі.

52. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны – негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны – оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 1.1.2.1 кодында: "1" - сынып, "2.1"- негізгі дағдылар, "1" – оқыту мақсатының реті.

53. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім:Тыңдалым/есту-визуальды қабылдау	
Бөлімше(негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сараланған есту-көру және есту қабілеті	1.1.1.1 екпінді, үзілісті және ырғақты сақтай отырып , сөздерді сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), бейнелеп айту; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздермен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау
1.2. Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну	1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақтайшаға сүйене отырып,көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша)
	1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 тақтайшаға сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен);

1.3. Сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру	1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау
1.4. Сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды сөйлеуде қолдану	1.1.4.1 сөйлеу барысында кім ? не? не істеді? қандай ? сұрақтарға жауап беретін сөздерді қолдану; 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану
1.5. Тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық игеру	1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрау; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат+ іс-әрекет; зат+ іс-әрекет +зат); 1.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім немесе не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен кестеге сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену
Оқылым	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
2.1. Ғаламдық сөздер мен сөйлемдерді оқу	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (тақтайшалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру
	1.2.2.1 0-сыныпта оқыған дыбыстарды анық айту (1-кезең: п, а, м, т, о. 2-кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ);

2.2. Дыбыстар мен әріптерді білу	1.2.2.2 зерттелетін әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын айту (4 кезең: ғ, й, ы, ұ, э , х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ, ъ); 1.2.2.3 ь, ъ әріптерімен буындар мен сөздерді оқу; 1.2.2.4 әріптердің (баспа , жазба, бас әріптер) бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.8 дыбыстар қатарынан ұсынылған дыбысты ажырату (дауысты және дауыссыз); 1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау
2.3. Сөзді дыбыстық-әріптік талдау білу	1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту (оқу)және керісінше (жазу); 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу
2.4. Сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу	1.2.4.1 кесілген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату
2.5. Мәтінді талдау	1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.2 тақтайшаға сүйеніп әрекет етуші тұлғаларды және заттарды атау; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу, мәтіннен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу;

	1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)
Бөлім: жазылым	
Бөлімше:Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазуды игеруге дайындық	1.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қалам ұстау; 1.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 1.3.1.3 қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 1.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 1.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару; 1.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау
3.2. Графикалық және каллиграфиялық нормалар	1.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді торлы қағазға салу; 1.3.2.2 үлгі бойынша ою-өрнектер, суреттер салу; 1.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 1.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.6. меңгерілген әріптерді баспа әріптермен жазу ; 1.3.2.7 баспа, жазба әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.10 0-сыныпта оқыған әріптерді анық жазу (1-кезең: п, а, м, т, о. 2-кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ)); 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың қосылыстарын ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз); 1.3.2.12 анық және ұқыпты жазу
3.3. Үлгі бойынша жазу	1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, жазба әріптермен жазу; 1.3.3.3 сөйлемдерді баспа, жазба әріптермен жазу; 1.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою
3.4. Диктант жазу	1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөздерді диктантпен жазу;

	1.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант арқылы жазу
3.5 Өздігінен жазу (таныс сөздер)	1.3.5.1 аты-жөнін бас әріппен жазу; 1.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрастыру; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше)
3.6. Емле ережелерімен танысу және оларды қолдану	1.3.6.1 сөздің дыбыстық құрамын модельдеу сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.6.7 ысқырық дыбыстардан кейін дауысты дыбыстарды дұрыс жазу (ча—ща, чу—щу, жи—ши) ; 1.3.6.8 заттардың атауларын, заттардың белгілерін, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді жазу; 1.3.6.9 "ол", "олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу

54. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген бастауыш білім беру деңгейінің 1 -сыныбына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

55. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (қазақ тілінде оқыту)

1-тоқсан			

Кезең	Тыңдалым/ есту-визуальды қабылдау және сөйлеу	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең (қыркүйек)	1.1.1.1 екпінді, үзілісті және ырғақты сақтай отырып, сөздерді сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), бейнелеп айту; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздермен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу)	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру	1.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/ қалам ұстау; 1.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 1.3.1.3 қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 1.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 1.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 1.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.2.2 үлгі бойынша өрнек, суреттер салу; 1.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді торлы қағазға салу; 1.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу
	1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау;	1.2.2.1 0-сыныпта оқыған дыбыстарды анық айту (1 -кезең: п, а, м, т,о. 2-кезең : с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ); 1.2.2.4 әріптердің (баспа, бас, бас)бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту;	1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 1.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.6. меңгерілген әріптерді баспа әріптермен жазу;

Әліппе кезеңі (қазан)	1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақтайшаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім немесе не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында кім ? не? не істеді? қандай? сұрақтарға жауап беретін сөздерді қолдану; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту	1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.4.1 тілінген әліппеден слогдар мен сөздерді құрастыру; 1.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша (оқу) және керісінше (жазу) шығару; 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен слогдар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау	1.3.2.7 баспа, жазба әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.10 0-сыныпта оқыған әріптерді анық жазу (1-кезең: п, а, м, т,о. 2-кезең: с, у, н, е, л, ө, и, к, ү, ш, р, і, б, ф, з, ә. 3-кезең: д, ж, г, б, қ, ц, ң, щ); 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың қосылыстарын ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз); 1.3.2.12 анық және ұқыпты жазу; 1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөздерді диктантпен жазу; 1.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант арқылы жазу; 1.3.5.1 аты-жөнін бас әріппен жазу
2-тоқсан			

Әліппе кезеңі	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақташаға сүйене отырып , сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып,	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.2 меңгерілетін әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қабылдау (4 кезең: ғ, й, ы, ұ, э, х, ч, h, я, ю, Ұ, ь, ъ, ъ); 1.2.2.4 әріптердің (баспа, жазба,бас) бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.3 ь, ъ әріптерімен буындар мен сөздерді оқу ; 1.2.2.8 дыбыстар қатарынан ұсынылған дыбысты ажырату (дауысты және дауыссыз); 1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.4.1 кесілген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.3.2 сөздегі жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында);	1.3.2.4 әріптердің элементтерін, әріптерді, сөздерді үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.7 баспа, жазба әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың қосылыстарын ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз); 1.3.2.12 анық және ұқыпты жазу; 1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан

	қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.5.3 сұрақтарды кім ажырата алады? немесе не? анимация-жансыздық негізінде; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында сұрақтарға жауап беретін сөздерді кім ? не? не істеді?? қандай?; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту	1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту (оқу)және керісінше (жазу); 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (кестелерден) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу	кейін сөздерді диктантпен жазу; 1.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.1 сөздің дыбыстық құрамын модельдеу, сөздерді бөлек жазу
3-тоқсан			
	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету;		

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақтайшаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 тақтайшаға сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен); 1.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім немесе не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында кім ? не? не істеді? қандай? сұрақтарға жауап беретін сөздерді қолдану; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану;	1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (табличкалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу; 1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.2 әрекет етуші тұлғаларды және тақтайшаға тірелген заттарды аудару; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу,	1.3.5.3 қолжазба әріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.3.3 сөйлемдерді баспа, жазба әріптермен жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрастыру; 1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер

	1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен тақтайшаға сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрау; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат + іс-әрекет; зат+ іс-әрекет +зат); 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша); 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену	мәтінмен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау, таңдау және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу; 1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)	құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.6.8 заттардың атауларын, заттардың белгілерін, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді жазу; 1.3.6.9 "ол", "олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу
4-тоқсан			
	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру,		

Әліппеден кейінгі кезең	кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақтайшаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 тақтайшаға сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен); 1.1.5.3 жаны бар-жансыздық белгісі бойынша кім немесе не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында кім ? не? не істеді? қандай? сұрақтарға	1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (табличкалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу; 1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру;	1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.3.3 сөйлемдерді баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.5.5 сурет бойынша ұсыныстар жасау;

	жауап беретін сөздерді қолдану; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрау; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат + іс-әрекет; зат+ іс-әрекет +зат); 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша); 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену	1.2.5.2 тақтайшаға сүйеніп әрекет етуші тұлғаларды және заттарды атау; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу, мәтінмен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау, таңдау және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу; 1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)	1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.6.8 заттардың атауларын, заттардың белгілерін, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді жазу; 1.3.6.9 "ол", "олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу; 1.3.6.7 дауысты дыбыстардан кейін дұрыс жазу

бұйрығына
7-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
240 - қосымша

Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – нашар еститін (кейіннен естімей қалған) білім алушылардың даму ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастыруымен өзара байланыста тыңдалым мен айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру процесінде функциональдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру;

2) оқушылардың ауызекі сөйлеу дағдыларын дамыту және сөздік қорын белсендіру;

3) сөйлеудің құрылымдық компоненттері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

4) жаһандық оқу дағдыларын, буындарды, сөздерді буындарға бөліп оқу;

5) алфавиттің баспа және жазбаша әріптерін ажыратуға және каллиграфиялық жазуға үйрету, жазу дағдыларын қалыптастыру;

6) білім алушыларда дұрыс оқырмандық қызметін қалыптастыру;

7) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

8) айналадағыларға мейірімді қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениеті және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

9) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

10) қоршаған әлемді игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Кең ауқымды органикалық дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушыларға білім берудің базалық құндылықтарын: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" бойына сіңіру үшін негіз болып табылады.

5. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеуді есту-көру және есту арқылы қабылдауды дамыту;

2) ауызекі сөйлеуді және дұрыс айтылымды қалыптастыру;

3) оқушылардың сөйлеу уәждемесін арттыру;

4) көрнекі-бейнелі және сөздік-логикалық ойлауды дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Есту қабілетінің бұзылуы оқушылардың барлық танымдық іс-әрекетінің даму барысына әсер етеді, сөйлеудің дамымауына әкеледі. Нашар еститін балаларда көбінесе сөйлеудің келесі бұзылыстарын анықтайды: айтылу кемшіліктері, шектеулі сөз қоры, сөздерді дұрыс түсінбеу және дұрыс пайдаланбау, сөйлеудің грамматикалық құрылымындағы кемшіліктері (сөйлемнің дұрыс құрылмауы, сөйлемдегі сөздердің дұрыс сәйкес келмеуі), ауызша сөйлеуді шектеулі түсіну, оқылатын мәтінді шектеулі түсіну, ауызша қарым-қатынастағы қиындықтар.

7. Мектепте оқытудың басында есту қабілеті нашар оқушылардың сөйлеу деңгейіндегі айырмашылықтар айтарлықтай үлкен: сөйлеу примордиясының болуынан бастап жеке лексикалық-грамматикалық, фонетикалық және грамматикалық кемшіліктері бар салыстырмалы түрде қалыптасқан сөйлеуге дейін.

8. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаларына негізделген.

9. Жүйелілік принципі құрылымдық компоненттері өзара тығыз әрекеттесетін күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму идеясына сүйенеді.

10. Дамытушылық оқыту қағидасы баланың жақын арадағы даму аймағында оқу міндеттерін қоюды қамтиды. Принципті іске асыру мұғалімнің мектеп оқушыларының оқу материалын игерудегі мүмкіндіктерін, ерекшеліктері мен жетістіктерін тұрақты зерделеуіне негізделген.

11. Жүйелі-іс-әрекеттік тәсіл білім алушының білімді дайын күйінде емес, кезең-кезеңімен мұғалім ұйымдастырған практикалық, қол жетімді іс-әрекет (байқау, эксперимент, жаттығулар), түсініктеме беру, сөйлесу, жалпы білім беру және пәндік-терминологиялық лексиканы пысықтау және нақтылау арқылы өзі алуынан тұрады.

12. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл білім алушылардың жеке ерекшеліктерін (жас, физиологиялық, психологиялық, зияткерлік және білім беру қажеттіліктерін) ескере отырып, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды білдіреді.

13. Сараланған тәсіл гетерогенді контингент жағдайында білім алушыларды сәтті оқыту үшін қолданылады, ол есту қабілетінің бұзылу дәрежесін, танымдық, сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып білім алушыларды топтарға бөлуді және оқытуда әр түрлі көлемдегі, күрделіліктегі тапсырмаларды қолдануды, іс-әрекет қарқыны мен педагогтің көмек көрсету өлшемін өзгертуді қамтиды.

14. Коммуникативтік тәсіл тілге үйретудің оқытудың негізі бола отырып, нашар еститін білім алушылардың сөйлеу әрекетін дамытудың жетекші қағидасы ретінде әрбір оқу пәнінің құралдарымен – әртүрлі оқу жағдайларында білім мен дағдылармен алмасу, тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс пайдалану ретінде қарастырылады.

15. Кешенді тәсіл әртүрлі саладағы мамандардың: невропатолог, сурдолог, психолог , дәрігер-отоларингологтың қажетті көмегі пен қолдауын қамтиды.

16. Арнайы педогогикалық процесте оқытудың полисенсорлық негізі қамтамасыз етіледі. Оқу процесіне: еріннен оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыс, оптикалық-акустикалық сөйлеу көріністерін дамытумен бірлікте сөйлеудің қозғалыс, кинестетикалық базасын қалыптастыратын сөйлеу техникасы бойынша арнайы жаттығулар, қалдық есту қабілетін дамыту және пайдалану бойынша жұмыс кіреді.

17. Жазу және оқу нашар еститін білім алушыны оқыту үшін - тілді меңгерудің ең толық құралы, сонымен қатар танымдық әрекетті дамыту құралы болып табылады.

18. Әліппені оқыту дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер негізінде жүзеге асырылады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу дәйектілігі дыбыстардың айтылуын ассимиляциялау арқылы (тиісті саусақ таңбалары) және оларды есту арқылы ажырату мүмкіндігімен анықталады. Дыбыстар мен әріптерді оқыту айтылымды қалыптастыру бағдарламасында көрсетілген ретпен жүзеге асырылады: п, а, м, в, о, т, у, л, д, с, и, й, н, я, к, б, э, ы, ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х.

19. Келесідей дыбыстарды ауыстыруды пайдалана отырып, шамамен айтуға жол беріледі: ы, ч, щ, д, г, ж, р, ц.

20. Оқу дағдыларын кезең-кезеңмен қалыптастыру міндеттерін біртіндеп күрделендіре отырып, сауаттылықты оқытудың әріптік кезеңінің төрт кезеңі бөлінеді. Бірінші кезеңде: п, а, м, в дыбыстары мен әріптері оқытылады. Екінші кезеңде - о, т, у, л, д, с, и, й, н дыбыстары мен әріптері. Үшінші кезеңде – я, к, б, э, ы дыбыстары мен әріптері. Төртінші кезеңде - ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х дыбыстары мен әріптері.

21. Тыңдалым және айтылым тапсырмаларының мысалдары:

1) дауысты және дауыссыз дыбыстардың сенсорлық белгілерін бөлу;

2) сөздерден жеке дыбыстарды бөлу;

3) сөйлеуді (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) есту-көру және есту арқылы қабылдау;

4) берілген буындар саны бар, берілген дыбысы бар сөздерді атау.

22. Оқу дағдыларын дамыту бойынша тапсырмалардың мысалдары:

1) сөздің лексикалық мағынасы бойынша жұмыс;

2) сөздермен ойындар;

3) тіректерді (таяқтарды, геометриялық пішіндерді, шапалақтарды, қадамдарды) пайдалана отырып, 2-3 күрделі сөздерді буындарға бөлу;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстарды тиісті түспен шартты белгілеу.

23. Жазбаша тапсырмалардың мысалдары:

1) Қол және саусақ қозғалыстарын үйлестіруді дамыту: саусақтарды жұдырыққа қысу және саусақтарды ашу, доптармен ойындар, ілгектер, шертулер, сақиналар, саусақтарды бір-бірімен қарсы алу, моншақтарды байлау, байлау, өру, мозаикалық ойындар;

2) құраушы элементтерді анықтау мақсатында әріпті талдау;

3) сөздерді дыбыспен әріптік талдау және кейіннен жаза отырып, сөйлемдерді талдау;

4) дауысты дыбыстарды білдіретін фишкаларды әріптермен ауыстыру;

5) баспа үлгісінен сөздерді, сөйлемдерді көшіріп жазу;

6) тақтайшалардағы тірек сөздер бойынша сөйлем;

7) есте сақтау бойынша баспа әріптермен жазу.

24. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар:

1) базалық АКТ дағдыларына сүйене отырып, мультимедиялық ресурстарды, интерактивті тақталарды және компьютерлерді пайдалану оқу процесін жаңғыртуға және жандандыруға, сондай-ақ білім алушылар мен педагог арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа ықпал етеді.

25. Бұзылған функцияны түзету және өтеу мақсатында білім алушылар жеке есту аппараттары мен кохлеарлық имплантарды қолданылады.

26. Бағдарламаны дидактикалық қамтамасыз ету:

1) жеке бөлінген әліпби, макеттер, пәндік және сюжеттік суреттер, сурет салуға арналған керек-жарақтар, магниттік тақталар, кестелер, тапсырмалары бар карточкалар, дидактикалық ойындар, жиынтық суреттер;

2) стендтерде немесе электрондық тасығыштарда оқу режиміндегі қауіптер, өзгерістер туралы ескертетін және аспаптардың, кабинеттер мен оқу сыныптарының атауларын белгілейтін баспа кестелері түрінде ұсынылған мәтіндік ақпараттың болуы.

27. Демонстрациялық және көрнекі құралдарға қойылатын талаптар:

1) заттар визуалды және сенсорлық тексеруге ыңғайлы, ашық түсті, дәстүрлі, оңай танылатын пішінді, ал негізгі бөлшектер айқын, нақты және ерекше түсті болуы керек;

2) бейнеленетін заттарға тән белгілер дәл берілуі тиіс және модельде немесе макетте зат бөліктерінің дұрыс пропорциялары мен арақатынасын сақтау маңызды;

адамды немесе жануарды бейнелейтін ойыншықтар дененің барлық бөліктерін және олардың дұрыс пропорционалдық арақатынасын беруі тиіс;

3) бастауыш сыныптарға арналған оқу кестелері монографиялық, эстетикалық, оқылатын және табиғи заттарды алмастырмауы керек, бірақ оларға қосымша ретінде қолданылады;

4) оқытудың дыбыс-бейне жазу құралдары білім алушылардың есту қабілетінің жоғалу дәрежесін, жас ерекшеліктерін ескереді және ақпаратты көру талдағышы арқылы беретін экрандық, ақпаратты көру және есту талдағышына бір мезгілде әсер ететін экрандық-дыбыстық, есту органы арқылы ақпарат беретін дыбыстық құралдарды қамтиды.

28. Пәнаралық байланыс "Математика", "Түзету ырғағы", "Айналамен таныстыру", "Музыка", "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәндерімен орнатылады.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

29. 0-сыныптағы пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 7 сағатты құрайды,барлығы 224 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстары мен әріптерінің жүйесі;

2) тіл бірліктері: дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

31. Бағдарламаның мазмұны. Оқу процесі: әліппеге дейінгі, әліппелік, әліппеден кейінгі кезеңдерге бөлінеді. 0-сыныпта оқытудың әліппеге дейінгі кезеңі ұйымдастырылады, оған 91 сағат және оқытудың әліппелік кезеңіне 133 сағат беріледі.

32. Әліппелік кезеңде 0-сыныпта келесі дыбыстар мен әріптер ретімен оқытылады:

1 кезең: п, а, м, в.

2 кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н.

3 кезең: я, к, б, э, ы.

33. Сауаттылықты оқытудың әліппеге дейінгі кезеңі бірінші тоқсанда басталып екінші тоқсанның қараша айында аяқталады. Мұғалім сынып оқушыларының

мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыппен танысуға арналған сағат санын дербес реттейді.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа түскен білім алушыларды бастапқы зерделеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау);

2) оқуға деген қызығушылықты дамыту, мектептегі мінез-құлық ережелерін меңгеру;

3) есту қабілетін, дыбысқа еліктеу қабілетін дамыту;

4) тілдік қарым-қатынас дағдыларын үйрету;

5) сөйлеу туралы бастапқы түсініктерді (сөз, сөйлем, буын, дыбыс) қалыптастыру;

6) фонематикалық қабылдауды, талдауды, синтезді дамыту;

7) дыбысты дұрыс айтуды қалыптастыру;

8) ауызша сөйлеуді дамыту;

9) көріп қабылдау және кеңістікті қабылдау мен түсініктерді қалыптастыру;

10) қол моторикасын дамыту, жазуды үйретуге дайындық;

11) оқу қызметінің дағдыларын қалыптастыру (оқу мақсатын қабылдау, іс-қимыл жоспарын ұстану, үлгіге бағдарлау, өзін-өзі бақылауды, өзін-өзі бағалауды жүзеге асыру).

34. Әліппе кезеңі екінші тоқсанда басталып, төртінші тоқсанда аяқталады. Мұғалім сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын дербес реттейді.

35. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясын игеру;

2) сөздік қорын кеңейту;

3) фонематикалық процестердің дамуы (сөйлеу дыбыстарын қабылдау, берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау: бірінші,соңғы);

4) "дауысты", "дауыссыз дыбыстар", "екпін" ұғымдарынмен танысу;

5) оқыған дыбыстарды әріптермен салыстыру;

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем, мәтін);

7) дыбыстарды буындарға біріктіру, кері, тікелей ашық буындарды, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді жатқа оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) қол жетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологиялық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

9) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

10) ауыз әдебиеті мен көркем шығарма туындылары арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

36. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

37. "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сараланған естіп-көру және есту арқылы қабылдау;

2) тыңдалған мәтіннің мазмұның түсіну;

3) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру;

4) сөйлеуде сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, сөздік жалпылауды қолдану;

5) тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық меңгеру.

38. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиді:

1) сөздер мен сөйлемдерді жаһандық оқу;

2) дыбыстар мен әріптерді білу;

3) сөзді дыбыстық-әріптік талдау;

4) сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу;

5) мәтінді талдау.

39. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазуды меңгеруге дайындық;

2) графикалық, орфографикалық және каллиграфикалық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша жазу;

4) диктант жазу;

5) өзіндік жазу (таныс сөздер) ;

6) емле ережелерімен танысу және оларды қолдану.

40. Білім берудің базалық мазмұны.

41. "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым", әліппеге дейінгі кезең:

1) қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдау, сөйлеу дыбыстарын анық айту; қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдай білу, сөйлеу дыбыстарын анық айту

2) мұғалім мен білім алушылардың сөзін тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну және дыбыс күшейткіш аппаратураның көмегімен және онсыз, есту-көру немесе есту арқылы дыбысталатын сөзді барабар қабылдау біліктерін қалыптастыру;

3) ұсынылған мәтіндегі ақпаратты түсіну, мәтіннің негізгі ойын анықтау, оның мазмұнын сұрақтар бойынша жеткізу. Еріннен оқу. Ауызша-дактильді сөйлеуді түсіну;

4) фонетикалық ырғақ жүргізу арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

5) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру. Бейвербальді қарым-қатынас құралдарын (интонация, мимика, ым-ишара, қалып) қолдана отырып, сөйлесуді бастау, қолдау, аяқтау, назар аудару дағдыларын игеру;

6) екпінді, орфоэпиялық нормаларды және дұрыс интонацияны сақтай отырып, мәнерлеп және анық айту дағдыларын қалыптастыру;

7) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс айту, өтініш білдіру) меңгеру;

8) сөздің мағынасы мен мәнін түсіне отырып, сөздік қорын кеңейту және сөзді мақсаты бойынша қолдану. Дактильді сөзді сөздердің дыбыстық құрамын нақтылау үшін көмекші құрал ретінде пайдалану;

9) оқу міндетіне сәйкес ауызша монологиялық мәлімдемелерді практикалық меңгеру (сипаттау, баяндау, пайымдау);

10) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, кідіріс).

Ескерту: мұғалім тыңдау көлемін өзі реттейді.

42. "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым", әліппе кезеңі:

1) заттарды жіктеу және жалпылама сөздерді таңдау, сұрақтарға толық жауап бере білуді қалыптастыру;

2) сөйлеу этикеті сөздерін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

3) сөздің мәні мен мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану;

4) орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздердің айтылуы, сөздердегі екпіннің дұрыс қойылуы;

5) оқушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологтық және диалогтық формада сөйлем құрау білігін қалыптастыру;

6) тыңдалған/оқылған мәтінді (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша) қайта айту;

7) сюжеттік сурет, берілген тақырыпқа сай суреттер сериясы бойынша сөйлемдер құрау;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді жаттау.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі: 30 сек. - 1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 10 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса).

43. Оқылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) жаһандық оқу дағдыларын дамыту (белгілерді ажырату және таңдау);

2) суреттегі затты сөзбен сәйкестендіру, "сөз" ұғымы;

3) сурет бойынша, орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрау;

4) сөйлеудің интонациялық ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп), кідірістерді сақтау;

5) сөздің буындық құрылымының графикалық сызбасын құру, екпінді анықтау;

6) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

7) кейбір дауысты және дауыссыз дыбыстарды (а, у, м) сөздерден терминологияны пайдаланбай ажырату; осы дыбыстардан басталатын сөздерді тану және атау;

8) мұғалімнің оқыған мазмұны бойынша сұрақтарға иллюстрацияға сүйене отырып жауап беру;

9) "сөйлем" ұғымы, сөйлемнің шартты-графикалық кестесі; сөйлемді сөзге бөлу.

44. Оқылым, әліппе кезеңі (1, 2 және 3 кезеңдер):

1) Зерттелетін дыбыстарды дұрыс және анық айту (1 кезең: п, а, м, в, 2 кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н, 3 кезең: я, к, б, э, ы.);

2) Осы дыбыстың сөзде болуын анықтау, оның сөздегі орнын (басында, соңында) анықтау:

3) көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді іріктеу;

4) дыбысты әріппен сәйкестендіру;

5) дыбыс пен әріптерді ажырату;

6) дыбыстар/әріптер қатарынан ұсынылған дыбысты/әріптерді таңдау;

7) әріптердің (баспа, үлкен, бас әріптер) бейнелерін еске түсіру;

8) "буын" ұғымы; сөздерді буындарға бөлу және сөздерді буындар бойынша созып айту;

9) дауысты және дауыссыз дыбыстардың шартты белгіленуі;

10) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен үлгі-схемадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; буынның (сөздің) дыбыс әріптік моделін дауысты әріпке бағдарлай отырып "оқу";

11) меңгерілген дыбыстар мен әріптерден кері буын құрастыру, бұл буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа айтумен оқи білу;

12) меңгерілген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындар құрастыру, оларды созып және қысқа оқи білу, кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу;

13) тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу;

14) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен кідірістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін кідірістерді сақтау;

15) баланың жеке қарқынына сәйкес жылдамдықпен баяу буындап оқу және толық сөздерді оқу;

16) иллюстрацияға сүйене отырып, оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

Ескерту: оқу материалының көлемін 2-3 сөзден тұратын 2-3 сөйлем және буындарған бөлінген қысқа мәтіндерден (2-4 сөйлем) құрайды.

45. Жазылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) негізгі түстермен танысу, оларды ажырату;

2) заттардың көрсетілген тәртіппен орналасуы;

3) әріптердің графикалық бейнесіне (н, ш, т) ұқсайтын түрлі түсті жолақтарды жасау;

4) жазу гигиенасы ережелерімен танысу; жазу кезінде дұрыс отырғызу, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

5) дәптер бетінің кеңістігін (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); оқулық бетінің кеңістігін (беттің жоғарғы, төменгі жағы) бағдарлай білуді қалыптастыру;

6) ұсақ моториканы дамыту (саусақ гимнастикасының, оның ішінде заттармен жаттығуларды орындау; бояу, сурет салу, мозаикадан өрнек жасау, шаблон, трафарет бойынша айналдырып сызу, контур бойынша айналдырып сызу, нүктелерді қосу, А4 форматындағы қағаздың сызылмаған парақтарындағы шектерді сақтай отырып, түрлі бағыттарда бояу және штрихтау, тақтада бормен жазу);

7) дәптерде ою-өрнекті сурет салу (түзу және кесінді сызықтардан тұратын жиектерді салу, қисық сызықтарды сызу, әріп пішініне ұқсас заттарды салу, таныс заттарды салу, түзу, қисық және кесінді сызықтардан жиектерді салу, геометриялық фигуралардан өрнектер салу, толқынды сызықтардан жиектерді салу);

8) әріптер элементтерінің жазылуы (тік таяқша,төменгі жағы дөңгелектелген және жоғарғы жағы дөңгелектелген тік таяқша, ілмек, жартылай сопақша, сопақша, бас әріптер элементтері);

9) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу.

46. Жазылым, әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

2) кіші және үлкен әріптер мен олардың қосындыларының (жоғарғы, орта, төменгі үзбелі және үзбелі) кері және түзу буындардағы, сөздердегі, сөйлемдердегі каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазылған жазылымы;

3) дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін әріптерді, буындарды, сөздерді қолжазба қәрпінен өз бетінше көшіріп жазу;

4) 2-3 сөзден тұратын буындарды, сөздерді, сөйлемдерді бөлінген әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа қәрпінен көшіріп жазу;

5) адамдар есімдерін бас әріппен жазу;

6) алдын ала дыбыс әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және жекелеген сөздерді айтуға арналған жазылым; алдын ала дыбыстық әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және жекелеген сөздерді диктанттауға арналған жазылым; буыннан кейінгі жазылым іс-әрекеттерін пысықтау;

7) сөйлемдерді ережелерге сәйкес жазу: сөйлемнің басындағы бас әріп, сөйлемнің соңындағы нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

8) сөз бен сөйлем туралы бастапқы түсінік, "зат" және "сөз" ұғымдарын заттың атауы ретінде ажырату;

9) сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құрастыру

.

Ескерту. 1. I-жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 1-3 таңба, әріптік диктант – 2-3 әріп, буындық диктант-3-4 буын. II-жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант - 4-5 таңба, әріптік диктант – 4-7 әріп, буындық диктант – 5-6 буын.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

47. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші сан – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан – оқыту мақсатының нөмірленуін білдіреді. 0.1.2.1 кодында "0" - сынып, "1.2" - бөлім және бөлімше "1" – оқыту мақсатының реттік нөмірі.

48. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым"	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сараланған есту көру және есту қабылдауы	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді (мұғаліммен бірге), рефлексивті түрде (мұғалімнен кейін қайталау), хормен айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін (таныс сөздер материалында) ажырату және қайта жаңғырту; 0.1.1.3. әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды қайта жаңғырту; 0.1.1.4 сөздердің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау
1.2. Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну	0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға табличкаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жауап беру
	0.1.3.1 әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып тапсырмаларды орындау; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру;

1.3. Сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру	0.1.3.3 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану; 0.1.3.4 әртүрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың бейвербальды құралдарын (мимика, ым-ишара) пайдалану, хабарламаның жеткізу интонациясын сақтау
1.4. Сөйлеудің әр түрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды қолдану	0.1.4.1 Кім? Не? Не істеді? Қандай?сұрақтарына жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану
1.5. Тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық игеру	0.1.5.1 көрсетілген әрекеттер және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.5.2 әр түрлі сөз тіркестері бар сөйлемдерді құрастыру: (зат + әрекет; зат + әрекет+зат); 0.1.5.3 жанды-жансыздық белгісі бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату; 0.1.5.4 жекеше және көпше түрдегі зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және қажет болған жағдайда оларды көрнекілікке және тақтайшаға сүйене отырып сипаттау бойынша тану; 0.1.5.7 көрнекілік пен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтінді құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену
Бөлім: оқылым	
Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
2.1. Ғаламдық сөздер мен сөйлемдерді оқу	0.2.1.1 заттар мен суреттерге арналған сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың (тақтайшалардың) көмегімен және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу
2.2. Дыбыстар мен әріптерді білу	0.2.2.1 үйренген әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын шығару; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан бөліп көрсету; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау

2.3. Дыбыс пен әріпті тану, ажырату	0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөздерден жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында)
2.4. Сөздер мен сөйлемдерді Аналитикалық оқу	0.2.4.1 кеспе әріптерден буындар мен сөздер құрастыру; 0.2.4.2 баспа мәтінінен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрастыру
2.5. Мәтінді талдау	0.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
Бөлім: жазылым	
Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазуды игеруге дайындық	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге, тақтаға, планшетке бағдарлану; 0.3.1.3 сурет салғанда қолдар мен саусақтардың қимылдарын үйлестіру; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау
3.2. Графикалық, орфографикалық және каллиграфиялық нормаларды сақтау	0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу; 0.3.2.2 үлгі бойынша өрнек, суреттер салу; 0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 0.3.2.4 әріптің, әріптердің, сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 0.3.2.6. үйренген әріптерді баспа қәріппен жазу; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу
3.3. Үлгі бойынша жазу	0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптермен көшіріп жазу;

0.3.3.1 списывать элементы букв, заглавные и строчные буквы;	0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.3.3 сөйлемдерді баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою
3.4. Диктант жазу	0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктантпен жазу
3.5. Өзіндік жазу (таныс сөздер)	0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрастыру; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру
3.6. Емле ережелерімен танысу және оларды қолдану	0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 0.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату

49. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің 0-сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

50. Бөлім мен тақырыптарды оқытуға сағаттарды бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	"Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым"	Оқылым	Жазылым
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірісті, баяу сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін		

Әліппеге дейінгі кезең	, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), рефлексивті (мұғалімнің артынан) айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және көбейту (таныс сөздер материалында); 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға табличкаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (тақтайшаларда) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 0.3.1.3 сурет салғанда қолдар мен саусақтардың қимылдарын үйлестіру; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.2.2 үлгі бойынша өрнек, суреттер салу; 0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу; 0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу

	бейвербальды құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып сипаттау бойынша тану; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп)		
2-тоқсан			
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірісті, баяу сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), рефлексивті (мұғаліммен бірге) айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және қайта жаңғырту (таныс сөздер материалында); 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды қайта жаңғырту; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға табличкаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған тақтайшаларды табу және таңдау; 0.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың (тақтайшалардың) көмегімен және	0.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/қалам ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 0.3.1.3 сурет салғанда қолдар мен саусақтардың қимылдарын үйлестіру; 0.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 0.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 0.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.2.2 үлгі бойынша өрнек, суреттер салу; 0.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу;

Әліппеге дейінгі кезеңі Әліппе кезеңі п, а, м, в. (желтоқсан) 0	сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың бейвербальды құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып сипаттау бойынша тану; 0.1.5.3 Жанды-жансыз белгілері бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату	көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 0.2.2.1 оқыған әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қайта жаңғырту; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан бөліп алу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 0.2.4.2 баспа мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша сөйлемдер құрастыру	0.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. оқылған әріптерді баспа қәріппен жазу; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді көшіріп жазу; 0.3.2.4 әріптің, әріптердің , сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктантпен жазу

3-тоқсан			
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірісті, баяу сөйлеу қарқынын сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), рефлексивті (мұғалімнен кейін) айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін (таныс сөздер материалында) тыңдау, ажырату және қайта жаңғырту; 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды қайта жаңғырту; 0.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға табличкаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу);	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.1 оқыған әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қайта жаңғырту; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру,	0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. оқыған әріптерді басып шығару; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 0.3.2.4 әріптің, әріптердің, сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз

Әліппе кезеңі 2 кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н.	0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.5.4 жекеше және көпше түрдегі зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың бейвербальды құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып сипаттау бойынша тану;	дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан бөліп алу; 0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөзден жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің ббасында , ортасында, соңында); 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.2 басылған мәтіннен слогдар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау	тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктантпен жазу; 0.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 0.3.3.3 сөйлемдерді баспа , бас әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба қәрпінен өз бетінше жазу; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрастыру; 0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату;

	0.1.5.3 жанды-жансыз белгілері бойынша кім? немесе не?сұрақтарын ажырату; 0.1.4.1 Сөйлеуде Кім? Не ? Не істеді? Қандай?? сұрақтарына жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану; 0.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат + іс-әрекет; зат+ іс-әрекет +зат); 0.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену		0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу
4-тоқсан			
	0.1.1.1 логикалық екпінді, кідірісті, баяу сөйлеу қарқынын сақтай отырып , сөздерді, сөз тіркестерін , сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), рефлексивті (мұғалімнен кейін айту; 0.1.1.2 дыбыстарды, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін (таныс сөздер материалында) тыңдау, ажырату және қайта жаңғырту; 0.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, дыбыстарды қайта жаңғырту; 0.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 0.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату;		

Әліппе кезеңі 3 кезең: я, к, б, э, ы	0.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 0.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 0.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 0.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша түрде қойылған сұрақтарға табличкаға сүйеніп, көрнекілікпен және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен жауап беру; 0.1.3.4 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда тақтайшаға сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 0.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 0.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 0.1.5.5 зат есімнің жалпы белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің	0.2.2.3 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.4 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.1 оқыған әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қабылдау; 0.2.2.2 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 0.2.2.6 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.2.5 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан ажырату; 0.2.3.1 сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 0.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 0.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 0.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру;	0.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 0.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 0.3.2.6. зерттелген әріптерді басып шығару; 0.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 0.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 0.3.2.4 әріптің, әріптердің , сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 0.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.1 өз атын, тегін, таныс сөздер мен сөз тіркестерін баспа әріптерімен жазу; 0.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 0.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөзді диктантпен жазу; 0.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант астына жазу; 0.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 0.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 0.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу;

	ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 0.1.3.2 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 0.1.3.3 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану; 0.1.3.5 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың бейвербальды құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 0.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттау және оларды қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып сипаттау бойынша тану; 0.1.5.3 Жанды-жансыз белгілері бойынша кім? немесе не? сұрақтарын ажырату; 0.1.4.1 сөйлеуде Кім? Не? Не істеді? Қандай? сұрақтарын жауап беретін сөздерді түсіну және қолдану; 0.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат + іс-әрекет; зат+н іс-әрекет+зат); 0.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру;	0.2.4.3 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 0.2.4.4 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 0.2.4.2 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 0.2.4.5 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 0.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру	0.3.3.3 ұсыныстарды баспа, бас әріптермен жазу; 0.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 0.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 0.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.3.5.5 сурет бойынша сөйлемдер құрастыру; 0.3.6.1 сөздерді бөлек жазу; 0.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 0.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 0.3.6.5 "зат" және " сөз"ұғымдарын ажырату; 0.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 0.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу

	0.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену		

бұйрығына
8-қосымша

Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - нашар еститін (кейіннен естімей қалған) білім алушылардың даму ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастырумен өзара байланыста тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру процесінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру, қарапайым нұсқауларды орындау;

2) оқушылардың ауызекі сөйлеу дағдыларын дамыту және сөздік қорын белсендіру;

3) сөйлеуді қабылдауды, сөздердің дыбыстық құрамын жеңілдету, айтылым дағдыларын қалыптастыру және нақтылау үшін әліпбилік әріптерді көрсетумен бір мезгілде дактилологияны пайдалануға жол берілмейді;

4) сөйлеудің құрылымдық компоненттері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) жайлы қарапайым түсінігін қалыптастыру;

5) жаһандық оқу дағдыларын, сөздерді буындап оқу және тұтас сөздерді оқу дағдыларын дамыту;

6) алфавиттің баспа және жазбаша әріптерін ажырату және каллиграфиялық жазуды үйрету, жазу дағдыларын қалыптастыру;

7) білім алушыларда дұрыс оқырмандық іс-әрекетті қалыптастыру;

8) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

9) айналадағыларға мейірімді қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениетін және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

10) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

11) қоршаған әлемді игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту.

4. Кең ауқымды органикалық дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушыларға білім берудің базалық құндылықтарын: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" бойына сіңіру үшін негіз болып табылады.

5. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеуді есту-көру және есту арқылы қабылдауды дамыту;

2) ауызекі сөйлеуді және дұрыс айтылымды қалыптастыру;

3) оқушылардың сөйлеу уәждемесін арттыру;

4) көрнекі-бейнелі және сөздік-логикалық ойлауды дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Есту қабілетінің бұзылуы оқушылардың барлық танымдық іс-әрекетінің даму барысына әсер етеді, сөйлеудің дамымауына әкеледі. Нашар еститін балаларда көбінесе сөйлеудің келесі бұзылыстарын анықтайды: айтылу кемшіліктері, шектеулі сөз қоры, сөздерді дұрыс түсінбеу және дұрыс пайдаланбау, сөйлеудің грамматикалық құрылымындағы кемшіліктер (сөйлемнің дұрыс құрылмауы, сөйлемдегі сөздердің дұрыс сәйкес келмеуі), ауызша сөйлеуді шектеулі түсіну, оқылатын мәтінді шектеулі түсіну, ауызша қарым-қатынастағы қиындықтар.

7. Мектепте оқытудың басында есту қабілеті нашар оқытушының сөйлеу деңгейіндегі айырмашылықтар айтарлықтай үлкен: сөйлеу примордиясының болуынан бастап жеке лексикалық-грамматикалық, фонетикалық және грамматикалық кемшіліктері бар салыстырмалы түрде қалыптасқан сөйлеуге дейін.

8. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаларына негізделген.

9. Жүйелілік принципі құрылымдық компоненттері өзара тығыз әрекеттесетін күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму идеясына сүйенеді.

10. Дамытушылық оқыту қағидасы баланың жақын арадағы даму аймағында оқу міндеттерін қоюды қамтиды. Принципті іске асыру мектеп оқушыларының оқу материалын игерудегі мүмкіндіктерін, ерекшеліктері мен жетістіктерін мұғалімнің тұрақты зерделеуіне негізделген.

11. Жүйелі-іс-әрекеттік тәсіл білім алушының білімді дайын күйінде емес, кезең-кезеңімен мұғалім ұйымдастырған практикалық, қол жетімді іс-әрекет (байқау, эксперимент, жаттығулар), түсініктеме беру, сөйлесу, жалпы білім беру және пәндік-терминологиялық лексиканы пысықтау және нақтылау арқылы өзі алуынан тұрады.

12. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл білім алушылардың жеке ерекшеліктерін (жас, физиологиялық, психологиялық, зияткерлік және білім беру қажеттіліктерін) ескере отырып, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды білдіреді.

13. Сараланған тәсіл гетерогенді контингент жағдайында білім алушыларды сәтті оқыту үшін есту қабілетінің бұзылу дәрежесін, танымдық, сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып, топтарға бөлуді және оларды оқытуда әр түрлі көлемдегі, күрделіліктегі тапсырмаларды қолдануды, іс-әрекет қарқыны мен педагогтің көмек көрсету өлшемін өзгертуді қамтиды.

14. Коммуникативтік тәсіл тілге үйретудің оқытудың негізі бола отырып, нашар еститін білім алушылардың сөйлеу әрекетін дамытудың жетекші қағидасы ретінде әрбір оқу пәнінің құралдарымен – әртүрлі оқу жағдайларында білім мен дағдылармен алмасу, тілдік және сөйлеу нормалары жүйесін дұрыс пайдалану ретінде қарастырылады.

15. Кешенді тәсіл әртүрлі саладағы мамандардың: невропатолог, сурдолог, психолог , дәрігер-отоларингологтың қажетті көмегі пен қолдауын қамтиды.

16. Арнайы педагогикалық процесте оқытудың полисенсорлық негізі қамтамасыз етіледі. Оқу процесіне: еріннен оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыс, оптикалық-акустикалық сөйлеу көріністерін дамытумен бірлікте сөйлеудің қозғалыс, кинестетикалық базасын қалыптастыратын сөйлеу техникасы бойынша арнайы жаттығулар, қалдық есту қабілетін дамыту және пайдалану бойынша жұмыс кіреді.

17. Жазу және оқу нашар еститін білім алушыны оқыту үшін - тілді меңгерудің ең толық құралы, сонымен қатар танымдық әрекетті дамыту құралы болып табылады.

18. Әліппені оқыту дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер негізінде жүзеге асырылады. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу дәйектілігі дыбыстардың айтылуын ассимиляциялау арқылы (тиісті саусақ таңбалары) және оларды есту арқылы ажырату мүмкіндігімен анықталады. Дыбыстар мен әріптерді оқыту айтылымды қалыптастыру бағдарламасында көрсетілген ретпен жүзеге асырылады.

19. Келесідей дыбыстарды ауыстыруды пайдалана отырып, шамамен айтуға жол беріледі: ы, ч, щ, д, г, ж, р, ц.

20. Оқу дағдыларын кезең-кезеңмен қалыптастыру міндеттерін біртіндеп күрделендіре отырып, сауаттылықты оқытудың әріптік кезеңінің төрт кезеңі бөлінеді. Бірінші кезеңде: п, а, м, в дыбыстары мен әріптері оқытылады. Екінші кезеңде - о, т, у,

л, д, с, и, й, н дыбыстары мен әріптері. Үшінші кезеңде – я, к, б, э, ы дыбыстары мен әріптері. Төртінші кезеңде - ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х дыбыстары мен әріптері.

21. Тыңдалым және айтылым тапсырмаларының мысалдары:

1) дауысты және дауыссыз дыбыстардың сенсорлық белгілерін бөлу;

2) сөздерден жеке дыбыстарды бөлу;;

3) сөйлеуді (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) есту-көру және есту арқылы қабылдау;

4) берілген буындар саны, берілген дыбысы бар сөздерді атау.

22. Оқу дағдыларын дамыту бойынша тапсырмалардың мысалдары:

1) сөздің лексикалық мағынасы бойынша жұмыс;

2) сөздермен ойындар;

3) тіректерді (таяқтарды, геометриялық пішіндерді, шапалақтарды, қадамдарды) пайдалана отырып, 2-3 күрделі сөздерді буындарға бөлу;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстарды тиісті түспен шартты белгілеу.

23. Жазу тапсырмаларының мысалдары:

1) Қол және саусақ қозғалыстарын үйлестіруді дамыту: саусақтарды жұдырыққа қысу және саусақтарды ашу, шарлармен ойындар, ілгектер, шертулер, сақиналар, саусақтарды бір-бірімен қарсы алу, моншақтарды байлау, байлау, өру, мозаикалық ойындар;

2) құраушы элементтерді анықтау мақсатында әріпті талдау;

3) сөздерді дыбыспен әріптік талдау және кейіннен жаза отырып, сөйлемдерді талдау;

4) дауысты дыбыстарды білдіретін фишкаларды әріптермен ауыстыру;

5) баспа үлгісінен сөздерді, сөйлемдерді көшіріп жазу;

6 кестеден тірек сөздер бойынша ұсыныс жасау;

7) есте сақтау бойынша баспа әріптермен жазу.

24. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар:

1) базалық АКТ дағдыларына сүйене отырып, мультимедиялық ресурстарды, интерактивті тақталарды және компьютерлерді пайдалану оқу процесін жаңғыртуға және жандандыруға, сондай-ақ білім алушылар мен педагог арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа ықпал етеді.

25. Бұзылған функцияны түзету және өтеу мақсатында білім алушылар жеке есту аппараттары мен кохлеарлық имплантарды қолданады.

26. Бағдарламаны дидактикалық қамтамасыз ету:

1) жеке бөлінген әліпби, макеттер, пәндік және сюжеттік суреттер, сурет салуға арналған керек-жарақтар, магниттік тақталар, кестелер, тапсырмалары бар карточкалар, дидактикалық ойындар, терілетін кенеп;

2) стендтерде немесе электрондық тасығыштарда оқу режиміндегі қауіптер, өзгерістер туралы ескертетін және аспаптардың, кабинеттер мен оқу сыныптарының атауларын белгілейтін баспа кестелері түрінде ұсынылған мәтіндік ақпараттың болуы.

27. Демонстрациялық және көрнекі құралдарға қойылатын талаптар:

1) заттар визуалды және сенсорлық тексеруге ыңғайлы, ашық түсті, дәстүрлі, оңай танылатын пішінді, ал негізгі бөлшектер айқын, нақты және ерекше түсті болуы керек;

2) бейнеленетін заттарға тән белгілер дәл берілуі тиіс және модельде немесе макетте зат бөліктерінің дұрыс пропорциялары мен арақатынасын сақтау маңызды; адамды немесе жануарды бейнелейтін ойыншықтар дененің барлық бөліктерін және олардың дұрыс пропорционалдық арақатынасын беруі тиіс;

3) бастауыш сыныптарға арналған оқу кестелері монографиялық, эстетикалық, оқылатын және табиғи заттарды алмастырмауы керек, бірақ оларға қосымша ретінде қолданылады;

4) оқытудың дыбыс-бейне жазу құралдары білім алушылардың есту қабілетінің жоғалу дәрежесін, жас ерекшеліктерін ескереді және ақпаратты көру талдағышы арқылы беретін экрандық, ақпаратты көру және есту талдағышына бір мезгілде әсер ететін экрандық-дыбыстық, есту органы арқылы ақпарат беретін дыбыстық құралдарды қамтиды.

28. Пәнаралық байланыс "Математика", "Түзету ырғағы", "Қоршаған әлеммен танысу", "Музыка", "Айтылымды қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәндерімен орнатылады.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

29. 1-сыныптағы пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 7 сағатты құрайды, барлығы 231 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) қазақ тілінің дыбыстары мен әріптерінің жүйесі;

2) тіл бірліктері: дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем, мәтін;

3) қазақ тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) аналитикалық оқуға үйрету;

6) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

31. Бағдарламаның мазмұны. Оқу процесі: әліппеге дейінгі, әліппелік, әліппеден кейінгі кезеңдерге бөлінеді. 1-сыныпта 0-сыныпта оқыған оқу материалын қайталау ұйымдастырылады (әліппеге дейінгі және әліппелік кезең 1–ден 3-ке дейінгі кезеңде) - бірінші тоқсанда, екінші тоқсанда әліппелік кезең және екінші жартыжылдық әліппеден кейінгі кезеңге беріледі.

32. 1-сыныптағы әріптік кезеңде 4 кезеңнің дыбыстары мен әріптері оқытылады (ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х).

33. Сауаттылықты оқытудың әріптік кезеңі екінші тоқсанда оқытылады. Дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын мұғалім оқу материалын игеру деңгейіне, оқу мақсаттарына жетуіне байланысты реттейді.

34. Әліппеге дейінгі кезеңі бірінші тоқсанда оқытылады. Дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын мұғалім оқу материалын игеру деңгейіне, оқу мақсаттарына жетуіне байланысты реттейді.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) білім алушылардың мүмкіндіктерін зерделеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін, 0-сыныпта қалыптасқан білім мен дағдылардың жай-күйін анықтау);

2) оқу қызметінің дағдыларын қалыптастыру;

3) тілдік қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру;

4) оқуға деген қызығушылықты дамыту және коммуникативтік дағдыларды үйрету;

5) сөйлеу туралы түсініктерді қалыптастыруды жалғастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

6) есту зейінін дамыту және дыбысты дұрыс айтуды қалыптастыру;

7) фонемалық қабылдауды, талдауды, синтезді дамыту;

8) жазу дағдыларын дамыту;

9) ауызша және жазбаша сөйлеуді дамыту.

35. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясын игеру;

2) сөздік қорын кеңейту;

3) фонемалық процестердің дамуы (сөйлеу дыбыстарын қабылдау, берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау: бірінші, соңғы);

4) "дауысты", "дауыссыз дыбыстар", "екпін" ұғымдарымен танысу;

5) 0-сыныпта оқыған дыбыстар мен әріптерді қайталау;

6) оқытылатын дыбыстарды әріптермен салыстыру, бас және кіші, баспа және бас әріптерді ажырату;

7) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөз тіркесі, сөйлем, мәтін);

8) дыбыстарды буындарға біріктіру, кері, тікелей ашық буындарды, тікелей жабық буындарды, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді жатқа оқу дағдыларын қалыптастыру;

9) қол жетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологиялық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

10) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

11) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

12) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру.

Ескертпе: жазбаша жұмыстардың санын білім алушылардың дағдылары мен қажеттіліктерін меңгеру деңгейіне байланысты мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмыстарды жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

36. Тоқсаннан кейінгі кезең бірінші сыныптың екінші жартыжылдығында жүзеге асырылады.

37. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) сөздердің мағынасын түсінуді тексере отырып, сөздерді және олардың буындарын дауыстап оқуды үйрету;

2) мәтіндерді дұрыс, ырғақты оқуға дағдыландыру, іштей оқу, түсініп, мәнерлеп, шапшаң оқу дағдыларын қалыптастыру;

3) дыбыстарды бұрмаламай және жіберіп алмай, оқығанын түсініп, дыбыстарды дұрыс үйлестіре отырып, шағын мәтіндерді оқуды үйрету;

4) таныс сөздердегі екпінді сақтау, нүктелердегі үзілістерді сақтау білігін қалыптастыру;

5) практикалық сөйлеу дағдыларын дамыту және ауызша жалпылауды қалыптастыру;

6) қолжетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологтық және диалогтік сөйлеуді дамыту;

7) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

8) қарым-қатынас жағдайларын оқу және ойнау негізінде сөз әдебімен танысу;

9) ауыз әдебиеті мен көркем шығармалар туындылары арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу болып табылады.

38. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым/ естіп-көріп қабылдау және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

39. "Тыңдалым мен айтылым" (есту қабілеті мен дыбыстардың айтылуын дамыту) бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сараланған есту-көру және есту арқылы қабылдау;

2) тыңдалған мәтіннің есту және есту-көру мазмұнын түсіну;

3) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру;

4) сөйлеуде сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, сөз тіркестерін қолдану;

5) тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық меңгеру.

40. "Оқылым" (оқу дағдыларын дамыту мен әліпбидің әріптерімен таныстыру) бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздер мен сөйлемдерді оқу;

2) дыбыстар мен әріптерді білу;

3) сөзді дыбыстық-әріптік талдау;

4) қазақ тіліндегі дыбыстарды, оның ішінде айтылуы ұқсас л-р, н-ң, с-з, с-ш, ж-ш, п-б, к-қ дыбыстарын дұрыс айтуға дағдыландыру білім алушылардың сөздік қорын байыту және белсендіру;

5) мәтінді талдау.

41. "Жазылым" (жазу дағдыларын қалыптастыру) бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) жазуды меңгеруге дайындық;

2) графикалық, орфографиялық және каллиграфиялық нормаларды сақтау;

3) үлгі бойынша хат;

4) диктант жазу;

5) дербес жазу (таныс сөздер);

6) емле ережелерімен танысу және оларды қолдану.

42. Білім берудің базалық мазмұны.

43. Тыңдалым мен айтылым, дыбысқа дейінгі кезең:

1) қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдау, сөйлеу дыбыстарын анық айту;

2) мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру білігін қалыптастыру;

3) ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолдану (интонация, мимика, ым-ишара , қалып);

4) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс)

5) артикуляциялық аппаратты фонетикалық ырғақ арқылы дамыту;

6) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту;

7) мұғалімнің ауызша тапсырмасы бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау; өз өтініштері мен тілектерін білдіру;

8) әртүрлі заттарды атау және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттау;

9) суреттер бойынша кестеге сүйеніп әңгімелесу (мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен);

10) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.

44. Тыңдалым мен айтылым, әліпбилік кезең:

1) мұғалім мен білім алушылардың сөзін тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну және дыбыс күшейткіш аппаратураның көмегімен және онсыз, есту-көру немесе есту арқылы дыбысталатын сөзді барабар қабылдау біліктерін қалыптастыру;

2) ұсынылған мәтіндегі ақпаратты түсіну, мәтіннің негізгі ойын анықтау, оның мазмұнын мәселелер бойынша беру. Еріннен оқу. Ауызша-дактильді сөйлеуді түсіну;

3) фонетикалық ырғақ жүргізу арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

4) сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру. Ауызша емес қарым-қатынас құралдарын (интонация, мимика, ым-ишара, позалар) қолдана отырып, сөйлесуді бастау, қолдау, аяқтау, назар аудару дағдыларын игеру;

5) екпінді, орфоэпиялық нормаларды және дұрыс интонацияны сақтай отырып, мәнерлеп және анық айту дағдыларын қалыптастыру;

6) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын меңгеру (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс білдіру, өтініш айту);

7) сөздің мәні мен мағынасын түсіне отырып, сөздік қорын кеңейту және сөздік мақсаты бойынша қолдану. Дактильді сөзді сөздердің дыбыстық құрамын нақтылау үшін көмекші құрал ретінде пайдалану;

8) мұғалім тыңдау көлемін дербес реттейді;

9) оқу міндетіне сәйкес ауызша монологтық мәлімдемелерді практикалық меңгеру (сипаттау, баяндау, пайымдау);

10) әртүрлі заттарды атау және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттамасы;

11) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс).

45. Тыңдалым мен айтылым, әліппеден кейінгі кезең:

1) заттарды жіктеу және жалпылама сөздерді таңдау, сұрақтарға толық жауап бере білуді қалыптастыру;

2) сөйлеу этикеті сөздерін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

3) сөздің мағынасы мен мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану;

4) орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздердің айтылуы, сөздердегі екпіннің дұрыс қойылуы;

5) оқушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологтық және диалогтық формада сөйлем құрау білігін қалыптастыру;

6) тыңдалған/оқылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша);

7) сюжеттік сурет бойынша, суреттер сериясы бойынша, берілген тақырыпқа сөйлемдер құрастыру;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді үйрену.

Ескертпе: тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 10 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса).

46. Оқылым, әліппеден кейінгі кезең:

1) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

2) заттың суретпен және сөзбен арақатынасы, "сөз" ұғымы;

3) "буын" ұғымы; сөздерді буындарға бөлу және сөздерді буындар бөліп баяу айту;

4) тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу;

5) терминологияны пайдаланбай дауысты және дауыссыз дыбыстардың шартты белгіленуі және ерекшеленуі;

6) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша жаңғырту (оқу) және керісінше (жазу);

7) "сөйлем" ұғымы, сөйлемнің шартты-графикалық сызбасы; сөйлемді сөзге бөлу;

8) орындалған іс-қимыл және сурет бойынша сөйлемдер құрастыру.

47. Оқылым, әліпби кезеңі:

1) 0-сыныпта оқыған дыбыстардың анық айтылуын бекіту (1-кезең - п, а, м, в. 2-кезең - о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең - я, к, б, э, ы);

2) оқытылатын дыбыстарды дұрыс және анық айту (4 кезеңде ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х);

3) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау;

4) осы дыбыстың сөзде болуын анықтау, оның сөздегі орнын анықтау: басында, соңында;

5) көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді іріктеу;

6) дыбыстың әріппен арақатынасы;

7) дыбыс пен әріптің айырмашылығы (дыбысты естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

8) ұсынылған дыбыстар/әріптерді дыбыс/әріптер қатарынан таңдау;

9) әріптердің (баспа, бас, бас) бейнелерін еске түсіру;

10) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен үлгі-сызбадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; буынның (сөздің) дыбыс әріптік моделін дауысты әріпке бағдарлай отырып "оқу" ;

11) меңгерілген дыбыстар мен әріптерден кері буын жасау, бұл буындарды дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен оқи білу;

12) меңгерілген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындар жасау, оларды ұзақ және қысқа оқи білу, кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу;

13) сөйлеуді интонациялық ұйымдастыруды сақтау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп), үзілістерді және екпінді сақтау;

14) сөздер мен буындарды әріптермен оқу;

15) оқудың негізгі түрлерін оқыту (бір қалыпты, бір буынды оқу, бір сөзбен оқу, саналы оқу);

16) иллюстрацияға сүйене отырып, мұғалімнің оқыған мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

Ескерту: оқу материалының көлемін 2-3 сөзден тұратын 5-6 сөйлем және буындарға бөлінген қысқа мәтіндерден (5-6 сөйлем) құрайды.

48. Оқылым, әліппеден кейінгі кезең:

1) сөз бен сөйлемді ажырату;

2) қолжазба әріпінен сөздер мен қысқа сөйлемдерді оқуды үйрету;

3) тегіс буынды оқу және баланың жеке қарқынына сәйкес жылдамдықпен толық сөздерді оқу;

4) дыбыстарды бұрмаламай және жібермей, сөздердегі дыбыстардың дұрыс үйлесімімен оқу;

5) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен кідірістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін кідірістерді сақтау;

6) мазмұны жағынан қолжетімді, көлемі жағынан шағын мәтіндер мен өленderді сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді саналы түрде оқу;

7) иллюстрацияға сүйене отырып, оқығанның мазмұны бойынша мұғалімнің сұрақтарына жауаптар;

8) кестеге сүйеніп, әрекет етуші тұлғалар мен заттарды жіктей білу;

9) орфоэпиялық оқумен танысу (тұтас сөздермен оқуға көшу кезінде) - айтылымды оқыту бағдарламасында көрсетілген орфоэпия қағидаларын сақтау;

10) орфографиялық оқу (айтылым) диктантпен жазу және көшіру барысында өзін-өзі бақылау құралы ретінде;

11) хормен оқу дағдыларын қалыптастыру (дауыс күшін реттеу біліктерін пысықтау үшін);

12) шығарманың атауын анықтай білу, мәтінмен көрсетілген бетті таба білу;

13) оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды іріктеу, таңдау және орналастыру;

14) оқылған бөліктердің мазмұнын үлгі бойынша/өз бетінше бейнелеу;

15) өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жатқа айту дағдыларын қалыптастыру, мағыналық кідірістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша).

Ескерту: 1. Сюжеттік суретті қоса алғанда, көркем шығарманың көлемі 0,3 – 0,5 бет (50-70 сөз);

2. Оқытылған қысқа өленderдің санын мұғалім өздігінен реттейді.

49. Жазылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) жазу гигиенасы ережелерін сақтау; жазу кезінде дұрыс отырғызу, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

2) дәптер бетінің кеңістігінде (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар); оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарғы, төменгі жағында) бағдарлай білуді қалыптастыру;

3) ұсақ мотористикаңы дамыту (саусақ гимнастикасының жаттығуларын орындау);

4) әріптер элементтерін жазуды дамыту (тік таяқша, төменгі жағында дөңгелектелген тік таяқша, жоғарғы жағында дөңгелектелген, ілмек, жартылай сопақ, аналық без, бас әріптер элементтері);

5) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу;

6) 0-сыныпта оқыған әріптердің нақты емлесін бекіту (1-кезең: п, а, м, в., 2-кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең: я, к, б, э, ы)

50. Жазылым, әліппе кезеңі:

1) дәптер бетінің кеңістігінде (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар) ; оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарғы, төменгі жағында) бағдарлай білуді қалыптастыру;

2) ұсақ моториканы дамыту (саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау;

3) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу;

4) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

5) кіші және үлкен әріптердің және олардың қосылыстарының кері және түзу буындардағы, сөздердегі, сөйлемдердегі каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазылуы (жоғарғы, орта, төменгі үзбелі және үзбелі);

6) 2-3 сөзден тұратын буындарды, сөздерді, сөйлемдерді бөлінген әліппенің әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа қаріптерінен көшіріп жазу;

7) адамдардың есімдерін бас әріппен жазу;

8) алдын- ала дыбыс әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және жекелеген сөздерді айтуға арналған жазу; буыннан кейінгі іс-әрекеттерін пысықтау.

51. Жазылым, әліппеден кейінгі кезең:

1) анық, ұқыпты жазуды меңгеру;

2) сөйлемнің басындағы бас әріп, сөйлемнің соңындағы нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы -ережелерін ескере отырып сөйлемдерді жазу;

3) дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін әріптерді, буындарды, сөздерді қолжазба қарпінен өз бетінше көшіріп жазу;

4) таныс сөздердің қолжазба әріптерімен дербес жазу;

5) берілген сөздерден сурет бойынша сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдерді графикалық модельдеу;

6) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды қолдану: сөздерді бөлек жазу; дауысты дыбыстарды қатаң дыбыстардан кейін белгілеу (ча—ща, чу—щу, жи—ши);

7) сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру;

8) өз бетінше жазу дағдысын қалыптастыру: қысқа мәтіндерді көшіру, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдерді құрастыру және жазу (мұғалімнің көмегімен

анықтама үшін сөздерді пайдалану), сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше);

9) сөздерді ажырату-заттардың, қоршаған әлем құбылыстарының атаулары; заттардың белгілерін білдіретін сөздер; сөйлеу кезіндегі, сөйлеу сәтіне дейінгі, сөйлегеннен кейінгі заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздер; "ол" және "олар" сөздерімен байланысты сөздер.

Ескерту. 1. Жазбаша жұмыс көлемін мұғалім өзі реттейді.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі.

52. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны – негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны – оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 1.1.2.1 кодында: "1" - сынып, "1.2"- негізгі дағдылар, "1" – оқыту мақсатының реті.

53. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: тыңдалым мен айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сараланған есту-көру және есту қабілеті	1.1.1.1 екпінді, үзілісті және ырғақты сақтай отырып , сөздерді сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), бейнелеп айту; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздермен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау
1.2. Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну	1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, кестеге сүйеніп , сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша)

1.3. Сөйлеудің диалогтық формасын практикалық игеру	1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда кестелерге сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 кестеге сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен); 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу сөз әдебінің нормаларын меңгеру (сәлемдесу , қоштасу, кешірім сұрау, алғыс білдіру, өтініш айту); 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау
1.4. Сөйлеудің әртүрлі бөліктерін, ауызша жалпылауды қолдану	1.1.4.1 сөйлеу барысында кім?, не?, не істеді?, қандай? сұрақтарына жауап беретін сөздерді қолдану 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану
1.5. Тілдің негізгі грамматикалық заңдылықтарын практикалық игеру	1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (зат+ іс-әрекет; зат+іс-әрекет+ зат); 1.1.5.3 жанды-жансыз белгілері негізінде кім?, не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің түбірлік белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен кестеге сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену
Бөлім: оқылым	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары

2.1. Ғаламдық сөздер мен сөйлемдерді оқу	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған кестені табу және таңдау; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (кестелердің) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру
2.2. Дыбыстар мен әріптерді білу	1.2.2.1 0-сыныпта оқыған дыбыстарды анық айту (1-кезең: п, а, м, в., 2-кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең: я, к, б, э, ы); 1.2.2.2 зерттелетін әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қабылдау (4 кезеңде ш, е , ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х); 1.2.2.3 буындар мен сөздерді әріптермен оқу ь, ъ; 1.2.2.4 әріптердің (баспа, бас, бас) бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.8 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан ажырату (дауысты және дауыссыз); 1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау
2.3. Сөзді дыбыстық-әріптік талдау білу	1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша (оқу) және керісінше (жазу) шығару; 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу
2.4. Сөздер мен сөйлемдерді аналитикалық оқу	1.2.4.1 тілінген әліппеден буындар мен сөздерді құрастыру; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен буындар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату

2.5. Мәтінді талдау	1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.2 әрекет етуші тұлғаларды және заттарды кестелерге сүйеніп жіктеу; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу, мәтінмен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау, сәйкестеу және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу; 1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)
Бөлім: жазылым	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазуды игеруге дайындық	1.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш /қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 1.3.1.3 қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 1.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 1.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару; 1.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау
3.2. Графикалық және каллиграфиялық нормалар	1.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу; 1.3.2.2 үлгі бойынша ою-өрнектер, суреттер салу; 1.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу; 1.3.2.4 әріптердің, әріптердің, сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.6. зерттелген әріптерді басып шығару; 1.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.10 0-сыныпта оқыған әріптерді анық жазу (1-кезең: п, а, м, в., 2-кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең: я, к, б, э, ы); 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың бірігуін ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі үзік және үзіксіз); 1.3.2.12 анық және дәл жазу
	1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу;

3.3. Үлгі бойынша жазу	1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.3.3 ұсыныстарды баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою
3.4. Диктант жазу	1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөздерді диктантпен жазу; 1.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктанттан кейін жазу
3.5. Дербес жазу (таныс сөздер)	1.3.5.1 аты-жөнін бас әріппен жазу; 1.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба қарпінен өз бетінше жазу; 1.3.5.5 сурет бойынша ұсыныстар жасау; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше)
3.6. Емле ережелерімен танысу және оларды қолдану	1.3.6.1 сөздің дыбыстық құрамын модельдеу сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.3.6.5 "пән" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.6.7 дауысты дыбыстардан кейін дұрыс жазу; 1.3.6.8 сөздер жазу-заттардың атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; 1.3.6.9 "ол", "олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу

54. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

55. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Нашар еститін, кейіннен естімей қалған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.1 екпін, кідіріс және ырғақты сақтай отырып, сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді хормен (мұғаліммен бірге), әуезді айту; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс білдіру, өтініш айту)	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған кестені табу және таңдау; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру	1.3.1.1 партада дұрыс отыру, жазу кезінде қарындаш/ қалам ұстау; 1.3.1.2 қағаз бетіне, дәптерге бағдарлану; 1.3.1.3 қолдар мен саусақтарды дәл, үйлесімді қолдану; 1.3.1.4 негізгі түстерді ажырату; 1.3.1.5 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.7 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.2.1 түзу және дөңгелектелген сызықтардан тұратын жиектемелерді қағазға торға салу; 1.3.2.2 өрнек салу, үлгі бойынша суреттер салу; 1.3.2.3 тік/сопақ сызықтардан тұратын заттарды қарындашпен, берілген ұяшықтар санына салу
	1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу,	1.2.2.1 0-сыныпта оқыған дыбыстарды анық айту (1 -кезең: п, а, м, в., 2-кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең: я, к, б, э, ы); 1.2.2.4 әріптердің (баспа, бас, бас)бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру,	1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан әріптердің графикалық бейнесіне ұқсас әр түрлі комбинацияларды шығару (н, ш, т); 1.3.2.4 әріптердің, әріптердің, сөздердің

Әліппе кезеңі (қазан)	артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақташаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда кестеге сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.5.3 сұрақтарды кім ажырата алады? немесе не? анимация-жансыздық негізінде; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында кім?, не?, не істеді?, қандай? сұрақтарына жауап беретін сөздерді қолдану; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту	дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.4.1 тілінген әліппеден слогдар мен сөздерді құрастыру; 1.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша (оқу) және керісінше (жазу) шығару; 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен слогдар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу);	элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу ; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.6. зерттелген әріптерді басып шығару; 1.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.10 0-сыныпта оқыған әріптерді анық жазу (1-кезең: п, а, м, в., 2-кезең: о, т, у, л, д, с, и, й, н. 3-кезең: я, к, б, э, ы); 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың қосылыстарын ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз); 1.3.2.12 анық және дәл жазу; 1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.3.4 үлгі бойынша баспа әріптерімен суреттерге қол қою; 1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөздерді диктантпен жазу; 1.3.4.3 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді баспа әріптерімен диктант астына жазу;

		1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау	1.3.5.1 аты-жөнін бас әріппен жазу
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс білдіру, өтініш айту); 1.1.2.2 сызбалардың көмегімен сөздерді модельдеу; 1.1.4.2 сөздерді топтарға бөлу, қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен жалпылау сөздерін қолдану; 1.1.1.2 сөйлеу дыбыстарын, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін тыңдау, ажырату және анық айту (таныс сөздер материалында); 1.1.1.3 әріптерді көрсету, дактилдеу, артикуляциялық аппаратты дамыту және дыбыстарды шығару; 1.1.1.4 сөздің дыбыстық-буындық құрылымын анықтау; 1.1.1.5 акустикалық және артикуляциялық ұқсас дыбыстарды ажырату; 1.1.1.6 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну,	1.2.1.1 заттар мен суреттерге сөздер жазылған кестені табу және таңдау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.2 зерттелетін әріптерді тану, атау, дактилдеу және олардың дыбыстарын қабылдау (4 кезеңде ш, е, ч, Ұ, ь, з, ж, р, г, ф, ъ, ю, ц, щ, х); 1.2.2.4 әріптердің (баспа, бас, бас)бейнесін есте сақтау; 1.2.2.5 дыбысты әріп бейнесімен салыстыру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.3 слогдар мен сөздерді әріптермен оқу ь , ъ; 1.2.2.8 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан ажырату (дауысты және дауыссыз); 1.2.2.9 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 1.2.3.1 дауысты әріпке бағытталған сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; 1.2.4.1 тілінген әліппеден слогдар мен сөздерді құрастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.3.2 сөзбен жеке дыбыстарды, екпінді буындарды бөлу; 1.2.3.3 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау;	1.3.2.4 әріптердің, әріптердің, сөздердің элементтерін үлгі бойынша/өз бетінше жазу ; 1.3.2.5 кіші және үлкен әріптерді ажырату; 1.3.2.7 баспа, бас әріптерді тақтаға жазу; 1.3.2.8 қағаз парағына әріптерді саусақпен, қарындашпен, фломастермен жазу; 1.3.2.9 әріптерді құмда, суда, ауада және жазбадағы нүктелер бойынша жазу; 1.3.2.11 кіші және бас әріптерді олардың қосылыстарын ескере отырып жазу (жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз); 1.3.2.12 анық және дәл жазу; 1.3.3.1 әріптердің элементтерін, бас және кіші әріптерді жазу; 1.3.3.2 буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін

	тақташаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда кестеге сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.5.3 жанды-жансыз белгелері негізінде кім?, не? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау; 1.1.4.1 сөйлеу барысында сұрақтарға жауап беретін сөздерді кім қолданады? не? не істеді? қандай?; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту	1.2.3.4 берілген дыбыстың сөзде орналасқан орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.3.5 сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша (оқу) және керісінше (жазу) шығару; 1.2.3.6 меңгерілген дыбыстардан және әріптерден тура және кері буындарды құрастыру, оқи білу және салыстыра білу; 1.2.4.2 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.4.3 басылған мәтіннен слогдар бойынша сөздер мен сөз тіркестерін оқу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.5 оқудың негізгі түрлерін пайдалану (тұтас сөздермен оқуға, саналы оқуға ауысумен буынды тегіс оқу); 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (кестелерден) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу	баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.4.1 меңгерілген әріптерді, буындарды диктантпен жазу; 1.3.4.2 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін сөздерді диктантпен жазу; 1.3.5.2 баспа әріптерімен суреттерге өз бетінше қол қою; 1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.1 сөздің дыбыстық құрамын модельдеу сөздерді бөлек жазу
3-тоқсан			
	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау,		

	алғыс білдіру, өтініш айту); 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз Саны) анықтау; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, тақташаға сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда кестеге сүйене отырып, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 кестеге сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен); 1.1.5.3 жанды-жансыз белілері негізінде кім?, не ? сұрақтарын ажырату; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің рулық белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау;	1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (табличкалардан) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу; 1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру;	1.3.5.3 қолжазба әріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба шрифтінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату;< 1.3.6.5 "пән" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.3.3 ұсыныстарды баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.5.5 сурет бойынша ұсыныстар жасау;
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.4.1 сөйлеу барысында кім? не? не істеді? қандай ? сұрақтарына жауап беретін сөздерді қолдану;		

	1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым ұсыныстар жасау; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша); 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді тыңдау және үйрену	1.2.5.2 әрекет етуші тұлғаларды және кестеге сүйеніп заттарды жіктеу; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу, мәтінмен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау, таңдау және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу; 1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)	1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.6.8 сөздер жазу-заттардың атаулары , заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; 1.3.6.9 "ол", "ол", "ол", " олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу
4-тоқсан			
	1.1.3.5 әр түрлі қарым-қатынас		

	жағдайларында сөз әдебінің нормаларын қолдану (сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс білдіру, өтініш айту); 1.1.2.1 таныс сөздерді білу, затты немесе суретті көрсету; 1.1.1.7 мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен сөйлемнің құрамын (сөз, сөз саны) анықтау; 1.1.2.3 естігеннің мағынасын түсіну, кестеге сүйене отырып, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру, көрнекілік және мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен; 1.1.3.1 іс-әрекетті және затты көрсете отырып, қажет болған жағдайда кестеге сүйеніп, тапсырмаларды орындау; 1.1.3.2 кестелерге сүйеніп суретті сипаттау (мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен); 1.1.5.3 сұрақтарды кім ажырата алады? немесе не? анимация-жансыздық негізінде; 1.1.5.4 жекеше және көпше зат есімдерді топтарға бөлу (бір, көп); 1.1.5.5 зат есімнің рулық белгілерін қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушылық көмегімен бөліп көрсету; 1.1.3.6 сөйлеу барысында сипаттау/салыстыру сөздерін, қарым-қатынастың дыбыссыз құралдарын (мимика, ым-ишаралар) пайдалану, хабарламаның интонациясын сақтау;	1.2.2.6 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.1.3 хормен оқу дағдысын қалыптастыру; 1.2.2.7 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.4.8 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.2.1.2 қарапайым сөйлемдерді сызбалардың көмегімен (кестелерден) және көрнекілікке сүйене отырып модельдеу; 1.2.4.4 сөз екпінін, орфоэпия нормаларын сақтау; 1.2.4.6 сурет бойынша немесе орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау; 1.2.4.7 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын құру және сөйлемдерді сөзге бөлу;	1.3.5.3 қолжазба қаріпінен әріптерді, буындарды өз бетінше жазу; 1.3.5.4 дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба қарпінен өз бетінше жазу; 1.3.5.8 таныс сөздерді өз бетінше қолжазба әріптермен жазу; 1.3.6.4 сөз бен сөйлемді ажырату; 1.3.6.5 "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату; 1.3.3.3 ұсыныстарды баспа, бас әріптермен жазу; 1.3.6.2 сөйлемнің басында бас әріпті (бас әріпті) жазу; 1.3.6.3 сөйлемнің соңына нүкте қою, сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу;

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.4.1 сөйлеу барысында сұрақтарға жауап беретін сөздерді кім қолданады? не? не істеді? қандай?; 1.1.4.3 оқылған сөздерді мақсаты бойынша қолдану; 1.1.5.6 заттарды, адамдарды, жануарларды атау және сипаттау, қажет болған жағдайда көрнекілік пен табличкаға сүйене отырып, оларды сипаттама бойынша тану; 1.1.3.3 қажет болған жағдайда мұғалімнің ұйымдастырушы көмегімен қарым-қатынас процесінде сұрақтар қою және жауап беру; 1.1.3.4 диалогта ауызша байланысқан сөйлеуді қолдану, қарым-қатынас дағдыларын дамыту; 1.1.5.1 әрекеттерді көрсету және сюжеттік сурет бойынша қарапайым ұсыныстар жасау; 1.1.5.2 сөз тіркестерінің әр түрлі типтерімен сөйлемдер құрастыру (пән іс-әрекет; пән іс-әрекет пән); 1.1.5.7 көрнекілікке және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып қарапайым сөйлемдер мен шағын мәтін құрастыру; 1.1.2.4 ұсынылған мәтіннен негізгі ойды бөліп көрсету; 1.1.2.5 ұсынылған мәтінді қайта айту (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша); 1.1.5.8 мұғалімнің дауысынан қысқа	1.2.5.1 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.2 әрекет етуші тұлғаларды және заттарды кестеге сүйеніп жіктеу; 1.2.5.3 шығарманың атауын бөлектеу, мәтінмен көрсетілген бетті табу; 1.2.5.4 оқылған мәтінге қажетті суреттерді, иллюстрацияларды таңдау, таңдау және орналастыру; 1.2.5.5 үлгі бойынша/өз бетінше оқылған бөліктердің мазмұнын бейнелеу; 1.2.5.6 өлең мәтіндерімен таныстыру және оларды жаттау дағдыларын қалыптастыру, мағыналық үзілістерді сақтай отырып, бірге оқу (еліктеу бойынша)	1.3.6.6 сөздерді дауыссыз дыбыстарсыз буынға ауыстыру; 1.3.5.5 сурет бойынша ұсыныстар жасау; 1.3.5.7 сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру; 1.3.5.6 берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.3.5.9 қысқа мәтіндерді өз бетінше жаза білу, қателерді тексере және түзете білу (мұғалімнің көмегімен/өз бетінше); 1.3.6.8 сөздер жазу - заттардың атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; 1.3.6.9 "ол", "олар" сөздерімен сәйкес келетін сөздерді жазу; 1.3.6.7 дауысты дыбыстардан кейін дұрыс жазу

	өлеңдерді тыңдау және үйрену		

бұйрығына
9-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
271 - қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру процесі арқылы функционалды сауаттылығының негізін қалап, қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың жеке сөйлеу және танымдық қабілеттерін ескере отырып білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері:

1) дыбыс, буын, сөз, сөйлем, сөйлеу (мәтін) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

2) дыбыстан буын, буыннан сөз, сөзден сөйлем құрап оқуға үйрету;

3) дыбысты әріппен таңбалап, әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

4) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

5) оқушылардың дұрыс оқу іс-әрекетінің алғы шарттарын қалыптастыру; оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілеттерін дамыту;

7) сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

8) танымдық қызығушылығы және сөйлеу тілін жақсарту арқылы шығармашылық қабілетін дамыту;

9) айналасындағы әлем туралы тұтас түсініктерін қалыптастыру арқылы тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру.

4. Түзету-дамытушылық міндеттер "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу" түзету курсының міндеттерімен тікелей байланысты шешіледі:

1) фонетикалық қабылдау, талдау, жинақтау дағдыларын дамыту;

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалғыштығын, оқылатын дыбыстарды және олардың тіркестерін дұрыс айту дағдыларын дамыту, сөздердің буын құрамын пысықтау, оқылған буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғағы мен интонациясын дамыту);

3) жазбаша сөйлеу кезінде нақты дисграфикалық және аграмматикалық қателердің пайда болуына жол бермеу және/немесе түзеу;

4) ұсақ моториканы дамыту;

5) оптикалық-кеңістік белсенділіктің бұзылуын жеңу;

6) сөздік қорын байыту және белсендіру;

7) грамматикалық және синтаксистік құрылымдарды тілдің нормаларына сәйкес құра білуді қалыптастыру;

8) оқушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызша сөйлеудің әр түрлі түрлерін дамыту (сөйлесу-диалогтық, сипаттау-әңгімелеу);

9) оқу іс-әрекетінің құрылымын мақсатты түрде қалыптастыру: мақсатты түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, басты нәрсеге назар аудара отырып, материалды белсенді өңдеу, өзін-өзі бақылау, "білім алушы, мектеп оқушысы" деген әлеуметтік рөлі арқылы өзін-өзі бағалау.

5. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына оқушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу үдерісін ұйымдастырған кезде сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі.

7. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың функционалды сөйлеу жүйесінің жүйелік бұзылуын көрсететін типтік көріністер байқалады:

1) фонемалардың көпшілігінде, алмастыруларында, шатасуларында, бұрмалануларында көрінетін айтылу жүйесінің қалыптасу процесінің бұзылуы;

2) есту-сөйлеу жадының дамымауы: сөйлеу материалын нашар есте сақтау және көбейту;

3) жалпы бұлыңғыр сөйлеу: анық емес, біркелкі емес, біркелкі емес тыныс алу, экспрессивті интонация, түсініксіздік;

4) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: буындарды қайта құру, буынға жабысып қалған сөздердің үзінділерін жеткіліксіз айту, дыбыстарды ассимиляциялау, бір-бірімен қатар тұрған сөздердің бөліктерін ауыстыру;

5) фонемаларды сараланған қабылдаудың қалыптасуының болмауы; ұқсас дыбыстар мен әріптерді жазбаша араласуы;

6) сөйлеудің мағыналық жағын бұзу: сөздікте құрамдас бөліктердің, бөлшектердің, фрагменттердің аттарын білдіретін сөздердің жоқтығы;

7) сөздердің дыбыстық және жағдаяттық ұқсастығы бойынша ауыстыру және шатастыру: орын алмастыратын сөздерді қолдануға бейімділік;

8) синонимдік және антонимдік қатынастарды орната отырып, лексикалық топтардың ішінде болатын жүйелік байланыстар мен қатынастарды берудегі қиындықтар;

9) негізінен өнімсіз сөзжасамдық қосымшалардың қолданылуының бұзылуынан көрінетін сөзжасамдық процестердің дамымауы;

10) фразалық мағынадағы сөз тіркестерін, мақал-мәтелдерді түсіну және қолдану деңгейі жеткіліксіз;

11) құрылымдық-морфемалық аграмматизмнің көріністері: одақтасуды, сөйлемнің негізгі және қосымша мүшелерін ауыстыру, ауыстыру, инверсия, қосымшаны бұзу;

12) байланыстырып сөйлеудің өзіндік ерекшелігі: логикалық реттілікті бұзу, негізгі оқиғаларды жіберіп алу, жеке эпизодтардың қайталануы;

13) полиморфты дислексия және дисграфия сияқты оқудың және жазудың әртүрлі бұзылулары;

14) ауызша байланысқа, коммуникациялық жағдайда навигацияға қабілетсіздікке, ал сөйлеудің күрделі бұзылыстары кезінде-негативизмге және ауызша қарым-қатынастағы елеулі қиындықтарға деген қызығушылық.

8. Сөйлеу әркетін қалыптастырудағы бұзылыстар сенсорлық, инттелектуалды, аффективті-ерік және реттеуші салаларда болатын барлық психикалық процестерге кері әсер етеді:

1) зейіннің жеткіліксіз тұрақтылығы, оны таратудың шектеулі мүмкіндіктері;

2) ауызша есте сақтау және есте сақтау өнімділігінің төмендеуі;

3) танымдық белсенділіктің жетіспеушілігі;

4) ойлаудың спецификалық ерекшеліктері.

9. Оқыту процесінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар жүзеге асырылады:

1) білім беруді ізгілендіру;

2) білім мазмұнының жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған оқушының даму деңгейіне және сипаттамаларына бейімділігі;

3) оқытуды саралау және дараландыру;

4) уақытша шешімді қолдану

5) ғылым негіздерін тілдік нормаларды игерумен бірлікте игеру;

6) түзету-педагогикалық қызметтің әдістері мен тәсілдерін кешенді қолдану;

7) сөйлеу қабілеті бұзылуының жүйелілігі мен құрылымын қарастыру;

8) ақыл-ой әрекетін кезең-кезеңімен қалыптастыру қағидасы және оларды ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде "сатылы", "жедел" шоғырландыру;

9) пәндік сөйлеу материалы бойынша табиғи сөйлеу қарым-қатынасы жағдайында сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

10) онтогенетикалық қағида.

10. Оқыту құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағытталған, жүйелік, белсенділікке негізделген, жеке-дара сараланған және коммуникативті тәсілдер негізінде жүзеге асырылады:

1) құндылыққа бағытталған тәсіл-білім беру қызметін ұйымдастыру және орындау тәсілі, оқушының сөйлеу және танымдық даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның нәтижелерін белгілі бір құндылықтар тұрғысынан алу және пайдалану тәсілі;

2) тұлғалық-бағдарланған көзқарас сөйлеуді дамудың кемшіліктерін жоюға жоғары мотивациясы бар, үйлесімді, адамгершілік жағынан толыққанды, әлеуметтік белсенді, құзыретті және өзін-өзі дамытатын тұлғаны дамытуға жағдай жасау міндетінің қойылғандығын және шешілгендігін білдіреді;

3) белсенділік тәсілі - бұл білімді практикалық, сатылы қол жетімді іс-әрекеттер арқылы өз бетінше алуға жағдай жасау;

4) жеке сараланған тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне, сөйлеу қорытындысына, оның даму қарқынына байланысты тәрбиелік, түзету-дамытушылық және сөйлеу жұмысының формалары мен әдістерінің өзгергіштігін болжайды;

5) оқытудың коммуникативті тәсілі басқа адамдармен, ақпараттық ағындармен өзара әрекеттесу қажеттілігімен байланысты сөйлеу қабілеті нашар білім алушыларға коммуникативті қасиеттерді қалыптастыруды көздейді.

11. Бағдарламаның түзету бағытын жүзеге асыру оқыту процесінде арнайы жұмыс әдістері жүйесін қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) сөйлеу физиологиялық негізін дамытуға арналған жаттығулар (тыныс алу, еліктеу және артикуляциялық жаттығулар);

2) дыбыстық айтылымды машықтандыру және сөздердің буындық құрылымын пысықтауға бағытталған жаттығулар (дикцияны қыздыру, оқылатын дыбыстармен буын тізбегін шығаруға арналған имитациялық ойындар, қарама-қарсы немесе жиі аралас дыбыстарды кезектестіру);

3) фонематикалық процестерді қалыптастыруға, лексико-грамматикалық категорияларды және келісімді сөйлеуді қалыптастыруға бағытталған ойындар мен жаттығулар (буындар мен сөздер: анаграммалар, фигуралар, ребустар, жұмбақтар,

сөзжұмбақтар, деформацияланған сөйлемді, мәтінді ажырату және қалпына келтіру, сызбаларға, сюжеттік сериялар ға, суреттерге сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес кезең-кезеңмен немес мұғалімнің көмегімен);

4) ұсақ мотори каны дамытуға арналған тренингтер, жазу кезінде қаламды ұстаудың дұрыс қалпын бекіту және оптикалық-кеңістік көріністерді дамыту (саусақ жаттығулары, қолдар мен жетекші саусақтардың босаңсыту және сергіту массажы, модельдеу тестілеуді түзету, әріптер бейнесін талдау және синтездеу нұсқаларын қолдана отырып, кеңістік қатынастарды анықтайтын және қайта құратын қол жетімді деңгей, "көз-қол" механизмін қалыптастыру мен дамытудың арнайы әдістері);

5) психоэмоционалды тұрақсыздықтағы кинезиология элементтері;

6) артық жұмыс, церебростения және/немесе қорғаныс тежелісі көрінген жағдайда ырғақты жылыту, түсіру және демалу минуттары.

12. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушылар үшін мұғалім бір сөйлеу тәртібінің талаптарын орындайды.

13. Сабақты ұйымдастырудың ерекшелігі әр түрлі дидактикалық және әдістемелік материалдарды кеңінен қолдануды көздейді:

1) техникалық мультимедиялық құрылғылар және дидактикалық құралдар (ақпараттық тасымалдаушылар): "Мультимедиялық интерактивті білім беру бағдарламалық қамтамасыз ету және әдістемелік кешен" электронды ресурсы, дыбыстық сигналды бейнелейтін "Логпедиялық симулятор", көмекші құрылғы " Сөйлеуді игеру және дамытуға арналған сөйлеу тренажері байланыс";

2) мнемикалыққестелер, графикалық белгілер түрінде стендтерде немесе электрондық жеткізгіштерде ұсынылған ақпараттың болуы;

3) әр түрлі сөйлеу бұзылыстары бар оқушыларға арналған сараланған тапсырмаларды модельдеу.

14. Сауаттылыққа үйрету процесі дыбыстық талдамалы-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асады, оны қолдану ерекшеліктері сөйлеу қабілеті ауыр мектеп оқушыларын оқытуда келесідей жүзеге асырылады:

1) дыбыстар мен дыбыстарды есту арқылы ажырату мүмкіндігіне байланысты дыбыстар мен әріптерді зерттеу тәртібін өзгерту;

2) дамуында кемістігі жоқ мектеп оқушыларын оқытуда қабылданған әр дыбыс пен әріпті зерттеу уақытының ұлғаюы;

3) дыбыстарды дыбыстан ажыратуда және оқшаулауда, олардың сәйкес әріптермен дұрыс байланыстылығындағы қиындықтарды болдырмау және арнайы дисграфиялық қателердің алдын алу мақсатында тек дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер бойынша жүргізіледі;

4) сөздің дыбыстық-әріптік құрамында жылдам бағдарлау дағдысын дамыту;

5) жұптасқан акустикалық ұқсас дыбыстарды және олардың сәйкес әріптерін зерттеуге кететін уақыттың ұлғаюы;

6) барлық лексикалық материалдар оқушыларға таныс болуы керек, олар сөздердің мағынасын түсінеді және оларды шындықтың белгілі бір объектілері мен құбылыстарымен байланыстыра алады;

7) емле ережелерін меңгеру кезеңінде балалардың лексикалық-грамматикалық дамуындағы олқылықтарды толтыру және морфологиялық жалпылауды қалыптастыру бойынша терең жұмыстарды жүргізу;

8) өтілген материалдың жүйелі қайталануы мен бекіту арқылы енгізу;

9) бұрын алынған білім мен дағдыларды қолдануды талап ететін жаттығуларды жүйелі түрде қолдану;

10) дыбыстар мен әріптерді зерттеумен бір мезгілде грамматика мен орфографияның қарапайым ережелерін таныстыру;

11) жазуды үйретумен бірге оқуды үйрету: аудиторияда сол дыбыс және оған сәйкес баспа және жазбаша әріп зерттеледі; әрбір жаңа әріпті оқушылар тиісті дыбысты дұрыс айтуға қол жеткізген жағдайда ғана көрсете алады; әрбір жаңа әріппен танысу элементтерді талдау, бұрын зерттелген әріптермен салыстыру және салыстыру арқылы жүзеге асады; жаңа дыбыс буын құрылымының әр сөзін оқушылар алдын ала талдауы керек.

15. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу", "Қоршаған ортамен таныстыру және тіл дамыту" түзету компонентінің пәнімен, "Жаратылыстану", "Дүниетану" "Математика", "Еңбекке баулу ", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен тығыз байланысты.

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

16. "Әліппе, Ана тілі" пәні бойынша оқу жүктемесі: 0-сыныпта аптасына 7 сағат, оқу жылында – 224 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

17. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) қазақ тілінің дыбыстық және әріптік жүйесінен;

2) негізгі тілдік бірліктерден (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) қазақ тілі бойынша қарапайым грамматикалық дағдылардан;

4) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық нормалардың қарапайым түсініктері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет, халық ауыз әдебиетінің туындыларынан құралады.

18. "Әліппе, Ана тілі" пәнінің мазмұны. Оқыту процесінде үш кезеңнен тұрады: әліппеге дейінгі кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең. 0 сыныпта "Әліппе" пәнін оқыту екі кезең бойынша (әліппеге дейінгі кезең – 84 сағат, әліппе кезеңі – 140 сағат) ұйымдастырылады.

19. Әліппе кезеңінде 0-сыныпта келесі дыбыстар мен әріптер ретімен зерделенеді және сараланады: дайындық сынып оқушылары 24 әріпті өтеді (а, т, п, н, ғ, р, л, у, ш, й, о, қ, д, м, б, с, ы, ж, ұ, ә, ң, е, і, и).

20. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа келген оқушылардың алғашқы оқуы (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін анықтау);

2) фонематикалық бейнелеуді дамыту;

3) сөйлеу туралы алғашқы ойларды қалыптастыру (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) ;

4) сөйлеу құрылымы (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру;

5) сөйлеу дыбыстары, дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік қалыптастыру;

6) қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар туралы түсінік қалыптастыру;

7) бір және екі буынды сөздерге дыбыстық талдау жасау, екпінді буында белгілеу қабілетін қалыптастыру;

8) дауысты дыбыстарға бағдарланған сөздің дыбыстық үлгісін "оқуды" үйрену; сөйлемдердің кестелік-үлгілерін "оқу";

9) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (бояу, сурет салу, әр түрлі бағытта көлеңке түсіру, үзік сызық бойымен жүргізу, әріптердің элементтерін жазу);

10) жазу гигиенасының ережелерімен танысу;

11) сөздік қорын байыту және белсендіру;

12) грамматикалық ұғымдар мен синтаксистік құрылымдарды тіл нормаларына сәйкес құру дағдыларын қалыптастыру;

13) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

21. "Әліппе" пәнінде әліппе кезеңі бірінші тоқсанда басталады және төртінші тоқсанда аяқталады. Мұғалім сыныптағы оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу материалын меңгеру деңгейіне байланысты дыбыспен және әріппен танысу үшін сағат санын реттейді.

22. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту;

2) зерттелетін дыбыстардың дұрыс артикуляциясын меңгеру;

3) дауысты және дауыссыз дыбыс ұғымымен таныстыру, екпін қоя білу, дауысты, дауыссыз дыбыстарды одан әрі тереңдете ажырату;

4) екпін, дауысты (жуан-жіңішке), дауыссыздар ұғымымен таныстыру;

5) өтілген дыбыстарды әріптермен байланыстыру, алфавит әріптерінің қызметін меңгеру, үлкен және кіші, баспа және бас әріптерді ажырату;

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым түсініктерді бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

8) сөздерді, сөйлемдер мен мәтіндерді дұрыс, біркелкі буындық оқу дағдыларын қалыптастыру;

10) орфографиялық оқуды меңгеру;

11) лексикалық және грамматикалық категорияларды меңгеру;

12) қолжетімді сөйлеу деңгейінде келісілген монолог пен диалогтық сөйлеуді дамыту.

23. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық түсінікті дамыту)";

2) "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

24. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым -қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) құндылық туралы шешім қабылдау;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық түрін бағдарлау.

25. "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, алфавит әріптерін зерттеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздердің графикалық түрін бағдарлау.

26. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді :

1) мәтінге жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын ұсыну;

3) презентацияның әр түрлі формаларын қолдана отырып мәтін құру;

4) әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) каллиграфиялық және графикалық стандарттардың сақталуы;

7) орфографиялық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормалардың сақталуы;

9) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

27. Білім берудің негізгі мазмұны.

28. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) әліппеге дейінгі кезең:

1) диалогтық сөйлеуді қалыптастыру (сюжеттік суреттер сериясы бойынша әңгімелер, белгілі ертегілерге негізделген сюжеттік сурет бойынша, тәрбиелік диалогтар);

2) сөйлеу, оның адамдар өміріндегі рөлі, ауызша және жазбаша сөйлеу;

3) сөйлем, екі сөзден және үш сөзден тұратын сөйлемдерді талдау, нақты жағдайға негізделген суреттерден "бастауыш-баяндауыш" түріндегі сөйлемдерді дербес құрастыру;

4) сөз туралы өз ойының қалыптасуы (тәжірибелік деңгейде), сөйлем құрылымынан сөздің оқшауланuы, заттарды білдіретін сөздер мен іс-әрекетті қимылды білдіретін сөздер арасындағы тәжірибелік айырмашылық, сөздегі дыбыстарға еліктеумен танысу;

5) қысқа (жалаң) және ұзын (жайылма) сөз туралы түсінік, сөзді тәжірибе жүзінде буындарға (бөліктерге) бөлу, көмекші әдістерді қолдана отырып, буын санын анықтау;

6) дыбысты түсіну, бір буынды және екі буынды сөзде дыбыстарды тану, дауысты дыбыстардың артикуляциясын нақтылау, оларды сөз ішінде тану, дыбыстарды ажырату дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы);

7) артикуляция мүшелерімен танысу, артикуляцияны дамытуға арналған статикалық және динамикалық жаттығулар, сөйлеу тынысын дамыту.

29. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) әліппе кезеңі:

1) диалогтік және монологтық сөйлеуді дамыту, лепті және сұраулы сөйлемдегі дауыс ырғағының айырмашылығы, қаратпа сөзді дамыту;

2) тыңдалған материалдың тақырыбы мен мазмұнын анықтау;

3) тыңдалған материалдың ізімен қайталауды құрастыру, күрделенген мәтінді қалпына келтіру және екі жай сөйлемнің себеп-салдарлық байланысын орнату, сюжеттік суреттер, сюжеттік сурет, сурет және/немесе сұрақ жоспары (15 сөзге дейін) негізінде әңгімелер құрастыру;

4) 3-5 сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру және талдау, сөйлем мүшелерінің құрылымын кеңейту, сұраққа негізделген сөйлемнен сөздерді бөліп алу;

5) заттарды, әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздер арасындағы тәжірибелік айырмашылық; жалпылама сөздердің, ең көп қолданылатын антонимдердің, басқа оқу пәндерінде оқылатын тақырыптарға қатысты сөздердің, тұлғалық және есімдік тұлғалас сөздердің сөздігін кеңейту және белсендіру;

6) сөздегі екпіннің мағыналы рөлі, сөздегі екпіннің орнын анықтау;

7) сөзден сөз тіркестерін құрастыру және қолдану;

8) көптік жалғаулар, зат есімдердің жекеше және көпше түрінің құрылуы, қолданылуы мен сарапануы;

9) дыбыстар мен әріптерді ажырату, дауысты-дауыссыз дыбыстардың сипаттамасы;

10) сөйлеудің физиологиялық негізін дамыту, дұрыс дыбыстауды меңгеру және оқылатын дыбыстарды айтуды машықтандыру, екпінді дұрыс сақтау, кідіріс, сөйлем соңының интонациялық безендірілуі, ауызша және жазбаша байланыс құралы кезінде тыңдаушының назарын аудару.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі: 30 сек-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 25-тен 35 сөзге дейін.

30. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу) әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлемнің сызбасын оқу, құру және талдау;

2) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік, олардың графикалық белгіленуі, дауыссыз және дауысты дыбыстардың графикалық сарапануы мен белгіленуі;

3) сөздің буындық құрылымының графикасын құру, екпінді анықтау;

4) буындар мен сөздер схемасын құрастыру, салыстыру, буындар мен сөздерге дыбыстық талдау;

5) қазақ тіліндегі дыбыстарды, оның ішінде айтылуы ұқсас л – р, н – ң, с – з, с – ш, ж – ш, п – б, к – қ дыбыстарын дұрыс айтуға дағдыландыру.

31. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу) әліппе кезең:

1) сөздерді буындық және дыбыстық талдау, фишка мен әріптерден жасалған сөздердің графикалық схемаларын құрастыру және салыстыру;

2) өтілген әріптердің басылған бейнесін меңгеру, дыбыстар мен әріптерді ажырату, баспа әріптерінің бейнесін құру және қайта құру, дауыссыз дыбыстардың қаттылығы

мен жұмсақтығын белгілеудегі әріптердің рөлін меңгеру, оларды сөйлемде және жалқы есімдерде қолдану;

3) кейінгі дауыстыға негізделген буынды оқу дағдысын қалыптастыру, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді үздіксіз буындық оқуды белсендіру;

4) сөздер, сөйлемдер, оқылған мәтін туралы түсінікті нақтылау, мәтіннің басы мен соңын анықтау, сөздер мен сөйлемдерді тақырыптық/сюжеттік суретпен байланыстыру , мәтінді сюжеттік суретпен байланыстыру, сюжеттік сериядағы суреттерді салыстыру, мәтіннің бөліктерінен немесе жеке сөйлемдерден мәтін кім туралы? не туралы? екенін анықтау, мәтіннен негізгі ойды анықтап тірек сөздерді бөліп айтту;

5) бөлінген әліпби әріптерінен буын, сөз және сөйлем құрастыру, буыннан сөз құрастыру.

Ескерту: оқуға берілген мәтін көлемі әліппе кезеңінің басында 2-3 сөйлемнен, соңында 5-7 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөздердің саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңындағы оқу жылдамдығы минутына 10-тен 20 таңбаға дейін (оқушылардың танымдық және сөйлеу қабілеттеріне байланысты).

32. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру) әліппеге дейінгі кезең:

1) контурды, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан кескіндерді тану, бөліктерден тақырыпты, тақырыптық суреттерді құрастыру, алдымен бірдей боялған, содан кейін түрлі түстермен боялған геометриялық фигуралар сериясын табу, үлгіге сәйкестендіру;

2) дененің оң және сол бөліктерінің атауларын нақтылау, заттардың, заттың бөліктерінің, геометриялық фигуралардың кеңістіктік орналасуын анықтау, тізбекті есте сақтау, 3-5 объектінің кеңістіктік орналасуы, кескіндер, суреттер;

3) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, бояу, сурет салу, мозаикадан өрнектер салу, нүктелі кескіндерді белгілеу, көлеңке түсіру, жиек салу, баспа және жазбаша әріптердің негізгі элементтерін жазу;

4) жазу гигиенасы ережелерімен танысу, жазу кезінде отыру, қалам ұстау, жарық бағыты.

33. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру) әліппе кезеңі:

1) әріптік штрих, кіші және үлкен әріптердің элементтері мен олардың байланыстарын есептен шығару: у, п, т, к, и, ш, р; м, ы, л; с, а; в, е; х, з, э, ж үлгілері бойынша, құрылысы, контуры бойынша ұқсас әріптерді салыстыру;

2) кіші және үлкен әріптерді жеке жазу, айтылуы мен жазылуы сәйкес келмейтін сөздерді жазу, баспа мәтінінен көшіру, баспа түрдегі әріп, буын, сөздер мен 2-3 сөзден тұратын бір жай сөйлемдерді жазбаша жазу;

3) сөйлемдегі сөздердің бөлек емлесі, сөз формаларын, сөз объектілерін, сөйлемдегі әрекеттер мен белгілерді жазбаша түрде ажырату;

4) сөзді алдын ала талдағаннан кейін емлесі айтылуымен сәйкес келетін белгілі сөздерді дербес жазу;

5) сөйлемнің шекарасын, сөйлем соңындағы белгілерді, бас әріппен жазылатын сөздерді (кісі аттары, жер-су атаулары, үй жануарларына арнайы қойылған аттар) ажырату, дұрыс жазу.

Ескерту: Жазбаша жұмыстың көлемі: графикалық диктант - 1-3 белгі, әріп диктанты - 3-5 әріп, буын диктанты - 3-6 буын, сөздік диктант - 2-4 сөз, диктант - 3-8 сөз.

Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейі мен қажеттіліктеріне қарай мұғалім белгілейді. жазбаша жұмысты жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.2.1.1 кодында: "0" – сынып, "2.1" – негізгі дағдылар, "1" –оқыту мақсатының реті.

35. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту)	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1.1. Тыңдалым материалы арқылы бастапқы тілдік ұғымдарды тану	0.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды ажырату; 0.1.1.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтары негізінде ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 0.1.1.3 сөйлем ішінен жеке сөздерді таңдау; 0.1.1.4 мұғалімнің көмегімен сөйлем мен деформацияланған сөйлемдерді ажырату; 0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау
1.2. Тыңдаған материалды мазмұндау	0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын түсіну
1.3. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрап айту	0.1.3.1 сюжет сериялары негізінде оқиғалар ретін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайта баяндау; 0.1.3.2 2-3 сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру
1.4. Оқиғаны болжау	0.1.4.1 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына негізделген сөйлем/мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау
1.5. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	0.1.5.1 берілген тақырып бойынша қысқа диалогтарыға қатысу; 0.1.5.2 сұраққа қысқа және/немесе толық жауап беру ; 0.1.5.3 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу әдебін қолдану (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу)
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар);

	0.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті)
1.7. Құндылық туралы шешім қабылдау	0.1.7.1 тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/келіспеу
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі пәнді, жануарларды сипаттау
1.9. Сөздің дыбыстық құрамын бағдарлау	0.1.9.1 дыбыстарды буын, сөздерден табу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.9.2 сөздер буындардан құралғанын түсіну, сөздегі буындар саны мен кезектілігін белгілеу; 0.1.9.3 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.4 сөздердің буыннан тұратындығын білу; 0.1.9.5 ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 0.1.9.5 сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.6 дыбыс пен екпіннің мәнін түсіну; 0.1.9.7 сөздердің дыбыстық-буындық құрамын дұрыс айту
Оқылым	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздер мен жай сөйлемдерді дұрыс түсіну; 0.2.1.4 10-нан 15 сөзге дейінгі буындарды бірге оқып, 20 сөзге дейінгі қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау	0.2.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық белгілерін анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Лексикалық және синтаксистік бірліктердің мәтіндегі рөлін түсіну	0.2.4.1 объектілерді білдіретін сөздерді, олардың белгілері мен іс-әрекеттерін практикалық деңгейде атау және ажырату; 0.2.4.2 жалпы мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.4.3 сөйлеу кезінде есімдіктерді қолдану (мен, сен , ол, ол, олар, біз, сен, бұл, сол); 0.2.4.4 ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен)
2.5.Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	0.2.5.1 сұраулы және лепті сөйлемді ажырата білу; 0.2.5.2 кім? не? не істеп жатыр? қайсысы? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге? кімде? сөздерімен

	сұраулы сөйлемдерді түсіну және оларға дұрыс жауап беру
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 0.2.6.2 сипаттау және әңгімелеу мәтіндерінен мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) тауып алу
2.7. Сөздердің графикалық түріндегі бағдар	0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 оқылған әріптердің баспа бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 0.2.7.3 баспа әріптерді жобалау және қайта құру
Жазылым	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
3.1. Оқыған/тыңдаған материалға жоспар құру	0.3.1.1 сурет, сызба, белгілермен толықтырып жай сөйлемдерді /мәтіндерді белгілеу
3.2. Оқылған/тыңдаған материалды айту	0.3.2.1 керекті сызбалар, суреттерді қолдана отырып , тындаған мәтіндердегі ақпаратты жеткізу (мұғалімнің көмегімен)
3.3. Мәтінді түрлі формада (тірек сөздер, сызбалар, суреттер, белгілер арқылы) құрастыру	0.3.3.1 сурет, белгі, сызбалар арқылы жай сөйлемдерді жазу
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	0.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау) көшіріп жазу
3.5. Қатені табу, түзету	0.3.5.1 орфографиясы айтылуынан өзгеше емес сөздердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерін түзету
3.6. Көркем жазу талаптарын сақтау	0.3.6.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 0.3.6.2 дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау; 0.3.6.3 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 0.3.6.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу; 0.3.6.5 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 0.3.6.6 дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 0.3.6.7 әріптің, буынның, сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу
3.7. Орфографиялық дағдылар	0.3.7.1 оқылған әріптерді, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 0.3.7.2 емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді оқылған әріптермен өз бетінше жазу;

	0.3.7.3 сөйлемнің басында бас әріппен жазылады (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.4 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен)
3.8. Грамматикалық дағдылар	0.3.8.1 жазбаша сөйлеу кезінде сөздер-объектілерді, сөздер-белгілерді, сөз-әрекеттерді ажырату; 0.3.8.2 қарапайым сөйлемдерді (3-5 сөз) сөйлеу барысында қолдану
3.9. Пунктуациялық дағдылар	0.3.9.1 сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі

36. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 0 -сыныбына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	0.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды ажырату; 0.1.1.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтары негізінде ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.5.1 берілген тақырып бойынша қысқа диалогтарыға қатысу; 0.1.6.1 сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар); 0.1.9.1 дыбыстарды буын, сөздерден табу (мұғалімнің көмегімен); 0.1.9.2 сөздер буындардан құралғанын түсіну, сөздегі буындар саны мен кезектілігін белгілеу;	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.4.1 объектілерді білдіретін сөздерді, олардың белгілері мен іс-әрекеттерін практикалық деңгейде атау және ажырату; 0.2.4.2 жалпы мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.1 сұраулы және лепті сөйлемді ажырата білу	0.3.2.1 керекті сызбалар, суреттерді қолдана отырып, тындаған мәтіндердегі ақпаратты жеткізу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.3.1 сурет, белгі, сызбалар арқылы жай сөйлемдерді жазу; 0.3.6.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 0.3.6.2 дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау; 0.3.6.3 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 0.3.6.4 әріптердің негізгі элементтерін және

	0.1.9.6 дыбыс пен екпіннің мәнін түсіну; 0.1.9.7 сөздердің дыбыстық-буындық құрамын дұрыс айту		олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.3 сөйлем ішінен жеке сөздерді таңдау; 0.1.1.4 мұғалімнің көмегімен сөйлем мен деформацияланған сөйлемдерді ажырату; 0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын түсіну; 0.1.3.1 сюжет сериялары негізінде оқиғалар ретін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайта баяндау; 0.1.5.2 сұраққа қысқа және/немесе толық жауап беру; 0.1.5.3 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу әдебін қолдану (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.6.1 сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар); 0.1.8.1 сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.9.3 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.4 сөздердің буыннан тұратындығын білу; 0.1.9.5 ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 0.1.9.6 дыбыс пен екпіннің мәнін түсіну;	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздер мен жай сөйлемдерді дұрыс түсіну ; 0.2.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын анықтау; 0.2.4.2 жалпы мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.4.3 сөйлеу кезінде есімдіктерді қолдану (мен, сен, ол, ол, олар, біз, сен, бұл, сол); 0.2.5.1 сұраулы және лепті сөйлемді ажырата білу; 0.2.5.2*кім? не? не істеп жатыр? қайсысы? қандай ? қайда? қашан? қалай? кімге? кімде? сөздерімен сұраулы сөйлемдерді түсіну және оларға дұрыс жауап беру; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 оқылған әріптердің баспа бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 0.2.7.3 баспа әріптерді жобалау және қайта құру	0.3.6.5 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 0.3.6.6 дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 0.3.6.7 әріптің, буынның, сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу; 0.3.7.3 сөйлемнің басында бас әріппен жазылады (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.1 оқылған әріптерді, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 0.3.8.2 қарапайым сөйлемдерді (3-5 сөз) сөйлеу барысында қолдану; 0.3.9.1* сөйлемнің соңына тыныс белгілерін

	0.1.9.7 сөздердің дыбыстық-буындық құрамын дұрыс айту		қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі
3-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.3.2 2-3 сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру; 0.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті) 0.1.7.1 тірек сөздерді және / немесе жай сөйлемді қолдана отырып , тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау / келіспеу; 0.1.8.1 сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.9.6 дыбыс пен екпіннің мәнін түсіну; 0.1.9.7 сөздердің дыбыстық-буындық құрамын дұрыс айту	0.2.1.1* сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздер мен жай сөйлемдерді дұрыс түсіну ; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.4 ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 0.2.7.3 баспа әріптерді жобалау және қайта құру	0.3.7.4 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.2 емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді оқылған әріптермен өз бетінше жазу; 0.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау) көшіріп жазу; 0.3.7.4 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.9.1 сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.4.1 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына негізделген сөйлем/мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 0.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті); 0.1.7.1 тірек сөздерді және / немесе жай сөйлемді қолдана отырып , тыңдалған мәтін	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.4 10-нан 15 сөзге дейінгі буындарды бірге оқып, 20 сөзге дейінгі қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау;	0.3.7.3 сөйлемнің басында бас әріппен жазылады (мұғалімнің көмегімен); 0.3.8.1 жазбаша сөйлеу кезінде сөздер-объектілерді, сөздер-белгілерді, сөз-әрекеттерді ажырату; 0.3.8.2 қарапайым сөйлемдерді (3-5 сөз)

	кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ келіспеу; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі пәнді, жануарларды сипаттау; 0.1.9.6 дыбыс пен екпіннің мәнін түсіну; 0.1.9.7 сөздердің дыбыстық-буындық құрамын дұрыс айту	0.2.4.4 ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.2 сипаттау және әңгімелеу мәтіндерінен мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) тауып алу; 0.2.7.3 баспа әріптерді жобалау және қайта құру	сөйлеу барысында қолдану; 0.3.9.1 сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі

Ескерту:

1) әр тоқсандағы оқу мақсаттары сөйлеу әрекетінің әр түріне біріктіріледі;

2) "*" белгісімен көрсетілген оқу мақсаттары осы тоқсанда ішінара орындалуы және кеңейтілген немесе күрделі сөйлеу материалы бойынша келесі тоқсанда жұмысын жалғастыруы ұсынылады.

бұйрығына
10-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны А. Байтұрсынұлының келесідей ұстанымдары негізінде айқындалды, олар оқулық жазуда басшылыққа алынады:

1) дыбыспен жаттығу;

2) әрбір дыбыстың сөз жасаудағы қызметін есепке алу;

3) оңайдан қиынға, жеңілден күрделіге өту;

4) білімді тәжірибе арқылы өздігінен алу.

3. Әріп таныту реті А.Байтұрсынұлының еңбектерімен қатар лингвист және әдіскер ғалымдардың зерттеулері негізінде, олардың мәтінде кездесу жиілігіне, өзара тіркесімі мен сөзжасау қызметіне қарай құрылды.

4. Бағдарламаның мақсаты – айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру процесі арқылы функционалды сауаттылығының негізін қалап, қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың жеке сөйлеу және танымдық қабілеттерін ескере отырып білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) сөздерді, сөйлемдерді және қарапайым мәтінді оқу, мәтінді түсініп оқу, мәнерлеп және тез оқу дағдыларын дамыту;

2) дыбысты әріппен таңбалап, әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

3) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

4) сөзді буындап оқуға, тұтас оқуға, мәтінді мәнерлеп, түсініп оқуға машықтандыру;

5) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілеттерін дамыту;

7) сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

8) танымдық қызығушылығы және сөйлеу тілін жақсарту арқылы шығармашылық қабілетін дамыту;

9) айналасындағы әлем туралы тұтас түсініктерін қалыптастыру арқылы тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру;

11) сөйлеу мүмкіндіктеріне қол жетімді формада өз ұстанымын білдіру қабілетін дамыту;

12) нәтижеге жетудің ең тиімді жолдарын анықтау

6. Түзету-дамытушылық міндеттер "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу" түзету курсының міндеттерімен тікелей байланысты шешіледі:

1) фонетикалық қабылдау, талдау, жинақтау дағдыларын дамыту;

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалғыштығын, оқылатын дыбыстарды және олардың тіркестерін дұрыс айту дағдыларын дамыту);

3) орфоэпия ережелеріне сәйкес буындық құрылымын, әсіресе көп буынды және дауыссыз дыбыстардың қосылуын пысықтау;

4) оқылатын буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғақты және интонациялық ұйымдастырылуын дамыту

5) жазбаша сөйлеу кезінде нақты дисграфикалық және аграмматикалық қателердің пайда болуына жол бермеу және/немесе түзеу;

6) ұсақ моториканы дамыту;

7) оптикалық-кеңістік белсенділіктің бұзылуын жеңу;

8) нақты кеңістіктік-бағдарлау қателерді болдырмау және / немесе түзету;

9) сөздік қорын байыту және белсендіру;

10) грамматикалық және синтаксистік құрылымдарды тілдің нормаларына сәйкес құра білуді қалыптастыру;

11) оқушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызша сөйлеудің әр түрлі түрлерін дамыту (сөйлесу-диалогтық, сипаттау-әңгімелеу);

12) оқу іс-әрекетінің құрылымын мақсатты түрде қалыптастыру: мақсатты түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, басты нәрсеге назар аудара отырып, материалды белсенді өңдеу, өзін-өзі бақылау, "білім алушы, мектеп оқушысы" деген әлеуметтік рөлі арқылы өзін-өзі бағалау.

7. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына оқушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады. Бұл құндылықтар оқушының тәртібі мен күнделікті іс-әрекеттерін ынталандыратын тұрақты тұлғалық бағдары болуы тиіс.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

8. Оқу үдерісін ұйымдастырған кезде сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі.

9. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың функционалды сөйлеу жүйесінің жүйелік бұзылуын көрсететін типтік көріністер байқалады:

1) фонемалардың көпшілігінде, алмастыруларында, шатасуларында, бұрмалануларында көрінетін айтылу жүйесінің қалыптасу процесінің бұзылуы;

2) есту-сөйлеу жадының дамымауы: сөйлеу материалын нашар есте сақтау және көбейту;

3) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: элизия, қайталану, күту, персеверация, контаминация, дыбыстардың ассимиляциялануы, сөздердің бір-біріне жақын орналасуы;

4) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: буындарды қайта құру, буынға жабысып қалған сөздердің үзінділерін жеткіліксіз айту, дыбыстарды ассимиляциялау, бір-бірімен қатар тұрған сөздердің бөліктерін ауыстыру;

5) фонемаларды сараланған қабылдаудың қалыптасуының болмауы; ұқсас дыбыстар мен әріптерді жазбаша араласуы;

6) сөйлеудің мағыналық жағын бұзу: сөздікте құрамдас бөліктердің, бөлшектердің, фрагменттердің аттарын білдіретін сөздердің жоқтығы;

7) сөздердің дыбыстық және жағдаяттық ұқсастығы бойынша ауыстыру және шатастыру: орын алмастыратын сөздерді қолдануға бейімділік;

8) синонимдік және антонимдік қатынастарды орната отырып, лексикалық топтардың ішінде болатын жүйелік байланыстар мен қатынастарды берудегі қиындықтар;

9) негізінен өнімсіз сөзжасамдық қосымшалардың қолданылуының бұзылуынан көрінетін сөзжасамдық процестердің дамымауы;

10) фразалық мағынадағы сөз тіркестерін, мақал-мәтелдерді түсіну және қолдану деңгейі жеткіліксіз;

11) құрылымдық-морфемалық аграмматизмнің көріністері: одақтасуды, сөйлемнің негізгі және қосымша мүшелерін ауыстыру, ауыстыру, инверсия, қосымшаны бұзу;

12) байланыстырып сөйлеудің өзіндік ерекшелігі: логикалық реттілікті бұзу, негізгі оқиғаларды жіберіп алу, жеке эпизодтардың қайталануы;

13) полиморфты дислексия және дисграфия сияқты оқудың және жазудың әртүрлі бұзылулары;

14) ауызша байланысқа, коммуникациялық жағдайда навигацияға қабілетсіздікке, ал сөйлеудің күрделі бұзылыстары кезінде-негативизмге және ауызша қарым-қатынастағы елеулі қиындықтарға деген қызығушылық.

10. Сөйлеу әркетін қалыптастырудағы бұзылыстар сенсорлық, инттелектуалды, аффективті-ерік және реттеуші салаларда болатын барлық психикалық процестерге кері әсер етеді:

1) зейіннің жеткіліксіз тұрақтылығы, оны таратудың шектеулі мүмкіндіктері;

2) ауызша есте сақтау және есте сақтау өнімділігінің төмендеуі;

3) танымдық белсенділіктің жетіспеушілігі;

4) ойлаудың спецификалық ерекшеліктері.

11. Оқыту процесінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар жүзеге асырылады:

1) білім беруді ізгілендіру;

2) білім мазмұнының жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған оқушының даму деңгейіне және сипаттамаларына бейімділігі;

3) оқытуды саралау және дараландыру;

4) уақытша шешімді қолдану;

5) ғылым негіздерін тілдік нормаларды игерумен бірлікте игеру;

6) түзету-педагогикалық қызметтің әдістері мен тәсілдерін кешенді қолдану;

7) сөйлеу қабілеті бұзылуының жүйелілігі мен құрылымын қарастыру;

8) ақыл-ой әрекетін кезең-кезеңімен қалыптастыру қағидасы және оларды ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде "сатылы", "жедел" шоғырландыру;

9) пәндік сөйлеу материалы бойынша табиғи сөйлеу қарым-қатынасы жағдайында сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

10) онтогенетикалық қағида.

12. Оқыту құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағытталған, жүйелік, белсенділікке негізделген, жеке-дара сараланған және коммуникативті тәсілдер негізінде жүзеге асырылады:

1) құндылыққа бағытталған тәсіл-білім беру қызметін ұйымдастыру және орындау тәсілі, оқушының сөйлеу және танымдық даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның нәтижелерін белгілі бір құндылықтар тұрғысынан алу және пайдалану тәсілі;

2) тұлғалық-бағдарланған көзқарас сөйлеуді дамудың кемшіліктерін жоюға жоғары мотивациясы бар, үйлесімді, адамгершілік жағынан толыққанды, әлеуметтік белсенді, құзыретті және өзін-өзі дамытатын тұлғаны дамытуға жағдай жасау міндетінің қойылғандығын және шешілгендігін білдіреді;

3) белсенділік тәсілі - бұл білімді практикалық, сатылы қол жетімді іс-әрекеттер арқылы өз бетінше алуға жағдай жасау;

4) жеке сараланған тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне, сөйлеу қорытындысына, оның даму қарқынына байланысты тәрбиелік, түзету-дамытушылық және сөйлеу жұмысының формалары мен әдістерінің өзгергіштігін болжайды;

5) оқытудың коммуникативті тәсілі басқа адамдармен, ақпараттық ағындармен өзара әрекеттесу қажеттілігімен байланысты сөйлеу қабілеті нашар білім алушыларға коммуникативті қасиеттерді қалыптастыруды көздейді.

13. Бағдарламаның түзету бағытын жүзеге асыру оқыту процесінде арнайы жұмыс әдістері жүйесін қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) сөйлеу физиологиялық негізін дамытуға арналған жаттығулар (тыныс алу, еліктеу және артикуляциялық жаттығулар);

2) дыбыстық айтылымды машықтандыру және сөздердің буындық құрылымын пысықтауға бағытталған жаттығулар (дикцияны қыздыру, оқылатын дыбыстармен буын тізбегін шығаруға арналған имитациялық ойындар, қарама-қарсы немесе жиі аралас дыбыстарды кезектестіру);

3) фонематикалық процестерді қалыптастыруға, лексика-грамматикалық категорияларды және келісімді сөйлеуді қалыптастыруға бағытталған ойындар мен жаттығулар (буындар мен сөздер: анаграммалар, фигуралар, ребустар, жұмбақтар, сөзжұмбақтар, деформацияланған сөйлемді, мәтінді ажырату және қалпына келтіру, сызбаларға, сюжеттік сериялларға, суреттерге сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес кезең-кезеңмен немес мұғалімнің көмегімен);

4) ұсақ моториканы дамытуға арналған тренингтер, жазу кезінде қаламды ұстаудың дұрыс қалпын бекіту және оптикалық-кеңістік көріністерді дамыту (саусақ жаттығулары, қолдар мен жетекші саусақтардың босаңсыту және сергіту массажы, модельдеу тестілеуді түзету, әріптер бейнесін талдау және синтездеу нұсқаларын қолдана отырып, кеңістік қатынастарды анықтайтын және қайта құратын қол жетімді деңгей, "көз-қол" механизмін қалыптастыру мен дамытудың арнай әдістері);

5) психоэмоционалды тұрақсыздықтағы кинезиология элементтері;

6) артық жұмыс, церебростения және/немесе қорғаныс тежелісі көрінген жағдайда ырғақты жылыту, түсіру және демалу минуттары.

14. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушылар үшін мұғалім бір сөйлеу тәртібінің талаптарын орындайды.

15. Сабақты ұйымдастырудың ерекшелігі әр түрлі дидактикалық және әдістемелік материалдарды кеңінен қолдануды көздейді:

1) техникалық мультимедиялық құрылғылар және дидактикалық құралдар (ақпараттық тасымалдаушылар): "Мультимедиялық интерактивті білім беру бағдарламалық қамтамасыз ету және әдістемелік кешен" электронды ресурсы, дыбыстық сигналды бейнелейтін "Логпедиялық симулятор", көмекші құрылғы " Сөйлеуді игеру және дамытуға арналған сөйлеу тренажері байланыс";

2) мнемикалық кестелер, графикалық белгілер түрінде стендтерде немесе электрондық жеткізгіштерде ұсынылған ақпараттың болуы;

3) әр түрлі сөйлеу бұзылыстары бар оқушыларға арналған сараланған тапсырмаларды модельдеу.

16. Сауаттылыққа үйрету процесі дыбыстық талдамалы-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асады, оны қолдану ерекшеліктері сөйлеу қабілеті ауыр мектеп оқушыларын оқытуда келесідей:

1) дыбыстарды есту арқылы ажырату және оларды айтуда сіңіру мүмкіндігіне негізделген дыбыстар мен әріптерді зерттеу тәртібін өзгерту;

2) дамуында кемістігі жоқ мектеп оқушыларын оқытуда қабылданған әр дыбыс пен әріпті зерттеу уақытының ұлғаюы;

3) дыбыстарды дыбыстан ажыратуда және оқшаулауда, олардың сәйкес әріптермен дұрыс байланыстылығындағы қиындықтарды болдырмау және арнайы дисграфиялық қателердің алдын алу мақсатында тек дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер бойынша жүргізіледі;

4) сөздің дыбыстық-әріптік құрамына жылдам бағдарлау дағдысын дамыту;

5) жұптасқан акустикалық ұқсас дыбыстарды және олардың сәйкес әріптерін зерттеуге кететін уақыттың артуы;

6) барлық лексикалық материалдар оқушыларға таныс болуы керек, олар сөздердің мағынасын түсінеді және оларды шындықтың белгілі бір объектілері мен құбылыстарымен байланыстыра біледі;

7) емле ережелерін меңгеру кезеңінде балалардың лексикалық-грамматикалық дамуындағы олқылықтарды толтыру және жазудағы қателіктерге жол бермеу, морфологиялық жалпылауды қалыптастыру бойынша терең жұмыстарды жүргізу қажет ;

8) жинақталған материалды жүйелі түрде қайталау мен бекітуді,

9) бұрын алынған білім мен дағдыларды пайдалануды қажет ететін осындай жаттығуларды қолдануды қамтамасыз ету қажет;

10) дыбыстар мен әріптерді зерттеумен қатар оларға қатысты грамматика мен орфографияның қарапайым ережелері берілуі керек.

11) әрбір жаңа әріпті оқушылар тиісті дыбысты дұрыс айтуға қол жеткізген жағдайда ғана көрсете алады; әрбір жаңа әріппен танысу элементтерді талдау, бұрын зерттелген әріптермен салыстыру және салыстыру арқылы жүзеге асады; жаңа дыбыс буын құрылымының әр сөзін оқушылар талдауы керек.

17. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу" түзету компонентінің пәнімен, "Дүниетану", "Жаратылыстану", " Математика", "Еңбекке баулу", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен тығыз байланысты.

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

18. "Әліппе, Ана тілі" пәні бойынша оқу жүктемесі:

1-сыныпта аптасына 7 сағат, оқу жылында 231 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

19. "Әліппе, Ана тілі" пәнінің мазмұны. Оқыту процесінде үш кезеңнен тұрады: әліппеге дейінгі кезең - 25 сағат, әліппе кезеңі – 120 сағат, әліппеден кейінгі кезең –86 сағат.

20. Әліппе кезеңінде 1-сыныпта оқылатын дыбыстар мен әріптер қайталанады.

21. "Әліппе, Ана тілі" пәнінің мазмұны:

1) қазақ тілінің дыбыстық және әріптік жүйесінен;

2) негізгі тілдік бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) сөйлеу (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) туралы түсініктерін қалыптастыру;

4) сөйлеу құрылымы (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін) туралы түсініктерін қалыптастыру.

22. Әліпбидегі әріптер мен әрбір әріптің дыбыстық мәнін, қарапайым тілдік ұғым мен түсініктерді меңгертудің реті мен көлемі:

1) 1-тоқсан: тілдік ұғымдар туралы қарапайым түсінік (сөйлеу дағдылары) (әліппеге дейінгі кезең) – 12 сағат; а, р, л, у, н, бекіту (2 сағат) – 12 сағат; с, о, т, қ, ы, з, м, е, д, ш, ұ, бекіту (2 сағат) – 24 сағат;

2) 2-тоқсан: б, й, к, і, ң, ғ, ж, ә, п, ү, бекіту (3 сағ) – 24 сағат; ө, г, и, я, ю, х, h, щ, в, э, Ұ, ц, ф, ч, ь-ъ, әліпби – 2 сағат, бекіту (4 сағат) – 24 сағат.

Ескерту: ң – 3 сағат, я, ю, х, h, щ, в, э, Ұ, ц, ф, ч, ь-ъ 1 сағаттан; қалған дыбыс пен әріпке 2 сағаттан беріледі.

23. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясы мен дыбысталуын меңгеру;

2) фонематикалық есту-тыңдауын дамыту;

3) дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем, сөйлеу тілі туралы алғашқы ұғымдары мен түсініктерін қалыптастыру;

4) сөйлем басында бас әріп, сөйлем соңында нүкте, сұрақ, леп белгілері қойылатыны жөнінде түсініктерін қалыптастыру;

5) дауысты екпінді/екпінсіз дыбыстар, үнді, ұяң, жуан, жіңішке дауыссыз дыбыстар, дауысты дыбыстардың буын құраушы рөлі жөнінде түсініктерін қалыптастыру;

6) сызба-модельдерді қолдана отырып, сөзге дыбыстық талдау жасау, дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату, сөздерді буынға бөлу дағдыларын қалыптастыру;

7) берілген дыбысқа өз бетімен сөз ойлау, дыбыстаған (кейін оқыған) сөздер мен берілген дыбыстық-буындық сызба-моделдер арасындағы сәйкестікті табу;

8) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (бояу, сурет салу, түрлі бағытта сызықтар жүргізу, сұлбасын салу, элементтерді жазу);

9) ойлау, есте сақтау, елестету, қабылдау қабілеттерін және тұрақты зейінін дамыту;

10) ауызша, жазбаша тілін дамыту.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттерін айқындауда А.Байтұрсынұлының шағын сөзді әдісі, дыбыспен жаттығу әдісі негізге алынды.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі 10 сөйлемнен, өлең шумақтары 3-тен аспауы керек.

24. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу әрекетіне деген қызығушылығын дамыту;

2) фонематикалық есту-тыңдауын дамыту; дыбыстық талдау-жинақтау дағдыларын жетілдіру; дауысты және дауыссыз дыбыстар мен әріптер;

3) оқушылардың сөйлеу аппаратын жетілдіру және сөз, буын, дыбыстарды анық, қатты айтуға дағдыландыру;

4) әліпби әріптерін меңгерту, әріптердің баспа және жазба түрлерін, бас әріп және кіші әріпті ажыратуға үйрету;

5) орфографиялық оқуды меңгеру; орфоэпиялық оқу нормаларымен танысу; оқу гигиенасы ережелерімен танысу;

6) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазуда каллиграфиялық дағдыларын қалыптастыру;

7) ауызша және жазбаша тілін дамыту арқылы сөйлеу әрекеттерін жетілдіру;

8) тіл бірліктері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) туралы ұғымдары мен түсініктерін кеңейту;

9) біртіндеп сөзді тұтас, дұрыс, түсініп оқуға дағдыландыру.

10) сөздік қорын байыту;

11) грамматикалық, пунктуациялық және орфографиялық ережелердің бастапқы практикалық дамуы.

25. Әліппе кезеңінің басынан бастап 1 сынып оқушылары әліппе сабақтарында өздерінің көпшілігі (дизартрияның ауыр түріндегі, ринолалиясы бар балаларды есептеменгенде) дұрыс дыбыстайтын дыбыстар мен әріптермен танысады.

26. Әріптер мен дыбыстарды өту тәртібі: дұрыс дыбыстайтын дыбыстардан артикуляциясы қиын дыбыстарға, кейін жіңішке, жуан дауыссыздар мен аффрикаттарға .

27. 1-сынып оқушылары 42 әріпті өтеді.

Әліппе кезеңінің міндеттерін айқындауда А.Байтұрсынұлының дыбысты әдісі, жалқылаулы-жалпылау әдісі, жазу-оқу әдісі негізге алынды.

Ескерту:

І-жартыжылдық бойынша жазба жұмыстарының көлемі: әліппеге дейінгі кезеңде графикалық диктант – 1-3 таңба, әліппе кезеңінде әріптік диктант – 3-5 әріп, буын диктанты – 3-6 буын, сөздік диктант – 2-5 сөз, диктант –3-12 сөз. Жазба жұмыстарының санын мұғалім білім алушылардың меңгеру деңгейі мен қажеттілігіне орай белгілейді. Жазба жұмыстарын күнделікті жүйелі ұйымдастыру ұсынылады.

28. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) мәтіндерді дұрыс, ырғақты оқуға дағдыландыру, "сыбырлап оқу", "іштей оқу", түсініп, мәнерлеп, шапшаң оқу дағдыларын қалыптастыру;

2) байланыстырып сөйлеуін дамыту (әңгімелеу);

3) каллиграфия талаптарын сақтай және сауатты, қатесіз жазу дағдыларын қалыптастыру.

29. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың сөйлеу тілін дамыту түсінуге және оқуға қолжетерлік әдеби мәтіндерді тыңдау, оқу және талдау арқылы, шағын тақпақтарды, мақал- мәтелдерді, жұмбақтарды, жаттау арқылы жүзеге асырылады және бағдарламаның "Сыныптан тыс оқу" бөлімімен белгіленген.

30. Шығармалардың тақырыптары екі бағытта беріледі:

1) оқытылатын дыбыстардың (әріптердің) максималды саны бар мәтіндер;

2) оқушылардың тұлғасын дамыту міндеттерімен байланысты мәтіндер.

31. Әліппе кезеңіндегі сыныптан тыс уақытқа аптасына 20-40 минут бөлінеді. Жұмыс ең алдымен тыңдау, талдау немесе материалды ұжыммен жаттаудан басталады. Әліппе кезеңінің соңында балалар мәтіндерді өз бетімен оқи бастайды және мұғалімнің басшылығымен талдап үйренеді.

32. Бірінші сыныптың әліппеден кейінгі кезеңінде аптасына бір сабақ өз бетімен сыныптан тыс оқу сабағына арналады.

33. "Әліппе" пәнінің базалық білім мазмұны.

34. Тыңдалым және айтылым (ауызша сөйлеу тілі мен фонематикалық естуін дамыту):

1) мұғалім мен басқа оқушылардың сөйлеуін тыңдауы, естігенінің мәнісін түсінуі, сұраққа дұрыс және нақты жауап беруі, сөз мағынасын түсінуі, сөзді жұмсалу орнына және мағынасына қарай қолдана білуі, сыныптастарымен тілдесуде сөйлеу мәдениетін сақтай отырып, өзі туралы әңгімелеп беру;

2) ауызша сөйлесуде тілдік емес амалдарды (интонация, мимика, қол қимылдары, дене қимылдарын) қолдануы. Сюжетті суреттер бойынша әңгімелер құрастыру, ертегілер айту;

3) өлеңдер, санамақтар, мақалдар мен мәтелдер, жұмбақтар жаттау, жаңылтпаштарды жатқа айту арқылы артикуляциялық аппараттарын дамыту. Сөздің дыбыстық құрылымы. Дауысты дыбыстар, олардың жуан, жіңішке болып бөлінуі. Дауыссыз дыбыстар, олардың қатаң, ұяң, үнді болып жіктелуі. Буын – ең кіші айтылым бірлігі ретінде. Сөздердің буындарға бөлінуі. Дауысты дыбыстардың буынқұраушылық рөлі. Сөздің мағынасы;

4) сөйлем құрау. Сөйлемдерден қысқаша мәтіндер құрастыру. Мәтінді тыңдау барысында түсіну. Мұғалімнің ауызша сұрақтарына жауап беру. Сюжетті сурет бойынша немесе көргені, бастан кешкені, естігені туралы әңгімелесу; қысқаша тақпақтар жаттау, мазмұнын айтып беру;

5) түрлі жанрдағы шығармаларды салыстыру. Шығармадағы негізгі кейіпкерлерге мінездеме беру, сипаттама жазу дағдыларын қалыптастыру. Сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін немесе сәйкес еместігін нақтылау;

6) сөздерді қазақ әдеби тілінің орфоэпиялық заңдарына сәйкес айта білу. Коммуникативтік мақсаттарға сай (топта сөйлесу, сұхбатқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар) сөйлеу мәдениеті этикеттерін пайдалану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорды кеңейту.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі 30 сек - 1 мин көлемі екінші жартыжылдықта 49 сөзден аспайды.

35. Оқылым:

1) сөздегі дыбыстардың саны мен бірізділігін анықтау. Дыбыстық талдау жасау. Дыбыстардың мағына ажыратушылық функциясын түсіну. Сөздер мен сөйлемдердің құрылымын сызба арқылы түсініп, тани білуі (сөздегі буын санын, сөйлемдегі сөз санын анықтау);

2) дыбыс пен әріпті ажырата тани білуі; әріп – дыбыстың таңбасы ретінде. Жазылған сөздің әріптік құрылымын тану. Түрлі құрылымдағы сөздерді, 2-6 сөзден тұратын сөйлемдерді, 4-8 сөйлемнен тұратын қысқаша мәтіндерді буындық тәсілмен ұласпалы оқуға үйрету, мәтінді мұғалімнің сұрағы бойынша теріп оқу. Дауыстап оқу. Сөйлеудің интонациялық ұйымдасуына бақылау жасау (аяғындағы интонация, леппен айту, сұраулы интонация);

3) сөздердің мағынасына бақылау жасау (мағынасы жуық сөздер, қарама-қарсы мағыналы, көп мағыналы). Мәтін туралы жалпы түсінік. Өз бетімен оқу барысында мәтінді түсінуі. Баяндау сипатындағы құрылымында ақаулары бар мәтінді қайта өңдей алуы. Тұтас сөздер арқылы оқуға өту, "іштей оқу". Оқылғанның мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап беру;

4) оқылған мәтін мазмұнының тақырыбымен байланыстылығы, түрлі жанрлардың ерекшеліктерін айқындау; көркем шығарманың тақырыбын, негізгі ойын анықтау; қойылған сұрақтарға дұрыс жауап құрастыра білу; көркем мәтін мен өзге (нұсқаулық, түйін) мәтіндерді интонациясын дұрыс қойып оқу (хабарлы, сұраулы, лепті) және олардың мазмұнын айтып беру; теріп оқу, рөлге бөліп оқу, оқылғанға баға беру (ұнайды/ ұнамайды). Керекті ақпаратты іздеуге Оқу тапсырмаларын орындауға (мұғалімнің жетекшілігімен). Мәтін, сурет, сызба түрінде берілген ақпаратты түсіну;

5) жылдың соңында оқу техникасының нормасы (ескерту: шылау, екі әріпті сөздер, қос сөздер жеке сөз ретінде саналады):

1-сыныпта оқушылардың басым пайызы минутына 25 сөз бен тыныс белгілерін оқиды, кемістіктің күрделі құрамы бар оқушылар минутына 15-20 сөз бен тыныс белгілерін оқиды.

6) қазақ тіліндегі дыбыстарды, оның ішінде айтылуы ұқсас л – р, н – ң, с – з, с – ш, ж – ш, п – б, к – қ дыбыстарын дұрыс айтуға дағдыландыру. Орыс тілінен енген сөздерде кездесетін дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Оқушылардың сөздік қорын байыту және белсендіру;

7) 1-жартыжылдықта оқу техникасын жүргізбеуге болады.

Ескерту: оқуға берілген мәтін көлемі әліппе кезеңнің басында 2-3 сөйлемнен, соңында 5-7 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөздер саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңындағы оқу жылдамдығы минутына 15-тен 25 таңбаға дейін (оқушылардың танымдық және сөйлеу қабілеттеріне байланысты).

36. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру):

1) жазуға дайындық (дұрыс отыру, жарықтың дұрыс түсуі, дәптердің орналасуы мен қарындаш/қаламды жазу кезінде ұстау білігі).сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу. Сөйлемді модельдеу. Жазу жұмысына дайындық жаттығулары (денені дұрыс ұстау, дұрыс отыру, дәптерді дұрыс қою, қарындашты/қаламды дұрыс ұстау). Кеңістікте бағдарлау дағдысын қалыптастыру (жазу жолы, жоларалық кеңістік, жолдың жоғарғы және төменгі сызығы, көлбеу, тік). Сурет салу, үзік сызықтар, ирек сызықтар, әріп элементтерін жазу;

2) әріп элементтерін, бас әріптер мен кіші әріптерді, сөйлемдердің буындарын графикалық нормаларды сақтай отырып, бір-бірімен дұрыс байланыстырып, үздіксіз әрі ырғақты жазу;

3) айтылуы мен жазылуында алшақтық жоқ сөздерден, пунктуациялық ережелерді ескере отырып, диктант жазу. Сөйлем құрамындағы сөздердің бөлек жазылатыны.

Сөйлемнің бас әріптен басталып жазылатыны, сөйлемнің соңында нүкте қойылатыны. Сөйлем, шағын мәтіндерді (3-4 сөйлем) дұрыс құрастырып жазу. Есту, есте сақтау арқылы сөздерді (3-7 сөз), жай сөйлемдерді (1-2 сөйлем) жатқа жазу. Жазғанын үлгіге қарап тексеру; каллиграфиялық дұрыс жазу;

4) сөз және сөйлем. Сөздің мағынасы (сөздік жұмысы). Сөздерден сөйлем құрау. Сөйлемдерден шағын әңгіме (мәтін) құрау. Сөйлемнің тыныс белгілері (нүкте, леп белгісі, сұрақ белгісі);

5) ұғымдарды ажырату: зат және сөз заттың атауы ретінде. Қоршаған ортадағы заттардың, құбылыстардың сөз аталымдары. Сөздің белгілі бір мағына (заттардың атын , түсін, дәмін, көлемін, санын, іс-қимылын) беретінін ұғындыру, оларды орынды қолдануға үйрету. Бір затты, көп затты білдіретін сөздер. Дыбыс. Әріп. Бас әріп және кіші әріп. Дыбыс түрлері: дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату. Буын. Дыбыстардан буын құрау. Буындардан сөз құрау. Сөзді буынға бөлу. Дыбыстық-буындық талдау.

37. Дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды тәжірибеде қолдану:

1) бас әріппен жазылатын сөздерді (адамдардың есімдерін, жер-су аттарын, үй жануарларына берілген атауларды) анықтау, дұрыс жазу;

2) заттардың атаулары мен олардың санын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді анықтау;

3) көптік жалғауды меңгеру және дұрыс қолдану;

4) жіктеу есімдіктерін ауызекі сөйлеуде дұрыс қолдану;

5) тәуелдік жалғауларын ауызекі сөйлеуде дұрыс қолдану;

6) іс-қимылды білдіретін сөздерді (етістік шақтарын) дұрыс қолдану;

7) сөйлемнің тыныс белгілерін (нүкте, үтір, сұрақ белгісі және леп белгісі) дұрыс қойып жазу;

8) мұғалім көмегімен сөздерді тасымалдау.

Ескерту:

Бірінші жартыжылдықтағы жазбаша жұмыстың көлемі: графикалық диктант - 2-4 таңба, әріптік диктант - 3-5 әріп, буындық диктант - 3-6 буын, сөздік диктант - 2-3 сөз, диктант - 3-8 сөздер.

Екінші жартыжылдықтағы жазбаша жұмыстың көлемі: сөздік диктант - 3-4 сөз, диктант - 10-15 сөз, мәтінді көшіру - 12-15 сөзден аспайды.

Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейі мен қажеттілігіне қарай мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмысты жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада "Оқыту мақсаттары" кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік

санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік номерін көрсетеді. Мысалы, 1.1.2.1. кодында "1" - сыныбы, "1" - "Тыңдалым және айтылым" бөлімі, "2" - бөлімшесі, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

39. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Тыңдалым мен айтылым	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1.1. Тыңдалым материалы арқылы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну	1.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну; 1.1.1.2 графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына негізделген ауызша мен жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.1.3 тәжірибелік деңгейде сөйлем мен деформацияланған сөйлемді ажырату; 1.1.1.4 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.1.5 ұсынылған сөздерден жеке сөздерді бөлу; 1.1.1.6 мәтіннен сөйлемдерді бөлу; 1.1.1.7 сөйлемдегі сөздерге сұрақтар қою; 1.1.1.8 мұғалімнің көмегімен, сөйлемдегі сөздер арасындағы байланысты анықтау; 1.1.1.9 мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау
1.2. Тыңдаған материалды мазмұндау	1.1.2.1 тыңдалған мәтіннің кім туралы/ не туралы екенін мұғалімнің көмегімен анықтау; 1.1.2.2 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау
1.3. Оқиғаны болжау	1.1.3.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.3.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.3.3 3-5 жай сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру; 1.1.3.4 сюжеттік серия, сурет жоспары және/немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде оқиғалардың дәйектілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталау
1.4. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	1.1.4.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану
1.5. Тыңдаушының назарын аудару	1.1.5.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.5.2 сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.5.3 берілген тақырып бойынша оқу диалогтарына қатысу
1.6. Тыңдаған материал бойынша өз ойын айту	1.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара, қимылдар) қолдану;

	1.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны (сұраулы, лепті) сақтау
1.7. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	1.1.7.1 тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/келіспеу; 1.1.7.2 жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатынасты білдіру
1.8. Сөздерді орфоэпиялық нормаға сәйкес айту	1.1.8.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде 20 сөзден тұратын баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.8.2 мұғалімнің сұрақтары негізінде және/немесе сурет жоспары негізінде пәндік сурет бойынша 15 сөзге дейін сипаттайтын мәтін құрастыру
1.9. Сөздің дыбыстық түріндегі бағдарлау	1.1.9.1 оқылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылысы мен дыбысын меңгеру; 1.1.9.2 артикуляция мүшелерін атаулары бойынша ажырату; 1.1.9.3 өзін-өзі түзету үшін айнадағы визуалды бақылауды қолдана отырып, тілдің үйлесімді қимылдарын орындау; 1.1.9.4 дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 1.1.9.5 ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 1.1.9.6 сөздердің буыннан құралатынын білу; 1.1.9.7 көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.8 ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9 екпіннің сөздегі орнын анықтау
Оқылым	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	1.2.1.1 сөйлем, сөз, буын, дыбыстың графикалық сызбасын "оқу"; 1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер мен сөйлемдер құрастыру; 1.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздерді, сөйлемдерді , қысқа мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.1.4 минутына 15-тен 25 сөзге дейінгі слогдарды бірге оқып, 20-30 сөзге дейін (5-6 сөйлемнен аспайтын) қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.1.5 оқудың негізгі түрлерін қолдану (толық сөзбен оқуға ауыса отырып, мәнерлеп оқу, әдейі оқу); 1.2.1.6 орфоэпиялық және орфоэпиялық оқуды ажырату
	1.2.2.1 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау;

2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау	1.2.2.2 мұғалімнің қолдауымен жай сөйлемді қолданып тыңдалған мәтіннің негізгі идеясын айту
2.3. Мәтіннің құрылымдық белгілерін анықтау	1.2.3.1 мәтіннің ерекшеліктерін іс жүзінде ажырату: мағыналық тұтастық пен келісімділік; 1.2.3.2 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Лексикалық және синтаксистік бірліктердің мәтіндегі рөлін түсіну	1.2.4.1 жалпылау мағынасы бар қарапайым сөздерді білу және қолдану; 1.2.4.2 сөйлеу барысында есімдіктерді дұрыс қолдану; 1.2.4.3 мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен тыңдалған мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.5.2 оқылған немесе тыңдалған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.3 сұрақтың және/немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	1.2.6.1 мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 1.2.6.2 сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.2.6.3 Іс жүзінде негізгі сөздер негізінде баяндау мен сипаттау мәтінін ажырату
2.7. Сөздердің графикалық түріндегі бағдар	1.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 1.2.7.2 баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру; 1.2.7.3 дауысты дыбыстарды қолданып, тікелей буындардағы дауыссыздардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету
2.8. Дыбыс пен әріпті тану, ажырату	1.2.8.1 дыбыстың таңбасы – әріпті тану, дыбыс пен әріпті бір-бірінен ажырату; 1.2.8.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; дауысты дыбыстардың жуан, жіңішке болып бөлінетінін түсіну; 1.2.8.3 дыбыстың мағына ажыратудағы қызметін түсіну; 1.2.8.4 Ұ, я, ю әріптері мен ь, ъ таңбаларының ерекшеліктерін түсіну
2.9. Сөзді буынға бөлу	1.2.9.1 дауысты дыбыстардың буын құрайтынын білу, буын санын анықтау
Жазылым	
Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
3.1. Оқыған/тыңдаған материалға жоспар құру	1.3.1.1 әңгіме үшін сурет жоспарын таңдау; 1.3.1.2 сурет контурын, мәтін контурын және тақырып жасау (мұғалімнің көмегімен)

3.2. Оқылған/тыңдаған материалды айту	1.3.2.1 оқиға желісінің ретін анықтау және қайта құру; 1.3.2.2 оқытушының көмегімен суреттерді, сызбаларды, белгілерді пайдаланып тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпарат беру
3.3. Мәтінді түрлі формада (тірек сөздер, сызбалар, суреттер, белгілер арқылы) құрастыру	1.3.3.1 мұғалім қолдауымен суреттер, белгілер, сызбалар, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 10-15 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/немесе мәтіндер (хабарлама, құттықтау) жазу
3.5. Қатені табу, түзету	1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету
3.6. Көркем жазу талаптарын сақтау	1.3.6.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.6.2 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 1.3.6.3 дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау; 1.3.6.4 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 1.3.6.5 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу; 1.3.6.6 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 1.3.6.7 дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 1.3.6.8 әріптің, буынның, сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу; 1.3.6.9 баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру
3.7. Орфографиялық дағдылар	1.3.7.1 айтылуы мен жазылуы бірдей сөздерді көшіріп және есту, есте сақтау арқылы жазу; 1.3.7.2 оқылған хаттарды, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 1.3.7.3 емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді өз бетінше жазу; 1.3.7.4 сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.7.5 сөйлемнің басында бас әріппен жаз (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен);

	1.3.7.7 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау
3.8. Грамматикалық дағдылар	1.3.8.1 сөйлеу барысында жалғауларды дұрыс қолдану; 1.3.8.2 қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз)
3.9. Пунктуациялық дағдылар	1.3.9.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою; 1.3.9.2 сөйлем шекараларын сөйлемнің аяқталу белгілері негізінде іс жүзінде ажырату

40. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 1 -сыныбына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

41. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.2* графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына негізделген ауызша мен жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.1.3* тәжірибелік деңгейде сөйлем мен деформацияланған сөйлемді ажырату; 1.1.1.4* сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара, қимылдар) қолдану; 1.1.9.1* оқылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылысы мен дыбысын меңгеру 1.1.9.3* өзін-өзі түзету үшін айнадағы визуалды бақылауды қолдана отырып, тілдің үйлесімді қимылдарын орындау;	1.2.1.1* сөйлем, сөз, буын, дыбыстың графикалық сызбасын "оқу"; 1.2.7.1* "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу	1.3.1.1* әңгіме үшін сурет жоспарын таңдау; 1.3.6.1* жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.6.2* жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.6.3* дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау;

	1.1.9.7* көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.8* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9* екпіннің сөздегі орнын анықтау		1.3.6.4* жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 1.3.6.5 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу;
Әліппе кезеңі	1.1.1.6* мәтіннен сөйлемдерді бөлу; 1.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну; 1.1.1.7* сөйлемдегі сөздерге сұрақтар қою; 1.1.2.2* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.1.5.1* заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.9.2* артикуляция мүшелерін атаулары бойынша ажырату; 1.1.9.4* дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 1.1.9.5* ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 1.1.9.6* сөздердің буыннан құралатынын білу; 1.1.9.7* көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.8* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9* екпіннің сөздегі орнын анықтау	1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу; түсініп оқу) қолдану 1.2.7.2 баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру; 1.2.7.3 дауысты дыбыстарды қолданып, тікелей буындардағы дауыссыздардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету	1.3.1.2 сурет контурын, мәтін контурын және тақырып жасау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.6.4 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 1.3.6.6 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 1.3.7.3 емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді өз бетінше жазу; 1.3.7.5 сөйлемнің басында бас әріппен жаз (мұғалімнің көмегімен); 1.3.9.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою; 1.3.9.2 сөйлем шекараларын сөйлемнің аяқталу белгілері негізінде іс жүзінде ажырату
2-тоқсан			

Әліппе кезеңі	1.1.1.5* ұсынылған сөздерден жеке сөздерді бөлу; 1.1.1.8* мұғалімнің көмегімен, сөйлемдегі сөздер арасындағы байланысты анықтау; 1.1.4.1* коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану; 1.1.5.3* берілген тақырып бойынша оқу диалогтарына қатысу; 1.1.9.6* сөздердің буыннан құралатынын білу; 1.1.9.7 көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.8* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9* екпіннің сөздегі орнын анықтау	1.2.1.3* буындарды бірге оқып, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді дұрыс түсіну, 1.2.2.1* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.1 жалпылау мағынасы бар қарапайым сөздерді білу және қолдану; 1.2.5.1* мұғалімнің қолдауымен тыңдалған мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.6.1* мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 1.2.7.3 дауысты дыбыстарды қолданып, тікелей буындардағы дауыссыздардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету	1.3.6.7* дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 1.3.6.8* әріптің, буынның , сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу; 1.3.7.2* оқылған хаттарды, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 1.3.7.6* жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.8.2 қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз); 1.3.6.9 баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру
3-тоқсан			
	1.1.1.9* мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау; 1.1.2.2* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.1.3.2* оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.5.2* сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.2.6.2* сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді	1.2.1.4* минутына 15-тен 25 сөзге дейінгі слогдарды бірге оқып, 20 -30 сөзге дейін (5-6 сөйлемнен аспайтын) қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.2.2* мұғалімнің қолдауымен жай сөйлемді қолданып тыңдалған мәтіннің негізгі идеясын айту; 1.2.4.2 сөйлеу барысында есімдіктерді дұрыс қолдану;	1.3.2.2* оқытушының көмегімен суреттерді, сызбаларды, белгілерді пайдаланып тыңдалған / оқылған мәтіндерден ақпарат беру; 1.3.4.1* мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/ немесе мәтіндер (хабарлама, құттықтау) жазу; 1.3.5.1* мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем,

Әліппе кезеңі	(етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.1.7.1* тірек сөздерді және/ немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ келіспеу; 1.1.8.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде 20 сөзден тұратын баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.7* көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.8* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9* екпіннің сөздегі орнын анықтау	1.2.5.2 оқылған немесе тыңдалған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.2* сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.2.7.3* дауысты дыбыстарды қолданып, тікелей буындардағы дауыссыздардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету; 1.2.9.1* дауысты дыбыстардың буын құрайтынын білу, буын санын анықтау	мәтінді тексеру, қатені түзету; 1.3.7.1 айтылуы мен жазылуы бірдей сөздерді көшіріп және есту, есте сақтау арқылы жазу; 1.3.7.4 сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу; 1.3.7.5 сөйлемнің басында бас әріппен жаз (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.7 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну; 1.1.3.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.3.3 3-5 жай сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру; 1.1.7.2 жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған және / немесе оқылған мәтінге қатынасты білдіру; 1.1.9.9 екпіннің сөздегі орнын анықтау	1.2.1.5* оқудың негізгі түрлерін қолдану (толық сөзбен оқуға ауыса отырып, мәнерлеп оқу, әдейі оқу); 1.2.3.1* мәтіннің ерекшеліктерін іс жүзінде ажырату: мағыналық тұтастық пен келісімділік ; 1.2.4.3* мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу; 1.2.5.3* сұрақтың және / немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою; 1.2.8.1* дыбыстың таңбасы – әріпті тану, дыбыс пен әріпті бір-бірінен ажырату; 1.2.9.1 дауысты дыбыстардың буын	1.3.3.1 мұғалім қолдауымен суреттер, белгілер, сызбалар, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 10-15 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.5.1* мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету; 1.3.8.2* қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз)

		құрайтынын білу, буын санын анықтау	
4-тоқсан			
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.9* мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау; 1.1.3.4* сюжеттік серия, сурет жоспары және/ немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде оқиғалардың дәйектілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталау; 1.1.8.2* мұғалімнің сұрақтары негізінде және /немесе сурет жоспары негізінде пәндік сурет бойынша 15 сөзге дейін сипаттайтын мәтін құрастыру; 1.1.9.8* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.9* екпіннің сөздегі орнын анықтау	1.2.1.6* орфоэпиялық және орфоэпиялық оқуды ажырату; 1.2.3.2* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.4.3 мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу; 1.2.5.3* сұрақтың және/ немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою; 1.2.6.3* іс жүзінде негізгі сөздер негізінде баяндау мен сипаттау мәтінін ажырату; 1.2.7.3* дауысты дыбыстарды қолданып, тікелей буындардағы дауыссыздардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету; 1.2.8.2* дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; дауысты дыбыстардың жуан, жіңішке болып бөлінетінін түсіну	1.3.4.1* мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және / немесе мәтіндер (хабарлама, құттықтау) жазу; 1.3.7.6* жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.7* мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.8.1* сөйлеу барысында жалғауларды дұрыс қолдану; 1.3.8.2* қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз)

Ескерту:

1) әр тоқсандағы оқу мақсаттары сөйлеу әрекетінің әр түріне біріктіріледі;

2) "*" белгісімен көрсетілген оқу мақсаттары осы тоқсанда ішінара орындалуы және кеңейтілген немесе күрделі сөйлеу материалы бойынша келесі тоқсанда жұмысын жалғастыруы ұсынылады.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
11-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
272 - қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің мақсаты – айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру процесі арқылы функционалды сауаттылығының негізін қалап, қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың жеке сөйлеу және танымдық қабілеттерін ескере отырып білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері:

1) дыбыс, буын, сөз, сөйлем, сөйлеу (мәтін) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

2) дыбыстан буын, буыннан сөз, сөзден сөйлем құрап оқуға үйрету;

3) дыбысты әріппен таңбалап, әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

4) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

5) оқушылардың дұрыс оқу іс-әрекетінің алғы шарттарын қалыптастыру; оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілеттерін дамыту;

7) басқа адамдарға деген мейірімді қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

8) сөйлеу тілін жақсартуға даген ұмтылысын танымдық қызығушылығы арқылы шығармашылық қабілетін дамыту;

9) қоршаған әлем туралы тұтас түсініктерін қалыптастыру арқылы тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру.

4. Түзету-дамытушылық міндеттер:

1) фонетикалық қабылдау, талдау, жинақтау дағдыларын дамыту;

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалғыштығын, оқылатын дыбыстарды және олардың тіркестерін дұрыс айту дағдыларын дамыту, сөздердің буын құрамын пысықтау, оқылған буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғағы мен интонациясын дамыту);

3) жазбаша сөйлеу кезінде нақты дисграфикалық және аграмматикалық қателердің пайда болуына жол бермеу және/немесе түзеу;

4) ұсақ моториканы дамыту;

5) оптикалық-кеңістік белсенділіктің бұзылуын жеңу;

6) сөздік қорын байыту және белсендіру;

7) грамматикалық және синтаксистік құрылымдарды тілдің нормаларына сәйкес құра білуді қалыптастыру;

8) оқушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызша сөйлеудің әр түрлі түрлерін дамыту (сөйлесу-диалогтық, сипаттау-әңгімелеу);

9) оқу іс-әрекетінің құрылымын мақсатты түрде қалыптастыру: мақсатты түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, басты нәрсеге назар аудара отырып, материалды белсенді өңдеу, өзін-өзі бақылау, "білім алушы, мектеп оқушысы" деген әлеуметтік рөлі арқылы өзін-өзі бағалау.

5. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына оқушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастырған кезде сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі.

7. Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар оқушылардың функционалды сөйлеу жүйесінің жүйелік бұзылуын көрсететін типтік көріністер байқалады:

1) фонемалардың көпшілігінде, алмастыруларында, шатасуларында, бұрмалануларында көрінетін айтылу жүйесінің қалыптасу процесінің бұзылуы;

2) есту-сөйлеу жадының дамымауы: сөйлеу материалын нашар есте сақтау және көбейту;

3) жалпы бұлыңғыр сөйлеу: анық емес, біркелкі емес, біркелкі емес тыныс алу, экспрессивті интонация, түсініксіздік;

4) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: буындарды қайта құру, буынға жабысып қалған сөздердің үзінділерін жеткіліксіз айту, дыбыстарды ассимиляциялау, бір-бірімен қатар тұрған сөздердің бөліктерін ауыстыру;

5) фонемаларды сараланған қабылдаудың қалыптасуының болмауы; ұқсас дыбыстар мен әріптерді жазбаша араласуы;

6) сөйлеудің мағыналық жағын бұзу: сөздікте құрамдас бөліктердің, бөлшектердің, фрагменттердің аттарын білдіретін сөздердің жоқтығы;

7) сөздердің дыбыстық және жағдаяттық ұқсастығы бойынша ауыстыру және шатастыру: орын алмастыратын сөздерді қолдануға бейімділік;

8) синонимдік және антонимдік қатынастарды орната отырып, лексикалық топтардың ішінде болатын жүйелік байланыстар мен қатынастарды берудегі қиындықтар;

9) негізінен өнімсіз сөзжасамдық қосымшалардың қолданылуының бұзылуынан көрінетін сөзжасамдық процестердің дамымауы;

10) фразалық мағынадағы сөз тіркестерін, мақал-мәтелдерді түсіну және қолдану деңгейі жеткіліксіз;

11) құрылымдық-морфемалық аграмматизмнің көріністері: одақтасуды, сөйлемнің негізгі және қосымша мүшелерін ауыстыру, ауыстыру, инверсия, қосымшаны бұзу;

12) байланыстырып сөйлеудің өзіндік ерекшелігі: логикалық реттілікті бұзу, негізгі оқиғаларды жіберіп алу, жеке эпизодтардың қайталануы;

13) полиморфты дислексия және дисграфия сияқты оқудың және жазудың әртүрлі бұзылулары;

14) ауызша байланысқа, коммуникациялық жағдайда навигацияға қабілетсіздікке, ал сөйлеудің күрделі бұзылыстары кезінде-негативизмге және ауызша қарым-қатынастағы елеулі қиындықтарға деген қызығушылық.

8. Сөйлеу әркетін қалыптастырудағы бұзылыстар сенсорлық, зияткерлік, аффективті-еріктік және реттеуші салаларда болатын барлық психикалық процестерге кері әсер етеді:

1) зейіннің жеткіліксіз тұрақтылығы, оны таратудың шектеулі мүмкіндіктері;

2) ауызша есте сақтау және есте сақтау өнімділігінің төмендеуі;

3) танымдық белсенділіктің жетіспеушілігі;

4) ойлаудың спецификалық ерекшеліктері.

9. Оқыту процесінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар жүзеге асырылады:

1) білім беруді ізгілендіру;

2) білім мазмұнының жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған оқушының даму деңгейіне және сипаттамаларына бейімділігі;

3) оқытуды саралау және дараландыру;

4) уақытша шешімді қолдану;

5) ғылым негіздерін тілдік нормаларды игерумен бірлікте игеру;

6) түзету-педагогикалық қызметтің әдістері мен тәсілдерін кешенді қолдану;

7) сөйлеу қабілеті бұзылуының жүйелілігі мен құрылымын қарастыру;

8) ақыл-ой әрекетін кезең-кезеңімен қалыптастыру қағидасы және оларды ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде "сатылы", "жедел" шоғырландыру;

9) пәндік сөйлеу материалы бойынша табиғи сөйлеу қарым-қатынасы жағдайында сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

10) онтогенетикалық қағида.

10. Оқыту құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағытталған, жүйелік, белсенділікке негізделген, жеке-дара сараланған және коммуникативтік тәсілдер негізінде жүзеге асырылады:

1) құндылыққа бағытталған тәсіл - білім беру қызметін ұйымдастыру және орындау тәсілі, оқушының сөйлеу және танымдық даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның нәтижелерін белгілі бір құндылықтар тұрғысынан алу және пайдалану тәсілі;

2) тұлғалық-бағдарланған көзқарас сөйлеуді дамудың кемшіліктерін жоюға жоғары мотивациясы бар, үйлесімді, адамгершілік жағынан толыққанды, әлеуметтік белсенді, құзыретті және өзін-өзі дамытатын тұлғаны дамытуға жағдай жасау міндетінің қойылғандығын және шешілгендігін білдіреді;

3) белсенділік тәсілі- бұл білімді практикалық, сатылы қол жетімді іс-әрекеттер арқылы өз бетінше алуға жағдай жасау;

4) жеке сараланған тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне, сөйлеу қорытындысына, оның даму қарқынына байланысты тәрбиелік, түзету-дамытушылық және сөйлеу жұмысының формалары мен әдістерінің өзгергіштігін болжайды;

5) оқытудың коммуникативтік тәсілі басқа адамдармен, ақпараттық ағындармен өзара әрекеттесу қажеттілігімен байланысты сөйлеу қабілеті нашар білім алушыларға коммуникативтік қасиеттерді қалыптастыруды көздейді.

11. Бағдарламаның түзету бағытын жүзеге асыру оқыту процесінде арнайы жұмыс әдістері жүйесін қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) сөйлеу физиологиялық негізін дамытуға арналған жаттығулар (тыныс алу, еліктеу және артикуляциялық жаттығулар);

2) дыбыстық айтылымды машықтандыру және сөздердің буындық құрылымын пысықтауға бағытталған жаттығулар (дикцияны қыздыру, оқылатын дыбыстармен буын тізбегін шығаруға арналған имитациялық ойындар, қарама-қарсы немесе жиі аралас дыбыстарды кезектестіру);

3) фонематикалық процестерді қалыптастыруға, лексикалық-грамматикалық категорияларды және келісімді сөйлеуді қалыптастыруға бағытталған ойындар мен жаттығулар (буындар мен сөздер: анаграммалар, фигуралар, ребустар, жұмбақтар, сөзжұмбақтар, деформацияланған сөйлемді, мәтінді ажырату және қалпына келтіру, сызбаларға, сюжеттік сериялларға, суреттерге сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес кезең-кезеңмен немес мұғалімнің көмегімен);

4) ұсақ моториканы дамытуға арналған тренингтер, жазу кезінде қаламды ұстаудың дұрыс қалпын бекіту және оптикалық-кеңістік көріністерді дамыту (саусақ жаттығулары, қолдар мен жетекші саусақтардың босаңсыту және сергіту массажы,

модельдеу тестілеуді түзету, әріптер бейнесін талдау және синтездеу нұсқаларын қолдана отырып, кеңістік қатынастарды анықтайтын және қайта құратын қол жетімді деңгей, "көз-қол" механизмін қалыптастыру мен дамытудың арнайы әдістері);

5) психоэмоционалды тұрақсыздықтағы кинезиология элементтері;

6) артық жұмыс, церебростения және/немесе қорғаныс тежелісі көрінген жағдайда ырғақты жылыту, түсіру және демалу минуттары.

12. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушылар үшін мұғалім бір сөйлеу тәртібінің талаптарын орындайды.

13. Сабақты ұйымдастырудың ерекшелігі әр түрлі дидактикалық және әдістемелік материалдарды кеңінен қолдануды көздейді:

1) техникалық мультимедиялық құрылғылар және дидактикалық құралдар (ақпараттық тасымалдаушылар): "Мультимедиялық интерактивті білім беру бағдарламалық қамтамасыз ету және әдістемелік кешен" электронды ресурсы, дыбыстық сигналды бейнелейтін "Логопедиялық симулятор", көмекші құрылғы " Сөйлеуді игеру және дамытуға арналған сөйлеу тренажері байланыс";

2) мнемикалыққестелер, графикалық белгілер түрінде стендтерде немесе электрондық жеткізгіштерде ұсынылған ақпараттың болуы;

3) әр түрлі сөйлеу бұзылыстары бар білім алушыларға арналған сараланған тапсырмаларды модельдеу.

14. Сауаттылыққа үйрету барысында дыбыстық талдамалы-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асады, оны қолдану ерекшеліктері сөйлеу қабілеті күрделі мектеп оқушыларын оқытуда келесідей жүзеге асырылады:

1) дыбыстар мен дыбыстарды есту арқылы ажырату мүмкіндігіне байланысты дыбыстар мен әріптерді зерттеу тәртібін өзгерту;

2) дамуында кемістігі жоқ мектеп оқушыларын оқытуда қабылданған әр дыбыс пен әріпті зерттеу уақытының ұлғаюы;

3) дыбыстарды дыбыстан ажыратуда және оқшаулауда, олардың сәйкес әріптермен дұрыс байланыстылығындағы қиындықтарды болдырмау және арнайы дисграфиялық қателердің алдын алу мақсатында тек дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер бойынша жүргізіледі;

4) сөздің дыбыстық-әріптік құрамында жылдам бағдарлау дағдысын дамыту;

5) жұптасқан акустикалық ұқсас дыбыстарды және олардың сәйкес әріптерін зерттеуге кететін уақыттың ұлғаюы;

6) барлық лексикалық материалдар білім алушыларға таныс болуы керек, олар сөздердің мағынасын түсінеді және оларды шындықтың белгілі бір объектілері мен құбылыстарымен байланыстыра алады;

7) емле ережелерін меңгеру кезеңінде балалардың лексикалық-грамматикалық дамуындағы олқылықтарды толтыру және морфологиялық жалпылауды қалыптастыру бойынша терең жұмыстарды жүргізу;

8) өтілген материалдың жүйелі қайталануы мен бекіту арқылы енгізу;

9) бұрын алынған білім мен дағдыларды қолдануды талап ететін жаттығуларды жүйелі түрде қолдану;

10) дыбыстар мен әріптерді зерделеумен бір мезгілде грамматика мен орфографияның қарапайым ережелерімен танысу;

11) жазуды үйретумен бірге оқуды үйрету: аудиторияда сол дыбыс және оған сәйкес баспа және жазбаша әріп зерттеледі; әрбір жаңа әріпті оқушылар тиісті дыбысты дұрыс айтуға қол жеткізген жағдайда ғана көрсете алады; әрбір жаңа әріппен танысу элементтерді талдау, бұрын зерттелген әріптермен салыстыру және салыстыру арқылы жүзеге асады; жаңа дыбыс буын құрылымының әр сөзін оқушылар алдын ала талдауы керек.

15. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу", "Қоршаған ортамен таныстыру және тіл дамыту" түзету компонентінің пәнімен, "Жаратылыстану", "Дүниетану", "Математика", "Еңбекке баулу ", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен тығыз байланысты.

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

16. "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша оқу жүктемесі: мектепке дейінгі сыныпта аптасына 7 сағатты, оқу жылында – 224 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

17. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің мазмұны:

1) орыс тілінің дыбыстық және әріптік жүйесінен;

2) негізгі тілдік бірліктерден (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) орыс тілі бойынша қарапайым грамматикалық дағдылардан;

4) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық нормалардың қарапайым түсініктері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет, халық ауыз әдебиетінің туындыларынан құралады.

18. Бағдарламаның мазмұны. Оқыту барысында келесі кезеңдер ажыратылады: әліппеге дейінгі кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең. 0 сыныпта "Букварь" пәнін оқыту екі кезең бойынша (әліппеге дейінгі кезең – 84 сағат, әліппе кезеңі – 140 сағат) ұйымдастырылады.

19. Әліппе кезеңінде 0 сыныпта келесі дыбыстар мен әріптер ретімен зерделенеді және сараланады: а, у, м, х, о; (а-о-у); с, п, к, в, т, н, ы; з, (з-с); л; э, и, (и-ы); ш, (ш-с), р; ж, (ж-ш); е; б, (б-п), д, (д-т).

20. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа келген оқушылардың алғашқы оқуы (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін анықтау);

2) фонематикалық бейнелеуді дамыту;

3) сөйлеу туралы алғашқы ойларды қалыптастыру (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) ;

4) сөйлеу құрылымы (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру;

5) сөйлеу дыбыстары, дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік қалыптастыру;

6) қатаң, ұяң, үнді дауыссыздар туралы түсінік қалыптастыру;

7) бір және екі буынды сөздерге дыбыстық талдау жасау, екпінді буында белгілеу қабілетін қалыптастыру;

8) дауысты дыбыстарға бағдарланған сөздің дыбыстық үлгісін "оқуды" үйрену; сөйлемдердің кестелік-үлгілерін "оқу";

9) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (бояу, сурет салу, әр түрлі бағытта көлеңке түсіру, үзік сызық бойымен жүргізу, әріптердің элементтерін жазу);

10) жазу гигиенасының ережелерімен танысу;

11) сөздік қорын байыту және белсендіру;

12) грамматикалық ұғымдар мен синтаксистік құрылымдарды тіл нормаларына сәйкес құру дағдыларын қалыптастыру;

13) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

21. "Букварь" пәнінде әліппе кезеңі бірінші тоқсанда басталады және төртінші тоқсанда аяқталады. Мұғалім сыныптағы оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу материалын меңгеру деңгейіне байланысты дыбыспен және әріппен танысу үшін сағат санын реттейді.

22. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту;

2) зерттелетін дыбыстардың дұрыс артикуляциясын меңгеру;

3) дауысты және дауыссыз дыбыс ұғымымен таныстыру, екпін қоя білу, дауысты, дауыссыз дыбыстарды одан әрі тереңдете ажырату;

4) екпін, дауысты (жуан-жіңішке), дауыссыздар ұғымымен таныстыру;

5) өтілген дыбыстарды әріптермен байланыстыру, алфавит әріптерінің қызметін меңгеру, үлкен және кіші, баспа және бас әріптерді ажырату;

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым түсініктерді бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

8) сөздерді, сөйлемдер мен мәтіндерді дұрыс, біркелкі буындық оқу дағдыларын қалыптастыру;

10) орфографиялық оқуды меңгеру;

11) лексикалық және грамматикалық категорияларды меңгеру;

12) қолжетімді сөйлеу деңгейінде келісілген монолог пен диалогтық сөйлеуді дамыту.

23. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық есту қабілетін дамыту)";

2) "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

24. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық есту қабілетін дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) құндылық туралы шешім қабылдау;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық түрін бағдарлау.

25. "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, алфавит әріптерін зерттеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздердің графикалық түрін бағдарлау.

26. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді :

1) мәтінге жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын ұсыну;

3) презентацияның әр түрлі формаларын қолдана отырып мәтін құру;

4) әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) каллиграфиялық және графикалық стандарттардың сақталуы;

7) орфографиялық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормалардың сақталуы;

9) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

27. Оқытудың негізгі мазмұны.

28. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) әліппеге дейінгі кезең:

1) диалогтік сөйлеуді қалыптастыру (сюжеттік суреттер сериясы бойынша әңгімелер, белгілі ертегілерге негізделген сюжеттік сурет бойынша, тәрбиелік диалогтар);

2) сөйлеу, оның адамдар өміріндегі рөлі, ауызша және жазбаша сөйлеу;

3) сөйлем, екі сөзден және үш сөзден тұратын сөйлемдерді талдау, нақты жағдайға негізделген суреттерден "бастауыш-баяндауыш" түріндегі сөйлемдерді дербес құрастыру;

4) сөз туралы өз ойының қалыптасуы (тәжірибелік деңгейде), сөйлем құрылымынан сөздің оқшауланuы, заттарды білдіретін сөздер мен іс-әрекетті қимылды білдіретін сөздер арасындағы тәжірибелік айырмашылық, сөздегі дыбыстарға еліктеумен танысу;

5) қысқа (жалаң) және ұзын (жайылма) сөз туралы түсінік, сөзді тәжірибе жүзінде буындарға (бөліктерге) бөлу, көмекші әдістерді қолдана отырып, буын санын анықтау;

6) дыбысты түсіну, бір буынды және екі буынды сөзде дыбыстарды тану, дауысты дыбыстардың артикуляциясын нақтылау, оларды сөз ішінде тану, дыбыстарды ажырату дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы);

7) артикуляция мүшелерімен танысу, артикуляцияны дамытуға арналған статикалық және динамикалық жаттығулар, сөйлеу тынысын дамыту.

29. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) әліппе кезеңі:

1) диалогтік және монологтық сөйлеуді дамыту, лепті және сұраулы сөйлемдегі дауыс ырғағының айырмашылығы, қаратпа сөзді дамыту;

2) тыңдалған материалдың тақырыбы мен мазмұнын анықтау;

3) тыңдалған материалдың ізімен қайталауды құрастыру, күрделенген мәтінді қалпына келтіру және екі жай сөйлемнің себеп-салдарлық байланысын орнату, сюжеттік суреттер, сюжеттік сурет, сурет және / немесе сұрақ жоспары (15 сөзге дейін) негізінде әңгімелер құрастыру;

4) 3-5 сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру және талдау, сөйлем мүшелерінің құрылымын кеңейту, сұраққа негізделген сөйлемнен сөздерді бөліп алу;

5) заттарды, әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздер арасындағы тәжірибелік айырмашылық; жалпылама сөздердің, ең көп қолданылатын антонимдердің, басқа оқу пәндерінде оқылатын тақырыптарға қатысты сөздердің, тұлғалық және есімдік тұлғалас сөздердің сөздігін кеңейту және белсендіру;

6) ауызша сөйлеудегі дауысты дыбыстарға негізделген 2-3 буынды сөздерге буындық талдау жасау, дауысты дыбыстардың буын жасаушы рөлі, сөздегі екпіннің мағыналы рөлі, сөз формаларындағы екпіннің қозғалғыштығын іс жүзінде бақылау, екпіннің сөз құрамындағы орнын анықтау. екі буынды және үш буынды сөздер;

7) сөздің алдында тұратын көмекші с, к, на, под, над, сөздердің мағынасы, олардың сарапануы, сөздің алдында тұратын көмекші сөздері бар сөз тіркестерінің жасалуы және қолданылуы;

8) көптік жалғаулар, зат есімдердің жекеше және көпше түрінің құрылуы, қолданылуы мен сарапануы (сом - сомы, слон - слоны);

9) дауысты-дауыссыз негізіндегі дыбыстарды қабылдау және сипаттау, о-у, с-з, ы-и, ш-ж дыбыстары мен әріптерін ажырату;

10) сөйлеудің физиологиялық негізін дамыту, дұрыс дыбыстауды меңгеру және оқылатын дыбыстарды айтуды машықтандыру, екпінді дұрыс сақтау, кідіріс, сөйлем соңының интонациялық безендірілуі, ауызша және жазбаша байланыс құралы кезінде тыңдаушының назарын аудару.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі: 30 сек - 1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 25 -тен 35 сөзге дейін.

30. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу) әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлемнің сызбасын оқу, құру және талдау;

2) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік, олардың графикалық белгіленуі, дауыссыз және дауысты дыбыстардың графикалық сарапануы мен белгіленуі;

3) сөздің буындық құрылымының графикасын құру, екпінді анықтау;

4) буындар мен сөздер схемасын құрастыру, салыстыру, буындар мен сөздерге дыбыстық талдау, екі дауысты дыбыстан (ау, уа); мысалы ам, ум, ах, ох, ух (тұйық буын); мысалы му, на, да (ашық буын); бір буынды және екі буынды сөздер: мох, муха, каток.

31. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу) әліппе кезең:

1) сөздерді буындық және дыбыстық талдау, фишка мен әріптерден жасалған сөздердің графикалық схемаларын құрастыру және салыстыру утка, окна, банка, Томка, Антон, танк, кнут сияқты дауыссыз дыбыстардың қосылуы бар сөздер; косы, совы,

сынок, сосны сияқты сөздер; (вымыла, упала) дауыссыз дыбыссыз үш буынды сөздер; ели, енот, роет, старые, песни; слов типа бантик, булка, кабина, бинт, белки, буханка, барабан сияқты сөздер;

2) өтілген әріптердің басылған бейнесін меңгеру, дыбыстар мен әріптерді ажырату, баспа әріптерінің бейнесін құру және қайта құру, дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын белгілеудегі әріптердің рөлін меңгеру, оларды сөйлемде және жалқы есімдерде қолдану;

3) кейінгі дауыстыға негізделген буынды оқу дағдысын қалыптастыру, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді үздіксіз буындық оқуды белсендіру;

4) сөздер, сөйлемдер, оқылған мәтін туралы түсінікті нақтылау, мәтіннің басы мен соңын анықтау, сөздер мен сөйлемдерді тақырыптық / сюжеттік суретпен байланыстыру, мәтінді сюжеттік суретпен байланыстыру, сюжеттік сериядағы суреттерді салыстыру, мәтіннің бөліктерінен немесе жеке сөйлемдерден мәтін кім туралы? не туралы? екенін анықтау, мәтіннен негізгі ойды анықтап тірек сөздерді бөліп айтту;

5) бөлінген әліпби әріптерінен буын, сөз және сөйлем құрастыру, буыннан сөз құрастыру.

Ескерту: оқуға берілген мәтін көлемі әліппе кезеңінің басында 2-3 сөйлемнен, соңында 5-7 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөздердің саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңындағы оқу жылдамдығы минутына 10-нан 20 таңбаға дейін (оқушылардың танымдық және сөйлеу қабілеттеріне байланысты).

32. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) контурды, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан кескіндерді тану, бөліктерден тақырыпты, тақырыптық суреттерді құрастыру, алдымен бірдей боялған, содан кейін түрлі түстермен боялған геометриялық фигуралар сериясын табу, үлгіге сәйкестендіру;

2) дененің оң және сол бөліктерінің атауларын нақтылау, заттардың, заттың бөліктерінің, геометриялық фигуралардың кеңістіктік орналасуын анықтау, тізбекті есте сақтау, 3-5 объектінің кеңістіктік орналасуы, кескіндер, суреттер;

3) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, бояу, сурет салу, мозайкадан өрнектер салу, нүктелі кескіндерді белгілеу, көлеңке түсіру, жиек салу, баспа және жазбаша әріптердің негізгі элементтерін жазу;

4) жазу гигиенасы ережелерімен танысу, жазу кезінде отыру, қалам ұстау, жарық бағыты.

33. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) әріптік штрих, кіші және үлкен әріптердің элементтері мен олардың байланыстарын есептен шығару: у, п, т, к, и, ш, р; м, ы, л; с, а; в, е; х, з, э, ж үлгілері бойынша, құрылысы, контуры бойынша ұқсас әріптерді салыстыру;

2) кіші және үлкен әріптерді жеке жазу, айтылуы мен жазылуы сәйкес келмейтін сөздерді жазу, баспа мәтінінен көшіру, баспа түрдегі әріп, буын, сөздер мен 2-3 сөзден тұратын бір жай сөйлемдерді жазбаша жазу;

3) сөйлемдегі сөздердің бөлек емлесі, сөз формаларын, сөз объектілерін, сөйлемдегі әрекеттер мен белгілерді жазбаша түрде ажырату;

4) сөзді алдын ала талдағаннан кейін емле айтылуымен сәйкес келетін белгілі сөздерді өз бетінше жазу;

5) сөйлемнің шекарасын, сөйлем соңындағы белгілерді, бас әріппен жазылатын сөздерді (кісі аттары, жер-су атаулары, үй жануарларына арнайы қойылған аттар) ажырату, дұрыс жазу, жи-ши емлесі, ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока сөздерінің жазылуы.

Ескерту: Жазбаша жұмыстың көлемі: графикалық диктант -1-3 белгі, әріп диктанты -3-5 әріп, буын диктанты-3-6 буын, сөздік диктант-2-4 сөз, диктант-3-8 сөз.

Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейі мен қажеттіліктеріне қарай мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмысты жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

34. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.2.1.1 кодында: "0" – сынып, "2.1" – негізгі дағдылар, "1" –оқыту мақсатының реті.

35. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Бөлім: тыңдалым және айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдік негізгі ұғымдарды түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды ажырату; 0.1.1.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтары негізінде ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 0.1.1.3 сөйлем ішінен жеке сөздерді таңдау; 0.1.1.4 мұғалімнің көмегімен сөйлем мен деформацияланған сөйлемдерді ажырату; 0.1.1.5 мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.1.6 нақты жағдайға сүйене отырып, суреттер бойынша "субъекті – предикат", "субъект – предикат – объект" түріндегі сөйлемдер құрастыру
1.2. Тыңдаған материалды мазмұндау	0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын түсіну
1.3. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрап айту	0.1.3.1 сюжет сериялары негізінде оқиғалар ретін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайта баяндау; 0.1.3.2 2-3 сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру

1.4. Оқиғаны болжау	0.1.4.1 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына негізделген сөйлем/мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау
1.5. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	0.1.5.1 берілген тақырып бойынша қысқа диалогтарыға қатысу; 0.1.5.2 сұраққа қысқа және/немесе толық жауап беру ; 0.1.5.3 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу әдебін қолдану (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу)
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар); 0.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті)
1.7. Құндылық туралы шешім қабылдау	0.1.7.1 тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/келіспеу
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі пәнді, жануарларды сипаттау
1.9. Сөздің дыбыстық құрамын бағдарлау	0.1.9.1 сөйлеудегі тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.9.2 сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінді дауысты, көмекші құралдар бойынша тірегі бар қатаң-үнді дауыссыз дыбыс; 0.1.9.3 сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау: көмекші құралдардағы тірек дауысты-дауыссыз дыбыс; 0.1.9.4 бір буынды және екі буынды, үш буынды сөздер дауыссыз дыбыстардың бірігуінсіз жасалған бірқатар дыбыстардың ішінен зерттелетін дыбыстарды таңдау; 0.1.9.5 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.6 сөздер буындардан құралғанын түсіну, сөздегі буындар саны мен кезектілігін белгілеу; 0.1.9.7 бір буынды сөздердегі дыбыстардың санын, олардың қатарын, екі тура буыннан тұратын сөздерді анықтау; 0.1.9.8 қатаң дауыссыз және дауысты дыбыстарды, дауысты және дауыссыз дыбыстарды, қатты және жұмсақ оқылатын дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 буындық талдаудың ізі бойынша сөздердің дыбыстық сызбасын құрастыру (мак, мама, каток, кошка сияқты); 0.1.9.10 кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 0.1.9.11 ұзын және қысқа сөздерді ажырату;

	0.1.9.12 сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.13 көмекші тәсілдерге сүйене отырып сөздің буын құрамын анықтау; 0.1.9.14 ауызша сөйлеудегі дауысты дыбыстар негізінде сөздің буын құрамын анықтау; 0.1.9.15 тура буыннан екі және үш біріккен сөздердегі екпіннің орнын анықтау; 0.1.9.16 сөздегі дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін тәжірибелік деңгейде түсіну
Бөлім: оқылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздер мен жай сөйлемдерді дұрыс түсіну; 0.2.1.4 10-нан 15 сөзге дейінгі буындарды бірге оқып, 20 сөзге дейінгі қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау	0.2.2.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық белгілерін анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Лексикалық және синтаксистік бірліктердің мәтіндегі рөлін түсіну	0.2.4.1 объектілерді білдіретін сөздерді, олардың белгілері мен іс-әрекеттерін практикалық деңгейде атау және ажырату; 0.2.4.2 жалпы мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.4.3 сөйлеу кезінде есімдіктерді қолдану (мен, сен , ол, ол, олар, біз, сен, бұл, сол); 0.2.4.4 ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен)
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	0.2.5.1 сұраулы және лепті сөйлемді ажырата білу; 0.2.5.2 кім? не? не істеп жатыр? қайсысы? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге? кімде? сөздерімен сұраулы сөйлемдерді түсіну және оларға дұрыс жауап беру
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 0.2.6.2 сипаттау және әңгімелеу мәтіндерінен мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) тауып алу;
2.7. Сөздердің графикалық түріндегі бағдар	0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптердің көп мағыналылығын түсіну (бір әріп екі дыбысты білдіреді: қатты және жұмсақ); 0.2.7.3 оқылатын әріптердің баспа кескінін тану және оны дыбыспен салыстыру; 0.2.7.4 баспа әріптерді жобалау және қайта құру;

	0.2.7.5 дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету
Бөлем: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Оқыған/тыңдаған материалға жоспар құру	0.3.1.1 сурет, сызба, белгілермен толықтырып жай сөйлемдерді /мәтіндерді белгілеу
3.2. Оқылған/тыңдаған материалды айту	0.3.2.1 керекті сызбалар, суреттерді қолдана отырып , тыңдаған мәтіндердегі ақпаратты жеткізу (мұғалімнің көмегімен)
3.3. Мәтінді түрлі формада (тірек сөздер, сызбалар, суреттер, белгілер арқылы) құрастыру	0.3.3.1 сурет, белгі, сызбалар арқылы жай сөйлемдерді жазу
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	0.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау) көшіріп жазу
3.5. Қатені табу, түзету	0.3.5.1 орфографиясы айтылуынан өзгеше емес сөздердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерін түзету
3.6. Көркем жазу талаптарын сақтау	0.3.6.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 0.3.6.2 дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау; 0.3.6.3 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 0.3.6.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу; 0.3.6.5 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 0.3.6.6 дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 0.3.6.7 әріптің, буынның, сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу
3.7. Орфографиялық дағдылар	0.3.7.1 оқылған әріптерді, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 0.3.7.2 емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді оқылған әріптермен өз бетінше жазу; 0.3.7.3 сөйлемнің басында бас әріппен жазылады (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.4 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.5 жи-ши тіркестерінің емле ережесін атау, сөз құрамындағы бұл тіркестерді тану; 0.3.7.6 емлесі ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока сөздерінің айтылуынан өзгеше сөздер жазу

3.8. Грамматикалық дағдылар	0.3.8.1 жазбаша сөйлеу кезінде сөздер-объектілерді, сөздер-белгілерді, сөз-әрекеттерді ажырату; 0.3.8.2 -ы, -и, -а, -я жалғаулары бар зат есімдердің атау септігінің көпше түрін жасап, жазбаша түрде ажырату; 0.3.8.3 Жазбаша сөйлеуде сөйлемнен тыс сөздің алдында тұратын көмекші сөздер және зат есімнің септік жалғауы бар сөз тіркестерін в, на, под, над, у жекеше түрде қолдану және ажырату; 0.3.8.4 қарапайым сөйлемдерді (3-5 сөз) сөйлеу барысында қолдану
3.9. Пунктуациялық дағдылар	0.3.9.1 сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі

36. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 0 сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

37. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сынып үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
	0.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды ажырату; 0.1.1.2* графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтары негізінде ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 0.1.1.5* мұғалімнің көмегімен сөйлемдегі сөздің санын анықтау; 0.1.5.1* берілген тақырып бойынша қысқа диалогтарыға қатысу; 0.1.6.1* сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар); 0.1.9.1 сөйлеудегі тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.9.2* сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау:	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу;	0.3.2.1* керекті сызбалар, суреттерді қолдана отырып, тындаған мәтіндердегі ақпаратты жеткізу (мұғалімнің көмегімен);

Әліппеге дейінгі кезең	дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінді дауысты, көмекші құралдар бойынша тірегі бар қатаң-үнді дауыссыз дыбыс; 0.1.9.6* сөздер буындардан құралғанын түсіну, сөздегі буындар саны мен кезектілігін белгілеу; 0.1.9.11 ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 0.1.9.12* сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.10* кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 0.1.1.3* сөйлем ішінен жеке сөздерді таңдау; 0.1.1.6* нақты жағдайға сүйене отырып, суреттер бойынша "субъекті – предикат", "субъект – предикат – объект" түріндегі сөйлемдер құрастыру 0.1.2.1* мәтінде кім/не туралы айтылғанын түсіну; 0.1.5.2* сұраққа қысқа және/немесе толық жауап беру	0.2.4.1* объектілерді білдіретін сөздерді, олардың белгілері мен іс-әрекеттерін практикалық деңгейде атау және ажырату; 0.2.5.1* сұраулы және лепті сөйлемді ажырата білу; 0.2.4.2* жалпы мағынасы бар қарапайым сөздерді білу	0.3.3.1* сурет, белгі, сызбалар арқылы жай сөйлемдерді жазу; 0.3.6.1* жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 0.3.6.2* дәптермен парақпен жұмыс жасағанда денесін дұрыс түзеп ұстау; 0.3.6.3 жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 0.3.6.4* әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу
2-тоқсан			
	0.1.1.4* мұғалімнің көмегімен сөйлем мен деформацияланған сөйлемдерді ажырату; 0.1.3.1* сюжет сериялары негізінде оқиғалар ретін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайта баяндау; 0.1.5.3 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу әдебін қолдану (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.6.1 сөйлеу кезінде вербалды емес байланыс	0.2.1.1* сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2* бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3* буындарды бірге оқып, сөздер мен жай сөйлемдерді дұрыс түсіну ;	0.3.6.5* үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен

Әліппе кезеңі	құралдарын қолдану (ым-ишара, қимылдар); 0.1.8.1* сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.9.3* сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау: көмекші құралдардағы тірек дауысты-дауыссыз дыбыс; 0.1.9.4* бір буынды және екі буынды, үш буынды сөздер дауыссыз дыбыстардың бірігуінсіз жасалған бірқатар дыбыстардың ішінен зерттелетін дыбыстарды таңдау; 0.1.9.5* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы) 0.1.9.7* бір буынды сөздердегі дыбыстардың санын, олардың қатарын, екі тура буыннан тұратын сөздерді анықтау; 0.1.9.8* қатаң дауыссыз және дауысты дыбыстарды, дауысты және дауыссыз дыбыстарды, қатты және жұмсақ оқылатын дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.13 көмекші тәсілдерге сүйене отырып сөздің буын құрамын анықтау	0.2.2.1* мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын анықтау; 0.2.4.3* сөйлеу кезінде есімдіктерді қолдану (мен, сен, ол, ол, олар, біз, сен, бұл, сол); 0.2.5.2* кім? не? не істеп жатыр? қайсысы? қандай ? қайда? қашан? қалай? кімге? кімде? сөздерімен сұраулы сөйлемдерді түсіну және оларға дұрыс жауап беру; 0.2.7.1* "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2* дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптердің көп мағыналылығын түсіну (бір әріп екі дыбысты білдіреді: қатты және жұмсақ); 0.2.7.3 оқылатын әріптердің баспа кескінін тану және оны дыбыспен салыстыру; 0.2.7.4* баспа әріптерді жобалау және қайта құру; 0.2.7.5 дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету	олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 0.3.6.6* дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 0.3.6.7* әріптің, буынның , сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу; 0.3.7.3* сөйлемнің басында бас әріппен жазылады (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.1* оқылған әріптерді, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу; 0.3.8.4 қарапайым сөйлемдерді (3-5 сөз) сөйлеу барысында қолдану; 0.3.9.1* сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі
3-тоқсан			
	0.1.1.6 нақты жағдайға сүйене отырып, суреттер бойынша "субъекті – предикат", "субъект – предикат – объект" түріндегі сөйлемдер құрастыру;	0.2.1.1* сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2* бөлінген алфавиттің буындары	

Әліппе кезеңі	0.1.3.2* 2-3 сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру; 0.1.6.2* сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті) 0.1.7.1* тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ келіспеу; 0.1.8.1* сұрақтарға негізделген сюжеттік суретке негізделген 2-3 суреттен тұратын әңгіме сериясы үшін 10-15 сөзге дейін баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.9.9* буындық талдаудың ізі бойынша сөздердің дыбыстық сызбасын құрастыру (мак, мама, каток, кошка сияқты); 0.1.9.14 ауызша сөйлеудегі дауысты дыбыстар негізінде сөздің буын құрамын анықтау	мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.3* буындар бойынша бірге оқып сөздер мен қарапайым сөйлемдерді дұрыс түсіну 0.2.3.1* мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.4* ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1* мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 0.2.7.3 баспа әріптерді жобалау және қайта құру; 0.2.7.4* баспа әріптерді жобалау және қайта құру; 0.2.7.5* дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету	0.3.7.4* жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.2* емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді оқылған әріптермен өз бетінше жазу; 0.3.4.1* мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау) көшіріп жазу; 0.3.7.5* жи-ши тіркестерінің емле ережесін атау, сөз құрамындағы бұл тіркестерді тану; 0.3.7.6* емлесі ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока сөздерінің айтылуынан өзгеше сөздер жазу; 0.3.9.1* сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.6 нақты жағдайға сүйене отырып, суреттер бойынша "субъекті – предикат", "субъект – предикат – объект" түріндегі сөйлемдер құрастыру; 0.1.4.1* иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына негізделген сөйлем/мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау; 0.1.6.2* сөйлем соңындағы интонацияны қою (сұраулы, лепті); 0.1.7.1* тірек сөздерді және / немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін	0.2.1.1 сөздер, сөйлемдер сызбаларын оқу; 0.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер құрастыру; 0.2.1.4* 10-нан 15 сөзге дейінгі буындарды бірге оқып, 20 сөзге дейінгі қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.4* ең көп кездесетін антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен);	0.3.8.1 жазбаша сөйлеу кезінде сөздер-объектілерді, сөздер-белгілерді, сөз-әрекеттерді ажырату; 0.3.8.2 -ы, -и, -а, -я жалғаулары бар зат есімдердің атау септігінің көпше түрін жасап, жазбаша түрде ажырату; 0.3.8.3 Жазбаша сөйлеуде сөйлемнен тыс сөздің алдында тұратын көмекші сөздер және зат

	кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ келіспеу; 0.1.8.2* сурет, сурет жоспары негізінде мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі пәнді, жануарларды сипаттау; 0.1.9.15* тура буыннан екі және үш біріккен сөздердегі екпіннің орнын анықтау; 0.1.9.16* сөздегі дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін тәжірибелік деңгейде түсіну	0.2.6.2 сипаттау және әңгімелеу мәтіндерінен мұғалімнің көмегімен тірек сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) тауып алу; 0.2.7.3* баспа әріптерді жобалау және қайта құру; 0.2.7.4 баспа әріптерді жобалау және қайта құру; 0.2.7.5 дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын көрсету	есімнің септік жалғауы бар сөз тіркестерін в, на, под, над, у жекеше түрде қолдану және ажырату; 0.3.9.1* сөйлемнің соңына тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі

Ескерту:

1) әр тоқсандағы оқу мақсаттары сөйлеу әрекетінің әр түріне біріктіріледі;

2) "*" белгісімен көрсетілген оқу мақсаттары осы тоқсанда ішінара орындалуы және кеңейтілген немесе күрделі сөйлеу материалы бойынша келесі тоқсанда жұмысын жалғастыруы ұсынылады.

бұйрығына
12-қосымша

Сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің мақсаты – айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру процесі арқылы функционалды сауаттылығының негізін қалап, қарапайым грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру, сөйлеу тілінің күрделі бұзылыстары бар оқушылардың жеке сөйлеу және танымдық қабілеттерін ескере отырып білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері:

1) сөздерді, сөйлемдерді және қарапайым мәтінді оқу, мәтінді түсініп оқу, мәнерлеп және тез оқу дағдыларын дамыту;

2) дыбысты әріппен таңбалап, әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

3) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

4) сөзді буындап оқуға, тұтас оқуға, мәтінді мәнерлеп, түсініп оқуға машықтандыру;

5) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілеттерін дамыту;

7) басқа адамдарға деген мейірімді қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

8) сөйлеу тілін жақсартуға деген ұмтылысын танымдық қызығушылығы арқылы шығармашылық қабілетін дамыту;

9) қоршаған әлем туралы тұтас түсініктерін қалыптастыру арқылы тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру;

11) сөйлеу мүмкіндіктеріне қол жетімді формада өз ұстанымын білдіру қабілетін дамыту;

12) нәтижеге жетудің ең тиімді жолдарын анықтау.

4. Бағдарламаның түзету-дамытушылық міндеттері:

1) фонетикалық қабылдау, талдау, жинақтау дағдыларын дамыту;

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалғыштығын, оқылатын дыбыстарды және олардың тіркестерін дұрыс айту дағдыларын дамыту);

3) орфоэпия ережелеріне сәйкес буындық құрылымын, әсіресе көп буынды және дауыссыз дыбыстардың қосылуын пысықтау;

4) оқылатын буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғақты және интонациялық ұйымдастырылуын дамыту

5) жазбаша сөйлеу кезінде нақты дисграфикалық және аграмматикалық қателердің пайда болуына жол бермеу және/немесе түзеу;

6) ұсақ моториканы дамыту;

7) оптикалық-кеңістік белсенділіктің бұзылуын жеңу;

8) нақты кеңістіктік-бағдарлау қателерді болдырмау және/немесе түзету;

9) сөздік қорын байыту және белсендіру;

10) грамматикалық және синтаксистік құрылымдарды тілдің нормаларына сәйкес құра білуді қалыптастыру;

11) оқушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызша сөйлеудің әр түрлі түрлерін дамыту (сөйлесу-диалогтық, сипаттау-әңгімелеу);

12) оқу іс-әрекетінің құрылымын мақсатты түрде қалыптастыру: мақсатты түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, басты нәрсеге назар аудара отырып, материалды белсенді өңдеу, өзін-өзі бақылау, "білім алушы, мектеп оқушысы" деген әлеуметтік рөлі арқылы өзін-өзі бағалау.

5. Кең ауқымдағы дағдылармен бірлікте жеке қасиеттердің дамуы: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "құрмет", "ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу" сияқты білім берудің басты құндылықтарына оқушыларды дағдыландырудың негізі болып табылады.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастырған кезде сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі.

7. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар оқушылардың функционалды сөйлеу жүйесінің жүйелік бұзылуын көрсететін типтік көріністер байқалады:

1) фонемалардың көпшілігінде, алмастыруларында, шатасуларында, бұрмалануларында көрінетін айтылу жүйесінің қалыптасу процесінің бұзылуы;

2) есту-сөйлеу жадының дамымауы: сөйлеу материалын нашар есте сақтау және көбейту;

3) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: элизия, қайталану, күту, персеверация, контаминация, дыбыстардың ассимиляциялануы, сөздердің бір-біріне жақын орналасуы;

4) сөздің дыбыстық-буындық құрылымының бұрмалануы: буындарды қайта құру, буынға жабысып қалған сөздердің үзінділерін жеткіліксіз айту, дыбыстарды ассимиляциялау, бір-бірімен қатар тұрған сөздердің бөліктерін ауыстыру;

5) фонемаларды сараланған қабылдаудың қалыптасуының болмауы; ұқсас дыбыстар мен әріптерді жазбаша араласуы;

6) сөйлеудің мағыналық жағын бұзу: сөздікте құрамдас бөліктердің, бөлшектердің, фрагменттердің аттарын білдіретін сөздердің жоқтығы;

7) сөздердің дыбыстық және жағдаяттық ұқсастығы бойынша ауыстыру және шатастыру: орын алмастыратын сөздерді қолдануға бейімділік;

8) синонимдік және антонимдік қатынастарды орната отырып, лексикалық топтардың ішінде болатын жүйелік байланыстар мен қатынастарды берудегі қиындықтар;

9) негізінен өнімсіз сөзжасамдық қосымшалардың қолданылуының бұзылуынан көрінетін сөзжасамдық процестердің дамымауы;

10) фразалық мағынадағы сөз тіркестерін, мақал-мәтелдерді түсіну және қолдану деңгейі жеткіліксіз;

11) құрылымдық-морфемалық аграмматизмнің көріністері: одақтасуды, сөйлемнің негізгі және қосымша мүшелерін ауыстыру, ауыстыру, инверсия, қосымшаны бұзу;

12) байланыстырып сөйлеудің өзіндік ерекшелігі: логикалық реттілікті бұзу, негізгі оқиғаларды жіберіп алу, жеке эпизодтардың қайталануы;

13) полиморфты дислексия және дисграфия сияқты оқудың және жазудың әртүрлі бұзылулары;

14) ауызша байланысқа, коммуникациялық жағдайда навигацияға қабілетсіздікке, ал сөйлеудің күрделі бұзылыстары кезінде-негативизмге және ауызша қарым-қатынастағы елеулі қиындықтарға деген қызығушылық.

8. Сөйлеу әркетін қалыптастырудағы бұзылыстар сенсорлық, зияттық, аффективті-еріктік және реттеуші салаларда болатын барлық психикалық процестерге кері әсер етеді:

1) зейіннің жеткіліксіз тұрақтылығы, оны таратудың шектеулі мүмкіндіктері;

2) ауызша есте сақтау және есте сақтау өнімділігінің төмендеуі;

3) танымдық белсенділіктің жетіспеушілігі;

4) ойлаудың спецификалық ерекшеліктері.

9. Оқыту процесінде жалпы және арнайы педагогикалық қағидалар жүзеге асырылады:

1) білім беруді ізгілендіру;

2) білім мазмұнының жалпы сөйлеу қабілеті дамымаған оқушының даму деңгейіне және сипаттамаларына бейімділігі;

3) оқытуды саралау және дараландыру;

4) уақытша шешімді қолдану;

5) ғылым негіздерін тілдік нормаларды игерумен бірлікте игеру;

6) түзету-педагогикалық қызметтің әдістері мен тәсілдерін кешенді қолдану;

7) сөйлеу қабілеті бұзылуының жүйелілігі мен құрылымын қарастыру;

8) ақыл-ой әрекетін кезең-кезеңімен қалыптастыру қағидасы және оларды ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде "сатылы", "жедел" шоғырландыру;

9) пәндік сөйлеу материалы бойынша табиғи сөйлеу қарым-қатынасы жағдайында сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

10) онтогенетикалық қағида.

10. Оқыту құндылыққа бағдарланған, тұлғаға бағытталған, жүйелік, белсенділікке негізделген, жеке-дара сараланған және коммуникативті тәсілдер негізінде жүзеге асырылады:

1) құндылыққа бағытталған тәсіл-білім беру қызметін ұйымдастыру және орындау тәсілі, оқушының сөйлеу және танымдық даму ерекшеліктерін ескере отырып, оның нәтижелерін белгілі бір құндылықтар тұрғысынан алу және пайдалану тәсілі;

2) тұлғалық-бағдарланған көзқарас сөйлеуді дамудың кемшіліктерін жоюға жоғары мотивациясы бар, үйлесімді, адамгершілік жағынан толыққанды, әлеуметтік белсенді, құзыретті және өзін-өзі дамытатын тұлғаны дамытуға жағдай жасау міндетінің қойылғандығын және шешілгендігін білдіреді;

3) белсенділік тәсілі - бұл білімді практикалық, сатылы қол жетімді іс-әрекеттер арқылы өз бетінше алуға жағдай жасау;

4) жеке сараланған тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне, сөйлеу қорытындысына, оның даму қарқынына байланысты тәрбиелік, түзету-дамытушылық және сөйлеу жұмысының формалары мен әдістерінің өзгергіштігін болжайды;

5) оқытудың коммуникативтік тәсілі басқа адамдармен, ақпараттық ағындармен өзара әрекеттесу қажеттілігімен байланысты сөйлеу қабілеті нашар білім алушыларға коммуникативтік қасиеттерді қалыптастыруды көздейді.

11. Бағдарламаның түзету бағытын жүзеге асыру оқыту процесінде арнайы жұмыс әдістері жүйесін қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) сөйлеу физиологиялық негізін дамытуға арналған жаттығулар (тыныс алу, еліктеу және артикуляциялық жаттығулар);

2) дыбыстық айтылымды машықтандыру және сөздердің буындық құрылымын пысықтауға бағытталған жаттығулар (дикцияны қыздыру, оқылатын дыбыстармен буын тізбегін шығаруға арналған имитациялық ойындар, қарама-қарсы немесе жиі аралас дыбыстарды кезектестіру);

3) фонематикалық процестерді қалыптастыруға, лексика-грамматикалық категорияларды және келісімді сөйлеуді қалыптастыруға бағытталған ойындар мен жаттығулар (буындар мен сөздер: анаграммалар, фигуралар, ребустар, жұмбақтар, сөзжұмбақтар, деформацияланған сөйлемді, мәтінді ажырату және қалпына келтіру, сызбаларға, сюжеттік сериялларға, суреттерге сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес мәтінді ұжымдық құрастыру, сенсорлық жоспарға сәйкес кезең-кезеңмен немес мұғалімнің көмегімен);

4) ұсақ моториканы дамытуға арналған тренингтер, жазу кезінде қаламды ұстаудың дұрыс қалпын бекіту және оптикалық-кеңістік көріністерді дамыту (саусақ жаттығулары, қолдар мен жетекші саусақтардың босаңсыту және сергіту массажы, модельдеу тестілеуді түзету, әріптер бейнесін талдау және синтездеу нұсқаларын қолдана отырып, кеңістік қатынастарды анықтайтын және қайта құратын қол жетімді деңгей, "көз-қол" механизмін қалыптастыру мен дамытудың арнай әдістері);

5) психоэмоционалды тұрақсыздықтағы кинезиология элементтері;

6) артық жұмыс, церебростения және/немесе қорғаныс тежелісі көрінген жағдайда ырғақты жылыту, түсіру және демалу минуттары.

12. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушылар үшін мұғалім бір сөйлеу тәртібінің талаптарын орындайды.

13. Сабақты ұйымдастырудың ерекшелігі әр түрлі дидактикалық және әдістемелік материалдарды кеңінен қолдануды көздейді:

1) техникалық мультимедиялық құрылғылар және дидактикалық құралдар (ақпараттық тасымалдаушылар): "Мультимедиялық интерактивті білім беру бағдарламалық қамтамасыз ету және әдістемелік кешен" электронды ресурсы,

дыбыстық сигналды бейнелейтін "Логпедиялық симулятор", көмекші құрылғы " Сөйлеуді игеру және дамытуға арналған сөйлеу тренажері байланыс";

2) мнемикалыққестелер, графикалық белгілер түрінде стендтерде немесе электрондық жеткізгіштерде ұсынылған ақпараттың болуы;

3) әр түрлі сөйлеу бұзылыстары бар оқушыларға арналған сараланған тапсырмаларды модельдеу.

14. Сауаттылыққа үйрету процесі дыбыстық талдамалы-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асады, оны қолдану ерекшеліктері сөйлеу қабілеті ауыр мектеп оқушыларын оқытуда келесідей:

1) дыбыстарды есту арқылы ажырату және оларды айтуда сіңіру мүмкіндігіне негізделген дыбыстар мен әріптерді зерттеу тәртібін өзгерту;

2) дамуында кемістігі жоқ мектеп оқушыларын оқытуда қабылданған әр дыбыс пен әріпті зерттеу уақытының ұлғаюы;

3) дыбыстарды дыбыстан ажыратуда және оқшаулауда, олардың сәйкес әріптермен дұрыс байланыстылығындағы қиындықтарды болдырмау және арнайы дисграфиялық қателердің алдын алу мақсатында тек дұрыс айтылған дыбыстар мен сөздер бойынша жүргізіледі;

4) сөздің дыбыстық-әріптік құрамына жылдам бағдарлау дағдысын дамыту;

5) жұптасқан акустикалық ұқсас дыбыстарды және олардың сәйкес әріптерін зерделеуге кететін уақыттың артуы;

6) барлық лексикалық материалдар оқушыларға таныс болуы керек, олар сөздердің мағынасын түсінеді және оларды шындықтың белгілі бір объектілері мен құбылыстарымен байланыстыра біледі;

7) емле ережелерін меңгеру кезеңінде балалардың лексикалық-грамматикалық дамуындағы олқылықтарды толтыру және жазудағы қателіктерге жол бермеу, морфологиялық жалпылауды қалыптастыру бойынша терең жұмыстарды жүргізу қажет ;

8) жинақталған материалды жүйелі түрде қайталау мен бекітуді,

9) бұрын алынған білім мен дағдыларды пайдалануды қажет ететін осындай жаттығуларды қолдануды қамтамасыз ету қажет;

10) дыбыстар мен әріптерді зерделеумен қатар оларға қатысты грамматика мен орфографияның қарапайым ережелері берілуі керек.

11) әрбір жаңа әріпті оқушылар тиісті дыбысты дұрыс айтуға қол жеткізген жағдайда ғана көрсете алады; әрбір жаңа әріппен танысу элементтерді талдау, бұрын зерттелген әріптермен салыстыру және салыстыру арқылы жүзеге асады; жаңа дыбыс буын құрылымының әр сөзін оқушылар талдауы керек.

15. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Тіл дамуының кемістіктерін түзеу" түзету компонентінің пәнімен, "Дүниетану", "Жаратылыстану", " Математика", "Еңбекке баулу", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен тығыз байланысты.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

16. "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша оқу жүктемесі: 1-сыныпта аптасына 7 сағатты, оқу жылында – 231 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

17. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстық және әріптік жүйесінен;

2) негізгі тілдік бірліктерден (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) орыс тілі бойынша қарапайым грамматикалық дағдылардан;

4) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық нормалардың қарапайым түсініктеріне;.

5) балаларға арналған көркем әдебиет туындылары.

18. Бағдарламаның мазмұны. Оқыту процесінде үш кезең бар: әліппеге дейінгі кезең - 25 сағат, әліппе кезеңі – 120 сағат, әліппеден кейінгі кезең – 86 сағат.

19. Әліппе кезеңінде:

1) 0-сыныпта оқылатын дыбыстар мен әріптер қайталанады.

2) оларды саралау бойынша жұмыс мынадай реттілікпен жүргізіледі: а-о, у-о, э-е, с-ш, з-ж, р-л;

3) дыбыстар мен әріптерді зерттеу және олардың дифференциациясы келесі ретпен жалғасады: г, ф; (п-б), (с-з), (ш-ж), (т-д), (к-г), (ф-в); я, ь, ю, Ұ; ч, (ч-т), (ч-с); й, (й-и), ь (ажырату), ъ; ц, (ц-с), (ц-т), (ц-ч); щ, (щ-ш), (щ-с), (щ-ч).

20. Әліппеден кейінгі кезеңнің негізгі міндеттері үшінші тоқсанның ортасынан бастап жүзеге асырылуда.

21. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқушылардың мүмкіндіктерін зерттеу (0-сыныпта қалыптасқан жалпы және сөйлеу даму деңгейін, білім мен дағдының жағдайын анықтау);

2) оқу әрекетіне қызығушылықты ояту;

3) сөйлеу (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) туралы түсініктерін қалыптастыру;

4) сөйлеу құрылымы (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін) туралы түсініктерін қалыптастыру;

5) сөйлеу құрылымы (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру;

6) сөйлеу ағымынан жеке сөздерді таңдай білу қабілетін дамыту;

7) затты, іс-әрекетті, заттың белгісін белгілеу арқылы сөздің негізгі қызметімен алғашқы таныстыру;

8) сөйлемді сөзбен толықтыра білу, сол немесе басқа сөздің сөйлемдегі орнын анықтау дағдысын нақтылау;

9) сөйлеу дыбыстары, дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсініктерін нақтылау;

10) екпінді/екпінсіз дауыстылар, жұмсақ/қатаң дауыссыз дыбыстар туралы түсініктерін қалыптастыру;

11) дауысты дыбыстарға бағытталған сөздің дыбыстық үлгісін әрі қарай "оқуға" үйрету; Сөйлемдердің схема-модельдерін "оқу";

12) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (түрлі бағытта бояу, сурет салу, көлеңкелеу, калька, әріп элементтерін жазу);

13) жазу гигиенасы ережелерін бекіту;

15) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

22. Әліппе кезеңі бірінші тоқсаннан басталып, үшінші тоқсанның ортасында аяқталады. Дыбыс пен әріппен танысу сағаттарын мұғалім оқу материалын меңгеру деңгейіне, оқу мақсатына жетуіне және әр кезеңдегі тапсырмалардың орындалуына байланысты өзі реттейді.

23. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясы мен дыбысталуын меңгеру;

2) оқытылатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясы мен дыбысталуын меңгеру;

3) фонематикалық процестерді одан әрі дамыту (дыбыстарды қабылдау, сөздерді талдау және синтездеу);

4) екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстар, дауысты-дауыссыз дыбыстар ұғымымен таныстыру, екпіннің қозғалғыштығын іс жүзінде бақылау;

5) орыс алфавитінің барлық әріптерімен танысу;

6) әліпби әріптерінің қызметін, бас және кіші әріптердің, баспа және бас әріптердің айырмашылығын меңгеру;

7) тілдік бірліктер (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін) туралы қарапайым ұғымдарды бекіту;

8) әріп элементтерін, әріптерді және олардың жалғауларын жазу кезінде каллиграфиялық жазудың бастапқы дағдыларын қалыптастыру;

9) сөздерді, сөйлемдерді және мәтіндерді материал бойынша дұрыс, тегіс буынды оқу дағдыларын қалыптастыру;

10) орфографиялық оқуды меңгеру;

11) лексикалық және грамматикалық категорияларды түсіну мен қолдануды қалыптастыру;

12) қол жетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологтық және диалогтық сөйлеуді дамыту;

13) грамматикалық, пунктуациялық және орфографиялық ережелерді бастапқы тәжірибелік өңдеу.

24. Әліппеден кейінгі кезең үшінші тоқсанның ортасынан басталып, оқу жылының соңында аяқталады.

25. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) буынды буынға қосып оқуды одан әрі жетілдіру, тұтас сөзбен оқуға көшу, " сыбырлап оқу", "іштей" оқу арқылы оқу дағдысын қалыптастыру;

2) мәтінмен жұмыс істеудің бастапқы дағдыларын қалыптастыру;

3) байланыстырып сөйлеуді одан әрі дамыту: шағын әңгімелерді, ертегілерді, өлеңдерді тыңдау және түсіну; мұғалімнің жетекшілігімен бір тақырып бойынша (сурет немесе суреттер тізбегі бойынша) біріктірілген бірнеше сөйлемдер, әңгімелер құрастыру; қайталау, әңгімелеу;

4) каллиграфия мен графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын жетілдіру және жазу қарқынын біртіндеп жеделдету;

5) ауыз әдебиеті мен өнер туындылары арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу;

6) тыңдалым (тыңдау), тыңдалған материалды талдау арқылы дұрыс сөйлеуге назар аудару.

26. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу және фонематикалық есту қабілетін дамыту)";

2) "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпбидің әріптерін зерттеу)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

27. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу және фонематикалық есту қабілетін дамыту)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін (мәтін, сөйлем, сөз) тану;

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) құндылық туралы қорытынды жасау;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық формасындағы бағдар.

28. "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпбидің әріптерін зерттеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқудың түрлерін қолдану;

2) оқылатын мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды құрастыру;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздердің графикалық түріндегі бағдарлау.

29. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі кіші бөлімдерді қамтиды:

1) мәтіндік жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

3) презентацияның әртүрлі формаларын пайдалана отырып мәтін құру;

4) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) каллиграфиялық және графикалық стандарттарды сақтау;

7) орфографиялық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормаларды сақтау;

9) пунктуациялық нормаларды сақтау.

30. Білім берудің негізгі мазмұны.

31. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеудің дамуы), әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлемнің өзіне тән белгілерін, мағыналық, тілдік және интонациялық толықтығын практикалық деңгейде меңгеру. 4-6 сөзден тұратын сөйлемдегі сөз санын анықтау;

2) сөзбен тәжірибе жүзінде танысу. Екі және/немесе үш сөзді сөйлемдерден сөзді оқшаулау. Заттардың атын білдіретін сөздер кім? не? деген сұрақтарға жауап береді. Заттың іс-әрекетін білдіретін сөздер не істейді? не қылды? қайтті? деген сұрақтарға жауап береді. Заттардың белгілерін білдіретін сөздер қандай? қай? деген сұрақтарға жауап береді.

3) дыбыстық талдау мен синтезді дамыту. А, у, о дыбыстарының артикуляциясы мен дыбысталуын нақтылау. Сөзден бірінші екпінді дауысты дыбысты алу, бір буынды сөзден дауысты дыбысты алу. "о-у" дыбыстарының дифференциациясы. Дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік. Сөз басынан бірінші дыбысты "м" оқшаулау, сөзден соңғы дауыссыз дыбысты оқшаулау;

4) буындық талдауды дамыту: дауыссыз жалғаулары жоқ екі-үш буынды сөздердің буын санын анықтау, екпінді буынды анықтау;

5) дыбыстық талдау мен синтезді дамыту: дауыссыз дыбыстардың жалғаулары жоқ бір буынды сөздерге реттік дыбыстық талдау (мак, муха, каток);

6) қысқаша тәрбиелік диалогтарға қатысу, мұғалімдер мен сыныптастарының сөзін тыңдау қабілетін дамыту;

7) сөйлеу этикетін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын молайту ;

8) вербалды емес коммуникация құралдарын (интонация, мимика, ым-ишара, поза) пайдалану.

32. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеу және фонематикалық есту қабілетін дамыту) әліппе кезеңі:

1) дауыссыз дыбыссыз екі және үш буынды сөздерге дыбыстық – буындық талдау (вымыла, упала). Бір, екі буынды дауыссыз дыбыстардың тіркесімі бар сөздерге буындық және дыбыстық талдау жасау;

2) в, на, у, с, к сөздің алдында тұратын көмекші сөздердің мағынасын нақтылау және саралау;

3) қатты және жұмсақ дауыссыз дыбыстар және дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптердің көп мағыналылығы (бір әріп қатты және жұмсақ екі дыбысты білдіреді) ұғымын сіңіру;

4) дыбыстардың белгілеріне қарай белгілерін бекіту: дауыссыз-дауысты, дауысты-дауыссыз, қатты-жіңішке. ы-и дыбыстары мен әріптерін ажырату. Дыбыстарды және әріптерді дифференциациялау е-э. с-ш, з-ж, р-л дыбыстары мен әріптерін ажырату. Ф дыбысы мен әрпі;

5) п-б, с-з, ш-ж, т-д, к-г, ф-в дауыссыз және дауыссыз дыбыстарды ажырату. ш-щ, щ-с, щ-ч дыбыстары мен әріптерін ажырату. с-ц, ц-т, ц-ч дыбыстары мен әріптерін ажырату;

6) дифтонгтарды пайдаланып дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын белгілеу;

7) мәтін туралы ойларды бекіту, оның ерекшеліктерін көрсету: мағыналық тұтастық пен келісімділік. Мәтін мен оқшау сөйлемдер жиынтығын салыстыру. Оқылған мәтінді қайталау. Сөйлемдегі сөздерге сұрақ қоя білуді қалыптастыру;

8) оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауаптар. Мұғалімнің көмегімен оқылған мәтіннің жоспарын құру;

9) оқылған мәтін бойынша белгілі пәнді, жануарды сипаттау (мұғалімнің жетекшілігімен);

10) сюжеттік топтама немесе сюжеттік сурет негізінде оқылған немесе естілген мәтінді қайта әңгімелеу немесе әңгіме;

11) мәтін мазмұны бойынша немесе оқу диалогтары кезінде сөйлемдер және/немесе қысқа мәтіндер құрастыру;

12) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар), сөйлеу этикеті сөздерін қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын молайту.

33. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызша сөйлеуді және фонематикалық бейнелеуді дамыту), әліппеден кейінгі кезең:

1) сыртқы және ішкі сөйлеуде дауыссыз дыбыстардың тіркесуі бар үш, төрт буынды сөздерге буындық талдау жасау. Сөздегі екпінді және екпінсіз буындардың анықтамасы . Сөздердің әртүрлі формаларындағы екпінді өзгерту;

2) оқылған мәтінді қайталау барысында жалпы сөйлемнің (3-5 сөз) құрылымын бекіту. Мәтіннен сөйлемді оқшаулау. Сөйлемдегі сөздердің байланысын сұрақтар арқылы анықтау;

3) мазмұны мен тыныс белгілеріне сәйкес келетін сөйлеу интонациясын, үзілістерді, қарқынды, ырғақты сақтау;

4) деформацияланған мәтіндегі сөйлемдердің реттілігін анықтау. Шығармашылықпен қайталау (әңгіменің немесе ертегінің соңын өздігінен ойлап табу);

5) мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы сөздерді (зат есім, етістік, сын есім) таба білу;

6) көп кездесетін сөздің алдында тұратын көмекші сөздердің мағынасын меңгерту, дұрыс қолдану және жазу (в, на, под, у, с, над, из, от, к). в-на, под-над, в-из, от-к, с-на сөздің алдында тұратын көмекші сөздердің сарапануы;

7) қызықтыратын тақырыптар бойынша монологтық және диалогтік формада мәлімдемелер құрастыру дағдыларын дамыту (суреттерге, бақылауларға, көрген, басынан өткен және естіген/оқыған әңгімелер. Басқа адамдардың іс-әрекеті мен тәжірибесіне деген көзқарасты қолжетімді формада беру, вербалды және вербалды емес әдістермен өздерінің эмоционалдық күйлерін жеткізу);

8) тыңдалған/оқылған мәтінді мәтіндік карта негізінде және оған сүйенбей қайталап айтып беру (көрсетілімдер, тірек сөздер, жоспар бойынша);

9) лексикалық және/немесе тәрбиелік тақырыптар бойынша мақал-мәтелдерді, нақыл сөздерді, таза сөз тіркестерін, шағын өлеңдерді оқыту.

34. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпбидің әріптерін зерттеу) әліппеге дейінгі кезең:

1) әріптік белгіленуі бар графикалық диаграммаларды құрастыру;

2) дыбыс – тілдің кішкентай бірлігі, сөздер мен буындардың дыбыстық құрамы. Дыбыстардың дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктелуі (артикуляциялық, акустикалық, қызметтік аспектілері);

3) графикалық диаграммалар бойынша дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын белгілеу;

4) буындардың, сөздердің және сөйлемдердің графикалық үлгілерін оқу;

5) бір немесе бірнеше дыбыстарымен ерекшеленетін сөздерді салыстыру.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі 30 сек – 1 мин, көлемі екінші жартыжылдықта 49 сөзден аспайды.

35. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпбидің әріптерін зерттеу), әліппе кезеңі:

1) әліпби әріптерін зерттеу (басылған және жазбаша сурет). Әріптердің баспа және жазба кескіндерін тарату және қайта жіберу. Бөлінген әліпбидің әріптерінен сөз, сөз тіркесін құрау;

2) оқылған әріптері бар сөздерді, сөйлемдерді оқу. Оқылған сөйлемдерді, мәтінді түсінуге жұмыс. Мәтінді саналы, тегіс оқу дағдысын бекіту. Оқылған сөздер, сөйлемдер, мәтіндер туралы түсініктерін нақтылау;

4) дыбыс пен әріпті ажырату;

5) дыбыстың әріппен белгіленуі; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/ сәйкессіздігін белгілеу;

6) сөздердің орыс тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып айтылуы;

7) дыбыс пен екпіннің мәнді рөлі ([мал] – [м’ал], [за́мок]– [замо́к]);

8) бір немесе бірнеше әріппен ерекшеленетін сөздерді салыстыру;

9) сөздің дыбыстық құрамы мен оның лексикалық мағынасының бірлігін сезіну;

10) сөйлемдердің тыныс белгілеріне сәйкес интонациясы: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтір алдындағы үзілістердің сақталуы;

11) бір сөйлемді екіншісінен ажырататын үзілістерді сақтау;

12) оқу процесінде и-й, ш-щ, ш-и, п-р-г, б-в-д, т-н-м әріптерін ажырату;

13) мұғалімнің көмегімен жұмыстың тақырыбын, негізгі идеясын анықтау;

14) мәтін, суреттер, диаграммалар, пиктограммалар, белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну;

15) балалар кітаптарын оқуға қызығушылықты қалыптастыру, кітап мазмұнын тақырып бойынша, иллюстрациялар, атаулар бойынша шарлау;

16) мұғалімнің қолдауымен мәтіндердің (сөздіктер, анықтамалықтар, балалар энциклопедиялары) алфавиттік тәртібін пайдалана отырып, дереккөздердегі ақпаратты анықтау.

36. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпбидің әріптерін зерттеу), әліппеден кейінгі кезең:

1) сөздердің орыс тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып айтылуы. Сөздің дыбыстық құрамының бірлігін және оның лексикалық мағынасын білу;

2) оқу кезінде баяндауыш, сұрау, леп сөйлемнің интонациясын, санамалау интонациясын, үзілістерді сақтау;

3) сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді саналы мәнерлі, тегіс буынды оқу. Біртіндеп тұтас сөзбен оқуға көшу.

Ескерту: көркем шығарманың көлемі 0,3-тен 0,5 бетке дейін. Ғылыми және оқу мәтінінің көлемі 0,3 беттен аспауы керек.

4) әртүрлі жанрдағы шығармаларды белгілеріне қарай салыстыру, шығармада не айтылғанын, автордың бізді неге сендіргісі келгенін анықтау, шығармадағы басты кейіпкерлерге мінездеме беру қабілетін қалыптастыру;

5) е, ё, ю, и әріптерінің сөз басында, дауысты дыбыстардан кейін, дауыссыз дыбыстардан кейін қолданылуы. Сөздегі ь және ъ б бөлгішінің мағынасы. [й’] дыбысының и, ю, е, ё әріптері арқылы белгіленуі;

6) әріптердің нақты тізбегі ретінде орыс әліпбиімен танысу;

7) мәтінді дұрыс, логикалық, жүйелі қайталау қабілеттерін дамыту. Кітапханамен таныстыру. Кітап оқу және сақтау гигиенасы ережелерін сақтау;

8) мәнерлеп оқу дағдыларын дамыту;

9) сөйлемдердің тыныс белгілеріне сәйкес интонациясы: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтір алдындағы үзілістердің сақталуы; бір сөйлемді екіншісінен ажырататын үзілістерді сақтау;

10) әртүрлі жанрдағы шығармаларды белгілеріне қарай салыстыру, шығармада не айтылғанын, автордың бізді неге сендіргісі келгенін анықтау, шығармадағы басты кейіпкерлерге мінездеме беру қабілетін қалыптастыру;

11) жатқа 4-6 өлеңді, әнді, тақпақ, санамақтар, балалар кітабының 2-3 авторын білу.

Ескерту: оқуға берілген мәтіннің көлемі әліппе кезеңінің басында 2-3 сөйлемнен, соңында 5-7 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөз саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңына қарай оқу жылдамдығы минутына 15-тен 25 сөзге дейін (оқушылардың танымдық және сөйлеу қабілетіне байланысты).

37. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) көрнекі қабылдауды, кеңістікті бейнелеуді дамыту.

Ұсақ қол моторикасын дамыту;

2) жазу гигиенасы ережелерімен таныстыру. Гигиеналық сауатты жазу дағдыларын дамыту: дұрыс дене қалпын, дәптердің көлбеу орналасуын, жазу кезінде қалам, қарындашты ұстай білу;

3) бас әріптердің негізгі элементтерін сызу және жазу;

4) сурет салу, бояу, құрастыру, үлгілерді немесе жиектерді салу, нүктелі кескіндерді сызу, штрихтау;

5) ұсыныстар шекарасының графикалық белгіленуі.

38. Жазылым (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) ұсақ қол моторикасын дамыту. Көрнекі қабылдауды, кеңістікті бейнелеуді дамыту;

2) гигиеналық жазу дағдыларын бекіту: дұрыс тұрыс, дәптердің көлбеу орналасуы, жазу кезінде қалам, қарындаш ұстай білу;

3) кіші әріптерді және олардың байланыстарын топтар бойынша жазу (олардың сұлбасын бірте-бірте күрделендіре отырып);

4) бас әріптер;

5) жазу барысында оптикалық жағынан ұқсас и-й, ш-щ, ш-и, п-р-г, б-в-д әріптерін саралау;

6) әріптердің және олардың сөздердегі байланыстарының үйлесімді және ырғақты жазылуын дамыту, әріптер мен сөздерді сызық бойынша дұрыс орналастыру;

7) сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді көшіру;

8) жи-ши, ча-ща емлесін меңгерту, сөйлемнің басында бас әріптің, сөйлем соңында нүктенің жазылуын сезем ін;

9) жазылуы айтылуынан ерекшеленетін сөздердің жазылуын меңгеру (сөздік ретінде);

10) буындық жазуды пысықтау (дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптерді енгізу барысында, жұптылығы – қаттылығы, дауыстылығы – кереңдігі), қарапайым сөйлемдерді алдын ала айтылуымен және үлгілеуімен жазу;

11) сөздердегі әріптердің үздіксіз жазылуы және сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

12) сөйлем шекараларының емлесі (сөйлем басындағы бас әріп, сөйлем соңындағы белгілер, жазбаша түрде сөйлем соңындағы белгілерді ажырату).

39. Жазу (жазу дағдысын қалыптастыру) әліппеден кейінгі кезең:

1) көрнекі қабылдауды, кеңістікті бейнелеуді және ұсақ қол моторикасын жетілдіру;

2) айтылу арқылы біркелкі анықталмаған сөздің әріптік белгісіндегі орны ретінде емле туралы жалпылама түсінік қалыптастыру;

3) чк-чн, -чт-, -щн-, ь және ъ әріптері тіркесімдерінің емлесі - бөлу белгілері, екпінсіз дауысты дыбыстардың (екі буынды сөздер) жазылуы, сөз соңындағы дауысты және дауыссыз дыбыстардың емлесі. мұғалімнің көмегі және/немесе диаграммалар мен жадынама негізінде;

4) аттардағы, әкесінің атындағы, адамдардың тегіндегі, жануарларға қойылған атаулар, географиялық атаулардағы бас әріптердің емлесі;

5) сөзді буындар бойынша жолдан жолға орау;

6) заттардың, қоршаған дүние құбылыстарының сөз атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың сөйлеу кезіндегі, сөйлегенге дейінгі, сөйлегеннен кейінгі әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көп заттарды білдіретін сөздер, "ол", "ол", "ол" , "олар" сөздеріне сәйкес келетін сөздер;

7) жазу процесін біртіндеп жеделдету;

8) жазылуында айтылуынан айырмашылығы жоқ сөздер мен сөздермен сөйлемдер диктант жазу;

9) берілген сөздерден сөйлем құрау және жазып алу, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық үлгілерін құрастыру.

Ескерту:

Бірінші жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 2-4 таңба, әріптік диктант – 3-5 әріп, буындық диктант – 3-6 буын, сөздік диктант – 2-3 сөз, диктант – 3-8. сөздер.

Екінші жартыжылдықтағы жазба жұмыстарының көлемі: сөздік диктант – 3-4 сөз, диктант – 10-15 сөз, мәтінді көшіру – 12-15 сөзден аспайды. Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейіне және қажеттіліктеріне қарай мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмысты күнделікті жүйелі ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

40. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 1.1.2.1. кодында "1" - сыныбы, "1" - бөлімі, "2" - бөлімшесі , "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

41. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Бөлім: тыңдалым мен айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдік негізгі ұғымдарды түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну; 1.1.1.2 графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына негізделген ауызша мен жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.1.3 тәжірибелік деңгейде сөйлем мен деформацияланған сөйлемді ажырату; 1.1.1.4 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.1.5 ұсынылған сөздерден жеке сөздерді бөлу; 1.1.1.6 мәтіннен сөйлемдерді бөлу; •1.1.1.7 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің өзіне тән белгілерін, мағыналық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; •1.1.1.8 сөз-заттарды, заттың іс-әрекетін білдіретін сөздерді және заттардың белгілерін білдіретін сөздерді ажырату және қандай сұрақтарға жауап беру қай? қандай?; 1.1.1.9 сөйлемдегі сөздерге сұрақ қою; 1.1.1.10 мұғалімнің көмегімен, сөйлемдегі сөздер арасындағы байланысты анықтау; 1.1.1.11 мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау
1.2. Тыңдаған материалды мазмұндау	1.1.2.1 тыңдалған мәтіннің кім туралы/не туралы екенін мұғалімнің көмегімен анықтау; 1.1.2.2 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау
1.3. Оқиғаны болжау	1.1.3.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.3.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.3.3 3-5 жай сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру;

	1.1.3.4 сюжеттік серия, сурет жоспары және/немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде оқиғалардың дәйектілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталау
1.4. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	1.1.4.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану
1.5. Тыңдаушының назарын аудару	1.1.5.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.5.2 сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.5.3 берілген тақырып бойынша оқу диалогтарына қатысу
1.6. Тыңдаған материал бойынша өз ойын айту	1.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара, қимылдар) қолдану; 1.1.6.2 сөйлем соңындағы интонацияны (сұраулы, лепті) сақтау
1.7. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	1.1.7.1 тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/келіспеу; 1.1.7.2 жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатынасты білдіру
1.8. Сөздерді орфоэпиялық нормаға сәйкес айту	1.1.8.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде 20 сөзден тұратын баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.8.2 мұғалімнің сұрақтары негізінде және/немесе сурет жоспары негізінде пәндік сурет бойынша 15 сөзге дейін сипаттайтын мәтін құрастыру
	1.1.9.1 сөйлеуде тілдік және дыбыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.2 оқылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылысы мен дыбысын меңгеру; 1.1.9.3 артикуляция мүшелерін атаулары бойынша ажырату; 1.1.9.4 өзін-өзі түзету үшін айнадағы визуалды бақылауды қолдана отырып, тілдің үйлесімді қимылдарын орындау; 1.1.9.5 сөйлеу дыбыстарын келесі белгілері бойынша сипаттау: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінді дауысты, көмекші және/немесе құлақ арқылы қатты-жұмсақ дауыссыз дыбыс; 1.1.9.6 сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау: ұяң және/немесе қатаң арқылы тіректелген дауысты-дауыссыз дыбыс; 1.1.9.7 бір буынды және екі буынды, үш буынды, дауыссыз дыбыстардың жалғауы жоқ, бір буынды дыбыстардың фонында оқытылатын дыбыстарды бірқатар дыбыстардан ажырату; 1.1.9.8 дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы);

1.9. Сөздің дыбыстық түріндегі бағдарлау	1.1.9.9 дыбыстардың санын, олардың бір буынды сөздердегі тізбегін, екі немесе үш тура буыннан тұратын сөздерді, бір дауыссыз тізбегі бар сөздерді анықтау; 1.1.9.10 дауыссыз және дауысты, жуан және жіңішке, қатаң, ұяң және үнді дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.12 ысқырық пен ызың, шұғыл дыбыстарды ажырату; 1.1.9.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесуі бар бір, екі буынды сөздерге буындық және дыбыстық талдау жасау; 1.1.9.12 ауызша және жазбаша сөйлеуде дауыссыз дыбыстардың сабақтастығы бар үш, төрт буынды сөздерге буындық талдау жасау; 1.1.9.13 кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 1.1.9.14 кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 1.1.9.15 ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 1.1.9.16 сөздердің буыннан құралатынын білу; 1.1.9.17 көмекші тәсілдер негізінде сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.18 ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстар негізінде сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.19 сөздегі екпіннің орнын анықтау; 1.1.9.20 сөздегі дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін тәжірибелік деңгейде түсіну; 1.1.9.21 сөздердің әртүрлі формаларында екпіннің өзгеруін байқау
Бөлім: оқылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	1.2.1.1 сөйлем, сөз, буын, дыбыстың графикалық сызбасын "оқу"; 1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.2 бөлінген алфавиттің буындары мен әріптерінен қарапайым сөздер мен сөйлемдер құрастыру; 1.2.1.3 буындарды бірге оқып, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.1.4 минутына 15-тен 25 сөзге дейінгі слогдарды бірге оқып, 20-30 сөзге дейін (5-6 сөйлемнен аспайтын) қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.1.5 оқудың негізгі түрлерін қолдану (толық сөзбен оқуға ауыса отырып, мәнерлеп оқу, әдейі оқу); 1.2.1.6 орфоэпиялық және орфоэпиялық оқуды ажырату
	1.2.2.1 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау;

2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау	1.2.2.2 мұғалімнің қолдауымен жай сөйлемді қолданып тыңдалған мәтіннің негізгі идеясын айту
2.3. Мәтіннің құрылымдық белгілерін анықтау	1.2.3.1 мәтіннің ерекшеліктерін іс жүзінде ажырату: мағыналық тұтастық пен келісімділік; 1.2.3.2 мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Лексикалық және синтаксистік бірліктердің мәтіндегі рөлін түсіну	1.2.4.1 заттардың атын білдіретін сөздер кім? не? деген сұрақтарға жауап береді. Заттың іс-әрекетін білдіретін сөздер не істейді? не қылды? қайтті? деген сұрақтарға жауап береді. Заттардың белгілерін білдіретін сөздер қандай? қай? деген сұрақтарға жауап береді. 1.2.4.2 жалпылау мағынасы бар қарапайым сөздерді білу және қолдану; 1.2.4.3 сөйлеу барысында есімдіктерді дұрыс қолдану; 1.2.4.4 мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен тыңдалған мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.5.2 мәтіннен кім? не? не істеп жатыр? қайсысы? қайда? қашан? қайда? кімге? кімде? қалай? сөздері бар сұраулы сөйлемдерді түсініп табу және оларға дұрыс жауап беру; 1.2.5.3 оқылған немесе тыңдалған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.5.4 сұрақтың және/немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	1.2.6.1 мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану; 1.2.6.2 сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.2.6.3 іс жүзінде негізгі сөздер негізінде баяндау мен сипаттау мәтінін ажырату
2.7. Сөздердің графикалық түріндегі бағдар	1.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажырату және оларды графикалық түрде белгілеу; 1.2.7.2 дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптердің көп мағыналылығын түсіну (бір әріп екі дыбысты білдіреді: қатты және жұмсақ); 1.2.7.3 оқылатын әріптердің баспа және жазбаша бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.7.5 дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын белгілеу; 1.2.7.6 "ь", "ъ" әріптері бар сөздердің дыбыстық және әріптік құрамы арасындағы сәйкессіздікті тәжірибелік деңгейде салыстыру;

	1.2.7.7 дауысты дыбыстарды (и, я, е, ю, Ұ) және ь әрпін пайдаланып жазудағы дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын белгілету
2.8. Дыбыс пен әріпті тану, ажырату	1.2.8.1 оқылған мәтіндегі сөздермен сұрақтарға жауап беру; 1.2.8.2 мұғалімнің қолдауымен мәтіндердің алфавиттік тәртібін (сөздіктер, анықтамалықтар, балалар энциклопедиялары) пайдалана отырып дереккөздерден ақпаратты табу
2.9. Сөзді буынға бөлу	1.2.9.1 практикалық деңгейде мәтін мен оқшау сөйлемдер жиынтығын салыстыру; 1.2.9.2 мұғалімнің көмегімен әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, поэма) салыстыру
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Оқыған/тыңдаған материалға жоспар құру	1.3.1.1 әңгіме үшін сурет жоспарын таңдау; 1.3.1.2 сурет контурын, мәтін контурын және тақырып жасау (мұғалімнің көмегімен)
3.2. Оқылған/тыңдаған материалды айту	1.3.2.1 оқиға желісінің ретін анықтау және қайта құру; 1.3.2.2 оқытушының көмегімен суреттерді, сызбаларды, белгілерді пайдаланып тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпарат беру
3.3. Мәтінді түрлі формада (тірек сөздер, сызбалар, суреттер, белгілер арқылы) құрастыру	1.3.3.1 мұғалім қолдауымен суреттер, белгілер, сызбалар, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 10-15 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/немесе мәтіндер (хабарлама, құттықтау) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен әңгіменің немесе ертегінің аяғын ойлап табу
3.5. Қатені табу, түзету	1.3.5.1 жазылуында айтылуынан айырмашылығы жоқ сөздердің жазылуын тексеру және қателерін түзету; 1.3.5.2 орфографиясы айтылуынан өзгеше сөздердің, сөйлемдердің/мәтіннің жазылуын тексеру, қателерін мұғалімнің көмегімен түзету
3.6. Көркем жазу талаптарын сақтау	1.3.6.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 1.3.6.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлай білу; 1.3.6.3 жұмыс жолы мен жол аралығын белгілеу; 1.3.6.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу; 1.3.6.5 үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 1.3.6.6 дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу;

	1.2.7.4 баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру; 1.3.6.7 дұрыс жалғауларды сақтай отырып, үлгі бойынша сөздер мен қысқа сөйлемдерді түсінікті жазу; 1.3.6.8 әріптің, буынның, сөздің баспа бейнесін жазбаша кескінге аудару
3.7. Орфографиялық дағдылар	1.3.7.1 оқылған әріптерді, сөздерді және осы әріптермен сөйлемдерді баспа және жазба шрифтінен бос орындарға, ауыстыруларға және шатасуға жол бермей көшіру; 1.3.7.2 алдын ала талдаудан кейін жазылуында айтылуынан айырмашылығы жоқ, үйренген әріптері бар бір-екі буынды сөздерді өз бетінше жазу; 1.3.7.3 сөйлемдегі сөздерді бөлектеу; 1.3.7.4 алдын ала талдаудан кейін ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока дыбыстарының айтылуынан ерекшеленетін кейбір сөздерді жазу; 1.3.7.5 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен) 1.3.7.7 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөздердегі жи-ши, жиі-ши, чу-щу тіркестерінің емле ережесін білу және қолдану, сөз құрамындағы осы тіркестерді анықтау; 1.3.7.8 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.9 мұғалімнің көмегімен сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу; 1.3.7.10 жазылуы айтылуынан айырмашылығы жоқ диктант сөздерді және осы сөздерден жай сөйлемдерді дұрыс жазу
3.8. Грамматикалық дағдылар	1.3.8.1 жазбаша сөйлеуде зат-сөздерді, белгі-сөздерді, әрекет-сөздерді ажырату; 1.3.8.2 –ы, -и, -а, -я жалғаулары бар зат есімнің атау септігінің көпше түрін жасап, жазбаша сөйлеуде ажырату; 1.3.8.3 жиі кездесетін сөздің алдында тұратын көмекші сөздерді қолдану (в, на, под, у, с, над, из, от , к); 1.3.8.4 в-на, под-над, в-из, от-к, с-на сөздің алдында келетін көшемшелерді ажырату; 1.3.8.5 қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз)
3.9. Пунктуациялық дағдылар	1.3.9.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою; 1.3.9.2 сөйлем шекараларын сөйлемнің аяқталу белгілері негізінде іс жүзінде ажырату

42. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 1 -сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

43. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Сөйлеу тілінің ауыр бұзылыстары бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.2* графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына негізделген ауызша мен жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.1.3* тәжірибелік деңгейде сөйлем мен деформацияланған сөйлемді ажырату; 1.1.1.4* сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.6.1* вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара, қимылдар) қолдану; 1.1.9.1* оқылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылысы мен дыбысын меңгеру 1.1.9.3* өзін-өзі түзету үшін айнадағы визуалды бақылауды қолдана отырып, тілдің үйлесімді қимылдарын орындау; 1.1.9.13* кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 1.1.9.15* ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 1.1.9.16* сөздердің буыннан құралатынын білу	1.2.1.1* сөйлем, сөз, буын, дыбыстың графикалық сызбасын "оқу"; 1.2.7.1* "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу	1.3.1.1* әңгіме үшін сурет жоспарын таңдау; 1.3.6.1* жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.6.2* өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлай білу; 1.3.6.3* жұмыс жолы мен жол аралығын белгілеу; 1.3.6.5* әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу
	1.1.1.6* мәтіннен сөйлемдерді бөлу; 1.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс		1.3.1.2* сурет контурын, мәтін контурын және

Әліппе кезеңі	туралы бастапқы тілдік ұғымдарды түсіну; 1.1.1.7* сөйлемдегі сөздерге сұрақтар қою; 1.1.2.1* тыңдалған мәтіннің кім туралы/не туралы екенін мұғалімнің көмегімен анықтау; 1.1.5.1* заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.9.2* артикуляция мүшелерін атаулары бойынша ажырату; 1.1.9.4* дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 1.1.9.5* ұзын және қысқа сөздерді ажырату; 1.1.9.7* көмекші техникаларға сүйене отырып, сөздің буын құрамын анықтау; 1.1.9.14* кері және тура буыннан тұратын сөздердің сызбасын салыстыру; 1.1.9.17* көмекші тәсілдер негізінде сөздің буын құрамын анықтау	1.2.1.2* оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу; түсініп оқу) қолдану 1.2.7.2* дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптердің көп мағыналылығын түсіну (бір әріп екі дыбысты білдіреді: қатты және жұмсақ); 1.2.7.3* оқылатын әріптердің баспа және жазбаша бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.7.5* дауысты дыбыстарды пайдаланып тура буындардағы дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын белгілеу	тақырып жасау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.6.4* жұмыс сызығы мен жетекші сызықты ажырату; 1.3.6.6* үзіліссіз байланысты қолдана отырып, үлкен (кіші) және кіші әріптер мен олардың байланыстарын үлгі бойынша жазу; 1.3.7.3* емлесі алдын-ала талдаудан кейін айтылуынан өзгеше болмайтын, бір-екі буынды сөздерді өз бетінше жазу; 1.3.7.5* сөйлемнің басында бас әріппен жаз (мұғалімнің көмегімен); 1.3.9.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою; 1.3.9.2* сөйлем шекараларын сөйлемнің аяқталу белгілері негізінде іс жүзінде ажырату; 1.3.2.1* оқиға желісінің ретін анықтау және қайта құру
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	1.1.1.5* ұсынылған сөздерден жеке сөздерді бөлу; 1.1.1.8* мұғалімнің көмегімен, сөйлемдегі сөздер арасындағы байланысты анықтау; 1.1.4.1* коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану; 1.1.5.3* берілген тақырып бойынша оқу диалогтарына қатысу; 1.1.9.6* сөйлеу дыбыстарын белгілеріне қарай сипаттау: ұяң және/ немесе қатаң арқылы	1.2.1.3* буындарды бірге оқып, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді дұрыс түсіну, 1.2.2.1* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.1* заттардың атын білдіретін сөздер кім? не? деген сұрақтарға жауап береді. Заттың іс-әрекетін білдіретін сөздер не істейді? не қылды? қайтті ? деген сұрақтарға жауап береді. Заттардың белгілерін білдіретін сөздер қандай? қай?	1.3.6.7* дұрыс байланыстарды сақтай отырып, оқылатын сөздер мен қысқа сөйлемдерді үлгі бойынша жазу; 1.3.6.8* әріптің, буынның , сөздің баспадан жазбашаға көшіріп жазу; 1.3.7.2* оқылған хаттарды, сөздерді және сөйлемдерді осы әріптермен басып шығарылған және қолмен жазылған қаріптен көшіру, олқылықтар, алмастырулар мен шатасуларға жол бермеу;

	тіректелген дауысты-дауыссыз дыбыс; 1.1.9.8* дыбыстың сөздегі орнын анықтау (басы, ортасы, соңы); 1.1.9.10* дауыссыз және дауысты, жуан және жіңішке, қатаң, ұяң және үнді дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.19* сөздегі екпіннің орнын анықтау	деген сұрақтарға жауап береді. 1.2.5.1* мұғалімнің қолдауымен тыңдалған мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.6.1* мәтіннің поэтикалық және прозалық түрлерін тану	1.3.7.6* жалқы есімдерді бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.8.3* жиі кездесетін сөздің алдында тұратын көмекші сөздерді қолдану (в, на, под, у, с, над, из, от, к); 1.2.7.4* баспа және жазбаша хаттарды жобалау және қайта құру
3-тоқсан			
Әліппе кезеңі	1.1.1.9* мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау; 1.1.2.2* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.1.3.2* оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.5.2* сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.2.6.2* сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.1.7.1* тірек сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып , тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ келіспеу; 1.1.8.1* сюжеттік сурет бойынша және / немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде 20 сөзден тұратын баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.9 дыбыстардың санын, олардың бір	1.2.1.4* минутына 15-тен 25 сөзге дейінгі слогдарды бірге оқып, 20 -30 сөзге дейін (5-6 сөйлемнен аспайтын) қарапайым мәтіндерді дұрыс түсіну; 1.2.2.2* мұғалімнің қолдауымен жай сөйлемді қолданып тыңдалған мәтіннің негізгі идеясын айту; 1.2.4.2* сөйлеу барысында есімдіктерді дұрыс қолдану; 1.2.5.2* оқылған немесе тыңдалған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.2* сипаттайтын және баяндау мәтіндерінен мұғалімнің қолдауымен кілт сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) шығарып алу; 1.2.7.6* "ь", "ъ" әріптері бар сөздердің дыбыстық және әріптік құрамы	1.3.2.2* оқытушының көмегімен суреттерді, сызбаларды, белгілерді пайдаланып тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпарат беру; 1.3.4.2* мұғалімнің көмегімен әңгіменің немесе ертегінің аяғын ойлап табу; 1.3.5.1* мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету; 1.3.7.1* оқылған әріптерді, сөздерді және осы әріптермен сөйлемдерді баспа және жазба шрифтінен бос орындарға, ауыстыруларға және шатасуға жол бермей көшіру; 1.3.7.4* алдын ала талдаудан кейін ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока дыбыстарының айтылуынан ерекшеленетін кейбір сөздерді жазу; 1.3.7.7* мұғалімнің көмегімен қарапайым сөздердегі жи-ши, ча-ща,

	буынды сөздердегі тізбегін, екі немесе үш тура буыннан тұратын сөздерді, бір дауыссыз тізбегі бар сөздерді анықтау; 1.1.9.12 ысқырық пен ызың, шұғыл дыбыстарды ажырату; 1.1.9.11* дауыссыз дыбыстардың тіркесуі бар бір, екі буынды сөздерге буындық және дыбыстық талдау жасау; 1.1.9.18* ауызша және жазбаша сөйлеудегі дауысты дыбыстар негізінде сөздің буын құрамын анықтау	арасындағы сәйкессіздікті тәжірибелік деңгейде салыстыру; 1.2.9.1* дауысты дыбыстардың буын құрайтынын білу, буын санын анықтау	чу-щу тіркестерінің емле ережесін білу және қолдану, сөз құрамындағы осы тіркестерді анықтау; 1.3.7.9* мұғалімнің көмегімен сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу; 1.3.8.4* в-на, под-над, в-из, от-к, с-на сөздің алдында келетін көсемшелерді ажырату
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.11* мазмұнға және тыныс белгілеріне сәйкес келетін кідірістерді, қарқындарды, сөйлеу ырғағын сақтау; 1.1.3.1* тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.3.3* 3-5 жай сөйлемнен тұратын ретті қалпына келтіру; 1.1.7.2* жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған және/ немесе оқылған мәтінге қатынасты білдіру; 1.1.9.20* сөздегі дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін тәжірибелік деңгейде түсіну	1.2.1.5* оқудың негізгі түрлерін қолдану (толық сөзбен оқуға ауыса отырып, мәнерлеп оқу, әдейі оқу); 1.2.3.1* мәтіннің ерекшеліктерін іс жүзінде ажырату: мағыналық тұтастық пен келісімділік ; 1.2.4.3* мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу; 1.2.5.3* сұрақтың және/ немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою; 1.2.8.1* дыбыстың таңбасы – әріпті тану, дыбыс пен әріпті бір-бірінен ажырату; 1.2.9.2* мұғалімнің көмегімен әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, поэма) салыстыру	1.3.3.1* мұғалім қолдауымен суреттер, белгілер, сызбалар, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 10-15 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.5.2* орфографиясы айтылуынан өзгеше сөздердің, сөйлемдердің/ мәтіннің жазылуын тексеру, қателерін мұғалімнің көмегімен түзету; 1.3.8.5* қарапайым сөйлемдерді сөйлеу кезінде қолдану (3-5 сөз)
4-тоқсан			
		1.2.1.6* орфоэпиялық және орфоэпиялық оқуды ажырату;	

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.10* мұғалімнің көмегімен, сөйлемдегі сөздер арасындағы байланысты анықтау; 1.1.3.4* сюжеттік серия, сурет жоспары және/ немесе мұғалімнің сұрақтары негізінде оқиғалардың дәйектілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталау; 1.1.8.2* мұғалімнің сұрақтары негізінде және / немесе сурет жоспары негізінде пәндік сурет бойынша 15 сөзге дейін сипаттайтын мәтін құрастыру; 1.1.9.12* ауызша және жазбаша сөйлеуде дауыссыз дыбыстардың сабақтастығы бар үш, төрт буынды сөздерге буындық талдау жасау; 1.1.9.21* сөздердің әртүрлі формаларында екпіннің өзгеруін байқау	1.2.3.2* мұғалімнің көмегімен тыңдалған мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.4.4* мағынасы жағынан ұқсас және қарама-қарсы зат есімдерді, етістіктерді, сын есімдерді табу; 1.2.5.4* сұрақтың және/ немесе тірек сөздердің негізінде тыңдалған мәтіннің мазмұны туралы сұрақ қою; 1.2.6.3* іс жүзінде негізгі сөздер негізінде баяндау мен сипаттау мәтінін ажырату; 1.2.7.7* дауысты дыбыстарды (и, я, е, ю, Ұ) және ь әрпін пайдаланып жазудағы дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын белгілету; 1.2.8.2* мұғалімнің қолдауымен мәтіндердің алфавиттік тәртібін (сөздіктер, анықтамалықтар, балалар энциклопедиялары) пайдалана отырып дереккөздерден ақпаратты табу	1.3.4.1* мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/ немесе мәтіндер (хабарлама, құттықтау) жазу; 1.3.7.8* мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.10* жазылуы айтылуынан айырмашылығы жоқ диктант сөздерді және осы сөздерден жай сөйлемдерді дұрыс жазу; 1.3.8.1* жазбаша сөйлеуде зат-сөздерді, белгі-сөздерді, әрекет-сөздерді ажырату; 1.3.8.2* –ы, -и, -а, -я жалғаулары бар зат есімнің атау септігінің көпше түрін жасап, жазбаша сөйлеуде ажырату

Ескерту:

1) әр тоқсандағы оқу мақсаттары сөйлеу әрекетінің әр түріне біріктіріледі;

2) "*" белгісімен көрсетілген оқу мақсаттары осы тоқсанда ішінара орындалуы кеңейтілген және/немесе күрделі сөйлеу материалы бойынша келесі тоқсанда жұмысын жалғастыруы ұсынылады.

бұйрығына
13-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
283 - қосымша

Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Оқу Бағдарламасының мақсаты – психикалық дамуы тежелген білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастырумен өзара байланыста тыңдау, айту, оқу және жазу дағдыларын меңгеру процесінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері:

1) сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін дамыту (тыңдау, айту, оқу және жазу);

2) сөйлеу, сөйлем, сөз, буын, дыбыс және әріп туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

3) фонемалық қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтауды қалыптастыру;

4) қарапайым оқу дағдылары мен бастапқы жазу дағдыларын қалыптастыру;

5) әліпбидің баспа және жазбаша әріптерін ажыратуға, каллиграфиялық жазуға және сәйкестендіруге үйрету;

6) айналаға жағымды көзқарас қалыптастыру, сөйлеу мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

7) қоршаған орта туралы түсініктерін кеңейту арқылы сөздік қорын нақтылау және арттыру.

8) "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясына негізделген төзімділік, отансүйгіштік, жалпыадамзаттық құндылықтарды дарыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) фонемалық процестерді дамыту (фонемалық қабылдау, талдау, жинақтау және фонемалық түсініктер);

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалысын дамыту, өтілетін дыбыстар және олардың тіркестерін айту дағдыларын дамыту, сөздердің буындық құрылымын меңгеру, оқылған буындар мен сөздер материалында сөйлеудің ырғақты-интонациялық ұйымдастырылуын дамыту);

3) жазбаша сөйлеудегі дисграфиялық және аграмматикалық сипаттағы ерекше қателердің пайда болуының алдын алу және/немесе түзету;

4) ұсақ моториканы дамыту;

5) оптикалық-кеңістіктік қызметтің бұзылуын жеңу;

6) сөздік қорын белсендендіру және арттыру;

7) тіл нормаларына сәйкес грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру және синтаксистік құрылымдарды құра білу;

8) білім алушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызекі сөйлеудің (ауызекі тілқатысу, сипаттау-баяндау) әр түрлі түрлерін дамыту;

9) оқу іс-әрекеті құрамдас бөліктерін мақсатты қалыптастыру: оқу мақсатын түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, ағымдағы және қорытынды өзін-өзі бақылау, өзін-өзі бағалау.

5. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалық құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып табылады: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "сыйластық", " ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "жариялық", "өмір бойы білім алу".

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі: танымдық белсенділігі мен жұмыс қабілетінің төмендігі, танымдық қызығушылықтарының әлсіздігі, қоршаған табиғи және әлеуметтік әлем туралы білім мен идеялардың шектеулілігі, көру-кеңістіктік, есту-сөйлеу ақпаратын қабылдау мен өңдеудің баяу жылдамдығы, ақыл-ой операцияларының қалыптаспауы (талдау, жинақтау, салыстыру, жалпылау, абстракциялау, саралау), сөйлеу дамуындағы артта қалу, мінез-құлықты еркін реттеудегі қиындықтар, моториканың және қозғалыс үйлесімінің жетіспеушілігі.

7. Оқу процесі арнайы педагогикалық ұстанымдары мен тәсілдеріне негізделіп, оларды жүзеге асыру психикалық дамуы тежелген оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

8. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық бағыты ұстанымы психикалық дамудың тежелу себептеріне сәйкес дененің сақталған функциялары мен жүйелерін қолдануға негізделген білім беру процесін құруды қамтиды. Оқу процесінде: төмен өнімділік пен өзін-өзін реттеудің жетілмегендігін ескере отырып, оқу материалын мөлшерлеу, көрнекі құралдарына сүйену, практикалық жаттығуларды ұйымдастырумен бірнеше рет қайталау, іс-әрекеттің жиі өзгеруі, оқытуды саралау мен даралау, ақыл-ой мен әрекеттерін кезеңімен қалыптастыру және "қадаммен", оларды ауызша, жазбаша, " іштей" сөйлеуде "операциялық" бекіту қолданылады; денсаулық сақтау технологияларын қолдану.

9. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік ұстанымы. Мұғалім оқушының дамуының жалпы заңдылықтарын, әр сынып оқушысының танымдық мүмкіндіктерін, арнайы педагогикалық көмек әдістерін біле отырып, осы үрдісті тиімді басқару үшін оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекетін ұйымдастыруы керек. Оқушыларға

оқу-танымдық қызметтің дербестігін көрсету қиын болған кезде, мұғалім оқушыға оқу міндетін орындауда сәттілік жағдайын қамтамасыз ететін оқушы қызметінің жетілмеген құрамдас бөлігінің міндеттерін алады. Мұғалімнің көмегі біртіндеп төмендеуі керек.

10. Белсенділік әдісі: сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларын қалыптастыру үшін оқушылардың белсенді танымдық іс-әрекетіне педагогикалық жағдай жасауды көздейді .

11. Коммуникативті тәсілге сәйкес оқу процесі коммуникативтік дағдыларды қалыптастыруға, жеке және топтық іс -әрекет үрдісінде өзінің және басқалардың жұмысын бағалау мен талдауға ықпал ететін тапсырмаларды қамтиды.

12. Оқудың тиімділігі мен іс -әрекетке ынтасын арттыру үшін, сондай-ақ зейін, ойлау, фонематикалық есту, танымдық қабілеттер, артикуляциялық моториканы дамыту мақсатында ақпараттық -коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) қолданылады. АКТ -ны қолдану оқу процесін жекелендіруге мүмкіндік береді; сабақтағы жұмыс мазмұнына қызығушылығын арттырады.

13. Білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін ескере отырып, оқу процесінде АКТ мөлшерлі түрде пайдаланылады.

14. Бағдарламаның пәнаралық байланыстары түзетудің құрамдас бөлігінің келесі пәндерімен орнатылады: "Айналамен таныстыру және тіл дамыту", "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" .

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

15. Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің мөлшері 0 сыныпта аптасына 6 сағатты, оқу жылында 192 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

16. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) қазақ тілінің дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тілдік бірліктер: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) қазақ тілінің кейбір грамматикалық ерекшеліктері;

4) орфографиялық және пунктуациялық өлшемдердің ең аз мөлшері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет шығармалары және халық ауыз әдебиеті.

17. Бағдарламаның мазмұны. Оқыту барысында келесі кезеңдер орын алады: әліппеге дейінгі, әліппе, әліппеден кейінгі. 0-сыныпта әліппеге дейінгі оқу кезеңі ұйымдастырылады, оған- 54 сағат, ал әліппе кезеңіне 138 сағат бөлінеді.

18. 0-сыныптың әріп кезеңінде келесі дыбыстар мен әріптер ретімен оқытылады: а, р, л, у, н, с, о, т, қ, ы, з, м, е, д, ш, ұ, б, й, к, і, ң, ғ, ж, ә, п, ү, ө, г, и.

19. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа келген оқушыларды бастапқы зерделеу (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін анықтау);

2) оқу әрекетіне қызығушылығын арттыру;

3) фонематикалық есту қабілетін дамыту;

4) сөйлеу тілінің құрылымы туралы бастапқы түсінік қалыптастыру: (сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

5) қолдың ұсақ моторикасын, көру-моторлық үйлестіруді, көру-кеңістіктік бейнелерді дамыту;

6) жазу тазалығы ережелерімен танысу;

7) сөздік қорын белсендендіру және байыту;

8) тіл нормаларына сәйкес грамматикалық түсініктер мен синтаксистік құрылымдарды құру біліктілігін қалыптастыру;

9) ойлау, есте сақтау, қиял, зейінді дамыту.

20. Әліппе кезеңі екінші тоқсанда басталып, оқу жылының соңында аяқталады. Дыбыс пен әріппен танысу сағаттарын сыныптағы оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу материалын меңгері деңгейіне қарай мұғалім өзі реттейді.

21. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту, сөйлеу дағдысын қалыптастыру;

2) қазақ әліпбиінің әріптерімен таныстыру, дыбыстарды дұрыс айтуды үйрену;

3) фонематикалық үрдістерді одан әрі дамыту (дыбыстарды қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтау);

4) жуан және жіңішке дауысты дыбыстар туралы түсінікпен таныстыру;

5) әліпби әріптерінің қызметін меңгеру;

6) тіл бірліктері туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

8) тұтас сөздерді оқуға ауыса отырып, дұрыс, буындап оқу дағдыларын қалыптастыру;

9) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

10) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

11) оқушылардың сөздік қорын байыту;

12) байланысты монолог пен диалогтық сөйлеуді қолжетімді сөйлеу деңгейінде дамыту.

22. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық түсініктерді дамыту)";

2) "Оқылым" (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымын, әліпби әріптерін зерделеу)";

3) "Жазылым" (жазу дағдыларын қалыптастыру).

23. "Тыңдалым (тыңдау) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық түсініктерді дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) тыңдалған мәтінді айту;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым -қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) бағалау пайымын білдіру;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық қалпын бағдарлау.

24. "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымы, әліпби әріптері)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздердің графикалық түрінде бағдарлау.

25. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді :

1) мәтінге жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын айту;

3) елестетудің түрлі формаларын қолдана отырып мәтін құру;

4)) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

5) каллиграфиялық және графикалық нормалардың сақталуы;

6) орфографиялық нормалардың сақталуы;

7) грамматикалық нормалардың сақталуы;

8) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

26. Оқудың негізгі мазмұны.

27. Тыңдалым мен айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту):

1) мұғалім мен оқушылардың сөйлеуін, аудио/бейне жазбаларды тыңдау, естілгеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру қабілеттерін қалыптастыру;

2) коммуникативті мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдылырын дамыту (топпен қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар), сөйлеу этикетін қолдану, лексикалық тақырыптарға негізделген сөздік қорын кеңейту;

3) вербалды емес байланыс құралдарын қолдану: (дауыс ырғағы, ым, ишарат, поза); сөйлеудің негізгі ережелерін ұстану (ырғақ, екпін, қарқын, кідіріс);

4) 2-4 сөзден тұратын сөйлемді талдау, нақты жағдайға негізделген суреттерден сөйлемдерді дербес құрастыру;

5) сөздің ойының қалыптасуы (практикалық деңгейде), сөздің сөйлем құрылымынан оқшауланuы, заттың, әрекеттің, сөздің, заттың белгілерін білдіретін сөздердің іс жүзінде ажырату;

6) қысқа және ұзын сөз туралы түсінік, сөзді практикалық түрде бөліктерге (буындарға) бөлу, көмекші әдістерді қолдана отырып буын санын анықтау;

7) дыбысты түсіну, сөйлеу мен айтылмайтын дыбыстарды ажырату, бір дыбысты және екі буынды сөздер аясында дыбыстарды тану, сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы);

8) артикуляция мүшелерімен, артикуляцияны дамытуға, сөйлеу тынысын дамытуға арналған статикалық және динамикалық жаттығулармен танысу;

9) мұғалімнің сұрақтары бойынша сюжеттік сурет, сюжеттік суреттер сериясы бойынша сөйлемдер, шағын мәтіндер құрастыру;

10) тыңдау материалының көлемі: 20 - 40 сек.

28. Тыңдау және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) әліппе кезеңі:

1) диалогтік және монологтық байланысты сөйлеуді дамыту, ынталандыру және сұраулық дауыс ырғағын ажырату, үндеу, тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен мазмұнын анықтау, тыңдалған мәтін бойынша мазмұнын айту, құрылымы бұзылған мәтінді қалпына келтіру және екі жай сөйлем арасындағы себеп салдарын анықтау;

2) жаңылпаш, тақпақ, санамақ, мақал-мәтелдерді, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

3) сурет бойынша әңгімелеу, бақылау, көргендері, сезінгені, естігендері/ оқығандары туралы, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен уайымдарына өз көзқарастарын білдіру, өздерінің көңіл күйлерін жеткізу тәсілдері;

4) сюжеттік суреттер мен суретсіз ертегілерді айту, сюжеттік сурет пен сюжеттік суреттер бойынша әңгімелер құрастыру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну,

иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары арқылы тыңдалған/оқылған мәтінді қайталау;

5) сөздің мән мағынасын түсіну, сөзді дұрыс қолдану, сөздік қорын кеңейту; сөздерді орфоэпиялық нормалар бойынша айту;

6) тыңдау материалының көлемі: 30 - 45 сек.

29. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымын, әліпбиді оқу), әліппеге дейінгі кезең.

1) сөз бен сөйлем, сөз бен сөйлем туралы бастапқы түсінік, заттың аталуы ретінде " зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату;

2) сөйлем сызбасын оқу, құру және талдау;

3) сөздің буын құрылымының графикалық сызбасын құру;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік (артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілері: дауысты дыбыстар еркін және әндетіп айтылады, жуан және жіңішке болып бөлінеді; дауыссыз дыбыстар кедергімен айтылады, қатаң, ұяң, үнді дауысты дыбыстар болып бөлінеді, дауысты және дауыссыздар дыбыстардың графикалық сызбамен белгілеу;

5) буындар мен сөздердің сызбасын құрастыру, салыстыру, екі дауысты дыбыстан тұратын буындарға дыбыстық талдау жасау (ай, я); кері буын, тікелей ашық буын, тікелей тұйық буын, екі буынды сөздер.

6) дауыссыздардың қатаң, ұяң, жіңішке болып жіктелуі.

30. "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін оқу)" әліппе кезеңі.

1) буын - сөздерді дыбыстаудың ең аз бірлігі, сөзді буынға бөлу;

2) сөздің буындық және дыбыстық талдау жасау, сөздердің графикалық сызбасын құру және салыстыру;

3) дыбыстың мағынасын анықтау қызметі, бір немесе бірнеше дыбыспен ерекшеленетін сөздердің орналасуы;

4) дыбыстың әріппен таңбалануы; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/сәйкессіздігін белгілеу; сөздердің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып айтылуы;

5) сөздің сызбалық дыбыстық үлгісінен әріптермен үлгілік сызбадағы дыбыстарды белгілеуге ауысу; сөздің дыбыстық әріптік үлгісін дауысты дыбысқа бағыттап "оқу";

6) буындарға, сөздерге дыбыстық талдау жасау;

7) дыбыс пен әріпті ажырату;

8) әр түрлі құрылымды сөздерді буынмен оқу арқылы бүтін сөзбен оқу, 2-4 сөзден тұратын сөйлемдерге көшу арқылы 3-4 сөйлемнен тұратын мәтіндерді дұрыс оқуға үйрету;

9) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдердің дауыс ырғағы: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтір кезінде дауыс кідірісін сақтау; сөйлемдерді бір-бірінен ажырататын кідірісті сақтау;

10) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктеріне қарай салыстыру, шығармада не айтылғанын, автордың негізгі ойын анықтау қабілетін дамыту;

11) сөздің мағынасын байқау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

12) өз бетінше тыңдау және оқу кезінде мәтіннің мазмұнын түсіну;

13) оқығаның мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар;

14) мәтін, суреттер, диаграммалар, пиктограммалар, белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну;

15) орфографиялық оқуды диктант жазу мен көшіру кезінде өзін-өзі бақылау құралы ретінде қолдану.

Ескерту: әліппе кезеңінің басында оқылымға берілетін мәтін көлемі 2-3 сөйлемнен және жылдың соңында 3-5 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөздер саны 2-5-тен аспауы керек.

31. Жазу (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) кескінді, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан бейнелерді тану, тақырыпты, тақырыптық суреттерді бөліктерден құрастыру, суреттерді қатарда орналастырудың заңдылықтарын табу, үлгі бойынша құрастыру;

2) денесінің бөліктерінде, өзіне қатысты кеңістікте бағдарлану, заттардың, заттың бөліктерінің, геометриялық пішіндердің кеңістіктікте 3-5 заттың орналасуын анықтай отырып, тізбекті есте сақтау;

3) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, бояу, сурет салу, мозайкадан өрнектер жасау, нүктелі кескіндерді белгілеу, көлеңке түсіру, жиек салу, баспа және жазбаша әріптердің негізгі элементтерін жазу;

4) жазуда тазалық ережелерімен танысу, жазу кезінде дұрыс отыру, қалам ұстау, жарық бағыты.

32. Жазу (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) жазуға дайындық (дұрыс отыру, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш / қалам ұстау дағдысы);

2) дәптердегі қағаз бетінде (жұмыс жолы, сызық аралық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік қиғаш сызықтар) бағдарлау қабілетін қалыптастыру;

3) баспа және жазба әріптердің (кіші және үлкен) графикалық бейнелерін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріп элементтерін жазу;

4) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу;

5) буындап жазу әрекеттерін пысықтау (дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптерді енгізу барысында), оларды алдын ала қарапайым үлгілеп, сөйлемдерді жазу;

6) айтылуы мен жазылуы сәйкес келмейтін сөз тіркестері және сөйлемдерден диктант жазу;

7) жазба және баспа түріндегі мәтіндегі сөйлемдерді көшіру;

8) тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып сөйлемдер жазу: нүкте, леп белгісі, сөйлем соңындағы сұрақ белгілері, сөйлемдегі сөздердің жеке жазылуы; сөйлемнің басындағы бас әріп;

9) сөз-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу сәтінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздер; бір затты білдіретін сөздер, көптеген объектілер, "ол", "олар " сөздеріне сәйкес келетін сөздер;

10) суреттен сөйлем құрастыру, берілген сөздерден сөйлем құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің сызбаларын құрастыру.

11) сызбаның көмегімен сөздің дыбыстық құрамын үлгілеу; сөйлемді үлгілеу.

Ескерту:

Жазбаша жұмыстың көлемі: графикалық диктант - 1-3 таңба, әріптік диктант - 2-3 әріп, буындық диктант - 2-3 буын, диктант - 3-4 сөз. Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейі мен қажеттіліктеріне қарай мұғалім белгілейді.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

33. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші сандары – бөлім мен бөлімше, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.1.2.1 кодында: "0" – сынып, "1.2" – бөлім мен бөлімше, " 1" – оқыту мақсатының реттік номері

34. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: тыңдалым мен айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеудің негізгі бірліктері туралы түсінік (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер
1.2. Тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз; 0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/ немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау

1.3. Тыңдалған материалдың мазмұнын баяндау	0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен)
1.4. Оқиғаларды болжау	0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау
1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым - қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу	0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу)
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.6.3 сөйлем соңындағы дауыс ырғағын ажырату (хабарлы, сұраулы, лепті)
1.7. Пікірін білдіру	0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады")
1.8. Берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру	0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру /мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары бойынша мұғалімнің сұрақтарының көмегімен жақсы таныс затты, жануарды сипаттау
1.9. Сөздің дыбыстық түрінде бағдарлану	0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілерін ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.5. сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты ажырату; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10 дауысты дыбыстардың көмегімен сөздегі буын құрамын анықтау
Бөлім: оқылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
	0.2.1.1 сөздің/сөйлеснің сызбасын оқу;

2.1. Оқу түрлерін қолдану	0.2.1.2 сөздің/сөйлемнің сызбасын құру; 0.2.1.3 дыбыстарды атағанда сәйкес әріптердің баспа түрін көрсету; 0.2.1.4 заттың аталуын сөздің сызбасына сәйкестендіру; 0.2.1.5 кеспе әріптерден сөздер құрастыру және оқу; 0.2.1.6 екі-үш әріптен құралған буындар мен сөздерді оқу
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.2.1 мәтінді сөйлемдер тобынан ажырату; 0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.2.3 мұғалімнің сұрақтары/тірек сөз тіркестерін қолдана отырып, мәтіндегі негізгі ойды анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	0.2.4.1 сөздің лексикалық маңызын және мағынасын түсіну; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.5 мағынасы бойынша жақын/қарама -қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен); 0.2.4.6 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен)
2.5. Сұрақтар мен жауаптарды пайымдау	0.2.5.1 мәтінге/иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Мәтіннің түрлері мен жанрларын анықтау	0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау
2.7. Сөздердің графикалық түрінде бағытталуы	0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажырату, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін тану, оны дыбыспен сәйкестендіру
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Мәтінге жоспар құру	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/ мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құру; 0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын қою
3.2. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен)

3.3. Ұсынудың әр түрлі әдістерін қолдана отырып мәтін құру	0.3.3.1 суретті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау.
3.4. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету.
3.5. Каллиграфиялық және графикалық нормалардың сақталуы	0.3.5.1 заттың бейнесін кескіндеу және жеке бөлшектерден тұтас бейнені қалпына келтіру; 0.3.5.2 үлгі, трафарет бойынша сызу; 0.3.5.3 суретті тізбек, нүкте бойынша сызу; 0.3.5.4 суреттің ішкі жиегін бояу, көлеңкелеу; 0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды, ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік, көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.7 түзу таяқшаны көлбеу сызықтармен қосып салу (жазу); 0.3.5.8 жоғары және төменгі жағы дөңгеленген түзу таяқшаны салу (жазу); 0.3.5.9 сопақша және жартылай сопақша салу (жазу) ; 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу (жазу); 0.3.5.11 әріп элементтерінен жиектер жасау; 0.3.5.12 өтілген әріптердің баспа әріп элементтерін жазу; 0.3.5.13 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.14 өтілген әріптер мен олардың қосылуын тазалық талаптарына сәйкес жазу
3.6. Орфографиялық нормаларды сақтау	0.3.6.1 дыбыстар мен әріптерді ажырату және оларды жазу; 0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу; 0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.4. а-ә; ү-ұ; к-қ; г-ғ; н-ң; ы-і; о-ө айтылуы мен жазылуын ажырату; 0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу.
3.7. Грамматикалық нормалардың сақталуы	0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату .
3.8. Тыныс белгілері нормаларының сақталуы	0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

35. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 0 -сыныбына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

36. Сағат сандарын бөлімдер мен тақырыптар бойынша бөлу мұғалімнің өз еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру үшін ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым (тыңдау) және айту	Оқылым	Жазылым
Әліппегедейінгі кезең	0.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру/мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілері ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру	0.2.2.1 мәтінді сөйлемдер тобынан ажырату; 0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау;	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/ мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құру; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 0.3.3.1 суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау; 0.3.5.1 заттың бейнесін кескіндеу және жеке бөлшектерден тұтас бейнені қалпына келтіру; 0.3.5.2 үлгі, трафарет бойынша сызу; 0.3.5.3 суретті тізбек, нүкте бойынша сызу; 0.3.5.4 суреттің ішкі жиегін бояу, көлеңкелеу; 0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды, ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік,көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу)
2-тоқсан			
	0.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау;		

Әліппе кезеңі	0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атау; 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен) 0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырыбы (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында(өтініш, рұқсат сұрау)сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.7.1тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру(" маған ұнады,ұнамады"); 0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру/мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілерін ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.5. сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты ажырату; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы);	0.2.1.1 дыбысты анықтаған кезде сәйкес әріпті көрсету; 0.2.1.2 сөздің сызбасын заттың аталуымен сәйкестендіру; 0.2.2.1 мәтінді сөйлемдер тобынан ажырату; 0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық маңызын және мағынасын түсіну; 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажырату, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін тану, оны сәйкестендіру;	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құру; 0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 0.3.3.1 суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау; 0.3.5.4 суреттің ішкі жиегін бояу, көлеңкелеу; 0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды,ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік, көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.7 түзу таяқшаны көлбеу сызықтармен қосып салу(жазу); 0.3.5.8жоғары және төменгі жағы дөңгеленген түзу таяқшаны салу (жазу); 0.3.5.9 сопақша және жартылай сопақша салу (жазу); 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу

	0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10. сөздерді буынға бөлу		
3-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды , табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атау; 0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (	0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық мағызын және мағынасын түсіну; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату;	0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінін тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу (жазу); 0.3.5.11 әріп элементтерінен жиектер жасау; 0.3.5.12 өтілген әріптердің баспа әріп элементтерін жазу; 0.3.5.13 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.14 өтілген әріптер мен олардың қосылуын тазалық талаптарына сәйкес жазу; 0.3.6.1 дыбыстар мен әріптерді ажырату және оларды жазу;

	ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары бойынша мұғалімнің сұрақтарының көмегімен жақсы таныс затты, жануарды сипаттау; 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.5 сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты белгілеу; 0.1.9.6 сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10 сөздерді буынға бөлу.	0.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажырату, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін тану, оны дыбыспен сәйкестендіру	0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу; 0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.4 а-ә; ү-ұ; к-қ; г-ғ; н-ң; ы-і; о-ө айтылуы мен жазылуын ажырату; 0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу. 0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимыдын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату (бір, бірнешеу, көп) 0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен;)
4-тоқсан			
	0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз;	0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы	

Әліппе кезеңі	0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен) 0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу) 0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.7.1 тыңдаған/ оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ ұнамады"); 0.1.9.5 сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты белгілеу;	мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.5 мағынасы бойынша жақын/ қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен); 0.2.4.6 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен). 0.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып,	0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен/ мұғалімнің көмегімен); 0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу (жазу); 0.3.5.11 әріп элементтерінен жиектер жасау; 0.3.5.12 өтілген әріптердің баспа әріп элементтерін жазу; 0.3.5.13 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.14 өтілген әріптер мен олардың қосылуын тазалық талаптарына сәйкес жазу; 0.3.6.1 дыбыстар мен әріптерді ажырату және оларды жазу; 0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу; 0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.4. а-ә; ү-ұ; к-қ; г-ғ; н-ң; ы-і; о-ө айтылуы мен жазылуын ажырату; 0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу; 0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату (бір, бірнешеу, көп;); 0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс

	0.1.9.6 сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10 сөздерді буынға бөлу	оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін танып, оны дыбыспен сәйкестендіру	қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

бұйрығына
14-қосымша

Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - психикалық дамуы тежелген білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастырумен өзара байланыста тыңдау, айту, оқу және жазу дағдыларын меңгеру процесінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін дамыту (тыңдау, айту, оқу және жазу);

2) фонематикалық қабылдауды дамыту, талдау және жинақтау;

3) сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді оқу дағдыларын қалыптастыру; оқығанын түсінуге мүмкіндік беретін қарқынды және мәнерлі оқу;

4) сөздік қорын байыту;

5) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілетін дамыту;

7) сөйлеу мәдениеті мен қарым -қатынас мәдениетін дамыту;

8) қоршаған әлемді дамыту арқылы сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетіне достық қатынас қалыптастыру;

9) қарым-қатынас біліктілігі мен дағдыларын дамыту: әңгімелесушіні тыңдау мен есті білу қабілеті, диалог жүргізуге дайындық;

10) "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясына негізделген отансүйгіштік жалпыадамзаттық құндылықтарды дарыту.

4. Бағдарламаның түзету -дамыту міндеттері:

1) фонематикалық процестерді дамыту (фонематикалық қабылдау, талдау, синтез және фонематикалық көріністер);

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (бет бұлшықеттерінің артикуляциялық моторикасын және қозғалғыштығын дамыту, оқылатын дыбыстар мен олардың сәйкестігін айту дағдыларын дамыту, сөздердің буындық құрылымын пысықтау, оқылған буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғақты және дауыс екпінін дамыту);

3) ұсақ моториканы дамыту;

4) жазбаша сөйлеуде дисграфиялық және аграмматикалық сипаттағы нақты қателердің пайда болуына және/немесе түзетілуіне жол бермеу;

5) көру-кеңістіктік белсенділіктің бұзылуын еңсеру;

6) сөздік қорды байыту және белсендіру;

7) ауызша сөйлеу түрлерін (ауызекі-диалогтік, сипаттау-баяндау) дамыту;

8) оқу қызметінің құрамдас бөліктерін мақсатты түрде қалыптастыру: білім беру мақсатын түсіну және қабылдау, әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, ағымдық және қорытынды өзін-өзі бақылау, өзін-өзі бағалауды жүзеге асыру.

5. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалық құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып табылады: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "сыйластық", " ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "жариялық", "өмір бойы білім алу".

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі: танымдық белсенділігі мен еңбекке қабілетінің төмендігі, танымдық қызығушылықтың әлсіздігі, қоршаған табиғат және әлеумет туралы білім мен түсініктің шектеулігі, көру-кеңістіктік, есту-сөйлеу арқылы қабылдайтын ақпаратты қабылдау мен өңдеу жылдамдығының баяулығы, ойлау операцияларының қалыптаспауы (талдау, жинақтау, салыстыру, жалпылау, дерексіздендіру, бөлшектеу), сөйлеу тілінің қалыс қалуы, мінез-құлықты реттеудегі қиындықтар, қимыл-қозғалыстарды үйлестірудің жетіспеушілігі.

7. Оқыту процесі арнайы педагогиканың ұстанымдары мен тәсілдеріне негізделіп, оны жүзеге асыру психикалық дамуы тежелген оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

8. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық бағдарлану қағидасы психикалық дамудың тежелу себептеріне сәйкес ағзаның сақталған функциялары мен жүйелерін қолдануға негізделген оқу процесін құруды көздейді. Оқу процесінде мыналар қолданылады: өзін-өзі реттеудің төмен тиімділігі мен жетілмегендігін ескере отырып, көрнекі құралдарға сүйену оқу материалының дозасы, практикалық жаттығуларды ұйымдастырумен қатар бірнеше рет қайталануы, іс-әрекеттің жиі өзгеруі, оқудың сарапануы мен дараланууы, ойлау әрекеттерін кезеңімен қалыптастыру және оларды бірте бірте ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде бекіту; денсаулық сақтау технологияларын қолдану.

9. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік қағидасы. Мұғалім оқушының жалпы даму заңдылықтарын, сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін, арнайы педагогикалық көмек әдістерін біле отырып, мектеп оқушыларының оқу-танымдық қызметін осы үрдісті тиімді басқаратындай етіп ұйымдастыруы керек. Оқушыларға оқу-танымдық іс-әрекеттің дербестігін көрсету қиын болған кезде, мұғалім оқушыға оқу міндетін орындауда сәттілік жағдайын қамтамасыз ететін оқушы қызметінің жетілмеген компонентінің функцияларын алады. Мұғалімнің көмегі біртіндеп төмендеуі керек.

10. Белсенділік әдісі оқушылардың белсенді танымдық іс -әрекетіне, сөйлеу, тыңдау , оқу, жазу біліктілігі пен дағдыларын қалыптастыруға педагогикалық жағдай жасауды көздейді.

11. Коммуникативті тәсілге сәйкес оқу процесіне қарым-қатынас дағдыларды қалыптастыруға, өздерінің және өзгелердің шығармашылық жұмысын жеке және топтық іс-әрекет үрдісінде бағалау мен талдауға ықпал ететін тапсырмалар кіреді.

12. Оқыту мен іс-әрекеті мотивациясының тиімділігін арттыру үшін оқушылардың зейінін, ойлауын, фонематикалық естуін, танымдық қабілеттерін, артикуляциялық моторикасын дамыту мақсатында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) қолданылады. АКТ -ны қолдану оқу процесін дараландыруға мүмкіндік береді; сабақтағы жұмыстың мазмұнына қызығушылығын арттыру.

13. Білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін ескере отырып, оқу процесінде АКТ мөлшерлі түрде пайдаланылады.

14. Бағдарламаның пәнаралық байланыстары түзету компонентінің келесі пәндерімен орнатылады: "Айналамен таныстыру және тіл дамыту", "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету".

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

15. Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі: 1 сынып - аптасына 6 сағатты, оқу жылында 198 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

16. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) қазақ тілінің дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тілдік бірліктер: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) қазақ тілінің кейбір грамматикалық ерекшеліктері;

4) емле мен пунктуация нормаларының аз мөлшері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет шығармалары және халық ауыз әдебиеті.

17. Бағдарламаның мазмұны. Оқу үдерісі үш кезеңге бөлінеді: әліппеге дейінгі кезең (қайталау) - 25 сағат, әліппе кезеңі - 100 сағат, әліппеден кейінгі кезең – 73 сағат.

18. Әліппе кезеңінде оқылған дыбыстар мен әріптер қайталанады: а, р, л, у, н, с, о, т, р, қ, ы, з, м, е, д, ш, ұ, б, й, к, і, ң, ғ, ж, ә, п, ү, ө, г, и және келесі дыбыстар мен әріптер мынадай реттілікпен оқытылады: я, ю, х, h, щ, в, э, Ұ, ц, ф, ь, ъ.

19. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқушылардың мүмкіндіктерін зерделеу (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін, 0 сыныпта қалыптасқан білім мен дағдылардың жағдайын анықтау);

2) оқу қызметінің компоненттерін қалыптастыру;

3) фонематикалық көріністерді жетілдіру, талдау, синтез;

4) сөйлеу туралы алғашқы ойларды қалыптастыру (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) ;

5) сөйлеу құрылымы туралы түсініктерді қалыптастыру (сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

6) заттың алғашқы негізгі құрылымымен таныстыру: заттың атын, қимылын, сынын білдіретін сөздер;

7) сөйлеу дыбыстары туралы ойды бекіту: жуан және жіңішке дауысты және қатаң, ұяң,үнді дауыссыздар;

8) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, жазу тазалық ережелерімен танысу;

9) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

20. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту, сөйлеу дағдысын қалыптастыру;

2) дыбыстарды дұрыс айту, қазақ әліпбиінің әріптерімен танысу және қайталау;

3) фонематикалық үрдістерді одан әрі дамыту (дыбыстарды қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтау;

4) дауысты дыбыстар туралы ұғыммен танысу;

5) әліпби әріптерінің қызметін, бас және кіші әріп, баспа және бас әріп арасындағы айырмашылықты меңгеру;

6) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

7) толық сөзбен оқуға көшу арқылы дұрыс, тұтас буынды оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

9) оқушылардың ауызша және жазбаша сөйлеу тілдерін дамыту;

10) оқушылардың сөздік қорын байыту;

11) қолжетімді сөйлеу деңгейінде келісілген монолог пен диалогтық сөйлеуді дамыту.

12) оқушының мүмкіндігіне, оқу материалын меңгеру деңгейіне қарай өтілген әріптер мен дыбыстарды қайталауға және жаңа өтілетін әріптер мен дыбыстарға берілетін сағат санын мұғалім өзі реттейді.

21. Әліппеден кейінгі кезең үшінші тоқсаннан басталып,оқу жылының соңында аяқталады.

22. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) толық сөзбен оқуға көшу, "іштей" оқу қабілетін қалыптастыру;

2) мәтінмен жұмыс істеу дағдысын қалыптастыру:

3) байланыстыра сөйлеуді дамыту (қайталау,әңгімелеу, "ауызша сурет салу", жеке әсерлер, суреттер бойынша әңгімелер құрастыру;

4) каллиграфия мен графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

5) ауыз әдебиеті мен көркем шығармалар арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауды тәрбиелеу;

6) тыңдау (тыңдалым), сөйлеу арқылы сөйлеу өнеріне баулу.

23. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдау (тыңдалым) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық естуін дамыту)";

2) "Оқу (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу)";

3) "Жазу (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

24. "Тыңдау (тыңдалым) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық естуін дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым -қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) құндылық туралы шешім қабылдау;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық түрінде бағдарлануы.

25. "Оқу (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздің графикалық сызба түрінде бағдарлануы.

26. "Жазу (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) мәтіндік жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын ұсыну;

3) әр түрлі әдістерді қолдана отырып, мәтін құру;

4) әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) каллиграфиялық және графикалық стандарттардың сақталуы;

7) орфографиялық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормалардың сақталуы;

9) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

27. Білім берудің негізгі мазмұны.

28. Тыңдау және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық естуді дамыту):

1) мұғалім мен білім алушыны тыңдай білуді қалыптастыру;

2) мұғалім мен оқушылардың сөйлеуін, аудио/бейне жазбаларды тыңдау, естілгеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру қабілеттерін қалыптастыру;

3) коммуникативті мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топпен қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар);

4) вербалды емес байланыс құралдарын қолдану (дауыс ырғағы, ым-ишара,); сөйлеудің негізгі ережелерін ұстану (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс);

5) артикуляциялық аппаратты жаңылтпаш, өлең,санамақ,мақал-мәтел, жұмбақтарды жаттау арқылы дамыту;

6) сөйлеу этикетін білдіретін сөздерді қолдану, лексикалық тақырыптарға негізделген сөздік қорын кеңейту;

7) оқушыларды қызықтыратын берілген тақырыптар бойынша монологиялық және диалогтік формада мәлімдеме құрастыру, сурет бойынша әңгіме, бақылау, көргендері, көргендері мен естігендері / оқығандары туралы дағдыларды қалыптастыру;

8) басқа адамдардың іс-әрекеттері мен тәжірибелеріне көзқарастың ауысуы, өздерінің эмоционалды күйлерін беру тәсілдері;

9) сюжетті суретке қарап және суретсіз ертегі айту, сюжеттік сурет пен сюжетті суреттер сериясы бойынша әңгімелер құрастыру,

10) сөздің мағынасын түсіну, сөзді мақсатына сай қолдану, орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздерді айту;

11) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтінді (иллюстрацияларға, анықтамалық сөздерге, жоспарға сәйкес), мәтіндік картаға сүйене отырып және оған сүйенбей қайталау;

12) шағын мәтін,сөйлем құрастыру;

13) тыңдау материалының көлемі: 30 сек. - 1 мин.

29. Оқу (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерттеу):

1) фонетика мен графика;

2) дыбыс - тілдің аз өлшем бірлігі, сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

3) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілер: дауысты дыбыстар еркін айтылады, кедергісі бар дауыссыздар, дауысты дыбыстар дауыстардан тұрады, дауыссыздар - дауыс пен шудан (дауысты), тек шу (саңырау), дауыссыздар дербес буынды тек дауысты дыбыспен бірге құрайды;

4) дауыссыз дыбыстардың қатаң,ұяң,үнді болып жіктелуі;

5) дауысты және дауыссыз дыбыстардың әлсіз және күшті позициялары;

6) дыбыстың мағыналық рөлі, бір немесе бірнеше дыбыспен айырмашылыға бар сөздерді қатар қою;

7) сөздің дыбыстық бірлігі және оның лексикалық мағынасын түсіну;

8) дыбысты әріппен белгілеу; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/ сәйкессіздігін белгілеу; сөздердің орфоэпиялық нормаларын сақтап айту;

9) буын - сөздің дыбысталатын ең аз бөлігі, сөздерді буынға бөлу;

10) сөздің графикалық дыбыстық моделінен әріптердің модельдік сызбадағы дыбыстарды белгілеуге көшу; дауысты дыбысқа бағытталған сөздің дыбыстық әріптік үлгісін "оқу";

11) дыбыстық талдау жүргізу;

12) дыбыс пен әріпті ажырату (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

13) орыс графикасының позициялық принципін меңгеру, дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін (я, ю, е, Ұ, и) және ь белгісі арқылы жазу, [й’] дыбысын я, ю, е, Ұ әріптерімен белгілеу;

14) я, ю, е, Ұ әріптерінің қосалқы рөлі;

15) әріптердің белгілі тізбегі ретінде әліпбимен танысу;

16) әр түрлі құрылымды сөздерді толық сөзбен, 2-6 сөзден тұратын сөйлемге ауысумен және 4-8 сөйлемнен тұратын мәтінді дұрыс оқуды үйрету, мұғалімнің сұрағы арқылы мәтіннен шағын үзінділерді таңдап оқуға үйрету.

Ескерту: Көркем шығарманың көлемі 0,25-тен 1 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса) . Ғылыми-танымдық мәтіннің көлемі 0,1-0,3 беттен аспауы керек;

17) сөйлеу кезінде дауыс ырғағының ұйымдасуын бақылау (сөйлем соңындағы дауыс ырғағы, хабарлы, сұраулы, лепті);

18) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерде дауыс ырғағын сақтау: нүкте, сұрақ және леп белгісі, үтірдегі үзілістерді, бір сөйлемді екінші сөйлемнен ажырататын үзілістерді сақтау;

19) сөздің мағынасын байқау (мағынасы жақын және қарама–қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

20) өз бетінше оқу кезінде мәтіннің мазмұнын түсіну, баяндау сипатындағы өзгерген хабарлау мәтінін оқу, басы немесе соңы берілген бойынша мәтін құрастыру; оқығанының мазмұнына қатысты сұрақтарға жауаптар;

21) әр түрлі жанрлардың ерекшеліктерін бөліп көрсету, шығарманың тақырыбын, негізгі ойын анықтау;

22) мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдерге бөліп оқу, оқылғанның мазмұнына қатынасын ойын білдіру (ұнайды / ұнамайды, себебі ...);

23) оқу міндеттерін орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу (мұғалімнің басшылығымен);

24) мәтін, суреттер, диаграммалар, пиктограммалар, белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну;

25) дауысты және дауыссыз дыбыстарды айту дағдыларын пысықтау, тұтас сөздермен және мағыналы бірліктермен оқу кезінде сөздерді айту (орфоэпиялық оқу);

26) диктант және көшіріп жазу кезінде орфографиялық оқу емлесін сақтау;

27) оқу жылдамдығы минутына 20-30 сөзді құрайды (жұрнақтар, жалғаулар, бөлшектер, шылау сөздер ретінде есептеледі).

30. Жазу (жазу дағдыларын дамыту):

1) баспа және жазба әріптердің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріп элементтерін жазу;

2) каллиграфиялық жазу дағдысын қалыптастыру: кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу;

3) буындап жазу әрекетін пысықтау, қарапайым сөйлемдерді алдын ала үлгілеу арқылы жазу;

4) жазылуы мен айтылуында айырмашылығы жоқ сөздерді, сөз тіркестерін және сөйлемдерді жазу;

5) сөйлемдерді, жазылған және баспа мәтіннен мәтінді көшіру;

6) тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып сөйлемдер жазу: нүкте, сөйлем соңындағы леп белгісі, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

7) сөйлемнің басындағы бас әріп;

8) айтылуымен бірегей анықталмаған сөздің әріптік жазылуындағы орын ретінде орфографияның жалпыланған түсінігін қалыптастыру;

9) дыбыстарды әріптермен белгілеуге қатысы жоқ орфограммалар: жалқы есімдердегі және сөйлемнің басындағы бас әріптер, сөздер арасындағы қашықтық, буынға бөлу арқылы сөздерді жаңа жолға көшіру, сөйлем соңындағы тыныс белгілері;

10) а-ә; ү-ұ; к-қ; г-ғ; н-ң; ы-і; о-ө айтылуы мен жазылуын ажырату;

11) сөз және сөйлемнің мағынасын ажырату;

12) сөз-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу сәтінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздер; бір затты білдіретін сөздер, көптеген объектілер, "ол", "олар " сөздеріне сәйкес келетін сөздер;

13) сурет бойынша сөйлем құрастыру, берілген сөздерден сөйлем құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құрастыру ;

14) жазбаша жұмыстың көлемі: сөздік диктант - 3-5 сөз, диктант - 5-10 сөз, оқыту мәтінінің көлемі - 10-20 сөз, мәтінді көшіру - 10-15 сөзден аспайды, шығармашылық мәтіннің көлемі - 2-3 сөйлем (мұғалімнің көмегімен).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтаумен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімше, төртінші сан - оқыту мақсатының нөмірленуі. 1.1.2.1 "1" кодында - сынып, "1.2". - бөлім мен бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік нөмірі.

32. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: тыңдалым және айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеудің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен реттілігін есту арқылы анықтау; 1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 1.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрастыру; 1.1.1.4 сөздерді олардың лексикалық мағынасына сәйкес жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру
	1.1.2.1 мәтінде кім/не туралы екенін айту;

1.2. Тыңдалған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойын анықтау	1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою
1.3. Тыңдалған материалды қайталау	1.1.3.1 шағын мәтінді баяндау (өз бетінше, мұғалімнің сұрақтары бойынша, суретті жоспар бойынша); 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау
1.4. Оқиғаларды болжау	1.1.4.1 тақырып (аталуы)/немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау
1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым -қатынас жағдайында сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу, алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін)
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	1.1.6.1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) өтініш пен рұқсат сұрауда қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті)
1.7. Бағалау пайымының айтылуы	1.1.7.1 тыңдалған/оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ ұнамады"); 1.1.7.2 тыңдаған/ оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту
1.8. Берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру	1.1.8.1 сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып әңгіме құру /мұғалімнің сұрақтары бойынша /тірек сөз тіркестері, сөйлемдер; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер арқылы әңгіме құрастыру
1.9. Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 буыннан дыбысты ажырату; 1.1.9.2 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы; бірінші, екінші ...); 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, ұяң, үнді;

	1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау
Бөлім: оқылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойын анықтау	1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау
2.4. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен)
2.5. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	1.2.5.1 мәтінге/иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрын анықтау	1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау
2.7. Әр түрлі көздерден қажетті ақпаратты алу	1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру
	1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 дыбыстық талдауды орындау; 1.2.9.3 дауысты дыбыстарға дыбыстық талдау жасау (әртүрлі жағдайда); 1.2.9.4 ь белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау;

2.9. Сөздердің графикалық түрінде бағдарлау	1.2.9.5 ъ белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың сөздегі қызметін анықтау; 1.2.9.9 ъ және ь белгілерінің сөздегі қызметін ажырату
Бөлім: жазылым	
Бөілмше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Мәтін жоспарын құру	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою
3.2. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	1.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өз бетінше/мұғалімнің көмегімен)
3.3. Әр түрлі формаларды қолдана отырып мәтін құру	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу
3.5. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету
3.6. Каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау	1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5. каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу
3.7. Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.7.1 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу; 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.4 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен);

	1.3.7.5 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.7.6 ъ (айыру белгісі) бар сөздерді жазу
3.8. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау; 1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту
3.9. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

33. Осы оқу бағдарламасы "Әліппе, Ана тілі" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары бойынша бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбы үшін қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

34. Сағат сандарын бөлімдер мен тақырыптар бойынша бөлу мұғалімнің өз еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі)" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру үшін ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 1-сынып:

1-кесте

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым (тыңдау) және айту	Оқылым	Жазылым
	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні	1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен);

Әліппеге дейінгі кезең Әліппе кезеңі	қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 1.1.7.1 тыңдалған/ оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады"); 0.1.8.1сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру /мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 1.1.9.1 буыннан дыбысты ажырату; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілері ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау	туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/ немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/ оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 дыбыстық талдауды орындау	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру; 1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)
2-тоқсан			
	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен реттілігін есту арқылы анықтау; 1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 1.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрастыру; 1.1.1.4 сөздерді олардың лексикалық мағынасына сәйкес жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды		

Әліппе кезеңі	, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 1.1.2.1 мәтінде кім/не туралы екенін айту; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.3.1 шағын мәтінді баяндау (өз бетінше, мұғалімнің сұрақтары бойынша, суретті жоспар бойынша) 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау 1.1.6.1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) өтініш пен рұқсат сұрауда қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.1 тыңдалған/ оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады"); 1.1.8.1 сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып әңгіме құру / мұғалімнің сұрақтары бойынша/тірек сөз тіркестері, сөйлемдер; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау;	1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме , өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 дыбыстық талдауды орындау; 1.2.9.3 дауысты дыбыстарға дыбыстық талдау жасау (әртүрлі жағдайда); 1.2.9.4 ь белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау;	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру; 1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу

	1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау	1.2.9.5 ъ белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау	
3-тоқсан			
	1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою; 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау: 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу,	1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен);	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және

Әліппеден кейінгі кезең	алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін); 1 . 1 . 6 . 1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) өтініш пен рұқсат сұрауда қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау ; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.2 тыңдаған/ оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер арқылы әңгіме құрастыру ; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау	1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/ оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме , өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың	мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5. каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу; 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.4 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.5 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу ; 1.3.7.6 ъ (айыру белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау; 1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

		сөздегі қызметін анықтау ; 1.2.9.9 ь және ъ белгілерінің қызметін ажырату	
4-тоқсан			
Әліппеден кейінгі	1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою; 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау; 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу, алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін); 1 . 1 . 6 . 1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) өтініш пен рұқсат сұрауда қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана	1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/ оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру;	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5. каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу;

кезең	отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.2 тыңдаған/оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер арқылы әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау	1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме , өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың сөздегі қызметін анықтау; 1.2.9.9 ъ және ь белгілерінің сөздегі қызметін ажырату	1.3.7.1 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу; 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.4 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.5 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.7.6 ъ (айыру белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау; 1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

бұйрығына
15-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
284 - қосымша

Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – психикалық дамуы тежелген білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастырумен өзара байланыста тыңдау, айту, оқу және жазу дағдыларын игеру үрдісінде функционалдық сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері:

1) сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін дамыту (тыңдау, айту, оқу және жазу);

2) сөйлеу, сөйлем, сөз, буын, екпін, дыбыс және әріп туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

3) фонемалық қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтауды қалыптастыру;

4) қарапайым оқу дағдылары мен бастапқы жазу дағдыларын қалыптастыру;

5) әліпбидің баспа және жазбаша әріптерін ажыратуға, каллиграфиялық жазуға және сәйкестендіруге үйрету;

6) айналаға жағымды көзқарас қалыптастыру, сөйлеу мен қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

7) қоршаған ортаны түсіну арқылы сөздік қорын нақтылау және арттыру.

8) "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясына негізделген төзімділік, отансүйгіштік, жалпыадамзаттық құндылықтарды дарыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамытушылық міндеттері:

1) фонемалық үрдістерді дамыту (фонемалық қабылдау, талдау, жинақтау және фонемалық түсініктер);

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (артикуляциялық моториканы және бет бұлшықеттерінің қозғалысын дамыту, өтілетін дыбыстар және олардың тіркестерін айту дағдыларын дамыту, сөздердің буындық құрылымын меңгеру, оқылған буындар мен сөздер материалында сөйлеудің ырғақты-интонациялық ұйымдастырылуын дамыту);

3) жазбаша сөйлеудегі дисграфиялық және аграмматикалық сипаттағы ерекше қателердің пайда болуының алдын алу және/немесе түзету;

4) ұсақ моториканы дамыту;

5) оптикалық-кеңістіктік қызметтің бұзылуын еңсеру;

6) сөздік қорын белсендендіру және арттыру;

7) тіл нормаларына сәйкес грамматикалық ұғымдарды қалыптастыру және синтаксистік құрылымдарды құра білу;

8) білім алушылардың сөйлеу ерекшеліктерін ескере отырып, ауызекі сөйлеудің (ауызекі тілқатысу, сипаттау-баяндау) әр түрлі түрлерін дамыту;

9) оқу іс-әрекеті құрамдас бөліктерін мақсатты қалыптастыру: оқу мақсатын түсіну және қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, ағымдағы және қорытынды өзін-өзі бақылау, өзін-өзі бағалау

5. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалы құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып табылады: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", " ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу".

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі: танымдық белсенділігі мен жұмыс қабілетінің төмендігі, танымдық қызығушылықтарының әлсіздігі, қоршаған табиғи және әлеуметтік әлем туралы білім мен идеялардың шектеулілігі, көру-кеңістіктік, есту-сөйлеу ақпаратын қабылдау мен өңдеудің баяу жылдамдығы, ақыл-ой операцияларының қалыптаспауы (талдау, жинақтау, салыстыру, жалпылау, абстракциялау, саралау), сөйлеу дамуындағы артта қалу, мінез-құлықты еркін реттеудегі қиындықтар, моториканың және қозғалыс үйлесімінің жетіспеушілігі.

7. Оқу процесін арнайы педагогикалық ұстанымдары мен тәсілдеріне негізделіп, оларды жүзеге асыру психикалық дамуы тежелген оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

8. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық қағидасы психикалық дамудың тежелу себептеріне сәйкес дененің сақталған функциялары мен жүйелерін қолдануға негізделген білім беру процесін құруды көздейді. Оқу процесінде: төмен өнімділік пен өзін-өзін реттеудің жетілмегендігін ескере отырып, оқу материалын мөлшерлеу, көрнекі құралдарына сүйену, практикалық жаттығуларды ұйымдастырумен бірнеше рет қайталау, іс-әрекеттің жиі өзгеруі, оқытуды саралау мен даралау, ақыл-ой мен әрекеттерін кезеңімен қалыптастыру және "қадаммен", оларды ауызша, жазбаша, " іштей" сөйлеуде "операциялық" бекіту қолданылады; денсаулық сақтау технологияларын қолдану.

9. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік қағидасы. Мұғалім оқушының дамуының жалпы заңдылықтарын, әр сынып оқушысының танымдық мүмкіндіктерін, арнайы педагогикалық көмек әдістерін біле отырып, осы үрдісті тиімді басқару үшін оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекетін ұйымдастыруы керек. Оқушыларға оқу-танымдық қызметтің дербестігін көрсету қиын болған кезде, мұғалім оқушыға оқу міндетін орындауда сәттілік жағдайын қамтамасыз ететін оқушы қызметінің жетілмеген құрамдас бөлігінің міндеттерін алады. Мұғалімнің көмегі біртіндеп төмендеуі керек.

10. Белсенділік әдісі: сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу дағдыларын қалыптастыру үшін оқушылардың белсенді танымдық іс-әрекетіне педагогикалық жағдай жасауды көздейді
.

11. Коммуникативті тәсілге сәйкес оқу процесі коммуникативтік дағдыларды қалыптастыруға, жеке және топтық іс -әрекет үрдісінде өзінің және басқалардың жұмысын бағалау мен талдауға ықпал ететін тапсырмаларды қамтиды.

12. Оқудың тиімділігі мен іс -әрекетке ынтасын арттыру үшін, сондай-ақ зейін, ойлау, фонематикалық есту, танымдық қабілеттер, артикуляциялық моториканы дамыту мақсатында ақпараттық -коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) қолданылады. АКТ -ны қолдану оқу үрдісін жекелендіруге мүмкіндік береді; сабақтағы жұмыс мазмұнына қызығушылығын арттырады.

13. Білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін ескере отырып, оқу үрдісінде АКТ мөлшерлі түрде пайдаланылады.

14. Бағдарламаның пәнаралық байланыстары түзетудің құрамдас бөлігінің келесі пәндерімен орнатылады: "Айналамен таныстыру және тіл дамыту", "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету".

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

15. Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің мөлшері 0 сыныпта аптасына - 6 сағатты, оқу жылында 192 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

16. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тілдік бірліктер: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық ерекшеліктері;

4) орфографиялық және пунктуациялық өлшемдердің ең аз мөлшері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет шығармалары және халық ауыз әдебиеті.

17. Бағдарламаның мазмұны. Оқыту барысында келесі кезеңдер орын алады: әліппеге дейінгі, әліппе, әліппеден кейінгі. 0 сыныпта әліппеге дейінгі оқу кезеңі ұйымдастырылады, оған -54 сағат, ал әліппе кезеңіне 138 сағат бөлінеді.

18. 0- сыныптың әріп кезеңінде келесі дыбыстар мен әріптер ретімен оқытылады: а, у, о, м, с, х, р,ш, ы, л,н,к, т, и, п, з, й, г, в, д, б, ж.

19. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) мектепке дейінгі сыныпқа келген оқушыларды бастапқы зерделеу (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін анықтау);

2) оқу әрекетіне қызығушылығын арттыру;

3) фонематикалық есту қабілетін дамыту;

4) сөйлеу тілінің құрылымы туралы бастапқы түсінік қалыптастыру: (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін);

5) қолдың ұсақ моторикасын, көру-моторлық үйлестіруді, көру-кеңістіктік бейнелерді дамыту;

6) жазу тазалығы ережелерімен танысу;

7) сөздік қорын белсендендіру және байыту;

8) тіл нормаларына сәйкес грамматикалық түсініктер мен синтаксистік құрылымдарды құру біліктілігін қалыптастыру;

9) ойлау, есте сақтау, қиял, зейінді дамыту.

20. Әліппе кезеңі екінші тоқсанда басталып, оқу жылының соңында аяқталады. Дыбыс пен әріппен танысу сағаттарын сыныптағы оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу материалын меңгері деңгейіне қарай мұғалім өзі реттейді.

21. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту, сөйлеу дағдысын қалыптастыру;

2) орыс алфавитінің әріптерімен таныстыру, дыбыстарды дұрыс айтуды үйрену;

3) фонематикалық үрдістерді одан әрі дамыту (дыбыстарды қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтау);

4) екпінді және екпінсіз дауысты дыбыстар туралы түсінікпен таныстыру;

5) әліпби әріптерінің қызметін меңгеру;

6) тіл бірліктері туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

8) тұтас сөздерді оқуға ауыса отырып, дұрыс, буындап оқу дағдыларын қалыптастыру;

9) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

10) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

11) оқушылардың сөздік қорын байыту;

12) байланысты монолог пен диалогтық сөйлеуді қолжетімді сөйлеу деңгейінде дамыту.

22. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық түсініктерді дамыту)";

2) "Оқылым" бөлімі (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымын, әліпби әріптерін зерделеу)";

3) "Жазылым" бөлімі (жазу дағдыларын қалыптастыру).

23. "Тыңдалым (тыңдау) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық түсініктерді дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) тыңдалған мәтінді айту;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым -қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) бағалау пайымын білдіру;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық қалпын бағдарлау.

24. "Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымы, әліпби әріптері)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздердің графикалық түрінде бағдарлау.

25. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді :

1) мәтінге жоспар құру;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын айту;

3) елестетудің түрлі формаларын қолдана отырып мәтін құру;

4)) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

5) каллиграфиялық және графикалық нормалардың сақталуы;

6) орфографиялық нормалардың сақталуы;

7) грамматикалық нормалардың сақталуы;

8) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

26. Оқудың негізгі мазмұны.

27. Тыңдалым мен айтылым (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту):

1) мұғалім мен оқушылардың сөйлеуін, аудио/бейне жазбаларды тыңдау, естілгеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру қабілеттерін қалыптастыру; коммуникативті мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдылырын дамыту (топпен қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар), сөйлеу этикетін қолдану, лексикалық тақырыптарға негізделген сөздік қорын кеңейту;

2) вербалды емес байланыс құралдарын қолдану: (дауыс ырғағы, ым, ишарат, поза); сөйлеудің негізгі ережелерін ұстану (ырғақ, екпін, қарқын, кідіріс);

3) 2-4 сөзден тұратын сөйлемді талдау, нақты жағдайға негізделген суреттерден сөйлемдерді дербес құрастыру;

4) сөздің ойының қалыптасуы (практикалық деңгейде), сөздің сөйлем құрылымынан оқшауланууы, заттың, әрекеттің, сөздің, заттың белгілерін білдіретін сөздердің іс жүзінде ажырату;

5) қысқа және ұзын сөз туралы түсінік, сөзді практикалық түрде бөліктерге (буындарға) бөлу, көмекші әдістерді қолдана отырып буын санын анықтау;

6) дыбысты түсіну, сөйлеу мен айтылмайтын дыбыстарды ажырату, бір дыбысты және екі буынды сөздер аясында дыбыстарды тану, сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы);

7) артикуляция мүшелерімен, артикуляцияны дамытуға, сөйлеу тынысын дамытуға арналған статикалық және динамикалық жаттығулармен танысу;

8) мұғалімнің сұрақтары бойынша сюжеттік сурет, сюжеттік суреттер сериясы бойынша сөйлемдер, шағын мәтіндер құрастыру;

9) тыңдау материалының көлемі: 20 - 40 сек.

28. Тыңдалым және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық бейнелеуді дамыту) , әліппе кезеңі:

1) диалогтік және монологтық байланысты сөйлеуді дамыту, ынталандыру және сұраулық дауыс ырғағын ажырату, үндеу, тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен мазмұнын анықтау, тыңдалған мәтін бойынша мазмұнын айту, құрылымы бұзылған мәтінді қалпына келтіру және екі жай сөйлем арасындағы себеп салдарын анықтау;

2) жаңылпаш, тақпақ, санамақ, мақал-мәтелдерді, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

3) сурет бойынша әңгімелеу, бақылау, көргендері, сезінгені, естігендері/ оқығандары туралы, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен уайымдарына өз көзқарастарын білдіру, өздерінің көңіл күйлерін жеткізу тәсілдері;

4) сюжеттік суреттер мен суретсіз ертегілерді айту, сюжеттік сурет пен сюжеттік суреттер бойынша әңгімелер құрастыру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну,

иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары арқылы тыңдалған/оқылған мәтінді қайталау;

5) сөздің мән мағынасын түсіну, сөзді дұрыс қолдану, сөздік қорын кеңейту; сөздерді орфоэпиялық нормалар бойынша айту;

6) тыңдау материалының көлемі: 30 - 45 сек.

29. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрылымын, әліпбиді оқу), әліппеге дейінгі кезең.

1) сөз бен сөйлем, сөз бен сөйлем туралы бастапқы түсінік, заттың аталуы ретінде " зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату;

2) сөйлем сызбасын оқу, құру және талдау;

3) сөздің буын құрылымының графикалық сызбасын құру;

4) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік (артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілері: дауысты дыбыстар еркін және әндетіп айтылады, жуан және жіңішке болып бөлінеді; дауыссыз дыбыстар кедергімен айтылады, қатаң, ұяң, үнді дауысты дыбыстар болып бөлінеді, дауысты және дауыссыздар дыбыстардың графикалық сызбамен белгілеу;

5) буындар мен сөздердің сызбасын құрастыру, салыстыру, екі дауысты дыбыстан тұратын буындарға дыбыстық талдау жасау (ай, я); кері буын, тікелей ашық буын, тікелей тұйық буын, екі буынды сөздер.

6) дауыссыз дыбыстардың жіктелуі.

30. Оқылым (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін оқу), әліппе кезеңі.

1) буын - сөздерді дыбыстаудың ең аз бірлігі, сөзді буынға бөлу;

2) сөздің буындық және дыбыстық талдау жасау, сөздердің графикалық сызбасын құру және салыстыру;

3) дыбыстың мағынасын анықтау қызметі, бір немесе бірнеше дыбыспен ерекшеленетін сөздердің орналасуы;

4) дыбыстың әріппен таңбалануы; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/сәйкессіздігін белгілеу; сөздердің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып айтылуы;

5) сөздің сызбалық дыбыстық үлгісінен әріптермен үлгілік сызбадағы дыбыстарды белгілеуге ауысу; сөздің дыбыстық әріптік үлгісін дауысты дыбысқа бағыттап "оқу";

6) буындарға, сөздерге дыбыстық талдау жасау;

7) дыбыс пен әріпті ажырату;

8) әр түрлі құрылымды сөздерді буынмен оқу арқылы бүтін сөзбен оқу, 2-4 сөзден тұратын сөйлемдерге көшу арқылы 3-4 сөйлемнен тұратын мәтіндерді дұрыс оқуға үйрету;

9) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдердің дауыс ырғағы: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтір кезінде дауыс кідірісін сақтау; сөйлемдерді бір-бірінен ажырататын кідірісті сақтау;

10) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктеріне қарай салыстыру, шығармада не айтылғанын, автордың негізгі ойын анықтау қабілетін дамыту;

11) сөздің мағынасын байқау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

12) өз бетінше тыңдау және оқу кезінде мәтіннің мазмұнын түсіну;

13) оқығаның мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар;

14) мәтін, суреттер, диаграммалар, пиктограммалар, белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну;

15) орфографиялық оқуды диктант жазу мен көшіру кезінде өзін-өзі бақылау құралы ретінде қолдану.

Ескерту: әліппе кезеңінің басында оқылымға берілетін мәтін көлемі 2-3 сөйлемнен және жылдың соңында 3-5 сөйлемнен аспауы керек. Әр сөйлемдегі сөздер саны 2-5-тен аспауы керек.

31. Жазу (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) кескінді, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан бейнелерді тану, тақырыпты, тақырыптық суреттерді бөліктерден құрастыру, суреттерді қатарда орналастырудың заңдылықтарын табу, үлгі бойынша құрастыру;

2) өз денесінің бөліктерінде, өзіне қатысты кеңістікте бағдарлану, заттардың, заттың бөліктерінің, геометриялық пішіндердің кеңістіктікте 3-5 заттың орналасуын анықтай отырып, тізбекті есте сақтау;

3) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, бояу, сурет салу, мозайкадан өрнектер жасау, нүктелі кескіндерді белгілеу, көлеңке түсіру, жиек салу, баспа және жазбаша әріптердің негізгі элементтерін жазу;

4) жазуда тазалық ережелерімен танысу, жазу кезінде дұрыс отыру, қалам ұстау, жарық бағыты.

32. Жазу (жазу дағдысын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) жазуға дайындық (дұрыс отыру, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш / қалам ұстау дағдысы);

2) дәптердегі қағаз бетінде (жұмыс жолы, сызық аралық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік қиғаш сызықтар) бағдарлау қабілетін қалыптастыру;

3) баспа және жазба әріптердің (кіші және үлкен) графикалық бейнелерін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріп элементтерін жазу;

4) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу;

5) буындап жазу әрекеттерін пысықтау (дауыссыз дыбыстарды білдіретін әріптерді енгізу барысында), оларды алдын ала қарапайым үлгілеп, сөйлемдерді жазу;

6) айтылуы мен жазылуы сәйкес келмейтін сөз тіркестері және сөйлемдерден диктант жазу;

7) жазба және баспа түріндегі мәтіндегі сөйлемдерді көшіру;

8) тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып сөйлемдер жазу: нүкте, леп белгісі, сөйлем соңындағы сұрақ белгілері, сөйлемдегі сөздердің жеке жазылуы; сөйлемнің басындағы бас әріп;

9) сөз-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу сәтінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздер; бір затты білдіретін сөздер, көптеген объектілер, "ол", "олар " сөздеріне сәйкес келетін сөздер;

10) суреттен сөйлем құрастыру, берілген сөздерден сөйлем құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің сызбаларын құрастыру;

11) сызбаның көмегімен сөздің дыбыстық құрамын үлгілеу; сөйлемді үлгілеу.

Ескерту: жазбаша жұмыстың көлемі: графикалық диктант - 1-3 таңба, әріптік диктант - 2-3 әріп, буындық диктант - 2-3 буын, диктант - 3-4 сөз. Жазбаша жұмыстардың санын оқушылардың даму деңгейі мен қажеттіліктеріне қарай мұғалім белгілейді.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

33. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші сандары – бөлім мен бөлімше, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.1.2.1 кодында: "0" – сынып, "1.2" – бөлім мен бөлімше, " 1" –оқыту мақсатының реттік номері

34. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: тыңдалым мен айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеудің негізгі бірліктері туралы түсінік (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер
1.2. Тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз; 0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау

1.3. Тыңдалған материалдың мазмұнын баяндау	0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен)
1.4. Оқиғаларды болжау	0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау
1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым - қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу	0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым -қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу)
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.6.3 сөйлем соңындағы дауыс ырғағын ажырату (хабарлы, сұраулы, лепті)
1.7. Пікірін білдіру	0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ ұнамады")
1.8. Берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру	0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру /мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары бойынша мұғалімнің сұрақтарының көмегімен жақсы таныс затты, жануарды сипаттау
1.9. Сөздің дыбыстық түрінде бағдарлану	0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілерін ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.5. сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты ажырату; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10 сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.11 дауысты дыбыстарға сүйене отырып сөздің буындық құрамын анықтау; 0.1.9.12 екпінді буынды анықтап, белгілеу
Бөлім: оқылым	

Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	0.2.1.1 сөздердің/сөйлемдердің сызбаларын оқу; 0.2.1.2 сөздердің/сөйлемдердің сызбаларын құру; 0.2.1.3 дыбысты анықтаған кезде сәйкес әріпті көрсету; 0.2.1.4 сөздің сызбасын заттың аталуымен сәйкестендіру; 0.2.1.5 кеспе әріптерден сөздер құрастыру және оқу; 0.2.1.6 екі-үш әріптен құралған буындар мен сөздерді оқу
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.2.1 мәтінді сөйлемдер тобынан ажырату; 0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.2.3 мұғалімнің сұрақтары/тірек сөз тіркестерін қолдана отырып мәтіннің негізгі ойын анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау
2.4. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	0.2.4.1 сөздердің лексикалық мәнін және мағынасын түсіну; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.5 мағынасы бойынша жақын/қарама -қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен); 0.2.4.6 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен)
2.5. Сұрақтар мен жауаптарды пайымдау	0.2.5.1 мәтінге/иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Мәтіннің түрлері мен жанрларын анықтау	0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал -мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау
2.7. Сөздердің графикалық түрінде бағытталуы	0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін танып, оны дыбыспен сәйкестендіру
Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Мәтінге жоспар құру	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/ мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құруы; 0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің тақырыбын қою.

3.2. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау
3.3. Ұсынудың әр түрлі әдістерін қолдана отырып мәтін құру	0.3.3.1 суретті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау
3.4. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету
3.5. Каллиграфиялық және графикалық нормалардың сақталуы	0.3.5.1 заттың бейнесін кескіндеу және жеке бөлшектерден тұтас бейнені қалпына келтіру; 0.3.5.2 үлгі, трафарет бойынша сызу; 0.3.5.3 суретті тізбек, нүкте бойынша сызу; 0.3.5.4 суреттің ішкі жиегін бояу, көлеңкелеу; 0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды, ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік, көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.7 түзу таяқшаны көлбеу сызықтармен қосып салу (жазу); 0.3.5.8 жоғары және төменгі жағы дөңгеленген түзу таяқшаны салу (жазу); 0.3.5.9 сопақша және жартылай сопақша салу (жазу) ; 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу (жазу); 0.3.5.11 төменгі ілмегі бар түзу көлбеу сызық жазу; 0.3.5.12 өтілген әріптердің баспа әріп элементтерін жазу; 0.3.5.13 оң жаққа қараған жартылай сопақша жазу (үлкен және кіші); 0.3.5.14 сол жаққа қараған жартылай сопақша жазу (үлкен және кіші); 0.3.5.15 әріп элементтерінен жиектер жасау; 0.3.5.16 дөңгеленген және толқын сызықтар салу (жазу); 0.3.5.17 көлденең, тік қиғаш түзу сызықтар салу (жазу); 0.3. 5.18 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.19 өтілген әріптердің бас және кіші әріптерін бастырып жазу; 0.3.5.20 өтілген әріптердің бас және кіші аріптерін жазу; 0.3.5.21 өтілген әріптер мен олардың қосылуын тазалық талаптарына сәйкес жазу
3.6. Орфографиялық нормаларды сақтау	0.3.6.1 дыбыстар мен әріптерді ажырату және оларды жазу; 0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу; 0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.4 жи-ши тіркестерінің емле ережесін атау, бұл тіркестерді сөз құрамында тану;

	0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу ворона, корова, лопата, машина, молоко, сахар, сорока
3.7. Грамматикалық нормалардың сақталуы	0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату (бір, көп)
3.8. Тыныс белгілері нормаларының сақталуы	0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

35. Осы оқу бағдарламасы қосымшада келтірілген Бастауыш білім беру деңгейінің 0 сыныбына арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

36. Сағат сандарын бөлімдер мен тақырыптар бойынша бөлу мұғалімнің өз еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1) мектепке дейінгі сынып:

1-кесте

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым (тыңдау) және айту	Оқылым	Жазылым
Әліппегедейінгі кезең	0.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұраныстық және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ ұнамады"); 0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру/мұғалімнің	0.2.1.1 сөздердің/ сөйлемдердің сызбаларын оқу; 0.2.1.2 сөздердің/ сөйлемдердің сызбаларын құру; 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құруы; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау; 0.3.3.1 суретті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау; 0.3.5.1 үлгі, трафарет бойынша сызу; 0.3.5.2 сызбаны кескін бойымен, нүктелер бойынша сызу; 0.3.5.3 кескінді суреттің ішін бояу; 0.3.5.4 парақтың жоғарғы, төменгі, оң және сол жағын көрсету;

	сұрақтары бойынша/тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілерін ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.12 екпінді буынды анықтау және белгілеу	иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру	0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды, ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік, көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.16 дөңгеленген және толқын сызықтар салу (жазу); 0.3.5.17 көлденең, тік қиғаш түзу сызықтар салу (жазу)
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.1 Сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.4 сөз бен затты аталған сөзбен ажырату; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз; 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым -қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады");	0.2.1.1 сөйлем, сөз сызбаларын оқу; 0.2.1.2 сөздер/ сөйлемдер сызбасын құру; 0.2.1.3 дыбысты анықтаған кезде сәйкес әріпті көрсету; 0.2.1.4 сөздің сызбасын заттың аталуымен сәйкестендіру; 0.2.1.5 кеспе әріптерден сөздер құрастыру және оқу; 0.2.1.6 екі-үш әріптен құралған буындар мен сөздерді оқу; 0.2.2.1 мәтінді сөйлемдер тобынан ажырату; 0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық маңызын және мағынасын түсіну; 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар	0.3.1.1 иллюстрациялық материал/мұғалімнің көмегімен әңгімеге суретті жоспар құруы; 0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінін тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау; 0.3.3.1 суретті, белгілерді , сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, тыңдалған мәтіндер бойынша ақпаратты баяндау; 0.3.5.4 суреттің ішкі жиегін бояу, көлеңкелеу; 0.3.5.5 ұзын және қысқа таяқшаларды, ирек және дөңгелек сызықтарды салу (жазу); 0.3.5.6 тік, көлденең, қиғаш түзу сызықтарды салу (жазу);

	0.1.8.1 сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру/мұғалімнің сұрақтары бойынша/тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.9.1. сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау; 0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілерін ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.10. сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.12 екпінді буынды анықтау және белгілеу	бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін танып, оны дыбыспен сәйкестендіру	0.3.5.7 түзу таяқшаны көлбеу сызықтармен қосып салу (жазу); 0.3.5.8 жоғары және төменгі жағы дөңгеленген түзу таяқшаны салу (жазу); 0.3.5.9 сопақша және жартылай сопақша салу (жазу); 0.3.5.10 ілмегі бар таяқша салу (жазу); 0.3.5.15 әріп элементтерінен жиектер жасау
3-тоқсан			
	0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды , табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз; 0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен);	0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе	0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінін тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау; 0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету;

Әліппе кезеңі	0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау; 0.1.5.1 мұғалімнің көмегімен/ иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында (өтініш, рұқсат сұрау) сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру; 0.1.8.2 сурет, сурет жоспары бойынша мұғалімнің сұрақтарының көмегімен жақсы таныс затты, жануарды сипаттау; 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.9.5. сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты белгілеу; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату;	сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық мағызын және мағынасын түсіну; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін танып, оны дыбыспен сәйкестендіру	0.3.5.11 жоғарғы жағында ілмек бар тік қиғаш сызық жазу; 0.3.5.12 төменгі жағында ілмек бар түзу қиғаш сызық жазу; 0.3.5.13 оңға қарайтын сопақшаның жартысын жазу (үлкен және кіші); 0.3. 5.14 солға қарайтын сопақшаның жартысын жазу (үлкен және кіші); 0.3.5.15 әріптер элементтерінен жиектерді орындау; 0.3.5.18 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.19 өтілген әріптердің бас мен кіші әріптерін бастыру; 0.3.5.20 өтілген әріптерді үлкен және кіші әріптермен жазу; 0.3.6.1 дыбыстар мен әріптерді ажырату және оларды жазу; 0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу; 0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу; 0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимыдын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату (бір, бірнешеу, көп) 0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

	0.1.9.8 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10 сөздерді буынға бөлу; 0.1.9.11 дауысты дыбыстарға сүйене отырып сөздің буындық құрамын анықтау; 0.1.9.12 екпінді буынды анықтап, белгілеу		
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.5 сөздерді лексикалық мағынасына қарай жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды , табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 0.1.2.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын атаңыз; 0.1.2.2 мұғалімнің көмегімен/немесе иллюстрациялық материалға сүйене отырып, мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 0.1.3.1 шағын мәтіндерді баяндау (өздігінен, мұғалімнің сұрақтары бойынша немесе мұғалімнің көмегімен); 0.1.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің мазмұнын тақырып (айдар) немесе иллюстрация бойынша болжау; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу);	0.2.2.2 мұғалімнің сұрақтары арқылы мәтінде (тақырыпта) кім немесе не туралы айтылғанын анықтау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен немесе сюжеттік суреттер арқылы мәтіннің басын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен заттарды сөздермен атау және ажырату; 0.2.4.3 мұғалімнің көмегімен заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен қимылды білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.4.5 мағынасы бойынша жақын/қарама - қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің көмегімен немесе көрнекі материалмен); 0.2.4.6 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің	0.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінін тақырыбын қою; 0.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау; 0.3.4.1 буындарды, айтылу емлесінен айырмашылығы жоқ сөздерді тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 0.3.5.18 өтілген әріптердің элементтерін жазу; 0.3.5.19 өтілген әріптердің бас мен кіші әріптерін бастыру; 0.3.5.20 өтілген әріптерді үлкен және кіші әріптермен жазу; 0.3.5.21 өтілген әріптер мен олардың қосылуын тазалық талаптарға сәйкес жазу; 0.3.6.2 мұғалімнің көмегімен сөйлемді бас әріппен жазу;

	0.1.6.1 вербалды емес байланыс құралдарын (ым-ишара) қолданып, амандасу мен қоштасу әрекеттерін бейнелеу; 0.1.6.2 иллюстрациялық материалды қолдана отырып, қандай қимылдар мен ым-ишара нені білдіретінін анықтау (еске түсіру, қорқыту, таңдану, қорқыныш); 0.1.7.1 тыңдаған/оқыған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады"): 0.1.9.5. сөзден/буыннан есту арқылы дыбысты белгілеу; 0.1.9.6. сөздегі дыбыстың орын анықтау (басы, ортасы, соңы); 0.1.9.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 0.1.9.8 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 0.1.9.9 дауыссыз дыбыстарды ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.10. сөздерді буынға бөлу	көмегімен немесе көрнекі материалмен); 0.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 0.2.5.2 оқылған/ тыңдалған мәтінге иллюстрациялар бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтін жанрын (жұмбақтар, мақал - мәтелдер) атау; 0.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтін қай жанрға жататынын (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) атау; 0.2.7.1 "дыбыс", "әріп" ұғымдарын ажыратып, оларды графикалық түрде белгілеу; 0.2.7.2 өтілген әріптердің баспа бейнесін танып, оны дыбыспен сәйкестендіру	0.3.6.3 мұғалімнің көмегімен адамның атын, тегін бас әріппен жазу; 0.3.6.4 жи-ши тіркестерінің емле ережесін атау, бұл тіркестерді сөз құрамында тану; 0.3.6.5 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар кейбір сөздерді жазу; 0.3.7.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 0.3.7.2 заттардың санын білдіретін сөздерді ажырату (бір, бірнешеу, көп); 0.3.8.1 сөйлем соңына тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

Ескерту:

1) Бір тоқсанның аясында оқу мақсаты сөйлеу әрекеттерінде түрлендіре береді.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
16-қосымша

Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік

жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - қарапайым грамматикалық ұғымдарды ескере отырып, тыңдау (тыңдау), сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын меңгеру процесінде функционалды сауатты жеке тұлғаны қалыптастыруға жағдай жасау психикалық дамуы тежелген оқушылардың жеке ерекшеліктері.

3. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін дамыту (тыңдау, айту, оқу және жазу);

2) фонематикалық қабылдауды дамыту, талдау және жинақтау;

3) сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді оқу дағдыларын қалыптастыру; оқығанын түсінуге мүмкіндік беретін қарқынды және мәнерлі оқу;

4) сөздік қорын байыту;

5) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

6) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілетін дамыту;

7) басқаларға мейірімді көзқарасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениеті мен қарым - қатынас мәдениетін дамыту;

8) қоршаған әлемді түсіну арқылы сөйлеу мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениетіне достық қатынас қалыптастыру;

9) қарым-қатынас біліктілігі мен дағдыларын дамыту: әңгімелесушіні тыңдау мен есті білу қабілеті, диалог жүргізуге дайындық;

10) "Мәңгілік Ел" жалпыұлттық идеясына негізделген отансүйгіштік, жалпыадамзаттық құндылықтарды дарыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамытушылық міндеттері:

1) фонематикалық үрдістерді дамыту (фонематикалық қабылдау, талдау, синтез және фонематикалық көріністер);

2) фонетикалық дағдыларды қалыптастыру (бет бұлшықеттерінің артикуляциялық моторикасын және қозғалғыштығын дамыту, оқылатын дыбыстар мен олардың сәйкестігін айту дағдыларын дамыту, сөздердің буындық құрылымын пысықтау, оқылған буындар мен сөздер негізінде сөйлеудің ырғақты және дауыс екпінін дамыту);

3) ұсақ моториканы дамыту;

4) жазбаша сөйлеуде дисграфиялық және аграмматикалық сипаттағы нақты қателердің пайда болуына және / немесе түзетілуіне жол бермеу;

5) көру-кеңістіктік белсенділіктің бұзылуын еңсеру;

6) сөздік қорды байыту және белсендіру;

7) ауызша сөйлеу түрлерін (ауызекі-диалогтік, сипаттау-баяндау) дамыту;

8) оқу қызметінің құрамдас бөліктерін мақсатты түрде қалыптастыру: білім беру мақсатын түсіну және қабылдау, әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа жету құралдарын анықтау, ағымдық және қорытынды өзін-өзі бақылау, өзін-өзі бағалауды жүзеге асыру.

5. Дағдылардың кең ауқымы жеке қасиеттерді дамыту дағдысымен органикалық бірлікте білім алушылардың бойында негізгі құндылықтарды сіңірудің негізі болып табылады: "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "сыйластық", " ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық", "жариялық", "өмір бойы білім алу".

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде оқушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі: танымдық белсенділігі мен еңбекке қабілетінің төмендігі, танымдық қызығушылықтың әлсіздігі, қоршаған табиғат және әлеумет туралы білім мен түсініктің шектеулігі, көру-кеңістіктік, есту-сөйлеу арқылы қабылдайтын ақпаратты қабылдау мен өңдеу жылдамдығының баяулығы, ойлау операцияларының қалыптаспауы (талдау, жинақтау, салыстыру, жалпылау, дерексіздендіру, бөлшектеу), сөйлеу тілінің қалыс қалуы, мінез-құлықты реттеудегі қиындықтар, қимыл-қозғалыстарды үйлестірудің жетіспеушілігі.

7. Оқыту процесін арнайы педагогиканың ұстанымдары мен тәсілдеріне негізделіп, оны жүзеге асыру психикалық дамуы тежелген оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

8. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық қағидасы психикалық дамудың тежелу себептеріне сәйкес ағзаның сақталған функциялары мен жүйелерін қолдануға негізделген оқу процесін құруды көздейді. Оқу процесінде: өзін-өзі реттеудің төмен тиімділігі мен жетілмегендігін ескере отырып, көрнекі құралдарға сүйену оқу материалының дозасы, практикалық жаттығуларды ұйымдастырумен қатар бірнеше рет қайталануы, іс-әрекеттің жиі өзгеруі, оқудың сарапануы мен дарапануы, ойлау әрекеттерін кезеңімен қалыптастыру және оларды бірте бірте ауызша, жазбаша және ішкі сөйлеуде бекіту; денсаулық сақтау технологияларын қолдану.

9. Арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілік қағидасы. Мұғалім оқушының жалпы даму заңдылықтарын, сыныптағы әрбір оқушының танымдық мүмкіндіктерін, арнайы педагогикалық көмек әдістерін біле отырып, мектеп оқушыларының оқу-танымдық қызметін осы үрдісті тиімді басқаратындай етіп ұйымдастыруы керек. Оқушыларға оқу-танымдық іс-әрекеттің дербестігін көрсету қиын болған кезде, мұғалім оқушыға оқу міндетін орындауда сәттілік жағдайын қамтамасыз ететін оқушы қызметінің жетілмеген компонентінің функцияларын алады. Мұғалімнің көмегі біртіндеп төмендеуі керек.

10. Белсенділік әдісі оқушылардың белсенді танымдық іс-әрекетіне, сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу біліктілігі пен дағдыларын қалыптастыруға педагогикалық жағдай жасауды көздейді.

11. Коммуникативті тәсілге сәйкес оқу процесіне қарым-қатынас дағдыларды қалыптастыруға, өздерінің және өзгелердің шығармашылық жұмысын жеке және топтық іс-әрекет үрдісінде бағалау мен талдауға ықпал ететін тапсырмалар кіреді.

12. Оқыту мен іс-әрекеттің мотивациясының тиімділігін арттыру үшін оқушылардың зейінін, ойлауын, фонематикалық естуін, танымдық қабілеттерін, артикуляциялық моторикасын дамыту мақсатында ақпараттық -коммуникациялық технологиялар (бұдан әрі - АКТ) қолданылады. АКТ -ны қолдану оқу процесін дараландыруға мүмкіндік береді; сабақтағы жұмыстың мазмұнына қызығушылығын арттыру.

13. Білім алушылардың жұмысқа қабілеттілігін ескере отырып,оқу үрдісінде АКТ мөлшерлі түрде пайдаланылады.

14. Бағдарламаның пәнаралық байланыстары түзету компонентінің келесі пәндерімен орнатылады: "Айналамен таныстыру және тіл дамыту", "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету".

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

15. Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі: 1-сынып - аптасына 6 сағатты, оқу жылында 198 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

16. Оқу пәнінің мазмұнын таңдау бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тілдік бірліктер: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) емле мен пунктуация нормаларының аз мөлшері;

5) балаларға арналған көркем әдебиет, ауызша халық шығармашылығы туындылары.

17. Бағдарламаның мазмұны. Оқу процесі үш кезеңге бөлінеді: әліппеге дейінгі кезең (қайталау) - 25 сағат, әліппе кезеңі - 100 сағат, әліппеден кейінгі кезең - 73 сағат.

18. Әліппе кезеңінде үйренген дыбыстар мен әріптер қайталанады:

а, у, о, ы, и; м, с, х, р, ш, л, н, к, т, п, з, й, г, в, д, б, ж; және келесі дыбыстар мен әріптер мынадай реттілікпен оқытылады: е, ь, я, ю, Ұ, ч, э, ц, ф, щ, ъ.

19. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқушылардың мүмкіндіктерін зерделеу (жалпы және сөйлеудің даму деңгейін, 0-сыныпта қалыптасқан білім мен дағдылардың жағдайын анықтау);

2) оқу қызметінің компоненттерін қалыптастыру;

3) фонематикалық көріністерді жетілдіру, талдау, синтез;

4) сөйлеу туралы алғашқы ойларды қалыптастыру (ауызша сөйлеу, жазбаша сөйлеу) ;

5) сөйлеу құрылымы туралы түсініктерді қалыптастыру (сөйлем, сөз, буын, дыбыс, екпін);

6) заттың алғашқы негізгі құрылымымен таныстыру:заттың атын ,қимылын,сынын білдіретін сөздер;

7) сөйлеу дыбыстары туралы ойды бекіту: жуан және жіңішке дауысты және қатаң, ұяң,үнді дауыссыздар; екпіндер;

8) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, жазу тазалық ережелерімен танысу;

9) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

20. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу қызметіне қызығушылықты ояту, сөйлеу дағдысын қалыптастыру;

2) дыбыстарды дұрыс айту, орыс алфавитінің әріптерімен танысу және қайталау; дыбыстардың дұрыс артикуляциясын үйрену;

3) фонематикалық үрдістерді одан әрі дамыту (дыбыстарды қабылдау, дыбыстық талдау және жинақтау;

4) екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстар туралы ұғыммен танысу;

5) әліпби әріптерінің қызметін, бас және кіші әріп, баспа және бас әріп арасындағы айырмашылықты меңгеру;

6) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

7) толық сөзбен оқуға көшу арқылы дұрыс, тұтас буынды оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

9) оқушылардың ауызша және жазбаша сөйлеу тілдерін дамыту;

10) оқушылардың сөздік қорын байыту;

11) қолжетімді сөйлеу деңгейінде келісілген монолог пен диалогтық сөйлеуді дамыту.

12) оқушының мүмкіндігіне, оқу материалын меңгеру деңгейіне қарай өтілген әріптер мен дыбыстарды қайталауға және жаңа өтілетін әріптер мен дыбыстарға берілетін сағат санын мұғалім өзі реттейді.

21. Әліппеден кейінгі кезең үшінші тоқсаннан басталып,оқу жылының соңында аяқталады.

22. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) толық сөзбен оқуға көшу, "іштей" оқу қабілетін қалыптастыру;

2) мәтінмен жұмыс істеу дағдысын қалыптастыру:

3) байланыстыра сөйлеуді дамыту (қайталау,әңгімелеу, "ауызша сурет салу", жеке әсерлер, суреттер бойынша әңгімелер құрастыру;

4) каллиграфия мен графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

5) ауыз әдебиеті мен көркем шығармалар арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауды тәрбиелеу;

6) тыңдау (тыңдалым), сөйлеу арқылы сөйлеу өнеріне баулу.

23. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдау (тыңдалым) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық есту қабілетін дамыту)";

2) "Оқу (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, аофавиттың әріптерін зерттеу)";

3) "Жазу (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

24. "Тыңдау (тыңдалым) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық есту қабілетін дамыту)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әр түрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) құндылық туралы шешім қабылдау;

8) берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық түрінде бағдарлануы.

25. "Оқу (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбысталуын, әліпби әріптерін зерттеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу түрлерін қолдану;

2) оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі идеясын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау;

7) сөздің графикалық сызба түрінде бағдарлануы.

26. "Жазу (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөліміне келесі бөлімшелер кіреді:

1) мәтіндік жоспар құру;

2) тыңдалған / оқылған материалдың мазмұнын ұсыну;

3) әр түрлі әдістерді қолдана отырып, мәтін құру;

4) әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) каллиграфиялық және графикалық стандарттардың сақталуы;

7) орфографиялық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормалардың сақталуы;

9) тыныс белгілерінің нормаларын сақтау.

27. Оқытудың негізгі мазмұны.

28. Тыңдалым (тыңдау) және сөйлеу (ауызша сөйлеу мен фонематикалық естуді дамыту):

1) мұғалім мен білім алушыны тыңдай білуді қалыптастыру;

2) мұғалім мен оқушылардың сөйлеуін, аудио/бейне жазбаларды тыңдау, естілгеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру қабілеттерін қалыптастыру;

3) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топпен қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар);

4) вербальды емес байланыс құралдарын қолдану (дауыс ырғағы, ым-ишара); сөйлеудің негізгі ережелерін ұстану (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс);

5) артикуляциялық аппаратты жаңылтпаш, өлең, санамақ, мақал-мәтел, жұмбақтарды жаттау арқылы дамыту;

6) сөйлеу этикетін білдіретін сөздерді қолдану, лексикалық тақырыптарға негізделген сөздік қорын кеңейту;

7) оқушыларды қызықтыратын берілген тақырыптар бойынша монологиялық және диалогтік формада мәлімдеме құрастыру, сурет бойынша әңгіме, бақылау, көргендері, көргендері мен естігендері/оқығандары туралы дағдыларды қалыптастыру;

8) басқа адамдардың іс-әрекеттері мен тәжірибелеріне көзқарастың ауысуы, өздерінің эмоционалды күйлерін беру тәсілдері;

9) сюжетті суретке қарап және суретсіз ертегі айту, сюжеттік сурет пен сюжетті суреттер сериясы бойынша әңгімелер құрастыру,

10) сөздің мағынасын түсіну, сөзді мақсатына сай қолдану, орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздерді айту;

11) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтінді (иллюстрацияларға, анықтамалық сөздерге, жоспарға сәйкес), мәтіндік картаға сүйене отырып және оған сүйенбей қайталау;

12) шағын мәтін,сөйлем құрастыру;

13) тыңдау материалының көлемі: 30 сек. - 1 мин.

29. Оқу (оқу дағдысын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, алфавит әріптерін зерттеу):

1) фонетика мен графика;

2) дыбыс - тілдің аз өлшем бірлігі, сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

3) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілер: дауысты дыбыстар еркін айтылады, кедергісі бар дауыссыздар, дауысты дыбыстар дауыстардан тұрады, дауыссыздар - дауыс пен шудан (дауысты), тек шу (саңырау), дауыссыздар дербес буынды тек дауысты дыбыспен бірге құрайды: [и-р'ис], [а-ист]);

4) дауыссыз дыбыстардың қатаң,ұяң,үнді болып жіктелуі;

5) дауысты және дауыссыз дыбыстардың әлсіз және күшті позициялары;

6) дыбыстың және екпіннің мағынасын ажырататын қызметі, бір немесе бірнеше дыбыспен айырмашылыға бар сөздерді қатар қою ([мал] – [м'ал], [за́мък] – [замо́к]);

7) сөздің дыбыстық бірлігі және оның лексикалық мағынасын түсіну;

8) дыбысты әріппен белгілеу; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/ сәйкессіздігін белгілеу; сөздердің орфоэпиялық нормаларын сақтап айту;

9) буын - сөздің дыбысталатын ең аз бөлігі, сөздерді буынға бөлу; екпінді және екпінсіз;

10) сөздің графикалық дыбыстық моделінен әріптердің модельдік сызбадағы дыбыстарды белгілеуге көшу; дауысты дыбысқа бағытталған сөздің дыбыстық әріптік үлгісін "оқу";

11) дыбыстық талдау жүргізу;

12) дыбыс пен әріпті ажырату (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

13) орыс графикасының позициялық принципін меңгеру, дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін (я, ю, е, Ұ, и) және ь белгісі арқылы жазу, [й'] дыбысын я, ю, е, Ұ әріптерімен белгілеу;

14) я, ю, е, Ұ әріптерінің қосалқы рөлі;

15) әріптердің белгілі тізбегі ретінде орыс алфавитымен танысу;

16) әр түрлі құрылымды сөздерді толық сөзбен, 2-6 сөзден тұратын сөйлемге ауысумен және 4-8 сөйлемнен тұратын мәтінді дұрыс оқуды үйрету, мұғалімнің сұрағы арқылы мәтіннен шағын үзінділерді таңдап оқуға үйрету:

Ескерту: Көркем шығарманың көлемі 0,25-тен 1 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса) . Ғылыми-танымдық мәтіннің көлемі 0,1-0,3 беттен аспауы керек.

17) сөйлеу кезінде дауыс ырғағының ұйымдасуын бақылау (сөйлем соңындағы дауыс ырғағы, хабарлы, сұраулы, лепті);

18) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерде дауыс ырғағын сақтау: нүкте, сұрақ және леп белгісі, үтірдегі үзілістерді, бір сөйлемді екінші сөйлемнен ажырататын үзілістерді сақтау;

19) сөздің мағынасын байқау (мағынасы жақын және қарама–қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

20) өз бетінше оқу кезінде мәтіннің мазмұнын түсіну, баяндау сипатындағы өзгерген хабарлау мәтінін оқу, басы немесе соңы берілген бойынша мәтін құрастыру; оқығанының мазмұнына қатысты сұрақтарға жауаптар;

21) әр түрлі жанрлардың ерекшеліктерін бөліп көрсету, шығарманың тақырыбын, негізгі ойын анықтау;

22) мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдерге бөліп оқу, оқылғанның мазмұнына қатынасын ойын білдіру (ұнайды/ұнамайды, себебі ...);

23) оқу міндеттерін орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу (мұғалімнің басшылығымен);

24) мәтін, суреттер, диаграммалар, пиктограммалар, белгілер түрінде берілген ақпаратты түсіну;

25) дауысты және дауыссыз дыбыстарды айту дағдыларын пысықтау, тұтас сөздермен және мағыналы бірліктермен оқу кезінде сөздерді айту (орфоэпиялық оқу);

26) диктант және көшіріп жазу кезінде орфографиялық оқу емлесін сақтау;

27) оқу жылдамдығы минутына 20-30 сөзді құрайды (жұрнақтар, жалғаулар, бөлшектер, шылау сөздер ретінде есептеледі).

30. Жазу (жазу дағдыларын дамыту):

1) баспа және жазба әріптердің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріп элементтерін жазу;

2) каллиграфиялық жазу дағдысын қалыптастыру: кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу;

3) буындап жазу әрекетін пысықтау, қарапайым сөйлемдерді алдын ала үлгілеу арқылы жазу;

4) жазылуы мен айтылуында айырмашылығы жоқ сөздерді, сөз тіркестерін және сөйлемдерді жазу;

5) сөйлемдерді, мәтінді жазба және баспа үлгіден көшіру;

6) тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып сөйлемдер жазу: нүкте, сөйлем соңындағы леп, сұрақ белгілері, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

7) сөйлемнің басындағы бас әріп;

8) айтылуымен бірегей анықталмаған сөздің әріптік жазылуындағы орын ретінде орфографияның жалпыланған түсінігін қалыптастыру;

9) дыбыстарды әріптермен белгілеуге қатысы жоқ орфограммалар: жалқы есімдердегі және сөйлемнің басындағы бас әріптер, сөздер арасындағы қашықтық, буынға бөлу арқылы сөздерді жаңа жолға көшіру, сөйлем соңындағы тыныс белгілері;

10) дыбыстарды әріптермен белгілеуге байланысты орфограммалар: дауысты дыбыстардан кейінгі әріптер (жи-ши, ча-ша, чу-щу), әріп тіркестері-чк -, - чн -, - чт -, - щн -, ь және ъ әріптері-бөлу белгілері, дыбыссыз дауысты дыбыстардың емлесі (екі буынды сөздер), сөздің соңында дауысты және саңырау дауыссыз дыбыстардың емлесі;

11) сөз және сөйлемнің мағынасын ажырату;

12) сөз-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу сәтінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздер; бір затты білдіретін сөздер, көптеген объектілер, "ол", "олар " сөздеріне сәйкес келетін сөздер;

13) сурет бойынша сөйлем құрастыру, берілген сөздерден сөйлем құрастыру, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құрастыру ;

14) жазбаша жұмыстың көлемі: сөздік диктант - 3-5 сөз, диктант - 5-10 сөз, оқыту мәтінінің көлемі - 10-20 сөз, мәтінді көшіру - 10-15 сөзден аспайды, шығармашылық мәтіннің көлемі - 2-3 сөйлем (мұғалімнің көмегімен).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтаумен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты білдіреді, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімше, төртінші сан - оқыту мақсатының нөмірленуі. 1.1.2.1 "1" кодында - сынып, "1.2". - бөлім мен кіші бөлім, "1" - оқыту мақсатының реттік нөмірі.

32. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Бөлім: тыңдалым және айтылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеудің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен реттілігін есту арқылы анықтау; 1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 1.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрастыру; 1.1.1.4 сөздерді олардың лексикалық мағынасына сәйкес жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру;
1.2. Тыңдалған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойын анықтау	1.1.2.1 мәтінде кім/не туралы екенін айту; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою
1.3. Тыңдалған материалды қайталау	1.1.3.1 шағын мәтінді баяндау (өз бетінше, мұғалімнің сұрақтары бойынша, суретті жоспар бойынша); 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау
1.4. Оқиғаларды болжау	1.1.4.1 тақырып (аталуы)/немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау
	0.1.5.1 иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану;

1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу, алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін)
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	1.1.6.1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) сәлемдесу және қоштасу әрекеттерінде қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті)
1.7. Бағалау пайымының айтылуы	1.1.7.1 тыңдалған/оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ ұнамады"); 1.1.7.2 тыңдаған/оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту
1.8. Берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру	1.1.8.1 сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып әңгіме құру /мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөз тіркестері, сөйлемдер; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер арқылы әңгіме құрастыру
1.9. Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 буыннан дыбысты ажырату; 1.1.9.2 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы; бірінші, екінші ...); 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 екпінді буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 екпінді және екпінсіз дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, жұмсақ, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буынға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау; 1.1.9.11 сөз басында және Е, Ң, Ю, Я әріптерімен дауысты дыбыстан кейін дыбыстарды белгілеу
Бөлім: оқылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру

2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойын анықтау	1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау.
2.4. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен)
2.5. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	1.2.5.1 мәтінге/иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Мәтіндердің түрлері мен жанрын анықтау	1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау
2.7. Әр түрлі көздерден қажетті ақпаратты алу	1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру
2.9. Сөздердің графикалық түрінде бағдарлау	1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 сөздердің дыбыстық талдауын орындау; 1.2.9.3 дауысты дыбыстарға дыбыстық талдау жасау (әртүрлі жағдайда); 1.2.9.4 ь белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау; 1.2.9.5 ъ белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың сөздегі қызметін анықтау; 1.2.9.9 ъ және ь белгілерінің сөздегі қызметін ажырату

Бөлім: жазылым	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Мәтін жоспарын құру	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою
3.2. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	1.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен)
3.3. Әр түрлі формаларды қолдана отырып мәтін құру	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу
3.5. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету
3.6. Каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау	1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5 каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу
3.7. Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.7.1 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу (вода, снег, пенал); 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 жи-ши, ча-ща, чу-щу жазылу емлесін қолдану; 1.3.7.4 -чк, -чн, -нщ, -шн жазылу емлесін қолдану; 1.3.7.5 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.7.8 ъ (айыру белгісі) бар сөздерді жазу
3.8. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау;

	1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту
3.9. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

33. Осы оқу бағдарламасы "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары бойынша бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбы үшін қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

34. Бөлім мен тақырыптарды өтуге сағаттарды бөлу мұғалімнің өз еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Психикалық дамуы тежелген білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейіндегі 1 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым (тыңдау) және айту	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең Әліппе кезеңі	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен тізбегін есту арқылы анықтау; 1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 0.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрау; 0.1.5.1 иллюстрациялық материал арқылы ауызша қарым-қатынас жағдайында сұранысты және сыпайы түрде келіспеушілікті қолдану; 0.1.5.2 берілген тақырып бойынша үлгіні қолдана отырып, әңгімелесушіні қысқа сөз тіркестерімен тыңдау және жауап беру (сәлемдесу, қоштасу); 1.1.7.1 тыңдалған/ оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады"); 0.1.8.1сюжеттік суреттер желісімен әңгіме құрастыру/мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөзтіркестері, сөйлемдер; 0.1.9.1 сөздегі дыбысты белгілеу, санын анықтау;	1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен);	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.2.1 шағын мәтіндерді баяндау (өз бетінше/ мұғалімнің көмегімен); 1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру;

	0.1.9.2 дыбыстардың белгілерін ажырату (дауысты, дауыссыз); 0.1.9.3 дауыссыз дыбыстардың белгілері ажырату (қатаң, ұяң, үнді); 0.1.9.4 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, жұмсақ, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау	1.2.5.2 иллюстрациялар/ оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 дыбыстық талдауды орындау	1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)
2-тоқсан			
	1.1.1.1 сөйлемдегі сөздердің саны мен реттілігін есту арқылы анықтау;		1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдер құрастыру; 1.3.3.2 мұғалімнің көмегімен суреттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырыпқа қысқа мәтіндер құрастыру; 1.3.6.1 әріп элементтерін дұрыс жазу; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес

	1.1.1.2 сөйлемнің басы мен соңын анықтау; 1.1.1.3 берілген сөздерден сөйлем құрастыру; 1.1.1.4 сөздерді олардың лексикалық мағынасына сәйкес жіктеу: заттарды, адамдарды, жануарларды, табиғат құбылыстарын атайтын сөздер; заттардың белгілері мен әрекеттерін атайтын сөздер; 1.1.2.1 мәтінде кім/не туралы екенін айту; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.3.1 шағын мәтінді баяндау (өз бетінше, мұғалімнің сұрақтары бойынша, суретті жоспар бойынша) 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау 1.1.6.1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) сәлемдесу және қоштасу әрекеттерінде қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.1 тыңдалған / оқылған материал туралы қарапайым пікір білдіру ("маған ұнады/ұнамады");		әріптердің қосылуын дұрыс жазу;
Әліппе кезеңі		1.2.1.1 сөздердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.2 сөйлемдердің сызбаларын оқу және құрастыру; 1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру;	

	1.1.8.1 сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып әңгіме құру / мұғалімнің сұрақтары бойынша/ тірек сөз тіркестері, сөйлемдер; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, жұмсақ, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау: 1.1.9.11 сөз басында және Е, Ң, Ю, Я әріптерімен дауысты дыбыстан кейін дыбыстарды белгілеу.	1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.2 дыбыстық талдауды орындау; 1.2.9.3 дауысты дыбыстарға дыбыстық талдау жасау (әртүрлі жағдайда); 1.2.9.4 ь белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау; 1.2.9.5 ъ белгісі бар сөздерге дыбыстық талдау жасау	1.3.6.4 дыбыстарды

			әріптермен дұрыс белгілеу
3-тоқсан			
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою; 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау: 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу, алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін); 1 . 1 . 6 . 1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) сәлемдесу және қоштасу әрекеттерінде қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау,	1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру; 1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар / оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (	1.3.1.1 иллюстрациялық материал / мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою; 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5 каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу; 1.3.7.1 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар

	қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау ; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.2 тыңдаған/ оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер арқылы әңгіме құрастыру ; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 екпінді буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке екпінді дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, жұмсақ, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау; 1.1.9.11 сөз басында және Е, Ң, Ю, Я әріптерімен дауысты дыбыстан кейін дыбыстарды белгілеу	жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар, балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме , өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың сөздегі қызметін анықтау ; 1.2.9.9 ь және ъ белгілерінің қызметін ажырату	сөздерді көшіру/жазу; (вода, снег, пенал); 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 жи-ши, ча-ща, чу-щу жазу ережесін қолдану; 1.3.7.4 -чк, -чн, -нщ, -шн жазу ережесін қолдану; 1.3.7.5 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу ; 1.3.7.8 ъ (айыру белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау; 1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)
4-тоқсан			
		1.2.1.3 буындап оқып тұтас сөздермен оқуға ауысу; 1.2.1.4 тұтас сөздермен оқу; 1.2.1.5 түсініп оқуды қалыптастыру;	1.3.1.1 иллюстрациялық материал /мұғалімнің көмегімен әңгімеге сурет жоспарын құру; 1.3.1.2 мұғалімнің көмегімен мәтінге тақырып қою;

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.1.5 мәтінді, сөйлемді, сөзді ажырату; 1.1.1.6 берілген тақырыпқа мәтін құрастыру; 1.1.2.2 иллюстрациялық материал мен мұғалімнің көмегі арқылы мәтін авторының не айтқысы келгенін анықтау; 1.1.2.3 оқығанның негізгі түсінігі бойынша мәтінге тақырып қою; 1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.1.4.1 тақырып (аталуы)/ немесе иллюстрациялар бойынша мәтін мазмұнын болжамдау; 1.1.5.3 сөйлеу барысында қолдану: сәлемдесу, алғыс айту, кешірім сұрау, өтініш, сөйлеу нормаларын сақтап қоштасу (сөйлеу этикетін); 1 . 1 . 6 . 1 қарым-қатынастың вербалды емес құралдарын (ым-ишарат пен мимика) сәлемдесу және қоштасу әрекеттерінде қолдану; 1.1.6.2 иллюстрациялық материалды пайдалана отырып, ым-ишара мен мимика (есте сақтау, қорқыту, таңдану, қорқу) не туралы екенін анықтау ; 1.1.6.3 сөйлемнің соңындағы тыныс белгілерін ажырату (баяндау, сұраулы, лепті); 1.1.7.2 тыңдаған/ оқыған мәтіннің негізінде өз ойын айту; 1.1.8.2 сюжетті иллюстрация/суреттер	1.2.2.1 мұғалімнің сұрақтарының көмегімен мәтінде кім немесе не туралы (мәтін тақырыбын) айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен/немесе сюжеттік суреттер бойынша мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау; 1.2.4.1 заттың атын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.2 заттың сынын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.3 заттың қимылын білдіретін сөздерді атау және ажырату; 1.2.4.4 мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.4.5 көп мағыналы сөздерді атау және ажырату (мұғалімнің/ немесе иллюстрациялық материалдың көмегімен); 1.2.5.1 мәтінге/ иллюстрацияларға қарапайым сұрақтар қою (мұғалімнің көмегімен); 1.2.5.2 иллюстрациялар/ оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.6.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (жұмбақтар, мақал-мәтелдер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.6.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің (өлеңдер, әңгімелер, ертегілер) қай жанрға жататынын атау; 1.2.7.1 әліпби қатарының орналасу тәртібін пайдалана отырып (сөздіктер, анықтамалар,	1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен оқиға кезеңдерін сақтай отырып шағын мәтінде баяндау; 1.3.4.1 жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жанрдың ерекшеліктерін қолдана отырып, шағын мәтіндерді (хабарлама, құттықтау, хат) жазу; 1.3.5.1 сөздердің, сөйлемдердің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.5.2 мәтіннің жазылуын тексеру және мұғалімнің көмегімен қателерді түзету; 1.3.6.2 тазалық талаптарға сәйкес бас және кіші әріптерді дұрыс жазу; 1.3.6.3 тазалық талаптарға сәйкес әріптердің қосылуын дұрыс жазу; 1.3.6.4 дыбыстарды әріптермен дұрыс белгілеу; 1.3.6.5. каллиграфиялық нормаларға сәйкес жазу; 1.3.7.1 жазылуы мен айтылуында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу; (вода, снег, пенал); 1.3.7.2 тасымалдау ережесін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.3 жи-ши, ча-ща, чу-щу жазу ережесін қолдану; 1.3.7.4 -чк, -чн, -нщ, -шн жазу ережесін қолдану;

	арқылы әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 сөздегі дыбыстарды бөлу, олардың санын анықтау; 1.1.9.4 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; 1.1.9.5 буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.6 жуан және жіңішке дауысты дыбыстарды ажырату; 1.1.9.7 дауыссыз дыбыстарды ажырату: қатаң, жұмсақ, ұяң, үнді; 1.1.9.8 сөздің дыбыстық сызбасын құру; 1.1.9.9 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.9.10 сөздегі буындар саны мен ретін анықтау; 1.1.9.11 сөз басында және Е, Ң, Ю, Я әріптерімен дауысты дыбыстан кейін дыбыстарды белгілеу	балалар энциклопедиялары) дереккөздерден ақпарат табу; 1.2.8.1 әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) дайын жоспар бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша салыстыру; 1.2.9.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.9.6 дыбысталған дауыстылардың әріп пен дыбыстар санының айырмашылығын анықтау; 1.2.9.7 ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерде дыбыс пен әріп санын анықтау; 1.2.9.8 әріптің орналасуына сәйкес дауысты (жуан/жіңішке), дауыссыз (қатаң, ұяң, үнді) дыбыстардың сөздегі қызметін анықтау; 1.2.9.9 ъ және ь белгілерінің сөздегі қызметін ажырату.	1.3.7.5 өз есімдерінде бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.6 сөйлемнің басында бас әріпті жазу (мұғалімнің көмегімен); 1.3.7.7 сөздің соңында (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.7.8 сөздің ортасында ь (жіңішкелік белгісі) бар сөздерді жазу; 1.3.8.1 заттың атын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.2 бір немесе бірнеше затты білдіретін сөздерді ажырату; 1.3.8.3 "ол", "олар" деген сөздермен сәйкес сөздерді таңдау; 1.3.8.4 сөйлеу кезінде, сөйлеу сәтіне дейін, сөйлегеннен кейін қимылды білдіретін сөздерді айту; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін дұрыс қою: нүкте, сұрақ, леп белгісі (мұғалімнің көмегімен)

Ескерту:

1) Бір тоқсанның аясындағы оқыту мақсаттары тілдік әрекетер түрлері бойынша біріктіріледі.

бұйрығына
17-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
313 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан

әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны болып, шынайы тұрмыстық жағдайларда білім алушылардың көмексіз бағдарлауына ықпал ететін өмірлік дағдылары, әлеуметтік дұрыс дағдылары, болып табылады. Академиялық білім қалыптастыру аясында таным әрекетін қалыптастырудың бағытталған тәсілдерін игерудегі қиындықтармен негізделген, білім алушылардың мүмкіндіктерінің аздығы байқалады.

3. Бағдарлама мақсаты - білім алушылардың қатынастық қажеттіліктерін және оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қамтамасыз ететін, қатынас құралдарын (сөздік және сөзге қатысы жоқ) қалыптастыру.

4. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) қаратпа сөзді түсінуін және бейвербалды графикалық белгілердің (суреттер, фотолар, пиктограммалар және басқс графикалық бейнелер) мағынасын түсінуін қалыптастыру;

2) тіл арқылы қатынасқа түсуге ынтасын, игерілген дағдыларын тұрмыстық жағдайда қолдануын дамыту;

3) қатынасқа түсі білігін, қатынастың тілдік және балама құралдарын қолданып, қатынастың жалпы тәртіптегі ережелерін сақтай отырып, әңгімені қолдап, аяқтау дағдыларын қалыптастыру;

4) білім алушылардың жеке заттық, тұрмыстық, ойын әрекеттерімен байланысты сөздік қорын молайту.

5. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) сабақтарға қызығушылықтарын дамыту, тілдік белсенділігін қолдап, мадақтау;

2) эмоционалды және әлеуметтік-тұлғалық дамуына жағдайлар жасау;

3) жалпы және артикуляциялық моторикасын дамыту, қимылдарының, қол саусақтарының ұсақ моторикасының тепе-тендігін жетілдіру;

4) көру-моторлы тепе тендігін, кеңістік түсініктерін дамыту;

5) еңбекқорлық, шыдамдылық, жұмыс жасауға қабілетін, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде төмендегіні ескеру қажет:

1) ұжыммен оқу кезінде оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) топтық жұмыс барысында мұғалімнің ынталандырушы, реттеуші, жоспарлаушы көмегіне деген реакциясының әлсіздігі;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының дамымауы;

4) бастауыш сынып оқушыларының өз белсенділігін сақтаудағы және бір сабақ бойы оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

5) қалыптасатын дағдыларды машықтандырудың қиындықтары.

7. Бастауыш сыныптарда педагогикалық іс - шаралар практикалық дағдыларды игеру тәсілдерін қалыптастыруға бағытталған-мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша жұмыс істеу, ересектер мен балалармен ынтымақтастық.

8. Арнайы педагогика қағидаларына негізделген оқушыларды оқыту және тәрбиелеу процесі оқушылардың өзіндік белсенділігін, мүмкін болатын ең жоғары бастама мен тәуелсіздікті дамытуға ықпал етеді.

9. Педагогтер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқу-тәрбие процесі Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың бүкіл кезеңі ішінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған үй-жайларды жарақтандыру нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі тиіс;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-орта білім алушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады (қозғалыс белсенділігі үшін, демалу үшін орындар қажет).

4) заттық орта білім алушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес өзгеруге тиіс.

12. Педагог әр түрлі оқу пәндерінің мазмұнын бір сабаққа біріктіреді. Оқытудың интеграцияланған сипаты пәндік оқытуға біртіндеп көшумен мектепте оқудың алғашқы 2-4 жылында пәнсіз оқытумен жүзеге асырылады. Пәнсіз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады.

13. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін түпкілікті тақырыпты анықтайды. Тақырыптар мен олардың реттілігін анықтау кезінде Мен – баламын" концентрациясынан (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру), "Бала және оның әлемі" концентрациясына (жақын орта:

отбасы, үй, ойыншықтары, өз мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсініктерін қалыптастыру) өту принципі қолданылды), әрі қарай "Бала және үлкен әлем" концентрациясына (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары).

14. Әр сыныпта қайталанатын және біртіндеп кеңеюді, зерттелетін ұғымдардың, сөздіктің, фразеологизмнің, практикалық жаттығулардың күрделілігін қамтитын концентрациялық қағидаға сәйкес қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың аймақтық ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен өтпелі тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

15. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушылардың сөйлеу тілі дамуы (оның болмауына дейін) және қарым-қатынаста айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

16. Бағдарлама материалында сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылады. Педагог тарапынан білім алушылардың өз қызметі мен іс-әрекетін сөйлеу сүйемелдеуі мөлшерленген және түсінуге қолжетімді болуы тиіс.

17. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

18. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

19. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

20. М.Монтессори педагогикалық жүйесін басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен, соның ішінде PECS карталарын, пиктограммаларды, жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, арнайы дайындалған заттық- дамыту ортада қолдану ұсынылады.

21. Білім алушылардың сөйлеу және коммуникативтік дағдылары қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) пәндік-практикалық қызмет (еліктеу-орындаушылық, жаттығу, тұрмыстық, шығармашылық);

2) ойын қызметі: (пәндік және дидактикалық, сюжеттік-рөлдік, іскерлік ойындар; заттық модельдеу);

3) қарым-қатынас: (өз қалауларын, білімдерін, іс-әрекеттерін сұрақ немесе жауап түрінде ауызша ресімдеу үлгілерін игеру үшін лексикалық материалды қайталап немесе бірлесіп қайталау, жаттанды сөздер, фразалар, дыбыстарға еліктеулерді айту).

4) оқу қызметі (жаттығулар).

22. Оқыту барысында тәжірибелік және көрнекі әдістер жетекші орын алады. Ауызша әдістер айтарлықтай аз рөл атқарады, олар көрнекі оқыту әдістерін және оқушылардың өзіндік әрекеттерін толықтырады. Педагогтің сөзі дұрыс болуы керек, қосымша ақпараттан арылуы керек. Педагог нақты жаттығулардың түрлерін, оларды сыныпта өткізу тәсілдері мен орнын (жұмыс үстелінде, тақтада, теру алаңында, ойын бұрышында, кілемде) мұқият ойластырады.

23. Көрнекі пәндік құралдарға қойылатын негізгі талаптар:

1) моторлы-қол жетімді, мотивацияланған (арнайы дайындықсыз және ауызша сөйлеу тілін уақытша алмастыратын қарапайым, айналасындағыларға түсінікті) қимылдар, заттар, тым тартымды емес ойыншықтар-қарапайым;

2) манипуляциялау үшін қажет анық суреттер (орналастыру, желімдеу және т. б.);

3) оқушыға таныс адамдар мен нысандардың фотосуреттері;

4) арнайы қарапайым қаріппен жазылған сөздер;

5) клеенка мен картоннан, матадан жасалған ойыншық-кітаптар;

6) оқушылар өз ойындарында қолданатын әртүрлі заттар мен ойыншықтар бейнеленген суреттер;

7) әр оқушының, қызметкерлердің, туыстардың, сүйікті жануарлардың фотосуреттері бар альбомдар;

8) оқушылардың эмоционалдық, тұрмыстық, әлеуметтік және ойын тәжірибесін көрсететін сурет материалы;

9) саусақ театрына арналған қуыршақтар жиынтығы; ертегілерді драматизациялауға арналған бибабо қуыршақтары; жануарлар бейнеленген қолғаптар;

10) сурет салуға арналған тақталар; кілемше, фланелеграф; "сурет салуға арналған тақта"; пиктограммалар.

24. Өмірлік жағдайларды драматизациялау үшін дидактикалық ойындар қолданылады. Ойындарды жүргізу кезінде белгілі бір қарқынмен жүру керек, ойын жаттығуларын студенттерге арналған сұрақтармен қанықтырмау керек. Оқушыларды мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекеттерін бақылауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, жалпы ойынға қатысу кезегін күтуге үйрету керек.

25. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, ол білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: өз бетінше, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, көмекші, балама құралдардың көмегімен.

26. Сынып бөлмесіндегі сабақтар мектептің басқа үй-жайларында да, одан тыс жерлерде де (дүкен, пошта, сквер, саябақ, спорт алаңы, тірі бұрыш, кітапхана және басқалар) өткізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектесіп отырады.

27. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін бағдарлы негіз болатын және білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламаларын құру кезінде мұғалім басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

28. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта болады. Мұғалім оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы, оның ішінде жеңіл ақыл ойы зақымдалған білім алушылар үшін "Әліппе, Ана тілі" бағдарламасынан жекелеген мақсаттарды қосу есебінен бағдарлама мазмұнының күрделенуін алуға болады.

3-тарау. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің мазмұны

29. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәні бойынша 1-4 сыныптарда оқу жүктемесі:

1) 1-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 132 сағатты құрайды;

2) 2-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды;

3) 3-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды;

4) 4-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

30. "Тіл дамыту" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тіл дамыту";

2) "Қатынас";

3) "Графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту".

31. "Тіл дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді құрайды:

1) сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика;

2) сөйлеу тілін түсіну;

3) айтылым;

4) оқу элементтері.

32. "Қатынас" бөлімі:

1) қатынастық іс-әрекет:

2) тіл арқылы қатынас жасау.

33. "Графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді құрайды:

1) қолдың моторикасы;

2) көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер;

3) жазу элементтері.

34. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінің 1 сыныптағы базалық мазмұны :

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алуы және артикуляциялық моторика: жатып , отырғанда және тұрғанда сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, тамаққа алақанның көмегімен дауыс перделерінің дірілін сезіну. Дауысты, тіл мен еріннің қозғалғыштығын дамыту. Мұғалімнің бет-әлпетіне және оның іс-әрекетіне еліктеу (күлімсіреу, қайғыру, бетті жабу, ауызды жабу, ұртқа үрлеу, еріндерден түтікше жасап созу, тілді шығару). Сөйлеу тілін түсіну: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану және ажырату (табиғат көше, музыкалық аспаптардың дыбыстары, дыбыстық ойыншықтар). Дыбыс күшін ажырату (қатты, тыныш), меңзегіш қимылды түсіну және қолдану. "Қайда?" сұрағына жауап ретінде затты табу (қарау, демонстрациялық қимыл, сөз: мұнда, анда). Дыбыстық сигнал бойынша ойын әрекетін орындау, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын нұсқаулар бойынша, мысалы, " Қуыршақты бер". "Қолыңды бер", "Допты ал" сияқты сөйлемдерді түсіну. Таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау; ойыншықтармен жаттығулар жасау: "Аюдың қалай секіретінін көрсет?" және суреттермен, мысалы: "Аюдың отырғанын көрсет?". Фотосуреттерде, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен байланысы (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық, жартылай сурет). Мұғалімнің сипаттамасы бойынша заттарды, ойыншықтарды тану (бір-екі белгісі бойынша). Сюжеттік суреттерді тану және табу. Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалім шығарған әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: мұғалімнің соңынан дыбыстарды және буындарды қайталау (қа-қа, мә-мә, иа-иа), қысқа тақпақтарды ойын жағдайларында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімін айтқан қысқа тақпақтарын жаттап, қарапайым қимылдармен байланыстыру. Ойын әрекеттерін дыбысқа еліктеу, ым-ишара, сөздер, қимылдармен үйлестіру. Суреттерді, сөздер жазылған карточкаларды қолданып, сөйлемдерді интонациясын келтіріп, педагогтің соңынан қайталау. Мұғаліммен бірге таныс ертегіні ойыншыққа сүйене отырып, айтып беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалардағы суреттерді қарап, беттерін ашып, тақыптар бойынша кітапшалар жасау, мұғаліммен (ата аналармен) бірге, оқушының өмірінен алынған, баланың қызығуына қатысты жағдайлар бейнеленген фотолардан жеке кітапшасын (альбом) жасау. Өзінің және сыныптастарының аттары жазылған карточкаларды сәйкестендіріп, іріктеу. Ұсынылған сөзді басқа сөздер ішінен танып, шапалақ соғу, карточкаларды көтеру. Заттар, әрекеттер, белгілерге сәйкес атаулары жазылған карточкалармен сәйкестендіру. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі: балаларға арналған шағын фольклор түрлері,

халық ертегілері, тақпақтары: "Ақ қоян", "Аю отыр партада", "Қошақанды кайрау", " Тәй-тәйқуыршақ" (Ұ.Есдәулетұлы), "Ал, санаңдар!", "Ата ақылы" (С.Мәуленов), " Сыйлаймын" (Ш.Мұхамеджанов), "Қуыр, қуыр, қуырмаш", ертегілер: "Үш аю", " Бауырсақ", "Үйшік", "Маша мен аю", мазақтамалар: "Ерке", "Тәттіқұмар".

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өз бетін айнадан көру, зерттеу, "Айнадан не көрдің?" сұрағына жауап беру. Өз атын естігенде әрекет білдіру, жауап беру. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Әңгімелесушімен ым-ишара, сөз, әрекет (басты изеу, қолды созу, күлімдеу) арқылы амандасу, қоштасу. Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, басын изеу арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен көз арқылы қатынас орнату, әңгіме барысында арақашықтық, кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, әңгімелесі кезінде берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Мұғалімнің көмегі арқылы, өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру. Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздер жазылған карталарды қолдана отырып, ойыншық, сүйікті заттарын сипаттайтын 1-3 қысқа сөйлем құрастыру. Адамдардың, жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу. Ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен байланыстыру. Мерекеде, күнделікті өмірде, дүкенде, саябақта әртүрлі жағдайларда басқалармен сөз арқылы қатынасқа түсуге дайындығын және ұмтылуын білдіру;

3) графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы : мұғалімнің қолы, саусағының және қолының ерікті қимылдарын бақылау, мұғалімге еліктеп, қарапайым қимылдарды орындау. Әр түрлі заттарды қолдана отырып массаж жаттығуларын жасау. Қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс ұстап үйрену (қарындашты жұдырықпен ұстамай, қағазды бос қолымен ұстау). Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктерін үйлестіру: түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа - ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (1-5 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің жолақтарынан көрсету бойынша құру (1-2 пішін). Мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп, таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан әр түрлі заттарды құру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ). Мұғалімнің сурет салуын қарап, бақылау (құм мен жармада, тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен үлкен парақта). Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі кеңістіктерде (ватман, жарма, клеенка) сурет еркін сурет салу. Оқушының алақанын қағазға (құм, жарма, тақта) жағу, мұғалімнің көмегімен өз алақанында саусақпен (қарындашпен,

бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу. Трафарет бойынша дөңгелектеу (таныс заттар, геометриялық пішіндер), оларды бояу. Үлгі бойынша 2 элементтен тұратын жолақта және шеңберде өрнек жасау. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (10 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, парақка қарындашпен "жазу". Қағаз парағында түзу және қисық, қисық сызықтар "жазу". Карточкаға жазылған өз атын сызықтар сызылмаған парақка қарындашпен, маркермен, қаламмен жазу.

35. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 2 сыныптағы базалық мазмұны: 1) "Тіл дамыту" бөлімі. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика: жату , отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, тамақты ұстап, алақанның көмегімен дауыс перделерінің дірілін сезіну. Дауысты, тіл мен еріннің қозғалғыштығын дамыту. Суреттерге сәйкес үлгі бойынша артикуляциялық гимнастиканы орындау. Сөйлеу тілін түсіну: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану және ажырату (табиғат дыбыстары, көшедегі, музыкалық аспаптар, дыбыс шығаратын ойыншықтар). Дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты , ақырын, жылдам, баяу), көрсету қимылын түсіну және қолдану; сұраққа жауап ретінде тақырыпты табу: қайда? (көрсету қимылымен, сөзбен: Анда, мұнда, осында). Дыбыстық белгі (шапалақ, қоңырау, ысқырық) бойынша екі сөзден құралған нұсқау бойынша ойын әрекетін орындау. Таныс заттар мен әрекеттерді суреттерден тану және атау; ойыншықтармен жаттығулар жасау: "Аюдың қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет?". Мысалы: "Аюдың жатқанын көрсет?". Фотосуреттерде, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Суретте бейнеленген затты, әрекетті оның бейнесімен салыстыру (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық сурет). Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелерді тыңдау. Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелерді тыңдау. Мұғалім айтқан әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: мұғалімнің соңынан дыбыстарға еліктеу, буын, сөздер, тақпақтарды ойын жағдайында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөзінен тақпақтарды жаттау және айтып, қимылдармен үйлестіру. Педагогтің соңынан сөйлемдерді дұрыс интонациямен, суреттер, сөздер жазылған карточкаларды қолданып, қайталау. Таныс ертегіні суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен айтып беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалар, журналдардағы суреттерді қарау. Кітапшаларды парақтап, сурет бейнеленген бетті табу. Тақырып бойынша ата-аналар, педагогтің көмегімен кішкентай кітапшалар жасау. Оқушының өмірі мен қызығушылықтары бейнеленген фотолардан кітапша, (альбом) жасау. Отбасы

мүшелері мен мұғалімдердің аты-жөні жазылған тақтайшаларды тану және таңдау. Заттық, сюжеттік суреттерге және жалпылау карталарына негізделген сөздерді тану және атау, мысалы: үстел, орындық, шкаф, жиһаз. Заттарға арналған іс-қимыл атаулары бар карталарды іріктеу, мысалы: ұшақ ұшады, құс ұшады, зымыран ұшады. Заттардың әртүрлі белгілерін көрсететін карталарды таңдау. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі төмендегідей болады: санамақтар: "Ақ қоян", "Аю", "Бір үйде біз нешеуміз", "Ал, санаңдар!", "Ал санайық, санайық", "Кел санайық!", тақпақтар: "Қазақстан – Республикам менің" (Д.Әбілев), "Күзгі жапырақтар" (Қ.Шаңғытбаев), "Отан" (Е.Өтетілеуұлы), "Көкөніс" (Ғ.Өкеев), "Қуыр, қуыр, қуырмаш", ертегілер: "Үш аю", " Бауырсақ", "Үйшік", "Мақта қыз бен мысық", "Арыстан мен түлкі", әңгімелер: " Неліктен ойнамайды?", "Ұшқан ұя", "Немере", "Шие тергенде", "Жалқау немере", мазақтамалар: "Ерке", "Тәттіқұмар", "Ашқарақ", "Мақтаншақ", Сөздік ойындар: " Ойынға шақыру", "Қаламақ", "Тышқан мен мысық".

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өз бетін айнадан көру, зерттеу, бөліктерін көрсету, атау. " Айнадан не көрдің?" сұрағына жауап беру. Өз атын естігенде әрекет білдіру, жауап беру. Ересектермен қатынас кезінде есімін, фамилиясын, жынысын білу, қолдану. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, басын изеу арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма , сөз қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу, қол созу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен арақашықтық пен кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен қысқа сөйлемдер құрастыру, есімдіктерді қолдану-менікі (менің) , сенікі (сенің) ойыншық, сүйікті заттар туралы, суреттерді, пиктограммаларды және сөз карталарын қолдану. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу. Мұғалімнің қимылдарын көрсету және оқушыларға таныс ертегілерді, әңгімелерді, өленderді драматизациялау ойындарында бейнеге сәйкес келетін ойыншықты, затты таңдау. Рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен сүйемелдеу. Рөлдік сәйкестендіруге арналған сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу. Жануарлардың, адамдардың, құстардың бейнелері мен қимыл қозғалыстарын білдіретін ойын-имитацияларға қатысу. Мұғалімнің қозғалыстарын оқушының қайталауы, ойыншық, заттарды бейнеге сәйкес таныс ертегі, әңгіме, тақпақтарды қолданып,

ойын-драматизацияда қолдану. Рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен сүйемелдеу. Тіл арқылы рөлдік сәйкестендіруге арналған жұптық ойындарға қатысу;

3) графомоторлы дағдылармен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол , саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, үлгі бойынша орындау. Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі бойынша орындау және ұстап тұру. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктерін үйлестіру: геометриялық пішіндердің жолақтарынан үлгі бойынша құру (1-2 пішін). Таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан әр түрлі заттарды үлгі бойынша, есте сақтауы бойынша (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ) құру. Мұғалімнің сурет салуын бақылау (құм мен жармада, бормен тақтада немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда маркермен). Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға, клеенкаға) еркін сурет салу. Оқушының алақанын қағазға (құм, жарма, тақта) төсеу. Мұғалімнің көмегімен өз алақанын саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу. Трафарет пен шаблондар бойынша шеңбер (таныс заттар, геометриялық пішіндер) сызу, бояу. Үлгі бойынша 2 элементтен тұратын жолақта және шеңберде өрнек жасау. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (10 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, параққа қарындашпен "жазу". Қағаз парағында түзу және қисық сызықтарды "жазу". Карточкаға жазылған өз есімін сызықтар сызылмаған параққа қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Карточкалардан сөздерді кішкентай кітапшаларға көшіріп жазу.

36. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 3 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика: жату, отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау. Терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуды дамыту (шусыз бірқалыпты тыныс алу мен дем шығару). Қимылдардың көлемі мен біркелкілігін жақсартуға арналған артикуляциялық жаттығуларды орындау. Сөйлеу тілін түсіну: заттың, құбылыстың, әрекеттің дыбысын тану және ажырату (күн күркірейді, машина сигнал береді, есік ашылады). Дыбыстың күші мен қарқынын ажырату (қатты, тыныш, жылдам, баяу), дыбыстық жиілікті есту қабілетін дамыту, мысалы: "үлкен қоңырау-кішкентай қоңырау" ойыны. Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын сөздік нұсқау бойынша орындау. Фотода, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген, таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау; ойыншықтармен және суреттермен жаттығулар жасау, мысалы: "Сен ата, мен көрсетемін". таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен байланысы (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық, жартылай сурет).

Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалім шығарған сөйлеу интонациясын тыңдау және ажырату (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Оқушылар меңгерген есімдік + зат есім үлгісіндегі, екі сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру. Айтылым: (аааа- қыз жылап жатыр, уууу- қасқырдың ұлуы) дыбыстау, дыбыстарға еліктеу, буындар мен сөздерді, тақпақты ойын жағдайында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға жауап беру арқылы ым-ишара, сөз, сурет, сөйлем арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөздерінен үйрену және қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа (есте сақтау бойынша 1-4 жол) тақпақтарды айту. Ойын әрекеттерін ым-ишара, қимылдармен, сөздермен үйлестіру. Өлеңдерді, шағын тақпақтарды жалғастырып айту, содан кейін оларды өз бетінше айту, "сөйлем" терминінің мағынасын түсіну, сөйлемді шартты белгімен белгілеу – ұзын жолақ. Мұғаліммен бірге иллюстрацияға сүйене отырып, таныс ертегіні әңгімелеп беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалардағы суреттерді қарап тамашалау. Кітап беттерін ашу, ертегі, әңгіменің басын табу. Мұғаліммен (ата - аналармен) бірге балаларға арналған тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттермен оқушының жеке кітабын (альбомын) құру. Өзінің аты жазылған картаны тану және пайдалану. "Сөз" терминінің мағынасын түсіну, Кім? Не? сұрақтары бойынша карталарды таңдау. Элементтерге арналған іс-қимылдардың атаулары бар карталарды таңдау, мысалы: бала жатыр, жүгіріп келеді, бала отыр. Заттардың белгілерінің атауы жазылған карточкаларды таңдау: мөлшері, түсі және пішіні бойынша. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі төмендегідей болады: сөздік ойындар: " Қаламақ", "Тышқан мен мысық", тақпақтар: "Қой" (Т.Жексенбай), "Кірқоймас" (К.Чуковский аударған| Ф.Оңғарсынова), "Тазалықтың досы" (А.Меңжанова), "Көмек" (Н.Айтов), "Әже", "Доп", "Достық", "Біздің әулет" (Б.Кірісбаев), әңгімелер: "Үй хайуандары" (М. Дулатов), "Салақтық" (Ы.Алтынсарин), ертегілер: "Ит пен мысық адамға қалай дос болды?", "Күшік пен мысық", "Жеті қазынаның бірі" (Халық ауыз әдебиеті), мазақтамалар: "Ерке", "Тәттіқұмар", "Ашқарақ", "Мақтаншақ", Сөздік ойындар: "Ойынға шақыру", "Қаламақ", "Тышқан мен мысық".

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өзін айнадан, сыныптасын, мұғалімді қарап, бақылау. Ересектермен қатынас кезінде есімі мен тегін қолдану. Сөйлеушінің заттарын атау (бетінің бөліктері, киімдер). Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану, байсалдылық) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, сәлем, сау бол). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, фраза арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз, фраза қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, фраза арқылы білдіру.

Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас изеу, рахмет), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен арақашықтық пен кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен сүйікті заттары туралы суреттер, пиктограммалар, сөздер жазылған карталар арқылы 1-3 қысқа сипаттама сөйлемдер құрастыру. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне, таныс ертегі, әңгімелердің, тақпақтардың мәтінін қолданып, еліктеу ойындарына қатысу. Атқаратын рөліне сәйкес, ойын жағдайларын жеке сөздер, ым-ишара, қимылдармен үйлестіру. Өзінің ойын кезіндегі рөлдік диалогына қатысу;

3) графомоторлы дағдылар мен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол, саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, есте сақтауы бойынша орындау. Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі және сөздік нұсқау бойынша орындау және ұстап тұру. Әртүрлі заттарды (доптар, сақинашалар, қарындаштар) қолданып, массаж жаттығуларын орындау. Қарындаш, қылқалам, бор, қаламды дұрыс ұстау (жұдырықпен қыспай, еркін қолмен парақты ұстап). Көру-моторлы тепе-тиендік пен қеңістіктік түсініктер: түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара) және өлшемі (қысқа, орташа, ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (2-8 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің жолақтарынан үлгі бойынша құру (2-4 пішін). Таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан, есте сақтауы бойынша әр түрлі заттарды құрастыру. Мұғалімнің тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда сурет салуын бақылау. Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі тегістіктерде (ватманға, жармаға, клеенкаға) еркін сурет салу. Өз алақаны саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу, мұғалімнің көмегімен композициялар жасау. Әріптерге ұқсайтын нысандарды салу. Трафарет, сұлба бойынша сызу (таныс заттар, геометриялық пішіндер). Оларды бояу. Жолақшада, шаршыда, дөңгелекте АТАТ, ААТТААТТ, ААТААТ сызбасы бойынша оюлар жазу. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (5 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Құмда, жармада, қарындашпен парақ бетіне әртүрлі бағыттарда жазу. Парақ бетінде тік және көлденең (тік, қисық, ирек) сызықтарды "жазу". Карточкаға жазылған өз есімін сызықтар сызылмаған параққа қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Карточкалардан сөздерді кішкентай кітапшаларға көшіріп жазу.

37. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 4 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика: жату, отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау. Терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуды дамыту (шусыз бірқалыпты тыныс алу мен дем шығару). Артикуляциялық жаттығуларды өз бетінше үлгі, сурет, есте сақтауы, сөздік нұсқау бойынша орындау. Сөйлеу тілін түсіну:

дауысты дыбыстарды (а, ә, о, ө, у, и) заттық суреттерге сүйене отырып, дыбыссыз артикуляция негізінде тану және ажырату. Сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу. Дыбыстың күші мен қарқынын ажырату (қатты, тыныш, жылдам, баяу). Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын сөздік нұсқау бойынша орындау. Таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттармен жаттығулар орындау "Мен атаймын, ал сен көрсет" және керісінше. Фотода, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның бейнесімен сәйкестендіру (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық). Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалімнің айтқан әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: сөздік нұсқау бойынша дыбыстарға еліктеу, буын, сөздер, тақпақтар, ойын жағдайларында айту. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөздерінен тақпақтар, қысқа өлеңдерді қарапайым қимылдармен үйлестіріп, жаттау (есте сақтау бойынша 1-4 жол). Сөйлемді мұғалімнен кейін дұрыс интонациямен, суреттерді, сөздер жазылған парақшаларды қолдана отырып қайталау. Иллюстрацияға сүйене отырып, таныс ертегіні айтып беру. Буын, сөз, тақпақтарды тындап, мұғаліммен бірге, өз бетінше жалғастырып айту. Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, ертегінің мазмұнын баяндау. Оқу элементтері: балалардың кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Парақтарды ашуу, мұғалім атаған заттарды, әрекеттер мен белгілерді кітапта табу. Мұғаліммен (ата-аналармен) бірге сәбилерге арналған тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттермен оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз есімі жазылған парақшаны балалар өз жұмыстарына есімдерін жазу үшін танып, қолдану. "Сөз", "сөйлем" терминдерінің мағынасын және белгілеуін түсіну (көк жолақшамен белгілеу). Карточкаларды тақырып бойынша іріктеу және топтастыру, мысалы: "Мұрын, ауыз, көз, құлақ, бет –бастың бөліктері". Заттардың әрекеттерін парақта жазылған атауларымен сәйкестендіру, мысалы: "бақа секіреді, өрмекші өрмелейді". Сөздік нұсқау бойынша заттардың қасиеттерін білдіретін сөздер жазылған парақтар іріктеу. А, Ә, У, О, Ө, И әріптерін тану және атау. Контуры бойынша (10-5 см) кесілген әріптерді тану және атау. А, Ә, У, О, Ө, И дыбыстарын дыбыссыз артикуляция негізінде тану және қайталау. А, Ә, У, О, Ө, И әріптері жазылған парақтарді іріктеу. Өткен әріптерді өзінің есімінін атауынан, сөздерден табу. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі төмендегідей болады. Тақпақтар: "Көңілді қыс" (Р.Сәбитұлы), "Малдың баласын сүйюі", "Қарлығашқа тимеңдер" (Т. Молдағалиев), "Бағдаршам" (Ә. Табылдиев), "Ақ боран" (Ә.Табылдиев), "Суретші" (М.Жаманбалинов), "Ұшқыш болғым келеді" (Қ. Аманжолов), "Қазым, қазым қаңқылда" (С.Бегалин), "Сырғанақ" (Б.Жақып), "Ай неге жалаңаш" (қазақ мифі), санамақтар: "Менің киімдерім" (Ө. Ақыпбекұлы), ертегілер: "

Қаз бен үйрек", "Не дәмді?", "Әтеш пен тоты", "Түлкінің балтасы" (нганасан ертегісі), " Жазда күн неге ұзақ?", "Төлдер айтысы", "Қарлығаштың құйрығы неге айыр?" (қазақ ертегісі), "Ағаштар ұйықтай ма?", "Еңбекпен ел көгерер", "Ақымақ қасқыр", "Жаман жолдас" (Ы.Алтынсарин), әңгімелер: "Шатыргүл" (Ө. Тұрманжанов), "Қар қандай" (М.Гай дайындаған А.Д.Сейсенова), "Екі аяз", "Менің шешемнен нан иісі шығады", " Нан қайдан шығады?" (М.Етекбаев), "Қайдан келдің бауырсақ?" (Ө.Тұрманжанов).

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өзін айнадан, сыныптасын, мұғалімді қарап, бақылау. Ересектермен қатынас кезінде есімі мен тегін қолдану. Сөйлеушінің заттарын атау. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану, байсалдылық, көңілсіздік) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, сәлем, сау бол). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, фраза арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз, фраза қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, фраза арқылы білдіру. Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас изеу, рахмет) арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен көз арқылы қатынас орнату, ересектермен, сыныптастарымен арақашықтық пен кезектілікті сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен сүйікті заттары туралы суреттер, пиктограммалар, сөздер жазылған карталар арқылы 2-4 қысқа сипаттама сөйлемдер құрастыру. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне, таныс ертегі, әңгімелердің, тақпақтардың мәтінін қолданып, еліктеу ойындарына қатысу. Атқаратын рөліне сәйкес, ойын жағдайларын жеке сөздер, ым-ишара, қимылдармен үйлестіру. Өзінің ойын кезіндегі рөлін атап, ойын диалогына қатысу;

3) графомоторлы дағдылар мен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол, саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, есте сақтауы бойынша орындау. Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі және сөздік нұсқау бойынша орындау және ұстап тұру. Әртүрлі заттарды (доптар, сақинашалар, қарындаштар) және тақпақтарды қолданып, массаж жаттығуларын орындау. Қарындаш, қылқалам, бор, қаламды дұрыс ұстау (жұдырықпен қыспай, еркін қолмен парақты ұстап). Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік түсініктер: түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара, қоңыр) және өлшемі (қысқа, орташа, ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (2-10 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің (2-4 пішін) жолақтарынан үлгі бойынша құру. Әртүрлі нысандар мен әріптерді құрастыру: А,Ә,О,И әріптерін таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан, есте сақтауы бойынша құрастыру. Мұғалімнің тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда сурет салуын бақылау. Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі

тегістіктердегі (ватманға, жармаға, клеенкаға) суреттерді аяқтап салу. Өз алақаны саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу, мұғалімнің көмегімен топтық композициялар жасау. Әріптерді жазу: А, Ә, У, О, Ө, И әртүрлі тегістіктерде, А4 парақтарында. Трафарет пен шаблон бойынша (таныс заттар, геометриялық пішіндер, А,Ә,У,О,Ө,И әріптері), бояу. Нысандар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша сызу. АТАТ, ААТТ, ААТТ, АТАТ сызбасы бойынша элементтердің кезектесуі бар жолақта, шаршыда, шеңберде өрнек салу. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (3-5 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойымен (әртүрлі әдістерді қолдана отырып) орындау. 3-5 см. жолда саусақпен, жармада, қарындашпен, парақта "жазу". Қағаз парағында көлденең (түзу және қисық, қисық) және тік сызықтарды "жазу". Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша, мұғалімнің диктанты бойынша басып жазу. Өз атын үлгіге қарап, қарындашпен, маркермен, сызылмаған қағаз парағына басып жазу. Парақтардағы сөздерді баланың кішкентай кітапшаларына көшіріп жазу. Танысқан әріптерді таныс және таныс емес сөздерден табу және басып жазу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 кодында "1" - сыныбы, "2.1" - бөлім және бөлімше, "4" - оқыту мақсатының реттік саны

39. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқу мақсаттарының жүйесі:

1) "Тіл дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
	1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен	2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау	3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған	4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық). Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш

1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)		жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)	беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
	1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну	2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну	3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар	4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
	1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртын топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару , тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)	2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет , үлгі бойынша орындау		
	1.1.2.1 сөзге қатысы жоқ, табиғат, көше дыбыстары, музыкалық аспаптардың, ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу	4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
	1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)	2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты-ақырын, жылдам-баяу)	3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу ; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)	4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)

	1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)	2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)	3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау	4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
	1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, бір-екі сөзден тұратын нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау	2.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау	3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
	1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау	2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау	3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет" нұскауы бойынша	4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал сен көрсетемін" нұскауы бойынша
1.2. Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.6 мұғалімнің көмегімен ойыншықтармен, суреттермен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін көрсет"	2.1.2.6 ойыншықтарменжаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет" "Қоян секіріп тұрған суретті көрсет, қай суретте бақа секіріп тұрғанын көрсет"	3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау	4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
	1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау	2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау	3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу	4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
	1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)	2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу	3.1.2.8 педагогтің сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру	4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		2.1.2.9 сюжетті суретте бейнеленген заттар,	3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді	

	1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану және құру	жағдаяттарды тану, атау	иллюстрацияларға сүйеніп тындау	4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
	1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау	2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау	3.1.2.10 оқушылар меңгерген атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру	4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.1.2.11 педагогтің әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)	2.1.2.11 педагогтің әртүрлі (сұраулы, лептi) интонацияларын тындау және ажырату		
1.3. Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау	3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
	1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегілердің мазмұнына ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру	2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру	3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру	4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау	2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтің соңынан қайталап, қимылдармен иллюстрацияялар қолдану арқылы)	3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту	4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
	1.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (1-2 ерекшелігі)	2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі)	3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге	4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту),

	бойынша заттарды тану	бойынша заттарды тану	жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту	кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
	1.1.3.5 педагогтің соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау	2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша мұғалім сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру	3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен – ұзын жолақшамени белгілеу	4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
	1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, айтып беру (мұғалімнің көмегімен)	2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту	3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту	4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрациялар-ды қарау	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
	1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау	2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу	3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету	4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
	1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"	2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)	3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)	4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
	1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"	2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"	3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"	4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
	1.1.4.5 сыныптастары-ның есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар	2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі	3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған	4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған

	карточканы тану және таңдау	жазылған карточкаларды тану және таңдау	карточкаларды пайдалану	карточкаларды пайдалану
	1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)	2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)	3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)	4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
1.4. Оқу элементтері	1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау	2.1.4.7 суретке сүйене отырып, заттар мен жалпылау карталары білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау Мысалы: үстел, орындық, шкаф – жиһаз	3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау	4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
	1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау	2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)	3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)	4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады , ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
	1.1.4.9 заттың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау	2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау	3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)	4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
				4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша

				4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, Ө, О, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
				4.1.4.15 А, Ә, Ө, О, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)

2) "Қатынас" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
	1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау	2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)	3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)	4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
	1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім ?	2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету	3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау	4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
	1.2.1.4 өз атына жауап беру	2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)	3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)	4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің	3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды	4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды

2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)	эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)	күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)	күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
	1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)	2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)	3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)	4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
	1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру	2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру	3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру	4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
	1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау	2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау	3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен , сөзбен білдіру	2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен , сөзбен білдіру: иә-жоқ	3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру	4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
	1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып ризашылық білдіру (басын изеу, күлу)	2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изеу, қолын созу, күлу)	3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын, рахмет сөзін қолдану	4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басың изеу, қолың кеудеге қойып, рахмет айту)
		2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде

2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау	қашықтық пен кезектілікті сақтау	қашықтық пен кезектілікті сақтау	қашықтық пен кезектілікті сақтау
	1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау	2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту	3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)	4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
	1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу	2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау	3.2.2.3 диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"	4.2.2.3 оқушылардың диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Дәрігердің қабылдауында"
	1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу	2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану	3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс - әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау	4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
	1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу	2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу	3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану	4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
			3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату	4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату

3) "Графоторлық дағдыларды және жазу элементтерін дамыту" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып

3.1. Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және қолдарымен ерікті қимылдар жасауын бақылау, оған еліктеу	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
	1.3.1.2 саусақтардың бүгілуі мен кеңеюін орындау, мұғалімге еліктеу отырып саусақтарының әртүрлі позицияларға бүгу	2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"	3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру	4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
	1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әртүрлі заттарды (конустар, жаңғақтар, каштан) қолдана отырып, қол массажын жасау	2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"	3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау	4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
	1.3.1.4 қарындаш пен щетканы, борды дұрыс қолдану (қарындашты жұдырықта қыспау, қағазды бос қолымен қағазды ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)	2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)	3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)	4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	1.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (20, 2 см; 10, 2 см-ден 1-5 таяқша)	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)

	1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)	2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру	3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау	4.3.2.2 А, Ә, Ө, О, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан жасау
	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу	2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу	3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу	4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
	1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу	2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу	3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу	4.3.2.5 А, О, Ә, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
	1.3.2.6 еліктеу бойынша 2 элементтен тұратындай шеңбер және жолақ үлгісін жасау	2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу	3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу	4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, О, Ә, Ө, У, И әріптерін сызу

	1.3.2.7 солдан оңға қарай кеңдігі 10 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді салу	2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу	3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу	4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу	3.3.2.8 АБАБ, ААББ ААББ, ААББ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу	4.3.2.8 АБАБ, ААББ ААББ, ААББ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		2.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (10-5 см) сызу	3.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5 см) сызу	4.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5-3 см) сызу
3.3. Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдану)	2.3.3.1 әр түрлі ыдыстарға құйылған жармаға (құмға) саусақпен; фломастерлермен, қағаз парағындағы маркерлермен, тақтадағы бормен нүктелерді "жазу"	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға , маркерлермен нүктелерді "жазу"	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
	1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына "жазу"	2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)	3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)	4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
	1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен,	2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу, мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)	3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу, мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)	4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу,

	бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу			топтық суреттер салу
	1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу	2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу	3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу	4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
	1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу	2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу	3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу	4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
				4.3.3.6 А, У, О, Ә, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
				4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу

40. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

41. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну

		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.1 сөзге қатысы жоқ, табиғат, көше дыбыстары, музыкалық аспаптардың, ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, бір-екі сөзден тұратын нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 мұғалімнің көмегімен ойыншықтармен, суреттермен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретіні көрсет"
		1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)
		1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 педагогтің әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)
	1.3.Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтің соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау
		1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау

1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің денем"; 4-ші апта "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 7 –ші апта "Менің отбасым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта " Менің мектебім"	1.4. Оқу элементтері	1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
	2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 ым-ишараны, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
		1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау

	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
	3.1. Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
	3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер.	1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
		1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
	3.3.Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
		1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
	2 тоқсан	
		1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын

	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түтікше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, бір-екі сөзден тұратын нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)
		1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану және құру
		1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 педагогтің әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)
		1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау

	1.3. Айтылым	1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтің соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау
		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, айтып беру (мұғалімнің көмегімен)
	1.4. Оқу элементтері	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)

		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1. Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу , қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
		1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты

	3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу
	3.3. Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу" 1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
	3 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінін бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
		1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)

	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, бір-екі сөзден тұратын нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 ойыншықтармен әрекеттер жасау: "Аю секріп тұр" суреттерде : "Аю ұйықтап жатқан суретті көрсет" мұғалімге еліктеу арқылы
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты суретпен сәйкестендіру (ақ-қара, түрлі-түсті , контурлы)
		1.1.2.10 аудио-бейне жазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 мұғалім айтқан әртүрлі тілдік интонацияларды тындау (тақпақтар, сөйлемдер, ертегілер)
	1.3. Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан бірлесіп дыбыстарға еліктеу, буын , сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында айту
		1.1.3.2 сұрақтарға тындаған мәтін, ертегінің мазмұнына сәйкес сөзбен, ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзінен қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтің соңынан интонацияны келтіріп, сөйлемдерді қайталау
		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, мұғалімнің көмегімен әңгімелеп, айтып беру
		1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау

	1.4. Оқу элементтері	1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
1-ші апта "Қыс қызығы"; 2 –ші апта "Қыстық киім және аяқ киім"; 3-ші апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы аңдар" 5 –ші апта "Үй құстары"; 6-ші апта "Жабайы құстар"; 7-ші апта "Көлік"; 8-ші апта "М Анамының мерекесі"; "Наурыз мерекесі""		1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау
	2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып

		ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1. Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
		1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді

		трафарет бойынша сызу, оларды бояу
	3.3. Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
		1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
		1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, бір-екі сөзден тұратын нұсқау

	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 ойыншықтармен әрекеттер жасау: "Аю секріп тұр" суреттерде : "Аю ұйықтап жатқан суретті көрсет" мұғалімге еліктеу арқылы
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты суретпен сәйкестендіру (ақ-қара, түрлі-түсті , контурлы)
		1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану, құрастыру
		1.1.2.10 аудио-бейне жазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 мұғалім айтқан әртүрлі тілдік интонацияларды тындау (тақпақтар, сөйлемдер, ертегілер)
	1.3. Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан бірлесіп дыбыстарға еліктеу, буын , сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында айту
		1.1.3.2 сұрақтарға тындаған мәтін, ертегінің мазмұнына сәйкес сөзбен, ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзінен қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы бойынша заттарды тану (бір-екі белгісіне сай)
		1.1.3.5 педагогтің соңынан интонацияны келтіріп, сөйлемдерді қайталау
		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, мұғалімнің көмегімен әңгімелеп, айтып беру
		1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрациялар-ды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау

	1.4. Оқу элементтері	1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастары-ның есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңда
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
		1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		1.1.4.9 заттың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта " Гүлдер";		1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау

3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші " Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта " Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер" ; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.9 өз қалауын көзбен,

		демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1. Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		1.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (20, 2 см;10, 2 см-ден 1-5 таяқша)
		1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)

	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік және кеңістіктік көріністер	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу
		1.3.2.6 еліктеу бойынша 2 элементтен тұратындай шеңбер және жолақ үлгісін жасау
	3.3. Жазу элементтері.	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
		1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу

2) 2 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау

		2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-ишара , сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	2 . 1 . 2 . 6 ойыншықтарменжаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет" "Қоян секіріп тұрған суретті көрсет, қай суретте бақа секіріп тұрғанын көрсет"
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтің әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
	1.3. Айтылым	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтің соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
		2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу

	1.4. Оқу элементтері	2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
1-2 –ші апта оқушыларды бақылау және тексеру; 3 –ші апта "Менің отбасым"; 4-ші апта "Мен, менің денем" "Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-ші апта "Көкөністер" 6-шы апта "Жемістер, жидектер"; 7-ші апта "Менің ойыншықтарым" ; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ

		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін беру; мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
	3.1. Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру

	3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жасау
	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 әр түрлі ыдыстарға құйылған жармаға (құмға) саусақпен; фломастерлермен, қағаз парағындағы маркерлермен, тақтадағы бормен нүктелерді " жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	2 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау

		2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	2 . 1 . 2 . 6 ойыншықтарменжаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет" "Қоян секіріп тұрған суретті көрсет, қай суретте бақа секіріп тұрғанын көрсет"
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтің әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
		2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.3. Айтылым	2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтің соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрациялар қолдану арқылы)

		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4. Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"		2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін және

	2.1. Қатынастық іс-әрекет	қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
	3.1. Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "

		құмыраны бүршікпен толтыру", " жаңғақтарды сұрыптау"
	3.2. Көру-моторлы тепе тендік және кеңістіктік көріністер	2.3.2.1 жолақтардан , таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, есте сақтау бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жасау
	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 әр түрлі ыдыстарға құйылған жармаға (құмға) саусақпен; фломастерлермен, қағаз парағындағы маркерлермен, тақтадағы бормен нүктелерді " жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу

		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	3 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-ишара , сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
		2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет" "Қоян секіріп тұрған суретті көрсет, қай суретте бақа секіріп тұрғанын көрсет"
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тыңдау

		2.1.2.11 педагогтің әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
	1.3. Айтылым	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтің соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану
		2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша мұғалім сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4 Оқу элементтері.	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін

		сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 – апта "Наурыз мерекесі"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
		2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау

	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
	3.1. Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, есте сақтауы бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу

		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу
	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 әр түрлі ыдыстарға құйылған жармаға (құмға) саусақпен; фломастерлермен, қағаз парағындағы маркерлермен, тақтадағы бормен нүктелерді " жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
		2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен

		көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-ишара , сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	2 . 1 . 2 . 6 ойыншықтарменжаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет" "Қоян секіріп тұрған суретті көрсет, қай суретте бақа секіріп тұрғанын көрсет"
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.9 сюжетті суретте бейнеленген заттар, жағдаяттарды тану, атау
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтің әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
	1.3. Айтылым	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтің соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану

		2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша мұғалім сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4. Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалардан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.7 суретке сүйене отырып, заттар мен жалпылау карталары білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау Мысалы: үстел, орындық, шкаф – жиһаз
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта " Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; " Балалардың жаздық ойындары"		2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету

	2.1. Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
		2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)

	3.1. Қолдың моторикасы	2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу
		2.3.3.1 әр түрлі ыдыстарға құйылған жармаға (құмға) саусақпен; фломастерлермен, қағаз парағындағы маркерлермен, тақтадағы бормен нүктелерді "жазу"

	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу

3) 3 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"

		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтің сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тыңдау
		3.1.2.10 оқушылар меңгерген атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру
	1.3. Айтылым	3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тыңдаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тыңдау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін

	1.4.Оқу элементтері	бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастарының есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? Не? Сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4 -ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", " Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта " Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер мен жидектер "; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі

		3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " менің отбасым"
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
		3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
	3.1. Қолдың моторикасы	3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)

		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББ ААББ, ААББ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	2 тоқсан	
		3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының

		мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтің сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.2.10 оқушылар меңгерген атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру

	1.3.Айтылым	3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4. Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау

		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1.Қатынастық іс-әрекет	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
		3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі

		сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.3 диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1. Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау

	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББ ААББ, ААББ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	3 тоқсан	
		3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау:

	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтің сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша

	1.3. Айтылым	сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4. Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас

1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 апта "Наурыз мерекесі"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста

		іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1. Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу

		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББ ААББ, ААББ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар

		3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтің сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.3.Айтылым	3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту

		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4. Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? Не? Сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта " Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер";		3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру,

4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату

	3.1. Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АТАТ, ААТТ ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша шаршыда,

		шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу

4) 4 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
		4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы

		жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал сен көрсетемін"
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.3. Айтылым	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу

		арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.4. Оқу элементтері	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
		4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 ауызша нұсқаулық бойынша заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)

		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4-ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", " Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта " Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер мен жидектер "; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)

		4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.3 оқушылардың диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Дәрігердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
		4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
	3.1. Қолдың моторикасы	4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)

		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан,пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді, А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша текшеде, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5-3 см) сызу
		4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды "жазу"
		4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу

		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, У, О, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	2 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал сен көрсетемін"
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту

		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.3. Айтылым	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
		4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану

	1.4. Оқу элементтері	4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
		4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 ауызша нұсқаулық бойынша заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"		4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш,

		қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
	2.1. Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 оқушылардың диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Дәрігердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
		4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен

		ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
	3.1. Қолдың моторикасы	4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан,пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер әріптер салу

		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ ААТТ, ААТТ сызбас бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндер мен олардың элементтерін шекарада (5-3 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
		4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, У, О, Ә, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	3 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
		4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі

		артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал сен көрсетемін"
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
		4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
	1.3. Айтылым	4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып

		айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.4. Оқу элементтері	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
		4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 ауызша нұсқаулық бойынша заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)

		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 апта "Наурыз мерекесі"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын,

		қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 оқушылардың диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Дәрігердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1. Қолдың моторикасы	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (

		қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан,пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндермен олардың элементтерін шекарада (5-3 см) сызу
		4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен

		нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, У, О, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	4 тоқсан	
	1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
		4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау

	1.2. Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал сен көрсетемін"
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.3. Айтылым	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
		4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу

		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
	1.4. Оқу элементтері	4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 ауызша нұсқаулық бойынша заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)

1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1. Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, бір-бірін, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
		4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)

	2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.3 оқушылардың диалогтік сөйлеуін дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Дәрігердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы.	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен , қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен

		тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
	3.2. Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай жұмыс жасай отырып, әр түрлі пішіндермен олардың элементтерін шекарада (5-3 см) сызу
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
		4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу

		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу

бұйрығына
18-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
314 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Орташа ақыл ойы кемістігі бар оқушыларды оқытудың негізгі мазмұны болып, шынайы тұрмыстық жағдайларда білім алушылардың көмексіз бағдарлауына ықпал ететін өмірлік дағдылары, әлеуметтік дұрыс дағдылары, болып табылады. Академиялық білім қалыптастыру аясында таным әрекетін қалыптастырудың бағытталған тәсілдерін игерудегі қиындықтармен негізделген, білім алушылардың мүмкіндіктерінің аздығы байқалады.

3. Бағдарлама мақсаты - білім алушылардың қатынастық қажеттіліктерін және оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қамтамасыз ететін, қатынас құралдарын (сөздік және сөзге қатысы жоқ) қалыптастыру.

4. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) қаратпа сөзді түсінуін және бейвербалды графикалық белгілердің (суреттер, фотолар, пиктограммалар және басқс графикалық бейнелер) мағынасын түсінуін қалыптастыру;

2) тіл арқылы қатынасқа түсуге ынтасын, игерілген дағдыларын тұрмыстық жағдайда қолдануын дамыту;

3) қатынасқа түсі білігін, қатынастың тілдік және балама құралдарын қолданып, қатынастың жалпы тәртіптегі ережелерін сақтай отырып, әңгімені қолдап, аяқтау дағдыларын қалыптастыру;

4) білім алушылардың жеке заттық, тұрмыстық, ойын әрекеттерімен байланысты сөздік қорын молайту.

5. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) сабақтарға қызығушылықтарын дамыту, тілдік белсенділігін қолдап, мадақтау;

2) эмоционалды және әлеуметтік-тұлғалық дамуына жағдайлар жасау;

3) жалпы және артикуляциялық моторикасын дамыту, қимылдарының, қол саусақтарының ұсақ моторикасының тепе-тендігін жетілдіру;

4) көру-моторлы тепе тендігін, кеңістік түсініктерін дамыту;

5) еңбекқорлық, шыдамдылық, жұмыс жасауға қабілетін, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде төмендегіні ескеру қажет:

1) ұжыммен оқу кезінде оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) топтық жұмыс барысында мұғалімнің ынталандырушы, реттеуші, жоспарлаушы көмегіне деген реакциясының әлсіздігі;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауы;

4) оқушыларының өз белсенділігін сақтаудағы және бір сабақ бойы оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

5) қалыптасатын дағдыларды машықтандырудың қиындықтары.

7. Педагогикалық іс - шаралар практикалық дағдыларды игеру тәсілдерін қалыптастыруға бағытталған-мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша жұмыс істеу, ересектер мен балалармен ынтымақтастық.

8. Арнайы педагогика қағидаларына негізделген оқушыларды оқыту және тәрбиелеу процесі оқушылардың өзіндік белсенділігін, мүмкін болатын ең жоғары бастама мен тәуелсіздікті дамытуға ықпал етеді.

9. Педагогтар оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагогтар осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқу-тәрбие процесі Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың бүкіл кезеңі ішінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған үй-жайларды жарақтандыру нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі тиіс;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-орта білім алушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады (қозғалыс белсенділігі үшін, демалу үшін орындар қажет).

4) заттық орта білім алушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес өзгеруге тиіс.

12. Педагог әр түрлі оқу пәндерінің мазмұнын бір сабаққа біріктіреді. Оқытудың интеграцияланған сипаты пәндік оқытуға біртіндеп көшумен мектепте оқудың алғашқы 2-4 жылында пәнсіз оқытумен жүзеге асырылады. Пәнсіз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады.

13. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін түпкілікті тақырыпты анықтайды. Тақырыптар мен олардың реттілігін анықтау кезінде Мен – баламын" концентрациясынан (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру), "Бала және оның әлемі" концентрациясына (жақын орта: отбасы, үй, ойыншықтары, өз мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсініктерін қалыптастыру) өту принципі қолданылды), әрі қарай "Бала және үлкен әлем" концентрациясына (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары).

14. Әр сыныпта қайталанатын және біртіндеп кеңеюді, зерттелетін ұғымдардың, сөздіктің, фразеологизмнің, практикалық жаттығулардың күрделілігін қамтитын концентрациялық қағидаға сәйкес қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың аймақтық ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен өтпелі тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

15. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушылардың сөйлеу тілі дамуы (оның болмауына дейін) және қарым-қатынаста айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

16. Бағдарлама материалында сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылады. Педагог тарапынан білім алушылардың өз қызметі мен іс-әрекетін сөйлеу сүйемелдеуі мөлшерленген және түсінуге қолжетімді болуы тиіс.

17. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

18. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтың жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

19. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

20. М.Монтессори педагогикалық жүйесін басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен, соның ішінде PECS карталарын, пиктограммаларды, жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, арнайы дайындалған заттық- дамыту ортада қолдану ұсынылады.

21. Білім алушылардың сөйлеу және коммуникативтік дағдылары қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) пәндік-практикалық қызмет (еліктеу-орындаушылық, жаттығу, тұрмыстық, шығармашылық);

2) ойын қызметі: (пәндік және дидактикалық, сюжеттік-рөлдік, іскерлік ойындар; заттық модельдеу);

3) қарым-қатынас: (өз қалауларын, білімдерін, іс-әрекеттерін сұрақ немесе жауап түрінде ауызша ресімдеу үлгілерін игеру үшін лексикалық материалды қайталап немесе бірлесіп қайталау, жаттанды сөздер, фразалар, дыбыстарға еліктеулерді айту).

4) оқу қызметі (жаттығулар).

22. Оқыту барысында тәжірибелік және көрнекі әдістер жетекші орын алады. Ауызша әдістер айтарлықтай аз рөл атқарады, олар көрнекі оқыту әдістерін және оқушылардың өзіндік әрекеттерін толықтырады. Педагогтың сөзі дұрыс болуы керек, қосымша ақпараттан арылуы керек. Педагог нақты жаттығулардың түрлерін, оларды сыныпта өткізу тәсілдері мен орнын (жұмыс үстелінде, тақтада, теру алаңында, ойын бұрышында, кілемде) мұқият ойластырады.

23. Көрнекі пәндік құралдарға қойылатын негізгі талаптар:

1) моторлы-қол жетімді, мотивацияланған (арнайы дайындықсыз және ауызша сөйлеу тілін уақытша алмастыратын қарапайым, айналасындағыларға түсінікті) қимылдар, заттар, тым тартымды емес ойыншықтар-қарапайым;

2) манипуляциялау үшін қажет анық суреттер (орналастыру, желімдеу және т. б.);

3) оқушыға таныс адамдар мен нысандардың фотосуреттері;

4) арнайы қарапайым қаріппен жазылған сөздер;

5) клеенка мен картоннан, матадан жасалған ойыншық-кітаптар;

6) оқушылар өз ойындарында қолданатын әртүрлі заттар мен ойыншықтар бейнеленген суреттер;

7) әр оқушының, қызметкерлердің, туыстардың, сүйікті жануарлардың фотосуреттері бар альбомдар;

8) оқушылардың эмоционалдық, тұрмыстық, әлеуметтік және ойын тәжірибесін көрсететін сурет материалы;

9) саусақ театрына арналған қуыршақтар жиынтығы; ертегілерді драматизациялауға арналған бибабо қуыршақтары; жануарлар бейнеленген қолғаптар;

10) сурет салуға арналған тақталар; кілемше, фланелеграф; "сурет салуға арналған тақта"; пиктограммалар.

24. Өмірлік жағдайларды драматизациялау үшін дидактикалық ойындар қолданылады. Ойындарды жүргізу кезінде белгілі бір қарқынмен жүру керек, ойын жаттығуларын студенттерге арналған сұрақтармен қанықтырмау керек. Оқушыларды мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекеттерін бақылауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, жалпы ойынға қатысу кезегін күтуге үйрету керек.

25. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, ол білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: өз бетінше, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, көмекші, балама құралдардың көмегімен.

26. Сынып бөлмесіндегі сабақтар мектептің басқа үй-жайларында да, одан тыс жерлерде де (дүкен, пошта, сквер, саябақ, спорт алаңы, тірі бұрыш, кітапхана және басқалар) өткізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектесіп отырады.

27. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін бағдарлы негіз болатын және білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламаларын құру кезінде мұғалім басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

28.Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта болады. Мұғалім оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы, оның ішінде жеңіл ақыл ойы зақымдалған білім алушылар үшін "Әліппе, Ана тілі" бағдарламасынан жекелеген мақсаттарды қосу есебінен бағдарлама мазмұнының күрделенуін алуға болады.

3-тарау. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің мазмұны

29. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәні бойынша 1-4 сыныптарда оқу жүктемесі:

1) 1-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 132 сағатты құрайды;

2) 2-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды;

3) 3-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды;

4) 4-сыныпта – аптасына 5 сағат, оқу жылында 170 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. "Тіл дамыту" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тіл дамыту";

2) "Қатынас";

3) "Графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту".

31. "Тіл дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді құрайды:

1) сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика;

2) сөйлеу тілін түсіну;

3) айтылым;

4) оқу элементтері.

32. "Қатынас" бөлімі:

1) қатынастық іс-әрекет:

2) тіл арқылы қатынас жасау.

33. "Графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді құрайды:

1) қолдың моторикасы;

2) көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер;

3) жазу элементтері.

34. "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінің 1 сыныптағы базалық мазмұны :

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алуы және артикуляциялық моторика: жатып , отырғанда және тұрғанда сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, тамаққа алақанның көмегімен дауыс перделерінің дірілін сезіну. Дауысты, тіл мен еріннің қозғалғыштығын дамыту. Мұғалімнің бет-әлпетіне және оның іс-әрекетіне еліктеу (күлімсіреу, қайғыру, бетті жабу, ауызды жабу, ұртқа үрлеу, еріндерден түтікше жасап созу, тілді шығару). Сөйлеу тілін түсіну: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану және ажырату (табиғат көше, музыкалық аспаптардың дыбыстары, дыбыстық ойыншықтар). Дыбыс күшін ажырату (қатты, тыныш), меңзегіш қимылды түсіну және қолдану. "Қайда?" сұрағына жауап ретінде затты табу (қарау, демонстрациялық қимыл, сөз: мұнда, анда). Дыбыстық сигнал бойынша ойын әрекетін орындау, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын нұсқаулар бойынша, мысалы, " Қуыршақты бер". "Қолыңды бер", "Допты ал" сияқты сөйлемдерді түсіну. Таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау; ойыншықтармен жаттығулар жасау: "Аюдың қалай секіретінін көрсет?" және суреттермен, мысалы: "Аюдың отырғанын көрсет?". Фотосуреттерде, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен байланысы (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық, жартылай сурет). Мұғалімнің сипаттамасы бойынша заттарды, ойыншықтарды тану (бір-екі белгісі бойынша). Сюжеттік суреттерді тану және табу. Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалім шығарған әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: мұғалімнің соңынан дыбыстарды және буындарды қайталау (уа, иго-го-го, ко-ко), қысқа тақпақтарды ойын жағдайларында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен,

сұрақтарға сөзбен, қимылмен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімін айтқан қысқа тақпақтарын жаттап, қарапайым қимылдармен байланыстыру. Ойын әрекеттерін дыбысқа еліктеу, ым-ишара, сөздер, қимылдармен үйлестіру. Суреттерді, сөздер жазылған карточкаларды қолданып, сөйлемдерді интонациясын келтіріп, педагогтың соңынан қайталау. Мұғаліммен бірге таныс ертегіні ойыншыққа сүйене отырып, айтып беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалардағы суреттерді қарап, беттерін ашып, тақыптар бойынша кітапшалар жасау, мұғаліммен (ата аналармен) бірге, оқушының өмірінен алынған, баланың қызығуына қатысты жағдайлар бейнеленген фотолардан жеке кітапшасын (альбом) жасау. Өзінің және сыныптастарының аттары жазылған карточкаларды сәйкестендіріп, іріктеу. Ұсынылған сөзді басқа сөздер ішінен танып, шапалақ соғу, карточкаларды көтеру. Заттар, әрекеттер, белгілерге сәйкес атаулары жазылған карточкалармен сәйкестендіру. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі: балаларға арналған шағын фольклор түрлері, халық ертегілері, тақпақтары: "Водичка-водичка", "Ладушки", "Катя, Катя маленька", " Кую-кую ножку", "Сорока-ворона", "Кисонька -мурысонька", "Идет коза рогатая", ертегілер: "Курочка-ряба", "Как Курочка Петушка спасала", "Репка", "Колобок", " Теремок", "Маша и медведь". С. Михалковтың "Песенка друзей", А.Бартоның " Игрушки", С. Капутикянның "Маша обедает";

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өз бетін айнадан көру, зерттеу, "Айнадан не көрдің?" сұрағына жауап беру. Өз атын естігенде әрекет білдіру, жауап беру. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Әңгімелесушімен ым-ишара, сөз, әрекет (басты изеу, қолды созу, күлімдеу) арқылы амандасу, қоштасу. Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, басын изеу арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен көз арқылы қатынас орнату, әңгіме барысында арақашықтық, кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, әңгімелесі кезінде берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Мұғалімнің көмегі арқылы, өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру. Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздер жазылған карталарды қолдана отырып, ойыншық, сүйікті заттарын сипаттайтын 1-3 қысқа сөйлем құрастыру. Адамдардың, жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу. Ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен байланыстыру. Мерекеде, күнделікті өмірде, дүкенде, саябақта әртүрлі жағдайларда басқалармен сөз арқылы қатынасқа түсуге дайындығын және ұмтылуын білдіру;

3) графомоторлы дағдыларды және жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы : мұғалімнің қолы, саусағының және қолының ерікті қимылдарын бақылау, мұғалімге еліктеп, қарапайым қимылдарды орындау. Әр түрлі заттарды қолдана отырып массаж жаттығуларын жасау. Қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс ұстап үйрену (қарындашты жұдырықпен ұстамай, қағазды бос қолымен ұстау). Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктерін үйлестіру: түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа - ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (1-5 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің жолақтарынан көрсету бойынша құру (1-2 пішін). Мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп, таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан әр түрлі заттарды құру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ). Мұғалімнің сурет салуын қарап, бақылау (құм мен жармада, тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен үлкен парақта). Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі кеңістіктерде (ватман, жарма, клеенка) сурет еркін сурет салу. Оқушының алақанын қағазға (құм, жарма, тақта) жағу, мұғалімнің көмегімен өз алақанында саусақпен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу. Трафарет бойынша дөңгелектеу (таныс заттар, геометриялық пішіндер), оларды бояу. Үлгі бойынша 2 элементтен тұратын жолақта және шеңберде өрнек жасау. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (10 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, параққа қарындашпен "жазу". Қағаз парағында түзу және қисық, қисық сызықтар "жазу". Карточкаға жазылған өз атын сызықтар сызылмаған параққа қарындашпен, маркермен, қаламмен жазу.

35. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 2 сыныптағы базалық мазмұны:

1) "Тіл дамыту" бөлімі. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика : жату, отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, тамақты ұстап, алақанның көмегімен дауыс перделерінің дірілін сезіну. Дауысты, тіл мен еріннің қозғалғыштығын дамыту. Суреттерге сәйкес үлгі бойынша артикуляциялық гимнастиканы орындау. Сөйлеу тілін түсіну: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану және ажырату (табиғат дыбыстары, көшедегі, музыкалық аспаптар, дыбыс шығаратын ойыншықтар). Дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты , ақырын, жылдам, баяу), көрсету қимылын түсіну және қолдану; сұраққа жауап ретінде тақырыпты табу: қайда? (көрсету қимылымен, сөзбен: Анда, мұнда, осында). Дыбыстық белгі (шапалақ, қоңырау, ысқырық) бойынша екі сөзден құралған нұсқау бойынша ойын әрекетін орындау. Таныс заттар мен әрекеттерді суреттерден тану және атау; ойыншықтармен жаттығулар жасау: "Аюдың қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет?". Мысалы: "Аюдың жатқанын көрсет?". Фотосуреттерде, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Суретте бейнеленген затты, әрекетті оның бейнесімен салыстыру (

түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық сурет). Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелерді тыңдау. Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелерді тыңдау. Мұғалім айтқан әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: мұғалімнің соңынан дыбыстарға еліктеу, буын, сөздер, тақпақтарды ойын жағдайында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөзінен тақпақтарды жаттау және айтып, қимылдармен үйлестіру. Педагогтың соңынан сөйлемдерді дұрыс интонациямен, суреттер, сөздер жазылған карточкаларды қолданып, қайталау. Таныс ертегіні суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен айтып беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалар, журналдардағы суреттерді қарау. Кітапшаларды парақтап, сурет бейнеленген бетті табу. Тақырып бойынша ата-аналар, педагогтың көмегімен кішкентай кітапшалар жасау. Оқушының өмірі мен қызығушылықтары бейнеленген фотолардан кітапша (альбом) жасау. Отбасы мүшелері мен мұғалімдердің аты-жөні жазылған тақтайшаларды тану және таңдау. Заттық, сюжеттік суреттерге қарап, заттарды тану, атау және жалпылау, мысалы: үстел, орындық, шкаф – бұл жиһаз. Іс-қимыл атаулары бар карталарды заттарға сәйкес іріктеу , мысалы: ұшақ ұшады, құс ұшады, зымыран ұшады. Заттардың әртүрлі белгілерін көрсететін карталарды таңдау. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі. Ұлттық әндер, санамақтар, ертегілер: "Волк и козлята", "Два жадных медвежонка", "Заячья избушка". Әдеби шығармалар: Л.Н.Толстойдің "Рассказы из Азбуки", К.Д.Ушинскийдің " Ласточка". Жазушылар мен ақындардың шығармалары: С.Я.Маршактың "Хороший день", "Багаж"; А Бартоның "Почему Вовка рассердился", В.Бороздиннің "Радуйтесь вместе с нами"; Ю Гарейдің "Спи, моя хорошая"; В.Орловтың "Тихо, тихо, тихо, тихо"; Е.Благининаның "Посидим в тишине"; Э. Мошковскаяның "Плакали ночью желтые клены"; В. Берестовтің "Лето"; Г.Ладонщиковтың "Я люблю тебя, Буренка"; А. Кардашовтың "Кот"; А.Ахундованың "Хорошая погода";

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өз бетін айнадан көру, зерттеу, бөліктерін көрсету, атау. " Айнадан не көрдің?" сұрағына жауап беру. Өз атын естігенде әрекет білдіру, жауап беру. Ересектермен қатынас кезінде есімін, фамилиясын, жынысын білу, қолдану. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, күлу). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, басын изеу арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма , сөз қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас

изеу, күлімсіреу, қол созу), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен арақашықтық пен кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен қысқа сөйлемдер құрастыру, есімдіктерді қолдану-менікі (менің) , сенікі (сенің) ойыншық, сүйікті заттар туралы, суреттерді, пиктограммаларды және сөз карталарын қолдану. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу. Мұғалімнің қимылдарын көрсету және оқушыларға таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарында бейнеге сәйкес келетін ойыншықты, затты таңдау. Рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен сүйемелдеу. Рөлдік сәйкестендіруге арналған сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу. Жануарлардың, адамдардың, құстардың бейнелері мен қимыл қозғалыстарын білдіретін ойын-имитацияларға қатысу. Мұғалімнің қозғалыстарын оқушының қайталауы, ойыншық, заттарды бейнеге сәйкес таныс ертегі, әңгіме, тақпақтарды қолданып, ойын-драматизацияда қолдану. Рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, қимылдармен және іс-әрекеттермен сүйемелдеу. Тіл арқылы рөлдік сәйкестендіруге арналған жұптық ойындарға қатысу;

3) графомоторлы дағдылармен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол , саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, үлгі бойынша орындау. Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі бойынша орындау және ұстап тұру. Түрлі заттарды қолданып массаж жаттығуларын орындау. Қарындашты, қылқаламды, борды дұрыс ұстау (қарындашты жұдырықпен қыспай, қағазды бос қолмен ұстау). Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктерін үйлестіру: таяқшалардан немесе қағаз жолақтарынан (1-6 таяқша) түсі (сары, қызыл, көк, жасыл) және өлшемі (қысқа-ұзын) бойынша таңдау және топтастыру. Көрсетілім бойынша жолақтардан геометриялық пішіндерді құрастыру (1-2 пішін). Таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан әр түрлі заттарды үлгі бойынша, есте сақтауы бойынша (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ) құру. Мұғалімнің сурет салуын бақылау (құм мен жармада , бормен тақтада немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда маркермен). Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға, клеенкаға) еркін сурет салу. Оқушының алақанын қағазға (құм, жарма, тақта) төсеу. Мұғалімнің көмегімен өз алақанын саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу. Трафарет пен шаблондар бойынша шеңбер (таныс заттар, геометриялық пішіндер) сызу, бояу. Үлгі бойынша 2 элементтен тұратын жолақта және шеңберде өрнек жасау. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (10 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері : нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, параққа қарындашпен " жазу". Қағаз парағында түзу және қисық сызықтарды "жазу". Карточкаға жазылған өз

есімін сызықтар сызылмаған параққа қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Карточкалардан сөздерді кішкентай кітапшаларға көшіріп жазу.

36. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 3 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика: жату, отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау. Терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуды дамыту (шусыз бірқалыпты тыныс алу мен дем шығару). Қимылдардың көлемі мен біркелкілігін жақсартуға арналған артикуляциялық жаттығуларды орындау. Сөйлеу тілін түсіну: заттың, құбылыстың, әрекеттің дыбысын тану және ажырату (күн күркірейді, машина сигнал береді, есік ашылады). Дыбыстың күші мен қарқынын ажырату (қатты, тыныш, жылдам, баяу), дыбыстық жиілікті есту қабілетін дамыту, мысалы: "үлкен қоңырау-кішкентай қоңырау" ойыны. Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын сөздік нұсқау бойынша орындау. Фотода, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген, таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау; ойыншықтармен және суреттермен жаттығулар жасау, мысалы: "Сен ата, мен көрсетемін". таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен байланысы (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық, жартылай сурет). Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалім шығарған сөйлеу интонациясын тыңдау және ажырату (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Оқушылар меңгерген есімдік + зат есім үлгісіндегі, екі сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру. Айтылым: (аааaа- қыз жылап жатыр, ууууу- қасқырдың ұлуы) дыбыстау, дыбыстарға еліктеу, буындар мен сөздерді, тақпақты ойын жағдайында қайталау. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға жауап беру арқылы ым-ишара, сөз, сурет, сөйлем арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөздерінен үйрену және қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа (есте сақтау бойынша 1-4 жол) тақпақтарды айту. Ойын әрекеттерін ым-ишара, қимылдармен, сөздермен үйлестіру. Өлеңдерді, шағын тақпақтарды жалғастырып айту, содан кейін оларды өз бетінше айту, "сөйлем" терминінің мағынасын түсіну, сөйлемді шартты белгімен белгілеу – ұзын жолақ. Мұғаліммен бірге иллюстрацияға сүйене отырып, таныс ертегіні әңгімелеп беру. Оқу элементтері: балаларға арналған кішкентай кітапшалардағы суреттерді қарап тамашалау. Кітап беттерін ашу, ертегі, әңгіменің басын табу. Мұғаліммен (ата - аналармен) бірге балаларға арналған тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттермен оқушының жеке кітабын (альбомын) құру. Өзінің аты жазылған картаны тану және пайдалану. "Сөз" терминінің мағынасын түсіну, Кім? Не? сұрақтары бойынша карталарды таңдау. Элементтерге арналған іс-қимылдардың атаулары бар карталарды таңдау, мысалы: бала жатыр, жүгіріп келеді, бала отыр. Заттардың белгілерінің атауы жазылған карточкаларды таңдау: мөлшері, түсі және пішіні бойынша. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі: ұлттық әндер мен мазақтамалар: "Жили

у бабуси два веселых гуся". Ертегілер: "Кот, петух и лиса", "Три поросенка". Әдеби шығармалар: Л.Н.Толстойдің "Косточка"; Ф.Тютчевтің "Весна". Жазушылар мен ақындардың шығармалары: К.Чуковскийдің "Муха-цокотуха"; С.Маршактың "Сказка о глупом мышонке"; Е.Пермяктің "Торопливый ножик"; З. Александроваеың "Кролики", Н. Соконскаяның "Где мой, пальчик?"; А. Ахундованың "Окно";

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өзін айнадан, сыныптасын, мұғалімді қарап, бақылау. Ересектермен қатынас кезінде есімі мен тегін қолдану. Сөйлеушінің заттарын атау (бетінің бөліктері, киімдер). Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану, байсалдылық) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, сәлем, сау бол). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, фраза арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз, фраза қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, фраза арқылы білдіру. Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас изеу, рахмет), сөз, іс-әрекет арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен арақашықтық пен кезектілік сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен сүйікті заттары туралы суреттер, пиктограммалар, сөздер жазылған карталар арқылы 1-3 қысқа сипаттама сөйлемдер құрастыру. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне, таныс ертегі, әңгімелердің, тақпақтардың мәтінін қолданып, еліктеу ойындарына қатысу. Атқаратын рөліне сәйкес, ойын жағдайларын жеке сөздер, ым-ишара, қимылдармен үйлестіру. Өзінің ойын кезіндегі рөлдік диалогына қатысу;

3) графомоторлы дағдылар мен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол, саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, есте сақтауы бойынша орындау. Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі және сөздік нұсқау бойынша орындау және ұстап тұру. Әртүрлі заттарды (доптар, сақинашалар, қарындаштар) қолданып, массаж жаттығуларын орындау. Қарындаш, қылқалам, бор, қаламды дұрыс ұстау (жұдырықпен қыспай, еркін қолмен парақты ұстап). Көру-моторлы тепе-тиендік пен кеңістіктік түсініктер: түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара) және өлшемі (қысқа, орташа, ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (2-8 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің жолақтарынан үлгі бойынша құрастыру (2-4 пішін). Таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан, есте сақтауы бойынша әр түрлі заттарды құрастыру. Мұғалімнің тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда сурет салуын бақылау. Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі тегістіктерде (ватманға, жармаға, клеенкаға) еркін сурет салу. Өз алақаны саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу, мұғалімнің көмегімен композициялар жасау. Әріптерге ұқсайтын нысандарды салу.

Трафарет, сұлба бойынша сызу (таныс заттар, геометриялық пішіндер). Оларды бояу. Жолақшада, шаршыда, дөңгелекте АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша оюлар жазу. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (5 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану). Құмда, жармада, қарындашпен парақ бетіне әртүрлі бағыттарда жазу. Парақ бетінде тік және көлденең (тік, қисық, ирек) сызықтарды "жазу". Карточкаға жазылған өз есімін сызықтар сызылмаған параққа қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Карточкалардан сөздерді кішкентай кітапшаларға көшіріп жазу.

37. "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің 4 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тіл дамыту. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика: жату, отыру және тұру қалпында сөйлеу кезіндегі тыныс алуын дамытуға арналған жаттығуларды орындау. Терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуды дамыту (шусыз бірқалыпты тыныс алу мен дем шығару). Артикуляциялық жаттығуларды өз бетінше үлгі, сурет, есте сақтауы, сөздік нұсқау бойынша орындау. Сөйлеу тілін түсіну: дауысты дыбыстарды (а,о,у,и) заттық суреттерге сүйене отырып, дыбыссыз артикуляция негізінде тану және ажырату. Сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу. Дыбыстың күші мен қарқынын ажырату (қатты, тыныш, жылдам, баяу). Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі сөзден тұратын сөздік нұсқау бойынша орындау. Таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттармен жаттығулар орындау "Мен атаймын, ал сен көрсет" және керісінше. Фотода, суреттерде және сюжеттік суреттерде бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді тану және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның бейнесімен сәйкестендіру (түрлі-түсті сурет, ақ-қара, контурлық). Аудио-бейнежазбаны қолдана отырып, қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Мұғалімнің айтқан әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, сөйлемдер, ертегілер). Айтылым: сөздік нұсқау бойынша дыбыстарға еліктеу, буын, сөздер, тақпақтар, ойын жағдайларында айту. Тыңдағанның мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы әңгімеге қатысу. Мұғалімнің сөздерінен тақпақтар, қысқа өлеңдерді қарапайым қимылдармен үйлестіріп, жаттау (есте сақтау бойынша 1-4 жол). Сөйлемді мұғалімнен кейін дұрыс интонациямен, суреттерді, сөздер жазылған парақшаларды қолдана отырып қайталау. Иллюстрацияға сүйене отырып, таныс ертегіні айтып беру. Буын, сөз, тақпақтарды тындап, мұғаліммен бірге, өз бетінше жалғастырып айту. Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, ертегінің мазмұнын баяндау. Оқу элементтері: балалардың кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Парақтарды ашуу, мұғалім атаған заттарды, әрекеттер мен белгілерді кітапта табу. Мұғаліммен (ата-аналармен) бірге сәбилерге арналған тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттермен оқушының жеке кітабын (альбомын

) жасау. Өз есімі жазылған парақшаны балалар өз жұмыстарына есімдерін жазу үшін танып, қолдану. "Сөз", "сөйлем" терминдерінің мағынасын және белгілеуін түсіну (көк жолақшамен белгілеу). Карточкаларды тақырып бойынша іріктеу және топтастыру, мысалы: "Мұрын, ауыз, көз, құлақ, бет – бастың бөліктері". Заттардың әрекеттерін парақта жазылған атауларымен сәйкестендіру, мысалы: "құс ұшады, ұлу өрмелейді". Сөздік нұсқау бойынша заттардың қасиеттерін білдіретін сөздер жазылған парақтар іріктеу. А, У, О, И әріптерін тану және атау. Контуры бойынша (10-5 см) кесілген әріптерді тану және атау. А, У, О, И дыбыстарын дыбыссыз артикуляция негізінде тану және қайталау. А, У, О, И әріптері жазылған парақтарді іріктеу. Өткен әріптерді өзінің есімінін атауынан, сөздерден табу. Ұсынылатын көркем әдебиет тізімі. Ұлттық ертегілер мен мазақтамалар: "Приди, приди солнышко". Ертегілер: "Заяц, лиса и петух" , "Красная шапочка", "Снегурочка". Әдеби шығармалар: К.Ушинскийдің "Умей обождать"; И.Суриковтың "Детство". Произведения писателей и поэтов: К.Чуковский " Муха-цокотуха"; С.Михалковтың "Дядя Степа", В.Маяковскийдің "Что такое хорошо и что такое плохо"; В.Осееваның "Волшебное слово"; Я Акимнің "Цветные огоньки"; К. Серованың "Колокольчик", "Одуванчик"; Н. Сладковтың "Сорока и волк", А. Усанованың "Строители"; Г. Ландощиковтың "Сквозь пургу";

2) қатынас. Қатынастық іс-әрекет: қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты білдіру. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне қарау, әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Өзін айнадан, сыныптасын, мұғалімді қарап, бақылау. Ересектермен қатынас кезінде есімі мен тегін қолдану. Сөйлеушінің заттарын атау. Басқа адамның эмоционалды күйлерін (қуаныш, ашулану, қорқыныш, тандану, байсалдылық, көңілсіздік) көрсету және тану. Әңгімелесушімен сәлемдесу және қоштасу, қимыл, сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, сәлем, сау бол). Өзіне назар аудару, келісу-келіспеуін дыбыс, ым-ишара, сөзбен, фраза арқылы жеткізу. Дыбыс, ым-ишара, пиктограмма, сөз, фраза қолдану арқылы көмек сұрауын білдіру. Өзінің қалауын көзімен, ым-ишара (бас изеу, күлімсіреу), сөз, фраза арқылы білдіру. Ризашылығын көзімен, ым-ишара (бас изеу, рахмет) арқылы білдіру. Тіл арқылы қатынас жасау: әңгімелесушімен көз арқылы қатынас орнату, ересектермен, сыныптастарымен арақашықтық пен кезектілікті сақтау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін сөзбен үйлестіру (мұғаліммен бірге). Мұғалімнің көмегімен сүйікті заттары туралы суреттер, пиктограммалар, сөздер жазылған карталар арқылы 2-4 қысқа сипаттама сөйлемдер құрастыру. Адамдардың, жануарлардың, құстардың қимылдары мен бейнелеріне, таныс ертегі, әңгімелердің, тақпақтардың мәтінін қолданып, еліктеу ойындарына қатысу. Атқаратын рөліне сәйкес, ойын жағдайларын жеке сөздер, ым-ишара, қимылдармен үйлестіру. Өзінің ойын кезіндегі рөлін атап, ойын диалогына қатысу;

3) графомоторлы дағдылар мен жазу элементтерін дамыту. Қолдың моторикасы: қол, саусақ және қолының ерікті қимылдарын еліктеп, есте сақтауы бойынша орындау.

Саусақтардың қарапайым қалыптарын үлгі және сөздік нұсқау бойынша орындау және ұстап тұру. Әртүрлі заттарды (доптар, сақинашалар, қарындаштар) және тақпақтарды қолданып, массаж жаттығуларын орындау. Қарындаш, қылқалам, бор, қаламды дұрыс ұстау (жұдырықпен қыспай, еркін қолмен парақты ұстап). Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік түсініктер: түсі (сары, қызыл, көк, жасыл, ақ, қара, қоңыр) және өлшемі (қысқа, орташа, ұзын) таяқшалар немесе қағаз жолақтары (2-10 таяқша) бойынша таңдау және топтастыру. Геометриялық пішіндердің (2-4 пішін) жолақтарынан үлгі бойынша құру. Әртүрлі нысандар мен әріптерді құрастыру: А, У, О, И әріптерін таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан, сымнан, есте сақтауы бойынша құрастыру. Мұғалімнің тақтада бормен немесе қылқаламмен, маркермен, қарындашпен, үлкен қағазда сурет салуын бақылау. Саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі тегістіктердегі (ватманға, жармаға, клеенкаға) суреттерді аяқтап салу. Өз алақаны саусағымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу, мұғалімнің көмегімен топтық композициялар жасау. Әріптерді жазу: А,У,О, И, әртүрлі тегістіктерде, А4 парақтарында. Трафарет пен шаблон бойынша (таныс заттар, геометриялық пішіндер, А, У, О, И әріптері), бояу. Нысандар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша сызу. АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша элементтердің кезектесуі бар жолақта, шаршыда, шеңберде өрнек салу. Әр түрлі сызықтардан, пішіндерден, бейнелерден жиектердің кең жолында (3-5 см) сурет салу, жұмысты солдан оңға қарай жүргізу. Жазу элементтері: нүктелерді саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойымен (әртүрлі әдістерді қолдана отырып) орындау. 3-5 см. жолда саусақпен, жармада, қарындашпен, парақта "жазу". Қағаз парағында көлденең (түзу және қисық, қисық) және тік сызықтарды "жазу". Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша, мұғалімнің диктанты бойынша басып жазу. Өз атын үлгіге қарап, қарындашпен, маркермен, сызылмаған қағаз парағына басып жазу. Парақтардағы сөздерді баланың кішкентай кітапшаларына көшіріп жазу. Танысқан әріптерді таныс және таныс емес сөздерден табу және басып жазу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 кодында "1" - сыныбы, "2.1" - бөлім және бөлімше, "4" - оқыту мақсатының реттік саны

39. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқу мақсаттарының жүйесі:

1) "Тіл дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
		2.1.1.1 өзінің және суретте	3.1.1.1 өзінің және суретте бет	4.1.1.1 өзінің және суретте бет

	1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын	артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл	мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл	мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
	1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)	2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау	3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)	4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық). Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
1.1. Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика;	1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну	2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну	3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар	4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
	1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртын топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)	2.1.1.4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау		
	1.1.2.1 сөзге қатысы жоқ, табиғат, көше дыбыстары, музыкалық аспаптардың, ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу	4.1.2.1 [а, у, о, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
				4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың

	1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)	2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты-ақырын, жылдам-баяу)	3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу ; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)	шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
	1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)	2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)	3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз , екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау	4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз , екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
	1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз , бір-екі сөзден туратын нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау	2.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз , екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау	3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
	1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау	2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау	3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: " Мен атаймын, ал сен көрсет" нұскауы бойынша	4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: " Сен ата, ал мен көрсетемін" нұскауы бойынша
1.2. Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.6 мұғалімнің көмегімен ойыншықтармен, суреттермен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін көрсет"	2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет ", суреттерден баланың отырғанын , жатқанын, тұрғанын көрсет	3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау	4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
	1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау	2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау	3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу	4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу

	1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)	2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті сурет, ақ-қара сурет, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу	3.1.2.8 педагогтың сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру	4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
	1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану және құру	2.1.2.9 сюжетті суретте бейнеленген заттар, жағдаяттарды тану, атау	3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау	4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
	1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау	2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау	3.1.2.10 меңгерген атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру	4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.1.2.11 педагогтың әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)	2.1.2.11 педагогтың әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату		
	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау	3.1.3.1 [а, у, и, о] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: га-га-га, ко-ко-ко) айту	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
	1.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегілердің мазмұнына ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру	2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру	3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру	4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен	2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтың соңынан қайталап, қимылдар	3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есінге түсіру арқылы және қимылдар мен	4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен

1.3. Айтылым	үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау	м е н иллюстрацияялар қолдану арқылы)	иллюстрацияларды қолданып айту	иллюстрацияларды қолданып айту
	1.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (1-2 ерекшелігі) бойынша заттарды тану	2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану	3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту	4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
	1.1.3.5 педагогтың соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау	2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша м ұ ғ а л і м сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру	3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен – ұзын жолақшамени белгілеу	4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қ ы с қ а жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
	1.1.3.6 таныс е р т е г і н і ойыншықтарға сүйеніп, айтып беру (мұғалімнің көмегімен)	2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту	3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту	4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрациялар-ды қарау	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
	1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау	2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу	3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету	4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация б о й ы н ш а мұғалімнің оқуын қадағалау
	1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"	2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген с у р е т т е р, карточкалардан)	3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, с ө з д і к карточкалардан)	4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, с ө з д і к карточкалардан)
	1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын	2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар м е н қызығушылықта-рын бейнелейтін	3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін	4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін

	бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"	фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"	фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"	фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
	1.1.4.5 сыныптастары-ның есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау	2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау	3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану	4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
	1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)	2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)	3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)	4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
1.4. Оқу элементтері	1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау	2.1.4.7 суретке сүйене отырып, заттар мен жалпылау карталары білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау Мысалы: үстел, орындық, шкаф – жиһаз	3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау	4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
	1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау	2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)	3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)	4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады , ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
	1.1.4.9 заттың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау	2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау	3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)	4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
				4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (

				10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша
				4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
				4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, О, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
				4.1.4.15 А, О, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)

2) "Қатынас" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
	1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау	2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)	3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)	4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
	1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім ?	2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету	3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау	4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына	3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына	4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына

2.1. Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.4 өз атына жауап беру	жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)	жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)	жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
	1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)	2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)	3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)	4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
	1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)	2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)	3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)	4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
	1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру	2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру	3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру	4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
	1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау	2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау	3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен , сөзбен білдіру	2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен , сөзбен білдіру: иә-жоқ	3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру	4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
	1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті	2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану	3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл	4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану

	пайдаланып ризашылық білдіру (басын изеу, күлу)	арқылы алғыс білдіру (басын изеу, қолын созу, күлу)	қимылдарын, рахмет сөзін қолдану	арқылы алғыс білдіру (басың изеу, қолың кеудеге қойып, рахмет айту)
2.2. Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау	2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту	3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)	4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
	1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу	2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау	3.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"	4.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: " Дәрігердің қабылдауында"
	1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу	2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану	3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс - әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау	4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
	1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу	2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу	3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану	4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
			3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып,	4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып,

			қарапайым рөлдік диалогты ойнату	қарапайым рөлдік диалогты ойнату

3) "Графоторлық дағдыларды және жазу элементтерін дамыту" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
3.1. Қолдың моторикасы		2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, " ешкі", "ұлу", "ұя"	3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру	4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: " құмыраны бүршікпен толтыру" , "жаңғақтарды сұрыптау"	3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау	4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)	3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)	4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	1.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары , қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша

	қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (20, 2 см; 10, 2 см-ден 1-5 таяқша)	таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру	таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)	таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
	1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)	2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру	3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптердің графикалық кескінін жасау	4.3.2.2 А, О, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан жасау
	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)	4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
3.2. Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу	2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу	3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу	4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы : "доп жолмен домалап барады"
	1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу	2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу	3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу	4.3.2.5 А, О, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
	1.3.2.6 еліктеу бойынша 2 элементтен	2.3.2.6 трафареттермен шаблондар бойынша таныс заттардың	3.3.2.6 трафареттермен шаблондар бойынша таныс заттардың	4.3.2.6 трафареттермен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін,

	тұратындай шеңбер және жолақ үлгісін жасау	суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу	суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу	геометриялық пішіндерді, А, О, У, И әріптерін сызу
	1.3.2.7 солдан оңға қарай кеңдігі 10 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді салу	2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу	3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу	4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу	3.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу	4.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		2.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 10-5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу	3.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу	4.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5-3 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
3.3 Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдану)	2.3.3.1 жармаға (құмға) саусақпен; қағаз парағына фломастерлермен, маркерлермен, тақтадаға бормен нүктелерді "жазу"	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға , маркерлермен нүктелерді "жазу"	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
	1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына "жазу"	2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)	3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)	4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
	1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур	2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу, мұғалімнің	3.3.3.3 мұғалімнің көмегімен алақанды айналдырып сызу	4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу,

	бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу	көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)	және суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)	топтық суреттер салу
	1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу	2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу	3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу	4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
	1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу	2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу	3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу	4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
				4.3.3.6 А, У, О, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
				4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу

40. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

41. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
		1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде

	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.1 сөзге қатысы жоқ, табиғат, көше дыбыстары, музыкалық аспаптардың, ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-мшара , сөз, бір-екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 мұғалімнің көмегімен ойыншықтармен, суреттермен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретіні көрсет"
		1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)
		1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 педагогтың әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)
	1.3Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтың соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау

1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің денем"; 4-ші апта "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 7 –ші апта "Менің отбасым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта " Менің мектебім"	1.4 Оқу элементтері	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
	2.1 Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 ым-ишараны, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып

		ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
	3.1 Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
	3.2 Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер;	1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
		1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
	3.3.Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
		1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің

		көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
	2 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінің бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түтікше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-мшара , сөз, бір-екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты оның бейнесімен салыстыру (ақ-қара, түрлі-түсті, контурлы, бөлшектенген)
		1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану және құру
		1.1.2.10 аудио-бейнежазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау

		1.1.2.11 педагогтың әртүрлі интонацияларын тындау (тақпақтар, ертегілер, сөйлемдер)
	1.3 Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайларында қайталау
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзіненқарапайым қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтың соңынан дұрыс интонациямен сөйлемді қайталау
		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, айтып беру (мұғалімнің көмегімен)
	1.4 Оқу элементтері	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
1 –ші апта "Менің киімдім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"		1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру

	2.1 Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1 Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)

		1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
	3.2 Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу
	3.3. Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу" 1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
	3 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінін бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың

		топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-мшара , сөз, бір-екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 ойыншықтармен әрекеттер жасау: "Аю секріп тұр" суреттерде : "Аю ұйықтап жатқан суретті көрсет" мұғалімге еліктеу арқылы
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты суретпен сәйкестендіру (ақ-қара, түрлі-түсті , контурлы)
		1.1.2.10 аудио-бейне жазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 мұғалім айтқан әртүрлі тілдік интонацияларды тындау (тақпақтар, сөйлемдер, ертегілер)
	1.3 Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан бірлесіп дыбыстарға еліктеу, буын , сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында айту
		1.1.3.2 сұрақтарға тындаған мәтін, ертегінің мазмұнына сәйкес сөзбен, ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзінен қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.5 педагогтың соңынан интонацияны келтіріп, сөйлемдерді қайталау

		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, мұғалімнің көмегімен әңгімелеп, айтып беру
	1.4 Оқу элементтері	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрацияларды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастарының есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңдау
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
1-ші апта "Қыс қызығы"; 2 –ші апта "Қыстық киім және аяқ киім"; 3-ші апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы аңдар" 5 –ші апта "Үй құстары"; 6-ші апта "Жабайы құстар"; 7-ші апта "Көлік"; 8-ші апта "М Анамының мерекесі"; "Наурыз мерекесі""		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
		1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау
	2.1 Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)
		1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен,

		қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1 Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)

	3.2 Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу
	3.3. Жазу элементтері	1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
		1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	1.1.1.1 өзінін бет мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын
		1.1.1.2 мұғалімнің соңынан дұрыс тыныс алуға еліктеу: мұрынмен дем алып-ауызбен шығару (жатып және тұрып тұрған жағдайда)
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		1.1.1.4 мұғалімнің бетіне қарап қайталау (айна алдында және онсыз) және оның әрекеттеріне еліктеу (жымию, мұңаю, бетін жабу, аузын ашу, жабу, ұртың топмайту, еріндерімен түткіше жасау, тілді шығару, тілді алға артқа, оңға, солға қозғалту)

		1.1.2.1 тілге қатысы жоқ табиғат, көше, музыкалық аспаптар, дыбысталытн ойыншықтардың дыбыстарын тану, ажырату
		1.1.2.2 дыбыстың күшін ажырату (қатты-ақырын)
		1.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		1.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-мшара , сөз, бір-екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	1.1.2.5 тұрмыстағы таныс заттарды, ойыншықтарды, әрекеттерді тану, атау
		1.1.2.6 ойыншықтармен әрекеттер жасау: "Аю секріп тұр" суреттерде : "Аю ұйықтап жатқан суретті көрсет" мұғалімге еліктеу арқылы
		1.1.2.7 фото, сюжетті суреттерде бейнеленген таныс заттарды тану және атау
		1.1.2.8 затты суретпен сәйкестендіру (ақ-қара, түрлі-түсті , контурлы)
		1.1.2.9 сюжетті суреттер жұптарын тану, құрастыру
		1.1.2.10 аудио-бейне жазбаларды қолданып, қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		1.1.2.11 мұғалім айтқан әртүрлі тілдік интонацияларды тындау (тақпақтар, сөйлемдер, ертегілер)
	1.3 Айтылым	1.1.3.1 мұғалімнің соңынан бірлесіп дыбыстарға еліктеу, буын , сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында айту
		1.1.3.2 сұрақтарға тындаған мәтін, ертегінің мазмұнына сәйкес сөзбен, ым-ишарамен, сөйлеммен жауап беру
		1.1.3.3 мұғалімнің сөзінен қимылдармен үйлестіріп, қысқа тақпақтарды жаттау
		1.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы бойынша заттарды тану (бір-екі белгісіне сай)

		1.1.3.5 педагогтың соңынан интонацияны келтіріп, сөйлемдерді қайталау
		1.1.3.6 таныс ертегіні ойыншықтарға сүйеніп, мұғалімнің көмегімен әңгімелеп, айтып беру
	1.4 Оқу элементтері	1.1.4.1 балаларға арналған кітаптарды иллюстрациялар-ды қарау
		1.1.4.2 кітап беттерін мұқият парақтау
		1.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау және "оқу"
		1.1.4.4 мұғаліммен және ата-анамен бірге оқушының өмірі мен қызығушылын бейнелейтін оқушының жеке альбомын жасау және "оқу"
		1.1.4.5 сыныптастары-ның есімі жазылған карточкалардан өз есімі бар карточканы тану және таңда
		1.1.4.6 берілген сөзді басқа сөздер қатарынан есту арқылы тану (шапалақтау, сигналды карточкалар)
		1.1.4.7 затқа сүйене отырып, сөздік карточкалар арасында оны табу және таңдау
		1.1.4.8 заттың іс-әрекетін білдіретін сөзі жазылған карточкаларды тану және таңдау
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта " Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші " Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта " Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер" ; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"		1.1.4.9 заттың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау
		1.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына көңілді эмоционалды қатынасты білдіру
		1.2.1.2 сөйлейлеп жатқан ересек адаммен және құрдасымен көз байланысын сақтау
		1.2.1.3 айнада өзіне қарап, сұраққа жауап беру: бұл кім?
		1.2.1.4 өз атына жауап беру
		1.2.1.5 эмоционалды күйлерді көрсету және тану (қуаныш, ашу, қорқыныш)

	2.1 Қатынастық іс-әрекет	1.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлу)
		1.2.1.7 өзіне назар аудару, келісім мен келіспеушілікті дыбыспен, қимылмен, сөзбен, бас изеп білдіру
		1.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		1.2.1.9 өз қалауын көзбен, демонстрациялық қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру
		1.2.1.10 мимиканы, қимылды, сөзді, әрекетті пайдаланып ризашылық білдіру (басын изейді, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау.	1.2.2.1 әңгімеде қашықтықты және кезектілікті сақтау
		1.2.2.2 сұрақтар қою және жауап беру, мұғалімнің көмегімен диалогты қолдау
		1.2.2.3 адамдар мен жануарлардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына қатысу
		1.2.2.4 таныс ертегілерді, өлеңдерді драматизациялау ойындарына қатысу
		1.2.2.5 мерекеде, күнделікті өмірде әртүрлі жағдайларда басқалармен сөйлесуге дайын болу және ұмтылу
	3.1 Қолдың моторикасы	1.3.1.1 мұғалімнің қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдар жасауын бақылау , оған еліктеу
		1.3.1.2 қол саусақтарын бүгу және ашу, қол саусақтарын мұғалімге еліктеу бойынша әр түрлі позицияларға келтіру
		1.3.1.3 мұғалімнің көмегімен әр түрлі заттарды (бүршік, жаңғақтар) қолдана отырып қол массажын жасау
		1.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)

		1.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (20, 2 см;10, 2 см-ден 1-5 таяқша)
		1.3.2.2 мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әр түрлі заттарды құрастыру (қоршау, шөп, орындық, үстел, тарақ)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік және кеңістіктік көріністер	1.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		1.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		1.3.2.5 таныс заттардың суреттерін , геометриялық пішіндерді трафарет бойынша сызу, оларды бояу
		1.3.2.6 еліктеу бойынша 2 элементтен тұратындай шеңбер және жолақ үлгісін жасау
		1.3.3.1 нүктелерді саусақпен "жазу " (әртүрлі әдістерді қолдану)
		1.3.3.2 көлденең (жол) және тік (шөп, қоршау) сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, қарындашпен қағаз парағына " жазу"
	3.3. Жазу элементтері	1.3.3.3 алақанды қағазға (құм, жарма, тақта) қойып, мұғалімнің көмегімен саусақтарды контур бойымен (қарындашпен, бормен, қылқаламмен, таяқшамен) сызу
		1.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		1.3.3.5 сөздерді карточкалардан көшіріп жазу

2) 2 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
		2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының

	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-мшара, сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
		2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет", суреттерден баланың отырғанын, жатқанын, тұрғанын көрсет
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтың әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
		2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды,

	1.3 Айтылым	сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтың соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
	1.4 Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
1-2 –ші апта оқушыларды бақылау және тексеру; 3 –ші апта "Менің отбасым"; 4-ші апта "Мен, менің денем" "Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-ші апта "Көкөністер" 6-шы апта "Жемістер, жидектер"; 7-ші апта "Менің ойыншықтарым" ; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)

		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау.	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін беру; мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
	3.1 Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау

		, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе тендік пен кеңістіктік түсініктер	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жасау
	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 жармаға (құмға) саусақпен; қағаз парағына фломастерлермен, маркерлермен, тақтадаға бормен нүктелерді "жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	2 тоқсан	
		2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл

	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі, ым-мшара , сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
		2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет", суреттерден баланың отырғанын, жатқанын, тұрғанын көрсет
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтың әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
		2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі

		мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.3 Айтылым	2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтың соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4 Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суреттерін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім";		2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)

3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
		2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша

		орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
	3.1 Қолдың моторикасы	2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
	3.2 Көру-моторлы тепе тендік және кеңістіктік көріністер	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, есте сақтау бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жасау
		2.3.3.1 жармаға (құмға) саусақпен; қағаз парағына фломастерлермен, маркерлермен, тақтадаға бормен нүктелерді "жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)

	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	3 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату
		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-мшара, сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
		2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет", суреттерден баланың отырғанын, жатқанын, тұрғанын көрсет
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау

		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтың әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
	1.3 Айтылым	2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтың соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрацияялар қолдану арқылы)
		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану
		2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша мұғалім сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4 Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалар-дан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау

		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 –ші апта "Наурыз мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
		2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау

	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу
	3.1 Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, есте сақтауы бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (

	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу
	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 жармаға (құмға) саусақпен; қағаз парағына фломастерлермен, маркерлермен, тақтадаға бормен нүктелерді "жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	2.1.1.1 өзінің және суретте артикуляциялық аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		2.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеп, дыбыстарды айтқан кезде алақанды тамаққа тигізіп, дірілді сезіну
		2.1.1. 4 артикуляциялық жаттығуларды сурет, үлгі бойынша орындау
		2.1.2.1 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды (табиғат, көше, музыкалық аспаптардың) ажырату

		2.1.2.2 дыбыстың күші мен темпін ажырату (қатты- ақырын, жылдам-баяу)
		2.1.2.3 қайда? сұрағына затты көзімен табу, саусақпен, ыммен көрсету, сөзбен атау (міне, әне, анда)
		2.1.2.4 дыбыстық белгі , ым-мшара, сөз, екі сөздік нұсқау бойынша ойын әрекеттерін орындау
		2.1.2.5 балалардың сөйлеу мүмкіндіктеріне қарай, қоршаған орта заттарын тану атау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	2.1.2.6 ойыншықтармен жаттығулар орындау: "Аю қалай секіретінін, ұйықтайтынын, жуынатынын көрсет", суреттерден баланың отырғанын, жатқанын, тұрғанын көрсет
		2.1.2.7 көрсету ым-ишарамен сөздерді қолданып, фото мен суреттерде бейнеленген заттарды тану және атау
		2.1.2.8 заттарды суреттерге (түрлі-түсті бейнесі, ақ-қара, контуры, заттың 2-3 бөлшегі бойынша) сәйкестендіріп табу
		2.1.2.9 сюжетті суретте бейнеленген заттар, жағдаяттарды тану, атау
		2.1.2.10 қысқа тақпақтар, ертегі, әңгімелерді тындау
		2.1.2.11 педагогтың әртүрлі (сұраулы, лепті) интонацияларын тындау және ажырату
		2.1.3.1 мұғалімнің соңынан немесе еліктеп, дыбыстарды, буындарды, сөздерді ойын жағдайында қайталау
		2.1.3.2 мұғалімнің көмегімен тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.3 Айтылым	2.1.3.3 1-2 жол көлеміндегі тақпақтарды айту (педагогтың соңынан қайталап, қимылдар мен иллюстрациялар қолдану арқылы)

		2.1.3.4 мұғалімнің сипаттамасы (2-3 ерекшелігі) бойынша заттарды тану
		2.1.3.5 бақылаған әрекет бойынша мұғалім сұрақтарының көмегі арқылы сөйлем құру
		2.1.3.6 суреттерге сүйеніп, мұғалімнің көмегімен таныс ертегіні әңгімелеп, айту
	1.4 Оқу элементтері	2.1.4.1 балаларға арналған кітаптар мен журналдарды қарау
		2.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, керекті бетті табу
		2.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырмалардан, журналдан кесілген суреттер, карточкалардан)
		2.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықта-рын бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		2.1.4.5 отбасы мүшелері мен мұғалімдердің есімі жазылған карточкаларды тану және таңдау
		2.1.4.6 мұғалімнің тапсырмасы бойынша сөзді атау (тақырыптық, сюжеттік суреттер, әрекеттерді бақылау)
		2.1.4.7 суретке сүйене отырып, заттар мен жалпылау карталары білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау Мысалы: үстел, орындық, шкаф – жиһаз
		2.1.4.8 белгілі заттарға байланысты іс-әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: құс, ұшақ, зымыран – ұшады (суретін көрсету)
		2.1.4.9 заттардың көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта " Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер";		2.2.1.1 қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынасты көрсету
		2.2.1.2 ересек адаммен және сыныптасымен көз байланысын

8-ші апта "Жидектер"; 9-шы апта "Жаздық киімдер"; " Балалардың жаздық ойындары"		сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		2.2.1.3 айнаға өзіне қарау, бетінің бөліктерін көрсету
		2.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
	2.1 Қатынастық іс-әрекет	2.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану)
		2.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, адамдармен жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (басын изеу, қолын созу, күлімсіреу)
		2.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		2.2.1.8 дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөзді қолдана отырып, көмек сұрау
		2.2.1.9 өз қалауын көзбен, көрсеткіш қимылмен, суретпен, сөзбен білдіру: иә-жоқ
		2.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басын изейді, қолын созады, күледі)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	2.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		2.2.2.2 мұғаліммен бірлесіп, өз іс-әрекеттері туралы айту
		2.2.2.3 қозғалыста жануарлар мен құстардың бейнелерін көрсету, мұғалім көрсеткен қозғалыс бойынша ойыншықты таңдау
		2.2.2.4 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		2.2.2.5 екі сөзден тұратын сөйлемдерді қолдана отырып, өзін ойын рөлінде атай отырып, сөйлеумен жұптық ойындарға қатысу

	3.1 Қолдың моторикасы	2.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектерімен ерікті қимылдарды үлгі бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		2.3.1.2 қолдың қозғалысын қоршаған әр түрлі заттарға ұқсас етіп орындау. Мысалы, "ешкі", "ұлу", "ұя"
		2.3.1.3 табиғи материалдармен қол жаттығуларын орындау: "құмыраны бүршікпен толтыру", "жаңғақтарды сұрыптау"
		2.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	2.3.2.1 жолақтардан, таяқшалардан (сары, қызыл, көк, жасыл; қысқа – ұзын; 1-6 таяқша) заттарды, геометриялық пішіндерді үлгі бойынша орналастыру
		2.3.2.2 таяқшалардан, пластилиннен, сымнан, үлгі бойынша, жад бойынша әртүрлі заттарды құрастыру
		2.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		2.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (ватманға, жармаға) еркін сурет салу
		2.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		2.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		2.3.2.7 заттарға ұқсайтын пішіндердің контурлары мен нүктелері бойынша сурет салу
		2.3.2.8 үлгі бойынша геометриялық пішіндерде жолақтар жазу

	3.3. Жазу элементтері	2.3.3.1 жармаға (құмға) саусақпен; қағаз парағына фломастерлермен, маркерлермен, тақтадаға бормен нүктелерді "жазу"
		2.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		2.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		2.3.3.4 өз есімін карточкадан қағаз бетіне қарындаш, фломастермен көшіріп жазу
		2.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу

3) 3 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
		3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)

	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтың сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.2.10 меңгерген атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру
	1.3 Айтылым	3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)

	1.4 Оқу элементтері	3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастарының есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? Не? Сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4 -ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", " Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта " Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер мен жидектер "; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру

		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (

		картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу

	2 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтың сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау

		3.1.2.10 атау септігіндегі зат есімдерді қолданып, екі сөзден құралған сөйлемдер құру
	1.3Айтылым	3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айта
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4 Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап

		беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
		3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі

		сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (

	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	3 тоқсан	
		3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық

	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу
		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтың сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша

	1.3 Айтылым	сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту
		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4 Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? не? сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас

1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 – ші апта "Наурыз мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау

		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу

		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
	4 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	3.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		3.1.1.2 дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды жасау: терең диафрагмалды-қабырғалық тыныс алуға жаттықтыру (жатып, тұрып тұрған жағдайда), тыныш беркелкі дем алып ақырындап шығару)
		3.1.1.3 сөйлеу моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау: қимылдардың көлемі мен біркелкілігін дамытуға арналған жаттығулар
		3.1.2.1 дыбысталуы бойынша затты, құбылысты, әрекетті табу

		3.1.2.2 дыбыстың шығу көзін белгілеу; дыбыстың жиілігін естуін дамыту (мысалы, "Үлкен қоңырау- кішкене қоңырау" ойыны барысында дыбыстың күшін есту)
		3.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		3.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	3.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсет"
		3.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		3.1.2.7 заттарды суреттер (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушыға арнап мұғалім салған контурлы сурет, екі-төрт бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		3.1.2.8 педагогтың сұрақтары бойынша сюжетті суреттер сериясын (2-3) құру
		3.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді иллюстрацияларға сүйеніп тындау
		3.1.3.1 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарының жеке айтылуын дұрыс (қыз әндетеді: а-а-а, қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбыстарға еліктеу, тақпақтарды айту материалында ерте және орта онтогенез дыбыстарын (тік буындар: қа-қа-қа, қо-қо-қо) айту
		3.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
	1.3 Айтылым	3.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есіне түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		3.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту

		3.1.3.5 "сөйлем" терминінің мәнін түсіну, сөйлемді шартты белгімен –ұзын жолақшамени белгілеу
		3.1.3.6 суреттерге сүйеніп, ертегінің мазмұнын айту
	1.4 Оқу элементтері	3.1.4.1 кітаптарды, балалар және жарнамалық журнал мен газеттерді қарау
		3.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, ертегі, әңгіме, оқиғаның басын көрсету
		3.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		3.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		3.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		3.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		3.1.4.7 суреттерге сүйене отырып, кім? Не? Сұрақтарына жауап беретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.1.4.8 затқа байланысты әрекеттерді білдіретін сөздері бар карточкаларды тану және таңдау: бала жүрді, жатыр, жүгірді (суреттен көрсету)
		3.1.4.9 заттардың түсін, пішінін, көлемін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау
		3.2.1.1 басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		3.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқау беру кезінде, әңгімелесу барысында)
		3.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		3.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру,

1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		3.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, ашу)
		3.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-қимыл арқылы қоштасу (сөздерді қолданады: сәлем, сау болыңыз)
		3.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді (келіспеушілікті) дыбыспен, қимылмен, сөзбен білдіру
		3.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		3.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді қолдана отырып, өз қалауын білдіру
		3.2.1.10. ризашылық білдіру іс-қимыл қимылдарын қолдану, рахмет сөзі
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	3.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		3.2.2.2 әрекеттер, суреттер, ертегілер сюжеттері бойынша екі сөзді құрастыру (мұғалімнің көмегімен)
		3.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Менің отбасым"
		3.2.2.4 қозғалыста әндер мен өлеңдер мәтінімен сүйемелденетін іс – әрекеттерді жасау; қозғалыста іс-әрекеттерді орындайтын қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін жасау
		3.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		3.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату

	3.1 Қолдың моторикасы	3.3.1.1 қолдың ерікті қимылдарын үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау (бөлек, ауыспалы және дәйекті қимылдар)
		3.3.1.2 мұғалімнің үлгісі мен ауызша нұсқауы бойынша қол қимылдарын орындау: жұдырықтарды қысу және ашу, қолды шайқау және бұлғау, буындардағы қозғалыс амплитудасын біртіндеп арттыру
		3.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		3.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	3.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-8 таяқша)
		3.3.2.2 үлгі бойынша таяқшалардан, пластилиннен, сымнан әріптерге ұқсайтын графикалық кескін жасау
		3.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және суреттерді тану (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		3.3.2.4 саусақпен, қарындашпен, маркермен әр түрлі беттерге (альбомда, жармаға) еркін сурет салу
		3.3.2.5 әр түрлі беттерде, А4 парақтарында әріптерге ұқсас заттарды салу
		3.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді сызу
		3.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша сурет салу
		3.3.2.8 АБАБ, ААББААББ, ААБААБ сызбасы бойынша

		шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		3.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	3.3.3.1 музыкалық аспаптардың ырғақ соққылары немесе мұғалімнің шапалақтары бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді "жазу"
		3.3.3.2 әр түрлі беттерде әр түрлі бағытта сызықтарды "жазу" (түзу, қисық, қисық)
		3.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , мұғалімнің көмегімен суреттерді аяқтау (сегізаяқ, балық, құс)
		3.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		3.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу

4) 4 сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
		4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші

		мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал мен көрсетемін" нұскауы бойынша
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
		4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есінге түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
	1.3 Айтылым	4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)

		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.4 Оқу элементтері	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
		4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау(суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша

		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10, 5см өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4 -ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", " Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта " Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер мен жидектер "; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс

		білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады) 4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Дәрігерлердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (

		қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді, А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша текшеде, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 -3 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
		4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен

		нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды "жазу"
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, У, О, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	2 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал мен көрсетемін" нұскауы бойынша

		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.3 Айтылым	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есінге түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
		4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық

		кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
	1.4 Оқу элементтері	4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10, 5см өлшемінде)
		4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету

1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Дәрігерлердің қабылдауында"

		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер, доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды, борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау, қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
		4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан

	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ ААТТ, ААТТ сызбас бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 -3 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
		4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, У, О, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	3 тоқсан	
		4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл

	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық). Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде
		4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал мен көрсетемін" нұскауы бойынша
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру

		4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есінге түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
	1.3 Айтылым	4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту), кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
		4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы

	1.4 Оқу элементтері	4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10,5 см. өлшемінде)
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 – ші апта "Наурыз мерекесі"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді

		қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын
		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Дәрігерлердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
		4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)

	3.1 Қолдың моторикасы	4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан,пластилиннен, қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
		4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу

		4.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 -3 см аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"
		4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, У, О, Ө, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу
	4 тоқсан	
	1.1 Сөйлеу кезіндегі тыныс алу және артикуляциялық моторика	4.1.1.1 өзінің және суретте бет мүшелерін, аппаратының мүшелерін көрсету: ауыз, мұрын, ерін, тіс, тіл
		4.1.1.2 тыныс алу (диафрагмальды-қабырғалық) . Қысқа және тыныш дем алу (иықтарды көтермей), тыныш беркелкі дем шығару (ұртты томпайтпау)
		4.1.1.3 жаттығуларды орындау және артикуляциялық гимнастиканы үлгі (сурет, сөздік нұсқау) бойынша орындап, сол қалыпты ұстап тұру
		4.1.2.1 [а, ә, у, о, ө, и] дыбыстарын заттық сурет-белгілерге сүйеніп, дыбыстарды айтқан кездегі артикуляция мүшелерінің қалпы салынған суреттерді қабылдау негізінде

	1.2 Сөйлеу тілін түсіну	4.1.2.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, дыбыстың шығу көзін табу; дыбыстың күші мен темпін ажырат; сөзге қатысы жоқ және сөзге қатысы бар дыбыстарға еліктеу, ырғақты құрылымдарды қайталау (бір ден үшке дейінгі ырғақты белгілерді)
		4.1.2.3 дыбыстық белгі, ым-ишара, сөз, екі-үш сатылы сөздік нұсқау бойынша ойын қозғалыстарын орындау
		4.1.2.4 қоршаған орта заттарын атау (сөйлеу тілінің деңгейі бойынша)
		4.1.2.5 заттармен, суреттермен жаттығулар жасау: "Сен ата, ал мен көрсетемін" нұскауы бойынша
		4.1.2.6 фото, суреттерде бейнеленген заттарды сөзбен атау
		4.1.2.7 заттарды сурет (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, заттың көлеңкесі, екі-бес бөлшектен құралған сурет) бойынша табу
		4.1.2.8 сюжетті суреттер сериясын (2-4) құру, бейнеленген жағдаяттарды әңгімелеп айту
		4.1.2.9 тақпақ, ертегі, әңгімелерді тындау
		4.1.2.10 әртүрлі интонацияны қолданып, ойындардың сюжеттері бойынша екі сөзден құралған сөйлемдерді құру
	1.3 Айтылым	4.1.3.1 сөздік нұсқау бойынша дыбыстарды, буын, сөз, сөйлемдерді ойын жағдайында және жаттығуларда қайталау
		4.1.3.2 тындаған сөйлем, мәтін, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға ым-ишара, сөз, сөйлеммен жауап беру
		4.1.3.3 төрт жол көлеміндегі тақпақтарды есінге түсіру арқылы және қимылдар мен иллюстрацияларды қолданып айту
		4.1.3.4 тақпақтарды тындау және мұғаліммен бірге жалғастырып айту, өз бетінше әңгімелеп айту),

		кейін өзбетінше әңгімелеу (қатынастың барлық құралдары қолданылады)
		4.1.3.5 моделдеу арқылы, шартты белгілер- ұзын, қысқа жолақшаларды қоданып моделдеу арқылы сөйлемдегі сөздер санын белгілеу
		4.1.3.6 ертегіге қатысты суреттерге сүйеніп, мазмұнын әңгімелеп айту
	1.4 Оқу элементтері	4.1.4.1 кітап және журналдардан аталған затты, іс-әрекеттерді табу
		4.1.4.2 кітапты мұқият парақтап, иллюстрация бойынша мұғалімнің оқуын қадағалау
		4.1.4.3 мұғаліммен және ата-анамен бірге тақырыптық кітапшалар жасау (жапсырма, суреттер, пиктограмма, сөздік карточкалардан)
		4.1.4.4 оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызметін бейнелейтін фотосуреттермен жеке альбом жасау және "оқу"
		4.1.4.5 өз есімі мен сыныптастары-ның есімі жазылған карточкаларды пайдалану
		4.1.4.6 сөзді шартты белгімен белгілеу (қағаз жолағымен)
		4.1.4.7 тақырыптар бойынша сөздері бар карточкаларды жіктеу: ана, әке, ата, әже – отбасы
		4.1.4.8 затқа байланысты әрекетті білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау: құс – ұшады, ұлу – жорғалайды (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.9 заттардың белгілерін білдіретін сөздері бар карточкаларды таңдау (суреттерге негізделіп)
		4.1.4.10 А әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.11 У әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)

		4.1.4.12 О әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша
		4.1.4.13 И әріпін тану және көрсету (10,5 см. өлшемінде кесілген контур бойынша)
		4.1.4.14 дауыссыз артикуляция негізінде А, Ә, О, Ө, У, И дауысты дыбыстарын тану және айту
		4.1.4.15 А, Ә, О, Ө, У, И әріптері бейнеленген карточкаларды көрсету (10,5 см. өлшемінде)
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1 Қатынастық іс-әрекет	4.2.1.1 өз бетінше басқалармен байланысқа түсу және қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалды қатынас көрсету
		4.2.1.2 әңгімелесушімен көз байланысын сақтау (нұсқаулықты ұсынған кезде, әңгіме барысында)
		4.2.1.3 айнада өзін, сыныптасын, мұғалімдерді қарау
		4.2.1.4 өзін атау және өз атына, тегіне, жынысына жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау (есімдері)
		4.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалды күйлерін ажырату және қайталау (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік)
		4.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесіп, жест, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу (мұғалімнің сыныбына кірген тұру, сөздерді қолданы: Сәлеметсіз бе, сау болыңыз)
		4.2.1.7 өзіне назар аудару және келісімді білдіру (келіспеушілікті) дыбыспен, сөз тіркесімен
		4.2.1.8 қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
		4.2.1.9 көрсеткіш қимылды, бейнені, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып өз қалауын білдіру: мен қалаймын, боламын, қаламаймын, болмаймын, қаламаймын

		4.2.1.10 қимылдарды, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы алғыс білдіру (басыңызды изеп, қолыңызды кеудеге қойып, рахмет айтады)
	2.2 Тіл арқылы қатынас жасау	4.2.2.1 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
		4.2.2.2 іс-әрекеттердің, суреттердің, әңгімелердің сюжеттері бойынша екі-үш сөзден тұратын ұсыныстар айту (мұғалімнің көмегімен)
		4.2.2.3 диалогтік сөйледі дамытуға арналған коммуникативті жағдаяттық ойындарға қатысу, мысалы: "Дәрігерлердің қабылдауында"
		4.2.2.4 іс-әрекетті мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша қозғалысқа келтіру
		4.2.2.5 таныс ертегілерді драматизациялау ойындарына қатысу, іс-әрекеттерді орындау және рөлге сәйкес сөздік және сөзсіз құралдарды қолдану
		4.2.2.6 ойын рөлін атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты ойнату
	3.1 Қолдың моторикасы	4.3.1.1 қолдарымен, саусақтарымен және білектермен ерікті қимылдарды үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орындау (жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және қозғалыстар сериясы)
		4.3.1.2 саусақ жаттығуларын мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша белгілі бір ырғақта, қарқында, өлеңдермен сүйемелдеумен орындау
		4.3.1.3 әртүрлі заттарды (массажер , доптар, роликтер, сақиналар) қолдана отырып, қолға өзіндік массаж орындау
		4.3.1.4 қарындаш пен қылқаламды , борды дұрыс пайдалану (қарындашты жұдырықпен ұстамау , қағазды бос қолмен ұстау, қылқалам мен борды дұрыс ұстау)

		4.3.2.1 түсі (сары, қызыл, көк) және өлшемі (қысқа – ұзын) бойынша таяқшалар немесе қағаз (картон) жолақтарын таңдау және топтау (2-10 таяқша)
		4.3.2.2 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерінің кескінін үлгі бойынша сымнан және таяқшалардан, пластилиннен , қамырдан жасау
		4.3.2.3 мұғалімнің сурет салуын бақылау және ауызша нұсқаулар арқылы суретті аяқтау (бормен тақтаға немесе қылқаламмен, талшықты қарындашпен, үлкен қағазға маркермен)
	3.2 Көру-моторлы тепе-тендік пен кеңістіктік көріністер	4.3.2.4 үлкен қағаз парақтарына қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, содан кейін сызбаны сюжет болатындай етіп толықтыру, мысалы: "доп жолмен домалап барады"
		4.3.2.5 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін әр түрлі беттерде, А4 парақтарына салу
		4.3.2.6 трафареттер мен шаблондар бойынша таныс заттардың суреттерін, геометриялық пішіндерді А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін сызу
		4.3.2.7 контурлар мен нүктелер бойынша пішіндер, әріптер салу
		4.3.2.8 АТАТ, ААТТ, ААТТ, ААТТ сызбасы бойынша шаршыда, шеңберде дайын элементтерден жолақтар жазу
		4.3.2.9 солдан оңға қарай кеңдігі 5 -3 см. аспайтын жолға әртүрлі пішіндер мен олардың элементтерінен тұратын тізбектерді сызу
		4.3.3.1 ауызша нұсқаулар бойынша саусақпен жарма немесе құмға, маркерлермен нүктелерді " жазу"
		4.3.3.2 фломастерлермен, маркерлермен, қарындаштармен, қағаз парағындағы қаламмен нүктелер мен нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және бұралмалы сызықтарды "жазу"

	3.3. Жазу элементтері	4.3.3.3 алақанды айналдырып сызу , топтық суреттер салу
		4.3.3.4 өз есімін қағаз бетіне қарындаш, фломастермен жазу
		4.3.3.5 сөздерді карточкалардан тапсырмасы берілген қағаз беттеріне көшіріп жазу
		4.3.3.6 А, Ә, О, Ө, У, И әріптерін айту бойынша А4 қағаз бетіне жазу
		4.3.3.7 таныс және бейтаныс сөздерден үйренген әріптерді табу және белгілеу

бұйрығына
19-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
315 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Санау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Санау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру оқушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтуға ықпал етеді. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

3. Бағдарлама мақсаты-білім алушыларда тұрмыстық жағдайларда, қол жетімді шаруашылық-еңбек қызметінде, қоршаған әлемде бағдарлау үшін қажетті қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру.

4. Бағдарлама міндеттері:

1) оқушыларда сандық түсініктер мен ұғымдарды қалыптастыру (шамалар, сандық, кеңістіктік, уақыттық, заттардың ауырлығы мен формасы туралы);

2) қол жетімді санау және есептеу дағдыларын қалыптастыру;

3) алған дағдылар мен біліктілікті өмірлік жағдайларда қолдануға үйрету.

5. Түзете-дамыту міндеттері:

1) көрнекі және тиімді ойлауды, танымдық белсенділікті, қозғалыс ептілігін, жағымды эмоционалдық және ерікті қасиеттерді қалыптастыруға және дамытуға ықпал ету;

2) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, басталған істі аяқтауға жеткізе білуге, дербестік пен тәуелсіздікке тәрбиелеуге;

3) көзді және бұлшықет сезімдерін дамыту;

4) сабаққа деген қызығушылықты, басқа білім алушылармен және ересектермен өзара іс-қимыл жасау және ынтымақтасу қабілетін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Қарапайым математикалық ұғымдар, санау және есептеу дағдылары алаңдатады және және оларды меңгеру оқушылардан күрделі психикалық әрекеттер жүйесін орындауды талап етеді. Оқушылардың зияткерлік іс-әрекетінің терең дамымауы бағдарлама мазмұнын игеруде елеулі қиындықтар туғызады, сондықтан оқу тапсырмалары, ең алдымен, оқушылардың практикалық іс-әрекетін, көрнекі және тиімді ойлауын, өмірлік дағдыларын дамыту құралы ретінде қолданылады.

7. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакция;

3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлау функцияларының өрескел дамымауы;

4) оқушыларының өз белсенділігін сақтаудағы және қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

5) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

8. Педагогикалық іс - шаралар практикалық дағдыларды игеру тәсілдерін қалыптастыруға бағытталған-мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша жұмыс істеу, ересектер мен балалармен ынтымақтастық.

9. Арнайы педагогика принциптеріне негізделген мектеп оқушыларын оқыту мен тәрбиелеу процесі оқушылардың өзіндік белсенділігін, барынша мүмкін болатын бастамасы мен дербестігін дамытуға ықпал етеді.

10. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

11. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке

мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

12. Оқу-тәрбие процесі Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың бүкіл кезеңі ішінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған жер шынайы өмірлік жағдайларды көрсетуі тиіс;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және заттық-дамытушы орта білім алушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады (қозғалыс белсенділігі үшін, демалу үшін орындар қажет).

4) заттық орта білім алушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес өзгеруге тиіс.

13. Мұғалім бір сабақта әртүрлі пәндердің мазмұнын біріктіреді. Оқытудың кіріктірілген сипаты мектептегі алғашқы 2-4 жылда заттық оқытуға біртіндеп көшумен заттық емес білім беру арқылы жүзеге асады. Затсыз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады.

14. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін түпкілікті тақырыпты анықтайды. Тақырыптар мен олардың реттілігін анықтау кезінде "мен - бала" концентрінде (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру), "бала және оның әлемі" концентрінде (жақын орта: отбасы, үй, ойыншықтары, өз мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсініктерді қалыптастыру) өту принципі қолданылды), әрі қарай "бала және үлкен әлем" концентрінде (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары).

15. Қайталау және бірте-бірте кеңейту, оқытылатын ұғымдарды, сөздіктерді, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін шоғырлану принципіне сәйкес қиылысатын тақырыптар әр сыныпта қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктер мен оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және тоғысқан тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

16. Бағдарламаның мазмұны шоғырлану қағидасына сәйкес құрылымдалған. Әрбір тақырыпта алдымен пән, содан кейін функционалдық және практикалық маңызы ашылады, содан кейін мүмкіндігінше математикалық қатынастар саласы. Тақырыптардың қайталануы оқушылардың қалыптастырған дағдыларының автоматтандырылуын қамтамасыз етеді.

17. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілінің дамуында (оның болмауына дейін) және қарым-қатынас жасауында айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

18. Бағдарлама материалында сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылады. Педагог тарапынан білім алушылардың өз қызметі мен іс-әрекетін сөйлеу сүйемелдеуі мөлшерленген және түсінуге қолжетімді болуы тиіс.

19. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды.

20. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

21. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып, сыныптастарымен бірлесе отырып немесе сыныптастарының жұмысын бақылап орындауға мүмкіндік беріледі.

22. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушылық ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен үйлестіре пайдалану ұсынылады.

23. Алдын ала сандық бейнелерді қалыптастыру үшін студенттер Монтессори материалдарын пайдаланады: "Қызғылт мұнара", "Қоңыр баспалдақтар", "Қызыл таяқшалар", "Цилиндр кірістірулері бар блоктар", "Түрлі-түсті цилиндрлер", "Салмақ тақтайшалары", "Кірістіру қораптары", "Геометриялық денелер", "Геометриялық жәшіктер", "Геометриялық басқатырғыштар", "Конструктивті үшбұрыштар", "Металл кірістіру жақтаулары"; Фребель дидактикалық материалдары, Кюизинер таяқшалары, Дьенеш логикалық блоктары, Коос текшелері, сусымалы заттар, су, шынайы заттар (ыдыс-аяқ, ас құралдары, киім-кешек, аяқ киім, ойыншықтар, оқу заттары), өнеркәсіптік дидактикалық материалдар, үстел ойындары (геометриялық, математикалық лото, домино) және мұғалімнің өз бетімен дайындаған дидактикалық материалдары.

24. Санау және есептеу дағдыларын қалыптастыру үшін Монтессори материалдары қолданылады: "Сандық жолақтар", Бүдірлі сандар", "Шағын және үлкен шоттар", " Сандар мен фишкалар", "Үстелдегі сандық жолақтар", "Сеген тақталары", Нумикон дидактикалық нұсқаулық, "Дидактикалық тасбақа", санау таяқшалары, абак, тік абакус, сандық фигуралар, санауға арналған шағын заттар (көлемдік және жазық), табиғи материал (ақжелкен, каштан, малтатас, жаңғақ, қабық), ойыншықтар, тақырыптық суреттер, "Сандық баспалдақ", сандар мен математикалық белгілер кассасы, нақты заттар (ыдыс-аяқ, ас құралдары, киім-кешек, аяқ киім, ойыншықтар, оқу заттары).

25. Оқытуда, ойында, практикалық және көрнекі әдістер білім алушылардың ойын және практикалық іс-әрекетіне енгізілген мөлшерленген ауызша оқыту әдістерін шектеулі пайдалана отырып қолданылады.

26. Оқушыларға дидактикалық ойындар, өмірлік жағдаяттарды драматизациялау ойындары ұсынылады. Ойындарды өткізу кезінде белгілі бір қарқынды сақтау керек, ойын жаттығуларын оқушыларға сұрақтармен асыра толтырмау керек. Мектеп оқушыларын мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекетін байқауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, ортақ ойынға қатысу үшін өз кезегін күтуге үйрету керек.

27. Сынып бөлмесіндегі сабақтар мектептің басқа үй-жайларында да, одан тыс жерлерде де (дүкен, пошта, алаң, саябақ, спорт алаңы, тұрғын бұрыш, кітапхана және т.б.) өткізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектесіп отырады.

28. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, ол білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: дербес, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен іс-қимылдардың көмегімен.

29. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін нұсқаулық негіз болатын және оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде мұғалімді басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, бірнеше бөлікке бөлуге болады.

30. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатқа ие, мұғалім әр сынып оқушысының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқу мазмұны мен қарқынына кез-келген өзгерістер енгізуге құқылы.

3-тарау. "Санау" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Санау" пәнінің мазмұны

31. "Санау" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1 -сынып – аптасына 3сағат, оқу жылында – 99 сағатты;
2) 2 -сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
3) 3 -сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;
4) 4 -сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

32. "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Санға дейінгі ұғымдар";
2) "Нөмірлеу";
3) "Арифметикалық амалдар" (3,4 сыныптар);
4) "Шамалар";

5) "Арифметикалық есептер" (3, 4 сыныптар);

6) "Көрнекі геометрия элементтері".

33. "Санға дейінгі ұғымдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттардың қасиеті;

2) шаманы білдіретін ұғымдар;

3) сандық ұғымдар;

4) заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар;

5) кеңістіктік ұғымдар;

6) уақытты білдіретін ұғымдар.

34. "Нөмірлеу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) санау әрекеті;

2) сандарды тану, атау, жазу;

3) жиындар мен сандарды салыстыру, сан құрамы.

35. "Арифметикалық амалдар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) жиындар мен сандарды қосу;

2) жиындар мен сандарды алу.

36. "Шамалар" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) шамаларды өлшеу;

2) шама бірліктері (ұзындығы, көлемі, құны).

37. "Арифметикалық есептер" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тапсырмалар – драматизация.

38. "Көрнекі геометрия элементтері" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық денелер мен фигуралар;

2) геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу.

39. 1-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейінгі ұғымдар. Заттардың қасиетітоптан үлгі бойынша нысанды таңдау, ол үлгі сияқты қасиеттерге ие (мақсаты, түсі, пішіні бойынша). Сөздерді түсіну: "бірдей , әртүрлі, ұқсас, ұқсас емес, бірдей, бәрі, қалғандары". Шаманы білдіретін ұғымдар: " үлкен-кіші", "көп-кем". Көлемі бойынша екі көлемді затты сипап сезіну, көру тәсілдермен (тәсілдермен) салыстыру (зерттеу); екі жазықтық затты салыстыруда беттестіру, жапсарластыруды қолдану. Сөздерді түсіну: "үлкен-кіші". Үлкен/кіші затты тану ("көрсету, әкелу, қою, беру, үлкен/кіші алу..."). Сұраққа жауап: "Ең үлкендері қайсы ...?". Заттарды көлеміне қарай топтастыру: "үлкендері бар" - "кішкентайлары бар ". Шаманы білдіретін ұғымдар "жоғары-төмен": салыстыру әдісімен биіктігі бойынша екі нысанды салыстыру (зерттеу). Заттың биіктік белгісін тану жоғары/төмен ("жоғары/ төмен көрсету..."), "... биіктіктері қайсы?" деген сұраққа жауап. Заттарды биіктікке қарай топтастыру: "мұнда биік" – "онда төмен". Ойын және өмірлік жағдайдағы заттардың өлшемдерінің параметрлерін есепке алу (үлкен қуыршақ үшін үлкен көйлек таңдау; шағын гаражға шағын көлік қою; үлкен қасықпен сорпа ішу, кішкене қасықпен

шайға қант салу). сандық ұғымдар: "көп – аз; бір, жоқ". Екі топтағы заттарды саны бойынша көрнекі салыстыру. Сөздерді түсіну – "көп – аз; бір, жоқ". Заттардың екі тобын салыстыру жағдайындағы шаманы тану: "көп – аз", "бір – бір зат емес" (мұнда көп қой, ал мұнда аз; бір/жоқ). "Мұнда қанша, сонда?" Деген сұраққа жауап. Сұйықтар мен сусымалы қатты заттардың мөлшері туралы идеялар: екі бірдей ыдыстағы сұйық, сусымалы қатты заттарды көрнекі түрде салыстыру. "Көп, аз, бос" сөздерін түсіну. Сұйықтар мен сусымалы заттарды салыстыру жағдайындағы мөлшерді тану: "көп, аз, бос" (қай жерде көп / аз / бос екенін көрсетіңіз). "Мұнда қанша, сонда?" Деген сұраққа жауап. Заттардың ауырлық дәрежесі туралы түсінік: "ауыр-жеңіл", екі затты ауырлық күші бойынша бұлшықетті салыстыру. "Ауыр-жеңіл" сөздерін түсіну. "Қолдағы" салмағы бойынша салыстырылған екі заттың әрқайсысының массасын тану ("көрсету, қою, беру, алу ауыр / жеңіл ..."). Кеңістіктік ұғымдар: "мұнда – сонда", "алға-артқа", " мұнда", "жақын", "жоғарыда - төмен", "алдын-артында", "жақын - алыс". Заттың орналасқан жерін білдіретін сөздерді түсіну: "мұнда-ана", "мұнда", "жақын". Меңзеу қимылының көмегімен затты ауызша нұсқау бойынша орналастыру: "алға-артқа", " мына жерде", "мұнда", "келесі"; меңзеу қимылын қолданбай: "келесі". "Қайда ...?" деген сұраққа жауап. "осында", "онда", "жақын жерде" сөздерін қолдану. Уақытты білдіретін ұғымдар: "алдымен – содан кейін", "бүгін – ертең". Өз өміріндегі оқиғаларды , режим сәттерін салыстыру, мұғалімнің/ересектің нұсқауларын "алдымен - содан кейін ", "бүгін", "ертең" сөздерімен түсіну. "Қашан...?" деген сұраққа жауап, "бүгін", "ертең" сөздерін қолдану;

2) көрнекі геометрия элементтері. Геометриялық денелер текше, шар ("текше", "шар "). Текше мен доптың пішінін сезіну арқылы зерттеу, текше мен шардың қасиеттерін зерттеу: шар домалайды, текше домаламайды, текше тұрады. Шар мен текшенің геометриялық денелерін үлгі бойынша, атауы бойынша таңдау. Шар тәрізді заттар мен ойыншықтарды табу, текше ("шарға ұқсас, бірдей; текшеге ұқсас, бірдей"). Геометриялық фигуралар: шеңбер, шаршы, сопақ. Шеңбердің, сопақша мен квадраттың жазықтық модельдерін жанасу арқылы зерттеу. Геометриялық паздлдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ және шаршы төсемдерді салу. Шеңберлердің, сопақшалардың және квадраттардың геометриялық фигураларын үлгі бойынша, атауы бойынша таңдау. Геометриялық фигуралар: нүкте, түзу сызық. Нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға, борға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша модельдеу.

40. 2-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейінгі ұғымдар. Шаманы білдіретін ұғымдар: "қалың-жұқа", " қалыңырақ-жұқарақ". Қалыңдығы бойынша екі затты салыстыру (зерттеу) – сипап сезіну, көру арқылы. Сөздерді түсіну: "қалың-жұқа". Заттың белгісін тану қалың/жұқа ("көрсету, әкелу, қою, беру, алу қалың/жұқа"). Сұрақтың жауабы: "қалыңдығы қандай?". Заттарды қалыңдығына қарай топтастыру: "мұнда қалың" - "онда жұқа". Шаманы

білдіретін ұғымдар "ұзын-қысқа", "ұзынырақ-қысқарақ". Көріп салыстыру (зерттеу) әдісімен ұзындық бойынша екі затты бір затты екіншісіне қою немесе жапсарластыру әдісі. Заттың белгісін тану: ұзын / қысқа ("көрсету, әкелу, қою, беру, ұзын / қысқа алу ... "). Сұраққа жауап: "... ұзындығы қандай?". Заттарды ұзындығына қарай топтастыру: " мұнда ұзын" - "онда қысқа". Заттың көлемін (үлкен, кіші, биік, аласа, жуан, жіңішке, ұзын, қысқа) сипаттайтын сын есімдерді зат есімдермен, мұғалімге еліктеп, өз бетінше белсенді сөйлеуде үйлестіру. Ойын және өмірлік жағдайдағы заттардың өлшемдерінің параметрлерін есепке алу (ұзын және қысқа қарындаштарды қолайлы қораптарға салу, ұзын сабақтары бар гүлдерді биік вазаға салу). сандық ұғымдар: "көп – аз; көбірек аз". Екі топтағы заттарды саны бойынша көрнекі салыстыру. Сөздерді түсіну – "көп – аз; көбірек азырақ". "Көп – аз" заттардың екі тобын салыстыру жағдайындағы шаманы тану (қай жерде көп/аз екенін көрсет). "Мұнда қанша, сонда?" Деген сұраққа жауап. Мұғалімнің еліктеуіне сәйкес заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, кейбір заттарды алып тастау арқылы), ауызша нұсқау бойынша өз бетінше: "Көп / аз жаса ...". "Қосты ма, азырақ болды ма?", "Алып кетті, азырақ болды ма?" деген сұрақтарға жауап. Сұйықтар мен сусымалы қатты заттардың мөлшері туралы түсініктер : екі бірдей ыдыстағы сұйық, сусымалы қатты заттарды көзбен көріп салыстыру; "көп, аз" сөздерін түсіну. Сұйықтар мен сусымалы заттарды салыстыру жағдайындағы мөлшерді тану: "көп, аз, көбірек, азырақ" (қай жерде көп / аз / көбірек / азырақ екенін көрсету). "Мұнда қанша, сонда?" деген сұраққа жауап. Сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін (қосу, толықтыру, толтыру, алу, құю, сусымалы заттардың, сұйықтықтардың бір бөлігін төгу арқылы) мұғалімге еліктеп, ауызша нұсқау бойынша өз бетінше көбейту және азайту: "Көбірек жаса. / азырақ жаса ...". Сұрақтарға жауап: " қосылды (толтырылды, толықтырылды), көп немесе аз болды ма?", "Алып кетті (құйылды, төгілді), көп пе, аз ба?". Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар: " ауыр-жеңіл", "ауырырақ-жеңілірек" таразыны қолдана отырып, ауырлығы бойынша екі затты салыстыру. "Ауыр-жеңіл", "ауырлау-жеңілдеу" сөздерін түсіну. Ауыр/жеңіл затты көрсету: "Қай зат ауыр/жеңіл? Қай зат ауырлау/жеңілдеу? екі заттың ауырлығы (салмағы) бойынша табақ таразысының көмегімен салыстыру нәтижелері бойынша (бір зат бір таразы табаға, екіншісі таразылардың екінші табасына орналастырылады). Екі заттың әрқайсысының қасиеттерін ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде атау: "Ауырлығы бойынша салыстыр. Бұл қандай зат? Екінші зат қандай?" Кеңістіктік ұғымдар: "жақын", "жоғарыда - төмен", "алдыңғы - артында", "оң-сол", "жақын - алыс". Өз денесінің бөліктерінде бағдарлау: жоғарғы жағында - бас, мойын, кеуде; төмен жағында - аяқ; алдыңғы жағында - бет, кеуде, асқазан; артында - бастың артқы жағы, арқа, оң - сол қол, аяқ, көз, құлақ, бет мұғалімге көрсетілгендей: "Алдыңда не бар екенін көрсет". Заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікте көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдында (өзінің алдында), артына мысалы, "Оны алдыңызға қойыңыз".

"алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдымда, артымда сөздерін қолданып, " Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, нұсқау бойынша: "Ойыншықтарды бір қатарға қою". Уақытты білдіретін ұғымдар: "алдымен - содан кейін", "бүгін - ертең - кеше", "таң", "түн". Өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін салыстыру, мұғалімнің / ересектің нұсқауларын түсіну: "алдымен - содан кейін", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "түн" сөздерімен. Сұраққа жауап: "Қашан ...?". Иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақта режимдік сәттердің ретін (тәртібін) (таңғы ас, мектеп, түскі ас, серуендеу және т.б.) орындау;

2) көрнекі геометрия элементтері: Геометриялық денелер текше, шар ("текше", " шар"). Текше мен доптың пішінін сезіну арқылы оқу, текше мен доптың қасиеттерін зерттеу: доп домалап жатыр, текше домаламайды, текше тұрады. Доп пен текшенің геометриялық денелерін үлгі бойынша, атына сәйкес таңдау. Шардың, текшенің пішіні бар заттар мен ойыншықтарды іздеу ("шарға ұқсайды, бірдей; текшеге ұқсайды, бірдей"). Суреттерде, фотосуреттерде текшені, шарды тану. Геометриялық пішіндер: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш. Шеңбердің, шаршының, сопақтың, үшбұрыштың жазық модельдерін сезіну арқылы зерттеу. Геометриялық пазлдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, шаршы, сопақ, үшбұрышты кірістірулерді кірістіру. Дөңгелектердің, шаршылардың, сопақтардың және әртүрлі өлшемдегі үшбұрыштардың геометриялық пішіндерін үлгіге сәйкес атау бойынша таңдау. Геометриялық пішіндер: нүкте, түзу, қисық сызық. Саусақпен құмға, жармаға, тақтаға бормен, жіптердің көмегімен, сымға еліктеу арқылы, үлгі бойынша, аты бойынша нүктелер, түзу сызықтар, қисық (орамалы) сызықтарды модельдеу. Таяқшаларды пайдаланып шаршыны, үшбұрышты модельдеу (санақ, Кюизинер таяқшалары).

41. 3 -сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейінгі ұғымдар. Шаманы білдіретін ұғымдар: "кең-тар", "кеңірек-тарлау". Екі затты ені бойынша көру тәсілімен, бір затты екіншісіне беттестіру немесе қабаттастыру тәсілімен салыстыру (зерттеу). Сөздерді түсіну: "кең-тар". Заттың белгісін тану: кең/тар ("көрсету, әкелу, қою, беру, кең/тар"). Сұрақтың жауабы: "...ені қандай?". Заттарды ені бойынша топтастыру: "мұнда кең" - "онда тар". Шаманы білдіретін ұғымдар "терең-таяз", "тереңірек-таязырақ": екі затты тереңдік негізінде визуалды түрде салыстыру (зерттеу). Тереңдік белгісін тану ("көрсет, әкел, қой, бер, терең/таяз тәрелкені ал"). Заттың көлемін (үлкен, кіші, биік, аласа, жуан, жіңішке, ұзын, қысқа, кең, тар, терең, таяз) сипаттайтын сын есімдерді мен сан есімдерді мұғаліміне еліктеу, өз бетінше белсенді сөйлеу тілінде үйлестіру. Ойын және өмірлік жағдайдағы заттардың өлшемдерінің параметрлерін есепке алу (сорпа үшін біз терең табақтарды аламыз, котлеттер үшін біз кішкентай табақты таңдаймыз). сандық ұғымдар: "бірдей", " сонша", "сондай". Заттарды жұпқа біріктіру, сөздерді түсіну: "барлығы", "әрқайсысы", " барлығында", "жұп", "артық (артық)", "жетіспейді". Екі топтағы заттар санын

мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша, "қай заттардың көп/аз екенін салыстыру" нұсқауы бойынша өз бетіңізше жұптастыру арқылы салыстыру. Екі топтағы заттар санының теңдігін анықтау: "әр заттың жұбы бар". " Қосымша заттар" негізінде топтағы заттардың көбірек санын анықтау. Топтағы заттардың аз санын анықтау: жұп құру үшін "заттар жетіспейді". Мұғалімге еліктеу арқылы заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау), ауызша нұсқау бойынша өздігінен: "Көп жаса/ аз жаса". "Олар көп қосты ма, аз қалды ма?", "Алып тастады, аз қалды ма?" деген сұрақтарға жауап. Сұйықтар мен сусымалы қатты заттардың мөлшері туралы түсініктер: екі бірдей ыдыстағы сұйық, сусымалы қатты заттарды көрнекі түрде салыстыру. Сұйықтар мен сусымалы заттарды салыстыру жағдайындағы мөлшерді тану – "бірдей", "сонша". деген сұраққа жауап " Салыстыру. Мұнда қанша? Сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін (қосу, толықтыру, толтыру, алу, құю, сусымалы заттардың, сұйықтықтардың бір бөлігін төгу арқылы) мұғалімге еліктеп, ауызша нұсқау бойынша өз бетінше көбейту және азайту: " Көбірек істеу. / азырақ істе ...". "Қосылды (толтырды, толықтырылды), көп болды ма, аз болды ма?", "Алды ма (құйды, төгілді), көп пе, аз қалды ма?" деген сұрақтарға жауап. Ойындағы және өмірлік жағдайдағы сандық сипаттарды есепке алу (шайға дастархан жаю, әр қонаққа тостаған қою, әр қонаққа кәмпит беру, тексеру – барлығында ыдыс бар ма? Кімде кәмпит жетіспеді?). Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар: "ауыр-жеңіл" , "ауырырақ-жеңілірек", "ауырлығы бірдей". Бұлшықет сезімдерін, таразыларды пайдалана отырып, екі затты ауырлығы арқылы салыстыру. Екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру нәтижелеріне негізделген ауыр/жеңіл заттың көрсеткіші. Бірдей ауырлықтағы заттардың жұптарын құрастыру (Монтессори салмақ тақталарын пайдалану). Нұсқауларға сәйкес ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау: "Ауырлығы бойынша салыстыру. Бұл қандай зат? Екінші зат қандай? ("ауыр, жеңіл, ауырлығы бірдей" ("салмақ")). Кеңістіктік ұғымдар: "жақын", "жоғарыда-төменде", "алдыңғы-арттың", "оң-солдың", "жақын – алыстың", "ортада, ортасында", "арасында". Заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікте орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдында (өзінің алдында), артына көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау, мысалы, "Оны алдыңызға қойыңыз". Екі, үш заттың бір-біріне қатысты орналасуы: "алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде" көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Оқушының берілген бағыттағы қозғалысы: "алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" көрсету бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Заттың қозғалуы (мысалы, көлік, доп): үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге". " Қайда ...?" деген сұраққа жауап. сөздерді қолданып "алыс, жақын, жақын, жоғары, төмен, алдымда, артымда. Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, нұсқау бойынша: "Ойыншықтарды бір қатарға қою". Жеке және жалпы пайдалануға арналған тұрмыстық заттарды, ойыншықтарды, оқу құралдарын

орналастыру және жылжыту оларды сабақта және сабақтан тыс уақытта мақсатты пайдалану жағдайында, сондай-ақ олармен жұмыс істегеннен кейін сөрелерде сақтау орындарына оралған кезде жүзеге асырылады, жәшіктерде, шкафтарда, сөмкелерде. Кезектілік тәртібін бақылау: мұғалімнің көрсетуі мен ауызша нұсқауы бойынша" шеткі, бірінші, соңғы, бұрын, кейін, үшін", ойын және өмірлік жағдайда ұстану тәртібін қолдану. Уақытты білдіретін ұғымдар: "алдымен - содан кейін", "қазір-кейін", "бүгін - ертең - кеше", "таңертең", "күндізгі", "кеш", "түн". Өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін салыстыру, мұғалімнің / ересектің нұсқауларын: "алдымен - содан кейін", " қазір - кейін", "кеше", "бүгін", "ертең", "таң" сөздерімен түсіну. , "күндіз", "кешке", " түнде". Сұраққа жауап: "Қашан ...?". Көрнекілік материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақтағы күнделікті сәттердің (таңғы ас, мектеп, түскі ас, серуендеу және т.б.) тізбегін (тәртібін) орындау.

"Суреттерді ретімен орналастырыңыз, алдымен, содан кейін келесі" нұсқаулары бойынша иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, режим сәттерінің тізбегін орнату. Белгіленген тәртіппен ойнау, белгіленген тәртіпті жеке тәжірибемен салыстыру.

2) сандарды нөмірлеу. 1, 2, 3, 4, 5 сандары. Сандық фигуралар бойынша реттелген жиындарды (1, 2, 3, 4, 5) қабылдау, реттелген жиындарды қайта есептеусіз сан ретінде атау: бір, екі, үш, төрт, бес. 1-ден 5-ке дейінгі негізгі сандарды ретімен ата. Қайта есептеусіз жиынтықтан бір, екі, үш затты таңдау, таңдалған зат санының айналасында қолмен айналу қозғалысын орындау және "қанша?" сұрағына жауап ретінде соңғы санды атау. Заттар санының саусақтардың санына қатынасы: "бірдей". Топтағы заттардың саны 5-ке дейін, заттарды алдын-ала қатарға қойып, әр затқа қол тигізіп, әр затты саусақпен көрсетіп, санау. 1, 2, 3, 4, 5 сандарын үлгі бойынша, атауы бойынша, көлемді үлгілерді, кедір-бұдыр сандарды сезіну тәсілімен тану (кассада болу). Иілгіштік материал (ермексаз, саз, қамыр) арқылы фигураларды модельдеу. Сандардың контурлық кескінін бояу, штрихтау, бастыру. Сан қатарында 1-ден 5-ке дейінгі сандар тізбегін орнату. Заттар топтарын жұптық қатынас тәсілдерімен салыстыру, қайта есептеу. 2, 3, 4, 5 заттан тұратын жиынтықтарды екі топқа үлгі бойынша бөлу (5 жаңғақты екі табаққа бөл, бір табаққа қанша, екіншісіне қанша? Қалай басқаша бөлуге болады?). Ойын және өмірлік жағдайлардағы сандық сипаттамаларды есепке алу;

3) шамалар. Монеталардың тану үлгісі бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, атауына сәйкес. " Дүкен" ойынында тиындарды пайдалану. Сұйық, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен (қасық, стақан, кесе) зерттелген сан шегінде (1, 2, 3, 4, 5 рет) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу. Заттың ұзындығы бойынша шартты ұзындық өлшемін зерттелген сан шегінде (1, 2, 3, 4, 5 рет) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша төсеу. Сұйықтықты, сусымалы заттарды өлшеу, зерттелетін санның шегінде объектінің ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты өлшемдердің санын есептеуді жүзеге асыру (Монтессори

материалдарының қызыл-көк таяқшаларын пайдалану). Сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты өлшемдер санын зерттелетін сан шегінде сандармен белгілеу;

4) арифметикалық есептер (тапсырмалар-ашық нәтиже беретін драматизация). Оқытылатын сан шамасында заттар санының өзгеруімен (ұлғаюы, азаюы) мұғалімнің заттық жағдайды ойнауы (драматизациясы). Оқытушы мен оқушының зерттелетін сан шамасында заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін бірлесіп орындау. Оқушының оқытылатын сан шамасында заттар санын өзгерту бойынша мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу бойынша ойын әрекеттерін орындау. Оқытушы ұсынған үлгі бойынша оқушының ойын әрекеттерін орындауы зерттелетін сан шамасында заттар санын өзгерту. Мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша оқушының ойын әрекеттерін орындау ("құмыраға 3 қызыл гүл мен 2 ақ гүл сал"). Мұғалімнің сұрағына жауап: " қанша болды (қалды)?", заттарды қайта санау туралы сұраққа жауап табу;

4) көрнекі геометрия элементтері. Геометриялық денелер – шар, текше, брус.

Геометриялық денелерді үлгі бойынша, аты бойынша тану. Геометриялық денелердің (текше, брус, шар) атауларын өз сөзінде қолдану. Иллюстрацияларда, фотосуреттерде текшені, брус, шарды тану. Геометриялық фигура: тіктөртбұрыш. Әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық модельдерін сипап сезіну арқылы зерттеу. Геометриялық пазлдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрышты кірістірулерді кірістіру. Геометриялық фигураларды таңдау: шеңбер, сопақ , шаршы, үшбұрыш, әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштар үлгісі бойынша, аты бойынша . Шаршы мен тіктөртбұрышты ажырату. Геометриялық пішіндер: нүкте, түзу, қисық сызық, шеңбер. Нүктелері, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштарды жармада, құмда саусақпен, тақтаға бормен еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша модельдеу. Таяқшалар арқылы шаршыны, үшбұрышты, төртбұрышты модельдеу. Үлгі контуры және трафарет шеңбері, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш. Алынған фигура контурының ішіне штрихтау.

42. 4 -сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейінгі ұғымдар. Шаманы білдіретін ұғымдар: "үлкен-кіші", "биік-аласа", " жуан-жіңішке", "ұзын-қысқа", "кең-тар", "терең-таяз". Көріп салыстыру әдісімен, қолдану немесе қабаттастыру әдістерімен екі затты шамасы бойынша салыстыру. Заттың өлшем белгісін атау бойынша тану: үлкен / кіші, биік / аласа, жуан / жіңішке, ұзын / қысқа, кең / тар терең / кіші екі затты салыстыру жағдайында ("көрсету, әкелу, қою, беру, беру, алу ..."). Сұрақтарға жауап: "ұзындығы/ ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі қандай?". Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 3-5 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Ұқсас сипаттамалары бар заттардың жұптарын құру: бірдей ұзындық, бірдей биіктік, бірдей қалыңдық, бірдей ені көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша. Көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, өздігімен ойын, тұрмыстық жағдайлардағы заттар

сипаттамаларының шамасын есепке алу. Заттың мөлшерін сипаттайтын сын есімдерді зат есімдермен (үлкен текше, кішкентай қасық, үлкен алма) және санмен (ұзын лента, қысқа лента) мұғалімге еліктеп, белсенді сөйлеуде дербес үйлестіру. сандық ұғымдар: " бірдей", "сонша", "осынша". Саны бойынша салыстыру кезінде екі жиыннан жұптарға заттарды біріктіру. Сөздерді түсіну:" барлығы", "әрқайсысы", "барлығында", "жұпта", " артық (артық)", "жетіспейді". Екі топтағы заттар санын мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша, нұсқаулыққа сәйкес жұптастыру арқылы салыстыру: "қай заттар көп/аз немесе көп екенін салыстыр". "Жетіспейтіндерді" қосу, " артық" алу арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойын және өмірлік жағдайдағы сандық сипаттамаларды есепке алу (кезекші, әр оқушыға қарындаш, шыныаяқ бер, қосымша шыныаяқтарды шкафқа сал; сурет салу альбомдарын тарат, альбомдар кімге жетіспеді? Тағы қанша альбом қажет?). Заттардың ауырлығы туралы түсінік: "ауыр-жеңіл", "ауырырақ-жеңілірек", "ауырлығы бірдей". Бұлшықет сезімдерін, таразыны қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығы бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша ауыр/жеңіл затты көрсету. Нұсқаулыққа сәйкес ауырлықпен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау: "ауырлық бойынша салыстыр. Бұл зат қандай? Екінші зат қандай?" ("ауыр, жеңіл, ауырлығы бірдей" ("салмақ"). Заттарды салмағы бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл). Кеңістіктік ұғымдар: өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өзіңнің алдыңда), өзіңнің артыңда көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: " бұрын, үшін, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Білім алушының берілген бағыттағы қозғалысы: "алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" көрсетілім бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Заттың қозғалысы (мысалы, машина, доп): "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге" үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша. Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, нұсқау бойынша: "Ойыншықтарды бір қатарға қою". Тізбектілік тәртібін бақылау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасында" көрсету және мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша. Көрнекі үлгі бойынша тізбекті орындау, заттардың қатардағы кезектесу реті (моншақ, мозаика). Ауызша нұсқауларды орындау тәртібін белгілеу ("Шалқан" ертегісін сахналау). Мұғалімнің талабы бойынша бірінші, соңғы, шеткі заттың, кез келгеннен кейінгі, қатардағы кез келгеннің алдында тұрған затты көрсету. Ойын мен өмірлік жағдаятта реттілік тәртібін қолдану. Тұрмыстық заттарды, ойыншықтарды, жеке және жалпы пайдаланымдағы оқу құралдарын орналастыру және жылжыту оларды сабақтарда және сабақтан тыс уақытта мақсатты пайдалану жағдайларында, сондай-ақ олармен жұмыс істегеннен кейін оларды сақтау орындарына сөрелерге, қораптарға, шкафтарға, сөмкелерге қою кезінде жүзеге асырылады. Фланелеграфта, магниттік тақтада, қағаз парағында, еліктеу бойынша, үлгі бойынша (ортасында, ортада, үстінде,

астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру. Уақытты білдіретін ұғымдар: " алдымен-содан кейін", "қазір – кейін", "бүгін – ертең – кеше", "таңертең", "күндіз", " кешке", "түнде". Өз өміріндегі оқиғалардың, режимдік сәттердің арақатынасы, мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", "қазір – кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "ешке", "түнде деген сөздермен түсіну. Сұрақтың жауабы: "Қашан?". Режимдік сәттердің реттілігін (тәртібін) (таңғы ас, мектептегі сабақтар, түскі ас, серуендеу және т.б.), иллюстрациялық материалды (көрнекі кестені) пайдалана отырып, сабақтағы қызмет түрлерін орындау. Күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетінің иллюстрацияларында тану: таң, күн, кеш, түн. Күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетіңіздің дәйектілігін белгілеу: таңертең, түстен кейін, кешке, нұсқаулыққа сәйкес: "суреттерді ретімен орналастыр, алдымен, содан кейін". Аптадағы күндердің атаулары мен реттілігімен практикалық танысу. Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау;

2) нөмірлеу. 1-ден 7-ге дейінгі сандық сандарды атауды (мүмкіндігінше жеке оқушылар үшін 10-ға дейін) мұғалім ретімен көрсетеді. Топтағы заттарды 7 (мүмкіндігінше 10 шамасында) қатардағы заттарды алдын ала орнату арқылы, әрбір затты ұстай отырып, әрбір затты саусақпен көрсету арқылы қайта есептеу. Санау арқылы жиынтықтан 1-7 (8, 9, 10 мүмкіндігімен) заттарды таңдау, таңдалған заттар санын қолмен қимылдау және "Қанша?" деген сұраққа жауап ретінде соңғы санды атау. Заттардың санын саусақтардың санымен салыстыру. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8, 9 және 10) сандарын үлгі бойынша, аты бойынша (кассада болу); көлемді үлгілерді, кедір-бұдыр сандарды сезіну тәсілімен тану. Иілгіш материал (ермексаз, саз, қамыр) арқылы фигураларды модельдеу. Сандардың контурлық кескінін бояу, штрихтау, бастыру. Сандарды құмға, жармаға саусақпен, тақтаға бормен, сызылмаған қағазға қарындаш, фломастермен, үлгі бойынша үлкен торға, контур бойына оқушыға ыңғайлы етіп жазу. Санның (сөздің), заттардың (жиындардың) санының қатынасы, сандарды пайдаланып санның жазылуы. 1-ден 7-ге дейінгі сандар тізбегінің атауы (мүмкіндігінше 10-ға дейін) сандық қатарға, жадқа негізделген. Заттар топтарын жұптық қатынас тәсілдерімен салыстыру, мүмкін болса, қайта есептеу арқылы. Жиынтықтарды бөлу 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8, 9, 10) модель бойынша екі топқа арналған заттар (екі стаканға 9 қарындаш сал, бір стаканда қанша, екіншісінде қанша ? Оны басқаша орналастыр). Санау әрекеттерін, ойын, тұрмыстық жағдайлардағы сандық көріністерді, режимдік сәттерді пайдалану (үстелге әр табақтың жанына 1 қасық қойып, ыдысқа сыныптағы оқушыларға сәйкес көп тәтті нан сал);

3) арифметикалық әрекеттер. Көрсетілім бойынша заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау), ауызша нұсқау бойынша өз бетіңізше: "көп жаса/ аз жаса". Заттар, сұйықтықтар мен сусымалы заттар санының ұлғаю жағдайын "+" (қосу) белгісімен, " - " (алу) белгісімен мөлшердің азаю жағдайын,

ойын жағдайларында "=" (тең) белгісімен заттар, сұйықтықтар мен сусымалы заттар санының тең болу жағдайын белгілеу. "+" (қосу), " - " (алу), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, заттық – тәжірибелік әрекет бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте, еліктеу бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша үлгі бойынша 5 шамасында қосу және азайту мысалдарын құрастыру;

4) шамалар. 1 тг., 2 тг., 5 тг., (мүмкіндігінше 10 тг.) үлгі бойынша, атауы бойынша тиындарды тану. "Дүкен" ойынында тиындарды пайдалану. сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты шаралармен (қасықпен, стаканмен, шыныаяқпен) көрсету бойынша 5 рет, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу. Заттың ұзындығы бойынша шартты өлшемді көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша оқыған санның шамасында жасап көру. Сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын оқыған санның шамасында өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралардың санын есептеуді жүзеге асыру (Монтессори-материалдардың қызыл-көк штангаларын пайдалана отырып). Сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын оқыған санның шамасындағы сандармен белгілеу;

5) Арифметикалық есептер (тапсырмалар-ашық нәтиже беретін драматизация). Ашық нәтижемен 5 шамасындағы заттар санының өзгеруімен (ұлғаюы, азаюы) мұғалімнің заттық жағдайды ойнауы (драматизациясы). 5 шамасындағы заттар санын өзгерту бойынша педагог пен оқушының ойын әрекеттерін бірлесіп орындауы. 5 шамасында заттар санын өзгерту бойынша мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу бойынша оқушының ойын әрекеттерін орындау. 5 шамасында заттар санын өзгерту бойынша педагог ұсынған үлгі бойынша оқушының ойын әрекеттерін орындауы. Оқушының ауызша нұсқауларға сәйкес ойын әрекеттерін орындау ("4 қызыл шеңбер алыңыз. Тағы 1 сары шеңбер алыңыз"). Мұғалімнің сұрағына жауап: "қанша болды (қалды)?". Заттарды қайта санау арқылы сұраққа жауап табу. "+" (қосу), " - " (алу), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, драматизациялау бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте, еліктеу бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша үлгі бойынша 5 шамасында қосу және азайту үшін мысалдар құрастыру;

6) көрнекі геометрия элементтері. Геометриялық денелер – шар, текше, брус.

Геометриялық денелерді үлгі бойынша, аты бойынша тану. Геометриялық денелердің (текше, брус, шар) атауларын өз сөзінде қолдану. Иллюстрацияларда, фотосуреттерде текшені, брус, шарды тану. Геометриялық пішіндер: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, төртбұрыш. Әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық модельдерін сипап сезіну арқылы зерттеу. Геометриялық пішіндердің үлгілерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Геометриялық пазлдарды құрастыру. Әртүрлі көлемдегі геометриялық фигуралар үлгілерінен үлгі бойынша, атау бойынша шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш түстері бойынша таңдау. Модель бойынша құрастыруда геометриялық пішіндердің үлгілерін пайдалану. Геометриялық пішіндер:

нүкте, түзу, қисық сызық, шеңбер. Нүктелер, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар, құмда, жармада саусақпен, тақтаға бормен, сызылмаған қағазға фломастер, қарындашпен еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша үлгілеу. Сопақ, шаршы, шеңбер, үшбұрыш, тіктөртбұрышты контуры және трафарет бойынша бастыру. Алынған фигура контурының ішін штрихтау.

43. Оқу материалы бағдарламада шоғырлану принципіне сәйкес бөлінеді, бұл дағдылардың үздіксіз қайталануын және бекітілуін қамтамасыз етеді. Оқушыларға бағдарламаға енгізілген барлық дағдыларды сөзсіз игеру талаптары қойылмайды.

44. Әр сыныпта оқыту бұрын меңгерілген материалды қайталаудан басталуы керек.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламада оқу мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімше ретін, төртінші сан - оқу мақсатының реттік нөмірін білдіреді Мысалы, 1.2.1.4 кодталуында: "1" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсатының реттік саны.

46. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Санға дейінгі ұғымдар" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
1.1. Заттардың қасиеті	1.1.1.1 заттардың тобынан үлгіде көрсетілгендей қасиеттері бірдей (түсіне, көлеміне, түріне қарай) мұғаліммен бірлескен іс-әрекет арқылы бөліп көрсету "Бірдей ал"	2.1.1.1 заттардың тобынан үлгіде көрсетілгендей қасиеттері бірдей (түсіне, көлеміне, түріне қарай) мұғаліммен бірлескен іс-әрекет арқылы бөліп көрсету "Бірдей ал"	3.1.1.1 заттардың тобынан үлгіде көрсетілгендей қасиеттері бірдей (түсіне, көлеміне, түріне қарай) мұғаліммен бірлескен іс-әрекет арқылы бөліп көрсету "Бірдей ал"	4.1.1.1 сөздік нұсқауларды орындау: "барлығы" , "бірдей", " әрқайсысы", " әртүрлі"
	1.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "бәрі", " бәрі бірдей", " қалғандары", " басқалар"	2.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "бәрі", " бәрі бірдей", " қалғандары", " басқалар"	3.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "барлығы" , "бірдей", " әрқайсысы", " әртүрлі"	
	1.1.2.1 мұғалімнің көрсетілімі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша және өздігімен үлкен және кішкентай көлемді заттарды салыстыру кезінде көріп	2.1.2.1 мұғалімнің көрсетілімі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша және өздігімен жуан және жіңішке заттарды салыстыру кезінде көріп	3.1.2.1 заттарды ені бойынша салыстыру кезінде көріп салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану	4.1.2.1 екі затты көлемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша көріп салыстыру

	салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану	салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану		әдісімен, беттестіру тәсілдерімен салыстыру
	1.1.2.2 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес үлкен және кішкентай жалпақ заттарды салыстыру кезінде қабаттасу әдістерін қолдану	2.1.2.2 салыстырылып отырған екі жуан, жіңішке затты сұрай бойынша танып білу және көрсету	3.1.2.2 заттарды еніне қарай салыстырғанда мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша, өздігінен қолданба тәсілдерін пайдалану	4.1.2.2 екі затты салыстыру жағдайында өлшемдік белгісін аты бойынша тану: үлкен/кішкентай, биік/төмен, қалың/ жұқа, ұзын/қысқа, кең/тар терең/ таяз
	1.1.2.3 сұраныс бойынша салыстырылып отырған екі үлкен, кіші затты танып білу және көрсету	2.1.2.3 қалыңдығымен салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " қалыңдығы қандай ..?"	3.1.2.3 сұраныс бойынша салыстырылып отырған екі кең, тар затты танып білу және көрсету	4.1.2.3 сұраққа жауап беру кезінде заттың шамасының белгісін атау: " ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы , өлшемі қандай?"
	1.1.2.4 2 затты өлшемі бойынша салыстыру кезінде олардың әрқайсысының қасиетін атау: " Өлшемі қандай ..?"	2.1.2.4 заттарды топтарға бөлу (жіктеу) қалыңдық белгісі бойынша көрсетілім бойынша , үлгі бойынша, сипаттаманың шамасы бойынша (мұнда қалың-жұқа)	3.1.2.4 ені бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: "Ені қандай..?"	4.1.2.4 заттарды ұзындық/ені/биіктігі , қалыңдығы, өлшемі бойынша үлгі бойынша, шама сипаттамасының атауы бойынша топтарға бөлу
	1.1.2.5 көрсеткіш бойынша шама белгісі бойынша, үлгі бойынша, сипаттама шамасының атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда үлкендер бар-кішкентайлар бар)	2.1.2.5 ойын, тұрмыстық, заттық қызметтегі заттардың қалыңдығын үлгі бойынша, өз бетінше көрсету	3.1.2.5 заттарды топтарға бөлу (жіктеу) ені бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша (мұнда кең-тар)	4.1.2.5 көлемі, ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша 3-5 затты ретімен қатарға қою
1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	1.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың көлемін есепке алу	2.1.2.6 заттарды ұзындығы бойынша салыстыру кезінде көріп салыстыру әдістерін қолдану	3.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың енін есепке алу	4.1.2.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша өлшем сипаттамалары ұқсас заттарды жұп жасау: бірдей ұзындық, бірдей биіктік, бірдей

			қалыңдық, ені бірдей
1.1.2.7 мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша заттарды биіктігі бойынша салыстыру кезінде көзбен көріп салыстыру әдістерін қолдану	2.1.2.7 ұзындығы бойынша заттарды салыстыру кезінде мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, өз бетінше, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша, қабаттастыру тәсілдерін қолдану	3.1.2.7 мұғалімнің көрсетуі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша, өз бетінше терең және ұсақ заттарды, объектілерді салыстыру кезінде көріп салыстыру, ұстап сезіну әдістерін қолдану	4.1.2.7 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде көрсету бойынша, үлгі бойынша, өздігінен заттардың мөлшерін есепке алу
1.1.2.8 салыстырылып отырған екі биік - төмен тұрған затты танып білу және көрсету	2.1.2.8 сұрау бойынша салыстырылып отырған екі ұзын - қысқа затты танып білу және көрсету	3.1.2.8 сұрау бойынша салыстырылып отырған екі терең – таяз затты танып білу және көрсету	4.1.2.8 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың көлемін сипаттайтын сын есімдерді (үлкен текше, кішкентай қасық, үлкен алма) және (ұзын таспа, қысқа лента) сан есімдерімен үйлестіру
1.1.2.9 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Биіктігі қандай?"	2.1.2.9 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Ұзындығы бойынша қандай?"	3.1.2.9 заттарды іріктеуде тереңдігі бойынша топтарға бөлу (жіктеу), шама сипаттамасының атына қарай (мұнда терең, сол жерде таяз)	
1.1.2.10 биіктік белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда жоғары-төмен)	2.1.2.10 ұзындық белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда ұзын-қысқа)	3.1.2.10 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың тереңдігін есепке алу	
1.1.2.11 ойын, тұрмыстық, заттық	2.1.2.11 ойын, тұрмыстық, заттық әрекетте заттардың ұзындығын ескеру,	3.1.2.11 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың шамасын сипаттайтын сын есімдерді (үлкен, кіші, биік, аласа,	

	әрекеттерде заттардың биіктігін есепке алу	үлгі бойынша, өз бетінше көрсету	жуан, жіңішке, ұзын, қысқа, кең, тар, терең, таяз) сан есімдерімен үйлестіру	
		2.1.2.12 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың шамасын сипаттайтын сын есімдерді (үлкен, кішкентай, биік, төмен, қалың, жұқа, ұзын, қысқа) сан есімдерімен үйлестіру		
	1.1.3.1 мөлшерін білу:" көп – аз", заттардың екі тобын көріп салыстыру жағдайында (қай жерде көп/аз екенін көрсету)	2.1.3.1 санын тану: " көп – аз", " көбірек-азырақ", " бірде-бір зат емес" заттардың екі тобын көрнекі салыстыру жағдайында (қай жерде көп / аз; көбірек/ азырақ екенін көрсету)	3.1.3.1 екі топтағы заттарды көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша жұптастыру	4.1.3.1 заттарды көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша жұптастыру
	1.1.3.2 санын білу: " бірде-бір зат" саны бойынша визуалды салыстыру жағдайында (бір / жоқ)	2.1.3.2 мұғалімге еліктеу арқылы заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау) , ауызша нұсқау бойынша өз бетінше : "көп жаса/ аз жаса"	3.1.3.2 нұсқауларды "барлық заттар, топтағы әрбір зат, жұп заттар" деген сөздермен орындау	4.1.3.2 нұсқауларды "барлығы", " әрқайсысы", " барлығында", "жұп" , "артық", " жетіспейді" деген сөздермен орындау
	1.1.3.3 көрнекі салыстыру жағдайында сұйықтықтар мен сусымалы заттардың мөлшерін білу (қай жерде көп/ аз/бос екенін көрсету)	2.1.3.3 көрнекі салыстыру жағдайында сұйықтықтар мен сусымалы заттардың мөлшерін білу (қай жерде көп/ аз/көбірек/азырақ екенін көрсету)	3.1.3.3 екі топтағы заттардың санын жұптастыру әдісімен мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша, өзбетімен (көп, аз, бірдей) салыстыру	4.1.3.3 екі топтағы заттардың санын мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша, өз бетінше (көп, аз, бірдей) жұптастыру арқылы салыстыру
	1.1.3.4 сұраққа жауап беру " Салыстыр. Мұнда қанша бар?" заттар	2.1.3.4 сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін мұғалімге еліктеп, өз бетінше ауызша нұсқауларға	3.1.3.4 жұптық қатынастан кейін екі топтағы заттардың тең (бірдей) және тең емес санын (көп/аз)	4.1.3.4 жұптық қатынастан кейін екі топтағы заттардың тең (бірдей) және тең емес санын (көп/аз)

	топтарын салыстыру кезінде (көп / аз)	сәйкес көбейту және азайту: "Көп жаса/ аз жаса ..."	тану (қай жерде көп /аз/бірдей екенін көрсету)	тану (қай жерде көп /аз/бірдей екенін көрсету)
1.3. Сандық ұғымдар	1.1.3.5 сұраққа жауап беру " Салыстыр. Мұнда қанша бар ?" заттардың жиынтығын салыстыру кезінде, сұйықтықтарды салыстыру кезінде, сусымалы заттарды салыстыру кезінде (көп / аз / бос)	2.1.3.5 заттар жиынын салыстыру кезінде санын атау: "мұнда қанша, сонда?" деген сұраққа жауап бергенде "көп / аз / көбірек / азырақ"	3.1.3.5 екі бірдей ыдыста сұйықтықтар мен сусымалы заттардың тең мөлшерін тану (қай жерде көп / аз, бірдей екенін көрсет)	4.1.3.5 "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отырып, заттардың, сұйықтардың және сусымалы заттардың топтарын (көп, аз, бірдей) салыстыру нәтижесін атау
		2.1.3.6 санды атау: " мұнда қанша?" деген сұраққа жауап бергенде "көп / аз / көбірек / азырақ" сұйық, сусымалы қатты заттарды салыстыру кезінде	3.1.3.6 "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отырып, заттардың, сұйықтардың және сусымалы заттардың топтарын (көп, аз, бірдей) салыстыру нәтижесін атау	4.1.3.6 "жетіспейтін " заттарды қосу, " артық" заттарды алу арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
			3.1.3.7 көрсетілім бойынша заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау) , ауызша нұсқау бойынша өз бетінше : "көп жаса/ аз жаса ..."	4.1.3.7 ойындағы және өмірлік жағдайдағы сандық сипаттарды ескеру
			3.1.3.8 көрсетілім бойынша сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін көбейту және азайту, ауызша нұсқау бойынша өз бетінше : "көп жаса/ аз жаса"	
	1.1.4.1 әртүрлі практикалық іс-әрекеттер мен ойын жағдайларында (ауыр, жеңіл заттарды алып жүру , ауыстыру, қою) заттың бұлшықет	2.1.4.1 мұғалімнің талабымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты қолға ұстап салыстыру	3.1.4.1 мұғалімнің сұрауымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты қолға ұстап салыстыру нәтижелері	4.1.4.1 мұғалімнің сұрауымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты қолға ұстап салыстыру нәтижелері

1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	арқылы салмағын сезіну	нәтижелері бойынша ауыр/ жеңіл затты көрсету	бойынша ауыр/ жеңіл затты көрсету	бойынша ауыр/ жеңіл затты көрсету
	1.1.4.2 қолға ұстап ауырлығы бойынша екі затты салыстыру, жеңіл, ауыр заттарды анықтау	2.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету	3.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету	4.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету
	1.1.4.3. қолға ұстап ауырлығы бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша мұғалімнің талабы бойынша ауыр/ жеңіл затты көрсету	2.1.4.3 ауырлығы бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", " ауырырақ", " жеңілірек")	3.1.4.3 бұлшықеттік сезімдерге сүйеніп бірдей салмақтағы жұп заттарды (" салмақ тақтайшалары" Монтессори) таразыға орналастыру	4.1.4.3 салмағы бойынша салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", " ауырырақ", " жеңілірек", " салмағы бірдей")
			3.1.4.4 салмағы бойынша салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", " ауырырақ", " жеңілірек", " салмағы бірдей")	4.1.4.4 заттарды салмағы бойынша топтастыру (ауыр/ жеңіл)
		2.1.5.1 мұғалім көрсеткендей, өтініші бойынша сұрақтарға жауап бере отырып, дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; төменде не бар? - аяқ; алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; артқы жағы - бастың артқы жағы, артқы жағы	3.1.5.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына	4.1.5.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
	1.1.5.2 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша затты " алға-артқа", " мұнда-мұнда", "	2.1.5.2 көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, сөздік нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең	3.1.5.2 өтініш бойынша дене мүшелерінің орналасуын көрсету: "оң – сол қолды,	4.1.5.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша екі, үш затты

	осында", "жақын жерде" сөздерімен және меңзеу қимылымен орналастыру	жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына	аяқты, көзді, құлақты, бетті көрсету	бір-біріне қатысты орналастыру: " алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында"
	1.1.5.3 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "осында", " сонда", "жақын жерде" сөздерін және/немесе меңзеу қимылын қолдану	2.1.5.3 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын, айналасында, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану	3.1.5.3 екі, үш затты бір-біріне қатысты орналастыру: еліктеу, үлгі бойынша, ауызша нұсқау арқылы " бұрын, артында, арасында, ішінде, үстінде"	4.1.5.3 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" көрсетілім бойынша , ауызша нұсқаулық бойынша
		2.1.5.4 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша , үлгі бойынша, нұсқауларға сәйкес қатарға орналастыру: " ойыншықтарды қатарға қой"	3.1.5.4 берілген бағытта қозғалу:" алға, артқа, оңға, солға, бүйірге " еліктеу, ауызша нұсқаулық бойынша	4.1.5.4 затты жылжыту (мысалы, машина, доп): "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге" көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша
			3.1.5.5 затты жылжыту (мысалы, машина, доп):" алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге " көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша	4.1.5.5 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын, жақын, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану
1.5. Кеңістіктік ұғымдар			3.1.5.6 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын, жақын, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану	4.1.5.6 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша , үлгі бойынша, нұсқауларға сәйкес қатарға орналастыру: " ойыншықтарды қатарға қой"
			3.1.5.7 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) олардың суреттерін (суреттерін) көрсету бойынша қатарға, үлгі бойынша, " ойыншықтарды қатарға	4.1.5.7 мұғалімнің көрсетуі мен ауызша нұсқауы бойынша заттар мен олардың бейнелерінің ретін бақылау" шеткі,

			қой"нұсқаулығы бойынша орналастыру	бірінші, соңғы, арасында"
			3.1.5.8 мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқаулары бойынша "шеткі, бірінші, соңғы, бұрын, кейін, артта" кезектілігін сақтау	4.1.5.8 мұғалімнің сұрауы бойынша бірінші, соңғы, шеткі заттарды, кез келгеннен кейінгі, қатардағы кез келгеннің алдында тұрған заттарды көрсету
				4.1.5.9 көрнекі үлгі бойынша (моншақтар, мозаика)заттардың кезектесу тәртібін, заттарды қатарға кезектестіру тәртібін орындау
				4.1.5.10 ауызша нұсқауларды орындау тәртібін белгілеу ("Шалқан" ертегісін сахналау)
				4.1.5.11 ойын және өмірлік жағдаяттардағы реттілікті қолдану (мысалы, көрнекі кесте)
				4.1.5.12 шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу, үлгі бойынша (ортада, ортада, жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру.
	1.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді " алдымен – содан кейін", "бүгін", "	2.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді " алдымен – кейінірек ", "кеше", "бүгін", "	3.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", " қазір - кейін", "кеше ", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз",	4.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", " қазір - кейін", "кеше ", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз",

	ертең"сөздерімен байланыстыру	ертең", "таңертең", " түнде" сөздерімен байланыстыру	"кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру	"кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
1.6.Уақытты білдіретін ұғымдар	1.1.6.2 мұғалімнің/ ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"	2.1.6.2 мұғалімнің/ ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"	3.1.6.2 мұғалімнің/ ересек адамның нұсқауларын " алдымен – кейін", " қазір - кейін"деген сөздермен орындау	4.1.6.2 мұғалімнің/ ересек адамның нұсқауларын " алдымен – кейін", " қазір - кейін"деген сөздермен орындау
	1.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру "бүгін", "ертең " сөздерін қолдану	2.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен - содан кейін", "кеше ", "бүгін", "ертең", " таңертең", "түн" сөздерін қолдану	3.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. " алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше" , "бүгін", "ертең", " таңертең", "түстен кейін", "кешке", " түнде" сөздерін қолдану	4.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. " алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше" , "бүгін", "ертең", " таңертең", "түстен кейін", "кешке", " түнде" сөздерін қолдану
		2.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақта режим сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің реттілігін (тәртібін) сақтау	3.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау	4.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
			3.1.6.5 нұсқаулыққа сәйкес иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, сабақта режимдік сәттердің, іс-әрекеттің реттілігін табу:" Суреттерді ретімен орналастыр, алдымен не, содан кейін"	4.1.6.5 иллюстрацияларда тәулік бөліктеріне тән өзіндік іс-әрекет түрлерін тану: таңертең, түстен кейін, кешке, түнде
				4.1.6.6. жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілдерін байқау

2) "Нөмірлеу" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып

2.1. Санау әрекеті			3.2.1.1 1-ден 5-ке дейінгі топтағы заттардың есебін жүргізіңіз, мұғаліммен бірге, көрсетілім бойынша, өз бетінше орналастыру	4.2.1.1 1-7 (мүмкін болса, 8, 9, 10) затты мұғаліммен бірлесе отырып, көрсету бойынша, нұсқау бойынша санау арқылы бөлу ("5 текшені ал")
			3.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану	4.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану
			3.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау	4.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
			3.2.1.4 нұсқау бойынша көрсетілімге сәйкес мұғаліммен бірлесе 1-ден санап, жиынтықтан бір, екі, үш, төрт, бес затты таңдау ("3 қасық ал")	4.2.1.4 ойында, күнделікті жағдайларда, режим сәтінде санау әрекеттерін қолдану
			3.2.2.1 қайта санаусыз сандық фигуралардағы нүктелер санын атау: 1, 2, 3, 4, 5	4.2.2.1 1-ден 7-ге дейінгі сандық сандарды атау (мүмкіндігінше 10-ға дейін) мұғалімге, сандық қатарға, жадқа сүйене отырып, ретімен көрсету
			3.2.2.2 1-ден 5-ке дейінгі сандық сандарды мұғалімге, жадына сүйеніп атау	4.2.2.2 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны) үлгі бойынша, аты бойынша сипап сезу, көру арқылы сандарды тану
			3.2.2.3 1, 2, 3, 4, 5 сандарын үлгі бойынша, сипап сезу арқылы, көзбен көріп, аты бойынша тану	4.2.2.3 иілгіш материалды (ермексаз, саз, қамыр) пайдаланып 1-7 сандарын (мүмкіндігінше 0, 8, 9) модельдеу
				4.2.2.4 1-7 сандарының

2.2. Сандарды тану, атау, жазу			3.2.2.4 иілгіш материалмен (ермексаз, саз, қамыр)1-5 сандарын модельдеу	контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, сызу (мүмкіндігінше 8,9 және 10 сандары)
			3.2.2.5 1-5 сандарының контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, сызу	4.2.2.5 сандарды сәйкестендіру, сандардың әрқайсысына қатысты заттар саны: 0,1,2,3,4,5,6,7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны)
			3.2.2.6 сандарды сәйкестендіру, сандардың әрқайсысына қатысты заттар саны: 1,2,3,4,5	4.2.2.6 1-ден 7-ге дейінгі заттардың санын (мүмкіндігінше 8, 9 және 10) саусақтардың санымен салыстыру
			3.2.2.7 заттардың санын 1,2,3,4,5 саусақ санымен салыстыру	4.2.2.7 1-ден 7-ге дейінгі (мүмкіндігінше 10-ға дейін) сандары бар карточкаларды көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша сандық қатарға олардың орналасу реті бойынша қою
			3.2.2.8 1-ден 5-ке дейінгі сандары бар карточкаларды көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша сан қатарына реті бойынша қою	4.2.2.8 үлгі бойынша сандарды жадыда сақтап саусақпен құмға, жармаға, оқушыға ыңғайлы етіп жазу
				4.2.2.9 үлгі бойынша сандарды жадыда сақтап бормен тақтаға, сызылмаған қағазға, қарындаш, фломастер, үлкен торға оқушыға ыңғайлы етіп жазу
			3.2.3.1 заттардың топтарын	4.2.3.1 екі топтағы заттардың санын

2.3. Жиындар мен сандарды салыстыру, сан құрамы			жұптастыру тәсілімен, 5 шамасында қайта есептеу тәсілімен салыстыру	жұптастыру әдісімен, 7 (10) шамасында қайта есептеу тәсілімен салыстыру
			3.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша заттарды екі топқа 2, 3, 4, 5 жиынтығын орналастыру	4.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша заттарды екі топқа 2, 3, 4, 5, 6, 7 (8, 9, 10) жиынтығын орналастыру

3) "Арифметикалық амалдар" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
3.1. Жиындар мен сандарды қосу				4.3.1.1 көрсетілім бойынша заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың санын көбейту, ауызша нұсқау бойынша өз бетіңізше: "көбірек жаса...".
				4.3.1.2 сұраққа жауап беру: " Қостыңыз ба (толтырдыңыз, толықтырдыңыз) көбейді ме, азайды ма?"
				4.3.1.3 ойын жағдайында заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың көбеюін " +" (қосу) белгісімен белгілеу
				4.3.1.4 ойын жағдаяттарында "=" (тең) белгісімен заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың мөлшерлерінің теңдігін көрсету
				4.3.1.5 педагогпен бірлескен қызметте, көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық

				бойынша үлгі бойынша сандары, " +" "(қосу), " = " (тең) белгілері бар карточкаларды пайдалана отырып, заттық – тәжірибелік әрекет бойынша 5 шамасында қосуға мысалдар құрастыру
3.2 Жиындар мен сандарды алу				4.3.2.1 ауызша нұсқау бойынша өз бетінше, көрсетілім бойынша заттардың , сұйықтықтардың, сусымалы заттардың санын азайту: "Азырақ жаса ...".
				4.3.2.2 сұраққа жауап беру: "Алдық , көп қалды ма немесе аз қалды ма? "
				4.3.2.3 ойын жағдайларында заттар, сұйықтықтар , сусымалы заттар санының азаюын "– " (азайту) белгісімен белгілеу
				4.3.2.4 педагогпен бірлескен қызметте, көрсетілім бойынша , ауызша нұсқаулық бойынша үлгі бойынша сандары, " - "(азайту), " = " (тең) белгілері бар карточкаларды пайдалана отырып, заттық – тәжірибелік әрекет бойынша 5 шамасында азайтуға мысалдар құрастыру

4) "Шамалар" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып

4.1. Шамаларды өлшеу			3.4.1.1 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты шаралармен (қасықпен, стаканмен, шыныаяқпен) зерттелетін сан шегінде көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу	4.4.1.1 сұйық, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен (қасық, стақан, кесе) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша 5 рет шамасында өлшеу.
			3.4.1.2 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша зерттелетін сан шегінде заттың ұзындығы бойынша шартты өлшем салу	4.4.1.2 шартты өлшемді заттың ұзындығы бойынша 5 рет көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау
			3.4.1.3 зерттелетін сан шегінде сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын есептеуді жүзеге асыру	4.4.1.3 сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын 5 шамасында есептеуді жүзеге асыру
			3.4.1.4 зерттелетін сан шегінде сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралардың санын цифрлармен белгілеу	4.4.1.4 сұйықты, сусымалы заттарды өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты өлшемдердің санын 5 шамасында сандармен көрсету
4.2. Шамалардың өлшем бірліктері			3.4.2.1 1 тг, 2 тг, 5 тг тиындарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану	4.4.2.1 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг тиындарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану
			3.4.2.2 "Дүкен" ойынында 1 тг, 2 тг,	4.4.2.2 "Дүкен" ойынында 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг

			5 тг тиындарды пайдалану	тиындарды пайдалану

5) "Арифметикалық есептер" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 - сынып	2 - сынып	3 - сынып	4 - сынып
5.1 Тапсырмалар - драмалау			3.5.1.1 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санының өзгеруімен (көбеюі, азаюы) мұғалімнің заттық жағдаятты ойнауын (драматизациясын) бақылау	4.5.1.1 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санының өзгеруімен (көбеюі, азаюы) мұғалімнің заттық жағдаятты ойнауын (драматизациясын) бақылау
			3.5.1.2 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін педагогпен бірлесіп, көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша орындау	4.5.1.2 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін педагогпен бірлесіп, көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша орындау
			3.5.1.3 "қанша болды (қалды)?" сұрағына жауап табу заттарды қайта санау арқылы	4.5.1.3 "қанша болды (қалды)?" сұрағына жауап табу заттарды қайта санау арқылы
				4.5.1.4 ауызша нұсқау бойынша еліктеу, үлгі бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте 5 шамасындағы сандармен "+" (қосу), "=" (тең) белгілері бар тақтайшаларды пайдаланып драматизация ізі бойынша қосуға мысалдар құрастыру
				4.5.1.5 ауызша нұсқау бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте 5 шамасында "-" (

				азайту), "=" (тең) сандары мен белгілері бар тақталарды пайдаланып, драматизация ізі бойынша еліктеу арқылы, үлгі бойынша азайтуға мысалдар құрастыру

6) "Көрнекі геометрия элементтері" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 - сынып	2 - сынып	3 - сынып	4 - сынып
	1.6.1.1 шардың пішінін көзбен және сезіну арқылы тексеру	2.6.1.1 куб және шардың пішінін көзбен және сезіну арқылы тексеру	3.6.1.1 текшені, брус, шарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану	4.6.1.1 текшені, брус, шарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану
	1.6.1.2 текшенің пішінін көзбен және сипап сезіну арқылы зерттеу	2.6.1.2 текше мен шардың қасиеттерін зерттеу: домалайды, домаламайды	3.6.1.2 текшені, брус, шарды иллюстрацияларда, фотосуреттерді үлгі бойынша, атауы бойынша тану	4.6.1.2 текшені, брус, шарды иллюстрацияларда, фотосуреттерді үлгі бойынша, атауы бойынша тану
	1.6.1.3 шар мен текшенің қасиеттерін зерттеу: шар домалайды, текше домаламайды	2.6.1.3 геометриялық денелерден кубты, шарды үлгі бойынша атауы бойынша таңдау	3.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану	4.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану
	1.6.1.4 геометриялық денелерден үлгі бойынша, атауы бойынша шарды таңдау	2.6.1.4 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен текше, доп тәрізді пішінді таңдау ("текшеге, допқа ұқсайды")	3.6.1.4 әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну және көру арқылы зерттеу	4.6.1.4 шеңберлердің, сопақтардың, шаршылардың, үшбұрыштардың, әртүрлі өлшемдегі төртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну арқылы зерттеу
	1.6.1.5 атауы бойынша, үлгі бойынша геометриялық денелерден текшені таңдау	2.6.1.5 текшенің, иллюстрациядағы шардың, фотосуреттердің үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	3.6.1.5 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу	4.6.1.5 геометриялық пішіндердің үлгілерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру

6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	1.6.1.6 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен доп тәрізді пішінді таңдау (" допқа ұқсас, бірдей)	2.6.1.6 геометриялық денелердің (текше, шар) атауларын өз сөзінде қолдану	3.6.1.6 геометриялық пішіндердің үлгілерінен үлгіге сәйкес шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыштар атауы бойынша таңдау	4.6.1.6 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға кірістіру
	1.6.1.7 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен текше пішіні барын (текшеге ұқсас, бірдей) таңдау	2.6.1.7 шеңбердің, сопақтың, шаршының, үшбұрыштың жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу	3.6.1.7 ойын жағдаяттарында өз сөзінде шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану	4.6.1.7 әртүрлі өлшемдегі геометриялық фигуралардың үлгілерінен, түстері бойынша шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	1.6.1.8 шеңбердің жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу	2.6.1.8 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және үшбұрыш, төртбұрышты ойықшаларға салу		4.6.1.8 сипап сезе отырып ("сиқырлы қап" ойыны) шар, текше, брус, шеңбер, сопақ, тікбұрыш, үшбұрышты таба алу
	1.6.1.9 шаршының жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу	2.6.1.9 геометриялық пішіндердің үлгілерінен шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау		4.6.1.9 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын өз сөзінде қолдану
	1.6.1.10 сопақшаның жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу			
	1.6.1.11 геометриялық пазылдарды			

	құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және төртбұрышты салу			
	1.6.1.12 геометриялық фигуралардан шеңберлерді, сопақтарды және квадраттарды үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау			
6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	1.6.2.1 нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу	2.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу	3.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды құмда саусақпен, жармаларды еліктеу арқылы, үлгі бойынша, аты бойынша бейнелеу	4.6.2.1 үлгі бойынша, көрсету бойынша құрастыру үшін геометриялық фигуралардың үлгілерін пайдалану
	1.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша бормен нүкте, түзу, қисық сызық сызу	2.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аталуы бойынша бормен нүкте, түзу, қисық сызық сызу	3.6.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды тақтаға бормен, фломастер, сызылмаған қағазға қарындашпен еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу	4.6.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, квадраттарды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды саусақпен құмға, жармаға еліктеп, үлгі бойынша, аты бойынша бейнелеу
		2.6.2.3 таяқшаларды пайдаланып квадратты, үшбұрышты модельдеу	3.6.2.3 таяқшаларды пайдаланып шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты модельдеу	4.6.2.3 нүктелер, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар, қарындаш, фломастермен сызылмаған қағазға

				еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу
			3.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу	4.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
			3.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу	4.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу

47. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Санау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

48. Оқу материалын осы бағдарламада оқу жылдары (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу ұсынымдық сипатта болады. Мұғалім оқу материалының күрделілігін төмендету немесе арттыру, әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, Жеке оқу бағдарламасындағы оқу материалының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін кез келген бөлімнің оқу материалын төрттен бірінен (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Санау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1 - сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1 -тоқсан	
	1.1.Заттардың қасиеті	1.1.1.1 заттардың тобынан үлгіде көрсетілгендей қасиеттері бірдей (түсіне, көлеміне, түріне қарай) мұғаліммен бірлескен іс-әрекет арқылы бөліп көрсету "Бірдей ал"
		1.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "бәрі", "бәрі бірдей", " қалғандары", "басқалар"
		1.1.2.1 мұғалімнің көрсетілімі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша және өздігімен үлкен және кішкентай көлемді

		заттарды салыстыру кезінде көріп салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану
		1.1.2.2 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес үлкен және кішкентай жалпақ заттарды салыстыру кезінде қабаттасу әдістерін қолдану
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	1.1.2.3сұраныс бойынша салыстырылып отырған екі үлкен, кіші затты танып білу және көрсету
		1.1.2.4 2 затты өлшемі бойынша салыстыру кезінде олардың әрқайсысының қасиетін атау: " Өлшемі қандай ..?"
		1.1.2.5 көрсеткіш бойынша шама белгісі бойынша, үлгі бойынша, сипаттама шамасының атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда үлкендер бар-кішкентайлар бар)
1-2 апта: білім алушыларды бақылау және тексеру 3 апта"Мен, менің денем" 4 апта"Жемістер, жидектер" 5 апта "Көкөністер" 6 апта"Менің ойыншықтарым" 7 апта"Менің отбасым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"		1.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың көлемін есепке алу
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	1.1.5.2 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша затты " алға-артқа", "мұнда-мұнда", " осында", "жақын жерде" сөздерімен және меңзеу қимылымен орналастыру
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	1.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – содан кейін", "бүгін", " ертең"сөздерімен байланыстыру
		1.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
		1.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру "бүгін", "ертең" сөздерін қолдану
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	1.6.1.1 шардың пішінін көзбен және сезіну арқылы тексеру
		1.6.1.4 геометриялық денелерден үлгі бойынша, атауы бойынша шарды таңдау
		1.6.1.6 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен доп

		тәрізді пішінді таңдау ("допқа ұқсас, бірдей)
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	1.6.2.1 нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		1.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша бормен нүкте, түзу сызу
	2 - тоқсан	
1 апта"Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ киімім" 3 апта"Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта"Жиһаз" 6 апта"Жаңа жыл мерекесі" 7 апта"Жаңа жыл мерекесі"	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	1.1.2.7 мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша заттарды биіктігі бойынша салыстыру кезінде көзбен көріп салыстыру әдістерін қолдану
		1.1.2.3салыстырылып отырған екі биік -төмен тұрған затты танып білу және көрсету
		1.1.2.4 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Биіктігі қандай?"
		1.1.2.5 биіктік белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда жоғары-төмен)
		1.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың биіктігін есепке алу
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	1.1.5.2 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша затты " алға-артқа", "мұнда-мұнда", " осында", "жақын жерде" сөздерімен және меңзеу қимылымен орналастыру
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	1.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – содан кейін", "бүгін", " ертең"сөздерімен байланыстыру
		1.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
		1.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру "бүгін", "ертең" сөздерін қолдану

	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	1.6.1.2 текшенің пішінін көзбен және сипап сезіну арқылы зерттеу
		1.6.1.5 атауы бойынша, үлгі бойынша геометриялық денелерден текшені таңдау
		1.6.1.3 шар мен текшенің қасиеттерін зерттеу: шар домалайды, текше домаламайды
		1.6.1.7 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен текше пішіні барын (текшеге ұқсас, бірдей) таңдау
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	1.6.2.1 нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		1.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша бормен нүкте, түзу сызу
	3 - тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	1.1.2.3 сұраныс бойынша салыстырылып отырған екі үлкен, кіші затты танып білу және көрсету
		1.1.2.4 2 затты өлшемі бойынша салыстыру кезінде олардың әрқайсысының қасиетін атау: " Өлшемі қандай ..?"
		1.1.2.5 көрсеткіш бойынша шама белгісі бойынша, үлгі бойынша, сипаттама шамасының атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда үлкендер бар-кішкентайлар бар)
		1.1.2.6 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың көлемін есепке алу
	1.3. Сандық ұғымдар	1.1.3.1 мөлшерін білу:" көп – аз", заттардың екі тобын көріп салыстыру жағдайында (қай жерде көп/аз екенін көрсету)
		1.1.3.4 сұраққа жауап беру " Салыстыр. Мұнда қанша бар?" заттар топтарын салыстыру кезінде (көп / аз)
		1.1.4.1 әртүрлі практикалық іс-әрекеттер мен ойын жағдайларында (ауыр, жеңіл

1 апта "Қыс қызықтары" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Жабайы жануарлар" 5-апта "Үй құстары" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні"; "Наурыз мейрамы"	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	заттарды алып жүру, ауыстыру, қою) заттың бұлшықет арқылы салмағын сезіну
		1.1.4.2 қолға ұстап ауырлығы бойынша екі затты салыстыру, жеңіл, ауыр заттарды анықтау
		1.1.4.3. қолға ұстап ауырлығы бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша мұғалімнің талабы бойынша ауыр/жеңіл затты көрсету
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	1.1.5.2 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша затты " алға-артқа", "мұнда-мұнда", " осында", "жақын жерде" сөздерімен және меңзеу қимылымен орналастыру
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	1.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – содан кейін", "бүгін", " ертең"сөздерімен байланыстыру
		1.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
		1.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру "бүгін", "ертең" сөздерін қолдану
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	1.6.1.8 шеңбердің жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		1.6.1.11 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді салу
		1.6.1.12 геометриялық фигуралардан шеңберлерді, сопақтарды және квадраттарды үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	1.6.2.1 нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		1.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша бормен нүкте, түзу сызу
	4 - тоқсан	
		1.1.2.7 мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша заттарды биіктігі бойынша салыстыру кезінде

	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	көзбен көріп салыстыру әдістерін қолдану
		1.1.2.3 салыстырылып отырған екі биік -төмен тұрған затты танып білу және көрсету
		1.1.2.4 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Биіктігі қандай?"
		1.1.2.5 биіктік белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда жоғары-төмен)
		1.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың биіктігін есепке алу
1 апта "Ағаштар" 2-апта Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер" 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер " 7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; " Балаларға арналған жазғы қызықтар"	1.3. Сандық ұғымдар	1.1.3.2 санын білу:" бірде-бір зат " саны бойынша визуалды салыстыру жағдайында (бір / жоқ)
		1.1.3.3 көрнекі салыстыру жағдайында сұйықтықтар мен сусымалы заттардың мөлшерін білу (қай жерде көп/аз/бос екенін көрсету)
		1.1.3.5 сұраққа жауап беру " Салыстыр. Мұнда қанша бар ?" заттардың жиынтығын салыстыру кезінде, сұйықтықтарды салыстыру кезінде, сусымалы заттарды салыстыру кезінде (көп / аз / бос)
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	1.1.5.2 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша затты " алға-артқа", "мұнда-мұнда", " осында", "жақын жерде" сөздерімен және меңзеу қимылымен орналастыру
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	1.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – содан кейін", "бүгін", " ертең"сөздерімен байланыстыру
		1.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
		1.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру "бүгін", "ертең" сөздерін қолдану

	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	1.6.1.9 шаршының жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		1.6.1.10 сопақшаның жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		1.6.1.11 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және төртбұрышты салу
		1.6.1.12 геометриялық фигуралардан шеңберлерді, сопақтарды және квадраттарды үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	1.6.2.1 нүктелерді, түзу сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		1.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аты бойынша бормен нүкте, түзу сызу

2) 2 - сынып

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1 - тоқсан	
	1.1.Заттардың қасиеті	2.1.1.1 заттардың тобынан үлгіде көрсетілгендей қасиеттері бірдей (түсіне, көлеміне, түріне қарай) мұғаліммен бірлескен іс-әрекет арқылы бөліп көрсету "Бірдей ал"
		2.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "бәрі", "бәрі бірдей", " қалғандары", "басқалар"
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	2.1.2.1 мұғалімнің көрсетілімі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша және өздігімен жуан және жіңішке заттарды салыстыру кезінде көріп салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану
		2.1.2.2 салыстырылып отырған екі жуан, жіңішке затты сұрай бойынша танып білу және көрсету
		2.1.2.3 қалыңдығымен салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " қалыңдығы қандай ..?"
		2.1.2.4 заттарды топтарға бөлу (жіктеу) қалыңдық белгісі бойынша көрсетілім бойынша,

		үлгі бойынша, сипаттаманың шамасы бойынша (мұнда қалың-жұқа)
		2.1.2.5 ойын, тұрмыстық, заттық қызметтегі заттардың қалыңдығын үлгі бойынша, өз бетінше көрсету
1-2 апта білім алушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5 апта"Көкөністер" 6 апта"Жемістер, жидектер" 7 апта"Менің ойыншықтарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	2.1.5.1 мұғалім көрсеткендей, өтініші бойынша сұрақтарға жауап бере отырып, дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; төменде не бар? - аяқ; алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; артқы жағы - бастың артқы жағы
		2.1.5.2 көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, сөздік нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	2.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейінірек", "кеше", "бүгін", "ертең ", "таңертең", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		2.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	2.6.1.1 куб және шардың пішінін көзбен және сезіну арқылы тексеру
		2.6.1.2 текше мен шардың қасиеттерін зерттеу: домалайды, домаламайды
		2.6.1.3 геометриялық денелерден кубты, шарды үлгі бойынша атауы бойынша таңдау
		2.6.1.4 ұсынылған заттар мен ойыншықтардың ішінен текше, доп тәрізді пішінді таңдау (" текшеге, допқа ұқсайды")
		2.6.1.5 текшенің, иллюстрациядағы шардың, фотосуреттердің үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		2.6.1.6 геометриялық денелердің (текше, шар) атауларын өз сөзінде қолдану

	2 - тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	2.1.2.6 заттарды ұзындығы бойынша салыстыру кезінде көріп салыстыру әдістерін қолдану
		2.1.2.7 ұзындығы бойынша заттарды салыстыру кезінде мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, өз бетінше, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша, қабаттастыру тәсілдерін қолдану
		2.1.2.8 сұрау бойынша салыстырылып отырған екі ұзын - қысқа затты танып білу және көрсету
		2.1.2.9 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Ұзындығы бойынша қандай?"
		2.1.2.10 ұзындық белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда ұзын-қысқа)
		2.1.2.11 ойын, тұрмыстық, заттық әрекетте заттардың ұзындығын ескеру, үлгі бойынша, өз бетінше көрсету
		2.1.2.12 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың шамасын сипаттайтын сын есімдерді (үлкен, кішкентай, биік, төмен, қалың, жұқа, ұзын, қысқа) сан есімдерімен үйлестіру
1 апта"Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ киімім" 3 апта"Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта"Жиһаз" 6 апта"Жаңа жыл мерекесі" 7 апта"Жаңа жыл мерекесі"	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	2.1.5.1 мұғалім көрсеткендей, өтініші бойынша сұрақтарға жауап бере отырып, дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; төменде не бар? - аяқ; алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; артқы жағы - бастың артқы жағы
		2.1.5.2 көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, сөздік нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс,

		жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	2.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейінірек", "кеше", "бүгін", "ертең ", "таңертең", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		2.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	2.6.1.7 шеңбердің, сопақтың, шаршының, үшбұрыштың жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		2.6.1.8 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және үшбұрыш, төртбұрышты ойықшаларға салу
		2.6.1.9 геометриялық пішіндердің үлгілерінен шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	3 - тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	2.1.2.1 мұғалімнің көрсетілімі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша және өздігімен жуан және жіңішке заттарды салыстыру кезінде көріп салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану
		2.1.2.2 салыстырылып отырған екі жуан, жіңішке затты сұрай бойынша танып білу және көрсету
		2.1.2.3 қалыңдығымен салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " қалыңдығы қандай ..?"
		2.1.2.4 заттарды топтарға бөлу (жіктеу) қалыңдық белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың шамасы бойынша (мұнда қалың-жұқа)
		2.1.2.5 ойын, тұрмыстық, заттық қызметтегі заттардың қалыңдығын үлгі бойынша, өз бетінше көрсету
		2.1.3.1 санын тану: "көп – аз", " көбірек-азырақ", "бірде-бір зат

	1.3. Сандық ұғымдар	емес" заттардың екі тобын көрнекі салыстыру жағдайында (қай жерде көп / аз; көбірек/ азырақ екенін көрсету)
		2.1.3.2 мұғалімге еліктеу арқылы заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау), ауызша нұсқау бойынша өз бетінше: "көп жаса/ аз жаса"
		2.1.3.5 заттар жиынын салыстыру кезінде санын атау: "мұнда қанша, сонда?" деген сұраққа жауап бергенде "көп / аз / көбірек / азырақ"
	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	2.1.4.1 мұғалімнің талабымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты қолға ұстап салыстыру нәтижелері бойынша ауыр/жеңіл затты көрсету
		2.1.4.3 ауырлығы бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", "ауырырақ", " жеңілірек")
1 апта "Қыс қызықтары" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Үй құстары" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	2.1.5.1 мұғалім көрсеткендей, өтініші бойынша сұрақтарға жауап бере отырып, дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; төменде не бар? - аяқ; алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; артқы жағы - бастың артқы жағы, артқы жағы
		2.1.5.2 көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, сөздік нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
		2.1.5.4 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, нұсқауларға сәйкес қатарға орналастыру: "ойыншықтарды қатарға қой"
		2.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен –

	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	кейінірек", "кеше", "бүгін", "ертең ", "таңертең", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		2.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	2.6.1.7 шеңбердің, сопақтың, шаршының, үшбұрыштың жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		2.6.1.8 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және үшбұрыш, төртбұрышты ойықшаларға салу
		2.6.1.9 геометриялық пішіндердің үлгілерінен шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	2.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		2.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аталуы бойынша бормен нүкте, түзу, қисық сызық сызу
	4 - тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	2.1.2.6 заттарды ұзындығы бойынша салыстыру кезінде көріп салыстыру әдістерін қолдану
		2.1.2.7 ұзындығы бойынша заттарды салыстыру кезінде мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, өз бетінше, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша, қабаттастыру тәсілдерін қолдану
		2.1.2.8 сұрау бойынша салыстырылып отырған екі ұзын - қысқа затты танып білу және көрсету
		2.1.2.9 биіктігі бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: " Ұзындығы бойынша қандай?"
		2.1.2.10 ұзындық белгісі бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша атауы бойынша

		заттарды топтарға бөлу (жіктеу) (мұнда ұзын-қысқа)
		2.1.2.11 ойын, тұрмыстық, заттық әрекетте заттардың ұзындығын ескеру, үлгі бойынша, өз бетінше көрсету
	1.3. Сандық ұғымдар	2.1.3.3 көрнекі салыстыру жағдайында сұйықтықтар мен сусымалы заттардың мөлшерін білу (қай жерде көп/аз/көбірек/ азырақ екенін көрсету)
		2.1.3.4 сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін мұғалімге еліктеп, өз бетінше ауызша нұсқауларға сәйкес көбейту және азайту: "Көп жаса/ аз жаса ..."
		2.1.3.6 санды атау: "мұнда қанша? " деген сұраққа жауап бергенде " көп / аз / көбірек / азырақ" сұйық, сусымалы қатты заттарды салыстыру кезінде
	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	2.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету
		2.1.4.3 ауырлығы бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", "ауырырақ", " жеңілірек")
1 апта "Ағаштар" 2 апта "Гүлдер" 3 апта "Жәндіктер" 4 апта"Көктемге арналған киім" 5 апта" "Балықтар" 6 апта " Жемістер" 7 апта "Көкөністер" 8 апта "Жидектер" 9 апта "Жазға арналған киім"; "Балалардың жазғы қызықтары"	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	2.1.5.1 мұғалім көрсеткендей, өтініші бойынша сұрақтарға жауап бере отырып, дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; төменде не бар? - аяқ; алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; артқы жағы - бастың артқы жағы
		2.1.5.2 көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, сөздік нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
		2.1.5.3 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын,

		айналасында, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	2.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейінірек", "кеше", "бүгін", "ертең ", "таңертең", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		2.1.6.2 мұғалімнің/ересектердің нұсқауларын орындау: "алдымен - содан кейін"
		2.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен - содан кейін", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "түн" сөздерін қолдану
		2.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақта режим сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің реттілігін (тәртібін) сақтау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	2.6.1.7 шеңбердің, сопақтың, шаршының, үшбұрыштың жазық үлгілерін сипап сезіну және көріп зерттеу
		2.6.1.8 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелектерді, сопақ және үшбұрыш, төртбұрышты ойықшаларға салу
		2.6.1.9 геометриялық пішіндердің үлгілерінен шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	2.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды саусақпен құмға, жармаға еліктеу, үлгі бойынша, аты бойынша салу
		2.6.2.2 тақтаға еліктеу бойынша, үлгі бойынша, аталуы бойынша бормен нүкте, түзу, қисық сызық сызу
		2.6.2.3 таяқшаларды пайдаланып квадратты, үшбұрышты модельдеу

3) 3 - сынып

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1 – тоқсан	
		3.1.1.1 мұғаліммен бірлескен іс-әрекеттермен үлгі бойынша (

	1.1.Заттардың қасиеті	бірдей затты, түсте, қызметте), " сол затты ал" көрсетілімі бойынша топтан затты бөліп алу
		3.1.1.2 сөздік нұсқауларды орындау: "барлығы", "бірдей", " әрқайсысы", "әртүрлі"
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	3.1.2.1 заттарды ені бойынша салыстыру кезінде көріп салыстыру, сипап сезіну әдістерін қолдану
		3.1.2.2 заттарды еніне қарай салыстырғанда мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша, өздігінен қолданба тәсілдерін пайдалану
		3.1.2.3 сұраныс бойынша салыстырылып отырған екі кең, тар затты танып білу және көрсету
		3.1.2.4 ені бойынша салыстыру кезінде 2 заттың әрқайсысының қасиетін атау: "Ені қандай..?"
		3.1.2.5 заттарды топтарға бөлу (жіктеу) ені бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, сипаттаманың өлшемі бойынша (мұнда кең-тар)
		3.1.2.6 өз бетінше, үлгі бойынша, көрсету арқылы ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың енін есепке алу
	1.3. Сандық ұғымдар	3.1.3.1 екі топтағы заттарды көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша жұптастыру
		3.1.3.2 нұсқауларды "барлық заттар, топтағы әрбір зат, жұп заттар" деген сөздермен орындау
		3.1.3.3 екі топтағы заттардың санын жұптастыру әдісімен мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша, өзбетімен (көп, аз, бірдей) салыстыру
		3.1.3.4 жұптық қатынастан кейін екі топтағы заттардың тең (бірдей) және тең емес санын (көп/аз) тану (қай жерде көп/аз/бірдей екенін көрсету)
1-2 апта білім алушыларды бақылау және тексеру		3.1.3.7 көрсетілім бойынша заттардың санын көбейту және

3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5 апта" Көкөністер" 6 апта" Жемістер, жидектер" 7 апта" Менің ойыншықтарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"		азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау), ауызша нұсқау бойынша өз бетінше: "көп жаса/ аз жаса …"
	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	3.1.4.1 мұғалімнің сұрауымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты қолға ұстап салыстыру нәтижелері бойынша ауыр/жеңіл затты көрсету
		3.1.4.3 салмағы бойынша салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", "ауырырақ", " жеңілірек", "салмағы бірдей")
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	3.1.5.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
		3.1.5.6 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын, жақын, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану
		3.1.5.2 өтініш бойынша дене мүшелерінің орналасуын көрсету: "оң – сол қолды, аяқты, көзді, құлақты, бетті көрсету
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	3.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		3.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір – кейін"деген сөздермен орындау
		3.1.6.3 "Қашан …?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		3.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
		3.6.1.1 текшені, брус, шарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану

	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	3.6.1.2 текшені, брус, шарды иллюстрацияларда, фотосуреттерді үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		3.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану
	2 – тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	3.1.2.7 мұғалімнің көрсетуі бойынша, мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша, өз бетінше терең және ұсақ заттарды, объектілерді салыстыру кезінде көріп салыстыру, ұстап сезіну әдістерін қолдану
		3.1.2.8 сұрау бойынша салыстырылып отырған екі терең - таяз затты танып білу және көрсету
		3.1.2.9 заттарды іріктеуде тереңдігі бойынша топтарға бөлу (жіктеу), шама сипаттамасының атына қарай (мұнда терең, сол жерде таяз)
		3.1.2.10 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде заттардың тереңдігін есепке алу
		3.1.2.11 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың шамасын сипаттайтын сын есімдерді (үлкен, кіші, биік, аласа, жуан, жіңішке, ұзын, қысқа, кең, тар, терең, таяз) сан есімдерімен үйлестіру
	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	3.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету
		3.1.4.3 салмағы бойынша салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", "ауырырақ", " жеңілірек", "салмағы бірдей")
		3.1.3.5 екі бірдей ыдыста сұйықтықтар мен сусымалы заттардың тең мөлшерін тану (қай жерде көп / аз, бірдей екенін көрсет)

1 апта"Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ киімім" 3 апта" Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта" Жиһаз" 6 апта" Жаңа жыл мерекесі" 7 апта" Жаңа жыл мерекесі"	1.3. Сандық ұғымдар	3.1.3.6 "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отырып, заттардың, сұйықтардың және сусымалы заттардың топтарын (көп, аз, бірдей) салыстыру нәтижесін атау
		3.1.3.8 көрсетілім бойынша сусымалы заттар мен сұйықтықтардың мөлшерін көбейту және азайту, ауызша нұсқау бойынша өз бетінше: "көп жаса/ аз жаса"
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	3.1.5.3 екі, үш затты бір-біріне қатысты орналастыру: еліктеу, үлгі бойынша, ауызша нұсқау арқылы "бұрын, артында, арасында, ішінде, үстінде"
		3.1.5.4 берілген бағытта қозғалу:" алға, артқа, оңға, солға, бүйірге " еліктеу, ауызша нұсқаулық бойынша
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	3.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		3.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір – кейін"деген сөздермен орындау
		3.1.6.3 "Қашан …?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		3.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	3.6.1.4 әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну және көру арқылы зерттеу
		3.6.1.5 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу
		3.6.1.6 геометриялық пішіндердің үлгілерінен үлгіге сәйкес шеңбер,

		сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыштар атауы бойынша таңдау
		3.6.1.7 ойын жағдаяттарында өз сөзінде шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
	3 – тоқсан	
	2.2. Сандарды тану, атау, жазу	3.2.2.1 қайта санаусыз сандық фигуралардағы нүктелер санын атау: 1, 2, 3, 4, 5
	2.1. Санау әрекеті	3.2.1.1 1-ден 5-ке дейінгі топтағы заттардың есебін жүргізіңіз, мұғаліммен бірге, көрсетілім бойынша, өз бетінше орналастыру
		3.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану
		3.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
		3.2.1.4 нұсқау бойынша көрсетілімге сәйкес мұғаліммен бірлесе 1-ден санап, жиынтықтан бір, екі, үш, төрт, бес затты таңдау ("3 қасық ал")
	5.1. Тапсырмалар – драмалау	3.5.1.1 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санының өзгеруімен (көбеюі, азаюы) мұғалімнің заттық жағдаятты ойнауын (драматизациясын) бақылау
	4.1. Шамаларды өлшеу	3.4.1.1 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты шаралармен (қасықпен, стаканмен , шыныаяқпен) зерттелетін сан шегінде көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу
		3.4.1.2 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша зерттелетін сан шегінде заттың ұзындығы бойынша шартты өлшем салу
		3.4.1.3 зерттелетін сан шегінде сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын есептеуді жүзеге асыру
		3.4.1.4 зерттелетін сан шегінде сұйықтықты, сусымалы затты

		өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралардың санын цифрлармен белгілеу
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	3.1.5.5 затты жылжыту (мысалы, машина, доп):" алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге " көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша
1 апта "Қыс қызықтары" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Үй құстары" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	3.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		3.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір – кейін"деген сөздермен орындау
		3.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		3.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	3.6.1.4 әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну және көру арқылы зерттеу
		3.6.1.5 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу
		3.6.1.6 геометриялық пішіндердің үлгілерінен үлгіге сәйкес шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыштар атауы бойынша таңдау
		3.6.1.7 ойын жағдаяттарында өз сөзінде шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
		3.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды құмда

	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	саусақпен, жармаларды еліктеу арқылы, үлгі бойынша, аты бойынша бейнелеу
		3.6.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды тақтаға бормен, фломастер, сызылмаған қағазға қарындашпен еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу
		3.6.2.3 таяқшаларды пайдаланып шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты модельдеу
		3.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
		3.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу
	4 – тоқсан	
	2.2. Сандарды тану, атау, жазу	3.2.2.1 қайта санаусыз сандық фигуралардағы нүктелер санын атау: 1, 2, 3, 4, 5
	2.1. Санау әрекеті	3.2.1.1 1-ден 5-ке дейінгі топтағы заттардың есебін жүргізіңіз, мұғаліммен бірге, көрсетілім бойынша, өз бетінше орналастыру
		3.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану
		3.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
		3.2.1.4 нұсқау бойынша көрсетілімге сәйкес мұғаліммен бірлесе 1-ден санап, жиынтықтан бір, екі, үш, төрт, бес затты таңдау ("3 қасық ал")
		3.2.2.2 1-ден 5-ке дейінгі сандық сандарды мұғалімге, жадына сүйеніп атау
		3.2.2.3 1, 2, 3, 4, 5 сандарын үлгі бойынша, сипап сезу арқылы, көзбен көріп, аты бойынша тану
		3.2.2.4 иілгіш материалмен (ермексаз, саз, қамыр)1-5 сандарын модельдеу

	2.2. Сандарды тану, атау, жазу	3.2.2.5 1-5 сандарының контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, сызу
		3.2.2.6 сандарды сәйкестендіру, сандардың әрқайсысына қатысты заттар саны: 1,2,3,4,5
		3.2.2.7 заттардың санын 1,2,3,4,5 саусақ санымен салыстыру
		3.2.2.8 1-ден 5-ке дейінгі сандары бар карточкаларды көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша сан қатарына реті бойынша қою
	4.2. Шамалардың өлшем бірліктері	3.4.2.1 1 тг, 2 тг, 5 тг тиындарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		3.4.2.2 "Дүкен" ойынында 1 тг, 2 тг, 5 тг тиындарды пайдалану
	2.3. Жиындар мен сандарды салыстыру, сан құрамы	3.2.3.1 заттардың топтарын жұптастыру тәсілімен, 5 шамасында қайта есептеу тәсілімен салыстыру
		3.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша заттарды екі топқа 2, 3, 4, 5 жиынтығын орналастыру
	5.1. Тапсырмалар – драмалау	3.5.1.2 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін педагогпен бірлесіп, көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша орындау
		3.5.1.3 "қанша болды (қалды)?" сұрағына жауап табу заттарды қайта санау арқылы
1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер" 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер " 7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	3.1.5.7 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) олардың суреттерін (суреттерін) көрсету бойынша қатарға, үлгі бойынша, " ойыншықтарды қатарға қой" нұсқаулығы бойынша орналастыру
		3.1.5.8 мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқаулары бойынша " шеткі, бірінші, соңғы, бұрын, кейін, артта" кезектілігін сақтау
		3.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру

	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	3.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір – кейін"деген сөздермен орындау
		3.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		3.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
		3.1.6.5 нұсқаулыққа сәйкес иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып , сабақта режимдік сәттердің, іс-әрекеттің реттілігін табу" Суреттерді ретімен орналастыр, алдымен не, содан кейін"
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	3.6.1.4 әртүрлі өлшемдегі тіктөртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну және көру арқылы зерттеу
		3.6.1.5 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу
		3.6.1.6 геометриялық пішіндердің үлгілерінен үлгіге сәйкес шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыштар атауы бойынша таңдау
		3.6.1.7 ойын жағдаяттарында өз сөзінде шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	3.6.2.1 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды құмда саусақпен, жармаларды еліктеу арқылы, үлгі бойынша, аты бойынша бейнелеу
		3.6.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды тақтаға бормен, фломастер, сызылмаған қағазға қарындашпен еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу

		3.6.2.3 таяқшаларды пайдаланып шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты модельдеу
		3.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
		3.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу

4) 4 - сынып

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1 - тоқсан	
	1.1. Заттардың қасиеті	4.1.1.1 сөздік нұсқауларды орындау: "барлығы", "бірдей", "әрқайсысы", "әртүрлі"
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	4.1.2.1 екі затты көлемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша көріп салыстыру әдісімен, беттестіру тәсілдерімен салыстыру
		4.1.2.2 екі затты салыстыру жағдайында өлшемдік белгісін аты бойынша тану: үлкен/кішкентай, биік/төмен, қалың/жұқа, ұзын/қысқа, кең/тар терең / таяз
		4.1.2.3 сұраққа жауап беру кезінде заттың шамасының белгісін атау: "ұзындығы/ ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі қандай?"
		4.1.2.4 заттарды ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша үлгі бойынша, сипаттамасы бойынша атауы бойынша топтарға бөлу
		4.1.2.5 көлемі, ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша 3-5 затты ретімен қатарға қою
		4.1.2.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша өлшем сипаттамалары ұқсас заттарды жұп жасау: бірдей ұзындық, бірдей биіктік, бірдей қалыңдық, ені бірдей

		4.1.2.7 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде көрсету бойынша, үлгі бойынша, өздігінен заттардың мөлшерін есепке алу
		4.1.2.8 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың көлемін сипаттайтын сын есімдерді (үлкен текше, кішкентай қасық, үлкен алма) және (ұзын таспа, қысқа лента) сан есімдерімен үйлестіру
	1.3. Сандық ұғымдар	4.1.3.1 заттарды көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша жұптастыру
		4.1.3.2 нұсқауларды "барлығы", "әрқайсысы", "барлығында", "жұп", "артық", "жетіспейді" деген сөздермен орындау
		4.1.3.3 екі топтағы заттардың санын мұғалімнің көрсетуі бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша, өз бетінше (көп, аз, бірдей) жұптастыру арқылы салыстыру
		4.1.3.4 жұптық қатынастан кейін екі топтағы заттардың тең (бірдей) және тең емес санын (көп/аз) тану (қай жерде көп/аз/бірдей екенін көрсету)
	4.1. Шамаларды өлшеу	4.4.1.1 сұйық, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен (қасық, стақан, кесе) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша 5 рет шамасында өлшеу
		4.4.1.3 сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын 5 шамасында есептеуді жүзеге асыру
1-2 апта білім алушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Жемістер, жидектер" 7 апта "Менің ойыншықтарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"		4.4.1.4 сұйықты, сусымалы заттарды өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты өлшемдердің санын 5 шамасында сандармен көрсету
		4.1.5.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) ең жақын

		кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, айналасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	4.1.5.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша екі, үш затты бір-біріне қатысты орналастыру: "алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында"
		4.1.5.5 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беру. "алыс, жақын, жақын, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	4.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		4.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір - кейін" деген сөздермен орындау
		4.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		4.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
		4.1.6.5 иллюстрацияларда тәулік бөліктеріне тән өзіндік іс-әрекет түрлерін тану: таңертең, түстен кейін, кешке, түнде
		4.1.6.6. жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілдерін байқау
		4.6.1.1 текшені, брус, шарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		4.6.1.2 текшені, брус, шарды иллюстрацияларда, фотосуреттерді үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		4.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану

	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	4.6.1.4 шеңберлердің, сопақтардың, шаршылардың, үшбұрыштардың, әртүрлі өлшемдегі төртбұрыштардың жазық үлгілерін сипап сезіну арқылы зерттеу
		4.6.1.9 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын өз сөзінде қолдану
		4.6.1.5 геометриялық пішіндердің үлгілерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	4.6.2.1 үлгі бойынша, көрсету бойынша құрастыру үшін геометриялық фигуралардың үлгілерін пайдалану
		4.6.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, квадраттарды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды саусақпен құмға, жармаға еліктеп, үлгі бойынша, аты бойынша бейнелеу
	2 - тоқсан	
	1.2. Шаманы білдіретін ұғымдар	4.1.2.1 екі затты көлемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша көріп салыстыру әдісімен, беттестіру тәсілдерімен салыстыру
		4.1.2.2 екі затты салыстыру жағдайында өлшемдік белгісін аты бойынша тану: үлкен/ кішкентай, биік/төмен, қалың/ жұқа, ұзын/қысқа, кең/тар терең / таяз
		4.1.2.3 сұраққа жауап беру кезінде заттың шамасының белгісін атау: "ұзындығы/ ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі қандай?";
		4.1.2.7 ойын, тұрмыстық, заттық әрекеттерде көрсету бойынша, үлгі бойынша, өздігінен заттардың мөлшерін есепке алу
		4.1.2.8 белсенді сөйлеуде өз бетінше мұғалімге еліктеу арқылы заттың көлемін сипаттайтын сын есімдерді (үлкен текше, кішкентай қасық, үлкен алма) және (ұзын таспа, қысқа лента) сан есімдерімен үйлестіру

1 апта "Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ киімім" 3 апта "Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта "Жиһаз" 6 апта "Жаңа жыл мерекесі" 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.3. сандық ұғымдар	4.1.3.6 "жетіспейтін" заттарды қосу, "артық" заттарды алу арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
		4.1.3.7 ойындағы және өмірлік жағдайдағы сандық сипаттарды ескеру
		4.1.3.5 "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отырып, заттардың, сұйықтардың және сусымалы заттардың топтарын (көп, аз, бірдей) салыстыру нәтижесін атау
	2.1. Санау әрекеті	4.2.1.1 1-7 (мүмкін болса, 8, 9, 10) затты мұғаліммен бірлесе отырып, көрсету бойынша, нұсқау бойынша санау арқылы бөлу ("5 текшені ал")
		4.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану
		4.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
		4.2.1.4 ойында, күнделікті жағдайларда, режим сәтінде санау әрекеттерін қолдану
	5.1 Тапсырмалар - драмалау	4.5.1.1 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санының өзгеруімен (көбеюі, азаюы) мұғалімнің заттық жағдаятты ойнауын (драматизациясын) бақылау
	4.1. Шамаларды өлшеу	4.4.1.2 шартты өлшемді заттың ұзындығы бойынша 5 рет көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша орындау
		4.4.1.3 5 шегінде заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралардың санын есептеуді жүзеге асыру
		4.4.1.4 сұйықты, сусымалы заттарды өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты өлшемдердің санын 5 шамасында сандармен көрсету
		4.1.5.3 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша

	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	4.1.5.4 затты жылжыту (мысалы, машина, доп):" алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге " көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	4.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		4.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір - кейін"деген сөздермен орындау
		4.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		4.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	4.6.1.6 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға кірістіру
		4.6.1.7 әртүрлі өлшемдегі геометриялық фигуралардың үлгілерінен, түстері бойынша шеңберлер, сопақшалар, шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар үлгісіне сәйкес атауы бойынша таңдау
		4.6.1.9 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын өз сөзінде қолдану
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	4.6.2.3 нүктелер, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, сопақшалар , шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар, қарындаш, фломастермен сызылмаған қағазға еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу
		4.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
		4.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың,

		тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу
	3 - тоқсан	
	1.3. Сандық ұғымдар	4.1.3.6 "жетіспейтін" заттарды қосу, "артық" заттарды алу арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
		4.1.3.7 ойындағы және өмірлік жағдайдағы сандық сипаттарды ескеру
		4.1.3.5 "Қанша?" деген сұраққа жауап бере отырып, заттардың, сұйықтардың және сусымалы заттардың топтарын (көп, аз, бірдей) салыстыру нәтижесін атау
	2.1. Санау әрекеті	4.2.1.1 1-7 (мүмкін болса, 8, 9, 10) затты мұғаліммен бірлесе отырып, көрсету бойынша, нұсқау бойынша санау арқылы бөлу ("5 текшені ал")
		4.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану
		4.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
		4.2.1.4 ойында, күнделікті жағдайларда, режим сәтінде санау әрекеттерін қолдану
	2.2. Сандарды тану, атау, жазу	4.2.2.1 1-ден 7-ге дейінгі сандық сандарды атау (мүмкіндігінше 10-ға дейін) мұғалімге, сандық қатарға, жадқа сүйене отырып, ретімен көрсету
		4.2.2.2 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны) үлгі бойынша, аты бойынша сипап сезу, көру арқылы сандарды тану
		4.2.2.3 иілгіш материалды (ермексаз, саз, қамыр) пайдаланып 1-7 сандарын (мүмкіндігінше 0, 8, 9) модельдеу
		4.2.2.4 1-7 сандарының контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, сызу (мүмкіндігінше 8,9 және 10 сандары)
		4.2.2.5 сандарды сәйкестендіру, сандардың әрқайсысына қатысты

		заттар саны: 0,1,2,3,4,5,6,7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны)
		4.2.2.6 1-ден 7-ге дейінгі заттардың санын (мүмкіндігінше 8 , 9 және 10) саусақтардың санымен салыстыру
		4.2.2.7 1-ден 7-ге дейінгі (мүмкіндігінше 10-ға дейін) сандары бар карточкаларды көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша сандық қатарға олардың орналасу реті бойынша қою
	4.2. Шамалардың өлшем бірліктері	4.4.2.1 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг тиындарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		4.4.2.2 "Дүкен" ойынында 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг тиындарды пайдалану
	3.1. Жиындар мен сандарды қосу	4.3.1.1 көрсетілім бойынша заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың санын көбейту, ауызша нұсқау бойынша өз бетіңізше: "көбірек жаса...".
		4.3.1.2 сұраққа жауап беру: " Қостыңыз ба (толтырдыңыз, толықтырдыңыз) көбейді ме, азайды ма?"
		4.3.1.3 ойын жағдайында заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың көбеюін "+" (қосу) белгісімен белгілеу
		4.3.1.4 ойын жағдаяттарында "=" (тең) белгісімен заттардың, сұйықтықтардың және сусымалы заттардың мөлшерлерінің теңдігін көрсету
1 апта "Қыс қызықтары" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары"		4.3.1.5 педагогпен бірлескен қызметте, көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша үлгі бойынша сандары, "+" (қосу), "=" (тең) белгілері бар карточкаларды пайдалана отырып, заттық – тәжірибелік әрекет бойынша 5 шамасында қосуға мысалдар құрастыру
4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні"		4.5.1.2 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін педагогпен

9 апта "Наурыз мейрамы"		бірлесіп, көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша орындау
	5.1. Тапсырмалар - драмалау	4.5.1.3 "қанша болды (қалды)?" сұрағына жауап табу заттарды қайта санау арқылы
		4.5.1.4 ауызша нұсқау бойынша еліктеу, үлгі бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте 5 шамасындағы сандармен "+" (қосу), "=" (тең) белгілері бар тақтайшаларды пайдаланып драматизация ізі бойынша қосуға мысалдар құрастыру
	1.4. Заттардың ауырлығын білдіретін ұғымдар	4.1.4.2 мұғалімнің өтініші бойынша ауыр/жеңіл затты таразымен ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру нәтижелері бойынша көрсету
		4.1.4.3 салмағы бойынша салыстырған кезде 2 заттың әрқайсысының салмағын атау: (" ауыр", "жеңіл", "ауырырақ", " жеңілірек", "салмағы бірдей")
		4.1.4.4 заттарды салмағы бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	4.1.5.6 бірнеше заттарды (ойыншықтарды) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, нұсқауларға сәйкес қатарға орналастыру: "ойыншықтарды қатарға қой"
		4.1.5.7 мұғалімнің көрсетуі мен ауызша нұсқауы бойынша заттар мен олардың бейнелерінің ретін бақылау" шеткі, бірінші, соңғы, арасында"
		4.1.5.8 мұғалімнің сұрауы бойынша бірінші, соңғы, шеткі заттарды, кез келгеннен кейінгі, қатардағы кез келгеннің алдында тұрған заттарды көрсету
		4.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		4.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", "

	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	қазір - кейін"деген сөздермен орындау
		4.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		4.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	4.6.1.8 сипап сезе отырып (" сиқырлы қап" ойыны) шар, текше, брус, шеңбер, сопақ, тікбұрыш, үшбұрышты таба алу
		4.6.1.9 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын өз сөзінде қолдану
		4.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	4.6.2.3 нүктелер, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, сопақшалар , шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар, қарындаш, фломастермен сызылмаған қағазға еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу
		4.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
		4.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу
	4 - тоқсан	
	2.1. Санау әрекеті	4.2.1.1 1-7 (мүмкін болса, 8, 9, 10) затты мұғаліммен бірлесе отырып, көрсету бойынша, нұсқау бойынша санау арқылы бөлу ("5 текшені ал")
		4.2.1.2 барлық заттарды қайта санағаннан кейін қолмен шеңбер қимылын қолдану

		4.2.1.3 "Қанша?" сұрағына жауап беру, соңғы санды атау, заттарды қайта санау кезінде атау
		4.2.1.4 ойында, күнделікті жағдайларда, режим сәтінде санау әрекеттерін қолдану
	2.2. Сандарды тану, атау, жазу	4.2.2.1 1-ден 7-ге дейінгі сандық сандарды атау (мүмкіндігінше 8, 9 , 10-ға дейін) мұғалімге, сандық қатарға, жадқа сүйене отырып, ретімен көрсету
		4.2.2.2 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны) үлгі бойынша, аты бойынша сипап сезу, көру арқылы сандарды тану
		4.2.2.3 иілгіш материалды (ермексаз, саз, қамыр) пайдаланып 1-7 сандарын (мүмкіндігінше 0, 8, 9) модельдеу
		4.2.2.4 1-7 сандарының контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, сызу (мүмкіндігінше 8,9 және 10 сандары)
		4.2.2.5 сандарды сәйкестендіру, сандардың әрқайсысына қатысты заттар саны: 0,1,2,3,4,5,6,7 (мүмкіндігінше 8,9 және 10 саны)
		4.2.2.6 1-ден 7-ге дейінгі заттардың санын (мүмкіндігінше 8 , 9 және 10) саусақтардың санымен салыстыру
		4.2.2.7 1-ден 7-ге дейінгі (мүмкіндігінше 10-ға дейін) сандары бар карточкаларды көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша сандық қатарға олардың орналасу реті бойынша қою
		4.2.2.8 үлгі бойынша сандарды жадыда сақтап саусақпен құмға, жармаға, оқушыға ыңғайлы етіп жазу
		4.2.2.9 үлгі бойынша сандарды жадыда сақтап бормен тақтаға, сызылмаған қағазға, қарындаш, фломастер, үлкен торға оқушыға ыңғайлы етіп жазу
		4.2.3.1 екі топтағы заттардың санын жұптастыру әдісімен, 7 (10) шамасында қайта есептеу тәсілімен салыстыру

	2.3. Жиындар мен сандарды салыстыру, сан құрамы	4.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша заттарды екі топқа 2, 3, 4, 5, 6, 7 (8, 9, 10) жиынтығын орналастыру
	3.2. Жиындар мен сандарды алу	4.3.2.1 ауызша нұсқау бойынша өз бетінше, көрсетілім бойынша заттардың, сұйықтықтардың, сусымалы заттардың санын азайту : "Азырақ жаса ...".
		4.3.2.2 сұраққа жауап беру: " Алдық, көп қалды ма немесе аз қалды ма?"
		4.3.2.3 ойын жағдайларында заттар, сұйықтықтар, сусымалы заттар санының азаюын "–" (азайту) белгісімен белгілеу
1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер" 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер "		4.3.2.4 педагогпен бірлескен қызметте, көрсетілім бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша үлгі бойынша сандары, " - "(азайту), "= " (тең) белгілері бар карточкаларды пайдалана отырып, заттық – тәжірибелік әрекет бойынша 5 шамасында азайтуға мысалдар құрастыру
7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	5.1. Тапсырмалар - драмалау	4.5.1.2 ашық нәтижемен 5 шегінде заттар санын өзгерту бойынша ойын әрекеттерін педагогпен бірлесіп, көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша орындау
		4.5.1.3 "қанша болды (қалды)?" сұрағына жауап табу заттарды қайта санау арқылы
		4.5.1.5 ауызша нұсқау бойынша мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте 5 шамасында "-" (азайту), "=" (тең) сандары мен белгілері бар тақталарды пайдаланып, драматизация ізі бойынша еліктеу арқылы, үлгі бойынша азайтуға мысалдар құрастыру
		4.1.5.9 көрнекі үлгі бойынша (моншақтар, мозаика)заттардың кезектесу тәртібін, заттарды қатарға кезектестіру тәртібін орындау
		4.1.5.10 ауызша нұсқауларды орындау тәртібін белгілеу (" Шалқан" ертегісін сахналау)

	1.5. Кеңістіктік ұғымдар	4.1.5.11 ойын және өмірлік жағдаяттардағы реттілікті қолдану (мысалы, көрнекі кесте)
		4.1.5.12 шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу , үлгі бойынша (ортада, ортада, жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру.
	1.6. Уақытты білдіретін ұғымдар	4.1.6.1 өз өміріндегі оқиғаларды, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен байланыстыру
		4.1.6.2 мұғалімнің/ересек адамның нұсқауларын "алдымен – кейін", " қазір - кейін"деген сөздермен орындау
		4.1.6.3 "Қашан ...?" деген сұраққа жауап беру. "алдымен-содан", " қазір-кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түстен кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану
		4.1.6.4 иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып, сабақтағы әрекеттер тізбегін қадағалау
	6.1. Геометриялық денелер мен фигуралар	4.6.1.8 сипап сезе отырып (" сиқырлы қап" ойыны) шар, текше, брус, шеңбер, сопақ, тікбұрыш, үшбұрышты таба алу
		4.6.1.9 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын өз сөзінде қолдану
		4.6.1.3 ойын жағдаяттарында геометриялық денелердің атауларын (текше, брус, шар) өз сөзінде қолдану
	6.2. Геометриялық пішіндерді құрастыру, модельдеу және салу	4.6.2.3 нүктелер, түзулер, қисық сызықтар, шеңберлер, сопақшалар , шаршылар, үшбұрыштар, тіктөртбұрыштар, қарындаш, фломастермен сызылмаған қағазға еліктеу, үлгі бойынша, атауы бойынша салу
		4.6.2.4 шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш

		шаблонын және трафаретін өз бетінше сызу
		4.6.2.5 көрсету бойынша, өз бетімен шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың ішін штрихтап сызу

бұйрығына
20-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
316 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Айналадағы әлем" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Айналадағы әлем" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған мектеп оқушыларын оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, қоғамға қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды меңгеру білім алушылардың күнделікті типтік жағдайларда көмекке мұқтаждығын азайтуға көмектеседі. Академиялық білімді қалыптастыру аясында білім алушылардың мүмкіндіктер қоры аз, себебі танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтары байқалады.

3. Бағдарламаның мақсаты білім алушыларда жақын қоршаған ортаның объектілері мен құбылыстары туралы түсініктерін қалыптастыру, білім алушыларды оқыту мен алғашқы әлеуметтендірудің түзете-дамыту функциясын жүзеге асыру болып табылады.

4. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) өзі және қоршаған әлем туралы түсініктерін қалыптастыру;

2) адам өміріне қажетті тұрмыстық заттар туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;

3) әлеуметтік дағдылар мен құзыреттерді, микроәлеуметтік орта туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру;

4) дербестікті дамыту, оқушылардың белсенділігін қолдау.

5. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері :

1) айналадағы адамдардың, өсімдіктердің, жануарлардың, табиғат құбылыстарының алуан түрлілігіне қызығушылықты ояту;

2) танымдық белсенділікті, негізгі психикалық функцияларды (қабылдау, есте сақтау, зейін, ойлау, мінез-құлық пен белсенділікті реттеу) дамыту;

3) сөйлеу тілі және қарым-қатынастың басқа түрлері арқылы айналадағылармен қарым-қатынас жасау қабілетін қалыптастыру, оқушылардың сөздік қорын молайту;

4) табиғи, әлеуметтік және технологиялық ортада қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайындағы оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін;

2) фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакциясын;

3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлау функцияларының өрескел дамымауы;

4) қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына назар аудару және өз белсенділігін қамтамасыз ету үшін кіші жастағы оқушылардың шағын ресурсын;

5) қалыптастырып жатқан дағдыларды машықтандырудың қиындықтарын.

7. Педагогикалық іс-шаралар ересектермен және балалармен әрекеттесуды, ынтымақтастықты орнатуды қамтитын дағдалардың қажетті алғышарттары мен меңгеру амалдарын қалыптастыруға бағытталған.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу үрдісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаларына негізделеді.

9. Педагогтер оқушылардың өзіндік ерекшеліктеріне қарай, өзіндік қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларды дамыту мен меңгерудегі минималды жетістіктерін тіркейді. Кез келген прогресс оқудың оң нәтижесі ретінде қарастырылады.

10. Педагогтер осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен тұлғалық және білім алудағы жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, әдістерді, нысандарды, оқу-әдістемелік құралдарды дербес таңдайды.

11. Оқу-тәрбиелеу үрдісі оқудың барлық кезеңінде пәндік іс-әрекет негізінде құрылады. Оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыратын пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер сақталады:

1) дағдылар мен біліктіліктерді қалыптастыруды сол дағдылар қолданылатын жағдайға барынша жақын жағдаятында жүзеге асыру, бұл білім мен дағдыны жаңа жағдаятына көшірудегі елеулі қиындықтарға байланысты;

2) сабақты ұйымдастыруға арналған бөлмелерді жабдықтау нақты өмірлік жағдайларды бейнелеуі керек;

3) оқушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес пәндік ортаны өзгерту (күрдендіру, кеңейту).

12. Әрбір сабақтың мазмұны оқушыға іс-әрекеттің әр түрлерін (пәндік, ойын, сөйлеу, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас) пайдалана отырып, түрлі анализаторларға негізделіп жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін, өз қабілетін тануына ықпал етеді. Мұғалімдер бір сабақта әртүрлі пәндердің мазмұнын интеграциялау арқылы біріктіреді.

13. Білім берудің интеграцияланған сипаты мектептегі оқудың алғашқы 2-4 жылында пәндік емес білім беру арқылы жүзеге асырылады, кейін ол пәндік оқытуға кезең-кезеңімен ауысады. Оқушылардың пәндік емес оқыту кезінде мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін өтпелі тақырыптық жоспарлау қолданылады.

14. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін өтпелі ортақ тақырыпты анықтайды. Тақырыптарды және олардың реттілігін анықтау кезінде "Мен баламын" концентрінен (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру) "Бала және оның әлемі" концентріне (жақын ортасы жайлы: оның отбасы, үйі, ойыншықтары, мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсінік қалыптастыру) және одан әрі "Бала және үлкен әлем" концентріне (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары) өту қағидасы қолданылған.

15. Қайталауды және бірте-бірте кеңейтуді, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік қағидасына сәйкес өтпелі тақырыптар әр сыныпта ортақ тақырып ретінде қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктерді және оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және ортақ тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

16. Білім алушыларда ойлаудың, қарым-қатынастың, сөйлеу тілінің (оның жоқтығына дейін) дамуында спецификалық проблемалары бар. Бұл проблемаларды компенцациялау әрбір жеке жағдайда педагогикалық құралдар арқылы жүзеге асады. Сөйлеуді түсінуді дамыту, вербальды және баламалы қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, оқушылардың бейнелеу-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жүйелі жұмыстар бірізділікпен жүргізіледі. Мұғалімнің сөйлеуі, өзінің және балалардың іс-әрекетін сөйлеумен сүйемелдеуі мөлшерлі және оқушыларға түсінікті болуы керек.

17. Оқыту үрдісі тек мазмұнды ғана емес, ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақты дәстүрлі түрде өткізудің тиімділігі төмен.

18. Сабақты ұйымдастырған кезде әр оқушыға қажеттілік туындаған сәтте іс-әрекет түрін өзгертуге немесе демалуға болатындай мүмкіндікті қарастырады. Жеке жұмысты

орындау, жеке қарқынмен жұмыс жасау, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін жағдайлар жасалады.

19. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп орындауға, сыныптастарының жұмысын бақылауға мүмкіндік беріледі.

20. Арнайы педагогика қағидаларына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар оқушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамашылдығы мен дербестігін дамытуға бағытталған. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушылық ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен ұштастыра пайдалану ұсынылады.

21. Бағдарламаны игеру барысында білім алушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын қызметтің негізгі түрлері:

1) қоғамдық өмірдің құбылыстарын, жанды және жансыз табиғатын бақылау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) ойын әрекеттері және ойын іс-әрекеті;

4) әлеуметтік-тұрмыстық іс-әрекет;

5) білім алушылармен және жақын ортаның ересектерімен қарым-қатынас;

6) оқу қызметі (оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

22. "Айналадағы әлем" пәні бойынша сабақтарда оқытудың негізгі әдістері: мұғалімнің әрекет әдісін көрсетуі, көрсету және үлгі бойынша жаттығулар, ұйымдастырылмаған және арнайы ұйымдастырылған бақылаулар, оқушылардың өмірлік тәжірибесін кеңейтуге, нақтылауға ықпал ететін ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану.

23. Практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін мыналарды пайдалану керек:

1) бала мен ересек адамның бірлескен әрекеттері, еліктеу әрекеттері;

2) оқытушының жетекшілігімен объектілерді қарау;

3) табиғат құбылыстарын, қоршаған дүние объектілерін, тірі объектілерді серуендер мен экскурсиялар кезінде бақылаулар;

4) затттардың, объектілердің олардың сәйкес бейнелерімен үйлестіру, одан кейін оларды атау немесе ыммен көрсету;

5) заттарды, иллюстрацияларды дербес атау және/немесе педагогтың ауызша нұсқауы бойынша көрсету;

6) заттармен ойын жағдайында пайдалану, оларды функционалдық маңызына сәйкес қолдану, заттардың, объектілерждің қасиеттері мен сапаларын практикалық әрекет арқылы тану.

24. Бағдарламаның мазмұны ұсыныс түрінде берілген. Педагог оқушылардың жеке қабілеттері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

Дағдылардың ойдағыдай нәтижелі қалыптасатын жағдайында, зиятының жеңіл түрінде бұзылыстары бар білім алушыларға арналған "Айналадағы әлем" пәні бойынша Бағдарламаның оқу материалын пайдалануға болады.

25. Бағдарлама мазмұны білім алушының жеке оқу бағдарламаларын дайындаудың негізі болып табылады, жеке бағдарламалар оқушылардың қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып, жарты жылда бір рет қайта қаралады. Жеке оқу бағдарламасы арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде құрастырылады.

26. Оқу жетістіктерін баллдық бағалау қолданылмайды. Мектеп оқушыларының жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады.

3-тарау. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұны

27. "Айналадағы әлем" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 66 сағат;
2) 2-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;
3) 3-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
4) 4-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

28. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды :

1) "Мен және қоғам";
2) "Табиғат";
3) "Менің Отаным – Қазақстан".

29. "Мен және қоғам" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мен және менің отбасым, достарым;
2) менің үйім;
3) мектеп.

30. "Табиғат" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) табиғаттағы маусымдық өзгерістер;
2) өсімдіктер;
3) жануарлар.

31. "Менің Отаным – Қазақстан" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

1) менің қалам, ауылым;
2) көлік. Жол ережелері;
3) халыққа қызмет көрсету аясы.

32. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің 1-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін айту, отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомын құрастыру. Сыныптастарын есімдері бойынша тану. Менің үйім: ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге (үстел, орындықтар, диван, кереует, шкаф) арналған бөлмелер мен жиһаздардың тағайындалуы. Ойыншықтарды атау. Мектеп: ересек адамның көмегімен мектеп аумағындағы бөлмелерде (дәліз, сынып, асхана, дәретхана, жатын бөлме, спорт залы) бағдарлау. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін ақырын ашу-жабу, орындықтың шусыз қозғалту. Сыныпта өзінің жұмыс орнын тану, оқу құралдарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Мектеп қоңырауының мағынасын түсіну. Мектепте, сыныпта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу. Мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына деген жағымды эмоционалды қатынас. Сабақта және сабақтан кейін сыныптастармен, мұғалімдермен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін пайдалану. Ойыншықтар мен оқу заттарды ажырату;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: жыл мезгілдерінің ауысуын, ауа райы жағдайын бақылау (жылы, суық, аяз, күн, жел, жаңбыр, қар). Табиғаттағы өзгерістерді бақылау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің құрап қалуы, ағаштардың қысқы тыныштық кезеңі, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, гүлдердің құлпырап ашылуы. Жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану. Жыл мезгілдеріне байланысты киімді зерттеу. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Мектеп ауласына экскурсия. Өсімдіктер: көкөністер мен жемістерді түсіне, пішініне, дәміне қарай ажырату (мысалы, сәбіз, алма). Бақшадағы, жылыжайдағы және бақшадағы бақылаулар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық), жабайы жануарлардың (қоян), құстардың (тауықтың), жабайы құстардың (торғай), жәндіктердің (қоңыз), аквариум балықтарының сыртқы түрін, әдеттерін зерттеу. Жануарлар мен құстардың қозғалып жүруін, қоректенуін бақылау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: әнұранды тыңдау, әнұран орындалғанда оқушының өзін-өзі ұстауы, Қазақстан туына зерделеп қарау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Жақын ортаның негізгі объектілері. Көлік (автобус). Қалада жаяу жүру ережелерін меңгеру. Бағдаршамның сигналдарын тану. Қоғамдық көлікті қолдану ережелері. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторы: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық қызметкерлер арасындағы әрекеттесу үрдісін бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау,

жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу; қоршаған ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу, өзгелердің заттарын алмау.

33. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің 2-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін атау, отбасы мүшелерінің (ана, әке, әже, ата) есімдерін атау. Отбасылық альбомды зерделеп қарау (отбасындағы мерекелер – отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерін фотосуреттерінен тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: өз үйін, жақын айналадағы заттарды тану. Ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге арналған бөлмелер мен жиһаздардың (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) функционалды маңызын біліп айту. Отбасында қолынан келетін шаруашылық міндеттерін орындау. Мектеп: мектеп аумағындағы бөлмелерде (дәліз, сынып, асхана, дәретхана, жатын бөлме, спорт залы) ересек адамның көмегімен, өз бетінше бағдарлау. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін ақырын ашу-жабу, орындықтың шусыз қозғалту. Санытта өзінің жұмыс орнын тану, оқу құрал-жабдықтарына, заттарға, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Өз портфелін және оқу заттарын тану (қарындаш қорабы, дәптер). Мұғалімнің көмегімен сабаққа қажетті заттарды портфельден алып шығару, мұғалімнің көмегімен сабақтан кейін заттарды портфельге қайта салу. Мектеп портфелін, қарындаш қорабын, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу. Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Мектеп қоңырауының мағынасын түсіну. Мектепте, сыныпта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу ; қоршаған заттық және табиғи ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау. Мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп жұмысына деген жағымды эмоционалы оң көзқарасын білдіру. Сабақта және сабақтан кейін сыныптастармен, мұғалімдермен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін пайдалану;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: ауа райы жағдайын бақылау (жылы, суық, аяз, күн, жел, жаңбыр, қар). Кешегі мен бүгінгі ауа райын салыстыру, ауа райын, күз айларындағы табиғаттың өзгеруін (қатты суыт, жаңбырлы күндер). Мұғалімнің күз айларын атауы. Күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақ түсінің өзгеруі, жапырақтың түсуі, құстардың кетуі. Жылдың әр мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістерді бақылау. Көктем айларында табиғатта болатын өзгерістерді бақылау (ауа райының жылынуы, мұз айдыны, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы). Жыл мезгіліне сай киім. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Мектеп ауласына экскурсия. Өсімдіктер: көкөністерді түсі, пішіні, өлшемі, дәмі, иісі (сәбіз, қияр) бойынша салыстыру және ажырату. Жемістерді түсі, пішіні, көлемі, дәмі, иісі (алма, алмұрт) бойынша салыстыру және ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және жеміс бағындағы бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді салыстыру. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша жіктеу,

жалпылау сөздерді қолдану. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау (суару). Жидектер (таңқурай). Жидектер қосылған тағамдар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық, ит) сыртқы түрін, негізгі дене мүшелерін, әдеттерін зерттеу. Үй жануарларына күтім жасау . Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі) сыртқы түрін, негізгі мүшелерін, әдет-ғұрпын, қоректенетін жерін, мекендеу ортасын зерттеу. Үй құстарының (тауық, үйрек), жергілікті жабайы құстардың (мысалы, көгершін, торғай) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, қоректенуін зерттеу. Жәндіктердің (қоңыз, көбелек), өзен балықтарының сыртқы түрі мен қозғалу әдістерін зерттеу;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: Әнұранды тыңдау, әнұран орындалған кездегі оқушының дұрыс тұрысын сақтау. Қазақстанның туын тану. Домбыраны қарап зерттеу, домбыра үнін тыңдау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Көлік: бағдаршамда жол ережесін сақтау, зебра арқылы өту. Автокөліктердің, автобустардың қозғалысын бақылау. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторынан: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынасын бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттерді көрсетпеу; қоршаған объективті ортаға қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерлерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет айту, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді шусыз ашу-жабу. Қоғамдық орында қоршаған орта объектілеріне ұқыптылықпен қарау.

34. 3-сыныпқа арналған "Айналадағы әлем" пәнінің негізгі мазмұны:

1) Мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз есімін, тегін (фамилиясын), отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомға шолу жасау (отбасындағы мерекелер, отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерінің суреттерін тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: өз үйің, айналадағы заттарды тану, олардың мақсатын атау. Пәтерді, үйді тазалауға көмектесу. Ас үй, жатын бөлме, қонақ бөлмесін танып, оларды атау, жиһаздарын (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) тағайындалу маңызын білу және айту. Мектеп: мектеп ғимаратында еркін жүріп өз сыныбына, дәретханаға, асханаға, дәрігерлік кабинетке, жатын бөлмеге, спортзалға жол тауып бару. Сыныптағы мұғалім үстелін, оқушылардың жұмыс үстелін, оқулықтар мен дидактикалық материалдарға арналған шкафты, тақтаны атаулары бойынша тану. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін шусыз ашу-жабу, орындықтың ақырын қозғалту. Сыныпта өз жұмыс орнын тану, жұмыс орнын ретке келтіру. Оқу заттарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Өз мектеп портфелін

және оқу заттарын тану (қарындаш қорап, дәптер). Портфельден сабаққа қажетті заттарды мұқият шығару: мұғалімнің көмегімен, өз бетінше. Сабақтан кейін оқу заттарын портфельге ақырындап қайта салу: оқытушының көмегімен, өз бетінше. Портфельді, қарындаштар, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу . Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Проблемалық жағдайда мұғалімнен, сыныптастарынан көмек сұрау, көмекке ризашылық білдіру; сыныптасына көмектескісі келетінін көрсету. Басқа оқушыларға кедергі келтірмей, солармен қатар жұмыс жасау.

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттың күзгі өзгерістерін бақылау (ауа райынның салқындауы, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы). Жылы климатқа ұшып бара жатқан құстарды көру. Қыс мезгіліндегі табиғаттағы өзгерістерді бақылау (ауа райының суығы, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ). Көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (ауа райының жылуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жаруы, даланың гүлденуі). Күнделікті ауа-райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шығуы, қар, жаңбыр). Жыл мезгіліне сай киім таңдау. Жыл мезгіліне сәйкес таза ауадағы ойындар. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Өсімдіктер: көкөністерді (сәбіз, қияр, қырыққабат) және жемістерді (алма, алмұрт, банан) түсіне, пішініне, иісіне қарай ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және жеміс бағындағы бақылаулар. Жидектерді түсі, пішіні, көлемі, дәмі, иісі бойынша ажырату (мысалы, таңқурай, қарақат). Жергілікті ағаштардың (мысалы, қайың) және гүлдердің (мысалы, түймедақ) сыртқы түрін зерттеу. Үй өсімдіктерге күтім жасау (түпқоймаларын жуу). Экскурсиялар. Жануарлар: үй жануарларының (мысық, ит, сиыр) сыртқы түрін, негізгі дене мүшелерін, әдеттерін, қоректенуін зерттеу. Үй жануарларына күтім жасау. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі, аю) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, әдеттерін, қылықтарын, қоректенуін, өмір салтын зерттеу. Үй құстарының (тауық, әтеш, қаз) және жергілікті құстардың (мысалы, торғай, көгершін) сыртқы түрін, денесінің негізгі бөліктерін, өмір салтын, күтімін зерттеу. Жәндіктердің (қоңыз, көбелек, шыбын) және балықтардың сыртқы түрін, дене мүшелерін (басы, денесі, құйрығы), қозғалу тәсілін бақылау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам, ауылым: Әнұранды тыңдау, әнұран орындалған кездегі оқушының тұрыс ұстанымдарын сақтау. Қазақстанның туын тану. Домбыраны, домбыраның үнін тану. Білім алушының тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін аралау (өзен, көл, таулар). Қала, ауыл бойынша экскурсиялар; мектептен үйге дейінгі жол. Көлік: бағдаршам сигналы бойынша жол ережесін сақтап жүру. "Зебра" өтпе жолын пайдалану. Автокөліктердің, автобустардың, пойыздардың қозғалысын бақылау. Жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Мектеп пен үйге баратын жолды білу. Экскурсиялар. Халыққа қызмет көрсету секторы: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға , емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару. Тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып

алу үрдісін бақылау, сатып алушы мен сатушы, дәріхана, пошта қызметкері, медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынас. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау, қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана мен пошта қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет айту, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді ақырын, шусыз ашу-жабу. Өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін азық-түлік дүкенінде ересек адаммен бірге заттарды таңдау. Өнімдерді кассаға апару үшін себеттер, арбаларды пайдалану. Таңдалған бұйымдарды себетке, қолбаға дұрыс орналастыру. Дүкенде ересек адаммен бірге қолбаны жылжыту. Таңдалған өнімді кассирдің, сатушының алдындағы үстелге дұрыс қою. "Дүкен" рөлдік ойыны. Қоғамдық орында қоршаған орта объектілеріне ұқыптылықпен қарау.

35. 4-сыныпқа арналған "Айналадағы әлем" пәнінің негізгі мазмұны:

1) Мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым: өз аты-жөнін, тегін, отбасы мүшелерінің есімдерін атау. Отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау. Отбасылық альбомға шолу жасау (отбасындағы мерекелер, отбасы мүшелерінің туған күндері, Жаңа жыл). Отбасы мүшелерінің суреттерін тану, атау. Сыныптастарының есімдерін атау. Менің үйім: мектепке баратын жолды білу. Отбасындағы тәртіп ережелерін орындау. Шаруашылық міндеттерін, отбасындағы қолынан келетін тапсырмаларды орындау. Ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге арналған бөлмелер мен олардың жиһаздарын (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) атау, тағайындау мақсаттарын айту. Мектеп: мектеп ғимаратында еркін жүру: өз сыныбына, дәретханаға, асханаға, дәрігерлік кабинетке, спортзалға өз бетінше бару. Сыныптағы мұғалім үстелін, оқушылардың жұмыс үстелін, оқулықтар мен дидактикалық материалдарға арналған шкафты, тақтаны атауы бойынша тану. Сыныптар мен бөлмелердің есіктерін шусыз ашу-жабу, орындықтың ақырын, абайлап қозғалту. Сыныпта жұмыс орнын тану, жұмыс орнын ретке келтіру. Жұмыс үстелінің бетін, терезе алдын, тақтаны дымқыл шүберекпен сүрту. Сыныптағы едендегі қоқыстарды жинау үшін еден щеткасын, сыпырғышты, қалақты пайдалану. Оқу заттарына, құралдарына, дидактикалық материалдарға ұқыптылықпен қарау. Дидактикалық материалдар мен оқу құралдарын қолданылғаннан кейін оларды шкафтағы орындарына қою. Өз мектеп портфелін және оқу заттарын тану (қарындаш қорап, дәптер). Мұғалімнің көмегімен сабаққа қажетті заттарды портфельден шығарып алу. Сабақтан кейін оқу заттарын портфеліне рет-ретімен қайта салу. Портфельді, қарындаштар, фломастер салынған қорапты, қаламсауытты ашу және жабу. Қораптан фломастер, қарындаштарды ақырын шығарып, орнына қайтару. Проблемалық жағдайда мұғалімнен, сыныптастарынан көмек сұрау. Көмек үшін рақмет айту. Сыныптасқа көмектесуге, бірлесіп жұмыс жасауға ұмтылу, өтініш білдірту Басқа оқушыларға кедергі келтірмей, қатар жұмыс істеу;

2) табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: ауа райын күнделікті бақылау, табиғаттағы күзгі өзгерістер (күзде өсімдіктер мен жануарлар). Күзге арналған киім таңдау. Балалардың күзгі ойындары. Бақшада, бақта күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді бақылау (қыста өсімдіктер мен жануарлар). Қыс мезгіліне киім таңдау. Балаларға арналған қысқы ойындар. Мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді бақылау (көктемдегі өсімдіктер мен жануарлар). Көктемге арналған киім таңдау. Балалардың көктемгі ойындары. Бақшада, бақта көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (жазда өсімдіктер мен жануарлар). Жазғы киімдерді таңдау. Балаларға арналған жазғы ойындар. Жазғы егін жинау. Күнделікті ауа-райын бақылау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалдар жинағы. Табиғи материалдардан қолөнер бұйымдарын, аппликация жасау. Өсімдіктер: көкөністер мен жемістерді сыртқы түріне, түсіне, пішініне, иісіне, дәміне қарай ажырату. Бақшадағы, жылыжайдағы және бақтағы бақылаулар. Көрнекі үлгі бойынша көкөністер мен жемістерді топтастыру. Жидектердің сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі бойынша ажырату. Жергілікті ағаштарды, бұталарды бақылау және атау. Ағаштар мен бұталарды ажырату. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау. Жануарлар: үй жануарларының сыртқы түрін, мінез-құлқын, қоректенуін, пайдасын, үй жануарларына күтім жасау жолдарын зерттеу. Үй жануарларына ат қою. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі, аю, кірпі) сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жануарлар туралы ертегін қоюға қатысу. Құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Құстар туралы ертегін қоюға қатысу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Құстарға жем салу астауларын (үйшіктерін) жасау. Тұрғын үй маңындағы құстарды бақылау (мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің (құмырсқа, шыбын, қоңыз) сыртқы түрін бақылау. Топқа бөлу: үй жануарлары, жабайы аңдар; құстар, жәндіктер. Кейбір балық түрлерін (мысалы, сом, шортан, тұқы) тану және атау;

3) менің Отаным – Қазақстан. Менің қалам (ауылым): Әнұранды тыңдау, Гимн орындалғанда оқушының өзін-өзі дұрыс ұстауы, Қазақстанның туын тану. Музыкалық аспаптың атын айту, домбыра үнін тану. Оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін тану және атау (өзен, көл, тау, орман). Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қалаңның, ауылыңның негізгі мекемелері: дүкен, мектеп, емхананың мақсатын тану және атау. Мектептен үйге баратын жолды білу. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Көлік: мұғалімнің қалауы бойынша көлік құралдарын тану және атау. Жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өтпе жолы арқылы көшеден өту ережелерін сақтау. Тротуармен жүру. Жолда жүру ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін сақтау. Халыққа қызмет көрсету секторынан: дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, кафелерге ересек адаммен бару. Тауарды сатып алу үрдісін , сатып алушы мен сатушы, дәріхана, пошта қызметкері, медициналық қызметкерлер

арасындағы қарым-қатынасты бақылау. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау, қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу. Сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік жағымды тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет, көмектесу. Қоғамдық орындарда есіктерді шусыз ашу-жабу. Өзіне-өзі қызмет көрсетеді талап ететін азық-түлік дүкенінде ересек адаммен бірге заттарды таңдау. Өнімдерді кассаға апару үшін себетті, қолбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, қолбаға ұқыпты орналастыру. Дүкенде ересек адаммен бірге арбаны жылжыту. Таңдалған өнімді кассирдің, сатушының алдындағы үстелге дұрыс қою. "Дүкен" рөлдік ойыны. Кафеге бару, дастархан басында отыру ережелерін сақтау, бейтаныс адамдармен сөйлесу (кафе қызметкерлері), әдепті тамақтану, ас құралдары, майлықтарды дұрыс пайдалану.

2-параграф. Оқу мақсаттарының жүйесі

36. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 кодтауында "1" – сынып, "2.1" – кіші бөлім, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

37. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Мен және қоғам" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
	1.1.1.1 ересектермен және құрдастарымен сөйлесуде көз байланысын орнату	2.1.1.1 өз атына, тегіне әудесу	3.1.1.1 өз атына әудесу, өз атын айту	4.1.1.1 өз аты мен тегіне, әудесу, өз аты мен тегін айту
	1.1.1.2 өз атына әудесу	2.1.1.2 әңгімелесушімен амандасу, онымен сөзбен немесе ыммен қоштасу	3.1.1.2 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру	4.1.1.2 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: анасын, әкесін, әжесін, атасын, ағаларын, апа-сіңлілерін
	1.1.1.3 сұхбаттаспен амандасу, онымен басын изеп, қол бұлғап, сөзбен қоштасу	2.1.1.3 фотосуреттерде отбасы мүшелерін тану және көрсету: ана, әке, әже, ата	3.1.1.3 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: ана, әке, әже, ата	4.1.1.3 фотосуреттердегі жақын туыстарды - апкелерді, ағаларды, нағашыларды, бөлелерді, інілерді тану, көрсету, атау
	1.1.1.4 өзіне назар аударту, келісуді (			

1.1. Мен және менің отбасым, достарым	келіспеуді) білдіру, ризашылықты үнмен (сөзбен), бас изеумен, ыммен білдіру	2.1.1.4 отбасылық фотосуреттерінен жақын туыстарын тану	3.1.1.4 отбасы мүшелерін аттарымен тану және атау	4.1.1.4 отбасының кіші мүшелеріне қамқорлық, үлкендерге құрмет көрсету
	1.1.1.5 өзін, анасын немесе ең жақын адамын суреттен тану	2.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)	3.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)	4.1.1.5 отбасындағы өз міндеттерін орындау
	1.1.1.6 отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету (орындықты көтеру, кесе беру, есікті ұстау)	2.1.1.6 жақын адамы ауырса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)	3.1.1.6 отбасындағы өз міндеттерін орындау	4.1.1.6 сыныптастарын, достарын атымен, мұғалімдерін аты мен әкесінің аты бойынша шақыру
	1.1.1.7 жақын адамы ауырып қалса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)	2.1.1.7 жеке заттарын тану	3.1.1.7 сыныптастарын, достарын атағанда көрсету	4.1.1.7 өткен отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе альтернативті коммуникацияларды пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	1.1.1.8 ұнататын сыныптасыңызға назар білдіру	2.1.1.8 сыныптасын аты бойынша тану	3.1.1.8 келісу (келіспеу), ризашылықты үнмен (сөзбен) білдіру	
	1.1.1.9 жеке заттарын тану			
	1.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану	2.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану	3.1.2.1 жақын қоршаған орта объектілерін тану (аялдама, дүкен, алаң, стадион)	4.1.2.1 мектепке бару және қайту жолын тану
	1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана, олардың мақсатын білу	2.1.2.2 жақын ортада бағдарлау: жақын маңдағы объектілерді тану (дүкен, саябақ, аялдама)	3.1.2.2 өз үйін, подъезін, қабатын, пәтерін білу	4.1.2.2 отбасындағы мінез-құлық, тәртіп ережелерін сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия көрсетпеу, дастархан басында тамақ ішу)
	1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ	2.1.2.3 отбасында қол жетімді тапсырмаларды	3.1.2.3 ас үйдің, жатын бөлменің және олардың	4.1.2.3 үлкендердің еңбегін құрметтеу, отбасында қол жетімді тапсырмаларды

	бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану	орындау (аяқ киім дұрыс қою, лас табақты ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға салу)	жиһаздарының, (үстел, орындықтар, диван, кереует, гардероб) мақсатын білу	орындау (пәтерді жинауға көмектесу: заттарды шкафқа қою, шыныаяқтарды жуу, қасықтарды сүрту)
1.2. Менің үйім	1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану	2.1.2. 4 үйде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау, пәтерде, үйдің ауласында тазалықты сақтау	3.1.2.4 пәтерді, үйді тазалауға барынша көмек көрсету (орындықтарды орналастыру, үстелдегі ыдыстарды ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға алу)	4.1.2.4 үйдегі міндеттерін орындау
		2.1.2.5 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру	3.1.2.5 ата-аналарға, ересектерге өтініш, тілек білдірту, тапсырма беру, үлкендер мен құрдастарға сөйлегенде сабырлық сақтап, сыпайы сөйлеу, олардың сөзін үзбеу	4.1.2.5 ауызша немесе балама коммуникацияны пайдалана отырып, өз тілектері мен сұраныстарын білдіру үшін қарапайым мәлімдемелер құрастыру
		2.1.2.6 үлкендер мен балалармен амандасу, бас изеумен, қол бұлғаумен, сөзбен қоштасу	3.1.2.6 ауызша немесе баламалы түрде ересектермен және балалармен амандасу, олармен қоштасу, өтініш білдіру, келісімін (келіспегенін) білдіру	
	1.1.3.1 ересек адамның көмегімен мектеп ішінде бағдарлау: дәліздерде, сыныпта, асханада, дәретханада, жатын бөлмеде, спорт залында; үлкендердің көмегімен сыныпта өз жұмыс орнын табу	2.1.3.1 мектеп ғимараты ішінде бағдарлау: сыныптар, дәліздер, дәретхана, асхана	3.1.3.1 мектеп бөлмелердің мақсатын түсіну: сынып, жатын бөлме, асхана, киім ілетін бөлме, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну.	4.1.3.1 мектептің ішкі және сыртқы аймақтарында бағдарлау

				4.1.3.2
1.3. Мектеп	1.1.3.2 мектептегі ішкі бөлмелерін тану және ажырату: сыныптар, дәліздер, асхана, дәретхана, дәрігер, логопед, психолог кабинеттері	2.1.3.2 мектеп жиһазының мақсатын түсіну: тақта, парта, орындық	3.1.3.2. спорт залының, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну	

				сыныптастарын атымен атау
	1.1.3.3 мектеп қоңырауларына орай әрекет ету (сабаққа, сабақтан)	2.1.3.3 партада дұрыс отыру	3.1.3.3 мектепттегі тәртіп ережелерін сақтау	4.1.3.3 мектеп бөлмелердің тағайындалу мақсаттарын түсіну
	1.1.3.4 мектептегі оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау: сабақ кезінде шу шығармау, қоңырау соққанда ғана сыныптан шығу	2.1.3.4 сабақ кезінде , үзіліс кезінде кезекшінің міндеттерін орындау: мұғалімге ойыншықтарды жинауға, орындықтарды реттеуге көмектесу	3.1.3.4 мектептің (интернаттың) күн тәртібін сақтау	4.1.3.4 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану
	1.1.3.5 оқу құралдарын: қарындашты (қаламды) тану оқу заттарына, дидактикалық материалдарына ұқыпты қарау	2.1.3.5 мұғалім мен тәрбиешінің қарапайым, қол жетімді нұсқауларын орындау. Мысалы: " Майраны шақыр", " Орындықты орнына қой"	3.1.3.5 кезекшінің міндеттерін орындау	4.1.3.5 оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау
	1.1.3.6 ойыншықтарды тану: доп, машиналар, қуыршақ	2.1.3.6 мектеп құралдарын тану және көрсету: үлгі бойынша (осындай затты бер), аты бойынша (қарындашты ал, портфельді аш)	3.1.3.6 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану	4.1.3.6 мұғалімнің, тәрбиешінің талаптарын, өтініштерін орындау
	1.1.3.7 мұғалімдерге , сыныптастарына, мектеп жұмысына жағымды эмоционалды қатынасын білдіру	2.1.3.7 мектеп құралдарын мақсатына қарай пайдалану (қарындаш, портфель)	3.1.3.7 өтініш немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым-ишарамен білдіру	4.1.3.7 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға
		2.1.3.8 оқу заттары мен ойыншықтарды ажырату		4.1.3.8 мектеп ұжымындағы мінез-құлық нормаларын, тәртіп ережелерін орындау
		2.1.3.9 оқу заттарын портфельден шығару		4.1.3.9 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелерді құрастыру
		2.1.3.10 мектеп заттарын портфельге салу		

2) "Табиғат" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)	2.2.1.1 мұғалімнен кейін жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс	3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
	1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру	2.2.1.2 күн сайын ауа райының өзгеруін бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)	3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)	4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
	1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану	2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын, табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер	3.2.1.3 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы, құстардың кетуін айтып көрсету	4.2.1.3 суреттен күзгі жапырақтарды табу
	1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі	2.2.1.4 күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақтың түсуі, жапырақтарды түсі бойынша ажырату, құстардың кетуі	3.2.1.4 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ	4.2.1.4 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы, құстардың кетуі атап көрсету
		2.2.1.5 өсімдіктер мен жануарлар тіршілігінің қыстағы	3.2.1.5 мұзтайғақ жағдайда мұздың	4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем

2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну	өзгерістерін бақылау: қар, жапырақсыз ағаштар	қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)	мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
	1.2.1.6 жыл маусымыны сәйкес таза ауада ойнау	2.2.1.6 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру	3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы, даланың гүлденуі	4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		2.2.1.7 мұз қатқан кездегі мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)	3.2.1.7 табиғаттың жазғы өзгерістерін атау немесе көрсету	4.2.1.7 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұз
		2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы	3.2.1.8 ұсынылған суреттердің ішінен қыс, жаз бейнесін таңдау	4.2.1.8 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		2.2.1.9 жаз айларында табиғаттағы өзгерістерді бақылау: күн жарқырайды, гүлдер гүлдейді	3.2.1.9 маусымға сай киіну	4.2.1.9 маусымға сай киіну
		2.2.1.10 маусымға сай киіну	3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау	4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау	3.2.1.11 өтініш немесе тілекті сөзбен (үнмен) немесе ым-ишарамен білдіру	4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
				4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар еріді)
				4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті

				коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым чсөйлемдерді құрастырып айту
	1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (сәбізді ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану	2.2.2.1 көкөністерді үлгі бойынша тану және көрсету (сәбіз, қияр)	3.2.2.1көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ	4.2.2.1суреттегі көкөністерді көрсетіп, атау
	1.2.2.2 екі көкөністен сәбізді үлгісі, атауы, дәмі бойынша таңдау	2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу	3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау	4.2.2.2 суреттегі жемістерді көрсету және атау
	1.2.2.3 үлгісі, өлшемдері бойынша екінің ішінен таңдау (үлкен сәбізді бер)	2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)	3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан	4.2.2.3 көкөністер мен жемістердің түсін, пішінін, дәмін атау
	1.2.2.4 таныс жемістерді үлгісі, атауы, дәмі бойынша тану (мысалы, алма)	2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу	3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін , иісін ажырату және атау	4.2.2.4 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
	1.2.2.5 екі жемістің бірін үлгісіне, атауына, дәміне қарай таңдау, мысалы, алманы	2.2.2.5 өлшемі мен аты бойынша таңдау жасау (маған үлкен қияр бер, маған үлкен алма бер)	3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы	4.2.2.5 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	1.2.2.6 өлшеміне, үлгіге сәйкес таңдау жасау (маған кішкентай алма бер)	2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру	3.2.2.6 жидектерді (таңқурай, қарақат) тану және атау	4.2.2.6 жемістерден дайындалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
	1.2.2.7 жемістер мен көкөністерді үлгісіне, атауына, дәміне қарай ажырату, мысалы, сәбіз мен алманы	2.2.2.7 жидектерді (таңқурай) сыртқы түрі бойывнша (үлгіге сәйкес), дәміне қарай тану және табу	3.2.2.7 жидектердің түсін, пішінін, дәмін атау	4.2.2.7 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін жидектерді тану және атау
2.2. Өсімдіктер				

		2.2.2.8 бөлме өсімдіктерін су сепкішпен суару	3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау	4.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды тану және атау
		2.2.2.9 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ	4.2.2.9 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін ағаштарды тану және атау
			3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)	4.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету
	1.2.2.8 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістердің өсуін бақылау		3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру	4.2.2.11 бұта мен ағашты ажырату
			3.2.2.12 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау	4.2.2.12 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктерді күту ережелерін сақтау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу , жапырақтарды шаңнан тазарту)
				4.2.2.13 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
				4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау
	1.2.3.1 үй жануарларын (мысалы, мысықты) үлгісі, атауы бойынша тану	2.2.3.1 үй жануарларын (мысықты, итті) үлгісі, атаулары бойынша тану	3.2.3.1 үй жануарларын көрсету және атау (мысық, ит, сиыр)	4.2.3.1 суреттен үй жануарларын көрсету және атау
	1.2.3.2 үлгі бойынша екі үй			

жануарларының ішінен мысықты таңдау, макеттер, иллюстрациялар арқылы атау	2.2.3.2 мысықтар мен иттерді дауысынан тану	3.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)	4.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)
1.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)	2.2.3.3 мысық пен иттің денесінің негізгі бөліктерін (басы, денесі, табаны, құйрығы) үлгіге сәйкес, атауы бойынша көрсету	3.2.3.3 мысықты, итті, сиырды дауыс үндерінен тану	4.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)
1.2.3.4 жабайы жануарларды (мысалы, қоянды) үлгісі, аты бойынша тану	2.2.3.4 үй жануарларын күту (су беру, жем беру)	3.2.3.4 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (мысық сүт ішеді, сиыр шөп жейді, ит үйшігінде отырады)	4.2.3.4 үй жануарлардың төлдерін тану және атау (марғау, күшік, бұзау)
1.2.3.5 екі жабайы аңнан қоянды үлгісіне, атауына сәйкес таңдау	2.2.3.5 жабайы жануарларды (қоян, түлкі) үлгісі, аты бойынша тану	3.2.3.5 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу	4.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін атап айту (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды, ит үйді күзетеді)
1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, үлгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)	2.2.3.6 мұғалімнен кейін қайталау, қоян мен түлкінің әдеттеріне еліктеу	3.2.3.6 жабайы жануарларды (қоян, түлкі, аю) көрсету және атау	4.2.3.6 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу
1.2.3.7 үлгісі бойынша, аты бойынша мысық пен қоянды ажырату	2.2.3.7 үш жануардың ішінен үлгі бойынша қоянды, түлкіні таңдау (осы сияқтыны көрсет)	3.2.3.7 мұғалімнен кейін қайталау, қоян, түлкі, аюдың әдеттеріне еліктеу (музыкалық сүйемелдеу)	4.2.3.7 суреттегі жабайы жануарларды көрсету және атау (қоян, түлкі, аю, кірпі)
1.2.3.8 үй құстарын (мысалы, тауық) үлгі бойынша, аты бойынша тану	2.2.3.8 атауына сәйкес таңдау жасау (түлкіні көрсет, қоянды көрсет)	3.2.3.8 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (қоян секіреді)	4.2.3.8 суреттен қоянды жазда, қоянды қыста, аюды жазда, аюды қыста тану
1.2.3.9 екі құстың ішінен үлгісіне,	2.2.3.9 құсты (тауықты, қазды)	3.2.3.9 жабайы жануарлардың	4.2.3.9 жануарлар туралы ертегін сахналауға қатысу, жануарлардың

2.3. Жануарлар	атауына сәйкес біреуін, мысалы, тауықты таңдау	үлгісі, атауы бойынша тану	төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)	әдеттерін мұғалімнің соңынан қайталау
	1.2.3.10 екі құстың ішінен аты бойынша біреуін таңдау (тауықты көрсет)	2.2.3.10 үш құстың ішінен үлгі бойынша тауықты, қазды таңдау (осы сияқты көрсет)	3.2.3.10 құсты дауыс үнінен тану (тауық, әтеш, қаз)	4.2.3.10 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)
	1.2.3.11 жабайы құстардың табиғаттағы әдеттерін байқау, (мысалы, торғайды) аттауы бойынша тану	2.2.3.11 заттың аттауы бойынша таңдау жасау (тауықты көрсет, қазды көрсет)	3.2.3.11 құстардың қимылдарын айту (тауық шоқиды, әтеш шақырады, қаз жүзеді)	4.2.3.11 үй жануарларын сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, және атау
	1.2.3.12 табиғаттағы жәндіктерді бақылау (мысалы, қоңыз), аттауы бойынша тану	2.2.3.12 жергілікті құстарды үлгісі бойынша, аты бойынша тану (торғай, көгершін)	3.2.3.12 мұғалімнің соңынан қайталап, үй құстарының әдеттеріне еліктеу	4.2.3.12 құстарды дауыстары бойынша ажырату
	1.2.3.13 аквариумдағы балықтарды бақылау, балыққа жем беру	2.2.3.13 торғайларды, көгершіндерді бақылап қарау	3.2.3.13 жергілікті құстарды сыртқы түрі, дауысы бойынша тану және атау (көгершін, торғай)	4.2.3.13 құстарға тән әрекеттерін атау
		2.2.3.14 құс қоректендіру үйшігіне жем салу	3.2.3.14 жергілікті құстарды бақылау	4.2.3.14 құстар туралы ертегін сахналауға қатысу
		2.2.3.15 табиғаттағы жәндіктерді бақылап, үлгісі, атауы бойынша тану (мысалы, қоңыз, көбелек	3.2.3.15 қоректендіру үйшігіне жем салу	4.2.3.15 жергілікті құстарды сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, атау
			3.2.3.16 жәндіктерді сыртқы түрі бойынша тану және атау (қоңыз, көбелек, шыбын)	4.2.3.16 жергілікті құстарды бақылау және күтіп қарау (қоректендіру үйшігі)
				4.2.3.17 суреттен жәндіктерді тану, көрсету және атау (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа)
				4.2.3.18 үй жануарлары мен жабайы аңдарды, құстарды, жәндіктерді ажыратыу және үлгі

		2.2.3.16 өзен балықтарын бақылау, қарастыру	3.2.3.17 балықтың дене мүшелерін тану және атау (бас, дене, құйрық)	бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
				4.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, жайын, шортан, мөңке)
				4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)

3) "Менің Отаным – Қазақстан" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
	1.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау	2.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау	3.3.1.1 ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	4.3.1.1 үйін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық орындарын фотосуретте тану
	1.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету	2.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету	3.3.1.2 өз ауылында, (қаласында) мектептен үйге дейінгі жолды тану	4.3.1.2 үйден мектепке және кері қайту жолын тану
	1.3.1.3 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	2.3.1.3 домбыраны тану, домбыраның үнін тану	3.3.1.3 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	4.3.1.3 оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, тау, орман) тану
		2.3.1.4 өзі тұратын қаладағы (ауылдағы) өз үйіне баратын жолды тану	3.3.1.4 өзі тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар) тану	4.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, емхана, мектеп
		2.3.1.5 көшелердің мерекелік безендірілуіне көңіл бөлу (қала, ауыл	3.3.1.5 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің	4.3.1.5 қала мен ауылдың

3.1. Менің қалам, ауылым	1.3.1.4 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	бойынша экскурсиялар кезінде)	мақсатын түсіну: дүкен, мектеп	айырмашылығын түсіну
		2.3.1.6 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану	3.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезінде оң қолын жүрек тұсына қойып тік тұру	4.3.1.6 Қазақстан Республиканың әнұраны орындалған кезінде оң қолды жүрек тұсына қойып тік тұру қалпын сақтау
		2.3.1.7 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану	3.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету	4.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету
			3.3.1.8 2-3 тудың ішінен Қазақстан туын тауып көрсету ерекшелеу	4.3.1.8 ұсынылған 2-3 таңбаның ішінен Қазақстан туын тауып таңдау
			3.3.1.9 домбыраны тану және атау	4.3.1.9 домбыраны тану және көрсету
			3.3.1.10 домбыра үнін тану	4.3.1.10 домбыра үнін тану
				4.3.1.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
	1.3.2.1 қалада жүру үшін қоғамдық көлігін тану (автокөлік, автобус, трамвай)	2.3.2.1 көлік түрлерін тану (автомобиль, автобус , трамвай, пойыз)	3.3.2.1 суретте қаланың, ауылдың негізгі көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету	4.3.2.1 негізгі көлік түрлерін атау: автобус, автомобиль , пойыз, ұшақ, пароход
	1.3.2.2 бағдаршамдарды тану және оны көрсету	2.3.2.2 суреттегі бағдаршамды тану және оны көрсету	3.3.2.2 суреттен көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету: автобус, жеңіл көлік, трамвай, пойыз	4.3.2.2 көлік түрлерінің қозғалыс амалдарын атау (автобус, автомобиль – жүреді, пойыз – жүреді, ұшақ – ұшады, пароход – жүзеді)
	1.3.2.3 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: бос орындыққа отырып жүру	2.3.2.3 ойын жағдайында бағдаршам талаптарын орындау	3.3.2.3 мектепке бару және қайту жолын тану, білу	4.3.2.3 жолда жүру ережелерін сақтау
		2.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін		

3.2. Көлік. Жол жүру ережелері	1.3.2.4 қалада жүру ережелерін сақтау (ересек адамның қолынан ұстап тротуармен жаяу жүру)	сақтауға: бос орындыққа отыру; ақырын сөйлеу, айқайламау	3.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау	4.3.2.4 көшеден өту ережелерін сақтау
		2.3.2.5 қала бойынша қозғалыс ережелерін сақтау (тротуармен жүру, ересек адамның қолынан ұстау)	3.3.2.5 бағдаршамның жанған түстеріне сәйкес көшеден өту ережелерін сақтау	4.3.2.5 бағдаршам сигналдарын және олардың мағынасын атау (қызыл – тоқта, сары – күт, жасыл – жүр)
		2.3.2.6 ересек адамның сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен кесіп өту (экскурсия кезінде, ойын жағдайында)	3.3.2.6 ересектердің еріп жүрумен жолды жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өткелдерімен кесіп өту	4.3.2.6 ересектердің сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен, жер асты өткелі арқылы кесіп өту
			3.3.2.7 жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну	4.3.2.7 көшеде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу
				4.3.2.8 мектепке бару және қайту жолдарын табу
				4.3.2.9 жол қозғалысы ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну
				4.3.2.10 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
	1.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	2.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	3.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару	4.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
	1.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін,	2.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін,		

	сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау	сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау	3.3.3.2 қоғамдық орындарда, айналасындағы заттарға күтіммен қарау	4.3.3.2 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде заттарды таңдау
3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	1.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу, айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)	2.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: айқайламауға, жүгірмеуге , айналаңыздағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамауға ; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)	3.3.3.3 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде тауарларды таңдау	4.3.3.3 өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін дүкеніндегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбаға мұқият салу.
		2.3.3.4 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет, көмек	3.3.3.4 өзіне-өзі қызмет көрсететін дүкендегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған өнімдерді себетке, арбаға мұқият орналастыру .	4.3.3.4 "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау
			3.3.3.5 "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау	4.3.3.5 кафеге бару, дастархан басында мәдениетті мінез-құлық дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлері) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану

38. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

39. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1- сынып :

Өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	1.1.1.1 ересектермен және құрдастарымен сөйлесуде көз байланысын орнату
		1.1.1.2 өз атына әудесу
		1.1.1.3 сұхбаттаспен амандасу, онымен басын изеп, қол бұлғап, сөзбен қоштасу
		1.1.1.4 өзіне назар аударту, келісуді (келіспеуді) білдіру, ризашылықты үнмен (сөзбен), бас изеумен, ыммен білдіру
		1.1.1.5 өзін, анасын немесе ең жақын адамын суреттен тану
		1.1.1.6 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (орындықты көтеру, кесе беру, есікті ұстау)
		1.1.1.7 жақын адамы ауырып қалса , оған жанашырлық білдіру (сипап , құшақтау, заттарды әкелу)
		1.1.1.8 ұнататын сыныптасыңызға назар білдіру
		1.1.1.9 жеке заттарын тану
		1.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану
		1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана, олардың мақсатын білу
		1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану
		1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен, менің денем"; 4 апта "Жемістер, жидектер"; 5-апта "Көкөністер"; 6-апта "Менің ойыншықтарым"; 7-апта "Менің отбасым"; 8-апта "Менің үйім" 9-апта "Менің мектебім"	2.2. Өсімдіктер	1.2.2.5 екі жемістің бірін үлгісіне, атауына, дәміне қарай таңдау, мысалы, алманы
		1.2.2.6 өлшеміне, үлгіге сәйкес таңдау жасау (маған кішкентай алма бер)
		1.2.2.7 жемістер мен көкөністерді үлгісіне, атауына, дәміне қарай ажырату, мысалы, сәбіз мен алманы
		1.2.2.8 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістердің өсуін бақылау
	1.2. Менің үйім	1.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану
		1.1.2.2 үйдегі бөлмелерді тану: жатын бөлме, ас үй, ванна, дәретхана, олардың мақсатын білу
		1.1.2.3 ас үй жиһазын, қонақ бөлме жиһазын, жатын бөлме жиһазын тану
		1.1.2.4 өз ойыншықтарын тану
	1.3. Мектеп	1.1.3.1 ересек адамның көмегімен мектеп ішінде бағдарлау: дәліздерде, сыныпта, асханада, дәретханада, жатын бөлмеде, спорт залында; үлкендердің көмегімен сыныпта өз жұмыс орнын табу
		1.1.3.2 мектептегі ішкі бөлмелерін тану және ажырату: сыныптар, дәліздер, асхана, дәретхана, дәрігер, логопед, психолог кабинеттері
		1.1.3.3 мектеп қоңырауларына орай әрекет ету (сабаққа, сабақтан)
		1.1.3.4 мектептегі оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау: сабақ кезінде шу шығармау, қоңырау соққанда ғана сыныптан шығу
		1.1.3.5 оқу құралдарын: қарындашты (қаламды) тану оқу заттарына, дидактикалық материалдарына ұқыпты қарау
		1.1.3.6 ойыншықтарды тану: доп, машиналар, қуыршақ
		1.1.3.7 мұғалімдерге, сыныптастарына, мектеп

		жұмысына жағымды эмоционалды қатынасын білдіру
	2 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)
		1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну
		1.2.1.6 жыл маусымыны сәйкес таза ауада ойнау
1 апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Тағам"; 4 апта "Шәй ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.1. Менің қалам, ауылым	1.3.1.1 әнұранды бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып тыңдау
		1.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету
		1.3.1.3 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану
		1.3.1.4 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	1.3.3.1 дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға ересек адаммен бару
		1.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты бақылау
		1.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: айғайламау, жүгірмеу , айналаңдағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамау; қоршаған орта

		объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, басқа адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)
	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 күн сайын ауа райы жағдайын бақылап отыру (жылы, суық, жаңбыр, қар, жел)
		1.2.1.2 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 жыл маусымына сай киіну
		1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (сәбізді ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану
1 апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3-апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы жануарлар" 5-апта "Құс еті"; 6-апта "Жабайы құстар"; 7-апта "Көлік"; 8-ші апта "Аналар мерекесі"; " Наурыз мейрамы"	2.3. Жануарлар	1.2.3.1 үй жануарларын (мысалы, мысықты) үлгісі, атауы бойынша тану
		1.2.3.2 үлгі бойынша екі үй жануарларының ішінен мысықты таңдау, макеттер, иллюстрациялар арқылы атау
		1.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)
		1.2.3.4 жабайы жануарларды (мысалы, қоянды) үлгісі, атауы бойынша тану
		1.2.3.5 екі жабайы аңнан қоянды үлгісіне, атауына сәйкес таңдау
		1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, улгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)
		1.2.3.7 үлгісі бойынша, атауы бойынша мысық пен қоянды ажырату

		1.2.3.8 үй құстарын (мысалы, тауық) үлгі бойынша, атауы бойынша тану
		1.2.3.9 екі құстың ішінен үлгісіне, атауына сәйкес біреуін, мысалы, тауықты таңдау
		1.2.3.10 екі құстың ішінен аты бойынша біреуін таңдау (тауықты көрсет)
		1.2.3.11 жабайы құстардың табиғаттағы әдеттерін байқау, (мысалы, торғайды) аттауы бойынша тану
	3.2. Көлік. Жол ережелері	1.3.2.1 қалада жүру үшін қоғамдық көлігін тану (автокөлік, автобус, трамвай)
		1.3.2.2 бағдаршамдарды тану және оны көрсету
		1.3.2.3 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: бос орындыққа отырып жүру
		1.3.2.4 қалада жүру ережелерін сақтау (ересек адамның қолынан ұстап тротуармен жаяу жүру)
1 апта "Ағаштар"; 2 апта Гүлдер"; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта " Көктемге арналған киімдер"; 5-ші апта "Балықтар"; 6-апта " Жемістер"; 7-апта "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	4 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	1.2.1.1 ауа райы жағдайын бақылау (жылу, суық, жаңбыр, қар , жел)
		1.2.1.3 жаңбырды, қарды, желді тікелей сезіну арқылы тану
		1.2.1.4 жыл мезгілдерінің белгілерін қадағалау: жапырақ түсі, жапырақтың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы; ағаштардың қысқы тыныштығы, ағаштардағы бүршіктер, бұталар, гүлдер, ағаштар мен бұталардың гүлденуі, бұталар мен ағаштардағы гүлдердің, жемістер мен жидектердің гүлденуі
		1.2.1.5 маусымға сай киіну
		1.2.1.6 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
	2.3. Жануарлар	1.2.3.12 табиғаттағы жәндіктерді бақылау (мысалы, қоңыз), атауы бойынша тану
		1.2.3.13 аквариумдағы балықтарды бақылау, балыққа жем беру

	2.2. Өсімдіктер	1.2.2.1 таныс көкөністерді үлгісі бойынша (бірдей бер), аты бойынша (сәбіз ал), дәмі бойынша (мысалы, сәбіз) тану
		1.2.2.2 екі көкөністен сәбізді үлгісі , атауы, дәмі бойынша таңдау
		1.2.1.3 үлгі бойынша екі өлшемді таңдау (үлкен сәбіз бер)
		1.2.2.4 таныс жемістерді үлгісі, атауы, дәмі бойынша тану (мысалы, алма)
		1.2.2.5 екі жемістің ішінен үлгісіне , атауына, дәміне қарай алманы таңдау
		1.2.3.6 екі заттан (суреттен) таңдау жасау: өлшемі бойынша, үлгі бойынша (тура осындай бер), аты бойынша (үлкен қоян бер)

2) 2 сынып :

Өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	2.1.1.1 өз атына, тегіне әудесу
		2.1.1.2 әңгімелесушімен амандасу, онымен сөзбен немесе ыммен қоштасу
		2.1.1.3 фотосуреттерде отбасы мүшелерін тану және көрсету: ана, әке, әже, ата
		2.1.1.4 отбасылық фотосуреттерінен жақын туыстарын тану
		2.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)
		2.1.1.6 жақын адамы ауырса, оған жанашырлық білдіру (сипау, құшақтау, заттарды әкелу)
		2.1.1.7 өзінің жеке заттарын тану
		2.1.1.8 сыныптасын аты бойынша тану
		2.2.2.1 көкөністерді үлгі бойынша тану және көрсету (сәбіз, қияр)
		2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу

1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7-апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"	2.2. Өсімдіктер	2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)
		2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу
		2.2.2.5 өлшемі мен аты бойынша таңдау жасау (маған үлкен қияр бер, маған үлкен алма бер)
		2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру
	1.2. Менің үйім	2.1.2.1 өз үйін, үй ауласын фотосуреттен тану
		2.1.2.2 жақын ортада бағдарлау: жақын маңдағы объектілерді тану (дүкен, саябақ, аялдама)
		2.1.2.3 отбасында қол жетімді тапсырмаларды орындау (аяқ киім дұрыс қою, лас табақты ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға салу)
		2.1.2. 4 үйде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау, пәтерде, үйдің ауласында тазалықты сақтау
		2.1.2.5 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру
		2.1.2.6 үлкендер мен балалармен амандасу, бас изеумен, қол бұлғаумен, сөзбен қоштасу
	1.3. Мектеп	2.1.3.1 мектеп ғимараты ішінде бағдарлау: сыныптар, дәліздер, дәретхана, асхана
		2.1.3.2 мектеп жиһазының мақсатын түсіну: тақта, парта, орындық
		2.1.3.3 партада дұрыс отыру
		2.1.3.4 сабақ кезінде, үзіліс кезінде кезекшінің міндеттерін орындау: мұғалімге ойыншықтарды жинауға, орындықтарды реттеуге көмектесу
		2.1.3.5 мұғалім мен тәрбиешінің қарапайым, қол жетімді нұсқауларын орындау. Мысалы: " Майраны шақыр", "Орындықты орнына қой"
		2.1.3.6 мектеп құралдарын тану және көрсету: үлгі бойынша (осындай затты бер), аты бойынша (қарындашты ал, портфельді аш)

		2.1.3.7 мектеп құралдарын мақсатына қарай пайдалану (қарындаш, портфель)
		2.1.3.8 оқу заттары мен ойыншықтарды ажырату
		2.1.3.9 оқу заттарын портфельден шығару
		2.1.3.10 мектеп заттарын портфельге салу
	2 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.1 мұғалімннің соңынан жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс
		2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын , табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер
		2.2.1.4 күз айларында өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: жапырақтың түсуі, жапырақтарды түсі бойынша ажырату, құстардың кетуі
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
1 апта "Менің киімдерім"; 2-апта " Менің аяқ киімім"; 3 апта "Тағам"; 4 апта "Шәй ыдыстары"; 5 апта " Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.1. Менің қалам, ауылым	2.3.1.1 бір орында тұрып, оң қолды жүрек тұсына қойып, әнұранды тыңдау
		2.3.1.2 Қазақстан туын танып, көрсету
		2.3.1.3 домбыраны тану, домбыраның үнін тану
		2.3.1.4 оқушы тұратын қаладағы (селодағы) үйге баратын жолды білу
		2.3.1.5 көшелердің мерекелік безендірілуіне көңіл бөлу (қала, ауыл бойынша экскурсиялар кезінде)
		2.3.1.6 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану
		2.3.1.7 туған ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану
		2.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және

		өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
		2.3.3.2 тауарларды, дәрі-дәрмектерді сатып алу үрдісін, сатып алушы мен сатушы, пошта қызметкері, дәріхана, медициналық персонал арасындағы қарым-қатынасты
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	2.3.3.3 қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: айқайламауға, жүгірмеуге , айналаңыздағы адамдарға агрессивті әрекеттер жасамауға ; қоршаған орта объектілеріне қатысты деструктивті әрекеттерді қолданбау, өзге адамдардың заттарына қол тигізбеу (алмау)
		2.3.3.4 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік қолайлы тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет үшін рахмет, көмек
	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.3 күз айларындағы ауа-райын , табиғаттың өзгеруін бақылау: салқындау, күрт суыту, жаңбырлы күндер
		2.2.1.5 өсімдіктер мен жануарлар тіршілігінің қыстағы өзгерістерін бақылау: қар, жапырақсыз ағаштар
		2.2.1.6 қардың салқындығын сезіну және оның жылы қолда еруін көру
		2.2.1.7 мұз қатқан кездегі мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау

1 апта "Қысқы қызықтар" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім" 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.3. Жануарлар	2.2.3.1 үй жануарларын (мысықты, итті) үлгісі, атаулары бойынша тану
		2.2.3.2 мысықтар мен иттерді дауысынан тану
		2.2.3.3 мысық пен иттің денесінің негізгі бөліктерін (басы, денесі, табаны, құйрығы) үлгіге сәйкес, атауы бойынша көрсету
		2.2.3.4 үй жануарларын күту (су беру, жем беру)
		2.2.3.5 жабайы жануарларды (қоян , түлкі) үлгісі, аты бойынша тану
		2.2.3.6 мұғалімнен кейін қайталау, қоян мен түлкінің әдеттеріне еліктеу
		2.2.3.7 үш жануардың ішінен үлгі бойынша қоянды, түлкіні таңдау (осы сияқтыны көрсет))
		2.2.3.8 атауына сәйкес таңдау жасау(түлкіні көрсет, қоянды көрсет)
		2.2.3.9 құсты (тауықты, қазды) үлгісі, атауы бойынша тану
		2.2.3.10 үш құстың ішінен үлгі бойынша тауықты, қазды таңдау (осы сияқты көрсет)
		2.2.3.11 заттың аттауы бойынша таңдау жасау (тауықты көрсет, қазды көрсет)
		2.2.3.12 жергілікті құстарды үлгісі бойынша, аты бойынша тану (торғай, көгершін)
		2.2.3.13 торғайларды, көгершіндерді бақылап қарау
		2.2.3.14 құс қоректендіру үйшігіне жем салу
	2.2. Көлік. Жол ережелері	2.3.2.1 көлік түрлерін тану (автомобиль, автобус)
		2.3.2.2 суреттегі бағдаршамды тану және оны көрсету
		2.3.2.3 ойын жағдайында бағдаршам талаптарын орындау
		2.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін-өзі ұстау ережелерін сақтауға: бос орындыққа отыру; ақырын сөйлеу, айқайламау
		2.3.2.5 қала бойынша қозғалыс ережелерін сақтау (тротуармен

		жүру, ересек адамның қолынан ұстау)
		2.3.2.6 ересек адамның сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен кесіп өту (экскурсия кезінде, ойын жағдайында)
	4 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	2.2.1.1 мұғалімнің соңынан жыл мезгілдерінің атауларын қайталау: көктем, жаз, күз, қыс
		2.2.1.2 ауа райының өзгеруін күнделікті бақылау (жылы, суық, күн, жел, жаңбыр, қар)
		2.2.1.8 көктем айларындағы табиғаттағы өзгерістерді бақылау: ауаның жылынуы, мұз сүңгілері, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы
		2.2.1.9 жаз айларында табиғаттағы өзгерістерді бақылау: күн жарқырайды, гүлдер гүлдейді
		2.2.1.10 маусымға сай киіну
		2.2.1.11 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
1 апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер" ; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта "Көктемге арналған киімдер"; 5-ші апта "Балықтар"; 6-апта "Жемістер"; 7-апта "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазғы киімдер"; " Балаларға арналған жазғы қызықтар"	2.3. Жануарлар	2.2.3.15 табиғаттағы жәндіктерді бақылап, үлгісі, атауы бойынша тану (мысалы, қоңыз, көбелек
		2.2.3.16 өзен балықтарын бақылау, қарастыру
	2.2. Өсімдіктер	2.2.2.1 көкөністерді үлгі бойынша тану және көрсету (сәбіз, қияр)
		2.2.2.2 сәбіз мен қиярды үлгілері, аттары, дәмі бойынша басқа көкөністердің ішінен ажыратып табу
		2.2.2.3 жемістерді үлгісі мен атауы бойынша тану және көрсету (алма, алмұрт)
		2.2.2.4 алма мен алмұртты басқа жемістердің ішінен үлгісі, атауы, дәмі бойынша табу
		2.2.2.6 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру
		2.2.2.7 жидектерді (таңқурай) сыртқы түрі бойывнша (үлгіге сәйкес), дәміне қарай тану және табу
		2.2.2.8 бөлме өсімдіктерін су сепкішпен суару

		2.2.2.9 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау

3) 3 -сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру 3-апта Мен және менің отбасым 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5-апта "Көкөністер" 6-апта "Жемістер, жидектер" 7-апта "Менің сүйікті ойындарым" 8-апта "Менің үйім"	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	3.1.1.1 өз атына әудесу, өз атын айту
		3.1.1.2 көмек сұрау, тілегін үнмен (сөзбен) білдіру
		3.1.1.3 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау: ана , әке, әже, ата
		3.1.1.4 отбасы мүшелерін аттарымен тану және атау
		3.1.1.5 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау (есікті ұстау, кесе, тәпішке, көзілдірік беру)
		3.1.1.6 отбасындағы өз міндеттерін орындау
		3.1.1.7 сыныптастарын, достарын атағанда көрсету
		3.1.1.8 келісу (келіспеу), ризашылықты үнмен (сөзбен) білдіру
	2.2. Өсімдіктер	3.2.2.1 көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ
		3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау
		3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан
		3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін, иісін ажырату және атау
		3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы
		3.1.2.1 жақын қоршаған орта объектілерін тану (аялдама, дүкен, алаң, стадион)
		3.1.2.2 өз үйін, подъезін, қабатын, пәтерін білу
		3.1.2.3 ас үйдің, жатын бөлменің және олардың жиһаздарының, (үстел, орындықтар, диван, кереует , гардероб) мақсатын білу

9-апта "Менің мектебім"	1.2. Менің үйім	3.1.2.4 пәтерді, үйді тазалауға барынша көмек көрсету (орындықтарды орналастыру, үстелдегі ыдыстарды ыдыс-аяқ жуатын шұңғылшаға алу)
		3.1.2.5 ата-аналарға, ересектерге өтініш, тілек білдірту, тапсырма беру, үлкендер мен құрдастарға сөйлегенде сабырлық сақтап, сыпайы сөйлеу, олардың сөзін үзбеу
		3.1.2.6 ауызша немесе баламалы түрде ересектермен және балалармен амандасу, олармен қоштасу, өтініш білдіру, келісімін (келіспегенін) білдіру
	1.3. Мектеп	3.1.3.1 мектеп бөлмелердің мақсатын түсіну: сынып, жатын бөлме, асхана, киім ілетін бөлме, акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну
		акт залының, кітапхананың мақсатын түсіну
		3.1.3.3 мектеп аумағындағы тәртіп ережелерін сақтауға
		3.1.3.4 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға
		3.1.3.5 кезекшінің міндеттерін орындау
		3.1.3.6 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану
		3.1.3.7 өтінішті немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым-ишарамен білдіру
	2 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.2.1көкөністерді көрсету және атау: сәбіз, қияр, орамжапырақ
		3.2.2.2 көкөністердің түсін, пішінін, дәмін атау
		3.2.2.3 жемістерді көрсету және атау: алма, алмұрт, банан
		3.2.2.4 жемістердің түсін, пішінін, дәмін, иісін ажырату және атау
		3.2.2.5 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру, жалпылаушы сөздерді қолдану арқылы
		3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау

		3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ
		3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)
		3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
1 апта "Менің киімдерім" 2-апта " Менің аяқ киімім" 3-апта "Тағам" 4-апта "Шәй ыдысы" 5-апта "Жиһаз" 6-апта "Жаңа жыл мерекесі" 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.1. Менің қалам, ауылым	3.3.1.1 ауылдың (қаланың) ішінен өз үйін тану
		3.3.1.2 өз ауылында, (қаласында) мектептен үйге дейінгі жолды тану
		3.3.1.3 қаланың демалыс саябағы мен үнемі баратын дүкенін тану
		3.3.1.4 өзі тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар) тану
		3.3.1.5 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, мектеп
		3.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезінде оң қолын жүрек тұсына қойып тік тұру
		3.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету
		3.3.1.8 2-3 тудың ішінен Қазақстан туын тауып көрсету ерекшелеу
		3.3.1.9 домбыраны тану және атау
		3.3.1.10 домбыра үнін тану
	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	3.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
		3.3.3.2 қоғамдық орындарда, айналасындағы заттарға күтіммен қарау
		3.3.3.3 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде тауарларды таңдау
		3.3.3.4 өзіне-өзі қызмет көрсететін дүкендегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған өнімдерді себетке, арбаға мұқият орналастыру.

		3.3.3.5 "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау
	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)
		3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)
		3.2.1.4 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұзтайғақ
		3.2.1.5 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы, даланың гүлденуі
		3.2.1.8 ұсынылған суреттердің ішінен қыс, жаз бейнесін таңдау
		3.2.1.9 маусымға сай киіну
		3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
		3.2.1.11 сұрауды немесе тілекті сөзбен (дыбыспен) немесе ым-ишарамен білдіру
1 апта "Қысқы қызықтар" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім" 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар"		3.2.3.1 үй жануарларын көрсету және атау (мысық, ит, сиыр)
		3.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)
		3.2.3.3 мысықты, итті, сиырды дауыс үндерінен тану
		3.2.3.4 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (мысық сүт ішеді, сиыр шөп жейді, ит үйшігінде отырады)
		3.2.3.5 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу
		3.2.3.6 жабайы жануарларды (қоян, түлкі, аю) көрсету және атау

7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта " Наурыз мейрамы"	2.3. Жануарлар	3.2.3.7 мұғалімнен кейін қайталау, қоян, түлкі, аюдың әдеттеріне еліктеу (музыкалық сүйемелдеу)
		3.2.3.8 жануарлардың орындайтын әрекеттерін атау (қоян секіреді)
		3.2.3.9 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)
		3.2.3.10 құсты дауыс үнінен тану (тауық, әтеш, қаз)
		3.2.3.11 құстардың қимылдарын айту (тауық шоқиды, әтеш шақырады, қаз жүзеді)
		3.2.3.12 мұғалімнің соңынан қайталап, үй құстарының әдеттеріне еліктеу
		3.2.3.13 жергілікті құстарды сыртқы түрі, дауысы бойынша тану және атау (көгершін, торғай)
		3.2.3.14 жергілікті құстарды бақылау
		3.2.3.15 қоректендіру үйшігіне жем салу
	3.2. Көлік. жол қозғалысы ережелері	3.3.2.1 суретте қаланың, ауылдың негізгі көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету
		3.3.2.2 суреттен көлік түрлерін атаулары бойынша көрсету: автобус, жеңіл көлік, трамвай, пойыз
		3.3.2.3 мектепке бару және қайту жолын тану, білу
		3.3.2.4 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау
		3.3.2.5 бағдаршамның жанған түстеріне сәйкес көшеден өту ережелерін сақтау
		3.3.2.6 ересектердің еріп жүрумен жолды жаяу жүргіншілерге арналған жерүсті және жерасты өткелдерімен кесіп өту
		3.3.2.7 жол ережесін сақтамаудың қауіптілігін түсіну
	4 тоқсан	
		3.2.1.1 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн ашық, қар, жаңбыр)
		3.2.1.2 табиғаттағы, өсімдіктер мен жануарлардың тіршілігіндегі

		өзгерістерді бақылау: күзде, қыста, көктемде, жазда (жасыл жапырақтар - жапырақтар сарғайған - жапырақтар түсті, құстар ұшып кетті)
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	3.2.1.6 табиғаттың көктемдегі өзгерістерін атау немесе көрсету – ауаның жылынуы, қардың еруі, құстардың келуі, бүршік жарылуы, даланың гүлденуі
		3.2.1.9 маусымға сай киіну
		3.2.1.10 маусымға сәйкес таза ауада ойнау
1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер" 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер" 7-апта " Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"		3.2.1.11 өтініш немесе тілекті сөзбен (үнмен) немесе ым-ишарамен білдіру
	2.3. Жануарлар	3.2.3.16 жәндіктерді сыртқы түрі бойынша тану және атау (қоңыз, көбелек, шыбын)
		3.2.3.17 балықтың дене мүшелерін тану және атау (бас, дене, құйрық)
	2.2. Өсімдіктер	3.2.2.6 жидектерді (таңқурай, қарақат) тану және атау
		3.2.2.7 жидектердің түсін, пішінін, дәмін атау
		3.2.2.8 жергілікті ағаштарды тану және атау
		3.2.2.9 гүлдерді танып, атау - түймедақ
		3.2.2.10 бөлме өсімдіктерін күту ережелерін сақтау (түпқоймасын жуу)
		3.2.2.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
		3.2.2.12 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау

4) 4- сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
		4.1.1.1 өз аты мен тегіне, әудесу, өз аты мен тегін айту
		4.1.1.2 суреттегі отбасы мүшелерін тану, көрсету, атау:

	1.1. Мен және менің отбасым, достарым	анасын, әкесін, әжесін, атасын, ағаларын, апа-сіңлілерін
		4.1.1.3 фотосуреттердегі жақын туыстарды - апкелерді, ағаларды, нағашыларды, бөлелерді, інілерді тану, көрсету, атау
		4.1.1.4 отбасының кіші мүшелеріне қамқорлық, үлкендерге құрмет көрсету
		4.1.1.5 отбасындағы өз міндеттерін орындау
		4.1.1.6 сыныптастарын, достарын атымен, мұғалімдерін аты мен әкесінің аты бойынша шақыру
		4.1.1.7 өткен отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе альтернативті коммуникацияларды пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	2.2. Өсімдіктер	4.2.2.1суреттегі көкөністерді көрсетіп, атау
		4.2.2.2 суреттегі жемістерді көрсету және атау
		4.2.2.3 көкөністер мен жемістердің түсін, пішінін, дәмін атау
		4.2.2.4 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
		4.2.2.5 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру ; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7-апта "Менің сүйікті ойындарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"		4.2.2.6 жемістерден дайындалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
		4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау
		4.1.2.1 мектепке бару және қайту жолын тану
		4.1.2.2 отбасындағы мінез-құлық, тәртіп ережелерін сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия көрсетпеу, дастархан басында тамақ ішу)
		4.1.2.3 үлкендердің еңбегін құрметтеу, отбасында қол жетімді

	1.2. Менің үйім	тапсырмаларды орындау (пәтерді жинауға көмектесу: заттарды шкафқа қою, шыныаяқтарды жуу, қасықтарды сүрту)
		4.1.2.4 үйдегі міндеттерін орындау
		4.1.2.5 ауызша немесе балама коммуникацияны пайдалана отырып, өз тілектері мен сұраныстарын білдіру үшін қарапайым мәлімдемелер құрастыру
	1.3. Мектеп	4.1.3.1 мектептің ішкі және сыртқы аймақтарында бағдарлау
		4.1.3.2 сыныптастарын атымен атау
		4.1.3.3 мектеп бөлмелердің тағайындалу мақсаттарын түсіну
		4.1.3.4 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану
		4.1.3.5 оқушылардың тәртіп ережелерін сақтау
		4.1.3.6 мұғалімнің, тәрбиешінің талаптарын, өтініштерін орындау
		4.1.3.7 мектептің (интернаттың) күнделікті тәртібін сақтауға
		4.1.3.8 мектеп ұжымындағы мінез-құлық нормаларын, тәртіп ережелерін орындау
		4.1.3.9 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым мәлімдемелерді құрастыру
	2 тоқсан	
	2.1.Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
		4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
		4.2.1.3 суреттен күзгі жапырақтарды табу
		4.2.1.4 күзгі салқындау, жаңбырлы ауа райы, салқын жел, жапырақтардың түсуі, шөптердің, гүлдердің солуы, құстардың кетуі атап көрсету
		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету

		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		4.2.1.9 маусымға сай киіну
		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым чсөйлемдерді құрастырып айту
1 апта "Менің киімдерім" 2-апта " Менің аяқ киімім" 3-апта "Тағам" 4-апта "Шәй ыдысы" 5-апта "Жиһаз" 6-апта "Жаңа жыл мерекесі" 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.1. Менің қалам, ауылым	4.3.1.1 үйін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық орындарын фотосуретте тану
		4.3.1.2 үйден мектепке және кері қайту жолын тану
		4.3.1.3 оқушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, тау, орман) тану
		4.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, емхана, мектеп
		4.3.1.5 қала мен ауылдың айырмашылығын түсіну
		4.3.1.6 Қазақстан Республиканың әнұраны орындалған кезінде оң қолды жүрек тұсына қойып тік тұру қалпын сақтау
		4.3.1.7 Қазақстан туын тану және көрсету
		4.3.1.8 ұсынылған 2-3 таңбаның ішінен Қазақстан туын тауып таңдау
		4.3.1.9 домбыраны тану және көрсету
		4.3.1.10 домбыра үнін тану
		4.3.1.11 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
		4.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару
		4.3.3.2 ересек адаммен бірге өзіне-өзі қызмет көрсететін азық-түлік дүкенінде заттарды таңдау

	3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	4.3.3.3 өзіне-өзі қызмет көрсетуді талап ететін дүкеніндегі өнімдерді кассаға апару үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбаға мұқият салу.
		4.3.3.4 "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау, сатушы, сатып алушы рөлін орындау
		4.3.3.5 кафеге бару, дастархан басында мәдениетті мінез-құлық дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлері) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
	3 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		4.2.1.7 қыста табиғатта болатын өзгерістерді атау немесе көрсету - суық, аяз, қар, мұз, мұз
		4.2.1.8 мұзтайғақ жағдайда мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлау мүмкін)
		4.2.1.9 маусымға сай киіну
		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау
		4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар еріді)
		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым чсөйлемдерді құрастырып айту
		4.2.3.1 суреттен үй жануарларын көрсету және атау
		4.2.3.2 үй жануарларының негізгі дене мүшелерін атау (бас, дене, табан, құйрық)

		4.2.3.3 үлгі бойынша екі өлшемнен таңдау жасау (үлкен мысықты көрсет)
		4.2.3.4 үй жануарлардың төлдерін тану және атау (марғау, күшік, бұзау)
		4.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін атап айту (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды, ит үйді күзетеді)
		4.2.3.6 үй жануарларын қамқорлық білдіру, оларға күтім жасауға көмектесу
		4.2.3.7 суреттегі жабайы жануарларды көрсету және атау (қоян, түлкі, аю, кірпі)
		4.2.3.8 суреттен қоянды жазда, қоянды қыста, аюды жазда, аюды қыста тану
1 апта "Қысқы қызықтар 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары 4-апта " Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.3. Жануарлар	4.2.3.9 жануарлар туралы ертегін сахналауға қатысу, жануарлардың әдеттерін мұғалімнің соңынан қайталау
		4.2.3.10 жабайы жануарлардың төлдерін тану және атау (көжек, конжық, жаутаң)
		4.2.3.11 үй жануарларын сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, және атау
		4.2.3.12 құстарды дауыстары бойынша ажырату
		4.2.3.13 құстарға тән әрекеттерін атау
		4.2.3.14 құстар туралы ертегін сахналауға қатысу
		4.2.3.15 жергілікті құстарды сыртқы түрі бойынша тану, суреттен көрсету, атау
		4.2.3.16 жергілікті құстарды бақылау және күтіп қарау (қоректендіру үйшігі)
		4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)

	3.2. Көлік. Жол ережелері	4.3.2.1 негізгі көлік түрлерін атау: автобус, автомобиль, пойыз, ұшақ, пароход
		4.3.2.2 көлік түрлерінің қозғалыс амалдарын атау (автобус, автомобиль – жүреді, пойыз – жүреді, ұшақ – ұшады, пароход – жүзеді)
		4.3.2.3 жолда жүру ережелерін сақтау
		4.3.2.4 көшеден өту ережелерін сақтау
		4.3.2.5 бағдаршам сигналдарын және олардың мағынасын атау (қызыл – тоқта, сары – күү, жасыл – жүр)
		4.3.2.6 ересектердің сүйемелдеуімен жолды "зебра" бойымен, жер асты өткелі арқылы кесіп өту
		4.3.2.7 көшеде өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау , итермеу
		4.3.2.8 мектепке бару және қайту жолдарын табу
		4.3.2.9 жол қозғалысы ережелерін сақтамаудың қауіптілігін түсіну
		4.3.2.10 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
	4 тоқсан	
	2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	4.2.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін анықтау
		4.2.1.2 сюжетті сурет бойынша бақшадағы, бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
		4.2.1.5 суреттен жаз, қыс, күз, көктем мезгіліндегі табиғат бейнелерін тауып көрсету
		4.2.1.6 күн сайын ауа райын бақылау (ашық, бұлтты, суық, күн шуақты, қар, жаңбыр)
		4.2.1.9 маусымға сай киіну
		4.2.1.10 жыл мезгіліне сай киінген балаларды суреттен көрсету
		4.2.1.11 әр түрлі маусымда ашық ауада ойындар ойнау

		4.2.1.12 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылы болды, қар еріді)
		4.2.1.13 вербалды немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым чсөйлемдерді құрастырып айту
1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер" 4-апта " Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер" 7-апта " Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	2.3. Жануарлар	4.2.3.17 суреттен жәндіктерді тану , көрсету және атау (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа)
		4.2.3.18 үй жануарлары мен жабайы аңдарды, құстарды, жәндіктерді ажыратыу және үлгі бойынша, жалпылаушы сөз бойынша топтастыру
		4.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, жайын, шортан, мөңке)
		4.2.3.20 вербалды немесе баламалы коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдер құрастыру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер және балықтардың қылықтары, қозғалыс әдеттері туралы)
	2.2. Өсімдіктер	4.2.2.7 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін жидектерді тану және атау
		4.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды тану және атау
		4.2.2.9 жақын жерде (жергілікті аумағында) жиі кездесетін ағаштарды тану және атау
		4.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету
		4.2.2.11 бұта мен ағашты ажырату
		4.2.2.12 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктерді күту ережелерін сақтау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтарды шаңнан тазарту)
		4.2.2.13 ауызша немесе альтернативті коммуникацияны пайдалана отырып, қарапайым сөйлемдерді құрастыру
		4.2.2.14 бақшадағы, жылыжайдағы көкөністердің өсуін, бақтағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
21-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
318 – қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру оқушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтуға ықпал етеді. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

3. Бағдарламаның мазмұнын мұғалім, тәрбиешілер (оқушының мектепте болған барлық уақыты ішінде, өзіне-өзі қызмет көрсетуге және гигиеналық рәсімдерді орындауға байланысты табиғи жағдайларда, режимдік сәттерде) және оқушылардың ата-аналары (үйде, қоғамдық орындарда, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады.Мұғалімдер мен отбасының қызметін үйлестіруді және мақұлдауды сынып жетекші жүзеге асырады.

4. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың денсаулықты сақтауға, күнделікті өмірде барынша мүмкін болатын дербестік пен дербестікке қажетті практикалық біліктілік пен дағдылар жүйесін дамыту болып табылады.

5. Бағдарлама міндеттері:

1) оқушыларда өздері, дене мүшелері және олардың мақсаты, мүмкіндіктері, жақын әлеуметтік ортасы туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыру;

2) жеке гигиена саласындағы дағдыларды қалыптастыру;

3) адам күнделікті пайдаланатын тұрмыстық заттар туралы білімді қалыптастыру;

4) тамақтануды ұйымдастыру, киімге, аяқ киімге және басқа да тұрмыстық заттарға күтім жасау саласында қарапайым өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын, тұрмыстық және еңбек дағдыларын қалыптастыру;

5) төтенше жағдайларда, қоғамдық орындарда, үйде, көшедегі әртүрлі жағдайларда мінез-құлық ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру.

6. Түзете – дамыту міндеттері:

1) сабаққа деген ынтасын, белсенділігін, қызығушылығын ояту;

2) гигиеналық процедуралар мен өзіне-өзі қызмет көрсетуге, көмек сұрауға, қабылдауға және көмек көрсетуге қатысты қажеттіліктерінөлеңге жеткізудің вербалды емес және вербалды тәсілдерін қалыптастыру;

3) жақын ортадағы адамдарға оң көзқарасты, мінез-құлық пен қарым-қатынастың қолайлы тәсілдерін, құрдастарымен және ересектермен ынтымақтастық қабілеттерін қалыптастыру;

4) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, жұмысқа қабілеттілікке, басталған істі соңына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Оқу үрдісін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) сабақта фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандыратын нұсқаулыққа әлсіз реакция;

3) сөйлеудің коммуникативті, реттеуші, жоспарлау функцияларының айқын дамымауы;

4) білім алушылардың белсенділігі мен зейінін сабақ бойы бір оқу пәнінің мазмұнында сақтай алмау;

5) қалыптасатын дағдыларды автоматандырудың қиындықтары.

8. Арнайы педагогика қағидаттарына негізделген оқушыларды оқыту және тәрбиелеу процесі білім алушылардың өзіндік белсенділігін, барынша ықтимал бастамасы мен дербестігін дамытуға бағытталады.

9. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың өзіне-өзі қызмет көрсету және гигиена дағдыларын дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Оқу барысындағы кез-келген ілгерілеу оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқу-тәрбие процесі бүкіл оқу кезеңінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің айтарлықтай қиындықтарына байланысты осы дағдылар қолданылатын жағдайға мүмкіндігінше жақын жағдайда жүзеге асыру біліктілігі мен дағдыларын қалыптастыру;

2) дағдыларды қалыптастыру процесінде нақты заттар мен гигиена құралдарын қолдану;

3) білім алушылардың өзгермелі мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаны өзгерту (біртіндеп күрделендіре отырып, кеңейту).

12. Әр сабақтың мазмұны оқушыға әртүрлі іс-әрекеттерде (пәндік, ойын, сөйлеу, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас) зерттелетін объектілерді қолдана отырып, әртүрлі анализаторларға сүйене отырып, өзінің мүмкіндіктерін, жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін білуге көмектесуі керек. Мұғалімдер әртүрлі оқу пәндерінің мазмұнын бір сабаққа біріктіреді.

13. Оқыту мазмұнының интеграциялық сипаты оқудың алғашқы 2-4 жылында пәнсіз оқыту болып біртіндеп пәндік оқытуға көшумен жүзеге асырылады. Пәнсіз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады.

14. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін өтпелі тақырыпты анықтайды.Тақырыптар мен олардың реттілігін анықтау кезінде "мен - бала" концентрациясынан (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру), "бала және оның әлемі" концентрациясына (жақын орта туралы түсініктерін қалыптастыру) өту принципі қолданылды: (өз отбасына, үйіне, ойыншықтарына, мектебіне, сыныбына, сыныптастарына) және одан әрі "бала және үлкен әлем" (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары) концентрациясына өтеді.

15. Өтпелі ортақ тақырыптар қайталау және бірте-бірте кеңейту, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік принципке сәйкес әр сыныпта қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен өтпелі тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

16. Бағдарламаның мазмұны концентрация принципіне сәйкес құрылымдалған. Әр тақырыпта алдымен пәндік, содан кейін функционалды және семантикалық жақтары, содан кейін мүмкіндігінше қарым-қатынас саласы ашылады.Бұрын оқығанды қайталау оқушылардың бойында қалыптасатын дағдыларды автоматтандыруды қамтамасыз етеді.

17. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеуді дамытуда (оның болмауына дейін) және қарым-қатынаста айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

18. Бағдарлама материалында сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді

ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылуда. Педагог тарапынан білім алушылардың қызметі мен өз іс-әрекетін сөйлеу арқылы сүйемелдеуі мөлшерленген және түсінуге қолжетімді болуы тиіс.

19. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

20. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін жағдайлар жасалады.

21. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

22. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

23. Әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру және өзіне-өзі қызмет көрсету үшін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада қасықпен себуге, қолды жууға, тістерді тазалауға, тарақ пен айна қолдануға, кірді жууға, кірді кептіруге, үтікті пайдаланып кірді үтіктеуге арналған жинақтар, ыдыс жууға арналған жинақ, еденнен қоқысты, үстелден шаңды жинауға арналған жинақ, айналар мен әйнектерді жууға арналған, бекіткіштері бар жақтаулар жиынтығы (түймелер, түйреуіштер, ілгектер, жіптер, шілтерлер), аяқ киімді тазартуға арналған жиынтық, жеңіл тағамдар дайындауға арналған құралдармен жабдықталады.

24. Оқытуда күнделікті режимге сәйкес өзіне-өзі қызмет көрсетудің табиғи өмірлік жағдайлары, оқушылардың ойын және практикалық іс-әрекеттеріне қолжетімді ауызша оқыту әдістерін пайдалана отырып, ойын, практикалық және көрнекі әдістер қолданылады.

25. Дидактикалық ойындар, ойыншықтарды қолданатын сюжеттік ойындар, өмірлік жағдайларды драматизациялау ойындары қолданылады. Ойындарды өткізу кезінде өлшенген қарқынмен жүру керек, ойын жаттығуларын білім алушыларға сұрақтармен қанықтырмау керек.Оқушыларды мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекеттерін бақылауға, осы әрекеттерді қайталауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, жалпы ойынға қатысу кезегін күтуге үйрету керек.

26. Сыныптағы сабақтар мектептің басқа бөлмелерінде де, одан тыс жерлерде де өткізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен, асханада, жатын бөлмеде, санитарлық бөлмелерде практикалық жаттығулармен ауысады.

27. Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын, гигиеналық дағдыларды және мінез-құлық мәдениетін игерудің маңызды шарты-мұғалімнің, тәрбиешінің және оқушылардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) іс-әрекеттерінің үйлесімділігі.Сабақта, сабақтан тыс уақытта оқушыларда қалыптасатын гигиеналық

дағдылар мен өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары отбасында бекітіледі.Ата-аналар мұғалімдерге өзін-өзі күту дағдыларын, жеке гигиенаны, отбасы мен қоғамдағы мінез-құлық мәдениетін қолданудың жетістігі туралы үнемі ақпарат беріп отыруы керек.

28. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, бұл білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады.Жетістіктерді бағалауды мұғалімдер, тәрбиешілер , ата-аналар ұйымдастырылған сабақтар мен өмірлік жағдайлар үрдісінде әр оқушының іс-әрекетін бақылау негізінде жүргізеді.

29. Білім алушылардың өзіне-өзі қызмет көрсету және мәдени-гигиеналық дағдылар саласындағы жетістіктерін сипаттау кезінде жетістіктер картасында дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: дербес; фотосуреттерге, суреттерге және пиктограммаларға бағдарлана отырып; үлгі бойынша; еліктеу бойынша; педагогпен (ата-аналармен) бірлескен іс-қимылдардың көмегімен.

30. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін нұсқаулық негіз болатын және оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде мұғалімнің басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін негізгі нұсқаулық болатын және оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде мұғалімнің басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

31. Бағдарламаның мазмұны және оны сыныптар бойынша бөлу ұсынымдық сипатқа ие, мұғалім әр сынып оқушысының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқу мазмұны мен қарқынына кез-келген өзгерістер енгізуге құқылы.

3-тарау. "Өзіне-өзі қызмет көрсету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Өзіне-өзі қызмет көрсету" оқу пәнінің мазмұны

32. "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1 сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 66 сағатты;
2) 2 сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағатты;
3) 3 сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағатты;
4) 4 сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылына 68 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

33."Өзіне-өзі қызмет көрсету" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Жеке гигиена";

2) "Тамақтану мәдениеті";

3) "Киім мен аяқ киімге күтім жасау";

34. "Жеке гигиена" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) адамның дене мүшелері, қызметі;

2) жеке күтім заттары мен құралдары;

3) дене күтімі, денсаулықты сақтау.

35. "Тамақтану мәдениеті" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) азық-түлік;

2) ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері

3) тамақтану мәдениеті;

4) асхана жиһазы және оған күтім жасау.

36. "Киім мен аяқ киімге күтім жасау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) киім және аяқ киім;

2) киіну-шешіну дағдылары;

3) киімге күтім жасау;

4) аяқ киімге күтім жасау.

37.1-сыныпқа арналған "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке гигиена. Адамның дене мүшелері - бас, мойын, кеуде қуысы, қолдар, аяқтар ; бас – көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, тіл, тістер, шаш; кеуде – іш, арқа; қолдар - алақан, саусақтар, тырнақтар; аяқтар – тізе, аяқ, саусақтар, тырнақтар. Дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, атауы бойынша, мұғалім айтып тұрған шағын өленге, тақпаққа ілесе көрсету. Басқа оқушының және қуыршақтың дене мүшелерін көрсету. Мұғалімнің көмегімен алақанды құммен, жармамен көлденең айналдыру. Дене мүшелерін атау (мүмкіндігінше). Заттар мен гигиена құралдары: сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна және олардың қолданылу мақсаты. Атауы бойынша тану (көрсету), жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, қол орамал) таңба белгілері бойынша тану. Дене күтімі, денсаулықты сақтау: заттарды дұрыс ұстау, қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты орналастыру. Қолды (бетті) жуу ретін меңгеру: жеңдерді қайыру, су құбыры шүмегін ашу, судың температурасын реттеу, сабынды алу, қолды, сабынды сулау, алақандарды сабындау, сабынды сабын қорабына қою, қолдың артқы жағын, саусақтардың арасын сабындау, сабынды жуу, жабу (мұғалімнің, ересек адамның көмегінің әртүрлі дәрежесімен). Сүлгіні пайдалану тәртібі: сүлгіні таңбасы бойынша табу, қолды және бетінді орамалмен сүрту, сүлгіні ілгішке қайта ілу (мұғалімнің, ересек адамның көмегінің әртүрлі дәрежесінде). Бет орамалды қолдану тәртібі: мұрынды жазылған бет орамалмен сүрту, орамалды пайдаланып түшкіру, орамалды бүктеу, орамалды көрсетілім бойынша киім қалтасына, ауызша нұсқауларға сәйкес орналастыру.Айна алдында шашты тарау, қажет болған жағдайда мұғалімнің, ересек адамның көмегімен; қуыршақтың шашын тарау. Тістерді

тазалау- әр түрлі щеткалар арасында тіс щеткасын тану, өз тіс щеткасын тану, тіс щетканы дұрыс ұстау.Айна алдында тістерді тазалау тәртібін орындау: тіс щеткасының қылшықтарын сумен сулау, тіс пастасының қақпағын бұрап алу, тіс пастасын щеткаға сығу, тістерді еліктеп тазалау кезінде тік және көлденең қимылдарды орындау; тіс пастасының қақпағын бұрау, ауыз қуысын шаю, тіс щеткасының қылшықтарын шаю. Дәретханаға барғаннанкейін өз киімінді ретке келтіру;

2) тамақтану мәдениеті. Азық-түлік: жиі тұтынатын тағамдарды зерттеу (нан, тоқаш , печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, котлет, жемістер, көкөністер, тәтті тағамдар ; және басқалары, оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, мұғалімнің қалауы бойынша). Қарау, дәм сынағы, бірқатар өнімдер мен тағамдарды үлгі бойынша, атауы бойынша тану, өнімдер мен тағамдардың атауы (мүмкіндігінше), фотосуретте, суретте тану. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері: асхана жиһазын (үстел, орындық, отырғыш, ыдыс-аяқ шкафы) атауы бойынша тану. Шай қасықтар мен ас қасықтарды, шанышқыларды, шыныаяқтарды, табақтарды, майлықтарды атауы бойынша тану. Шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, стаканды дұрыс ұстау. Қауіпті заттарды (шанышқыны) және оларды тамақтану кезінде қауіпсіз пайдалану тәсілдерін зерттеу. Тамақтанар алдында қолды жуу, тамақ ішкеннен кейін ауызды сумен шаю. Тамақтану мәдениеті: үстелдегі мінез-құлық ережелерін орындау (үстелде тік отыру, шынтағынды үстелге қоймау, тамақтану кезінде сөйлеспеу).Тамақтану ережелерін орындау: тағамды абайлап, ұзақ, асықпай шайнау, нанды тістеп немесе екі қолмен үзіп жеу, тамақты жеуде әдеп сақтау, нанды үгутпеу, шашпау, табақ пен стақандағы тағамды шашыратпау. Ас құралдарын мақсатына сай пайдалану (шай қасық және ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш). Қантты шай қасықпен шайға салып, араластыру. Қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау, шырын, компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю, тамақтану кезінде және одан кейін қағаз майлықты қолдану.Тамақтанғаннан кейін ризашылық білдіру. Асхана жиһазы және оған күтім жасау: үстелден пайдаланылған ыдыс-аяқ пен ас үй құралдарын тазалау, үстел үстіндегі нан үгіндісін сүрту. Рөлдік ойындар: "Қонақтар", "Қуыршақты тамақтандыру". Ересек адамның көмегімен мерекелік дастархан жаюға қатысу;

3) Киім мен аяқ киімге күтім жасау. Киім және аяқ киім: ұл мен қыздың күнделікті киімдерін жыл мезгіліне сәйкес зерттеу (шалбар, көйлек, юбка, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, қалпақ, мойынорағыш, қолғап және т.б., оқушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерін ескере отырып, мұғалімнің қалауы бойынша).Үлгі бойынша, атауы бойынша бірқатар басқа киімдерді қарау, ұстап көру, тану. Өз киім заттарын табу. Ұлдар мен қыздарға арналған киімдерді ажырату. Қыздар мен ұлдарға арналған күнделікті аяқ киімді жыл мезгіліне сәйкес танып білу (бәтеңке, туфли, етік, жаздық аяқ киім (сандалдар), кроссовка, үй тәпішкесі) : басқа да аяқ киімдерді үлгі бойынша, атауы бойынша қарау, ұстап көру, тану. Аяқ киімді табу (мүмкіндігінше) киім мен аяқ киімді атау, фотосуретте, суретте тану.

Киіну-шешіну дағдылары: өз киімдерін (шалбар, жейде, юбка, күртеше, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, қалпақ, мойынорағыш, қолғап және т.б.) оқушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерін ескере отырып, мұғалімнің қалауы бойынша ересек адамның көмегімен белгілі бір ретпен, өз бетінше алып тастау және кию.Көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес қуыршақты киіндіру және шешіндіру. Үлкендердің көмегімен, өз бетінше, сыныптасының киімінде , көрсетілім бойынша қуыршақтың киімінде, өз бетінше өз киімінде бекіткіштерді (түймелерді, сыдырмаларды) ағыту және түймелеу. Оң және сол қолға арналған қолғапты анықтау, бірнеше қолғапты, шұлықты жұпқа бөлу. Аяқ киімді шешіп алу, бекіткішті (сыдырма, жабыстырғыш) шешіп ағыту, аяқ киімді кию, үлкендердің көмегімен, өз бетінше көрсету бойынша бекіткішті (сыдырма, жабыстырғыш) түймелеу . Оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау, бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу. Киімге күтім жасау: өз киімін іліп қою (ілгекке, орындық арқасына), бет орамалдарын, киімін бүктеу, киімнің өң және теріс жақтарын ажырату. Бүктелген орамалдарды, киімдерінді шкафтағы сөреге, орындыққа көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес орналастыру. Аяқ киімге күтім жасау: аяқ киімді аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына қою. Былғары аяқ киімді көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес жұмсақ, құрғақ шүберекпен сүрту.

38. 2-сыныпқа арналған "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке гигиена.1-сынып материалын қайталау. Қағаз сүлгіні пайдалану. " Қуыршақты шомылдыру" сюжеттік ойын. Проблемалық жағдайда көмек сұрай білу (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды), көмек үшін Алғыс айту. Басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашып-жабу, сабынды беру, сүлгіні табу, шашты тарау);

2) тамақтану мәдениеті. 1-сынып материалын қайталау. Дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын танып білу (мүмкіндігінше атау): бөтелке (сүт), қорап (печенье, кәмпит). Қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт, сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу. Шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту. Проблемалық жағдайларда көмек сұрай білу (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жетіспеді), көмек үшін алғыс айту. Басқа оқушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю). Үстел мен дастархан бетін дымқыл шүберекпен сүрту;

3) киім мен аяқ киімге күтім жасау. 1-сынып материалын қайталау. Киім бөліктерін (жең, жаға, аяқ, белбеу, қалта) атауы бойынша тану. Аяқ киімнің бөліктерін (табаны, өкшесі) атауы бойынша тану. Қыс мезгіліне арналған киімдердің жіктелуі - жазға арналған. Үйге арналған аяқ киімнің жіктелуі – ашық ауада, қыста-жазда. Ересектердің көмегімен өз киімінде ілмектерді (түймелерді, сыдырма) өз бетінше ағыту және түймелеу . Ересектердің көмегімен шоуда галстук, мойынорағышты өз бетінше

шешу.Сыныптасының киіміндегі, қуыршақ киіміндегі бекіткіштерді (түймелерді, сыдырма) ағыту және түймелеу . Аяқ киімді шешіп алу, бекіткішті ағыту (сыдырма, жабыстырғыш, шілтер). Киім мен аяқ киімді ілгіште, сөреде табу. Проблемалық жағдайларда көмек сұрай білу (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы жабу), көмек үшін Алғыс айту. Басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді тағу, мойынорағышты байлау, алжапқышты кию).Үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақылау (жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы). Киімді терісінен оңға айналдыру. Ылғал киімдерді, қолғаптарды кептіру. Киімді щеткамен тазалау.Кір сабынмен жуу, қол орамалын шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану. Ылғал аяқ киімді кептіру, резеңке аяқ киімді көрсетілім бойынша жуу және сүрту, ауызша нұсқауларға сәйкес. Былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау.

39. 3-сыныпқа арналған "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке гигиена. 1 - 2 сынып материалын қайталау. Адам денесінің бөліктері: иек, желке; қолдар (оң-сол) –шынтақ, саусақтар (бас бармақ, балаң үйрек, ортан терек, шылдыр шүмек, кішкентай бөбек), тырнақтар (оң-сол). Адам денесінің негізгі бөліктерінің функциялары: біз аяқтарымызбен жүреміз, қолдарымызбен заттарды аламыз, жұмыс істейміз, көзімізбен қараймыз, құлағымызбен тыңдаймыз, аузымызбен тамақтанамыз, сөйлейміз. Дене бөліктерін суретте, суретте көрсету.Сұйық сабынды қолдану. Электрлік қол кептіргішті пайдалану. Тырнаққа күтім жасау үшін щетканы қолдану. Шаш қыстырғыштарын, шаш байламдарын пайдалану;

2) тамақтану мәдениеті. 1 - 2 сынып материалын қайталау. Суреттегі өнімдер мен тағамдарды тану. Қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт, сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу. Азық-түлікті және оларды ұқыпты алу, табаққа, кесеге, пиалаға, шыныаяққа алмастыру.Атауы бойынша терең және таяз табақтарды тану. Қауіпті заттарды зерттеу: пышақ, қайшы, сіріңке, шам, қауіпсіз пайдалану әдістері. Өрт кезіндегі мінез-құлық (айқайлау, көмекті қатты шақыру). Пышақпен немесе кескіш затпен жарақат алу кезіндегі мінез-құлық (көмекке шақыру). Нанға май жағып, ірімшікті, шұжықты нанның бір бөлігіне жағу. Бананды, бір тілім нанды, жұмыртқаны 2-ге, 4-ке бөліп кесу. Көкөністер мен жемістерді жеу алдында жуу. Дастарханды үстелден алу және бүктеу;

3) киім мен аяқ киімге күтім жасау. 1 - 2 сынып материалын қайталау.

Оқушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерін ескере отырып, мұғалімнің қалауы бойынша жыл мезгіліне сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті және мерекелік киімдерді зерттеу, ұлттық киімдерді зерттеу. Киімнің бөліктерін (манжеттер, белбеу, ілмек) атауы бойынша тану. Маусымға сәйкес қыздар мен ұлдарға арналған күнделікті және мерекелік аяқ киімдерді зерттеу, көрсетілім бойынша, аты бойынша тану. Аяқ киімнің бөліктерін атауы бойынша тану (бекіткіш). Киім мен аяқ

киімнің жіктелуі (әр күн үшін) – мерекелік. Ересектердің көмегімен өз бетінше галстуктарды, мойынорағышты, байлау және шешу. Ересектердің көмегімен ілмекті (шілтерді) көрсету арқылы өздігінен бекіту. Былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау.

40. 4-сыныпқа арналған "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінің базалық мазмұны:

1) жеке гигиена. 1, 2, 3 сыныптардың материалдарын қайталау. Тырнақты тазалау құралдарын пайдалану;

2) тамақтану мәдениеті. 1, 2, 3 сыныптардың материалдарын қайталау. Сыртқы түрі, иісі бойынша жарамсыз тағамдарды анықтау (құрт жеген өрік, шіріген алма, бүлінген шұжық). Көкіністерді, жемістерді, жидектерді жеу алдында жуу. Үстелге мата дастарханды ересек адамның немесе сыныптастың көмегімен, өз бетінше жаю.

3) киім мен аяқ киімге күтім жасау. 1, 2, 3 сыныптардың материалын қайталау. Киімдегі бекіткіштерді (түймелер, түйреуіштер, ілгектер) атауы бойынша тану. Аяқ киімнің бөліктерін (тілшек) атауы бойынша тану. Өз киіміндегі, сыныптасының киіміндегі, көрсетілім бойынша қуыршақ киіміндегі, ересек адамның көмегімен бекіткіштерді (түймелерді, түйреуіштерді, ілгектерді) өз бетінше ағыту және түймелеу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

41. Оқыту мақсаттары бағдарламада кодтаумен ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан –бағдарламаның бөлімдері мен бөлімшелері, төртінші сан оқу мақсатының нумерациясын көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4: "1"–сынып, " 2.1" - бөлімше, "1" –бөлімше, "4" –оқу мақсатының нумерациясы.

42. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Жеке гигиена" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4 -сынып
	1.1.1.1 дене бөліктерін көрсету: аты және мұғалімге еліктеу бойынша бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар	2.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар	3.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау және оның қызметін айту: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар	4.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау және оның қызметін айту: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар
	1.1.1.2 мұғалімге еліктеу бойынша өз бас бөліктерін көрсету: көз, құлақ,	2.1.1.2 мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет: көз, құлақ, мұрын,	3.1.1.2 мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет және оның қызметтерін айт:	4.1.1.2 мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет және оның қызметтерін айт:

	мұрын, ауыз, ерін, жақ, тіл, тіс, шаш	ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шашын	көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шаш	көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шаш
	1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, аты бойынша дене бөліктерін көрсет: асқазан, арқа; алақан, саусақтар, тырнақтар; тізе, аяқ, саусақ, тырнақ	2.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; мүмкіндігінше денеңіздің бөліктерін атаңыз, денеңіздің бөліктерін көрсетіңіз: иық, кеуде, асқазан, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан саусақтар, тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ, саусақтар (үлкен, кішкентай саусақ), тырнақтар	3.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; дене мүшелерін атау дене мүшелерін көрсету: иық, кеуде, іш, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан, саусақтар (бас бармақ, балақ үйрек, ортаңғы, шылдыр шүлмек, кішкентай саусақ), тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ	4.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; дене мүшелерін атау дене мүшелерін көрсету: Кеуде қуысы-иық, кеуде, іш, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан, саусақтар, тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ, саусақтар (бас бармақ, балақ үйрек , ортаңғы, шылдыр шүлмек, кішкентай саусақ), тырнақтар
1.1. Адамның дене мүшелері, қызметі	1.1.1.4 дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету	2.1.1.4 өз дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету	3.1.1.4 өз дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету	4.1.1.4 өз дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету
	1.1.1.5 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсету	2.1.1.5 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсетіп, мүмкіндігінше атау	3.1.1.5 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсету және атау	4.1.1.5 басқа оқушының дене мүшелерін көрсету
	1.1.1.6 мұғалімге еліктеу, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету	2.1.1.6 мұғалімнің еліктеуі бойынша, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету және мүмкіндігінше атау	3.1.1.6 мұғалімге еліктеу, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету	4.1.1.6 қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету және атау
	1.1.1.7 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу	2.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау	3.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау	4.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау
	1.1.1.8 дененің бөліктерін атау, олардың мақсатын	2.1.1.8 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды	3.1.1.8 суреттегі адам денесінің	4.1.1.8 суреттегі адам денесінің

	атау (мүмкіндігінше)	құммен, жармамен науаға салу	бөліктерін көрсету және атау	бөліктерін көрсету және атау
			3.1.1.9 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу	4.1.1.9 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу
			3.1.1.10 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды қағаз бетіне қарындаштың көмегімен сызу	4.1.1.10 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды қағаз бетіне қарындаштың көмегімен сызу
1.2. Жеке күтім заттары мен құралдары	1.1.2.1 үлгі,атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын , сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна	2.1.2.1 үлгі,атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану және атау (көрсету, алу): сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна	3.1.2.1 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын , сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна	4.1.2.1 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын , сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна
	1.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем	2.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем	3.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем	4.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем
	1.1.2.3 үлгі бойынша басқа мақсатта қолданылатын щеткалар арасында тіс щеткасын тану	2.1.2.3 атауы бойынша басқа мақсаттағы щеткалар арасында тіс щеткасын тану	3.1.2.3 атауы бойынша басқа мақсаттағы щеткалар арасында тіс щеткасын тану	4.1.2.3 атауы бойынша басқа мақсаттағы щеткалар арасында тіс щеткасын тану
	1.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану	2.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану	3.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану	4.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану
	1.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану	2.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану	3.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану	4.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану
	1.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау,	2.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау,	3.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау,	4.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау,

	қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою	қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою	қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою	қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою
1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	1.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану	2.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану	3.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану	4.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану
	1.1.3.2 бетті жуу тәртібін ұстану	2.1.3.2 бетті жуу тәртібін ұстану	3.1.3.2 сұйық сабын қолдану	4.1.3.2 сұйық сабын қолдану
	1.1.3.3 көрсету бойынша сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану	2.1.3.3 сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану	3.1.3.3 тырнаққа күтім жасау үшін щетканы қолдану	4.1.3.3тырнаққа күтім жасау үшін щетканы қолдану
	1.1.3.4 айна алдында шашынтарау	2.1.3.4 қағаз сүлгіні орамалды қолдану	3.1.3.4 бетті жуу тәртібін ұстану	4.1.3.4 тырнақты тазалау құралдарын пайдалану
	1.1.3.5 қуыршақтың шашын тарау	2.1.3.5 айна алдында өз шашын тарау	3.1.3.5 сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану	4.1.3.5бетті жуу тәртібін ұстану
	1.1.3.6 көрсету бойынша айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану	2.1.3.6 қуыршақтың шашын тарау	3.1.3.6 қағаз сүлгіні орамалды қолдану	4.1.3.6 қағаз сүлгіні орамалды қолдану тәртібін ұстану
	1.1.3.7 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру	2.1.3.7 көрсету бойынша айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану	3.1.3.7 электрлік қол кептіргішті қолдану	4.1.3.7 қағаз сүлгіні орамалды қолдану
		2.1.3.8 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру	3.1.3.8 айна алдында өз шашын тарау	4.1.3.8электрлік қол кептіргішті қолдану
		2.1.3.9 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)	3.1.3.9 қуыршақ шашын тарау	4.1.3.9 айна алдында өз шашын тарау
		2.1.3.10 көрсетілген көмекке алғыс айту	3.1.3.10 шаш қыстырғыштары мен резеңкені қолдану	4.1.3.10 қуыршақ шашын тарау
		2.1.3.11 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін	3.1.3.11 айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану	4.1.3.11 шашқа арналған

		ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)		қыстырғыштар мен резеңкені қолдану
		2.1.3.12 "Қуыршақты шомылдыру" сюжеттік ойынын ойнау	3.1.3.12дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру	4.1.3.12 айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану
			3.1.3.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)	4.1.3.13 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру
			3.1.3.14 көрсетілген көмекке алғыс айту	4.1.3.14проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)
			3.1.3.15 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)	4.1.3.15көрсетілген көмекке алғыс айту
			3.1.3.16 "Қуыршақты шомылдыру" сюжеттік ойынын ойнау	4.1.3.16 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)
				4.1.3.17 "Қуыршақты шомылдыру" сюжеттік ойынын ойнау

2) "Тамақтану мәдениеті":

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1сынып	2 сынып	3сынып	4 сынып
	1. 2. 1. 1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар	2. 2. 1. 1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар	3. 2. 1. 1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар	4. 2. 1. 1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар

	тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану	тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану	тағамдарды (нан, шұжық, сары май, манты, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану	тағамдарды (нан, шұжық, сары май, манты, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
	1. 2. 1. 2 мүмкіндігінше жиі қолданылатын тағамдар мен азық-түліктерді атау	2. 2. 1. 2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, печенье, жемістер, көкіністер) тану	3. 2. 1. 2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, кәмпит, шай, шырын, печенье, жемістер, көкіністер) тану	4. 2. 1. 2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, кәмпит, шай, шырын, печенье, жемістер, көкөністер) тану
	1. 2. 1. 3 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды білу	2. 2. 1. 3 мүмкіндігінше жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау	3. 2. 1. 3 жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау	4. 2. 1. 3 жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау
2.1. Азық-түлік		2. 2. 1. 4 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану	3. 2. 1. 4 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану	4. 2. 1. 4 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану
		2. 2. 1. 5 дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау) : бөтелке (сүт), пакет (печенье), қорап (кәмпит)	3. 2. 1. 5 дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау) : бөтелке (сүт), пакет (печенье), қорап (кәмпит)	4. 2. 1. 5дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау) : бөтелке (сүт), пакет (печенье), қорап (кәмпит)
		2. 2. 1. 6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт, сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу	3. 2. 1. 6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт, сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу	4. 2. 1. 6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт, сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу

		және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу	және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу	және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу
				4. 2. 1. 7 сыртқы түрі, иісі бойынша жарамсыз тағамдарды анықтау (құрт жеген өрік, шіріген алма, бүлінген шұжық)
2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	1. 2. 2. 1 шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану, ажырату	2. 2. 2. 1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану	3. 2. 2. 1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, жайпақ және көже ішетін тәрелкені, майлықты тану	4. 2. 2. 1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, жайпақ және көже ішетін тәрелкені, майлықты тану
	1. 2. 2. 2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны	2. 2. 2. 2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны	3. 2. 2. 2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны, гүл салғыш	4. 2. 2. 2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны, гүл салғыш
	1. 2. 2. 3 тамақтану кезінде шанышқыны қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану	2. 2. 2. 3 тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану	3. 2. 2. 3 тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану	4. 2. 2. 3 тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану
		2. 2. 2. 4 шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту	3. 2. 2. 4 ойын жағдайында өрт кезіндегі мінез-құлық (айқайлау, көмекті қатты шақыру)	4. 2. 2. 4 ойын жағдайында өрт кезіндегі мінез-құлық (айқайлау, көмекті қатты шақыру)
			3. 2. 2. 5 пышақпен немесе кескіш затпен жарақат алған кезде көмек сұрау	4. 2. 2. 5 пышақпен немесе кескіш затпен жарақат алған кезде көмек сұрау
			3. 2. 2. 6 үстелге мата дастарханды жаю және жинау	4. 2. 2. 6 өз бетінше және көмек арқылы Үстелге мата дастарханды жаю және жинау
			3. 2. 2. 7 шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу	4. 2. 2. 7 шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу

			және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту	және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту
			3. 2. 2. 8 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу	4. 2. 2. 8 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	1. 2. 3. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю	2. 2. 3. 1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю	3. 2. 3. 1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю	4. 2. 3. 1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю
	1. 2. 3. 2 үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану	2. 2. 3. 2 үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану	3. 2. 3. 2 тамақтану барысында үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану	4. 2. 3. 2 тамақтану барысында үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану
	1. 2. 3. 3 дұрыс тамақтану ережесін ұстану	2. 2. 3. 3 дұрыс тамақтану ережесін орындау	3. 2. 3. 3 дұрыс тамақтану ережесін орындау	4. 2. 3. 3 дұрыс тамақтану ережесін орындау
	1. 2. 3. 4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық , шанышқы, майлық ұстағыш)	2. 2. 3. 4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық , шанышқы, майлық ұстағыш)	3. 2. 3. 4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық , шанышқы, майлық ұстағыш)	4. 2. 3. 4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық , шанышқы, майлық ұстағыш)
	1. 2. 3. 5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу	2. 2. 3. 5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу	3. 2. 3. 5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу	4. 2. 3. 5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
	1. 2. 3. 6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау	2. 2. 3. 6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау	3. 2. 3. 6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау	4. 2. 3. 6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау
	1. 2. 3. 7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю	2. 2. 3. 7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю	3. 2. 3. 7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю	4. 2. 3. 7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю
	1. 2. 3. 8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану	2. 2. 3. 8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану	3. 2. 3. 8 майды нанға жағу, шұжық пен ірімшікті нан тіліміне қоя алу	4. 2. 3. 8 майды нанға жағу, шұжық пен ірімшікті нан тіліміне қоя алу
	1. 2. 3. 9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды	2. 2. 3. 9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды	3. 2. 3. 9 көрсету бойыншабананды, бір тілім нанды,	4. 2. 3. 9 көрсету бойынша өзбетінше бананды, бір тілім

2.3. Тамақтану мәдениеті	емес құралдар арқылы алғыс айту	емес құралдар арқылы алғыс айту	жұмыртқаны көрсетілгендей 2, 4 бөлікке кесу	нанды, жұмыртқаны көрсетілгендей 2, 4 бөлікке кесу
	1. 2. 3. 10 рөлдік ойындар:" Қонақтар ","Қуыршақты тамақтандыру" ойнау	2. 2. 3. 10 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды)	3. 2. 3. 10 көкөністер мен жемістерді жеу алдында жуу	4. 2. 3. 10 көкөністер мен жемістерді жеу алдында жуу
	1. 2. 3. 11 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу	2. 2. 3. 11көмек үшін алғыс айту	3. 2. 3. 11 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану	4. 2. 3. 11 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		2. 2. 3. 12 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)	3. 2. 3. 12 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту	4. 2. 3. 12 тамақтану барысында жақсы тәбет тілеу, тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
		2. 2. 3. 13 рөлдік ойындар:" Қонақтар ","Қуыршақты тамақтандыру" ойнау	3. 2. 3. 13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды)	4. 2. 3. 13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды, тамақтаннан кейін өзің жайсыз сезіну)
		2. 2. 3. 14 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу	3. 2. 3. 14 көмек үшін алғыс айту	4. 2. 3. 14 көмек үшін алғыс айту
			3. 2. 3. 15 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)	4. 2. 3. 15 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)
			3. 2. 3. 16 рөлдік ойындар:" Қонақтар ","Қуыршақты тамақтандыру	4. 3. 2. 16 рөлдік ойындар:" Қонақтар ","Қуыршақты тамақтандыру
	1. 2. 4. 1 асхана жиһазын тану: үстел , орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф	2. 2. 4. 1 асхана жиһазын тану: атауы бойынша үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф	3. 2. 4. 1 асхана жиһазын тану және атау: үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф	4. 2. 4. 1 асхана жиһазын тану және атау: үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф

2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	1. 2. 4. 2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу)	2. 2. 4. 2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу)	3. 2. 4. 2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу, кір ыдысқа арналған үстелге қою)	4. 2. 4. 2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу, кір ыдысқа арналған үстелге қою)
	1. 2. 4. 3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту	2. 2. 4. 3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту	3. 2. 4. 3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту	4. 2. 4. 3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
		2. 2. 4. 4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту	3. 2. 4. 4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту	4. 2. 4. 4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту

3) "Киім мен аяқ киімге күтім жасау":

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
	1. 3. 1. 1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың күнделікті маусымдық кимідерін тану	2. 3. 1. 1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың күнделікті маусымдық кимідерін тану	3. 3. 1. 1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың маусымдық, мерекелік және ұлттық кимідерін тану	4. 3. 1. 1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша басқа заттардың ішінен ұл мен қыздардың маусымдық, мерекелік және ұлттық кимідерін тану
	1. 3. 1. 2 өз киімдерін табу және атау: шалбар, көйлек, юбка, жейде , көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап	2. 3. 1. 2 өз киімдерін табу және атау: шалбар, көйлек, юбка, жейде , көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап	3. 3. 1. 2 өз киімдерін табу және атау: шалбар, көйлек, юбка, жейде , көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап	4. 3. 1. 2 өз киімдерін табу және атау: шалбар, көйлек, юбка, жейде , көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап
	1. 3. 1. 3 ұлдарға қыздарға арналған киімдерді ажырату, топтастыру	2. 3. 1. 3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңі, жағасы, аяғы, белбеуі, аты бойынша қалтасы	3. 3. 1. 3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңдер, манжеттер, жаға, белбеу, қалта, белбеу, аты бойынша ілмек	4. 3. 1. 3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңдер, манжеттер, жағалар, белбеу, қалта, белбеу, ілмек, түймелер, түйреуіштер, ілгектер
	1. 3. 1. 4 үлгі бойынша, атауы бойынша маусымдық аяқ	2. 3. 1. 4 ұлға, қыздарға арналған	3. 3. 1. 4 ұлға, қыздарға арналған	4. 3. 1. 4 ұлға, қыздарға арналған

3.1. Киім және аяқ киім	киімді қарау, сезіну, басқа да бірқатар заттардан тану	киімдерді ажырату, топтастыру	киімдерді ажырату, топтастыру	киімдерді ажырату, топтастыру
	1. 3. 1. 5 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі	2. 3. 1. 5 маусымдық аяқ киімді үлгі бойынша, атауы бойынша қарау, ұстап көру, тану	3. 3. 1. 5 маусымдық аяқ киімді үлгі бойынша, атауы бойынша қарау, ұстап көру, тану	4. 3. 1. 5 үлгі бойынша, аты бойынша маусымдық аяқ киімді тану
	1. 3. 1. 6 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау	2. 3. 1. 6 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі	3. 3. 1. 6 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі	4. 3. 1. 6 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі
	1. 3. 1. 7 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану	2. 3. 1. 7 аяқ киімнің бөліктерін тану: атауы бойынша табаны, өкшесі	3. 3. 1. 7 аяқ киімнің бөліктерін тану: атауы бойынша табаны, өкшесі	4. 3. 1. 7 аяқ киімнің бөліктерін тану: атауы бойынша табаны, өкшесі
		2. 3. 1. 8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау	3. 3. 1. 8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау	4. 3. 1. 8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
		2. 3. 1. 9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану	3. 3. 1. 9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану	4. 3. 1. 9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану
		2. 3. 1. 10 киім заттарын топтарға бөлу: қыс, жаз	3. 3. 1. 10 киім заттарын топтарға бөлу: Қыс мезгіліне, Жаз мезгіліне арналған; күнделікті (әр күн үшін), мерекелік	4. 3. 1. 10 киім заттарын топтарға бөлу: Қыс мезгіліне, Жаз мезгіліне арналған; күнделікті (әр күн үшін), мерекелік
		2. 3. 1. 11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста, жазда	3. 3. 1. 11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста, жазда	4. 3. 1. 11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста, жазда
	1. 3. 2. 1 өз киімін ересек адамның көмегімен өзбетінше белгілі бір реттілікпен шешіп, кию	2. 3. 2. 1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию	3. 3. 2. 1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию	4. 3. 2. 1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию
	1. 3. 2. 2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша қуыршаққа киімді кигізу, шешу	2. 3. 2. 2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша қуыршаққа киімді кигізу, шешу	3. 3. 2. 2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша өзбетінше қуыршаққа киімді кигізу, шешу	4. 3. 2. 2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша өзбетінше қуыршаққа киімді кигізу, шешу

	1. 3. 2. 3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу	2. 3. 2. 3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу	3. 3. 2. 3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу	4. 3. 2. 3 ересек адамның көмегімен өз киіміндегі ілмектерді (түймелер, сыдырма, тоғалар, түймелер, түйреуіштер, ілгектер) өз бетінше ағыту және түймелеу
	1. 3. 2. 4 қуыршақ киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу	2. 3. 2. 4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу	3. 3. 2. 4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу	4. 3. 2. 4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелер, сыдырма, тоғалар, түймелер, түйреуіштер, ілгектер) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу
	1. 3. 2. 5 оң және сол қолға арналған қолғаптарды таңдау	2. 3. 2. 5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу	3. 3. 2. 5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу және тағу	4. 3. 2. 5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу және тағу
	1. 3. 2. 6 шұлық пен қолғаптың жұбын табу	2. 3. 2. 6 оң және сол қолға арналған қолғап пен шұлықты таңдау	3. 3. 2. 6 оң және сол қолға арналған қолғап пен перчатканы таңдау	4. 3. 2. 5 оң және сол қолға арналған қолғап пен перчатканы таңдау
3.2. Киіну-шешіну дағдылары	1. 3. 2. 7 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу	2. 3. 2. 7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу	3. 3. 2. 7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу	4. 3. 2. 7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу
	1. 3. 2. 8 көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу	2. 3. 2. 8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу	3. 3. 2. 8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) шешу	4. 3. 2. 8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) шешу

	1. 3. 2. 9 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау	2. 3. 2. 9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) тағу және кию	3. 3. 2. 9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) тағу және кию	4. 3. 2. 9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) тағу және кию
	1. 3. 2. 10 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу	2. 3. 2. 10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау	3. 3. 2. 10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау	4. 3. 2. 10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау
		2. 3. 2. 11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу	3. 3. 2. 11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу	4. 3. 2. 11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу
		2. 3. 2. 12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу	3. 3. 2. 12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу	4. 3. 2. 12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу
		2. 3. 2. 13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту	3. 3. 2. 13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту	4. 3. 2. 13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту
		2. 3. 2. 14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)	3. 3. 2. 14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)	4. 3. 2. 14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)
		2. 3. 2. 15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)	3. 3. 2. 15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)	4. 3. 2. 15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)
	1. 3. 3. 1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою	2. 3. 3. 1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою	3. 3. 3. 1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою	4. 3. 3. 1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою
	1. 3. 3. 2 өз киіміне бет орамалын бүктеп салу	2. 3. 3. 2өз киіміне бет орамалын бүктеп салу	3. 3. 3. 2өз киіміне бет орамалын, қалың майлылықты бүктеп салу	4. 3. 3. 2өз киіміне бет орамалын, қалың майлылықты бүктеп салу

	1. 3. 3. 3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату	2. 3. 3. 3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату	3. 3. 3. 3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату	4. 3. 3. 3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату
		2. 3. 3. 4 киімді сырт жағына бұру	3. 3. 3. 4 киімді сырт жағына ішкі жағына аудару	4. 3. 3. 4 киімді сырт жағына ішкі жағына аудару
3.3. Киімге күтім жасау	1. 3. 3. 4 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру	2. 3. 3. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру	3. 3. 3. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру	4. 3. 3. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру
		2. 3. 3. 6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату	3. 3. 3. 6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату	4. 3. 3. 6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату
		2. 3. 3. 7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау	3. 3. 3. 7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау	4. 3. 3. 7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау
		2. 3. 3. 8 кір сабынмен жуу, қол орамалын шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану	3. 3. 3. 8 кір сабынмен жуу, қол орамалын шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану	4. 3. 3. 8 қол орамалын, қуыршақты кір сабынмен жуу, шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану
			3. 3. 3. 9 бет орамалын, зығыр майлылықтарды үтікпен үтіктеу	4. 3. 3. 9 бет орамалын, зығыр майлылықтарды үтікпен үтіктеу
	1. 3. 4. 1 көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына орналастыру	2. 3. 4. 1көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына орналастыру	3. 3. 4. 1 ауызша нұсқауларға сәйкес көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына өз бетінше орналастыру	4. 3. 4. 1 ауызша нұсқауларға сәйкес көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына өз бетінше орналастыру
	1. 3. 4. 2 көрсету бойынша былғары аяқ киімді жұмсақ құрғақ шүберекпен сүрту	2. 3. 4. 2 көрсету бойынша былғары аяқ киімді жұмсақ құрғақ шүберекпен сүрту	3. 3. 4. 2 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес, былғары аяқ киімді жұмсақ, құрғақ шүберекпен сүрту	4. 3. 4. 2 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес, былғары аяқ киімді жұмсақ, құрғақ шүберекпен сүрту
		2. 3. 4. 3 ылғалды аяқ киімді кептіру	3. 3. 4. 3 ылғалды аяқ киімді кептіру	4. 3. 4. 3 ылғалды аяқ киімді кептіру
		2. 3. 4. 4 резеңке аяқ киімді көрсетілім	3. 3. 4. 4 резеңке аяқ киімді көрсетілім	4. 3. 4. 4 резеңке аяқ киімді көрсетілім

3.4. Аяқ киімге күтім жасау		бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес жуу және сүрту	бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес жуу және сүрту	бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес өзбетінше жуу және сүрту
		2. 3. 4. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау	3. 3. 4. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау	4. 3. 4. 5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес өзбетінше былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау
			3. 3. 4. 6 былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған кремммен тазалау	4. 3. 4. 6 былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған кремммен тазалау

43. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

44. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Өзіне-өзі қызмет көрсету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1-сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1-тоқсан	
		1.1.1.1 дене бөліктерін көрсету: аты және мұғалімге еліктеу бойынша бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар
		1.1.1.2 мұғалімге еліктеу бойынша өз бас бөліктерін көрсету: көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, жақ, тіл, тіс, шаш
		1.1.1.3 мұғалімге еліктеп, аты бойынша дене бөліктерін көрсет: асқазан, арқа; алақан, саусақтар, тырнақтар; тізе, аяқ, саусақ, тырнақ
		1.1.1.4 дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша,

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; апта "Мен және менің дене бітімім; 4 –апта "Жеміс-жидектер"; 5 - апта "Көкіністер"; 6-апта " Менің ойыншықтарым"; 7 –апта "Менің отбасым"; 8-апта "Менің үйім" 9 –апта " Менің мектебім"	1.1. Адамның дене мүшелері, қызметі	мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету
		1.1.1.5 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсету
		1.1.1.6 мұғалімге еліктеу, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету
		1.1.1.7 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу
		1.1.1.8 дененің бөліктерін атау, олардың мақсатын атау (мүмкіндігінше)
	1.2. Жеке күтім заттары мен құралдары	1.1.2.1 үлгі,атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна
		1.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем
		1.1.2.3 үлгі бойынша басқа мақсатта қолданылатын щеткалар арасында тіс щеткасын тану
		1.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану
		1.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану
		1.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау, қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою
	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	1.1.3.1көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану
		1.1.3.2 көрсету бойынша бетті жуу тәртібін ұстану
		1.1.3.3 көрсету бойынша сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану
		1.1.3.4 айна алдында шашынтарау
		1.1.3.5 қуыршақтың шашын тарау

		1.1.3.6 көрсету бойынша айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану
		1.1.3.7 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру
	2.1. Азық-түлік	1.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		1.2.1.2 мүмкіндігінше жиі қолданылатын тағамдар мен азық-түліктерді атау
	2.3. Тамақтану мәдениеті	1.2.3.1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю
		1.2.3.2 үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану
		1.2.3.3 дұрыс тамақтану ережесін ұстану
		1.2.3.4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш)
		1.2.3.8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		1.2.3.9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
	2-тоқсан	
	3.1. Киім және аяқ киім	1.3.1.1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың күнделікті маусымдық кимідерін тану
		1.3.1.2 өз киімдерін табу және атау : шалбар, көйлек, юбка, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап
		1.3.1.4 үлгі бойынша, атауы бойынша маусымдық аяқ киімді қарау, сезіну, басқа да бірқатар заттардан тану
		1.3.1.5 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі

1 - апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3-апта "Азық түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"		1.3.1.6 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	1.3.2.1 өз киімін ересек адамның көмегімен, өзбетінше белгілі бір реттілікпен шешіп, кию
		1.3.2.3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу
		1.3.2.4 қуыршақ киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу
		1.3.2.7 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу
		1.3.2.8 көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу
	3.3. Киімге күтім жасау	1.3.3.1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою
		1.3.3.2 өз киіміне бет орамалын бүктеп салу
		1.3.3.4 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	1.3.4.1 көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына орналастыру
	2.1. Азық-түлік	1.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		1.2.1.2 мүмкіндігінше жиі қолданылатын тағамдар мен азық-түліктерді атау
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	1.2.2.1 шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану, ажырату
		1.2.2.2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны

	2.3. Тамақтану мәдениеті	1.2.3.5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
		1.2.3.8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		1.2.3.9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
		1.2.3.11 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	1.2.4.1 асхана жиһазын тану: үстел , орындық,ыдыс-аяққа арналған шкаф
		1.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
	3-тоқсан	
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта " Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта " Анамыздың мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	3.1 Киім және аяқ киім	1.3.1.6 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
	3.2 Киіну-шешіну дағдылары	1.3.2.5 оң және сол қолға арналған қолғаптарды таңдау
		1.3.2.6 шұлық пен қолғаптың жұбын табу
		1.3.2.9 определять обувь для правой и левой ноги
	3.3 Киімге күтім жасау	1.3.3.3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату
	3.4 Аяқ киімге күтім жасау	1.3.4.1 көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына орналастыру
	2.1 Азық-түлік	1.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		1.2.1.2 мүмкіндігінше жиі қолданылатын тағамдар мен азық-түліктерді атау
	2.2 Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	1.2.2.1 шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану, ажырату
		1.2.2.2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны
		1.2.3.2 үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану

	2.3 Тамақтану мәдениеті	1.2.3.3дұрыс тамақтану ережесін ұстану
		1.2.3.4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш)
		1.2.3.5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
		1.2.3.8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		1.2.3.9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
		1.2.3.11 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	1.2.4.2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу)
		1.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
	4-тоқсан	
1 – апта "Ағаш";	3.1. Киім және аяқ киім	1.3.1.3 ұлдарға қыздарға арналған киімдерді ажырату, топтастыру
		1.3.1.7 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	1.3.2.2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша қуыршаққа киімді кигізу, шешу
		1.3.2.10 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу
	3.3. Киімге күтім жасау	1.3.3.2 өз киіміне бет орамалын бүктеп салу
		1.3.3.4 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	1.3.4.2 көрсету бойынша былғары аяқ киімді жұмсақ құрғақ шүберекпен сүрту
		1.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа,

2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта " Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 –апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	2.1. Азық-түлік	жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		1.2.1.2 мүмкіндігінше жиі қолданылатын тағамдар мен азық-түліктерді атау
		1.2.1.3 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды білу
	2.2 Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	1.2.2.1 шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану, ажырату
		1.2.2.2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны
		1.2.2.3 тамақтану кезінде шанышқыны қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану
	2.3 Тамақтану мәдениеті	1.2.3.6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау
		1.2.3.7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю
		1.2.3.8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		1.2.3.9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
		1.2.3.10 рөлдік ойындар: " Қонақтар", "Қуыршақты тамақтандыру" ойнау
	2.4 Асхана жиһазы және оған күтім жасау	1.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту

2) 2-сынып

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1-тоқсан	
		2.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар
		2.1.1.2 мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет: көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шашын
		2.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; мүмкіндігінше

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта "Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта " Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта "Менің мектебім"	1.1. Адамның дене мүшелері, қызметі	денеңіздің бөліктерін атаңыз, денеңіздің бөліктерін көрсетіңіз: иық, кеуде, асқазан, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан саусақтар, тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ, саусақтар (үлкен, кішкентай саусақ), тырнақтар
		2.1.1.4 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсетіп, мүмкіндігінше атау
		2.1.1.5 мұғалімнің еліктеуі бойынша, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету және мүмкіндігінше атау
		2.1.1.6 мұғалімнің еліктеуі бойынша, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету және мүмкіндігінше атау
		2.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау
		2.1.1.8 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу
	1.2. Жеке күтім заттары мен құралдары	2.1.2.1 үлгі,атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна
		2.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем
		2.1.2.3 үлгі бойынша басқа мақсатта қолданылатын щеткалар арасында тіс щеткасын тану
		2.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану
		2.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану
		2.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау, қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою

		2.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану
		2.1.3.2 бетті жуу тәртібін ұстану
		2.1.3.3 сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану
		2.1.3.4 қағаз сүлгіні орамалды қолдану
		2.1.3.5 айна алдында өз шашын тарау
		2.1.3.6 қуыршақтың шашын тарау
	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	2.1.3.7 көрсету бойынша айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану
		2.1.3.8 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру
		2.1.3.9 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)
		2.1.3.10 көрсетілген көмекке алғыс айту
		2.1.3.11 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)
		2.1.3.12 "Қуыршақты шомылдыру " сюжеттік ойынын ойнау
	2.1. Азық-түлік	2.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		2.2.1.2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, печенье, жемістер, көкіністер)тану
		2.2.1.3 мүмкіндігінше жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау
	2.3. Тамақтану мәдениеті	2.2.3.1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю
		2.2.3.2 үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану
		2.2.3.3 дұрыс тамақтану ережесін орындау
	2-тоқсан	

1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.1. Киім және аяқ киім	2.3.1.1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың күнделікті маусымдық кимідерін тану
		2.3.1.4 ұлға, қыздарға арналған киімдерді ажырату, топтастыру
		2.3.1.3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңі, жағасы, аяғы, белбеуі, аты бойынша қалтасы
		2.3.1.7 аяқ киімнің бөліктерін тану : атауы бойынша табаны, өкшесі
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	2.3.2.4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу
		2.3.2.6 оң және сол қолға арналған қолғап пен шұлықты таңдау
		2.3.2.9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) тағу және кию
		2.3.2.10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау
		2.3.2.11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу
	3.3. Киімге күтім жасау	2.3.3.1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою 2.3.3.3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату 2.3.3.4 киімді сырт жағына бұру
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	2.3.4.1 көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына орналастыру
		2.3.4.2 көрсету бойынша былғары аяқ киімді жұмсақ құрғақ шүберекпен сүрту
	2.1. Азық-түлік	2.2.1.5 дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау): бөтелке (сүт) , пакет (печенье), қорап (кәмпит)
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	2.2.2.1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, майлықты тану
		2.2.2.2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны

	2.3. Тамақтану мәдениеті	2.2.3.4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш)
		2.2.3.5қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
		2.2.3.6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	2.2.4.1 асхана жиһазын тану: атауы бойынша үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф
		2.2.4.2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу)
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта " Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт";	3-тоқсан	
	3.1. Киім және аяқ киім	2.3.1.5 маусымдық аяқ киімді үлгі бойынша, атауы бойынша қарау, ұстап көру, тану
		2.3.1.2 өз киімдерін табу және атау : шалбар, көйлек, юбка, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап
		2.3.1.8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	2.3.2.5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу
		2.3.2.7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу
		2.3.2.1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию
		2.3.2.2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша қуыршаққа киімді кигізу, шешу
		2.3.2.8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма) шешу
	3.3. Киімге күтім жасау	2.3.3.2 өз киіміне бет орамалын бүктеп салу
		2.3.3.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру

8-апта "Анамыздың мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"		2.3.3.6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	2.3.4.3 ылғалды аяқ киімді кептіру
		2.3.4.4 резеңке аяқ киімді көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес жуу және сүрту
	2.1. Азық-түлік	2.2.1.4 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	2.2.2.3 тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану
	2.3. Тамақтану мәдениеті	2.2.3.7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю
		2.2.3.8 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		2.2.3.9 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
		2.2.3.10 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды)
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	2.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
	4-тоқсан	
	3.1. Киім және аяқ киім	2.3.1.9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану
		2.3.1.10 киім заттарын топтарға бөлу: қыс, жаз
		2.3.1.11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста , жазда
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	2.3.2.3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу
		2.3.2.12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу
		2.3.2.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту

1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта "Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 – апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"		2.3.2.14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)
		2.3.2.15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)
	3.3. Киімге күтім жасау	2.3.3.7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау
		2.3.3.8 кір сабынмен жуу, қол орамалын шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	2.3.4.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау
	2.1. Азық-түлік	2.2.1.6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт , сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	2.2.2.4 шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту
	2.3. Тамақтану мәдениеті	2.2.3.11 көмек үшін алғыс айту
		2.2.3.12 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)
		2.2.3.13 рөлдік ойындар: " Қонақтар", "Қуыршақты тамақтандыру" ойнау
		2.2.3.14 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	2.2.4.4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту

3) 3-сынып

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1-тоқсан	
		3.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау және оның

		қызметін айту: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар
		3.1.1.2 мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет және оның қызметтерін айт: көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шаш
	1.1. Адамның дене мүшелері, қызметі	3.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; дене мүшелерін атау дене мүшелерін көрсету: иық, кеуде, іш, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан, саусақтар (бас бармақ, балаң үйрек, ортаңғы, шылдыр шүлмек, кішкентай саусақ), тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ
		3.1.1.4 өз дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету
		3.1.1.5 мұғалімге еліктеп, аты бойынша басқа оқушының дене мүшелерін көрсету және атау
		3.1.1.6 мұғалімге еліктеу, аты бойынша қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету
		3.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау
		3.1.1.8 суреттегі адам денесінің бөліктерін көрсету және атау
		3.1.1.9 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу
		3.1.1.10 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақандықағаз бетіне қарындаштың көмегімен сызу
		3.1.2.1 үлгі,атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна
		3.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; 3-апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта "Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта "Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің сүйікті ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта "Менің мектебім"	1.2. Жеке күтім заттары мен құралдары	3.1.2.3 атауы бойынша басқа мақсаттағы щеткалар арасында тіс щеткасын тану
		3.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану
		3.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану
		3.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау, қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою
	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	3.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану
		3.1.3.2 сұйық сабын қолдану
		3.1.3.3 тырнаққа күтім жасау үшін щетканы қолдану
		3.1.3.11 айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану
	2.1. Азық-түлік	3.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, шұжық, сары май, манты, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
	2.3. Тамақтану мәдениеті	3.2.3.1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю
		3.2.3.2 тамақтану барысында үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану
		3.2.3.3 дұрыс тамақтану ережесін орындау
		3.2.3.4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш)
	3.1. Киім және аяқ киім	3.3.1.1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша ұл мен қыздардың маусымдық, мерекелік және ұлттық кимідерін тану
		3.3.1.2 өз киімдерін табу және атау : шалбар, көйлек, юбка, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық,

		колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап
		3.3.1.5 маусымдық аяқ киімді үлгі бойынша, атауы бойынша қарау, ұстап көру, тану
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	3.3.2.1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию
		3.3.2.2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша өзбетінше қуыршаққа киімді кигізу, шешу
		3.3.2.3 өз киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, ересек адамның көмегімен өз бетінше ағыту және түймелеу
		3.3.2.4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелерді, сыдырманы) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу
	3.3. Киімге күтім жасау	3.3.3.1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою
		3.3.3.2 өз киіміне бет орамалын, қалың майлылықты бүктеп салу
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	3.3.4.1 ауызша нұсқауларға сәйкес көрсету бойынша аяқ киімін аяқ киім сөресіне, аяқ киім науасына өз бетінше орналастыру
		3.3.4.2 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес, былғары аяқ киімді жұмсақ, құрғақ шүберекпен сүрту
	2 -тоқсан	
	3.1. Киім және аяқ киім	3.3.1.3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңдер, манжеттер, жаға, белбеу, қалта, белбеу, аты бойынша ілмек
		3.3.1.4 ұлға, қыздарға арналған киімдерді ажырату, топтастыру
		3.3.1.6 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі
		3.3.2.5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу және тағу

1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	3.3.2.6 оң және сол қолға арналған қолғап пен перчатканы таңдау
		3.3.2.7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу
		3.3.2.8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) шешу
	3.3. Киімге күтім жасау	3.3.3.3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату
		3.3.3.4 киімді сырт жағына ішкі жағына аудару
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	3.3.4.3 ылғалды аяқ киімді кептіру
		3.3.4.4 резеңке аяқ киімді көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес жуу және сүрту
	1.3 Дене күтімі, денсаулықты сақтау	3.1.3.4 бетті жуу тәртібін ұстану
		3.1.3.5 сүлгіні, бет орамалды пайдалану тәртібін ұстану
		3.1.3.6 қағаз сүлгіні орамалды қолдану
		3.1.3.12 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру
	2.1 Азық-түлік	3.2.1.2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, кәмпит, шай, шырын, печенье, жемістер, көкіністер) тану
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	3.2.2.1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені, шыныаяқты, табақты, жайпақ және көже ішетін тәрелкені, майлықты тану
		3.2.2.2 шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны, гүл салғыш
		3.2.2.3тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану
	2.3. Тамақтану мәдениеті	3.2.3.5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
		3.2.3.6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау
		3.2.3.7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю

		3.2.3.8 майды нанға жағу, шұжық пен ірімшікті нан тіліміне қоя алу
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	3.2.4.1 асхана жиһазын тану және атау: үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф
		3.2.4.2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу, кір ыдысқа арналған үстелге қою)
	3-тоқсан	
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта " Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта " Анамыздың мерекесі"; апта " Наурыз мерекесі"	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	3.1.3.7 электрлік қол кептіргішті қолдану
		3.1.3.8 айна алдында өз шашын тарау
		3.1.3.9 қуыршақ шашын тарау
		3.1.3.10 шаш қыстырғыштары мен резеңкені қолдану
	3.1. Киім және аяқ киім	3.3.1.7 аяқ киімнің бөліктерін тану : атауы бойынша табаны, өкшесі
		3.3.1.8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
		3.3.1.9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	3.3.2.9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) тағу және кию
		3.3.2.10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау
		3.3.2.11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу
		3.3.2.12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу
	3.3. Киімге күтім жасау	3.3.3.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру
		3.3.3.6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату
		3.3.3.7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	3.3.4.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау

	2.1. Азық-түлік	3.2.1.3 жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау
		3.2.1.4 атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	3.2.2.4 ойын жағдайында өрт кезіндегі мінез-құлық (айқайлау, көмекті қатты шақыру)
		3.2.2.5 пышақпен немесе кескіш затпен жарақат алған кезде көмек сұрау
		3.2.2.6 үстелге мата дастарханды жаю және жинау
	2.3. Тамақтану мәдениеті	3.2.3.9 көрсету бойынша бананды, бір тілім нанды, жұмыртқаны көрсетілгендей 2, 4 бөлікке кесу
		3.2.3.10 көкөністер мен жемістерді жеу алдында жуу
		3.2.3.11 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		3.2.3.12 тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	3.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
	4-тоқсан	
	1.3.. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	3.1.3.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)
		3.1.3.14 көрсетілген көмекке алғыс айту
		3.1.3.15 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)
		3.1.3.16 играть в сюжетную игру " Купание куклы"
	3.1. Киім және аяқ киім	3.3.1.10 киім заттарын топтарға бөлу: Қыс мезгіліне, Жаз мезгіліне арналған; күнделікті (әр күн үшін) , мерекелік
		3.3.1.11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста , жазда
		3.3.3.8 кір сабынмен жуу, қол орамалын шаю және кір ілгішке

1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта " Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 – апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	3.3. Киімге күтім жасау	ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану
		3.3.3.9 бет орамалын, зығыр майлылықтарды үтікпен үтіктеу
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	3.3.4.6 былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған кремммен тазалау
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	3.3.2.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту
		3.3.2.14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)
		3.3.2.15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)
	2.1. Азық-түлік	3.2.1.5 дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау): бөтелке (сүт) , пакет (печенье), қорап (кәмпит)
		3.2.1.6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт , сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу және тағамды алу. Мандарин, банан қабығын аршу
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	3.2.2.7 шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту
		3.2.2.8 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	2.3. Тамақтану мәдениеті	3.2.3.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды)
		3.2.3.14 көмек үшін алғыс айту
		3.2.3.15 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)
		3.2.3.16 рөлдік ойындар: " Қонақтар", "Қуыршақты тамақтандыру"

	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	3.2.4.4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту

4) 4-сынып

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	1-тоқсан	
	1.1. Адамның дене мүшелері, қызметі	4.1.1.1 мұғалімге еліктеу, атауы бойынша мүмкіндігінше өзінің дене бөліктерін атау және оның қызметін айту: бас, мойын, кеуде, қолдар, аяқтар
		4.1.1.2мұғалімге еліктеп, аты бойынша; мүмкін болса, өзіңнің бас бөліктерін көрсет және оның қызметтерін айт: көз, құлақ, мұрын, ауыз, ерін, бет, маңдай, иек, тіл, тіс, шаш
		4.1.1.3 мұғалімге еліктеу, аты бойынша; дене мүшелерін атау дене мүшелерін көрсету: Кеуде қуысы-иық, кеуде, іш, арқа; қолдар (оң-сол) - шынтақ, алақан, саусақтар, тырнақтар; аяқтар (оң-сол) - тізе, аяқ, саусақтар (бас бармақ, балаң үйрек, ортаңғы, шылдыр шұлмек, кішкентай саусақ), тырнақтар
		4.1.1.4 өз дене мүшелерін мұғалімге еліктеу арқылы, аты бойынша, мұғалім айтатын өлеңдермен бірге көрсету
		4.1.1.5 басқа оқушының дене мүшелерін көрсету
		4.1.1.6 қуыршақ денесінің бөліктерін көрсету және атау
		4.1.1.7 фотосуреттен өз дене бөліктерін көрсету және олардың қызметтерін (мүмкіндігінше) атау
		4.1.1.8 суреттегі адам денесінің бөліктерін көрсету және атау
		4.1.1.9 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақанды құммен, жармамен науаға салу
		4.1.1.10 мұғалімнің көмегімен, өзбетінше алақандықағаз бетіне қарындаштың көмегімен сызу
		4.1.2.1 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиеналық заттарды тану (көрсету, алу): сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тарақ, айна

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; 3-апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта "Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта "Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің сүйікті ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта "Менің мектебім"	1.2. Жеке күтім заттары мен құралдары	4.1.2.2 үлгі, атауы бойынша және мүмкіндігінше гигиена құралдарын тану (көрсету, алу): иіс сабын, тіс пастасы, сусабын, крем
		4.1.2.3 атауы бойынша басқа мақсаттағы щеткалар арасында тіс щеткасын тану
		4.1.2.4 сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна мақсатына сай қолдану
		4.1.2.5 жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, орамал) таңбасы бойынша тану
		4.1.2.6 жеке гигиена заттарын (сабын, тіс щеткасы мен паста, сүлгі, тарақ, орамал) дұрыс ұстау, қолданғаннан кейін орнына қайта ұқыпты қою
	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	4.1.3.1 көрсету бойынша қолды жуу тәртібін ұстану
		4.1.3.2 сұйық сабын қолдану
		4.1.3.3тырнаққа күтім жасау үшін щетканы қолдану
		4.1.3.4 тырнақты тазалау құралдарын пайдалану
	2.1. Азық-түлік	4.2.1.1 үлгі және атауы бойынша жиі қолданылатын бірқатар тағамдарды (нан, шұжық, сары май, манты, тоқаш, печенье, сүт, шай, компот, шырын, сорпа, жемістер, көкөністер, ірімшік, айран, котлет, макарон және тәтті тағамдар) тану
		4.2.1.2 көзді жұмып иісеп білу, сипап көру арқылы жиі тұтынылатын тағамдарды (нан, кәмпит, шай, шырын, печенье, жемістер, көкөністер) тану
	2.3. Тамақтану мәдениеті	4.2.3.1 тамақтанар алдында қолдыжуу; тамақтаннан кейін ауызды сумен шаю
		4.2.3.2 тамақтану барысында үстел басындағы мінез-құлық ережелерін ұстану
		4.2.3.3 дұрыс тамақтану ережесін орындау
		4.2.3.4 ас құралдарын мақсатына сай қолданыңыз (шай қасық және

		ас қасық, шанышқы, майлық ұстағыш)
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	4.2.4.1 асхана жиһазын тану және атау: үстел, орындық, ыдыс-аяққа арналған шкаф
		4.2.4.2 пайдаланылған ыдыс-аяқ пен құралдарды үстелден алу (науаға салу, кір ыдысқа арналған үстелге қою
	3.1. Киім және аяқ киім	4.3.1.1 ұстап көру және үлгі, атауы бойынша басқа заттардың ішінен ұл мен қыздардың маусымдық, мерекелік және ұлттық кимідерін тану
		4.3.1.2 өз киімдерін табу және атау : шалбар, көйлек, юбка, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, бас киім, мойынорағыш, қолғап
		4.3.1.3 киімнің бөліктерін тану және көрсету: жеңдер, манжеттер, жағалар, белбеу, қалта, белбеу, ілмек, түймелер, түйреуіштер, ілгектер
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	4.3.2.1 өз киімін ересек адамның көмегімен белгілі бір реттілікпен шешіп, кию
		4.3.2.2 ойын жағдайындағы ауызша нұсқауларға сәйкес, көрсету бойынша өзбетінше қуыршаққа киімді кигізу, шешу
		4.3.2.3 ересек адамның көмегімен өз киіміндегі ілмектерді (түймелер , сыдырма, тоғалар, түймелер, түйреуіштер, ілгектер) өз бетінше ағыту және түймелеу
		4.3.2.4 қуыршақ және сыныптасының киіміндегі ілмектерді (түймелер, сыдырма, тоғалар, түймелер, түйреуіштер, ілгектер) көрсету бойынша, өз бетінше ағыту және түймелеу
	3.3. Киімге күтім жасау	4.3.3.1 өз киімінді ілгекке, орындықтың артына іліп қою
		4.3.3.2өз киіміне бет орамалын, қалың майлылықты бүктеп салу
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	4.3.4.1 ауызша нұсқауларға сәйкес көрсету бойынша аяқ киімін аяқ

		киім сөресіне, аяқ киім науасына өз бетінше орналастыру
	2-тоқсан	
1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; .7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	4.1.3.5бетті жуу тәртібін ұстану
		4.1.3.6 қағаз сүлгіні орамалды қолдану тәртібін ұстану
		4.1.3.7 қағаз сүлгіні орамалды қолдану
		4.1.3.8 электрлік қол кептіргішті қолдану
	3.1. Киім және аяқ киім	4.3.1.4 ұлға, қыздарға арналған киімдерді ажырату, топтастыру
		4.3.1.5 үлгі бойынша, аты бойынша маусымдық аяқ киімді тану
		4.3.1.6 өз аяқ киімін табу: бәтеңке, туфли, етік, жеңіл сандал, кроссовка, үй тәпішкесі
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	4.3.2.5 байламдарды, мойынорағышты көрсету арқылы, ересек адамның көмегімен, өз бетінше шешу және тағу
		4.3.2.5 оң және сол қолға арналған қолғап пен перчатканы таңдау
		4.3.2.7 шұлық пен қолғаптың, перчатканың жұбын табу
		4.3.2.8 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) шешу
	3.3. Киімге күтім жасау	4.3.3.3 киімнің ішкі және сыртқы жағын ажырату
		4.3.3.4 киімді сырт жағына ішкі жағына аудару
	3.4 .Аяқ киімге күтім жасау	4.3.4.2 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес, былғары аяқ киімді жұмсақ, құрғақ шүберекпен сүрту
	2.1. Азық-түлік	4.2.1.3 жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды атау
		4.2.1.4атауы бойынша фотосуретте, суретте жиі қолданылатын азық-түлік пен тағамдарды тану
		4.2.2.1 атауы бойынша шай мен ас қасықты, шанышқыны, кесені,

		шыныаяқты, табақты, жайпақ және көже ішетін тәрелкені, майлықты тану
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	4.2.2.2шай қасық пен ас қасықты, шанышқыны, пышақты қолданған кезде дұрыс ұстау; кесе, шыны, гүл салғыш
		4.2.2.3 тамақтану кезінде шанышқыны, пышақты қауіпсіз пайдалану тәсілдерін қолдану
		4.2.2.4 ойын жағдайында өрт кезіндегі мінез-құлық (айқайлау, көмекті қатты шақыру)
	2.3. Тамақтану мәдениеті	4.2.3.5 қантты шай қасықпен шайға салып, араластыра алу
		4.2.3.6 қайнатылған жұмыртқаның қабығын алып тастау
		4.2.3.7 компотты кішкене құмырадан кесеге немесе шыныаяққа құю
		4.2.3.8 майды нанға жағу, шұжық пен ірімшікті нан тіліміне қоя алу
	2.4. Столовая мебель и уход за ней	4.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
		4.2.4.4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту
	3-тоқсан	
	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	4.1.3.9 айна алдында өз шашын тарау 4.1.3.10 қуыршақ шашын тарау
		4.1.3.11 шашқа арналған қыстырғыштар мен резеңкені қолдану
		4.1.3.12 айна алдында тісті тазалау тәртібін ұстану
	2.1. Азық-түлік	4.2.1.5 дәстүрлі азық-түлік қаптамаларын зерттеу (мүмкіндігінше атау): бөтелке (сүт) , пакет (печенье), қорап (кәмпит)
		4.2.1.6 қаптамаларды ашу (печенье қорабы, кәмпиттер қорабы, йогурт , сүзбе ірімшігі, шырын пакеті): тығынды бұрап алу, қаптаманы қайшымен кесу, қақпақты алу, картон қорапты ашу және тағамды алу. мандарин, банан қабығын аршу

	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	4.2.2.5 пышақпен немесе кескіш затпен жарақат алған кезде көмек сұрау
		4.2.2.7шай ыдыстарын, шай қасықтарды жуу және шаю, ыдыс-аяқ пен қасықтарды сүлгімен сүрту
	2.3. Тамақтану мәдениеті	4.2.3.9 көрсету бойынша өзбетінше бананды, бір тілім нанды, жұмыртқаны көрсетілгендей 2, 4 бөлікке кесу
		4.2.3.10 көкөністер мен жемістерді жеу алдында жуу
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта " Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта "Анамыздың мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"		4.2.3.11 тамақтану және тамақтан кейін кезінде қағаз майлылықты қолдану
		4.2.3.12 тамақтану барысында жақсы тәбет тілеу, тамақтанған кейін вербалды/ вербалды емес құралдар арқылы алғыс айту
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	4.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
		4.2.4.4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту
	3.1. Киім және аяқ киім	4.3.1.7 аяқ киімнің бөліктерін тану : атауы бойынша табаны, өкшесі
		4.3.1.8 таныс киім мен аяқ киім заттарын (мүмкіндігінше) атау
		4.3.1.9 фотосуреттен, суреттен таныс киім мен аяқ киім заттарын тану
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	4.3.2.9 көрсету бойынша ересек адамның көмегімен өз бетінше аяқ киімдегі бекіткіштерді (жабыстырғыш, сыдырма, бауын) тағу және кию
		4.3.2.10 оң және сол аяққа арналған аяқ киімді анықтау
		4.3.2.11 бірнеше аяқ киімді жұпқа бөлу
		4.3.2.12 өз киімі мен аяқ киімін ілгіштен, шкафтағы сөреден табу
	3.3. Киімге күтім жасау	4.3.3.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес бүктелген орамалдарды, киімдерді шкафтағы сөреге, орындыққа орналастыру
		4.3.3.6 ылғал киімдерді, қолғаптарды, перчатканы құрғату

		4.3.3.7 сыртқы киімді киім щеткасымен тазалау
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	4.3.4.3 ылғалды аяқ киімді кептіру
		4.3.4.4 резеңке аяқ киімді көрсетілім бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес өзбетінше жуу және сүрту
	4-тоқсан	
1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта "Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта "Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 – апта "Жаз мезгіліне арналған	1.3. Дене күтімі, денсаулықты сақтау	4.1.3.13 дәретханаға барғаннан кейін өз киімін ретке келтіру
		4.1.3.14 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (сүлгі жоқ, су құбыры шүмегі ашылмайды)
		4.1.3.15 көрсетілген көмекке алғыс айту
		4.1.3.16 басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмектесу (су құбыры шүмегін ашу-жабу, сабын беру, сүлгіні табу, шашты тарау)
		4.1.3.17 "Қуыршақты шомылдыру " сюжеттік ойынын ойнау
	2.1. Азық-түлік	4.2.1.7 сыртқы түрі, иісі бойынша жарамсыз тағамдарды анықтау (құрт жеген өрік, шіріген алма, бүлінген шұжық)
	2.2. Ыдыс-аяқ, ас құралдары, оларға күтім жасау, асхана киімдері	4.2.2.6өз бетінше және көмек арқылы үстелге мата дастарханды жаю және жинау
		4.2.2.8 ересек адамның көмегімен асханадағы үстелге мерекелік дастархан жасауға қатысу
	2.3. Тамақтану мәдениеті	4.2.3.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық жоқ, нан таусылды, майлық жеткіліксіз болды, тамақтаннан кейін өзің жайсыз сезіну)
		4.2.3.14 көмек үшін алғыс айту
		4.2.3.15 басқа оқушыға көмек көрсету (майлық алып беру, қасық әкелу, шырын құю)
		4.3.2.16 рөлдік ойындар: " Қонақтар", "Қуыршақты тамақтандыру"
	2.4. Асхана жиһазы және оған күтім жасау	4.2.4.3 үстелдегі үгінділерді щетканың көмегімен сүрту
		4.2.4.4 үстел мен дастарған үстін дымқыл шүберекпен сүрту

киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	3.1. Киім және аяқ киім	4.3.1.10 киім заттарын топтарға бөлу: Қыс мезгіліне, Жаз мезгіліне арналған; күнделікті (әр күн үшін) , мерекелік
		4.3.1.11 аяқ киім заттарын топтарға бөлу: үйге, көшеге; қыста , жазда
	3.2. Киіну-шешіну дағдылары	4.3.2.13 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (киімді терісінен оңға айналдыру, сыдырманы бекіту), көмек үшін Алғыс айту
		4.3.2.14 басқа оқушыға көмек көрсету (түймелерді бекіту, мойынорағышты байлау, алжапқыш кию)
		4.3.2.15 үлкен айна көмегімен сыртқы келбетін бақыла у(жағаның орналасуы, бекіткіштің күйі, киімнің тазалығы)
	3.3. Киімге күтім жасау	4.3.3.8 қол орамалын, қуыршақты кір сабынмен жуу, шаю және кір ілгішке ілу, киім қыстырғыштарын пайдалану
		4.3.3.9 бет орамалын, зығыр майлылықтарды үтікпен үтіктеу
	3.4. Аяқ киімге күтім жасау	4.3.4.5 көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес өзбетінше былғары аяқ киімді аяқ киімге арналған ылғалды губкамен тазалау
		4.3.4.6 былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау

бұйрығына
22-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
319 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі –

Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру оқушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін төмендетуге ықпал етеді. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

3. Бағдарламаның мазмұнын мұғалім, тәрбиешілер (оқушының мектепте болған барлық уақыты, режимдік сәттер ішінде) және оқушылардың ата-аналары (үйде, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Мұғалімдер мен отбасының қызметін үйлестіруді және әрекеттердің келістілігін сынып мұғалімі жүзеге асырады.

4. Бағдарлама мақсаты-білім алушыларда балалардың қол еңбегінің қарапайым операцияларын меңгеру үшін қажетті күнделікті ұғымдарды, іс-әрекет тәсілдерін, түсініктер мен дағдыларды қалыптастыру.

5. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) объектілермен практикалық әрекеттерді орындауға тұрақты мотивацияны қалыптастыру;

2) білім алушыларда мақсатты сәйкестендіру және құрал-саймандық әрекет арқылы заттық әрекеттерді қалыптастыру;

3) өз қызметін жоспарлау мен бақылаудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

4) білім алушыларды әртүрлі материалдармен (адам жасаған және табиғи), олардың қасиеттері мен қолданылуымен таныстыру;

5) заттарды нақты өмірлік жағдайларда пайдалану дағдыларын дамыту.

6. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) қолдың тактильді сезімдерін дамыту және тактильді тәжірибені кеңейту;

2) көру қабылдауын, көру және есту зейінін, көз-қимыл үйлестіруін дамыту;

3) жалпы мотериканы, қол қимылдарын үйлестіруді, ұсақ мотериканы дамыту;

4) кеңістіктік түсініктерді дамыту;

5) білім алушыларда жағымды эмоциялар мен өз сезімдерін білдіру қабілеттерін тәрбиелеуге;

6) шыдамдылыққа, табандылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу;

7) коммуникативті дағдыларды (вербалды және вербалды емес), сыныптастарына көмектесу, бірлесіп жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру;

8) оқушылардың белсенділігі мен дербестігін қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Заттық-тәжірибелік әрекет– Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылар үшін ең түсінікті және қолжетімді. Мектеп оқушылары ересектермен

ынтымақтастықты пайдалана отырып, заттық іс-әрекеттерге қосылады, ол бірте-бірте оқушылардың бір-бірімен ынтымақтастығына айналады, бұл коммуникативті дағдылар мен қоғамға қолайлы мінез-құлықтың дамуына ықпал етеді.

8. Білім алушыларда заттық-тәжірибелік әрекетті дамыту оның қалыптасуының онтогенетикалық заңдылықтарын ескере отырып жүзеге асырылуы керек. Заттық-тәжірибелік әрекет сәйкестендіру және құрал-саймандық әрекеттерді қалыптастыруды, олардың функционалдық мақсатына сәйкес нақты заттарды қолдануды қамтиды.

9. Заттық-тәжірибелік әрекетте көрнекі-тиімді ойлау, сөйлеудің әртүрлі функциялары (номинативті, реттеуші, жоспарлаушы) дамиды. Оның негізінде репродуктивті, шаруашылық-тұрмыстық, қарапайым еңбек, ойын қызметі, өзіне-өзі қызмет көрсету қалыптасады.

10. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін ;

2) сабақта фронтальды жұмыста пайдаланатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз әсерін;

3) сөйлеудің коммуникативті, реттеуші, жоспарлау функцияларының айқын дамымауын;

4) білім алушылардың белсенділігі мен зейінін сабақ бойы бір оқу пәнінің мазмұнында сақтай алмауын;

5) қалыптасып жатқан дағдыларды автоматтандырудағы қиындықтарды.

11. Арнайы педагогика қағидаттарына негізделген оқушыларды оқыту және тәрбиелеу процесі білім алушылардың өзіндік белсенділігін, барынша мүмкін болатын бастамасы мен дербестігін дамытуға бағытталады.

12. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

13. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

14. Оқу-тәрбие процесі бүкіл оқу кезеңінде заттық іс-әрекетте құрылады. Заттық ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) дағдыларды қалыптастыру процесінде нақты объектілерді пайдалану;

3) оқушылардың өзгермелі мүмкіндіктеріне сәйкес заттық ортаны өзгерту (күрделендіру).

15. Әр сабақтың мазмұны оқушыға өз мүмкіндіктерін, әртүрлі анализаторларға сүйене отырып, жақын әлеуметтік және заттық ортаның ерекшеліктерін білуге көмектесуі керек. Мұғалімдер әртүрлі оқу пәндерінің мазмұнын бір сабаққа біріктіреді.

16. Оқытудың интеграцияланған сипаты заттық оқытуға біртіндеп көшумен мектепте оқудың алғашқы 2-4 жылында затсыз оқытумен жүзеге асырылады. Затсыз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады.

17. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін түпкілікті тақырыпты анықтайды. Тақырыптар мен олардың реттілігін анықтау кезінде "мен – бала" концентрінде (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру), "бала және оның әлемі" концентрінде (жақын орта: отбасы, үй, ойыншықтары, өз мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсініктерді қалыптастыру) өту принципі қолданылды), әрі қарай "бала және үлкен әлем" концентрінде (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары).

18. Оқытылатын ұғымдарды, сөздіктерді, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды қайталау және бірте-бірте кеңейтуды, күрделендіріп отыруды көздейтін шоғырлану принципіне сәйкес ортақ тақырыптар әр сыныпта қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктер мен оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және тоғысқан тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

19. Бағдарламаның мазмұны шоғырлану қағидасына сәйкес құрылымдалған. Оқу материалы мазмұнының қайталануы оқушыларда қалыптасқан дағдыларды автоматтандыруды қамтамасыз етеді және дағдыларды басқа өмірлік жағдайларға көшіруге жағдай жасайды.

20. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілінің дамуында (оның болмауына дейін) және қарым-қатынас жасауында айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

21. Сөйлеуді түсінуді дамыту, вербальды және баламалы қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру бойынша жүйелі жұмыстар жүргізіледі. Педагог тарапынан өз әрекеттерін және білім алушылардың әрекеттерін сөйлеумен сүйемелдеуі мөлшерлі және түсінікті болуы тиіс.

22. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

23. Заттық-тәжірибелік әрекетті қалыптастыру бойынша білім алушылармен педагогикалық жұмыс мұғалімнің әр білім алушымен эмоционалды байланысын орнатудан, оқушы үшін тартымды заттық іс-әрекетті таңдауға көмек көрсетуден, жұмысты жеке қарқынмен орындау мүмкіндігін қамтамасыз етуден, оны міндетті түрде

аяқтауға жеткізуден және көрнекі нәтиже алудан басталады. Бұл білім алушылардың белсенділігін, дербестігін және жауапкершілігін қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

24. Сабақтың нақты кеңістіктік-мезгілдік құрылымы болады. Әрекеттің белгілі бір түрлері сынып бөлмесіндегі белгілі бір орынмен байланыста қарастырылады (мысалы, сумен және сусымалы заттармен жаттығулар). Күрделі тапсырмалар қарапайым тапсырмалармен, ал ширығу босаңсумен кезектестірілуге тисті.

25. Білім алушыларда дағдыларды қалыптастыру өте көп жаттығуларды орындауды талап етеді. Педагогтың көмегі біртіндеп азая түседі: бірлескен әрекеттен еліктеу бойынша әрекетке, ары қарай үлгі бойынша әрекетке, ең соңында ересек адамның сөздік нұсқауы бойынша орындалатын әрекеттерге ауысады. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылар үшін педагогтың заттық әрекеттің орындалуын, құралдарды пайдалану тәсілдерін, бұйымды, белгілі бір жұмысты орындау бірізділігін анық, асықпай көрсеткені маңызды.

26. Білім алушылар үшін мұғалімнің пәндік іс-әрекетті, құралдарды пайдалану тәсілін, белгілі бір қол жұмысын орындау ретін нақты баяу көрсетуі маңызды.

27. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі.

28. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

29. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған заттық дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

30. Заттық әрекеттерді қалыптастыру үшін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада құюға, қасықпен себуге, еденнен қоқыстарды, үстелден шаңды жинауға арналған жиынтықтар, түймеліктері бар жақтаулар жиынтығы (түймелер, сырмалар, түйреуіштер, ілгектер, ілмек, шілтерлер, баулар), аяқ киімді тазалауға арналған жиынтық орналастырылады.

31. Оқытуда оқушылардың ойын және практикалық іс-әрекеттеріне мөлшерленген ауызша оқыту әдістерін шектеулі пайдалана отырып, ойын әдістері қолданылады.

32. Дидактикалық ойындар, ойыншықтарды қолданатын сюжетті ойындар, өмірлік жағдаяттарды драматизациялау ойындары кеңінен қолданылады. Ойындарды өткізу кезінде ойын жаттығуларын оқушыларға сұрақтармен қанықтырмай, өлшенген қарқынды сақтау қажет. Мектеп оқушыларын мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекетін байқауға, осы әрекеттерді қайталауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, ортақ ойынға қатысу үшін өз кезегін күтуге үйрету керек.

33. Сыныптағы сабақтар мектептің басқа аумақтарында да, одан тыс жерлерде де жүргізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектесіп отырады.

34. Заттық-тәжірибелік әрекетті игерудің маңызды шарты мұғалімнің, тәрбиешінің және оқушылардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) іс-әрекеттерінің келісімділігі болып табылады. Оқушыларда сабақта қалыптасатын дағдылар отбасында бекітіледі. Ата-аналар мұғалімдерге пәндік қызметті, отбасы мен қоғам жағдайындағы мінез-құлық мәдениетін пайдаланудың сәттілігі туралы үнемі ақпарат беріп отыруы керек.

35. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін оқушы жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылатын сипаттамалық бағалау қолданылады. Жетістіктерді бағалауды мұғалім, тәрбиешілер, ата-аналар әр оқушының іс-әрекетін бақылау негізінде жүзеге асырады.

36. Жетістік картасында білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдылардың өзін-өзі қамтамасыз ету дәрежесі көрсетілуі тиіс: өз бетінше; үлгі бойынша; еліктеу арқылы; мұғаліммен (ата-анамен) бірлескен әрекеттердің көмегімен.

37. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін нұсқаулық негіз болатын және оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде мұғалімді басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, дағдыларды қалыптастыру кезеңдеріне және оқушының нақты жетістіктеріне сәйкес бірнеше бөлікке бөлуге болады.

3-тарау. "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінің мазмұны

38. "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 66 сағатты;

2) 2 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 3 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 4 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

39. "Заттық-тәжірибелік әрекет" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Заттық-тәжірибелік әрекет";

2) "Құрастыру".

40. "Заттық-тәжірибелік әрекет" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сәйкестендіру әрекеті;

2) құрал-саймандық әрекет;

3) заттарды таңдау және топтастыру.

41. "Құрастыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) құрастыру.

42. 1-сыныпқа арналған "Заттық-тәжірибелік әрекет" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) заттық-тәжірибелік әрекет. Сәйкестендіру әрекеттері: қорапқа, тостағанға, дорбаға, бөтелкеге, шелекке заттарды (шарлар, текшелер, конустар) салу (шығару, алу). Кең және тар мойны бар ыдыстарды ұсақ заттармен толтыру. Сеген тақталарына геометриялық фигуралардың модельдерін салу. Панельді бірдей және әртүрлі түсті мозаикамен толтыру. Ашу және жабу: есіктерді, әр түрлі мөлшердегі және пішіндегі қораптарды қақпақтармен; су шүмегін, сөмкедегі және киімдегі сырманы; матрешканы, маркерлерді, желімді. Үнсіз ұқыпты жылжыту, орындықты, заттары бар науаны (су құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) тасымалдау. Ұқыпты итеру, тарту, затты жылжыту, доңғалақты арбаларды, сөмкелерді, доңғалақты чемоданды итеріп жылжыту. Құтының, бөтелкенің, үлкен сомындардың қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу. Үлкен және кішкентай сақиналарды ілмек өзекке тізу, жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту. Жіпті домалатып орау, жіпті шарғыға орау. Күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау. Құрал-саймандық әрекет: құмырадан құмыраға, кесеге, стақанға жарманы ауыстырып салу (суды құю); қасықпен құю, құйғыш арқылы құю және салу. Жармаларды електен өткізу. Бекіту (ажырату) пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштары. Көбікті көпірту. Үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту, жерге төгілген суды швабрамен сүрту. Сөрелердің, үстелдердің, жабық өсімдіктердің жапырақтарының шаңын шүберекпен, сорғышпен сүрту. Заттарды таңдау және топтау: тану, табу, көрсету, жұптастырылған объектілерді таңдау ("бірдей"). Затты суреттегі, фотодағы бейнесімен сәйкестендіру Түсі, өлшемі, пішіні бірдей заттарды (геометриялық пішіндер, таяқшалар, шарлар) бірнеше заттардың ішінен таңдау. Мата қиындыларын, жіптерді сұрыптау. Жиналған табиғи материалдарды тану, атау (жапырақтар, емен жаңғақтары, талшын жаңғақтары, бүршіктер, жаңғақтар, тұқым, гүлдер). Табиғи материалдарды сұрыптау, сақтауға арналған жәшіктерге, құтыларға, дорбаларға салу. Үстел ойындары (лото, домино және т.б.);

2) құрастыру. Еліктеу, үлгі бойынша құрылыс материалдарынан құрылыстарды орындау (мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, басқалар). Мұғалімнің басшылығымен жағдаятты ойын ойнау. Контурлық кескінге санау таяқшаларын қою. Таныс заттардың (қақпа, жолдар, үй, қоршау, орындық, үстел, әткеншек) еліктеу мен бейнесінің үлгісі бойынша санау таяқшаларымен салу. Үлгіні алдын ала қарап, тігінен, көлденеңінен кесілген екі бөліктен тұратын бөлінген суреттерді құрастыру.

43. 2-сыныпқа арналған "Заттық-тәжірибелік әрекет" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) заттық-тәжірибелік әрекет. сәйкестендіру әрекеттері: емен, талшын жаңғақтарын, бұршақтарды бір ыдыстан екіншісіне ауыстыру. Үрмебұршақты (жемістің сүйектерін, шақаларды) қораптың кішкентай тесігіне екі саусақпен (шымши ұстау тәсілімен) итере салу. Геометриялық денелерді қораптың сәйкес ойықтарына түсіру. Сеген тақталарына геометриялық фигуралардың үлгілерін кірістіру, түймелер тақтасында бір түсті мозаикаларды қатарға қою. Есіктерді, су шүмектерін, есік құлыптарының әртүрлі түрлерін, киімдер мен сөмкелердегі сырмаларды, матрешканы, фломастерді, желімді ұқыпты ашу және жабу. Орындықты жылжыту, итеру және тарту, науаны заттармен жылжыту (су құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар). Доңғалақтардағы арбаны, сөмкені, чемоданды ұқыпты итеру, тарту, тасымалдау. Банкалардың, бөтелкелердің, үлкен сомындардың қақпағын бұрап алу (бұрау). Үлкен моншақтарды сымға өткізу. Үстел үстіндегі кішкентай зырылдауықты айналдыру. Жапсырма түймеліктерді, түймелерді ағыту, ашу (түймелеу). Бірнеше қалың жіптерді біреуіне ширату. Жіптерді қорапқа салу. Жіптерді үзу. Бау тоқу, белдік, қол сөмкесінің тұтқасын жасау. Матаның қиындыларын қорапқа, сөмкеге салу. Матаға әр түрлі пішінді заттарды орау. Күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау. Олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау. Құрал-саймандық әрекет: жарманы бір ыдыстан екіншісіне қасықпен, қалақшамен салу; суды құмырадан құмыраға, кесеге, стақанға құю; қасықпен құю, құйғыш арқылы құю (салу). Жармаларды електен өткізу. Бекіту (ажырату) пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштары. Көбікті көпірту. Үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту, жерге төгілген суды швабрамен сүрту. Сөрелердің, үстелдердің, жабық өсімдіктердің жапырақтарының шаңын шүберек пен сорғышпен сүрту. Заттарды таңдау және топтау: тану, табу, көрсету, жұптастырылған объектілерді таңдау ("бірдей"). Затты суреттегі, фотодағы бейнесімен сәйкестендіру Түсі, өлшемі, пішіні бірдей заттарды (геометриялық пішіндер, таяқшалар, шарлар) бірнеше заттардың ішінен таңдау. Мата қиындыларын, жіптерді сұрыптау. Жиналған табиғи материалдарды тану, атау (жапырақтар, емен жаңғақтары, талшын жаңғақтары, бұршіктер, жаңғақтар, тұқым, гүлдер). Табиғи материалдарды сұрыптау, сақтауға арналған жәшіктерге, банкаларға, дорбаларға салу. Үстел ойындары (лото, домино және т.б.), үстел ойындарының атауы мен аталуы бойынша көрсету;

2) құрастыру. Еліктеу, үлгі бойынша құрылыс материалдарынан ғимараттарды жасау (мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, төсек, басқалар). Мұғалімнің басшылығымен жағдаятты ойынға айналдыру. Контурлық кескінге санау таяқшаларын қою. Таныс заттардың бейнелерін (қақпа, жолдар, үй, қоршау, орындық, үстел, әткеншек, ағаш, бұта, баспалдақ, басқалар) еліктеу, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша санау таяқшаларынан құрастыру. Көлденең және тігінен 3 -4 бөлікке кесілген, диагональ бойынша 2 бөлікке кесілген, басқатырғыштарды еліктеу және үлгі бойынша бөлінген суреттерді құрастыру. Құрастырылған ғимараттарды ң атауы, алынған кескіндер, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету.

44. 3 сыныпқа арналған "Заттық-тәжірибелік әрекет" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) заттық-тәжірибелік әрекет. сәйкестендіру әрекеттері: ұсақ тастарды, қабыршықтарды бір ыдыстан екіншісіне ауыстыру. Таяқтарды, шырпыларды қораптағы кішкене тесіктерге салу. Су шүмегін, есіктің әртүрлі үлгідегі құлыптары, сөмкедегі сырма, киім-кешек, матрешка, фломастер, желім ашу (жабу). Арбаларды, сөмкелерді, чемодандарды дөңгелектерімен итеру, тарту, тасымалдау. Бөтелкелердің, үлкен сомындардың қақпақтарын бұрап алу (бұрау). Моншақтарды жіпке тізу. Жұмыс үстелінің шағын үстіңгі бетін ашу. Түймелерді (түймелеу) жапсырма түймелікті, ілмектерді ашу (жабу). Заттарды атау және олармен орындалатын әрекеттер. Бауды, белдікті түрлі түсті қалың жіптерден жасау. Кітаптарға бетбелгі жасау, жіптерді байлау , жуан жіптерді бантикке байлау. Табиғи материалдардан бұйымдарды көрсету, үлгі, ермексазды қолдану арқылы бөлшектерді қосу. Орындалған жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Одан кейін не істедің?). Құрал-саймандық әрекет: жармаларды (суды) бір ыдыстан басқасына ауыстырып салу (құю): құманнан құманға, тостағанға, стақанға; қасықпен құю, құйғышпен құю. Жармаларды електен өткізу. Шарларды електен су құйылған ыдыстан жұмыртқа контейнеріне ауыстыру. Бекіту (ажырату) пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштары. Бұлғауышпен көпірту. Үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту, жерге төгілген суды швабрамен сүрту. Сөрелердің, үстелдердің, жабық өсімдіктердің жапырақтарының шаңын шүберек пен сорғышпен сүрту. Айнаны сорғышпен, жуғыш затпен, шүберекпен жуу. Қалың жіптерді, маталарды қайшымен қию. Матаны киім (орамал) және күнделікті өмірде (майлық, дастархан) ретінде пайдалану. Заттарды таңдау және топтау: тақырыпты суреттегі, фотосуреттегі, контурлық немесе көлеңкелі кескінмен байланыстыру. Бір түсті, өлшемдегі, бірнеше пішіндегі заттарды (геометриялық фигуралар, таяқшалар, шарлар, басқалар) таңдау. Заттарды түсі, өлшемі, пішіні бойынша топтастыру. Жіптерді ұзындығы, қалыңдығы, түсі бойынша топтастыру. Жіптің түсі, қалыңдығы, құрылымы бойынша топтастыру. Әрекеттер орындалатын заттардың атауы, олардың қасиеттері (мөлшері, түсі, формасы). Жиналған табиғи материалдарды тану, атау. Табиғи материалдарды сұрыптау, сақтау үшін қораптарға, банкаларға, сөмкелерге салу. Үстел ойындары (лото, домино, мемори, басқалар). Үстел ойындарының атауы мен аталуы бойынша көрсету.

2) құрастыру. Көрсетілім мен үлгі бойынша 5-6 көлемді фигураларды құрастыру (екі қабатты үй, қақпа, гараж, пойыз, вагон). Ауызша нұсқау бойынша таныс ғимараттарды жасау. Мұғалімнің жетекшілігімен жағдаятты ойнауға айналдыру. Көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша жазық геометриялық пішіндерден заттардың суреттерін құрастыру. Үлгі, сурет, сөйлеу нұсқаулығы бойынша санау таяқшаларынан заттардың, өрнектердің, фигуралардың кескіндерін құрастыру. Панельге әртүрлі түсті мозаикалардың екі параллель қатарын төсеу. 5-7 бөліктен бөлінген суреттерді құрастыру. Ертегілер иллюстрацияларындағы кесінділерді кесілген

бөліктермен толтыру. Құрамдас бөліктерден (бас, дене, құйрық, аяқ-қол) қарапайым кескіндерді құрастыру. Пазлдарды құрастыру. Құрастырылған ғимараттарды атау, нәтижесінде алынған кескіндер, атаулары бойынша кескіндердің бөліктерін көрсету.

45. 4 сыныпқа арналған "Заттық-тәжірибелік әрекет" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) заттық-тәжірибелік әрекет. сәйкестендіру әрекеттері: Шыны шарларды ұяшықтарға, ұсақ моншақтарды шыны саутқа (Монтессори материалдары) салу. Су шүмегін, есіктің әртүрлі үлгідегі құлыптары, сөмкедегі, киімдегі сырма, матрешка, фломастер, желімді ашу (жабу). Науаны заттармен (су құмырасы, қораптар, дидактикалық материалдар) жайлап жылжыту. Арбаларды, сөмкелерді, чемодандарды дөңгелектерімен итеру, тарту, тасымалдау. Бөтелкелердің, үлкен сомындардың қақпақтарын бұрап алу (тарту). Үстел үстіндегі кішкентай зырылдауықты айналдырыру . Ұсақ моншақтарды, майда моншақтарды жіпке өткізу. Жапсырма түймеліктерді, батырма түймеліктерді ағыту (түймелеу). Панельге әр түрлі түсті мозаикаларды бір қатарға қою, түстерді белгілі бір ретпен ауыстырып қою. Заттарды атау және олармен орындалатын әрекеттер. Қалың жіптерден бау жасау, жуан жіпке түйін, бантик байлау. Орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Содан кейін не істедің?) Орамал байлау (шешу). Құрал-саймандық әрекет: сұйықтықты құманнан (шәйнектен) стақанға; тостағанға, кесеге құю. Суды бір табақтан екінші табаққа сорғыш арқылы ауыстыру. Көбікті көпірту. Заттарды бір ыдыстан екінші ыдысқа қысқышпен, пинцетпен тасымалдау. Үстелге төгілген суды шүберекпен, еденге суды швабрамен сүрту. Сөрелердің, үстелдердің, жабық өсімдіктердің жапырақтарының шаңын шүберек пен сорғышпен сүрту. Инемен тігу, түйін байлау. Инемен "ине төмен-ине жоғары" тігісін орындау. Мұғалімнің көмегімен екі тесігі бар түймені қадап тігу. Матаны қайшымен қию. Заттарды таңдау және топтастыру: суреттегі объектінің кескінінің, фотоның оның контурымен немесе көлеңкелі кескінімен сәйкестендіру. Объектіні оның контурымен немесе көлеңкелі кескінімен салыстыру. Түсі, өлшемі, пішіні бірдей заттарды (геометриялық пішіндер, таяқшалар, шарлар) бірнеше заттардың ішінен таңдау. Заттарды түсі, өлшемі, пішіні бойынша топтастыру. Әрекеттер орындалатын заттарды, олардың қасиеттерін атау (көлемі, түсі, пішіні). Заттарды шамасы бойынша саралау (кішіден үлкенге, үлкеннен кішіге). Үстел ойындары (лото, домино, мемори, басқалар). Үстел ойындарының атауы мен аталуы бойынша көрсету.

2) құрастыру. Көрсету, үлгі, ауызша нұсқау, жоспар бойынша 6-10 бөлікке дейінгі құрылыс материалдарынан құрылысты орындау (жасау). Жағдаятты мұғалімнің жетекшілігімен ойнаға айналдыру. Көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша жалпақ геометриялық пішіндерден заттың бейнесін салу. Үлгі, сурет, сөйлеу нұсқаулығы бойынша санау таяқшаларынан әртүрлі фигуралар, өрнектер, таныс әріптер, сандар құрастыру. Кесілген нысан мен сюжетті суреттерді құрастыру. Құрастырылған ғимараттарды атау, нәтижесінде алынған кескіндер, атаулары бойынша

кескіндердің бөліктерін көрсету. Пазлдар құрастыру. Көрсету, үлгі, ауызша нұсқау бойынша жолақ, шаршы, шеңбердегі геометриялық пішіндерден өрнектер құрастыру.

46. Бағдарламаның мазмұны және оқу материалын сыныптар бойынша бөлу ұсынымдық сипатқа ие, мұғалім сыныптың әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен ерекше білім беру қажеттіліктеріне сәйкес оны оқыту мазмұны мен оқу қарқынына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

47. Бағдарламада оқыту мақсаттары әр сыныпқа кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.1.1.4 "1" – - сынып, "1.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсаты.

48. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Заттық-тәжірибелік әрекет":

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	1 - сынып	2 - сынып	3 - сынып	4 - сынып
	1.1.1.1 заттарды (шар, текше, бүр) қорапқа, ыдысқа салу	2.1.1.1 шетен, емен жаңғақтарын қалақпен (қолмен) бір сауыттан басқа сауытқа салу	3.1.1.1 ұсақ тастарды қасықпен бір сауыттан басқа сауытқа салу	4.1.1.1 шыны шарларды ұяшықтарға салу
	1.1.1.2 заттарды қолмен (уыстап және біртіндеп) қораптан, сауыттан, дорбадан алып шығу	2.1.1.2 үрмебұршақты қасықпен (қолмен) бір сауыттан басқа сауытқа салу	3.1.1.2 кішкентай шарларды елекпен су құйылған сауыттан жұмыртқа салатын сауытқа салу	4.1.1.2 ұсақ моншақтарды шыны сауытқа салу
	1.1.1.3 аузы кең және тар сауыттарды ұсақ заттармен толтыру	2.1.1.3 үрмебұршақты (жемістің сүйектерін , шақаларды) қораптың кішкентай тесігіне екі саусақпен (шымши ұстау тәсілімен) итере салу	3.1.1.3 таяқшаларды , шырпыларды кішкентай тесіктерге итере салу	4.1.1.3 су құбырының шүмегін ашу және жабу
	1.1.1.4 көлемді геометриялық денелерді қораптың тиісті саңылауларына түсіру	2.1.1.4 геометриялық денелерді қораптың тиісті саңылауларына түсіру	3.1.1.4 су құбырының шүмегін ашу және жабу	4.1.1.4 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу
	1.1.1.5 Сеген тақтасына	2.1.1.5 Сеген тақтасына		

геометриялық фигуралардың модельдерін салу	геометриялық фигуралардың модельдерін салу	3.1.1.5 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу	4.1.1.5 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу
1.1.1.6 есікті дыбыссыз ашу және жабу	2.1.1.6 есікті дыбыссыз ашу және жабу	3.1.1.6 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу	4.1.1.6 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу
1.1.1.7 көлемдері мен пішіндері әр түрлі қораптарды сәйкес қақпақтармен жабу және ашу	2.1.1.7 су құбырының шүмегін ашу және жабу	3.1.1.7 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу	4.1.1.7 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою
1.1.1.8 су құбырының шүмегін ашу және жабу	2.1.1.8 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу	3.1.1.8 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою	4.1.1.8 затты, арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау
1.1.1.9 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу	2.1.1.9 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу	3.1.1.9 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау	4.1.1.9 түрлі түсті мозаикаларды белгілі бір ретпен түстерді ауыстыра отырып, панельге қатарынан орналастыру
1.1.1.10 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу	2.1.1.10 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу	3.1.1.10 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу	4.1.1.10 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
1.1.1.11 орындықты дыбыссыз қозғау, итеру және басқа жерге апару	2.1.1.11 орындықты дыбыссыз қозғау, итеру және басқа жерге апару	3.1.1.11 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу	4.1.1.11 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
1.1.1.12 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою	2.1.1.12 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою	3.1.1.12 зырылдауықты айналдыру	4.1.1.12 кішкентай үстел үсті зырылдауықты айналдыру
			4.1.1.13 ұсақ моншақтарды,

1.1. Сәйкестендіру әрекеті	1.1.1.13 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау	2.1.1.13 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау	3.1.1.13 моншақтарды бауға тізу	шытыра моншақты қармақ бауға, жіпке тізу
	1.1.1.14 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу	2.1.1.14 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу	3.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту	4.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді, айылбастарды, түйреуіштерді салу шешу, ағыту
	1.1.1.15 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу	2.1.1.15 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу	3.1.1.15 қалың жіптерден бау, белдік жасау	4.1.1.15 қалың жіптерден бау жасау
	1.1.1.16 резенкелерді жуан түтік өзекке тізу	2.1.1.16 зырылдауықты айналдыру	3.1.1.16 түстері әртүрлі екі жуан жіптен бау тоқу	4.1.1.16 қалың жіпке түйін, бантик байлау
	1.1.1.17 үлкен және кішкентай сақиналарды ілмек өзекке тізу	2.1.1.17 ірі моншақтарды бауға тізу	3.1.1.17 кітапқа бетбелгі жасау	4.1.1.17 әр түрлі байлау түрлерін орындау
	1.1.1.18 пирамиданың сақиналарын тізу	2.1.1.18 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту	3.1.1.18 жіптерді байлау, қалың жіптерді бантикпен байлау	4.1.1.18 орамалды шешу және байлау
	1.1.1.19 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту	2.1.1.19 бірнеше жуан жіпті бір жіп етіп шиыру	3.1.1.19 матаны киім (шарф) және тұрмыстық заттар (майлық, дастархан) ретінде пайдалану	4.1.1.19 үлгі, көрсету бойынша табиғи материалдардан бұйымдар жасау; бөлшектерді пластилинмен біріктіру
	1.1.1.20 панельдерді бірдей және әртүрлі түсті мозаикамен толтыру	2.1.1.20 панельге бір түсті мозаикаларды қатарға қою	3.1.1.20 панельге әр түрлі түсті мозаиканың екі параллель қатарын қою	4.1.1.20 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
	1.1.1.21 жіпті домалатып орау	2.1.1.21 жіптерді қорапқа салу	3.1.1.21 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау	4.1.1.21 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
				4.1.1.22

	1.1.1.22 жіпті шарғыға орау	2.1.1.22 жіпті үзу	3.1.1.22 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау	орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.1.1.23 күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау	2.1.1.23 жжуан жіптерді шиыру, бау өру, белбеу, сөмкенің ұстағышын жасау	3.1.1.23 күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау	4.1.1.23 аяқ киімді байлау
		2.1.1.24 мата қиықтарын қорапқа, дорбаға салу	3.1.1.24 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау	4.1.1.24 қалың жіптерден немесе сымнан өрім жасау
		2.1.1.25 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау	3.1.1.25 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)	4.1.1.25 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау
		2.1.1.26 күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау		
		2.1.1.27 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау		
	1.1.2.1 жарманы құмырадан құмыраға төгу	2.1.2.1 жарманы құмырадан құмыраға төгу	3.1.2.1 жарманы қасықпен салу	4.1.2.1 жарманы қасықпен салу
	1.1.2.2 жарманы қасықпен салу	2.1.2.2 жарманы қасықпен салу	3.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу	4.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу
	1.1.2.3 құйғыш арқылы жарманы төгу	2.1.2.3 құйғыш арқылы жарманы төгу	3.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу	4.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу
	1.1.2.4 жарманы елеуішпен елеу	2.1.2.4 жарманы елеуішпен елеу	3.1.2.4 суды құмырадан құмыраға құю	4.1.2.4 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
			3.1.2.5 суды құмырадан (	4.1.2.5 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (

1.2. Құрал-саймандық әрекет	1.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю	2.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю	шәйнектен) стақанға, кесеге құю	сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
	1.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю	2.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю	3.1.2.6 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру	4.1.2.6 бұлғауышпен көпірту
	1.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру	2.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру	3.1.2.7 бұлғауышпен көпірту	4.1.2.7 қысқыштарды, пинцеттерді пайдаланып заттарды бір ыдыстан екіншісіне ауыстыру
	1.1.2.8 бұлғауышпен көпірту	2.1.2.8 бұлғауышпен көпірту	3.1.2.8 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту	4.1.2.8 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
	1.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту	2.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту	3.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту	4.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
	1.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту	2.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту	3.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту	4.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
	1.1.2.11 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту	2.1.2.11 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту	3.1.2.11 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту	4.1.2.11 инеге жіп сабақтау, жіпті түю
	1.1.2.12 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту	2.1.2.12 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту	3.1.2.12 жуан жіптерді қайшымен кесу	4.1.2.12 инемен "ине төмен-ине жоғары" тігісін орындау
		2.1.2.13 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау	3.1.2.13 матаны қайшымен кесу	4.1.2.13 педагогтің көмегімен екі тесікті түймені қадау
			3.1.2.14 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу	4.1.2.14 матаны қайшымен кесу
			3.1.2.15 әрекеттерді және олар	

			орындалатын заттарды (құралдарды) атау	4.1.2.15 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу
				4.1.2.16 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	1.1.3.1 жұп заттарды тану, табу, көрсету, таңдау (" дәл осындай")	2.1.3.1 жұп заттарды тану, табу, көрсету, таңдау (" дәл осындай")	3.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау	4.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
	1.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу	2.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу	3.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру	4.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру
	1.1.3.3 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау	2.1.3.3 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау	3.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау	4.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
	1.1.3.4 үлгі ретінде бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау	2.1.3.4 заттарды түсі бойынша топтастыру	3.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру	4.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру
	1.1.3.5 үлгі ретінде бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау	2.1.3.5 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау	3.1.3.5 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау	4.1.3.5 заттарды көлемі бойынша сұрыптау
	1.1.3.6. бір түстісанау таяқшаларды таңдау	2.1.3.6 заттарды көлемі бойынша топтастыру	3.1.3.6 заттарды пішіні бойынша топтастыру	4.1.3.6 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
	1.1.3.7 мата қиықтары мен жіптерді түсіне қарай топтастыру	2.1.3.7 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау	3.1.3.7 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу	4.1.3.7 заттарды пішіні бойынша топтастыру
	1.1.3.8 жиналған табиғи материалдарды тану, атау	2.1.3.8 заттарды пішіні бойынша топтастыру	3.1.3.8 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу	4.1.3.8 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
	1.1.3.9 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу	2.1.3.9 жіптерді түсі бойынша сұрыптау	3.1.3.9 жіптерді ұзындығы, қалыңдығы, түсі бойынша топтау	4.1.3.9 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу

	1.1.3.10 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер)	2.1.3.10 мата қиындыларын түсі мен құрылымы бойынша сұрыптау	3.1.3.10 мата қиындыларын түсі мен құрылымы, қалыңдығы бойынша топтастыру	4.1.3.10 заттың сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		2.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану , атау	3.1.3.11 табиғи материалдарды тану , атау	4.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану , атау
		2.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу	3.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу	4.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		2.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер, басқалар)	3.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)	4.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		2.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі , түсі, пішіні) атау	3.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі , түсі, пішіні) атау	4.1.3.14 үстел ойындарын көрсету және атау
		2.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау	3.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау	

2) "Құрастыру":

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	1 - сынып	2 - сынып	3 - сынып	4 - сынып
	1.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық	2.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, кереует	3.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 5-6 көлемді пішіндерден екі қабатты үй, тұрақ салу, қақпа, пойыз, автомобиль жасау	4.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша, ойша 6-10 бөлікті материалдардан құрылыс жасау
	1.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау	2.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау	3.2.1.2 сөздік нұсқау бойынша таныс құрылыс жұмыстарын орындау	4.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
	1.2.1.3 санау таяқшаларын	2.2.1.3 санау таяқшаларын түстерін есепке ала	3.2.1.3 мұғалімнің басшылығымен	4.2.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау

	сұлбалық бейнелерге салу	отырып, сұлбалық бейнелерге салу	құрастыру ойын ойнау	бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру
	1.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан үй, қақпа, жол, қабырға, үстел, орындық, әткеншектерді құрастыру	2.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан ағаш, бұта, шырша, жемсалғыш, сатыны құрастыру	3.2.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру	4.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан өрнектерді, таныс әріптерді, цифрларды құрастыру
2.1. Құрастыру	1.2.1.5 алдын ала үлгіні қарай отырып, кесінді суреттердің көлденеңінен, тігінен қиылған екі бөлігін қосу	2.2.1.5 еліктеу бойынша, үлгі бойынша көлденеңінен, тігінен қиылған 3-4 бөлікке, қиғаш 2 бөлікке қиылған суреттерді құрастыру	3.2.1.5 сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша өрнектер мен пішіндерді құрастыру	4.2.1.5 бөлінген тақырыптық және сюжеттік суреттерді құрастыру
	1.2.1.6 Құрастырылған ғимараттарды, алынған суреттерді атау	2.2.1.6 пазлдарды құрастыру	3.2.1.6 5-7 бөліктен тұратын суреттерді құрастыру	4.2.1.6 көрсету, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша геометриялық пішіндерден жолақта, шаршыда, дөңгелекте өрнек құрау
		2.2.1.7 Құрастырылған ғимараттарды, алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету	3.2.1.7 ертегілер суреттеріндегі қойындыларды кесілген бөліктермен толтыру	4.2.1 7 кесілген фрагменттері бар ертегі суреттеріндегі қойындыларды толтыру
			3.2.1.8 құрылымдық бөліктерден (бас, дене, құйрық, аяқ-қол) қарапайым бейнелерді құрастыру	4.2.1.8 құрамдас бөліктерден жануарлардың, адамдардың, өсімдіктердің қарапайым суреттерін құрастыру
			3.2.1 9 пазлдарды құрастыру	4.2.1.9 пазлдарды құрастыру
			3.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды, алынған суреттерді	4.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды, алынған суреттерді

			атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау	атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау

49. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

50. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Заттық-тәжірибелік әрекет" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1 - сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1- тоқсан		
1-2 апта: Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен, менің денем"; 4 апта "Жемістер, жидектер"; 5 апта"Көкөністер"; 6 апта"Менің ойыншықтарым"; 7 апта"Менің отбасым"; 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	1.1.1.1 заттарды (шар, текше, бүр) қорапқа, ыдысқа салу
		1.1.1.2 заттарды қолмен (уыстап және біртіндеп) қораптан, сауыттан, дорбадан алып шығу
		1.1.1.3 аузы кең және тар сауыттарды ұсақ заттармен толтыру
		1.1.1.4 көлемді геометриялық денелерді қораптың тиісті саңылауларына түсіру
		1.1.1.5 Сегена тақтасына геометриялық фигуралардың модельдерін салу
		1.1.1.6 есікті дыбыссыз ашу және жабу
		1.1.1.23 күзгі жапырақтар мен тірі гүлдерден гүлшоқ жасау
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	1.1.2.1 жарманы құмырадан құмыраға төгу
		1.1.2.2 жарманы қасықпен салу
		1.1.2.3 құйғыш арқылы жарманы төгу
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	1.1.3.1 жұп заттарды тану, табу, көрсету, таңдау ("дәл осындай")
		1.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		1.1.3.8 жиналған табиғи материалдарды тану, атау

		1.1.3.9 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
	2.1. Құрастыру	1.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық
		1.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
2- тоқсан		
1 апта"Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта"Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта"Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта"Жаңа жыл мерекесі"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	1.1.1.7 көлемдері мен пішіндері әр түрлі қораптарды сәйкес қақпақтармен жабу және ашу
		1.1.1.8 су құбырының шүмегін ашу және жабу
		1.1.1.9 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу
		1.1.1.10 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу
		1.1.1.11 орындықты дыбыссыз қозғау, итеру және басқа жерге апару
		1.1.1.12 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	1.1.2.4 жарманы елеуішпен елеу
		1.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю
		1.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	1.1.3.3 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		1.1.3.4 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау, как образец
	2.1. Құрастыру	1.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық
		1.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
3- тоқсан		

1 апта "Қыс қызықтары"; 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4 апта "Жабайы жануарлар" 5 апта "Үй құстары"; 6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта "Анамның мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	1.1.1.13 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау
		1.1.1.14 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
		1.1.1.15 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
		1.1.1.16 резенкелерді жуан түтік өзекке тізу
		1.1.1.17 үлкен және кішкентай сақиналарды ілмек өзекке тізу
		1.1.1.18 пирамиданың сақиналарын тізу
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	1.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю
		1.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		1.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		1.1.2.8 бұлғауышпен көпірту
		1.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	1.1.3.5 үлгі ретінде бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		1.1.3.6. бір түсті санау таяқшаларын (басқа заттар) таңдау
		1.1.3.7 мата қиықтары мен жіптерді түсіне қарай топтастыру
	2.1. Құрастыру	1.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық
		1.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		1.2.1.3 санау таяқшаларын сұлбалық бейнелерге салу
4- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	1.1.1.19 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту
		1.1.1.20 панельдерді бірдей және әртүрлі түсті мозаикамен толтыру
		1.1.1.21 жіпті домалатып орау
		1.1.1.22 жіпті шарғыға орау

1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта " Көктемге арналған киім"; 5 апта " Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта " Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; "Балалардың жазғы қызықтары"		1.1.1.23 тірі гүлдерден гүл шоқтарын жасау
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	1.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю
		1.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		1.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		1.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		1.1.2.11 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		1.1.2.12 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	1.1.3.8 жиналған табиғи материалдарды тану, атау
		1.1.3.9 табиғи материалдарды (ақжелкен, талшын жаңғағын, қабық, тастар, жаңғақ) сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		1.1.3.10 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер)
	2.1. Құрастыру	1.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық
		1.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		1.2.1.3 санау таяқшаларын сұлбалық бейнелерге салу
		1.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойыншасанау таяқшаларынан үй, қақпа, жол, қабырға , үстел, орындық, әткеншектерді құрастыру
		1.2.1.5 алдын ала үлгіні қарай отырып, кесінді суреттердің көлденеңінен , тігінен қиылған екі бөлігін қосу

2) 2 - сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1- тоқсан		

1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен және менің отбасым"; 4 апта "Менің денем" "Мен ұлмын ", "мен қызбын"; 5 апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7 апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	2.1.1.1 шетен, емен жаңғақтарын қалақпен (қолмен) бір сауыттан басқа сауытқа салу
		2.1.1.2 үрмебұршақты қасықпен (қолмен) бір сауыттан басқа сауытқа салу
		2.1.1.3 үрмебұршақты (жемістің сүйектерін, шақаларды) қораптың кішкентай тесігіне екі саусақпен (шымши ұстау тәсілімен) итере салу
		2.1.1.4 геометриялық денелерді қораптың тиісті саңылауларына түсіру
		2.1.1.5 Сеген тақтасына геометриялық фигуралардың модельдерін салу
		2.1.1.6 есікті дыбыссыз ашу және жабу
		2.1.1.26 күзгі жапырақтардан гүлшоқ жасау
		2.1.1.27 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	2.1.2.1 жарманы құмырадан құмыраға төгу
		2.1.2.2 жарманы қасықпен салу
		2.1.2.3 құйғыш арқылы жарманы төгу
		2.1.2.4 жарманы елеуішпен елеу
		2.1.2.13 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	2.1.3.1 жұп заттарды тану, табу, көрсету, таңдау ("дәл осындай")
		2.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану, атау
		3.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		2.1.3.4 заттарды түсі бойынша топтастыру
		2.1.3.5 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		2.1.3.6 заттарды көлемі бойынша топтастыру
		2.1.3.7 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау

		2.1.3.8 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		2.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		2.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер, басқалар)
		2.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		2.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	2.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, кереует
		2.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		2.2.1.3 санау таяқшаларын түстерін есепке ала отырып, сұлбалық бейнелерге салу
		2.2.1.7 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету
2- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	2.1.1.7 су құбырының шүмегін ашу және жабу
		2.1.1.8 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу
		2.1.1.9 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу
		2.1.1.10 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу
		2.1.1.11 орындықты дыбыссыз қозғау, итеру және басқа жерге апару
		2.1.1.12 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою
		2.1.1.27 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		2.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю

	1.2. Құрал-саймандық әрекет	2.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		2.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		2.1.2.8 бұлғауышпен көпірту
		2.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
		2.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		2.1.2.13 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
1 апта "Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта " Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	2.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		2.1.3.3 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		2.1.3.4 заттарды түсі бойынша топтастыру
		2.1.3.5 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		2.1.3.6заттарды көлемі бойынша топтастыру
		2.1.3.7 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		2.1.3.8 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		2.1.3.9 жіптерді түсі бойынша сұрыптау
		2.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер, басқалар)
		2.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		2.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	2.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, кереует
		2.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		2.2.1.3 санау таяқшаларын түстерін есепке ала отырып, сұлбалық бейнелерге салу

		2.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан ағаш, бұта, шырша, жемсалғыш, сатыны құрастыру
		2.2.1.7 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету
3- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	2.1.1.13 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау
		2.1.1.14 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
		2.1.1.15 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
		2.1.1.16 зырылдауықты айналдыру
		2.1.1.17 ірі моншақтарды бауға тізу
		2.1.1.18 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту
		2.1.1.19 бірнеше жуан жіпті бір жіп етіп шиыру
		2.1.1.27 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	2.1.2.5 суды құмырадан құмыраға құю
		2.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		2.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		2.1.2.8 бұлғауышпен көпірту
		2.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
		2.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		2.1.2.11 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		2.1.2.13 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау

1 апта "Қыс қызықтары" 2 апта " Қысқы киім және аяқ киім" 3 апта "Үй жануарлары" 4 апта " Үй құстары" 5 апта "Жабайы жануарлар" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта "Көлік" 8 апта "Анамның мерекесі" 9 апта "Наурыз мерекесі"	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	2.1.3.8 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		2.1.3.9 жіптерді түсі бойынша сұрыптау
		2.1.3.10 мата қиындыларын түсі мен құрылымы бойынша сұрыптау
		2.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану, атау
		2.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		2.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер, басқалар)
		2.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		2.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	2.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, кереует
		2.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		2.2.1.3 санау таяқшаларын түстерін есепке ала отырып, сұлбалық бейнелерге салу
		2.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан ағаш, бұта, шырша, жемсалғыш, сатыны құрастыру
		2.2.1.5 еліктеу бойынша, үлгі бойынша көлденеңінен , тігінен қиылған 3-4 бөлікке, қиғаш 2 бөлікке қиылған суреттерді құрастыру
		2.2.1.6 пазлдарды құрастыру
		2.2.1.7 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету
4- тоқсан		
		2.1.1.20 панельге бір түсті мозаикаларды қатарға қою

	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	2.1.1.21 жіптерді қорапқа салу
		2.1.1.22 жіпті үзу
		2.1.1.23 жуан жіптерді шиыру, бау өру, белбеу, сөмкенің ұстағышын жасау
		2.1.1.24 мата қиықтарын қорапқа, дорбаға салу
		2.1.1.25 матаға әр түрлі пішінді заттарды орау
		2.1.1.26 тірі гүлдерден гүл шоқтарын жасау
		2.1.1.27 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	2.1.2.6 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		2.1.2.7 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		2.1.2.8 бұлғауышпен көпірту
		2.1.2.9 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
		2.1.2.10 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		2.1.2.11 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		2.1.2.12 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту
		2.1.2.13 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	2.1.3.2 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		2.1.3.3 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		2.1.3.4 заттарды түсі бойынша топтастыру
		2.1.3.5 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		2.1.3.6заттарды көлемі бойынша топтастыру
		2.1.3.7 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		2.1.3.8 заттарды пішіні бойынша топтастыру

		2.1.3.9 жіптерді түсі бойынша сұрыптау
		2.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		2.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, жұптық суреттер, басқалар)
		2.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	2.2.1.1 құрылыс материалдарынан ғимараттарды еліктеу, үлгі бойынша орындау: мұнаралар, жолдар, үйлер, қақпалар, рельстер, үстел, орындық, диван, кереует
		2.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		2.2.1.3 санау таяқшаларын түстерін есепке ала отырып, сұлбалық бейнелерге салу
		2.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан ағаш, бұта, шырша, жемсалғыш, сатыны құрастыру
		2.2.1.5 еліктеу бойынша, үлгі бойынша көлденеңінен , тігінен қиылған 3-4 бөлікке, қиғаш 2 бөлікке қиылған суреттерді құрастыру
		2.2.1.6 пазлдарды құрастыру
		2.2.1.7 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін атауы бойынша көрсету

3) 3 - сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1- тоқсан		
		3.1.1.1 ұсақ тастарды қасықпен бір сауыттан басқа сауытқа салу
		3.1.1.2 кішкентай шарларды елекпен су құйылған сауыттан жұмыртқа салатын сауытқа салу
		3.1.1.3 таяқшаларды, шырпыларды кішкентай тесіктерге итере салу
		3.1.1.4 су құбырының шүмегін ашу және жабу

1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем". "Мен ұлмын", "мен қызбын" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Жемістер, жидектер" 7 апта "Менің сүйікті ойындарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	3.1.1.5 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу
		3.1.1.6 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу
		3.1.1.20 панельге әр түрлі түсті мозаиканың екі параллель қатарын қою
		3.1.1.23 күзгі жапырақтардан гүл шоқтарын жасау
		3.1.1.21 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		3.1.1.24 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		3.1.1.25 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	3.1.2.1 жарманы қасықпен салу
		3.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу
		3.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу
		3.1.2.4 суды құмырадан құмыраға құю
		3.1.2.5 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		3.1.2.6 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		3.1.2.15 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	3.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		3.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру
		3.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		3.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру
		3.1.3.5 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		3.1.3.6 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		3.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау

		3.1.3.7 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		3.1.3.11 табиғи материалдарды тану, атау
		3.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		3.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	3.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 5-6 көлемді пішіндерден екі қабатты үй, тұрақ салу, қақпа, пойыз, автомобиль жасау
		3.2.1.2 сөздік нұсқау бойынша таныс құрылыс жұмыстарын орындау
		3.2.1.3 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		3.2.1.8 құрылымдық бөліктерден (бас, дене, құйрық, аяқ-қол) қарапайым бейнелерді құрастыру
		3.2.1 9 пазлдарды құрастыру
		3.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
2- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	3.1.1.7 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу
		3.1.1.8 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою
		3.1.1.9 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау
		3.1.1.10 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
		3.1.1.11 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
		3.1.1.12 зырылдауықты айналдыру
		3.1.1.13 ірі моншақтарды бауға тізу
		3.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту

		3.1.1.24 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		3.1.1.25 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	3.1.2.4 суды құмырадан құмыраға құю
		3.1.2.5 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		3.1.2.6 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		3.1.2.7 бұлғауышпен көпірту
		3.1.2.8 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
1 апта "Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта " Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"		3.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		3.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		3.1.2.15 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	3.1.3.7 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу
		3.1.3.8 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		3.1.3.9 жіптерді ұзындығы, қалыңдығы, түсі бойынша топтау
		3.1.3.10 мата қиындыларын түсі мен құрылымы, қалыңдығы бойынша топтастыру
		3.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		3.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		3.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
		3.2.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру

	2.1. Құрастыру	3.2.1.5 сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша өрнектер мен пішіндерді құрастыру
		3.2.1.6 5-7 бөліктен тұратын суреттерді құрастыру
		3.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
3- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	3.1.1.13 моншақтарды бауға тізу
		3.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді салу шешу, ағыту
		3.1.1.15 қалың жіптерден бау, белдік жасау
		3.1.1.16 түстері әртүрлі екі жуан жіптен бау тоқу
		3.1.1.17 кітапқа бетбелгі жасау
		3.1.1.18 жіптерді байлау, қалың жіптерді бантикпен байлау
		3.1.1.20 панельге әр түрлі түсті мозаиканың екі параллель қатарын қою
		3.1.1.22 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау
		3.1.1.24 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		3.1.1.25 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	3.1.2.11 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту
		3.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу
		3.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу
		3.1.2.4 суды құмырадан құмыраға құю
		3.1.2.5 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		3.1.2.14 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу
		3.1.2.13 матаны қайшымен кесу

1 апта "Қыс қызықтары" 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім" 3 апта "Үй жануарлары" 4 апта "Үй құстары" 5 апта "Жабайы жануарлар" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта "Көлік" 8 апта "Анамның мерекесі" 9 апта "Наурыз мерекесі"		3.1.2.15 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	3.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		3.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру
		3.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		3.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру
		3.1.3.5 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		3.1.3.6 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		3.1.3.14 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		3.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		3.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	3.2.1.2 сөздік нұсқау бойынша таныс құрылыс жұмыстарын орындау
		3.2.1.3 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		3.2.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру
		3.2.1.7 ертегілер суреттеріндегі қойындыларды кесілген бөліктермен толтыру
		3.2.1.8 құрылымдық бөліктерден (бас, дене, құйрық, аяқ-қол) қарапайым бейнелерді құрастыру
		3.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
		3.2.1 9 пазлдарды құрастыру
4- тоқсан		
		3.1.1.9 арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау

1 апта"Ағаштар"; 2 апта Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта"Балықтар"; 6 апта"Жемістер"; 7 апта"Көкөністер"; 8 апта"Жидектер"; 9 апта"Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	3.1.1.10 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
		3.1.1.11 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
		3.1.1.18 жіптерді байлау, қалың жіптерді бантикпен байлау
		3.1.1.19 матаны киім (шарф) және тұрмыстық заттар (майлық, дастархан) ретінде пайдалану
		3.1.1.20 панельге әр түрлі түсті мозаиканың екі параллель қатарын қою
		3.1.1.21 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		3.1.1.22 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау
		3.1.1.24 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		3.1.1.25 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	3.1.2.14 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу
		3.1.2.4 суды құмырадан құмыраға құю
		3.1.2.5 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		3.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		3.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		3.1.2.11 пластмассадан, ағаштан жасалған киім қыстырғыштарын бекіту-ағыту
		3.1.2.12 жуан жіптерді қайшымен кесу
		3.1.2.13 матаны қайшымен кесу
		3.1.2.15 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
		3.1.3.7 заттың оның суреттегі, фотодағы бейнесімен ара қатынасын табу

		3.1.3.8 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		3.1.3.9жіптерді ұзындығы, қалыңдығы, түсі бойынша топтау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	3.1.3.10 мата қиындыларын түсі мен құрылымы, қалыңдығы бойынша топтастыру
		3.1.3.11 табиғи материалдарды тану, атау
		3.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		3.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		3.1.3.15 үстел ойындарын көрсету және атау
		3.2.1.6 5-7 бөліктен тұратын суреттерді құрастыру
		3.2.1.7 ертегілер суреттеріндегі қойындыларды кесілген бөліктермен толтыру
		3.2.1.8 құрылымдық бөліктерден (бас, дене, құйрық, аяқ-қол) қарапайым бейнелерді құрастыру
	2.1. Құрастыру	3.2.1 9 пазлдарды құрастыру
		3.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 5-6 көлемді пішіндерден екі қабатты үй, тұрақ салу, қақпа, пойыз, автомобиль жасау
		3.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау

4) 4 - сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1- тоқсан		
		4.1.1.1 шыны шарларды ұяшықтарға салу
		4.1.1.2 ұсақ моншақтарды шыны сауытқа салу
		4.1.1.3 су құбырының шүмегін ашу және жабу
		4.1.1.4 есіктің әр түрлі құлыптарын ашу және жабу

1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем" "Мен ұлмын ", "мен қызбын" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Жемістер, жидектер" 7 апта "Менің сүйікті ойындарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	4.1.1.5 киімнің және сөмкенің сырмасын ашу және жабу
		4.1.1.19 үлгі, көрсету бойынша табиғи материалдардан бұйымдар жасау; бөлшектерді пластилинмен біріктіру
		4.1.1.20 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		4.1.1.23 аяқ киімді байлау
		4.1.1.24 қалың жіптерден немесе сымнан өрім жасау
		4.1.1.25 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау
		4.1.1.21 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		4.1.1.22 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	4.1.2.1 жарманы қасықпен салу
		4.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу
		4.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу
		4.1.2.4 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		4.1.2.5 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		4.1.2.6 бұлғауышпен көпірту
		4.1.2.8 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
		4.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		4.1.2.16 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
		4.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		4.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру
		4.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		4.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру
		4.1.3.5 заттарды көлемі бойынша сұрыптау

	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	4.1.3.8 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		4.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану, атау
		4.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		4.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		4.1.3.14 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	4.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша, ойша 6-10 бөлікті материалдардан құрылыс жасау
		4.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		4.2.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру
		4.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан өрнектерді, таныс әріптерді, цифрларды құрастыру
		4.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
2- тоқсан		
		4.1.1.6 матрешканы, фломастерді, желімді ашу және жабу
		4.1.1.7 заттарды, заттар (суы бар құмыра, қораптар, дидактикалық материалдар) салынған подносты үстелге, сөреге абайлап апару және қою
		4.1.1.8 затты, арбаны, сөмкені, дөңгелекті шемоданды итеру, тарту, тасымалдау
		4.1.1.9 түрлі түсті мозаикаларды белгілі бір ретпен түстерді ауыстыра отырып, панельге қатарынан орналастыру

1 апта "Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.1.Сәйкестендіру әрекеті	4.1.1.10 құтының, бөтелкенің қақпағын бұрап ашу-бұрап жабу
		4.1.1.19 үлгі, көрсету бойынша табиғи материалдардан бұйымдар жасау; бөлшектерді пластилинмен біріктіру
		4.1.1.20 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		4.1.1.23 аяқ киімді байлау
		4.1.1.24 қалың жіптерден немесе сымнан өрім жасау
		4.1.1.21 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		4.1.1.22 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	4.1.2.7 қысқыштарды, пинцеттерді пайдаланып заттарды бір ыдыстан екіншісіне ауыстыру
		4.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		4.1.2.11 инеге жіп сабақтау, жіпті түю
		4.1.2.12 инемен "ине төмен-ине жоғары" тігісін орындау
		4.1.2.13 педагогтің көмегімен екі тесікті түймені қадау
		4.1.2.14 матаны қайшымен кесу
		4.1.2.15 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу
		4.1.2.16 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
		4.1.3.5 заттарды көлемі бойынша сұрыптау
		4.1.3.6 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		4.1.3.7 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		4.1.3.8 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау

	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	4.1.3.9 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		4.1.3.10 заттың сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		4.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		4.1.3.14 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	4.2.1.5 бөлінген тақырыптық және сюжеттік суреттерді құрастыру
		4.2.1.6 өрсету, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша геометриялық пішіндерден жолақта, шаршыда, дөңгелекте өрнек құрау
		4.2.1.7 кесілген фрагменттері бар ертегі суреттеріндегі қойындыларды толтыру
		4.2.1.8 құрамдас бөліктерден жануарлардың, адамдардың, өсімдіктердің қарапайым суреттерін құрастыру
		4.2.1.9 пазлдарды құрастыру
		4.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
3- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	4.1.1.11 үлкен сомындарды бұрап жабу-бұрап ашу
		4.1.1.12 кішкентай үстел үсті зырылдауықты айналдыру
		4.1.1.13 ұсақ моншақтарды, шытыра моншақты қармақ бауға, жіпке тізу
		4.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді , айылбастарды, түйреуіштерді салу шешу, ағыту
		4.1.1.15 қалың жіптерден бау жасау
		4.1.1.23 аяқ киімді байлау
		4.1.1.24 қалың жіптерден немесе сымнан өрім жасау

		4.1.1.25 матаға, қағазға әр түрлі пішінді заттарды орау
		4.1.1.19 үлгі, көрсету бойынша табиғи материалдардан бұйымдар жасау; бөлшектерді пластилинмен біріктіру
		4.1.1.20 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		4.1.1.21 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		4.1.1.22 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
1 апта "Қыс қызықтары" 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім" 3 апта "Үй жануарлары" 4 апта "Үй құстары" 5 апта "Жабайы жануарлар" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта "Көлік" 8 апта "Анамның мерекесі" 9 апта "Наурыз мерекесі"	1.2. Құрал-саймандық әрекет	4.1.2.1 жарманы қасықпен салу
		4.1.2.2 құйғыш арқылы жарманы төгу
		4.1.2.3 жарманы елеуішпен елеу
		4.1.2.4 суды құмырадан (шәйнектен) стақанға, кесеге құю
		4.1.2.5 ыдыс жуғыш жөкенің көмегімен (сорғыш) суды бір сауыттан басқасына ауыстыру
		4.1.2.6 бұлғауышпен көпірту
		4.1.2.8 үстелге төгілген суды шүберекпен сүрту
		4.1.2.9 еденге төгілген суды швабрамен сүрту
		4.1.2.16 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	4.1.3.1 бірнеше түстен бір түсті заттарды таңдау
		4.1.3.2 заттарды түсі бойынша топтастыру
		4.1.3.3 бірнеше заттың ішінен мөлшері сондай заттарды таңдау
		4.1.3.4 заттарды көлемі бойынша топтастыру
		4.1.3.5 заттарды көлемі бойынша сұрыптау
		4.1.3.8 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		4.1.3.11 жиналған табиғи материалдарды тану, атау

		4.1.3.12 табиғи материалдарды сұрыптау, оларды сақтау үшін қораптарға, құтыларға, дорбаларға салу
		4.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)
		4.1.3.14 үстел ойындарын көрсету және атау
	2.1. Құрастыру	4.2.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша, ойша 6-10 бөлікті материалдардан құрылыс жасау
		4.2.1.2 мұғалімнің басшылығымен құрастыру ойын ойнау
		4.2.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойыншажазық геометриялық пішіндерден бейнелер құрастыру
		4.2.1.4 үлгі бойынша, сурет бойынша, сөздік нұсқау бойынша санау таяқшаларынан өрнектерді, таныс әріптерді, цифрларды құрастыру
		4.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау
4- тоқсан		
	1.1. Сәйкестендіру әрекеті	4.1.1.14 жабысқақ қапсырманы, шыртылдақтарды және түймелерді , айылбастарды, түйреуіштерді салу шешу, ағыту
		4.1.1.15 қалың жіптерден бау жасау
		4.1.1.16 қалың жіпке түйін, бантик байлау
		4.1.1.17 әр түрлі байлау түрлерін орындау
		4.1.1.18 орамалды шешу және байлау
		4.1.1.23 аяқ киімді байлау
		4.1.1.24 қалың жіптерден немесе сымнан өрім жасау
		4.1.1.19 үлгі, көрсету бойынша табиғи материалдардан бұйымдар жасау; бөлшектерді пластилинмен біріктіру

		4.1.1.20 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулыққа сәйкес табиғи материалдардан композициялар жасау
		4.1.1.21 олармен орындалған заттар мен әрекеттерді атау
		4.1.1.22 орындалатын жұмыстың кезеңдері туралы мұғалімнің сұрақтарына жауап беру (алғаш не істедің? Ары қарай не істедің?)
	1.2. Құрал-саймандық әрекет	4.1.2.7 қысқыштарды, пинцеттерді пайдаланып заттарды бір ыдыстан екіншісіне ауыстыру
		4.1.2.10 шүберек пен жөкені пайдалана отырып, үстелдің, сөренің, бөлме өсімдіктері жапырақтарының шаңын сүрту
		4.1.2.11 инеге жіп сабақтау, жіпті түю
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"		4.1.2.12 инемен "ине төмен-ине жоғары" тігісін орындау
		4.1.2.13 педагогтің көмегімен екі тесікті түймені қадау
		4.1.2.14 матаны қайшымен кесу
		4.1.2.15 сабынды пайдалана отырып, айнаны жуу
		4.1.2.16 әрекеттерді және олар орындалатын заттарды (құралдарды) атау
	1.3. Заттарды таңдау және топтастыру	4.1.3.5 заттарды көлемі бойынша сұрыптау
		4.1.3.6 бірнеше заттың ішінен пішіні сондай заттарды таңдау
		4.1.3.7 заттарды пішіні бойынша топтастыру
		4.1.3.8 заттарды және олардың қасиеттерін (өлшемі, түсі, пішіні) атау
		4.1.3.9 заттың оның суреттегі, фотодағы сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		4.1.3.10 заттың сұлбасы немесе көлеңкелі бейнесімен ара қатынасын табу
		4.1.3.13 үстел ойындарын ойнау (лото, домино, мемориал, жұптық суреттер, басқалар)

		4.1.3.14 үстел ойындарын көрсету атау
	2.1. Құрастыру	4.2.1.5 бөлінген тақырыптық және сюжеттік суреттерді құрастыру
		4.2.1.6 өрсету, үлгі бойынша, сөздік нұсқау бойынша геометриялық пішіндерден жолақта, шаршыда, дөңгелекте өрнек құрау
		4.2.1.7 кесілген фрагменттері бар ертегі суреттеріндегі қойындыларды толтыру
		4.2.1.8 құрамдас бөліктерден жануарлардың, адамдардың, өсімдіктердің қарапайым суреттерін құрастыру
		4.2.1.9 пазлдарды құрастыру
		4.2.1.10 Құрастырылған ғимараттарды , алынған суреттерді атау, суреттердің бөліктерін көрсету және атау

бұйрығына
23-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
320 – қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың музыкалық іс-әрекеті барысында тыңдау, орындаушылық және қозғалыс қабілеттерін дамыту, қарапайым эстетикалық сезімдерін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) музыкалық сабақтарға оң көзқарас қалыптастыру;

2) музыкаға деген эмоционалдық ықыластылыққа және музыкамен қимыл ырғағына тәрбиелеу;

3) музыкалық-орындаушылық дағдыларды қалыптастыру;

4) би қимылдарын үйрету.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) ырғақ сезімін, музыкалық есте сақтауды дамыту;

2) білім алушылардың әншілік тыныс алуын, әншілік аппаратын дамыту;

3) моторикалық ептілікті, тепе-теңдік сезімін, кеңістікте бағдарлануды, қозғалыстарды үйлестіруді қалыптастыру;

4) эмоционалдық-ерікті саланы және оң жеке қасиеттерді дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналар ескеріледі:

1) ұжымдық оқыту жағдайында білім алушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын педагогтің көмегін ынталандыратын бағыттаушыға төмен реакция;

3) білім алушылардың сабақ бойы өз белсенділігін және оқу материалының мазмұнына зейін қойып сақтаудың шағын ресурсы;

4) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

6. Білім алушылардың ерекшелігі мынадай сөйлеудегі елеулі бұзылыстар болып табылады: сөйлеуді түсінудегі қиындықтар, тар сөздік қоры, дыбыстық айтылымның бұзылысы және сөйлеудің грамматикалық құрылымы, білім алушылардың бір бөлігінде белсенді сөйлеудің толық болмауы байқалады. Білім алушыларға ән мәтінінің мағынасын түсіну, оны жатқа есте сақтау қиын.

7. Оқу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаларына негізделген.

8. Педагогтар білім алушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту мен оны игерудегі минималды ілгерілеулерді бекітеді. Кез-келген прогресс оқудағы оң нәтиже ретінде қарастырылады.

9. Педагогтар осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын , сондай-ақ білім алушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

10. Сабақты ұйымдастыру кезінде әр білім алушыда қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтың жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

11. Музыка және ырғақ сабақтарын дайындау және өткізу барысында педагог мынадай талаптарды ұстануы тиіс:

1) музыкалық материалды оның тәрбиелік мәнін, эстетикалық құндылығын, білім алушылардың даму деңгейіне сәйкестігін ескере отырып таңдау;

2) музыкалық шығарманы орындаудың жоғары деңгейі (оның ішінде жазбада ойнатылатын);

3) музыкалық шығарманың мазмұнымен танысқан кезде білім алушылармен қолжетімді қысқа сөздік қарым-қатынас;

4) музыканы тыңдау кезінде бейнелі көрнекілікті кеңінен қолдану (бейнесюжеттер, иллюстрациялар, драмаландыру, шығарманың мазмұнына сәйкес келетін суреттер сериясы);

5) музыкалық шығарманың ритмді бейнесін, қарқынын, динамикасын жақсы меңгеруге ықпал ететін білім алушылардың қозғалыс белсенділігін ұйымдастыру.

12. Білім алушыларды музыкаға тәрбиелеудің негізі музыкалық қабілеттерін дамытудың ең белсенді әдісі ретінде ән айту болып табылады. Маңызды түзету-дамыту құралы хормен ән айту болып табылады. Ән мәтіндері, әуендердің әсемдігі білім алушылардың эмоционалдық әсерленушілігін қалыптастыруға ықпал етеді.

13. Педагог әндерді таңдайды және білім алушылардың музыкалық және әншілік дайындығына, олардың даму деңгейіне байланысты олармен жұмыс істеу ретін белгілейді. Бүкіл әнді орындау қиынға соғатын білім алушылармен жұмыс істегенде, педагог оларға әннің жеке бөліктерін айтуды ұсынады.

14. Сөйлемейтін білім алушылар әнге еліктейді, әуен ырғағына тербеледі, ритмдік қимылдарды қолдарымен орындайды, әуен ырғағына енеді.

15. Ән айтуға дайындық жаттығулары логопедиялық ырғақ жаттығулары, артикуляциялық жаттығу, тыныс алу жаттығулары болып табылады. Құстардың, жануарлардың, көліктің, музыкалық аспаптардың дыбыстарына еліктеу педагогке мектептегі білім алушыларды қызықтыруға және сабақты түрлендіруге көмектеседі.

16. Әр сабақтың ажырамас бөлігі білім алушылардың музыкалық көкжиегін кеңейтуге және олардың музыкалық қабылдауын қалыптастыруға ықпал ететін музыканы тыңдау болып табылады.

17. Музыканы тыңдау бойынша жұмыстың мазмұны мен ұйымдастырылуы білім алушылардың жасына және психофизикалық ерекшеліктеріне байланысты. Білім алушылар назарының ерекшеліктерін ескере отырып, шаршап қалуларын болдырмау үшін музыкалық шығарманың дыбысы 1,5-2 минуттан аспауы керек.

18. Музыка тыңдау бүкіл сабақ арқылы өтеді, жаңа шығармамен танысу барысында балалар музыка тыңдайды, музыкалық экспрессивтіліктің әртүрлі құралдарымен, жанрларымен, музыкалық аспаптардың дыбысымен танысады.

19. Музыкалық шығарманы бірнеше сабақта және сабақтан тыс уақытта қайталап тыңдаған дұрыс. Шығарманы қайта тыңдаған кезде әртүрлі ойын қимылдарын, шу оркестріндегі ойынды енгізген пайдалы. Мұндай әдістер білім алушыларға шығарманың құрылымын, оның қарқынын, ырғақтың суретін, әуеннің қозғалыс бағытын анықтауға көмектеседі. Әр қайта тыңдаған кезде музыкалық шығарма барған сайын танымал бола бастайды, оң эмоциялар тудырады.

20. Музыкалық материал сабақтың келесі кезеңдерінде біртіндеп күрделене отырып , ән айтуды қиындатып, содан кейін қозғалыстар қосуға болатындай етіп таңдалады.

21. Музыкалық-ырғақты жаттығулар процесінде білім алушылар залдың ішінде жүріп, шеңбер жасап тұрады, жұптасып тұрады, бейнелік қимылдар жасайды. Мұғалім ырғақты сезімін, би қимылдарын дәйекті қалыптастыру үшін арналған жаттығулар, музыкалық ойындар жүйесін таңдайды.

22. Музыка және ырғақ сабақтары музыкалық аспаптармен (фортепиано, баян, аккордеон), оның ішінде білім алушыларға арналған (музыкалық балға, асатаяқ (немесе сылдырмақ), дабыл, тайтұяқ (немесе маракас), металлофон, үрмелі гармоника, пианино, сыбызғы, домбыра, музыкалық орталықпен, музыкалық шығармалардың аудио жиынтығымен, иллюстрациялық және бейнежазба материалдармен жабдықталуы тиіс.

23. Бағдарлама зейін қою қағидасына сәйкес құрылған, бұл оқытудың әрбір жылында бұрын алған дағдыларды қайталауға, бекітуге, жетілдіруге мүмкіндік береді.

24. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта болады. Педагог білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы. Музыкалық-ырғақты құралдар жүйесі білім алушылардың қозғалыс саласының жағдайын ескере отырып, сабақтарда әртүрлі болады.

25. Оқу жетістіктерін балдық бағалау қолданылмайды. Жетістіктерді бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады.

3-тарау. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің мазмұны

26. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1-сыныпта - аптасына 2 сағат, оқу жылында 66 сағат;

2) 2-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 3-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 4-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді Мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты.

27. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды :

1) "Музыка тыңдау";

2) "Ән айту";

3) "Музыкалық-ырғақты жаттығулар".

28. "Музыка тыңдау" бөліміне мынадай кіші бөлім кіреді:

1) музыка тыңдау.

29. "Ән айту" бөлімі мынадай шағын бөлімді қамтиды:

1) ән айту.

30. "Музыкалық-ырғақты жаттығулар" бөлімі мынадай шағын бөлімді қамтиды:

1) музыкалық-ырғақты жаттығулар.

31.1-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыка тыңдау. Музыка тыңдау кезіндегі ережелер, мультфильмдерден әуендер тыңдау, музыканың дыбыстық күшін анықтау (қатты, ақырын), музыкалық жанрды тану (бесік жыры), музыкалық аспаптардың дыбысталуын тану (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ);

2) ән айту. Ән айту ережелері, ересектермен ән айту, жеңіл мәтінді қысқа әндер, құстардың дауысына еліктеу (балапан, әтеш, үйрек), артикуляциялық жаттығу (бет, ерін, тіл), дауысты дыбыстардағы әнді айту (а, у, о);

3) музыкалық-ырғақты жаттығулар. Музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер, шеңбер жасап тұру, шеңбер бойымен қозғалу (жабу, ашу), шеңбер бойымен қозғалу (еркін қадаммен, аяқтың ұшымен, аяқтың ұшымен жүгірумен, кішкентай секірумен, бір-бірінің қолдарын ұстаумен және бір-бірден). Заттармен (ойыншықтармен) қозғалыстарды орындау. Қозғалыстарды ауыстыру, құстардың қозғалысына еліктеу (балапан, әтеш, үйрек). Еліктеу қимылдары және музыкалық аспаптарда ойнау (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ), шу оркестрі.

Ұсынылатын музыкалық материал: "Әлди әлди" мультфильмнен Жазира Байырбекованың "Әлди әлди" әні, "Умка" мультфильмінен Е.Крылатовтың, Ю.Яковлевтің "Колыбельная медведицы" әні, "В лесу родилась Ұлочка" мультфильмінен Л.Бекман, Р.Кудашеваның "В лесу родилась Ұлочка" әні, "Как львенок и черепаха пели песню" мультфильмінен Г.Гладковтың, С.Козловтың "Песенка львенка и черепахи" әні, "Чебурашка и крокодил Гена" мультфильмінен В.Шаинскийдің, Эдуард Успенскийдің "Голубой вагон" әні, Ю.Селиверстованың " Весна и малыши", Ю.Селиверстованың "Мы с игрушками попляшем", "Мамонтенок" мультфильмінен В.Шаинский мен Д.Непомнящийдің "Песня про маму" әні, "Крошка Енот" мультфильмінен В.Шаинский мен М.Пляцковский "От улыбки" әні, " Приключения поросенка Фунтика" мультфильмінен В.Львовский мен В.Шульжиктің " Доброта" әні, И.Брамстың "Колыбельная"; музыкасын жазған А.Островский, сөзін жазған З.Петрова "Спят усталые игрушки"; музыкасын жазған И.Кишкон, сөзін жазған И.Планид "Осень"; Ю.Селиверстованың "Вот гуляем мы с дружком"; Ю.Селиверстованың "Становись скорей в кружок"; музыкасын жазған Т.Потатенко, сөзін жазған Н.Найденова "Ұлка"; Ю.Островский мен Е.Тиличееванің "Спи мой мишка " әні.

32. 2-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыка тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау кезіндегі ережелер, балалар әндерінің әуендерін тыңдау, музыканың дыбыстық күшін анықтау (қатты, ақырын). Музыкалық шығармалардың жылдамдығын анықтау (баяу, жылдам), музыкалық шығарманың сипатын тану (көңілді, мұңды), музыкалық жанрларды тану (бесік жыры, ән), музыкалық аспаптардың дыбысталуын тану (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, дабыл, барабан, маракас);

2) ән айту. Ән айту кезіндегі ережелер, әннің басталуы мен аяқталуын анықтау, әннің сипатын анықтау (көңілді, мұңды). Жануарлар дыбысына еліктеу (мысық, қасқыр , аю), артикуляциялық жаттығу, тыныс алу жаттығулары, дауысты дыбыстарды әндету (а, у, о, и, э, ы);

3) музыкалық-ырғақты жаттығулар. Музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер, шахмат тәртібін құру, әуеннің басы мен соңындағы қозғалыстар, қимылдар (басты төмен еңкейту және бұрулар, қолды сермеу қимылдары, денемен еңкею және иілу, орнында тұрып секіру қимылдары). Заттармен (лентамен) жасалатын қозғалыстарды орындау. Қимылдарды ауыстыру, би қимылдары (денемен бұрылу арқылы жартылай отыру). Жануарлардың қимылдарына еліктеу (мысық, аю, қасқыр). Еліктеу қимылдары және музыкалық аспаптарда ойнау (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, дабыл, барабан, маракас), шу оркестрі.

Ұсынылатын музыкалық материал: Б.Байкадамова, М.Алимбаева "Кел, билейік", казақ күйі "Аққу" күйші Сүгір Әліұлы, Н.Фаустовтың "Колыбельная"; М.Раухвергтің " Гуляем и пляшем"; музыкасын жазған М.Красев, сөзін жазған З.Александрова " Маленькой Ұлочке холодно зимой"; музыкасын жазған М.Красев, сөзін жазған О.Высотская "Саночки"; музыкасын жазған Е.Тиличива "Березка"; музыкасын жазған В.Герчик "Песенка друзей"; музыкасын жазған З.Левина, сөзін жазған Л.Некрасова " Что нам осень принесет"; музыкасын жазған А.Филиппенко, сөзін жазған Т.Вагина " Новогодний хоровод"; Л.Бетховеннің "Весело. Грустно"; П.И.Чайковскийдің "Грустная песенка"; музыкасын жазған Е.А.Гомонов, сөзін жазған А.Ануфриев "Пляска медвежат "; Ю.Селиверстованың "Становись скорей в кружок"; Ю.Селиверстованың "Танец с листочками" әні.

33. 3-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыка тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау кезіндегі ережелер, шығарманы фрагменттер бойынша тану, музыкалық шығармалардың ұзақтығын анықтау (қысқа, ұзын), музыкалық жанрды тану (бесік жыры, ән, би), музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, дабыл, барабан, маракас, пианино, металлофон);

2) ән айту. Әнді орындау кезіндегі ережелер, иллюстрация бойынша әндер, дирижерлік қимыл (назар, бастама, ән айту). Көлік дыбыстарын ажырату (жеңіл көлік, пойыз, ұшақ), артикуляциялық жаттығу, тыныс алу жаттығулары, дауысты дыбыстарды әндету (а, у, о), дауыс күшімен (қатты, ақырын);

3) музыкалық-ырғақты жаттығулар. Музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер, жұптасып тұру, шеңбер бойымен жұптасып қозғалу (еркін қадаммен, аяқтың ұшымен, аяқтың ұшымен жүгіру), бір-біріне қарама-қарсы жұптасып қозғалу (секіру, басты төмен еңкейту және бұрулар, қолды сермеу қимылдары, денемен бұрылу арқылы жартылай отыру). Қадамдардың түрлері (ұзын қадам, қысқа қадам), жұптардың тізбектей қозғалысы. Заттармен (гулдермен) қозғалыстарды орындау. Көлікке еліктеу қимылы (автомобиль, пойыз, ұшақ), еліктеу қимылдары және музыкалық аспаптарда ойнау (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, асатаяқ (немесе сылдырмақ), дабыл, тайтұяқ (немесе маракас), барабан, пианино, металлофон), шу оркестрі.

Ұсынылатын музыкалық материал: Ә.Дүйсенбиев, Ә.Бейсеуов - Ақ маман, қазақ халық күйі "Салкыма", чех халық музыкасы "Парная пляска"; музыкасын жазған Е.Зарицкая, сөзін жазған И.Шевчук "Раз ладошка, два ладошка"; В.Шаинскийдің " Антошка"; А.Филиппенконың "Веселый музыкант"; Л.Мироновтың "Мы запели песенку"; М.Красевтің "Падают листья"; Ю.Селиверстованың "Грибочки", " Ңлочка-малышка", "Зайки танцевали", "Зарядка", "Летка-енька", "На пороге новый год" , "Наши дети в санки сели", "Солнечная полька", "Танец басенок", "У меня, у тебя, звонкие ладошки", "Хороши весной в саду цветочки" әні.

34. 4-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыка тыңдау. Музыкалық шығармаларды, кіріспе бойынша шығармаларды тыңдау кезіндегі ережелері. Дыбыстарды дыбыс биіктігі бойынша ажырату (төмен, жоғары), музыкалық жанрларды тану (бесік жыры, ән, би, марш), музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, дабыл, барабан, маракас, пианино, металлофон, домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника);

2) ән айту. Ән айту кезіндегі ережелер, мұғаліммен бірге ән айту (жеке, хор, до1-ля1 диапазонында), артикуляциялық жаттығу, тыныс алу жаттығулары, дауысты дыбыстарды әнге салып айту (и, э, ы), дауыс күшімен (қатты, ақырын);

3) музыкалық-ырғақты жаттығулар. Музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер, шеңбер бойымен бір жұпта қозғалу, отырумен және толық бойымен қозғалыстар (төмен, жоғары), қозғалыстар (марш қадамы, бүйірлік қадам, бүйірлік шоқырақ, тікелей шоқырақ), орнында, қимылда, жұпта. Қимылдарды ауыстыру, дәйекті қозғалыстар. Еліктеу қимылдары және музыкалық аспаптарда ойнау (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ, дабыл, барабан, маракас, пианино, металлофон, домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника). Шу оркестрі, пианинода бір саусақпен белгіленген до1-до2 пернелер бойынша гамма ойыны.

Ұсынылатын музыкалық материал: Р. Рымбаева "Айгөлек", С.Құрманғазы " Перовский марш", қазақ халық күйі "Ақ желкен", М.Глинканың "Полька"; С.Рахманиновтың "Итальянская полька"; В.Шаинскийдің "Вместе весело шагать"; А.Филиппенконың "Бравые солдаты"; П.И.Чайковскийдің "Марш деревянных

солдатиков"; сөзін жазған Н.Френкель, С.Тиличеев "Лошадка"; Ю.Селиверстованың " Дед мороз в зале музыкальном", "Ласковая песенка", "Лесной оркестр", "Научите танцевать", "Песни осени поем", "Снег-снежок", "Солнечный зайчик", "Танец гномиков ", "Танец по кругу" әндері.

35. Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу үлгілік сипатқа ие. Педагог оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін өз бетінше анықтауға, музыкалық материалды (мүмкіндігінше өтпелі тақырыптарға сәйкес), сондай-ақ сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті уақытты таңдауға құқылы.

2-параграф. Оқыту мақсаттарының жүйесі

36. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен шағын бөлімін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, кодтаудағы 1.2.1.4 "1" – сынып, "2.1" – бөлім және шағын бөлім, "4" – оқу мақсатын нөмірлеу.

37. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Музыка тыңдау" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	1.1.1.1 музыкалық материалды тыңдау кезінде дұрыс отыру, тұру, тыңдау	2.1.1.1 музыкалық шығарманы дұрыс отырып соңына дейін мұқият тыңдау	3.1.1.1 музыка тыңдау мәдениетін орындау (алаңдамау, шығарманы соңына дейін тыңдау)	4.1.1.1 музыкалық шығарманы тыңдау, музыканың көңіл-күйін, сипатын дұрыс сезіну
	1.1.1.2 мультфильмдерден ойнатылған әуендерді тану	2.1.1.2 балалар әндерінен ойнатылған таныс әуендерді тану	3.1.1.2 фрагменттерден ойнатылған таныс шығармаларды тану	4.1.1.2 кіріспе шығармалар арқылы таныс шығармаларды тану
	1.1.1.3 дыбыс күшіндегі өзгерістерді байқау (қатты, ақырын)	2.1.1.3 дыбыс күшіндегі өзгерістерді ажырату (қатты, ақырын)	3.1.1.3 дыбыс күшіндегі өзгерістерді байқау және атау (қатты, ақырын)	4.1.1.3 дыбыстың күшіндегі өзгерістерді тану, атау (қатты, ақырын)
	1.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау (баяу, жылдам)	2.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)	3.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау және атау (баяу, жылдам)	4.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
	1.1.1.5 музыкалық шығарманың	2.1.1.5 музыкалық шығарманың	3.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеретін (төмен, жоғары) музыкалық экспрессивтіліктің	4.1.1.5 дыбыстардың дыбыстық биіктігі бойынша өзгеретін (төмен, жоғары) музыкалық

	сипатын байқау (көңілді, мұңды)	сипатын тану (көңілді, мұңды)	әртүрлі құралдарын байқау	экспрессивтіліктің әртүрлі құралдарын ажырату
	1.1.1.6 музыкалық шығарманың сипатын ажырату (көңілді, мұңды)	2.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау (қысқа, ұзақ)	3.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын ажырату (қысқа, ұзақ)	4.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау және ажырату (қысқа, ұзақ)
	1.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (бесік жыры)	2.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (ән)	3.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (би)	4.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (марш)
	1.1.1.8 музыкалық жанрды тану (бесік жыры)	2.1.1.8 музыкалық жанрды тану (ән)	3.1.1.8 жеке музыкалық жанрларды тану (бесік жыры, би)	4.1.1.8 жеке музыкалық жанрларды тану (ән, марш)
	1.1.1.9 музыкалық аспаптарды (музыкалық балға) үлгі бойынша, атауы бойынша тану	2.1.1.9 музыкалық аспаптарды (дабыл) үлгі бойынша, атауы бойынша тану	3.1.1.9 жеке музыкалық жанрларды тану (ән, би)	4.1.1.9 жеке музыкалық жанрларды ажырату және атау (би, марш)
	1.1.1.10 музыкалық аспаптарды (қоңырау (асатаяқ)) үлгі бойынша, атауы бойынша тану	2.1.1.10 музыкалық аспаптарды (барабан) үлгі бойынша, атауы бойынша тану	3.1.1.10 музыкалық аспаптарды (пианино) үлгі бойынша, атауы бойынша тану	4.1.1.10 жеке музыкалық жанрларды тану (ән, би, марш)
1.1. Музыка тыңдау	1.1.1.11 музыкалық аспаптарды (қоңырау, (асатаяқ)) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	2.1.1.11 музыкалық аспаптарды (маракас (тайтұяқ)) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	3.1.1.11 музыкалық аспаптарды (металлофон) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	4.1.1.11 музыкалық аспаптарды (домбыра) үлгісі бойынша, атауы және дыбысталуы бойынша тану
	1.1.1.12 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, қоңырау; (асатаяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату	2.1.1.12 музыкалық аспаптардың (барабан, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату	3.1.1.12 музыкалық аспаптардың (пианино, металлофон) үндерін ажырату: үлгісі бойынша, атауы және дыбысталуы бойынша	4.1.1.12 музыкалық аспаптарды (сыбызғы) үлгісі бойынша, атауы және дыбысталуы бойынша тану
	1.1.1.13 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату	2.1.1.13 музыкалық аспаптардың (барабан, сылдырмақ , маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату	3.1.1.13 музыкалық аспаптардың (пианино, барабан, сылдырмақ, маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату	4.1.1.13 музыкалық аспаптарды (үрмелі гармоника) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану

	1.1.1.14 музыкалық аспаптардың (қоңырау, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату	2.1.1.14 музыкалық аспаптардың (барабан, музыкалық балға, қоңырау) дыбысын есту арқылы ажырату	3.1.1.14 музыкалық аспаптардың (металлофон, барабан, сыбызғы, маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату	4.1.1.14 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы) дыбысын есту арқылы ажырату
	1.1.1.15 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату	2.1.1.15 музыкалық аспаптардың (барабан, сыбызғы, маракас, музыкалық балға, қоңырау) дыбысын есту арқылы ажырату		4.1.1.15 музыкалық аспаптардың (домбыра, үрмелі гармоника) дыбысын есту арқылы ажырату
				4.1.1.16 музыкалық аспаптардың (сыбызғы, үрмелі гармоника, домбыра) дыбысын есту арқылы ажырату
				4.1.1.17 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника) дыбысын есту арқылы ажырату
				4.1.1.18 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника, пианино, металлофон) дыбысын есту арқылы ажырату

2) "Ән айту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	1.2.2.1 ән айтқан кезде дұрыс қалыпты қабылдауға тырысу – денеге және мойын бұлшықетіне күш түсірмей, иықты жазу арқылы отыру немесе тұру	2.2.2.1 ән айту кезінде өз орнын тану, дұрыс отыру, тұру	3.2.2.1 ән айтқан кезде дене мүсінін дұрыс ұстау	4.2.2.1 ән айту үшін орнында тұру және дайындалу
	1.2.2.2 әнді педагогпен бірге айтуға тырысу,	2.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып	3.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, таныс	4.2.2.2 "и" дыбысына әуендерді әндету,

	педагогтың дауысын тыңдау	әндету, әуеннің басталуын және аяқталуын сезу	әндерді тану және иллюстрация арқылы атау және көрсету	дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
	1.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у) әндетуге тырысу	2.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у, и, э, ы) әндетуге тырысу, әндетуді уақытында бастау және аяқтау	3.2.2.3 дауысты дыбыстарды (а, о, у) дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты) әндету	4.2.2.3 "э" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
	1.2.2.4 әнді педагогпен бірге тыныш қалыпты қарқынмен және дауыстап, бірқалыпты, күш түсірмей айтуға тырысу	2.2.2.4 әннің сипатын тану (көңілді, мұңды)	3.2.2.4 "назар аудар, бастау, ән айту" дирижерлік қимылын тану	4.2.2.4 "ы" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
	1.2.2.5 беттің бөліктерін (бет, ерін , мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас) тану және көрсету	2.2.2.5 беттің бөліктерін (бет, ерін , мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас) көрсету және атау	3.2.2.5 бет пен дененің бөліктерін көрсету және атау (бет, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас, құлақ, бас, мойын, иық, кеуде, іш, арқа, қол, шынтақ, қолдың білезігі, алақан, саусақтар, аяқ, тізе, табан, аяқтың ұшы, өкше)	4.2.2.5 ойыншықтардағы дене бөліктерін тану және көрсету (бас, мойын, кеуде, арқа, іш, қол, қол, аяқ, тізе, табан)
2.2. Ән айту	1.2.2.6 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (балапан)	2.2.2.6 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (мысық)	3.2.2.6 педагогпен бірге көліктердің дыбыстарына еліктеу (автомобиль)	4.2.2.6 педагогпен бірге музыкалық аспаптың дыбыстарына еліктеу (барабан)
	1.2.2.7 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (әтеш)	2.2.2.7 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (қасқыр)	3.2.2.7 педагогпен бірге көліктердің дыбыстарына еліктеу (поезд)	4.2.2.7 педагогпен бірге музыкалық аспаптың дыбыстарына еліктеу (сыбызғы)
	1.2.2.8 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (үйрек)	2.2.2.8 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (аю)	3.2.2.8 педагогпен бірге көліктердің дыбыстарына еліктеу (ұшақ)	4.2.2.8 ән айту алдында артикуляциялық жаттығуды көрсету арқылы орындау
	1.2.2.9 педагогтың артынан бетке арналған	2.2.2.9 ән айтпас бұрын педагогтың артынан	3.2.2.9 ән айтпас бұрын артикуляциялық	4.2.2.9 педагогтың артынан музыкалық сүйемелдеумен

	артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу	артикуляциялық жаттығуды қайталау	жаттығуларды орындау	тыныс алу жаттығуларын орындау
	1.2.2.10 педагогтың артынан ерінге арналған артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу	2.2.2.10 педагогтың артынан тыныс алу жаттығуларын қайталау	3.2.2.10 педагогтың артынан еліктеуші тыныс алу жаттығуларын қайталау	4.2.2.10 педагогпен бірге қысқа қарапайым әндерді айту
	1.2.2.11 педагогтың артынан тілге арналған артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу	2.2.2.11 и –дауысты дыбыстағы әуендерді айту	3.2.2.11 а –дауысты дыбыстағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен айту (қатты, ақырын)	4.2.2.11 до1-ля1 диапозонында педагогпен бірге қысқа қарапайым әндерді айту (соло, хормен)
	1.2.2.12 а – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу	2.2.2.12 э – дауысты дыбыстағы әуендерді айту	3.2.2.12 у –дауысты дыбыстағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен айту (қатты, ақырын)	4.2.2.12 педагогпен бірге қарапайым, қысқа әндерді айту
	1.2.2.13 у – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу	2.2.2.13 ы – дауысты дыбыстағы әуендерді айту	3.2.2.13 о –дауысты дыбыстағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен айту (қатты, ақырын)	
	1.2.2.14 о – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу			

3) "Музыкалық-ырғақты жаттығулар" бөлімі:

Бөлімше	Оқыту мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	1.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды тірек нүктелер бойынша орындау үшін сапта (шеңберде) өз орнына тұру	2.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапта (шахмат тәртібімен) өз орнында болу	3.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапқа тұрып, бастапқы қалыпқа тұру	4.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығулар жасау үшін орнында тұру және дайындалу
	1.3.3.2 педагогпен бірге, қолыстасып, музыканының әуенімен шеңберді жабуға және ашуға тырысу	2.3.3.2 музыкамен бос жерге қозғалу, дыбыстық сигнал бойынша өз орындарына тұру	3.3.3.2 жұптасып тұру, өз жұбын тану	4.3.3.2 музыкамен шеңбер бойымен бір-бірден қозғалу және сигнал бойынша жұп болып тұру
	1.3.3.3 қол ұстасып, еркін қадаммен шеңбер бойымен қозғалуға тырысу	2.3.3.3 музыкамен қозғалу, әуен дыбысының басы мен соңына дейін әрекет ету	3.3.3.3 музыкамен қозғалу, әуен дыбысының басы мен соңына дейін әрекет ету	4.3.3.3 отырудағы, толық бойымен тұрудағы қозғалысты ажырату (төмен, жоғары)

1.3.3.4 қол ұстасып, аяқтың ұшымен шеңбер бойымен музыкамен қозғалуға тырысу	2.3.3.4 музыкамен қозғалысты уақтылы бастау және аяқтау	3.3.3.4 музыкамен аяқтың ұшымен шеңбер бойымен жұптасып қозғалу	4.3.3.4 бір орында тұрып, музыкаға марш қадамын орындау (жалаушамен, жалаусыз)
1.3.3.5 қол ұстасып, аяқтың ұшымен жүгіріп, шеңбер бойымен қозғалуға тырысу	2.3.3.5 педагогтың артынан музыкаға басты еңкейтуді және бұруды орындау (лентамен, лентасыз)	3.3.3.5 музыкамен шеңбер бойымен жұп болып аяқтың ұшымен жүгіру	4.3.3.5 музыкаға марш қадамын орындап алға жылжу (жалаушамен, жалаусыз)
1.3.3.6 бір-біріне кедергі жасамай, еркін қадаммен шеңбер бойымен, бір-бірден қозғалуға тырысу (ойыншықтармен, ойыншықтарсыз)	2.3.3.6 педагогтың артынан музыкаға қолды сермеу қимылдарын орындау (лентамен, лентасыз)	3.3.3.6 музыкамен бір-біріне қарама-қарсы жерде жұппен секіру	4.3.3.6 музыкамен жұптасып алға жылжу үшін марш қадамын орындау
1.3.3.7 музыкамен шеңбер бойымен, бір-біріне кедергі жасамай, аяқтың ұшымен қозғалуға тырысу	2.3.3.7 баяу музыкамен басты еңкейтуді және бұруды, ал жылдам музыкамен қолды сермеу қимылын орындау (лентамен, лентасыз)	3.3.3.7 музыкамен бір-біріне қарама-қарсы жұпта басты еңкейтуді және бұруды орындау	4.3.3.7 музыкамен бүйірлік қадаммен қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
1.3.3.8 музыкамен шеңбер бойымен, бір-біріне кедергі келтірмей, аяқтың ұшымен жүгіруге тырысу (ойыншықпен, ойыншықсыз)	2.3.3.8 педагогтың артынан музыкамен денемен еңкеюді және иілуді орындау (лентамен, лентасыз)	3.3.3.8 бір-біріне қарама-қарсы жұпта музыкамен қолды сермеу қимылдарын орындау	4.3.3.8 музыкамен жұптасып бүйірлік қадаммен қозғалу
1.3.3.9 шеңбер бойымен қозғалуға тырысу, бір-бірден, бір-біріне кедергі жасамай, шағын секірулермен (ойыншықпен, ойыншықсыз)	2.3.3.9 педагогтың артынан орнында тұрып музыкамен секіру қимылдарын орындау (лентамен, лентасыз)	3.3.3.9 бір-біріне қарама-қарсы жұпта , орнында тұрып музыкамен секіру қимылдарын орнындау	4.3.3.9 музыкамен бүйірімен шоқырақтап қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
1.3.3.10 музыкамен еркін қадамды, сигнал бойынша аяқтың ұшымен қадамды кезектесіп жасауға тырысу	2.3.3.10 педагогтың артынан музыкамен би қимылын орындау (денемен бұрылумен жартылай отыру)	3.3.3.10 бір-біріне қарама-қарсы жұпта музыкаға денені бұрып жартылай отыруды орындау (гүлмен, гүлсіз)	4.3.3.10 музыкамен жұптасып бүйірімен шоқырақтап қозғалу
1.3.3.11 музыкамен еркін қадамды	2.3.3.11 музыкамен еңкеюді, басты		4.3.3.11 музыкамен тікелей шоқырақтап

3.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	кезектесіп жасауға, сигнал бойынша жүгіруге тырысу	сигнал бойынша қолды сермеу қимылдарымен бұруды кезектестіру	3.3.3.11 педагогтың артынан музыкамен қайталау (ұзақ қадам, қысқа қадам)	қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
	1.3.3.12 музыкамен аяқтың ұшымен қадамды, сигнал бойынша орнында тұрып секіруді кезектестіруге тырысу	2.3.3.12 музыкамен орнында тұрып секіру арқылы денемен сигнал бойынша еңкеюді және иілуді кезектестіру	3.3.3.12 ұзын қадамды, қысқа қадамды орындау (гүлмен, гүлсіз)	4.3.3.12 музыкамен жұптасып тікелей шоқырақтап қозғалу
	1.3.3.13 музыкамен қозғалыстарды кезектілікпен орындауға тырысу (еркін қадам, аяқтың ұшымен қадам, жүгіру, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту	2.3.3.13 музыкамен қимылдарды кезектілікпен орындау (еңкеюлер, басты бұру, қолды сермеу қимылы, денемен еңкею және иілу, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту	3.3.3.13 музыкамен қимылдарды жұптасып кезектілікпен орындау (еркін қадам, аяқтың ұшымен қадам, жүгіру, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту	4.3.3.13 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша шоқырақ қадамды кезектестіру
	1.3.3.14 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (балапан)	2.3.3.14 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (мысық)	3.3.3.14 музыкамен қимылдарды жұптасып кезектілікпен орындау (еңкею, басты бұру, қолды сермеу қимылдары, денемен еңкею және иілу, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту	4.3.3.14 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша шоқырақ қадамды кезектестіру
	1.3.3.15 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (әтеш)	2.3.3.15 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (аю)	3.3.3.15 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (автомобиль)	4.3.3.15 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша шоқырақ қадамды кезектестіру
	1.3.3.16 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (үйрек)	2.3.3.16 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (қасқыр)	3.3.3.16 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (поезд)	4.3.3.16 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша шоқырақ қадамды кезектестіру
	1.3.3.17 музыкалық аспапта (музыкалық балға) музыкамен ойын қимылына еліктеуге тырысу	2.3.3.17 музыкалық аспапта (сылдырмақ) музыкамен ойын қимылына еліктеу	3.3.3.17 музыкамен еліктеу қимылдарын жасауға тырысу (ұшақ)	4.3.3.17 музыкалық аспапта (домбыра) музыкамен ойын қимылына еліктеуге тырысу
	1.3.3.18 музыкалық аспапта (музыкалық балға) музыканы	2.3.3.18 музыкалық аспапта (сылдырмақ) музыканы еркін	3.3.3.18 музыкалық аспапта (пианино)	4.3.3.18 музыкалық аспапта (домбыра) музыканы еркін

еркін түрде ойнауға тырысу	түрде ойнауға тырысу	музыкамен ойын қимылына еліктеу	түрде ойнауға тырысу
1.3.3.19 музыкалық аспапта (қоңырау) музыкамен ойын қимылына еліктеуге тырысу	2.3.3.19 музыкалық аспапта (барабан) музыкамен ойын қимылына еліктеу	3.3.3.19 музыкалық аспапта (пианино) музыканы еркін түрде ойнау	4.3.3.19 музыкалық аспапта (сыбызғы) музыкамен ойын қимылына еліктеу
1.3.3.20 музыкалық аспапта (қоңырау) музыканы ойнауға тырысу	2.3.3.20 музыкалық аспапта (барабан) музыка шығарманың ырғақты бейнесін шығару	3.3.3.20 музыкалық аспапта (металлофон) музыканы еркін түрде ойнау	4.3.3.20 музыкалық аспапта (сыбызғы) музыканы еркін түрде ойнау
1.3.3.21 музыкалық аспапта (сылдырмақ) музыкамен ойын қимылына еліктеуге тырысу	2.3.3.21 музыкалық аспапта музыка шығарманың ырғақты бейнесін шығару (маракас)	3.3.3.21 музыкалық аспаптарда (фортепиано, металлофон) бір уақытта барлық сыныппен бірге шығарманың ырғақты бейнесін орындау	4.3.3.21 музыкалық аспаптарда (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника) бір уақытта бүкіл сыныппен музыканы еркін түрде ойнау
1.3.3.22 музыкалық аспапта (сылдырмақ) музыканы еркін түрде ойнауға тырысу	2.3.3.22 музыкалық аспаптарда (сылдырмақ, барабан, маракас) бір уақытта бүкіл сыныппен ойнау		4.3.3.22 музыкалық аспапта (фортепиано) бір саусақпен до1-до2 белгіленген пернелер бойынша гамма ойнау
1.3.3.23 музыкалық аспаптарда (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ) музыканы бір уақытта бүкіл сыныппен еркін түрде ойнау			

38. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарында әрбір бөлім бойынша жүзеге асырылатын оқу мақсаттарының көлемі көрсетілген.

39. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсынымдық сипатта болады. Педагог өз мүмкіндіктерін ескере отырып, әр білім алушы үшін қолжетімді оқу мақсаттарын дербес анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1-сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1-2-ші апта: білім алушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің денем"; 4-апта "Жеміс-жидектер"; 5-апта "Көкөністер"; 6-апта "Менің ойыншықтарым"; 7-апта "Менің отбасым"; 8-апта "Менің үйім" 9-апта "Менің мектебім"	1.1. Музыка тыңдау	1.1.1.1 музыкалық материалды тыңдау кезінде дұрыс отыру, тұру, тыңдау
		1.1.1.2 мультфильмдерден ойналатын әуендерді тану
		1.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін байқау (қатты, ақырын)
		1.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау (баяу, жылдам)
		1.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын байқау (көңілді, мұңды)
		1.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (бесік жыры)
		1.1.1.9 музыкалық аспаптарды (музыкалық балға) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
	1.2. Ән айту	1.2.2.1 ән айтқан кезде дұрыс қалыпты қабылдауға тырысу – денеге және мойын бұлшықеттеріне күш түсірмей, иықты жазу арқылы отыру немесе тұру
		1.2.2.2 әнді педагогпен бірге айтуға тырысу, педагогтың дауысын тыңдау
		1.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у) әндетуге тырысу
		1.2.2.4 педагогпен бірге тыныш, қалыпты қарқынмен және дауыспен, баяу, күш түсірмей ән айтуға тырысу
		1.2.2.5 беттің бөліктерін (бет, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас) тану және көрсету
		1.2.2.6 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (балапан)
		1.2.2.12 а – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу

	1.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	1.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды тірек нүктелер бойынша орындау үшін сапта (шеңберде) өз орнына тұру
		1.3.3.2 педагогпен бірге, қолыстасып, музыканының әуенімен шеңберді жабуға және ашуға тырысу
		1.3.3.3 қол ұстасып, еркін қадаммен музыкамен шеңбер бойымен қозғалуға тырысу
		1.3.3.6 бір-біріне кедергі жасамай, еркін қадаммен шеңбер бойымен, бір-бірден қозғалуға тырысу (ойыншықтармен, ойыншықтарсыз)
		1.3.3.14 музыкамен қимылдарға еліктеуге тырысу (балапан)
		1.3.3.17 музыкалық аспапта ойнайтын (музыкалық балға) музыкамен қимылдауға еліктеуге тырысу
		1.3.3.18 музыкалық аспапта (музыкалық балға) музыканы еркін түрде ойнауға тырысу
2-тоқсан		
	1.1. Музыка тыңдау	1.1.1.1 музыкалық материалды тыңдау кезінде дұрыс отыру, тұру, тыңдау
		1.1.1.2 мультфильмдерден ойналатын әуендерді тану
		1.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін байқау (қатты, ақырын)
		1.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау (баяу, жылдам)
		1.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын байқау (көңілді, мұңды)
		1.1.1.7 музыкалық жанрды тыңдау (бесік жыры)
		1.1.1.10 музыкалық аспаптарды (қоңырау, (асатаяқ)) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		1.1.1.12 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, қоңырау, (асатаяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату
		1.2.2.1 ән айтқан кезде дұрыс қалыпты қабылдауға тырысу –

1-апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімдерім"; 3-апта "Азық-түлік"; 4-апта "Шай ыдыстары"; 5-апта "Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.2. Ән айту	денеге және мойын бұлшықеттеріне күш түсірмей, иықты жазу арқылы отыру немесе тұру
		1.2.2.2 әнді педагогпен бірге айтуға тырысу, педагогтың дауысын тыңдау
		1.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у) әндетуге тырысу
		1.2.2.4 педагогпен бірге тыныш, қалыпты қарқынмен және дауыспен, баяу, күш түсірмей ән айтуға тырысу
		1.2.2.7 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (әтеш)
		1.2.2.9 педагогтың артынан бетке арналған артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу
		1.2.2.13 у – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу
	1.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	1.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды тірек нүктелер бойынша орындау үшін сапта (шеңберде) өз орнында тұру
		1.3.3.4 қол ұстасып, аяқтың ұшымен шеңбер бойымен музыкамен қозғалуға тырысу
		1.3.3.7 музыкамен шеңбер бойымен, бір-біріне кедергі жасамай, аяқтың ұшымен қозғалуға тырысу
		1.3.3.10 музыкамен еркін қадамды, сигнал бойынша аяқтың ұшымен қадамды кезектестіруге тырысу
		1.3.3.15 музыкамен қимылға еліктеуге тырысу (әтеш)
		1.3.3.19 музыкалық аспапта (қоңырау) ойын музыкасымен қозғалуға еліктеуге тырысу
		1.3.3.20 музыкалық аспаптағы (қоңырау) музыканы ойнауға тырысу
3-тоқсан		
		1.1.1.1 музыкалық материалды тыңдау кезінде дұрыс отыру, тұру, тыңдау
		1.1.1.2 мультфильмдерден ойналатын әуендерді тану

1-апта "Қысқы ойындар"; 2-апта "Қысқы киімдер және аяқ киімдер"; 3-апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы жануарлар" 5-апта "Үй құстары"; 6-апта "Жабайы құстар"; 7-апта "Көлік"; 8-апта "Аналар мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.1. Музыка тыңдау	1.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін байқау (қатты, ақырын)
		1.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау (баяу, жылдам)
		1.1.1.6 музыкалық шығарманың сипатын ажырату (көңілді, мұңды)
		1.1.1.8 музыкалық жанрды тану (бесік жыры)
		1.1.1.11 музыкалық аспаптарды (сылдырмақ, (асатаяқ)) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		1.1.1.13 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату
		1.1.1.14 музыкалық аспаптардың (қоңырау, сылдырмақ, (асатаяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату
	1.2. Ән айту	1.2.2.1 ән айтқан кезде дұрыс қалыпты қабылдауға тырысу – денеге және мойын бұлшықеттеріне күш түсірмей, иықты жазу арқылы отыру немесе тұру
		1.2.2.2 әнді педагогпен бірге айтуға тырысу, педагогтың дауысын тыңдау
		1.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у) әндетуге тырысу
		1.2.2.4 педагогпен бірге тыныш, қалыпты қарқынмен және дауыспен, баяу, күш түсірмей ән айтуға тырысу
		1.2.2.8 педагогпен бірге құстардың дыбыстарына еліктеу (үйрек)
		1.2.2.10 педагогтың артынан ерінге арналған артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу
		1.2.2.14 о – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу
		1.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды тірек нүктелер бойынша орындау үшін сапта (шеңберде) өз орнына тұру
		1.3.3.5 қол ұстасып, аяқтың ұшымен шеңбер бойымен музыкамен қимылдауға тырысу

	1.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	1.3.3.8 музыкамен шеңбер бойымен, бір-біріне кедергі келтірмей, аяқтың ұшымен жүгіруге тырысу (ойыншықпен, ойыншықсыз)
		1.3.3.11 музыкамен еркін қадамды, сигнал бойынша жүгіруді кезектестіруге тырысу
		1.3.3.16 музыкамен қимылға еліктеуге тырысу (үйрек)
		1.3.3.21 музыкалық аспаптағы (сылдырмақ) ойын музыкасымен қозғалуға еліктеуге тырысу
		1.3.3.22 музыкалық аспаптағы (сылдырмақ) музыканы еркін түрде ойнауға тырысу
4-тоқсан		
1-апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер" ; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта " Көктемге арналған киімдер"; 5-апта "Балықтар"; 6-апта " Жеміс-жидектер"; 7-апта "	1.1. Музыка тыңдау	1.1.1.1 музыкалық материалды тыңдау кезінде дұрыс отыру, тұру, тыңдау
		1.1.1.2 мультфильмдерден ойналатын әуендерді тану
		1.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін байқау (қатты, ақырын)
		1.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау (баяу, жылдам)
		1.1.1.6 музыкалық шығарманың сипатын ажырату (көңілді, мұңды)
		1.1.1.8 музыкалық жанрды тану (бесік жыры)
		1.1.1.15 музыкалық аспаптардың (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату
	1.2. Ән айту	1.2.2.1 ән айтқан кезде дұрыс қалыпты қабылдауға тырысу – денеге және мойын бұлшықеттеріне күш түсірмей, иықты жазу арқылы отыру немесе тұру
		1.2.2.2 әнді педагогпен бірге айтуға тырысу, педагогтың дауысын тыңдау
		1.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у) әндетуге тырысу
		1.2.2.4 педагогпен бірге тыныш, қалыпты қарқынмен және

Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9 -апта "Жазға арналған киімдер"; " Балалардың жазғы ойындары"		дауыспен, баяу, күш түсірмей ән айтуға тырысу
		1.2.2.11 педагогтың артынан тілге арналған артикуляциялық жаттығуды қайталауға тырысу
		1.2.2.14 о – дауысты дыбыстағы әуендерді айтуға тырысу
	1.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	1.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды тірек нүктелер бойынша орындау үшін сапта (шеңберде) өз орнына тұру
		1.3.3.9 шеңбер бойымен қозғалуға тырысу, бір-бірден, бір-біріне кедергі жасамай, шағын секірулермен (ойыншықпен, ойыншықсыз)
		1.3.3.12 музыкамен аяқтың ұшымен қадамды, сигнал бойынша орнында секіруді кезектестіруге тырысу
		1.3.3.13 музыкамен қозғалыстарды кезектестіріп орындауға тырысу (еркін қадам, аяқтың ұшымен қадам, жүгіру, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту
		1.3.3.23 музыкалық аспаптарда (музыкалық балға, қоңырау, сылдырмақ) бір уақытта бүкіл сыныппен музыкамен еркін түрде ойнауға тырысу

2) 2-сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
	2.1. Музыка тыңдау	2.1.1.1музыкалық шығарманы дұрыс отырып соңына дейін мұқият тыңдау
		2.1.1.2 балалар әндерінен ойналатын таныс әуендерді тану
		2.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін ажырату (қатты, ақырын)
		2.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)
		2.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.1.1.7 музыкалық жанрды (ән) тыңдау

		2.1.1.9 музыкалық аспаптарды (сылдырмақ) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
	2.2. Ән айту	2.2.2.1 ән айтуды орындау кезінде өз орнын тану, дұрыс отыру, тұру
		2.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, әуеннің басталуын және аяқталуын сезу
		2.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у, и, э, ы) әндетуге тырысу, әндетуді уақытында бастау және аяқтау
		2.2.2.4 әннің сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.2.2.5 беттің бөліктерін көрсету және атау (бет, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас)
		2.2.2.6 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (мысық)
		2.2.2.11 и –дауысты дыбыстағы әуендерді айту
	2.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	2.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапта өз орнында (шахмат тәртібімен) тұру
		2.3.3.2 музыкамен бос жерге жылжу және дыбыстық сигнал бойынша өз орындарында тұру
		2.3.3.3 музыкамен қозғалу, әуен дыбысының басы мен соңына дейін әрекет ету
		2.3.3.4 музыкамен қозғалысты уақтылы бастау және аяқтау
		2.3.3.5 педагогтың артынан музыкаға басты еңкейтуді және бұруды орындау (лентамен, лентасыз)
		2.3.3.14 музыкамен қимылдарға еліктеу (мысық)
		2.3.3.17 музыкалық аспаптағы (сылдырмақ) ойын музыкасымен қозғалуға еліктеу
		2.3.3.18 музыкалық аспаптағы (сылдырмақ) музыканы еркін түрде ойнау
1-2-ші апта білім алушыларды бақылау және тексеру; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта "Менің денем. Мен - ұлмын , мен - қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6-апта "Жеміс-жидектер"; 7-апта " Менің ойыншықтарым"; 8-апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"		
2-тоқсан		

1-апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімдерім"; 3-апта "Азық-түлік"; 4-апта "Шай ыдыстары"; 5-апта "Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	2.1. Музыка тыңдау	2.1.1.1музыкалық шығарманы дұрыс отырып соңына дейін мұқият тыңдау
		2.1.1.2 балалар әндерінен ойналатын таныс әуендерді тану
		2.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін ажырату (қатты, ақырын)
		2.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)
		2.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.1.1.7 музыкалық жанрды (ән) тыңдау
		2.1.1.10 музыкалық аспаптарды (барабан) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		2.1.1.12 музыкалық аспаптардың (барабан, сылдырмақ) дыбысын есту арқылы ажырату
		2.1.1.14 музыкалық аспаптардың (барабан, музыкалық балға, қоңырау) дыбысын есту арқылы ажырату
	2.2. Ән айту	2.2.2.1 ән айту кезінде өз орнын тану, дұрыс отыру, тұру
		2.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, әуеннің басталуын және аяқталуын сезу
		2.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у, и, э, ы) әндетуге тырысу, әндетуді уақытында бастау және аяқтау
		2.2.2.4 әннің сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.2.2.7 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (қасқыр)
		2.2.2.11 и – дауысты дыбысындағы әуендерді айту
		2.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапта өз орнында (шахмат тәртібімен) тұру
		2.3.3.2 музыкамен бос жерге жылжу және дыбыстық сигнал бойынша өз орындарында тұру

		2.3.3.3 музыкамен қозғалу, әуен дыбысының басы мен соңына дейін әрекет ету
		2.3.3.6 педагогтың артынан музыкаға қолды сермеу қимылдарын орындау (лентамен, лентасыз)
	2.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	2.3.3.7 баяу музыкамен басты еңкейтуді және бұруды, ал жылдам музыкамен қолды жылдам сермеу қимылдарын орындау (лентамен, лентасыз)
		2.3.3.11 музыкамен басты еңкейтуді, бұруды және сигнал бойынша қолды сермеу қимылдарын кезектестіру
		2.3.3.16 музыкамен қимылдарға еліктеу (қасқыр)
		2.3.3.19 музыкалық аспаптағы (барабан) ойын музыкасымен қозғалуға еліктеу
		2.3.3.20 музыкалық аспапта (барабан) музыка шығарманың ырғақты бейнесін шығару
3-тоқсан		
	2.1. Музыка тыңдау	2.1.1.1музыкалық шығарманы дұрыс отырып соңына дейін мұқият тыңдау
		2.1.1.2 балалар әндерінен ойналатын таныс әуендерді тану
		2.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін ажырату (қатты, ақырын)
		2.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)
		2.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау (қысқа, ұзақ)
		2.1.1.8 музыкалық жанрды (ән) тану
		2.1.1.11 музыкалық аспаптарды (маракас (тайтұяқ)) үлгісі бойынша , атауы бойынша тану у
		2.1.1.13 музыкалық аспаптардың (барабан, сылдырмақ, маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату

1-апта "Қысқы ойындар" 2-апта " Қысқы киімдер және аяқ киімдер" 3-апта "Үй жануарлары" 4-апта " Үй құстары" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар мейрамы" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.2. Ән айту	2.2.2.1 ән айту кезінде өз орнын тану, дұрыс отыру, тұру
		2.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, әуеннің басталуын және аяқталуын сезу
		2.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у, и, э, ы) әндетуге тырысу, әндетуді уақытында бастау және аяқтау
		2.2.2.4 әннің сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.2.2.8 педагогпен бірге жануарлардың дыбыстарына еліктеу (аю)
		2.2.2.9 ән айту алдында педагогтың артынан артикуляциялық жаттығуды қайталау
		2.2.2.10 педагогтың артынан тыныс алу жаттығуларын қайталау
		2.2.2.13 ы – дауысты дыбысындағы әуендерді айту
		2.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапта өз орнында тұру (шахмат тәртібі)
		2.3.3.2 музыкамен бос жерге жылжу және дыбыстық сигнал бойынша өз орындарына тұру
		2.3.3.4 музыкамен қимылды уақтылы бастау және аяқтау
		2.3.3.8 педагогтың артынан музыкамен денемен еңкеюді және иілуді орындау (лентамен, лентасыз)
		2.3.3.9 педагогтың артынан музыкамен орнында тұрып секіру қимылдарын орындау (лентамен, лентасыз)
		2.3.3.12 музыкамен еңкеюді және сигнал бойынша орнында тұрып секірумен және денемен иілуді кезектестіру
		2.3.3.15 музыкамен жануарлар қимылдарына еліктеу (аю)

		2.3.3.21 музыкалық аспапта
	2.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	

		музыка шығарманың ырғақты бейнесін шығару (маракас)
4-тоқсан		
1-апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер"; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта "Көктемге арналған киімдер"; 5-апта "Балықтар"; 6-апта "Жемістер"; 7-апта; "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазға арналған киімдер"; "Балалардың жазғы ойындары"	2.1. Музыка тыңдау	2.1.1.1музыкалық шығарманы дұрыс отырып соңына дейін мұқият тыңдау
		2.1.1.2 балалар әндерінен ойналатын таныс әуендерді тану
		2.1.1.3 дыбыс күшінің өзгеруін ажырату (қатты, ақырын)
		2.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)
		2.1.1.5 музыкалық шығарманың сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау (қысқа, ұзақ)
		2.1.1.8 музыкалық жанрды (ән) тану
		2.1.1.15 музыкалық аспаптардың (барабан, сылдырмақ, маракас, музыкалық балға, қоңырау) дыбысын есту арқылы ажырату
	2.2. Ән айту	2.2.2.1 ән айту кезінде өз орнын тану, дұрыс отыру, тұру
		2.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, әуеннің басталуын және аяқталуын сезу
		2.2.2.3 педагогпен бірге дауысты дыбыстарды (а, о, у, и, э, ы) әндетуге тырысу, әндетуді уақытында бастау және аяқтау
		2.2.2.4 әннің сипатын тану (көңілді, мұңды)
		2.2.2.9 ән айту алдында педагогтың артынан артикуляциялық жаттығуды қайталау
		2.2.2.13 ы – дауысты дыбысындағы әуендерді айту
		2.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапта өз орнында (шахмат тәртібімен) тұру
		2.3.3.2 музыкамен бос жерге жылжу және дыбыстық сигнал бойынша өз орындарына тұру

	2.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	2.3.3.4 музыкамен қимылды уақтылы бастау және аяқтау
		2.3.3.10 педагогтың артынан музыкамен би қимылын орындау (денемен бұрылу арқылы жартылай отыру)
		2.3.3.13 музыкамен қимылдарды кезектілікпен орындау (еңкею, басты бұру, қолды сермеу қимылы , денемен еңкею және иілу, секіру) , сигнал бойынша қозғалысты өзгерту
		2.3.3.22 музыкалық аспаптарда (сылдырмақ, барабан, маракас) бір мезгілде бүкіл сыныппен еркін түрде ойнау

3) 3-сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1-2-апта білім алушыларды бақылау және тексеру; 3-апта "Мен және менің отбасым"	3.1. Музыка тыңдау	3.1.1.1 музыка тыңдау мәдениетін орындау (алаңдау, шығарманы соңына дейін тыңдау)
		3.1.1.2 фрагменттерден таныс шығармаларды тану
		3.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін байқау және атау (қатты, ақырын)
		3.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау және атау (баяу, жылдам)
		3.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын байқау
		3.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын ажырату (қысқа, ұзақ)
		3.1.1.7 музыкалық жанрды (би) тыңдау
		3.1.1.10 музыкалық аспаптарды (пианино) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		3.2.2.1 ән айтқан кезде дене мүсінін дұрыс ұстау
		3.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы атау және көрсету

4-апта "Менің денем. Мен - ұлмын, мен - қызбын" 5-апта "Көкөністер" 6-апта "Жеміс-жидектер" 7-апта "Менің сүйікті ойындарым" 8-апта "Менің үйім" 9-апта "Менің мектебім"	3.2. Ән айту	3.2.2.3 дауысты дыбыстарды (а, о, у) дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты) әндету
		3.2.2.5 бет пен дененің бөліктерін көрсету және атау (бет, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас, құлақ, бас, мойын, иық, кеуде, іш, арқа, қол, шынтақ, қолдың білезігі, алақан, саусақтар, аяқ, тізе, табан, аяқтың ұшы, өкше)
		3.2.2.6 педагогпен бірге көлік дыбыстарына еліктеу (автомобиль)
		3.2.2.9 ән айту алдында артикуляциялық жаттығуларды орындау
	3.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	3.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапқа тұрып, бастапқы қалыпқа тұру
		3.3.3.2 жұптасып тұру, өзінің жұбын тану
		3.3.3.3 музыкамен еркін қадаммен шеңбер бойымен жұптасып қозғалу
		3.3.3.7 музыкамен бір-біріне қарама-қарсы жұпта басты еңкейтуді және бұруды орындау
		3.3.3.15 педагогпен бірге көлік қимылдарына еліктеу (автомобиль)
		3.3.3.18 музыкалық аспаптағы (пианино) ойын музыкасымен қозғалуға еліктеу
2-тоқсан		
	3.1. Музыка тыңдау	3.1.1.1 музыка тыңдау мәдениетін орындау (алаңдау, шығарманы соңына дейін тыңдау)
		3.1.1.2 фрагменттерден таныс шығармаларды тану
		3.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін байқау және атау (қатты, ақырын)
		3.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау және атау (баяу, жылдам)
		3.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын байқау

		3.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын ажырату (қысқа, ұзақ)
		3.1.1.11 музыкалық аспаптарды (металлофон) үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
1-апта "Менің киімдерім" 2-апта " Менің аяқ киімдерім" 3-апта " Азық-түлік"; 4-апта "Шай ыдыстары"; 5-апта " Жиһаз" 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	3.2. Ән айту	3.2.2.1 ән айтқан кезде дене мүсінін дұрыс ұстау
		3.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы атау және көрсету
		3.2.2.7 педагогпен бірге көлік дыбыстарына еліктеу (автомобиль)
		3.2.2.9 ән айту алдында артикуляциялық жаттығуларды орындау
		3.2.2.11 а – дауысты дыбысындағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен (қатты, ақырын) айту
	3.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	3.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапқа тұрып, бастапқы қалыпқа тұру
		3.3.3.4 музыкамен аяқтың ұшымен шеңбер бойымен жұптасып қозғалу
		3.3.3.8 музыкамен бір-біріне қарама-қарсы жұпта қолды сермеу қимылын орындау
		3.3.3.11 педагогтың артынан музыкамен қайталау (ұзақ қадам, қысқа қадам), (гүлмен, гүлсіз)
		3.3.3.16 музыкамен көлік қозғалыстарына еліктеу (поезд)
		3.3.3.20 музыкалық аспапта (металлофон) музыкамен еркін түрде ойнау
3-тоқсан		
		3.1.1.1 музыка тыңдау мәдениетін орындау (алаңдау, шығарманы соңына дейін тыңдау)
		3.1.1.2 фрагменттерден таныс шығармаларды тану
		3.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін байқау және атау (қатты, ақырын)

	3.1. Музыка тыңдау	3.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау және атау (баяу, жылдам)
		3.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын байқау
		3.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын ажырату (қысқа, ұзақ)
		3.1.1.8 жеке музыкалық жанрларды тану (бесік жыры, би)
		3.1.1.12 музыкалық аспаптардың (пианино, металлофон) үндерін ажырату: үлгісі бойынша, атауы және дыбысталуы бойынша
		3.1.1.13 музыкалық аспаптардың (пианино, барабан, сылдырмақ, маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату
1-апта "Қысқы ойындар" 2-апта " Қысқы киімдер және аяқ киімдер"; 3-апта "Үй жануарлары"; 4-апта " Үй құстары"; 5-апта "Жабайы жануарлар"; 6-апта "Жабайы құстар"; 7-апта "Көлік"; 8-апта "Аналар мейрамы"; 9 апта " Наурыз мейрамы"	3.2. Ән айту	3.2.2.1 ән айтқан кезде дене мүсінін дұрыс ұстау
		3.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы атау және көрсету
		3.2.2.4 дирижерлік қимылды тану (назар аудару, бастау, ән айту)
		3.2.2.8 педагогпен бірге көлік дыбыстарына еліктеу (ұшақ)
		3.2.2.9 ән айту алдында артикуляциялық жаттығуларды орындау
		3.2.2.12 у – дауысты дыбысындағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен (қатты, ақырын) айту
		3.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапқа тұрып, бастапқы қалыпқа тұру
		3.3.3.2 жұптасып тұру, өз жұбын тану
		3.3.3.5 музыкамен шеңбер бойымен жұп болып аяқтың ұшымен жүгіру

	3.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	3.3.3.9 бір-біріне қарама-қарсы жұпта музыкамен орнында тұрып секіру қимылдарын орнындау
		3.3.3.12 қимылдарды орындау (қысқа қадам, ұзын қадам) (гүлмен, гүлсіз)
		3.3.3.17 музыкамен көлік қозғалыстарына еліктеу (ұшақ)
		3.3.3.19 музыкалық аспапта (пианино) музыкамен еркін түрде ойнау
4-тоқсан		
	3.1. Музыка тыңдау	3.1.1.1 музыка тыңдау мәдениетін орындау (алаңдау, шығарманы соңына дейін тыңдау)
		3.1.1.2 фрагменттерден таныс шығармаларды тану
		3.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін байқау және атау (қатты, ақырын)
		3.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқау және атау (баяу, жылдам)
		3.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын байқау
		3.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын ажырату (қысқа, ұзақ)
		3.1.1.9 жеке музыкалық жанрларды тану (ән, би)
		3.1.1.14 музыкалық аспаптардың (металлофон, барабан, сыбызғы, маракас (тайтұяқ)) дыбысын есту арқылы ажырату
1-апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер" ; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта " Көктемге арналған киімдер"; 5-апта "Балықтар"; 6-апта " Жемістер"; 7-апта "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазға	3.2. Ән айту	3.2.2.1 ән айтқан кезде дене мүсінін дұрыс ұстау
		3.2.2.2 педагогпен бірге дауысты дыбыстар мен бұындарды созып әндету, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы атау және көрсету
		3.2.2.9 ән айту алдында артикуляциялық жаттығуларды орындау
		3.2.2.10 педагогтың артынан еліктеуші тыныс алу жаттығуларын қайталау

арналған киімдер"; "Балалардың жазғы ойындары"		3.2.2.13 о – дауысты дыбысындағы әуендерді әртүрлі дауыс күшімен (қатты, ақырын) айту
	3.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	3.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау үшін сапқа тұрып, бастапқы қалыпқа тұру
		3.3.3.2 жұптасып тұру, өз жұбын тану
		3.3.3.6 музыкамен бір-біріне қарама-қарсы жерде жұппен секіру
		3.3.3.10 бір-біріне қарама-қарсы жұпта музыкаға денені бұрып жартылай отыруды орындау (гүлмен, гүлсіз)
		3.3.3.13 музыкамен қимылдарды жұп болып кезектілікпен орындау (еркін қадам, аяқтың ұшымен қадам, жүгіру, секіру), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту
		3.3.3.14 музыкамен қимылдарды жұп болып кезектілікпен орындау (еңкею, басты бұру, қолмен сермеу қимылдары, денемен еңкею және иілу), сигнал бойынша қозғалысты өзгерту
		3.3.3.21 музыкалық аспаптарда (фортепиано, металлофон) бір уақытта барлық сыныппен бірге шығарманың ырғақты бейнесін орындау

4) 4-сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
	4.1. Музыка тыңдау	4.1.1.1 музыкалық шығарманы тыңдау, музыканың көңіл-күйін, сипатын дұрыс сезіну
		4.1.1.2 кіріспе арқылы таныс шығармаларды тану
		4.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін тану, атау (қатты, ақырын)
		4.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
		4.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен,

1-2 апта білім алушыларды бақылау және қадағалау; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта "Менің денем. Мен - ұлмын, мен – қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6-апта "Жеміс-жидектер"; 7-апта "Менің сүйікті ойындарым"; 8-апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"		жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын ажырату
		4.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау және ажырату (қысқа, ұзақ)
		4.1.1.7 музыкалық жанрды (марш) тыңдау
		4.1.1.11 музыкалық аспаптарды (домбыра) үлгісі бойынша, атауы және дыбысталуы бойынша тану
	4.2. Ән айту	4.2.2.1 ән айтуға тұру және дайындалу
		4.2.2.2 "и" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.5 ойыншықтардың дене бөліктерін тану және көрсету (бас, мойын, кеуде, арқа, іш, қол, қолдың білезігі, аяқ, тізе, табан)
		4.2.2.8 ән айту алдында көрсету бойынша артикуляциялық жаттығуды орындау
	4.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	4.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығуларға тұру және дайындалу
		4.3.3.2 музыкамен шеңбер бойымен бір-бірден қозғалу және сигнал бойынша жұптасып тұру
		4.3.3.4 бір орында тұрып, музыкаға марш қадамын орындау (жалаушамен, жалаусыз)
		4.3.3.5 музыкаға марш қадамын орындап алға жылжу (жалаушамен, жалаусыз)
		4.3.3.17 музыкалық аспапта (домбыра) ойын музыкасының қимылдарына еліктеу
		4.3.3.18 музыкалық аспапта (домбыра) музыкамен еркін түрде ойнау
2-тоқсан		
		4.1.1.1 музыкалық шығарманы тыңдау, музыканың көңіл-күйін, сипатын дұрыс сезіну
		4.1.1.2 кіріспе арқылы таныс шығармаларды тану
		4.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін тану, атау (қатты, ақырын)

1-апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімдерім"; 3-апта "Азық-түлік"; 4-апта "Шай ыдыстары"; 5-апта "Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	4.1. Музыка тыңдау	4.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
		4.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын ажырату
		4.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау және ажырату (қысқа, ұзақ)
		4.1.1.8 жеке музыкалық жанрларды (ән, марш) тану
		4.1.1.12 музыкалық аспаптарды (сыбызғы) үлгісі бойынша, атауы және дыбысьталуы бойынша тану
		4.1.1.14 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы) дыбысын есту арқылы ажырату
	4.2. Ән айту	4.2.2.1 ән айтуға тұру және дайындалу
		4.2.2.2 "и" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.3 "э" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.8 ән айту алдында көрсету бойынша артикуляциялық жаттығуды орындау
		4.2.2.10 педагогпен бірге қысқа қарапайым әндерді айту
	4.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	4.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығулар жасауға орнында тұру және дайындалу
		4.3.3.6 музыкамен жұптасып алға жылжу үшін марш қадамын орындау
		4.3.3.7 музыкамен бүйірлік қадаммен қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
		4.3.8 музыкамен бүйірлік қадаммен жұптасып қозғалуға тырысу
		4.3.3.19 музыкалық аспапта (сыбызғы) ойын музыкасының қимылдарына еліктеу
		4.3.3.20 музыкалық аспапта (сыбызғы) музыкамен еркін түрде ойнау

3-тоқсан		
1-апта "Қысқы ойындар"; 2-апта "Қысқы киімдер және аяқ киімдер"; 3-апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Үй құстары" 5-апта "Жабайы жануарлар"; 6-апта "Жабайы құстар"; 7-апта "Көлік"; 8-апта "Аналар мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"	4.1. Музыка тыңдау	4.1.1.1 музыкалық шығарманы тыңдау, музыканың көңіл-күйін, сипатын дұрыс сезіну
		4.1.1.2 кіріспе арқылы таныс шығармаларды тану
		4.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін тану, атау (қатты, ақырын)
		4.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
		4.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын ажырату
		4.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау және ажырату (қысқа, ұзақ)
		4.1.1.9 жеке музыкалық жанрларды (би, марш) тану
		4.1.1.13 музыкалық аспаптарды (үрмелі гармоника) үлгісі бойынша , атауы бойынша тану
		4.1.1.15 музыкалық аспаптардың (домбыра, үрмелі гармоника) дыбысын есту арқылы ажырату
		4.1.1.16 музыкалық аспаптардың (сыбызғы, үрмелі гармоника) дыбысын есту арқылы ажырату
	4.2. Ән айту	4.2.2.1 ән айтуға тұру және дайындалу
		4.2.2.2 "и" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.3 "э" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.6 педагогпен бірге музыкалық аспаптың (барабан) дыбыстарына еліктеу
		4.2.2.8 ән айту алдында көрсету бойынша артикуляциялық жаттығуды орындау
		4.2.2.9 педагогтың артынан музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығуларын орындау
		4.2.2.11 до1-ля1 диапозонында педагогпен бірге қысқа қарапайым әндерді айту (соло, хормен)

	4.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	4.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығулар жасауға орнында тұру және дайындалу
		4.3.3.3 отырудағы, толықтай бойымен тұрғандағы қимылдарды (төмен, жоғары) ажырату
		4.3.3.9 музыкамен бүйірімен шоқырақтап қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
		4.3.3.10 музыкамен жұптасып бүйірімен шоқырақтап қозғалу
		4.3.3.11 музыкамен тігінен шоқырақтап қозғалу (жалаушамен, жалаусыз)
		4.3.3.12 музыкамен жұптасып тігінен шоқырақтап қозғалу
		4.3.3.21 музыкалық аспаптарда (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника) музыкамен бір мезгілде бүкіл сыныппен еркін түрде ойнау
4-тоқсан		
	4.1. Музыка тыңдау	4.1.1.1 музыкалық шығарманы тыңдау, музыканың көңіл-күйін, сипатын дұрыс сезіну
		4.1.1.2 кіріспе арқылы таныс шығармаларды тану
		4.1.1.3 дыбыс күшінің өзгерістерін тану, атау (қатты, ақырын)
		4.1.1.4 музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
		4.1.1.5 дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруімен (төмен, жоғары) музыкалық мәнерліліктің әртүрлі құралдарын ажырату
		4.1.1.6 музыкалық шығарманың дыбысталу ұзақтығын байқау және ажырату (қысқа, ұзақ)
		4.1.1.10 жеке музыкалық жанрларды (ән, би, марш) тану
		4.1.1.17 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника) дыбысын есту арқылы ажырату
		4.1.1.18 музыкалық аспаптардың (домбыра, сыбызғы, үрмелі гармоника, пианино, металлофон) дыбысын есту арқылы ажырату

1-апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер"; 3-апта "Жәндіктер"; 4-апта "Көктемге арналған киімдер"; 5-апта "Балықтар"; 6-апта "Жемістер"; 7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазға арналған киімдер"; "Балалардың жазғы ойындары"	4.2. Ән айту	4.2.2.1 ән айтуға тұру және дайындалу
		4.2.2.4 ы" дыбысына әуендерді әндету, дыбыстың түрлі күшімен (ақырын, қатты)
		4.2.2.7 педагогпен бірге музыкалық аспаптың (сыбызғы) дыбысына еліктеу
		4.2.2.8 ән айту алдында көрсету бойынша артикуляциялық жаттығуды орындау
		4.2.2.12 педагогпен бірге қарапайым, қысқа әндерді айту
	4.3. Музыкалық-ырғақты жаттығулар	4.3.3.1 музыкалық-ырғақты жаттығу жасауға орнында тұру және дайындалу
		4.3.3.13 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша бүйірімен шоқырақтауды кезектестіру
		4.3.3.14 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша тікелей шоқырақтауды кезектестіру
		4.3.3.15 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша тікелей шоқырақтауды кезектестіру бойынша қимылдарды орындау
		4.3.3.16 музыкамен марштық қадамды, бүйірлік қадамды, бүйірлік қадамды, сигнал бойынша тікелей шоқырақтауды кезектестіру бойынша жұптасқан қимылдарды орындау
		4.3.3.22 музыкалық аспапта (фортепиано) бір саусақпен белгіленген до1-до2 пернелері бойынша гамманы ойнау

бұйрығына
24-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
321 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – бастапқы бейнелеу қабілеттері мен дағдылардың, оқушыларға қолжетімді бейнелеу және сәндік өнер түрлерін қабылдау, жинақталған бейнелеу өнерінің тәжірибесін оқу және өмірлік жағдайларда пайдалану жүйесін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) қарапайым бейнелеу қабілеттері мен дағдыларын әртүрлі бейнелеу техникасында қалыптастыру және алған дағдыларын практикалық-маңызды әрекеттерде қолдану;

2) пластикалық материалдарды қолдану және олардан пішіндер жасау дағдыларын қалыптастыру және дамыту;

3) аппликация жасауға арналған формаларды дұрыс орналастыру және жапсыру дағдыларын қалыптастыру;

4) бейнелеу әрекеті процесінде сөйлеудің сүйемелдеу және реттеуші функцияларын дамыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) көру-қозғалыс координациясын дамыту;

2) бейнелейтін заттарды жан-жақты зерттеу (полисенсорлық негізде), қоршаған ортадағы заттарды салыстыру, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарды табу қабілеттерін қалыптастыру;

3) бейнелеу әрекеті аясында оқушыларға қолжетімді вербалды (заттардың, олармен жасалған іс-әрекеттердің, заттардың белгілерінің сөз-атаулары) және вербалды емес (ым-ишара, мимика, пантомимика) формаларда сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

4) құрдастар мен мұғалімге қатысты эмоционалды жағымды қабылдауды қалыптастыру;

5) бірлескен іс-әрекет барысында үлкендермен және сыныптастарымен ынтымақтаса білу қабілетін қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналар ескеріледі:

1) ұжымдық оқыту жағдайында танымдық белсенділіктің төмендігі;

2) фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакция;

3) білім алушылардың қырық бес минут бойы бір оқу пәнінің мазмұнына назар аударып, белсенді болуының шағын ресурсы;

4) қалыптасып жатқан дағдыларды автоматтандырудағы қиындықтар.

6. Педагогикалық іс-шаралар қажетті алғышарттарды, дағдылардың, соның ішінде ересектермен және балалармен ынтымақтаста әрекет жасаудың амалдарын қалыптастыруға бағытталған.

7. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика принциптеріне негізделеді.

8. Педагогтер оқушылардың өзіндік ерекшеліктерін сақтай отырып, өзіндік қарқынмен даму құқығын құрметтейді; балалардың мүмкіндіктерінің өзгеруін үнемі зерттеп қадағалайды, оқушылардың білім беру қажеттіліктерін бағалайды және дағдыларды меңгеру мен дамуындағы минималды болса да жетістіктерін бақылайды және тіркейді. Кез келген прогресс оқудың оң нәтижесі ретінде қарастырылады .

9. Педагогтер осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын , сондай-ақ білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен оқу, жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, әдістерді, нысандарды, оқу-әдістемелік құралдарды дербес таңдайды.

10. Білім берудің интеграцияланған сипаты мектептегі оқудың алғашқы 2-4 жылында пәндік емес білім беру арқылы жүзеге асырылады, кейін ол пәндік оқытуға кезең-кезеңімен ауысады. Оқушылардың пәндік емес оқыту кезінде мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін өтпелі тақырыптық жоспарлау қолданылады.

11. Бағдарламада оқу жылының әр аптасы үшін өтпелі тақырып белгіленген. Тақырыптарды және олардың реттілігін анықтау кезінде "Мен баламын" концентрінен (оқушының өзі туралы түсініктерін қалыптастыру, өзіне деген оң көзқарасын қалыптастыру) "Бала және оның әлемі" концентріне (жақын ортасы жайлы: оның отбасы, үйі, ойыншықтары, мектебі, сыныбы, сыныптастары туралы түсінік қалыптастыру) және одан әрі "Бала және үлкен әлем" концентріне (өсімдіктер, жануарлар әлемі, табиғат құбылыстары) өту принципі қолданылған.

12. Қайталауды және бірте-бірте кеңейтуді, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік принципке сәйкес өтпелі тақырыптар әр сыныпта ортақ тақырып ретінде қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктерді және оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және ортақ тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

13. Білім алушыларда ойлаудың, қарым-қатынастың, сөйлеу тілінің (оның жоқтығына дейін) дамуында спецификалық проблемалары бар. Бұл проблемаларды компенцациялау әрбір жеке жағдайда педагогикалық құралдар арқылы жүзеге асады. Сөйлеуді түсінуді дамыту, вербальды және баламалы қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, оқушылардың бейнелеу-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жүйелі жұмыстар бірізділікпен жүргізіледі. Мұғалімнің сөйлеуі, өзінің және балалардың іс-әрекетін сөйлеумен сүйемелдеуі мөлшерлі және оқушыларға түсінікті болуы керек.

14. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды.

15. Сабақты ұйымдастырып жүргізген кезде әр оқушы үшін қажеттілік туындаған сәтте іс-әрекет түрін өзгертуге мүмкіндіктің болуын қамтамасыз етеді. Жеке жұмысты орындау, жеке қарқынмен жұмыс жасау, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін жағдайлар жасалады. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі .

16. Бейнелеу өнерін оқыту құзыреттілік негізінде құрылады.

1) әлеуметтік құзыреттілік оқушылардың адамдарға, жалпы бейнелеу өнеріне, халықтық және сәндік-қолданбалы өнер туындыларына, табиғатқа, іс-әрекет өнімдеріне , сабақта және оқу іс-әрекетінен тыс уақытта қауіпсіз өмір сүру ережелерін сақтауға оң көзқарасын қалыптастыру жұмыстарын қамтиды;

2) коммуникативті құзіреттілік сөйлеуді түсінуді дамытудан, оқушылардың сөздік қорын байытудан, бейнелеу әрекеті аясында балаларға қол жетімді вербалды (заттардың, олармен жасалған іс-әрекеттердің, заттардың белгілерінің сөз-атаулары) немесе вербалды емес (ым-ишара, мимика, пантомима және т.б.) формаларында қарым-қатынастың мақсаты мен жағдайтына сәйкес сөйлеу іс-әрекетін тіл арқылы жүзеге асыру дағдыларын қалыптастырудан тұрады.

3) танымдық-ақпараттық құзіреттілік оқушылардың бейнелейтін нысанды жан-жақты (полисенсорлық негізде) зерттеу дағдыларын, қоршаған ортадағы заттарды салыстыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу, алған білімдері мен дағдыларын өзінің практикалық іс-әрекетінде қолдану дағдыларын қалыптастыру бойынша жұмысты қамтиды;

4) көрнекі құзыреттілік – бейнелеу құралдарымен және материалдарымен жұмыс істеудің қарапайым дағдыларын қалыптастыру мен дамытуды, бейнелеу әрекетінің дағдыларын меңгеруді, мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте қоршаған орта нысандарын еліктеу негізінде, тікелей заттың өзіне қарап, үлгі бойынша қол жетімді деңгейде бейнелеу қабілетін дамытуды; жұмыс орнын ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

17. Сабақтарды жоспарлау кезінде оқушылардың жеке ерекшеліктеріне сәйкес көмек алуға мүмкіндік беретін саралау және дараландыру принципі сақталады.

18. Сабақтың құрылымы мен оқыту әдістемесі дидактикалық мақсаттар мен оқу материалының мазмұны негізінде және сыныптағы әрбір оқушының психофизиологиялық мүмкіндіктеріне қарай құрылады.

19. Бейнелеу өнері сабағының құрылымы:

1) ұйымдастыру кезеңі – кабинеттің дайындығы; сабақтың басталуын ұйымдастыру; оқушылардың сабаққа дайындығы; жұмысқа мақсат қою; ойын элементтерін қосу;

2) жаңа оқу материалмен таныстыру – зерттелетін заттар мен құбылыстардағы басты нәрсені бөліп көрсету; көрнекі құралдарды қолдану, пәнаралық байланыстарын пайдалану; жаттығуларды орындау;

3) практикалық жұмыс;

4) қорытындылау – жұмыстардың көрмесі; жұмысты талдау; оқушының іс-әрекетін мұғалімнің бағалауы.

20. Сабақта оқушылардың бейнелеу әрекетін ұйымдастыру үшін әртүрлі әдістер мен тәсілдер қолданылады:

1) зерттеу, жан-жақты карастыру,

2) бақылау,

3) бейненленетін заттармен ойнау;

4) еліктеу әрекеттері,

5) бірлескен әрекеттер;

6) үлгі бойынша әрекет;

7) сөздік нұсқау бойынша оқушының өз іс-әрекеті.

21. Сабақтарға музыкалық терапия, арт-терапия, ертегі терапиясы, музыкаға сурет салу, жасалған қолөнер бұйымдармен ойнау элементтерін енгізу оқу-тәрбиелік бағытта да, түзету-дамыту бағытында да сабақтың тиімділігін арттырады.

22. Оқытудың аудиовизуалды құралдары ең күшті оқыту әсерге ие, олар оқылатын материалды бейнелі қабылдауын және оны қөрнекі нақтылауын қабылдау мен есте қалдыру үшін неғұрлым қолжетімді формада қамтамасыз етеді, өйткені өмір құбылыстарын көрсету көркемдік құралдармен (кино және фотосурет, көркем оқу, сурет салу, музыка) жүзеге асады.

23. Сабақта міндетті түрде оқушылардың сөйлеу тілін дамыту бойынша арнайы жұмыс жүргізіледі: көзбен қабылданатын бейне мен оның ауызша белгіленуі арасында байланыс орнатылады, сөз мағынасын түсіну, әр оқушының мұғалім мен құрбылары туралы эмоционалды жағымды қабылдауын қалыптастыру, бірлескен іс-әрекет кезінде ынтымақтастық қарым-қатынас орнату, іс-әрекет процесі мен нәтижесінен жағымды эмоцияларды білдіре білу жұмыстары жүргізіледі.

24. Оқушылардың сенсомоторлы сферасын дамытуға, бұлшық ет тонусын қалыпқа келтіруге, көру-қозғалыс координациясын, саусақтардың сараланған қимыл-қозғалысын, көру арқылы бақылаын дамытуға бағытталған жаттығуларын өткізу сабақтың міндетті құрамдас бөлігі болып табылады.

25. Бейнелеу іс-әрекетпен айналысуға арналған сынып кеңістігін функционалдық аймақтарға бөлуді ұйымдастырады:

1) мұғалім үшін жұмыс аймағы;

2) оқушыларға арналған жұмыс аймағы;

3) жеке гигиена аймағы (ыстық және суық сумен);

4) экспозиция үшін және арнайы құрал-жабдықтар мен материалдарды, табиғи және әдістемелік қорды, сабаққа арналған оқу-әдістемелік кешендерді жалпы сақтауға арналған аймақ.

26. Кеңсенің қолайлы орналасуы солтүстік немесе солтүстік-батыс жағы; кеңсенің жеткілікті жарықтандырылуы, кеңседегі қабырғалар мен жиһаздың бірыңғай ахроматикалық ашық түсті схемасы; кеңсенің декоративті дизайны (фрескалар, мозаика , макеттер, сәндік-қолданбалы өнер туындылары); уақытша экспозициялар (бейнелеу өнерінің әртүрлі түрлері мен жанрларына арналған балалар жұмыстарының көрмелері, репродукциялар, стендтер) қамтамасыз етіледі.

27. 1-3 сыныпта бейнелеу әрекетіне қажетті негізгі дағдыларды қалыптастырады (бейнелеу алды іс-әрекет): сенсомоторлық дағдыларды дамыту; кеңістікте бағдарлау , пішінді, өлшемді, түсті қабылдау; көрнекі іс-әрекеттің материалдарымен және құралдарымен танысу, көрнекі бақылау мен көру-қозғалыс координациясын дамыту.

28. Бейнелеу өнері туындыларын демонстрациялау сабақ аясында тоқсанына 1-2 рет өткізіледі. Демонстрацияға алынатын өнер туындылардың саны 1-2 картинадан, немесе 1 шағын мүсіннен, немесе 2-3 иллюстрациядан немесе сәндік-қолданбалы өнер туындылардан артық емес болғаны шарт. Шығарманың сюжеті, мазмұны оқушыларға түсінікті болуы керек.

29. Сабақ барысында мінез- құлық дағдыларын қалыптастыру және жұмыс орнын ұйымдастыру бойынша арнайы жұмыстар жүргізіледі.

30. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген, мұғалім сыныптағы әрбір оқушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқыту мазмұны мен оқу қарқынына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

31. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін бағдарлы негіз болатын және білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламаларын құру кезінде мұғалім басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда оларды бірнеше бөліктерге бөліп нақтылауға болады.

32. Жетістіктерді бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады, ол білім алушылардың жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Оқушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудегі балалардың дербестік дәрежесін көрсету керек: өз бетінше, үлгі бойынша, еліктеу арқылы, мұғаліммен бірлескен әрекеттердің көмегімен.

3-тарау. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұны

33. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі :

1) 1-сыныпта – аптасына 2 сағат , оқу жылында 66 сағатты;
2) 2-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
3) 3-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты;
4) 4-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген) бұйрығымен бекітілген типтік оқу жоспарына байланысты.

34. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті";

2) "Бейнелеу алды іс-әрекет" (1, 2, 3 сыныптар);

3) "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау";

4) "Мүсіндеу" (1, 2, 3, 4-сыныптар).

5) "Аппликация" бөлімі (1, 2, 3, 4-сыныптар).

6) "Сурет салу" бөлімі (1, 2, 3, 4-сыныптар).

35. "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) қауіпсіздік ережелері мен мінез-құлық ережелерін сақтау.

36. "Бейнелеу алды іс-әрекет" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттың негізгі белгілері – пішіні, өлшемі, түсі;

2) кеңістік туралы түсініктер;

3) уақыттық түсініктер;

4) нүкте, штрих, сызық, таңба.

37. "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) халық қолданбалы өнер бұйымдары;

2) иллюстрациялар;

3) сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары.

38. "Мүсіндеу" бөлімі мынадай келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) ермексаздан сурет салу;

2) кең көлемді өнімдер;

3) композиция.

39. "Аппликация" бөлімі мынадай келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттық аппликация;

2) сәндік аппликация;

3) сюжеттік аппликация.

40. "Сурет салу" бөлімі мынадай келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттық сурет салу;

2) сәндік сурет салу;

3) сюжеттік сурет салу.

41. 1-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Өнер кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау: тәртіп ережелерін сақтау бойынша мұғалімнің іс-әрекетін бақылау (бір-біріне кедергі жасамай қатарлас жұмыс істеу; бөтен құралдарды алмау;

құралдар мен материалдарды ауызға салмау., оларды еденге және сыныптастарына лақтырмау; рұқсатсыз тұрмау, мұғалімнің үстелінен ештеңе алмау, кабинеттен шықпау, практикалық жұмысты тұрып орындауға рұқсат беріледі). Жұмыс орнын ұйымдастыру бойынша жаттығуларды орындау: ұсынылған қызмет түріне арналған құралдар мен материалдарды бірігіп немесе көрсету арқылы алып орналастыру, құралдар мен материалдарды жұмыстан кейін өз орындарына жинау. Жұмыстан кейін қолды жуу немесе дымқыл шүберекпен сүрту, қоқысты белгіленген орынға шығару;

2) бейнелеу алды іс-әрекет. Заттың негізгі белгілері (пішіні, өлшемі, түсі): затты тактильді-визуалды зерттеу. Мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу арқылы, үлгі бойынша және ауызша нұсқаулар бойынша түс (қызыл, көк, сары), пішін (текше, шар), өлшем (үлкен, кішкентай) белгілерін қоршаған ортадағы нысандарынан, ойын жағдайында, суреттерден (мысалы, ... сияқты тап) тауып белгілеу. Табиғи заттарды олардың көлемдік және жазық кескіндермен үйлестіріп байланыстыру, заттарды ойында қолдану, олардың функционалдық мақсатын анықтау. Пішіні немесе түсі, немесе өлшемі бойынша бірдей заттарды, фигураларды біріктіру. Әртүрлі көлемдегі (түсті) заттармен және ойыншықтармен практикалық әрекеттерді орындау. Шарды кез келген көпбұрыштан ажырату. Үстел үстінде дөңгелек заттарды домалату; жазық және көлемді фигуралар үшін сәйкес тесіктерді табу (Монтессори жабдықтары, Сеген тақталары). Әр түрлі құрылыс жинақтарымен ойындар. Кеңістікте қозғалу, дене мүшелерінің қалыптарын өзгерту (қолды көтеру, алға созу, бір қолды көтеру т.б.) мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша әртүрлі ойын жаттығуларын орындау. Әртүрлі заттардың орналасуы, парақ бетіне (жоғарыға, астына, ортасына) сызба нүктелерін мұғаліммен бірігіп, көрсету бойынша, ауызша нұсқау бойынша салу. Дененің, беттің негізгі бөліктерін қуыршақтан, өзіңнен тауып, көрсету, атау. Мұғалімнің көмегімен алақан мен саусақтардың контурын қарындашпен сызу, әртүрлі ойын жаттығулары кезінде қолды контурлық кескінмен салыстыру ("Саусақтар сәлемдеседі" және т.б.). Жыл мезгілдерін, ауа райының қарапайым құбылыстарын (суық, жылы, жаңбыр жауды, қар жауды) оларға тән белгілерінің негізінде (табиғаттағы бақылаулар бойынша, суреттегі бейнелеуден) қарап тану, мүмкіншілігіне қарай атау. Табиғат құбылыстарын оларға сәйкес еліктеу қимылдары арқылы бейнелеу (суық – қабағын түйіп, бүрісу, жылы – күлімсіреу, жаңбыр – "тырс, тырс" деп үстелдің бетін саусақтармен тақылдату және т.б.). Күн мен айды табиғаттан және иллюстрациялардан тану. Суреттерден, адамдардың іс-әрекетінен тәулік уақытын тану. Нүкте, сызық, таңба: әртүрлі текстуралы сусыма заттың бетіне (ұнтақ жарма, құм) сызықтар салу. Сурет салу техникасын меңгеру: жетекші қолға қарындашты, фломастерді, борды, қылқаламды дұрыс ұстау (мұғалімнің көмегімен). Бос қолмен парақты басу, берілген контур бойынша қарындаш, қалам, фломастер арқылы сызықтар салу. Қылқаламға гуашь бояуын ала білу. Қылқаламды қағаздан ажыратпай ұстап, бүкіл бетімен сызықтар салу. Әр түрлі сызықтарды (тік,

көлденең, көлбеу), штрихтарды, таңбаларын (қара және түсті) қағаз парағына шетінен асырмай салу. Қарама-қарсы түсті қағазға бормен, ақ гуашь алынға қылқаламмен сызықтар, нүктелер, штрихтар салу. Нүктелерді саусақтармен, мақта таяқшасымен салу . Дақтармен сурет салу (екі рет бүктелген парақтың бүктемесіне гуашь бояуын жағады, парақты бүктейді, содан кейін ашады). Парақты кең сызықтармен, штрихтармен бояу (саусақ, қылқалам, борлар);

3) өнер туындыларын қабылдау. Өнер туындыларын қоршаған ортадан танып белгілеу, зерттеп қарау (ағаш және саздан жасалған ойыншықтар), ойын жағдаятына қосу, жағымды эмоция, қызығушылық таныту. Атақты халық ертегілеріне иллюстрацияларды қарау. Салынған дейнелерді және негізгі бейнелеудің әсерлілік құралдарын (түсі, пішінін, өлшемін) тану, көрсету және мүмкіндігінше атау. Туыстарының фотосуреттерін қарау;

4) мүсіндеу. Ермексаздың негізгі қасиеттерімен танысу үшін тапсырмасыз мүсіндеу : пластилинді екі қолмен илеу, төсемнің үстінде мүсіндеу. Кесу формаларын, саусақтарды пайдаланып, ермексазда із қалдыру. Ермексаз кесегінен түйіршіктерді саусақтармен жұлу және шымшу, бір түсті ермексаз түйіршігін қатты негізде жағу, қарапайым контурлық кескіннің ішіне қызыл, сары, көк, жасыл, ақ, қара түсті ермексазды жағу (мұғаліммен бірге немесе оған еліктеу арқылы). Көлемді бұйымдар: мұғалімнің көрсетуі бойынша пластикалық материалдармен жұмыс істеудің қарапайым әдістерін (балауыз ермексаз, шарикті пластилин, саз балшық, тұзды қамыр, модельдеу пастасы, мүсіндеу массасы) бақылау. Пластикалық массасын қолдармен илеу, ермексаз кесегін алақанның тік және айналмалы қозғалыстарымен үстел үстінде жаймалау. Дөңгелек пішінді ермексаз кесегін жалпайту, домаланған пішіннің ұштарын біріктіру. Ермексаздың кесегінен түйіршіктерді жұлып алып, оларды табаққа салу (үлкенін үлкенге, кішкентайларды кішіге). Бұйымды мүсіндеп жатқан мұғалімнің іс-әрекетін бақылау, нақты затты табу, мүсіндеу алдында көлемді пішіндерді визуалды - тактильді тексеріп қарау (тұтас қабылдау, ойнау, пішінді, түсті анықтау). 1-2 бөліктен тұратын бұйымдарды мүсіндеу. Композиция: мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар құрастыру, жасаған бұйымдармен ойнау;

5) аппликация. Заттық аппликация: дайын пішіндерден мүсіндеу тәсілдерін көрсету кезіндегі мұғалімнің іс-әрекетін бақылау, парақтың барлық бетіне қарама-қарсы түсті дайын пішіндерді койып орналастыру жаттығулары. Қолдануға қажетті құрал-жабдықтармен (желім таяқшасы, қағаз, төсегіш, майлық, дайын дайындамалар) танысу. Қағазды жырту, бүгу арқылы дайындамалар жасау. Мұғалімнің көмегімен негізгі жұмыс тәсілдерін орындау жаттығулары: дайын дайындаманың теріс жағының бүкіл бетіне желім жағу тек төсегіштің бетінде, дайындаманы қағазға желімдеу, дайындаманы майлықпен қағазға басу, дайындаманы бір қолмен басу, әрекеттерді екі қолмен жасау. 1-2 бөліктен тұратын қарапайым заттарды жапсыру. Сәндік аппликация: бір элементтің қайталануынан тұратын өрнекті қағаздың бүкіл бетіне және көлденең

жолаққа жапсыру. Пішіндері бірдей, бірақ түсі әртүрлі 2 элементті қайталау арқылы аппликация өрнегін жапсыру. Сюжеттік аппликация: дайын пішіндерді алдынала дайындалған негізге желімдеу, мұғалімнің көмегімен, көрсетуі бойынша пішіндерді парақ кеңістігінде мақсатқа сай орналастыру. Педагогпен бірге ұжымдық аппликацияны жасау;

6) сурет салу. Мұғалімнің тақтада, қағазда, құмда сурет салу кезінде іс-әрекетін бақылау. Суретте көрсетілген нақты затты табу. Сызылған заттарын ойын іс-әрекетіне қосу. Сурет салу алдында заттарды қарау: тұтас қабылдау, ойнату, заттың контур бойымен сипау арқылы пішінін анықтау, заттың түсін анықтау. Дәстүрлі емес бейнелеу әдістерімен сурет салу: саусақпен кескіндемесі (саусақпен, алақанмен сурет салу), картоптан, көбіктен, мақта тампондарынан жасалған штамп басу арқылы қағаз парағына бояуларды түсіру, бүкіл қағаз парағына бедерлі таңбаларды ырғақпен басу (қағаз парағының шетінен шықпай). Трафарет арқылы контурлы және түрлі-түсті бейнелерді қарындашпен салу; бейнеленетін заттарды қағаз парақтың бүкіл бетіне салу (қағаз парағының шетінен шықпай). Қағаз парағын бояу: көбікті резеңке тампондармен , губкамен айналмалы, тік, көлденең қозғалыстармен бояу. Дөңгелек заттардың суретін дайын контур арқылы салу. Дайын контур бойымен пішіндері бірдей, бірақ өлшемдері әртүрлі бөліктерден тұратын заттардың суретін салу (аққала). Ұсақ бөлшектері жоқ заттар салыңған контурлық суреттерді бояу, тұзды қамырдан фигураларды бояу, басқалардың арасында өз суретін тану. Сәндік сурет салу: мақта тяқшасымен және гуашьпен нүктелерден өрнек салу. Дөңгелек заттарды нүктелер өрнегімен безендіру. Сюжеттік сурет салу: ұсақ бөлшектерсіз қарапайым сюжетті дайын контурлық суреттерді (бояғыш парақтарды) бояу.

42. 2-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетіндегі қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау. Мұғалімнің талаптарын орындау, қарапайым нұсқауларды орындау, жұмыс орнын ұйымдастыру жаттығуларын орындау: ұсынылған іс-әрекет түріне арналған құралдар мен материалдарды көрсету бойыша, ауызша нұсқау бойынша жайып қою, жұмыстан кейін құрал-саймандар мен материалдарды өз орындарында жинап қою, ермексаз қалдықтарын түстері бойынша бөліктерге мыжып жинау, жұмыстан кейін қолды жуу немесе дымқыл шүберекпен сүрту, қоқысты белгіленген орынға шығару;

2) бейнелеу алды іс-әрекет. Заттың негізгі белгілері (пішіні, өлшемі, түсі). Затты тактильді-визуалды зерттеп қарау: үлгі бойынша және ауызша нұсқау бойынша заттардағы түс (қызыл, көк, сары, жасыл), пішін (текше, шар, шаршы, шеңбер), өлшемі (үлкен, кішкентай) белгілерін қоршаған ортадан, ойын жағдаяттарында, суреттерден тауып белгілеу, олардың функционалдық мақсатын анықтау. Табиғи заттарды олардың көлемді және жазық кескіндерімен үйлестіріп байланыстыру. Пішіні мен түсі, пішіні мен өлшемі бойынша бірдей заттарды, фигураларды біріктіре отырып, ойын

жағдаятында қолдану. Түсі бірдей пішіндері әртүрлі заттармен және ойыншықтармен практикалық әрекеттерді орындау (қызыл текшелерді үстелге, ал қызыл шарларды қорапқа сал). Шеңберді кез келген көпбұрыштан ажырату. Монтессори жабдықтары, Сеген тақталары секілді жабдықтарда жазық және көлемді фигураларға сәйкес тесіктерді табу. Трафареттер арқылы шеңбердің, шаршының контурларын сызу және оларды бояу (мұғаліммен бірігіп, мұғалімнің жартылай көмегімен және өз бетімен). Кеңістікте қозғалуға арналған әртүрлі ойын жаттығуларын орындау, дене мүшелерінің қалпыларын өзгерту (оң қолды көтеру, жоғары қарау, т.б.) мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Үстел үстіндегі әртүрлі заттардың орналасуы, параққа нүктелерді мұғаліммен бірге, көрсету бойынша, ауызша нұсқау арқылы сызу (оң, сол, орта жақтарына). Жыл мезгілін оған тән белгілеріне (адамдардың киімдері, суреттегі бейнелері бойынша) қарай тану және мүмкін болса атау. Көрнекіліктер бойынша күн мен айды тәулік уақытының белгісі ретінде тану және анықтау. Суреттерден, адамдардың іс-әрекетінен тәулік уақытын тану, атау. Нүкте, сызық, таңба: сурет салу техникасын жетілдіру. Қарындашты, фломастерді, борды, қылқаламды жетекші қолмен дұрыс ұстау. Бос қолмен парақты басып отыру, берілген контур бойынша қарындаш, қалам, фломастер арқылы сызықтар салу. Қылқаламды қағаздан ажыратпай, бүкіл түгімен сызықтар салу. Әр түрлі сызықтарды (тік, көлденең, қиғаш, сынық сызықтар), штрихтарды, нүктелерді, дақтарды (қара және түрлі-түсті) қағаз парағына шетінен асырмай салу. Қарама-қарсы түсті қағазға бормен, ақ гуашь алынған қылқаламмен сызықтар, нүктелер, штрихтар салу. Мақта таяқшасымен нүктелерді салу. Парақты гуашь жағылған қылқаламмен кең сызықтар салып бояу;

3) бейнелеу өнері туындыларын қабылдау. Халық қолданбалы өнерінің бұйымдары: қоршаған ортадан өнер туындыларын іріктеп алу, зерделеп қарау, халық шеберлерінің киізден жасаған бұйымдарындағы көркем бейнелеу құралдарын (түсі, өлшемі) іріктеп қарау, ойынға айналдыру, жағымды эмоцияларды, қызығушылықты білдіру. Көрнекіліктер: әйгілі халық ертегілеріне жасалған иллюстрацияларды қарау. Бейнеленген заттарды, әрекеттерді тану, көрсету және мүмкін болса атау. Кескіндеме, мүсін, сәулет өнерінің бұйымдары: таныс адамдардың, әр түрлі жыл мезгіліндегі таныс пейзаждардың фотосуреттері;

4) мүсіндеу. Ермексаз кескіндемесі: мұғалімнің көмегімен және дауыспен берілген ырғақ бойынша кесу формамен ермексазда ырғақты із қалдыру (мысалы, тық, тық). Ермексаз кесегінен кішкентай түйіршіктерін жұлып, оларды қатты негіздің үстіне қойылған қарапайым контурлық суреттің ішіне мұғаліммен бірге немесе еліктеу арқылы жағу. Көлемді бұйымдар: пласттикалық материалдарының қасиеттері туралы түсініктерін бекіту үшін тапсырмасыз мүсіндеу, екі қолмен ермексазды езу, төсегіш үстінде мүсіндеу. Пластикалық материалдармен жұмыс істеудің қарапайым әдістерін көрсету: пластикалық массаны қолдармен илеу, үстел үстінде алақандардың тура және айналмалы қозғалыстармен ермексаз бөлігін домалатып жаю; дөңгелек пішінді

ермексаз бөлігін басып жалпайту. Ермексаз бөліктерін бөлу әдістері: шымшу, бұрап алу, кесу. Бұйым бөлшектерін қосудың амалдары: басып қосу. Мұғалімнің бұйымды мүсіндеу бойынша орындайтын іс-әрекетін бақылау және мүсіндеудің нақты затын табу. Мүсіндеу алдында үш өлшемді пішіндерді визуалды-тактильді тексеру (біртұтас қабылдау, ойнау, пішінді, түсті анықтау). Дөңгелек және сопақ пішінді заттарды, екі бөліктен жасалған заттарды мүсіндеу. Композиция: мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар құрастыру,оларды ойын жағдаятында қолдану;

5) аппликация. Заттық аппликация: мұғалімнің үлгіні талдауы, талқылауы және мүмкіншілігінше, аппликацияның бөлшектерін тану, көрсету, атау деңгейінде оқушыларды талқылауға ынталандыру. Әр түрлі пішіндегі (өлшемдері, түстері) дайын дайындамалардың кең көлденең жолағында орналастыруды жаттықтыру, белгілі бір ретпен көрсетілімге сәйкес, мұғаліммен бірігіп, мұғалімнің көмегімен. Қағазға дайындамаларды жапсыру жаттығулары. 2-3 бөліктен тұратын карапайым заттық суретті көрсетілім бойынша құрастыруды жаттықтыру. 2-3 бөліктен тұратын қарапайым заттық аппликацияны көрсетілімнен кейін құрастыруды және жабыстыруды жаттықтыру. Дайын пішіндерден аппликация жасау тәсілдерін демонстациялау кезінде мұғалімнің іс-әрекетін, қағазды жырту, мыжу арқылы дайындамалар жасау тәсілдерін бақылау. Түстердің белгіленуімен берілген контурға жыртылған қағаз дайындамаларды салып және желімдеп, екі түсті аппликацияны мұғаліммен бірігіп құрастыру. Мұғалімнің көмегімен берілген контур бойынша мыжылған қағаз дайындамаларынан (1-2 түсті) аппликацияларды құрастыру және жапсыру. Сәндік аппликация: үш-төрт бірдей элементтерден тұратын көлденең жолаққа бүкіл қағаз бетіне өрнек салу, содан кейін көрсетілім және үлгі бойынша желімдеу. Көлденең жолаққа 1 элементтің қайталануынан тұратын кезектесуді сақтай отырып, өрнек құрастыру және жапсыру, мұғаліммен бірігіп. Сюжетті аппликация: үлгі бойынша 2-3 бөліктен қарапайым сюжетті аппликацияны құрастыру және жапсыру;

6) сурет салу. Заттық салу салу: сурет салу техникасын сақтау: жетекші қолында қарындаш, фломастер, қылқаламды дұрыс ұстау, қағазды бір қолмен басып ұстау, сурет салуда қолдың қозғалысын көзбен сүйемелдеу, қарындашқа қатты баспау, қағазды жыртып қоймау, қағазда анық сызықтар қалдыру, қылқаламның түгін жалбыратпай, бояуда қылқаламға қатты баспау. Түстерді ажырату және бейнелеу процесінде қолдану: қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара. Тақтада, қағазда, құмда сурет салу кезінде мұғалімнің іс-әрекетін бақылау. Қағаз парағының бетіне тапсырмасыз сурет салу (қағаздың бетіне толықтай, шетінен шықпай). Салған суреттерді ойынға қосу. Сурет салу алдында заттарды қарау: тұтас қабылдау, ойынға қосу, контур бойымен сипау арқылы пішінді анықтау, түсін анықтау. Трафарет арқылы контурлық және түрлі-түсті бейнелерді қарындашпен салу. Поролон тампондарын, губканы қолдану арқылы қағаз парағын гуашьпен бояу үшін айналмалы, тік, көлденең қозғалыстарын орындау және боялған парақты аппликация негізі ретінде қолдану. Берілген контур бойымен дөңгелек

, шаршы, үшбұрышты ("үй шатыры" деп белгіленеді) формаларын салу. Берілген контур бойынша әртүрлі көлемдегі 2 пішіннен тұратын заттардың суретін салу: мұғаліммен бірігу іс-әрекетінде немесе мұғалімнің көмегімен жүзеге асырылады. Контурдың шетінен шықпай, үлкен заттық суреттердің контурын бояу. Тұзды қамырдан фигураларды (дөнгелек тоқаштарды) бояу, мұғалімнің көмегін пайдалана білу, өз жұмысын және сыныптастарының салған суреттерін жан-жақты қарау, өз суретін өзге суреттердің арасынан тану. Сәндік сурет: дәстүрлі емес бейнелеу әдістерімен сурет салу. Картоптан жасалған штамппен басып сурет салу, қағаз парақтың шетінен өтпей, толықтай бетіне штамппен ырғақты басып, сурет салу. Педагогтың көмегімен кең көлденең жолаққа гуашь жағылған жапырақтармен басып өрнек салу. Бірлесіп немесе мұғалімнің көмегімен гуашьпен мөр басып өрнек салу (парақ, штамп, губка). Бозғылт түспен берілген ою-өрнекті мұғалімнің көмегімен, көрсетілгенүлгі бойынша бояу. Сюжеттік сурет: тірек сызықтар бойымен контур суреттің бөлшектерін салу; ұсақ бөлшектерсіз, сюжеті қарапайым дайын контурлық суретті бояу.

43. 3-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау: құралдармен және материалдармен жұмыс істеу кезінде тәртіп ережелерін және қауіпсіздік техникасын сақтау. Қайшымен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау дағдыларын қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Жұмыс үстелінде тәртіпті сақтау, қажетті қызмет түріне арналған құралдар мен материалдарды ауызша нұсқаулар бойынша және/немесе сурет бойынша орналастыру, жұмыстан кейін құралдар мен материалдарды өз орындарына қою, ермексаз қалдықтарын түсі бойынша бір бөлікке (кесекке) біріктіріп жинау, жұмыстан кейін қолды жуу немесе дымқыл шүберекпен сүрту, қоқыстарды белгіленген орынға шығару. Кезекшінің міндеттерімен танысу, ауызша нұсқауларға сәйкес кабинеттегі жұмыстарды орындау (шүберек сулау, үстелді сүрту, құралдарды шығарып қою немесе жинау және т.б) кезекші орындайтын жұмыс алгоритмін жаттықтыру;

2) бейнелеу алды әрекет. Заттың негізгі белгілері (пішіні, өлшемі, түсі). Мұғалімнің азғана көмегін пайдаланып затты тактильді-визуалды зерттеу. Табиғи затты көлемдік және жазық кескіндермен үйлестіру, затты ойында қолдану, функционалдық мақсатын анықтау. Заттардың, фигуралардың пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату. Заттарды ұқсас белгілері бойынша біріктіру. Әртүрлі заттармен практикалық әрекеттерді орындау (барлық қызыл заттарды оңға, көк заттарды солға және т.б. қою). Шеңбер мен шарды, шаршы мен текшені ажырату. Геометриялық фигуралардың контурын шаблондар бойынша сызу және бояу (мұғалімнің жартылай көмегімен және өз бетімен) . Жұмыс барысында қызыл, көк, сары, жасыл, қара, ақ түстерді ажырату және пайдалану. Кеңістікті бейнелеу: орналастыру жері туралы ауызша нұсқау бойынша парақ бетіне нүктелерді салу; ауызша нұсқау бойынша затты үстел үстіне, сынып

ішінде орналастыру бойынша практикалық әрекеттерді орындау. Қарама-қарсы жыл мезгілдерін (қыс және жаз) және тәулік бөліктерін (күн мен түн) табиғаттағы бақылаулар, суреттердегі бейнелер, сипатты белгілері бойынша тану және атау;

3) өнер туындыларын қабылдау. Халық қолданбалы өнерінің бұйымдары: қоршаған ортадан өнер туындыларын іріктеп алу, жаң-жақты қарау, халық шеберлерінің қыштан жасалған бұйымдарындағы көркем бейнелеу құралдарын (түсі, өлшемі) аңықтау, оларды ойында қолдану, жағымды эмоциялар, қызығушылық таныту. Иллюстрациялар: Қазақстан халқының ұлттық киімдері бейнеленген иллюстрацияларды қарау, бейнеленген заттарды тану, көрсету, мүмкіндігінше атау. Кескіндеме, мүсін, сәулет өнерінің бұйымдары: аймақтың көрнекті ғимараттары (фотосуреттер, картиналар, нақты ғимараттар). Шағын мүсіндік пішіндер;

4) мүсіндеу. Ермексаз кескіндемесі: ермексаз кесегінен кішкентай түйіршіктерін жұлып, оларды қатты негіздің үстіне қойылған қарапайым контурлық суреттің ішіне мұғалімге еліктеу бойынша жағу. Қатты негіздің үстінде дайын контур ішіне көлемді ермексаз аппликацияны мүсіндеу мұғаліммен бірлесіп. Көлемді бұйымдар: мүсіндеу алдында заттарды зерттеп қарап алу (нысанды қарау, сипап сезіну, ондағы негізгі және қосымша бөліктердің пішіні мен түсін белгілеу) мұғалімнің көмегімен. Мұғалімнің бұйымды мүсіндеуін бақылау. Мүсіндерді тану, атау, шынайы затпен салыстыру. Ермексаздың бір тұтас кесегінен 1 бөлшектен тұратын ыдыстарды алдынала зерттеп болғаннан кейін, тікелей ыдыстың өзіне қарап мүсіндеу, олардың негізгі белгілерін домалату, басу, тегістеу, тарту тәсілдері арқылы көрсете білу; сюжетті ойындарда дайын бұйымдарды пайдалану. Объектіні конструктор жинау секілді түрінде (2-3 бөліктен тұратын) еліктеу бойынша мүсіндеу, мұғалімнің көмегін пайдалану арқылы формасын шығару, үлгімен салыстыру. Композиция: мұғалімнің көмегімен оқушылардың жасаған қолөнер бұйымдарынан ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған шығармалармен ойнау;

5) аппликация. Заттық аппликация: мұғалімнің үлгіні талдауы, талқылауы және мүмкіншілігінше, аппликацияның бөлшектерін тану, көрсету, атау деңгейінде оқушыларды талқылауға ынталандыру. Қағазды жырту, мыжу арқылы дайындамалар жасау. Дайын фонға үлгі бойынша, сөйлеу нұсқаулығы бойынша дайындамаларды орналастыру және жапсыру. Берілген контурдағы жыртылған дайындамалардан аппликацияларды құрастыру және жапсыру. Берілген контурда мыжылған қағаз дайындамаларынан (1-2 түсті) үш өлшемді аппликация жасау және жапсыру. Сәндік аппликация: берілген түзу бойымен қағазды қию жаттығулары. Берілген сызық бойынша жолақтарды кесу жаттығулары. Бір өлшемді, екі түсті жолақтар түрінде аппликацияға арналған дайындаманы кесу. Қағаз бетіне 3-4 жолақты түстерін белгілі кезекпен ауыстырып жабыстыру арқылы 2 бөлітен тұратын өрнекті құрастыру және

оларды көрсету және/немесе үлгі бойынша жапсыру. Сюжетті аппликация: үлгі бойынша мұғалімнің көмегімен қарапайым сюжеттік аппликацияны құрастыру және жапсыру;

6) сурет салу. Заттық суретсалу: сурет салу техникасын сақтау. Түстерді ажырату және бейнелеу процесінде қолдану: қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара. Тақтада, қағазда, құмда сурет салу кезінде мұғалімнің іс-әрекетін бақылау. Қағаз парағының бетіне тапсырмасыз сурет салу (қағаздың бетіне толықтай, шетінен шықпай). Сурет салу алдында заттарды қарау: тұтас қабылдау, ойынға қосу, контур бойымен сипау арқылы пішінді анықтау, түсін анықтау. Сурет салу алдында заттарды тексеру (біртұтас қабылдау, ойнату, контур бойымен калька арқылы пішінді анықтау, түсін анықтау). Трафаретте, шаблонда контур және түрлі-түсті бейнелерді қарындашпен салу. Трафарет, шаблон арқылы сызылған заттарды қарындашпен сызықтан шықпай бояу. Акварельмен бояуды үйрету. қағаз парағын бояуды кең щеткамен жағып бояу, бояуда көлденең қозғалыстарды орындау, боялған парақты кейін аппликация жасауға қолдану. Берілген контур бойымен әр түрлі формадағы: дөңгеленген, төртбұрышты, үшбұрышты ("үй шатыры" деп белгіленген) заттардың қарындашпен суретін салу. Берілген контур бойымен әртүрлі пішіндерден (дөңгелек және бұрыштық) тұратын заттарды қарындашпен салу: мұғаліммен бірігіп немесе мұғалімнің көмегімен жүзеге асырылады . Сызба шекарасынан шықпай, үлкен контурлық суреттерді бояу. Тұзды қамырдан жасалған фигураларды бояу. Суреттегі заттың тірек сызықтармен берілген бөлшектерін сызықтарды жалғастырып сызу. Өз жұмысын мен сыныптастардың суреттерін қарастыру, басқалардың арасында өз суретін тану. Сәндік сурет салу: дәстүрлі емес бейнелеу әдістерімен сурет салу. Көлденең кең жолаққа картоптан жасалған штамппен басып 1 элементтен тұратын өрнек салу. Педагогтың көмегімен кең көлденең жолаққа гуашь жағылған жапырақтармен басып өрнек салу. Бірлесіп немесе мұғалімнің көмегімен бояумен мөр басып өрнек салу (парақ, штамп, губка). Алдынала бояуы бозғылт түспен дайындалған ұлттық ою-өрнекті мұғалімнің көмегімен, көрсетілген үлгі бойынша бояу. Мұғалімнің көмегімен тірек нүктелерінің бойымен көлденең жолаққа қылқаламмен сүйкеп өту техникасын қолданып бояуды сілтей жағу арқылы өрнек салу. Контурлық суреттегі заттарды безендіру. Сюжетті сызба: қарапайым сюжеттік сызықпен контурлық сызбаларды (бояғыш беттерді) бояу.

44. 4-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау: сабақта мұғаліммен бірігіп жұмыс істеу, құралдармен жұмыс істеу кезіндегі тәртіп пен қауіпсіздік ережелерін сақтау, қайшымен жұмыс кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтауға жаттығулар жасау. Оқушылардың қайшымен жұмыс жасау кезіндегі өз әрекеттерін көрсету және дауыстап айту (мүмкіндігінше). Жұмыс орнындағы тәртіпті сақтау, ұсынылған қызмет түріне арналған құралдар мен материалдарды ауызша нұсқаулар мен сызба бойынша орналастыру,

жұмыстан кейін құралдар мен материалдарды өз орындарына дұрыс қою, ермексаз қалдықтарын түстері бойынша жинап біріктіру, жұмыстан кейін қолды жуу немесе дымқыл шүберекпен сүрту, қоқыстарды белгіленген орынға шығару. Кезекшінің іс-әрекет алгоритмін ауызша нұсқау бойынша немесе өз бетінше орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Халық қолданбалы өнерінің бұйымдары: қоршаған ортадан өнер туындыларын танып көрсету, қарастыра білу, көркем бейнелеу құралдарын ажырату (түсі, өлшемі). Халық шеберлерінің бұйымдарындағы ұлттық ою-өрнектер, жағымды эмоцияларды, қызығушылықты білдіру. Иллюстрациялар: балалар әдебиетіндегі иллюстрациялар. Бейнеленген заттарды, сюжетті тану, көрсету және мүмкін болса атау. Кескіндеме, мүсін, сәулет өнерінің бұйымдары: шағын мүсіндік пішіндер, қазақ суретшілерінің картиналары (А. Қастеев "Киіз үйдің ішкі көрінісі");

3) мүсіндеу. Ермексаз кескіндемесі: ермексаз кесегінен кішкентай түйіршіктерін жұлып, оларды қатты негіздің үстіне қойылған қарапайым контурлық суреттің ішіне мұғалімге еліктеу бойынша жағу. Қатты негіздің үстінде дайын контур ішіне көлемді ермексаз аппликацияны мүсіндеу мұғаліммен бірлесіп. Көлемді бұйымдар: мүсіндеу алдында заттарды зерттеп қарап алу (затты қарау, сипап сезіну, ондағы негізгі және қосымша бөліктердің пішіні мен түсін белгілеу) мұғалімнің көмегімен. Мұғалімнің бұйымдарды мүсіндеуін бақылау. Мүсіндерді тану, атау, шынайы затпен салыстыру. Ермексаздың бір тұтас кесегінен 1 бөлшектен тұратын ыдыстарды алдынала зерттеп болғаннан кейін, тікелей ыдыстың өзіне қарап мүсіндеу, олардың негізгі белгілерін домалату, басу, тегістеу, тарту тәсілдері арқылы көрсете білу; дайын бұйымдарды сюжетті ойындарда пайдалану. 2-3 бөліктен тұратын затты конструкторлық әдіспен еліктеу бойынша мүсіндеу, мұғалімнің көмегін пайдалану арқылы формасын шығару, үлгімен салыстыру. Композиция: мұғалімнің көмегімен оқушылардың жасаған қолөнер бұйымдарынан ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған шығармалармен ойнау;

4) аппликация. Заттық аппликация: тану, көрсету, аппликацияның бөлшектерін атау және орындау ретілігін айту деңгейінде талқылауға оқушыларды қатыстыра отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Дайын фонға үлгі бойынша, сөйлеу нұсқаулығы бойынша дайындамаларды орналастыру және жапсыру жаттығулары. Қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау жаттығулары: жоғарғы, төменгі, оң, сол, орта. Коллаж техникасын меңгеру: мұғалімнің көмегімен қағаз негізін бояу және дайын формалардан аппликация жасау. Дайын формалардан аппликация жасау және "саусақпен сурет салу" , мұғаліммен біріккен іс-әрекетінде, мұғалімнің көмегімен. Коллаж техникасын көрсету бойынша мұғалімнің іс-әрекетін бақылау. Қағазды жырту, мыжу арқылы дайындамалар жасау. Жыртылған дайындамалардан аппликацияларды құрастыру және оларды берілген контурға жапсыру. Мыжылған қағаз дайындамаларынан (1-2 түсті) көлемді аппликацияны құрастыру және берілген контурға жапсыру. Сәндік аппликация:

берілген сызық бойынша қағазды қию жаттығулары. Шаршыны қиып алуды үйрену жаттығулары. Бір өлшемді, екі түсті төртбұрышты аппликация үшін дайындаманы киып дайындау. Көлденең жолаққа 3-4 шаршыдан тұратын ою-өрнекті түр-түсін кезектестіріп құрастыру, одан кейін оларды көрсетілім мен үлгі бойынша жапсыру. Сюжетті қосымша: мұғалімнің көмегімен және үлгі бойынша қарапайым сюжеттік аппликацияны құрастыру және жапсыру. Мұғалімнің көмегімен, үлгі бойынша ұжымдық сюжеттік аппликацияны құрастыру және жапсыру; коммуникативті дағдыларды және топта жұмыс істеу қабілетін дамыту;

5) сурет салу. Заттық сурет салу: сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Түстерді ажырату және бейнелеу процесінде қолдану: қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара . Мұғалімнің суреттерді тақтада, қағазда орындау кезіндегі іс-әрекетін бақылау. Қағаз парағының барлық жағына тапсырмасыз сурет салу (қағаз парағының шетінен шықпай) . Сурет салу алдында заттарды зерттеп қарау. Қоршаған ортадағы нысандарға тікелей қарап, солардың суретін салу мұғаліммен бірге, мұғалімнің көмегімен. Берілген контур бойымен және/немесе мұғалімнің көмегімен екі түрлі пішіннен тұратын заттардың суретін салу. Трафаретте, шаблон арқылы контурлық және түрлі-түсті бейнелерді қарындашпен салу. Трафарет, шаблон арқылы салыңған суреттерді қарындашпен сызықтан шықпай бояу. Берілген контур бойымен жылдың әр мезгіліндегі ағаштардың суреттін салу. Тұзды қамырдан жасалған фигураларды, заттық силуэттік формаларын гуашьпен бояу (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ; халық ойыншықтары). Суретте бейнеленген заттың тірек сызықтарымен белгіленген бөлшектерін салып, суретті бітіру. Өзінің жұмысын және сыныптастарының салған суреттерін мұқият қарастыру. Мұғалімнің көмегімен өзінің және өзгенің жұмысын бағалау. Сәндік сурет салу: ақшыл түспен берілген ұлттық ою-өрнектің суретін, үлгідегідей, мұғалімнің көмегімен бояу. Мұғалімнің көмегімен тірек нүктелерінің бойымен көлденең жолаққа қылқаламмен бояуды сілтей жағу (сүйкеп өту техникасы) және нүктелер (қылқаламның ұшымен) қою арқылы өрнек салу. Сюжетті сурет салу: ұсақ бөлшектері жоқ қарапайым сюжеттік контурлық суреттерді (бояуға арналған дайын қітапша беттерін) бояу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 1 .2.1.4 кодтауында "1" – сынып, "2.1" – кіші бөлім, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

46. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1- сынып	2 -сынып	3- сынып	4 сынып

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	1.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау	2.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау	3.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау	4.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау
	1.1.1.2 жұмыс орнын берілген қызмет түріне дайындау мұғалімнің көрсетуі, үлгі бойынша	2.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау	3.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау	4.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау
	1.1.1.3 жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын жинап ретке келтіру: көрсетілгендей, үлгі бойынша	2.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау: еліктеу бойынша, көрсетілгендей, үлгі бойынша	3.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау	4.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау
	1.1.1.4 құралдарды, материалдарды, олармен жасалатын әрекеттерді тану және көрсету: көрсетілгендей, үлгі бойынша	2.1.1.4 үлгі бойынша шоу бойынша жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру	3.1.1.4 жұмысты аяқтағаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру	4.1.1.4 жұмысты аяқтағаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру
	1.1.1.5 пластикалық материалдармен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау	2.1.1.5 пластикалық материалдармен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау	3.1.1.5 кезекшінің міндеттерін орындау	4.1.1.5 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін орындау
			3.1.1.6 пластикалық материалдармен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережелерін сақтау	4.1.1.6 пластикалық материалдармен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау
			3.1.1.7 қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау	4.1.1.7 қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау

2) "Алдын ала бейнелеу әрекеті" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1- сынып	2 -сынып	3- сынып	4 сынып
	1.2.1.1 түстерді (қызыл, көк, сары) үлгі бойынша, атауы бойынша тану және көрсету	2.2.1.1 заттарды қарастыру: қоршаған ортада, ойын жағдайында, суреттерде түстерді тану, көрсету, атау	3.2.1.1 мұғалімнің азғана көмегі арқылы затты зерттеп қарау	
	1.2.1.2 форманы (текше, шар) үлгісіне сәйкес, атауына	2.2.1.2. заттарға зерделеп қарау: заттардың формаларын үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес	3.2.1.2 формасы, түсі, көлемі бойынша әртүрлі заттарды,	

	сәйкес тану және көрсету	қоршаған ортада, ойын жағдайында, суретте тану, көрсету және атау	фигураларды ажырату	
	1.2.1.3. өлшемді (үлкен, кішкентай) үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес тану және көрсету	2.2.1.3 заттарға зерделеп қарау: өлшемді үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес қоршаған ортада, ойын жағдайында, суретте тану, көрсету және атау	3.2.1.3 заттарды ұқсас белгілері бойынша біріктіру (көлемі, формасы, түсі, мақсат-маңызы)	
	1.2.1.4 заттарды мұғалімнің көмегімен бір белгісі бойынша біріктіру (көлемі, түсі, пішіні бойынша)	2.2.1.4 нақты заттарды суреттегі көлемді, жазық кескіндермен үйлестіру	3.2.1.4 әр түрлі заттармен практикалық әрекеттерді орындау (заттың не үшін екендігін біліп , онымен қалай әрекет ететінін көрсету)	
2.1. Заттың негізгі белгілері – пішіні, өлшемі, түсі	1.2.1.5 заттармен практикалық әрекеттерді орындау (заттарды кішіден үлкенге қарай бір қатарға, үлкен – кіші – улкен тәртібімен көрсетілгендей, үлгі бойынша қою	2.2.1.5 заттардың функционалдық мақсатын анықтау	3.2.1.5 шеңбер мен шарды, шаршы мен текшені ажырату	
	1.2.1.6 шарды кез келген көпбұрыштан ажырату	2.2.1.6 бір түсті әртүрлі пішіндегі заттармен практикалық әрекеттерді орындау	3.2.1.6 әр түрлі өлшемдегі геометриялық фигураларды (шаршы, шеңбер, сопақ) шаблон арқылы сызу және бояу	
		2.2.1.7 шеңберді, шаршыны трафарет арқылы сызу және бояу	3.2.1.7 заттың көлемін (үлкен, кіші) сипаттайтын сын есімдерді зат есімдермен жақ түрінде, жекеше, көпше түрінде үйлестіру: мұғалімге еліктеу арқылы, өз бетінше белсенді сөйлеуінде	

			3.2.1.8 бейнелеу процесінде қызыл, сары, жасыл, қара, ақ түстерді ажырату және қолдану	
	1.2.2.1 дене мүшелерінің кеңістіктегі орнын өзгерту тапсырмаларын көрсетілім бойынша орындау	2.2.2.1 дене мүшелерінің кеңістіктегі орнын өзгерту тапсырмаларын көрсетілім бойынша орындау	3.2.2.1 орналастыру туралы ауызша нұсқау бойынша параққа нүктелерді салу	
	1.2.2.2 қолды оның контурлық бейнесімен салыстыру	2.2.2.2 параққа нүктелерді (жоғары, төмен, ортасына, оң , сол жаққа) салу: көрсетілім бойынша , үлгі бойынша	3.2.2.2. ауызша нұсқау бойынша затты сынып ішінде, үстел үстінде орналастыру бойынша практикалық әрекеттерді орындау	
	1.2.2.3 заттарды орналастыру, параққа нүктелерді салу (жоғарғы, төмен, орта): үлгі бойынша, көрсету бойынша	2.2.2.3 сұрақтарға жауап беру арқылы дене мүшелерінің орналасуын көрсету : жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын , кеуде; Төменде не бар? - аяқ; Алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; Артқы жағында не бар? - желке, арқа, мұғалім көрсетуі, өтініші бойынша	3.2.2.3 заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке өзіне қатысты: алыс , жақын, жақын, жоғары, төмен, алдында (өзінің алдына), артына орналастыру: көрсету бойынша, үлгі бойынша, сәйкес ауызша нұсқауға	
		2.2.2.4 заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке өзіне қатысты: алыс , жақын, жанында, жоғары, төмен, алдына (алдыңа), артына орналастыру : көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес	3.2.2.4 өтініш бойынша дене мүшелерінің орналасуын көрсету : "Маған оң – сол қол, аяқ, көз, құлақ, щекке көрсет".	
		2.2.2.5 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беруде "алыс, жақын, қасында,	3.2.2.5 екі, үш затты бір-біріне қатысты " алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде" орналастыру:	

2.2. Кеңістік туралы түсініктер		жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану	еліктеу, үлгі бойынша, ауызша нұсқау арқылы	
		2.2.2.6 заттарды (ойыншықтарды) бір қатарға қою: " Ойыншықтарды бір қатарға қой" өтінішті орындау, нұсқауы бойынша бірнеше заттарды (ойыншықтарды) шоу бойынша, үлгі бойынша, қатарға қою.	3.2.2.6 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" еліктеу, ауызша нұсқау арқылы	
			3.2.2.7 заттарды (мысалы, ойыншықты, допты) "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бір жаққа" жылжыту: көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес	
			3.2.2.8 "алыс, жақын, жанында, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолданып "Қайда?" деген сұраққа жауап беру	
			3.2.2.9 бірнеше затты (ойыншықтарды), олардың бейнелерін (суреттерін) бір қатарға қою: көрсету бойынша, үлгі бойынша, " Ойыншықтарды бір қатарға қою" нұсқаулығы бойынша	
			3.2.2.10 "шеткі, бірінші, соңғы, дейін, кейін артта" кезектілігінің тәртібін бақылау: мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқауы бойынша	

2.3. Уақыттық түсініктер	1.2.3.1 жыл мезгілдеріне сәйкес табиғаттағы өзгерістерді бақылау	2.2.3.1 жыл мезгіліне тән белгілерді адамдардың киімдері, суреттегі бейнелері бойынша тану, атау	3.2.3.1 қарама-қарсы жыл мезгілдерін (жаз және қыс) және күн бөліктерін тану (күн мен түн) (табиғаттағы бақылаулардан, суреттердегі бейнелерден, сипаттық белгілерден) және атау	
	1.2.3.2 өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін "таңертең", "күндіз түсте", " кешке", "түнде" сөздерімен үйлестіру	2.2.3.2 күн мен айды тәулік уақытының белгісі ретінде тану және белгілеу	3.2.3.2 жыл мезгілдерін бейнелейтін суреттерді біріктіру (қыс, көктем, жаз, күз)	
		2.2.3.3 өз өміріндегі оқиғаларды, күн тәртібіндегі сәттерді "алдымен - содан кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", " таңертең", "түнде" сөздерімен ұйқастыру	3.2.3.3 күн бөліктерін бейнелейтін суреттерді біріктіру (күн, түн, таңертең, кеш)	
		2.2.3.4 мұғалімнің/ ересектердің " алдымен - содан кейін" сөздері бар нұсқауларын орындау	3.2.3.4 өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін "алдымен - содан кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде"	
		2.2.3.5 "... қашан ...? " деген сұраққа жауап беруде " алдымен - содан кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", " таңертең", "түнде" сөздерді қолдану	3.2.3.5 мұғалімнің/ ересектердің " алдымен - содан кейін", "қазір - кейін " сөздері бар нұсқауларын орындау	
		2.2.3.6 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта режим	3.2.3.6 "....қашан ...? " деген сұраққа жауап беруде " алдымен - содан кейін", "қазір-кейін" , "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", " күндіз", "түстен	

		сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) сақтау	кейін", "кешке", "түнде" сөздерін қолдану	
			3.2.3.7 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) сақтау	
			3.2.3.8 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта режим сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) "Суреттерді рет-ретімен орналастыр, алдымен не, келесі не" нұсқау бойынша орнату	
2.4. Нүкте, штрих, сызық, таңба	1.2.4.1 сусымалы заттың бетіне саусақтармен, таяқшалармен сызықтар салу	2.2.4.1 нүктелерді, түзу, қисық сызықтарды саусақпен құм, жарма бетіне сызу: еліктеу арқылы, үлгі бойынша, атауы бойынша	3.2.4.1 фигулардағы нүктерлер санын қайта санаусыз айту: 1, 2, 3, 4, 5	
	1.2.4.2 сурет салу техникасын сақтау	2.2.4.2 тақтаға бормен нүкте, түзу, қисық сызықтар салу: еліктеу, үлгі, атауы бойынша	3.2.4.2 1 ден 5дейін сандарды ретпен атау: мұғалімнің артынан қайталап, өз бетінше есте сақтау бойынша	
	1.2.4.3 бояу жаққышқа гуашь алу	2.2.4.3 қарындашты, фломастерді, борды, қылқаламды басым қолмен дұрыс ұстау; парақты бос қолмен басып туру	3.2.4.3 берілген контурдың бойымен нүкте бойынша қарындашпен сызықтар сызу	
	1.2.4.4 қарындашпен ерікті бағытта сызықтар салу: үлгі бойынша, көрсетілім бойынша	2.2.4.4 берілген контур бойымен қарындашпен сызықтарды көрсетілім бойынша сызу	3.2.4.4 қағаздан қол үзбей қылқаламмен, қарындашпен, фломастермен сызықтар сызу	

	1.2.4.5 қағаздан қол үзбей қылқаламмен, сурет салу: үлгі бойынша көрсетілім бойынша	2.2.4.5 қағаздан қол үзбей қылқаламмен сызу, сурет салу	3.2.4.5 қағаздың шетінен шықпай сызықтар салу	
	1.2.4.6 саусақпен, мақта таяқшасымен үлгіге сәйкес, көрсету бойынша сурет салу	2.2.4.6 қағаз парағының шетінен шықпай сызықтар салу: үлгі бойынша көрсету бойынша	3.2.4.6 еліктеу, көрсету, үлгі бойынша сызықтар салу	
		2.2.4.7 гуаш бояуы бар жалпақ жаққышпен кең сызықтар салып парақты бояу үлгіге сәйкес	3.2.4.7 атаулары бойынша сызықтар салу (түзу, толқынды, қисық)	
		2.2.4.8 үлгі бойынша көрсетілім бойынша мақта таяқшасымен нүктелерді салу		

3) "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1- сынып	2 -сынып	3- сынып	4 сынып
3.1. Халық қолданбалы өнер бұйымдары	1.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	2.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	3.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	4.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	1.3.1.2 ағаш және керамикалық ойыншықтарды өңдеу	2.3.1.2 қарастыру киізден жасалған бұйымдар	3.3.1.2 қарастыру қыштан жасалған халық шеберлерінің бұйымдары	4.3.1.2 халық шеберлерінің бұйымдарындағы ұлттық ою-өрнек элементтерін тану және көрсету
	1.3.1.3 үлгі бойынша халық ойыншықтарын қоршаған ортадан оқшаулау	2.3.1.3 сынама бойынша киіз бұйымдарын қоршаған ортадан бөліп алу	3.3.1.3 керамикалық бұйымдарды тексеру (түсі, өлшемі, мақсаты)	4.3.1.3 қарастыру әшекейлі халық шеберлерінің бұйымдары
	1.3.1.4 ағаш, керамикалық ойыншықтарды соғу	2.3.1.4 киізден жасалған бұйымдарды тексеру (түсі, өлшемі, мақсаты)	3.3.1.4 керамикалық бұйымдарды қоршаған ортадан үлгі бойынша, атауы бойынша оқшаулау	4.3.1.4 халық шеберлерінің бұйымдарындағы ұлттық ою-өрнек элементтерін танып, көрсету
		2.3.1.5 киізден жасалған бұйымдармен ойнау	3.3.1.5 керамикадан жасалған бұйымдармен ойнау	4.3.1.5 ою-өрнектері бар бұйымдарды қоршаған ортадан ажырату

	1.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау	2.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау	3.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау	4.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау
	1.3.2.2 бейнеленген заттарды көрсету, атау (мүмкіндігінше).	2.3.2.2 көрсету, иллюстрацияда бейнеленген кейіпкерлерді ата	3.3.2.2 бейнеленген заттарды, олардың түсін, пішінін, өлшемін тану, көрсету, атау	4.3.2.2 бейнеленген заттарды, олардың түсін, пішінін, өлшемін тану, көрсету, атау
	1.3.2.3 бейнеленген заттардың түсін, пішінін, өлшемін көрсету, атау (мүмкіндігінше)	2.3.2.3 иллюстрацияда белгілі бір әрекеттерді орындайтын кейіпкерлерді көрсету (отыру, тұру, жату)	3.3.2.3 "Суреттерді рет-ретімен орналастыр, біріншісі не, келесісі" деген нұсқау бойынша иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақтағы іс-әрекеттер ретін белгілеу.	4.3.2.3 бөліктеріне тән өзіндік іс-әрекет түрлерін тану : таңертең, түстен кейін, кешке, түнде
	1.3.2.4 вербалды емес коммуникация құралдарын қолдану (басты нысанға бұру, ымдау және т.б.)			4.3.2.4 ауызша нұсқауларды орындау тәртібін белгілеу ("Шалқан" ертегісі бойынша иллюстрациялар) " Қайда?" деген сұраққа жауап беріңіз. "бірінші, соңғы, кейін, бұрын " сөздерін қолдану
3 . 2 . Иллюстрациялар				4.3.2.5 мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқауы бойынша заттардың және олардың кескіндерінің бірізділігін сақтау: " шеткі, бірінші, соңғы, арасында".
				4.3.2.6 мұғалімнің талабы бойынша иллюстрацияда бірінші, соңғы, шеткі нысанды, кез келгеннен кейінгі, кез келгеннің алдында тұрған нысанды көрсету
				4.3.2.7 шығармашылық

				жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу, үлгі бойынша (ортада, ортада, жоғарыда, төменде, оңда, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру
				4.3.2.8 ойын жағдаятында бірізділік тәртібін қолдану
				4.3.2.9 шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу, үлгі бойынша (ортада, ортасында, жоғарыда, төменде, оңда, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру.
		2.3.3.1 фотосуреттердегі таныс адамдарды тану, көрсету және атау	3.3.3.1 өлкенің көрнекті ғимараттарын мұғалімнің көмегімен тану, көрсету және атау	4.3.3.1 қарастыру, тану, мұғалімнің көмегімен суреттердегі кейбір заттарды атау
				4.3.3.2 ұсақ мүсіндік пішіндерді мұғалімнің көмегімен зерделеп қарастыру
				4.3.3.3 көркем шығармалардағы нақты заттарды тану және атау
				4.3.3.4 заттарды өзіне қатысты ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, қасында, жоғары, төмен, алдына (өзінің

				алдында), артына көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау
3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	1.3.3.1 фотосуреттерден туыстарын тану, көрсету және атау	2.3.3.2 пейзаждық кескіндемедегі жыл мезгілін тану және атау	3.3.3.2 ұсақ мүсіндік пішіндерді мұғалімнің көмегімен тексеру, тану, атау	4.3.3.5 екі, үш затты бір-біріне қатысты орналастыру: " алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.
				4.3.3.6 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға" көрсетілімге сәйкес, ауызша нұсқауларға сәйкес
				4.3.3.7 затты (мысалы, көлікті, допты): ауызша нұсқауларға сәйкес көрсетілімге бойынша "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға" жылжыту
				4.3.3.8 " Ойыншықтарды бір қатарға қой" нұсқауы бойынша, үлгі бойынша, көрсетілімге сәйкес бірнеше заттарды (ойыншықтарды) қатарға қою.

4) "Мүсіндеу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
4.1. Ермексаздан сурет салу	1.4.1.1 мүсіндеу, илеу, бұрап үзіп алу , бояу әдістерімен мүсіндеу	2.4.1.1 ермексаздың бір бөлігін үзіп алу үшін ритмикалық таңбаларды пішіннің ішінде қалдыру	3.4.1.1 ермексазды аппликациялауды жағу әдісімен орындау	4.4.1.1 ермексазды аппликацияны жағу әдісімен орындау
		2.4.1.2 контурлық суреттің ішінде	3.4.1.2 дайын контурдың ішінде	4.4.1.2 дайын контурдың ішінде

		жағу әдісімен ермексазбен сурет салу	көлемді аппликацияны мүсіндеу	көлемді аппликацияны мүсіндеу
	1.4.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеріп алу	2.4.2.1 тапсырмасыз өз бетінше мүсіндеу	3.4.2.1 текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	4.4.2.1 мүсіндеу алдында заттарды тексеріп алу
	1.4.2.2 кесектерді тақтай үстінде домалатып жаю, жалпақтау, біріктіру, үзіп алу әдістерінің көмегімен мүсіндеу	2.4.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеріп алу	3.4.2.2 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, білеуді, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	4.4.2.2 текшені, шарды, білеуді үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
	1.4.2.3 мұғалімнің әрекетін бақылау	2.4.2.3 текше мен шардың пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу	3.4.2.3 ойын жағдайындағы жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, білеу, шар) қолдану	4.4.2.3 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, білеуді, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
	1.4.2.4 шардың пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу	2.4.2.4 текше мен шардың домалайтын немесе домаламайтын қасиеттерін зерттеу	3.4.2.4 мүсіндеу алдында заттарды тексеріп алу	4.4.2.4 мұғалімнің жасаған мүсінін бақылау, нақты заттың атауын білу, атау және салыстыру
	1.4.2.5 текшенің пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу	2.4.2.5 геометриялық денелерден текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау	3.4.2.5 мұғалімнің жасаған мүсінін бақылау, нақты заттың атауын білу, атау және салыстыру	4.4.2.5 пластикалық материалдың (ермексаз, саз, қамыр) көмегімен 1-7 сандарын (мүмкіндігінше 0, 8, 9) үлгілеу
	1.4.2.6 геометриялық денелерден шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау	2.4.2.6 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан текшенің, шардың пішініне ұқсас заттарды таңдау (" текшеге ұқсас, шар, соған ұқсас")	3.4.2.6 ермексаздың тұтас кесегінен бұйымдық ыдыстар мүсіндеу	4.4.2.6 көзбен көру және ұстап көру арқылы 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8,9,10) сандарын үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
	1.4.2.7 геометриялық денелерден текшені үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау	2.4.2.7 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану	3.4.2.7 жаймалау, қысу, жалпайту, созу әдістерімен мүсіндеу	4.4.2.7 санау қызметін 7 шегінде пайдалану
4.2. Кең көлемді өнімдер				4.4.2.8 1-ден бастап 7-ге дейінгі (мүмкіндігінше 10-ға

	1.4.2.8 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан шардың пішіні бар заттарды таңдау (" шарға ұқсас, сондай)	2.4.2.8 жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, шар) қолдану	3.4.2.8 1, 2, 3, 4, 5 сандарын ұстап көру және көзбен көру арқылы үлгісі бойынша тану	дейін) есептік сан есімдерді педагогтың артынан еске түсіру арқылы сандық қатарға сүйене отырып, рет-ретімен атау
	1.4.2.9 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан текше пішіндес заттарды таңдау (" текшеге ұқсас, сондай)	2.4.2.9 үстелдің үстінде түзу және дөңгелектеп домалату, жіңішкелеп кесу, бұрау, үзіп алу, қысу мүсіндеу әдістерін қолдану	3.4.2.9 пластикалық материалдың (ермексаз, саз, қамыр) көмегімен 1-5 сандарын үлгілеу	4.4.2.9 ермексаздың тұтас кесегінен бұйымдық ыдысты мүсіндеу
	1.4.2.10 1-2 бөліктен тұратын безендірілмеген бұйымдарды мүсіндеу	2.4.2.10 сопақша және дөңгелек пішіндегі заттарды мүсіндеу	3.4.2.10 сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды қолдану	4.4.2.10 жаймалау, қысу, жалпайту, созу әдістерімен мүсіндеу
	1.4.2.11 дөңгелек пішіндегі заттарды мүсіндеу		3.4.2.11 заттарды конструктивтік әдіспен мүсіндеу (1-2 бөліктен)	4.4.2.11 сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды ұтып алу
			3.4.2.12 бұйымды үлгімен салыстыру	4.4.2.12 ойын жағдайында жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, білеу, шар) қолдану
				4.4.2.13 көрсету бойынша, үлгі бойынша құрастыру үшін геометриялық фигуралардың модельдерін пайдалану
				4.4.2.14 заттарды конструктивтік әдіспен мүсіндеу (2-3 бөліктен)
				4.4.2.15 бұйымды үлгімен салыстыру
4.3. Композиция	1.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу	2.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу 2.4.3.2 композицияны ойынға қосу	3.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу 3.4.3.2 композицияны ойынға қосу	4.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу 4.4.3.2 композицияны ойынға қосу

5) "Аппликация" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
5.1. Заттық аппликация	1.5.1.1 шеңбердің жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу	2.5.1.1 мұғалімнің үлгіні тану, көрсету, бөлшектерді атау деңгейінде талдауына қатысу	3.5.1.1 мұғалімнің үлгіні тану, көрсету, бөлшектерді атау деңгейінде талдауына қатысу	4.5.1.1 мұғалімнің үлгіні бөлшектерді, аппликациямен жұмыс тәртібін атау деңгейінде талдауына қатысу
	1.5.1.2 шаршының жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу	2.5.1.2 шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу	3.5.1.2 әртүрлі көлемдегі үшбұрыштардың жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу	4.5.1.2 парақ кеңістігінде (оң, сол , жоғарғы, төменгі, ортаңғы) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша бағдарлау
	1.5.1.3 сопақшаның жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу	2.5.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша таяқшалардың көмегімен шаршыны, үшбұрышты үлгілеу	3.5.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағазды жырту, мыжу әдістерімен дайындамалар жасау	4.5.1.3 бейнеленген затты бояу, үлгі бойынша, көрсетілім бойынша дайын бөліктерден аппликация, коллаж жасау тәсілдерін қолдану
	1.5.1.4 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және төртбұрышты қосымшаларды салу	2.5.1.4 дайын пішіндерді (1 белгі бойынша әртүрлі) бүкіл қағаздың парағына көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру	3.5.1.4 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және төртбұрышты қосымшаларды салу	4.5.1.4 қағаз парағында саусақпен сурет салу техникасын, коллаж жасау үшін дайын бөліктерден үлгі бойынша, көрсетілім бойынша аппликация жасау техникасын қолдану
	1.5.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын бірдей пішіндерді бүкіл қағаздың парағына орналастыру	2.5.1.5 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және үшбұрышты қосымшаларды салу	3.5.1.5 геометриялық фигуралардың модельдерінен әртүрлі өлшемдегі шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды және тіктөртбұрыштарды таңдау	4.5.1.5 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша берілген контурда мыжылған қағаз (2-3 түсті) дайындамалардан көлемді аппликация құрастыру және жабыстыру
	1.5.1.6 дайын пішіндерден	2.5.1.6 геометриялық фигуралардың модельдерінен үлгі бойынша, атауы бойынша шеңберлерді,	3.5.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын фонға дайындамаларды	

	аппликациялаудың негізгі әдістерін орындау	шаршыларды және үшбұрыштарды таңдау	орналастыру және жабыстыру	
	1.5.1.7 1-2 бөліктен тұратын таныс заттың аппликациясын орындау	2.5.1.7 көрсеткеннен кейін 2-3 бөліктен тұратын заттық суретті жасау және жабыстыру	3.5.1.7 мұғаліммен бірге берілген контурда мыжылған қағаз дайындамалардан (1-2 түсті) көлемді аппликация жасау және жабыстыру	
		2.5.1.8 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағазды жырту, мыжу әдістерімен дайындамалар жасау	3.5.1.8 ойын жағдайында жеке сөздерде шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану	
		2.5.1.9 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша түстері белгіленген контурға жыртылған дайындамалардан (2 түсті) аппликация жасау		
		2.5.1.10 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға мыжылған қағаз дайындамалардан жасалған аппликацияны (1-2 түсті) жабыстыру		
	1.5.2.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша бүкіл параққа 1-2 элементті қайталаумен өрнекті жабыстыру	2.5.2.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша үш-төрт бірдей элементтен тұратын қағаздың бүкіл парағына артынан желімдеумен өрнек жасау	3.5.2.1 көрсету бойынша қағазды берілген сызықпен кесу 3.5.2.2 көрсету бойынша қағаздың жолағын берілген сызықпен кесу	4.5.2.1 ұстап көру арқылы әртүрлі өлшемдегі шеңберлердің, сопақшалардың, шаршылардың, тіктөртбұрыштардың, үшбұрыштардың жазықтық модельдерін зерттеу
	1.5.2.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша көлденең жолақта 1-2 элементті	2.5.2.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша үш-төрт бірдей элементтен тұратын көлденең		4.5.2.2 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі

	қайталаумен өрнекті жабыстыру	жолақта артынан желімдеумен өрнек жасау		бойынша топтастыру
			3.5.2.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша 3-4 жолақтан тұратын өрнекті қағаз параққа түсі бойынша кезектесіп орналастыру	4.5.2.3 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге қосымшаларды салу
5.2. Сәндік аппликация				4.5.2.4 геометриялық фигуралардың модельдерінен үлгі бойынша, атауы бойынша шеңберлердің, сопақшалардың, шаршылардың, үшбұрыштардың түсін таңдау
				4.5.2.5 жеке сөздерде шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
				4.5.2.6 қағазды берілген сызықпен кесу
				4.5.2.7 шаршыны контурмен кесу
				4.5.2.8 түсі бойынша 3-4 шаршы жолаққа артынан желімдеумен өрнек салу
	1.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын негізге дайын пішіндерді желімдеу	2.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 1-2 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу	3.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 2-3 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу	4.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша өз ойынан 3-4 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу
			3.5.3.2 үлгі бойынша, көрсету	

5.3. Сюжеттік аппликация	1.5.3.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша парақта пішіндерді бөлу	2.5.3.2 мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу	бойынша ұжымдық композициялар жасауға қатысу	4.5.3.2 ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	1.5.3.3 мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу			4.5.3.3 командамен араласу және жұмыс істеу
				4.5.3.4 композицияны ойынға қосу

6) "Сурет салу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	1.6.1.1 мұғалімнің бейнелеу әрекетін бақылау	2.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау	3.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау	4.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау
	1.6.1.2 нақты затты суреттегі бейнесімен үйлестіру	2.6.1.2 сурет салу процесінде қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара түстерді ажырату және қолдану	3.6.1.2 қағаз парағында еркін сурет салу	4.6.1.2 сурет салу процесінде қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара түстерді ажырату және қолдану
	1.6.1.3 сурет салу алдында затты тексеріп көру	2.6.1.3 бүкіл парақ қа тапсырмасыз сурет салу	3.6.1.3 сурет салу алдында затты тексеріп көру	4.6.1.3 мұғалімнің бейнелеу әрекетін бақылау
	1.6.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша саусақпен, алақанмен сурет салу	2.6.1.4 сурет салу алдында затты тексеріп көру	3.6.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша трафаретпен контурлық кескіндерді қарындашпен салу	4.6.1.4 бүкіл парақ қа тапсырмасыз сурет салу
	1.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша құралдар мен бояу арқылы бедерлеме жасау	2.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық кескіндерді трафаретпен қарындашпен салу	3.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша 1-5 сандарының контурлық суреттерін бояу, штрихтау, сызу	4.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша, еліктеу бойынша құмда, ұнтақ жармасында нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды саусақпен бейнелеу
				4.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша, еліктеу

	1.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық кескіндерді трафаретпен салу	2.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағаз парақты поролон тампонмен бояу	3.6.1.6 қағаз парақты қылқаламмен және бояумен бояу	бойынша сызығы жоқ қағазда нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды фломастермен, қарындашпен, қаламсаппен бейнелеу
6.1. Заттық сурет салу	1.6.1.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағаз парақты поролон тампонмен бояу	2.6.1.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурмен шеңберлі, шаршылы, үшбұрышты пішіндегі заттарды салу	3.6.1.7 берілген контур бойынша шеңберлі, шаршылы, үшбұрышты пішіндегі заттарды салу	4.6.1.7 көрсету бойынша, өз бетінше шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың шаблоны мен трафаретін айналдыра бояу
	1.6.1.8 көрсету бойынша, үлгі бойынша шеңбер пішіндегі заттарды салу	2.6.1.8 берілген контур бойынша әртүрлі мөлшердегі 2 пішіннен тұратын заттардың суретін салу	3.6.1.8 берілген контур бойынша дөңгелек және бұрыштық пішіндерден тұратын заттарды қарындашпен салу	4.6.1.8 көрсету бойынша, өз бетінше шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш контурының ішінде штрихтауды орындау
	1.6.1.9 көрсету бойынша, үлгі бойынша тұзды қамырдан жасалған пішінді поролон тампонмен саусақпен бояу	2.6.1.9 көрсету бойынша, үлгі бойынша тұзды қамырдан жасалған пішінді қылқаламды немесе поролон тампонды қолданып акварельмен бояу	3.6.1.9 үлкен заттық контурлық суреттерді бояу	4.6.1.9 сандардың контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, айналдыра сызу
	1.6.1.10 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық заттық суреттерді қарындашпен ұсақ бөлшектерсіз бояу	2.6.1.10 өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау	3.6.1.10. тұзды қамырдан жасалған пішіндерді қылқаламды қолданып акварельмен бояу	4.6.1.10 сурет салу алдында затты тексеріп алу
	1.6.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурмен 2 бірдей бөліктен тұратын		3.6.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша заттың кескін бөлшектерін тірек сызықтары	4.6.1.11 берілген контур бойынша екі

	дөңгелек заттың суретін салу		бойынша салып бітіру	түрлі пішіндегі заттарды салу
	1.6.1.12 басқалардың арасынан өз суретіңді тану			4.6.1.12 контурлық кескіндерді трафарет, шаблон бойынша қарындашпен салу және бояу
				4.6.1.13 жылдың әр мезгілінде ағаштардың суретін салу
				4.6.1.14 заттық силуэттерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ; халық ойыншықтары) гуашпен бояу
				4.6.1.15 заттың кескінінің бөлшектерін тірек сызықтары бойынша салып бітіру
	1.6.2.1 мақта тампонымен нүктелерден өрнек салу	2.6.2.1 дәстүрлі емес техникада сурет салу	3.6.2.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша дәстүрлі емес техникада сурет салу	4.6.2.1 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын 1-5 шегінде есептеуді жүзеге асыру
	1.6.2.2 нүктелерден жасалған шеңбер пішінді өрнекті безендіру	2.6.2.2 мұғаліммен бірге жолақтағы өрнекті үлгіде басып шығару	3.6.2.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша жолақтағы өрнекті үлгіде басып шығару	4.6.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттар санын 1-5 шегінде белгілеу
		2.6.2.3 элементтері ақшыл түспен берілген ою-өрнекті бояу	3.6.2.3 жапырақтарға бояуды салып, көлденең жолақта мөр басып өрнек шығару: көрсетілім бойынша, үлгі бойынша	4.6.2.3 дайын дайындамадағы ұлттық өрнекті бояу
			3.6.2.4. көрсетілімге сәйкес, үлгі бойынша бояумен мөр басып ауыспалы элементтерінен (жапырақ, штамп,	4.6.2.4 нүктелерден тұратын өрнекті қылқаламның ұшымен және көлденең жолақта суретті сулау әдісімен

6.2. Сәндік сурет салу			жапырақ, штамп) тұратын ою-өрнекті шығару	қылқаламмен бояу арқылы салу
			3.6.2.5. дайын дайындамада элементтері ақшыл түспен көрсетілген ұлттық ою-өрнекті үлгіге сәйкес, көрсетілгендей бояу	4.6.2.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелерден тұратын контурлық суреттердегі өрнекті заттарды қылқаламның ұшымен безендіру
			3.6.2.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша өрнекті жолақта суретті сулау әдісімен қылқаламмен салу	
			3.6.2.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелерден тұратын контурлық суреттердегі өрнекті заттарды мақта тампондармен безендіру	
6.3. Сюжеттік сурет салу	1.6.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу	2.6.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық суреттің бөлшектерін тірек сызықтары бойынша салып бітіру	3.6.3.1 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу	4.6.3.1 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу
		2.6.3.2 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу	3.6.3.2 суретті шеттен шықпай бояу	4.6.3.2 суреттің шекарасын сақтау
				4.6.3.3 штрихтың бағытын сақтау
				4.6.3.4 үлгі бойынша, өз бетінше контурлық сюжеттік суреттің бөлшектерін салып бітіру

47. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру

бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарында әрбір бөлім бойынша оқу мақсаттарының көлемі көрсетілген.

48. Бағдарламада оқу материалын оқу жылдары (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу шамамен берілген. Мұғалім әрбір оқушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, оқу материалының күрделілігін азайту немесе көбейту, оқу материалының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін оқу материалын бір тоқсаннан (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1- сынып :

Ортақ өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	1.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау
		1.1.1.2 жұмыс орнын берілген қызмет түріне дайындау мұғалімнің көрсетуі, үлгі бойынша
		1.1.1.3 жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын жинап ретке келтіру : көрсетілгендей, үлгі бойынша
		1.1.1.4 құралдарды, материалдарды, олармен жасалатын әрекеттерді тану және көрсету: көрсетілгендей, үлгі бойынша
		1.1.1.5 пластикалық материалдармен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	1.3.3.1 фотосуреттерден туыстарын тану, көрсету және атау
	3.1. Халық қолданбалы өнер бұйымдары	1.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
		1.3.1.2 ағаш және керамикалық ойыншықтарды өңдеу
		1.3.1.3 үлгі бойынша халық ойыншықтарын қоршаған ортадан оқшаулау
		1.3.1.4 ағаш, керамикалық ойыншықтарды соғу

1-2 апта _ Оқушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен, менің денем" 4 апта "Жеміс-жидектер" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Менің ойыншықтарым" 7 апта "Менің отбасым" 8 апта "Менің үйім" 9-апта "Менің сыныбым, менің сыныптастарым"	2.1. Заттың негізгі белгілері – пішіні, өлшемі, түсі	1.2.1.1 түстерді (қызыл, көк, сары) үлгі бойынша, атауы бойынша тану және көрсету
		1.2.1.2 форманы (текше, шар) үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес тану және көрсету
		1.2.1.3. өлшемді (үлкен, кішкентай) үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес тану және көрсету
		1.2.1.4 заттарды мұғалімнің көмегімен бір белгісі бойынша біріктіру (көлемі, түсі, пішіні бойынша)
		1.2.1.5 заттармен практикалық әрекеттерді орындау (заттарды кішіден үлкенге қарай бір қатарға, үлкен – кіші – улкен тәртібімен көрсетілгендей, үлгі бойынша қою
		1.2.1.6 шарды кез келген көпбұрыштан ажырату
	2.2. Кеңістік туралы түсініктер	1.2.2.1 дене мүшелерінің кеңістіктегі орнын өзгерту тапсырмаларын көрсетілім бойынша орындау
		1.2.2.2 қолды оның контурлық бейнесімен салыстыру
		1.2.2.3 заттарды орналастыру, параққа нүктелерді салу (жоғарғы, төмен, орта): үлгі бойынша, көрсету бойынша
	2.3. Уақыттық түсініктер	1.2.3.1 жыл мезгілдеріне сәйкес табиғаттағы өзгерістерді бақылау
		1.2.3.2 өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін "таңертең", " күндіз түсте", "кешке", "түнде" сөздерімен үйлестіру
	2.4. Нүкте, штрих, сызық, таңба	1.2.4.1 сусымалы заттың бетіне саусақтармен, таяқшалармен сызықтар салу
		1.2.4.2 сурет салу техникасын сақтау
		1.2.4.3 бояу жаққышқа гуашь алу
		1.2.4.4 қарындашпен ерікті бағытта сызықтар салу: үлгі бойынша, көрсетілім бойынша
		1.2.4.5 қағаздан қол үзбей қылқаламмен, сурет салу: үлгі бойынша көрсетілім бойынша

		1.2.4.6 саусақпен, мақта таяқшасымен үлгіге сәйкес, көрсету бойынша сурет салу
	4.1. Ермексаздан сурет салу	1.4.1.1 мүсіндеу, илеу, бұрап үзіп алу, бояу әдістерімен мүсіндеу
	4.2. Кең көлемді өнімдер	1.4.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеріп алу
		1.4.2.2 кесектерді тақтайүстінде домалатып жаю, жалпақтау, біріктіру, үзіп алу әдістерінің көмегімен мүсіндеу
		1.4.2.3 мұғалімнің әрекетін бақылау
		1.4.2.4 шардың пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу
		1.4.2.5 текшенің пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу
		1.4.2.6 геометриялық денелерден шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау
		1.4.2.7 геометриялық денелерден текшені үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау
		1.4.2.8 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан шардың пішіні бар заттарды таңдау ("шарға ұқсас , сондай)
		1.4.2.9 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан текше пішіндес заттарды таңдау ("текшеге ұқсас, сондай)
		1.4.2.10 1-2 бөліктен тұратын безендірілмеген бұйымдарды мүсіндеу
		1.4.2.11 дөңгелек пішіндегі заттарды мүсіндеу
	4.3. Композиция	1.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу
	2 тоқсан	
		1.5.1.1 шеңбердің жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		1.5.1.2 шаршының жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу

1 апта "Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ-киімім" 3 апта "Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта "Жиһаздар" 6 апта "Жаңа жыл мерекесі" 7 апта " Жаңа жыл мерекесі"	5.1. Заттық аппликация	1.5.1.3 сопақшаның жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		1.5.1.4 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және төртбұрышты қосымшаларды салу
		1.5.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын бірдей пішіндерді бүкіл қағаздың парағына орналастыру
		1.5.1.6 дайын пішіндерден аппликациялаудың негізгі әдістерін орындау
		1.5.1.7 1-2 бөліктен тұратын таныс заттың аппликациясын орындау
	6.1. Заттық сурет салу	1.6.1.1 мұғалімнің бейнелеу әрекетін бақылау
		1.6.1.2 нақты затты суреттегі бейнесімен үйлестіру
		1.6.1.3 сурет салу алдында затты тексеріп көру
		1.6.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша саусақпен, алақанмен сурет салу
		1.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша құралдар мен бояу арқылы бедерлеме жасау
1 апта "Қысқы қызықтар"	3 тоқсан	
	3.2. Иллюстрациялар	1.3.2.1 иллюстрацияны қарастырыңыз
		1.3.2.2 бейнеленген заттарды көрсету, атау (мүмкіндігінше)
		1.3.2.3 бейнеленген заттардың түсін, пішінін, өлшемін көрсету, атау (мүмкіндігінше)
		1.3.2.4 вербалды емес коммуникация құралдарын қолдану (басты нысанға бұру, ымдау және т.б.)
	5.2. Сәндік аппликация	1.5.1.1 шеңбердің жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		1.5.1.2 шаршының жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		1.6.1.1 мұғалімнің бейнелеу әрекетін бақылау

2 апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3 апта "Үй жануарлары" 4 апта "Жабайы жануарлар" 5 апта "Үй құстары" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта "Көлік" 8 апта "Аналар мерекесі"; "Наурыз мейрамы"	6.1. Заттық сурет салу	1.6.1.2 нақты затты суреттегі бейнесімен үйлестіру
		1.6.1.3 сурет салу алдында затты тексеріп көру
		1.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық кескіндерді трафаретпен салу
		1.6.1.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағаз парақты поролон тампонмен бояу
	5.3. Сюжеттік аппликация	1.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын негізге дайын пішіндерді желімдеу
		1.5.3.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша парақта пішіндерді бөлу
		1.5.3.3 мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	4.2. Кең көлемді өнімдер	1.4.2.11 дөңгелек пішіндегі заттарды мүсіндеу
	6.1. Заттық сурет салу	1.6.1.8 көрсету бойынша, үлгі бойынша шеңбер пішіндегі заттарды салу
		1.6.1.9 көрсету бойынша, үлгі бойынша тұзды қамырдан жасалған пішінді поролон тампонмен саусақпен бояу
1 апта "Ағаштар" 2 апта "Гүлдер" 3 апта " Жәндіктер" 4 апта " Көктемге арналған киімдер" 5 апта Балықтар 6 апта "Жемістер" 7 апта "Көкөністер" 8 апта "Жидектер" 9 апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	4 тоқсан	
	6.1. Заттық сурет салу	1.6.1.10 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық заттық суреттерді қарындашпен ұсақ бөлшектерсіз бояу
		1.6.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурмен 2 бірдей бөліктен тұратын дөңгелек заттың суретін салу
		1.6.1.12 басқалардың арасынан өз суретіңді тану
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	1.3.3.1 фотосуреттерден туыстарын тану, көрсету және атау
	6.2. Сәндік сурет салу	1.6.2.1 мақта тампонымен нүктелерден өрнек салу
		1.6.2.2 нүктелерден жасалған шеңбер пішінді өрнекті безендіру
	6.3. Сюжеттік сурет салу	1.6.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу

2) 2 сынып :

Ортақ өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	2.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау
		2.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау
		2.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау: еліктеу бойынша, көрсетілгендей, үлгі бойынша
		2.1.1.4 үлгі бойынша шоу бойынша жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру
	3.1. Халық қолданбалы өнер бұйымдары	2.3.1.1 жағымды эмоциялар, қызығушылық таныту
		2.3.1.2 киізден жасалған бұйымдарды қарастыру
		2.3.1.3 киізден жасалған бұйымдарды қоршаған ортадан оқшаулау
		2.3.1.4 киізден жасалған бұйымдарды тексеру (түсі, өлшемі , мақсаты)
		2.3.1.5 киізден жасалған бұйымдармен ойнау
	2.1. Заттың негізгі белгілері – пішіні, өлшемі, түсі	2.2.1.1 заттарды қарастыру: қоршаған ортада, ойын жағдайында, суреттерде түстерді тану, көрсету, атау
		2.2.1.2. заттарды зерделеп қарау: формаларды үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес қоршаған ортада, ойын жағдайында, суретте тану, көрсету және атау
		2.2.1.3 заттарды зерделеп қарау: өлшемді үлгісіне сәйкес, атауына сәйкес қоршаған ортада, ойын жағдайында, суретте тану, көрсету және атау
		2.2.1.4 нақты заттарды суреттегі көлемді, жазық кескіндермен үйлестіру
		2.2.1.5 заттардың функционалдық мақсатын анықтау
		2.2.1.6 бір түсті әртүрлі пішіндегі заттармен практикалық әрекеттерді орындау

		2.2.1.7 шеңберді, шаршыны трафарет арқылы сызу және бояу
		2.2.2.1 дене мүшелерінің кеңістіктегі орнын өзгерту тапсырмаларын көрсетілім бойынша орындау
		2.2.2.2 параққа нүктелерді (жоғары, төмен, ортасына, оң, сол жаққа) салу: көрсетілім бойынша, үлгі бойынша
		2.2.2.3 сұрақтарға жауап беру арқылы дене мүшелерінің орналасуын көрсету: жоғарғы жағында не бар? - бас, мойын, кеуде; Төменде не бар? - аяқ; Алдында не бар - бет, кеуде, асқазан; Артқы жағында не бар? - желке, арқа, мұғалім көрсетуі, өтініші бойынша
1-2 апта _ оқушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Жеміс-жидектер" 7 апта "Менің ойыншықтарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	2.2. Кеңістік туралы түсініктер	2.2.2.4 заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке өзіне қатысты: алыс, жақын, жанында, жоғары, төмен, алдына (алдыңа), артына орналастыру: көрсету бойынша, мұғалім үлгісі бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес
		2.2.2.5 "Қайда ...?" деген сұраққа жауап беруде "алыс, жақын, қасында, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолдану
		2.2.2.6 заттарды (ойыншықтарды) бір қатарға қою: "Ойыншықтарды бір қатарға қой" өтінішті орындау, нұсқауы бойынша бірнеше заттарды (ойыншықтарды) шоу бойынша, үлгі бойынша, қатарға қою.
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	2.3.3.1 фотосуреттердегі таныс адамдарды тану, көрсету және атау
		2.3.3.2 пейзаждық кескіндемедегі жыл мезгілін тану және атау
		2.2.3.1 жыл мезгіліне тән белгілерді адамдардың киімдері, суреттегі бейнелері бойынша тану , атау
		2.2.3.2 күн мен айды тәулік уақытының белгісі ретінде тану және белгілеу

	2.3. Уақыттық түсініктер	2.2.3.3 өз өміріндегі оқиғаларды, күн тәртібіндегі сәттерді " алдымен - содан кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", "түнде " сөздерімен ұйқастыру
		2.2.3.4 мұғалімнің/ ересектердің " алдымен - содан кейін" сөздері бар нұсқауларын орындау
		2.2.3.5 "... қашан ...?" деген сұраққа жауап беруде "алдымен - содан кейін", "кеше", "бүгін", " ертең", "таңертең", "түнде" сөздерді қолдану
		2.2.3.6 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта режим сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) сақтау
	2.4. Нүкте, штрих, сызық, таңба	2.2.4.1 нүктелерді, түзу, қисық сызықтарды саусақпен құм, жарма бетіне сызу: еліктеу арқылы, үлгі бойынша, атауы бойынша
		2.2.4.2 тақтаға бормен нүкте, түзу, қисық сызықтар салу: еліктеу, үлгі , атауы бойынша
		2.2.4.3 қарындашты, фломастерді, борды, қылқаламды басым қолмен дұрыс ұстау; парақты бос қолмен басып туру
		2.2.4.4 берілген контур бойымен қарындашпен сызықтарды көрсетілім бойынша сызу
		2.2.4.5 қағаздан қол үзбей қылқаламмен сызу, сурет салу
		2.2.4.6 қағаз парағының шетінен шықпай сызықтар салу: үлгі бойынша көрсету бойынша
		2.2.4.7 гуаш бояуы бар жалпақ жаққышпен кең сызықтар салып парақты бояу үлгіге сәйкес
		2.2.4.8 үлгі бойынша көрсетілім бойынша мақта таяқшасымен нүктелерді салу
	2 тоқсан	
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	2.1.1.5 Пластикалық материалдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
		2.4.1.1 ермексаздың бір бөлігін үзіп алу үшін ритмикалық

1 апта " Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ-киімім" 3 апта "Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта "Жиһаздар" 6 апта Жаңа жыл түні 7 апта " Жаңа жыл мерекесі"	4.1. Ермексаздан сурет салу	таңбаларды пішіннің ішінде қалдыру
		2.4.1.2 контурлық суреттің ішінде жағу әдісімен ермексазбен сурет салу
	4.2. Кең көлемді өнімдер	2.4.2.1 тапсырмасыз өз бетінше мүсіндеу
		2.4.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеріп алу
		2.4.2.3 текше мен шардың пішінін көзбен көру және ұстап көру арқылы зерттеу
		2.4.2.4 текше мен шардың домалайтын немесе домаламайтын қасиеттерін зерттеу
		2.4.2.5 геометриялық денелерден текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша таңдау
		2.4.2.6 ұсынылған заттар мен ойыншықтардан текшенің, шардың пішініне ұқсас заттарды таңдау ("текшеге ұқсас, шар, соған ұқсас")
		2.4.2.7 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		2.4.2.8 жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, шар) қолдану
		2.4.2.9 үстелдің үстінде түзу және дөңгелектеп домалату, жіңішкелеп кесу, бұрау, үзіп алу, қысу мүсіндеу әдістерін қолдану
		2.4.2.10 сопақша және дөңгелек пішіндегі заттарды мүсіндеу
	6.1. Заттық сурет салу	2.6.1.9 көрсету бойынша, үлгі бойынша тұзды қамырдан жасалған пішінді қылқаламды немесе поролон тампонды қолданып акварельмен бояу
	4.3. Композиция	2.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу 2.4.3.2 композицияны ойынға қосу
	3 тоқсан	
		2.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау

1 апта "Қысқы қызықтар" 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3 апта "Үй жануарлары" 5 апта "Үй құстары" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта " Көлік" 8 апта " Аналар мерекесі" 9 апта "Наурыз мейрамы "	3.2. Иллюстрациялар	2.3.2.2 көрсету, иллюстрацияда бейнеленген кейіпкерлерді ата
		2.3.2.3 иллюстрацияда белгілі бір әрекеттерді орындайтын кейіпкерлерді көрсету (отыру, тұру, жату)
	5.1. Заттық аппликация	2.5.1.1 мұғалімнің үлгіні тану, көрсету, бөлшектерді атау деңгейінде талдауына қатысу
		2.5.1.2 шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		2.5.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша таяқшалардың көмегімен шаршыны, үшбұрышты үлгілеу
		2.5.1.4 дайын пішіндерді (1 белгі бойынша әртүрлі) бүкіл қағаздың парағына көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру
		2.5.1.5 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және үшбұрышты қосымшаларды салу
		2.5.1.6 геометриялық фигуралардың модельдерінен үлгі бойынша, атауы бойынша шеңберлерді, шаршыларды және үшбұрыштарды таңдау
		2.5.1.7 көрсеткеннен кейін 2-3 бөліктен тұратын заттық суретті жасау және жабыстыру
		2.5.1.8 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағазды жырту, мыжу әдістерімен дайындамалар жасау
		2.5.1.9 көрсетілім бойынша, үлгі бойынша түстері белгіленген контурға жыртылған дайындамалардан (2 түсті) аппликация жасау
		2.5.1.10 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға мыжылған қағаз дайындамалардан жасалған аппликацияны (1-2 түсті) жабыстыру
		2.5.2.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша үш-төрт бірдей элементтен тұратын қағаздың

	5.2. Сәндік аппликация	бүкіл парағына артынан желімдеумен өрнек жасау
		2.5.2.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша үш-төрт бірдей элементтен тұратын көлденең жолақта артынан желімдеумен өрнек жасау
	5.3. Сюжеттік аппликация	2.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 1-2 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу
		2.5.3.2 мұғалімнің көмегімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	6.1. Заттық сурет салу	2.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау
		2.6.1.2 сурет салу процесінде қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара түстерді ажырату және қолдану
		2.6.1.3 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу
		2.6.1.4 сурет салу алдында затты тексеріп көру
		2.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық кескіндерді трафаретпен қарындашпен салу
1 апта "Ағаштар" 2 апта "Гүлдер" 3 апта " Жәндіктер" 4 апта "Көктемге арналған киімдер" 5 апта Балықтар 6 апта "Жемістер " 7 апта "Көкөністер" 8 апта "Жидектер" 9 апта "Жазғы киімдер";	4 тоқсан	
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	2.3.3.2 пейзаждық кескіндемедегі жыл мезгілін тану және атау
	6.1. Заттық сурет салу	2.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағаз парақты поролон тампонмен бояу
		2.6.1.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурмен шеңберлі, шаршылы, үшбұрышты пішіндегі заттарды салу
		2.6.1.8 берілген контур бойынша әртүрлі мөлшердегі 2 пішіннен тұратын заттардың суретін салу
		2.6.1.9 көрсету бойынша, үлгі бойынша тұзды қамырдан жасалған пішінді қылқаламды немесе поролон тампонды қолданып акварельмен бояу
		2.6.2.1 дәстүрлі емес техникада сурет салу

"Балаларға арналған жазғы қызықтар"	6.2. Сәндік сурет салу	2.6.2.2 мұғаліммен бірге жолақтағы өрнекті үлгіде басып шығару
		2.6.2.3 элементтері ақшыл түспен берілген ою-өрнекті бояу
	6.3. Сюжетті сурет салу	2.6.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша контурлық суреттің бөлшектерін тірек сызықтары бойынша салып бітіру
		2.6.3.2 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу

3) 3 -сынып :

Ортақ өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	3.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау
		3.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау
		3.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау
		3.1.1.4 жұмысты аяқтағаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру
		3.1.1.5 кезекшінің міндеттерін орындау
	2.1. Заттың негізгі белгілері – пішіні, өлшемі, түсі	3.2.1.1 мұғалімнің азғана көмегі арқылы затты зерттеп қарау
		3.2.1.2 формасы, түсі, көлемі бойынша әртүрлі заттарды, фигураларды ажырату
		3.2.1.3 заттарды ұқсас белгілері бойынша біріктіру (көлемі, формасы, түсі, мақсат-маңызы)
		3.2.1.4 әр түрлі заттармен практикалық әрекеттерді орындау (заттың не үшін екендігін біліп, онымен қалай әрекет ететінін көрсету)
		3.2.1.5 шеңбер мен шарды, шаршы мен текшені ажырату
		3.2.1.6 әр түрлі өлшемдегі геометриялық фигураларды (шаршы, шеңбер, сопақ) шаблон арқылы сызу және бояу
		3.2.1.7 заттың көлемін (үлкен, кіші) сипаттайтын сын есімдерді зат есімдермен жақ түрінде, жекеше,

		көпше түрінде үйлестіру: мұғалімге еліктеу арқылы, өз бетінше белсенді сөйлеуінде
		3.2.1.8 бейнелеу процесінде қызыл , сары, жасыл, қара, ақ түстерді ажырату және қолдану
	2.2. Кеңістік туралы түсініктер	3.2.2.1 орналастыру туралы ауызша нұсқау бойынша параққа нүктелерді салу
		3.2.2.2. ауызша нұсқау бойынша затты сынып ішінде, үстел үстінде орналастыру бойынша практикалық әрекеттерді орындау
		3.2.2.3 заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке өзіне қатысты: алыс, жақын, жақын, жоғары, төмен, алдында (өзінің алдына), артына орналастыру: көрсету бойынша, үлгі бойынша, сәйкес ауызша нұсқауға
		3.2.2.4 өтініш бойынша дене мүшелерінің орналасуын көрсету: "Маған оң – сол қол, аяқ, көз, құлақ, щекке көрсет".
		3.2.2.5 екі, үш затты бір-біріне қатысты "алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде" орналастыру: еліктеу, үлгі бойынша, ауызша нұсқау арқылы
		3.2.2.6 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға, бүйірге" еліктеу, ауызша нұсқау арқылы
		3.2.2.7 заттарды (мысалы, ойыншықты, допты) "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бір жаққа" жылжыту: көрсету бойынша, ауызша нұсқауларға сәйкес
		3.2.2.8 "алыс, жақын, жанында, жоғары, төменде, алдымда, артымда" сөздерін қолданып " Қайда?" деген сұраққа жауап беру
		3.2.2.9 бірнеше затты (ойыншықтарды), олардың бейнелерін (суреттерін) бір қатарға қою: көрсету бойынша, үлгі бойынша, "Ойыншықтарды бір қатарға қою" нұсқаулығы бойынша
		3.2.2.10 "шеткі, бірінші, соңғы, дейін, кейін артта" кезектілігінің

		тәртібін бақылау: мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқауы бойынша
1-2 апта _ Оқушыларды бақылау және тексеру 3 апта "Мен және менің отбасым" 4 апта "Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5 апта "Көкөністер" 6 апта "Жеміс-жидектер" 7 апта "Менің ойыншықтарым" 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	2.3. Уақыттық түсініктер	3.2.3.1 қарама-қарсы жыл мезгілдерін (жаз және қыс) және күн бөліктерін тану (күн мен түн) (табиғаттағы бақылаулардан, суреттердегі бейнелерден, сипаттық белгілерден) және атау
		3.2.3.2 жыл мезгілдерін бейнелейтін суреттерді біріктіру (қыс, көктем, жаз, күз)
		3.2.3.3 күн бөліктерін бейнелейтін суреттерді біріктіру (күн, түн, таңертең, кеш)
		3.2.3.4 өз өміріндегі оқиғаларды, режим сәттерін "алдымен - содан кейін", "қазір - кейін", "кеше", " бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "кешке", "түнде"
		3.2.3.5 мұғалімнің/ ересектердің " алдымен - содан кейін", "қазір - кейін" сөздері бар нұсқауларын орындау
		3.2.3.6 "....қашан ...?" деген сұраққа жауап беруде "алдымен - содан кейін", "қазір-кейін", "кеше" , "бүгін", "ертең", "таңертең", " күндіз", "түстен кейін", "кешке", " түнде" сөздерін қолдану
		3.2.3.7 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) сақтау
		3.2.3.8 иллюстрациялық материалды (визуалды кесте) пайдалана отырып сабақта режим сәттерінің, іс-әрекет түрлерінің ретін (тәртібін) "Суреттерді рет-ретімен орналастыр, алдымен не, келесі не" нұсқау бойынша орнату
		3.2.4.1 фигулардағы нүктерлер санын қайта санаусыз айту: 1, 2, 3, 4, 5
		3.2.4.2 1 ден 5дейін сандарды ретпен атау: мұғалімнің артынан қайталап, өз бетінше есте сақтау бойынша

	2.4. Нүкте, штрих, сызық, таңба	3.2.4.3 берілген контурдың бойымен нүкте бойынша қарындашпен сызықтар сызу
		3.2.4.4 қағаздан қол үзбей қылқаламмен, қарындашпен, фломастермен сызықтар сызу
		3.2.4.5 қағаздың шетінен шықпай сызықтар салу
		3.2.4.6 еліктеу, көрсету, үлгі бойынша сызықтар салу
		3.2.4.7 атаулары бойынша сызықтар салу (түзу, толқынды, қисық)
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	3.1.1.6 пластикалық материалдармен жұмыс жасауда қауіпсіздік ережелерін сақтау
	4.1. Ермексаздан сурет салу	3.4.1.1 ермексазды аппликациялауды жағу әдісімен орындау
		3.4.1.2 дайын контурдың ішінде көлемді аппликацияны мүсіндеу
	4.2. Кең көлемді өнімдер	3.4.2.1 текшені, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		3.4.2.2 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, білеуді, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		3.4.2.3 ойын жағдайындағы жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, білеу, шар) қолдану
		3.4.2.4 мүсіндеу алдында заттарды тексеріп алу
		3.4.2.5 мұғалімнің жасаған мүсінін бақылау, нақты заттың атауын білу, атау және салыстыру
		3.4.2.6 ермексаздың тұтас кесегінен бұйымдық ыдыстар мүсіндеу
		3.4.2.7 жаймалау, қысу, жалпайту, созу әдістерімен мүсіндеу
		3.4.2.8 1, 2, 3, 4, 5 сандарын ұстап көру және көзбен көру арқылы үлгісі бойынша тану
		3.4.2.9 пластикалық материалдың (ермексаз, саз, қамыр) көмегімен 1 -5 сандарын үлгілеу
		3.4.2.10 сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды ұтып алу

		3.4.2.11 заттарды конструктивтік әдіспен мүсіндеу (1-2 бөліктен)
		3.4.2.12 бұйымды үлгімен салыстыру
	3.1. Халық қолданбалы өнер бұйымдары	3.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
		3.3.1.2 қарастыру қыштан жасалған халық шеберлерінің бұйымдары
		3.3.1.3 керамикалық бұйымдарды тексеру (түсі, өлшемі, мақсаты)
		3.3.1.4 керамикалық бұйымдарды қоршаған ортадан үлгі бойынша, атауы бойынша оқшаулау
		3.3.1.5 керамикадан жасалған бұйымдармен ойнау
	2 тоқсан	
	4.2. Кең көлемді өнімдер	3.4.2.4 мүсіндеу алдында заттарды тексеріп алу
		3.4.2.5 мұғалімнің жасаған мүсінін бақылау, нақты заттың атауын білу, атау және салыстыру
		3.4.2.6 ермексаздың тұтас кесегінен бұйымдық ыдыстар мүсіндеу
		3.4.2.11 заттарды конструктивтік әдіспен мүсіндеу (1-2 бөліктен)
		3.4.2.12 бұйымды үлгімен салыстыру
		3.4.2.10 сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды қолдану
		3.4.2.12 бұйымды үлгімен салыстыру
	4.3. Композиция	3.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу
		3.4.3.2 композицияны ойынға қосу
		3.5.1.1 мұғалімнің үлгіні тану, көрсету, бөлшектерді атау деңгейінде талдауына қатысу
		3.5.1.2 әртүрлі көлемдегі үшбұрыштардың жазықтық модельдерін ұстап көру және көзбен көру арқылы зерттеу
		3.5.1.3 көрсету бойынша, үлгі бойынша қағазды жырту, мыжу әдістерімен дайындамалар жасау

1 апта "Менің киімім" 2 апта "Менің аяқ киімім" 3 апта "Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары" 5 апта "Жиһаздар" 6 апта Жаңа жыл түні 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	5.1. Заттық аппликация	3.5.1.4 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге дөңгелек, сопақша және төртбұрышты қосымшаларды салу
		3.5.1.5 геометриялық фигуралардың модельдерінен әртүрлі өлшемдегі шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды және тіктөртбұрыштарды таңдау
		3.5.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша дайын фонға дайындамаларды орналастыру және жабыстыру
		3.5.1.7 мұғаліммен бірге берілген контурда мыжылған қағаз дайындамалардан (1-2 түсті) көлемді аппликация жасау және жабыстыру
		3.5.1.8 ойын жағдайында жеке сөздерде шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	3.1.1.7 қайшымен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.2. Сәндік аппликация	3.5.2.1 Көрсетілім бойынша берілген сызық бойынша қағазды қию
		3.5.2.2 көрсету үшін берілген сызық бойымен қағаз жолақтарын кесу
		3.5.2.3 3-4 жолақты қағаз бетіне ауыспалы түстермен өрнек салу және оларды көрсетілім бойынша және үлгі бойынша жапсыру
	5.3. Сюжеттік аппликация	3.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша 2-3 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу
		3.5.3.2 үлгі бойынша, көрсету бойынша ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	3 тоқсан	
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	3.3.3.1 өлкенің көрнекті ғимараттарын мұғалімнің көмегімен тану, көрсету және атау
		3.3.3.2 ұсақ мүсіндік пішіндерді мұғалімнің көмегімен тексеру, тану, атау

1 апта " Қысқы қызықтар" 2 апта " Қысқы киім және аяқ киім " 3 апта " Үй жануарлары" 4 апта " Үй құстары" 5 апта "Жабайы жануарлар" 6 апта "Жабайы құстар" 7 апта "Көлік" 8 апта "Аналар мерекесі" 9 апта "Наурыз мейрамы"	6.1. Заттық сурет салу	3.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау
		3.6.1.2 қағаз парағында еркін сурет салу
		3.6.1.3 сурет салу алдында затты тексеріп көру
		3.6.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша трафаретпен контурлық кескіндерді қарындашпен салу
		3.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша 1-5 сандарының контурлық суреттерін бояу, штрихтау, сызу
		3.6.1.6 қағаз парақты қылқаламмен және бояумен бояу
		3.6.1.7 берілген контур бойынша шеңберлі, шаршылы, үшбұрышты пішіндегі заттарды салу
		3.6.1.9 үлкен заттық контурлық суреттерді бояу
		3.6.1.10. тұзды қамырдан жасалған пішіндерді қылқаламды қолданып акварельмен бояу
		3.6.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша заттың кескін бөлшектерін тірек сызықтары бойынша салып бітіру
	3.2. Иллюстрациялар	3.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау
		3.3.2.2 бейнеленген заттарды, олардың түсін, пішінін, өлшемін тану, көрсету, атау
		3.3.2.3 "Суреттерді рет-ретімен орналастыр, біріншісі не, келесісі" деген нұсқау бойынша иллюстрациялық материалды (көрнекі кесте) пайдалана отырып сабақтағы іс-әрекеттер ретін белгілеу.
	6.2. Сәндік сурет салу	3.6.2.5. дайын дайындамада элементтері ақшыл түспен көрсетілген ұлттық ою-өрнекті үлгіге сәйкес, көрсетілгендей бояу
		3.6.2.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша өрнекті жолақта суретті сулау әдісімен қылқаламмен салу
		3.6.2.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелерден тұратын

		контурлық суреттердегі өрнекті заттарды мақта тампондармен безендіру
1 апта "Ағаштар" 2 апта "Гүлдер" 3 апта "Жәндіктер" 4 апта "Көктемге арналған киімдер" 5 апта Балықтар 6 апта "Жемістер" 7 апта "Көкөністер" 8 апта "Жидектер" 9 апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	4 тоқсан	
	6.2. Сәндік сурет салу	3.6.2.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша дәстүрлі емес техникада сурет салу
		3.6.2.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша жолақтағы өрнекті үлгіде басып шығару
		3.6.2.3 жапырақтарға бояуды салып, көлденең жолақта мөр басып өрнек шығару: көрсетілім бойынша, үлгі бойынша
		3.6.2.4. көрсетілімге сәйкес, үлгі бойынша бояумен мөр басып ауыспалы элементтерінен (жапырақ, штамп, жапырақ, штамп) тұратын ою-өрнекті шығару
		3.6.2.5. дайын дайындамада элементтері ақшыл түспен көрсетілген ұлттық ою-өрнекті үлгіге сәйкес, көрсетілгендей бояу
		3.6.2.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша өрнекті жолақта суретті сулау әдісімен қылқаламмен салу
		3.6.2.7 көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелерден тұратын контурлық суреттердегі өрнекті заттарды мақта тампондармен безендіру
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	3.3.3.2 ұсақ мүсіндік пішіндерді мұғалімнің көмегімен тексеру, тану, атау
	6.3 Сюжеттік сурет салу	3.6.3.1 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу
		3.6.3.2 суретті шеттен шықпай бояу

4) 4- сынып:

Ортақ өтпелі тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	4.1.1.1 тәртіп ережелерін сақтау
		4.1.1.2 мұғалімің өтініштерін, талаптар мен тапсырмаларын орындау
		4.1.1.3 берілген қызмет түріне қарай жұмыс орнын дайындау

		4.1.1.4 жұмысты аяқтағаннан кейін жұмыс орнын ретке келтіру
		4.1.1.5 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін орындау
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	4.3.3.2 ұсақ мүсіндік пішіндерді мұғалімнің көмегімен зерделеп қарастыру
		4.3.3.3 көркем шығармалардағы нақты заттарды тану және атау
		4.3.3.4 заттарды өзіне қатысты ең жақын кеңістікке орналастыру: алыс, жақын, жақын, жоғары, төмен, алдына (өзінің алдында), артына көрсету бойынша, үлгі бойынша, сөздік нұсқау
		4.3.3.5 екі, үш затты бір-біріне қатысты орналастыру: "алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, үстінде, астында" көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.
		4.3.3.6 берілген бағытта қозғалу: " алға, артқа, оңға, солға" көрсетілімге сәйкес, ауызша нұсқауларға сәйкес
		4.3.3.7 затты (мысалы, көлікті, допты): ауызша нұсқауларға сәйкес көрсетілімге бойынша " алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға" жылжыту
1-2 апта _ Оқушыларды бақылау және тексеру 3 апта " Мен және менің отбасым " 4 апта " Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын "		4.3.3.8 "Ойыншықтарды бір қатарға қой" нұсқауы бойынша, үлгі бойынша, көрсетілімге сәйкес бірнеше заттарды (ойыншықтарды) қатарға қою.
5 апта "Көкеністер" 6 апта "Жеміс-жидектер" 7 апта " Менің ойыншықтарым " 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	4.1. Ермексаздан сурет салу	4.4.1.1 ермексазды аппликацияны жағу әдісімен орындау
		4.4.1.2 дайын контурдың ішінде көлемді аппликацияны мүсіндеу
		4.4.2.1 мүсіндеу алдында заттарды тексеріп алу
		4.4.2.2 текшені, шарды, білеуді үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		4.4.2.3 иллюстрациядағы, фотосуреттегі текшені, білеуді, шарды үлгісі бойынша, атауы бойынша тану

	4.2. Кең көлемді өнімдер	4.4.2.4 мұғалімнің жасаған мүсінін бақылау, нақты заттың атауын білу, атау және салыстыру
		4.4.2.5 пластикалық материалдың (ермексаз, саз, қамыр) көмегімен 1 -7 сандарын (мүмкіндігінше 0, 8, 9) үлгілеу
		4.4.2.6 көзбен көру және ұстап көру арқылы 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (мүмкіндігінше 8,9,10) сандарын үлгісі бойынша, атауы бойынша тану
		4.4.2.7 санау қызметін 7 шегінде пайдалану
		4.4.2.8 1-ден бастап 7-ге дейінгі (мүмкіндігінше 10-ға дейін) есептік сан есімдерді педагогтың артынан еске түсіру арқылы сандық қатарға сүйене отырып, рет-ретімен атау
		4.4.2.9 ермексаздың тұтас кесегінен бұйымдық ыдысты мүсіндеу
		4.4.2.10 жаймалау, қысу, жалпайту , созу әдістерімен мүсіндеу
		4.4.2.11 сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды ұтып алу
	2 тоқсан	
	3.3. Сурет салу, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары	4.3.3.1 қарастыру, тану, мұғалімнің көмегімен суреттердегі кейбір заттарды атау
		4.3.3.2 мұғалімнің көмегімен шағын мүсіндік пішіндерді тексеру
	4.2. Кең көлемді өнімдер	4.4.2.12 ойын жағдайында жеке сөздерде геометриялық денелердің атауларын (текше, білеу, шар) қолдану
		4.4.2.13 көрсету бойынша, үлгі бойынша құрастыру үшін геометриялық фигуралардың модельдерін пайдалану
		4.4.2.14 заттарды конструктивтік әдіспен мүсіндеу (2-3 бөліктен)
		4.4.2.15 бұйымды үлгімен салыстыру
1 апта Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім";	4.3. Композиция	4.4.3.1 ұжымдық композицияны жасауға қатысу
		4.4.3.2 композицияны ойынға қосу

3 апта "Азық-түлік" 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта "Жиһаздар"; 6 апта Жаңа жыл түні; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	5.1. Заттық аппликация	4.5.1.1 мұғалімнің үлгіні бөлшектерді, аппликациямен жұмыс тәртібін атау деңгейінде талдауына қатысу
		4.5.1.2 парақ кеңістігінде (оң, сол, жоғарғы, төменгі, ортаңғы) көрсету бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша бағдарлау
		4.5.1.3 бейнеленген затты бояу, үлгі бойынша, көрсетілім бойынша дайын бөліктерден аппликация, коллаж жасау тәсілдерін қолдану
		4.5.1.4 қағаз парағында саусақпен сурет салу техникасын, коллаж жасау үшін дайын бөліктерден үлгі бойынша, көрсетілім бойынша аппликация жасау техникасын қолдану
		4.5.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурда мыжылған қағаз (2-3 түсті) дайындамалардан көлемді аппликация жасау және жабыстыру
	3 тоқсан	
	1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	4.1.1.6 пластикалық материалдармен жұмыс істегенде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.2. Сәндік аппликация	4.5.2.1 ұстап көру арқылы әртүрлі өлшемдегі шеңберлердің, сопақшалардың, шаршылардың, тіктөртбұрыштардың, үшбұрыштардың жазықтық модельдерін зерттеу
		4.5.2.2 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
		4.5.2.3 геометриялық пазлдарды жинау, жиектемеге қосымшаларды салу
		4.5.2.4 геометриялық фигуралардың модельдерінен үлгі бойынша, атауы бойынша шеңберлердің, сопақшалардың, шаршылардың, үшбұрыштардың түсін таңдау
		4.5.2.5 жеке сөздерде шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш,

		тіктөртбұрыш геометриялық фигуралардың атауларын қолдану
		4.5.2.6 қағазды берілген сызықпен кесу
		4.5.2.7 шаршыны контурмен кесу
		4.5.2.8 түсі бойынша 3-4 шаршы жолаққа артынан желімдеумен өрнек салу
	3.2. Иллюстрациялар	4.3.2.1 иллюстрацияны зерттеп қарау
		4.3.2.2 бейнеленген заттарды, олардың түсін, пішінін, өлшемін тану, көрсету, атау
		4.3.2.3 бөліктеріне тән өзіндік іс-әрекет түрлерін тану : таңертең, түстен кейін, кешке, түнде
		4.3.2.4 ауызша нұсқауларды орындау тәртібін белгілеу (" Шалқан" ертегісі бойынша иллюстрациялар) "Қайда?" деген сұраққа жауап беру. "бірінші, соңғы, кейін, бұрын" сөздерін қолдану
		4.3.2.5 мұғалімнің көрсетуі және ауызша нұсқауы бойынша заттардың және олардың кескіндерінің бірізділігін сақтау: " төтенше, бірінші, соңғы, арасында ".
		4.3.2.6 мұғалімнің талабы бойынша иллюстрацияда бірінші, соңғы, шеткі нысанды, кез келгеннен кейінгі, кез келгеннің алдында тұрған нысанды көрсету
1 апта "Қысқы қызықтар"; 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4апта "Үй құстары" 5 апта "Жабайы жануарлар"; 6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта "Аналар мерекесі"; 9 апта "Наурыз мейрамы"		4.3.2.7 шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу, үлгі бойынша (ортада, ортада, жоғарыда, төменде, оңда, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру.
		4.3.2.8 ойын жағдаятында бірізділік тәртібін қолдану
		4.3.2.9 шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде фланелографта, магниттік тақтада, парақта еліктеу, үлгі бойынша (ортада, ортасында,

		жоғарыда, төменде, оңда, сол жақта) жазық кескіндерді орналастыру.
	5.3. Сюжеттік аппликация	4.5.3.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша өз ойынан 3-4 бөліктен тұратын қарапайым сюжеттік аппликацияны жасау және желімдеу
		4.5.3.2 ұжымдық композициялар жасауға қатысу
		4.5.3.3 командамен араласу және жұмыс істеу
		4.5.3.4 композицияны ойынға қосу
	6.1. Заттық сурет салу	4.6.1.1 сурет салу техникасын сақтау
		4.6.1.2 сурет салу процесінде қызыл, көк, сары, жасыл, ақ, қара түстерді ажырату және қолдану
		4.6.1.3 мұғалімнің бейнелеу әрекетін бақылау
		4.6.1.4 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу
		4.6.1.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша, еліктеу бойынша құмда, ұнтақ жармасында нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды саусақпен бейнелеу
		4.6.1.6 көрсету бойынша, үлгі бойынша, еліктеу бойынша сызығы жоқ қағазда нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды, үшбұрыштарды, тіктөртбұрыштарды фломастермен, қарындашпен, қаламсаппен бейнелеу
		4.6.1.7 көрсету бойынша, өз бетінше шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың шаблоны мен трафаретін айналдыра бояу
		4.6.1.8 көрсету бойынша, өз бетінше шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш контурының ішінде штрихтауды орындау

		4.6.1.9 сандардың контурлық кескіндерін бояу, штрихтау, айналдыра сызу
		4.6.1.10 сурет салу алдында затты тексеріп алу
		4.6.1.11 берілген контур бойынша екі түрлі пішіндегі заттарды салу
		4.6.1.12 контурлық кескіндерді трафарет, шаблон бойынша қарындашпен салу және бояу
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киімдер"; 5 апта Балықтар; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер" 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	4 тоқсан	
	6.1. Заттық сурет салу	4.6.1.13 жылдың әр мезгілінде ағаштардың суретін салу
		4.6.1.14 заттық силуэттерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ; халық ойыншықтары) гуашпен бояу
		4.6.1.15 заттың кескінінің бөлшектерін тірек сызықтары бойынша салып бітіру
	3.1. Халық қолданбалы өнерінің бұйымдары	4.3.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
		4.3.1.2 халық шеберлерінің бұйымдарындағы ұлттық ою-өрнек элементтерін тану және көрсету
		4.3.1.3 қарастыру әшекейлі халық шеберлерінің бұйымдары
		4.3.1.4 халық шеберлерінің бұйымдарындағы ұлттық ою-өрнек элементтерін танып, көрсету
	6.2. Сәндік сурет салу	4.6.2.1 ою-өрнекті жасауға қолданылған заттардың санын 5 ішінде санау
		4.6.2.2 ою-өрнекті құрастыру үшін қолданылатын заттардың санын 5 ішінде сандармен көрсетіңіз
		4.6.2.3 дайын берілген ұлттық ою-өрнекті бояу
		4.6.2.4 тірек нүктелерінің бойымен көлденең жолаққа жабыстыру арқылы қылқаламның ұшымен және қылшық штрихтарымен нүктелер үлгісін салу
		4.6.2.5 контурлық сызбалардағы заттарды үлгі бойынша

		көрсетілімге сәйкес қылқалам ұшымен нүктелер үлгісімен безендіру
	6.3. Сюжетті сурет салу	4.6.3.1 контурлық суреттерді қарапайым сюжетпен ұсақ бөлшектерсіз бояу
		4.6.3.2 суреттің шекарасын сақтау
		4.6.3.3 штрихтың бағытын сақтау
		4.6.3.4 үлгі бойынша, өз бетінше контурлық сюжеттік суреттің бөлшектерін салып бітіру

бұйрығына
25-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
322 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарлама мақсаты - білім алушылардың денсаулығын нығайту және сақтау, дене бітімінің дамуын қамтамасыз ету, әлеуметтік мінез-құлық, қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) денсаулықты нығайтуға жағдай жасау, жалпы дене бітімінің дұрыс дамуына жәрдемдесу, ағзаның қоршаған ортаның қолайсыз әсерлеріне төзімділігін арттыру;

2) қозғалыс техникасының негіздерін үйрету, өмірлік қажетті дағдылар мен біліктілікті қалыптастыру;

3) қозғалыс (шартты және үйлесімді) қабілеттерін және физикалық қабілеттерін дамыту;

4) қарапайым қозғалыстар қорын олардың біртіндеп күрделенуімен кеңейту; әлеуметтік-тұрмыстық және еңбек дағдыларын дамыту үшін негіз болып табылатын қозғалыс әрекеттерін зерттеу және жетілдіру;

5)кеңістіктегі қабылдау мен бағдарлауды дамыту;

6) қажетті білім, білік және гигиеналық дағдыларды қалыптастыру;

7) дене жаттығуларымен өз бетінше айналысуға, оларды демалу, жаттығу, өнімділікті арттыру мақсатында саналы түрде қолдануға қажеттілік пен қабілеттілікке тәрбиелеу.

4. Түзете – дамыту міндеттері:

1) негізгі қозғалыс техникасын түзету – жүру, жүгіру, секіру, өрмелеу, лақтыру, симметриялы және асимметриялық қозғалыстар, заттармен жаттығулар;

2) үйлесімділік қабілеттерін дамыту және түзету, кеңістіктегі бағдарлау, қозғалыстардың ырғақтығы мен дәлдігі, бұлшықет-буын сезімі, қол-көз координациясы ;

3) жоғалған немесе бұзылған функциялардың орнын толтыру, сақталған функциялардың есебінен қозғалыстың жаңа түрлерін қалыптастыру;

4) соматикалық бұзылулардың алдын алу және түзету-қалып, сколиоз, жалпақ табан , дене бітімі, тыныс алу және жүрек-тамыр жүйесі, суық тию мен жұқпалы аурулардың, жарақаттану мен микротравмалардың алдын алу;

5) көру және есту сигналдарының (күші, қашықтығы, бағыты бойынша) тактильді сезімдерімен тері – кинестетикалық қабылдаудың саралауы, көру және есту жадысының вестибулярлық тітіркенуге төзімділіктің дамуы секілді сенсорлық жүйелерді дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде ескеріледі:

1) ұжымдық оқыту жағдайында төмен танымдық белсенділік;

2) фронатльды жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандырушы және бағыттаушыға әлсіз реакция;

3) білім алушылардың өз белсенділігін сақтаудағы және қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

4) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

6. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің негізінде зиятының орташа бұзылуы бар адамдардың өмірін "қалыпқа келтіру" тұжырымдамасы жатыр. Жеке даму, әлеуметтік тәжірибені қалыптастыру, оқушыларды қоршаған адамдарға, заттарға, іс-әрекеттерге, қарым-қатынастарға тарту үшін жағдай жасау көзделеді.

7. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

8. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді;үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез келген жетістік оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

9. Педагогтар осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

10. Оқу-тәрбие процесі бүкіл оқу кезеңінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің айтарлықтай қиындықтарына байланысты осы дағдылар қолданылатын жағдайға мүмкіндігінше жақын жағдайда жүзеге асыру дағдылары мен біліктіліктерін қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған жабдықтар нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі керек;

3) білім алушылардың өзгермелі мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаны өзгерту (қиындату, кеңейту).

11. Әлеуметтену құралы ретінде ойлауды, тілді және коммуникацияны дамыту қағидасы. Зияты орташа түрде зақымдалған балаларда сөйлеуді (оның болмауына дейін), ойлауды, қарым-қатынасты дамытуда ерекше проблемалар бар. Әрбір нақты жағдайда туындаған мәселені басқа педагогикалық құралдармен өтеледі. Сөйлеуді түсінуді кеңейту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылуда. Педагог тарапынан білім алушылар әрекетін сөйлеу арқылы сүйемелдеу оларға қолжетімді және түсінікті болуы қажет.

12. Оқыту процесі ұйымдастырушылық формаларымен қатар, мазмұнын да қатаң түрде реттеуді қарастырмайды. Қайталауды және бірте-бірте кеңейтуді, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік принципке сәйкес өтпелі тақырыптар әр сыныпта ортақ тақырып ретінде қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктерді және оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және ортақ тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады.

13. Сабақты ұйымдастырған кезде әр оқушының қажеттілігі туындаған кезде қызмет түрін өзгерту мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі.

14. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар білім алушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамалары мен дербестігін дамытуға бағытталған.

15. Білім алушылардың белсенділігі мен дербестігінің дамуы келесі дидактикалық шарттар орындалған кезде орын алады:

1) қозғалыс әрекеттерін кішкене қадамдарға бөлу. Жаңа қозғалыстарды үйрену кезінде әр түрлі қозғалыс нұсқаларын қолдану (әр түрлі бастапқы позициялар, әр түрлі орындау қарқыны, амплитудасы);

2) саусақтардың нәзік қимылдарын ерікті түрде реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды ұсыну;

3) ерікті реттеудің күнделікті қозғалыстарын қолдану;

4) танымдық қызметті дамытуға бағытталған арнайы педагогикалық әдістерді қолдану (қозғалыс атауларын, қарқыны бойынша қозғалыс комбинацияларын, көлемін, күшің есте сақтау; ойын ережелерін түсіну);

5) спорттық құрал-жабдықтарды (кегльдер, әртүрлі диаметрлі доптар) пайдалану кезінде, топтағы серіктестермен өзара әрекеттесу кезінде, эмоцияларды басқару кезінде білім алушылардың мотор мүмкіндіктерін кеңейту, қабылдау;

6) болашақта өмірде қолданылатын қолданбалы моториканы қалыптастыру (шаңғы тебу, велосипед тебу, жақын туризм, жүзу) ;

7) дене қасиеттерін жетілдіру (күш, жылдамдық, төзімділік, икемділік, ептілікті дамытуға арналған жаттығулар);

8) қоғамға интеграциялау үшін алғышарттар жасайтын спорттық іс-шараларды (интеграциялық спорт топтары, білім алушылардың дене мүмкіндіктері бойынша спорттық жарыстар) өткізу;

9) көркем-музыкалық жаттығуларды: ырғақ, би, хореография жәнеырғақпластика элементтерін; танымдық қызметті белсендіретін өлеңдер, жұмбақтар, санамақтарқолдану;

10) жаттығуларды бірнеше рет қайталау, дұрыс көрсетіліммен біріктіру, қарапайым қозғалыстардан тұратын спорттық ойындарды таңдау;

11) адам денесінің құрылымы туралы идеяларды бекіту: бас-бет, бастың артқы жағы , маңдай, иек, мойын; Кеуде бөлігі-арқа, кеуде, іш, бүйір; қолдар-иық, шынтақ, қол, саусақтар; аяқтар-жамбас, тізе, аяқ, өкше, шұлық, саусақтар;

12) мұғалімнің білім алушылармен өзара әрекеттесуінің әртүрлі формаларын қолдану: мұғалімнің жетекшілігімен жеке орындалатын жаттығулар, жұптар мен шағын топтарда орындалатын жаттығулар.

16. Бейімделген дене шынықтыру сабағын ұйымдастырған кезде қажет:

1) әр оқушының жеке ерекшеліктерін ескеру (морфофункционалды даму, сақталған функциялардың жай-күйі, медициналық қарсы көрсеткіштер, қозғалыс функциялары мен үйлестіру қабілеттерінің жай-күйі, дене шынықтыру деңгейі, қимылдарды үйрену қабілеті, дене шынықтырумен айналысуға деген көзқарас);

2) сабақтардың эмоционалдылығын қамтамасыз ету (музыка, ойын әдістері, дәстүрлі емес жабдықтар);

4) тапсырмаларды нақты орындау үшін жағдай жасау, көмек көрсету, қауіпсіздікті қамтамасыз ету;

5) кішкентай жетістіктері үшін мектеп оқушыларын мадақтау, мақұлдау, қолдау;

6) оқу-танымдық үдеріс нәтижелерінің динамикасын және оқушылардың функционалдық жағдайын бақылау.

17. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, бұл білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады.Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: дербес, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен іс-қимылдардың көмегімен.

18. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін бағдарлы негіз болатын және білім алушыларды оқытудың жеке бағдарламаларын құру кезінде мұғалімді басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, бірнеше бөлікке бөлуге болады.

19. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатқа ие, мұғалім әр сынып оқушысының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқу мазмұны мен қарқынына кез-келген өзгерістер енгізуге құқылы.

3-тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұны

20. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылына 99 сағатты;

2) 2 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағатты;

3) 3 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағатты;

4) 4 сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылына 102 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

21. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Қозғалыс қызметін ұйымдастыру;

2) "Қауіпсізмінез-құлықжәне салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру".

22. "Қозғалыс қызметін ұйымдастыру" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту;

2) тыныс алу жаттығулары;

3) жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу;

4) бұлшықет тонусын нығайту;

5) қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері.

23. "Қауіпсізмінез-құлықжәне салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру"бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.

24. 1-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары, "Сапқа тұр!", қатарға, бағанға тұру. Доптарды, құрсауларды ұстау. Үлгі және еліктеу, мұғалімнің нұсқаулары мен командаларын бойынша орындау. Бағанда бір-бірден жүру, бір қатарға салу, гимнастикалық орындық бойынша қозғалу, жалпы дамытушы командаларды орындау: "Сапқа тұрамыз!", "Алға адым бас!", "Жүгіру маршы", "Тоқта!", "Шеңберге тұр!", "Отыр!", "Тұр!", "Жаттығуды баста!". Жүгірумен қатар жүру.Бір және екі аяқпен секіру. Доптарды екі қолмен, бір қолмен сыныптасына беру. Еденде әртүрлі көлемдегі шарларды домалату. Доптарды бір қолмен бір жерден лақтыру. Мұғалімнің жетекшілігімен ашық ойындардағы мақсатты әрекеттер.Ішпен, арқамен, төрт аяқпен жорғалау, домалату (бөрене тәрізді). Гимнастикалық төсеніштерде жорғалау: жату, тізерлеу, еңкейу. Өрмелеу және өрмелеп түсу. Гимнастикалық баспалдақтың төменгі рельсімен бүйірлік баспалдақтармен жағына жылжу. Іште, арқада жатқан бастапқы позициядан денені бұру. Дене бүйіріне қарай домалайды. Аяқтың саусақтарынан өкшеге қарай айналдыру арқылы көтеру. Кедергілерден өту, баспалдақпен және тіреусіз түсу және көтерілу;

2) қауіпсіздік мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Дене шынықтыру сабақтарында күн тәртібін және жеке гигиенаны, қауіпсіздік ережелерін сақтау;тек арнайы дене шынықтыру киіммен келу, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау.Жаттығуды орындау кезінде дененің дұрыс орналасуы және қалпы. Құрал-жабдықтардың атауы. Тыныс алу түрлері: кеуде, іш және аралас тыныс алу. Дұрыс қалыпты бақылау.

25. 2-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары – бір-бірден бағанды құру және қайта құру, тік тұру, бағанға қайта құру, "Оңға!", "Солға!", "Тұр! ", "Кеттік!", "Жүгір!", "Тоқта!".Қол және иық белдеуіне, бас пен мойынға, денеге, аяққа арналған жаттығулар. Бұлшықет тонусын күшейту – бұлшық еттерді босаңсыту жаттығулары, саусақтардың және қолдардың бұлшықеттерін күшейтуге арналған жаттығулар, бастың, қолдың, дененің қозғалыстары сигнал бойынша тоқтау бойынша тобық буындарының бұлшықеттерін күшейтуге арналған жаттығулар.Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту – бір-бірден бағанада жүру, буындарды құру, жүрумен кезектесіп жүгіру. Гимнастикалық орындықта сызылған белгілер бойынша жүріп, көрнекі бақылаусыз бағдарларға бұрылады.Бір жерден белгіленген бағдарға ұзындыққа секіру және оны көрнекі бағдарсыз көшіру. Ауызша нұсқау бойынша қолдың, дененің, аяқтың бастапқы қалпын бекіту.Жеңіл атлетика арқылы моторикасын дамыту – бірінен соң бірі және жұппен жүру, қозғалыс қарқынын жылдамдату және баяулату, мұғалімнің

артындағы бұралмалы жолмен жүру, көлбеу тақтамен жүру.Тепе-теңдік жаттығулары – орындықта. Мұғалімнің белгісі бойынша бұрылады; аяқтың саусақтарымен, өкшелерімен, аяқтың ішкі және сыртқы жақтарымен залды айналып жүгіру (жүру). Арақашықтықта орналасқан заттардың (ойыншықтар, кегльдер, тіректер) арасында бағанға жүгіру. Басына зат қойып орындықта жүру.20-30 см биіктіктен секіру, екі аяқпен жолда, сызылған жолда, заттармен және заттарсыз, тікелей жүгіруден биіктікте секіру, гимнастикалық орындықтан секіру, ұзын және қысқа арқанмен секіру.Лақтыру-допты екі қолмен ұстауға ынталану және оны лақтыру. Допты басынан жоғары ұстап лақтыру. Әр түрлі импровизацияланған заттарды (құм дорбасы, доп, резеңке ойыншық) оң және сол қолыңызбен қашықтыққа лақтыру. Допты сақинаға лақтыру. Өрмелеу, өрмелеп түсу, заттарды (орындық, бөрене, тақта) қолдана отырып және заттарсыз төрт аяқпен жорғалау. Қозғалыс, спорттық, ұлттық ойындар-мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыс және спорттық ойындарда қарапайым ережелерді орындау;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Күн тәртібін және жеке гигиенаны сақтау. Сабақ кезінде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері: мұғалім айтқандай және көрсеткендей тек сол жаттығуларды орындау және мұғалімнің рұқсатынсыз алған спорттық жабдықтармен кез-келген жаттығуды орындайтын оқушыға жақындамау қажет және белгіленген ережелерді сақтау.Жаттығуларды орындау кезінде дененің, кеудені дұрыс ұстау қалпы; құрал-жабдықтар атауы;бөрене, арқан, гимнастикалық қабырға. Негізгі спорттық терминология. Тыныс алудың дамуы-қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынының өзгеруі (еліктеу , қол шапалақтау, санау);Жату, тұру, отыру позицияларында диафрагмалық, қабырға және аралас тыныс алу жаттығулары (еліктеу, қол шапалақтау, санау). Кеуде, іш және аралас тыныс алу. Дене қалпын бақылау.

26. 3-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары–сапқа тұру және қайта құру ережелері:бағанға бір-бірден тұру, бастың артқы жағындағы теңестіру. Бір қатарға тұру, белгілеу бойынша теңестіру. Бағдарлар бойынша бұрылыстар. Команда беру: "Тұр!", "Отыр!", "Кеттік!", "Біз жүгірдік!", "Тоқта!". Гимнастикалық таяқшалармен, жалаулармен, шағын шеңберлермен жаттығулар кешені. Бұлшықет тонусын нығайту: бұлшықеттерді босаңсыту жаттығулары, саусақтар мен қолдардағы, тобықтағы, кеуде қуысының бұлшықеттерін күшейту жаттығулары, бастың, қолдың, кеуденің әртүрлі қимылдары сигнал бойынша тоқтайды.Гимнастикалық жаттығуларды заттармен (гимнастикалық таяқшалар, жалаулар, үлкен және кіші доптар, кіші құрсаулар), үлкен және кіші шарлармен орындау.Белгіленген (сызылған) дәліз бойынша баяу қарқынмен төрт аяқпен жорғалау, гимнастикалық қабырғаға өрмелеу, кедергіге көтерілу, кедергіден өту. Тепе-теңдік жаттығулары: тақтада, орындықта, бір аяқпен жүру.Тепе-теңдік жаттығуларын орындау: мұғалімнің сигналы бойынша бұрылыстары бар түзу орындықта. Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту:

белгіленген жерде құрылыс жаттығуларын орындау, бағдар бойынша шеңбер құру, бағдарлар бойынша жүру, екі аяқтың нүктесінен сызылған бағдар бойынша ұзындыққа секіру.Қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту: жұппен бірінен соң бірі жүру, қозғалыс қарқынын жылдамдату және баяулату, мұғалімнің артындағы бұралмалы жолмен, көлбеу тақтаның бойымен, аяқтың саусақтарымен, өкшелерімен, аяқтың ішкі және сыртқы жақтарымен бөлмеде жүру. Арақашықтықта орналастырылған объектілер арасында баған бойынша жүгіру; 20-30 см биіктіктен секіру.Сызылған жол бойымен екі аяқпен секіру. Секіру – заттармен және заттарсыз.Аяқтан аяққа секіру, ілулі тұрған затты түртіп орнында секіру. Бір жерден ұзындыққа, ұзын және қысқа арқан арқылы секіру.Заттарды (орындық, бөрене, тақтай) және оларсыз әртүрлі әдістермен өрмелеу, өрмелеп түсу, төрт аяқпен жорғалау жаттығулары.Допты бастың артынан, оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру. Допты жерден әртүрлі биіктікте бекітілген сақинаға лақтыру. Ойында диаметрі әртүрлі допты ерікті түрде лақтыру.Волейбол добын (баскетбол, қол добы) лақтыру және қағып алу. Доп тұрған жерден қабырғаға оң, сол қолмен лақтыру. Қозғалыс ойындар – жалпы дамыту жаттығуларының элементтері бар ойындар, жүгіру және секіру, лақтыру, доп алу ойындары. Түзету және ұжымдық ойындар.Спорттық ойындардың элементтері: пионерболда, волейболда допты лақтыру және беру; футболда пас беру, дриблинг, допты соғу, әр түрлі қашықтықтан қақпаға соғу.Баскетбол ойынында допты беру, лақтыру. Дриблинг, пас беру, допты гандбол қақпасына лақтыру. Спорттық ойындар элементтері бар мобильді ойындар. Қазақтың ұлттық ойындары: мұғалімнің жетекшілігімен "Асық ату", "Бес тас" ойындарындағы технология элементтері, әдісі;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Күн тәртібін және жеке бас гигиенасын сақтау; сабақ кезіндегі қауіпсіздік ережелерін; дененің дұрыс орналасуы, жаттығуларды орындау кезіндегі қалпы; құрал-жабдықтардың атау: баскетбол тақтасы, волейбол торы (стенд), тепе-теңдік арқалығы, гимнастикалық орындық, қабырға.Тыныс алуды дамыту – негізгі ережелерді жүзеге асыру және тыныс алу жаттығуларына арналған қозғалыстардың комбинациясы, әртүрлі бастапқы позицияларда мұрын және ауыз арқылы тыныс алу - отыру, тұру, жату қалпында.Дем шығару кезінде дыбыстардың айтылуымен жүру кезіндегі тыныс алу жаттығулары: кеуде, құрсақ және аралас тыныс алу. Позаны бақылау. Өзінің де, сыныптастарының да денсаулығына ұқыпты, жауапты және сауатты қатынасу.

27. 4-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары – мұғалімнің нұсқауы бойынша бағанға, сапқа тұрғызу, санау арқылы бір орнында (оң, сол) бұрылу.Қадамдар жасау арқылы қосылу және бөліну. Бұрылыспен қозғалыста залдың ортасы арқылы бір-бірден бағандардан екі бағанға дейін қайта құру. Командаларды орындау: "Кеңірек қадам!", "Жиі қадам!". Қолдың, аяқтың, дененің, бастың негізгі позициялары орнында және қозғалыста орындалады. Қолдың бірдей және

қарама-қарсы қимылдарымен аяқтың, дененің қимылдарын біріктіруге арналған жаттығулар. "Тік тұр!", "Сапқа тұр!", "Еркін тұр!", "Оңға!", "Солға!" командаларын орындау.Бұлшықет тонусын күшейту – қол мен саусақ бұлшық еттерін дамытуға, бұлшықеттерді босаңсытуға, дұрыс дене қалпын қалыптастыруға, тобық буындары мен аяқтардың, дененің бұлшықеттерін күшейтуге арналған жаттығулар. Гимнастикалық таяқшалармен жаттығулар кешендері. Арқасымен "көпір" жату қалпында 2-3 домалау (қатаң жеке) Кіші құрсаумен, үлкенді-кішілі доптармен, секіргішпен, үрленген доптармен жаттығулар.Өрмелеу жаттығулары – гимнастикалық қабырғаға қарама-қарсы және ұқсас тәсілдермен жоғары және төмен, бүйірлік баспалдақтармен бүйірге, аяқ пен қолға сүйеніп көлбеу гимнастикалық орындықта (бұрыш 20-30 градус) орындау. Гимнастикалық шеңберлер арқылы өрмелеу; ілу жаттығулары - гимнастикалық қабырғада бүгілген қолдармен. Орындыққа баса назар аудару. Тепе-теңдікті сақтау жаттығулары – гимнастикалық орындықта заттың үстінен басып жүру, еденнен зат алу. Қолдың әртүрлі позицияларымен бір аяққа тұру.Кеңістіктік – уақыттық бағдарды дамыту - көрнекі бақылаусыз оңға, солға бұрылу белгілеріне сәйкес шеңберден шаршыға қайта құру. Көзбен бақылай отырып, көзді жұмып жаттығуларды ойнатумен (тұру, жату) белгілер бойынша денені бүгуге және белгілі бір биіктікке шығаруға арналған жаттығулар. Көзді жұмып гимнастикалық орындықта төрт аяқпен жорғалау. Допты берілген биіктікке секіретіндей етіп еденге соғу күшін мөлшерлеу: тізеге, белге, иыққа. Қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту - басқа қарқынмен, қол жаттығуларымен, көзбен бақылаумен және бақылаусыз жүру.3 минутқа дейін баяу жүгіру. (оқушылардың физикалық мүмкіндіктеріне қарай). Жұрумен кезектесіп жүгіру, шаттлмен жүгіру. 30 м-ге дейінгі жылдамдықпен жүгіру.Алға жылжып аяқтан аяққа секіру, аяқты ұзындыққа бүгу, жүгіруден басып өту.Кішкентай допты оң және сол қолмен қашықтықтан көлденең және тік нысанаға бір жерден лақтыру; бірте-бірте күрделенетін заттардың астына, заттардың үстіне өрмелеу және өрмелеп түсу жаттығулары. Ұялы, спорттық, ұлттық ойындар. Спорттық ойындар – футбол, волейбол, баскетбол, гандбол (мұғалімнің таңдауы бойынша);

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Күн тәртібін және жеке гигиенаны сақтау (жаттығудан кейін қолды, бетті жуу). Сабақ кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Дененің дұрыс орналасуы, жаттығуларды орындау кезіндегі қалпы. Құрал-жабдықтардың аты.Салауатты және қауіпсіз өмір салты құндылықтарын қабылдау және жүзеге асыру, спорт және сауықтыру іс-шаралары сабақтарында дене бітімін өзін-өзі жетілдіру қажеттілігі. Адам денсаулығына кері әсерін тигізетін факторлар туралы түсініктерді меңгеру, жаман әдеттерді өмірден шығару. Тыныс алуды дамыту – тыныс алу жаттығуларының негізгі ережелері мен қимыл-қозғалыстарын үйлестіруді жүзеге асыру, әртүрлі бастапқы қалыптарда мұрын және ауыз арқылы тыныс алу – отыру, тұру, жату қалпы, жүру кезінде дыбыстарды тыныс шығаруда айту, кеудемен тыныс алы, ішпен тыныс алу, аралас тыныс алу

жаттығулары. Кеудені дұрыс ұстауын бақылау. Өзінің де, сыныптастарының да денсаулығына ұқыпты, жауапты және құзыретті көзқарас.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

28. Оқыту мақсаттары бағдарламада кодтаумен ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан – бағдарламаның бөлімдері мен бөлімшелері, төртінші сан оқу мақсатының нумерациясын көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4: "1"–сынып, " 2.1" - бөлімше, "1" –бөлімше, "4" –оқу мақсатының нумерациясы.

29. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Қозғалыс қызметін ұйымдастыру" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.1.1.1 жаттығу залында өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау	2.1.1.1 сабақта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау	3.1.1.1 жаттығу залында өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау	4.1.1.1 жаттығу залында жүріс-тұрыс және қозғалыс ережелерін сақтау
	1.1.1.2 мұғалімнің бұйрықтарын орындап, бір-бірден бағанды құру және қайта құру, бастың артқы жағына туралау	2.1.1.2 сапқа тұру және қайта құрылу ережесін сақтау: басты тік ұстау арқылы бір-бірден бағанға тұру, белгілеу бойынша бір қатарға тұру	3.1.1.2 қол ұстасып, бір сызықтан шеңберге дейін қайта құруды орындау; сапта, бағанада қолдарын созу; командаларды орындау: "Бұрыл!" " Тік тұр!", "Еркін тұр !", "Орында, адыммен жүр!", " Адамдық марш!", " Керемет, тоқта!".	4.1.1.2 санау арқылы бір орнында (оң, сол) бұрылу. Қадамдар жасау арқылы қосылу және бөліну; бұрылыспен қозғалыста залдың ортасы арқылы бір-бірден бағандардан екі бағанға дейін қайта құру
	1.1.1.3 бір-бірінің соңынан еру; шеңбер бойымен жұппен жүру; шеңберге сапқа тұру	2.1.1.3 бір-бірден, шағын топтарда және бүкіл сыныппен түзу сызықта жүру; ойыншықтар арасындағы орама сызық бойымен жүру; өз орнына сапқа тұру	3.1.1.3 аяқтың ұшымен шеңбер бойымен жүру; өз орнына сапқа тұру	4.1.1.3 бағанада, жұппен залдың ортасынан жүріп өту, буындар бойынша сапқа тұру ; өз орнына сапқа тұру
	1.1.1.4 команданы орындау: "Сапқа тұр!", "Адамдық марш!", "Жүгір!".	2.1.1.4 Тұр!", "Отыр !", "Жүгір!", "Тоқта! " командаларын орындау.	3.1.1.4 мұғалімнің артынан қозғала отырып, бағаннан бір-бірден шеңберге қайта құру; қол ұстасып бағаннан	4.1.1.4 бір қатардан екіге және

			ортасынан екі бағанға бір-бірден тұру	керісінше қайта құру
1.1. Негізгі қимыл дағдыларын дамыту	1.1.1.5 мұғалімнің жетекшілігімен қол мен иық белдеуіне, бас пен мойынға, денеге, аяққа арналған қарапайым жаттығулар жиынтығын орындау	2.1.1.5 мұғалімнің нұсқауымен қолдың, аяқтың, дененің, бастың негізгі позицияларын орнында және қозғалыста орындау	3.1.1.5 гимнастикалық таяқтармен, шағын шеңберлермен, үлкен және кіші доптармен жаттығулар кешенін орындау	4.1.1.5 жалпы дамыту және түзету жаттығуларының қарапайым кешендерін өз бетінше орындау
	1.1.1.6 дене мүшелерін көрсету: кеуде қуысы, бас, мойын, қолдар, аяқ	2.1.1.6 қол мен иық белдеуінің, кеуде қуысының, аяқтың бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығулар жасау	3.1.1.6 қол және иық белдеуі, кеуде қуысы,тобық бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығулар жасау	4.1.1.6 шама келетін жаттығуларды өзбетінше орындау
	1.1.1.7 биік емес (5 см) заттардан, арқаннан атап өту	2.1.1.7 тар жолдан жүру (ені 25 см)	3.1.1.7 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру	4.1.1.7 жүгіруді жаяу жүруді кезекпен орындау
	1.1.1.8 жолда жүгіру (ені 30-40 см, ұзындығы 7 м); бір-бірден, топпен жүгіру	2.1.1.8 еденге қойылған арқан бойымен бір-бірінің артынан жүгіру	3.1.1.8 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру	4.1.1.8 топтармен және бір-бірден 15-20 м жүгіруді орындау
	1.1.1.9 төмен заттардан секіру (биіктігі 15 см)	2.1.1.9 орнында екі аяқпен секіру, орындықтың айналасында екі аяқпен секіру	3.1.1.9 қол ұстасып, бірге секіру	4.1.1.9 орнынан ұзындыққа секіру
	1.1.1.10 шарларды бір-біріне домалату (1,5м қашықтық); доптарды 1,5-2 м қашықтықтан қақпаға айналдыру	2.1.1.10 лақтыру жаттығуын орындау: допты, құм дорбаларын (допты) қашықтыққа лақтыру	3.1.1.10 допты қорапқа, себетке лақтыру (биіктігі 1 м); доптарды себетке басынан жоғары қарай лақтыру (себеттің биіктігі 1-2 м, қашықтық 1,5 м)	4.1.1.10 доптарды түйреуіштер арасында айналдыру (қашықтық 3 м, қақпаның ені 30 см) ; доптарды бастың артынан себетке лақтыру (жеке белгілі бір қашықтықта)
	1.1.1.11 түзу сызық бойымен еңбектеу, тақтаймен (ені 30 см, ұзындығы 1,5 м) жорғалау, доғаның астына көтерілу (биіктігі 60 см)	2.1.1.11 ені 30 см, ұзындығы 1,5 м көлбеу жазықтықта (тақтада) тізеге көтерілу	3.1.1.11 аяқтың бір ұшымен 30 см көтерілген жиі рельстері бар көлбеу баспалдаққа көтерілу; көлбеу баспалдаққа көтерілу және одан түсу	4.1.1.11 тік гимнастикалық қабырғаға көтерілу және одан ерікті түрде түсу (биіктігі 1,5 м)

1.2. Тыныс алу жаттығулары	1.1.2.1 жату, тұру, отыру позицияларында диафрагмалық, қабырға және аралас тыныс алу жаттығуларын орындау (еліктеу, қол шапалақтау, санау)	2.1.2.1 тыныс алу жаттығуларының орындау	3.1.2.1 тыныс алу жаттығулар кешендерін орындау	4.1.2.1 кеуде қуысының қозғалысымен тыныс алуды күшейту
	1.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру	2.1.2.2 мұрын мен ауыз арқылы тыныс алуды әртүрлі бастапқы позицияларда орындау – отыру, тұру, жату	3.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру	4.1.2.2 жүру, жүгіру, секіру кезінде ырғақты тыныс алу
	1.1.2.3 мұғаліммен бірге жүру кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау	2.1.2.3 дем шығару кезінде дыбыстарды айту арқылы серуендеу кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау	3.1.2.3 жалпы даму жаттығуларын орындау кезінде тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту	4.1.2.3 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынының ерікті өзгеруін қадағалау
	1.1.2.4 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту (еліктеу, шапалақтау, санау)	2.1.2.4 қозғалыс әрекеттерін орындау кезінде тыныс алу жаттығуларын орындау	3.1.2.4 әр түрлі қарқынмен қарапайым жаттығуларды орындау кезінде дұрыс тыныс алуды қадағалау	4.1.2.4 әр түрлі бағыттағы жаттығулар кешенін орындау кезінде дұрыс тыныс алу
1.3. Жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу	1.1.3.1 мұғалімнің басшылығымен қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындауы мүмкін қиындықтарды жеңу	2.1.3.1 мұғалімнің басшылығымен және қарапайым физикалық жаттығуларды орындау кезінде туындауы мүмкін қиындықтарды өз бетінше жеңу	3.1.3.1 қарапайым және өзгертілген физикалық жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу	4.1.3.1 қарапайым және өзгертілген физикалық жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу
	1.1.3.2 мұғалімнің сигналы бойынша аялдамалармен жүру ("Тоқта!", ысқырық, шапалақ)	2.1.3.2 еденнен, қабырғадан секіргеннен кейін допты ұстап алу	3.1.3.2 гимнастикалық таяқшаны екі қолмен, төменнен ұстап, көлденең күйде лақтыру және ұстау	4.1.3.2 көлемі, пішіні, түсі, ауырлығы бойынша заттарды таңдаумен жаттығулар жасау
	1.1.3.3 заттарды жинау (көрсетілген белгілер бойынша:	2.1.3.3 мұғалімнің бұйрығымен қозғалыс әрекеттерін орындау ("Қадам	3.1.3.3 жетекші қолда шеңберді айналдыруды, әртүрлі сигналдар (шапалақтау,	4.1.3.3 допты еденге секіру биіктігіне соғу және гимнастикалық таяқшаны екі

	мөлшері, түсі, формасы)	Жаса!", "Тоқта!".), сигнал (ысқырық, шапалақ, музыка), ыммен	ысқырық, команда) бойынша басынан бастап жүгіруді, бақылау	қолмен жоғарыдан ұстап алу, лақтыру және аулау; бір қолмен ұстау
			3.1.3.4 көзбен бақылаудың көмегінсіз нақты биіктікке және қозғалыс жасау арқылы қолды көтеруді орындау	
1.4. Бұлшықет тонусын нығайту	1.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен бұлшықеттерді босаңсыту жаттығуларын орындау	2.1.4.1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша бұлшықеттерді босаңсыту тапсырмаларын орындау	3.1.4.1 мұғалімнің ауызша нұсқауларына сәйкес жаттығулар жасау: қолдар мен саусақтардың, тобық пен аяқтың, кеуде қуысының бұлшықеттерін дамыту және босаңсыту	4.1.4.1 өз бетінше жаттығулар жасау: қолдар мен саусақтардың, тобық буындары мен аяқтардың бұлшықеттерін дамыту және босаңсыту, денені нығайту, дұрыс позаны қалыптастыру
	1.1.4.2 саусақтар мен қолдардағы бұлшықеттерді күшейту жаттығуларын орындау кезінде қысымды сезіну	2.1.4.2 бұлшықетті босаңсыту жаттығуларын орындау	3.1.4.2 гимнастикалық таяқтармен, жалаулармен, кішкентай жаттығулармен жаттығулар кешенін орындау	4.1.4.2 мұғалімнің көмегімен (алға, артқа) айналу комбинациясын орындау, "көпір" жасау
	1.1.4.3 іште, арқада жатып бастапқы қалыптан дененің айналуын орындау	2.1.4.3 жұмсақ беті бар көлбеу жазықтықта домалап, дененің айналуын орындау	3.1.4.3 бір аяқпен отырып, екінші аяқтың ұшымен өкшесін көтеріп топпен арқада жатып домалауды орындау	4.1.4.3 бір аяқпен, екіншісімен еденге параллель орындау
	1.1.4.4 денені бір жақтан екінші жаққа домалату, өкшені айналдыра отырып, аяқтың ұшымен көтеруді орындау	2.1.4.4 топтастыруды бір аяқта тұрып, екінші аяқты тіреуіште сүйеніп, арқаға жату арқылы орындау	3.1.4.4 бір тіректің бетінен екіншісіне атап өту: гимнастикалық төсеніштер, орындықтар бойымен	4.1.4.4 қолды жан-жаққа қою арқылы орындау жаттығулар:" Қарлығаш, көлбеу жұмсақ бетінен бүйірге қарай айналдыру
	1.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін	2.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін	3.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде	4.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін

	орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау	орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау	пайда болатын денсаулықтағы ақауларды, жайсыз сезімдері туралы хабарлау	орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтері	1.1.5.2 таза ауада серуенге қатысу	2.1.5.2 таңертеңгілік жаттығулар, дене шынықтыру минуттары, дене шынықтыру сабақтары, денсаулықты нығайту жаттығуларын орындау	3.1.5.2 оқу жылында болатын дене шынықтыру-сауықтыру шараларына, ашық алаңда және ғимарат та болатын қозғалыс ойындарына қатысу	4.1.5.2 өзінің оқу және мектептен тыс қызметін ескере отырып, күн тәртібін сақтау
	1.1.5.3 дене шынықтыруға арналған киім мен жабдықты ажырату	2.1.5.3 дене шынықтыруға арналған киім мен жабдықты атау және ажырату	3.1.5.3 сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау	4.1.5.3 сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау
	1.1.5.4 "Картоп отырғызу", "Пойыз", "Қоңыздар", "Құрсауға түс" ойын жаттығуларын орындау	2.1.5.4 "Көліктен сақ бол", "Балықшылар", "Машиналар", "Құрсауды қуып жет", "Допты итер" ойын жаттығуларын орындау	3.1.5.4 "Үкі", "Парашютшілер", "Жолақтармен секіру", ойын жаттығуларын орындау	4.1.5.4 "Мысық пен тышқан", "Тарт-тартамыз", "Допты дәл түсір", "Такси" ойын жаттығуларын орындау
	1.1.5.5 "Ыстық доп" "Шеңбер бойымен допты лақтыру", "Құлама!" "Орамал бұлғады", "Түйреуіштерге дәл салу" ойын жаттығуларын орындау	2.1.5.5 "Текшелерді изде", "Допты түсіріп алма", "Қорапты ұр", "Кегельбан", "Бір, екі, сол — сарбаздар сияқты", "Кірді шай", "Суды шайқау" ойын жаттығуларын орындау	3.1.5.5 "Бірінші бол", "Паравоз", "Құлатып алма", "Отырықшы футбол", "Кегельбан", "Слалом", "Тышқан қақпаны" ойын жаттығуларын орындау	4. 1.5.5 "Тәртіпті доп", "Құрсау арқылы", "Тірі себет", "Дөңгелек доп", "Түйреуіштерге дәл салу", "бір, екі, жоғарғы!" ойын жаттығуларын орындау

2) "Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.2.1.1 денеге қысым түсіру барысында ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау	2.2.1.1 денеге қысым түсіру барысында ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау	3.2.1.1 қарқынды жаттығуларды орындауда ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау	4.2.1.1 жаттығу кезінде ауырсынуды өз бетіңізше анықтау

	1.2.1.2 дене жаттығуын орындау кезінде қауіпсіз мінез-құлықты таныту	2.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту	3.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту	4.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту
2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	1.2.1.3 ересек адамның көмегімен спорт залында, киім ауыстыратын бөлмеде, дәретханада бағдарлана алу	2.2.1.3 жарақат алғанда қолдан келерлік көмек көрсете алу	3.2.1.3 спорттық бөлмелердің, спорттық жабдықтардың (доп, гантель, арқан) және құралдар (бөрене, гимнастикалық орындық, қабырға) қызметін түсіну	4.2.1.3 дене шынықтыру залында бағдарлана алу, дене шынықтыру бөлмелерінің қызметін, дене шынықтыру құралдарын (баскетбол қалқаны, волейбол торы (тірек), бөрене, гимнастикалық орындық, қабырға) және инвентаряны түсіну
	1.2.1.4 құрдастарымен қарым-қатынас кезінде мінез-құлық ережелерін сақтау	2.2.1.4 дене шынықтыру залында бағдарлана алу	3.2.1.4 физикалық іс-әрекетке әртүрлі контексте қатысу мүмкіндіктерін анықтау	4.2.1.4 моторикасын ескере отырып әртүрлі контексте физикалық іс-әрекетке қатысу мүмкіндігін анықтау
		2.2.1.5 денеге қысым түсіру қызметке өз мүмкіндіктерін дербес анықтау	3.2.1.5 сабақ барысында құдастарына мейірімділік таныту	4.2.1.5 сабақ барысында құрдастарына мейірімділік таныту
		2.2.1.6 құрдастарымен қарым-қатынас жасау кезінде дұрыс мінез-құлық ережелерін сақтау		

30. Бағдарлама Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

31. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім оқу материалының күрделілігін төмендету немесе арттыру, әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, оқу материалының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін оқу материалын бірінші тоқсаннан (сыныптан) екінші тоқсанға ауыстыра алады.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1-сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1-2 апта:білім алушыларды бақылау және зерттеу; 3 апта "Мен және менің дене бітімім; 4 –апта "Жеміс-жидектер"; 5 - апта"Көкіністер"; 6-апта " Менің ойыншықтарым"; 7 –апта "Менің отбасым"; 8-апта "Менің үйім" 9 –апта " Менің мектебім"	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	1.1.1.1 жаттығу залында өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау
		1.1.1.2 мұғалімнің бұйрықтарын орындап, бір-бірден бағанды құру және қайта құру, бастың артқы жағына туралау
		1.1.1.3 бір-бірінің соңынан еру; шеңбер бойымен жұппен жүру; шеңберге сапқа тұру
		1.1.1.4 команданы орындау: " Сапқа тұр!", "Адамдық марш!", " Жүгір!"
		1.1.1.5 мұғалімнің жетекшілігімен қол мен иық белдеуіне, бас пен мойынға, денеге, аяққа арналған қарапайым жаттығулар жиынтығын орындау
		1.1.1.6 дене мүшелерін көрсету: кеуде қуысы, бас, мойын, қолдар, аяқ
		1.1.1.7 биік емес (5 см) заттардан, арқаннан атап өту
		1.1.1.8 жолда жүгіру (ені 30-40 см, ұзындығы 7 м); бір-бірден, топпен жүгіру
		1.1.1.9 төмен заттардан секіру (биіктігі 15 см)
		1.1.1.10 шарларды бір-біріне домалату (1,5м қашықтық); доптарды 1,5-2 м қашықтықтан қақпаға айналдыру
		1.1.1.11 төрт аяғымен түзу сызықпен, тақтаймен (ені 30 см, ұзындығы 1,5 м) жорғалау, доғаның астына көтерілу (биіктігі 60 см)
		1.1.2.1 жату, тұру, отыру позицияларында диафрагмалық, қабырға және аралас тыныс алу жаттығуларын орындау (еліктеу, қол шапалақтау, санау)

	1.2. Тыныс алу жаттығулары	1.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру
		1.1.2.3 мұғаліммен бірге жүру кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау
		1.1.2.4 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту (еліктеу, шапалақтау, санау)
1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3-апта "Азық түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	2-тоқсан	
	1.3. Жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу	1.1.2.1 мұғалімнің басшылығымен қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындауы мүмкін қиындықтарды жеңу
		1.1.3.2 мұғалімнің сигналы бойынша аялдамалармен жүру (" Тоқта!", ысқырық, шапалақ)
		1.1.3.3 заттарды жинау (көрсетілген белгілер бойынша: мөлшері, түсі, формасы)
	1.4. Бұлшықет тонусын нығайту	1.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен бұлшықеттерді босаңсыту жаттығуларын орындау
		1.1.4.2 саусақтар мен қолдардағы бұлшықеттерді күшейту жаттығуларын орындау кезінде қысымды сезіну
		1.1.4.3іште, арқада жатып бастапқы қалыптан дененің айналуын орындау
		1.1.4.4 денені бір жақтан екінші жаққа домалату, өкшені айналдыра отырып,аяқтың ұшымен көтеруді орындау
	3-тоқсан	
	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	1.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
		1.1.5.2 таза ауада серуенге қатысу
		1.1.5.3 спортқа арналған киім мен инвентарьді ажырату
		1.1.5.4 "Картоп отырғызу", " Пойыз", "Қоңыздар", "Құрсауға түс" ойын жаттығуларын орындау
		1.1.5.5 "Ыстық доп", "Шеңбер бойымен допты лақтыру", "

		Құлама!", "Орамал бұлғады", " Түйреуіштерге дәл салу" ойын жаттығуларын орындау
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта "Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта "Анамыздың мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.2. Тыныс алу жаттығулары	1.1.2.1 жату, тұру, отыру позицияларындадиафрагмалық, қабырға және аралас тыныс алу жаттығуларын орындау (еліктеу, қол шапалақтау, санау)
		1.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру
		1.1.2.3 мұғаліммен бірге жүру кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау
		1.1.2.4 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту (еліктеу, шапалақтау, санау)
	2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	1.2.1.1 денеге қысым түсіру барысында ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау
	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	1.1.1.7 биік емес (5 см.) заттардан, арқаннан атап өту
		1.1.1.8 жолда жүгіру (ені 30-40 см. , ұзындығы 7 м.); бір-бірден, топпен жүгіру
		1.1.1.9 төмен заттардан секіру (биіктігі 15 см.)
		1.1.1.10 шарларды бір-біріне домалату (1,5 м. қашықтық); доптарды 1,5-2 м. қашықтықтан қақпаға айналдыру
		1.1.1.11 түзу сызық бойымен еңбектеу, тақтаймен (ені 30 см., ұзындығы 1,5 м.) жорғалау, доғаның астына көтерілу (биіктігі 60 см.)
	4 – тоқсан	
1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта "Көктем мезгіліне арналған киімдер";	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	1.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
		1.1.5.2 таза ауада серуенге қатысу
		1.1.5.3дене шынықтыруға арналған киім мен жабдықты ажырату
		1.1.5.4 "Картоп отырғызу", " Пойыз", "Қоңыздар", "Құрсауға түс" ойын жаттығуларын орындау

5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 –апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"		1.1.5.5 "Ыстық доп" "Шеңбер бойымен допты лақтыру", " Құлама!", "Орамал бұлғады", " Түйреуіштерге дәл салу" ойын жаттығуларын орындау
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	1.2.1.2 сабақ барысында дене жаттығуларын орындауда қауіпсіз мінез-құлық таныту
		1.2.1.3 ересек адамның көмегімен спорт залында, киім ауыстыратын бөлмеде, дәретханада бағдарлана алу
		1.2.1.4 құрдастарымен қарым-қатынас кезінде мінез-құлық ережелерін сақтау

2) 2- сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта " Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта " Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта " Менің мектебім"	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	2.1.1.1 сабақта өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау
		2.1.1.2 сапқа тұру және қайта құрылу ережесін сақтау: басты тік ұстау арқылы бір-бірден бағанға тұру, белгілеу бойынша бір қатарға тұру
		2.1.1.3 бір-бірден, шағын топтарда және бүкіл сыныппен түзу сызықта жүру; ойыншықтар арасындағы орама сызық бойымен жүру; өз орнына сапқа тұру
		2.1.1.4 Тұр!", "Отыр!", "Жүгір!", " Тоқта!" командаларын орындау
		2.1.1.5 мұғалімнің нұсқауымен қолдың, аяқтың, дененің, бастың негізгі позицияларын орнында және қозғалыста орындау
		2.1.1.6 қол мен иық белдеуінің, кеуде қуысының, аяқтың бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығулар жасау
		2.1.1.7тар жолдан жүру (ені 25 см)
		2.1.1.8 еденге қойылған арқан бойымен бір-бірінің артынан жүгіру
		2.1.1.9 орнында екі аяқпен секіру, орындықтың айналасында екі аяқпен секіру

		2.1.1.10 лақтыру жаттығуын орындау: допты, құм дорбаларын (допты) қашықтыққа лақтыру
		2.1.1.11 ені 30 см, ұзындығы 1,5 м көлбеу жазықтықта (тақтада) тізеге көтерілу
	1.2. Тыныс алу жаттығулары	2.1.2.1 тыныс алу жаттығуларының орындау
		2.1.2.2 мұрын мен ауыз арқылы тыныс алуды әртүрлі бастапқы позицияларда орындау – отыру, тұру, жату
		2.1.2.3 дем шығару кезінде дыбыстарды айту арқылы серуендеу кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау
		2.1.2.4 қозғалыс әрекеттерін орындау кезінде тыныс алу жаттығуларын орындау
1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	II тоқсан	
	1.3. Жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу	2.1.3.1 мұғалімнің басшылығымен және қарапайым физикалық жаттығуларды орындау кезінде туындауы мүмкін қиындықтарды өз бетінше жеңу
		2.1.3.2 еденнен, қабырғадан секіргеннен кейін допты ұстап алу
		2.1.3.3 мұғалімнің бұйрығымен қозғалыс әрекеттерін орындау (" Қадам Жаса!", "Тоқта!".), сигнал (ысқырық, шапалақ, музыка), ыммен
	1.4 .Бұлшықет тонусын нығайту	2.1.4.1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша бұлшықеттерді босаңсыту тапсырмаларын орындау
		2.1.4.2 бұлшықетті босаңсыту жаттығуларын орындау
		2.1.4.3 жұмсақ беті бар көлбеу жазықтықта домалап, дененің айналуын орындау
		2.1.4.4 топтастыруды бір аяқта тұрып, екінші аяқты тіреуіште сүйеніп, арқаға жату арқылы орындау
	III тоқсан	
		2.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар

		элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	2.1.5.2 таңертеңгілік жаттығулар, дене шынықтыру минуттары, дене шынықтыру сабақтары, денсаулықты нығайту жаттығуларын орындау
		2.1.5.3 дене шынықтыруға арналған киім мен жабдықты атау және ажырату
		2.1.5.4 "Көліктен сақ бол", " Балықшылар", "Машиналар", " Құрсауды қуып жет", "Допты итер " ойын жаттығуларын орындау
		2.1.5.5 "Текшелерді ізде", "Допты түсіріп алма", "Қорапты ұр", " Кегельбан", "Бір, екі, сол — сарбаздар сияқты", "Кірді шай", " Суды шайқау" ойын жаттығуларын орындау
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта "Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта "Анамыздың мерекесі"; 9-апта "Наурыз мерекесі"	1.2. Тыныс алу жаттығулары	2.1.2.1 тыныс алу жаттығуларының орындау
		2.1.2.2 мұрын мен ауыз арқылы тыныс алуды әртүрлі бастапқы позицияларда орындау – отыру, тұру, жату
		2.1.2.3 дем шығару кезінде дыбыстарды айту арқылы серуендеу кезінде тыныс алу жаттығуларын жасау
		2.1.2.4 қозғалыс әрекеттерін орындау кезінде тыныс алу жаттығуларын орындау
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	2.2.1.1 денеге қысым түсіру барысында ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау
	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	2.1.1.7тар жолдан жүру (ені 25 см.)
		2.1.1.8 еденге қойылған арқан бойымен бір-бірінің артынан жүгіру
		2.1.1.9 орнында екі аяқпен секіру, орындықтың айналасында екі аяқпен секіру
		2.1.1.10 лақтыру жаттығуын орындау: допты, құм дорбаларын (допты) қашықтыққа лақтыру

		2.1.1.11 ені 30 см., ұзындығы 1,5 м . көлбеу жазықтықта (тақтада) тізеге көтерілу
1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта "Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта "Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 –апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	4-тоқсан	
	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	2.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
		2.1.5.2 таңертеңгілік жаттығулар, дене шынықтыру минуттары, дене шынықтыру сабақтары, денсаулықты нығайту жаттығуларын орындау
		2.1.5.3 дене шынықтыруға арналған киім мен жабдықты атау және ажырату
		2.1.5.4 "Көліктен сақ бол", " Балықшылар", "Машиналар", " Құрсауды қуып жет", "Допты итер"ойын жаттығуларын орындау
		2.1.5.5 "Текшелерді ізде", "Допты түсіріп алма", "Қорапты ұр", " Кегельбан", "Бір, екі, сол — сарбаздар сияқты", "Кірді шай", " Суды шайқау" ойын жаттығуларын орындау
	2.Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	2.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту
		2.2.1.3 жарақат алғанда көмек көрсете алу
		2.2.1.4 дене шынықтыру залында бағдарлана алу
		2.2.1.5 денеге қысым түсіру қызметке өз мүмкіндіктерін дербес анықтау
		2.2.1.6 құрдастарымен қарым-қатынас жасау кезінде дұрыс мінез-құлық ережелерін сақтау

3) 3-сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
I тоқсан		
		3.1.1.1 жаттығу залында өзін-өзі ұстау ережелерін сақтау
		3.1.1.2 қол ұстасып, бір сызықтан шеңберге дейін қайта құруды

		орындау; сапта, бағанада қолдарын созу; командаларды орындау: "Бұрыл!" "Тік тұр!", " Еркін тұр!", "Орында, адыммен жүр!", "Адамдық марш!", " Керемет, тоқта!"
		3.1.1.3 аяқтың ұшымен шеңбер бойымен жүру; өз орнына сапқа тұру
		3.1.1.4 мұғалімнің артынан қозғала отырып, бағаннан бір-бірден шеңберге қайта құру; қол ұстасып бағаннан ортасынан екі бағанға бір-бірден тұру
		3.1.1.5 гимнастикалық таяқтармен, шағын шеңберлермен, үлкен және кіші доптармен жаттығулар кешенін орындау
1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; 3-апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта "Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта " Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің сүйікті ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта "Менің мектебім"	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	3.1.1.6 қол және иық белдеуі, кеуде қуысы,тобық бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығулар жасау
		3.1.1.7 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру
		3.1.1.8 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру
		3.1.1.9 қол ұстасып, бірге секіру
		3.1.1.10 допты қорапқа, себетке лақтыру (биіктігі 1 м.); доптарды себетке басынан жоғары қарай лақтыру (себеттің биіктігі 1-2 м., қашықтық 1,5 м.)
		3.1.1.11аяқтың бір ұшымен 30 см. көтерілген жиі рельстері бар көлбеу баспалдаққа көтерілу; көлбеу баспалдаққа көтерілу және одан түсу
	1.2. Тыныс алу жаттығулары	3.1.2.1 тынысалу жаттығулар кешендерін орындау
		3.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру
		3.1.2.3 жалпы даму жаттығуларын орындау кезінде тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту
		3.1.2.4 әр түрлі қарқынмен қарапайым жаттығуларды орындау кезінде дұрыс тыныс алуды қадағалау

1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	2-тоқсан	
	1.3. Жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу	3.1.3.1 қарапайым және өзгертілген физикалық жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу
		3.1.3.2 гимнастикалық таяқшаны екі қолмен, төменнен ұстап, көлденең күйде лақтыру және ұстау
		3.1.3.3 жетекші қолда шеңберді айналдыруды, әртүрлі сигналдар (шапалақтау, ысқырық, команда) бойынша басынан бастап жүгіруді , бақылау
		3.1.3.4 көзбен бақылаудың көмегінсіз нақты биіктікке және қозғалыс жасау арқылы қолды көтеруді орындау
	1.4. Бұлшықет тонусын нығайту	3.1.4.1 мұғалімнің ауызша нұсқауларына сәйкес жаттығулар жасау: қолдар мен саусақтардың, тобық пен аяқтың, кеуде қуысының бұлшықеттерін дамыту және босаңсыту
		3.1.4.2 гимнастикалық таяқтармен, жалаулармен, кішкентай жаттығулармен жаттығулар кешенін орындау
		3.1.4.3бір аяқпен отырып, екінші аяқтың ұшымен өкшесін көтеріп топпен арқада жатып домалауды орындау
		3.1.4.4бір тіректің бетінен екіншісіне атап өту: гимнастикалық төсеніштер, орындықтар бойымен
	3-тоқсан	
		3.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде пайда болатын денсаулықтағы ақауларды, жайсыз сезімдері туралы хабарлау
		3.1.5.2 оқу жылында болатын дене шынықтыру-сауықтыру шараларына, ашық алаңда және ғимарат та болатын қозғалыс ойындарына қатысу

1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта "Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта "Анамыздың мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	3.1.5.3 сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау
		3.1.5.4 "Үкі", "Парашютшілер", "Жолақтармен секіру", ойын жаттығуларын орындау
		3.1.5.5 "Бірінші бол", "Паравоз", "Құлатып алма", "Отырықшы футбол", "Кегельбан", "Слалом", "Тышқан қақпаны" ойын жаттығуларын орындау
	1.2. Тыныс алу жаттығулары	3.1.2.1 тынысалу жаттығулар кешендерін орындау
		3.1.2.2 тыныс алуды әртүрлі қозғалыстармен үйлестіру
		3.1.2.3 жалпы даму жаттығуларын орындау кезінде тыныс алу тереңдігі мен қарқынын өзгерту
		3.1.2.4 әр түрлі қарқынмен қарапайым жаттығуларды орындау кезінде дұрыс тыныс алуды қадағалау
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	3.2.1.1 қарқынды жаттығуларды орындауда ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау
	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	3.1.1.7 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру
		3.1.1.8 аяқтың ұшымен жүру, заттар арасында ирек жолмен жүру
		3.1.1.9 қол ұстасып, бірге секіру
		3.1.1.10 допты қорапқа, себетке лақтыру (биіктігі 1 м.); доптарды себетке басынан жоғары қарай лақтыру (себеттің биіктігі 1-2 м., қашықтық 1,5 м.)
		3.1.1.11аяқтың бір ұшымен 30 см көтерілген жиі рельстері бар көлбеу баспалдаққа көтерілу; көлбеу баспалдаққа көтерілу және одан түсу
	4-тоқсан	
		3.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде пайда болатын денсаулықтағы ақауларды, жайсыз сезімдері туралы хабарлау

1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта " Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 –апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	3.1.5.2 оқу жылында болатын дене шынықтыру-сауықтыру шараларына, ашық алаңда және ғимарат та болатын қозғалыс ойындарына қатысу
		3.1.5.3сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау
		3.1.5.4 "Үкі", "Парашютшілер", " Жолақтармен секіру", ойын жаттығуларын орындау
		3.1.5.5 "Бірінші бол", "Паравоз", " Құлатып алма", "Отырықшы футбол", "Кегельбан", "Слалом", " Тышқан қақпаны" ойын жаттығуларын орындау
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	3.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту
		3.2.1.3 спорттық бөлмелердің, спорттық жабдықтардың (доп, гантель, арқан) және құралдар (бөрене, гимнастикалық орындық, қабырға) қызметін түсіну
		3.2.1.4 физикалық іс-әрекетке әртүрлі контексте қатысу мүмкіндіктерін анықтау
		3.2.1.5сабақ барысында құдастарына мейірімділік таныту

4) 4-сынып:

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 – тоқсан		
		4.1.1.1 жаттығу залында жүріс-тұрыс және қозғалыс ережелерін сақтау
		4.1.1.2 санау арқылы бір орнында (оң, сол) бұрылу. Қадамдар жасау арқылы қосылу және бөліну; бұрылыспен қозғалыста залдың ортасы арқылы бір-бірден бағандардан екі бағанға дейін қайта құру
		4.1.1.3 бағанада, жұппен залдың ортасынан жүріп өту, буындар бойынша сапқа тұру; өз орнына сапқа тұру
		4.1.1.4 бір қатардан екіге және керісінше қайта құру

1-2 апта: білім алушыларды бақылау және зерттеу; 3-апта "Мен және менің отбасым; 4 –апта "Менің дене бітімім. Мен-ұлмым, Мен-қызбын"; 5-апта "Көкіністер"; 6 –апта " Жеміс-жидектер"; 7 –апта "Менің сүйікті ойыншықтарым"; 8 – апта "Менің үйім"; 9 –апта "Менің мектебім"	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	4.1.1.5 жалпы дамыту және түзету жаттығуларының қарапайым кешендерін өз бетінше орындау
		4.1.1.6 шама келетін жаттығуларды өзбетінше орындау
		4.1.1.7 жүгіруді жаяу жүруді кезекпен орындау
		4.1.1.8 топтармен және бір-бірден 15-20 м. жүгіруді орындау
		4.1.1.9 орнынан ұзындыққа секіру
		4.1.1.10 доптарды түйреуіштер арасында айналдыру (қашықтық 3 м., қақпаның ені 30 см.); доптарды бастың артынан себетке лақтыру (жеке белгілі бір қашықтықта)
		4.1.1.11 тік гимнастикалық қабырғаға көтерілу және одан ерікті түрде түсу (биіктігі 1,5 м.)
	1.2. Тыныс алу жаттығулары	4.1.2.1 кеуде қуысының қозғалысымен тыныс алуды күшейту
		4.1.2.2 жүру, жүгіру, секіру кезінде ырғақты тыныс алу
		4.1.2.3 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынының ерікті өзгеруін қадағалау
		4.1.2.4 әр түрлі бағыттағы жаттығулар кешенін орындау кезінде дұрыс тыныс алу
	2-тоқсан	
1-апта "Менің киімім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 – апта "Азық-түлік"; 4 –апта "Шай ыдыстары"; 5 – апта "Жиһаз"; 6 - апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 - апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.3. Жүктеменің әртүрлі түрлерін реттеу	4.1.3.1 қарапайым және өзгертілген физикалық жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу
		4.1.3.2 көлемі, пішіні, түсі, ауырлығы бойынша заттарды таңдаумен жаттығулар жасау
		4.1.3.3 допты еденге секіру биіктігіне соғу және гимнастикалық таяқшаны екі қолмен жоғарыдан ұстап алу, лақтыру және аулау; бір қолмен ұстау
		4.1.4.1 өз бетінше жаттығулар жасау: қолдар мен саусақтардың, тобық буындары мен аяқтардың бұлшықеттерін дамыту және

	1.4. Бұлшықет тонусын нығайту	босаңсыту, денені нығайту, дұрыс позаны қалыптастыру
		4.1.4.2 мұғалімнің көмегімен (алға , артқа) айналу комбинациясын орындау, "көпір" жасау
		4.1.4.3бір аяқпен, екіншісімен еденге параллель орындау
		4.1.4.4қолды жан-жаққа қою арқылы орындау жаттығулар: Қарлығаш, көлбеу жұмсақ бетінен бүйірге қарай айналдыру
1 – апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім мен аяқ киім"; 3 –апта "Үй жануарлар"; 4 – апта "Жабайы жануарлар" 5- апта "Үй құстары"; 6 –апта "Жабайы құстар"; 7 - апта "Транспорт"; 8-апта "Анамыздың мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"	3-тоқсан	
	1.5 Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	4.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
		4.1.5.2 өзінің оқу және мектептен тыс қызметін ескере отырып, күн тәртібін сақтау
		4.1.5.3сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау
		4. 1.5.4 "Мысық пен тышқан", " Тарт-тартамыз", "Допты дәл түсір" , "Такси" ойын жаттығуларын орындау
		4. 1.5.5 Мысық пен тышқан", " Тарт-тартамыз", "Допты дәл түсір" , "Такси" ойын жаттығуларын орындау
	1.2. Тыныс алу жаттығулары	4.1.2.1 кеуде қуысының қозғалысымен тыныс алуды күшейту
		4.1.2.2 жүру, жүгіру, секіру кезінде ырғақты тыныс алу
		4.1.2.3 қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынының ерікті өзгеруін қадағалау
		4.1.2.4 әр түрлі бағыттағы жаттығулар кешенін орындау кезінде дұрыс тыныс алу
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	4.2.1.1 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңу дағдылары мен біліктіліктерін жетілдіру
		4.1.1.7 жүгіруді жаяу жүруді кезекпен орындау

	1.1. Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	4.1.1.8 топтармен және бір-бірден 15-20 м. жүгіруді орындау
		4.1.1.9 орнынан ұзындыққа секіру
		4.1.1.10 доптарды түйреуіштер арасында айналдыру (қашықтық 3 м., қақпаның ені 30 см); доптарды бастың артынан себетке лақтыру (жеке белгілі бір қашықтықта)
		4.1.1.11 тік гимнастикалық қабырғаға көтерілу және одан ерікті түрде түсу (биіктігі 1,5 м.)
1 – апта "Ағаш"; 2 –апта "Гүлдер"; 3 – апта "Жәндіктер"; 4 - апта "Көктем мезгіліне арналған киімдер"; 5 – апта "Балықтар"; 6 –апта " Жемістер"; 7 – апта "Көкіністер"; 8 – апта "Жеміс-жидектер"; 9 –апта "Жаз мезгіліне арналған киімдер"; "Балалардың жаз мезгіліндегі қызықтары"	4-тоқсан	
	1.5. Қозғалыс ойындар және спорттық ойындардың элементтері	4.1.5.1 қозғалыс ойындар және спорттық жаттығулар элементтерін орындау кезінде өз денсаулығы туралы хабарлау
		4.1.5.2 өзінің оқу және мектептен тыс қызметін ескере отырып, күн тәртібін сақтау
		4.1.5.3сабақты өткізу шарттарына байланысты киім мен аяқ киімді таңдау
		4. 1.5.4 "Мысық пен тышқан", " Тарт-тартамыз", "Допты дәл түсір" , "Такси" ойын жаттығуларын орындау
		4. 1.5.5 "Мысық пен тышқан", " Тарт-тартамыз", "Допты дәл түсір" , "Такси" ойын жаттығуларын орындау
	2.1. Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	4.2.1.2 дене жаттығу кезінде қауіпсіз мінез-құлық және жарақаттанудың алдын алу дағдыларын таныту
		4.2.1.3 дене шынықтыру залында бағдарлана алу, дене шынықтыру бөлмелерінің қызметін, дене шынықтыру құралдарын (баскетбол қалқаны, волейбол торы (тірек), бөрене, гимнастикалық орындық, қабырға) және инвентаряны түсіну
		4.2.1.4 моторикасын ескере отырып әртүрлі контексте физикалық іс-әрекетке қатысу мүмкіндігін анықтау
		4.2.1.5 сабақ барысында құрдастарына мейірімділік таныту

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі

2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
26-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
323 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Сенсорлық даму" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Сенсорлық даму" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – сенсорлық ерекшеліктер, қасиеттер, белгілер жиынтығында әр объектінің интеллектісі орташа бұзылған білім алушылар үшін қоршаған шындық туралы көп қырлы көпфункционалды идея, қоғамдағы психикалық даму мен әлеуметтенуді оңтайландыру үшін оңтайлы жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) әртүрлі анализаторларға мақсатты жүйелі әсер ету арқылы сенсорлық тәжірибені байыту;

2) кеңістіктік-уақыттық бағдарды қалыптастыру және дамыту;

3) графомоторлық дағдыларды қалыптастыру және дамыту;

4) өнімді қызметтің әртүрлі түрлеріне (оқу, бейнелеу, тұрмыстық және еңбек) негіз болатын қарапайым қызмет әдістерін қалыптастыру және дамыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) көру, есту, кинестетикалық және кинетикалық қабылдауды, қоршаған объектілердің ерекше қасиеттерін қабылдауды дамыту-жаңалықтар;

2) қоршаған әлемді оның объектілерінің барлық қасиеттерінде, қасиеттері мен белгілерінде (түсі, пішіні, жетегі, қашықтығы, дәмі, иісі, дыбысы, ритағы және т. б.) қабылдау қабілетін қалыптастыру;

3) көз-қимыл және мотор үйлестіруді дамыту;

4) кеңістіктік бағдарлауды дамыту;

5) ірі және ұсақ моториканы дамыту;

6) ерікті мінез-құлықты, эмоционалдық саланы түзету және дамыту;

7) танымдық процестерді түзету және дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандыратын бағыттаушыға әлсіз реакция;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауы;

4) бастауыш сынып оқушыларының өз белсенділігін сақтаудағы және қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

5) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

6. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің негізінде зияты айқын бұзылған адамдардың өмірін "қалыпқа келтіру" тұжырымдамасы жатыр. Жеке даму, әлеуметтік тәжірибені қалыптастыру, оқушыларды қоршаған адамдарға, заттарға, іс-әрекеттерге, қарым-қатынастарға тарту үшін жағдай жасау көзделеді.

7. Бастауыш сыныптарда педагогикалық іс - шаралар практикалық дағдыларды игеру тәсілдерін қалыптастыруға бағытталған-мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша жұмыс істеу, ересектер мен балалармен ынтымақтастық.

8. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, дағдыларды дамыту мен игерудегі шағын жетістіктерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

9. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен білім беру, жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

10. Оқу-тәрбие процесі зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың бүкіл кезеңі ішінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған ғимарат ішін жарақтандыру нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі тиіс;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және пәндік-дамытушы орта білім алушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады (қозғалыс белсенділігі үшін, демалу үшін орындар қажет).

4) заттық орта білім алушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес өзгеруге тиіс.

11. Мұғалім әр түрлі оқу пәндерінің мазмұнын бір сабаққа біріктіреді. Оқытудың интеграцияланған сипаты заттық оқытуға біртіндеп көшумен мектепте оқудың алғашқы 2-4 жылында затсыз оқытумен жүзеге асырылады.

12. Затсыз оқыту кезеңінде оқушылардың мақсатты іс-әрекетін ұйымдастыру үшін тақырыптық жоспарлау қолданылады. Бағдарлама оқу жылының әр аптасы үшін түпкілікті тақырыпты анықтайды. Әр сыныпта әр сыныпта қайталанатын және біртіндеп кеңеюді, зерттелетін ұғымдардың, сөздіктің, фразеологизмнің, практикалық жаттығулардың күрделілігін қамтитын концентрация принципіне сәйкес қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың аймақтық ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

13. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларда сөйлеуді дамытуда (оның болмауына дейін) және қарым-қатынаста айқын қиындықтар бар. Сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру бойынша дәйекті жұмыс құрылуда.

14. Оқытудың алғашқы кезеңдерінде оқушылардың ойын және практикалық іс-әрекетіне енгізілген мөлшерленген ауызша оқыту әдістерін қолдана отырып, негізінен ойын, практикалық және көрнекі әдістер қолданылады. Сөйлеудің өзіндік іс-әрекеті мен мұғалім тарапынан оқушылардың әрекеті мөлшерлі және түсінікті болуы керек.

15. Сенсорлық стандарттарды объективті әлемде бағдарлау әдісі ретінде игеру, сенсорлық-перцептивті әрекеттерді қалыптастыру біртіндеп сөзбен бекітілуі керек: балаларға өз іс-әрекеттерін сөйлеумен сүйемелдеуге, өз іс-әрекеттерін және басқалардың іс-әрекеттерін жоспарлауға және бағалауға үйретеді.

16. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Оқу сабағын ұйымдастырған кезде әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған кезде қызмет түрін өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

17. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып, сыныптастарымен бірлесе отырып немесе сыныптастарының жұмысын бақылап орындауға мүмкіндік беріледі.

18. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған заттық дамытушылық ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен ұштастыра пайдалану ұсынылады.

19. Бағдарламаны игеру кезінде білім алушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) тірі және жансыз табиғат пен әлеуметтік өмір құбылыстарын байқау;

2) заттық-тәжірибелік әрекет;

3) ойын әрекеттері және ойын қызметі;

4) білім алушылардың шаруашылық-еңбек қызметі;

5) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет;

6) жақын ортадағы (микросоциум) балалармен және ересектермен қарым-қатынас;

7) оқу қызметі (білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

20. Оқушыларға дидактикалық ойындар, өмірлік жағдаяттарды драматизациялау ойындары ұсынылады. Ойындарды өткізу кезінде белгілі бір қарқынды сақтау керек, ойын жаттығуларын оқушыларға сұрақтармен асыра толтырмау керек. Мектеп оқушыларын мұғалім мен сыныптастарының іс-әрекетін байқауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, ортақ ойынға қатысу үшін өз кезегін күтуге үйрету керек.

21. "Сенсорлық даму" пәні аясындағы түзету жұмыстары әр оқу жылында білім мен тәрбиенің бүкіл процесіне енеді. Сыныптағы сабақтар мектептің басқа аумақтарында да , одан тыс жерлерде де (дүкен, пошта, алаң, саябақ, спорт алаңы, тұрғын бұрыш, кітапхана және т.б.) жүргізілетін экскурсиялармен, бақылаулармен кезектесіп отырады.

22. Сабақтарды өткізу процесінде келесі жұмыс түрлерін қолдануға болады: дидактикалық ойындар, арт-терапия, графикалық, динамикалық және көз қимылдату жаттығулары, саусақ ойындары, мобильді және компьютерлік оқу ойындары мен бағдарламалары. Сенсормоторлық дағдылар балалар шығармашылығының әртүрлі түрлерінде тиімді дамиды: сурет салу, аппликация, модельдеу, дизайн, өру, тоқу, кесте тігу, тігу, мозаикаларды құрастыру, жіппен жазу, оригами.

23. "Сенсорлық даму" тақырыбындағы түзету сабақтары зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың мектеп білімін барынша толық меңгеруіне, қоршаған шындықты білуіне және әлеуметтенуіне негіз жасауға арналған.

24. Оқытушы зияты орташа түрде зақымдалған білім алушының өмірді қалыпқа келтіруге қажетті білім, білік, дағдыларды меңгеруіне кедергі болатын нақты қиындықтарды зерделеуі қажет. Бұл ретте іс-әрекеттің мотивациялық-бағдарлық, операциялық, бақылау және бағалау сияқты компоненттерін меңгеру деңгейін бағалау талап етіледі.

25. Сауалнама нәтижелері оқушылардың қазіргі даму деңгейінің анықталған аймағы негізінде құрылатын және жылжымалы құрамға ие топшаларды қалыптастыруда шешуші болып табылады. Жеке оқушылар үшін белгілі бір кезеңге жеке түзету сабақтары жоспарланған.

26. Арнайы түзету және дамыту жұмыстары уақыт өте келе әртүрлі заттар мен материалдармен ерікті мақсатты әрекеттерге айналатын қарапайым нақты манипуляцияларды қалыптастырудан басталатын заттық-тәжірибелік қызметтің әртүрлі түрлерін қалыптастыруға бағытталған.

27. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта болады, өйткені зияты орташа түрде зақымдалған білім алушының дамуы біркелкі еместігімен, жоғары психикалық функциялардың дамуының жеке қарқынымен және оның жеке тәжірибесімен сипатталады. Педагог психофизикалық дамудың өзекті деңгейін және білім алушының қажеттіліктерін ескере отырып, кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

28. Игерудің жеке және пәндік жоспарланған нәтижелері білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен нақты білім беру қажеттіліктеріне сәйкес келетін мүмкін (шамамен) ретінде қарастырылуы керек. Пән бойынша оқу жетістіктерін балдық бағалау пайдаланылмайды. Жетістіктерді бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады.

3-тарау. "Сенсорлық даму" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сенсорлық даму" оқу пәнінің мазмұны

29. "Сенсорлық даму" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 66 сағатты;

2) 2 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 3 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 4 -сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазпқстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

30. "Сенсорлық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Сенсорлық процестерді дамыту";

2) "Кеңістікте бағдарлауды дамыту";

3) "Ұсақ мотористі дамыту".

31. "Сенсорлық процестерді дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) көріп қабылдау және зейін;

2) түс, пішін, өлшемді ажырату;

3) есту қабылдау және зейін;

4) тактильді-қозғалысты дамыту;

5) кинестетикалық және кинетикалық даму.

32. "Кеңістікте бағдарлауды дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) өз денесінде бағдарлау;

2) қоршаған кеңістікте бағдарлау;

3) қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау.

33. "Ұсақ мотористі дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) қол және саусақты дамыту.

34. 1-сыныпқа арналған "Сенсорлық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Сенсорлық процестерді дамыту. Көріп қабылдау және зейін: көзқарасты бекіту, қозғалмайтын және қозғалмалы объектіні көзбен қадағалау, объектілерді тану. Заттың оның кескінімен байланысы. Қарапайым объектілерді имитациялау, ою-өрнектер жасау . Бірқатар заттардағы өзгерістерді анықтау. Заттардың қасиеттерін зерттеу: негізгі

түстерді ажырату, екі қарама-қарсы заттарды өлшемі, қалыңдығы, биіктігі, ені бойынша ажырату. Есту қабылдау және зейін: сөйлеу және сөйлеуге жатпайтын дыбыстарға реакциялар, дыбыстың басталуы мен аяқталуы, дыбысқа еліктеуді ажырату . Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау: бағдарлаудың іздеу әдістері (әр түрлі жағынан қарау, сезіну, қолдану, қабаттасу). Тағамның дәмін тану. Үлгі бойынша көлемді фигуралар мен заттарды, иістерге реакцияны анықтау. Кинестетикалық және кинетикалық даму: адамның жанасуына реакциялар, материалдармен жанасу, дене бетіне қысым. Адамдар мен жануарлардың қозғалысын бақылау:

2) Кеңістікте бағдарлауды дамыту. Өз денесінде бағдарлау. дене мүшелерін ажырату. Қоршаған кеңістіктегі бағдарлау: нұсқау қимылымен "мұнда-анда", " алға-артқа", "осында", "жақын" объектілерінің орналасуын ажырату. "Қуыршақ қайда?" . Сынып бөлмесіндегі бағдарлау. Мұғалімнің көмегімен кеңістіктік қатынастарды модельдеу. Қағаз парағына, үстел бетіне бағдарлау: заттарды көрсетілім бойынша қатарға орналастыру, қағаз парақта фишкаларды еліктеу арқылы орналастыру, үлгі бойынша орналастыру, үлгі бойынша 2 бөліктен тұратын тақырыптық суреттер құрастыру. Геометриялық пішіндерді бояу;

3) Ұсақ мотористі дамыту. Қол және саусақты дамыту: саусақ ойындары, жазу құралдарын ұстауға және қолдануға арналған арнайы жаттығулар. Мозаикадан еліктеу, үлгі бойынша өрнектер құрастыру. Сопақшаны, шарларды домалату кезіндегі пішіндеу қозғалыстары.

35. 2 -сыныпқа арналған "Сенсорлық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Сенсорлық процестерді дамыту. Көріп қабылдау және көру зейін: заттарды, адамдарды, жануарларды (негізгі элементтер, объект бөлшектері) қарау. Үй ішіндегі және суреттердегі заттарды іздеу. Өзгелер мен өз заттарын ажырату. Үлгі бойынша геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау. Қатардағы заттардың орналасу ретін есте сақтау. Көлемді және жазықтық геометриялық фигураларды ажырату (шар, текше, шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш). Үлкен және кішкентай, қалың және жұқа заттарды көрсету, ауызша нұсқаулық бойынша, өз бетінше салыстыру. Есту қабылдау және зейін: дыбыстарды ажырату, музыкалық ойыншықтардың локализациясы мен дыбыстық сипатын анықтау (дыбыс деңгейі, бір-көп), таныс дауыстарды тану, дыбысқа еліктеуді ажырату. Заттардың тактильді-моторлы қабылдауы және ерекше қасиеттерін қабылдау: арнайы тексеру қозғалыстары (сипау, илеу, түрту, қысу). Сұйық және қатты тағамдардың (ыстық, суық) контрастты температурасын ажырату. Үлгі бойынша көлемді және жазық заттарды жұптастыру. Қарама-қарсы иістерді ажырату (жағымды және жағымсыз). Кинестетикалық және кинетикалық даму: вербалды емес коммуникациялар (мимика, пантомимика). Объектілерден келетін дірілге реакция. Еліктеу қимылдарын орындау, дене қимылдарына еліктеу, мимика;

2) Кеңістікте бағдарлауды дамыту. Дене бөліктерінің кеңістіктік орналасуына бағдарлау: бас-жоғарғы, аяқтар-төменгі, кеуде - ортасында, қолдар - дененің жанында. Оң және сол қолды ажырату. Заттардың өздеріне және бір-біріне қатысты орналасуы: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзінен (өзінен) бұрын, өзінен кейін, көрсетілім бойынша, үлгі бойынша. Нұсқау бойынша мұғалімнің, басқа балалардың артынан ғимарат ішінде орын ауыстыру. Еліктеу арқылы кеңістіктік қатынастарды модельдеу (ғимараттар, құрылыс). Үлгі бойынша 3 бөліктен тұратын тақырыптық суреттерді құрастыру;

3) Ұсақ моториканы дамыту. Қолдар мен саусақтардың қозғалысын дамыту, саусақ ойындары, трафареттерді штрихтау. Үлгі бойынша мозаикадан өрнектер жасау. Геометриялық пішіндер мен қарапайым заттарды ермексазбен мүсіндеу. Сурет: үлгі бойынша сызық шегінде түзу, көлбеу, сынған сызықтардан тұратын жиектер, нүктелер бойынша сызықтар.

36. 3 -сыныпқа арналған "Сенсорлық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Сенсорлық процестерді дамыту. Көріп қабылдау және зейін: заттарды, бөлшектерді, бөліктерін көріп зерттеу, қасиеттерін анықтау. Бірдей заттардың жұбын табу. Бөлшектерімен ерекшеленетін тақырыптық және сюжеттік суреттерді салыстыру. Сурет контуры бойынша таныс заттарды тану. Суреттегі геометриялық фигуралардың құрылысы. Көзге арналған гимнастика қимылдары. Түсті әрекетке сигнал ретінде пайдалану. Геометриялық пішіндердің жіктелуі. Көрсету, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша өз бетінше заттарды ені бойынша салыстыру кезінде қолдану тәсілдері, қабаттасу, беттестіру. Есту қабылдау және зейін: 2-3 таңдау кезінде шулы және музыкалық аспаптардың дыбысын ажырату; ерлер, әйелдер, балалар дауыстарының айырмашылығы. Шуларға эмоционалды реакция. Сөзсіз дыбыстардың ұзақтығы (ұзақ-қысқа), әуеннің сипаты (көңілді, қайғылы), музыкалық ойыншықтардағы дыбыстарды ойнату бойынша ажырату. Мимика мен пантомимикамен бірге жүретін қоршаған орта дыбыстарына еліктеу. Заттардың тактильді-моторлы қабылдауы және ерекше қасиеттерін қабылдау: бағдарлаудың іздеу әдістері (сезіну, сипау, илеу, түрту, қысу). Сөз бойынша заттарды табу. Заттардың салмағын ажырату. Сөйлеу немесе пантомимикалық құралдар арқылы иісті таңдаудағы артықшылықтар. Кинестетикалық және кинетикалық даму: жануарлар мен адамдардың қозғалыстарына, табиғи құбылыстарға, эмоционалды күйді көрсететін бет қимылдарына еліктеу. Құрылымы мен тұтқырлығы әртүрлі материалдармен жанасу. Дененің орналасуына реакциялар (көлденең, тік). Команда бойынша қозғалысты орындау;

2) Кеңістікте бағдарлауды дамыту. Қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол жақта, оң жақта). Дененің оң және сол жақтарын ажырату. Заттардың өздеріне қатысты орналасуын анықтау: алыс, жақын, айналасында,

жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында, өзіңнің артында, үлгі бойынша. Мектеп бөлмесінде бағдарлау. Жобалау кезінде кеңістіктік қатынастарды модельдеу (конструкторлардың көлемді бөліктерінен құрылыстар);

3) Ұсақ мотериканы дамыту. Қолдар мен саусақтардың қозғалысын дамыту: саусақ ойындары; баулар мен бантикті байлау және шешу, жақтаудағы тік, көлденең және көлбеу сызықтармен үлгі бойынша штрихтау. Сурет салу: шекаралар, ою-өрнектер. Сызылған нүктелер бойынша бастырып сызу. Затты тану, ойластыру бойынша мозаикадан үлгі жасау.

37. 4 -сыныпқа арналған "Сенсорлық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) Сенсорлық процестерді дамыту. Көріп қабылдау және зейін: бағдарлаудың іздеу әдістері (жоспарлы бақылау) затты оның жеке бөліктері бойынша, қабаттасқан немесе суретте тану. Заттардың сыртқы қасиеттері мен құрамына назар аудару (сынақ және қателік, практикалық сынау). Сипаттама бойынша затты тану. Сурет бойынша, табиғаттан, дизайн, схема бойынша геометриялық фигуралардан құрылыс). Схема бойынша геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау. Көзге арналған гимнастика. Негізгі түстерді ажырату (қызыл, жасыл, көк, сары, ақ, қара). Заттардың суреттеріндегі текшені, шарды тану. Заттарды екі белгі бойынша біріктіру (үлкен қызыл шарлар). Көріп, сипап сезу арқылы қабаттасуды қолдана отырып, шамасы, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша затты салыстыру. Есту қабылдау және зейін: 4-5-тен таңдау кезінде дыбыстық сипаты бойынша күрт ерекшеленетін ойыншықтарды есту арқылы ажырату. Күлкі, жылау, айқайлау, сыбырлау, дыбыс қарқынын ажырату және тану. Ойынды дыбыстық ойыншықтарда буындарды айту, шапалақтау, соғу арқылы ойнату. Сигналдарға реакция (тоқта, автомобильдің дыбысы). Тактильді-моторлы қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабыл алу: әр түрлі қызмет түрлеріндегі тактильді-қозғалыс сезімталдығы (мүсіндеу, саусақпен сурет салу, саусақ ойындары). Әр түрлі өнімдерді консистенциясы бойынша ажырату (сұйық, қатты, тұтқыр, борпылдақ). Заттардың жанасу қасиеттері (жұмсақ, қатты, тегіс, өрескел). Иістерді ажырату (гүл, цитрус, қылқан жапырақты, ваниль, кофе). Кинестетикалық және кинетикалық даму: ертегі кейіпкерлеріне, мультфильмдер мен фильмдерге еліктеу. Дененің әртүрлі беттермен жанасуына реакция. Ойдан шығарылған заттармен әрекеттер. Қозғалыстар тізбегін өз бетінше орындау (2-3-тен). Позалар мен қозғалыстарды ойнату ("Айна"типті ойындар). Мимика мен пантомимикамен эмоцияларды кейіпкерлерді ертегілер мен мультфильмдерді жеткізу;

2) Кеңістікте бағдарлауды дамыту. Өзіне және фотосуретке дене мүшелерін, басқа адамдардың, жануарлардың дене мүшелерін ажырату және атау. Дененің оң және сол жақтарын, дене бөліктерін алдыңғы және артқы жағынан көрсету және атау. Заттардың өзіне қатысты орналасуын, заттардың бір-біріне қатысты орналасуын анықтау: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында/алдыңда/артында, жоғарыда,

төменде, астында. Мектеп учаскесінде бағдарлау. Дизайн және схема бойынша кеңістіктік қатынастарды модельдеу. Қағаз парағында бағдарлау (ортасы, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар, жоғарғы оң жақ бұрыш);

3) Ұсақ моториканы дамыту. Қолдар мен саусақтардың қозғалысын дамыту, саусақ ойындары. Әр түрлі сызықтармен штрихтау. Сурет контурын көшіру. Үлгі бойынша мозаикадан заттың бейнесін жасау. Жануарларды, адамдарды, қоршаған орта объектілерін ермексазбен мүсіндеу. Қиғаш түзу және нүктелі сызықтардың әртүрлі конфигурацияларының толқынды сызықтарын жүргізу. Конфигурациясы бойынша баспа әріптерінің элементтеріне ұқсас фигураларды салу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада оқыту мақсаттары әр сыныпқа кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 "1" – - сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқу мақсаты.

39. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Сенсорлық процестерді дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
	1.1.1.1 адамның бетіне, қозғалмалы және қозғалмайтын заттарға назар аудару	2.1.1.1 заттарды, адамдарды, жануарларды қарау: объектінің негізгі элементтері, бөлшектері	3.1.1.1 заттарды мақсатты түрде зерттеу, көріп зерттеу, негізгі элементтерді, бөлшектерді, қасиеттерді оқшаулау	4.1.1.1 бағдарлаудың іздеу тәсілдерін қолдану (жоспарлы бақылау)
	1.1.1.2 қозғалатын затты көзбен қадағалау (көлденең, тігінен, шеңбер бойымен, алға / артқа)	2.1.1.2 сұраныс бойынша затты іздеу (доп қайда?)	3.1.1.2 жұп заттарды табу (осындай бер)	4.1.1.2 затты оның жеке бөліктері арқылы тану
	1.1.1.3 өз заттарын іздеу, тану және табу	2.1.1.3 бөлмеден, жиынтықтан берілген затты табу	3.1.1.3 объектілердің сыртқы қасиеттері мен сапасына іс жүзінде назар аудару (сынау және қателік әдісі)	4.1.1.3 объектілердің сыртқы қасиеттері мен сапасына іс жүзінде назар аудару (сынау және қателесу әдісі, тәжірибелік қолдану)
		2.1.1.4 суреттерден тиісті затты немесе	3.1.1.4 бөлшектерімен ерекшеленетін заттық және	4.1.1.4 сюжеттік суреттерде сюжеттік желіні, ұйқаспайтын жерін

1.1. Көріп қабылдау және зейін	1.1.1.4 затты оның бейнесімен байланыстыру	әрекетті табу (кім жүгіреді?)	сюжеттік суреттерді салыстыру	бөліп көрсету (болады, болмайды)
	1.1.1.5 сөз бойынша көптеген басқалардың ішінен затты іздеу және тез табу	2.1.1.5 суреттегі көптеген басқалардың ішінен затты іздеу және тез табу	3.1.1.5 суреттің контуры бойынша таныс затты тану	4.1.1.5 қабаттасқан немесе шулы кескіндегі таныс нысанды тану
	1.1.1.6 нұсқаулыққа сәйкес бөлмедегі затты табыңыз: қуыршақ қайда?	2.1.1.6 өзінің және басқа адамдардың киімдерін, шкафын, үстелін ажырату	3.1.1.6 нұсқауларға сәйкес затты табу: барлық қызыл түсті көрсету	3.1.1.6 сипаттама бойынша затты табу : жасыл, тәтті, дөңгелек
	1.1.1.7 еліктеу бойынша геометриялық фигуралардан құрастыру (үй, қоршау)	2.1.1.7 табиғаттан алынған геометриялық пішіндерден құрастыру	3.1.1.7 сурет бойынша геометриялық фигуралардан құрастыру	4.1.1.7 геометриялық пішіндерден сурет бойынша, табиғаттан, жоспар, сызба бойынша құрастыру
	1.1.1.8 еліктеу арқылы геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау	2.1.1.8 үлгі бойынша геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау	3.1.1.8 геометриялық пішіндерден, таяқшалардан, моншақтардан үлгі мен сөз бойынша ою-өрнек жасау	4.1.1.8 схема бойынша геометриялық пішіндерден, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау
			3.1.1.9 көзге арналған гимнастика қимылдарын орындау	4.1.1.9 нұсқау бойынша өз бетінше еліктеу арқылы көзге арналған гимнастика қимылдарын орындау
	1.1.1.9 заттар қатарындағы өзгерістерді анықтау (не жоғалып кетті?)	2.1.1.9 қатардағы заттардың орналасу ретін есте сақтау	3.1.1.9 заттардың орналасқан орнын еске түсіру	4.1.1.9 кейінге қалдырылған кескіндер мен конструкцияларды жасау
	1.1.2.1 түсі бойынша күрт ерекшеленетін үлгіге сәйкес заттарды таңдау - басым белгі (2 қарама-қарсы түс)	2.1.2.1 түсі бойынша күрт ерекшеленетін үлгіге сәйкес заттарды таңдау - басым белгі (3 қарама-қарсы түс)	3.1.2.1 заттарды түсі бойынша үлгісі бойынша біріктіру	4.1.2.1 негізгі түстерді ажырату (қызыл, жасыл, көк, сары, ақ, қара)
	1.1.2.2 қоршаған ортада таныс түстерді табу	2.1.2.2 аппликация мен құрастыру заттарды орналастыру кезінде түстерді үлгі бойынша ауыстыру	3.1.2.2 түстерді әрекет сигналы ретінде пайдалану	4.1.2.2 сөз бойынша сәйкес түсті табу, таныс заттардың түсін атау

1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	1.1.2.3 пішіні бойынша күрт ерекшеленетін заттарды үлгі бойынша таңдау (осындай бер)	2.1.2.3 үлгі бойынша текшені, шар, брус тану	3.1.2.3 текшені, шар , брус аты бойынша табу	4.1.2.3 геометриялық денелердің (текше, шар, брус) атауларын өз сөзінде қолдану
	1.1.2.4 шар мен текшенің қасиеттерін зерттеу: шар домалайды, текше домаламайды	2.1.2.4 шар мен текшенің қасиеттерін ажырату (шар дөңгелек, дөңгелектерді көрсет)	3.1.2.4 заттар мен ойыншықтардан геометриялық пішіндерді тану (шарға ұқсас, бірдей)	4.1.2.4 заттардың суреттеріндегі текшені, шарды тану
	1.1.2.5 шеңбердің, сопақшаның, квадраттың жазықтық модельдерін сипап сезу және визуалды түрде ажырату	2.1.2.5 шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың жазықтық модельдерін сипап сезу және визуалды түрде ажырату	3.1.2.5 геометриялық фигуралардың атауларын қолдану шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш	4.1.2.5 шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрышты әртүрлі көлемдегі, түсті фигуралардан (үлгі бойынша, аты бойынша) ажырату
	1.1.2.6 геометриялық пазылдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ және төртбұрышты кірістірулерді салу	2. 1.2.6 геометриялық пазылдарды құрастыру, дөңгелек , сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу	3.1.2.6 геометриялық пішіндерді жіктеу	4.1.2.6 заттарды екі белгі бойынша біріктіру (үлкен қызыл шарлар)
	1.1.2.7 үлкен және кішкентай көлемді заттарды көрсету, ауызша нұсқаулық, өз бетінше салыстыру кезінде көзбен сәйкестендіру	2.1.2.7 көрсетілім бойынша ауызша нұсқаулық, өз бетінше қалың және жұқа заттарды салыстыру кезінде көріп байланыстыру	3.1.2.7 заттарды ені бойынша салыстыру кезінде көзбен көріп салыстыру әдістерін қолдану	4.1.2.7 екі затты өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша көріп салыстыру, қабаттастыру арқылы салыстыру
	1.1.2.8 көрсетілімге, үлгіге, ауызша нұсқаулыққа сәйкес үлкен және кішкентай жалпақ заттарды салыстыру кезінде қабаттасуды қолдану	2.1.2.8 сұраныс бойынша екі заттың қалың, жұқа затын тану және көрсету	3.1.2.8 өз бетінше, үлгі, ауызша нұсқау бойынша заттарды ені бойынша салыстыру кезінде қабаттастыру, беттестіру әдістерін қолдану	4.1.2.8 атауы бойынша ажырату: үлкен-кішкентай, биік-төмен, қалың-жұқа, ұзын-қысқа, кең-тар терең-таяз
	1.1.2.9 өлшемі бойынша қарама-қарсы 2 затты ажырату (үлкен, кіші)	2.1.2.9 2 затты өлшемі бойынша әртүрлі тәсілдермен салыстыру (үлкен, кішірек, салыстыру)	3.1.2.9 3 затты өлшемі бойынша салыстыру (үлкен, кіші, ең кішкентай)	4.1.2.9 біртекті заттарды кішіден үлкенге қарай орналастыру
		2.1.3.1 2-ден таңдау кезінде		

1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.1 қоршаған орта дыбыстарына жауап беру: сөйлеу, музыка, шу	ойыншықтардың дыбыстарының табиғаты бойынша к ү р т ерекшеленетінін есту арқылы а ж ы р а т у: барабан-сырнай	3.1.3.1 2-3-тен таңдау кезінде шу мен музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату	4.1.3.1 4-5-тен таңдау кезінде ойыншықтардың табиғаты бойынша күрт ерекшеленетін дыбыстарын естіп ажырату
	1.1.3.2 таныс адамдардың дауысына жауап беру	2.1.3.2 таныс адамдардың дауыстарын тану, көрсету немесе атымен атау	3.1.3.2 ерлер, әйелдер, балалар дауыстарын есту арқылы ажырату	4.1.3.2 күлу, жылау, айқайлау, сыбырлауды ажырату және шығару
	1.1.3.3 құлақ, иық, бел деңгейінде орналасқан қозғалмайтын дыбыс көзінің орнын анықтау	1 . 1 . 3 . 3 локализацияны анықтау және дыбыс көзінің қозғалысын қадағалау	3.1.3.3 шуларға эмоционалды түрде жауап беру: қолмен қатты және жағымсыз шудан қорғану, жағымды дыбыстарға қуанышты мимикамен, есту зейінімен, қимылдармен жауап беру	4.1.3.3 сигналдарға жауап беру (тоқта, автомобильдің дыбысы және т. б.)
	1.1.3.4 музыкалық ойыншықтардың дыбысының басталуы мен аяқталуына жауап беру	2.1.3.4 сөзсіз дыбыстарды дыбыс деңгейі бойынша ажырату (қатты және тыныш), музыкалық ойыншықтарда ойнау	3.1.3.4 сөзсіз дыбыстарды ұзақтығы бойынша а ж ы р а т у (ұзақ-қысқа), музыкалық ойыншықтарда ойнау	4.1.3.4 дыбыстың қарқынын есту арқылы ажырату; дыбыстық ойыншықтарда буындарды айту, шапалақтау, соғу арқылы ойнау
	1.1.3.5 дыбысқа еліктеу мен қоршаған орта дыбыстарын ажырату, дыбыстың шығу көзімен сәйкестендіру	2.1.3.5 дыбысқа еліктеуді ажырату, дыбыс көзімен байланыстыру және атау (не естілді?)	3.1.3.5 мимика және пантомима сүйемелдеуімен қоршаған ортаның дыбыстарына еліктеу	4.1.3.5 қоршаған ортаның таныс дыбыстарында еркін бағдарлау
		2 . 1 . 3 . 6 дыбыстардың санын есту арқылы ажырату: біреуі көп; музыкалық ойыншықтарда ойнау	3.1.3.6 музыкалық ойыншықтар мен қимылдар арқылы әуеннің табиғатын (көңілді, мұңды) ажырату және жаңғырту	4.1.3.6 еліктеу арқылы қарапайым ырғақтарды ойнату
	1 . 1 . 4 . 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану:	2.1.4.1 арнайы т е к с е р у қозғалыстарын	3 . 1 . 4 . 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану:	4.1.4.1 әр түрлі әрекет түрлерінде тактильді-моторлы сезімталдықты қолдану: модельдеу;

	әр түрлі жағынан қарау, сипап сезіну, қабаттасу	қолдану (сипау, илеу, түрту, қысу)	сезіну, сипау, илеу, түрту, соғу, қысу	саусақпен сурет салу; саусақ ойындары
1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	1.1.4.2 тағамды дәміне қарай тану (алма, нан, кәмпит)	2.1.4.2 сұйық және қою тағамдардың (ыстық, суық) қарама-қарсы температуралық режимдерін ажырату	3.1.4.2 өнімдердің негізгі дәмдік қасиеттерін ажырату (ащы, тәтті, қышқыл, тұзды)	4.1.4.2 консистенциясы әртүрлі өнімдерді ажыратыңыз (сұйық, қатты, тұтқыр, борпылдақ))
	1.1.4.3 үлгі бойынша жанасу кезінде көлемді фигуралар мен заттарды анықтау (Ғажайып дорба)	2.1.4.3 саны ұлғайған кезде үлгі бойынша көлемді және жалпақ затқа жұпты жанасу арқылы таңдау	3.1.4.3 сөз бойынша затты сипап сезу арқылы табу	4.1.4.3 үлгіге, сөзге, суретке сәйкес жұбын табу үшін санын көбейту кезінде таңдау
	1.1.4.4 үлгі бойынша заттардың мөлшері мен пішінін жанасу арқылы ажырату	2.1.4.4 әр түрлі заттардың контраст температурасын ажырату	3.1.4.4 заттарды салмағы бойынша ажырату (ауыр-жеңіл)	4.1.4.4 заттардың қасиеттерін ажырату (жұмсақ, қатты, тегіс, өрескел)
	1.1.4.5 иістерді сезу	2.1.4.5 қарама-қарсы иістерді ажырату (жағымды және жағымсыз)	3.1.4.5 сөйлеу немесе пантомима құралдарының көмегімен иісті таңдау кезінде артықшылықтарды білдіру	4.1.4.5 иістерді ажырату (гүлді, цитрустық, қылқан жапырақты, ванильді, кофе)
1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	1.1.5.1 адамның жанасуына барабар эмоционалды-моторлы жауап беру	2.1.5.1 вербалды емес қарым-қатынастарды әртүрлі тәсілдермен білдіру (мимика, пантомимика)	3.1.5.1 жануарлар мен адамдардың қозғалысына еліктеу (қоян сияқты)	4.1.5.1 ертегі кейіпкерлеріне, мультфильмдер мен фильмдердің кейіпкерлеріне еліктеу
	1.1.5.2 материалдармен (ағаш, металл, су және т. б.) жанасуға барабар жауап беру	2.1.5.2 әртүрлі температурадағы материалдармен жанасуға адекватты жауап беру	3.1.5.2 текстурасы мен тұтқырлығы бойынша әртүрлі материалдармен жанасуға барабар жауап беру	4.1.5.2 дененің әртүрлі беттермен жанасуына барабар жауап беру
	1.1.5.3 дене бетіндегі қысымға барабар жауап беру	2.1.5.3 объектілерден келетін дірілге барабар жауап беру	3.1.5.3 дененің жағдайына адекватты жауап беру (көлденең, тік)	4.1.5.3 ойдан шығарылған заттармен әрекет ету
	1.1.5.4 басқа адамдардың қимылдарының орындалуын бақылау және қозғалыстарды қайталау	2.1.5.4 еліктеу арқылы қимылдарды орындау	3.1.5.4 бұйрық бойынша қозғалыстарды орындау	4.1.5.4 қозғалыстардың реттілігін өз бетінше орындау (2-3-тен)

	1.1.5.5 жануарлардың қозғалысын бақылау	2.1.5.5 жануарлардың қозғалысына еліктеу	3.1.5.5 табиғи құбылыстарға еліктеу (жаңбыр, жел)	4.1.5.5 позалар мен қозғалыстарды жасау ("Айна" сияқты ойындар)
		2.1.5.6 еліктеу арқылы мимикалық қозғалыстарды жасау	3.1.5.6 эмоционалды күйді көрсететін мимикалық қозғалыстарды қайталау	4.1.5.6 ертегі мен мультфильм кейіпкерлерінің эмоцияларын мимикамен және пантомимикамен жеткізу

2) "Кеңістікте бағдарлауды дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
2.1. Өз денесінде бағдарлау	1.2.1.1 дене мүшелерін ажырату (мұрын, көз көрсет)	2.2.1.1 дене бөліктерінің кеңістіктік орналасуын бағдарлау: басы-жоғарыда, аяқтары-төменде, денесі-ортасында, қолдары-дененің жанында	3.2.1.1 дененің оң және сол жақтарын ажырату, бұл алдыңғы, артқы	4.2.1.1 өзінде және фотосуретте дене бөліктерін, басқа адамдардың, жануарлардың дене бөліктерін, дененің оң және сол жақтарын, алдыңғы, артқы жағын ажырату және атау
		2.2.1.2 оң және сол қолды ажырату		
2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	1.2.2.1 меңзеу қимылы арқылы " мұнда – сонда", " алға-артқа", " осында", "қасында" заттардың орнын ажырату	2.1.2.1. заттардың өздеріне қатысты орналасуын ажырату: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзінен бұрын (алдында), артында көрсетілім бойынша , мұғалімнің үлгісі бойынша	3.1.2.1. көрсетілім бойынша, үлгі бойынша заттардың өздеріне қатысты орналасуын ажырату: алыс, жақын, жоғарыда, төменде, алдында, артында	4.1.1.2 заттардың өздеріне қатысты орналасуын, заттардың бөліктерінің өзара орналасуын ажырату: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда / артында, жоғарыда, төменде, астында
	1.2.2.2 "Қуыршақ қайда?" деген сұраққа жестпен көрсету	2.2.2.2 көрсетілім бойынша заттардың бір-біріне қатысты орналасуын ажырату:" алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында "	3.2.2.2 бір-біріне қатысты 2-3 затты орналастыру: " бұрын, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсетілім бойынша , үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша	4.2.2.2. бір-біріне қатысты 2-3 затты орналастыру: " алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсетілім бойынша , үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша
				4.2.2.3 мектеп ауласында

	1.2.2.3 сынып бөлмесінде бағдарлау, өзінің үстел, орындығын табу	2.2.2.3 мұғалімнің, басқа балалардың артынан үй-жайда мұғалімнің нұсқауы бойынша қозғалу	3.2.2.3 мектепте бағдарлау, сынып, дәретхана, асхана табу	бағдарлау, мектептің киреберісіне, қақпаға апаратын жолды табу және т.б.
	1.2.2.4 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік қарым-қатынастарды модельдеу (қуыршақ жиһазын орналастыру, үстелдің жайылуы және т.б.)	2.2.2.4 еліктеу арқылы кеңістіктік қатынастарды модельдеу (ғимараттар, құрылыс және т. б.)	3.2.2.4 табиғаттан кеңістіктік қатынастарды модельдеу (ғимараттар, құрылыстар, т.б.)	4.2.2.4 жоспарланған және схема бойынша кеңістіктік қатынастарды модельдеу
2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	1.2.3.1 көрсетілім бойынша бірнеше заттарды қатарға қой: " ойыншықтарды қатарға қой"	2.2.3.1 үстелге жазық және көлемді заттарды үлгі бойынша тік және көлденең бағытта, құрылым бойынша (солдан-оңға, жоғарыдан-төменге, орталықта) қою	3.2.3.1 затты "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге " көрсетілім бойынша, ауызша нұсқау бойынша жылжыту	4.2.3.1 сұрақтарға жауап беру: "қай жерде? Қайда ..?"(алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге)
	1.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша үлестірмелі қағаздарды параққа қою	2.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң)	3.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң)	4.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар, жоғарғы оң жақ бұрыш)
	1.2.3.3 үлгіге еліктеу бойынша 2 бөліктен заттық суреттер құрастыру	2.2.3.3 үлгі бойынша 3 бөліктен заттық суреттер құрастыру	3.2.3.3 үлгі бойынша 4 бөліктен заттық суреттер құрастыру	4.2.3.3 сөз бойынша 4 бөліктен заттық сурет құрастыру
	1.2.3.4. фишкалармен геометриялық фигураларды орнын көрсете отырып, еліктеп қағаз парағында орналастыру	2.2.3.4 үлгі бойынша фишкаларды қағаз парағына орналастыру	3.2.3.4 нұсқаулыққа сәйкес қағаз парақта фишкаларды орналастыру	4.2.3.4 фишкалармен геометриялық фигуралардың орналасуына түсінік беру
	1.2.3.5 геометриялық фигураларды бояу	2.2.3.5 заттық суреттерді бояу	3.2.3.5 суреттің жетіспейтін бөліктерін аяқтау	3.2.3.5 суреттің жетіспейтін бөліктерін аяқтау

3) "Ұсақ моториканы дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 -сынып	2 -сынып	3 -сынып	4 -сынып
	1.3.1.1 мұғаліммен саусақ ойындарын ойнау (саусақтарды	2.3.1.1 түймелерді, үлкен моншақтарды жіпке тізу, жарманы		

	жұдырықпен қысу, саусақтарды ашу, саусағыңызбен көрсету, заттың контурын сызу және саусақпен сурет салу, т.б.)	сұрыптау; түймелерді, сырманы, түймелерді, ілмектерді бекіту және ашу	3.3.1.1 бауларды, бантикті байлау және шешу	4.3.1.1 күнделікті өмірде және сабақта нақты қимылдар жасау (байлау, шешу, бекіту)
	1.3.1.2 жазу құралдарын ұстау үшін арнайы жаттығулар жасау	2.3.1.2 трафареттерді ерікті түрде штрихтау	3.3.1.2 жақтауда тік, көлденең және көлбеу сызықтармен үлгі бойынша штрихтау	4.3.1.2 әртүрлі типтегі сызықтармен штрихтау
	1.3.1.3 тік көлденең және тік сызықтарды сызу	2.3.1.3 суреттерді контур бойымен сызу	3.3.1.3 суреттерді қойылған нүктелер бойынша бастырып сызу	4.3.1.3 суреттің контурын көшіру
3.1. Қол мен саусақты дамыту	1.3.1.4 еліктеу, үлгі бойынша мозаикадан өрнек құрастыру	2.3.1.4 үлгі бойынша мозаикадан өрнек құрастыру	3.3.1.4 мозаикадан жоспар бойынша өрнек құрастыру	4.3.1.4 үлгі бойынша мозаикадан заттың суретін жасау
	1.3.1.5 сопақшаны, шарларды айналдыру кезінде қалыптау қозғалыстарын жасау	2.3.1.5 ермексаздан геометриялық пішіндерді, қарапайым заттарды мүсіндеу (домалау, шымшу, басу, тегістеу)	3.3.1.5 ермексаздан қарапайым заттарды, жануарларды, адамдарды мүсіндеу	4.3.1.5 ермексаздан жануарларды, адамдарды, қоршаған орта объектілерін мүсіндеу
	1.3.1.6 түзу көлденең сызықтар сызу	2.3.1.6 сызық ішінде түзу, көлбеу, сынған сызықтардан тұратын жиектерді салу	3.3.1.6 үйренген элементтердің шекараларын салу	4.3.1.6 әр түрлі конфигурацияларды ң толқынды, көлбеу түзу және нүктелі сызықтар сызу
	1.3.1.7 бағытты өзгерте отырып, шектеулі кеңістікте сызықтар жүргізу	2.3.1.7 осы үлгі бойынша нүктелер бойынша сызықтар жүргізу	3.3.1.7 ырғақты ою-өрнектерді салу	3.3.1.7 конфигурациясы бойынша баспа әріптерінің элементтеріне ұқсас фигураларды салу

42. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сенсорлық даму" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспар әр бөлімдегі оқу мақсаттарының шамамен көлемін көрсетеді.

43. Оқу мақсаттарын сыныптар мен топсандар бойынша бөлу ұсынымдық сипатта болады. Мұғалім әр оқушының қабілетін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сенсорлық даму" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1 -сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
1-2 апта: Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен, менің денем"; 4 апта "Жемістер, жидектер"; 5 апта "Көкөністер"; 6 апта "Менің ойыншықтарым"; 7 апта "Менің отбасым"; 8 апта "Менің үйім" 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Көріп қабылдау және зейін	1.1.1.1 адамның бетіне, қозғалмалы және қозғалмайтын заттарға назар аудару
		1.1.1.2 қозғалатын затты көзбен қадағалау (көлденең, тігінен, шеңбер бойымен, алға / артқа)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	1.1.2.1 түсі бойынша күрт ерекшеленетін үлгіге сәйкес заттарды таңдау - басым белгі (2 қарама-қарсы түс)
		1.1.2.2 қоршаған ортадан таныс түстерді табу
	1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.1 қоршаған орта дыбыстарына жауап беру: сөйлеу, музыка, шу
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	1.1.4.1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: әр түрлі жағынан қарау, сипап сезіну, қабаттасу
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	1.1.5.1 адамның жанасуына барабар эмоционалды-моторлы жауап беру
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	1.2.1.1 дене мүшелерін ажырату (мұрын, көз көрсет)
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	1.2.2.1 меңзеу қимылы арқылы " мұнда – сонда", "алға-артқа", " осында", "қасында" заттардың орнын ажырату
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	1.2.3.1 көрсетілім бойынша бірнеше заттарды қатарға қой: " ойыншықтарды қатарға қой"
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	1.3.1.1 мұғаліммен саусақ ойындарын ойнау (саусақтарды жұдырықпен қысу, саусақтарды ашу, саусағыңызбен көрсету, заттың контурын сызу және саусақпен сурет салу, т.б.)
	2 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	1.1.1.3 өз заттарын іздеу, тану және табу
		1.1.1.4 затты оның бейнесімен байланыстыру
		1.1.2.3 пішіні бойынша күрт ерекшеленетін заттарды үлгі бойынша таңдау (осындай бер)

1 апта "Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	1.1.2.4 шар мен текшенің қасиеттерін зерттеу: доп домалайды, текше домаламайды
	1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.2 таныс адамдардың дауысына жауап беру
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	1.1.4.2 тағамды дәміне қарай тану (алма, нан, кәмпит)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	1.1.5.2 материалдармен (ағаш, металл, су және т. б.) жанасуға барабар жауап беру
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	1.2.1.1 дене мүшелерін ажырату
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	1.2.2.2 "Қуыршақ қайда?" деген сұраққа жестпен көрсету
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	1.2.3.2 еліктеу, үлгі бойынша үлестірмелі қағаздарды параққа қою
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	1.3.1.2 жазу құралдарын ұстау үшін арнайы жаттығулар жасау
		1.3.1.3 тік көлденең және тік сызықтарды сызу
1 апта "Қыс қызықтары; 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4 апта "Жабайы жануарлар" 5 апта "Үй құстары";	3 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	1.1.1.5 сөз бойынша көптеген басқалардың ішінен затты іздеу және тез табу
		1.1.1.6 нұсқаулыққа сәйкес бөлмедегі затты табыңыз: қуыршақ қайда?
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	1.1.2.5 шеңбердің, сопақшаның, квадраттың жазықтық модельдерін сипап сезу және визуалды түрде ажырату
		1.1.2.6 геометриялық пазлдарды құрастыру, жақтауларға дөңгелек, сопақ және төртбұрышты кірістірулерді салу
	1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.3 құлақ, иық, бел деңгейінде орналасқан қозғалмайтын дыбыс көзінің орнын анықтау
		1.1.3.4 музыкалық ойыншықтардың дыбысының басталуы мен аяқталуына жауап беру
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	1.1.4.3 үлгі бойынша жанасу кезінде көлемді фигуралар мен заттарды анықтау (Ғажайып дорба)

6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта "Анамның мерекесі"; "Наурыз мерекесі"		1.1.4.4 үлгі бойынша заттардың мөлшері мен пішінін жанасу арқылы ажырату
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	1.1.5.3 дене бетіндегі қысымға барабар жауап беру
		1.1.5.4 басқа адамдардың қимылдарының орындалуын бақылау және қозғалыстарды қайталау
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	1.2.1.1 дене мүшелерін ажырату
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	1.2.2.3 сынып бөлмесінде бағдарлау, өзінің үстел, орындығын табу
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	1.2.3.3 үлгіге еліктеу бойынша 2 бөліктен заттық суреттер құрастыру
		1.2.3.4. фишкалар мен геометриялық фигураларды орнын көрсете отырып, еліктеп қағаз парағында орналастыру
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	1.3.1.4 еліктеу, үлгі бойынша мозаикадан өрнек құрастыру
		1.3.1.5 сопақшаны, шарларды айналдыру кезінде қалыптау қозғалыстарын жасау
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта " Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер";	4 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	1.1.1.7 еліктеу бойынша геометриялық фигуралардан құрастыру (үй, қоршау)
		1.1.1.8 еліктеу арқылы геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау
		1.1.1.9 заттар қатарындағы өзгерістерді анықтау (не жоғалып кетті?)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	1.1.2.7 үлкен және кішкентай көлемді заттарды көрсету, ауызша нұсқаулық, өз бетінше салыстыру кезінде көзбен сәйкестендіру
		1.1.2.8 көрсетілімге, үлгіге, ауызша нұсқаулыққа сәйкес үлкен және кішкентай жалпақ заттарды салыстыру кезінде қабаттасуды қолдану
		1.1.2.9 өлшемі бойынша қарама-қарсы 2 затты ажырату (үлкен, кіші)

7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"	1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.5 дыбысқа еліктеу мен қоршаған орта дыбыстарын ажырату, дыбыстың шығу көзімен сәйкестендіру
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	1.1.4.5 иістерді сезу
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	1.1.5.5 жануарлардың қозғалысын бақылау
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	1.2.1.1 дене мүшелерін ажырату
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	1.2.2.4 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік қарым-қатынастарды модельдеу (қуыршақ жиһазын орналастыру, үстелдің жайылуы және т.б.)
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	1.2.3.5 геометриялық фигураларды бояу
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	1.3.1.6 түзу көлденең сызықтар сызу
		1.3.1.7 бағытты өзгерте отырып, шектеулі кеңістікте сызықтар жүргізу

2) 2 -сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен және менің отбасым"; 4 апта "Менің денем". "Мен ұлмын, мен қызбын";	1.1. Көріп қабылдау және зейін	2.1.1.1 заттарды, адамдарды, жануарларды қарау: объектінің негізгі элементтері, бөлшектері
		2.1.1.2 сұраныс бойынша затты іздеу (доп қайда?)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	2.1.2.1 түсі бойынша күрт ерекшеленетін үлгіге сәйкес заттарды таңдау - басым белгі (3 қарама-қарсы түс)
		2.1.2.2 аппликация мен құрастыру заттарды орналастыру кезінде түстерді үлгі бойынша ауыстыру
	1.3. Есту қабылдау және зейін	2.1.3.1 2-ден таңдау кезінде ойыншықтардың дыбыстарының табиғаты бойынша күрт ерекшеленетінін есту арқылы ажырату: барабан-сырнай
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	2.1.4.1 арнайы тексеру қозғалыстарын қолдану (сипау, илеу, түрту, қысу)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	2.1.5.1 вербалды емес қарым-қатынасты (мимика, пантомимика) әртүрлі тәсілдермен білдіру

5 апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7 апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9 апта "Менің мектебім"	2.1. Өз денесінде бағдарлау	2.2.1.1 дене бөліктерінің кеңістіктік орналасуын бағдарлау: басы-жоғарыда, аяқтары-төменде, денесі-ортасында, қолдары-дененің жанында
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	2.1.2.1. заттардың өздеріне қатысты орналасуын ажырату: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзінен бұрын (алдында), артында көрсетілім бойынша, үлгі бойынша
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	2.2.3.1 үстелге жазық және көлемді заттарды үлгі бойынша тік және көлденең бағытта, құрылым бойынша (солдан-оңға, жоғарыдан-төменге, орталықта) қою
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	2.3.1.1 түймелерді, үлкен моншақтарды жіпке тізу, жарманы сұрыптау; түймелерді, сырманы, түймелерді, ілмектерді бекіту және ашу
		2.3.1.2 трафареттерді ерікті түрде штрихтау
1 апта "Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6 апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта "Жаңа жыл мерекесі"	2 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	2.1.1.3 бөлмеден, жиынтықтан берілген затты табу
		2.1.1.4 суреттерден тиісті затты немесе әрекетті табу (кім жүгіреді ?)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	2.1.2.3 үлгі бойынша текшені, шар , брус тану
		2.1.2.4 шар мен текшенің қасиеттерін ажырату (шар дөңгелек, дөңгелектерді көрсет)
	1.3. Есту қабылдау және зейін	2.1.3.2 таныс адамдардың дауыстарын тану, көрсету немесе атымен атау
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	2.1.4.2 сұйық және қою тағамдардың (ыстық, суық) қарама-қарсы температуралық режимдерін ажырату
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	2.1.5.2 әртүрлі температурадағы материалдармен жанасуға адекватты жауап беру
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	2.2.1.1 дене бөліктерінің кеңістіктік орналасуын бағдарлау: басы-жоғарыда, аяқтары-төменде, денесі-ортасында, қолдары-дененің жанында

	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	2.2.2.2 көрсетілім бойынша заттардың бір-біріне қатысты орналасуын ажырату:" алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында "
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	2.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң)
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	2.3.1.3 суреттерді контур бойымен сызу
		2.3.1.4 үлгі бойынша мозаикадан өрнек құрастыру
	3 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	2.1.1.5 суреттегі көптеген басқалардың ішінен затты іздеу және тез табу
		2.1.1.6 өзінің және басқа адамдардың киімдерін, шкафын, үстелін ажырату
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	2.1.2.5 шеңбердің, сопақшаның, квадраттың, үшбұрыштың жазықтық модельдерін сипап сезу және визуалды түрде ажырату
		2. 1.2.6 геометриялық пазылдарды құрастыру, дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрышты, тікбұрышты кірістірулерді салу
		2.1.2.7 көрсетілім бойынша ауызша нұсқаулық, өз бетінше қалың және жұқа заттарды салыстыру кезінде көріп байланыстыру
1 апта "Қыс қызықтары; 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4 апта "Жабайы жануарлар" 5 апта "Үй құстары"; 6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта "Анамның мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.3. Есту қабылдау және зейін	1.1.3.3 локализацияны анықтау және дыбыс көзінің қозғалысын бақылау
		2.1.3.4 сөзсіз дыбыстарды дыбыс деңгейі бойынша ажырату (қатты және тыныш), музыкалық ойыншықтарда ойнау
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	2.1.4.3 саны ұлғайған кезде үлгі бойынша көлемді және жалпақ затқа жұпты жанасу арқылы таңдау
		2.1.4.4 әр түрлі заттардың контраст температурасын ажырату
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	2.1.5.3 объектілерден келетін дірілге барабар жауап беру
		2.1.5.4 еліктеу арқылы қимылдарды орындау

	2.1. Өз денесінде бағдарлау	2.2.1.2 оң және сол қолды ажырату
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	2.2.2.3 мұғалімнің, басқа балалардың артынан үй-жайда мұғалімнің нұсқауы бойынша қозғалу
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	2.2.3.3 үлгі бойынша 3 бөліктен заттық суреттер құрастыру
		2.2.3.4 үлгі бойынша фишкаларды қағаз парағына орналастыру
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	2.3.1.5 ермексаздан геометриялық пішіндерді, қарапайым заттарды мүсіндеу (домалау, шымшу, басу, тегістеу)
		2.3.1.6 сызық ішінде түзу, көлбеу, сынған сызықтардан тұратын жиектерді салу
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта " Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"	4 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	2.1.1.7 табиғаттан алынған геометриялық пішіндерден құрастыру
		2.1.1.8 үлгі бойынша геометриялық фигуралардан, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау
		2.1.1.9 қатардағы заттардың орналасу ретін есте сақтау
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	2.1.2.8 сұраныс бойынша екі заттың қалың, жұқа затын тану және көрсету
		2.1.2.9 2 затты өлшемі бойынша әртүрлі тәсілдермен салыстыру (үлкен, кішірек, салыстыру)
	1.3. Есту қабылдау және зейін	2.1.3.5 дыбысқа еліктеуді ажырату , дыбыс көзімен байланыстыру және атау (не естілді?)
		2.1.3.6 дыбыстардың санын есту арқылы ажырату: біреуі көп; музыкалық ойыншықтарда ойнау
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	2.1.4.5 қарама-қарсы иістерді ажырату (жағымды және жағымсыз)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	2.1.5.5 жануарлардың қозғалысына еліктеу
		2.1.5.6 еліктеу арқылы мимикалық қозғалыстарды жасау
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	2.2.1.2 оң және сол қолды ажырату
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	2.2.2.4 еліктеу арқылы кеңістіктік қатынастарды модельдеу (ғимараттар, құрылыс және т. б.)

	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	2.2.3.5 заттық суреттерді бояу
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	2.3.1.7 осы үлгі бойынша нүктелер бойынша сызықтар жүргізу

3) 3 - сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен және менің отбасым"; 4 апта "Менің денем". "Мен ұлмын, мен қызбын"; 5 апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7 апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9 апта "Менің мектебім"	1.1. Көріп қабылдау және зейін	3.1.1.1 заттарды мақсатты түрде зерттеу, көріп зерттеу, негізгі элементтерді, бөлшектерді, қасиеттерді оқшаулау
		3.1.1.2 жұп заттарды табу (осындай бер)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	3.1.2.1 заттарды түсі бойынша үлгісі бойынша біріктіру
		3.1.2.2 түстерді әрекет сигналы ретінде пайдалану
	1.3. Есту қабылдау және зейін	3.1.3.1 2-3-тен таңдау кезінде шу мен музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	3.1.4.1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: сезіну, сипау, илеу, түрту қысу
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	3.1.5.1 жануарлар мен адамдардың қозғалысына еліктеу (қоян сияқты)
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	3.2.1.1 дененің оң және сол жақтарын ажырату, бұл алдыңғы, артқы
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	3.1.2.1. көрсетілім бойынша, үлгі бойынша заттардың өздеріне қатысты орналасуын ажырату: алыс, жақын, жоғарыда, төменде, алдында, артында
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	3.2.3.1 затты "алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге " көрсетілім бойынша, ауызша нұсқау бойынша жылжыту
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	3.3.1.1 бауларды, бантикті байлау және шешу
		3.3.1.2 жақтауда тік, көлденең және көлбеу сызықтармен үлгі бойынша штрихтау
	2 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	3.1.1.3 объектілердің сыртқы қасиеттері мен сапасына іс жүзінде назар аудару (сынау және қателік әдісі)

1 апта"Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта"Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта"Жиһаз"; 6 апта"Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта"Жаңа жыл мерекесі"		3.1.1.4 бөлшектерімен ерекшеленетін заттық және сюжеттік суреттерді салыстыру
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	3.1.2.3 текшені, шар, брус аты бойынша табу
		3.1.2.4 заттар мен ойыншықтардан геометриялық пішіндерді тану (шарға ұқсас, бірдей)
	1.3. Есту қабылдау және зейін	3.1.3.2 ерлер, әйелдер, балалар дауыстарын есту арқылы ажырату
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	3.1.4.2 өнімдердің негізгі дәмдік қасиеттерін ажырату (ащы, тәтті, қышқыл, тұзды)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	3.1.5.2 текстурасы мен тұтқырлығы бойынша әртүрлі материалдармен жанасуға барабар жауап беру
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	3.2.1.1 дененің оң және сол жақтарын ажырату, бұл алдыңғы, артқы
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	3.2.2.2 бір-біріне қатысты 2-3 затты орналастыру: "бұрын, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	3.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң)
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	3.3.1.3 суреттерді қойылған нүктелер бойынша бастырып сызу
		3.3.1.4 мозаикадан жоспар бойынша өрнек құрастыру
1 апта "Қыс қызықтары";	3 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	3.1.1.5 суреттің контуры бойынша таныс затты тану
		3.1.1.6 нұсқауларға сәйкес затты табу: барлық қызыл түсті көрсету
		3.1.1.7 сурет бойынша геометриялық фигуралардан құрастыру
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	3.1.2.5 геометриялық фигуралардың атауларын қолдану шеңбер, сопақ, шаршы, үшбұрыш
		3.1.2.6 геометриялық пішіндерді жіктеу
		3.1.2.7 заттарды ені бойынша салыстыру кезінде көзбен көріп салыстыру әдістерін қолдану

2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4 апта"Үй құстары"; 5 апта "Жабайы жануарлар"; 6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта"Анамның мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"	1.3. Есту қабылдау және зейін	3.1.3.3 шуларға эмоционалды түрде жауап беру: қолмен қатты және жағымсыз шудан қорғану, жағымды дыбыстарға қуанышты мимикамен, есту зейінімен, қимылдармен жауап беру
		3.1.3.4 сөзсіз дыбыстарды ұзақтығы бойынша ажырату (ұзақ-қысқа), музыкалық ойыншықтарда ойнау
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	3.1.4.3 сөз бойынша затты сипап сезу арқылы табу
		3.1.4.4 заттарды салмағы бойынша ажырату (ауыр-жеңіл)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	3.1.5.3 дененің жағдайына адекватты жауап беру (көлденең, тік)
		3.1.5.4 бұйрық бойынша қозғалыстарды орындау
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	3.2.1.1 дененің оң және сол жақтарын ажырату, бұл алдыңғы, артқы
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	3.2.2.3 мектепте бағдарлау, сынып , дәретхана, асхана табу
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	3.2.3.3 үлгі бойынша 4 бөліктен тұратын заттық суретті құрастыру
		3.2.3.4 нұсқаулыққа сәйкес қағаз парақта фишкаларды орналастыру
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	3.3.1.5 ермексаздан қарапайым заттарды, жануарларды, адамдарды мүсіндеу
		3.3.1.6 үйренген элементтердің шекараларын салу
	4 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	3.1.1.8 геометриялық пішіндерден, таяқшалардан, моншақтардан үлгі мен сөз бойынша ою-өрнек жасау
		3.1.1.9 көзге арналған гимнастика қимылдарын орындау
		3.1.1.10 заттардың орналасқан жерлерін еске түсіру
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	3.1.2.8 өз бетінше, үлгі, ауызша нұсқау бойынша заттарды ені бойынша салыстыру кезінде қабаттастыру, беттестіру әдістерін қолдану
		3.1.2.9 3 затты өлшемі бойынша салыстыру (үлкен, кіші, ең кішкентай)

1 апта"Ағаштар"; 2 апта"Гүлдер"; 3 апта "Жәндіктер"; 4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта"Жазға арналған киім"; " Балалардың жазғы қызықтары"	1.3. Есту қабылдау және зейін	3.1.3.5 мимика және пантомима сүйемелдеуімен қоршаған ортаның дыбыстарына еліктеу
		3.1.3.6 музыкалық ойыншықтар мен қимылдар арқылы әуеннің табиғатын (көңілді, мұңды) ажырату және жаңғырту
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	3.1.4.5 сөйлеу немесе пантомима құралдарының көмегімен иісті таңдау кезінде артықшылықтарды білдіру
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	3.1.5.5 табиғи құбылыстарға еліктеу (жаңбыр, жел)
		3.1.5.6 эмоционалды күйді көрсететін мимикалық қозғалыстарды қайталау
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	3.2.1.1 дененің оң және сол жақтарын ажырату, бұл алдыңғы, артқы
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	3.2.2.4 табиғаттан кеңістіктік қатынастарды модельдеу (ғимараттар, құрылыстар, т.б.)
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	3.2.3.5 суреттің боялмаған бөлігін бояу
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	3.3.1.7 ырғақты ою-өрнектерді салу

4) 4 -сынып:

Өтпелі ортақ тақырып	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	4.1.1.1 бағдарлаудың іздеу тәсілдерін қолдану (жоспарлы бақылау)
		4.1.1.2 затты оның жеке бөліктері арқылы тану
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	4.1.2.1 негізгі түстерді ажырату (қызыл, жасыл, көк, сары, ақ, қара)
		4.1.2.2 сөз бойынша сәйкес түсті табу, таныс заттардың түсін атау
	1.3. Есту қабылдау және зейін	4.1.3.1 4-5-тен таңдау кезінде ойыншықтардың табиғаты бойынша күрт ерекшеленетін дыбыстарын естіп ажырату
	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	4.1.4.1 әр түрлі әрекет түрлерінде тактильді-моторлы сезімталдықты қолдану: модельдеу; саусақпен сурет салу; саусақ ойындары

		4.1.5.1 ертегі кейіпкерлеріне,
1-2 апта Білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен және менің отбасым"; 4 апта "Менің денем". "Мен ұлмын, мен қызбын"; 5 апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7 апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9 апта "Менің мектебім"	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	

		мультфильмдер мен фильмдердің кейіпкерлеріне еліктеу
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	4.2.1.1 өзінде және фотосуретте дене бөліктерін, басқа адамдардың , жануарлардың дене бөліктерін, дененің оң және сол жақтарын, алдыңғы, артқы жағын ажырату және атау
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	4.1.1.2 заттардың өздеріне қатысты орналасуын, заттардың бөліктерінің өзара орналасуын ажырату: алыс, жақын, айналасында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында / артында, жоғарыда,төменде, астында
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	4.2.3.1 сұрақтарға жауап беру: " Қай жерде? Қайда ..?" (алға, артқа, жоғары, төмен, оңға, солға, бүйірге)
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	4.3.1.1 күнделікті өмірде және сабақта нақты қимылдар жасау (байлау, шешу, бекіту)
		4.3.1.2 әртүрлі типтегі сызықтармен штрихтау
	2 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	4.1.1.3 объектілердің сыртқы қасиеттері мен сапасына іс жүзінде назар аудару (сынау және қателесу әдісі, тәжірибелік қолдану)
		4.1.1.4 сюжеттік суреттерде сюжеттік желіні, ұйқаспайтын жерін бөліп көрсету (болады, болмайды)
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	4.1.2.3 геометриялық денелердің (текше, шар, брус) атауларын өз сөзінде қолдану
		4.1.2.4 заттардың суреттеріндегі текшені, шарды тану
	1.3. Есту қабылдау және зейін	4.1.3.2 күлу, жылау, айқайлау, сыбырлауды ажырату және шығару
1 апта"Менің киімім"; 2 апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта"Азық-түлік"; 4 апта "Шай ыдыстары"; 5 апта"Жиһаз"; 6 апта"Жаңа жыл мерекесі"; 7 апта"Жаңа жыл мерекесі"	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	4.1.4.2 консистенциясы әртүрлі өнімдерді ажыратыңыз (сұйық, қатты, тұтқыр, борпылдақ)
		4.1.4.3 үлгіге, сөзге, суретке сәйкес жұбын табу үшін санын көбейту кезінде таңдау
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	4.1.5.2 дененің әртүрлі беттермен жанасуына барабар жауап беру

	2.1. Өз денесінде бағдарлау	4.2.1.1 өзінде және фотосуретте дене бөліктерін, басқа адамдардың , жануарлардың дене бөліктерін, дененің оң және сол жақтарын, алдыңғы, артқы жағын ажырату және атау
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	4. 2.2.2. бір-біріне қатысты 2-3 затты орналастыру: "алдында, артында, арасында, ішінде, үстінде, астында" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	4.2.3.2 қағаз парақта бағдарлау (ортасы, ортасында, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар, жоғарғы оң жақ бұрыш)
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	4.3.1.3 суреттің контурын көшіру
		4.3.1.4 үлгі бойынша мозаикадан заттың суретін жасау
1 апта "Қыс қызықтары"; 2 апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3 апта "Үй жануарлары"; 4 апта"Үй құстары";	3 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	4.1.1.5 қабаттасқан немесе шулы кескіндегі таныс нысанды тану
		3.1.1.6 сипаттама бойынша затты табу: жасыл, тәтті, дөңгелек
		4.1.1.7 геометриялық пішіндерден сурет бойынша, табиғаттан, жоспар, сызба бойынша құрастыру
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	4.1.2.5 шеңбер, сопақша, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрышты әртүрлі көлемдегі, түсті фигуралардан (үлгі бойынша, аты бойынша) ажырату
		4.1.2.6 заттарды екі белгі бойынша біріктіру (үлкен қызыл шарлар)
		4.1.2.7 екі затты өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы, тереңдігі бойынша көріп салыстыру, қабаттастыру арқылы салыстыру
	1.3. Есту қабылдау және зейін	4.1.3.3 сигналдарға жауап беру (тоқта, автомобильдің дыбысы және т. б.)
		4.1.3.4 дыбыстың қарқынын есту арқылы ажырату; дыбыстық ойыншықтарда буындарды айту, шапалақтау, соғу арқылы ойнау

5 апта "Жабайы жануарлар"; 6 апта "Жабайы құстар"; 7 апта "Көлік"; 8 апта "Анамның мерекесі"; 9 апта "Наурыз мерекесі"	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	4.1.4.4 заттардың қасиеттерін ажырату (жұмсақ, қатты, тегіс, өрескел)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	4.1.5.3 ойдан шығарылған заттармен әрекет ету
		4.1.5.4 қозғалыстардың реттілігін өз бетінше орындау (2-3-тен)
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	4.2.1.1 өзінде және фотосуретте дене бөліктерін, басқа адамдардың , жануарлардың дене бөліктерін, дененің оң және сол жақтарын, алдыңғы, артқы жағын ажырату және атау
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	4.2.2.3 мектеп ауласында бағдарлау, мектептің кіреберісіне, қақпаға апаратын жолды табу және т.б.
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	4.2.3.3 сөз бойынша 4 бөліктен заттық сурет құрастыру
		4.2.3.4 фишкалар мен геометриялық фигуралардың орналасуына түсінік беру
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	4.3.1.5 ермексаздан жануарларды, адамдарды, қоршаған орта объектілерін мүсіндеу
		4.3.1.6 әр түрлі конфигурациялардың толқынды, көлбеу түзу және нүктелі сызықтар сызу
1 апта "Ағаштар"; 2 апта "Гүлдер"; 3 апта " Жәндіктер";	4 -тоқсан	
	1.1. Көріп қабылдау және зейін	4.1.1.8 схема бойынша геометриялық пішіндерден, таяқшалардан, моншақтардан ою-өрнектер жасау
		4.1.1.9 нұсқау бойынша өз бетінше еліктеу арқылы көзге арналған гимнастика қимылдарын орындау
	1.2. Түс, пішін, өлшемді ажырату	4.1.2.8 атауы бойынша ажырату: үлкен-кішкентай, биік-төмен, қалың-жұқа, ұзын-қысқа, кең-тар терең-таяз
		4.1.2.9 біртекті заттарды кішіден үлкенге қарай орналастыру
	1.3. Есту қабылдау және зейін	4.1.3.5 қоршаған ортаның таныс дыбыстарында еркін бағдарлау
		4.1.3.6 еліктеу арқылы қарапайым ырғақтарды ойнату

4 апта "Көктемге арналған киім"; 5 апта "Балықтар"; 6 апта "Жемістер"; 7 апта "Көкөністер"; 8 апта "Жидектер"; 9 апта "Жазға арналған киім"; "Балалардың жазғы қызықтары"	1.4. Тактильді-моторлық қабылдау және заттардың ерекше қасиеттерін қабылдау	4.1.4.5 иістерді ажырату (гүлді, цитрустық, қылқан жапырақты, ванильді, кофе)
	1.5. Кинестетикалық және кинетикалық даму	4.1.5.5 позалар мен қозғалыстарды жасау ("Айна" сияқты ойындар)
		4.1.5.6 ертегі мен мультфильм кейіпкерлерінің эмоцияларын мимикамен және пантомимикамен жеткізу
	2.1. Өз денесінде бағдарлау	4.2.1.1 өзінде және фотосуретте дене бөліктерін, басқа адамдардың, жануарлардың дене бөліктерін, дененің оң және сол жақтарын, алдыңғы, артқы жағын ажырату және атау
	2.2. Қоршаған кеңістікте бағдарлау	4.2.2.4 жоспарланған және схема бойынша кеңістіктік қатынастарды модельдеу
	2.3. Қағаз парағында, үстел бетінде бағдарлау	3.2.3.5 суреттің жетіспейтін бөліктерін аяқтау
	3.1. Қол мен саусақты дамыту	3.3.1.7 конфигурациясы бойынша баспа әріптерінің элементтеріне ұқсас фигураларды салу

бұйрығына
27-қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде жүргізілетін)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарлама мақсаты –оқушы үшін қол жетімді әр түрлі әлеуметтік өзара әрекеттесу тәжірибесін, жеке психофизикалық мүмкіндіктер мен танымдық қабілеттерді ескере отырып, оқу іс-әрекетіне сәтті бейімделу және одан әрі әлеуметтену үшін байланыс құралдарын қалыптастыру.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) тіл біліктерін дамытудың алғышарттарын қалыптастыру: тілдің дыбысталуына назарын аудару, сөйлеу кезіндегі ырғақты сезінуін, артикуляторлы қимыл-қозғалыстарға еліктеу біліктерін, дауыстау пен тыныс алуын, сөйлеу элементтерін есте сақтап, кейін қайталау, ана тілінің 4 немесе одан да көп дыбыстарын танып қайталауын дамыту;

2) адекватты вербалды тәртібінің алғышартты дағдыларын дамыту;

3) қарапайым мәтінді тындап, түсіну дағдыларын қалыптастыру, оны мәтіннің мазмұнымен сәйкестендіру білігі;

4) осы Бағдарламада және басқа арнайы оқу бағдарламалары аясында зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөздік қорын анықтау және дамыту.

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) білім алушыларды вербалды, бейвербалды және альтернативті құралдар арқылы қатынасқа түсуді, ересектермен және басқа балалармен тіл арқылы әрекеттесуге қажеттілігін ояту;

2) оқыту нысанының сөйлеу тұйықтығын жою мақсатында функционалды рөлін меңгеруге жағдай жасау;

3) сөйлеу тілінің психомоторлы базасының элементтерін қол жетерлік деңгейде қалыптастыру: сенсорлы-перцептивті процестер, көру-моторлы тепе тендік, қолдың және саусақтардың еркін қимылдары, кеңістік туралы түсініктері, жоғарғы психикалық қызметтердің элементтері.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бұл бағдарламаныңмазмұны өмірлік маңызды бейімделу және сөйлеу дағдыларын игеруге тәжірибелік бағытталған.

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардағы когнитивті және сөйлеу дамуының кемшіліктері олардың басқалармен толыққанды коммуникативті байланыстарының қалыптасуына кедергі келтіреді, мінез-құлықтың бұзылуына және әлеуметтік бейімделуге әкеледі, нәтижесінде "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету " сабақтарында сөйлеу дағдылары сөйлеу тілінің барлық функциялары аясында жүзеге асырылады: коммуникативті, танымдық, реттеуші.

7. Бір сыныптың оқушылары ақыл ойы мен психофизикалық дамудың бұзылуының әртүрлі деңгейімен, белгілі бір психикалық функцияның, практикалық дағдылардың қалыптасу деңгейімен сипатталады.

8. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың ерекше жалпы психофизикалық ерекшеліктері ескеріледі:

1) психикалық бұзылулардың психикалық және соматикалық аурулармен, эмоционалды-ерік аясының бұзылуымен үйлесуі;

2) көру, есту, тірек-қимыл аппаратының жергілікті немесе жүйелі бұзылуларының болуы;

3) дамудың біркелкі дамуы және негізгі жүйке процестерінің тепе-теңдігінің бұзылуы-тежелуі мен қозу: кейбіреулерінде баяу қарқын, сәйкессіздік, сөйлеу қозғалыстарының ыңғайсыздығы байқалады, ал басқаларында ретсіз, мақсатсыз әрекеттермен үйлесетін қозғыштық жоғарылайды;

4) сөйлеу тілінің барлық құрылымдық компоненттерінің вариативті бұзылыстары: фонетикалық-фонематикалық, лексикалық және грамматикалық, бұл ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыруды қиындатады немесе мүмкін емес етеді, вербалды емес және балама коммуникацияның әртүрлі құралдарын қолдануды талап етеді.

9. Ауызша сөйлеу тілін меңгерген мектеп оқушыларына қолдың және артикуляциялық мүшелердің ұсақ, дәл сараланған қозғалыстарын жүзеге асыруда айтарлықтай қиындықтары тән, олар: бір қалыпты ұстап тұру, затты қолмен ұстап алу, тілдің ұшын жоғары немесе төмен бүгу, дыбысты айтуының бұзылыстарын,сөйлеу тілінің анықтылығын түзету процесін қиындататын, бір қалыптан екінші қалыпқа ауысу.

10. Осы санаттағы білім алушылардың ауызша сөйлеу тіліне төмендегілер тән: импрессивті және экспрессивті аграмматизмдер (сөйлеу тілінде сөзжасам мен сөзөзгерту жоқ), сөз таптарын қайталау, басқа адамдардың сөздері мен сөз тіркестерін семантикалық мазмұнын ескермей (механикалық түрде) қолдану, эхолалия.

11. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқыту және тәрбиелеу ересектермен және басқа балалармен ынтымақтастық арқылы тәжірибелік сөйлеу дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

12. Осы бағдарлама аясында ауызша және жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстарын түзету жұмысының бағыттылығы жалпы дидактикалық және арнайы қағидаларды белгілейді:

1) гуманизм –оқушының мүмкіндіктеріне сену, субъекттілі, позитивті ықпал ету;

2) жүйелілік– білім алушыны тұтас, сапал бірлігіны, динамикалық түрле дамуға қабілетті нысан ретінде қарастыру; оның сөйлеу мүмкіндіктерін психикалық дамудың басқа жақтарымен байланыста қарастыру;

3) реализм қағидасы–оқушының нақты мүмкіндіктері мен оның дамуының жағдайын, диагностикалау мен түзете-дамыту жұмысының ескеру;

4) онтогенетикалық - логопедиялық ықпал ету әдістемесін құрастырған кезде қалыпты жағдайда тілдің әртүрлерінің қызметтері мен қалыптасу заңдылықтарын ескеру;

5) этиопатогенез қағидасы–логопедтің оқушының ерекше білім алуға қажеттілігін белгілеу үшін сөйлеу тілі бұзылыстарының жеке механизмдері мен себептерін ескеру.

13. Бағдарламаның тиімді іске асырылуын оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық ықпал ету қамтамасыздандырады:

1) іс-әрекеттік ықпал ету, осыған сәйкес, логопед түзете-дамыту жұмысы барысында бала жасына сай жетекші әрекетке сүйенеді;

2) жекеше-дифференциалды ықпал ету, осыған сәйкес логопед оқушының жеке мүмкіндіктеріне қарай, түзете-дамыту жұмысының мақсатын, мазмұнын, формаларын, тәсілдерін бейімдейді;

3) жүйелі ықпал ету, осыған сәйкес, түзете-дамытуда міндетті түрде дыбыс айту, фонематикалық процестерге, лексика мен грамматикалық жағына әсер етуді көздейді.

14. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылармен логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері:

1) оқытудың арнайы әдістері мен құралдарын пайдалану, "айналма жолдарды" құру, мысалы, баспа бейнелерді, заттық және графикалық алгоритмдерді, электрондық коммуникация құралдарын, сыртқы ынталандыруларды пайдалану;

2) визуалды, аудиалды және тактильді айқындылықты пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу;

3) саусақтардың нәзік қимылдарының манипулятивті әрекеттерін сөзбен байланыстыруын дамыту;

4) оқушылардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып логопедиялық ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

5) танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін негізгі эмоцияларды өзектендіру;

6) материалды қарапайым элементтерге нақтылап бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүргізіледі, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушылар жалпылауға үйренеді;

7) логопедиялық материалдың жиі қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

8) оқушының сәл де болса оқу жетістіктерін міндетті түрде ескеру және эмоционалды бағалау;

9) білім беру ортасының ерекше кеңістіктік, уақыттық және семантикалық ұйымдастырумен оқытуды сапалы жекешелендіру: мысалы, ақыл ой бұзылыстарымен ұштастыра отырып, аутисттік спектрі бар зияты зақымдалған білім алушылар топтық сабақтарға дейін, ең алдымен кезеңділікпен қоршаған орта құбылыстарының өзара байланыстылығын түсінуге мүмкіндік беретін, білім беру кеңістігі мен уақытты құруда жеке дайындыққа мұқтаж,

10) білім беру кеңістігінің шекарасын белгілеу өз кезегінде білім беру кеңістігін максималды кеңейту мен қажеттілікті ескеруді көздей отырып, білім беру ұйымынан тыс жерде әлеуметтік қарым-қатынасқа түсу дағдыларын қалыптастыру: дүкендерде, кафе, емхана, қоғамдық көліктерде.

15. Түзету-логопедиялық жұмыс нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін мұғалім-логопед арнайы әдіс-тәсілдерді қолданады:

а) тәжірибелік (жаттығулар: еліктеу-орындау, жаттықтыру,түзеу, шығармашылық; ойындар: дидактикалық, сюжетті-рөлді, іскерлік; заттық моделдеу);

б) көрнекілік (графикалық, символдық, иллюстрациялық, шынайы);

в) өзінің тілегін, білімін, әрекеттерін сұрақ-жауапты үлгілерді меңгеру үшін, лексикалық материалды бірлесіп, ілесіп қайталау тәсілі арқылы, сөздік (сөз, логопедтің әңгімесі, әңгіме, сөйлеу тілін талдау), жаттанды фразаны қайталау.

16. ҚР БҒМ 22.01.2016 жылғы № 70 бұйрығына сәйкес, білім алушылардың ынтасын арттыру, өмірлік және оқу дағдыларын неғұрлым сапалы қалыптастыру мақсатында, логопедиялық сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық дамытушы ортаны орынды реттеу жағдайында оқытудың техникалық құралдары қолданылады:

1) логопедиялық сабақтардың бөліктері немесе тұтас сабақтар "Интербелсенді дыбыстық тақта (дыбысты машықтандыру, логиканы дамыту, ойцн терапиясы мен дыбыстың сапасы, күші, бағытын ажырату)", "Акустикалық тактилді тақта" қолдану арқылы, сенсорлы бөлмеде өткізілуі мүмкін

2) мультимедиялық интербелсенді дамытушы бағдарламалық-әдістемелік кешеннің үшөлшемді аксессуарлары мен карточкалары бар электронды ресурс, интербелсенді тақтатәжірибелік тілді дамыту жұмысында кеңінен пайдаланылады;

3) Түзетуде сергіту сәттерінде, әсіреседизартрия мен ринофониясы бар балалармен жұмыста "Логопедиялық жаттықтырғыш" дыбыстық белгіні көрнекілікпен сәйкестендіруде өзіндік сөйлеу тілін бақылауда кеңінен қолданылады;

4) "Тілдік қатынасты меңгеру және дамытуға арналған тілдік жаттықтырғыш" құралын мұғалім-логопед фразалық сөйлеу тілін меңгермеген білім алушылармен жұмыста қолданады.

17. Оқушылардың психофизикалық, неврологиялық ерекшеліктерін ескеріп, сөйлеу қабілетінің полиморфты және тереңдігі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде қолданады, алайда, дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарды кеңінен қолданады:

1) жануарларды, ертегі кейіпкерлерін, тұрмыстық заттарды бейнелейтін ойыншықтар;

2) жазықтық және үлестірме материал (карточкалар, суреттер, пазлдар);

3) қуыршақ – сахналау және ойын-драматизациялар және ұлттық ойындар үшін ұлттық костюмдер, декорациялар мен аксессуарлар;

4) оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін әдебиеттер, оның ішінде суреттері, әңгімелері, өлеңдері бар кітаптар; халық және авторлық ертегілер.

18. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім берудің негізін қалайды:

1) сабақтарда пәндер бойынша өтпелі тақырыптық жоспарлауға сәйкес дидактикалық материал пайдаланылады;

2) жалпы білім беретін пәндер бойынша мұғалім-логопедтің басшылығымен сабақтар мен сабақтарға өзара қатысу үдерісінде және қорытындылары бойынша білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен болжамы туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

3) "Айналадағы әлем", "Музыка және ырғақ", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері", " Сенсорлық даму", "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту", "Заттық -тәжірибелік әрекет" оқу пәндерімен пәнаралық өзара байланыс орнатылады, оларды зерделеу кезінде логопедиялық сабақтарда қалыптастырылатын коммуникативтік және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамиды.

19. Зияты орташа түрінде зақымдалған балаларда академиялық тілдік білімді қалыптастыруға бағытталған логопедиялық сабақтың дәстүрлі өткізілуінің тиімділігі төмен, сол себепті тіл дамуының кемшіліктерін түзету процесі мазмұнды және/немесе ұйымдық нысандарды қатаң реттеуді көздемейді.

20. Сабақ барысында логопед әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған сәтте – жеке жұмысты орындауға жағдай жасау үшін, жеке қарқынмен, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін қызмет түрінің өзгеруін қамтамасыз етеді.

21. Білім алушыларға сабақ барысында логопедиялық кабинеттің кеңістігінде еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі.

22. Орташа ақыл ойы кемістігі бар білім алушылардың тіл дамуының кемшіліктерін түзету бойынша оқу іс-әрекетінің барлық нысандары мен түрлері өздерінің белсенділігін, бастамашылығы мен дербестігін қалыптастыруға бағытталған.

23. Орташа ақыл ойы кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық квалиметриялық құралдарды пайдалана отырып жүргізіледі: жеке сөйлеу картасында міндетті түрде сөйлеу дағдысын меңгерудің дербестік дәрежесі (дербес, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен іс-қимылдардың көмегімен) және үлгі бойынша іс-әрекеттерді орындау кезінде көрсетілетін педагогикалық көмек түрі көрсетіледі (ұйымдастырушы, бағыттаушы, эмоционалды).

24. Бағдарламада оқушылардың тіл дамуының кемшіліктерін түзету бойынша жеке бағдарламаларының мазмұнын анықтауға бағыттаушы негіз болатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың аймақтық ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен өтпелі тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

25. Тіл дамуының кемшіліктерін түзетудің жеке бағдарламасы логопед-мұғалім белгіленген тәртіппен жүргізетін логопедиялық диагностика негізінде жасалады.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұны

26. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәні бойынша 1-4 сыныптарда оқу жүктемесі:

1) 1-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 132 сағатты құрайды;

2) 2-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды;

3) 3-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды;

4) 4-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы үлгілік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

27. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

1) "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі";

2) "Қатынас";

3) "Тілдің дыбысталуы";

4) "Оқылым мен жазылым".

28. "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлы тәжірибе;

2) моторика және кеңістіктік туралы түсініктері.

29. "Қатынас" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) вербалды қатынас;

2) бейвербалды қатынас.

30. "Тілдің дыбысталуы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) дыбысталған тілді түсіну;

2) айтылым.

31. "Оқылым мен жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) балама оқу;

2) графика және жазу.

32. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 1 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Қоршаған орта дыбыстарын тыңдау, есту зейінін көрсету, қимылдармен және ым ишарамен негізгі өмірлік функцияларды көрсету (тыныс алу, қарау, тыңдау, иіскеу, сөйлеу, тамақтану). Белгілі бір және дерексіз кескіндердегі (пиктограммалардағы) таныс заттардың визуалды бейнелерін тану – тұтастай алғанда, бөлшектері бойынша, оларға тән дыбыстары бойынша. Музыка тыңдау кезінде қарама-қарсы эмоцияларды білдіретін дене және бет қимылдарын тану;

2) қатынас. Таныс қарым-қатынас жағдайында ересектермен және құрдастарымен қол жетімді байланыс құралдары арқылы қатынасқа түсу (баламаларын қоса). Ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауға қызығушылық таныту. Мұғалімді, балаларды және ертегі кейіпкерлерін қарсы алу үшін қолды пайдалану.

Ересек адамның сөйлеуіне қызығушылық және мәтінді оқу процесінде оның дауысына назар аудару. Қаратпа сөйлеуге оңды жауап беру (мимика-ым-ишара және вербалды құралдар);

3) тілдің дыбысталуы. Нұсқау бойынша бірінші тақырыптық концентр шеңберіндегі екі - үш заттың және/немесе суреттердің арасынан бір затты табу – "Мен баламын: менің денем. Менің сезімдерім мен қажеттіліктерім". Нұсқауларды түсіну, бірлескен іс-қимыл деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау. Тақырыптың сурет, пиктограмма және сөзбен байланысы. Есту арқылы тану, берілген дыбыстың айтылуы (А, Т, Ә, О, Ө, У, И, М). Айтылым кемшіліктерін жою, сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауыс, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту, дикциялық жаттығулар және дыбыстарды мүмкіндігінше қол жетімді жеке айқындық деңгейінде айту;

4) оқылым және жазылым. Есту зейіні мен естіун шоғырландыруын дамыту. Ересектерге иллюстрациялары бар шағын мәтіндерді оқуға деген қызығушылықты қалыптастыру, үстел үсті ойынын таңдауға оң көзқарасты білдіру. Қылқаламмен, саусақпен, алақанмен бояу, әртүрлі жазу элементтерін таңдау және пайдалану. Көрсету және үлгі бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау, бірінші концентр тақырыбы бойынша пиктограммаларды тану және ажырату (ұсынылған екі суреттің бірі)-"Мен баламын".

33. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 2 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Затқа назар аударып, көз үзбей қарау, белгілі және дерексіз кескіндердегі (пиктограммалардағы) таныс заттардың визуалды бейнелерін тану. Өзінің дене бөліктерін өзінде және пиктограммада көрсету, әртүрлі пішінде ұсынылған ұқсас немесе берілген заттарды және олардың бейнелерін тану сәтін көрсету;

2) қатынас. Өзінің қажеттіліктері мен тілектерің қол жетімді құралдармен білдіру, қуаныш, қайғы, таңданудың бет-әлпеті арқылы көргендеріне деген көзқарасын көрсету. Ойын жағдайында қатынастық белсенділіктің көрінісі, өзара әрекеттесудің қол жетімді тәсілдері аясында "серіктестің" әлеуметтік рөлін түсіну. Қатынастық мақсаттар үшін қарапайым белгілерді пайдалану. Ынталандырушы интонацияны түсіну. Кеңістікке қатысты сөздердің мағынасын түсіну және орындау. Сөзбен сүйемелдеу арқылы саусақ ойындары процесінде ересек адамның іс-әрекетіне еліктеу бойынша ойын әрекеттерін орындау, сөзбен біргелестіріп, ойыншықпен тақырыптық-ойын және бейнелеу әрекеттерін орындау;

3) тілдің дыбысталуы. Тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын қабылдау және түсіну, ересек адамның сөйлеген сөзіне оң жауап беру (ым-ишара және вербалды құралдар). Айтылым кемшіліктерін түзету, сөйлеу кезінде тыныс алуын, дауыс, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту,

дикциялық жаттығулар және дыбыстарды мүмкіндігінше қол жетімді жеке айқындық деңгейінде еліктеу арқылы айту. Бірінші-екінші типтегі буындық құрылымы бар сөздерді қайталау, әртүрлі заттарды атау, олардың суреттері және осы заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау;

4) оқылым және жазылым. Оқу тәжірибесінде қолжетімді біліктерді игеру, әліпбиді жаттау (А, Т, У, П, Н), графикалық ұқсастығы бар (А және М) әріптердің жұптарын ажырату. Нақты жағдайда нұсқау бойынша, жазатын затпен бағытталған әрекеттер орындап жаттығу.Қарапайым графо-моторлы біліктерді қалыптастыру, бірінші және екінші концентр тақырыптары бойынша пиктограммаларды (ұсынылған үш-төртеуінен біреуін) тану және ажырату-"Мен баламын", "Бала және жақын орта".

34. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 3 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Дыбыстық ынталандыру заттарды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату. Ұқсас заттарды сипап сезіп, ажыратып және атауын атау, еліктеуіш ойындар: қозғалыста қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін көрсету. Дабыл, қарапайым дыбыстық-сөздік сүйемелдеуімен барабан соққыларына арналған жолдар мен кілемшелермен ырғақты жүру;

2) қатынас. Логикалық негіздеме жасауға тырысып, күнделікті жағдайларда және жеке тәжірибеде жалпы қабылданған бейвербалды қарым - қатынас құралдарын игеру - адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы келбеті бойынша, көңіл - күйі бойынша, дәлелмен таңдау (үлкен ағай-үлкен етік, көңілді Шалқар-қызыл жейде), өнімді орнату, қолдау және байланыстың аяқталуы. Қатынастың баламалы құралдарымен танысу. Ертегі кейіпкерінің ойын жағдайына эмоционалды оң реакцияны көрсету. Ересек адамның қимылдары мен кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бақылау және түсіну, ертегі кейіпкерлерінеойын әрекетіне жауап беру (ым-ишара құралдары мен әрекеттері). " Отбасы", "Көлікте", "Дәрігерде", "Көшеде" және т. б. сюжеттермен өзін ойын рөлінде атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты орындау;

3) тілдің дыбысталуы. Айтылымның жеке кемшіліктерін жою, сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауысын, артикуляциялық қимылдардың кинетикалық және кинестетикалық негізерін дамыту. Аса қолжетімді анықтық деңгейде үлгі және еліктеу бойынша дыбытарды айту және дикциялық жаттығуларды орындау. Буындық құрылымдардың бірінші-екінші типтеріне жататын сөздердібір буыннан екіншіге біртіндеп ауысу арқылы, қайталау. Сын есім, зат есім және жиі қолданатын етістіктермен сөздік қорын молайту. Өз атынан үлгі бойынша екі сөзден құралған сөлемдерді моделдеу және құру;

4) оқылым және жазылым. Иллюстрация мен оның элементтерінің ересек адам оқыған таныс мәтінмен байланыстыру. Қолжетімді вербалды, бейвербалды құралдарды (сөзбен, дыбыспен, қимылмен, іс-қимылмен), баламалы құралдарды (графикалық, баспа, электрондық құрылғы бейнелері) пайдалана отырып, ойын әрекеттерінің

ережелерін, тәртібін есте сақтау. Бірінші, екінші және үшінші концентр тақырыбына арналған пиктограммаларды тану, ажырату (ұсынылған төрт-бес суреттің бір-екеуі)- " Мен баламын", "Бала және оны қоршаған жақын орта", "Бала және үлкен әлем". Бастырып сызу, штрихтау және сурет салу, бетті қара, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламдармен сызу, АТ, АТАТ, ААТТААТТ, ААТААТ сызбасы бойынша шаршы, шеңбер, жолақшада кезектесіп, дайын элементтерден өрнектер жасау.

35. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 4 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Марш ырғағымен музыкалық бөлімнің ырғақты негізін қайталау. Кеңістіктік және уақыттық түсініктерін анықтау, бір уақытта ұсынылған екі-үш элементтен тұратын қатарды қайталау.Үлгі бойынша үш массаж элементтерін қолданып, өз қолының саусақтарына массаж жасау. "Көз- қол" атты тепе тендікті дамытуға арналған жаттығу, тізбектерді құру;

2) қатынас. Ертегі кейіпкерінің атынан ересек адамның сөйлеген сөзіне және заттық-ойын әрекеттеріне оң жауап (ым-ишара және ауызша құралдарарқылы). Көрсету қимыл мен сөйлеу тілін қолдана отырып, өзінің фотосуретін (немесе жалпы фотосуреттен) басқалардан табу. Қысқа ертегілерді тыңдау, ертегі кейіпкерлерін таңдау , қол жетімді вербалды және бейвербалды құралдарды (көзқараспен, ым-ишарамен, қимылмен, іс-әрекетпен) қолдана отырып, сюжеттік ойыншықты ойнауға қызығушылық таныту, бөлімнің мазмұны әр оқушының әр түрлі өзара әрекеттесу жағдайларындағы жеке мүмкіндіктерін ескере отырып талданады. Оқу әрекеттеріне арналған бір-екі сатылы нұсқауларды дәл орындау: тыңдауы, өлеңдер мен ертегілердің мәтінінен суреттер мен пиктограммаларды табуы. Өзгелердің назарын өзіне, сыртқы келбетіне және іс-әрекеттеріне, репликалар арқылы тартуы, бағалауды күтуі;

3) тілдің дыбысталуы. Сөйлеу тілін немесе пиктограммаларды қолдана отырып, ойыншықтар, сүйікті заттар, оқушылар үшін қызықты жағдайлар мен оқиғалар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру. Таныс балалар мен ересектердің есімдерін білдіретін сөздерді тану және айту (5-6 есім). Бірінші - бесінші типтегі буындық құрылымы бар сөздерді бір буыннан екіншісіне, дауыссыз дыбыстар қатар келген сөздерде бір дауыссыз дыбыстан екіншісіне өтіп, қайталау. Суреттер, бақылаулар, көрген, бастан кешкен және естіген/оқығаны туралы әңгімелер. Монологтік және диалогтік формаларда "мәлімдеме" құру, сөйлеу тілінің дыбысталуының негізгі ережелерін сақтауы (ырғақ, екпін, қарқын, темп, әуезділік, интонация, кідіру), кім? не? сұрақтары бойынша сөйлемді аяқтау білігі. Осы сұрақтың сөздеріне сүйене отырып, қойылған сұраққа жауаптар, моделдер мен үлгілер бойынша екі-үш сөз тіркестерін дербес құру;

4) оқылым және жазылым. Ойын ережелерін білім алушыға әр түрлі қол жетімді тәсілдер арқылы жеткізу (бірлескен іс-әрекеттер, көрсету және еліктеу, өз бетінше әрекет етуі). Қарапайым графикалық тапсырмаларды түрлі-түсті қарындаштармен

орындау, үлкен қағаз парақтарына фломастерлермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды, бұрышты нысандарды салу. Тіректер бойынша А, О, Т әріптерінің "хаты": трафареттер (биіктігі 10 см), нүктелер, сызықша іздері - дербес немесе мұғалімнің көмегімен.

36.Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу шамамен болады. Логопед оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін, сондай-ақ әрбір білім алушының қабілеттері мен мүмкіндіктерін, нақты жетістіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті уақытты жекебелгілеуге құқылы.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.1.2.1 кодында "1" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны

38. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқу мақсаттарының жүйесі:

1) "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
1.1. Сенсорлы тәжірибе.	1.1.1.1 жақында қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (жазықтықта, тігінен , дөңгелек бойына, алға/артқа) 1 минут ішінде	2.1.1.1 1 минут бойы баланың алдында (баланың оң жағында, сол жағында) жоғары, төмен және көз деңгейінде орналасқан қозғалмайтын затқа көзді тоқтату	3.1.1.1 белгілі бір түсті, бейнені және толық емес, шатасқан суреттегі таныс заттарды 10-15 секундта тану	4.1.1.1 заттық суреттердегі, сюжеттік суреттердегі, Равен матрицасындағы, қарапайым пазл-композициялардағы бөлшек пен бүтінді сәйкестендіру
	1.1.1.2 адамның бетіне, фотосуретке 30 секундқа қарау	2.1.1.2 мұғаліммен бірге дене бөліктерін фотосуретте және өзіңізде көрсету	3.1.1.2 қозғалатын қашықтағы нысанды көзбен қадағалау	4.1.1.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін ажырату: табиғат дыбыстары мен дауыстарына еліктепқатты және ақырын дыбыстау
	1.1.1.3 суреттерден ойыншықтарды табу (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушының көзінше ересек адам салған сурет, екі-төрт бөліктен тұратын сурет)	2.1.1.3 дене бөліктері бейнеленген пиктограммаларды іріктеп, дене бөліктерін өзінде, қуыршақта көрсету, суретте, пиктограммада бөліктерді атауға тырысу	3.1.1.3 нысандардың түстері (қызыл, көк, сары, жасыл, қара, қоңыр) түсі бойынша тану (ажырату) заттар мен суреттерді, қарындашты таңдау	4.1.1.3 стандарттарды қолдана отырып, шөпке, аспанға, күнге, суға, қарға тән түсті бөлектеу), нысанды түс, түс (жануарларды) белгісі бойынша тану

	1.1.1.4 таныс ойыншықты жеке бөлшектері, оған тән дыбыстары бойынша (дыбыстық ойыншықтар), сипап сезу арқылытану	2.1.1.4 көлемі, құрылымы жағынан ұқсас таныс заттарды сипап сезу арқылы тану, дыбыспен, ым-ишарамен, қозғалыспен тану, көрсету	3.1.1.4 ағаш, металл, пластмасса, желіммен, әртүрлі температурадағы сумен жанасудаәр түрлі реакция білдіру, температурадағы су	4.1.1.4 заттарды жалпы белгісі бойынша стереогноз процесінде топтастыру: " Кедір-бұдыр (тегіс) затты көрсет, ата")
	1.1.1.5 құлақ (иық, бел) тұсында тұрған дыбыстың қозғалмайтын көзін табу	2.1.1.5 табиғат дыбыстарын (жаңбыр, құстар мен аңдардың дауысы) және музыкалық аспаптардың дыбысын (ысқырық, барабан, ысқырық) тану	3.1.1.5 дыбыстың қозғалмайтын алыста тұрған көзін нысанмен сәйкестендіріп, табу және дыбысталуы бірдейлерді табу	4.1.1.5 бөліктің ырғақты негізін марш ырғағымен сәкестендіріп, қайталау
1.2.Моторика және кеңістік туралы түсініктері.	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	2.1.2.1 педагогпен бірлесіп, өзінің қол саусақтарына массаж жасау (үлгі бойынша 3 тәсілден тұратын массаж)	3.1.2.1 оң және сол қолдарының саусақтарын кезекпен, ырғақпен жақындатып, қосып, айқастыруды қайталау	4.1.2.1 үлгі бойынша, үш массаж тәсілін қолданып, массаж құралымен, өзінің қол саусақтарына массаж жасау
	1.1.2.2 педагогпен бірге, еліктеу бойынша жұдырықтарды жұму, ашу	2.1.2.2 жұдырықтарды ырғақты түрде жұму, ашу, заттарды әртүрлі ұстау әрекетін жасай отырып, ұсақ заттарды сұрыптау	3.1.2.2 жылы су құйылған ыдысқа қолын салып, жылыту, түгі бар орамалмен сүртіп, құрғату	4.1.2.2 құрастырғыш және құру-шашу, ойыншықтармен ойнау: педагогпен бірге немесе еліктеу бойынша
	1.1.2.3 кабинет кеңістігінде бағдарлау, алдыға, артқа бағыттарын көрсету	2.1.2.3 кеңістігінде бағдарлау, алдыға, жоғары төмен, алдыға артқа бағыттарын көрсету	3.1.2.3 имитация-ойындар ын ойнау: қуыршақ, жануарлардың қимылдарын келтіру	4.1.2.3 педагог атаған бағыт бойынша қозғалу: алдыға артқа, жоғары, төмен
	1.1.2.4 педагог берген бағыт және қолдан ұстау бойынша сенсорлы жолдармен қозғалу	2.1.2.4 педагогтің әрекеттеріне еліктеу және үлгі бойынша қимылдың бағытын көрсету	3.1.2.4 беттің/ бастың бөліктерін көрсету және нұсқау бойынша атау: көздер, мұрын, ауыз, құлақтар, шаш	4.1.2.4 ірі және ұсақ қимылдардан тұратын қарама қарсы әрекеттерді дамыту үшін " керісінше" ойынын ойнау-
	1.1.2.5 берілген бағытта ойыншықпен (сылдырмақ, таяқшасы бар лента)	2.1.2.5 аудио-қимыл жаттығуларды орындау "Тында және биле..." (	3.1.2.5 жолдармен, кілемшемен жүру " Топ-топ", барабанның соққысына сәйкес "	4.1.2.5 екі жалпы қимылдар қатарын, екі элементтен тұратын қозғалысты екі қолмен, бір

	, сенсорлы және ойын жолдарымен жүру	тақпақтың мәтініне сәйкес)	топ-топ" деп аяқпен топылдатып жүру	ұсынғаннан қайталау

2) "Қатынас" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
2.1. Бейвербалды қатынас.	1.2.1.1 ойыншықтарды қолданып, қатынастың бейвербалды құралдарын қолданып, арнайы ұйымдастырылған ойын жағдайында өз нәтижелеріне қол жеткізгеніне қуанышын білдіру	2.2.1.1 негізгі эмоцияларды білдіретін эәне олардың негізгі белгілерін бейнелейтін суреттермен ойнау (көздің қимылдарын сәйкес ерін мен қастың қимылдарымен сәйкестендіру)	3.2.1.1 айна алдында бет әлпеті бойынша тану эмоционалды жағдайларды атай білу: күледі, жылайды, мимикалық қимылдарды адекватты пантомимикамен толықтыру	4.2.1.1 досы, педагогі, өзіндегі киімдерді, заттарды қарап, көрсету атау-айнаға қарап, суреттен, пиктограмма, фото, видео бойынша
	1.2.1.2 ым-ишара, патомимикамен көрсету: "Мен: көремін, естимін, тыныс аламын, иіскеймін, айтамын, тамақтанамын", " Қолдарым – мен бәрін жасай аламын ", "Аяқтар — мен жүремін", "Мен көңілдімін, күлемін, жылаймын", "Мен ойнаймын, менің ойыншықтарым"	2.2.1.2 сөйлеу тілінің анықтылығын есту, сұраулы ояту интонациясына сәйкес мимикалық реакцияларды түсіну	3.2.1.2 өзін айнадан көру, өзін, өзінің бейнесін айнадан көрсету, суланған қылқалам, саусақпен өзінің айнадағы бейнесін сызу	4.2.1.2 айнаға қарау, өзінің сыртқы бейнесін бағалау, өз киімінің, шаш үлгісінің кемшіліктерін түзеу , бой түзеу
	1.2.1.3 музыка тындау кезінде эмоциялардың ым-мшара қимылдарын "оқу"	2.2.1.3 педагог бетінің қимылдарына еліктеу (айна алдында немесе онсыз) және оның қимылдарын еліктеу (аяйды, құшақтайды, басынан сипайды; қуанады-қол шапалақтайды)	3.2.1.3 педагог ұсынған бейнеге сәйкес берілген үш ойыншықтан біреуін тандайды	4.2.1.3 ым-ишара ойындарын ойнайды, педагогтің соңынан, фрагмент, ойыншық немесе суретті көрсету бойынша қоян, аю, түлкінің қимылдарын қайталайды
	1.2.2.1 бір әрекеттік нұсқауды түсіну (Ал! Отыр! Бер!)	2.2.2.1 айтылған бір әрекеттік кеңістікке	3.2.2.1 жеке гигиена , оған қажетті заттар туралы тақпақтарды қатынастың вербалды және	4.2.2.1 ойын рөлінде өзін атауы қажет

		қатысты сөздермен нұсқауды түсіну және орындау	бейвербалды құралдарды қолдану арқылы айту	рөлдік диалог құру ("Ана мен бала", " Отбасы" ойындары)
	1.2.2.2 аты мен фамилиясына аудио және сөйлеу реакцияларын білдіру	2.2.2.2 өзін атау және арнайы жасалған жағдайда, атын естігенде жауап беру	3.2.2.2 жеке гигиена заттарын және ойын-драматизацияға арналған заттарды тақпақ сөздеріне қарай іріктеу	4.2.2.2 педагогтің көмегімен үйдегі тұрмыс, табиғат, көшедегі (" Дәрігерде", " Көшеден жүргінші жолымен өтеміз") қарапайым сюжеттерді моделдеу
2.2. Вербалды қатынас.	1.2.2.3 қоршағандармен әртүрлі жағдайларда тұрмыста, мерекелерде қарапайым сөз арқылы қатынасқа дайындығын көрсету ("Иә ма жоқ па?")	2.2.2.3 сөз арқылы рөлдік ойындарға екі сөзден құралған сөйлемдерді қолданып, жұптасып қатысу	3.2.2.3 рөлдік ойында өзін атап, қарапайым рөлдік диалог орнату (" Отбасы", " Автобуста", " Дәрігер", "Көше"	4.2.2.3 оқу әрекеттерін орындауға қатысты бір-екі сатылы нұсқауларды мұқият тындап, орындау: тындау, тақпақтар мен ертегі мәтіндері бойынша пиктограммалар мен суреттерді табу
	1.2.2.4 мультимедия құралдары көмегімен жазылған сөздерді (тақпақтар, ертегілер) қызығуын көрсетіп тындауын	2.2.2.4 отбасы мүшелерінің бірін сүйіспеншілікпен қарап, қатынасын білдіретін рөлдік ойындарды ым-ишара, сөздер арқылы білдіріп, ойнау	3.2.2.4 киімдер үлгілерін қолданып, сюжеті бірнеше әрекеттен тұратын ойындарды топпен 2-3 адам болып ойнау: "Мен жүргізушімін", " Мен-дәрігермін", " Мен аспазбын"	4.2.2.4 репликалардың көмегімен басқалардың назарын өзіне, сыртқы келбетіне және олардың бағалауын күте отырып, өз іс-әрекеттеріне аудара білу

3) "Тілдің дыбысталуы" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
	1.3.1.1 ойындарға арналған заттарды қолдану мүмкіндіктерін ұсыну: қуыршақтармен, диванда, орындықтарда, үстелде жұмсақ пішінді ойыншықтармен ойнау	2.3.1.1 вербалды және бейвербалды қатынас құралдарын қолданып, мұғалімнің ауызша өтініші бойынша заттарды және олардың суреттерін көрсету, атау	3.3.1.1 таныс ойыншықтарды және олармен байланысты әрекеттерді мұғалімнің қысқаша ауызша және ым-ишара сипаттамасы бойынша тану	4.3.1.1 педагогтің қысқаша ауызша сипаттамасы бойынша таныс заттарды, табиғат пен тұрмыс нысандарын бір немесе екі тән белгілер бойынша тану және көрсету

3.1. Тілдің дыбысталуы.	1.3.1.2 "Мен-баламын" ("Менің денем және Мен", "Менің сезімдерім мен қажеттіліктерім") тақырыптық шеңбердегі заттар мен суреттерді үш заттың ішінен нұсқаулыққа сәйкес тауып, оларды көрсету, атау	2.3.1.2 үш зат пен суреттің арасынан "Бала әлемі" тақырыбы (менің ойыншықтарым, үйім, Отбасым, мектебім және достарым) ішіндегі заттарды табу: қуыршақ, доп, аю, текшелер, барабан, машина, шелек, көрсету және атау	3.3.1.2 өмірдегі және суреттердегі негізгі эмоционалды күйлердің атауларын түсіну және ажырату: күлу, жылау, қуану, мұңаю	4.3.1.2 тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын затпен, суретпен, пиктограмманың мазмұнымен сәйкестендіріп, түсіну және тану
	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	2.3.2.1 айна алдында ерін мен тілге арналған жаттығуларды орындау: күлу-түтікше, тілді көрсету-тілді жасыру (үлгі бойынша) еліктеу бойынша.	3.3.2.1 "Бақа" қимылдарын сөздік нұсқау бойынша - тілін шығарып, көзін бақырайтып, "Қоян" - қорқақтығын көрсету, орнында секіру, "Кеме" - тілді жоғарғы және төменгі тістер арасына қысып тұрып уілдеу	4.3.2.1 дыбыстарды айту кезінде олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде және еріннің орнын бейнелейтін суреттерге, заттық сурет-таңбаларға сүйене отырып, [произношение заданного звука (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын ажырату, ырғақты және анық айту.
	1.3.2.2 бірлескен іс-қимыл деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау	2.3.2.2 аузы ашылатын, тілі қимылдайтын, Бибабо қуыршағының (логопед қимылдатып тұрған) қимылдарын "оқу", аузын ашып, тілін қозғалтып, қимылдарды қайталау	3.3.2.2 (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын оңаша күйде дұрыс айту (қыз ән айтады: а-а, қасқыр айқайлайды: оо-оо-оо); дыбысқа еліктеу материалы негізінде ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстардың артикуляциясын жасау	4.3.2.2 қысқа және үнсіз тыныс алу (иығын көтермей), тыныш және біркелкі дем шығару (ұртқа үрлемей)
	1.3.2.3 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарын жеке дұрыс айту {қыз ән айтады: а-а-а, Қасқыр ұлиды:	2.3.2.3 а, ә, у, о, ө, м, н, х дыбыстарымен дауыссыздан дауыстыға, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысып, сөздің буындық құрылымын сақтап, буындарды еліктеу арқылы және	3.3.2.3 дыбыстарды анық айту: а, ә, у, о, ө, м, н дыбыстарын анық айту, буын мен сөздегі кез-келген орында	4.3.2.3 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екінші

	у-у-у); дыбысқа еліктеу, тақпақтар материалында	логопедпен бірге ДДс, ДДс, Дс+Дс моделдерін қайталап және еліктеп (ат, от, ма, та, ах, өт, мама, на) айту	Д-Дс (ат, ата, та-та-та), ДсД+ДсД+ДсД	буынға біртіндеп модел бойынша қайталау: ДсД+ДДс
3.2. Айтылым.	1.3.2.4 ерте және орта онтогенез дауыссыздарын тік буындарды айту: қа-қа-қа, та-та-та	2.3.2.4 атау септігінде меңгерген зат есімдерден, есімдіктерден модел бойынша сұрақ-жауаптар құру (Бұл не?) және жауап беру (Міне қуыршақ.)	3.3.2.4 қойылған дыбыстарды буындарда, сөздерде анық айту (жеке көрсеткіштері бойынша), педагогпен бірге қысқа тақпақтарды айту	4.3.2.4 екі-үш бөліктен құралған буындар тізбегін ырғақты, екпінді ауыстыра отырып, қайталау
	1.3.2.5 дауысты, тірек дауыссыз дыбыстардың орнын ауыстырып, буындар серияларын құрып, айту (қойылған дыбыстардың бәрін дұрыс айту)	2.3.2.5 заттық сурет-белгілерге сүйеніп, [а, ә, у, о, ө] дауысты дыбыстарды артикуляциясын көрсетіп, дауыссыз айтуда ажырату (еріндердің қалпы салынған сурет бойынша)	3.3.2.5 екі сөзден құралған сөйлемдерді хабарлама түрінде құрып, педагогтің эмоционалды ынталандыруы негізінде өз атынан айту ("Мен..", "Біз..."), екінші жақта ("Сен...", "Сендер..."), үшінші жақта ("Ол...", "Олар..."), графикалық сызбаларды қолданып	4.3.2.5 жеке гигиена, гигиеналық құралдар туралы екі-төрт жол тақпақтарын айту (вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы)
	1.3.2.6 ынталандыруға жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен (есімдерімен) атау, фразаны қарым-қатынастың бейвербалды құралдарымен толықтыру (мимика, қимыл)	2.3.2.6 дыбыстап сөйлеуді тыңдау, тыныш және қатты, баяу және жылдам сөйлеуді ажырату	3.3.2.6 мазмұны мен суреттер сериясын алдын-ала талқылауға негізделген шағын мәтіндерді айтып беру (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып)	4.3.2.6 логопедпен бірге сурет жоспарын, пиктограммалар мен сөйлеу тілін қолданып, ойыншықтар, сүйікті заттар, қызықты жағдайлар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құру
	1.3.2.7 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу этикетінің қарапайым формаларын қолданып, сенсорлық	2.3.2.7 үлгі бойынша фразаны үлгі бойынша	3.3.2.7 ілік септігіндегі зат есім + "Жоқ"… моделін қолдану арқылы екі сөзден құралған сөйлем құру (	4.3.2.7 есімдіктерді қолдана отырып,

	планшетті қолданып сұрақтарды тыңдау және түсіну	толықтыру, жетілдіру: зат есім+ етістік	Аюдың төлі ме? Жоқ. Аюдың төлі емес.)	экскурсия іздері бойынша диалогты бастап, жүргізу

4) "Оқылым және жазылым" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
4.1. Балама оқу.	1.4.1.1 "ойыншықтар", "қуыршақ", "доп", "машина" пиктограммаларын тану және ажырату	2.4.1.1 "мама", "папа", "бала", "ата", "әже" пиктограммаларын тану және пайдалану	3.4.1.1 "ағаш", "шырша", "гүл" пиктограммаларын тану және пайдалану	4.4.1.1 "Мектеп пәндері" сериясындағы пиктограммалармен жұмыс істеу: "дәптер", "қарындаш", "бояулар", "санау", "жазу", "сурет салу"
	1.4.1.2 көлденең, тік, қиғаш сызықтармен сопақшаларды салыстыру, ажырату және сызу	2.4.1.2 "аға", "апай", "ит", "ат", "мысық", "қар" "жаңбыр" "ауыз", "аяқ", "жылау", "тамақтану" пиктограммаларын фотосуреттермен сәйкестендіру	3.4.1.2 А-ны тану (контур бойымен кесілген әріп - биіктігі 10 және 5 см)	4.4.1.2 сөздегі "А", "Ә", "Ө", "У", "М", "Н" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында немесе соңында)
	1.4.1.3 антропоморфты ойыншықтармен және суреттермен визуалды және аудио жаттығулар жасау: "Қоян мен аюды мұқият қарап, тыңдап, көрсет..."	2.4.1.3 нысандардың егжей-тегжейін көрсету үшін (қоянның құлағы) - немесе олардың суреті бар суретті таңдау	3.4.1.3 "Жануарлар" сериясынан пиктограммаларды тану және оларды суреттермен және көлемді моделдермен сәйкестендіру	4.4.1.3 элементтерден құрастыру, қайта құру, "А", "У", "Ә", "Ө", "Т" әріптерін оқу
	1.4.1.4 өлеңнің әр жолына екі суреттің бірін таңдау	2.4.1.4 Етістік бойынша нұсқауларын түсіну "Дұрыстап қара ... тында және көрсет" және "Атап шық, алмен көрсетемін" орындау	3.4.1.4 басқалардың ішінен екі бірдей пиктограмманы таңдау (мысалы, "қуыршақ" — "аю" — "машина" — "қуыршақ" және т.б.) .	4.4.1.4 "Медициналық кабинет", "Жаяу жүргіншілер өткелі", "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады" деген ақпараттық, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдау, бағдаршам сигналдарын "оқу"
	1.4.2.1 жазу үшін заттарды қарастыру және көзін тоқтату, оларды барлық жағынан қарау үшін	2.4.2.1 үлкен щеткамен, губкамен, қолмен түрлі-түсті дақтар жасау және оларды нақты заттармен (күн,	3.4.2.1 қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламмен сызу және бояу,	4.4.2.1 қылқаламның ұшымен бояу және жанасу әдістерімен бояулармен сурет салу, үлгі бойынша

	қолына ұстап жылжыту (мұғаліммен бірге)	бұлт) байланыстыру , оларды мұғалімнің көмегімен атау	қағаз парағын бояумен бояу (үлкен щеткамен)	жолақшада нүктелермен өрнектер салу
	1.4.2.3 заттық бейнелермен балалардың бейнелерін қуыршақтың, доптың, аюдың, текшелердің, барабанның, машинаның, шелектің бейнелерімен сәйкестендіру	2.4.2.3 альбом бетінде маркермен, қарындаштармен дөңгелектелген заттарды салу және оларды мұғалімнің көмегімен бояу (доп , бағдаршам).	3.4.2.3 қылқаламның ұшын пайдаланып бояулармен бояу (" Үйде шамдар жанды", "Ағаштар бүршік атты", " Жапырақтар гүлдеді ")	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды " жазу"
	1.4.2.4 "Көліктің жолы", "Суда қаз жүзеді", "Тамшылар " сызықтарын ажырату	2.4.2.4 бормен тақтаға, дымқыл саусақпен түрлі-түсті қағазда дөңгелек пішіндермен сызықтарды ауызша нұсқау бойынша ырғақты түрде сурет салу	3.4.2.4 жолақшада нүктелерден оюларды сызу	4.4.2.4 текше, шеңберде, жолақтағы элементтердің үлгілерін құру
4.2. Графика және жазылым.	1.4.2.5 жарқын дақтарға, бояуларға, штрихтарға, соққыларға эмоционалды түрде жауап беру, нақты заттармен, оқушылармен байланыстыру	2.4.2.5 ішкі трафареттерге, металл пішіндерге қара қарындашпен айналдыра сызу (М. Монтессори материалдары)	3.4.2.5 дайын элементтерден АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша оюларды текшеде, жолақшада жазу	4.4.2.5 элементтерді АТАТ,ААТТААТТ сызбасы бойынша жазу ("Анамның моншақтары" АТАТ , ААТТААТТ, ААТААТ, тізбектегі элементтерді ауыстыру
	1.4.2.6 қарындашты жұдырықпен қысып , қағазды бос қолмен ұстап, щетканы немесе қарындашты дұрыс ұстау	2.4.2.6 нүктені тану, "жазу": әр түрлі контейнерлерге (науаға, ыдысқа) салынған жармаға (құмға) саусақпен, маркер, фломастермен қағаз парағында музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес "жазу"	3.4.2.6 жолақта және шеңберде мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп және үлгі бойынша өрнек салу (орманда-үлкен және кішкентай шыршалар; көшеде-биік және төмен үйлер	4.4.2.6 үлкен қағаз парақтарында маркермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды салу
			3.4.2.7 мұғалімнің көмегімен және өз	4.4.2.7 А, Ә, О, Ө, Т, М, Н, (биіктігі 10 см) трафарет бойынша

			бетінше сызғыш бойынша парақты сызып шығу	өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен "жазу"

39. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

40. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1 сынып

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқу мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің денем"; 4-ші апта "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 7 –ші апта "Менің отбасым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	1.1.1.1 жақында қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (жазықтықта, тігінен, дөңгелек бойына, алға/артқа) 1 минут ішінде	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	1.3.1.1 ойындарға арналған заттарды қолдану мүмкіндіктерін ұсыну: қуыршақтармен, диванда, орындықтарда, үстелде жұмсақ пішінді ойыншықтармен ойнау	1.4.1.1 "ойыншықтар", "қуыршақ", "доп", "машина" пиктограммаларын тану және ажырату
	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	1.2.2.2 аты мен фамилиясына аудио және сөйлеу реакцияларын білдіру		1.4.2.1 жазу үшін заттарды қарастыру және көзін тоқтату, оларды барлық жағынан қарау үшін қолына ұстап жылжыту (мұғаліммен бірге)
2 тоқсан				
		1.2.1.2 ым-ишара, патомимикамен көрсету: "Мен: көремін, естимін, тыныс аламын, иіскеймін, айтамын,	1.3.1.2 "Мен-баламын" ("Менің денем және Мен", "Менің сезімдерім мен	

1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-шы апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	1.1.1.2 адамның бетіне, фотосуретке 30 секундқа қарау	тамақтанамын", "Қолдарым – мен бәрін жасай аламын", "Аяқтар — мен жүремін", "Мен көңілдімін, күлемін, жылаймын", "Мен ойнаймын, менің ойыншықтарым"	қажеттіліктерім") тақырыптық шеңбердегі заттар мен суреттерді үш заттың ішінен нұсқаулыққа сәйкес тауып, оларды көрсету, атау	1.4.1.2 көлденең, тік, қиғаш сызықтар мен сопақшаларды салыстыру, ажырату және сызу
	1.1.2.2 педагогпен бірге, еліктеу бойынша жұдырықтарды жұму, ашу	1.2.2.3 қоршағандармен әртүрлі жағдайларда тұрмыста, мерекелерде қарапайым сөз арқылы қатынасқа дайындығын көрсету	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	1.4.2.3 заттық бейнелермен балалардың бейнелерін қуыршақтың, доптың, аюдың, текшелердің, барабанның, машинаның, шелектің бейнелерімен сәйкестендіру
	1.1.2.3 кабинет кеңістігінде бағдарлау,алдыға, артқа бағыттарын көрсету			
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы"; 2 –ші апта "Қыстық киім және аяқ киім"; 3-ші апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы аңдар" 5 –ші апта "Үй құстары"; 6-шы апта "Жабайы құстар"; 7-ші апта "Көлік"; 8-ші апта "М Анамының мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.1.1.3 суреттерден ойыншықтарды табу (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушының көзінше ересек адам салған сурет, екі-төрт бөліктен тұратын сурет)	1.2.1.3 музыка тыңдау кезінде эмоциялардың ым-мшара қимылдарын "оқу"	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	1.4.1.3 антропоморфты ойыншықтармен және суреттермен визуалды және аудио жаттығулар жасау
	1.1.1.4 таныс ойыншықты жеке бөлшектері, оған тән дыбыстары бойынша (дыбыстық ойыншықтар), сипап сезу арқылытану	1.2.2.4 мультимедия құралдары көмегімен жазылған сөздерді (тақпақтар, ертегілер) қызығуын көрсетіп тыңдауын	1.3.2.3 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарын жеке дұрыс айту {қыз ән айтады: а-а-а, Қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбысқа еліктеу, тақпақтар материалында	1.4.2.4 "Көліктің жолы", "Суда қаз жүзеді", "Тамшылар" сызықтарын ажырату
	1.1.2.4 педагог берген бағыт және қолдан ұстау бойынша сенсорлы жолдармен қозғалу		1.3.2.5 дауысты, тірек дауыссыз дыбыстардың орнын ауыстырып, буындар серияларын құрып, айту (қойылған	1.4.2.5 жарқын дақтарға, бояуларға, штрихтарға, соққыларға эмоционалды түрде жауап беру, нақты заттармен,

			дыбыстардың бәрін дұрыс айту)	оқушылармен байланыстыру
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	1.1.1.5 құлақ (иық, бел) тұсында тұрған дыбыстың қозғалмайтынкөзін табу	1.2.2.1 бір әрекеттік нұсқауды түсіну (Ал! Отыр! Бер!)	1.3.2.4 ерте және орта онтогенез дауыссыздарын тік буындарды айту: қа-қа-қа, та-та-та	1.4.1.4 өлеңнің әр жолына екі суреттің бірін таңдау
	1.1.2.5 берілген бағытта ойыншықпен (сылдырмақ, таяқшасы бар лента) , сенсорлы және ойын жолдарымен жүру		1.3.2.6 ынталандыруға жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен (есімдерімен) атау, фразаны қарым-қатынастың бейвербалды құралдарымен толықтыру (мимика, қимыл)	1.4.2.6 қарындашты жұдырықпен қысып , қағазды бос қолмен ұстап, щетканы немесе қарындашты дұрыс ұстау
			1.3.2.7 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу этикетінің қарапайым формаларын қолданып, сенсорлық планшетті қолданып сұрақтарды тыңдау және түсіну	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
2) 2сынып				
Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқыту мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 –ші апта оқушыларды бақылау және тексеру; 3 –ші апта "Менің отбасым"; 4-ші апта "Мен, менің денем" "Мен ұлмын, мен қызбын";	2.1.1.1 1 минут бойы баланың алдында (баланың оң жағында, сол жағында) жоғары, төмен және көз деңгейінде орналасқан қозғалмайтын затқа көзді тоқтату	2.2.1.1 негізгі эмоцияларды білдіретін эәне олардың негізгі белгілерін бейнелейтін суреттермен ойнау (көздің қимылдарын сәйкес ерін мен қастың қимылдарымен сәйкестендіру)	2.3.1.1 вербалды және бейвербалды қатынас құралдарын қолданып, мұғалімнің ауызша өтініші бойынша заттарды және олардың суреттерін көрсету, атау	2.4.1.1 "мама", "папа", "бала", "ата", "әже" пиктограммаларын тану және пайдалану

5-ші апта " Көкөністер" 6-шы апта "Жемістер, жидектер"; 7-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта " Менің мектебім"	2.1.2.1 педагогпен бірлесіп, өзінің қол саусақтарына массаж жасау (үлгі бойынша 3 тәсілден тұратын массаж)	2.2.2.2 өзін атау және арнайы жасалған жағдайда, атын естігенде жауап беру	2.3.2.1 айна алдында ерін мен тілге арналған жаттығуларды орындау: күлу-түтікше, тілді көрсету-тілді жасыру (үлгі бойынша) еліктеу бойынша.	2.4.2.1 үлкен щеткамен, губкамен , қолмен түрлі-түсті дақтар жасау және оларды нақты заттармен (күн, бұлт) байланыстыру , оларды мұғалімнің көмегімен атау
	2 тоқсан			
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта " Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1.1.2 мұғаліммен бірге дене бөліктерін фотосуретте және өзіңізде көрсету	2.2.1.2 сөйлеу тілінің анықтылығын есту, сұрулы ояту интонациясына сәйкес мимикалық реакцияларды түсіну	2.3.1.2 үш зат пен суреттің арасынан " Бала әлемі" тақырыбы (менің ойыншықтарым, үйім, Отбасым, мектебім және достарым) ішіндегі заттарды табу: қуыршақ, доп, аю, текшелер, барабан, машина, шелек, көрсету және атау	2.4.1.2 "аға", "апай", "ит", "ат", "мысық", "қар" "жаңбыр" " ауыз", "аяқ", " жылау", "тамақтану " пиктограммаларын фотосуреттермен сәйкестендіру
	2.1.2.2 жұдырықтарды ырғақты түрде жұму, ашу, заттарды әртүрлі ұстау әрекетін жасай отырып, ұсақ заттарды сұрыптау	2.2.2.3 сөз арқылы рөлдік ойындарға екі сөзден құралған сөйлемдерді қолданып, жұптасып қатысу	2.3.2.2 аузы ашылатын, тілі қимылдайтын, Бибабо қуыршағының (логопед қимылдатып тұрған) қимылдарын "оқу" , аузын ашып, тілін қозғалтып, қимылдарды қайталау	2.4.2.3 альбом бетінде маркермен, қарындаштармен дөңгелектелген заттарды салу және оларды мұғалімнің көмегімен бояу (доп , бағдаршам).
	2.1.2.4 педагогтің әрекеттеріне еліктеу және үлгі бойынша қимылдың бағытын көрсету			
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы"	2.1.1.3 дене бөліктері бейнеленген пиктограммаларды іріктеп, дене бөліктерін өзінде, қуыршақта көрсету, суретте,	2.2.1.3 педагог бетінің қимылдарына еліктеу (айна алдында немесе онсыз) және оның қимылдарын еліктеу (аяйды,	2.3.2.3 а, ә, у, о, ө, м, н, х дыбыстарымен дауыссыздан дауыстыға, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысып, сөздің буындық құрылымын сақтап, буындарды еліктеу арқылы және	2.4.1.3 нысандардың егжей-тегжейін көрсету үшін (қоянның құлағы) - немесе олардың

2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 апта "Наурыз мерекесі"	пиктограммада бөліктерді атауға тырысу	құшақтайды, басынан сипайды; қуанады-қол шапалақтайды)	логопедпен бірге ДДс, ДДс, Дс+Дс моделдерін қайталап және еліктеп (ат, от, ма, та, ах, өт, мама, на) айту	суреті бар суретті таңдау
	2.1.1.4 көлемі, құрылымы жағынан ұқсас таныс заттарды сипап сезу арқылы тану, дыбыспен, ым-ишарамен, қозғалыспен тану, көрсету	2.2.2.4 отбасы мүшелерінің бір біріне сүйіспеншілікпен қарап, қатынасын білдіретін рөлдік ойындарды ым-ишара, сөздер арқылы білдіріп, ойнау	2.3.2.4 атау септігінде меңгерген зат есімдерден, есімдіктерден модел бойынша сұрақ-жауаптар құру (Бұл не?) және жауап беру (Міне қуыршақ.)	
	2.1.2.3 кеңістігінде бағдарлау,алдыға, жоғары төмен, алдыға артқа бағыттарын көрсету вперед, назад			2.4.2.5 ішкі трафареттерге, металл пішіндерге қара қарындашпен айналдыра сызу (М. Монтессори материалдары)
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1.1.5 табиғат дыбыстарын (жаңбыр, құстар мен аңдардың дауысы) және музыкалық аспаптардың дыбысын (ысқырық, барабан, ысқырық) тану	2.2.2.1 айтылған бір әрекеттік кеңістікке қатысты сөздермен нұсқауды түсіну және орындау	2.3.2.5 заттық сурет-белгілерге сүйеніп, [а, ә, у, о, ө] дауысты дыбыстарды артикуляциясын көрсетіп, дауыссыз айтуда ажырату (еріндердің қалпы салынған сурет бойынша)	2.4.1.4 Етістік бойынша нұсқауларын түсіну "Дұрыстап қара ... тында және көрсет" және "Атап шық, ал мен көрсетемін" орындау
	2.1.2.5 аудио-қимыл жаттығуларды орындау "Тында және биле..." (тақпақтың мәтініне сәйкес)		2.3.2.6 дыбыстап сөйлеуді тыңдау, тыныш және қатты, баяу және жылдам сөйлеуді ажырату	2.4.2.6 нүктені тану, "жазу": әр түрлі контейнерлерге (науаға, ыдысқа) салынған жармаға (құмға) саусақпен, маркер, фломастермен қағаз парағында музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес "жазу"

			2.3.2.7 үлгі бойынша фразаны үлгі бойынша толықтыру, жетілдіру: зат есім+ етістік	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
3) 3 сынып				
Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқыту мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4-ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-шы апта "Жемістер мен жидектер"; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-шы апта "Менің мектебім"	3.1.1.1 белгілі бір түсті, бейнені және толық емес, шатасқан суреттегі таныс заттарды 10-15 секундта тану	3.2.1.1 айна алдында бет әлпеті бойынша тану эмоционалды жағдайларды атай білу: күледі, жылайды, мимикалық қимылдарды адекватты пантомимикамен толықтыру	3.3.1.1 таныс ойыншықтарды және олармен байланысты әрекеттерді мұғалімнің қысқаша ауызша және ым-ишара сипаттамасы бойынша тану	3.4.1.1 "ағаш", "шырша", "гүл" пиктограммаларын тану және пайдалану
	3.1.2.1 оң және сол қолдарының саусақтарын кезекпен, ырғақпен жақындатып, қосып, айқастыруды қайталау	3.2.2.2 жеке гигиена заттарын және ойын-драматизацияға арналған заттарды тақпақ сөздеріне қарай іріктеу	3.3.2.1 "Бақа" қимылдарын сөздік нұсқау бойынша - тілін шығарып, көзін бақырайтып, "Қоян" - қорқақтығын көрсету, орнында секіру, "Кеме" - тілді жоғарғы және төменгі тістер арасына қысып тұрып уілдеу	3.4.2.1 қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламмен сызу және бояу, қағаз парағын бояумен бояу (үлкен щеткамен)
				3.4.2.3 қылқаламның ұшын пайдаланып бояулармен бояу ("Үйде шамдар жанды", "Ағаштар бүршік атты", "Жапырақтар гүлдеді")
	2 тоқсан			
		3.2.1.2 өзін айнадан көру, өзін, өзінің	3.3.1.2 өмірдегі және суреттердегі	

1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта " Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	3.1.1.2 қозғалатын қашықтағы нысанды көзбен қадағалау	бейнесін айнадан көрсету, суланған қылқалам, саусақпен өзінің айнадағы бейнесін сызу	негізгі эмоционалды күйлердің атауларын түсіну және ажырату: күлу, жылау, қуану, мұңаю	3.4.1.2 А-ны тану (контур бойымен кесілген әріп - биіктігі 10 және 5 см)
	3.1.2.2 жылы су құйылған ыдысқа қолын салып, жылыту, түгі бар орамалмен сүртіп, құрғату			
			3.3.2.2 (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын оңаша күйде дұрыс айту (қыз ән айтады : а-а, қасқыр айқайлайды: оо-оо-оо); дыбысқа еліктеу материалы негізінде ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстардың артикуляциясын жасау	3.4.2.4 жолақшада нүктелерден оюларды сызу
				3.4.2.5 дайын элементтерден АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша оюларды текшеде, жолақшада жазу
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта " Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары " 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар"	3.1.1.3 нысандардың түстері (қызыл, көк, сары, жасыл, қара, қоңыр) түсі бойынша тану (ажырату) заттар мен суреттерді, қарындашты таңдау	3.2.1.3 педагог ұсынған бейнеге сәйкес берілген үш ойыншықтан біреуін тандайды	3.3.2.3 дыбыстарды анық айту: а, ә, у, о, ө, м, н дыбыстарын анық айту, буын мен сөздегі кез-келген орында Д-Дс (ат, ата, та-та-та), ДсД+ДсД +ДсД	3.4.1.3 "Жануарлар" сериясынан пиктограммаларды тану және оларды суреттермен және көлемді моделдермен сәйкестендіру
	3.1.1.4 ағаш, металл, пластмасса, желіммен, әртүрлі температурадағы сумен жанасудаәр	3.2.2.3 рөлдік ойында өзін атап, қарапайым рөлдік диалог орнату (" Отбасы", " Автобуста", " Дәрігер", "Көше"	3.3.2.4 қойылған дыбыстарды буындарда, сөздерде анық айту (жеке көрсеткіштері бойынша),	3.4.2.6 жолақта және шеңберде мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп және үлгі бойынша өрнек салу (орманда-үлкен және кішкентай

7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы"	түрлі реакция білдіру, температурадағы су		педагогпен бірге қысқа тақпақтарды айту	шыршалар; көшеде-биік және төмен үйлер
9 ші апта "Наурыз мерекесі"	3.1.2.3 имитация-ойындарын ойнау: қуыршақ, жануарлардың қимылдарын келтіру			
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	3.1.1.5 дыбыстың қозғалмайтын алыста тұрған көзін нысанмен сәйкестендіріп, табу және дыбысталуы бірдейлерді табу	3.2.2.1 жеке гигиена, оған қажетті заттар туралы тақпақтарды қатынастың вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы айту	3.3.2.5 екі сөзден құралған сөйлемдерді хабарлама түрінде құрып, педагогтің эмоционалды ынталандыруы негізінде өз атынан айту ("Мен..", "Біз..."), екінші жақта ("Сен...", "Сендер..."), үшінші жақта ("Ол...", "Олар..."), графикалық сызбаларды қолданып	3.4.1.4 басқалардың ішінен екі бірдей пиктограмманы таңдау (мысалы, "қуыршақ" — "ау" — "машина" — "қуыршақ" және т.б.).
	3.1.2.4 беттің/бастың бөліктерін көрсету және нұсқау бойынша атау: көздер, мұрын, ауыз, құлақтар, шаш	3.2.2.4 киімдер үлгілерін қолданып, сюжеті бірнеше әрекеттен тұратын ойындарды топпен 2-3адам болып ойнау: "Мен жүргізушімін", "Мен-дәрігермін", "Мен аспазбын"	3.3.2.6 мазмұны мен суреттер сериясын алдын-ала талқылауға негізделген шағын мәтіндерді айтып беру (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып)	3.4.2.7 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше сызғыш бойынша парақты сызып шығу
	3.1.2.5 жолдармен, кілемшемен жүру "Топ-топ", барабанның соққысына сәйкес "топ-топ" деп аяқпен топылдатып жүру		3.3.2.7 Ілік септігіндегі зат есім + "Жоқ"…моделін қолдану арқылы екі сөзден құралған сөйлем құру (Аюдың төлі ме? Жоқ. Аюдың төлі емес.)	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
4 сынып				
Бөлімшелер/Оқыту мақсаттары				

Өтпелі ортақ тақырып	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен және менің отбасым"; 4-ші апта "Менің денем. Мен ұлмын.Мен қызбын" 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер, жидектер"; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындарым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9 -ші апта "Менің мектебім"	4.1.1.1 заттық суреттердегі, сюжеттік суреттердегі, Равен матрицасындағы, қарапайым пазл-композициялардағы бөлшек пен бүтінді сәйкестендіру	4.2.1.1 досы, педагогі, өзіндегі киімдерді, заттарды қарап, көрсету атау-айнаға қарап, суреттен, пиктограмма, фото, видео бойынша	4.3.1.1 педагогтің қысқаша ауызша сипаттамасы бойынша таныс заттарды, табиғат пен тұрмыс нысандарын бір немесе екі тән белгілер бойынша тану және көрсету	4.4.1.1 "Мектеп пәндері" сериясындағы пиктограммалармен жұмыс істеу: "дәптер", "қарындаш", "бояулар", "санау", "жазу", "сурет салу"
	4.1.2.1 үлгі бойынша, үш массаж тәсілін қолданып, массаж құралымен, өзінің қол саусақтарына массаж жасау	4.2.2.2 педагогтің көмегімен үйдегі тұрмыс, табиғат, көшедегі ("Дәрігерде", "Көшеден жүргінші жолымен өтеміз") қарапайым сюжеттерді моделдеу		4.4.2.1 қылқаламның ұшымен бояу және жанасу әдістерімен бояулармен сурет салу, үлгі бойынша жолақшада нүктелермен өрнектер салу
	2 тоқсан			
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	4.1.1.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін ажырату: табиғат дыбыстары мен дауыстарына еліктепқатты және ақырын дыбыстау	4.2.1.2 айнаға қарау, өзінің сыртқы бейнесін бағалау, өз киімінің, шаш үлгісінің кемшіліктерін түзеу, бой түзеу	4.3.1.2 тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын затпен, суретпен, пиктограмманың мазмұнымен сәйкестендіріп, түсіну және тану	4.4.1.2 сөздегі "А", "Ә", "Т", "Ө", "У", "М", "Н" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында немесе соңында)
	4.1.2.2 құрастырғыш және құру-шашу манипулировать ойыншықтарымен ойнау: педагогпен бірге немесе еліктеу бойынша	4.2.2.3 оқу әрекеттерін орындауға қатысты бір-екі сатылы нұсқауларды мұқият тындап, орындау: тындау, тақпақтар мен ертегі мәтіндері бойынша пиктограммалар мен суреттерді табу	4.3.2.4 екі-үш бөліктен құралған буындар тізбегін ырғақты, екпінді ауыстыра отырып, қайталау	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды "жазу"
	4.1.2.3 Педагог атаған бағыт бойынша қозғалу: алдыға артқа, жоғары. төмен			
	3 тоқсан			

1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары " 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 –ші апта "Наурыз мерекесі"	4.1.1.3 стандарттарды қолдана отырып, шөпке, аспанға, күнге, суға, қарға тән түсті бөлектеу), нысанды түс, түс (жануарларды) белгісі бойынша тану	4.2.1.3 ым-ишара ойындарын ойнайды, педагогтің соңынан, фрагмент, ойыншық немесе суретті көрсету бойынша қоян, аю, түлкінің қимылдарын қайталайды	4.3.2.1 дыбыстарды айту кезінде олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде және еріннің орнын бейнелейтін суреттерге, заттық сурет-таңбаларға сүйене отырып, [произношение заданного звука (а, ә , о, ө, у, и)] дыбыстарын ажырату, ырғақты және анық айту.	4.4.1.3 элементтерден құрастыру, қайта құру, "А", "Ә", "Ө", "У", "Т" әріптерін оқу
	4.1.1.4 заттарды жалпы белгісі бойынша стереогноз процесінде топтастыру: " Кедір-бұдыр (тегіс) затты көрсет, ата")		4.3.2.2 қысқа және үнсіз тыныс алу (иығын көтермей), тыныш және біркелкі дем шығару (ұртқа үрлемей)	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды " жазу"
				4.4.2.5 элементтерді АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша жазу ("Анамның моншақтары" АТАТ , ААТТААТТ, ААТААТ, тізбектегі элементтерді ауыстыру
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар" ; 2-ші апта "Гүлдер";	4.1.1.5 бөліктің ырғақты негізін марш ырғағымен сәкестендіріп, қайталау	4.2.2.1 ойын рөлінде өзін атауы қажет рөлдік диалог құру ("Ана мен бала", " Отбасы" ойындары)	4.3.2.3 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екінші буынға біртіндеп модел бойынша қайталау: ДсД+ДДс	4.4.1.4 " Медициналық кабинет", "Жаяу жүргіншілер өткелі" , "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады" деген ақпараттық, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдау, бағдаршам сигналдарын "оқу"
	4.1.2.4 ірі және ұсақ қимылдардан тұратын қарама қарсы әрекеттерді	4.2.2.4 репликалардың көмегімен басқалардың назарын өзіне,	4.3.2.5 жеке гигиена , гигиеналық құралдар туралы екі-төрт жол	4.4.2.4 текше, шеңберде, жолақта дайын элементтердің үлгілерін құру; 4.4.2.6 үлкен қағаз

3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	дамыту үшін "керісінше" ойынын ойнау-	сыртқы келбетіне және олардың бағалауын күте отырып, өз іс-әрекеттеріне аудара білу	тақпақтарын айту (вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы)	парақтарында маркермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды салу
	4.1.2.5 екі жалпы қимылдар қатарын, екі элементтен тұратын қозғалысты екі қолмен, бір ұсынғаннан қайталау		4.3.2.6 логопедпен бірге сурет жоспарын, пиктограммалар мен сөйлеу тілін қолданып, ойыншықтар, сүйікті заттар, қызықты жағдайлар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құру	
			4.3.2.7 есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия іздері бойынша диалогты бастап, жүргізу	4.4.2.7 А, Ә, О, Ө, Т, М, Н, (биіктігі 10 см) трафарет бойынша өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен "жазу"
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				

бұйрығына
28-қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай бағдарлама) "Білім туралы"Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарлама мақсаты – оқушы үшін қол жетімді әр түрлі әлеуметтік өзара әрекеттесу тәжірибесін, жеке психофизикалық мүмкіндіктер мен танымдық қабілеттерді ескере отырып, оқу іс-әрекетіне сәтті бейімделу және одан әрі әлеуметтену үшін байланыс құралдарын қалыптастыру.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) тіл біліктерін дамытудың алғышарттарын қалыптастыру: тілдің дыбысталуына назарын аудару, сөйлеу кезіндегі ырғақты сезінуін, артикуляторлы қимыл-қозғалыстарға еліктеу біліктерін, дауыстау пен тыныс алуын, сөйлеу элементтерін есте сақтап, кейін қайталау, ана тілінің 4 немесе одан да көп дыбыстарын танып қайталауын дамыту;

2) адекватты вербалды тәртібінің алғышартты дағдыларын дамыту;

3) қарапайым мәтінді тындап, түсіну дағдыларын қалыптастыру, оны мәтіннің мазмұнымен сәйкестендіру білігі;

4) осы Бағдарламада және басқа арнайы оқу бағдарламалары аясында зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды сөздік қорын анықтау және дамыту.

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) білім алушыларды вербалды, бейвербалды және альтернативті құралдар арқылы қатынасқа түсуді, ересектермен және басқа балалармен тіл арқылы әрекеттесуге қажеттілігін ояту;

2) оқыту нысанының сөйлеу тұйықтығын жою мақсатында функционалды рөлін меңгеруге жағдай жасау;

3) сөйлеу тілінің психомоторлы базасының элементтерін қол жетерлік деңгейде қалыптастыру: сенсорлы-перцептивті процестер, көру-моторлы тепе тендік, қолдың және саусақтардың еркін қимылдары, кеңістік туралы түсініктері, жоғарғы психикалық қызметтердің элементтері.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бұл бағдарламаныңмазмұны өмірлік маңызды бейімделу және сөйлеу дағдыларын игеруге тәжірибелік бағытталған.

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардағы когнитивті және сөйлеу дамуының кемшіліктері олардың басқалармен толыққанды коммуникативті байланыстарының қалыптасуына кедергі келтіреді, мінез-құлықтың бұзылуына және әлеуметтік бейімделуге әкеледі, нәтижесінде "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету " сабақтарында сөйлеу дағдылары сөйлеу тілінің барлық функциялары аясында жүзеге асырылады: коммуникативті, танымдық, реттеуші.

7. Бір сыныптың оқушылары ақыл ойы мен психофизикалық дамудың бұзылуының әртүрлі деңгейімен, белгілі бір психикалық функцияның, практикалық дағдылардың қалыптасу деңгейімен сипатталады.

8. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың ерекше жалпы психофизикалық ерекшеліктері ескеріледі:

1) психикалық бұзылулардың психикалық және соматикалық аурулармен, эмоционалды-ерік аясының бұзылуымен үйлесуі;

2) көру, есту, тірек-қимыл аппаратының жергілікті немесе жүйелі бұзылуларының болуы;

3) дамудың біркелкі дамуы және негізгі жүйке процестерінің тепе-теңдігінің бұзылуы-тежелуі мен қозу: кейбіреулерінде баяу қарқын, сәйкессіздік, сөйлеу қозғалыстарының ыңғайсыздығы байқалады, ал басқаларында ретсіз, мақсатсыз әрекеттермен үйлесетін қозғыштық жоғарылайды;

4) сөйлеу тілінің барлық құрылымдық компоненттерінің вариативті бұзылыстары: фонетикалық-фонематикалық, лексикалық және грамматикалық, бұл ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыруды қиындатады, вербалды емес және балама коммуникацияның әртүрлі құралдарын қолдануды талап етеді.

9. Ауызша сөйлеу тілін меңгерген мектеп оқушыларына қолдың және артикуляциялық мүшелердің ұсақ, дәл сараланған қозғалыстарын жүзеге асыруда айтарлықтай қиындықтары тән, олар: бір қалыпты ұстап тұру, затты қолмен ұстап алу, тілдің ұшын жоғары немесе төмен бүгу, дыбысты айтуының бұзылыстарын,сөйлеу тілінің анықтылығын түзету процесін қиындататын, бір қалыптан екінші қалыпқа ауысу.

10. Осы санаттағы білім алушылардың ауызша сөйлеу тіліне төмендегілер тән: импрессивті және экспрессивті аграмматизмдер (сөйлеу тілінде сөзжасам мен сөзөзгерту жоқ), сөз таптарын қайталау, басқа адамдардың сөздері мен сөз тіркестерін семантикалық мазмұнын ескермей (механикалық түрде) қолдану, эхолалия.

11. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқыту және тәрбиелеу ересектермен және басқа балалармен ынтымақтастық арқылы тәжірибелік сөйлеу дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

12. Осы бағдарлама аясында ауызша және жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстарын түзету жұмысының бағыттылығы жалпы дидактикалық және арнайы қағидаларды белгілейді:

1) гуманизм –оқушының мүмкіндіктеріне сену, субъекттілі, позитивті ықпал ету;

2) жүйелілік– білім алушыны тұтас, сапал бірлігіны, динамикалық түрле дамуға қабілетті нысан ретінде қарастыру; оның сөйлеу мүмкіндіктерін психикалық дамудың басқа жақтарымен байланыста қарастыру;

3) реализм қағидасы–оқушының нақты мүмкіндіктері мен оның дамуының жағдайын, диагностикалау мен түзете-дамыту жұмысының ескеру;

4) онтогенетикалық - логопедиялық ықпал ету әдістемесін құрастырған кезде қалыпты жағдайда тілдің әртүрлерінің қызметтері мен қалыптасу заңдылықтарын ескеру;

5) этиопатогенез қағидасы–логопедтің оқушының ерекше білім алуға қажеттілігін белгілеу үшін сөйлеу тілі бұзылыстарының жеке механизмдері мен себептерін ескеру.

13. Бағдарламаның тиімді іске асырылуын оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық ықпал ету қамтамасыздандырады:

1) іс-әрекеттік ықпал ету, осыған сәйкес, логопед түзете-дамыту жұмысы барысында бала жасына сай жетекші әрекетке сүйенеді;

2) жекеше-дифференциалды ықпал ету, осыған сәйкес логопед оқушының жеке мүмкіндіктеріне қарай, түзете-дамыту жұмысының мақсатын, мазмұнын, формаларын, тәсілдерін бейімдейді;

3) жүйелі ықпал ету, осыған сәйкес, түзете-дамытуда міндетті түрде дыбыс айту, фонематикалық процестерге, лексика мен грамматикалық жағына әсер етуді көздейді.

14. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылармен логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері:

1) оқытудың арнайы әдістері мен құралдарын пайдалану, "айналма жолдарды" құру, мысалы, баспа бейнелерді, заттық және графикалық алгоритмдерді, электрондық коммуникация құралдарын, сыртқы ынталандыруларды пайдалану;

2) визуалды, аудиалды және тактильді айқындылықты пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу;

3) саусақтардың нәзік қимылдарының манипулятивті әрекеттерін сөзбен байланыстыруын дамыту;

4) оқушылардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып логопедиялық ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

5) танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін негізгі эмоцияларды өзектендіру;

6) материалды қарапайым элементтерге нақтылап бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүргізіледі, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушылар жалпылауға үйренеді;

7) логопедиялық материалдың жиі қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

8) оқушының сәл де болса оқу жетістіктерін міндетті түрде ескеру және эмоционалды бағалау;

9) білім беру ортасының ерекше кеңістіктік, уақыттық және семантикалық ұйымдастырумен оқытуды сапалы жекешелендіру: мысалы, ақыл ой бұзылыстарымен ұштастыра отырып, аутисттік спектрі бар зияты зақымдалған білім алушылар топтық сабақтарға дейін, ең алдымен кезеңділікпен қоршаған орта құбылыстарының өзара байланыстылығын түсінуге мүмкіндік беретін, білім беру кеңістігі мен уақытты құруда жеке дайындыққа мұқтаж,

10) білім беру кеңістігінің шекарасын белгілеу өз кезегінде білім беру кеңістігін максималды кеңейту мен қажеттілікті ескеруді көздей отырып, білім беру ұйымынан тыс жерде әлеуметтік қарым-қатынасқа түсу дағдыларын қалыптастыру: дүкендерде, кафе, емхана, қоғамдық көліктерде.

15. Түзету-логопедиялық жұмыс нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін мұғалім-логопед арнайы әдіс-тәсілдерді қолданады:

а) тәжірибелік (жаттығулар: еліктеу-орындау, жаттықтыру, түзеу, шығармашылық; ойындар: дидактикалық, сюжетті-рөлді, іскерлік; заттық моделдеу);

б) көрнекілік (графикалық, символдық, иллюстрациялық, шынайы);

в) өзінің тілегін, білімін, әрекеттерін сұрақ-жауапты үлгілерді меңгеру үшін, лексикалық материалды бірлесіп, ілесіп қайталау тәсілі арқылы, сөздік (сөз, логопедтің әңгімесі, әңгіме, сөйлеу тілін талдау), жаттанды фразаны қайталау.

16. ҚР БҒМ 22.01.2016 жылғы №70 бұйрығына сәйкес, білім алушылардың ынтасын арттыру, өмірлік және оқу дағдыларын неғұрлым сапалы қалыптастыру мақсатында, логопедиялық сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық дамытушы ортаны орынды реттеу жағдайында оқытудың техникалық құралдары қолданылады:

1) логопедиялық сабақтардың бөліктері немесе тұтас сабақтар "Интербелсенді дыбыстық тақта (дыбысты машықтандыру, логиканы дамыту, ойцн терапиясы мен дыбыстың сапасы, күші, бағытын ажырату)", "Акустикалық тактилді тақта" қолдану арқылы, сенсорлы бөлмеде өткізіледі.

2) мультимедиялық интербелсенді дамытушы бағдарламалық-әдістемелік кешеннің үшөлшемді аксессуарлары мен карточкалары бар электронды ресурс, интербелсенді тақтатәжірибелік тілді дамыту жұмысында кеңінен пайдаланылады;

3) Түзетуде сергіту сәттерінде, әсіреседизартрия мен ринофониясы бар балалармен жұмыста "Логопедиялық жаттықтырғыш" дыбыстық белгіні көрнекілікпен сәйкестендіруде өзіндік сөйлеу тілін бақылауда кеңінен қолданылады;

4) "Тілдік қатынасты меңгеру және дамытуға арналған тілдік жаттықтырғыш" құралын мұғалім-логопед фразалық сөйлеу тілін меңгермеген білім алушылармен жұмыста қолданады.

17. Оқушылардың психофизикалық, неврологиялық ерекшеліктерін ескеріп, сөйлеу қабілетінің полиморфты және тереңдігі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде қолданады, алайда, дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарды кеңінен қолданады:

1) жануарларды, ертегі кейіпкерлерін, тұрмыстық заттарды бейнелейтін ойыншықтар;

2) жазықтық және үлестірме материал (карточкалар, суреттер, пазлдар);

3) қуыршақ – сахналау және ойын-драматизациялар және ұлттық ойындар үшін ұлттық костюмдер, декорациялар мен аксессуарлар;

4) оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін әдебиеттер, оның ішінде суреттері, әңгімелері, өлеңдері бар кітаптар; халық және авторлық ертегілер.

18. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім берудің негізін қалайды:

1) сабақтарда пәндер бойынша өтпелі тақырыптық жоспарлауға сәйкес дидактикалық материал пайдаланылады;

2) жалпы білім беретін пәндер бойынша мұғалім-логопедтің басшылығымен сабақтар мен сабақтарға өзара қатысу үдерісінде және қорытындылары бойынша білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен болжамы туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

3) "Айналадағы әлем", "Музыка және ырғақ", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері", " Сенсорлық даму", "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту", "Заттық -тәжірибелік әрекет" оқу пәндерімен пәнаралық өзара байланыс орнатылады, оларды зерделеу кезінде логопедиялық сабақтарда қалыптастырылатын коммуникативтік және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамиды.

19. Зияты орташа түрде зақымдалған балаларда академиялық тілдік білімді қалыптастыруға бағытталған логопедиялық сабақтың дәстүрлі өткізілуінің тиімділігі төмен, сол себепті тіл дамуының кемшіліктерін түзету процесі мазмұнды және/немесе ұйымдық нысандарды қатаң реттеуді көздемейді.

20. Сабақ барысында логопед әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған сәтте – жеке жұмысты орындауға жағдай жасау үшін, жеке қарқынмен, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін қызмет түрінің өзгеруін қамтамасыз етеді.

21. Білім алушыларға сабақ барысында логопедиялық кабинеттің кеңістігінде еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі.

22. Орташа ақыл ойы кемістігі бар білім алушылардың тіл дамуының кемшіліктерін түзету бойынша оқу іс-әрекетінің барлық нысандары мен түрлері өздерінің белсенділігін, бастамашылығы мен дербестігін қалыптастыруға бағытталған.

23. Орташа ақыл ойы кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық квалиметриялық құралдарды пайдалана отырып жүргізіледі: жеке сөйлеу картасында міндетті түрде сөйлеу дағдысын меңгерудің дербестік дәрежесі (дербес, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен іс-қимылдардың көмегімен) және үлгі бойынша іс-әрекеттерді орындау кезінде көрсетілетін педагогикалық көмек түрі көрсетіледі (ұйымдастырушы, бағыттаушы, эмоционалды).

24. Бағдарламада оқушылардың тіл дамуының кемшіліктерін түзету бойынша жеке бағдарламаларының мазмұнын анықтауға бағыттаушы негіз болатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Мектептің педагогикалық кеңесі оқушылардың аймақтық ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, тақырыптар мен өтпелі тақырыптар тізбегіне өзгерістер енгізе алады.

25. Тіл дамуының кемшіліктерін түзетудің жеке бағдарламасы логопед-мұғалім белгіленген тәртіппен жүргізетін логопедиялық диагностика негізінде жасалады.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұны

26. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәні бойынша 1-4 сыныптарда оқу жүктемесі:

1) 1-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 132 сағатты құрайды;

2) 2-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды;

3) 3-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды;

4) 4-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

27. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны 4 бөлімді қамтиды:

1) "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі";

2) "Қатынас";

3) "Тілдің дыбысталуы";

4) "Оқылым мен жазылым".

28. "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлы тәжірибе;

2) моторика және кеңістіктік туралы түсініктері.

29. "Қатынас" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) вербалды қатынас;

2) бейвербалды қатынас.

30. "Тілдің дыбысталуы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) дыбысталған тілді түсіну;

2) айтылым.

31. "Оқылым мен жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) балама оқу;

2) графика және жазу.

32. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 1 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Қоршаған орта дыбыстарын тыңдау, есту зейінін көрсету, қимылдармен және ым ишарамен негізгі өмірлік функцияларды көрсету (тыныс алу, қарау, тыңдау, иіскеу, сөйлеу, тамақтану). Белгілі бір және дерексіз кескіндердегі (пиктограммалардағы) таныс заттардың визуалды бейнелерін тану – тұтастай алғанда, бөлшектері бойынша, оларға тән дыбыстары бойынша. Музыка тыңдау кезінде қарама-қарсы эмоцияларды білдіретін дене және бет қимылдарын тану;

2) қатынас. Таныс қарым-қатынас жағдайында ересектермен және құрдастарымен қол жетімді байланыс құралдары арқылы қатынасқа түсу (баламаларын қоса). Ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауға қызығушылық таныту. Мұғалімді, балаларды және ертегі кейіпкерлерін қарсы алу үшін қолды пайдалану.

Ересек адамның сөйлеуіне қызығушылық және мәтінді оқу процесінде оның дауысына назар аудару. Қаратпа сөйлеуге оңды жауап беру (мимика-ым-ишара және вербалды құралдар);

3) тілдің дыбысталуы. Нұсқау бойынша бірінші тақырыптық концентр шеңберіндегі екі - үш заттың және/немесе суреттердің арасынан бір затты табу – "Мен баламын: менің денем. Менің сезімдерім мен қажеттіліктерім". Нұсқауларды түсіну, бірлескен іс-қимыл деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау. Тақырыптың сурет, пиктограмма және сөзбен байланысы. Есту арқылы тану, берілген дыбыстың айтылуы (А, Т, Ә, О, Ө, У, И, М). Айтылым кемшіліктерін жою, сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауыс, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту, дикциялық жаттығулар және дыбыстарды мүмкіндігінше қол жетімді жеке айқындық деңгейінде айту;

4) оқылым және жазылым. Есту зейіні мен естіун шоғырландыруын дамыту. Ересектерге иллюстрациялары бар шағын мәтіндерді оқуға деген қызығушылықты қалыптастыру, үстел үсті ойынын таңдауға оң көзқарасты білдіру. Қылқаламмен, саусақпен, алақанмен бояу, әртүрлі жазу элементтерін таңдау және пайдалану. Көрсету және үлгі бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау, бірінші концентр тақырыбы бойынша пиктограммаларды тану және ажырату (ұсынылған екі суреттің бірі)-"Мен баламын".

33. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 2 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Затқа назар аударып, көз үзбей қарау, белгілі және дерексіз кескіндердегі (пиктограммалардағы) таныс заттардың визуалды бейнелерін тану. Өзінің дене бөліктерін өзінде және пиктограммада көрсету, әртүрлі пішінде ұсынылған ұқсас немесе берілген заттарды және олардың бейнелерін тану сәтін көрсету;

2) қатынас. Өзінің қажеттіліктері мен тілектерің қол жетімді құралдармен білдіру, қуаныш, қайғы, таңданудың бет-әлпеті арқылы көргендеріне деген көзқарасын көрсету. Ойын жағдайында қатынастық белсенділіктің көрінісі, өзара әрекеттесудің қол жетімді тәсілдері аясында "серіктестің" әлеуметтік рөлін түсіну. Қатынастық мақсаттар үшін қарапайым белгілерді пайдалану. Ынталандырушы интонацияны түсіну. Кеңістікке қатысты сөздердің мағынасын түсіну және орындау. Сөзбен сүйемелдеу арқылы саусақ ойындары процесінде ересек адамның іс-әрекетіне еліктеу бойынша ойын әрекеттерін орындау, сөзбен біргелестіріп, ойыншықпен тақырыптық-ойын және бейнелеу әрекеттерін орындау;

3) тілдің дыбысталуы. Тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын қабылдау және түсіну, ересек адамның сөйлеген сөзіне оң жауап беру (ым-ишара және вербалды құралдар). Айтылым кемшіліктерін түзету, сөйлеу кезінде тыныс алуын, дауыс, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту,

дикциялық жаттығулар және дыбыстарды мүмкіндігінше қол жетімді жеке айқындық деңгейінде еліктеу арқылы айту. Бірінші-екінші типтегі буындық құрылымы бар сөздерді қайталау, әртүрлі заттарды атау, олардың суреттері және осы заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау;

4) оқылым және жазылым. Оқу тәжірибесінде қолжетімді біліктерді игеру, әліпбиді жаттау (А, Т, У, П, Н), графикалық ұқсастығы бар (А және М) әріптердің жұптарын ажырату. Нақты жағдайда нұсқау бойынша, жазатын затпен бағытталған әрекеттер орындап жаттығу. Қарапайым графо-моторлы біліктерді қалыптастыру, бірінші және екінші концентр тақырыптары бойынша пиктограммаларды (ұсынылған үш-төртеуінен біреуін) тану және ажырату-"Мен баламын", "Бала және жақын орта".

34. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 3 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Дыбыстық ынталандыру заттарды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату. Ұқсас заттарды сипап сезіп, ажыратып және атауын атау, еліктеуіш ойындар: қозғалыста қуыршақтардың, жануарлардың, құстардың бейнелерін көрсету. Дабыл, қарапайым дыбыстық-сөздік сүйемелдеуімен барабан соққыларына арналған жолдар мен кілемшелермен ырғақты жүру;

2) қатынас. Логикалық негіздеме жасауға тырысып, күнделікті жағдайларда және жеке тәжірибеде жалпы қабылданған бейвербалды қарым - қатынас құралдарын игеру - адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы келбеті бойынша, көңіл - күйі бойынша, дәлелмен таңдау (үлкен ағай-үлкен етік, көңілді Шалқар-қызыл жейде), өнімді орнату, қолдау және байланыстың аяқталуы. Қатынастың баламалы құралдарымен танысу. Ертегі кейіпкерінің ойын жағдайына эмоционалды оң реакцияны көрсету. Ересек адамның қимылдары мен кейіпкерлердің іс-әрекеттерін бақылау және түсіну, ертегі кейіпкерлерінеойын әрекетіне жауап беру (ым-ишара құралдары мен әрекеттері). " Отбасы", "Көлікте", "Дәрігерде", "Көшеде" және т. б. сюжеттермен өзін ойын рөлінде атай отырып, қарапайым рөлдік диалогты орындау;

3) тілдің дыбысталуы. Айтылымның жеке кемшіліктерін жою, сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауысын, артикуляциялық қимылдардың кинетикалық және кинестетикалық негізерін дамыту. Аса қолжетімді анықтық деңгейде үлгі және еліктеу бойынша дыбытарды айту және дикциялық жаттығуларды орындау. Буындық құрылымдардың бірінші-екінші типтеріне жататын сөздердібір буыннан екіншіге біртіндеп ауысу арқылы, қайталау. Сын есім, зат есім және жиі қолданатын етістіктермен сөздік қорын молайту. Өз атынан үлгі бойынша екі сөзден құралған сөлемдерді моделдеу және құру;

4) оқылым және жазылым. Иллюстрация мен оның элементтерінің ересек адам оқыған таныс мәтінмен байланыстыру. Қолжетімді вербалды, бейвербалды құралдарды (сөзбен, дыбыспен, қимылмен, іс-қимылмен), баламалы құралдарды (графикалық, баспа, электрондық құрылғы бейнелері) пайдалана отырып, ойын әрекеттерінің

ережелерін, тәртібін есте сақтау. Бірінші, екінші және үшінші концентр тақырыбына арналған пиктограммаларды тану, ажырату (ұсынылған төрт-бес суреттің бір-екеуі)- " Мен баламын", "Бала және оны қоршаған жақын орта", "Бала және үлкен әлем". Бастырып сызу, штрихтау және сурет салу, бетті қара, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламдармен сызу, АТ, АТАТ, ААТТААТТ, ААТААТ сызбасы бойынша шаршы, шеңбер, жолақшада кезектесіп, дайын элементтерден өрнектер жасау.

35. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 4 сыныптағы базалық мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психомоторлық негізі. Марш ырғағымен музыкалық бөлімнің ырғақты негізін қайталау. Кеңістіктік және уақыттық түсініктерін анықтау, бір уақытта ұсынылған екі-үш элементтен тұратын қатарды қайталау. Үлгі бойынша үш массаж элементтерін қолданып, өз қолының саусақтарына массаж жасау. "Көз- қол" атты тепе тендікті дамытуға арналған жаттығу, тізбектерді құру;

2) қатынас. Ертегі кейіпкерінің атынан ересек адамның сөйлеген сөзіне және заттық-ойын әрекеттеріне оң жауап (ым-ишара және ауызша құралдарарқылы). Көрсету қимыл мен сөйлеу тілін қолдана отырып, өзінің фотосуретін (немесе жалпы фотосуреттен) басқалардан табу. Қысқа ертегілерді тыңдау, ертегі кейіпкерлерін таңдау , қол жетімді вербалды және бейвербалды құралдарды (көзқараспен, ым-ишарамен, қимылмен, іс-әрекетпен) қолдана отырып, сюжеттік ойыншықты ойнауға қызығушылық таныту, бөлімнің мазмұны әр оқушының әр түрлі өзара әрекеттесу жағдайларындағы жеке мүмкіндіктерін ескере отырып талданады. Оқу әрекеттеріне арналған бір-екі сатылы нұсқауларды дәл орындау: тыңдауы, өлеңдер мен ертегілердің мәтінінен суреттер мен пиктограммаларды табуы. Өзгелердің назарын өзіне, сыртқы келбетіне және іс-әрекеттеріне, репликалар арқылы тартуы, бағалауды күтуі;

3) тілдің дыбысталуы. Сөйлеу тілін немесе пиктограммаларды қолдана отырып, ойыншықтар, сүйікті заттар, оқушылар үшін қызықты жағдайлар мен оқиғалар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру. Таныс балалар мен ересектердің есімдерін білдіретін сөздерді тану және айту (5-6 есім). Бірінші - бесінші типтегі буындық құрылымы бар сөздерді бір буыннан екіншісіне, дауыссыз дыбыстар қатар келген сөздерде бір дауыссыз дыбыстан екіншісіне өтіп, қайталау. Суреттер, бақылаулар, көрген, бастан кешкен және естіген/оқығаны туралы әңгімелер. Монологтік және диалогтік формаларда "мәлімдеме" құру, сөйлеу тілінің дыбысталуының негізгі ережелерін сақтауы (ырғақ, екпін, қарқын, темп, әуезділік, интонация, кідіру), кім? не? сұрақтары бойынша сөйлемді аяқтау білігі. Осы сұрақтың сөздеріне сүйене отырып, қойылған сұраққа жауаптар, моделдер мен үлгілер бойынша екі-үш сөз тіркестерін дербес құру;

4) оқылым және жазылым. Ойын ережелерін білім алушыға әр түрлі қол жетімді тәсілдер арқылы жеткізу (бірлескен іс-әрекеттер, көрсету және еліктеу, өз бетінше әрекет етуі). Қарапайым графикалық тапсырмаларды түрлі-түсті қарындаштармен

орындау, үлкен қағаз парақтарына фломастерлермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды, бұрышты нысандарды салу. Тіректер бойынша А, О, Т әріптерінің "хаты": трафареттер (биіктігі 10 см), нүктелер, сызықша іздері - дербес немесе мұғалімнің көмегімен.

36.Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу шамамен болады. Логопед оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін, сондай-ақ әрбір білім алушының қабілеттері мен мүмкіндіктерін, нақты жетістіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті уақытты жекебелгілеуге құқылы.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.1.2.1 кодында "1" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны

38. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқу мақсаттарының жүйесі:

1) "Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
1.1. Сенсорлы тәжірибе.	1.1.1.1 жақында қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (жазықтықта, тігінен , дөңгелек бойына, алға/артқа) 1 минут ішінде	2.1.1.1 1 минут бойы баланың алдында (баланың оң жағында, сол жағында) жоғары, төмен және көз деңгейінде орналасқан қозғалмайтын затқа көзді тоқтату	3.1.1.1 белгілі бір түсті, бейнені және толық емес, шатасқан суреттегі таныс заттарды 10-15 секундта тану	4.1.1.1 заттық суреттердегі, сюжеттік суреттердегі, Равен матрицасындағы, қарапайым пазл-композициялардағы бөлшек пен бүтінді сәйкестендіру
	1.1.1.2 адамның бетіне, фотосуретке 30 секундқа қарау	2.1.1.2 мұғаліммен бірге дене бөліктерін фотосуретте және өзіңізде көрсету	3.1.1.2 қозғалатын қашықтағы нысанды көзбен қадағалау	4.1.1.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін ажырату: табиғат дыбыстары мен дауыстарына еліктепқатты және ақырын дыбыстау
	1.1.1.3 суреттерден ойыншықтарды табу (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушының көзінше ересек адам салған сурет, екі-төрт бөліктен тұратын сурет)	2.1.1.3 дене бөліктері бейнеленген пиктограммаларды іріктеп, дене бөліктерін өзінде, қуыршақта көрсету, суретте, пиктограммада бөліктерді атауға тырысу	3.1.1.3 нысандардың түстері (қызыл, көк, сары, жасыл, қара, қоңыр) түсі бойынша тану (ажырату) заттар мен суреттерді, қарындашты таңдау	4.1.1.3 стандарттарды қолдана отырып, шөпке, аспанға, күнге, суға, қарға тән түсті бөлектеу), нысанды түс, түс (жануарларды) белгісі бойынша тану

	1.1.1.4 таныс ойыншықты жеке бөлшектері, оған тән дыбыстары бойынша (дыбыстық ойыншықтар), сипап сезу арқылытану	2.1.1.4 көлемі, құрылымы жағынан ұқсас таныс заттарды сипап сезу арқылы тану, дыбыспен, ым-ишарамен, қозғалыспен тану, көрсету	3.1.1.4 ағаш, металл, пластмасса, желіммен, әртүрлі температурадағы сумен жанасудаәр түрлі реакция білдіру, температурадағы су	4.1.1.4 заттарды жалпы белгісі бойынша стереогноз процесінде топтастыру: " Кедір-бұдыр (тегіс) затты көрсет, ата")
	1.1.1.5 құлақ (иық, бел) тұсында тұрған дыбыстың қозғалмайтын көзін табу	2.1.1.5 табиғат дыбыстарын (жаңбыр, құстар мен аңдардың дауысы) және музыкалық аспаптардың дыбысын (ысқырық, барабан, ысқырық) тану	3.1.1.5 дыбыстың қозғалмайтын алыста тұрған көзін нысанмен сәйкестендіріп, табу және дыбысталуы бірдейлерді табу	4.1.1.5 бөліктің ырғақты негізін марш ырғағымен сәкестендіріп, қайталау
1.2. Моторика және кеңістік туралы түсініктері.	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	2.1.2.1 педагогпен бірлесіп, өзінің қол саусақтарына массаж жасау (үлгі бойынша 3 тәсілден тұратын массаж)	3.1.2.1 оң және сол қолдарының саусақтарын кезекпен, ырғақпен жақындатып, қосып, айқастыруды қайталау	4.1.2.1 үлгі бойынша, үш массаж тәсілін қолданып, массаж құралымен, өзінің қол саусақтарына массаж жасау
	1.1.2.2 педагогпен бірге, еліктеу бойынша жұдырықтарды жұму, ашу	2.1.2.2 жұдырықтарды ырғақты түрде жұму, ашу, заттарды әртүрлі ұстау әрекетін жасай отырып, ұсақ заттарды сұрыптау	3.1.2.2 жылы су құйылған ыдысқа қолын салып, жылыту, түгі бар орамалмен сүртіп, құрғату	4.1.2.2 құрастырғыш және құру-шашу, ойыншықтармен ойнау: педагогпен бірге немесе еліктеу бойынша
	1.1.2.3 кабинет кеңістігінде бағдарлау, алдыға, артқа бағыттарын көрсету	2.1.2.3 кеңістігінде бағдарлау, алдыға, жоғары төмен, алдыға артқа бағыттарын көрсету	3.1.2.3 имитация-ойындар ын ойнау: қуыршақ, жануарлардың қимылдарын келтіру	4.1.2.3 педагог атаған бағыт бойынша қозғалу: алдыға артқа, жоғары, төмен
	1.1.2.4 педагог берген бағыт және қолдан ұстау бойынша сенсорлы жолдармен қозғалу	2.1.2.4 педагогтің әрекеттеріне еліктеу және үлгі бойынша қимылдың бағытын көрсету	3.1.2.4 беттің/ бастың бөліктерін көрсету және нұсқау бойынша атау: көздер, мұрын, ауыз, құлақтар, шаш	4.1.2.4 ірі және ұсақ қимылдардан тұратын қарама қарсы әрекеттерді дамыту үшін " керісінше" ойынын ойнау-
	1.1.2.5 берілген бағытта ойыншықпен (сылдырмақ, таяқшасы бар лента)	2.1.2.5 аудио-қимыл жаттығуларды орындау "Тында және биле..." (	3.1.2.5 жолдармен, кілемшемен жүру " Топ-топ", барабанның соққысына сәйкес "	4.1.2.5 екі жалпы қимылдар қатарын, екі элементтен тұратын қозғалысты екі қолмен, бір

	, сенсорлы және ойын жолдарымен жүру	тақпақтың мәтініне сәйкес)	топ-топ" деп аяқпен топылдатып жүру	ұсынғаннан қайталау

2) "Қатынас" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
2.1. Бейвербалды қатынас.	1.2.1.1 ойыншықтарды қолданып, қатынастың бейвербалды құралдарын қолданып, арнайы ұйымдастырылған ойын жағдайында өз нәтижелеріне қол жеткізгеніне қуанышын білдіру	2.2.1.1 негізгі эмоцияларды білдіретін эәне олардың негізгі белгілерін бейнелейтін суреттермен ойнау (көздің қимылдарын сәйкес ерін мен қастың қимылдарымен сәйкестендіру)	3.2.1.1 айна алдында бет әлпеті бойынша тану эмоционалды жағдайларды атай білу: күледі, жылайды, мимикалық қимылдарды адекватты пантомимикамен толықтыру	4.2.1.1 досы, педагогі, өзіндегі киімдерді, заттарды қарап, көрсету атау-айнаға қарап, суреттен, пиктограмма, фото, видео бойынша
	1.2.1.2 ым-ишара, патомимикамен көрсету: "Мен: көремін, естимін, тыныс аламын, иіскеймін, айтамын, тамақтанамын", " Қолдарым – мен бәрін жасай аламын ", "Аяқтар — мен жүремін", "Мен көңілдімін, күлемін, жылаймын", "Мен ойнаймын, менің ойыншықтарым"	2.2.1.2 сөйлеу тілінің анықтылығын есту, сұраулы ояту интонациясына сәйкес мимикалық реакцияларды түсіну	3.2.1.2 өзін айнадан көру, өзін, өзінің бейнесін айнадан көрсету, суланған қылқалам, саусақпен өзінің айнадағы бейнесін сызу	4.2.1.2 айнаға қарау, өзінің сыртқы бейнесін бағалау, өз киімінің, шаш үлгісінің кемшіліктерін түзеу , бой түзеу
	1.2.1.3 музыка тындау кезінде эмоциялардың ым-мшара қимылдарын "оқу"	2.2.1.3 педагог бетінің қимылдарына еліктеу (айна алдында немесе онсыз) және оның қимылдарын еліктеу (аяйды, құшақтайды, басынан сипайды; қуанады-қол шапалақтайды)	3.2.1.3 педагог ұсынған бейнеге сәйкес берілген үш ойыншықтан біреуін тандайды	4.2.1.3 ым-ишара ойындарын ойнайды, педагогтің соңынан, фрагмент, ойыншық немесе суретті көрсету бойынша қоян, аю, түлкінің қимылдарын қайталайды
	1.2.2.1 бір әрекеттік нұсқауды түсіну (Ал! Отыр! Бер!)	2.2.2.1 айтылған бір әрекеттік кеңістікке	3.2.2.1 жеке гигиена , оған қажетті заттар туралы тақпақтарды қатынастың вербалды және	4.2.2.1 ойын рөлінде өзін атауы қажет

		қатысты сөздермен нұсқауды түсіну және орындау	бейвербалды құралдарды қолдану арқылы айту	рөлдік диалог құру ("Ана мен бала", " Отбасы" ойындары)
	1.2.2.2 аты мен фамилиясына аудио және сөйлеу реакцияларын білдіру	2.2.2.2 өзін атау және арнайы жасалған жағдайда, атын естігенде жауап беру	3.2.2.2 жеке гигиена заттарын және ойын-драматизацияға арналған заттарды тақпақ сөздеріне қарай іріктеу	4.2.2.2 педагогтің көмегімен үйдегі тұрмыс, табиғат, көшедегі (" Дәрігерде", " Көшеден жүргінші жолымен өтеміз") қарапайым сюжеттерді моделдеу
2.2. Вербалды қатынас.	1.2.2.3 қоршағандармен әртүрлі жағдайларда тұрмыста, мерекелерде қарапайым сөз арқылы қатынасқа дайындығын көрсету ("Иә ма жоқ па?")	2.2.2.3 сөз арқылы рөлдік ойындарға екі сөзден құралған сөйлемдерді қолданып, жұптасып қатысу	3.2.2.3 рөлдік ойында өзін атап, қарапайым рөлдік диалог орнату (" Отбасы", " Автобуста", " Дәрігер", "Көше"	4.2.2.3 оқу әрекеттерін орындауға қатысты бір-екі сатылы нұсқауларды мұқият тындап, орындау: тындау, тақпақтар мен ертегі мәтіндері бойынша пиктограммалар мен суреттерді табу
	1.2.2.4 мультимедия құралдары көмегімен жазылған сөздерді (тақпақтар, ертегілер) қызығуын көрсетіп тындауын	2.2.2.4 отбасы мүшелерінің бірін сүйіспеншілікпен қарап, қатынасын білдіретін рөлдік ойындарды ым-ишара, сөздер арқылы білдіріп, ойнау	3.2.2.4 киімдер үлгілерін қолданып, сюжеті бірнеше әрекеттен тұратын ойындарды топпен 2-3 адам болып ойнау: "Мен жүргізушімін", " Мен-дәрігермін", " Мен аспазбын"	4.2.2.4 репликалардың көмегімен басқалардың назарын өзіне, сыртқы келбетіне және олардың бағалауын күте отырып, өз іс-әрекеттеріне аудара білу

3) "Тілдің дыбысталуы" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1сынып	2 сынып	2 сынып	4 сынып
	1.3.1.1 ойындарға арналған заттарды қолдану мүмкіндіктерін ұсыну: қуыршақтармен, диванда, орындықтарда, үстелде жұмсақ пішінді ойыншықтармен ойнау	2.3.1.1 вербалды және бейвербалды қатынас құралдарын қолданып, мұғалімнің ауызша өтініші бойынша заттарды және олардың суреттерін көрсету, атау	3.3.1.1 таныс ойыншықтарды және олармен байланысты әрекеттерді мұғалімнің қысқаша ауызша және ым-ишара сипаттамасы бойынша тану	4.3.1.1 педагогтің қысқаша ауызша сипаттамасы бойынша таныс заттарды, табиғат пен тұрмыс нысандарын бір немесе екі тән белгілер бойынша тану және көрсету

3.1. Тілдің дыбысталуы.	1.3.1.2 "Мен-баламын" ("Менің денем және Мен", "Менің сезімдерім мен қажеттіліктерім") тақырыптық шеңбердегі заттар мен суреттерді үш заттың ішінен нұсқаулыққа сәйкес тауып, оларды көрсету, атау	2.3.1.2 үш зат пен суреттің арасынан "Бала әлемі" тақырыбы (менің ойыншықтарым, үйім, Отбасым, мектебім және достарым) ішіндегі заттарды табу: қуыршақ, доп, аю, текшелер, барабан, машина, шелек, көрсету және атау	3.3.1.2 өмірдегі және суреттердегі негізгі эмоционалды күйлердің атауларын түсіну және ажырату: күлу, жылау, қуану, мұңаю	4.3.1.2 тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын затпен, суретпен, пиктограмманың мазмұнымен сәйкестендіріп, түсіну және тану
	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	2.3.2.1 айна алдында ерін мен тілге арналған жаттығуларды орындау: күлу-түтікше, тілді көрсету-тілді жасыру (үлгі бойынша) еліктеу бойынша.	3.3.2.1 "Бақа" қимылдарын сөздік нұсқау бойынша - тілін шығарып, көзін бақырайтып, "Қоян" - қорқақтығын көрсету, орнында секіру, "Кеме" - тілді жоғарғы және төменгі тістер арасына қысып тұрып уілдеу	4.3.2.1 дыбыстарды айту кезінде олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде және еріннің орнын бейнелейтін суреттерге, заттық сурет-таңбаларға сүйене отырып, [произношение заданного звука (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын ажырату, ырғақты және анық айту.
	1.3.2.2 бірлескен іс-қимыл деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау	2.3.2.2 аузы ашылатын, тілі қимылдайтын, Бибабо қуыршағының (логопед қимылдатып тұрған) қимылдарын "оқу", аузын ашып, тілін қозғалтып, қимылдарды қайталау	3.3.2.2 (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын оңаша күйде дұрыс айту (қыз ән айтады: а-а, қасқыр айқайлайды: оо-оо-оо); дыбысқа еліктеу материалы негізінде ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстардың артикуляциясын жасау	4.3.2.2 қысқа және үнсіз тыныс алу (иығын көтермей), тыныш және біркелкі дем шығару (ұртқа үрлемей)
	1.3.2.3 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарын жеке дұрыс айту {қыз ән айтады: а-а-а, Қасқыр ұлиды:	2.3.2.3 а, ә, у, о, ө, м, н, х дыбыстарымен дауыссыздан дауыстыға, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысып, сөздің буындық құрылымын сақтап, буындарды еліктеу арқылы және	3.3.2.3 дыбыстарды анық айту: а, ә, у, о, ө, м, н дыбыстарын анық айту, буын мен сөздегі кез-келген орында	4.3.2.3 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екінші

	у-у-у); дыбысқа еліктеу, тақпақтар материалында	логопедпен бірге ДДс, ДДс, Дс+Дс моделдерін қайталап және еліктеп (ат, от, ма, та, ах, өт, мама, на) айту	Д-Дс (ат, ата, та-та-та), ДсД+ДсД+ДсД	буынға біртіндеп модел бойынша қайталау: ДсД+ДДс
3.2. Айтылым.	1.3.2.4 ерте және орта онтогенез дауыссыздарын тік буындарды айту: қа-қа-қа, та-та-та	2.3.2.4 атау септігінде меңгерген зат есімдерден, есімдіктерден модел бойынша сұрақ-жауаптар құру (Бұл не?) және жауап беру (Міне қуыршақ.)	3.3.2.4 қойылған дыбыстарды буындарда, сөздерде анық айту (жеке көрсеткіштері бойынша), педагогпен бірге қысқа тақпақтарды айту	4.3.2.4 екі-үш бөліктен құралған буындар тізбегін ырғақты, екпінді ауыстыра отырып, қайталау
	1.3.2.5 дауысты, тірек дауыссыз дыбыстардың орнын ауыстырып, буындар серияларын құрып, айту (қойылған дыбыстардың бәрін дұрыс айту)	2.3.2.5 заттық сурет-белгілерге сүйеніп, [а, ә, у, о, ө] дауысты дыбыстарды артикуляциясын көрсетіп, дауыссыз айтуда ажырату (еріндердің қалпы салынған сурет бойынша)	3.3.2.5 екі сөзден құралған сөйлемдерді хабарлама түрінде құрып, педагогтің эмоционалды ынталандыруы негізінде өз атынан айту ("Мен..", "Біз..."), екінші жақта ("Сен...", "Сендер..."), үшінші жақта ("Ол...", "Олар..."), графикалық сызбаларды қолданып	4.3.2.5 жеке гигиена, гигиеналық құралдар туралы екі-төрт жол тақпақтарын айту (вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы)
	1.3.2.6 ынталандыруға жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен (есімдерімен) атау, фразаны қарым-қатынастың бейвербалды құралдарымен толықтыру (мимика, қимыл)	2.3.2.6 дыбыстап сөйлеуді тыңдау, тыныш және қатты, баяу және жылдам сөйлеуді ажырату	3.3.2.6 мазмұны мен суреттер сериясын алдын-ала талқылауға негізделген шағын мәтіндерді айтып беру (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып)	4.3.2.6 логопедпен бірге сурет жоспарын, пиктограммалар мен сөйлеу тілін қолданып, ойыншықтар, сүйікті заттар, қызықты жағдайлар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құру
	1.3.2.7 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу этикетінің қарапайым формаларын қолданып, сенсорлық	2.3.2.7 үлгі бойынша фразаны үлгі бойынша	3.3.2.7 ілік септігіндегі зат есім + "Жоқ"… моделін қолдану арқылы екі сөзден құралған сөйлем құру (	4.3.2.7 есімдіктерді қолдана отырып,

	планшетті қолданып сұрақтарды тыңдау және түсіну	толықтыру, жетілдіру: зат есім+ етістік	Аюдың төлі ме? Жоқ. Аюдың төлі емес.)	экскурсия іздері бойынша диалогты бастап, жүргізу

4) "Оқылым және жазылым" бөлімі:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып
4.1. Балама оқу.	1.4.1.1 "ойыншықтар", "қуыршақ", "доп", "машина" пиктограммаларын тану және ажырату	2.4.1.1 "мама", "папа", "бала", "ата", "әже" пиктограммаларын тану және пайдалану	3.4.1.1 "ағаш", "шырша", "гүл" пиктограммаларын тану және пайдалану	4.4.1.1 "Мектеп пәндері" сериясындағы пиктограммалармен жұмыс істеу: "дәптер", "қарындаш", "бояулар", "санау", "жазу", "сурет салу"
	1.4.1.2 көлденең, тік, қиғаш сызықтармен сопақшаларды салыстыру, ажырату және сызу	2.4.1.2 "аға", "апай", "ит", "ат", "мысық", "қар" "жаңбыр" "ауыз", "аяқ", "жылау", "тамақтану" пиктограммаларын фотосуреттермен сәйкестендіру	3.4.1.2 А-ны тану (контур бойымен кесілген әріп - биіктігі 10 және 5 см)	4.4.1.2 сөздегі "А", "Ә", "Ө", "У", "М", "Н" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында немесе соңында)
	1.4.1.3 антропоморфты ойыншықтармен және суреттермен визуалды және аудио жаттығулар жасау: "Қоян мен аюды мұқият қарап, тыңдап, көрсет..."	2.4.1.3 нысандардың егжей-тегжейін көрсету үшін (қоянның құлағы) - немесе олардың суреті бар суретті таңдау	3.4.1.3 "Жануарлар" сериясынан пиктограммаларды тану және оларды суреттермен және көлемді моделдермен сәйкестендіру	4.4.1.3 элементтерден құрастыру, қайта құру, "А", "У", "Ә", "Ө", "Т" әріптерін оқу
	1.4.1.4 өлеңнің әр жолына екі суреттің бірін таңдау	2.4.1.4 Етістік бойынша нұсқауларын түсіну "Дұрыстап қара ... тында және көрсет" және "Атап шық, ал мен көрсетемін" орындау	3.4.1.4 басқалардың ішінен екі бірдей пиктограмманы таңдау (мысалы, "қуыршақ" — "аю" — "машина" — "қуыршақ").	4.4.1.4 "Медициналық кабинет", "Жаяу жүргіншілер өткелі", "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады" деген ақпараттық, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдау, бағдаршам сигналдарын "оқу"
	1.4.2.1 жазу үшін заттарды қарастыру және көзін тоқтату, оларды барлық жағынан қарау үшін	2.4.2.1 үлкен щеткамен, губкамен, қолмен түрлі-түсті дақтар жасау және оларды нақты заттармен (күн,	3.4.2.1 қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламмен сызу және бояу,	4.4.2.1 қылқаламның ұшымен бояу және жанасу әдістерімен бояулармен сурет салу, үлгі бойынша

	қолына ұстап жылжыту (мұғаліммен бірге)	бұлт) байланыстыру , оларды мұғалімнің көмегімен атау	қағаз парағын бояумен бояу (үлкен щеткамен)	жолақшада нүктелермен өрнектер салу
	1.4.2.3 заттық бейнелермен балалардың бейнелерін қуыршақтың, доптың, аюдың, текшелердің, барабанның, машинаның, шелектің бейнелерімен сәйкестендіру	2.4.2.3 альбом бетінде маркермен, қарындаштармен дөңгелектелген заттарды салу және оларды мұғалімнің көмегімен бояу (доп , бағдаршам).	3.4.2.3 қылқаламның ұшын пайдаланып бояулармен бояу (" Үйде шамдар жанды", "Ағаштар бүршік атты", " Жапырақтар гүлдеді ")	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды " жазу"
	1.4.2.4 "Көліктің жолы", "Суда қаз жүзеді", "Тамшылар " сызықтарын ажырату	2.4.2.4 бормен тақтаға, дымқыл саусақпен түрлі-түсті қағазда дөңгелек пішіндермен сызықтарды ауызша нұсқау бойынша ырғақты түрде сурет салу	3.4.2.4 жолақшада нүктелерден оюларды сызу	4.4.2.4 текше, шеңберде, жолақтағы элементтердің үлгілерін құру
4.2. Графика және жазылым.	1.4.2.5 жарқын дақтарға, бояуларға, штрихтарға, соққыларға эмоционалды түрде жауап беру, нақты заттармен, оқушылармен байланыстыру	2.4.2.5 ішкі трафареттерге, металл пішіндерге қара қарындашпен айналдыра сызу (М. Монтессори материалдары)	3.4.2.5 дайын элементтерден АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша оюларды текшеде, жолақшада жазу	4.4.2.5 элементтерді АТАТ,ААТТААТТ сызбасы бойынша жазу ("Анамның моншақтары" АТАТ , ААТТААТТ, ААТААТ, тізбектегі элементтерді ауыстыру
	1.4.2.6 қарындашты жұдырықпен қысып , қағазды бос қолмен ұстап, щетканы немесе қарындашты дұрыс ұстау	2.4.2.6 нүктені тану, "жазу": әр түрлі контейнерлерге (науаға, ыдысқа) салынған жармаға (құмға) саусақпен, маркер, фломастермен қағаз парағында музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес "жазу"	3.4.2.6 жолақта және шеңберде мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп және үлгі бойынша өрнек салу (орманда-үлкен және кішкентай шыршалар; көшеде-биік және төмен үйлер	4.4.2.6 үлкен қағаз парақтарында маркермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды салу
			3.4.2.7 мұғалімнің көмегімен және өз	4.4.2.7 А, Ә, О, Ө, Т, М, Н, (биіктігі 10 см) трафарет бойынша

			бетінше сызғыш бойынша парақты сызып шығу	өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен "жазу"

39. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

40. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 1 сынып

Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқу мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің денем"; 4-ші апта "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 7 –ші апта "Менің отбасым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта "Менің мектебім"	1.1.1.1 жақында қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (жазықтықта, тігінен, дөңгелек бойына, алға/артқа) 1 минут ішінде	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	1.3.1.1 ойындарға арналған заттарды қолдану мүмкіндіктерін ұсыну: қуыршақтармен, диванда, орындықтарда, үстелде жұмсақ пішінді ойыншықтармен ойнау	1.4.1.1 "ойыншықтар", "қуыршақ", "доп", "машина" пиктограммаларын тану және ажырату
	1.1.2.1 педагогпен бірлесіп, статикалық және динамикалық тепе тендікке арналған саусақ жаттығуларын орындау	1.2.2.2 аты мен фамилиясына аудио және сөйлеу реакцияларын білдіру		1.4.2.1 жазу үшін заттарды қарастыру және көзін тоқтату, оларды барлық жағынан қарау үшін қолына ұстап жылжыту (мұғаліммен бірге)
2 тоқсан				
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім";		1.2.1.2 ым-ишара, патомимикамен көрсету: "Мен: көремін, естимін, тыныс аламын, иіскеймін, айтамын,	1.3.1.2 "Мен-баламын" ("Менің денем және Мен", "Менің сезімдерім мен	

3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	1.1.1.2 адамның бетіне, фотосуретке 30 секундқа қарау	тамақтанамын", "Қолдарым – мен бәрін жасай аламын", "Аяқтар — мен жүремін", "Мен көңілдімін, күлемін, жылаймын", "Мен ойнаймын, менің ойыншықтарым"	қажеттіліктерім") тақырыптық шеңбердегі заттар мен суреттерді үш заттың ішінен нұсқаулыққа сәйкес тауып, оларды көрсету, атау	1.4.1.2 көлденең, тік, қиғаш сызықтар мен сопақшаларды салыстыру, ажырату және сызу
	1.1.2.2 педагогпен бірге, еліктеу бойынша жұдырықтарды жұму, ашу	1.2.2.3 қоршағандармен әртүрлі жағдайларда тұрмыста, мерекелерде қарапайым сөз арқылы қатынасқа дайындығын көрсету	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	1.4.2.3 заттық бейнелермен балалардың бейнелерін қуыршақтың, доптың, аюдың, текшелердің, барабанның, машинаның, шелектің бейнелерімен сәйкестендіру
	1.1.2.3 кабинет кеңістігінде бағдарлау,алдыға, артқа бағыттарын көрсету			
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы"; 2 –ші апта "Қыстық киім және аяқ киім"; 3-ші апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы аңдар" 5 –ші апта "Үй құстары"; 6-ші апта "Жабайы құстар"; 7-ші апта "Көлік"; 8-ші апта "М Анамының мерекесі"; "Наурыз мерекесі"	1.1.1.3 суреттерден ойыншықтарды табу (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, оқушының көзінше ересек адам салған сурет, екі-төрт бөліктен тұратын сурет)	1.2.1.3 музыка тындау кезінде эмоциялардың ым-мшара қимылдарын "оқу"	1.3.2.1 өзінің тыныс алу, дауыс шығару және артикуляция мүшелерін табу және көрсету, дауыс перделерінің дірілін сезіну	1.4.1.3 антропоморфты ойыншықтармен және суреттермен визуалды және аудио жаттығулар жасау
	1.1.1.4 таныс ойыншықты жеке бөлшектері, оған тән дыбыстары бойынша (дыбыстық ойыншықтар), сипап сезу арқылытану	1.2.2.4 мультимедия құралдары көмегімен жазылған сөздерді (тақпақтар, ертегілер) қызығуын көрсетіп тындауын	1.3.2.3 [а, ә, у, и, о, ө] дыбыстарын жеке дұрыс айту {қыз ән айтады: а-а-а, Қасқыр ұлиды: у-у-у); дыбысқа еліктеу, тақпақтар материалында	1.4.2.4 "Көліктің жолы", "Суда қаз жүзеді", "Тамшылар" сызықтарын ажырату
	1.1.2.4 педагог берген бағыт және қолдан ұстау бойынша сенсорлы жолдармен қозғалу		1.3.2.5 дауысты, тірек дауыссыз дыбыстардың орнын ауыстырып, буындар серияларын құрып, айту (қойылған	1.4.2.5 жарқын дақтарға, бояуларға, штрихтарға, соққыларға эмоционалды түрде жауап беру, нақты заттармен,

			дыбыстардың бәрін дұрыс айту)	оқушылармен байланыстыру
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	1.1.1.5 құлақ (иық, бел) тұсында тұрған дыбыстың қозғалмайтынкөзін табу	1.2.2.1 бір әрекеттік нұсқауды түсіну (Ал! Отыр! Бер!)	1.3.2.4 ерте және орта онтогенез дауыссыздарын тік буындарды айту: қа-қа-қа, та-та-та	1.4.1.4 өлеңнің әр жолына екі суреттің бірін таңдау
	1.1.2.5 берілген бағытта ойыншықпен (сылдырмақ, таяқшасы бар лента) , сенсорлы және ойын жолдарымен жүру		1.3.2.6 ынталандыруға жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен (есімдерімен) атау, фразаны қарым-қатынастың бейвербалды құралдарымен толықтыру (мимика, қимыл)	1.4.2.6 қарындашты жұдырықпен қысып , қағазды бос қолмен ұстап, щетканы немесе қарындашты дұрыс ұстау
			1.3.2.7 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу этикетінің қарапайым формаларын қолданып, сенсорлық планшетті қолданып сұрақтарды тыңдау және түсіну	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
2) 2сынып				
Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқыту мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 –ші апта оқушыларды бақылау және тексеру; 3 –ші апта "Менің отбасым"; 4-ші апта "Мен, менің денем" "Мен ұлмын, мен қызбын";	2.1.1.1 1 минут бойы баланың алдында (баланың оң жағында, сол жағында) жоғары, төмен және көз деңгейінде орналасқан қозғалмайтын затқа көзді тоқтату	2.2.1.1 негізгі эмоцияларды білдіретін эәне олардың негізгі белгілерін бейнелейтін суреттермен ойнау (көздің қимылдарын сәйкес ерін мен қастың қимылдарымен сәйкестендіру)	2.3.1.1 вербалды және бейвербалды қатынас құралдарын қолданып, мұғалімнің ауызша өтініші бойынша заттарды және олардың суреттерін көрсету, атау	2.4.1.1 "мама", "папа", "бала", "ата", "әже" пиктограммаларын тану және пайдалану

5-ші апта " Көкөністер" 6-шы апта "Жемістер, жидектер"; 7-ші апта "Менің ойыншықтарым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-ші апта " Менің мектебім"	2.1.2.1 педагогпен бірлесіп, өзінің қол саусақтарына массаж жасау (үлгі бойынша 3 тәсілден тұратын массаж)	2.2.2.2 өзін атау және арнайы жасалған жағдайда, атын естігенде жауап беру	2.3.2.1 айна алдында ерін мен тілге арналған жаттығуларды орындау: күлу-түтікше, тілді көрсету-тілді жасыру (үлгі бойынша) еліктеу бойынша.	2.4.2.1 үлкен щеткамен, губкамен , қолмен түрлі-түсті дақтар жасау және оларды нақты заттармен (күн, бұлт) байланыстыру , оларды мұғалімнің көмегімен атау
	2 тоқсан			
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта " Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	2.1.1.2 мұғаліммен бірге дене бөліктерін фотосуретте және өзіңізде көрсету	2.2.1.2 сөйлеу тілінің анықтылығын есту, сұрулы ояту интонациясына сәйкес мимикалық реакцияларды түсіну	2.3.1.2 үш зат пен суреттің арасынан " Бала әлемі" тақырыбы (менің ойыншықтарым, үйім, Отбасым, мектебім және достарым) ішіндегі заттарды табу: қуыршақ, доп, аю, текшелер, барабан, машина, шелек, көрсету және атау	2.4.1.2 "аға", "апай", "ит", "ат", "мысық", "қар" "жаңбыр" " ауыз", "аяқ", " жылау", "тамақтану " пиктограммаларын фотосуреттермен сәйкестендіру
	2.1.2.2 жұдырықтарды ырғақты түрде жұму, ашу, заттарды әртүрлі ұстау әрекетін жасай отырып, ұсақ заттарды сұрыптау	2.2.2.3 сөз арқылы рөлдік ойындарға екі сөзден құралған сөйлемдерді қолданып, жұптасып қатысу	2.3.2.2 аузы ашылатын, тілі қимылдайтын, Бибабо қуыршағының (логопед қимылдатып тұрған) қимылдарын "оқу" , аузын ашып, тілін қозғалтып, қимылдарды қайталау	2.4.2.3 альбом бетінде маркермен, қарындаштармен дөңгелектелген заттарды салу және оларды мұғалімнің көмегімен бояу (доп , бағдаршам).
	2.1.2.4 педагогтің әрекеттеріне еліктеу және үлгі бойынша қимылдың бағытын көрсету			
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы"	2.1.1.3 дене бөліктері бейнеленген пиктограммаларды іріктеп, дене бөліктерін өзінде, қуыршақта көрсету, суретте,	2.2.1.3 педагог бетінің қимылдарына еліктеу (айна алдында немесе онсыз) және оның қимылдарын еліктеу (аяйды,	2.3.2.3 а, ә, у, о, ө, м, н, х дыбыстарымен дауыссыздан дауыстыға, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысып, сөздің буындық құрылымын сақтап, буындарды еліктеу арқылы және	2.4.1.3 нысандардың егжей-тегжейін көрсету үшін (қоянның құлағы) - немесе олардың

2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары" 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 –шы апта "Наурыз мерекесі"	пиктограммада бөліктерді атауға тырысу	құшақтайды, басынан сипайды; қуанады-қол шапалақтайды)	логопедпен бірге ДДс, ДДс, Дс+Дс моделдерін қайталап және еліктеп (ат, от, ма, та, ах, өт, мама, на) айту	суреті бар суретті таңдау
	2.1.1.4 көлемі, құрылымы жағынан ұқсас таныс заттарды сипап сезу арқылы тану, дыбыспен, ым-ишарамен, қозғалыспен тану, көрсету	2.2.2.4 отбасы мүшелерінің бір біріне сүйіспеншілікпен қарап, қатынасын білдіретін рөлдік ойындарды ым-ишара, сөздер арқылы білдіріп, ойнау	2.3.2.4 атау септігінде меңгерген зат есімдерден, есімдіктерден модел бойынша сұрақ-жауаптар құру (Бұл не?) және жауап беру (Міне қуыршақ.)	
	2.1.2.3 кеңістігінде бағдарлау,алдыға, жоғары төмен, алдыға артқа бағыттарын көрсету вперед, назад			2.4.2.5 ішкі трафареттерге, металл пішіндерге қара қарындашпен айналдыра сызу (М. Монтессори материалдары)
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	2.1.1.5 табиғат дыбыстарын (жаңбыр, құстар мен аңдардың дауысы) және музыкалық аспаптардың дыбысын (ысқырық, барабан, ысқырық) тану	2.2.2.1 айтылған бір әрекеттік кеңістікке қатысты сөздермен нұсқауды түсіну және орындау	2.3.2.5 заттық сурет-белгілерге сүйеніп, [а, ә, у, о, ө] дауысты дыбыстарды артикуляциясын көрсетіп, дауыссыз айтуда ажырату (еріндердің қалпы салынған сурет бойынша)	2.4.1.4 Етістік бойынша нұсқауларын түсіну "Дұрыстап қара ... тында және көрсет" және "Атап шық, ал мен көрсетемін" орындау
	2.1.2.5 аудио-қимыл жаттығуларды орындау "Тында және биле..." (тақпақтың мәтініне сәйкес)		2.3.2.6 дыбыстап сөйлеуді тыңдау, тыныш және қатты, баяу және жылдам сөйлеуді ажырату	2.4.2.6 нүктені тану, "жазу": әр түрлі контейнерлерге (науаға, ыдысқа) салынған жармаға (құмға) саусақпен, маркер, фломастермен қағаз парағында музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес "жазу"

			2.3.2.7 үлгі бойынша фразаны үлгі бойынша толықтыру, жетілдіру: зат есім+ етістік	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
3) 3 сынып				
Өтпелі ортақ тақырыптар	Бөлімшелер / Оқыту мақсаты			
	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен, менің отбасым"; 4-ші апта "Мен және менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын", "Жемістер, жидектер"; 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-шы апта "Жемістер мен жидектер"; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындар"; 8-ші апта "Менің үйім" 9-шы апта "Менің мектебім"	3.1.1.1 белгілі бір түсті, бейнені және толық емес, шатасқан суреттегі таныс заттарды 10-15 секундта тану	3.2.1.1 айна алдында бет әлпеті бойынша тану эмоционалды жағдайларды атай білу: күледі, жылайды, мимикалық қимылдарды адекватты пантомимикамен толықтыру	3.3.1.1 таныс ойыншықтарды және олармен байланысты әрекеттерді мұғалімнің қысқаша ауызша және ым-ишара сипаттамасы бойынша тану	3.4.1.1 "ағаш", "шырша", "гүл" пиктограммаларын тану және пайдалану
	3.1.2.1 оң және сол қолдарының саусақтарын кезекпен, ырғақпен жақындатып, қосып, айқастыруды қайталау	3.2.2.2 жеке гигиена заттарын және ойын-драматизацияға арналған заттарды тақпақ сөздеріне қарай іріктеу	3.3.2.1 "Бақа" қимылдарын сөздік нұсқау бойынша - тілін шығарып, көзін бақырайтып, "Қоян" - қорқақтығын көрсету, орнында секіру, "Кеме" - тілді жоғарғы және төменгі тістер арасына қысып тұрып уілдеу	3.4.2.1 қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламмен сызу және бояу, қағаз парағын бояумен бояу (үлкен щеткамен)
				3.4.2.3 қылқаламның ұшын пайдаланып бояулармен бояу ("Үйде шамдар жанды", "Ағаштар бүршік атты", "Жапырақтар гүлдеді")
	2 тоқсан			
		3.2.1.2 өзін айнадан көру, өзін, өзінің	3.3.1.2 өмірдегі және суреттердегі	

1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта " Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	3.1.1.2 қозғалатын қашықтағы нысанды көзбен қадағалау	бейнесін айнадан көрсету, суланған қылқалам, саусақпен өзінің айнадағы бейнесін сызу	негізгі эмоционалды күйлердің атауларын түсіну және ажырату: күлу, жылау, қуану, мұңаю	3.4.1.2 А-ны тану (контур бойымен кесілген әріп - биіктігі 10 және 5 см)
	3.1.2.2 жылы су құйылған ыдысқа қолын салып, жылыту, түгі бар орамалмен сүртіп, құрғату			
			3.3.2.2 (а, ә, о, ө, у, и)] дыбыстарын оңаша күйде дұрыс айту (қыз ән айтады : а-а, қасқыр айқайлайды: оо-оо-оо); дыбысқа еліктеу материалы негізінде ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстардың артикуляциясын жасау	3.4.2.4 жолақшада нүктелерден оюларды сызу
				3.4.2.5 дайын элементтерден АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша оюларды текшеде, жолақшада жазу
	3 тоқсан			
1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта " Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары " 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік"	3.1.1.3 нысандардың түстері (қызыл, көк, сары, жасыл, қара, қоңыр) түсі бойынша тану (ажырату) заттар мен суреттерді, қарындашты таңдау	3.2.1.3 педагог ұсынған бейнеге сәйкес берілген үш ойыншықтан біреуін тандайды	3.3.2.3 дыбыстарды анық айту: а, ә, у, о, ө, м, н дыбыстарын анық айту, буын мен сөздегі кез-келген орында Д-Дс (ат, ата, та-та-та), ДсД+ДсД +ДсД	3.4.1.3 "Жануарлар" сериясынан пиктограммаларды тану және оларды суреттермен және көлемді моделдермен сәйкестендіру
	3.1.1.4 ағаш, металл, пластмасса, желіммен, әртүрлі температурадағы сумен жанасудаәр	3.2.2.3 рөлдік ойында өзін атап, қарапайым рөлдік диалог орнату (" Отбасы", " Автобуста", " Дәрігер", "Көше"	3.3.2.4 қойылған дыбыстарды буындарда, сөздерде анық айту (жеке көрсеткіштері бойынша),	3.4.2.6 жолақта және шеңберде мұғалімнің іс-әрекетіне еліктеп және үлгі бойынша өрнек салу (орманда-үлкен және кішкентай

8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 ші апта "Наурыз мерекесі"	түрлі реакция білдіру, температурадағы су		педагогпен бірге қысқа тақпақтарды айту	шыршалар; көшеде-биік және төмен үйлер
	3.1.2.3 имитация-ойындарын ойнау: қуыршақ, жануарлардың қимылдарын келтіру			
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар"; 2-ші апта "Гүлдер"; 3-ші апта "Жәндіктер"; 4-ші "Көктем киімдері"; 5 –ші апта "Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер"; 8-ші апта "Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	3.1.1.5 дыбыстың қозғалмайтын алыста тұрған көзін нысанмен сәйкестендіріп, табу және дыбысталуы бірдейлерді табу	3.2.2.1 жеке гигиена, оған қажетті заттар туралы тақпақтарды қатынастың вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы айту	3.3.2.5 екі сөзден құралған сөйлемдерді хабарлама түрінде құрып, педагогтің эмоционалды ынталандыруы негізінде өз атынан айту ("Мен..", "Біз..."), екінші жақта ("Сен...", "Сендер..."), үшінші жақта ("Ол...", "Олар..."), графикалық сызбаларды қолданып	3.4.1.4 басқалардың ішінен екі бірдей пиктограмманы таңдау (мысалы, "қуыршақ" — "аю" — "машина" — "қуыршақ").
	3.1.2.4 беттің/ бастың бөліктерін көрсету және нұсқау бойынша атау: көздер, мұрын, ауыз, құлақтар, шаш	3.2.2.4 киімдер үлгілерін қолданып, сюжеті бірнеше әрекеттен тұратын ойындарды топпен 2-3адам болып ойнау: "Мен жүргізушімін", "Мен-дәрігермін", "Мен аспазбын"	3.3.2.6 мазмұны мен суреттер сериясын алдын-ала талқылауға негізделген шағын мәтіндерді айтып беру (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып)	3.4.2.7 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше сызғыш бойынша парақты сызып шығу
	3.1.2.5 жолдармен, кілемшемен жүру "Топ-топ", барабанның соққысына сәйкес "топ-топ" деп аяқпен топылдатып жүру		3.3.2.7 Ілік септігіндегі зат есім + "Жоқ"…моделін қолдану арқылы екі сөзден құралған сөйлем құру (Аюдың төлі ме? Жоқ. Аюдың төлі емес.)	
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				
•4 сынып				
Бөлімшелер/Оқыту мақсаттары				

Өтпелі ортақ тақырып	Сөйлеу тілінің психомоторлық негізі	Қатынас	Тілдің дыбысталуы	Оқылым және жазылым
	1 тоқсан			
1-2 апта: оқушыларды бақылау және тексеру; 3-ші апта "Мен және менің отбасым"; 4-ші апта "Менің денем. Мен ұлмын.Мен қызбын" 5 –ші апта "Көкөністер"; 6-ші апта "Жемістер, жидектер"; 7 –ші апта "Мен жақсы көретін ойындарым"; 8-ші апта "Менің үйім" 9 -ші апта "Менің мектебім"	4.1.1.1 заттық суреттердегі, сюжеттік суреттердегі, Равен матрицасындағы, қарапайым пазл-композициялардағы бөлшек пен бүтінді сәйкестендіру	4.2.1.1 досы, педагогі, өзіндегі киімдерді, заттарды қарап, көрсету атау-айнаға қарап, суреттен, пиктограмма, фото, видео бойынша	4.3.1.1 педагогтің қысқаша ауызша сипаттамасы бойынша таныс заттарды, табиғат пен тұрмыс нысандарын бір немесе екі тән белгілер бойынша тану және көрсету	4.4.1.1 "Мектеп пәндері" сериясындағы пиктограммалармен жұмыс істеу: "дәптер", "қарындаш", "бояулар", "санау", "жазу", "сурет салу"
	4.1.2.1 үлгі бойынша, үш массаж тәсілін қолданып, массаж құралымен, өзінің қол саусақтарына массаж жасау	4.2.2.2 педагогтің көмегімен үйдегі тұрмыс, табиғат, көшедегі ("Дәрігерде", "Көшеден жүргінші жолымен өтеміз") қарапайым сюжеттерді моделдеу		4.4.2.1 қылқаламның ұшымен бояу және жанасу әдістерімен бояулармен сурет салу, үлгі бойынша жолақшада нүктелермен өрнектер салу
	2 тоқсан			
1 –ші апта "Менің киімім"; 2 –ші апта "Менің аяқ киімім"; 3-ші апта "Азық түлік"; 4 –ші апта "Ыдыстар"; 5 –ші апта "Жиһаз"; 6-ші апта "Шырша мерекесі"; 7 –ші апта "Шырша мерекесі"	4.1.1.2 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін ажырату: табиғат дыбыстары мен дауыстарына еліктепқатты және ақырын дыбыстау	4.2.1.2 айнаға қарау, өзінің сыртқы бейнесін бағалау, өз киімінің, шаш үлгісінің кемшіліктерін түзеу, бой түзеу	4.3.1.2 тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын затпен, суретпен, пиктограмманың мазмұнымен сәйкестендіріп, түсіну және тану	4.4.1.2 сөздегі "А", "Ә", "Т", "Ө", "У", "М", "Н" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында немесе соңында)
	4.1.2.2 құрастырғыш және құру-шашу манипулировать ойыншықтарымен ойнау: педагогпен бірге немесе еліктеу бойынша	4.2.2.3 оқу әрекеттерін орындауға қатысты бір-екі сатылы нұсқауларды мұқият тындап, орындау: тындау, тақпақтар мен ертегі мәтіндері бойынша пиктограммалар мен суреттерді табу	4.3.2.4 екі-үш бөліктен құралған буындар тізбегін ырғақты, екпінді ауыстыра отырып, қайталау	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды "жазу"
	4.1.2.3 Педагог атаған бағыт бойынша қозғалу: алдыға артқа, жоғары. төмен			
	3 тоқсан			

1-ші апта "Қыс қызығы" 2-ші апта "Қыстық киім және аяқ киім" 3-ші апта "Үй жануарлары" 4-ші апта "Үй құстары " 5-ші апта "Жабайы аңдар" 6-ші апта "Жабайы құстар" 7-ші апта "Көлік" 8-ші апта "Анамның мейрамы" 9 ші апта "Наурыз мерекесі"	4.1.1.3 стандарттарды қолдана отырып, шөпке, аспанға, күнге, суға, қарға тән түсті бөлектеу), нысанды түс, түс (жануарларды) белгісі бойынша тану	4.2.1.3 ым-ишара ойындарын ойнайды, педагогтің соңынан, фрагмент, ойыншық немесе суретті көрсету бойынша қоян, аю, түлкінің қимылдарын қайталайды	4.3.2.1 дыбыстарды айту кезінде олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде және еріннің орнын бейнелейтін суреттерге, заттық сурет-таңбаларға сүйене отырып, [произношение заданного звука (а, ә , о, ө, у, и)] дыбыстарын ажырату, ырғақты және анық айту.	4.4.1.3 элементтерден құрастыру, қайта құру, "А", "Ә", "Ө", "У", "Т" әріптерін оқу
	4.1.1.4 заттарды жалпы белгісі бойынша стереогноз процесінде топтастыру: " Кедір-бұдыр (тегіс) затты көрсет, ата")		4.3.2.2 қысқа және үнсіз тыныс алу (иығын көтермей), тыныш және біркелкі дем шығару (ұртқа үрлемей)	4.4.2.3 нүктелер мен үзілмелі нүктелер бойынша тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды " жазу"
				4.4.2.5 элементтерді АТАТ, ААТТААТТ сызбасы бойынша жазу ("Анамның моншақтары" АТАТ , ААТТААТТ, ААТААТ, тізбектегі элементтерді ауыстыру
	4 тоқсан			
1-ші апта "Ағаштар" ; 2-ші апта "Гүлдер";	4.1.1.5 бөліктің ырғақты негізін марш ырғағымен сәкестендіріп, қайталау	4.2.2.1 ойын рөлінде өзін атауы қажет рөлдік диалог құру ("Ана мен бала", " Отбасы" ойындары)	4.3.2.3 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға, бір дауыссыздан екінші буынға біртіндеп модел бойынша қайталау: ДсД+ДДс	4.4.1.4 " Медициналық кабинет", "Жаяу жүргіншілер өткелі" , "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады" деген ақпараттық, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдау, бағдаршам сигналдарын "оқу"
	4.1.2.4 ірі және ұсақ қимылдардан тұратын қарама қарсы әрекеттерді	4.2.2.4 репликалардың көмегімен басқалардың назарын өзіне,	4.3.2.5 жеке гигиена , гигиеналық құралдар туралы екі-төрт жол	4.4.2.4 текше, шеңберде, жолақта дайын элементтердің үлгілерін құру; 4.4.2.6 үлкен қағаз

3-ші апта " Жәндіктер"; 4-ші " Көктем киімдері"; 5 –ші апта " Балықтар"; 6-ші апта "Жемістер"; 7-ші апта "Көкөністер "; 8-ші апта " Жидектер"; 9-ші апта "Жаздық киімдер"; "Балалардың жаздық ойындары"	дамыту үшін " керісінше" ойынын ойнау-	сыртқы келбетіне және олардың бағалауын күте отырып, өз іс-әрекеттеріне аудара білу	тақпақтарын айту (вербалды және бейвербалды құралдарды қолдану арқылы)	парақтарында маркермен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және қисық сызықтарды салу
	4.1.2.5 екі жалпы қимылдар қатарын, екі элементтен тұратын қозғалысты екі қолмен, бір ұсынғаннан қайталау		4.3.2.6 логопедпен бірге сурет жоспарын, пиктограммалар мен сөйлеу тілін қолданып, ойыншықтар, сүйікті заттар, қызықты жағдайлар туралы қысқаша сипаттама әңгімелер құру	
			4.3.2.7 есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия іздері бойынша диалогты бастап, жүргізу	4.4.2.7 А, Ә, О, Ө, Т, М, Н, (биіктігі 10 см) трафарет бойынша өз бетінше немесе мұғалімнің көмегімен "жазу"
Төртінші тоқсанның соңғы екі аптасы: Білім алушылардың сөйлеу құралдарының жағдайын логопедиялық тексеруден өткізу.				

бұйрығына
29-қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін " Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - 4 сыныптары үшін "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың денсаулығын жақсарту және олардың өмірдің әртүрлі салаларында (оқу, тұрмыстық, еңбек) барынша өзін-өзі жүзеге асыруын қамтамасыз ететін қимыл-қозғалыс қабілеттері мен жеке қасиеттерін дамытудың жеке қол жетімді деңгейіне қол жеткізу.

3. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) қозғалыс белсенділігін ынталандыру, қозғалыс дағдыларын қалыптастыру, дене қасиеттерін дамыту;

2) қозғалыс ауқымын кеңейту және ықтимал бұзылыстардың алдын алу; сенсорлық-перцептивті іс-әрекетін жетілдіру;

3) қозғалыстар мен әрекеттердің дәлдігі мен мақсаттылығын қалыптастыру;

4) спорттық терминологияны қолдану негізінде балалардың сөздік қорын байыту;

5) ойын және ерікті қозғалыс әрекетін қалыптастыру үшін оңтайлы қозғалыс режимін және педагогикалық жағдайларды қамтамасыз ету;

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) әлеуметтік тұрмыстық және еңбек дағдылары мен икемдерін дамытудың негізі болып табылатын қозғалыс әрекеттерін зерделеу және жетілдіру;

2) дене дамуының бұзылуын түзету; координациялау қабілеттерін дамыту; көру-қозғалыс координациясын жақсарту;

3) дененің жұмыс қабілетінің тұрақты көрсеткіштерін қол жеткізілген деңгейде сақтау;

4) вербалды және вербалды емес қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандыратын бағыттаушыға әлсіз реакция;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауы;

4) бастауыш сынып оқушыларының өз белсенділігін сақтаудағы және қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына зейінін шоғырландырудағы шағын ресурсы;

5) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

6. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің негізінде зияты айқын және орташа бұзылылған адамдардың өмірін "қалыпқа келтіру" тұжырымдамасы жатыр. Оқушылардың жеке дамуына, әлеуметтік тәжірибені қалыптастыруына жағдай жасау және оларды қоршаған ортадағы адамдарға, заттарға, іс-әрекеттерге, қарым-қатынастарға тарту көзделеді.

7. Бастауыш сыныптарда педагогикалық іс-шаралар эмпирикалық білімді меңгеру үшін қажетті алғышарттарды, психикалық құралдар мен әдістерді, соның ішінде ересектермен және балалармен ынтымақтастықты құруға бағытталған.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика принциптеріне негізделеді.

9. Оқушының өзіндік ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын тану принципі. Педагогтар үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерді зерттейді,

білім беру қажеттіліктерін бағалайды және оқушылардың дағдыларын дамыту мен меңгерудегі минималды жетістіктерді тіркейді. Кез келген прогресс оқудың оң нәтижесі ретінде қарастырылады.

10. Мұғалімнің әрбір оқушының жеке мүмкіндіктері мен оқу, жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, оқытудың мазмұнын, әдістерін, формаларын, дидактикалық құралдарын өз бетінше таңдау принципі.

11. Оқушылардың практикалық іс-әрекеті мен әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін тиісті мектеп ортасын құру принципі:

1) икемдер мен дағдыларды қалыптастыру осы дағдылар қолданылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асырылады, бұл білім мен дағдыларды жаңа жағдайға ауыстырудағы елеулі қиындықтарға байланысты;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған бөлмелердің жабдықталуы әртүрлі өмірлік жағдайларды бейнелейді;

3) мектептегі әлеуметтік-тұрмыстық және пәндік-дамытушы орта оқушылардың психофизиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады (дене жаттығулары үшін, демалыс үшін ұйымдастырылған, санитарлық- гигиеналық орындар қажет).

4) оқушылардың қажеттіліктерін өзгеруіне қарай пәндік орта да өзгереді .

12. Бағдарламаны іске асырудың дидактикалық тәсілдері :

1) ынтымақтастықта оқу;

2) көпдеңгейлі және сараланған тәсіл;

3) денсаулықты сақтау, ойын, тұлғаға бағытталу, ақпараттық-коммуникациялық тәсілдер;

4) арнайы жабдықтар мен құрылғыларды пайдалану.

13. Білім алушымен нақты жеке және шағын топтық жұмыстың мазмұны оның психофизикалық жай-күйінің ерекшеліктерін зерттеудің (диагностиканың) нәтижелерімен анықталады.

14. Тексеру барысында қол жеткізілген даму деңгейі ғана емес, міндетті түрде жақын даму аймағы да анықталады. Сонымен қатар, іс-әрекет компоненттерін меңгеру деңгейі бағаланады, оның ішінде: мотивациялық-бағдарлық, операционалды, бақылау және бағалау.

15. Диагностика нәтижелері жеке және/немесе топтық сабақ жүргізу үшін топтарды және топшаларды құруда шешуші фактор болып табылады.

16. Сабақтарды өткізу әдістемесі мыналарды қамтиды:

1) оқу-тәрбие процесінің коррекциялық бағыттылығы;

2) қарапайым қозғалыс әрекеттерін қалыптастыру үшін қажетті уақытты жоспарлау, кейіннен алынған дағдыларды жаңа жағдайлар мен жағдаяттарда қайта-қайта бекіту, жаңа дағдыларды қалыптастыру барысында да оларды үнемі қайталау;

3) оқушының қимыл-қозғалыс тәжірибесінде автоматтандырылған, жеткілікті түрде меңгерілген икемдер мен дағдылар негізінде жаңа қимыл-қозғалыстар мен әрекеттерге көшу ;

4) оқушылардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, бүкіл сабақтың немесе жеке жаттығулардың дене белсенділігін реттеу (тапсырмалардың көлемі, қарқындылығы және күрделілігі).

17. Түзете-дамыту жұмыс сапасының негізгі өлшемі оқушылардың қозғалыс дағдыларын меңгеруінің оң динамикасы және денсаулық жағдайы болып табылады. Оқушының моторикасының дамуы мен денсаулығының жай-күйі мен динамикасын бақылау міндетті болып табылады. Осы мақсатта жыл сайын әр оқушыға "Дене дамуының жеке картасы" жүргізіледі.

18. Сабақтар санитарлық-гигиеналық және өрт қауіпсіздігі талаптарына сай келетін арнайы жабдықталған спорттық-сауықтыру залдарында өткізіледі. Бөлмелер Бағдарламаны іске асыру үшін қажетті спорттық құрал-жабдықтармен және инвентарлармен жабдықталады.

19. Бағдарламаны іске асыруға арналған техникалық құралдар мен жабдықтар: жұмсақ модульдер, гамак, әткеншек, сенсорлық интеграцияға арналған тренажерлар, қол және аяқ массажерлері; әртүрлі мөлшердегі және конфигурациядағы фитболдар; қол, білезік, қос әрекет эспандерлері; іздік, массаж жолдары; механикотерапиялық тренажерлар; доптар, медицинболдар; гимнастикалық таяқтар, құрсаулар (әртүрлі қалыңдықтағы және өлшемдегі); сенсорлық, теңгеруші жолдары; құрғақ бассейн; тактильді жолдар мен шарлар; ұсақ моториканы жаттықтыу құрылғылар, аспалы платформалар, арқандар, сақиналар, өрмелеуге арналған түтіктер, өрмелеуге арналған " бөшкелер", шарикті бассейндер, құрылысқа арналған жұмсақ модульдер, Үкінің шұлығы, салмақты көрпелер, шарфтар, теңгергіш және тактильді жолсызықтары, жалғыз қалуға арналған бұрыш (шатыр, үйшік).

20. Бағдарламаның мазмұны ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, бағдарлама мазмұнына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы. Қайталауды және бірте-бірте кеңейтуді, оқытылатын ұғымдарды, лексиканы, фразеологизмдерді, практикалық жаттығуларды күрделендіріп отыруды көздейтін концентрлік принципке сәйкес өтпелі тақырыптар әр сыныпта ортақ тақырып ретінде қайталанады. Мектептің педагогикалық кеңесі аймақтық ерекшеліктерді және оқушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, пәнге және ортақ тақырыптардың ретіне өзгерістер енгізе алады

21. Бағдарламаның мазмұны жеке бағдарламаларды дайындауға негіз болып табылады. Жеке бағдарлама арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде құрастырылады, оны мұғалімдер белгіленген тәртіппен жүргізеді.

22. Оқу жетістіктерін баллдық бағалау қолданылмайды. Жетістікті бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады.

3-тарау. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" оқу пәнінің мазмұны

23. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 1-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 33 сағат;

2) 2-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

3) 3-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

4) 4-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

24. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру";

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту".

25. "Қимыл- қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі келесідегідей бөлімшелерді қамтиды:

1) арқаны тік ұстауды және тепе-теңдікті ұстауды дамыту;

2) жалпы моториканы дамыту;

3) ұсақ моториканы дамыту;

4) тыныс алуды қалыпқа келтіру;

5) тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру.

26. "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі келесідегідей бөлімшелерді қамтиды:

1) өз денесінде бағдарлану;

2) кеңістікті бағдарлау;

3) қозғалыстардың координациясын дамыту;

4) дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту.

27. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінің 1-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі. Киім формасы, сабақта өзін-өзі ұстау және қозғалыс ережелері, жеке бас гигиенасы ережелері туралы білім негіздері. Дене мүсінін тік ұстау параметрлері және оны

мұғалімнің жетекшілігімен тексеру. Жаттығу кезінде тыныс алу, қалпына келтіретін тыныс алу. Мұғалімнің жетекшілігімен қарапайым жаттығулар мен тыныс алу жаттығуларының элементтерін орындау арқылы денсаулықты нығайту және денені шынықтыру. Жалпы моториканы дамыту: мұғалімнің (көрсету, сөздік) нұсқауы бойынша әрекеттер, қозғалыстар жасау, бұрылыстар, қол қимылдарымен бұрылыстар, бағытты өзгертіп жүру. "Із іздеуші" ойыны, жорғалау, отырып тұру, аяқты ырғалып басу, теңселу, еңкею, сапқа тұру және қайта тұру. Сөйлеу сүйемелдеумен саусақ гимнастикасы. Екі қолдың жұмысын синхрондауға арналған жаттығулар: (үлкен кіші) шарды алу. Заттардың және жазық фигуралардың өлшемдерін сипалап қарау арқылы анықтау: үлкен – кіші, "Ғажайып қап" ойыны. Дененің, аяқ-қолдардың әртүрлі қалыптарын сезіну түйсіктерді қалыптастыру, "Теңіз толқиды" ойыны;

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі. Мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстың кеңістіктік-уақыттық дифференциациясын және дәлдігін дамытуға арналған жаттығулар. Тепе-теңдік жаттығулары: "Аяқ ізі"; қол және көз қимылдарын үйлестіруді дамыту, заттармен жаттығулар (доп, секіру жібі, құрсау, гимнастикалық таяқ, жалаушалар, ленталар). Еліктеу арқылы баспен, қолмен, денемен қозғалыстарды, қалыптарды орындау. Релаксация, босаңсу, кернеу, созылу жаттығуларын орындау. Жатып, отырып, тұрып тыныс алу жаттығулары. Сезімдерді вербализациялау, "Көрсет және тап" ойыны (жануарлардың қимылдарына еліктеу). Теңгергіштерді, әткеншектерді, гамакты, ілулі платформаны, допты бассейнді, Үкі шұлығын, салмақты көрпелерді, шарфты пайдаланып жаттығуларды орындау. Жұмсақ модульдерден құрастыру.

28. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінің 2-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі. Киім формасы, сабақта өзін-өзі ұстау және қозғалыс ережелері, жеке бас гигиенасы ережелері туралы білім негіздері. Дене мүсінін тік ұстау параметрлері және оны мұғалімнің жетекшілігімен тексеру. Биіктігі 10-15 см заттардың үстінен асып жүру, жылдамдықты бірте-бірте азайтып жүгіруден жылдам жүруге көшу. Көру талдауды қалыптастыру (2-3 бөліктен тұратын заттарды зерделеу), ойын: "Заттарды салыстыр", " Қандай бөлік жетіспейді?" (шелектің тұтқасы, қуыршақтың қолы). Жорғалау, өрмелеу: объектіге жету үшін, 2 метрге дейін қашықтыққа, тартылған жіптің астынан (биіктігі 50 см), диаметрі 50 см құрсаудың ішімен өрмелеп өту, гимнастикалық баспалдақпен ересектердің сақтандырумен өрмелеу - жоғары және төмен (биіктігі 2 м-ге дейін), қолдың көмегімен, қолдың көмегінсіз тартылған жіптен асып өрмелеу. Затты көтеру және лақтыру дағдысын қалыптастыру, затты ұстап тұру және басқа орынға апару, құм салынған дорбаны итеру, допты алға итеру, допты (диаметрі 25 см) тұру, отыру

калыптан алға қарай домалату, мұғаліммен жұптасып; допты алып жүру, (диаметрі 6-8 см) допты астыға қарай, қашықтыққа лақтыру. Қасында тұрған (отырған) адамға оңға – солға бұрылыстар жасау арқылы заттарды беру, алға және оңға-солға еңкеюі;

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі. Өз денесінде бағдарлау (аяқ, қол, бас, іш), жаттығу залында бағдарлау: берілген бағытта қозғалу (алға, артқа). Жаяу жүру және тепе-теңдікті сақтау жаттығулары: еденде жатқан жолсызығымен түзу бағытта жүру, бір ұшы еденнен 5 см-ге көтерілген тақтаның үстінде ересек адамның көмегімен жоғары және аяғына дейін төмен қарай жүру (тақтайдың ені 25 см, ұзындығы 1,5 - 2 м), гимнастикалық орындыққа көтерілу және түсу, жерде жатқан арқанның немесе таяқтың үстінен аттап өту. Босаңсу, кернеу, созылу жаттығуларын орындау. Жатып, отырып, тұрып тыныс алу жаттығуларын жасау. Роликті тақтайға ішпен жату калпында алға жылжу. Теңгергіштерді, әткеншектерді, гамакты, ілулі платформаны, допты бассейнді, Үкі шұлығын, салмақты көрпелерді, шарфты пайдаланып жаттығуларды орындау. Жұмсақ модульдерден құрастыру.

29. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінің 3-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі. Мұғалімнің көмегімен топшаларға бөлініп немесе бүкіл топпен бір-бірден қолоннаға, сапта, шеңберге көрнекі бағдар (сызылған шеңбер, сызық, реттеліп қойылған кеглилер), ауызша нұсқаулар бойынша тұру. Қол буын жаттығулары, иық белдеуінің бұлшықеттерін дамыту және күшейту: жаңғақтарды домалату, шарларды уқалау, балаларға арналған экспандер немесе резеңке сақинамен қолды қысу және ашу, " Саусақтардың сәлемдесуі" ойыны, денеге жақындатып, алыстатып қолды бүгу және созу, қолды жалауша ұстап көтеру және бастың үстінен жалашамен бұлғау (сол және оң қолды кезектестіру), екі қолды бастың үстінен жоғары бірдей көтеру, оларды бұлғау , заттарды бір қолдан екіншісіне ауыстыру алдында, артында, бастың үстінде. Дұрыс дене мүсінін қалыптастыруға, арқа бұлшықеттерін дамыту мен нығайтуға, омыртқаның икемділігін арттыруға және жалпақ аяқтың алдын алуға арналған жаттығулар: допты бір-біріне бастың үстінде алға-артқа беру, "Велосипед" жаттығуы, аяқтың ұшымен жүру, мұғалімнің артынан көрнекі бағыттау құралы бойынша (жалау, дыбыстық доп) жұппен әртүрлі бағытта жүру, мұғалімнің артынан жұппен шеңбер бойымен жүру, жыланша ирелендеп, заттардың арасында бытырап шашылып еркін жүру, сымның, текшелердің үстінен аттап өту. Фактуралық сырты бетпен жүру (массаж төсеніші, массаж жолсызығы), көлденең күйден тік күйге өз-бетінше көтерілу және керісінше. Жануарлардың тыныс алуына еліктеу (ит дем алады, тышқан дем алады) , еліктеу элементтері бар мұғалім көрсеткен қимылдары бойнша қозғалу: "үлкен допты үрлеу", " доптың желі шығып кетті", "үлпекке үрлеу", "әлсіз жел", "қатты жел";

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі. Өз денесінде бағдарлау (аяқ, қол). Спортзалда бағдарлау: берілген бағытта қозғалыс (алға, артқа). Жаяу жүру және тепе-теңдік жаттығулары: еденде жатқан жолмен түзу бағытта жүру, бір ұшы еденнен 5 см-ге көтерілген тақтадың бойымен ересек адамның көмегімен үстімен ары-бері жүру (тақтайдың ені 25 см, ұзындығы 1,5 – 2м.), гимнастикалық орындықта көтерілу және түсу, жерде жатқан арқанның немесе таяқтың үстінен өту. Босаңсу, кернеу, созылу жаттығуларын орындау. Жату, отыру, тұру тыныс алу жаттығулары. Ішпен роликті тақтайда жатып, алға қарай жылжу. Дене мүсінін тік ұстау (вертикалды заттарға сүйеніп, еденде жатқан кезінде), көмекші құралдарсыз дұрыс дене қалпын ұстау. Теңгергіштерді, әткеншектерді, гамакты, ілулі платформаны, допты бассейнді, Үкі шұлығын, салмақты көрпелерді, шарфты пайдаланып жаттығуларды орындау. Жұмсақ модульдерден құрастыру.

30. "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінің 4-сыныпқа арналған базалық мазмұны:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі. Плинтусы жоқ қабырғаның касында денені тік ұстап тұру (бастың артқы жағы, жауырлар, бөкселер, өкшелер қабырғаға тиеді). Арқа бұлшық еттерін нығайтуға арналған жаттығулар: "Мысық", "Кітап", "Құс". Жалпақтабанды алдын алу жаттығулары: аяқты бүгу және жазу, аяқтың өқшесімен тұрып ұшымен тұруға ауысу, аяқ саусақтарын қозғалту, аяқ өкшелерін, ұштарын біріктіру және ажырату. Аяқ басын саусақтарды қозғалту арқылы жылжыту, аяқ басын екінші аяқтың бойымен сырғыту, тобық буынның айналмалы қозғалысы. Жаттығулар: "Жүру", "Ат". Көз қозғалыстары: жоғары, төмен, солдан оңға қарай және кері қарай, бір жағына және екінші жағына қарай, көзді қатты жабу, ашу және жылдам-жылдап жыпылықтату. Тыныс алу гимнастикасы: мұғалімнің нұсқауы бойынша дем алу және дем шығару ұзақтығын өзгерту, қолды екі жағына созып жоғары көтеру – бүкіл денемен жоғары созылу - дем алу, қолды төмен түсіру - босаңсу - дем шығару, диафрагмалық тыныс алуды үйрену, ойын тәрізді жаттығулар: "Гүлді иіске", "Қолымызды жылытамыз";

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі. Вестибулярлық аппаратты ынталандыратын тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Мұғалімнің жетекшілігімен жүрудің әртүрлі түрлерінің комбинациясын жасау: жамбастың жоғары көтерілуімен, жартылай жүрелеп жүру. Еденде аяқ ұшымен тұру, гимнастикалық орындықта тұру. Жаттығулар: "Дегелек", "Қарлығаш". Қол қозғалыстарымен үйлестіріп кеудені еңкейту, бұру. Аяқты алға, артқа жатқан қалпында сермеу, аяқты кезекпен көтеру. Релаксация, кернеу, созылу жаттығуларын орындау. Жатып, отырып, тұрып тыныс алу жаттығулары. Етпетінен жату қалыпта: басты көтеру , қолды тіреп артқа қарай иілу. Теңгергіштерді, әткеншектерді, гамакты, ілулі

платформаны, допты бассейнді, Үкі шұлығын, салмақты көрпелерді, шарфты, оңаша қалу бұрышты (шатыр, үйшік) пайдаланып жаттығуларды орындау. Жұмсақ модульдерден құрастыру.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

31. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодпен берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 1.2.1.4 кодтауында "1" – сынып, "2.1 " – бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

32. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Қимыл-қозғалыс дағдыларын және арқаны тік ұстауды қалыптастыру" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1- сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
1.1. Арқаны тік ұстауды және тепе-теңдікті ұстауды дамыту	1.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай айналып мұғалімнің көмегімен ауысу	2.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай және кері қарай айналып мұғалімнің көмегімен ауысу	3.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай мұғалімнің нұсқасы бойынша айланып ауысу	4.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай және кері қарай айналып ауысу
	1.1.1.2 мұғалімнің артынан ені 1 метр дәліз бойымен жүру	2.1.1.2 мұғалімнің басшылығымен түзу бағытпен жүру	3.1.1.2 мұғалімнің жетекшілігімен белгіленген бағдаршамдар бойынша жүру	4.1.1.2 белгіленген белгілер бойынша жүру
	1.1.1.3 гимнастикалық орындықта мұғалімнің көмегімен жүру	2.1.1.3 мұғалімнің бақылауымен гимнастикалық орындықтың үстінде жүру	3.1.1.3 мұғалімнің бақылауымен гимнастикалық орындықтың үстінде жүру	4.1.1.3 гимнастикалық орындықта жүру
	1.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша әрекеттерді орындау: "Іздер жолы"	2.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша әрекеттерді орындау: бұрылыстар, сапқа қайта тұру	3.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша жаттығуларды орындау: бұрылыстар, сапты қайта құру, тепетеңдікті сақтау жаттығулары	4.1.2.1 сөйлеу нұсқаулығыбоынша заттармен және заттарсыз тізбектелген қозғалыстар қатарын орындау
	1.1.2.2 мұғалімнің жетекшілігімен бір қатарға тұру	2.1.2.2 мұғалімнің жетекшілігімен қатарға тұру, сапқа тұру	3.1.2.2 еліктеу бойынша жаттығуларды орындау	4.1.2.2 сигнал бойынша сапта өз орнын табу
	1.1.2.3 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұру	2.1.2.3 мұғалімнің жетекшілігімен	3.1.2.3 жүгіруге бірқалыпты ауыса отырып, аяқ саусақтарымен,	4.1.2.3 жүгіруге бірқалыпты ауыса отырып, аяқ саусақтарымен,

		бір-бірден бағанға тұру	өкшелерімен және аяқтың ішкі доғаларымен жүру	өкшелерімен және аяқтың ішкі доғаларымен жүру
1.2. Жалпы мотрикаңы дамыту	1.1.2.4 еліктеу арқылы бір орнында тұрып секіру	2.1.2.4 еліктеу арқылы бір орнында тұрып секіру	3.1.2.4 үлкен және орташа өлшемді доптарды қағып алу және лақтыру	4.1.2.4 5 м қашықтықтан доптылақтырып нысанаға тигізу
	1.1.2.5 шеңберде тұрып допты қолдан қолға беру	2.1.2.5 шеңберде тұрып бір үлкен допты бір-біріне беру	3.1.2.5 шеңберде тұрып бір үлкен допты бір-біріне беру	4.1.2.5 допты жерден алу, лақтыру және қағып алу
	1.1.2.6 мұғалімнің мысалы ретін көрсетуі бойынша құм салынған дорбаны лақтыру	2.1.2.6 мұғалімнің көрсеткен үлгісі бойынша құм салынған дорбаны (теннис добын) лақтыру	3.1.2.6 құм дорбасын ауызша нұсқау бойынша лақтыру	4.1.2.6 құм салынған дорбаны нысанаға лақтыру
	1.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезекпен көтеру, арқамен жатып, " велосипед" жасау	2.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, "велосипед" жасау	3.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, басты көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, " велосипед" жасау, денені көтеру	4.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, басты көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, " велосипед"жасау, денені көтеру
1.3. Ұсақ мотрикаңы дамыту	1.1.3.1 сөйлеу сүйемелдеуімен саусақ жаттығуларын еліктеу арқылы орындау: бір, екі, үш, төрт, бес, саусақтарды ез-ез. Бір, екі, үш, төрт, бес саусақтарды санаймыз тез-тез-тез	2.1.3.1 логомотрикаңы мұғаліммен бірге орындау – әр саусақтың жұмсақ ұшьарын бас бармақпен кезекпен жалғау арқылы " Сақина" құрастыру	3.1.3.1 мұғаліммен бірге "Мүйіздер" ойынын ойнау	4.1.3.1 " Крестик-нолик", " Жұдырық-қабырға-алақан" ойынын мұғаліммен бірге орындау
	1.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын мұғалімнің артынан қайталап орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)	2.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын мұғалімнің жетекшілігімен орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)	3.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)	4.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)

1.4. Тыныс алуды қалыпқа келтіру	1.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау	2.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау	3.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды орындау
	1.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды мұғалімнің артынан кайталап орындау	2.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау	3.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды орындау
	1.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау	2.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімге еліктеп орындау	3.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімнің бақылауымен орындау	4.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшықеттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	1.1.4.4 дем шығаруда чу-чу-чу (паровоз), ш-ш-ш (вагондар), у-у-у (ұшақ), ш-ш-ш (қоңыз) дыбыстардың айтылумен тыныс алу жаттығуларын еліктеу арқылы орындау	2.1.4.4 мұрын және ауыз арқылы тыныс алуды әртүрлі бастапқы қалыпта: отыруда, тұруда, жатуда жаттықтыру жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау	3.1.4.4 әртүрлі бастапқы қалыпта: отыруда, тұруда, жатуда мұрын және ауыз арқылы тыныс алу жаттығуларын, жүру кезінде дем шығаруда дыбыстарды айтылуымен тыныс алу жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.1.4.4 әртүрлі бастапқы қалыпта: жатуда, отыруда, тұруда мұрын және ауыз арқылы тыныс алу жаттығуларын, жүру кезінде дем шығаруда дыбыстарды айтылумен тыныс алу жаттығуларын орындау
1.5. Тактильді-моторлы қабылдауды	1.1.5.1 пластилинді домалату жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау	2.1.5.1 пластилинді домалату жаттығуларын ауызша нұскау бойынша орындау	3.1.5.1 мозаикамен жаттығуларды орындау: "Қандай түс жоқ болып кетті ", "Гүлді жина"	4.1.5.1 заттар мен жазық фигуралардың өлшемін сипалау арқылы анықтау: үлкен – кіші, " Ғажайып қап" ойыны
	1.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту	2.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын	3.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын	4.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімнің

қалыптастыру	жаттығуларын мұғалімге еліктеу арқылы орындау	мұғалімнің жетекшілігімен орындау	мұғалімнің жетекшілігімен орындау	жетекшілігімен орындау

2) "Қозғалыстардың координациясы мен үйлесімділігін дамыту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары			
	1 сынып	2-сынып	3-сынып	4 сынып
2.1. Өз денесінде бағдарлану	1.2.1.1 оң, сол қолдың қозғалыстарын мұғалімнің артынан қайталау	2.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қозғалыстарды орындау (қолды жоғары көтеру, алға созу)	3.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қозғалыстарды орындау (қолды жоғары, алға, бүйірге, иыққа)	4.2.1.1 сөйлеу нұсқауы бойынша қимыл-қозғалыстарды орындау (қолды жоғары, алға, бүйірге, иыққа, бастың артына)
	1.2.1.2 мұғалімге еліктеп және артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар"	2.2.1.2 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" " Сен жасау білесін бе?"	3.2.1.2 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" " Сен жасай аласың ба?", "Менің денем" .	4.2.1.2 мұғалімге еліктеу арқылы бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" " Сен жасау білесін бе?" "Менің денем", "Қолдан аяққа"
	1.2.1.3 босаңсу жаттығуларын жатып орындау	2.2.1.3 тіп-тік созылып жату, босаңсу жаттығуларын орындау	3.2.1.3 босаңсу жаттығуларын орындау	4.2.1.3 қолдың, аяқтың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	1.2.1.4 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау	2.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау	3.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау	4.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	1.2.1.5 салмақты заттарды (көрпе, шарф) қолданумен жаттығуларды, Үкі шұлығында отыруды еліктеу арқылы орындау	2.2.1.5 Үкі шұлығын қолданумен жаттығуларды орындау: шұлықта аунап жүру немесе жорғалау, "Теңіз толқиды, бір!"	3.2.1.5 Үкі шұлығын қолданып жаттығуларды орындау	4.2.1.5 Үкі шұлығын қолданып жаттығуларды орындау
			3.2.1.6 ұсақ моториканы дамытуға арналған	

	1.2.1.6 сенсорлық теңгеру жолын қолданып жаттығуларды орындау	2.2.1.6 құрғақ бассейнді, тактильді жолдар мен кіші шарларды қолданып жаттығуларды орындау	тренажерларды, ілулі платформаларын, арқандарды қолданып жаттығуларды орындау	4.2.1.6 теңгергішті, тактильді жолдарды, оңаша қалу бұрышты (шатыр, үй) қолданып жаттығуларды орындау
2.2. Кеңістікті бағдарлау	1.2.2.1 өз денесінде бағдарлау жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау	2.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын мұғалімге еліктеп орындау	3.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын орындау
	1.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды оқытушының жетекшілігімен орындау	2.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	3.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға, бағдар бойынша шеңберге тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға, бағдар бойынша шеңберге тұруды орындау
	1.2.2.3 қол қимылдарымен бұрылыстарды, бағытты өзгертіп жүруді мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау	2.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп, кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	3.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп, кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау	4.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп, кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды орындау
	1.2.2.4 сызылған бағдарға қарай аттауды мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау	2.2.2.4 сызылған бағдарға қарай секіруді мұғалімнің көмегімен орындау	3.2.2.4 сызылған белгіге қарай екі аяқпен серпу арқылы бір жерден ұзындыққа секіруді мұғалімнің көмегімен орындау	4.2.2.4 еденде сызылған бағдарлар бойынша жүру
	1.2.2.5 екі буынды нұсқау бойынша мақсатты әрекеттерді орындау	2.2.2.5 2-3 бөліктен тұратын заттарды зерттеу және салыстыру	3.2.2.5 2-3 бөліктен тұратын заттарды зерттеп қарау, дидактикалық ойын: "Қандай бөлік жетіспейді?"	4.2.2.5 сызылған белгіге қарай екі аяқпен серпу арқылы бір жерден ұзындыққа секіру
				4.2.2.6 2-3 бөліктен тұратын заттарды тексеру, "Не өзгерді?" дидактикалық ойыны

	1.2.3.1 гимнастикалық қабырғада ұсталып тұру	2.2.3.1 орындықта ерікті түрде жорғалау	3.2.3.1 орындықтардың, қақпалардың, әртүрлі құрылыстардың астына жорғалау	4.2.3.1 гимнастикалық қабырғада ұсталып тұру және жоғары, төмен көтерілу, түсу
	1.2.3.2 гимнастикалық орындықта төрт аяқпен жорғалау	2.2.3.2 орындықтың үстінен өрмелеу өту	3.2.3.2 орындықтың, қақпаның, әртүрлі құрылымдардың үстінен өрмелеп өту	4.2.3.2 қолды алға, екі жаққа созып, тақта мен орындықтың үстімен жүру
	1.2.3.3 мұғалімнің көмегімен орындықта ерікті түрде жорғалау	2.2.3.3 оқытушының көмегімен орындықтың үстінде жорғалау және оның астынан жорғалап өту	3.2.3.3 мұғалімнің көмегімен орындықтың үстінде жорғалау және оның астынан жорғалап өту	4.2.3.3 орындықтың үстімен және астынан жорғалау
2.3. Қозғалыстардың координациясын дамыту	1.2.3.4 мұғалімнің көмегімен керме үстінде ұсталып тұра алу	2.2.3.4 мұғалімнің көмегімен керме үстінде ұсталып тұра алу (10 сек)	3.2.3.4 текшелерді, "кірпіштерді" басып жүру; тізені жоғары көтеріп құтан тәрізді жүру	4.2.3.4 аяқтың ұшымен таяқтан аттап жүру
	1.2.3.5 мұғалімнің жетекшілігімен жұмсақ модульдерден құрастыру	2.2.3.5 мұғалім көрсеткендей жұмсақ модульдерден құрастыру	3.2.3.5 үлгі бойынша жұмсақ модульдерден құрастыру	4.2.3.5 жоба бойынша жұмсақ модульдерден құрастыру
	1.2.3.6 моншақтарды қармақ жібіне тізу	2.2.3.6 қозғалыс координациясын дамытуға арналған жаттығуларды орындау	3.2.3.6 қол қозғалыстардың координациясын дамытуға арналған жаттығуларын орындау	4.2.3.6 объектілерді салмақ бойынша салыстыру жаттығуларын орындау, "Жеңіл-ауыр", "Сегіздік" ойыны
	1.2.3.7 мұғалім көрсеткендей туннельдермен өрмелеп шығу	2.2.3.7 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша туннельдерден жорғалап шығу	3.1.4.7 әткеншек тебу үшін тербелу жаттығуларын орындау	4.2.3.7 әткеншекте, гамакта тербелу үшін жаттығуларды орындау
	1.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынын қайталап орындау	2.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынын қайталап орындау	3.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімнің нұсқауы бойынша орындау	4.2.4.1 геометриялық фигуралары бар сенсорлық жол бойымен қозғалыстарды орындау және мұғалімнің нұсқауына сәйкес қозғалыс бағытын өзгерту
			3.2.4.2 мұғалімнің екі және үш буынды	4.2.4.2 қозғалыстардың

2.4. Дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	1.2.4.2 қол және аяқтардың қимылдары мен қалыптарын затпен және затсыз мұғалім көрсеткендей орындау	2.2.4.2 бас пен дененің қимылдары мен қалпын мұғалім көрсеткендей орындау, "Теңіз уайымдады" ойыны	нұсқауы бойынша әрекеттерді орындау (2 қадам алға – оңға бұрылу, бір қадам артқа)	статикалық координациясын дамытуға арналған жаттығуларды орындау
			3.2.4.3 екі қолдың жұмысын үйлестіру жаттығуларды орындау (шнурмен, моншақтармен, түймелермен)	4.2.4.3 әртүрлі сапалары мен қасиеттеріне қарай заттарды сипалау арқылы ажырату жаттығуларын орындау ("Ғажайып дорба": дөңес, ойыс, тікенді, тегіс)

33. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

34. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарын жеке анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-4 сыныптары үшін "Белсенді қозғалуға бағытталған жеке және топтық сабақтар" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 1- сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта: білім алушыларды бақылау және тексеру; 3 апта "Мен, менің денем"; 4 апта "Жемістер, жидектер"; 5-апта "Көкөністер"; 6-апта "Менің ойыншықтарым"; 7-апта "Менің отбасым"; 8-апта "Менің үйім" 9-апта "Менің мектебім"	1.1. арқаны тік ұстауды және тепе-теңдікті ұстауды дамыту	1.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай айналып мұғалімнің көмегімен ауысу
		1.1.1.2 мұғалімнің артынан ені 1 метр дәліз бойымен жүру
		1.1.1.3 гимнастикалық орындықта мұғалімнің көмегімен жүру
	1.2. жалпы моториканы дамыту	1.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша әрекеттерді орындау: "Іздер жолы"
		1.1.2.2 мұғалімнің жетекшілігімен бір қатарға тұру
		1.1.2.3 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұру
		1.1.2.4 еліктеу арқылы бір орнында тұрып секіру
		1.1.3.1 еліктеу арқылы сөйлеу сүйемелдеуімен саусақ

	1.3. ұсақ мотористикалық дамыту	жаттығуларын орындау: Бір, екі, үш, төрт, бес, Саусақтар серуендеуге шықты . Бір екі үш төрт бес, Саусақтарды санайық
		1.1.3.2 мұғалімнің артындағы заттармен (киім түйреуіш, қырлы қарындаш, конус, сужок доп) саусақ гимнастикасын орындау
1 апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Тағам"; 4 апта "Шәй ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	2 тоқсан	
	1.4. тыныс алуды қалыпқа келтіру	1.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау
		1.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды мұғалімнің артынан қайталап орындау
		1.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау
		1.1.4.4 дем шығаруда чу-чу-чу (паровоз), ш-ш-ш (вагондар), у-у-у (ұшақ), ш-ш-ш (қоңыз) дыбыстардың айтылумен тыныс алу жаттығуларын еліктеу арқылы
	1.5. тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру	1.1.5.1 пластилинді домалату жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау
		1.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімге еліктеу арқылы орындау
	3 тоқсан	
	2.1. өз денесінде бағдарлану	1.2.1.1 оң, сол қолдың қозғалыстарын мұғалімнің артынан қайталау
		1.2.1.2 мұғалімге еліктеп және артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар"
		1.2.1.3 денені босаңсыту жаттығуларын жатып орындау
		1.2.1.4 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
		1.2.1.5 салмақты заттарды (көрпе, шарф) қолданумен жаттығуларды, Үкі шұлығында отыруды еліктеу арқылы орындау

1 апта "Қысқы қызықтар"; 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім "; 3-апта "Үй жануарлары"; 4-апта "Жабайы жануарлар" 5-апта "Құс еті"; 6-апта "Жабайы құстар"; 7-апта "Көлік"; 8-ші апта "Аналар мерекесі"; "Наурыз мейрамы"		1.2.1.6 сенсорлық теңгеру жолын қолданып жаттығуларды орындау
	1.2. жалпы мотористикалық дамыту	1.1.2.5 шеңберде тұрып допты қолдан қолға беру
		1.1.2.6 мұғалімнің мысалы ретін көрсетуі бойынша құм салынған дорбаны лақтыру
		1.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезекпен көтеру, арқамен жатып, "велосипед" жасау
	2.2. кеңістікті бағдарлау	1.2.2.1 өз денесінде бағдарлау жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау
		1.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	1.2.3.1 гимнастикалық қабырғада ұсталып тұра алу
		1.2.3.2 гимнастикалық орындықта төрт аяқпен жорғалау
		1.2.3.3 мұғалімнің көмегімен орындықта ерікті түрде жорғалау
		1.2.3.4 мұғалімнің көмегімен керме үстінде ұсталып тұра алу
		1.2.3.5 мұғалімнің жетекшілігімен жұмсақ модульдерден құрастыру
1 апта "Ағаштар"; 2 апта Гүлдер"; 3-апта "Жәндіктер "; 4-апта "Көктемге арналған киімдер"; 5-ші апта "Балықтар"; 6-апта "Жемістер";	4 тоқсан	
	1.2. жалпы мотористикалық дамыту	1.1.2.4 мұғалім сияқты құм салынған дорбаны лақтыру
		1.1.2.5 шеңберде тұрып допты қолдан қолға беру
		1.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезекпен көтеру, арқамен жатып, "велосипед" жасау
	2.2. кеңістікті бағдарлау	1.2.2.3 қол қимылдарымен бұрылыстарды, бағытты өзгертіп жүруді мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау
		1.2.2.4 сызылған бағдарға қарай аттауды мұғалімге еліктеп, артынан қайталап
		1.2.2.5 екі буынды нұсқау бойынша мақсатты әрекеттерді орындау

7-апта "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазғы киімдер"; " Балаларға арналған жазғы қызықтар"	1.5. тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру	1.1.5.1 пластилинді домалату жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынан қайталап орындау
		1.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімге еліктеу арқылы орындау
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	1.2.3.6 моншақтарды қармақ жібіне тізу
		1.2.3.7 мұғалім көрсеткендей туннельдермен өрмелеп шығу
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	1.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынын қайталап орындау
		1.2.4.2 қол және аяқтардың қимылдары мен қалыптарын затпен және затсыз мұғалім көрсеткендей

2) 2 сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта оқушыларды бақылау және тексеру; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7-апта "Менің ойыншықтарым"; 8 апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"	1.1. арқаны тік ұстауды және тепе-теңдікті ұстауды дамыту	2.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай және кері қарай айналып мұғалімнің көмегімен ауысу
		2.1.1.2 мұғалімнің басшылығымен түзу бағытпен жүру
		2.1.1.3 мұғалімнің бақылауымен гимнастикалық орындықтың үстінде жүру
	1.2. жалпы мотрикаңы дамыту	2.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша әрекеттерді орындау: бұрылыстар, сапқа қайта тұру
		2.1.2.2 мұғалімнің жетекшілігімен қатарға тұру, сапқа тұру
		2.1.2.3 мұғалімнің жетекшілігімен бір-бірден бағанға тұру
		2.1.2.4 еліктеу арқылы бір орнында тұрып секіру
	1.3. ұсақ мотрикаңы дамыту	2.1.3.1 логомотрикаңы мұғаліммен бірге орындау – әр саусақтың жұмсақ ұшьарын бас бармақпен кезекпен жалғау арқылы "Сақина" құрастыру
		2.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын мұғалімнің жетекшілігімен орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)
	2 тоқсан	

1 апта "Менің киімдерім"; 2-апта "Менің аяқ киімім"; 3 апта "Тағам"; 4 апта "Шәй ыдыстары"; 5 апта "Жиһаз"; 6-апта "Жаңа жыл мерекесі"; 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.2. жалпы моториканы дамыту	2.1.2.5 шеңберде тұрып бір үлкен допты бір-біріне беру
		2.1.2.6 мұғалімнің көрсеткен үлгісі бойынша құм салынған дорбаны (теннис добын) лақтыру
		2.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, "велосипед " жасау
	1.4. тыныс алуды қалыпқа келтіру	2.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау
		2.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды мұғаліммен бірге орындау
		2.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімге еліктеп орындау
		2.1.4.4 мұрын және ауыз арқылы тыныс алуды әртүрлі бастапқы қалыпта: отыруда, тұруда, жатуда жаттықтыру жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау
1 апта "Қысқы қызықтар" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім "	3 тоқсан	
	1.5. тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру	2.1.5.1 пластилинді домалату жаттығуларын ауызша нұскау бойынша орындау
		2.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау
	2.1. өз денесінде бағдарлану	2.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қозғалыстарды орындау (қолды жоғары көтеру, алға созу)
		2.2.1.2 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" "Сен жасау білесін бе?"
		2.2.1.3 тіп-тік созылып жату, босаңсу жаттығуларын орындау

3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.2. кеңістікті бағдарлау	2.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын мұғалімге еліктеп орындау
		2.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	2.2.3.1 орындықта ерікті түрде жорғалау
		2.2.3.2 орындықтың үстінен өрмелеу өту
		2.2.3.3 оқытушының көмегімен орындықтың үстінде жорғалау және оның астынан жорғалап өту
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	2.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынын қайталап орындау
		2.2.4.2 бас пен дененің қимылдары мен қалпын мұғалім көрсеткендей орындау, "Теңіз уайымдады" ойыны
1 апта "Ағаштар"; 2-апта "Гүлдер"; 3-апта " Жәндіктер"; 4-апта "Көктемге арналған киімдер"; 5-ші апта "Балықтар"; 6-апта "Жемістер"; 7-апта "Көкөністер"; 8-апта "Жидектер"; 9-апта "Жазғы киімдер"; " Балаларға арналған жазғы қызықтар"	4 тоқсан	
	2.1. өз денесінде бағдарлану	2.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
		2.2.1.5 Үкі шұлығын қолданумен жаттығуларды орындау: шұлықта аунап жүру немесе жорғалау, " Теңіз толқиды, бір!"
		2.2.1.6 құрғақ бассейнді, тактильді жолдар мен кіші шарларды қолданып жаттығуларды орындау
	2.2. кеңістікті бағдарлау	2.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп , кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
		2.2.2.4 сызылған бағдарға қарай секіруді мұғалімнің көмегімен орындау
		2.2.2.5 2-3 бөліктен тұратын заттарды зерттеу және салыстыру
		2.2.3.4 мұғалімнің көмегімен керме үстінде ұсталып тұра алу (10 сек)
		2.2.3.5 мұғалім көрсеткендей жұмсақ модульдерден құрастыру

	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	2.2.3.6 қозғалыс координациясын дамытуға арналған жаттығуларды орындау
		2.2.3.7 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша туннельдерден жорғалап шығу
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	2.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімге еліктеп, артынын қайталап орындау
		2.2.4.2 бас пен дененің қимылдары мен қалпын мұғалім көрсеткендей орындау, "Теңіз уайымдады" ойыны

3) 3 -сынып:

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру 3-апта Мен және менің отбасым 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын" 5-апта "Көкөністер" 6-апта "Жемістер, жидектер" 7-апта "Менің сүйікті ойындарым" 8-апта "Менің үйім" 9-апта "Менің мектебім"	1.1. дене қалпын және тепе-теңдікті дамыту	3.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай мұғалімнің нұсқасы бойынша айланып ауысу
		3.1.1.2 мұғалімнің жетекшілігімен белгіленген бағдаршамдар бойынша жүру
		3.1.1.3 мұғалімнің бақылауымен гимнастикалық орындықтың үстінде жүру
	1.2. жалпы мотрикандыдамыту	3.1.2.1 ересек адамның көрсетуі бойынша жаттығуларды орындау: бұрылыстар, сапты қайта құру, тепетеңдікті сақтау жаттығулары
		3.1.2.2 еліктеу бойынша жаттығуларды орындау
		3.1.2.3 жүгіруге бірқалыпты ауыса отырып, аяқ саусақтарымен, өкшелерімен және аяқтың ішкі доғаларымен жүру
		3.1.2.4 үлкен және орташа өлшемді доптарды қағып алу және лақтыру
	1.3. ұсақ мотрикаңы дамыту	3.1.3.1 мұғаліммен бірге " Мүйіздер" ойынын ойнау
		3.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (кыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)
	2 тоқсан	
		3.1.2.5 шеңберде тұрып бір үлкен допты бір-біріне беру

1 апта "Менің киімдерім" 2-апта "Менің аяқ киімім" 3-апта "Тағам" 4-апта "Шәй ыдысы" 5-апта "Жиһаз" 6-апта "Жаңа жыл мерекесі" 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	1.2. жалпы моториканы дамыту	3.1.2.6 құм дорбасын ауызша нұсқау бойынша лақтыру
		3.1.2.7 мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, басты көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, "велосипед" жасау, денені көтеру
	1.3. ұсақ моториканы дамыту	3.1.3.1 мұғаліммен бірге " Мүйіздер" ойынын ойнау
		3.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (кыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)
	1.4. тыныс алуды қалыпқа келтіру	3.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
		3.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды мұғалімнің жетекшілігімен
		3.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын мұғалімнің бақылауымен орындау
1 апта "Қысқы қызықтар" 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім "	3 тоқсан	
	2.1. өз денесінде бағдарлану	3.2.1.1 мұғалімнің көмегімен қозғалыстарды орындау (қолды жоғары, алға, бүйірге, иыққа)
		3.2.1.2 мұғалімге еліктеп, артынан қайталап бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" "Сен жасай аласың ба?", "Менің денем".
		3.2.1.3 босаңсу жаттығуларын орындау
	1.4. тыныс алуды қалыпқа келтіру	3.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	1.5. тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру	3.1.5.1 мозаикамен жаттығуларды орындау: "Қандай түс жоқ болып кетті", "Гүлді жина"
		3.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау

3-апта "Үй жануарлары" 4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.2. кеңістікті бағдарлау	3.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау
		3.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға, бағдар бойынша шеңберге тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	3.2.3.6 қол қозғалыстардың координациясын дамытуға арналған жаттығуларын орындау
		3.1.4.7 әткеншек тебу үшін тербелу жаттығуларын орындау
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	3.2.4.1 қимыл-қозғалыстарды үйлестіру жаттығуларын мұғалімнің нұсқауы бойынша орындау
		3.2.4.2 мұғалімнің екі және үш буынды нұсқауы бойынша әрекеттерді орындау (2 қадам алға – оңға бұрылу, бір қадам артқа)
		3.2.4.3 екі қолдың жұмысын үйлестіру жаттығуларды орындау (шнурмен, моншақтармен, түймелермен)
1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер " 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер "	4 тоқсан	
	2.1. өз денесіндегі бағдарлау	3.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
		3.2.1.5 Үкі шұлығын қолданып жаттығуларды орындау
		3.2.1.6 ұсақ моториканы дамытуға арналған тренажерларды, ілулі платформаларын, арқандарды қолданып жаттығуларды орындау
	2.2. кеңістікте бағдарлану	3.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп , кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды мұғалімнің жетекшілігімен орындау
		3.2.2.4 сызылған белгіге қарай екі аяқпен серпу арқылы бір жерден ұзындыққа секіруді мұғалімнің көмегімен орындау
		3.2.2.5 2-3 бөліктен тұратын заттарды зерттеп қарау, дидактикалық ойын: "Қандай бөлік жетіспейді?"

7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; " Балаларға арналған жазғы қызықтар"	2.3. қозғалыс координациясын дамыту	3.2.3.1 орындықтардың, қақпалардың, әртүрлі құрылыстардың астына жорғалау
		3.2.3.2 орындықтың, қақпаның, әртүрлі құрылымдардың үстінен өрмелеп өту
		3.2.3.3 мұғалімнің көмегімен орындықтың үстінде жорғалау және оның астынан жорғалап өту
		3.2.3.4 текшелерді, "кірпіштерді" басып жүру; тізені жоғары көтеріп құтан тәрізді жүру
		3.2.3.5 үлгі бойынша жұмсақ модульдерден құрастыру
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	3.2.4.2 мұғалімнің екі және үш буынды нұсқауы бойынша әрекеттерді орындау (2 қадам алға – оңға бұрылу, бір қадам артқа)
		3.2.4.3 екі қолдың жұмысын үйлестіру жаттығуларды орындау (шнурмен, моншақтармен, түймелермен)

4) 4- сынып :

Ортақ тақырыптар	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1-2 апта студенттерді бақылау және тексеру; 3-апта "Мен және менің отбасым"; 4-апта Менің денем. Мен ұлмын, мен қызбын"; 5-апта "Көкөністер"; 6 апта "Жемістер, жидектер"; 7-апта "Менің сүйікті ойындарым" ; 8 апта "Менің үйім"; 9-апта "Менің мектебім"	1.1. дене қалпын және тепе-теңдікті дамыту	4.1.1.1 ішпен жатып арқаға қарай және кері қарай айналып ауысу
		4.1.1.2 белгіленген белгілер бойынша жүру
		4.1.1.3 гимнастикалық орындықта жүру
	1.2. жалпы моторикасын дамыту	4.1.2.1 сөйлеу нұсқаулығыбоынша заттармен және заттарсыз тізбектелген қозғалыстар қатарын орындау
		4.1.2.2 сигнал бойынша сапта өз орнын табу
		4.1.2.3 жүгіруге бірқалыпты ауыса отырып, аяқ саусақтарымен, өкшелерімен және аяқтың ішкі доғаларымен жүру
		4.1.2.4 5м қашықтықтан доптылақтырып нысанаға тигізу
	1.3. ұсақ мотрикаңы дамыту	4.1.3.1 "Крестик-нолик", " Жұдырық-қабырға-алақан" ойынын мұғаліммен бірге орындау
		4.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (

		қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)
	2.1. өз денесіндегі бағдарлау	4.2.1.1 сөйлеу нұсқауы бойынша қимыл-қозғалыстарды орындау (қолды жоғары, алға, бүйірге, иыққа, бастың артына)
		4.2.1.2 мұғалімге еліктеу арқылы бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" "Сен жасау білесін бе?" "Менің денем", "Қолдан аяққа"
1 апта "Менің киімдерім" 2-апта "Менің аяқ киімім" 3-апта "Тағам" 4-апта "Шәй ыдысы" 5-апта "Жиһаз" 6-апта "Жаңа жыл мерекесі" 7-апта "Жаңа жыл мерекесі"	2 тоқсан	
	1.2. жалпы мотористикалық дамыту	4.1.2.5 допты жерден алу, лақтыру және қағып алу
		4.1.2.6 құм салынған дорбаны нысанаға лақтыру
		4.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен жаттығуларды орындау: ішпен жатып, аяқты кезектесіп және бірге көтеру, басты көтеру, арқамен жатып, аяқты кезекпен көтеру, "велосипед"жасау, денені көтеру
	1.3. ұсақ моторикалық дамыту	4.1.3.1 "Крестик-нолик", " Жұдырық-қабырға-алақан" ойынын мұғаліммен бірге орындау
		4.1.3.2 заттармен саусақ гимнастикасын орындау (қыстырғыштар, қырлы қарындаш, бүршіктер, суджок доп)
	1.4. тыныс алуды қалыпқа келтіру	4.1.4.1 тегіс созылыңқы, ұзақ дем шығаруды дамытуға арналған жаттығуларды орындау
		4.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды орындау
	3 тоқсан	
	1.1 дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	4.1.1.1 Асқазаннан арқаға және керісінше айналдыру
		4.1.1.2 Белгіленген белгілер бойынша жүру
		4.1.1.3 Гимнастикалық орындықта жүру
		4.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшықеттерін босаңсыту жаттығуларын орындау

	1.4 тыныс алуды қалыпқа келтіру	4.1.4.4 әртүрлі бастапқы қалыпта: жатуда, отыруда, тұруда мұрын және ауыз арқылы тыныс алу жаттығуларын, жүру кезінде дем шығаруда дыбыстарды айтылумен тыныс алу жаттығуларын орындау
	1.5. тактильді-моторлы қабылдауды қалыптастыру	4.1.5.1 заттар мен жазық фигуралардың өлшемін сипалау арқылы анықтау: үлкен – кіші, " Ғажайып қап" ойыны
		4.1.5.2 тактильді сезгіштікті дамыту жаттығуларын мұғалімнің жетекшілігімен орындау
1 апта "Қысқы қызықтар 2-апта "Қысқы киім және аяқ киім " 3-апта "Үй жануарлары 4-апта "Құс еті" 5-апта "Жабайы жануарлар" 6-апта "Жабайы құстар" 7-апта "Көлік" 8-апта "Аналар күні" 9 апта "Наурыз мейрамы"	2.1. өз денесінде бағдарлану	4.2.1.1 сөйлеу нұсқауы бойынша қимыл-қозғалыстарды орындау (қолды жоғары, алға, бүйірге, иыққа, бастың артына)
		4.2.1.2 мұғалімге еліктеу арқылы бет сызбасында бағдарлауға арналған жаттығуларды орындау: "Менің бетімде не бар" "Сен жасау білесін бе?" "Менің денем", "Қолдан аяққа"
		4.2.1.3 қолдың, аяқтың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	2.2 кеңістікті бағдарлау	4.2.2.1 жақын ортада бағдарлау жаттығуларын орындау
		4.2.2.2 белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) созылған қол аралықпен бір лек қатарға, бағдар бойынша шеңберге тұру
		4.2.2.3 алға, артқа, бір жаққа қарай жылжу арқылы шеңберді кеңейтіп , кішірейтіп белгіленген жерде (шеңберлерде, шаршыларда) қатарға тұруды орындау
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	4.2.3.1 Гимнастикалық қабырғада тұру, оны жоғары және төмен көтеру
		4.2.3.2 қолды әр жаққа созып, тақта мен орындықта жүру, алға
		4.2.3.3 орындықтың үстімен және астымен жорғалау
		4.2.3.4 таяқпен аяқтың ұшымен жүру
	4 тоқсан	
		4.1.2.4 құм салынған дорбаны нысанаға лақтыру

1 апта "Ағаштар" 2-апта "Гүлдер" 3-апта "Жәндіктер " 4-апта "Көктемге арналған киімдер" 5-апта Балықтар 6-апта "Жемістер " 7-апта "Көкөністер" 8-апта "Жидектер" 9-апта "Жазғы киімдер"; "Балаларға арналған жазғы қызықтар"	1.2. жалпы моториканы дамыту	4.1.2.5 допты алу, лақтыру және қағып алу
		4.1.2.6 құм салынған дорбаны нысанаға лақтыру
	1.3. ұсақ моториканы дамыту	4.1.4.2 сөйлеу кезіндегі дұрыс тыныс алуға арналған жаттығуларды, тақпақ түріндегі жаттығуларды орындау
		4.1.4.3 дұрыс тыныс алу арқылы бұлшықеттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
		4.2.1.3 қолдың, аяқтың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
	2.1. өз денесінде бағдарлану	4.2.1.4 қолдың бұлшық еттерін босаңсыту жаттығуларын орындау
		4.2.1.5 Үкі шұлығын қолданып жаттығуларды орындау
		4.2.1.6 теңгергішті, тактильді жолдарды, оңаша қалу бұрышты (шатыр, үй) қолданып жаттығуларды орындау
	2.2. кеңістікті бағдарлау	4.2.2.4 еденде сызылған бағдарлар бойынша жүру
		4.2.2.5 сызылған белгіге қарай екі аяқпен серпу арқылы бір жерден ұзындыққа секіру
		4.2.2.6 2-3 бөліктен тұратын заттарды тексеру, "Не өзгерді?" дидактикалық ойыны
	2.3. қозғалыстардың координациясын дамыту	4.2.3.5 жоба бойынша жұмсақ модульдерден құрастыру
		4.2.3.6 объектілерді салмақ бойынша салыстыру жаттығуларын орындау, " Жеңіл-ауыр", "Сегіздік" ойыны
		4.2.3.7 әткеншекте, гамакта тербелу үшін жаттығуларды орындау
	2.4. дененің әрекеттері мен қимылдарын үйлестіруді дамыту	4.2.4.1 геометриялық фигуралары бар сенсорлық жол бойымен қозғалыстарды орындау және мұғалімнің нұсқауына сәйкес қозғалыс бағытын өзгерту
		4.2.4.2 қозғалыстардың статикалық координациясын дамытуға арналған жаттығуларды орындау

		4.2.4.3 әртүрлі сапалары мен қасиеттеріне қарай заттарды сипалау арқылы ажырату жаттығуларын орындау (" Ғажайып дорба": дөңес, ойыс, тікенді, тегіс)

бұйрығына
30-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
381 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (ары қарай – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңы 1 бап, 19 тармағына сәйкес әзірленді.

2. Бағдарлама мақсаты – білім алушылардың жеке психофизикалық және танымдық қабілеттерін ескере отырып, табысты әлеуметтену үшін сөйлеу дағдыларын жетілдіру арқылы коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сенсорлы-перцептивті қабілетін, дыбысталған сөйлеу тіліне зейіні мен қызығушылығын дамыту;

2) қарым-қатынастың вербалды және бейвербалды құралдарын қолдану қажеттілігін , сөйлеу кезіндегі тәртіп негіздерін қалыптастыру;

3) қарапайым мәтінді тындап, түсіну дағдыларын, оның мазмұнын суреттермен сәйкестендіру білігін жетілдіру;

4) сөздердің дыбыстық-буындық құрамын қалыптастыру үшін ырғақты сезімін, дауыс пен тыныс алуын дамыту;

5) аталмыш Бағдарлама мазмұнына және зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған басқа оқу бағдарламаларына сәйкес, сөздік қорын анықтау және дамыту;

6) тіл арқылы қарым-қатынаста адекватты вербалды оқыту тәсілдерін жетілдіру.

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) көру-моторлы тепе-тендігін, ұсақ және артикуляциялық мотрикаңы, жоғарғы психикалық функцияларды дамыту;

2) сөйлеу тілінің мағыналық қызметін дамытуға әрекеттесу;

3) сөйлеу тілінің реттеуші қызметін дамыту негізінде тәртіптің ерікті реттелуін қалыптастыру;

4) әріптер мен цифрлардың бейнесін жазуға дайындық ретінде, қолжетерлік деңгейде графомоторлы дағдыларын дамыту;

5) ынтымақтастыққа қосу үшін білім алушылардың сөйлеу тұйықтығын жеңуге ықпал ету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бұл бағдарламаның мазмұны өмірлік маңызды бейімделу және сөйлеу дағдыларын игеруге практикалық тұрғыдан бағытталған;

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілін дамыту ерекшеліктері келесі факторларға байланысты:

1) ойлау іс-әрекетінің бұзылуы;

2) жалпы және ұсақ моториканың кемшіліктері;

3) қоршаған ортамен өзара іс-әрекеттергі қиындықтар;

4) қарым-қатынас тәсілдері мен құралдарын өзгерту;

5) сөзбен белгілеу және вербализациялау жеткіліксіздігі;

6) қоршаған ортаны танудың бұрмалануы;

7) әлеуметтік тәжірибенің кедейлігі, тұлғаның қалыптасуындағы өзгерістер.

7. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларда сөйлеу тілі дамуының кемшіліктері жүйелі болып табылады: дыбыс айтуы, фонематикалық қабылдау, грамматикалық құрылым, сөздік қоры және фразалық үйлесімді сөйлеу тұтастай алғанда бұзылудың орташа және ауыр түрімен байланысты.

8. Білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтау кезінде әлеуметтік коммуникация мақсатында сөйлеу тілін меңгеру деңгейін ескеру маңызды:

1) Қарапайым сөйлеу тілін меңгерген: қарапайым сөздермен және сөйлемдермен өз қажеттіліктерін білдіре алады, орындалған іс-әрекет туралы хабарлай алады, ересек адамның сұрағына жеке сөздермен, сөз тіркестерімен немесе сөз тіркестерімен жауап бере алады;

2) сөйлеу тілінің сипаты: сөйлеу тілі кеңейтілген сөйлеу деңгейінде дамыған болады, бірақ көбінесе әлеуметтік коммуникация мәселелерін шешуге бағытталмайды;

3) балама қатынас басым: сөйлеу тілін меңгермеген, табиғи ым-ишаралар, графикалық бейнелер, вокализациялар, жеке буындар және стереотиптік сөздер жиынтығы арқылы байланыс жасай алады;

4) сөйлеу тілін меңгермеген: коммуникацияны жүзеге асырмайды бұл ретте сөзшығармашылығы, сөзжасам іс жүзінде жоқ.

9. Бір сыныптың оқушылары зият пен психофизикалық дамудың бұзылуының әр түрлі деңгейімен, белгілі бір психикалық функцияның, практикалық дағдылардың

қалыптасу деңгейінің теңсіздігімен сипатталады, бұл сөйлеу тілінің дамуын өзекті деңгейіне сүйене отырып, логопедиялық жұмысты жүргізу тиімділігін анықтайды.

10. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың неғұрлым жалпы психофизикалық ерекшеліктері ескеріледі:

1) психикалық бұзылулардың психикалық және соматикалық аурулармен, эмоционалды-ерікті саланың бұзылуымен үйлесуі;

2) көру, есту, тірек-қимыл аппаратының жергілікті немесе жүйелі бұзылуларының болуы;

3) дамудың біркелкі дамуы және негізгі жүйке процестерінің тепе-теңдігінің бұзылуы-тежелу және қозу: кейбіреулерінде баяу қарқын, сәйкессіздік, сөйлеу қозғалыстарының ыңғайсыздығы байқалады, ал басқаларында ретсіз, мақсатсыз әрекеттермен үйлесетін қозғыштық жоғарылайды;

4) сөйлеудің барлық құрылымдық компоненттерінің вариативті бұзылыстары: фонетикалық-фонематикалық, лексикалық және грамматикалық, бұл ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыруды қиындатады немесе мүмкін емес етеді, бейвербалды және балама коммуникацияның әртүрлі құралдарын қолдануды талап етеді.

11. Ауызша сөйлеу тілін меңгерген оқушылар үшін қолдың және артикуляциялық мүшелердің ұсақ дәл сараланған қозғалыстарын жүзеге асырудағы қиындықтары тән: затты ұстау, позаны ұстап тұру, тілдің ұшын жоғары немесе төмен бүгу, бір позициядан екіншісіне ауысу, бұл дыбыс айтуды түзету процесін, мұрыннан сөйлеуді жоюды қиындатады.

12. Осы санаттағы білім алушылардың ауызша сөйлеу тілі мыналармен сипатталады : импрессивті және экспрессивті тілдегі аграмматизмдер (сөйлеу тілінде кейбір сөз таптары жоқ, септік, тәуелдік, көптік, жіктік жалғаулар арқылы сөз өзгерту, сөзжасау дағдылары жетілмеген), сөйлеу тілі бұрылыстарының қайталануы кезінде, басқа адамдардың сөздері мен сөз тіркестерін семантикалық мазмұнын ескермей (механикалық) қолдану, эхолалия.

13. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқыту және тәрбиелеу ересектермен және басқа балалармен ынтымақтастық арқылы практикалық сөйлеу дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

14. Осы бағдарлама аясында ауызша және жазбаша тілдің бұзылуын жою бойынша жұмыстың бағыты жалпы дидактикалық және арнайы принциптерді анықтайды:

1) гуманизм-оқушының мүмкіндігіне деген сенім, субъективті, оң көзқарас;

2) логопедиялық әсердің ғылымы-балалардың мүмкіндіктері туралы жаңа ғылыми деректерді пайдалану, бей дәстүрлі озық әдістемелерді қолдану;

3) жүйелілік - білім алушыны тұтас, сапалы өзіндік, серпінді дамытушы субъект ретінде қарау; оның сөйлеу бұзылыстарын психикалық дамудың басқа жақтарымен өзара байланыста қарау;

4) реализм-оқушының нақты мүмкіндіктерін және оның даму жағдайын, диагностика мен түзету-дамыту жұмысының бірлігін есепке алу;

5) балалардың саналылығы мен белсенділігі-әртүрлі материалда және әртүрлі жағдайларда ұқсас әрекеттерді ойын сипатындағы әртүрлі тапсырмалары арқылы, бірнеше рет орындау;

6) онтогенез-логопедиялық әсер ету әдістемесін әзірлеу кезінде нормада сөйлеудің әртүрлі нысандары мен функцияларын қалыптастырудың заңдылықтары мен реттілігінің ескерілуі;

7) этиопатогенез-логопед ерекше білім беру қажеттіліктерін айқындау үшін жеке сөйлеу бұзылыстарының факторлары мен тетіктерін ескеруі.

15. Бағдарламаны тиімді іске асырылуын оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері қамтамасыз етеді:

1) іс-әрекеттік ықпал ету - түзете-дамыту жұмысы барысында мұғалім- логопед баланың жасына сай жетекші қызмет түріне сүйенуі;

2) кешенді ықпал- барлық мамандардың келісілген іс-әрекеттерін қамтамасыз ете отырып, әртүрлі технологиялардың (психологиялық, педагогикалық, медициналық ұсынымдарды ескере отырып) бір объектіге кешенді әсері ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыста неғұрлым тиімділігін арттыру;

3) жүйелі ықпал ету – мұғалім- логопед өз жұмысында дыбыстың айтылуына, фонематикалық процестерге, сөз қорына және сөйлеудің грамматикалық құрылымына түзете-дамыту әсерлерінің міндетті өзара байланысын жүзеге асыратын;

4) жеке-дифференциалды ықпал ету – мұғалім- логопед білім алушының жеке ерекшеліктеріне, жұмыс мақсаттарына байланысты түзете-дамыту жұмысының мазмұнын, нысандары мен тәсілдерін өзгертуі.

16. Білім алушылармен логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері:

1) визуалды, аудиалды және тактильді көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу;

2) оқытудың арнайы әдістері мен құралдарын пайдалану, "айналма жолдарды" құру, мысалы, баспа кескіндерін, заттық және графикалық алгоритмдерді, электрондық коммуникация құралдарын, сыртқы ынталандыруларды пайдалану;

3) манипуляциялық әрекеттерді сөз арқылы саусақтардың ұсақ қимылдарын дамыту ;

4) оқушылардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып, логопедиялық ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

5) негізгі эмоцияларды өзектендіру-танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін;

6) материалды қарапайым элементтерге егжей-тегжейлі бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүргізіледі, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушыларды жалпылауға оқыту;

7) логопедиялық материалдың көп қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

8) оқушының ең қарапайым оқу жетістіктерін міндетті түрде тіркеу және эмоционалды бағалау;

9) білім беру ортасын ерекше кеңістіктік, уақытша және семантикалық ұйымдастырумен оқытуды сапалы жекелендіру. Мысалы, аутизм спектрінің бұзылуымен бірге интеллектуалды бұзылулары бар білім алушылар бастапқыда топтық сабақтарды жүзеге асырмас бұрын жеке дайындықты қажет етеді, атап айтқанда оларға білім беру кеңістігі мен уақытын құрылымдау кезең-кезеңмен ("қадам-қадаммен") бірізділікті және қоршаған орта құбылыстары мен оқиғаларының байланысы;

10) білім беру кеңістігінің шекараларын айқындау, бұл білім беру кеңістігін барынша кеңейтуге, оны табиғи жағдайларда: дүкенде, кафеде, емханада, қоғамдық көлікте әлеуметтік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру үшін білім беру ұйымынан тыс жерге шығаруға қажеттілікті ескеруді көздейді.

17. Логопедиялық көмектің тиімділігін қамтамасыз ету үшін логопед-мұғалім арнайы әдістер мен тәсілдерді қолданады:

1) практикалық (жаттығу, еліктеу-орындаушылық жаттығулар, соның ішінде ойын түзету тыныс алу, дикциялық және мимикалық жаттығулар, шығармашылық ойындар; дидактикалық, сюжеттік-рөлдік, іскерлік ойындар; заттық модельдеу);

2) көрнекі (графикалық, символдық, иллюстрациялық, табиғи);

3) сөздік (логопедтің әңгімесі, хабарлама әңгіме, қайталау - жатталған сөз тіркестерін айту) - лексикалық материалды логопедпен бірге және оның соңынан қайталап айтуын қолдана отырып, өз тілектерін, білімдерін, іс-әрекеттерін сұрақ немесе жауап түрінде ауызша ресімдеу үлгілерін игеру.

18. ҚР БҒМ 22.01.2016 жылғы №70 бұйрығына сәйкес білім алушылардың ынтасын арттыру, өмірлік және оқу дағдыларын неғұрлым сапалы қалыптастыру, логопедиялық сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық дамытушы ортаны орынды ұйымдастыру жағдайында оқытудың техникалық құралдары қолданылады:

1) логопедиялық сабақтардың бөліктері немесе тұтас сабақтар сенсорлық бөлме жағдайында "дыбыстық әсер ету, логиканы дамыту, ойын терапиясы және дыбыстың сапасын, күші мен бағытын ажырату үшін "Интербелсенді дыбыстық тақта", " Акустикалық тактилді тақта" қолдана отырып жүргізілуі мүмкін;

2) практикалық сөйлеу жұмысын ұйымдастыруға арналған интерактивті панельді, үшөлшемді аксессуарлары мен карточкаларды қамтитын мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалық-әдістемелік кешенінің электрондық ресурсы барынша кеңінен қолданылады;

3) дыбыстық сигналды визуализациялайтын "Логопедиялық жаттықтырғыш" арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын жүргізу кезінде, әсіресе дизартриялық компоненті және ринофониясы бар білім алушылармен жұмыста сөйлеу тілін тиімді дамыту, өзін-өзі бақылау үшін пайдаланылады;

4) "Тілдік қатынасты меңгеру және дамытуға арналған тілдік жаттықтырғыш" ассоциативті (қолдаушы) құралын мұғалім-логопед фразалық сөйлеу тілін меңгермеген білім алушылармен жұмыста қолданады.

19. Оқушылардың психофизикалық, неврологиялық ерекшеліктерін ескеріп, сөйлеу қабілетінің полиморфты және тереңдігі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде қолданады, алайда, дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарды кеңінен қолданады:

1) жануарларды, ертегі кейіпкерлерін, тұрмыстық заттарды бейнелейтін ойыншықтар;

2) жазықтық және үлестірме материал (карточкалар, суреттер, басқатырғыштар);

3) Би-ба-бо және ұлттық киім киген қуыршақтар, декорациялар мен аксессуарлар – сахналау, ойын-драматизациялар және ұлттық ойындар үшін;

4) оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес әдебиеттер, сонымен қоса, суретті кітаптар , ертегілер, әңгімелер, тақпақтар; халық және авторлық ертегілер.

20. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім беруге дайындықтың негізін қалайды:

1) мұғалім- логопед ПМПК ұсынымдарына сәйкес әр баламен жұмысты жоспарлайды және жүзеге асырады;

2) мұғалім- логопедтің басшылығымен осы сыныптың білім алушыларымен жұмыс істейтін барлық педагогтер мен психологтар сабақтарға өзара қатысу, бақылауларды талдау үдерісінде және қорытындылары бойынша еркін сындарлы диалог негізінде білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен перспективалары туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

3) мұғалім- логопед білім алушылардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) баланың сөйлеу тілін дамыту мәселелері бойынша ақпараттық, консультациялық және әдістемелік көмек көрсетеді, бағдарлама ата-аналардың белсенді қатысуымен іске асырылады;

4) бағдарламалық талаптарды іске асыруда "Тіл дамыту және қатынас", "Адам және әлем", "Айналадағы әлем", "Танымдық даму" , "Музыка және ырғақ", " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәндерімен пәнаралық өзара байланыс орнатылады, оларды зерделеу кезінде логопедиялық сабақтарда қалыптастырылатын коммуникативтік және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамытылады.

5) мектеп әкімшілігінің өкілдері мен мұғалім- логопед түзете-дамыту жұмыстарының сапасын бағалау мониторингін, талдауын және өзін-өзі талдауын жүргізеді.

21. Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзетудің жеке бағдарламасы мұғалім логопед белгіленген тәртіппен жүргізетін логопедиялық диагностика негізінде жасалады.

22. Зиятының орташа түрде бұзылыстары балаларда академиялық тілдік білімді қалыптастыруға бағытталған логопедиялық сабақтың дәстүрлі өткізілуінің тиімділігі төмен, осыған байланысты сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету процесі мазмұнды және/немесе ұйымдық нысандарды қатаң реттеуді көздемейді.

23. Сабақ барысында мұғалім- логопед әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған сәтте – жеке жұмысты орындауға жағдай жасау үшін, жеке қарқынмен, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін қызмет түрінің өзгеруін қамтамасыз етеді.

24. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілі дамытудағы кемшіліктерді түзету бойынша оқу іс-әрекетінің барлық нысандары мен түрлері өздерінің белсенділігін, бастамашылығы мен дербестігін қалыптастыруға бағытталған,

25. Сөйлеу тілі дамуындағы кемшіліктерді түзету бойынша сабақтарды мұғалім-логопед жабдықталған кабинетте, біртекті сөйлеу тілі бұзылыстары, даму деңгейі бар үш-бес адамнан тұратын топтарды жинақтай отырып жүргізеді. Сөйлеу патологиясының күрделілігіне және түзету кезеңіне байланысты білім алушы аптасына 2-3 рет логопед сабақтарына қатысады.

26. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық бағалауды пайдалана отырып жүргізіледі. Жеке сөйлеу картасында сөйлеу қабілетінің жеке деңгейі (өз бетінше, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, мұғаліммен бірлескен іс-әрекеттердің көмегімен) және үлгі бойынша іс-әрекеттерді орындау кезінде көрсетілетін педагогикалық көмек түрі міндетті түрде көрсетіледі (ұйымдастырушы, бағыттаушы, эмоционалды), білім алушылардың жетістіктерінің балдық белгісі пайдаланылмайды.

27. Бағдарламада логопедиялық диагностика деректерімен қатар оқушылардың сөйлеу тілін дамытудағы кемшіліктерді түзетудің жеке бағдарламаларының мазмұнын анықтауға бағыттаушы негіз болатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұны

28. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәні бойынша 5-7 сыныптардағы оқу жүктемесі:

1) 5-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында -136 сағат;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылына -68 сағат;

3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және

ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

29."Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тілдің психологиялық базасы";

2) "Сөздерді түсіну және айту";

3) "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас";

4) "Оқу және жазу".

30. "Тілдің психологиялық базасы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлы гнозис және праксис;

2) жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері.

31. "Сөздерді түсіну және айту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздің дыбыстық-буындық құрамы;

2) сөздің семантикалық құрылымы.

32. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлем және мәтін;

2) вербалды және бейвербалды қатынас.

33. "Оқу және жазу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) балама оқу;

2) графика және жазу.

34. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 5 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы.

Қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау, естуінің шоғырлануын көрсету, белгілі бір және дерексіз бейнелердегі таныс заттардың визуалды бейнелерін тез тану. Дыбыстық ынталандыруды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату. Таныс заттардың символдық және нүктелік кескіндерін тану. Жанасу үшін саралау және ұқсас заттарды атау. Әртүрлі модальділікті қабылдау процесінде заттарды топтастыру. Музыкалық фрагментті негізін марш пен вальс ырғағымен қайталау. Ырғақты құрылымдарды қайталау: екіден төртке дейін ырғақты сигналдар. Сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, әртүрлі формалармен, дыбыстармен, ырғақты қозғалыстармен танысу-үлгі бойынша таңдау, тану, салыстыру, топтарға біріктіру, еліктеу және қарапайым үлгі бойынша қайталау. Логикалық жаттығулар – адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне, көңіл – күйіне қарай таңдау– түсіндірумен: үлкен ағайда-үлкен етік, көңілді Асхатта-қызыл жейде. Зейінді шоғырландыру және қоршаған оқиғаларға жауап беру.

Схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты бақылау және зерттеу. Затты, суретті және пиктограмманы сәйкестендіру. Түсті қағаз жолақтарын қолдану арқылы түс белгісі бойынша киім заттарын таңдау;

2) сөздерді түсіну және айту. Еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту. Дауысты дыбыстарды біртіндеп айта білу, олардың санын көбейту. Артикуляциялық аппараттың және саусақ моторикасының қозғалғыштығын дамыту. Бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу. Ысқырық және ызың фонемалардың дифференциациясы (с-ш, з-ж, ц-с). Дыбыстардың жеке айтылу бұзылыстарын түзету: ысқырық, ызың және сонор дыбыстарды қою, бекіту және анықтау. Әріптер мен дыбыстармен танысу: а, ә, у, о, і, т, м, с, х, оларды жеке күйде дұрыс және айқын айту, оларды әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздердің басында немесе соңында ажырату (еліктеуге негізделген). Йот дауысты дыбыстары бар сөздер (а, е), дифтонгтың орнын анықтау. Екі буынды сөздерді жабық буынмен және ортасында дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда машықтандыру (Нұрлан, Арлан). Бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақ үлгісін қайталау, үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) машықтандыру . Қатаң және ұяң дауыссыздарды ажырату, сөздерді жасау ау, уа, ах, ух, үх, – олардың мағынасын нақтылау, сюжеттік бейнелермен және етістіктермен байланыстыру (қоңырау шалу, жылау, таңдану, шаршау). Предикативті сөздікті жүйелеу, дауысты дыбыстар қатарын көбейте отырып, біртіндеп айта білу, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысу. Берілген дыбыспен (әріппен) сөздерді оқыған кезде оны дыбыстың жеке фонетикалық қиындықтарын (ц-с, сағ-т, сағ-щ) ескеріп, естіп "табу".

Сөздікті белсендіру (мимика), адамның көңіл-күйі (жақсы, жаман, қалыпты), оның эмоциялары және олардың көрінісі (қуаныш, күлкі, таңдану, немқұрайлылық, өкініш, қайғы, қайғы, қайғы, жылау, ашу), жеке сезімдер (жақсы көру, нәзіктік). Енжар және белсенді заттық сөздікті молайту: көкөністер (шалқан), жидектер (құлпынай және таңқурай) - атау, тану, түсі, пішіні мен дәмі бойынша салыстыру, ағаштар (шырша, қарағай) - жапырақтары (инелері), жаңғақтары мен тұқымдары бойынша, саңырауқұлақтар-жеуге жарамды және жеуге жарамсыз, бөлме өсімдіктері мен үй жануарлары. Іс-әрекеттің мағынасы бар етістік лексикасы. Осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көпше түрін түсіну және қолдану, екпінсіз көпше түрі, кішірейткіш мән беретін жұрнақтар. Етістіктерді ажырату: жуу, сүрту, тазалау, шаю, жанармай құю, түзету, кептіру –табыс септігіндегі тәуелді зат есімдермен бірге. Жиһаз және төсек-орын бұйымдарының атауы және оларға күтім жасау (тазалау, жинау, дымқыл, құрғақ шүберек). Дене мүшелерін және олардың функцияларын өзінде, қуыршақта табу, нұсқауларға сәйкес көрсету және атау. Тазалық заттары, жеке белгілер

мен сыртқы қасиеттерді білдіретін сын есімдер, етістіктер: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарақ. Етістік жұрнақтарының мағынасын түсіну –ші, -ше, -шек, -ша, - дай, -дей, -тай, -тей, -хана;

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Адекватты вербалды қатынас пен тәртіп элементтерін дамыту (денесін түзу ұстай білу, сөйлеушінің бетіне қарау, оған біреу қарағанда мән беру, назар аудару). Қарым-қатынас кезінде мимикалық, жест-ишара және пантомимикалық позалар (тану, қайта құру) тиісті сөзбен, позамен, ым-ишарамен және мимикамен сезімдер мен көңіл-күйді сүйемелдеу). Жақсы таныс заттардың атауларын қосып, сөз тіркестерін құру. Иелік есімдіктері бар көп сатылы нұсқаулықты түсіну (менікі – сенікі), салыстырмалы түрде сапалы сын есімдер (аз – көп, қалыңырақ – жұқа). Қысқа қарапайым сюжеттердің (ертегілер, шағын тақпақтар, санамақтар) мағынасын түсінуді қалыптастыру. Үлгі, модель және графикалық сызба бойынша қарапайым фразаны құрастыру. Өтініштерді білдіретін жеке сөздерді айтуға және қайталауға мотивацияны дамыту. Затты беруді сұрай білу. Модельдер бойынша фразаны тұжырымдау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), етістік қосу табыс септігіндегі зат есім (таңқурайды жина!), зат есім қосу етістік (Нұрлан жуды). Қимыл-қозғалыстармен бірге, қоса, хормен айтылғанды септіктерде қолдануға арналған практикалық жаттығулар. Модельдер бойынша фразаны тұжырымдау: есім қосу зат есім қосу етістік, сын есім қосу зат есім қосу етістік: мен көзімді жуамын, кітапты көремін, мұрныммен гүлді иіскеймін. Педагогтің сөзіне кез-келген сөздік-дыбыстық өрнектерде сөйлеу еліктеуін белсендіру, мұғалім – логопедтен кейін қысқа өлеңдер, сөйлеу, моторлы әрекеттерімен бірге сөйлеу-эмоционалды бірлік, өзара әрекеттесу аясында қайталап айту. Логопедпен бірге жоспар, сызба, фото және бейнематериал бойынша сипаттама- әңгіме құру. "Үй өсімдіктеріне күтім жасау" (жапырақтардың шанын жуу, суару) модель бойынша әңгіме, "үй жануарлары (қоян, мысық, ит)" сенсорлы жоспары бойынша сипаттама-әңгіме құрастыру.

Табиғат туралы әңгімеге белсенді қатысу, саябақта тәртіп ережелерін орындау. Тыйым салу белгілерін ұжыммен бояу (саябаққа экскурсия бойынша). Киім элементтерінің атауларын белсенді қолдану (жаға, қалта), киім заттарын салыстыру, үйлестіру: көгілдір жемпір, қара шалбар (жаттау). Ұжымдық әңгіме құрастыру- " Досымның портреті" сипаттамасы. Қызығушылықтар мен хобби туралы әңгімелер. Сенсорлы жоспар бойынша "Менің сүйікті тағамым", "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" сипаттамасын құрастыру. Графикалық жоспар бойынша өзінің және бір-бірінің, тәрбиешінің немесе ата-ананың портреттерін түсіндіріп салу, құралдар мен палитраны таңдау, бір-бірінің портреттерімен бөлісу және суреттерді тану. Сұрақ бойынша сөйлемді аяқтай білу: кім? не? Осы сұрақтың сөздеріне сүйене отырып қойылған сұраққа жауап беру;

4) "Оқу және жазу". Символ мен пиктограмманы қолдану "Мен –өзім, менің денем", "Үй тұрмысындағы заттар". "Тамақ даярлау", "дастархан жаю" пиктограммалармен

танысу. "Мен атаймын, сен көрсет" "Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларды қолданып жаттығулар орындау. Кеспелі әліпби әріптерімен, моделдермен жұмыс, графикалық жазуларды жүргізу. Мұғалім-логопедпен бірге көрнекі көлемді және жазықтық модельдердің көмегімен картиналар мен суреттердің мазмұнын ойнау. Өленҷдер мен ертегілерді, қысқа әңгімелер мен кейіпкерлердің есімдерін тыңдау және қарапайым талқылау (иллюстрациялар бойынша көрсету). Тыңдау кезінде өленҷдерді басын логопед айтса, жалғастырған түрде айту, содан кейін өзін-өзі қайталау (барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып). Әріптер мен сөздерді оқу (" жаһандық оқу" – бағдарламаның екінші бөлімімен интеграциялау).

Дауысты дыбыстарды ажырату [а, ә, у, и, о, у, і, е] дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде тақырыптық суреттерге-символдарға сүйене отырып және оларды А, Ә, О, Ө, У, И, Ы, І , Е суреттер арасында әріптердің бірі бар карточканы таңдау, тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу" ("визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде), белгілі бір суреттегі осы сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту және т. б. п., пиктограммалармен қол қойылған сөздерді оқу: үй, мұрын, терезе, тақта, үстел, орындық және А, Ә, О, Ө, У , И, У, Е әріптерін қабаттастыру (төсеу) – сөздегі екпінді дауыстыға сәйкес, оларды және басқа таныс сөздерді нақты заттармен, суреттермен және пиктограммалармен байланыстыру. Суреттерден затты, аналогтық ойыншықты табу (түрлі-түсті сурет – иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет-кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе "оқылған" мәтінге).

Суретті пиктограммалармен байланыстыру бейвербалды және ауызша қарым-қатынас құралдарын қолдану арқылы атау. Гигиена ережелері, тұрмыстық заттар, ересектердің жұмысы, қауіпсіз мінез-құлық туралы бейнеленген суреттерді, балалар кітаптарын таңдау жаттығулары (мұғалімнің көмегімен). Ақпаратты, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдаудағы жаттығулар: "Дәріхана", "Мектеп", "Аурухана" , "Балалар", "Жаяу жүргіншілер жолы", "Жаяу жүргіншілер өткелі", "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады", "Автобус және (немесе) троллейбус аялдамасы", " Медициналық кабинет". Үш және екі секциялы бағдаршамның сигналдарын "оқу". Саусақ, үстел, қолғап театрының кейіпкерлері, бибабо қуыршақтары, "Ересектер еңбегі " сериясындағы картиналар мазмұнының көрнекі көлемді және жазықтық үлгілері арқылы оқушылармен бірлесіп ойнау. Мұғалім оқыған ертегілер, әңгімелер немесе өленҷдер (иллюстрацияларды көрсетпей) негізінде өткізілетін ойындарға қатысу, онда оқушылар осы шығармалардың кейіпкерлерін таниды және атайды (көрсетеді, бейнелейді). Оқушыларды мұғалім оқыған мәтін бойынша әрекеттерді бейнелеуге тарту.

Сыртқы және ішкі трафареттерді қолданатын жаттығулар (әр түрлі өлшемдегі бір сурет): қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламдармен штрихтау және

көлеңкелеу. Парақтағы тақырыптық аппликация элементтерінің кеңістіктік орналасуы. АБАБ, ААББ АББА, ААБААБ схемасы бойынша мұғалім-логопедпен бірлесіп немесе оның ең аз көмегі арқылы квадратта, шеңберде, жолақта дайын элементтерден қарапайым үлгілерді құрастыру. Әр түрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін бояу кезінде қолдың дұрыс қимылдарын бекіту. Графомоторлық дағдыларды дамытуға арналған жаттығулар: үлкен қағаз парақтарына киізден жасалған қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, нүктелерді, соққыларды, шеңберлерді, крестерді, толқынды сызықтарды қағазға, құмға (жармаға) қайталау және кезектестіру жаттығулары. Саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен арнайы таңдалған музыкаға контурлық кескін бойынша "жазу" – темпті қарқындатумен. Нүктелер бойынша және өз бетінше жазу.

Парақты (көлденең және тік сызықтар) торкөздер түрінде (мұғалім-логопедтің көмегімен) сызғыш бойымен созу. Өз алақаныңызды сызу және алынған суреттерден композиция жасау (төртінші сыныпты, екінші жартыжылдықты қараңыз), сөйлеу түрінде мұғалім- логопедпен бірге барлық әрекеттерге түсініктеме беру. Қарындашпен, қаламмен сызғыш бойынша "жазу" (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып), А,Ә, О, Ө, У, И, Е, У әріптерінің трафареттері бойынша "жазу" (әріптердің өлшемі – 5-10 см), ұқсас әріптерді ажырату және салу.

35. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 6 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы. Сызықтық естіп есте сақтау жаттығулары: сөйлемдегі сөздерді құрастыру, содан кейін бірлесіп қайталау (тізбек бойынша: Мен – Мен қалаймын – мен жүргім келеді – Мен жалғыз жүргім келеді). Берілген ырғақпен сөйлеумен бірге қол қимылдарын дамыту. Кішкентай заттарды бір уақытта екі қолмен әртүрлі ұстап қорапқа салу. Себеп пен салдарды анықтау, сюжеттік суреттер бойынша құбылыстар мен оқиғалардың логикасы (басында не болды, содан кейін не болды). Есту қабілетін дамыту: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тембральды қабылдауды, зейінді , ырғақ сезімін қалыптастыруға, дыбыс көзін табуға, сөзге қатысы жок дыбыстардың қарқыны мен ритағына еліктеуге бағытталған дыбыстың күшін, қарқыны мен дыбысталуын ажырату.

Ырғақты құрылымдарды қайталау (екіден беске дейін ырғақты сигналдар). Дененің әртүрлі бөліктерінің, бастың, артикуляциялық органдардың, саусақтар мен қолдардың ерікті қозғалыстарын үлгі бойынша және ауызша нұсқаулар бойынша дамыту: жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және бірқатар қозғалыстар. Әр түрлі массажерлерді (арнайы және импровизацияланған) қолдана отырып, қолдың өзін-өзі массаж жасау дағдыларын қалыптастыру және осы дағдыларды бекіту. Екі қолмен және бір қолмен көру бақылауымен сезіну тәсілдерімен заттарды көзбен-тактильді тексеру;

2) сөздерді түсіну және айту. Басында немесе соңында дауыссыздар қатар келген (қант, серт) бір буынды сөздерді жинақтау. Жеке айтылу қиындықтарын жеңу. "

Әдептілік" тақырыбындағы етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті белсендіру: дұрыс жүру (тегіс), отыру (түзу), тұру, тұру (тез, бірақ асықпай), қолды ұстау, тіке қарау, кезекте тыныш отыру, тыныштық пен ренжімеу, жол беру, есікті ашу, болу мейірімді (содан кейін олар сізге бірдей жауап береді, сыпайы – жағымды, әдепсіз – жағымсыз), "рахмет", "кешіріңіз" деп айту. Сөздікті белсендіру: "мерекелік киім", " зергерлік бұйымдар", "моншақтар", "шаш үлгісі", "өзін-өзі күту" (қолдар, шаштар, тістер), "гигиена", "гигиеналық құралдар", "суық, "жылы", "ыңғайлы", "спорт", "дене шынықтыру", "жаттығу";

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Практикалық әрекеттер бойынша әңгіме құрастыру. Сурет-графикалық жоспарды өз бетінше құру (қажетті суреттерді таңдап, ретке келтіріңіз), модельді пысықтау: сын есім плюс зат есім плюс предлог плюс үстеу немесе зат есім (сыпайы бала дәрігерге алғыс айтады). Модель бойынша сюжеттік сурет бойынша сөйлемдер құрастыру: зат есім (есімдік) плюс етістік – есімдік және предикативті компоненті жоқ сын есім (ол күреседі – ол зұлым). Дұрыс әрекеттермен бірге жүретін жолдарды пайдалану (есіктерді ашу, ауыр салмақты көтеруге көмектесу, өз орныңызды алуды ұсыну). Сюжеттік суреттер мен іс-әрекеттерден мінез ерекшеліктерін анықтау. Киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарау және оларды талқылау.

"Қуыршақты киіндір" әңгіме-ойынына қатысу. Өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен Диалог, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру, дау ережелері (сөйлеуді білмейтін балалар диалогқа вербалды емес қарым – қатынас құралдары-пиктограмма, қимыл, мимика арқылы қатысады). Суреттерде бейнеленген әңгімелер туралы әңгімелесу қабілеті ("кімдікі дұрыс, кімдікі дұрыс емес? "), білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылау ("Мен туралы бәрін айт", "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" немесе "Жақсылық пен жамандық еліне саяхат" ойындары барысында, онда білім алушы көзін жұмып, Жақсылық пен жамандықты білдіреді және былай деп жазады: " жақсылық – бұл" + сурет, "жамандық – бұл" + сурет). Жаман әдеттер туралы маскалар мен костюмдерді ұжымдық дайындауға қатысу. Суреттерді, пиктограммаларды және сөйлеу құралдарын қолдана отырып, тамақ туралы қысқаша сипаттамалық әңгімелер құрастыру. "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер сатылады?", "Сіз шайға печенье немесе бауырсақ сатып аласыз ба?". Білім алушыларды өз атынан ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз"), екінші және үшінші тұлғалардан ("Ол...", "Олар...") "графикалық анықтамаларды", символдық бейнелерді және басқа да көрнекі тіректерді пайдалана отырып;

4) оқылым және айтылым. Қосымша элементтермен (и-ш, о-а), элементтердің кеңістіктік орналасуымен (б-д), сондай-ақ сызу қиын (з, к) ерекшеленетін, өтілген дыбыстар мен әріптердің, сызбасы ұқсас әріптердің қайталануы. Сөйлемнің басында және соңында бас әріппен жазу дағдысы. Азық-түлік, жануарлар, балықтар, табиғат,

адамдардың кәсіптері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк) бейнеленген суреттерді қолданатын аудио және визуалды жаттығулар. Екі-үш суреттен қажетті суретті таңдау және Өлеңді тыңдауға, қысқа әңгімеге немесе әрекетті бейнелейтін суретті көрсетуге негізделген қимылдарды орындау. Мұғалім-логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерден ақпаратты "оқу" (тамақ, күн тәртібі, демалу және т.б. туралы), тыңдау кезінде өлеңдерді келісу (конъюгация), содан кейін оларды өз бетінше баяндау. Оқушыларды мұғалім оқыған мәтін бойынша іс-әрекетке шақыру. Әріптер мен сөздерді оқу ("жаһандық оқу"). М, Н, Ң, П, Б әріптерімен танысу (өлшемі 5 және 3 см контур бойымен кесілген), артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген әріптерді көрсету, суреттер мен сандар арасында әріптері бар карточканы таңдау. "Визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу".

Таныс әріптерден (Ана, ата, апа) тұратын сөздер басылған карточкалармен танысу. Тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., таныс сөздерді заттармен, суреттермен байланыстыру пиктограммалардың астындағы сөздерді оқу және А, Ә, О, Ө, У, И, Е, Ы, І, М, Н, П, Б әріптерін осындай әріптерге қою (төсеу) сөздердегі әріптер. Журналдарды "оқу": журнал беттерін ашу, қарау, "иллюстрациялармен", "мақала атауларымен" және "мәтіндермен" танысу, оқушыларға балалар мен ата-аналарға арналған заманауи журналдардан және басқа журналдардан мақалалар көрсету және оқу. Ауызша және вербалды емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, суреттерді атау және жағдайларды сахналау.

Дауысты дыбыстарды белгілермен белгілеу: [а] – шеңбер, [о] – сопақ, [у] – кішкентай шеңбер, [ы] – көлденең созылған кең сопақ, [и] – көлденең созылған тар сопақ, [э] – тігінен созылған сопақ. Барлық дыбыстардың белгілермен, содан кейін сәйкес басылған әріптермен дәйекті байланысы (дыбыстар әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айтылады). Зерттелген сөздердегі әріптерді тану (ана, әке, әйел, орындық, үстел, үй).

Ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған ішкі және сыртқы трафареттерді қарапайым және түрлі-түсті қарындаштармен, шариктi қаламдармен штрихтау және көлеңкелеу, мұғаліммен бірге бояулармен сурет салу (қылқаламмен жағу, жағу, қылқаламның ұшымен түрту). Қағаз жолағындағы, квадраттағы, шеңбердегі, сопақшадағы нүктелер мен соққылардан үлгі бойынша өрнектер жасау (үлгіні көбейту алдында алдын ала талдаумен). Пішіні бірдей, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу. А, О, У, И, Е, Ы, М, Н әріптерінің трафареттері бойынша "хат" (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне қарай), мектеп керек-жарақтарының "өшіргіш", " қарындаш", "дәптер", "қалам" пиктограммаларымен арақатынасы. "Еркін жазу" қағидаты бойынша әріптердің "хаты" (М.Монтессори бойынша). Бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелері бойынша көлденең, тік, қисық сызықтарды салу. Музыкалық

аспаптардың ыырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес торкөз және жол дәптеріне сызықтар жазу — >.

36. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 7 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы. Кинестетикалық праксис пен гнозисті топтастыру үшін типтік жалпыламалар. "Л" и "А" әріптердің моделінің стереогнозы. Қарым-қатынас кезінде мимикалық позалар мен қуаныш, таңдану, сәлемдесу қимылдары, таңдану, қорқыныш, қайғы реакцияларын түсіну және қолдану. Сериялау операциялары, оның бөліктерінен объектіні синтездеу, таныс заттардың стереогнозы, бейнелеу жағдайындағы әрекеттер (табиғат дыбыстары – сөйлеу дыбыстары). Көлемді, дәлдікті, жылдамдықты, белсенділікті, үйлестіруді сақтай отырып, қозғалтқыш бағдарламасын дәл орындау. Белгілі бір бұлшықет топтарына бағытталған моторлық импульстарды ынталандыру, кинестетикалық талдау және синтез процестерін қалыптастыру, саусақтардың қозғалыстарының кинестетикалық афферентациясы, еліктеу және ауызша Нұсқау бойынша мимикалық бұлшықеттердің қозғалысын дамыту негізінде (еліктеу, үлгі бойынша) және өздігінен (ауызша нұсқау бойынша) саусақтардың қозғалысын кинестетикалық ұйымдастыруды дамыту (көзді қысу, ұртқа үрлеу, қастарды көтеру және қабағын түйу). Сөйлеудің интонациялық экспрессивтілігін қолдану және басқалардың сөйлеу мәнерлілігін есту қабілеті. Заттарды (текшелер, басқатырғыштар, мозаика) манипуляциялау процесінде конструктивті праксисті, қол-көз координациясын және моторлы жадын дамыту.

Оқушылардың қозғалыс стереотиптері мен графикалық қабілеттерін дамыту (көлеңкелеу, сурет салу, графикалық қатарлар). Әрекеттер мен қозғалыстардың етістіктермен және "Көңілді адамдар" ойын түрі бойынша кеңістіктік координаттарды білдіретін сөздермен байланысын бекіту;

2) сөздері түсіну және айтылым. Қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [е – у]) және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен-[м-б], [н-д]) ажырату жаттығулары негізінде фонематикалық қабылдауды дамыту], білім беру орны бойынша – [п-т], [пт], [м-н]). Жүйелі ұйымдастырылған қозғалыстарды орындау кезінде ауызша праксистің даму процесінде артикуляциялық қозғалыстардың кинестетикалық негізін қалыптастыру (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері). Дұрыс айтылатын дыбыстарды артикуляциялау кезінде әртүрлі артикуляциялық органдардың жағдайын нақтылау арқылы мотор-кинестетикалық кері байланысты дамыту, қажетті артикуляциялық қалыпты (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) табу және ұстау процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін қалыптастыру, дыбыс шығаруға дайындық кезеңінде арнайы жаттығуларды орындау барысында артикуляциялық мүшелерінің нормативтік құрылымдарын қалыптастыру; жеке қиындықтарды жеңу. Дауысты және дауыссыз дыбыстарды (дауысты және дауыссыз,

қатты және жұмсақ) қайталау, оларды ажырату, "Р және Л, М және Б" артикуляциялық ұқсас дыбыстарды, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстарын ажырату (ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылау). Деформацияланған сөзбен жұмыс, сөз бен схеманың, сөз бен модельдің арақатынасы. Екі буынды сөздермен жұмыс (пана), төрт буынды ашық буынды сөздермен). Дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыз дыбыстарды ажырату.

Жұмыста, таңертең, түстен кейін, кешке сәлемдесу сөздерін қолдану, "Сәлем" және "Қайырлы күн" реңктерін ажырату. Қоштасу кезінде белгілер мен мимиканы қолдану: " Қайырлы күн, сәлем, сәлем (көңілді)". Стикерлермен жұмыс істеу қабілеті (сюжеттер бойынша сәлемдесу жолдарын оқу және тарату). "Күлімсіреу" және "күлкі" ұғымдарын ажырату. "Туған күн" тақырыбындағы сөздікті жандандыру (дастархан, сыйлық, алғыс сөздер), оқу пәндерінің атаулары, тұрмыстық заттар, тамақтану нормалары мен режимі, Негізгі тамақ өнімдері (нан, жарма, ұн өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер , жемістер, балық) көкөністер мен жемістерді өңдеудегі реттілік (сұрыптау, жуу, сақтау). -Ші-жұрнағы, зат есімнің сөзжасамы, сын есімдердің сөзжасамы арқылы зат есімдердің сөзжасамына бақылау жасау. "Театр" тақырыбындағы сөздікті белсендіру (талғампаз, әдемі, пальто, гардероб, бағдарлама сатып алыңыз, фойеде). Ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздікті белсендіру (айту, телефонды алу, теру, ұялы телефон, тыңдау, өзін таныстыру үшін сөздер мен сөз тіркестері, тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламай, айқайламай). Септік жалғаулармен көрсетілген кеңістіктік қатынастарды түсіну, заттардың, әрекеттердің, күйлердің, белгілердің, қасиеттер мен қасиеттердің (түс, пішін, шама, дәм) атауларын білдіретін сөздердің мағыналарын нақтылау және оларды пиктограммалармен байланыстыру негізінде оқушылардың экспрессивті сөздігін кеңейту. Сөз қорына объектілерді елеулі белгілері бойынша ажырату және жалпылау негізінде бөлінген қарапайым ұғымдарды білдіретін сөздерді, сондай-ақ түрлерді, жалпы және дерексіз жалпыланған ұғымдарды білдіретін сөздерді (жақсылық, жамандық, сұлулық) енгізу, экспрессивті сөздікте сан есімдерін бекіту (қалыптасқан сандық көріністер шегінде), қысқаша сипаттамалық әңгімелер құрастыру жемістер, жидектер, көкөністер;

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Бейтаныс ересек адамға сөйлейтін сөз тіркестерін қолдану: тиісті ережелерді есте сақтау негізінде көлікке отыруға шақырудан сыпайы бас тарту (ешқашан бейтаныс адаммен жүруге келіспе, әрқашан отбасыңа немесе достарыңа қайда бара жатқаныңызды және кіммен бірге екенінді айт, өз атыңды айту керек және қашан болмайтын жағдайларды ажырата біл). Құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына жаза білу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру кезінде сөз тіркестерін, сыйлықты қабылдау кезінде сөз тіркестерін айта білу. Отбасы мүшелерінің күнделікті тұрмыстық қызметіне қатысу: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, жуу, ұсақ жөндеу. Үй-жайлардың, жиһаздардың, функциялардың, безендірудің мақсатын сипаттайтын, сөз тіркестерін бір-екі сөзбен,

көрсетумен, қимылмен, сөз тіркестерін түрлендірумен толықтыратын "Пәтерге экскурсия (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)" үйлесімді әңгіме құру (жасыл кастрөл шкафта тұр. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр). Модель бойынша фразаны жаттықтыру: зат есім (есімдік) плюс сын есім плюс етістік (мен театрда әдемі киінемін). Фотосуреттердің реттілігін орнату арқылы мұғалімнің сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру – экскурсияның іздері бойынша, суреттерді көшірмелерге жабыстыру, бірнеше ұсынылған нұсқалардың ішінен стильге сәйкес келетін көшірмені таңдау.

Арнайы ұйымдастырылған коммуникативті жағдайларда диалогтық сөйлеуді мақсатты түрде оқыту (әңгімеде, тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында және т.б.). Жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтар, сөйлеу құралдары, мұғалімнің көмегімен әңгімелеу, сипаттамалық әңгімелерді бірлесіп құрастыру (ойыншық, сурет бойынша). Сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін құрастыру (пиктограммалар, сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім-логопедтің қимылдары бойынша). Жеке тәжірибеден (мектеп медициналық кабинетінде, емханада, дәріханада дәрігерге бару) сұрақ-жауап формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру. Рөлдік ойындарға қатысу "Біздің театр. Біздің қойылым" (сұраққа жауап Сіздікі қай орын?), " Телефонмен сөйлесу" (атыңды ата, қайдан қоңырау шалдың, не болғанын айт, қай жерде болғанын айт, ересек адамның айтқанын мұқият тыңда, айтқанын жаса), " Супермаркет" (белгілі бір тауарларды табуға көмектесуді сұра), "Туған күн" (Ерлан Сауле мен Сапарды шақырды және олар Ерланның ата-анасына өздері туралы айтып берді. "Комикстермен" жұмыс – "бұлтқа" өз атыңды, тегіңді, мекен-жайыңды, кімге және не беру керектігін жазу). "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" тақырыптарында әңгімелесу, сұрақтарға жауап беру және оларды қою мүмкіндігі ("Сен қай қалада тұрасың", "Қанша адам", "Қандай жиһаз", "Қандай бөлме", "Не істегенді ұнатасың?"), пиктограммалар немесе суреттер түрінде "Мен үйде не істеймін" әңгімесін, "Мен және менің отбасым" коллажын құрастыра отырып, олардың отбасы өміріндегі оқиғаларға ұқсас оқиғаларды бейнелейтін журналдар мен газеттерден фотосуреттер, суреттер таңдаңыз. Диалогты бастау (еліктеу бойынша) немесе ұйымдастырушы бағыттаушы көмекпен);

4) оқу және жазу. Е, е, және, ю, мен әріптерімен жұмсақтықты белгілеу кезінде қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, сөздің соңы мен ортасындағы дауыссыздардың жұмсақтығын білдіретін ь әрпі. Қолжазба материалын оқу дағдысы, жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды Жаһандық оқу (тану) (тоқтату, қауіпті, улану, жеуге жарамсыз, ауысу, дүкен, дәріхана). Мұғалім-логопедтің көмегімен тақырыптық пиктографиялық стендтер құру және оқушылардың сабақтарда осы стендтерде ұсынылған ақпаратты "оқу", "жинау", "жұлу, "суару" пиктограммаларымен

танысу. Пиктограммалармен жаттығулар. Әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен картиналарды қарау, ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, шығармалардың кейіпкерлерін атау (иллюстрацияларда көрсету). Тыңдау барысында өлеңдерді үйлестіру, содан кейін оларды барлық қол жетімді құралдармен дербес айту. Мұғалім-логопед оқыған мәтін бойынша драматизация ойындары, әріптер мен сөздерді оқу ("жаһандық оқу"), дауысты дыбыстардың артикуляциясын тиісті белгішелермен белгілеп "оқу", жазылған дыбыстарды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту. Белгілі бір суреттерге сәйкес сөздермен карталарды ашу: жаңбыр, қыс, қар, көктем, жаз . Пиктограммалармен қол қойылған сөздерді оқу және сөздердегі сол әріптерге А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ, И, Е, П, Б, М, Т, Д, Н, Ң әріптерін қабаттастыру (төсеу). Танысқан сөздердегі әріптерді тану (ана, әке, әйел, орындық, үстел, үй). Дауысты дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясы және оларды символдық кескіндер мен әріптермен байланыстыру. Таныс сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру. Әріптерді буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (ма, му, мы, мо, ми), содан кейін кері буынға (бөлінген алфавит әріптерінен буындарды құрастыру), таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, пана, атта, атпа), басылған\жазылған сөздегі тиісті буынға буыны бар картаны қолдану, инсульт және қарапайым Түрлі-түсті қарындаштармен, шариктi қаламдармен. Әріптер мен сандардың контурлық кескіндерін қағаз парағына, екі параққа — сандар мен әріптерге, А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ, И, Е, У, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерінің трафареттері бойынша "хат" (әріптердің мөлшері — 1 -3 см) желімдеу. Контур сызықтары (нүктелері) бойынша әріптерді жазу, музыкалық аспаптардың ырғағы соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтауына сай торкөз және жол дәптерге сызықтарды "жазу": ұзын сызық және қысқа сызық, бірдей сызықтар. Мектеп керек-жарақтарын пиктограммалармен байланыстыру, тиісті пәнді және оған арналған пиктограмманы таңдау: "Бормен қайда жазуға болады?", "Олар қағазға не жазады?", "Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?".

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.1 кодында "05 - сыныбы, "1.1" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

38. Оқу мақсаттары бөлімдер мен сыныптар бойынша берәлген:

1) "Тілдің психологиялық базасы" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.1.1.1 қоршаған орта дыбыстарын тыңдау,	6.1.1.1 берілген темппен ырғақта қол саусақтарын	7.1.1.1 әртүрлі массажерларды (арнайы

	естуінің шоғырлануын көрсету	айналдырып қиымлдар жасау	және алмастырушы) қолданып, өз бетінше 2-3 тәсілден массаж жасау
	5.1.1.2 жақын жерде қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (көлденеңінен, тігінен, шеңбер бойынша, алдыға /артқа) бір минут	6.1.1.2 қорапқа ұсақ заттарды бір мезгілде үлгі бойынша, әртүрлі тәсілмен, екі қолмен салу	7.1.1.2 таныс заттарды нақты түрлі түсті, бейнелік, толық емес, бір-біріне салынған суреттерден 10-15 секундта тану
1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.3 адамның түріне, фотосуретіне 30 секунд көзін тоқтату	6.1.1.3 дене мүшелері, басымен, артикуляция мүшелері, саусақтарымен үлгі және сөздік нұсқау бойынша ерікті қимылдар орындау: жеке, кезектескен, бірінен соң бірі, қимылдар сериясы	7.1.1.3 қимылдарды етістіктермен, кеңістіктік координаталарды білдіретін сөздермен " Көңілді адамдар" типі бойынша үйлестіру
	5.1.1.4 таныс затты жеке бөліктері, оларға тән дыбыстары (дыбыс шығаратын ойыншықтар) бойынша, сипап сезіп тану	6.1.1.4 дыбыс көзін табу және орнын белгілеп, көрсету	7.1.1.4 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін (қатты-ақырын) және алыстығын (алыс-жақын) табиғат дыбыстарын ажырату
	5.1.1.5 ырғақты суретті дыбыстың күшін ажырата отырып қайталау (екіден төртке дейінгі сигналдар)		
	5.1.1.6 қозғалыссыз көзден жоғары, төмен, көз бойындағы, қарама-қарсы тұрған затты көзімен бақылау 1 минут бойы		
	5.1.2.1 адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне, көңіл-күйіне қарай-дәлелмен таңдау	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында, қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру	7.1.2.1 топтастыру моделі спецификациясы бойынша түрліне қарай жалпылау
	5.1.2.2 тиісті мимикалық және пантомимикалық позаларды қабылдап, зейінді көрсету және қоршаған оқиғаларға жауап беру	6.1.2.2 бірізділік бойынша есту жадының жеткілікті көлемді көрсете отырып,, сөйлемдегі сөздерді құрастыру, содан кейін қайталанатын қайталау-тізбек бойынша : Мен; Мен қалаймын; Мен жүргім келеді	7.1.2.2 адекватты интонацияға сәйкес келетін мимикалық реакцияларды тану

1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.3 схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты тыңдау, қарау және тактильді зерттеу	6.1.2.3 құбылыстар мен оқиғалардың себептері мен салдарын, логикасын анықтау: басында не болды, содан кейін не болды-4-5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша	7.1.2.3 бір ұсыныстан екі-үш жалпы қозғалыс тізбегін, заттарды екі қолмен ұстап тұрған екі элементтің тіркесімін қайталау
	5.1.2.4 өткен тақырыптар бойынша зат, сурет және питограмманыы сәйкестендіру	6.1.2.4 айнаға өзіне қарап, сыртқы келбетіне сын көзбен қарау, бағалау, жөндеуге тырысу (шашын, киімін, т.б.)	7.1.2.4 адамдардың сезімдері мен қажеттіліктері туралы тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын тиісті мимикалық позамен, мазмұнның тақырыппен, суретпен, пиктограммамен және сөзбен байланысын түсіну
	5.1.2.5 практикалық іс-әрекет процесінде жануарларға қамқорлық пен қауіпсіз мінез-құлықты көрсету		
	5.1.2.6 қызығушылық пен қызығушылықты көрсете отырып, қоршаған оқиғаларға, диалогтарға көрнекі назар мен реакцияны шоғырландыру		

2) "Сөздерді түсіну және айту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.2.1.1 еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту	6.2.1.1 жалпы артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау процесінде берілген позаны ұстаңыз (еліктеу және ауызша нұсқау бойынша)	7.2.1.1 қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [е-у]) және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен: [м-б], [н-д]; жасалу орны бойынша: [п-т], [тна], [м-н]
	5.2.1.2 дауысты дыбыстарды біртіндеп	6.2.1.2 дыбыстарды айту кезінде еріннің орналасуын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, олардың дыбыссыз	7.2.1.2 саналы түрде дұрыс айтылатын дыбыстарды артикуляциялау кезінде

	айта білу, олардың санын көбейту.	артикуляциясын қабылдау негізінде объективті суреттер-символдарға сүйене отырып, дыбыстарды айту	әртүрлі артикуляциялық мүшелерінің қалпын (позицияларын) көбейту
	5.2.1.3 үлгі бойынша дыбыстау процесінде бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу	6.2.1.3 ақаулы фонемалары жоқ ашық буындардың құрылымының үш буынды сөздерін анық және тұтас айту (Асық ал , ата!"	7.2.1.3 саналы түрде қажетті артикуляциялық позаны табу және ұстап тұру процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін жаңғырту (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері)
	5.2.1.4 ысқырық және ызың фонемалардың жеке айтылуын дифференциациялау (с-ш , з-ж, ц-с)	6.2.1.4 ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарымен дауысты дыбыстардың тіркесімін айту [м,б,п, т, д, н, к, г, х, в, ф]	7.2.1.4 3-4 элементтен (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) жүйелі түрде жасалған қозғалыстарды орындау
2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.5 қойылған дыбыстарды айту кезінде күш-жігерді, дыбыстарды , буындарды, сөздерді анық және нақты айтуға ұмтылуды көрсету	6.2.1.5 жеке айтылу қиындықтарын жеңе отырып, басында немесе соңында (нан, тас) бір буынды сөздерді анық айту	7.2.1.5 дауысты дыбыстарды, жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, артикуляциялық ұқсас дыбыстарды [Р және Л], [М және Б] ажырату, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстары, ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылауды жүзеге асыру
	5.2.1.6 дыбыстарды жеке күйде дұрыс және айқын айту, дауыстылар [а, ә, у, о, і], дауыссыздар [т, м, с, х], оларды сөздің басы мен соңында ажырату		
	5.2.1.7 екі-үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (шана, телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (алма, ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту, йот дауысты		

	дыбыстары бар сөздер (а, е), дифтонгтың орнын анықтау		
	5.2.1.8 екі буынды сөздерді тұйық буынмен және ортасында (Нұрлан, Асқар), үш буынды сөздерді тұйық буынмен (телефон, қалампыр) анық айту		
	5.2.1.9 бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақты үлгісін үлгі бойынша көбейту		
	5.2.1.10 артикуляция мүшелерінің орналасуын атау және білу		
	5.2.2.1 ата-аналардың, мұғалімдердің аты-жөнін, жасын, атын және әкесінің атын, айналасындағылардың, өмірге қажетті заттардың аттарын білу және сұрау бойынша атай білу	6.2.2.1 үйіңнің мекен-жайын, мектептің (балалар үйінің) мекен-жайын, елдің, астананың атауларын білу және сұрау бойынша атай білу	7.2.2.1 жақын сөздер мен сөз тіркестерінің мағыналарының реңктерін ажырату: " күлімсіреу" және "күлкі", "сәлем" және "Қайырлы күн", қоштасу және сәлемдесу кезінде мимиканы қайталау (" Қайырлы күн, сәлем, сәлем (көңілді және көңілді)
	5.2.2.2 сөйлеуде адамның бет-әлпетін, эмоциясын, көңіл-күйін (жақсы, жаман, қалыпты), эмоциясын (қуаныш), қайғысын (мұңаюын), білдіретін сөздерді белсенді қолдану), күйлер (қайғыру, ауыру, біреуді сағыну)	6.2.2.2 сөйлеуде " әдептілік" тақырыбында етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті қолдану: қалай дұрыс жүру керек (тура), отыру (түзу), тұру (тез, бірақ асықпау), қолды ұстау, қарау, жөтелу, түшкіру, күлу, тұру, кезекте тұру, жол беру, есікті ашу, мейірімді болу	7.2.2.2 "Туған күн" тақырыбы бойынша әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну және белсенді қолдану: үстел, сыйлық, алғыс сөздерін қою
	5.2.2.3 практикалық материалда сөзжасау дағдыларын қолдану	6.2.2.3 "Әдептілік" тақырыбы бойынша сын есімге жұпты саналы түрде таңдау: әдепсіз-жағымсыз, сыпайы-жағымды	7 . 2 . 2 . 3 мұғалім-логопедпен бірге бақылау және –шы журнағы арқылы сөзжасау
	5.2.2.4 көкөністерді, жемістерді, ағаштарды, саңырауқұлақтарды,	6.2.2.4 сөйлеу этикетінің сөздерін саналы және	7.2.2.4 оқу пәндерінің, тұрмыстық заттардың, негізгі тағамдардың атауларын ажырату және қолдану: нан, жарма, ұн

	бөлме өсімдіктерін және үй жануарларын атау, тану, түсі, пішіні және дәмі бойынша салыстыру	белсенді қолданыңыз: рахмет, кешіріңіз, өтінемін	өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер, жемістер, балық, тамақтану нормалары мен режимі туралы түсінікке ие болу
	5.2.2.5 бөлме өсімдіктері мен жануарларға, жиһазға, киімге күтім жасау әрекеттерінің мағынасы бар етістік және номинативті лексиканы түсіну және белсенді қолдану, жуу, сүрту, тазалау, шаю, жуу, жанармай құю, түзету, жасау (тазалау) сөздерінің мағыналарын ажырату, септіктердің жалғауларын түсіну	6.2.2.5 "Киім және сән" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: мерекелік киім, зергерлік бұйымдар, моншақтар, шаш үлгісі, қол, шаш күтімі, тарақ, өзін-өзі күту, суық, жылы, ыңғайлы	7.2.2.5 мұғалім-логопедтің көмегімен көрнекі тіректер арқылы етістіктерде көбейте білу және көкөністер мен жемістерді өңдеудегі жүйелілік: сұрыптау, жуу ; сақтау (тамақ), етістіктердің префиксальды сөзжасамын қадағалау(жуу, сақтау, сұрыптау, тастау)
2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.6 осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көптік жалғауын көпше жалғауымен түсіну және қолдану	6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)	7.2.2.6 "Театр" тақырыбы бойынша әр түрлі грамматикалық категориялардың сөздерін ажырату және қолдану: талғампаз, әдемі , пальто, гардероб, бағдарлама сатып алыңыз , фойеде
	5.2.2.7 зат есімнің кішіреіткіш мән беретін жұрнақтардың мағынасын түсіну және қолдану (-ше,- ша)	6.2.2.7 адамның негізгі сезімдерін, тәжірибелері мен қажеттіліктерін білдіретін әртүрлі грамматикалық категориялардың (тыныштал, кейбір жағдайларда ренжіме, кездейсоқ ауырған немесе ренжіткен, қиындық тудырған, мейірімді, сюжеттік суреттерден мінез-құлық ерекшеліктерін анықтайтын жағдайлар сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану	7.2.2.7 кеңістіктік жағдайларды септік жалғауларын түсіну
	5.2.2.8 "Менің денем және мен", "Менің үйім, менің отбасым" (дымқыл, құрғақ) тақырыптары бойынша сын есімдер мен зат есімдерді, дене мүшелерінің атаулары		7.2.2.8 ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздік пен ілеспе үстеулер мен зат есімдерді ажырату және қолдану: айту, телефонды

	мен белгілерін және олардың функцияларын, сыртқы түрі мен сипатын, дәретхана заттарын қолдана отырып, "сәйкестік" байланыс түрімен сөз тіркестерін құрастыру		көтеру, теру, ұялы телефон, тыңдау, үшін таныстыру ("Ақмарал тыңдайды", "Әңгімені аяқтайды"), тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламау, айқайламау, мұқият тыңдау
	5.2.2.9 сөйлеу кезінде етістіктерді қолданыңыз: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарау		7.2.2.9 абстрактілі және жалпылау ұғымдарын білдіретін сөздердің мағыналарын түсіну және ажырату (жақсылық, жамандық, сұлулық)
	5.2.2.10 әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздерді анық айту (еліктеуге негізделген)		7.2.2.10 сандық атауларды түсіну, ажырату және белсенді қолдану (қалыптасқан сандық көріністер шегінде)
	5.2.2.11 үш буынды сөздерді қиылысқан және жабық буынмен (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту		

3) "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.3.1.1 Өз атынан эмоциямен (педагогтың көмегімен) хабарлама түріндегі екі сөзден құралған сөйлемдерді құру ("Мен...", "Біз..."), екінші жақтан ("Сен...", "Сендер..."), үшінші жақтан ("Ол...", "Олар..."), "графикалық көмекті" символикалық суреттерді, бсқа да көрнекіліктерді қолданып	6.3.1.1 басшылық көмекпен практикалық әрекеттер туралы әңгіме құрастыру	7.3.1.1 бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін білу, суреттерден сыпайы бас тарту туралы сөздерді білу және айту
	5.3.1.2 сөздерді, сын есімдерді септіктерде дұрыс қолданып, жақсы таныс заттарды қолданып, жай жайылма сөйлемдер құру	6.3.1.2 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретке келтіріп)	7.3.1.2 өткен тақырыптар бойынша фразалық модельдерді қолдана отырып, үй - жайлардың, жиһаздардың, безендірудің сыртқы түрі мен мақсатын сипаттай отырып, "Пәтерге саяхат (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)"

			үйлесімді әңгіме құрастыру
	5.3.1.3 логопед соңынан тақпақ, санамақтарды қайталау	6.3.1.3 моделге сәйкес сөз тіркесін жасау: сын есім плюс зат есім плюс зат есім (есім сөз)плюс етістік (Әдепті бала дәрігерге алғыс айтады) мұғалім-логопедтің басшылығымен	7.3.1.3 сөз тіркесін бір-екі сөзбен, көрсетумен, қимылмен толықтыру, түрлендіру, предикаттың бетін, уақыты мен санын, субъектінің немесе толықтырудың бетін, санын және жынысын өзгерту, белгілер мен сөздер-заттарды ауыстыру, грамматикалық және тақырыптық контекстті өзгертпеей (шкафта Жасыл кастрөл бар. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр)
	5.3.1.4 қысқа қарапайым ертегілердің, әңгімелердің сюжеттерін иллюстрацияға сүйене отырып қол жетімді деңгейде түсіну және өз сөзімен жеткізу	6.3.1.4 есіктердің ашылуымен бірге жүретін жол беру, ауыр салмақ көтеруге көмектесу, өз орныңызды алу туралы ұсыныс жасау	7.3.1.4 модель бойынша сөз тіркестерін құру: зат есім (есімдік) плюсзат есім плюс етістік "Кино" тақырыбындағы зат есім. Театр. Көрме" (Мен театрға әдемі киінемін. Анам пальтосын гардеробқа тапсырады)
	5.3.1.5 сөйлеу әрекетіне қызығушылық таныту, жеке сөздерді, сөз тіркестерін айтуға және қайталауға деген ұмтылыс – эмоционалды бірлік аясында, табиғат немесе отбасы туралы әңгімеде өзара әрекеттесуге ұмтылу	6.3.1.5 адамның мінезін анықтау сюжеттік сурет бойынша, модель бойынша сөйлемдер құрастыру кезіндегі оның әрекеттері: зат есім (есімдік) плюс етістік-есімдік плюс сын есім (Ол төбелеседі-ол зұлым), ойын-әңгімеге қатысу	7 . 3 . 1 . 5 Мұғалім-логопедтің сұрақтары бойынша фотосуреттердің реттілігін орнатып, кезінде-экскурсияның іздері бойынша арқылы әңгіме құру, суреттерді көшірмелерге жапсыру
3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.6 “Үй өсімдіктеріне күтім жасау" туралы модель бойынша әңгіме (3-5 сөйлемнен)	6.3.1.6 киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарауды және талқылауды бастау, киім үлгілері мен шаш үлгілерін талқылау бойынша диалогқа қатысу, "Қуыршақты киіндір" ойынын ойнау	7.3.1.6 ұсынылған бірнеше жолдан стильге сәйкес келетін репликаны таңдау арқылы әңгімелер құру
	5.3.1.7 “Үй жануарлары (қоян, мысық, ит)"	6.3.1.7 суреттерде бейнеленген өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен "Кімдікі	

сенсорлық жоспары, фото және бейнематериалы бойынша сипаттама-әңгіме құру, "Менің сүйікті тағамым"	дұрыс, кімдікі дұрыс емес?", дауды жүргізу ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру	7.3.1.7 тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында әңгімені бастау және өрістету
5.3.1.8 жалпы талаптар мен ережелерді саналы түрде орындай отырып, тыйым салу белгілерін ұжымдасып, бояуға қатысу (саябаққа экскурсия ізімен)	6.3.1.8 бірінші, екінші және үшінші жақтан ұйымдастырушылық және бағыттаушы көмекті пайдалана отырып: графикалық кеңестер, символдық бейнелер және басқа да көрнекі тіректер арқылы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз", "Ол...", "Олар...) -	7.3.1.8 жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтардың, сөйлеу құралдарының көмегімен-мұғалімнің басшылығымен айтып беру
5.3.1.9 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдау: зат есім плюс зат есім, зат есім плюс етістік, сын есім плюс зат есім плюс етістік: Менің көзім бар, кітапты көремін, мұрным бар , гүлді иіскеймін (тексеру)	6.3.1.9 жеке тәжірибеден сұрақ-жауап сөйлеу формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру	7.3.1.9 мұғалім-логопед бірге пішіні, түсі, мөлшері, дәмі көрсетілген сипаттамалық әңгімелер құру- жемістер, жидектер , көкөністер туралы (нақты тақырып бойынша, муляж, сурет бойынша)
5.3.1.10 бояғышты таңдау , киім элементтерін бейнелеу және атау: жаға, қалта, жең, сын есімдермен үйренген келісімдерді қолдана отырып, киім заттарын салыстыру арқылы портреттерді, досыңызды , тәрбиеші немесе ата-анаңды түсіндіруге қатыс: көгілдір куртка, ал шалбар қара		7.3.1.10 сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін (сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім-логопедтің пиктограммалары, қимылдары бойынша) – мұғалім- логопедпен бірлесіп жасау
5.3.1.11 қызығушылықтары туралы әңгімелерге қатысу		

	5.3.1.12 табыс септігінде (кімге?неге?) сөйлемді аяқтау сұрақтың сөздеріне сүйене отырып тұжырымдау		
3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.1 денені тік ұстау, әңгімелесушінің көзіне тік қарау, мимика, ым-ишара, патомимика қолданып, сұраққа жауап беру	6.3.2.1 екі - төрт сатылы нұсқауларды орындау кезінде мимика, қимыл арқылы есту зейінін және бағытталған сөйлеуге назар аудару	7.3.2.1 рөлдік ойындарда бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін түсіну, білу және белсенді қолдану, көлікке отыруға шақырудан сыпайы бас тарту, оның " мейірімді" бетіне қарама
	5.3.2.2 тану, қайта құру өз сезімдері мен көңіл-күйлерін барабар сөзбен сүйемелдеу	6.3.2.2 өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен диалогты бастау, дау ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру (сөйлеуді білмейтін балалар ауызша емес қарым-қатынас құралдары арқылы диалогқа қатысады: пиктограмма, қимыл, мимика)	7.3.2.2 "Бейтаныс адамдармен мінез-құлық ережелерін" жатқа білу, рәміздерге, суреттерге сүйене отырып (хормен) көбейту
	5.3.2.3 көп сатылы нұсқауды түсіну (менің – сенің)	6.3.2.3 "Дүкенде" сюжеттік картинасы бойынша сұрақтарға жауап беру: "Бұл кім?", " Сатушы не істейді?", " Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер сатылады ?, "Сен шайға печенье немесе бауырсақ аласың ба?"- ситуациялық ойында пысықталған сөз тіркестері мен интонацияларды кейіннен жандандыра отыру	7.3.2.3 өз атың атауың керек болған кезде, ал жоқ кезде, сыпайы бас тартудың үйренген тұжырымдамаларын қолдана отырып, рөлдік ойындарда суреттерді талдау кезінде ережелерді білетіндігінді көрсету
	5.3.2.4 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдай отырып, тақырыпты беруді сұрау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), зат есім	6.3.2.4 "Дәрігердің қабылдауын күту" сюжетті-рөлді ойынын бастау, жүргізу және логикалық түрде аяқтау	7.3.2.4 құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына (қағаз және виртуалды\цифрлық) жазу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру және қабылдау жағдайына үйренген сөз тіркестерін, мимикалық

	плюс табыс септігінде етістік, хормен және қимылмен үйлестіру		позалар мен қимылдарды пайдалану
		6.3.2.5 өз суреттерімен пайымдауларды нығайта отырып, өз бойындағы және басқа да білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылауға қатысу	7.3.2.5 күнделікті өмір, отбасы мүшелерінің қызметі: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, жуу, ұсақ жөндеу тақырыбындағы рөлдік ойындарды бастау, ашу, қолдау және қисынды түрде аяқтау

4) "Оқу және жазу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.4.1.1 "Мен, менің денем "; "Тұрмыстық заттар" тақырыптары аясында символдар мен пиктограммаларды оқу	6.4.1.1 сөйлемнің басында бас әріп жазу ережесін және сөйлемнің соңындағы нүктені сақтау	7.4.1.1 қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату (е, Ұ, и, ю, я, ь) 7.4.1.2 орфоэпия ережелерін сақтай отырып оқу, қолжазба материалы
	5.4.1.2 "пісіру", " дастархан жаю" пиктограммаларын біліп, қолдану	6.4.1.2 тыңдалған мәтінге суреттерді таңдау азық-түлік, жануарлар, балық, табиғат, адамдардың кәсіптері, іс-әрекеттері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк қызметкері)	7.4.1.3 жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды тану-таңбаларды жаһандық "оқу": тоқтау, қауіпті, улану; жеуге жарамсыз; ауысу, дүкен, дәріхана)
	5.4.1.3 суреттер мен суреттердің мазмұнын “ Мәтін бойынша мен не атайтынымды көрсет", “ Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларын қолдана отырып, оқылған мазмұнға қатысты көрнекі көлемді және жазықтық модельдер арқылы айту	6.4.1.3 тақпақ немесе қысқа әңгіменің тыңдалған мәтініне сәйкес қимылдарды орындау	7.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, жыл мезгілдері және табиғат құбылыстары туралы, мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу") бағдарлау; мәтінді тындап, оқығанда сәйкесе писктограммаларды таңдау "жинау", "жұлу", " суғару" сөздерді тану
	5 . 4 . 1 . 4 логопед-мұғаліммен бірге шығармалардың кейіпкерлерін атаңыз, о л а р д ы иллюстрацияларда көрсетіп қарапайым	6.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, күн тәртібі, демалыс және т. б . туралы), мұғалім-	

	деңгейде тақпақтар мен ертегілерді, қысқа әңгімелерді тыңдап, талқылау	логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу" арқылы бағдарлау	
	5.4.1.5 тыңдау кезінде өлең жолындағы соңғы сөзді келісу, содан кейін барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып, дербес қайталау	6.4.1.5 М, Н әріптерін атау (5-және 3см контуры бойынша кесілген)	7.4.1.5 әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен суреттерге мақсатты түрде қарау, талқылауға қатысу
	5.4.1.6 дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде, дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, жартылай жаһандық және жаһандық оқуды (АУ, УА-УА, ООО) қолдана отырып, а, О, У, И, Е, У, буындар мен сөздерді оқу	6.4.1.6 "көру сканерлеуі" негізінде тиісті пәндер мен суреттерге тіркелген карточкалар бойынша М, Н әріптері бар сөздерді "оқу" ("жаһандық оқу")	7.4.1.6 бейтаныс ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, кейіпкерлерді шығармаларға арналған иллюстрацияларда алдын-ала көрсету
4.1. Балама оқу	5.4.1.7 суреттердің, әріптер мен сандары бар карточкалардың арасынан А, Ә, О, Ө немесе У әрпі бар карточкаларды таңдау	6.4.1.7 тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., пиктограммалардың астындағы сөздерді оқып, сөздердегі бірдей әріптерге А,Ә, О, Ө, У,Ү, Ұ, И, Е, Ы, М, Н әріптерін қою	7.4.1.7 өз бетінше өлең жолындағы соңғы 1-2 сөзді-семантикалық болжам бойынша немесе тыңдау барысында рифмо-ырғақтық ассоциация бойынша, содан кейін барлық қол жетімді құралдарды қолдана отырып, өлеңдерді өз бірлесіп аяқтап айту
	5.4.1.8 тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу" ("визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде)	6.4.1.8 балалар мен ата-аналар туралы журналдарды, сән журналдарын қызығушылықпен "оқыңыз": иллюстрацияларды, мақала атауларын қарау, "зерттеу"	7.4.1.8 алғаш естіген мәтінге негізделген драмалық ойындарды бастау, сюжетті ашу, іс-әрекеттерді ойлап табу
	5.4.1.9 танысқан сөздері бар карточкаларды белгілі бір суреттерге салыңыз немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту	6.4.1.9 артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген Б, П әріптерін көрсету, суреттер мен сандар арасында Б, П әріптері бар карталарды іріктеу	7.4.1.9 суреттер мен сандар арасында Т, Д әріптері бар карталарды таңдау, Т, Д әріптерін оқу, оларды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту

	5.4.1.10 пиктограммалармен жазылған сөздерді оқыңыз: үй, мұрын, терезе, тақта, орындық, жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, оларды нақты заттармен байланыстыру	6.4.1.10 таныс әріптерден сөздердің құрамын білу: ана, әке, апа, үй осы сөздермен карталарды ажырату, мұғалім-логопедтің тапсырмасы бойынша қажетті сөзді таңдау, жаңа және таныс сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру	7.4.1.10 "жаңбыр, қыс, қар, көктем, жаз, ана, әке, үйе т. б." сөздерін жаһандық түрде оқып, пиктограммалармен қол қойып, А, Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Е, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерін қою 7.4.1.11 сөздеріндегі сол әріптерге әріптерді дыбыссыз артикуляция арқылы тану және оларды символдық бейнелермен сәйкестендіру
	5.4.1.11 А, Ә, О, Ө, У,Ү, Ұ, И, Э әріптерін екпінге қарай басып қою	6.4.1.11 дауысты дыбыстардың белгілерін графикалық белгілермен білу және ажырату: әр дыбысты белгішемен, содан кейін сәйкес басылған әріппен дәйекті түрде байланыстыру-дыбыстар әр түрлі дауыстық күшпен, интонациямен айтылады, оқытылған сөздердегі әріптерді тану	
	5.4.1.12 суреттегі затты, ойыншықты - аналогты (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет – кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе " оқылған" мәтінге) табу		
	5.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ)	6.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ)	7.4.2.1 әріптерді буынға біріктіру (ма, му, біз, мо, ми), содан кейін бөлінген алфавит әріптерінен буындарды құрастыру кезінде кері (ат, ом, ум, аң) буынға дәйекті түрде қосу
	5.4.2.2 мұғалім-логопедтің нұсқауы бойынша өткен А, О, Ө, У, Ү,Ұ, Е әріптерінің үлгілері мен моделдерін (5-10 см) қара	6.4.2.2 танысқан П,Б,С,Т, Л,Д,М әріптерін ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған модельдерді, трафареттер	7.4.2.2 таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, шана), басылған\ жазылған сөздегі тиісті

	, түрлі-түсті қарындаштар, шарикті қаламдар айнала сызып бояу	мен шаблондарды (5-10 см) айнала сызу	ұяға буын бар карталарды салу
	5.4.2.3 АБАБ, ААББ АББА, ААББББААБ сызбасы бойынша мұғалім-логопедпен бірлесіп немесе оның азғана көмегі арқылы шаршы, шеңберде, жолақта дайын элементтерден қарапайым өрнектер жасау	6.4.2.3 қағаз жолағында нүктелер мен соққылардың үлгілерін жасай отырып, бояулармен өрнектер жасау	7.4.2.3 трафареттер, контурлы сызықтар (нүктелер) бойынша "жазу " А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ, И, Э , Ы, І, П, Б, М, Т, Д, Н (әріптердің өлшемі — 1-3 см)
4.2. Графика және жазу	5.4.2.4 әртүрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін бояған кезде қарындашты дұрыс ұстай отырып, жұмыс қолыңызды дұрыс жылжыту	6.4.2.4 бірдей пішінді, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу, үлгіні қайталамас бұрын талдай отырып, жолақта, шаршыда, шеңберде, сопақшада (үлгі бойынша) үлгі жасау	7.4.2.4 мектеп керек-жарақтарын білдіретін сөздерді пиктографиялық түрде " жазу", заттарды пиктограммалармен байланыстыру, сұрақ бойынша оған сәйкес пән мен пиктограмманы таңдау; "сұрақ-нұсқауға" жауапты тауып оқу: " Бормен қай жерге жазуға болады?", "Қағазға немен жауға болады?", " Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?"
	5.4.2.5 үлкен қағаз парақтарына қылқаламмен, қарындаш, қаламмен түзу және қисық сызықтар салу	6.4.2.5 А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ , И, Э, Ы, І, М, Н, Ң әріптерін трафарет бойынша жазу (әріптердің өлшемі — 3 см) —балалардың жеке мүмкіндіктеріне қарай	
	5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді , кресттерді, толқынды сызықтарды қайталау және кезектестіру жаттығуларын орындау	6.4.2.6 музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес, арнайы торкөз және жол дәптеріне көлденең, тік, сынған сызықтарды бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелерін салу	
	5.4.2.7 саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен контурлық кескін бойынша арнайы		

	таңдалған музыкамен – жылдамдықпен, нүктелермен және өз бетіңізше "жазу"	6.4.2.7 сызықтарды жазу: —>	
	5.4.2.8 парақты тігінен және көлденеңінен сызғышпен және торкөздер бойынша сызу линейке в виде клеточек (мұғалім-логопедтің көмегімен)	6.4.2.8 қосымша элементтермен ерекшеленетін ұқсас графемаларды ажырату: и-ш, о-а, о-ө, к-қ, ү-ұ элементтердің кеңістіктік орналасуы: б-д-в сызбасы қиын з, к	
	5.4.2.9 өз алақанын саусақпен сызу және алынған суреттерден композиция жасаңыз		

39. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-7 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарының негізінде жүзеге асырылады.

40. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы негізінде мұғалім-логопед оқушылардың жеке қажеттіліктерін ескеріп, жеке бағдарламалар құрастырады

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1) 5 сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1."Тілдің психологиялық базасы"	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.1 қоршаған орта дыбыстарын тындау, естуінің шоғырлануын көрсету ; 5.1.1.2 жақын жерде қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (көлденеңінен, тігінен, шеңбер бойынша, алдыға/артқа) бір минут
	1.2. жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.1 адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне, көңіл-күйіне қарай-дәлелмен таңдау ; 5.1.2.2;тиісті мимикалық және пантомимикалық позаларды

		қабылдап, зейінді көрсету және қоршаған оқиғаларға жауап беру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.1 еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту; 5.2.1.2 дауысты дыбыстарды біртіндеп айта білу, олардың санын көбейту; 5.2.1.3 үлгі бойынша дыбыстау процесінде бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.1 ата-аналардың, мұғалімдердің аты-жөнін, жасын, атын және әкесінің атын, айналасындағылардың, өмірге қажетті заттардың аттарын білу және сұрау бойынша атай білу; 5.2.2. 2 сөйлеуде адамның бет-әлпетін, эмоциясын, көңіл-күйін (жақсы, жаман, қалыпты), эмоциясын (қуаныш), қайғысын (мұңаюын), білдіретін сөздерді белсенді қолдану), күйлер (қайғыру, ауыру, біреуді сағыну); 5.2.2.3 практикалық материалда сөзжасау дағдыларын қолдану
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.1 Өз атынан эмоциямен (педагогтың көмегімен) хабарлама түріндегі екі сөзден құралған сөйлемдерді құру ("Мен...", "Біз..."), екінші жақтан ("Сен...", "Сендер ..."), үшінші жақтан ("Ол...", "Олар ..."), "графикалық көмекті" символикалық суреттерді, бсқа да көрнекіліктерді қолданып; 5.3.1.2 сөздерді, сын есімдерді септіктерде дұрыс қолданып, жақсы таныс заттарды қолданып, жай жайылма сөйлемдер құру; 5.3.1.3 логопед соңынан тақпақ, санамақтарды қайталау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.1 денені тік ұстау, әңгімелесушінің көзіне тік қарау, мимика, ым-ишара, патомимика қолданып, сұраққа жауап беру

4."Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.1 "Мен, менің денем"; " Тұрмыстық заттар" тақырыптары аясында символдар мен пиктограммаларды оқу; 5.4.1.2 "пісіру", "дастархан жаю" пиктограммаларын біліп, қолдану; 5.4.1.3 суреттер мен суреттердің мазмұнын “Мәтін бойынша мен не атайтынымды көрсет", "Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларын қолдана отырып, оқылған мазмұнға қатысты көрнекі көлемді және жазықтық модельдер арқылы айту
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ); 5.4.2.2 мұғалім-логопедтің нұсқауы бойынша өткен А, О, Ө, У, Ү,Ұ, Е әріптерінің үлгілері мен моделдерін (5-10 см) қара, түрлі-түсті қарындаштар, шариктi қаламдар айнала сызып бояу
2 четверть		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.3 адамның түріне, фотосуретіне 30 секунд көзін тоқтату
	1.2. жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.3 схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты тыңдау, қарау және тактильді зерттеу
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.4 ысқырық және ызың фонемалардың жеке айтылуын дифференциациялау (с-ш, з-ж, ц-с) ; 5.2.1.5 қойылған дыбыстарды айту кезінде күш-жігерді, дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық және нақты айтуға ұмтылуды көрсету
	Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.4 көкөністерді, жемістерді, ағаштарды, саңырауқұлақтарды, бөлме өсімдіктерін және үй жануарларын атау, тану, түсі, пішіні және дәмі бойынша салыстыру; 5.2.2.5 бөлме өсімдіктері мен жануарларға, жиһазға, киімге күтім жасау әрекеттерінің мағынасы бар етістік және номинативті лексиканы түсіну және белсенді қолдану, жуу, сүрту , тазалау, шаю, жуу, жанармай

		құю, түзету, жасау (тазалау) сөздерінің мағыналарын ажырату, септіктердің жалғауларын түсіну
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.4 қысқа қарапайым ертегілердің, әңгімелердің сюжеттерін иллюстрацияға сүйене отырып қол жетімді деңгейде түсіну және өз сөзімен жеткізу; 5.3.1.5 сөйлеу әрекетіне қызығушылық таныту, жеке сөздерді, сөз тіркестерін айтуға және қайталауға деген ұмтылыс – эмоционалды бірлік аясында, табиғат немесе отбасы туралы әңгімеде өзара әрекеттесуге ұмтылу; 5.3.1.6 "Үй өсімдіктеріне күтім жасау" туралы модель бойынша әңгіме (3-5 сөйлемнен)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.2 тану, қайта құру өз сезімдері мен көңіл-күйлерін барабар сөзбен сүйемелдеу
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.4 логопед-мұғаліммен бірге шығармалардың кейіпкерлерін атаңыз, оларды иллюстрацияларда көрсетіп қарапайым деңгейде тақпақтар мен ертегілерді, қысқа әңгімелерді тыңдап, талқылау; 5.4.1.5 тыңдау кезінде өлең жолындағы соңғы сөзді келісу, содан кейін барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып, дербес қайталау; 5.4.1.6 дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде, дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, жартылай жаһандық және жаһандық оқуды (АУ, УА-УА, ООО) қолдана отырып, А, О, У, И, Е, У, буындар мен сөздерді оқу
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.4 әртүрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін бояған кезде қарындашты дұрыс ұстай отырып, жұмыс қолыңызды дұрыс жылжыту; 5.4.2.5 үлкен қағаз парақтарына қылқаламмен, қарындаш, қаламмен түзу және қисық сызықтар салу;5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді,

		кресттерді, толқынды сызықтарды қайталау және кезектестіру жаттығуларын орындау
3 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.4 таныс затты жеке бөліктері, оларға тән дыбыстары (дыбыс шығаратын ойыншықтар) бойынша, сипап сезіп тану; 5.1.1.5 ырғақты суретті дыбыстың күшін ажырата отырып қайталау (екіден төртке дейінгі сигналдар)
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.4 өткен тақырыптар бойынша зат, сурет және питограмманыы сәйкестендіру; 5.1.2.5 практикалық іс-әрекет процесінде жануарларға қамқорлық пен қауіпсіз мінез-құлықты көрсету
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.6 дыбыстарды жеке күйде дұрыс және айқын айту, дауыстылар [а, ә, у, о, і], дауыссыздар [т, м, с, х], оларды сөздің басы мен соңында ажырату; 5.2.1.7 екі-үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (шана, телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (алма, ескерткіш, бастық , сатушы, Ақмарал) анық айту, йот дауысты дыбыстары бар сөздер (а, е), дифтонгтың орнын анықтау; 5.2.1.8 екі буынды сөздерді тұйық буынмен және ортасында (Нұрлан , Асқар), үш буынды сөздерді тұйық буынмен (телефон, қалампыр) анық айту
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.6 осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көптік жалғауын көпше жалғауымен түсіну және қолдану; 5.2.2.7 зат есімнің кішіреіткіш мән беретін жұрнақтардың мағынасын түсіну және қолдану (-ше,- ша); 5.2.2.8 "Менің денем және мен", " Менің үйім, менің отбасым" (дымқыл, құрғақ) тақырыптары бойынша сын есімдер мен зат есімдерді, дене мүшелерінің атаулары мен белгілерін және олардың функцияларын, сыртқы түрі мен сипатын, дәретхана

		заттарын қолдана отырып, " сәйкестік" байланыс түрімен сөз тіркестерін құрастыру
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.7 “Үй жануарлары (қоян, мысық, ит)" сенсорлық жоспары, фото және бейнематериалы бойынша сипаттама-әңгіме құру, " Менің сүйікті тағамым"; 5.3.1.8 жалпы талаптар мен ережелерді саналы түрде орындай отырып, тыйым салу белгілерін ұжымдасып, бояуға қатысу (саябаққа экскурсия ізімен); 5.3.1.9 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдау: зат есім плюс зат есім, зат есім плюс етістік, сын есім плюс зат есім плюс етістік: Менің көзім бар, кітапты көремін, мұрным бар , гүлді иіскеймін (тексеру)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.3 көп сатылы нұсқауды түсіну (менің –сенің)
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.7 суреттердің, әріптер мен сандары бар карточкалардың арасынан А, Ә, О, Ө немесе У әрпі бар карточкаларды таңдау; 5.4.1.8 тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу" (" визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде); 5.4.1.9 танысқан сөздері бар карточкаларды белгілі бір суреттерге салыңыз немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді, кресттерді, толқынды сызықтарды қайталау және кезектестіру жаттығуларын орындау; 5.4.2.7 саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен контурлық кескін бойынша арнайы таңдалған музыкамен – жылдамдықпен, нүктелермен және өз бетіңізше "жазу"
4 тоқсан		
	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.6 қозғалыссыз көзден жоғары , төмен, көз бойындағы, қарама-қарсы тұрған затты көзімен бақылау 1 минут бойы;

1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.6 қызығушылық пен қызығушылықты көрсете отырып, қоршаған оқиғаларға, диалогтарға көрнекі назар мен реакцияны шоғырландыру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.9 бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақты үлгісін үлгі бойынша көбейту; 5.2.1.10 артикуляция мүшелерінің орналасуын атау және білу
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.9 сөйлеу кезінде етістіктерді қолданыңыз: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарау; 5.2.2.10 әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздерді анық айту (еліктеуге негізделген); 5.2.2.11 үш буынды сөздерді қиылысқан және жабық буынмен (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.10 бояғышты таңдау, киім элементтерін бейнелеу және атау: жаға, қалта, жең, сын есімдермен үйренген келісімдерді қолдана отырып, киім заттарын салыстыру арқылы портреттерді, досыңызды, тәрбиеші немесе ата-анаңды түсіндіруге қатыс: көгілдір куртка, ал шалбар қара; 5.3.1.11 қызығушылықтары туралы әңгімелерге қатысу; 5.3.1.12 табыс септігінде (кімге? неге?) сөйлемді аяқтау ;сұрақтың сөздеріне сүйене отырып тұжырымдау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.4 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдай отырып, тақырыпты беруді сұрау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), зат есім плюс табыс септігінде етістік, хормен және қимылмен үйлестіру
	4.1. Балама оқу	5.4.1.10 пиктограммалармен жазылған сөздерді оқыңыз: үй, мұрын, терезе, тақта, орындық, жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, оларды нақты заттармен байланыстыру; 5.4.1.11 А, Ә, О, Ө, У,Ү, Ұ, И, Э әріптерін екпінге қарай басып қою ; 5.4.1.12 суреттегі затты, ойыншықты - аналогты (

4. "Оқу және жазу"		түрлі-түсті сурет-иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет – кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе "оқылған" мәтінге) табу
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.8 парақты тігінен және көлденеңінен сызғышпен және торкөздер бойынша сызу линейке в виде клеточек (мұғалім-логопедтің көмегімен; 5.4.2.9 өз алақанын саусақпен сызу және алынған суреттерден композиция жасаңыз

2) 6 -сынып:

Кесте- 2

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.1 берілген темппен ырғақта қол саусақтарын айналдырып қиымлдар жасау
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында, қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.1 жалпы артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау процесінде берілген позаны ұстаңыз (еліктеу және ауызша нұсқау бойынша)
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.1 үйіңнің мекен-жайын, мектептің (балалар үйінің) мекен-жайын, елдің, астананың атауларын білу және сұрау бойынша атай білу 6.2.2.2 сөйлеуде "әдептілік" тақырыбында етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті қолдану : қалай дұрыс жүру керек (тура), отыру (түзу), тұру (тез, бірақ асықпау), қолды ұстау, қарау, жөтелу, түшкіру, күлу, тұру, кезекте тұру, жол беру, есікті ашу, мейірімді болу
		6.3.1.1 басшылық көмекпен практикалық әрекеттер туралы әңгіме құрастыру;

3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.2 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретке келтіріп)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.1 екі - төрт сатылы нұсқауларды орындау кезінде мимика, қимыл арқылы есту зейінін және бағытталған сөйлеуге назар аудару
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.1 сөйлемнің басында бас әріп жазу ережесін және сөйлемнің соңындағы нүктені сақтау; 6.4.1.2 тыңдалған мәтінге суреттерді таңдау; азық-түлік, жануарлар, балық, табиғат, адамдардың кәсіптері, іс-әрекеттері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк қызметкері); 6.4.1.3 тақпақ немесе қысқа әңгіменің тыңдалған мәтініне сәйкес қимылдарды орындау
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ); 6.4.2.2 танысқан П,Б,С,Т,Л,Д,М әріптерін ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған модельдерді, трафареттер мен шаблондарды (5-10 см) айнала сызу
2 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.2 қорапқа ұсақ заттарды бір мезгілде үлгі бойынша, әртүрлі тәсілмен, екі қолмен салу
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында, қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.2 дыбыстарды айту кезінде еріннің орналасуын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде объективті суреттер-символдарға сүйене отырып, дыбыстарды айту
		6.2.2.3 "Әдептілік" тақырыбы бойынша сын есімге жұпты

	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	саналы түрде таңдау: әдепсіз-жағымсыз, сыпайы-жағымды
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.3 моделге сәйкес сөз тіркесін жасау: сын есім плюс зат есім плюс зат есім (есім сөз)плюс етістік (Әдепті бала дәрігерге алғыс айтады) мұғалім-логопедтің басшылығымен; 6.3.1.4 есіктердің ашылуымен бірге жүретін жол беру, ауыр салмақ көтеруге көмектесу, өз орныңызды алу туралы ұсыныс жасау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.2 өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен диалогты бастау, дау ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру (сөйлеуді білмейтін балалар ауызша емес қарым-қатынас құралдары арқылы диалогқа қатысады: пиктограмма, қимыл, мимика)
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, күн тәртібі, демалыс және т. б. туралы), мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу" арқылы бағдарлау 6.4.1.5 М, Н әріптерін атау (5-және 3см контуры бойынша кесілген)
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.3 қағаз жолағында нүктелер мен соққылардың үлгілерін жасай отырып, бояулармен өрнектер жасау
3 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.3 дене мүшелері, басымен, артикуляция мүшелері, саусақтарымен үлгі және сөздік нұсқау бойынша ерікті қимылдар орындау: жеке, кезектескен, бірінен соң бірі, қимылдар сериясы
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.3 құбылыстар мен оқиғалардың себептері мен салдарын, логикасын анықтау: басында не болды, содан кейін не болды-4-5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша

2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.3 ақаулы фонемалары жоқ ашық буындардың құрылымының үш буынды сөздерін анық және тұтас айту (Асық ал, ата!"; 6.2.1.4 ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарымен дауысты дыбыстардың тіркесімін айту [м,б, п, т, д, н, к, г, х, в, ф]
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.4 сөйлеу этикетінің сөздерін саналы және белсенді қолданыңыз : рахмет, кешіріңіз, өтінемін; 6.2.2.5 "Киім және сән" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: мерекелік киім, зергерлік бұйымдар, моншақтар, шаш үлгісі, қол, шаш күтімі, тарақ, өзін-өзі күту, суық, жылы, ыңғайлы 6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.5 адамның мінезін анықтау сюжеттік сурет бойынша, модель бойынша сөйлемдер құрастыру кезіндегі оның әрекеттері: зат есім (есімдік) плюс етістік-есімдік плюс сын есім (Ол төбелеседі-ол зұлым), ойын-әңгімеге қатысу; 6.3.1.6 киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарауды және талқылауды бастау, киім үлгілері мен шаш үлгілерін талқылау бойынша диалогқа қатысу, "Қуыршақты киіндір" ойынын ойнау; 6.3.1.7 суреттерде бейнеленген өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен "Кімдікі дұрыс, кімдікі дұрыс емес?", дауды жүргізу ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру
		6.3.2.3 "Дүкенде" сюжеттік картинасы бойынша сұрақтарға жауап беру: "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер сатылады?, "Сен шайға печенье

	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	немесе бауырсақ аласың ба?"- ситуациялық ойында пысықталған сөз тіркестері мен интонацияларды кейіннен жандандыра отыру; 6.3.2.4 "Дәрігердің қабылдауын күту" сюжетті-рөлді ойынын бастау, жүргізу және логикалық түрде аяқтау
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.6 "көру сканерлеуі" негізінде тиісті пәндер мен суреттерге тіркелген карточкалар бойынша М , Н әріптері бар сөздерді "оқу" (" жаһандық оқу"); 6.4.1.7 тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., пиктограммалардың астындағы сөздерді оқып, сөздердегі бірдей әріптерге А, Ә, О, Ө, У,Ү, Ұ, И, Е, Ы, М, Н әріптерін қою: 6.4.1.8 балалар мен ата-аналар туралы журналдарды, сән журналдарын қызығушылықпен " оқыңыз": иллюстрацияларды, мақала атауларын қарау, "зерттеу"
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.4 бірдей пішінді, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу, үлгіні қайталамас бұрын талдай отырып, жолақта, шаршыда, шеңберде, сопақшада (үлгі бойынша) үлгі жасау; 6.4.2.6 музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес, арнайы торкөз және жол дәптеріне көлденең, тік, сынған сызықтарды бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелерін салу
4 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.4 дыбыс көзін табу және орнын белгілеп, көрсету
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.4 айнаға өзіне қарап, сыртқы келбетіне сын көзбен қарау, бағалау, жөндеуге тырысу (шашын, киімін, т.б.)
	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.5 жеке айтылу қиындықтарын жеңе отырып, басында немесе соңында (нан, тас) бір буынды сөздерді анық айту

2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.8 бірінші, екінші және үшінші жақтан ұйымдастырушылық және бағыттаушы көмекті пайдалана отырып: графикалық кеңестер, символдық бейнелер және басқа да көрнекі тіректер арқылы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз", "Ол...", "Олар..."); 6.3.1.9 жеке тәжірибеден сұрақ-жауап сөйлеу формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.5 өз суреттерімен пайымдауларды нығайта отырып, өз бойындағы және басқа да білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылауға қатысу
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.9 артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген Б, П әріптерін көрсету , суреттер мен сандар арасында Б, П әріптері бар карталарды іріктеу 6.4.1.10 таныс әріптерден сөздердің құрамын білу: ана, әке, апа, үй осы сөздермен карталарды ажырату, мұғалім- логопедтің тапсырмасы бойынша қажетті сөзді таңдау, жаңа және таныс сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру; 6.4.1.11 дауысты дыбыстардың белгілерін графикалық белгілермен білу және ажырату: әр дыбысты белгішемен, содан кейін сәйкес басылған әріппен дәйекті түрде байланыстыру-дыбыстар әр түрлі дауыстық күшпен, интонациямен айтылады, оқытылған сөздердегі әріптерді тану
		6.4.2.7 сызықтарды жазу: 6.4.2.8 қосымша элементтермен ерекшеленетін ұқсас

	4.2. Графика және жазу	графемаларды ажырату: и-ш, о-а, о-ө, к-қ, ү-ұ элементтердің кеңістіктік орналасуы: б-д-в сызбасы қиын з, к

3) 7-сынып:

кесте 3

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.1 әртүрлі массажерларды (арнайы және алмастырушы) қолданып, өз бетінше 2-3 тәсілден массаж жасау
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.1 топтастыру моделі спецификациясы бойынша түрліне қарай жалпылау
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.1 қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [е-у]) және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен: [м-б], [н-д]; жасалу орны бойынша: [п-т], [тна], [м-н]
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.1 жақын сөздер мен сөз тіркестерінің мағыналарының реңктерін ажырату: "күлімсіреу" және "күлкі", "сәлем" және " Қайырлы күн", қоштасу және сәлемдесу кезінде мимиканы қайталау ("Қайырлы күн, сәлем , сәлем (көңілді және көңілді); 7.2.2.2 "Туған күн" тақырыбы бойынша әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну және белсенді қолдану: үстел, сыйлық, алғыс сөздерін қою
	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.1 бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін білу, суреттерден сыпайы бас тарту туралы сөздерді білу және айту; 7.3.1.2 өткен тақырыптар бойынша фразалық модельдерді қолдана отырып, үй - жайлардың, жиһаздардың, безендірудің сыртқы түрі мен мақсатын сипаттай отырып, "Пәтерге саяхат (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)" үйлесімді әңгіме құрастыру; 7.3.1.3 сөз тіркесін бір-екі сөзбен, көрсетумен, қимылмен толықтыру , түрлендіру, предикаттың бетін,

3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"		уақыты мен санын, субъектінің немесе толықтырудың бетін, санын және жынысын өзгерту, белгілер мен сөздер-заттарды ауыстыру, грамматикалық және тақырыптық контекстті өзгертпеей (шкафта Жасыл кастрөл бар. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.1 рөлдік ойындарда бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін түсіну, білу және белсенді қолдану, көлікке отыруға шақырудан сыпайы бас тарту, оның "мейірімді" бетіне қарама
4. "Оқу және жазу"	4.1.Балама оқу	7.4.1.1 қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату (е, Ұ, и, ю, я, ь); 7.4.1.3 жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды тану-таңбаларды жаһандық "оқу": тоқтау, қауіпті, улану; жеуге жарамсыз; ауысу, дүкен, дәріхана)
	4.2.Графика және жазу	7.4.2.1 әріптерді буынға біріктіру (ма, му, біз, мо, ми), содан кейін бөлінген алфавит әріптерінен буындарды құрастыру кезінде кері буынға дәйекті түрде қосыңыз
2 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.2 таныс заттарды нақты түрлі түсті, бейнелік, толық емес, бір-біріне салынған суреттерден 10-15 секундта тану
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.2 адекватты интонацияға сәйкес келетін мимикалық реакцияларды тану
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.2 саналы түрде дұрыс айтылатын дыбыстардың артикуляциясы кезінде әртүрлі артикуляциялық органдардың позицияларын көбейту
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.3 мұғалім-логопедпен бірге бақылау және –шы жұрнағы арқылы сөзжасау; 7.2.2.4 оқу пәндерінің, тұрмыстық заттардың, негізгі тағамдардың атауларын ажырату және қолдану: нан, жарма, ұн өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер,

		жемістер, балық, тамақтану нормалары мен режимі туралы түсінікке ие болу
3. ""Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.4 модель бойынша сөз тіркестерін құру: зат есім (есімдік) плюсзат есім плюс етістік "Кино" тақырыбындағы зат есім. Театр. Көрме" (Мен театрға әдемі киінемін. Анам пальтосын гардеробқа тапсырады); 7.3.1.5 Мұғалім-логопедтің сұрақтары бойынша фотосуреттердің реттілігін орнатып, кезінде-экскурсияның іздері бойынша арқылы әңгіме құру, суреттерді көшірмелерге жапсыру
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.2 "Бейтаныс адамдармен мінез-құлық ережелерін" жатқа білу, рәміздерге, суреттерге сүйене отырып (хормен) көбейту
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	7.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, жыл мезгілдері және табиғат құбылыстары туралы, мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты " оқу") бағдарлау; мәтінді тындап, оқығанда сәйкесе писктограммаларды тандау " жинау", "жұлу", "суғару" сөздерді тану
	4.2. Графика және жазу	7.4.2.2 таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, шана), басылған\жазылған сөздегі тиісті ұяға буын бар карталарды салу
3 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.3 қимылдарды етістіктермен, кеңістіктік координаталарды білдіретін сөздермен "Көңілді адамдар" типі бойынша үйлестіру
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.3 бір ұсыныстан екі-үш жалпы қозғалыс тізбегін, заттарды екі қолмен ұстап тұрған екі элементтің тіркесімін қайталау
		7.2.1.3 саналы түрде қажетті артикуляциялық позаны табу және ұстап тұру процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін

2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	жаңғырту (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері); 7.2.1.4 3-4 элементтен (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) жүйелі түрде жасалған қозғалыстарды орындау
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.5 мұғалім- логопедтің көмегімен көрнекі тіректер арқылы етістіктерде көбейте білу және көкөністер мен жемістерді өңдеудегі жүйелілік: сұрыптау, жуу; сақтау (тамақ), етістіктердің префиксальды сөзжасамын қадағалау (жуу, сақтау, сұрыптау, тастау); 7.2.2. "Театр" тақырыбы бойынша әр түрлі грамматикалық категориялардың сөздерін ажырату және қолдану: талғампаз, әдемі, пальто, гардероб, бағдарлама сатып ал, фойеде; 7.2.2.7 кеңістіктік жағдайларды септік жалғауларын түсіну
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.6 ұсынылған бірнеше жолдан стильге сәйкес келетін репликаны таңдау арқылы әңгімелер құру; 7.3.1.7 тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында әңгімені бастау және өрістету; 7.3.1.8 жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтардың, сөйлеу құралдарының көмегімен-мұғалімнің басшылығымен айтып беру;
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.3 өз атың атауың керек болған кезде, ал жоқ кезде, сыпайы бас тартудың үйренген тұжырымдамаларын қолдана отырып, рөлдік ойындарда суреттерді талдау кезінде ережелерді білетіндігінді көрсету; 7.3.2.4 құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына (қағаз және виртуалды\цифрлық) жазу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру және қабылдау жағдайына үйренген сөз тіркестерін, мимикалық позалар мен қимылдарды пайдалану
		7.4.1.5 әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен

4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	картиналарды мақсатты түрде қарау, талқылауға қатысу; 7.4.1.6 бейтаныс ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, кейіпкерлерді шығармаларға арналған иллюстрацияларда алдын-ала көрсету; 7.4.1.7 өз бетінше өлең жолындағы соңғы 1-2 сөзді-семантикалық болжам бойынша немесе тыңдау барысында рифмо-ырғақтық ассоциация бойынша, содан кейін барлық қол жетімді құралдарды қолдана отырып, өлеңдерді өз бірлесіп аяқтап айту
	4.2. Графика және жазу	7.4.2.3 трафареттер, контурлы сызықтар (нүктелер) бойынша " жазу" А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ, И, Э, Ы, І, П, Б, М, Т, Д, Н (әріптердің өлшемі — 1-3 см)
4 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.4 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін (қатты-ақырын) және алыстығын (алыс-жақын) табиғат дыбыстарын ажырату
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.4 адамдардың сезімдері мен қажеттіліктері туралы тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын тиісті мимикалық позамен, мазмұнның тақырыппен, суретпен , пиктограммамен және сөзбен байланысын түсіну
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.5 дауысты дыбыстарды, жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, артикуляциялық ұқсас дыбыстарды [Р және Л], [М және Б] ажырату, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстары, ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылауды жүзеге асыру
		7.2.2.8 ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздік пен ілеспе үстеулер мен зат есімдерді ажырату және қолдану: айту, телефонды көтеру, теру, ұялы телефон, тыңдау, үшін

	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	таныстыру ("Ақмарал тыңдайды", "Әңгімені аяқтайды"), тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламау, айқайламау, мұқият тыңдау; 7.2.2.9 абстрактілі және жалпылау ұғымдарын білдіретін сөздердің мағыналарын түсіну және ажырату (жақсылық, жамандық, сұлулық) 7.2.2.10 сандық атауларды түсіну, ажырату және белсенді қолдану (қалыптасқан сандық көріністер шегінде)
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.9 мұғалім-логопед бірге пішіні, түсі, мөлшері, дәмі көрсетілген сипаттамалық әңгімелер құру- жемістер, жидектер, көкөністер туралы (нақты тақырып бойынша, муляж, сурет бойынша); 7.3.1.10 сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін (сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім- логопедтің пиктограммалары, қимылдары бойынша) –мұғалім- логопедпен бірлесіп жасау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.5 күнделікті өмір, отбасы мүшелерінің қызметі: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, жуу , ұсақ жөндеу тақырыбындағы рөлдік ойындарды бастау, ашу, қолдау және қисынды түрде аяқтау
	4.1. Балама оқу	7.4.1.8 алғаш естіген мәтінге негізделген драмалық ойындарды бастау, сюжетті ашу, іс-әрекеттерді ойлап табу; 7.4.1.9 суреттер мен сандар арасында Т, Д әріптері бар карталарды таңдау, Т, Д әріптерін оқу, оларды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту; 7.4.1.10 "жаңбыр, қыс, қар, көктем , жаз, ана, әке, үйе т. б." сөздерін жаһандық түрде оқып,

4. "Оқу және жазу"		пиктограммалармен қол қойып, А, Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Е, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерін қою; 7.4.1.11 сөздеріндегі сол әріптерге әріптерді дыбыссыз артикуляция арқылы тану және оларды символдық бейнелермен сәйкестендіру
	4.2. Графика және жазу	7.4.2.4 мектеп керек-жарақтарын білдіретін сөздерді пиктографиялық түрде "жазу", заттарды пиктограммалармен байланыстыру, сұрақ бойынша оған сәйкес пән мен пиктограмманы таңдау; " сұрақ-нұсқауға" жауапты тауып оқу: "Бормен қай жерге жазуға болады?", "Қағазға немен жауға болады?", "Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?"

бұйрығына
31-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
382 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (ары қарай – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңы 1 бап, 19 тармағына сәйкес әзірленді.

2. Бағдарлама мақсаты – білім алушылардың жеке психофизикалық және танымдық қабілеттерін ескере отырып, табысты әлеуметтену үшін сөйлеу дағдыларын жетілдіру арқылы коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сенсорлы-перцептивті қабілетін, дыбысталған сөйлеу тіліне зейіні мен қызығушылығын дамыту;

2) қарым-қатынастың вербалды және бейвербалды құралдарын қолдану қажеттілігін , сөйлеу кезіндегі тәртіп негіздерін қалыптастыру;

3) қарапайым мәтінді тындап, түсіну дағдыларын, оның мазмұнын суреттермен сәйкестендіру білігін жетілдіру;

4) сөздердің дыбыстық-буындық құрамын қалыптастыру үшін ырғақты сезімін, дауыс пен тыныс алуын дамыту;

5) аталмыш Бағдарлама мазмұнына және зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған басқа оқу бағдарламаларына сәйкес, сөздік қорын анықтау және дамыту;

6) тіл арқылы қарым-қатынаста адекватты вербалды оқыту тәсілдерін жетілдіру.

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) көру-моторлы тепе-тендігін, ұсақ және артикуляциялық мотрикаңы, жоғарғы психикалық функцияларды дамыту;

2) сөйлеу тілінің мағыналық қызметін дамытуға әрекеттесу;

3) сөйлеу тілінің реттеуші қызметін дамыту негізінде тәртіптің ерікті реттелуін қалыптастыру;

4) әріптер мен цифрлардың бейнесін жазуға дайындық ретінде, қолжетерлік деңгейде графомоторлы дағдыларын дамыту;

5) ынтымақтастыққа қосу үшін білім алушылардың сөйлеу тұйықтығын жеңуге ықпал ету.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бұл бағдарламаның мазмұны өмірлік маңызды бейімделу және сөйлеу дағдыларын игеруге практикалық тұрғыдан бағытталған;

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілін дамыту ерекшеліктері келесі факторларға байланысты:

1) ойлау іс-әрекетінің бұзылуы;

2) жалпы және ұсақ моториканың кемшіліктері;

3) қоршаған ортамен өзара іс-әрекеттергі қиындықтар;

4) қарым-қатынас тәсілдері мен құралдарын өзгерту;

5) сөзбен белгілеу және вербализациялау жеткіліксіздігі;

6) қоршаған ортаны танудың бұрмалануы;

7) әлеуметтік тәжірибенің кедейлігі, тұлғаның қалыптасуындағы өзгерістер.

7. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларда сөйлеу тілі дамуының кемшіліктері жүйелі болып табылады: дыбыс айтуы, фонематикалық қабылдау, грамматикалық құрылым, сөздік қоры және фразалық үйлесімді сөйлеу тұтастай алғанда бұзылудың орташа және ауыр түрімен байланысты.

8. Білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтау кезінде әлеуметтік коммуникация мақсатында сөйлеу тілін меңгеру деңгейін ескеру маңызды:

1) Қарапайым сөйлеу тілін меңгерген: қарапайым сөздермен және сөйлемдермен өз қажеттіліктерін білдіре алады, орындалған іс-әрекет туралы хабарлай алады, ересек адамның сұрағына жеке сөздермен, сөз тіркестерімен немесе сөз тіркестерімен жауап бере алады;

2) сөйлеу тілінің сипаты: сөйлеу тілі кеңейтілген сөйлеу деңгейінде дамыған болады, бірақ көбінесе әлеуметтік коммуникация мәселелерін шешуге бағытталмайды;

3) балама қатынас басым: сөйлеу тілін меңгермеген, табиғи ым-ишаралар, графикалық бейнелер, вокализациялар, жеке буындар және стереотиптік сөздер жиынтығы арқылы байланыс жасай алады;

4) сөйлеу тілін меңгермеген: коммуникацияны жүзеге асырмайды бұл ретте сөзшығармашылығы, сөзжасам іс жүзінде жоқ.

9. Бір сыныптың оқушылары зият пен психофизикалық дамудың бұзылуының әр түрлі деңгейімен, белгілі бір психикалық функцияның, практикалық дағдылардың қалыптасу деңгейінің теңсіздігімен сипатталады, бұл сөйлеу тілінің дамуын өзекті деңгейіне сүйене отырып, логопедиялық жұмысты жүргізу тиімділігін анықтайды.

10. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың неғұрлым жалпы психофизикалық ерекшеліктері ескеріледі:

1) психикалық бұзылулардың психикалық және соматикалық аурулармен, эмоционалды-ерікті саланың бұзылуымен үйлесуі;

2) көру, есту, тірек-қимыл аппаратының жергілікті немесе жүйелі бұзылуларының болуы;

3) дамудың біркелкі дамуы және негізгі жүйке процестерінің тепе-теңдігінің бұзылуы-тежелу және қозу: кейбіреулерінде баяу қарқын, сәйкессіздік, сөйлеу қозғалыстарының ыңғайсыздығы байқалады, ал басқаларында ретсіз, мақсатсыз әрекеттермен үйлесетін қозғыштық жоғарылайды;

4) сөйлеудің барлық құрылымдық компоненттерінің вариативті бұзылыстары: фонетикалық-фонематикалық, лексикалық және грамматикалық, бұл ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыруды қиындатады немесе мүмкін емес етеді, бейвербалды және балама коммуникацияның әртүрлі құралдарын қолдануды талап етеді.

11. Ауызша сөйлеу тілін меңгерген оқушылар үшін қолдың және артикуляциялық мүшелердің ұсақ дәл сараланған қозғалыстарын жүзеге асырудағы қиындықтары тән: затты ұстау, позаны ұстап тұру, тілдің ұшын жоғары немесе төмен бүгу, бір позициядан екіншісіне ауысу, бұл дыбыс айтуды түзету процесін, мұрыннан сөйлеуді жоюды қиындатады.

12. Осы санаттағы білім алушылардың ауызша сөйлеу тілі мыналармен сипатталады : импрессивті және экспрессивті тілдегі аграмматизмдер (сөйлеу тілінде кейбір сөз таптары жоқ, септік, тәуелдік, көптік, жіктік жалғаулар арқылы сөз өзгерту, сөзжасау дағдылары жетілмеген), сөйлеу тілі бұрылыстарының қайталануы кезінде, басқа адамдардың сөздері мен сөз тіркестерін семантикалық мазмұнын ескермей (механикалық) қолдану, эхолалия.

13. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқыту және тәрбиелеу ересектермен және басқа балалармен ынтымақтастық арқылы практикалық сөйлеу дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

14. Осы бағдарлама аясында ауызша және жазбаша тілдің бұзылуын жою бойынша жұмыстың бағыты жалпы дидактикалық және арнайы принциптерді анықтайды:

1) гуманизм-оқушының мүмкіндігіне деген сенім, субъективті, оң көзқарас;

2) логопедиялық әсердің ғылымы-балалардың мүмкіндіктері туралы жаңа ғылыми деректерді пайдалану, бей дәстүрлі озық әдістемелерді қолдану;

3) жүйелілік - білім алушыны тұтас, сапалы өзіндік, серпінді дамытушы субъект ретінде қарау; оның сөйлеу бұзылыстарын психикалық дамудың басқа жақтарымен өзара байланыста қарау;

4) реализм-оқушының нақты мүмкіндіктерін және оның даму жағдайын, диагностика мен түзету-дамыту жұмысының бірлігін есепке алу;

5) балалардың саналылығы мен белсенділігі-әртүрлі материалда және әртүрлі жағдайларда ұқсас әрекеттерді ойын сипатындағы әртүрлі тапсырмалары арқылы, бірнеше рет орындау;

6) онтогенез-логопедиялық әсер ету әдістемесін әзірлеу кезінде нормада сөйлеудің әртүрлі нысандары мен функцияларын қалыптастырудың заңдылықтары мен реттілігінің ескерілуі;

7) этиопатогенез-логопед ерекше білім беру қажеттіліктерін айқындау үшін жеке сөйлеу бұзылыстарының факторлары мен тетіктерін ескеруі.

15. Бағдарламаны тиімді іске асырылуын оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері қамтамасыз етеді:

1) іс-әрекеттік ықпал ету - түзете-дамыту жұмысы барысында мұғалім- логопед баланың жасына сай жетекші қызмет түріне сүйенуі;

2) кешенді ықпал- барлық мамандардың келісілген іс-әрекеттерін қамтамасыз ете отырып, әртүрлі технологиялардың (психологиялық, педагогикалық, медициналық ұсынымдарды ескере отырып) бір объектіге кешенді әсері ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыста неғұрлым тиімділігін арттыру;

3) жүйелі ықпал ету – мұғалім- логопед өз жұмысында дыбыстың айтылуына, фонематикалық процестерге, сөз қорына және сөйлеудің грамматикалық құрылымына түзете-дамыту әсерлерінің міндетті өзара байланысын жүзеге асыратын;

4) жеке-дифференциалды ықпал ету – мұғалім- логопед білім алушының жеке ерекшеліктеріне, жұмыс мақсаттарына байланысты түзете-дамыту жұмысының мазмұнын, нысандары мен тәсілдерін өзгертуі.

16. Білім алушылармен логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері:

1) визуалды, аудиалды және тактильді көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу;

2) оқытудың арнайы әдістері мен құралдарын пайдалану, "айналма жолдарды" құру, мысалы, баспа кескіндерін, заттық және графикалық алгоритмдерді, электрондық коммуникация құралдарын, сыртқы ынталандыруларды пайдалану;

3) манипуляциялық әрекеттерді сөз арқылы саусақтардың ұсақ қимылдарын дамыту ;

4) оқушылардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып, логопедиялық ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

5) негізгі эмоцияларды өзектендіру-танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін;

6) материалды қарапайым элементтерге егжей-тегжейлі бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүргізіледі, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушыларды жалпылауға оқыту;

7) логопедиялық материалдың көп қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

8) оқушының ең қарапайым оқу жетістіктерін міндетті түрде тіркеу және эмоционалды бағалау;

9) білім беру ортасын ерекше кеңістіктік, уақытша және семантикалық ұйымдастырумен оқытуды сапалы жекелендіру. Мысалы, аутизм спектрінің бұзылуымен бірге интеллектуалды бұзылулары бар білім алушылар бастапқыда топтық сабақтарды жүзеге асырмас бұрын жеке дайындықты қажет етеді, атап айтқанда оларға білім беру кеңістігі мен уақытын құрылымдау кезең-кезеңмен ("қадам-қадаммен") бірізділікті және қоршаған орта құбылыстары мен оқиғаларының байланысы;

10) білім беру кеңістігінің шекараларын айқындау, бұл білім беру кеңістігін барынша кеңейтуге, оны табиғи жағдайларда: дүкенде, кафеде, емханада, қоғамдық көлікте әлеуметтік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру үшін білім беру ұйымынан тыс жерге шығаруға қажеттілікті ескеруді көздейді.

17. Логопедиялық көмектің тиімділігін қамтамасыз ету үшін логопед-мұғалім арнайы әдістер мен тәсілдерді қолданады:

1) практикалық (жаттығу, еліктеу-орындаушылық жаттығулар, соның ішінде ойын түзету тыныс алу, дикциялық және мимикалық жаттығулар, шығармашылық ойындар; дидактикалық, сюжеттік-рөлдік, іскерлік ойындар; заттық модельдеу);

2) көрнекі (графикалық, символдық, иллюстрациялық, табиғи);

3) сөздік (логопедтің әңгімесі, хабарлама әңгіме, қайталау - жатталған сөз тіркестерін айту) - лексикалық материалды логопедпен бірге және оның соңынан қайталап айтуын қолдана отырып, өз тілектерін, білімдерін, іс-әрекеттерін сұрақ немесе жауап түрінде ауызша ресімдеу үлгілерін игеру.

18. ҚР БҒМ 22.01.2016 жылғы №70 бұйрығына сәйкес білім алушылардың ынтасын арттыру, өмірлік және оқу дағдыларын неғұрлым сапалы қалыптастыру, логопедиялық сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық дамытушы ортаны орынды ұйымдастыру жағдайында оқытудың техникалық құралдары қолданылады:

1) логопедиялық сабақтардың бөліктері немесе тұтас сабақтар сенсорлық бөлме жағдайында "дыбыстық әсер ету, логиканы дамыту, ойын терапиясы және дыбыстың сапасын, күші мен бағытын ажырату үшін "Интербелсенді дыбыстық тақта", " Акустикалық тактилді тақта" қолдана отырып жүргізілуі мүмкін;

2) практикалық сөйлеу жұмысын ұйымдастыруға арналған интерактивті панельді, үшөлшемді аксессуарлары мен карточкаларды қамтитын мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалық-әдістемелік кешенінің электрондық ресурсы барынша кеңінен қолданылады;

3) дыбыстық сигналды визуализациялайтын "Логопедиялық жаттықтырғыш" арнайы тыныс алу және дауыс жаттығуларын жүргізу кезінде, әсіресе дизартриялық компоненті және ринофониясы бар білім алушылармен жұмыста сөйлеу тілін тиімді дамыту, өзін-өзі бақылау үшін пайдаланылады;

4) "Тілдік қатынасты меңгеру және дамытуға арналған тілдік жаттықтырғыш" ассоциативті (қолдаушы) құралын мұғалім-логопед фразалық сөйлеу тілін меңгермеген білім алушылармен жұмыста қолданады.

19. Оқушылардың психофизикалық, неврологиялық ерекшеліктерін ескеріп, сөйлеу қабілетінің полиморфты және тереңдігі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде қолданады, алайда, дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарды кеңінен қолданады:

1) жануарларды, ертегі кейіпкерлерін, тұрмыстық заттарды бейнелейтін ойыншықтар;

2) жазықтық және үлестірме материал (карточкалар, суреттер, басқатырғыштар);

3) Би-ба-бо және ұлттық киім киген қуыршақтар, декорациялар мен аксессуарлар – сахналау, ойын-драматизациялар және ұлттық ойындар үшін;

4) оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес әдебиеттер, сонымен қоса, суретті кітаптар , ертегілер, әңгімелер, тақпақтар; халық және авторлық ертегілер.

20. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім беруге дайындықтың негізін қалайды:

1) мұғалім- логопед ПМПК ұсынымдарына сәйкес әр баламен жұмысты жоспарлайды және жүзеге асырады;

2) мұғалім- логопедтің басшылығымен осы сыныптың білім алушыларымен жұмыс істейтін барлық педагогтер мен психологтар сабақтарға өзара қатысу, бақылауларды талдау үдерісінде және қорытындылары бойынша еркін сындарлы диалог негізінде білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен перспективалары туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

3) мұғалім- логопед білім алушылардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) баланың сөйлеу тілін дамыту мәселелері бойынша ақпараттық, консультациялық және

әдістемелік көмек көрсетеді, бағдарлама ата-аналардың белсенді қатысуымен іске асырылады;

4) бағдарламалық талаптарды іске асыруда "Тіл дамыту және қатынас", "Адам және әлем", "Айналадағы әлем", "Танымдық даму" , "Музыка және ырғақ", " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәндерімен пәнаралық өзара байланыс орнатылады, оларды зерделеу кезінде логопедиялық сабақтарда қалыптастырылатын коммуникативтік және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамытылады.

5) мектеп әкімшілігінің өкілдері мен мұғалім- логопед түзете-дамыту жұмыстарының сапасын бағалау мониторингін, талдауын және өзін-өзі талдауын жүргізеді.

21. Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзетудің жеке бағдарламасы мұғалім логопед белгіленген тәртіппен жүргізетін логопедиялық диагностика негізінде жасалады.

22. Зияты орташа түрде зақымдалған балаларда академиялық тілдік білімді қалыптастыруға бағытталған логопедиялық сабақтың дәстүрлі өткізілуінің тиімділігі төмен, осыған байланысты сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету процесі мазмұнды және/немесе ұйымдық нысандарды қатаң реттеуді көздемейді.

23. Сабақ барысында мұғалім- логопед әр оқушыда осындай қажеттілік туындаған сәтте – жеке жұмысты орындауға жағдай жасау үшін, жеке қарқынмен, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін қызмет түрінің өзгеруін қамтамасыз етеді.

24. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу тілі дамытудағы кемшіліктерді түзету бойынша оқу іс-әрекетінің барлық нысандары мен түрлері өздерінің белсенділігін, бастамашылығы мен дербестігін қалыптастыруға бағытталған,

25. Сөйлеу тілі дамуындағы кемшіліктерді түзету бойынша сабақтарды мұғалім-логопед жабдықталған кабинетте, біртекті сөйлеу тілі бұзылыстары, даму деңгейі бар үш-бес адамнан тұратын топтарды жинақтай отырып жүргізеді. Сөйлеу патологиясының күрделілігіне және түзету кезеңіне байланысты білім алушы аптасына 2-3 рет логопед сабақтарына қатысады.

26. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық бағалауды пайдалана отырып жүргізіледі. Жеке сөйлеу картасында сөйлеу қабілетінің жеке деңгейі (өз бетінше, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, мұғаліммен бірлескен іс-әрекеттердің көмегімен) және үлгі бойынша іс-әрекеттерді орындау кезінде көрсетілетін педагогикалық көмек түрі міндетті түрде көрсетіледі (ұйымдастырушы, бағыттаушы, эмоционалды), білім алушылардың жетістіктерінің балдық белгісі пайдаланылмайды.

27. Бағдарламада логопедиялық диагностика деректерімен қатар оқушылардың сөйлеу тілін дамытудағы кемшіліктерді түзетудің жеке бағдарламаларының мазмұнын анықтауға бағыттаушы негіз болатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұны

28. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәні бойынша 5-7 сыныптардағы оқу жүктемесі:

1) 5-сыныпта – аптасына 4 сағат, оқу жылында -136 сағат;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылына -68 сағат;

3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында - 68 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

29."Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің Бағдарлама мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Тілдің психологиялық базасы";

2) "Сөздерді түсіну және айту";

3) "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас";

4) "Оқу және жазу".

30. "Тілдің психологиялық базасы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлы гнозис және праксис;

2) жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері.

31. "Сөздерді түсіну және айту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздің дыбыстық-буындық құрамы;

2) сөздің семантикалық құрылымы.

32. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлем және мәтін;

2) вербалды және бейвербалды қатынас.

33. "Оқу және жазу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) балама оқу;

2) графика және жазу.

34. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 5 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы. Қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау, естуінің шоғырлануын көрсету, белгілі бір және дерексіз бейнелердегі таныс заттардың визуалды бейнелерін тез тану. Дыбыстық ынталандыруды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату. Таныс заттардың символдық және нүктелік кескіндерін тану. Жанасу үшін саралау және ұқсас заттарды атау. Әртүрлі модальділікті қабылдау

процесінде заттарды топтастыру. Музыкалық фрагментті негізін марш пен вальс ырғағымен қайталау. Ырғақты құрылымдарды қайталау: екіден төртке дейін ырғақты сигналдар. Сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тану, әртүрлі формалармен, дыбыстармен, ырғақты қозғалыстармен танысу-үлгі бойынша таңдау, тану, салыстыру, топтарға біріктіру, еліктеу және қарапайым үлгі бойынша қайталау. Логикалық жаттығулар – адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне, көңіл – күйіне қарай таңдау– түсіндірумен: үлкен ағайда-үлкен етік, көңілді Асхатта-қызыл жейде. Зейінді шоғырландыру және қоршаған оқиғаларға жауап беру. Схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты бақылау және зерттеу. Затты, суретті және пиктограмманы сәйкестендіру. Түсті қағаз жолақтарын қолдану арқылы түс белгісі бойынша киім заттарын таңдау;

2) сөздерді түсіну және айту. Еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту. Дауысты дыбыстарды біртіндеп айта білу, олардың санын көбейту. Артикуляциялық аппараттың және саусақ моторикасының қозғалғыштығын дамыту. Бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу. Ысқырық және ызың фонемалардың дифференциациясы (с-ш, з-ж, ц-с). Дыбыстардың жеке айтылу бұзылыстарын түзету: ысқырық, ызың және сонор дыбыстарды қою, бекіту және анықтау. Әріптер мен дыбыстармен танысу: а, у, о, м, с, х, оларды жеке күйде дұрыс және айқын айту, оларды әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздердің басында немесе соңында ажырату (еліктеуге негізделген). Йот дауысты дыбыстары бар сөздер (а, е), дифтонгтың орнын анықтау. Екі буынды сөздерді жабық буынмен және ортасында дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда машықтандыру (Нұрлан, Павлик) . Бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақ үлгісін қайталау, үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) машықтандыру . Қатаң және ұяң дауыссыздарды ажырату, сөздерді жасау ау, уа, ах, ух, – олардың мағынасын нақтылау, сюжеттік бейнелермен және етістіктермен байланыстыру (қоңырау шалу, жылау, таңдану, шаршау). Предикативті сөздікті жүйелеу, дауысты дыбыстар қатарын көбейте отырып, біртіндеп айта білу, бір буыннан екіншісіне біртіндеп ауысу. Берілген дыбыспен (әріппен) сөздерді оқыған кезде оны дыбыстың жеке фонетикалық қиындықтарын (ц-с, ч-ть, ч-щ) ескеріп, естіп "табу".

Сөздікті белсендіру (мимика), адамның көңіл-күйі (жақсы, жаман, қалыпты), оның эмоциялары және олардың көрінісі (қуаныш, күлкі, таңдану, немқұрайлылық, өкініш, қайғы, қайғы, қайғы, жылау, ашу), жеке сезімдер (жақсы көру, нәзіктік). Енжар және белсенді заттық сөздікті молайту: көкөністер (шалқан), жидектер (құлпынай және таңқурай) - атау, тану, түсі, пішіні мен дәмі бойынша салыстыру, ағаштар (шырша, қарағай) - жапырақтары (инелері), жаңғақтары мен тұқымдары бойынша,

саңырауқұлақтар-жеуге жарамды және жеуге жарамсыз, бөлме өсімдіктері мен үй жануарлары. Іс-әрекеттің мағынасы бар етістік лексикасы. Осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көпше түрін түсіну және қолдану, екпінсіз көпше түрі, кішірейткіш мән беретін жұрнақтар. Етістіктерді ажырату: жуу, сүрту, тазалау, шаю, жанармай құю, түзету, кептіру –табыс септігіндегі тәуелді зат есімдермен бірге. Жиһаз және төсек-орын бұйымдарының атауы және оларға күтім жасау (тазалау, жинау, дымқыл, құрғақ шүберек). Дене мүшелерін және олардың функцияларын өзінде, қуыршақта табу, нұсқауларға сәйкес көрсету және атау. Тазалық заттары, жеке белгілер мен сыртқы қасиеттерді білдіретін сын есімдер, етістіктер: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарақ; -онок-, -Ұнок- жұрнақтарының мағынасын түсіну, -к-, -ок-, -чик- (ручка, ножка, пальчик, гребешок);

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Адекватты вербалды қатынас пен тәртіп элементтерін дамыту (денесін түзу ұстай білу, сөйлеушінің бетіне қарау, оған біреу қарағанда мән беру, назар аудару). Қарым-қатынас кезінде мимикалық, жест-ишара және пантомимикалық позалар (тану, қайта құру) тиісті сөзбен, позамен, ым-ишарамен және мимикамен сезімдер мен көңіл-күйді сүйемелдеу). Жақсы таныс заттардың атауларын қосып, сөз тіркестерін құру. Иелік есімдіктері бар көп сатылы нұсқаулықты түсіну (менікі – сенікі), салыстырмалы түрде сапалы сын есімдер (аз – көп, қалыңырақ – жұқа). Қысқа қарапайым сюжеттердің (ертегілер, шағын тақпақтар, санамақтар) мағынасын түсінуді қалыптастыру. Үлгі, модель және графикалық сызба бойынша қарапайым фразаны құрастыру. Өтініштерді білдіретін жеке сөздерді айтуға және қайталауға мотивацияны дамыту. Затты беруді сұрай білу. Модельдер бойынша фразаны тұжырымдау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), етістік қосу табыс септігіндегі зат есім (таңқурайды жина!), зат есім қосу етістік (Нұрлан жуды). Қимыл-қозғалыстармен бірге, қоса, хормен айтылғанды септіктерде қолдануға арналған практикалық жаттығулар. Модельдер бойынша фразаны тұжырымдау: есім қосу зат есім қосу етістік, сын есім қосу зат есім қосу етістік: мен көзімді жуамын, кітапты көремін, мұрныммен гүлді иіскеймін. Педагогтің сөзіне кез-келген сөздік-дыбыстық өрнектерде сөйлеу еліктеуін белсендіру, мұғалім – логопедтен кейін қысқа өлеңдер, сөйлеу, моторлы әрекеттерімен бірге сөйлеу-эмоционалды бірлік, өзара әрекеттесу аясында қайталап айту. Логопедпен бірге жоспар, сызба, фото және бейнематериал бойынша сипаттама- әңгіме құру. "Үй өсімдіктеріне күтім жасау" (жапырақтардың шанын жуу, суару) модель бойынша әңгіме, "үй жануарлары (қоян, мысық, ит)" сенсорлы жоспары бойынша сипаттама-әңгіме құрастыру.

Табиғат туралы әңгімеге белсенді қатысу, саябақта тәртіп ережелерін орындау. Тыйым салу белгілерін ұжыммен бояу (саябаққа экскурсия бойынша). Киім элементтерінің атауларын белсенді қолдану (жаға, қалта), киім заттарын салыстыру, үйлестіру: көгілдір жемпір, қара шалбар (жаттау). Ұжымдық әңгіме құрастыру- " Досымның портреті" сипаттамасы. Қызығушылықтар мен хобби туралы әңгімелер.

Сенсорлы жоспар бойынша "Менің сүйікті тағамым", "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" сипаттамасын құрастыру. Графикалық жоспар бойынша өзінің және бір-бірінің, тәрбиешінің немесе ата-ананың портреттерін түсіндіріп салу, құралдар мен палитраны таңдау, бір-бірінің портреттерімен бөлісу және суреттерді тану. Сұрақ бойынша сөйлемді аяқтай білу: кім? не? Осы сұрақтың сөздеріне сүйене отырып қойылған сұраққа жауап беру;

4) "Оқу және жазу". Символ мен пиктограмманы қолдану "Мен –өзім, менің денем", "Үй тұрмысындағы заттар". "Тамақ даярлау", "дастархан жаю" пиктограммалармен танысу. "Мен атаймын, сен көрсет" "Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларды қолданып жаттығулар орындау. Кеспелі әліпби әріптерімен, моделдермен жұмыс, графикалық жазуларды жүргізу. Мұғалім-логопедпен бірге көрнекі көлемді және жазықтық модельдердің көмегімен картиналар мен суреттердің мазмұнын ойнау. Өлеңдер мен ертегілерді, қысқа әңгімелер мен кейіпкерлердің есімдерін тыңдау және қарапайым талқылау (иллюстрациялар бойынша көрсету). Тыңдау кезінде өлеңдерді басын логопед айтса, жалғастырған түрде айту, содан кейін өзін-өзі қайталау (барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып). Әріптер мен сөздерді оқу (" жаһандық оқу" – бағдарламаның екінші бөлімімен интеграциялау).

Дауысты дыбыстарды ажырату [а, у, и, о, ы, э] дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде тақырыптық суреттерге-символдарға сүйене отырып және оларды А, О, У, И, Ы, Э. суреттер арасында әріптердің бірі бар карточканы таңдау, тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу" ("визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде), белгілі бір суреттегі осы сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту және т. б. п., пиктограммалармен қол қойылған сөздерді оқу: үй, мұрын, терезе, тақта, үстел, орындық және А, О, У, И, Ы, Э әріптерін қабаттастыру (төсеу) – сөздегі екпінді дауыстыға сәйкес, оларды және басқа таныс сөздерді нақты заттармен, суреттермен және пиктограммалармен байланыстыру. Суреттерден затты, аналогтық ойыншықты табу (түрлі-түсті сурет – иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет-кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе "оқылған" мәтінге).

Суретті пиктограммалармен байланыстыру бейвербалды және ауызша қарым-қатынас құралдарын қолдану арқылы атау. Гигиена ережелері, тұрмыстық заттар, ересектердің жұмысы, қауіпсіз мінез-құлық туралы бейнеленген суреттерді, балалар кітаптарын таңдау жаттығулары (мұғалімнің көмегімен). Ақпаратты, ескерту және тыйым салу белгілерін таңдаудағы жаттығулар: "Дәріхана", "Мектеп", "Аурухана" , "Балалар", "Жаяу жүргіншілер жолы", "Жаяу жүргіншілер өткелі", "Жаяу жүргіншілер қозғалысына тыйым салынады", "Автобус және (немесе) троллейбус аялдамасы", " Медициналық кабинет". Үш және екі секциялы бағдаршамның сигналдарын "оқу". Саусақ, үстел, қолғап театрының кейіпкерлері, бибабо қуыршақтары, "Ересектер еңбегі

" сериясындағы картиналар мазмұнының көрнекі көлемді және жазықтық үлгілері арқылы оқушылармен бірлесіп ойнау. Мұғалім оқыған ертегілер, әңгімелер немесе өлеңдер (иллюстрацияларды көрсетпей) негізінде өткізілетін ойындарға қатысу, онда оқушылар осы шығармалардың кейіпкерлерін таниды және атайды (көрсетеді, бейнелейді). Оқушыларды мұғалім оқыған мәтін бойынша әрекеттерді бейнелеуге тарту.

Сыртқы және ішкі трафареттерді қолданатын жаттығулар (әр түрлі өлшемдегі бір сурет): қарапайым, түрлі-түсті қарындаштармен, шарикті қаламдармен штрихтау және көлеңкелеу. Парақтағы тақырыптық аппликация элементтерінің кеңістіктік орналасуы. АБАБ, ААББ АББА, ААБААБ схемасы бойынша мұғалім-логопедпен бірлесіп немесе оның ең аз көмегі арқылы квадратта, шеңберде, жолақта дайын элементтерден қарапайым үлгілерді құрастыру. Әр түрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін бояу кезінде қолдың дұрыс қимылдарын бекіту. Графомоторлық дағдыларды дамытуға арналған жаттығулар: үлкен қағаз парақтарына киізден жасалған қаламдармен, щеткалармен, қарындаштармен түзу және бұралмалы сызықтар салу, нүктелерді, соққыларды, шеңберлерді, кресттерді, толқынды сызықтарды қағазға, құмға (жармаға) қайталау және кезектестіру жаттығулары. Саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен арнайы таңдалған музыкаға контурлық кескін бойынша "жазу" – темпті қарқындатумен. Нүктелер бойынша және өз бетінше жазу.

Парақты (көлденең және тік сызықтар) торкөздер түрінде (мұғалім-логопедтің көмегімен) сызғыш бойымен созу. Өз алақаныңызды сызу және алынған суреттерден композиция жасау (төртінші сыныпты, екінші жартыжылдықты қараңыз), сөйлеу түрінде мұғалім- логопедпен бірге барлық әрекеттерге түсініктеме беру. Қарындашпен, қаламмен сызғыш бойынша "жазу" (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне сүйене отырып), А, О, У, И, Э, Ы әріптерінің трафареттері бойынша "жазу" (әріптердің өлшемі – 5-10 см), ұқсас әріптерді ажырату және салу.

35. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 6 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы. Сызықтық естіп есте сақтау жаттығулары: сөйлемдегі сөздерді құрастыру, содан кейін бірлесіп қайталау (тізбек бойынша: Мен – Мен қалаймын – мен жүргім келеді – Мен жалғыз жүргім келеді). Берілген ырғақпен сөйлеумен бірге қол қимылдарын дамыту. Кішкентай заттарды бір уақытта екі қолмен әртүрлі ұстап қорапқа салу. Себеп пен салдарды анықтау, сюжеттік суреттер бойынша құбылыстар мен оқиғалардың логикасы (басында не болды, содан кейін не болды). Есту қабілетін дамыту: сөзге қатысы жоқ дыбыстарды тембральды қабылдауды, зейінді , ырғақ сезімін қалыптастыруға, дыбыс көзін табуға, сөзге қатысы жок дыбыстардың қарқыны мен ритағына еліктеуге бағытталған дыбыстың күшін, қарқыны мен дыбысталуын ажырату. Ырғақты құрылымдарды қайталау (екіден беске дейін ырғақты сигналдар). Дененің әртүрлі бөліктерінің, бастың, артикуляциялық органдардың,

саусақтар мен қолдардың ерікті қозғалыстарын үлгі бойынша және ауызша нұсқаулар бойынша дамыту: жеке, ауыспалы, дәйекті қозғалыстар және бірқатар қозғалыстар. Әр түрлі массажерлерді (арнайы және импровизацияланған) қолдана отырып, қолдың өзін-өзі массаж жасау дағдыларын қалыптастыру және осы дағдыларды бекіту. Екі қолмен және бір қолмен көру бақылауымен сезіну тәсілдерімен заттарды көзбен-тактильді тексеру;

2) сөздерді түсіну және айту. Басында немесе соңында дауыссыздар қатар келген (қант, серт) бір буынды сөздерді жинақтау. Жеке айтылу қиындықтарын жеңу. " Әдептілік" тақырыбындағы етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті белсендіру: дұрыс жүру (тегіс), отыру (түзу), тұру, тұру (тез, бірақ асықпай), қолды ұстау, тіке қарау, кезекте тыныш отыру, тыныштық пен ренжімеу, жол беру, есікті ашу, болу мейірімді (содан кейін олар сізге бірдей жауап береді, сыпайы – жағымды, әдепсіз – жағымсыз), "рахмет", "кешіріңіз" деп айту. Сөздікті белсендіру: "мерекелік киім", " зергерлік бұйымдар", "моншақтар", "шаш үлгісі", "өзін-өзі күту" (қолдар, шаштар, тістер), "гигиена", "гигиеналық құралдар", "суық, "жылы", "ыңғайлы", "спорт", "дене шынықтыру", "жаттығу";

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Практикалық әрекеттер бойынша әңгіме құрастыру. Сурет-графикалық жоспарды өз бетінше құру (қажетті суреттерді таңдап, ретке келтіріңіз), модельді пысықтау: сын есім плюс зат есім плюс предлог плюс үстеу немесе зат есім (сыпайы бала дәрігерге алғыс айтады). Модель бойынша сюжеттік сурет бойынша сөйлемдер құрастыру: зат есім (есімдік) плюс етістік – есімдік және предикативті компоненті жоқ сын есім (ол күреседі – ол зұлым). Дұрыс әрекеттермен бірге жүретін жолдарды пайдалану (есіктерді ашу, ауыр салмақты көтеруге көмектесу, өз орныңызды алуды ұсыну). Сюжеттік суреттер мен іс-әрекеттерден мінез ерекшеліктерін анықтау. Киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарау және оларды талқылау.

"Қуыршақты киіндір" әңгіме-ойынына қатысу. Өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен Диалог, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру, дау ережелері (сөйлеуді білмейтін балалар диалогқа вербалды емес қарым – қатынас құралдары-пиктограмма, қимыл, мимика арқылы қатысады). Суреттерде бейнеленген әңгімелер туралы әңгімелесу қабілеті ("кімдікі дұрыс, кімдікі дұрыс емес? "), білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылау ("Мен туралы бәрін айт", "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" немесе "Жақсылық пен жамандық еліне саяхат" ойындары барысында, онда білім алушы көзін жұмып, Жақсылық пен жамандықты білдіреді және былай деп жазады: " жақсылық – бұл" + сурет, "жамандық – бұл" + сурет). Жаман әдеттер туралы маскалар мен костюмдерді ұжымдық дайындауға қатысу. Суреттерді, пиктограммаларды және сөйлеу құралдарын қолдана отырып, тамақ туралы қысқаша сипаттамалық әңгімелер құрастыру. "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер

сатылады?", "Сіз шайға печенье немесе бауырсақ сатып аласыз ба?". Білім алушыларды өз атынан ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз"), екінші және үшінші тұлғалардан ("Ол...", "Олар...") "графикалық анықтамаларды", символдық бейнелерді және басқа да көрнекі тіректерді пайдалана отырып;

4) оқылым және айтылым. Қосымша элементтермен (и-ш, о-а), элементтердің кеңістіктік орналасуымен (б-д), сондай-ақ сызу қиын (з, к) ерекшеленетін, өтілген дыбыстар мен әріптердің, сызбасы ұқсас әріптердің қайталануы. Сөйлемнің басында және соңында бас әріппен жазу дағдысы. Азық-түлік, жануарлар, балықтар, табиғат, адамдардың кәсіптері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк) бейнеленген суреттерді қолданатын аудио және визуалды жаттығулар. Екі-үш суреттен қажетті суретті таңдау және Өлеңді тыңдауға, қысқа әңгімеге немесе әрекетті бейнелейтін суретті көрсетуге негізделген қимылдарды орындау. Мұғалім-логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерден ақпаратты "оқу" (тамақ, күн тәртібі, демалу және т.б. туралы), тыңдау кезінде өлеңдерді келісу (конъюгация), содан кейін оларды өз бетінше баяндау. Оқушыларды мұғалім оқыған мәтін бойынша іс-әрекетке шақыру. Әріптер мен сөздерді оқу ("жаһандық оқу"). М, Н, П, Б әріптерімен танысу (өлшемі 5 және 3 см контур бойымен кесілген), артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген әріптерді көрсету, суреттер мен сандар арасында әріптері бар карточканы таңдау. "Визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу".

Таныс әріптерден (МАМА, ПАПА, БАБА) тұратын сөздер басылған карточкалармен танысу. Тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., таныс сөздерді заттармен, суреттермен байланыстыру пиктограммалардың астындағы сөздерді оқу және А, О, У, И, Э, Ы, М, Н, П, Б әріптерін осындай әріптерге қою (төсеу) сөздердегі әріптер. Журналдарды "оқу": журнал беттерін ашу, қарау, "иллюстрациялармен", " мақала атауларымен" және "мәтіндермен" танысу, оқушыларға балалар мен ата-аналарға арналған заманауи журналдардан және басқа журналдардан мақалалар көрсету және оқу. Ауызша және вербалды емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, суреттерді атау және жағдайларды сахналау.

Дауысты дыбыстарды белгілермен белгілеу: [а] – шеңбер, [о] – сопақ, [у] – кішкентай шеңбер, [ы] – көлденең созылған кең сопақ, [и] – көлденең созылған тар сопақ, [э] – тігінен созылған сопақ. Барлық дыбыстардың белгілермен, содан кейін сәйкес басылған әріптермен дәйекті байланысы (дыбыстар әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айтылады). Зерттелген сөздердегі әріптерді тану (ана, әке, әйел, орындық, үстел, үй).

Ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған ішкі және сыртқы трафареттерді қарапайым және түрлі-түсті қарындаштармен, шариктi қаламдармен штрихтау және көлеңкелеу, мұғаліммен бірге бояулармен сурет салу (қылқаламмен жағу, жағу,

қылқаламның ұшымен түрту). Қағаз жолағындағы, квадраттағы, шеңбердегі, сопақшадағы нүктелер мен соққылардан үлгі бойынша өрнектер жасау (үлгіні көбейту алдында алдын ала талдаумен). Пішіні бірдей, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу. А, О, У, И, Э, Ы, М, Н әріптерінің трафареттері бойынша "хат" (оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне қарай), мектеп керек-жарақтарының "өшіргіш", " қарындаш", "дәптер", "қалам" пиктограммаларымен арақатынасы. "Еркін жазу" қағидаты бойынша әріптердің "хаты" (М.Монтессори бойынша). Бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелері бойынша көлденең, тік, қисық сызықтарды салу. Музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес торкөз және жол дәптеріне сызықтар жазу — >.

36. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің 7 сыныптағы базалық мазмұны:

1) тілдің психологиялық базасы. Кинестетикалық праксис пен гнозисті топтастыру үшін типтік жалпыламалар. "Л" и "А" әріптердің моделінің стереогнозы. Қарым-қатынас кезінде мимикалық позалар мен қуаныш, таңдану, сәлемдесу қимылдары, таңдану, қорқыныш, қайғы реакцияларын түсіну және қолдану. Сериялау операциялары, оның бөліктерінен объектіні синтездеу, таныс заттардың стереогнозы, бейнелеу жағдайындағы әрекеттер (табиғат дыбыстары – сөйлеу дыбыстары). Көлемді, дәлдікті, жылдамдықты, белсенділікті, үйлестіруді сақтай отырып, қозғалтқыш бағдарламасын дәл орындау. Белгілі бір бұлшықет топтарына бағытталған моторлық импульстарды ынталандыру, кинестетикалық талдау және синтез процестерін қалыптастыру, саусақтардың қозғалыстарының кинестетикалық афферентациясы, еліктеу және ауызша Нұсқау бойынша мимикалық бұлшықеттердің қозғалысын дамыту негізінде (еліктеу, үлгі бойынша) және өздігінен (ауызша нұсқау бойынша) саусақтардың қозғалысын кинестетикалық ұйымдастыруды дамыту (көзді қысу, ұртқа үрлеу, қастарды көтеру және қабағын түйу). Сөйлеудің интонациялық экспрессивтілігін қолдану және басқалардың сөйлеу мәнерлілігін есту қабілеті. Заттарды (текшелер, басқатырғыштар, мозаика) манипуляциялау процесінде конструктивті праксисті, қол-көз координациясын және моторлы жадын дамыту.

Оқушылардың қозғалыс стереотиптері мен графикалық қабілеттерін дамыту (көлеңкелеу, сурет салу, графикалық қатарлар). Әрекеттер мен қозғалыстардың етістіктермен және "Көңілді адамдар" ойын түрі бойынша кеңістіктік координаттарды білдіретін сөздермен байланысын бекіту;

2) сөздері түсіну және айтылым. Қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [э – у]) және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен-[м-б], [н-д]) ажырату жаттығулары негізінде фонематикалық қабылдауды дамыту], білім беру орны бойынша – [п-т], [тнк], [м-н]). Жүйелі ұйымдастырылған қозғалыстарды орындау кезінде ауызша праксистің даму процесінде артикуляциялық қозғалыстардың кинестетикалық негізін қалыптастыру (

артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері). Дұрыс айтылатын дыбыстарды артикуляциялау кезінде әртүрлі артикуляциялық органдардың жағдайын нақтылау арқылы мотор-кинестетикалық кері байланысты дамыту, қажетті артикуляциялық қалыпты (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) табу және ұстау процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін қалыптастыру, дыбыс шығаруға дайындық кезеңінде арнайы жаттығуларды орындау барысында артикуляциялық мүшелерінің нормативтік құрылымдарын қалыптастыру; жеке қиындықтарды жеңу. Дауысты және дауыссыз дыбыстарды (дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ) қайталау, оларды ажырату, "Р және Л, М және Б" артикуляциялық ұқсас дыбыстарды, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстарын ажырату (ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылау). Деформацияланған сөзбен жұмыс, сөз бен схеманың, сөз бен модельдің арақатынасы. Екі буынды сөздермен жұмыс (пана), төрт буынды ашық буынды сөздермен). Дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыз дыбыстарды ажырату.

Жұмыста, таңертең, түстен кейін, кешке сәлемдесу сөздерін қолдану, "Сәлем" және "Қайырлы күн" реңктерін ажырату. Қоштасу кезінде белгілер мен мимиканы қолдану: " Қайырлы күн, сәлем, сәлем (көңілді)". Стикерлермен жұмыс істеу қабілеті (сюжеттер бойынша сәлемдесу жолдарын оқу және тарату). "Күлімсіреу" және "күлкі" ұғымдарын ажырату. "Туған күн" тақырыбындағы сөздікті жандандыру (дастархан, сыйлық, алғыс сөздер), оқу пәндерінің атаулары, тұрмыстық заттар, тамақтану нормалары мен режимі, Негізгі тамақ өнімдері (нан, жарма, ұн өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер , жемістер, балық) көкөністер мен жемістерді өңдеудегі реттілік (сұрыптау, жуу, сақтау). -Ник-жұрнағы, зат есімнің сөзжасамы, сын есімдердің сөзжасамы арқылы зат есімдердің сөзжасамына бақылау жасау. "Театр" тақырыбындағы сөздікті белсендіру (талғампаз, әдемі, пальто, гардероб, бағдарлама сатып алыңыз, фойеде). Ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздікті белсендіру (айту, телефонды алу, теру, ұялы телефон, тыңдау, өзін таныстыру үшін сөздер мен сөз тіркестері, тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламай, айқайламай). Септік жалғаулармен көрсетілген кеңістіктік қатынастарды түсіну, заттардың, әрекеттердің, күйлердің, белгілердің, қасиеттер мен қасиеттердің (түс, пішін, шама, дәм) атауларын білдіретін сөздердің мағыналарын нақтылау және оларды пиктограммалармен байланыстыру негізінде оқушылардың экспрессивті сөздігін кеңейту. Сөз қорына объектілерді елеулі белгілері бойынша ажырату және жалпылау негізінде бөлінген қарапайым ұғымдарды білдіретін сөздерді, сондай-ақ түрлерді, жалпы және дерексіз жалпыланған ұғымдарды білдіретін сөздерді (жақсылық, жамандық, сұлулық) енгізу, экспрессивті сөздікте сан есімдерін бекіту (қалыптасқан сандық көріністер шегінде), қысқаша сипаттамалық әңгімелер құрастыру жемістер, жидектер, көкөністер;

3) фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас. Бейтаныс ересек адамға сөйлейтін сөз тіркестерін қолдану: тиісті ережелерді есте сақтау негізінде көлікке отыруға

шақырудан сыпайы бас тарту (ешқашан бейтаныс адаммен жүруге келіспе, әрқашан отбасыңа немесе достарыңа қайда бара жатқаныңызды және кіммен бірге екенінді айт, өз атыңды айту керек және қашан болмайтын жағдайларды ажырата біл). Құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына жаза білу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру кезінде сөз тіркестерін, сыйлықты қабылдау кезінде сөз тіркестерін айта білу. Отбасы мүшелерінің күнделікті тұрмыстық қызметіне қатысу: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, ұсақ жөндеу. Үй-жайлардың, жиһаздардың, функциялардың, безендірудің мақсатын сипаттайтын, сөз тіркестерін бір-екі сөзбен, көрсетумен, қимылмен, сөз тіркестерін түрлендірумен толықтыратын "Пәтерге экскурсия (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)" үйлесімді әңгіме құру (жасыл кастрөл шкафта тұр. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр). Модель бойынша фразаны жаттықтыру: зат есім (есімдік) плюс сын есім плюс етістік (мен театрда әдемі киінемін). Фотосуреттердің реттілігін орнату арқылы мұғалімнің сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру – экскурсияның іздері бойынша, суреттерді көшірмелерге жабыстыру, бірнеше ұсынылған нұсқалардың ішінен стильге сәйкес келетін көшірмені таңдау.

Арнайы ұйымдастырылған коммуникативті жағдайларда диалогтық сөйлеуді мақсатты түрде оқыту (әңгімеде, тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында және т.б.). Жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтар, сөйлеу құралдары, мұғалімнің көмегімен әңгімелеу, сипаттамалық әңгімелерді бірлесіп құрастыру (ойыншық, сурет бойынша). Сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін құрастыру (пиктограммалар, сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім-логопедтің қимылдары бойынша). Жеке тәжірибеден (мектеп медициналық кабинетінде, емханада, дәріханада дәрігерге бару) сұрақ-жауап формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру. Рөлдік ойындарға қатысу "Біздің театр. Біздің қойылым" (сұраққа жауап Сіздікі қай орын?), " Телефонмен сөйлесу" (атыңды ата, қайдан қоңырау шалдың, не болғанын айт, қай жерде болғанын айт, ересек адамның айтқанын мұқият тыңда, айтқанын жаса), " Супермаркет" (белгілі бір тауарларды табуға көмектесуді сұра), "Туған күн" (Ерлан Сауле мен Сапарды шақырды және олар Ерланның ата-анасына өздері туралы айтып берді. "Комикстермен" жұмыс – "бұлтқа" өз атыңды, тегіңді, мекен-жайыңды, кімге және не беру керектігін жазу). "Менің Отаным", "Менің қалам", "Туған өлкенің көрікті жерлері" тақырыптарында әңгімелесу, сұрақтарға жауап беру және оларды қою мүмкіндігі ("Сен қай қалада тұрасың", "Қанша адам", "Қандай жиһаз", "Қандай бөлме", "Не істегенді ұнатасың?"), пиктограммалар немесе суреттер түрінде "Мен үйде не істеймін" әңгімесін, "Мен және менің отбасым" коллажын құрастыра отырып, олардың

отбасы өміріндегі оқиғаларға ұқсас оқиғаларды бейнелейтін журналдар мен газеттерден фотосуреттер, суреттер таңдаңыз. Диалогты бастау (еліктеу бойынша) немесе ұйымдастырушы бағыттаушы көмекпен);

4) оқу және жазу. Е, Ұ, и, ю, я, әріптерімен жұмсақтықты белгілеу кезінде қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, сөздің соңы мен ортасындағы дауыссыздардың жұмсақтығын білдіретін ь әрпі. "Чи", "ши", "ча", "ша", "чу", "шу" тіркестерін дұрыс жаза білу. Қолжазба материалын оқу дағдысы, жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды Жаһандық оқу (тану) (тоқтату, қауіпті, улану, жеуге жарамсыз, ауысу, дүкен, дәріхана). Мұғалім-логопедтің көмегімен тақырыптық пиктографиялық стендтер құру және оқушылардың сабақтарда осы стендтерде ұсынылған ақпаратты "оқу", " жинау", "жұлу, "суару" пиктограммаларымен танысу. Пиктограммалармен жаттығулар. Әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен картиналарды қарау, ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, шығармалардың кейіпкерлерін атау (иллюстрацияларда көрсету). Тыңдау барысында өлеңдерді үйлестіру, содан кейін оларды барлық қол жетімді құралдармен дербес айту. Мұғалім-логопед оқыған мәтін бойынша драматизация ойындары, әріптер мен сөздерді оқу ("жаһандық оқу"), дауысты дыбыстардың артикуляциясын тиісті белгішелермен белгілеп "оқу", жазылған дыбыстарды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту.

Белгілі бір суреттерге сәйкес сөздермен карталарды ашу: жаңбыр, қыс, қар, көктем, жаз. Пиктограммалармен қол қойылған сөздерді оқу және сөздердегі сол әріптерге А, О , У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерін қабаттастыру (төсеу). Танысқан сөздердегі әріптерді тану (ана, әке, әйел, орындық, үстел, үй). Дауысты дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясы және оларды символдық кескіндер мен әріптермен байланыстыру. Таныс сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру. Әріптерді буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (ма, му, мы, мо, ми), содан кейін кері буынға (бөлінген алфавит әріптерінен буындарды құрастыру), таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, пана, атта, атпа), басылған\жазылған сөздегі тиісті буынға буыны бар картаны қолдану, инсульт және қарапайым Түрлі-түсті қарындаштармен, шариктi қаламдармен. Әріптер мен сандардың контурлық кескіндерін қағаз парағына, екі параққа — сандар мен әріптерге, А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерінің трафареттері бойынша "хат" (әріптердің мөлшері — 1-3 см) желімдеу. Контур сызықтары (нүктелері) бойынша әріптерді жазу, музыкалық аспаптардың ырғағы соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтауына сай торкөз және жол дәптерге сызықтарды "жазу": ұзын сызық және қысқа сызық, бірдей сызықтар. Мектеп керек-жарақтарын пиктограммалармен байланыстыру, тиісті пәнді және оған арналған пиктограмманы таңдау: "Бормен қайда жазуға болады?", "Олар қағазға не жазады?", " Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?".

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

37. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.1 кодында "05 - сыныбы, "1.1" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

38. Оқу мақсаттары бөлімдер мен сыныптар бойынша берәлген:

1) "Тілдің психологиялық базасы" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.1 қоршаған орта дыбыстарын тындау, естуінің шоғырлануын көрсету	6.1.1.1 берілген темппен ырғақта қол саусақтарын айналдырып қимылдар жасау	7.1.1.1 әртүрлі массажерларды (арнайы және алмастырушы) қолданып, өз бетінше 2-3 тәсілден массаж жасау
	5.1.1.2 жақын жерде қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (көлденеңінен, тігінен, шеңбер бойынша, алдыға /артқа) бір минут	6.1.1.2 қорапқа ұсақ заттарды бір мезгілде үлгі бойынша, әртүрлі тәсілмен, екі қолмен салу	7.1.1.2 таныс заттарды нақты түрлі түсті, бейнелік, толық емес, бір-біріне салынған суреттерден 10-15 секундта тану
	5.1.1.3 адамның түріне, фотосуретіне 30 секунд көзін тоқтату	6.1.1.3 дене мүшелері, басымен, артикуляция мүшелері, саусақтарымен үлгі және сөздік нұсқау бойынша ерікті қимылдар орындау: жеке, кезектескен, бірінен соң бірі, қимылдар сериясы	7.1.1.3 қимылдарды етістіктермен, кеңістіктік координаталарды білдіретін сөздермен " Көңілді адамдар" типі бойынша үйлестіру
	5.1.1.4 таныс затты жеке бөліктері, оларға тән дыбыстары (дыбыс шығаратын ойыншықтар) бойынша, сипап сезіп тану	6.1.1.4 дыбыс көзін табу және орнын белгілеп, көрсету	7.1.1.4 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін (қатты-ақырын) және алыстығын (алыс-жақын) табиғат дыбыстарын ажырату
	5.1.1.5 ырғақты суретті дыбыстың күшін ажырата отырып қайталау (екіден төртке дейінгі сигналдар)		
	5.1.1.6 қозғалыссыз көзден жоғары, төмен, көз бойындағы, қарама-қарсы тұрған затты көзімен бақылау 1 минут бойы		
	5.1.2.1 адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне,	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында,	7.1.2.1 топтастыру моделі спецификациясы

	көңіл-күйіне қарай-дәлелмен таңдау	қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру	бойынша түрліне қарай жалпылау
	5.1.2.2 тиісті мимикалық және пантомимикалық позаларды қабылдап, зейінді көрсету және қоршаған оқиғаларға жауап беру	6.1.2.2 бірізділік бойынша есту жадының жеткілікті көлемді көрсете отырып,, сөйлемдегі сөздерді құрастыру, содан кейін қайталанатын қайталау-тізбек бойынша : Мен; Мен қалаймын; Мен жүргім келеді	7.1.2.2 адекватты интонацияға сәйкес келетін мимикалық реакцияларды тану
1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.3 схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты тыңдау, қарау және тактильді зерттеу	6.1.2.3 құбылыстар мен оқиғалардың себептері мен салдарын, логикасын анықтау: басында не болды, содан кейін не болды-4-5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша	7.1.2.3 бір ұсыныстан екі-үш жалпы қозғалыс тізбегін, заттарды екі қолмен ұстап тұрған екі элементтің тіркесімін қайталау
	5.1.2.4 өткен тақырыптар бойынша зат, сурет және питограмманыы сәйкестендіру	6.1.2.4 айнаға өзіне қарап , сыртқы келбетіне сын көзбен қарау, бағалау, жөндеуге тырысу (шашын, киімін, т.б.)	7.1.2.4 адамдардың сезімдері мен қажеттіліктері туралы тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын тиісті мимикалық позамен, мазмұнның тақырыппен, суретпен, пиктограммамен және сөзбен байланысын түсіну
	5.1.2.5 практикалық іс-әрекет процесінде жануарларға қамқорлық пен қауіпсіз мінез-құлықты көрсету		
	5.1.2.6 қызығушылық пен қызығушылықты көрсете отырып, қоршаған оқиғаларға, диалогтарға көрнекі назар мен реакцияны шоғырландыру		

2) "Сөздерді түсіну және айту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.2.1.1 еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық		7.2.1.1 қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [е-у])

	жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту	6.2.1.1 жалпы артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау процесінде берілген позаны ұстаңыз (еліктеу және ауызша нұсқау бойынша)	және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен: [м-б], [н-д]; жасалу орны бойынша: [п-т], [тнк], [м-н]
	5.2.1.2 дауысты дыбыстарды біртіндеп айта білу, олардың санын көбейту.	6.2.1.2 дыбыстарды айту кезінде еріннің орналасуын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде объективті суреттер-символдарға сүйене отырып, дыбыстарды айту	7.2.1.2 саналы түрде дұрыс айтылатын дыбыстарды артикуляциялау кезінде әртүрлі артикуляциялық мүшелерінің қалпын (позицияларын) көбейту
	5.2.1.3 үлгі бойынша дыбыстау процесінде бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу	6.2.1.3 ақаулы фонемалары жоқ ашық буындардың құрылымының үш буынды сөздерін анық және тұтас айту (Асық ал , ата!"	7.2.1.3 саналы түрде қажетті артикуляциялық позаны табу және ұстап тұру процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін жаңғырту (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері)
	5.2.1.4 ысқырық және ызың фонемалардың жеке айтылуын дифференциациялау (с-ш , з-ж, ц-с)	6.2.1.4 ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарымен дауысты дыбыстардың тіркесімін айту [м,б,п, т, д, н, к, г, х, в, ф]	7.2.1.4 3-4 элементтен (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) жүйелі түрде жасалған қозғалыстарды орындау
2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.5 қойылған дыбыстарды айту кезінде күш-жігерді, дыбыстарды , буындарды, сөздерді анық және нақты айтуға ұмтылуды көрсету	6.2.1.5 жеке айтылу қиындықтарын жеңе отырып, басында немесе соңында (нан, тас) бір буынды сөздерді анық айту	7.2.1.5 дауысты дыбыстарды, жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, артикуляциялық ұқсас дыбыстарды [Р және Л], [М және Б] ажырату, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстары, ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылауды жүзеге асыру
	5.2.1.6 дыбыстарды жеке күйде дұрыс және айқын		

	айту, дауыстылар [а, у, о], дауыссыздар [м, с, х], оларды сөздің басы мен соңында ажырату		
	5.2.1.7 екі-үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (шана, телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (алма, ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту, йот дауысты дыбыстары бар сөздер (я, е), дифтонгтың орнын анықтау		
	5.2.1.8 екі буынды сөздерді тұйық буынмен және ортасында, үш буынды сөздерді тұйық буынмен (телефон, қалампыр) анық айту		
	5.2.1.9 бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақты үлгісін үлгі бойынша көбейту		
	5.2.1.10 артикуляция мүшелерінің орналасуын атау және білу		
	5.2.2.1 ата-аналардың, мұғалімдердің аты-жөнін, жасын, атын және әкесінің атын, айналасындағылардың, өмірге қажетті заттардың аттарын білу және сұрау бойынша атай білу	6.2.2.1 үйіңнің мекен-жайын, мектептің (балалар үйінің) мекен-жайын, елдің, астананың атауларын білу және сұрау бойынша атай білу	7.2.2.1 жақын сөздер мен сөз тіркестерінің мағыналарының реңктерін ажырату: " күлімсіреу" және "күлкі", "сәлем" және "Қайырлы күн", қоштасу және сәлемдесу кезінде мимиканы қайталау (" Қайырлы күн, сәлем , сәлем (көңілді және көңілді)
	5.2.2.2 сөйлеуде адамның бет-әлпетін, эмоциясын, көңіл-күйін (жақсы, жаман, қалыпты), эмоциясын (қуаныш), қайғысын (мұңаюын), білдіретін сөздерді	6.2.2.2 сөйлеуде " әдептілік" тақырыбында етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті қолдану: қалай дұрыс жүру керек (тура), отыру (түзу), тұру (тез, бірақ асықпау), қолды ұстау, қарау, жөтелу, түшкіру,	7.2.2.2 "Туған күн" тақырыбы бойынша әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну және

	белсенді қолдану), күйлер (қайғыру, ауыру, біреуді сағыну)	күлу, тұру, кезекте тұру, жол беру, есікті ашу, мейірімді болу	белсенді қолдану: үстел, сыйлық, алғыс сөздерін қою
	5.2.2.3 практикалық материалда сөзжасау дағдыларын қолдану	6.2.2.3 "Әдептілік" тақырыбы бойынша сын есімге жұпты саналы түрде таңдау: әдепсіз-жағымсыз, сыпайы-жағымды	7.2.2.3 логопед мұғаліммен бірлесе отырып -ник- жұрнағын, ал сын есімдерді -n-, -nn- жұрнақтарын қолданып, зат есімнен сөзжасамды практикалық жүргізу
	5.2.2.4 көкөністерді, жемістерді, ағаштарды, саңырауқұлақтарды, бөлме өсімдіктерін және үй жануарларын атау, тану, түсі, пішіні және дәмі бойынша салыстыру	6.2.2.4 сөйлеу этикетінің сөздерін саналы және белсенді қолданыңыз: рахмет, кешіріңіз, өтінемін	7.2.2.4 оқу пәндерінің, тұрмыстық заттардың, негізгі тағамдардың атауларын ажырату және қолдану: нан, жарма, ұн өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер, жемістер, балық, тамақтану нормалары мен режимі туралы түсінікке ие болу
	5.2.2.5 бөлме өсімдіктері мен жануарларға, жиһазға, киімге күтім жасау әрекеттерінің мағынасы бар етістік және номинативті лексиканы түсіну және белсенді қолдану, жуу, сүрту, тазалау, шаю, жуу, жанармай құю, түзету, жасау (тазалау) сөздерінің мағыналарын ажырату, септіктердің жалғауларын түсіну	6.2.2.5 "Киім және сән" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: мерекелік киім, зергерлік бұйымдар, моншақтар, шаш үлгісі, қол, шаш күтімі, тарақ, өзін-өзі күту, суық, жылы, ыңғайлы	7.2.2.5 мұғалім-логопедтің көмегімен көрнекі тіректер арқылы етістіктерде көбейте білу және көкөністер мен жемістерді өңдеудегі жүйелілік: сұрыптау, жуу ; сақтау (тамақ), етістіктердің префиксальды сөзжасамын қадағалау(жуу, сақтау, сұрыптау, тастау)
2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.6 осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көптік жалғауын көпше жалғауымен түсіну және қолдану	6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)	7.2.2.6 "Театр" тақырыбы бойынша әр түрлі грамматикалық категориялардың сөздерін ажырату және қолдану: талғампаз, әдемі , пальто, гардероб, бағдарлама сатып алыңыз , фойеде
	5.2.2.7 зат есімнің кішірейткіш жұрнақтарын қолдану (-	6.2.2.7 адамның негізгі сезімдерін, тәжірибелерімен қажеттіліктерін білдіретін әртүрлі грамматикалық категориялардың (тыныштал, кейбір жағдайларда ренжіме, кездейсоқ ауырған	

	онок-, -Ұнок-, -чек-, -чик-, -к-, -ок-)	немесе ренжіткен, қиындық тудырған, мейірімді, сюжеттік суреттерден мінез-құлық ерекшеліктерін анықтайтын жағдайлар сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану	7.2.2.7 кеңістіктік жағдайларды септік жалғауларын түсіну
	5.2.2.8 "Менің денем және мен", "Менің үйім, менің отбасым" (дымқыл, құрғақ) тақырыптары бойынша сын есімдер мен зат есімдерді, дене мүшелерінің атаулары мен белгілерін және олардың функцияларын, сыртқы түрі мен сипатын, дәретхана заттарын қолдана отырып, " сәйкестік" байланыс түрімен сөз тіркестерін құрастыру		7.2.2.8 ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздік пен ілеспе үстеулер мен зат есімдерді ажырату және қолдану: айту, телефонды көтеру, теру, ұялы телефон, тыңдау, үшін таныстыру ("Ақмарал тыңдайды", "Әңгімені аяқтайды"), тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламау, айқайламау, мұқият тыңдау
	5.2.2.9 сөйлеу кезінде етістіктерді қолданыңыз: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарау		7.2.2.9 абстрактілі және жалпылау ұғымдарын білдіретін сөздердің мағыналарын түсіну және ажырату (жақсылық, жамандық, сұлулық)
	5.2.2.10 әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздерді анық айту (еліктеуге негізделген)		7.2.2.10 сандық атауларды түсіну, ажырату және белсенді қолдану (қалыптасқан сандық көріністер шегінде)
	5.2.2.11 үш буынды сөздерді қиылысқан және жабық буынмен (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту		

3) "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.3.1.1 Өз атынан эмоциямен (педагогтың көмегімен) хабарлама түріндегі екі сөзден құралған сөйлемдерді құру ("Мен...", "Біз..."), екінші жақтан ("Сен...", " Сендер..."), үшінші	6.3.1.1 басшылық көмекпен практикалық	7.3.1.1 бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін білу, суреттерден сыпайы бас

жақтан ("Ол...", "Олар...") , "графикалық көмекті" символикалық суреттерді , бсқа да көрнекіліктерді қолданып	әрекеттер туралы әңгіме құрастыру	тарту туралы сөздерді білу және айту
5.3.1.2 сөздерді, сын есімдерді септіктерде дұрыс қолданып, жақсы таныс заттарды қолданып , жай жайылма сөйлемдер құру	6.3.1.2 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретке келтіріп)	7.3.1.2 өткен тақырыптар бойынша фразалық модельдерді қолдана отырып, үй - жайлардың, жиһаздардың, безендірудің сыртқы түрі мен мақсатын сипаттай отырып, "Пәтерге саяхат (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)" үйлесімді әңгіме құрастыру
5.3.1.3 логопед соңынан тақпақ, санамақтарды қайталау	6.3.1.3 моделге сәйкес сөз тіркесін жасау: сын есім плюс зат есім плюс зат есім (есім сөз)плюс етістік (Әдепті бала дәрігерге алғыс айтады) мұғалім-логопедтің басшылығымен	7.3.1.3 сөз тіркесін бір-екі сөзбен, көрсетумен, қимылмен толықтыру, түрлендіру, предикаттың бетін, уақыты мен санын, субъектінің немесе толықтырудың бетін, санын және жынысын өзгерту, белгілер мен сөздер-заттарды ауыстыру, грамматикалық және тақырыптық контекстті өзгертпеей (шкафта Жасыл кастрөл бар. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр)
5.3.1.4 қысқа қарапайым ертегілердің, әңгімелердің сюжеттерін иллюстрацияға сүйене отырып қол жетімді деңгейде түсіну және өз сөзімен жеткізу	6.3.1.4 есіктердің ашылуымен бірге жүретін жол беру, ауыр салмақ көтеруге көмектесу, өз орныңызды алу туралы ұсыныс жасау	7.3.1.4 модель бойынша сөз тіркестерін құру: зат есім (есімдік) плюсзат есім плюс етістік "Кино" тақырыбындағы зат есім. Театр. Көрме" (Мен театрға әдемі киінемін. Анам пальтосын гардеробқа тапсырады)
5.3.1.5 сөйлеу әрекетіне қызығушылық таныту, жеке сөздерді, сөз тіркестерін айтуға және қайталауға деген ұмтылыс – эмоционалды бірлік аясында, табиғат	6.3.1.5 адамның мінезін анықтау сюжеттік сурет бойынша, модель бойынша сөйлемдер құрастыру кезіндегі оның әрекеттері: зат есім (есімдік) плюс етістік-есімдік плюс сын	7.3.1.5 Мұғалім-логопедтің сұрақтары бойынша фотосуреттердің реттілігін орнатып, кезінде-экскурсияның іздері бойынша арқылы

3.1. Сөйлем және мәтін	немесе отбасы туралы әңгімеде өзара әрекеттесуге ұмтылу	есім (Ол төбелеседі-ол зұлым), ойын-әңгімеге қатысу	әңгіме құру, суреттерді көшірмелерге жапсыру
	5.3.1.6 “Үй өсімдіктеріне күтім жасау" туралы модель бойынша әңгіме (3-5 сөйлемнен)	6.3.1.6 киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарауды және талқылауды бастау, киім үлгілері мен шаш үлгілерін талқылау бойынша диалогқа қатысу, "Қуыршақты киіндір" ойынын ойнау	7.3.1.6 ұсынылған бірнеше жолдан стильге сәйкес келетін репликаны таңдау арқылы әңгімелер құру
	5.3.1.7 “Үй жануарлары (қоян, мысық, ит)" сенсорлық жоспары, фото және бейнематериалы бойынша сипаттама-әңгіме құру, " Менің сүйікті тағамым"	6.3.1.7 суреттерде бейнеленген өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен "Кімдікі дұрыс, кімдікі дұрыс емес?", дауды жүргізу ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру	7.3.1.7 тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында әңгімені бастау және өрістету
	5.3.1.8 жалпы талаптар мен ережелерді саналы түрде орындай отырып, тыйым салу белгілерін ұжымдасып, бояуға қатысу (саябаққа экскурсия ізімен)	6.3.1.8 бірінші, екінші және үшінші жақтан ұйымдастырушылық және бағыттаушы көмекті пайдалана отырып: графикалық кеңестер, символдық бейнелер және басқа да көрнекі тіректер арқылы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру (" Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз", "Ол...", "Олар...) -	7.3.1.8 жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтардың, сөйлеу құралдарының көмегімен-мұғалімнің басшылығымен айтып беру
	5.3.1.9 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдау: зат есім плюс зат есім, зат есім плюс етістік, сын есім плюс зат есім плюс етістік: Менің көзім бар, кітапты көремін, мұрным бар , гүлді иіскеймін (тексеру)	6.3.1.9 жеке тәжірибеден сұрақ-жауап сөйлеу формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру	7.3.1.9 мұғалім-логопед бірге пішіні, түсі, мөлшері, дәмі көрсетілген сипаттамалық әңгімелер құру- жемістер, жидектер , көкөністер туралы (нақты тақырып бойынша, муляж, сурет бойынша)
	5.3.1.10 бояғышты таңдау , киім элементтерін		7.3.1.10 сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана

	бейнелеу және атау: жаға, қалта, жең, сын есімдермен үйренген келісімдерді қолдана отырып, киім заттарын салыстыру арқылы портреттерді, досыңызды, тәрбиеші немесе ата-анаңды түсіндіруге қатыс: көгілдір куртка, ал шалбар қара		отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін (сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім-логопедтің пиктограммалары, қимылдары бойынша) – мұғалім- логопедпен бірлесіп жасау
	5.3.1.11 қызығушылықтары туралы әңгімелерге қатысу		
	5.3.1.12 табыс септігінде (кімге?неге?) сөйлемді аяқтау сұрақтың сөздеріне сүйене отырып тұжырымдау		
3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.1 денені тік ұстау, әңгімелесушінің көзіне тік қарау, мимика, ым-ишара, патомимика қолданып, сұраққа жауап беру	6.3.2.1 екі - төрт сатылы нұсқауларды орындау кезінде мимика, қимыл арқылы есту зейінін және бағытталған сөйлеуге назар аудару	7.3.2.1 рөлдік ойындарда бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін түсіну, білу және белсенді қолдану, көлікке отыруға шақырудан сыпайы бас тарту, оның "мейірімді" бетіне қарама
	5.3.2.2 тану, қайта құру өз сезімдері мен көңіл-күйлерін барабар сөзбен сүйемелдеу	6.3.2.2 өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен диалогты бастау, дау ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру (сөйлеуді білмейтін балалар ауызша емес қарым-қатынас құралдары арқылы диалогқа қатысады: пиктограмма, қимыл, мимика)	7.3.2.2 "Бейтаныс адамдармен мінез-құлық ережелерін" жатқа білу, рәміздерге, суреттерге сүйене отырып (хормен) көбейту
		6.3.2.3 "Дүкенде" сюжеттік картинасы бойынша сұрақтарға жауап беру: "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер сатылады?, "Сен шайға печенье	7.3.2.3 өз атың атауың керек болған кезде, ал жоқ кезде, сыпайы бас тартудың үйренген тұжырымдамаларын

	5.3.2.3 көп сатылы нұсқауды түсіну (менің – сенің)	немесе бауырсақ аласың ба?"- ситуациялық ойында пысықталған сөз тіркестері мен интонацияларды кейіннен жандандыра отыру	қолдана отырып, рөлдік ойындарда суреттерді талдау кезінде ережелерді білетіндігінді көрсету
	5.3.2.4 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдай отырып, тақырыпты беруді сұрау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), зат есім плюс табыс септігінде етістік, хормен және қимылмен үйлестіру	6.3.2.4 "Дәрігердің қабылдауын күту" сюжетті-рөлді ойынын бастау, жүргізу және логикалық түрде аяқтау	7.3.2.4 құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына (қағаз және виртуалды\цифрлық) жазу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру және қабылдау жағдайына үйренген сөз тіркестерін, мимикалық позалар мен қимылдарды пайдалану
		6.3.2.5 өз суреттерімен пайымдауларды нығайта отырып, өз бойындағы және басқа да білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылауға қатысу	7.3.2.5 күнделікті өмір, отбасы мүшелерінің қызметі: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, жуу, ұсақ жөндеу тақырыбындағы рөлдік ойындарды бастау, ашу, қолдау және қисынды түрде аяқтау

4) "Оқу және жазу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары		
	5 сынып	6 сынып	7 сынып
	5.4.1.1 "Мен, менің денем "; "Тұрмыстық заттар" тақырыптары аясында символдар мен пиктограммаларды оқу	6.4.1.1 сөйлемнің басында бас әріп жазу ережесін және сөйлемнің соңындағы нүктені сақтау	7.4.1.1 қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату (е, Ұ, и, ю, я, ь)
	5.4.1.2 "пісіру", " дастархан жаю" пиктограммаларын біліп, қолдану	6.4.1.2 тыңдалған мәтінге суреттерді таңдау азық-түлік, жануарлар, балық, табиғат, адамдардың кәсіптері, іс-әрекеттері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк қызметкері)	7.4.1.2 орфоэпия ережелерін сақтай отырып оқу, қолжазба материалы
	5.4.1.3 суреттер мен суреттердің мазмұнын “ Мәтін бойынша мен не атайтынымды көрсет", “ Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларын қолдана отырып, оқылған мазмұнға қатысты	6.4.1.3 тақпақ немесе қысқа әңгіменің тыңдалған мәтініне	7.4.1.3 жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды тану-таңбаларды жаһандық "оқу": тоқтау,

	көрнекі көлемді және жазықтық модельдер арқылы айту	сәйкес қимылдарды орындау	қауіпті, улану; жеуге жарамсыз; ауысу, дүкен, дәріхана)
	5.4.1.4 логопед-мұғаліммен бірге шығармалардың кейіпкерлерін атаңыз, олардың иллюстрацияларда көрсетіп қарапайым деңгейде тақпақтар мен ертегілерді, қысқа әңгімелерді тыңдап, талқылау	6.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, күн тәртібі, демалыс және т. б. туралы), мұғалім-логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу" арқылы бағдарлау	7.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, жыл мезгілдері және табиғат құбылыстары туралы, мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу") бағдарлау; мәтінді тындап, оқығанда сәйкес писктограммаларды тандау "жинау", "жұлу", " суғару" сөздерді тану
	5.4.1.5 тыңдау кезінде өлең жолындағы соңғы сөзді келісу, содан кейін барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып, дербес қайталау	6.4.1.5 М, Н әріптерін атау (5-және 3см контуры бойынша кесілген)	7.4.1.5 әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен суреттерге мақсатты түрде қарау, талқылауға қатысу
	5.4.1.6 дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде, дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, жартылай жаһандық және жаһандық оқуды (АУ, УА-УА, ООО) қолдана отырып, а, О, У, И, Е, У, буындар мен сөздерді оқу	6.4.1.6 "көру сканерлеуі" негізінде тиісті пәндер мен суреттерге тіркелген карточкалар бойынша М, Н әріптері бар сөздерді " оқу" ("жаһандық оқу")	7.4.1.6 бейтаныс ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, кейіпкерлерді шығармаларға арналған иллюстрацияларда алдын-ала көрсету
4.1. Балама оқу	5.4.1.7 суреттердің, әріптер мен сандары бар карточкалардың арасынан А, Ә, О, Ө немесе У әрпі бар карточкаларды таңдау	6.4.1.7 тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., пиктограммалардың астындағы сөздерді оқып, сөздердегі бірдей әріптерге А, О, У, И, Э, Ы, М, Н әріптерін қою	7.4.1.7 өз бетінше өлең жолындағы соңғы 1-2 сөзді-семантикалық болжам бойынша немесе тыңдау барысында рифмо-ырғақтық ассоциация бойынша, содан кейін барлық қол жетімді құралдарды қолдана отырып, өлеңдерді өз бірлесіп аяқтап айту
	5.4.1.8 тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша	6.4.1.8 балалар мен ата-аналар туралы журналдарды, сән журналдарын	7.4.1.8 алғаш естіген мәтінге негізделген драмалық ойындарды

	сөздерді "оқу" (" визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде)	қызығушылықпен " о қ ы ң ы з " : иллюстрацияларды, мақала атауларын қарау, "зерттеу"	бастау, сюжетті ашу, іс-әрекеттерді ойлап табу
	5.4.1.9 танысқан сөздері бар карточкаларды белгілі бір суреттерге салыңыз немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту	6.4.1.9 артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген Б, П әріптерін көрсету, суреттер мен сандар арасында Б, П әріптері бар карталарды іріктеу	7.4.1.9 суреттер мен сандар арасында Т, Д әріптері бар карталарды таңдау, Т, Д әріптерін оқу , оларды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту
	5 . 4 . 1 . 1 0 пиктограммалармен жазылған сөздерді оқыңыз: үй, мұрын, терезе, тақта, орындық, жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, оларды нақты заттармен байланыстыру	6.4.1.10 таныс әріптерден сөздердің құрамын білу: ана, әке, апа, үй осы сөздермен карталарды ажырату, мұғалім-логопедтің тапсырмасы бойынша қажетті сөзді таңдау, жаңа және таныс сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру	7.4.1.10 "жаңбыр, қыс, қар, көктем, жаз, ана, әке, үйе т. б." сөздерін жаһандық түрде оқып, пиктограммалармен қол қойып, А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерін қою
	5.4.1.11 А, О, У, И, Э, әріптерін екпінге қарай басып қою	6.4.1.11 дауысты дыбыстардың белгілерін графикалық белгілермен білу және ажырату: әр дыбысты белгішемен, содан кейін сәйкес басылған әріппен дәйекті т ү р д е байланыстыру-дыбыстар әр түрлі дауыстық күшпен, интонациямен айтылады, оқытылған сөздердегі әріптерді тану	7.4.1.11 сөздеріндегі сол әріптерге әріптерді дыбыссыз артикуляция арқылы тану және оларды символдық бейнелермен сәйкестендіру
	5.4.1.12 суреттегі затты, ойыншықты - аналогты (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет – кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе " оқылған" мәтінге) табу		
	5.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық	6.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық	7.4.2.1 әріптерді буынға біріктіру (ма, му, біз, мо, ми), содан кейін бөлінген алфавит әріптерінен

	көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ)	көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ)	буындарды құрастыру кезінде кері (ат, ом, ум, аң) буынға дәйекті түрде қосу
	5 . 4 . 2 . 2 мұғалім-логопедтің нұсқауы бойынша өткен А, О, У, Ы, Э, И, әріптерінің үлгілері мен моделдерін (5-10 см) қара , түрлі-түсті қарындаштар, шарикті қаламдар айнала сызып бояу	6.4.2.2 танысқан П,Б,С,Т, Л,Д,М әріптерін ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған модельдерді, трафареттер мен шаблондарды (5-10 см) айнала сызу	7.4.2.2 таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, шана), басылған\ жазылған сөздегі тиісті ұяға буын бар карталарды салу
	5.4.2.3 АБАБ, ААББ АББА, ААББББААБ сызбасы бойынша мұғалім-логопедпен бірлесіп немесе оның азғана көмегі арқылы шаршы, шеңберде, жолақта дайын элементтерден қарапайым өрнектер жасау	6.4.2.3 қағаз жолағында нүктелер мен соққылардың үлгілерін жасай отырып, бояулармен өрнектер жасау	7.4.2.3 трафареттер, контурлы сызықтар (нүктелер) бойынша "жазу " А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д (әріптердің өлшемі — 1-3 см)
4.2. Графика және жазу	5.4.2.4 әртүрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін бояған кезде қарындашты дұрыс ұстай отырып, жұмыс қолыңызды дұрыс жылжыту	6.4.2.4 бірдей пішінді, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу, үлгіні қайталамас бұрын талдай отырып, жолақта, шаршыда, шеңберде, сопақшада (үлгі бойынша) үлгі жасау	7.4.2.4 мектеп керек-жарақтарын білдіретін сөздерді пиктографиялық түрде " жазу", заттарды пиктограммалармен байланыстыру, сұрақ бойынша оған сәйкес пән мен пиктограмманы таңдау; "сұрақ-нұсқауға" жауапты тауып оқу: " Бормен қай жерге жазуға болады?", "Қағазға немен жауға болады?", " Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?"
	5.4.2.5 үлкен қағаз парақтарына қылқаламмен, қарындаш, қаламмен түзу және қисық сызықтар салу	6.4.2.5 А, О, У, И, Э, Ы, М, Н әріптерін трафарет бойынша жазу (әріптердің өлшемі — 3 см) —балалардың жеке мүмкіндіктеріне қарай	
	5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді , кресттерді, толқынды сызықтарды қайталау	6.4.2.6 музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес, арнайы торкөз және жол	

	және кезектестіру жаттығуларын орындау	дәптеріне көлденең, тік, сынған сызықтарды бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелерін салу	
	5.4.2.7 саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен контурлық кескін бойынша арнайы таңдалған музыкамен – жылдамдықпен, нүктелермен және өз бетіңізше "жазу"	6.4.2.7 сызықтарды жазу: —>	
	5.4.2.8 парақты тігінен және көлденеңінен сызғышпен және торкөздер бойынша сызу линейке в виде клеточек (мұғалім-логопедтің көмегімен)	6.4.2.8 қосымша элементтермен ерекшеленетін ұқсас графемаларды ажырату: и-ш, о-а, о-ө, к-қ, ү-ұ элементтердің кеңістіктік орналасуы: б-д-в сызбасы қиын з, к	
	5.4.2.9 өз алақанын саусақпен сызу және алынған суреттерден композиция жасаңыз		

39. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарының негізінде жүзеге асырылады.

40. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы негізінде мұғалім-логопед оқушылардың жеке қажеттіліктерін ескеріп, жеке бағдарламалар құрастырады

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-7-сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1) 5 сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.1 қоршаған орта дыбыстарын тындау, естуінің шоғырлануын көрсету ; 5.1.1.2 жақын жерде қозғалып келе жатқан затты көзімен бақылау (көлденеңінен, тігінен,

		шеңбер бойынша, алдыға/артқа) бір минут
1."Тілдің психологиялық базасы"	1.2. жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.1 адамға қажетті киім мен аяқ киімді сыртқы түріне, көңіл-күйіне қарай-дәлелмен таңдау ; 5.1.2.2;тиісті мимикалық және пантомимикалық позаларды қабылдап, зейінді көрсету және қоршаған оқиғаларға жауап беру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.1 еліктеуге арналған тыныс алу- дауыстық және артикуляциялық жаттығулар. Дұрыс физиологиялық (диафрагмалық-қабырға) тыныс алуды, қысқа және үнсіз тыныс алуды (иықты көтермей), тыныш және бірқалыпты (ұртты толтырмай) дем шығаруды бекіту; 5.2.1.2 дауысты дыбыстарды біртіндеп айта білу, олардың санын көбейту; 5.2.1.3 үлгі бойынша дыбыстау процесінде бір буыннан екіншісіне біркелкі ауысу
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.1 ата-аналардың, мұғалімдердің аты-жөнін, жасын, атын және әкесінің атын, айналасындағылардың, өмірге қажетті заттардың аттарын білу және сұрау бойынша атай білу; 5.2.2. 2 сөйлеуде адамның бет-әлпетін, эмоциясын, көңіл-күйін (жақсы, жаман, қалыпты), эмоциясын (қуаныш), қайғысын (мұңаюын), білдіретін сөздерді белсенді қолдану), күйлер (қайғыру, ауыру, біреуді сағыну); 5.2.2.3 практикалық материалда сөзжасау дағдыларын қолдану
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.1 Өз атынан эмоциямен (педагогтың көмегімен) хабарлама түріндегі екі сөзден құралған сөйлемдерді құру ("Мен...", "Біз..."), екінші жақтан ("Сен...", "Сендер ..."), үшінші жақтан ("Ол...", "Олар ..."), "графикалық көмекті" символикалық суреттерді, бсқа да көрнекіліктерді қолданып; 5.3.1.2 сөздерді, сын есімдерді септіктерде дұрыс қолданып,

		жақсы таныс заттарды қолданып, жай жайылма сөйлемдер құру; 5.3.1.3 логопед соңынан тақпақ, санамақтарды қайталау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.1 денені тік ұстау, әңгімелесушінің көзіне тік қарау, мимика, ым-ишара, патомимика қолданып, сұраққа жауап беру
4."Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.1 "Мен, менің денем"; " Тұрмыстық заттар" тақырыптары аясында символдар мен пиктограммаларды оқу; 5.4.1.2 "пісіру", "дастархан жаю" пиктограммаларын біліп, қолдану; 5.4.1.3 суреттер мен суреттердің мазмұнын “Мәтін бойынша мен не атайтынымды көрсет", "Бірдей суреттерді тап" пиктограммаларын қолдана отырып, оқылған мазмұнға қатысты көрнекі көлемді және жазықтық модельдер арқылы айту
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ); 5.4.2.2 мұғалім-логопедтің нұсқауы бойынша өткен А, О, У, Ы, Э, И, әріптерінің үлгілері мен моделдерін (5-10 см) қара, түрлі-түсті қарындаштар, шариктi қаламдар айнала сызып бояу
2 четверть		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.3 адамның түріне, фотосуретіне 30 секунд көзін тоқтату
	1.2. жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.3 схемалық сенсорлық жоспар бойынша тақырыпты тыңдау, қарау және тактильді зерттеу
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.4 ысқырық және ызың фонемалардың жеке айтылуын дифференциялау (с-ш, з-ж, ц-с) ; 5.2.1.5 қойылған дыбыстарды айту кезінде күш-жігерді, дыбыстарды, буындарды, сөздерді анық және нақты айтуға ұмтылуды көрсету
		5.2.2.4 көкөністерді, жемістерді, ағаштарды, саңырауқұлақтарды, бөлме өсімдіктерін және үй жануарларын атау, тану, түсі,

	Сөздің семантикалық құрылымы	пішіні және дәмі бойынша салыстыру; 5.2.2.5 бөлме өсімдіктері мен жануарларға, жиһазға, киімге күтім жасау әрекеттерінің мағынасы бар етістік және номинативті лексиканы түсіну және белсенді қолдану, жуу, сүрту, тазалау, шаю, жуу, жанармай құю, түзету, жасау (тазалау) сөздерінің мағыналарын ажырату, септіктердің жалғауларын түсіну
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.4 қысқа қарапайым ертегілердің, әңгімелердің сюжеттерін иллюстрацияға сүйене отырып қол жетімді деңгейде түсіну және өз сөзімен жеткізу; 5.3.1.5 сөйлеу әрекетіне қызығушылық таныту, жеке сөздерді, сөз тіркестерін айтуға және қайталауға деген ұмтылыс – эмоционалды бірлік аясында, табиғат немесе отбасы туралы әңгімеде өзара әрекеттесуге ұмтылу; 5.3.1.6 "Үй өсімдіктеріне күтім жасау" туралы модель бойынша әңгіме (3-5 сөйлемнен)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.2 тану, қайта құру өз сезімдері мен көңіл-күйлерін барабар сөзбен сүйемелдеу
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.4 логопед-мұғаліммен бірге шығармалардың кейіпкерлерін атаңыз, оларды иллюстрацияларда көрсетіп қарапайым деңгейде тақпақтар мен ертегілерді, қысқа әңгімелерді тыңдап, талқылау; 5.4.1.5 тыңдау кезінде өлең жолындағы соңғы сөзді келісу, содан кейін барлық қол жетімді байланыс құралдарын қолдана отырып, дербес қайталау; 5.4.1.6 дыбыстардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде, дыбыстарды айту кезінде еріннің орнын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып, жартылай жаһандық және жаһандық оқуды (АУ, УА-УА, ООО) қолдана отырып, А, О, У, И, Е, У, буындар мен сөздерді оқу
		5.4.2.4 әртүрлі әдістерді қолдана отырып, қағаз парағының бетін

	4.2. Графика және жазу	бояған кезде қарындашты дұрыс ұстай отырып, жұмыс қолыңызды дұрыс жылжыту; 5.4.2.5 үлкен қағаз парақтарына қылқаламмен, қарындаш, қаламмен түзу және қисық сызықтар салу;5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді, кресттерді, толқынды сызықтарды қайталау және кезектестіру жаттығуларын орындау
3 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.4 таныс затты жеке бөліктері, оларға тән дыбыстары (дыбыс шығаратын ойыншықтар) бойынша, сипап сезіп тану; 5.1.1.5 ырғақты суретті дыбыстың күшін ажырата отырып қайталау (екіден төртке дейінгі сигналдар)
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.4 өткен тақырыптар бойынша зат, сурет және питограмманыы сәйкестендіру; 5.1.2.5 практикалық іс-әрекет процесінде жануарларға қамқорлық пен қауіпсіз мінез-құлықты көрсету
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.6 дыбыстарды жеке күйде дұрыс және айқын айту, дауыстылар [а, у, о], дауыссыздар [м, с, х], оларды сөздің басы мен соңында ажырату; 5.2.1.7 екі-үш буынды сөздерді дауысыз дыбыстар қатар келмейтін жағдайда және жабық буында (шана, телефон, қалашық), дауыссыз дыбыстар қатар келген жағдайда (алма, ескерткіш, бастық , сатушы, Ақмарал) анық айту, йот дауысты дыбыстары бар сөздер (я, е), дифтонгтың орнын анықтау; 5.2.1.8 екі буынды сөздерді тұйық буынмен және ортасында, үш буынды сөздерді тұйық буынмен (телефон, қалампыр) анық айту
		5.2.2.6 осы және өткен шақ зат есімдері мен етістіктерінің көптік жалғауын көпше жалғауымен түсіну және қолдану; 5.2.2.7 зат есімнің кішірейткіш жұрнақтарын қолдану (-онок-, -Ұнок-, -чек-, -чик-, -к-, -ок-);

	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.8 "Менің денем және мен", " Менің үйім, менің отбасым" (дымқыл, құрғақ) тақырыптары бойынша сын есімдер мен зат есімдерді, дене мүшелерінің атаулары мен белгілерін және олардың функцияларын, сыртқы түрі мен сипатын, дәретхана заттарын қолдана отырып, " сәйкестік" байланыс түрімен сөз тіркестерін құрастыру
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.7 “Үй жануарлары (қоян, мысық, ит)" сенсорлық жоспары, фото және бейнематериалы бойынша сипаттама-әңгіме құру, " Менің сүйікті тағамым"; 5.3.1.8 жалпы талаптар мен ережелерді саналы түрде орындай отырып, тыйым салу белгілерін ұжымдасып, бояуға қатысу (саябаққа экскурсия ізімен); 5.3.1.9 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдау: зат есім плюс зат есім, зат есім плюс етістік, сын есім плюс зат есім плюс етістік: Менің көзім бар, кітапты көремін, мұрным бар , гүлді иіскеймін (тексеру)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.3 көп сатылы нұсқауды түсіну (менің –сенің)
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	5.4.1.7 суреттердің, әріптер мен сандары бар карточкалардың арасынан А, Ә, О, Ө немесе У әрпі бар карточкаларды таңдау; 5.4.1.8 тиісті заттар мен суреттерге бекітілген карточкалар бойынша сөздерді "оқу" (" визуалды сканерлеу" және кескінге сүйену негізінде); 5.4.1.9 танысқан сөздері бар карточкаларды белгілі бір суреттерге салыңыз немесе оларды тақтаға, терезеге бекіту
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.6 қағазда, құмда (жармада) нүктелерді, сызбаларды, шеңберлерді, крестерді, толқынды сызықтарды қайталау және кезектестіру жаттығуларын орындау; 5.4.2.7 саусақтармен, қарындаштармен, қаламдармен контурлық кескін бойынша арнайы таңдалған музыкамен –

		жылдамдықпен, нүктелермен және өз бетіңізше "жазу"
4 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	5.1.1.6 қозғалыссыз көзден жоғары, төмен, көз бойындағы, қарама-қарсы тұрған затты көзімен бақылау 1 минут бойы;
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	5.1.2.6 қызығушылық пен қызығушылықты көрсете отырып, қоршаған оқиғаларға, диалогтарға көрнекі назар мен реакцияны шоғырландыру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	5.2.1.9 бір, екі, үш буынды сөздердің ырғақты үлгісін үлгі бойынша көбейту; 5.2.1.10 артикуляция мүшелерінің орналасуын атау және білу
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	5.2.2.9 сөйлеу кезінде етістіктерді қолданыңыз: жуыну, шомылу, киіну, шешіну, тарау; 5.2.2.10 әр түрлі интонациясы мен қарқыны бар сөздерді анық айту (еліктеуге негізделген); 5.2.2.11 үш буынды сөздерді қиылысқан және жабық буынмен (ескерткіш, бастық, сатушы, Ақмарал) анық айту
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	5.3.1.10 бояғышты таңдау, киім элементтерін бейнелеу және атау: жаға, қалта, жең, сын есімдермен үйренген келісімдерді қолдана отырып, киім заттарын салыстыру арқылы портреттерді, досыңызды, тәрбиеші немесе ата-анаңды түсіндіруге қатыс: көгілдір куртка, ал шалбар қара; 5.3.1.11 қызығушылықтары туралы әңгімелерге қатысу; 5.3.1.12 табыс септігінде (кімге? неге?) сөйлемді аяқтау ;сұрақтың сөздеріне сүйене отырып тұжырымдау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	5.3.2.4 модельдер бойынша сөз тіркестерін тұжырымдай отырып, тақырыпты беруді сұрау: бұйрық райындағы етістік (Суғар!), зат есім плюс табыс септігінде етістік, хормен және қимылмен үйлестіру
		5.4.1.10 пиктограммалармен жазылған сөздерді оқыңыз: үй, мұрын, терезе, тақта, орындық,

4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	жаһандық оқу әдісін қолдана отырып, оларды нақты заттармен байланыстыру; 5.4.1.11 А, О, У, И, Э, әріптерін екпінге қарай басып қою; 5.4.1.12 суреттегі затты, ойыншықты - аналогты (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, контурлық сурет, оқушыға мұғалім салған сурет, төрт бөліктен тұратын сурет – кітаптағы мұғаліммен бірге тыңдалған немесе "оқылған" мәтінге) табу
	4.2. Графика және жазу	5.4.2.8 парақты тігінен және көлденеңінен сызғышпен және торкөздер бойынша сызу линейке в виде клеточек (мұғалім-логопедтің көмегімен; 5.4.2.9 өз алақанын саусақпен сызу және алынған суреттерден композиция жасаңыз

2) 6 -сынып:

Кесте- 2

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.1 берілген темппен ырғақта қол саусақтарын айналдырып қиымлдар жасау
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында, қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.1 жалпы артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау процесінде берілген позаны ұстаңыз (еліктеу және ауызша нұсқау бойынша)
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.1 үйіңнің мекен-жайын, мектептің (балалар үйінің) мекен-жайын, елдің, астананың атауларын білу және сұрау бойынша атай білу 6.2.2.2 сөйлеуде "әдептілік" тақырыбында етістік, номинативті және атрибутивті сөздікті қолдану : қалай дұрыс жүру керек (тура), отыру (түзу), тұру (тез, бірақ

		асықпау), қолды ұстау, қарау, жөтелу, түшкіру, күлу, тұру, кезекте тұру, жол беру, есікті ашу, мейірімді болу
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.1 басшылық көмекпен практикалық әрекеттер туралы әңгіме құрастыру; 6.3.1.2 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретке келтіріп)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.1 екі - төрт сатылы нұсқауларды орындау кезінде мимика, қимыл арқылы есту зейінін және бағытталған сөйлеуге назар аудару
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.1 сөйлемнің басында бас әріп жазу ережесін және сөйлемнің соңындағы нүктені сақтау; 6.4.1.2 тыңдалған мәтінге суреттерді таңдау; азық-түлік, жануарлар, балық, табиғат, адамдардың кәсіптері, іс-әрекеттері (Сатушы, кассир, сауыншы, балықшы, цирк қызметкері); 6.4.1.3 тақпақ немесе қысқа әңгіменің тыңдалған мәтініне сәйкес қимылдарды орындау
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.1 кеспелі әліпби әріптерін графикалық көшіру (А, Ә, О, Ө, У, Ү, Ұ); 6.4.2.2 танысқан П,Б,С,Т,Л,Д,М әріптерін ағаштан, пластмассадан, картоннан жасалған модельдерді, трафареттер мен шаблондарды (5-10 см) айнала сызу
2 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.2 қорапқа ұсақ заттарды бір мезгілде үлгі бойынша, әртүрлі тәсілмен, екі қолмен салу
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.1 бөлік пен бүтінді тақырыптық суреттерде, сюжеттік картиналарда, Равен матрицаларында, қарапайым басқатырғыштар композицияларында байланыстыру
		6.2.1.2 дыбыстарды айту кезінде еріннің орналасуын бейнелейтін суреттерге сүйене отырып,

2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде объективті суреттер-символдарға сүйене отырып, дыбыстарды айту
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.3 "Әдептілік" тақырыбы бойынша сын есімге жұпты саналы түрде таңдау: әдепсіз-жағымсыз, сыпайы-жағымды
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.3 моделге сәйкес сөз тіркесін жасау: сын есім плюс зат есім плюс зат есім (есім сөз)плюс етістік (Әдепті бала дәрігерге алғыс айтады) мұғалім-логопедтің басшылығымен; 6.3.1.4 есіктердің ашылуымен бірге жүретін жол беру, ауыр салмақ көтеруге көмектесу, өз орныңызды алу туралы ұсыныс жасау
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.2 өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен диалогты бастау, дау ережелерін сақтай отырып, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру (сөйлеуді білмейтін балалар ауызша емес қарым-қатынас құралдары арқылы диалогқа қатысады: пиктограмма, қимыл, мимика)
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, күн тәртібі, демалыс және т. б. туралы), мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты "оқу" арқылы бағдарлау 6.4.1.5 М, Н әріптерін атау (5-және 3см контуры бойынша кесілген)
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.3 қағаз жолағында нүктелер мен соққылардың үлгілерін жасай отырып, бояулармен өрнектер жасау
3 тоқсан		
	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.3 дене мүшелері, басымен, артикуляция мүшелері, саусақтарымен үлгі және сөздік нұсқау бойынша ерікті қимылдар

1. "Тілдің психологиялық базасы"		орындау: жеке, кезектескен, бірінен соң бірі, қимылдар сериясы
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.3 құбылыстар мен оқиғалардың себептері мен салдарын, логикасын анықтау: басында не болды, содан кейін не болды-4-5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.3 ақаулы фонемалары жоқ ашық буындардың құрылымының үш буынды сөздерін анық және тұтас айту (Асық ал, ата!"; 6.2.1.4 ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарымен дауысты дыбыстардың тіркесімін айту [м,б, п, т, д, н, к, г, х, в, ф]
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.4 сөйлеу этикетінің сөздерін саналы және белсенді қолданыңыз : рахмет, кешіріңіз, өтінемін; 6.2.2.5 "Киім және сән" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: мерекелік киім, зергерлік бұйымдар, моншақтар, шаш үлгісі, қол, шаш күтімі, тарақ, өзін-өзі күту, суық, жылы, ыңғайлы 6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)
	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.5 адамның мінезін анықтау сюжеттік сурет бойынша, модель бойынша сөйлемдер құрастыру кезіндегі оның әрекеттері: зат есім (есімдік) плюс етістік-есімдік плюс сын есім (Ол төбелеседі-ол зұлым), ойын-әңгімеге қатысу; 6.3.1.6 киім үлгілері, шаш үлгілері бейнеленген журналдарды қарауды және талқылауды бастау, киім үлгілері мен шаш үлгілерін талқылау бойынша диалогқа қатысу, "Қуыршақты киіндір" ойынын ойнау; 6.3.1.7 суреттерде бейнеленген өмірлік жағдайларды талдау элементтерімен "Кімдікі дұрыс, кімдікі дұрыс емес?", дауды жүргізу ережелерін сақтай отырып

3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"		, әңгімелесушілердің мәлімдемелерін өз бақылауларымен толықтыру
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.3 "Дүкенде" сюжеттік картинасы бойынша сұрақтарға жауап беру: "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай өнімдер сатылады?, "Сен шайға печенье немесе бауырсақ аласың ба?"-ситуациялық ойында пысықталған сөз тіркестері мен интонацияларды кейіннен жандандыра отыру; 6.3.2.4 "Дәрігердің қабылдауын күту" сюжетті-рөлді ойынын бастау, жүргізу және логикалық түрде аяқтау
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	6.4.1.6 "көру сканерлеуі" негізінде тиісті пәндер мен суреттерге тіркелген карточкалар бойынша М , Н әріптері бар сөздерді "оқу" (" жаһандық оқу"); 6.4.1.7 тиісті суреттерге сөздермен карточкаларды орналастыру немесе оларды нақты заттарға бекіту: тақтаға, терезеге және т. б., пиктограммалардың астындағы сөздерді оқып, сөздердегі бірдей әріптерге А, О, У, И, Э, Ы, М, Н әріптерін қою: 6.4.1.8 балалар мен ата-аналар туралы журналдарды, сән журналдарын қызығушылықпен " оқыңыз": иллюстрацияларды, мақала атауларын қарау, "зерттеу"
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.4 бірдей пішінді, бірақ мөлшері әртүрлі бөліктерден тұратын заттарды салу, үлгіні қайталамас бұрын талдай отырып, жолақта, шаршыда, шеңберде, сопақшада (үлгі бойынша) үлгі жасау; 6.4.2.5 А, О, У, И, Э, Ы, М, Н әріптерін трафарет бойынша жазу (әріптердің өлшемі — 3 см) — балалардың жеке мүмкіндіктеріне қарай 6.4.2.6 музыкалық аспаптардың ырғақты соққыларына немесе мұғалімнің шапалақтарына сәйкес, арнайы торкөз және жол дәптеріне көлденең, тік, сынған сызықтарды

		бастапқы, екі және бірнеше тірек нүктелерін салу
4 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	6.1.1.4 дыбыс көзін табу және орнын белгілеп, көрсету
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	6.1.2.4 айнаға өзіне қарап, сыртқы келбетіне сын көзбен қарау, бағалау, жөндеуге тырысу (шашын, киімін, т.б.)
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	6.2.1.5 жеке айтылу қиындықтарын жеңе отырып, басында немесе соңында (нан, тас) бір буынды сөздерді анық айту
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	6.2.2.6 "Денсаулық" тақырыбы аясында әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну, саналы және белсенді қолдану: спорт, дене шынықтыру, жаттығу)
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	6.3.1.8 бірінші, екінші және үшінші жақтан ұйымдастырушылық және бағыттаушы көмекті пайдалана отырып: графикалық кеңестер, символдық бейнелер және басқа да көрнекі тіректер арқылы қысқаша сипаттама әңгімелер құрастыру ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз", "Ол...", "Олар..."); 6.3.1.9 жеке тәжірибеден сұрақ-жауап сөйлеу формасы негізінде қысқа әңгімелер құрастыру
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	6.3.2.5 өз суреттерімен пайымдауларды нығайта отырып, өз бойындағы және басқа да білім алушылардың артықшылықтары мен кемшіліктерін ұжымдық талқылауға қатысу
		6.4.1.9 артикуляцияны визуалды бақылаусыз есту қабылдауына негізделген Б, П әріптерін көрсету , суреттер мен сандар арасында Б, П әріптері бар карталарды іріктеу 6.4.1.10 таныс әріптерден сөздердің құрамын білу: ана, әке, апа, үй осы сөздермен карталарды ажырату, мұғалім- логопедтің тапсырмасы бойынша қажетті сөзді таңдау, жаңа және таныс

4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	сөздерді заттармен, суреттермен, пиктограммалармен байланыстыру; 6.4.1.11 дауысты дыбыстардың белгілерін графикалық белгілермен білу және ажырату: әр дыбысты белгішемен, содан кейін сәйкес басылған әріппен дәйекті түрде байланыстыру-дыбыстар әр түрлі дауыстық күшпен, интонациямен айтылады, оқытылған сөздердегі әріптерді тану
	4.2. Графика және жазу	6.4.2.7 сызықтарды жазу: 6.4.2.8 қосымша элементтермен ерекшеленетін ұқсас графемаларды ажырату: и-ш, о-а, о-ө, к-қ, ү-ұ элементтердің кеңістіктік орналасуы: б-д-в сызбасы қиын з, к

3) 7-сынып:

кесте 3

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.1 әртүрлі массажерларды (арнайы және алмастырушы) қолданып, өз бетінше 2-3 тәсілден массаж жасау
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.1 топтастыру моделі спецификациясы бойынша түрліне қарай жалпылау
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.1 қарама-қарсы дауысты дыбыстарды ([и-у], [и-о], [а-у], [е-у]) және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ашық буындарда (жұмсақ таңдайдың қатысуымен: [м-б], [н-д]; жасалу орны бойынша: [п-т], [тнк], [м-н]
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.1 жақын сөздер мен сөз тіркестерінің мағыналарының реңктерін ажырату: "күлімсіреу" және "күлкі", "сәлем" және " Қайырлы күн", қоштасу және сәлемдесу кезінде мимиканы қайталау ("Қайырлы күн, сәлем , сәлем (көңілді және көңілді); 7.2.2.2 "Туған күн" тақырыбы бойынша әртүрлі грамматикалық категориялардың сөздерін түсіну және белсенді қолдану: үстел, сыйлық, алғыс сөздерін қою

3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.1 бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін білу, суреттерден сыпайы бас тарту туралы сөздерді білу және айту; 7.3.1.2 өткен тақырыптар бойынша фразалық модельдерді қолдана отырып, үй - жайлардың, жиһаздардың, безендірудің сыртқы түрі мен мақсатын сипаттай отырып, "Пәтерге саяхат (фотосуреттер немесе бейнелер бойынша)" үйлесімді әңгіме құрастыру; 7.3.1.3 сөз тіркесін бір-екі сөзбен, көрсетумен, қимылмен толықтыру, түрлендіру, предикаттың бетін, уақыты мен санын, субъектінің немесе толықтырудың бетін, санын және жынысын өзгерту, белгілер мен сөздер-заттарды ауыстыру, грамматикалық және тақырыптық контекстті өзгертпеей (шкафта Жасыл кастрөл бар. Көк кастрөл үстелде тұр. Шәйнектің артында сары кастрөл тұр)
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.1 рөлдік ойындарда бейтаныс ересек адамға айтатын сөз тіркестерін түсіну, білу және белсенді қолдану, көлікке отыруға шақырудан сыпайы бас тарту, оның "мейірімді" бетіне қарама
4. "Оқу және жазу"	4.1.Балама оқу	7.4.1.1 қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату (е, Ұ, и, ю, я, ь); 7.4.1.3 жалпы қауіпсіздік белгілері мен ақпараттарды тану-таңбаларды жаһандық "оқу": тоқтау, қауіпті, улану; жеуге жарамсыз; ауысу, дүкен, дәріхана)
	4.2.Графика және жазу	7.4.2.1 әріптерді буынға біріктіру (ма, му, біз, мо, ми), содан кейін бөлінген алфавит әріптерінен буындарды құрастыру кезінде кері буынға дәйекті түрде қосыңыз
2 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1 Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.2 таныс заттарды нақты түрлі түсті, бейнелік, толық емес, бір-біріне салынған суреттерден 10-15 секундта тану

	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.2 адекватты интонацияға сәйкес келетін мимикалық реакцияларды тану
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.2 саналы түрде дұрыс айтылатын дыбыстардың артикуляциясы кезінде әртүрлі артикуляциялық органдардың позицияларын көбейту
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.3 логопед мұғаліммен бірлесе отырып -ник- жұрнағын, ал сын есімдерді -n-, -nn- жұрнақтарын қолданып, зат есімнен сөзжасамды практикалық жүргізу; 7.2.2.4 оқу пәндерінің, тұрмыстық заттардың, негізгі тағамдардың атауларын ажырату және қолдану: нан, жарма, ұн өнімдері, сүт және сүт өнімдері, қант, көкөністер, жемістер, балық, тамақтану нормалары мен режимі туралы түсінікке ие болу
3. ""Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.4 модель бойынша сөз тіркестерін құру: зат есім (есімдік) плюсзат есім плюс етістік "Кино" тақырыбындағы зат есім. Театр. Көрме" (Мен театрға әдемі киінемін. Анам пальтосын гардеробқа тапсырады); 7.3.1.5 Мұғалім-логопедтің сұрақтары бойынша фотосуреттердің реттілігін орнатып, кезінде-экскурсияның іздері бойынша арқылы әңгіме құру, суреттерді көшірмелерге жапсыру
	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.2 "Бейтаныс адамдармен мінез-құлық ережелерін" жатқа білу, рәміздерге, суреттерге сүйене отырып (хормен) көбейту
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	7.4.1.4 мұғалім- логопед жасаған тақырыптық пиктографиялық стендтерде (тамақ, жыл мезгілдері және табиғат құбылыстары туралы, мұғалім- логопедтің көмегімен стендтен ақпаратты " оқу") бағдарлау; мәтінді тындап, оқығанда сәйксе писктограммаларды тандау " жинау", "жұлу", "суғару" сөздерді тану

	4.2. Графика және жазу	7.4.2.2 таныс сөздерден буындарды таңдау (ана, шана), басылған\жазылған сөздегі тиісті ұяға буын бар карталарды салу
3 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.3 қимылдарды етістіктермен, кеңістіктік координаталарды білдіретін сөздермен "Көңілді адамдар" типі бойынша үйлестіру
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.3 бір ұсыныстан екі-үш жалпы қозғалыс тізбегін, заттарды екі қолмен ұстап тұрған екі элементтің тіркесімін қайталау
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.3 саналы түрде қажетті артикуляциялық позаны табу және ұстап тұру процесінде дыбыстардың нормативтік артикуляциялық тәсілдерін жаңғырту (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері); 7.2.1.4 3-4 элементтен (артикуляциялық гимнастиканың арнайы кешендері) жүйелі түрде жасалған қозғалыстарды орындау
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.5 мұғалім- логопедтің көмегімен көрнекі тіректер арқылы етістіктерде көбейте білу және көкөністер мен жемістерді өңдеудегі жүйелілік: сұрыптау, жуу; сақтау (тамақ), етістіктердің префиксальды сөзжасамын қадағалау (жуу, сақтау, сұрыптау, тастау); 7.2.2. "Театр" тақырыбы бойынша әр түрлі грамматикалық категориялардың сөздерін ажырату және қолдану: талғампаз, әдемі, пальто, гардероб, бағдарлама сатып ал, фойеде; 7.2.2.7 кеңістіктік жағдайларды септік жалғауларын түсіну
	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.6 ұсынылған бірнеше жолдан стильге сәйкес келетін репликаны таңдау арқылы әңгімелер құру; 7.3.1.7 тапсырмаларды орындау кезінде, үстел үсті ойындарымен сабақ барысында әңгімені бастау және өрістету; 7.3.1.8 жақсы таныс ертегілер мен әңгімелерді пиктографиялық кодтардың, сөйлеу құралдарының

		көмегімен-мұғалімнің басшылығымен айтып беру;
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.3 өз атың атауың керек болған кезде, ал жоқ кезде, сыпайы бас тартудың үйренген тұжырымдамаларын қолдана отырып, рөлдік ойындарда суреттерді талдау кезінде ережелерді білетіндігінді көрсету; 7.3.2.4 құттықтауларды, тілектерді құттықтау хатына (қағаз және виртуалды\цифрлық) жазу, кіші және үлкен сыйлықтарды тапсыру және қабылдау жағдайына үйренген сөз тіркестерін, мимикалық позалар мен қимылдарды пайдалану
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	7.4.1.5 әдеби шығармаларды оқу, иллюстрациялар мен картиналарды мақсатты түрде қарау, талқылауға қатысу; 7.4.1.6 бейтаныс ертегілерді, өлеңдерді, қысқа әңгімелерді тыңдау, кейіпкерлерді шығармаларға арналған иллюстрацияларда алдын-ала көрсету; 7.4.1.7 өз бетінше өлең жолындағы соңғы 1-2 сөзді-семантикалық болжам бойынша немесе тыңдау барысында рифмо-ырғақтық ассоциация бойынша, содан кейін барлық қол жетімді құралдарды қолдана отырып, өлеңдерді өз бірлесіп аяқтап айту
	4.2. Графика және жазу	7.4.2.3 трафареттер, контурлы сызықтар (нүктелер) бойынша " жазу" А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д (әріптердің өлшемі — 1-3 см)
4 тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасы"	1.1. Сенсорлы гнозис және праксис	7.1.1.4 сөзге қатысы жоқ дыбыстардың күшін (қатты-ақырын) және алыстығын (алыс-жақын) табиғат дыбыстарын ажырату
	1.2. Жоғарғы психикалық функциялар қызмет элементтері	7.1.2.4 адамдардың сезімдері мен қажеттіліктері туралы тыңдалған мәтіннің жалпы нақты мазмұнын тиісті мимикалық позамен,

		мазмұнның тақырыппен, суретпен , пиктограммамен және сөзбен байланысын түсіну
2. "Сөздерді түсіну және айту"	2.1. Сөздің дыбыстық-буындық құрамы	7.2.1.5 дауысты дыбыстарды, жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатты және жұмсақ дауыссыздарды ажырату, артикуляциялық ұқсас дыбыстарды [Р және Л], [М және Б] ажырату, мұрын және ауыз дауыссыз дыбыстары, ауа ағынының бағытын кинестетикалық бақылауды жүзеге асыру
	2.2. Сөздің семантикалық құрылымы	7.2.2.8 ситуациялық телефон диалогында предикативті сөздік пен ілеспе үстеулер мен зат есімдерді ажырату және қолдану: айту, телефонды көтеру, теру, ұялы телефон, тыңдау, үшін таныстыру ("Ақмарал тыңдайды", "Әңгімені аяқтайды"), тікелей телефонға сөйлеу, анық, сыбырламау, айқайламау, мұқият тыңдау; 7.2.2.9 абстрактілі және жалпылау ұғымдарын білдіретін сөздердің мағыналарын түсіну және ажырату (жақсылық, жамандық, сұлулық) 7.2.2.10 сандық атауларды түсіну, ажырату және белсенді қолдану (қалыптасқан сандық көріністер шегінде)
3. "Фразалық сөйлеу тілі және қарым-қатынас"	3.1. Сөйлем және мәтін	7.3.1.9 мұғалім-логопед бірге пішіні, түсі, мөлшері, дәмі көрсетілген сипаттамалық әңгімелер құру- жемістер, жидектер, көкөністер туралы (нақты тақырып бойынша, муляж, сурет бойынша); 7.3.1.10 сөздік және сөзге қатысы жоқ қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, күнделікті мазмұны бар сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін (сурет немесе заттың егжей-тегжейін көрсететін мұғалім- логопедтің пиктограммалары, қимылдары бойынша) –мұғалім- логопедпен бірлесіп жасау

	3.2. Вербалды және бейвербалды қатынас	7.3.2.5 күнделікті өмір, отбасы мүшелерінің қызметі: сатып алу, тамақ дайындау, тазалау, жуу, жуу, ұсақ жөндеу тақырыбындағы рөлдік ойындарды бастау, ашу, қолдау және қисынды түрде аяқтау
4. "Оқу және жазу"	4.1. Балама оқу	7.4.1.8 алғаш естіген мәтінге негізделген драмалық ойындарды бастау, сюжетті ашу, іс-әрекеттерді ойлап табу; 7.4.1.9 суреттер мен сандар арасында Т, Д әріптері бар карталарды таңдау, Т, Д әріптерін оқу, оларды әр түрлі дауыс күшімен, интонациямен айту; 7.4.1.10 "жаңбыр, қыс, қар, көктем, жаз, ана, әке, үйе т. б." сөздерін жаһандық түрде оқып, пиктограммалармен қол қойып, А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, Т, Д, Н әріптерін қою; 7.4.1.11 сөздеріндегі сол әріптерге әріптерді дыбыссыз артикуляция арқылы тану және оларды символдық бейнелермен сәйкестендіру
	4.2. Графика және жазу	7.4.2.4 мектеп керек-жарақтарын білдіретін сөздерді пиктографиялық түрде "жазу", заттарды пиктограммалармен байланыстыру, сұрақ бойынша оған сәйкес пән мен пиктограмманы таңдау; " сұрақ-нұсқауға" жауапты тауып оқу: "Бормен қай жерге жазуға болады?", "Қағазға немен жауға болады?", "Қарындашты қағаздан қалай өшіруге болады?"

бұйрығына
32-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
385 - қосымша

Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - қоршаған әлем туралы тұтас көзқарас негізінде қоғамдық мінез-құлық жүйесін қалыптастыру; көру қабілеті зақымдалған тұлғаларды қазіргі өмір жағдайларына әлеуметтік-психологиялық және тұрмыстық бейімдеу болып табылады.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) көру қабілеті зақымдалған білім алушыларда өзіне-өзі қызмет көрсетудің, жеке гигиенаның, әлеумет пен тұрмыста бағдарлаудың дағдыларын әдетке айналдыру;

2) әлеуметтік ортаның ерекшеліктерін адекватты бағалау біліктерін және өзін-өзі бақылау мен өз тәртібін реттеу дағдыларын жетілдіру;

3) мінез-құлықтың этикалық нормаларын ұғындыру, эстетикалық тәрбиелеу;

4) әлеуметтік мәдени бағыттағы ұйымдармен, кәсіпорындармен тәжирибеде танысу;

5) адамгершілік-даралық қасиеттерді тәрбиелеу: еңбексүйгіштік, жанашырлық, үлкендерге құрмет, қазақ халқының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын ұстану;

6) өз бетінше жұмыс іздеу мен жұмысқа орналасу қажетті біліктіліктерге ие болу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Бағдарлама концентрикалық қағида бойынша әзірленген, онда оқу материалы келесі сыныпта мазмұнын одан әрі кеңейту және күрделендіру, оның жеке элементтерін тереңдету және нақтылау арқылы қайталанады.

5. Көрмейтін, нашар көретін білім алушыларды оқыту құндылықты-бағдарлау, тұлғалық-бағдарланған, іс-әрекеттік, дифференциациялық, коммуникативтік тәсілдемелер негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқытудағы құндылықты-бағдарлау тәсілдемесі оқыту процесінде қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын құрметтеуге; Қазақстан Республикасының Конституциясында, Бала құқықтары туралы, мүгедектердің құқықтары туралы заңдарда жазылған құқықтар мен міндеттерді білуіне бағытталады. Басым құндылықтарды таңдау білім алушыларға білім беруде, қолжетімді кәсіптік қызметте және әлеуметте өз мүмкіндіктерін тиімді іске асыруға мүмкіндік береді, бұл өз елінің лайықты азаматы және патриоты болуға көмектеседі.

7. Тұлғалық-бағдарланған тәсілдеме әлеуметтегі күнделікті өмірге дайын адамның мінез-құлық үлгісін қалыптастыруға, сабақтарда адамның әлеуметтік маңызды қасиеттерін тәрбиелеуге, эмоциялық-жігерлік саланы, психикалық процестерді дамытуға ықпал етеді.

8. Іс-әрекеттік тәсілдеме негізінде өзіне-өзі, отбасына қызмет көрсету, қазіргі қоғамда бейімделу, әлеумет пен тұрмыста бағдарлану, өз бетінше жұмыс іздеу және жұмысқа орналасу үшін жеткілікті практикалық біліктер мен дағдыларды дамытуда іске асырылады. Оқытуда жеке заттық-тәжирибелік қызмет, күнделікті өмір жағдайын модельдеу, ситуациялық-рөлдік ойындар, сауда, тұрмыстық және мәдени мекемелерге экскурсиялар мен тренингтер қолданылады.

9. Диффенцияциялық тәсілдеме білім алушылардың әртүрлі топтары үшін оқу процесінің саралауды білдіреді: көрмейтіндер, қалдық көруі бар, нашар көретіндер. Сараланымдық жұмысты ұйымдастырудың шарты - күрделілігімен, танымдық қызығушылығымен, мұғалім тарапынан көмек сипатымен ерекшеленетін сараланған тапсырмаларды қолдана отырып, ұжымдық, топтық және жеке жұмыс болып табылады.

10. Коммуникативтік тәсілдеме әдептілік, ақ пейілділік, сыпайылық, жанжалсыздық сезіміне негізделген тұлғааралық әрекеттестікті болжайды; сөздік қатынас процесінде білім алушылар оқу және іскерлік ынтымақтастық орнатады, ұстанымдарды үйлестіру және өзара мүдделерді ескеру негізінде ортақ шешім табады, құрдастарының пікірін құрметтейді.

11. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану Интернет-ресурстарды пайдалана отырып, ақпаратты іздеуді, өңдеуді және алмасуды оқытуға бағытталған, бұл оқу процесін жаңғыртуға және белсендіруге, сондай-ақ білім алушылар мен педагог арасындағы ынтымақтастық пен қарым-қатынасқа ықпал етеді.

12. ӘТБ бағдарламасының материалдары бірнеше оқу пәндерімен байланысты: география, тарих, химия, биология, информатика, қазақ тілі, технология, бейімделген дене тәрбиесі, кеңістіктік бағдарлау, мимика мен пантомимиканы дамыту.

13. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған сыныптарда келесі тифлотехникалық құралдарды пайдалану көзделген:

1) дауыс сүйемелдеуі бар тұрмыстық техника және тұрмыстық аспаптар;

2) "JAWS" бағдарламалық жасақтамасы бар ноутбук;

3) JawsforWindows ақпаратына визуалды емес қолжетімділікті дыбыстаушы бағдарламасы бар компьютер;

4) сканерлеу және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, диктофон;

5) жеке оптикалық түзету құралдары (еселігі әртүрлі лупалар), электрондық ұлғайтқыш құрылғылар – портативті және стационарлық;

6) әртүрлі өлшемдегі таяқтар (пластикалық, металл, жиналмалы, телескопиялық, лазерлік, жарық, локаторлық);

7) лавсан қабықшасының парақтары бар "Школьник" аспабы, "Графика", "Ориентир " аспабтары, жазуға арналған аспап, Брайль приборы мен қағазы, грифельдер, тактильді белгілері бар сызғыш, трафареттер.

14. Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау бойынша сабақтар Бағдарламада көзделген теориялық және практикалық жұмыстардың барлық түрлерінің толық көлемде орындалуын қамтамасыз ететін арнайы жабдықталған кабинетте өткізіледі. Кабинеттің пәндік ортасын ұйымдастыру кезінде санитарлық-гигиеналық нормалар мен қауіпсіздік техникасы ережелері ескеріледі. Кабинет дауыс сүйемелдеуі бар тұрмыстық техникамен және тұрмыстық аспаптармен жабдықталады.

15. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау сапалық-сипаттамалы сипатқа ие және оқытудың табыстылығын мониторингтеуге негізделеді, бұл оқыту нәтижесін үш деңгей бойынша қадағалауды көздейді:

1) меңгеріп алуға ұмтылады;

2 көмекпен меңгереді (ересек, құрдас);

3) жетекші құзыреттер бойынша дербес өзі меңгереді.

3-тарау. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұны

16. Оқу жүктемесінің көлемі құрайды:

1) 11-сыныпта – аптасына 1 сағатты, оқу жылында 34 сағатты;

2) 12-сыныпта – аптасына 1 сағатты, оқу жылында 34 сағатты.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

17. Бағдарламаның мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Жеке гигиена";

2) "Киім және аяқ киім кию мәдениеті";

3) "Тұрғын үй";

4) "Қазақстандық отбасы";

5) "Мінез-құлық мәдениеті";

6) "Сауда";

7) "Байланыс құралдары";

8) "Тұрмыстық мекемелер";

9) "Көлік";

10) "Ерекше білім алу қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері" бөлімі;

11) "Тамақтану және аспаздық" бөлімі;

12) "Медициналық көмек" бөлімі.

18. "Жеке гигиена" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жастардың жеке гигиена ережелері;

2) көз гигиенасы;

3) күтім және косметика;

4) денсаулық.

19. "Киім және аяқ киім кию мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сән және стиль;

2) киім мен аяқ киімге күнделікті күтім жасау.

20. "Тұрғын үй" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру. Интерьер;

2) үй-жайды таза ұстау.

21. "Қазақстандық отбасы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) отбасылық қарым-қатынас;

2) 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау;

3) отбасы бюджеті.

22. "Мінез-құлық мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) жалпы мәдени құзыреттер.

23. "Сауда" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) сауда мекемелері.

24. "Байланыс құралдары" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) ұялы байланыс. Интернет;

2) интернет-сауда;

3) ақша аударымдары.

25. "Тұрмыстық мекемелер" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты.

26. "Көлік" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) қалааралық көлік.

27. "Ерекше білім алу қажеттілігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) нормативтік құжаттар;

2) әлеуметтік мекемелер;

3) қаланың оқу орындары;

4) жұмысқа орналастыру.

28. "Тамақтану және аспаздық" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тамақтану өнімдерінің әртүрлілігі және олардың маңызы;

2) ас үй жабдығы, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары;

3) тамақ дайындау.

29. "Медициналық көмек" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) инфекциялық аурулар;

2) алғашқы медициналық көмек көрсету.

30. 11-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

"Жеке гигиена" бөлімі:

1) жастардың жеке гигиена ережелері;

2) үйде, мектепте, экскурсия кезінде жеке гигиена ережелері;

3) дене мен шашқа күтім жасау;

4) қол күтімі;

5) көз гигиенасы;

6) көруді қорғау;

7) күтім және косметика;

8) бет терісіне күтім жасаудың қажеттілігі мен маңыздылығы;

9) косметикалық құралдар; макияж;

10) адамгершілік және денсаулық;

11) жыныстық жолмен берілетін аурулар топтары, аурудың белгілері мен симптомдары;

12) ерте жыныстық байланыстардың алдын алу, ерте жүктіліктің алдын алу;

13) зиянды әдеттер және олардың адам денсаулығына әсері;

"Киім және аяқ киім кию мәдениеті" бөлімі:

1) сән және стиль;

2) сатып алу кезінде киім мен аяқ киімді таңдау;

3) киімді жаңарту нұсқалары (ұсақ бөлшектерді ауыстыру);

4) тауарларды қайтару және айырбастау қағидалары;

5) киім мен аяқ киімге күнделікті күтім жасау;

6) нұсқаулық бойынша жуу кезінде тұрмыстық техниканы пайдалану;

7) электр аспаптарымен, кесетін құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу қағидалары;

8) киімді үтіктеу;

"Тұрғын үй" бөлімі:

1) пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру;

2) Интерьер: интерьер детальдары;

3) үй-жайды таза ұстау;

4) тұрғын үй-жайды үнемі және маусымдық тазалау;

5) пәтерлерді тазалауға арналған жуу құралдары;

"Қазақстандық отбасы" бөлімі:

1) отбасылық қатынастар;

2) отбасын құру шарттары, негізгі отбасылық қатынастар;

3) отбасындағы бос уақытты, демалысты ұйымдастыру нысандары;

4) шаруашылық жүргізу бойынша міндеттерді бөлу;

5) 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау;

6) емшектегі балаға күтім жасау қағидалары (қуыршақты тамақтандыру, шомылдыру, киіндіру);

7) балалар төсек-орнын, ыдыс-аяқты, ойыншықтарды, киімді күтіп-ұстауға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар;

8) отбасы бюджеті;

9) табыс көздерінің түрлері: отбасы мүшелерінің жалақысы, зейнетақы, стипендия, мемлекеттік дотациялар (жәрдемақылар;

10) бюджет пен отбасы құрамын ескере отырып, шығыстарды жоспарлау;

11) жалақы немесе зейнетақы алуға сенімхат жасау;

"Мінез-құлық мәдениеті" бөлімі:

1) жалпы мәдени құзыреттер;

2) мәдениет мекемелеріндегі мінез-құлық эстетикасы;

3) сөйлеу этикеті;

"Сауда" бөлімі:

1) сауда мекемелері, олардың мақсаты: сауда мекемелері;

2) сауда секциялары мен бөлімдері;

3) түрлі тауарлардың түрлері мен құны;

4) дүкендегі тәртіп ережелері;

"Байланыс құралдары" бөлімі:

1) ұялы байланыстың негізгі түрлері. Интернет;

2) интернет желісіндегі қауіпсіздік;

3) интернет - дүкен;

4) интернет-дүкендердің қызметтері;

5) ақша аударымдары;

6) картадан картаға онлайн - аударымдар;

"Тұрмыстық мекемелер" бөлімі:

1) тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты;

2) сұлулық салондары және көрсетілетін қызмет түрлері: шаш күтімі, бет және дене күтімі, пилинг, массаж сияқты.

"Көлік" бөлімі:

1) қалалық көлік, қалааралық көлік;

2) қалааралық көлік мекемесінің орналасқан жері: автовокзал, теміржол вокзалы, аэровокзал.

"Мүгедектігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері":

1) нормативтік құжаттар;

2) "Мүгедектігі бар азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңдары (22-бап № 287-VI);

3) әлеуметтік қызмет көрсету мекемелері;

4) жеке тұлғаның қолы, оның дәстүрлі және электронды түрлері;

5) Egov.kz электрондық үкімет қызметтері;

6) қаланың оқу орындары;

7) мамандық таңдау;

8) жоғары және орта арнаулы оқу орындары;

9) жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсуге арналған құжаттар;

10) жұмысқа орналастыру жөніндегі мекемелер мен бөлімдер;

11) жұмысқа орналасу үшін арналған құжаттар;

"Тамақтану және аспаздық" бөлімі:

1) тамақтану өнімдерінің әртүрлілігі және олардың маңызы;

2) ас үй жабдықтары, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары;

3) ас үйдің механикалық құрылғылары мен электр жабдықтары (ет тартқыш, көкөніс кескіш, миксер, шырын сыққыш) және қауіпсіздік техникасы ережелері;

4) тамақ дайындау;

5) 1 жастан 3 жасқа дейінгі балалардың тамақтануы;

6) мерекелік дастарқан мәзірі;

7) мерекелік дастарқанды жабдықтау;

"Медициналық көмек" бөлімі:

1) жұқпалы аурулар;

2) ауа тамшыларымен тасымалданатын вирустық жұқпалы аурулар;

3) жұқпалы аурулардың алдын алу;

4) стандартты емес жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету.

31. 12-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

"Жеке гигиена" бөлімі:

1) жастардың жеке гигиена ережелері;

2) қырыну және депиляция ережелері;

3) маникюр мен педикюр;

4) жеке гигиена;

5) көзге күтім жасау;

6) күтім жасау: қыздар мен бозбалаларға арналған косметиканың маңызы;

7) косметикалық құралдар; макияж;

8) адамгершілік және денсаулық: жыныстық жолмен берілетін инфекциялар;

9) отбасын жоспарлау, контрацепция әдістері, түсіктің зияны;

10) салауатты өмір салты;

"Киім және аяқ киім кию мәдениеті" бөлімі:

1) сән және стиль;

2) киім стилі, сән;

3) қолданылу мақсатына сәйкес сатып алу кезінде киім мен аяқ киімді таңдау;

4) киімнің көмегімен өзін көрсете білу;

5) тұтынушының құқықтары;

6) киім мен аяқ киімге күнделікті күтім жасау;

7) үй жағдайында үлбір және күдері бұйымдарын тазалау;

8) үй жағдайында түрлі маталардан жасалған киімдегі ұсақ дақтарды кетіру құралдары мен ережелері;

9) киім мен аяқ киімді жөндеу;

"Тұрғын үй" бөлімі:

1) пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру;

2) Интерьер: өзінің тұрғын үйін көркейту;

3) көркемдеп безендіру;

4) үй-жайды таза ұстау;

5) косметикалық жөндеу;

6) құрылыс материалдарымен, электр құралдарымен, жуу, тазалау құралдарымен жұмыс істеу кезіндегі санитарлық-гигиеналық талаптар және қауіпсіздік техникасы ережелері;

"Қазақстандық отбасы" бөлімі:

1) отбасылық қатынастар;

2) "неке" және "отбасы";

3) әр түрлі отбасылық жағдайлар;

4) отбасылық дәстүрлер;

5) 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау;

6) 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаларға арналған дамыту ойындары;

7) отбасы бюджеті;

8) жинақ ақшалар, салымдар түрлері;

9) кредит, депозит.

"Мінез-құлық мәдениеті" бөлімі:

1) жалпы мәдени құзыреттер;

2) қоғамдық орындардағы қатынасу мен мінез-құлық этикасы.

"Сауда" бөлімі:

1) сауда мекемелері, олардың мақсаты: көтерме және бөлшек сауда мекемелері;

2) көтерме және бөлшек сауда дүкендеріндегі тауарлардың түрлері мен құны;

3)тұтынушылардың құқықтары және оларды қорғау.

"Байланыс құралдары" бөлімі:

1) ұялы байланыс;

2) Интернет;

3) байланыс түрлері;

4) интернет қосымшалары;

5) интернеттегі ақпараттық қауіпсіздік ережелері;

6) интернет – дүкен;

7) тауарлар каталогы;

8) тапсырысты рәсімдеу;

9) ақша аударымдары;

10) ақша аударымдарының түрлері;

"Тұрмыстық мекемелер" бөлімі:

1) тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты;

2) пәтерлерді жөндеу және жинау жөніндегі фирмалар, олардың мақсаты;

"Көлік" бөлімі:

1) қалааралық көлік;

2) қоғамдық көлік қызметтері: қалалық, қала маңындағы, қалааралық көлік;

3) Индрайвер, Яндекс-такси т б. қолдану;

"Мүгедектігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері" бөлімі:

1) "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңдары (32-1 - бап. № 287-VI); әлеуметтік мекемелер;

2) әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің орналасуы;

3) қаланың оқу орындары;

4) жоғары және орта арнаулы оқу орындары;

5) жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін арналған құжаттар;

6) жұмысқа орналастыру;

7) халықты жұмысқа орналастыру жөніндегі мекемелер;

8) жұмысқа орналасу үшін құжаттар;

9) іскерлік қағаздардың тізбесі және оларды жазуға қойылатын талаптар.

"Тамақтану және аспаздық" бөлімі:

1) тамақтану өнімдерінің әртүрлілігі және олардың маңызы;

2) дұрыс тамақтану және пайдалы өнімдер;

3) ас үй жабдықтары, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары;

4) тұрмыстық электр құралдарын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық: электр және газ плитасы, электр және газ тұмшапеші, микротолқынды пеш, ыдыс-аяқ жуатын машина;

5) тамақ дайындау;

6) ұлттық тағамдардың рецептері және оларды дайындау;

7) көкөністерді, жемістерді, жидектерді консервілеу;

"Медициналық көмек" бөлімі:

1) жұқпалы аурулар;

2) вирустық және жұқпалы аурулар топтары, аурудың белгілері мен симптомдары, жұқпалы аурулардың көздері;

3) алғашқы медициналық көмек;

4) "Жедел жәрдем" келгенге дейін жүрек және гипертониялық ұстамалар кезінде алғашқы жәрдем көрсету.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Әр сыныпқа арналған бағдарламада оқыту мақсаттары кодталған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан – оқыту мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы: 11.2.1.3 кодында "11" – бұл сынып, "2.1" – бөлімше, "3" - оқыту мақсатының нөмірленуі.

33. Мақсаттар жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Жеке гигиена" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1 Жастардың жеке гигиена ережелері	11.1.1.1 үйде, мектепте, экскурсия кезінде жеке гигиена ережелерін сақтау; 11.1.1.2 денені және шашты жуу, сабын, теріні және шашты жууға арналған сусабын олардың жағдайын (майлы, құрғақ, қалыпты) ескере отырып таңдау; 11.1.1.3 тактильдік қабылдаудың негізгі құралы ретінде қолға күтім жасау және ұқыпты қарау	12.1.1.1 жастардың жеке гигиена ережелерін сақтау; 12.1.1.2 денеге және шашқа күтім жасау, қырыну, депиляция жасау; 12.1.1.3 тырнақтардың тазалығы мен тазалығын қадағалау, маникюр мен педикюр жасай алау ; 12.1.1.4 маникюр, ұстара керек-жарақтарын пайдаланудың санитарлық-гигиеналық ережелерін сақтау
1.2 Көз гигиенасы	11.1.2.1 телебағдарламаларды оқу және қарау, компьютерде жұмыс істеу кезінде көру қабілетін қорғау ережелерін сақтау, жұмыс орнының жарықтандырылуын реттеу; 11.1.2.2 көз дәрігерінің көру қабілетін уақтылы тексеру, контактілі линзаларды, түзету көзілдіріктерін кию	12.1.2.1 көзді жуу және сүрту, көзге арналған қауіпсіз тамшыларын қолдану; 12.1.2.2 көзге арналған жаттығулар жасау, көз дәрігерінің ұсынған көзілдірік тренажерлерін қолдану
1.3 Күтім және косметика	11.1.3.1 терінің жай-күйін ескере отырып, косметика құралдарын (лосьон, кремдер және табиғи құралдар) пайдалана отырып, бет терісіне күтім жасай алу; 11.1.3.2 косметика ассортиментіне назар аудару және олардың мақсатын білу; 11.1.3.3 макияжды дұрыс жағу, косметиканы қалыпты мөлшерде қолдану	12.1.3.1 терінің күйіне, жыл мезгіліне байланысты косметиканы таңдай алу; 12.1.3.2 косметиканы таңдағанда қолда тексеріп алу, хош иістерді мұқият таңдау; 12.1.3.3 қарапайым макияжды жасау және оны косметикалық құралдардың көмегімен сүрту

1.4 Адамгершілік және денсаулық	11.1.4.1 жыныстық жолмен берілетін аурулар тобын, аурудың белгілері мен симптомдарын білу; 11.1.4.2 жыныстық қатынастардың моральдық негізі мен этикалық нормаларын түсіну және ерте жыныстық қатынастарға түсу үшін заңды жауапкершілік алу; 11.1.4.1 зиянды әдеттердің (темекі шегу, алкоголь қабылдау, есірткі) адам денсаулығына кері әсерін біліп бағалау	12.1.4.1 басқа адамның саналы түрде жұқтыруы (жыныстық жолмен берілетін инфекциялар) қылмыстық құқық бұзушылық екенін түсіну; 12.1.4.2 балаларды жоспарлау туралы, контрацепция әдістері туралы, түсік түсірудің зиянды салдары туралы білу; 12.1.4.3 салауатты белсенді өмір салтын ; жаман әдеттерге қарсы тұру

2) 2-бөлім "Киім және аяқ киім кию мәдениеті":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1 Сән және стиль	11.2.1.1 өзінің өлшеміне, алдағы іс-шараның жеке ерекшеліктері мен сипатына сәйкес киім мен аяқ киімді таңдау; 11.2.1.2 ресми ресурстарда онлайн режиміндегі күн тәртібін қадағалау; 11.2.1.3 киімді ұсақ бөлшектермен жаңарту, аксессуарларды дұрыс қолдану; 11.2.1.4 тауарларды қайтару және айырбастау ережелерін білу	12.2.1.1 киімнің сәні мен стилін түсіну; 12.2.1.2 алдағы іс-шараның жеке ерекшеліктері мен сипатына сәйкес өлшемдерді білу, киім, аяқ киім киіп көру және сатып алу; 12.2.1.3 киім, аксессуарлар көмегімен өзін әдемілеу; 12.2.1.4 мақсаты мен өз мүмкіндіктерін ескере отырып, тауарларды ұтымды таңдау; тұтынушының құқықтарын пайдалану
2.2 Күнделікті киім мен аяқ киімге күтім жасау	11.2.2.1 киім мен аяқ киімді сақтауға дайындау, кремді таңдау және аяқ киімді тазалау; 11.2.2.2 кірді қолмен және кір жуғыш машинаның көмегімен жуу ; 11.2.2.3 түймелерді, киімді жыртылған тігісі бойынша, шалбарды тіге алу; сақтаулы анализаторларды пайдалана отырып, тесетін және кесетін құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 11.2.2.4 матаның қасиеттеріне байланысты киімді дұрыс үтіктеу, электр құрылғыларымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау	12.2.2.1 киімдерді күту тәсілдерін, замш және теріден жасалған аяқ киімдерді тазалау ережелерін білу; 12.2.2.2 дақтарды әртүрлі тәсілдермен және құралдармен кетіру, санитарлық-гигиеналық талаптарды және дақтарды кетіретін құралдармен жұмыс кезінде қауіпсіздік техникасы бойынша ережелерін сақтау; 12.2.2.3 киімді қолмен сапалы жөндеу, электр аспаптарымен, кескіш құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 12.2.2.4 киім мен аяқ киімді жөндеуге тапсыру

3) 3-бөлме "Тұрғын үй":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып

3.1 Пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру. Интерьер	11.3.1.1 пәтердегі жиһаздың мөлшерін, аумағының ерекшеліктерін, бөлмелердің қызметын, жиһаздың орналасуын (макетте) ескере отырып орналастыру; 11.3.1.2 интерьер детальдарын таңдау	12.3.1.1 өз үйің көркемдей алу, интерьер детальдарын таңдай алу; 12.3.1.2 өз тұрғын үйін көркемдеп безендіру бойынша білімдерін қолдану
3.2 Үй-жайды таза ұстау	11.3.2.1 пәтердегі, мектептегі апта сайынғы, жалпы және маусымдық тазалауды толық көлемде жүргізу; 11.3.2.2 үй-жайды жинау кезінде тұрмыстық электр құралдарын және жуу, тазалау құралдарын пайдалану, қауіпсіздік ережелерін сақтау	12.3.2.1 қарапайым жөндеу жұмыстарын жүргізе алу; 12.3.2.2 құрылыс материалымен, электр аспаптарымен, жуу және тазалау құралдарымен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды және қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтау

4) 4-бөлім "Қазақстандық отбасы":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
4.1 Отбасылық қатынастар	11.4.1.1 отбасында жағымды қарым-қатынас құрудың аспектілерін білу: бірлескен демалыс пен демалысты ұйымдастыру, міндеттерді біркелкі бөлу; 11.4.1.2 отбасының мұқтаж мүшесіне назар аудару, қолдау көрсету, қолдан келгенше көмек көрсету	12.4.1.1 "Неке" және "отбасы" ұғымдарын түсіндіру; отбасылық дәстүрлерді нығайту; 12.4.1.2 әр түрлі отбасылық жағдайларды талдау және бағалау
4.2 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау	11.4.2.1 емшектегі балаға күтім жасау ережелерін білу: қуыршақты тамақтандандыру, шомылдыру, киіндіру; 11.4.2.2 балалар төсек-орының, киімдерін, ыдыстарын, ойыншықтарын таза ұстау туралы, санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау туралы білу	12.4.2.1 балалардың әртүрлі қасиеттері мен танымдық дағдыларын дамыту үшін білім беру дамыту ойындарын білу
4.3 Отбасы бюджеті	11.4.3.1 отбасылық бюджет кірістерінің негізгі баптарын атау; 11.4.3.2 бюджет пен отбасы құрамын ескере отырып, ағымдағы қажеттіліктерге, мәдени іс-шараларға және күтпеген сатып алуларға арналған шығыстарды ұтымды жүргізу; 11.4.3.3 жалақы немесе зейнетақы алуға сенімхат жасау, мемлекеттік	12.4.3.1 тұтынушыға қолжетімді кредиттер мен депозиттердің түрлері туралы түсінікке ие болу; 12.4.3.2 банкте шот ашу үшін тиімді шарттарды таңдау; 12.4.3.3 қаржы операцияларында қызмет көрсету бойынша банк қызметкерлеріне жүгіну

	субсидиялар (жәрдемақы, субсидия және т. б.) туралы білу	

5) 5-бөлім "Мінез-құлық мәдениеті":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
5.1 Жалпы мәдени құзыреттер	11.5.1.1 театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, оқу залында әдеп нормаларын сақтау; 11.5.1.2 ақсақалдармен және құрдастарымен сөйлесу кезінде әдепті болу және сыпайы әрекет ету	12.5.1.1 қоғамдық орындарда этикет ережелерін сақтау; 12.5.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын және мінез-құлық мәдениетін сақтау

6) 6-бөлім "Сауда":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
6.1 Сауда мекемелері, олардың мақсаты	11.6.1.1 сауда мекемелерін шартты белгілер, витриналар, маңдайша-атаулар, тактильді тақтайшалар бойынша есту арқылы тану; 11.6.1.2 сауда бөлімдері мен секцияларын анықтау; 11.6.1.3 ең қажетті тауарлардың құнын таңдау және білу, оны пайдалануға кепілдік мерзімін анықтау, чекті тауарға кепілдік мерзімі ішінде сақтау; 11.6.1.4 дүкенде (кезекте, өнімді сатып алған кезде) мінез-құлық тактикасын таңдау	12.6.1.1 бөлшек сауда дүкендерінен көтерме сауда дүкендерін ажырату; 12.6.1.2 көтерме және бөлшек сауда дүкендерінде ұсынылатын тауарлардың бағасы мен сапасын талдау; 12.6.1.3 қажетті тауарларды оның сапасына (сыртқы түріне, дәміне), санына, бағасына сәйкес сатып алу; 12.6.1.4 сатып алынған заттарға төлеу кезінде ақшаны, бонустық банк карталарын пайдалану; 12.6.1.5 сатып алушының құқықтарын және сауда мекемелеріндегі тәртіп ережелерін білу (Қазақстан Республикасының Заңы. 30.12.20 ж. № 397-VI тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы)

7) 7-бөлім "Байланыс құралдары":

7-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
7.1 Ұялы байланыс. Интернет	11.7.1.1 негізгі байланыс құралдарын (телефон, ұялы телефон, компьютерлік, спутниктік байланыс, электрондық пошта) пайдалану;	12.7.1.1 байланыстың әр түрінің ерекшеліктерін және олардың қазіргі қоғам жағдайындағы қажеттілігін түсіну; 12.7.1.2 интернет-қосымша арқылы қажетті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру;

	11.7.1.2 әлеуметтік желілерді, электрондық поштаны қауіпсіз пайдалану ережелерін білу, компьютерлік алаяқтардан сақтану	12.7.1.3 желідегі пайдаланушының қауіпсіздік ережелерін сақтау (әлеуметтік желілердегі алаяқтық және агрессия)
7.2 Интернет – дүкен	11.7.2.1 интернет – дүкендердің қызметтері туралы білу; 11.7.2.2 көру қабілеті зақымдалған адамдар үшін Интернет – дүкендердің ыңғайлылығы мен қолжетімділігін түсіну	12.7.2.1 интернет - дүкендердің қызметтерін пайдалану; 12.7.2.2 тауарды каталог бойынша таңдау және тапсырысты интернет-дүкенде рәсімдеу
7.3 Ақша аударымдары	11.7.3.1 бір төлем жүйесінің ішінде картадан картаға ақша аудару	12.7.3.1 пошта, банк, терминал және интернет-банкинг арқылы әртүрлі тәсілдермен ақша аударымдарын жүргізу

8) 8-бөлім "Тұрмыстық мекемелер":

8-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
8.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты	11.8.1.1 тұрмыстық мекемелердің кәсіпорындары ұсынатын қызметтердің алуан түріне назар аудару; 11.8.1.2 тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорнының қызметкерлерімен қарым-қатынас нормаларын сақтау; 11.8.1.3 орындалған қызметтер үшін есеп айырысу	12.8.1.1 пәтерлерді жөндеу және жинау бойынша тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қызметтерін пайдалану; 12.8.1.2 тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қызметкерлеріне сұрақ қою және өтініш білдіру; 12.8.1.3 орындалған қызметтер үшін есеп айырысу

9) 9-бөлім "Көлік":

9-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
9.1 Қалааралық көлік	11.9.1.1 қалааралық көлік мекемелерін табу және олар: автовокзал, теміржол вокзалы, аэровокзалдарға бағдарлану; 11.9.1.2 жол қозғалысы ережелерін сақтау	12.9.1.1 қоғамдық көлік қызметтерінде бағдарлану: қалалық, қала маңындағы, қалааралық көлік (анықтама бюросына жүгіну, электрондық таблодағы ақпаратты және диктордың хабарландыруларын қадағалау, кассадан билеттерді сатып алу, интернет арқылы билетке тапсырыс беру және броньдау)

10) 10-бөлім "Мүгедектігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері":

10-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	

	11-сынып	12-сынып
10.1 Нормативтік құжаттар	11.10.1.1 мүгедектерге техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар беру саласында " Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңдарын қолдану (22-бап. № 287-VI)	12.10.1.1 көзі көрмейтін мүгедектердің құқықтары мен міндеттерін (ақылы қосымша демалыс, қысқартылған жұмыс күні, инвотакси, жеке көмекші қызметіне және әлеуметтік жәрдемақы төлеуге құқық. 32-1 - бап. № 287-VI) пайдалану
10.2 Әлеуметтік мекемелер	11.10.2.1 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің функциялары мен маңызын түсіну ; 11.10.2.2 Egov.kz электрондық үкімет қызметтерін пайдалану	12.10.2.1 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің мекенжайын, сайтын білу; 12.10.2.2 жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің қызметкерлеріне әлеуметтік сұрақтар бойынша хабарласу
10.3 Қаланың оқу орындары	11.10.3.1 көрмейтін және нашар көретін адамдар үшін қолжетімді мамандықты анықтау және таңдаған мамандыққа бағдарлана отырып, оқу орнын таңдау; 11.10.3.2 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін қажетті құжаттар тізбесін атау	12.10.3.1 таңдалған оқу орнына дейінгі бағытты анықтау; 12.10.3.2 талапкердің оқу орнына түсу шарттарын білу, жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу кезінде мүгедектердің құқықтарын пайдалану; 12.10.3.3 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін құжаттарды атау және іс қағаздарын рәсімдеу
10.4 Жұмысқа орналастыру	11.10.4.1 жұмысқа орналастыру мекемелері мен бөлімдерін білу; 11.10.4.2 ҚР азаматының негізгі құжаттарын атау; 11. 10.4.3 жұмысқа кіру үшін құжаттар тізімін атау; 11.10.4.4 жұмысқа қабылдау туралы өтініш жазу, сауалнаманы толтыру	12.10.4.1 жұмыспен қамту мекемелері мен бөлімдерінің орналасқан жерін анықтау; 12.10.4.2 жұмысқа орналасу кезінде мекемелердің кадрлар бөліміне хабарласу; 12.10.4.3 жұмысқа орналасу кезінде ұсынылатын құжаттарды атау және іс қағаздарын (өтініш, сауалнама) рәсімдеу; 12.10.4.4 жағдайларға назар аудару: еңбек шартын жасау, еңбек өтілін ескере отырып, бір жұмыстан екінші жұмысқа ауысу, еңбекке жарамсыздық парағын рәсімдеу

11) 11-бөлім "Тамақтану және аспаздық":

11-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып

11.1 Тамақтану өнімдерінің әртүрлілігі және олардың маңызы	11.11.1.1 денсаулықты сақтау үшін қажет түрлі өнімдерді пайдалану	12.11.1.1 дұрыс тамақтану және пайдалы өнімдер туралы ақпаратты синтездеу; 12.11.1.2 тамақтану режимін сақтау
11.2 Ас үй жабдықтары, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары	11.11.2.1 ас үйдің механикалық құрылғылары мен электр жабдықтарын (ет тартқыш, көкөніс кескіш, миксер, шырын сыққыш) пайдалану және қауіпсіздік ережелерін сақтау	12.11.2.1 газ плитаны, электр және газ пешін, микротолқынды пешті, ыдыс жуғышты өз бетінше пайдалану және қауіпсіздік ережелерін сақтау
11.3 Тағам дайындау	11.11.3.1 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға жеке тағамдар дайындау; 11.11.3.2 мерекелік дастарқан мәзірін жасау және оны жабдықтау	12.11.3.1 ең ерекше ұлттық тағамның рецептерін жазып алу және оны дайындау; 12.11.3.2 көкөністерді, жемістерді, жидектерді консервілеу

12) 12-бөлім "Медициналық көмек":

12-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
12.1 Жұқпалы аурулар	11.12.1.1 ауа тамшыларымен тасымалданатын вирустық, жұқпалы аурулардың түрлерін, аурудың белгілері мен симптомдарын, жұқпалы аурулардың көздерін білу; 11.12.1.2 ауа тамшыларымен тасымалданатын жұқпалы аурулардың алдын-алудың қажетті шараларын қабылдау (қолды жиі жуу, қолды спирті бар антисептикпен өңдеу, бір-бірінен қауіпсіз қашықтықта болу, маска кию, үйде болу, егер өзін нашар сезінсе, медициналық көмекке жүгіну, эпидемия кезінде қоғамдық мекемелерге бармау)	12.12.1.1 вирустық және жұқпалы аурулардың топтарын, аурудың белгілері мен симптомдарын, жұқпалы аурулардың себептерін білу; 12.12.1.2 өзіңізді және айналаңыздағыларды вирустық инфекциялардан қорғау және қажетті алдын алу шараларын қабылдау; 12.12.1.3 вирустық инфекциялардың алдын - алудың ең тиімді әдісі - бұл спецификалық профилактика – вакцинация екенін білу
12.2 Алғашқы медициналық көмек көрсету	11.12.2.1 стандартты емес жағдайларда (термиялық күю, талу, үсу, жоғары температура, соғылу және сыну кезінде) алғашқы көмек көрсету; 11.12.2.2 алғашқы медициналық көмек көрсету кезінде қырағылық, жұмылғыштық жинақтылық таныту	12.12.2.1 "Жедел жәрдем" келгенге дейін жүрек және гипертониялық ұстамалар кезінде көмек көрсету; 12.12.2.2 дәрігерді үйге шақыру, дәрігермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру

34. Осы бағдарлама қосымшаға сәйкес көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары

үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасына ұзақ мерзімді жоспар негізінде іске асырылады.

Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде жүзеге асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлім мен тақырыптарды зерттеуге арналған сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1. Жеке гигиена	1.1 Жастардың жеке гигиена ережелері	11.1.1.1 үйде, мектепте, экскурсия кезінде жеке гигиена ережелерін сақтау; 11.1.1.2 денені және шашты жуу, сабын, теріні және шашты жууға арналған сусабын, олардың жағдайын (майлы, құрғақ, қалыпты) ескере отырып таңдау; 11.1.1.3 тактильді қабылдаудың негізгі құралы ретінде қолдарға күтім жасау және ұқыпты қарау
	1.2 Көз гигиенасы	11.1.2.1 телебағдарламаларды оқу және қарау, компьютерде жұмыс істеу кезінде көру қабілетін қорғау ережелерін сақтау, жұмыс орнының жарықтандырылуын реттеу; 11.1.2.2 көз дәрігерінде көзді уақтылы тексеру, контактілі линзаларды, түзету көзілдіріктерін кию
	1.3 Күтім және косметика	11.1.3.1 терінің жай-күйін ескере отырып, косметика құралдарын (лосьон, кремдер және табиғи құралдар) пайдалана отырып, бет терісіне күтім жасау; 11.1.3.2 косметика ассортиментіне назар аудару және олардың мақсатын білу; 11.1.3.3 макияжды дұрыс жағу, косметиканы қалыпты мөлшерде қолдану

	1.4 Адамгершілік және денсаулық	11.1.4.1 жыныстық жолмен берілетін аурулар тобын, аурудың белгілері мен симптомдарын білу; 11.1.4.2 жыныстық қатынастардың моральдық негізі мен этикалық нормаларын түсіну және ерте жыныстық қатынастарға түсу үшін заңды жауапкершілік алу; 11.1.4.1 зиянды әдеттердің (темекі шегу, алкоголь, есірткі қабылдау) адам денсаулығына кері әсерін беретінін бағалау
2. Киім және аяқ киім кию мәдениеті	2.1 Сән және стиль	11.2.1.1 алдағы іс-шараның жеке ерекшеліктері мен сипатына сәйкес киім мен аяқ киімді таңдау; 11.2.1.2 онлайн түрде сәнді күн тәртібін ресми ресурстарда бақылау; 11.2.1.3 киімді ұсақ бөлшектермен жаңарту, аксессуарларды дұрыс қолдану; 11.2.1.4 тауарларды қайтару және айырбастау ережелерін білу
	2.2 Күнделікті киім мен аяқ киімге күтім жасау	11.2.2.1 киім мен аяқ киімді сақтауға дайындау, аяқ киім кремін таңдау және аяқ киімді тазалау; 11.2.2.2 кірді қолмен және кір жуғыш машинаның көмегімен жуу ; 11.2.2.3 түймелерді , киімді жыртылған тігісі бойынша, шалбарды тіге алу; сақтаулы анализаторларды пайдалана отырып, тесетін және кесетін құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 11.2.2.4 матаның қасиеттеріне байланысты киімді дұрыс үтіктеу, электр құрылғыларымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру. Интерьер	11.3.1.1 пәтердегі жиһаздың мөлшерін, аумағының ерекшеліктерін, бөлмелердің мақсатын, жиһаздың болуын (макетте) ескере отырып орналастыру; 11.3.1.2 интерьер детальдарын таңдау

	3.2 Үй-жайды таза ұстау	11.3.2.1 пәтерде, мектепте апта сайын, жалпы және маусымдық тазалауды толық көлемде жүргізу; 11.3.2.2 үй-жайды жинау кезінде тұрмыстық электр құралдарын және жуу, тазалау құралдарын пайдалану, қауіпсіздік ережелерін сақтау
4. Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қатынастар	11.4.1.1 отбасында жағымды қарым-қатынас құрудың аспектілерін білу: бірлескен демалыс пен демалысты ұйымдастыру, міндеттерді біркелкі бөлу; 11.4.1.2 отбасының мұқтаж мүшесіне назар аудару, қолдау, қолжетімді көмек көрсету
	4.2 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау	11.4.2.1 балаға күтім жасау ережелерін білу: қуыршақты тамақтандыру, шомылдыру, киіндіру; 11.4.2.2 балалар төсек-орынын, киімдерін, ыдыстарын, ойыншықтарын таза ұстау, санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	4.3 Отбасы бюджеті	11.4.3.1 отбасылық бюджет кірістерінің негізгі баптарын білу; 11.4.3.2 бюджет пен отбасы құрамын ескере отырып, ағымдағы қажеттіліктерге, мәдени іс-шараларға және күтпеген сатып алуларға шығындарды тиімді жүргізу; 11.4.3.3 жалақы немесе зейнетақы, мемлекеттік дотацияларды (жәрдемақы, субсидия және т.б.) алуға сенімхат жасау
5. Мінез-құлық мәдениеті	5.1 Жалпы мәдени құзыреттер	11.5.1.1 театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, оқу залында этикалық нормаларды сақтау; 11.5.1.2 ақсақалдармен және құрдастарымен сөйлесу кезінде әдепті және сыпайы болу
		11.6.1.1 сауда мекемелерін шартты белгілер, витриналар, маңдайша-атаулар, тактильді тақтайшалар бойынша есту арқылы тану; 11.6.1.2 сауда бөлімдері мен секцияларын анықтау;

6. Сауда	6.1 Сауда мекемелері, олардың мақсаты	11.6.1.3 ең қажетті тауарлардың құнын таңдау және білу, оны пайдалануға кепілдік мерзімін анықтау, чекті тауарға кепілдік мерзімі ішінде сақтау; 11.6.1.4 дүкенде (кезекте, өнімді сатып алған кезде) мінез-құлық тактикасын таңдау
3-тоқсан		
7. Байланыс құралдары	7.1 Ұялы байланыс. Интернет	11.7.1.1 негізгі байланыс құралдарын (телефон, ұялы телефон, компьютерлік, спутниктік байланыс, электрондық пошта) пайдалану; 11.7.1.2 әлеуметтік желілерді, электрондық поштаны қауіпсіз пайдалану ережелерін білу, компьютерлік алаяқтардан сақтану
	7.2 Интернет – дүкен	11.7.2.1 интернет – дүкендердің қызметтері туралы білу; 11.7.2.2 көру қабілеті зақымдалған адамдар үшін интернет – дүкендердің ыңғайлылығы мен қолжетімділігін түсіну
	7.3 Ақша аударымдары	11.7.3.1 бір төлем жүйесінің ішінде картадан картаға ақша аудару
8. Тұрмыстық мекемелер	8.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты	11.8.1.1 тұрмыстық мекемелердің кәсіпорындары ұсынатын қызметтердің алуан түріне назар аудару; 11.8.1.2 тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорнының қызметкерлерімен қарым-қатынас нормаларын сақтау; 11.8.1.3 орындалған қызметтер үшін есеп айырысу
9. Көлік	9.1 Қалааралық көлік	11.9.1.1 қалааралық көлік мекемелерін табу және автовокзал, теміржол вокзалы, аэровокзалды білу; 11.9.1.2 жол қозғалысы ережелерін сақтау
	10.1 Нормативтік құжаттар	11.10.1.1 мүгедектерге техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар беру саласында "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының заңдарын қолдану (22-бап. № 287-VI).

10. Мүгедектігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	10.2 Әлеуметтік мекемелер	11.10.2.1 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің функциялары мен маңызын түсіну ; 11.10.2.2 Egov.kz электрондық үкімет қызметтерін пайдалану
	10.3 Қаланың оқу орындары	11.10.3.1 көрмейтін және нашар көретін адамдар үшін қолжетімді мамандықты анықтау және таңдаған мамандыққа бағдарлана отырып, оқу орнын таңдау; 11.10.3.2 жоғары және орта арнайы оқу орындарына түсу үшін қажетті құжаттар тізімін атау
	10.4 Жұмысқа орналастыру	11.10.4.1 жұмысқа орналастыру мекемелері мен бөлімдерін білу; 11.10.4.2 ҚР азаматының негізгі құжаттарын атау; 11. 10.4.3 жұмысқа тұру үшін құжаттар тізімін атау; 11.10.4.4 жұмысқа қабылдау туралы өтініш жазу, сауалнаманы толтыру
4-тоқсан		
11. Тамақтану және аспаздық	11.1 Тағамдардың әртүрлілігі және олардың маңызы	11.11.1.1 денсаулықты сақтау үшін қажетті түрлі өнімдерді пайдалану
	11.2 Ас үй жабдықтары, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары	11.11.2.1 ас үйге арналған механикалық құрылғылар мен электр жабдықтарын (ет тартқыш, көкөніс кескіш, араластырғыш, шырын сыққыш) қолдану және қауіпсіздік ережелерін сақтау
	11.3 Тағам дайындау	11.11.3.1 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға жеке тағамдар дайындау; 11.11.3.2 мерекелік дастарқан мәзірін жасау және оны жабдықтау
	12.1 Жұқпалы аурулар	11.12.1.1 ауа тамшыларымен тасымалданатын вирустық, жұқпалы аурулардың түрлерін, аурудың белгілері мен белгілерін, жұқпалы аурулардың себептерін білу; 11.12.1.2 ауа тамшыларымен тасымалданатын жұқпалы аурулардың алдын-алудың қажетті шараларын қабылдау (қолды жиі жуу, қолдарды спирті бар антисептикпен өңдеу,

12. Медициналық көмек		бір-бірінен қауіпсіз қашықтықты ұстану, маска кию, үйде болу егер сіз өзіңізді нашар сезінсеңіз, медициналық көмекке жүгіну, эпидемия кезінде қоғамдық мекемелерге бармау)
	12.2 Алғашқы медициналық көмек көрсету	11.12.2.1 стандартты емес жағдайларда алғашқы көмек көрсету (термиялық күю, талу, үсу , жоғары температура, соғылу және сыну кезінде); 11.12.2.2 алғашқы медициналық көмек көрсету кезінде ұтқырлық таныту

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімше	Оқу мақсаты
1-тоқсан		
1.Жеке гигиена	1.1 Жастардың жеке гигиена ережелері	12.1.1.1 жас адамдардың жеке гигиенасы ережелерін сақтау; 12.1.1.2 денеге және шашқа күтім жасау, қырыну, депиляция жасау; 12.1.1.3 тырнақтардың тазалығы мен ұқыптылығын қадағалау, маникюр мен педикюр жасау; 12.1.1.4 маникюр, қырынуға арналған керек-жарақтарын пайдаланудың санитарлық-гигиеналық ережелерін сақтау
	1.2 Көз гигиенасы	12.1.2.1 көзді жуу және сүрту, қауіпсіз тамшыларды қолдану; 12.1.2.2 көзге арналған жаттығулар жасау, көз дәрігері ұсынған көзілдірік тренажерлерін қолдану
	1.3 Күтім және косметика	12.1.3.1 терінің күйіне, жыл мезгіліне байланысты косметиканы таңдау; 12.1.3.2 косметиканы таңдағанда қолда тексеріп алу, хош иістерді мұқият таңдау; 12.1.3.3 қарапайым макияжды жасау және оны косметиканың көмегімен сүрту
		12.1.4.1 басқа адамның саналы түрде жұқтыруы (жыныстық жолмен берілетін инфекциялар) қылмыстық іс екенін түсіну;

	1.4 Адамгершілік және денсаулық	12.1.4.2 балаларды жоспарлау, контрацепция әдістері, түсік түсірудің зиянды салдары туралы білу; 12.1.4.3 салауатты өмір салтын ұстану; жаман әдеттерге қарсы тұру, белсенді өмір салтын ұстану
2. Киім және аяқ киім кию мәдениеті	2.1 Сән және стиль	12.2.1.1 киімнің сәні мен стилін білу; 12.2.1.2 алдағы іс-шараның жеке ерекшеліктері мен сипатына сәйкес өлшемдерді білу, киім, аяқ киім киіп көру және сатып алу; 12.2.1.3 киім, аксессуарлар көмегімен фигураны реттеу; 12.2.1.4 мақсаты мен өз мүмкіндіктерін ескере отырып, тауарларды ұтымды таңдау; тұтынушының құқықтарын пайдалану
	2.2 Күнделікті киім мен аяқ киімге күтім жасау	12.2.2.1 киімдерді күту тәсілдерін, күдері аяқ киімдерді тазалау ережелерін білу; 12.2.2.2 дақтарды әртүрлі тәсілдермен және құралдармен кетіру, дақтарды кетіретін құралдармен жұмыс кезінде санитарлық - гигиеналық талаптар мен қауіпсіздік ережелерін сақтау; 12.2.2.3 киімді сапалы жөндеу, электр аспаптарымен, тесу және кесу құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтау; 12.2.2.4 киім мен аяқ киімді жөндеуге тапсыру
2-тоқсан		
3. Тұрғын үй	3.1 Пәтердегі жиһазды тиімді орналастыру. Интерьер	12.3.1.1 өз үйіңізді жақсарту дағдыларын меңгеру, интерьер детальдарын таңдау; 12.3.1.2 өз тұрғын үйін көркемдеп безендіру бойынша білімдерін қолдану
	3.2 Үй-жайды таза ұстау	12.3.2.1 косметикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу; 12.3.2.2 құрылыс материалымен, электр аспаптарымен, жуу және тазалау құралдарымен жұмыс істеу кезінде санитарлық - гигиеналық талаптарды және қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтау

4. Қазақстандық отбасы	4.1 Отбасылық қатынастар	12.4.1.1 "неке" және "отбасы" ұғымдарын түсіндіру; отбасылық дәстүрлерді нығайту; 12.4.1.2 әр түрлі отбасылық жағдайларды талдау және бағалау
	4.2 1 жастан 3 жасқа дейінгі балаға күтім жасау	12.4.2.1 балалардың әртүрлі қасиеттері мен танымдық дағдыларын дамыту үшін білім беру ойындарын білу
	4.3 Отбасы бюджеті	12.4.3.1 тұтынушыға қолжетімді кредиттер мен депозиттердің түрлері туралы түсінікке ие болу; 12.4.3.2 банкте шот ашу үшін тиімді шарттарды таңдау; 12.4.3.3 қаржы операцияларында қызмет көрсету бойынша банк қызметкерлеріне жүгіну
5. Мінез -құлық мәдениеті	5.1 Жалпы мәдени құзыреттер	12.5.1.1 қоғамдық орындарда этикет ережелерін сақтау; 12.5.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін сақтау
6. Сауда	6.1 Сауда мекемелері, олардың мақсаты	12.6.1.1 бөлшек сауда дүкендерінен көтерме сауда дүкендерін ажырату; 12.6.1.2 көтерме және бөлшек сауда дүкендерінде ұсынылатын тауарлардың бағасы мен сапасын талдау; 12.6.1.3 қажетті тауарларды оның сапасына (сыртқы түріне, дәміне), санына, бағасына сәйкес сатып алу; 12.6.1.4 сатып алуларды төлеу кезінде ақшаны, бонустық банк карталарын пайдалану; 12.6.1.5 сатып алушының құқықтарын және сауда мекемелеріндегі тәртіп ережелерін білу (Қазақстан Республикасының Заңы.30.12.20 ж. № 397-VI тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы жарлыққа қол қойды)
3-тоқсан		
	7.1 Ұялы байланыс. Интернет	12.7.1.1 байланыстың әр түрінің ерекшеліктерін және олардың қазіргі қоғам жағдайындағы қажеттілігін түсіну; 12.7.1.2 интернет-қосымша арқылы қажетті ақпаратты іздеуді жүзеге асыру;

7. Байланыс құралдары		12.7.1.3 желідегі пайдаланушының қауіпсіздік ережелерін сақтау (әлеуметтік желілердегі алаяқтық және агрессия)
	7.2 Интернет – дүкен	12.7.2.1 интернет - дүкендердің қызметтерін пайдалану; 12.7.2.2 каталог бойынша өнімді таңдау және интернет-дүкенде тапсырыс беру
	7.3 Ақша аударымдары	12.7.3.1 пошта, банк, терминал және интернет-банкинг арқылы әртүрлі тәсілдермен ақша аударымдарын жүргізу
8. Тұрмыстық мекемелер	8.1 Тұрмыстық мекемелер және олардың мақсаты	12.8.1.1 пәтерлерді жөндеу және тазалау бойынша тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қызметтерін пайдалану; 12.8.1.2 тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарының қызметкерлеріне сұрақ және өтініш білдіру; 12.8.1.3 орындалған қызметтер үшін есеп айырысу
9. Көлік	9.1 Қалааралық көлік	12.9.1.1 қоғамдық көлік қызметтерінде бағдарлану: қалалық, қала маңындағы, қалааралық көлік (анықтама бюросына жүгіну, электрондық таблодағы ақпаратты және диктордың хабарландыруларын қадағалау, кассадан билеттерді сатып алу, интернет арқылы билетке тапсырыс беру және броньдау).
	10.1 Нормативтік құжаттар	12.10.1.1 көзі көрмейтін мүгедектердің құқықтары мен міндеттерін пайдалану (ақылы қосымша демалыс, қысқартылған жұмыс күні, инвотакси, жеке көмекші қызметіне және әлеуметтік жәрдемақы төлеуге құқық. 32-1 бап. № 287-VI)
	10.2 Әлеуметтік мекемелер	12.10.2.1 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің мекен-жайын, сайтын білу; 12.10.2.2 әлеуметтік мәселелер бойынша жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің қызметкерлеріне хабарласу

10. Мүгедектігі бар азаматтардың құқықтары мен міндеттері	10.3 Қаланың оқу орындары	12.10.3. таңдалған оқу орнына дейінгі бағытты анықтау; 12.10.3.2 талапкердің оқу орнына түсу шарттарын білу, жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу кезінде мүгедектердің құқықтарын пайдалану; 12.10.3.3 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін құжаттарды атау және іс қағаздарын рәсімдеу
	10.4 Жұмысқа орналастыру	12.10.4.1 мекемелер мен жұмыспен қамту бөлімдерінің орналасқан жерін анықтау; 12.10.4.2 жұмысқа орналасу кезінде мекемелердің кадрлар бөліміне хабарласу; 12.10.4.3 жұмысқа орналасу кезінде ұсынылатын құжаттарды атаңыз және іскерлік қағаздарды (өтініш, сауалнама) рәсімдеу; 12.10.4.4 жағдайларға назар аударыңыз: еңбек шартын жасау, еңбек өтілін ескере отырып, бір жұмыстан екінші жұмысқа ауысу, еңбекке жарамсыздық парағын рәсімдеу
4-тоқсан		
11. Тамақтану және аспаздық	11.1 Тағам өнімдерінің әртүрлілігі және олардың маңызы	12.11.1. дұрыс тамақтану және пайдалы өнімдер туралы ақпаратты синтездеу; 12.11.1.2 тамақтану режимін сақтау
	11.2 Ас үй жабдықтары, ыдыс-аяқ және асхана аспаптары	12.11.2.1 газ плитасын, электр және газ пешін, микротолқынды пешті, ыдыс жуғышты өз бетінше пайдалану және қауіпсіздік ережелерін сақтау
	11.3 Тағам дайындау	12.11.3.1 ең тән ұлттық тағамның рецептерін жазып, оны дайындау; 12.11.3.2 көкөністерді, жемістерді, жидектерді консервілеу
	12.1 Жұқпалы аурулар	12.12.1.1 вирустық және жұқпалы аурулардың топтарын, аурудың белгілері мен симптомдарын, жұқпалы аурулардың себептерін білу; 12.12.1.2 өзіңізді және айналаңыздағыларды вирустық

12. Медициналық көмек		инфекциялардан қорғау және қажетті алдын алу шараларын қабылдау; 12.12.1.3 вирустық инфекциялардың алдын-алудың ең тиімді әдісі - бұл спецификалық профилактика -вакцинация екенін түсіну
	12.2 Алғашқы медициналық көмек көрсету	12.12.2.1 "Жедел жәрдем" келгенге дейін жүрек және гипертониялық ұстамалар кезінде көмек көрсету; 12.12.2.2 дәрігерді үйге шақыру, дәрігермен қарым-қатынас жасау дағдыларын меңгеру

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің түрлері бойынша біріктіріледі;

2) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және/немесе күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

бұйрығына
33-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
386 - қосымша

Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Кеңістікте бағдарлау" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - көрмейтін және нашар көретін балалардың қоршаған орта туралы біртұтас түсініктерін қалыптастыру, қоғамнан оңашалануды жеңу, кеңістікте бағдарланудың жиынтық амалдарын меңгеру болып табылады.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) қоршаған кеңістіктегі нысандар мен құбылыстар жайлы нақты, адекватты түсініктерін жетілдіру;

2) кеңістік терминдерді түсінуді және оларды өздігінен қолдана алуын жүзеге асыру ;

3) макро- және микрокеңістік түсініктерін, ондағы заттар мен нысандардың бір-біріне қатысты орналасуы туралы елестетулерін қалыптастыру;

4) практикалық бағдарлауда кеңістік туралы түрлі полисенсорлық ақпаратты пайдалануға үйрету;

5) елді мекендер мен шағын аудандардың, жекелеген бағыттардың, үй-жайлардың макеттері және схемаларымен жұмыс жасау дағдыларын дамыту;

6) көрмейтін білім алушылардың көру қабілеті қалыпты жағдайдағы құрдастарымен және ересектермен кеңістікте бірлесе бағдарлауға үйрету, жалпымәдени, коммуникативті құзыреттіліктерді қалыптастыру;

7) тифлотехникалық құралдар көмегінің тәсілдерімен (ақ трость, локатор, дыбыстық белгілер мен бағыт беру жүйесі) кеңістікте бағдарлауды меңгеру;

8) қоғамдық орындардың, көліктердің, қала көшелерінің маршруттарын еске сақтап, еркін бағдарлай алуын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің бағдарламасы концентрикалық қағида бойынша әзірленген, онда оқу материалы келесі сыныпта мазмұнын одан әрі кеңейту және қиындату, оның жеке элементтерін тереңдету және нақтылау арқылы қайталанады.

5. Бағдарлама білім беру нормативтік құжатының дәстүрлі функцияларымен қатар көрмейтін және нашар көретін оқушылардың оқу үдерісін ұйымдастырудың инновациялық педагогикалық тұғырларының сипаттамасымен ерекшеленеді. Педагогикалық тұғырларын оқу процессін құрудағы негізгі нұсқаулық ретінде қарастырамыз.

6. Көрмейтін, нашар көретін білім алушыларды оқыту құндылықты-бағдарлау, тұлғалық-бағдарланған, іс-әрекеттік, дифференциациялық, коммуникативтік тәсілдемелер негізінде және коммуникативті-ақпараттық технологиялар пайданалуымен жүзеге асырылады.

7. Оқытудағы құндылықты-бағдарлау тәсілдемесі оқыту процесінде оқушылардың бойына "қазақстандық патриотизм мен азаматтық жауапкершілік", "сыйластық", "

ынтымақтастық", "еңбек пен шығармашылық" тәрбиенің негізгі құндылықтарын сіңірудің негізі болып табылады. Бұл құндылықтар оқушының мінез -құлқы мен күнделікті әрекетін ынталандыратын тұрақты жеке бағдар болуға арналған.

8. Тұлғалық-бағдарланған тәсілдеме білім алушылардың келесі қәсиеттерін дамытуға ықпал етеді:

1) өзінің мүмкіндіктерін ескере отырып, табысқа жету/сәтсіздік себептерін жеткілікті түрде бағалай алу;

2) қоршаған кеңістіктен қорқуды жеңу, жеке өзін-өзі бағалаудағы және басқаларға тәуелді қатынастағы жалған басымдықтарды жою;

3) дербестікке, жеке мотивацияның қалыптасуына, қызығушылық пен белсенділік танытуға.

9. Іс-әрекеттік тәсілдеме негізінде өзіне-өзі, отбасына қызмет көрсету, қазіргі қоғамда бейімделу, әлеумет пен тұрмыста бағдарлану, өз бетінше оқу орнын, жұмыс іздеу және жұмысқа орналасу үшін жеткілікті практикалық біліктер мен дағдыларды дамытуда іске асырылады. Оқытуда жеке заттық-тәжірибелік қызмет, күнделікті өмір жағдайын модельдеу, ситуациялық-рөлдік ойындар, сауда, тұрмыстық және мәдени мекемелерге экскурсиялар мен тренингтер қолданылады.

10. Іс-әрекеттік тәсілдеме үйренушіге мүмкіндік береді:

1) сұрақтар қою және қорытынды жасау; күрделілігі әр түрлі маршруттарды құруда оқу-танымдық міндеттерді шешуге арналған модельдер мен схемаларды құру, оларды қолдану және түрлендіру;

2) нәтижеге жету процесінде өз қызметін бақылау, бағдарлану мен ұтқырлыққа байланысты өзгермелі жағдайға сәйкес өз әрекеттерін реттеу; оқу тапсырмасының дұрыстығын, оны шешудің өзіндік мүмкіндіктерін бағалау.

11. Сыныптағы басым әрекет - бұл ақ трость пен навигацияны қолдана отырып, мұғалімнің көмегімен және өз бетінше қалалық/аудандық маршруттарын меңгеруге арналған практикалық сабақ. Қала бойынша топпен қозғалу кезінде ассистен қатысуы мүмкін, оның рөлін ата-ана алуға болады.

12. Диффенциациялық тәсілдеме білім алушылардың әртүрлі топтары үшін оқу процесінің саралауды білдіреді:

1) көзі көрмейтін (толық көрмейтін);

2) көзі көрмейтін – көру сезімінің толық болмауы, жарық сезуі немесе қалдық көруі бар (жақсы көретін көзінде 0,04-ке дейін түзетумен);

3) жарық қабылдағыштық қасиеті бар;

4) жақсы көретін көзінде 0,04 және одан төмен қалдықты көруі бар және одан төмен ауыстырылатын түзетумен;

5) оптикалық түзету жағдайында жақсы көретін көзінде 0,05-0,4 көру өткірлігімен.

Көру қабілеті 0-ден 0,04-ке дейінгі оқушылардың қалдық көруімен қолданылуы шамалы немесе мүлде жоқ, сол себептен кеңістікте бағдарлауда тактильді-есту әдісін

басым пайдаланады. Ал көру өткірлігі 0,05-0,4 дейін нашар көретін оқушылар бағдарлауды үйрету кезінде көріп қабылдауды қолданады, кейбіреулерінде көру аумағы тар, кеңістіктік көру зақымдалған болуы мүмкін – яғни олар реттелетін визуалды жүктемені сақтау керек.

13. Сараланымдық жұмысты ұйымдастырудың шарты - күрделілігімен, танымдық қызығушылығымен, мұғалім тарапынан көмек сипатымен ерекшеленетін сараланған тапсырмаларды қолдана отырып, ұжымдық, топтық және жеке жұмыс болып табылады.

14. Коммуникативтік тәсілдеме әдептілік, ақ пейілділік, сыпайылық сезіміне негізделген тұлғааралық әрекеттестікті болжайды; сөздік қатынас процесінде білім алушылар оқу және іскерлік ынтымақтастық орнатады, ұстанымдарды үйлестіру және өзара мүдделерді ескеру негізінде ортақ шешім табады, құрдастарының пікірін құрметтейді.

15. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен GPS -навигацияны, мультимедиялық ресурстар мен бұқаралық ақпарат құралдарын, интерактивті тақталар мен тифлокомплексті қолдану оқу үдерісін жаңғыртуға және жандандыруға, сондай-ақ оқушылар мен мұғалімдер арасындағы ынтымақтастық пен қарым –қатынасты дамытуға ықпал етеді.

16. "Кеңістіктікте бағдарлау" пәні бойынша ең тиімді технологиялар мен оқыту әдістері: күнделікті өмірдің жағдайын модельдеу, ситуациялық рөлдік ойындар, тренингтер мен сауда, тұрмыстық және мәдени мекемелерге экскурсиялар; презентациялар.

17. Кеңістіктік бейнені қалыптастыру әдістемесі шартты түрде үш кезеңге бөлінеді, олардың әрқайсысы нақты міндет қояды:

1) бірінші кезеңде маршруттың бастапқы кеңістіктік бейнесі туралы түсінік беріледі : маршруттың негізгі объектілерінің орналасуы туралы жалпы түсінік (схема ретінде) жасалады; маршруттың бастапқы жері, соңы, маршруттың конфигурациясы, маршрутты құрайтын сегменттердің салыстырмалы ұзындығы туралы кеңістіктік кескін анықталады;

2) екінші кезеңде кеңістіктің тұтас бейнесі бөліктерге бөлініп, маршруттың әрбір бөлігі толығырақ зерттеледі;

3) үшінші кезеңде маршруттың зерттелген бөліктері жинақталады да тұтас бейне болып қарастырылады.

18. "Кеңістіктікте бағдарлау" пәні бірнеше пәндер бойынша біліктіліктерін жетілдіруге ықпал ететін курс болып табылады: "География" - топографиялық дағдылардың дамуына; "Геометрия" - кеңістікті анықтайтын кеңістіктік және геометриялық терминдердің мағынасын анықтауына; "Мимика мен пантомимака" - вербальды және вербальды емес қарым-қатынас дағдыларын қалыптасуына; "

Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" - өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын қолдануға; " Бейімделген дене тәрбиесі" - еркін қимыл-қозғалыс әрекеттірін үйлестіруді жетілдіруіне ықпал етеді.

19. Кеңістікті бағдарлау сабақтары рельефті-графикалық баспа құралдарымен, көпдеңгейлі демонстрациялық материалмен (үйлер мен ағаштардың үлгілері, автомобильдердің үлгілері, жол белгілері, бағдаршам) жабдықталған арнайы жабдықталған кеңседе өтеді; оптикалық құралдар (үлкейткіштер, дүрбілер, моноклдар), тифлотехникалық құралдар: тактильді жолдар, кілемдер, әр түрлі топырақты қораптар, әр түрлі мөлшердегі таяқшалар (пластмасса, металл, жиналмалы, телескопиялық, лазер, жарық, локатор); техникалық (электронды компас, лазер) және жарық локаторлары, (тифлокомплекс) жабдықталған арнайы кабинеттерде өтуі тиіс. Макеттер құрастыру кезінде "Ориентир" "Графика" құрылғылары қолданылады.

20. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау сапалық-сипаттамалы сипатқа ие және оқытудың табыстылығын мониторингтеуге негізделеді. Оқыту нәтижесін үш деңгей бойынша қадағалауды көздейді:

1) меңгеріп алуға ұмтылады;

2) көмекпен меңгереді (ересек адам, құрдас);

3) жетекші құзыреттер бойынша дербес өзі меңгереді.

3-тарау. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің мазмұны

21. "Кеңістікте бағдарлау" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 12-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

22. "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Кеңістікте бағдарлауда сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану";

2) "Дұрыс жүру және денені тік ұстау";

3) "Алып жүрушімен бірге жүру";

4) "Жабық кеңістікте бағдарлау";

5) "Еркін кеңістікте бағдарлау";

6) "Қарым-қатынас мәдениеті".

23. "Кеңістікте бағдарлауда сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану.

24. "Дұрыс жүру және денені тік ұстау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жүру кезінде денені тік ұстау;

2) ақ тростың көмегімен жүру.

25. "Алып жүрушімен бірге жүру" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) ересектермен және құрдастармен бірге жүру.

26. "Жабық кеңістікте бағдарлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) денсаулық сақтау объектілері;

2) әлеуметтік мақсаттағы мекемелер;

3) білім беру ұйымдары;

4) сауда және ойын-сауық мекемелері.

27. "Еркін кеңістікте бағдарлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) еркін кеңістіктің объектілері;

2) топографиялық дағдыларды дамыту;

3) жол қозғалыс ережелері;

4) көлік;

5) мен тұратын аймақ/қала;

6) спорт және ойын-сауық.

28. "Қарым-қатынас мәдениеті" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар.

29. 11-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

кеңістікте бағдарлауда сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану:

1) барикалық, бимануалды сипап сезу арқылы қабылдау;

2) сенсорлық эталондарды пайдалана алу;

3) дыбыстық сигналдар мен бағдаршамдарға бағдар;

4) тербелісті қабылдау арқылы кедергілерді анықтау;

5) иістерді жіктеу;

дұрыс жүру және денені тік ұстау:

1) әр түрлі қызмет түрлерінде денені тік ұстап жүрудің сақталуын бақылау;

2) "Навигация" қосымшаны пайдалана алу, онымен жүру;

3) ақ трость көмегімен баспалдақпен түсу және көтерілу, ақ трость көмегімен үй-жайға кіру және шығу;

алып жүрушімен бірге жүру:

1) алып жүрушімен қатынасу, алып жүрушінің қызметі, белгіленген пункттің негізгі бағдарларын дәл сипаттауға үйрету;

2) бірігіп кедергілерден өту, жол арқылы өту, көктайғақ, тар жол, бұрылыстар, түсу және көтерілу кезінде бірге жүру тәсілдері;

жабық кеңістікте бағдарлау:

1) ғимараттар үй-жайларының схемалары, жоспарлары;

2) объектілердің көкжиек жақтарына қатысты орналасуы;

3) негізгі қозғалыс маршруттарын талдау және сипаттау;

4) мектеп, үй, мекеме аумағында бағдарларды пайдалану;

5) тұрмыстық аспаптарды пайдалануды бағдарлау;

6) бейтаныс үй-жайларда: ауруханаларда, емханаларда, автовокзалдарда, кинотеатрларда, сұлулық салондарында, оқу ғимараттарында, азық-түлік дүкендерінде;

еркін кеңістікте бағдарлау:

1) "карта-жол" типі бойынша бағдарлау;

2) ауруханаларға, емханаларға, ЖОО-на, сұлулық салондарына, кафелерге дейін маршруттарды құру;

3) макро - және микро- кеңістік туралы, онда бір-біріне және өз денесіне қатысты заттар мен объектілердің орналасуы туралы түсініктер;

4) үй-жайлардың макеттерімен және сызбаларымен, жекелеген маршруттармен, шағын аудандар мен елді мекендердің сызбаларымен жұмыс істеу;

5) қалыптасқан топографиялық көріністерді жоспарға ауыстыруды үйрену: үй-жайлардың, маршруттардың, зерттелген кеңістіктің сызбаларын құру.

6) көзі көрмейтін және нашар көретін адамдарды бағдарлауды ескере отырып, жол қозғалысы ережелері;

7) қалалық көлік маршруттарын зерделеу;

8) әртүрлі көлік түрлерінің алғашқы және соңғы аялдамаларында, негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлау;

9) магистральдардың, көшелердің орналасуы;

10) жол қиылыстарының түрлері;

11) жол қозғалысы ережелері;

12) яндекс-таксиді пайдалану дағдылары;

13) ғимараттардың, ескерткіштердің әртүрлілігі: спорт жарыстары өткізілетін үй-жайлар;

14) театрлар мен кинотеатрлар;

15) сауда үйлері;

16) тамақтану пункттері, саябақтар, серуендеу маршруттары;

17) көру қабілеті зақымдалғанадамдардың өміріндегі спорт, спорттық және ойын-сауық іс-шаралары, ареналар, спорт алаңдары, спорт жарыстарындағы мінез-құлық ережелері, параолимпиадалық спорт түрлері.

қарым-қатынас мәдениеті:

18) әр түрлі жағдайлардағы сөйлеу этикеті.

30. 12-сыныпқа арналған "Кеңістікте бағдарлау" пәнінің базалық мазмұны:

кеңістікте бағдарлауда сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану:

1) барикалық, бимануалды сипап сезу арқылы қабылдау;

2) сенсорлық эталондарды бөлу;

3) дыбыстық маяктар мен бағдаршамдарға бағдар;

4) тербелісті қабылдау арқылы кедергілерді анықтау;

5) иістерді жіктеу;

дұрыс жүру және денені тік ұстау:

1) әр түрлі қызмет түрлерінде денені тік ұстап жүрудің сақталуын бақылау;

2) ғимарат ішінде бағдарлау;

3) навигациямен жүру;

4) ақ трость көмегімен баспалдақпен түсу және көтерілу, ақ трость көмегімен үй-жайға кіру және шығу;

алып жүрушімен бірге жүру:

1) алып жүрушінің қызметі, онымен қарым-қатынас жасау;

2) белгіленген пункттің негізгі бағдарларын дәл сипаттауға үйрету;

3) бірігіп кедергілерден өту, жол арқылы өту, көктайғақ, тар жол, бұрылыстар, түсу және көтерілу кезінде бірге жүру тәсілдері;

жабық кеңістікте бағдарлау:

1) ғимараттар үй-жайларының жоспарлары;

2) объектілердің көкжиек жақтарына қатысты орналасуы;

3) негізгі қозғалыс бағыттарын талдау және сипаттау;

4) мектеп, ЖОО, колледж, үй, әлеуметтік мақсаттағы мекемелер, сауда орталықтар аумағында бағдарларды пайдалану;

5) тұрмыстық аспаптарды пайдалануды бағдарлау;

6) бейтаныс үй-жайларда: ауруханаларда, емханаларда, автовокзалдарда, кинотеатрларда, сұлулық салондарында бағдарлау;

7) қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау мәдениеті;

8) іскерлік қарым-қатынас дағдылары;

9) оқу ғимараттарында бағдарлау;

10) сатып алу;

11) қазақ ұлттық асханасы, азық-түлік дүкендері.

еркін кеңістікте бағдарлау:

1) "карта-жол" типі бойынша бағдарлауды дамыту;

2) ауруханаларға, емханаларға, ЖОО-на, колледждерге сұлулық салондарына, кафелерге дейін маршруттарды құру;

3) макро- және микро-кеңістікпен жұмыс істеу, онда бір-біріне және өз денесіне қатысты заттар мен объектілердің орналасуы;

4) үй-жайлардың макеттерімен және сызбаларымен, жекелеген маршруттармен, шағын аудандар мен елді мекендердің сызбаларымен жұмыс істеу;

5) қалыптасқан топографиялық көріністерді жоспарға ауыстыруды үйрету: үй-жайлардың, маршруттардың, зерттелген кеңістіктің сызбаларын құру;

6) көзі көрмейтін және нашар көретін адамдарды бағдарлауды ескере отырып, жол қозғалысы ережелері;

7) қалалық көлік маршруттарын зерделеу;

8) әртүрлі көлік түрлерінің алғашқы және соңғы аялдамаларында, негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлау;

9) магистральдардың, көшелердің орналасуы;

10) жол қиылысы түрлері;

11) жол қозғалысы ережелері;

12) Яндекс-такси, Индрайвер, Уберді пайдалану дағдылары;

13) ғимараттардың, ескерткіштердің әртүрлілігі: спорт жарыстары өткізілетін үй-жайлар;

14) театрлар мен кинотеатрлар;

15) сауда үйлері;

16) тамақтану пункттері, саябақтар, серуендеу маршруттары;

17) көру қабілеті зақымдалғанадамдардың өміріндегі спорт, спорттық және ойын-сауық іс-шаралары, ареналар, спорт алаңдары, спорт жарыстарындағы мінез-құлық ережелері, параолимпиадалық спорт түрлері.

18) қарым-қатынас мәдениеті: әр түрлі жағдайлардағы сөйлеу этикеті.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

31. Әр сыныпқа арналған бағдарламада оқыту мақсаттары кодталған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімшені, төртінші сан – оқыту мақсатының нөмірленуін білдіреді. Мысалы: 11.2.1.3 кодында "11" – бұл сынып, "2.1" – бөлімше, "3" - оқыту мақсатының нөмірленуі.

32. Мақсаттар жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім "Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	11.1.1.1 қоршаған болмыс объектілерін зерттеу үшін сақталған (барикалық, бимануалды, есту) талдағыштарды пайдалана алу; 11.1.1.2 қалдық көру кезінде өзіңің визуалды қабылдауыңың жеткіліксіздігін түсіну; 11.1.1.3 жарық пен көлеңкені қолдана отырып, қауіпсіз қозғалу дағдыларын меңгеру;	12.1.1.1 полисенсорлық ақпаратты практикалық бағдарлауда пайдалана алу 12.1.1.2 қалдық көру кезінде өзіңің визуалды қабылдауыңың жеткіліксіздігін түсіну; 12.1.1.3 көру қабілетінің жеткіліксіздігін өтеу дағдыларын меңгеру; 12.1.1.4 жарық пен көлеңкені қолдана отырып, қауіпсіз қозғалу дағдыларын меңгеру;

	11.1.1.4 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдай алу; 1.1.1.5 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдану; 11.1.1.6 кедергілерді тербелісті қабылдау арқылы анықтауға болатындығын түсіну	12.1.1.5 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдау; 12.1.1.6 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдана білу; 12.1.1.7 кедергілерді тербелісті қабылдау арқылы анықтау

2) 2-бөлім "Дұрыс жүру және денені тік ұстау":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	11.2.1.1 бүкірейіп жүрудің сәнсіз екенін түсіну; 11.2.1.2 жүру кезінде және басқа да іс-қимылдар кезінде өз денесін тік ұстауды бақылау; 11.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін арналған жаттығуларды білу және орындау; 11.2.1.4 смартфондағы "Навигация " қосымшасын пайдалану	12.2.1.1 адамның басқалардың эстетикалық қабылдауы үшін денені тік ұстап жүрудің маңыздылығын және оның өмір саласына тиімсіз әсерін түсіну; 12.2.1.2 денені тік ұстап жүру және басқа да іс-қимылдар кезінде өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру; 12.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін жаттығулар жасау; 12.2.1.4 навигациямен жүру дағдыларын меңгеру
2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	11.2.2.1 ақ тростьтың түрлерін тану, белгілі бір іс-қимылда өзіңіз үшін ең оңтайлысын ерекшелеу; 11.2.2.2 ақ тростьты таңдау дағдыларын меңгеру (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы, төменгі ұшы еденге дейін); 11.2.2.3 ақ тростьтың көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка , тас, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын анықтау; 11.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу	12.2.2.1 ақ тростьті таңдай алу (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы , төменгі ұшы еденге дейін); 12.2.2.2 өзіне Gov/kz әлеуметтік қызметтер порталынан ақ тростьты таңдау және тапсырыс беру; 12.2.2.3 ақ трость көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас , шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын, ғимараттарға өту жолдарын анықтау; 12.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу

3) 3-бөлім "Алып жүрушімен бірге жүру":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
	11.3.1.1 алып жүрушінің көмегін қабылдай алу, онымен әдептілікті сақтап қарым-қатынасу;	12.3.1.1 алып жүрушінің функцияларын түсіну, қажет болған жағдайда оған жүгіну; 12.3.1.2 белгіленген пункттің негізгі бағдарларын дәл, нақты сипаттай білу;

3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	11.3.1.2 бірге серуендеу кезінде өз қалауын түсіндіре білу, баратын жердің негізгі бағдарларын дәл сипаттау; 11.3.1.3 кедергілерден өту, жолды, тар жолды кесіп өту, түсу және көтерілу кезінде кезекшімен бірігіп жүре алу	12.3.1.3 кедергілерден өту, жол арқылы өту, көктайғақ, тар жол, бұрылыстар, түсу және көтерілу кезінде бірге жүру тәсілдерін игеру; 12.3.1.4 қозғалыс кезінде бірлескен қызметті үйлестіру; 12.3.1.5 әдеп нормаларын сақтай отырып, алып жүрушімен қатынасу

4) 4-бөлім "Жабық кеңістікте бағдарлау":

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
4.1. Денсаулық сақтау объектілері	11.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу; 11.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға/ ауруханаға/ дәріханаға маршрут құру; 11.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын білу: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.; 11.4.1.4 емхана ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.1.5 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу	12.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу 12.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға/ ауруханаға/ дәріханаға маршрут құру; 12.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын құру: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.; 12.4.1.4 емхана ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 12.4.1.5 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу; 12.4.1.6 емхана/ аурухана/дәріхана ішінде өздігінен бағдарлау
4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	11.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу; 11.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну; 11.4.2.3 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру; 11.4.2.4 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.2.5 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу	12.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу; 12.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну; 12.4.2.3 қашықтықтан анықтама алу, құжаттарды рәсімдеу үшін Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.2.4 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру; 12.4.2.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 12.4.2.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу

4.3. Білім беру ұйымдары	11.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 11.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану; 11.4.3.3 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру; 11.4.3.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.3.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу	12.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 12.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану; 12.4.3.3 құжаттарды қашықтықтан тапсыру үшін ұйымдардың сайттарын немесе Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.3.4 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру; 12.4.3.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 12.4.3.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
4.4. Сауда және ойын-сауық мекемелері	11.4.4.1 сауда, ойын-сауық орталықтарының функцияларын түсіну; 11.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 11.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну; 11.4.4.4 сауда ойын-сауық мекемелеріне бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру және маршрутты игеру; 11.4.4.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу	11.4.4.1 сауда, ойын-сауық орталықтарының функцияларын түсіну; 11.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 11.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну; 11.4.4.4 сауда ойын-сауық мекемелеріне бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру және маршрутты игеру; 11.4.4.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу; 12.4.4.7 сауда ойын-сауық орталықтарында өздігінен бағдарлау

5) 5-бөлім "Еркін кеңістікте бағдарлау":

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	11.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылыстары, жол түйістері, жол айрықтары, көпірлер туралы ақпаратты талдау және жинақтау; 11.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені пайдалана алу	12.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылысуы, жол айрықтары, көпірлер туралы тұтас түсінікке ие болу; 12.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені проекциялау
5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	11.5.2.1 кез-келген ғимарат/ маршрут/ аймақ сызбаға ауыстырылуы мүмкін екенін түсіну; 11.5.2.2 сызбалармен, үй-жайлар, маршруттар, аймақ, қала карталарымен жұмыс істей білу; 11.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау; 12.5.2.4 белгілі бір маршрут сызбасының презентациясын дербес өзі дайындау	12.5.2.1. кез-келген ғимарат/ маршрут/ аймақ сызбаға ауыстырылуы мүмкін екенін түсіну; 12.5.2.2 сызбалармен, үй-жайлар, маршруттар, аймақ, қала карталарымен жұмыс істей білу; 12.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау; 12.5.2.4 белгілі бір маршрут сызбасының презентациясын дербес өзі дайындау
5.3. Жол қозғалыс ережелері	11.5.3.1 көзі көрмейтіндерді және нашар көретіндерді бағдарлауды ескере отырып, жол қозғалысының негізгі ережелерін сақтау; 11.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну; 11.5.3.3 жол-көлік оқиғасы кезіндегі жүріс-тұрыстың негізгі тактикасын білу	12.5.3.1 көрмейтіндердің және нашар көретіндердің бағдарлауын ескере отырып, жол қозғалысының негізгі ережелерін сақтау; 12.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну; 12.5.3.3 жол-көлік оқиғасы кезіндегі жүріс-тұрыстың негізгі тактикасын білу
	11.5.4.1 қоғамдық көліктің қажетті маршруттарын білу және оларды қозғалыс кезінде пайдалану; 11.5.4.2 бағдарларды қолдану: жол ұзындығы, дыбыстар, аялдамалар саны, бұрылыстар, диктордың түсініктемелері; 11.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро)	12.5.4.1 қоғамдық көліктің қажетті маршруттарын пайдалану; 12.5.4.2 бағдарларды қолдану: жол ұзындығы, дыбыстар, аялдамалар саны, бұрылыстар, диктордың түсініктемелері; 12.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро)

5.4. Көлік	алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу; 11.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау; 11.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу; 11.5.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу	алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу; 12.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау; 12.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу; 12.5.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
5.5. Мен тұратын аймақ/қала	11.5.5.1 тұрғылықты аймақ туралы толық түсінікке ие болу: мен тұратын ауыл/қала, негізгі магистральдар, көшелер, елді мекен орталығы, негізгі көрнекі жерлер (саябақтар, ескерткіштер, өзен, көпірлер, білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік мақсаттағы ұйымдардың ғимараттары, дүкендер, кафелер); 11.5.5.2 тұрғылықты аймақтағы қозғалыстың негізгі маршруттарында еркін бағдарлау: мектеп, үй, көршілер, емхана; 11.5.5.3 бейтаныс жерлерде: саябақтарда, табиғатта, экскурсияларда бағдарлау кезінде өткен бағдарлау тәжірибесін қолдана білу	12.5.5.1 тұрғылықты аймақ туралы толық түсінікке ие болу: мен тұратын ауыл/қала, негізгі магистральдар, көшелер, елді мекен орталығы, негізгі көрнекі жерлер (саябақтар, ескерткіштер, өзен, көпірлер, білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік мақсаттағы ұйымдардың ғимараттары, дүкендер, кафелер); 12.5.5.2 тұрғылықты аймақтағы қозғалыстың негізгі маршруттарында еркін бағдарлау: мектеп, үй, көршілер, емхана; 12.5.5.3 бейтаныс жерлерде: саябақтарда, табиғатта, экскурсияларда бағдарлау кезінде таныс жерде өткен бағдарлау тәжірибесін пайдалану
5.6. Спорт және ойын-сауық	11.5.6.1 адам өміріндегі спорт дене шынықтыруының маңыздылығын түсіну; 11.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу; 11.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін үй-жайлардың ерекшеліктерін, жүріс-тұрыс және қауіпсіздік ережелерін білу және түсіну; 11.5.6.4 спорт алаңдарының мақсатын, жабдықтардың түрлерін , пайдалану ережелерін білу, спорттық іс-шараларға қатысу; 11.5.6.5 негізгі серуендеу маршруттарын құру	12.5.6.1 адам өміріндегі спорт дене шынықтыруының маңыздылығын түсіну; 12.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу; 12.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін жерде ережелерді, жүріс-тұрыс және қауіпсіздік ережелерін сақтау; 12.5.6.4 спорт алаңдарының мақсатын, жабдықтардың түрлерін , пайдалану ережелерін білу, спорттық іс-шараларға қатысу; 12.5.6.5 негізгі серуендеу маршруттарын құру; 12.5.6.6 ойын-сауық, спорттық іс-шараларды ұйымдастыра білу

6) 6-бөлім "Қарым-қатынас мәдениеті":

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	11.6.1.1 қоғамдық орындарда: театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, кітапханада және т.б. әдеп нормаларын сақтау; 11.6.1.2 үлкендермен және құрдастармен, қызмет көрсететін персоналмен әдепті және сыпайы сөйлесу	12.6.1.1 қоғамдық орындарда әдеп ережелерін сақтау; 12.6.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін ұстану

33. Осы бағдарлама қосымшаға сәйкес көру қабілеті зақымдалған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасына ұзақ мерзімді жоспар негізінде іске асырылады.

Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде жүзеге асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

34. Бөлім мен тақырыптарды зерттеуге арналған сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Кеңістікте бағдарлау" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	11.1.1.1 қоршаған болмыс объектілерін зерттеу үшін сақталған (барикалық, бимануалды, есту) талдағыштарды пайдалана алу; 11.1.1.2 қалдық көру кезінде өзіңің визуалды қабылдауыңың жеткіліксіздігін түсіну; 11.1.1.3 жарық пен көлеңкені қолдана отырып, қауіпсіз қозғалу
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	11.2.1.1 бүкірейіп жүрудің сәнсіз екенін түсіну; 11.2.1.2 жүру кезінде және басқа да іс-қимылдар кезінде өз денесін тік ұстауды бақылау; 11.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін
		11.2.2.1 ақ тростьтың түрлерін тану, белгілі бір іс-қимылда өзіңіз үшін ең оңтайлысын ерекшелеу;

	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	11.2.2.2 ақ тростьты таңдау дағдыларын меңгеру (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы, төменгі ұшы еденге дейін); 11.2.2.3 ақ тростьтың көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын анықтау
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	11.3.1.1 алып жүрушінің көмегін қабылдай алу, онымен әдептілікті сақтап қарым-қатынасу; 11.3.1.2 бірге серуендеу кезінде өз қалауын түсіндіре білу, баратын жердің негізгі бағдарларын дәл сипаттау;
4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.1. Денсаулық сақтау объектілері	11.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу; 11.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға / ауруханаға / дәріханаға маршрут құру
	4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	11.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу; 11.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну; 11.4.2.3 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру
	4.3. Білім беру ұйымдары	11.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 11.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану
5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	11.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылыстары, жол түйістері, жол айрықтары, көпірлер туралы ақпаратты талдау және жинақтау; 11.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау

		кезінде алдыңғы тәжірибені пайдалана алу
	5.3. Жол қозғалыс ережелері	11.5.3.1 көзі көрмейтіндерді және нашар көретіндерді бағдарлауды ескере отырып, жол қозғалысының негізгі ережелерін сақтау; 11.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	11.6.1.1 қоғамдық орындарда: театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, кітапханада және т.б. әдеп нормаларын сақтау
2-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	11.1.1.1 қоршаған болмыс объектілерін зерттеу үшін сақталған (барикалық, бимануалды, есту) талдағыштарды пайдалана алу; 11.1.1.4 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдай алу; 11.1.1.5 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдану
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	11.2.1.2 жүру кезінде және басқа да іс-қимылдар кезінде өз денесін тік ұстауды бақылау; 11.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін арналған жаттығуларды білу және орындау
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	11.2.2.2 ақ тростьты таңдау дағдыларын меңгеру (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы, төменгі ұшы еденге дейін); 11.2.2.3 ақ тростьтың көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын анықтау
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	11.3.1.1 алып жүрушінің көмегін қабылдай алу, онымен әдептілікті сақтап қарым-қатынасу; 11.3.1.2 бірге серуендеу кезінде өз қалауын түсіндіре білу, баратын жердің негізгі бағдарларын дәл сипаттау; 11.3.1.3 кедергілерден өту, жолды, тар жолды кесіп өту, түсу және көтерілу кезінде кезекшімен бірігіп жүре алу

4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.1. Денсаулық сақтау объектілері	11.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға / ауруханаға / дәріханаға маршрут құру; 11.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын білу: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.; 11.4.1.4 емхана ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.1.5 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	11.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну; 11.4.2.3 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру; 11.4.2.4 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.2.5 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	4.3. Білім беру ұйымдары	11.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану; 11.4.3.3 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру; 11.4.3.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.3.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	4.4. Сауда және ойын-сауық мекемелері	11.4.4.1 сауда, ойын-сауық орталықтарының функцияларын түсіну; 11.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 11.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау

		үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну
5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	11.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылыстары, жол түйістері, жол айрықтары, көпірлер туралы ақпаратты талдау және жинақтау; 11.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені пайдалана алу
	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	11.5.2.1 кез-келген ғимарат/ маршрут/ аймақ сызбаға ауыстырылуы мүмкін екенін түсіну; 11.5.2.2 сызбалармен, үй-жайлар, маршруттар, аймақ, қала карталарымен жұмыс істей білу
	5.3. Жол қозғалысы ережелері	11.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну; 11.5.3.3 жол-көлік оқиғасы кезіндегі жүріс-тұрыстың негізгі тактикасын білу
	5.4. Көлік	11.5.4.1 қоғамдық көліктің қажетті маршруттарын білу және оларды қозғалыс кезінде пайдалану; 11.5.4.2 бағдарларды қолдану: жол ұзындығы, дыбыстар, аялдамалар саны, бұрылыстар, диктордың түсініктемелері; 11.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро) алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу
	5.6. Спорт және ойын-сауық	11.5.6.1 адам өміріндегі спорт дене шынықтыруының маңыздылығын түсіну; 11.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу; 11.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін үй-жайлардың ерекшеліктерін, жүріс-тұрыс және

		қауіпсіздік ережелерін білу және түсіну
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	11.6.1.1 қоғамдық орындарда: театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, кітапханада және т.б. әдеп нормаларын сақтау; 11.6.1.2 үлкендермен және құрдастармен, қызмет көрсететін персоналмен әдепті және сыпайы сөйлесу
3-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	11.1.1.1 қоршаған болмыс объектілерін зерттеу үшін сақталған (барикалық, бимануалды, есту) талдағыштарды пайдалана алу; 11.1.1.4 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдай алу; 1.1.1.5 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдану; 11.1.1.6 кедергілерді тербелісті қабылдау арқылы анықтауға болатындығын түсіну
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	11.2.1.4 смартфондағы "Навигация " қосымшасын пайдалану;
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	11.2.2.3 ақ тростьтың көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка , тас, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын анықтау; 11.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	11.3.1.1 алып жүрушінің көмегін қабылдай алу, онымен әдептілікті сақтап қарым-қатынасу; 11.3.1.3 кедергілерден өту, жолды, тар жолды кесіп өту, түсу және көтерілу кезінде кезекшімен бірігіп жүре алу
	4.3. Білім беру ұйымдары	11.4.3.3 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру; 11.4.3.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану
		11.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша

4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.4. Сауда және ойын-сауық мекемелері	кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 11.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну; 11.4.4.4 сауда ойын-сауық мекемелеріне бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру және маршрутты игеру; 11.4.4.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 11.4.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	11.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылыстары, жол түйістері, жол айрықтары, көпірлер туралы ақпаратты талдау және жинақтау; 11.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені пайдалана алу
	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	11.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау
	5.3. Жол қозғалысы ережелері	11.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну; 11.5.3.3 жол-көлік оқиғасы кезіндегі жүріс-тұрыстың негізгі тактикасын білу
	5.4. Көлік	11.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро) алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу; 11.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау;

5. Еркін кеңістікте бағдарлау		11.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу; 11.5.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	5.5. Мен тұратын аймақ/қала	11.5.5.1 тұрғылықты аймақ туралы толық түсінікке ие болу: мен тұратын ауыл/қала, негізгі магистральдар, көшелер, елді мекен орталығы, негізгі көрнекі жерлер (саябақтар, ескерткіштер, өзен, көпірлер, білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік мақсаттағы ұйымдардың ғимараттары, дүкендер, кафелер); 11.5.5.2 тұрғылықты аймақтағы қозғалыстың негізгі маршруттарында еркін бағдарлау: мектеп, үй, көршілер, емхана; 11.5.5.3 бейтаныс жерлерде: саябақтарда, табиғатта, экскурсияларда бағдарлау кезінде өткен бағдарлау тәжірибесін қолдана білу
	5.6. Спорт және ойын-сауық	11.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу; 11.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін үй-жайлардың ерекшеліктерін, жүріс-тұрыс және қауіпсіздік ережелерін білу және түсіну; 11.5.6.4 спорт алаңдарының мақсатын, жабдықтардың түрлерін , пайдалану ережелерін білу, спорттық іс-шараларға қатысу; 11.5.6.5 негізгі серуендеу маршруттарын құру
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	11.6.1.1 қоғамдық орындарда: театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, кітапханада және т.б. әдеп нормаларын сақтау; 11.6.1.2 үлкендермен және құрдастармен, қызмет көрсететін персоналмен әдепті және сыпайы сөйлесу
4-тоқсан		
		11.1.1.1 қоршаған болмыс объектілерін зерттеу үшін сақталған (барикалық,

1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	бимануалды, есту) талдағыштарды пайдалана алу; 11.1.1.4 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдай алу; 11.1.1.5 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдану; 11.1.1.6 кедергілерді тербелісті қабылдау арқылы анықтауға болатындығын түсіну
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	11.2.1.2 жүру кезінде және басқа да іс-қимылдар кезінде өз денесін тік ұстауды бақылау; 11.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін арналған жаттығуларды білу және орындау; 11.2.1.4 смартфондағы "Навигация " қосымшасын пайдалану
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	11.2.2.2 ақ тростьты таңдау дағдыларын меңгеру (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы, төменгі ұшы еденге дейін); 11.2.2.3 ақ тростьтың көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка , тас, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын анықтау; 11.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	11.3.1.1 алып жүрушінің көмегін қабылдай алу, онымен әдептілікті сақтап қарым-қатынасу; 11.3.1.2 бірге серуендеу кезінде өз қалауын түсіндіре білу, баратын жердің негізгі бағдарларын дәл сипаттау; 11.3.1.3 кедергілерден өту, жолды, тар жолды кесіп өту, түсу және көтерілу кезінде кезекшімен бірігіп жүре алу
	4.1. Денсаулық сақтау объектілері	11.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу; 11.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын білу: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.
		11.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы

4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу 11.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну 11.4.2.3 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құр
	4.3. Білім беру ұйымдары	11.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 11.4.3.3 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру
	4.4. Сауда және ойын-сауық мекемелері	11.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 11.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну; 11.4.4.4 сауда ойын-сауық мекемелеріне бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру және маршрутты игеру
5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	11.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені пайдалана алу
	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	11.5.2.2 сызбалармен, үй-жайлар, маршруттар, аймақ, қала карталарымен жұмыс істей білу; 11.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау
	5.3. Жол қозғалысы ережелері	11.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну

	5.4. Көлік	11.5.4.1 қоғамдық көліктің қажетті маршруттарын білу және оларды қозғалыс кезінде пайдалану; 11.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро) алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу; 11.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау; 11.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу; 11.5.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	11.6.1.1 қоғамдық орындарда: театрда, кинотеатрларда, музей залдарында, кітапханада және т.б. әдеп нормаларын сақтау; 11.5.1.2 үлкендермен және құрдастармен, қызмет көрсететін персоналмен әдепті және сыпайы сөйлесу

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	12.1.1.1 полисенсорлық ақпаратты практикалық бағдарлауда пайдалана алу; 12.1.1.2 қалдық көру кезінде өзіңің визуалды қабылдауыңың жеткіліксіздігін түсіну; 12.1.1.3 көру қабілетінің жеткіліксіздігін өтеу дағдыларын меңгеру
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	12.2.1.1 адамның басқалардың эстетикалық қабылдауы үшін денені тік ұстап жүрудің маңыздылығын және оның өмір саласына тиімсіз әсерін түсіну; 12.2.1.2 денені тік ұстап жүру және басқа да іс-қимылдар кезінде өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	12.2.2.1 ақ тростьті таңдай алу (жоғарғы ұшы қолтық асты аймағы , төменгі ұшы еденге дейін); 12.2.2.2 өзіне Gov/kz әлеуметтік қызметтер порталынан ақ

		тростьты таңдау және тапсырыс беру
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	12.3.1.1 алып жүрушінің функцияларын түсіну, қажет болған жағдайда оған жүгіну; 12.3.1.2 белгіленген пункттің негізгі бағдарларын дәл, нақты сипаттай білу 12.3.1.3 кедергілерден өту, жол арқылы өту, көктайғақ, тар жол, бұрылыстар, түсу және көтерілу кезінде бірге жүру тәсілдерін игеру
4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.1. Денсаулық сақтау объектілері	12.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу; 12.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға / ауруханаға / дәріханаға маршрут құру; 12.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын құру: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.; 12.4.1.4 емхана ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану
	4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	12.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу; 12.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну; 12.4.2.3 қашықтықтан анықтама алу, құжаттарды рәсімдеу үшін Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.2.4 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру; 12.4.2.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 12.4.2.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
		12.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылысуы, жол айрықтары, көпірлер туралы тұтас түсінікке ие болу;

5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	12.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені проекциялау
	5.3. Жол қозғалыс ережелері	12.5.3.1 көрмейтіндердің және нашар көретіндердің бағдарлауын ескере отырып, жол қозғалысының негізгі ережелерін сақтау; 12.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық
	5.6. Спорт және ойын-сауық	12.5.6.1 адам өміріндегі спорт дене шынықтыруының маңыздылығын түсіну; 12.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	12.6.1.1 қоғамдық орындарда әдеп ережелерін сақтау; 12.6.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін ұстану
2-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	12.1.1.3 көру қабілетінің жеткіліксіздігін өтеу дағдыларын меңгеру; 12.1.1.4 жарық пен көлеңкені қолдана отырып, қауіпсіз қозғалу дағдыларын меңгеру; 12.1.1.5 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдау
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	12.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін жаттығулар жасау; 12.2.1.4 навигациямен жүру дағдыларын меңгеру
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	12.2.2.2 өзіне Gov/kz әлеуметтік қызметтер порталынан ақ тростьты таңдау және тапсырыс беру; 12.2.2.3 ақ трость көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас

		, шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын, ғимараттарға өту жолдарын анықтау
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	12.3.1.3 кедергілерден өту, жол арқылы өту, көктайғақ, тар жол, бұрылыстар, түсу және көтерілу кезінде бірге жүру тәсілдерін игеру; 12.3.1.4 қозғалыс кезінде бірлескен қызметті үйлестіру; 12.3.1.5 әдеп нормаларын сақтай отырып, алып жүрушімен қатынасу
4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.3. Білім беру ұйымдары	12.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 12.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану; 12.4.3.3 құжаттарды қашықтықтан тапсыру үшін ұйымдардың сайттарын немесе Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.3.4 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру; 12.4.3.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану; 12.4.3.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	12.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылысуы, жол айрықтары, көпірлер туралы тұтас түсінікке ие болу; 12.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы
		12.5.2.1. кез-келген ғимарат/ маршрут/ аймақ сызбаға ауыстырылуы мүмкін екенін түсіну;

5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	12.5.2.2 сызбалармен, үй-жайлар, маршруттар, аймақ, қала карталарымен жұмыс істей білу; 12.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау; 12.5.2.4 белгілі бір маршрут сызбасының презентациясын дербес өзі дайындау
	5.4. Көлік	12.5.4.1 қоғамдық көліктің қажетті маршруттарын пайдалану; 12.5.4.2 бағдарларды қолдану: жол ұзындығы, дыбыстар, аялдамалар саны, бұрылыстар, диктордың түсініктемелері; 12.5.4.3 әртүрлі көлік түрлерінің (автобус, троллейбус, метро) алғашқы және соңғы аялдамаларында бағдарлай білу; 12.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау; 12.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу; 12.5.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу
	5.6. Спорт және ойын-сауық	12.5.6.2 спорт түрлері, параолимпиада спорт түрлері, еркін уақытты өткізудің басқа да нысандары туралы тұтас түсінікке ие болу; 12.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін жерде ережелерді, жүріс-тұрыс және қауіпсіздік ережелерін сақтау; 12.5.6.4 спорт алаңдарының мақсатын, жабдықтардың түрлерін , пайдалану ережелерін білу, спорттық іс-шараларға қатысу; 12.5.6.5 негізгі серуендеу маршруттарын құру; 12.5.6.6 ойын-сауық, спорттық іс-шараларды ұйымдастыра білу
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	12.6.1.1 қоғамдық орындарда әдеп ережелерін сақтау; 12.6.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін ұстану
3-тоқсан		

1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	12.1.1.5 қоршаған ортаға тән дыбыстар мен иістердің көмегімен кеңістікті талдау; 12.1.1.6 практикалық бағытта бұлшықет, есту қабілетін қолдана білу; 12.1.1.7 кедергілерді тербелісті қабылдау арқылы анықтау
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	12.2.1.2 денені тік ұстап жүру және басқа да іс-қимылдар кезінде өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру; 12.2.1.3 бүкірейіп жүрудің алдын алу үшін жаттығулар жасау; 12.2.1.4 навигациямен жүру дағдыларын меңгеру
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	12.2.2.2 өзіне Gov/kz әлеуметтік қызметтер порталынан ақ тростьты таңдау және тапсырыс беру; 12.2.2.3 ақ трость көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас , шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын, ғимараттарға өту жолдарын анықтау; 12.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу
4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.4. Сауда және ойын-сауық мекемелері	12.4.4.1 сауда, ойын-сауық орталықтарының функцияларын түсіну; 12.4.4.2 сауда ойын-сауық орталықтарындағы негізгі бағдарларды білу: қанша кіру-шығу есіктері бар, паркингке, көшеге шығу есіктері, қабаттар саны, эскалаторлардың, фуд-кордтардың, дүкендердің орналасуы; 12.4.4.3 сауда ойын-сауық мекемелерінде жақсы бағдарлау үшін айналма қозғалыспен (соның ішінде азық-түлік дүкендерінде) жүру жақсы екенін түсіну; 12.4.4.4 сауда ойын-сауық мекемелеріне бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру және маршрутты игеру; 12.4.4.5 үй-жай ішінде қозғалу кезінде тактильді жолды пайдалану;

		12.4.4.6 қажет болған жағдайда көмек сұрай білу; 12.4.4.7 сауда ойын-сауық орталықтарында өздігінен бағдарлау
5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	12.5.1.1 еркін кеңістік объектілері: аудандар, шағын аудандар, магистральдар, көшелер, олардың қиылысуы, жол айрықтары, көпірлер туралы тұтас түсінікке ие болу
	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	12.5.2.3 зерттелген кеңістіктің үй-жайларының, маршруттарының сызбаларын жасау; 12.5.2.4 белгілі бір маршрут сызбасының презентациясын дербес өзі дайындау
	5.3. Жол қозғалысы ережелері	12.5.3.3 жол-көлік оқиғасы кезіндегі жүріс-тұрыстың негізгі тактикасын білу
	5.4. Көлік	12.5.4.4 негізгі маршруттардың қиылысу аялдамаларында бағдарлай білу және көліктен шығу кезінде аялдаманы анықтау; 12.5.4.5 Яндекс-такси, Убер; Индрайверді және т.б. пайдалану дағдыларына ие болу
	5.5. Мен тұратын аймақ/қала	12.5.5.1 тұрғылықты аймақ туралы толық түсінікке ие болу: мен тұратын ауыл/қала, негізгі магистральдар, көшелер, елді мекен орталығы, негізгі көрнекі жерлер (саябақтар, ескерткіштер, өзен, көпірлер, білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік мақсаттағы ұйымдардың ғимараттары, дүкендер, кафелер); 12.5.5.2 тұрғылықты аймақтағы қозғалыстың негізгі маршруттарында еркін бағдарлау: мектеп, үй, көршілер, емхана; 12.5.5.3 бейтаныс жерлерде: саябақтарда, табиғатта, экскурсияларда бағдарлау кезінде таныс жерде өткен бағдарлау тәжірибесін пайдалану
	5.6. Спорт және ойын-сауық	12.5.6.5 негізгі серуендеу маршруттарын құру; 12.5.6.6 ойын-сауық, спорттық іс-шараларды ұйымдастыра білу

6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	12.6.1.1 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін ұстану
4-тоқсан		
1. Сақталған талдағыштарды кешенді пайдалану	1.1. Қалдық көру, сипап-сезу, есту, иіс сезімдерді пайдалану	12.1.1.3 көру қабілетінің жеткіліксіздігін өтеу дағдыларын меңгеру
2. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	2.1. Дұрыс жүру және денені тік ұстау	12.2.1.2 денені тік ұстап жүру және басқа да іс-қимылдар кезінде өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру; 12.2.1.4 навигациямен жүру дағдыларын меңгеру
	2.2. Ақ тростьтің көмегімен жүру	12.2.2.2 өзіне Gov/kz әлеуметтік қызметтер порталынан ақ тростьты таңдау және тапсырыс беру; 12.2.2.3 ақ трость көмегімен жол жабындарын (асфальт, плитка, тас , шөп және т.б.), құлама, айналма жолдарын, ғимараттарға өту жолдарын анықтау; 12.2.2.4 ақ тростьтың көмегімен жиектастар, арықтар, бұталар, ағаштар түріндегі кедергілерді тану, олардан өте білу
3. Алып жүрушімен бірге жүру	3.1. Ересектермен және құрдастармен бірге жүру	12.3.1.2 белгіленген пункттің негізгі бағдарларын дәл, нақты сипаттай білу; 12.3.1.4 қозғалыс кезінде бірлескен қызметті үйлестіру; 12.3.1.5 әдеп нормаларын сақтай отырып, алып жүрушімен қатынасу
	4.1. Денсаулық сақтау объектілері	12.4.1.1 жақын жерде орналасқан денсаулық сақтау объектілерін білу; 12.4.1.2 "карта-жол" типі бойынша емханаға / ауруханаға / дәріханаға маршрут құру; 12.4.1.3 емхана ішіндегі жүрудің негізгі маршруттарын құру: тіркеу бөлімі, дәрігерлер, талдауға арналған зертханалар, рентген және т.б.
		12.4.2.1 жақын жерде орналасқан әлеуметтік мақсаттағы объектілерді (ХҚКО, оңалту орталықтарын) білу; 12.4.2.2 ХҚКО-да қандай қызмет түрлерін алуға болатынын түсіну;

4. Жабық кеңістікте бағдарлау	4.2. Әлеуметтік мақсаттағы мекемелер	12.4.2.3 қашықтықтан анықтама алу, құжаттарды рәсімдеу үшін Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.2.4 әлеуметтік мақсаттағы объектіге бармас бұрын " карта-жол" типі бойынша маршрут құру;
	4.3. Білім беру ұйымдары	12.4.3.1 қызықтыратын білім беру ұйымдары (колледждер, ЖОО) туралы ақпаратты таба білу; 12.4.3.2 білім беру ұйымының сайтында көзі көрмейтіндер (дыбыстау) немесе нашар көретіндер (үлкейтілген қаріп) үшін бейімделуді бар болған жағдайда пайдалану; 12.4.3.3 құжаттарды қашықтықтан тапсыру үшін ұйымдардың сайттарын немесе Egov/kz қосымшасын пайдалану; 12.4.3.4 білім беру ұйымдарына бармас бұрын "карта-жол" типі бойынша маршрут құру және оған дейінгі маршрутты игеру
5. Еркін кеңістікте бағдарлау	5.1. Еркін кеңістіктің объектілері	12.5.1.2 бейтаныс жерлерде: авто-теміржол вокзалдарында, әуежайларда, сұлулық салондарында, кафелерде, мейрамханаларда, саябақтарда, табиғатта және т.б. бағдарлау кезінде алдыңғы тәжірибені проекциялау
	5.2. Топографиялық дағдыларды дамыту	12.5.2.4 белгілі бір маршрут сызбасының презентациясын дербес өзі дайындау
	5.3. Жол қозғалысы ережелері	12.5.3.2 жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілікті сезіну
	5.4.Көлік	12.5.4.2 бағдарларды қолдану: жол ұзындығы, дыбыстар, аялдамалар саны, бұрылыстар, диктордың түсініктемелері
	5.5. Мен тұратын аймақ/қала	12.5.5.2 тұрғылықты аймақтағы қозғалыстың негізгі маршруттарында еркін бағдарлау: мектеп, үй, көршілер, емхана; 12.5.5.3 бейтаныс жерлерде: саябақтарда, табиғатта, экскурсияларда бағдарлау кезінде таныс жерде өткен бағдарлау тәжірибесін пайдалану

	5.6. Спорт және ойын-сауық	12.5.6.3 спорт жарыстары өткізілетін жерде ережелерді, жүріс-тұрыс және қауіпсіздік ережелерін сақтау
6. Қарым-қатынас мәдениеті	6.1. Қарым-қатынастағы ұлттық мәдени құндылықтар	12.6.1.1 қоғамдық орындарда әдеп ережелерін сақтау; 12.6.1.2 қазақ халқының салт-дәстүрін, мінез-құлық мәдениетін ұстану

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің түрлері бойынша біріктіріледі;

2) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және/немесе күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
34-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
388 - қосымша

Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Мимика және пантомимиканы дамыту" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарлама мақсаты – адами өзара қарым-қатынас өнері туралы, өзіне деген, құрбыларына, ересек адамдарға қатысты эмоционалды-уәждемелік ұстанымдары

туралы жүйелі білімді қалыптастыру; сонымен бірге тұлғалық дамуына септігін тигізетін, қоғамдағы адекватты тәртіп үшін қажетті коммуникативті дағдыларды, біліктілікті және тәжірибені меңгерту.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) әңгімелесушінің эмоционалды жай-күйін қабылдауы мен өзінің сезімін білдіруін дамыту;

2) адамға қажетті мимиканы, мәнерлі қимылдарды, жесттер мен дене қалыптарын қабылдау және өздігінен жасау біліктілігін жетілдіру;

3) өзіндегі, әңгімелесушідегі, әдеби шағарма кейіпкеріндегі эмоциональды жай-күйін сөзбен сипаттау және олардың сыртқы көріністерін сипаттау дағдыларын дамыту;

4) қарым-қатынасқа деген және айналадағы адамдарға қызығушылығын дамыту;

5) өзінің тәртібі мен айналадағы адамдардың істерін сыртқы көріністері бойынша талдау арқылы өзін реттеу, өзін бақылау және адекватты бағалау іс-әрекетінің негіздерін қалыптастыру;

6) айналадағыларға деген өзара құрмет, өзара сенім және басқаларға жан ашу сезімін дамыту;

7) қарым-қатынастың вербалді және вербалді емес құралдарының көмегімен еркін практикалық іс-әрекетте мәдени тәртіптің қалыптасқан дағдыларын қолдану.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Айналадағы шынайлықты көру арқылы дистанты (қашықтықта) қабылдау мүмкіндігінен айрылған және орын толтыру тәсілдеріне үйретілмеген балаларда эмоциялар, мимика, жесттер мен пантомимика туралы түсініктері беріксіз, көмескі болады, мұның барлығы тұлға аралық қарым-қатынасты, кейін әлеуметтенуді де едәуір дәрежеде қиындатады, балалар өзара әрекеттесудің түрлі жағдаятында өздерін адекватсыз жиі ұстайды, оны дұрыс бағаламайды, бұл балалар арасындағы байланыстың тоқтауына немесе ұзақтығының аз болуына әкеп соғады.

5. Бағдарлама пәннің мақсаттар жүйесімен өзара байланысы мен өзара шарттылығына негізделген тәрбиелеу мен оқытудың біртұтастығы қағидасын іске асыруды қамтамасыз етеді.

6. Бағдарлама көру қабілеті зақымдалған білім алушының коммуникативтік, танымдық және әлеуметтік тұрғыдағы белсенділігін оның компенсаторлық мүмкіндіктерін, әдістемелік тәсілдер мен оқытудың арнайы техникалық құралдарын пайдалану арқылы дамытуға мүмкіндік береді.

7. Көру қабілеті зақымдалған білім алушылардың сенсорлық көру депривация жағдайындағы таным іс-әрекетінің ерекшелігін ескере отырып, қарым-қатынастың вербальді және вербалсіз құралдарын дамыту процесін мақсатқа бағытталған түрде басқаруды қарастырады.

8. "Мимика және пантомимиканы дамыту" коррекциялық пәнін оқыту көру қабілеті зақымдалған білім алушыларды әлеуметтік ортаға, белсенді тілдік ортаға барынша енгізуді, оның қимыл-қозғалыс әрекетін жетілдіруді, эмоциональді тонусын түзетуді қамтамасыз етуге,оқу іс-әрекетінің бастапқы кезеңдерін, яғни бағдар беру кезеңін, өзін бақылау мен өзін бағалау кезеңін қалыптастыруға, оқу-танымдық іс-әрекетінің түрткісін жақсартуға мүмкіндік береді.

9. Көру қабілеті зақымдалған тұлғаларды оқыту құндылыққа бағытталған, жеке тұлғаға бағытталған, іс-әрекеттік, дифференциальді және коммуникативті тұрғылар негізінде жүзеге асады.

10. Оқытудағы құндылыққа бағытталған тәсілі – бұл белгілі құндылық тұрғысынан оқу-іс-әрекетін ұйымдастыру мен орындау, оның нәтижесін алу және қолдану тәсілі. Құндылыққа бағытталған оқу процесі білім алушы тұлғасындағы құндылықтар жүйесін мақсатты түрде қалыптастырады. Құндылық бағыттары – бұл тұлғаның өз іс-әрекетінің бағыты ретінде белгілі құндылықтарды таңдай білу қабілеті (құндылықтарда бағдарлай білуі), оларды өзіндік әлеуметтік маңызды құндылықтар ретінде ұғынып, қабылдай алуы.

11. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл. Жеке тұлғаға бағытталған тәсілдеменің мақсаты оқу процесін дараландыру, білім алушы тұлғасын оқыту кезінде үйлесімді қалыптастыру мен жан-жақты дамыту, білім алушының психикалық, дене дамуының дара ерекшеліктерін ескере отырып, оның шығармашылық әлеуетін, компенсаторлық мүмкіндіктерін ескере отырып, мінез-құлқының қажеттілігі мен уәждемесін толық ашу болып табылады.

12. Әрекеттік тәсіл. Өзінің білім алуының мақсаттарын өздігінен белгілей алуы, таным іс-әрекетінің жаңа міндеттерін өзі үшін айқындап қоюы, бағдарлау мен ұтқырлық іс-әрекетіндегі өзінің уәждемесі мен қызығушылығын дамыту, мимикада ыммен, еріксіз қалыпта, эмоциялармен еріктік әсерінен болатын экспрессивті қозғалыстарды, дене қозғалыстарды дамыту; мақсатқа жету жолын (альтернативті) өздігінен жоспарлай білуі, бағдарлау мен ұтқырлықтағы оқу және танымдық міндеттерін шешудің тиімді тәсілдерін таңдай алуы; өзінің әрекетін жоспарланған нәтижелерге сәйкестендіре білуі, нәтижеге жету барысында өзінің іс-әрекетін бақылауға алуы, ұсынылған шарт пен талаптар аясында әрекет ету тәсілдерін анықтауы , бағдарлау мен ұтқырлыққа байланысты өзгермелі жағдаятқа сәйкес өз әрекетін реттеуі , оқу міндеттерінің дұрыс орындалуы мен оны шешудегі өзінің мүмкіндіктерін бағалай алуы.

13. Дифференциалді тәсілі балалардың психофизикалық даму деңгейіне, көру жағдайын, қабылдау тәсіліне (тактильді, көру, есту) байланысты дифференциалді тапсырмаларын пайдалануды ұйғарады және арнайы жұмыс формалары мен

әдістемелерін, төлтума оқулықтарын, көрнекі құралдарын (пиктограммалар, сюжеттік суреттер), тифлотехниканы қолдануды, сынып пен топтың сыйымдылығын азайтуды және жеке-топшада оқыту әдістемелерін қамтиды.

14 Коммуникативті тәсіл. Коммуникативті тәсілдемеге сәйкес оқу процесіне келесі дағдыларды қалыптастыруға ықпал ететін тапсырмалар кіреді:

1) мұғаліммен, құрбыларымен ынтымақтасқан және бірлескен оқу іс-әрекетін ұйымдастыру біліктілігін қалыптастыру;

2) балалардың жеке және топта жұмыс істеу, ұстанымдары мен қызығушылықтарын ескеру негізінде дау-дамайдың шешімін табу;

3) өз пікірін тұжырымдау, дәлелдеу және қорғау;

4) өз сезімін, ойын, қажеттілігін білдіру үшін, өз іс-әрекетін жоспарлау және реттеу үшін коммуникативті міндеттерге сәйкес сөйлеу тілі құралдарын саналы түрде қолдана білу дағдыларын дамыту;

5) өз қызметін жоспарлау және реттеу.

15. Ойын арқылы оқыту. Негізгі әдістемелік тәсілдер ретінде драматизация және театрландыру әдістері, ойын-қойылымдары қолданылады, рөлдік, жағдаяттық, жаттығу мен тренингтерде көрініс табады.

16. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды бағдарлау мен ұтқырлық аумағында қолдану құзыреттілігін қалыптастыру мен дамыту: мультимедиялық ресурстарды пайдалану; интернеттен мәліметтер мен ақпараттарды іздеу; оқытудың белсенді түрлерін техникалық тұрғыдан қолдау үшін интерактивті тақталарды пайдалану; білім алушылармен, мұғалімдермен жұмыс істеу үшін байланыс арналары бойынша ынтымақтастық, қарым-қатынас және ақпаратпен алмасу үшін электронды байланыстарды қолдану, онлайн форумдарына, оқытудың виртуалді ортасына қатысу.

17. Оқу іс-әрекетінің негізгі түрлері:

1) оқу, әңгімелесу, талқылау, мазмұндау, мәнерлеп сөйлеу, талдау, көрсету, демонстрациялау;

2) импровизация ойындары, ережелері бар ойындар, сюжетті ойындар, дидактикалық және театрланған ойындар, драматизация ойындары;

3) қойылым үзінділерін (этюдтарды), жаттығуларды, бейнефильмдерді, миниатюраларды, пьесаларды, театрландырылған қойылымдарды көру және талдау;

4) иллюстрацияларды, муляждарды, бедерлі портреттерді, сурет нысаналарын және сюжетті картиналарды (көру қалдығы кезінде) қарастыру және талдау;

5) психогимнастикалық жаттығулар мен ойындар;

6) ертегітерапия, арттерапия, музыкотерапия, кинезитерапия, креативті ойын элементтері бар ойындар;

7) тыныстау, көру, саусақ, мимикалық гимнастикалары;

8) жалпы моториканы дамыту үшін динамикалық үзілістер.

18. Сабақтың құрылымдық компоненттері:

1) 1-кезең – бұлшық ет тырысуын жою немесе олардың тонусын көтеру;

2) 2-кезең – мимикамен, жестпен және дене қалпымен танысу;

3) 3-кезең – бет пен дененің мәнерлі қимылдарына үйрету, іс-әрекетті вербализациялау;

4) 4-кезең – қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын қойылым үзіндісіне (этюдқа), ойынға, сахналауға енгізу;

5) 5-кезең – мимика және пантомимика арқылы эмоциональді жай-күйді, көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзетуге үйрету.

19. "Мимика мен пантомимиканы дамыту" пәні бірнеше пәндерден білімді қамтитын интеграцияланған курс болып табылады: "Кеңістіктік бағдарлау" - бағдарлау мен өмірлік дағдыларды дамыту; "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" – өзіне – өзі қызмет көрсету дағдыларын пайдалану; "Түзету ырғағы", "Бейімделгіш дене шынықтыру" - қозғалысты үйлестіруді дамыту.

20. Арнайы білім берудегі білім алушылардың "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәні бойынша жетістіктерін бағалау сапалық-сипаттамалық, эмоционалды түрде болады (өзінің мүмкіндіктеріне дұрыс қатынас қалыптастыру) және білім алушылардың коммуникативті, мимикалық, эмоционалды және сезім дағдыларының дамуы мен қалыптасуының табысты мониторингіне негізделді.

21. Бағдарлама бойынша оқыту нәтижелігі үш деңгейде қарастырылады және сипаттау түрінде беріледі:

1) меңгеруге тырысады;

2) көмекпен (ересектің, құрбысының) меңгереді;

3) өздігінен меңгереді; жетекші құзыреттілігі бойынша.

3-тарау. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің мазмұны

22. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты;

2) 12-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында - 34 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

23. "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәннің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру";

2) "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы";

3) "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану ";

4) "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту";

5) "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру";

6) "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету".

24. Курстың барлық бөлімдері өзара байланысты, бөлімдер өзара қиыстырылуы, бір-бірін өзара толықтырыла алады. Бір сабақта бөлімдер мен оқу әрекетінің түрлері үйлестіріле алады. Мысалы, "Практикада қарым-қатынастың тілдік емес құралдарын пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жасай алу біліктілігін қалыптастыру" тарауының мазмұнын "Сөйлеу тілінің мәнерлігін дамыту" тарауының элементтерімен үйлестіруге болады.

25. "Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру.

26. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сезімдермен танысу;

2) сезімдерді тану, атау, сипаттау;

3) мимика мен пантомимиканы жаңғырту бөлімшелерін қамтиды.

27. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану" бөлімі төмендегі бөлімшелерді қамтиды:

1) жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу бөлімшесін қамтиды;

2) қылықты модельдеу.

28. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) интонациямен айтуды үйрету бөлімшесін қамтиды.

29. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері бөлімшесін қамтиді.

30. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету бөлімшесін қамтиды.

31. 11-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

психобұлшықетті жаттығулар:

1) аутогенді жаттығулар мен бейне үзінділерді қолдану арқылы организмдегі мимикалық, пантомимикалық, эмоционалды процесстерді саналы түрде түзету, көркем шығармаларды, кескіндемені,муляждарды, пиктограммаларды, бедерлі портреттерді қолдану;

2) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету:

3) дәмелену/өкіну, аққөңілдік/қызғаныш сияқты эмоцияларын білдіруге байланысты мимикалық, пантомимикалық қимылдарды және сөйлеу интонациясын бекіту;

4) күлкінің (қызықты, табашыл, аяусыз, ұнамсыз, жасанды және риясыз) мазмұндық қырларын ажырату және орынды бағалау;

5) тұлғаның мимикалық мінездемесін сипаттау және орынды бағасын беру: күшті-әлсіз, белгісіз – үйлесімді, стереотипті – жеке;

6) мінез ерекшеліктерді, көңіл-күйді, эмоцияларды сипаттау және орынды баға беру : жағымпаздану, менсінбеушілік, тәкаппарлық, жабырқау, қайғыру, қуану, шаттану, мұңаю, жек көру, құрметтеу;

7) көңіл-күйі мен сезімін анықтау: дәмелену/өкіну; аққөңілдік/қызғаныш;

8) күлкінің түрлерін ажырату: (жасанды, табиғи, жеңіл, кең);

9) музыкалық туындының көңіл-күйін анықтау (көңілді, жалынды, мұңды, қайғылы);

10) жүрістің түрлерін көрсету: ырғақты – ырғақтың бұзылуымен, бір қалыпты, босаң, теңселіп;

11) сюжеттік қойылым кейіпкерлерінің қалыптасушы эмоционалдық күйін жаңғырту;

қарым-қатынастың тілдік және тілдік емес құралдарын практикада пайдалану және оларды іс-әрекетте дұрыс жаңғырту біліктілігін қалыптастыру:

1) белгі – ишараттарды (біреудің қабылдауына және ақпарат беруге арналған), ишарат сигналдарды (еріксіз, өздігінен және біреудің қабылдауына арналмаған), көрнекілендірілген ишараттарды (сөйлеген сөзіне сай келетін) пайдалану;

2) өзіне сенімділік, күш ишаратын, бағалау ишаратын, жақсы көңіл-күй ишаратын, ашықтық ишаратын орынды қабылдау және көрсету;

3) эмоционалдық күйлерді, ишараттарды, сыртқы сигнал қалыптарын тану;

4) көркем шығарма кейіпкерлерінің эмоционалдық күйін сахналау, драмаландыру әдістерін қолдану;

5) ым-ишараларды формальды-динамикалық ерекшеліктері бойынша бағалау (әңгімелесушінің қашықтығына байланысты орынды амплитуданы пайдалану және ишараттарды таңдау: жақын қашықтықта – саусақтарды ғана бүгу, қашықтық ұлғайғанда – қолмен шынтақтан қозғалыс жасау, мұнда амплитуда жарты метрге дейін жетеді);

6) белгілі жағдайдағы жүріс-тұрысты модельдеу: дәмеленуді, өкінуді, аққөңілдікті, қызғанышты орынды білдіру;

7) педагогтың, кітапханашының, аспаздың кәсіби қызметіне байланысты әрекеттерді жасап көру;

8) психотерапевттік бағыттағы этюдтер мен ойындарды ойнату: "Бұл-мен", "Өзім туралы айтамын", "Менің әлемім";

9) қарым-қатынастың пәндік-әрекеттік құралдарын пайдалану: қарым-қатынас үшін қозғалыстық және заттық қозғалыстар, қалыптарды пайдалану, жақындату, алыстату, заттарды ұсыну, басқа адамды өзіне тарту, итеру, қарсылықты, байланысқа шығудан жалтару немесе кері жағдайды, байланысқа шығуды қалауды білдіретін қалыптар;

10) би қозғалыстарын жасау, билеу, жарқын, икемді бейнені жасау;

сөйлеу тілінің интонациясын дамыту:

1) адамның дауыс ырғағын беру және ағымдағы жағдайын көрсету;

2) көпшілік алдында сөз сөйлеу кезінде басқа адамның эмоционалдық күйін дауыс ырғағын және үнін анықтай білу;

3) мысалдың, өлеңнің кейіпкерін сөйлеу интонациясы арқылы кейіпкерін анықтау;

мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру:

1) қарым-қатынасты әрқайсысы қызметтің объектісі және субъектісі болатын әріптестердің ерекше өзара байланысы ретінде түсіну;

2) жаттық сезімін еңсеру, аралас ұжымдарда тұлғааралық қарым-қатынас процестің қиындығын еңсеру;

мимика және пантомимика құралдары мен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету:

1) адамның көңіл-күйін жүрісі, мүсіні, ишараттары арқылы анықтау;

2) актерлік еркіндік жағдайына жету, белгілі бір әдеби сюжетті этюдті, суырып салмалық әдіспен ойната білу;

3) эмоцияларыңызды басқару қабілетін бекіту.

32. 12-сыныпқа арналған "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінің базалық мазмұны:

психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру:

1) жүріс-тұрысты, сезімді, көңіл-күйді, эмоцияларды саналы түрде түзету;

2) дене қозғалысының жекелеген қимылдарын, еріннің жеңіл дірілінің шағын микро белгілерін түсіну;

3) жүріс-тұрысты, сезімді, эмоцияларды саналы түрде түзету мақсатында бет бұлшықеттерінің жағдайын басқару;

4) өз эмоцияңды ажырату және олардың не себепті туындап, қандай әсерден өзгеретінін түсіну, өз эмоционалдық күйіңді басқару;

5) эмоционалды жай-күйді қабылдай білуге, сәйкесінше сөйлеу мәнерімен қоса оларды мимикалық және пантомимикалық қимылдарымен жаңғыртуға үйрету;

мимикалық, пантомимикалық қозғалыстарды, эмоцияны білдірумен байланысты сөйлеу интонацияларын бекіту:

1) зәрлілік, келеке, кейігіштік, ұнату, сүйсіну, елігушілік, ұмтылғыштық, түсінбестік , абыржу;

2) берілген эмоцияларды бағдарламалық көркем туындылардың материалдарынан анықтау және таныс туындылардан мәні бойынша қарама-қарсы эмоцияларды сипаттау ;

3) берілген эмоцияға миниатюра, композиция құру;

4) эмоцияларды олардың суретте, фотода, портретте бейнеленуі бойынша сипаттау және бағалау;

5) театрландырылған миниатюраларды, сюжеттік-рөлдік ойындарды, тұрмыстық миниатюраларды ойнауда жаттығуларды қолдану;

6) тілдік және тілдік емес қарым-қатынас құралдарын қолдану;

7) эмоционалды жағдайды берумен байланысты өмірлік жағдайларды модельдеу;

8) ишарат түрлерін ажырату және тиісті баға беру (ырғақты, эмоционалдық, нұсқауыштық, бейнелі, символдық, көрнекі, бейімдеуіш ишараттары, "паразит" ишараттары, тиым салатын, ескертетін, қорғаныс ишараттары, зерігу, үрей, сенім ишараттары);

9) формальды-динамикалық ерекшеліктері (саны) және мазмұны бойынша бағалау және ишараттарын жасау;

10) театр түрлерін ажырату: едендегі театр, үстел театры, көлеңкелі театр;

11) ұжымдық шығармашылық дағдыларын меңгеру, ансамбль шарттарын сақтау, қисынды және өзара шартталған қарым-қатынас жасай білу;

сөйлеу тілінің интонациясын дамыту:

1) қуаныш/қамығу, тарту/итеру, жігерлендіру/қынжылту, ренжу/қорлаудың интонациялық боямасын бекіту;

2) сезімдерді, эмоционалды күйді, қуанышты, қайғы-қасіретті, тартымдылықты, ренішті, жігерлендіруді, қайғы-қасіретті, ренішті, қорлауды жеткізуде жаттығуларды қолдану;

3) өз сөзінде интонацияны, экспрессивті үзілістерді, дауысты жоғарылату немесе төмендету, семантикалық стрессті қолдануға арналған жаттығулар;

4) театр және ойын іс-әрекеті процесінде диалогтік сөйлеуді қолдану;

мимика пантомимикасы арқылы мәдени мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру:

1) театрда мәдени жүріп-тұру дағдыларын меңгеру, сахнада болып жатқан нәрселерге орынды пікір білдіру;

2) белгілі сигналдарды саналы түрде беру үшін еркін экспрессивтік қозғалыстарды пайдалану: сөйлеу барысындағы көрнекілік ретінде көз қысу, сыпайы назар салу, грим, мысқылдаған бет әлпеті, көрнекі сөйлеу;

мимика және пантомимика құралдары мен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету:

1) берілген эмоцияға өз сезімін сипаттай білу: менің әңгімелесуші адамға деген көзқарасым қандай;

2) теріс мінез ерекшеліктеріне, эмоциялардың өзгермелілігіне моральдық баға беру;

3) басқа адамға ұнатпау сезімін баса білу және оны орынды білдіру;

4) тұлғаның әлеуметтік ортада туындайтын мінезіне баға беру (сараңдық, мейірімділік, адалдық, өкінушілік, опық жеу, мойынсыну, енжарлық, өзін-өзі дәріптеу).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

33. Оқыту мақсаттарын ыңғайлы қолдану үшін және мониторинг жүргізу үшін Бағдарламаға код енгізілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімі мен бөлімшені, төртінші сан оқыту мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалға, 11.2.1.1 кодында: "11" - сынып, "2.1" - бөлімше, "1" - оқыту мақсатының нумерациясы.

34. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру	11.1.1.1 жүріс-тұрысты, сезімді, эмоцияларды саналы түрде түзету мақсатында аутогенді психобұлшықетті жаттығу жасау дағдыларын игеру; 11.1.1.2 әдеби туындыларды ойнатуға арналған қолданбалы материалды пайдалану (суреттер, көрнекіліктер) (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға арналған); 11.1.1.3 экспрессивті-мимикалық әрекеттер жасау: күлімсіреу, көзқарас, қол мен дененің мәнерлі қозғалыстары, мәнерлі леп білдіру	12.1.1.1 жүріс-тұрысты, сезімді, көңіл-күйді, эмоцияларды саналы түрде түзету; 12.1.1.2 дене қозғалысының жекелеген қимылдарын, еріннің жеңіл дірілінің шағын микро белгілерін түсіну; 12.1.1.3 жүріс-тұрысты, сезімді, эмоцияларды саналы түрде түзету мақсатында бет бұлшықеттерінің жағдайын басқару; 12.1.1.4 өз эмоцияңды ажырату және олардың не себепті туындап, қандай әсерден өзгеретінін түсіну, өз эмоционалдық күйіңді басқару

2) "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Сезімдермен танысу	11.2.1.1 Мінез ерекшелігінің, эмоциялардың түрлерін ажырату: дәмелену/өкіну, аққөңілдік/ қызғаныш; 11.2.1.2 Күлкінің (қызықты, табашыл, аяусыз, ұнамсыз, жасанды және риясыз) мазмұндық қырларын ажырату және орынды бағалау	12.2.1.1 Мінез ерекшелігінің, эмоциялардың түрлерін ажырату: зәрлілік/ келеке/ кейігіштік; ұнату/ сүйсіну/ елігушілік/ ұмтылғыштық; түсінбестік/ абыржу; 12.2.1.2 эмоционалдық күйін жаңғырту арқылы сюжеттік картиналардың кейіпкерлерінің мимикасын, тұрыстары мен ишарат мағынасын түсіну
		12.2.2.1 берілген эмоцияларды бағдарламалық көркем

2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	11.2.2.1 тұлғаның мимикалық мінездемесін сипаттау және орынды бағасын беру: күшті-әлсіз, белгісіз-үйлесімді, стереотипті-жеке; 11.2.2.2 мінез ерекшеліктерді, көңіл-күйді, эмоцияларды сипаттау және орынды баға беру: жағымпаздану, менсінбеушілік, тәкаппарлық, жабырқау, қайғыру, қуану, шаттану, мұңаю, жек көру, құрметтеу; 11.2.2.3 көңіл-күйі мен сезімін анықтау: дәмелену/ өкіну; аққөңілдік/қызғаныш; 11.2.2.4 күлкінің түрлерін ажырату: (жасанды, табиғи, жеңіл, кең); 11.2.2.5 музыкалық туындының көңіл-күйін анықтау (көңілді, жалынды, мұңды, қайғылы)	туындылардың материалдарынан анықтау және таныс туындылардан мәні бойынша қарама-қарсы эмоцияларды сипаттау; 12.2.2.2 эмоционалдық күйін, сезімін ажырату: зәрлілік/ келеке/ кейігіштік, ұнату/ сүйсіну, қызығушылық/ ұмтылғыштық, түсінбестік/ абыржу; 12.2.2.3 театрландырылған композицияны, пьесаны қарау кезінде кейіпкерлердің эмоционалдық күйін бағалау; 12.2.2.4 берілген эмоцияға миниатюра, композиция құру; 12.2.2.5 эмоцияларды олардың суретте, фотода, портретте бейнеленуі бойынша сипаттау және бағалау; 12.2.2.6 айналасындағылардың эмоционалдық күйін байқау, олардың айқын көріністерін ұғыну ; 12.2.2.7 белгілі сезімдер үйлесіміне миниатюра қою; 12.2.2.8 суретшінің эмоционалдық күйін картинасының түс үйлесімі бойынша анықтау; 12.2.2.9 әдеби кейіпкерлердің мінез-құлқын түрлі мінез-құлықтармен модельдеу (мейірімді/ашулы, көңілді/ мұңлы); 12.2.2.10 театрландырылған миниатюра және сюжеттік-рөлдік ойын кезінде кейіпкерлердің эмоционалдық күйін бағалау; 12.2.2.11 сахналық бейне дағдыларын игеру: қиялдағы және шын өмірдегі заттармен ойнау; 12.2.2.12 айналасындағылардың эмоционалдық күйін анықтау, олардың айқын көріністерін ұғыну
		12.2.3.1 мінез ерекшеліктерін, эмоцияларды, сезімдерді беру: қулану, келеке қылу, зәрлілік, сүйсіну, ынталы, мысқыл, абыржу ; 12.2.3.2 сезімдерді бере отырып, берілген эмоциялармен этюдтерді ойнату: зәрлілік, келеке, кейігіштік, ұнату, сүйсіну, ынтығу , албырттық, түсінбестік, абыржу;

2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	11.2.3.1 жүрістің түрлерін көрсету: ырғақты – ырғақтың бұзылуымен, бір қалыпты, босаң, теңселіп; 11.2.3.2 дәмелену-өкіну, келеке қылу – қулану, аққөңілдік-қызғану сезімдерінің мимикамен және ишаратын модельдеу; 11.2.3.3 мүсін үшін жауап беретін бұлшықеттерді жаттықтырады; 11.2.3.4 ишаратты, тұрысты, мимиканы, пантомимиканы драматизациялау ойындарын жүргізу; 11.2.3.5 сюжеттік қойылым кейіпкерлерінің қалыптасушы эмоционалдық күйін жаңғырту (пішінді көру болған жағдайда)	12.2.3.3 дененің пластикасын, қозғалыс бағдарларын, иілгіштігін түзету; 12.2.3.4 жүрістің түрлерін көрсету: тырпылдату, "салбыраңқы" жүріс, жылдам- баяу, ауыр салмақты " тәкаппар", "кірбіңдеу", шалыну, кідіру; 12.2.3.5 мінез ерекшеліктерін, эмоцияларды, сезімдерді түзету: келеке, зәрлілік, сүйсіну, ынтығу; 12.2.3.6 сезімдерді бере отырып, берілген эмоцияда этюдтарді ойнату: мысқылдау, қулану, зәрлілік, келеке ету, кейігіштік, ұнату, сүйсіну, ынтығу, албырттық, түсінбестік, абыржу; 12.2.3.7 өмірден алынған материалдар қолданылатын тұрмыстық сахна миниатюраларын ойнату, мимика арқылы сенімділікті, еркіндікті, батылдықты көрсету; 12.2.3.8 басқа адамның эмоционалдық күйін пантомимикалық қозғалыстар арқылы білдіру (таспен жүріп өтеуге қорықпаймын)

3) "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану " бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
3.1.	11.3.1.1 белгі –ишараттарды (біреудің қабылдауына және ақпарат беруге арналған), ишарат сигналды (еріксіз, өздігінен және біреудің қабылдауына арналмаған), көрнекілендірілген ишараттарды (сөйлеген сөзіне сай келетін) пайдалану; 11.3.1.2 өзіне сенімділік, күш ишаратын, бағалау ишаратын, жақсы көңіл-күй ишаратын, ашықтық ишаратын орынды қабылдау және көрсету; 11.3.1.3 эмоционалдық күйлерді, ишараттарды, сыртқы сигнал қалыптарын тану; 11.3.1.4 саусақтармен бедерлі нүктелерді, штрихтарды,	12.3.1.1 ишарат түрлерін ажырату және тиісті баға беру (ырғақты, эмоционалдық, нұсқауыштық, бейнелі, символдық, көрнекі, бейімдеуіш ишараттары , "паразит " ишараттары, тиым салатын, ескертетін, қорғаныс ишараттары, зерігу, үрей, сенім ишараттары); 12.3.1.2 формальды динамикалық ерекшеліктер (саны) және мазмұны бойынша бағалау және ишараттарын жасау;

Ишараттарды, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	сызықтарды оқу, атау және сипаттау (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға арналған); 11.3.1.5 көркем шығарма кейіпкерлерінің эмоционалдық күйін театрландыру, драмалық әдістерін қолдану; 11.3.1.6 формалды динамикалық ерекшеліктер бойынша ишараттарды бағалау (қарқын, амплитуда); 11.3.1.7 әңгімелесушінің қашықтығына байланысты орынды амплитуданы пайдалану және ишараттарды таңдау: жақын қашықтықта – саусақтарды ғана бүгу, қашықтық ұлғайғанда – қолмен шынтақтан қозғалыс жасау, мұнда амплитуда жарты метрге дейін жетеді)	12.3.1.3 табиғи құбылыстарды елестете отырып, пантомимикалық этюдтарді жасау (жел, тыныштық, жаңбыр, дауыл); 12.3.1.4 жоқ затпен әрекеттерді жасау: сырнай, сыбызғыда ойнау; 12.3.1.5 жиі кездесетін өмірлік жағдайларда диалог жүргізу дағдыларын қолдану; 12.3.1.6 бас қозғалыстарын орындау: болымды бас изеу, теріс бұрылу, мінеуші тербеліс, бастың сөйлеушіге қарай бағытталуы (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға)
3.2. Қылықты модельдеу	11.3.2.1 белгілі жағдайдағы жүріс-тұрысты модельдеу: дәмелену, өкіну, ақкөңілдікті, қызғанышты орынды білдіру; 11.3.2.2 педагогтың, кітапханашының, аспаздың кәсіби қызметіне байланысты әрекеттерді жасап көру; 11.3.2.3 психотерапевтік бағыттағы этюдтар мен ойындарды ойнату: "Бұл-мен", " Өзім туралы айтамын", "Менің әлемім"; 11.3.2.4 қарым-қатынастың пәндік-әрекеттік құралдарын пайдалану: қарым-қатынас үшін қозғалыстық және заттық қозғалыстар, қалыптарды пайдалану, жақындату, алыстату, заттарды ұсыну, басқа адамды өзіне тарту, итеру, қарсылықты, байланысқа шығудан жалтару немесе кері жағдайды, байланысқа шығуды қалауды білдіретін қалыптар; 11.3.2.5 би қозғалыстарын жасау, билеу, жарқын, икемді бейнені жасау	12.3.2.1 театрдың түрлерін атау: еңдегі театр, үстел үстіндегі театр, көлеңкелер театры; 12.3.2.2 сюжеттік қойылымдар тақырыбына импровизация жасау, өзің шығарған хикаяларды ойлап табу; 12.3.2.3 ұжымдық шығармашылық дағдыларын игеру, ансамбль талаптарын сақтау, қисынды және өзара шартталған қарым-қатынас жасай білу; 12.3.2.4 мәнерлі қарым-қатынас құралдарын пайдалана отырып, еркін практикалық әрекетте мәдени қарым-қатынас жасау; 12.3.2.5 эмоционалдық бояулы сезімнің күйін модельдеу (масаттану, ұялу, сенімділік, қымсыну, шаттану, мұңаю, таңдану)

4) "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту" бөлімі:

4-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып

4.1. Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту	11.4.1.1 адамның дауыс ырғағын беру және ағымдағы жағдайын көрсету; 11.4.1.2 көпшілік алдында сөз сөйлеу кезінде басқа адамның эмоционалдық күйін дауыс ырғағын және үнін анықтай білу; 11.4.1.3 мысалдың, өлеңнің кейіпкерін сөйлеу интонациясы арқылы кейіпкерін анықтау (қалдық көру қабілеті бар оқушылар үшін)	12.4.1.1 қуаныш/ қамығу, тарту/ итеру, жігерлендіру/ қынжылту, ренжу/ қорлаудың интонациялық боямасын анықтау; 12.4.1.2 өз сөйлеуінде интонацияны, мәнерлі кідірістерді пайдалану, дауысты азайту немесе көтеру, мағыналық екпінді пайдалану; 12.4.1.3 сөзбен ынталандыру бойынша сезімдердің, эмоционалдық күйдің реңктерін білдіру: мысқыл, түсінбестік, келемеждеу, зәрлі, ынтызарлықпен; 12.4.1.4 азайған ишаратпен сөйлеу кезінде эмоционалды бояулы сөйлеуді пайдалану (пішінді көру қабілеті бар, зағип балалар); 12.4.1.5 сахналық ойнату қызметінде диалогтық сөйлесуді пайдалану

5) "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру" бөлімі:

5-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
5.1. Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	11.5.1.1 қарым-қатынасты әрқайсысы қызметтің объектісі және субъектісі болатын әріптестердің ерекше өзара байланысы ретінде түсіну; 11.5.1.2 жаттық сезімін еңсеру, аралас ұжымдарда тұлғааралық қарым-қатынас процестің қиындығын еңсеру (қалдық көру қабілеті бар балалар, зағип балалар)	12.5.1.1 театрда мәдени жүріп-тұру дағдыларын меңгеру, сахнада болып жатқанға орынды пікір білдіру; 12.5.1.2 белгілі сигналдарды саналы түрде беру үшін еркін экспрессивтік қозғалыстарды пайдалану: сөйлеу барысындағы көрнекілік ретінде көз қысу, сыпайы назар салу, бет-аузын қисайту, мысқылдаған бет әлпеті; 12.5.1.3 микро және макро әлеумет ішінде зәрлілік, кейігіштік, келемеждеу сезімдерін еңсере білу; 12.5.1.4 өзінің бейвербалды мінез-құлқын талдау және баға бере білу

6) "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету" бөлімі:

6-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып

6.1. Көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету	11.6.1.1 адамның көңіл-күйін жүрісің, мүсінің, ишараттары арқылы анықтау; 11.6.1.2 актерлік еркіндік жағдайына жету, белгілі бір әдеби сюжетті этюдті, суырып салмалық әдіспен ойната білу	12.6.1.1 берілген эмоцияға өз сезімін сипаттай білу: мен әңгімелесуші адамға деген көзқарасым қандай; кімді бағалаймын, құрметтеймін; 12.6.1.2 теріс мінез ерекшеліктеріне моральдық баға беру, оларды эмоциямен ойнатып шығу; 12.6.1.3 басқа адамға ұнатпау сезімін баса білу және оны орынды білдіру; 12.6.1.4 тұлғаның әлеуметтік ортада туындайтын мінезіне баға беру (сараңдық, мейірімділік, адалдық, өкінушілік, опық жеу, мойынсыну, енжарлық, өзін-өзі дәріптеу)

35. Осы Бағдарлама көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары үшін " Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда сыныптар бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

36. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Көру қабілеті зақымдалған (көрмейтін, нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Мимика және пантомимиканы дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Психобұл шық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1. Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру	11.1.1.1 жүріс-тұрысты, сезімді, эмоцияларды саналы түрде түзету мақсатында аутогенді психобұлшықетті жаттығу жасау дағдыларын игеру; 11.1.1.2 әдеби туындыларды ойнатуға арналған қолданбалы материалды пайдалану (суреттер, көрнекіліктер) (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға арналған)
		11.2.1.1 Мінез ерекшелігінің, эмоциялардың түрлерін ажырату:

	2.1. Сезімдермен танысу	дәмелену/өкіну, ақкөңілдік/ қызғаныш; 11.2.1.2 Күлкінің (қызықты, табашыл, аяусыз, ұнамсыз, жасанды және риясыз) мазмұндық қырларын ажырату және орынды бағалау
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	11.2.2.1 тұлғаның мимикалық мінездемесін сипаттау және орынды бағасын беру: күшті-әлсіз, белгісіз –үйлесімді, стереотипті – жеке; 11.2.2.2 мінез ерекшеліктерді, көңіл-күйді, эмоцияларды сипаттау және орынды баға беру: жағымпаздану, менсінбеушілік, тәкаппарлық, жабырқау, қайғыру, қуану, шаттану, мұңаю, жек көру, құрметтеу; 11.2.2.3 көңіл-күйі мен сезімін анықтау: дәмелену/өкіну; ақкөңілдік/қызғаныш; 11.2.2.4 күлкінің түрлерін ажырату: (жасанды, табиғи, жеңіл, кең)
	2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	11.2.3.1 жүрістің түрлерін көрсету: ырғақты – ырғақтың бұзылуымен, бір қалыпты, босаң, теңселіп; 11.2.3.2 дәмелену-өкіну, келеке қылу – қулану, ақкөңілдік-қызғану сезімдерінің мимикамен және ишаратын модельдеу; 11.2.3.3 мүсін үшін жауап беретін бұлшықеттерді жаттықтырады
2-тоқсан		
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	11.2.2.5 музыкалық туындының көңіл-күйін анықтау (көңілді, жалынды, мұңды, қайғылы)
	2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	11.2.3.4 ишаратты, тұрысты, мимиканы, пантомимиканы драматизациялау ойындарын жүргізу
		11.3.1.1 белгі –ишараттарды (біреудің қабылдауына және ақпарат беруге арналған), ишарат сигналды (еріксіз, өздігінен және біреудің қабылдауына арналмаған), көрнекілендірілген ишараттарды (сөйлеген сөзіне сай келетін) пайдалану; 11.3.1.2 өзіне сенімділік, күш ишаратын, бағалау ишаратын,

3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1. Ишараттарды, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	жақсы көңіл-күй ишаратын, ашықтық ишаратын орынды қабылдау және көрсету; 11.3.1.3 эмоционалдық күйлерді, ишараттарды, сыртқы сигнал қалыптарын тану; 11.3.1.4 саусақтармен бедерлі нүктелерді, штрихтарды, сызықтарды оқу, атау және сипаттау (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға арналған)
	3.2. Қылықты модельдеу	11.3.2.1 белгілі жағдайдағы жүріс-тұрысты модельдеу: дәмеленуді, өкінуді, аққөңілдікті, қызғанышты орынды білдіру; 11.3.2.2 педагогтың, кітапханашының, аспаздың кәсіби қызметіне байланысты әрекеттерді жасап көру
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1. Интонациямен айтуды үйрету	11.4.1.1 адамның дауыс ырғағын беру және ағымдағы жағдайын көрсету; 11.4.1.2 көпшілік алдында сөз сөйлеу кезінде басқа адамның эмоционалдық күйін дауыс ырғағын және үнін анықтай білу
3-тоқсан		
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	11.2.3.5 сюжеттік қойылым кейіпкерлерінің қалыптасушы эмоционалдық күйін жаңғырту (пішінді көру болған жағдайда)
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1. Ишараттарды, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	11.3.1.5 көркем шығарма кейіпкерлерінің эмоционалдық күйін сахналау, драмалық әдістерін қолдану; 11.3.1.6 формалды динамикалық ерекшеліктер бойынша ишараттарды бағалау (қарқын, амплитуда); 11.3.1.7 әңгімелесушінің қашықтығына байланысты орынды амплитуданы пайдалану және ишараттарды таңдау: жақын қашықтықта – саусақтарды ғана бүгу, қашықтық ұлғайғанда – қолмен шынтақтан қозғалыс жасау, мұнда амплитуда жарты метрге дейін жетеді)
	3.2. Қылықты модельдеу	11.3.2.3 психотерапевтік бағыттағы этюдтар мен

		ойындарды ойнату: "Бұл-мен", " Өзім туралы айтамын", "Менің әлемім"
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1. Интонация мен айтуды үйрету	11.4.1.3 мысалдың, өлеңнің кейіпкерін сөйлеу интонациясы арқылы кейіпкерін анықтау (қалдық көру қабілеті бар оқушылар үшін)
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1. Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	11.5.1.1 қарым-қатынасты әрқайсысы қызметтің объектісі және субъектісі болатын әріптестердің ерекше өзара байланысы ретінде түсіну
4-тоқсан		
1. "Психобұл шық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1. Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру	11.1.1.3 экспрессивті-мимикалық әрекеттер жасау: күлімсіреу, көзқарас, қол мен дененің мәнерлі қозғалыстары, мәнерлі леп білдіру
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2. Қылықты модельдеу	11.3.2.4 қарым-қатынастың пәндік-әрекеттік құралдарын пайдалану: қарым-қатынас үшін қозғалыстық және заттық қозғалыстар, қалыптарды пайдалану, жақындату, алыстату, заттарды ұсыну, басқа адамды өзіне тарту, итеру, қарсылықты, байланысқа шығудан жалтару немесе кері жағдайды, байланысқа шығуды қалауды білдіретін қалыптар; 11.3.2.5 би қозғалыстарын жасау, билеу, жарқын, икемді бейнені жасау
5."Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1. Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	11.5.1.2 жаттық сезімін еңсеру, аралас ұжымдарда тұлғааралық қарым-қатынас процестің қиындығын еңсеру (қалдық көру қабілеті бар балалар, зағип балалар)
6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1. Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	11.6.1.1 адамның көңіл-күйін жүрісі, мүсіні, ишараттары арқылы анықтау; 11.6.1.2 актерлік еркіндік жағдайына жету, белгілі бір әдеби сюжетті этюдті, суырып салмалық әдіспен ойната білу

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. "Психобұл шық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1. Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру	12.1.1.1 жүріс-тұрысты, сезімді, көңіл-күйді, эмоцияларды саналы түрде түзету; 12.1.1.2 дене қозғалысының жекелеген қимылдарын, еріннің жеңіл дірілінің шағын микро белгілерін түсіну
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.1. Сезімдермен танысу	12.2.1.1 Мінез ерекшелігінің, эмоциялардың түрлерін ажырату: зәрлілік/ келеке/ кейігіштік; ұнату/ сүйсіну/елігушілік/ ұмтылғыштық; түсінбестік/ абыржу; 12.2.1.2 эмоционалдық күйін жаңғырту арқылы сюжеттік картиналардың кейіпкерлерінің мимикасын, тұрыстары мен ишарат мағынасын түсіну
	2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	12.2.2.1 берілген эмоцияларды бағдарламалық көркем туындылардың материалдарынан анықтау және таныс туындылардан мәні бойынша қарама-қарсы эмоцияларды сипаттау; 12.2.2.2 эмоционалдық күйін, сезімін ажырату: зәрлілік/ келеке/ кейігіштік, ұнату/ сүйсіну, қызығушылық/ ұмтылғыштық, түсінбестік/ абыржу; 12.2.2.3 театрландырылған композицияны, пьесаны қарау кезінде кейіпкерлердің эмоционалдық күйін бағалау; 12.2.2.4 берілген эмоцияға миниатюра, композиция құру; 12.2.2.5 эмоцияларды олардың суретте, фотода, портретте бейнеленуі бойынша сипаттау және бағалау
	2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	12.2.3.1 мінез ерекшеліктерін, эмоцияларды, сезімдерді беру: қулану, келеке қылу, зәрлілік, сүйсіну, ынтығу, мысқыл, абыржу ; 12.2.3.2 сезімдерді бере отырып, берілген эмоциялармен этюдтерді ойнату: зәрлілік, келеке, кейігіштік, ұнату, сүйсіну, ынтығу , албырттық, түсінбестік, абыржу; 12.2.3.3 дененің пластикасын, қозғалыс бағдарларын, иілгіштігін түзету

2-тоқсан		
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	12.2.2.6 айналасындағылардың эмоционалдық күйін байқау, олардың айқын көріністерін ұғыну ; 12.2.2.7 белгілі сезімдер үйлесіміне миниатюра қою; 12.2.2.8 суретшінің эмоционалдық күйін картинасының түс үйлесімі бойынша анықтау
	2.3. Мимика мен пантомимиканы жаңғырту	12.2.3.4 жүрістің түрлерін көрсету: тырпылдату, "салбыраңқы" жүріс, жылдам- баяу, ауыр салмақты " тәкаппар", "кірбіңдеу", шалыну, кідіру; 12.2.3.5 мінез ерекшеліктерін, эмоцияларды, сезімдерді түзету: келеке, зәрлілік, сүйсіну, ынтығу; 12.2.3.6 сезімдерді бере отырып, берілген эмоцияда этюдтерді ойнату: мысқылдау, қулану, зәрлілік, келеке ету, кейігіштік, ұнату, сүйсіну, ынтығу, албырттық, түсінбестік, абыржу; 12.2.3.7 өмірден алынған материалдар қолданылатын тұрмыстық сахна миниатюраларын ойнату, мимика арқылы сенімділікті, еркіндікті, батылдықты көрсету; 12.2.3.8 басқа адамның эмоционалдық күйін пантомимикалық қозғалыстар арқылы білдіру (таспен жүрі өтеуге қорықпаймын)
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тілі және тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1. Жесттерді, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	12.3.1.1 ишарат түрлерін ажырату және тиісті баға беру (ырғақты, эмоционалдық, нұсқауыштық, бейнелі, символдық, көрнекі, бейімдеуіш ишараттары, "паразит" ишараттары, тиым салатын, ескертетін, қорғаныс ишараттары, зерігу, үрей, сенім ишараттары); 12.3.1.2 формальды динамикалық ерекшеліктер (саны) және мазмұны бойынша бағалау және ишараттарын жасау
	3.2. Қылықты модельдеу	12.3.2.1 театрдың түрлерін атау: еденгі театр, үстел үстіндегі театр, көлеңкелер театры
		12.4.1.1 қуаныш/қамығу, тарту/ итеру, жігерлендіру/қынжылту,

4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1. Интонациямен айтуды үйрету	ренжу/қорлаудың интонациялық боямасын анықтау; 12.4.1.2 өз сөйлеуінде интонацияны, мәнерлі кідірістерді пайдалану, дауысты азайту немесе көтеру, мағыналық екпінді пайдалану
3-тоқсан		
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.1. Ишараттарды, мәнерлі қимылдарды орындауға жаттығу	12.3.1.3 табиғи құбылыстарды елестете отырып, пантомимикалық этюдтарді жасау (жел, тыныштық, жаңбыр, дауыл); 12.3.1.4 жоқ затпен әрекеттерді жасау: сырнай, сыбызғыда ойнау; 12.3.1.5 жиі кездесетін өмірлік жағдайларда диалог жүргізу дағдыларын қолдану; 12.3.1.6 бас қозғалыстарын орындау: болымды бас изеу, теріс бұрылу, мінеуші тербеліс, бастың сөйлеушіге қарай бағытталуы (қалдық көру қабілеті бар оқушыларға)
	3.2. Қылықты модельдеу	12.3.2.2 сюжеттік қойылымдар тақырыбына импровизация жасау, өзің шығарған хикаяларды ойлап табу
4. "Сөйлеу тілінің интонациясын дамыту"	4.1. Интонациямен айтуды үйрету	12.4.1.3 сөзбен ынталандыру бойынша сезімдердің, эмоционалдық күйдің реңктерін білдіру: мысқыл, түсінбестік, келемеждеу, зәрлі, ынтызарлықпен; 12.4.1.4 азайған ишаратпен сөйлеу кезінде эмоционалды бояулы сөйлеуді пайдалану(пішінді көру қабілеті бар, зағип балалар); 12.4.1.5 сахналық ойнату қызметінде диалогтық сөйлесуді пайдалану
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1. Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	12.5.1.1 театрда мәдени жүріп-тұру дағдыларын меңгеру, сахнада болып жатқанға орынды пікір білдіру; 12.5.1.2 белгілі сигналдарды саналы түрде беру үшін еркін экспрессивтік қозғалыстарды пайдалану: сөйлеу барысындағы көрнекілік ретінде көз қысу, сыпайы назар салу, бет-аузын қисайту, мысқылдаған бет әлпеті
4-тоқсан		

1. "Психобұл шық ет аппаратын жаттықтыру"	1.1. Психобұлшық ет аппаратын жаттықтыру	12.1.1.3 жүріс-тұрысты, сезімді, эмоцияларды саналы түрде түзету мақсатында бет бұлшықеттерінің жағдайын басқару; 12.1.1.4 өз эмоцияңды ажырату және олардың не себепті туындап, қандай әсерден өзгеретінін түсіну, өз эмоционалдық күйіңді басқару
2. "Сезімдерді қабылдау және эмоционалдық жағдайы"	2.2. Сезімдерді тану, атау, сипаттау	12.2.2.9 әдеби кейіпкерлердің мінез-құлқын түрлі мінез-құлықтармен модельдеу (мейірімді/ашулы, көңілді/мұңлы); 12.2.2.10 театрландырылған миниатюра және сюжеттік-рөлдік ойын кезінде кейіпкерлердің эмоционалдық күйін бағалау; 12.2.2.11 сахналық бейне дағдыларын игеру: қиялдағы және шын өмірдегі заттармен ойнау; 12.2.2.12 айналасындағылардың эмоционалдық күйін анықтау, олардың айқын көріністерін ұғыну
3. "Қарым-қатынастың сөйлеу тіліжәне тілдік емес құралдарын практикада қолдану"	3.2. Қылықты модельдеу	12.3.2.3 ұжымдық шығармашылық дағдыларын игеру, ансамбль талаптарын сақтау, қисынды және өзара шартталған қарым-қатынас жасай білу; 12.3.2.4 мәнерлі қарым-қатынас құралдарын пайдалана отырып, еркін практикалық әрекетте мәдени қарым-қатынас жасау; 12.3.2.5 эмоционалдық бояулы сезімнің күйін модельдеу (масаттану, ұялу, сенімділік, қымсыну, шаттану, мұңаю, таңдану)
5. "Мәдени тәртіп дағдыларын қалыптастыру"	5.1. Мәдени тәртіп пен қарым-қатынастың адекватты тәсілдері	12.5.1.3 микро және макро әлеумет ішінде зәрлілік, кейігіштік, келемеждеу сезімдерін еңсере білу; 12.5.1.4 өзінің бейвербалды мінез-құлқын талдау және баға бере білу
		12.6.1.1 берілген эмоцияға өз сезімін сипаттай білу: мен әңгімелесуші адамға деген көзқарасым қандай; кімді бағалаймын, құрметтеймін; 12.6.1.2 теріс мінез ерекшеліктеріне моральдық баға беру, оларды эмоциямен ойнатып шығу;

6. "Мимика және пантомимика құралдарымен көңіл-күйдің және мінездің жеке қасиеттерін түзету"	6.1. Көңіл-күйді және мінездің жеке қасиеттерін түзету	12.6.1.3 басқа адамға ұнатпау сезімін баса білу және оны орынды білдіру; 12.6.1.4 тұлғаның әлеуметтік ортада туындайтын мінезіне баға беру (сараңдық, мейірімділік, адалдық, өкінушілік, опық жеу, мойынсыну, енжарлық, өзін-өзі дәріптеу)

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің түрлері бойынша біріктіріледі;

2) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және/немесе күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

бұйрығына
35-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
390 - қосымша

Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Емдік дене шынықтыру" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушылардың ағзасын физикалық жағынан нығайту, қозғалыс функциялары мен танымдық қызметінің бұзылыстарын мүмкіндігінше жою және олардың үдеуін алдын алу.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) денсаулықты нығайту, ағзаны шынықтыру және сырқаттанушылықты төмендету;

2) дене мүшелерінің функционалдық деңгейін арттыру, әлсіреген бұлшықет топтарын нығайту және бұлшық ет тонусын қалыпқа келтіру, денсаулықтың оңтайлы деңгейін сақтау;

3) дене дайындығын арттыру арқылы негізгі физикалық қасиеттерді дамыту: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік және икемділік;

4) тірек-қимыл аппаратының көру, жүрек-тамыр, тыныс алу, жүйке жүйелерінің функционалдық бұзылыстарын түзетуді жүзеге асыру;

5) емдік дене шынықтыру сабақтарында кешенді дене жаттығуларын сауықтыру, түзету бағытында дене белсенділігінің функционалдық жағдайын бақылаудың қарапайым тәсілдері;

6) денсаулық жағдайы әлсіреген ағза жүйелерінің физиологиялық белсенділігін арттыру, оқу қызметі режимінде ақыл-ой және физикалық жұмысқа қабілеттілікті жақсартуға жәрдемдесу болып табылады;

7) дене дамуы мен дене дайындығы туралы жалпы түсініктерді қалыптастыру, дене жаттығуларымен өз бетінше айналысуға қызығушылықты дамыту, еңбек үрдістерінің элементтерін үйрету.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

4. "Емдік дене шынықтыру" түзету курсы білім алушыларға:

1) түзету жаттығуларының адамның физикалық және морфофункционалды жүйесіне әсері туралы білу;

2) өзінің және өзге де білім алушылардың физикалық жағдайын бағалау;

3) коммуникативтік және шығармашылық, сын тұрғысынан ойлау, проблемаларды шешу дағдыларын дамыту;

4) жеке дене қасиеттерін дамыту, қозғалыс техникасын жетілдіру бойынша дербес сабақтар өткізу үшін практикалық қызметте және күнделікті өмірде алған білімдері мен іскерліктерін қолдану;

5) дененің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, таңертеңгілік және түзету жаттығуларының қарапайым кешендерін құру және орындау;

6) дене бітімінің дамуын, дене дамуының даярлығын бақылай отырып физикалық жүктеме режимдері мен қимыл-қозғалыс техникасы арқылы жақсаруын жүзеге асыру;

7) дене жаттығуларын орындау кезінде жүрек жиырылу жиілігінің көрсеткіштеріне бақылау жүргізу;

8) шынықтыру рәсімдерін жүргізу.

5. "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы педагогика қағидаттарына негізделіп, тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларды ерекше білім беру қажеттіліктерімен қамтамасыз етеді.

6. Білім алушылардың емдік дене шынықтыру сабақтарында қарым-қатынас жасауда қимыл-қозғалыс ойындарының маңызы зор.

7. Сабақтардың тиімділігін арттыру үшін айналар, гимнастикалық (шведтік) қабырғалар, отырғыштар, сәкілер, еңкейтілген жазықтықтар, үстел теннисіне арналған үстелдер, баспалдақтар, сатылар, із жолдары, бедерлі және қабырғалы жылжымалы тақталар, еңкейтілген тақталар, шағын батуттар, тренажерлер, арнайы жабдықтар (гравитацияға қарсы костюмдер, ФАЭТОН нейро-ортопедиялық комбинезоны, Гросс аппараты, Кобра механотерапия аппараты, аяқ-қолдарды әзірлеуге арналған тренажер (сырғумен), механотерапиялық тренажер Мотомед) қолданылады.

8. Әрбір нозология нақты жабдықтармен жабдықтауды қажет етеді. Жұлынның зақымдануы кезінде дененің бөліктерін бекіту үшін белдіктер, зығыр таспалар, манжеттер, корсеттер қолданылады.

9. Білім беру үрдісінің нәтижелері мен оқыту мақсаттарының жүйесінің басымдығына қарай классикалық білім беру негізі ретінде құндылыққа бағдарланған, іс-әрекеттік, жеке тұлғаға бағытталған, коммуникативтік, сараланған, жобалық тәсілдер және ойын жаттығулары қолданылады.

10. Құндылыққа бағытталған тәсіл:

1) құндылыққа бағдарланған оқу үрдісі білім алушының жеке басының құндылықтар жүйесін мақсатты түрде қалыптастырады;

2) құндылықтардың мәні белгілі бір қоғамның табысты жұмыс істеуі үшін қажетті нормаларды, әдеттерді, өмір салтын, мінез-құлық стилін қалыптастыру аясында көрінеді;

3) құндылықтар тұлға уәждемесінің маңызды факторы ретінде әсер ете отырып, мінез-құлық пен іс-әрекетті ынталандырады;

4) орта білім беру құндылықтары "Мәңгілік ел" ұлттық идеясына негізделген.

11. Іс-әрекет тәсілі:

1) білім алушының білімді дайын түрде алып қоймай, оны өзі ізденіп, өзінің оқу іс-әрекетінің мазмұны мен нысандарын ұғынуына, оның нормалар жүйесін түсінуіне және қабылдауына, оларды жетілдіруге белсенді қатысуына сай білімінің, оқу біліктіліктіліктері мен кең ауқымды дағдыларының белсенді әрі табысты түрде қалыптасуына ықпал етеді;

2) арнайы мектептегі іс-әрекеттік тәсіл білім алушылардың жеке басының дамуы олардың қолжетімді қызметін (пәндік-практикалық, оқу, дене шынықтыру) ұйымдастыру сипатымен анықталатынын тануға құрастырылады.

12. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл:

1) жеке тұлғаға бағытталған тәсілдің мақсаты оқу үрдісін дараландыру, оқу үрдісінде білім алушының тұлғасын үйлесімді қалыптастыру және жан-жақты дамыту,

оның психикалық және дене дамуының жеке ерекшеліктерін, мінез-құлық қажеттіліктері мен уәждерін ескере отырып, оның шығармашылық күш-жігерін толық ашу болып табылады;

2) әрбір білім алушының емдік дене шынықтыру бойынша бағдарламаны игеруінің жеке қарқынын құру (оқыту мен тәрбиелеудің келесі кезеңі алдыңғы кезеңнің меңгерілген мазмұнына негізделіп құрылады, әрбір оқушы дамуы бойынша қатарластарымен емес, өзімен салыстырылады).

13. Коммуникативтік тәсіл:

1) оқыту үрдісі қарым-қатынас біліктіліктерін және нақты коммуникация жағдайларына сәйкес жұмыс тәртібін қалыптастыруға септігін тигізетін тапсырмаларды қамтиды (жұптық және топтық жұмыс);

2) коммуникативтік тәсілдің әлеуметтік маңыздылығы: ақпараттың әр түрін меңгеру ; әр түрлі мәселелер бойынша пікірталас жүргізе білу, осы мәселелер бойынша өз ұстанымын қалыптастыру болып табылады;

3) коммуникативтік тәсілдің жеке маңыздылығы: достарының, сыныптастарының іс-әрекеттерін талдай білу және бағалай білу; өз күш жігерін дұрыс бағалай білу, тамақ ішуде, дене жүктемесінде, әр түрлі жағдайларда жеке бейімделу және ассистивті құралдарды пайдалана білу (көзілдірік, арнайы кресло, жеке бейімделген жұмыс орны, компьютердің арнайы пернетақталары, дәстүрлі тышқанның алмастырғыштары).

14. Саралап оқыту тәсілі:

1) саралап оқыту жұмысын ұйымдастырудың шарты мұғалім тарапынан күрделілікпен ерекшеленетін сараланған тапсырмаларды қолдану;

2) бір санаттағы білім алушыларда вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуына байланысты саралап оқыту тәсілі. Педагог түзету-білім беру үрдісін сипаттамасы бойынша сыныпта біртектес болып келетін топтардың болуына қарай, олардың әрқайсысы үшін жұмыстың әртүрлі көлемі, мазмұны, қарқыны, күрделілігі, әдістері мен тәсілдері, оқытуды бақылау мен ынталандырудың түрлері мен тәсілдері арқылы ұйымдастырады.

15. Саралап оқыту тәсілі үрдісінде келесі терапиялық ұсыныстарды сақтау қажет:

1) бұлшықеттердің қатты созылуын болдырмау (бұлшықет жүйесінің аурулары бар білім алушыларға қатысты) шиеленісті тудыратын жалпы дамыту жаттығулары мен ойындары кезінде пайда болады (мысалы, жүрелеп, өкшесімен отыру). Білім алушыны тұрғызу кезінде оларға бұлшықет көмегін көрсетеді немесе қосымша құралдар ұсынады
.

2) спастикалық диплегиясы бар білім алушылар түзету жаттығуларын өткізу кезінде мүмкіндігінше екі қолын қолдануы ескеріледі;

3) тепе-теңдікті сақтау қабілеті нашар, бірақ жүруге қабілетті, ұршық буыны бұзылуы бар білім алушылар жоғары динамикалық жаттығулар мен ойындарға арбада отырып қатысады немесе сараланған тапсырмаларды орындайды;

4) тырысу ұстамалары (таңдамалы түрде) болатын білім алушыларға кейбір тапсырмалардың ұстамалар ықтималдығын қаншалықты арттыратынын және оларға түрткі болатындығын түсіндіру; Айналмалы қимылдарды, снарядтарда гимнастикалық жаттығуларды орындаудан аулақ болу өте маңызды;

5) күштеп басқарылмайтын қозғалыстары (гиперкинездері) бар білім алушылармен түзету жаттығуларын үш деңгейде пысықтау міндетті: айнаға қарап бақылаумен, айнаға қарап бақылаусыз, көзін жұмып.

16. Жобалап оқыту тәсіл:

1) білім алушы өз алдына проблема қояды және оны шешу жолдарын өз бетінше табуға болжам жасайды;

2) білім алушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып жүзеге асырылады. асырылады. Жобалау қызметінің алгоритмі толық сақталады. Бөлімнің мазмұнымен танысу шеңберінде білім алушылардың ұжымдық/топтық жобаларды дайындау бойынша ұйымдастырылады.

17. Ойын арқылы оқыту әдісі:

1) оқыту әдісі ретінде ойын тәсілін қолдану білім алушылардың танымдық қызығушылықтарын жандандыруға ықпал етеді;

2) оқу материалдары ойын құралы болып табылып, оқыту қызметі ойын ережелеріне бағынады. Ұжымдық қызмет түрлерін ұйымдастыруға бағытталған ойын әдістері білім алушылардың арасындағы кіші топтың басқа мүшелерінің пікірін құрметтеуге, түпкілікті нәтижелерді болжауға, іс-әрекеттерді өз бетінше жоспарлауға, мақсаттарға жету әдістерін анықтауға үйренуіне ықпал етеді.

18. Жүктемелерді мөлшерлеу: бастапқы бағытты таңдау, қайталау саны, орындау белсенділігі, қарқыны, қозғалыс амплитудасы, орындау күрделілігі, эмоционалды фактордың болуы, тыныс алу жаттығуларының саны, заттарды, тренажерларды пайдалану.

19. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (бұдан әрі – АКТ) қолдану:

1) АКТ қолдану құзыреттілігі жұмыста, бос уақытында және қарым-қатынаста технологияларды біліктілікпен және шығармашылықпен пайдалануын қамтиды;

2) білім алушылар барлық пәндерді оқу барысында ақпаратты табу, құрастыру және басқару, мәліметтер мен идеялармен бөлісу, бірлесіп әрекет ету, түрлі жабдықтар мен қосымшаларды пайдалану арқылы өз жұмысын жетілдіре және бағалай отырып, АКТ қолдану дағдыларын дамытады;

3) бағдарлама мыналарды қамтиды: бұқаралық ақпарат құралдарының мультимедиалық ресурстары; цифрлық және ғаламтор көздері; олардың дәлдігін, сенімділігі мен маңыздылығын бағалай білу; АКТ ақпаратты құру және өңдеу үшін;

4) АКТ оқу үрдісінде білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, қолданылады.

3-тарау. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Емдік дене шынықтыру" пәнінің мазмұны

20. "Емдік дене шынықтыру" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11 сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 36 сағат;

2) 12-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 36 сағат;

21. Оқу бағдарламасының мазмұны бөлім бойынша оқыту ұйымдастырылған. Әр бөлім мазмұны белгілі бір сыныпқа арналған оқу мақсаттары бойынша ұсынылған бөлімшелерден тұрады. Әрбір бөлімше ішінде жүйелі және дәйекті ұйымдастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алуш0ылардың жетістіктерін бағалауға, оларды оқытудың келесі кезеңдері туралы хабардар етуге мүмкіндік береді.

22. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тірек-қимыл аппараттарының бұзылыстарын алдын алу және түзету";

2) "Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер мен сыни ойлау";

3) "Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру".

23. "Тірек-қимыл аппараты бұзылуының алдын алу және түзету" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету және тыныс алу функциясын жақсарту;

2) негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін қозғалыс қызметін саналы басқарудағы әртүрлі жаттығулардың тізбегі;

3) дене дамуының кемшіліктерін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету;

4) аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру;

5) бірқатар дене жаттығуларында тактика, стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау;

6) өзінің және өзгенің біліктілігін айқындау, өмірде қажетті қимыл-қозғалыс біліктіліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

7) қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды еңсеру және қатерлерге ден қою дағдыларын дамыту.

24. "Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер мен сыни тұрғыдан ойлау" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс мүмкіндіктерін ескере отырып, өзгермелі мән-жайларға ден қойып балама шешімдердің көмегімен қозғалысқа байланысты идеяларды, стратегиялар мен жоспарларды қолдану;

2) өздігімен және бірлесе жұмыс істеп, кезекпен командалық көшбасшы рөлін атқару арқылы белгілі бір мақсатқа қол жеткізу;

3) ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну;

4) бірқатар дене жаттығуларында ережелер мен құрылымдық тәсілдерді қолдану, жасау;

5) емдік дене шынықтыру сабағында жеке және топтық тапсырмаларды орындау кезінде патриоттық сезімін дамыту;

6) қозғалыстардың әртүрлі мәнмәтіндеріне байланысты рөлдерді орындау және олардың айырмашылықтарын білу.

25. "Денсаулықты және салауатты өмір салтын ынталандыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) емдік дене шынықтырудың денсаулық пен салауатты өмір салты үшін маңыздылығы туралы білу, тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықтарын арттыру;

2) қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну;

3) әртүрлі дене жүктемелерінің ағзадағы өзгерістерге әсерін білу және түсіну, қимыл-қозғалыс бұзылыстарын түзету;

4) дене жағдайына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру;

5) қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу кезінде тиісті түрде әрекет ете отырып, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау;

6) емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрлері, психогимнастика элементтері.

26. 11-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

білім негіздері:

1) сабақтарда өзін-өзі ұстау ережелері, шығармашылық белсенділік пен салауатты өмір салтын сақтау, адамның репродуктивті функциясын қолдау үшін емдік дене шынықтыру сабақтарының рөлі мен маңызын білу;

2) өздігінен үйде немесе мектепте емдік дене шынықтыру сабақтарына қойылатын гигиеналық талаптарды, ауа және күн ванналарын қабылдау ережелері;

3) ауа және күн ванналарын қабылдау ережелері;

4) ашық ауадағы сабақтардың, температуралық режимнің маңызы;

5) сабақтарда үйренген қимыл-қозғалыс ойындарының ережелерін білу;

диагностика:

1) дене дамуының бұзылыстарының сипатын анықтау және сараланған түзету әрекетінің құралдарын анықтау үшін тексеру;

2) денсаулық жағдайына, дене дамуы мен дене дайындығына негізделген тұрақты сауықтыру сабақтары жүйесінде жоспарлау және бақылау технологиясы;

3) жеке және өз бетінше жұмыс істеу тәсілдерін таңдау;

бұзылған функциялардың алдын алу және түзету:

1) дене бітімін түзету бойынша дербес сабақтарды ұйымдастыру және өткізу;

2) жеке жаттығуларды тренажерлар мен арнайы жабдықтарда жасау;

3) сауықтыру гимнастикалық кешені мен сауықтырудың дәстүрлі емес тәсілдерін пайдалану;

4) өзінің дене жағдайын бақылау арқылы демалу тәсілдерін жетілдіру;

5) тыныс алу мүмкіндіктерін дамыту және өздігінен массаж жасау, тірек-қимыл аппаратарының бұзылыстарын алдын алу;

сабақтың тиімділігін бағалау:

1) өзін-өзі байқау және өзін-өзі бақылау;

2) қимыл-қозғалыс техникасын бағалау, мамандандырылған жаттығуларды орындау техникасындағы қателерді анықтау және жою тәсілдері;

3) мұғалімнің бақылауымен тесттердің көмегімен ағза резервтері мен денсаулық жағдайын өлшеу (Руфье сынамасының көрсеткіштері бойынша "денсаулық индексін" есептеу).

27. 12-сыныпқа арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінің базалық мазмұны:

білім негіздері:

1) сабақтарда денсаулық пен салауатты өмір салтын сақтау дағдылары мен қауіпсіздік техникасын сақтауды ұйымдастыру (күн тәртібі, таңғы жаттығу, сауықтыру іс-шаралары);

2) шаршауды сыртқы белгілері бойынша анықтай білу, физикалық жай-күйдің динамикасын анықтау үшін ең тиімді құралдар мен әдістерді бағалау және таңдау;

диагностика:

1)физикалық даму бұзылыстарының сипатын анықтау;

2) дифференциалды түзетуші әсердің құралдарын анықтау және жеке жұмыс тәсілдерін таңдау;

тірек-қимыл аппаратының бұзылуларын алдын алу және түзету:

1) дене дамуының бұзылыстарын түзету;

2) түзету жаттығулар кешендерінің күрделенуі, олардың көлемін, мөлшерін және мазмұнын ұлғайту;

3) дене бітімінің бұзылыстарын түзету бойынша сабақтарды ұйымдастыру және өткізу, қимыл-қозғалыстағы бұзылыстарды түзету (үйлестірудің бұзылуы, қозғалыстағы дәлдік, тепе-теңдік);

4) қозғалыс қабілеттерін (күш, жылдамдық, ептілік, төзімділік, икемділік) дамытудағы кемшіліктерді жою;

5) дене қалпын түзету, тыныс алу және түзету гимнастикасының тәсілдерін қолдану ;

6) бұлшықет тонусын қалыпқа келтіретін арнайы жаттығулар, тренажерлар мен арнайы жабдықтардағы жеке жаттығулар, сауықтырудың дәстүрлі емес тәсілдерін пайдалану;

7) дәрігер мен ЕДШ әдіскерінің ұсыныстарына сәйкес (денсаулық жағдайын және аурудың өту сипатын ескере отырып) жаттығулар кешендерін өз бетінше құрастыру;

сабақтың тиімділігін бағалау:

1) өзін-өзі байқау және өзін-өзі бақылау;

2) қимыл-қозғалыс техникасын бағалау, мамандандырылған жаттығуларды орындау техникасындағы қателерді анықтау және жою тәсілдері, мұғалімнің бақылауымен тесттердің көмегімен ағза резервтері мен денсаулық жағдайын өлшеу (Руфье сынамасының көрсеткіштері бойынша "денсаулық индексін" есептеу).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

28. Оқыту бағдарламасында оқу мақсаттарын қолдануға ыңғайлы болу және мониторинг жүргізу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар - бөлім мен бөлімшенің, төртінші сан - оқыту мақсатының реттік санын білдіреді. Мысалы, 11.1.2.1 кодында: "11" - сынып, "1.2" - бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

29. Бөлімдер бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету" бөлімі:

1-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	11.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде өзінің қимыл-қозғалыс дағдыларын талдай білу; 11.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау; 11.1.1.3 тыныс алу қызметін жақсарту үшін тыныс алу жаттығуларын қолдану (кеуде қуысының пішініне оң әсер етеді)	12.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қимыл қозғалыс дағдыларын көрсете білу; 12.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсете білу; 12.1.1.3 тыныс алу қызметін жақсарту үшін жаттығуларды (кеуде қуысының пішініне оң әсер ететін) практикада қолдану
	11.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау; 11.1.2.2 дене дамуы мен дене даярлығын өздігімен бақылау және қимыл-қозғалыс комбинацияларын өз бетінше қолдану;	12.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсету; 12.1.2.2 өзінің дене дамуы мен дене даярлығына өздігімен бақылау жасау және

1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	11.1.2.3 өзінің дене дамуын (дене бітімін) бағалау; әртүрлі бағыттарда (кифоздар, лордоздар, сколиоздар) омыртқаның қисаюын, дене тұрқындағы ауытқуларды түзету бойынша жаттығуларды жоспарлау, жаттығулар кешендерін пайдалану; 11.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін өздігімен бақылау және түзету	қимыл-қозғалыс комбинацияларының орындалуын көрсету; 12.1.2.3 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүрісті түзетуге әсер ететін жаттығулар кешенін талдау және көрсету; 12.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүру бұзылыстарын түзетуге арналған жаттығулар кешенін құру
1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	11.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшықет корсеті) бұлшықеттерін нығайтуға, дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы физикалық жаттығуларды таңдау; 11.1.3.2 физикалық дамуы мен қимыл-қозғалыс қателерін алдын алуға және түзетуге мүмкіндік беретін әртүрлі жүйелі жаттығуларда қимылдарды орындау сапасын бағалау; 11.1.3.3 толық табандағы тіректі (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация, саусақтарды жазу және үлкен саусақтың қолға апаруы, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, білек буынында жазу) және шектелген қимыл қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды қолдану	12.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшық ет корсеті) бұлшық еттерін нығайтуға, дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы дене жаттығуларын жүйелеу; 12.1.3.2 физикалық дамуға ықпал ететін әртүрлі жүйелі жаттығулардағы қимылдарды орындау сапасын талдау және қозғалыс қателерін алдын алу және түзету; 12.1.3.3 толық табанды тіреу (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация, саусақтарды жазу және үлкен саусақты қол буынына апару, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, сирақ-табан буынында жазу) шектеулі қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды талдау
1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	11.1.4.1 субъективті түйсікке сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу; 11.1.4.2 жоғарғы аяқ буындарындағы қозғалысты арттыру үшін жаттығулар кешендерін таңдау және қолдану; 11.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды болжау; 11.1.4.4 ұсақ моториканы түзетуге арналған заттармен жасалатын жаттығуларды үйрету үшін негізгі	12.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу және өздігімен қолдану; 12.1.4.2 аяқ-қол буындарындағы қимыл шапшаңдығын арттыру үшін жаттығулар кешендерін құру және қолдану; 12.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды әзірлеу; 12.1.4.4 ұсақ моториканы түзетуге арналған заттармен жасалатын

	физикалық қозғалыстар туралы білімдерін талдау	басқа да жаттығуларды үйрету үшін негізгі дене қимылдарын жіктеу
1.5. Бірқатар дене жаттығуларында тактика, стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау	11.1.5.1 кең ауқымынды дене жаттығуларында түрлі тактиканы, стратегияны және композициялық идеяларды демонстрациялау	12.1.5.1 жаттығуларды тиімді орындау үшін кең ауқымды физикалық жаттығуларды әртүрлі тактикалармен, стратегиялармен және композициялық идеялармен байланыстыру
1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары мен ептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	11.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін бағалау және қолдану ; 11.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуға арналған арнайы жаттығуларды таңдау	12.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін талдау және қолдану; 12.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуды жаттықтыру үшін арнайы жаттығуларды қолдану
1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	11.1.7.1 қимыл-қозғалыс дағдыларын жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңе білу және қауіп-қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдана білу; 11.1.7.2 жеке қимыл-қозғалыс функцияларының қалыптасу деңгейін ескере отырып, қозғалыстарды дамытуда өз кезеңімен арнайы жаттығуларды жүргізу; 11.1.7.3 дене дамуы (бойы және дене салмағы) мен дене дайындығының (күш, жылдамдық, төзімділік, тепе-теңдік, икемділік) көрсеткіштерін тесттік жаттығулардың көмегімен өлшеу	12.1.7.1 қимыл-қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдану; 12.1.7.2 арнайы дене жаттығуларын бағалау және оларды өз кешендерінде кезең-кезеңмен қолдану; 12.1.7.3 дене дамуы мен дене дайындығының динамикалық көрсеткіштерін жүйелі бақылау үшін тесттік жаттығуларды қолдану

2) "Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер мен сыни ойлау" бөлімі:

2-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс қажеттіліктерін ескере отырып, балама шешімдердің көмегімен қимыл-қозғалыс әрекеттерін	11.2.1.1 қоршаған ортада балама шешімдерге қарай қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен	12.2.1.1 қоршаған ортада баламалы түрде қозғалыс әрекеттеріне қарай идеялар, стратегиялар мен жоспарларды

идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы өзгермелі жағдайға жауап қайтара білуге бейімделу	жоспарлар арқылы тәжірибе ісінде талқылып және қолдана білу	жүйелендіру және тәжірибе ісінде қолдана білу
2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	11.2.2.1 іс-әрекеттің дұрыс орындалуын өз бетінше бағалау және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 11.2.2.2 командада жұмыс істеу кезінде өзгелердің және өзінің көшбасшылық дағдыларын салыстыру	12.2.2.1 іс-әрекеттің орындалуын дәлелдеу және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 12.2.2.2 өзгелерді қолдану және командада жұмыс істеуде өзінің көшбасшылық дағдыларын көрсету
2.3. Ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну	11.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді талдау арқылы түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен тиімді жұмыс дағдыларын қолдау	11.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді зерттеу, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен, тиімді жұмыс дағдыларын қолдау
2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	11.2.4.1 дене жаттығуларының мәнін түсіну және оларды өз денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 11.2.4.2 физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу; 11.2.4.3 таңертеңгілік жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды таңдап алу және оларды зерделенген ережелерге сәйкес қолдану	12.2.4.1 дене жаттығуларын жүйелеу және оларды өз денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 12.2.4.2 қозғалыс патологиясы бар балалардың физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу; 12.2.4.3 таңертеңгі жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды дайындау және оларды зерделенген ережелерге сәйкес көрсету
2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	11.2.5.1 жеке және топтық дене жаттығуларын орындау кезінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау	12.2.5.1 жеке және топтық дене іс-әрекетінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
2.6. Қимыл-қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын білу	11.2.6.1 әртүрлі рөлдермен қимылдарды орындау арқылы тәжірибе жасау, күрделі дене жаттығуларын орындау кезінде олардың айырмашылықтарын анықтау; 11.2.6.2 өз дене бітіміңіздің функцияларын басқарудың қол жетімді тәсілдерін меңгеру	12.2.6.1 қимылдарды орындау кезіндегі әртүрлі рөлдерді бағалау, күрделі физикалық жаттығуларды орындау кезінде олардың айырмашылықтарын белгілеу; 12.2.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын (парездер, параличтер, күштеу қозғалыстары) болжау және өз денесінің функцияларын бақылаудың қолжетімді тәсілдерін жасау

3) "Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру" бөлімі:

3-кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
3.1. Тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықты арттыру, денсаулық пен салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығын түсіну	11.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін жаттығулардың денені сауықтырудағы пайдасы туралы өзінің және өзгенің білімін бағалай білу; 11.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін талдау, оны жүзеге асыруда тыныс алу ережелерін қолдану	12.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене жаттығулары кешендерін құру; 12.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін зерттеу, тыныс алу ережелерін қолдану
3.2. Қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну	11.3.2.1 қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығулары кешендерін талдау	12.3.2.1 қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығулары кешендерін жүйелеу және құру
3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану; 11.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу; 11.3.3.3 жаттығулардың жекелеген түрлеріне қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, жаттығуларды күрделендіру немесе жеңілдету есебінен жүктемені мөлшерлеуді есептеу	12.3.3.1 жаттығуларға дейінгі және кейінгі физикалық өзгерістерді анықтау стратегиясын әзірлеу; 12.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу; 12.3.3.3 жаттығулардың жекелеген түрлеріне қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, жаттығуларды күрделендіру немесе жеңілдету есебінен жүктемені мөлшерлеуді бағалау
3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	11.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талдау және үйрету; 11.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының ауысуын қалпына келтіруге ықпал ету	12.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талқылау және практикада қолдану; 12.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының өзгеруін қалпына келтіруді болжау
3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар	11.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін	12.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін

физикалық жүктемелерге қатысу барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	ескере отырып, қауіпсіздік техникасын денсаулыққа ықтимал қауіптерді төмендету тәсілдерімен байланыстыру	ескере отырып, денсаулыққа ықтимал қауіптерді азайту тәсілдерін талдау және қауіпсіздік техникасын түсіндіру
3.6. Психогимнастика элементтері емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрі	11.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін қолдану; 11.3.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес түрлерін қолдану; 11.3.6.3 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған өзін-өзіне массаж жасау мен релаксация элементтерін көрсету; 11.3.6.4 тренажерларда бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін жаттығулардың басқа ерекшеліктерін қолдануды үйрету	12.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға ықпал ететін психогимнастика элементтерін қолдану; 12.3.6.2 емдік дене шынықтыру бойынша дәстүрлі емес сабақ түрлерін және басқа да оқытылатын әдістемелерді қолдана білу; 12.3.6.3 өзіне-өзі массаж жасау мен релаксацияның басқа элементтерін өзіне-өзі қолдана білуге үйрету; 12.3.6.4 бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін тренажерларда арнайы жаттығу алгоритмдерін әзірлеу

30. Осы оқу бағдарламасы қосымшада берілген тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға жалпы орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары үшін "Емдік дене шынықтыру" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде жүзеге асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

31. Бөлім мен тақырыптарды оқып-үйренуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Жалпы орта білім беру деңгейінің тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға 11 - 12 сыныптарына арналған "Емдік дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	11.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде өзінің қимыл-қозғалыс дағдыларын талдай білу; 11.1.1.3 тыныс алу қызметін жақсарту үшін тыныс алу

		жаттығуларын қолдану (кеуде қуысының пішініне оң әсер етеді)
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	11.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау; 11.1.2.3 өзінің дене дамуын (дене бітімін) бағалау; әртүрлі бағыттарда (кифоздар, лордоздар, сколиоздар) омыртқаның қисаюын , дене тұрқындағы ауытқуларды түзету бойынша жаттығуларды жоспарлау, жаттығулар кешендерін пайдалану
1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	11.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшықет корсеті) бұлшықеттерін нығайтуға , дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы физикалық жаттығуларды таңдау; 11.1.3.2 физикалық дамуы мен қимыл-қозғалыс қателерін алдын алуға және түзетуге мүмкіндік беретін әртүрлі жүйелі жаттығуларда қимылдарды орындау сапасын бағалау
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	11.1.4.1 субъективті түйсікке сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу; 11.1.4.2 жоғарғы аяқ буындарындағы қозғалысты арттыру үшін жаттығулар кешендерін таңдау және қолдану
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	11.1.7.1 қимыл-қозғалыс дағдыларын жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңе білу және қауіп-қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдана білу
	2.1. Білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс қажеттіліктерін ескере отырып, балама шешімдердің көмегімен қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы өзгермелі	11.2.1.1 қоршаған ортада балама шешімдерге қарай қимыл-қозғалыс әрекеттерін

	жағдайға жауап қайтара білуге бейімделу	идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы тәжірибе ісінде талқылып және қолдана білу
2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.2. Кезекпен, командалық көшбасшы рөлін атқару, өздігімен және бірлесе жұмыс істеу арқылы мақсаттарға қол жеткізу	11.2.2.1 іс-әрекеттің дұрыс орындалуын өз бетінше бағалау және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу
	2.3. Ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну	11.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді талдау арқылы түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен тиімді жұмыс дағдыларын қолдау
	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	11.2.5.1 жеке және топтық дене жаттығуларын орындау кезінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.1. Тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықты арттыру, денсаулық пен салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығын түсіну	11.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін жаттығулардың денені сауықтырудағы пайдасы туралы өзінің және өзгенің білімін бағалай білу; 11.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін талдау, оны жүзеге асыруда тыныс алу ережелерін қолдану
	3.2. Қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну	11.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін талдау, оны жүзеге асыруда тыныс алу ережелерін қолдану
	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану; 11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу	11.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, қауіпсіздік техникасын денсаулыққа ықтимал

	барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	қауіптерді төмендету тәсілдерімен байланыстыру
2-тоқсан		
1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	11.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау; 11.1.1.3 тыныс алу қызметін жақсарту үшін тыныс алу жаттығуларын қолдану (кеуде қуысының пішініне оң әсер етеді)
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	11.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау; 11.1.2.2 дене дамуы мен дене даярлығын өздігімен бақылау және қимыл-қозғалыс комбинацияларын өз бетінше қолдану
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	11.1.4.1 субъективті түйсікке сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу; 11.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды болжау
	1.5. Бірқатар дене жаттығуларында тактика, стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау	11.1.5.1 кең ауқымынды дене жаттығуларында түрлі тактиканы, стратегияны және композициялық идеяларды демонстрациялау
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары мен ептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	11.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін бағалау және қолдану
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	11.1.7.1 қимыл-қозғалыс дағдыларын жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңе білу және қауіп-қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдана білу
	2.1. Білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс қажеттіліктерін ескере отырып, балама	

	шешімдердің көмегімен қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы өзгермелі жағдайға жауап қайтара білуге бейімделу	11.2.1.1 қоршаған ортада балама шешімдерге қарай қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы тәжірибе ісінде талқылып және қолдана білу
2. Түзету-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	11.2.2.1 іс-әрекеттің дұрыс орындалуын өз бетінше бағалау және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 11.2.2.2 командада жұмыс істеу кезінде өзгелердің және өзінің көшбасшылық дағдыларын салыстыру
	2.3. Ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну	11.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді талдау арқылы түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен тиімді жұмыс дағдыларын қолдау
	2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	11.2.4.1 дене жаттығуларының мәнін түсіну және оларды өз денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 11.2.4.2 физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу
	3.2. Қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну	11.3.2.1 қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығулары кешендерін талдау
	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану; 11.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу
		11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің

3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану; 11.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу
	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	11.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талдау және үйрету
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	11.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, қауіпсіздік техникасын денсаулыққа ықтимал қауіптерді төмендету тәсілдерімен байланыстыру
3-тоқсан		
	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	11.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде өзінің қимыл-қозғалыс дағдыларын талдай білу; 11.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезіндегі ептіліктері мен қозғалыс дағдыларын талдау
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	11.1.2.2 дене дамуы мен дене даярлығын өздігімен бақылау және қимыл-қозғалыс комбинацияларын өз бетінше қолдану; 11.1.2.3 өзінің дене дамуын (дене бітімін) бағалау; әртүрлі бағыттарда (кифоздар, лордоздар, сколиоздар) омыртқаның қисаюын , дене тұрқындағы ауытқуларды түзету бойынша жаттығуларды жоспарлау, жаттығулар кешендерін пайдалану; 11.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін өздігімен бақылау және түзету
		11.1.3.2 физикалық дамуы мен қимыл-қозғалыс қателерін алдын алуға және түзетуге мүмкіндік беретін әртүрлі жүйелі

1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	жаттығуларда қимылдарды орындау сапасын бағалау; 11.1.3.3 толық табандағы тіректі (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация, саусақтарды жазу және үлкен саусақтың қолға апаруы, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, білек буынында жазу) және шектелген қимыл қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды қолдану
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	11.1.4.2 жоғарғы аяқ буындарындағы қозғалысты арттыру үшін жаттығулар кешендерін таңдау және қолдану; 11.1.4.4 ұсақ мотериканы түзетуге арналған заттармен жасалатын жаттығуларды үйрету үшін негізгі физикалық қозғалыстар туралы білімдерін талдау
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары менептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегіептілік пен кемшіліктерді анықтау	11.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін бағалау және қолдану ; 11.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуға арналған арнайы жаттығуларды таңдау
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	11.1.7.2 жеке қимыл-қозғалыс функцияларының қалыптасу деңгейін ескере отырып, қозғалыстарды дамытуда өз кезеңімен арнайы жаттығуларды жүргізу; 11.1.7.3 дене дамуы (бойы және дене салмағы) мен дене дайындығының (күш, жылдамдық, төзімділік, тепе-теңдік, икемділік) көрсеткіштерін тесттік жаттығулардың көмегімен өлшеу
	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	11.2.2.2 командада жұмыс істеу кезінде өзгелердің және өзінің көшбасшылық дағдыларын салыстыру
		11.2.4.1 дене жаттығуларының мәнін түсіну және оларды өз

2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер мен сыни ойлау	2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 11.2.4.2 физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу; 11.2.4.3 таңертеңгілік жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды таңдап алу және оларды зерделенген ережелерге сәйкес қолдану
	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	11.2.5.1 жеке және топтық дене жаттығуларын орындау кезінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
	2.6. Қимыл-қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын білу	11.2.6.1 әртүрлі рөлдермен қимылдарды орындау арқылы тәжірибе жасау, күрделі дене жаттығуларын орындау кезінде олардың айырмашылықтарын анықтау; 11.2.6.2 өз дене бітіміңіздің функцияларын басқарудың қол жетімді тәсілдерін меңгеру
	3.1. Тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықты арттыру, денсаулық пен салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығын түсіну	11.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін жаттығулардың денені сауықтырудағы пайдасы туралы өзінің және өзгенің білімін бағалай білу; 11.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін талдау, оны жүзеге асыруда тыныс алу ережелерін қолдану
	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	11.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талдау және үйрету; 11.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының ауысуын қалпына келтіруге ықпал ету
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу	11.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, қауіпсіздік техникасын денсаулыққа ықтимал

3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	қауіптерді төмендету тәсілдерімен байланыстыру
	3.6. Психогимнастика элементтері емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрі	11.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін қолдану; 11.3.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес түрлерін қолдану; 11.3.6.3 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған өзін-өзіне массаж жасау мен релаксация элементтерін көрсету; 11.3.6.4 тренажерларда бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін жаттығулардың басқа ерекшеліктерін қолдануды үйрету
4-тоқсан		
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	11.1.2.2 дене дамуы мен дене даярлығын өздігімен бақылау және қимыл-қозғалыс комбинацияларын өз бетінше қолдану; 11.1.2.3 өзінің дене дамуын (дене бітімін) бағалау; әртүрлі бағыттарда (кифоздар, лордоздар, сколиоздар) омыртқаның қисаюын , дене тұрқындағы ауытқуларды түзету бойынша жаттығуларды жоспарлау, жаттығулар кешендерін пайдалану; 11.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты өз жүрісін өздігімен бақылау және түзету
	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі	11.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшықет корсеті) бұлшықеттерін нығайтуға , дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы физикалық жаттығуларды таңдау; 11.1.3.3 толық табандағы тіректі (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация, саусақтарды жазу

1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	және үлкен саусақтың қолға апаруы, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, білек буынында жазу) және шектелген қимыл қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды қолдану
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	11.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды болжау; 11.1.4.4 ұсақ моториканы түзетуге арналған заттармен жасалатын жаттығуларды үйрету үшін негізгі физикалық қозғалыстар туралы білімдерін талдау
	1.5. Бірқатар дене жаттығуларында тактика, стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау	11.1.5.1 кең ауқымынды дене жаттығуларында түрлі тактиканы, стратегияны және композициялық идеяларды демонстрациялау
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары мен ептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	11.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуға арналған арнайы жаттығуларды таңдау
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	11.1.7.2 жеке қимыл-қозғалыс функцияларының қалыптасу деңгейін ескере отырып, қозғалыстарды дамытуда өз кезеңімен арнайы жаттығуларды жүргізу; 11.1.7.3 дене дамуы (бойы және дене салмағы) мен дене дайындығының (күш, жылдамдық, төзімділік, тепе-теңдік, икемділік) көрсеткіштерін тесттік жаттығулардың көмегімен өлшеу
	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	11.2.2.1 іс-әрекеттің дұрыс орындалуын өз бетінше бағалау және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 11.2.2.2 командада жұмыс істеу кезінде өзгелердің және өзінің көшбасшылық дағдыларын салыстыру
	2.4. бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	11.2.4.3 таңертеңгілік жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды таңдап алу және оларды зерделенген ережелерге сәйкес қолдану

2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	11.2.5.1 жеке және топтық дене жаттығуларын орындау кезінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
	2.6. Қимыл-қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын білу	11.2.6.1 әртүрлі рөлдермен қимылдарды орындау арқылы тәжірибе жасау, күрделі дене жаттығуларын орындау кезінде олардың айырмашылықтарын анықтау; 11.2.6.2 өз дене бітіміңіздің функцияларын басқарудың қол жетімді тәсілдерін меңгеру
3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	11.3.3.1 алдыңғы және кейінгі жүктеменің физикалық өзгерістерін анықтау үшін, өзінің және өзгенің қолданатын стратегиясын салыстыра біліп қолдану; 11.3.3.3 жаттығулардың жекелеген түрлеріне қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, жаттығуларды күрделендіру немесе жеңілдету есебінен жүктемені мөлшерлеуді есептеу
	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	11.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының ауысуын қалпына келтіруге ықпал ету
	3.6. Психогимнастика элементтері емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрі	11.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған психогимнастика элементтерін қолдану; қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес түрлерін қолдану; 11.3.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған емдік дене шынықтыру сабақтарының дәстүрлі емес түрлерін қолдану; 11.3.6.3 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға бағытталған өзін-өзіне массаж жасау мен релаксация элементтерін көрсету;

		11.3.6.4 тренажерларда бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін жаттығулардың басқа ерекшеліктерін қолдануды үйрету

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	12.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қимыл-қозғалыс дағдыларын көрсете білу; 12.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсете білу
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	12.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсету; 12.1.2.2 өзінің дене дамуы мен дене даярлығына өздігімен бақылау жасау және қимыл-қозғалыс комбинацияларының орындалуын көрсету
	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	12.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшық ет корсеті) бұлшық еттерін нығайтуға, дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы дене жаттығуларын жүйелеу; 12.1.3.2 физикалық дамуға ықпал ететін әртүрлі жүйелі жаттығулардағы қимылдарды орындау сапасын талдау және қозғалыс қателерін алдын алу және түзету
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	12.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу және өздігімен қолдану; 12.1.4.2 аяқ-қол буындарындағы қимыл шапшаңдығын арттыру үшін жаттығулар кешендерін құру және қолдану

	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	12.1.7.1 қимыл-қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдану
2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.1. Білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс қажеттіліктерін ескере отырып, балама шешімдердің көмегімен қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы өзгермелі жағдайға жауап қайтара білуге бейімделу	12.2.1.1 қоршаған ортада баламалы түрде қозғалыс әрекеттеріне қарай идеялар, стратегиялар мен жоспарларды жүйелендіру және тәжірибе ісінде қолдана білу
	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	12.2.2.1 іс-әрекеттің орындалуын дәлелдеу және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу
	2.3. Ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну білу	11.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді зерттеу, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен, тиімді жұмыс дағдыларын қолдау
	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	12.2.5.1 жеке және топтық дене іс-әрекетінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.1. Тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықты арттыру, денсаулық пен салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығын түсіну	12.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене жаттығулары кешендерін құру; 12.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін зерттеу, тыныс алу ережелерін қолдану
	3.2. Қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну	12.3.2.1 қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығулары кешендерін жүйелеу және құру
	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы	12.3.3.1 жаттығуларға дейінгі және кейінгі физикалық өзгерістерді анықтау стратегиясын әзірлеу; 12.3.3.3 жаттығулардың жекелеген түрлеріне қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, жаттығуларды

	өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	күрделендіру немесе жеңілдету есебінен жүктемені мөлшерлеуді бағалау
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	12.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулыққа ықтимал қауіптерді азайту тәсілдерін талдау және қауіпсіздік техникасын түсіндіру
2-тоқсан		
1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	12.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсете білу; 12.1.1.3 тыныс алу қызметін жақсарту үшін жаттығуларды (кеуде қуысының пішініне оң әсер ететін) практикада қолдану
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	12.1.2.1 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсету; 12.1.2.2 өзінің дене дамуы мен дене даярлығына өздігімен бақылау жасау және қимыл-қозғалыс комбинацияларының орындалуын көрсету
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	12.1.4.1 субъективті сезімдерге сәйкес қозғалыс амплитудасы мен бұлшықет кернеуінің күшін реттеуге мүмкіндік беретін жаттығуларды жүйелеу және өздігімен қолдану; 12.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды әзірлеу
	1.5. Бірқатар дене жаттығуларында тактика, стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау	12.1.5.1 жаттығуларды тиімді орындау үшін кең ауқымды физикалық жаттығуларды әртүрлі тактикалармен, стратегиялармен және композициялық идеялармен байланыстыру
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары мен ептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	12.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін талдау және қолдану

	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	12.1.7.1 қимыл-қозғалыс белсенділігімен байланысты қиындықтарды жеңу және қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын талдау және оқыту барысында қолдану
2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.1. Білім алушылардың жеке қимыл-қозғалыс қажеттіліктерін ескере отырып, балама шешімдердің көмегімен қимыл-қозғалыс әрекеттерін идеялар, стратегиялар мен жоспарлар арқылы өзгермелі жағдайға жауап қайтара білуге бейімделу	12.2.1.1 қоршаған ортада баламалы түрде қозғалыс әрекеттеріне қарай идеялар, стратегиялар мен жоспарларды жүйелендіру және тәжірибе ісінде қолдана білу
	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	12.2.2.1 іс-әрекеттің орындалуын дәлелдеу және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 12.2.2.2 өзгелерді қолдану және командада жұмыс істеуде өзінің көшбасшылық дағдыларын көрсету
	2.3. Ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен жұмыс дағдыларын білу және түсіну	12.2.3.1 ағзаның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, өзгелерді зерттеу, түзету және дамыту бағытындағы қолайлы оқу ортасын құру бойынша бірлескен, тиімді жұмыс дағдыларын қолдау
	2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	12.2.4.1 дене жаттығуларын жүйелеу және оларды өз денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 12.2.4.2 қозғалыс патологиясы бар балалардың физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу
	3.2. Қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығуларын орындау қажеттілігін түсіну	12.3.2.1 қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған емдік дене жаттығулары кешендерін жүйелеу және құру
		12.3.3.1 жаттығуларға дейінгі және кейінгі физикалық өзгерістерді анықтау стратегиясын әзірлеу;

3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс ақауларын түзетуді білу және түсіну	12.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу
	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	12.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талқылау және практикада қолдану
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	12.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулыққа ықтимал қауіптерді азайту тәсілдерін талдау және қауіпсіздік техникасын түсіндіру
3-тоқсан		
	1.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу, түзету және тыныс алу функциясын жақсарту	12.1.1.1 әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қимыл қозғалыс дағдыларын көрсете білу; 12.1.1.2 омыртқаны түзету үшін әртүрлі емдік дене жаттығуларын орындау кезінде қозғалыс дағдыларын көрсете білу
	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	12.1.2.2 өзінің дене дамуы мен дене даярлығына өздігімен бақылау жасау және қимыл-қозғалыс комбинацияларының орындалуын көрсету; 12.1.2.3 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүрісті түзетуге әсер ететін жаттығулар кешенін талдау және көрсету; 12.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүру бұзылыстарын түзетуге арналған жаттығулар кешенін құру
	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі	12.1.3.2 физикалық дамуға ықпал ететін әртүрлі жүйелі жаттығулардағы қимылдарды орындау сапасын талдау және қозғалыс қателерін алдын алу және түзету; 12.1.3.3 толық табанды тіреу (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация,

1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	саусақтарды жазу және үлкен саусақты қол буынына апару, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, сирақ-табан буынында жазу) шектеулі қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды талдау
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	12.1.4.2 аяқ-қол буындарындағы қимыл шапшаңдығын арттыру үшін жаттығулар кешендерін құру және қолдану; 12.1.4.4 ұсақ моториканы түзетуге арналған заттармен жасалатын басқа да жаттығуларды үйрету үшін негізгі дене қимылдарын жіктеу
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары менептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	12.1.6.1 өмірлік қажетті қозғалыс ептіліктері мен дағдыларын қалыптастыру үшін қозғалыс әрекеттеріндегі кемшіліктерді жою бойынша басқа адамдардың ептіліктерін талдау және қолдану; 12.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуды жаттықтыру үшін арнайы жаттығуларды қолдану
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	12.1.7.2 арнайы дене жаттығуларын бағалау және оларды өз кешендерінде кезең-кезеңмен қолдану; 12.1.7.3 дене дамуы мен дене дайындығының динамикалық көрсеткіштерін жүйелі бақылау үшін тесттік жаттығуларды қолдану
	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	12.2.2.2 өзгелерді қолдану және командада жұмыс істеуде өзінің көшбасшылық дағдыларын көрсету
	2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	12.2.4.1 дене жаттығуларын жүйелеу және оларды өз денсаулығын жақсарту үшін қолдану; 12.2.4.2 қозғалыс патологиясы бар балалардың физикалық ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі дене жаттығуларын орындау кезінде ережелер мен құрылымдық тәсілдерді талдай білу және қолдана білу;

2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау		12.2.4.3 таңертеңгі жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды дайындау және оларды зерделенген ережелерге сәйкес көрсету
	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	12.2.5.1 жеке және топтық дене іс-әрекетінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
	2.6. Қимыл-қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын білу	12.2.6.1 қимылдарды орындау кезіндегі әртүрлі рөлдерді бағалау, күрделі физикалық жаттығуларды орындау кезінде олардың айырмашылықтарын белгілеу; 12.2.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын (парездер, параличтер, күштеу қозғалыстары) болжау және өз денесінің функцияларын бақылаудың қолжетімді тәсілдерін жасау
3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.1. Тұрақты, дербес және жүйелі сабақтарға қызығушылықты арттыру, денсаулық пен салауатты өмір салты үшін емдік дене шынықтырудың маңыздылығын түсіну	12.3.1.1 денсаулықты нығайтуға ықпал ететін дене жаттығулары кешендерін құру; 12.3.1.2 тыныс алу жүйесінің денсаулық үшін маңыздылығы туралы өзінің және өзгенің білімін зерттеу, тыныс алу ережелерін қолдану
	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	12.3.4.1 емдік дене жаттығуларының арнайы кешендерін орындау кезінде тыныс алу гимнастикасының әртүрлі әдістерін талқылау және практикада қолдану; 12.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының өзгеруін қалпына келтіруді болжау
	3.5. Қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, бірқатар физикалық жүктемелерге қатысу барысында сәйкес әрекет етіп, қиындықтар мен тәуекелдерді анықтау және оларды жеңе білу	12.3.5.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарының ерекшелігін ескере отырып, денсаулыққа ықтимал қауіптерді азайту тәсілдерін талдау және қауіпсіздік техникасын түсіндіру
		12.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға ықпал ететін психогимнастика элементтерін қолдану;

	3.6. Психогимнастика элементтері емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрі	12.3.6.2 емдік дене шынықтыру бойынша дәстүрлі емес сабақ түрлерін және басқа да оқытылатын әдістемелерді қолдана білу; 11.3.6.3 өзіне-өзі массаж жасау мен релаксацияның басқа элементтерін өзіне-өзі қолдана білуге үйрету; 12.3.6.4 бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін тренажерларда арнайы жаттығу алгоритмдерін әзірлеу
4-тоқсан		
1. Тірек-қимыл аппараты бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.2. Негізгі қимыл-қозғалыс дағдыларын түзету үшін әртүрлі жаттығулар арқылы қозғалыс қызметін саналы басқару	12.1.2.3 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүрісті түзетуге әсер ететін жаттығулар кешенін талдау және көрсету; 11.1.2.4 қалыптасқан жағдайларға байланысты жүру бұзылыстарын түзетуге арналған жаттығулар кешенін құру
	1.3. Дене дамуының жеткіліксіздігін түзетудің негізгі элементтерін өз бетінше меңгеруге үйрету	12.1.3.1 арқа және дененің алдыңғы бөлігінің (бұлшық ет корсеті) бұлшық еттерін нығайтуға, дұрыс дене қалпын қалыптастыруға арналған дамытушы дене жаттығуларын жүйелеу; 12.1.3.3 толық табанды тіреу (иық буынында жазу және созу, шынтақ буынында жазу және супинация, саусақтарды жазу және үлкен саусақты қол буынына апару, жамбас-сан буынында жазу және шығару, тізе буынында жазу, сирақ-табан буынында жазу) шектеулі қозғалыстарды әзірлеуге арналған жаттығуларды талдау
	1.4. Аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру	12.1.4.3 аяқ буындарының қозғалғыштығын арттыру үшін негізгі физикалық қозғалыстарды әзірлеу; 12.1.4.4 ұсақ моториканы түзетуге арналған заттармен жасалатын басқа да жаттығуларды үйрету үшін негізгі дене қимылдарын жіктеу
	1.5. Бірқатар дене жаттығуларында тактика,	12.1.5.1 жаттығуларды тиімді орындау үшін кең ауқымды физикалық жаттығуларды әртүрлі тактикалармен, стратегиялармен

	стратегия және құрылымдық идеялардың бірізділігін сақтау	және композициялық идеялармен байланыстыру
	1.6. Өмірде маңызды қимыл-қозғалыс іс-әрекетіндегі дағдылары мен ептілікті қалыптастыру үшін өзінің және өзгенің қозғалыс әрекеттеріндегі ептілік пен кемшіліктерді анықтау	12.1.6.2 қимыл-қозғалыс дағдыларын жүйелі дамытуды жаттықтыру үшін арнайы жаттығуларды қолдану
	1.7. Қимыл-қозғалыс қабілеттерін жақсарту және түзету үшін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңе білу және қимыл-қозғалыс белсендігімен байланысты қауіп қатерлерге жауап қайтара білу дағдыларын дамыту	12.1.7.2 арнайы дене жаттығуларын бағалау және оларды өз кешендерінде кезең-кезеңмен қолдану; 12.1.7.3 дене дамуы мен дене дайындығының динамикалық көрсеткіштерін жүйелі бақылау үшін тесттік жаттығуларды қолдану
2. Түзете-дамыта сауықтыру арқылы шығармашылық қабілеттер және сыни ойлау	2.2. Командада көшбасшылық рөлін кезектесіп орындау арқылы мақсаттарға қол жеткізу үшін өз бетімен және бірлесе жұмыс жасау	12.2.2.1 іс-әрекеттің орындалуын дәлелдеу және оны жүзеге асыру барысында орындауға қажетті түзетулер енгізу; 12.2.2.2 өзгелерді қолдану және командада жұмыс істеуде өзінің көшбасшылық дағдыларын көрсету
	2.4. Бірқатар дене жаттығуларында құрылымдық әдістер мен ережелерді құру, қолдану	12.2.4.3 таңертеңгі жаттығу кешендеріне арналған жаттығуларды дайындау және оларды зерделенген ережелерге сәйкес көрсету
	2.5. Емдік дене жаттығуларын орындау кезінде жеке және топтық тапсырмалар арқылы патриоттық сезімді дамыту	12.2.5.1 жеке және топтық дене іс-әрекетінде патриотизм мен бәсекелестік сезімін көрсету және талдау
	2.6. Қимыл-қозғалыстардың әртүрлі контекстеріне байланысты рөлдерді қолдану және олардың айырмашылықтарын білу	12.2.6.1 қимылдарды орындау кезіндегі әртүрлі рөлдерді бағалау, күрделі физикалық жаттығуларды орындау кезінде олардың айырмашылықтарын белгілеу; 12.2.6.2 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын (парездер, параличтер, күштеу қозғалыстары) болжау және өз денесінің функцияларын бақылаудың қолжетімді тәсілдерін жасау
	3.3. Әртүрлі физикалық жүктемелердің ағзадағы өзгерістерге әсерін, қозғалыс	12.3.3.2 бұлшықет тонусын қалыпқа келтіру және еркін қозғалыстарды жеңілдету үшін патологиялық тоникалық рефлекторлық белсенділікті тежеуге арналған жаттығуларды әзірлеу;

	ақауларын түзетуді білу және түсіну	12.3.3.3 жаттығулардың жекелеген түрлеріне қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, жаттығуларды күрделендіру немесе жеңілдету есебінен жүктемені мөлшерлеуді бағалау
3. Денсаулықты және салауатты өмір салтын сақтауға ынталандыру	3.4. Дененің орналасуына және орындалуына байланысты әртүрлі тыныс алу жаттығуларын орындау нәтижесінде тыныс алу функциясын қалыпқа келтіру	12.3.4.2 рационалды тыныс алу арқылы дене жүктемесінен туындаған ағзаның функционалдық жағдайының өзгеруін қалпына келтіруді болжау
	3.6. Психогимнастика элементтері емдік дене шынықтыру сабағының дәстүрлі емес түрі	12.3.6.1 қимыл-қозғалыс бұзылыстарын ескере отырып, денсаулықты нығайтуға ықпал ететін психогимнастика элементтерін қолдану; 12.3.6.2 емдік дене шынықтыру бойынша дәстүрлі емес сабақ түрлерін және басқа да оқытылатын әдістемелерді қолдана білу; 11.3.6.3 өзіне-өзі массаж жасау мен релаксацияның басқа элементтерін өзіне-өзі қолдана білуге үйрету; 12.3.6.4 бұлшықет-буын қозғалыстарын дамыту үшін тренажерларда арнайы жаттығу алгоритмдерін әзірлеу

бұйрығына
36-қосымша

Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға негізгі орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптарына арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты-тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларда әртүрлі тұрмыстық және әлеуметтік жағдайларда дербес болуға мүмкіндік беретін арнайы әлеуметтік-бейімдеу біліктері мен дағдыларын қалыптастыру, барабар қоғамдық мінез-құлық, өзін-өзі тану шекарасын кеңейту, кәсіптер әлемі туралы ақпарат беру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алушылардың өзіне-өзі қызмет көрсету, отбасына көмек көрсету, қазіргі заманғы қоғамда бейімделу, социум мен тұрмыстағы бағдары, өз бетінше жұмыс іздеу және жұмысқа орналасу үшін жеткілікті білімді және еңбек икемдері мен дағдыларды меңгеруі;

2) білім алушыларда әлеуметтік мекемелердің (сауда, тұрмыс, байланыс, мәдениет, медициналық көмек және қоғамдық көлік қызметтері) қызметтерін пайдалану дағдыларын қалыптастыру;

3) өзінің бос уақытын ұйымдастыру, өзіне-өзі қызмет көрсету, тамақтануды ұйымдастыру, тұрмыстық еңбек дағдыларын қалыптастыру;

4) мінез-құлықтың моральдық-этикалық нормаларын, адамгершілік-рухани құндылықтарды, адамдар арасындағы өзара қарым-қатынас мәдениетін, үлкендерді құрметтеуді қалыптастыру;

5) эстетикалық, экономикалық, экологиялық, патриоттық тәрбие беру, салауатты өмір салтының негіздерін дарыту;

6) мамандық таңдауда кәсіби өзін-өзі анықтау және дұрыс бағдарлау дағдыларын қалыптастыру;

7) оқу қызметінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану тәжірибесін алу (зерттеу, идеяларды шығармашылық іске асыру), әртүрлі ресурстар мен ақпарат көздерін зерттеу және қолдану;

8) психофизикалық даму мен ақыл-ой саласының кемшіліктерін түзету, қолдың ұсақ және үлкен моторикасын дамыту, сөйлеудің коммуникативті функциясын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

4. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушылардың қимыл-қозғалыс, танымдық және эмоционалды-тұлғалық даму ерекшеліктеріне байланысты әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлауда қиындықтарға тап болады. Оқушылардан байқалады:

1) бейтаныс адамдармен өзара әрекеттесудің және өнімді қарым-қатынастың қиындықтары, тәуелсіздік пен белсенділіктің төмендігі;

2) әлеуметтік орта туралы хабардар болудың жеткіліксіз деңгейі;

3) практикалық, өмірлік жағдайда білімді пайдаланудағы қиындықтар;

4) шаруашылық-тұрмыстық қызметке мотивтер мен мүдделердің қалыптаспауы.

5. Бағдарламаны іске асыру үрдісінде сараланған, жеке тұлғаға бағытталған, құндылыққа бағытталған, коммуникативтік, қызметтік, технологиялық, денсаулық сақтау тәсілдері пайдаланылады.

6. Сараланған тәсіл гетерогенді контингент жағдайында білім алушыларды сәтті оқыту үшін қолданылады, бұл білім алушыларды қозғалыс, танымдық, сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып, кіші топтарға бөлуге және оқытуда әр түрлі көлемдегі, күрделіліктегі тапсырмаларды қолдануға, белсенділік қарқыны мен мұғалімнің көмегін өзара ауыстыруға мүмкіндік береді.

7. Жеке тұлғаға бағытталған тәсіл сараланған тәсілмен үйлеседі және таңдалған топтардың әрқайсысының білім алушыларының жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескеруді қамтиды.

8. Құндылыққа бағытталған тәсіл оқу қызметін жоспарлау мен ұйымдастыруды, белгілі бір құндылықтар тұрғысынан оқу тапсырмаларының мазмұнын таңдауды қамтиды. Қазақстандық патриотизм, жауапкершілік, құрмет, шығармашылық және еңбексүйгіштік құндылықтар болып табылады.

9. Коммуникативті тәсіл сабақта ұйымдастырылған қарым-қатынас процесінде және жұмыстың топтық формаларын қамтитын нәтижелі іс-әрекет процесінде оқушылардың сөйлеуін мақсатты түрде дамытуға бағытталған, пікір алмасу қажеттілігі табиғи түрде туындаған кезде топтық жұмыс түрлерін ұсыну, ақпарат алмасу, мәселелерді талқылау және шешу, пікір алмасу, өзара оқыту қажеттілігі туындайды.

10. Әрекеттік тәсіл кезінде білім алушы ақпарат көздері мен оқыту ресурстарын дербес іздестіруге, талдауға және түсіндіруге қосылады. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнін оқу кезінде білім алушы әртүрлі тұрмыстық мәселелерді, тамақ дайындау технологияларын, шығармашылықтың сәндік түрлерінің техникасы мен технологияларын, тұрғын үйді жөндеуге арналған заманауи материалдарды өз бетінше зерделейді.

11. Технологиялық тәсілде оқу-танымдық іс-әрекет материалдар мен құралдардың қасиеттері, үйдің интерьерін безендіру заңдылықтары, гүл өсіру негіздері, жөндеу, жобалау, бастапқы материалдарды түпкілікті өнімге айналдыру үшін сәндік көркем шығармашылық объектілерін өндірудің технологиялық реттілігі туралы білімді қолдануға бағытталған.

12. Денсаулықты сақтау тәсілі оқушылардың шаршауын болдырмау үшін қолданылады, оқушылардың мотор сферасының жағдайын ескеру, физикалық және психоэмоционалды жүктемені мөлшерлеу болып табылады.

13. Ұсынылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) әдістері: проблемалық оқыту, жеке оқыту, тәжірибе негізінде оқыту, жобалау әдісі;

2) технологиялары: шағын топтарда (командада) жұмыс істеу, кейс-стади (нақты жағдайларды талдау), рөлдік және іскерлік ойындар, ақпараттық-коммуникациялық.

14. Сабақтар зерттелетін тақырыпқа сәйкес келетін қажетті жабдықтармен және қолданылатын шығыс материалдарымен қамтамасыз етілуі керек. Қажет болған жағдайда сабақ сынып пен мектептен тыс жерде экскурсия түрінде өткізіледі, оған оқушылар алдын-ала дайындалады, ал экскурсия нәтижелері келесі сабақта талқыланады және қорытындыланады.

15. Бағдарламаны іске асыруға арналған техникалық құралдар, жабдықтар мен керек-жарақтар:

1) көмекші құралдар-қолға арналған бекіткіштер, құрал-саймандарға арналған бекіткіштер, құрал-саймандар мен материалдарға арналған тұғырықтар (ұсақ, тегіс заттарды олардың домаланып, тайып кетуін болдырмау үшін тегіс емес құрылымдағы матамен қапталған картонға салады);

2) интерактивті мультимедиалық және дәстүрлі дидактикалық жабдықтар (интерактивті тақта, жинақтауыштары бар компьютер; топтарда жұмыс істеуге арналған ноутбуктер; бейнекамера; фотоаппарат, еңбек және шығармашылық үдерістердің фрагменттері жазылған бейнефильмдер), тапсырмалары бар үлестірмелі дидактикалық материалдар, сәндік-қолданбалы шығармашылық және жөндеу бойынша жұмысқа арналған құралдар мен материалдар, демонстрациялық плакаттар;

3) азық-түлікті сақтауға және онымен жұмыс істеуге арналған асүй жабдығы, қосалқы жабдық (көкөніс кескіш, ет тартқыш, мультиварка, миксер, блендер, тостер, асүй комбайны), тамақты тазалауға және дайындауға арналған ірі және ұсақ тұрмыстық техника, Тұрмыстық электроника.

16. Білім алушылардың жетістіктерінің балдық белгісі пайдаланылмайды. Жетістіктерді бағалау сипаттамалық сипатта болады. Бақылау тапсырмаларын орындау нәтижелері жетістіктер карталарында тіркеледі және білім алушыларға жеке көзқарасты іске асыру үшін негіз болып табылады.

3-тарау. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінің мазмұны

17. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11 – сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

2) 12 – сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

18. Бағдарламаның мазмұны оқу бөлімдері бойынша ұйымдастырылған. Әр бөлімде мазмұны белгілі бір сыныпқа арналған оқу мақсаттары түрінде ұсынылған бөлімдер

қарастырылған. Әрбір бөлімше ішінде жүйелі және дәйекті ұйымдастырылған оқу мақсаттары мұғалімдерге өз жұмысын жоспарлауға және білім алушылардың жетістіктерін бағалауға, оларды оқытудың келесі кезеңдері туралы хабардар етуге мүмкіндік береді.

19. Оқу пәнінің мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Салауатты және қауіпсіз өмір салты";

2) "Мен және менің отбасым";

3) "Мен және қоғам".

20. "Салауатты және қауіпсіз өмір салты" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) денсаулық және қоршаған орта;

2) тамақтану;

3) киім және аяқ киім.

21. "Мен және менің отбасым" бөлімі келесі бөлімдерді қамтиды:

1) отбасылық және тұлғааралық қатынастар;

2) бос уақыт және хобби;

3) мерекелер, салтанаттар, салт-дәстүрлер;

4) отбасылық экономика.

22. "Мен және қоғам" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сауда;

2) тұрғын үй;

3) байланыс құралдары;

4) көлік;

5) жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас;

6) оқу орындары.

23. 11-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Салауатты өмір салтының негіздері.

Вирустық жұқпалы аурулардың алдын алу шаралары. Медициналық қызметтер туралы мобильді қосымшаны дұрыс пайдалану (дәрігердің қабылдауына жазылу, дәрігерді үйге шақыру). Науқастарды күту ережелері. Фельдшер мамандығымен танысу ;

2) тамақтану. Дұрыс тамақтанудың ерекшеліктері. Консерванттар мен бояғыштарсыз пайдалы тамақ. Тамақ өнімдерін сақтаудың негізгі ережелері. Қамырдан (тоқаштар, ірімшіктер) қарапайым пісіруді дайындау. Наубайшы мамандығымен танысу;

3) киім және аяқ киім. Негізгі тұтынушылық қасиеттері және киімге қойылатын талаптар. Киім сәні мен стилі. Түрлері бойынша аяқ киім. Құрғақ тазалауға қызмет көрсету түрлері. Қазақ ұлттық киімінің негізгі белгілері мен ерекшеліктері. Тігінші мамандығымен танысу;

4) отбасы және тұлғааралық қатынастар. Отбасындағы мінез-құлық нормалары. Жанжалды жағдайларды шешу жолдары. Гендерлік рөл туралы түсінік.

Емшек жасындағы баланың дамуының негізгі кезеңдері. Бала күтуші мамандығымен танысу;

5) бос уақыт пен хобби. Өсімдіктерге күтім жасау. Сәндік гүл дақылдарын өсіру технологиясы. Қызығушылықтар бойынша хоббиді дұрыс таңдау. Флорист мамандығымен танысу;

6) мерекелер, салтанаттар, салт- дәстүрлер. ҚР мемлекеттік мерекелері.

Отбасылық мерекелер мен мерейтойлар. Отбасылық мерекелерді ұйымдастыру және жоспарлау. Қазақтың ұлттық үйлену салт-дәстүрлері "Ұзату той". Оларды дайындау және өткізу ерекшеліктері. Мерекелерді ұйымдастырушы мамандығымен танысу;

7) отбасылық экономика. Мүлік пен денсаулықты сақтандыру түрлері. Несиелер. Мобильді банкингті дұрыс пайдалану. Мобильді депозитті дұрыс пайдалану. Электрондық әмиянды дұрыс пайдалану. Сақтандыру агентінің мамандығымен танысу;

8) сауда. Бөлшек сауда дүкендерінің нақты түрлері (бутик, комиссиялық дүкен, супермаркет). Дүкендердің ассортимент түрі, баға деңгейі, қызмет көрсету формасы бойынша жіктелуі. Интернет-дүкен қызметтерін пайдалану ережелері. Мобильді таксопарк қызметін пайдалану ережелері. Сатушы-консультант мамандығымен танысу;

9) тұрғын үй. Тұрғын үйді ағымдағы жөндеу. Тұрғын үйді жөндеуге арналған заманауи материалдар. Тұрғын үйді ағымдағы жөндеудің негізгі рәсімдері. Интерьер дизайнының заманауи түрлері. Тұрғын үй сатып алу рәсімдері. Тұрмыстық техниканы жөндеу қызметтерінің түрлері. Слесарь-сантехник мамандығымен танысу;

10) байланыс құралдары. Интернет. Негізгі байланыс құралдарын (телефон, ұялы телефон, компьютерлік, спутниктік байланыс, электрондық пошта) пайдалану. Ақша қаражаттарын аудару бойынша мобильді қосымшаларды дұрыс пайдалану. ҚР жылдам төлем жүйелері. Төлем терминалдарын дұрыс пайдалану. Пошта байланыс операторы мамандығымен танысу;

11) көлік. Темір жол көлігін пайдаланудың ерекшеліктері. Вагондардың түрлері және қызмет көрсету жолдары. Интернет ресурстардың көмегімен билеттерді сатып алу ерекшеліктері. Жүк тасымалдау ережелері. Теміржолшы мамандығымен танысу;

12) жұмысқа орналасу. Іскерлік қарым-қатынас. Электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін дұрыс пайдалану. Жұмысқа орналастыру жөніндегі ұйымдар мен бөлімдер . Халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызмет түрлері. Мүгедектерге техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар беру саласында "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңын қолдану. Әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің функциялары мен маңызы. Еңбек заңнамасының негіздері. Жұмыс мамандықтарының түрлерімен танысу. Оқу орындары.

24. 12-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық және қоршаған орта. Жаман әдеттер. Жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу шаралары. Интернет-дәріханаларды дұрыс пайдалану (дәрілік заттарға үйге тапсырыс беру). Науқастарды күту ережелері. Фармацевт мамандығымен танысу;

2) тамақтану. Күнделікті тамақтану және тағамның калория мөлшері (калорияны есептеу). Консерванттар мен тағамдық қоюландырғыштардың түрлері. Тамақ өнімдерін таңбалау мерзімі. Қарапайым ұннан жасалған кондитерлік өнімдерді (кекс, печенье) дайындау. Кондитер мамандығымен танысу;

3) киім және аяқ киім. Негізгі тұтынушылық қасиеттері және киімге қойылатын талаптар. Киім мен аяқ киімді жыл мезгіліне және мақсатына қарай жіктеу. Маусымдық аяқ киімді таңдау. Құрғақ тазалауға қызмет көрсету түрлері. Әр түрлі ұлттардың киіміндегі негізгі белгілер мен ерекшеліктер. Сәнгер мамандығымен танысу;

4) отбасылық және тұлғааралық қатынастар. Отбасылық дәстүрлер. Отбасында мейірімді микроклимат құру жолдары. Отбасының үлкен мүшелеріне құрмет көрсету туралы түсінік. Мектеп жасына дейінгі баланың дамуының негізгі кезеңдері. Тәрбиеші мамандығымен танысу;

5) бос уақыт пен хобби. Өсімдіктерге күтім жасау. Жеміс-жидек дақылдарын өсіру технологиясы. Қызығушылықтар бойынша хобби таңдау. Бағбан мамандығымен танысу;

6) мерекелер, салтанаттар, дәстүрлер. ҚР мемлекеттік мерекелері. Мерекелер мен мерейтойлар. Отбасылық мерекелерді ұйымдастыру және жоспарлау. Ұлттық салт-дәстүрлер, қазақтың ұлттық дәстүрі "Келін түсіру". Оларды дайындау және өткізу ерекшеліктері. Фриланспен жұмыс істеудің түрі және ақша табудың тәсілі ретінде танысу;

7) отбасылық экономика. Сақтандыру. Туристерді сақтандыру түрлері. Мобильді банкингті пайдалану ережелері. Мобильді депозитті пайдалану ережелері. Электрондық әмиянды пайдалану ережелері. Бухгалтер мамандығымен танысу;

8) сауда. Дүкендердің түрлері. Ассортимент түрі бойынша дүкендердің түрлері (мамандандырылған, әмбебап, аралас).

Ғаламдық виртуалды нарық. Полиграфиялық қызмет түрлері.

Мерчендайзер мамандығымен танысу;

9) тұрғын үй. Тұрғын үйді күрделі жөндеу. Тұрғын үйді жөндеуге арналған заманауи материалдар. Тұрғын үйді күрделі жөндеудің негізгі рәсімдері. Интерьер дизайнының заманауи түрлері. Тұрғын үй сатып алу рәсімдері. Пәтерлерді жөндеу қызметтерінің түрлері. Жылжымайтын мүлік агентінің мамандығымен танысу;

10) байланыс құралдары. Интернет. Байланыстың әр түрінің ерекшеліктері және олардың қазіргі қоғам жағдайындағы қажеттілігі. Ақша аудару үшін банк картасын

пайдалану ережелері. ҚР жылдам төлем жүйелері. Төлем терминалдарын пайдалану ережесі. Ұялы байланыс операторының мамандығымен танысу;

11) көлік. Әуе көлігін пайдалану ерекшеліктері. Ұшақтардағы қызмет көрсету түрлері мен жайлылық деңгейлері. Интернет ресурстардың көмегімен билеттерді сатып алу ерекшеліктері. Жүк тасымалдау ережелері. Тіркеу агентінің мамандығымен танысу;

12) жұмысқа орналасу. Іскерлік қарым-қатынас. Электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін пайдалану ережесі. Жұмысқа орналастыру жөніндегі ұйымдар мен бөлімдер. Халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызмет түрлері. Мүгедектердің құқықтары мен міндеттері (ақы төленетін қосымша демалыс, қысқартылған жұмыс күні , инвотакси қызметіне құқығы, жеке көмекші қызметіне және әлеуметтік жәрдемақылар төленуге). Әлеуметтік жеңілдіктер түрлері. Еңбек тәртібі мен еңбек тәртібінің негіздері. Еңбек заңнамасының негіздері. Жұмыс мамандықтарының түрлерімен танысу. Оқу орындары.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

25. Бағдарламада оқыту мақсаттарын қолдануға ыңғайлы болу және мониторинг жүргізу үшін кодтау енгізілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандарды - бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 11.1.2.1 кодында: "11" - сынып; "1.2" - бөлімше; "1" - оқыту мақсатының нөмірленуі.

26. Бөлімдер бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Салауатты және қауіпсіз өмір салты":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Денсаулық және қоршаған орта	11.1.1.1 салауатты өмір салтының негіздерін сақтау; 11.1.1.2 вирустық инфекциялық аурулардың алдын алу шараларын сақтау; 11.1.1.3 медициналық қызметтер туралы мобильді қосымшаларды пайдалану (дәрігердің қабылдауына жазылу, дәрігерді үйге шақыру); 11.1.1.4 науқастарға күтім жасау ережелерін қолдану; 11.1.1.5 фельдшер кәсібінің ерекшелігін сипаттау	12.1.1.1 зиянды әдеттердің алдын алу; 12.1.1.2 жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу шараларын сақтау; 12.1.1.3 мобильді қосымшаларды пайдалану интернет-дәріхана (дәрілік заттарға үйге тапсырыс беру); 12.1.1.4 науқастарға күтім жасау ережелерін қолдану; 12.1.1.5 фармацевт кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	11.1.2.1 дұрыс тамақтанудың ерекшеліктерін атау және қолдану ;	12.1.2.1 тағамның тәуліктік нормасын және калориясын атау және қолдану (калорияны есептеу) ;

1.2. Тамақтану	11.1.2.2 консерванттар мен бояғыштарсыз пайдалы тағамдарды атау және қолдану; 11.1.2.3 тамақ өнімдерін сақтаудың негізгі ережелерін атау; 11.1.2.4 қамырдан (тоқаштар, ірімшікті тоқаштар) қарапайым пісіруді дайындау технологиясын қолдану; 11.1.2.5 наубайшы мамандығының ерекшелігін сипаттау	12.1.2.2 консерванттар мен тағамдық қоюландырғыштардың түрлерін атау; 12.1.2.3 тамақ өнімдерін пайдалану мерзімін таңбалау бойынша анықтау; 12.1.2.4 қарапайым ұннан жасалған кондитерлік өнімдерді (кекс, печенье)дайындау технологиясын қолдану; 12.1.2.5 кондитер мамандығының ерекшелігін сипаттау
1.3. Киім және аяққиім	11.1.3.1 негізгі тұтынушылық қасиеттері мен киімге қойылатын талаптарды атау; 11.1.3.2 киімнің сәні мен стилін түсіну; 11.3 аяқ киімді түрлері бойынша таңдай білу; 11.1.3.4 химиялық тазалаумен ұсынылатын қызмет түрлерін атау ; 11.1.3.5 қазақтың ұлттық киімінің негізгі белгілері мен ерекшеліктерін атау; 11.1.3.6 тігінші мамандығының ерекшелігін сипаттау	12.1.3.1 негізгі тұтынушылық қасиеттері мен киімге қойылатын талаптарды атау; 12.1.3.2 жіктеуді түсіну маусымға және мақсатқа сай киім мен аяқ киім; 12.1.3.3 маусымдық аяқ киімді таңдай білу; 12.1.3.4 химиялық тазалаумен ұсынылатын қызмет түрлерін атау ; 12.1.3.5 әртүрлі ұлттардың киіміндегі негізгі белгілер мен ерекшеліктерді атау; 12.1.3.6 модельер мамандығының ерекшелігін сипаттау

2) "Мен және менің отбасым":

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Отбасылық және тұлғааралық қатынастар	11.2.1.1 отбасындағы мінез-құлық нормаларын атау; 11.2.1.2 жанжалды жағдайларды шешу тәсілдерін салыстыру және талдау; 11.2.1.3 гендерлік рөлдерді түсіндіру; 11.2.1.4 емшек жасындағы баланың дамуының негізгі кезеңдерін атау; 11.2.1.5 бала күтуші мамандығының ерекшелігін сипаттау	12.2.1.1 отбасылық дәстүрлерді атау; 12.2.1.2 отбасында мейірімді микроклиматты құру тәсілдерін салыстыру және талдау; 12.2.1.3 отбасының үлкен мүшелеріне құрмет көрсету; 12.2.1.4 мектеп жасына дейінгі баланың дамуының негізгі кезеңдерін атау; 12.2.1.5 тәрбиеші кәсібінің ерекшелігін сипаттау
2.2. Бос уақыт және хобби	11.2.2.1 сәндік гүл дақылдарын өсіру технологиясын қолдану; 11.2.2.2 ақпарат көздерін таңдау және қолдану	12.2.2.1 технологияны қолдану жеміс және жидек дақылдарын өсіру; 12.2.2.2 ақпарат көздерін таңдау және қолдану

	қызығушылықтары бойынша өз хоббиі; 11.2.2.3 флорист мамандығының ерекшелігін сипаттау	қызығушылықтары бойынша өз хоббиі; 12.2.2.3 бағбан мамандығының ерекшелігін сипаттау
2.3. Мерекелер, салтанаттар, салт-дәстүрлер	11.2.3.1 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін күндері бойынша атау; 11.2.3.2 отбасылық мерекелерді жоспарлауға белсенді қатысу және ұйымдастыру; 11.2.3.3 Қазақтың "Ұзату тойын" ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын өткізу және оларға дайындалу ерекшеліктерін сипаттау; 11.2.3.4 мерекелерді ұйымдастырушы кәсібінің ерекшелігін сипаттау	12.2.3.1 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін күндері бойынша атау; 12.2.3.2 отбасылық мерекелерді жоспарлауға белсенді қатысу және ұйымдастыру; 12.2.3.3 Қазақтың ұлттық "Келін түсіру" салт-дәстүрлерін сипаттау, оларды дайындау және өткізу ерекшеліктері; 12.2.3.4 фрилансер мамандығының ерекшелігін сипаттау
2.4. Отбасылық экономика	11.2.4.1 мүлік пен денсаулықты сақтандыру түрлерін ажырату; 11.2.4.2 мобильді банкингті пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.3 мобильдік депозитті пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.4 электрондық әмиянды пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.5 сақтандыру агенті кәсібінің ерекшелігін сипаттау	12.2.4.1 туристерді сақтандыру түрлерін ажырату; 12.2.4.2 мобильді банкингті пайдалану тәртібін атау; 12.2.4.3 мобильдік депозитті пайдалану тәртібін атау; 12.4 электрондық әмиянды пайдалану тәртібін атау; 12.2.4.5 бухгалтер мамандығының ерекшелігін сипаттау

3) "Мен және қоғам":

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
3.1. Сауда	11.3.1.1 бөлшек сауда дүкендерінің ерекше түрлерін ажырату (бутик, супермаркет); 11.3.1.2 дүкендердің ассортимент түрі, баға деңгейі, қызмет көрсету түрі бойынша жіктелуін ажырату; 11.3.1.3 интернет-дүкендерді пайдалану тәртібін атау; 11.3.1.4 мобильді таксопарк қызметтерін пайдалану тәртібін атау; 11.3.1.5 сатушы-консультант кәсібінің ерекшелігін сипаттау	12.3.1.1 дүкендердің түрлері мен айырмашылықтарын ажырату; 12.3.1.2 тауарлардың түр-түрі бойынша дүкендердің түрлерін ажырату (мамандандырылған, әмбебап, құрамдастырылған); 12.3.1.3 жаһандық виртуалды сауда алаңын пайдалану тәртібін атау; 12.3.1.4 полиграфиялық қызмет түрлерін пайдалану тәртібін атау; 12.3.1.5 мерчендайзер мамандығының ерекшелігін сипаттау
	11.3.2.1 тұрғын үйді жөндеуге арналған заманауи материалдардың	12.3.2.1 тұрғын үйді жөндеуге арналған заманауи материалдардың

3.2. Тұрғын үй	жалпы қасиеттері мен айырмашылықтарына бағыт алу 11.3.2.2 тұрғын үйді ағымдағы жөндеудің негізгі рәсімдерін атау; 11.3.2.3 интерьер дизайнының заманауи түрлерін атау; 11.3.2.4 негізгі тұрғын үй сатып алу рәсімдері; 11.3.2.5 тұрмыстық техниканы жөндеу қызметін пайдалану ережелерін атау; 11.3.2.6 слесарь-сантехник мамандығының ерекшелігін сипаттау	жалпы қасиеттері мен айырмашылықтарына бағыт алу 12.3.2.2 тұрғын үйді күрделі жөндеудің негізгі рәсімдерін атау; 12.3.2.3 интерьер дизайнының заманауи түрлерін атау; 12.3.2.4 негізгі тұрғын үй сатып алу рәсімдері; 12.3.2.5 пәтерлерді жөндеу қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 12.3.2.6 жылжымайтын мүлік агентінің мамандық ерекшелігін сипаттау
3.3. Байланыс құралдары. Интернет	11.3.3.1 негізгі байланыс құралдарын (телефон, ұялы, компьютерлік, спутниктік байланыс, электрондық пошта) пайдалану; 11.3.3.2 ақша қаражаттарын аудару үшін мобильді қосымшаларды қолдану тәртібін атау; 11.3.3.3 Қазақстан Республикасындағы жылдам төлемдер жүйелеріне бағыт алу; 11.3.3.4 төлем терминалдарын пайдалану; 11.3.3.5 пошта байланысы операторы кәсібінің ерекшелігін сипаттау	12.3.3.1 байланыстың әр түрінің ерекшеліктерін және олардың қазіргі қоғамдағы өмірінің қажеттілігін атау; 12.3.3.2 ақша қаражатын аудару үшін банк картасын пайдалану тәртібін атау; 12.3.3.3 Қазақстан Республикасындағы жылдам төлемдер жүйелерінде бағыт алу; 12.3.3.4 төлем терминалдарын пайдалану; 12.3.3.5 ұялы байланыс операторы кәсібінің ерекшелігін сипаттау
3.4. Көлік	11.3.4.1 теміржол көлігін пайдалану ережелері мен ерекшеліктерін атау; 11.3.4.2 вагондардың түрлері мен қызмет көрсету кластарын атау; 11.3.4.3 интернет ресурстарын пайдалана отырып билеттерді сатып алу ережелері мен ерекшеліктерін атау; 11.3.4.4 жүк тасымалдау ережелерін атау; 11.3.4.5 теміржолшы мамандығының ерекшелігін сипаттау	12.3.4.1 авиакөлікті пайдалану ережелері мен ерекшеліктерін атау; 12.3.4.2 ұшақтардағы қызмет көрсету түрлері мен жайлылық деңгейлерін атау; 12.3.4.3 интернет ресурстарын пайдалана отырып билеттерді сатып алу ережелері мен ерекшеліктерін атау; 12.3.4.4 жүк тасымалдау ережелерін атау; 12.3.4.5 тіркеу бойынша агент кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	11.3.5.1 электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін пайдалану ережелерін атау;	12.3.5.1 электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 12.3.5.2 халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызметтерін пайдалану ережелерін атау;

3.5. Жұмысқа орналастыру. Іскерлік қарым-қатынас	11.3.5.2 халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 11.3.5.3 Қазақстан Республикасының "Мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" мүгедектерге техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар беру; 11.3.5.4 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің функциялары мен маңызын атау; 11.3.5.5 еңбек заңнамасының негізгі ережелері мен негіздерін атау; 11.3.5.6 жұмысшы кәсіптерінің ерекшелігін сипаттау	12.3.5.3 мүгедектердің құқықтары мен міндеттерін атау (ақылы қосымша демалыс, қысқартылған жұмыс күні, инвотакси, жеке көмекші қызметіне жүгінуіне және әлеуметтік жәрдемақы төленуіне құқығы), әлеуметтік жеңілдіктердің түрлерін білу; 12.3.5.4 жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталықтарына әлеуметтік мәселелер бойынша жүгіну тәртібін атау; 12.3.5.5 еңбек заңнамасының негізгі ережелері мен негіздерін атау; 12.3.5.6 жұмысшы кәсіптерінің ерекшелігін сипаттау
3.6. Оқу орындары	11.3.6.1 өзіңіз үшін қолжетімді мамандықты анықтау және таңдаған мамандыққа бағыттала отырып, оқу орнын таңдау; 11.3.6.2 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін қажетті құжаттар тізбесін атау	12.3.6.1 талапкердің оқу орнына түсу шарттарын, жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу кезіндегі мүгедектердің құқықтарын атау; 12.3.6.2 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін құжаттарды атау және іс қағаздарын ресімдеу

27. Осы бағдарлама осы бағдарламаға қосымшаға сәйкес жалпы орта білім беру деңгейінің 11-12-сыныптарындағы тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушылар үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасына ұзақ мерзімді жоспар негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде іске асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген

28. Бөлім мен тақырыптарды зерттеуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптарындағы тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларға арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
		11.1.1.1 салауатты өмір салтының негіздерін сақтау; 11.1.1.2 вирустық инфекциялық аурулардың алдын алу шараларын сақтау;

1. "Салауатты және қауіпсіз өмір салты"	1.1. Денсаулық және қоршаған орта	11.1.1.3 медициналық қызметтер туралы мобильді қосымшаларды пайдалану (дәрігердің қабылдауына жазылу, дәрігерді үйге шақыру); 11.1.1.4 науқастарға күтім жасау ережелерін қолдану; 11.1.1.5 фельдшер кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	1.2. Тамақтану	11.1.2.1 дұрыс тамақтанудың ерекшеліктерін атау және қолдану; 11.1.2.2 консерванттар мен бояғыштарсыз пайдалы тағамдарды атау және қолдану; 11.1.2.3 тамақ өнімдерін сақтаудың негізгі ережелерін атау; 11.1.2.4 қамырдан (тоқаштар, ірімшікті тоқаштар) қарапайым пісіруді дайындау технологиясын қолдану; 11.1.2.5 наубайшы мамандығының ерекшелігін сипаттау
	1.3. Киім және аяқ киім	11.1.3.1 негізгі тұтынушылық қасиеттері мен киімге қойылатын талаптарды атау; 11.1.3.2 киімнің сәні мен стилін түсіну; 11.3 аяқ киімді түрлері бойынша таңдай білу; 11.1.3.4 химиялық тазалаумен ұсынылатын қызмет түрлерін атау; 11.1.3.5 қазақтың ұлттық киімінің негізгі белгілері мен ерекшеліктерін атау; 11.1.3.6 тігінші мамандығының ерекшелігін сипаттау
2-тоқсан		
	2.1. Отбасы және тұлғааралық қатынастар	11.2.1.1 отбасындағы мінез-құлық нормаларын атау; 11.2.1.2 жанжалды жағдайларды шешу тәсілдерін салыстыру және талдау; 11.2.1.3 гендерлік рөлдерді түсіндіру; 11.2.1.4 емшек жасындағы баланың дамуының негізгі кезеңдерін атау; 11.2.1.5 бала күтуші мамандығының ерекшелігін сипаттау

2. "Мен және менің отбасым"	2.2. Бос уақыт және хобби	11.2.2.1 сәндік гүл дақылдарын өсіру технологиясын қолдану 11.2.2.2 қызығушылықтары бойынша өзінің хоббиі үшін ақпарат көздерін таңдау және қолдану 11.2.2.3 флорист мамандығының ерекшелігін сипаттау
	2.3. Мерекелер, салтанаттар, салт-дәстүрлер	11.2.3.1 Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерекелерін күндері бойынша атау; 11.2.3.2 отбасылық мерекелерді жоспарлауға белсенді қатысу және ұйымдастыру; 11.2.3.3 Қазақтың "Ұзату тойын" ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын өткізу және оларға дайындалу ерекшеліктерін сипаттау; 11.2.3.4 мерекелерді ұйымдастырушы кәсібінің ерекшелігін сипаттау
3-тоқсан		
	2.4. Отбасылық экономика	11.2.4.1 мүлік пен денсаулықты сақтандыру түрлерін ажырату; 11.2.4.2 мобильді банкингті пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.3 мобильдік депозитті пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.4 электрондық әмиянды пайдалану тәртібін атау; 11.2.4.5 сақтандыру агенті кәсібінің ерекшелігін сипаттау
3. "Мен және қоғам"	3.1. Сауда және қызметтер	11.3.1.1 бөлшек сауда дүкендерінің ерекше түрлерін ажырату (бутик, комиссионка, супермаркет); 11.3.1.2 дүкендердің ассортимент түрі, баға деңгейі, қызмет көрсету түрі бойынша жіктелуін ажырату; 11.3.1.3 интернет-дүкендерді пайдалану тәртібін атау; 11.3.1.4 мобильді таксопарк қызметтерін пайдалану тәртібін атау; 11.3.1.5 сатушы-консультант кәсібінің ерекшелігін сипаттау
		11.3.2.1 тұрғын үйді жөндеуге арналған қазіргі заманғы

	3.2. Тұрғын үй	материалдардың жалпы қасиеттері мен айырмашылықтарына бағыт алу; 11.3.2.2 тұрғын үйді ағымдағы жөндеудің негізгі рәсімдерін атау; 11.3.2.3 интерьер дизайнының заманауи түрлерін атау; 11.3.2.4 тұрғын үй сатып алудың негізгі рәсімдерін атау; 11.3.2.5 тұрмыстық техниканы жөндеу қызметін пайдалану ережелерін атау; 11.3.2.6 слесарь-сантехник мамандығының ерекшелігін сипаттау
4-тоқсан		
	3.3. Байланыс құралдары. Интернет	11.3.3.1 негізгі байланыс құралдарын (телефон, ұялы, компьютерлік, спутниктік байланыс, электрондық пошта) пайдалану; 11.3.3.2 ақша қаражаттарын аудару үшін мобильді қосымшаларды қолдану тәртібін атау; 11.3.3.3 Қазақстан Республикасындағы жылдам төлемдер жүйелеріне бағыт алу; 11.3.3.4 төлем терминалдарын пайдалану; 11.3.3.5 пошта байланысы операторы кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	3.4. Көлік	11.3.4.1 теміржол көлігін пайдалану ережелері мен ерекшеліктерін атау; 11.3.4.2 вагондардың түрлері мен қызмет көрсету кластарын атау; 11.3.4.3 Билеттерді интернет ресурстарын пайдалана отырып сатып алу ережелері мен ерекшеліктерін атау; 11.3.4.4 жүк тасымалдау ережелерін атау; 11.3.4.5 теміржолшы мамандығының ерекшелігін сипаттау
		11.3.5.1 электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін пайдалану ережелерін атау;

	3.5. Жұмысқа орналасу. Іскерлік қарым-қатынас	11.3.5.2 халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 11.3.5.3 мүгедектерге техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар беру саласындағы " мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы " Қазақстан Республикасы Заңының нормаларын атау; 11.3.5.4 әлеуметтік қызмет көрсету мекемелерінің функциялары мен маңызын атау; 11.3.5.5 еңбек заңнамасының негізгі ережелері мен негіздерін атау; 11.3.5.6 жұмысшы кәсіптерінің ерекшелігін сипаттау
	3.6. Білім беру мекемелері	11.3.6.1 өзіңіз үшін қолжетімді мамандықты анықтау және таңдаған мамандыққа бағдарлана отырып, оқу орнын таңдау; 11.3.6.2 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін қажетті құжаттар тізбесін атау

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1. Денсаулық және қоршаған орта	12.1.1.1 зиянды әдеттердің алдын алу; 12.1.1.2 жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу шараларын сақтау; 12.1.1.3 мобильді қосымшаларды пайдалану интернет-дәріхана (дәрілік заттарға үйге тапсырыс беру); 12.1.1.4 науқастарға күтім жасау ережелерін қолдану
	1.2. Тамақтану	12.1.2.1 тағамның тәуліктік нормасын және калориясын атау және қолдану (калорияны есептеу) ; 12.1.2.2 консерванттар мен тағамдық қоюландырғыштардың түрлерін атау; 12.1.2.3 тамақ өнімдерін пайдалану мерзімін таңбалау бойынша анықтау;

1. "Салауатты және қауіпсіз өмір салты"		12.1.2.4 қарапайым ұннан жасалған кондитерлік өнімдерді (кекс, печенье)дайындау технологиясын қолдану; 12.1.2.5 кондитер мамандығының ерекшелігін сипаттау
	1.3. Киім және аяқ киім	12.1.3.1 негізгі тұтынушылық қасиеттер мен киімге қойылатын талаптарды атау; 12.1.3.2 маусымға және мақсатқа сай киім мен аяқ киімді жіктеуді түсіну; 12.1.3.3 маусымдық аяқ киімді таңдай білу; 12.1.3.4 химиялық тазалаумен ұсынылатын қызмет түрлерін атау ; 12.1.3.5 әртүрлі ұлттардың киіміндегі негізгі белгілер мен ерекшеліктерді атау; 12.1.3.6 модельер мамандығының ерекшелігін сипаттау
2-тоқсан		
2. "Мен және менің отбасым"	2.1. Отбасы және тұлғааралық қатынастар	12.2.1.1 отбасылық дәстүрлерді атау; 12.2.1.2 отбасында мейірімді микроклиматты құру тәсілдерін салыстыру және талдау; 12.2.1.3 отбасының үлкен мүшелеріне құрмет көрсету; 12.2.1.4 мектеп жасына дейінгі баланың дамуының негізгі кезеңдерін атау; 12.2.1.5 тәрбиеші мамандығының ерекшелігін сипаттау
	2.2. Бос уақыт және хобби	12.2.2.1 жеміс және жидек дақылдарын қолдану технологиясын қолдану; 12.2.2.2 қызығушылықтары бойынша өзінің хоббиі үшін ақпарат көздерін таңдау және қолдану; 12.2.2.3 бағбан мамандығының ерекшелігін сипаттау
		12.2.3.1 Қазақстан Республикасының мемелекеттік мерекелерін күндері бойынша атау; 12.2.3.2 отбасылық мерекелерді жоспарлауға белсенді қатысу және ұйымдастыру;

	2.3. Мерекелер, салтанаттар, салт-дәстүрлер	12.2.3.3 Қазақтың "Келін түсіру" ұлттық салт-дәстүрлерін сипаттау, оларды дайындау және өткізу ерекшеліктері; 12.2.3.4 фрилансер мамандығының ерекшелігін сипаттау
3-тоқсан		
	2.4. Отбасылық экономика	12.2.4.1 туристерді сақтандырутүрлерін ажырату; 12.2.4.2 мобильді банкингті пайдалану тәртібін атау; 12.2.4.3 мобильдік депазитті пайдалану тәртібін атау; 12.2.4.4 электрондық әмиянды пайдалану тәртібін атау; 12.2.4.5 бухгалтер мамандығының ерекшелігін сипаттау
3. "Мен және қоғам"	3.1. Сауда және қызметтер	12.3.1.1 дүкендердің түрлері мен айырмашылықтарын ажырату; 12.3.1.2 тауарлардың түр-түрі бойынша дүкендердің түрлерін ажырату (мамандандырылған, әмбебап, құрамдастырылған); 12.3.1.3 жаһандық виртуалды сауда алаңын пайдалану тәртібін атау; 12.3.1.4 полиграфиялық қызмет түрлерін пайдалану тәртібін атау; 12.3.1.5 мерчендайзер мамандығының ерекшелігін сипаттау
	3.2. Тұрғын үй	12.3.2.1 тұрғын үйді жөндеуге арналған қазіргі заманғы материалдардың жалпы қасиеттері мен айырмашылықтарына бағыт алу; 12.3.2.2 тұрғын үйді күрделі жөндеудің негізгі рәсімдерін атау; 12.3.2.3 интерьер дизайнының заманауи түрлерін атау; 12.3.2.4 тұрғын үй сатып алудың негізгі рәсімдерін атау; 12.3.2.5 пәтерлерді жөндеу қызметтерінің қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 12.3.2.6 жылжымайтын мүлік агенті мамандығының ерекшелігін сипаттау
4-тоқсан		

	3.3. Байланыс құралдары. Интернет	12.3.3.1 байланыстың әр түрінің ерекшеліктерін және олардың қоғам өмірінің қазіргі жағдайларындағы қажеттілігін атау; 12.3.3.2 ақша қаражатын аудару үшін банк картасын пайдалану тәртібін атау; 12.3.3.3 Қазақстан Республикасындағы жылдам төлемдер жүйелеріне бағын алу; 12.3.3.4 төлем терминалдарын пайдалану; 12.3.3.5 ұялы байланыс операторы кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	3.4. Көлік	12.3.4.1 авиакөлікті пайдалану ережелері мен ерекшеліктерін атау; 12.3.4.2 ұшақтардағы қызмет көрсету түрлері мен жайлылық деңгейлерін атау; 12.3.4.3 Билеттерді интернет ресурстарын пайдалана отырып сатып алу ережелері мен ерекшеліктерін атау; 12.3.4.4 жүк тасымалдау ережелерін атау; 12.3.4.5 тіркеу бойынша агент кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	3.5. Жұмысқа орналасу. Іскерлік қарым-қатынас	12.3.5.1 электрондық үкімет (ХҚКО) қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 12.3.5.2 халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызметтерін пайдалану ережелерін атау; 12.3.5.3 мүгедектердің құқықтары мен міндеттерін атау (ақылы қосымша демалыс, қысқартылған жұмыс күні, инвотакси, жеке көмекші қызметіне жүгінуіне және әлеуметтік жәрдемақы төленуіне құқығы), әлеуметтік жеңілдіктердің түрлерін білу; 12.3.5.4 жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталықтарына әлеуметтік мәселелер бойынша жүгіну тәртібін атау; 12.3.5.5 негізгі ережелер мен еңбек заңнамасының негіздерін атау;

		12.3.5.6 жұмысшы кәсібінің ерекшелігін сипаттау
	3.6. Білім беру мекемелері	12.3.6.1 талапкердің оқу орнына түсу шарттарын, жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу кезіндегі мүгедектердің құқықтарын атау; 12.3.6.2 жоғары және орта арнаулы оқу орындарына түсу үшін құжаттарды атау және іс қағаздарын ресімдеу

бұйрығына
37-қосымша

Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін, нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін " Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарлама мақсаты – сөйлеу қарым-қатынас практикасында оқушылардың қалыптасқан есту-сөйлеу дағдыларын жетілдіру және тұрақтандыру.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) оқушылардың есту қабілеттеріне сай келетін дыбыс күшейткіш аппаратын үнемі қолдану арқылы және аппаратсыз арнайы құрылған есту-сөйлеу ортасы жағдайында сөйлеу қабілетін қарқынды жаттықтыру;

2) ауызша сөйлеудің айтылу компоненттерін жетілдіру үшін төмен және қалдық есту қабілетін пайдалану;

3) ауызша сөйлеудің айтылу жағын өзін-өзі саналы түрде бақылауды жетілдіру;

4) коммуникативті жағдайға сәйкес сөйлеу әрекетін сәтті реттеу және сөйлеу құзыреттілігін одан әрі дамыту;

5) өз пікірін білдіру және негіздеу үшін қазіргі әлемнің жағдайларына бейімделу, әртүрлі ақпарат көздері мен заманауи ақпараттық технологияларды пайдалану қабілеттерін қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Есту қабілеті закымдалған білім алушылардың есту қабілетінің жоғалу дәрежесі, қабылданатын жиіліктердің диапазоны әр түрлі болып келеді:

1) естімейтін оқушыларда қабылдау жиіліктерінің диапазоны қабылдаудың орташа шегі 80-85 дБ төмен емес жағдайда көбінесе 125-2000 Гц дейін. Сигналдардың қабылданатын белгілерінің шектеулілігі (сөйлеу-қимыл, акустикалық), олардың ерекшелігі (үзілуі, бұрмалануы, сөйлеу үлгілеріне тікелей сәйкестігінің бұзылуы) толық сенсорлық негізде естімейтіндерде жүйелік талдау мен келіп түсетін сигналдарды синтездеу қажеттілігін негіздейді. Пән бойынша негізгі жұмыс ауызша сөйлеуді қалыпты қарқынмен тану арқылы есту-көру негізінде жүргізіледі;

2) нашар еститін және кейіннен естімей қалған оқушыларда сөйлеу диапазонын қабылдау саласында (500-2000 Гц дейін) есту шектерінің жоғарылауы байқалады, олар 75 дБ аспайды. Сыбырлап сөйлеуді, ауызша сөйлеудің грамматикалық формаларын тану шектеулі. Қабылдаудың негізгі әдісі – есту, қиындықтар туындалған кезде есту-көру қабілеті қолданылады;

3) кохлеарлық имплантациядан кейін оқушылар барлық жиілік диапазонын қабылдай алады, бірақ сөйлеуді қабылдаудың жалпы проблемалары бар (мұғалім мен оқушылардың сөйлеуін қашықтықта, әр түрлі шу кезінде, реверберациясы бар бөлмелерде қабылдау қиындықтары). Ауызша сөйлеуді қабылдау әдісі – есту, қиындықтар туындалған кезде есту-көру қабілеті қолданылады.

5. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен есту қабілеті закымдалған 11-12 сынып оқушыларын оқыту арнайы педагогиканың келесі дидактикалық қағидаларына негізделеді:

1) жеке тұлғаға бағытталған білім беру тұжырымдамасына көшуді білдіретін білім беруді ізгілендіру қағидасы;

2) ауызша сөйлеуді қарым-қатынас және есту қабілетін дамыту құралы ретінде дамыту бірлігі қағидасы;

3) оқу материалын қабылдаудың полисенсорлық негізін құру қағидасы;

4) сөйлеу қорын кеңейтуге, байытуға, нақтылауға және өздігінен алынған сөйлеу дағдыларын түзетуге бағытталған оқыту қағидасы;

5) білім беру жағдайында қалыптасқан білім, білік, дағдыны, қарым-қатынасты өмірлік жағдайға ауыстыру қағидасы оқушының шынайы өмірде өзіндік бағдар мен белсенді қызметке дайындығын қамтамасыз етеді.

6. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәні бойынша сабақ өткізудің арнайы әдістемелік қағидалары:

1) фонетикалық жағынан дұрыс, түсінікті және мәнерлеп сөйлеудің сөйлеу дыбыстарын, сөздерді және сөйлеуді есту арқылы тануға оң әсер ететін айтылымды түзету қағидасы;

2) айтылым дағдыларын меңгерудегі сана мен белсенділік қағидасы;

3) грамматикалық қағида оқушының сөздерді емес, грамматикалық формаларды тануға бағытталғанын қамтамасыз етеді, бұл оған сөз тіркесіндегі сөздердің байланысуының нұсқаларын болжауға мүмкіндік береді, бұл дегеніміз сөйлеудің логикалық талдауын игеру;

4) оқу пәндері, тақырыптары, оқу жоспарының бөлімдері арасындағы пәнаралық байланысты ұйымдастыруды көздейтін сөйлеу материалын кіріктіру қағидасы;

5) сөйлеу материалының пайда болу жиілігінің қағидасы есту қабілеті зақымдалған мектеп оқушыларын ауызекі сөйлеу кезінде сөйлеудің әртүрлі стильдеріндегі (ауызекі, публицистикалық, ресми-іскер, ғылыми) функционалды маңызды, жиі кездесетін сөйлеу материалы бойынша оқытуды болжайды;

6) сөйлеуді есту қабілетін дамыту құралы ретінде қолдану қағидасы ми қыртысының сөйлеу орталықтарындағы бар есту бейнелерін жандандыруға, ішкі сөйлеу негізінде пайда болатын кинестетикалық бейнелермен тығыз байланысты жаңа есту көріністерін қалыптастыруға бағытталған және оның кейінгі өндіріспен байланысы;

7) іс-әрекеттің орындалуы мен оның нәтижелерін тәуелсіз бағалауды болжайтын есту қабілетінің өзін-өзі бақылауды пысықтау қағидасы.

7. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында педагогикалық тәсілдер қолданылады:

1) сараланған тәсіл гетерогенді контингенттегі есту қабілеті төмен оқушылардың есту-сөйлеуін ойдағыдай дамыту үшін қолданылады, бұл жеке тұлғаның ерекшеліктерін, сөйлеу тілінің дамуымен есту функциясының күйін ескере отырып, балаларды кіші топтарға бөлуге мүмкіндік береді;

2) жеке тұлғаға бағытталған тәсіл оқушының ерекшеліктерін ескеріп қана қоймай, әрқайсысымен жеке дәйекті жұмыс жүргізуге мүмкіндік береді;

3) коммуникативтік-әрекеттік тәсіл қарым-қатынас және әр түрлі іс-әрекет үдірісінде қарым-қатынас құралы ретінде оқушылардың сөйлеуін дамытуды болжайды;

4) зерттеу тәсілі (мен не білемін, мен не білгім келеді, мен нені үйрендім);

5) денсаулықты сақтау тәсілі оқушылардың шаршауының алдын алады, ол есту функциясының күйін ескеру, визуалды, есту жүктемесін мөлшерлеу және сөйлеу материалын таңдаудан тұрады.

8. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнін оқытуға ұсынылатын әдістер мен технологиялар:

1) әдіс-тәсілдер: проблемалық оқыту, жеке оқыту, алдын ала өзіндік жұмыс, пәнаралық оқыту, тәжірибе негізінде оқыту, жобалық әдіс;

2) технологиялар: жеке жұмыс, кіші топта (командада) жұмыс, кейс-стадиялар (нақты жағдайларды талдау), рөлдік және іскерлік ойындар.

9. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәніндегі тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының мысалдары:

1) қойылған мақсатқа сәйкес тыңдалған (оқылған) мәтіндегі ақпараттарды анықтау;

2) тыңдалған (оқылған) мәтін негізінде сұрақтар қою;

3) таныс тақырыптар мен білім алушыны қызықтыратын тақырыптар бойынша пікірталас;

4) алдын-ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбат алу;

5) ауызша айтылған сөздерді түсіну және сұрақтарға жауап бере алу;

6) берілген тақырып бойынша диалогті қабылдау және қайта жаңғырту;

7) интернет-ресурстармен, сөздіктермен жұмыс;

8) дикцияны және сөйлеудің ырғақты-интонациялық жағын дамытуға арналған жаттығулар;

9) әр түрлі сөйлеу әрекеттерін қолдану барысында ауызша сөйлеудің айтылу жағын өзінше бақылауға арналған жаттығулар;

10) есту-көру диктанты.

10. Оқу үдерісінде ақпараттық - коммуникациялық технологияны (бұдан әрі – АКТ) қолдану - оқу мотивациясын, материалды ұсынудың тартымдылығын арттырудың, тапсырмалар түрлерін саралауды жүзеге асырудың, сондай-ақ кері байланыс нысандарының алуан түрлілігінің бір тәсілі.

11. Есту қабілеті зақымдалған тұлғаларға көмекші құралдарды (сурдоақпараттық құралдар) қолдану айтылымды қалыптастыру және есту қабілетін дамыту үшін фронтальды және топтық сабақтарда есту-сөйлеу ортасын құрудың маңызды шарты болып табылады:

1) ұжымдық пайдалануға арналған дыбысты күшейтетін стационарлық құрылғы;

2) әр балаға жеке есту аппараттары (бинауралды), (оқушылардың есту жаттығуларында үнемі қолдануы);

3) кохлеарлық имплантация жүйесі;

4) жеке FM - жүйесі, индукциялық ілмек;

5) субтитрі бар интернет-ресурстар.

12. Сынып оқушыларының есту арқылы сөйлеуді қабылдау дағдыларын тиімді қалыптастыруды қамтамасыз ету үшін экран қолданылады.

13. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің " Ауызекі сөйлеу", "Қазақ тілі" және гуманитарлық цикл пәндерімен пәнаралық байланысы бірыңғай ақпараттық-коммуникативтік ортаны құруға ықпал етеді.

14. Бақылау-диагностикалық тапсырмалардың орындалу нәтижелері жетістіктер карталарында тіркеледі және білім алушыларға жеке тәсілді жүзеге асыру үшін негіз болып табылады (түзету-дамыту жұмысының жеке жоспары).

15. Білім алушының жетістіктерін бағалауда баллдық жүйе қолданылмайды. Жетістіктерді бағалау жалпылама сипатта жүреді.

3-тарау. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінің мазмұны

16. Оқу жүктемесінің көлемі қоғамдық – гуманитарлық бағыттағы түзету компонентінің сағат санынан:

1) 11-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағат;

2) 12-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында – 34 сағат.

17. Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

18. Пән мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" ;

2) "Естіп қабылдауын дамыту".

19. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөздік тыныс және дауыс;

2) дыбыстар және оның үйлесімі;

3) сөз және фраза.

20. "Естіп қабылдауын дамыту" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тілдік емес дыбыстарды қабылдау;

2) ауызша сөйлеуді есту және естіп - көру арқылы қабылдау.

21. 11-сыныпқа арналған "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі:

1) оқушылардың дыбыстарды айту барысында жиі араласатын мұрын және ауыз дыбыстарын, шуылды және ызыңды, ұяң және қатаң, аффрикаттар мен саңылаулы дыбыстарды саралауы;

2) аффрикаттар мен окклюзивтер;

3) жуан және жұмсақ дауыссыздар;

4) дауыссыз дыбыстардың тіркесімдері;

5) мәтіндегі синтагмаларды өз бетінше таңдау;

6) әр түрлі жағдайларда ауызша және логикалық екпінге байланысты дауыс күшін модуляциялау;

7) орфоэпияның бұрын зерттелген ережелерін бекіте отырып, дыбыс құрамын сақтап, сөздерді қалыпты қарқынмен үздіксіз айту;

8) сөйлеу материалының түсінікті, табиғи, мәнерлі және эмоционалды айтылуы;

9) әртүрлі жағдайларда интонацияның барлық түрлерін жаңғырту.

"Естіп қабылдауын дамыту" бөлімі":

1) жеке есту аппараттарымен немесе КИ-мен есту арқылы және оларсыз әлеуметтік мәні бар тілдік емес дыбыстарды есту және естіп-көру арқылы қабылдау;

2) есту және естіп-көру қабілетін жеке есту аппараттарымен немесе КИ-мен және оларсыз, әр түрлі сөйлеу мәнеріндегі сөйлеу материалдарын (ауызекі, ғылыми, ресми-іскерлік, публицистикалық), табиғиға жақын кез келген жағдайда, мұғалімнің, жолдастардың дауысынан үнемі ұлғайып отыратын қашықтықта қабылдау;

3) телефон арқылы берілетін ақпараттарды, субтитрі бар бейнесюжеттерді қабылдау

.

22. 12-сыныпқа арналған "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және естіп қабылдауын дамыту" оқу пәнінің базалық мазмұны:

"Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі:

1) кез-келген жағдайда өзіндік сөйлеу кезінде артикуляцияға байланысты дыбыстардың дифференциалды айтылуын бақылау;

2) әр түрлі жағдайда өзінің айтылымын бақылау және сұхбаттасушының айтылу дұрыстығын бағалау;

3) сөйлеудің экспрессивтілігі бойынша жұмыс (фразаны семантикалық синтагмаларға дұрыс бөлу, сөздерді қалыпты қарқынмен біріктіру, дауысты модуляциялау арқылы интонациялық бояу), әр түрлі жағдайларда тәуелсіз сөйлеудегі айтылымның әр түрлі жақтарын есту және кинестетикалық өзін-өзі бақылау;

"Естіп қабылдауын дамыту" бөлімі":

1) жеке есту аппараттарымен немесе КИ-мен және оларсыз әлеуметтік мәні бар тілдік емес дыбыстарды есту және есту арқылы еркін қабылдау;

2) есту және естіп-көру қабілетін жеке есту аппараттарымен немесе КИ-мен және оларсыз, әр түрлі сөйлеу мәнеріндегі сөйлеу материалдарын (ауызекі, ғылыми, ресми-іскерлік, публицистикалық), табиғиға жақын кез келген жағдайда, мұғалімнің, жолдастардың дауысынан үнемі ұлғайып отыратын қашықтықта қабылдау;

3) телефон арқылы берілетін ақпараттарды, субтитрі бар бейнесюжеттерді еркін қабылдау.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

23. Бағдарламада оқыту мақсаттарын тиімді қолдану және мониторинг жасау үшін кодтық белгілеу енгізілді. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар –

бөлім мен бөлімшені, төртінші сан оқыту мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 11.2.1.1 кодында: "11" - сынып, "2.1" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

24. Оқыту мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Сөздік тыныс және дауыс	11.1.1.1 сөйлеу кезінде сөйлеу тынысын өз бетінше реттеу; 11.1.1.2 синтагмаларды өз бетімен бөліп, тыныс алу үзілістерін сақтай отырып, мәтінді оқу; 11.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен модуляциялау; 11.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен модуляциялау; 11.1.1.6 түрлі жағдайларда сөйлеу дауысының күші мен биіктігін өз бетінше модуляциялау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде	12.1.1.1 сөйлеу кезінде сөйлеу тынысын өз бетінше реттеу; 12.1.1.2 оқу үдірісінде синтагмалар бөлінгенде сөйлеудегі тыныс алуды реттеу; 12.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды реттеу; 12.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.6 түрлі жағдайларда дауыс модуляциясын қадағалау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
	11.1.2.1 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: тілдің ауыздың тереңдігіндегі қозғалысы бойынша дауысты дыбыстар; 11.1.2.2 буындардағы, сөздердегі, фразалардағы және біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: тілдің артқы жағын көтеру арқылы жасалатын дауысты дыбыстар; 11.1.2.3 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас дыбыстардың	12.1.2.1 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.2 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас мұрын және ауыз қуысы дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.3 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас жуан және

1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	айтылуын саралау: мұрын және ауыз қуысы дауыссыз дыбыстар; 11.1.2.4 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың бітеу буында айтылуын саралау; 11.1.2.5 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың ашық буында айтылуын саралау; 11.1.2.6 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.7 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас ысқырған және ызың дауыссыз айтылуын саралау; 11.1.2.8 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикат және саңылаулы дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.9 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикат және қабысып (окклюзивті) дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.10 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикаттардың айтылуын саралау; 11.1.2.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесімдерін өз бетінше дұрыс айту: бір сөзбен; сөздерді көмекші сөздермен тіркестіру кезінде; 11.1.2.12 дауыссыз дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өз бетінше дұрыс айту; 11.1.2.13 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау;	жіңішке дауыссыз дыбыстардың ашық буында айтылуын қадағалау; 12.1.2.4 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың бітеу буында айтылуын қадағалау; 12.1.2.5 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.6 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас ысқырған және ызың дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.7 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас аффрикат және саңылаулы дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.8 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас аффрикат және қабысып (окклюзивті) дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.9 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикаттардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.10 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дауыссыз дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.11 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.12 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау;

	11.1.2.14 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау	12.1.2.13 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
1.3. Сөз және фраза	11.1.3.1 сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айту; 11.1.3.2 ұсынылған сөйлеу материалы бойынша орфоэпия ережелерін анықтау және оларды түрлі жағдайларда сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.3 түрлі жағдайларда ауызша екпінді өз бетінше сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.4 оқу пәндерімен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерде ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс анықтау және сақтау; 11.1.3.5 орфоэпиялық сөздіктер мен анықтамалықтарды пайдалану ; 11.1.3.6 сөйлеу қарқынын сөйлеу материалының мазмұнына байланысты саралау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 11.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 11.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: жаттауларда, оқу кезінде; диалогтарда;	12.1.3.1 кез келген жағдайда сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айтуын қадағалау; 12.1.3.2 сөйлеу әрекетінің түрлі жағдайларында орфоэпия ережелерін сақтау; 12.1.3.3 түрлі жағдайда өзіндік сөйлеулерде ауызша екпінді қадағалау; 12.1.3.4 оқу пәндерін оқытумен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерді ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс сақтай отырып қолдану; 12.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды өз бетінше пайдалану; 12.1.3.6 түрлі жағдайларда сөйлеудің дұрыс қарқынын таңдау : оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайында тәуелсіз мәлімдемелерде; 12.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 12.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 12.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде;

	11.1.3.10 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: декламацияларда, сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.11 дұрыс қарқынмен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау; 11.1.3.12 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбаттасу	12.1.3.10 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау; 12.1.3.11 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбаттасу

2) "Есту қабілетін дамыту" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату; 11.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату	12.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату; 12.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
	11.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты есту-көрнекі және есту арқылы қабылдайтын сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейінқашықтықта (естімейтін); 11.2.2.2 түрлі жағдайларда ауызекі сөйлеу стилінің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау /есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар	12.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.2 түрлі жағдайларда ауызекі сөйлеу стилінің сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту

	естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);	аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);
	11.2.2.3 түрлі жағдайларда ғылыми стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау/есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);	12.2.2.3 түрлі жағдайларда ғылыми стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);
	11.2.2.4 түрлі жағдайларда ресми-іскери стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);	12.2.2.4 түрлі жағдайларда ресми - іскери стильдің сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін);
2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	11.2.2.5 түрлі жағдайларда публицистикалық стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 1-1,5 м оптималды қашықтықта (естімейтін);	12.2.2.5 түрлі жағдайларда публицистикалық стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 1-1,5 м оптималды қашықтықта (естімейтін);
	11.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер,	12.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер, буындар мен дыбыстар) /кемінде 9 м қашықтықта (есту қабілетінің

	буындар мен дыбыстар) / кемінде 8 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының I дәрежесі) / 4 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін); 11.2.2.7 көлемі 130 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған бейнесюжет бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.9 естіп - көру / есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 11.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасының таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту; 11.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар; 11.2.2.12 қашықтықтан білім беру технологиялары, телефон арқылы негізгі ақпаратты қабылдау және түсіну	нашарлауының I дәрежесі) / 5 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін); 12.2.2.7 көлемі 140 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған бейнесюжет бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.9 естіп - көру / есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 12.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасының таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту; 12.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар; 12.2.2.12 қашықтықтан білім беру технологиялары, телефон арқылы негізгі ақпаратты қабылдау және түсіну

25. Осы Бағдарлама есту қабілеті зақымдалған (естімейтін, нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары үшін "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

26. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін, нашар еститін, кейіннен естімей қалған) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін " Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру және есту қабілетін дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	11.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.2 синтагмаларды өз бетімен бөліп, тыныс алудың үзілістерін сақтай отырып, мәтінді оқып шығу; 11.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен модуляциялау; 11.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен модуляциялау; 11.1.1.6 түрлі жағдайларда сөйлеу дауысының күші мен биіктігін өз бетінше модуляциялау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	11.1.2.1 буындарда, сөздерде, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндерде артикуляцияға байланысты ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын тілдің ауыз қуысындағы қозғалысы арқылы ажырату; 11.1.2.2 буындардағы, сөздердегі, фразалардағы және біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас дыбыстардың айтылуын саралау: тілдің артқы жағын көтеру арқылы жасалатын дауысты дыбыстар; 11.1.2.3 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас дыбыстардың

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"		айтылуын саралау: мұрын және ауыз қуысы дауыссыз дыбыстар; 11.1.2.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесімдерін өз бетінше дұрыс айту: бір сөзбен; сөздерді көмекші сөздермен тіркестіру кезінде; 11.1.2.13 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 11.1.2.14 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	11.1.3.1 сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айту; 11.1.3.2 ұсынылған сөйлеу материалы бойынша орфоэпия ережелерін анықтау және оларды түрлі жағдайларда сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.3 түрлі жағдайларда ауызша екпінді өз бетінше сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.4 оқу пәндерімен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерде ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс анықтау және сақтау; 11.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды пайдалану; 11.1.3.6 сөйлеу қарқынын сөйлеу материалының мазмұнына байланысты саралау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда;сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 11.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту;

		11.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: жаттауларда; оқу кезінде; диалогтарда
2. "Есту қабілетің дамыту"	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	11.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты естіп-көру және есту арқылы сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.2 түрлі жағдайларда ауызекі сөйлеу стилінің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.7 көлемі 130 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.9 естіп - көру / есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 11.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасының таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту;

		11.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар
2-тоқсан		
	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	11.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.2 синтагмаларды өз бетімен бөліп, тыныс алудың үзілістерін сақтай отырып, мәтінді оқып шығу; 11.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен реттеу; 11.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен реттеу; 11.1.1.6 түрлі жағдайларда сөйлеу дауысының күші мен биіктігін өз бетінше реттеу: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	11.1.2.4 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестерімен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың бітеу буында айтылуын саралау; 11.1.2.5 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың ашық буында айтылуын саралау; 11.1.2.6 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесімдерін өз бетінше дұрыс айту: бір сөзбен; сөздерді көмекші сөздермен тіркестіру кезінде;

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"		11.1.2.13 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 11.1.2.14 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	11.1.3.1 сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айту; 11.1.3.2 ұсынылған сөйлеу материалы бойынша орфоэпия ережелерін анықтау және оларды түрлі жағдайларда сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.3 түрлі жағдайларда ауызша екпінді өз бетінше сақтау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.4 оқу пәндерімен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерде ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс анықтау және сақтау; 11.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды пайдалану; 11.1.3.6 сөйлеу қарқынын сөйлеу материалының мазмұнына байланысты саралау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақтарда және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайындағы өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 11.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 11.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: жаттауларда, оқу кезінде; диалогтарда

	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	11.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты естіп-көру және есту арқылы сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.5 түрлі жағдайларда публицистикалық стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 1-1,5 м оптималды қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер, буындар мен дыбыстар) / кемінде 8 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының I дәрежесі) / 4 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін); 11.2.2.7 көлемі 130 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған

		бейнесюжет бойынша диалог жүргізу
3-тоқсан		
1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	11.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды дербес реттеу; 11.1.1.2 синтагмаларды өз бетімен бөліп, тыныс алудың үзілістерін сақтай отырып, мәтінді оқып шығу; 11.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс күшін өз бетінше реттеу; 11.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс күшін өз бетінше реттеу; 11.1.1.6 түрлі жағдайларда сөйлеу дауысының күші мен биіктігін өз бетінше реттеу: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайындағы сөйлеген сөздерінде
	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	11.1.2.7 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас ысқырған және ызың дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.8 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикат және саңылаулы дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.9 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикат және қабысып (окклюзивті) дауыссыз дыбыстардың айтылуын саралау; 11.1.2.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесімдерін өз бетінше дұрыс айту: бір сөзбен; сөздерді көмекші сөздермен тіркестіру кезінде; 11.1.2.13 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау;

		11.1.2.14 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	11.1.3.1 сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айту; 11.1.3.4 оқу пәндерімен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерде ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс анықтау және сақтау; 11.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды пайдалану; 11.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 11.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 11.1.3.10 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: декламацияларда, сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.11 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау; 11.1.3.12 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбаттасу
	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
		11.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты естіп-көру және есту арқылы сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар

		естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.3 түрлі жағдайларда ғылыми стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау/ есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған бейнесюжет бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.7 көлемі 130 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер, буындар мен дыбыстар) / кемінде 8 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының I дәрежесі) / 4 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін)
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	
4-тоқсан		
		11.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.2 синтагмаларды өз бетімен бөліп, тыныс алудың үзілістерін сақтай отырып, мәтінді оқып шығу; 11.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс сжасай

	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды өз бетінше реттеу; 11.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс күшін өз ркімен модуляциялау; 11.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс күшін өз еркімен модуляциялау; 11.1.1.6 түрлі жағдайларда сөйлеу дауысының күші мен биіктігін өз бетінше модуляциялау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	11.1.2.10 буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикаттардың айтылуын саралау; 11.1.2.11 дауыссыз дыбыстардың тіркесімдерін өз бетінше дұрыс айту: бір сөзбен; сөздерді көмекші сөздермен тіркестіру кезінде; 11.1.2.12 дауыссыз дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өз бетінше дұрыс айту; 11.1.2.13 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 11.1.2.14 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	11.1.3.1 сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айту; 11.1.3.4 оқу пәндерімен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерде ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс анықтау және сақтау; 11.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды пайдалану; 11.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 11.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 11.1.3.10 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін

		жаңғырту: декламацияларда, сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 11.1.3.11 дұрыс қарқынмен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау; 11.1.3.12 дұрыс қарқынмен логикалық екпінді сақтай отырып, алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбаттасу
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	11.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты естіп-көру және есту арқылы сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.4 түрлі жағдайларда ресми - іскери стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 11.2.2.7 көлемі 130 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 11.2.2.9 естіп - көру / есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын

		соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 11.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасында таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту; 11.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар; 11.2.2.12 телефон арқылы негізгі ақпаратты қабылдау және түсіну; қашықтықтан білім беру технологиялары арқылы

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	12.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды дербес реттеу; 12.1.1.2 оқу үдірісінде синтагмалар бөлінгенде сөйлеудегі тыныс алуды реттеу; 12.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды реттеу; 12.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.6 түрлі жағдайларда дауыс модуляциясын қадағалау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
		12.1.2.1 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас дауысты дыбыстардың айтылуын қадағалау ; 12.1.2.2 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	бойынша ұқсас мұрын және ауыз қуысы дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.11 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.12 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 12.1.2.13 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	12.1.3.1 кез келген жағдайда сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айтуын қадағалау; 12.1.3.2 сөйлеу әрекетінің түрлі жағдайларында орфоэпия ережелерін сақтау; 12.1.3.3 түрлі жағдайда өзіндік сөйлеулерде ауызша екпінді қадағалау; 12.1.3.4 оқу пәндерін оқытумен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерді ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс сақтай отырып қолдану; 12.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды өз бетінше пайдалану; 12.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 12.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 12.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 12.1.3.11 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, алдын ала құрастырылған сұрақтар бойынша сұхбаттасу

	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	12.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	12.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.2 түрлі жағдайларда ауызекі сөйлеу стилінің сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.7 көлемі 140 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.9 естіп - көру / есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 12.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасының таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту; 12.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар
2-тоқсан		

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	12.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды дербес реттеу; 12.1.1.2 оқу үдірісінде синтагмалар бөлінгенде сөйлеудегі тыныс алуды реттеу; 12.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды реттеу; 12.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.6 түрлі жағдайларда дауыс модуляциясын қадағалау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	12.1.2.3 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың ашық буында айтылуын қадағалау ; 12.1.2.4 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас жуан және жіңішке дауыссыз дыбыстардың бітеу буында айтылуын қадағалау; 12.1.2.5 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.11 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен байланысқан мәтіндердегі дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.12 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 12.1.2.13 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
		12.1.3.1 кез келген жағдайда сөзді өз бетінше бір қарқында, дыбыстық құрамын сақтап, біріктіріп айтуын қадағалау;

	1.3. Сөз және фраза	12.1.3.2 сөйлеу әрекетінің түрлі жағдайларында орфоэпия ережелерін сақтау; 12.1.3.3 түрлі жағдайда өзіндік сөйлеулерде ауызша екпінді қадағалау; 12.1.3.4 оқу пәндерін оқытумен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерді ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс сақтай отырып қолдану; 12.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды өз бетінше пайдалану; 12.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 12.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 12.1.3.10 дұрыс қарқынмен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау
	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.2 бөлмеде әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
		12.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II әрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.5 түрлі жағдайларда публицистикалық стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар

2. "Есту қабілетін дамыту"	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 1-1,5 м оптималды қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер, буындар мен дыбыстар) / кемінде 9 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының I дәрежесі) / 5 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін); 12.2.2.7 көлемі 140 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған бейнесюжет бойынша диалог жүргізу
3-тоқсан		
	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	12.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды дербес реттеу; 12.1.1.2 оқу үдірісінде синтагмалар бөлінгенде сөйлеудегі тыныс алуды реттеу; 12.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды реттеу; 12.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.6 түрлі жағдайларда дауыс модуляциясын қадағалау: оқу

		кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	12.1.2.6 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас ысқырық және ызың дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.7 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас аффрикат және саңылаулы дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.8 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде артикуляция бойынша ұқсас аффрикат және қабысып (окклюзивті) дауыссыз дыбыстардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.11 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.12 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 12.1.2.13 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	12.1.3.4 оқу пәндерін оқытумен байланысты жаңа сөздер мен айтылуы қиын терминдерді ауызша екпін мен орфоэпия нормаларын дұрыс сақтай отырып қолдану; 12.1.3.5 орфоэпиялық және өзге сөздіктер мен анықтамалықтарды өз бетінше пайдалану; 12.1.3.6 түрлі жағдайларда сөйлеудің дұрыс қарқынын таңдау: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайында тәуелсіз мәлімдемелерде; 12.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу;

		12.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 12.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 12.1.3.10 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	12.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.3 түрлі жағдайларда ғылыми стильдің сөйлеу материалын естіп - көру және есту арқылы қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта(нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.6 сөйлеуді және сөйлеу элементтерін аппаратсыз естіп қабылдау (білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне негізделген ең жеңіл , сөз тіркестері, сөздер, буындар мен дыбыстар) / кемінде

		9 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының I дәрежесі) / 5 м астам қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының II дәрежесі) / 0,5-0,6 м қашықтықта (есту қабілетінің нашарлауының III дәрежесі) / құлақ қалқанының жанында (естімейтін); 12.2.2.7 көлемі 140 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.8 субтитрлары бар бейнесюжетті қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған бейнесюжет бойынша диалог жүргізу
4-тоқсан		
	1.1. Сөздік тыныс және дауыс	12.1.1.1 сөйлеу кезінде тыныс алуды дербес реттеу; 12.1.1.2 оқу үдірісінде синтагмалар бөлінгенде сөйлеудегі тыныс алуды реттеу; 12.1.1.3 диалогтар мен декламациялардағы сөздердің мағыналық байланысына сәйкес тыныс алу үшін үзіліс жасай отырып, сөйлеу барысында тыныс алуды реттеу; 12.1.1.4 түрлі жағдайларда сөздік екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.5 түрлі жағдайларда логикалық екпінге байланысты дауыс модуляциясын қадағалау; 12.1.1.6 түрлі жағдайларда дауыс модуляциясын қадағалау: оқу кезінде; сабақта және сабақтан тыс уақытта өз бетінше сөйлесу жағдайында сөйлеген сөздерінде
		12.1.2.9 кез келген жағдайда өзіндік сөйлеуде буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі артикуляциялық бойынша ұқсас аффрикаттардың айтылуын қадағалау; 12.1.2.10 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дауыссыз дыбыстардың комбинаторлық

1. "Дыбыстардың айтылуын қалыптастыру"	1.2. Дыбыстар және олардың үйлесімі	жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.11 кез келген жағдайда буындардағы, сөздердегі, сөз тіркестері мен біртұтас мәтіндердегі дыбыстардың комбинаторлық жұмсаруын өзіндік сөйлеуде қадағалау; 12.1.2.12 өзіндік сөйлеуде өз айтылымын бақылау; 12.1.2.13 сұхбаттасушының сөздерді дұрыс айтуына қорытынды жасау
	1.3. Сөз және фраза	12.1.3.2 сөйлеу әрекетінің түрлі жағдайларында орфоэпия ережелерін сақтау; 12.1.3.3 түрлі жағдайда өзіндік сөйлеулерде ауызша екпінді қадағалау; 12.1.3.6 түрлі жағдайларда сөйлеудің дұрыс қарқынын таңдау : оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақытта қарым-қатынас жағдайында тәуелсіз мәлімдемелерде; 12.1.3.7 фразаларда логикалық және синтагматикалық екпінді өз бетінше бөлу; 12.1.3.8 сөйлеу материалын нақты, табиғи, мәнерлі және эмоционалды түрде айту; 12.1.3.9 сөйлеу материалының мазмұнына байланысты интонацияның барлық түрлерін жаңғырту: оқу кезінде; диалогтарда; жатталған декламацияларда; сабақта және сабақтан тыс уақыттағы қарым-қатынас жағдайында өзіндік мәлімдемелерде; 12.1.3.10 дұрыс қарқын мен логикалық екпінді сақтай отырып, таныс және еркін тақырыптарды талқылау
	2.1. Тілдік емес дыбыстарды қабылдау	11.2.1.1 көшеде және көлікте әлеуметтік маңызы бар дыбыстарды ажырату
		12.2.2.1 сабақты ұйымдастырумен байланысты сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант

		жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.4 түрлі жағдайларда ресми - іскери стильдің сөйлеу материалын қабылдау / есту аппараттарымен немесе кохлеарлы имплант жүйесімен 12-13 м қашықтықта (нашар естушіліктің I дәрежесі) / есту аппараттарымен 10 м астам қашықтықта (нашар естушіліктің II дәрежесі) / есту аппараттарымен 7-8 м қашықтықта (нашар естушіліктің III дәрежесі) / есту аппараттарымен 6 м дейін қашықтықта (естімейтін); 12.2.2.7 көлемі 140 сөзге дейінгі мәтіндерді естіп - көру және есту арқылы қабылдау; сабақ тақырыбы бойынша қабылданған мәтін бойынша диалог жүргізу; 12.2.2.9 естіп - көру/ есту арқылы сөйлеу тіліндегі сөздердің грамматикалық формаларын соңғы қосымшалар арқылы анықтау: сөйлеу контекстінен тыс (жеке сөздер негізінде); сөйлеу мәнмәтінінде (сөз тіркестері мен фразалар негізінде); 12.2.2.10 сөйлеушінің сөйлеу тапсырмасының таңдалған мағыналық екпінінің сәйкестігін есту; 12.2.2.11 ауызша-тілдік қарым-қатынасқа қатыспастан диалогтың негізгі мазмұнын тыңдау және түсіну; аудиожазбалар; 12.2.2.12 қашықтықтан білім беру технологиялары, телефон арқылы негізгі ақпаратты қабылдау және түсіну
2. "Есту қабілетін дамыту"	2.2. Ауызша сөйлеуді естіп-көру және есту арқылы қабылдау	

бұйрығына
38-қосымша

Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы бөлім

1. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" түзету пәнінің мақсаты - әлеуметтік өзара әрекеттесудің әр түрлі салаларында есту кемістігі бар оқушылардың коммуникативті құзыреттіліктерін жетілдіру.

3. Оқу пәнінің міндеттері:

1) оқушылардың сөйлеу-ойлау дағдыларын жетілдіру;

2) сөйлеу этикетінің ережелерін сақтау;

3) гуманистік дүниетанымды қалыптастыруға, жас ұрпақтың жан-жақты тұлғалық дамуына ықпал ету;

4) оқушыларды Қазақстан Республикасы халқының мәдени мұрасымен, "Мәңгілік ел" ұлттық идеясы негізінде жалпы адамзаттық құндылықтармен таныстыру;

5) әлеуметтік өзара іс-қимылдың әр түрлі салаларында, кәсіби бағдарлауда, қоғамдық-саяси және мәдени-адамгершілік тәжірибеде өзара қарым-қатынасқа қажеттілік пен бастаманы белсендету;

6) қарым-қатынас құралы ретінде ауызекі және күнделікті сөйлеуді дамыту;

7) диалогтық және монологиялық ауызша және жазбаша сөйлеудің лексикалық-грамматикалық формалары мен құрылымдарының жиынтығын кеңейту;

8) контекстке сәйкес тілдік құралдарды қолдану қабілетін жетілдіру.

4. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" оқу пәнінің мазмұны практикалық, түзетушілік, әлеуметтік бейімдеу бағытына негізделе отырып, естімейтін оқушыларға қолжетімді әлеуметтік, коммуникативтік дағдылардың кең ауқымын қалыптастыруға ықпал етеді.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

5. Естімейтіндер санатына туа біткен немесе ерте басталған (сөйлеуді меңгерместен бұрын) кереңдік болған кезде ауызша сөйлеудің табиғи дамуы мүмкін емес тұрақты екі жақты есту кемістігі бар оқушылар жатады. Арнайы жүйелі психологиялық-педагогикалық көмексіз психофизикалық дамудың барлық жолы ерекшеленіп, әлеуметтік бейімделу айтарлықтай шектеулі болады. Есту қабілеті закымдалған оқушылардың мәнерлі сөйлеуі мәнерліліктің жеткіліксіздігімен және эмоционалды бояғыштығымен, сөйлемнің екінші дәрежелі мүшелерін (әсіресе сын есімдерді) минималды қолданумен, көсемше мен есімшені қолданудағы қиындықтармен сипатталады.

6. Қарым-қатынас дағдыларын жетілдірудің жетекші тәсілі - ауызекі және тұрмыстық сөйлеуді арнайы ұйымдастырылған, мақсатты оқыту. Ол сурдопедагогиканың келесі дидактикалық принциптеріне негізделген:

1) білім беруді ізгілендіру принципі - білім берудің тұлғаға бағытталған тұжырымдамасына көшу;

2) тренингтің коррекциялық-компенсаторлық бағыты принципі бұзылмаған анализаторларға негізделген білім беру, түзету және дамыту процесінің барлық кезеңдерінде есту қабілеті төмен оқушылардың есту-сөйлеу және ақыл-ой дамуын көздейді;

3) білім берудің естімейтін оқушылар даму деңгейі мен сипаттамаларына бейімделу принципі - әртүрлі білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыру; есту кемістігі бар оқушыларды оқытуда қолдану;

4) коммуникативті бағдар принципі - есту қабілеті төмен оқушыларға оқыту процесінің практикалық бағытын анықтайды, жүйелі қарым-қатынас барысында оқушыларға тілді үйренуге мүмкіндік береді;

5) тілді оқытудың ситуациямен байланыстыру принципі: бұл қағиданы жүзеге асыру оң ынтымақтастық ортасын құрумен, сөйлеу ситуацияларын ұйымдастырумен байланысты, олардың қатысуымен сөйлеу байланысы жүзеге асырылады; ауызекі сөйлеу дағдылары жаңа сөйлеу материалы табиғи түрде енгізілетін және оны қолданудың жоғары мотивіне қол жеткізетін белгілі бір өмірлік жағдайларға қатысты машықтанады;

6) сөйлеу мен ойлауды дамытудың бірлігі қағидасы белгілі бір жүйеде қалыптасқан сөйлеу тілі негізінде оқушылардың ақыл-ой белсенділігінің дамуы қамтамасыз етілетіндігін, оны жүзеге асыру үшін сөйлеу мен тілді дәйекті түрде енгізуді білдіреді құралдардың үлкен маңызы бар;

7) сөйлеуді дамытудың барлық аспектілерін өзара байланыстыру принципі: семантикалық және грамматикалық жағын игерудің бірлігі бір сөзде емес, сөз тіркесі мен сөйлемде пайда болады, тәрбиелік мақсат үшін ол одан бөлініп, содан кейін қайта қосылады , лексика, грамматика, синтаксис, қабылдау өзара тығыз байланысты сөйлеуде, диалогтік және монологтық сөйлеу дағдыларында бекітіледі;

8) есту қабілеті мен ауызша сөйлеуді дамытудың бірлігі принципі - оқушының сұхбаттасушының оған бағытталған сөйлеу мәнерін едәуір еркін түсіну және басқаларға түсінікті, түсінікті сөйлеу қабілетін дамыту;

9) білім берудің әлеуметтік-адаптивті бағдарлау принципі закымдалған дамуды түзету мен компенсацияны есту қабілеті төмен оқушылардың әртүрлі деңгейдегі әлеуметтік құзыреттілікке жету құралы ретінде қарастырады, қазіргі қоғамның әртүрлі салаларына ойдағыдай кіреді.

7. Ауызекі сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс сынып-сабақ жүйесіне негізделіп, көп жағдайда ауызша және жазбаша түрде жүзеге асырылады. Оқушылар сөйлеу материалын көрнекі және естілетін етіп қабылдайды, біртіндеп мұғалімнің сөйлеуіне еліктеуінен фразаларды аналогия бойынша құруға, содан кейін өз бетінше жобалауға ауысады. Мұғалім сабақта тақырып бойынша сөздік жұмысын жүргізеді, тақырыптық сөйлеу материалын қолдана отырып, лексикалық және грамматикалық жаттығуларды ұйымдастырады.

8. Ауызекі сөйлеу сабақтарында:

1) оқушылардың психофизикалық ерекшеліктерін ескеру (есту-сөйлеу даму деңгейі, ойлау, есте сақтау, зейін, эмоционалды-ерік саласы);

2) бүтін анализаторларды қолдану (визуалды, вестибулярлық, қозғалтқыш, ішінара бүтін - есту қабілетін қоса);

3) сыныпта есту-сөйлеу ортасын құру;

4) белсенді диалогтық және монологтық сөйлеуді, шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал ететін жағдайларды модельдеу;

5) мектеп оқушыларының қарқынды интеллектуалды және эмоционалды жұмысын қамтамасыз ету қажет.

9. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәні бойынша оқытудың ұсынылатын әдістері мен тәсілдері:

1) белсенді оқыту әдістері (презентация; кейс-технология; проблемалық дәріс; дидактикалық ойын; баскет әдісі);

2) интерактивті оқыту әдістері (миға шабуыл, кластерлер, салыстырмалы сызбалар, басқатырғыштар, аудио және видео материалдарды қолданатын интерактивті сабақ, АКТ, дөңгелек үстел (пікірталас, пікірталас), іскери ойындар (соның ішінде рөлдік ойындар, имитациялар, саңылаулар), аквариум, әдіс жобалар, BarCamp немесе конференцияға қарсы);

3) проблемалық оқыту әдістері (ішінара іздеу немесе эвристикалық, проблемалық презентация, зерттеу);

4) саралап оқыту әдістері (топтық жұмыс, сараланған өзіндік жұмыс, жеке жұмыс);

5) оқу үрдісі аймақтық сипаттағы материалдарға (объектілер, кәсіпорындар, ақпарат көздері) бағдарланумен ұйымдастырылады.

10. Естімейтін оқушыларды арнайы ұйымдастырылған оқыту жағдайында олардың естіп қабылдау ерекшеліктері ескеріледі. Сақталған анализаторлардың (бірінші кезекте – көру анализаторының) және ішінара сақталған есту анализаторының жұмысына негізделген оқыту әдістері мен құралдары қолданылады.

11. Оқу кабинетінде білім алушылар сыныптастар мен мұғалімнің сөзін естіп-көріп қабылдай алатындай парталар ерекше түрде (жартылай шеңбер) орналастырылады; оқушының жұмыс орнынан тақтада орналасқан ақпаратқа тікелей қол жеткізуге мүмкіндігі болуы тиіс; білім алушыларға көрнекілік, дидактикалық материалдар қол жетімді болатындай стендтер орналастырылады.

12. Ауызекі сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс негізінен ауызша және жазбаша түрде жүзеге асырылады. Сөйлеу материалын қабылдай отырып, оқушылар біртіндеп мұғалімнің сөйлеуіне еліктеуден аналогия бойынша фразалар құруға, содан кейін тәуелсіз дизайнға ауысады.

13. Мұғалім сабақта тақырыптар бойынша сөздік жұмысын жүргізеді, тақырыптық сөйлеу материалын қолдана отырып лексикалық және грамматикалық жаттығуларды ұйымдастырады.

14. Оқу үрдісінде АКТ-ны қолдану студенттердің оқуға деген ынтасын арттырудың тәсілдерінің бірі болып табылады, зерттеу, коммуникация, ынтымақтастық және шығармашылық үшін қолданылады, мәселелерді шешуде еркіндік береді, сыныптан тыс жерде ақпаратты іздеуге және оны табуға мүмкіндік береді.

15. Арнайы техникалық және компенсаторлық оқу құралдары: фронтальды оқу іс-әрекетіне арналған дыбысты күшейтетін стационарлық жабдық (әр сынып үшін), мультимедиялық компьютерлік сынып, әр балаға арналған жеке есту аппараттары (бинуральді), кохлеарлы имплантация жүйесі, әр бала оқу жылына сәйкес оқу бағдарламасы, интернет-ресурстар, субтитрмен бейнематериалдар.

16. Тілдерді оқытудың коммуникативті жүйесі шеңберінде ауызекі және тұрмыстық сөйлеуді меңгеру барысында саңырау оқушылардың:

1) сұхбаттасушыны тыңдауға және диалог жүргізуге дайын болулары;

2) әр түрлі көзқарастарды қабылдау және әркімнің өз көзқарасына ие болу құқығын тану;

3) өз пікірін білдіру, өз көзқарасын дәлелдеу және оқиғаларды бағалау қабілеті.

17. Ауызекі және күнделікті сөйлеуді дамытуға арналған сабақтар құрудың негізгі принципі тақырыптық болып табылады. Жылдық оқу материалы толығымен бағдарламада анықталған жеке тақырыптар түрінде жоспарланған. Оқу кварталдарында тақырыптарды тарату кезінде жыл мезгілдерінің циклдық сипаты ескеріледі. Қалған тақырыптар мұғалімнің қалауы бойынша уақытында таратылады. Орыс тілі мен орыс әдебиеті сабақтарының тақырыптық мазмұнымен байланыс орнатылады.

18. Қорытынды бақылау тоқсанның, жылдың соңында жүзеге асырылады. Мұғалім оқу жылында байқалған әр оқушының даму және жетістік динамикасын талдайды, олар оқушылардың жетістіктерінің жиынтық карточкаларына жазылады.

19. Қарым-қатынас дағдыларын дамыту деңгейлері бағаланады:

1) жоғары деңгей коммуникация процесіне деген жоғары қызығушылықпен, басқалармен белсенді байланысқа түсу қабілетімен сипатталады;

2) орташа деңгей коммуникация процесіне қызығушылықтың жеткіліксіздігімен, ауызша және вербальды емес байланыс құралдарының шектеулі қолданылуымен сипатталады;

3) төменгі деңгей қарым-қатынасқа деген қызығушылықтың болмауымен және айналасындағыларға немқұрайлылықпен сипатталады.

20. Сипаттамалық бағалау қазіргі даму мен оқудың деңгейін және оқушылармен жұмыс жасаудың келесі қадамдарын анықтайды. Сипаттамалық бағалау саңырау оқушыларда адекватты өзін-өзі бағалауды қалыптастырады. Оқушылардың жетістіктерін бір-бірімен салыстыруға жол берілмейді. Оқушының жетістіктері өзінің алдыңғы жетістіктерімен салыстырылады.

21. Бағалау процедураларын қолдана отырып мұғалім алған ақпарат ептіліктер мен дағдыларды игеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақтылы және адекватты жауап беруге мүмкіндік береді. Мұғалім оқушыларға жеке көмек көрсетудің мазмұны мен әдістерін орынды анықтайды.

22. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" оқу пәні білім беру және түзету пәндерімен интеграциялау арқылы жүзеге асырылады:

1) "Орыс тілі";

2) "Орыс әдебиеті";

3) "Қазақ тілі мен әдебиеті";

4) "Айтылымды қалыптастыру және есту қабылдауын дамыту";

5) "ЫІм тілі".

3-тарау. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұны

23. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

2) 12-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

24. "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінің мазмұны келесі бөлімдерден тұрады:

1) "Диалогтық сөйлеуді дамыту";

2) "Монологтық сөйлеуді дамыту";

3) "Сөйлеу мәдениетін дамыту".

25. "Диалогтық сөйлеуді дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды.

1) қарым қатынас тәжірибесі.

26. "Монологтық сөйлеуді дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды.

1) мәлімдемелер, айтылатын сөздер.

27. "Сөйлеу мәдениетін дамыту" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды.

1) сөйлеу этикасы.

28. 11-сынып үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінің негізгі мазмұны:

диалогтік сөйлеуді дамыту:

1) тілдің бейнелі және экспрессивті құралдарын (мақал-мәтелдер, мақал-мәтелдер, афоризмдер) қолдана отырып, проблемалық сұрақтарға жауап беру, әр түрлі деңгейдегі контекстік сөйлеудегі мәтіндерден цитаталар алу, түсіндіру, бағалау, шығармашылық және практикалық сұрақтар;

2) сөйлеудің әр түрлі функционалды және семантикалық түрлері мен стильдерін қолдана отырып, қарым-қатынастың мақсаттары мен жағдайына сәйкес өзекті әлеуметтік-мәдени, моральдық-этикалық, күнделікті, білім беру тақырыптары бойынша ауызша және жазбаша мәлімдемелер жасау, әр түрлі ақпарат көздерінен алынған материалдарды жүйелеу, нақты тақырып, жоспар түріндегі беру мазмұны (қарапайым, күрделі), тезистер, диаграммалар, кестелер;

монологтық сөйлеуді дамыту:

1) сөйлеуге түсініктеме беру, дәлелдерді қолданудағы өзекті мәселелер бойынша өз пікірін білдіру, мәтінді қайта айту, әр түрлі тілдік құралдарды қолдана отырып, мазмұнды шығармашылық тұрғыдан қайта қарау;

2) материалды сенімділік, ақпараттың сәйкестігі, жеке пікір тұрғысынан бағалау;

3) өз бетінше жасалған жоспар мен көрнекі материалдарды қолдана отырып, айтылым құру;

4) әр түрлі дәлелдерді қарсыластар мен аудиторияға салыстыру және олардың көзқарасын талап етпеу;

сөйлеу мәдениетін дамыту:

1) белгілі бір жағдайда сөйлеу нормаларына сәйкес сөйлеу этикетінің формулаларын (сұрау, ризашылық, сәлемдесу, кешірім сөздері, өтініштер, шақырулар, құттықтаулар) қолдану, сөйлеу қарым -қатынас тәжірибесінде сақтау;

2) қазіргі орыс әдеби тілінің негізгі орфоэпиялық, лексикалық, стилистикалық нормаларын ауызша қарым-қатынас тәжірибесінде сақтау;

3) қазіргі орыс әдеби тілінің негізгі орфоэпиялық, лексикалық, стилистикалық нормаларының, интернет -коммуникацияда сөйлеу этикетінің нормаларын таңдауда аргументтерді қолдану;

4) мемлекеттік қызмет көрсетуде, іскерлік және кәсіби қарым -қатынаста, түрлі этикет құралдарын ажырату кезінде , оларды сөйлеу жағдайына байланысты сауатты қолдану.

29. Ауызекі сөйлеу және күнделікті сөйлеу дағдылары қолданылатын ұсынылатын тақырыптар:

1) "Қазақстан бейнесі: қазіргі және тарихи шолу" (3 сағат);

2) "Қазақстан Республикасының электрондық үкіметі" (2 сағат);

3) "Адам: құқықтар мен бостандықтар" (3 сағат);

4) "Бейбітшілік пен қауіпсіздік" (2 сағат);

5) "Ғылыми -техникалық прогресс" (2 сағат);

6) "Өнер мен әдебиет: Көркем сөздің әр түрлі формалары" (3 сағат);

7) "Отбасылық құндылықтар" (2 сағат);

8) "Салауатты өмір салты" (2 сағат);

9) "Демалыс және саяхат" (3 сағат);

10) "Әлеуметтік желілердегі байланыс" (2 сағат);

11) "Қызмет көрсету саласы" (2 сағат);

12) "Менің кәсіби қалауым" (2 сағат);

13) "Іс қағаздары" (3 сағат);

14) "Өмірбаян" (2 сағат);

15) "Білім беру ұйымдарына қабылдау" (3 сағат).

30. 12 сынып үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі"пәнінің негізгі мазмұны:

диалогтік сөйлеуді дамыту:

1) мақсатты аудиторияны есепке ала отырып, жеке тәжірибеге сүйене отырып, қойылған сұрақтарға дәлелді жауап беру қабілеті;

2) ғылыми-зерттеу және жобалық қызметке сұрақтар құрастыру;

3) әртүрлі көзқарастарды синтездеу және проблемаларды шешудің өзіндік жолдарын ұсыну арқылы пікірталастарға, талқылауларға, дау-дамайларға, қайшылықтарға қатысу;

4) келісілген мәтін құруға қойылатын талаптарды ескере отырып, сөйлеудің, стильдің, жанрдың әр түрінің жеке мәтіндерін құру және өңдеу;

5) сөйлеудің диалогтік түрін іс жүзінде меңгеру (мекен жайлар, сұрақтарды қолдану , нұсқауларды түсіну және орындау);

монологтық сөйлеуді дамыту:

1) орфоэпиялық нормалардың сақталуы, сөздердің орынды және мәнерлі қолданылуы тұрғысынан өзінің және басқа біреудің сөйлеуін талдау және бағалау;

2) әр түрлі көздерден алынған мазмұнды (ақпаратты) түсіндіру, оны тақырыппен, негізгі идеямен, авторлық ұстаныммен байланыстыру;

3) сөйлеуді мазмұны, лингвистикалық дизайны тұрғысынан бағалау, көпшілік алдында сөйлеу үшін кез келген тақырып бойынша егжей-тегжейлі негізделген монолог құру;

4) әлеуметтік-саяси, әлеуметтік мәдени, әлеуметтік-экономикалық және білімдік-ғылыми салалардың шеңбері, сөйлеу мәнерін мазмұны, стилистикалық ерекшеліктері мен қолданылатын тілдік құралдар тұрғысынан салыстыру;

5) сөйлеу сөздерін олардың мазмұны, стилистикалық ерекшеліктері және қолданылған тілдік құралдары тұрғысынан сәйкестендіру және салыстыру;

сөйлеу мәдениетін дамыту:

1) сөйлеу кезінде қарым -қатынас орнату және ізгі ниет пен өзара сыйластықты сақтау, сөйлеу құрылымы мен мазмұнындағы кемшіліктерді, сөйлеу кемістіктері мен грамматикалық қателерді анықтау және түзету үшін этикет өрнектерін қолдану;

2) сөздің құрылысы мен мазмұнындағы кемшіліктерді, сөйлеу кемістіктерін және грамматикалық қателерді анықтау және түзету;

3) өмірлік және оқу тәжірибесінен алынған ақпаратты пайдалана отырып, өз ұстанымын көрсету және оны жағдайға сәйкес дәлелдеу;

4) сөйлесушінің мәртебесіне, онымен таныстық дәрежесіне сәйкес сөйлеу формулаларын ажырату және таңдау.

31. Ауызекі сөйлеу және күнделікті сөйлеу дағдылары қолданылатын ұсынылатын тақырыптар:

1) "Қазақстан бейнесі: қазіргі және тарихи шолу" (2 сағат);

2) "Қазақстандағы миграция және эмиграция" (2 сағат);

3) "Менің азаматтық борышым" (3 сағат);

4) "Мемлекеттік қызметтер" (3 сағат);

5) "Халықаралық мәдениет төзімділігі мен диалогы" (3 сағат);

6) "Кибермәдениет және киберқауіпсіздік" (2 сағат);

7) "XXI ғасырдың заманауи медицинасы: бәрі адам үшін" (2 сағат);

8) "Спорт және саясат" (2 сағат);

9) "Жастар мәдениеті, субмәдениет" (3 сағат);

10) "Қазақстандағы туризм және экотуризм" (3 сағат);

11) "Жұмыспен қамту" (3 сағат);

12) "Сұхбат" (3 сағат);

13) "Менің болашағым" (3 сағат).

Мұғалім көрсетілген тақырыптарды басқа тақырыптармен толықтыруға құқылы.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламадағы оқыту мақсаттары кодтау арқылы ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім мен бөлімшені, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 11.2.1.4 кодында "11" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нөмірі.

33. Тарау бойынша мақсаттарынан күтілетін нәтижелер:

1) "Диалогтық сөйлеуді дамыту" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Қарым- қатынас практикасы	11.1.1.1 тілдің бейнелі және экспрессивті құралдарын (мақал-мәтелдер, мақал-мәтелдер, афоризмдер), мәтіндерден дәйексөздерді әртүрлі деңгейлерде қолдана отырып, проблемалық сұрақтарға жауап беру; 11.1.1.2 түсіндіру, бағалау, шығармашылық және практикалық сұрақтар құрастыру; 11.1.1.3 сөйлеудің әр түрлі функционалды және семантикалық түрлері мен стильдерін қолдана отырып, қарым-қатынастың мақсаттары мен жағдайына сәйкес өзекті әлеуметтік-мәдени, адамгершілік-этикалық, тұрмыстық, білім беру тақырыптары бойынша ауызша және жазбаша мәлімдемелер жасау; 11.1.1.4 мазмұнды жоспар (қарапайым, күрделі), тезистер, сызбалар, кестелер түрінде жеткізе отырып, белгілі бір тақырып бойынша әр түрлі көздерден алынған материалдарды жүйелеу	12.1.1.1 мақсатты аудиторияны ескере отырып, жеке тәжірибеге сүйене отырып, мәтіннің мазмұнына негізделген сұрақтарға дәлелді жауаптар беру; 12.1.1.2 ғылыми-зерттеу және жобалық жұмыстарға арналған сұрақтарды тұжырымдау; 12.1.1.3 пікірталастарға, дауларға, полемикаларға, әртүрлі көзқарастарды синтездеуге және проблеманы шешудің өзіндік жолдарын ұсынуға қатысу; 12.1.1.4 келісілген мәтін құруға қойылатын талаптарды ескере отырып, сөйлеудің, стильдің, жанрдың әртүрлі мәтіндерін жасау және өңдеу

2) "Монологтық сөйлеуді дамыту" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	11.2.1.1 сөйлеген сөздерге түсініктеме беру, өзекті мәселелер туралы өзіндік пікірін білдіру, дәлелдемелер беру; 11.2.1.2 әр түрлі тілдік құралдарды қолдана отырып, мазмұнды шығармашылық тұрғыдан қайта қарастыра отырып, мәтінді қайта айту 11.2.1.3 материалды сенімділік, ақпараттың өзектілігі тұрғысынан өз пікірін білдіре отырып бағалау;	12.2.1.1 сөздердің орынды және мәнерлі қолданылуы, орфоэпиялық нормаларға сәйкестігі тұрғысынан өзінің және басқа біреудің сөйлеуін талдау және бағалау; 12.2.1.2 әртүрлі дереккөздерден алынған мазмұнды / ақпаратты тақырыппен, негізгі идеямен, авторлық ұстанымен үйлестіре отырып түсіндіру 12.2.1.3 сөйлеу мәнерін оның мазмұнын, тілдік безендірілуі тұрғысынан бағалау;

	11.2.1.4 өзін-өзі құрастырған жоспар мен көрнекі материалдарды қолдана отырып мәлімдеме құру; 11.2.1.5 қарсыластар мен аудиторияға әртүрлі аргументтерді талдау және көрсету, оларды салыстыру және өз көзқарастарын талап етпеу	12.2.1.4 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-экономикалық және білім беру және ғылыми салалардағы көпшілік алдында сөйлеу үшін кез-келген тақырып бойынша егжей-тегжейлі негізделген монолог құрастыру; 12.2.1.5 сөйлеу айтылымдарын олардың мазмұнын, стильдік ерекшеліктерін және қолданылған тілдік құралдар тұрғысынан салыстыру

3) "Сөйлеу мәдениетін дамыту" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
3.1. Сөйлеу этикеті	11.3.1.1 сөйлеу этикетінің формулаларын (өтініш, алғыс, құттықтау, кешірім сөзі; өтініштер, шақырулар, құттықтаулар) белгілі бір жағдайда сөйлеу нормаларына сәйкес қолдану; 11.3.1.2 сөздік қатынас практикасында қазіргі орыс әдеби тілінің негізгі орфоэпиялық, лексикалық, стилистикалық нормаларын сақтау; 11.3.1.3 Интернет-коммуникацияда, мемлекеттік қызметтер көрсетуде, іскерлік және кәсіби коммуникацияда сөйлеу этикеті нормаларын таңдау үшін дәлелдерді қолдану; 11.3.1.4 әр түрлі этикеттік құралдарды ажырату және қолдану, сөйлеу жағдайына байланысты оларды дұрыс қолдану	12.3.1.1 ауызекі сөйлесу кезінде байланыс орнату және ізгі ниет пен өзара сыйластықты сақтау үшін этикетті қолдану; 12.3.1.2 айтылымның құрылымы мен мазмұнындағы кемшіліктерді, сөйлеу тіліндегі кемшіліктер мен грамматикалық қателерді анықтау және түзету; 12.3.1.3 өмірден және оқу тәжірибесінен алынған ақпараттарға сүйене отырып, өз ұстанымдарын көрсетіп, оны дәлелдеу; 12.3.1.4 сөйлеу формулаларын жағдайға, әңгімелесушінің мәртебесіне, онымен танысу дәрежесіне сәйкес ажырату және таңдау

34. Осы Бағдарлама есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11-12 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі"" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

35. Бөлім мен тақырыптарды оқып-үйренуге сағат бөлу мұғалімнің қалауымен жүзеге асырылады.

Параграф 3. Есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Ауызекі және тұрмыстық сөйлеу тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	11.1.1.1 тілдің бейнелі және экспрессивті құралдарын (мақал-мәтелдер, мақал-мәтелдер, афоризмдер), мәтіндерден дәйексөздерді түрлі деңгейлерде қолдана отырып, проблемалық сұрақтарға жауап беру
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	11.2.1.1 сөйлеген сөздерге түсініктеме беру, өзекті мәселелер туралы өзіндік пікірін білдіру, дәлелдемелер беру; 11.2.1.5 қарсылас пікірлер мен аудиторияға әртүрлі аргументтерді талдау және көрсету, оларды салыстыру және өз көзқарасын талап етпеу
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	11.3.1.1 сөйлеу этикетінің формулаларын (өтініш, алғыс, құттықтау, кешірім сөзі; өтініштер , шақырулар, құттықтаулар) белгілі бір жағдайда сөйлеу нормаларына сәйкес қолдану
2-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	11.1.1.2 түсіндірмелік, бағалауға арналған, шығармашылық және практикалық сұрақтар құрастыру
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	11.2.1.2 түрлі тілдік құралдарды қолдана отырып, мәтінді шығармашылық тұрғыдан қайта қарастыра отырып, оның мазмұнын айту
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	11.3.1.1 сөйлеу этикетінің формулаларын (өтініш, алғыс, құттықтау, кешірім сөзі; өтініштер , шақырулар, құттықтаулар) белгілі бір жағдайда сөйлеу нормаларына сәйкес қолдану; 11.3.1.2 сөздік қатынас практикасында қазіргі орыс әдеби тілінің негізгі орфоэпиялық, лексикалық, стилистикалық нормаларын сақтау

3-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	11.1.1.3 сөйлеудің әр түрлі функционалды және семантикалық түрлері мен стильдерін қолдана отырып, қарым-қатынастың мақсаттары мен жағдайына сәйкес өзекті әлеуметтік-мәдени, адамгершілік-этикалық, тұрмыстық, білім беру тақырыптары бойынша ауызша және жазбаша мәлімдемелер жасау
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	11.2.1.3 материалды сенімділік, ақпараттың өзектілігі тұрғысынан өз пікірін білдіре отырып бағалау; 11.2.1.5 қарсылас пікірлер мен аудиторияға әртүрлі аргументтерді талдау және көрсету, оларды салыстыру және өз көзқарасын талап етпеу
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	11.3.1.3 ғаламтор коммуникациясында, мемлекеттік қызметтер көрсетуде, іскерлік және кәсіби коммуникацияда сөйлеу этикетінің нормаларын таңдау үшін дәлелдерді қолдану
4-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	11.1.1.4 мазмұнды жоспар (қарапайым, күрделі), тезистер, сызбалар, кестелер түрінде жеткізе отырып, белгілі бір тақырып бойынша әр түрлі көздерден алынған материалдарды жүйелеу
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	11.2.1.4 өзін-өзі құрастырған жоспар мен көрнекі материалдарды қолдана отырып мәлімдеме құру; 11.2.1.5 қарсылас пікірлер мен аудиторияға әртүрлі аргументтерді талдау және көрсету, оларды салыстыру және өз көзқарасын талап етпеу
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	11.3.1.4 әр түрлі этикеттік құралдарды ажырату және қолдану, сөйлеу жағдайына байланысты оларды дұрыс қолдану

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	12.1.1.1 Мақсатты аудиторияны негізге алып, мәтіннің мазмұнына, жеке тәжірибесіне сүйене отырып, сұрақтарға дәлелді жауаптар талқылау
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	12.2.1.1 Орфоэпиялық нормалардың сақталуы, сөздердің орынды және мәнерлі қолданылуы тұрғысынан өзінің және басқа біреудің сөйлеуін талдау және бағалау
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	12.3.1.1 қарым-қатынас орнату және сөйлесу кезінде ізгілік пен өзара сыйластықты сақтау үшін этикетті қолдану
2-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	12.1.1.2 ғылыми-зерттеу және жобалық іс -шараларға сұрақтар құрастыру
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	12.2.1.2 әр түрлі көздерден алынған мазмұнды ақпаратты түсіндіру, оны тақырыппен, негізгі идеямен, авторлық ұстанымен байланыстыру; 12.2.1.5 сөйлеу мәнерін мазмұны, стилистикалық ерекшеліктері мен қолданылатын тілдік құралдар тұрғысынан салыстыру
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	12.3.1.2 айтылымның құрылымы мен мазмұнындағы кемшіліктерді, сөйлеу кемшіліктері мен грамматикалық қателерді анықтау және түзету
3-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	12.1.1.3 пікірталастарға, дауларға, полемикаға қатысу, әр түрлі көзқарастарды талдау және мәселені шешудің жеке жолын ұсыну
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	12.2.1.3 сөйлеу мәнерін оның мазмұны, тілдік безендірілуі тұрғысынан бағалау
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	12.3.1.1 ауызекі сөйлесу кезінде байланыс орнату және ізгі ниет пен өзара сыйластықты сақтау үшін этикетті қолдану; 12.3.1.3 өмірден және оқу тәжірибесінен алынған

		ақпараттарға сүйене отырып, өз ұстанымдарын көрсетіп, оны дәлелдеу
4-тоқсан		
1. Диалогтық сөйлеуді дамыту	1.1. Қарым-қатынас тәжірибесі	12.1.1.4 келісілген мәтін құруға қойылатын талаптарды ескере отырып, сөйлеудің, стильдің, жанрдың әртүрлі мәтіндерін өзіндік жасау және өңдеу;
2. Монологиялық сөйлеуді дамыту	2.1. Мәлімдемелер, айтылатын сөздер	12.2.1.4 қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-экономикалық және білім беру және ғылыми салалардағы көпшілік алдында сөйлеу үшін кез-келген тақырып бойынша егжей-тегжейлі негізделген монолог құрастыру
3. Сөйлеу мәдениетін дамыту	3.1. Сөйлеу этикеті	12.3.1.4 сөйлеу формулаларын жағдайға, әңгімелесушінің мәртебесіне, онымен танысу дәрежесіне сәйкес ажырату және таңдау

бұйрығына
39-қосымша

Естімейтін білім алушыларға арналған жалпы орта білім беру деңгейінің 11 - 12 сыныптары үшін "Ым-ишараттық тіл" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Ым-ишараттық тіл" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты - ымдау тілі лингвистикасын зерделеу және ымдау және ауызша (қазақ) тілдерін салыстырмалы лингвистикалық талдау арқылы 11-12 сыныптардың естімейтін білім алушыларында көптілді сананы қалыптастыру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алушылардың сөйлеу тілін жетілдіру, ымдау тілі құралдарын пайдалана отырып, олардың коммуникативтік қызметінің тиімділігін арттыру;

2) ымдау және ауызша (қазақ) тілге салыстырмалы лингвистикалық талдау жасай білуді дамыту;

3) ауызша тілді меңгеру негізінде ресми жағдайда ақпаратты ымдау арқылы аударудың нысаны ретінде калькуляциялық ымдау тілін түсінуді жетілдіру;

4) тілдік құралдарды орынды пайдалана отырып, тікелей және кері ауызша-ымдау арқылы аудару дағдыларына үйрету;

5) белсенді және әлеуетті сөздік қорын, ой мен сезімді еркін білдіру үшін ымдау тілінде қолданылатын құралдардың көлемін жағдайға және қарым-қатынас стиліне барабар байыту;

6) естімейтін білім алушылардың өзін-өзі тануын, өзін-өзі сәйкестендіруге ("естітін әлемде" және "естімейтін әлемде") және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылысын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

4. Естімейтіндер санатына туа біткен немесе ерте пайда болған (сөйлеуді меңгергенге дейін) саңырау болған, есту қабілеті тұрақты екі жақты зақымдалған балалар жатады, ауызша сөйлеудің табиғи даму бағыты дамымайды; арнайы жүйелі психологиялық-педагогикалық көмексіз психофизикалық дамудың бүкіл жолы ерекше болады, әлеуметтік бейімделу айтарлықтай шектеледі.

5. Естімейтін ымдау тілін оқыту тұжырымдамасының әдіснамалық негізін арнайы педагогика мен психологияның ережелері құрайды:

1) ымдау тілінің белгілік жүйе ретінде пайдалылығы, есту қабілеті депривациясы бар адамдардың эмоционалды-танымдық дамуы үшін оның маңызды рөлі туралы;

2) есту қабілеті сақталған балалардың сөз сөйлеуін және есту қабілеті зақымдалған балалардың ымдау тілін меңгеруінің жалпы лингвистикалық заңдылықтары және сөз-ымдау қостілділігінің ерекшелігі туралы;

3) тіл мен сөйлеудің бірлігі (бірақ жеке басы емес) туралы;

4) құрылымдық лингвистика тұрғысынан ымдау тілін талдау қағидаты туралы;

5) ымдау тіліндегі қарапайым және күрделі сөздердің өзгешелігі туралы.

6. Естімейтін білім алушылардың ымдау тілін дамыту сурдопедагогиканың дидактикалық қағидаттарына негізделеді:

1) жеке тұлғаға бағытталған білім беру тұжырымдамасына көшуді білдіретін білім беруді ізгілендіру қағидаты;

2) білім берудің естімейтін білім алушының даму деңгейі мен ерекшеліктеріне бейімделу қағидаты, оған сәйкес мектеп білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағдарланады; есту қабілеті зақымдалған білім алушылардың әртүрлі санаттары үшін әртүрлі құралдар мен әдістерді қолданады;

3) оқытуды саралау және дараландыру қағидаты түзету-дамыту жұмысы процесінде оқушылардың ерекшеліктерін ескере отырып, бағдарламаның іске асырылуын қамтамасыз етеді;

4) көрнекілік және ауызша оқыту құралдарының қағидаты оқу-тәрбие процесінде жаңа ұғымдарды, қорытындыларды, қағидаларды қалыптастыру негізі ретінде сезімдік бейнелерді жинақтау, жүйелеу және қорыту мақсатында байқауларды ұйымдастыруға бағытталған;

5) ғылым негіздерін ана тілін меңгерумен бірлікте меңгеру қағидаты естімейтін білім алушының тұлғалық даму барысы, оның білім берудің белгіленген көлемін меңгеруі тілдік даму деңгейімен, ақпаратты ауызша ресімдеуде қабылдау, оны барабар пайдалану мүмкіндігімен айқындалады, бұл өз кезегінде ауызша-логикалық (ұғымдық) ойлаудың қалыптасу деңгейіне байланысты болады;

6) ғылымилық принципі заманауи ымдау тілін оқытуды қамтамасыз етеді;

7) өзектілік қағидаты бағдарлама мазмұнының білім алушылардың өмірі мен қызметінің нақты жағдайларына барынша жақындығын болжайды.

7. Жалпы орта білім беру деңгейінде әлеуметтік бейімделу, оқу процесіне эмоционалды қатысуды түсіну, өз іс – әрекетін көрсету, жетістіктер мен қиындықтарды бағалау талаптарына сәйкес келетін оқушылардың ым-ишара тілін дамытуда коммуникативті-белсенділік тәсілін жүзеге асыру жалғасуда.

8. Коммуникативті тәсіл ымдау тілі сабақтарының мазмұнын анықтауда жетекші рөл атқарады және келесі принциптерге негізделген:

1) қарым-қатынастың жекелік бағдарлануы оқушылардың жеке ерекшеліктерін, олардың эмоционалды тәжірибесін, ым-ишара тілін және қоршаған орта туралы білім деңгейін, оқу қабілетін, өзін-өзі бағалау ерекшеліктерін, ұжымдағы өз жағдайын білуді ескеруді қамтиды. Жеке қарым-қатынасқа бағдарланған жағдайда коммуникативтік мотивация шақырылады, сөйлеудің мақсатты түрде қамтамасыз етілуі, ұжымдағы қарым-қатынасқа деген көзқарас қамтамасыз етіледі;

2) мәнмәтіндік (ситуативтілік) ымдау тілін оқытудың оқу процесін рөлдік ұйымдастыруды көздейді. Іс-әрекеттегі ым-ишаралардың мағынасын түсіну әлеуметтік-практикалық мәнге ие және оқушылардың модельденген кәсіби өмірлік жағдайларын шешу тұрғысынан игеріледі, бұл танымдық және кәсіби мотивацияның дамуын, оқу процесінің жеке мағынасын анықтайды;

3) коммуникативті (сөйлеу) бағыт–ым-ишара тілі арқылы сөйлеу қабілетін қалыптастыру, басқалардың ым-ишара сөздерін декодтау, оларды іс-әрекетке басшылық ретінде қабылдау (іс-әрекеттегі бағдар). Принциптің негізгі функциясы–қарым-қатынастың барлық жағдайларын жасау: қарым-қатынастың себептері, мақсаттары мен міндеттері. Коммуникативті бағыт, тілдік материалды таңдау мен ұйымдастыруды, оның ситуациялық жағдайын, сөйлеу және жаттығу жаттығуларының коммуникативті құндылығын, оқу міндеттерін коммуникативті тұжырымдауды, сабақтың ұйымдастырылуы мен құрылымын анықтайды. Бұл принцип ымдау тілін үйренудің әр сәтінде оқушылардың, сөйлеу-ойлау белсенділігі үшін жағдай жасауды қамтиды;

4) функционалдылық ұсынылған іс-әрекеттерде жеке қимылдар емес, сөйлеу бірліктерінен құралады, ал оқушылар сөйлеу әрекеттерінің мағынасын игере отырып (сұрау, сұрау, тапсырыс беру, хабарлау, күмән келтіру, таңдану, ойды растау) сөйлеу әрекетінің функциялары мен түрлерін игереді: оқу, жазу, сөйлеу, тыңдау;

5) жаңашылдық сабақтарды жаңа ақпараттық мағынамен, ерікті және еріксіз есте сақтауды қалыптастыру үшін әртүрлі белсенді жұмыс әдістерімен қамтамасыз етуді көздейді;

6) ұжымдық өзара іс - қимыл диалогтың әртүрлі түрлеріндегі рөлдерді игерудің маңыздылығын болжайды ("сұрақ – жауап", "хабарлама – сұрақ", "құттықтау – алғыс", "өтініш-кешірім").

9. Жалпы орта білім беру деңгейінде ым-ишара тілін оқытуда грамматикалық көзқарасты, ымдау тілін саналы түрде зерттеу принциптерін, ауызша тілмен салыстырғанда оның құрылымының ерекшеліктерін және сөйлеу дағдыларын практикалық жинақтауды ұсынған жөн. Ымдау тілі заңдылықтарын меңгеру жүйесін ауызша сөйлеуді дамыту, қазақ ауызша тілін меңгеру процесімен байланыстыру қажет.

10. Тікелей және кері аудару тәсілдерін меңгеру үшін қазақ ауызша және ымдау тілдеріне салыстырмалы талдау жүргізу білігін қалыптастыруға ерекше назар аудару қажет. Ымдау тілі екі тілдегі лингвистикалық құбылыстарды түсіндіруге, салыстырмалы зерттеуге қатысады.

11. Ымдау тілі сабақтарында оқушылар әлемнің екі тілдік картинасын параллель пайдалану ерекшеліктерімен байланысты ауызша-ымдау аудармасының қиындықтарын жеңеді: визуалды-кеңістіктік (ымдау) және графикалық-дыбыстық (ауызша).

12. Ауызша материалды ым-ишаратқа және керісінше саналы түрде аудару дағдыларын қалыптастыру үшін екі тілді салыстыру үшін материалды ұсына отырып, оқу жағдайларын жасау қажет.

13. Ым тілінің тиісті семантикалық реңктерін таңдағанда абай болу керек және икемді болу керек, белгілі бір сөздің немесе өрнектің мағынасын жеткізу үшін ең сәйкес және экспрессивті құралдарды таңдау керек.

14. 11-12 сынып білім алушыларында ымдау тілінің екі түрінің: калькалық ымдау тілінің және қазақ ымдау тілінің құрылымы мен жұмыс істеу ерекшеліктері туралы ұғымдарды қалыптастыруды жалғастыруда.

15. Бағдарламаның мазмұнын игеру демеуліктердің көп мағынасын ескере отырып, конструкцияларды демеуліктермен (орыс тілінде) калькуляциялық ым-ишара аудармасын игеруді және оларды ымдау тілі арқылы түсінуді қамтамасыз етеді.

16. Калькалық ымдау тілін дамыту үшін кітаппен, газетпен, журналмен жұмыс ұйымдастырылады, мұғалім ұйымдастырған оқылымды талқылау жүргізіледі.

17. Дәстүрлі ақпараттық, көрнекі, практикалық әдістер қолданылады. Білім алушыларды қосумен алуан түрлі (коммуникативтік, сөйлеу) жағдайларды жаңғыртуға мүмкіндік беретін модельдеуге ерекше рөл беріледі.

18. Жасалған жағдайлар мобильді болуы керек, олардың нақты компоненттері өзгереді. Мұндай ұтқырлық сөйлеу материалын біріктіруге, оны өзгертуге жағдай жасайды.

19. Ымдау тілін оқыту процесі әртүрлі коммуникативтік жағдайларда: еркін, бейресми сөйлесу жағдайында, неғұрлым қатаң стильді талап ететін қарым-қатынаста, сондай-ақ ресми жағдайда білім алушылардың қарым-қатынас тиімділігін арттыруға ықпал етуі тиіс.

20. Мәтіндерді оқу кезінде ым-ишара мен эмоциялар мәдениетін дамыту үшін сөйлеу қимылдарын табиғи, мәнерлі, әдемі бет-әлпетімен айту керек.

21. Диалогтік және монологиялық ымдау тілін дамыту үшін студенттерге: мұғалім мен сыныптастардың презентациясындағы әртүрлі мазмұндағы мәтіндермен жұмыс, ымдау тілін қолдана отырып мәтіндерді талдау және талқылау, диалогтар, ойлау монологтары, құрдастары мен сыныптастарына әртүрлі тақырыптар бойынша өтініштер ұсынылады.

22. Материалды зерттеу иллюстрацияны, драматизацияны, оларды өз бетінше құрастыру, толықтыру және белсенді жалғастыру үшін арнайы жасалған диалогтарды кеңінен қолдану арқылы жүзеге асырылады.

23. Сөйлеу жағдайлары-бұл жаттығудан бастап, табиғи жағдайда сөздерді шығармашылық өндіруге дейінгі аралық. Сөйлеу (ымдау) жағдайлары (олардың модельдері) оқушылардың диалогтық ым-ишарасын жақсартуға мүмкіндік береді. Олар сөйлеу этикетінің рәсімдері мен формулаларын меңгеру үшін жағдай жасайды (әңгімеге қатысудың орындылығы, әңгімелесушінің назарын аудару тәсілдері, қажет болған жағдайда ескертуді сыпайы түрде үзу).

24. Грамматика, лексика туралы білімді бірлесіп жалпылауға арналған жаттығулар сөздік қорын нақтылау және кеңейту мәселелерін шешуі керек, сонымен қатар оқушыларға сөз бен сөйлемге үнемі назар аударуға тәрбиелеу керек, бұл олардың сөйлеуін дамытуға ықпал етеді.

25. Жоғары сыныптарда ымдау тілін оқытуда оқу материалын таңдаудың кілті жоғары сынып оқушыларының ересек өмір аспектілеріне деген қызығушылығын ескеру болып табылады (жұмысқа орналасу кезінде сұхбат, оқу орындарына түсу, жүргізуші куәлігін алу, адамдар арасындағы қарым-қатынас, мінез-құлық қалыптастыру, мемлекеттік қызметтерді алу, Азаматтық қарызды орындау), әдебиетте оқылған күнделікті оқиғаларды талқылау, экранда көрсетілген мінез-құлық және моральдық жағдайларды талдау.

26. Қорытынды бақылау тоқсанның, жылдың соңында жүргізіледі. Педагог оқу жылы ішінде байқалатын әрбір білім алушы сыныптың даму серпіні мен табыстылығын талдайды, ол білім алушының жетістіктерінің жиынтық карталарында тіркеледі.

27. Бағалау процедураларын қолдана отырып, мұғалім алған ақпарат дағдылар мен дағдыларды игеру процесінде туындайтын қиындықтарға уақытында және барабар жауап беруге мүмкіндік береді. Педагог естімейтін білім алушыларға жеке көмектің мазмұны мен тәсілдерін негіздеп анықтайды.

28. Сипаттамалық бағалау дамудың және оқудың нақты деңгейін, студенттермен жұмыс істеудің келесі қадамдарын анықтайды.

29. Мұғалім қарым-қатынас дағдыларын дамыту деңгейлерін бағалайды:

1) жоғары деңгей ым-ишара арқылы басқалармен белсенді қарым-қатынас жасау қабілетімен сипатталады, ым-ишарадан ауызша сөйлеуге оңай ауысады;

2) орташа деңгей ым-ишара арқылы қарым-қатынастың жеткіліксіз өнімділігімен, ауызша емес қарым-қатынас құралдарын шектеулі қолданумен сипатталады;

3) төмен деңгей ым-ишара түріндегі коммуникативті іс-әрекетке қызығушылықтың болмауымен сипатталады.

30. Бағдарлама мазмұны оқу және түзету пәндерімен біріктіріледі: "Орыс тілі", " Орыс әдебиеті", "Қазақ тілі мен әдебиеті","Айтылымды қалыптастыру және есту қабілетін дамыту", "Ауызекі сөйлеу".

3-тарау. "Ым-ишараттық тіл" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Ым-ишараттық тіл" пәнінің мазмұны

31. "Ым-ишараттық тіл" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 11-сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат;

2) 12-сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

32. Бағдарламаның мазмұны бөлімдермен ұсынылған:

1) "Лингвистикалық блок";

2) "Коммуникативтік блок".

33. "Лингвистикалық блок" бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды:

1) ымдау тілінің ерекшеліктері;

2) ымдау тілінің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері;

3) ымдау және сөз тілдерінің лингвистикасын салыстырмалы талдау.

34. "Коммуникативтік блок" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) диалогтік сөйлеуді дамыту;

2) монологиялық сөйлеуді дамыту.

35. 11-сыныпқа арналған "Ым-ишараттық тіл" пәнінің базалық мазмұны:

лингвистикалық блок:

1) естімейтін лингвомәдениетте ымдау есімдерін қолдану ерекшеліктерін және естімейтін адам үшін қоғамдық бірлестіктердің маңыздылығын түсіну, ымдау тілінде ым-ишара жасау, сондай-ақ көркем аударма үшін негізгі экспрессивті құралдарды игеру;

2) ым-ишара тілінде балама сұрау және оң құрылымдарды құру тәсілдерін көрсету, теріске шығару тәсілдерін (теріске шығару-келіспеу, теріске шығару – мүмкіндіктің болмауы, теріске шығару-қабылдамау) білдіру, орыс ым тілінде эквивалентті және эквивалентті лексиканы және берілген қол формасымен семантикалық парадигмаларды қолдана отырып, ым-ишара байланысында қарапайым және күрделі сөздерді ажырату және қолдану, қозғалысты жіктеу бойынша бір қолмен және екі қолмен қимылдарды саралау;

3) ым-ишара және сөз тілдеріндегі сұрақ-жауап, императивті, ынталандырушы мәлімдемелерді салыстыру арқылы ым-ишара және сөз тілдері лингвистикасына салыстырмалы талдау жасау, префикстер мен ым-ишара баламаларының семантикалық ажырату функциясын орыс ымдау тіліндегі және сөз сөйлеуіндегі предлогтармен жеткізу тәсілдері;

4) орыс ымдау тіліндегі референция ұғымын және сөз сөйлеуін түсіндіру;

5) ымдау және сөз сөйлеуіндегі көптікті білдіру;

коммуникативтік блок:

1) ауызша-ым нысанында теріс пайымдауларды пайдалана отырып, бас тарту – келіспеу, мүмкіндіктің жоқтығы ретінде бас тарту, бас тарту -бас тарту мәнінің ымдау баламаларын қамтитын диалогтарды жасау, ауызша-ымдау нысанында әміршіл және түрткі конструкцияларын пайдалана отырып, орыс ымдау тілі арқылы мән-жайларға қайшы келетін іс-әрекеттермен жағдайларды модельдеу, "Менің кәсіби артықшылықтарым", "Жүргізуші куәлігін алу", "Цифрлық Қазақстан" тақырыптарында диалогтарды сахналау;

2) жас ұрпаққа есірткінің зияны туралы ым-ишара түрінде монологиялық мәлімдемелер жасау;

3) калькуляциялық ымдау арқылы таңдалған кәсіптің сипаттамасын сипаттайтын монологтар, жол қозғалысы қатысушыларына Жолдағы қауіпсіздік ережелерін сақтау туралы, орыс ымдау тілі арқылы адам өміріндегі әлеуметтік желілердің пайдасы мен зияны туралы монологтар, жазбаша түрде "Естімейтін адамдардың өміріндегі сандық технологиялар" тақырыбында монологиялық мәлімдемелер құру.

36. 12-сыныпқа арналған "Ым-ишараттық тіл" пәнінің базалық мазмұны:

лингвистикалық блок:

1) жанрлық-стилистикалық тиесілілігі әртүрлі мәтіндерді, ымдау аудармасының түрлерін (ілеспе тікелей, ізбе-із, кері ізбе-із және ілеспе, орыс ымдау тіліне парақтан аудару), бұқаралық ақпарат құралдарында орыс және қазақ тілдеріндегі калькалық

ымдау аудармасын ажырату, орыс және ымдау тілдерінде тілдік құралдарды қарызға алу құбылысын түсіндіре білу;

2) Қазақстан Республикасы саңырауларының бейресми әнұранының сөздік аудармасын көрсету және ымдау тілі маманының қызметтерін ұсынуға өтінім беру алгоритмін және оның қызметтерін алу кезінде мінез-құлықтың негізгі қағидалары мен нормаларын меңгеру;

3) калькалық ым-ишара тілінде тиісті ым-ишара баламаларын таңдау кезінде көп мәнді қосымшаларды саралау, этимологиялық принцип бойынша ым-ишара сұрақтарын топтастыру, ым-ишараларды жазбаша түрде бекітуге арналған жалпы қабылданған ым-ишара белгілерін салыстыру, орыс ымдау тіліндегі локативті сөйлемдегі сөз тәртібін анықтау, бір түбір етістіктерді қамтитын ауызша құрылымдардың тікелей және кері аудармасын ажырату, орыс тіліндегі эквивалентсіз лексиканың артикуляциясы, этимологияны түсіндіру және орыс ымдау тілінде ым-ишара фразеологизмдерін қолдану;

4) бір түбірлі етістіктерді, орыс ым-ишара тіліндегі баламасыз лексиканың артикуляциясын, этимологияны түсіндіруді және орыс ым тілінде ымдау фразеологизмдерін қолдануды қамтитын ауызша құрылымдардың тікелей және кері аудармасын ажырату;

5) ым-ишара және сөз (орыс) тілдерінде синонимдерді, антонимдерді және омонимдерді білдіру тәсілдерін зерттеу арқылы ымдау және сөз тілдерінің лингвистикасын салыстырмалы талдау, орыс тіліндегі референция қимылдарын және олардың сөз сөйлеуіндегі аналогтарын қолдану, ым-ишара және сөз тілдеріндегі пайымдауларды, тұжырымдарды, логикалық тәуелділіктерді білдіру формаларын талдау, орыс тілінің идиомалары мен фразеологизмдерін қолдана отырып, ауызша және ымдау тілдері арқылы бейнелі мағынаны беруді көрсету;

коммуникативтік блок:

1) іс-әрекетті орындауға қолайлы (немесе кедергі келтіретін) белгілі бір жағдайларда іс-әрекеттің мүмкіндігін, қалауын білдіретін диалогтарды сахналау, басқа біреудің сөзін орыс ымдау тілінде және калькалық ымдау тілінде беру кезінде тыныс белгілері мен тырнақшалардың қимылдарын қолдану, сипатталған оқиғаларға, іс-әрекеттерге қатысушылардың басқа біреудің сөйлеу ерекшеліктерін беру кезінде мимика мен пантомимиканың мағынасын түсіндіру;

2) "Мемлекеттік қызмет алу", "Қазақстандағы саяси сайлау", "Оқу орнына түсу", " Әңгімелесу тақырыптарында диалогтарға қатысу және құру;

3) әртүрлі аудитория үшін монологтарды құрастыру (орыс ымдау тілі және калькалық ымдау тілі арқылы), бөгде адамның сөйлеген сөздерінде леп, сұрау, баяндау интонациясын көрсету, біреудің сөзінің мағынасына әсер ететін қимылды орындау кезінде қозғалыс жылдамдығы мен амплитудасының маңыздылығын белгілеу;

4) "Мен естімейтін әлемде тұрмын", "Менің азаматтық парызым", "Менің болашағым" тақырыптарында, қазіргі әлемде білім алудың маңыздылығы туралы монологтарды құру.

37. Бағдарлама лексикалық тақырыптар негізінде жүзеге асырылады: "Есірткіге жол жоқ!", "Менің кәсіби артықшылықтарым", "Кәсіптер әлемінде", "Жүргізуші куәлігін алу", "Жолдағы қауіпсіздік ережелері", "Цифрлық Қазақстан", "Адам өміріндегі әлеуметтік желілер", "Естімейтін адамдар өміріндегі цифрлық технологиялар", " Мемлекеттік қызмет алу", "Мен естімейтін әлемде тұрмын", "Қазақстандағы саяси сайлау", "Менің азаматтық парызым", "Оқу орнына түсу", "Әңгімелесу", "Менің болашағым".

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтаумен ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бөлім мен кіші бөлімді, төртінші сан оқыту мақсатының нөмірін көрсетеді. Мысалы, 11.2.1.4 кодында: "11" – сынып, "2.1" – бөлімше, "4" – оқыту мақсатының нөмірленуі.

39. Бөлімдер бойынша болжамды нәтижелер:

1) 1-бөлім "Лингвистикалық блок":

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары	
	11-сынып	12-сынып
1.1. Ымдап сөйлеу ерекшеліктері	11.1.1.1 естімейтіндер лингвомәдениетіндегі ым-ишара атауларының пайда болуы және жұмыс істеу ерекшеліктерін түсіндіру; 11.1.1.2 естімейтін және еститін қоғам ортасында "ымдау аты" және "лақап ат" ұғымдарын ажырату; 11.1.1.3 Қазақстан Республикасында естімейтін қоғамдық бірлестіктерді атау; 11.1.1.4 Қазақстан Республикасында естімейтін қоғамдық бірлестіктердің рөлі мен функцияларын анықтау; 11.1.1.5 көркем аударма үшін негізгі ым-ишара мәнерлі құралдарын атау; 11.1.1.6 ым-ишара сөйлеуіндегі көркем аударма үшін мимиканың, вербалды емес репертуардың рөлін түсіндіру;	12.1.1.1 ым-ишара аудармасын пайдалану кезінде әр түрлі жанр-стилистикалық мәтіндерді ажырату; 12.1.1.2 ым-ишара аудармасының түрлерін ажырату: тікелей синхронды, тікелей дәйекті, кері дәйекті және синхронды, парақтан қазақша ым тіліне аудару; 12.1.1.3 бұқаралық ақпарат құралдарында орыс және қазақ тілдеріндегі калькалық ым-ишара аудармасын ажырату; 12.1.1.4 қоғамның естімейтіндерге қатынасы тарихындағы ымдау тілінің рөлі мен маңызын түсіндіру; 12.1.1.5 қазақ және ымдау тілдеріне тілдік құралдардың ену құбылысын түсіндіру; 12.1.1.6 Қазақстан Республикасы естімейтіндердің бейресми әнұранының ауызша аудармасын айту;

	11.1.1.7 ым-ишара сөйлеуіндегі ым-ишара шығармашылығының көрінісін ажырату; 11.1.1.8 қазақ ымдау тілінде жаңа ым-ишаралардың пайда болу тәсілдерін түсіндіру; 11.1.1.9 жаңа ым-ишараларды қазақ ымдау тілінде және калькалық ымдау тілінде қалыптастыру тәсілдерін салыстыру	12.1.1.7 ымдау әні арқылы Қазақстан Республикасының естімейтіндердің бейресми әнұранын ойнату; 12.1.1.8 ымдау тілі маманының қызметтерін ұсынуға өтінім беру алгоритмін түсіндіру; 12.1.1.9 ымдау тілі маманының қызметтерін алу кезінде мінез-құлықтың негізгі ережелері мен нормаларын айту
	11.1.2.1 ымдау тілінде баламалы сұрау конструкцияларын белгілеу тәсілдерін көрсету; 11.1.2.2 бас тарту өрнегінің ымдау баламаларын жіктеу: жоққа шығару-келіспеу, жоққа шығару-мүмкіндіктің болмауы, жоққа шығару -бас тарту; 11.1.2.3 кеңейтілген оң конструкцияларды құру тәсілдерін көрсету; 11.1.2.4 ымдау коммуникациясындағы қарапайым	12.1.2.1 қимыл-сұрақтарды этимологиялық принцип бойынша топтастыру; 12.1.2.2 калькалық ым-ишара сөйлеуінде тиісті ым-ишара баламаларын таңдау кезінде көп мәнді шылауларды ажырату; 12.1.2.3 ым-ишараларды жазбаша түрде бекітуге арналған жалпы арналған ым-ишарат нотацияларын салыстыру; 12.1.2.4 ым-ишараларды семантикалық белгісі мен түбірлі дактилема бойынша жіктеу; 12.1.2.5 қазақ ымдау тілінде жергілікті сөйлемдегі сөздердің тәртібін анықтау; 12.1.2.6 біртүбірлі етістіктерді қамтитын сөздік құрылымдардың тура және кері аудармасын ажырату; 12.1.2.7 қазақ ым тілінде баламасыз лексиканың артикуляциясын саралау; 12.1.2.8 ымдау тілінде ым-ишара фразеологизмдерінің этимологиясын түсіндіру;

1.2. Ымдау тілінің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	және күрделі айту құрылымдарының кіші класстарын ажырату; 11.1.2.5 ымдау тіліндегі шылаусыз мәтелдер мен кедергі мәтелдерді салыстыру; 11.1.2.6 ымдау тіліндегі күрделі мәтелдердегі еркін қосындылармен байланысы бар конструкциялармен жұмыс істеу; 11.1.2.7 қазақ ым тілінде баламалы және баламасыз лексика ұғымдарын ажырату; 11.1.2.8 ыммен айтудағы салыстыру мағыналары мен салыстырмалы айналымдарды білдіру үшін баламасыз лексиканы қолдану; 11.1.2.9 ым-ишарат жасаудағы қимыл тәртібін мануалды емес компоненттермен байланыстыру; 11.1.2.10 берілген қол пішінімен ым-ишара мағыналық парадигмаларын көрсету; 11.1.2.11 қозғалысты жіктеу бойынша бір қолды және екі қолды қимылдарды ажырату; 11.1.2.12 құрамдас бөліктерінің бірі (конфигурациясы, локализациясы) өзгерген кезде қимыл мәнінің өзгеруін түсіндіру	12.1.2.9 бүтін сөздің мағынасын

		білдіретін баламасыз лексиканың қимылдарын анықтау
1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	11.1.3.1 ауызша тілмен салыстырғанда ымдау тілінде сұраулы сөйлемдерді құру тәсілдерін түсіндіру; 11.1.3.2 ауызша тілімен салыстырғанда ым тілінде жоққа шығару формаларын түсіндіру; 11.1.3.3 ым-ишара мен ауызша сөйлеудегі бұйрық сөйлемдердің, ынталандырушы синтаксистік құрылымдардың құрылысын салыстыру; 11.1.3.4 ымдау тілінің құрылымын ауызша (қазақ) тілінің синтаксистік бірліктерімен салыстыру; 11.1.3.5 ымдау және ауыз тілінде префикстердің мағыналық ажырату функциясын білдіру тәсілдерін түсіндіру; 11.1.3.6 сөйлемдердің ым-ишара баламаларын қазақ ымдау тіліндегі жәнеауызша сөйлеудегі шылаулармен салыстыру; 11.1.3.7 шылаулардың көп мағынасын ескере отырып, (қазақ тілінде) шылаулары бар құрылымдардың ымдау тіліне аудармасының ерекшеліктерінсалыстыру 11.1.3.8 ым-ишара мағыналық парадигмаларын ауызша сөйлеудегі берілген қол формасымен бір түбір сөздермен байланыстыру; 11.1.3.9 қазақ ымдау тілі мен сөз сөйлеуіндегі референция ұғымын салыстыру; 11.1.3.10 ымдау және сөз сөйлеуде көптікті білдіру тәсілдерін түсіндіру	12.1.3.1 ымдау тілінде мағынасы жағынан ұқсас қарым-қатынастарды білдіру тәсілдерін және ауыз (қазақ) тіліндегі синонимдерді салыстыру ; 12.1.3.2 ымдау тілінде қарама-қарсы қатынасты білдіру тәсілдерін және антонимдерді ауыз (қазақ) тілінде салыстыру; 12.1.3.3 ым-ишарат пен омонимдердің бірдей қолдан жасалған компоненттерін ауыз (қазақ) тілінде салыстыру; 12.1.3.4 қазақ ымдау тілінде референция қимылдарын және олардың баламаларын ауызша сөйлеуде қолдануды талдау; 12.1.3.5 графикалық бейне жағынан жақын сөз – омографтарды пайдалана отырып, қимыл және сөз құрылымдарын талдау; 12.1.3.6 әр түрлі екпінге ие сөздерді қолдана отырып, ым-ишара мен сөз құрылымдарын талдау; 12.1.3.7 ым және ауыз тілдеріндегі пайымдауларды, тұжырымдарды, логикалық тәуелділіктерді білдіру формаларын салыстыру; 12.1.3.8 ымдау және ауыз тілдеріндегі логикалық тәуелділіктерді білдіру формаларын салыстыру; 12.1.3.9 ауыз тілмен салыстырғанда ымдау тілінде уақытша, кеңістіктік тәуелділіктерді салыстыру; 12.1.3.10 ауызекі және ымдау тілі құралдарымен ауыспалы мағынаны беру тәсілдерін салыстыру; 12.1.3.11 этимологиялық принцип бойынша ым-ишара идиомалары мен қазақ тілінің сөзжасамдық фразеологизмдерін салыстыру

2) "Коммуникативтік блок" бөлімі:

2-кесте

	Оқыту мақсаттары	

Бөлімше	11-сынып	12-сынып
2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	11.2.1.1 ауызша-ымдау түрінде теріс пайымдауларды пайдалана отырып, диалогты сахналау; 11.2.1.2 теріске шығару - келіспеу, мүмкіндіктің жоқтығы ретінде теріске шығару, жоққа шығару – бас тарту мәнінің ымдау баламаларын қамтитын диалогты сахналау; 11.2.1.3 ауызша-ым түрінде бұйыру және ынталандырушы құрылымдарды қолдана отырып, диалогты сахналау; 11.2.1.4 диалогта "Менің кәсіби таңдауларым" тақырыбы аясында құрылымдардың ымдау баламаларын қолдану; 11.2.1.5 "Жүргізуші куәлігін алу" тақырыбындағы диалогты сөз-қимыл түрінде сахналау; 11.2.1.6 диалогта шылаулары бар конструкцияларды ымдау баламаларын пайдалану; 11.2.1.7 диалогта "Жүргізуші куәлігін алу" тақырыбы контексінде құрылымдардың ымдау баламаларын қолдану; 11.2.1.8 қазақ ымдау тілі арқылы жағдайға қарамастан іс-әрекеттермен диалог құру; 11.2.1.9 "Цифрлық Қазақстан" тақырыбындағы диалогты сөз-ымдау түрінде сахналау	12.2.1.1 калькалық ымдау тілі арқылы мемлекеттік қызмет көрсетуге өтінішті сахналау; 12.2.1.2 "Мемлекеттік қызметті алу" тақырыбына диалог құру; 12.2.1.3 әрекетті орындауға қолайлы (немесе кедергі келтіретін) белгілі бір жағдайларда іс-әрекеттің мүмкіндігін, қалауын білдірумен диалогты сахналау; 12.2.1.4 басқа біреудің сөзін қазақ ымдау тілінде және калькалық ымдау тілінде білдіру кезінде тыныс белгілерін-тырнақшаларды қолдану; 12.2.1.5 "Қазақстандағы саяси сайлау" тақырыбында қазақ ымдау тілінде диалог құру; 12.2.1.6 "Оқу орнына түсу" тақырыбында сөз-ымдау түрінде диалог құру; 12.2.1.7 сөз-ымдау түрінде ақпарат сұрау диалогын сахналау; 12.2.1.8 сипатталған оқиғалар мен іс-әрекеттерге қатысушылардың басқа біреудің сөйлеу ерекшеліктерін жеткізудегі мимика мен пантомимиканың мағынасын түсіндіру; 12.2.1.9 сөз-ымдау түрінде " Әңгімелесу" тақырыбына диалог құру
2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	11.2.2.1 жас ұрпаққа есірткінің зияны туралы ым-ишарат түрінде монологтық сөз айту; 11.2.2.2 калькалық ымдау тілі арқылы таңдалған мамандықты сипаттайтын монолог-сипаттама құрастыру; 11.2.2.3 суреттелетін оқиғалардың нақты визуалды-кеңістіктік бейнесін алу үшін қимыл тәртібі мен олардың кеңістіктік орналасуының рөлін түсіндіру; 11.2.2.4 жол қозғалысы қатысушыларына Жолдағы қауіпсіздік ережелерін сақтау туралы монолог-үндеу құрастыру; 11.2.2.5 қазақ ымдау тілі арқылы адам өміріндегі әлеуметтік	12.2.2.1 қазақ ымдау тілі арқылы " Мен естімейтіндер әлемінде" тақырыбына монолог-баяндау құрастыру; 12.2.2.2. сөздің мағынасына әсер ететін қимылды орындау кезінде қозғалыс жылдамдығы мен амплитудасының мәнін түсіндіру; 12.2.2.3 "Менің азаматтық парызым" тақырыбына сөз-ым түрінде монолог құрастыру; 12.2.2.4 заманауи әлемде білім алудың маңыздылығы туралы монолог құрастыру;

	желілердің пайдасы мен зияны туралы монолог құрастыру; 11.2.2.6 "Естімейтін адамдардың өміріндегі цифрлық технологиялар" тақырыбына жазбаша түрде монологтық сөздер жазу	12.2.2.5 біреудің сөйлеуінде леп, сұрақ, баяндау интонациясын көрсету; 12.2.2.6 "Менің болашағым" тақырыбына монолог құрастыру

40. Осы бағдарлама осы бағдарламаға қосымшаға сәйкес жалпы орта білім беру деңгейінің 11-12-сыныптарының есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушылары үшін бойынша "Ым-ишараттық тіл" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасына ұзақ мерзімді жоспар негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде іске асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

41. Бөлім мен тақырыптарды зерттеуге сағаттарды бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. Үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру бойынша жалпы орта білім беру деңгейіндегі) 11-12 сыныптардың есту қабілеті зақымдалған (естімейтін) білім алушыларына арналған "Ым-ишараттық тіл" пәні бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 11-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	11.1.1.1 естімейтіндер лингвомәдениетіндегі ым-ишара атауларының пайда болуы және жұмыс істеу ерекшеліктерін түсіндіру; 11.1.1.2 естімейтін және еститін қоғам ортасында "ымдау аты" және "лақап ат" ұғымдарын ажырату
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	11.1.2.1 ымдау тілінде баламалы сұрау конструкцияларын белгілеу тәсілдерін көрсету; 11.1.2.2 бас тарту өрнегінің ымдау баламаларын жіктеу: жоққа шығару-келіспеу, жоққа шығару-мүмкіндіктің болмауы, жоққа шығару -бас тарту
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	11.1.3.1 ауызша тілмен салыстырғанда ымдау тілінде сұраулы сөйлемдерді құру тәсілдерін түсіндіру; 11.1.3.2 ауызша тілімен салыстырғанда ым тілінде жоққа шығару формаларын түсіндіру

Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	11.2.1.1 ауызша-ымдау түрінде теріс пайымдауларды пайдалана отырып, диалогты сахналау; 11.2.1.2 теріске шығару - келіспеу, мүмкіндіктің жоқтығы ретінде теріске шығару, жоққа шығару – бас тарту мәнінің ымдау баламаларын қамтитын диалогты сахналау
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	11.2.2.1 жас ұрпаққа есірткінің зияны туралы ым-ишарат түрінде монологтық сөз айту
2-тоқсан		
Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	11.1.1.3 Қазақстан Республикасында естімейтін қоғамдық бірлестіктерді атау; 11.1.1.4 Қазақстан Республикасында естімейтін қоғамдық бірлестіктердің рөлі мен функцияларын анықтау
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	11.1.2.3 кеңейтілген оң конструкцияларды құру тәсілдерін көрсету; 11.1.2.4 ымдау коммуникациясындағы қарапайым және күрделі айту құрылымдарының кіші класстарын ажырату; 11.1.2.5 ымдау тіліндегі шылаусыз мәтелдер мен кедергі мәтелдерді салыстыру; 11.1.2.6 ымдау тіліндегі күрделі мәтелдердегі еркін қосындылармен байланысы бар конструкциялармен жұмыс істеу
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	11.1.3.3 ым-ишара мен ауызша сөйлеудегі бұйрық сөйлемдердің, ынталандырушы синтаксистік құрылымдардың құрылысын салыстыру; 11.1.3.4 ымдау тілінің құрылымын ауызша (қазақ) тілінің синтаксистік бірліктерімен салыстыру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	11.2.1.3 сөз-қимыл түрінде императивті және ынталандырушы құрылымдарды қолдана отырып диалогты сахналау; 11.2.1.4 диалогта "Менің кәсіби артықшылықтарым" тақырыбы

		аясында құрылымдардың ымдау баламаларын қолдану
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	11.2.2.2 калькалық ымдау тілі арқылы таңдалған мамандықты сипаттайтын монолог-сипаттама құрастыру
3-тоқсан		
Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	11.1.1.5 көркем аударма үшін негізгі ым-ишара мәнерлі құралдарын атау; 11.1.1.6 ым-ишара сөйлеуіндегі көркем аударма үшін мимиканың, вербалды емес репертуардың рөлін түсіндіру
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	11.1.2.7 қазақ ым тілінде баламалы және баламасыз лексика ұғымдарын ажырату; 11.1.2.8 ыммен айтудағы салыстыру мағыналары мен салыстырмалы айналымдарды білдіру үшін баламасыз лексиканы қолдану; 11.1.2.9 ым-ишарат жасаудағы қимыл тәртібін мануалды емес компоненттермен байланыстыру
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	11.1.3.5 ымдау және ауыз тілінде префикстердің мағыналық ажырату функциясын білдіру тәсілдерін түсіндіру; 11.1.3.6 сөйлемдердің ым-ишара баламаларын қазақ ымдау тіліндегі және ауызша сөйлеудегі шылаулармен салыстыру; 11.1.3.7 шылаулардың көп мағынасын ескере отырып, (қазақ тілінде) шылаулары бар құрылымдардың ымдау тіліне аудармасының ерекшеліктерінсалыстыру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	11.2.1.5 "Жүргізуші куәлігін алу" тақырыбындағы диалогты сөз-қимыл түрінде сахналау; 11.2.1.6 диалогта шылаулары бар конструкцияларды ымдау баламаларын пайдалану; 11.2.1.7 диалогта "Жүргізуші куәлігін алу" тақырыбы контексінде құрылымдардың ымдау баламаларын қолдану
		11.2.2.3 суреттелетін оқиғалардың нақты визуалды-кеңістіктік бейнесін алу үшін қимыл тәртібі

	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	мен олардың кеңістіктік орналасуының рөлін түсіндіру; 11.2.2.4 жол қозғалысы қатысушыларына Жолдағы қауіпсіздік ережелерін сақтау туралы монолог-үндеу құрастыру
4-тоқсан		
Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	11.1.1.7 ым-ишара сөйлеуіндегі ым-ишара шығармашылығының көрінісін ажырату; 11.1.1.8 қазақ ымдау тілінде жаңа ым-ишаралардың пайда болу тәсілдерін түсіндіру; 11.1.1.9 жаңа ым-ишараларды қазақ ымдау тілінде және калькуляциялық ымдау тілінде қалыптастыру тәсілдерін салыстыру
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	11.1.2.10 берілген қол пішінімен ым-ишара мағыналық парадигмаларын көрсету; 11.1.2.11 қозғалысты жіктеу бойынша бір қолды және екі қолды қимылдарды ажырату; 11.1.2.12 құрамдас бөліктерінің бірі (конфигурациясы, локализациясы) өзгерген кезде қимыл мәнінің өзгеруін түсіндіру
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	11.1.3.8 ым-ишара мағыналық парадигмаларын ауызша сөйлеудегі берілген қол формасымен бір түбір сөздермен байланыстыру; 11.1.3.9 қазақ ымдау тілі мен сөз сөйлеуіндегі референция ұғымын салыстыру; 11.1.3.10 ымдау және сөз сөйлеуде көптікті білдіру тәсілдерін түсіндіру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	11.2.1.8 қазақ ымдау тілі арқылы жағдайға қарамастан іс-әрекеттермен диалог құру; 11.2.1.9 "Цифрлық Қазақстан" тақырыбындағы диалогты сөз-ымдау түрінде сахналау
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	11.2.2.5 қазақ ымдау тілі арқылы адам өміріндегі әлеуметтік желілердің пайдасы мен зияны туралы монолог құрастыру; 11.2.2.6 "Естімейтін адамдардың өміріндегі цифрлық технологиялар" тақырыбына

		жазбаша түрде монологтық сөздер жазу

2) 12-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	12.1.1.1 ым-ишара аудармасын пайдалану кезінде әр түрлі жанр-стилистикалық мәтіндерді ажырату; 12.1.1.2 ым-ишара аудармасының түрлерін ажырату: тікелей синхронды, тікелей дәйекті, кері дәйекті және синхронды, парақтан қазақша ым тіліне аудару; 12.1.1.3 бұқаралық ақпарат құралдарында орыс және қазақ тілдеріндегі калькалық ым-ишара аудармасын ажырату
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	12.1.2.1 қимыл-сұрақтарды этимологиялық принцип бойынша топтастыру; 12.1.2.2 калькалық ым-ишара сөйлеуінде тиісті ым-ишара баламаларын таңдау кезінде көп мәнді шылауларды ажырату
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	12.1.3.1 ымдау тілінде мағынасы жағынан ұқсас қарым-қатынастарды білдіру тәсілдерін және ауыз (қазақ) тіліндегі синонимдерді салыстыру ; 12.1.3.2 ымдау тілінде қарама-қарсы қатынасты білдіру тәсілдерін және антонимдерді ауыз (қазақ) тілінде салыстыру; 12.1.3.3 ым-ишарат пен омонимдердің бірдей қолдан жасалған компоненттерін ауыз (қазақ) тілінде салыстыру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	12.2.1.1 калькалық ымдау тілі арқылы мемлекеттік қызмет көрсетуге өтінішті сахналау; 12.2.1.2 "Мемлекеттік қызметті алу" тақырыбына диалог құру
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	12.2.2.1 қазақ ымдау тілі арқылы " Мен естімейтіндер әлемінде" тақырыбына монолог-баяндау құрастыру
2-тоқсан		

Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	12.1.1.4 қоғамның естімейтіндерге қатынасы тарихындағы ымдау тілінің рөлі мен маңызын түсіндіру; 12.1.1.5 қазақ және ымдау тілдеріне тілдік құралдардың ену құбылысын түсіндіру
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	12.1.2.3 ым-ишараларды жазбаша түрде бекітуге арналған жалпы арналған ым-ишарат нотацияларын салыстыру; 12.1.2.4 ым-ишараларды семантикалық белгісі мен түбірлі дактилема бойынша жіктеу; 12.1.2.5 қазақ ымдау тілінде жергілікті сөйлемдегі сөздердің тәртібін анықтау
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	12.1.3.4 қазақ ымдау тілінде референция қимылдарын және олардың баламаларын ауызша сөйлеуде қолдануды талдау; 12.1.3.5 графикалық бейне жағынан жақын сөз – омографтарды пайдалана отырып, қимыл және сөз құрылымдарын талдау
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	12.2.1.3 әрекетті орындауға қолайлы (немесе кедергі келтіретін) белгілі бір жағдайларда іс-әрекеттің мүмкіндігін, қалауын білдірумен диалогты сахналау; 12.2.1.4 басқа біреудің сөзін қазақ ымдау тілінде және калькуляциялық ымдау тілінде білдіру кезінде тыныс белгілерін-тырнақшаларды қолдану; 12.2.1.5 "Қазақстандағы саяси сайлау" тақырыбында қазақ ымдау тілінде диалог құру
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	12.2.2.2 сөздің мағынасына әсер ететін қимылды орындау кезінде қозғалыс жылдамдығы мен амплитудасының мәнін түсіндіру; 12.2.2.3 "Менің азаматтық парызым" тақырыбына сөз-ым түрінде монолог құрастыру
3-тоқсан		
		12.1.1.6 Қазақстан Республикасы естімейтіндердің бейресми

Лингвистикалық блок	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктер	әнұранының ауызша аудармасын айту; 12.1.1.7 ымдау әні арқылы Қазақстан Республикасының естімейтіндердің бейресми әнұранын ойнату
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	12.1.2.6 біртүбірлі етістіктерді қамтитын сөздік құрылымдардың тура және кері аудармасын ажырату; 12.1.2.7 қазақ ым тілінде баламасыз лексиканың артикуляциясын саралау
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	12.1.3.6 әр түрлі екпінге ие сөздерді қолдана отырып, ым-ишара мен сөз құрылымдарын талдау; 12.1.3.7 ым және ауыз тілдеріндегі пайымдауларды, тұжырымдарды, логикалық тәуелділіктерді білдіру формаларын салыстыру; 12.1.3.8 ымдау және ауыз тілдеріндегі логикалық тәуелділіктерді білдіру формаларын салыстыру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	12.2.1.6 "Оқу орнына түсу" тақырыбында сөз-ымдау түрінде диалог құру; 12.2.1.7 сөз-ымдау түрінде ақпарат сұрау диалогын сахналау; 12.2.1.8 сипатталған оқиғалар мен іс-әрекеттерге қатысушылардың басқа біреудің сөйлеу ерекшеліктерін жеткізудегі мимика мен пантомимиканың мағынасын түсіндіру
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	12.2.2.2 сөздің мағынасына әсер ететін қимылды орындау кезінде қозғалыс жылдамдығы мен амплитудасының мәнін түсіндіру; 12.2.2.4 заманауи әлемде білім алудың маңыздылығы туралы монолог құрастыру
4-тоқсан		
	1.1. Ымдап сөйлеудің ерекшеліктері	12.1.1.8 ымдау тілі маманының қызметтерін ұсынуға өтінім беру алгоритмін түсіндіру; 12.1.1.9 ымдау тілі маманының қызметтерін алу кезінде мінез-құлықтың негізгі ережелері мен нормаларын айту;

Лингвистикалық блок		12.1.1.2 ым-ишара аудармасының түрлерін ажырату: тікелей синхронды, тікелей дәйекті, кері дәйекті және синхронды, парақтан қазақша ым тіліне аудару
	1.2. Ымдап сөйлеудің лексикасы мен грамматикасының ерекшеліктері	12.1.2.4 ым-ишараларды семантикалық белгісі мен түбірлі дактилема бойынша жіктеу; 12.1.2.8 ымдау тілінде ым-ишара фразеологизмдерінің этимологиясын түсіндіру; 12.1.2.9 бүтін сөздің мағынасын білдіретін баламасыз лексиканың қимылдарын анықтау
	1.3. Ымдау және ауызша тілдер лингвистикасын салыстырмалы талдау	12.1.3.9 ауыз тілмен салыстырғанда ымдау тілінде уақытша, кеңістіктік тәуелділіктерді салыстыру; 12.1.3.10 ауызекі және ымдау тілі құралдарымен ауыспалы мағынаны беру тәсілдерін салыстыру; 12.1.3.11 этимологиялық принцип бойынша ым-ишара идиомалары мен қазақ тілінің сөзжасамдық фразеологизмдерін салыстыру
Коммуникативтік блок	2.1. Диалогтік сөйлеуді дамыту	12.2.1.3 әрекетті орындауға қолайлы (немесе кедергі келтіретін) белгілі бір жағдайларда іс-әрекеттің мүмкіндігін, қалауын білдірумен диалогты сахналау; 12.2.1.4 басқа біреудің сөзін қазақ ымдау тілінде және калькалық ымдау тілінде білдіру кезінде тыныс белгілерін-тырнақшаларды қолдану; 12.2.1.9 сөз-ымдау түрінде " Әңгімелесу" тақырыбына диалог құру
	2.2. Монологтік сөйлеуді дамыту	12.2.2.5 біреудің сөйлеуінде леп, сұрақ, баяндау интонациясын көрсету; 12.2.2.6 "Менің болашағым" тақырыбына монолог құрастыру

бұйрығына
40-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
528 - қосымша

Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 - 10 сыныптары үшін " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 - 10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты білім алушыларда әртүрлі тұрмыстық және әлеуметтік жағдайларда белсенді және тәуелсіз болуға мүмкіндік беретін дағдыларды қалыптастыру болып табылады.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) білім алушыларды өз тұрмысын, күнделікті үй тіршілігін ұйымдастыруға дайындау;

2) гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тұрғын үй мен киімге күтім жасау дағдыларын қалыптастыру;

3) әлеуметтік мекемелердің (сауда, тұрмыс қызметі, байланыс, мәдениет, медициналық көмек) және қоғамдық көліктің қызметтерін пайдалану дағдыларын қалыптастыру;

3) әлеуметтік ережелерге сай мінез-құлықты қолдау, жағымды жеке қасиеттерді қалыптастыру: еңбекқорлықты, жанашырлықты, үлкендерге құрмет көрсетуді, патриоттық сезімдерді.

4.Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) психофизикалық даму кемшіліктерінің орнын толтыруға ықпал ету;

2) ауызша диалогтық және монологтық сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту және жүйелеу, іскерлік қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

3) бос уақытын ұйымдастыра білу қабілетін қалыптастыру.

4) оқу-танымдық іс-әрекетін дамыту, шаруашылық-еңбек дағдыларын қалыптастыру;

5) өз жұмысын жоспарлау және басталған істі аяғына дейін жеткізу, өз іс-әрекетіне ағымдағы бақылауды, қорытынды бақылауды жүзеге асыру, өз жұмысының нәтижелерін үлгімен салыстыру, өзін-өзі бағалау қабілеттерін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арнайы педагогика қағидаттарына негізделген: оқытудың компенсаторлық-дамытушылық, әлеуметтік бейімделу бағыттылығы, іс-әрекетке негізделу тәсілдемесі, оқытудың тәжірибелік бағыттылығы, саралау және дараландыру тәсілдемелері, мұғалімнің білім беру процесіндегі көшбасшылық рөлі.

6. Оқытудың компенсаторлық-дамытушылық бағыттылығы қағидасы оқу және оқыту қызметінің арнайы әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі, онда мыналар ескеріледі: ойлау процестерінің инерттілігі, танымдық белсенділіктің төмендігі, ойлаудың жалпылау және абстракциялау функциясының әлсіздігі, сөйлеу қабілетінің дамуының артта қалуы.

7. Білім алушылармен жұмыста олардың еліктеу қабілеттеріне, көрнекі-тиімді ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйенеді.

8. Бағдарламаны іске асыру білім алушыларда қабылдауды, есте сақтауды, сөйлеуді, ақыл-ой операцияларын дамытуға жағдай жасайды; басталған жұмысты соңына дейін жеткізу, мүмкін болатын қиындықтарды жеңу, ұқыптылық пен дербестік таныту қабілетін қалыптастыру.

9. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағыттылығы жеке тұлғаның әлеуметтік бейімделуін еңсеруді немесе азайтуды қамтиды. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысуы үшін қажетті тәртіп нормаларын, өмірлік дағдыларды игеруі бойынша арнайы жұмыс көзделеді.

10. Білім беруде іс-әрекетке негізделу тәсілдемесі зияты зақымдалған білім алушының жеке басының даму ерекшеліктерін ескере отырып, білім берудің негізгі заңдылықтары мен құрылымын ашатын психологиялық ғылымның теориялық ережелеріне негізделген. Оқушылардың жеке басының дамуы олардың қолжетімді қызметін (пәндік-практикалық, шаруашылық, еңбек, оқу) ұйымдастыру сипатымен анықталады.

11. Оқытудың тәжірибелік бағыттылығы нақты өмірлік жағдайлар мен сабақта оқылатын оқу материалы арасында тығыз байланыс орнатуды қамтиды.

12. Оқытудың тәжірибелік бағыттылығы оқытудың практикалық, көрнекі, интерактивті әдістерімен және тәсілдерімен қамтамасыз етіледі: практикалық жұмыстар, проблемалық жағдайларды шешу, өмірлік жағдайларды драматизациялау (іскерлік ойын), экскурсиялар, сабақтар-кездесулер.

13. Зияты зақымдалған білім алушылармен жұмыс жасауда саралау және дараландыру тәсілдемесін қолдану балалардың оқу материалын игеру кезінде пайда болатын және алынған білімнің, дағдылардың сапасына әсер ететін типологиялық ерекшеліктерді ескеруді қамтиды.

14. Саралау тәсіл төрт типологиялық топты ескере отырып құрылады (В.В. Воронкова бойынша). Білім алушылардың әрбір типологиялық тобы үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес оқу материалының мазмұнын, оқыту әдістері мен тәсілдерін, қызмет қарқынын таңдайды. Сараланған тәсіл оқытуды дараландырумен толықтырылады.

15. Оқу-танымдық және практикалық іс-әрекетке арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілігі оқушылардың, әсіресе 3 және 4 типологиялық топтардың танымдық белсенділігінің төмендігімен және жалпылама ойлау функцияларының

әлсіздігімен байланысты. Мұғалім осы оқушылардың оқу-танымдық іс-әрекеттерін ұйымдастырады және бағыттайды, оларға қадамдық көмек көрсетеді.

16. Бағдарламаны іске асыру барысында білім алушылардың ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдыларын дамыту үшін мынадай жағдайлар жасалады:

1) нақты өмірлік жағдайларды имитациялау үшін компьютерлік модельдерді пайдалану, сондай-ақ оларды одан әрі түсіну үшін осы жағдайларды зерделеу;

2) практикалық мәселелерді шешу үшін мәтіндерді, кестелерді, кескіндерді өңдеу, аудио және бейнематериалдарды өңдеу үшін бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану;

3) белгілі бір тақырып бойынша бірлескен топтық жұмыс жүргізуге мүмкіндік беретін электронды құралдар арқылы материал жинау және тәжірибе алмасу;

4) тіршілікті қамтамасыз ету міндеттерін шешу үшін ақпараттық-коммуникациялық технологияларды өз бетінше пайдалану.

17. Оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау ағымдағы (сабақ), мерзімді (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.

18.Ағымдағы бақылау сабақта білім алушылардың қызметін бақылау, практикалық және өзіндік жұмыстарды, ұжымдық қызмет түрлерін талдау арқылы жүргізіледі. Әр сабақты (ағымдағы) бақылау оқу процесінің сапасын қамтамасыз ету үшін педагог пайдаланатын оқытудың мазмұны мен әдістерін түзету мақсатында жүргізіледі. Мұндай бақылау білім алушыларға қатысты ынталандырушы және тәрбиелік сипатта болады.

19. Мерзімді бақылау бағдарламалық тақырыпты, бөлімді зерттегеннен кейін жүзеге асырылады. Белгілі бір тақырып шеңберінде оқу материалын зерделеудің күтілетін нәтижелері әртүрлі типологиялық топтардың білім алушыларында бірдей болмайды.

20. Қорытынды бақылау тоқсанның, жылдың соңында жүргізіледі. Педагог білім алушылардың оқу жетістіктерін жеке карталарына еңгізеді, осы жерде оқушылардың меңгерген дағдыларды жүзеге асырудағы дербестік дәрежесі көрсетіледі.

21. Сабақ өткізу үшін сынып 2 топқа бөлінеді. Сабақтың теориялық бөлігі оқу кабинетінде өткізіледі. Практикалық дағдылар осы Бағдарламада көзделген дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті нақты заттарды, тамақ өнімдерін, жабдықтар мен тұрмыстық техниканы пайдалана отырып, арнайы үй-жайда қалыптастырылады.

3-тарау. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұны

22. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

5) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

6) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты.

23. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны мынадай бөлімдерді қамтиды:

1) "Денсаулық";

2) "Киім, аяқ киім";

3) "Тамақтану";

4) "Тұрғын үй";

5) "Көлік, көше";

6) "Отбасы";

7) "Мерекелер мен рәсімдер";

8) "Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары".

24. "Денсаулық" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) дене гигиенасы;

2) дәрігерге дейінгі алғашқы көмек.

25. "Киім, аяқ киім" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) киім, аяқ киім, бас киім түрлері;

2) киімге, аяқ киімге күтім жасау.

26. "Тамақтану" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) азық-түлік өнімдері;

2) ас үй және асхана ыдыстары, техника;

3) тамақ дайындау және тамақтану.

27. "Тұрғын үй" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тұрғын үй-жайлардың түрлері;

2) тұрғын үйді жинау.

28. "Көлік, көше" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) көлік құралдарының түрлері;

2) көліктегі және жолдағы тәртіп ережелері ;

3) қала бойынша жүріп-тұру бағыттары.

29. "Отбасы" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) отбасы құрамы;

2) отбасылық қатынастар;

3) Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары.

30. "Мерекелер мен рәсімдер" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) мерекеге дайындалу және өткізу, сыйлықтар, кәдесыйлар ресімдеу;

2) құттықтаулар.

31. "Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сауда кәсіпорындары;

2) тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (бұдан әрі - ТКШ) кәсіпорындары;

3) қаржы кәсіпорындары;

4) тұрмыстық қызмет кәсіпорындары;

5) байланыс құралдары кәсіпорны;

6) мәдениет мекемелері, демалыс орындары.

32. 5-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Гигиена құралдарының мақсаты (сабын, шүберек, сүлгі). Жеке гигиена құралдарын пайдалану ережелері (сабын, жуғыш, сүлгі). Ұқыптылық дағдылары. Гигиеналық процедуралар алгоритмі. Соғып алғанда, мұрыннан қан кету кезінде алғашқы медициналық көмек. Жеңіл кесіп алған кезде, болмашы жарада, терісі сыдырылғанда алғашқы медициналық көмек. Жәндіктер шағып алған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Киім, бас киімдер түрлері, олардың маусымдық мақсаты. Киім мен аяқ киімді жыл мезгілдеріне қарай ауыстыру; киімді мақсаты бойынша ажырату және саралау; сыртқы киім: пальто, күртке; қыздардың киімдері (көйлек, жемпір, юбка, жейде) және ұлдардың киімдері. Киім мен аяқ киімге ұқыпты қарау. Киімге ұқыпты қарау ережелері; киімге күтім жасау: құрғақ щеткамен тазалау, сақтау (сөрелерде, киім ілгіште). Киімді ұсақ жөндеу (түймелерді " тығыздап", "бос" тігу);

3) тамақтану. Азық-түлік және олардың адам денсаулығы үшін маңызы: өсімдіктен және жануарлардан алынатын тағамдар, азық-түлік, нан, ет, көкөністер, жемістер. Азық-түлік топтары (көкөністер, жемістер, жидектер, сүт, ұн, ет, балық өнімдері, жарма, кондитерлік өнімдер). Ас үй және асхана ыдыстары мен жабдықтары. Ас үй жабдықтары. Ас үй ыдыстарының, жылыту аспаптарының атауы және оларды пайдалану ережелері, тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Ыдыс-аяқ пен ас үй техникасын пайдалану ережелері. Мектеп асханасында үстелді орнату. Шай қайнату алгоритмі. Жұмыртқа тағамдарын дайындау (пісірілген жұмыртқа, омлет). Кесу құралдарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері: жатақхана, пәтерлер, жеке үйлер. Тұрғын және қосалқы үй-жайлар. Тұрғын және қосалқы үй-жайлардың мақсаты мен нысаналы толтырылуы. Киіз үй құрылысының ерекшеліктері. Тұрғын үйді тазарту:

күнделікті, мерзімді және жалпы. Еден жуу алгоритмі. Кілемдерді шаңсорғышпен тазалау алгоритмі;

5) Көлік және көше. Көлік құралдарының түрлері. Қоғамдық және жеке көліктің мақсаты. Қоғамдық көліктегі жолаушылардың тәртіп ережелері: жолаушыны көліктен отырғызу және түсіру ережелері. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. Жол қозғалысы мен жаяу жүргіншілердің мінез-құлқының негізгі ережелері. Үйден мектепке және кері қайту жолын зерттеу;

6) отбасы. Отбасы құрамы: әкесі, анасы, әжесі, атасы, ағалары, әпкелері. Әкесінің және анасының тегі, есімі және әкесінің есімі. Жақын туыстарының есімдерінің атауы (бауырлар, әпкелер, әжелер, аталар), олардың туыстық дәрежесі. Үлкен және кіші отбасы мүшелеріне сұрақпен, өтінішпен жүгіну түрлері. Отбасы мүшелерінің күнделікті өмірдегі міндеттері. Отбасылық дәстүрлер. Баланың жеке басын куәландыратын құжаттар (туу туралы куәлік);

7) мерекелер мен рәсімдер. Мемлекеттік мерекелер: Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні. Діни мерекелер: Наурыз мейрамы, Масленица, Құрбан шалу, Ораза айт. Үлкендермен және құрдастарымен әдепті және сыпайы қарым-қатынас. Діни мерекелерді тойлау дәстүрлері. Дәстүрлі мерекелік тағамдарға арналған рецептілер. Құттықтау хатының мәтіні. Қазақтың ұлттық әдет-ғұрыптары: "Шілдехана", " Қырқынан шығару", "Тұсау кесер", "Қырқынан шығару".

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Дүкендердің түрлері: шағын маркет, супермаркет, гипермаркет, сауда орталығы; арнайы дүкендер: киім, аяқ киім, кеңсе тауарлары, маталар; дүкендерден тауарларды сатып алу тәртібі. Дүкендердегі негізгі тағамдардың ассортименті мен құнын анықтау. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық қызметтеріне ақы төлеу. Банк – бұл дербес қаржы кәсіпорны. Жөндеу шеберханаларының түрлері. Жөндеу шеберханаларының қызметтерін пайдалану ережелері. Жөндеу шеберханаларының мақсаты. Кәсіпорындар байланыс құралдары. Поштаның мақсаты. Пошта бөлімшелеріндегі қызмет түрлері. Театрдың, кинотеатрдың, мұражайдың мақсаты. Қоғамдық орындарда тәртіп ережелері.

33. 6-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Шаш күтімі құралдары (тарақ, щетка, сабын, сусабын). Шаш күтімі ережелері, шаш күтімі процедураларын орындау кезіндегі әрекеттердің реттілігі. Қолдар мен аяқтарға күтім жасау ережелері. Қолды жуу және тырнақ алу, тырнақ алудың жиілігі; тырнақты жууға арналған щетканы, тырнақ егеуішті пайдалану. Дәрі қобдишасы (сақтау орны). Дәрі қобдишасындағы заттарды пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шаралары;

2) киім, аяқ киім. Жыл мезгілдері бойынша киім, аяқ киім, бас киім түрлері, жыл мезгілдері бойынша киім, бас киім таңдау. Киімді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау. Зығыр, жүн, жібек киімдерге, тоқылған киімдерге күтім жасау.

Киімді қолмен жуу ережелері. Киімді сақтау үшін кептіру, үтіктеу және орналастыру ережелері. Кішкентай заттарды үтіктеу алгоритмі (орамалдар, үшкіл орамалдар, алжапқыштар, жастық қаптары, басқалары); үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері;

3) тамақтану. Азық-түлік. Азық-түлікті сақтау мерзімі. Өнімдерді сақтау орындарына, тоңазытқышқа орналастыру. Жарамды және жарамсыз (бүлінген) тағамдарды, тамақтарды ажырату. Тамақ қалдықтарын, бүлінген өнімдерді тастау ережелері. Плитаны пайдалану ережелері (газ, электр). Плитамен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Тоңазытқышқа күтім жасау. Көп өңдеуді талап етпейтін тағамды дайындау (макарон пісіру, сүтке және суға ботқа пісіру, картоп пісіру). "Винегрет" салатын дайындау ережелері. Мәзірді ескере отырып, кешкі асқа үстел жасау. Дастархан үстіндегі тәртіп мәдениеті мен сөйлеу әдебін сақтау ережелері;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері. Жеке және көп пәтерлі үйлер. Қаладағы, ауылдағы адамдардың тұрғын үйі. Жеке үйдің ауласындағы қосалқы ғимараттардың маңызы. Жиһазға күтім жасау (жылтыратылмаған, жылтыратылған, жұмсақ). Тұрғын үйді күнделікті және апта сайын тазалау. Пәтерде, үйде үй жануарларына күтім жасау;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Қалалық көлік түрлері (автобус, троллейбус, трамвай, метро). Арнайы машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату; жол белгілеріндегі белгілер. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. Қоғамдық көлікті пайдалану ережелері. Көліктен отырғызу және түсіру тәртібі. Қоғамдық көлікте жүру ережелері. Көліктегі тәртіп ережелері. Көліктен түскен кезде жолдан өту ережесі, көлікті айналып өту ережесі (трамвай, троллейбус, автобус). Жолдағы төтенше жағдайлардың себептері, төтенше жағдайдағы тәртіп сақтап ережелері;

6) отбасы. Отбасы құрамы. Өзінің, әкесінің, жақын туыстарының тегі мен есімдерінің және туыстық дәрежелерінің атаулары. Отбасылық қатынастар. Ата-аналарға үй шаруасында қолдан келгенше көмек көрсету; отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу; қазақ халқының дәстүрлері бойынша үлкендерге құрмет көрсету ережелері мен түрлері. Баланың жеке басын куәландыратын құжаттар (туу туралы куәлік). ҚР азаматының жеке басын куәландыратын негізгі құжаттардың атауы (жеке куәлік, ЖСН);

7) мерекелер мен рәсімдер. Қазақстан Республикасының негізгі мемлекеттік мерекелері (олардың күндері). ҚР мемлекеттік мерекелеріне орай бөлмелерді безендіру ережесі. Мерекелік дастархан жаю. Өз қолыңызбен ашық хаттар мен кәдесыйлар жасау. Құттықтау хатының мәтіні; үлкендерді, құрдастарды, өзінен кіші достарын ауызша құттықтау мәдениеті;

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Дүкендердің түрлері: шағын маркет, супермаркет, гипермаркет. Арнайы дүкендер: киім, аяқ киім, кеңсе тауарлары,

маталар. Дүкенде кезекте тұру ережелері. Дүкендердегі тауарлардың жарамдылық мерзімін анықтау. Дүкенде қажетті өнімді белгілері, таңбалары бойынша табу, сатушының көмегімен өнімдерді сатып алу. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) қызметтеріне ақы төлеу. ТКШ кәсіпорындарының орналасқан жері. Қаржылық терминалдардың функционалдық мақсаты бойынша айырмашылығы. Фотоателье нің мақсаты. Фотоателье қызметтері. Байланыс қызметтеріне ақы төлеу. Қоғамдық көліктегі тәртіп ережелері.

34. 7-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Шаш күтімі өнімдері (сабын, сусабын). Шаш күтімі, шашты жуу ережелері. Жеке интимдік гигиена ережелері, кремдер, лосьондар, дезодоранттарды қолдану. Ванна, душ қабылдау жиілігін білу. Іш киімді жуу ережелері , кірді қолмен жуу. Дәріхананың мақсаты. Ең жақын дәріхананың орналасқан жері; дәріхананың көрсеткіштер бойынша болуы, дәрілік заттарды сатып алу тәртібі. Дәріханада дәрі-дәрмек сатып алу кезінде сұрақ қою, өтініш білдіру ережелері;

2) киім, аяқ киім. Киім түрлері, оның мақсаты (үй және көше үшін). Адам денсаулығын сақтау үшін киімнің, аяқ киімнің, бас киімнің маңызы. Бас киімнің атаулары. Маусымға сәйкес бас киімді таңдау. Киімге күтім жасау ережелерін көрсететін шартты белгілер. Киімде көрсетілген шартты белгілерге қарап, киімге күтім жасау тәсілдерін анықтау. Киімді қолмен жууды, кептіруді, үтіктеуді орындау; үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы жөніндегі ереже;

3) тамақтану. Азық-түлік. Көкөніс, ет, балық өнімдерін алғашқы термиялық өңдеу әдістері. Көкөністерді қоймада, жертөледе сақтау ережелері. Жарамды және жарамсыз (бүлінген) тағамдардың белгілері. Таңдалған мәзірді ескере отырып, түскі асқа дастархан жаю. Ас құралдарын пайдалану ережелері. Азық-түлікті тоңазытқышта сөрелерге қою. Түскі ас дайындау (тіскебасарлар, көкөністер мен балық және ет өнімдерінің бірінші және екінші тағамдары). Салқындатылған тағамдарды қыздыру ережелері. Дастархан басындағы өзін-өзі ұстау мәдениеті мен сөйлеу этикетінің ережелері;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері. Киіз үй құрылғысының ерекшеліктері (дөңгелек, бүктеуге оңай, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы). Жатын бөлменің мақсаты, жатын бөлмеге арналған жиһаз; пәтердегі, үйдегі бөлмелердің атауы мен мақсаты. Жиһаз, оның мақсаты (үстел, орындық, диван, шкаф, төсек). Тұрғын пәтердің бөлмелері, олардың мақсаты. Жатын бөлмені тазалау тәртібі. Перделер мен терезелерге күтім жасау. Жылу батареяларына күтім жасау (шаң сүрту, жуу). Шамдарға күтім жасау (шаң сүрту, жуу);

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Теміржол, автомобиль, әуе, су көлігі туралы жалпы түсініктер: жалпы түрі, жүру тәсілдері, жүру ережелері. Автовокзалдың мақсаты ; негізгі қала маңындағы маршруттар, автовокзалдағы қосымша қызметтер. Автовокзал

ғимаратында бағдарлау ережелері. Қалааралық автокөліктің мақсаты. Қалааралық автобустардың негізгі бағыттары. Сақтау камерасының мақсаты және пайдалану ережелері, қала маңындағы және қалааралық автобустарға отырғызу ережелері. Автобустардың жүру кестесінің, анықтамалық қызметтің мақсаты. Автовокзал кассасынан билеттерді сатып алу тәртібі. Жолаушыларға қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегі. Жүкті және қол жүгін жинау ерекшеліктері. Қала бойынша жүру бағыттары. Жолда жүру ережесі: көшеден "өткел" көрсеткіші бар жерлерден, жасыл бағдаршам жанған кезде өту; мектепке баратын жол (бағыт, көлік түрлері). Көлікте және жолда жүру ережелері;

6) отбасы. Отбасы құрамы. Тегі, есімі, әкесінің есімі, жақын туыстары, немере аға-інілері, олардың туыстық дәрежесі және туған күндері. Отбасылық қатынастар. Үй шаруасындағы тұрақты міндеттерді орындау, отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету, тұрмыстық іс-әрекеттермен байланысты қарапайым тапсырмаларды орындау. Отбасын құру, отбасылық қарым-қатынас мәдениеті. Отбасылық бюджет (кіріс және шығыс). Отбасы табысының көзі, отбасы шығындарының негізгі баптары. Отбасылық бюджетті жоспарлау. Азаматтың жеке басын куәландыратын құжаттар (туу туралы куәлік, жеке куәлік). ЖСН-ның мақсаты;

7) мерекелер мен рәсімдер: әртүрлі халықтардың діни мерекелері: "Құрбан айт", " Ораза айт", "Рождество", "Пасха", "Масленица". Діни мерекелерді тойлау дәстүрлері. Әртүрлі халықтардың дәстүрлі мерекелік тағамдары. Құттықтау хат мәтіні. Үлкендерді, құрдастарын, өзінен кішілерді ауызша құттықтау мәдениеті. Қазақ халқының мақал-мәтелдері;

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Ассортименті бойынша сауда кәсіпорындарының мақсаты (әмбебап және мамандандырылған). Өнеркәсіптік тауарлар дүкендері. Тауарлар сатып алу тәртібі. Өнеркәсіптік тауарлар дүкендерінің ассортименті. Жекелеген тауарлардың құны. Дүкеннен тауарлар сатып алу ережелері. Сатып алу құны. Дүкендегі тәртіп ережелері. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кешеніне кіретін кәсіпорындар (электрмен, сумен, газбен, жылумен жабдықтау, канализация, лифт шаруашылығы). Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығының қызметтеріне ақы төлеу. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы кәсіпорындарының тұрғылықты жері бойынша орналасқан жері. Коммуналдық қызметтерге (телефон, электр энергиясы) ақы төлеу. Қолма-қол төлемдер және ақшасыз есеп айырысу. Банкомат. Терминал. Киім тігетін ателье қызметтері, киімдерді жөндеу бойынша шеберхана. Шаштараз қызметтері. Пошта қызметтері (сәлемдемелер, бандерольдер). Спорт мекемелеріндегі тәртіп ережелері.

35. 8-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Денсаулықты сақтау және нығайту үшін дене шынықтыру мен спорттың маңызы, табиғи күштердің (күн, ауа және су) денсаулыққа

пайдасы туралы түсінік; Дене шынықтыру сабақтары мен шынығудың реттілігі мен жүйелік қағидалары. Жеке гигиеналық заттарды пайдалану ережелері. Бет терісіне күтім жасау (бет терісін лосьонмен сүрту ережелері, крем жағу). Медициналық мекемелер (емхана, аурухана, жедел жәрдем қызметі). Дәрігерді үйге шақыру (телефонмен сөйлесу мәдениеті, дәрігерге өзінің қал-жайы туралы айта білу). Науқасқа үйден күтім жасау дағдылары. Күйік, үсік, күн өту, улану, бас ауруы кезінде алғашқы көмек көрсету ережелері);

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Киім базарынан және дүкеннен аяқ киім таңдау ерекшеліктері. Сатушымен қарым-қатынас жасау мәдениеті. Жай өлшеумен және есептеумен аяқ киімнің өлшемін анықтау. Дұрыс аяқ киім таңдау және сатып алу. Киімге, аяқ киімге күтім жасау. Киімді ұқыпты кию. Үзілген түйменің орнын анықтау, түймелерді қадау. Киім-кешекті жөндеуге дайындау. Киім-кешек тігісінің сөгілген және жыртылған жерлерін жөндеу. Жіптерді түсі, қалыңдығы, сапасы бойынша матаға сәйкес таңдау. Матаны жыртылған немесе сөгілген тігісінен біріктіріп, қолмен қайып тігу. Жыртылған жиектерді жиі көктеумен біріктіру. Жамау салу. Сөгілген жерді нұсқаулық картаға сүйене отырып тігу және оларды орындау жұмыстарының реттілігі. Киім заттаңбаларындағы шартты белгілер. Затбелгімен танысып, ондағы мәліметтерді пайдалану арқылы жүннен және синтетикалық маталардан тігілген заттарды үй жағдайында жуу ережелері. Жейделерді, көйлектерді, шалбарларды үтіктеу ережелері мен дағдылары; үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жүннен және синтетикалық маталардан тігілген заттарды жуу, кептіру және үтіктеу ерекшеліктері мен дағдылары;

3) тамақтану. Тамақ дайындау гигиенасы. Қамырдың түрлері және қолдану мақсаты (үгілмелі, қатпарлы, бисквитті, құймақ қамыры). Қамырдан жасалатын бұйымдарды сақтау шарттары мен мерзімдері. Жарамды және жарамсыз (бүлінген) өнімдерді анықтау. Қамырды дайындау үшін қолданылатын техника мен жабдық. Азық-түлік ұзақ сақтауға дайындау. Азық-түлік дайындауға арналған техникалық құралдар (консервілеуге арналған кілт, металл, капрон қақпақтар). Консервілеуге арналған ыдыстарды зарарсыздандыру. Көкөністерді, жеміс-жидектерді консервілеу. Қамырдан жасалатын бұйымдарды тұмшапеште және плитада дайындау (бауырсақ, құймақ, печенье, бәліш, кептірілген нан, торт пісіру). Аспаздық кітап. Рецептілер қолдану. Дастарқан басындағы тәртіп пен сөйлеу әдебінің мәдениеті;

4) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері. Тұрғын және қосалқы үй-жайлар, үй-жайлардың үйдегі, пәтердегі функционалдық мақсаты. Жиһаз заттарын пәтерге, үйге орналастыру. Қонақ бөлменің (залдың) мақсаты; қонақ бөлмеге (залға) жиһаз орналастыру тәртібі. Киім-кешек заттары мен тұрмыстық заттарды сақтау ерекшеліктері. Тұрғын үйді тазалау. Пәтерді күнделікті, апталық, маусымдық тазалау. Асүйді, жуынатын бөлмені, дәретхананы тазалау. Жөндеуге дайындау. Косметикалық жөндеу. Құрылыс материалдарын сатып алу;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Вокзалдың және оның негізгі қызметтерінің мақсаты (анықтама, кесте, билет кассалары). Теміржол вокзалы ғимаратында бағдарлау ережелері. Поездардың жүру кестесінің бағыты. Вокзалдың анықтамалық және басқа да қызметтерін пайдалану. Жолаушылар вагондары түрлерінің атаулары (жалпы, плацкарт , жұмсақ) және билеттің тиісті құны. Теміржол жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың қызметі. Поездардың жүру кестесінің мәні; анықтама қызметі. Теміржол билеттерін сатып алу тәртібі (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру). Жүкті сақтау камерасына тапсыру және алу тәртібі. Жүкті және қол жүгін жинау ерекшеліктері. Теміржолдағы жол-көлік оқиғаларының түрлері. Жолаушылардың төтенше жағдайдағы тәртібі. Төтенше жағдайдан зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету. Көлікте, жолда жүру тәртібі. Қала көшелерінде жүру бағыттары. Жол жүру ережелері, көшеден дұрыс өту үлгілері. Жол ақысын төлеу. Мектепке баратын жол (бағыт, көлік түрлері), мектепке дейін әртүрлі көлік түрлерімен барудың ең тиімді бағыты. Жолда бір көліктен екінші көлікке ауысып міну. Жаяу жүргінші жолы;

6) отбасы. Отбасы құрамы. Жақын туыстарының есімдері (аға-інілері, әпке-қарындастары, ата-әжелері); жақын туыстарын достары мен таныстарынан айыра білу. Отбасылық дәстүрлер. Отбасылық бюджет. Отбасының табыс көзі. Отбасылық қатынастар. Әрбір отбасы мүшесінің құқықтары мен міндеттері, кіші және егде жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету. Қазақстан Республикасы азаматының негізгі құжаттары (туу туралы куәлік, төлқұжат, білімі туралы құжат);

7) мерекелер мен рәсімдер. Әдет-ғұрыптық салттар (үйлену тойдың, бесікке салу, тұсаукесер салт-жоралары). Әртүрлі халықтар дәстүрлеріндегі мерекелер мен мейрамдарға дайындалу және оларды өткізу дағдылары мен қабілеті. Қазақ халқының мақал-мәтелдері, өлеңдері мен әндері;

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Сауда үйі. Сауда үйіндегі тауарлар ассортименті. Сауда үйінің жұмыс режимі. Тауарларды сатып алу. Дүкендегі тәртіп ережелері. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық қызметінің ақысын төлеу. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылықтың орналасқан жері. Коммуналдық қызметтердің ақысын төлеу. Ақшасыз есеп айырысу. Банкомат. Шаштараз, химиялық тазалау, кір жуу, жалға беру қызметтері. Газеттерге, журналдарға жазылу. Ақша аударымдары. Театр. Қоғамдық орындардағы тәртіп ережелері. Театрға бару кезіндегі этикет ережелері.

36. 9-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Денсаулықтың адам өмірі мен қызметі үшін маңызы. Денені, шашты күту, қажетті гигиеналық процедураларды дербес орындау; жасөспірімнің жеке гигиенасы. Гигиеналық процедуралар (бас жуу, киім-кешекті ауыстыру, тырнақ алу). Жеке гигиеналық құралдарды таңдау. Аяқ киімге арналған

ұлтарақтар, гигиеналық төсеніштер, душқа арналған гельді қолдану. Алкогольдің, темекі шегудің, есірткі қолданудың зияны. Жұқпалы аурулар, оның алдын алу шаралары. Медициналық мекемелерге көмекке жүгіну ережелері. Науқасқа үйден күтім жасау. Жаншылу, мұрыннан қан кету кезінде алғашқы көмек көрсету;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Өз киімінің өлшемін білу; сатып алған кезде киімде болуы мүмкін ақаулар. Киімнің мөлшерін анықтау үшін өлшемдер алу. Киімге қажетті заттарды таңдау және өлшеу, оларды сатып алу. Киімге, аяқ киімге күтім жасау. Жүннен және синтетикалық маталардан тігілген киімге күтім жасау ерекшеліктері. Ұсақ дақтарды кетіру (нұсқаулықты қолдану). Киім мен аяқ киімді маусымдық сақтауға дайындау. Сүлгіге ілгішті тігу тәртібі. Кір жуғыш машинаны орнату және оны пайдалану ережелері. Кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Мақта-матадан тігілген киімдерді кір жуғыш машинамен жуу, киімді кептіру. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын тазалау. Төсек-орын жаймасын үтіктеу тәртібі; үтіктелген киімді ұқыптап бүктеу, үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Қисық сырмаларды тігуді дұрыс және ұқыпты орындау;

3) тамақтану. Азық-түлік тағамдары. Әртүрлі топтағы тағамдардың айырмашылығы . Жарамды және жарамсыз (бүлінген) өнімдердің айырмашылығы. Жарамсыз және бүлінген өнімдерді тастау. Шикілей, піскен түрде қолданылатын көкөністер. Таңғы, түскі, кешкі асқа дастарқан жаюдың реттілігі мен ережелері. Тамақтан кейін дастарқанды жинау. Тағамдарды рецептіге сүйене отырып дайындау реті (мұғалімнің нұсқаулары мен көрсетуі бойынша). Тамақ дайындау кезіндегі санитарлық-гигиеналық талаптар мен қауіпсіздік ережелері. Ұлттық тағамдарды (палау, бауырсақ, қайнақша (вареник), тұшпара) дайындау. Аспаздық кітап, тағамды рецепт бойынша дайындау. Дастарқан басындағы әдеп ережелері;

4) тұрғын үй. Уақытша тұратын тұрғын үй-жайлар түрлері. Бөлменің мақсатын ескере отырып, пәтерге жиһазды орналастыру ережелері. Тұрғын үйді тазалау. Пәтерді (үйді) күнделікті, апта сайын, маусымдық тазалау. Ас үйді, жуынатын бөлмені, дәретхананы тазалау. Жөндеуге дайындық. Пәтерді косметикалық жөндеу;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Әуежайдың, аэровокзалдың мақсаты, оның негізгі қызметтері. Әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың қызметі. Әуежай мен аэровокзал ғимаратында бағдарлау ережелері. Анықтама қызметтерін, әуежай мен аэровокзалдың басқа да қызметтерін пайдалану. Сақтау камерасын пайдалану тәртібі. Ұшақтардың ұшу кестесінің мақсаты; анықтамалық қызмет. Ұшақтардың ұшу кестесінен хабардар болу. Әуе билеттерін сатып алу тәртібі (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру). Жүкті және қол жүгін ресімдеу тәртібі. Қала көшелерінде жүру бағыттары: базарға дейінгі, мектепке дейінгі, мектептен үйге дейінгі; дүкенге дейінгі, туысқанының үйіне дейінгі, бассейнге дейінгі (өз бетінше, ересектердің көмегімен) бағыттар. Такси қызметтері;

6) отбасы. Отбасы құрамы: өз отбасы мүшелерінің туыстық қатынастары (анасының , әкесінің аты-жөні). Отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау. Үй шаруашылығын жүргізу. Отбасылық қатынастар. Отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету. Отбасылық бюджет. Отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасау түрлері (жуындыру, киіндіру, тамақтандыру). Күнделікті өмірдегі міндеттерді бөлу. Отбасындағы бос уақытты ұйымдастыру. Отбасылық дәстүрлер. Төлқұжат (төлқұжаттағы деректер, сериясы, нөмірі, ЖСН, кім және қашан берілген). Үй шаруашылығын жасауға белсенді қатысу, өз отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету;

7) мерекелер мен рәсімдер: әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі мерекелер мен мейрамдарға дайындалу және оларды өткізу дағдылары мен ептілігі, әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі үйлену тойы. Мерейтойлар, мерейлі күндер, зейнеткерлікке шығарып салу. Қазақ халқының ұлттық дәстүрлері. Қазақ халқының үйлену тойына дайындалу және оны өткізу ерекшеліктері. Құттықтаулар. Қазақ халқының мақал-мәтелдері, өлеңдері мен әндері;

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Әмбебап, мамандандырылған дүкендерден, базарлардан, дүңгіршектерден сауда жасау. Қаптамадан өнімнің жарамдылық мерзімін анықтау. Дүкендегі тәртіп ережелері. Үй басқармасы (пәтер иелерінің кооперативтері, мүлік иелерінің бірлестігі, қарапайым серіктестер). Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық қызметіне ақы төлеу. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығының орналасқан жері. Салықтар. Салық түрлері. Ақшасыз есеп айырысу. Банкомат, терминал. Қызмет көрсету саласының кәсіпорындары (фотоателье, шаштараз, шеберхана, кір жуу, химиялық тазалау). Жедел жәрдем қызметінің телефондары. Телефонмен сөйлесу мәдениеті. Такси шақыру. Асханаға, кафеге, мейрамханаға бару. Қоғамдық тамақтану мекемелеріндегі тәртіп мәдениеті. Мәдениет мекемелеріне бару кезіндегі тәртіп ережелері (театр, мұражай, көрме, саябақ)
.

37. 10-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) денсаулық. Дене гигиенасы. Денсаулықтың адам өмірі мен қызметі үшін маңызы. Денеге, шашқа өздігінен күтім жасау, қажетті гигиеналық процедураларды орындау; жасөспірімнің жеке гигиенасы. Гигиеналық процедуралар (бас жуу, киім ауыстыру, тырнақ алу). Жеке гигиеналық құралдарды таңдау. Алкогольдің, темекі шегудің, есірткі қолданудың зияны. Жаман әдеттермен күресу. Жұқпалы аурулар, олардың алдын алу шаралары. Медициналық мекемелерге көмекке жүгіну ережелері. Науқасқа үйден күтім жасау (киіндіру, жуындыру, науқасты тамақтандыру, қызуын өлшеу, қыша қағаздарын қою). Жаншылу, мұрыннан қан кету кезінде алғашқы көмек көрсету. Үйге дәрігер шақыру. Медбикенің, фельдшердің қызметтік міндеттері. Тері сыдырылғанда, жәндіктер шаққан кезде алғашқы көмек көрсету;

2) киім, аяқ киім. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері. Өз киімінің өлшемін білу; сатып алған кезде киімде болуы мүмкін ақаулар. Киімнің өлшемін анықтау үшін өлшемдер алу. Киімге қажетті заттарды таңдау және өлшеу, оларды сатып алу. Киімге, аяқ киімге күтім жасау. Жүннен және синтетикалық маталардан тігілген киімге күтім жасау ерекшеліктері. Ұсақ дақтарды кетіру (нұсқаулықты қолдану). Киім мен аяқ киімді маусымдық сақтауға дайындау. Сүлгіге ілгішті тігу тәртібі. Кір жуғыш машинаны орнату және оны пайдалану ережелері. Кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жүн, жібек, жасанды маталардан тігілген киімді кір жуғыш машинада жуу, киімді кептіру. Жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыс орнын тазалау. Жүн, жібек, жасанды маталардан тігілген киімді үтіктеу тәртібі; үтіктелген киімді ұқыптап бүктеу, үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Әртүрлі материалдардан жасалған аяқ киімді күту. Тігіншінің функционалдық міндеттері;

3) тамақтану. Азық-түлік тағамдары. Әртүрлі топтағы азық-түлік тағамдарының айырмашылығы. Жарамды және жарамсыз (бүлінген) өнімдердің айырмашылығы. Бүлінген өнімдерді тастау. Шикі, піскен түрде қолданылатын көкөністер. Таңғы, түскі, кешкі асқа дастарқан жаюдың реттілігі мен ережелері. Тамақтанғаннан кейін үстелді жинау. Асүйлік, асханалық, шай ыдыстарын, асхана құралдарын, асүй аспаптары мен құралдарын, негізгі тұрмыстық асүй техникасын пайдалану ережелері. Тоңазытқышты еріту және жуу. Тағамдарды рецептке сүйене отырып дайындау реті (нұсқаулықпен және мұғалімнің көрсетуі бойынша). Тағам дайындау кезіндегі санитарлық-гигиеналық талаптар мен қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер. Ұлттық тағамдар (палау, бешбармақ, қайнақша (варениk), тұшпара) дайындау. Аспаздық кітап. Дастарқан басындағы әдеп ережесі. Мерекелік мәзір. Асхана қызметкерінің функционалдық міндеттері;

4) тұрғын үй. Уақытша тұратын тұрғын үй-жайлардың түрлері. Жиһазды пәтерге бөлменің мақсатына сай орналастыру ережелері. Тұрғын үйді тазалау: кілемдерді, алашаларды, еден жабындарын тазалау. Пәтерді (үйді) күнделікті, апта сайын, маусымдық тазалау. Ас үйді, жуынатын бөлмені, дәретхананы тазалау. Жөндеуге дайындық. Пәтерді косметикалық жөндеу. Құрылыс материалдары. Айналарды, терезелерді таза ұстау. Жуғыш заттарды таңдау және сатып алу;

5) көлік. Көлік құралдарының түрлері. Әуежайдың, аэровокзалдың мақсаты, олардың негізгі қызметтері, әуежай мен аэровокзал ғимаратында бағдарлау ережелері. Ұшақтардың ұшу кестесінен хабардар болу. Анықтама қызметтерін, әуежай мен аэровокзалдың басқа да қызметтерін пайдалану. Әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың қызметі. Әуе билеттерін сатып алу тәртібі (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру). Жүкті және қол жүгін өткізу тәртібі. Сақтау камерасын пайдалану тәртібі. Көлікте және жолда жүру тәртібі. Жолда

жүру ережелері. Көліктен түсіп, оны айналып өту ережелері. Төтенше жағдай кезіндегі тәртіп нормалары. Қала, қала маңы, қалааралық бойынша қозғалыс бағыттары. Такси қызметтері. Автобус, такси жүргізушісінің функционалдық міндеттері;

6) отбасы. Отбасы құрамы: отбасы мүшелерінің туыстық қатынастары (анасының, әкесінің аты-жөні, тегі). Отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау (ұлы немесе қызы, немересі немесе немере туыстары, ағасы, әпкесі). Үй шаруашылығын жасау. Отбасылық қатынастар. Отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету. Отбасы бюджеті: шығындардың негізгі баптары (тамақтану, тұрғын үйді күтіп-ұстау, киім мен аяқ киім, мәдени қажеттіліктер, туыстарына көмектесу). Бюджетті және отбасы құрамын ескере отырып, бір күнге, аптаға арналған шығыстарды жоспарлау. Тұрғын үйдің коммуналдық қызметтері үшін төлем жасау, оны төлеу тәртібі және мерзімі; электр және газ тарифтері, түбіртектерді толтыру. Үй шаруашылығында шығындарды үнемдеу ережелері. Отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасау түрлері (жуындыру, киіндіру, тамақтандыру). Отбасы мүшелері арасында шаруашылық-тұрмыстық міндеттерді бөлу. Отбасының бос уақытын ұйымдастыру. Отбасылық дәстүрлер. Отбасындағы қарым-қатынастың моральдық-этикалық нормалары. Әртүрлі отбасылық жағдайларды талдау. Мерекелермен құттықтау. Қонақ шақыру және оларды қарсы алу. Төлқұжат (төлқұжаттағы деректер, сериясы, нөмірі, ЖСН, кім және қашан берілген). Жұмысқа орналасу кезіндегі құжаттар;

7) мерекелер мен рәсімдер: әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі мерекелер мен мейрамдарға дайындалу және оны өткізу дағдылары мен ептілігі, әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі үйлену тойы. Мерейтойлар, мерейлі күндер, зейнеткерлікке шығарып салу. Қазақ халқының ұлттық дәстүрлері. Қазақ халқының үйлену тойларына дайындалу және оны өткізу ерекшеліктері. Құттықтаулар. Сыйлықтар таңдау. Қазақ халқының мақал-мәтелдері, өлеңдері мен әндері;

8) кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары. Әмбебап, мамандандырылған дүкендерден, базарлардан, дүңгіршектерден сауда жасау. Қаптамадан тауардың жарамдылық мерзімін анықтау. Дүкендегі тәртіп ережелері. Үй басқармасы (қарапайым серіктестік (ҚС), мүлік иелерінің бірлестігі (МИБ). Жөндеу жұмыстарын орындауға қызмет көрсететін компанияға өтінім. Салықтар. Салық түрлері. Салық салу мақсаттары. Ақшасыз есеп айырысу. Банкомат, терминал. Қызмет көрсету саласының кәсіпорындары (фотоателье, шаштараз, кір жуу, химиялық тазалау, жалға беру, киім тігу ательесі). Жедел (шұғыл) жәрдем көмек көрсету мекемелерінің телефондары. Такси. Асхана, кафе. Мейрамхана. Мейрамханада, кафеде дастарқан басында әңгімелесу. Мәдениет мекемелеріне келу кезіндегі тәртіп ережелері. Жұмыспен қамту мекемелері мен бөлімдері. Жұмысқа тіркеу. Жұмысқа орналасу үшін қажетті құжаттар, оларды құрастыру (өтініш, сауалнама, өмірбаян, өтінім, қолхат, баяндамалық жазба).

2-параграф. Оқу мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтаумен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – Бағдарламаның бөлімі мен шағын бөлімін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодтаудағы: "6" - сынып, "2.1" – шағын бөлім, "4" – оқу мақсатының нөмірі.

39. Оқу мақсаттарының жүйесі мынадай бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Денсаулық" бөлімі:

Шағын бөлім	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Дене гигиенасы	5. 1. 1. 1 гигиеналық құралдарды қолдану ережелерін орындау: сабын, жөке, сүлгі, сусабын, қайшы	6. 1. 1. 1 шашқа күтім жасау (жуу, шаш кептіргішпен кептіру, қарапайым шаш үлгісін жасау)	7. 1. 1. 1 шаш күтетін құралдарды қолдану (сусабын, шашқа арналған кондиционер)	8. 1. 1. 1 денсаулықты сақтау және нығайту (салауатты өмір салты, жаттығу, денені шынықтыру, дұрыс тамақтану)	9. 1. 1. 1 дененің тазалығын қадағалау	10. 1. 1. 1 шаштың тазалығын қадағалау
	5. 1. 1. 2 гигиеналық құралдардың мақсатын атау: сабын, жуғыш зат, сүлгі, сусабын, қайшы	6. 1. 1. 2 шаш күтетін құралдарды таңдау және сатып алу (сусабын, шашқа арналған кондиционер)	7. 1. 1. 2 жеке интимдік гигиеналық ережелерді сақтау	8. 1. 1. 2 табиғи күштердің (күн, ауа және су) денсаулыққа пайдасын атау	9. 1. 1. 2 қажетті гигиеналық процедураларды орындау (бас жуу,)	10. 1. 1. 2 қажетті гигиеналық процедураларды орындау (киім ауыстыру және жуу, тырнақ алу)
	5. 1. 1. 3 дененің, шаштың тазалығын қадағалау	6. 1. 1. 3 аяқ-қолды күту ережелерін орындау	7. 1. 1. 3 ішкі киімді жуу	8. 1. 1. 3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды (сусабын, шашқа арналған кондиционер) қолдану, оларды дұрыс сақтау	9. 1. 1. 3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды (сусабын, шашқа арналған кондиционер, сабын, сүлгі) таңдау және қолдану, оларды дұрыс сақтау	10. 1. 1. 3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды (сусабын, шашқа арналған кондиционер, бет маскасы, қол кремі) таңдау және қолдану, оларды дұрыс сақтау
	5. 1. 1. 4 қажетті гигиеналық	6. 1. 1. 4 тырнақ алу	7. 1. 1. 4 ванна, душ	8. 1. 1. 4 бет терісіне күтім жасау	9. 1. 1. 4 алкогольдің, темекі шегудің, есірткі	10. 1. 1. 4 жаман әдеттермен

	процедуралар ды орындау	ережелерін орындау	қабылдау жиілігін атау	ережелерін айту	қолданудың зиянын түсіндіру	күресу қажеттілігі туралы айту
					9. 1. 1. 5 жұқпалы ауруларды атау, олардың алдын алу шаралары туралы айту	10. 1. 1. 5 жыныстық жолмен берілетін және жұқпалы аурулардың қауіптілігін, олардың алдын алу шаралары туралы түсіндіру
1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	5. 1. 2. 1 жаншылу, мұрыннан қан кету кезінде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	6. 1. 2. 1 үй дәрі қобдишасын қолдану мақсатын айту	7. 1. 2. 1 дәріхананың мақсатын, ең жақын дәріхананың орналасқан жерін атау	8. 1. 2. 1 медициналық мекемелерді (емхана, аурухана, " жедел жәрдем " қызметі) атау, олардың қызметтерін пайдалану ережелері туралы білу	9. 1. 2. 1 медициналық мекемелерге медициналық көмек үшін жүгіну ережелерін атау	10. 1. 2. 1 медбикенің, фельдшердің қызметтік міндеттерін атау
	5. 1. 2. 2 тері сыдырылғанда, кішкене кесілгенде алғашқы көмек көрсету	6. 1. 2. 2 үй дәрі қобдишасын сақтау орындары туралы айту	7. 1. 2. 2 дәріханада дәрілік заттарды сатып алу тәртібін атау	8. 1. 2. 2 дәрігерге үйге қоңырау шалу, дәрігерге өзінің қал-жағдайы туралы айту, үйде науқасқа күтім жасау	9. 1. 2. 2 үйде күтім жасау ережелерін атау	10. 1. 2. 3 жаншылу, мұрыннан қан кету кезінде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету
	5. 1. 2. 3 жәндіктер (масалар, аралар) шаққан кезде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	6. 1. 2. 3 үй дәрі қобдишасын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шараларын атап шығу	7. 1. 2. 3 теріні кесіп алуда, сыдырып алуда, шағын тырналып калуда алғашқы көмек көрсету	8. 1. 2. 3 күю, үсік, күн өту, улану, бас ауруы кезінде алғашқы көмек көрсету	9. 1. 2. 3 жаншылған, мұрыннан қан кеткен кезде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	10. 1. 2. 3 тері сыдырылғанда, жәндіктер шаққан кезде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету

2) "Киім. Аяқ киім" бөлімі:

Шағын бөлім	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
		6. 2. 1. 1 ұлдар мен қыздарға	7. 2. 1. 1 аяқ киімнің			

2.1. Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5. 2. 1. 1 киім, бас киім және аяқ киім түрлерін атау	арналған әртүрлі маусымдарға арналған киімдерді атау (күнделікті, мерекелік)	түрлерін, қолдану мақсатын атау (ұлдарға-қыздарға, үйде кию-көшеде кию)	8. 2. 1. 1 дүкеннен киім мен аяқ киім іздеу, киім, аяқ киім сатып алу	9. 2. 1. 1 дүкеннен өз өлшеміндегі киім мен аяқ киімді табу	10. 2. 1. 1 дүкендегі киім өлшейтін бөлмені пайдалану, киім, аяқ киім сатып алу
	5. 2. 1. 2 киім мен аяқ киімді мақсатына қарай ажырату және саралау	6. 2. 1. 2 маусым бойынша киім таңдау	7. 2. 1. 2 аяқ киімнің, бас киімнің өлшемін атау	8. 2. 1. 2 аяқ киім мен киімнің өлшемін атау	9. 2. 1. 2 аяқ киім мен киімнің өлшемін атау	10. 2. 1. 2 киімнің мөлшерін анықтау үшін өзінің және жолдасының өлшемін алу
	5. 2. 1. 3 киімге және аяқ киімге ұқыпты қарау	6. 2. 1. 3 маусымдар арасындағы киімді сақтауға дайындау	7. 2. 1. 3 бас киімдердің түрлерін атау (ұлдар мен қыздарға арналған)	8. 2. 1. 3 киімді таңдау үшін дүкендегі киім өлшейтін бөлмені пайдалану	9. 2. 1. 3 киімнің мөлшерін анықтау үшін өзінің және жолдасының өлшемін алу	10. 2. 1. 3 киім сатып алған кезде сатушы-консультанттан кеңес алу немесе одан сыпайы түрде бас тарту
			7. 2. 1. 4 бас киімді маусымға, жағдайға сәйкес таңдау			10. 2. 1. 4 тігіншінің, функционалды қ міндеттерін атау
	5. 2. 2. 1 киім мен аяқ киімге күтім жасау	6. 2. 2. 1 зығырдан, жүннен, жібектен, жасанды матадан, трикотаждан тігілген киімге күтім жасау	7. 2. 2. 1 киімге күтім жасау ерекшеліктерін көрсететін шартты белгілерден (символдардан) хабардар болу	8. 2. 2. 1 киімге, күнделікті күтім жасау	9. 2. 2. 1 аяқ киімге күнделікті күтім жасау	10. 2. 2. 1 киімге, аяқ киімге күнделікті күтім жасау
		6. 2. 2. 2 киімді қолмен жуу, кептіру үшін оны ілу	7. 2. 2. 2 киімді қолмен жуу, кептіру үшін оны ілу	8. 2. 2. 2 сөгілген тігісті нұсқаулық картаға сүйене отырып тігу	9. 2. 2. 2 киімді қолмен жуу, кептіру үшін оны ілу	10. 2. 2. 2 киімді қолмен жуу, кептіру үшін оны ілу
		6. 2. 2. 3 шағын заттарды үтіктеу (орамалдар,	7. 2. 2. 3 шағын заттарды үтіктеу (орамалдар,	8. 2. 2. 3 заттаңбамен танысып, ондағы мәліметтерді	9. 2. 2. 3 киімдегі жапсырмасын	

2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	5. 2. 2. 2 киімге ұсақ жөндеу жұмыстарын жүргізу (түймелерді " қатты", "бос" тігу)	алжапқыштар, үшкіл орамалдар, жастық тыстары), оларды бүктеп, сақтауға қою	алжапқыштар, үшкіл орамалдар, жастық тыстары), оларды бүктеп, сақтауға қою	пайдалану арқылы жүннен және синтетикалық маталардан тігілген заттарды жуу	да шартты белгілерін түсіну	10. 2. 2. 3 кірді кір жұғыш машинамен жуу
		6. 2. 2. 4 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	7. 2. 2. 4 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	8. 2. 2. 4 жейделерді, көйлектерді, шалбарларды тиісті реттілікпен үтіктеу	9. 2. 2. 4 төсек-орын жабдықтарын үтіктеу және ұқыпты жинау	10. 2. 2. 4 үй жағдайында киімдегі дақтарды нұсқаулыққа сүйене отырып, кетіру
			7. 2. 2. 5 бас киімдерді күту және сақтау ережелерін атап шығу	8. 2. 2. 5 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	9. 2. 2. 5 кір жуғыш машинаны қолдана білу	10. 2. 2. 5 киімді кептіру, үтіктеу, жұмыстан кейін жұмыс орнын тазалау
					9. 2. 2. 6 үтікпен, жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	10. 2. 2. 6 кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау

3) "Тамақтану" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 3. 1. 1 азық-түліктің оқып үйренген топтарын ажырату (	6. 3. 1. 1 өнімдерді сақтау мерзімдерінен хабардар болу	7. 3. 1. 1 көкөніс, ет, балық өнімдерін алғашқы термиялық өңдеу әдістерін атап шығу	8. 3. 1. 1. қамыр түрлерінің мақсатын түсіндіру (үгілмелі, қатпарлы, бисквитті, құймақ қамыры)	9. 3. 1. 1 әртүрлі топтағы азық-түлік тағамдарын ажырату	10. 3. 1. 1 әртүрлі топтағы азық-түлік тағамдарын ажырату
		6. 3. 1. 2 азық-түлікті сақтау орындарына, тоңазытқышқа орналастыру	7. 3. 1. 2 көкөністерді қоймада, жертөледе сақтау ережелерін атап шығу	8. 3. 1. 2 қамырдан жасалған бұйымдарды сақтау шарттары мен мерзімдерін атау	9. 3. 1. 2 қолдануға жарамды тағамдарды ажырату	10. 3. 1. 2 қолдануға жарамды және бүлінген (жарамсыз) тағамдарды ажырату

3.1. Азық-түлік тағамдары	көкөністер, жеміс-жидектер, сүт, ұн, ет, балық өнімдері, жарма, кондитерлік өнімдер)	6.3.1.3 дайындалған тағамдарды сақтау ережелерін атау	7.3.1.3 жарамды және жарамсыз (бүлінген) тағамдарды, азық-түлікті анықтау	8.3.1.3 азық-түлікті артығымен дайындау туралы айту, дайындау әдістерін атау	9.3.1.3 тамақ қалдықтарын кәдеге жарату ережелерін орындау	10.3.1.3 азық-түлікті тиісті сақтау орындарына орналастыру
				8.3.1.4 тамақ қалдықтарын және бүлінген өнімдерді, тағамдарды уақытында тастау	9.3.1.4 азық-түлікті сақтау мерзімдерін анықтау	10.3.1.4 асхана жұмысшысының міндеттерін атау
						10.3.1.5 тамақ қалдықтарын кәдеге жарату ережелерін атап шығу
3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	5.3.2.1 асүй жабдықтарынан, асүй ыдыстарынан, құрал-жабдықтарынан хабардар болу	6.3.2.1 плитаны (газ, электр), қысқа толқынды пешті қолдану, олармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау	7.3.2.1 таңдалған мәзірді ескере отырып, түскі ас дастарқанын жасау	8.3.2.1 қамыр дайындау үшін тұрмыстық техниканы қолдану	9.3.2.1 асүй ыдыстарды мақсатына сай қолдану	10.3.2.1 асхана құралдарын, асүй құрал-жабдықтарын, негізгі тұрмыстық асүй құралдарын дұрыс қолдану
	5.3.2.2 әртүрлі материалдардан жасалған ыдыс-аяқ пен асхана құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін пайдалану	6.3.2.2 азық-түлікті тоңазытқыш сөрелеріне орналастыру ережелерін сақтау	7.3.2.2 асхана құралдарын пайдалану ережелерін орындау	8.3.2.2 азық-түлікті дайындауға арналған техникалық құрылғыларды қолдану (консервілеу кілті, темір, капрон қақпақтар)	9.3.2.2 таңғы асқа дастарқан жаю	10.3.2.2 түскі, кешкі асқа және мерекеге дастарқан жаю
		6.3.2.3 тоңазытқышты қолдану және оны таза ұстау ережелерін сақтау	7.3.2.3 азық-түлікті тоңазытқыш сөрелеріне қою	8.3.2.3 консервілеуге арналған ыдыстарды зарарсыздандыру әдістерін атау		
	5.3.2.3 мектеп	6.3.2.4 әртүрлі	7.3.2.4 әртүрлі	8.3.2.4 әртүрлі	9.3.2.3 тамақтанғанн	10.3.2.3 тоңазытқышты еріту және

	асханасында дастарқан жаю	материалдардан жасалған ыдыс-аяқ пен асхана құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін пайдалану	материалдардан жасалған ыдыс-аяқ пен асхана құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін пайдалану	материалдардан жасалған ыдыс-аяқ пен ас құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін пайдалану	ан кейін үстелді жинау, ыдыс жуу	жуу ережелерін орындау
3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	5. 3. 3. 1 шай демдеу ережелерін орындау	6. 3. 3. 1 тағамды кемінде термиялық өңдеумен дайындау (макарон пісіру, ботқаны сүтке және суға пісіру, картоп пісіру, одан пюре дайындау)	7. 3. 3. 1 түскі ас дайындау (көкөністерден, балық және ет өнімдерінен, жартылай фабрикаттардан бірінші және екінші тағамдар)	8. 3. 3. 1 қамырдан жасалған бұйымдарды плитада және тұмшапеште рецепт бойынша дайындау (құймақ, печенье, торт пісіру)	9. 3. 3. 1 ұлттық тағамдарды (палау, бауырсақ) дайындау	10. 3. 3. 1 ұлттық тағамдарды дайындау (палау, ет, қайнақша (вареник), тұшпара)
	5. 3. 3. 2 жұмыртқа тағамдарын дайындау (жұмыртқа пісіру, омлет пісіру)	6. 3. 3. 2 "винегрет" салатын дайындау	7. 3. 3. 2 тіскебасарлар дайындау	8. 3. 3. 2 көкөністерді, жеміс-жидектерді сақтау	9. 3. 3. 2 аспаздық кітаптан тағамдар рецепттерін іздеу	10. 3. 3. 2 аспаздық кітаптан үйрену, тағамды рецепт бойынша дайындау
	5. 3. 3. 3 бутербродтардың түрлерін атап шығу және оларды қалай дайындау керектігін білу	6. 3. 3. 3 кесу құралдарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	7. 3. 3. 3. суып қалған тағамдарды жылыту	8. 3. 3. 3 аспаздық кітаптан тағамдар рецепттерін іздеу	9. 3. 3. 3 тағамды дайындау кезінде рецепттерге сүйену	10. 3. 3. 3 мерекелік үстел мәзірін жасау
	5. 3. 3. 4 кесу құралдарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау	6. 3. 3. 4 дастарқан басында мәдениеттілік тәртібі ережелерін	7. 3. 3. 4 дастарқан басында мәдениеттілік тәртібі ережелерін	8. 3. 3. 4 дастарқан басында мәдениеттілік тәртібі ережелерін	9. 3. 3. 4 мәдениеттілік	10. 3. 3. 4 дастарқан
	5. 3. 3. 5 таңғы асқа дастарқан жаю					

	5. 3. 3. 6 дастарқан басында мәдениеттілік тәртібі ережелерін және сөйлеу әдебін сақтау	және сөйлеу әдебін сақтау	және сөйлеу әдебін сақтау	және сөйлеу әдебін сақтау	тәртібі ережелерін сақтау	басында сөйлеу әдебін сақтау

4) "Тұрғын үй" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1. Тұрғын үй-жайлар түрлері	5. 4. 1. 1 тұрғын үй-жайлар түрлерін атау: жатақхана, пәтерлер, жеке үйлер	6. 4. 1. 1 жеке және көп пәтерлі үйлерді ажырату	7. 4. 1. 1 киіз үй құрылысының ерекшеліктері туралы айту (дөңгелек, бүктеуге оңай, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы)	8. 4. 1. 1 киіз үйде киім мен тұрмыстық заттарды сақтау ерекшеліктері туралы айту	9. 4. 1. 1 тұрғын үй түрлерінен хабардар болу; тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажырату	10. 4. 1. 1 тұрғын және қосалқы үй-жайлардың функционалдық мақсатын атау
	5. 4. 1. 2 тұрғын үйді және көп пәтерлі үйлерді ажырату	6. 4. 1. 2 қаладағы, ауылдағы адамдардың тұрғын үйін ажырату	7. 4. 1. 2 жатын бөлменің мақсаты, жатын бөлмеге арналған жиһаз туралы айту	8. 4. 1. 2 тұрғын үй түрлерінен хабардар болу, тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажырату, олардың функционалдық және заттық мақсатын анықтау	9. 4. 1. 2 уақытша мақсаттағы үй-жайлардан хабардар болу	10. 4. 1. 2 жиһазды пәтерге, үй-жайларға тиімді орналастыру
	5. 4. 1. 3 тұрғын және қосалқы үй жайлардың функционалдық және заттық мақсатын анықтау	6. 4. 1. 3 ауылдағы үйлердің ауласындағы қосалқы құрылыстардың мәнін түсіндіру	7. 4. 1. 4 әр бөлмені және оның мақсатын жоспар бойынша сипаттау	8. 4. 1. 3 жиһаз бен интерьер заттарын пәтерге, үй-жайларға тиімді орналастыру	9. 4. 1. 3 жиһаз бен интерьер заттарын пәтерге, үй-жайларға тиімді орналастыру	10. 4. 1. 3 жиһазды пәтерге, үй-жайларға тиімді орналастыру
	5. 4. 1. 4 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атап шығу					

	5. 4. 2. 1 кілемді шаңсорғышпен тазалау ережелерін сақтау	6. 4. 2. 1 жиһазға күтім жасау (жылтыратылмаған, жылтыратылған, жұмсақ)	7. 4. 2. 1 жатын бөлмені күнделікті тазалауды орындау; терезелерді жуу	8. 4. 2. 1 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды орындау	9. 4. 2. 1 пәтерді (үйді) күнделікті, тазалауды орындау	10. 4. 2. 1 пәтерді (үйді) апталық, маусымдық тазалауды орындау
	5. 4. 2. 2. еденді еден жуғышпенжуу	6. 4. 2. 2 қонақ бөлмені күнделікті және апта сайын тазалау (еденді, шаңды сүрту, терезе алды тақтайын дымқыл шүберекпен сүрту)	7. 4. 2. 2 терезелердегі перделерге күтім жасау	8. 4. 2. 2 жөндеуге дайындық қызметінің мәні, пәтерді, үйді косметикалық жөндеуді орындау тәсілдерін басшылыққа алу	9. 4. 2. 2 үйді жөндеуге дайындаудың мазмұнын білу	10. 4. 2. 2 үйді (пәтерді) косметикалық жөндеудің тәсілдерін білу
4.2. Тұрғын үйді тазалау	5. 4. 2. 3 жиһаз бетіндегі шаңды сүрту	6. 4. 2. 3 пәтерде, үйде үй жануарларына күтім жасау	7. 4. 2. 3 жылу батареяларына күтім жасау (шаңды сүрту, жуу)	8. 4. 2. 3 косметикалық жөндеу үшін құрылыс материалдарын сатып алу орындарынан хабардар болу	9. 4. 2. 3 косметикалық жөндеу үшін құрылыс материалдарын сатып алу орындарынан хабардар болу	10. 4. 2. 3 күрделі жөндеу үшін құрылыс материалдарын сатып алу орындарынан хабардар болу
			7. 4. 2. 4 шамдарға күтім жасау (сүрту, жуу)	8. 4. 2. 4 асүйді, жуынатын бөлмені, санитарлық торапты тазалауды жүзеге асыру (кафель плитканы, шұңғылшаны, газ/электр плиталарын жуу)	9. 4. 2. 4 асүйді тазалау (кафель плитканы, шұңғылшаны, газ/электр плиталарын жуу)	10. 4. 2. 4 жуынатын бөлмені, санитарлық торапты тазалау (кафель плитканы, шұңғылшаны, унитазды жуу); айналарды, терезені тазалау ережелерін орындау
			7. 4. 2. 5 үйді маусымдық тазалауды орындау	8. 4. 2. 5 айналарға күтім жасау	9. 4. 2. 5 бөлме гүлдеріне күтім жасау	10. 4. 2. 5 жуғыш заттарды таңдау және сатып алу
				8. 4. 2. 6 бөлме гүлдеріне күтім жасау		10. 4. 2. 6 бөлме гүлдеріне күтім жасау

5) "Көлік":

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1. Көлік құралдарының түрлері	5. 5. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің мақсатын атап шығу	6. 5. 1. 1 арнайы машиналардың мақсатын атау	7. 5. 1. 1 автовокзалдың мақсатын түсіндіру	8. 5. 1. 1 теміржол вокзалының мақсаты және оның негізгі қызметтері туралы айту	9. 5. 1. 1 әуежайдың мақсаты мен оның негізгі қызметтерінт үсіндіру	10. 5. 1. 1 автовокзалдың, әуежайдың, теміржол вокзалының мақсатын атау
	5. 5. 1. 2 қоғамдық көлікпен жүргенде жолаушылардың міндеттерін орындау	6. 5. 1. 2 полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттерін атау	7. 5. 1. 2 негізгі қала маңындағы бағыттарды атап шығу	8. 5. 1. 2 теміржол жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың кәсіптерін атап шығу	9. 5. 1. 2 әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегі туралы айту	10. 5. 1. 2 әуе көлігі жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың кәсіптерін атап шығу
		6. 5. 1. 3 қалалық көлік түрлерін атау	7. 5. 1. 3 автовокзалдағы қосымша қызметтерді атау	8. 5. 1. 3 жолаушылар вагондарының түрлерін (жалпы, плацкарт, жұмсақ, СВ) және билеттің тиісті құнын атау	9. 5. 1. 3 әуежайдың ақпарат қызметінің міндеттерін атау	10. 5. 1. 3 кестеге қарап, белгілі рейс ұшағының ұшып шығу және келу уақытын анықтау
			7. 5. 1. 4 жолаушыларға қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегі туралы айту	8. 5. 1. 4 поездардың жүру кестесінің, анықтамалық қызметтің, теміржол билеттерін сатып алудың тәртібі туралы атау (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру)	9. 5. 1. 4 анықтама қызметінің мақсатын атап шығу	10. 5. 1. 4 жер үсті және әуе көліктерінің анықтама қызметін пайдалана алу
			7. 5. 1. 5 автобустардың қозғалыс кестесінің, анықтамалық	8. 5. 1. 5 жүкті сақтау камерасына тапсыру және оны алу тәртібі, жүкті		10. 5. 1. 5 әуе билеттерін

	5. 5. 1. 3 жолаушының көлікке отыру және түсу ережелерін орындау	6. 5. 1. 4 қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі туралы айту	қызметтің мақсаты туралы айту	және қол жүгін жинау ерекшеліктері туралы айту	9. 5. 1. 5 жүкті рәсімдеу тәртібін айту	сатып алу тәртібін айту
			7. 5. 1. 6 автовокзал кассасынан билеттер сатып алу тәртібін атау	8. 5. 1. 6 теміржолдағы жол-көлік оқиғаларының түрлерін атау	9. 5. 1. 6 аэровокзалдың және оның негізгі қызметтерінің мақсатын атау	10. 5. 1. 6 қол жүгін рәсімдеу тәртібін атау
			7. 5. 1. 7 қалааралық автокөліктің мақсаты туралы айту	8. 5. 1. 7 төтенше жағдайларкезіндегі жолаушылардың тәртіп ережелерін атап шығу	9. 5. 1. 7 жүк сақтау камераның мақсатын және қолдану ережелерін түсіндіру	10. 5. 1. 7 жүк сақтау камерасын пайдалану тәртібін атап шығу
				8. 5. 1. 8 қалааралық автобустардың негізгі бағыттарын атау	9. 5. 1. 9 сақтау камерасының мақсаты және оны пайдалану ережелері туралы айту	10. 5. 1. 8 өз үйінен автовокзалға, теміржол вокзалына, әуежайға дейінгі бағытты құрастыру
						10. 5. 1. 9 автобус жүргізушісінің функционалдық міндеттерін түсіндіру
	5. 5. 2. 1 қоғамдық көлікте жүру ережелерін сақтау (отыру, билет сатып алу, салонда және сыртқа шығу кезіндегі тәртіп ережелері)	6. 5. 2. 1 жол белгілерінің мәнін атау	7. 5. 2. 1. автовокзал ғимаратынан хабардар болу	8. 5. 2. 1 теміржол вокзалының ғимаратынан, поездардың қозғалыс кестесінен (мүмкіндігінше) хабардар болу	9. 5. 2. 1 әуежай ғимаратындағы арнайы көрсеткіштермен ақпараттық таблодан хабардар болу	10. 5. 2. 1 автовокзал, темір жол вокзалы ғимаратында арнайы көрсеткіштермен ақпараттық таблодан хабардар болу
	5. 5. 2. 2 көліктен түсіп, оны айналып өту ережелерін	6. 5. 2. 2 көліктен түскен кезде көшеден өтетін жол	7. 5. 2. 2 автобустарды	8. 5. 2. 2 анықтамалық және вокзал қызметтерін пайдалану,	9. 5. 2. 2 ұшақтардың	10. 5. 2. 2 кестені пайдалана отырып, пойыздар мен

	сақтау (трамвай, троллейбус, автобус)	бөлігі арқылы өту ережелерін сақтау	ң жүру кестесінен хабардар болу	билеттер сатып алу (немесе тапсырыс беру)	ұшу кестесінен хабардар болу	автобустардың жөнелту және келу уақытын анықтау
5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібінің ережелері	5. 5. 2. 3 жолда жүру ережелерін сақтау	6. 5. 2. 3 көліктен түсіп, оны айналып өту ережесін сақтау (трамвай, троллейбус, автобус)	7. 5. 2. 3 анықтама қызметтерін және автовокзал қызметтерін пайдалану	8. 5. 2. 3 жүкті жинау	9. 5. 2. 3 жүкті және қол жүгін жинау	10. 5. 2. 3 әуежайдың анықтамалық қызметтерін және басқа да қызметтерін пайдалану
		6. 5. 2. 4 жолда төтенше жағдайлардың ықтимал туындау себептерін атап шығу	7. 5. 2. 4 билет сатып алу (мүмкіндігінше)	8. 5. 2. 4 арнайы машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату	9. 5. 2. 4 жолдан шартты жерден, көрсеткіштер бойынша өту	10. 5. 2. 4 қоғамдықкөліктен түскен кезде оны дұрыс айналып өту
		6. 5. 2. 5 төтенше жағдайдатәртіп ережелерін атау	7. 5. 2. 5 жүкті және қол жүгін жинау	8. 5. 2. 5 сақтау камерасын пайдалану	9. 5. 2. 5 сақтау камерасын пайдалану	10. 5. 2. 5 төтенше жағдайдағы тәртіп ережелерін атау
			7. 5. 2. 6 сақтау камерасын пайдалану ережелерін атап шығу			10. 5. 2. 6 автобус жүргізушісінің, такси жүргізушісінің функционалдық міндеттерін түсіндіру
5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	5. 5. 3. 1 өзі тұратын, мектеп орналасқан аудандағы өзінің жаяу жүретін жолдың негізгі бағыттарынан хабардар болу	6. 5. 3. 1 қоғамдық көлікпен (мектепке бару) жүруді жүзеге асыру (бағыт)	7. 5. 3. 1 қоғамдық көлікпен (мектепке бару, секцияға бару) жүруді жүзеге асыру (бағыт, көлік түрі)	8. 5. 3. 1 қоғамдық көлікпен жүруді жүзеге асыру (бағыт, көлік түрі)	9. 5. 3. 1 қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін орындау	10. 5. 3. 1 қалааралық қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін орындау
					9. 5. 3. 2 қоғамдық көліктің негізгі жергілікті бағыттарынан хабардар болу,	10. 5. 3. 2 такси қызметін пайдалана білу

6) "Отбасы" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
6.1. Отбасы құрамы	5. 6. 1. 1. отбасы мүшелерін атау (тегін, есімін, әкесінің есімін, жасын, жұмыс және оқу орнын)	6. 6. 1. 1 өзінің жақын туыстарының тегін, есімін, әкесінің есімін атау	7. 6. 1. 1 жақын туыстарының тегін, есімін, әкесінің есімін атау	8. 6. 1. 1 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, жақын туыстарының, немере ағаларының есімдерін атау	9. 6. 1. 1 өзінің және отбасы мүшелерінің: әкесінің, анасының аты-жөнін, тегін атау	10. 6. 1. 1 өзінің және отбасы мүшелерінің: әкесінің, анасының, әпкелерінің, ағаларының тегін, есімін, әкесінің есімдерін атау
		6. 6. 1. 2 туыстық дәрежесін атау	7. 6. 1. 2 туыстық дәрежесін атау	8. 6. 1. 2 жақын туыстары мен достарының және таныстарының арасындағы айырмашылықты түсіндіру	9. 6. 1. 2 отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау (ұлы немесе қызы)	10. 6. 1. 2 отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау (немересі, ағасы, әпкесі)
6.2. Отбасылық қарым-қатынастар	5. 6. 2. 1 отбасының үлкен мүшелеріне сыпайы қарау	6. 6. 2. 1 үй шаруасына мүмкіндігінше көмектесу	7. 6. 2. 1 үй шаруасындағы тұрақты міндеттерді орындау	8. 6. 2. 1 кіші және егде жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету	9. 6. 2. 1 отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету	10. 6. 2. 1 үй шаруашылығын жасауға белсенді қатысу
	5. 6. 2. 2 отбасы мүшелерінің күнделікті өмірдегі міндеттерінен хабардар болу	6. 6. 2. 2 отбасы мүшелердің арасында үй міндеттерін бөлу туралы айту	7. 6. 2. 2 отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету	8. 6. 2. 2 отбасы дәстүрлерін атау	9. 6. 2. 2 отбасының бір аптаға, бір айға тамақтану шығындарды жоспарлау	10. 6. 2. 2 отбасының бір айға тамақтану және коммуналды қызметтерін төлеу шығындарды жоспарлау
		6. 6. 2. 3 отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу	7. 6. 2. 3 отбасын құру мәселелерін, отбасылық қатынастар мәдениетін, отбасылық дәстүрлерді үйрену	8. 6. 2. 3 үй шаруасындағы міндеттерін атау және орындау	9. 6. 2. 3 отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау	10. 6. 2. 3 отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау (жуындыру,

						киіндіру, тамақтандыру)
	5. 6. 2. 3 отбасының отбасылық дәстүрлерін атау	6. 6. 2. 4 қазақ халқының дәстүрі бойынша үлкендермен қарым-қатынас жасау ережелері мен түрлерін атап шығу	7. 6. 2. 4 отбасы бюджетінің құрамдас бөліктерін атау (кіріс және шығыс)	8. 6. 2. 4 отбасының әрбір мүшесінің шаруашылық-тұрмыстық міндеттерін атау	9. 6. 2. 4 отбасы мүшелерінің арасындағы күнделікті өмірдегі міндеттерді бөлуді үйрену	10. 6. 2. 4 өзінің үй міндеттерін орындау
			7. 6. 2. 5 отбасы табысының көздерін, айқындау	8. 6. 2. 5 отбасының табыс көздерін, шығыстардың негізгі баптарын анықтау	9. 6. 2. 5 отбасының бос уақытын ұйымдастыру әдістерінен хабардар болу	10.6.2. отбасылық дәстүрі жайлы әңгіме айту
						10. 6. 2. 6 мерекелермен құттықтау
						10. 6. 2. 7 қонақ шақыру және оларды қарсы алу
6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	5. 6. 3. 1 баланың жеке басын куәландыратын құжатты (туу туралы куәлік), олардың мәнін атау	6. 6. 3. 1 баланың жеке басын куәландыратын құжатты атау (туу туралы куәлік)	7. 6. 3. 1 ҚР азаматтың жеке басын куәландыратын құжаттарды (туу туралы куәлік, жеке куәлік) атау	8. 6. 3. 1 Қазақстан Республикасы азаматының негізгі құжаттарында (туу туралы куәлік, жеке куәлік, төлқұжат, білімі туралы құжат) бағдарлау	9. 6. 3. 1 төлқұжатта, оның негізгі деректерінде (серия, нөмір, ЖСН, төлқұжатты кім берді және қашан берілді) бағдарлау, оларды көшіріп жаза білу	10. 6. 3. 1 өзжеке күәлігінен негізгі деректерді (серия, нөмір, ЖСН, кім берді және қашан берілді) атау және көшіріп жаза білу
		6. 6. 3. 2 ҚР азаматтың жеке басын куәландыратын негізгі құжаттарды (жеке куәлік, ЖСН) атау	7. 6. 3. 2 жеке сәйкестендіру нөмірінің (ЖСН) мақсатын түсіндіру	8. 6. 3. 2 жеке сәйкестендіру нөмірінің (ЖСН) мақсатын түсіндіру	9. 6. 3. 2 жұмысқа орналасу кезінде тапсырлатын құжаттарды атау	10. 6. 3. 2 жұмысқа орналасу кезінде ұсынылатын құжаттарды атау
						10. 6. 3. 3 жұмысқа қабылдау туралы, өз еркімен жұмыстан босату туралы өтініш жазу

						10. 6. 3. 4 өмірбаянын жазу, сауалнаманы жеке мәліметтерме н толтыру

7) "Мерекелер мен рәсімдер" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	5. 7. 1. 1 әртүрлі халықтардың діни мерекелері туралы айту: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан айт, Ораза айт	6. 7. 1. 1 негізгі мемлекеттік мерекелерді, олардың күндерін атау	7. 7. 1. 1 әртүрлі халықтардың діни мерекелері туралы айту: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан айт, Ораза айт	8. 7. 1. 1. Қазақстан Республиканы ң мемлекеттік, діни мерекелерін атау	9. 7. 1. 1 әртүрлі халықтардың дәстүрлерінде гі үйлену тойлары туралы айту	10. 7. 1. 1 әртүрлі халықтардың дәстүрлерінде гі үйлену тойлары туралы айту
	5. 7. 1. 2 діни мерекелерді тойлау дәстүрлерін атау	6. 7. 1. 2 ҚР мемлекеттік мерекелеріне орай үй-жайларды безендіру (сәндеу)	7. 7. 1. 2 діни мерекелерді тойлау дәстүрлері туралы айту	8. 7. 1. 2 мереке мазмұнына сай киіну	9. 7. 1. 2 мерейтойлар, мерейлі күндер туралы айту	10. 7. 1. 2 зейнеткерлікк е шығарып салу туралы айту
	5. 7. 1. 3 әртүрлі халықтардың дәстүрлі тағамдарын атау	6. 7. 1. 3 мерекелік дастарқан жаю тәртібін атау	7. 7. 1. 3 әртүрлі халықтардың дәстүрлі тағамдарын атау	8. 7. 1. 3 мерекелерге дайындық туралы әңгімелеу	9. 7. 1. 3 түрлі оқиғаларды мерекелеуде қазақ халқының ұлттық дәстүрлерін атап өту (" Бесік той", " Тұсау кесу тойы", Шілдехана, " Бесікке салу", "Тілашар" және т.б.)	10. 7. 1. 3 түрлі оқиғаларды мерекелеуде қазақ халқының ұлттық дәстүрлерін атау ("Сүндет той", " Тілашар")
	5. 7. 1. 4 өз қолымен ашықхат пен қарапайым кәдесый жасау	6. 7. 1. 4 өз қолымен туысқандарға және достарға арналған ашықхат және	7. 7. 1. 4 сыйлық ретінде өз қолымен ашықхат пен	8. 7. 1. 4 мерекелерге дайындық туралы айту	9. 7. 1. 4 қазақ халқының үйлену тойларына дайындалу және оны	10. 7. 1. 4 мерейтойлард ы, қазақтың ұлттық салт-жоралар ы н а дайындалу және оны өткізу

		қарапайым кәдесый жасау	қарапайым кәдесый жасау		өткізу ерекшеліктерін атау	ерекшеліктерін атау
7.2. Құттықтаулар	5.7.2.1 құттықтау хатының мәтінін құрастыру	6.7.2.1 құттықтау хатының мәтінін құрастыру	7.7.2.1 құттықтау хатының мәтінін құрастыру	8.7.2.1 мақал-мәтелдер, мәтелдер, тақпақтар айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау	9.7.2.1 салтанатты іс-шаралар үшін құттықтау сөздерін дайындау	10.7.2.1 құттықтау түрлерін және тиісті оқиғаға сыйлық таңдау ережелерін атап шығу
	5.7.2.2 құттықтау сөздерін айту	6.7.2.2 құттықтау сөздерін айту	7.7.2.2 құттықтау сөздерін айту		9.7.2.2 мақал-мәтелдер, өлеңдер айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау	10.7.2.2 мақал-мәтелдер, өлеңдер айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау

8) "Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
8.1. Сауда кәсіпорындары	5.8.1.1 дүкендердің, бөлімдердің негізгі түрлерін, олардың мақсатын ажырату	6.8.1.1 сауда кәсіпорындарынан: гипермаркет, супермаркет, шағын маркет туралы хабардар болу	7.8.1.1 сатылатын ассортименттің түрі бойынша сауда кәсіпорындарының мақсатын атау (әмбебап және мамандандырылған)	8.8.1.1 "сауда үйі" ұғымы туралы айту	9.8.1.1 мамандандырылған дүкендердің, базарлардың, сауда үйлердің айырмашылығын түсіндіру	10.8.1.1 әмбебап, мамандандырылған дүкендерден, базарлардан, дүңгіршектерден сатып алу
		6.8.1.2 дүкенде жүру ережелерін атап шығу	7.8.1.2 өнеркәсіптік тауарлар дүкендерінің мақсатын, тауарларды сатып алу тәртібін атап шығу	8.8.1.2 сауда үйіндегі тауарлар ассортиментінің ерекшеліктерін атау	9.8.1.2 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан тауардың жарамдылық мерзімін анықтау	10.8.1.2 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан тауардың өндіру мерзімін анықтау
		6.8.1.3 дүкеннен қажетті азық-түлікті іздеу, оны сатушының көмегімен және өзіне-өзі	7.8.1.3 өнеркәсіптік тауарлар дүкендеріндегі кейбір бөлімдердің ассортиментін	8.8.1.3 сауда үйінің жұмыс режимін атау	9.8.1.3 сатып алған	10.8.1.3 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан тауардың қызмет ету

	5. 8. 1. 2 негізгі тағамдардың ассортименті мен құнынан хабардар болу	қызмет көрсету арқылы сатып алу	; жекелеген тауарлардың құнын атап шығу		тауарлардың құнын есептеу	мерзімін, тауарды өндірушіні анықтау
		6. 8. 1. 4 азық-түліктің жарамдылық мерзімін анықтау	7. 8. 1. 4 өнеркәсіптік тауарлар дүкенінен тауарлар сатып алу	8. 8. 1. 4 қажетті тауарларды таңдау	9. 8. 1. 4 дүкенде жүру ережелерін орындау	10. 8. 1. 4 тауарды сатып алғансоң қайтарымға алған артық ақшаны есептеу
			7. 8. 1. 5 сатып алған заттың құнын, қайтарымға алған артық ақшаны есептеу	8. 8. 1. 5 дүкенде тәртіп ережелерін сақтау		
8.2. Тұрғын үй коммуналдық -шаруашылық кәсіпорындары	5. 8. 2. 1 тұрғын үй коммуналдық -шаруашылық қызметтеріне ақы төлеу қажеттілігі туралы айту	6. 8. 2. 1 тұрғын үй коммуналдық - шаруашылығы ұсынатын қызметтерді атап шығу	7. 8. 2. 1 тұрғын үй коммуналдық - шаруашылығы кешеніне кіретін кәсіпорындардың құрамын (электрмен, сумен, газбен, жылумен жабдықтау, канализация, лифті шаруашылығы) атап шығу	8. 8. 2. 1 көрсетілген тұрғын үй коммуналдық - шаруашылығы қызметтеріне ақы төлеу қажеттілігін түсіну	9. 8. 2. 1 әртүрлі кәсіпорындармен мекемелер көрсететін қызметтерден хабардар болу (фотоателье, кір жуу, химиялық тазалау)	10. 8. 2. 1 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерінен хабардар болу
		6. 8. 2. 2 тұрғылықты жері бойынша тұрғын үй коммуналдық -шаруашылық кәсіпорындарының орналасқан жерін анықтау	7. 8. 2. 2 мамандандырылған төлем орындарында тұрғын үй коммуналдық - шаруашылығы қызметтеріне ақы төлеу тәртібін (кезеңділігін) және тәсілін түсіндіру	8. 8. 2. 2 тұрғылықты жері бойынша тұрғын үй коммуналдық -шаруашылық кәсіпорындарының орналасқан жерін анықтау	9. 8. 2. 2 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерінен хабардар болу , жұмыстарды орындауға өтінім беру	10. 8. 2. 2 пәтер иелерінің тұтыну кооперативтеріне жөндеу жұмыстарын орындауға өтінім беру
			7. 8. 3. 1 пәтерлер,			

			үйлер есептегіштерінің көрсеткіштерін алу, коммуналдық төлем бланкілерін толтыру	8. 8. 3. 1 ломбард туралы жеке қаржы кәсіпорны ретінде айту	9. 8. 3. 1 салық түрлерін атап шығу	10. 8. 3. 1 салық түрлерін калай төлеуге болатынын түсіндіру
8.3. Қаржы кәсіпорындары	5. 8. 3. 1 банктің негізгі функцияларын атап шығу	6. 8. 3. 1 қаржы терминалдарымен банкоматтардың түрлерін атап шығу	7. 8. 3. 2 төлемдерді ақшамен және банк карточкаларымен жүзеге асыру	8. 8. 3. 2 ақшасыз есеп айырысуды пайдалану қағидаларын түсіндіру	9. 8. 3. 2 ақшасыз есеп айырысуды пайдалану қағидаларын түсіндіру	10. 8. 3. 2 салық төлеушіден салық алу мақсаттарын атап шығу
			7. 8. 3. 3 банкоматты, терминалды қалай пайдалануға болатындығын айту	8. 8. 3. 3 пәтер, үй есептегіштерінің көрсеткіштерін алу, коммуналдық төлем бланкілерін толтыру	9. 8. 3. 3 банкоматты пайдалану	10. 8. 3. 3 банкоматты, терминалды пайдалану
					9. 8. 3. 4 коммуналдық қызметтерді төлеу (есептегіштер көрсеткіштерін алу, төлем бланкілерін толтыру)	10. 8. 3. 4 коммуналдық қызметтерге, ұялы байланысқа ақы төлеу (есептегіштер көрсеткіштерін алу, төлем бланкілерін толтыру)
8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	5. 8. 4. 1 жөндеу шеберханаларының түрлері, олардың мақсаты, шеберханалардың қызметтерін пайдалану ережелері	6. 8. 4. 1 фотоателье нің мақсатын түсіндіріп айту	7. 8. 4. 1 киім тігу ателье сінің, киім, аяқ киім жөндеу шеберханасының қызметтерін пайдалану	8. 8. 4. 1 химиялық тазалау, кір жуу, жалға беру қызметтерін атау	9. 8. 4. 1 тұратын ауданындағы жақын орналасқан кәсіпорындармен мекемелерден хабардар болу	10. 8. 4. 1 тұратын ауданындағы жақын орналасқан халыққа қызмет көрсету саласындағы кәсіпорындармен мекемелерден хабардар болу
		6. 8. 4. 2 фотоателье	7. 8. 4. 2 шаштараз	8. 8. 4. 2 фотоателье,	9. 8. 4. 2 шаштараз, кір жуу, химиялық тазалау,	10. 8. 4. 2 шаштараз, кір жуу, химиялық тазалау, пошта, банк, жөндеу шеберханалары, жалға беру

		қызметтерін пайдалану	қызметтерін атау	шаштараз қызметтерін атау	пошта қызметтерін пайдалану	қызметі, фотоателье, киім тігу ательесі қызметтерін пайдалану
8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	5. 8. 5. 1 поштаның мақсаты, пошта қызметтері, пошта жөнелтілімдерінің түрлері туралы айту	6. 8. 5. 1 үй, ұялы телефонды пайдалану, байланыс қызметтеріне ақы төлеу	7. 8. 5. 1 сәлемдемелерді, бандерольдерді жіберу (бланкілерді толтыру)	8. 8. 5. 1 газеттерге, журналдарға жазылу	9. 8. 5. 1 телефон арқылы шұғыл жәрдем: өрт сөндіруші, полиция қызметіне хабарласу	10. 8. 5. 1 телефон арқылы шұғыл жәрдем: өрт сөндіруші, полиция; медициналық жедел жәрдем қызметтеріне хабарласу
				8. 8. 5. 2 ақша аударымдарын жүзеге асыру	9. 8. 5. 2 ақша аударымдарын жүзеге асыру	10. 8. 5. 2 такси шақыру
8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	5. 8. 6. 1 театрдың, кинотеатрдың, мұражайдың, саябақтың, стадионның, спорт сарайының, мәдениет сарайының мақсаттары туралы айту	6. 8. 6. 1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау	7. 8. 6. 1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау	8. 8. 6. 1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау	9. 8. 6. 1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау	10. 8. 6. 1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау
	5. 8. 6. 2 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау	6. 8. 6. 2 дастарқан басында тәртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын қолдану, асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	7. 8. 6. 2 дастарқан басында тәртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын қолдану, асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	8. 8. 6. 2 дастарқан басында тәртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын қолдану, асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	9. 8. 6. 2 дастарқан басында тәртіп ережелерін сақтау	10. 8. 6. 2 дастарқан басында асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
		6. 8. 6. 3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе	7. 8. 6. 3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе	8. 8. 6. 3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе	9. 8. 6. 3 сатушылармен, кассирлермен қарым-қатына	10. 8. 6. 3 асхана, кафе қызметкерлерімен қарым-қатына

		қызметкерлер імен) қарым-қатына с жасау дағдыларын қолдану	қызметкерлер імен) қарым-қатына с жасау дағдыларын қолдану	қызметкерлер імен) қарым-қатына с жасау дағдыларын қолдану	с жасау дағдыларын қолдану	с жасау дағдыларын қолдану

40. Осы Бағдарлама негізгі орта білім беру деңгейіндегі 5-10 сыныптардың зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспарға сәйкес іске асырылады. Білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес мақсаттар қайта бөлінуі, нақтылануы мүмкін.

41. Бөлімдер мен тақырыптарды зерттеуге сағаттар бөлу мұғалімнің қалауы бойынша беріледі.

Параграф 3. 5-10 сыныптардың зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	5.2.1.1 киім, бас киім және аяқ киім түрлерін атап шығу; 5.2.1.2 киім мен аяқ киімді мақсаты бойынша ажырату және саралау; 5.2.1.3 өз киіміне және аяқ киіміне ұқыпты қарау;
	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	5.2.2.1 киім мен аяқ киімге күтім жасау; 5.2.2.2 киімге ұсақ жөндеу жұмыстарын жүргізу (түймелерді "қатты", "бос" тігу)
4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлар түрлері	5.4.1.1 тұрғын үй-жайлардың түрлерін атау: жатақхана, пәтерлер, жеке үйлер және олардың пошталық мекенжайлары; 5.4.1.2 тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажырату; 5.4.1.3 тұрғын және қосалқы үй жайлардың функционалдық және заттық мақсатын анықтау; 5.4.1.4 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атап шығу;
	4.2. Тұрғын үйлерді тазалау	5.4.2.1 кілемді шаңсорғышпен тазалау ережелерін ұстану
		5.4.2.2. еденді еден жуғышпен жуу

		5.4.2.3 жиһаз беттеріндегі шаңды сүрту
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	5.6.1.1. отбасы мүшелерін атау (тегі, есімі, әкесінің есімі, жасы, жұмыс және оқу орны);
	6.2. Отбасылық қатынастар	5.6.2.1 үлкен отбасы мүшелеріне сыпайы қарау; 5.6.2.2 отбасы мүшелерінің күнделікті өмірдегі міндеттерінен хабардар болу; 5.6.2.3 өз отбасының отбасылық дәстүрлерін атау
	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	5.6.3.1 баланың жеке басын куәландыратын құжатты (туу туралы куәлік), оның мәнін атау
3-тоқсан		
8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	5.8.1.1 дүкендердің, бөлімдердің негізгі түрлерін, олардың мақсатын ажырату; 5.8.1.2 негізгі азық-түлік өнімдерінің ассортименті мен құнынан хабардар болу;
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кәсіпорындары	5.8.2.1 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық қызметтеріне ақы төлеу қажеттілігі туралы айту;
	8.3. Қаржылық кәсіпорындар	5.8.3.1 банк туралы тәуелсіз қаржы кәсіпорны ретінде айту;
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	5.8.4.1 жөндеу шеберханаларының түрлерін, олардың мақсатын, шеберханалардың қызметтерін пайдалану ережелерін атап шығу;
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	5.8.5.1 поштаның мақсаты, пошта қызметтері, пошта жөнелтілімдерінің түрлері туралы айту;
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	5.8.6.1 театрдың, кинотеатрдың, мұражайдың; саябақтың, стадионның, спорт сарайының, мәдениет сарайының мақсаты туралы айту; 5.8.6.2 қоғамдық орындарда, мәдениет мекемелерінде, демалыс орындарында тәртіп ережелерін сақтау
		5.1.1.1 қоғамдық және жеке көліктің мақсатын түсіндіру;

5. Көлік, көше	5.1. Көлік құралдарының түрлері	5.5.1.2 қоғамдық көлікте жүру кезінде жолаушылар міндеттерін орындау; 5.5.1.3 жолаушының көлікке отыру және түсу ережелерін орындау
	5.2. Көлік пен жолдағы тәртіп ережелері	5.5.2.1 қоғамдық көлікте жүру тәртібінің ережелерін сақтау (отыру, билет сатып алу, салондағы және көшеге шыққан кездегі тәртіп ережелері); 5.5.2.2 көліктен түсіп, оны айналып өту ережелерін ұстану (трамвай, троллейбус, автобус); 5.5.2.3 жол жүру ережелерін сақтау
	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	5.5.3.1 өзі тұратын, мектеп орналасқан аудандағы өзінің жаяу жүретін жолдың негізгі бағыттарынан хабардар болу
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	5.7.1.1 әртүрлі халықтардың діни мерекелері туралы айту: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан айт, Ораза айт 5.7.1.2 діни мерекелерді тойлау дәстүрлерін атау 5.7.1.3 әртүрлі халықтардың дәстүрлі тағамдарының рецепттерін атау 5.7.1.4 өз қолымен ашықхат пен қарапайым кәдесый жасау
	7.2. Құттықтаулар	5.7.2.1 туған күн иесіне құттықтау ашықхатының мәтінін құрастыру; 5.7.2.2 құттықтау сөздерін айту;
4-тоқсан		
	3.1. Азық-түлік өнімдері	5.3.1.1 азық-түліктің оқып үйренген топтарын (көкөністер, жеміс-жидектер, сүт, ұн, ет, балық өнімдері, жарма, кондитерлік өнімдер) ажырату;
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	5.3.2.1 асүй жабдықтарынан, асүй ыдыстарынан, құралдар мен аспаптардан хабардар болу; 5.3.2.2 әртүрлі материалдардан жасалған ыдыстар мен асхана құралдарын күту (жуу, тазалау) және оларды сақтау ережелерін пайдалану 5.3.2.3 мектеп асханасында дастарқан жаю;
3. Тамақтану		

	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	5.3.3.1 шай демдеу ережелерін орындау; 5.3.3.2 жұмыртқа тағамдарын дайындау (жұмыртқа пісіру, омлет дайындау); 5.3.3.3 бутербродтардың түрлерін атап шығу және оларды дайындауды білу; 5.3.3.4 кесу құралдарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін орындау; 5.3.3.5 таңғы асқа дастарқан жаю; 5.3.3.6 дастарқан басында тәртіп мәдениеті мен сөйлеу әдебі ережелерін сақтау
1. Денсаулық	1.1. Дене гигиенасы	5.1.1.1 гигиеналық құралдарды: сабынды, жөкені, сүлгіні, сусабынды, қайшыны қолдану ережелерін орындау 5.1.1.2 гигиеналық құралдардың: сабынның, жөкенің, сүлгінің, сусабынның, қайшының мақсатын атау 5.1.1.3 дененің, шаштың тазалығын өз бетімен бақылау; 5.1.1.4 қажетті гигиеналық рәсімдерді орындау
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек	5.1.2.1 жаншылғанда, мұрыннан қан кеткен кезде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету 5.1.2.2 тері сыдырылғанда, кішкене кесілгенде алғашқы көмек көрсету 5.1.2.3 жәндіктер (масалар, аралар) шаққан кезде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету

2) 6-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	6.2.1.1 ұлдар мен қыздарға арналған әртүрлі маусымдарға арналған киімдерді атау (күнделікті, мерекелік) 6.2.1.2 киімді маусым бойынша таңдау; 6.2.1.3 киімді маусымдар арасында сақтауға дайындау
		6.2.2.1 зығырдан, жүннен, жібектен, жасанды матадан, трикотаждан тігілген киімге күтім жасау;

	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	6.2.2.2 кірді қолмен жуу, кептіру үшін оны ілу; 6.2.2.3 шағын заттарды үтіктеу (орамалдар, алжапқыштар, шарфтар, жастық тыстары), оларды сақтау үшін бүктеу және орналастыру; 6.2.2.4 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін орындау
4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлар түрлері	6.4.1.1 жеке және көппәтерлі үйлерді ажырату; 6.4.1.2 қаладағы, ауылдағы адамдардың тұрғын үйін ажырату 6.4.1.3 ауылдағы үйлердің ауласындағы шаруашылық құрылыстардың мәнін түсіндіру
	4.2. Тұрғын үйді тазалау	6.4.2.1 жиһазға күтім жасау (жылтыратылмаған, жылтыратылған, жұмсақ); 6.4.2.2 тұрғын бөлмені күнделікті және апта сайын тазалау (еден жуу, шаң сүрту, терезе алды тақтайларын дымқыл шүберекпен сүрту); 6.4.2.3 пәтерде, үйде үй жануарларына күтім жасау
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	6.1.1.1 өзінің, жақын туыстарының тегі, есімін, әкесінің есімін атау; 6.6.1.2 туыстық дәрежесін атау;
	6.2. Отбасылық қатынастар	6.6.2.1 үй шаруасына қолдан келерлік көмек көмектесу, 6.6.2.2 отбасы мүшелердің арасында үй міндеттерін бөлу туралы айту; 6.2.3 отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу; 6.6.2.4 қазақ халқының дәстүрлеріндегі үлкендермен қарым-қатынас жасау ережелері мен олардың түрлерін атау
	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	6.6.3.1 баланың жеке басын куәландыратын құжатты (туу туралы куәлік) атау; 6.6.3.2 ҚР азаматының жеке басын куәландыратын негізгі құжаттарды (жеке куәлік, ЖСН) атау
3-тоқсан		

8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	6.8.1.1 сауда кәсіпорындарынан: гипермаркет, супермаркет, шағын маркет туралы хабардар болу; 6.8.1.2 дүкенде жүру ережелерін атап шығу; 6.8.2.3 өнімдердің жарамдылық мерзімін анықтау 6.8.2.4 дүкеннен қажетті өнімді іздеу
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы кәсіпорындары	6.8.2.1 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы ұсынатын қызметтерді атау 6.8.2.2 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы кәсіпорнының тұрғылықты жері бойынша орналасқан жері туралы айту;
	8.3. Қаржы кәсіпорындары	6.8.3.1 терминалдарды олардың функционалдық мақсаты бойынша ажырату
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	6.8.4.1 фотоательенің мақсатын айту; 6.8.4.2 фотоателье қызметтерін пайдалану
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	6.8.5.1 үй, ұялы телефонды пайдалану, байланыс қызметтеріне ақы төлеу;
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	6.8.6.1 қоғамдық орындарда, мәдениет мекемелерінде, демалыс орындарында тәртіп ережелерін сақтау; 6.8.6.2 дастарқан басында тәртіп ережелерін, ұқыпты тамақтану дағдыларын қолдану, асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану 6.8.6.3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау дағдыларын қолдану
	5.1. Көлік құралдарының түрлері	6.5.1.1 мамандандырылған машиналардың мақсаты туралы айту; 6.5.1.2 полиция, дәрігер, өрт сөндірушінің міндеттерін атау 6.5.1.3 қалалық көлік түрлерін атау
		6.5.2.1 жол белгілерінің мәнін атау ;

5. Көлік, көше	5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібінің ережелері	6.5.2.2 көліктен түсіп, көшенің өтетін бөлігі арқылы айналып өту ережесін сақтау; 6.5.2.3 көліктен айналып өту ережесін сақтау (трамвай, троллейбус, автобус); 6.5.2.4 жолдағы төтенше жағдайлардың себептерін атау; 6.5.2.5 төтенше жағдай кезіндегі тәртіп ережелерін атау
	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	6.5.3.1 қоғамдық көлікте (мектепке бару (бағыт, көлік түрлері) жүруді жүзеге асыру
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	6.7.1.1 негізгі мемлекеттік мерекелерді, олардың күндерін атау; 6.7.1.2 ҚР мемлекеттік мерекелеріне үй-жайларды безендіру; 6.7.1.3 мерекелік дастарқан жаю тәртібі; 6.7.1.4 туысқандарға және достарға өз қолдарымен ашықхат және қарапайым кәдесый жасау;
	7.2. Құттықтаулар	6.7.2.1 құттықтау хатының мәтінін құрастыру; 6.7.2.2 құттықтау сөздерін айту; 6.7.2.3 қазақ халқының мақал-мәтелдерін, өлеңдері мен әндерін атап шығу
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік өнімдері	6.3.1.1 өнімдерді сақтау мерзімінен хабардар болу; 6.3.1.2 азық-түлікті сақтау орындарына, тоңазытқышқа орналастыру; 6.3.1.3 дайындалған тағамдарды сақтау;
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	6.3.2.1 плитаны (газ, электр), қысқа толқынды пешті пайдалану, олармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау; 6.3.2.2 өнімдерді тоңазытқыш сөрелерінде орналастыру ережелерін орындау 6.3.2.3 тоңазытқышты пайдалану және таза ұстау ережелерін орындау 6.3.2.4 әртүрлі материалдардан жасалған ыдыстар мен асхана

		құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін қолдану
	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	6.3.3.1 тағамды ең аз термиялық өңдеумен дайындау (ботқаны сүтте және суда пісіру, макарон, картоп пісіру, одан пюре дайындау); 6.3.3.2 піскен көкөністерден винегрет салатын дайындау; 6.3.3.3 кесу құралдарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін орындау 6.3.3.4 дастарқан басында тәртіп мәдениеті мен сөйлеу әдебін ережелерін сақтау
1. Денсаулық	1.1. Дене гигиенасы	6.1.1.1 шашқа күтім жасау (бас жуу, шаш кептіргішпен кептіру, қарапайым шаш үлгісін жасау); 6.1.1.2 шаш күту құралдарын таңдау және сатып алу; 6.1.1.3 аяқ-қолды күту ережелерін орындау; 6.1.1.4 тырнақ алу ережелерін орындау
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	6.1.2.1 үйде дәрі қобдишасын қолдану мақсатын айту; 6.1.2.2 үй дәрі қобдишасын сақтау орындарын атау; 6.1.2.3 үй дәрі қобдишасын пайдалану кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау

3) 7-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	7.2.1.1 аяқ киімнің түрлерін, қолдану мақсатын атау (ұлдарға-қыздарға, үйде кию-көшеде кию) 7.2.1.2 аяқ киімнің, бас киімнің өлшемін атау 7.2.1.3 бас киімнің түрлерін атау (ұлдар мен қыздарға арналған) 7.2.1.4 бас киімді маусымға, жағдайға сәйкес таңдау;
		7.2.2.1 киімге күтім жасау ерекшеліктерін көрсететін шартты белгілерден (символдардан) хабардар болу; 7.2.2.2 кірді қолмен жуу, оны кептіру үшін ілу; 7.2.2.3 кішкентай заттарды үтіктеу (орамалдар, алжапқыштар,

	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	шарфтар, жастық тыстары), бүктеу және сақтау үшін орналастыру; 7.2.2.4 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелері; 7.2.2.5 бас киімдерді күту және оны сақтау ережелерін атап шығу
4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлар түрлері	7.4.1.1 киіз үй құрылысының ерекшеліктері туралы айту (дөңгелек, оңай бүктеледі, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы); 7.4.1.2 жатын бөлменің мақсаты, жатын бөлмеге арналған жиһаз туралы айту; 7.4.1.3 әр бөлмені және оның мақсатын жоспар бойынша сипаттау
	4.2. Тұрғын үйді тазалау	7.4.2.1 жатын бөлмені күнделікті тазалау, терезелерді жуу; 7.4.2.2 терезелердің перделеріне күтім жасау; 7.4.2.3 жылу батареяларына күтім жасау (шаңды сүрту, жуу); 7.4.2.4 шамдарға күтім жасау (сүрту, жуу); 7.4.2.5 тұрғын үйді маусымдық тазалауды орындау
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	7.6.1.1 өзінің, жақын туыстарының , немере аға-інілерінің есімдерін, тегін, әкесінің есімін атау; 7.6.1.2 туыстық дәрежесін атау;
	6.2. Отбасылық қатынастар	7.6.2.1 үй шаруашылығындағы тұрақты міндеттерді орындау; 7.6.2.2 отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау; 7.6.2.3 отбасын құру, отбасылық қатынастар мәдениеті, зерттелген отбасылық дәстүрлер мәселелерінен хабардар болу; 7.6.2.4 отбасы бюджетінің құрамдас бөліктерін атау (кіріс және шығыс); 7.6.2.5 отбасы табысының көздерін айқындау
	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	7.6.3.1 ҚР азаматтың жеке басын куәландыратын құжаттарды (туу туралы куәлік, жеке куәлік) атау; 7.6.3.2 жеке сәйкестендіру нөмірінің (ЖСН) мақсатын түсіндіру

3-тоқсан

8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	7.8.1.1 сатылатын ассортимент түрі бойынша сауда кәсіпорындарының мақсатын атау (әмбебап және мамандандырылған); 7.8.1.2 өнеркәсіптік тауарлар дүкендерінің мақсатын, тауарларды сатып алу тәртібін атап шығу; 7.8.1.3 өнеркәсіптік тауарлар дүкендеріндегі кейбір бөлімдердің ассортиментін; жеке тауарлардың құнын атау; 7.8.1.4 тауарларды өнеркәсіптік тауарлар дүкенінен сатып алу; 7.8.1.5 сатып алған заттың құнын, қайтарымға алған артық ақшаны есептеу
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кәсіпорындары	7.8.2.1 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кешеніне кіретін кәсіпорындардың құрамын (электрмен, сумен, газбен, жылумен жабдықтау, канализация, лифті шаруашылығы) атап шығу 7.8.2.2 мамандандырылған төлем орындарында тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы қызметтеріне ақы төлеу тәртібін (кезеңділігін) және тәсілін түсіндіру
	8.3. Қаржы кәсіпорындары	7.8.3.1 пәтер, үй есептегіштерінің көрсеткіштерін алу, коммуналдық қызметтер үшін төлем бланкілерін толтыру; 7.8.3.2 төлемдерді ақшамен және банк карточкаларымен жүзеге асыру; 7.8.3.3 банкоматты, терминалды қалай пайдалануға болатындығын айту
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	7.8.4.1 киім тігу, киім, аяқ киім жөндеу шеберханасының қызметтерін пайдалану
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	7.8.5.1 сәлемдемелер, бандерольдер жіберу
		7.8.6.1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау;

	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	7.8.6.2 дастарқан басындағы тәртіп, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын қолдану; 7.8.6.3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау дағдыларын қолдану
5. Көлік, көше	5.1. Көлік құралдарының түрлері	7.5.1.1 автовокзалдың мақсаты туралы айту; 7.5.1.2 негізгі қала маңындағы бағыттарды атау; 7.5.1.3 автовокзалдағы қосымша қызметтерді атау; 7.5.1.4 жолаушыларға қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегі туралы түсіндіру; 7.5.1.5 анықтамалық қызметтің, автобустардың жүру кестесінің мақсаты туралы айту; 7.5.1.6 автовокзал кассасынан билеттер сатып алу тәртібін атау; 7.5.1.7 қалааралық автокөліктің мақсаты туралы айту
	5.2. Көлікте және жолда жүру ережелері	7.5.2.1 автовокзал ғимаратынан хабардар болу; 7.5.2.2 автобустардың жүру кестесінен хабардар болу; 7.5.2.3 анықтамалықтың және автовокзалдың қызметтерін пайдалану; 7.5.2.4 билет сатып алу (мүмкіндігінше); 7.5.2.5 жүкті және қол жүгін жинау; 7.5.2.6 сақтау камерасын қалай пайдалану керектігін айту
	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	7.5.3.1 қоғамдық көлікте (мектепке бару, секцияға) жүруді жүзеге асыру (бағыт, көлік түрлері)
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	7.7.1.1 әртүрлі халықтардың діни мерекелері туралы айту: Рождество, Пасха, Масленица, Құрбан айт, Ораза айт; 7.7.1.2 діни мерекелерді тойлау дәстүрлері туралы түсіндіру; 7.7.1.3 әртүрлі халықтардың дәстүрлі тағамдарының дәстүрлі рецепттерін атау;

		7.7.1.4 сыйлық ретінде өз қолымен ашықхат пен қарапайым кәдесый жасау
	7.2. Құттықтаулар	7.7.2.1 құттықтау хатының мәтінін құрастыру 7.2 құттықтау сөздерін айту;
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік	7.3.1.1 көкөніс, ет, балық өнімдерін бастапқы термиялық өңдеу тәсілдерін атап шығу; 7.3.1.2 көкөністерді қоймада, жертөледе сақтау ережелерін атау;
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	7.3.2.1 таңдалған мәзірді ескере отырып, түскі асқа дастарқан жаю; 7.3.2.2 асхана құралдарын пайдалану ережелерін орындау; 7.3.2.3 азық-түлік өнімдерін тоңазытқыш сөрелеріне қою; 7.3.2.4 әртүрлі материалдардан жасалған ыдыстар мен асхана құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін пайдалану
	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	7.3.3.1 түскі ас дайындау (жеңіл тағамдар, көкөністерден, балық және ет өнімдерінен, жартылай фабрикаттардан бірінші және екінші тағамдар); 7.3.3.2 тағамдар дайындау; 7.3.3.3 суып қалған тағамдарды жылыту 7.3.3.4 дастарқан басында тәртіп мәдениеті мен сөйлеу әдебі ережелерін сақтау
1. Денсаулық	1.1. Дене гигиенасы	7.1.1.1 шашты күту, бас жуу, шаш күтетін құралдарды пайдалану ережелерін атап шығу; 7.1.1.2 жеке интимдік гигиена ережелерін сақтау, 7.1.1.3 ішкі киімді жуу, 7.1.1.4 ванна, душ қабылдау жиілігі;
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек	7.1.2.1 дәріхананың мақсаты, жақын маңдағы дәріхананың орналасқан жері туралы айту; 7.1.2.2 дәрілік заттарды сатып алу тәртібін атау; 7.1.2.3 теріні кесіп алу, сыдырып алу, тырналып калуда алғашқы көмек көрсету

4) 8-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	8.2.1.1 дүкеннен киім мен аяқ киім іздеу, киім, аяқ киім сатып алу 8.2.1.2 аяқ киім мен киімнің өлшемін атау; 8.2.1.3 киім таңдау үшін дүкенде киім өлшейтін бөлмені пайдалану
	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	8.2.2.1 киімге күнделікті күтім жасау; 8.2.2.2 сөгілген тігісті нұсқаулық картасына сүйене отырып тігу; 8.2.2.3 жүннен және синтетикалық маталардан тігілген заттарды заттаңбамен танысқаннан кейін ондағы мәліметтерді пайдалана отырып жуу; 8.2.2.4 жейделерді, көйлектерді, шалбарларды тиісті ретпен үтіктеу ; 8.2.2.5 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы бойынша ережелерді орындау
4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлардың түрлері	8.4.1.1 киіз үйде киім мен тұрмыстық заттарды сақтау ерекшеліктері туралы айту; 8.4.1.2 тұрғын үй түрлерінен хабардар болу, тұрғын және қосалқы үй-жайлардың функционалдық мақсатын анықтау және оларды затпен толтыру; 8.4.1.3 пәтерде, үй-жайларда жиһаз бен интерьер заттарын тиімді орналастыру
	4.2. Тұрғын үйлерді тазалау	8.4.2.1 пәтерді (үйді) күнделікті, апталық, маусымдық тазалауды орындау; 8.4.2.2 жөндеуге дайындық қызметінің мәнін, пәтерді, үйді косметикалық жөндеуді орындау тәсілдерінен хабардар болу; 8.4.2.3 косметикалық жөндеуге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарынан хабардар болу; 8.4.2.4 ас үйді, жуынатын бөлмені, жуынатын бөлмені (плиткаларды, шұңғылшаларды, газ/электр плиталарын жуу) тазалауды жүзеге асыру; 8.4.2.5 айналарға күтім жасау;

		8.4.2.6 бөлме гүлдеріне күтім жасау
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	8.6.1.1 өзінің, жақын туыстарының тегін, есімін, әкесінің есімін атау 8.6.1.2 жақын туыстары мен достарының және таныстарының арасындағы айырмашылықты түсіндіру;
	6.2. Отбасылық қатынастар	8.6.2.1 кіші және егде жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау; 8.6.2.2 өз отбасының дәстүрлерін атау; 8.6.2.3 үйде жасайтын міндеттерін атау және оларды орындау; 8.6.2.4 отбасының әрбір мүшесінің шаруашылық-тұрмыстық міндеттерін атау 8.6.2.5 отбасының табыс көздерін, шығыстардың негізгі баптарын анықтау
	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	8.6.3.1 Қазақстан Республикасы азаматының негізгі құжаттарында (туу туралы куәлік, жеке куәлік, төлқұжат, білімі туралы құжат) бағдарлау; 8.6.3.2 жеке сәйкестендіру нөмірінің (ЖСН) мақсатын түсіндіру
3-тоқсан		
	8.1. Сауда кәсіпорындары	8.8.1.1 "сауда үйі" ұғымын атау; 8.8.1.2 сауда үйіндегі тауарлар ассортиментінің ерекшеліктерін атап шығу; 8.8.1.3 сауда үйінің жұмыс режимін атау; 8.8.1.4 қажетті тауарларды таңдау 8.8.1.5 дүкенде тәртіп ережелерін сақтау
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кәсіпорындары	8.8.2.1 көрсетілген тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық қызметтеріне ақы төлеу қажеттілігін түсіну 8.2 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығы кәсіпорындарының орналасқан жерін атау
		8.8.3.1 дербес қаржы кәсіпорны ретінде ломбард туралы айту

8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.3. Қаржы кәсіпорындары	8.8.3.2 ақшасыз есеп айырысу қағидаттарын атап шығу 8.3 пәтер, үй есептегіштерінің көрсеткіштерін алу, коммуналдық қызметтер үшін төлем бланкілерін толтыру
	8.4. Тұрмыстық қызмет кәсіпорындары	8.8.4.1 химиялық тазалау, кір жуу, жалға беру қызметтерін атау 8.8.4.2 фотоателье, шаштараз қызметтерін атау;
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	8.8.5.1 газеттерге, журналдарға жазылуды ресімдеу; ақша аударымдарын жүзеге асыру;
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	8.8.6.1 қоғамдық орындарда, мәдениет мекемелерінде, демалыс орындарында тәртіп ережелерін сақтау; 8.8.6.2 дастарқан басында тәртіп ережелерін, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын қолдану; 8.8.6.3 бейтаныс адамдармен (сатушылармен, кассирлермен, асхана, кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау дағдыларын қолдану
5. Көлік, көше	5.1. Көлік құралдарының түрлері	8.5.1.1 теміржол вокзалының мақсаты және оның негізгі қызметтері туралы айту; 8.5.1.2 теміржол жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың кәсіптерін атап шығу; 8.5.1.3 жолаушылар вагондары түрлерінің атауларын (жалпы, плацкарт, жұмсақ, СВ) және билеттің тиісті құнын айту; 8.5.1.4 поездардың жүру кестесінің, анықтамалық қызметтің мәні, теміржол билеттерін сатып алу тәртібі туралы (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру) айту; 8.5.1.5 жүкті сақтау камерасына тапсыру және алу тәртібі туралы, жүкті және қол жүгін жинау ерекшеліктері туралы түсініктері болуы тиіс; 8.5.1.6 теміржолдағы жол-көлік оқиғаларының түрлерін анықтау, төтенше жағдайларда жолаушылардың тәртіп ережелері;

		8.5.1.7 халықаралық автобустардың негізгі бағыттарын атау
	5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібінің ережелері	8.5.2.1 теміржол вокзалының ғимаратынан, поездардың жүру кестесінен (мүмкіндігінше) хабардар болу; 8.5.2.2 анықтамалық және вокзал қызметтерінің қызметін пайдалану, билет сатып алу (немесе тапсырыс беру) (мүмкіндігінше); 8.5.2.3 жүкті жинау; 8.5.2.4 сыртқы түрі бойынша арнайы машиналарды ажырату
	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	8.5.3.1 қоғамдық көлікпен жүруді (бағыт, көлік түрлері) жүзеге асыру
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	8.7.1.1. Қазақстан Республиканың мемлекеттік, діни мерекелерін атау 8.7.1.2 мереке мазмұнына сай киіну 8.7.1.3 мерекелерге дайындық туралы әңгімелеу
	7.2. Құттықтаулар	8.7.2.1 мақал-мәтелдер, мәтелдер, тақпақтар айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік өнімдері	8.3.1.1. қамырдан жасалған өнімдердің мақсатын атап шығу (үгілмелі, қатпарлы, бисквит, құймақ қамыры); 8.3.1.2 қамырдан жасалған бұйымдарды сақтау шарттары мен мерзімдерін атау; 8.3.1.3 азық-түлікті керегінен артық дайындау туралы айту, дайындау әдістерін атау
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	8.3.2.1 қамыр дайындау үшін тұрмыстық техниканы пайдалану; 8.3.2.2 өнімдерді дайындауға арналған техникалық құрылғыларды (консервілеуге арналған кілт, темір, капрон қақпақтар) пайдалану; 8.3.2.3 консервілеуге арналған ыдыстарды зарарсыздандыру тәсілдерін атап шығу; 8.3.2.4 әртүрлі материалдардан жасалған ыдыстар мен асхана

		құралдарын күту (жуу, тазалау) және сақтау ережелерін қолдану
	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	8.3.3.1 рецепт бойынша қамырдан жасалған бұйымдарды тұмшапеште және плитада дайындау (құймақ, печенье, торт пісіру); 8.3.3.2 көкөністерді, жеміс-жидектерді консервілеу; 8.3.3.3 аспаздық кітаптан тағамның рецепттерін табу 8.3.3.4 дастарқан басында тәртіп мәдениеті мен сөйлеу әдебі ережелерін сақтау
1. Денсаулық	1.1. Дене гигиенасы	8.1.1.1 денсаулықты сақтау және нығайту үшін дене шынықтыру мен спорттың маңызы; 8.1.1.2 табиғи күштердің (күн, ауа және су) денсаулыққа пайдасын түсіну; 8.1.1.3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды (сусабын, шашқа арналған кондиционер) пайдалану, оларды дұрыс сақтау 8.1.2.4 бет терісіне күтім жасау ережелерін атап шығу
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек	8.1.2.1 медициналық мекемелер (емхана, аурухана, "жедел жәрдем" қызметі), олардың қызметтерін пайдалану ережелері; 8.1.2.2 дәрігерді үйге шақыру, дәрігерге өзінің қал-жағдайы туралы айту, науқасқа үйден күтім жасау; 8.1.2.3 күю, үсік, күнге күю кезінде алғашқы көмек көрсету

5) 9-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	9.2.1.1 дүкеннен өз өлшеміндегі киім мен аяқ киімді табу 9.2.1.2 аяқ киім мен киімнің мөлшерін атау; 9.2.1.3 киім мөлшерін анықтау үшін өзінен және жолдасынан өлшем алу
		9.2.2.1 аяқ киімге күнделікті күтім жасау; 9.2.2.2 кірді қолмен және кір жуғыш машинамен жуу, кептіру,

	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	үтіктеу, әртүрлі маталардан тігілген киім заттарын сақтау; 9.2.2.3 киімдегі жапсырмасында шартты белгілерін түсіну; 9.2.2.4 төсек-орын жабдықтарын үтіктеу және ұқыпты жинау; 9.2.2.5 кір жуғыш машинаны қолдана білу; 9.2.2.6 үтікпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелері
4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлардың түрлері	9.4.1.1 тұрғын үй түрлерінен хабардар болу; тұрғын және қосалқы үй-жайларды ажырату 9.4.1.2 уақытша мақсаттағы үй-жайлардан хабардар болу; 9.4.1.3 пәтердің, үйдің үй-жайларына жиһаз бен интерьер заттарын тиімді орналастыру
	3.2. Тұрғын үйді тазалау	9.4.2.1 пәтерді (үйді) күнделікті тазалауды орындау; 9.4.2.2 үйді жөндеуге дайындаудың мазмұнын білу; 9.4.2.3 косметикалық жөндеуге арналған құрылыс материалдарын сатып алу орындарынан хабардар болу; 9.4.2.4 ас үйді, жуынатын бөлмені, санитарлық торапты (плиткаларды, шұңғылшаларды, газ/электр плиталарын жуу) тазалауды жүзеге асыру; 9.4.2.5 бөлме гүлдеріне күтім жасау
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	9.6.1.1 өзінің және отбасы мүшелерінің: әкесінің, анасының аты-жөнін, тегін атау; 9.6.1.2 отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау (ұлы немесе қызы);
	6.2. Отбасылық қатынастар	9.6.2.1 отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету; 9.6.2.2 отбасының бір аптаға, бір айға тамақтану шығындарды жоспарлау; 9.6.2.3 отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау; 9.6.2. отбасы мүшелерінің арасындағы күнделікті өмірдегі міндеттерді бөлуді үйрену;

		9.6.2.5 отбасылық дәстүрі жайлы әңгіме айту;
	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	9.6.3.1 төлқұжатта, оның негізгі деректерінде (серия, нөмір, ЖСН, төлқұжатты кім берді және қашан берілді) бағдарлау, оларды көшіріп жаза білу; 9.6.3.2 жұмысқа кіру кезінде тапсырлатын құжаттарды атау
3-тоқсан		
8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	9.8.1.1 мамандандырылған дүкендердің, базарлардың, сауда үйлердің айырмашылығын түсіндіру; 9.8.1.2 тауарлардың қаптамаларындағы жазулар бойынша жарамдылық мерзімін анықтау; 9.8.1.3 тауарлардың қаптамаларындағы жазулар бойынша қызмет ету мерзімін, тауарды өндірушіні анықтау; 9.8.1.4 дүкенде жүру ережелерін орындау
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кәсіпорындары	9.8.2.1 әртүрлі кәсіпорындар мен мекемелер көрсететін қызметтерден хабардар болу (фотоателье, кір жуу, химиялық тазалау) 9.8.2.2 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерінен хабардар болу, жұмыстарды орындауға өтінім беру
	8.3. Қаржы кәсіпорындары	9.8.3.1 салық түрлерін атап шығу; 9.8.3.2 салық салу мақсаттарын атау; 9.8.3.3 банкоматты пайдалану; 9.8.3.4 коммуналдық қызметтерді төлеу (есептегіштер көрсеткіштерін алу, төлем бланкілерін толтыру)
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	9.8.4.1 тұратын ауданындағы жақын орналасқан кәсіпорындар мен мекемелерден хабардар болу; 9.8.4.2 шаштараз, кір жуу, химиялық тазалау, пошта, жинақ кассасы, жөндеу шеберханалары, жалға беру қызметі, фотоателье, киім тігу ательесі қызметтерін пайдалану; 9.8.4.3 тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық

		қызметтеріне ақы төлеу, тұрғын үй коммуналдық-шаруашылығының орналасқан жері туралы айту
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	9.8.5.1 жедел жәрдем: өрт сөндіруші, полиция қызметіне хабарласу; 9.8.5.2 ақша аударымдарын жүзеге асыру
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	9.8.6.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау; 9.8.6.2 дастарқан басында тәртіп ережелерін сақтау; 9.8.6.3 сатушылармен, кассирлермен қарым-қатынас жасау дағдыларын қолдану
5. Көлік, көше	5.1. Көлік құралдарының түрлері	9.5.1.1 әуежайдың және оның негізгі қызметтерінің мақсатын түсіндіру 9.5.1.2 әуе көлігі жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегін айту 9.5.1.3 ұшақтардың ұшу кестесінен хабардар болу 9.5.1.4 анықтама қызметінің мақсатын атап шығу 9.5.1.5 жүкті рәсімдеу тәртібін айту 9.5.1.6 аэровокзалдың және оның негізгі қызметтерінің мақсатын атау 9.5.1.7 жүк сақтау камераның мақсатың және қолдану ережелерін түсіндіру 9.5.1.9 сақтау камерасының мақсаты және оны пайдалану ережелері туралы айту
	5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібінің ережелері	9.5.2.1 әуежай ғимаратындағы арнайы көрсеткіштер мен ақпараттық таблодан хабардар болу 9.5.2.2 ұшақтардың ұшу кестесінен хабардар болу 9.5.2.3 жүкті және қол жүгін жинау 9.5.2.4 жолдан шартты жерден, көрсеткіштер бойынша өту 9.5.2.5 сақтау камерасын пайдалану
		9.5.3.1 қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін орындау;

	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	9.5.3.2 қоғамдық көліктің негізгі бағыттарынан хабардар болу
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	9.7.1.1 әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі үйлену тойлары туралы айту; 9.7.1.2 мерейтойлар, мерейлі күндер туралы айту; 9.7.1.3 түрлі оқиғаларды мерекелеуде қазақ халқының ұлттық дәстүрлерін атау ("Бесік той", "Тұсау кесу тойы", "Сүндет той", "Тілашар" және т.б.); 9.7.1.4 қазақ халқының үйлену тойларына дайындалу және оны өткізу ерекшеліктерін атау
	7.2. Құттықтаулар	9.7.2.1 салтанатты іс-шаралар үшін құттықтау сөздерін дайындау; 9.7.2.2 мақал-мәтелдер, өлеңдер айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік өнімдері	9.3.1.1 әртүрлі топтағы азық-түлік тағамдарын ажырату; 9.3.1.2 қолдануға жарамды өнімдерді ажырату; 9.3.1.3 тамақ қалдықтарын кәдеге жарату ережелерін орындау
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	9.3.2.1 асүй ыдыстарды мақсатына сай қолдану; 9.3.2.2 таңғы асқа дастарқан жаю; 9.3.2.3 тамақтанғаннан кейін дастарқанды жинау, ыдыс жуу
	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	9.3.3.1 ұлттық тағамдарды (палау, бауырсақ) дайындау; 9.3.3.2 аспаздық кітаптан тағамның рецепттерін іздеу; 9.3.3.3 тағам дайындау кезінде рецепттерден үйрену; 9.3.3.4 мәдениеттілік тәртібі ережелерін сақтау
	1.1. Дене гигиенасы	9.1.1.1 дененің, шаштың тазалығын өздігінен бақылау; 9.1.1.2 қажетті гигиеналық процедураларды орындау (бас жуу); 9.1.1.3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды таңдау және пайдалану, оларды дұрыс сақтау;

1. Денсаулық		9.1.1.4 алкогольдің, темекі шегудің, есірткі қолданудың зиянын түсіндіру; 9.1.1.5 жұқпалы ауруларды атау, олардың алдын алу шаралары туралы айту
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	9.1.2.1 медициналық мекемелерге медициналық көмекке жүгіну ережелерін атау, дәрігерді үйге шақыру; 9.1.2.2 үйде күтім жасау тәртібін атау; 9.1.2.3 жаншылғанда, мұрыннан қан кеткенде, тері сыдырылғанда, жәндіктер шаққанда, күю, үсу, күн өту, тамақтан улану кезінде дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету

10-сынып:

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан		
2. Киім және аяқ киім	2.1. Киім, аяқ киім және бас киім түрлері	10.2.1.1 дүкендегі киім өлшейтін бөлмені пайдалану, киім, аяқ киім сатып алу 10.2.1.2 киімнің мөлшерін анықтау үшін өзінің және жолдасының өлшемін алу; 10.2.1.3 киім сатып алған кезде сатушы-консультанттан кеңес алу немесе одан сыпайы түрде бас тарту; 10.2.1.4 тігіншінің функционалдық міндеттерін атау
	2.2. Киімге, аяқ киімге күтім жасау	10.2.2.1 киімге, аяқ киімге күнделікті күтім жасау; 10.2.2.2 кірді қолмен жуу, жуылған кірді кептіру үшін ілу; 10.2.2.3 кірді кір жұғыш машинамен жуу; 10.2.2.4 киімдегі дақтарды нұсқаулыққа сүйене отырып, үй жағдайында кетіру; 10.2.2.5 кір жуғыш машинаны, жұмыстан кейін жұмыс орнын тазалау, киімді кептіру, үтіктеу; 10.2.2.6 кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелері
		10.4.1.1 тұрғын және қосалқы үй-жайлардың функционалдық мақсатын атау

4. Тұрғын үй	4.1. Тұрғын үй-жайлардың түрлері	10.4.1.2 жиһазды пәтерге, үй-жайларға тиімді орналастыру 10.4.1.3 пәтерге, үй-жайларға жиһаз бен интерьер заттарын тиімді орналастыру
	3.2. Тұрғын үйді тазалау	10.4.2.1 пәтерді (үйді) апталық, маусымдық тазалауды орындау; 10.4.2.2 үйді (пәтерді) косметикалық жөндеудің тәсілдерін білу; 10.4.2.3 күрделі жөндеуге арналған құрылыс материалдарын сатып алатын жерлерден хабардар болу; 10.4.2.4 жуынатын бөлмені, санитарлық торапты тазалау (кафель плитканы, шұңғылшаны, унитазды жуу); айналарды, терезені тазалау ережелерін орындау; 10.4.2.5 жуғыш заттарды таңдау және сатып алу; 10.4.2.6 бөлме гүлдеріне күтім жасау
2-тоқсан		
6. Отбасы	6.1. Отбасы құрамы	10.6.1.1 өзінің және отбасы мүшелерінің: әкесінің, анасының, әпкелерінің, ағаларының тегін, есімін, әкесінің есімдерін атау; 10.6.1.2 отбасындағы өзінің әлеуметтік рөлін анықтау (немересі, ағасы, әпкесі);
	6.2. Отбасылық қатынастар	10.6.2.1 үй шаруашылығын жүргізуге белсенді қатысу; 10.6.2.2 отбасының бір айға тамақтану және коммуналды қызметтерін төлеу шығындарды жоспарлау; 10.6.2.3 отбасындағы кішкентай бөбектерге күтім жасаудың негізгі түрлерін орындау (жуындыру, киіндіру, тамақтандыру); 10.6.2.4 өзінің үй міндеттерін орындау; 10.6.2.5 отбасының бос уақытын ұйымдастыру тәсілдерінен, отбасылық дәстүрлерден хабардар болу; 10.6.2.6 мерекелермен құттықтау; 10.6.2.7 қонақтар шақыру және оларды қарсы алу;

	6.3. Қазақстан Республикасы азаматының құжаттары	10.6.3.1 өз жеке күәлігінен негізгі деректерді (серия, нөмір, ЖСН, кім берді және қашан берілді) атау және оларды көшіріп жаза білу; 10.6.3.2 жұмысқа кірген кезде ұсынылатын құжаттарды атау; 10.6.3.3 жұмысқа қабылдау туралы, өз еркімен жұмыстан босату туралы өтініш жазу; 10.6.3.4 өмірбаян жазу, сауалнаманы жеке мәліметтермен толтыру
3-тоқсан		
8. Кәсіпорындар, мекемелер және байланыс құралдары	8.1. Сауда кәсіпорындары	10.8.1.1 әмбебап, мамандандырылған дүкендерден, базарлардан, дүңгіршектерден сатып алу; 10.8.1.2 тауарлардың қаптамасындағы жазулардан тауардың өндіру мерзімін анықтау ; 10.8.1.3 қаптамадан тауарлардың қызмет мерзімін, тауарды өндірушіні анықтау; 10.8.1.4 тауарды сатып алғансоң қайтарымға алған артық ақшаны есептеу; 10. 8.1.5 дүкенде тәртіп ережелерін сақтау
	8.2. Тұрғын үй коммуналдық-шаруашылық кәсіпорындары	10.8.2.1 әртүрлі кәсіпорындар мен мекемелер көрсететін қызметтерден хабардар болу; 10.8.2.2 үй басқармасы ұсынатын қызмет түрлерінен хабардар болу, жұмыстарды орындауға өтінім беру;
	8.3. Қаржы кәсіпорындары	10.8.3.1 салық түрлерін атау; 10.8.3.2 салық салу мақсаттарын түсіндіру; 10.8.3.3 банкоматты, терминалды пайдалану; 10.8.3.4 коммуналдық қызметтерге , ұялы байланысқа ақы төлеу (есептегіштердің көрсеткіштерін алу, төлем бланкілерін толтыру)
	8.4. Тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары	10.8.4.1 тұратын ауданындағы жақын орналасқан халыққа қызмет көрсету саласындағы кәсіпорындар мен мекемелерден хабардар болу; 10.8.4.2 шаштараз, кір жуу, химиялық тазалау, пошта, жөндеу

		шеберханалары, жалға беру қызметі, фотоателье, киім тігу ательесі қызметтерін пайдалану;
	8.5. Байланыс құралдары кәсіпорындары	10.8.5.1 шұғыл көмек көрсету қызметіне: өрт сөндіру бөліміне, полицияға, жедел жәрдемге телефонмен хабарласу; 10.8.5.2 такси шақыру;
	8.6. Мәдениет мекемелері, демалыс орындары	10.8.6.1 қоғамдық орындарға, мәдениет мекемелеріне, демалыс орындарына барған кезде тәртіп ережелерін сақтау; 10.8.6.2 дастарқан басында асхана құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану дағдыларын қолдану; 10.8.6.3 асхана, кафе қызметкерлерімен қарым-қатынас жасау дағдыларын қолдану
5. Көлік, көше	5.1. Көлік құралдарының түрлері	10.5.1.1 автовокзалдың, әуежайдың, теміржол вокзалының мақсатын атау; 10.5.1.2 әуе көлігінің жолаушыларына қызмет көрсетумен айналысатын адамдардың еңбегі туралы түсіндіру; 10.5.1.3 кестеге қарап, белгілі рейс ұшағының ұшып шығу және келу уақытын анықтау; 10.5.1.4 жер үсті және әуе көліктерінің анықтама қызметін пайдалана алу; 10.5.1.5 әуе билеттерін сатып алу тәртібін түсіндіру (кассадан сатып алу, телефон арқылы тапсырыс беру); 10.5.1.6 қол жүгін рәсімдеу тәртібін атау; 10.5.1.7 жүк сақтау камерасын пайдалану тәртібін түсіндіру; 10.5.1.8 өз үйінен автовокзалға, теміржол вокзалына, әуежайға дейінгі бағытты құрастыру; 10.5.1.9 автобус жүргізушісінің, такси жүргізушісінің функционалдық міндеттерін түсіндіру
		10.5.2.1 автовокзал мен темір жол вокзал ғимаратында арнайы көрсеткіштер мен ақпараттық табло туралы хабардар болу;

	5.2. Көлікте және жолда жүру тәртібінің ережелері	10.5.2.2 кестені пайдалана отырып, пойыздар мен автобустардың жөнелту және келу уақытын анықтау; 10.5.2.3 әуежай мен аэровокзалдың анықтамалық қызметтерін пайдалану. 10.5.2.4 қоғамдық көліктен түскен кезде оны дұрыс айналып өту
	5.3. Қала көшелерінде жүру бағыттары	10.5.3.1 қалааралық қоғамдық көлікпен жүрудің ережелерін орындау; 10.5.3.2 такси қызметін пайдалана білу
7. Мерекелер мен рәсімдер	7.1. Мерекеге дайындалу және оны өткізу, сыйлықтарды, кәдесыйларды безендіру	10.7.1.1 әртүрлі халықтардың дәстүрлеріндегі үйлену тойы; 10.7.1.2 зейнеткерлікке шығарып салу; 10.7.1.3 қазақ халқының түрлі оқиғаларды мерекелеудегі ұлттық дәстүрлері ("Сүндет той", " Тілашар" және т.б.); 10.7.1.4 мерейтойларға, қазақтың ұлттық салт жораларына дайындалу және өткізу ерекшеліктері;
	7.2. Құттықтаулар	10.7.2.1 құттықтау түрлерін және тиісті оқиғаға байланысты сыйлық таңдау ережелерін атау; 10.7.2.2 мақал-мәтелдер, өлеңдер айту, қазақ халқының мерекелік әндерін орындау
4-тоқсан		
3. Тамақтану	3.1. Азық-түлік өнімдері	10.3.1.1 әртүрлі топтағы азық-түлік тағамдарын ажырату; 10.3.1.2 қолдануға жарамды және бүлінген (жарамсыз) тағамдарды ажырату; 10.3.1.3 азық-түлікті тиісті сақтау орындарына орналастыру;
	3.2. Асүй және асхана ыдыстары, техника	10.3.2.1 асхана құралдарын, асүй құралдары мен аспаптарын, негізгі асүй техникасын дұрыс пайдалану; 10.3.2.2 түскі, кешкі асқа және мерекеге дастарқан жаю; 10.3.2.3 тоңазытқышты еріту және жуу ережелерін орындау
		10.3.3.1 ұлттық тағамдарды дайындау (палау, ет, қайнақша (вареник), тұшпара)

	3.3. Тамақ дайындау және тамақтану	10.3.3.2 аспаздық туралы кітаптарды қарау, рецепт бойынша тамақ дайындау; 10.3.3.3 мерекелік үстел мәзірін жасау;
1. Денсаулық	1.1. Дене гигиенасы	10.1.1.1 шаштың тазалығын қадағалау; 10.1.1.2 қажетті гигиеналық процедураларды орындау; 10.1.1.3 жеке гигиеналық заттар мен құралдарды таңдау және пайдалану, оларды дұрыс сақтау; 10.1.1.4 жаман әдеттермен күресу қажеттілігі туралы айту; 10.1.1.5 жыныстық жолмен берілетін және жұқпалы аурулар туралы, олардың алдын алу шаралары туралы түсіндіру;
	1.2. Дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	10.1.2.1 медбикенің, фельдшердің қызметтік міндеттерін атау; 10.1.2.2 үйде науқасқа күтім жасау ; 10.1.2.3 жараланғанда, мұрыннан қан кеткен кезде, тері сыдырылғанда, жәндіктер шаққанда, күю, үсік, күн өткенде, тамақтан улану, бас ауруы кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
41-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
534 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушыларда қолжетімді (вербалды емес және вербалды) қарым-қатынас құралдарын жетілдіру, оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру үшін жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) өзіне қарата айтылған сөзді түсіну дағдыларын дамыту және жетілдіру;

2) коммуникация дағдыларын жетілдіру;

3) білім алушылардың дербес сөйлеуін дамыту және жетілдіру;

4) қарапайым оқу және жазу дағдыларын дамыту;

5) өмірлік жағдайларда қарапайым оқу және жазу дағдылары мен дағдыларын қолдануға үйрету.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сабаққа қызығушылығын дамыту, сөйлеу белсенділігін қолдау және ынталандыру;

2) білім алушылардың эмоционалдық және әлеуметтік-тұлғалық дамуына жағдай жасау;

3) жалпы және артикуляциялық моториканы, қимылдарды үйлестіруді, қолдар мен саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту;

4) қол-көз координациясын, кеңістіктік көріністерді дамыту;

5) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, жұмысқа қабілеттілігіне, басталған істі аяқтауға жеткізу қабілетіне тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады. Аталған дағдыларды игеру білім алушылардың тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтады. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

6. Бағдарламаның мазмұнын педагог, тәрбиешілер (оқушының мектепте болған барлық уақыты ішінде) және білім алушылардың ата-аналары (үйде, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Педагогтер мен отбасының қызметін үйлестіруді және келісімге келуді сынып мұғалімі жүзеге асырады.

7. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың ерекшеліктерін есепке алады:

1) ұжымдық оқыту жағдайында білім алушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін;

2) топтық жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакциясын;

3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы функцияларының айқын дамымауын;

4) қалыптасатын дағдыларды бекітудің қиындықтарын.

8. Білім алушылардың сөйлеудегі даму ерекшеліктері өзіне айтылған сөзді түсіну қиындықтарында, сөздік қорының аздығында, дыбыс айтуының және сөйлеудің грамматикалық құрылысының бұзылуында көрінеді; оқушылардың бір бөлігінде белсенді сөйлеудің толық болмауы байқалады.

9. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

10. Педагог оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; олардың мүмкіндіктерінің өзгеруін үнемі зерттеп отырады, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі аздаған болсада ілгерілеулерді тіркейді. Алға қарай кез-келген оңалыс өзгерістер оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

11. Педагог осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

12. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымының зияты орташа түрде бұзылылған білім алушыларды оқытуда тиімділігі төмен екенін ескеру қажет.

13. Бағдарлама мұғалімді аймақтық сипаттағы материалдарды пайдалануға бағытталған бақылауларды, пәндік-практикалық, ойын, оқу әрекеттерін ұйымдастыру арқылы білім алушының танымдық және әлеуметтік тұрғыдан белсенділігін дамытуға бағыттайды. Осы пәнді оқыту мақсаттарына қол жеткізу шеңберінде жүзеге асырылатын оқу және тәрбиелік сипаттағы жобалау қызметі мұғалімнің басшылығымен, ата-аналармен серіктестікте ұйымдастырылады.

14. Бағдарламада оқу мақсаттарының болжамдық жүйесі тұжырымдалған, ұсынылған жүйені мұғалім оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде оқу пәнінің мазмұны мен мақсаттарын анықтау үшін болжамдық негізінде басшылыққа алады.

15. Бағдарламаның мазмұны білім алушылардың ауызша және ауызшадан тыс формалардағы коммуникативтік дағдыларын дамытуға, сөйлеудің реттеуші қызметін дамытуға бағытталған.

16. Білім алушылардың жеке мүмкіндіктерінің айтарлықтай айырмашылықтарын ескере отырып, оқытудың нәтижелері түрлі деңгейде көрнетінің күтуге болады: оқушылардың бір бөлігі 10-сыныптың соңына қарай жеке сөздер мен қысқа сөйлемдерді жазудың қарапайым дағдыларын меңгереді. Басқа білім алушылар дайын

мәтіннен сөздер мен сөйлемдерді жазып көшіруді үйренеді. Жазу мен оқуды меңгерудің алғышарттары қалыптаспаған білім алушылар қолжетімді коммуникативтік жаттығуларды орындайды.

17. Пәнаралық байланыстар "Айналадағы әлем", "Адам және әлем", "Сөйлеу дамуындағы кемшіліктерді түзету", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Музыка және ырғақ" пәндерімен орнатылады.

18. Оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру кезінде көрнекілік құралдарын қолдану арқылы практикалық жаттығулар (жаттығу, еліктеу-орындаушылық, шығармашылық ойындар; дидактикалық, рөлдік, іскерлік ойындар; пәндік модельдеу) жетекші орын алады. Ауызша оқыту әдістері (мұғалімнің әңгімесі, әңгімелесу, жаңғыртылмалы сөз тіркестерін айту) көрнекі әдістер мен білім алушылардың өзіндік әрекеттерін толықтырады. Мұғалім нақты жаттығулардың түрлерін, оларды өткізу әдістері мен орындарын мұқият ойластырады.

19. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп орындауға немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

20. Сөйлеуді дамыту сабақтары білім алушының көру және есту қабілетін қалыптастырудан басталады. Білім алушыларға педагогтің сөзін тыңдауға, сөйлеушінің бетіне тіке қарауға, әңгімелесушінің бетіне қарап отыруға үйретуді жалғастырады.

21. Білім алушылардың сөйлеуін белсендіру жұмысы заттармен практикалық іс-әрекет жасау, көрнекі жағдаятты орнату барысында жүзеге асырылады. Сөйлеуді дамыту және қоршаған әлем туралы білім біртұтастықты құрайды. Білім алушының сөйлеуі оны қоршаған заттар және олармен жасалатын әрекеттер аясында дамиды.

22. Сабақтарда педагог сөйлеу тілін түсінуді, грамматикалық формалары мен категорияларын практикалық меңгеруді дамытуға бағытталған жұмыс жүргізеді. Сөйлеу тілінің грамматикалық құрылымын меңгеру сөздік қорын байытумен қатар жүреді. Бағдарламадағы әріптермен танысу реті ұсынымдық сипатта берілген, ол сөйлеу онтогенезіндегі дыбыстардың пайда болу ретіне негізделген.

23. Оқытуда М. Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған заттық-дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістермен және технологиялармен, соның ішінде PECS карталарын, пиктограммаларды, "глобалды оқу " әдісін үлестіріп отырып, қолдану ұсынылады.

22. Білім алушыларды сөйлеуде есімдіктерді, үстеулер мен көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету керек. Мұғалімнің міндеті – сабақтарда білім алушының педагогпен және басқалармен қарым-қатынас жасау қажеттілігі артып, қызығуы дамитындай жағдай жасау.

23. Білім алушыларда графомоторлық дағдылар деңгейі жазуды тікелей оқыту үшін жеткіліксіз болып табылады. Білім алушылар, өздерінің қозғалыс үйлесімділігінің әлсіздігі мен қозғалыстардың жалпы дамымауымен ерекшеленетіндігінен, қалам және

қарындашты дұрыс ұстай алмайды, жолдың шетінен аспау үшін қол қозғалыстарын шектей алмайды, түзу сызықтар сыза алмайды. Жұмыс жасау үшін А4 парақтарын таңдаған дұрыс, содан кейін оқушылардың мүмкіндіктеріне бағыттай отырып, ені 10 см , 5 см, 3 см, 2 см, 1 см болатын жол бөлгіштері бар тор дәптерге көшкен дұрыс.

24. Жазу элементтерін қалыптастыру бойынша жұмыс мыналарды қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) жазуға арналған әртүрлі беттер (жармамен, құммен жазу; тақтаға, қағаз парағына, клеенкаға жазу);

2) трафарет, контур арқылы сызу жаттығулары, оқыған әріптердің мөлшерде нүктемен жазылған контурды нүктелерді біріктіріп жазу;

3) түзу, көлбеу, сынық сызықтардан тұратын жол өрнектерін жазу;

4) әріптерді, қиылған әріптерден жасалған сөздерді көшіріп жазу;

5) үйренген әріптерді айту бойынша жазу;

6) баспа мәтіннен дәптерге баспа әрпімен жазу;

7) компьютердің, планшеттің, телефонның пернетақтасында сөздерді, сөйлемдерді, хабарламаларды теріп жазу.

25. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық бағалауды (қалыптасқан дағдыларды сипаттау) пайдалана отырып жүзеге асырылады.

26. Білім алушының жетістіктерін бағалаудың бастапқы кезеңі оның жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер болып табылады.

27. Білім алушының жеке оқу бағдарламасы 1-4 сыныптарда қалыптасқан дағдылар деңгейін ескере отырып, оның мүмкіндіктері туралы мәліметтер негізінде жасалады.

28. Бағалау құралдары білім алушылардың қызметін бақылау, олардың қызметінің өнімдерін оқыту мен тәрбиелеудің жеке міндеттерімен салыстыру болып табылады.

29. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау рәсімдерінің реттілігі:

1) оқу жылдың басында жеке оқыту бағдарламасын құру үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын алдын ала бағалау;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымдағы бағалау, ол оқушылардың сабақтардағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады;

3) аралық бағалау бірінші жартыжылдық аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады. Жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылы аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады. Қалыптасқан дағдырлардың жеке оқу бағдарламасына сәйкес қалыптастырудың табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жеке бағдарламаның тиісті бағанына тіркеледі.

30. Білім алушылардың жеке бағдарлама бойынша жетістіктерін сипаттау кезінде міндетті түрде дағдыны меңгерудегі дербестік дәрежесі көрсетіледі: "өз бетінше"; " ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша"; "еліктеу арқылы"; "мұғаліммен (ата-аналармен) бірлескен әрекеттер арқылы".

31. Бағдарлама концентрлік принципіне сәйкес құрылған, бұл оқытудың әр жылында бұрын алған дағдыларды қайталауға, бекітуге, жетілдіруге мүмкіндік береді.

32. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген. Педагог білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез-келген өзгерістер енгізуге, оның ішінде зияты жеңіл түрде зақымдалған оқушылар үшін " Әліппе, Ана тілі" бағдарламасының жекелеген мақсаттарын қосу есебінен бағдарламаның мазмұнын күрделендіруге құқылы.

3-тарау. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

33. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;
2) 6-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;
3) 7-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;
4) 8-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;
5) 9-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат.
6) 10-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарымен айқындалады.

34. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

1) "Сөйлеуді дамыту";
2) "Коммуникация";
3) "Оқу және жазу элементтері".

35. "Сөйлеуді дамыту" бөліміне келесідей бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеуді түсіну;
2) сөйлеу.

36. "Коммуникация" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) коммуникативтік мінез-құлық;
2) сөйлеу коммуникациясы.

37. "Оқу және жазу элементтері" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу элементтері;
2) жазу элементтері.

38. 5-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а, ә, о, ө, у, ұ, и, э, ы] білу және ажырату. Ойын әрекетін дыбыстық сигналмен, сөз бойынша, қимылмен, екі-үш сөзден тұратын нұсқаулық бойынша орындау. Заттар арқылы жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсетесің" және керісінше. Аудио-бейнежазбаны қолданумен қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог айтқан әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (қысқа тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: дауысқа еліктеу мен буындарды, сөздерді, қысқа тақпақтарды, ойын жағдайларын ауызша нұсқауларға сәйкес орындау. Тыңдалған әңгімеге оның мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен балалар тақпақтарын, жай қимылдармен сүйемелдеп орындалатын қысқа өлеңдерді жаттап алып айту (2-6 жолды есте сақтаумен). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациямен айтумен, суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолданумен қайталау. Өлеңдер мен мақал-мәтелдер тыңдау, сөйлеу жаттығуы кезінде буындарды, сөздерді толық айту (педагогпен бірлесіп, содан кейін педагогтан бөлек). Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, ертегінің мазмұнын баяндау. Онда оқушылар сұрақтарға жауап беретін ойын ойнайды. Мысалы: "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай тауарлар сатылады? ", "Шай дастарханына қандай ыдыс қою керек?". Суреттер сериясына сүйене отырып, оқиғаны, ертегіні, мәтінді әңгімелеп айту. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау; фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, 2-5 бөліктен құралған жартылай сурет). Педагогпен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздерден тұратын карточкаларды қолдану арқылы таныс заттар, жақсы көретін заттары туралы 2 -3 сөзден тұратын сөйлем құрастыру;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жасаған кезде жағымды эмоционалдық қарым-қатынас көрсету. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көру байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімді қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен әңгімелескенде қашықтық пен кезектілікті сақтау. Эмоционалдық жағдайда (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік) өзін ұстай білу. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, "сәлем", "көріскенше") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісім (келіспеушілік) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін

қолдану арқылы көмек сұрау. Нұсқау қимылын, суретті, сөзді, "керек, қалаймын, керек емес, қаламаймын" сөз тіркестерін қолдану арқылы өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (басын изеу, қолын кеудесіне қою, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: өзін-өзі атау, өз атына жауап беру, ересектерді аты-жөні бойынша атау; сұрақтар қою, берілген тақырыпқа диалогты қолдау. Мысалы: "Шай дастарханын жаямыз", "Жақында қонақтар келеді – шайға дастархан жаюға дайындаламыз", "Дүкеннен азық-түлік сатып аламыз". Өз әрекеттерін қайталап айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойынға қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Беттерді парақтау, кітаптан мұғалім атаған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өзінің жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар картаны пайдалану. Мұғалімнің сұрақтары бойынша "Отбасы", "Мектеп" тақырыптарына сөйлемдер құрастыру. Карточкаларды тақырып бойынша таңдап, іріктеу, мысалы, "Бас, мойын, кеуде, арқа, иық буыны - дененің бөліктері". Элементтерге арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау, мысалы, "Бала сыпырады, қыз жуады". Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Ы және Э әріптерімен танысу. Контур бойымен қиылған А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы әріптерін білу және атау (10-5 см). Олардың дыбыссыз артикуляциясы негізінде А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы дыбыстарын білу және атау. Суреттерге А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы әріптері бар карточкаларды таңдау. Оқыған әріптерді атауы бойынша таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: нүктелерді "жазуды" заттың контуры бойынша саусақпен, қарындашпен, қаламмен орындау (әртүрлі әдістерді қолданумен). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен, жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды "жазуды" орындау. А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы әріптерін әртүрлі беттерге, А4 парақтарына жазу. А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы әріптерін трафаретпен және шаблонмен дөңгелектеп сызу, оларды бояу. Әріптерді сызығы жоқ қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Сызығы жоқ қағаз параққа өзінің атын (сыныптастарының атын, сөздерді, сөйлемдерді) қарындашпен, фломастермен, қаламмен үлгі бойынша жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітапшаларға көшіру. Таныс және бейтаныс сөздерден, мәтіндерден, журналдар мен газеттерден оқыған әріптерді дөңгелектеп сызу . Компьютер пернетақтасында өз атын (сөздерді, сөйлемдерді) теру.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: қазақ халық ертегілер, "Мен мектепке барамын" (Б.Жақып), "Көңілді қыс" (Р.Сәбитұлы), "Алтын күз" (М.Әлімбаев), "Әріп сыры" (Е.Өтетілеуұлы), "Көрші атай" (М.Жаманбалинов), "Ұшқыш болғым келеді" (Қ.Аманжолов), "Мысықтың суреті" (С. Ахметов), "Көмек" (Ә.Табылдиев), "Әдеп" (Е.Өтетілеуұлы), "Қыркүйек" (Ж.Өмірбеков), "Қуанышты қайдан іздейді?" (А.Құдайбергенов), "Тақта білім айнасы" (Ә.Табылды);

39. 6-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дауыссыз дыбыстарды [а, ә, о, ө, у, ұ, ү, и, і, е] заттық суреттерге сүйене отырып, дауыссыз артикуляцияға негізделген және ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстарды тану және ажырату. Дыбыс сигналы, сөз, ым немесе екі және үш сөзден тұратын нұсқаулар негізінде ойын әрекетін орындау. Аудио-бейне жазбалар арқылы шағын өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Оқытушы мен оқушылар қайталаған әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (рифма, өлең, әңгіме, ертегі).

Сөйлеу: дауысқа еліктеуді және буындарды, сөздерді, қысқа тақпақтарды, ойын жағдайларын ауызша нұсқауларға сәйкес орындау. Тыңдалған әңгімеге оның мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен тақпақтар, жай қимылдармен сүйемелдеп орындалатын қысқа өлеңдер жаттап алып айту (2-6 жолды есте сақтаумен). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациямен айтумен, суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, тақпақтар мен мақал-мәтелдерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге , содан кейін бөлек). Онда оқушылар сұрақтарға жауап беретін өмірлік жағдайларды ойнайды. Иллюстрациялар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілердің мазмұнын қайталап айту. Сұрақтар бойынша таныс заттар мен әрекеттерді , заттардың белгілерін білу және атау: Бұл кім? Ол не істейді? Қандай? Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, 2-6 бөліктен құралған жартылай сурет). Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздерден тұратын карточкаларды қолдана отырып, таныс заттар, жақсы көретін заттары туралы 3-5 сөзден тұратын сөйлем құрастыру. Өз атынан ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар...") хабарлама түрінде сөйлем құрастыру, хабарламаның адресаттын жазып белгілеу.

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жасау жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көру байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімді қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен әңгімелескенде қашықтық пен

кезектілікті сақтау. Ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын пайдалану. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоционалдық ахуал (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік) көрсету және атау. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, "сәлем", "көріскенше") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісім (келіспеушілік) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Қимылды, суретті, сөзді, сөз тіркестерін қолдану арқылы өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (басын изеу, қолын кеудесіне қою, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын пайдалану, сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атай отырып, сюжеттік-рөлдік ойынға қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Беттерді парақтау, кітаптан мұғалім атаған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өзінің жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өз аты бар карточканы пайдалану. Пәнаралық байланыстарды ескере отырып, мұғалімнің сұрақтары бойынша тақырыптарға сөйлемдер құрастыру, мысалы: "Азық-түлік". Тақырыптар бойынша карточкаларды таңдау және жіктеу, мысалы, "Сүт, айран, сүзбе, йогурт, ірімшік – бұл сүт өнімдері". "Сатушы сатады" сияқты заттарға арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Оқушыларды контурмен қиылған М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й әріптерімен таныстыру (өлшемі 5 см әріптер). Контурмен қиылған А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й әріптерін білу және атау (5 см). Олардың дыбыссыз артикуляциясы негізінде А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й дыбыстарын білу және атау. А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й әріптері бар карточкаларды таңдау. Үлгі бойынша кесілген әліппеден буындар мен сөздер құрастыру, содан кейін оларды оқу. Өзінің атынан, таныс сөздерден, журналдардан оқыған әріптерді табу. Сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді оқу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерде, А4 форматындағы парақтарда мынадай әріптерді "жаз": А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й. Мөлшері 3-5 см А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Б, К, Қ, Г, Ғ, Х, Й әріптерін трафаретпен

және шаблондармен қоршап сызу, оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу: нүктелерді "жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен, жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Картадан сызылмаған қағаз парағына өз атын (сыныптастарының атын, сөздер, сөйлемдер) қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітаптарға көшіру. Оқыған әріптерді таныс және бейтаныс сөздерден табу және оны дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын (сөздер, сөйлемдер) теру.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: "Қолғанат", "Наурыз" (Б.Жақып), "Жапырақтар" (А.Мусина), "Менің жадым" (А.Асылбек), "Гүлді жұлма, өсір" (М.Дүйсенов), "Көшедегі сабақ" (Қ.Омарұлы), "Көмекшілер" (Ә. Шапағат), "Қыс қызығын тойлаймыз" (Т.Молдағалиев), "Жапалақ қар" (Қадыр Мырза Әли), "Балапан мен мысық" (Д.Мамырова), "Алма" (Г.Әзірбаева), "Тәтті мақта" (Н.Құмар), "Екі дос" (А.Хамзаұлы), "Туған күн" (Р. Әбілқадырова), "Алаңғасар Жаппас" (Ә.Файзуллаұлы), "Маңдай тер" (Б.Досымов), "Нан қайдан келді?" (М.Етекбаев);

40. 7-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а,ә,о,ө,у,ұ,ү,и,і,э,ы] және [м, б, п, т, д, н, ң, к, қ, г, ғ, х, ф] дауыссыз дыбыстарын білу және ажырату. Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі және үш сөздік нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер, мәтіндер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды, ойын жағдайларын, жаттығуларды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (2 -6 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациялаумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын есте сақтау бойынша иллюстрациялар сериясына сүйене отырып айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды көрсету . Әңгімені, ертегіні мұғалімнің сұрақ қоюымен қайталап айту. Ересек адаммен және

құрдастарымен сөйлескенде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Өз атынан ("Мен бір құты шырын сатып аламын", "Біз таңқурай шырынын жасау үшін таңқурай сатып аламыз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", " Олар...") хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру және сол хабарламалардың адресаттын міндетті түрде жазып белгілеу. Таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, сөйлеушіге қарап отыру, сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Ересек адаммен және құрдастарымен сөйлескенде қашықтықты , кезектілікті сақтау. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоцияларды көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу . Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш қимылды, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдану арқылы қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, " рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: Ересектермен қарым-қатынаста оның есімін, тегін және жынысын қолдану. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау, мысалы, ("Түскі асқа дастарқан жаю", "Жақында қонақтар келеді — дастарқан жаюға дайындаламыз", "Дүкеннен ыдыс-аяқ сатып алу". Өз әрекеттерін айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өленderді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын және өмірлік жағдайларды жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Рөлдік диалогқа өзінің ойындағы рөлін атаумен қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптардан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар карточканы пайдалану. Тақырыптарға мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныстар құрастыру. Заттарға іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Н,Ң,Т,Д,Ф

әріптерімен танысу. Контур бойымен қиылған А, Ә, У, Ұ, Ү, О, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Т, Д, Б, Ф, К, Қ, Г, Ғ Х, Й әріптерін білу және атау (5 см). А, Ә, У, Ұ, Ү, О, И, Э, Ы, І, М , Н, Ң, П, Т, Д, Б, Ф, К, Қ, Г, Ғ Х, Й дыбыстарын білу және атау. А, Ә, У, Ұ, Ү, О, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Т, Д, Б, Ф, К, Қ, Г, Ғ Х, Й әріптері бар карточкаларды іріктеу. Әріптерді буынға (ма, му, мы, мо, ми), содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрастыру). Таныс сөздерден буындарды бөліп айту (мама, машина). Білім алушылардың назарын аудару үшін буындар қара әріппен, басқа түспен ерекшеленіп көрсетілуі керек. Білім алушылардың буынға бөлу карточкасындағы сөзге тиісті буынды қоятын жаттығуларды орындауы. Оқыған әріптерді, буындарды өз атынан, таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға, дәптерлерге А, Ә, У, Ұ, Ү, О, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Т, Д, Б, Ф, К, Қ, Г, Ғ Х, Й әріптерін жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, геометриялық фигуралар, А, Ә, У, Ұ, Ү, О, И, Э, Ы, І, М, Н, Ң, П, Т, Д, Б, Ф, К, Қ, Г, Ғ Х, Й әріптері (әріптердің мөлшері 3-5 см), оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. "Жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). "Жазуды" әртүрлі бағыттағы жолда (3-5 см) саусақпен құмға, жармаға, параққа қарындашпен орындау. Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Өз атын (сыныптастарының аты-жөнін, сөздерді, сөйлемдерді) сызылмаған қағаз парағына, дәптерге қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітапшаларға көшіру. Мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: "Мектеп біздің анамыз" (Ә.Тұрманжанов), "Әдепсіз" (Қ.Ахметов), "Күзгі жапырақтар" (Қ.Шаңғытбаев), "Жанашыр" (Ж.Кенжалиев), " Жалқау" (Д.Қасенов), "Бақша ағаштары" (Ы.Алтынсарин), "Бір атаның ұрпағы" (Е.Сәрсенбаев), "Қыс қуанышы" (Ә.Ысқақбай), "Табиғатты қорға" (Қ.Аймағамбетов), " Жаңа достар" (Ж.Архарова), "Әже" (Ф.Оңғарсынова), "Қарлығаштың қасиеті (Ғ.Сайран), "Аппақ бала" (Ә.Табылдиев), "Біздің Қазақстан" (М.Әлімбай), "Болашақ футболшы" (Б.Тәжібаев), "Бір күндік қызық" (М.Айымбетов);

41. 8-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а,ә,о,ө,у,ұ,ү,и,э,ы,і,е]

және дауыссыз дыбыстарын [м, б, п, т, д, н, к, қ, ғ, г, х, h, в, ф] білу және ажырату, ашық және жабық буындардағы қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату. Тікелей және кері буындары бар екі буынды сөздердің буын құрылымы мен екпінді буынын айту. Дыбыстық сигнал бойынша жаттығуларды ым-ишара, екі және үш буынды нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациялаумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды ойнау. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). 3-5 сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру. Өз атынан хабарламалар түрінде ұсыныстар жасау ("Мен футболка сатып аламын", "Біз барлығына дене шынықтыру сабақтарына кию үшін спорттық костюмдер сатып аламыз), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар..."). Бұл жағдайда адресаттың болуы міндетті. Ертегіні мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша қайталап айту;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қарым-қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоционалдық ахуал көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). "Эмоцияға сәйкес суретті тап", "Эмоциялар әлеміне саяхат", " Мен әртіс боламын" секілді ойындарда, түрлі этюдтарында эмоциялар туралы білім алушылардың түсініктерін қалыптастыру. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру.

Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ым-ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын қолдану. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау, мысалы, "Киім тігетін ателье", "Киім дүкені", "Киім жөндеу шеберханасы" сюжеттерінде диалогты ойнау. Сөйлеу және сөйлеу емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, табиғаттағы әртүрлі мамандықтағы адамдардың еңбегі туралы сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін құрастыру (пиктограммалар бойынша, мұғалімнің кескіннің немесе заттың егжей-тегжейіне бағытталған қимылдары бойынша). Білім алушылардың жеке тәжірибесінен сөйлеу сұрақ-жауап формасы негізінде мұғаліммен бірлесіп қысқа әңгімелер құрастыру: табиғаттағы еңбек, қолөнер жасау. Әртүрлі қойылымдардың (спектакльдердің), әңгімелер мен өлеңдердің кейіпкерлерін қолдана отырып, ойын түрінде кішігірім көріністерін қою (мұғалім білім алушылармен бірге кейіпкерлердің әрекеттерін сөйлеумен сүйемелдейді). Ойын жағдайларын сүйемелдеу, мысалы: саябаққа бару, орындалатын рөлге сәйкес жекелеген сөздерді ым-ишарамен және қимылдармен айту. Өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: кітаптардағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптардан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар карточканы пайдалану. Тақырыптарға мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныстар құрастыру. Заттарға іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. А, Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Э, Ы, І, Е, М, Б, П, Т, Д, Н, К, Қ, Ғ, Г, Х, Һ, В, Ф әріптерін білу және атау. С, З,Ц әріптерімен танысу (әріптің мөлшері 5 және 3 см). Контур бойымен қиылған А, Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Э, Ы, І, Е, М, Б, П, Т, Д, Н, К, Қ, Ғ, Г, Х, Һ, В, Ф, С, З, Ц әріптерін білу және атау (3-5 см). Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Э, Ы, І, Е, М, Б, П, Т, Д, Н, К, Қ, Ғ, Г, Х, Һ, В, Ф, С, З, Ц дыбыстарын білу және атау. Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкалардың заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестігі. Әріптерді па, пу пы, по, пи буынына, содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрастыру). Таныс сөздерден буындарды бөліп айту (папа, панама). Өзіне назар аударту үшін буындар қара әріппен, басқа түспен ерекшеленіп көрсетілуі керек. Білім алушылардың буынға бөлу карточкасындағы сөзге тиісті буынды қоятын жаттығуларды орындауы. Сөздерді оқу ("жаһандық оқу"). Көмекші сөздерді оқу және оларды карточкадағы сөздермен сәйкестендіру. Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И, Э, Ы, І, Е, М, Б, П, Т, Д, Н, К, Қ, Ғ, Г, Х, Һ, В, Ф, С, З, Ц әріптері бар карточкаларды

таңдау. Карточкадағы сөздерден "мен, сен, біз, ол, олар" есімдіктерін оқу және оларды көрсеткіш ишарамен сәйкестендіру. Оқыған әріптерді, буындарды өз атынан, таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға оқыған әріптерді жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, мөлшері 3 см әріптер), оларды бояу. Заттар мен С,З,Ц әріптерін контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. Әріптер мен сөздерді контур сызықтарымен (нүктелермен) жазу. Өзінің атын (тегін) (сыныптастарының тегін, сөздерін, сөйлемдерді) контурлық бағдармен және өз бетінше жазу. Мәтінін мұғалім немесе оқушы жазуы мүмкін (мұғалімнің көмегімен) ашықхаттар жазу. Мұғалім мен білім алушылардың айдың нөмірі мен атауын, күнін жазуы (олардың мүмкіндіктеріне қарай): нүктелерді саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). "Жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен , жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында " жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Білім алушылармен бірге олар үшін маңызды ақпаратты өшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Білім алушылармен бірлесіп қабырға газеттерін, журналдар жасау, мысалы: "Біздің сынып", " Біздің хобби". Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді, буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: қазақ ертегілер, "Мен ғарышкер боламын" (Ж. Смақов), "Сусын туралы жыр" (Т.Бердияров), "Жанкүйерлер" (Ә.Файзуллаев), "Тапсам деймін уақыт" (Р.Тышқанбаев), "Айналайын Отаным!" (С.Асанов), "Алтын бала" (С.Тұрдалиев), "Тырналар" (Ұ.Есдәулетов), "Бақшада" (Ж.Кәрбозин), "Әжесін қайсысы жақсы көреді?" (М.Төрежанов), "Аша қар" (Б.Соқпақбаев), "Сырғанақ" (Б.Жақып), " Күлме досқа" (А.Хамзеұлы), "Көктем сәні" (Б.Әділов), "Құстың ұясы" (А.Мусина), " Өзен" (Ы.Алтынсарин), "Денсаулық" (Ә.Шамұратова), "Инелік пен тиін" (Т.Жексенбай), "Көктем деген немене?" (Ж.Жабаев), "Тазалық" (Қадыр Мырза Әлі), "Қайтпай қалған қарлығаш" (Т.Тойбазаруұлы);

42. 9-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а, ә, о, у, ұ, ү, и, э, ы, е] және Ұ , ю, я әріптердің дауыстық құрылымын, дауыссыздардың артикуляциясын білу және ажырату. Жаттығуларды дыбыстық сигнал бойынша, ауызша команда бойынша,

ым-ишара, екі және үш сөзді нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдаған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс айтумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды көрсету. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Өз атынан хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру, хабарламаны алушы адресаттың болуы міндетті. Тыңдаған әңгімені мұғалімнің сұрақ қоюымен әңгімелеп айту.

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімін қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Эмоцияларды көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ым-ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: таныс ересек адамға сөйлеуде оны есімі мен тегі (әкесінің аты) бойынша атау, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты жүргізу. Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес өмірлік жағдайларды жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атап, рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттерді және белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттері бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өз аты бар карточканы пайдалану. Мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі тақырыптарға сөйлемдер құрастыру. Іс-әрекеттердің атаулары бар карточкаларды заттарға сәйкес таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Ш, Ж, Ч, Щ әріптерімен жұмыс (контур бойымен қиылғанәріптердің мөлшері 5 және 3 см): әріптерді білу және атау. Оқып үйренген дыбыстарды білу және айту. Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкаларды заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестендіру. Әріптерді буынға (па, пу, пы, по, пи), содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрау). Таныс сөздерден буындарды іріктеп көрсету (буындар назар аудару үшін қалың қаріппен, басқа түспен, өлшеммен ерекшеленуі керек). Сөздерді және сөйлемдерді оқу. Сөйлемдегі "мен, біз, ол" есімдіктерін оқып, сілтеп көрсету қимылымен байланыстыру. Сөйлемдегі "үстінде, ішінде, астында" көмекші есімдерді оқу. Нақты объектілерді көмекші есімдерге сәйкес орналастыру. Оқып үйренген әріптер мен буындарды өз есімінен, таныс сөздерден, шағын мәтіндерден табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға Ш,Ж,Щ,Ч әріптерін жазу. Трафарет пен шаблондар арқылы әріптерді сызу, әріптердің өлшемі 2-3 см, оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойымен сызу, оларды сәйкес сөз картасымен немесе сөздегі сәйкес әріппен салыстыру, нүктелерді саусақпен, қарындашпен немесе қаламмен нысанның контуры бойымен "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдану). Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Сызықсыз қағазға баспа әрпімен жазу: мұғалімнің айтқанынан естігенін жазу, үлгі бойынша жазу. Өзінің атын, тегін (сыныптастардың тегін, сөздерді және сөйлемдерді) картадан сызылмаған таза қағаз парағына және қарындашпен, фломастермен немесе қаламмен дәптерге баспа әрпімен жазу. Мәтінін мұғалім алдын ала басып шығарған немесе жазған құттықтау хаттарын астына өз атын жазу. Білім алушылармен бірге олар үшін маңызды ақпаратты көшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді , буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: қазақ ертегілер (Қожа Насыр, Алдар Көсе туралы), әлем халықтарының ұлттық ертегілері, "Алтын ұям мектебім" (Қ.Әбділдәқызы), "

Ақылшым мұғалім" (Ә.Дүйсенбиев), "Достар" (М.Төреханов), "Рақмет" (М.Ерімбетов), "Қараша" (Қ.Төреқожа), "Ізбасар" (Ж.Әлмешов), "Оқу" (Е.Өтетілеуов), "Қызғаныштың кесірі" (Г.Әзімбаева), "Асыл әдет" (Ә.Нұршайықов), "Алғашқы қар" (М.Жаманбалинов) , "Сәтсіз саяхат" (Н.Сералиев), "Істен шыққан сөмке" (Б.Әділ), "Ұя" (Ж.Кәрбозин), " Жер шуағы" (М.Абылқасымова), "Түсіне қарама" (С.Сауытбеков), "Қымбат сыйлық" (Б.Мұстафин), "Байлық" (Ы.Алтынсарин), "Туған жерге саяхат" (Б.Жақып), "Жазғытұры " (А.Құнанбаев);

43. 10-сыныпқа арналған "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды және дауыссыз дыбыстарын білу және ажырату. Дыбыстық сигнал бойынша жаттығуларды ым-ишара, екі және үш сөзді нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс айтумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша айту. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды ойнау. Өз атынан хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру ("Мен алжапқыш тігемін", "Біз сүлгі тігеміз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар..."). Бұл ретте адресаттың болуы міндетті. Әртүрлі мәтіндерді мұғалімнің сұрақ қоюымен әңгімелеп айту. Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздер бар карточкаларды қолдана отырып, таныс заттар мен сүйікті заттар туралы 5-8 қысқа сипаттамалық сөйлем құрастыру;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Эмоционалдық көңіл-күйді тану және

көрсету (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: таныс ересектермен қарым-қатынаста оның атын толық атау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты жүргізу. Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес өмірлік жағдайларды жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттерді және белгілерді табу. Мұғалімнің иллюстрация, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Берілген тақырыпқа мұғалімнің сұрақтары бойынша сөйлемдер құрау. Карточкаларды тақырып бойынша таңдау және жіктеу (тақырып "Адам және әлем", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдар" пәндерін ескере отырып таңдалады). Заттарға арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау, мысалы, " шаштараз шаш қияды, тарайды, өреді". Заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды ауызша нұсқауларға сәйкес таңдау. Бұрын оқыған дыбыстарды білу және айту. Білім алушыларды контур бойымен қиылған Р,Л әріптерімен таныстыру (әріптердің мөлшері 3 және 2 см). Контур бойымен қиылған әріптерді білу және атау (3 см). Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкаларды заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестендіру. Әріптерді ашық буынға, содан кейін жабық буынға дәйекті түрде қосу (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрау). Таныс сөздерден буындарды іріктеп көрсету. Сөздегі буынның астына сол буын жазылған карточкасын қою жаттығуларын орындау. Сөздерді және сөйлемдерді оқу. Сөйлемдегі "мен, біз, ол" есімдіктерін оқып, сілтеп көрсету қимылымен байланыстыру. Сөйлемдегі "үстінде, ішінде, астында" көмекші есімдерді оқу. Нақты объектілерді көмекші есімдерге сәйкес орналастыру. Оқып үйренген әріптер мен буындарды өз есімінен, таныс сөздерден, шағын мәтіндерден табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға әріптер жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, геометриялық фигуралар, мөлшері 1-2 см әріптер), оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен

нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. Нүктелерді заттың контуры бойынша саусақпен, қарындашпен, қаламмен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану арқылы). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен, жармамен " жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Әріптер мен сөздерді контур сызықтарымен (нүктелермен) жазу. Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу , ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша, мұғалімнің айтуымен жазу. Өзінің атын (тегін) (сыныптастарының тегін, сөздерді, сөйлемдерді) карточкадан сызылмаған қағазға, 3 см, 2 см, 1 см жолды дәптерге қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Мәтінін мұғалім алдын ала жазып қойған немесе жазатын құттықтау ашықхаттарына білім алушылардың жазуы. Білім алушылармен бірге олар үшін маңызды ақпаратты өшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді, буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: қазақ ертегілер (Қожа Насыр, Алдар Қөсе туралы), әлем халықтарының ұлттық ертегілері, "Оқуға шақыру" (А.Байтұрсынов), "Өтірік өрге бастырмас" (Д.Мамырбаева), "Бұлбұл мен тоқылдақ" (Ш.Смақанұлы), "Айтшы, әжетай " (Ж.Смақов), "Құдық басында" (Ә.Шынбатыров), "Кішіге қамқор бол" (Б.Ысқақов), " Сырғанақта" (Б.Соқпақбаев), "Қыста құстар қадірлі" (Е.Елубаев), "Тапсырма" (Ә.Файзуллаев), "Керемет көктем" (Б.Мұстафин), "Ізетті бала" (Г.Әзімбаева), "Ана пейілі" (А.Ормантаев), "Жас шыбық" (С.Сарғасқаев), "Қайыңның көз жасы" (Т.Әбдірайым), "Бірлік" (Д.Дөнентаев), "Бес міндет" (Ә.Табылды), "Чемпион" (С.Дүйсенбиев);

44. Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу үлгілік сипаттамаға ие. Мұғалім оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін дербес анықтауға, қосымша материалды таңдауға, сондай-ақ сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті сағат санын анықтауға құқылы .

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодтауында "5" – сынып, " 2.1" – бөлім және бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

46. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Сөйлеуді дамыту":

1-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Сөйлеуді түсіну	5. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату	6. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату	7. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату	8. 1. 1. 1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату	9. 1. 1. 1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату	10. 1. 1. 1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	5. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	6. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	7. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	8. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	9. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	10. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	6. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	7. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	8. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	9. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	10. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	6. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	7. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	8. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	9. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	10. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
	5. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда	6. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда	7. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда	8. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда	9. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда	10. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда

	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	6. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	7. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	8. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	9. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	10. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	6. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	7. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	8. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	9. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	10. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	6. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	7. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	8. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	9. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	10. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
1.2. Сөйлеу	5. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру	6. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру учителя	7. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	8. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	9. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	10. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру

	5. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	6. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	7. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	8. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	9. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	10. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	6. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды білу және атау	7. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	8. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	9. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	10. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	6. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	7. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	8. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	9. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	10. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	5. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	6. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	7. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	8. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	9. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	10. 1. 2. 9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	5. 1. 2. 10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге екі-үш сөз сөйлем құрастыру	6. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	7. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	8. 1. 2. 10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру	9. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	10. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2) бөлім: "Коммуникация"

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	6. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	7. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	8. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	9. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	10. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5. 2. 1. 2 әңгімелесуші	6. 2. 1. 2 әңгімелесуші	7. 2. 1. 2 әңгімелесуші	8. 2. 1. 2 әңгімелесуші	9. 2. 1. 2 әңгімелесуші	10. 2. 1. 2 әңгімелесуші

	мен көру байланысын сақтау	мен көру байланысын сақтау	мен көру байланысын сақтау	мен көру байланысын сақтау	мен көру байланысын сақтау	мен көру байланысын сақтау
	5. 2. 1. 3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау	6. 2. 1. 3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау	7. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	8. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	9. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	10. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	5. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	6. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	7. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	8. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	9. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау	10. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	6. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	7. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	8. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	9. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	10. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	6. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	7. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	8. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	9. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	10. 2. 1. 6 әңгімелесуші мен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру	6. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру	7. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру	8. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру	9. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру	10. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана	6. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана	7. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана	8. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана	9. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана	10. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограммаңы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана

	отырып, көмек сұрау	отырып, көмек сұрау	отырып, көмек сұрау	отырып, көмек сұрау	отырып, көмек сұрау	отырып, көмек сұрау
	5. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	6. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	7. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	8. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	9. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	10. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	6. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	7. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	8. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	9. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	10. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	6. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	7. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	8. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	9. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	10. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	6. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	7. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	8. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	9. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	10. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	6. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	7. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	8. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	9. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	10. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау	6. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау	7. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	8. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	9. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	10. 2. 2. 4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау

3) бөлім: Оқу және жазу элементтері

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

5. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	6. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	7. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	8. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	9. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	10. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
5. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	6. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	7. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау	8. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	9. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	10. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
5. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	6. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	7. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	8. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	9. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	10. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
5. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	6. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	7. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	8. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	9. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	10. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
5. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	6. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	7. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	8. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	9. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	10. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
5. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	6. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	7. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	8. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	9. 3. 1. 6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу	10. 3. 1. 6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
5. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін	6. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін	7. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін	8. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін	9. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін	10. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін

	сөздер бар карточкалардың таңдау	сөздер бар карточкалардың таңдау	сөздер бар карточкалардың таңдау	сөздер бар карточкалардың таңдау	сөздер бар карточкалардың таңдау	сөздер бар карточкалардың таңдау
3.1. Оқу элементтері	5. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау	6. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау	7. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау	8. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау	9. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау	10. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкалардың таңдау
	5. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	6. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	7. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	8. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	9. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	10. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	6. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	7. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	8. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	9. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	10. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкалардың көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді табу	6. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді табу	7. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу	8. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу	9. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу	10. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	5. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу	6. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу	7. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу	8. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу	9. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу	10. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен	6. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен	7. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен	8. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және	9. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және	10. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және

	сөйлемдерді оқу	сөйлемдерді оқу	сөйлемдерді оқу	олармен сөйлемдерді оқу	олармен сөйлемдерді	олармен сөйлемдерді
				8. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру	9. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру	10. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	5. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	6. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	7. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	8. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	9. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	10. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	6. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	7. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	8. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	9. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	10. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	6. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	7. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	8. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	9. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	10. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"	6. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"	7. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"	8. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"	9. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"	10. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша " жазу"
	5. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен	6. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен	7. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен	8. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен	9. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен	10. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен

	және нүктелі сызықтармен "жазу"	және нүктелі сызықтармен "жазу"	және нүктелі сызықтармен "жазу"	және нүктелі сызықтармен "жазу"	және нүктелі сызықтармен "жазу"	және нүктелі сызықтармен "жазу"
3.2. Жазу элементтері	5. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	6. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	7. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	8. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	9. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	10. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу	6. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу	7. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	8. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	9. 3. 2. 7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	10. 3. 2. 7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	5. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	6. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	7. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	8. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	9. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	10. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	6. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу	7. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	8. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	9. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	10. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5. 3. 2. 10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	6. 3. 2. 10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	7. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	8. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	9. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	10. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5. 3. 2. 11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру	6. 3. 2. 11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру	7. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	8. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	9. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	10. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
		6. 3. 2. 12 телефон пернетақтасы	7. 3. 2. 12 телефон пернетақтасы	8. 3. 2. 12 телефон пернетақтасы	9. 3. 2. 12 телефон пернетақтасы	10. 3. 2. 12 телефон пернетақтасы

		нда қысқа хабарламалар теру	нда қысқа хабарламалар теру	нда қысқа хабарламалар теру	нда қысқа хабарламалар теру	нда қысқа хабарламалар теру

47. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша Ұзақ мерзімді жоспарға негізінде жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныстық сипатта берілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалын оқу мазмұны мен ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

48. Өткен сыныптардағы оқу материалын қайталау үшін оқу мақсаттарын таңдау мұғалімнің еркіне беріледі.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәні бойынша Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	5.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау

	5.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге екі-үш сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру.
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау

	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау

3.1. Оқу элементтері	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту

1. 2. Сөйлеу	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу

	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу

	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру

2) 6 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру

2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу

	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	6.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру

2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру

	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.4 договаривать при прослушивании стихов их окончания
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 соблюдать дистанцию и очередность в разговоре со взрослым и сверстником
	6.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу

	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"

3.2. Жазу элементтері	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.4 договаривать при прослушивании стихов их окончания
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.9 узнавать и называть знакомые предметы и действия, признаки предметов
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1 .4 соблюдать дистанцию и очередность в разговоре со взрослым и сверстником

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.9 выражать свои желания с использованием указательного жеста, изображения, слова, фразы
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"

3.2. Жазу элементтері	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

3) 7 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1 Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау

	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету

	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	7.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1 Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша))
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау

3.1. Оқу элементтері	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	7.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату

1.1. Сөйлеуді түсіну	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру

2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу

	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу

3.2. Жазу элементтері	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

4) 8 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау

	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау

	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау

3.1. Оқу элементтері	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау

	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу

3.2. Жазу элементтері	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	8.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау елем
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу

	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

5) 9 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"

3.1. Оқу элементтері	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату

1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу

	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу

	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді

	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	9.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру

1.2. Сөйлеу	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау седником
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"

3.1. Оқу элементтері	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

6) 10 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	

1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	10.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау

2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"

3.2. Жазу элементтері	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу

	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау

3.1. Оқу элементтері	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу

	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 называть предметы, действия и качества относящиеся к говорящему
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру

	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 разыгрывать ролевые диалоги с называнием своей игровой роли
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

бұйрығына
42-қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушыларда қолжетімді (вербалды емес және вербалды) қарым-қатынас құралдарын жетілдіру, оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру үшін жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) өзіне қарата айтылған сөзді түсіну дағдыларын дамыту және жетілдіру;

2) коммуникация дағдыларын жетілдіру;

3) білім алушылардың дербес сөйлеуін дамыту және жетілдіру;

4) қарапайым оқу және жазу дағдыларын дамыту;

5) өмірлік жағдайларда қарапайым оқу және жазу дағдылары мен дағдыларын қолдануға үйрету.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сабаққа қызығушылығын дамыту, сөйлеу белсенділігін қолдау және ынталандыру;

2) білім алушылардың эмоционалдық және әлеуметтік-тұлғалық дамуына жағдай жасау;

3) жалпы және артикуляциялық мотормканы, қимылдарды үйлестіруді, қолдар мен саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту;

4) қол-көз координациясын, кеңістіктік көріністерді дамыту;

5) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, жұмысқа қабілеттілігіне, басталған істі аяқтауға жеткізу қабілетіне тәрбиелеу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады. Аталған дағдыларды игеру білім алушылардың тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтады. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

6. Бағдарламаның мазмұнын педагог, тәрбиешілер (оқушының мектепте болған барлық уақыты ішінде) және білім алушылардың ата-аналары (үйде, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Педагогтер мен отбасының қызметін үйлестіруді және келісімге келуді сынып мұғалімі жүзеге асырады.

7. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде білім алушылардың ерекшеліктерін есепке алады:

1) ұжымдық оқыту жағдайында білім алушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін;

2) топтық жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакциясын;

3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы функцияларының айқын дамымауын;

4) қалыптасатын дағдыларды бекітудің қиындықтарын.

8. Білім алушылардың сөйлеудегі даму ерекшеліктері өзіне айтылған сөзді түсіну қиындықтарында, сөздік қорының аздығында, дыбыс айтуының және сөйлеудің грамматикалық құрылысының бұзылуында көрінеді; оқушылардың бір бөлігінде белсенді сөйлеудің толық болмауы байқалады.

9. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

10. Педагог оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; олардың мүмкіндіктерінің өзгеруін үнемі зерттеп отырады, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту мен

игерудегі аздаған болсада ілгерілеулерді тіркейді. Алға қарай кез-келген оңалыс өзгерістер оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

11. Педагог осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

12. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымының зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытуда тиімділігі төмен екенін ескеру қажет.

13. Бағдарлама мұғалімді аймақтық сипаттағы материалдарды пайдалануға бағытталған бақылауларды, пәндік-практикалық, ойын, оқу әрекеттерін ұйымдастыру арқылы білім алушының танымдық және әлеуметтік тұрғыдан белсенділігін дамытуға бағыттайды. Осы пәнді оқыту мақсаттарына қол жеткізу шеңберінде жүзеге асырылатын оқу және тәрбиелік сипаттағы жобалау қызметі мұғалімнің басшылығымен, ата-аналармен серіктестікте ұйымдастырылады.

14. Бағдарламада оқу мақсаттарының болжамдық жүйесі тұжырымдалған, ұсынылған жүйені мұғалім оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде оқу пәнінің мазмұны мен мақсаттарын анықтау үшін болжамдық негізінде басшылыққа алады.

15. Бағдарламаның мазмұны білім алушылардың ауызша және ауызшадан тыс формалардағы коммуникативтік дағдыларын дамытуға, сөйлеудің реттеуші қызметін дамытуға бағытталған.

16. Білім алушылардың жеке мүмкіндіктерінің айтарлықтай айырмашылықтарын ескере отырып, оқытудың нәтижелері түрлі деңгейде көрнетінің күтуге болады: оқушылардың бір бөлігі 10-сыныптың соңына қарай жеке сөздер мен қысқа сөйлемдерді жазудың қарапайым дағдыларын меңгереді. Басқа білім алушылар дайын мәтіннен сөздер мен сөйлемдерді жазып көшіруді үйренеді. Жазу мен оқуды меңгерудің алғышарттары қалыптаспаған білім алушылар қолжетімді коммуникативтік жаттығуларды орындайды.

17. Пәнаралық байланыстар "Айналадағы әлем", "Адам және әлем", "Сөйлеу дамуындағы кемшіліктерді түзету", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Музыка және ырғақ" пәндерімен орнатылады.

18. Оқу мен жазудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру кезінде көрнекілік құралдарын қолдану арқылы практикалық жаттығулар (жаттығу, еліктеу-орындаушылық, шығармашылық ойындар; дидактикалық, рөлдік, іскерлік ойындар; пәндік модельдеу) жетекші орын алады. Ауызша оқыту әдістері (мұғалімнің

әңгімесі, әңгімелесу, жаңғыртылмалы сөз тіркестерін айту) көрнекі әдістер мен білім алушылардың өзіндік әрекеттерін толықтырады. Мұғалім нақты жаттығулардың түрлерін, оларды өткізу әдістері мен орындарын мұқият ойластырады.

19. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп орындауға немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

20. Сөйлеуді дамыту сабақтары білім алушының көру және есту қабілетін қалыптастырудан басталады. Білім алушыларға педагогтің сөзін тыңдауға, сөйлеушінің бетіне тіке қарауға, әңгімелесушінің бетіне қарап отыруға үйретуді жалғастырады.

21. Білім алушылардың сөйлеуін белсендіру жұмысы заттармен практикалық іс-әрекет жасау, көрнекі жағдаятты орнату барысында жүзеге асырылады. Сөйлеуді дамыту және қоршаған әлем туралы білім біртұтастықты құрайды. Білім алушының сөйлеуі оны қоршаған заттар және олармен жасалатын әрекеттер аясында дамиды.

22. Сабақтарда педагог сөйлеу тілін түсінуді, грамматикалық формалары мен категорияларын практикалық меңгеруді дамытуға бағытталған жұмыс жүргізеді. Сөйлеу тілінің грамматикалық құрылымын меңгеру сөздік қорын байытумен қатар жүреді. Бағдарламадағы әріптермен танысу реті ұсынымдық сипатта берілген, ол сөйлеу онтогенезіндегі дыбыстардың пайда болу ретіне негізделген.

23. Оқытуда М. Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған заттық-дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістермен және технологиялармен, соның ішінде PECS карталарын, пиктограммаларды, "глобалды оқу " әдісін үлестіріп отырып, қолдану ұсынылады.

24. Білім алушыларды сөйлеуде есімдіктерді, үстеулер мен көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету керек. Мұғалімнің міндеті – сабақтарда білім алушының педагогпен және басқалармен қарым-қатынас жасау қажеттілігі артып, қызығуы дамитындай жағдай жасау.

25. Білім алушыларда графомоторлық дағдылар деңгейі жазуды тікелей оқыту үшін жеткіліксіз болып табылады. Білім алушылар, өздерінің қозғалыс үйлесімділігінің әлсіздігі мен қозғалыстардың жалпы дамымауымен ерекшеленетіндігінен, қалам және қарындашты дұрыс ұстай алмайды, жолдың шетінен аспау үшін қол қозғалыстарын шектей алмайды, түзу сызықтар сыза алмайды. Жұмыс жасау үшін А4 парақтарын таңдаған дұрыс, содан кейін оқушылардың мүмкіндіктеріне бағыттай отырып, ені 10 см , 5 см, 3 см, 2 см, 1 см болатын жол бөлгіштері бар тор дәптерге көшкен дұрыс.

26. Жазу элементтерін қалыптастыру бойынша жұмыс мыналарды қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) жазуға арналған әртүрлі беттер (жармамен, құммен жазу; тақтаға, қағаз парағына, клеенкаға жазу);

2) трафарет, контур арқылы сызу жаттығулары, оқыған әріптердің мөлшерде нүктемен жазылған контурды нүктелерді біріктіріп жазу;

3) түзу, көлбеу, сынық сызықтардан тұратын жол өрнектерін жазу;

4) әріптерді, қиылған әріптерден жасалған сөздерді көшіріп жазу;

5) үйренген әріптерді айту бойынша жазу;

6) баспа мәтіннен дәптерге баспа әрпімен жазу;

7) компьютердің, планшеттің, телефонның пернетақтасында сөздерді, сөйлемдерді, хабарламаларды теріп жазу.

27. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық бағалауды (қалыптасқан дағдыларды сипаттау) пайдалана отырып жүзеге асырылады.

28. Білім алушының жетістіктерін бағалаудың бастапқы кезеңі оның жеке оқу бағдарламасында тұжырымдалған міндеттер болып табылады.

29. Білім алушының жеке оқу бағдарламасы 1-4 сыныптарда қалыптасқан дағдылар деңгейін ескере отырып, оның мүмкіндіктері туралы мәліметтер негізінде жасалады.

30. Бағалау құралдары білім алушылардың қызметін бақылау, олардың қызметінің өнімдерін оқыту мен тәрбиелеудің жеке міндеттерімен салыстыру болып табылады.

31. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау рәсімдерінің реттілігі:

1) оқу жылдың басында жеке оқыту бағдарламасын құру үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын алдын ала бағалау;

2) білім алушылардың жетістіктері мен дамуын ағымдағы бағалау, ол оқушылардың сабақтардағы жұмысын күнделікті бақылау арқылы жүзеге асырылады;

3) аралық бағалау бірінші жартыжылдық аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады. Жетістіктерді қорытынды бағалау оқу жылы аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады. Қалыптасқан дағдырлардың жеке оқу бағдарламасына сәйкес қалыптастырудың табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жеке бағдарламаның тиісті бағанына тіркеледі.

32. Білім алушылардың жеке бағдарлама бойынша жетістіктерін сипаттау кезінде міндетті түрде дағдыны меңгерудегі дербестік дәрежесі көрсетіледі: "өз бетінше"; " ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша"; "еліктеу арқылы"; "мұғаліммен (ата-аналармен) бірлескен әрекеттер арқылы".

33. Бағдарлама концентрлік принципіне сәйкес құрылған, бұл оқытудың әр жылында бұрын алған дағдыларды қайталауға, бекітуге, жетілдіруге мүмкіндік береді.

34. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген. Педагог білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез-келген өзгерістер енгізуге, оның ішінде зияты зақымдалған оқушылар үшін "Әліппе, Ана тілі" бағдарламасының жекелеген мақсаттарын қосу есебінен бағдарламаның мазмұнын күрделендіруге құқылы.

3-тарау. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. Оқу пәнінің мазмұны

35. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;

2) 6-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;

3) 7-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;

4) 8-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат;

5) 9-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат.

6) 10-сыныпта – 5 сағат, оқу жылында 170 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарымен айқындалады.

36. "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды:

1) "Сөйлеуді дамыту";

2) "Коммуникация";

3) "Оқу және жазу элементтері".

37. "Сөйлеуді дамыту" бөліміне келесідей бөлімшелер кіреді:

1) сөйлеуді түсіну;

2) сөйлеу.

38. "Коммуникация" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) коммуникативтік мінез-құлық;

2) сөйлеу коммуникациясы.

39. "Оқу және жазу элементтері" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу элементтері;

2) жазу элементтері.

40. 5-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а, о, у, и, э, ы] білу және ажырату. Ойын әрекетін дыбыстық сигналмен, сөз бойынша, қимылмен, екі-үш сөзден тұратын нұсқаулық бойынша орындау. Заттар арқылы жаттығулар жасау: "Мен атаймын, ал сен көрсетесің" және керісінше. Аудио-бейнежазбаны қолданумен қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог айтқан әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (қысқа тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: дауысқа еліктеу мен буындарды, сөздерді, қысқа тақпақтарды, ойын жағдайларын ауызша нұсқауларға сәйкес орындау. Тыңдалған әңгімеге оның мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен

жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен балалар тақпақтарын, жай қимылдармен сүйемелдеп орындалатын қысқа өлеңдерді жаттап алып айту (2-6 жолды есте сақтаумен). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациямен айтумен, суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолданумен қайталау. Өлеңдер мен мақал-мәтелдер тыңдау, сөйлеу жаттығуы кезінде буындарды, сөздерді толық айту (педагогпен бірлесіп, содан кейін педагогтан бөлек). Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, ертегінің мазмұнын баяндау. Онда оқушылар сұрақтарға жауап беретін ойын ойнайды. Мысалы: "Бұл кім?", "Сатушы не істейді?", "Дүкеннің осы бөлімінде қандай тауарлар сатылады? ", "Шай дастарханына қандай ыдыс қою керек?". Суреттер сериясына сүйене отырып, оқиғаны, ертегіні, мәтінді әңгімелеп айту. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау; фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, 2-5 бөліктен құралған жартылай сурет). Педагогпен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздерден тұратын карточкаларды қолдану арқылы таныс заттар, жақсы көретін заттары туралы 2 -3 сөзден тұратын сөйлем құрастыру;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жасаған кезде жағымды эмоционалдық қарым-қатынас көрсету. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көру байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімді қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен әңгімелескенде қашықтық пен кезектілікті сақтау. Эмоционалдық жағдайда (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік) өзін ұстай білу. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, "сәлем", "көріскенше") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісім (келіспеушілік) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдану арқылы көмек сұрау. Нұсқау қимылын, суретті, сөзді, "керек, қалаймын, керек емес, қаламаймын" сөз тіркестерін қолдану арқылы өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (басын изеу, қолын кеудесіне қою, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: өзін-өзі атау, өз атына жауап беру, ересектерді аты-жөні бойынша атау; сұрақтар қою, берілген тақырыпқа диалогты қолдау. Мысалы: "Шай дастарханын жаямыз", "Жақында қонақтар келеді – шайға дастархан жаюға дайындаламыз", "Дүкеннен азық-түлік сатып аламыз". Өз әрекеттерін қайталап айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойынға қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Беттерді парақтау, кітаптан мұғалім атаған

заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өзінің жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар картаны пайдалану. Мұғалімнің сұрақтары бойынша "Отбасы", "Мектеп" тақырыптарына сөйлемдер құрастыру. Карточкаларды тақырып бойынша таңдап, іріктеу, мысалы, "Бас, мойын, кеуде, арқа, иық буыны - дененің бөліктері". Элементтерге арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау, мысалы, "Бала сыпырады, қыз жуады". Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Ы және Э әріптерімен танысу. Контур бойымен қиылған әріптерін білу және атау А, У, О, И, Э, Ы (10-5 см). Олардың дыбыссыз артикуляциясы негізінде А, Ә, У, Ұ, О, Ө, И, Э, Ы дыбыстарын білу және атау. Суреттерге А, У, О, И, Э, Ы әріптері бар карточкаларды таңдау. Оқыған әріптерді атауы бойынша таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: нүктелерді "жазуды" заттың контуры бойынша саусақпен, қарындашпен, қаламмен орындау (әртүрлі әдістерді қолданумен). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен, жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды "жазуды" орындау. А, У, О, И, Э, Ы әріптерін әртүрлі беттерге, А4 парақтарына жазу. А, У, О, И, Э, Ы әріптерін трафаретпен және шаблонмен дөңгелектеп сызу, оларды бояу. Әріптерді сызығы жоқ қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Сызығы жоқ қағаз параққа өзінің атын (сыныптастарының атын, сөздерді, сөйлемдерді) қарындашпен, фломастермен, қаламмен үлгі бойынша жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітапшаларға көшіру. Таныс және бейтаныс сөздерден, мәтіндерден, журналдар мен газеттерден оқыған әріптерді дөңгелектеп сызу. Компьютер пернетақтасында өз атын (сөздерді, сөйлемдерді) теру.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: шағын фольклорлық формалар: "Ай, ду-ду", "Ай, лады, лады, лады", "Аленка маленька шустра, быстра...", "Божья коровка", " Волк-волчок, шерстяной бочок", "Гуси вы, гуси", "Как без дудки, без дуды", " Кукушечка", "Стучит, бренчит", "Тили-бом", Сказки: "Курочка Ряба", "Репка", " Теремок", "Волк и семеро козлят", "Колобок". "Три поросенка" (С. Михалков аудармасы).

Балаларға арналған классикалық және қазіргі әдебиет шығармалары: З. Александрованың "Прятки". М.Алимбаевтің "Уроки вежливости", Я.Акимнің "Случай про детей", Г.Х. Андерсеннің "Гадкий утенок", А.Бартоның "Мишка", "Мы с Тамарой", "Бычок", С. Бегалиннің "Жеребенок", К.Баянбаевтің "Юрта", Е.Благининаның "Вот какая мама", "Катя леечку взяла", "Научу обуваться я братца", В.Бианкидің "Кто чем поет", "Купанье медвежат", Т. Волынскийдің "Кошкин дом", И.Гуринаның "Вот как мы играем", А.Дуйсенбаевтің "Лиса пробежала рысцой…", Г.Демченконың "Пастушок", У. Диснейдің "Приключения маленького щенка" (англ.), Е.Елубаевтің "Куда пропал

аппетит", Г. Зайцевтің "Уроки Айболита", Б. Заходердің "Ежик", В. Жуковскийдің " Котик и козлик", С. Козловтің "Доверчивый ежик", "Ежик в тумане", Г.Ладонщиковтың "Зазвонил будильник", "Медведь проснулся", И.Мазнинның "Давайте дружить", С.Маршактың "Багаж", "Ванька-встанька", В.Маяковскийдің "Что такое хорошо и что такое плохо?", Н Мигунованың "Считалка про зверей", Ю.Морицтің "Ежик резиновый.

41. 6-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: [а,о,у,и,э,ы] дауыссыз дыбыстарды заттық суреттерге сүйене отырып, дауыссыз артикуляцияға негізделген және ерте және орта онтогенездегі дауыссыз дыбыстарды тану және ажырату. Дыбыс сигналы, сөз, ым немесе екі және үш сөзден тұратын нұсқаулар негізінде ойын әрекетін орындау. Аудио-бейне жазбалар арқылы шағын өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Оқытушы мен оқушылар қайталаған әр түрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (рифма, өлең, әңгіме, ертегі).

Сөйлеу: дауысқа еліктеуді және буындарды, сөздерді, қысқа тақпақтарды, ойын жағдайларын ауызша нұсқауларға сәйкес орындау. Тыңдалған әңгімеге оның мазмұны бойынша мұғалімнің көмегімен сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен тақпақтар, жай қимылдармен сүйемелдеп орындалатын қысқа өлеңдер жаттап алып айту (2-6 жолды есте сақтаумен). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациямен айтумен, суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, тақпақтар мен мақал-мәтелдерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге , содан кейін бөлек). Онда оқушылар сұрақтарға жауап беретін өмірлік жағдайларды ойнайды. Иллюстрациялар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілердің мазмұнын қайталап айту. Сұрақтар бойынша таныс заттар мен әрекеттерді , заттардың белгілерін білу және атау: Бұл кім? Ол не істейді? Қандай? Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, 2-6 бөліктен құралған жартылай сурет). Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздерден тұратын карточкаларды қолдана отырып, таныс заттар, жақсы көретін заттары туралы 3-5 сөзден тұратын сөйлем құрастыру. Өз атынан ("Мен нан сатып аламын", "Біз мерекеге торт сатып аламыз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар...") хабарлама түрінде сөйлем құрастыру, хабарламаның адресаттын жазып белгілеу.

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жасау жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көру байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімді қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен әңгімелескенде қашықтық пен кезектілікті сақтау. Ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын

пайдалану. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоционалдық ахуал (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік) көрсету және атау. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изеу, қолын созу, "сәлем", "көріскенше") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісім (келіспеушілік) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Қимылды, суретті, сөзді, сөз тіркестерін қолдану арқылы өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (басын изеу, қолын кеудесіне қою, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын пайдалану, сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау. Өз әрекеттерін айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын жағдайларын жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атай отырып, сюжеттік-рөлдік ойынға қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Беттерді парақтау, кітаптан мұғалім атаған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өзінің жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өз аты бар карточканы пайдалану. Пәнаралық байланыстарды ескере отырып, мұғалімнің сұрақтары бойынша тақырыптарға сөйлемдер құрастыру, мысалы: "Азық-түлік". Тақырыптар бойынша карточкаларды таңдау және жіктеу, мысалы, "Сүт, айран, сүзбе, йогурт, ірімшік – бұл сүт өнімдері". "Сатушы сатады" сияқты заттарға арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Оқушыларды контурмен қиылған М, Н, П, Б, К, Г, Х, Й әріптерімен таныстыру (өлшемі 5 см әріптер). Контурмен қиылған А, У, О, И, Э, Ы, М, П, Б, К, Г, Х, Й әріптерін білу және атау (5 см). Олардың дыбыссыз артикуляциясы негізінде А, У, О, И, Э, Ы, М, П, Б , К, Г, Х, Й дыбыстарын білу және атау. А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Б, К, Г, Х, Й әріптері бар карточкаларды таңдау. Үлгі бойынша кесілген әліппеден буындар мен сөздер құрастыру, содан кейін оларды оқу. Өзінің атынан, таныс сөздерден, журналдардан оқыған әріптерді табу. Сөздерді, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді оқу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерде, А4 форматындағы парақтарда мынадай әріптерді "жаз": А, У, О, И, Э, Ы, М, П, Б, К, Г, Х, Й. Мөлшері 3-5 см А, У, О, И, Э, Ы, М, П, Б, К, Г, Х, Й әріптерін трафаретпен және шаблондармен қоршап сызу, оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу: нүктелерді "жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша

орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен , жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында " жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Картадан сызылмаған қағаз парағына өз атын (сыныптастарының атын, сөздер, сөйлемдер) қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітаптарға көшіру. Оқыған әріптерді таныс және бейтаныс сөздерден табу және оны дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын (сөздер, сөйлемдер) теру.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: шағын фольклорлық формалар: "Барашенька", " Бежала лесочком лиса с кузовочком", "Буренушка", "Валенки", "Дедушка Егор", " Дождик, дождик, веселей", "Наши уточки", "Пастух", "Совушка", "Уж ты, радуга-дуга", "Улита, улита". Сказки: "Петушок и бобовое зернышко", "Рукавичка", "Гуси-лебеди", " Кот, петух и лиса".

Балаларға арналған классикалық және қазіргі әдебиет шығармалары: Алимбаев М. " Скажи, что это? Загадки о природе", Барто А. "Лошадка", "Слон", "Зайка", "Грузовик", Благинина Е "Полюбуйтесь-ка, игрушки", "Посидим в тишине", Бегалин К. "Еж Есена", Баянбаев К. "Богатыри под дождем", Бианки В. "Синичкин календарь", "Хвосты", Бурмистрова Л., Мороз В. "С Новым годом!", Гурина И. "Новогодние забавы" Драч Я. " Врач", Елубаев Е. "Смельчак", "Что я понял", Зайцев Г. "Уроки Мойдодыра", Заходер Б . "Шофер", Есенин С. "Белая береза" (в сокр.), Мырзалиев К. "Я все умею делать сам", Калинина Н. "В лесу", "Как ребята переходили улицу", Кардашова А. "Дождевой автомобиль", "Наш дворец для всех открыт!..", КоростылҰв В. "Королева Зубная щҰтка".

42. 7-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а,о,у,и,э,ы] және [м, б, п , т, д, н, к, г, х, в, ф] дауыссыз дыбыстарын білу және ажырату. Ойын әрекетін дыбыстық сигнал бойынша, ым-ишара бойынша, екі және үш сөздік нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер, мәтіндер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды, ойын жағдайларын, жаттығуларды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (2

-6 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациялаумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын есте сақтау бойынша иллюстрациялар сериясына сүйене отырып айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды көрсету . Әңгімені, ертегіні мұғалімнің сұрақ қоюымен қайталап айту. Ересек адаммен және құрдастарымен сөйлескенде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Өз атынан ("Мен бір құты шырын сатып аламын", "Біз таңқурай шырынын жасау үшін таңқурай сатып аламыз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", " Олар...") хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру және сол хабарламалардың адресаттын міндетті түрде жазып белгілеу. Таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, сөйлеушіге қарап отыру, сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Ересек адаммен және құрдастарымен сөйлескенде қашықтықты , кезектілікті сақтау. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоцияларды көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу . Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш қимылды, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдану арқылы қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, " рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: Ересектермен қарым-қатынаста оның есімін, тегін және жынысын қолдану. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау, мысалы, ("Түскі асқа дастарқан жаю", "Жақында қонақтар келеді — дастарқан жаюға дайындаламыз", "Дүкеннен ыдыс-аяқ сатып алу". Өз әрекеттерін айту (мұғаліммен бірге). Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес ойын және өмірлік жағдайларды жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Рөлдік диалогқа өзінің ойындағы рөлін атаумен қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптардан мұғалім атаған заттарды,

іс-әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар карточканы пайдалану. Тақырыптарға мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныстар құрастыру. Заттарға іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Н,Ң,Т,Д,Ф әріптерімен танысу. Контур бойымен қиылған А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Т, Д, Б, В, Ф, К, Г, Х, Й әріптерін білу және атау (5 см). А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Б, Т, Д, В, Ф, К, Г, Х, Й дыбыстарын білу және атау. А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Б, К, Г, Х, Й, Т, Д, В, Ф әріптері бар карточкаларды іріктеу. Әріптерді буынға (ма, му, мы, мо, ми), содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрастыру). Таныс сөздерден буындарды бөліп айту (мама, машина). Білім алушылардың назарын аудару үшін буындар қара әріппен, басқа түспен ерекшеленіп көрсетілуі керек. Білім алушылардың буынға бөлу карточкасындағы сөзге тиісті буынды қоятын жаттығуларды орындауы. Оқыған әріптерді, буындарды өз атынан, таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға, дәптерлерге А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, К, Г, Х, Й, Т, Д, Н, В, Ф әріптерін жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, геометриялық фигуралар, А, О, У, И, Э, Ы, П, Б, М, К, Г, Х, Й ,Т, Д, Н, В, Ф әріптері (әріптердің мөлшері 3-5 см), оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. "Жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). "Жазуды" әртүрлі бағыттағы жолда (3-5 см) саусақпен құмға, жармаға, параққа қарындашпен орындау. Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша; мұғалімнің айтуы бойынша жазу. Өз атын (сыныптастарының аты-жөнін, сөздерді, сөйлемдерді) сызылмаған қағаз парағына, дәптерге қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Сөздерді, сөйлемдерді карточкалардан тақырыптық кітапшаларға көшіру. Мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: Шағын фольклорлық формалар: "Дон! Дон! Дон!", " Друзья-помощники", "Жили у бабуси", "Ласточка", "Лето", "Перекликание петухов", " Петушок", "Солнышко-ведрышко!" Сказки: "Два жадных медвежонка"(венг. нар.), " Заюшкина избушка", "Маша и медведь", "Три медведя" (обр. Л. Толстого). Балаларға арналған классикалық және қазіргі әдебиет шығармалары: Алимбаев М. "Один на один ", Барто А. "Мячик", "Машенька", "Капитан", "Самолет", "Собака", "Кто как кричит",

Баянбаев К. "Журавли" , Благинина Е. "С добрым утром", "Дождик", "Улетают, улетели ", "Мы пускаем пузыри", Елубаев Е. "Современный мальчик", Дрожжин С. "Опять зима на саночках", "Пройдет зима холодная", Заходер Б. "Ежик", "Шофер", "Переплетчица", "Портниха", Забила Н. "Маленькая школьница", "Ребята! На лыжи!..", Лебедева Л. " Мишутка", Маршак С. "Весенняя песенка", "Два котенка", "Детки в клетке", " Дрозд-богатырь", "Елка", "Кошкин дом", "Круглый год", Манакова М. "Мы — пешеходы", "Дорожные знаки", "Азбука дорожного движения", "Если начался пожар", "Знаки безопасности".

43. 8-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, дауысты дыбыстарды [а, о, у, и, э, ы, е, Ұ, ю, я] және дауыссыз дыбыстарын [м, б, п, т, д, н, к, г, х, в, ф] білу және ажырату, ашық және жабық буындардағы қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату. Тікелей және кері буындары бар екі буынды сөздердің буын құрылымы мен екпінді буынын айту. Дыбыстық сигнал бойынша жаттығуларды ым-ишара, екі және үш буынды нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс интонациялаумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды ойнау. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). 3-5 сөзден тұратын сөйлемдер құрастыру. Өз атынан хабарламалар түрінде ұсыныстар жасау ("Мен футболка сатып аламын", "Біз барлығына дене шынықтыру сабақтарына кию үшін спорттық костюмдер сатып аламыз), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар..."). Бұл жағдайда адресаттың болуы міндетті. Ертегіні мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша қайталап айту;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қарым-қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Сөйлеушіге қатысты заттарды атау. Эмоционалдық ахуал көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). "Эмоцияға сәйкес суретті тап", "Эмоциялар әлеміне саяхат", " Мен әртіс боламын" секілді ойындарда, түрлі этюдтарында эмоциялар туралы білім алушылардың түсініктерін қалыптастыру. Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ым-ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: ересектермен қарым-қатынаста оның атын, тегін және жынысын қолдану. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты қолдау, мысалы, "Киім тігетін ателье", "Киім дүкені", "Киім жөндеу шеберханасы" сюжеттерінде диалогты ойнау. Сөйлеу және сөйлеу емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып, табиғаттағы әртүрлі мамандықтағы адамдардың еңбегі туралы сюжеттік суреттер сериясы бойынша баяндау әңгімелерін құрастыру (пиктограммалар бойынша, мұғалімнің кескіннің немесе заттың егжей-тегжейіне бағытталған қимылдары бойынша). Білім алушылардың жеке тәжірибесінен сөйлеу сұрақ-жауап формасы негізінде мұғаліммен бірлесіп қысқа әңгімелер құрастыру: табиғаттағы еңбек, қолөнер жасау. Әртүрлі қойылымдардың (спектакльдердің), әңгімелер мен өлеңдердің кейіпкерлерін қолдана отырып, ойын түрінде кішігірім көріністерін қою (мұғалім білім алушылармен бірге кейіпкерлердің әрекеттерін сөйлеумен сүйемелдейді). Ойын жағдайларын сүйемелдеу, мысалы: саябаққа бару, орындалатын рөлге сәйкес жекелеген сөздерді ым-ишарамен және қимылдармен айту. Өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: кітаптардағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптардан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттер мен белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітаптар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өзінің аты бар карточканы пайдалану. Тақырыптарға мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныстар құрастыру. Заттарға іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Т, Д, Б, К, Г, Х, Й, С, З, Ц әріптерін білу және атау. С,З,Ц әріптерімен танысу (әріптің мөлшері 5 және 3 см). Контур бойымен қиылған А, Ә, О, Ө, У, Ұ, Ү, И,

Э, Ы, І, Е, М, Б, П, Т, Д, Н, К, Қ, Ғ, Г, Х, Һ, В, Ф, С, З, Ц әріптерін білу және атау (3-5 см). А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Б, Т, Д, К, Г, Х, С, З, Ц. дыбыстарын білу және атау. Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкалардың заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестігі. Әріптерді па, пу пы, по, пи буынына, содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрастыру). Таныс сөздерден буындарды бөліп айту па, пу пы, по, пи. Өзіне назар аударту үшін буындар қара әріппен, басқа түспен ерекшеленіп көрсетілуі керек. Білім алушылардың буынға бөлу карточкасындағы сөзге тиісті буынды қоятын жаттығуларды орындауы. Сөздерді оқу ("жаһандық оқу"). Көмекші сөздерді оқу және оларды карточкадағы сөздермен сәйкестендіру. А, У, О, И, Э, Ы, М, Н, П, Б, Т, Д, К, Х, Г, С, З, Ц. әріптері бар карточкаларды таңдау. Карточкадағы сөздерден "мен, сен, біз, ол, олар" есімдіктерін оқу және оларды көрсеткіш ишарамен сәйкестендіру. Оқыған әріптерді, буындарды өз атынан, таныс сөздерден, журналдардан табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға оқыған әріптерді жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, мөлшері 3 см әріптер), оларды бояу. Заттар мен С,З,Ц әріптерін контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. Әріптер мен сөздерді контур сызықтарымен (нүктелермен) жазу. Өзінің атын (тегін) (сыныптастарының тегін, сөздерін, сөйлемдерді) контурлық бағдармен және өз бетінше жазу. Мәтінін мұғалім немесе оқушы жазуы мүмкін (мұғалімнің көмегімен) ашықхаттар жазу. Мұғалім мен білім алушылардың айдың нөмірі мен атауын, күнін жазуы (олардың мүмкіндіктеріне қарай): нүктелерді саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). "Жазуды" саусақпен, қарындашпен, қаламмен заттың контуры бойынша орындау (әртүрлі әдістерді қолдана отырып). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен , жармамен "жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Қағаз парағында " жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Білім алушылармен бірге олар үшін маңызды ақпаратты өшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Білім алушылармен бірлесіп қабырға газеттерін, журналдар жасау, мысалы: "Біздің сынып", " Біздің хобби". Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді, буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: шағын фольклорлық формалар: "Заинька", "Заяц Егорка", "Иванушка", "Волк-волчок, шерстяной бочок", "Гуси вы, гуси", "Дедушка Егор", "Под горкой на речке", "Поедем, сыночек, в деревню с тобой", "Уж ты, зимушка ". Сказки: "У солнышка в гостях" (словацк. нар.), "Морозко", "Лиса и журавль", " Пузырь, соломинка и лапоть", "Кот и лиса".

Балаларға арналған классикалық және қазіргі әдебиет шығармалары: Алимбаев М. " Небылицы", Баянбаев К. "Скворечник", Васильева С. "Пожарный", Заходер Б. " Сапожник", Воронько П. "Обновки", Елубаев Е. "Пятерка и двойка", Жуковский В. " Птичка", Кардашова А. "Наш доктор" (отрывки), "Семена", "Уборка", Клокова М. " Белые гуси", "Воробей с березы", "Мой конь", "Кукушка", Котова Е. "Лесной мастер", Майков А. "Колыбельная песня", "Ласточка примчалась". Маршак С. "Кошкин дом", " Круглый год", "Кто колечко найдет?", "Мяч", "Перчатки" (пер. с англ.), "Песня о елке", Михалков С. "Бездельник светофор", "Дядя Степа", "Грипп", "Мой щенок", "Моя улица ", Могилевская М. "Наш первый разговор". Мошковская Э. "Веселый магазин", "Мы играем в школу", "Уши".

44. 9-сыныпқа арналған "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, [а, о, у, и, э, ы, е, Ұ, ю, я] дауысты дыбыстарды және әріптердің дауыстық құрылымын, [м, б, п, т, д, н, к, г, х, в, ф]. дауыссыздардың артикуляциясын білу және ажырату. Жаттығуларды дыбыстық сигнал бойынша, ауызша команда бойынша, ым-ишара, екі және үш сөзді нұсқаулар бойынша орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдаған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс айтумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша айту. Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды көрсету. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Өз атынан хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру, хабарламаны алушы адресаттың болуы міндетті. Тыңдаған әңгімені мұғалімнің сұрақ қоюымен әңгімелеп айту.

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау.

Әңгімелесушімен көз байланысын орнату. Айнадан өзін, сыныптасын, мұғалімін қарау. Ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Эмоцияларды көрсету және білу (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ым-ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: таныс ересек адамға сөйлеуде оны есімі мен тегі (әкесінің аты) бойынша атау, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты жүргізу. Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес өмірлік жағдайларды жеке сөздермен, ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атап, рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттерді және белгілерді табу. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттері бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Өз жұмысын, жұмыс орнын көрсету үшін өз аты бар карточканы пайдалану. Мұғалімнің сұрақтары бойынша белгілі тақырыптарға сөйлемдер құрастыру. Іс-әрекеттердің атаулары бар карточкаларды заттарға сәйкес таңдау. Ауызша нұсқауларға сәйкес заттардың белгілерін көрсететін карточкаларды таңдау. Ш, Ж, Ч, Щ әріптерімен жұмыс (контур бойымен қиылғанәріптердің мөлшері 5 және 3 см): әріптерді білу және атау. Оқып үйренген дыбыстарды білу және айту. Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкаларды заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестендіру. Әріптерді буынға (па, пу, пы, по, пи), содан кейін кері буынға дәйекті түрде қосу-біріктіру (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрау). Таныс сөздерден буындарды іріктеп көрсету (буындар назар аудару үшін қалың қаріппен, басқа түспен, өлшеммен ерекшеленуі керек). Сөздерді және сөйлемдерді оқу. Сөйлемдегі "мен, біз, ол" есімдіктерін оқып, сілтеп көрсету қимылымен байланыстыру. Сөйлемдегі "үстінде, ішінде, астында" көмекші есімдерді оқу. Нақты объектілерді көмекші есімдерге сәйкес орналастыру. Оқып үйренген әріптер мен буындарды өз есімінен, таныс сөздерден, шағын мәтіндерден табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға Ш,Ж,Щ,Ч әріптерін жазу. Трафарет пен шаблондар арқылы әріптерді сызу, әріптердің өлшемі 2-3 см, оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойымен сызу, оларды

сәйкес сөз картасымен немесе сөздегі сәйкес әріппен салыстыру, нүктелерді саусақпен, қарындашпен немесе қаламмен нысанның контуры бойымен "жазу" (әртүрлі әдістерді қолдану). Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу, ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Сызықсыз қағазға баспа әрпімен жазу: мұғалімнің айтқанынан естігенін жазу, үлгі бойынша жазу. Өзінің атын, тегін (сыныптастардың тегін, сөздерді және сөйлемдерді) картадан сызылмаған таза қағаз парағына және қарындашпен, фломастермен немесе қаламмен дәптерге баспа әрпімен жазу. Мәтінін мұғалім алдын ала басып шығарған немесе жазған құттықтау хаттарын астына өз атын жазу. Білім алушылармен бірге олар үшін маңызды ақпаратты көшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді , буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: шағын фольклорлық формалар: "Иванушка", "Как без дудки, без дуды", "Кукушечка", "Ласточка", "Лето", "Наши уточки", "Пастух", " Перекликание петухов", "Петушок", "Под горкой на речке", "Поедем", "Травка-муравка ", "Уж ты, зимушка", "Уж ты, радуга-дуга", "Улита, улита". Сказки: Гуси-лебеди, Хаврошечка, Дюймовочка, Красная шапочка.

Балаларға арналған классикалық және қазіргі әдебиет шығармалары: Бегалин С. " Сапжан", Дуйсенбаев А. "Зима в лесу", Калинина Н. "Помощники", "Утром". Маршак С. "Пожар", "Тихая сказка", "Усатый-полосатый", Михалков С. "Бездельник светофор", "Грипп", "Мой щенок", "Моя улица", "Прививки", "Про мимозу", "Тридцать шесть и пять", "Фома", "Чудесные таблетки", "Песенка друзей", "Три поросенка", Найденова Н "Наши полотенца", Утлеуов Е. "Дедушка Алатау", "Небылица", Никонова Е. " Пожарные истории рассказанные детям", "Чтобы не было беды", Павлова Н " Земляничка", "Машины", "Это моя улица", Плещеев А. "Дедушка, голубчик, сделай мне свисток!..", "Осень наступила", "Сельская песенка", "Травка зеленеет", "Уж тает снег", Подлесова Н. "Трусливый огурчик", Полякова Н "Доброе лето", Пришвин М. " Разговор деревьев", "Ребята и утята", Сакпакбаев Б. "Ох, уж этот Жексен", сказки про Алдар-Косе и Коже Насыра.

45. 10-сыныпқа арналған "Сөйлеу және коммуникацияны дамыту" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) сөйлеуді дамыту. Сөйлеуді түсіну: дыбыссыз артикуляцияға негізделген тақырыптық суреттерге сүйене отырып, [а, о, у, и, э, ы, е, Ұ, ю, я] дауысты дыбыстарды және [м, б, п, т, д, н, к, г, х, в, ф] дауыссыз дыбыстарын білу және ажырату. Дыбыстық сигнал бойынша жаттығуларды ым-ишара, екі және үш сөзді нұсқаулар бойынша

орындау. Аудио-бейнежазбаны қолдану арқылы қысқа өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау. Педагог пен білім алушылар айтатын әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер).

Сөйлеу: ойын және өмірлік жағдайларда, жаттығуларда дыбыстық еліктеуіштерді және буындарды, сөздерді, тақпақтарды ауызша нұсқауларға сәйкес айту. Әңгімеге тыңдалған әңгіменің мазмұны бойынша, мұғалімнің көмегімен, сұрақтарға сөзбен, қимылмен, суретпен, сөйлеммен жауап беру арқылы қатысу. Мұғалімнің сөздерінен және айтуынан тақпақтар, қарапайым қимылдармен сүйемелденетін қысқа өлеңдер үйрену (4-8 жолды есте сақтау бойынша). Сөйлемді педагогтен кейін дұрыс айтумен суреттерді, сөздер бар карточкаларды қолдану арқылы қайталау. Өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, таза сөздерді тыңдаған кезде буындарды, сөздерді толық айту (бірге, содан кейін өздігінен). Ертегінің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрақ қоюы бойынша айту. Таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау. Фотоларда, суреттерде және сюжеттік картиналарда бейнеленген таныс заттар мен әрекеттерді білу және атау. Заттың, іс-әрекеттің оның кескінімен сәйкестігі (түрлі-түсті, ақ-қара, контурлық сурет, жартылай сурет). Оқушылар сұрақтарға жауап беретін жағдайды ойнау. Өз атынан хабарламалар түрінде сөйлемдер құрастыру ("Мен алжапқыш тігемін", "Біз сүлгі тігеміз"), екінші және үшінші жақтан ("Ол...", "Олар..."). Бұл ретте адресаттың болуы міндетті. Әртүрлі мәтіндерді мұғалімнің сұрақ қоюымен әңгімелеп айту. Мұғаліммен бірге суреттерді, пиктограммаларды және сөздер бар карточкаларды қолдана отырып, таныс заттар мен сүйікті заттар туралы 5-8 қысқа сипаттамалық сөйлем құрастыру;

2) коммуникация. Коммуникативтік мінез-құлық: қарым-қатынас жағдайына жағымды эмоционалдық қатынас көрсету, айналасындағылармен өздігінен қарым-қатынас жасау. Ересек адамның, басқа оқушының бетіне тіке қарау. Әңгімелесушімен көз байланысын орнату, ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықты, кезектілікті сақтау. Эмоционалдық көңіл-күйді тану және көрсету (қуаныш, қорқыныш, қайғы, таңдану, тыныштық, көңілсіздік). Әңгімелесушімен сөз, әрекет арқылы (басын изею, қолын созу, "сәлем, сау бол") сәлемдесу және қоштасу. Өзіне назар аударту, дыбыспен, қимылмен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру. Дыбысты, қимылды, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып көмек сұрау. Көрсеткіш ишараны, суретті, сөзді, сөз тіркесін қолдана отырып, өз қалауын білдіру. Ым-ишара, сөз, әрекет арқылы ризашылық білдіру (бас изеу, "рахмет" айту).

Сөйлеу коммуникациясы: таныс ересектермен қарым-қатынаста оның атын толық атау. Сұрақтар қою, берілген тақырып бойынша диалогты жүргізу. Үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша адамдардың, жануарлар мен құстардың қимылдары мен бейнелеріне еліктеу ойындарына, таныс ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді драмалау ойындарына қатысу. Орындалатын рөлге сәйкес өмірлік жағдайларды жеке сөздермен,

ым-ишарамен және қимылдармен сүйемелдеу. Өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалогқа қатысу;

3) оқу және жазу элементтері. Оқу элементтері: балалар кітаптарындағы, журналдардағы иллюстрацияларды қарау. Кітаптан мұғалім атаған заттарды, іс-әрекеттерді және белгілерді табу. Мұғалімнің иллюстрация, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау. Мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау. Оқушының өміріндегі оқиғалар мен қызығушылықтарды бейнелейтін фотосуреттер бар оқушының жеке кітабын (альбомын) жасау. Берілген тақырыпқа мұғалімнің сұрақтары бойынша сөйлемдер құрау. Карточкаларды тақырып бойынша таңдау және жіктеу (тақырып "Адам және әлем", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдар" пәндерін ескере отырып таңдалады). Заттарға арналған іс-қимыл атаулары бар карточкаларды таңдау, мысалы, " шаштараз шаш қияды, тарайды, өреді". Заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды ауызша нұсқауларға сәйкес таңдау. Бұрын оқыған дыбыстарды білу және айту. Білім алушыларды контур бойымен қиылған Р,Л әріптерімен таныстыру (әріптердің мөлшері 3 және 2 см). Контур бойымен қиылған әріптерді білу және атау (3 см). Білім алушыларға таныс сөздер басылған карточкаларды заттармен, суреттермен, пиктограммалармен сәйкестендіру. Әріптерді ашық буынға, содан кейін жабық буынға дәйекті түрде қосу (қиылған әліппе әріптерінен буындар құрау). Таныс сөздерден буындарды іріктеп көрсету. Сөздегі буынның астына сол буын жазылған карточкасын қою жаттығуларын орындау. Сөздерді және сөйлемдерді оқу. Сөйлемдегі "мен, біз, ол" есімдіктерін оқып, сілтеп көрсету қимылымен байланыстыру. Сөйлемдегі "үстінде, ішінде, астында" көмекші есімдерді оқу. Нақты объектілерді көмекші есімдерге сәйкес орналастыру. Оқып үйренген әріптер мен буындарды өз есімінен, таныс сөздерден, шағын мәтіндерден табу.

Жазу элементтері: әртүрлі беттерге, А4 форматындағы парақтарға әріптер жазу. Трафаретпен және шаблондармен дөңгелектеп сызу (таныс заттар, геометриялық фигуралар, мөлшері 1-2 см әріптер), оларды бояу. Заттар мен әріптерді контурлар мен нүктелер бойынша дөңгелектеп сызу, оларды сәйкес карточкадағы сөзбен немесе сөздегі тиісті әріппен немесе сөздегі тиісті әріппен сәйкестендіру. Нүктелерді заттың контуры бойынша саусақпен, қарындашпен, қаламмен "жазуды" орындау (әртүрлі әдістерді қолдану арқылы). Әртүрлі бағыттағы жолға (3-5 см) құммен, жармамен " жазуды" саусақпен, қағазға қарындашпен орындау. Әріптер мен сөздерді контур сызықтарымен (нүктелермен) жазу. Қағаз парағында "жазуды" орындау: көлденең (түзу , ирек және қисық) және тік сызықтарды, нүктелер мен пунктирлі сызықтар бойынша —>, <— көрсеткіштерді. Әріптерді сызылмаған қағазға үлгі бойынша, мұғалімнің айтуымен жазу. Өзінің атын (тегін) (сыныптастарының тегін, сөздерді, сөйлемдерді) карточкадан сызылмаған қағазға, 3 см, 2 см, 1 см жолды дәптерге қарындашпен, фломастермен, қаламмен жазу. Мәтінін мұғалім алдын ала жазып қойған немесе жазатын құттықтау ашықхаттарына білім алушылардың жазуы. Білім алушылармен

бірге олар үшін маңызды ақпаратты өшіру (жазу). Карточкалардан сөздерді, сөйлемдерді балаларға арналған тақырыптық кітапшаға көшіру. Таныс және бейтаныс мәтіндерден оқыған әріптерді, буындар мен сөздерді табу және дөңгелектеп сызу. Компьютердің, телефонның пернетақтасында өз атын, таныс заттардың аттарын, әрекеттерді, әріптерді, буындарды, сөздер мен сөйлемдерді теріп жазу.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: Бегалин С. "Молодой охотник", Прокофьева С, Сатир Г. "Мой приятель — светофор", Пушкин А. "Зимнее утро", "У лукоморья дуб зеленый" (фрагм. поэмы "Руслан и Людмила"), Елубаев Е "Тысяча слов", Руссу В. "Моя мама",Саконская Н. "Иголка, иголка", Серова Е. "Волчонок" (в сокр.), "Колокольчик", " Одуванчик", "Ландыш", Дуйсенбаев А. "Дети земли", "Добро пожаловать!", Сенчищев Т. "Дом и все, что в нем", Синявский П. "Вкусная азбука", Скребицкий Г. "На лесной полянке", "Снеговики", Соколов-Микитов И. "Весна красна" (в сокр.), "Зима вьюжная" (в сокр.),"Золотая осень" (в сокр.), "Красное лето" (в сокр.), Омаров С. "Золоторогая Сайга", Суриков И. "Детство", "Первый снег пушистый", Сокпакбаев Б. "Меня зовут Кожа", Тамбиев А. "Кто барабанит в лесу?", "Кто в муравейнике живет?", Теплоухова Н. "Барабанщик", Токмакова И. "Весна", "Где спит рыбка", "Глубоко ли, мелко", " Голуби", "Как на горке снег, снег", Толстой А. "Грибы", "Осень", Толстой Л. "Воробей на часах", "Как волки учат своих детей", "Котенок", "Лев и собачка", "Мыши", "Нашли дети ежа", "Пожарные собаки",Трутнева Е. "Дед Мороз", Тувим Ю. "Овощи" (в обр. С. Михалкова),Тютчев Ф. "В небе тают облака", "Зима недаром злится".

Усачев А. "Правила дорожного движения для будущих водителей и их родителей", Утлетлеуов Е. "Озеро на джайляу", Ушинский К "Еж и заяц", "Как строят дома", " Кончил дело, гуляй смело", "Лекарство", "Стол и стул", "Утренние лучи", Цыферов Г. " Жил на свете слоненок". Фет А. "Чудная картина", "Ласточки пропали", Фетисова Т. " Куда спешат красные машины", Хоринская Е. "Спичка-невеличка",Чарушин Е. "Белка", "Волк", "Воробей", "Заяц", "Кошка", "Курочка", "Лиса", "Медвежонок", "Собака", " Утка с утятами", "Что за зверь?",Чуковский К. "Айболит", "Елка", "Краденое солнце", " Мойдодыр", "Муха-цокотуха", "Путаница", "Телефон", "Федорино горе", сказки про Алдар-Косе и Коже Насыра.

46. Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу үлгілік сипаттамаға ие. Мұғалім оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін дербес анықтауға, қосымша материалды таңдауға, сондай-ақ сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті сағат санын анықтауға құқылы .

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

47. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші

сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодтауында "5" – сынып, " 2.1" – бөлім және бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

48. Бөлімдер мен сыныптар бойынша оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Сөйлеуді дамыту":

1-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Сөйлеуді түсіну	5. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату	6. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату	7. 1. 1. 1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату	8. 1. 1. 1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату	9. 1. 1. 1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату	10. 1. 1. 1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	5. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	6. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	7. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	8. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	9. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау	10. 1. 1. 2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	6. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	7. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	8. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	9. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау	10. 1. 1. 3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,	6. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,	7. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,	8. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,	9. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,	10. 1. 1. 4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар,

	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)	өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	5. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	6. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	7. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	8. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	9. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту	10. 1. 2. 1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	6. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	7. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	8. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	9. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру	10. 1. 2. 2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	6. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	7. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	8. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	9. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту	10. 1. 2. 3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	6. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	7. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	8. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	9. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту	10. 1. 2. 4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын	6. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына	7. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын	8. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын	9. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын	10. 1. 2. 5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын

	иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру	сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру	мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	5. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	6. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	7. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	8. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	9. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау	10. 1. 2. 6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	6. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды білу және атау	7. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	8. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	9. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау	10. 1. 2. 7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	6. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	7. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	8. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	9. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)	10. 1. 2. 8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	5. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	6. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	7. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	8. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	9. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау	10. 1. 2. 9 таныс заттармен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	5. 1. 2. 10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге екі-үш сөз сөйлем құрастыру	6. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	7. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	8. 1. 2. 10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру	9. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау	10. 1. 2. 10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2) бөлім: "Коммуникация"

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

	5. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	6. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	7. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	8. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	9. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау	10. 2. 1. 1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау	6. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау	7. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау	8. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау	9. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау	10. 2. 1. 2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5. 2. 1. 3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау	6. 2. 1. 3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау	7. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	8. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	9. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау	10. 2. 1. 3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	5. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау	6. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау	7. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау	8. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау	9. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау	10. 2. 1. 4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтықпен кезектілікті сақтау
	5. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	6. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	7. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	8. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	9. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту	10. 2. 1. 5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	6. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	7. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	8. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	9. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу	10. 2. 1. 6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен	6. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен	7. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен	8. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен	9. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен	10. 2. 1. 7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен

	келісімді (келіспеушілікті) білдіру	келісімді (келіспеушілікті) білдіру	келісімді (келіспеушілікті) білдіру	келісімді (келіспеушілікті) білдіру	келісімді (келіспеушілікті) білдіру	келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	6. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	7. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	8. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	9. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау	10. 2. 1. 8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	6. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	7. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	8. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	9. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру	10. 2. 1. 9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	6. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	7. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	8. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	9. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру	10. 2. 1. 10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	6. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	7. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	8. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	9. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау	10. 2. 2. 1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	6. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	7. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	8. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	9. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу	10. 2. 2. 2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	6. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	7. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	8. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	9. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу	10. 2. 2. 3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5. 2. 2. 4 өзінің	6. 2. 2. 4 өзінің	7. 2. 2. 4 өзінің	8. 2. 2. 4 өзінің	9. 2. 2. 4 өзінің	10. 2. 2. 4 өзінің

	ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау	ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау	ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау	ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау

3) бөлім: Оқу және жазу элементтері

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	6. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	7. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	8. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	9. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу	10. 3. 1. 1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	6. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	7. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау	8. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	9. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау	10. 3. 1. 2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	5. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	6. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	7. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	8. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	9. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау	10. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	6. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	7. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	8. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	9. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"	10. 3. 1. 4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	6. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	7. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	8. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	9. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу	10. 3. 1. 5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу

3.1. Оқу элементтері	5. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	6. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	7. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	8. 3. 1. 6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау	9. 3. 1. 6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу	10. 3. 1. 6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	5. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	6. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	7. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	8. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	9. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	10. 3. 1. 7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	6. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	7. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	8. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	9. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау	10. 3. 1. 8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	6. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	7. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	8. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	9. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету	10. 3. 1. 9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	6. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	7. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	8. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	9. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау	10. 3. 1. 10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді табу	6. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді табу	7. 3. 1. 11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу	8. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу	9. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу	10. 3. 1. 11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	5. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер	6. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер	7. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер	8. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер	9. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер	10. 3. 1. 12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер

	құрастыру, содан кейін сөзді оқу	құрастыру, содан кейін сөзді оқу	құрастыру, содан кейін сөзді оқу	құрастыру, содан кейін сөзді оқу	құрастыру, содан кейін сөзді оқу	құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу	6. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу	7. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу	8. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу	9. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді	10. 3. 1. 13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
				8. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру	9. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру	10. 3. 1. 14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	5. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	6. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	7. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	8. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	9. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу	10. 3. 2. 1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	6. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	7. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	8. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	9. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу	10. 3. 2. 2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	6. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	7. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	8. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	9. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу	10. 3. 2. 3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың	6. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың	7. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың	8. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың	9. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың	10. 3. 2. 4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың

	контуры бойынша " жазу"	контуры бойынша " жазу"	контуры бойынша " жазу"	контуры бойынша " жазу"	контуры бойынша " жазу"	контуры бойынша " жазу"
	5. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"	6. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"	7. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"	8. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"	9. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"	10. 3. 2. 5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
3.2. Жазу элементтері	5. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	6. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	7. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	8. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	9. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу	10. 3. 2. 6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу	6. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу	7. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	8. 3. 2. 7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	9. 3. 2. 7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу	10. 3. 2. 7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	5. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	6. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	7. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	8. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	9. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру	10. 3. 2. 8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	6. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу	7. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	8. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	9. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу	10. 3. 2. 9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5. 3. 2. 10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	6. 3. 2. 10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	7. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	8. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	9. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу	10. 3. 2. 10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5. 3. 2. 11 компьютер	6. 3. 2. 11 компьютер	7. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасы	8. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасы	9. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасы	10. 3. 2. 11 компьютердің пернетақтасы

	пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру	пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру	нда өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	нда өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	нда өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру	нда өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
		6. 3. 2. 12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру	7. 3. 2. 12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру	8. 3. 2. 12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру	9. 3. 2. 12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру	10. 3. 2. 12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

49. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша Ұзақ мерзімді жоспарға негізінде жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныстық сипатта берілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалын оқу мазмұны мен ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

50. Өткен сыныптардағы оқу материалын қайталау үшін оқу мақсаттарын таңдау мұғалімнің еркіне беріледі.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Сөйлеуді дамыту және коммуникация" оқу пәні бойынша Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	5.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	5.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге екі-үш сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу

3.1. Оқу элементтері	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
3.2. Жазу элементтері	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау

	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау

	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту

1.2. Сөйлеу	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру.
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу

	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу

	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	5.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын қабылдау негізінде ажырату
	5.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	5.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	5.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1. 2. Сөйлеу	5.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	5.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	5.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	5.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	5.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып қайталап айтып беру
	5.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	5.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	5.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	5.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	5.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	5.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	5.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	5.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	5.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	5.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	5.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап қайтару, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	5.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	5.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	5.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	5.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	5.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	5.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	5.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	5.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	5.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	5.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	5.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	5.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	5.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	5.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	5.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу

3.2. Жазу элементтері	5.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	5.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	5.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	5.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	5.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	5.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	5.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	5.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	5.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру

2) 6 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	6.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу

	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.4 договаривать при прослушивании стихов их окончания
	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау

	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1.4 соблюдать дистанцию и очередность в разговоре со взрослым и сверстником
	6.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
3.1. Оқу элементтері	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету

	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	6.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.11 компьютер пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	6.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте және орта онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	6.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	6.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	6.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	6.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	6.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (2-6 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	6.1.2.4 договаривать при прослушивании стихов их окончания

	6.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын иллюстрациялар сериясына сүйене отырып, мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	6.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	6.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	6.1.2.9 узнавать и называть знакомые предметы и действия, признаки предметов
	6.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	6.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	6.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	6.2.1.3 айнадан өзінің бейнесін, сыныптарының, мұғалімнің бейнесін қарау
	6.2.1 .4 соблюдать дистанцию и очередность в разговоре со взрослым и сверстником
	6.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	6.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	6.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	6.2.1.9 выражать свои желания с использованием указательного жеста, изображения, слова, фразы
	6.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	6.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	6.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	6.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	6.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен сюжеттік-рөлдік ойын ойнау
	6.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	6.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	6.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	6.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	6.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау

3.1. Оқу элементтері	6.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	6.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	6.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	6.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді табу
	6.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	6.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	6.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	6.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	6.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	6.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	6.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	6.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға жазу
	6.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	6.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға айту бойынша жазу
	6.3.2.10 оқыған әріптерді сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	6.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

3) 7 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1 Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер)
	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту

1.2. Сөйлеу	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау

3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу

	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	7.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1 Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
1.2. Сөйлеу	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша))
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру

	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"

3.2. Жазу элементтері	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	7.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	7.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау

	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету

	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.11 сөздерден оқыған әріптерді, буындарды табу
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	7.1.1.1 оқыған дыбыстарды олардың дыбыссыз артикуляциясын және ерте онтогенез дауыссыздарын қабылдау негізінде ажырату
	7.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	7.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	7.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	7.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	7.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту

1.2. Сөйлеу	7.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	7.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	7.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	7.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	7.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	7.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	7.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	7.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	7.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	7.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	7.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	7.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	7.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	7.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	7.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	7.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	7.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	7.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	7.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	7.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер бойынша оқуын қадағалау
	7.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	7.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"

3.1. Оқу элементтері	7.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	7.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	7.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	7.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	7.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	7.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
3.2. Жазу элементтері	7.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	7.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	7.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	7.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	7.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	7.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	7.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	7.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	7.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	7.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

4) 8 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау

	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу

	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу

	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу

	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	8.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)

	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	8.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау

	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	8.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	8.1.1.1 қарама-қарсы дауысты және артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	8.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	8.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау

1.2. Сөйлеу	8.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	8.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	8.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-8 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	8.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	8.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	8.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	8.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	8.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	8.1.2.10 бақыланатын әрекеттерге, суреттерге үш-бес сөз сөйлем құрастыру
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	8.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	8.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	8.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	8.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	8.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	8.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	8.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	8.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	8.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	8.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне, жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	8.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	8.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	8.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	8.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу

3.1. Оқу элементтері	8.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау елем
	8.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	8.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	8.3.1.6 берілген тақырыпқа сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	8.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	8.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	8.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	8.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	8.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді оқу
	8.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	8.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	8.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	8.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	8.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	8.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	8.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	8.3.2.7 өзінің атын сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	8.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	8.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	8.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу

	8.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

5) 9 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру

	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу

3.2. Жазу элементтері	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу

	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау

3.1. Оқу элементтері	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	9.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	9.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	9.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	9.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	9.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	9.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	9.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	9.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	9.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	9.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	9.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	9.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	9.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	9.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау седником
	9.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	9.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	9.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	9.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	9.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	9.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау

	9.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	9.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	9.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	9.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	9.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	9.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	9.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	9.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша оқуын қадағалау
	9.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	9.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	9.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	9.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	9.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	9.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	9.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	9.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	9.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	9.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	9.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	9.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	9.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	9.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу

3.2. Жазу элементтері	9.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	9.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	9.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	9.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	9.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	9.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	9.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	9.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

6) 10 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	10.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)

	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету

	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
2 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру

1.2. Сөйлеу	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау

3.1. Оқу элементтері	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру

	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру
3 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.4 өлеңдерді тыңдау кезінде олардың аяқталуын түгел айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.9 таныс заттар мен әрекеттерді, заттардың белгілерін білу және атау
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау
2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 сөйлеушіге қарау, сөйлеушіге қатысты заттарды атау
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру

	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 өзінің ойындағы рөлін атаумен рөлдік диалог ойнау
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету
	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу

3.2. Жазу элементтері	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
4 тоқсан	
1.1. Сөйлеуді түсіну	10.1.1.1 оқыған дыбыстар мен артикуляцияға жақын дауыссыз дыбыстарды ажырату
	10.1.1.2 ойын әрекеттерін, дыбыстық сигнал жаттығуларын, қимылмен, сөзбен айтқанда, екі-үш сөзден тұратын ауызша нұсқауларды орындау
	10.1.1.3 өлеңдер, ертегілер, әңгімелер тыңдау
	10.1.1.4 педагог шығарған әртүрлі сөйлеу интонацияларын тыңдау (көңілді тақпақтар, өлеңдер , әңгімелер, ертегілер)
1.2. Сөйлеу	10.1.2.1 ойын жағдайлары мен жаттығуларда дауысқа еліктеуді, буындарды, сөздер мен сөз тіркестерін ауызша нұсқауларға сәйкес айту
	10.1.2.2 тыңдалған сөйлемнің (мәтіннің, ертегінің) мазмұны бойынша сұрақтарға сөзбен, қимылмен, сөйлеммен жауап беру
	10.1.2.3 көңілді тақпақтарды, өлеңдерді (4-10 жол) қимылдарды, иллюстрацияларды қолдана отырып, еске түсірумен айту
	10.1.2.5 ертегінің, әңгіменің мазмұнын мұғалімнің сұрағы бойынша қайталап айтып беру
	10.1.2.6 өмірлік жағдайларды, диалогтарды ойнау
	10.1.2.7 фотоларда, суреттерде бейнеленген заттарды атау
	9.1.2.8 суреттегі тақырыпты білу және атау (түрлі-түсті сурет-иллюстрация, суреттің көлеңкесі, контурлық сурет, заттың фрагменті бойынша)
	10.1.2.10 таныс тақырыптар туралы 3-5 қысқа сипаттамалық сөйлем құрау

2.1. Коммуникативтік мінез-құлық	10.2.1.1 айналасындағылармен өз бетінше байланыс жасау
	10.2.1.2 әңгімелесушімен көру байланысын сақтау
	10.2.1.3 называть предметы, действия и качества относящиеся к говорящему
	10.2.1.4 ересек адаммен және құрдастарымен сөйлесуде қашықтық пен кезектілікті сақтау
	10.2.1.5 әңгімелесушінің эмоционалдық жағдайын ажырату және айту
	10.2.1.6 әңгімелесушімен сәлемдесу және ым-ишара, сөз, іс-әрекет арқылы қоштасу
	10.2.1.7 өзіне назар аударту және дыбыспен, сөзбен, сөз тіркесімен келісімді (келіспеушілікті) білдіру
	10.2.1.8 ым-ишараны, пиктограмманы, сөздерді, сөз тіркестерін қолдана отырып, көмек сұрау
	10.2.1.9 көрсету ым-ишарасымен, суретпен, сөзбен, сөз тіркесімен өз тілектерін білдіру
	10.2.1.10 ым-ишараны, сөздерді, әрекеттерді қолдану арқылы ризашылық білдіру
2.2. Сөйлеу коммуникациясы	10.2.2.1 өзін атау және өзінің есіміне, тегіне жауап беру, ересектерді атымен және әкесінің атымен атау
	10.2.2.2 ойын коммуникативтік жағдайларына қатысу
	10.2.2.3 таныс ертегілерді, сценарийлерді драмалау ойындарына қатысу
	10.2.2.4 разыгрывать ролевые диалоги с называнием своей игровой роли
3.1. Оқу элементтері	10.3.1.1 кітаптарды, журналдарды қарау, аталған заттарды, әрекеттер мен белгілерді табу
	10.3.1.2 беттерді мұқият парақтау, мұғалімнің иллюстрация бойынша, сөздер мен сөйлемдер бойынша оқуын қадағалау
	10.3.1.3 мұғаліммен бірге тақырыптық кітапшалар жасау
	10.3.1.4 оқушының өмірі мен оқиғаларын бейнелейтін фотосуреттер бар жеке альбом жасау және "оқу"
	10.3.1.5 өзінің аты, басқа сыныптастарының аттары бар карточкаларды білу
	10.3.1.6 тақырыптар бойынша сөздер бар карточкаларды жіктеу
	10.3.1.7 іс-әрекетті білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.8 заттардың белгілерін білдіретін сөздер бар карточкаларды таңдау
	10.3.1.9 оқитын әріпті білу және көрсету

	10.3.1.10 оқыған әріптер бар карточкаларды көрсету бойынша сөздермен, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулар бойынша таңдау
	10.3.1.11 сөздерден және мәтіндерден оқыған әріптерді, буындарды және сөзді табу
	10.3.1.12 үлгі бойынша қиылған әліппеден буындар, сөздер құрастыру, содан кейін сөзді оқу
	10.3.1.13 затты, іс-әрекетті, заттың қасиетін, есімдіктерді білдіретін сөздерді және олармен сөйлемдерді
	10.3.1.14 көмекші есімдерді оқу және оларды және оларды тиісті әрекеттермен және заттардың орналасуымен сәйкестендіру
3.2. Жазу элементтері	10.3.2.1 әртүрлі беттерге әріптер жазу
	10.3.2.2 таныс әріптердің суреттерін трафареттер мен шаблондар бойынша дөңгелектеп сызу
	10.3.2.3 әріпті контур мен нүктелер бойынша жазу
	10.3.2.4 нүктелерді ауызша нұсқауларға сәйкес берілген бағытта заттың контуры бойынша "жазу"
	10.3.2.5 тік және көлденең түзу және қисық сызықтарды қағаз парағына нүктелермен және нүктелі сызықтармен "жазу"
	10.3.2.6 сызылмаған қағазға әріптерді еліктеу бойынша, үлгі бойынша жазу
	10.3.2.7 өзінің атын және тегін сызылмаған қағазға, дәптерге жазу
	10.3.2.8 карточкалардан сөздерді кітапшаларға көшіру
	10.3.2.9 әріптерді сызылмаған А4 қағазға, дәптерге айту бойынша жазу
	10.3.2.10 оқыған әріптерді, буындарды сөздерден, мәтіндерден табу және дөңгелектеп сызу
	10.3.2.11 компьютердің пернетақтасында өз атын, жақындарының аттарын, таныс заттардың, әрекеттер мен белгілердің аттарын теру
	10.3.2.12 телефон пернетақтасында қысқа хабарламалар теру

бұйрығына
43-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
535 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Санау" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Санау" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты: білім алушыларда тұрмыстық жағдайларда, шаруашылық-еңбек қызметінде және қоршаған пәндік және әлеуметтік ортада бағдарлау үшін қажетті қарапайым есептеу-санау дағдыларын қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сандық түсініктер мен ұғымдарды жетілдіру (шамалар, сандық, кеңістіктік, уақыттық, заттардың ауырлығы туралы);

2) қол жетімді есептеу және санау әрекеттерін қалыптастыру және жетілдіру;

3) алынған дағдылар және икемдерін өмірлік жағдайларда қолдануға үйрету.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) көру, есту, жанасу-қимылды қабылдауды, көрнекі-тиімді ойлауды, зейінді, өзін-өзі бақылауды дамытуға ықпал ету;

2) танымдық белсенділікті қолдау, дербестікті, жауапкершілікті қалыптастыру;

3) еңбекқорлыққа, шыдамдылыққа, басталған істі аяқтай білуге тәрбиелеу;

4) көз мөлшерін және бұлшық ет сезімдерін, моторлықептілігін, дәлдігін дамыту;

5) сабаққа деген қызығушылықты, жағымды эмоционалды-жеке қасиеттерді дамыту ; басқа білім алушылармен және ересектермен өзара іс-қимыл және ынтымақтастық қабілеттерін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдері

5. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, қарапайым еңбек дағдылары, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру білім алушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтуға көмектеседі. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

6. Оқу үдерісін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында білім алушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын педагогтің көмегін ынталандыратын бағыттаушыға әлсіз реакция;

3) сөйлеудің коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы функцияларының айқын дамымауы;

4) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

7. Қарапайым математикалық ұғымдар, санау және есептеу дағдылары дерексіз сипатта және оларды игеру білім алушылардан күрделі ақыл-ой әрекеттері жүйесін орындауды талап етеді. Білім алушылардың зияткерлік іс-әрекетінің терең дамымауы оларды игеруде елеулі қиындықтар туғызады. Бағдарламаның мазмұны, ең алдымен, обілім алушылардың практикалық іс-әрекетін, көрнекі және тиімді ойлауын, өмірлік дағдыларын дамыту құралы ретінде қарастырылады.

8. Оқу үдерісінде педагогтың іс-әрекетіне еліктеу, үлгі бойынша жұмыс істеу, ересектер мен балалармен ынтымақтастық қабілеті қолданылады.

9. Оқыту үдерісі арнайы педагогика қағидаттарына негізделген және білім алушылардың өзіндік белсенділігін, барынша мүмкін болатын бастамасы мен дербестігін дамытуға бағытталған.

10. Педагог білім алушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту және игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

11. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен жетістіктерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды. Білім алушылардың мүмкіндіктері мен жетістіктерін педагогтар тұрақты негізде зерделейді.

12. Оқу-тәрбие үдерісі білім алушыларды оқытудың барлық кезеңінде пәндік іс-әрекетте құрылады. Пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім және дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда іскерліктер және дағдыларды қалыптастыру;

2) пәндік-дамытушы орта білім алушылардың психологиялық физиологиялық ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылады: жұмыс қалпын, қызмет түрін өзгерту, демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі;

3) сабақтарды дидактикалық жабдықтау бір сынып білім алушыларының бағдарламаның оқу материалын игеру мүмкіндіктеріндегі елеулі айырмашылықтарды ескереді;

4) сабақтардың дидактикалық жарақтандырылуы білім алушылардың мүмкіндіктерінің өзгеруіне сәйкес өзгереді.

13. Бағдарламаның мазмұны концентрация қағидасына сәйкес құрылымдалған. Оқу материалының қайталануы білім алушыларда қалыптасатын дағдыларды автоматтандыруды қамтамасыз етеді, қалыптасқан дағдыларды ұмытып кетудің және жоғалтудың алдын алады.

14. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға сөйлеуді дамытуда (оның болмауына дейін) және қарым-қатынаста айқын қиындықтар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі.

15. Бағдарлама материалында сөйлеуді түсінуді дамыту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылуда. Педагог тарапынан білім алушылардың өз қызметі мен іс-әрекетін сөйлеу сүйемелдеуі мөлшерленген және түсінуге қолжетімді болуы тиіс.

16. Оқыту үдерісі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

17. Оқу сабағын ұйымдастыру кезінде жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі. Оқу іс-әрекетін ұйымдастырудың фронтальды әдістері мөлшерленген, қысқа мерзімде қолданылады.

18. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде, тұрып, сыныптастарымен бірлесіп немесе сыныптастарының жұмысын бақылап отыруға мүмкіндік беріледі.

19. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

20. Білім алушылардың сандық көріністерін бекіту үшін Монтессори материалдары қолданылады: "Қызғылт мұнара", "Қоңыр баспалдақ", "Қызыл штангалар", " Кірістірілген цилиндрлері бар блоктар", "Түрлі-түсті цилиндрлер", "Салмақ тақтайшалары", "Кірістірілген қораптар", "Геометриялық денелер", "Геометриялық комод", "Геометриялық пазлдар", "Конструктивті үшбұрыштар", "Металл кірістіру рамкалары"; Фребельдің дидактикалық материалдары, Кюизенер таяқшалары, Дьенештың логикалық блоктары, Коос текшелері, сусымалы заттар, су, нақты заттар (ыдыс-аяқ, ас құралдары, киім, аяқ киім, ойыншықтар, оқу заттары), өнеркәсіптік жолмен жасалған дидактикалық материалдар, үстел ойындары (геометриялық, математикалық лото, домино) және педагог өзі дайындаған дидактикалық материалдар.

21. Есептеу дағдыларын қалыптастыру үшін Монтессори материалдары қолданылады: "Сандық штангалар", "Түсініксіз сандар", "ВеретҰна", "Кіші және үлкен шоттар", "Сандар мен чипстер", "Үстел үсті сандық штангалар", "Сеген тақталары", Нумикон дидактикалық құралы, "Дидактикалық тасбақа", санау таяқшалары, абактар, тік шоттар, сандық фигуралар, санауға арналған ұсақ заттар (көлемді және жазықтық), табиғи материал (емен, талшын, бүршіктер, қиыршық тастар, жаңғақтар, қабықтар), ойыншықтар, тақырыптық суреттер, "сандық баспалдақ", сандар және математикалық белгілер кассасы, нақты заттар (ыдыс-аяқ, ас құралдары, киім, аяқ киім, ойыншықтар, оқу заттары).

22. Оқытуда білім алушылардың ойын және практикалық іс-әрекеттеріне үлестелген ауызша оқыту әдістерін шектеулі қолдана отырып, ойын, практикалық және көрнекі әдістер қолданылады.

23. Білім алушыларға дидактикалық ойындар, өмірлік жағдайларды драмалау ойындары ұсынылады. Ойындарды өткізу кезінде белгілі бір қарқынмен жүру керек, ойын жаттығуларын білім алушыларға арналған сұрақтармен қанықтырмау керек. Білім алушыларды педагог және сыныптастарының іс-әрекеттерін бақылауға, сыныптастарының жауаптарын тыңдауға, жалпы ойынға қатысу кезегін күтуге үйрету керек.

24. Сыныптағы сабақтар экскурсиялармен, мектептің басқа бөлмелерінде де, одан тыс жерлерде де (дүкен, пошта, саябақ, спорт алаңы, табиғи бұрыш, кітапхана) өткізілетін бақылаулармен ауысады. Пәнаралық байланыстар "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Адам және әлем", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдар", "Бейнелеу өнері", "Кәсіп", "Шаруашылық еңбек" пәндерімен белгіленеді.

25. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін нұсқаулық ретінде қызмет ететін және сынып білім алушылары үшін жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде педагог басшылыққа алатын оқу мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

26. Жеке білім беру бағдарламалары білім алушының алдыңғы кезеңіндегі (жарты жылдық) оқу жетістіктерін талдау негізінде әрбір жартыжылдық үшін құрастырылады. Оқыту процесінде қажет болған жағдайда жеке бағдарламаның мазмұны түзетіледі. Білім алушыға сабаққа арналған оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, бірнеше бөлікке бөлуге болады.

27. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген. Педагог сыныптағы әрбір оқушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқудың мазмұны мен қарқынына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы: оқу қарқынын тездетуге; оқу материалын қиындатуға немесе керісінше; дағдыларды бекіту үшін көбірек уақытты жоспарлауға; оқушының түсінуіне қолжетімсіз немесе оқудың алдыңғы кезеңдерінде қол жеткізген жеке білім беру мақсаттарын (мысалы, "Санға дейінгі ұғымдар" бөлімінен) алып тастауға.

28. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, ол білім алушының жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Жеке оқу бағдарламасына сәйкес іскерліктер мен дағдыларды қалыптастырудың табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі.

29. Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде, дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: дербес, ауызша нұсқау бойынша, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен іс-қимылдардың көмегімен (яғни, дағдыны жүзеге асыруға қажетті мұғалім көмегінің түрлері сипатталады).

3-тарау. "Санау" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Санау" оқу пәнінің мазмұны

30. "Санау" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі келесіні құрайды:

1) 5-сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат;

2) 6-сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат;

3) 7-сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат;

4) 8-сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат;

5) 9-сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат;

6) 10 - сыныпта-аптасына 4 сағат, оқу жылында 136 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

31. "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Санға дейін ұғымдар";

2) "Сандар және шамалар";

3) "Арифметикалық әрекеттер және есептер";

4) "Көрнекі геометрияның элементтері".

32. "Санға дейін ұғымдар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) заттардың, объектілердің шамасы мен саны туралы түсініктер;

2) затардың ауырлығы туралы түсініктер;

3) кеңістіктік-уақытты түсініктер.

33. "Сандар және шамалар" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сандар және санау;

2) шамаларды өлшеу.

34. "Арифметикалық әрекеттер және есептер" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жиындар мен сандарды қосу және азайту;

2) практикалық есептер (драмаландыру есептері, иллюстрациялау есептері).

35. "Көрнекі геометрияның элементтері" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) геометриялық денелер және фигуралар;

2) геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу).

36. 5 - сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейін ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы мен саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: " үлкен-кішкентай", "биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап

: Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшық ет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында (өз алдыңа), өзіңнің артында" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика) жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап. Педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау.

Аптадағы күндердің атаулары мен реттілігімен практикалық танысу. Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау;

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 10-ға дейінгі сандық сандарды атау. 1-ден 10-ға дейінгі реттік сандарды атау. заттарды алдын-ала қатарға қоюмен, әр затқа қол тигізумен, әр затты саусақпен көрсетумен топтағы 10 шегіндегі заттарды санау. Шотты қолдана отырып, көп заттан 1-10 затты бөліп алу, заттардың бөлінген санының

айналасында қолдың айналмалы қозғалысын орындау және "Қанша?" деген сұраққа жауап ретінде қорытынды санды атау. Заттар санының саусақтардың санына қатынастыру.

Сандарды (кассада болу) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 және 10 сандары үлгі бойынша, атауы бойынша, көлемді үлгілерді, өрескел сандарды сезіну тәсілі бойынша тану. Пластикалық материалмен (ермексаз, саз, қамыр) сандарды модельдеу. Сандардың контурлық кескінін бояу, көлеңкелеу, бастырып жазу.

Цифрларды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен таза қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша білім алушыға ыңғайлы әдіспен жазу.

Санның (сөздің), заттардың (жиындардың) санының қатынасы, сандардың көмегімен санның жазылуы. 1-ден 10-ға дейінгі сандар тізбегін сандық қатарға, жадыға сүйене отырып атау. Заттар топтарын жұптық қатынас әдісімен салыстыру.

Жиынтықтардың ыдырауы 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 екі топқа арналған заттар, содан кейін екі кіші санның құрамын әртүрлі тәсілдермен жазу. Ойын барысында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде санау дағдыларын қолдану.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша, сыртқы түрі бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.

Сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен (қасықпен, стаканмен, шыныаяқпен) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу. Көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша заттың ұзындығы бойынша шартты өлшемді төсеу. Зерттелетін сан шегінде сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты өлшемдердің (шаралардың) санын есептеуді жүзеге асыру (Монтессори-материалдардың қызыл-көк штангаларын пайдалана отырып). Сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты шаралар санын 1-ден 10-ға дейінгі сандармен белгілеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Көрсетілім бойынша заттардың санын көбейту және азайту (заттарды қосу, заттардың бір бөлігін алып тастау), ауызша нұсқау бойынша өз бетінше: "Көп жаса/аз жаса". Заттар, сұйықтықтар мен сусымалы заттар санының ұлғаю жағдайын "+" (қосу) белгісімен, "–" (азайту) белгісімен мөлшердің азаю жағдайын, ойын жағдайларында "=" (тең) белгісімен заттар, сұйықтықтар мен сусымалы заттар санының тең болу жағдайын белгілеу.

Педагогпен бірлескен іс-әрекетте 10 шегінде "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, пәндік-практикалық іс-әрекеттің іздерін қосу және азайту үшін мысалдар жасау, еліктеу, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша. Ашық нәтижелерімен арифметикалық есеп-драматизациялар. Ашық нәтижемен 10 шегінде заттар санының өзгеруімен (ұлғаюы, азаюы) педагогтің заттық жағдайды ойнауы (драмаландыру). Білім

алушының, педагогтің іс-әрекетіне еліктеуі бойынша ойын әрекеттерін орындау, заттардың санын 10-ға өзгерту, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша ("4 қызыл шеңбер ал. Тағы 1 сары шеңберді ал"). Педагогтың сұрағына жауап: "Қанша болды (қалды)?". Заттарды қайта санау арқылы сұраққа жауап табу. 10 шегінде "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, драмаландыру жолы бойынша қосуға және азайтуға мысалдар жасау;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер мен фигуралар. Геометриялық денелердің модельдерін (шар, текше, кесек) үлгі бойынша, атауы бойынша, визуалды үлгі бойынша, жанасу арқылы тану. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар суреттерін тану. Өз сөзінде геометриялық денелердің атауларын (текше, кесек, шар) қолдану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, қисық сызық, шеңбер.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану.

37. 6-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) санға дейін ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы мен саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: " үлкен-кішкентай", "биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап : Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді"

қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшықет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика) жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап.

Педагогпен бірге мысал материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау.

Аптадағы күндердің атаулары мен реттілігімен практикалық танысу. Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау;

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 20-ға дейінгі сандық сандарды атау. Топтағы заттарды 20-ға дейін санау, заттарды алдын-ала қатарға қою, әр затқа қол тигізу, әр затты саусақпен көрсету. Шотты қолдана отырып, жиынтықтан 1-20 затты бөліп алу, заттардың бөлінген санының айналасында қолдың айналмалы қозғалысын орындау және "Қанша?" деген сұраққа жауап ретінде қорытынды санды атау.

Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 20-ға дейінгі сандарды алу. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 сандарын тану (кассада болу) және 10-нан 20-ға дейінгі сандары бар карточкаларды үлгі бойынша, атауы бойынша тану. Үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 20-ға дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру. 1-ден

20-ға дейінгі сандарды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша білім алушыға ыңғайлы түрде жазу.

Санның (сөздің) қатынасын, заттардың (жиындардың) санын және сандарды сандармен жазу. Сан қатарындағы санның орнын табу. Калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 20-ға дейінгі сандар жиынтығын теру. Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде 20 шегінде санау, сандарды жазу дағдыларын пайдалану. Туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану. Монеталарды ауыстыру және айыру.

Сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты шаралармен (қасықпен, стаканмен, шыныаяқпен) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша өлшеу. Көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша заттың ұзындығы бойынша шартты ұзындық өлшемін төсеу. Зерттелетін сан шегінде сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін пайдаланылған шартты шаралар санын есептеуді жүзеге асыру. Сұйықтықты, сусымалы затты өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты шаралар санымен белгілеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Педагогпен бірлескен іс-әрекетте "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, еліктеу, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша пәндік-практикалық іс-әрекеттің іздерін қосу және азайту үшін мысалдар жасау. Ашық нәтижелермен арифметикалық есеп- драматизация. Ашық нәтижемен 20 шегінде заттар санының өзгеруімен (ұлғаюы, азаюы) педагогтің заттық жағдайды ойнауы (драмаландыру). Білім алушының педагогтің іс-әрекетіне еліктеуі бойынша ойын әрекеттерін орындау, заттардың санын 20 шегінде өзгерту, үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша. Заттарды қайта санау арқылы сұраққа жауап табу. 20 шегінде "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін пайдалана отырып, драмаландыру іздері бойынша қосуға және азайтуға мысалдар жасау;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер және фигуралар. Геометриялық денелердің (шар, текше, кесек) тану және атау. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар суреттерін тану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, қисық сызық, шеңбер.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты,

бесбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу. Санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың, бесбұрыштың үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды жапсыру үшін және жобалау үшін қолдану.

38. 7-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сандық ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: "үлкен-кішкентай", " биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап: Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшықет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика) жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті

қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап.

Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану және атау. Педагогпен бірге мысал материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау. Жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандық сандарды атау. Саналатын заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 40 шегіндегі заттарды санау. Шотты қолдана отырып, жиынтықтан 1-40 затты бөліп алу, заттардың бөлінген санының айналасында қолдың айналмалы қозғалысын орындау және "Қанша? " деген сұраққа жауап ретінде қорытынды санды атау.

Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 40-қа дейінгі сандарды алу. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 сандарын тану (кассада болу) және 10-нан 40-қа дейінгі сандары бар карточкаларды үлгі бойынша, атауы бойынша тану. Үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру. 1-ден 40-қа дейінгі сандарды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша оқушыға ыңғайлы түрде жазу.

Санның (сөздің) қатынасын, заттардың (жиындардың) санын және сандарды сандармен жазу. Сан қатарындағы санның орнын табу. Калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 40-қа дейінгі сандар жиынтығын теру. Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде 20 шегінде санау, сандарды жазу дағдыларын пайдалану. Туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану. Калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 40 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау. Ұзындық өлшемдері: сантиметр және метр. Сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану. Сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу. 1 м өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау. Арифметикалық есеп-драмаландыру ашық және жабық

нәтижемен. "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, драмаландыру іздерін қосу және азайту үшін мысалдар жасау. Калькуляторды қолдана отырып, есеп-драмаландырудың жауабын табу;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер мен фигуралар. Геометриялық денелердің (шар, текше, кесек, конус, пирамида) тану және атау. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар, конус суреттерін тану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, шеңбер, бұрыш.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу. Санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың, бесбұрыштың, алтыбұрыштың үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды жапсыру үшін пайдалану.

39. 8-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сандық ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: "үлкен-кішкентай", " биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап: Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының

сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшықет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика) жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап.

Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану және атау. Педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау. Жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 60-қа дейінгі сандық сандарды атау. Саналатын заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 60 шегіндегі заттарды санау. Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 60-қа дейінгі сандарды алу. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 сандарын тану (кассада болу) және 10-нан 60-қа дейінгі сандары бар карточкаларды үлгі бойынша, атауы бойынша тану. Үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 60-қа дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру. 1-ден 60-қа дейінгі сандарды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша оқушыға ыңғайлы түрде жазу.

Санның (сөздің) қатынасын, заттардың (жиындардың) санын және сандарды сандармен жазу. Сан қатарындағы санның орнын табу. Калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 60-қа дейінгі сандар жиынтығын теру. Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде 60 шегінде

санау, сандарды жазу дағдыларын пайдалану. Үй телефонының нөмірін, туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану. 20 теңгеден 60 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау. Ұзындық өлшемдері: сантиметр және метр. Сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану. Сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу. 1 м өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау. Арифметикалық есеп-драмаландыру ашық және жабық нәтижемен. "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, драмаландыру іздерін қосу және азайту үшін мысалдар жасау. Калькуляторды қолдана отырып, есеп-драмаландырудың жауабын табу;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер мен фигуралар. Геометриялық денелердің (шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр) тану және атау. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар, конус, пирамида, цилиндр суреттерін тану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш. Бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану және көрсету.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу. Санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың, бесбұрыштың, алтыбұрыштың үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды жапсыру үшін пайдалану.

40. 9-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сандық ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе

бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: "үлкен-кішкентай", " биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап: Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жүппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшықет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика) жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап.

Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану және атау. Педагогпен бірге мысал материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау. Жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 80-ге дейінгі сандық сандарды атау. Саналатын заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 80 шегіндегі заттарды санау. Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 80-ге дейінгі сандарды алу. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 сандарын тану (кассада болу) және 10-нан 80-ге дейінгі сандары бар карточкаларды үлгі бойынша, атауы бойынша тану. Үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 80-ге дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру. 1-ден 80-ге дейінгі сандарды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша білім алушыға ыңғайлы түрде жазу.

Санның (сөздің) қатынасын, заттардың (жиындардың) санын және сандарды сандармен жазу. Сан қатарындағы санның орнын табу. Калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 80-ге дейінгі сандар жиынтығын теру. Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде 80 шегінде санау, сандарды жазу дағдыларын пайдалану. Үй телефонының нөмірін, туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану. 20 теңгеден 80 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау. Ұзындық өлшемдері: сантиметр және метр. Сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану. Сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу. 1 м өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау. Арифметикалық есеп-драмаландыру ашық және жабық нәтижемен. "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, драмаландыру жолдарын қосу және азайту үшін мысалдар жасау. Калькуляторды қолдана отырып, драмаландыру есептің жауабын табу;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер және фигуралар. Геометриялық денелердің (шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр) тану және атау. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар, конус, пирамида, цилиндр суреттерін тану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш. Бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану және көрсету.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді,

қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу. Санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың, бесбұрыштың, алтыбұрыштың үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін пайдалану.

41. 10-сыныпқа арналған "Санау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сандық ұғымдар. Заттардың, объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер. Екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру: "үлкен-кішкентай", " биік-аласа", "қалың-жұқа", "ұзын-қысқа", "кең – тар", "терең-таяз". "Ұзындығы/ ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап: Заттарды шамасы бойынша топтастыру. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша). Екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру: "ұзын және қалың" – "қысқа және жұқа". Ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу.

Екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен (әдісімен) салыстыру: " сонша", "саны қанша болса, сонша", "бірдей", "саны жағынан бірдей" "көп", "аз". Салыстыру нәтижелері бойынша "Қанша?" деген сұраққа жауап. "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметіндегі заттар топтарының сандық сипаттамаларын есепке алу. Бірдей ыдыстардағы сұйық (су, шырын, шай, сүт) және сусымалы заттардың (құм, тұз, жарма) мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру.

Бұлшықет сезімдерін, шыныаяқ таразыларын қолдана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру. Ауырлығымен салыстырған кезде екі заттың әрқайсысының қасиеттерін атау. Заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл).

Өзіне қатысты заттарды (ойыншықтарды) жақын кеңістікке орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында (өз алдыңа), өзіңнің артында" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша. Бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына" көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша.

Бірнеше заттарды (ойыншықтарды) бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру. Бақылау және орналасу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы". Көрнекі үлгі бойынша жүру тәртібін, қатардағы заттардың кезектесу тәртібін (моншақтар, мозаика)

жаңғырту. Ойындық, өмірлік, қарапайым еңбек қызметінде талап етілетін тәртіпті қолдану. Фланелеграфта, магниттік тақтада белгілі бір кеңістіктік орналасуда (ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді орналастыру.

Өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау. Фотосуретте күннің бөліктеріне тән өз іс-әрекетін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап.

Жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану және атау. Педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау. Жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).

2) сандар және шамалар. Реті бойынша 1-ден 100-ге дейінгі сандық сандарды атау. Саналатын заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 100 шегіндегі заттарды санау. Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 100-ге дейінгі сандарды алу. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 сандарын тану (кассада болу) және 10-нан 100-ге дейінгі сандары бар карточкаларды үлгі бойынша, атауы бойынша тану. Үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 100-ге дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру. 1-ден 100-ге дейінгі сандарды саусақпен құмға, жармаға, бормен тақтаға, қарындашпен, фломастермен, қаламмен қағазға, үлкен торға үлгі бойынша, контур бойынша білім алушыға ыңғайлы түрде жазу. "Жүздік" кестесін құру.

Санның (сөздің) қатынасын, заттардың (жиындардың) санын және сандарды сандармен жазу. Сан қатарындағы санның орнын табу. Калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 100-ге дейінгі сандар жиынтығын теру. Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде 100 шегінде санау, сандарды жазу дағдыларын пайдалану. Үй телефонының нөмірін, туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

Шамалар. 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг, 100 тг монеталарын үлгі бойынша, атауы бойынша тану. "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану. 20 теңгеден 100 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау. Ұзындық өлшемдері: сантиметр және метр. Сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану. Сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу. 1 м өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу;

3) арифметикалық әрекеттер және есептер. Калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау. Арифметикалық драмаландыру есептер ашық және жабық нәтижемен. "+" (қосу), "–" (азайту), "=" (тең) белгілерін қолдана отырып, драмаландуры жолдарын қосу және азайту үшін мысалдар жасау. Калькуляторды қолдана отырып, есеп-драмаландырудың жауабын табу;

4) көрнекі геометрияның элементтері. Геометриялық денелер мен фигуралар. Геометриялық денелердің (шар, текше, кесек, конус, пирамида) тану және атау. Суреттердегі, фотосуреттердегі текше, кесек, шар, конус, суреттерін тану. Геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш. Геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру. Фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш. Бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану және көрсету.

Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу (салу): геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу. Геометриялық фигуралардың модельдерін, құрылымдық үшбұрыштарды (Монтессори) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, жеке өз ойы бойынша құрастыру үшін пайдалану. Нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, кесінділерді, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгі бойынша, атауы бойынша құмда, жармада саусақпен, тақтада бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен қағазға модельдеу. Сызғыштың көмегімен түзу сызықты, кесіндіні сызу. Санамақ таяқшаларын , сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу. Сызғышты пайдаланып берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу. Шеңбердің, сопақшаның, шаршының, үшбұрыштың, тіктөртбұрыштың, бесбұрыштың, алтыбұрыштың үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу. Алынған пішін контурының ішін штрихтеу. Геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды мысал үшін пайдалану.

42. Әр сыныпта оқыту алдында оқытылған материалды қайталаудан басталуы керек .

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

43. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодтауда: "5" - 5 сынып, "2.1" – 2 бөлім, 1 бөлімше, "4" – оқу мақсатын нөмірлеу.

44. Бөлімдер және сыныптар бойынша оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Санға дейін ұғымдар" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,	6. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,	7. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,	8. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,	9. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,	10. 1. 1. 1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша,

	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру	қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	5. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру	6. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру	7. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру	8. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру	9. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру	10. 1. 1. 2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	5. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)	6. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)	7. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)	8. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)	9. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)	10. 1. 1. 3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	5. 1. 1. 4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).	6. 1. 1. 4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).	7. 1. 1. 4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).	8. 1. 1. 5 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).	9. 1. 1. 4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).	10. 1. 1. 4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	5. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру	6. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру	7. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру	8. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру	9. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру	10. 1. 1. 5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	5. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу	6. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу	7. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу	8. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу	9. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу	10. 1. 1. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу

	5. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.	6. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.	7. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.	8. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.	9. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.	10. 1. 1. 7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, " Қанша?" деген сұраққа жауап беру.
	5. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру	6. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру	7. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру	8. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру	9. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру	10. 1. 1. 8 " Жетіспейтінд ерді" қосу, " артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырыла тын екі топтағы заттардың санын теңестіру
	5. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру	6. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру	7. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру	8. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру	9. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру	10. 1. 1. 9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1 . 2 . Заттардың	5. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)	6. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)	7. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)	8. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)	9. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)	10. 1. 2. 1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
	5. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі	6. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі	7. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі	8. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі	9. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі	10. 1. 2. 2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі

ауырлығы туралы түсініктер	бойынша екі затты салыстыру	бойынша екі затты салыстыру	бойынша екі затты салыстыру	бойынша екі затты салыстыру	бойынша екі затты салыстыру	бойынша екі затты салыстыру
	5. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)	6. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)	7. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)	8. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)	9. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)	10. 1. 2. 3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
	5. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)	6. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)	7. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)	8. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)	9. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)	10. 1. 2. 4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
	5. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"	6. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"	7. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"	8. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"	9. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"	10. 1. 3. 1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"
	5. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"	6. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"	7. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"	8. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"	9. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"	10. 1. 3. 2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	5. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру	6. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру	7. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру	8. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру	9. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру	10. 1. 3. 3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру

	5. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".	6. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".	7. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".	8. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".	9. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".	10. 1. 3. 4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".
	5. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту	6. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту	7. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту	8. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту	9. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту	10. 1. 3. 5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	5. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру	6. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру	7. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру	8. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру	9. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру	10. 1. 3. 6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
1 . 3 . Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	5. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру	6. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру	7. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру	8. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру	9. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру	10. 1. 3. 7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру

5. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.	6. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.	7. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.	8. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.	9. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.	10. 1. 3. 8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді " алдымен – кейін", "қазір – сосын", " кеше", "бүгін", "ертең", " таңертең", " күндіз", " кешке", " түнде" сөздерімен орындау.
5. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру	6. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру	7. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру	8. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру	9. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру	10. 1. 3. 9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
5. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау.	6. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау	7. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау	8. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау	9. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау	10. 1. 3. 10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
5. 1. 3. 11. жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау	6. 1. 3. 11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау	7. 1. 3. 11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану	8. 1. 3. 11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану	9. 1. 3. 11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану	10. 1. 3. 11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану

			7. 1. 3. 12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).	8. 1. 3. 12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).	9. 1. 3. 12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).	10. 1. 3. 12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).

2) "Сандар және шамалар" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 2. 1. 1 көп заттың ішінен 1-ден санап, 1-10 затты бөліп алу	6. 2. 1. 1 көп заттың ішінен 1-ден санап, 1-20 затты бөліп алу	7. 2. 1. 1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 40 шегіндегі заттарды қайта санау	8. 2. 1. 1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 60 шегіндегі заттарды қайта санау	9. 2. 1. 1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 80 шегіндегі заттарды қайта санау	10. 2. 1. 1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 100 шегіндегі заттарды қайта санау
	5. 2. 1. 2 берілген объектілерді қолмен айналдырып көрсету, " Қанша?" сұрағына санды айтып жауап беру	6. 2. 1. 2 берілген объектілерді қолмен айналдырып көрсету, " Қанша?" сұрағына санды айтып жауап беру	7. 2. 1. 2 1-ден 40-қа дейінгі сандардың жазылымын тану және атау	8. 2. 1. 2 Монтессори – материалдарды пайдаланып 10-нан 60-қа дейінгі сандарды алу	9. 2. 1. 2 Монтессори – материалдарды пайдаланып 10-нан 80-ге дейінгі сандарды алу	10. 2. 1. 2 100-ге дейін ондықтармен санау
	5. 2. 1. 3 заттар топтарын жұптық қатынас әдісімен салыстыру	6. 2. 1. 3 1-ден 20-ға дейінгі сандардың жазылымын тану және атау	7. 2. 1. 3 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру	8. 2. 1. 3 1-ден 60-қа дейінгі сандардың жазылымын тану және атау	9. 2. 1. 3 1-ден 80-ге дейінгі сандардың жазылымын тану және атау	10. 2. 1. 3 Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 100-ге дейінгі сандарды алу
	5. 2. 1. 4 1-ден 9-ға дейінгі	6. 2. 1. 4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 20-ға дейінгі	7. 2. 1. 4 үлгі, жады бойынша, айтылым	8. 2. 1. 4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 60-қа дейінгі	9. 2. 1. 4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 80-ге дейінгі	10. 2. 1. 4 1-ден 100-ге дейінгі сандардың

	және 10 санын тану және атау	сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру	бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандарды жазу	сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру	сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру	жазылымын тану және атау
2.1. Сандар және санау	5. 2. 1. 5 1-ден 9-ға дейінгі сандардың әрқайсысына және 10 санының жазбасына сандар санын салыстыру	6. 2. 1. 5 1-ден 20-ға дейінгі сандарды жазу	7. 2. 1. 5 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 40-қа дейін)	8. 2. 1. 5 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 60-қа дейінгі сандарды жазу	9. 2. 1. 5 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 80-ге дейінгі сандарды жазу	10. 2. 1. 5 "Жүздік" кестесін құру
	5. 2. 1. 6 Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде санау қызметін пайдалану	6. 2. 1. 6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 20-ға дейін)	7. 2. 1. 6 калкуляторда 1-ден 40-қа дейінгі сандарды теру	8. 2. 1. 6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 60-қа дейін)	9. 2. 1. 6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 80-ге дейін)	10. 2. 1. 6 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 100-ге дейінгі сандарды жазу
	5. 2. 1. 7 сандық қатарға 1-ден 10-ға дейінгі сандары бар карточкаларды реті бойынша орналастыру	6. 2. 1. 7 калкуляторда 1-ден 20-ға дейінгі сандарды теру	7. 2. 1. 7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.	8. 2. 1. 7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.	9. 2. 1. 7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.	10. 2. 1. 7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін, өз үйінің, пәтерінің нөмірін жазу.
	5. 2. 1. 8 сандарды үлгі бойынша, жады бойынша білім алушыға ыңғайлы тәсілмен жазу.	6. 2. 1. 8 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 20-ға дейін санау және сандарды жазу дағдыларын пайдалану	7. 2. 1. 8 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 40-қа дейін санау және сандарды жазу дағдыларын пайдалану	8. 2. 1. 8 калькуляторда, компьютерпернетақтасында, телефонда 1-ден 60-қа дейінгі сандарды теру	9. 2. 1. 8 калькуляторда, компьютерпернетақтасында, телефонда 1-ден 80-ге дейінгі сандарды теру	10. 2. 1. 8 калькуляторда, компьютерпернетақтасында, телефонда 1-ден 100-ге дейінгі сандарды теру
				8. 2. 1. 9 ойында, тұрмыстық	9. 2. 1. 9 ойында, тұрмыстық	10. 2. 1. 9 ойында, тұрмыстық

				жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 60-қа дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану	жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 80-ге дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану	жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 100-ге дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	5. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 т г монеталарын тану	6. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын тану	7. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын тану	8. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг монеталарын тану	9. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг монеталарын тану	10. 2. 2. 1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг, 100 тг монеталарын тану
	5. 2. 2. 2 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен өлшеу	6. 2. 2. 2 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 т г монеталарын ауыстыруды және айыруды орындау	7. 2. 2. 2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 40 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау	8. 2. 2. 2 20 теңгеден 60 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау	9. 2. 2. 2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 80 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау	10. 2. 2. 2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 100 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау
	5. 2. 2. 3 сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты шаралар санын 1-ден 10-ға дейінгі сандармен белгілеу	6. 2. 2. 3 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен өлшеу	7. 2. 2. 3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.	8. 2. 2. 3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.	9. 2. 2. 3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.	10. 2. 2. 3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.
	5. 2. 2. 4 "Дүкен"	6. 2. 2. 4 сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылаты	7. 2. 2. 4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік	8. 2. 2. 4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік	9. 2. 2. 4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік	10. 2. 2. 4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік

	ойынында монеталарды пайдалану.	н шартты шаралар санын 1-ден 20-ға дейінгі сандармен белгілеу	бөлімдерді тану	бөлімдерді тану	бөлімдерді тану	бөлімдерді тану
		6. 2. 2. 5 " Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану	7. 2. 2. 5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу	8. 2. 2. 5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу	9. 2. 2. 5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу	10. 2. 2. 5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу
			7. 2. 2. 6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу	8. 2. 2. 6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу	9. 2. 2. 6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу	10. 2. 2. 6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу

3) "Арифметикалық әрекеттер және есептер" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
3.1. Жиындармен сандарды қосу және азайту	5. 3. 1. 1 10 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау	6. 3. 1. 1 20 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау	7. 3. 1. 1 калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау	8. 3. 1. 1 калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау	9. 3. 1. 1 калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау	10. 3. 1. 1 калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау
3 . 2 . Практикалық есептер	5. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы	6. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы	7. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы	8. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы	9. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы	10. 3. 2. 1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
			7. 3. 2. 2 жабық	8. 3. 2. 2 жабық	9. 3. 2. 2 жабық	10. 3. 2. 2 жабық

			нәтижелеріме н арифметикал ы қ драмаландыр у есептерді ш е ш у , шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятор д ың көмегімен табу	нәтижелеріме н арифметикал ы қ драмаландыр у есептерді ш е ш у , шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятор д ың көмегімен табу	нәтижелеріме н арифметикал ы қ драмаландыр у есептерді ш е ш у , шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятор д ың көмегімен табу	нәтижелеріме н арифметикал ы қ драмаландыру есептерді ш е ш у , шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятор д ың көмегімен табу

4) "Көрнекі геометрияның элементтері" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
4 . 1 . Геометриялы қ денелер ж ә н е фигуралар	5 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек тану және атау	6 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус тану және атау	7 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида тану және атау	8 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау	9 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау	10 . 4 . 1 . 1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау
	5 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш	6 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш , бесбұрыш	7 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш , бесбұрыш, алтыбұрыш	8 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш , бесбұрыш, алтыбұрыш	9 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш , бесбұрыш, алтыбұрыш	10 . 4 . 1 . 2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ , үшбұрыш, тіктөртбұрыш , бесбұрыш, алтыбұрыш
	5 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру	6 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру	7 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру	8 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру	9 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру	10 . 4 . 1 . 3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
	5 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық	6 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық	7 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық	8 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық	9 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, сәуле, қисық сызық,	10 . 4 . 1 . 4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, сәуле, қисық сызық,

	сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер	сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер.	сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш.	сызық, шеңбер, бұрыш.	сынық сызық, шеңбер, бұрыш	сынық сызық, шеңбер, бұрыш
				8. 4. 1. 5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану	9. 4. 1. 5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану	10. 4. 1. 5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану
	5. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу	6. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу	7. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу	8. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу	9. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу	10. 4. 2. 1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
	5. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау	6. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау	7. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау	8. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау	9. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау	10. 4. 2. 2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
	5. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу.	6. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу	7. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу	8. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу	9. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу	10. 4. 2. 3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	5. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш салу	6. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш салу	7. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу	8. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу	9. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен пайдаланып берілген ұзындықта кесінді салу	10. 4. 2. 4 сызғыштың көмегімен пайдаланып берілген ұзындықта кесінді салу

4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	5.4.1.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу	6.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу	7.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу	8.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу	9.4.2.5 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу	10.4.2.5 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу
	5.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану	6.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану	7.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану	8.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану	9.4.2.6 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу	10.4.2.6 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
		6.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу	7.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу	8.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу	9.4.2.7 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану	10.4.2.7 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану
					9.4.2.8 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып,	10.4.2.8 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып,

					геометриялық фигураларды модельдеу	геометриялық фигураларды модельдеу

45. Бағдарламадағы оқу материалын оқу жылдар (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу ұсынымдық сипатта болады. Педагог оқу материалының күрделілігін төмендету немесе арттыру, әрбір білім алушының мүмкіндіктері және нақты жетістіктерін ескере отырып, жеке оқу бағдарламасындағы оқу материалының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін кез келген бөлімнің оқу материалын бір тоқсаннан (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Санау" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспар

1) 5 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	5.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	5.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	5.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	5.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	5.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"
	5.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру : "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	5.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	5.2.1.1 көп заттың ішінен 1-ден санап, 1-10 затты бөліп алу
	5.2.1.2 берілген объектілерді қолмен айналдырып көрсету, "Қанша?" сұрағына санды айтып жауап беру
2.2. Шамаларды өлшеу	5.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг монеталарын тану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	5.3.1.1 10 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау

3.2. Практикалық есептер	5.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	5.4.1.2 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек тану және атау
	5.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	5.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	5.1.1.4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	5.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	5.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	5.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	5.1.3.4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".
	5.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жұру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	5.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	5.2.1.3 заттар топтарын жұптық қатынас әдісімен салыстыру
	5.2.1.4 1-ден 9-ға дейінгі және 10 санын тану және атау
2.2. Шамаларды өлшеу	5.2.2.2 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	5.3.1.1 10 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	5.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	5.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	5.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу.
3 тоқсан	

1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	5.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру.
	5.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	5.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	5.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	5.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау.
	5.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	5.2.1.5 1-ден 9-ға дейінгі сандардың әрқайсысына және 10 санының жазбасына сандар санын салыстыру
	5.2.1.6 Ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, режимдік сәттерде есептеу қызметін пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	5.2.2.3 сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты шаралар санын 1-ден 10-ға дейінгі сандармен белгілеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	5.3.1.1 10 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	5.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	5.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	5.4.2.4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш салу
	5.4.1.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
4 тоқсан	

1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	5.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	5.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	5.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау.
	5.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау
2.1. Сандар және санау	5.2.1.7 сандық қатарға 1-ден 10-ға дейінгі сандары бар карточкаларды реті бойынша орналастыру
	5.2.1.8 сандарды үлгі бойынша, жады бойынша білім алушыға ыңғайлы тәсілмен жазу.
2.2. Шамаларды өлшеу	5.2.2.4 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	5.3.1.1 10 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	5.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	5.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
	5.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану

2) 6 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	6.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	6.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені/ биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	6.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	6.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	6.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"
	6.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру : "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"

	6.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	6.2.1.1 көп заттың ішінен 1-ден санап, 1-20 затты бөліп алу
	6.2.1.2 берілген объектілерді қолмен айналдырып көрсету, "Қанша?" сұрағына санды айтып жауап беру
2.2. Шамаларды өлшеу	6.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын тану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	6.3.1.1 20 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	6.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	6.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер.
	6.4.1.2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш
4.2 Геометриялық пішіндерді құрастыру және бейнелеу	6.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2-тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	6.1.1.4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	6.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	6.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	6.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	6.1.3.4 қатардағы нысандардың ретін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, аралық"
	6.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	6.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	6.2.1.3 1-ден 20-ға дейінгі сандардың жазылымын тану және атау
	6.2.1.4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 20-ға дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру
2.2. Шамаларды өлшеу	6.2.2.2 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын ауыстыруды және айыруды орындау

3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	6.3.1.1 20 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	6.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	6.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	6.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	6.4.2.4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш салу
3 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	6.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру.
	6.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	6.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	6.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	6.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", " түнде" сөздерімен орындау.
	6.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктерін тану: таң, күндіз, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	6.2.1.5 1-ден 20-ға дейінгі сандарды жазу
	6.2.1.6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 20-ға дейін)
2.2. Шамаларды өлшеу	6.2.2.3 сұйықтықтың, сусымалы заттардың мөлшерін шартты өлшемдермен өлшеу
	6.2.2.4 сұйықтықтың, сусымалы заттың мөлшерін өлшеу, заттың ұзындығын өлшеу үшін қолданылатын шартты шаралар санын 1-ден 20-ға дейінгі сандармен белгілеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	6.3.1.1 20 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	6.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал

	ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	6.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	6.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты үлгісі мен трафареті бойынша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
	6.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану
4 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	6.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	6.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	6.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
	6.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесін пайдалану тәсілін бақылау
2.1. Сандар және санау	6.2.1.7 калкуляторда 1-ден 20-ға дейінгі сандарды теру
	6.2.1.8 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 20-ға дейін санау және сандарды жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	6.2.2.5 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	6.3.1.1 20 шегінде заттармен іс-қимыл іздері бойынша қосу және азайту мысалдарын жасау
3.2. Практикалық есептер	6.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	6.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	6.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
	6.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу

3) 7 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	7.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру

1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	7.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	7.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	7.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	7.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артында"
	7.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру : "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	7.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	7.2.1.1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 40 шегіндегі заттарды қайта санау
	7.2.1.2 1-ден 40-қа дейінгі сандардың жазылымын тану және атау
2.2. Шамаларды өлшеу	7.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг монеталарын тану
	7.2.2.2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 40 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	7.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	7.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	7.4.1.2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш
	7.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	7.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	7.1.1.4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	7.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру

	7.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	7.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	7.1.3.4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".
	7.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	7.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	7.2.1.3 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру
	7.2.1.4 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 40-қа дейінгі сандарды жазу
2.2. Шамаларды өлшеу	7.2.2.3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.
	7.2.2.4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	7.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	7.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	7.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	7.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	7.4.2.4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу
3 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	7.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру.
	7.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	7.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	7.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	7.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше",

	"бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау.
	7.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктерін тану: таң, күндіз, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	7.2.1.5 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 40-қа дейін)
	7.2.1.6 калкуляторда 1-ден 40-қа дейінгі сандарды теру
2.2. Шамаларды өлшеу	7.2.2.5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	7.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	7.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
	7.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	7.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	7.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
	7.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану
4 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	7.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	7.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	7.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
	7.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану
	7.1.3.12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).
	7.2.1.7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.

2.1. Сандар және санау	7.2.1.8 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 40-қа дейін санау және сандарды жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	7.2.2.6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	7.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 40 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	7.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	7.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	7.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш.
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	7.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу
	7.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу

4) 8 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	8.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	8.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	8.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	8.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	8.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артыңда"
	8.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру : "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	8.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	8.2.1.1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 60 шегіндегі заттарды қайта санау

	8.2.1.2 Монтессори –материалдарды пайдаланып 10-нан 60-қа дейінгі сандарды алу
2.2. Шамаларды өлшеу	8.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг монеталарын тану
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	8.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	8.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	8.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	8.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау 8.4.1.2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш
	8.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, қисық сызық, сынық сызық, сәуле, шеңбер, бұрыш.
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	8.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	8.1.1.5 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша)
	8.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	8.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	8.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	8.1.3.4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы
	8.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	8.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	8.2.1.3 1-ден 60-қа дейінгі сандардың жазылымын тану және атау
	8.2.1.4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 60-қа дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру
	8.2.2.2 20 теңгеден 60 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау

2.2. Шамаларды өлшеу	8.2.2.3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	8.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	8.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	8.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	8.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	8.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	8.4.2.4 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу
3 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	8.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру
	8.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	8.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	8.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	8.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау.
	8.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктерін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	8.2.1.5 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 60-қа дейінгі сандарды жазу
	8.2.1.6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 60-қа дейін)
2.2. Шамаларды өлшеу	8.2.2.4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану
	8.2.2.5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу

3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	8.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	8.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	8.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	8.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	8.4.2.5 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
	8.4.2.6 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану
4 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	8.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	8.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	8.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
	8.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану
	8.1.3.12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).
2.1. Сандар және санау	8.2.1.7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.
	8.2.1.8 калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 60-қа дейінгі сандарды теру
	8.2.1.9 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 60-қа дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	8.2.2. 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	8.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 60 шегінде қосу және азайтуды орындау
	8.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал

3.2. Практикалық есептер	ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
	8.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	8.4.1.5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	8.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
	8.4.2.7 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу

5) 9 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	9.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	9.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені/биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	9.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	9.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	9.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдында (өз алдыңа), өзіңнің артында"
	9.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру : "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	9.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	9.2.1.1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 80 шегіндегі заттарды қайта санау
	9.2.1.2 Монтессори –материалдарды пайдаланып 10-нан 80-ге дейінгі сандарды алу
2.2. Шамаларды өлшеу	9.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг. монеталарын тану
	9.2.2.2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 80 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	9.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау

3.2. Практикалық есептер	9.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	9.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	9.4.1.2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш
	9.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, сәуле, қисық сызық, сынық сызық, шеңбер, бұрыш
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	9.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	9.1.1.4 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	9.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	9.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	9.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	9.1.3.4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау: "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".
	9.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	9.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	9.2.1.3 1-ден 80-ге дейінгі сандардың жазылымын тану және атау
	9.2.1.4 үлгі бойынша, жады бойынша 1-ден 80-ге дейінгі сандармен карточкаларды қолдана отырып, сандық қатар құру
2.2. Шамаларды өлшеу	9.2.2.3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	9.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	9.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	9.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал

	ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	9.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек, конус, пирамида, цилиндр тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	9.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
	9.4.2.5 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу
3 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	9.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру
	9.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	9.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	9.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде, астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	9.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", "түнде" сөздерімен орындау.
	9.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктерін тану: таң, күн, кеш, түн. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	9.2.1.5 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 80-ге дейінгі сандарды жазу
	9.2.1.6 заттардың санын салыстыру және санын жазу (1-ден 80-ге дейін)
2.2. Шамаларды өлшеу	9.2.2.4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану
	9.2.2.5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	9.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	9.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	9.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал

	ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	9.4.1.5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	9.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	9.4.2.4 сызғыштың көмегімен пайдаланып берілген ұзындықта кесінді салу
	9.4.2.8 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу
4 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	9.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2. Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	9.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	9.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
	9.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану
	9.1.3.12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).
2.1. Сандар және санау	9.2.1.7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін жазу.
	9.2.1.8 калькуляторда, компьютер пернетақтасында, телефонда 1-ден 80-ге дейінгі сандарды теру
	9.2.1.9 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 80-ге дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	9.2.2.6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	9.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 80 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	9.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	9.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	9.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
	9.4.2.6 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша

4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
	9.4.2.7 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану

6) 10 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1 Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	10.1.1.1 екі затты көзбен салыстыру әдісімен шамасының белгілері бойынша, қатар қою немесе бір-біріне қою әдісімен, қолмен сезіну тәсілімен салыстыру
	10.1.1.2 салыстырғаннан кейін "Заттар ұзындығы/ені /биіктігі, қалыңдығы, өлшемі бойынша қандай?" деген сұрақтарға жауап беру
	10.1.1.3 заттарды белгілері бойынша топтастыру (өлшемі, ұзындығы, биіктігі, ені, қалыңдығы)
1.2 Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	10.1.2.1 бұлшықет сезімдерін пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	10.1.3.1 өзіне қатысты заттарды жақын кеңістікке нұсқау бойынша орналастыру: "алыс, жақын, маңында, жоғарыда, төменде, өзіңнің алдыңда (өз алдыңа), өзіңнің артында"
	10.1.3.2 бір-біріне қатысты екі, үш затты орналастыру: "алдына, артына, арасына, ішіне, үстіне, астына"
	10.1.3.3 бірнеше заттарды бір, екі, бірнеше қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	10.2.1.1 заттарды бір ыдыстан екіншісіне бір-бірлеп салу арқылы топта 100 шегіндегі заттарды қайта санау
	10.2.1.2 100-ге дейін ондықтармен санау
2.2. Шамаларды өлшеу	10.2.2.1 үлгі, ататуы бойынша 1 тг, 2 тг, 5 тг, 10 тг, 20 тг, 50 тг, 100 тг монеталарын тану
	10.2.2.2 калькуляторды пайдалана отырып, 20 теңгеден 100 теңгеге дейінгі әр түрлі монеталармен ақша сомаларын жинау
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	10.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	10.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
	10.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу

4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	10.4.1.2 геометриялық фигураларды тану және атау: шеңбер, шаршы, сопақ, үшбұрыш, тіктөртбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш
	10.4.1.4 геометриялық фигураларды тану және атау: нүкте, түзу сызық, кесінді, сәуле, қисық сызық, сынық сызық, шеңбер, бұрыш
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	10.4.2.2 нүктелерді, түзулерді, қисық сызықтарды, шеңберлерді, квадратты, үшбұрышты, тіктөртбұрышты түрлі жазықтықтарда бормен, фломастермен, қаламмен, қарындашпен бейнелау
2 тоқсан	
1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	10.1.1.4. 5-10 затты шамасы бойынша ретке келтіру (ұзындығы, ені, биіктігі, шамасы, қалыңдығы бойынша).
	10.1.1.5 екі затты шаманың 2 белгісі бойынша салыстыру
	10.1.1.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметіндегі заттардың мөлшерін есепке алу
1.2 Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	10.1.2.2 шыныаяқ таразыларын пайдалана отырып, ауырлық дәрежесі бойынша екі затты салыстыру
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	10.1.3.4 қатардағы заттардың кезектесу тәртібін атау : "шеткі, бірінші, соңғы, арасындағы".
	10.1.3.5 көрнекі үлгі бойынша қатардағы заттардың жүру тәртібін және кезектесу тәртібін жаңғырту
	10.1.3.6 ойындық, тұрмыстық, қарапайым еңбек қызметінде заттарды бір қатарға орналастыру
2.1. Сандар және санау	10.2.1.3 Монтессори материалдарын қолдана отырып, 10–нан 100-ге дейінгі сандарды алу
	10.2.1.4 1-ден 100-ге дейінгі сандардың жазылымын тану және атау
2.2. Шамаларды өлшеу	10.2.2.3 "Дүкен" ойынында монеталарды пайдалану.
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	10.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	10.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
	10.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	10.4.1.3 геометриялық фигуралардың модельдерін түсі, пішіні, өлшемі бойынша топтастыру
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	10.4.2.1 геометриялық пазлдарды жинау, жақтауларға салымшаларды салу
3 тоқсан	

1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	10.1.1.7 екі топтағы заттардың санын жұппен салыстыру тәсілімен салыстыру, "Қанша?" деген сұраққа жауап беру.
	10.1.1.8 "Жетіспейтіндерді" қосу, "артық" заттарды алып тастау арқылы салыстырылатын екі топтағы заттардың санын теңестіру
1.2 Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	10.1.2.3 заттарды ауырлық дәрежесі бойынша топтастыру (ауыр/жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	10.1.3.7 әр түрлі беттерде шығармашылық жеке және топтық жұмыстарды орындау кезінде жазықтық кескіндерді үлгі бойынша, ауызша нұсқаулық бойынша (орталықта, ортасында, үстінде , астында, оң жақта, сол жақта) белгілі бір кеңістіктік орналасуда орналастыру
	10.1.3.8 өз өміріндегі оқиғаларды байланыстыру, ойындық, қарапайым еңбек әрекеттерін, режимдік сәттерді "алдымен – кейін", "қазір – сосын", "кеше", "бүгін", "ертең", "таңертең", "күндіз", "кешке", " түнде" сөздерімен орындау.
	10.1.3.9 өз іс-әрекетін фотосуретте тәуліктің бөліктеріне: таң, күн, кеш, түн тән тану. "Қашан ...?" сұрағына жауап беру
2.1. Сандар және санау	10.2.1.5 "Жүздік" кестесін құру
	10.2.1.6 үлгі, жады бойынша, айтылым бойынша 1-ден 100-ге дейінгі сандарды жазу
2.2. Шамаларды өлшеу	10.2.2.4 сызғыш шкаласындағы сантиметрлік бөлімдерді тану
	10.2.2.5 сызғышты пайдаланып кесіндінің ұзындығын сантиметрмен өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	10.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	10.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табы
	10.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	10.4.1.5 бұрыштың төбесін, бұрыштың қырларын, аралас бұрыштардың ортақ қырларын тану
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	10.4.2.3 сызғыштың көмегімен түзу сызықты сызу
	10.4.2.4 сызғыштың көмегімен пайдаланып берілген ұзындықта кесінді салу
	10.4.2.8 санамақ таяқшаларын, сымды пайдалана отырып, геометриялық фигураларды модельдеу
4 тоқсан	

1.1. Заттардың және объектілердің шамасы және саны туралы түсініктер	10.1.1.9 бірдей ыдыстардағы сұйық және сусымалы заттардың мөлшерін көзбен көру әдісімен салыстыру
1.2 Заттардың ауырлығы туралы түсініктер	10.1.2.4 екі затты ауырлық дәрежесі бойынша салыстыру кезінде әр қайсысының қасиетін атау (ауыр-жеңіл)
1.3. Кеңістіктік-уақыттық түсініктер	10.1.3.10 педагогпен бірге иллюстрациялық материалды (визуалды кестені) қолдана отырып, күн ішінде сабақта өз іс-әрекеттерін жоспарлау
	10.1.3.11 жыртылатын күнтізбе мен табель күнтізбесінде демалыс және жұмыс күндерін тану
	10.1.3.12 жыл мезгілдерін тән белгілері бойынша тану және атау (табиғатты тамашалау, суреттерді қарау арқылы).
2.1. Сандар және санау	10.2.1.7 туыстарының, достарының телефон нөмірлерін, өз үйінің, пәтерінің нөмірін жазу
	10.2.1.8 калькуляторда, компьютер пернетақтасында , телефонда 1-ден 100-ге дейінгі сандарды теру
	10.2.1.9 ойында, тұрмыстық жағдайларда, қарапайым еңбек қызметінде, 1-ден 100-ге дейін санау және жазу дағдыларын пайдалану
2.2. Шамаларды өлшеу	10.2.2.6 1 м (моделі) өлшемді қолдана отырып объектілердің ұзындығын өлшеу
3.1. Жиындар мен сандарды қосу және азайту	10.3.1.1 калькуляторды пайдаланып 100 шегінде қосу және азайтуды орындау
3.2. Практикалық есептер	10.3.2.1 ашық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын заттарды қайта санаумен табу
	10.3.2.2 жабық нәтижелерімен арифметикалық драмаландыру есептерді шешу, шешімін мысал ретінде жазып отыру, жауабын калькулятордың көмегімен табу
4.1. Геометриялық денелер және фигуралар	10.4.1.1 геометриялық денелердің: шар, текше, кесек , конус, пирамида, цилиндр тану және атау
4.2. Геометриялық фигураларды құрастыру және бейнелеу	10.4.2.5 сызғыштың көмегімен берілген төбелер бойымен квадрат, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, бесбұрыш, алтыбұрыш салу
	10.4.2.6 шеңберді, сопақшаны, шаршыны, үшбұрышты, тіктөртбұрышты, бесбұрышты, алтыбұрышты үлгісі мен трафареті бойнша бастырып сызу, алынған пішін контурының ішін штрихтеу
	10.4.2.7 геометриялық фигуралардың модельдерін контур бойымен кесу, оларды аппликация үшін қолдану және жобалау үшін қолдану

бұйрығына
44-қосымша
Қазақстан Республикасы

Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
536 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 сыныбы үшін "Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 сыныптары үшін " Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – оқушыларға қоршаған пәндік және табиғи әлем туралы қарапайым ұғымдар мен түсініктерді, әлеуметтік-мәдени мінез-құлық дағдыларын нығайту үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) өзі, айналадағы пәндік және табиғи әлем туралы түсініктерді жетілдіру;

2) микроәлеуметтік орта, әлеуметтік дағдылар мен құзыреттер туралы қарапайым түсініктерді дамыту;

3) қоршаған заттық және табиғи әлемнің заттарымен және объектілерімен бағдарлаудың және қауіпсіз өзара әрекеттің практикалық дағдыларын дамыту;

4) білім алушылардың белсенділігі мен дербестігін дамыту және қолдау;

4. Бағдарламаны түзете-дамыту міндеттері:

1) адамдардың, өсімдіктердің, жануарлардың, табиғи құбылыстардың қоршаған әлемінің әртүрлілігіне қызықтыру;

2) ұйымдастырылған мақсатты бақылау барысында қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын талдаудың қолжетімді әдістерін дамыту;

3) танымдық іс-әрекетті дамыту, зерттеу практикалық тапсырмаларында қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды орнату тәсілдерін үйрету;

4) топтық жұмыс барысына сөйлеу және коммуникацияның басқа түрлері арқылы айналадағылармен түсіндіру қабілетін қалыптастыру; оқушылардың сөздік қорын байыту;

5) практикалық жұмысты орындау кезінде қимыл-қозғалыс үйлесімі, қол ептілігін, мұқияттылығын жетілдіру;

6) оқушылардың табиғи, әлеуметтік және технологиялық ортадағы мінез-құлық нормаларын қалыптастыру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, қоғамға қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, әдеттегі

күнделікті жағдайларда оқушылардың көмекке мұқтаждығын азайтуға көмектеседі. Академиялық білімді қалыптастыруда білім алушылардың мүмкіндіктер ресурсы шағын, бұл танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты.

6. Оқу үдерісіндегі ұйымдастыру кезінде келесілерді ескеру керек:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандыратын нұсқаулыққа әлсіз реакция;

3) коммуникативті, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауы;

4) қалыптасатын дағдыларды автоматтандырудың қиындықтары.

7. Зияты орташа түрдегі зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу үдерсін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

8. Мұғалім оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

9. Мұғалім қолдағы бар бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын , сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

10. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымы зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқытуда тиімділігі төмен екенін ескеру қажет.

11. Оқу-тәрбие үдерісі дәстүрлі құрылымның өзгеруін және сабақтың жабдықталуын көздейтін білім алушылардың пәндік-практикалық іс-әрекеті негізінде құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің айтарлықтай қиындықтарына байланысты осы дағдылар қолданылатын жағдайға мүмкіндігінше жақын жағдайда жүзеге асыру ептілігі мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған бөлмелерді жабдықтау нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі керек;

3) білім алушылардың өзгермелі мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаны өзгерту (қиындату, кеңейту).

12. Әр сабақтың мазмұны оқушыға әртүрлі іс-әрекеттерде (пәндік, ойын, сөйлеу, құрдастарымен және ересектермен сөйлесу) зерттелетін объектілерді қолдана отырып,

әртүрлі анализаторларға сүйене отырып, өзінің мүмкіндіктерін, жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін білуге көмектесуі керек.

13. Білім алушылардың ерекшеліктеріне барынша бейімделген және олардың дені сау құрдастарымен өзара әрекетін шектейтін оқыту мен тәрбиелеу ортасының сөзсіз оңайлатылуына байланысты білім алушыны неғұрлым күрделі әлеуметтік ортаға енгізу бойынша арнайы жұмыс талап етіледі:

1) білім алушылардың өмірлік тәжірибесі мен әлеуметтік байланыстарын олар үшін қолжетімді шектерде кезең-кезеңмен және жоспарлы түрде кеңейту. Мектептен тыс жерде оқу қызметін ұйымдастыру (қоғамдық көлікте жүру, дүкендерге, дәріханаларға, поштаға, емханаларға, мұражайларға, театрларға, кафелерге бару);

2) білім алушының қоғамға ауыртпалықсыз кіруі үшін толерантты және қолайлы қоршаған ортаны қалыптастыру, мектептің отбасымен және қоғамдастықпен жоспарлы жұмысы.

14. Сабақты ұйымдастыру кезінде әр оқушының қажеттілігі туындаған жағдайда іс-әрекетті өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

15. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін жүріп-тұруға, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып орындауға мүмкіндік беріледі; сыныптастарымен бірлесе отырып, сыныптастарының жұмысын бақылайды. Бөлмеде әртүрлі нысандарды (жеке, жұптық, топтық) және жұмыс түрлерін жүргізу үшін оңай қозғалатын жиһаз орнатылады.

16. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар – білім алушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамалары мен дербестігін дамытуға бағытталған. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

17. Бағдарламаны игеру кезінде білім алушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) тірі және жансыз табиғат пен әлеуметтік өмір құбылыстарын байқау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) ойын әрекеттері және ойын қызметі;

4) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет;

5) жақын ортадағы білім алушылармен және ересектермен қарым-қатынас;

6) оқу қызметі (білім алушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

18. "Айналадағы әлем" пәні бойынша сабақтарда оқытудың негізгі әдістері: мұғалімнің іс-әрекет тәсілін көрсету, көрсету және үлгі бойынша жаттығулар, байқаусызда және қасақана байқау, білім алушылардың өмірлік тәжірибесін кеңейтуге, нақтылауға ықпал ететін ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану.

19. Практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін:

1) оқушы мен мұғалімнің бірлескен іс-әрекеттері, еліктеу әрекеттері;

2) педагогтің басшылығымен объектілерді қарау;

3) табиғат құбылыстарын, қоршаған әлем объектілерін, тірі объектілерді серуендеу және экскурсияларда бақылау; табиғи материалдарды жинау;

4) заттарды тиісті суреттермен байланыстыру, содан кейін оларды ым-ишара арқылы атау немесе көрсету;

5) пәндер, иллюстрациялар мұғалімінің ауызша нұсқауы бойынша өз бетінше атау және /немесе көрсету;

6) заттарды ойнау, оларды функционалдық мақсатына сәйкес практикалық пайдалану, заттардың, объектілердің қасиеттері мен қасиеттерін практикалық тану.

20. Бағдарламаның мазмұны ұсыныстық сипатта берілген, ол оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын жасау үшін негіз болып табылады. Жеке оқу бағдарламалары жартыжылдыққа жасалады. Алдағы жартыжылдыққа жеке оқу бағдарламасы оқушының қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып жасалады.

21. Оқушының жеке оқу бағдарламасын жасау алдында оның мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін бастапқы (оқу жылының басында) педагогикалық бағалауы жүргізіледі. Бастапқы педагогикалық бағалау нәтижелерін талдау негізінде мұғалім бағдарлама мәтінінен оқушыға қол жетімді оқу мақсаттарын таңдайды. Педагог білім беру мақсаттарын нақтылайды және қажет болған жағдайда оқушының білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне назар аудара отырып, үлгілік бағдарламаны толықтыратын мазмұнды жеке бағдарламаға қосады. Мұғалім жеке оқу бағдарламасының білім беру мақсаттарын "қарапайымнан күрделіге қарай" ретімен қояды.

22. Оқушының жетістіктерін бағалау критерийлері жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттары болып табылады. Бағалау құралы ретінде педагог пайдаланады: сабақта білім алушылардың іс-әрекетін бақылауды, қызмет өнімдерін, ауызша жауаптарын талдауды.

23. Білім алушылардың жетістіктерін бағалауды педагог білім беру үдерісі барысында жүзеге асырады. Ағымдағы бағалау оқу барысын жетілдіру үшін келесі қолданылады: оқушының жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, оның мазмұнын, әдістерін, құралдарын, оқу қарқынын өзгерту.

24. Жеке оқу бағдарламасының мақсаттарына қол жеткізудің табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жартыжылдықтың соңында жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі. Аралық сипаттамалық бағалау бірінші жартыжылдықтың соңында жүргізіледі. Жетістіктерді қорытынды сипаттамалық бағалау оқу жылының соңында жүргізіледі. Оқушының жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыны меңгерудегі дербестік дәрежесін көрсету керек: "өз бетінше"; "ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша"; "еліктеу арқылы"; мұғаліммен (ата-аналармен) бірлескен іс-әрекеттер арқылы".

25. Пәнаралық байланыстар "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Шаруашылық еңбек", "Кәсіп", "Музыка және ырғақ" пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1 параграф. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің мазмұны.

26. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5 – сыныпта аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

27. Бағдарламада оқу материалының үнемі қайталануын және бекітілуін қамтамасыз ететін концентрлі құрылымы бар.

28. "Айналадағы әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Мен және қоғам"

2) "Табиғат"

3) "Менің Отаным – Қазақстан"

29. "Мен және қоғам" бөлімі келесі бөлімдерді қамтиды:

1) мен және менің отбасым, достарым;

2) менің үйім;

3) мектеп.

30. Табиғат бөлімі келесі бөлімдерді қамтиды:

1) табиғаттағы маусымдық өзгерістер;

2) өсімдіктер;

3) жануарлар.

31. "Менің Отаным – Қазақстан" бөлімі келесі бөлім бойынша бағыттарды қамтиды:

1) менің қалам, ауылым;

2) көлік. Жол қозғалысы ережелері.

3) халыққа қызмет көрсету саласы.

32. 5-сыныпқа арналған "Айналадағы әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) Мен және қоғам. Мен және менің отбасым, достарым. Оның аты-жөні, отбасы мүшелерінің аты-жөні. Отбасы мүшелеріне қамқорлық. Отбасылық альбомды қарау (отбасындағы мерекелер, отбасы мүшелерінің туған күндері, Наурыз, Жаңа жыл). Фотосуреттегі отбасы мүшелерін тану, атау. Сыныптастарының есімдерінің атауы.

Менің үйім: мектепке дейінгі жолды білу. Отбасындағы мінез-құлық ережелерін орындау. Үйдегі міндеттерді, отбасындағы мүмкін болатын тапсырмаларды орындау.

Ас үйге, жатын бөлмеге, қонақ бөлмеге арналған бөлмелер мен жиһаздардың атаулары мен қажеттіліктері (үстел, орындықтар, диван, орындық, төсек, шкаф).

Мектеп: мектеп ғимаратында өз сыныбына, дәретханаға, асханаға, дәрігер кабинетіне, спорт залына, гардеробқа өз бетінше бару. Сынып бөлмесінде мұғалімнің үстелін, оқушылардың жұмыс үстелдерін, оқулықтар мен дидактикалық материалдарға арналған шкафты, тақтаны атауы бойынша білу. Сыныптың, бөлмелердің есіктерін үнсіз ашу-жабу, орындықты ақырын жылжыту. Сыныптағы жұмыс орнын білу, жұмыс орнын ретке келтіру. Жұмыс үстелінің қақпағын, шкаф сөрелерін, терезе алдын, тақтаны дымқыл шүберекпен сүрту. Сынып бөлмесінде еденге қоқыс жинау үшін еден щеткасын, сыпырғышты, шелекті пайдалану. Оқу заттарына, дидактикалық материалдарға ұқыпты қарау. Дидактикалық материалдар мен құралдарды қолданғаннан кейін шкаф сөресіне қайта қою. Өзінің сөмкесін және оқу заттарын білу (қарындаш қорабын, дәптерледі, сурет альбомдарын). Мұғалімнің көмегімен сабаққа қажетті оқу заттарын сөмкеден ақырын алу. Сабақтан кейін оқу заттарын сөмкеге салу. Портфельді, қаламсауытты, фломастердің қорабын, қарындаштарды ашу, жабу. Фломастерлерді, қарындаштарды қораптан мұқият алып, оларды орнына қайта салу. Проблемалық жағдайларда мұғалімнен, сыныптастарынан көмек сұрау. Көмек үшін алғыс білдіру. Сыныптасына көмектесуге, бірге жұмыс істеуге ниет білдіру. Басқа оқушыларға кедергі жасамай, олармен қатар отырып жұмыс жасау;

2) Табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: күнделікті ауа-райын бақылау, табиғаттағы күзгі өзгерістер (күзде өсімдіктер мен жануарлар). Күзге арналған киім таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақшада, бақта күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (қыста өсімдіктер мен жануарлар). Қысқа арналған киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Мұздың қасиетін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау (көктемде өсімдіктер мен жануарлар). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақшада, бақта көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін бақылау (жазда өсімдіктер мен жануарлар). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Жазғы егін жинау. Күнделікті ауа-райын бақылау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, аппликация жасау.

Өсімдіктер: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша айырмашылығын ажырату. Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылау. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Жидектердің сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі бойынша айырмашылығын ажырату. Жергілікті ағаштарды, бұталарды бақылау және айту. Ағаш пен бұтаның айырмашылығын ажырату. Үй өсімдіктеріне күтім жасау.

Жануарлар: үй жануарларының сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, пайдасын, үй жануарларына күтім жасау тәсілдерін зерттеу. Үй жануарларының атаулары.Үй жануарларының төлдерін атау.

"Шалқан" ертегісін сахналауға қатысу. Жабайы жануарлардың (қоян, түлкі, аю, кірпі) сыртқы түрін, өмір салтын, тамақтануын зерттеу. "Үйшік" ертегісін сахналауға қатысу. Үй құстарының сыртқы түрін, өмір салтын, тамақтануын зерттеу. "Шұбар тауық" ертегісін сахналауға қатысу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Құсқа жем салатын астау жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия. Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар; құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін біліп, айту (мысалы, сом, шортан, мөңке балығы);

3) Менің Отаным-Қазақстан. Менің қалам (ауыл): әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын білу. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның үнін білу. Білім алушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) негізгі көрікті жерлерін білу, айту. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін білу және қажеттілігін айту: дүкен, мектеп, емхана. Мектептен үйге баратын жолды білу. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар.

Көлік: мұғалімнің қалауы бойынша көлік құралдарын біліп, айту. "Зебра" жаяу жүргіншілер өткелін пайдалана отырып, көшеден өту ережелерін орындау. Тротуар бойымен қозғалысты орындау. Жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Қоғамдық көлікте жүріс-тұрыс ережелерін орындау.

Халыққа қызмет көрсету саласы: ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, кафелерге бару. Тауарларды сатып алу процесін, сатып алушының сатушымен, пошта қызметкерімен, дәріханамен, медициналық қызметкерлермен байланысын бақылау. Қоғамдық орындарда мінез-құлық ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет жасамау, қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттерді қолданбау, басқалардың заттарын тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану : сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет, көмек үшін алғыс айту. Қоғамдық бөлмелердегі есіктерді үнсіз ашу-жабу. Азық-түлік дүкенінде ересектермен бірге өнімдерді таңдау – өзіне-өзі қызмет көрсету. Азық-түлікті кассаға тасымалдау үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбаға ұқыпты орналастыру. Дүкен бөлмесінде ересектермен бірге арбаның қозғалысы.

2 параграф. Оқыту мақсаттары жүйесі

33. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандарды – бағдарламаның бөлімі мен бөлім бойынша бағытын білдіреді, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, кодтауда 5.2.1.4 "5" – сынып, "2.1" – бөлім және бөлім бойынша бағыты, "4" – оқу мақсатын нөмірлеу.

34. Бөлімдер бойынша оқыту мақсаттарының мазмұны:

1) "Мен және қоғам" бөлімі:

1 кесте

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	5 сынып
1.1. Мен және менің отбасым, менің достарым	5.1.1.1 жауап беру және өз аты-жөнін айту; 5.1.1.2 фотосуретте отбасы мүшелерін танып, көрсетіп, атау: анасы, әкесі, әжесі, атасы, ағалары, әпкелері; 5.1.1.3 фотосуретте жақын туған-туыстарын танып, көрсетіп, атау: тәтесі, ағасы, немере әпкелері, ағалары; 5.1.1.4 кішкентайларға қамқорлық жасау, үлкендерге құрмет көрсету; 5.1.1.5 отбасында өз міндеттерін орындау; 5.1.1.6 сыныптастарының, достарының, мұғалімдерінің аты және әкесінің аты бойынша атау ; 5.4.1.7 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру; 5.4.1.8 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.1.1.9 отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым ойын білдіру;
1.2. Менің үйім	5.1.2.1 мектепке және үйге барар жолды білу; 5.1.2.2 отбасында мінез-құлық ережелерін сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия жасамау, дастархан басында тамақтану); 5.1.2.3 негізгі үй жиһазын атап, оның қажеттілігін білу; 5.1.2.4 негізгі тұрмыстық техниканы атап, оның қажеттілігін білу; 5.1.2.5 негізгі үй ыдыс-аяғын атап, оның қажеттілігін білу; 5.1.2.6 ыдыс-аяққа күтім жасау бойынша тапсырмаларды орындау; 5.1.2.7 жиһаз бен ыдыс-аяқты ұқыпты ұстау; 5.1.2.8 үлкендердің еңбегін бағалау, отбасында мүмкін болатын тапсырмаларды орындау (үй жинауға көмектесу: шкафқа киімдерді жинау, шыны-аяқтарды жуу, қасықтарды сүрту) 5.1.2.9 үйдегі міндеттерді орындау; 5.1.2.10 педагогтің сұрақтарына жуап беру; 5.1.2.11 достарының жауаптарын тыңдау; 5.1.2.12 ауызша немесе балама коммуникация арқылы өз тілектері мен өтініштерін айту үшін қарапайым пікірін білдіру;
	5.1.3.1 мектеп бөлемелерінде және оған іргелес аумақта бағытты жақсы білу; 5.1.3.2 сыныптастардың атымен атау; 5.1.3.3 мектеп бөлме қажеттілігін түсіну; 5.1.3.4 оқу сабақтары үшін оқу орнын дайындау; 5.1.3.5 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану;

1.3. Мектеп	5.1.3.6 мектеп және сынып жиһаздарына ұқыпты қарау; 5.1.3.7 Оқушының мінез-құлық ережелерін орындау; 5.1.3.8 мұғалімнің, тәрбиешінің өтініштерін орындау; 5.1.3.9 мектеп (мектеп-интернат) күн тәртібін сақтау ; 5.1.3.10 мектеп қауымдастығында мінез-құлық нормаларын орындау; 5.1.3.11 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.1.3.12 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.1.3.13 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікірін білдіру;

2) "Табиғат";

3 кесте

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	5 сынып
2.1. Табиғатта маусымдық өзгерістер	5.2.1.1 жыл мезгіл белгілерін сурет бойынша тану; 5.2.1.2 табиғаттағы өзгерістерді байқау: өсімдіктер мен жануарлардың өмірінде күзде, қыста, көктемде, жазда (жапырақтары жасыл, жапырақтары сарғайды , жапырақтары түсті, құстар ұшып кетеді); 5.2.1.3 сюжеттік суреттегі сурет бойынша бақта, бақшада күзгі және көктемгі жұмыстарды білу; 5.2.1.4 суретте күзгі жапырақтарды табу; 5.2.1.5 күзгі салқынды, жаңбырлы ауа-райын, суық желді, жапырақтардың түсуін, шөптердің, гүлдердің қурап қалуын, құстардың кетуін көрсету; 5.2.1.6 суретте жазда, қыста, күзде, көктемде табиғаттың суреттерін тауып, көрсету; 5.2.1.7 күн сайын ауа-райын бақылау (ашық күн, бұлтты күн, суық, шуақты күн, қарлы және жаңбырлы күн); 5.2.1.8 қыста табиғаттағы өзгерістерді атау немесе көрсету-суық, аяз, қар, мұз, көктайғақ; 5.2.1.9 көктайғақта мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлап кетуге болады); 5.2.1.10 жыл мезгіліне сәйкес киіну; 5.2.1.11 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету; 5.2.1.12 жылдың әр мезгілдерінде таза ауада ойындар ойнау; 5.2.1.13 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (жылы болды, қар ериді) 5.2.1.14 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану; 5.2.1.15 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.2.1.16 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.2.1.17 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;

2.2. Өсімдіктер	5.2.2.1 көкөністерді және суреттердегі көкөністерді атап, көрсету; 5.2.2.2 жемістерді және суреттердегі жемістерді атап, көрсету; 5.2.2.3 жемістер мен көкөністердің дәмін, пішінін, түсін атау; 5.2.2.4 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша және көрнекі үлгісі бойынша топтау; 5.2.2.5 көкөністерден (салат, көкөніс сорпасы) дайындалған тағамдарды танып, атау; 5.2.2.6 жемістерден (тосап, компот) жасалған тағамдарды танып, атау; 5.2.2.7 аймақтағы ең көп таралған жидектерді танып, атау; 5.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды танып, атау; 5.2.2.9 аймақта жиі кездесетін ағаштарды танып, атау; 5.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету; 5.2.2.11 бұта мен ағаштың айырмашылығын ажырату; 5.2.2.12 үлкен жапырақтары бар жабық өсімдіктерге күтім жасау ережелерін орындау: фикус, бегония (түпқоймасын жуу, жапырақтардан шаңды кетіру); 5.2.2.13 бақшада, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау; 5.2.2.14 "Шалқан" ертегісін сахналауға қатысу; 5.2.2.15 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану; 5.2.2.16 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.2.2.17 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.2.2.18 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;
	5.2.3.1 суретте үй жануарларын көрсетіп, атау; 5.2.3.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін атау (бас, дене, табан, құйрық); 5.2.3.3 үлгі бойынша екі таңдау жасау (үлкен итті көрсет); 5.2.3.4 үй жануарларын танып, атау (мысық, күшік, бұзау); 5.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін айту (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды, ит үйді күзетеді); 5.2.3.6 үй жануарларына қамқор болып, оларға күтім жасауға көмектесу; 5.2.3.7 жабайы жануарларды атап, суретте көрсету (қоян, түлкі, аю, кірпі); 5.2.3.8 суретте жаздағы қоянды, қыстағы қоянды, жаздағы аюды, қыстағы аюды көрсету;

2.3. Жануарлар	5.2.3.9 "Үйшік" ертегісін сахналауға қатысу, мұғалімнің артынан жануарлардың қимылдарын қайталау; 5.2.3.10 жабайы жануарларды танып, атау (қоян, аю, түлкі); 5.2.3.11 үй құстарын атап шығу, сыртқы түрін тану, суретте көрсету; 5.2.3.12 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату; 5.2.3.13 үй құстарының әрекеттерін атау; 5.2.3.14 "Шұбар тауық" ертегісін сахналауға қатысу; 5.2.3.15 жергілікті құстарды атап, сыртқы түрін танып, суретте көрсету; 5.2.3.16 жергілікті құстарды бақылап, оларға күтім жасау (жем салатын астау); 5.2.3.17 табиғатта, суретте жәндіктерді танып, көрсету және атау (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа); 5.2.3.18 жалпылама сөз бойынша және үлгі бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлары, құстарды, жәндіктерді ажыратып, топтастыру: 5.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін танып, атау (мысалы, сом, шортан, мөңке балығы); 5.2.3.20 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәндерін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану; 5.2.3.21 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.2.3.22 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.2.3.23 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер мен балықтардың қимылдары, қозғалу тәсілдері туралы);

3) "Менің отаным – Қазақстан":

2 кесте

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
	5 сынып
3.1. Менің қалам, ауылым	5.3.1.1 фотосуреттен үйді, мектепті, жиі баратын демалыс және ойын-сауық жерлерін білу; 5.3.1.2 үйден мектепке дейінгі және қайтар жолды білу; 5.3.1.3 білім алушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар, ормандар) білу; 5.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің мақсатын түсіну: дүкен, емхана, мектеп; 5.3.1.5 қала мен ауыл арасындағы айырмашылықты түсіну; 5.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып, тыныш тұру; 5.3.1.7 Қазақстан Республикасының туын танып, көрсету;

	5.3.1.8 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстан туын тауып, бөліп көрсету; 5.3.1.9 Астананың символы – Бәйтеректі танып, көрсету; 5.3.1.10 Домбыраны біліп, көрсету; 5.3.1.11 Домбыраның үнін білу; 5.3.1.12 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсініп, қолдану; 5.3.1.13 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.3.1.14 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.3.1.15 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер мен балықтардың қимылдары, қозғалу тәсілдері туралы);
3.2. Көлік, жол қозғалысы ережелері	5.3.2.1 автобус, машина, пойыз, ұшақ, кеме көліктің негізгі түрлерін атау; 5.3.2.2 қалааралық алысқа жүретін көлікті пойыз, ұшақты білу; 5.3.2.3 Көлік жүру тәсілдерін (автобус, машина – жүреді, пойыз келеді, ұшақ ұшады, кеме жүзеді) айту; 5.3.2.4 қоғамдық көлікке арналған аялдамаларды тану; 5.3.2.5 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау; 5.3.2.6 көшенің бағдаршам белгілеріне өту ережелерін сақтау; 5.3.2.7 бағдаршам белгілерін және олардың мағынасын айту (қызыл-тоқта, сары-күт, жасыл-жүр); 5.3.2.8 ересектермен "зебра" бойынша, жерасты өткелі бойынша жүру бөлігінен өту; 5.3.2.9 көшеде жүріс-тұрыс ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу; 5.3.2.10 Мектепке және үйге баратын жолды тану; 5.3.2.11 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну; 5.3.2.12 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың белгілерін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану; 5.3.2.13 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.3.2.14 жолдастарыңыздың жауаптарын тыңдау; 5.3.2.15 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;
	5.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару; 5.3.3.2 ересектермен бірге өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкенінен өнімдерді таңдау; 5.3.3.3 қоғамдық орындарда мінез-құлық ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңыздағы

3.3. Халыққа қызмет көрсету саласы	адамдарға агрессивті әрекет жасамау; басқалардың заттарын тиіспеу (алмау); 5.3.3.4 өзіне-өзі қызмет көрсету дүкенінде кассаға азық-түлікті тасымалдау үшін себетті, арбаны пайдалану: таңдалған заттарды себетке, арбаға ақырындап орналастыру; 5.3.3.5 сатушы, сатып алушы рөлінде "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау; 5.3.3.6 кафеге бару, дастархан басында мәдени мінез-құлық дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) сөйлесу, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану; 5.3.3.7 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсініп, қолдану; 5.3.3.8 педагогтің сұрақтарына жауап беру; 5.3.3.9 жолдастарының жауаптарын тыңдау; 5.3.3.10 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;

35. Осы Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 сыныбы үшін "Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақмерзімді жоспардың негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда оқу мақсаттарын тоқсандарға бөлу ұсыныстық сипатта берілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалының мазмұнына, оқыту реттілігіне және ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

36. Өткен сабақтардағы оқу материалын қайталауға арналған тақырыптарды таңдау мұғалімнің еркінде.

3 параграф. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5 сыныбы үшін "Айналадағы әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақмерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Мен және менің отбасым, достарым	5.1.1.1 өз атыңыз бен тегіңізді атап, жауап беру;
	5.1.1.2 фотосуретте отбасы мүшелерін танып, көрсетіп, атау: анасы, әкесі, әжесі, атасы, ағалары, әпкелері;
	5.1.1.3 жақын туыстарын – тәтелерін, нағашыларын, немере ағаларын, ағаларын суреттерден танып, көрсетіп, атау;
	5.1.1.4 отбасы мүшелерінің кішкентайларына қамқорлық жасау, отбасы мүшелерінің үлкендеріне құрмет көрсету;

	5.1.1.5 отбасында өз міндеттерін орындау;
	5.1.1.6 сыныптастарының, достарының атымен; мұғалімдердің, тәрбиешілердің атымен және әкесінің атымен айту;
	5.4.1.7 Педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.4.1.8 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.1.1.9 отбасылық мерекелер туралы ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;
2.2. Өсімдіктер	5.2.2.1 көкөністерді және суреттердегі көкөністерді атап, көрсету;
	5.2.2.2 жемістерді және суреттердегі жемістерді атап , көрсету;
	5.2.2.3 көкөністер мен жемістердің түсін, пішінін, дәмін айту;
	5.2.2.4 көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі, жалпылама сөз бойынша топтау;
	5.2.2.5 көкөністерден (салат, көкөніс сорпасы) дайындалған тағамдарды біліп, айту;
	5.2.2.6 жемістерден (джем, компот) жасалған тағамдарды біліп, айту;
	5.2.2.7 аймақтағы ең көп таралған жидектерді біліп, айту;
	5.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды біліп, айту;
	5.2.2.13 бақшада, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау ;
1.2. Менің үйім	5.1.2.1 Мектепке және үйге баратын жолды білу;
	5.1.2.2 отбасындағы мінез-құлық ережелерін сақтау (үлкендер демалып жатқанда шуламау; отбасының басқа мүшелеріне агрессия жасамау, дастархан басында тамақтану)
	5.1.2.3 негізгі үй жиһазын айтып, оның қажеттілігін білу;
	5.1.2.4 негізгі тұрмыстық техниканы айтып, оның қажеттілігін білу;
	5.1.2.5 негізгі үй ыдыстарын айтып, оның қажеттілігін білу;
	5.1.2.6 ыдыс-аяққа күтім жасау бойынша тапсырмаларды орындау;
	5.1.2.7 жиһаз бен ыдыс-аяқты ұқыпты ұстау;
	5.1.2.8 ересектердің жұмысын құрметтеу, отбасында мүмкін болатын тапсырмаларды орындау (пәтерді жинасуға көмектесу: заттарды шкафқа салу, шыныаяқтарды жуу, қасықтарды сүрту);
	5.1.2.9 үйдегі міндеттерін орындау;

	5.1.2.10 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.1.2.11 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.1.2.12 ауызша немесе балама коммуникация арқылы өз тілектері мен өтініштерін білдіру үшін қарапайым пікірін білдіру;
1.3. Мектеп	5.1.3.1 мектеп бөлмелерінде және оған іргелес аумақта бағытты жақсы білу;
	5.1.3.2 сыныптастарын атымен атау;
	5.1.3.3 мектеп бөлмелерінің қажеттілігін түсіну;
	5.1.3.4 оқу сабақтары үшін оқу орнын дайындау;
	5.1.3.5 оқу құралдарын мақсатына сай пайдалану;
	5.1.3.6 мектеп және сынып жиһаздарына ұқыпты қарау;
	5.1.3.7 оқушының мінез-құлық ережелерін орындау;
	5.1.3.8 педагогтің, тәрбиешінің өтініштерін орындау ;
	5.1.3.9 мектеп (мектеп-интернат) күн тәртібін сақтау ;
	5.1.3.10 мектеп қауымдастығында мінез-құлық нормаларын орындау;
	5.1.3.11 Педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.1.3.12 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.1.3.13 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікірін білдіру;
2 тоқсан	
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	5.2.1.1 жыл мезгілін оның белгілері бойынша және суреті арқылы білу;
	5.2.1.2 күзде, қыста, көктемде, жазда өсімдіктер мен жануарлардың өмірінде (жапырақтары жасыл, жапырақтары сарғайды, жапырақтары түсті, құстар ұшып кетеді) табиғаттағы өзгерістерді байқау;
	5.2.1.3 сюжеттік суреттегі сурет бойынша бақтағы күзгі және көктемгі жұмыстарды білу;
	5.2.1.4 суреттен күзгі жапырақтарды табу;
	5.2.1.5 күзгі салқындауды, жаңбырлы ауа-райын, суық желді, жапырақтардың түсуін, шөптердің, гүлдердің қурап қалуын, құстардың кетуін көрсету;
	5.2.1.6 жаздағы, қыстағы, күздегі, көктемдегі табиғаттың суреттерін тауып, суретте көрсету;
	5.2.1.7 күн сайын ауа-райын бақылау (ашық күн, бұлтты күн, суық, шуақты күн, қарлы және жаңбырлы күн);
	5.2.1.8 суық, аяз, қар, мұз, көктайғақ қыста табиғаттағы өзгерістерді айтып, көрсету;
	5.2.1.10 жыл мезгіліне сәйкес киіну

	5.2.1.11 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету;
	5.2.1.12 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
3.1. Менің қалам, ауылдар	5.3.1.1 фотосуреттен үйді, мектепті, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандары білу;
	5.3.1.2 үйден мектепке дейін және қайту жолын білу ;
	5.3.1.3 білім алушы тұратын аймақтың негізгі көрікті жерлерін (өзен, көл, таулар, ормандар) білу;
	5.3.1.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің қажеттілігін түсіну: дүкен, емхана, мектеп;
	5.3.1.5 қала мен ауыл арасындағы айырмашылықтарды түсіну;
	5.3.1.6 Қазақстан Республикасының әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып, тыныш тұру;
	5.3.1.7 Қазақстан Республикасының туын біліп, көрсету;
	5.3.1.8 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстан туын табу және бөліп көрсету
	5.3.1.9 Астананың символы - Бәйтеректі біліп, көрсету;
	5.3.1.10 домбыраны біліп, көрсету;
	5.3.1.11 домбраның үнін тану;
	5.3.1.12 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың белгілерін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану
	5.3.1.13 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.3.1.14 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.3.1.15 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;
3.3. Халыққа қызмет көрсету объектілері	5.3.3.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару;
	5.3.3.2 ересектермен бірге өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкенінен өнімдерді таңдау;
	5.3.3.3 қоғамдық орындарда мінез-құлық ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналаңыздағы адамдарға агрессивті әрекет жасамау; басқалардың заттарын тиіспеу (алмау)
	5.3.3.4 дүкенде азық-түлікті тасымалдау үшін себетті, арбаны пайдаланыңыз-өзіне-өзі қызмет көрсету кассаға: таңдалған заттарды себетке, арбаға мұқият орналастыру;
	5.3.3.5 сатушы, сатып алушы рөлінде "Дүкен" рөлдік ойынын ойнау;

	5.3.3.6 кафеге бару, дастархан басында мәдени мінез-құлық дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) сөйлесу, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану;
	5.3.3.7 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың белгілерін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.3.3.8 педагогтің сұрақтарына жауап беру
	5.3.3.9 жолдастардың жауаптарын тыңдау
	5.3.3.10 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;
3 тоқсан	
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	5.2.1.1 жыл мезгілін оның белгілері бойынша және суреті арқылы білу
	5.2.1.2 күзде, қыста, көктемде, жазда өсімдіктер мен жануарлардың өмірінде (жапырақтары жасыл, жапырақтары сарғайды, жапырақтары түсті, құстар ұшып кетеді) табиғаттағы өзгерістерді байқау;
	5.2.1.6 жазда, қыста, күзде, көктемде табиғаттың суреттерін тауып, суретте көрсету
	5.2.1.7 күн сайын ауа-райын бақылау (ашық күн, бұлтты күн, суық, шуақты күн, қарлы және жаңбырлы күн);
	5.2.1.8 суық, аяз, қар, мұз, көктайғақ – қыста табиғаттағы өзгерістерді айту немесе көрсету;
	5.2.1.9 көктайғақта мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлап кетуге болады);
	5.2.1.10 жыл мезгіліне сай киіну;
	5.2.1.11 суреттерде жыл мезгіліне сай киінген балаларды көрсету;
	5.2.1.12 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау;
	5.2.1.13 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылынды, қар ериді)
	5.2.1.14 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.2.1.15 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.2.1.16 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.2.3.1 суретте үй жануарларын көрсетіп, атау;
	5.2.3.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін айту (бас, дене, табан, құйрық)
	5.2.3.3 үлгі бойынша екі таңдау жасау (үлкен итті көрсет)
	5.2.3.4 үй жануарларын танып, айту (мысық, күшік, бұзау)

2.3. Жануарлар	5.2.3.5 жануарлардың адамға қалай көмектесетінін атау (сиыр сүт береді, мысық тышқандарды ұстайды , ит үйді күзетеді)
	5.2.3.6 үй жануарларына қамқор болу, оларға күтім жасауға көмектесу;
	5.2.3.7 суретте жабайы жануарларды көрсетіп, атау (қоян, түлкі, аю, кірпі) 5.2.3.15 жергілікті құстардың сыртқы түрімен танысып, суретте көрсетіп, атау; 5.2.3.16 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (құсқа жем салатын астау)
	5.2.3.8 суретте жаздағы қоян, қыстағы қоян, жаздағы аю, қыстағы аюды тану;
	5.2.3.9 "Үйшік" ертегісін сахналауға қатысу, мұғалімнің артынан жануарлардың қимылдарын қайталау;
	5.2.3.10 жабайы жануарларды танып, атау (қоян, аю, түлкі);
	5.2.3.11 үй құстарын атап шығу, сыртқы түрін тану, суретте көрсету;
	5.2.3.12 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату;
	5.2.3.13 үй құстарының әрекеттерін атау;
	5.2.3.14 "Шұбар тауық" ертегісін сахналауға қатысу;
	5.2.3.15 жергілікті құстарды атап, сыртқы түрін танып, суретте көрсету;
	5.2.3.16 жергілікті құстарды бақылап, оларға күтім жасау (жем салатын астау);
	5.2.3.17 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.2.3.18 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.2.3.19 ауызша немесе альтернативті қарым-қатынас арқылы қарапайым пікір білдіру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер мен балықтардың қимылдары, қозғалу тәсілдері туралы);
	5.3.2.1 автобус, машина, пойыз, ұшақ, кеме көліктің негізгі түрлерін атау;
	5.3.2.2 қалааралық алысқа жүретін көлікті пойыз, ұшақты білу;
	5.3.2.3 Көлік жүру тәсілдерін (автобус, машина – жүреді, пойыз келеді, ұшақ ұшады, кеме жүзеді) айту;
	5.3.2.4 қоғамдық көлікке арналған аялдамаларды тану;
	5.3.2.5 қоғамдық көлікте өзін дұрыс ұстау;
	5.3.2.6 көшенің бағдаршам белгілеріне өту ережелерін сақтау;

	5.3.2.7 бағдаршам белгілерін және олардың
3.2. Көлік. Жол қозғалысы ережелері	

	мағынасын айту (қызыл-тоқта, сары-күт, жасыл-жүр);
	5.3.2.8 ересектермен "зебра" бойынша, жерасты өткелі бойынша жүру бөлігінен өту;
	5.3.2.9 көшеде жүріс-тұрыс ережелерін сақтау: тротуармен жүру, қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу;
	5.3.2.10 Мектепке және үйге баратын жолды тану;
	5.3.2.11 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну;
	5.3.2.12 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың белгілерін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.3.2.13 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.3.2.14 жолдастарыңыздың жауаптарын тыңдау;
4 тоқсан	
2.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	5.2.1.1 жыл мезгілін оның белгілері бойынша және суреті арқылы білу
	5.2.1.2 күзде, қыста, көктемде, жазда өсімдіктер мен жануарлардың өмірінде (жапырақтары жасыл, жапырақтары сарғайды, жапырақтары түсті, құстар ұшып кетеді) табиғаттағы өзгерістерді байқау;
	5.2.1.6 жазда, қыста, күзде, көктемде табиғаттың суреттерін тауып, суретте көрсету
	5.2.1.7 күн сайын ауа-райын бақылау (ашық күн, бұлтты күн, суық, шуақты күн, қарлы және жаңбырлы күн);
	5.2.1.8 суық, аяз, қар, мұз, көктайғақ – қыста табиғаттағы өзгерістерді айту немесе көрсету;
	5.2.1.9 көктайғақта мұздың қасиетін түсіну (тайғақ, құлап кетуге болады);
	5.2.1.10 жыл мезгіліне сай киіну;
	5.2.1.11 суреттерде жыл мезгіліне сай киінген балаларды көрсету;
	5.2.1.12 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау;
	5.2.1.13 көктемде табиғаттағы өзгерістерді байқау (жылынды, қар ериді)
	5.2.1.14 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.2.1.15 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.2.1.16 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.2.1.17 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым пікір білдіру;

2.3. Жануарлар	5.2.3.17 табиғатта, суретте жәндіктерді тану, көрсету және айту (қоңыз, көбелек, шыбын, құмырсқа)
	5.2.3.18 үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша ажырату және топтастыру;
	5.2.3.19 балықтың кейбір түрлерін біліп, айту (мысалы, сом, шортан, мөңке балық)
	5.2.1.14 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.2.1.15 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.2.1.16 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.2.1.17 ауызша немесе альтернативті қарым-қатынас арқылы қарапайым пікір білдіру (жануарлардың, құстардың, жәндіктер мен балықтардың қимылдары, қозғалу тәсілдері туралы);
2.2. Өсімдіктер	5.2.2.7 аймақтағы ең көп таралған жидектерді біліп, айту;
	5.2.2.8 жидектерден жасалған тағамдарды біліп, айту;
	5.2.2.9 белгілі бір аймақта жиі кездесетін ағаштарды біліп, айту;
	5.2.2.10 үлгі бойынша ағаш бөліктерін көрсету;
	5.2.2.11 бұта мен ағаштың айырмашылығын ажырату;
	5.2.2.12 үлкен жапырақтары бар жабық өсімдіктерге күтім жасау ережелерін орындау: фикус, бегония (түпқоймасын жуу, жапырақтардан шаңды кетіру)
	5.2.2.13 бақшада, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер мен жидектердің өсуін бақылау ;
	5.2.2.14 "Шалқан" ертегісін сахналауға қатысу;
	5.2.1.14 "Айналадағы әлем" сабағында зерттелген заттар мен олардың мәнін білдіретін сөздерді түсіну және қолдану;
	5.2.1.15 педагогтің сұрақтарына жауап беру;
	5.2.1.16 жолдастардың жауаптарын тыңдау;
	5.2.1.17 ауызша немесе альтернативті қарым-қатынас арқылы қарапайым пікір білдіру;

бұйрығына
45-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
537 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-10 сыныптары үшін "Адам және әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-10 сыныптары үшін "Адам және әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты-оқушылардың бастауыш сыныптарда алған қоршаған әлем туралы түсініктерін бекіту, пәндік, табиғи және әлеуметтік әлемде бағдарлау мен жұмыс істеудің практикалық тәсілдерін жетілдіру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) қоршаған әлемде практикалық бағдарлау үшін қажетті икем мен дағдыларды жетілдіру;

2) жеке гигиена, өз денсаулығын сақтау және күту дағдыларын бекіту;

3) тиімді әлеуметтік дағдылар және мінез-құлықты дамыту;

4) күнделікті өмірлік міндеттерді шешу үшін алған білімдерін пайдалану дағдыларын қалыптастыру.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) адамдардың, өсімдіктердің, жануарлардың, табиғи құбылыстардың қоршаған әлемінің әртүрлілігіне қызығушылықты сақтау;

2) ұйымдастырылған мақсатты байқау процесінде қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын талдаудың қолжетімді тәсілдерін дамытуға;

3) танымдық қызметті дамыту, зерттеу практикалық тапсырмаларында күрделі емес себеп-салдарлық байланыстарды орнату тәсілдерін үйрету;

4) топтық жұмыс үдерісінде сөйлеу және коммуникацияның басқа да түрлерін қолдана отырып, басқалармен түсіндіру қабілетін қалыптастыру; оқушылардың сөздік қорын байыту;

5) практикалық сипаттағы тапсырмаларды орындау кезінде қозғалыстарды үйлестіруді, қол ептілігін, дәлдігін жетілдіру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру оқушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтуға ықпал етеді. Академиялық білімді қалыптастыру саласында оқушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

6. Бағдарламаның мазмұнын педагог, тәрбиешілер (оқушының мектепте Өзін-өзі күтуге және гигиеналық рәсімдерді орындауға байланысты табиғи жағдайларда, режимдік сәттерде) және оқушылардың ата-аналары (үйде, қоғамдық орындарда, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Мұғалімдер мен отбасының қызметін үйлестіруді және келісуді мұғалім жүзеге асырады.

7. Оқу үдерісін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін ;

2) алдыңғы жұмыста қолданылатын мұғалімнің көмегін ынталандыратын бағыттаушыға әлсіз реакциясын;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауын;

4) қырық бес минут ішінде бір оқу пәнінің мазмұнына өзінің белсенділігін және зейінін сақтаудағы шағын ресурсын;

5) қалыптасатын дағдылардың машықтандырудағы қиындықтарын;

6) бір сыныптағы оқушылардың оқу мүмкіндіктері мен дағдыларын дамытудағы елеулі айырмашылықтарын.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқыту және тәрбиелеу үдерісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

9. Мұғалім оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Мұғалім осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген айтарлықтай ерекшеленетін жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқыту үдерісі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымы зияты орташа түрде зақымдалған оқушыларды оқытуда тиімділігі төмен екенін ескеру қажет.

12. Бағдарлама "Айналадағы әлем" (1-5 сыныптар) оқу пәнінің мазмұнын ескере отырып құрастырылған, дағдыларды үздіксіз қайталауды, бекітуді қамтамасыз ететін концентрлі (спиральды) құрылымы бар.

13. Оқу-тәрбие процесі дәстүрлі құрылымның өзгеруін және сабақтың жабдықталуын көздейтін білім алушылардың пәндік-практикалық іс-әрекеті негізінде құрылады. Оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда жүзеге асыру іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру;

2) сабақтарды ұйымдастыруға арналған үй-жайларды жарақтандыру нақты өмірлік жағдайларды көрсетуі тиіс;

3) оқушылардың өзгеретін мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаның өзгеруі (күрделенуі, кеңеюі).

14. Әр сабақтың мазмұны оқушыға өз мүмкіндіктерін, әр түрлі анализаторларға сүйене отырып, жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін білуге, зерттелетін объектілерді әр түрлі іс-шараларда (пәндік, ойын, сөйлеу, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас) қолдануға көмектесуі керек.

15. Оқушыларды неғұрлым күрделі әлеуметтік ортаға енгізу бойынша арнайы жұмыс ұйымдастырылады:

1) мектептен тыс жерде оқу қызметін ұйымдастыру (қоғамдық көлікте жүру, дүкендерге, дәріханаларға, поштаға, емханаларға, мұражайларға, театрларға, кафелерге бару);

2) оқушының қоғамға оңай бейімделуі үшін толерантты және қолайлы қоршаған ортаны қалыптастыру, мектептің отбасымен және қоғамдастықпен жоспарлы жұмысы.

16. Сабақты ұйымдастырған кезде әр оқушының қажеттілігі туындаған кезде іс-әрекетті өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

17. Оқушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін жүріп-тұруға, оқу тапсырмаларын үстел басында отырып, тұрып орындауға мүмкіндік беріледі; сыныптастарымен бірлесе отырып, сыныптастарының жұмысын бақылайды. Үй-жайда әртүрлі нысандарды (жеке, жұптық, топтық) және жұмыс түрлерін жүргізу үшін оңай қозғалатын жиһаз көзделеді.

18. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар оқушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамалары мен дербестігін дамытуға бағытталған. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

19. Бағдарламаны игеру кезінде оқушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) тірі және өлі табиғат пен әлеуметтік өмір құбылыстарын байқау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) іскерлік ойын;

4) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет;

5) жақын ортадағы оқушылар және ересектермен қарым-қатынас;

6) оқу қызметі (оқушылардың мүмкіндіктеріне сәйкес).

20. Оқытудың негізгі әдістері: мұғалімнің іс-әрекет тәсілін көрсету, көрсету және үлгі бойынша жаттығулар, байқаусызда және қасақана бақылау, білім алушылардың өмірлік тәжірибесін кеңейтуге, нақтылауға ықпал ететін ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану.

21. Сабақтардағы АКТ келесі мақсатта қолданылады:

1) Күрделі және тікелей бақылаудан жасырылған таным объектілерін модельдеу;

2) нақты және кейінге қалдырылған уақыт режимінде білім алушылардың өз қызметін талдауы үшін қосымша көрнекі динамикалық тіректер жасау; оқытуды даралау мүмкіндігін кеңейту.

22. Практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін келесілер қолданылады:

1) көрсетілім бойынша, үлгі бойынша, ауызша нұскау бойынша практикалық тапсырмаларды орындау;

2) табиғат құбылыстарын, қоршаған әлем объектілерін, тірі объектілерді серуендеу және экскурсияларда бақылау; табиғи материалдарды жинау;

3) функционалдық мақсатына сәйкес заттарды іс жүзінде пайдалану;

4) педагогтің басшылығымен және ынтымақтастығымен жобалау және элементер зерттеу қызметі.

23. Бағдарламаның мазмұны ұсыныстық сипатта берілген, ол оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын жасау үшін негіз болып табылады. Жеке оқу бағдарламалары жартыжылдыққа жасалады. Алдағы жартыжылдыққа жеке оқу бағдарламасы оқушының қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып жасалады.

24. Оқушының жеке оқу бағдарламасын жасау алдында оның мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін бастапқы (оқу жылының басында) педагогикалық бағалауы жүргізіледі. Бастапқы педагогикалық бағалау нәтижелерін талдау негізінде мұғалім бағдарлама мәтінінен оқушыға қол жетімді оқу мақсаттарын таңдайды. Педагог білім беру мақсаттарын нақтылайды және қажет болған жағдайда оқушының білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне назар аудара отырып, үлгілік бағдарламаны толықтыратын мазмұнды жеке бағдарламаға қосады. Мұғалім жеке оқу бағдарламасының білім беру мақсаттарын "қарапайымнан күрделіге қарай" ретімен қояды.

25. Оқушының жетістіктерін бағалау критерийлері жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттары болып табылады. Бағалау құралы ретінде педагог пайдаланады: сабақта білім алушылардың қызметін бақылауды, қызмет өнімдерін, ауызша жауаптарын талдауды.

26. Оқушылардың жетістіктерін бағалауды педагог білім беру үдерісі барысында жүзеге асырады. Ағымдағы бағалау оқу үдерісін жетілдіру үшін қолданылады: оқушының жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, оның мазмұнын, әдістерін, құралдарын , оқу қарқынын өзгерту.

27. Жеке оқу бағдарламасының мақсаттарына қол жеткізудің табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жартыжылдықтың соңында жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі. Оқушының жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыны меңгерудегі дербестік дәрежесін көрсету керек: "өз бетінше"; "ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша"; "еліктеу арқылы"; мұғаліммен (ата-аналармен) бірлескен іс-әрекеттер арқылы".

28. Пәнаралық байланыстар "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Шаруашылық еңбек", "Кәсіп" пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Адам және әлем" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Адам және әлем" оқу пәнінің мазмұны

29. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі келесіні құрайды:

1) 6 сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 7 сыныпта– аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 8 сыныпта– аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 9 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;

5) 10 сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

30. Бағдарламада алынған дағдылардың үнемі қайталануын және бекітілуін қамтамасыз ететін концентрлі құрылым бар.

31. "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұнына келесі бөлімдер кіреді:

1) "Өлі табиғат";

2) "Тірі табиғат. ";

3) "Адам ағзасы";

4) "Менің Отаным-Қазақстан".

32. "Өлі табиғат" бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) табиғаттағы маусымдық өзгерістер;

2) ауа-райы;

3) табиғат құбылыстары.

33. "Тірі табиғат. " бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер;

2) ағаштар және бұталар;

3) бақ және бақша өсімдіктері;

4) саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері;

5) орман өсімдіктері;

6) өріс және шабындық өсімдіктері;

7) дала, шөл өсімдіктері

8) жануарлардың алуан түрлілігі;

9) үй жануарлары және құстар;

10) жабайы жануарлар және құстар.

34. "Адам ағзасы" бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) адам және оның денесі;

2) адам және оның өмірі.

35. "Менің Отаным-Қазақстан" бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) менің отбасым;

2) менің қалам (ауыл);

2) менің елім.

36. Мұғалім оқыту үшін оқушылардың өмір сүру жағдайларына сәйкес келетін және олардың әлеуметтік бейімделуі үшін қажет мазмұнды іріктейді.

37. 6-сыныпқа арналған "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) өлі табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттағы күзгі өзгерістерді күнделікті бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарып кетті). Күзге арналған киім таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақшада, бақшада күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (күн күңгірт, аспан сұр). Қыста киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Қардың қасиетін бақылау. Қыста өмір қауіпсіздігі негіздері. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау (күндер ұзарады, күн жарқырайды). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақта, бақшада көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін бақылау (күн ашық, күндер ұзақ). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Жазғы егін жинау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, жапсырмалар жасау.

Ауа-райы: күнделікті ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауады, аяз, жылы, қар ериді, ыстық).

Табиғат құбылыстары, табиғат құбылыстарын бақылау: күн мен түннің өзгеруі, жел , бұлт, жаңбыр, қар, тұман. Табиғаттағы күзгі құбылыстар (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер құрап қалды). Табиғаттағы қысқы құбылыстар (қар, боран). Табиғаттағы көктемгі құбылыстар (қар ериді). Табиғаттағы жазғы құбылыстар (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады). Жылдың әр мезгіліндегі өмір қауіпсіздігі негіздері.

2) Тірі табиғат. . Бөлме өсімдіктері мен гүлзарлардағы өсімдіктер. Ағаштар мен бұталар: ағаш пен бұтаның сыртқы түрін ажырату. Жергілікті ағаштар мен бұталардың атауы. Бақша және көкөніс бақшасының өсімдіктері: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша атау және ажырату. Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді

көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктері: саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктерін белгілеу. Орман өсімдіктері: ағаштар, шөптер, гүлдер. Өріс пен шабындық өсімдіктері: шалғынды гүлдер мен шөптер, бидай. Дала, шөл өсімдіктері: селеу, кактус.

Жануарлардың алуан түрлілігі: жануарлар қайда тұрады. Үй жануарлары мен құстар: үй жануарлары мен құстардың сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, пайдасын зерттеу. Үй жануарлары мен құстардың атаулары. Жабайы жануарлар мен құстар: жабайы жануарлар пен құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Қоректендіргіштерді жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар; құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, сом, шортан, карась). Мектеп аквариумының балықтарына күтім жасау.

3) адам ағзасы. Адам және оның денесі: бас, мойын, қолдар, аяқтар, арқа, іш. Жеке гигиена ережелері. Таңертеңгі және кешкі дәретхананы орындау реті. Тістерді тазалау кезінде әрекет ету әдістері және олардың реттілігі; шаю; қолдар мен аяқтарға күтім жасау. Қол мен аяқты жуу кезіндегі әрекеттер тізбегі; шаш күтімі. Тарақты қолдану ережелері. Айна алдында шашты тарау. Ұқыптылық дағдылары. Жеке заттарды таза және ұқыпты ұстау, орамалды пайдалану. Өзінің денсаулығына ұқыпты қарау: дене шынықтыру және қатаю. Күн режимінің ережелері. Адам және оның өмірі: адам өмірінің кезеңдері. Ұжымда өмір сүру ережелері.

4) Менің Отаным-Қазақстан. Менің отбасым, туыстарым және отбасылық қатынастарым. Сіздің атыңызды және жасыңызды білу және атау. Үй мекенжайын білу. Отбасы құрамы: Әке, ана, әже, ата, бауырлары. Әке мен анасының тегін, атын және әкесінің атын білу. Жақын туыстарының (бауырлары, әпкелері, әжесі, атасы) есімдерін білу, олардың туыстық дәрежесі. Үлкен отбасы мүшелеріне сыпайы қарау қабілеті. Үлкен кісі мен құрдастарына жүгіну формалары, кездесу және ажырасу кезіндегі жест-ишаралар мен сөздер. Үлкен кісі мен құрдастарына өтініш, сұрақ қою нысандары.

Менің қалам (ауыл): оқушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) тануы, атауы, көрікті жерлері. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Мектептен үйге баратын жолды тану. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін тану және атау: дүкен, мектеп, емхана.

Менің елім-Қазақстан. Әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын тану. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның дыбысын тану.

38. 7-сыныпқа арналған "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) өлі табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттағы күзгі өзгерістерді күнделікті бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарып кетті). Күзге арналған киім

таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақшада, бақшада күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа). Қыста киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Қар мен мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылу). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақта, бақшада көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін байқау (күн ашық, аспан көк, күндер ұзақ). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Жазғы егін жинау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, жапсыру жасау.

Ауа-райы: күнделікті ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауады, аяз, жылы, қар ериді, ыстық).

Табиғат құбылыстары: табиғат құбылыстарын бақылау: күн мен түннің өзгеруі, жел , бұлт, жаңбыр, қар, тұман. Табиғаттағы күзгі құбылыстар (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті). Табиғаттағы қысқы құбылыстар (қар, боран, аяз). Табиғаттағы көктемгі құбылыстар (қар ериді, тамшылар). Табиғаттағы жазғы құбылыстар (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр). Жылдың әр мезгіліндегі өмір қауіпсіздігі негіздері.

2) тірі табиғат. Бөлме өсімдіктері мен гүлзарлардағы өсімдіктер. Ағаштар мен бұталар: ағаш пен бұтаның сыртқы түрін ажырату. Жергілікті ағаштар мен бұталардың атауы. Бақша және көкөніс бақшасының өсімдіктері: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша атау және ажырату. Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктері: саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктерін белгілеу. Орман өсімдіктері: ағаштар, шөптер, гүлдер. Өріс пен шабындық өсімдіктері: шалғынды гүлдер мен шөптер, бидай. Дала, шөл өсімдіктері: селеу, кактус. Жануарлардың әртүрлілігі: Жануарлар қайда тұрады? Үй жануарлары мен құстар: сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, үй жануарлары мен құстардың пайдасын, үй жануарлары мен құстарға күтім жасау тәсілдерін зерттеу. Үй жануарлары мен құстардың атаулары. Жабайы жануарлар мен құстар: жабайы табиғат пен құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Қоректендіргіштерді жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар , құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, сом, шортан, карась). Мектеп аквариумының балықтарына күтім жасау.

3) адам ағзасы. Адам және оның денесі: бас, мойын, қолдар, аяқтар, арқа, іш. Жеке гигиена ережелері. Таңертеңгі және кешкі дәретхана. Ұқыптылық дағдылары. Тістер мен тілді күту ережелері. Әр тамақтан кейін ауызды шаю ережелері. Қолдар мен аяқтарға күтім жасау ережелері. Қолды жуу және тырнақты алу, тырнақты алу жиілігі.

Құлақ гигиенасы. Құлақты тазарту жиілігі мен ережелері. Орамалды пайдалану. Шаш күтімі ережелері (жуу, тарау). Шаш күтімі құралдары (тарақ, щетка, сабын, сусабын).

Өзінің денсаулығына ұқыпты қарау: дене шынықтыру және қатаю. Көгерген кезде алғашқы көмек. Адам және оның өмірі: адам өмірінің кезеңдері; ұжымдағы өмір ережелері.

4) Менің Отаным-Қазақстан. Менің отбасым, туыстарым және отбасылық қатынастарым. Отбасы құрамы. Оның тегі, аты, әкесінің аты, жақын туыстарының аты, туыстық дәрежесінің атауы. Ата-аналарға үй шаруасында көмек көрсету; отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу. Отбасы мүшелерінің туған күндерін тойлау. Сыйлық жасау (жапсыру, сурет, қолөнер).

Менің қалам (ауыл): білім алушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) негізгі көрікті жерлерін тану және атау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін тану және атау: дүкен, мектеп, емхана. Мектептен үйге баратын жолды тану.

Менің елім-Қазақстан. Әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын тану. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның дыбысын тану.

39. 8-сыныпқа арналған "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) өлі табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттағы күзгі өзгерістерді күнделікті бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарып кетті). Күзге арналған киім таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақта, бақшада күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа). Қыста киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Қар мен мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау(күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылу). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақта, бақшада көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін байқау (күн ашық, аспан көк, күндер ұзақ). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Судың қасиеттерін бақылау. Жазғы егін жинау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, жапсырма жасау.

Ауа-райы: күнделікті ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауады, аяз, жылы, қар ериді, ыстық).

Табиғат құбылыстары: табиғи құбылыстарды бақылау. Күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман. Табиғаттағы күзгі құбылыстар (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер құрап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы жерлерге ұшып кетті). Табиғаттағы қысқы құбылыстар (қар, боран, аяз, мұз). Табиғаттағы көктемгі құбылыстар(қар ериді, тамшылар, еріген). Табиғаттағы жазғы құбылыстар (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр, саңырауқұлақтар мен жидектердің пайда болуы). Жылдың әр мезгіліндегі өмір қауіпсіздігі негіздері.

2) тірі табиғат. Бөлме өсімдіктері мен гүлзарлардағы өсімдіктер. Ағаштар мен бұталар: ағаш пен бұтаның сыртқы түрін ажырату. Жергілікті ағаштар мен бұталардың атауы. Бақша және көкөніс бақшасының өсімдіктері: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша атау және ажырату. Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктері: саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктерін белгілеу. Орман өсімдіктері: ағаштар, шөптер, гүлдер. Өріс пен шабындық өсімдіктері: шалғынды гүлдер мен шөптер, бидай. Дала, шөл өсімдіктері: селеу, кактус.

Жануарлардың алуан түрлілігі: жануарлар қайда тұрады. Үй жануарлары мен құстар: сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, үй жануарлары мен құстардың пайдасын, үй жануарлары мен құстарға күтім жасау тәсілдерін зерттеу. Үй жануарлары мен құстардың атаулары. Жабайы жануарлар мен құстар: жабайы жануарлар мен құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Қоректендіргіштерді жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, сом, шортан, карась). Мектеп аквариумының балықтарына күтім жасау.

3) адам ағзасы. Адам және оның денесі: бас, мойын, қолдар, аяқтар, арқа, іш. Дене гигиенасы. Шаш күтімі, шашты жуу ережелері. Шаш күтімі құралдары (сабын, сусабын); жеке сырластық гигиена. Кремдерді, лосьондарды, дезодоранттарды қолдану. Ванна, душ қабылдау жиілігі. Жарақаттанудың алғашқы көмек.

Адам және оның өмірі: адам өмірінің кезеңдері. Ұжымда өмір сүру ережелері.

4) Менің Отаным-Қазақстан. Менің отбасым, туыстарым және отбасылық қатынастарым. Оның тегі, аты, әкесінің аты, жақын туыстарының, немере ағаларының аты. Туыстық дәрежесінің атауы, туған күні. Үй бойынша тұрақты міндеттерді орындау , отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету, тұрмыстық жағдайларға байланысты қарапайым тапсырмаларды орындау.

Менің қалам (ауыл): оқушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) негізгі көрікті жерлерін тану және атау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін тану және атау: дүкен, мектеп, емхана. Мектепке және мектептен үйге баратын жолды тану.

Менің елім-Қазақстан. Әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын тану. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның дыбысын тану.

40. 9-сыныпқа арналған "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) өлі табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттағы күзгі өзгерістерді күнделікті бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарып кетті). Күзге арналған киім

таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақта, бақшада күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ). Қыста киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Қар мен мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылу). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақта, бақшада көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін байқау (күн ашық, аспан көк, күндер ұзақ). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Судың қасиеттерін бақылау. Жазғы егін жинау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, жапсырма жасау.

Ауа-райы: күнделікті ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауады, аяз, жылы, қар ериді, ыстық).

Табиғат құбылыстары. Табиғи құбылыстарды бақылау: күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман. Табиғаттағы күзгі құбылыстар (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы шеттерге, аязға ұшады). Табиғаттағы қысқы құбылыстар (қар, боран, аяз, мұз қату, көктайғақ). Табиғаттағы көктемгі құбылыстар (қар ериді, тамшылар, еріген жерлер, мұздың ағуы). Табиғаттағы жазғы құбылыстар (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр, саңырауқұлақтар мен жидектер, көптеген өсімдіктер мен жәндіктер пайда болады). Жылдың әр мезгіліндегі өмір қауіпсіздігі негіздері.

2) тірі табиғат. Бөлме өсімдіктері мен гүлзарлардағы өсімдіктер. Ағаштар мен бұталар: ағаш пен бұтаның сыртқы түрін ажырату. Жергілікті ағаштар мен бұталардың атауы. Бақша және көкөніс бақшасының өсімдіктері: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша атау және ажырату. Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктері: саябақтар мен скверлер өсімдіктерін белгілеу. Орман өсімдіктері: ағаштар, шөптер, гүлдер. Өріс пен шабындық өсімдіктері: шалғынды гүлдер мен шөптер, бидай. Дала, шөл өсімдіктері: селеу, кактус.

Жануарлардың әртүрлілігі: Жануарлар қайда тұрады? Үй жануарлары мен құстар: сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, үй жануарлары мен құстардың пайдасын, үй жануарлары мен құстарға күтім жасау тәсілдерін зерттеу. Үй жануарлары мен құстардың атаулары. Жабайы жануарлар мен құстар: жабайы жануарлар пен құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Қоректендіргіштерді жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, сом, шортан, карась). Мектеп аквариумының балықтарына күтім жасау.

3) адам ағзасы. Адам және оның денесі: бас, мойын, қолдар, аяқтар, арқа, іш. Дене гигиенасы. Тырнақ пен тырнаққа күтім жасау. Тырнақты кесу жиілігі. Суық тиюге арналған мұрын гигиенасы. Ауыз қуысының гигиенасы. Тіс, қызыл иек және ауыз қуысы ауруларының алдын алу. Суық тиген кезде шаю. Суық тиюдің алдын алу. Маска кию, мұрыннан су ағу кезінде орамалды қолдану. Үйдегі дәрі қобдишасының құрамы (термометр, таңу құралдары, дезинфекциялау құралдары); температураны өлшеу кезінде термометрді пайдалану ережесі; дақ, жараларды өңдеу ережесі; күйік кезінде алғашқы көмек. Өзінің денсаулығына ұқыпты қарау: дене шынықтыру және қатаю. Денсаулықты, табиғи күштерді (күн, ауа және су) сақтау және нығайту үшін дене шынықтыру мен спорттың маңызы. Адам және оның өмірі: адам өмірінің кезеңдері. Ұжымда өмір сүру ережелері.

4) Менің Отаным-Қазақстан. Менің отбасым, туыстарым және отбасылық қатынастарым. Өз отбасының құрамын, жақын туыстарының есімдерін (ағалары, әпкелері, әжесі, атасы) атау. Жақын туыстарын достары мен таныстарынан ажырату. Әрбір отбасы мүшесінің құқықтары мен міндеттері, кіші және қарт жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету.

Менің қалам (ауыл): оқушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) негізгі көрікті жерлерін тану және атау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін тану және атау: дүкен, мектеп, емхана. Мектепке және мектептен үйге баратын жолды тану.

Менің елім-Қазақстан. Әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын тану. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның дыбысын тану.

41. 10-сыныпқа арналған "Адам және әлем" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) өлі табиғат. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: табиғаттағы күзгі өзгерістерді күнделікті бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарып кетті). Күзге арналған киім таңдау. Күзде балалардың ойындары. Бақта, бақшада күзгі жұмыстарды орындау. Табиғаттағы қысқы өзгерістерді байқау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ). Қыста киім таңдау. Қыста балалардың ойындары. Қар мен мұздың қасиеттерін бақылау. Табиғаттағы көктемгі өзгерістерді байқау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылу). Көктемге арналған киім таңдау. Көктемде балалардың ойындары. Бақта, бақшада көктемгі жұмыстарды орындау. Жазда табиғаттың өзгеруін байқау (күн ашық, аспан көк, күндер ұзақ). Жазға арналған киім таңдау. Жазда балалардың ойындары. Судың қасиеттерін бақылау. Жазғы егін жинау. Жылдың әр мезгілінде табиғатқа экскурсиялар. Табиғи материалды жинау. Табиғи материалдан қолөнер, жапсырма жасау.

Ауа-райы: күнделікті ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауады, аяз, жылы, қар ериді, ыстық).

Табиғат құбылыстары. Табиғат құбылыстарын бақылау: күн мен түннің өзгеруі, жел , бұлт, жаңбыр, қар, тұман; табиғаттағы күзгі құбылыстар (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы жерлерге ұшады, аяз). Табиғаттағы қысқы құбылыстар (қар, боран, аяз, еру, мұз қату, көктайғақ). Табиғаттағы көктемгі құбылыстар (қар ериді, тамшылар, еру, мұздың ағуы, су тасқыны). Табиғаттағы жазғы құбылыстар (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр, саңырауқұлақтар мен жидектер, көптеген өсімдіктер мен жәндіктер пайда болады). Жылдың әр мезгіліндегі өмір қауіпсіздігі негіздері.

2) тірі табиғат. Бөлме өсімдіктері мен гүлзарлардағы өсімдіктер, бөлме өсімдіктеріне күтім жасау; мектеп гүлзарларындағы өсімдіктерге күтім жасау. Ағаштар мен бұталар: ағаш пен бұтаның сыртқы түрін ажырату. Жергілікті ағаштар мен бұталардың атауы. Бақша және көкөніс бақшасының өсімдіктері: сыртқы түрі, түсі, пішіні, иісі, дәмі, көкөністер мен жемістерді жеу тәсілдері бойынша атау және ажырату . Көкөніс бақшасында, жылыжайда және бақшада бақылаулар. Көкөністер мен жемістерді көрнекі үлгі бойынша топтастыру. Саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктері: саябақтар мен гүл бақтары өсімдіктерін белгілеу. Орман өсімдіктері: ағаштар, шөптер, гүлдер. Өріс пен шабындық өсімдіктері: шалғынды гүлдер мен шөптер. Бидай. Дала, шөл өсімдіктері: селеу, кактус.

Жануарлардың әртүрлілігі: Жануарлар қайда тұрады? Үй жануарлары мен құстар: сыртқы түрін, мінез-құлқын, тамақтануын, үй жануарлары мен құстардың пайдасын, үй жануарлары мен құстарға күтім жасау тәсілдерін зерттеу. Үй жануарлары мен құстардың атаулары. Жабайы жануарлар мен құстар: жабайы жануарлар мен құстардың сыртқы түрін, өмір салтын, қоректенуін зерттеу. Жергілікті құстарды бақылау. Қыста құстарға көмектесу. Қоректендіргіштерді жасау. Тұрғын үйге жақын құстарды бақылау (Мектеп ауласына экскурсия). Жәндіктердің пайда болуын бақылау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік, маса). Топтарға бөлу: үй жануарлары, жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер. Балықтың кейбір түрлерін тану және атау (мысалы, сом, шортан, карась). Мектеп аквариумының балықтарына күтім жасау.

3) адам ағзасы. Адам және оның денесі: бас, мойын, қолдар, аяқтар, арқа, іш. Дене гигиенасы. Денсаулықтың адам өмірі мен қызметі үшін маңызы. Оны сақтаудың құралдары мен тәсілдері. Денеге, шашқа өздігінен күтім жасау. Жасөспірімнің жеке гигиенасы. Жеке күтім құралдарын таңдау. Дезодоранттардың түрлері: спрей, шар, қатты. Аяқ киімге арналған төсеніштер, санитарлық жастықшалар, душқа арналған гельді қолдану. Суықтың белгілері; суықтың алдын алу шаралары. Жарақат алу кезіндегі мінез-құлық ережелері.

Өзінің денсаулығына ұқыпты қарау: дене шынықтыру және қатаю; күйікке алғашқы көмек. Адам және оның өмірі: адам өмірінің кезеңдері. Ұжымда өмір сүру ережелері.

4) Менің Отаным-Қазақстан. Менің отбасым, туыстарым және отбасылық қатынастарым. Отбасы мүшелерінің атауы, туыстық қатынастары: анасы, әкесі, әпкесі,

ағасы, тәтесі, ағасы, әжесі, атасы. Үй шаруашылығын жүргізуге белсенді қатысу, өз отбасы мүшелеріне қамқорлық көрсету.

Менің қалам (ауыл): оқушы тұратын аймақтың (өзен, көл, таулар, ормандар) негізгі көрікті жерлерін тану және атау. Қала, ауыл бойынша экскурсиялар. Өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерін тану және атау: дүкен, мектеп, емхана. Мектепке және мектептен үйге баратын жолды тану.

Менің елім-Қазақстан. Әнұранды тыңдау, әнұранды естігенде оқушының мінез-құлқы, Қазақстан туын тану. Музыкалық аспаптың атауы домбыра, домбыраның дыбысын тану.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Бағдарламада оқу мақсаттарын пайдаланудың қарапайымдылығы үшін кодтау енгізілді. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші сан - бөлімді, үшінші сан - бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 7.1.2.4 кодтауда: "7"- сынып, "1" - бөлім, "2" - бөлімше, "4" - оқу мақсатын нөмірлеу.

1) "Өлі табиғат":

1 кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10-сынып
	6. 1. 1. 1 суреттегі жыл мезгілін атауы бойынша тану	7. 1. 1. 1 сурет бойынша жыл мезгілін тану және атау	8. 1. 1. 1 суреттегі жыл мезгілінің белгілерін тану және атау	9. 1. 1. 1 сурет бойынша жыл мезгілінің белгілерін тану және атау	10. 1. 1. 1 жыл мезгілдерін бейнелейтін суреттерді ретімен қойып көрсету
	6. 1. 1. 2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)	7. 1. 1. 2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды	8. 1. 1. 2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды	9. 1. 1. 2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды	10. 1. 1. 2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды
	6. 1. 1. 3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа)	7. 1. 1. 3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа)	8. 1. 1. 3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа)	9. 1. 1. 3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ)	10. 1. 1. 3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ)
	6. 1. 1. 4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер	7. 1. 1. 4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер	8. 1. 1. 4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер	9. 1. 1. 4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер	10. 1. 1. 4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер

	ұзарады, күн жарқырайды)	ұзарады, күн жарқырайды, жылы)	ұзарады, күн жарқырайды, жылы	ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)	ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)
	6. 1. 1. 5 жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзақ, күн ашық)	7. 1. 1. 5 жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзақ, күн ашық, аспан көк)	8. 1. 1. 5 жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзақ, түндер қысқа, күн ашық , аспан көк)	9. 1. 1. 5 жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзақ, түндер қысқа, күн ашық , аспан көк және биік)	10. 1. 1. 5 жазда табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзақ, түндер қысқа, күн ашық , аспан көк және биік)
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6. 1. 1. 6 суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды көрсету (педагогтың көмегімен)	7. 1. 1. 6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану	8. 1. 1. 6 сюжеттік суреттен бақта, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану және атау	9. 1. 1. 6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды атауы бойынша өз бетінше көрсету	10. 1. 1. 6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды атау және өз бетінше көрсету
	6. 1. 1. 7 табиғи материалды үлгі бойынша жинау	7. 1. 1. 7 табиғи материалды ауызша нұскау бойынша жинау	8. 1. 1. 7 табиғи материалды жинау және атау	9. 1. 1. 7 табиғи материалды жинақтау және ажырату (топқа біріктіру)	10. 1. 1. 7 табиғи материалды жинақтау және ажырату (топқа біріктіру)
	6. 1. 1. 8 жасау үлгісін көру арқылы табиғи материалдан қолөнер бұйым жасау	7. 1. 1. 8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын дайын үлгі бойынша жасау	8. 1. 1. 8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын ауызша нұскау бойынша жасау	9. 1. 1. 8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын өз ойындағыдай жасау	10. 1. 1. 8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын өз ойындағыдай жасау
	6. 1. 1. 9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау	7. 1. 1. 9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау	8. 1. 1. 9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау	9. 1. 1. 9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау	10. 1. 1. 9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	6. 1. 1. 10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету	7. 1. 1. 10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету	8. 1. 1. 10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету	9. 1. 1. 10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету	10. 1. 1. 10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	6. 1. 1. 11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау	7. 1. 1. 11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау	8. 1. 1. 11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау	9. 1. 1. 11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау	10. 1. 1. 11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	6. 1. 1. 12 мұғалімнің	7. 1. 1. 12 мұғалімнің сұрақтарына	8. 1. 1. 12 мұғалімнің сұрақтарына	9. 1. 1. 12 мұғалімнің сұрақтарына	10. 1. 1. 12 мұғалімнің сұрақтарына

	сұрақтарына бір сөзбен жауап беру	қарапайым жалаң сөйлеммен жауап беру	қарапайым жалаң сөйлеммен жауап беру	қарапайым жайылма сөйлеммен жауап беру	қарапайым жайылма сөйлеммен жауап беру
	6. 1. 1. 13 жолдастарының жауаптарын тыңдау	7. 1. 1. 13 жолдастарының жауаптарын тыңдау	8. 1. 1. 13 жолдастарының жауаптарын тыңдау	9. 1. 1. 13 жолдастарының жауаптарын тыңдау	10. 1. 1. 13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	6. 1. 1. 14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	7. 1. 1. 14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	8. 1. 1. 14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	9. 1. 1. 14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	10. 1. 1. 14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	6. 1. 2. 1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату	7. 1. 2. 1 ашық, шуақты, бұлтты ауа-райын ажырату	8. 1. 2. 1 ашық, шуақты, бұлтты ауа-райын ажырату; кешегі ауа-райын атау	9. 1. 2. 1 ашық, шуақты, бұлтты ауа-райын ажырату; кешегі ауа-райын атау	10. 1. 2. 1 ашық, шуақты, бұлтты ауа-райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа-райын ажырату, атау
	6. 1. 2. 2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауды, аяз, жылы, қар ериді, ыстық)	7. 1. 2. 2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауды, аяз, жылы, қар ериді, ыстық)	8. 1. 2. 2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауды, аяз, жылы, қар ериді, ыстық)	9. 1. 2. 2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауды, аяз, жылы, қар ериді, ыстық)	10. 1. 2. 2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды, қар жауды, аяз, жылы, қар ериді, ыстық)
	6. 1. 2. 3 суреттерді, пиктограммаларды және басқада шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу	7. 1. 2. 3 суреттерді, пиктограммаларды және басқада шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу;	8. 1. 2. 3 суреттерді, пиктограммаларды және басқада шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу	9. 1. 2. 3 суреттерді, пиктограммаларды және басқада шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу	10. 1. 2. 3 суреттерді, пиктограммаларды және басқада шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
	6. 1. 3. 1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер	7. 1. 3. 1күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер	8. 1. 3. 1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер	9. 1. 3. 1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер	10. 1. 3. 1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер

	мен гүлдер құрап қалады)	құрап, жәндіктер жоғалып кетті)	жоғалып кетті, құстар жылы жерлерге ұшып кетті)	жоғалып кетті, құстар жылы шеттерге, аязға ұшады)	жоғалып кетті, құстар жылы шеттерге, аязға ұшады)
	6. 1. 3. 2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран)	7. 1. 3. 2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз)	8. 1. 3. 2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз)	9. 1. 3. 2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз қату, көктайғақ)	10. 1. 3. 2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз қату, көктайғақ, еру)
	6. 1. 3. 3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді)	7. 1. 3. 3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар)	8. 1. 3. 3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, ақ қар)	9. 1. 3. 3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, ақ қар, мұздың ағуы)	10. 1. 3. 3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, еру, мұздың ағуы, су тасқыны)
1.3. Табиағат құбылыстары	6. 1. 3. 4 қардың қасиетін бақылау	7. 1. 3. 4 қар мен мұздың қасиетін бақылау	8. 1. 3. 4 судың қасиеттерін бақылау	9. 1. 3. 4 қар мен мұздың қасиетін бақылау	10. 1. 3. 4 судың қасиеттерін бақылау
	6. 1. 3. 5 жазда табиғи құбылыстарды бақылау (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады)	7. 1. 3. 5 жазда табиғи құбылыстарды бақылау (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр жауады)	8. 1. 3. 5 жазда табиғи құбылыстарды бақылау (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр жауады, саңырауқұлақтар мен жидектер пайда болады)	9. 1. 3. 5 жазда табиғи құбылыстарды бақылау (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр жауады, саңырауқұлақтар мен жидектер пайда болады, көптеген өсімдіктер мен жәндіктер)	10. 1. 3. 5 жазда табиғи құбылыстарды бақылау (гүлдер гүлдейді, көбелектер ұшады, жылы жаңбыр жауады, саңырауқұлақтар мен жидектер пайда болады, көптеген өсімдіктер мен жәндіктер)
	6. 1. 3. 6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау	7. 1. 3. 6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау	8. 1. 3. 6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау	9. 1. 3. 6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау	10. 1. 3. 6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	6. 1. 3. 7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)	7. 1. 3. 7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)	8. 1. 3. 7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)	9. 1. 3. 7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)	10. 1. 3. 7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)

2) "Тірі табиғат" бөлімі:

2 кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	6. 2. 1. 1 бөлме өсімдіктерін үлгі бойынша тану	7. 2. 1. 1 бөлме өсімдіктерін атауы бойынша тану	8. 2. 1. 1 бөлме өсімдіктерін тану және 1-2 өсімдікті атау	9. 2. 1. 1 бөлме өсімдіктерін тану және 2-3 өсімдікті атау	10. 2. 1. 1 бөлме өсімдіктерін тану және 3-4 өсімдікті атау
	6. 2. 1. 2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу)	7. 2. 1. 2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу)	8. 2. 1. 2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу, қопсыту)	9. 2. 1. 2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу, қопсыту, өсіндіні отырғызу)	10. 2. 1. 2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу, қопсыту, өсіндіні отырғызу, өсімдіктерді ырғалту)
	6. 2. 1. 3 гүлзарлардағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл)	7. 2. 1. 3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл , раушан)	8. 2. 1. 3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл , раушан, қырмызыгүл)	9. 2. 1. 3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл , раушан, қырмызыгүл)	10. 2. 1. 3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл , раушан, қырмызыгүл)
	6. 2. 1. 4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте	7. 2. 1. 4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте	8. 2. 1. 4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте	9. 2. 1. 4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте	10. 2. 1. 4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте
	6. 2. 1. 5 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу	7. 2. 1. 5 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу, гүлзардағы гүлдерге күтім жасау	8. 2. 1. 5 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу, гүлзардағы гүлдерге күтім жасау	9. 2. 1. 5 гүлзардағы гүлдерге күтім жасау, гүл шоқтарын жасау	10. 2. 1. 5 гүлзардағы гүлдерге күтім жасау, гүл шоқтарын жасау
	6. 2. 2. 1 жергілікті ағаштарды тану,	7. 2. 2. 1 жергілікті ағаштарды тану,	8. 2. 2. 1 жергілікті ағаштарды тану,	9. 2. 2. 1 жергілікті ағаштарды тану,	10. 2. 2. 1 жергілікті ағаштарды тану,

	атау, (шырша, қайың)	атау, (шырша, қайың, терек)	атау, (шырша, қайың, терек)	атау, (шырша, қайың, терек, емен)	атау, (шырша, қайың, терек, емен)
	6. 2. 2. 2 ағаштың бөліктерін үлгі бойынша тану: сабағы, бұтақтары, жапырақтары	7. 2. 2. 2 ағаштың бөліктерін атаулары бойынша тану: сабағы, бұтақтары, жапырақтары	8. 2. 2. 2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары	9. 2. 2. 2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары	10. 2. 2. 2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
2.2. Ағаштар мен бұталар	6. 2. 2. 3 ағаштардың жемістерін үлгі бойынша жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)	7. 2. 2. 3 ағаштардың жемістерін жинау және оларды атаулары бойынша тану (бүршік, жаңғақ, талшын)	8. 2. 2. 3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)	9. 2. 2. 3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)	10. 2. 2. 3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)
	6. 2. 2. 4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл)	7. 2. 2. 4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын)	8. 2. 2. 4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын)	9. 2. 2. 4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын, қараған)	10. 2. 2. 4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын, қараған)
	6. 2. 2. 5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте	7. 2. 2. 5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте	8. 2. 2. 5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте	9. 2. 2. 5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте	10. 2. 2. 5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте
	6. 2. 3. 1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр	7. 2. 3. 1 көкөністерді тану, атау: табақтағы, жүйектегі пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп	8. 2. 3. 1 көкөністерді тану, атау: табақтағы, жүйектегі пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ, жүйектегі картоп	9. 2. 3. 1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ және табақтағы, жүйектегі басқалар	10. 2. 3. 1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ және табақтағы, жүйектегі басқалар
	6. 2. 3. 2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату	7. 2. 3. 2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс	8. 2. 3. 2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс	9. 2. 3. 2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс	10. 2. 3. 2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс

		дақылдарын отырғызуға қатысу	дақылдарын отырғызуға қатысу	дақылдарын отырғызуға қатысу	дақылдарын отырғызуға қатысу
	6. 2. 3. 3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)	7. 2. 3. 3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)	8. 2. 3. 3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау	9. 2. 3. 3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау	10. 2. 3. 3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау
	6. 2. 3. 4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан	7. 2. 3. 4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік	8. 2. 3. 4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин	9. 2. 3. 4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин және басқалар	10. 2. 3. 4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин және басқалар
	6. 2. 3. 5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату	7. 2. 3. 5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату	8. 2. 3. 5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	9. 2. 3. 5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	10. 2. 3. 5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	6. 2. 3. 6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)	7. 2. 3. 6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)	8. 2. 3. 6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау	9. 2. 3. 6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау	10. 2. 3. 6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау
	6. 2. 3. 7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау	7. 2. 3. 7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау	8. 2. 3. 7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау	9. 2. 3. 7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау	10. 2. 3. 7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	6. 2. 3. 8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай)	7. 2. 3. 8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат)	8. 2. 3. 8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай)	9. 2. 3. 8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай, қызыл шие)	10. 2. 3. 8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай, қызыл шие және басқалар)
	6. 2. 3. 9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату	7. 2. 3. 9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату	8. 2. 3. 9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	9. 2. 3. 9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	10. 2. 3. 9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру
		7. 2. 3. 10 бақша дақылдарын	8. 2. 3. 10 бақша дақылдарын	9. 2. 3. 10 бақша дақылдарын	10. 2. 3. 10 бақша дақылдарын

	6. 2. 3. 10 бақша дақылдарын тану: қарбыз	тану және атау: қарбыз, қауын	тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ	тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ	тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ
	6. 2. 3. 11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату	7. 2. 3. 11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	8. 2. 3. 11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	9. 2. 3. 11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру	10. 2. 3. 11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	6. 2. 3. 12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу	7. 2. 3. 12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу	8. 2. 3. 12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу	9. 2. 3. 12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу	10. 2. 3. 12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	6. 2. 3. 13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау	7. 2. 3. 13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау	8. 2. 3. 13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау	9. 2. 3. 13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау	10. 2. 3. 13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	6. 2. 3. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	7. 2. 3. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	8. 2. 3. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	9. 2. 3. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	10. 2. 3. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	6. 2. 3. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	7. 2. 3. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	8. 2. 3. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	9. 2. 3. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	10. 2. 3. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау
	6. 2. 3. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	7. 2. 3. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	8. 2. 3. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	9. 2. 3. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	10. 2. 3. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.4.Саябақтар және гүл	6. 2. 4. 1 саябақтар мен гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен)	7. 2. 4. 1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек)	8. 2. 4. 1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек, шырша)	9. 2. 4. 1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек, шырша, емен)	10. 2. 4. 1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек, шырша, емен және басқалар)

бақтары өсімдіктері	6. 2. 4. 2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау	7. 2. 4. 2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау	8. 2. 4. 2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау	9. 2. 4. 2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау	10. 2. 4. 2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
2.5. Орман өсімдіктері	6. 2. 5. 1 жапырақты ағаштарды (қайың), бұталарды (итмұрын) тану	7. 2. 5. 1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек), бұталарды (итмұрын) тану, атау	8. 2. 5. 1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен), бұталарды (итмұрын) тану, атау	9. 2. 5. 1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен, шетен), бұталарды (итмұрын) тану, атау	10. 2. 5. 1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті), бұталарды (итмұрын және басқа да жергілікті)тану, атау
	6. 2. 5. 2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай)	7. 2. 5. 2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай)	8. 2. 5. 2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай, сағызқарағай)	9. 2. 5. 2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай, сағызқарағай)	10. 2. 5. 2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай, сағызқарағай және басқа да жергілікті)
	6. 2. 5. 3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ) және улы (шыбынжұт)	7. 2. 5. 3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ) және улы (шыбынжұт)	8. 2. 5. 3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)	9. 2. 5. 3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)	10. 2. 5. 3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)
	6. 2. 5. 4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану	7. 2. 5. 4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану	8. 2. 5. 4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану	9. 2. 5. 4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану	10. 2. 5. 4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану
	6. 2. 6. 1 егістік (бидай) және	7. 2. 6. 1 егістік (бидай) және шабындық (бақбақ,	8. 2. 6. 1 егістік (бидай, жүгері) және шабындық	9. 2. 6. 1 егістік (бидай, жүгері, күнбағыс, жолжелкен)	10. 2. 6. 1 егістік (бидай, жүгері, күнбағыс, жолжелкен)

2.6. Өріс пен шабындық өсімдіктері	шабындық (бақбақ) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	гүлкекіре) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру; өсімдік бөліктерін атау	(бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	және шабындық (бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	және шабындық (бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.7. Дала, шөл өсімдіктері	6. 2. 7. 1 дала (селеу) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	7. 2. 7. 1 дала (селеу) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру; өсімдік бөліктерін атау	8. 2. 7. 1 дала (селеу, қаңбақ) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	9. 2. 7. 1 дала (селеу, қаңбақ, жусан) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру	10. 2. 7. 1 дала (селеу, қаңбақ, жусан, жантақ) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
	6. 2. 8. 1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар	7. 2. 8. 1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер	8. 2. 8. 1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, жыландар	9. 2. 8. 1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, жыландар, бақалар	10. 2. 8. 1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, жыландар, бақалар, құрттар
2.8. Жануарлардың алуан түрлілігі	6. 2. 8. 2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу	7. 2. 8. 2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу	8. 2. 8. 2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу	9. 2. 8. 2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу	10. 2. 8. 2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	6. 2. 8. 3 жабайы және үй жануарларын ажырату	7. 2. 8. 3 жабайы және үй жануарларын ажырату	8. 2. 8. 3 жабайы және үй жануарларын ажырату	9. 2. 8. 3 жабайы және үй жануарларын ажырату	10. 2. 8. 3 жабайы және үй жануарларын ажырату
	6. 2. 9. 1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит	7. 2. 9. 1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр	8. 2. 9. 1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, ат	9. 2. 9. 1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, ат, шошқа	10. 2. 9. 1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, ат, шошқа
	6. 2. 9. 2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін үлгі бойынша атау (бас, тұлға, табан, құйрық)	7. 2. 9. 2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін көрсету арқылы атау (бас, тұлға, табан, құйрық)	8. 2. 9. 2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)	9. 2. 9. 2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)	10. 2. 9. 2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)
	6. 2. 9. 3 үй жануарларының	7. 2. 9. 3 үй жануарларының	8. 2. 9. 3 үй жануарларының	9. 2. 9. 3 үй жануарларының	10. 2. 9. 3 үй жануарларының

	өмір салтын, тамақтануын атау	өмір салтын, тамақтануын атау	өмір салтын, тамақтануын атау	өмір салтын, тамақтануын атау	өмір салтын, тамақтануын атау
	6. 2. 9. 4 адамға тигізетін пайдасын түсіну	7. 2. 9. 4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау	8. 2. 9. 4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау	9. 2. 9. 4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау	10. 2. 9. 4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау
	6. 2. 9. 5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	7. 2. 9. 5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	8. 2. 9. 5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	9. 2. 9. 5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	10. 2. 9. 5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	6. 2. 9. 6 үй жануарлары және құстардың төлін атау	7. 2. 9. 6 үй жануарлары және құстардың төлін атау	8. 2. 9. 6 үй жануарлары және құстардың төлін атау	9. 2. 9. 6 үй жануарлары және құстардың төлін атау	10. 2. 9. 6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	6. 2. 9. 7 үй құстарын тану және атау: тауық , қаз	7. 2. 9. 7 үй құстарын тану және атау: тауық , қаз, үйрек	8. 2. 9. 7 үй құстарын тану және атау: тауық , әтеш қаз, үйрек	9. 2. 9. 7 үй құстарын тану және атау: тауық , әтеш қаз, үйрек , түйеқұс	10. 2. 9. 7 үй құстарын тану және атау: тауық , әтеш қаз, үйрек , түйеқұс
2.9. Үй жануарлары және құстар	6. 2. 9. 8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін үлгі бойынша атау	7. 2. 9. 8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін көрсету арқылы атау	8. 2. 9. 8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау	9. 2. 9. 8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау	10. 2. 9. 8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау
	6. 2. 9. 9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату	7. 2. 9. 9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату	8. 2. 9. 9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату	9. 2. 9. 9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату	10. 2. 9. 9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	6. 2. 9. 10 үй құстары жасайтын әрекеттерді үлгі бойынша атау	7. 2. 9. 10 үй құстары жасайтын әрекеттерді көрсету арқылы атау	8. 2. 9. 10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау	9. 2. 9. 10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау	10. 2. 9. 10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау
	6. 2. 9. 11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау	7. 2. 9. 11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау	8. 2. 9. 11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау	9. 2. 9. 11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау	10. 2. 9. 11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	6. 2. 9. 12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	7. 2. 9. 12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	8. 2. 9. 12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	9. 2. 9. 12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау	10. 2. 9. 12 называть үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау

	6. 2. 9. 13 үй құстарының төлін атау	7. 2. 9. 13 үй құстарының төлін атау	8. 2. 9. 13 үй құстарының төлін атау	9. 2. 9. 13 үй құстарының төлін атау	10. 2. 9. 13 үй құстарының төлін атау
			8. 2. 9. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	9. 2. 9. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру	10. 2. 9. 14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
			8. 2. 9. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	9. 2. 9. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау	10. 2. 9. 15 өз жолдастарының жауаптарын тыңдау
			8. 2. 9. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	9. 2. 9. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау	10. 2. 9. 16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
	6. 2. 10. 1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян	7. 2. 10. 1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю	8. 2. 10. 1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю, қасқыр	9. 2. 10. 1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю, қасқыр, кірпі	10. 2. 10. 1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю, қасқыр, кірпі, тиын
	6. 2. 10. 2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу	7. 2. 10. 2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу	8. 2. 10. 2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу	9. 2. 10. 2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу	10. 2. 10. 2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу
	6. 2. 10. 3 жабайы жануарлардың төлін атау	7. 2. 10. 3 жабайы жануарлардың төлін атау	8. 2. 10. 3 жабайы жануарлардың төлін атау	9. 2. 10. 3 жабайы жануарлардың төлін атау	10. 2. 10. 3 жабайы жануарлардың төлін атау
	6. 2. 10. 4 қыстайтын құстарды суреттен атаулары бойынша тану: торғай	7. 2. 10. 4 қыстайтын құстарды суреттен тану, атау: торғай, сауысқан	8. 2. 10. 4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, шымшық	9. 2. 10. 4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, шымшық, суықторғай	10. 2. 10. 4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, шымшық, суықторғай
	6. 2. 10. 5 жыл құстарын суреттен	7. 2. 10. 5 жыл құстарын суреттен тану,	8. 2. 10. 5 жыл құстарын тану,	9. 2. 10. 5 жыл құстарын тану, атау: құзғын	10. 2. 10. 5 жыл құстарын тану, атау: құзғын

	атаулары бойынша тану: құзғын қарға	атау: құзғын қарға, қарлығаш	атау: құзғын қарға, қарлығаш	қарға, қарлығаш, қараторғай	қарға, қарлығаш, қараторғай
	6. 2. 10. 6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)	7. 2. 10. 6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)	8. 2. 10. 6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)	9. 2. 10. 6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)	10. 2. 10. 6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
	6. 2. 10. 7 жәндіктерді суретте тану, көрсету және атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз)	7. 2. 10. 7 жәндіктерді тану , атау (құмырсқа , шыбын, қоңыз, өрмекші)	8. 2. 10. 7 жәндіктерді тану , атау (құмырсқа , шыбын, қоңыз, өрмекші, ара) ара ұясын, құмырсқаныңилеуін тану және ажырату	9. 2. 10. 7 жәндіктерді тану , атау (құмырсқа , шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік) ара ұясын, құмырсқаның илеуін тану және ажырату	10. 2. 10. 7 жәндіктерді тану , атау (құмырсқа , шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік, маса) ара ұясын, құмырсқаның илеуін тану және ажырату
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	6. 2. 10. 8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану : қызыл қоңыз, колорадо қоңызы	7. 2. 10. 8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану : қызыл қоңыз, құмырсқа, колорадо қоңызы	8. 2. 10. 8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану : қызыл қоңыз, құмырсқа, колорадо қоңызы, шыбын	9. 2. 10. 8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану : қызыл қоңыз, құмырсқа, ара, колорадо қоңызы, шыбын	10. 2. 10. 8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану : қызыл қоңыз, құмырсқа, ара, колорадо қоңызы, шыбын
	6. 2. 10. 9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну	7. 2. 10. 9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну	8. 2. 10. 9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну	9. 2. 10. 9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну	10. 2. 10. 9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	6. 2. 10. 10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер	7. 2. 10. 10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер	8. 2. 10. 10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер	9. 2. 10. 10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер	10. 2. 10. 10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	6. 2. 10. 11 аквариум балықтарын тану, балық денесінің	7. 2. 10. 11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін,	8. 2. 10. 11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін,	9. 2. 10. 11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін,	10. 2. 10. 11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін,

	бөліктерін, қозғалу тәсілін атау	қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау	қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау	қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау	қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау
	6. 2. 10. 12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу	7. 2. 10. 12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу	8. 2. 10. 12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу	9. 2. 10. 12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу	10. 2. 10. 12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	6. 2. 10. 13 жыландарды тану; жыландарды анықтаған кезде табиғатта сақ болу	7. 2. 10. 13 жыландар мен қосмекенділерді тану (бақа, құрбақа); жыландар мен қосмекенділерді анықтаған кезде табиғатта сақ болу	8. 2. 10. 13 жыландар мен қосмекенділерді тану (бақа, құрбақа); жыландар мен қосмекенділерді анықтаған кезде табиғатта сақ болу	9. 2. 10. 13 жыландар мен қосмекенділерді тану (бақа, құрбақа); жыландар мен қосмекенділерді анықтаған кезде табиғатта сақ болу, құрбақаның пайдасын түсіну	10. 2. 10. 13 жыландар мен қосмекенділерді тану (бақа, құрбақа); жыландар мен қосмекенділерді анықтаған кезде табиғатта сақ болу, құрбақаның пайдасын түсіну

3) "Адам ағзасы" бөлімі:

3 кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	6. 3. 1. 1 адам денесінің бөліктерін тану және атау (бас, тұлға, қолдар, аяқтар, арқа, іш)	7. 3. 1. 1 адам денесінің бөліктерін тану және атау (бас, тұлға, қолдар, аяқтар, арқа, іш)	8. 3. 1. 1 адам денесінің бөліктерін тану және атау (бас, тұлға, қолдар, аяқтар, арқа, іш)	9. 3. 1. 1 адам денесінің бөліктерін тану және атау (бас, тұлға, қолдар, аяқтар, арқа, іш)	10. 3. 1. 1 адам денесінің бөліктерін тану және атау (бас, тұлға, қолдар, аяқтар, арқа, іш)
	6. 3. 1. 2 адамның қолымен, аяғымен жасайтын әрекеттерін атау және көрсету	7. 3. 1. 2 адам үшін тіл мен тістің мағынасын түсіндіру	8. 3. 1. 2 адам үшін көздің мағынасын түсіндіру	9. 3. 1. 2 адам үшін құлақтардың мағынасын түсіндіру	10. 3. 1. 2 адам үшін мұрынның мағынасын түсіндіру
	6. 3. 1. 3 адам сүлдесінің бөліктерін атау және көрсету; сүлде адам денесінің тірегі екенін түсіну; дұрыс, дұрыс емес мүсінді ажырату	7. 3. 1. 3 адамның денесінің, қолының және аяғының бұлшықеттерін көрсету; - бұлшықеттер адамның қозғалуына көмектесетінін түсіну	8. 3. 1. 3 тамақты мұқият шайнау	9. 3. 1. 3 мұрынмен тыныс алуды дұрыс орындау	10. 3. 1. 3 мұрынмен тыныс алуды дұрыс орындау

3.1. Адам және оның денесі	6. 3. 1. 4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)	7. 3. 1. 4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)	8. 3. 1. 4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)	9. 3. 1. 4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)	10. 3. 1. 4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)
	6. 3. 1. 5 тістерді тазалау ережелерін орындау	7. 3. 1. 5 тістерді және тілді тазалау ережелерін орындау	8. 3. 1. 5 шашты жуу ережесін орындау	9. 3. 1. 5 суық тиген кезде мұрынға күтім жасау ережелерін орындау	10. 3. 1. 5 денеге және шашқа күтім жасау, душ қабылдау
	6. 3. 1. 6 қол мен аяқты жуу ережелерін орындау	7. 3. 1. 6 тамақтанғаннан кейін ауыз қуысын шаю	8. 3. 1. 6 шаш күтімі өнімдерін таңдау және пайдалану	9. 3. 1. 6 суық тиген кезде тамақ күтімі ережелерін орындау	10. 3. 1. 6 дене және шаш күтімі өнімдерін таңдау
	6. 3. 1. 7 айна алдында шашты тарау	7. 3. 1. 7 құлақ гигиенасын орындау	8. 3. 1. 7 таңертеңгі және кешкі дене дәретханасын орындау	9. 3. 1. 7 суық тиген кезде бетперде тағу, орамал қолдану	10. 3. 1. 7 таңертеңгі және кешкі гигиеналық шаралардыорындау
	6. 3. 1. 8 күн тәртібін ұстану	7. 3. 1. 8 қолдар мен аяқтарды жуу, тырнақтарды алу ережелерін орындау	8. 3. 1. 8 тері күтімі өнімдерін таңдау және қолдану (жақпамай, дезодорант, лосьон)	9. 3. 1. 8 дене қызуын анықтау үшін термометрді қолдану	10. 3. 1. 8 тері күтімі өнімдерін таңдау және қолдану (жақпамай, дезодорант, лосьон)
	6. 3. 1. 9 соғып алған кезде алғашқы көмек көрсету	7. 3. 1. 9 соғып, кесіп алған кезде алғашқы көмек көрсету	8. 3. 1. 9 соғып, кесіп алған кезде алғашқы көмек көрсету	9. 3. 1. 9 күйіп қалған кезде алғашқы көмек көрсету	10. 3. 1. 9 күйіп қалған кезде алғашқы көмек көрсету
	6. 3. 2. 1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру	7. 3. 2. 1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру	8. 3. 2. 1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру	9. 3. 2. 1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру	10. 3. 2. 1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру
	6. 3. 2. 2 өзін теңестіру: "бұл жасөспірім – мен"	7. 3. 2. 2 өзін теңестіру: "бұл жасөспірім – мен"	8. 3. 2. 2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"	9. 3. 2. 2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"	10. 3. 2. 2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"
	6. 3. 2. 3 сыныптастарын	7. 3. 2. 3 сыныптастарын	8. 3. 2. 3 сыныптастарын	9. 3. 2. 3 сыныптастарын	10. 3. 2. 3 сыныптастарын

3.2.Адам және оның өмірі	атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету	атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету	атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету	атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету	атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	6. 3. 2. 4 суретте көрсету / өз қызмет түрлерін атау	7. 3. 2. 4 суретте көрсету / адам өмірінің әртүрлі кезеңдеріндегі қызмет түрін атау	8. 3. 2. 4 суретте көрсету / өз қызметін және басқа адамдардың қызметтерінің түрін атау	9. 3. 2. 4 суретте көрсету / өз қызметін және басқа адамдардың қызметтерінің түрін атау	10. 3. 2. 4 суретте көрсету / өз қызметін және басқа адамдардың қызметтерінің түрін атау
	6. 3. 2. 5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау	7. 3. 2. 5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау	8. 3. 2. 5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау игры	9. 3. 2. 5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау	10. 3. 2. 5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау

4) "Менің Отаным - Қазақстан" бөлімі:

4 кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
4.1. Менің отбасым	6. 4. 1. 1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау	7. 4. 1. 1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау	8. 4. 1. 1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау	9. 4. 1. 1 жақын туыстар мен достар арасындағы айырмашылықты түсіну	10. 4. 1. 1 жақын туыстар мен достар арасындағы айырмашылықты түсіну
	6. 4. 1. 2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы)	7. 4. 1. 2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі)	8. 4. 1. 2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)	9. 4. 1. 2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)	10. 4. 1. 2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)
	6. 4. 1. 3 суретте көрсету және ересектерді атау: ата-аналар, туыстар, көршілер, педагогтар	7. 4. 1. 3 ата-анасының қызмет түрін атау және суретте көрсету	8. 4. 1. 3 ата-анасының кәсіп түрін атау және суретте көрсету	9. 4. 1. 3 туысқандарының қызмет түрін атау және суретте көрсету	10. 4. 1. 3 туысқандарының кәсіп түрін атау және суретте көрсету

	6. 4. 1. 4 отбасының аға мүшелеріне құрмет көрсету	7. 4. 1. 4 үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу	8. 4. 1. 4 үйдің тұрақты міндеттерін орындау, отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау	9. 4. 1. 4 кіші және қарт жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау	10. 4. 1. 4 үй шаруашылығын жүргізуге қатысу
4.2. Менің қалам (ауыл)	6. 4. 2. 1 өз қаласын тану (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану	7. 4. 2. 1 өз қаласын тану және атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану	8. 4. 2. 1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану	9. 4. 2. 1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану	10. 4. 2. 1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	6. 4. 2. 2 фотосуреттен жергілікті табиғи көрікті жерлерді тану (өзен, көл, тоған, таулар, орман)	7. 4. 2. 2 фотосуреттен жергілікті табиғи көрікті жерлерді тану және атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)	8. 4. 2. 2 суреттен тану/ жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)	9. 4. 2. 2 суреттен тану/ жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)	10. 4. 2. 2 суреттен тану/ жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	6. 4. 2. 3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану	7. 4. 2. 3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану/көрсету	8. 4. 2. 3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану	9. 4. 2. 3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану	10. 4. 2. 3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану
	6. 4. 3. 1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау	7. 4. 3. 1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау	8. 4. 3. 1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау	9. 4. 3. 1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау	10. 4. 3. 1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау
	6. 4. 3. 2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану	7. 4. 3. 2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану	8. 4. 3. 2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану	9. 4. 3. 2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану	10. 4. 3. 2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	6. 4. 3. 3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету	7. 4. 3. 3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету	8. 4. 3. 3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету	9. 4. 3. 3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету	10. 4. 3. 3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	6. 4. 3. 4 Республика әнұранын орындау кезінде	7. 4. 3. 4 Республика әнұранын орындау кезінде	8. 4. 3. 4 Республика әнұранын орындау кезінде	9. 4. 3. 4 Республика әнұранын орындау кезінде	10. 4. 3. 4 Республика әнұранын орындау кезінде

4.3. Менің елім.	оң қолын жүрегіне қойып, тік тұру	оң қолын жүрегіне қойып, тік тұру	оң қолын жүрегіне қойып, тік тұру	оң қолын жүрегіне қойып, тік тұру	оң қолын жүрегіне қойып, тік тұру
	6. 4. 3. 5 Астананың символы – Бәйтеректі тану және көрсету	7. 4. 3. 5 Бәйтерек, Хан Шатырды тану және көрсету	8. 4. 3. 5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау	9. 4. 3. 5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау	10. 4. 3. 5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау
	6. 4. 3. 6 домбыраны тану және көрсету	7. 4. 3. 6 ұсынылған екі музыкалық аспаптан домбыраны тану , табу және белгілеу	8. 4. 3. 6 ұсынылған екі музыкалық аспаптан домбыраны тану , табу және белгілеу	9. 4. 3. 6 ұсынылған 2-3 музыкалық аспаптан домбыраны тану , табу және белгілеу	10. 4. 3. 6 ұсынылған 2-3 музыкалық аспаптан домбыраны тану , табу және белгілеу
	6. 4. 3. 7 домбыраның дыбысын тану	7. 4. 3. 7 домбыраның дыбысын тану	8. 4. 3. 7 домбыраның дыбысын тану	9. 4. 3. 7 домбыраның дыбысын тану	10. 4. 3. 7 домбыраның дыбысын тану

43. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-10 сыныптары үшін "Адам және әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспардың негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда оқу мақсаттарын тоқсандарға бөлу ұсыныстық сипатта берілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктерін ескере отырып, оқытуды жекелендіру үшін бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалының мазмұнына, оқыту реттілігіне және ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 6-10 сыныптары үшін "Адам және әлем" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспары

1) 6 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	6.1.1.1 суреттегі жыл мезгілін атауы бойынша тану
	6.1.1.2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)
	6.1.1.6 суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды көрсету (педагогтың көмегімен)
	6.1.1.7 табиғи материалды үлгі бойынша жинау
	6.1.1.8 жасау үлгісін көру арқылы табиғи материалдан қолөнер бұйым жасау

1.1.Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау
	6.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	6.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	6.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына бір сөзбен жауап беру
	6.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	6.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	6.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату;
	6.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды)
	6.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	6.1.3.1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап қалады)
	6.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	6.2.1.1 бөлме өсімдіктерін үлгі бойынша тану
	6.2.1.2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу)
	6.2.1.3 гүлзарлардағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл)
	6.2.1.4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте
	6.2.1.5 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу
2.2. Ағаш және бұталар	6.2.2.1 жергілікті ағаштарды тану, атау, (шырша, қайың)
	6.2.2.2 ағаштың бөліктерін үлгі бойынша тану: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
	6.2.2.3 ағаштардың жемістерін үлгі бойынша жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)
	6.2.2.4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл)
	6.2.2.5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	6.2.3.1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр;
	6.2.3.2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату
	6.2.3.3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	6.2.3.4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан

	6.2.3.5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату
	6.2.3.6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
	6.2.3.7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2 тоқсан	
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	6.2.3.8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай)
	6.2.3.9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату
	6.2.3.10 бақша дақылдарын тану: қарбыз
	6.2.3.11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату
	6.2.3.12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	6.2.3.13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	6.2.3.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	6.2.3.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	6.2.3.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.4. Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері	6.2.4.1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен);
	6.2.4.2 Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
2.5. Орман өсімдіктері	6.2.5.1 жапырақты ағаштарды (қайың), бұталарды (итмұрын) тану
	6.2.5.2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай)
	6.2.5.3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ) және улы (шыбынжұт)
	6.2.5.4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану
2.8. Жануарлардың алуан түрлілігі	6.2.8.1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар
	6.2.8.2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	6.2.8.3 жабайы және үй жануарларын ажырату
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6.1.1.3 табиғаттағы өзгерістерді бақылау (қыста күн күңгірт, аспан сұр)
	6.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау
	6.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету

	6.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	6.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	6.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
4.1. Менің отбасым	6.4.1.1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау
	6.4.1.2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы)
	6.4.1.3 суретте көрсету және ересектерді атау: ата-аналар, туыстар, көршілер, педагогтар
	6.4.1.4 отбасының аға мүшелеріне құрмет көрсету
4.2. Менің қалам (ауыл)	6.4.2.1 өз қаласын тану (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	6.4.2.2 фотосуреттен жергілікті табиғи көрікті жерлерді тану (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	6.4.2.3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану
4.3. Менің елім	6.4.3.1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау
	6.4.3.2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	6.4.3.3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	6.4.3.4 Республика әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып,тік тұру
	6.4.3.5 Астананың символы – Бәйтеректі тану және көрсету;
	6.4.3.6 домбыраны тану және көрсету;
	6.4.3.7 домбыраның дыбысын тану;
3 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау
	6.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	6.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	6.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (қар жауды, аяз)
	6.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	6.1.3.2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран)
	6.1.3.4 қардың қасиетін бақылау
	6.1.3.6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау

2.9. Үй жануарлары және құстар	6.2.9.1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит
	6.2.9.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін үлгі бойынша атау (бас, тұлғаь, табан, құйрық)
	6.2.9.3 үй жануарларының өмір салтын, тамақтануын атау
	6.2.9.4 адамға тигізетін пайдасын түсіну
	6.2.9.5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	6.2.9.6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	6.2.9.7 үй құстарын тану және атау: тауық, қаз
	6.2.9.8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін үлгі бойынша атау
	6.2.9.9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	6.2.9.10 үй құстары жасайтын әрекеттерді үлгі бойынша атау
	6.2.9.11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	6.2.9.12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	6.2.9.13 үй құстарының төлін атау
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	6.2.10.1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян
	6.2.10.2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу
	6.2.10.3 жабайы жануарлардың төлін атау
	6.2.10.4 қыстайтын құстарды суреттен атаулары бойынша тану: торғай
	6.2.10.5 жыл құстарын суреттен атаулары бойынша тану: құзғын қарға
	6.2.10.6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
3.1. Адам және оның денесі	6.3.1.2 адамның қолымен, аяғымен жасайтын әрекеттерін атау және көрсету
	6.3.1.3 адам сүлдесінің бөліктерін атау және көрсету ; сүлде адам денесінің тірегі екенін түсіну; дұрыс, дұрыс емес мүсінді ажырату
	6.3.1.4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)
	6.3.1.5 тістерді тазалау ережелерін орындау
	6.3.1.6 қол мен аяқты жуу ережелерін орындау
	6.3.1.7 айна алдында шашты тарау
	6.3.1.8 күн тәртібін ұстану
	6.3.1.9 соғып алған кезде алғашқы көмек көрсету

1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды)
	6.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау
	6.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	6.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	6.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына бір сөзбен жауап беру
	6.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	6.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
3.2. Адам және оның өмірі	6.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру
	6.3.2.2 өзін теңестіру: "бұл жасөспірім – мен"
	6.3.2.3 сыныптастарын атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	6.3.2.4 суретте көрсету / өз қызмет түрлерін атау;
	6.3.2.5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау
4 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	6.1.1.1 суреттегі жыл мезгілін атауы бойынша тану
	6.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды)
	6.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді көрсетілім бойынша таңдау
	6.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	6.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	6.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату
	6.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (жылы, қар ериді)
	6.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	6.1.3.3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді)
	6.1.3.6 найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	6.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)

2.6. Өріс және шабындық өсімдіктері	6.2.6.1 егістік (бидай) және шабындық (бақбақ) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
	6.2.7.1 дала (селеу) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	6.2.10.7 жәндіктерді суретте тану, көрсету және атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз)
	6.2.10.8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану: қызыл қоңыз, колорадо қоңызы
	6.2.10.9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	6.2.10.10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	6.2.10.11 аквариум балықтарын тану, балық денесінің бөліктерін, қозғалу тәсілін атау
	6.2.10.12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	6.2.10.13 жыландарды тану; жыландарды анықтаған кезде табиғатта сақ болу

2) 7 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	7.1.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін тану және атау
	7.1.1.2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)
	7.1.1.6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
	7.1.1.7 табиғи материалдарды ауызша нұсқау бойынша жинау
	7.1.1.8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын дайын үлгі бойынша жасау
	7.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау
	7.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	7.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	7.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына қарапайым жалаң сөйлеммен жауап беру
	7.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	7.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	7.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату
	7.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды)

	7.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	7.1.3.1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап қалады, жәндіктер жоғалады)
	7.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	7.2.1.1 бөлме өсімдіктерін атауы бойынша тану
	7.2.1.2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу);
	7.2.1.3 гүлзарлардағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл, раушан);
	7.2.1.4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте
	7.2.1.6 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу
2.2. Ағаш және бұталар	7.2.2.1 жергілікті ағаштарды тану, атау, (шырша, қайың, терек)
	7.2.2.2 ағаштың бөліктерін атаулары бойынша тану: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
	7.2.2.3 ағаштардың жемістерін жинау және оларды атаулары бойынша тану (бүршік, жаңғақ, талшын)
	7.2.2.4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын)
	7.2.2.5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	7.2.3.1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр, табақтағы, жүйектегі картоп
	7.2.3.2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс дақылдарын отырғызуға қатысу
	7.2.3.3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	7.2.3.4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік
	7.2.3.5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату
	7.2.3.6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау (тосап, компот)
	7.2.3.7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2 тоқсан	
	7.2.3.8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат)
	7.2.3.9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату

2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	7.2.3.10 бақша дақылдарын тану және атау: қарбыз, қауын
	7.2.3.11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	7.2.3.12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	7.2.3.13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	7.2.3.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	7.2.3.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	7.2.3.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.4. Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері	7.2.4.1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек);
	6.2.4.2 саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
	7.2.4.3 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
2.5. Орман өсімдіктері	7.2.5.1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек), бұталарды (итмұрын) тану
	7.2.5.2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай)
	7.2.5.3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ) және улы (шыбынжұт)
	7.2.5.4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану
2.8 Жануарлардың алуан түрлілігі	7.2.8.1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер;
	7.2.8.2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	7.2.8.3
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	7.1.1.3 табиғаттағы өзгерістерді бақылау (қыста күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа)
	7.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау
	7.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	7.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	7.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	7.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
	7.4.1.1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау

4.1. Менің отбасым	7.4.1.2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)
	7.4.1.3 суретте көрсету және ата-анасының қызмет түрін атау
	7.4.1.4 үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелерінің еңбегін құрметтеу
4.2. Менің қалам (ауыл)	7.4.2.1 өз қаласын тану және атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	7.4.2.2 фотосуреттен жергілікті табиғи көрікті жерлерді тану және атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	7.4.2.3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану/ көрсету
	7.4.2.4 өз қаласының, ауылының негізгі мекемелерінің маңызын түсіну: дүкен, емхана, мектеп
	7.4.2.5 қала мен ауыл арасындағы айырмашылықтарды түсіну
4.3. Менің елім	7.4.3.1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау
	7.4.3.2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	7.4.3.3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	7.4.3.4 Республика әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып,тік тұру
	7.4.3.5 Бәйтерек, Хан Шатырды тану және көрсету
	7.4.3.6 ұсынылған екі музыкалық аспаптан домбыраны тану, табу және белгілеу
	7.4.3.7 домбыраның дыбысын тану
3 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	7.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау
	7.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	7.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	7.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	7.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	7.1.3.2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран)
	7.1.3.4 қар мен мұздың қасиетін бақылау
	7.1.3.6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау

2.9. Үй жануарлары және құстар	7.2.9.1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр
	7.2.9.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін көрсету арқылы атау (бас, тұлға, табан, құйрық)
	7.2.9.3 үй жануарларының өмір салтын, тамақтануын атау
	7.2.9.4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау
	7.2.9.5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	7.2.9.6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	7.2.9.7 үй құстарын тану және атау: тауық, қаз, үйрек
	7.2.9.8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін көрсеті арқылы атау
	7.2.9.9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	7.2.9.10 үй құстары жасайтын әрекеттерді көрсету арқылы атау
	7.2.9.11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	7.2.9.12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	7.2.9.13 үй құстарының төлін атау
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	7.2.10.1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю
	7.2.10.2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу
	7.2.10.3 жабайы жануарлардың төлін атау
	7.2.10.4 қыстайтын құстарды суреттен тану, атау: торғай, сауысқан
	7.2.10.5 жыл құстарын сүреттен тану, атау: құзғын қарға, қарлығаш
	7.2.10.6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
3.1. Адам және оның денесі	7.3.1.2 адам үшін тіл мен тістің мағынасын түсіндіру
	7.3.1.3 адамның денесінің, қолының және аяғының бұлшықеттерін көрсету; - бұлшықеттер адамның қозғалуына көмектесетінін түсіну
	7.3.1.4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)
	7.3.1.5 тістерді және тілді тазалау ережелерін орындау
	7.3.1.6 тамақтанғаннан кейін ауыз қуысын шаю
	7.3.1.7 құлақ гигиенасын орындау

	7.3.1.8 қолдар мен аяқтарды жуу, тырнақтарды алу ережелерін орындау
	7.3.1.9 соғып, кесіп алған кезде алғашқы көмек көрсету
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	7.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылы)
	7.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау
	7.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	7.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	7.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына қарапайым жалаң сөйлеммен жауап беру
	7.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	7.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
3.2. Адам және оның өмірі	7.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру
	7.3.2.2 өзін теңестіру: "бұл жасөспірім – мен"
	7.3.2.3 сыныптастарын атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	7.3.2.4 суретте көрсету / адам өмірінің әртүрлі кезеңдеріндегі қызмет түрін атау
	7.3.2.5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау
4 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	7.1.1.1 сурет бойынша жыл мезгілін тану және атау
	7.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылы)
	7.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді атаулары бойынша таңдау
	7.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	7.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	7.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату
	7.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (жылы, қар ериді)
	7.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
	7.1.3.3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар)

1.3. Табиғат құбылыстары	7.1.3.6 найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	7.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.6. Өріс және шабындық өсімдіктері	7.2.6.1 егістік (бидай) және шабындық (бақбақ) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.7. Дала, шөл өсімдіктері	7.2.7.1 дала (селеу) өсімдіктерін тану; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	7.2.10.7 жәндіктерді тану, атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші)
	7.2.10.8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану: қызыл қоңыз, құмырсқа, колорадо қоңызы
	7.2.10.9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	7.2.10.10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	7.2.10.11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін, қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау
	7.2.10.12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	7.2.10.13 жыландар мен қосмекенділерді тану (бақа, құрбақа); жыландар мен қосмекенділерді анықтаған кезде табиғатта сақ болу

3) 8 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	8.1.1.1 суреттегі жыл мезгілінің белгілерін тану және атау
	8.1.1.2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)
	8.1.1.6 сюжеттік суреттегі сурет бойынша бақта, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды тану
	8.1.1.7 табиғи материалдарды жинау және атау
	8.1.1.8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын ауызша нұсқау бойынша жасау
	8.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	8.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	8.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	8.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына қарапайым жалаң сөйлеммен жауап беру
	8.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау

	8.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	8.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату, называть погоду вчера
	8.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды)
	8.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	8.1.3.1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы жерлерге ұшып кетті)
	8.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	8.2.1.1 бөлме өсімдіктерін тану және 1-2 өсімдікті атау
	8.2.1.2 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы жерлерге ұшып кетті)
	8.2.1.3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл, раушан, қырмызыгүл)
	8.2.1.4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте
	8.2.1.5 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу
2.2. Ағаш және бұталар	8.2.2.1 жергілікті ағаштарды тану, атау, (шырша, қайың, терек)
	8.2.2.2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
	8.2.2.3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)
	8.2.2.4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын)
	8.2.2.5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	8.2.3.1 көкөністерді тану, атау: табақтағы, жүйектегі пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ
	8.2.3.2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс дақылдарын отырғызуға қатысу
	8.2.3.3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	8.2.3.4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин
	8.2.3.5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру

	8.2.3.6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау
	8.2.3.7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2 тоқсан	
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	8.2.3.8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай)
	8.2.3.9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру
	8.2.3.10 бақша дақылдарын тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ
	8.2.3.11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	8.2.3.12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	8.2.3.13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	8.2.3.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	8.2.3.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	8.2.3.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.4. Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері	8.2.4.1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек)
	8.2.4.2 саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
2.5. Орман өсімдіктері	8.2.5.1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен), бұталарды (итмұрын) тану, атау
	8.2.5.2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай, сағызқарағай)
	8.2.5.3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)
	8.2.5.4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану
2.8. Жануарлардың алуан түрлілігі	8.2.8.1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, змеи,
	8.2.8.2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	8.2.8.3 жабайы және үй жануарларын ажырату
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	8.1.1.3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа)
	8.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	8.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету

	8.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	8.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	8.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
4.1. Менің отбасым	8.4.1.1 өзінің, жақын туыстарының атын, тегін атау
	8.4.1.2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)
	8.4.1.3 суретте көрсету және ата-анасының кәсіп түрін атау
	8.4.1.4 үйдің тұрақты міндеттерін орындау, отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау
4.2. Менің қалам (ауыл)	8.4.2.1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	8.4.2.2 суреттен тану/жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	8.4.2.3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану
4.3. Менің елім	8.4.3.1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау
	8.4.3.2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	8.4.3.3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	8.4.3.4 Республика әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып,тік тұру
	8.4.3.5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау)
	8.4.3.6 ұсынылған екі музыкалық аспаптан домбыраны тану, табу және белгілеу
	8.4.3.7 домбыраның дыбысын тану
3 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	8.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	8.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	8.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	8.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	8.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	8.1.3.2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз)
	8.1.3.4 судың қасиеттерін бақылау

	8.1.3.6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
2.9. Үй жануарлары және құстар	8.2.9.1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, лошадь
	8.2.9.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)
	8.2.9.3 үй жануарларының өмір салтын, тамақтануын атау
	8.2.9.4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау
	8.2.9.5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	8.2.9.6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	8.2.9.7 үй құстарын тану және атау: тауық, қаз, үйрек
	8.2.9.8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау
	8.2.9.9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	8.2.9.10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау
	8.2.9.11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	8.2.9.12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	8.2.9.13 үй құстарының төлін атау
	8.2.9.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	8.2.9.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	8.2.9.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	8.2.10.1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю, волк
	8.2.10.2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу
	8.2.10.3 жабайы жануарлардың төлін атау
	8.2.10.4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, синица
	8.2.10.5 жыл құстарын тану, атау: құзғын қарға, қарлығаш
	8.2.10.6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
	8.3.1.2 адам үшін көздің мағынасын түсіндіру
	8.3.1.3 тамақты мұқият шайнау
	8.3.1.4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)

3.1. Адам және оның денесі	8.3.1.5 шашты жуу ережесін орындау
	8.3.1.6 шаш күтімі өнімдерін таңдау және пайдалану
	8.3.1.7 таңертеңгі және кешкі дене дәретханасын орындау
	8.3.1.8 тері күтімі өнімдерін таңдау және қолдану (жақпа май, дезодорант, лосьон)
	8.3.1.9 соғып, кесіп алған кезде алғашқы көмек көрсету
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	8.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылы)
	8.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	8.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	8.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
3.2. Адам және оның өмірі	8.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру
	8.3.2.2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"
	8.3.2.3 сыныптастарын атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	8.3.2.4 суретте көрсету / адам өмірінің әртүрлі кезеңдеріндегі қызмет түрін атау
	8.3.2.5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау
4 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	8.1.1.1 суреттегі жыл мезгілінің белгілерін тану және атау
	8.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн жарқырайды, жылы)
	8.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	8.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	8.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	8.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату; называть погоду вчера
	8.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (жылы, қар ериді)
	8.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу

1.3. Табиғат құбылыстары	8.1.3.3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, ақ қар)
	8.1.3.6 найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	8.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
	8.1.3.8 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	8.1.3.9 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	8.1.3.10 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.6. Өріс және шабындық өсімдіктері	8.2.6.1 егістік (бидай, жүгері) және шабындық (бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.7. Дала, шөл өсімдіктері	8.2.7.1 дала (селеу, қаңбақ) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	8.2.10.7 жәндіктерді тану, атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара) ара ұясын, құмырсқаныңилеуін тану және ажырату
	8.2.10.8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану: қызыл қоңыз, құмырсқа, колорадо қоңызы
	8.2.10.9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	8.2.10.10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	8.2.10.11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін, қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау
	8.2.10.12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	8.2.10.13 жыландар мен қосмекенділерді тану

4) 9 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	9.1.1.1 сурет бойынша жыл мезгілінің белгілерін тану және атау
	9.1.1.2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)
	9.1.1.6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды атауы бойынша өз бетінше көрсету
	9.1.1.7 табиғи материалды жинақтау және ажырату (топқа біріктіру)
	9.1.1.8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын өз ойындағыдай жасау
	9.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау

	9.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	9.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	9.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына қарапайым жайылма сөйлеммен жауап беру
	9.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	9.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	9.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату, называть погоду вчера
	9.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды)
	9.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	9.1.3.1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы шеттерге, аязға ұшады)
	9.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	9.2.1.1 бөлме өсімдіктерін тану және 2-3 өсімдікті атау
	9.2.1.2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу, қопсыту, өсіндіні отырғызу)
	9.2.1.3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану, атау (жұлдызгүл, раушан, қырмызыгүл)
	9.2.1.4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте
	9.2.1.5 гүлзардағы гүлдерге күтім жасау,
	9.2.1.6 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу
2.2. Ағаш және бұталар	9.2.2.1 жергілікті ағаштарды тану, атау, (шырша, қайың, терек, емен)
	9.2.2.2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
	9.2.2.3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)
	9.2.2.4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын, қараған)
	9.2.2.5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте

2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	9.2.3.1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ және табақтағы, жүйектегі басқалар
	9.2.3.2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс дақылдарын отырғызуға қатысу
	9.2.3.3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	9.2.3.4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин и другие
	9.2.3.5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	9.2.3.6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау
	9.2.3.7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2 тоқсан	
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	9.2.3.8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай, қызыл шие)
	9.2.3.9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру
	9.2.3.10 бақша дақылдарын тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ
	9.2.3.11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	9.2.3.12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	9.2.3.13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	9.2.3.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	9.2.3.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	9.2.3.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.4. Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері	9.2.4.1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек, шырша, емен)
	9.2.4.2 саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
2.5. Орман өсімдіктері	9.2.5.1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен), бұталарды (итмұрын) тану, атау
	9.2.5.2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша, қарағай, сағызқарағай)
	9.2.5.3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)
	9.2.5.4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану

2.8. Жануарлардың алуан түрлілігі	9.2.8.1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, змеи, лягушки
	9.2.8.2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	9.2.8.3 жабайы және үй жануарларын ажырату
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	9.1.1.3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ)
	9.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	9.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	9.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	9.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	9.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
4.1. Менің отбасым	9.4.1.1 жақын туыстар мен достар арасындағы айырмашылықты түсіну
	9.4.1.2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)
	9.4.1.3 туысқандарының қызмет түрін атау және суретте көрсету
	9.4.1.4 кіші және қарт жастағы отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау
4.2. Менің қалам (ауыл)	9.4.2.1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	9.4.2.2 суреттен тану/жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	9.4.2.3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану
4.3. Менің елім	9.4.3.1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау
	9.4.3.2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	9.4.3.3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	9.4.3.4 Республика әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып,тік тұру
	9.4.3.5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау
	9.4.3.6 ұсынылған 2-3 музыкалық аспаптан домбыраны тану, табу және белгілеу
	9.4.3.7 домбыраның дыбысын тану
3 тоқсан	
	9.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау

1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	9.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	9.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	9.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	9.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	9.1.3.2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз қату, көктайғақ)
	9.1.3.4 қар мен мұздың қасиетін бақылау
	9.1.3.6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
2.9. Үй жануарлары және құстар	9.2.9.1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, лошадь, свинья
	9.2.9.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)
	9.2.9.3 үй жануарларының өмір салтын, тамақтануын атау
	9.2.9.4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау
	9.2.9.5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	9.2.9.6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	9.2.9.7 үй құстарын тану және атау: тауық, қаз, үйрек, индюк
	9.2.9.8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау
	9.2.9.9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	9.2.9.10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау
	9.2.9.11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	9.2.9.12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	9.2.9.13 үй құстарының төлін атау
	9.2.9.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	9.2.9.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	9.2.9.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
	9.2.10.1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі, қоян, аю, волк, Ұж
	9.2.10.2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу

2.10. Жабайы жануарлар және құстар	9.2.10.3 жабайы жануарлардың төлін атау
	9.2.10.4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, синица, снегирь
	9.2.10.5 жыл құстарын тану, атау: құзғын қарға, қарлығаш, скворец
	9.2.10.6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
3.1. Адам және оның денесі	9.3.1.2 адам үшін құлақтардың мағынасын түсіндіру
	9.3.1.3 мұрынмен тыныс алуды дұрыс орындау
	9.3.1.4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)
	9.3.1.5 суық тиген кезде мұрынға күтім жасау ережелерін орындау
	9.3.1.6 суық тиген кезде тамақ күтімі ережелерін орындау
	9.3.1.7 суық тиген кезде бетперде тағу, орамал қолдану
	9.3.1.8 дене қызуын анықтау үшін термометрді қолдану
	9.3.1.9 күйіп қалған кезде алғашқы көмек көрсету
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	9.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)
	9.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	9.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	9.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
3.2. Адам және оның өмірі	9.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру
	9.3.2.2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"
	9.3.2.3 сыныптастарын атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	9.3.2.4 суретте көрсету / адам өмірінің әртүрлі кезеңдеріндегі қызмет түрін атау
	9.3.2.5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау
4 тоқсан	
	9.1.1.1 сурет бойынша жыл мезгілінің белгілерін тану және атау
	9.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)

1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	9.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	9.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	9.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	9.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату; называть погоду вчера
	9.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (жылы, қар ериді)
	9.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	9.1.3.3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, еру, мұздың ағуы)
	9.1.3.6 найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	9.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
	9.1.3.8 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	9.1.3.9 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	9.1.3.10 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.6. Өріс және шабындық өсімдіктері	9.2.6.1 егістік (бидай, жүгері, күнбағыс, жолжелкен) және шабындық (бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.7. Дала, шөл өсімдіктері	9.2.7.1 дала (селеу, қаңбақ, жусан) өсімдіктерін тану , атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	9.2.10.7 жәндіктерді тану, атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік) ара ұясын, құмырсқаның илеуін тану және ажырату
	9.2.10.8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану: қызыл қоңыз, құмырсқа, ара, колорадо қоңызы, шыбын
	9.2.10.9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	9.2.10.10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	9.2.10.11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін, қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау
	9.2.10.12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	9.2.10.13 жыландар мен қосмекенділерді тану; құрбақалардың пайдасын түсіну

5) 10 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	10.1.1.1 жыл мезгілдерін бейнелейтін суреттерді ретімен қойып көрсету
	10.1.1.2 күзде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер қысқарып, түндер ұзарды)
	10.1.1.6 сюжеттік суреттен бақтағы, бақшадағы күзгі және көктемгі жұмыстарды атау және өз бетінше көрсету
	10.1.1.7 табиғи материалды жинақтау және ажырату (топқа біріктіру)
	10.1.1.8 табиғи материалдан қолөнер бұйымын өз ойындағыдай жасау жасау
	10.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	10.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	10.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	10.1.1.12 мұғалімнің сұрақтарына қарапайым жайылма сөйлеммен жауап беру
	10.1.1.13 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	10.1.1.14 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
1.2. Ауа райы	10.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату, называть погоду вчера;
	10.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, жиі жаңбыр жауады, ылғалды)
	10.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	10.1.3.1 күзде табиғи құбылыстарды бақылау (жапырақтары түсіп, шөптер мен гүлдер қурап, жәндіктер жоғалып кетті, құстар жылы шеттерге, аязға ұшады)
	10.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
2.1. Бөлме өсімдіктері және гүлзарлардағы өсімдіктер	10.2.1.1 бөлме өсімдіктерін тану және 3-4 өсімдікті атау
	10.2.1.2 үлкен жапырақтары бар бөлме өсімдіктеріне күтім жасау: фикус, бегония (түпқоймаларды жуу, жапырақтардан шанды алу, қопсыту, өсіндіні отырғызу, өсімдіктерді ырғалту
	10.2.1.3 гүлзарлардағы, жылыжайдағы гүлдерді тану , атау (жұлдызгүл, раушан, қырмызыгүл)
	10.2.1.4 өсімдіктердің бөліктерін тану, атау: жапырақтары, гүлдері, сабағы, соның ішінде суретте

	10.2.1.5 гүлзардағы гүлдерге күтім жасау,
	10.2.1.6 гүлзарға гүлді өсімдіктерді отырғызуға қатысу
2.2. Ағаш және бұталар	10.2.2.1 жергілікті ағаштарды тану, атау, (шырша, қайың, терек, емен)
	10.2.2.2 ағаштың бөліктерін тану, атау: сабағы, бұтақтары, жапырақтары
	10.2.2.3 әр түрлі ағаштардың жапырақтарын қарау, тану және атау; ағаштардың жемістерін жинау (бүршік, жаңғақ, талшын)
	10.2.2.4 жергілікті бұталарды тану (мамыргүл, итмұрын, қараған)
	10.2.2.5 бұтаның бөліктерін тану, атау: бұтақтары, жапырақтары, гүлдері, соның ішінде суретте
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	10.2.3.1 көкөністерді тану, атау: пияз, сәбіз, қызылша, қияр, картоп, қызанақ және табақтағы, жүйектегі басқалар
	10.2.3.2 көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату; көкөніс дақылдарын отырғызуға қатысу
	10.2.3.3 көкөністерден дайындалған тағамдарды тану және атау (салат, көкөніс сорпасы)
	10.2.3.4 жемістерді тану, атау: алма, алмұрт, банан, өрік, апельсин и другие
	10.2.3.5 жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	10.2.3.6 жемістерден жасалған тағамдарды тану және атау
	10.2.3.7 көкөністер мен жемістерді жалпылама сөз бойынша көрнекі үлгі бойынша топтау
2 тоқсан	
2.3. Бақ және бақша өсімдіктері	10.2.3.8 жергілікті жидектерді тану, атау (таңқурай, қара қарақат, құлпынай, қызыл шие және басқалар)
	10.2.3.9 жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру
	10.2.3.10 бақша дақылдарын тану, атау: қарбыз, қауын, асқабақ
	10.2.3.11 бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру
	10.2.3.12 бұршақ тұқымын (бұршақ, кәді, асқабақ) себуге, өсімдіктерге күтім жасауға қатысу
	10.2.3.13 бақта, жылыжайда көкөністердің өсуін, бақшадағы жемістер және жидектердің өсуін бақылау
	10.2.3.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	10.2.3.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	10.2.3.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау

2.4. Саябақтар және гүл бақтары өсімдіктері	10.2.4.1 саябақтар және гүл бақтарының жергілікті өсімдіктерін тану (шетен, терек, шырша, емен)
	10.2.4.2 саябақтар және гүл бақтары өсімдіктерінің қажеттілігін білу, өсімдіктерге ұқыпты қарау
2.5. Орман өсімдіктері	10.2.5.1 жапырақты ағаштарды (қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті), бұталарды (итмұрын және басқа да жергілікті)тану, атау
	10.2.5.2 қылқан жапырақты ағаштарды тану (шырша , қарағай, сағызқарағай және басқа да жергілікті)
	10.2.5.3 шөптерді тану (кез келген жергілікті); орман саңырауқұлақтары: жеуге жарамды (ақ саңырауқұлақ, қайың саңырауқұлақ, түлкішек) және улы (шыбынжұт, сасық саңырауқұлақ)
	10.2.5.4 табиғатта қауіпсіз (өзі үшін және табиғат үшін) мінез-құлық ережесін ұстану
2.8. Жануарлардың алуан түрлілігі	10.2.8.1 жануарларды тану, атау: аңдар, құстар, балықтар, жәндіктер, жыландар, бақалар, құрттар
	10.2.8.2 жануарлардың өмір сүруіне қажетті жағдайларды атау: су, тамақ, ауа, жылу
	10.2.8.3 жабайы және үй жануарларын ажырату
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	10.1.1.3 қыста табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күн күңгірт, аспан сұр, күндер қысқа, түндер ұзақ)
	10.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	10.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	10.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	10.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	10.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
4.1. Менің отбасым	10.4.1.1 жақын туыстар мен таныстары арасындағы айырмашылықты түсіну
	10.4.1.2 отбасындағы туыстық қатынастарды түсіну (ата-анасы, ұлы, қызы, немересі, жиені)
	10.4.1.3 ата-анасының кәсіп түрін атау және суретте көрсету
	10.4.1.4 үй шаруашылығын жүргізуге қатысу
4.2. Менің қалам (ауыл)	10.4.2.1 өз қаласын атау (ауыл, елді мекен); үйден мектепке дейін және кері қайту жолын тану
	10.4.2.2 суреттен тану/жергілікті табиғи көрікті жерлерді атау (өзен, көл, тоған, таулар, орман)
	10.4.2.3 фотосуреттен үйін, мектебін, жиі баратын демалыс және ойын-сауық нысандарын тану
	10.4.3.1 өз елін және Қазақстанның астанасын атау;

4.3. Менің елім	10.4.3.2 Қазақстанның туы мен Елтаңбасын тану
	10.4.3.3 ұсынылған 2-3 символдан Қазақстанның туы мен Елтаңбасын табу және бөліп көрсету
	10.4.3.4 Республика әнұранын орындау кезінде оң қолын жүрегіне қойып,тік тұру
	10.4.3.5 Бәйтерек, Хан Шатыр, Бейбітшілік және келісім сарайын (Пирамида) тану, көрсету және атау
	10.4.3.6 ұсынылған 2-3 музыкалық аспаптан домбыраны тану, табу және белгілеу
	10.4.3.7 домбыраның дыбысын тану
3 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	10.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	10.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	10.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	10.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (суық, қар жауды, аяз)
	10.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	10.1.3.2 қыста табиғи құбылыстарды бақылау (қар, боран, аяз, мұз қату, көктайғақ, еру)
	10.1.3.4 судың қасиеттерін бақылау
	10.1.3.6 қар, көктайғақ, найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
2.9. Үй жануарлары және құстар	10.2.9.1 үй жануарларын тану және атау: мысық, ит, сиыр, лошадь, свинья
	10.2.9.2 үй жануарларының денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау (бас, тұлға, табан, құйрық)
	10.2.9.3 үй жануарларының өмір салтын, тамақтануын атау
	10.2.9.4 адамға тигізетін пайдасын түсіну және атау
	10.2.9.5 үй жануарларына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	10.2.9.6 үй жануарлары және құстардың төлін атау
	10.2.9.7 үй құстарын тану және атау: тауық, әтеш, қаз, үйрек, түйеқұс
	10.2.9.8 үй құстары денесінің негізгі бөліктерін өз бетінше атау
	10.2.9.9 дауыстары бойынша үй құстарын ажырату
	10.2.9.10 үй құстары жасайтын әрекеттерді өз бетінше атау

	10.2.9.11 үй құстарының өмір салтын, тамақтануын атау
	10.2.9.12 үй құстарына күтім жасау ерекшеліктерін, азығын, әдеттерін атау
	10.2.9.13 үй құстарының төлін атау
	10.2.9.14 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	10.2.9.15 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	10.2.9.16 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.10. Жабайы жануарлар және құстар	10.2.10.1 жабайы жануарларды тану және атау: түлкі , қоян, аю, волк, Үж, белка
	10.2.10.2 аңдардың тіршілік ету ортасын, тамақтануын, әдеттерін тану, атау; жыл мезгілдерінің өзгеруіне бейімделу
	10.2.10.3 жабайы жануарлардың төлін атау
	10.2.10.4 қыстайтын құстарды тану, атау: торғай, сауысқан, синица, снегирь
	10.2.10.5 жыл құстарын тану, атау: құзғын қарға, қарлығаш, скворец
	10.2.10.6 жергілікті құстарды бақылау, оларға күтім жасау (қоректендіргіш)
3.1. Адам және оның денесі	10.3.1.2 адам үшін мұрынның маңызын түсіндіру
	10.3.1.3 мұрынмен тыныс алуды дұрыс орындау
	10.3.1.4 өзінің ауырған күйі туралы, жағымсыз сезімдер туралы хабарлау (аш, суық, ыстық, ауырсыну)
	10.3.1.5 денеге және шашқа күтім жасау, душ қабылдау
	10.3.1.6 дене және шаш күтімі өнімдерін таңдау
	10.3.1.7 таңертеңгі және кешкі дене дәретханасын орындау
	10.3.1.8 тері күтімі өнімдерін таңдау және қолдану (жақпа май, дезодорант, лосьон)
	10.3.1.9 күйіп қалған кезде алғашқы көмек көрсету
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	10.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)
	10.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	10.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	10.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
	10.3.2.1 адам өмірінің кезеңдерін ажырату, атау: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі); осы кезеңдерді өз өмірімен байланыстыру

3.2. Адам және оның өмірі	10.3.2.2 өзін теңестіру: "бұл бозбала (бойжеткен) – мен"
	10.3.2.3 сыныптастарын атымен атау; суретте кіші-үлкен, таныс-бейтаныс адамдарды ажырату; суретте достарын, сыныптастарын көрсету
	10.3.2.4 суретте көрсету / адам өмірінің әртүрлі кезеңдеріндегі қызмет түрін атау
	10.3.2.5 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымда өмір сүру ережелерін, достық ойын ережелерін орындау
4 тоқсан	
1.1. Табиғаттағы маусымдық өзгерістер	10.1.1.1 жыл мезгілдерін бейнелейтін суреттерді ретімен қойып көрсету
	10.1.1.4 көктемде табиғаттағы өзгерістерді бақылау (күндер ұзарады, күн ашық, аспан биік, жылы)
	10.1.1.9 күзге (қысқа, көктемге, жазға) арналған киімдерді өз бетінше таңдау
	10.1.1.10 суреттерде жыл мезгіліне сәйкес киінген балаларды көрсету
	10.1.1.11 жылдың әр мезгілінде ашық ауада ойын ойнау
1.2. Ауа райы	10.1.2.1 ашық, шуақты ауа-райын ажырату; называть погоду вчера
	10.1.2.2 күн сайын ауа-райын бақылау (жылы, қар ериді)
	10.1.2.3 суреттерді, пиктограммаларды және басқа да шартты белгілерді қолдана отырып, ауа-райы күнтізбесін жүргізу
1.3. Табиғат құбылыстары	10.1.3.3 көктемде табиғи құбылыстарды бақылау (қар ериді, тамшылар, еру, мұздың ағуы, су тасқыны)
	10.1.3.6 найзағай, жаңбыр кезінде адамның қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау
	10.1.3.7 табиғи құбылыстарды бақылау (күн мен түннің өзгеруі, жел, бұлт, жаңбыр, қар, тұман)
	10.1.3.8 мұғалімнің сұрақтарына жауап беру
	10.1.3.9 жолдастарының жауаптарын тыңдау
	10.1.3.10 ауызша немесе балама коммуникация арқылы қарапайым мәлімдемелер жасау
2.6. Өріс және шабындық өсімдіктері	10.2.6.1 егістік (бидай, жүгері) және шабындық (бақбақ, гүлкекіре) өсімдіктерін тану және атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
2.7. Дала, шөл өсімдіктері	10.2.7.1 дала (селеу, қаңбақ, жусан, жантақ) өсімдіктерін тану, атау; оларды суреттегі бейнемен байланыстыру
	10.2.10.7 жәндіктерді тану, атау (құмырсқа, шыбын, қоңыз, өрмекші, ара, инелік, маса) ара ұясын, құмырсқаның илеуін тану және ажырату

2.10. Жабайы жануарлар және құстар	10.2.10.8 пайдалы және зиянды жәндіктерді тану: қызыл қоңыз, құмырсқа, ара, колорадо қоңызы, шыбын
	10.2.10.9 зиянды жәндіктердің адамға тигізетін зиянын және олармен күресу жолдарын түсіну
	10.2.10.10 ажырату және топтастыру: үлгі бойынша, жалпылама сөз бойынша үй жануарлары-жабайы жануарлар, құстар, жәндіктер
	10.2.10.11 балықтарды тану және атау: сом, шортан, карась; балық денесінің бөліктерін, қозғалу тәсілін, тіршілік ету ортасын атау
	10.2.10.12 аквариум балықтарын тамақтандыруға және күтуге көмектесу
	10.2.10.13 жыландар мен қосмекенділерді тану ; понимать пользу жаб

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
46-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
539 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Бейнелеу өнері" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" заңының 19-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – бейнелеу қабілеттері мен дағдыларды жетілдіру, оқушыларға қолжетімді бейнелеу және сәндік өнер түрлерін қабылдауды дамыту, жинақталған бейнелеу өнерінің тәжірибесін оқу және өмірлік жағдайларда пайдалану жүйесін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) қолжетімді көркемдік техникаларды, материалдарды, құралдарды пайдалану дағдыларын қалыптастыру; алған білімдерін практикалық-маңызды іс-әрекеттерде қолдану;

2) өнер туындыларын қабылдау мен талдауды, эмоцияларды білдіру, бейнелеу қызметі арқылы өзін-өзі таныту қабілетін дамыту;

3) бейнелеу қызметі процесінде сөйлеудің коммуникативтік, жоспарлау және реттеуші функцияларын дамыту;

4) әлеуметтік дағдыларды дамыту: қарым-қатынас жасау, ынтымақтастық, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары; эмоцияларды басқару қабілеті; өзін-өзі бағалауды, өзіне деген сенімділікті дамыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) көру-қозғалыс координациясын дамыту;

2) бейнеленген заттарды полисенсорлық негізде жан-жақты зерттеу, қоршаған ортадағы заттарды салыстыру, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарды табу қабілеттірін дамыту;

3) бейнелеу әрекеті аясында сөйлеу дағыларын оқушыларға қолжетімді формаларда қалыптастыру;

4) бейнелеу қызметіне қажетті графикалық-моторлық функцияларды дамыту;

5) ұжымдық іс-әрекетке қатыса алу және сыныптастарымен және педагогпен ынтымақтаса білу қабілетін дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналар ескеріледі:

1) әрбір оқушының ерекше білім беру қажеттіліктері мен қабілеттері;

2) ұжымдық оқытқан жағдайда танымдық белсенділіктің төмендігі;

3) фронтальды жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз реакция;

4) білім алушылардың сабақ барысында өз белсенділігін қолдаудағы және бір оқу пәнінің мазмұнына зейін қоюдадың әлсіздігі;

5) қалыптасатын дағдыларды автоматтандыру қиындықтары.

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

7. Педагогтер оқушылардың өзіндік ерекшеліктерін сақтай отырып, өзіндік қарқынмен даму құқығын құрметтейді; балалардың мүмкіндіктерінің өзгеруін үнемі зерттеп қадағалайды, оқушылардың білім беру қажеттіліктерін бағалайды және дағдыларды меңгеру мен дамуындағы минималды болса да жетістіктерін бақылайды және тіркейді. Кез келген прогресс оқудың оң нәтижесі ретінде қарастырылады.

8. Педагогтер осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын , сондай-ақ білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен оқу, жеке жетістіктерін бағалау нәтижелерін ескере отырып, әдістерді, нысандарды, оқу-әдістемелік құралдарды дербес таңдайды.

9. Білім алушыларда ойлаудың, қарым-қатынастың, сөйлеу тілінің (оның жоқтығына дейін) дамуында спецификалық проблемалары бар. Бұл проблемаларды компенцациялау әрбір жеке жағдайда педагогикалық құралдар арқылы жүзеге асады. Сөйлеуді түсінуді дамыту, вербальды және баламалы қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, оқушылардың бейнелеу-әрекеттік ойлауын дамыту бойынша жүйелі

жұмыстар бірізділікпен жүргізіледі. Мұғалімнің сөйлеуі, өзінің және балалардың іс-әрекетін сөйлеумен сүйемелдеуі мөлшерлі және оқушыларға түсінікті болуы керек.

10. Оқыту процесі тек мазмұнды ғана емес, ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды.

11. Сабақты ұйымдастырып жүргізген кезде әр оқушы үшін қажеттілік туындаған сәтте іс-әрекет түрін өзгертуге мүмкіндіктің болуын қамтамасыз етеді. Жеке жұмысты орындау, жеке қарқынмен жұмыс жасау, мұғалімнің жеке көмегін алу үшін жағдайлар жасалады. Оқушыларға сабақ барысында сыныпта еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі.

12. Бейнелеу өнерін оқыту құзыреттілік негізінде құрылады.

1) әлеуметтік құзыреттілік оқушылардың адамдарға, жалпы бейнелеу өнеріне, халықтық және сәндік-қолданбалы өнер туындыларына, табиғатқа, іс-әрекет өнімдеріне , сабақта және оқу іс-әрекетінен тыс уақытта қауіпсіз өмір сүру ережелерін сақтауға оң көзқарасын қалыптастыру жұмыстарын қамтиды;

2) коммуникативті құзіреттілік сөйлеуді түсінуді дамытудан, оқушылардың сөздік қорын байытудан, бейнелеу әрекеті аясында балаларға қол жетімді вербалды (заттардың, олармен жасалған іс-әрекеттердің, заттардың белгілерінің сөз-атаулары) немесе вербалды емес (ым-ишара, мимика, пантомима және т.б.) формаларында қарым-қатынастың мақсаты мен жағдайтына сәйкес сөйлеу іс-әрекетін тіл арқылы жүзеге асыру дағдыларын қалыптастырудан тұрады.

3) танымдық-ақпараттық құзіреттілік оқушылардың бейнелейтін нысанды жан-жақты (полисенсорлық негізде) зерттеу дағдыларын, қоршаған ортадағы заттарды салыстыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу, алған білімдері мен дағдыларын өзінің практикалық іс-әрекетінде қолдану дағдыларын қалыптастыру бойынша жұмысты қамтиды;

4) көрнекі құзыреттілік – бейнелеу құралдарымен және материалдарымен жұмыс істеудің қарапайым дағдыларын қалыптастыру мен дамытуды, бейнелеу әрекетінің дағдыларын меңгеруді, мұғаліммен бірлескен іс-әрекетте қоршаған орта нысандарын еліктеу негізінде, тікелей заттың өзіне қарап, үлгі бойынша қолжетімді деңгейде бейнелеу қабілетін дамытуды; жұмыс орнын ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыруды қамтиды.

13. Зиятының орташа түріндегі бұзылыстары бар білім алушыларды оқытудың нысаны оқушылардың ойын және практикалық іс-әрекетіне мөлшерленген түрде енгізілетін ауызша оқыту әдістерін шектеулі пайдалана отырып, ойын, практикалық және көрнекі оқыту әдістерін пайдалана отырып, кіріктірілген сабақтар болып табылады.

14. Бейнелеу өнері сабағының құрылымы білім алушылардың қажеттіліктері мен ерекшеліктеріне, сондай-ақ нақты оқу мақсаттары мен міндеттеріне байланысты өзгеруі немесе бейімделуі мүмкін.

15. Бейнелеу өнері сабағы келесідей құрылымдық компоненттерді қамтуы мүмкін:

1) сабақтың ұйымдастырушылық бөлігі (сәлемдесу, жұмыс атмосферасын құру. Сабақтың тақырыбымен және мақсаттарымен танысу);

2) көрсету және түсіндіру (жаңа техникалар немесе материалдар, тапсырманы орындау тәртібін көрсету);

3) білім алушылардың практикалық жұмысы (жеке, топтық), қажет болған кезде мұғалім тарапынан қолдау мен басшылық;

4) білім алушылардың орындаған жұмыстарын талқылау;

5) сабақты қорытындылау, оң нәтижелерді, жұмсалған күш-жігерді, жеке жетістіктерді талқылау. Сынып оқушыларының жұмысындағы келесі қадамдарды жоспарлау.

16. Сабақтарға музыкалық терапия, арт-терапия, ертегі терапиясы, музыкаға сурет салу, жасалған қолөнер бұйымдармен ойнау элементтерін енгізу оқу-тәрбиелік бағытта да, түзету-дамыту бағытында да сабақтың тиімділігін арттырады.

17. Оқытудың аудиовизуалды құралдары ең күшті оқыту әсерге ие, олар оқылатын материалды бейнелі қабылдауын және оны көрнекі нақтылауын қабылдау мен есте қалдыру үшін неғұрлым қолжетімді формада қамтамасыз етеді, өйткені өмір құбылыстарын көрсету көркемдік құралдармен (кино және фотосурет, көркем оқу, сурет салу, музыка) жүзеге асады.

18. Сабақта білім алушылардың сөздік қорын дамыту бойынша жұмыс мыналарды қамтиды:

1) терминдермен және ұғымдармен жұмыс;

2) сипаттамалық тапсырмалар: оқушыларға пішіндермен, түстермен, текстуралармен, композициялармен және эмоционалдық әсерлермен қоса, өнер туындыларын сипаттау ұсынылады;

3) топтық талқылаулар: оқушыларға өнер туындыларына, көркемдік техникаларға немесе өз жұмыстарына қатысты сұрақтар қойылады;

4) сөйлеуді қолдана отырып, орындалған қолөнермен ойнау.

19. Сабақтарға мынадай мазмұндағы түзету-дамыту жаттығулары енгізіледі:

1) ұсақ мотериканы дамытуға, қозғалыстарды үйлестіруге, бұлшықеттердің дамуына және дұрыс қалыпта ұстауға;

2) білім алушылардың қоршаған ортадан ақпаратты қабылдау және өңдеу қабілетін дамыту және зейінді дамыту үшін;

3) дыбыстың дұрыс айтылуын, сөздік қорын, грамматикалық дағдыларын және қарым-қатынас жасау және өз ойлары мен сезімдерін білдіру қабілетін дамыту;

4) танымдық дағдыларды: ойлауды, есте сақтауды, қиялдауды дамыту үшін;

5) эмоционалдық өзін-өзі басқаруды дамытуға, өзгермелі жағдайларға бейімделу қабілетіне, эмпатияны дамытуға және әлеуметтік байланыстар орнату қабілетіне.

20. Бейнелеу іс-әрекетпен айналысуға арналған сынып кеңістігін функционалдық аймақтарға бөлуді ұйымдастырады:

1) мұғалімнің жұмыс аймағы;

2) оқушыларға арналған жұмыс аймағы;

3) оқушылардың жұмыстарын көрсетуге және экспозициялауға арналған көрме аймағы;

4) бейнелеу қызметіне арналған материалдар мен құралдарды сақтауға арналған аймақ;

5) шабыттандыруға, демалуға және талқылауға арналған аймақ; оқушылардың көркемдік көріністерін кеңейтуге арналған өнер туындылары, плакаттар, фотосуреттер бар, оқушылар талқылауға, демалуға жиналатын жерде жұмсақ орындықтар немесе жастықшалар бар бұрыш.

21. Бейнелеу өнері туындыларын көрсету сабақтың бір бөлігі ретінде тоқсанына 1-2 рет өткізіледі. 1-2 суреттен немесе 1 кішкентай мүсіннен немесе 2-3 иллюстрациядан немесе сәндік-қолданбалы өнер туындыларынан артық қарау ұсынылмайды. Туындының сюжеті, мазмұны оқушыларға түсінікті болуы керек.

22. Сабақтарда мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру және жұмыс орнын ұйымдастыру бойынша арнайы жұмыс жүргізіледі. Пәнаралық байланыстар "Музыка және ырғақ", "Танымдық даму", "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Адам және әлем", "Санау", "Шаруашылық еңбек" пәндерімен орнатылады.

23. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін негіз болатын және оқушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде мұғалім басшылыққа алатын оқыту мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған.

24. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта берілген, мұғалім сыныптағы әрбір оқушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқыту мазмұны мен оқу қарқынына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, бірнеше бөлікке бөлуге болады.

25. Жетістіктерді бағалау үшін сипаттамалық бағалау қолданылады, ол білім алушылардың жеке оқу бағдарламасын оқу мақсаты жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Оқушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудегі балалардың дербестік дәрежесін көрсету керек: "өз бетінше", "ауызша нұсқау бойынша", "үлгі бойынша", "еліктеу арқылы", "педагогпен бірлескен әрекеттердің көмегімен".

3-тарау. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің мазмұны

26. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 6-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 7-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 8-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

5) 9-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

6) 10-сыныпта – аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген) бұйрығымен бекітілген типтік оқу жоспарымен анықталады.

27. "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті";

2) "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау";

3) "Мүсіндеу";

4) "Аппликация";

5) "Сурет салу"

28. "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік ережелері мен мінез-құлық ережелерін сақтау.

29. "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау" келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) халық қолданбалы өнер бұйымдары;

2) иллюстрациялар, кескіндеме, фотоөнер, мүсін, сәулет өнерлерінің бұйымдары.

30. "Мүсіндеу" бөлімі мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) ермексаздан сурет салу;

2) кең көлемді өнімдер;

3) композиция.

31. "Аппликация" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттық аппликация;

2) сәндік аппликация;

3) сюжеттік аппликация.

32. "Сурет салу" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) заттық сурет салу;

2) сәндік сурет салу;

3) сюжеттік сурет салу.

33. 5-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, қауіпсіздік техникасы ережелерін орындауда жаттығулар жасау. Жұмыс орнында тәртіп сақтау, құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен

және оларды дұрыс пайдаланумен жұмыс істеу ережелерін сақтау. Сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтастықта болу. Кезекшінің ауызша нұсқаулығы бойынша немесе өз бетінше іс-әрекет алгоритмін орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Өнер туындыларын қоршаған ортадан бөліп көрсету. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарихы арқылы қабылдау. Халықтық сәндік өнер заттары: қазақтың ұлттық тұрмыстық заттары. Иллюстрациялар, кескіндемелер, фотоөнер, мүсін, сәулет. Бейнеленген заттармен, іс-әрекеттермен, кейіпкерлердің бет-әлпетімен берілетін эмоционалдық ахуал мен көңіл-күйді анықтау;

3) мүсіндеу. Ермексаз материалдарын қолданумен үйренген және жаңа мүсіндеу әдістерін жетілдіру. Қатты негізге ермексазбен еркін сурет салу (пластилинография). Заттарды алдын ала тексергеннен кейін ермексаздан көлемді бұйымдар жасау. Зерттегеннен кейін заттың тұтас кесегінен (барлық бөліктер ермексаздың бір кесегінен созылады) әсемдеп мүсіндеу. Ермексаздан элементтерді сәндеп мүсіндеу. Заттарды конструктивті әдіспен (3-4 бөліктен) мүсіндеу. Көлемді бұйымдарды еркін мүсіндеу. Сюжеттік ойындарда дайын бұйымдарды пайдалану. Композиция: оқушылардың қолөнерінен ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған композицияларды ойынға қосу;

4) аппликация. Заттық аппликация: оқушыларды талқылауға тарта отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Дайындамаларды негізге қою және желімдеу, қағаз парағының жазықтығына бағдарлау, әртүрлі мөлшердегі дұрыс геометриялық пішіндерді кесу жаттығулары. Берілген контурлық суретте жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Қағаз негізді бояумен бояуды және дайын қалыптардан аппликациялауды қоса алғанда, коллаж техникасын меңгеру. Дайын пішіндерден аппликация жасау және "саусақ кескіндемесі". Коллаж техникасын көрсету кезінде мұғалімнің іс-әрекетін бақылау. Дайындамалар әзірлеу. Мыжылған қағаздан көлемді аппликация құрастыру және желімдеу. Сәндік аппликация : берілген сызық бойынша қағазды кесуге арналған жаттығулар. Көлденең жолаққа, шаршыға, геометриялық пішіндерден жасалған тіктөртбұрышқа өрнектерді, кезектестіріп немесе түсі бойынша не шамасы немесе пішіні бойынша кепкен жапырақтарды салып, желімдеу. Жапырақтар жинау үшін саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Сюжеттік аппликация: қарапайым сюжеттік аппликацияны құрастыру және желімдеу. Қарапайым ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін дамыту;

5) сурет салу. Сурет салудың әртүрлі материалдары мен әдістерін қолдану. Сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Сурет салу барысында барлық негізгі түстерді пайдалану және ажырату. Қосымша түстер құрастыру. Мұғалімнің тақтада, қағазда сурет салуда орындаған әрекетін бақылау. Сурет салу алдында заттардың пішінін, түсін , мөлшерін, құрамдас бөліктерін тексеру. Заттың суреттегі кескінмен байланысы. Тақырыптық сурет: қарындашпен дөңгелек, сопақша, тікбұрышты және үшбұрышты

кескіндерді салу. Заттардың геометриялық пішіндерге ұқсастығын анықтау. Әртүрлі формадан тұратын заттарды салу. Нүктелерді қосу, тік, көлденең, жабық сызықтарды қолмен жүргізу. Заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін қарапайым кеңістіктік күйде бере отырып, заттардан нәрселер мен объектілерді салу. Күрделі емес пішінді трафареттермен және шаблондармен қоршап сызу. Парақтың жазықтығына бағдарлау, нысандарды олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру. Суреттің бөлшектерін кескіннің контурын және сызықтардың бағытын сақтай отырып, сызықтың шетінен асырмай бояу. Жылдың әр мезгіліндегі табиғат объектілерін салу. Тақырыптық силуэттік пішіндерді, тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды гуашпен, бояумен бояу. Бейнеленген затты толықтай аяқтап бітіру. Контурлық суретті мақта таяқшасының көмегімен нүктелермен толтыру. Қағаз парағын поролон тампонмен, жалпақ щеткамен бояу. Сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау. Сәндік сурет: геометриялық өрнектерді қоршап сызу және бояу. Өрнекті элементтерді бояумен ауыстыра отырып басып шығару. Геометриялық, өсімдік, ұлттық өрнектерді бояу. Периметрі бойынша тірек нүктелерінен тұратын тікбұрышты пішіндегі дайындамаларға бояудан, нүктеден, дақтан жасалған өрнектерді салу. Сюжеттік сурет: қарапайым пейзажбен, ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрациясымен берілген контурлық сызбаларды (бояу беттерін) бояу. Қағаз парағының шетінен шықпай, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу. Өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау. Мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа балалардың жұмысын бағалау.

34. 6-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, қауіпсіздік техникасы ережелерін орындауда жаттығулар жасау. Жұмыс орнында тәртіп сақтау, құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен және оларды дұрыс пайдаланумен жұмыс істеу ережелерін сақтау. Сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтастықта болу. Кезекшінің ауызша нұсқаулығы бойынша немесе өз бетінше іс-әрекет алгоритмін орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Өнер туындыларын қоршаған ортадан бөліп көрсету. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарих арқылы қабылдау. Халықтың сәндік қолөнер заттары: қазақтың ұлттық тұрмыстық заттары. Иллюстрациялар, кескіндемелер, фотоөнер, мүсін, сәулет: оларды тану, аттарын атау (мүмкіндігінше), түстерің, пішіндерін, шамаларын, сызықтарын, заттарды, өсімдіктерді, жануарларды, адамдарды ажырата білу. Бейнеленген заттармен, іс-әрекеттермен, кейіпкерлердің бет-әлпетімен берілетін эмоционалдық ахуал мен көңіл-күйді анықтау;

3) мүсіндеу. Ермексаз материалдарын қолданумен үйренген және жаңа мүсіндеу әдістерін жетілдіру. Қатты негізге дайын контурлық заттың кескіндемесінің ішіне ермексазбен аппликация жасау. Қатты негізге ермексазбен еркін сурет салу (

пластилинография). Қатты негізге көлемдік ермексаз аппликациясынан модульдік мүсіндеу (бірнеше бірдей модульдер жасайды - шарлар, текшелер, дайын контурды толтырады). Заттарды алдын ала тексергеннен кейін (қарау, сипап көру, пішіні мен түсін бөліп ажыратады) ермексаздан көлемді бұйымдар жасау. Мұғалімнің заттарды мүсіндеуін бақылау. Мүсіндейтін нақты заттың атын білу, атау, затпен салыстыру. Сынып оқушыларының барлық бұйымдарының арасынан өз бұйымдарын табу. Заттарды ермексаздың тұтастай кесегінен (пластикалық әдіспен) тікелей заттың өзінен мүсіндеу. Мүсіндеуді ермексаздың элементтерімен безендіру. Сюжеттік ойындарда дайын өнімді пайдалану. Заттарды конструктивті әдіспен (4-5 бөліктен) мүсіндеу, пішінін беру, оны үлгімен салыстыру. Тапсырмасыз аралас тәсілмен (ермексаздан + конструктивті) мүсіндеу. Тапсырмасыз еркін мүсіндеу. Мұғалімнің көмегімен оқушылардың қолөнерінен ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған композицияларды ойынға қосу; Командада жұмыс істеу ережелерін сақтау;

4) аппликация. Заттық аппликация: оқушыларды олардың аппликация бөлшектерін және орындау тәртібін білу, атау, көрсету деңгейінде талқылауға тарта отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Дайындамаларды негізге қою және желімдеу, қағаз парағының жазықтығына бағдарлау, әртүрлі мөлшердегі дұрыс геометриялық пішіндерді кесу, бүктелген қағаздан пішіндерді кесу жаттығулары. Берілген контурлық суретте жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Коллаж техникасын меңгеру. Коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың іс-әрекетін бақылау. Қағазды кесу, мыжу және қию арқылы дайындамалар жасау. Берілген контурда мыжылған немесе жыртылған қағаздан көлемді аппликация жасау және желімдеу. Сәндік аппликация: берілген сызық бойынша қағазды кесуге арналған жаттығулар, бүктелген қағазды қабаттап кесу. Геометриялық пішінді қолдану үшін дайындамаларды кесу. Көлденең жолаққа, шаршыға, геометриялық пішіндерден жасалған тіктөртбұрышқа өрнектерді, кезектестіріп немесе түсі бойынша не шамасы немесе пішіні бойынша кепкен жапырақтарды салып, желімдеу. Жапырақтар жинау үшін саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Сюжеттік аппликация: композиция бөлшектерінің берілген контурларына дайын немесе кесілген дайындамалардан қарапайым сюжеттік аппликацияны желімдеу. Қарапайым ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін дамыту;

5) сурет салу. Дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу әдістерінің әртүрлі материалдарын, құралдарын және үйренген әдістері мен тәсілдерін қолдану. Экспрессивті сурет салу: балаларды суреттер арқылы өз сезімдері мен эмоцияларын білдіруге шақыру. Көңіл-күй мен эмоцияны жеткізу үшін түстер мен сызықтарды пайдалану. Заттық сурет: сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Қағаз парағына бояуды поролон тампонмен, жалпақ щеткамен бояу. "Акватушь" сурет салу техникасын игеру. Бейнелеу процесінде негізгі түстерді ажырату және қолдану.

Қосымша түстер құрастыру. Мұғалімнің тақтада, қағазда сурет салуда орындаған әрекетін бақылау. Қағаз парағына тапсырмасыз қиялға негізделген қиял-ғажайып сурет салу. Сурет салу алдында заттарды тексеру, пішінін, көлемін, құрылымын зерттеу. Заттардан және табиғаттан сурет салу. Әртүрлі формадан тұратын заттарды салу. Қарындашпен сурет салу техникасын сақтай отырып (грифельді қатты баспай), трафареттер мен шаблондардың көмегімен дөңгелек, сопақша, тікбұрышты және үшбұрышты пішінді контурларды салу. Объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру. Трафаретпен немесе шаблонмен сызылған заттарды сызықтан шығармай бояу. Суреттің контурын және сызықтардың бағытын сақтай отырып, сызбаның бөлшектерін сызықтан шықпай бояу. Жылдың әр мезгіліндегі табиғат объектілерін салу. Тақырыптық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; халық ойыншықтары), тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды гуашпен, бояумен бояу. Осьтік сызығы бар симметриялық заттарды, контур сызықтары бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін толықтырып салу. Өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау. Мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа адамдардың жұмысын бағалау. Сәндік сурет: көлденең жолақта дайын элементтерден өрнектер жасау, геометриялық өрнекті контурлық сызықтармен сызу және бояу, дайындаманың ортасына берілген нүктелерден периметрі бойынша белгілі бір мотивті ырғақты орналастыра отырып, дөңгелек және шаршы пішінді қағаз дайындамаларында бояудан, нүктелерден, дақтардан өрнектер салу. Боялған жолақтағы жапырақтарды бірдей белгіде (түсі, мөлшері, пішіні) кезектестіре отырып, өсімдіктің ою-өрнегін басып шығару. Өрнектің контурлық үлгісін мақта таяқшасының көмегімен нүктелермен толтыру. Ұлттық өрнекті контурлаумен сызу және бояу. Сюжеттік сурет: қарапайым пейзажбен, натюрмортпен, ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрациясымен берілген контурлық сызбаларды (бояу беттерін) бояу. Қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар немесе жануарлар) салу. Композиция элементтері мен перспективаларын біртіндеп енгізу.

35. 7-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, қауіпсіздік техникасы ережелерін орындауда жаттығулар жасау. Жұмыс орнында тәртіп сақтау, құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен және оларды дұрыс пайдаланумен жұмыс істеу ережелерін сақтау. Сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтастықта болу. Кезекшінің ауызша нұсқаулығы бойынша немесе өз бетінше іс-әрекет алгоритмін орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Қоршаған ортадан халықтың сәндік қолөнер бұйымдарын, иллюстрацияларды, мүсіндерді, кескіндеме және сәулет бұйымдарын бөліп көрсету, өнер туындыларының түстерін, пішіндері мен сызықтарын ажырату. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарих арқылы қабылдау. Өнер

туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күйді анықтау, атау және сипаттау (мүмкіндігінше);

3) мүсіндеу. Ермексазды, тұзды қамырды қолданумен мүсіндеу техникасын жетілдіру. Қатты негізге дайын контурлық заттың кескіндемесінің ішіне ермексазбен аппликация жасау (пластилинография). Қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау . Қатты негізге көлемдік ермексаз аппликациясынан модульдік мүсіндеу. Заттарды алдын ала тексергеннен кейін (қарау, сипап көру, пішінін, түсін, конструкциясын бөліп көрсету) ермексаздан көлемді бұйымдар жасау. Мұғалімнің заттарды мүсіндеуін бақылау. Мүсінделген заттарды нақты заттармен салыстыру. Заттарды тікелей заттың өзінен ермексаздың тұтастай кесегінен мүсіндеу. Мүсіндеуді ермексаздың элементтерімен безендіру. Заттарды конструктивті әдіспен мүсіндеу, пішінді беру, оны үлгімен салыстыру. Мұғалімнің көмегімен оқушылардың қолөнерінен ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған композицияларды ойынға қосу; Командада жұмыс істеу ережелерін сақтау;

4) аппликация. Заттық аппликация: оқушыларды олардың аппликация бөлшектерін және орындау тәртібін білу, атау, көрсету деңгейінде талқылауға тарта отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Негізгі (қызыл, көк, сары) және қосымша (жасыл, ақ, қара, қызғылт сары, қоңыр) түстерді ажырату және пайдалану. Берілген контурлық суретте жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Коллаж техникасын меңгеру. Коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың іс-әрекетін бақылау. Қағазды кесу, мыжу және қию арқылы дайындамалар жасау. Берілген контурда мыжылған немесе жыртылған қағаздан көлемді аппликация жасау және желімдеу. Тапсырма бермей-ақ көлемді аппликация жасау. Берілген сызық бойынша қағазды кесуге арналған жаттығулар. Әртүрлі көлемдегі геометриялық фигураларды кесуге арналған жаттығулар. Бірнеше қабатқа бүктелген қағазды қию әдістерін орындау. Сәндік аппликация: Дайындаманың бүкіл бетіне, шетіне және ортасына белгілеп орналастыра отырып, бояумен, нүктелермен, дақтармен өрнектер қосып, дөңгелек, шаршы, тікбұрышты, үшбұрышты, сопақша пішінді қағаз дайындамаларында дайын элементтердің үлгілерін жасау. Берілген пішіндегі дайындамалардан үлгі салу мен желімдеу жаттығулары. Рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік үлгілерді пайдалану. Жапырақтар жинау үшін саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Сюжеттік аппликация: жай сюжеттің аппликация құрастыру және желімдеу. Аппликация бөлшектерін сюжетке сәйкес шамасы бойынша, ұзындығы бойынша бөлу. Жай ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін дамыту. Бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану. Мерекелер мен атаулы күндерге ашықхаттар дайындау.

5) сурет салу. Дәстүрлі және дәстүрлі емес кескіндеме техникасының әртүрлі материалдарын, құралдарын және үйренген әдіс-тәсілдерін қолдану. Заттық сурет салу:

сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Акватушпен сурет салу техникасын жетілдіру. Бейнелеу процесінде қолданылатын барлық түстерді ажырату және қолдану. Қосымша түстер құрастыру. Мұғалімнің тақтада, қағазда сурет салуда орындайтын іс-әрекетін бақылау. Экспрессивті сурет салу: балаларды суреттер арқылы өз сезімдері мен эмоцияларын білдіруге шақыру, көңіл-күй мен эмоцияны жеткізу үшін түстер мен сызықтарды қолдану. Сурет салар алдында заттарды тексеру, пішінін, көлемін, құрылымын зерттеу. Әртүрлі формадан тұратын заттарды салу. Берілген контур бойынша геометриялық пішіндердің контурлық кескіндерін трафареттермен, сурет салу техникасын сақтай отырып шаблондармен салу (грифельді қатты баспай). Объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру. Заттарды оның суретінің шеттерін сақтай отырып бояу. Заттардың силуэттік пішіндерін (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) гуашпен, бояумен бояу, тұзды қамырдан, саздан жасалған пішіндерді бояу. Салынған суретті толықтай аяқтап бітіру. Жануарлардың мәнерлік фигураларын салу. Өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін көру. Мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа адамдардың жұмысын бағалау. Сәндік сурет салу: дайын элементтерден ою-өрнек жасау. Геометриялық өрнекті контур сызықтары бойынша сызу және бояу. Тіктөртбұрышты, дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларда жапырақтары түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектесіп бояумен өсімдіктің өрнегін басып шығару. Жолақта, шеңберде, шаршыда әртүрлі мөртабандармен үлгі құрастыру және басып шығару. Геометриялық пішінді дайындамада оның бүкіл бетінде, ортасында және периметрі бойынша тірек нүктелерімен, бояумен, дақтардан өрнектің суретін салу. Балшықтан, тұзды қамырдан жасалған заттарды нүктелермен, бояу щеткасымен бояу арқылы сәндеу. Ұлттық өрнегі бар ою-өрнекті бояу. Контурлық суретті мақта таяқшасымен нүктелермен толтыру. Қағаз парағын поролон тампонымен, үлкен щеткамен бояу. Сюжеттік сурет салу: қарапайым пейзаж, натюрморт, ұсақ бөлшектерсіз ертегілердің иллюстрациялары бар контурлық суреттерді бояу (бояу беттерін). Қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар немесе жануарлар) композиция нұсқаларымен және қағаз парағына кескінді әртүрлі орналастырумен салу (объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру). Бүкіл қағаздың бетіне тапсырмасыз қиял-ғажайыпқа және шығармашылыққа негізделген қиялдан туған суретті салу. Табиғатқа саяхат. Табиғат элементтерін бақылау және оларды жылдың әр мезгілінде (гүлдер, ағаштар немесе пейзаждар) салу. Жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу.

36. 8-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, сабақта мұғаліммен ынтымақтастықта болу, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы ережелерін

орындау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше). Жұмыс орнында тәртіп сақтау: құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен және оларды дұрыс пайдаланумен жұмыс істеу ережелерін сақтау. Ауызша нұсқаулықтан кейін немесе өз бетінше кезекшінің әрекеттерінің алгоритмін орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Қоршаған ортадан халықтың сәндік қолөнер бұйымдарын, иллюстрацияларды, мүсіндерді, кескіндеме және сәулет бұйымдарын бөліп көрсету, өнер туындыларының түстерін, пішіндері мен сызықтарын ажырату. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарих арқылы қабылдау. Өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күйді анықтау, атау және сипаттау (мүмкіндігінше);

3) мүсіндеу. Ермексаз материалдарын қолдана отырып, мүсіндеу техникасын жетілдіру. Үлгі бойынша қатаң негіздегі дайын контурдың ішіне көлемді пластилин аппликациясын, заттың контурлық кескіндемесінің ішіне ермексаздан сурет мүсіндеу. Мұғалімнің минималды көмегімен заттарды алдын-ала тексергеннен кейін ермексаздан көлемді бұйымдар жасау. Мұғалімнің заттарды мүсіндеуін бақылау. Мүсіндеуді мұғалімнің жетекшілігімен нақты заттармен, үлгімен салыстыру. Ермексаздың бөлігінен табиғаттың суретін мүсіндеу. Мүсіндеуді үлгі бойынша ермексаздан жасалған элементтермен сәндеу. Заттарды еліктеу бойынша құрастыру әдісімен мүсіндеу, пішінін беру, оны мұғалімнің көмегімен үлгімен салыстыру. Мұғалімнің көмегімен оқушылардың қолөнерінен үлгі бойынша ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған композицияларды ойынға қосу; Командада жұмыс істеу дағдысын дамыту, жолдасына көмектесу;

4) аппликация. Заттық аппликация: оқушыларды олардың аппликация бөлшектерін және орындау тәртібін білу, атау, көрсету деңгейінде талқылауға тарта отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Коллаж техникасын меңгеру. Коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың іс-әрекетін бақылау. Қағазды жырту, мыжу, кесу арқылы дайындамалар жасау. Берілген контурда мыжылған немесе жыртылған қағаздан көлемді аппликация жасау және желімдеу. Тапсырма бермей-ақ көлемді аппликация жасау. Сәндік аппликация: Қағазды берілген сызықпен кесу жаттығуы, жай бөлшектерді, әртүрлі шамадағы геометриялық фигураларды кесу. Бірнеше есе " гармошкаға" бүктелген түрдегі қағаздан кесу тәсілдерін орындау. Бояудан, нүктелерден , дақтардан бір қалыпты орналастырылған өрнектерді қосумен әртүрлі пішіндегі қағаз дайындамаларында дайын элементтерден өрнектер жасау. Берілген пішіндегі дайындамалардан өрнекті қою және желімдеу жаттығулары. Аппликацияға жапырақтар жинау үшін саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Берілген контурлық суретке жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Жапырақтарды аралас аппликацияға қолдану (дайын немесе аяқталған сурет жапырақ аппликациясымен толықтырылады). Сюжеттік аппликация: мұғалімнің көмегімен

үлгіге қарап, идея бойынша қарапайым сюжеттік аппликацияны құрастыру және желімдеу. Мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша, ауызша сипаттама бойынша ұсақ бөлшектерсіз ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін жетілдіру. Бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін, сыйлық ретінде пайдалану. Мерекелер мен атаулы күндерге ашықхаттар дайындау.

5) сурет салу. Дәстүрлі және дәстүрлі емес кескіндеме техникасының әртүрлі материалдарын, құралдарын және үйренген әдіс-тәсілдерін қолдану. Заттық сурет салу: сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Акватушпен сурет салу техникасын жетілдіру. Бейнелеу процесінде барлық негізгі түстерді ажырату және пайдалану. Мұғалімнің көмегімен қосымша түстер жасау. Мұғалімнің тақтада, қағазда суреттер салған кездегі әрекетін бақылау. Экспрессивті сурет салу: балаларды суреттер арқылы өз сезімдері мен эмоцияларын білдіруге шақыру, көңіл-күй мен эмоцияны жеткізу үшін түстер мен сызықтарды қолдану. Сурет салар алдында заттарды көрнекі шолумен және қолмен ұстап көрумен тексеру. Нүктелер бойынша әртүрлі пішіндерден тұратын заттарды салу. Трафарет бойынша таныс заттарды, берілген контур бойынша геометриялық пішіндердің суреттерін салу. Объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес парақтың жазықтығына орналастыру. Заттарды суреттің шеттерін сақтай отырып бояу, сызықтарды бір бағытта орындау. Заттық силуэттік пішіндерді, тұзды қамырдан, саздан жасалған көлемді фигураларды гуашпен бояу. Салынған заттың бөлшектерін аяқтап салу. Мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа адамдардың жұмысын бағалау. Сәндік сурет салу: дайын элементтерден ою-өрнек жасау. Геометриялық өрнекті айналдыра сызу және бояу. Тіктөртбұрышты, дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларда жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестіріп бояумен өсімдіктің өрнегін басып шығару. Жолақта, шеңберде, шаршыда әртүрлі қалыптармен өрнектер құрастыру және басып шығару. Геометриялық пішіндегі дайындамада бояудан, нүктелерден, дақтардан өрнектің суретін салу. Балшықтан, тұзды қамырдан жасалған заттарды нүктелерден, бояу щеткасымен бояумен салынған өрнекпен сәндеу. Ұлттық өрнекті нақыштап бояу. Сюжеттік сурет салу: қарапайым пейзаж, натюрморт, иллюстрациясы бар ертегілерді ұсақ бөлшектерсіз контурлық сызбалармен бояу (бетін бояу). Жай заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар немесе жануарлар) композиция нұсқаларымен және кескінін қағаз параққа әртүрлі орналастырумен салу (объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру). Тапсырма бермей-ақ бүкіл қағазға қиял-ғажайыпқа және шығармашылық ойлауға негізделген қиялдан туатын сурет салу. Табиғатқа саяхат. Табиғат объектілерін бақылау және оларды жылдың әр мезгілінде (гүлдер, ағаштар немесе пейзаждар) салу. Қиялдаудан туындайтын жобалар: оқушыларды қиялына негізделген сызбалар жасау үшін өз қиялын және шығармашылық ойлауын пайдалануға ынталандыру. Композиция

элементтері мен перспективаларын енгізу. Жануарлардың мәнерлік пішіндерін салу. Адамның мәнерлік тұлғасын және оның көрінісін салу. Өзінің суреттерін атау (көрсету) қабілетін қалыптастыру.

37. 9-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, сабақта мұғаліммен ынтымақтастықта болу, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы ережелерін орындау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше). Жұмыс орнында тәртіп сақтау: құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен және құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау. Кезекшінің әрекетінің алгоритмін өз бетінше орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Қоршаған ортадан халықтың сәндік қолөнер бұйымдарын, иллюстрацияларды, мүсіндерді, кескіндеме және сәулет бұйымдарын бөліп көрсету, өнер туындыларының түстерін, пішіндері мен сызықтарын ажырату. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарих арқылы қабылдау. Өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күйді анықтау, атау және сипаттау (мүмкіндігінше);

3) мүсіндеу. Ермексаз материалдарын қолдана отырып, мүсіндеу техникасын жетілдіру. Қатаң негіздегі дайын контурдың ішіне көлемді пластилин аппликациясын, заттың контурлық кескіндемесінің ішіне ермексаздан сурет мүсіндеу. Заттарды алдын ала тексергеннен кейін ермексаздан көлемді бұйымдар жасау. Мұғалімнің заттарды мүсіндеуін бақылау. Мүсіндерді нақты заттармен, үлгімен салыстыру. Табиғаттан ермексаздың тұтас кесегінен заттарды мүсіндеу. Мүсінді ермексаз элементтерімен сәндеу. Заттарды конструкторлық тәсілмен мүсіндеу, пішінін беру, оны үлгімен салыстыру. Оқушылардың қолөнерінен ұжымдық композициялар жасау, орындалған композицияларды ойынға қосу. Командада жұмыс істеу дағдысын жетілдіру;

4) аппликация. Заттық аппликация: оқушыларды олардың аппликация бөлшектерін және орындау тәртібін білу, атау, көрсету деңгейінде талқылауға тарта отырып, мұғалімнің үлгіні талдауы. Коллаж техникасын меңгеру. Коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың іс-әрекетін бақылау. Қағазды жырту, мыжу, кесу арқылы дайындамалар жасау. Берілген контурда мыжылған немесе жыртылған қағаздан көлемді аппликация жасау және желімдеу. Берілген контурлық суретке жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Матадан заттық аппликация жасау.Тапсырма бермей-ақ көлемді аппликация жасау. Сәндік аппликация: Қағазды берілген сызықпен кесу жаттығуы, жай бөлшектерді, әртүрлі шамадағы геометриялық фигураларды кесу. Бірнеше есе "гармошкаға" бүктелген түрдегі қағаздан кесу тәсілдерін орындау. Берілген пішіндегі дайындамалардан өрнекті қою және желімдеу жаттығулары. Аппликацияға жапырақтар жинау үшін саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Берілген контурлық суретке жапырақтардан, дәнді дақылдардан,

тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Жапырақтарды аралас аппликацияға қолдану (дайын немесе аяқталған сурет жапырақ аппликациясымен толықтырылады). Сюжеттік аппликация: қарапайым сюжеттік аппликацияны құрастыру және желімдеу. Мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша, ауызша сипаттама бойынша ұсақ бөлшектерсіз ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін жетілдіру. Бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін, сыйлық ретінде пайдалану. Мерекелер мен атаулы күндерге ашықхаттар дайындау.

5) сурет салу. Сурет салудың дәстүрлі және дәстүрлі емес техникасында әртүрлі материалдарды, құралдарды және үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану. Заттық сурет салу: сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Акватушпен сурет салу техникасын жетілдіру. Бейнелеу процесінде барлық негізгі түстерді ажырату, атау және қолдану. Мұғалімнің көмегімен қосымша түстер жасау. Мұғалімнің тақтада, қағазда суреттер салу кезінде орындайтын әрекетін бақылау. Экспрессивті сурет салу: балаларды суреттер арқылы өз сезімдері мен эмоцияларын білдіруге шақыру, көңіл-күй мен эмоцияны жеткізу үшін түстер мен сызықтарды қолдану. Сурет салу алдында заттарды көрнекі шолумен және ұстап көрумен тексеру. Әртүрлі формадан тұратын заттарды салу. Берілген контурға трафаретпен, шаблонмен, геометриялық формалардың кескіндерімен әртүрлі заттар салу. Объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес парақтың жазықтығына орналастыру. Заттарды суреттің шеттерін сақтаумен бояу, сызықтарды бір бағытта сызу. Заттық силуэттік пішіндерді, тұзды қамырдан, саздан жасалған көлемді фигураларды гуашпен, бояумен бояу. Берілген геометриялық пішіндер мен аяқталмаған элементтерге (мысалы, үш шеңбер — аққала, ойыншық; үш шаршы — көпқабатты үй, пирамида, мұнара және т.б.), осьтік сызығы бар симметриялық заттарға, бейнеленген заттың бөлшектеріне негізделген кескіндерді аяқтап салу. Мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа адамдардың жұмысын бағалау. Сәндік сурет: дайын элементтерден ою-өрнек жасау. Геометриялық өрнекті контур сызықтарымен айналдыра сызу және бояу. Тіктөртбұрышты, дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларда жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестіріп бояумен өсімдіктің өрнегін басып шығару. Жолақта, шеңберде, шаршыда әртүрлі қалыптармен өрнекті құрастыру және басып шығару. Геометриялық пішіннің бүкіл бетінде, ортасында, периметрі бойынша дайындамасында бояудан, нүктелерден, дақтардан өрнектің суретін салу. Саздан, тұзды қамырдан жасалған заттарды нүктелермен, бояу щеткасымен бояумен сәндеу. Ұлттық өрнекті нақыштап бояу. Сюжеттік сурет: қарапайым пейзаж, натюрморт, иллюстрациялары бар ертегілерді ұсақ бөлшектерсіз контурлық сызбалармен бояу (беттерін бояу). Жай заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар немесе жануарлар) композиция нұсқаларымен және кескінді қағаз парағына әртүрлі орналастырумен салу (объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру).

Тапсырма бермей-ақ бүкіл қағазға қиял-ғажайыпқа және шығармашылық ойлауға негізделген қиялдан туатын суретті салу. Табиғатқа саяхат. Табиғат объектілерін бақылау және оларды жылдың әр мезгілінде (гүлдер, ағаштар немесе пейзаждар) салу. Композиция элементтері мен перспективаларын енгізу. Жануарлардың мәнерлік пішіндерін салу. Негізгі белгілер мен пропорцияларды сақтай отырып, мәнерлік тұлға мен адамның фигурасын салу. Оның суретін таныстыру.

38. 10-сыныпқа арналған "Бейнелеу өнері" пәнінің базалық мазмұны:

1) еңбекті ұйымдастыру мәдениеті. Бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау, құралдар мен материалдарды қауіпсіз пайдалану, бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы ережелерін орындау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше). Жұмыс орнында тәртіп сақтау: құралдар мен материалдарды ұқыпты жайып қою және жинау. Әртүрлі бейнелеу материалдарымен және құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау. Кезекшінің әрекетінің алгоритмін өз бетінше орындау;

2) өнер туындыларын қабылдау. Қоршаған ортадан халықтың сәндік қолөнер бұйымдарын, иллюстрацияларды, мүсіндерді, кескіндеме және сәулет бұйымдарын бөліп көрсету, өнер туындыларының түстерін, пішіндері мен сызықтарын ажырату. Өнер туындыларын олар туралы әңгімелер мен тарих арқылы қабылдау. Өнер туындыларында берілетін эмоциялар мен көңіл-күйді анықтау және сипаттау;

3) мүсіндеу. Ермексаз материалдарын қолдана отырып, мүсіндеу техникасын жетілдіру. Тақырыптық кескін контурының ішіне ермексаздан сурет мүсіндеу, қатты негізге үлгі бойынша, ойдан құрастырып дайын контурдың ішіне ермексаздан көлемді аппликация жасау. Ермексаз материалының тұтас кесегінен заттарға еліктеу бойынша конструкторлық әдіспен, ойдан құрастырумен көлемді бұйымдар (жемістер, көкөністер, ыдыс-аяқтар, жануарлар, адамдар мүсіндері) жасау. Мүсіндеуді нақты затпен, үлгімен салыстыру. Мүсіндеуді үлгі бойынша ермексаздан жасалған элементтермен сәндеу. Үлгі бойынша, идея бойынша білім алушылардың қолөнерінен ұжымдық композициялар құрастыру, орындалған композицияларды ойынға қосу. Командада жұмыс істеу дағдысын жетілдіру;

4) аппликация. Заттық аппликация: үлгіні көрсету деңгейінде талдау, аппликация бөлшектерін және орындалу ретін атау. Коллаж техникасын жетілдіру. Дайындамаларды үйренген тәсілдермен жасау. Аппликацияны берілген, сызылған контурда орындау. Берілген контурлық суретте жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау және желімдеу. Матадан аппликация жасау. Тапсырма берілмей-ақ көлемді аппликация жасауды орындау. Қағаз кесудің әртүрлі әдістерін қолдану. Сәндік аппликация: әртүрлі пішіндегі аппликацияға арналған бөлшектерді кесуге арналған жаттығулар. Берілген формада дайындамалардан өрнек салу және желімдеу жаттығулары. Үлгі бойынша өрнектер құрастыру. Аппликация жасау үшін жапырақтар жинауға саябаққа (мектеп ауласына) саяхат. Жапырақтарды берілген нүктемен, ойдан құрастырумен қарапайым және аралас аппликацияда (дайын немесе

аяқталған сурет жапырақ аппликациясымен толықтырылады) қолдану. Сюжеттік аппликация: сюжеттік аппликацияны ойдан құрастырумен, үлгі бойынша құрастыру және желімдеу. Педагогтың көмегімен үлгі бойынша, ауызша сипаттау бойынша ұсақ бөлшектер жоқ ұжымдық сюжеттік қосымшаны құрастыру және желімдеу, қарым-қатынас дағдыларын және командада жұмыс істеу қабілетін жетілдіру. Бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін, сыйлық ретінде пайдалану. Мерекелер мен атаулы күндерге ашықхаттар дайындау;

5) сурет салу. Дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасының әртүрлі материалдарын, құралдарын және үйренген әдіс-тәсілдерін қолдану. Заттық сурет салу: сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру. Сурет салу процесінде негізгі және қосымша түстерді ажырату, оларды атау және қолдану. Мұғалімнің тақтада сурет салуда орындайтын әрекеттерін бақылау және қайталау. Экспрессивті сурет салу: білім алушыларды өздерінің көңіл-күйлері мен эмоцияларын суреттер, түс және сызықтар арқылы жеткізуге шақыру. Сурет салар алдында заттарды көрнекі және сипап көрумен тексеру. Табиғаттан, трафаретпен сурет салу. Объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес парақтың жазықтығына орналастыру. Түспен толтыру, суреттің жиегін сақтай отырып, контурлық суреттерді (бояуларды) штрихтау. Тұзды қамырдан, саздан жасалған силуэтті және көлемді фигураларды гуашпен, бояумен бояу. Негізгі белгілер мен пропорцияларды сақтай отырып, жануарлар мен адамның мәнерлендірілген фигураларын салу. Аяқтап салынбаған суреттерді, аяқталмаған элементтерді, симметриялық заттарды аяқтап бітіру. Сәндік сурет: дайын элементтерден ою-өрнек құрастыру. Геометриялық өрнекті контур сызықтарымен айналдыра сызу және бояу. Тіктөртбұрышты, дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларда жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестіріп бояумен өсімдіктің өрнегін басып шығару. Жолақта, шеңберде, шаршыда әртүрлі қалыптармен үлгілер құрастыру және басып шығару. Геометриялық пішінді дайындаманың бүкіл бетіне, ортасына, периметрі бойынша бояудан, нүктелерден, дақтардан тұратын өрнекті тірек нүктелерімен салу. Балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды нүктелерден тұратын, бояу щеткасымен боялған өрнекпен сәндеу. Ұлттық өрнегі бар ою-өрнекті бояу. Сюжеттік сурет: қарапайым пейзаж, натюрморт, ұсақ бөлшектері жоқ ертегілер иллюстрациялары бар контурлық сызбаларды (бояу беттерін) бояу. Жай заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар немесе жануарлар) композиция нұсқаларымен және кескінді қағаз параққа әртүрлі орналастырумен салу (объектілерді олардың пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес орналастыру). Бүкіл қағазға қиял мен шығармашылық ойлауға негізделген тапсырмасыз қиял-ғажайып суретін салу. Табиғатқа саяхат. Табиғат элементтерін бақылау және оларды жылдың әр мезгілінде (гүлдер, ағаштар немесе пейзаждар) салу. Қиялдан туындайтын жобалар: Білім алушыларды қиялға негізделген сызбалар жасау үшін қиялын және шығармашылық ой ұтқырлығын қолдануға ынталандыру.

Жануарлардың суретін салу. Негізгі белгілер мен пропорцияларды сақтай отырып, мәнерлендірілген тұлға мен адамның фигурасын салу. Өз суретін ұсыну. Мұғалім ұсынған критерийлер бойынша өзінің және басқалардың жұмысын бағалау. Ұжымдық сызбалар жасау.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

39. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы берілген. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан білім беру мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.4 кодтауында "5" – сынып, "5.1" – кіші бөлім, "4" – оқу мақсатының нөмірленуі.

40. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Еңбекті ұйымдастыру мәдениеті" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	5. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау және (мүмкіндігінше) айту	6. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау	7. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау	8. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау	9. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау	10. 1. 1. 1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	5. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)	6. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)	7. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)	8. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)	9. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)	10. 1. 1. 2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	5. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау	6. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау	7. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау	8. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау	9. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау	10. 1. 1. 3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	5. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және ауызша	6. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау	7. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау	8. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау	9. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау	10. 1. 1. 4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау

	нұсқаулыққа сәйкес ретке келтіру	және үлгі бойынша ретке келтіру	және үлгі бойынша ретке келтіру	және өз бетінше ретке келтіру	және өз бетінше ретке келтіру	және өз бетінше ретке келтіру
	5. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу	6. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу	7. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу	8. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу	9. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу	10. 1. 1. 5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	5. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша қадамдық нұсқаулық бойынша орындау	6. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау	7. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау	8. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау	9. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау	10. 1. 1. 6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау

2) "Бейнелеу өнері туындыларын қабылдау" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2. 1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	5. 2. 1. 1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	6. 2. 1. 1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	7. 2. 1. 1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	8. 2. 1. 1 Оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	9. 2. 1. 1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту	10. 2. 1. 1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	5. 2. 1. 2 киіз үйдің пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау	6. 2. 1. 2 қазақтың ұлттық тұрмыстық заттарының пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау	7. 2. 1. 2 қазақ ыдыс-аяқтарының пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау	8. 2. 1. 2 қазақтың ұлттық бас киімдерін қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, мақсатын анықтау	9. 2. 1. 2 қазақтың ұлттық киімінің пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау	10. 2. 1. 2 халық қолөнершілерінің бұйымдарын, ұлттық өрнектерді қоршаған ортадан, бөліп көрсету, атау (мүмкіндігінше)
	5. 2. 1. 3 киіз үйдің безендірілуін ойынға қосу	6. 2. 1. 3 қазақтың тұрмыстық заттарын ойынға қосу	7. 2. 1. 3 қазақтың ұлттық ыдыс-аяқтарын ойынға қосу	8. 2. 1. 3 қазақтың ұлттық бас киімдерін ойынға қосу	9. 2. 1. 3 қазақтың ұлттық киімдерін ойынға қосу	10. 2. 1. 3 өрнекті оның атауы бойынша анықтау
			7. 2. 2. 1 өнер туындысы туралы әңгіме	8. 2. 2. 1 өнер туындысы	9. 2. 2. 1 өнер туындысы	10. 2. 2. 1 өнер туындысы

	5. 2. 2. 1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау	6. 2. 2. 1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау	тыңдау, мүмкіндігінше мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру	туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше сұрақтарға жауап беру	туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше сұрақтарға жауап беру	туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше мұғаліммен әңгімелесуге қатысу
	5. 2. 2. 2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, суретте бейнеленген кейіпкерлерді, олардың әрекеттерін атау	6. 2. 2. 2. таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)	7. 2. 2. 2. таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)	8. 2. 2. 2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)	9. 2. 2. 2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше) және сұрақтарға жауап беру	10. 2. 2. 2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді тану, көрсету, атау, мүмкіндігінше алдыңғы және кейінгі оқиғалар туралы сұрақтарға жауап беру
	5. 2. 2. 3 суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау; суреттен туындаған эмоцияларды білдіру (ауызша, мимикамен)	6. 2. 2. 3 адамдардың, жануарлардың бейнелері, олардың әрекеттері арқылы берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)	7. 2. 2. 3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)	8. 2. 2. 3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)	9. 2. 2. 3 мұғалімнің көмегімен өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілген эмоциялар мен көңіл-күйді тану, атау және сипаттау (мүмкіндігінше)	10. 2. 2. 3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, әрекеттерде берілген эмоциялар мен көңіл-күйді тану, атау және мүмкіндігінше сипаттау, олар туралы сұрақтар қою
2. 2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін, сәулет заттары	5. 2. 2. 4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне	6. 2. 2. 4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне	7. 2. 2. 4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне	8. 2. 2. 4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне	9. 2. 2. 4 жылдың бейнеленген уақыты, тәулік уақыты, заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері,	10. 2. 2. 4 жыл мезгілі мен тәулік уақытын, объектілерді, олардың түсін, пішінін, шамасын, кеңістіктік

	тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру	тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру	тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру	тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру	кеңістіктік орналасуы, адамдар, жануарлар туралы сұрақтарға жауап беру	орналасуын; адамдардың, жануарлардың сыртқы түрін суреттеу
	5. 2. 2. 5 таныстар мен туыстарды суреттерінен тану, көрсету, атау, ажырату	6. 2. 2. 5 таныс ғимараттарды, аймақтың көрнекті ғимараттарын фотосуреттерден тану, көрсету, атау, ажырату	7. 2. 2. 5 мұғалімнің көмегімен ұлттық керамикалық бұйымдарды тану, көрсету, атау, тексеру	8. 2. 2. 5 мұғалімнің көмегімен ұлттық музыкалық аспаптарды тану, көрсету, атау, тексеру	9. 2. 2. 5 мұғалімнің көмегімен шағын мүсіндік формаларды зерттеп, нақты заттармен ұқсастығын анықтау	10. 2. 2. 5 Қазақстанның тарихи архитектуралық көрікті жерлері бар фотосуреттерді қарау
	5. 2. 2. 6 суретшілердің (Г. Садвакасова, Л. Афремов, И. Шишкин) пейзаждары бар суреттерді қарау, жылмезгілін, оның белгілерін атау	6. 2. 2. 6 қазақстандық суретшілердің (А. Он, А. Ғалымбаева) натюрморттарын қарау, бейнелеу объектілерін атау	7. 2. 2. 6 белгілі портрет суретшілерінің суреттерін қарау, суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау	8. 2. 2. 6 қазақстандық суретшілердің суреттерін қарау (А. Қастеев, Г. Исмаилова, М. Кенбаев, К. Телжанов)	9. 2. 2. 6 композиция, түс үйлесімі дағдыларын дамыту үшін әлемге әйгілі суретшілердің суреттерін қарау	10. 2. 2. 6 заманауи қазақстандық суретшілердің (Д. Қасымов, Л. Махит, Әбілхайыр, Н. Бубэ) композиция, түс үйлесімі дағдыларын дамыту үшін суреттерін қарау
	5. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау	6. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау	7. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау	8. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау	9. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау	10. 2. 2. 7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау

3) "Мүсіндеу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 3. 1. 1 көрсету бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне жағу	6. 3. 1. 1 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне жағу	7. 3. 1. 1 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне	8. 3. 1. 1 үлгі бойынша сурет салу үшін пластилинография	9. 3. 1. 1 үлгі бойынша қатаң негізге сурет салу үшін пластилинография	10. 3. 1. 1 үлгі бойынша қатаң негізге сурет салу үшін пластилинография

	тәсілімен ермексаз аппликациясын жасау	тәсілімен ермексаз аппликациясын орындау	ермексазбен сурет салу (пластилинография)	техникасын қолдану	техникасын қолдану	техникасын қолдану
3.1. Ермексаздан сурет салу	5. 3. 1. 2 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негіздегі дайын контурдың ішіне көлемді аппликацияны мүсіндеу	6. 3. 1. 2 мұғалімнің көмегімен қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау	7. 3. 1. 2 көрсету бойынша, мұғалімнің көмегімен қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау	8. 3. 1. 2 көрсету бойынша қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау	9. 3. 1. 2 үлгі бойынша қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау	10. 3. 1. 2 үлгі бойынша, өз бетінше қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
	5. 3. 1. 3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және аппликацияны мұғалімнің көмегімен, көрсету бойынша ырғақты саусақ іздерімен орындау (таяқшамен кесу формасы)	6. 3. 1. 3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және аппликацияны көрсету бойынша, үлгі бойынша ырғақты саусақ іздерімен орындау (таяқшамен кесу формасы)	7. 3. 1. 3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және үлгіні таяқшамен сурет салу, көрсету бойынша, үлгі бойынша кесуге арналған қалыптар	8. 3. 1. 3 коллаж үшін үлгі бойынша қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау	9. 3. 1. 3 үлгі бойынша, өз бетінше қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау	10. 3. 1. 3 өз бетінше қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау
	5. 3. 2. 1 мұғаліммен бірге мүсіндеу алдында затты тексеру (қарау, сезіну, пішінін, түсін таңдау)	6. 3. 2. 1. мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру	7. 3. 2. 1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру	8. 3. 2. 1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру	9. 3. 2. 1 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру	10. 3. 2. 1 мүсіндеу алдында затты (үлгіні) өз бетінше тексеру
	5. 3. 2. 2 мұғалімнің	6. 3. 2. 2 мұғалімнің көмегімен	7. 3. 2. 2 мұғалімнің минималды	8. 3. 2. 2 ұсынылған жоспар	9. 3. 2. 2 ұсынылған жоспар бойынша	10. 3. 2. 2 ұсынылған жоспар

	көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау	мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру	көмегімен мүсіндеу затын тану, атау және нақты затпен салыстыру, ажырату	бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру	мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру, ажырату	бойынша мүсіндеу затын тану, а т а у салыстыру, ажырату
	5. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау	6. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау	7. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау	8. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау	9. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау	10. 3. 2. 3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	5. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу	6. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу	7. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу	8. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу	9. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу	10. 3. 2. 4 табиғаттан ермексаздың б ү т і н кесегінен бұйымдар мүсіндеу
3.2. Көлемді бұйымдар	5. 3. 2. 5 мұғалімнің көмегімен безендірілмег е н бұйымдарды конструктивті әдіспен (2-3 бөліктен) мүсіндеу	6. 3. 2. 5 конструктивті әдіспен мүсіндеу (3-4 бөліктен), мұғалімнің минималды көмегімен пішінді беру	7. 3. 2. 5 бұйымдарды конструктивті әдіспен мүсіндеу, пішінін еліктеу бойынша беру	8. 3. 2. 5 бұйымдарды еліктеу бойынша, үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу	9. 3. 2. 5 бұйымдарды үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу	10. 3. 2. 5 бұйымдарды үлгі бойынша, өз бетінше конструктивті әдіспен мүсіндеу
	5. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін мұғаліммен бірге ермексаз элементтеріме н безендіру	6. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін еліктеу бойынша ермексаз элементтеріме н безендіру	7. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін еліктеу бойынша ермексаз элементтеріме н безендіру	8. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін үлгі бойынша ермексаз элементтеріме н безендіру	9. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін үлгі бойынша ермексаз элементтеріме н безендіру	10. 3. 2. 6 мүсіндеу объектісін өз бетінше ермексаз элементтеріме н безендіру
	5. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу	6. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу	7. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу	8. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу	9. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу	10. 3. 2. 7 ермексаздан, балшықтан, т ұ з д ы қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
	5. 3. 2. 8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын	6. 3. 2. 8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын	7. 3. 2. 8 мұғалімнің минималдыкө мегімен мүсіндеу	8. 3. 2. 8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу	9. 3. 2. 8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу	10. 3. 2. 8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу

	үлгімен салыстыру	үлгімен салыстыру	тақырыбын үлгімен салыстыру	тақырыбын үлгімен салыстыру	тақырыбын үлгімен салыстыру	тақырыбын үлгімен салыстыру
	5. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау	6. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау	7. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау	8. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау	9. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау	10. 3. 2. 9 дайын бұйымдармен ойнау
	5. 3. 2. 10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу	6. 3. 2. 10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу	7. 3. 2. 10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру	8. 3. 2. 10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру, бағалау	9. 3. 2. 10 мұғалімнің жетекшілігімен өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау	10. 3. 2. 10 өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау
3.3. Композиция	5. 3. 3. 1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу	6. 3. 3. 1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу	7. 3. 3. 1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу	8. 3. 3. 1 мұғаліммен талқылағаннан кейін ұжымдық композиция жасауға қатысу	9. 3. 3. 1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу	10. 3. 3. 1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу
	5. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу	6. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу	7. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу	8. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу	9. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу	10. 3. 3. 2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	5. 3. 3. 3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну	6. 3. 3. 3 командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну	7. 3. 3. 3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну	8. 3. 3. 3. командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	9. 3. 3. 3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	10. 3. 3. 3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау

4) "Аппликация" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 4. 1. 1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға	6. 4. 1. 1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға	7. 4. 1. 1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға	8. 4. 1. 1 бөлшектерді атау деңгейінде мұғалімнің үлгіні талдауына қатысу, аппликацияны орындау тәртібі	9. 4. 1. 1 мұғалімнің көмегімен берілген жоспар бойынша үлгіні талдау, аппликацияның орындалу тәртібін айту	10. 4. 1. 1 берілген жоспар бойынша үлгіні талдау, аппликация бойынша жұмыс

	қолдан келгенше қатысу	қолдан келгенше қатысу	қолдан келгенше қатысу	туралы сұрақтарға жауап беру		жоспарын жасау
	5. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді тану, атау, ажырату, пайдалану	6. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді тану, атау, ажырату, пайдалану	7. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану	8. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану	9. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану	10. 4. 1. 2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану
	5. 4. 1. 3 қағазды жырту және мыжу арқылы дайындамалар жасау	6. 4. 1. 3 қағазды жырту, кесу және ұсақтау арқылы дайындамалар жасау	7. 4. 1. 3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау	8. 4. 1. 3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау	9. 4. 1. 3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау	10. 4. 1. 3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	5. 4. 1. 4 мұғалімнің көмегімен берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау	6. 4. 1. 4 мұғалімнің көмегімен берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау	7. 4. 1. 4 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау	8. 4. 1. 4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында құрғақ жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау	9. 4. 1. 4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау	10. 4. 1. 4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
	5. 4. 1. 5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау	6. 4. 1. 5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау	7. 4. 1. 5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау	8. 4. 1. 5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау	9. 4. 1. 5. үлгі бойынша, көрсету бойынша матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау	10. 4. 1. 5 үлгі бойынша матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	5. 4. 1. 6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу	6. 4. 1. 6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету	7. 4. 1. 6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету	8. 4. 1. 6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету	9. 4. 1. 6 матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын атау, ажырату	10. 4. 1. 6 матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын атау, ажырату
4.1. Заттық аппликация	5. 4. 1. 7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық	6. 4. 1. 7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық	7. 4. 1. 7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды	8. 4. 1. 7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды	9. 4. 1. 7 геометриялық фигуралар мен дұрыс	10. 4. 1. 7 геометриялық фигуралар мен дұрыс емес

фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш) кесумен машықтану	фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш) кесумен машықтану	(шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер) кесумен машықтану	(шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер, сопақша) кесумен машықтану	е м е с пішіндегі фигураларды кесуге машықтану	пішіндегі фигураларды, симметриялық фигураларды кесуге машықтану
5. 4. 1. 8 қағазды берілген сызықтың бойымен кесу	6. 4. 1. 8 бүктелген қағазды кесу әдісін қолдану	7. 4. 1. 8 бүктелген қағазды бірнеше рет кесу әдісін қолдану	8. 4. 1. 8 бүктелген қағазды бірнеше рет, " гармошкамен " кесу әдісін қолдану	9. 4. 1. 8 бүктелген қағазды бірнеше рет, " гармошкамен " кесу әдісін қолдану	10. 4. 1. 8 қағаз кесудің әртүрлі әдістерін қолдану
5. 4. 1. 9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару	6. 4. 1. 9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару	7. 4. 1. 9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару	8. 4. 1. 9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару	9. 4. 1. 9 сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына назар аудару	10. 4. 1. 9 сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына назар аудару
5. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау	6. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау	7. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау	8. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау	9. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау	10. 4. 1. 10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау
5. 4. 1. 11 мұғалімнің көмегімен коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликация жасау техникасын қолдану	6. 4. 1. 11 коллаж жасау: мұғалімнің көмегімен қағаз негізді бояумен бояу, дайын бөлшектерді көрсету бойынша орналастыру және жабыстыру	7. 4. 1. 11 коллаж жасау: мұғалімнің көмегімен қағаз негізді бояумен бояу, дайын бөлшектерді көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру және жабыстыру	8. 4. 1. 11 көрсету бойынша, үлгі бойынша коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану	9. 4. 1. 11 көрсету бойынша, үлгі бойынша коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану	10. 4. 1. 11 үлгі бойынша, өз бетінше коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану
5. 4. 1. 12 мұғалімнің көмегімен берілген контурға	6. 4. 1. 12 көрсету бойынша берілген контурға	7. 4. 1. 12 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға	8. 4. 1. 12 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға	9. 4. 1. 12 үлгі бойынша берілген контурға мыжылған	10. 4. 1. 12 тапсырмасыз мыжылған қағаздан

	мыжылған қағаздан (2-3 түсті) көлемді аппликация жасау, желімдеу	мыжылған қағаздан (3-4 түсті) көлемді аппликация жасау, желімдеу	мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу	мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу	қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу	көлемді аппликация жасау, желімдеу
4.2. Сәндік аппликация	5. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша көрсету, берілген нүктелер және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану	6. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша көрсету, берілген нүктелер және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану	7. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша үлгі бойынша және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану	8. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша үлгі бойынша және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану	9. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша таңдалған формада өз бетінше кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану	10. 4. 2. 1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша таңдалған формада өз бетінше кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
	5. 4. 2. 2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау	6. 4. 2. 2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау	7. 4. 2. 2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау	8. 4. 2. 2 көрсету бойынша геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау	9. 4. 2. 2 үлгі бойынша геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау	10. 4. 2. 2. бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау
	5. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау	6. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау	7. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау	8. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау	9. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау	10. 4. 2. 3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	5. 4. 2. 4 мұғалімнің көмегімен	6. 4. 2. 4 мұғалімнің көмегімен				

	жапырақтардан жасалған өрнекті көлденең жолақта, шаршыда, тіктөртбұрышта артынша желімдей отырып, 1 белгісі бойынша кезектестірумен берілген нүктелердің бойына жайып қою	жапырақтардан жасалған өрнекті көлденең жолақта, шаршыда, тіктөртбұрышта артынша желімдей отырып, 2 белгісі бойынша кезектестірумен берілген нүктелердің бойына жайып қою	7. 4. 2. 4 көрсету бойынша жапырақтардан жасалған өрнекті өлшемі, түсі, пішіні бойынша берілген нүктеге кезектестіріп орналастыру	8. 4. 2. 4 үлгі бойынша жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою	9. 4. 2. 4 жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою	10. 4. 2. 4 өз бетінше жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою
	5. 4. 2. 5 мұғалімнің көмегімен рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану	6. 4. 2. 5 үлгі бойынша, мұғалімнің көмегімен рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану	7. 4. 2. 5 үлгі бойынша рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану	8. 4. 2. 5 үлгі бойынша рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану	9. 4. 2. 5 рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану	10. 4. 2. 5 рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
	5. 4. 2. 6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше) , терминдердің мағыналарын түсіну	6. 4. 2. 6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше) , терминдердің мағыналарын түсіну	7. 4. 2. 6 геометриялық фигураларды білу, атау, терминдердің мағыналарын түсіну	8. 4. 2. 6 өз сөзінен геометриялық фигуралардың атауларын, терминдерді білу, атау, түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)	9. 4. 2. 6 өз сөзінен геометриялық фигуралардың атауларын, терминдерді білу, атау, түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)	10. 4. 2. 6 өз сөзінен терминдерді түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)
	5. 4. 3. 1 мұғалімнің көмегімен дайын дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектеріні	6. 4. 3. 1 үлгі бойынша дайын дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектерінің берілген	7. 4. 3. 1 үлгі бойынша дайын немесе кесілген дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектеріні	8. 4. 3. 1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру және жабыстыру	9. 4. 3. 1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру және жабыстыру	10. 4. 3. 1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру

	ң берілген контурларына жабыстыру	контурларына жабыстыру	ң берілген контурларына жабыстыру			және жабыстыру
4.3. Сюжеттік аппликация	5. 4. 3. 2 мұғалімнің көмегімен сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою	6. 4. 3. 2 көрсету бойынша, үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою	7. 4. 3. 2 көрсету бойынша, үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою	8. 4. 3. 2 үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою	9. 4. 3. 2 үлгі бойынша, өз бетінше сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою	10. 4. 3. 2 үлгі бойынша, өз бетінше сюжетке сәйкес аппликацияны ң бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	5. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану	6. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану	7. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану	8. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану	9. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану	10. 4. 3. 3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	5. 4. 3. 4 мұғалімнің жетекшілігіме н ұжымдық композицияла р жасауға қатысу	6. 4. 3. 4 мұғалімнің жетекшілігіме н ұжымдық композицияла р жасауға қатысу	7. 4. 3. 4 мұғалімнің жетекшілігіме н ұжымдық композицияла р жасауға қатысу	8. 4. 3. 4 мұғалімнің жетекшілігіме н ұжымдық композицияла р жасауға қатысу	9. 4. 3. 4 мұғалімнің жетекшілігіме н ұжымдық композицияла р жасауға қатысу	10. 4. 3. 4 үлгі бойынша, ойластыру бойынша ұжымдық композицияла р жасауға қатысу
	5. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	6. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	7. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	8. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	9. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау	10. 4. 3. 5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	5. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу	6. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу	7. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу	8. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу	9. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу	10. 4. 3. 6 композицияны ойынға қосу

5) "Сурет салу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н	6. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н	7. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н	8. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н	9. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н	10. 5. 1. 1 әртүрлі бейнелеу материалдары м е н

құралдарын қолдану	құралдарын қолдану	құралдарын қолдану	құралдарын қолдану	құралдарын қолдану	құралдарын қолдану
5. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану	6. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану	7. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану	8. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану	9. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану	10. 5. 1. 2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
5. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру	6. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру	7. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру	8. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру	9. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру	10. 5. 1. 3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
5. 5. 1. 4 мұғалімнің көмегімен контурлық сызықтар бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру	6. 5. 1. 4 мұғалімнің көмегімен бейнеленген заттың бөлшектерін нүктелермен салып бітіру	7. 5. 1. 4 үлгі бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру	8. 5. 1. 4 көрсету бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру	9. 5. 1. 4 үлгі бойынша " акватушь" техникасында сурет салу	10. 5. 1. 4 үлгі бойынша " акватушь" техникасында сурет салу
5. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру	6. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру	7. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру	8. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру	9. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру	10. 5. 1. 5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
5. 5. 1. 6 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау	6. 5. 1. 6 мұғалімнің көмегімен сурет салу алдында заттарды қарап тексеру	7. 5. 1. 6 мұғалімнің көмегімен сурет салу алдында заттарды қарап тексеру	8. 5. 1. 6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру	9. 5. 1. 6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру	10. 5. 1. 6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
5. 5. 1. 7 мұғалімнің көмегімен сызықтан шықпай, сурет контурын сақтай	6. 5. 1. 7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы	7. 5. 1. 7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы	8. 5. 1. 7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы	9. 5. 1. 7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы	10. 5. 1. 7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы

отырып, суреттің бөлшектерін бояу	әрекетін бақылау	әрекетін бақылау	әрекетін бақылау	әрекетін бақылау	әрекетін бақылау
5. 5. 1. 8 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау (мүмкіндігінше), көрсету, ажырату	6. 5. 1. 8 көрсету бойынша, үлгі бойынша суреттің контурын сақтай отырып, сызықтан шықпай сурет бөлшектерін бояу, контур бойымен сызу	7. 5. 1. 8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, контур бойымен сызу	8. 5. 1. 8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, контур бойымен сызу	9. 5. 1. 8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, нүктелермен сызу	10. 5. 1. 8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, нүктелермен сызу
5. 5. 1. 9 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау	6. 5. 1. 9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату	7. 5. 1. 9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату	8. 5. 1. 9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату	9. 5. 1. 9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату	10. 5. 1. 9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
5. 5. 1. 10 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу	6. 5. 1. 10 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау	7. 5. 1. 10 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау	8. 5. 1. 10 ұсынылған алгоритм бойынша қосымша түстер жасау	9. 5. 1. 10 ұсынылған алгоритм бойынша қосымша түстер жасау	10. 5. 1. 10 өз бетінше қосымша түстер жасау
5. 5. 1. 11 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау	6. 5. 1. 11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу	7. 5. 1. 11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу	8. 5. 1. 11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу	9. 5. 1. 11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу	10. 5. 1. 11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
5. 5. 1. 12 нүктелерді, сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен торлар мен берілген нүктелер бойынша салу	6. 5. 1. 12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау	7. 5. 1. 12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау	8. 5. 1. 12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау	9. 5. 1. 12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау	10. 5. 1. 12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау

5.1. Заттық сурет салу	5. 5. 1. 13 трафареттердің , шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу	6. 5. 1. 13 торлар мен үлгі бойынша қарындашпен, қаламмен нүктелер, сызықтар, геометриялық фигуралар салу	7. 5. 1. 13 торлар мен үлгі бойынша қарындашпен, қаламмен нүктелер, сызықтар, геометриялық фигуралар салу	8. 5. 1. 13 берілген нүктелер мен үлгі бойынша сызылмаған қағазға сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен салу	9. 5. 1. 13 үлгі бойынша сызылмаған қағазға сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен салу	10. 5. 1. 13 көрсету бойынша сызылмаған қағазға қарындашпен, қаламмен сызықтар, геометриялық фигуралар салу
	5. 5. 1. 14 мұғалімнің көмегімен шаблон бойынша, трафарет бойынша әртүрлі заттардың суреттерін салу	6. 5. 1. 14 заттарды табиғаттан мұғалімнің көмегімен көрсету бойынша берілген контурмен салу	7. 5. 1. 14 табиғаттан заттарды нүктелер бойынша, көрсету бойынша, үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу	8. 5. 1. 14 табиғаттан заттарды нүктелер бойынша, көрсету бойынша, үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу	9. 5. 1. 14 заттар мен объектілерді табиғаттан үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу	10. 5. 1. 14 заттар мен объектілерді табиғаттан өз бетінше заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу
	5. 5. 1. 15 берілген контур бойынша жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу	6. 5. 1. 15 трафареттердың , шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу	7. 5. 1. 15 шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу	8. 5. 1. 15 шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу	9. 5. 1. 15 үлгі бойынша шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу	10. 5. 1. 15 үлгі бойынша, ойлау бойынша шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу
	5. 5. 1. 16 мұғалімнің көмегімен объектілерді олардың пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастыру	6. 5. 1. 16 мұғалімнің жетекшілігімен әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша, трафарет бойынша салу	7. 5. 1. 16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша және үлгі бойынша салу	8. 5. 1. 16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша және үлгі бойынша салу	9. 5. 1. 16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша және үлгі бойынша салу	10. 5. 1. 16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша салу
	5. 5. 1. 17 мұғалімнің жетекшілігімен заттық					

силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттарын; ойыншықтарды) гуашпен, бояумен бояу	6. 5. 1. 17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде нүктелер бойынша салу	7. 5. 1. 17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде нүктелер бойынша салу	8. 5. 1. 17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу	9. 5. 1. 17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу	10. 5. 1. 17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу
5. 5. 1. 18 мұғалімнің жетекшілігімен тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды акварельмен бояу	6. 5. 1. 18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктерін е сәйкес көрсету бойынша орналастыру	7. 5. 1. 18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктерін е сәйкес көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру	8. 5. 1. 18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктерін е сәйкес үлгі бойынша орналастыру	9. 5. 1. 18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктерін е сәйкес өз бетінше орналастыру	10. 5. 1. 18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктерін е сәйкес үлгі бойынша, өз бетінше орналастыру
5. 5. 1. 19 мұғалімнің көмегімен өз жұмысын үлгімен салыстыру, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау	6. 5. 1. 19 көрсету бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу	7. 5. 1. 19 көрсету бойынша, үлгі бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу	8. 5. 1. 19 үлгі бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу	9. 5. 1. 19 өз бетінше гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу	10. 5. 1. 19 өз бетінше гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу
	6. 5. 1. 20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды көрсету бойынша акварель бояулармен бояу	7. 5. 1. 20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды көрсету бойынша, үлгі бойынша акварель бояулармен бояу	8. 5. 1. 20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды үлгі бойынша акварель бояулармен бояу	9. 5. 1. 20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды өз бетінше акварель бояулармен бояу	10. 5. 1. 20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды өз бетінше акварель бояулармен бояу
	6. 5. 1. 21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен	7. 5. 1. 21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен	8. 5. 1. 21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен қателерін	9. 5. 1. 21 өз жұмысын үлгімен салыстыру,	10. 5. 1. 21 өз жұмысын үлгімен салыстыру,

		қателерін түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің көмегімен жұмыстарды бағалау	қателерін түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің көмегімен жұмыстарды бағалау	түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің сұрағы бойынша жұмыстарды бағалау	қателерді түзету, өзінің және басқалардың жұмысын берілген критерийлер бойынша бағалау	қателерді түзету, өзінің және басқалардың жұмысын берілген критерийлер бойынша бағалау
				8. 5. 1. 22 мұғалімнің көмегімен жануарды берілген контур бойымен салу	9. 5. 1. 22 мұғалімнің көмегімен жануарды нүктелермен салу	10. 5. 1. 22 жануарды нүктелермен салу
					9. 5. 1. 23 мұғалімнің көмегімен адамның мәнерлендірілген тұлғасын және оның көрінісін салу	10. 5. 1. 23 мұғалімнің көмегімен киімдегі адамды берілген нүктелермен салу
	5. 5. 2. 1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурмен сызу және түспен бояу	6. 5. 2. 1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және түспен бояу	7. 5. 2. 1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және бояу	8. 5. 2. 1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және бояу	9. 5. 2. 1 геометриялық өрнекті түсі, пішіні, ұяшықтары бойынша кезектестіріп құрастыру және суретін салу	10. 5. 2. 1 геометриялық өрнекті түсі, пішіні, ұяшықтары бойынша кезектестіріп құрастыру және суретін салу
	5. 5. 2. 2 өрнекте қолданылатын заттардың санын есептеуді жүзеге асыру	6. 5. 2. 2 өрнекте қолданылатын заттардың санын есептеуді жүзеге асыру	7. 5. 2. 2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу	8. 5. 2. 2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу	9. 5. 2. 2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу	10. 5. 2. 2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
	5. 5. 2. 3 мұғалімнің көмегімен көлденең жолақта бір-бір белгісі (түсі, өлшемі, пішіні)	6. 5. 2. 3 мұғалімнің көмегімен үлгіге сәйкес көлденең жолақта екі белгі	7. 5. 2. 3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда	8. 5. 2. 3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада	9. 5. 2. 3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада бірнеше	10. 5. 2. 3 жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада бірнеше

	бойынша әртүрлі 2 дайын элементтен тұратын өрнектер жасау	бойынша әртүрлі дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау	дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау	дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау	белгілер бойынша әртүрлі дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау	белгілері бар дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
	5. 5. 2. 4 геометриялық фигураларды таңдау және оларды үлгі бойынша бірдей белгілері бойынша топтастыру	6. 5. 2. 4 геометриялық фигураларды таңдау және оларды үлгі бойынша, ауызша сипаттау бойынша бірдей белгілерімен топтастыру	7. 5. 2. 4 үлгі бойынша, берілген нүктелер бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда 3 түрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару	8. 5. 2. 4 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада 3-4 түрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару	9. 5. 2. 4 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада әртүрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару	10. 5. 2. 4 жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада әртүрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару
	5. 5. 2. 5 қалыпты жолақтағы өрнекті (2-3 дана) мұғаліммен бірге берілген нүктелер бойынша басып шығару	6. 5. 2. 5 көрсету бойынша, үлгі бойынша қалыпты жолақтағы өрнекті берілген нүктелер бойынша басып шығару	7. 5. 2. 5 көрсету бойынша дайындаманың шетінде немесе ортасында берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу	8. 5. 2. 5 үлгі бойынша дайындаманың шетінде немесе ортасында берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу	9. 5. 2. 5 үлгі бойынша берілген нүктелермен геометриялық пішіндегі дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу	10. 5. 2. 5 өз бетінше дайындаманың шеті, периметрі немесе ортасы бойынша геометриялық пішіндегі дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу
5.2. Сәндік сурет салу	5. 5. 2. 6 мұғалімнің көмегімен тірек нүктелері бойынша дөңгелек, шаршы, тікбұрышты пішіндегі дайындамаға	6. 5. 2. 6 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша дайындаманың шетіне немесе ортасына берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы	7. 5. 2. 6 жапырақтарға бояу жағу және көрсету бойынша, үлгі бойынша жолаққа жапырақтардың түсі, өлшемі, пішіні	8. 5. 2. 6 жапырақтарға бояу жағу және берілген нүктелер бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтардың түсі, мөлшері,	9. 5. 2. 6 жапырақтарға бояу жағу және көрсету бойынша, үлгі бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтардың түсі, мөлшері,	10. 5. 2. 6 жапырақтарға бояу жағу және өз бетінше, үлгі бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтардың түсі, мөлшері,

бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді салу	пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді салу	бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін көрсету басып шығару	пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару	пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару	пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару
5. 5. 2. 7 мұғалімнің көмегімен жапырақтарға бояу жағу және үлгі бойынша элементтерді (жапырақ, қалып, жапырақ, қалып) бояумен кезектестірумен өрнекті басып шығару	6. 5. 2. 7 жапырақтарға бояу жағу және жолаққа көрсету бойынша, үлгі бойынша бояудың бір-бір белгісімен (түсі, мөлшері, пішіні) жапырақтарды кезектестіре отырып, өсімдіктің өрнегін басып шығару	7. 5. 2. 7 үлгі бойынша дайындамадағы ұлттық өрнекті контур бойымен сызу және бояу	8. 5. 2. 7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу	9. 5. 2. 7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу	10. 5. 2. 7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу
5. 5. 2. 8 көрсету бойынша ақ түспен белгіленген ұлттық өрнекті айналдыра сызу және бояу	6. 5. 2. 8 дайындамада ақ түспен белгіленген ұлттық өрнекті айналдыра сызу және бояу	7. 5. 2. 8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердент ұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру	8. 5. 2. 8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердент ұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру	9. 5. 2. 8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды үлгі бойынша нүктелердент ұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру	10. 5. 2. 8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды нүктелердент ұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
	6. 5. 2. 9 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердент ұратын, бояу				

		жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру				
	5. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды мұғалімнің жетекшілігімен үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрацияларымен, қарапайым пейзажбен, қарапайым сюжетпен бояу	6. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрацияларымен, қарапайым пейзажбен, қарапайым сюжетпен бояу	7. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз қарапайым сюжетпен бояу	8. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз қарапайым сюжетпен бояу	9. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды қарапайым сюжетпен бояу	10. 5. 3. 1 контурлық сызбаларды қарапайым сюжетпен бояу
	5. 5. 3. 2 мұғалімнің көмегімен қағаз парағының бүкіл бетіне оның шетінен шығып кетпей тапсырмасыз сурет салу	6. 5. 3. 2 мұғалімнің көмегімен қағаз парағының бүкіл бетіне оның шетінен шығып кетпей тапсырмасыз сурет салу	7. 5. 3. 2 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша объектілерді пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастырумен қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар) салу	8. 5. 3. 2 мұғалімнің көмегімен көрсету бойынша, үлгі бойынша объектілерді пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастырумен қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар) салу	9. 5. 3. 2 қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар, жануарлар, адамдар) қағазға үлгі бойынша композиция нұсқаларымен және суретті әртүрлі орналастырумен салу	10. 5. 3. 2. қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар, жануарлар, адамдар) қағазға үлгі бойынша композиция нұсқаларымен және суретті әртүрлі орналастырумен салу
	5. 5. 3. 3 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау	6. 5. 3. 3 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау	7. 5. 3. 3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу	8. 5. 3. 3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу	9. 5. 3. 3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу	10. 5. 3. 3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу
	5. 5. 3. 4 табиғат объектілерін	6. 5. 3. 4 табиғат	7. 5. 3. 4 табиғатқа	8. 5. 3. 4 табиғатқа	9. 5. 3. 4 табиғатқа	10. 5. 3. 4 табиғатқа

5.3. Сюжеттік сурет салу	жылдың әр мезгілінде мұғалімнің көмегімен берілген сызықтар бойынша салу	объектілерін жылдың әр мезгілінде берілген сызықтар бойынша салу	саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау	саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау	саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау	саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	5. 5. 3. 5 бояу кезінде суреттің шекарасын сақтау	6. 5. 3. 5 бояу кезінде суреттің, бөлшектердің шекарасын сақтау	7. 5. 3. 5 берілген сызықтар бойынша жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу	8. 5. 3. 5 жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша табиғат объектілерін салу	9. 5. 3. 5 жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша табиғат объектілерін салу	10. 5. 3. 5 жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу
	5. 5. 3. 6 мұғалімнің көмегімен контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу	6. 5. 3. 6 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу	7. 5. 3. 6 бояу кезінде суреттің, бөлшектердің шекарасын сақтау	8. 5. 3. 6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау	9. 5. 3. 6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау	10. 5. 3. 6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау
	5. 5. 3. 7 мұғалімнің жұмысты бағалауын тыңдау	6. 5. 3. 7 мұғалімнің көмегімен өз суретін атау және көрсету	7. 5. 3. 7 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу	8. 5. 3. 7 үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу	9. 5. 3. 7 үлгі бойынша, өз бетінше контурлық сюжет суретінің бөлшектерін аяқтап салу	10. 5. 3. 7 өз бетінше контурлық сюжет суретінің бөлшектерін аяқтап салу
	5. 5. 3. 8 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу	6. 5. 3. 8 мұғалімнің жұмысын бағалауға қатысу	7. 5. 3. 8 мұғалімнің көмегімен өз суретін атау және көрсету	8. 5. 3. 8 үлгі бойынша өз суретін атау және көрсету	9. 5. 3. 8 берілген жоспар бойынша өз суретін ұсыну	10. 5. 3. 8 берілген жоспар бойынша өз суретін ұсыну
		6. 5. 3. 9 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу	7. 5. 3. 9 мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау	8. 5. 3. 9 мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау	9. 5. 3. 9 мұғалімнің көмегімен берілген критерий бойынша өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау	10. 5. 3. 9 берілген критерий бойынша өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау
			7. 5. 3. 10 мұғалімнің жетекшілігіме	8. 5. 3. 10 мұғалімнің жетекшілігіме	9. 5. 3. 10 ұжымдық суреттерді	10. 5. 3. 10 ұжымдық

			н ұжымдық суреттер жасауға қатысу	н ұжымдық суреттер жасауға қатысу	үлгі бойынша жасауға қатысу	суреттер жасауға қатысу

42. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарға сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақмерзімді жоспарда әрбір бөлім бойынша оқу мақсаттарының көлемі көрсетілген.

43. Бағдарламада оқу материалын оқу жылдары (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу шамамен берілген. Мұғалім әрбір оқушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, оқу материалының күрделілігін азайту немесе көбейту, оқу материалының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін оқу материалын бір тоқсаннан (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейнелеу өнері" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	5.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау және (мүмкіндігінше) айту
	5.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	5.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	5.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және ауызша нұсқаулыққа сәйкес ретке келтіру
	5.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	5.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша қадамдық нұсқаулық бойынша орындау
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	5.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау
	5.2.2.5 таныстар мен туыстарды суреттерінен тану, көрсету, атау, ажырату
	5.2.2.3 суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау; суреттен туындаған эмоцияларды білдіру (ауызша, мимикамен)
3.1. Ермексаздан сурет салу	5.3.1.1 көрсету бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне жағу тәсілімен ермексаз аппликациясын жасау

3.2. Көлемді бұйымдар	5.3.2.1 мұғаліммен бірге мүсіндеу алдында затты тексеру (қарау, сезіну, пішінін, түсін таңдау)
	5.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау
	5.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	5.3.2.5 мұғалімнің көмегімен безендірілмеген бұйымдарды конструктивті әдіспен (2-3 бөліктен) мүсіндеу
	5.3.2.8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	5.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	5.3.2.10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу
4.1. Заттық аппликация	5.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу
	5.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді тану, атау, ажырату, пайдалану
	5.4.1.3 қағазды жырту және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	5.4.1.12 мұғалімнің көмегімен берілген контурға мыжылған қағаздан (2-3 түсті) көлемді аппликация жасау, желімдеу
	5.4.1.9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару
4.2. Сәндік аппликация	5.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	5.4.2.4 мұғалімнің көмегімен жапырақтардан жасалған өрнекті көлденең жолақта, шаршыда, тіктөртбұрышта артынша желімдей отырып, 1 белгісі бойынша кезектестірумен берілген нүктелердің бойына жайып қою
	5.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше), терминдердің мағыналарын түсіну
5.1. Заттық сурет салу	5.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	5.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	5.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	5.5.1.4 мұғалімнің көмегімен контурлық сызықтар бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру
	5.5.1.13 трафареттердің, шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу

	5.5.1.8 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау (мүмкіндігінше), көрсету, ажырату
	5.5.1.9 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау
	5.5.1.10 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
5.2. Сәндік сурет салу	5.5.2.1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурмен сызу және түспен бояу
	5.5.2.4 геометриялық фигураларды таңдау және оларды үлгі бойынша бірдей белгілері бойынша топтастыру
2 тоқсан	
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	5.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау
	5.2.2.2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, суретте бейнеленген кейіпкерлерді, олардың әрекеттерін атау
	5.2.2.3 суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау; суреттен туындаған эмоцияларды білдіру (ауызша, мимикамен)
	5.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
4.2. Сәндік аппликация	5.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша көрсету, берілген нүктелер және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
	5.4.2.2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға дайын элементтер өрнегін жасау
	5.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше), терминдердің мағыналарын түсіну
3.1. Ермексаздан сурет салу	5.3.1.3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және аппликацияны мұғалімнің көмегімен, көрсету бойынша ырғақты саусақ іздерімен орындау (таяқшамен кесу формасы)
3.2. Көлемді бұйымдар	5.3.2.1 мұғаліммен бірге мүсіндеу алдында затты тексеру (қарау, сезіну, пішінін, түсін таңдау)
	5.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау
	5.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	5.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
3.3. Композиция	5.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	5.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	5.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну

4.1. Заттық аппликация	5.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу
	5.4.1.9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару
	5.4.1.7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш) кесумен машықтану
	5.4.1.8 қағазды берілген сызықтың бойымен кесу
	5.4.1.14 выполнять аппликацию из геометрических фигур, различных по цвету, в заданном контуре с помощью учителя
5.2. Сәндік сурет салу	5.5.2.3 мұғалімнің көмегімен көлденең жолақта бір-бір белгісі (түсі, өлшемі, пішіні) бойынша әртүрлі 2 дайын элементтен тұратын өрнектер жасау
	5.5.2.7 мұғалімнің көмегімен жапырақтарға бояу жағу және үлгі бойынша элементтерді (жапырақ, қалып, жапырақ, қалып) бояумен кезектестірумен өрнекті басып шығару
	5.5.2.2 өрнекте қолданылатын заттардың санын есептеуді жүзеге асыру
5.1. Заттық сурет салу	5.5.1.12 нүктелерді, сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен торлар мен берілген нүктелер бойынша салу
	5.5.1.6 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	5.5.1.14 мұғалімнің көмегімен шаблон бойынша, трафарет бойынша әртүрлі заттардың суреттерін салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	5.5.3.3 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	5.5.3.4 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде мұғалімнің көмегімен берілген сызықтар бойынша салу
3 тоқсан	
1.1. Соблюдение ТБ и правил поведения	5.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау және (мүмкіндігінше) айту
	5.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	5.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	5.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және ауызша нұсқаулыққа сәйкес ретке келтіру
	5.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу

	5.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша қадамдық нұсқаулық бойынша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	5.3.1.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негіздегі дайын контурдың ішіне көлемді аппликацияны мүсіндеу
	5.3.1.1 көрсету бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне жағу тәсілімен ермексаз аппликациясын жасау
4.1. Заттық аппликация	5.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу
	5.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді тану, атау, ажырату, пайдалану
	5.4.1.5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	5.4.1.6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу
4.2. Сәндік аппликация	5.4.2.5 мұғалімнің көмегімен рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
5.2. Сәндік сурет салу	5.5.2.5 қалыпты жолақтағы өрнекті (2-3 дана) мұғаліммен бірге берілген нүктелер бойынша басып шығару
	5.5.2.8 көрсету бойынша ақ түспен белгіленген ұлттық өрнекті айналдыра сызу және бояу
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	5.2.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	5.2.1.2 киіз үйдің пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау
	5.2.1.3 киіз үйдің безендірілуін ойынға қосу
3.2. Көлемді бұйымдар	5.3.2.1 мұғаліммен бірге мүсіндеу алдында затты тексеру (қарау, сезіну, пішінін, түсін таңдау)
	5.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау
	5.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	5.3.2.6 мүсіндеу объектісін мұғаліммен бірге ермексаз элементтерімен безендіру
	5.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	5.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	5.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	5.3.3.3 подчиняться правилам работы в команде

5.1. Заттық сурет салу	5.5.1.17 мұғалімнің жетекшілігімен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттарын; ойыншықтарды) гуашпен, бояумен бояу
	5.5.1.18 мұғалімнің жетекшілігімен тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды акварельмен бояу
	5.5.1.19 мұғалімнің көмегімен өз жұмысын үлгімен салыстыру, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау
	5.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
4.3. Сюжеттік аппликация	5.4.3.1 мұғалімнің көмегімен дайын дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектерінің берілген контурларына жабыстыру
	5.4.3.2 мұғалімнің көмегімен сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	5.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	5.4.3.4 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	5.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	5.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	5.5.3.1 контурлық сызбаларды мұғалімнің жетекшілігімен үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрацияларымен, қарапайым пейзажбен, қарапайым сюжетпен бояу
	5.5.3.6 мұғалімнің көмегімен контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу
	5.5.3.5 бояу кезінде суреттің шекарасын сақтау
4 тоқсан	
3.1. Ермексаздан сурет салу	5.3.1.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негіздегі дайын контурдың ішіне көлемді аппликацияны мүсіндеу
3.2. Көлемді бұйымдар	5.3.2.1 мұғаліммен бірге мүсіндеу алдында затты тексеру (қарау, сезіну, пішінін, түсін таңдау)
	5.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау
	5.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
	5.3.2.8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	5.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	5.3.2.10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу

4.1. Заттық аппликация	5.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау
	5.4.1.11 мұғалімнің көмегімен коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликация жасау техникасын қолдану
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	5.2.2.6 суретшілердің (Г. Садвакасова, Л. Афремов, И. Шишкин) пейзаждары бар суреттерді қарау, жыл мезгілін, оның белгілерін атау
	5.2.2. өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
	5.2.2.4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру
	5.2.2.3 суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау; суреттен туындаған эмоцияларды білдіру (ауызша, мимикамен)
5.1. Заттық сурет салу	5.5.1.15 берілген контур бойынша жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу
	5.5.1.7 мұғалімнің көмегімен сызықтан шықпай, сурет контурын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін бояу
	5.5.1.16 мұғалімнің көмегімен объектілерді олардың пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастыру
	5.5.1.11 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау
	5.5.1.6 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
5.2. Сәндік сурет салу	5.5.2.6 мұғалімнің көмегімен тірек нүктелері бойынша дөңгелек, шаршы, тікбұрышты пішіндегі дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	5.5.3.2. мұғалімнің көмегімен қағаз парағының бүкіл бетіне оның шетінен шығып кетпей тапсырмасыз сурет салу
	5.5.3.7 мұғалімнің жұмысты бағалауын тыңдау
	5.5.3.8 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу

2) 6 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	6.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	6.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	6.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	6.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және үлгі бойынша ретке келтіру
	6.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	6.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	6.2.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	6.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау
	6.2.2.2. таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)
	6.2.2.3 адамдардың, жануарлардың бейнелері, олардың әрекеттері арқылы берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)
	6.2.2.4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру
3.1. Ермексаздан сурет салу	6.3.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне жағу тәсілімен ермексаз аппликациясын орындау
3.2. Көлемді бұйымдар	6.3.2.1. мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру
	6.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	6.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	6.3.2.5 конструктивті әдіспен мүсіндеу (3-4 бөліктен), мұғалімнің минималды көмегімен пішінді беру
	6.3.2.8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	6.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	6.3.2.10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу
4.1. Заттық аппликация	6.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу
	6.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді тану, атау, ажырату, пайдалану
	6.4.1.3 қағазды жырту, кесу және ұсақтау арқылы дайындамалар жасау

	6.4.1.12 көрсету бойынша берілген контурға мыжылған қағаздан (3-4 түсті) көлемді аппликация жасау, желімдеу
4.2. Сәндік аппликация	6.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	6.4.2.4 мұғалімнің көмегімен жапырақтардан жасалған өрнекті көлденең жолақта, шаршыда, тіктөртбұрышта артынша желімдей отырып, 2 белгісі бойынша кезектестірумен берілген нүктелердің бойына жайып қою
	6.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше), терминдердің мағыналарын түсіну
5.1. Заттық сурет салу	6.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	6.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	6.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	6.5.1.4 мұғалімнің көмегімен бейнеленген заттың бөлшектерін нүктелермен салып бітіру
	6.5.1.13 торлар мен үлгі бойынша қарындашпен, қаламмен нүктелер, сызықтар, геометриялық фигуралар салу
	6.5.1.11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
	6.5.1.9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
	6.5.1.10 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау
5.2. Сәндік сурет салу	6.5.2.1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және түспен бояу
	6.5.2.4 геометриялық фигураларды таңдау және оларды үлгі бойынша, ауызша сипаттау бойынша бірдей белгілерімен топтастыру
2 тоқсан	
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	6.2.2.5 таныс ғимараттарды, аймақтың көрнекті ғимараттарын фотосуреттерден тану, көрсету, атау, ажырату
	6.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
4.2. Сәндік аппликация	6.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша көрсету, берілген нүктелер және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
	6.4.2.2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау

	6.4.1.4 мұғалімнің көмегімен берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
	6.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау (мүмкіндігінше), терминдердің мағыналарын түсіну
3.1. Ермексаздан сурет салу	6.3.1.2 мұғалімнің көмегімен қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
3.2. Көлемді бұйымдар	6.3.2.1 обследовать предмет перед лепкой совместно с учителем (рассмотрение, ощупывание, выделение формы, цвета)
	6.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	6.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	6.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
	6.3.2.6 мүсіндеу объектісін еліктеу бойынша ермексаз элементтерімен безендіру
3.3. Композиция	6.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	6.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	6.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну
4.1. Заттық аппликация	6.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу
	6.4.1.9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару
	6.4.1.7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш) кесумен машықтану
	6.4.1.8 бүктелген қағазды кесу әдісін қолдану
5.2. Сәндік сурет салу	6.5.2.3 мұғалімнің көмегімен үлгіге сәйкес көлденең жолақта екі белгі бойынша әртүрлі дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
	6.5.2.7 жапырақтарға бояу жағу және жолаққа көрсету бойынша, үлгі бойынша бояудың бір-бір белгісімен (түсі, мөлшері, пішіні) жапырақтарды кезектестіре отырып, өсімдіктің өрнегін басып шығару
	6.5.2.2 өрнекте қолданылатын заттардың санын есептеуді жүзеге асыру
5.1. Заттық сурет салу	6.5.1.15 трафареттердың, шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу

	6.5.1.16 мұғалімнің жетекшілігімен әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша, трафарет бойынша салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	6.5.3.3 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	6.5.3.4 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде берілген сызықтар бойынша салу
3 тоқсан	
1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	6.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	6.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	6.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	6.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және үлгі бойынша ретке келтіру
	6.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	6.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	6.3.1.3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және аппликацияны көрсету бойынша, үлгі бойынша ырғақты саусақ іздерімен орындау (таяқшамен кесу формасы)
4.1. Заттық аппликация	6.4.1.6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету
	6.4.1.5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
4.2. Сәндік аппликация	6.4.2.5 үлгі бойынша, мұғалімнің көмегімен рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
5.2. Сәндік сурет салу	6.5.2.5 көрсету бойынша, үлгі бойынша қалыпты жолақтағы өрнекті берілген нүктелер бойынша басып шығару
	6.5.2.8 дайындамада ақ түспен белгіленген ұлттық өрнекті айналдыра сызу және бояу
	6.5.2.9 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердентұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	6.2.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	6.2.1.2 қазақтың ұлттық тұрмыстық заттарының пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау
	6.2.1.3 қазақтың тұрмыстық заттарын ойынға қосу

3.2. Көлемді бұйымдар	6.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	6.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	6.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	6.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну
5.1. Заттық сурет салу	6.5.1.19 көрсету бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары ; ойыншықтар) бояу
	6.5.1.20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды көрсету бойынша акварель бояулармен бояу
	6.5.1.21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен қателерін түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің көмегімен жұмыстарды бағалау
	6.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
4.3. Сюжеттік аппликация	6.4.3.1 үлгі бойынша дайын дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектерінің берілген контурларына жабыстыру
	6.4.3.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	6.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	6.4.3.4 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	6.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	6.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	6.5.3.1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз ертегілер иллюстрацияларымен, қарапайым пейзажбен, қарапайым сюжетпен бояу
	6.5.3.6 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу
	6.5.3.5 бояу кезінде суреттің, бөлшектердің шекарасын сақтау
4 четверть	
3.2. Көлемді бұйымдар	6.3.2.1 обследовать предмет перед лепкой совместно с учителем (рассмотрение, ощупывание, выделение формы, цвета)
	6.3.2.2 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	6.3.2.5 конструктивті әдіспен мүсіндеу (3-4 бөліктен), мұғалімнің минималды көмегімен пішінді беру

	6.3.2.8 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	6.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	6.3.2.10 сынып оқушыларының барлық бұйымдарының ішінен өз бұйымын табу
4.1. Заттық аппликация	6.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау
	6.4.1.11 коллаж жасау: мұғалімнің көмегімен қағаз негізді бояумен бояу, дайын бөлшектерді көрсету бойынша орналастыру және жабыстыру
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	6.2.2.6 қазақстандық суретшілердің (А. Он, А. Ғалымбаева) натюрморттарын қарау, бейнелеу объектілерін атау
	6.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
5.1. Заттық сурет салу	6.5.1.17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде нүктелер бойынша салу
	6.5.1.18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес көрсету бойынша орналастыру
	6.5.1.12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау
	6.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	6.5.1.6 мұғалімнің көмегімен сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
	6.5.1.14 заттарды табиғаттан мұғалімнің көмегімен көрсету бойынша берілген контурмен салу
	6.5.1.8 көрсету бойынша, үлгі бойынша суреттің контурын сақтай отырып, сызықтан шықпай сурет бөлшектерін бояу, контур бойымен сызу
5.2. Сәндік сурет салу	6.5.2.6 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша дайындаманың шетіне немесе ортасына берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	6.5.3.2 мұғалімнің көмегімен қағаз парағының бүкіл бетіне оның шетінен шығып кетпей тапсырмасыз сурет салу
	6.5.3.7 мұғалімнің көмегімен өз суретін атау және көрсету
	6.5.3.8 мұғалімнің жұмысын бағалауға қатысу
	6.5.3.9 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу

3) 7 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	7.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	7.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	7.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	7.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және үлгі бойынша ретке келтіру
	7.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	7.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау
	7.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше мұғалімнің көмегімен сұрақтарға жауап беру
	7.2.2.2. таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)
	7.2.2.3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)
	7.2.2.4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру
3.1. Ермексаздан сурет салу	7.3.1.1 көрсету бойынша, үлгі бойынша қатаң негізге дайын контурлық зат кескінінің ішіне ермексазбен сурет салу (пластилинография)
3.2. Көлемді бұйымдар	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру
	7.3.2.2 мұғалімнің минималды көмегімен мүсіндеу затын тану, атау және нақты затпен салыстыру, ажырату
	7.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	7.3.2.5 бұйымдарды конструктивті әдіспен мүсіндеу, пішінін еліктеу бойынша беру
	7.3.2.8 мұғалімнің минималдыкөмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	7.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	7.3.2.10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру
	7.4.1.1 мұғалімнің аппликацияны тану, көрсету, бөлшектерін атау, орындау тәртібі деңгейінде үлгіні талдауға қолдан келгенше қатысу

4.1. Заттық аппликация	7.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану
	7.4.1.3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	7.4.1.12 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу
4.2. Сәндік аппликация	7.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	7.4.2.4 көрсету бойынша жапырақтардан жасалған өрнекті өлшемі, түсі, пішіні бойынша берілген нүктеге кезектестіріп орналастыру
	7.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау, терминдердің мағыналарын түсіну
5.1. Заттық сурет салу	7.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	7.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	7.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	7.5.1.4 үлгі бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру
	7.5.1.13 торлар мен үлгі бойынша қарындашпен, қаламмен нүктелер, сызықтар, геометриялық фигуралар салу
	7.5.1.11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
	7.5.1.9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
	7.5.1.10 мұғалімнің жетекшілігімен қосымша түстер жасау
5.2. Сәндік сурет салу	7.5.2.1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және бояу
	7.4.2.6 геометриялық фигураларды білу, атау, терминдердің мағыналарын түсіну
	7.5.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
	7.5.2.3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
5.3. Сюжеттік сурет салу	7.5.3.3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу
2 тоқсан	
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін, сәулет заттары	7.2.2.5 мұғалімнің көмегімен ұлттық керамикалық бұйымдарды тану, көрсету, атау, тексеру
	7.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
	7.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша үлгі бойынша

4.2. Сәндік аппликация	және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
	7.4.1.7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер) кесумен машықтану
	7.4.1.8 бүктелген қағазды бірнеше рет кесу әдісін қолдану
	7.4.2.2 мұғалімнің көмегімен геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау
3.1. Ермексаздан сурет салу	7.3.1.2 көрсету бойынша, мұғалімнің көмегімен қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
3.2. Көлемді бұйымдар	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру
	7.3.2.2 мұғалімнің минималды көмегімен мүсіндеу затын тану, атау және нақты затпен салыстыру, ажырату
	7.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	7.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
	7.3.2.6 мүсіндеу объектісін еліктеу бойынша ермексаз элементтерімен безендіру
3.3. Композиция	7.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	7.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	7.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну
5.2. Сәндік сурет салу	7.5.2.3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
	7.5.2.6 жапырақтарға бояу жағу және көрсету бойынша, үлгі бойынша жолаққа жапырақтарды түсі, өлшемі, пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін көрсету басып шығару
	7.5.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
5.1. Заттық сурет салу	7.5.1.15 шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу
	7.5.1.16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша және үлгі бойынша салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	7.5.3.4 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	7.5.3.5 берілген сызықтар бойынша жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу
3 тоқсан	

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	7.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	7.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	7.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	7.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және үлгі бойынша ретке келтіру
	7.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	7.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін ауызша немесе көрнекі нұсқаулық бойынша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	7.3.1.3 қатты негізді жағу әдісімен ермексазбен қаптау және үлгіні таяқшамен сурет салу, көрсету бойынша, үлгі бойынша кесуге арналған қалыптар
4.1. Заттық аппликация	7.4.1.5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	7.4.1.6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету
	7.4.1.4 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
4.2. Сәндік аппликация	7.4.2.5 үлгі бойынша рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
5.2. Сәндік сурет салу	7.5.2.4 үлгі бойынша, берілген нүктелер бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда 3 түрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару
	7.5.2.7 үлгі бойынша дайындамадағы ұлттық өрнекті контур бойымен сызу және бояу
	7.5.2.8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердентұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	7.2.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	7.2.1.2 қазақ ыдыс-аяқтарының пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау
	7.2.1.3 қазақтың ұлттық ыдыс-аяқтарын ойынға қосу
3.2. Көлемді бұйымдар	7.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	7.3.3.1 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композиция жасауға қатысу
	7.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	7.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелеріне бағыну

5.1. Заттық сурет салу	7.5.1.19 көрсету бойынша, үлгі бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары; ойыншықтар) бояу
	7.5.1.20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды көрсету бойынша, үлгі бойынша акварель бояулармен бояу
	7.5.1.21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен қателерін түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің көмегімен жұмыстарды бағалау
	7.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
4.3. Сюжеттік аппликация	7.4.3.1 үлгі бойынша дайын немесе кесілген дайындамалардан жасалған қарапайым сюжеттік аппликацияны көрсету бойынша композиция бөлшектерінің берілген контурларына жабыстыру
	7.4.3.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	7.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	7.4.3.4 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	7.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	7.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	7.5.3.1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз қарапайым сюжетпен бояу
	7.5.3.6 бояу кезінде суреттің, бөлшектердің шекарасын сақтау
	7.5.3.7 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу
4 тоқсан	
3.2. Көлемді бұйымдар	7.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты тексеру
	7.3.2.2 мұғалімнің минималды көмегімен мүсіндеу затын тану, атау және нақты затпен салыстыру, ажырату
	7.3.2.5 бұйымдарды конструктивті әдіспен мүсіндеу, пішінін еліктеу бойынша беру
	7.3.2.8 мұғалімнің минималдыкөмегімен мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	7.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	7.3.2.10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру
	7.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау

4.1. Заттық аппликация	7.4.1.11 коллаж жасау: мұғалімнің көмегімен қағаз негізді бояумен бояу, дайын бөлшектерді көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру және жабыстыру
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	7.2.2.6 белгілі портрет суретшілерінің суреттерін қарау, суреттерде бейнеленген тұлғалардың эмоционалды жағдайын анықтау
5.1. Заттық сурет салу	7.5.1.17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде нүктелер бойынша салу
	7.5.1.18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру
	7.5.1.12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау
	7.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	7.5.1.6 мұғалімнің көмегімен сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
	7.5.1.18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру
	7.5.1.14 табиғаттан заттарды нүктелер бойынша, көрсету бойынша, үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу
	7.5.1.8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, контур бойымен сызу
5.2. Сәндік сурет салу	7.5.2.5 көрсету бойынша дайындаманың шетінде немесе ортасында берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	7.5.3.2 мұғалімнің көмегімен үлгі бойынша объектілерді пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастырумен қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар) салу
	7.5.3.8 мұғалімнің көмегімен өз суретін атау және көрсету
	7.5.3.9 мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау
	7.5.3.10 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу

4) 8 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	8.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	8.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	8.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	8.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	8.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	8.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	8.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше сұрақтарға жауап беру
	8.2.2.2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше)
	8.2.2.3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілетін эмоциялар мен көңіл-күй туралы сұрақтарға жауап беру (мүмкіндігінше)
	8.2.2.4 суреттелген заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, тәуліктің бөліктеріне, жыл мезгіліне тән өз қызметінің түрлері туралы (мүмкіндігінше) білу, көрсету, атау, сұрақтарға жауап беру
3.1. Ермексаздан сурет салу	8.3.1.1 үлгі бойынша сурет салу үшін пластилинография техникасын қолдану
3.2. Көлемді бұйымдар	8.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	8.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	8.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	8.3.2.5 бұйымдарды еліктеу бойынша, үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу
	8.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	8.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	8.3.2.10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру, бағалау
4.1. Заттық аппликация	8.4.1.1 бөлшектерді атау деңгейінде мұғалімнің үлгіні талдауына қатысу, аппликацияны орындау тәртібі туралы сұрақтарға жауап беру
	8.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану

	8.4.1.3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	8.4.1.12 көрсету бойынша, үлгі бойынша берілген контурға мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу
4.2. Сәндік аппликация	8.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	8.4.2.4 үлгі бойынша жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою
5.1. Заттық сурет салу	8.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	8.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	8.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	8.5.1.4 көрсету бойынша бейнеленген заттың бөлшектерін салып бітіру
	8.5.1.13 берілген нүктелер мен үлгі бойынша сызылмаған қағазға сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен салу
	8.5.1.11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
	8.5.1.9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
	8.5.1.10 ұсынылған алгоритм бойынша қосымша түстер жасау
5.2. Сәндік сурет салу	8.5.2.1 геометриялық өрнектерді үлгі бойынша контурлық сызықпен сызу және бояу
	8.5.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
	8.5.2.3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
5.3. Сюжеттік сурет салу	8.5.3.3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу
2 тоқсан	
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	8.2.1.1 оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	8.2.1.2 қазақтың ұлттық бас киімдерін қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, мақсатын анықтау
	8.2.1.3 қазақтың ұлттық бас киімдерін ойынға қосу
4.2. Сәндік аппликация	8.4.1.7 әртүрлі мөлшердегі геометриялық фигураларды (шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шеңбер, сопақша) кесумен машықтану
	8.4.1.8 бүктелген қағазды бірнеше рет, " гармошкамен" кесу әдісін қолдану

	8.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша үлгі бойынша және сөйлеу нұсқаулары бойынша кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
3.1. Ермексаздан сурет салу	8.3.1.2 көрсету бойынша қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
3.2. Көлемді бұйымдар	8.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	8.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	8.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	8.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
	8.3.2.6 мүсіндеу объектісін үлгі бойынша ермексаз элементтерімен безендіру
3.3. Композиция	8.3.3.1 мұғаліммен талқылағаннан кейін ұжымдық композиция жасауға қатысу
	8.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	8.3.3.3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
5.2. Сәндік сурет салу	8.5.2.6 жапырақтарға бояу жағу және берілген нүктелер бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару
	8.5.2.3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
	8.5.2.4 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада 3-4 түрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару
5.1. Заттық сурет салу	8.5.1.15 шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу
	8.5.1.16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша және үлгі бойынша салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	8.5.3.4 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	8.5.3.5 жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша табиғат объектілерін салу
3 тоқсан	
	8.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	8.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	8.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	8.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	8.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	8.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	8.3.1.3 коллаж үшін үлгі бойынша қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау
4.1. Заттық аппликация	8.4.1.4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында құрғақ жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
	8.4.1.9 үлгі мен сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына (жоғарғы, төменгі, оң, сол, ортаңғы) назар аудару
	8.4.1.5 мұғалімнің көмегімен матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	8.4.1.6 мұғалімнің көмегімен матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын білу, көрсету
4.2. Сәндік аппликация	8.4.2.2 көрсету бойынша геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау
	8.4.2.6 өз сөзінен геометриялық фигуралардың атауларын, терминдерді білу, атау, түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)
	8.4.2.5 үлгі бойынша рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
5.2. Сәндік сурет салу	8.5.2.7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу
	8.5.2.8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды көрсету бойынша, үлгі бойынша нүктелердентұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	8.2.1.1 Оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	8.2.2.5 мұғалімнің көмегімен ұлттық музыкалық аспаптарды тану, көрсету, атау, тексеру
3.2. Көлемді бұйымдар	8.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	8.3.3.1 мұғаліммен талқылағаннан кейін ұжымдық композиция жасауға қатысу
	8.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	8.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелерін сақтау

5.1. Заттық сурет салу	8.5.1.19 үлгі бойынша гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары ; ойыншықтар) бояу
	8.5.1.20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды үлгі бойынша акварель бояулармен бояу
	8.5.1.21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, мұғалімнің көмегімен қателерін түзету, өз жұмысын және сыныптастарының суреттерін қарау, мұғалімнің сұрағы бойынша жұмыстарды бағалау
	8.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
	8.5.1.22 мұғалімнің көмегімен жануарды берілген контур бойымен салу
4.3. Сюжеттік аппликация	8.4.3.1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру және жабыстыру
	8.4.3.2 көрсету бойынша, үлгі бойынша сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	8.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	8.4.3.4 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	8.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	8.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	8.5.3.1 контурлық сызбаларды үлгі бойынша ұсақ бөлшектерсіз қарапайым сюжетпен бояу
	8.5.3.6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау
	8.5.3.7 үлгі бойынша контурлық сюжеттің суретін аяқтап салу
4 тоқсан	
3.2. Көлемді бұйымдар	8.3.2.1 мұғалімнің көмегімен мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	8.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру
	8.3.2.5 бұйымдарды еліктеу бойынша, үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу
	8.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	8.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	8.3.2.10 мұғалімнің көмегімен өз бұйымын табу, үлгімен салыстыру, бағалау
	8.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау

4.1. Заттық аппликация	8.4.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін, сәулет заттары	8.2.2.6 қазақстандық суретшілердің суреттерін қарау (А. Қастеев, Г. Исмаилова, М. Кенбаев, К. Тележанов)
	8.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
5.1. Заттық сурет салу	8.5.1.17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу
	8.5.1.18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес үлгі бойынша орналастыру
	8.5.1.12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау
	8.5.1.6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
	8.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	7.5.1.18 объектілерді олардың пішінінің, шамасының, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес көрсету бойынша, үлгі бойынша орналастыру
	8.5.1.14 табиғаттан заттарды нүктелер бойынша, көрсету бойынша, үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу
	8.5.1.8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, контур бойымен сызу
5.2. Сәндік сурет салу	8.5.2.5 үлгі бойынша дайындаманың шетінде немесе ортасында берілген нүктелер бойынша дөңгелек және шаршы пішінді дайындамаларға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	8.5.3.2 мұғалімнің көмегімен көрсету бойынша, үлгі бойынша объектілерді пішініне, көлеміне, ұзындығына сәйкес орналастырумен қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар) салу
	8.5.3.8 үлгі бойынша өз суретін атау және көрсету
	8.5.3.9 мұғалімнің көмегімен өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау
	8.5.3.10 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық суреттер жасауға қатысу

5) 9 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	9.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	9.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	9.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	9.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	9.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	9.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін, сәулет заттары	9.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше сұрақтарға жауап беру
	9.2.2.2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, білу, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді көрсету, атау (мүмкіндігінше) және сұрақтарға жауап беру
	9.2.2.3 мұғалімнің көмегімен өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, іс-әрекеттерде берілген эмоциялар мен көңіл-күйді тану, атау және сипаттау (мүмкіндігінше)
	9.2.2.4 жылдың бейнеленген уақыты, тәулік уақыты, заттар, олардың түсі, пішіні, мөлшері, кеңістіктік орналасуы, адамдар, жануарлар туралы сұрақтарға жауап беру
3.1. Ермексаздан сурет салу	9.3.1.1 үлгі бойынша қатаң негізге сурет салу үшін пластилинография техникасын қолдану
3.2. Көлемді бұйымдар	9.3.2.1 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	9.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру, ажырату
	9.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	9.3.2.5 бұйымдарды үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу
	9.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	9.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	9.3.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау
	9.4.1.1 мұғалімнің көмегімен берілген жоспар бойынша үлгіні талдау, аппликацияның орындалу тәртібін айту

4.1. Заттық аппликация	9.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану
	9.4.1.3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	9.4.1.12 үлгі бойынша берілген контурға мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу
4.2. Сәндік аппликация	9.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	9.4.2.4 жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою
5.1. Заттық сурет салу	9.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	9.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	9.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	9.5.1.4 үлгі бойынша "акватушь" техникасында сурет салу
	9.5.1.13 үлгі бойынша сызылмаған қағазға сызықтарды, геометриялық фигураларды қарындашпен, қаламмен салу
	9.5.1.9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
	9.5.1.10 ұсынылған алгоритм бойынша қосымша түстер жасау
	9.5.1.11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
5.2. Сәндік сурет салу	9.5.2.1 геометриялық өрнекті түсі, пішіні, ұяшықтары бойынша кезектестіріп құрастыру және суретін салу
	9.5.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
	9.5.2.3 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада бірнеше белгілер бойынша әртүрлі дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
5.3. Сюжеттік сурет салу	9.5.3.3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу
2 тоқсан	
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	9.2.1.1. оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	9.2.1.2 қазақтың ұлттық киімінің пішінін, түсін, мөлшерін, мақсатын қоршаған ортадан бөліп көрсету, атау, анықтау
	9.2.1.3 қазақтың ұлттық киімдерін ойынға қосу
4.2. Сәндік аппликация	9.4.1.7 геометриялық фигуралар мен дұрыс емес пішіндегі фигураларды кесуге машықтану
	9.4.1.8 бүктелген қағазды бірнеше рет, " гармошкамен" кесу әдісін қолдану

	9.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша таңдалған формада өз бетінше кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
3.1. Ермексаздан сурет салу	9.3.1.2 үлгі бойынша қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
3.2. Көлемді бұйымдар	9.3.2.1 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	9.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру, ажырату
	9.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	9.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
	9.3.2.6 мүсіндеу объектісін үлгі бойынша ермексаз элементтерімен безендіру
3.3. Композиция	9.3.3.1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу
	9.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	9.3.3.3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
5.2. Сәндік сурет салу	9.5.2.6 жапырақтарға бояу жағу және көрсету бойынша, үлгі бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару
	9.5.2.4 үлгі бойынша жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада әртүрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару
5.1. Заттық сурет салу	9.5.1.15 үлгі бойынша шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу
	9.5.1.16 әртүрлі заттардың суреттерін шаблон бойынша салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	9.5.3.4 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	9.5.3.5 жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша табиғат объектілерін салу
3 тоқсан	
	9.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	9.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	9.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	9.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	9.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	9.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	9.3.1.3 үлгі бойынша, өз бетінше қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау
4.1. Заттық аппликация	9.4.1.4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
	9.4.1.9 сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына назар аудару
	9.4.1.5. үлгі бойынша, көрсету бойынша матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	9.4.1.6 матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын атау, ажырату
4.2. Сәндік аппликация	9.4.2.2 үлгі бойынша геометриялық пішінді дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау
	9.4.2.5 рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
	9.4.2.6 өз сөзінен геометриялық фигуралардың атауларын, терминдерді білу, атау, түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)
5.2. Сәндік сурет салу	9.5.2.7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу
	9.5.2.8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды үлгі бойынша нүктелердентұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	9.2.1.1. оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	9.2.2.5 мұғалімнің көмегімен шағын мүсіндік формаларды зерттеп, нақты заттармен ұқсастығын анықтау
3.2. Көлемді бұйымдар	9.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	9.3.3.1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу
	9.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	9.3.3.3. командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	9.5.1.19 өз бетінше гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары ; ойыншықтар) бояу

5.1. Заттық сурет салу	9.5.1.20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды өз бетінше акварель бояулармен бояу
	9.5.1.21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, қателерді түзету, өзінің және басқалардың жұмысын берілген критерийлер бойынша бағалау
	9.5.1.23 мұғалімнің көмегімен адамның мәнерлендірірлген тұлғасын және оның көрінісін салу
	9.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
	9.5.1.22 мұғалімнің көмегімен жануарды нүктелермен салу
4.3. Сюжеттік аппликация	9.4.3.1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру және жабыстыру
	9.4.3.2 үлгі бойынша, өз бетінше сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	9.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	9.4.3.4 мұғалімнің жетекшілігімен ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	9.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	9.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	9.5.3.1 контурлық сызбаларды қарапайым сюжетпен бояу
	9.5.3.6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау
	9.5.3.7 үлгі бойынша, өз бетінше контурлық сюжет суретінің бөлшектерін аяқтап салу
4 тоқсан	
3.2. Көлемді бұйымдар	9.3.2.1 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу алдында затты (үлгіні) тексеру
	9.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын нақты затты көрсету арқылы тану, атау және салыстыру, ажырату
	9.3.2.5 бұйымдарды үлгі бойынша конструктивті әдіспен мүсіндеу
	9.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	9.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	9.3.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау
4.1. Заттық аппликация	9.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау

	9.4.1.11 көрсету бойынша, үлгі бойынша коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	9.2.2.6 композиция, түс үйлесімі дағдыларын дамыту үшін әлемге әйгілі суретшілердің суреттерін қарау
	9.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
5.1. Заттық сурет салу	9.5.1.17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу
	9.5.1.18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес өз бетінше орналастыру
	9.5.1.12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау
	9.5.1.6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
	9.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	9.5.1.14 заттар мен объектілерді табиғаттан үлгі бойынша заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу
	9.5.1.8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, нүктелермен сызу
5.2. Сәндік сурет салу	9.5.2.5 үлгі бойынша берілген нүктелермен геометриялық пішіндегі дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	9.5.3.2 қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар, жануарлар, адамдар) қағазға үлгі бойынша композиция нұсқаларымен және суретті әртүрлі орналастырумен салу
	9.5.3.8 берілген жоспар бойынша өз суретін ұсыну
	9.5.3.9 мұғалімнің көмегімен берілген критерий бойынша өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау
	9.5.3.10 ұжымдық суреттерді үлгі бойынша жасауға қатысу

6) 10 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	10.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау

1.1. Бейнелеу өнері кабинетінде қауіпсіздік техникасы мен тәртіп ережелерін сақтау	10.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	10.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	10.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	10.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	10.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	10.2.2.1 өнер туындысы туралы әңгіме тыңдау, мүмкіндігінше мұғаліммен әңгімелесуге қатысу
	10.2.2.2 таныс шығарманың иллюстрациясын қарау, бейнеленген кейіпкерлерді, заттарды, әрекеттерді тану, көрсету, атау, мүмкіндігінше алдыңғы және кейінгі оқиғалар туралы сұрақтарға жауап беру
	10.2.2.3 өнер туындыларында, бейнеленген заттарда, әрекеттерде берілген эмоциялар мен көңіл-күйді тану, атау және мүмкіндігінше сипаттау, олар туралы сұрақтар қою
	10.2.2.4 жыл мезгілі мен тәулік уақытын, объектілерді, олардың түсін, пішінін, шамасын, кеңістіктік орналасуын; адамдардың, жануарлардың сыртқы түрін суреттеу
3.1. Ермексаздан сурет салу	10.3.1.1 үлгі бойынша қатаң негізге сурет салу үшін пластилинография техникасын қолдану
3.2. Көлемді бұйымдар	10.3.2.1 мүсіндеу алдында затты (үлгіні) өз бетінше тексеру
	10.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын тану, атау салыстыру, ажырату
	10.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	10.3.2.5 бұйымдарды үлгі бойынша, өз бетінше конструктивті әдіспен мүсіндеу
	10.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	10.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	10.3.2.10 өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау
4.1. Заттық аппликация	10.4.1.1 берілген жоспар бойынша үлгіні талдау, аппликация бойынша жұмыс жоспарын жасау
	10.4.1.2 негізгі және қосымша түстерді атау, ажырату, пайдалану
	10.4.1.3 қағазды жырту, кесу және мыжу арқылы дайындамалар жасау
	10.4.1.12 тапсырмасыз мыжылған қағаздан көлемді аппликация жасау, желімдеу

4.2. Сәндік аппликация	10.4.2.3 саябаққа саяхат кезінде жапырақтар топтамасын, өсімдік тұқымын жинау
	10.4.2.4 өз бетінше жапырақтардан жасалған өрнекті әртүрлі белгілері бойынша кезектестіріп жайып қою
5.1. Заттық сурет салу	10.5.1.1 әртүрлі бейнелеу материалдары мен құралдарын қолдану
	10.5.1.2 дәстүрлі және дәстүрлі емес сурет салу техникасында үйренген әдіс-тәсілдерді қолдану
	10.5.1.3 сурет салу техникасын сақтау және жетілдіру
	10.5.1.4 үлгі бойынша "акватушь" техникасында сурет салу
	10.5.1.13 көрсету бойынша сызылмаған қағазға қарындашпен, қаламмен сызықтар, геометриялық фигуралар салу
	10.5.1.9 сурет салу процесінде қолданылатын түстерді атау, ажырату
	10.5.1.10 өз бетінше қосымша түстер жасау
	10.5.1.11 қағаз парағын поролон тампондарымен және жалпақ щеткамен бояу
5.2. Сәндік сурет салу	10.5.2.1 геометриялық өрнекті түсі, пішіні, ұяшықтары бойынша кезектестіріп құрастыру және суретін салу
	10.5.2.2 өрнек жасау үшін пайдаланылған заттардың санын сандармен белгілеу
	10.5.2.3 жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада бірнеше белгілері бар дайын элементтерден тұратын өрнектер жасау
5.3. Сюжеттік сурет салу	10.5.3.3 қағаз парағының шетінен өтіп кетпей, бүкіл қағаз парағына тапсырмасыз сурет салу
2 тоқсан	
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	10.2.1.1. оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	10.2.1.2 халық қолөнершілерінің бұйымдарын, ұлттық өрнектерді қоршаған ортадан, бөліп көрсету, атау (мүмкіндігінше)
	10.2.1.3 өрнекті оның атауы бойынша анықтау
4.2. Сәндік аппликация	10.4.1.7 геометриялық фигуралар мен дұрыс емес пішіндегі фигураларды, симметриялық фигураларды кесуге машықтану
	10.4.1.8 қағаз кесудің әртүрлі әдістерін қолдану
	10.4.2.1 дайындамалардан жасалған өрнекті берілген пішінге түсі, өлшемі, пішіні бойынша таңдалған формада өз бетінше кезектестіріп орналастыруға және желімдеуге машықтану
3.1. Ермексаздан сурет салу	10.3.1.2 үлгі бойынша, өз бетінше қатты негіздегі заттық кескіннің дайын контурының ішіне

	модульдік мүсіндеу әдісімен көлемді ермексаз аппликациясын жасау
3.2. Көлемді бұйымдар	10.3.2.1 мүсіндеу алдында затты (үлгіні) өз бетінше тексеру
	10.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын тану, атау салыстыру, ажырату
	10.3.2.3 мүсіндеу кезінде мұғалімнің әрекеттерін бақылау
	10.3.2.4 табиғаттан ермексаздың бүтін кесегінен бұйымдар мүсіндеу
	10.3.2.6 мүсіндеу объектісін өз бетінше ермексаз элементтерімен безендіру
3.3. Композиция	9.3.3.1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу
	9.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	9.3.3.3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
5.2. Сәндік сурет салу	10.5.2.6 жапырақтарға бояу жағу және өз бетінше, үлгі бойынша жолаққа, шаршыға, шеңберге жапырақтарды түсі, мөлшері, пішіні бойынша кезектестірумен өсімдік өрнегін басып шығару
	10.5.2.4 жолақта, шеңберде, шаршыда, сопақшада әртүрлі қалыптан өрнек жасау және басып шығару
5.1. Заттық сурет салу	10.5.1.15 үлгі бойынша, ойлау бойынша шаблондардың көмегімен әртүрлі геометриялық пішіндерден тұратын заттардың суреттерін салу
	10.5.1.16 заттардың суреттерін шаблон бойынша салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	10.5.3.4 табиғатқа саяхат кезінде жылдың әр мезгілінде табиғат элементтерін бақылау
	10.5.3.5 жылдың әр мезгілінде табиғат объектілерін салу
3 тоқсан	
1.1. Соблюдение ТБ и правил поведения	10.1.1.1 бейнелеу өнері кабинетінде тәртіп ережелерін сақтау
	10.1.1.2 материалдармен және құралдармен жұмыс істеу кезінде ҚЕ ережелерін сақтау және түсініктеме беру (мүмкіндігінше)
	10.1.1.3 мұғалімнің талаптары мен тапсырмаларын орындау
	10.1.1.4 жұмыс орнын қызметтің берілген түріне дайындау және өз бетінше ретке келтіру
	10.1.1.5 сабақта мұғаліммен, сыныптастарымен ынтымақтасу
	10.1.1.6 бейнелеу өнері кабинетінде кезекшінің міндеттерін өз бетінше ауызша орындау
3.1. Ермексаздан сурет салу	10.3.1.3 өз бетінше қатты негізге ермексазды жағу әдісімен коллаж үшін негіз дайындау

4.1. Заттық аппликация	10.4.1.4 үлгі бойынша берілген контур сызбасында жапырақтардан, дәнді дақылдардан, тұқымдардан аппликация жасау
	10.4.1.9 сөйлеу нұсқаулары бойынша қағаз парағының жазықтығына назар аудару
	10.4.1.5 үлгі бойынша матадан жасалған дайындамалардан заттық аппликация жасау
	10.4.1.6 матаның алдыңғы және ішкі бет жақтарын атау, ажырату
4.2. Сәндік аппликация	10.4.2.2. бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектерді қосумен дайын элементтерден өрнектер жасау
	10.4.2.5 рамаларды, ашықхаттарды безендіру үшін сәндік өрнекті қолдану
	10.4.2.6 өз сөзінен терминдерді түсіну, қолдану (мүмкіндігінше)
5.2. Сәндік сурет салу	10.5.2.7 дайындамадағы ұлттық өрнекті нүктелерменсызу және бояу
	10.5.2.8 балшықтан, тұзды қамырды жасалған заттарды нүктелердентұратын, бояу жаққыш щеткамен боялған өрнекпен безендіру
2.1. Халықтың қолданбалы өнер бұйымдары	10.2.1.1. оң эмоцияларды, өнер нысандарына қызығушылық таныту
	10.2.2.5 Қазақстанның тарихи архитектуралық көрікті жерлері бар фотосуреттерді қарау
3.2. Көлемді бұйымдар	10.3.2.7 ермексаздан, балшықтан, тұзды қамырдан тапсырмасыз аралас әдіспен мүсіндеу
3.3. Композиция	10.3.3.1 берілген тақырып бойынша ұжымдық композиция жасауға қатысу
	10.3.3.2 орындалған композициямен ойнауға қатысу
	10.3.3.3 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
5.1. Заттық сурет салу	10.5.1.19 өз бетінше гуашпен, бояумен заттық силуэттік пішіндерді (киім, жиһаз, ыдыс-аяқ заттары ; ойыншықтар) бояу
	10.5.1.20 тұзды қамырдан, саздан жасалған фигураларды өз бетінше акварель бояулармен бояу
	10.5.1.21 өз жұмысын үлгімен салыстыру, қателерді түзету, өзінің және басқалардың жұмысын берілген критерийлер бойынша бағалау
	10.5.1.22 жануарды нүктелермен салу
	10.5.1.23 мұғалімнің көмегімен киімдегі адамды берілген нүктелермен салу
	10.5.1.5 бүкіл параққа тапсырмасыз сурет салу, түстер мен сызықтарды қолдана отырып, сурет арқылы эмоцияларды білдіру
	10.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау

4.3. Сюжеттік аппликация	10.4.3.1 қарапайым сюжеттік аппликацияны үлгі бойынша, өз ойынша құрастыру және жабыстыру
	10.4.3.2 үлгі бойынша, өз бетінше сюжетке сәйкес аппликацияның бөлшектерін көлемі бойынша, ұзындығы бойынша бөліп қою
	10.4.3.3 бұйымдарды үй-жайларды, көрмелерді безендіру үшін және сыйлық ретінде пайдалану
	10.4.3.4 үлгі бойынша, ойластыру бойынша ұжымдық композициялар жасауға қатысу
	10.4.3.5 командада жұмыс істеу ережелерін сақтау
	10.4.3.6 композицияны ойынға қосу
5.3. Сюжеттік сурет салу	10.5.3.1 контурлық сызбаларды қарапайым сюжетпен бояу
	10.5.3.6 бояу кезінде сурет пен бөлшектердің шекарасын, штрихтардың бағытын сақтау
	10.5.3.7 өз бетінше контурлық сюжет суретінің бөлшектерін аяқтап салу
4 тоқсан	
3.2. Көлемді бұйымдар	10.3.2.1 мүсіндеу алдында затты (үлгіні) өз бетінше тексеру
	10.3.2.2 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу затын тану, атау салыстыру, ажырату
	10.3.2.5 бұйымдарды үлгі бойынша, өз бетінше конструктивті әдіспен мүсіндеу
	10.3.2.8 ұсынылған жоспар бойынша мүсіндеу тақырыбын үлгімен салыстыру
	10.3.2.9 дайын бұйымдармен ойнау
	10.3.2.10 өз бұйымын ұсынылған критерий бойынша үлгімен салыстыру, бағалау
4.1. Заттық аппликация	10.4.1.10 коллаж техникасын көрсету кезінде педагогтың әрекеттерін бақылау
	10.4.1.11 үлгі бойынша, өз бетінше коллаж жасау үшін дайын формалардан аппликацияны орындау техникасын қолдану
2.2. Иллюстрациялар, көркем сурет, фотоөнер, мүсін , сәулет заттары	10.2.2.6 заманауи қазақстандық суретшілердің (Д. Қасымов, Л. Махит, Әбілхайыр, Н. Бубэ) композиция, түс үйлесімі дағдыларын дамыту үшін суреттерін қарау
	10.2.2.7 өнер туындыларындағы нақты заттарды тану, атау
	10.5.1.17 табиғат объектілерін жылдың әр мезгілінде үлгі бойынша салу
	10.5.1.18 объектілерді пішінінің, көлемінің, ұзындығының ерекшеліктеріне сәйкес үлгі бойынша , өз бетінше орналастыру
	10.5.1.12 сурет салу кезінде әрекеттердің реттілігін сақтау

5.1. Заттық сурет салу	10.5.1.6 берілген жоспар бойынша сурет салу алдында заттарды қарап тексеру
	10.5.1.7 мұғалімнің тақтаға, қағазға сурет салуды орындаудағы әрекетін бақылау
	10.5.1.14 заттар мен объектілерді табиғаттан өз бетінше заттардың негізгі формасы мен өлшемдерін бере отырып салу
	10.5.1.8 үлгі бойынша суреттің контурын және штрихтар бағытын сақтай отырып, суреттің бөлшектерін сызықтан шықпай бояу, нүктелермен сызу
5.2. Сәндік сурет салу	10.5.2.5 өз бетінше дайындаманың шеті, периметрі немесе ортасы бойынша геометриялық пішіндегі дайындамаға бояудан, нүктелерден, дақтардан жасалған өрнектердің суретін салу
5.3. Сюжеттік сурет салу	10.5.3.2. қарапайым заттар мен олардың айналасындағы заттарды (жемістер, ойыншықтар, жануарлар, адамдар) қағазға үлгі бойынша композиция нұсқаларымен және суретті әртүрлі орналастырумен салу
	10.5.3.8 берілген жоспар бойынша өз суретін ұсыну
	10.5.3.9 берілген критерий бойынша өзінің және басқа біреудің жұмысын бағалау
	10.5.3.10 ұжымдық суреттер жасауға қатысу

бұйрығына
47-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
540 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1-тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың музыкалық іс-әрекеті барысында тыңдау, орындаушылық және қозғалыс қабілеттерін дамыту, қарапайым эстетикалық сезімдерін қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) білім алушылардың музыкалық сабақтарға жағымды сезімдері мен оң көзқарастарын қалыптастыру және қолдау;

2) музыкаға және музыкамен қимыл-қозғалыстар жасауға деген эмоционалдық ықыластылықты тәрбиелеу;

3) музыкалық-орындаушылық және би дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) ырғақты сезінуді, музыкалық есте сақтауды дамыту;

2) білім алушылардың әншілік тыныс алуын, әншілік аппаратын дамыту;

3) моторикалық ептілікті, тепе-теңдік сезімін, кеңістікте бағдарлануды, қозғалыстарды үйлестіруді қалыптастыру;

4) эмоционалдық-ерікті саланы және оң жеке қасиеттерді дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде ескертіледі:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігі;

2) фронталды жұмыс барысында қолданылатын мұғалімнің бағыттаушы ынталандырушы көмегіне реакцияның әлсіздігі;

3) қалыптасатын дағдыларды машықтанудың қиындықтары.

6. Білім алушылардің ерекшелігі - айқын көрінетін сөйлеу бұзылыстары: сөйлеуді түсінудегі қиындықтар, сөздік қорының аздығы, дыбыс айтуының және сөйлеудің грамматикалық құрылымың бұзылуы, балалардың бір тобында белсенді сөйлеудің толық болмауы да байқалады. Оқушыларға әннің мәтінін мағынасын түсіну, оны есте сақтау және қайталау қиынға соғады.

7. Оқу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика принциптеріне негізделген.

8. Мұғалімдер оқушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; үнемі өзгеріп отыратын мүмкіндіктерін бақылап зерделейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, оқушылардың дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды нәтижелерін тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

9. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

10. Сабақты ұйымдастыруда әр оқушыға қатысты іс-әрекет түрін уақытылы өзгерту мүмкіндігі қарастырлады, егер оқушының осындай қажеттілігі туындаса. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

11. Музыка және ырғақ сабақтарын дайындау және өткізу барысында мұғалім келесі талаптарды ұстанады:

1) музыкалық материалды оның тәрбиелік мәнін, эстетикалық құндылығын, білім алушылардың даму деңгейіне сәйкестігін ескере отырып таңдау;

2) оқушылардың тыңдауына ұсынылатын (оның ішінде жазбада берілетін) музыкалық шығарманы орындаудың жоғары деңгейі;

3) музыкалық шығарманың мазмұнымен таныстыруда білім алушыларға көп сөйлемеу, берілетін түсіндірмелердің қысқа, қолжетімді болуы;

4) музыканы тыңдау кезінде бейнелі көрнекілікті қолдану (бейнесюжеттер, иллюстрациялар, драматизация, шығарманың мазмұнына сәйкес келетін суреттер сериясы);

5) білім алушылардың қозғалыс белсенділігін ұйымдастыру, қозғалыс белсенділігі музыкалық шығарманың ырғақты бейнесін, қарқынын, динамикасын жақсы меңгеруге ықпал етеді.

12. Музыканы тыңдау - әр сабақтың міндетті бөлігі болып табылады, ол балалардың музыкалық түсініктерін кеңейтуге және олардың эстетикалық сезімдерін қалыптастыруға ықпал етеді.

13. Музыканы тыңдау бойынша жұмыстың мазмұны мен ұйымдастырылуы білім алушылардың жас және психикалық, дене дамуының ерекшеліктерімен анықталады. Оқушылардың зейін ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың шаршауын тудырмас үшін музыкалық шығарманың дыбысы 1,5-2 минуттан аспауы керек.

14. Музыканы тыңдау жаңа шығармамен танысу, музыкалық шығарманы қайта тыңдау, музыкалық аспаптарда ойнау процесінде жүреді.

15. Музыкалық шығарма бірнеше сабақта және сабақтан тыс уақытта қайта-қайта тындалады. Қайта тыңдау кезінде әр түрлі ойын қимылдарын, шу оркестріндегі ойын еңгізіледі. Мұндай әдістер оқушыларға шығарманың құрылымын, оның қарқынын, ырғақтық бейнесін анықтауға көмектеседі. Қайта тыңдаған сайын балалар музыкалық шығарманы жақсы таныла бастайды, олардың жағымды эмоциялары туындайды.

16. Музыкалық материалды іріктеуде оны оқытудың келесі кезеңдерінде бекіту үшін біртіндеп ән айтумен, музыкалық аспаптарда ойнаумен күрделендіре алатындай және кейін қозғалыстар қосып, би композицияларын құра алатындай етіп таңдайды.

17. Ән айту оқушылардың музыкалық қабілеттерін дамытудың ең белсенді әдісі ретінде қарастырылады, музыкалық тәрбиенің негізі құрайды. Маңызды дамытушы құралы - хор әні болып табылады. Ән мәтіндері, әуендердің әсемдігі оқушылардың эмоционалды тәжірибесін қалыптастыруға ықпал етеді.

18. Мұғалім әндерді және олармен жұмыс істеу ретін оқушылардың музыкалық және әншілік дайындығына, олардың даму деңгейіне байланысты таңдайды. Әнді толық орындау қиналатын балалармен жұмыс жасауда, мұғалім оларға әннің жеке бөліктерін айтуды ұсынады.

19. Сөйлемейтін балалар ән айтуға еліктеп, әндетудің иммитациясын жасайды, әуен ырғағына қарай тербеледі, қолдарымен ырғақты қимылдарын орындайды, аяқтарымен топылдатады.

20. Ән айтуға дайындық жаттығулары логопедиялық ырғақтық жаттығулары, артикуляциялық гимнастика, тыныс алу жаттығулары болып табылады. Музыкалық аспаптардың дыбыстарын, жақын ортаның дыбыстарын иммитациялау мұғалімге мектеп оқушыларын қызықтыруға және сабақты түрлендіруге көмектеседі.

21. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар барысында оқушылар зал бойымен ирелең жолымен қозғалады, қатарға, бағанға, шеңберге тұрады, бейнелі қимылдар жасайды. Мұғалім ырғақ сезімін, би қимылдарын мақсатты, дәйекті қалыптастыру үшін жаттығулар, музыкалық ойындар жүйесін құрастырады.

22. Музыка және ырғақ сабақтары музыкалық аспаптармен (фортепиано, баян, аккордеон, домбыра, үрмелі гармоника, барабандар, металлофондар, балалар синтезаторы, сылдырмақ, дабыл, маракас, үшбұрыш), музыкалық орталықпен, музыкалық шығармалардың аудиожазбалар жиынтығымен, иллюстрациялық және бейнематериалдармен жабдықталады.

23. Музыкалық аспаптарда ойнау білім алушылардың музыкалық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді: тембрлік, динамикалық естуін, жоғары дыбысты естуді, ырғақ сезімін, музыкалық есте сақтауын; қол мен саусақтардың қозғалғыштығын дамытады, ырғақты қозғалыстардың сапасын жақсартады.

24. Би билеуді үйрену кезінде оқушылар бидің атауларымен, негізгі қимылдарымен танысады. Әр түрлі халықтардың билерін орындау оқушыларды халықтық мәдениетке, қозғалыстарда әр түрлі халықтардың билерінің сипаттамалық ерекшеліктерін таба білуге баулиды, интернационализм сезімін тәрбиелейді.

25. Бағдарлама концентірлік принципіне сәйкес құрылған, бұл оқытудың әр жылында бұрын үйренген дағдыларды қайталауға, бекітуге, жетілдіруге мүмкіндік береді.

26. Бағдарламаның мазмұнын ұсыныстық сипатындағы нұсқаулықтар ретінде қолданылады, яғни мұғалім оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, кез-келген өзгерістер енгізуге, бағдарламада ұсынылғандардың ішінен керектігін таңдауға және басқа музыкалық шығармаларды пайдалануға құқылы.

27. Музыкалық- ырғақтық құралдар жүйесі білім алушылардың қозғалыс саласының жай-күйін ескере отырып, сабақтарда әр түрлі болады.

28. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау сипаттамалық бағалауды (қалыптасқан дағдыларды сипаттау) пайдалана отырып жүзеге асырылады.

3-тарау. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Музыка және ырғақ" пәнінің мазмұны

29. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 6-сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 7-сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 8 - сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

5) 9 - сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

6) 10 - сыныпта-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді Мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты.

30. "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесідей бөлімдерді қамтиды :

1) "Музыканы тыңдау";

2) "Ән айту";

3) "Музыкалық-ырғақтық жаттығулар";

4) "Музыкалық аспаптарда ойнау"

5) "Би мен би билеу"

31. "Музыканы тыңдау" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) музыканы тыңдау.

32. "Ән айту" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) ән айту.

33. "Музыкалық-ырғақтық жаттығулар" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) музыкалық-ырғақтық жаттығулар.

34. "Музыкалық аспаптарда ойнау" бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) музыкалық аспаптарда ойнау.

35. "Би мен би билеу" бөлімі бөлімі келесідей бөлімшені қамтиды:

1) би мен би билеу.

36. 5-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыканы тыңдау. Музыканы тыңдау ережелері, балалар ертегілерінен әуенді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру. Қазақ халық шығармаларын, Қазақстан Республикасында тұратын түрлі халықтардың музыкалық шығармаларын тыңдау. Дыбыстық күштің өзгеруін тану және атау (қатты, ақырын). "Домбыра", " балалайка" музыкалық аспаптарының дыбысын тыңдау. "Домбыра", "балалайка" аспаптарын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау;

2) ән айту. Ән айту ережелері. Суреттегі бет бөліктерін тану және атау (ұрт, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас, құлақ, иек). Мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Таныс әндерді тану және суреттегі музыкалық бейнені көрсету. Мұғаліммен бірге ән айту. Әндегі дауыстың

күшін тану (қатты, ақырын). Таныс ертегілерінің мазмұнын жаңғырту. Мұғалімге еліктеп музыкалық аспаптың (балалайканың), жұмыс аспабының (қайшының) дыбысынын, жақын ортадағы дыбыстарды (сағат, дабыл) иммитациялау;

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер. Мұғалімнің көрсетілімі бойынша бұлшықетті ширату жаттығуларының кешенін орындау (бастың еңкейту, иықты көтеру, түсіру, денені оңға, солға еңкейту, орнында жүгіру). Мұғаліммен бірге ертегі кейіпкерлерінің қимылдарына еліктеу. қашықтықты сақтай отырып бір қатарда бір бірден еркін қадаммен жүру. Бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды (қатпар), қазақ биінің қол қимылын (қол буындарын айналдыру), "Тұмарша" би қимылындағы қазақ ою-өрнегінің мотивтерін, қазақ биінің қимылдарын (ауыспалы жүріс), "жұмсақ қадам", "аяқтың ұшынан қадам басу", "өкшеден қадам басу", "моталочка", "майшабақ" қимылдарын көрсетілімі бойынша және педагогтың көмегімен орындау. Үйренген қимылдарды музыкамен, қолдарына орамалдарды ұстап орынлдау, таныс әуендердің ырғақтық бейнесін қол шапалақтау арқылы көрсету, әртүрлі кәсіптердегі адамдардың қозғалыстарын иммитациялау (теңізші);

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Музыкалық аспаптардың (домбыра, балалайка) дыбысталуымен музыкалық аспаптарда ойнауды иммитациялау. Музыкалық аспаптарда ойнау ережелері, пианинода ойнау кезінде дұрыс отыру. Пианинода ойнамас бұрын қолға дайындық жаттығуларын орындау. Пианинода бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау. Мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен пианинода ойнап көрсету. Таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен панинода, шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге ойнату. Пианинода гамманы белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолды бір саусағымен бір октава шегінде 1до-1си дейін орындау. Таныс әндер мен ән шумақтарының қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын қайталау;

5) би мен би билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау. Педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты", " Тұмарша" қазақ халық билерінің қалыптары мен қозғалыстарын, "ауыспалы жүріс", " қол буындарын айналдыру" қозғалыстарын үйлестіріп орындау. Қозғалыстардың комбинацияларын (үйлесіміндерін) орындау: "жұмсақ қадам", "аяқтың ұшынан қадам", "өкшеден қадам", "Моталочка", "Елочка" (шырша). Үйренген қозғалыстардан (педагогтың таңдауы бойынша) қазақтың қарапайым халық би композицияларын, Қазақстан Республикасында тұратын әр түрлі халықтардың би композицияларын, балаларға арналған би композицияларын және әр түрлі мамандықтағы адамдардың (теңізшінің) қызметін көрсететін би композицияларын орындау.

Ұсынылатын музыкалық материал: Ю. Энтин, Б. Окуджава "Буратино" А.Толстойдың "Золотой ключ" немесе "Приключения Буратино" ертегісі бойынша фильмнен. В. Шаинский, Л. Яхнина "Площадь картонных часов" музыкалық ертегісіндегі "Белые кораблики". Ю. Селиверстова "Песня Золушки". "Мама" фильмінен Ю. Энтин мен Буржоа Жерардың "Мама- первое слово" әні. Ағайынды Гриммдердің "Бременские музыканты" ертегісінен Ю. Энтин мен Г. Гладковтың " Песенка про друзей". "Красная шапочка" ертегісінен Ю. Ким және А. Рыбниковтың " Песня красной шапочки" әні. "Сказка о царе Салтане" операсынан Римский - Корсаковтың "Полет шмеля". Қазақ халық күйлері: "Ақсақ құлан", "Балқылдақ", " Аншының зары". Байырбекова Ж. "Бесік жыры". "Во поле береза стояла" орыс халық әні. Р. Глиер "Узбекский танец". "Бульба" беларус халық музыкасы. "Гопак" украин халық музыкасы. "Лезгинка" грузин халық музыкасы. "Чабота" татар халық музыкасы. "Андижанская полька" өзбек халық музыкасы. Ю. Селиверстованың "Танец моряков", П.И. Чайковскийдің "Детский альбом" циклынан "Баба-яга", "Камаринская", "Полька".

37. 6-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыканы тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау ережелері. Балалар фильмдерінен әуенді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру. Қазақ халық музыкалық шығармаларынан, түрлі халықтардың шығармаларынан әуендерді тыңдау. Музыкалық шығарманың мәнерлік құралдарын тану және атау (баяу, жылдам). Музыкалық аспаптардың дыбысын тыңдау: "шаңқобыз", "гармонь". Музыкалық аспаптарды тану және атау: "шаңқобыз", "гармонь" дыбысталуы бойынша, сыртқы түрі бойынша;

2) ән айту. Әндерді орындаудың ережелері. Дене бөліктерін иллюстрация арқылы тану және атау (бас, мойын, иық, кеуде, іш, арқа, қол, шынтақ, қол буыны, алақан, саусақтар, аяқ, жамбас, бел, тізе, табан, саусақ, өкше). Мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Мұғаліммен бірге. Әннің уақтылы басталуы және аяқталуы. Ән айтудың мәнерлілік құралдарын ажырату (баяу, жылдам). Таныс ертегілерінің мәтінін айту. Мұғалімге еліктеу бойынша музыкалық аспаптың (гармонь), жұмыс құралының (сорғының), жақын ортаның (шәйнектің) дыбысын иммитациялау;

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер. Мұғалімнің көрсетілімі бойынша бұлшықетті ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басын бұру, иықты алға, артқа айналдыру, тізені тік ұстап, денені алға еңкейту, орнында секіру). Мұғаліммен бірге балалар фильмдеріндегі кейіпкерлердің қимылдарына еліктеу. Сигнал бойынша бір катардан колоннаға тұру. Педагогтың көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды (көбелек), музыкаға қазақ биінің қол қимылдарын (қолды айналдыру, білектерде айқастырылған қолдар), "Шаңырақ" би қозғалысындағы қазақ ою-өрнегінің мотивтерін (киіз үйдің төбесі), "бір аяғынан бүйірлік жүріс" қазақ биінің қимылын, "биік қадам"

қозғалысын орындау, "жартылай отырумен алға жалғамалы қадам", "ковырялочка", " доп" жаттығуы (отыру-тұру) қозғалысы. Мұғаліммен бірлесе отырып, үйренген қимылдарды орамалдармен, жалаулармен орындау, таныс әуендердің ырғақтық бейнесін аяқты топырлату арқылы көрсету, әртүрлі кәсіптердегі адамдардың (отын жарушы) қимылдарына еліктеу;

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Музыкалық аспаптарда ойнау ережелері. Үрмелі гармоникада ойнаған кезде денені дұрыс ұстау. Музыкалық аспаптардың дыбысталуына оларда ойнауды иммитациялау (шаңқобыз, гармонь). Үрмелі гармоникада ойнаудың алдында қолға дайындық жаттығуларын, тыныс алу жаттығуларын орындау. үрмелі гармоника пернетақтасында баспалдақ секілді бір саусақпен ойнау, диез пернелерде жоғары, төмен ойнау. Шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен үрмелі гармоникада мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау. Үрмелі гармоникада белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си гамманы бір октава шегінде орындау. Мұғалімнің көмегімен белгіленген пернелер арқылы таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразаларын үрмелі гармоникада ойнау;

5) би мен би билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау. "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз", "Шаңырақ" қазақ халық биінің қалыптары мен қимылдарының, "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "қол буындарын айналдыру", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарының үйлесімдерін орындау. Қатардан бір бағанға қайта тұру. Қимылдарды үйлесімінде орындау: "жоғары қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадаммен жылжу", "ковырялочка", "доп". Үйренген қозғалыстардан қазақ халқының қарапайым би композицияларын, Қазақстан Республикасында тұратын әр түрлі халықтардың би композицияларын, балалар би композицияларын (педагогтың таңдауы бойынша) және әртүрлі кәсіптердегі адамдардың (отын жарушы) қызметін көрсететін би композицияларын орындау.

Ұсынылатын музыкалық материал: "Золушка" фильміндегі А. Спадавеккия мен Е. Шварцтың "Добрый жук" әні. "Приключение электроника" фильміндегі Ю. Энтиннің, Е . Крылатовтың "Крылатые качели" әні. "Гостья из будущего" фильмінен Ю. Энтиннің, Е. Крылатовтың "Прекрасное далеко" әні. В. Шаинскийдің, М. Пляцковскийдің " Дважды два, четыре" әні. Ю. Селиверстованың "Кап-кап" әні. Ю. Селиверстованың " Танец с мамой по дорожке" әні. Ю. Энтиннің, В. Шаинскийдің "Чунга-чанга" әні, Ю.Энтиннің, Д. Тухмановтың "Пых, пых самовар" әні. "Сарыарқа", "Әсем қоңыр", "Бас төре" қазақ халық күйлері. Ә.Еспаевтың, Ш. Смаханұлы "Өртеке әні". "Приходите в гости к нам" фильмінен Ю. Ким және В. Дашкевичтің "Там, на неведомых дорожках"

әні. "Пляска парами" литва халық музыкасы. "Хава нагила" еврей халық музыкасы. " Фломенко" испан халық музыкасы. "Полька Евы" фин халық музыкасы, П.И.Чайковскийдің "Детский альбом" циклынан. "Неаполитанская песенка", "Мужик на гармонике играет", "Немецкая песенка", "Итальянская песенка" әндері.

38. 7-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыканы тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау ережелері. Балалар әндерінің әуенін тану, кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру. Аспаптардың дыбысы бойынша қазақ халық музыкалық шығармаларын тану. 2/4 өлшемді музыкалық шығармаларды тыңдау. Дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруіндее музыкалық мәнерлілік құралдарын тану және атау (төмен, жоғары). Музыкалық аспаптардың дыбысын тыңдау: "Жетіген", "Арфа". Музыкалық аспаптарды олардың дыбысталуы бойынша, сыртқы түрі бойынша тану және атау: "Жетіген", "Арфа";

2) ән айту. Әндерді орындау кезіндегі ережелер. Артикуляциялық аппараттың бөліктерін тану және атау (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай). Мұғалімнің көрсетуі бойынша дайындық тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Балалар әндерінің мәтінін әндету. Дауыс тембрін тану (төмен, жоғары). Мұғалімге еліктеу бойынша музыкалық аспаптың (барабанның), жұмыс құралының (балғаның) дыбысын, жақын ортаның дыбысын (тоңазытқыштың дыбысын) иммитациялау;

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақты жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер. Мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басын оңға, солға бұру, қолды алға, артқа сермеу, денені еңкейту, орнында жүгіру, секіру). Мұғаліммен бірге балалар әндерінің мәтініне сәйкес қимылдарды орындау. Бір бағаннан сигнал бойынша екі бағанға қайта тұру. Мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды (көпір), музыкаға қазақ биінің қол қимылдарын (алақанды біресе жоғары, біресе төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу), "Қос өркеш" би қозғалысындағы қазақ ою-өрнегінің мотивтерін, қазақ биінің қимылдарын (аралас бүйірлік жүріс), қимылдарды орындау: "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа қадам жасауда өкшеге шығу", "жартылай отырумен бүйірлік қадам", отырып журелеу қозғалысы "жорғалаушы". Мұғаліммен бірге 2/4 өлшемдегі музыкамен, лентаны әуеннің күшті бөлігіне айналдыру, шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау, әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (етікші);

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Музыкалық аспаптарда ойнау ережелері. Домбырада ойнаған кездегі денені дұрыс қалпына келтіру. Музыкалық аспаптардың дыбысталуымен оларда ойнауды иммитациялау (жетіген, арфа). Домбыраның бір ішегінде барлық пернелерін бір саусақпен баспалдақ секілді жоғары, төмен басып, ойнау. Шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша)

домбырада бір ішекте, бір саусақпен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау. Домбырада пернелерді баспай, әуеннің күшті ырғағына қаттырақ соғып, санауға бір саусақпен еркін ойнау. Мұғалімнің көмегімен домбырада бір ішекте, бір саусақпен, пернесіз таныс әндер мен ән шумақтарының қарапайым музыкалық фразаларын ырғақтық бейнесін орындау;

5) би және билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле" (қыздың бас киімі): "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле" (қыздың бас киімі), "Қос өркеш", "аралас бүйірлік қозғалыс", " қолды алға қарай ашып, алақанды жоғары-төмен бағыттау" қазақ халық биінің негізгі калыптары мен қозғалыстарының үйлесімдерін (комбинацияларын) орындау. Бір бағаннан екі бағанға қайта тұру. Қимылдарды үйлесімінде орындау: "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ползунок" (жорғалаушы). үйретілген қозғалыстардан құрастылырған қарапайым қазақ халық би композицияларын билеу (педагог таңдауы бойынша) және әр түрлі мамандардың қызметін (етікші) көрсететін би композицияларын орындау.

Ұсынылатын музыкалық материал: В. Шаинскийдің, М. Пляцковскийдің "Учат в школе" әні. Ю.Селиверстованың "Листики – кораблики", "Снежные бабочки", "Танец с лентами" композициялары. Савельев пен М. Пляцковскийдің "Настоящий друг" әні. Г. Остер, М. Мееровичтің "В каждом маленьком ребенке" әні. Қазақ халық күйлері " Қоңыр", "Қызыл қайын", "Көкейкесті". К. Дүйсекееваның, Ш.Сариеваның "Туған жер" композициясы, П.И. Чайковскийдің "Детский альбом" циклынан "Сладкая греза" әні, А . Вивальдидің "Времена года" циклынан "Зима", "Весна", "Лето", "Осень" композициялары.

39. 8-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыканы тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау ережелері. Кіріспе-әуені арқылы таныс әуеннің атауын тану және атау. Кіріспе-әуені бойынша қазақ халық музыкалық шығармаларын тану. Музыкалық өлшемі 3/4 шығармаларды тыңдау. Музыкалық дыбыстың ұзақтығын тану және атау (саңырау - қысқа, дауысты - ұзақ). Музыкалық аспаптардың дыбысын тыңдау: "сыбызғы", "флейта". Аспаптарды дыбысы бойынша, сыртқы түрі бойынша тану және атау: "сыбызғы", "флейта";

2) ән айту. Әндерді орындау кезіндегі ережелер. Артикуляциялық аппараттың бөліктерін атау (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай). Музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Әнді тыңдау, дыбыстың ұзақтығын ажырату (қысқа - өткір, ұзын - тегіс). Шумақты ұран мәтіндерін айту. Мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың (құбырдың), жұмыс құралының (бұрғының) дыбысын, жақын ортаның дыбысын (ыдыс-аяққа) иммитациялау. Әнді орындау;

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезіндегі ережелер. Педагогпен бірлесіп ширату жаттығулар кешенін орындау (еңкею, бұрылу, басты айналдыру, қол шынтақтарын өзінен, өзіне қарай айналдыру, денені еңкейту, орнында аттап жүру, секіру және жүгіру). Музыка кіріспенің біткенін күтіп, ән бастамасына қозғала бастау. шеңбер бойымен қозғалу, сигнал бойынша шеңберді тарылту және кеңейту. мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды (шатқа отыру, оң аяқпен, сол аяқпен, көлденең), қазақ биінің қол қимылын (бет алдында қолдың айналмалы қозғалысы), "Бүркіт тырнақ" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін, қазақ биінің қозғалысын (алға өріле жылжу) музыкаға орындау. мұғаліммен бірге 3/4 музыкамен қозғалыс жасау (аяқтар иық енінде, бір жақтан екінші жаққа тербелу; оңға, солға бұрылу; бір жағынан екінші жағына, оңға, солға бұрыла, тербелу; қолды "шам" позициясына қойып алға, артқа жалғамалы қадам. Мұғаліммен бірге 3/4 музыкамен лентаны әуеннің күшті бөлігіне айналдыру, шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау, әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (темір ұстасы);

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Барабанда ойнау кезіндегі ойын және дененің дұрыс ұстау ережелері. Музыкалық аспаптардың (сыбызғы, флейта) дыбысталуымен оларды ойнауды иммитациялау. Барабанда ойнауға қолға дайындық жаттығуларын орындау. Музыкалық аспапта (барабанда) 2/4, 3/4 музыкалық өлшемдегі әуеннің күшті ырғағына таяқшаларымен барабанды соғып ойнау және бір мезгілде санауды жүргізу. Музыкалық аспапта (барабанда) шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге ұсақ даңғырды орындау. Барабанда қарапайым шұмақты ұрандардың ырғақтық үлгілерін орындау. Мұғалімнің көмегімен барабанда таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау;

5) би және билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (жұптасқан мүйіз) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау. Педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Сыңар мүйіз" (бір мүйіз), "Бүркіт тырнақ" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау, қазақ халық биінің "алға қарай оралған жүріс" қозғалысын "бет алдында қолдың айналмалы қозғалысымен" орындау, шеңбермен жүруде шеңбер көлемін тарылту және кеңейту қозғалыстарын. "Бір жағынан екінші жаққа тербелу, аяқтар иық енінде", "бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу", " аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылумен бір жағынан екінші жаққа тербелу", "қолды "шам" позициясына қойып алға, артқа жалғамалы қадам" қозғалыстарын комбинацияларын орындау. Үйретілген қозғалыстардан құрастырылған қарапайым қазақ халық би композицияларын, музыкалық өлшемі 3/4 қарапайым би композицияларын, қарапайым балалар би композицияларын және әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындау (темір ұстасы).

Ұсынылатын музыкалық материал: И. Дунаевскийдің, М.Матусовскийдің " Школьный вальс" әні. Ю. Селиверстованың "Вальс с листочками", "На пороге Новый год", "Нежный вальс" әндері. Д. Кабалевскийдің, А.Пришелецтің "Наш край" әні. Қазақ халық күйлері "Адай", "Ақ жауын", "Ноғайдын зары". Л. Хамидидің "Қазақ вальсі" композициясы. "Во кузнице" орыс халық әні. П.И. Чайковскийдің "Вальс цветов", " Мама" композициялары, "Детский альбом" циклынан "Вальс", "Времена года" циклынан "Лето" композициясы.

40. 9-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) Музыканы тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау ережелері. Таныс әуенді фрагменттерден тану және атау. Қазақ халық музыкалық шығармаларын фрагмент бойынша тану. Классикалық музыкалық шығармаларды тыңдау. Музыкалық шығармалардың түрлерін ажырату және атау (марш, би). Музыкалық аспаптарды тыңдау: "қобыз", "скрипка". Музыкалық аспаптарды дыбысы бойынша, сыртқы түрі бойынша тану және атау: "қобыз", "скрипка";

2) ән айту. Әндерді орындау кезіндегі ережелер. Артикуляциялық аппараттың бөліктерін атау (ерін, тіл, тіс, жақ, таңдай). Мұғаліммен бірге ән айту алдында тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Мұғаліммен бірге ән айту, ән тыңдау, әндердің сипатын ажырату (көңілді, қайғылы). Ән шумақтардың мәтінін мұғалімнен кейін қайталау. Мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың (скрипка), жұмыс құралының (ара), жақын ортаның (радио) дыбысын иммитациялау (иммитациялау);

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау ережелері. Мұғаліммен бірге бұлшықеттерді (мойын, иық, қол, арқа, жамбас, аяқ) ширатуға арналған жаттығулар жиынтығын орындау. Қозғалысты музыкамен бірге бастау. Мұғалімнің сигналы бойынша бір шеңберден екі шағын шеңберге қайта тұру. Мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығуды орындау (бақа). "Өріммен ойнау" музыкасына қазақ биінің қол қимылдарын орындау. "Ожау" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау. Қазақ биінің қимылдарын жасау : "орнында аттап өту", "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру", "майда қадаммен алға, артқа, оңға, солға жүру", "жартылай отырумен және басын еңкейтумен бүйірлік жалғамалы қадам". Үйренген қозғалыстарды гүлдер шоқтарын ұстап, музыкаға орындау. Мұғаліммен бірге кішкентай таяқшалармен соғу арқылы таныс әуеннің ырғақтық үлгісін көрсету. Әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (жүргізуші)

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Металлофон музыкалық аспапта ойнаған кезде ойын ережелері мен денені дұрыс ұстау ережесі. Музыкалық аспаптардың (қобыз, скрипка) оларда ойнауды иммитациялау. Металлофонда ойнауға қолдардың дайындық жаттығуларын жасау. Металлофонның тілімдері бойымен әр тілімін соғып, бүкіл пернетақтада бір қолмен баспалдақ секілді жоғары, төмен сырғытып ойнау (глиссандо).

Шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) металлофонда бір нотада, бір қолмен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау. Металлофонда белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау. Белгіленген тақтайшалар бойынша металлофонда мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтардың қарапайым музыкалық фразалардың ырғақтық бейнесін ойнап көрсету.

5) би және билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау. Қазақ халық билерінің қалыптары мен қимылдарының үйлесіміндерін орындау: "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ), "Ожау", " орнында жүру", қолдың қозғалысы "өріммен ойнау", "бір шеңберден, екі кішкентай шеңберге қайта тұру". Қозғалыстарды бір-бірімен үйлестіріп орындау: "алға жылжудың жеңіл қадамы - қос табан жүріс", "бүйірге аяқты айқастырып жүру", "алға, артқа, оңға, солға кішкентай қадамбасып жүру", "жартылай отырумен, басты еңкетумен жалғамалы қадам жасау". Үйренген қимыл-қозғалыстардан қазақтың қарапайым халық би композицияларын, бал биінің композицияларын, балалар би композицияларын (педагогтың таңдауы бойынша) және әртүрлі мамандықтағы адамдардың (жүргізуші) қызметін көрсететін би композицияларын орындау.

Ұсынылатын музыкалық материал: А. Островский мен И. Диктің "Мальчишки и девчонки" әні. Ю. Селиверстованың "Танец с листочками", "Хрустальные льдинки", " Цветочек для мамы" әндері. Б. Савельев пен Л.Жигалкинаның, А. Хайтаның "Большой хоровод" әні. А. Ермолов пен В. Борисовтың "Веселая песенка" әні. Қазақ халық күйлері: "Ақ аққу", "Сары жайлау", "Сал құрен". Е. Брусиловскийдің "Қыз Жібек" операсынан "Шашу" композициясы. К. Сен-Сансаның "Карнавал животных" сюитасынан "Лебедь" композициясы. П.И. Чайковскийдің "Неаполитанский танец" (лебединое озеро) композициясы. Л. Боккеринидің "Менуэт". "Қамажай" қазақ халық әндері, П.И. Чайковскийдің "Старинная французская песенка" композициясы, "Детский альбом" цикліндегі "Зимнее утро", "Времена года" цикліндегі "Лето" композициялары.

41. 10-сыныпқа арналған "Музыка және ырғақ" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) музыканы тыңдау. Музыкалық шығармаларды тыңдау ережелері. Әннің әуенін тындап, атауын айту. Қазақ халық шығармаларын дыбысталуы бойынша тану. Классикалық және заманауи музыкалық шығармаларды тыңдау. Музыкалық шығармалардың сипатын анықтау және атау (көңілді, би әуендері). Музыкалық аспаптардың дыбысын тыңдау: "гитара", "керней". Музыкалық аспаптарды сыртқы түрі бойынша, дыбысталуы бойынша тану және атау: "гитара", "керней";

2) ән айту. Әндерді орындау ережелері. Артикуляция мүшелерінің атау (ерін, тіл, жақ, таңдай, тістер). Мұғаліммен бірге ән айтудың алдында артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау. Мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және

дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту. Мұғаліммен бірге дауысты дыбыстарды айту (а,у,о,и,э,ы). Әр түрлі дыбыс күшімен дауысты дыбыстарға әуендер айту (қатты, ақырын). Мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысына (гитара, керней), жұмыс құралының дыбысына (балта), қоршаған ортаның дыбыстарына (кір жуғыш машина) иммитация жасату (еліктеу).

3) музыкалық-ырғақтық жаттығулар. Музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау ережелері. Мұғаліммен бірге бұлшықетті ширатудың ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар кешенін орындау (жаттығуларды таңдау мұғалімнің қалауы бойынша). Сигнал бойынша музыкалық сүйемелдеудің аяқталуымен бірге өз қозғалысын тоқтату. Қашықтықты сақтай отырып бірінен соң бірі ирелең жолмен еркін қадам жасау. Мұғаліммен бірге "стрелка" гимнастикалық жаттығуын жасау. "Ши орау" (тоқу) қазақ биінің қол қимылын, "Айна" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау. Педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалыстарын орындау: "секіртпе қадамдар", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту және кері қарай секіріп оралу", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау)" оындау, бөлек-бөлек жамбаспен, тіземен, иықпен айналдырып "Восьмерка" жасау. үйренген қимылдарды гимнастикалық таяқшалармен, доппен, лентамен орындау. Мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін қол шапалақтау, жамбасты, иықты соғу арқылы орындау. Әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (кір жуатын әйел)

4) музыкалық аспаптарда ойнау. Балалар синтезаторы музыкалық аспапта ойнаған кездегі ойын ережелері мен дененің дұрыс қалпысы. Музыкалық аспаптардың (гитара, керней) дыбысталуына оларда ойнауды иммитациялау. Балалар синтезаторында ойнау үшін қолға дайындық жаттығуларын орындау. Балалар синтезаторында диез пернелермен бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдаққа басқан тәрізді жоғары, төмен ойнау. Мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша), бір нотада, бір саусақпен балалар синтезаторында, музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау). Шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің (мұғалімнің таңдауы бойынша) ырғақтық бейнесін бір нотада, бір саусақпен балалар синтезаторында музыкалық аспаптардың дыбыстарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) өзгерте отырып, мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау. Музыкалық аспаптардың (мұғалімнің таңдауы бойынша) дыбыстарын өзгерте отырып, балалар синтезаторында белгіленген пернелермен оң, содан кейін сол қолдың бір саусағымен бір октава шегінде 1до-1си дейін гамманы орындау. Белгіленген пернелер бойынша балалар синтезаторында мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарының қарапайым музыкалық фразалардың ырғақтық бейнесін, музыкалық аспаптардың (мұғалімнің таңдауы бойынша) дыбыстарын өзгерте отырып орындау.

5) би және билеу. Билер мен билеуді орындау ережелері. Педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы" қазақ халық билерінің негізгі ережелерін орындау. Қазақ халық билерінің "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы", "Айна", " секіртпе қадамдар", "Ши орау" (тоқу) қазақ биінің қол қимылдарын музыкасымен ұштастыра бірінен соң бірі қашықтықты сақтай ирелең жолмен жүріп, орындау. Қозғалыстардың үйлесімдерін орындау: "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту " үшбұрыш" және кері қарай аттау", "6-шы позициядан 2-ші позицияға секіру және кері қарай секіру", жамбаспен, тіземен, иықпен бөлек-бөлек "восьмерка" айналдыру. үйренген қозғалыстардан балаларға арналған қарапайым заманауи билерді (мұғалімнің таңдауы бойынша), әр түрлі мамандардың қызметін (кір жуушы) көрсететін би композицияларын билеу.

Ұсынылатын музыкалық материал: С. Соснинаның, К. Ибряеваның "Учиться надо весело" әні. Ю. Селиверстованың "Я с листочками хожу", "Хороводная", "Танец с мамой" әндері. З. Александрованың, В.Модельдің "Бескозырка белая" әні. Н. Ошошниктің, В. Ошошниктің "Бибика" әні. "Серпер", "Ақ толқын", "Алатау", "Қара Жорға" қазақ халық күйлері. Қазақ халық әні "Елім-ай". С. Джоплиннің "Регтайм" композициясы, П.И. Чайковскийдің "Времена года" циклынан "Март", "Апрель", " Июнь", "Ноябрь", "Декабрь" композициялары.

42. Бағдарламаның мазмұнын оқу жылдары (сыныптар) бойынша бөлу үлгілік ретінде ұсынылған. Педагог оқу мақсаттарының көлемі мен күрделілігін өз бетінше анықтауға, музыкалық материалды, сондай-ақ сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті уақытты таңдауға құқылы. Мұғалім бұрын оқытылған оқу материалының үнемі қайталануын ұйымдастырады.

2-параграф. Оқыту мақсаттарының жүйесі

43. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтау арқылы ұсынылған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен шағын бөлімін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, кодтаудағы 5.2.1.4" 5 " – сынып, "2.1" – бөлім және кіші бөлім, "4" – оқу мақсатын нөмірлеу.

44. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Музыканы тыңдау" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 1. 1. 1 залда өз орнын тауып бару, музыкалық	6. 1. 1. 1 сыныпқа ұйымдастырылған тәртіппен кіру	7. 1. 1. 1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіп бойынша кіру, залда өз	8. 1. 1. 1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру	9. 1. 1. 1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған	10. 1. 1. 1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған

	шығарманы тыңдау кезінде тыныштықты сақтау, денені тік ұстау	, залда өз орнын тауып бару, музыкалық шығарманы тыңдауға дайындалу	орнын табу, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыңдау мәдениетін ұстану	, бағанмен бір-бірден кіру, залда саптан жартылай шеңберге ауысқан кезде бағдарлау	тәртіппен кіру , сапта өз орнын табу, музыкалық шығарманы мұқият тыңдау	тәртіппен кіру , сапта өз орнын алу, музыкалық сәлемдесуді орындау
	5. 1. 1. 2 балалар ертегілерінен әуендерді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру	6. 1. 1. 2 балалар фильмдерінен әуендерді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру	7. 1. 1. 2 балалар әндерінің әуендерін тану, кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру	8. 1. 1. 2 әнді кіріспес-әуені бойынша тану және атын атау	9. 1. 1. 2 таныс әуенді фрагменттерінен тану және атау	10. 1. 1. 2 әннің әуенін тыңдап атын атау
	5. 1. 1. 3 қазақ халық музыкалық шығармаларын тыңдау	6. 1. 1. 3 қазақ халық музыкалық шығармаларынан әуендер тыңдау	7. 1. 1. 3 аспаптардың дыбысы бойынша қазақ халық музыкалық шығармаларын тану	8. 1. 1. 3 қазақ халық музыкалық шығармаларын кіріспе-әуендерінен тану	9. 1. 1. 3 қазақ халық музыкалық шығармаларын фрагмент бойынша тану	10. 1. 1. 3 қазақ халық музыкалық шығармаларын әуендерінен тану
	5. 1. 1. 4 Қазақстан Республикасында тұратын әр түрлі халықтардың музыкалық шығармаларын тыңдау	6. 1. 1. 4 әр түрлі халықтардың музыкалық шығармаларын тыңдау	7. 1. 1. 4 2/4 өлшемді музыкалық шығармаларды тыңдау	8. 1. 1. 4 3/4 музыкалық өлшемдегі шығармаларды тыңдау	9. 1. 1. 4 классикалық музыкалық шығармаларды тыңдау	10. 1. 1. 4 классикалық және заманауи музыкалық шығармаларды тыңдау
1.1. Музыканы тыңдау	5. 1. 1. 5 дыбыс күшіндегі өзгерістерді тану және атау (қатты, ақырын)	6. 1. 1. 5 музыкалық шығарманың мәнерлік құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)	7. 1. 1. 5 музыкалық мәнерлік құралдарын тану және атау, дыбыстардың биіктігі бойынша өзгеруін тану (төмен, жоғары)	8. 1. 1. 5 музыкалық дыбыстың ұзақтығын тану және атау (саңырау дыбыс- қысқа, дауысты дыбыс-ұзақ)	9. 1. 1. 5 музыкалық шығармалардың түрін тану және атау (марш, би)	10. 1. 1. 5 музыкалық шығармалардың сипатын тану және атау (көңілді, би әуені)
	5. 1. 1. 6 " домбыра" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	6. 1. 1. 6 " шаңқобыз" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	7. 1. 1. 6 " жетіген" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	8. 1. 1. 6 " сыбызғы" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	9. 1. 1. 6 " қобыз" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	10. 1. 1. 6 " гитара" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау

	5. 1. 1. 7 " домбыра" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану	6. 1. 1. 7 " шаңқобыз" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану	7. 1. 1. 7 " жетіген" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану	8. 1. 1. 7 " сыбызғы" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану	9. 1. 1. 7 " қобыз" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану	10. 1. 1. 7 " гитара" музыкалық аспабын сыртқы түрінен тану
	5. 1. 1. 8 " домбыра" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану	6. 1. 1. 8 " шаңқобыз" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану	7. 1. 1. 8 " жетіген" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану	8. 1. 1. 8 " сыбызғы" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану	9. 1. 1. 8 " қобыз" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану	10. 1. 1. 8 " гитара" музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану
	5. 1. 1. 9 " балалайка" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	6. 1. 1. 9 " гармонь" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	7. 1. 1. 9 " арфа" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	8. 1. 1. 9 " флейта" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	9. 1. 1. 9 " скрипка" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау	10. 1. 1. 9 " керней" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
	5. 1. 1. 10 фотода " балалайка" музыкалық аспабын тану	6. 1. 1. 10 фотода " гармонь" музыкалық аспабын тану	7. 1. 1. 10 суреттегі " арфа" музыкалық аспабын тану	8. 1. 1. 10 фотода " флейта" музыкалық аспабын тану	9. 1. 1. 10 фотосуреттегі "скрипка" музыкалық аспабын тану	10. 1. 1. 10 фотосуреттегі "керней" музыкалық аспабын тану
	5. 1. 1. 11 " балалайка"музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау	6. 1. 1. 11 " гармонь" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау	7. 1. 1. 11 " арфа" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау	8. 1. 1. 11 " флейта" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау	9. 1. 1. 11 " скрипка" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау	10. 1. 1. 11 " керней" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау

2) "Ән айту" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 2. 1. 1 ән айту залында өз орнын табу, дененің дұрыс қалпын сақтау	6. 2. 1. 1 орыннан тұрып ұйымдасқан түрде қатарға тұру	7. 2. 1. 1 әнді (отырып, тұрып) орындау кезінде ережелерді орындау	8. 2. 1. 1 әнді орындау мәдениетін ұстану, ән айтуды уақытында бастау және аяқтау	9. 2. 1. 1 ән айту кезінде дене мүсінін тік ұстау (отыру, тұру кезінде)	10. 2. 1. 1 залда өз орындарына бару, ән айтуға дайындалу
	5. 2. 1. 2 беттің бөліктерін иллюстрация бойынша	6. 2. 1. 2 дене бөліктерін суреттен көрсету және атау (бас, мойын, иық, кеуде, іш,	7. 2. 1. 2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін (	8. 2. 1. 2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін	9. 2. 1. 2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін	10. 2. 1. 2 артикуляциялық аппараттың

	көрсету және атау (ұрт, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас, құлақ, иек)	арқа, қол, шынтақ, қол буындары, алақан, саусақтар, аяқ, жамбас, бел, тізе, табан, саусақ, өкше)	ерін, тіл, жақ, таңдай) тану және атау	атау (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай)	атау (ерін, тіл, тіс, жақ, таңдай	бөліктерін атау және көрсету (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай)
	5. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау	6. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау	7. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын дайындалу және орындау	8. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығуларымен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау	9. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығуларымен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау	10. 2. 1. 3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
2.1. Ән айту	5. 2. 1. 4 мұғаліммен бірге ән айту, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы музыкалық бейнені көрсету	6. 2. 1. 4 мұғаліммен бірге ән айту, ән айтуды уақтылы бастау және аяқтау	7. 2. 1. 4 орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту	8. 2. 1. 4 ән айту, әннің дыбысын тыңдай білу	9. 2. 1. 4 мұғаліммен бірге ән айту, әннің дыбысын тыңдау	10. 2. 1. 4 мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	5. 2. 1. 5 әннің ішіндегі дауыстың күшін ажырату (қатты, ақырын)	6. 2. 1. 5 әннің мәнерлік құралдарын ажырату (баяу, жылдам)	7. 2. 1. 5 дауыс тембрін ажырату (төмен, жоғары)	8. 2. 1. 5 дыбыстың ұзақтығын ажырату (қысқа-өткір, ұзын-тегіс)	9. 2. 1. 5 әннің сипатын анықтау (көңілді, қайғылы)	10. 2. 1. 5 мұғаліммен бірге дауысты дыбыстарды айту (а,у,о,и,э,ы)
	5. 2. 1. 6 таныс ертегілерінің мазмұнын айтып беру	6. 2. 1. 6 таныс балалар ертегілерінің мәтінін айту	7. 2. 1. 6 балалар әндерінің мәтінін айту	8. 2. 1. 6 шумақты ұрандардың мәтінін айту	9. 2. 1. 6 мұғалімнің артынан шумақты ұрандардың мәтінін қайталау	10. 2. 1. 6 әр түрлі дыбыс күшімен дауысты дыбыстарға әуендер айту (қатты, ақырын)
	5. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге	6. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге	7. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге	8. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге	9. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге	10. 2. 1. 7 мұғаліммен бірге музыкалық

	музыкалық аспаптың дыбысын имитациялау (балалайка)	музыкалық аспаптың дыбысын имитациялау (гармонь)	музыкалық аспаптың дыбысын имитациялау (барабан)	музыкалық аспаптың дыбысын имитациялау (құбыр)	музыкалық аспаптың дыбысын имитациялау (скрипка)	аспаптың дыбысын иммитациялау (гитара, керней)
	5. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (қайшы)	6. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (сорғы)	7. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (балға)	8. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (бұрғылау)	9. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (ара)	10. 2. 1. 8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (балта)
	5. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (сағат, дабыл)	6. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (шайнек)	7. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (тоңазытқыш)	8. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (ыдыс-аяқ)	9. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (радио)	10. 2. 1. 9 мұғаліммен бірге қоршаған ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (кір жуғыш машина)

3) "Музыкалық-ырғақтық жаттығулар" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін залда өз орнына тұру	6. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты өзгерту кезде залда өз орнын табу	7. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты және бастапқы қалыпты сақтау	8. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда шарлау	9. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезінде сапта қашықтықты сақтау	10. 3. 1. 1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау мәдениетін ұстану
	5. 3. 1. 2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басын ию, иықты көтеру, түсіру, денені оңға, солға	6. 3. 1. 2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басты бұру, иықты алға, артқа айналдыру, тізені тік ұстап, денені алға еңкейту,	7. 3. 1. 2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басын оңға, солға бұру, қолды алға, артқа сермеу, денені еңкейту, орнында	8. 3. 1. 2 педагогпен бірлесіп ширату жаттығулар кешенін орындау (еңкею, бұрылу, басты айналдыру, қол шынтақтарын өзінен, өзіне қарай айналдыру, денені	9. 3. 1. 2 мұғаліммен бірге бұлшықеттерді (мойынды, иықты, қолдарды, арқаны, жамбасты, аяқты) ширату	10. 3. 1. 2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар орындау үшін ырғақтық-гимнастикалық жаттығулар кешенін жасау (жаттығуларды таңдау мұғалімнің

еңкейту, орнында жүгіру)	орнында секіру)	жүгіру, секіру)	еңкейту, орнында аттап жүру, секіру және жүгіру)	жаттығулар жиынтығын орындау	қалауы бойынша)
5. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге ертегі кейіпкерлерінің қимылдарына еліктеу	6. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге балалар фильмдерінде гі кейіпкерлердің қимылдарына еліктеу	7. 3. 1. 3 мұғаліммен бірге балалар әндерінің мәтініне сәйкес қимылдарды орындау	8. 3. 1. 3 музыка кіріспенің біткенін күтіп , ән бастамасына қозғала бастау	9. 3. 1. 3 музыканың басталуымен қозғалыстарды бастау	10. 3. 1. 3 музыка аяқталғаннан кейін немесе сигнал бойынша қозғалысты тоқтату
5. 3. 1. 4 қашықтықты сақтай отырып бір қатарда бір бірден еркін қадаммен жүру	6. 3. 1. 4 сигнал бойынша бір қатардан колоннаға тұру	7. 3. 1. 4 сигнал бойынша бір колоннадан екі колоннаға тұру	8. 3. 1. 4 шеңбер бойымен қозғалу, сигнал бойынша шеңберді тарылту және кеңейту	9. 3. 1. 4 сигнал бойынша бір шеңберден, екі кішкентай шеңберден қайта құру	10. 3. 1. 4 қашықтықты сақтай отырып бірінен соң бірі ирелең жолмен еркін қадаммен жүру
5. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (қатпар)	6. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығулар жасау (көбелек)	7. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (көпір)	8. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (шатқа отыру, оң аяқпен, сол аяқпен, көлденең)	9. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығулар жасау (бақа)	10. 3. 1. 5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (" стрелка")
5. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қозғалысын музыкамен орындау (қол буындарын айналдыру)	6. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкаға орындау (білектері айқастырылған қолды айналдыру)	7. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкамен орындау (алақанды жоғары немесе төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу)	8. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкаға орындау (бет алдында қолдың айналмалы қозғалысы)	9. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп " Өріммен ойнау" қазақ биінің қол қимылын музыкамен орындау	10. 3. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Ши орау" (тоқу) қазақ биінің қол қимылын орындау
			8. 3. 1. 7 педагогпен		

	5. 3. 1. 7 педагогпен бірлесіп " Тұмарша" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау	6. 3. 1. 7 педагогпен бірлесіп " Шаңырақ" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау	7. 3. 1. 7 педагогпен бірлесіп "Қос өркеш" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау	бірлесіп " Бүркіт тырнақ " би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау	9. 3. 1. 7 педагогпен бірлесіп " Ожау" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау	10. 3. 1. 7 педагогпен бірлесіп " Айна" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау
3 . 1 . Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	5. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (ауыспалы қозғалыс – табан жүріс)	6. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (бір аяғынан бүйірлік жүріс)	7. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (аралас бүйірлік қозғалыс)	8. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (алға өріле жылжу)	9. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (орнында аттап жүру)	10. 3. 1. 8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (секіртпе қадамдар)
	5. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жұмсақ қадам)	6. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (биік қадам)	7. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (аяқты артқа тастап жүгіру)	8. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге 3/4 өлшемді музыкамен қозғалыс жасау (аяқтар иық енінде, бір жақтан екінші жаққа тербеліс)	9. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (алға қарай жеңіл сырғи жүру)	10. 3. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (6-ш ы позициядан 2-ш і позициядан өту және бастапқы позицияға секіріп оралу)
	5. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (аяқтың ұшынан қадам басу, өкшеден қадам басу – өкше жүріс)	6. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам басу)	7. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру)	8. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты өлшемі 3/4 музыкамен орындау (оңға , солға бұрылу)	9. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру)	10. 3. 1. 10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (6-ш ы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту " үшбұрыш" және кері қарай аттау)
	5. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге "	6. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге "	7. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге қозғалысты	8. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге өлшемі 3 / 4 музыкамен қозғалыс	9. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге музыкаға	10. 3. 1. 11 мұғаліммен бірге қозғалысты

	Моталочка" музыкасына қозғалыс жасау	Ковырялочка" музыкасына қозғалыс жасау	музыкамен орындау (жартылай отырумен бүйірге карай жалғамалы қадам)	жасау (аяқтар иық енінде, бір жағынан екінші жағына, оңға, солға бұрыла отырып, тербелу)	қозғалыс жасау (алға, артқа, оңға, солға майда қадам басып жүру)	музыкамен орындау (6-ш ы позициядан 2-ге секіру және кері секіру)
	5. 3. 1. 12 мұғаліммен бірге " Шырша" музыкасымен қозғалыс жасау	6. 3. 1. 12 мұғаліммен бірлесіп "Доп " музыкасына отыру қозғалысын орындау	7. 3. 1. 12 мұғаліммен бірге " Ползунок" музыкасына отыру қозғалысын орындау	8. 3. 1. 12 мұғаліммен бірге қозғалысты өлшемі 3/4 музыкамен орындау (қолды "шам" позициясына қойып алға, артқа қадам)	9. 3. 1. 12 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жартылай отыру және бастың еңкейтумен бүйірлік қадам басу)	10. 3. 1. 12 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (" Восьмерка" айналдыру: жамбаспен, тіземен, иықпен бөлек-бөлек)
	5. 3. 1. 13 педагогпен бірге музыкамен үйренген қимылдарды орындау (орамалдармен)	6. 3. 1. 13 педагогпен бірге музыкамен үйренген қимылдарды орындау (жалаушалармен)	7. 3. 1. 13 мұғаліммен бірге өлшемі 2 / 4 музыкамен лентаны әуеннің күшті бөлігіне айналдыру	8. 3. 1. 13 мұғаліммен бірге өлшемі 3 / 4 музыкамен лентаны әуеннің күшті бөлігіне айналдыру	9. 3. 1. 13 мұғаліммен бірге үйренген қимылдарды музыкамен орындау (гүлдермен)	10. 3. 1. 13 оқытушымен бірге үйренген қимылдарды музыкамен орындау (гимнастикалық таяқшалармен)
	5. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін қол шапалақтау арқылы орындау	6. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін аяқпен топылдату арқылы орындау	7. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге өлшемі 2/4 музыкаға шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау	8. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге өлшемі 3/4 музыкаға шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау	9. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге кішкентай таяқшалармен соғу арқылы таныс әуеннің ырғақтық бейнесін орындау	10. 3. 1. 14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін қол шапалақтау, жамбасты, иықты соғу арқылы орындау
	5. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (теңізші)	6. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (ағаш кесуші)	7. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (етікші)	8. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (темір ұстасы)	9. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (жүргізуші)	10. 3. 1. 15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (кір жуатын әйел)

4) "Музыкалық аспаптарда ойнау" бөлімі":

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып

5. 4. 1. 1 музыкалық аспаптарда ойнау үшін залда өз орнына бару	6. 4. 1. 1 залда өз орнына бару, музыкалық аспаптарда ойнауға дайындалу	7. 4. 1. 1 залда музыкалық аспаптарды тауып музыкалық аспаптарда ойнауға орын дайындау	8. 4. 1. 1 музыкалық аспаптарда ойнау мәдениетін сақтау (мұғалімнің нұсқауы бойынша ойнау)	9. 4. 1. 1 музыкалық аспаптарда ойынды уақтылы бастау және аяқтау	10. 4. 1. 1 музыкалық аспаптарда ойнау кезінде кезектілікті сақтау
5. 4. 1. 2 музыкалық аспаптың (домбыраның) дыбысталуына ойнауын имитациялау	6. 4. 1. 2 музыкалық аспаптатың (шаңқобыздың) дыбысталуына ойнауын имитациялау	7. 4. 1. 2 музыкалық аспаптың (жетігеннің) дыбысталуына ойнауын имитациялау	8. 4. 1. 2 музыкалық аспаптың (сыбызғының) дыбысталуына ойнауын имитациялау	9. 4. 1. 2 музыкалық аспаптың (қобыздың) дыбысталуына ойнауын имитациялау	10. 4. 1. 2 музыкалық аспаптың (гитараның дыбысталуына ойнауын имитациялау
5. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (балалайка)	6. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (гармонь)	7. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (арфа)	8. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (флейта)	9. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (скрипка)	10. 4. 1. 3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (керней)
5. 4. 1. 4 музыкалық аспапта ойнаған кезде денені дұрыс қалыпта ұстау (пианино)	6. 4. 1. 4 аспапта ойнағанда денені дұрыс қалыпта ұстау , дұрыс дем алу, дем шығару (үрмелі гармоника)	7. 4. 1. 4 музыкалық аспапта отырып, тұрып ойнағанда денені дұрыс қалыпта ұстау , қолың дұрыс қою (домбыра)	8. 4. 1. 4 музыкалық аспапта отырып, тұрып ойнағанда денені, барабан таяқшаларын дұрыс ұстау (барабан)	9. 4. 1. 4 музыкалық аспапта отырып, тұрып ойнағанда денені, таяқшаларды дұрыс ұстау (металлофон)	10. 4. 1. 4 музыкалық аспапта отырып, тұрып ойнағанда денені дұрыс қалыпқа кертір ұстау (балалар синтезаторы)
5. 4. 1. 5 музыкалық аспапта (фортепианода) ойнауға дайындық жаттығуларын жасау	6. 4. 1. 5 қолға дайындық жаттығуларын, музыкалық аспапта (үрмелі гармоникада) ойнауға арналған тыныс алу жаттығуларын орындау	7. 4. 1. 5 музыкалық аспапта (домбырада) ойнауға дайындық жаттығуларын орындау	8. 4. 1. 5 музыкалық аспапта (барабанда) ойнауға арналған дайындық жаттығуларын орындау	9. 4. 1. 5 музыкалық аспапта (металлофонда) ойнауға дайындық жаттығуларын орындау	10. 4. 1. 5 музыкалық аспапта (балалар синтезаторында) ойнауға арналған дайындық жаттығуларын орындау
			8. 4. 1. 6 музыкалық	9. 4. 1. 6 музыкалық	10. 4. 1. 6 музыкалық аспаптардың дыбыстарын

	5. 4. 1. 6 пианинода бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау	6. 4. 1. 6 үрмелі гармоникада бір саусақпен пернетақт а бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау	7. 4. 1. 6 домбыраның бір пердесін қысып, бір саусақпен бір ішегінде ойнау	аспапта (барабанда), 2/ 4 музыкалық өлшемдегі әуеннің күшті ырғағына таяқшаларым ен барабанды соғып ойнау және сол мезгілде санауды да жүргізу	аспаптыңтілі мдері бойымен бүкіл пернетақтада бір қолмен баспалдақ секілді жоғары, төмен сырғытып ойнау (глиссандо)	өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), балалар синтезаторын да бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	5. 4. 1. 7 пианинода диез пернелермен бір саусақпен бүкіл пернетақтаны ң бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау	6. 4. 1. 7 үрмелі гармоникада диез пернелермен бір саусақпен бүкіл пернетақтаны ң бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау	7. 4. 1. 7 домбыраның бір ішегінде барлық пернелерін бір саусақпен баспалдақ секілді жоғары, төмен басып, ойнау	8. 4. 1. 7 музыкалық аспапта (барабанда) 3/ 4 музыкалық өлшемдегі әуеннің күшті ырғағына таяқшаларым ен барабанды соғып ойнау және сол мезгілде санауды да жүргізу	9. 4. 1. 7 металлофонда бір қолмен пернетақтаны ң бүкіл бойымен баспалдақ секілді әр тілімді жоғары, төмен соғып ойнау	10. 4. 1. 7 музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), балалар синтезаторын да диез пернелермен бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
4. 1. Музыкалық аспаптарда ойнау	5. 4. 1. 8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен пианинода орындау	6. 4. 1. 8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен үрмелі гармоникада орындау	7. 4. 1. 8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір ішекте, пернелерді баспай, бір саусақпен домбырада орындау	8. 4. 1. 8 музыкалық аспапта (барабанда) ұсақ даңғырды орындау	9. 4. 1. 8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір қолмен металлофонда орындау	10. 4. 1. 8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен балалар синтезаторын да музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің

					таңдауы бойынша) орындау
5. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен пианинода мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау	6. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен үрмелі гармоникада мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау	7. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша), домбырада бір ішекте, пернелерді баспай, бір саусақпен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау	8. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге музыкалық аспапта (барабанда) ұсақ даңғырды орындау	9. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) металлофонда бір нотада, бір қолмен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау	10. 4. 1. 9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтар да , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен балалар синтезаторында музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
5. 4. 1. 10 пианинода белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау	6. 4. 1. 10 үрмелі гармоникада белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау	7. 4. 1. 10 домбырада пернелерді баспай, әуеннің күшті ырғағына қаттырақ соғып, бір саусақпен еркін ойнауды санауға орындау	8. 4. 1. 10 барабанда қарапайым шұмақты ұрандардың ырғақтық үлгілерін орындау	9. 4. 1. 10 металлофонда белгіленген, пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау	10. 4. 1. 10 музыкалық аспаптардың дыбыстарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) өзгерте отырып, балалар синтезаторында белгіленген пернелермен бір саусақпен оңға, содан кейін сол қолды бір октава шегінде до1до

						-1си дейін гамманы орындау
	5. 4. 1. 11 белгіленген пернелер бойынша фортепианода мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау	6. 4. 1. 11 белгіленген пернелер бойынша үрмелі гармоникада мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау	7. 4. 1. 11 мұғалімнің көмегімен домбырада бір ішекте, бір саусақпен, пернесіз таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау	8. 4. 1. 11 мұғалімнің көмегімен барабанда таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау	9. 4. 1. 11 белгіленген тақтайшалар бойынша металлофонда мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау	10. 4. 1. 11 белгіленген пернелер бойынша балалар синтезаторын да мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарына н қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын музыкалық аспаптардың дыбыстарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) өзгерте отырып орындау

5) "Би және билеу" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 5. 1. 1 билер мен билеуді орындау үшін қатарға тұру	6. 5. 1. 1 билер мен билеуді орындау үшін сапта өз орнын ұйымдасқан түрде тауып тұру	7. 5. 1. 1 билер мен билеуді орындау кезінде би мәдениетін ұстану	8. 5. 1. 1 билер мен билеуді уақтылы бастау және аяқтау	9. 5. 1. 1 билер мен билеуді орындау кезінде қатардағы тәртіпті ұстану	10. 5. 1. 1 билер мен билеуді орындау кезінде қатарды ұстау
	5. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, бас ию), "Құс қанаты" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау	6. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Қос мүйіз" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау	7. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Сәукеле" (қыздың бас киімі) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау	8. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Сыңар мүйіз" (бір мүйіз) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау	9. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Белбеу" (құшақ) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау	10. 5. 1. 2 педагогпен бірлесіп " Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), " Қамшы" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау

	5. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты", "Тұмарша" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау	6. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз", "Шаңырақ" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау	7. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле", "Қос өркеш" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау	8. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (бір мүйіз), "Бүркіт тырнақ" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау	9. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ), "Ожау" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау	10. 5. 1. 3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы", "Айна" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	5. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "ауыспалы жүріс", "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарын үйлестіріп орындау	6. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарын үйлестіріп орындау	7. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "аралас бүйірлік жүріс" қозғалысын, "алақанды жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалысымен бірге орындау	8. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "алға қарай оралған жүріс" қозғалысын "бет алдында қолдың айналмалы қозғалысымен" бірге орындау	9. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "орнында аттап өту" қозғалысын "өріммен ойнау" қол қимылымен үйлестіріп орындау	10. 5. 1. 4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "секіріспен қадам басу" қозғалысын "Ши орау" (тоқу) қол қимылымен үйлестіріп орындау
	5. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "ауыспалы жүріс" пен "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін ара қашықтықты тастап, қатарға бір-біден тұрып орындау	6. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарын үйлестіріп орындау, қатардан бір колоннаға қайта тұру	7. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "аралас бүйірлік жүріс" қозғалысын, "алақанды жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалысымен бірге орындау, бір колоннадан екі колоннаға тұру	8. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "алға қарай оралған жүріс" қозғалысын "бет алдында қолдың айналмалы қозғалысымен" бірге орындау, шеңбермен жүруде шеңбер көлемін тарылту және кеңейту	9. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "орнында аттап өту" қозғалысымен "өріммен ойнау" қол қимылдың үйлесімін бір шеңберден екі кішкентай шеңберге бөлініп тұрумен бірге орындау	10. 5. 1. 5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "секіріп жүру" қозғалысын "Ши орау" (тоқу) қол қимылымен үйлестіріп орындау, қашықтықты сақтай отырып, бірінен соң бірі ирелең саппен қозғалу

5.1. Би және билеу	5. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты", "Тұмарша" қазақ халық билерінің қимылдары мен "ауыспалы жүріс", "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін ара қашықтықты тастап, қатарға бір-біден тұрып орындау	6. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз", "Шаңырақ" қазақ халық билерінің қимылдары мен "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарының үйлесімін орындау, қатардан бір колоннаға қайта тұру	7. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле", "Қос өркеш" қазақ халық билерінің қимылдары мен "аралас бүйірлік жүріс", "алақанды жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалыстарының үйлесімін орындау, бір колоннадан екі колоннаға тұру	8. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (бір мүйіз), "Бүркіттің тырнағы" қазақ халық билерінің қимылдары мен "алға қарай оралған жүріс", "бет алдында қолдың айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін орындау, шеңбермен жүруде шеңбер көлемін тарылту және кеңейту	9. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ), "Ожау" қазақ халық билерінің қимылдары мен "орнында аттап өту", "өріммен ойнау" қол қимылдарының үйлесімін бір шеңберден екі кішкентай шеңберге бөлініп тұрумен бірге орындау	10. 5. 1. 6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы", "Айна" қазақ халық билерінің қимылдарымен "секіріп жүру", "Ши орау" (тоқу) қол қимылдарының үйлесімін орындау, қашықтықты сақтай отырып, бірінен соң бірі ирелең саппен қозғалу
	5. 5. 1. 7 мұғаліммен бірге "жұмсақ қадам", "аяқ ұшынан қадам, өкшеден қадам" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	6. 5. 1. 7 мұғаліммен бірге "биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	7. 5. 1. 7 мұғаліммен бірге "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	8. 5. 1. 7 мұғаліммен "бір жағынан екінші жаққа тербеліс", "аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	9. 5. 1. 7 мұғаліммен бірге "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	10. 5. 1. 7 мұғаліммен бірге "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
				8. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "бір жағынан екінші жаққа		10. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және

	5. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "жұмсақ қадам", "аяқ ұшынан қадам, өкшеден қадам", "Моталочка" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	6. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ковырялочка" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	7. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	тербелу, аяқтар иық енінде", "бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу", "аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылумен бір жағынан екінші жаққа тербелу" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	9. 5. 1. 8 мұғаліммен бірге "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру", "майда қадаммен алға, артқа, оңға, солға жүру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау	бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау", "6-шы позициядан 2-ші позицияға секіру және кері қарай секіру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	5. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "жұмсақ қадам", "аяқ ұшынан қадам, өкшеден қадам", "Моталочка", "Шырша"	6. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ковырялочка", "Доп"	7. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ползунок" (жорғалаушы)	8. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге "аяқтар иық енінде, бір жағынан екінші жаққа тербеліс" "бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу", "аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылумен бір жағынан екінші жаққа тербелу", "қолды "шам" позициясына қойып алға, артқа жалғамалы қадам жасау"	9. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру", "майда қадаммен алға, артқа, оңға, солға жүру", "жартылай отырумен және басын еңкейтумен бүйірлік жалғамалы қадам"	10. 5. 1. 9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау", "6-шы позициядан 2-ші позицияға секіру және кері қарай секіру", "сегіздік" жамбаспен, тізелермен, иықпен бөлек-бөлек айналдыру

	5. 5. 1. 10 меңгерген қозғалыстардан қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындауға ұмтылу	6. 5. 1. 10 меңгерген қозғалыстардан қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындау	7. 5. 1. 10 үйретілген қозғалыстарда н құрастылырған қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу	8. 5. 1. 10 үйретілген қозғалыстарда н құрастылырған қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу	9. 5. 1. 10 қазақ халық билерінің қарапайы қозғалыстарын жасап билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)	10. 5. 1. 10 қарапайым қазақ халық билерін билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
	5. 5. 1. 11 меңгерген қозғалыстардан әртүрлі халықтардың қарапайым би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындауға ұмтылу	6. 5. 1. 11 меңгерген қозғалыстардан әртүрлі халықтардың қарапайым би композицияларын (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау	7. 5. 1. 11 үйренген қозғалыстардан қарапайым би композицияларын (мұғалімнің таңдауы бойынша) билеу	8. 5. 1. 11 үйренген қозғалыстардан музыкалық өлшемі 3/4 қарапайым би композицияларын (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау	9. 5. 1. 11 үйренген қозғалыстардан қарапайым бал билерін (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау	10. 5. 1. 11 үйренген қозғалыстардан қарапайым заманауи билерді (мұғалімнің таңдауы бойынша) билеу
	5. 5. 1. 12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындауға ұмтылу	6. 5. 1. 12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындау	7. 5. 1. 12 үйретілген қозғалыстарда н құрастылырған қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу	8. 5. 1. 12 үйретілген қозғалыстарда н құрастылырған қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу	9. 5. 1. 12 балалар билерінің қарапайы қозғалыстарын жасап билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)	10. 5. 1. 12 қарапайым балалар билерін билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
	5. 5. 1. 13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (теңізші)	6. 5. 1. 13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (отын жарушы)	7. 5. 1. 13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (етікші)	8. 5. 1. 13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (темір ұстасы)	9.5.13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (жүргізуші)	10. 5. 1. 13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (кір жуушы

45. Осы бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

46. Оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсынымдық сипатта берілген. Мұғалім әр оқушының мүмкіндіктерін ескере отырып, оған қол жетімді оқу мақсаттарын дербес анықтайды.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Музыка және ырғақ" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	5.1.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыныштықты сақтау, дене мүсінін дұрыс ұстау
	5.1.1.2 балалар ертегілерінен әуендерді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру
	5.1.1.3 қазақ халық музыкалық шығармаларын тыңдау
	5.1.1.7 фотосуретте "домбыра" музыкалық аспабын тану
	5.1.1.10 фотода "балалайка" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	5.2.1.1 ән айту залында өз орнын табу, дене қалпын сақтау
	5.2.1.2 бет бөліктерін иллюстрация бойынша көрсету және атау (ұрт, ерін, мұрын, ауыз, көз, маңдай, қас, құлақ, иек)
	5.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау
	5.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, таныс әндерді білу және иллюстрация арқылы музыкалық бейнені көрсету.
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	5.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін залда өз орнына тұру
	5.3.1.2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (бастың ию, иықты көтеру, түсіру, дененің оңға, солға еңкейту, орнында жүгіру)
	5.3.1.6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қозғалысын музыкамен орындау (қолдың айналуы)
	5.3.1.9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жұмсақ, қадам)
	5.3.1.14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін қол шапалақпен орындау
	5.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау үшін залда өз орнына бару

4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	5.4.1.4 музыкалық аспапта (фортепианода) ойнаған кезде денені дұрыс қалыпта ұстау
	5.4.1.5 музыкалық аспапта (фортепианода) ойнауға арналған қол жаттығуларын орындау
5.1. Би және билеу	5.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін қатарға тұру
	5.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты" (құстардың қанаттары) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	5.5.1.12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындауға ұмтылу
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	5.1.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыныштықты сақтау, дене мүсінін тік ұстау
	5.1.1.6 "домбыра" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	5.2.1.1 ән айту залында өз орнын табу, дене қалпын сақтау
	5.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау
	5.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, таныс әндерді білу және иллюстрация арқылы музыкалық бейнені көрсету.
	5.2.1.6 таныс ертегілерінің мазмұнын айтып беру
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	5.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін залда өз орнына тұру
	5.3.1.3 мұғаліммен бірге ертегі кейіпкерлерінің қимылдарына еліктеу
	5.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Тұмарша" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау
	5.3.1.10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (аяқтың ұшынан қадам, өкшеден қадам)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	5.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау үшін залда өз орнына бару
	5.4.1.2 музыкалық аспаптың (домбыраның) дыбысына оның ойнын иммитациялау
	5.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (балалайка)
	5.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін қатарға тұру
	5.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты", "Тұмарша" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау

5.1. Би және билеу	5.5.1.7 мұғаліммен бірге "жұмсақ қадам", "аяқ ұшынан қадам, өкшеден қадам" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	5.5.1.12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындауға ұмтылу
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	5.1.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыныштықты сақтау, дене мүсінін тік ұстау
	5.1.1.4 Қазақстан Республикасында тұратын әр түрлі халықтардың музыкалық шығармаларын тыңдау
	5.1.1.8 домбра музыкалық аспабын сыртқы түрінен, дыбысынан тану
	5.1.1.11 "балалайка" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
2.1. Ән айту	5.2.1.1 ән айту залында өз орнын табу, дене қалпын сақтау
	5.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау
	5.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, таныс әндерді тану және иллюстрация арқылы музыкалық бейнені көрсету.
	5.2.1.5 әннің ішіндегі дауыстың күшін ажырату (қатты, ақырын)
	5.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысын иммитациялау (балалайка)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	5.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін залда өз орнына тұру
	5.3.1.4 қашықтықты сақтай отырып бір қатарда бір бірден еркін қадаммен жүру
	5.3.1.8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің музыкамен қозғалысын орындау (ауыспалы қозғалыс)
	5.3.1.11 мұғаліммен бірге "Моталочка"музыкасына қозғалыс жасау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	5.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау үшін залда өз орнына бару
	5.4.1.6 пианинода бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	5.4.1.7 пианинода диез пернелермен, бір саусақпен бүкіл пернетақтаның бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	5.4.1.8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен (фортепианода) орындау
	5.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін салу

5.1. Би және билеу	5.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " ауыспалы жүріс", "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарын үйлестіріп орындау
	5.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " ауыспалы жүріс" пен "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін ара қашықтықты тастап , қатарға бір-біден тұрып орындау
	5.5.1.8 мұғаліммен бірге "жұмсақ қадам", "ұшынан қадам, өкшеден қадам", "Моталочка" қозғалысының үйлесімінде орындау
	5.5.1.10 меңгерген қозғалыстардан қарапайым қазақ халық би композицияларын орындауға ұмтылу (педагог таңдауы бойынша)
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	5.1.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыныштықты сақтау, дене мүсінін дұрыс ұстау
	5.1.1.5 дыбыс күшіндегі өзгерістерді тану және атау (қатты, ақырын)
	5.1.1.9 "балалайка" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	5.2.1.1 ән айту залында өз орнын табу, дене қалпын сақтау
	5.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау
	5.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, таныс әндерді білу және иллюстрация арқылы музыкалық бейнені көрсету.
	5.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (қайшы)
	5.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (сағат, дабыл)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	5.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін залда өз орнына тұру
	5.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (қатпар)
	5.3.1.12 педагогпен бірлесіп "Шырша" музыкасымен қозғалысты орындау
	5.3.1.13 педагогпен бірге музыкамен үйренген қимылдарды орындау (орамалдармен)
	5.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (теңізші)
	5.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау үшін залда өз орнына бару
	5.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге

4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен пианинода мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
	5.4.1.10 пианинода белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау
	5.4.1.11 белгіленген пернелер бойынша фортепианода мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау
5.1. Би және билеу	5.1.1.1 билер мен билеуді орындау үшін қатарға тұру
	5.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Құс қанаты", "Тұмарша" қазақ халық билерінің қимылдары мен "ауыспалы жүріс", "қол буындарын айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін ара қашықтықты тастап, қатарға бір-біден тұрып орындау
	5.5.1.9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "жұмсақ, қадам", "аяқ ұшынан қадам, өкшеден қадам", "Моталочка", "Шырша"
	5.5.1.13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (теңізші)
	5.5.1.11 меңгерген қозғалыстардан әртүрлі халықтардың қарапайым би композицияларын орындауға ұмтылу (педагог таңдауы бойынша)

2) 6 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	6.1.1.1 сыныпқа ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдауға дайындалу
	6.1.1.2 балалар фильмдерінен әуендерді тану, оларды кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру
	6.1.1.3 қазақ халық музыкалық шығармаларынан әуендер тыңдау
	6.1.1.7 фотода "шаңқобыз" музыкалық аспабын тану
	6.1.1.10 фотода "гармонь" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	6.2.1.1 орыннан тұрып ұйымдасқан түрде қатарға тұру
	6.2.1.2 дене бөліктерін суреттен көрсету және атау (бас, мойын, иық, кеуде, іш, арқа, қол, шынтақ, қол буындары, алақан, саусақтар, аяқ, жамбас, бел, тізе, табан, саусақ, өкше)
	6.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау

	6.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, ән айтуды уақтылы бастау және аяқтау
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	6.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты ауыстыру кезінде залда өз орнын табу
	6.3.1.2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басты бұру, иықты алға, артқа айналдыру, тізені тік ұстап, денені алға еңкейту, орнында секіру)
	6.3.1.6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкаға орындау (қолдың айналуы, білекке айқастырылған)
	6.3.1.9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (биік қадам)
	6.3.1.14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін аяқпен топылдату арқылы орындау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	6.4.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық аспаптарда ойнауға дайындалу
	6.4.1.4 музыкалық аспапта (үрмелі гармоникада) ойнағанда денені дұрыс қалыпта ұстау, дұрыс дем алу, дем шығару
	6.4.1.5 қолға дайындық жаттығуларын, музыкалық аспапта (үрмелі гармоникада) ойнауға арналған тыныс алу жаттығуларын орындау
5.1. Би және билеу	6.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін сапта өз орнын ұйымдасқан түрде тауып тұру
	6.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз" қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	6.5.1.12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындау
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	6.1.1.1 сыныпқа ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдауға дайындалу
	6.1.1.6 "шаңқобыз" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	6.2.1.1 орыннан тұрып ұйымдасқан түрде қатарға тұру
	6.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және орындау
	6.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, ән айтуды уақтылы бастау және аяқтау
	6.2.1.6 таныс балалар ертегілерінің мәтінін ойнату
	6.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты ауыстыру кезінде залда өз орнын табу

3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	6.3.1.3 мұғаліммен бірге балалар фильмдеріндегі кейіпкерлердің қимылдарына еліктеу
	6.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Шаңырақ" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау
	6.3.1.10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкаға орындау (жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам басу)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	6.4.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық аспаптарда ойнауға дайындалу
	6.4.1.2 музыкалық аспаптатың (шаңқобыздың) дыбысталуына ойнауын имитациялау
	6.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (гармонь)
5.1. Би және билеу	6.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін сапта өз орнын ұйымдасқан түрде тауып тұру
	6.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз" (мүйіз), "Шаңырақ" (киіз үйдің төбесі) қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	6.5.1.7 мұғаліммен бірге "биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	6.5.1.12 меңгерген қозғалыстардан қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындау
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	6.1.1.1 сыныпқа ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдауға дайындалу
	6.1.1.4 әр түрлі халықтардың музыкалық шығармаларын тыңдау
	6.1.1.8 "шаңқобыз" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
	6.1.1.11 "гармонь" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
2.1. Ән айту	6.2.1.1 орыннан тұрып ұйымдасқан түрде қатарға тұру
	6.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау
	6.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, ән айтуды уақтылы бастау және аяқтау
	6.2.1.5 әннің мәнерлі құралдарын ажырату (баяу, жылдам)
	6.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысын иммитациялау (гармонь)

3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	6.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда өз орнын табу
	6.3.1.4 сигнал бойынша бір қатардан колоннаға тұру
	6.3.1.8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің музыкамен қозғалысын орындау (бір аяғынан бүйірлік жүріс)
	6.3.1.11 мұғаліммен бірге "Ковырялочка" музыкасына қозғалыс жасау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	6.4.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық аспаптарда ойнауға дайындалу
	6.4.1.6 үрмелі гармоникада бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	6.4.1.7 үрмелі гармоникада диез пернелермен, бір саусақпен бүкіл пернетақтаның бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	6.4.1.8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша), бір нотада, бір саусақпен (үрмелі гармоникада) орындау
5.1. Би және билеу	6.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін сапта өз орнын ұйымдасқан түрде тауып тұру
	6.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарын үйлестіріп орындау
	6.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарын үйлестіріп орындау, қатардан бір колоннаға қайта тұру
	6.5.1.8 мұғаліммен бірге "биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", " Ковырялочка" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	6.5.1.10 меңгерген қозғалыстардан қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) орындау
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	6.1.1.1 сыныпқа ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдауға дайындалу
	6.1.1.5 музыкалық шығарманың мәнерлік құралдарын тану және атау (баяу, жылдам)
	6.1.1.9 "гармонь" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
	6.2.1.1 орыннан тұрып ұйымдасқан түрде қатарға тұру
	6.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындауға дайындалу және жасау

2.1. Ән айту	6.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, ән айтуды уақтылы бастау және аяқтау
	6.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының (сорғының) дыбысын иммитациялау
	6.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (шайнектің дыбысы)
3.1.Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	6.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда өз орнына бару
	6.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (көбелек)
	6.3.1.12 педагогпен бірлесіп "Доп"музыкасына отыру қозғалысын орындау
	6.3.1.13 педагогпен бірге музыкамен үйренген қимылдарды орындау (жалаушалармен)
	6.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (ағаш кесуші)
4.1.Музыкалық аспаптарда ойнау	6.4.1.1 залда өз орнына бару, музыкалық аспаптарда ойнауға дайындалу
	6.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен үрмелі гармоникада мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
	6.4.1.10 үрмелі гармоникада белгіленген пернелермен оң қолдың, содан кейін сол қолдың саусағымен до1до-1си бір октава шегінде гамманы орындау
	6.4.1.11 белгіленген пернелер бойынша үрмелі гармоникада мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау.
5.1. Би және билеу	6.5.1.1 билер мен билеуді орындау үшін сапта өз орнын ұйымдасқан түрде тауып тұру
	6.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қос мүйіз", "Шаңырақ" қазақ халық билерінің қимылдары мен "бір аяқтан бүйірлік жүріс", "білектерінде айқастырылған қол буындарын айналдыру" қимылдарының үйлесімін орындау, қатардан бір колоннаға қайта тұру
	6.5.1.9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: биік қадам", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ковырялочка", "Доп"
	6.5.1.13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (отын жарушы)

	6.5.1.11 меңгерген қозғалыстардан әртүрлі халықтардың қарапайым би композицияларын (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау

3) 7 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	7.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіп бойынша кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыңдау мәдениетін ұстану
	7.1.1.2 балалар әндерінің әуендерін тану, кейіпкерлердің бейнесімен байланыстыру
	7.1.1.3 аспаптардың дыбысы бойынша қазақ халық музыкалық шығармаларын тану
	7.1.1.7 фотода "жетіген" музыкалық аспабын тану
	7.1.1.10 суреттегі "арфа" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	7.2.1.1 әнді орындау кезінде ережелерді орындау (отырып, тұрып ән айтқанда)
	7.2.1.2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін (ерін, тіл, жақ, таңдай) тану және атау
	7.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын дайындалу және орындау
	7.2.1.4 орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	7.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты және бастапқы қалыпты сақтау
	7.3.1.2 мұғаліммен бірге ширату жаттығулар жиынтығын орындау (басын оңға, солға бұру, қолды алға, артқа сермеу, денені еңкейту, орнында жүгіру секіру)
	7.3.1.6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкамен орындау (қолды алға, алақанды жоғары, төмен бағыттау)
	7.3.1.9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (аяқты артқа тастап жүгіру)
	7.3.1.14 мұғаліммен бірге 2/4 музыкалық өлшемді әуенмен шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	7.4.1.1 залда музыкалық аспаптарды табу және музыкалық аспаптарда ойнауға орын дайындау
	7.4.1.4 музыкалық аспапта (домбырада) отырып, тұрып ойнағанда денені дұрыс қалыпта ұстау, қолын дұрыс қою
	7.4.1.5 музыкалық аспапта (домбырада) ойнауға арналған қол жаттығуларын орындау
	7.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде би мәдениетін ұстану

5.1. Би және билеу	7.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле" (қыздың бас киімі) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	7.5.1.12 үйретілген қозғалыстардан құрастырылған қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	7.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіп бойынша кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыңдау мәдениетін ұстану
	7.1.1.6 "жетіген" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	7.2.1.1 әнді орындау кезінде ережелерді орындау (отыру, тұру)
	7.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын дайындалу және орындау
	7.2.1.4 орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	7.2.1.6 балалар әндерінің мәтінін айту
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	7.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты және бастапқы қалыпты сақтау
	7.3.1.3 педагогпен бірлесіп балалар әндерінің мәтініне сәйкес қимылдарды орындау
	7.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Қос өркеш" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау (екі өркеш)
	7.3.1.10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	7.4.1.1 залда музыкалық аспаптарды табу және музыкалық аспаптарда ойнауға орын дайындау
	7.4.1.2 музыкалық аспаптың (жетігеннің) дыбысталуына ойнауын имитациялау
	7.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (арфа)
5.1. Би және билеу	7.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде би мәдениетін ұстану
	7.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле" (қыздың бас киімі), "Қос өркеш" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	7.5.1.7 мұғаліммен бірге "аяқты артқа тастап жүгіру ", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру " қозғалыстар үйлесімдерін орындау

	7.5.1.12 үйретілген қозғалыстардан құрастырылған қарапайым балалар би композицияларын билеу (педагог таңдауы бойынша)
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	7.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыңдау мәдениетін ұстану
	7.1.1.4 2/4 өлшемді музыкалық шығармаларды тыңдау
	7.1.1.8 "жетіген" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
	7.1.1.11 "арфа" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
2.1. Ән айту	7.2.1.1 әнді орындау кезінде ережелерді орындау (отырып, тұрып)
	7.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын дайындалу және орындау
	7.2.1.4 орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	7.2.1.5 дауыс тембрін ажырату (төмен, жоғары)
	7.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың (барабанның) дыбысын иммитациялау
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	7.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты және бастапқы қалыпты сақтау
	7.3.1.4 сигнал бойынша бір колоннадан екі колоннаға тұру
	7.3.1.8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің музыкамен қозғалысын орындау (аралас бүйірлік қозғалыс)
	7.3.1.11 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жартылай отырумен бүйірге карай жалғамалы қадам)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	7.4.1.1 залда музыкалық аспаптарды табу және музыкалық аспаптарда ойнауға орын дайындау
	7.4.1.6 домбыраның бір пердесін қысып, бір саусақпен бір ішегінде ойнау
	7.4.1.7 домбыраның бір ішегінде барлық пернелерін бір саусақпен баспалдақ секілді жоғары, төмен басып, ойнау
	7.4.1.8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша), бір ішекте, пернелерді баспай, бір саусақпен домбырада орындау
	7.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде би мәдениетін ұстану
	7.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " аралас бүйірлік жүріс" қозғалысын "алақанды

	жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалысымен бірге орындау
5.1. Би және билеу	7.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " аралас бүйірлік жүріс" қозғалысын, " алақанды жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалысымен бірге орындау, бір колоннадан екі колоннаға тұру
	7.5.1.8 педагогпен бірлесіп "аяғы бітеліп жүгіру", " алға, артқа, өкшеге шығатын қадамдар", "жартылай еңкейіп бүйірге қарай бүйірлік қадам"қозғалысының үйлесімінде орындау
	7.5.1.10 үйретілген қозғалыстардан құрастылырған қарапайым қазақ халық би композицияларын билеу (педагог таңдауы бойынша
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	7.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, залда өз орнына бару, музыкалық шығарманы тыңдау кезінде тыңдау мәдениетін ұстану
	7.1.1.5 музыкалық мәнерлік құралдарын тану және атау, дыбыстардың дыбыс биіктігі бойынша өзгеруін тану (төмен, жоғары)
	7.1.1.9 "арфа" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	7.2.1.1 әнді орындау кезінде ережелерді орындау (отырып, тұрып)
	7.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын дайындалу және орындау
	7.2.1.4 орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	7.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (балға)
	7.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (тоңазытқыш)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	7.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін сапты және бастапқы қалыпты сақтау
	7.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (көпір)
	7.3.1.12 педагогпен бірлесіп музыкаға арналған толтырғыш қозғалысты орындау "Ползунок"
	7.3.1.13 мұғаліммен бірге 2/4 музыкалық өлшемді әуенмен лентаны әуеннің күшті үлесіне айналдыру
	7.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (етікші)
	7.4.1.1 залда музыкалық аспаптарды табу және музыкалық аспаптарда ойнауға орын дайындау

4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	7.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) добырада бір ішекте, пернелерді баспай, бір саусақпен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
	7.4.1.10 домбырада пернелерді баспай, әуеннің күшті ырғағына қаттырақ соғып, санауға бір саусақпен еркін ойнауды санауға орындау
	7.4.1.11 мұғалімнің көмегімен домбырада бір ішекте , бір саусақпен, пернесіз таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын
5.1. Би және билеу	7.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде би мәдениетін ұстану
	7.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сәукеле", "Қос өркеш" қазақ халық билерінің қимылдары мен "аралас бүйірлік жүріс", " алақанды жоғары-төмен бағыттай отырып, қолды алға қарай ашу" қозғалыстарының үйлесімін орындау, бір колоннадан екі колоннаға тұру
	7.5.1.9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "аяқты артқа тастап жүгіру", "алға қадам басу және артқа өкшемен басып жүру", "жартылай отырумен алға қарай жалғамалы қадам", "Ползунок" (жорғалаушы)
	7.5.1.13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (етікші)
	7.5.1.11 үйренген қозғалыстардан қарапайым би композицияларын билеу (мұғалімнің таңдауы бойынша)

4) 8 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	8.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, бағанмен бір-бірден кіру, залда саптан жартылай шеңберге ауысқан кезде бағдарлау
	8.1.1.2 әуенді кіріспесінен тану және атын атау
	8.1.1.3 қазақ халық музыкалық шығармаларын кіріспелерінен тану
	8.1.1.7 суретте "сыбызғы" музыкалық аспабын тану
	8.1.1.10 фотода "флейта" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	8.2.1.1 әнді орындау мәдениетін ұстану, ән айтуды уақытында бастау және аяқтау
	8.2.1.2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай) атау

	8.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	8.2.1.4 ән айту, әннің дыбысын тыңдай білу
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	8.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда бағдарлау
	8.3.1.2 педагогпен бірлесіп ширату жаттығулар кешенін орындау (еңкею, бұрылу, басты айналдыру, қол шынтақтарын өзінен, өзіне қарай айналдыру, денені еңкейту, орнында аттап жүру, секіру және жүгіру)
	8.3.1.6 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қол қимылын музыкаға орындау (бет алдында қолдың айналмалы қозғалысы)
	8.3.1.9 мұғаліммен бірлесіп 3/4 музыкалық өлшемді әуенмен қозғалысты орындау (аяқтар иық енінде, бір жақтан екінші жаққа тербелу)
	8.3.1.14 мұғаліммен бірге өлшемі 3/4 музыкаға шапалақтау мен санауды бір мезгілде орындау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	8.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау мәдениетін сақтау (мұғалімнің нұсқауы бойынша ойнау)
	8.4.1.4 музыкалық аспапта (барабанда) отырып, тұрып ойнағанда денені, барабан таяқшаларын дұрыс ұстау
	8.4.1.5 музыкалық аспапта (барабанда) ойнауға арналған қол жаттығуларын орындау
5.1. Би және билеу	8.5.1.1 билер мен билеуді орындауды уақтылы бастау және аяқтау
	8.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (бір мүйіз) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	8.5.1.12 үйретілген қозғалыстардан құрастырылған қарапайым балалар би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	8.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, бағанмен бір-бірден кіру, залда саптан жартылай шеңберге ауысқан кезде бағдарлау
	8.1.1.6 "сыбызғы" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	8.2.1.1 әнді орындау мәдениетін ұстану, ән айтуды уақытында бастау және аяқтау
	8.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	8.2.1.4 ән айту, әннің дыбысын тыңдай білу
	8.2.1.6 шумақты ұрандардың мәтінін айту

3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	8.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда бағдарлау
	8.3.1.3 музыка кіріспенің біткенін күтіп, ән бастамасына қозғала бастау
	8.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Бүркіт тырнақ" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау
	8.3.1.10 мұғаліммен бірге өлшемі 3/4 музыкамен қозғалысты орындау (оңға, солға бұрылу)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	8.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау мәдениетін сақтау (мұғалімнің нұсқауы бойынша ойнау)
	8.4.1.2 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды иммитациялау (сыбызғы)
	8.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (флейта)
5.1. Би және билеу	8.5.1.1 билер мен билеуді орындауды уақтылы бастау және аяқтау
	8.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (жұптасқан мүйіз), " Бүркіт тырнақ" (бүркіт тырнақтары) қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	8.5.1.7 мұғаліммен бірге қозғалыс үйлесімінде орындау: "бір жағынан екінші жаққа тербелу", " аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	8.5.1.12 үйретілген қозғалыстардан құрастылырған қарапайым балалар би композицияларын билеу (педагог таңдауы бойынша)
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	8.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, бағанмен бір-бірден кіру, залда саптан жартылай шеңберге ауысқан кезде бағдарлау
	8.1.1.4 3/4 музыкалық көлемдегі шығармаларды тыңдау
	8.1.1.8 "сыбызғы" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
	8.1.1.11 "флейта"музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша деп тану және атау
2.1. Ән айту	8.2.1.1 әнді орындау мәдениетін ұстану, ән айтуды уақытында бастау және аяқтау
	8.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	8.2.1.4 ән айту, әннің дыбысын тыңдай білу
	8.2.1.5 дыбыстың ұзақтығын ажырату (қысқа-өткір, ұзын-тегіс)

	8.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысын иммитациялау (құбыр)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	8.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда бағдарлау
	8.3.1.4 шеңбер бойымен қозғалу, сигнал бойынша шеңберді тарылту және кеңейту
	8.3.1.8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің музыкамен қозғалысын орындау (ілгері ілгері жылжу)
	8.3.1.11 мұғаліммен бірге музыкамен қозғалыс жасау 3/4 (аяқтар иық енінде, бір жағынан екінші жағына, оңға, солға бұрыла отырып, тербелу)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	8.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау мәдениетін сақтау (тек мұғалімнің нұсқауы бойынша ойнау)
	8.4.1.6 музыкалық аспапта (барабанда) 2/4 музыкалық өлшемдегі әуеннің күшті ырғағына таяқшаларымен барабанды соғып ойнау және сол мезгілде санауды да жүргізу
	8.4.1.7 музыкалық аспапта (барабанда) 3/4 музыкалық өлшемдегі әуеннің күшті ырғағына таяқшаларымен барабанды соғып ойнау және сол мезгілде санауды да жүргізу
	8.4.1.8 музыкалық аспапта (барабанда) ұсақ даңғырды орындау
5.1. Би және билеу	8.5.1.1 билер мен билеуді орындауды уақтылы бастау және аяқтау
	8.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "алға қарай оралған жүріс" қозғалысын "бет алдында қолдың айналмалы қозғалысымен" бірге орындау
	8.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің "алға қарай оралған жүріс" қозғалысын "бет алдында қолдың айналмалы қозғалысымен" бірге орындау, шеңбермен жүруде шеңбер көлемін тарылту және кеңейту
	8.5.1.8 мұғаліммен бірге "аяқтар иық енінде, бір жағынан екінші жаққа тербеліс", "бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу", "аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылумен бір жағынан екінші жаққа тербелу" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	8.5.1.10 үйретілген қозғалыстардан құрастырылған қарапайым қазақ халық би композицияларын (педагог таңдауы бойынша) билеу
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	8.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, бағанмен бір-бірден кіру, залда саптан жартылай шеңберге ауысқан кезде бағдарлау
	8.1.1.5 музыкалық дыбыстың ұзақтығын тану және атау (саңырау дыбыс - қысқа, дауысты дыбыс-ұзақ)

	8.1.1.9 "флейта" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	8.2.1.1 әнді орындау мәдениетін ұстану, ән айтуды уақытында бастау және аяқтау
	8.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша музыкалық сүйемелдеумен тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	8.2.1.4 ән айту, әннің дыбысын тыңдай білу
	8.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (бұрғылау)
	8.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (ыдыс-аяқ)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	8.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау үшін саптарды ауыстыру кезінде залда бағдарлау
	8.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (шатқа отыру, оң аяқпен, сол аяқпен, көлденең)
	8.3.1.12 мұғаліммен бірге 3/4 өлшемді музыкамен қозғалысты орындау (қолды "шам" позициясына қойып алға, артқа қадам басу)
	8.3.1.13 мұғаліммен бірге 3/4 өлшемді музыкамен лентаны әуеннің күшті бөлігінде айналдыру
	8.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (темір ұстасы)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	8.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау мәдениетін сақтау (тек мұғалімнің нұсқауы бойынша ойнау)
	8.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге музыкалық аспапта (барабанда) ұсақ даңғырдын орындау
	8.4.1.10 музыкалық аспапта күрделі емес сөйлеулердің ырғақтық бейнесін орындау
	8.4.1.11 мұғалімнің көмегімен барабанда таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау.
5.1. Би және билеу	8.5.1.1 билер мен билеуді орындауды уақтылы бастау және аяқтау
	8.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Сыңар мүйіз" (бір мүйіз), "Бүркіттің тырнағы" қазақ халық билерінің қимылдары мен " алға қарай оралған жүріс", "бет алдында қолдың айналдыру" қозғалыстарының үйлесімін орындау, шеңбермен жүруде шеңбер көлемін тарылту және кеңейту
	8.5.1.9 мұғаліммен бірге "аяқтар иық енінде, бір жағынан екінші жаққа тербелу", "бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылу", "аяқтар иық енінде, бүйірден екінші жаққа оңға, солға бұрылумен бір жағынан екінші жаққа тербелу", "қолды "шам"

	позициясына қойып алға, артқа жалғамалы қадам жасау"
	8.5.1.13 әр түрлі мамандардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (темір ұстасы)
	8.5.1.11 үйренген қозғалыстардан музыкалық өлшемі 3/4 қарапайым би композицияларын (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау

5) 9 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	9.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, сапта өз орнын табу, музыкалық шығарманы мұқият тыңдау
	9.1.1.2 таныс әуенді фрагменттерінен тану және атау
	9.1.1.3 қазақтың халық музыкалық шығармаларын фрагмент бойынша тану
	9.1.1.7 фотода "қобыз" музыкалық аспабын тану
	9.1.1.10 фотосуретте "скрипка" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	9.2.1.1 ән айту кезінде дене мүсінін тік ұстау (отыру, тұру кезінде)
	9.2.1.2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін (ерін, тіл, тіс, жақ, таңдай) атау
	9.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	9.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, әннің дыбысын тыңдау
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	9.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезінде сапта қашықтықты сақтау
	9.3.1.2 мұғаліммен бірге бұлшықеттерді (мойын, иық, қол, арқа, жамбас, аяқ)жылытуға арналған жаттығулар кешенін орындау
	9.3.1.6 педагогпен бірлесіп "өріммен ойнау" музыкасына қазақ биінің қол қимылын орындау
	9.3.1.9 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (алға қарай жеңіл сырғи жүру)
	9.3.1.14 мұғаліммен бірге кішкентай таяқшалармен соғу арқылы таныс әуеннің ырғақты үлгісін орындау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	9.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойынды уақтылы бастау және аяқтау
	9.4.1.4 музыкалық аспапта (металлофонда) отырып, тұрып ойнағанда денені, таяқшаларды дұрыс ұстау
	9.4.1.5 музыкалық аспапта (металлофонда) ойнауға арналған қол жаттығуларын орындау

5.1. Би және билеу	9.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде саптық тәртіпті сақтау
	9.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ) қазақ халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	9.5.1.12 балалар билерінің қарапайы қозғалыстарын жасап билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	9.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, сапта өз орнын табу, музыкалық шығарманы мұқият тыңдау
	9.1.1.6 "қобыз" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	9.2.1.1 ән айту кезінде дене мүсінін тік ұстау (отыру, тұру кезінде)
	9.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	9.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, әннің дыбысын тыңдау
	9.2.1.6 мұғалімнің артынан шумақты ұрандардың мәтінін қайталау
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	9.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезінде сапта қашықтықты сақтау
	9.3.1.3 музыканың басталуымен қозғалыстарды бастау
	9.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Ожау" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау (аспаз)
	9.3.1.10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	9.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойынды уақтылы бастау және аяқтау
	9.4.1.2 музыкалық аспаптың (қобыздың) дыбысталуына ойнауын имитациялау
	9.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта ойнауды имитациялау (скрипка)
5.1. Би және билеу	9.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде саптық тәртіпті сақтау
	9.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеус" (құшақ), "Ожау" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	9.5.1.7 мұғаліммен бірге "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау

	9.5.1.12 балалар билерінің қарапайы қозғалыстарын жасап билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	9.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, сапта өз орнын табу, музыкалық шығарманы мұқият тыңдау
	9.1.1.4 классикалық музыкалық шығармаларды тыңдау
	9.1.1.8 "қобыз" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
	9.1.1.11 "скрипка" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
2.1. Ән айту	9.2.1.1 ән айту кезінде дене мүсінін тік ұстау (отыру, тұру кезінде)
	9.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	9.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, әннің дыбысын тыңдау
	9.2.1.5 әннің сипатын анықтау (көңілді, қайғылы)
	9.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысын иммитациялау (скрипка)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	9.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезінде сапта қашықтықты сақтау
	9.3.1.4 сигнал бойынша бір шеңберден, екі шағын шеңберге қайта тұру
	9.3.1.8 педагогпен бірлесіп қазақ биінің қозғалысын музыкамен орындау (орнында аттап жүру)
	9.3.1.11 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (алға, артқа, оңға, солға майда қадам басып жүру)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	9.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойынды уақтылы бастау және аяқтау
	9.4.1.6 музыкалық аспаптың тілімдері бойымен бүкіл пернетақтада бір қолмен баспалдақ секілді жоғары, төмен сырғытып ойнау (глиссандо)
	9.4.1.7 музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша) балалар синтезаторында диез пернелермен бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	9.4.1.8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотамен, бір қолмен металлофонда орындау
	9.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде саптық тәртіпті сақтау

5.1. Би және билеу	9.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " орнында аттап өту" қозғалысын "өріммен ойнау" қол қимылымен үйлестіріп орындау
	9.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " орнында аттап өту" қозғалысы мен "өріммен ойнау" қол қимылдың үйлесімін бір шеңберден екі кішкентай шеңберге бөлініп тұрумен бірге орындау
	9.5.1.8 мұғаліммен бірге "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру", " майда қадаммен алға, артқа, оңға, солға жүру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	9.5.1.10 қазақ халық билерінің қарапайы қозғалыстарын жасап билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	9.1.1.1 сыныпқа музыкамен ұйымдастырылған тәртіппен кіру, сапта өз орнын табу, музыкалық шығарманы мұқият тыңдау
	9.1.1.5 музыкалық шығармалардың сипатын тану және атау (бағыт, би)
	9.1.1.9 "скрипка" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	9.2.1.1 ән айту кезінде дене мүсінін тік ұстау (отыру, тұру кезінде)
	9.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын тыныс алу жаттығулары мен артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	9.2.1.4 мұғаліммен бірге ән айту, әннің дыбысын тыңдау
	9.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (ара)
	9.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын ортаның дыбыстарына еліктеп иммитациялау (радио)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	9.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау кезінде сапта қашықтықты сақтау
	9.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықетті созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (бақа)
	9.3.1.12 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (жартылай еңкейіп, басын еңкейтіп бүйірге қарай жылжу)
	9.3.1.13 оқытушымен бірге музыкамен үйренген қимылдарды орындау (гүлдермен)
	9.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (жүргізуші)
	9.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойынды уақтылы бастау және аяқтау

4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	9.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда, дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) металлофонда бір нотада, бір қолмен мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
	9.4.1.10 металлофонда гамманы пернелермен белгіленген оң жақ бір саусақпен, содан кейін сол қолдың бір октавасы шегінде 1до-1си дейін орындау
	9.4.1.11 белгіленген тақтайшалар бойынша металлофонда мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын орындау
5.1. Би және билеу	9.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде саптық тәртіпті сақтау
	9.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Белбеу" (құшақ), "Ожау" қазақ халық билерінің қимылдары мен "орнында аттап өту", "өріммен ойнау" қол қимылдарының үйлесімін бір шеңберден екі кішкентай шеңберге бөлініп тұрумен бірге орындау
	9.5.1.9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "алға қарай жеңіл сырғи жүру", "бүйірге қарай аяқты айқастырып жүру", "майда қадаммен алға, артқа, оңға, солға жүру", "жартылай отырумен және басын еңкейтумен бүйірлік жалғамалы қадам"
	9.5.13 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (жүргізуші)
	9.5.1.11 үйренген қозғалыстардан қарапайым бал билерін орындау (мұғалімнің таңдауы бойынша)

6) 10 сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	10.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, сапта өз орнына тұру, музыкалық сәлемдесуді орындау
	10.1.1.2 әннің әуенін тыңдап атын атау
	10.1.1.3 қазақ халық музыкалық шығармаларын әуендерінен тану
	10.1.1.7 фотода "гитара" музыкалық аспабын тану
	10.1.1.10 фотосуреттегі "керней" музыкалық аспабын тану
2.1. Ән айту	10.2.1.1 залда өз орындарына өту, ән айтуға дайындалу
	10.2.1.2 артикуляциялық аппараттың бөліктерін (ерін, тіл, жақ, тіс, таңдай)атау және көрсету

	10.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	10.2.1.4 мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	10.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау мәдениетін ұстану
	10.3.1.2 мұғаліммен бірге бұлшықеттерді ширату үшін гимнастикалық-ырғақты жаттығулар кешенін орындау (жаттығуларды таңдау мұғалімнің қалауы бойынша)
	10.3.1.6 педагогпен бірлесіп "Ши орау" (тоқу) музыкасына қазақ биінің қол қимылын орындау
	10.3.1.9 мұғаліммен бірлесіп қозғалысты музыкамен орындау (6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіріп оралу)
	10.3.1.14 мұғаліммен бірге таныс әуеннің ырғақтық бейнесін қол шапалақтау, жамбасты, иықты соғу арқылы орындау
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	10.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау кезінде кезектілікті сақтау
	10.4.1.4 музыкалық аспапта (балалар синтезаторында) ойнаған кезде дұрыс позаны қабылдау
	10.4.1.5 музыкалық аспапта (балалар синтезаторында) ойнауға арналған қол жаттығуларын орындау
5.1. Би және билеу	10.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде қатарды ұстау
	10.5.1.2 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы" халық биінің негізгі қалыптарын орындау
	10.5.1.12 қарапайым балалар билерін билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
2 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	10.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, сапта өз орнына тұру, музыкалық сәлемдесуді орындау
	10.1.1.6 "гитара" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	10.2.1.1 залда өз орындарына өту, ән айтуға дайындалу
	10.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау

	10.2.1.4 мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	10.2.1.6 әр түрлі дыбыс күшімен дауысты дыбыстарға әуендер айту (қатты, ақырын)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	10.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау мәдениетін ұстану
	10.3.1.3 музыка аяқталғаннан кейін немесе сигнал бойынша қозғалысты тоқтату
	10.3.1.7 педагогпен бірлесіп "Айна" би қозғалысында қазақ ою-өрнегінің мотивтерін орындау
	10.3.1.10 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	10.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау кезінде кезектілікті сақтау
	10.4.1.2 музыкалық аспаптың (гитараның дыбысталуына ойнауын имитациялау
	10.4.1.3 музыкалық аспаптың дыбысына аспапта (кернейде) ойнауды имитациялау
5.1. Би және билеу	10.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде қатарды ұстау
	10.5.1.3 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы", "Айна" қазақ халық билерінің қалпылары мен қимылдарының үйлесімін орындау
	10.5.1.7 мұғаліммен бірге "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "Үшбұрыш" және кері қарай аттау" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	10.5.1.12 қарапайым балалар билерін билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
3 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	10.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, сапта өз орнына тұру, музыкалық сәлемдесуді орындау
	10.1.1.4 классикалық және заманауи музыкалық шығармаларды тыңдау
	10.1.1.8 "гитара" музыкалық аспабын дыбысы, сыртқы түрі бойынша тану және атау
	10.1.1.11 музыкалық аспапты дыбысы, сыртқы түрі бойынша "керней" деп тану және атау
	10.2.1.1 залда өз орындарына өту, ән айтуға дайындалу

2.1. Ән айту	10.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	10.2.1.4 мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	10.2.1.5 мұғаліммен бірге дауысты дыбыстарды айту (а,у,о,и,э,ы)
	10.2.1.7 мұғаліммен бірге музыкалық аспаптың дыбысын иммитациялау (гитара, керней)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	10.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау мәдениетін ұстану
	10.3.1.4 қашықтықты сақтай отырып, бірінен соң бірі ирелең жолмен еркін қадам жасау
	10.3.1.8 педагогпен бірлесіп музыкаға қазақ биінің қозғалысын орындау (секіртпе жүріс)
	10.3.1.11 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау (6 позициядан 2-ге секіру және кері секіру)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	10.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау кезінде кезектілікті сақтау
	10.4.1.6 музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), балалар синтезаторында бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	10.4.1.7 музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), балалар синтезаторында диез пернелермен бір саусақпен пернетақта бойымен баспалдақ секілді жоғары, төмен ойнау
	10.4.1.8 мұғаліммен бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен (балалар синтезаторында), музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша) орындау
5.1. Би және билеу	10.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде қатарды ұстау
	10.5.1.4 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " секіріспен қадам басу" қозғалысын "Ши орау" (тоқу) қол қимылымен үйлестіріп орындау
	10.5.1.5 педагогпен бірлесіп қазақ халық биінің " секіріспен қадам басу" қозғалысын "Ши орау" (тоқу) қол қимылымен үйлестіріп орындау, қашықтықты сақтай отырып, бірінен соң бірі ирелең саппен қозғалу
	10.5.1.8 мұғаліммен бірге "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту "үшбұрыш" және кері қарай аттау", "6-шы

	позициядан 2-ші позицияға секіру және кері қарай секіру" қозғалыстар үйлесімдерін орындау
	10.5.1.10 қарапайым қазақ халық билерін билеу (үйретілген қозғалыстардан педагог таңдауы бойынша)
4 тоқсан	
1.1. Музыканы тыңдау	10.1.1.1 музыка сабағына ұйымдасқан түрде кіру, сапта өз орнына тұру, музыкалық сәлемдесуді орындау
	10.1.1.5 музыкалық шығармалардың сипатын тану және атау (көңілді, би)
	10.1.1.9 "керней" музыкалық аспабының дыбысын тыңдау
2.1. Ән айту	10.2.1.1 залда өз орындарына өту, ән айтуға дайындалу
	10.2.1.3 мұғалімнің көрсетілімі бойынша ән айтпас бұрын артикуляциялық гимнастика жаттығуларын орындау
	10.2.1.4 мұғаліммен бірге орташа қарқынмен және дауыстың біртегіс орташа күшімен асықпай, кернеусіз ән айту
	10.2.1.8 мұғаліммен бірге жұмыс құралының дыбысын иммитациялау (балта)
	10.2.1.9 мұғаліммен бірге жақын маңдағы дыбыстарға еліктеу (кір жуғыш машина)
3.1. Музыкалық-ырғақтық жаттығулар	10.3.1.1 музыкалық-ырғақтық жаттығуларды орындау мәдениетін ұстану
	10.3.1.5 мұғалімнің көмегімен бұлшықеттерді созуға арналған гимнастикалық жаттығуларды орындау (" стрелка")
	10.3.1.12 мұғаліммен бірге қозғалысты музыкамен орындау ("Восьмерка" айналдыру: жамбаспен, тіземен, иықпен бөлек-бөлек)
	10.3.1.13 оқытушымен бірге үйренген қимылдарды музыкамен орындау (гимнастикалық таяқтармен)
	10.3.1.15 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қозғалысына еліктеу (кір жуу)
4.1. Музыкалық аспаптарда ойнау	10.4.1.1 музыкалық аспаптарда ойнау кезінде кезектілікті сақтау
	10.4.1.9 шу оркестрінің ойынымен (сылдырмақтарда , дабылдарда, маракастарда, үшбұрыштарда) бірге таныс әннің ырғақтық бейнесін (мұғалімнің таңдауы бойынша) бір нотада, бір саусақпен балалар синтезаторында музыкалық аспаптардың дыбыстарын өзгерте отырып (мұғалімнің таңдауы бойынша), мұғаліммен бірге, жеке өзі (соло) орындау
	10.4.1.10 музыкалық аспаптардың дыбыстарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) өзгерте отырып,

	балалар синтезаторында белгіленген пернелермен бір саусақпен оңға, содан кейін сол қолды бір октава шегінде до1до-1си дейін гамманы орындау
	10.4.1.11 белгіленген пернелер бойынша балалар синтезаторында мұғалімнің көмегімен таныс әндер мен ән шумақтарынан қарапайым музыкалық фразалардың ырғағын музыкалық аспаптардың дыбыстарын (мұғалімнің таңдауы бойынша) өзгерте отырып орындау
5.1. Би және билеу	10.5.1.1 билер мен билеуді орындау кезінде сапта тұру
	10.5.1.6 педагогпен бірлесіп "Сәлем" (сәлемдесу, тағзым ету), "Қамшы", "Айна" қазақ халық билерінің қимылдарымен "секіріп жүру", "Ши орау" (тоқу) қол қимылдарының үйлесімін орындау, қашықтықты сақтай отырып, бірінен соң бірі ирелең саппен қозғалу
	10.5.1.9 мұғаліммен бірге қозғалыстар үйлесімдерін орындау: "6-шы позициядан 2-ші позицияға өту және бастапқы позицияға секіру", "6-шы позициядан 2-ші позицияға алға қарай аттап өту " үшбұрыш" және кері қарай аттау", "6-шы позициядан 2-ші позицияға секіру және кері қарай секіру", "сегіздік" жамбаспен, тізелермен, иықпен бөлек-бөлек айналдыру
	10.5.1.13 әр түрлі мамандықтағы адамдардың қызметін көрсететін би композицияларын орындауға ұмтылу (кір жуушы)
	10.5.1.11 үйренген қозғалыстардан қарапайым заманауи билерді (мұғалімнің таңдауы бойынша) билеу

бұйрығына
48-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
541 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың жақын қоғамда бағдарлау дағдыларын, тұрмыстық еңбек дағдыларын, отбасы мен қоғамдық орындардағы мәдени тәртіптің тәсілдерін меңгеруіне жағдай жасау.

3. Бағдарламаның білім беру міндеттері:

1) білім алушыларда тұрмыстық практикалық дағдыларды, киім мен аяқ киім заттарын пайдалану, тағам дайындау дағдыларын қалыптастыру;

2) тамақ дайындау кезінде гигиена талаптарын және қауіпсіз жұмыс қағидаларын сақтауға үйрету;

3) адам жасаған қоршаған заттарға: өзінің киіміне, аяқ киіміне, жиһазға, тамақ өнімдеріне және дайындалған тағамға ұқыпты қарауға тәрбиелеу;

4) білім алушыларды әртүрлі кәсіпорындар мен мекемелердің (сауда, көлік, халықтың тұрмыс қажетін өтеу қызметі, байланыс, мәдениет, медициналық көмек) қызметтеріне бағдарлауға, осы қызметтерді пайдаланудың қарапайым практикалық дағдыларын қалыптастыру;

5) әртүрлі өмірлік жағдайларда, қоғамдық орындарға, әлеуметтік мекемелерге барған кезде мәдени мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) қарапайым тұрмыстық еңбекке оң көзқарас қалыптастыру;

2) еңбекқорлықты, ерікті күш-жігерді қалыптастыру; жұмысты белгілі бір тәртіппен орындай білу, басталған істі аяғына дейін жеткізе білу, өз қызметіне ағымдық бақылауды, қорытынды бақылауды орындау, өз жұмысының нәтижесін басқалармен салыстыру қабілетін дамыту;

3) танымдық іс-әрекетті дамыту, жеңіл себеп-салдарлық байланыстарды орнату тәсілдерін үйрету;

4) топтық жұмыс процесінде сөйлеу және коммуникацияның басқа да түрлерінің көмегімен басқалармен түсінісу қабілетін қалыптастыру; білім алушылардың сөздік қорын байыту;

5) практикалық жұмысты орындау кезінде іс-қимылды үйлестіруді, шебер ептілікті, мұқияттылық пен нақтылықты жетілдіру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды меңгеру білім алушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекті қажет ету қажеттілігін азайтуға ықпал етеді. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастыру кезіндегі айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

6. Бағдарламаның мазмұнын педагог, тәрбиешілер (білім алушының мектепте болған барлық уақыты ішінде, өзіне-өзі қызмет көрсетуге және режимдік сәттерге

байланысты табиғи жағдайларда) және білім алушылардың ата-аналары (үйде, қоғамдық орындарда, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Педагогтар мен отбасының қызметін үйлестіруді және келісушілікті сынып мұғалімі жүзеге асырады.

7. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында білім алушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін;

2) педагогтың фронталды жұмыста қолданатын бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне төмен реакцияны;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауын;

4) қалыптасатын дағдыларды автоматтандыру қиындықтарын;

5) бір сыныптағы оқушылардың оқу мүмкіндіктері мен дағдыларын дамытудағы елеулі айырмашылықтарын.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу процесін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

9. Педагог өзінің бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, оқушылардың жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту мен игерудегі ең төменгі ілгерілеуді тіркеп отырады. Кез-келген ілгерілеу оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагог осы Бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқыту процесі оқудың тек мазмұнын ғана емес, сонымен қатар ұйымдастыру формаларын да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымының зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту кезінде оның тиімділігінің төмен екенін ескеру қажет.

12. Оқу-тәрбие процесі дәстүрлі құрылымның өзгеруін және сабақтың жабдықталуын көздейтін білім алушылардың пәндік-практикалық іс-әрекеті негізінде құрылады. Білім алушылардың тиісті қажеттіліктерінің пәндік ортасын құру кезінде келесідей ережелер орындалады:

1) білім мен дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты іскерлік пен дағдыларды осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайға қалыптастыру;

2) нақты өмірлік жағдайларға сәйкес сабақтарды ұйымдастыруға арналған үй-жайларды жарақтандыру, нақты заттарды, құрылғыларды, азық-түлікті, тұрмыстық техниканы пайдалану;

3) білім алушылардың өзгермелі мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаның өзгеруі (күрделене түседі, кеңейеді);

4) білім алушылардың өмірлік тәжірибесі мен әлеуметтік байланыста болуын оларға қолжетімді шектерде кезең-кезеңімен және жоспарлы түрде кеңейту: мектептен тыс оқу қызметін ұйымдастыру (қоғамдық көлікпен жүру, дүкендерге, дәріханаларға, поштаға, емханаларға, мұражайларға, театрларға, кафелерге, саябақтарға бару);

5) білім алушының қоғамға ауыртпалықсыз кірігуі үшін толерантты және қолайлы қоршаған ортаны қалыптастыру, мектептің отбасымен және қоғамдастықпен жоспарлы жұмысы.

13. Әр сабақтың мазмұны білім алушыға әртүрлі іс-шараларда (пәндік, ойын, сөздік сабақтары, құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас, әлеуметтік мақсаттағы объектілерге барған кездегі бақылау) зерттелетін объектілерді қолдана отырып, әртүрлі анализаторларға сүйене отырып, өзінің мүмкіндіктерін, жақын әлеуметтік және пәндік ортаның ерекшеліктерін білуге көмектесуі керек.

14. Сабақты ұйымдастырған кезде әр білім алушыда қажеттілік туындаған кезде іс-әрекетті өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтың жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

15. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін жүріп-тұруына, оқу тапсырмаларын үстел басында, кілемде отырып, тұрып орындауға; сыныптастарының жұмысын бақылай отырып, олармен бірлесе жұмыс істеуге мүмкіндік беріледі.

16. Сабаққа арналған үй-жай осы Бағдарламада көзделген дағдыларды қалыптастыру үшін қажетті жабдықтармен, тұрмыстық техникамен, нақты заттармен, тамақ өнімдерімен жарақтандырылады.

17. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар білім алушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамалары мен дербестігін дамытуға бағытталған.

18. Бағдарламаны меңгеру кезінде білім алушылардың белсенділігі мен дербестігі қалыптасатын негізгі қызмет түрлері:

1) ересектердің тұрмыстық қызметін, әлеуметтік өмір құбылыстарын бақылау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) ойын әрекеттері және ойын қызметі;

4) әлеуметтік-тұрмыстық қызмет;

5) жақын ортадағы білім алушылармен және ересектермен қарым-қатынас.

19. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша сабақтарда оқытуда мынадай әдістер пайдаланылады: мұғалімнің іс-әрекет тәсілін көрсету, көрсету және үлгі бойынша жаттығулар, ересектердің іс-әрекетін әдейі және әдейі емес бақылау, білім алушылардың өмірлік тәжірибесін кеңейтуге, нақтылауға ықпал ететін ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ).

20. Практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін:

1) педагогтің басшылығымен объектілерді қарау;

2) экскурсияларды бақылау;

3) заттардың, объектілердің қасиеттері мен сапасын практикалық тану; заттарды, тұрмыстық техниканы, аспаптарды, құралдарды пайдалану арқылы практикалық жаттығулар;

4) білім алушы мен педагогтың бірлескен іс-әрекеттері, еліктеу әрекеттері;

5) заттарды тиісті суреттермен байланыстыру, содан кейін оларды ым-ишара арқылы атау немесе көрсету;

6) педагогтың ауызша нұсқаулығы бойынша ыдыс-аяқ, тұрмыстық техника, азық-түлік, асүй құралдары, құралдарды өз бетінше атау және/немесе көрсету;

7) заттарды, құрылғылар мен тұрмыстық техниканы, құралдарды мақсаты бойынша пайдалану қолданылады.

21. Бағдарлама "Өзіне-өзі қызмет көрсету" (1-4 сыныптар) оқу пәнінің мазмұнын ескере отырып жасалған, онда дағдыларды үздіксіз қайталауды, бекітуді қамтамасыз ететін концентрлі (спиральды) құрылым бар.

22. Бір тақырыппен біріктірілген әлеуметтік-тұрмыстық бағдар мен экономикалық еңбек сабақтарын дәйекті түрде өткізуге болады. Оқу процесінде дағдыларды қайталау мен бекітуде жаттығуларға үлкен рөл беріледі. Үздіксіз қайталау қалыптасқан дағдылардың табыстылығын және білім алушының дербестік дәрежесін бағалауға жағдай жасайды.

23. Бағдарламаның мазмұны ұсыныстық сипатта берілген, ол жеке оқу бағдарламаларын жасау үшін негіз болып табылады. Жеке оқу бағдарламалары алты айға жасалады. Алдағы алты айға жеке оқу жоспары оқушының қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып жасалады.

24. Білім алушының жеке оқу бағдарламасын жасау, білім алушының ата-анасының (заңды өкілдерінің) олардың тәжірибесін, мүмкіндіктерін, қажеттіліктерін, сұранысын бастапқы (оқу жылының басында) педагогикалық бағалаумен алдын ала белгіленеді. Бастапқы педагогикалық бағалау нәтижелерін талдау негізінде педагог Бағдарлама мәтінінен білім алушыға қолжетімді оқу мақсаттарын таңдайды. Мұғалім оқу мақсаттарын өз бетінше нақтылайды. Қажет болған жағдайда педагог білім алушының білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне назар аудара отырып, жеке бағдарламаға Үлгілік бағдарламаны толықтыратын мазмұнын қосады. Мұғалім жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттарын "қарапайымнан күрделіге" ретімен құрастырады.

25. Білім алушының жетістіктерін бағалау критерийлері жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттары болып табылады. Жетістіктерді бағалауды педагог, тәрбиешілер, ата-аналар (заңды өкілдер) ұйымдастырылған сабақтар процесінде, тұрмыстық, өмірлік жағдайларда, қызмет іс-әрекетін талдау негізінде білім алушының іс-әрекетін бақылау негізінде жүргізеді.

26. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау білім беру процесінде педагогтің ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асырылады. Жеке оқу бағдарламасына сәйкес іскерліктер мен дағдыларды меңгерудегі жетістіктер туралы бағалау пайымдаулары жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі. Білім алушының жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыны меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: "өз бетімен" ; "ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша"; "еліктеу арқылы"; "мұғаліммен (ата-анамен) бірлескен әрекеттер арқылы".

27. Пәнаралық байланыстар "Шаруашылық еңбек", "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Адам және әлем", "Кәсіп", "Санау" пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1-параграф. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің мазмұны

28. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
2) 6-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
3) 7-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
4) 8-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
5) 9-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
6) 10-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты.

29. "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны мынадай бөлімдерді қамтиды:

1) "Киім";
2) "Тамақтану";
3) "Тұрғын үй";
4) "Көлік";
5) "Халыққа қызмет көрсету саласы";
6) "Деңсаулық".

30. "Киім, аяқ киім" бөлімі мынадай бөлімшені қамтиды:

1) киім, аяқ киім, бас киім түрлері.

31. "Тамақтану" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) азық-түлік;
2) асүй және асхана ыдыстары, техника;
3) тамақ дайындау;

4) тамақтану мәдениеті.

32. "Тұрғын үй" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) тұрғын үй-жайлар түрлері.

2) жиһаз, тұрмыстық техника.

33. "Көлік" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) көлік түрлері;

2) көлікте және жолда жүру тәртібінің мәдениеті.

34. "Халыққа қызмет көрсету саласы" мынадай бөлімшелерді қамтиды:

1) халыққа қызмет көрсету саласының объектілері;

2) әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті.

35. "Деңсаулық" бөлімі келесі бөлімшені қамтиды:

1) дене күтімі.

36. 5-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, күртке, шарф, қолғап және мұғалімнің қалауы бойынша білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып тағы басқалар. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзі үшін киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың атауларын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша басқа) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне аяқ киім таңдау. Аяқ киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек, бау және педагогтің таңдауы бойынша басқа) атау. Киіміндегі және аяқ киіміндегі ілмектерді (түймелер, түйреуіштер, ілгектер) ашып-жабу. Тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған бас киімдерді білу және олардың аттарын атау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзі үшін бас киім таңдау. Көшеге және үйге киетін аяқ киімді ажырату. Ерлер мен әйелдердің жаздың күнделікті киетін ұлттық қазақ киімдерін тану және атау (мұғалімнің таңдауы бойынша). Білім алушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетіне өздігінен бақылауды жүзеге асыру.

2) тамақтану. Көкөністерді білу, аттарын атау: қызанақ, қияр және педагогтің таңдауы бойынша басқалар. Көкөністерді қолдануға дайындау: оларды жуу, кесу. Жеміс-жидектерді білу, аттарын атау: алма, алмұрт, жүзім, қара өрік, шие және педагогтің таңдауы бойынша басқалар. Жеміс-жидектерді қолдануға дайындау: жуу, сүйектерін алып тастау, табаққа, вазаға салып қою.

Шай ыдыстарын (кесе, табақша, қант тостағы, шәйнек), құралдарды (кесетін тақтайша, майлықтар салатын ыдыс), жылыту құралдарын (электр шәйнек) білу, аттарын атау. Кесетін тақтайшаны, майлықты, шай ыдыстарын, электр шәйнегін, салат салатын ыдысты, асхана құралдарын (қасық, шанышқы, пышақ) пайдалану. Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кескіш заттарды, электр құралдарын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау.

Тамақ дайындау кезіндегі гигиеналық талаптар (азық-түлікті қолдану алдында қол жуу). Жай бутербродтар дайындау: нанды, ірімшікті, шұжықты тілімдеп кесу. Нанға май жағып, ірімшікті, шұжықты нанның бір тіліміне қою. Педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен көкөністер мен жемістерден салаттар дайындау. Пышақ пен құралдарды (кесетін тақтайша, үккіш) пайдалану. Педагогтің таңдауы бойынша жұмыртқа тағамдарын дайындау. Педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған және бұқтырылған көкөністерден, жартылай фабрикаттардан тағамдар дайындау. Қалташадағы шайды демдеу ережелері.

Таңғы асқа дастарқан жаю, дастарқанға тағамдар қою. Мектеп асханасында таңғы ас дастарқанын әзірлеу. Тамақтану кезінде тағам салатын әрбір затты қолдану ережелері: шай ішетін кесе, табақша, қант салатын ыдыс, шай қасық, майлық. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Бөлме бөліктерін тану, атау: қабырға, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік. Бөлмелердің атауы мен мақсаты: қабырға, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік. Тұрғын бөлмелерді тану және атау: қонақ бөлме, жатын бөлме. Қонақ бөлменің, жатын бөлменің мақсаты: қонақ бөлме мен жатын бөлмеге арналған жиһаз заттарының атауы мен мақсаты: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киім сөресі, кітап сөресі), аласа сөре. Қонақ бөлмесі мен жатын бөлмесіне арналған жиһаздарды саралау. Қонақ бөлме мен жатын бөлменің интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану. Жасалған интерьермен жабдықтау. Тұрмыстық техника заттарының атауы мен мақсаты: теледидар.

Тұрғын үйдегі жиһаздың заттарына ұқыпты қарау. Тұрмыстық техниканы пайдалану ережесі (теледидар): қосу, өшіру, бағдарламаны тандау.

Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде, телефон арқылы бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). "Телефонмен сөйлесу" сюжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану.

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлікті білу, аттарын және олардың мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтің таңдауы бойынша). Қоғамдық

көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. "Автобуспен (троллейбуспен) жүру" дидактикалық ойыны.

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда жүрудің қарапайым ережелері: тротуарды (қоқысқа тастамау, айқайламау, итермеу), көшенің бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану. Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Үйден мектепке және кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүретін бағыттар, үйінің мекенжайын атау;

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға ересектермен бірге бару. Тауарларды сатып алу процесін, сатып алушының сатушымен қарым-қатынасын бақылау.

Өзіне-өзі қызмет көрсететін-азық-түлік дүкенінде тауарларды ересектермен бірге таңдау. Азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға ұқыптап салу. Таңдалған тауарды кассирдің, сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту.

Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет және қоршаған ортаға зиян келтіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту. "Дүкен" сюжеттік-рөлдік ойыны;

6) денсаулық: дене күтімі. Гигиеналық заттар мен құралдар: сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, айна, олардың мақсаты. Атауы бойынша тану (көрсету), жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, тұмсық орамал) белгілер арқылы тану. Қолды (бетті) жуу тәртібін бекіту: жеңді қайырып, су крандарды ашу, судың температурасын реттеу, сабынды алу, қолды және сабынды сулау, алақандарын, қолдың сыртқы жағын, саусақтардың арасын сабындау, сабынды жуу. Сүлгіні пайдалану тәртібі: қолды және бетті жайылған сүлгімен сүрту, сүлгіні ілгішке ілу Бет орамалды пайдалану тәртібі: Мұрның жайылған орамалмен сүрту, бет орамалды пайдаланып түшкіру, орамалды бүктеу, көрсету, ауызша нұсқау бойынша киімнің қалтасына орамалды салу. Шашты айнаның алдында, қажет болған жағдайда мұғалімнің, ересектердің көмегімен тарау. Тістерді тазалау - өз тіс щеткасын тану, щетканы дұрыс ұстау. Айна алдында тістерді тазалау тәртібін орындау: тіс щеткасының қылшықтарын сумен сулау, тіс пастасының қақпағын бұрап ашу, тіс пастасын щеткаға сығу, тістерді тазалау кезінде үлгі бойынша тік және көлденең қимылдарды орындау; тіс пастасын бұрап жабу, ауыз қуысын шаю, тіс щеткасын жуу. Дәретханаға барғаннан кейін өз киімдерін ретке келтіру.

37. 6-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті киетін киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, куртка, шарф, қолғап және мұғалімнің қалауы бойынша білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып тағы басқалар. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша басқа) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне аяқ киім таңдау. Тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған бас киімдерді білу және олардың аттарын атау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау. Көшеге және үйге киетін аяқ киімді ажырату. Қыс мезгіліне сәйкес күнделікті киетін ерлер мен әйелдердің қазақ ұлттық киімдерін тану және атау (педагогтың таңдауы бойынша). Оқушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетін өз бетінше бақылау.

2) тамақтану. Көкөністер мен жеміс-жидектерді өңдеу реті: тағам өнімдерін (ет, сүт, шұжық, балық, ірімшік, май) тоңазытқышта сақтау, тағам өнімдерін тоңазытқыштың сөрелеріне қою, тамақ өнімдеріне арналған контейнерлерді пайдалану. Сусындарды салқындату. Тоңазытқышты пайдалану және оны таза ұстау ережелері.

Ас үй және асхана ыдыстары (кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш), аспаптар (шайқағыш, үккіш, араластырғыш және басқалары) техникасы (электр шәйнек, блендер, электр плитасы және басқалары)

Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кесетін заттарды, электр аспаптарын, газ плитасын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау . Тамақ дайындау кезіндегі гигиеналық талаптар (тағамды пайдаланудан бұрын қолды жуу).

Шұжықтарды, күрішті, қарақұмықты (және педагогтің таңдауы бойынша басқа жармаларды), макарон бұйымдарын қайнату. Педагогтің қалауы бойынша қайнатылған көкөністерден салат дайындау. Педагогтің таңдауы бойынша компот, морс, сүт коктейлін дайындау. Педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан тағамдар (кисель, сорпа, тұшпара, қайнақша (вареник), басқа да тағамдар) дайындау. Таңғы, түскі және кешкі асқа мектеп асханасында дайындалған тағамдарды атау. Қалташадағы шайды демдеуіш шәйнекте демдеу ережелері.

Таңғы асқа, түскі асқа дастарқан жаю, дастарқанға тағамдар салынған заттарды қою . Дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында таңғы, түскі асқа дастарқан жаю.

Тамақтану кезінде дастарқан үстіндегі әрбір затты: шай ішетін кесені, табақшаны, қант салатын ыдысты, шай қасықты, майлықты, салат салатын ыдысты және педагогтің

таңдауы бойынша басқа заттарды қолдану ережелері. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері: көп пәтерлі үйлер, жеке үй. Көп пәтерлі және жеке үйлерді экскурсияда, суретте тану. Қаладағы, ауылдағы тұрғын үйлердің ерекшеліктері (экскурсия).

Тұрғын бөлмелерді (қонақ бөлме, жатын бөлме) және ас үйді тану және атау. Пәтер бөлмелерінің, үйлердің атауы мен мақсаты: (қонақ, жатын бөлмелері) ас үй. Қонақ бөлмесі мен жатын бөлмесіне, ас үйге арналған жиһаз және интерьер заттарының атауы мен мақсаты: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа арналған), кіші сөре, қол жуғыш. Қонақ, жатын және ас үйге арналған жиһаздарды саралау. Қонақ, жатын және ас үйдің интерьерін қолдану үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану. Жасалған интерьерді тиімді пайдалану. Тұрмыстық техниканың атауы мен мақсаты: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы, қол жуғыш.

Тұрғын және тұрғын емес үй жиһазы мен интерьеріне ұқыпты қарау.

Тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану қағидалары (теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы, раковина). Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен сөйлеспеу). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). " Телефонмен сөйлесу" сюжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану;

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлік түрлерін білу, аттарын және мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтің таңдауы бойынша). Қоғамдық көлік аялдамаларын білу, атау. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. " Автобуспен (троллейбуспен) жүру" дидактикалық ойыны. Мамандандырылған машиналарды (шұғыл медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша басқа қызметтер) сыртқы түрі бойынша ажырату. Полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттері.

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда жүрудің қарапайым ережелері: тротуарды, көшенің жаяу жүргіншілер өтетін өткелін пайдалану (қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу). Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Жолда төтенше жағдайлардың туындау себептері, төтенше жағдай кезіндегі тәртіп. Үйден мектепке және одан кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүру бағыттары, үйінің мекенжайын атау;

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға бару. Тауарларды сатып алу процесін, сатып алушының сатушымен, медициналық қызметкерлермен қарым-қатынасын бақылау.

Өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінде тауарларды ересектермен бірге таңдау. Азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға ұқыптап салу. Таңдалған тауарды кассирдің, сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту.

Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет жасамау, қоршаған ортаға бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту. "Дүкен", "Дәрігердің қабылдауында" сюжеттік-рөлдік ойындары;

6) денсаулық: дене күтімі. Гигиеналық заттар мен құралдар: сабын, сабын ыдысы, сүлгі, орамал, тіс пастасы, тіс щеткасы, тарақ, қол (бет) кремі, бет жууға арналған көбік , жөке, айна олардың мақсаты. Атауы бойынша тану (көрсету), жеке гигиена заттарын (сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, тұмсық орамал) белгілер арқылы тану. 5-сынып материалын қайталау; қол мен аяқты жуу, тіс пен тілді тазалау ережелері, шашты тарау және сәндеу білу. Қағаз сүлгіні, қол электр кептіргішті пайдалану. Суық тию кезде бет перде, бет орамалды пайдалану. Проблемалық жағдайларда көмек сұрай білу (сүлгі жоқ, кран ашылмайды), көмек үшін алғыс білдіру. Басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету (кранды ашу-жабу, сабын беру, сүлгі табу, шашты тарау).

38. 7-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті және мерекеде киетін киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, күртке, шарф, қолғап және мұғалімнің қалауы бойынша білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып тағы басқалар. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша басқа) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілмек, бау және педагогтің таңдауы бойынша). Өз киіміндегі және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, ілмектерді, сырмаларды, жабысқышты) ашып-жабу. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау. Көшеге, үйге, мерекеде киетін аяқ киімді

ажырату. Жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін тану және атау (педагогтың таңдауы бойынша). Білім алушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетін өздігінен бақылау;

2) тамақтану. Балалар мен жасөспірімдердің рационында сүт пен сүт өнімдерін қолдану. Сүт өнімдерінің ассортименті (дүкенге саяхат). Сүт түрлері: табиғи, құрғақ, қоюландырылған, қойытылған. Сүт өнімдерін тоңазытқышта сақтау ережелері мен мерзімдері.

Ас үй мен асхана ыдыстары (кастрюль, таба, табақ, терең және ұсақ тәрелкелер) құралдары (бөлшектеу тақтасы, оқтау, печеньеге арналған қалыптар), ас үй техникасы (электр шәйнек, блендер, электр плитасы, мультиварка). Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кесетін заттарды, электр аспаптарын, газ плитасын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау. Тамақ дайындау кезіндегі гигиеналық талаптар (тағамды қолданудан бұрын қолды жуу).

Сүт көже, сүт ботқасын дайындау (педагогтің таңдауы бойынша). Педагогтің таңдауы бойынша сүзбе құймағын, ірімшік көмешін, пудинг және басқа да сүт тағамдарын дайындау. Педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан тағамдар (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) дайындау. Сүтті шай, сүтті какао, сүтті кофе (еритін) дайындау. Дайын қамырдан печенье пісіру.

Таңғы асқа, түскі асқа дастарқан жаю, дастарқанға тағамдар салынған заттарды қою . Дастарқандағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында таңғы, түскі асқа дастарқан жаю. Мектептің асханасында таңғы астан кейін ыдыстарды жинау. Тамақтану кезінде дастарқан басындағы әрбір затты: шай ішетін кесені, табақшаны, қант салатын ыдысты, шай қасықты, майлықты және педагогтің таңдауы бойынша басқа заттарды қолдану ережелері. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Тұрғын үй-жайлардың түрлері: көп пәтерлерлі үйлер , жеке үйлер. Көп пәтерлі және жекеменшік үйлерді экскурсияда, суретте тану. Қаладағы, ауылдағы тұрғын үйлердің ерекшеліктері (экскурсия).

Пәтер бөлмелерінің, үйлердің атауы мен мақсаты: (қонақ, жатын бөлмелері), және тұрғын емес үй-жайларды (ас үй, дәретхана). Қонақ бөлмесіне, жатын бөлмесіне, ас үйге, дәретханаға арналған жиһаз және интерьер заттарының атауы мен мақсаты: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа), кіші сөре, қол жуғыш, унитаз. Тұрғын үй-жайлар (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес үй-жайлар (ас үй, дәретхана) үшін жиһаздар мен интерьер заттарын саралау. Қонақ бөлменің, жатын бөлменің, ас үйдің, дәретхананың интерьерін жасау үшін жиһаздың миниатюралық үлгілерін пайдалану. Жасалған интерьерді тиімді пайдалану. Тұрмыстық техниканың атауы мен мақсаты: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы, қол жуғыш, унитаз.

Тұрғын және тұрғын емес үй-жайлардың жиһазы мен интерьеріне ұқыпты қарау.

Тұрмыстық техниканы пайдалану ережелері: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы, қол жуғыш, унитаз.

Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, бейтаныс адамдармен телефонмен сөйлеспеу). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). "Телефонмен сөйлесу" сюжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану;

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлікті білу, аттарын және мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтың таңдауы бойынша). Қоғамдық көліктің аялдамаларын білу, атау. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. " Автобуспен (троллейбуспен) жүру" дидактикалық ойыны. Мамандандырылған машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша басқа қызметтер). Полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттері. Алыс сапарға жүретін көлік құралдары (пойыз). Көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік – жүреді, пойыз – жүйткиді).

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өтетін өткелде жүру тәртібінің қарапайым ережелері: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану (қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу). Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Жолдағы төтенше жағдайлардың себептері, төтенше жағдайдағы тәртіп. Үйден мектепке және одан кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүретін бағыттар, үйінің мекенжайын атау;

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға бару. Тауарларды сатып алу процесін, сатып алушының сатушымен, медициналық қызметкерлермен, дәріхана қызметкерлерімен қарым-қатынасын бақылау. Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет жасамау, қоршаған ортаға бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту. Өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінде тауарларды ересектермен бірге таңдау. Тауарды кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу. Таңдалған тауарды кассирдің,

сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту. Дәріхананың мақсаты. Ең жақын дәріхананың орналасқан жері. "Дүкен", "Дәрігердің қабылдауында", "Дәріханада" сюжеттік-рөлдік ойындар;

6) денсаулық: дене күтімі. Гигиеналық заттар мен құралдар. Денені және шашты күтуге арналған құралдардың атауы бойынша тану (көрсету): тарақ, қол (бет) кремі, бетті жууға арналған көбік, сұйық сабын, шампунь, бальзам, душқа арналған гель, жөке , олардың мақсаты мен пайдаланылуы. 6-сынып материалын қайталау. Қол мен аяқты жуу дағдыларын бекіту, тырнақ қию, бет орамалды, қағаз сүлгіні пайдалану, суық тиген кезде мұрынды күту Электрлік қол кептіргішті пайдалану. Тырнақты күту үшін щетканы пайдалану. Шаш қыстырғыштарын, шаш байлауларын қолдану; суық тию кезінде мұрынға күтім жасау ережелері. Жеке интимдік гигиена ережелері, іш киімнің тазалығын күту қағидалары.

39. 8-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті және мерекеде киетін киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, күртке, пальто, тон, шарф, қолғап және педагогтің қалауы бойынша білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып тағы басқалар. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша басқа) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне аяқ киім таңдау. Аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілмек, бау және педагогтің таңдауы бойынша). Өз киіміндегі және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, ілмектерді, сырмаларды, жабысқышты) ашып-жабу. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау. Көшеде, үйде, мерекеде киетін аяқ киімді ажырату. Жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдері мен аяқ киімдерін тану және атау (педагогтың таңдауы бойынша). Оқушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетін өз бетінше бақылау.

2) тамақтану. Қысқа (сүт, кондитерлік өнімдер) және ұзақ (жармалар, макарон өнімдері, тұз, қант, өсімдік майы) сақтау мерзімі бар өнімдерді атау. Ұзақ сақталатын тағамдарды (жарма, макарон өнімдері, тұз, қант, өсімдік майы) сақтау ережелері. Мерзімі ұзақ сақтау өнімдерді (жармалар, макарон өнімдері, тұз, қант) контейнерлерде

ас үй сөрелерде орналастыру. Көкөністерді қоймада, жер төлемінде, тоңазытқышта сақтау ережелері. Көкөністерді қоймада, жер төлемінде, тоңазытқышта сақтау тәсілдерін бақылау.

Ас үй және асхана ыдыстары (кастрөл, таба, табақ, терең және ұсақ тәрелкелер, тостақ), құралдар (бөлшектеу тақтасы, оқтау, печеньеге арналған қалыптар), педагогтің таңдауы бойынша ас үй техникасы (электр шәйнек, блендер, электр плитасы, мультиварка, микротолқынды пеші). Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кесетін заттарды, электр аспаптарын, газ плитасын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіпті сақтау. Тамақ дайындаудағы гигиеналық талаптар (тағамды қолданудан бұрын қолды жуу).

Мектеп асханасында құс етінен дайындалған тағамдарды тану және атау. Құс етінен (тауық, үйрек, күркетауық) тағам дайындау: сорпа, көже, педагогтің таңдауы бойынша дайын құс етінен жасалған тағамдар. Құс етін тұмшапеште (мультипісіргіште) пісіру. Мектеп асханасында қамырдан дайындалған тағамдарды фотосуретте, иллюстрацияда тану және атау. Дайын қамырдан бұйымдар дайындау: бауырсақ, шелпек, бәліштер, самса және педагогтің таңдауы бойынша басқа заттар. Қалташа шай, шәйнекте, сүтті, лимон қосылған, шай дайындау.

Таңғы асқа, түскі асқа, түстен кейінгі тамақтануға дастарқан жаю, үстелге тағамдар салынған заттарды қою. Дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, таңғы, түстік, түскі, кешкі асқа мектеп асханасында дастарқан жаю. Тамақтану кезінде әрбір тағам салынған заттарды қолдану ережелері: шай ішетін кесе, табақша, қант салатын ыдыс, шай қасық, майлық және педагогтің таңдауы бойынша басқа заттар. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Экскурсияларға тұрғын үйлер мен басқа функционалды құрылыстарды саралау. Үй маңындағы аумақты абаттандыруды зерделеу: балалар алаңдары, орындықтар, күркелер, гүлзарлар. Үй маңындағы аумақта мінез-құлық қағидаларын орындау, мүлікке ұқыпты қарау. Тұрғын бөлмелерді (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес үй-жайларды (ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме) тану және атау, олардың мақсатын атау. Киіз үй құрылысының ерекшеліктері (дөңгелек, бүктеуге оңай, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы). Киіз үйдің қонақ, жатын, ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану. Жасалған интерьерді пайдалану.

Жиһаз бөліктерінің және интерьер заттарының атауы мен мақсаты: қонақ бөлмесіндегі, жатын бөлмесіндегі, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа), кіші сөре, жуғыш, унитаз, жуынғыш, гигиена құралдарына арналған таяқша, киім-кешекке арналған себет. Тұрмыстық техниканың атауы мен мақсаты: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/электр плитасы.

Тұрғын және тұрғын емес үй-жайлардың жиһазы мен интерьеріне ұқыпты қарау. Тұрмыстық техника және интерьер пайдалану ережелері: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/электр плитасы, қол жуғыш, унитаз, жуынғыш.

Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, бейтаныс адамдармен телефонмен сөйлеспеу). Үй маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау қағидалары, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). "Телефонмен сөйлесу сжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану.

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлікті білу, аттарын және мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтің таңдауы бойынша). Қоғамдық көліктің аялдамаларын білу, атау. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі. " Автобуспен (троллейбуспен) жүру" дидактикалық ойыны. Мамандандырылған машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша басқа қызметтер). Полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттері. Алыс сапарға жүретін көлік құралдары (пойыз, ұшақ). Көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік – жүреді, пойыз – жүйткиді, ұшақ – ұшады).

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өткелінде жүрудің қарапайым ережелері: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану (қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу). Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Жолдағы төтенше жағдайлардың себептері, төтенше жағдайдағы тәртіп. Үйден мектепке және одан кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүру бағыттары, үйінің мекенжайын атау.

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, поштаға бару. Тауарларды сатып алу процесін, сатып алушының сатушымен, медициналық қызметкерлермен, пошта, дәріхана қызметкерлерімен қарым-қатынасын бақылау. Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет жасамау, қоршаған ортаға бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана, пошта қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту. Өзіне-өзі қызмет

көрсету-азық-түлік дүкенінде тауарларды ересектермен бірге таңдау. Тауарды кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу. Таңдалған тауарды кассирдің, сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту. "Азық-түлік дүкені", "Дәрігердің қабылдауында", "Дәріханада", "Поштада" сюжеттік-рөлдік ойындары;

6) денсаулық: дене күтімі. Гигиена заттары мен құралдары. Денеге және шашқа күтім жасау құралдарының атауы бойынша тану (көрсету): тарақ, қол (бет) кремі, бетті жууға арналған көбік, сұйық сабын, сусабын, бальзам, душқа арналған гель, жөке, олардың мақсаты мен қолданылуы. Гигиеналық дағдыларды бекіту: қол мен аяқты жуу, тырнақты қию, қағаз сүлгіні, бет орамалды пайдалану. Құлақтың гигиеналық күтімі ережесі, мақта дискілері мен таяқшаларды пайдалану, шашты жуу ережесі. Дененің таңертеңгі және кешкі жуыну тәртібі, жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау.

40. 9-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті және мерекеде киетін киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, күртке, плащ, пальто, тон, шарф, қолғап және педагогтің қалауы бойынша білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып тағы басқалар. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне аяқ киім таңдау. Аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілмек, бау және педагогтің таңдауы бойынша басқа). Өз киіміндегі және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, ілмектерді, сырмаларды, жабысқышты) ашып-жабу. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау. Көшеде, үйде, мерекеде киетін аяқ киімді ажырату. Жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін, аяқ киімдері мен бас киімдерін тану және атау (педагогтың таңдауы бойынша). Оқушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетін өз бетінше бақылау.

2) тамақтану. Көкөністер мен жемістерді пайдалануға дайындау: жуу, тазалау, бөлшектеп кесу Балық пен теңіз өнімдерінің адам тамақтануындағы маңызы. Балық өнімдерінің ассортименті (дүкенге саяхат). Балық өнімдерінің жіктелуі: тірі, салқындатылған және тоңазытылған, тұздалған, қақталған, кептірілген, ысталған балық . Балықты қайта өңдеу өнімдері: жартылай фабрикаттар, аспаздық өнімдер. Балық консервілері мен пресервалар. Уылдырық өнімдері. Балық өнімдерін сақтау ережелері

мен мерзімдері. Қамырмен жұмыс істеу дағдыларын бекіту (бауырсақ, шелпек, самса, бәліштер дайындау).

Ас үй және асхана ыдыстары (кастрөл, таба, табақ, тостақ, кіші кірім тостақ, салат салғыш), құралдар (кесу тақтасы, пісіруге арналған фольга), ас үй техникасы (электр шәйнек, блендер, электр плитасы, мультиварка, микротолқынды пеші). Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кесетін заттарды, электр аспаптарын, газ плитасын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау. Тамақ дайындаудағы гигиеналық талаптар (тағамды қолданудан бұрын қолды жуу).

Балық өнімдерінен бутербродтар дайындау. Педагогтің таңдауы бойынша балық пен консервіленген балықты пайдалану арқылы салаттар дайындау. Балық сорпаларын дайындау. Балық қуыру және пісіру. Жартылай фабрикаттан балық тағамдарын дайындау. Жартылай фабрикаттан кисель дайындау. Шай қалташаларынан шай демдеу, қайнатылған шәйнекте шай қайнату, сүтпен, лимонмен шай дайындау.

Таңғы асқа, түскі асқа, мерекеге дастарқан жаю, дастарқан басындағы адамдардың санын ескере отырып, дастарқанға тағамдар салынған заттарды қою. Мектеп асханасында таңғы, түскі, түстік, кешкі дастарқан жаю. Таңғы, түскі, түстік астан кейін асханадағы үстелді жинау. Тамақтану кезінде әрбір тағам салынған заттарды қолдану ережелері: шай ішетін кесе, табақша, қант салатын ыдыс, шай қасық, майлық және педагогтің таңдауы бойынша басқалар. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Экскурсияларда тұрғын үйлер мен басқа функционалды құрылыстарды саралау. Үй маңындағы аумақты: балалар алаңдарын, орындықтарды, беседкаларды, гүлзарларды абаттандыруды зерделеу. Үй маңындағы аумақта мінез-құлық қағидаларын орындау, мүлікке ұқыпты қарау. Тұрғын бөлмелерді (қонақ бөлме, жатын бөлме) және тұрғын емес үй-жайларды (ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме, кіреберіс бөлме) тану және атау, олардың мақсатын атау. Киіз үй құрылысының ерекшеліктері (дөңгелек, бүктеуге оңай, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы). Киіз үйдің интерьерін жасау үшін қонақ, жатын, ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану. Жасалған интерьерді пайдалану.

Қонақ, жатын, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі, кіреберістегі бөлме жиһаз бөліктерінің және интерьер атаулары мен мақсаты: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, ванна, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет. Тұрмыстық техниканың атауы мен мақсаты: теледидар, шаңсорғыш, кір жуғыш машина, газ/электр плитасы.

Тұрғын және тұрғын емес үй-жайлардың жиһазы мен интерьеріне ұқыпты қарау. Тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану қағидалары: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуғыш машина, газ/электр плитасы, қол жуғыш, унитаз,

жуунғыш. Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, бейтаныс адамдармен сөйлеспеу). Үй маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау қағидалары, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). "Телефонмен сөйлесу" сюжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану;

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлікті білу, олардың аттары мен мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтің таңдауы бойынша). Қоғамдық көліктің аялдамаларын білу, атау. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі . "Автобуспен (троллейбуспен) жүру дидактикалық ойыны. Мамандандырылған машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша басқа қызметтер). Полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттері. Алыс сапарға жүретін көлік құралдары (пойыз, ұшақ, пароход). Көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік – жүреді, пойыз – жүйткиді, ұшақ – ұшады, пароход - жүзеді).

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда жүрудің қарапайым ережелері: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану (қоқыс тастамау, айқайламау, итермеу). Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Жолдағы төтенше жағдайлардың себептері, төтенше жағдайдағы тәртіп. Үйден мектепке және одан кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүру бағыттары, үйінің мекенжайын атау. "Қалалық автобуспен жүру" сюжеттік-рөлдік ойыны;

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, пошта бөлімшелеріне, кафелерге бару. Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет пен қоршаған ортаға бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана , пошта, кафе қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет, көмек үшін рахмет айту. Өзіне-өзі қызмет көрсету, азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау, оларды сатып алу үшін ақы төлеу. Азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға ұқыптап салу. Таңдалған тауарды кассирдің, сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту. Кафеге бару, дастарқан басында тәртіптік дағдыларды қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен)

қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану. "Азық-түлік дүкені", "Дәрігердің қабылдауында", "Дәріханада", "Поштада", "Кафеде" сжеттік-рөлдік ойындары. Шұғыл көмек телефондарын білу: жедел жәрдем, өрт сөндіру қызметі;

6) денсаулық: дене күтімі. 8-сыныпқа арналған материалды қайталау: гигиеналық заттар мен құралдар. Тері мен шашты күтуге арналған құралдардың атауы бойынша тану (көрсету): шампунь, бальзам, душқа арналған гель, крем, дезодорант, лосьон. Гигиеналық дағдыларды бекіту: құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларды, тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету. Дененің, шаштың тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындау (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру), шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік). Суық тию кезде мұрын мен тамақты күту ережелерін орындау. Жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау.

41. 10-сыныпқа арналған "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім. Тиісті маусымға сәйкес ұл мен қызға арналған күнделікті және мерекеде киетін киімдерді білу және олардың аттарын атау: шалбар, көйлек, белдемше, жейде, көйлек, алжапқыш, шұлық, колготки, спорттық костюм, күртке, шарф, қолғап және тағы басқалар (білім алушылардың мүмкіндіктері мен климаттық ерекшеліктерді ескере отырып, педагогтің тандауы бойынша алынған) Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау. Киімнің бөліктерін білу және олардың аттарын (жең, манжет, балақ, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша басқалар) атау, оларды қызметіне сәйкес пайдалану. Тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және олардың аттарын атау: бәтеңке, туфли, етік, сандал, кроссовка, үй тәпішкесі. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне аяқ киім таңдау. Аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілмек, бау және педагогтің таңдауы бойынша тағы басқалар). Өз киіміндегі және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, ілмектерді, сырмаларды, жабысқышты) ашып-жабу. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау: құлақшын, кепке, қалпақ, панама, орамал, бандана. Маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау. Көшеде, үйде, мерекеде киетін аяқ киімді ажырату. Қазақ ұлттық ерлер мен әйелдердің күнделікті және мерекелік (салтанатты) киімдерін, аяқ киімдері мен бас киімдерін жылдың әр мезгілінде (педагогтың таңдауы бойынша) атау және ажырату. Оқушының сыртқы келбетіне қойылатын талаптарға сәйкес өзінің сыртқы келбетін өз бетінше бақылау.

2) тамақтану. Ет тағамдарын білу және атау (педагогтің таңдауы бойынша). Ет пен ет тағамдарын тоңазытқышта сақтау ережелері, азық-түлік контейнерлерін пайдалану.

Ас үй және асхана ыдыстары (кастрөл, таба, терең және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш, кіші кірім тостақ), құралдар (бөлшектеу тақтасы), ас үй техникасы (электр

шәйнек, блендер, электр плитасы, мультиварка, микротолқынды пеші). Тамақ дайындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы (өткір және кесетін заттарды, электр аспаптарын, газ плитасын пайдалану кезінде). Ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау. Тамақ дайындаудағы гигиеналық талаптар (тағамды қолданудан бұрын қолды жуу).

Көкөніс пен ет сорпасында көже дайындау. Құймақ қамырын, алма пирогын (Шарлотка) дайындау. Дайын қамырдан бәліштер мен қаусырмалар үшін жай салмалар (педагогтің таңдауы бойынша алма, асқабақ, сүзбе, кептірілген жемістер, тартылған ет) дайындау. Ұлттық тағамдарға қамыр дайындап, пісіру (бауырсақ, шелпек). Құймақтар, бәліштер, қаусырмалар пісіру. Туралған ет тағамдарын дайындау (педагогтің таңдауы бойынша). Сүтті, лимон қосылған, қалташадағы шай, шәйнектегі шай дайындау.

Таңғы асқа, түскі асқа, мерекеге дастарқан жаю, дастарқандағы адамдар санын ескере отырып, тағамдар салынған заттарды үстелге қою. Мектеп асханасында таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан жаю. Таңғы, түскі, түскі, кешкі астан кейін асханадағы ыдыстарды жинау. Тамақтану кезінде әр тағам салынған заттарды қолдану ережелері: шай ішетін кесе, табақша, қант салатын ыдыс, шай қасық, майлық және педагогтің таңдауы бойынша тағы басқалар. Тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықтарды қолдану. Тамақтанғаннан кейін рахмет айту;

3) тұрғын үй. Экскурсияларда тұрғын үйлер мен басқа функционалды құрылыстарды саралау. Үй маңындағы аумақты: балалар алаңдарын, орындықтарды, беседкаларды, гүлзарларды абаттандыруды зерделеу. Үй маңындағы аумақта мінез-құлық қағидаларын орындау, мүлікке ұқыпты қарау. Тұрғын бөлмелерді тану және мақсатын атау: (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес үй-жайларды (ас үй, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме, қойма). Киіз үй құрылысының ерекшеліктері (дөңгелек, бүктеуге оңай, жеңіл, жылы, тасымалдауға ыңғайлы). Киіз үйде киім-кешек пен тұрмыстық заттарды сақтау ерекшеліктері.

Қонақ, жатын бөлмеде, ас үйде, дәретханада, жуынатын бөлмесінде, кіреберіс бөлмесінде жиһаз бөліктерінің және интерьер атаулары мен мақсаты: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуғыш, унитаз, ванна, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, киімге арналған себет. Тұрмыстық техника заттарының атауы мен мақсаты: теледидар, шаңсорғыш, кір жуғыш машина, газ/электр плитасы.

Жиһазды пайдалану ережелері: тұрғын үйдегі жиһаз заттарына ұқыпты қарау. Тұрмыстық техниканы пайдалану ережелері (педагогтің таңдауы бойынша).

Үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелері (бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау). Телефонмен сөйлесу әдебі (сәлемдесу, қоштасу, аты-жөнін айту). "Телефонмен сөйлесу " сюжеттік-рөлдік ойыны.

Үй интерьерін, сондай-ақ Бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнына сәйкес келетін заттар мен объектілерді көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану.

4) көлік. Қоғамдық және жеке көлікті білу, олардың аттарын және мақсатын атау: автобус, троллейбус, такси, трамвай, метро (педагогтің таңдауы бойынша). Қоғамдық көліктің аялдамаларын білу, атау. Қоғамдық көлікте жұмыс істейтін адамдардың еңбегі . "Автобуспен (троллейбуспен) жүру" дидактикалық ойыны. Мамандандырылған машиналарды сыртқы түрі бойынша ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша басқа қызметтер). Полицияның, дәрігердің, өрт сөндірушінің міндеттері. Алыс сапарға жүретін көлік құралдары (пойыз, ұшақ, кеме). Көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік – жүреді, пойыз – жүйткиді, ұшақ – ұшады, пароход - жүзеді).

Қоғамдық көлікте тәртіп ережелерін сақтау: отыру-түсу ережелері, жол жүру ақысын төлеу, салонда тәртіп сақтау, жасы үлкен жолаушыларға, жас балалары бар жолаушыларға орын беру және көмек көрсету. Жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда жүрудің қарапайым ережелері: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану (қоқысқа тастамау, айқайламау, итермеу). Бағдаршам сигналдарын білу және оны орындау. Жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну. Жолдағы төтенше жағдайлардың себептері, төтенше жағдайдағы тәртіп. Үйден мектепке және одан кері қайту жолын зерттеу. Қала бойынша жүру бағыттары, үйінің мекенжайын атау;

5) халыққа қызмет көрсету саласы. Дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаларға, дәріханаларға, пошта бөлімшелеріне, кафелерге, көрмелерге, мұражайларға, театрларға ересектермен бірге бару. Қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін орындау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға агрессивті әрекет және қоршаған ортаға бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу. Сатушымен, дәрігермен, дәріхана, пошта, кафе, мұражай, театр қызметкерімен қарым-қатынас жасаудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту. Өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу. Азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға ұқыптап салу. Таңдалған тауарды кассирдің, сатушының алдындағы үстелге мұқият жылжыту. "Азық-түлік дүкені" рөлдік ойыны. Кафеге бару, дастарқан басында тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану. Жедел жәрдем телефондарын білу: жедел медициналық көмек, өрт сөндіру қызметі;

6) денсаулық: дене күтімі. 9-сыныпқа арналған материалды қайталау: гигиеналық заттар мен құралдар Тері мен шашты күтуге арналған құралдардың атауы бойынша

тану (көрсету): шампунь, бальзам, душқа арналған гель, крем, дезодорант, лосьон. Дағдыларды бекіту: құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларды, тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету. Дененің, шаштың тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық рәсімдерді орындау (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру), шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік, спрей). Суық тию кезде мұрын мен тамақты күту ережелерін орындау. Жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау.

2-параграф. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодтамамен берілген. Кодтағы бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі мен бөлімшесін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодтамасындағы: "6" - сынып, "2.1" – бөлім және бөлімше, "4" – оқу мақсатының нөмірі.

43. Оқу мақсаттарының жүйесі бөлімдер мен сыныптар бойынша берілген:

1) "Киім" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 1. 1. 1 педагогтің таңдауы бойынша тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған күнделікті киімдерді білу және атау, ұл мен қызға арналған киімдерді саралау.	6. 1. 1. 1 педагогтің таңдауы бойынша тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған күнделікті киімдерді білу және атау, әр маусым үшін жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті киімдерді саралау.	7. 1. 1. 1 педагогтің таңдауы бойынша жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті және мерекелік киімдерді білу және атау.	8. 1. 1. 1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті және мерекелік киімдерді саралау	9. 1. 1. 1 1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті, мерекелік және спортпен айналысуға арналған киімдерді атау және саралау.	10. 1. 1. 1 1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті, мерекелік киімдерді және спортпен айналысуға арналған киімдерді атау және саралау
	5. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін	6. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін білу және атау (жең,	7. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін білу және атау (жең,	8. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін білу және атау (жең, қалта, манжет	9. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін білу және атау (жең, қалта, манжет, шалбар, белдік, сырма	10. 1. 1. 2 киімнің бөліктерін білу және атаубалақ (жең, қалта, манжет, шалбар, белдік, сырма

	білу және атау (жең, қалта)	қалта, манжет)	қалта, манжет , шалбар)	, шалбар, белдік)	және педагогтің таңдауы бойынша басқалар)	және педагогтің таңдауы бойынша басқалар)
	5. 1. 1. 3 тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және атау	6. 1. 1. 3 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті аяқ киімді саралау	7. 1. 1. 3 әр маусым үшін жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті аяқ киімді атау және саралау	8. 1. 1. 3 күнделікті аяқ киімді және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау	9. 1. 1. 3 күнделікті, мерекелік және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау және саралау	10. 1. 1. 3 күнделікті, мерекелік аяқ киімді және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау және саралау
	5. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше)	6. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, тіл)	7. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл)	8. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек)	9. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек, жабысқақ)	10. 1. 1. 4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек, жабысқақ бау)
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау	6. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау	7. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау	8. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау	9. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау	10. 1. 1. 5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	5. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану	6. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану	7. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану	8. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану	9. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану	10. 1. 1. 6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
	5. 1. 1. 7 өз киімінде ілгектерді (түймелерді) салу және ағыту	6. 1. 1. 7 өз киімінде ілгектерді (түймелерді, батырмаларды) салу және ағыту	7. 1. 1. 7 өз киімінде ілгектерді (түймелерді, батырмаларды, сыдырма) салу және ағыту	8. 1. 1. 7 өз киімінде және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, батырмаларды , сыдырманы, ілмектерді) салу және ағыту	9. 1. 1. 7 өз киімінде және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, батырмаларды , сыдырманы, ілмектерді, жабысқақты) салу және ағыту	10. 1. 1. 7 өз киімінде және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, батырмаларды , сыдырманы, ілмектерді, жабысқақты, бауды) салу және ағыту

	5. 1. 1. 8 тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған бас киімдерді білу және атау	6. 1. 1. 8 жас өспірім мен қыз балаға арналған бас киімдерді атау және саралау	7. 1. 1. 8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау	8. 1. 1. 8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау	9. 1. 1. 8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау	10. 1. 1. 8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау
	5. 1. 1. 9 көшеге және үйге киетін аяқ киімді ажырату	6. 1. 1. 9 көшеге және үйге киетін аяқ киімді ажырату	7. 1. 1. 9 көшеге, үйге, мерекеге киетін аяқ киімдерді ажырату	8. 1. 1. 9 көшеге, үйге, мерекеге киетін аяқ киімдерді ажырату	9. 1. 1. 9 көшеге, үйге, мерекеге киетін аяқ киімдерді ажырату	10. 1. 1. 9 көшеге, үйге, мерекеге киетін аяқ киімдерді ажырату
	5. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау	6. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау	7. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау	8. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау	9. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау	10. 1. 1. 10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	5. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау	6. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау	7. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау	7. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау	9. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау	10. 1. 1. 11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау
	5. 1. 1. 12 Жаз мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін тану және атау	6. 1. 1. 12 Қыс мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін тану және атау	7. 1. 1. 12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін тану және атау	8. 1. 1. 12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдері мен аяқ киімдерін тану және атау	9. 1. 1. 12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдері, аяқ киімдері мен бас киімдерді тану және атау	10. 1. 1. 12 әр жыл мезгілдеріне арналған күнделікті және мерекелік (салтанатты) қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерінің, аяқ киімдер мен бас киімдердің заттарын атау және ажырату

2) "Тамақтану" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 2. 1. 1 көкөністерді	6. 2. 1. 1 мектеп асханасындағ	7. 2. 1. 1 дүкенде, мектеп	8. 2. 1. 1 қысқа және	9. 2. 1. 1 дүкендегі балық өнімдерін ажырату:	10. 2. 1. 1 мектеп асханасында суретте,

	білу, атау (педагогтің таңдауы бойынша)	ы таңғы, түскі , түстік, кешкі а с қ а дайындалған тағамдарды білу және атау	асханасында, суретте, иллюстрацияда сүт өнімдерін тану және атау	ұзақ сақтау мерзімі бар өнімдерді білу және атау	т і р і , тоңазытылған , мұздатылған , тұздалған, қақталған, кептірілген, ысталған балық	иллюстрацияда, ет тағамдарын тану және атау,
2 . 1 Азық-түлік өнімдері	5. 2. 1. 2 көкөністерді ж е у г е дайындау: оларды жуу, кесу	6. 2. 1. 2 тоңазытқышта сақталатын тағамдарды атау	7. 2. 1. 2 мектеп асханасында сүттен дайындалған тағамдарды білу және атау	8. 2. 1. 2 мектеп асханасында құс етінен дайындалған тағамдарды білу және атау	9. 2. 1. 2 көкөністер м е н жемістерді ж е у г е дайындау: оларды жуу, тазалау, кесу	10. 2. 1. 2 тоңазытқышта сақталатын тағамдарды атау
	5. 2. 1. 3 жеміс-жидектерді жеуге дайындау: оларды жуу, сүйектерін алу, табаққа, вазаға салып қою	6. 2. 1. 3 тағамдарды тоңазытқыш сөрелеріне қою, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді пайдалану	7. 2. 1. 3 сүт өнімдерін тоңазытқыш сөрелеріне қою	8. 2. 1. 3 мектеп асханасында, суретте, иллюстрацияларда қамырдан дайындалған тағамдарды тану және атау	9. 2. 1. 3 б а л ы қ өнімдерін тоңазытқышқа қою, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді қолдану	10. 2. 1. 3 ет өнімдерін тоңазытқышқа қою, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді қолдану
		6. 2. 1. 4 сусындарды тоңазытқышта салқындату	7. 2. 1. 4 сүт түрлерін ажырату: табиғи, құрғақ, қойылтылған, қоюлатылған	8. 2. 1. 4 көкөністерді қоймада, жертөледе, тоңазытқышта сақтау тәсілдерін бақылау	9. 2. 1. 4 б а л ы қ консервілерін, пресервілерін, балық улығын танып, атау	
		6. 2. 1. 5 көкөністер м е н жемістерді өңдеу (сұрыптау, жуу) үшін тоңазытқышта бірізділігін сақтау		8. 2. 1. 5 а с ү й сөрелерінде ұзақ сақтау мерзімі бар өнімдерді (жармалар, макарон өнімдері, тұз, қ а н т) контейнерлерд е орналастыру	9. 2. 1. 5 б а л ы қ өнімдерін с а қ т а у ережелерін ұстану	
			7. 2. 2. 1 ас үй мен асхана	8. 2. 2. 1 ас үй мен асхана	9. 2. 2. 1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба,	

	5. 2. 2. 1 шай ыдыстарын (тостақ, табақ, қант салғыш, шәйнек), құралдарды білу, атау (кесетін тақтайша, майлық)	6. 2. 2. 1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба), құрылғыларды (шайқағыш, үккіш), техника (электр шәйнек, блендер) тану және атау	ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған), құрылғыларды (бөлшектеу тақтасы, оқтау, печеньеге арналған қалыптар), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка) тану және атау	ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған), құрылғыларды (оқтау, ет тартқыш), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) тану және атау	қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған, салат салғыш) , құрылғыларды (кесу тақтасы, пісіруге арналған фольга), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) білу және атау	10. 2. 2. 1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған, салат салғыш) , құрылғыларды, техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) білу және ата
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	5. 2. 2. 2 жылыту құрылғыларын (электр шайнек, плита) білу, атау	6. 2. 2. 2 газ немесе электр плитасын білу және атау	7. 2. 2. 2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау	8. 2. 2. 2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау	9. 2. 2. 2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау	10. 2. 2. 2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	5. 2. 2. 3 кесетін тақтайшаны, пышақты, майлықты, шай ыдысын, электр шайнекті, салат салатын ыдыстарды, ас құралдарын қолдану (қасық, шанышқы, пышақ)	6. 2. 2. 3 асхана ыдыстарын (терең және ұсақ тәрелкелер, салат салатын ыдыс), құралдарды (үккіш, шайқағыш), техниканы (блендер) пайдалану	7. 2. 2. 3 асхана ыдыстарын(кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш) , құралдарды (үккіш, шайқағыш, көпірткіш), техниканы (блендер, мультипісіргіш) пайдалану	8. 2. 2. 3 асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер салат салғыш, кіші кірім тостақ,), құралдарды (оқтау, ет тартқыш), техниканы (мультипісіргіш, толқынды пеш) пайдалану	9. 2. 2. 3 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер салат салғыш) , құралдарды (бөлшектеу тақтасы, пісіруге арналған фольга), техниканы қолдану	10. 2. 2. 3 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер салат салғыш) , құралдарды (бөлшектеу тақтасы), техниканы қолдану
	5. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау	6. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау	7. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау	8. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау	9. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау	10. 2. 3. 1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	5. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде	6. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде	7. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде	8. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде	9. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде	10. 2. 3. 2 тамақ дайындау кезінде

	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау	гигиена мен қауіпсіздік талаптарын сақтау
	5. 2. 3. 3 жай бутербродтар жасау (нан, ірімшік, шұжық тілімдерін кесу, нанға май жағу, ірімшікті, шұжықты нанның бір бөлігіне салу)	6. 2. 3. 3 шұжықтарды, қысқа шұжықтарды қайнатып, алдына беру	7. 2. 3. 3 сүт көже дайындау	8. 2. 3. 3 құс етінен (тауық, үйрек, күркетауық) сорпа дайындау	9. 2. 3. 3 балық өнімдерінен бутербродтар дайындау	10. 2. 3. 3 көкөністен және еттен сорпадайындау
	5. 2. 3. 4 педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен көкөністерден салаттар дайындау (пышақ, үккіш қолдану)	6. 2. 3. 4 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған көкөністерден салаттар дайындау	7. 2. 3. 4 педагогтің таңдауы бойынша сүт ботқасын дайындау	8. 2. 3. 4 педагогтің таңдауы бойынша дайын тартылған құс етінен тағамдар дайындау	9. 2. 3. 4 педагогтің таңдауы бойынша балық пен консервіленген балықты пайдаланумен салаттар дайындау,	10. 2. 3. 4 қамыр дайындап, құймақ пісіру, қамырды дайындап, бауырсақ (шелпек) пісіру
2.3 Тамақ дайындау	5. 2. 3. 5 педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен жемістерден салаттар дайындау	6. 2. 3. 5 күріш, қарақұмық жармасын (және педагогтің таңдауы бойынша тағы басқа жармаларды) қайнатып, алдына беру	7. 2. 3. 5 ірімшік көмешін дайындау	8. 2. 3. 5 тұмша пеште, мультипісіргіште құс етін дайындау	9. 2. 3. 5 балық сорпасын дайындау, дайын	10. 2. 3. 5 қамыр дайындап, " Шарлотка" алма бәлішін пісіру
	5. 2. 3. 6 педагогтің таңдауы бойынша жұмыртқа тағамдарын дайындау	6. 2. 3. 6 макарон бұйымдарын қайнатып, алдына беру	7. 2. 3. 6 сүзбелі құймақ дайындау	8. 2. 3. 6 дайын қамырдан бауырсақ пісіру	9. 2. 3. 6 балықты қуыру, жартылай фабрикаттардан балық тағамдарын дайындау, дайын қамырдан бауырсақ пісіру	10. 2. 3. 6 дайын қамырдан бәліштер мен қаусырмалар үшін жай салмалар (алма, асқабақ, сүзбе, кептірілген жемістер) дайындау
			7. 2. 3. 7 дайын қамырдан			

	5. 2. 3. 7 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған және бұқтырылған көкөністерден тағамдар дайындау	6. 2. 3. 7 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) тағамдар дайындау	печенье пісіру , педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель сорпа) тағамдар дайындау	8. 2. 3. 7 дайын қамырдан шелпек пісіру	9. 2. 3. 7 балықты тұмшапеште пісіру, қамырдан шелпек пісіру	10. 2. 3. 7 дайын қамырдан тұмшапеште бәліштер, қаусырма, самса дайындау
	5. 2. 3. 8 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан тағамдар дайындау	6. 2. 3. 8 педагогтің таңдауы бойынша сусындар (компот, морс, сүт коктейлі) дайындау	7. 2. 3. 8 сүтті какао, сүт қосылған еритін қалташакофе дайындау	8. 2. 3. 8 дайын қамырдан ішіне әртүрлі салма салынған самса, бәліштер дайындау	9. 2. 3. 8 жартылай фабрикаттан кисель дайындау	10. 2. 3. 8 туралған еттен тағамдар дайындау
	5. 2. 3. 9 қалташадағы шайды демдеу	6. 2. 3. 9 қалташадағы шайды шай демдеу шәйнегінде демдеу	7. 2. 3. 9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте, сүтті шай дайындау	8. 2. 3. 9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау	9. 2. 3. 9 қалташадағы шай, демдеуш шәйнекте, лимон қосылған шай дайындау	10. 2. 3. 9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте, сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау
	5. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю	6. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю	7. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю	8. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю	9. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю	10. 2. 4. 1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	5. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас қасық, шанышқы, пышақ, майлық)	6. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)	7. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)	8. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)	9. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)	10. 2. 4. 2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)

	5. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану	6. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану	7. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану	8. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану	9. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану	10. 2. 4. 3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	5. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру	6. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру	7. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру	8. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру	9. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру	10. 2. 4. 4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
2.4 Тамақтану мәдениеті	5. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)	6. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)	7. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)	8. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)	9. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)	10. 2. 4. 5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	5. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту	6. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту	7. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту	8. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту	9. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту	10. 2. 4. 6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
	5. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)	6. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)	7. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)	8. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)	9. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)	10. 2. 4. 7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)
	5. 2. 4. 8 таңғы асқа дастарқан жаю	6. 2. 4. 8 таңғы, түскі асқа	7. 2. 4. 8 таңғы асқа, түскі асқа	8. 2. 4. 8 таңғы асқа, түскі асқа, түстен кейінгі	9. 2. 4. 8 дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, таңғы асқа, түскі асқа,	10. 2. 4. 8 дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, таңғы асқа, түскі асқа,

		дастарқан жаю	дастарқан жаю	тағамдарға дастарқан жаю	мерекеге дастарқан жаю	мерекеге дастарқан жаю
	5. 2. 4. 9 таңғы асқа мектеп асханасында дастарқан әзірлеу	6. 2. 4. 9 таңғы, түскі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу	7. 2. 4. 9 таңғы, түскі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу	8. 2. 4. 9 таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу	9. 2. 4. 9 таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу	10. 2. 4. 9 таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу

3) "Тұрғын үй" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 3. 1. 1 үй-жайдың бөліктерін атау: қабырға, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік	6. 3. 1. 1 көп пәтерлі және жеке үйлерді экскурсияда, суретте ажырату	7. 3. 1. 1 көп пәтерлі және жеке үйлерді экскурсияда, суретте ажырату	8. 3. 1. 1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан айқындау	9. 3. 1. 1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан айқындау	10. 3. 1. 1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан айқындау
	5. 3. 1. 2 үй-жай бөліктерінің мақсатын атау: қабырғалар, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік	6. 3. 1. 2 тұрғын бөлмелерді (қонақ, жатын бөлме) және ас үйді білу, атау	7. 3. 1. 2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана) бөлмелерді білу, атау	8. 3. 1. 2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме) бөлмелерді білу, атау	9. 3. 1. 2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме) бөлмелерді білу, атау	10. 3. 1. 2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме, қойма) бөлмелерді білу, атау
	5. 3. 1. 3 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы,	6. 3. 1. 3 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын	7. 3. 1. 3 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын	8. 3. 1. 3 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атау	9. 3. 1. 3 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атау	10. 3. 1. 3 киіз үй құрылысының

3.1 Тұрғын үй-жайлардың түрлері	газ плитасын пайдаланбау; бейтаныс адамдармен телефонмен сөйлеспеу	пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу	пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу			ерекшеліктерін атау
	5. 3. 1. 4 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау	6. 3. 1. 5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау	7. 3. 1. 4 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау	8. 3. 1. 4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу	9. 3. 1. 4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу	10. 3. 1. 4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу
	5. 3. 1. 5 тұрғын бөлмелерді білу және атау: қонақ бөлме, жатын бөлме	6. 3. 1. 5 қонақ бөлменің, жатын бөлменің, ас үйдің мақсатын атау	7. 3. 1. 5 қонақ бөлменің, жатын бөлменің, ас үйдің, дәретхананың мақсатын атау	8. 3. 1. 5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау	9. 3. 1. 5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау	10. 3. 1. 5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
	5. 3. 1. 6 қонақ бөлменің, жатын бөлменің, мақсатын атау			8. 3. 1. 6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер)	9. 3. 1. 6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер)	10. 3. 1. 6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер)
					9. 3. 2. 1	

	5. 3. 2. 1 қонақ, жатын бөлмедегі жиһаз заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа арналған), кіші сөре	6. 3. 2. 1 қонақ, жатын, ас үй бөлмесіндегі жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыстарға арналған), кіші сөре, жуғыш	7. 3. 2. 1 қонақ, жатын, ас үй бөлмесінде, дәретханада жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс аяқтарға арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз	8. 3. 2. 1 қонақ, жатын, ас үй, дәретханада, жуыну бөлмесінде жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыстарға арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет	қонақ, жатын, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі, кіреберістегі бөлме жиһаз бөліктерінің және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет	10. 3. 2. 1 қонақ, жатын, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі, кіреберістегі бөлме жиһаз бөліктерінің және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	5. 3. 2. 2 қонақ, жатын бөлмедегі жиһаз заттарын және олардың мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре	6. 3. 2. 2 қонақ, жатын, ас үй бөлмесіндегі жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре	7. 3. 2. 2 қонақ, жатын, ас үй бөлмесінде, дәретханада жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс	8. 3. 2. 2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуунатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс аяққа арналған),	9. 3. 2. 2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуунатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге,	10. 3. 2. 2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуунатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге,

3.2. Жиһаз, тұрмыстық техника	(киімге, кітапқа арналған), кіші сөре	(киімге, кітапқа арналған), кіші сөре, жуғыш	аяққа арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз	кіші сөре, жуғыш, унитаз, жуыну орны гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет	сыртқы киімге), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет	сыртқы киімге), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	5. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар	6. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы	7. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы	8. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/электр плитасы	9. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ /электр плитасы	10. 3. 2. 3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ /электр плитасы
	5. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: (теледидар)	6. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы	7. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы	8. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/электр плитасы	9. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ /электр плитасы	10. 3. 2. 4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ /электр плитасы
	5. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану	6. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану	7. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану	8. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану	9. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану	10. 3. 2. 5 білім алушы тұратын пәтердің/ үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	5. 3. 2. 6 жиһаз	6. 3. 2. 6 жиһаз заттарына және	7. 3. 2. 6 жиһаз заттарына және	8. 3. 2. 6 жиһаз заттарына және	9. 3. 2. 6 жиһаз заттарына және	10. 3. 2. 6 жиһаз заттарына және

	заттарына ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника заттарын пайдалану ережелерін сақтау: (теледидар)	тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау	тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау	тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау	тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау	тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау ; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау
	5. 3. 2. 7 қонақ және жатын бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау	6. 3. 2. 7 қонақ, жатын, және ас үй бөлмесіне арналған жиһаз заттарын саралау	7. 3. 2. 7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі және дәретханаға арналған жиһаз заттарын саралау	8. 3. 2. 7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға және жуынатын бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау	9. 3. 2. 7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға, жуынатын, кіреберіс бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау	10. 3. 2. 7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға, жуынатын, кіреберіс бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау
	5. 3. 2. 8 қонақ бөлме мен жатын бөлменің интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану	6. 3. 2. 8 қонақ, жатын, ас үй бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану	7. 3. 2. 8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану	8. 3. 2. 8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану	9. 3. 2. 8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану; киіз үй интерьері	10. 3. 2. 8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану; киіз үй интерьері

4) "Көлік" бөлімі

бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
4.1 Көлік түрлері	5. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің түрі мен мақсатын білу, атау (педагогтің таңдауы бойынша)	6. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің түрі мен мақсатын білу, атау (педагогтің таңдауы бойынша)	7. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға шығатын көліктің (пойыздың)	8. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға шығатын көліктің (пойыздың,	9. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға шығатын көліктің (пойыздың, ұшақтың, теплоходтың)	10. 4. 1. 1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға шығатын көліктің (пойыздың, ұшақтың, теплоходтың)

			түрі мен мақсатын білу, атау	ұшақтың) түрі мен мақсатын білу, атау	түрі мен мақсатын білу, атау	түрі мен мақсатын білу, атау
			7. 4. 1. 2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік жүреді, пойыз жүйткиді)	8. 4. 1. 2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады)	9. 4. 1. 2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады, пароход - жүзеді)	10. 4. 1. 2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады, пароход - жүзеді)
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	5. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау	6. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау	7. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау	8. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау	9. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау	10. 4. 2. 1 қоғамдық көлік салонына отыру-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	5. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану	6. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану	7. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану	8. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану	9. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану	10. 4. 2. 2 жолда және жаяу жүргіншілер жүретін жолда жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	5. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау	6. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау	7. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау	8. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау	9. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау	10. 4. 2. 3 бағдаршам сигналдарын орындау
	5. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу	6. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу	7. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу	8. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу	9. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу	10. 4. 2. 4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
		6. 4. 2. 5 сыртқы түрі бойынша	7. 4. 2. 5 сыртқы түрі бойынша	8. 4. 2. 5 сыртқы түрі бойынша	9. 4. 2. 5 сыртқы түрі бойынша	10. 4. 2. 5 сыртқы түрі бойынша

		мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)	мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)	мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)	мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)	мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)
		6. 4. 2. 6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау	7. 4. 2. 6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау	8. 4. 2. 6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау	9. 4. 2. 6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау	10. 4. 2. 6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
			7. 4. 2. 7 жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну	8. 4. 2. 7 жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну	9. 4. 2. 7 жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну	10. 4. 2. 7 жолда жүру ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну

5) "Халыққа қызмет көрсету саласы" бөлімі

бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
5.1 Халыққа қызмет	5. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнер кәсіптік өнімдер), базарларға бару	6. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға бару	7. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға бару	8. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға бару	9. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару	10. 5. 1. 1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару
	5. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкеніне тауарларды	6. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкеніне тауарларды	7. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкеніне тауарларды	8. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету азық-түлік дүкеніне тауарларды	9. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарларды	10. 5. 1. 2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарларды

көрсету саласының объектілері	таңдауға ересектермен бірге бару	таңдауға ересектермен бірге бару	таңдауға ересектермен бірге бару	таңдауға ересектермен бірге бару	таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу	таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу
	5. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу	6. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу	7. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу	8. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу	9. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу	10. 5. 1. 3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарды себетке, арбаға мұқияттап салу
					9. 5. 1. 4 жедел жәрдем телефондарын атау: жедел медициналық көмек, өрт сөндіру қызметі	10.5.1 4 жедел жәрдем телефондарын атау: жедел медициналық көмек, өрт сөндіру қызметі
	5. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)	6. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)	7. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)	8. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)	9. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)	10. 5. 2. 1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекетпен қоршаған ортаға қатысты бүлдіретін әрекеттер жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	5. 5. 2. 2 сатушымен,	6. 5. 2. 2 сатушымен,	7. 5. 2. 2 сатушымен,	8. 5. 2. 2 сатушымен,	9. 5. 2. 2 сатушымен,	10. 5. 2. 2 сатушымен,

5 . 2 Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп сақтау мәдениеті	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту	дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен , қарым-қатынас тың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет пен көмек үшін рахмет айту
	5. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	6. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	7. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	8. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	9. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану	10. 5. 2. 3 кафеге бару, дастарқан басында мәдениеттілік тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану

6) "Деңсаулық" бөлімі:

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 6. 1. 1 қол, бет, тіс жууға арналған құралдарды таңдау	6. 6. 1. 1 қол, бет, аяқ, тіс жууға арналған құралдарды таңдау	7. 6. 1. 1 дене мен шашты күтуге арналған құралдарды таңдау	8. 6. 1. 1 шашты күтуге арналған құралдарды таңдау	9. 6. 1. 1 теріні күту құралдарын таңдау (крем, дезодорант, лосьон)	10. 6. 1. 1 теріні күту құралдарын таңдау (крем, дезодорант, лосьон)
					9. 6. 1. 2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен	10. 6. 1. 2 құлақ гигиенасын орындау, мақта

	5. 6. 1. 2 ереже бойынша тісті тазалау	6. 6. 1. 2 ереже бойынша тіс пен тілді тазалау	7. 6. 1. 2 тіс пен тілді тазалау және тамақтанғаннан кейін ауз қуысын шаю	8. 6. 1. 2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану	таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету	дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету
6.1. Денсаулық: дене күтімі	5. 6. 1. 3 қол мен бетті жуу ережесін орындау, қол мен бетті кептіруге арналған сүлгіні пайдалану	6. 6. 1. 3 қол мен аяқты жуу ережесін орындау, қолға арналған электр кептіргішті пайдалану	7. 6. 1. 3 қол мен аяқты жуу, тырнақты қию ережелерін орындау, қағаз орамалды, бет орамалды пайдалану	8. 6. 1. 3 шашты жуу ережелерін, дененің таңертеңгі және кешкі жуыну тәртібін орындау	9. 6. 1. 3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру)	10. 6. 1. 3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (жуыну, душ)
	5. 6. 1. 4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану	6. 6. 1. 4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану	7. 6. 1. 4 суық тию кезінде мұрынға күтім жасау ережесін орындау	8. 6. 1. 4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау	9. 6. 1. 4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау	10. 6. 1. 4 дене температурасын анықтау үшін термометрді қолдану
	5. 6. 1. 5 айнаның алдында шашты тарау	6. 6. 1. 5 әдеттегідей шашын тарау, сәндеу	7. 6. 1. 5 шашқа арналған қыстырғыштары мен резеңкелерді қолдану	8. 6. 1. 5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс)	9. 6. 1. 5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік)	10. 6. 1. 5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік, спрей)
	5. 6. 1. 6 дәретхананы дұрыс пайдалану	6. 6. 1. 6 дәретхананы дұрыс пайдалану, киімді ұқыпты болуын қадағалау	7. 6. 1. 6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау	8. 6. 1. 6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау	9. 6. 1. 6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау	10. 6. 1. 6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

44. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша Ұзақ мерзімді жоспарға негізінде жүзеге

асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әр бөлім үшін оқу мақсаттарының шамамен алынған көлемі көрсетілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктерін және " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" пәні бойынша оқу процесін материалдық-техникалық қамтамасыз етуді ескере отырып, бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалын зерделеудің мазмұнына, дәйектілігіне және ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

45. Өткен сыныптардағы оқу материалын қайталау үшін оқу мақсаттарын таңдау мұғалімнің еркінде.

3-параграф. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.1.1.1 педагогтің таңдауы бойынша тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған күнделікті киетін киімдерді білу және атау, ұл мен қызға арналған киімдерді саралау
	5.1.1.2 киімнің бөліктерін (жең, қалта) білу және атау
	5.1.1.11 айнаның көмегімен сыртқы келбетін бақылау
2.1 Азық-түлік	5.2.1.1 көкөністерді білу, атау (педагогтің таңдауы бойынша)
	5.2.1.2 көкөністерді қолдануға дайындау: жуу, кесу
	5.2.1.3 жемістерді қолдануға дайындау: жуу, сүйектерін алу, табаққа, вазаға салып қою
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	5.2.2.1 шай ыдыстарын, құралдарды білу, атау (кесетін тақтайша, майлық)
	5.2.2.2 жылыту құрылғыларын (электр шайнек, плита) білу, атау
	5.2.2.3 кесетін тақтайшаны, пышақты, майлықты, шай ыдысын, электр шайнекті, салат салатын ыдыстарды, ас құралдарын (қасық, шанышқы, пышақ) мақсаты бойынша қолдану
2.3 Тамақ дайындау	5.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	5.2.3.2 тағам дайындау кезінде қауіпсіздік сақтау
	5.2.3.3 жай бутербродтар жасау
	5.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен көкөністерден салаттар дайындау
	5.2.3.5 педагогтың таңдауы бойынша жаңа піскен жемістерден салаттар дайындау

2.4 Тамақтану мәдениеті	5.2.4.1 тамақтанар алдында қол жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	5.2.4.2 дастархан әзірлеуде әрбір ас аспабын мақсатына сай қолдану (шай және ас қасықтары, айыр, пышақ, майлық)
	5.2.4.9 мектеп асханасында дастарқан жаю
3.1 Тұрғын үй-жайлардың түрлері	5.3.1.1 үй-жайдың бөліктерін атау: қабырға, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік
	5.3.1.2 үй-жай бөліктерінің мақсатын атау: қабырға, төбе, еден, терезе, терезе алды, есік
	5.3.1.5 жатын бөлмелерді білу, атау: қонақ бөлме, жатын бөлме
	5.3.1.6 қонақ бөлме мен жатын бөлменің мақсатын атау
	5.3.1.3 үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелерін орындауға: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпауға, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдалануға; бейтаныс адамдармен телефонмен сөйлеспеу
	5.3.1.4 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
4.1 Көлік түрлері	5.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің түрі мен мақсатын білу, атау (педагогтің таңдауы бойынша)
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртібінің мәдениеті	5.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	5.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда жүріп-тұру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	5.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау
	5.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
6.1 Дене күтімі	5.6.1.1 қол, бет, тіс жууға арналған құралдарды таңдау
	5.6.1.2 ереже бойынша тісті тазалау
	5.6.1.3 қол мен бетті жуу ережесін орындау, қол мен бетті кептіруге арналған сүлгіні пайдалану
2-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.1.1.3 тиісті маусым үшін қыз бен ұлға арналған күнделікті киетін аяқ киімді білу және атау
	5.1.1.4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше,)
	5.1.1.9 көшеге және үйге киетін аяқ киімдерді ажырату
	5.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	5.2.3.2 тамақ дайындау кезінде қауіпсіздік сақтау

2.3 Тамақ дайындау	5.2.3.3 жай бутербродтар жасау (нан, ірімшік, шұжық кесектерін кесу. нанға май жағу, ірімшікті, шұжықты нанның бір бөлігіне салу)
	5.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен көкөністерден салаттар дайындау (пышақты, үккішті пайдалану)
	5.2.3.5 педагогтің таңдауы бойынша жаңа піскен жемістерден салаттар дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	5.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	5.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	5.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнер кәсіптік өнімдер), базарларға бару
	5.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету, азық-түлік дүкеніне тауарларды ересектермен бірге таңдау
	5.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету, дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған заттарды себетке, арбашаға мұқияттап салу
6.1 Дене күтімі	5.6.1.1 қол, бет, тіс жууға арналған құралдарды таңдау
	5.6.1.2 ереже бойынша тісті тазалау
	5.6.1.3 қол мен бетті жуу ережесін орындау, қол мен бетті кептіруге арналған сүлгіні пайдалану
	5.6.1.4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану
3-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	5.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	5.2.2.1 шай ыдыстарын (ыдыс, табақ, қант салғыш, шай демдеуіш), құралдарды (бөлшектеу тақтасы, майлық) білу, атау
	5.2.2.2 жылыту құрылғыларын (электр шайнек, плита) білу, атау
	5.2.2.3 кесетін тақтайшаны, пышақты, майлықты, шай ыдысын, электр шайнекті, салат салатын ыдыстарды, ас құралдарын мақсатына қарай қолдану (қасық, қасық)
2.3 Тамақ дайындау	5.2.3.6 педагогтің таңдауы бойынша жұмыртқа тағамдарын дайындау
	5.2.3.7 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған және бұқтырылған көкөністерден тағамдар дайындау

	5.2.3.8 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан тағамдар дайындау
	5.2.3.9 қалташадағы шайды демдеу
2.4 Тамақтану мәдениеті	5.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	5.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	5.3.2.1 жатын және қонақ бөлмедегі жиһаз заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа арналған), кіші сөре
	5.3.2.2 жатын және қонақ бөлмедегі жиһаз заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа арналған), кіші сөре
	5.3.2.7 жатын және қонақ бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау
	5.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар
	5.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар
	5.3.2.5 оқушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін бейнелейтін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	5.3.2.6 жиһаз заттарына ұқыпты қарау; тұрмыстық техника заттарын пайдалану ережелерін сақтау (теледидар)
	5.3.2.8 қонақ және жатын бөлменің интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану
6.1 Дене күтімі	5.6.1.1 қол, бет, тіс жууға арналған құралдарды таңдау
	5.6.1.2 ереже бойынша тісті тазалау
	5.6.1.3 қол мен бетті жуу ережесін орындау, қол мен бетті кептіруге арналған сүлгіні пайдалану
	5.6.1.4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану
4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	5.1.1.7 киіміндегі және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді) салу -ағыту
	5.1.1.8 тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған бас киімдерді білу және атау
	5.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	5.1.1.12 жазға арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін білу және атау
	5.2.3.6 педагогтың таңдауы бойынша жұмыртқа тағамдарын дайындау

2.3 Тамақ дайындау	5.2.3.7 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған және бұқтырылған көкөністерден тағамдар дайындау
	5.2.3.8 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан тағамдар дайындау
	5.2.3.9 қалташадағы шайды демдеу
2.4 Тамақтану мәдениеті	5.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құйып беру)
	5.2.4.8 таңғы асқа дастарқан жаю
	5.2.4.9 мектеп асханасында таңғы асқа дастархан әзірлеу
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	5.5.1.1 дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік өнімдер), базарларға ересектермен бірге бару
	5.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкеніне тауарларға таңдауға ересектермен бірге бару
	5.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде кассаға азық-түлікті жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
5.2 Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті	5.5.2.1 қоғамдық орындарда жүріп-тұру ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер және қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	5.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта, дәріхана қызметкерімен қарым-қатынастың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген қызмет, көмек үшін рахмет айту
	5.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	5.6.1.2 ереже бойынша тісті тазалау
	5.6.1.4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану
	5.6.1.5 айнаның алдында шашты тарау
	5.6.1.6 дәретхананы дұрыс пайдалану

2) 6-сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	6.1.1.1 педагогтің таңдауы бойынша тиісті маусым үшін ұл мен қызға арналған күнделікті киетін киімдерді білу және атау, әр маусымға арналған жасөспірім мен қыз балаға күнделікті киімдерді саралау

	6.1.1.2 киімнің бөліктерін (жең, қалта, манжет) білу және атау
	6.1.1.11 айнаның көмегімен өзінің сыртқы келбетін бақылау
2.1 Азық-түлік	6.2.1.1 мектеп асханасында таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дайындалған тағамдарды білу және атау
	6.2.1.2 тоңазытқышта сақталатын тағамдарды атау
	6.2.1.3 азық-түлікті тоңазытқыштың сөрелеріне қою, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді пайдалану
	6.2.1.4 сусындарды тоңазытқышта салқындату
	6.2.1.5 тоңазытқышта көкөністер мен жемістердің өңделуі үшін бірізділігін сақтау (сұрыптау, жуу)
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	6.2.2.1 ас үй және асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба), құрылғыларды (шайқағыш, үккіш), техниканы (электр шәйнек, блендер) білу және атау
	6.2.2.2 газ немесе электр плитасын білу және атау
	6.2.2.3 асхана ыдыстарын пайдалану (терең және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш), құралдарды (үккіш, шайқағыш) техниканы (блендер) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	6.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	6.2.3.2 тағам дайындау кезінде қауіпсіздікті сақтау
	6.2.3.3 шұжықтарды, қысқа шұжықтарды қайнатып, алдына беру
	6.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған көкөністерден салаттар дайындау
	6.2.3.5 күріш, қарақұмық жармасын (және педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа жармаларды) қайнату және алдына беру
2.4 Тамақтану мәдениеті	6.2.4.1 тамақтанар алдында қол жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	6.2.4.2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)
3.1 Тұрғын үй-жайлар түрлері	6.3.1.1 көп пәтерлі және жеке үйлерді экскурсияда, суретте ажырату
	6.3.1.2 тұрғын бөлмелерінің (қонақ, жатын бөлме) және ас үйді білу, атау
	6.3.1.5 қонақ, жатын, ас үй бөлменің мақсатын атау
	6.3.1.3 үйде қауіпсіз жүріп-тұру ережелерін сақтау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен сөйлеспеу.
	6.3.1.5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
4.1 Көлік түрлері	6.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің түрі мен мақсатын білу, атау (педагогтың таңдауы бойынша)

5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	6.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға бару
	6.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінде тауарларды ересектермен бірге таңдау
	6.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
6.1 Дене күтімі	6.6.1.1 қол, бет, аяқ, тіс жууға арналған құралдарды таңдау
	6.6.1.2 ереже бойынша тіс пен тілді тазалау
	6.6.1.3 қол мен аяқты жуу ережесін орындау, қолға арналған электр кептіргішті пайдалану
2-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	6.1.1.3 жасөспірім мен қыз балаға күнделікті аяқ киімді саралау
	6.1.1.4 аяқ киімнің бөліктерін (табан, өкше) білу және атау
	6.1.1.9 көшеге және үйге киетін аяқ киімдерді ажырату
2.3 Тамақ дайындау	6.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	6.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	6.2.3.3 шұжықтарды, қысқа шұжықтарды пісіріп, алдына беру
	6.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша қайнатылған көкөністерден салаттар дайындау
	6.2.3.5 күріш, қарақұмық жармасын (және педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа жармаларды) пісіріп, алдына беру
2.4 Тамақтану мәдениеті	6.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	6.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	6.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	6.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер жолында жүру ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	6.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау
	6.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
	6.4.2.5 сыртқы түрі бойынша мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)

	6.4.2.6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
6.1 Дене күтімі	6.6.1.1 қол, бет, аяқ, тіс жууға арналған құралдарды таңдау
	6.6.1.2 ереже бойынша тіс пен тілді тазалау
	6.6.1.3 қол мен аяқты жуу ережесін орындау, қолға арналған электр кептіргішті пайдалану
	6.6.1.4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану
3-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	6.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	6.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	6.2.2.1 педагогтің таңдауы бойынша ас үй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды (үккіш, шайқағыш және басқалар), техниканы (блендер және басқалар) білу және атау
	6.2.2.2 газ немесе электр плитасын білу және атау
	6.2.2.3 педагогтің таңдауы бойынша асханалық ыдыстарды, құралдарды (үккіш, шайқағыш және басқалар), техниканы (блендер және басқалар) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	6.2.3.6 макарон бұйымдарын қайнатып, алдына беру
	6.2.3.7 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) тағамдар дайындау
	6.2.3.8 педагогтің таңдауы бойынша сусындар (компот, морс, сүт коктейлі) дайындау
	6.2.3.9 қалташадағы шайды шәйнекте демдеу
2.4 Тамақтану мәдениеті	6.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	6.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	6.3.2.1 қонақ, жатын, ас үй бөлмеде жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа арналған), кіші сөре, жуғыш
	6.3.2.2 қонақ, жатын, ас үй бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа арналған), кіші сөре, жуғыш
	6.3.2.7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесіне арналған жиһаз заттарын саралау
	6.3.2.8 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану

	6.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы
	6.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы
	6.3.2.5 білім алушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін бейнелейтін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	6.3.2.6 жиһаз заттары мен тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау
6.1 Дене күтімі	6.6.1.3 қол мен аяқты жуу ережесін орындау, қолға арналған электр кептіргішті пайдалану
	6.6.1.4 бетперде кию, суық тию кезде бет орамалды пайдалану
	6.6.1.5 әдеттегідей шашын тарау, сәндеу
4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	6.1.1.7 өз киіміндегі ілмектерді (түймелер, жапсырма) салу-ағыту
	6.1.1.8 жасөспірім мен қыз балаға арналған бас киімдерді атау және саралау
	6.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	6.1.1.12 қыс мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін білу және атау
2.3 Тамақ дайындау	6.2.3.6 макарон бұйымдарын қайнатып, алдына беру
	6.2.3.7 педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) тағамдар дайындау
	6.2.3.8 педагогтің таңдауы бойынша сусындар (компот, морс, сүт коктейлі) дайындау
	6.2.3.9 қалташадағы шайды шәйнекте демдеу
2.4 Тамақтану мәдениеті	6.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құйып беру)
	6.2.4.8 таңғы, түскі асқа дастарқан әзірлеу
	6.2.4.9 таңғы, түскі асқа мектептің асханасында бала санын ескере отырып дастархан әзірлеу
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	6.5.1.1 дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға ересектермен бірге бару
	6.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінде тауарды ересектермен бірге таңдау
	6.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу

5.2 Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті	6.5.2.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер, қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	6.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, қызмет пен көмек көрсеткені үшін рахмет айту
	6.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	6.6.1.3 қол мен аяқты жуу ережесін орындау, қолға арналған электр кептіргішті пайдалану
	6.6.1.5 әдеттегідей шашын тарау, сәндеу
	6.6.1.6 дәретхананы дұрыс пайдалану, киімді ұқыпты болуын қадағалау

3) 7-сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	7.1.1.1 педагогтің таңдауы бойынша жасөспірім мен қыз балаға арналған күнделікті және мерекеде киетін киімдерді білу және атау
	7.1.1.2 киім бөліктерін білу және атау (жең, қалта, манжет, шалбар)
	7.1.1.11 айнаның көмегімен өзінің сыртқы келбетін бақылау
2.1 Азық-түлік	7.2.1.1 дүкенде, мектеп асханасында, суретте, иллюстрацияда сүт өнімдерін білу және атау
	7.2.1.2 мектеп асханасында сүттен дайындалатын тағамдарды білу және атау
	7.2.1.3 сүт өнімдерін тоңазытқыштың сөрелеріне қою
	7.2.1.4 сүт түрлерін ажырату: табиғи, құрғақ, қойылтылған, қоюлатылған
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	7.2.2.1 педагогтің таңдауы бойынша ас үй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды (үккіш, шайқағыш және басқалар), техниканы (араластырғыш, мультипісіргіш және басқалар) білу және атау
	7.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	7.2.2.3 асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, терең және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш),

	құралдарды (шайқағыш, үккіш, араластырғыш), техниканы (блендер, мультипісіргіш) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	7.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	7.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	7.2.3.3 сүт көже дайындау
	7.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша сүт ботқасын дайындау
	7.2.3.5 ірімшік көмешін дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	7.2.4.1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	7.2.4.2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)
	7.2.4.9 дастарқан басындағы бала санын ескере отырып, таңғы, түскі, түстік асқа мектеп асханасында дастарқан әзірлеу
	7.2.4.10 мектептегі асханада таңғы астан кейін ыдыс-аяқты жинау
3.1 Тұрғын үй-жайлардың түрлері	7.3.1.1 көп пәтерлі және жеке үйлерді экскурсияда, суретте ажырату
	7.3.1.2 тұрғын бөлмелерді (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес үй-жайларды (ас үй, дәретхана) білу және атау
	7.3.1.5 қонақ, жатын, ас үй бөлменің, дәретхананың мақсатын атау
	7.3.1.3 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу
	7.3.1.4 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
4.1 Көлік түрлері	7.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға жүретін көліктің (пойыз) түрі мен мақсатын білу, атау
	7.4.1.2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік жүреді, пойыз жүйткиді)
6.1 Дене күтімі	7.6.1.1 дене мен шашты күтуге арналған құралдарды таңдау
	7.6.1.2 тіс пен тілді тазалау және тамақтанғаннан кейін ауз қуысын шаю
2-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	7.1.1.3 тиісті маусымға сәйкес жасөспірім мен қыз балаға арналған күнделікті аяқ киімді атау және саралау
	7.1.1.4 аяқ киім бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл)

	7.1.1.9 көшеде, үйде, мерекеде киетін аяқ киімдерді ажырату
2.3 Тамақ дайындау	7.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	7.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	7.2.3.3 сүт көже дайындау
	7.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша сүт ботқасын дайындау
	7.2.3.5 ірімшік көмешін дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	7.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	7.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	7.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	7.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер жолында тәртіп ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	7.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау
	7.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
	7.4.2.5 сыртқы түрі бойынша мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)
	7.4.2.6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
	7.4.2.7 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	7.5.1.1 дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға ересектермен бірге бару
	7.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарларды ересектермен бірге таңдау
	7.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған заттарды себетке, арбашаға мұқияттап салу
6.1 Дене күтімі	7.6.1.1 дене мен шашты күтуге арналған құралдарды таңдау
	7.6.1.2 тіс пен тілді тазалау және тамақтанғаннан кейін ауз қуысын шаю
	7.6.1.3 қол мен аяқты жуу, тырнақты қию ережелерін орындау, қағаз орамалды, бет орамалды пайдалану
3-тоқсан	

1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	7.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	7.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	7.2.2.1 ас үй және асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба), құрылғылар (бөлшектеу тақтасы, оқтау, печеньеге арналған қалыптар), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультипісіргіш) білу және атау
	7.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	7.2.2.3 педагогтің таңдауы бойынша асханалық ыдыстарды, құралдарды (үккіш, шайқағыш және басқалар), техниканы (блендер және басқалар) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	7.2.3.6 сүзбелі құймақ дайындау
	7.2.3.7 дайын қамырдан печенье пісіру, педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) тағамдар дайындау
	7.2.3.8 сүтті какао, сүт қосылған еритін кофе дайындау
	7.2.3.9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте, сүтті шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	7.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	7.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	7.3.2.1 қонақ, жатын, ас үй бөлмесінде, дәретханада жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс аяқтарға арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз
	7.3.2.2 қонақ, жатын, ас үй бөлмесінде, дәретханада жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс аяққа арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз
	7.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы
	7.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, газ/электр плитасы
	7.3.2.5 білім алушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін бейнелейтін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану

	7.3.2.6 жиһаз заттарына және тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау; тұрмыстық техника заттарын пайдалану ережелерін сақтау (педагогтың таңдауы бойынша)
	7.3.2.7 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретханаға арналған жиһаз және интерьер заттарын саралау
	7.3.2.8 қонақ, жатын, ас үй бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану
6.1 Дене күтімі	7.6.1.1 дене мен шашты күтуге арналған құралдарды таңдау
	7.6.1.2 тіс пен тілді тазалау және тамақтанғаннан кейін ауз қуысын шаю
	7.6.1.3 қол мен аяқты жуу, тырнақты қию ережелерін орындау, қағаз орамалды, бет орамалды пайдалану
	7.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға күтім жасау ережесін орындау
4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	7.1.1.7 өз киімінде ілгектерді (түймелерді, батырмаларды, киім құлып) салу және ағыту
	7.1.1.8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау
	7.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	7.1.1.11 айнаның көмегімен өзінің сыртқы келбетін бақылау
	7.1.1.12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерін тану және атау
2.3 Тамақ дайындау	7.2.3.6 сүзбелі құймақ дайындау
	7.2.3.7 печенье пісіру, педагогтің таңдауы бойынша жартылай фабрикаттардан (тұшпара, қайнақша (вареник), кисель, сорпа) тағамдар дайындау
	7.2.3.8 сүтті какао, сүт қосылған кофе дайындау
	7.2.3.9 сүтті шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	7.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құю)
	7.2.4.8 таңғы асқа, түскі асқа дастарқан жаю
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	7.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға бару
	7.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-ересектермен бірге азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау
	7.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған заттарды себетке, арбашаға мұқияттап салу

5.2 Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті	7.5.2.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер, қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	7.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген көмек пен қызмет үшін рахмет айту
	7.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	7.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға күтім жасау ережесін орындау
	7.6.1.5 шашқа арналған қыстырғыштары мен резеңкелерді қолдану
	7.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

4) 8-сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	8.1.1.1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті және мерекелік киімдерді саралау
	8.1.1.2 киім бөліктерін (жең, қалта, манжет, шалбар, белдік) білу және атау
	8.1.1.11 айнаның көмегімен өзінің сыртқы келбетін бақылау
2.1 Азық-түлік	8.2.1.1 қысқа және ұзақ сақтау мерзімі бар өнімдерді білу және атау
	8.2.1.2 мектеп асханасында құс етінен дайындалған тағамдарды білу және атау
	8.2.1.3 мектеп асханасында қамырдан дайындалған тағамдарды суретте, иллюстрацияларда білу және атау
	8.2.1.4 көкөністерді қоймада, жертөлемінде, тоңазытқышта сақтау тәсілдерін бақылау.
	8.2.1.5 мерзімі ұзақ сақтау өнімдерді (жармалар, макарон өнімдері, тұз, қант) контейнерлерде ас үй сөрелерде орналастыру
	8.2.2.1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған), құрылғыларды (оқтау, ет тартқыш), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) тану және атау білу және атау

2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	8.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	8.2.2.3 асханалық ыдыстарды (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, терен және ұсақ тәрелкелер, салат салғыш, тостаған), құралдарды (оқтау, ет тартқыш), техниканы (мультипісіргіш, қысқа толқынды пеш) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	8.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	8.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	8.2.3.3 құс етінен (тауық, үйрек, күркетауық) сорпа, көже дайындау
	8.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша дайын тартылған құс етінен тағамдар дайындау
	8.2.3.5 тұмшапеште, мультипісіргіште құс етін пісіру
2.4 Тамақтану мәдениеті	8.2.4.1 тамақтанар алдында қол жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	8.2.4.2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)
	8.2.4.9 дастарқан басындағы адамдардың санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан жаю
3.1 Тұрғын үй-жайлардың түрлері	8.3.1.1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан ажырату
	8.3.1.2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын бөлме) бөлмелерді білу, атау
	8.3.1.3 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атау
	8.3.1.4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу
	8.3.1.6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер)
	8.3.1.5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
4.1 Көлік түрлері	8.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға жүретін көліктің (пойыз, ұшақ) түрі мен мақсатын білу, атау
	8.4.1.2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, машина - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады)
6.1 Дене күтімі	8.6.1.1 шашты күтуге арналған құралдарды таңдау
	8.6.1.3 шашты жуу ережелерін, дененің таңертеңгі және кешкі жуыну тәртібін орындау

	8.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау
2-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	8.1.1.3 күнделікті және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау
	8.1.1.4 аяқ киім бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек)
	8.1.1.9 көшеге, үйге, мерекеге киетін аяқ киімдерді ажырату
2.3 Тамақ дайындау	8.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	8.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	8.2.3.3 құс етінен (тауық, үйрек, күркетауық) сорпа, көже дайындау
	8.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша дайын тартылған құс етінен тағамдар дайындау
	8.2.3.5 тұмшапеште, мультипісіргіште құс етін пісіру
2.4 Тамақтану мәдениеті	8.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	8.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	8.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	8.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда тәртіп ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	8.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау
	8.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
	8.4.2.5 сыртқы түрі бойынша мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)
	8.4.2.6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
	8.4.2.7 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	8.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға бару
	8.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-ересектермен бірге азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау
	8.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу

6.1 Дене күтімі	8.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану
	8.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау
3-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	8.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	8.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	8.2.2.1 педагогтің таңдауы бойынша ас үй және асхана ыдыстарын, құралдарды (оқтау, ет тартқыш және басқалар), техниканы (комбайн, қысқа толқынды пеш және басқалар) білу және атау
	8.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	8.2.2.3 педагогтің таңдауы бойынша асханалық ыдыстарды, құралдарды (оқтау, ет тартқыш және басқалар), техниканы (комбайн, қысқа толқынды пеш және басқалар) пайдалану
2.3 Тамақ дайындау	8.2.3.6 дайын қамырдан бауырсақ пісіру
	8.2.3.7 дайын қамырдан шелпек пісіру
	8.2.3.8 дайын қамырдан әртүрлі салма қосылған самса, бәліш дайындау
	8.2.3.9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	8.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	8.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	8.3.2.1 қонақ, жатын, ас үй, дәретханада, жуыну бөлмесінде жиһаз және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыстарға арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	8.3.2.2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуунатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдыс аяққа арналған), кіші сөре, жуғыш, унитаз, жуыну орны гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	8.3.2.7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға және жуынатын бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау

	8.3.2.8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану
	8.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/электр плитасы
	8.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, газ/ электр плитасы
	8.3.2.5 білім алушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін көрсететін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	8.3.2.6 жиһаз заттарына және тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау
6.1 Дене күтімі	8.6.1.3 шашты жуу ережелерін, дененің таңертеңгі және кешкі жуыну тәртібін орындау
	8.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс)
	8.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау
	8.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау
4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	8.1.1.7 өз киімінде және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, батырмаларды, сыдырманы, ілмектерді) салу және ағыту
	8.1.1.8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау
	8.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	8.1.1.12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдері мен аяқ киімдерін тану және атау
2.3 Тамақ дайындау	8.2.3.6 дайын қамырдан бауырсақ пісіру
	8.2.3.7 дайын қамырдан шелпек пісіру
	8.2.3.8 дайын қамырдан әртүрлі салма қосылған самса, бәліш дайындау
	8.2.3.9 сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	8.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құйып беру)
	8.2.4.8 таңғы асқа, түскі асқа, түстен кейінгі тағамдарға дастарқан жаю
	8.2.4.9 аңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу

	8.2.4.10 Мектептің асханасында таңғы, түстік астан кейін ыдыстарды жинау.
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	8.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға бару
	8.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-ересектермен бірге азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау
	8.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған заттарды себетке, арбашаға мұқияттап салу
5.2 Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті	8.5.2.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер, қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	8.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген көмек пен қызмет үшін рахмет айту
	8.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	8.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану
	8.6.1.3 шашты жуу ережелерін, дененің таңертеңгі және кешкі жуыну тәртібін орындау
	8.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау
	8.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

5) 9-сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	9.1.1.1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті, мерекелік және спортпен айналысуға арналған киімдерді атау және саралау.
	9.1.1.2 киімнің бөліктерін (жең, манжет, шалбар, белдік, сырма және педагогтың таңдауы бойынша тағы басқа) білу және атау
	9.1.1.11 өзінің сыртқы келбетін бақылау
	9.2.1.1 Дүкендегі балық өнімдерін ажырату: тірі, тоңазытылған, мұздатылған, тұздалған, қақталған, кептірілген, ысталған балық

2.1 Азық-түлік	9.2.1.2 көкөністер мен жемістерді жеуге дайындау: жуу, кесу
	9.2.1.3 балық өнімдерін тоңазытқышқа салу, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді қолдану
	9.2.1.4 балық консервілерін, пресервілерін, балық улығын танып, атау
	9.2.1.5 балық өнімдерін сақтау ережелерін ұстану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	9.2.2.1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған, салат салғыш), құрылғыларды (кесу тақтасы, пісіруге арналған фольга), техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) білу және атау
	9.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	9.2.2.3 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер салат салғыш), құралдарды (бөлшектеу тақтасы, пісіруге арналған фольга), техниканы қолдану
2.3 Тамақ дайындау	9.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	9.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	9.2.3.3 балық өнімдерінің бутербродтар дайындау
	9.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша балық пен балық консервілерін пайдаланумен салаттар дайындау
	9.2.3.5 балық сорпасын дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	9.2.4.1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	9.2.4.2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)
	9.2.4.9 таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу
	9.2.4.10 Мектептің асханасында таңғы, түскі, түстік астан кейін ыдыстарды жинау.
3.1 Тұрғын үй-жайлардың түрлері	9.3.1.1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан айқындау
	9.3.1.2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме) бөлмелерді білу, атау
	9.3.1.3 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атау
	9.3.1.4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу
	9.3.1.5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау

	9.3.1.6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер
4.1 Көлік түрлері	9.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтің таңдауы бойынша), алыс сапарға жүретін көліктің (пойыз, ұшақ, теплоход) түрі мен мақсатын білу, атау
	9.4.1.2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады, пароход-жүзеді)
	9.4.1.3 қоғамдық көлік аялдамасын табу, бағыт нөмірін білу
6.1 Дене күтімі	9.6.1.1 теріні күту құралдарын таңдау (крем, дезодорант, лосьон)
	9.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету.
	9.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру)
2-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	9.1.1.3 күнделікті, мерекелік және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау және саралау
	9.1.1.4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек, жабысқақ)
	9.1.1.9 көшеге, үйге, мерекеде киетін аяқ киімдерді ажырату
2.3 Тамақ дайындау	9.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	9.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	9.2.3.3 балық өнімдерінің бутербродтарын дайындау
	9.2.3.4 педагогтің таңдауы бойынша балық пен балық консервілерін пайдалану арқылы салаттар дайындау
	9.2.3.5 балық сорпасын дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	9.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	9.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
	9.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	9.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда тәртіп ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	9.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау

4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	9.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
	9.4.2.5 сыртқы түрі бойынша мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)
	9.4.2.6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
	9.4.2.7 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	9.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару
	9.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу
	9.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
6.1 Дене күтімі	9.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету.
	9.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру)
	9.6.1.4 суық тию кезінде мұрынға және тамақты күтім жасау ережесін орындау
3-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	9.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	9.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдау, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.3 Тамақ дайындау	9.2.3.6 балықты қуыру, жартылай фабрикаттардан балық тағамдарын дайындау, дайын қамырдан бауырсақ пісіру
	9.2.3.7 балықты тұмшапеште пісіру, қамырдан шелпек пісіру
	9.2.3.8 жартылай фабрикаттан кисель дайындау
	9.2.3.9 қалташадағы шайды шәйнекте демдеу
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	9.2.2.1 педагогтың таңдауы бойынша ас үй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды, ас үйдің техникалық жабдықтарын білу және атау
	9.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау

	9.2.2.3 педагогтің таңдауы бойынша асүй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды, техниканы қолдану
2.4 Тамақтану мәдениеті	9.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	9.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	9.3.2.1 қонақ, жатын, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі, кіреберістегі бөлме жиһаз бөліктерінің және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	9.3.2.2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуынатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	9.3.2.7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға, жуынатын, кіреберіс бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау
	9.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ/электр плитасы
	9.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ/электр плитасы
	9.3.2.8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану; киіз үй интерьері
	9.3.2.5 білім алушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін бейнелейтін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	9.3.2.6 жиһаз заттарына және тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау
6.1 Дене күтімі	9.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (шашты, денені жуу, шаю, сүлгімен кептіру)
	9.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік)
	9.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	9.1.1.7 7 өз киімінде және аяқ киіміндегі ілгектерді (түймелерді, батырмаларды, сыдырманы, ілмектерді, жабысқақты) салу және ағыту
	9.1.1.8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау
	9.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	9.1.1.11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау
	9.1.1.12 жылдың әр мезгіліне арналған күнделікті қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдері, аяқ киімдері мен бас киімдерді тану және атау
2.3 Тамақ дайындау	9.2.3.6 балықты қуыру, жартылай фабрикаттардан балық тағамдарын дайындау, дайын қамырдан бауырсақ пісіру
	9.2.3.7 балықты тұмшапеште пісіру, қамырдан шелпек пісіру
	9.2.3.8 жартылай фабрикаттан кисель дайындау
	9.2.3.9 қалташадағы шай, демдеуш шәйнекте, лимон қосылған шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	9.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құйып беру)
	9.2.4.8 дастарқан басындағы адамдардың санын ескере отырып, таңғы асқа, түскі асқа, мерекеге дастарқан жаю
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	9.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару
	9.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен азық-түлік таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу
	9.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
	9.5.1.4 жедел жәрдем телефондарын атау: жедел медициналық көмек, өрт сөндіру қызметі
5.2. Әлеуметтік мекемелердегі тәртіп мәдениеті	9.5.2.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер, қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерін жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	9.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген көмек пен қызмет үшін рахмет айту

	9.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	9.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету.
	9.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік)
	9.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

6) 10-сынып

бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	10.1.1.1 жас өспірім мен қыз балаға арналған күнделікті, мерекелік киімдерді және спортпен айналысуға арналған киімдерді атау және саралау
	10.1.1.2 киімнің бөліктерін (жең, манжет, шалбар, белдік, сырма және педагогтің таңдауы бойынша тағы басқа) білу және атау
	10.1.1.11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау
2.1 Азық-түлік	10.2.1.1 мектеп асханасында суретте, иллюстрацияда, ет тағамдарын тану және атау,
	10.2.1.2 тоңазытқышта сақталатын тағамдарды атау
	10.2.1.3 ет өнімдерін тоңазытқышқа салу, дайын тағамдарды сақтау үшін контейнерлерді қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	10.2.2.1 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қаңылтыр таба, тәрелке, тостаған, салат салғыш), құрылғыларды, техниканы (электр шәйнек, блендер, мультиварка, микротолқынды пешті) білу және ата
	10.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	10.2.2.3 педагогтің таңдауы бойынша ас үй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды, техниканы қолдану
2.3 Тамақ дайындау	10.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	10.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	10.2.3.3 көжелерді көкөніс пен ет сорпасында дайындау
	10.2.3.4 қамыр дайындап, құймақ пісіру, қамырды дайындап, бауырсақ (шелпек) пісіру
	10.2.3.5 қамыр дайындап, "Шарлотка" алма бәлішін пісіру

2.4 Тамақтану мәдениеті	10.2.4.1 тамақтанар алдында қолды жуу; тамақтанғаннан кейін ауызды сумен шаю
	10.2.4.2 дастарханның әрбір аспабын және ас құралдарын мақсатына қарай пайдалану (шай мен ас ыдыс-аяқ, қасықтар, шанышқы, пышақ, майлық)
	10.2.4.9 таңғы, түскі, түстік, кешкі асқа дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, мектеп асханасында дастарқан әзірлеу
	10.2.4.10 Мектептің асханасында таңғы, түскі, түстік астан кейін ыдыстарды жинау.
3.1 Тұрғын үй-жай түрлері	10.3.1.1 экскурсияда тұрғын үйлерді басқа функционал құрылыстарынан айқындау
	10.3.1.2 тұрғын (қонақ, жатын бөлме) және тұрғын емес (ас үй, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме, қойма) бөлмелерді білу, атау
	10.3.1.3 киіз үй құрылысының ерекшеліктерін атау
	10.3.1.4 үйде қауіпсіз тәртіп ережелерін орындау: бейтаныс адамдарға кіретін есікті ашпау, ересектер болмаған кезде тұрмыстық техниканы, газ плитасын пайдаланбау, телефон арқылы бейтаныс адамдармен телефон ен сөйлеспеу
	10.3.1.5 телефонмен сөйлесу әдебін сақтау
	10.3.1.6 үй маңындағы, мектеп маңындағы аумақта өзін-өзі ұстау ережелерін орындау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау (орындықтар, күркелер, әткеншектер)
4.1 Көлік түрлері	10.4.1.1 қоғамдық және жеке көліктің (педагогтың таңдауы бойынша), алыс сапарға жүретін көліктің (поезд, ұшақ, теплоход) түрі мен мақсатын білу, атау
	10.4.1.2 көлік түрлерінің жүру тәсілдерін атау (автобус, көлік - жүреді, пойыз - жүйткиді, ұшақ - ұшады, пароход - жүзеді)
	10.4.1.3 қоғамдық көлік аялдамасының орнын табу, бағыт нөмірін білу
6.1 Дене күтімі	10.6.1.1 теріні күту құралдарын таңдау (крем, дезодорант, лосьон)
	10.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету
	10.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік, спрей)
	10.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау
2-тоқсан	
	10.1.1.3 күнделікті, мерекелік аяқ киімді және спортпен айналысуға арналған аяқ киімді атау және саралау

1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	10.1.1.4 аяқ киімнің бөліктерін білу және атау (табан, өкше, қоныш, тіл, ілгек, жабысқақ бау)
	10.1.1.9 көшеге, үйге, мерекеде киетін аяқ киімдерді ажырату
2.3 Тамақ дайындау	10.2.3.1 ас үйде тазалық пен тәртіп сақтау
	10.2.3.2 тамақ пісіру кезінде қауіпсіздікті сақтау
	10.2.3.3 көжелерді көкөніс пен ет сорпасында дайындау
	10.2.3.4 қамыр дайындап, құймақ пісіру, қамырды дайындап, бауырсақ (шелпек) пісіру
	10.2.3.5 қамыр дайындап, "Шарлотка" алма бәлішін пісіру
2.4 Тамақтану мәдениеті	10.2.4.3 тамақтану кезінде және одан кейін қағаз және маталы майлықты қолдану
	10.2.4.4 тамақтанар алдында астың дәмді болуын қалау, тамақтанғаннан кейін ауызша рахмет айту/ ишарамен алғыс білдіру
4.2 Көлік пен жолда жүру тәртіп мәдениеті	10.4.2.1 қоғамдық көлік салонына отырып-түсу, жол ақысын төлеу, тәртіп ережелерін сақтау
	10.4.2.2 жолда және жаяу жүргіншілер өтетін жолда тәртіп ережелерін орындау: тротуарды, көшенің жүру бөлігінен өтетін жаяу жүргіншілер өткелін пайдалану
	10.4.2.3 бағдаршам сигналдарын орындау
	10.4.2.4 үйден мектепке және одан кері қайтатын жолды білу
	10.4.2.5 сыртқы түрі бойынша мамандандырылған машиналарды ажырату (жедел медициналық көмек, полиция, өрт сөндіру машинасы, педагогтің таңдауы бойынша тағы басқа қызметтер)
	10.4.2.6 дәрігердің, полицейдің, өрт сөндірушінің міндеттерін білу және атау
	10.4.2.7 жол қозғалысы ережелерін сақтамау кезіндегі қауіпті түсіну
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	10.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару
	10.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету, азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу
	10.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету, дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
	10.6.1.1 теріні күту құралдарын таңдау (крем, дезодорант, лосьон)
	10.6.1.2 құлақ гигиенасын орындау, мақта дискілері мен таяқшаларын пайдалану тырнақ араларын

6.1 Дене күтімі	пайдалану, басқа оқушыға гигиеналық процедураларды орындауға көмек көрсету
	10.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (жуыну, душ)
3-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	10.1.1.5 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне киім таңдау
	10.1.1.6 маусымға және ауа-райына сәйкес аяқ киім таңдаңыз, аяқ киімді кию үшін оны киетін құралды қолдану
2.2 Ас үй және асхана ыдыстары, техника	10.2.2.1 педагогтің таңдауы бойынша асүй мен асханалық ыдыстарды, құралдарды, ас үйдің техникалық жабдықтарын білу және атау
	10.2.2.2 газ немесе электр плитасын, тұмшапешті білу және атау
	10.2.2.3 ас үй мен асхана ыдыстарын (кастрөл, таба, қанылтыр табақ, терең және ұсақ тәрелкелер салат салғыш), құралдарды (бөлшектеу тақтасы), техниканы қолдану
2.3 Тамақ дайындау	10.2.3.6 дайын қамырдан жасалатын бәліштерге жай салмалар (педагогтің таңдауы бойынша алма, асқабақ, сүзбе, кептірілген жемістер) дайындау
	10.2.3.7 дайын қамырдан тұмшапеште бәліштер, қаусырма, самса дайындау
	10.2.3.8 туралған еттен тағамдар дайындау
	10.2.3.9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте, сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	10.2.4.5 проблемалық жағдайларда көмек сұрау (қасық болмағанда, нан таусылып қалғанда, майлық жетіспегенде, тамақтанғаннан кейін өзін нашар сезінгенде)
	10.2.4.6 көмек көрсеткені үшін рахмет айту
	10.3.2.1 қонақ, жатын, ас үйдегі, дәретханадағы, жуынатын бөлмесіндегі, кіреберістегі бөлме жиһаз бөліктерінің және интерьер заттарын білу және атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге арналған сөре), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, жуыну орны, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет
	10.3.2.2 қонақ, жатын ас үй бөлмедесінде, дәретханада, жуынатын бөлмеде жиһаз және интерьер заттарының мақсатын атау: орындықтар, үстел, кресло, диван, кереует, сөре (киімге, кітапқа, ыдысқа, аяқ киімге, сыртқы киімге), кіші сөре, жуыну орны, унитаз, гигиена құралдарына арналған таяқшалар, іш киімге арналған себет

3.2 Жиһаз, тұрмыстық техника	10.3.2.7 қонақ, жатын, ас үй бөлмесі, дәретханаға, жуынатын, кіреберіс бөлмеге арналған жиһаз заттарын саралау
	10.3.2.3 тұрмыстық техника заттарын білу және атау : теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ/электр плитасы
	10.3.2.4 тұрмыстық техника заттарының мақсатын атау: теледидар, тоңазытқыш, шаңсорғыш, кір жуу машинасы газ/электр плитасы
	10.3.2.8 қонақ, жатын, ас үй бөлме, дәретхана, жуынатын, кіреберіс бөлме интерьерін жасау үшін жиһаздың шағын үлгілерін пайдалану; киіз үй интерьері
	10.3.2.5 білім алушы тұратын пәтердің/үйдің интерьерін бейнелейтін фотосуреттер бар білім алушының жеке кітабын (альбомын) жасау және пайдалану
	10.3.2.6 жиһаз заттарына және тұрмыстық техникаға ұқыпты қарау; тұрмыстық техника мен интерьер заттарын пайдалану ережелерін сақтау
6.1 Дене күтімі	10.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (жуыну, душ)
	10.6.1.4 дене температурасын анықтау үшін термометрді қолдану
	10.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік, спрей)
4-тоқсан	
1.1 Киім, аяқ киім, бас киім түрлері	10.1.1.7 өз киімінде және аяқ киіміндегі илгектерді (түймелерді, батырмаларды, сыдырманы, ілмектерді, жабысқақты, бауды) салу және ағыту
	10.1.1.8 әр мезгілге арналған жас өспірім мен қыз баланың бас киімдерін атау және саралау
	10.1.1.10 маусымға және ауа-райына сәйкес өзіне бас киім таңдау
	10.1.1.11 өзінің сыртқы келбетін айнаның көмегімен бақылау
	10.1.1.12 әр жыл мезгілдеріне арналған күнделікті және мерекелік (салтанатты) қазақ ұлттық ерлер мен әйелдер киімдерінің, аяқ киімдер мен бас киімдердің заттарын атау және ажырату
2.3 Тамақ дайындау	10.2.3.6 дайын қамырдан пирожныйлар мен пирогтарға қарапайым толтыруды (педагогтың таңдауы бойынша алма, асқабақ, сүзбе, кептірілген жемістер) дайындаңыз
	10.2.3.7 дайын қамырдан тұмшапеште бәліштер, қаусырма, самса дайындау
	10.2.3.8 туралған еттен тағамдар дайындау

	10.2.3.9 қалташадағы шай, демдеуіш шәйнекте, сүтті шай, лимон қосылған шай дайындау
2.4 Тамақтану мәдениеті	10.2.4.7 басқа білім алушыға көмек көрсету (майлық беру, қасық әкелу, шырын құйып беру)
	10.2.4.8 дастарқан басындағы адамдар санын ескере отырып, таңғы асқа, түскі асқа, мерекеге дастарқан жаю
5.1 Халыққа қызмет көрсету саласының объектілері	10.5.1.1 ересектермен бірге дүкендерге (азық-түлік және өнеркәсіптік тауарлар), базарларға, емханаға, дәріханаға, поштаға, кафеге бару
	10.5.1.2 өзіне-өзі қызмет көрсету-азық-түлік дүкенінен тауарлар таңдау, сатып алғаны үшін ақы төлеу
	10.5.1.3 өзіне-өзі қызмет көрсету-дүкенде азық-түлікті кассаға жеткізу үшін себетті, арбашаны пайдалану: таңдалған тауарларды себетке, арбашаға мұқияттап салу
	10.5.1.4 жедел жәрдем телефондарын атау: жедел медициналық көмек, өрт сөндіру қызметі
5.2 Әлеуметтік мекемелердегі мінез-құлық мәдениеті	10.5.2.1 қоғамдық орындарда тәртіп ережелерін сақтау: айқайламау, жүгірмеу, айналадағы адамдарға қатысты агрессивті әрекеттер, қоршаған ортаға қатысты бүлдіру әрекеттерді жасамау, басқалардың заттарына тиіспеу (алмау)
	10.5.2.2 сатушымен, дәрігермен, пошта қызметкерімен, дәріханамен байланысудың әлеуметтік мақұлданған тәсілдерін қолдану: сәлемдесу, қоштасу, көрсетілген көмек пен қызмет үшін рахмет айту
	10.5.2.3 кафеге бару, дастарқан басында мәдени тәртіп дағдыларын қолдану, бейтаныс адамдармен (кафе қызметкерлерімен) қарым-қатынас жасау, ұқыпты тамақтану, ас құралдарын, майлықтарды дұрыс пайдалану
6.1 Дене күтімі	10.6.1.3 дене, шаш тазалығын өз бетінше қадағалай білу, қажетті гигиеналық процедураларды орындай білу (жуыну, душ)
	10.6.1.4 дене температурасын анықтау үшін термометрді қолдану
	10.6.1.5 шашты сәндеуге арналған құралдарды қолдану (гель, мусс, көбік, спрей)
	10.6.1.6 жеке гигиена, іш киімнің тазалығын күту ережелерін орындау

бұйрығына
49-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
542 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білімалушыларға арналған 5-10-сыныптары үшін " Шаруашылық еңбек" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10-сыныптары үшін "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытудың негізгі мазмұны өмірлік дағдылар, қарапайым еңбек дағдылары, әлеуметтік қолайлы мінез-құлық дағдылары болып табылады, оларды игеру білім алушылардың әдеттегі тұрмыстық жағдайларда көмекке деген қажеттілігін азайтуға көмектеседі. Академиялық білімді қалыптастыру саласында білім алушыларда танымдық іс-әрекеттің мақсатты әдістерін қалыптастырудағы айқын қиындықтарға байланысты мүмкіндіктердің шағын ресурсы байқалады.

3. Бағдарламаның мазмұнын педагог (оқу пәні бойынша сабақтарда), тәрбиешілер (оқушының мектепте болған барлық уақыты ішінде, нақты жағдайларда) және білім алушылардың ата-аналары (үйде, қоғамдық орындарда, кез келген өмірлік жағдайларда) жүзеге асырады. Педагог және отбасының қызметін үйлестіруді және келісуді сынып педагогі жүзеге асырады.

4. Бағдарламаның мақсаты - білім білім алушылардың өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетілдіру, тұрмыстық жағдайларда қажетті шаруашылық-еңбек қызметінің қол жетімді дағдыларын қалыптастыру үшін жағдайлар жасау.

5. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) тамақ ішуге, киім мен аяқ киімге, тұрғын үйге күтім жасауға байланысты өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын жетілдіру;

2) тұрмыстық заттарды мақсатына сәйкес пайдалану дағдыларын жетілдіру;

3) тұрмыстық заттар мен жеке заттарға күтім жасау үшін арнайы жабдықтар мен материалдарды пайдалану тәсілдерін үйрету;

4) санитарлық-гигиеналық нормаларды, тұрмыста қауіпсіз жұмыс істеу қағидаларын ұстануға үйрету.

6. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) отбасында қол жетімді шаруашылық-еңбек міндеттерін орындау қажеттілігі мен іскерлігін қалыптастыру;

2) құрдастарымен және ересектермен еңбек тұрмыстық қызметінде ынтымақтастық дағдыларын, ұқыптылықты, жауапкершілікті қалыптастыру;

3) жұмысты белгілі бір тәртіппен орындау, басталған істі аяқтауға жеткізу, өз қызметін ағымдағы бақылауды, қорытынды бақылауды орындау, өз жұмысының нәтижесін үлгімен салыстыру қабілетін дамыту;

4) көру және қимыл-қозғалыс бағдарлауын жетілдіру;

5) ауызша және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын түсінуді дамыту, білім алушылардың сөздік қорын кеңейту және нақтылау;

6) әлеуметтік ортадағы және тұрмыстағы мінез-құлық нормаларын бекіту.

2 тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Оқу үдерісін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) оқушылардың еңбек қызметіне төмен мотивациясын, тез шаршауды;

2) педагогтің топтық жұмыста қолданылатын ынталандырушы, бағыттаушы көмегіне әлсіз реакциясын;

3) коммуникативтік, реттеуші, жоспарлаушы сөйлеу функцияларының өрескел дамымауын;

4) қол-көзді үйлестірудің кемшіліктері, қалыптасатын еңбек дағдыларын автоматтандырудың қиындықтары.

5) бір сынып оқушыларындағы оқыту мен дағдыларды қалыптастырудың мүмкіндіктерінің елеулі айырмашылықтарын.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқыту және тәрбиелеу үдерісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

9. Педагог білім алушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту және игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагог осы бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалау нәтижесінде белгіленген жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, оқыту әдістерін, құралдарын дербес таңдайды.

11. Оқыту үдерісі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды. Академиялық білімді қалыптастыруға бағытталған сабақтың дәстүрлі құрылымы зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларды оқытуда тиімділігі төмен екенін ескеру қажет.

12. Оқу-тәрбие үдерісі сабақтың дәстүрлі құрылымы мен жабдықталуын өзгертуді көздейтін білім алушылардың пәндік-практикалық іс-әрекеті негізінде құрылады. Білім алушылардың қажеттіліктеріне сәйкес пәндік ортаны құру кезінде келесі ережелер орындалады:

1) білім және дағдыларды жаңа жағдайға көшірудің елеулі қиындықтарына байланысты осы дағдылар пайдаланылатын жағдайға барынша жақын жағдайда іскерліктер және дағдыларды қалыптастыру;

2) нақты өмірлік жағдайларға сәйкес сабақтарды ұйымдастыруға арналған үй-жайларды жабдықтандыру, нақты еңбек құралдарын, құрылғыларды, материалдарды, жуу құралдарын пайдалану;

3) білім алушылардың өзгеретін мүмкіндіктеріне сәйкес пәндік ортаның өзгеруі (күрделене түседі, кеңейеді).

13. Сабақты ұйымдастырған кезде әр білім алушының қажеттілігі туындаған кезде іс-әрекетті өзгерту немесе демалу мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

14. Білім алушыларға сабақ барысында сынып бөлмесінде еркін қозғалуға мүмкіндік беріледі. Үй-жайда әртүрлі нысандарды (жеке, жұптық, топтық) және жұмыс түрлерін жүргізу үшін оңай қозғалатын жиһаз көзделеді.

15. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар білім алушылардың өзіндік белсенділігін, олардың бастамалары мен дербестігін дамытуға бағытталған. М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін арнайы дайындалған пәндік дамытушы ортада басқа арнайы педагогикалық әдістер мен технологиялармен бірге қолдану ұсынылады.

16. Білім алушылардың белсенділігі қалыптасатын және дербестігі дамитын негізгі қызмет түрлері келесілер болып табылады:

1) ересектердің шаруашылық тұрмыстық қызметін, әлеуметтік өмір құбылыстарын бақылау;

2) пәндік-практикалық қызмет;

3) іскерлік ойындар;

4) білім алушылардың шаруашылық-еңбек қызметі;

5) жақын ортадағы (микросоциум) білім алушылар және ересектермен қарым-қатынас;

17. Бағдарлама "Өзіне-өзі қызмет көрсету", "Пәндік-практикалық қызмет" (1-4 сыныптар) оқу пәндерінің мазмұнын ескере отырып құрастырылған, үйренген дағдыларға оралуға және оларды жетілдіруге мүмкіндік беретін концентрлі (спиральді) құрылымы бар.

18. Практикалық жұмыстардың мазмұны мен көлемін педагог психофизикалық мүмкіндіктерді ескере отырып, әрбір білім алушы үшін жеке айқындайды.

19. Бір сабақ аясында сынып білім алушылары әртүрлі тапсырмаларды орындайды. Білім алушылар ұжымдық жұмысқа барынша қатысады, педагогтің көмегімен бейімделген технологиялық карталарды, пиктограммаларды, суреттерді, фотосуреттерді пайдалана отырып, көрнекі нұсқаулықтарды қолдана отырып жұмыс істейді.

20. Бір тақырыппен біріктірілген әлеуметтік-тұрмыстық бағдар мен экономикалық еңбек сабақтарын дәйекті түрде өткізуге болады. Оқу үдерісінде дағдыларды қайталау және бекітуде жаттығуларға үлкен рөл беріледі. Үздіксіз қайталау қалыптасқан

дағдылардың жетістігін бағалауға және білім алушының дербестік дәрежесін арттыруға жағдай жасайды.

21. "Шаруашылық еңбек" пәні бойынша сабақтарда оқытудың негізгі әдістері:

1) педагогтің ауызша нұсқаулығы бойынша еңбек құралдарын, заттарды, еңбек әрекеттерін атау және /немесе көрсету;

2) білім алушы және педагогтың бірлескен іс-әрекеттері;

3) үлгі бойынша оқушының еліктеу әрекеттері;

4) заттардың, объектілердің сапасы және қасиеттерімен практикалық танысу;

5) функционалдық мақсатына сәйкес еңбек құралдарын, жуу құралдарын практикалық пайдалану;

6) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану.

22. Бағдарламаның мазмұны ұсыныстық сипатта берілген, оның мазмұны білім алушылардың жеке оқу бағдарламаларын жасау үшін негіз болып табылады. Жеке білім беру бағдарламалары алты айға құрастырылады. Алдағы алты айға жеке оқу жоспары білімалушының қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып жасалады.

23. Білім алушының жеке оқу бағдарламасын жасау білім алушының қолда бар тәжірибесін, мүмкіндіктерін, қажеттіліктерін бастапқы (оқу жылының басында) педагогикалық бағалаумен алдын ала белгіленеді. Бастапқы педагогикалық бағалау нәтижелерін талдау, ата-аналардың (заңды өкілдердің) сұранысы, денсаулық жағдайы негізінде педагог бағдарлама мәтінінен білім алушыға қол жетімді оқу мақсаттарын таңдайды. Қажет болған жағдайда педагог оқу мақсаттарын нақтылайды, білім алушының білім беру қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне назар аудара отырып, үлгілік бағдарламаны толықтыратын мазмұнды жеке бағдарламаға қосады.

24. Білім алушының жетістіктерін бағалау критерийлері жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттары болып табылады. Жетістіктерді бағалауды педагог, тәрбиешілер, ата-аналар (заңды өкілдер) ұйымдастырылған сабақтар және өмірлік жағдайлар үдерісінде білім алушының іс-әрекетін бақылау, қызмет өнімдерін талдау негізінде жүргізеді.

25. Білім алушылардың жетістіктерін бағалау білім беру үдерісінде педагогтың ішкі бағалау құралдарымен жүзеге асырылады. Жетістіктер туралы бағалау пайымдаулары жеке оқу бағдарламасына сәйкес жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі. Білім алушының жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыны меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі: "өз бетінше"; "ауызша нұсқаулар бойынша", "үлгі бойынша "; "еліктеу арқылы"; "мұғаліммен (ата-анамен) бірлескен әрекеттер арқылы".

26. Шаруашылық еңбек бойынша сабақтар әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау кабинетінде, Монтессори-кабинетте немесе осы бағдарламаның мазмұнына сәйкес құралдармен және материалдармен жарақтандырылған арнайы жабдықталған кабинетте өткізіледі.

27. Пәнаралық байланыстар "Адам және әлем", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдар", " Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Қолөнер", "Санау" пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. Оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің мазмұны

28. "Шаруашылық еңбек" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі келесіні құрайды:

1) 5-сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

2) 6-сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

3) 7-сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

4) 8-сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

5) 9-сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат;

6) 10 – сынып-аптасына 2 сағат, оқу жылында 68 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

29. "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны мынадай бөлімдерді қамтиды:

1) "Киім және аяқ киімге күтім жасау";

2) "Тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау";

3) "Өсімдіктерге күтім жасау";

4) "Үй жануарларына күтім жасау".

30. "Киім және аяқ киімге күтім жасау" бөлімі келесі ішкі бөлімдерді қамтиды:

1) киімге күтім жасау;

2) аяқ киімге күтім жасау.

31. "Тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау" бөлімі келесі ішкі бөлімдерді қамтиды:

1) үй-жайға күтім жасау;

2) жиһаз және тұрмыстық заттарға күтім жасау;

3) ыдыс-аяққа күтім жасау.

32. "Өсімдіктерге күтім жасау" бөлімі келесі ішкі бөлімдерді қамтиды:

1) бөлме өсімдіктеріне күтім жасау;

2) гүл бақшасының, бақшаның, бақтың өсімдіктеріне күтім жасау.

33. "Үй жануарларына күтім жасау" бөлімі келесі ішкі бөлімдерді қамтиды:

1) үй жануарларына күтім жасау.

34. 5-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім және аяқ киімге күтім жасау. Қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары. Кір сабын қолдана отырып, легенде ұсақ заттарды (бет орамал, шұлық, орамал) қолмен жуу әдістері. Кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу, қыстырғыштарды қолданып және қолданбай (едендік кептіргіште) жіпке жайып кептіру. Кір жуғаннан кейін легенді жуу және сүрту, леген мен сабынды сақтау орындарына қою. Сыртқы киімді құрғақ щеткамен тазалау. Киімді шкафтағы сөрелерге , шкафтағы ілгіштерге, орындықтың артқы жағына іліп жинау және бүктеу. Өз киіміне ұқыпты қарау.

Күнделікті аяқ киімге күтім жасау: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау, аяқ киім күтіміне арналған құралға малынған губкамен тазалау. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: сөреге, аяқ киім шкафына. Тазаланған аяқ киімді маусымдық сақтау қораптарына салу. Киім мен аяқ киімге күтім жасау жөніндегі құралдар мен заттарды сақтау ережесі;

2) тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау. Оқу және тұрғын үй-жайларды жинауға арналған құрал-саймандар мен құрылғыларды тану, атау, пайдалану: сыпырғыш, щетка, қалақша, қоқыс себеті. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Терезе мен есікке күтім жасауға арналған құралдарды тану, атау. Жиһаздан шаңды кетіру. Терезенің, есіктің, үстелдің бетін дымқыл шүберекпен сүрту. Үй-жайға күтім жасау жөніндегі құралдар мен құрылғыларды сақтау ережесі. Үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне мүмкіндігінше көмек көрсету.

Науаны пайдаланып тамақтанғаннан кейін үстелден лас ыдыстарды тазалау. Табақшалардан тамақ қалдықтарын кетіру. Ыдыс жууға арналған керек-жарақтарды таңдау және атау: шараша, губка, жуғыш құрал, шай сүлгісі. Шай ыдыстарын губка мен жуғыш құралды пайдаланып жылы сумен жуу реті. Шай сүлгісінің көмегімен шай ыдыстарын кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына орналастыру;

3) өсімдіктерге күтім жасау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау құралдарының атауы мен мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Суаруға суды дайындау. Өсімдіктердің топырағына және науаға су құю, өсімдіктерді сумен бүрку, ережелерге сәйкес өсімдік жапырақтарын сүрту.

Бау-бақша жұмыстарына арналған жабдықтарды тану, атау, пайдалану: суару ыдысы, тырма. Бау-бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию: қолғап, халат, алжапқыш. Суару ыдысынан гүлзарларды суару. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау;

4) үй жануарларына күтім жасау. Мысық/ит тағамын ыдысқа салғанда ересек адамның әрекетін бақылау. Үй жануарларының ыдыстары мен жататын орнына күтім жасау кезінде ересек адамның әрекеттерін бақылау. Ересек адаммен бірге үй жануарын серуендеуге шығару.

Киім және аяқ киімге, бөлме және жиһазға, өсімдіктер және үй жануарларына күтім жасау, ыдыс жуу алдында және олардан кейін жеке гигиена ережелері: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

35. 6-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім мен аяқ киімге күтім жасау. Қол жууға арналған құрал-жабдықтарды тану және атау: раковина, кір сабын, еден кептіргіш, киім қыстырғыш. Кір сабын қолданып бассейнде ұсақ заттарды (орамал, шұлық, шарф) қолмен жуу техникасы. Кезекті жуу қадамдарын орындау: сабынмен жуу, қолмен жуу, таза сумен шаю, сығу, сызғышпен кептіру (еден кептіргіште) киімді қыстырғышпен және қолданбай. Жуғаннан кейін бассейнді жуу және сүрту, бассейн мен сабынды сақтау орындарына қою. Сыртқы киімді құрғақ щеткамен тазалау. Киімді шкафтағы сөрелерде, шкафтағы ілгіштерде, орындықтың арқалығында бүктеу және сақтау. Жыл мезгілдері арасында киімдерді шкафта сақтауға дайындау: жамылғыларды пайдалану. Киіміңізге жақсы күтім жасаңыз
.

Аяқ киім күтіміне арналған құрал-жабдықтарды тану және атау: қылқалам, губка, крем, барқыт мата, клеенка. Күнделікті аяқ киім күтімі: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щетка мен аяқ киім бояуын пайдаланып тазалау технологиясы, былғары аяқ киімді тазалау үшін түсі бойынша крем таңдау. Аяқ киімді күтуге арналған қоспаға малынған губканы пайдаланып аяқ киімді тазалау. Қысқы аяқ киімді тазалау тәртібі. Резеңке аяқ киімді жуу және сүрту. Ылғал аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау орындарында орналастыру: сөреде, стендте, аяқ киім шкафында. Таза аяқ киімді маусымдық сақтауға арналған жәшіктерге салу. киім мен аяқ киімді күтуге арналған жабдықтар мен құрылғыларды сақтау ережелері;

2) тұрғын үй мен тұрмыстық заттарды күту. Оқу және тұрғын үй-жайларды тазалауға арналған жабдықтар мен құрылғыларды тану және атау: сыпырғыш, щетка, шаң жинағыш, қоқыс себетін, шүберек, шелек, швабра, жуғыш заттар. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Еденді сүрту тәртібі. Тақталарды, табалдырықтарды, бөлменің бұрыштарын тазалау ерекшеліктері. Терезе төсеніштері мен есіктерді күтуге арналған жабдықтарды тану, атау, пайдалану. Жиһаздан шаңды кетіру. Терезе төсенішінің, есіктің, үстелдің, тоңазытқыштың бетін дымқыл шүберекпен сүрту. Жабдықтарды және үй-жайларды ұстауға арналған жабдықтарды сақтау ережелері. Үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне мүмкіндігінше көмек көрсету.

Тамақтан кейін дастархандағы лас ыдыстарды науаны пайдаланып тазалау. Тағамдардың қалдықтарын табақтардан шығару. Ыдыс жууға арналған ыдыстарды таңдау және атау: раковина, губка, жуғыш зат, шәй сүлгі. Шәй мен ыдыс-аяқты губка мен жуғыш затты пайдаланып жылы сумен жуу реті. Ыдыстарды сүлгімен кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына қою.

3) өсімдіктерге күтім жасау. Жабық өсімдіктерді күтуге арналған жабдықтың атауы мен мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Суаруға суды дайындау. Топырақтағы және науадағы өсімдіктерді суару, өсімдіктерді бүрку, ережеге сәйкес өсімдік жапырақтарын сүрту.

Бау-бақша жабдықтарын тану, атау, пайдалану: суару, тырма, сыпырғыш. Бау-бақшаға арналған комбинезондарды тану, атау, кию: қолғап, қолғап, халат, алжапқыш. Гүлзарларды суарғышпен суару. Гүлзардағы арамшөптерді қолмен тазалау. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау. Жолдарды сыпыру ережелері. Құрғақ жапырақтарды тырмалау және тасымалдау. Қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу. Жұмыс кезінде құралдарды дұрыс ұстау;

4) үй жануарларын күту. Мысық пен ит тағамын ересек адамның басшылығымен ыдысқа салыңыз. Ыдысты жуу. Үлкен адамның сүйемелдеуімен үй жануарыңызбен серуендеуге барыңыз. Аквариум балықтарын ("тірі бұрыштағы" басқа жануарларды), тотықұстарды (басқа құстарды) ересек адамның басшылығымен торда тамақтандыру.

Киім мен аяқ киімге, үй-жай мен жиһазға, өсімдіктер мен үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейінгі жеке гигиена ережелері, ыдыстарды жуу: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

36. 7-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім және аяқ киімге күтім жасау. Киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу. Қолмен жууға арналған құралдарды тану, атау: леген, кір сабын, кір жуғыш ұнтақ, кір жууға арналған гель, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары. Кір сабынды, кір жуғыш ұнтақты қолдана отырып, легенде ұсақ заттарды (орамал, шұлық, бет орамал, алжапқыш, жеңдер) қолмен жуу әдістері. Кір жуудың реттік әрекеттерін орындау: сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу, қыстырғыштарды қолданып және қолданбай (едендік кептіргіште) жіпте кептіру. Кір жуғаннан кейін легенді жуу және сүрту, сақтау орындарына легенді, сабынды, кір жуғыш ұнтақты қою. Сыртқы киімді құрғақ және дымқыл тазалау. Киімдерді шкафтағы сөрелерге бүктеу, шкафтағы ілгіштерге, орындықтың артқы жағына ілу және сақтау. Киімді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану. Бас киімдерді күту, бас киімдерді шкафта сақтау ережелері. Өз киіміне ұқыпты қарау. Ұсақ мақта маталы киімдерді үтіктеу технологиясы. Үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Инеге жіпті сабақтау. Тігістердің түрлері: тігіс, смҰталық. Екі тесігі бар түймелерді тігу.

Аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка. Күнделікті аяқ киімге күтім жасау: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау технологиясы, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау. Аяқ киімді күтімге арналған құралға малынған губкамен тазалау. Қысқы аяқ киімді тазалау тәртібі. Резеңке аяқ киімді жуу және сүрту. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау

орындарына орналастыру: сөреге, аяқ киім шкафына. Таза аяқ киімді маусымдық сақтау қораптарына салу. Киім және аяқ киімге күтім жасау жөніндегі құралдарды сақтау ережесі;

2) тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау. Бөлмені желдету, төсек төсеу. Шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға орналастыру. Оқу және тұрғын үй-жайларды жинауға арналған құралдарды және құрылғыларды тану, атау: сыпырғыш , щетка, қалақша, қоқыс себеті, шүберек, шелек, сүрткіш, жуғыш заттар. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Еденді сүрткішпен жуу тәртібі. Бөлменің іргелерін, табалдырығын, бұрыштарын тазалау ерекшеліктері. Терезе және есікке күтім жасауға арналған құралдарды тану, атау, пайдалану. Жиһаздан шаңды кетіру. Терезенің, есіктің, үстелдің бетін жуғыш заттарды пайдаланып дымқыл шүберекпен сүрту. Ас үй жиһаздарын жуу, ас үй жабдықтарының беттерін жуу: жуғыш заттарды пайдаланып плиткаларды, тоңазытқышты жуу. Үй-жайға күтім жасауға арналға құралдар мен құрылғыларды сақтау ережесі. Үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне мүмкіндігінше көмек көрсету.

Науаны пайдаланып тамақтанғаннан кейін үстелді лас ыдыстардан тазалау. Табақшалардан тамақ қалдықтарын кетіру. Ыдыс жууға арналған керек-жарақтарды таңдау және атау: шараша, губка, жуғыш зат, шай сүлгісі. Шай ішу бөлмесін, асхана, ас үй ыдыстарын жуу, ас құралдарын тазалау ережелері. Сүлгінің көмегімен асхана ыдыстарын, ас құралдарын кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына орналастыру. Жуу және тазалау құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері;

3) өсімдіктерге күтім жасау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау құралдарының атауы және мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Өсімдіктерді суару үшін су дайындау. Өсімдіктердің топырағына және науасына су құю, өсімдіктерге су бүрку, топырақты қопсыту, өсімдік жапырақтарын сүрту, ережелерге сәйкес ересек адамның басшылығымен өсімдіктерді қоректендіру.

Бау-бақша жұмыстарына арналған жабдықты тану, атау, пайдалану: суару ыдысы, тырма, сыпырғыш. Бау-бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию : қолғап, халат, алжапқыш. Суару ыдысынан гүлзарларды суару. Гүлзарларда арамшөптерден қолмен тазарту. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау. Жолдарды сыпыру ережелері. Құрғақ жапырақтарды тырмалау және тасымалдау. Құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу. Кесу қайшыларымен жұмыс істеу ережелері. Қыс мезгілінде мектеп ауласын қардан тазалауға қатысу. Жұмыс істеу кезінде құралдарды дұрыс ұстау;

4) үй жануарларына күтім жасау. Ересек адамның басшылығымен мысық және ит тағамын ыдысына салу. Ыдысты жуу. Ересек адамның сүйемелдеуімен үй жануарымен серуендеуге шығу. Ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрышы" басқа жануарларды), тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.

Киім және аяқ киімге, бөлме және жиһазға, өсімдіктер және үй жануарларына күтім жасау, ыдыс жуу алдында және одан кейінгі жеке гигиена ережелері: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

37. 8-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім және аяқ киімге күтім жасау. Киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу. Қолмен жууға арналған құралдарды тану, атау: леген, кір сабын, кір жуғыш ұнтақ, кір жууға арналған гель, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары. Мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу және кептіру әдістері. Кір жуғаннан кейін легенді жуу және сүрту, сақтау орындарына легенді, сабынды, кір жуғыш ұнтақты қою.

Киімдерді шкафтағы сөрелерге бүктеу, шкафтағы ілгіштерге, орындықтың артқы жағына ілу және сақтау. Киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау : қаптамаларды пайдалану. Бас киімдерді күту, бас киімдерді шкафта сақтау ережелері. Өз киіміне ұқыпты қарау. Мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан жасалған киімдерді үтіктеу әдістері. Жейделерді, шалбарларды үтіктеу реттілігі. Үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймелерді тігу. Майлықтар тігу. Сөгітілген және жыртылған жер бойынша киімді жөндеу. Түсі, қалыңдығы, сапасы бойынша матаға сәйкес жіптерді таңдау. Матаны жыртылған немесе сөгітілген тігіспен бүктеу, қол тігіспен тегістеу. Сөгітілген жиектерін жиі сметалық тігістермен біріктіру. Жамау салу.

Аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка. Күнделікті аяқ киімге күтім жасау: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау технологиясы, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау. Аяқ киімді күтімге арналған құралға малынған губкамен тазалау. Қысқы аяқ киімді тазалау тәртібі. Резеңке аяқ киімді жуу және сүрту. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: сөреге, аяқ киім шкафына. Таза аяқ киімді маусымдық сақтау қораптарына салу. Киім және аяқ киімге күтім жасау жөніндегі құралдарды сақтау ережесі;

2) тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау. Бөлмені желдету, төсек төсеу. Төсекорындарды ауыстыру. Шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға орналастыру. Оқу және тұрғын үй-жайларды жинауға арналған құралдарды және құрылғыларды тану , атау: сыпырғыш, щетка, қалақша, қоқыс себеті, шүберек, шелек, сүрткіш, жуғыш заттар. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Еденді сүрткішпен жуу тәртібі. Бөлменің іргелерін, табалдырығын, бұрыштарын тазалау ерекшеліктері. Шаңсорғыштың мақсаты, шаңсорғышты қосу- ажырату, жұмысқа дайындық. Кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелері. Шаңсорғышқа күтім жасау. Терезе мен есікке, жиһазға күтім жасауға арналған

құралдарды тану, атау, пайдалану. Жиһаздын шанын сүрту. Терезенің, есіктің, үстелдің бетін жуғыш заттарды пайдаланып дымқыл шүберекпен сүрту. Ас үй жиһаздарын жуу, ас үй жабдықтарының беттерін жуу: жуғыш заттарды пайдаланып плиткаларды, тоңазытқышты жуу. Үй-жайға күтім жасауға арналған құралдар мен құрылғыларды сақтау ережесі. Үйді тазалау кезінде мүмкіндігінше көмек көрсету, қол жетімді міндеттерді орындау.

Науаны пайдаланып тамақтанғаннан кейін үстелді лас ыдыстардан тазалау. Табақшалардан тамақ қалдықтарын кетіру. Ыдыс жууға арналған керек-жарақтарды таңдау және атау: шараша, губка, жуғыш зат, шай сүлгісі. Шай ішу бөлмесін, асхана, ас үй ыдыстарын (кастрюльдерді, шәйнектерді, табаларды) жуу. Ас құралдарын тазалау ережелері; Шай сүлгісінің көмегімен шай, асхана ыдыстарын, ас құралдарын кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына орналастыру. Жуу және тазалау құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері;

3) өсімдіктерге күтім жасау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау құралдарының атауы және мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Өсімдіктерді суару үшін су дайындау. Өсімдіктердің топырағына және науасына су құю, өсімдіктерге су бүрку, топырақты қопсыту, өсімдік жапырақтарын сүрту, ережелерге сәйкес ересек адамның басшылығымен өсімдіктерді қоректендіру.

Бау-бақша жұмыстарына арналған жабдықты тану, атау, пайдалану: суару ыдысы, тырма, сыпырғыш. Бау-бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию : қолғап, халат, алжапқыш. Суару ыдысынан гүлзарларды суару. Көшеттерді өсіру үшін тұқымдарды дайындау және себу. Дайын көшеттерді ашық топыраққа отырғызу. Пиязды өсімдіктерді отырғызу. Ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу. Гүлзарларда арамшөптерден қолмен тазарту. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау. Жолдарды сыпыру ережелері. Құрғақ жапырақтарды тырмалау және тасымалдау. Құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу. Кесу қайшыларымен жұмыс істеу ережелері. Тыңайтқыштармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері: қолғапты пайдалану. Жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау ережелері. Жұмыс кезінде құралдарды дұрыс ұстау;

4) үй жануарларына күтім жасау. Ересек адамның басшылығымен мысық және ит тағамын ыдысына салу. Ыдысты жуу. Ересек адамның сүйемелдеуімен үй жануарымен серуендеуге шығу. Ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрышындағы" басқа да жануарларды), тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.

Киім және аяқ киімге, бөлме және жиһазға, өсімдіктер және үй жануарларына күтім жасау, ыдыс жуу алдында және одан кейінгі жеке гигиена ережелері: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

38. 9-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім және аяқ киімге күтім жасау. Жууды талап ететін киімдерді іріктеу және сақтау ережелері: себетте, контейнерде. Киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу. Қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату. Мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу және кептіру әдістері. Кір жуғаннан кейін легенді жуу және сүрту, сақтау орындарына легенді, сабынды, кір жуғыш ұнтақты қою. Кір жуғыш машинада кірді жууға дайындау (ақ және түрлі-түсті түстері бойынша сұрыптау). Мақта матадан жасалған киімді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, жұмыс орнын жуғаннан кейін тазалау. Кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Сыртқы киімді құрғақ және дымқыл тазалау. Киімдерді шкафтағы сөрелерге бүктеу, шкафтағы ілгіштерге, орындықтың артқы жағына ілу және сақтау. Киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану. Бас киімдерді күту, бас киімдерді шкафта сақтау ережелері. Өз киіміне ұқыпты қарау. Төсекорындарды үтіктеу тәртібі. Үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Қиғаш тігістерді орындау. Сүлгіге ілгішті тігу тәртібі. Сөгітілген және жыртылған жер бойынша киімді жөндеу. Түсіп қалған түйменің орнын анықтау, түймелерді тігу. Жамау салу.

Аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка. Күнделікті аяқ киімге күтім жасау: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған креммен тазалау технологиясы, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау. Аяқ киімді күтімге арналған құралға малынған губкамен тазалау. Қысқы аяқ киімді тазалау тәртібі. Күдері аяқ киімді тазалау ережелері. Резеңке аяқ киімді жуу және сүрту. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: сөреге, аяқ киім шкафына. Таза аяқ киімді маусымдық сақтау қораптарына салу. Киім мен аяқ киімге күтім жасау жөніндегі құралдарды сақтау ережесі;

2) тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау. Бөлмені желдету, төсек төсеу. Төсекорындарды ауыстыру. Шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға орналастыру. Оқу және тұрғын үй-жайларды жинауға арналған құралдарды және құрылғыларды тану , атау: сыпырғыш, щетка, қалақша, қоқыс себеті, шүберек, шелек, сүрткіш, жуғыш заттар. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Еденді сүрткішпен жуу тәртібі. Бөлменің іргелерін, табалдырығын, бұрыштарын тазалау ерекшеліктері. Шаңсорғыштың мақсаты, шаңсорғышты қосу- ажырату, жұмысқа дайындық. Кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелері. Шаңсорғышқа күтім жасау. Терезе мен есікке, жиһазға күтім жасауға арналға құралдарды тану, атау, пайдалану. Жиһаздан шаңды кетіру. Терезенің, есіктің, үстелдің бетін жуғыш заттарды пайдаланып дымқыл шүберекпен сүрту. Ас үй жиһаздарын жуу, ас үй жабдықтарының беттерін жуу: жуғыш заттарды пайдаланып плиткаларды, тоңазытқышты жуу. Тоңазытқыштың сөрелері мен ішкі қабырғаларын жуғыш

құралдармен жуу. Жуынатын бөлмені және дәретхана бөлмесін тұрмыстық химия құралдарын пайдалана отырып тазалау тәртібі, бұл ретте қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелерді сақтау. Плитка қабырғаларын, раковиналарды, айналарды жуу ережелері. Жуынатын бөлмені тазалау ережелері мен жиілігі. Үй-жайға күтім жасауға арналға құралдар мен құрылғыларды сақтау ережесі. Үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне мүмкіндігінше көмек көрсету, мүмкін болатын міндеттерді орындау.

Науаны пайдаланып тамақтанғаннан кейін үстелді лас ыдыстардан тазалау. Табақшалардан тамақ қалдықтарын кетіру. Ыдыс жууға арналған керек-жарақтарды таңдау және атау: шараша, губка, жуғыш зат, шай сүлгісі. Шай ішу бөлмесін, асхана, ас үй ыдыстарын (кастрюльдерді, шәйнектерді, табаларды) жуу, ас құралдарын тазалау ережелері. Шай сүлгісінің көмегімен шай, асхана ыдыстарын, ас құралдарын кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына орналастыру. Жуу және тазалау құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері;

3) өсімдіктерге күтім жасау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау құралдарының атауы және мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Өсімдіктерді суару үшін су дайындау. Өсімдіктердің топырағына және науасына су құю, өсімдіктерге су бүрку, топырақты қопсыту, өсімдік жапырақтарын сүрту, ережелерге сәйкес ересек адамның басшылығымен өсімдіктерді қоректендіру.

Бау-бақша жұмыстарына арналған жабдықты тану, атау, пайдалану: суару ыдысы, тырма, сыпырғыш. Бау-бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию : қолғап, халат, алжапқыш. Суару ыдысынан гүлзарларды суару. Көшеттерді өсіру үшін тұқымдарды дайындау және себу. Дайын көшеттерді ашық топыраққа отырғызу. Пиязды өсімдіктерді отырғызу. Ересектердің басшылығымен өсімдіктерді тыңайтқыштармен қоректендіру. Тыңайтқыштармен жұмыс жасау кезіндегі қауіпсіздік техникалары: қолғап пайдалану. Ағаштар және бұталардың астындағы жерді қазу. Гүлзарларда арамшөптерден қолмен тазарту. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау. Жолдарды сыпыру ережелері. Құрғақ жапырақтарды тырмалау және тасымалдау. Жапырақтарды жинап қапқа салу. Құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу. Кесу қайшыларымен жұмыс істеу ережелері. Жолдар және кіреберістерді қардан тазалау ережелері. Жұмыс кезінде құралдарды дұрыс ұстау;

4) үй жануарларына күтім жасау. Ересек адамның басшылығымен мысық және ит тағамын ыдысына салу. Ыдысты жуу. Ересек адамның сүйемелдеуімен үй жануарымен серуендеуге шығу. Ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды), тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.

Киім және аяқ киімге, бөлме мен жиһазға, өсімдіктер мен үй жануарларына күтім жасау, ыдыс жуу алдында және одан кейінгі жеке гигиена ережелері: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

39. 10-сыныпқа арналған "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) киім және аяқ киімге күтім жасау. Жууды талап ететін киімдерді іріктеу және сақтау ережелері: себетте, контейнерде. Киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу. Қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату. Қолмен жуу тәсілдері, мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді кептіру әдістері. Кір жуғаннан кейін легенді жуу және сүрту, сақтау орындарына легенді, сабынды, кір жуғыш ұнтақты қою. Кір жуғыш машинада кірді жууға дайындау (ақ және түрлі-түсті түстері бойынша сұрыптау). Мақта матадан жасалған киімдерді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, жұмыс орнын жуғаннан кейін тазалау. Кір жуғыш машинамен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Сыртқы киімді құрғақ және дымқыл тазалау. Киімдерді шкафтағы сөрелерге бүктеу, шкафтағы ілгіштерге, орындықтың артқы жағына ілу және сақтау. Киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану. Бас киімдерді күту, бас киімдерді шкафта сақтау ережелері. Өз киіміне ұқыпты қарау. Төсекорындарды үтіктеу тәртібі. Үтікпен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Қиғаш тігістерді орындау. Сүлгіге ілгішті тігу тәртібі. Сөгітілген және жыртылған жер бойынша киімді жөндеу. Түсіп қалған түйменің орнын анықтау, түймелерді тігу. Жамау салу.

Аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка. Күнделікті аяқ киімге күтім жасау: құрғақ шүберекпен сүрту, былғары аяқ киімді щеткамен және аяқ киімге арналған кремен тазалау технологиясы, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау. Аяқ киімді күтімге арналған құралға малынған губкамен тазалау. Қысқы аяқ киімді тазалау тәртібі. Күдері аяқ киімдерді, жасанды материалдардан жасалған аяқ киімдерді тазалау ережелері. Резеңке аяқ киімді жуу және сүрту. Ылғалды аяқ киімді кептіру. Аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: сөреге, аяқ киім шкафына. Таза аяқ киімді маусымдық сақтау қораптарына салу. Киім мен аяқ киімге күтім жасау жөніндегі құралдарды сақтау ережесі;

2) тұрғын үй және тұрмыстық заттарға күтім жасау. Бөлмені желдету, төсек төсеу. Төсекорындарды ауыстыру. Шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға орналастыру. Оқу және тұрғын үй-жайларды жинауға арналған құралдарды және құрылғыларды тану , атау: сыпырғыш, щетка, қалақша, қоқыс себеті, шүберек, шелек, сүрткіш, жуғыш заттар. Еденді щеткамен және сыпырғышпен сыпыру тәртібі. Еденді сүрткішпен жуу тәртібі. Бөлменің іргелерін, табалдырығын, бұрыштарын тазалау ерекшеліктері. Шаңсорғыштың мақсаты, шаңсорғышты қосу- ажырату, жұмысқа дайындық. Кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелері. Шаңсорғышқа күтім жасау. Терезе мен есікке, жиһазға күтім жасауға арналға құралдарды тану, атау, пайдалану. Жиһаздан шаңды кетіру. Терезенің, есіктің, үстелдің бетін жуғыш заттарды пайдаланып дымқыл шүберекпен сүрту. Ас үй жиһаздарын жуу, ас үй жабдықтарының беттерін жуу: жуғыш заттарды пайдаланып плиткаларды,

тоңазытқышты жуу. Тоңазытқыштың сөрелері мен ішкі қабырғаларын жуғыш құралдармен жуу. Жуынатын бөлмені және дәретхана бөлмесін тұрмыстық химия құралдарын пайдалана отырып тазалау тәртібі, бұл ретте қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелерді сақтау. Плитка қабырғаларын, раковиналарды, айналарды жуу ережелері. Жуынатын бөлмені тазалау ережелері мен жиілігі. Үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне мүмкіндігінше көмек көрсету, колдан келетін міндеттерді орындау.

Тамақтан кейін дастарханда ғы лас ыдыстарды науаны пайдаланып жинау. Ыдыстарды тағамдардың қалдықтарынан тазалау. Ыдыс жууға арналған құралдарды таңдау және атау: раковина, губка, жуғыш зат, шәй сүлгі. Шайды, ыдыс-аяқты, ас үй ыдыстарын (қазан, шәйнектер, табаларды) жуу, ас құралдарын арнайы құралдармен тазалау ережелері. Ыдыс сүлгісімен шай ыдыстарын, ас ыдысын, ас құралдарын кептіру. Ыдыстарды сақтау орындарына қою. Жуғыш және тазалау құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері.

3) өсімдіктерге күтім жасау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау құралдарының атауы және мақсаты: суару ыдысы, бүріккіш. Өсімдіктерді суару үшін су дайындау. Өсімдіктердің топырағына және науасына су құю, өсімдіктерге су бүрку, топырақты қопсыту, өсімдік жапырақтарын сүрту, ережелерге сәйкес ересек адамның басшылығымен өсімдіктерді қоректендіру.

Бау-бақша жұмыстарына арналған жабдықты тану, атау, пайдалану: суару ыдысы, тырма, сыпырғыш. Бау-бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию : қолғап, халат, алжапқыш. Суару ыдысынан гүлзарларды суару. Көшеттерді өсіру үшін тұқымдарды дайындау және себу. Дайын көшеттерді ашық топыраққа отырғызу. Пиязды өсімдіктерді отырғызу. Гүл шоқтарын жасау үшін гүлдерді қашымен кесу ережесі. Құтыны таңдау. Ересектердің басшылығымен өсімдіктерді тыңайтқыштармен қоректендіру. Тыңайтқыштармен жұмыс жасау кезіндегі қауіпсіздік техникалары: қолғап пайдалану. Ағаштар мен бұталардың астындағы жерді қазу. Гүлзарларда арам шөптерден қолмен тазарту. Жолдарды сыпыру ережелері. Бақшадағы күзгі жапырақтарды тырмамен тазалау. Құрғақ жапырақтарды тырмалау және тасымалдау. Жапырақтарды жинап қапқа салу. Құрғақ, сынған бұтақтарды қайшыларымен кесу. Кесу қайшыларымен жұмыс істеу ережелері. Жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау ережелері. Жұмыс кезінде құралдарды дұрыс ұстау;

4) үй жануарларына күтім жасау. Ересек адамның басшылығымен мысық және ит тағамын ыдысына салу. Ыдысты жуу. Ересек адамның сүйемелдеуімен үй жануарымен серуендеуге шығу. Ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды), тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.

Киім және аяқ киімге, бөлме және жиһазға, өсімдіктер және үй жануарларына күтім жасау, ыдыс жуу алдында және одан кейінгі жеке гигиена ережелері: қолғапты, алжапқышты пайдалану, қолды жуу және крем жағу.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі.

39. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бағдарламаның бөлімі және ішкі бөлімін, төртінші сан оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 6.2.1.4 кодтауда: "6" - сынып, "2.1" – ішік бөлім, "4" – оқу мақсатын нөмірлеу.

40. Бөлімдер және сыныптар бойынша оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Киім және аяқ киімге күтім жасау" бөлімі.

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 1. 1. 1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш	6. 1. 1. 1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш	7. 1. 1. 1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш	8. 1. 1. 1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыштар, кептіргіш	9. 1. 1. 1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату	10. 1. 1. 1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды саралау.
	5. 1. 1. 2 қолмен кір жуу кезіндегі реттік әрекеттерді орындау (сабындау, ысқылау, шаю, сығу)	6. 1. 1. 2 қолмен кір жуу кезіндегі реттік әрекеттерді орындау (сабындау, ысқылау, шаю, сығу)	7. 1. 1. 2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу	8. 1. 1. 2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу	9. 1. 1. 2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу	10. 1. 1. 2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	5. 1. 1. 3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану	6. 1. 1. 3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану	7. 1. 1. 3 қолмен кір жуу кезіндегі реттік әрекеттерді орындау (сабындау, ысқылау, шаю, сығу)	8. 1. 1. 3 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау	9. 1. 1. 3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану	10. 1. 1. 3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану
			7. 1. 1. 4 киімді кептіру	8. 1. 1. 4 киімді кептіру	9. 1. 1. 4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық	10. 1. 1. 4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық

	5. 1. 1. 4 құралды жуу, сүрту, оны орнына жинау	6. 1. 1. 4 құралды жуу, сүрту, оны орнына жинау	үшін жаю, қыстырғыштар ды пайдалану	үшін жаю, қыстырғыштар ды пайдалану	матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау	матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттер-ді орындау
	5. 1. 1. 5 киімді щеткамен тазалау	6. 1. 1. 5 киімді щеткамен тазалау	7. 1. 1. 5 құралды жуу, сүрту, оны орнына жинау	8. 1. 1. 5 құралды жуу, сүрту, оны орнына жинау	9. 1. 1. 5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштар ды пайдалану	10. 1. 1. 5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштар ды пайдалану
	5. 1. 1. 6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар	6. 1. 1. 6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар	7. 1. 1. 6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау	8. 1. 1. 6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау	9. 1. 1. 6 жуу, сүрту, құрал, оны орнына жинау	10. 1. 1. 6 жуу, сүрту, құрал, оны орнына жинау
	5. 1. 1. 7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау	6. 1. 1. 7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау	7. 1. 1. 7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, күрте	8. 1. 1. 7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, күрте	9. 1. 1. 7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау	10. 1. 1. 7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	5. 1. 1. 8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу	6. 1. 1. 8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу	7. 1. 1. 8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа	8. 1. 1. 8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа	9. 1. 1. 8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау	10. 1. 1. 8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау
1.1. Киімге күтім жасау		6. 1. 1. 9 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану	7. 1. 1. 9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу	8. 1. 1. 9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу	9. 1. 1. 9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау	10. 1. 1. 9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
			7. 1. 1. 10 киімдерді жыл	8. 1. 1. 10 киімдерді жыл	9. 1. 1. 10 киімдерді	10. 1. 1. 10 киімдерді

		мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану	мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану	бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа	бүктеп сақтау орындарына орна-ластыру: шкафтағы сөреге, комодқа
		7. 1. 1. 11 ұсақ киімдерді үтіктеу, үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау	8. 1. 1. 11 мақта маталы, жүннен тоқылған, синтетикалық матадан тігілген киімдерді үтіктеу: көйлек, жейде, шалбар; үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау	9. 1. 1. 11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу	10. 1. 1. 11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
		7. 1. 1. 12 тігін тігісін орындау	8. 1. 1. 12 майлықты тігу	9. 1. 1. 12 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамалар-ды пайдалану	10. 1. 1. 12 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптама-лардыпайдалану
		7. 1. 1. 13 түйме қадау	8. 1. 1. 13 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау	9. 1. 1. 13 ересек адамның басшылығыме н төсекорындарды үтіктеу	10. 1. 1. 13 ересек адамның басшылы-ғыме н төсекорындарды үтіктеу
		7. 1. 1. 14 бас киімдерге күтім жасау; оларды шкафта сақтау тәртібін ұстану	8. 1. 1. 14 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу	9. 1. 1. 14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу	10. 1. 1. 14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
			8. 1. 1. 15 жамау салу	9. 1. 1. 15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау	10. 1. 1. 15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау

				8. 1. 1. 16 бас киімдерге күтім жасау; оларды шкафта сақтау тәртібін ұстану	9. 1. 1. 16 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу	10. 1. 1. 16 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
					9. 1. 1. 17 жамау салу	10. 1. 1. 17 жамау салу
					9. 1. 1. 18 бас киімдерге күтім жасау; оларды шкафта сақтау тәртібін ұстану	10. 1. 1. 18 бас киімдерге күтім жасау; оларды шкафта сақтау тәртібін ұстану
	5. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка	6. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка	7. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка	8. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка	9. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка	10. 1. 2. 1 аяқ киім күтіміне арналған құралдар-ды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	5. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту	6. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту	7. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту	8. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту	9. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту	10. 1. 2. 2 аяқ киімді құрғақ шүберек-пен, барқытпен сүрту
	5. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен және кремммен, кремге малынған губкамен тазалау	6. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау	7. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау	8. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау	9. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау	10. 1. 2. 3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	5. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру	6. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру	7. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру	8. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру	9. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру	10. 1. 2. 4 дымқыл аяқ киімді кептіру
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	5. 1. 2. 5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру:	6. 1. 2. 5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру:	7. 1. 2. 5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру:	8. 1. 2. 5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру:	9. 1. 2. 5 күдері аяқ киімді тазалау	10. 1. 2. 5 күдері аяқ киімді, жасанды материалдард

	аяқ киім шкафындағы сөреге.	аяқ киім шкафындағы сөреге.	аяқ киім шкафындағы сөреге.	аяқ киім шкафында-ғы сөреге.		ан жасалған аяқ киімдерді тазалау
	5. 1. 2. 6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару	6. 1. 2. 6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару	7. 1. 2. 6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару	8. 1. 2. 6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару	9. 1. 2. 6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафында-ғы сөреге.	10. 1. 2. 6 аяқ киімді сақтау орында-рына орналас-тыру: аяқ киім шкафын-дағы сөреге.
	5. 1. 2. 7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу	6. 1. 2. 7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу	7. 1. 2. 7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу	8. 1. 2. 7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қорапта-рына салу	9. 1. 2. 7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару	10. 1. 2. 7 аяқ киім күтіміне арналған құралдар-ды сақтау орнына қайтару
	5. 1. 2. 8 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	6. 1. 2. 8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту	7. 1. 2. 8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту	8. 1. 2. 8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту	9. 1. 2. 8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу	10. 1. 2. 8 тазартыл-ған аяқ киімдерді маусым-дық сақтау қорапта-рына салу
		6. 1. 2. 9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 1. 2. 9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 1. 2. 9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	9. 1. 2. 9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	10. 1. 2. 9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

2) "Тұрғын үйге және тұрмыстық заттарға күтім жасау" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 2. 1. 1 еденнің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау (сыпырғыш, щҰтка, қалақ, қоқысқа арналған себет)	6. 2. 1. 1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	7. 2. 1. 1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	8. 2. 1. 1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	9. 2. 1. 1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	10. 2. 1. 1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдар-ды таңдау және атау
	5. 2. 1. 2 еденді сыпырғыш	6. 2. 1. 2 еденді сыпырғыш	7. 2. 1. 2 өз төсегін салу	8. 2. 1. 2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен	9. 2. 1. 2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен	10. 2. 1. 2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен

	п е н , щеткамен сыпыру	п е н , щеткамен сыпыру		төсек орынды ауыстыру	т ө с е к орын-ды ауыстыру	төсек орынды ауыстыру
	5. 2. 1. 3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу	6. 2. 1. 3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу	7. 2. 1. 3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою	8. 2. 1. 3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою	9. 2. 1. 3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою	10. 2. 1. 3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	5. 2. 1. 4 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	6. 2. 1. 4 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану	7. 2. 1. 4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру	8. 2. 1. 4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру	9. 2. 1. 4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру	10. 2. 1. 4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
2.1. Үй жайға күтім жасау	5. 2. 1. 5 құралдарды сақтау орнына орналастыру	6. 2. 1. 5 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 2. 1. 5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу	8. 2. 1. 5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу	9. 2. 1. 5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу	10. 2. 1. 5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	5. 2. 1. 6 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау	6. 2. 1. 6 құралдарды сақтау орнына орналастыру	7. 2. 1. 6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрышта-рын тазалау тәртібін ұстану	8. 2. 1. 6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрышта-рын тазалау тәртібін ұстану	9. 2. 1. 6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрышта-рын тазалау тәртібін ұстану	10. 2. 1. 6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрышта-рын тазалау тәртібін ұстану
		6. 2. 1. 7 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау	7. 2. 1. 7 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 2. 1. 7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау	9. 2. 1. 7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау	10. 2. 1. 7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау

			7. 2. 1. 8 құралдарды сақтау орнына орналастыру	8. 2. 1. 8 құралдарды сақтау орнына орналастыру	9. 2. 1. 8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткалар-ды, ракови-налар ды, айнаны жуу	10. 2. 1. 8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткалар-ды, ракови-налар ды, айнаны жуу
			7. 2. 1. 9 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау	8. 2. 1. 9 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау	9. 2. 1. 9 құралдарды сақтау орнына орналастыру	10. 2. 1. 9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
					9. 2. 1. 10 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау	10. 2. 1. 10 үйді тазалау кезінде отбасы мүшелеріне көмек көрсету, қолдан келетін міндеттерді орындау
	5. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау	6. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау	7. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру	8. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру	9. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру	10. 2. 2. 1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру
	5. 2. 2. 2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту	6. 2. 2. 2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту	7. 2. 2. 2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайдалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту	8. 2. 2. 2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайдалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту	9. 2. 2. 2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайдалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту	10. 2. 2. 2 терезені, есікті жуғыш құралдар-ды пайдалана отырып, дымқыл шүберек-пен сүрту
	5. 2. 2. 3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту	6. 2. 2. 3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту	7. 2. 2. 3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайдалана отырып,	8. 2. 2. 3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайдалана отырып,	9. 2. 2. 3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайдалана отырып,	10. 2. 2. 3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайдалана отырып,

			дымқыл шүберекпен сүрту	дымқыл шүберекпен сүрту	дымқыл шүберекпен сүрту	дымқыл шүберек-пен сүрту
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	5. 2. 2. 4 үстелдің, партаның бетін дымқыл шүберекпен сүрту	6. 2. 2. 4 үстелдің, партаның, тоңазытқыш-тың бетін дымқыл шүберекпен сүрту	7. 2. 2. 4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу	8. 2. 2. 4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу	9. 2. 2. 4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу	10. 2. 2. 4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыш-тың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдар-ды пайда-ланып жуу
	5. 2. 2. 5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау	6. 2. 2. 5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау	7. 2. 2. 5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау	8. 2. 2. 5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу	9. 2. 2. 5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу	10. 2. 2. 5 жуғыш құралдар-ды пайда-лана оты-рып тоңа-зытқыш сөрелері-нің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	5. 2. 2. 6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	6. 2. 2. 6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 2. 2. 6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 2. 2. 6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау	9. 2. 2. 6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау	10. 2. 2. 6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
				8. 2. 2. 7 жинау жұмыста-рына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	9. 2. 2. 7 жинау жұмыста-рына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	10. 2. 2. 7 жинау жұмыста-рына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау	6. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау	7. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау	8. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау	9. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау	10. 2. 3. 1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдар-ды таңдау және атау

2 . 3 . Ыдыс-аяққа күтім жасау	5. 2. 3. 2 табақшалар-ды тамақтың қалдықтары-нан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау	6. 2. 3. 2 табақшалар-ды тамақтың қалдықтары-нан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау	7. 2. 3. 2 табақшалар-ды тамақтың қалдықта-рын ан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау	8. 2. 3. 2 табақшалар-ды тамақтың қалдықта-рын ан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау	9. 2. 3. 2 табақшалар-ды тамақтың қалдықта-рын ан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау	10. 2. 3. 2 табақша-лард ы тамақтың қалдықта-рын ан тазалау, ыдыстар-ды жууға дайындау
	5. 2. 3. 3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу	6. 2. 3. 3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу	7. 2. 3. 3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу	8. 2. 3. 3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу	9. 2. 3. 3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу	10. 2. 3. 3 шай , асхана ыдыста-рын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	5. 2. 3. 4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту	6. 2. 3. 4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту	7. 2. 3. 4 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту	8. 2. 3. 4 ас үй ыдыстарын ж у у : шәйнектер, табалары, кострюльдер	9. 2. 3. 4 ас үй ыдыстарын ж у у : шәйнектер, табалары, кострюльдер	10. 2. 3. 4 ас ү й ыдыста-рын ж у у : шәйнек-тер, табалары, кострюльдер
	5. 2. 3. 5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау	6. 2. 3. 5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау	7. 2. 3. 5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау	8. 2. 3. 5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту	9. 2. 3. 5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту	10. 2. 3. 5 ыдыстар-ды, асхана құралда-рын шаю және сүлгімен сүрту
	5. 2. 3. 6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау	6. 2. 3. 6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау	7. 2. 3. 6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау	8. 2. 3. 6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау	9. 2. 3. 6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау	10. 2. 3. 6 таза ыдыстар-ды сақтау орында-рына жинау
			7. 2. 3. 7 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау	8. 2. 3. 7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау	9. 2. 3. 7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау	10. 2. 3. 7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
				8. 2. 3. 8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану	9. 2. 3. 8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану	10. 2. 3. 8 жуғыш және тазартқыш құралдар-ды қауіпсіз пайдалану

				ережелерін сақтау	ережелерін сақтау	ережеле-рін сақтау

3) "Өсімдіктерге күтім жасау" бөлімі

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
3.1. Бөлме өсімдікте-ріне күтім жасау	5. 3. 1. 1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	6. 3. 1. 1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	7. 3. 1. 1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	8. 3. 1. 1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	9. 3. 1. 1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау	10. 3. 1. 1 бөлме өсімдікте-рінің күтіміне арналған құралдар-ды таңдау және атау
	5. 3. 1. 2 бөлме өсімдіктері-нің жапырақта-рын сүртіп отыру	6. 3. 1. 2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру	7. 3. 1. 2 бөлме өсімдіктері-нің жапырақта-рын сүртіп отыру	8. 3. 1. 2 бөлме өсімдіктері-нің жапырақта-рын сүртіп отыру	9. 3. 1. 2 бөлме өсімдіктері-нің жапырақта-рын сүртіп отыру	10. 3. 1. 2 бөлме өсімдікте-рінің жа-пырақта-рын сүртіп отыру
	5. 3. 1. 3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару	6. 3. 1. 3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару	7. 3. 1. 3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту	8. 3. 1. 3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту	9. 3. 1. 3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту	10. 3. 1. 3 бөлме өсімдікте-рін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	5. 3. 1. 4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	6. 3. 1. 4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	7. 3. 1. 4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	8. 3. 1. 4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	9. 3. 1. 4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	10. 3. 1. 4 бөлме өсімдікте-ріне су бүрку
	5. 3. 1. 5 гүл құмыраларын сынып бөлмесіне қойып шығу	6. 3. 1. 5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу	7. 3. 1. 5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу	8. 3. 1. 5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу	9. 3. 1. 5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу	10. 3. 1. 5 педагог-тың басшылы-ғымен бөлме өсімдікте-рін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	5. 3. 1. 6 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	6. 3. 1. 6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу	7. 3. 1. 6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу	8. 3. 1. 6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу	9. 3. 1. 6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу	10. 3. 1. 6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
		6. 3. 1. 7 өсімдіктерге күтім				

		жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 3. 1. 7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру	8. 3. 1. 7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру	9. 3. 1. 7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру	10. 3. 1. 7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
			7. 3. 1. 8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 3. 1. 8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	9. 3. 1. 8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	10. 3. 1. 8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5. 3. 2. 1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	6. 3. 2. 1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	7. 3. 2. 1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	8. 3. 2. 1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	9. 3. 2. 1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	10. 3. 2. 1 бақша жұмыста-рына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	5. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау	6. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау	7. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандар-ды таңдау және атау	8. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандар-ды таңдау және атау	9. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандар-ды таңдау және атау	10. 3. 2. 2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	5. 3. 2. 3 құйғышқа су толтыру	6. 3. 2. 3 өсімдіктерді құйғыштан суару	7. 3. 2. 3 өсімдіктерді құйғыштан суару	8. 3. 2. 3 өсімдіктерді құйғыштан суару	9. 3. 2. 3 өсімдіктерді құйғыштан суару	10. 3. 2. 3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	5. 3. 2. 4 өсімдіктерді құйғыштан суару	6. 3. 2. 4 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау	7. 3. 2. 4 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау	8. 3. 2. 4 ересек адамның басшылығымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу	9. 3. 2. 4 ересек адамның басшылығымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу	10. 3. 2. 4 ересек адамның басшылы-ғымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу
	5. 3. 2. 5 бақша жолдарын сыпыру, құрғақ жапырақтарды жинау	6. 3. 2. 5 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапрақтарды тырмамен жинау	7. 3. 2. 5 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапрақтарды тырмамен жинау	8. 3. 2. 5 ересек адамның басшылы-ғымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу	9. 3. 2. 5 ересек адамның басшылығымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу	10. 3. 2. 5 ересек адамның басшылығымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу

3.2. Гүл бақшасы-ның, бақтың, көкөніс бақшасы-ның өсімдікте-ріне күтім жасау	5. 3. 2. 6 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	6. 3. 2. 6 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту	7. 3. 2. 6 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту	8. 3. 2. 6 ересек адамның басшылығымен пиязшық өсімдіктерді отырғызу	9. 3. 2. 6 ересек адамның басшылығымен пиязшық өсімдіктерді отырғызу	10. 3. 2. 6 ересек адамның басшылы-ғымен пиязшық өсімдік-терді отырғызу
		6. 3. 2. 7 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу	7. 3. 2. 7 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу	8. 3. 2. 7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу	9. 3. 2. 7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу	10. 3. 2. 7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
		6. 3. 2. 8 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 3. 2. 8 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу	8. 3. 2. 8 гүлзарды арамшөп-тердең қолмен тазарту	9. 3. 2. 8 гүлзарды арамшөп-тердең қолмен тазарту	10. 3. 2. 8 гүлзарды арамшөп-тердең қолмен тазарту
			7. 3. 2. 9 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 3. 2. 9 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау	9. 3. 2. 9 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау	10. 3. 2. 9 гүл шоқтарын жасау үшін гүлдерді кесу
				8. 3. 2. 10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапрақтарды тырмамен жинау	9. 3. 2. 10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапрақтарды тырмамен жинау, жапырақтарды қаптарға салу	10. 3. 2. 10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапрақтарды тырмамен жинау
						10. 3. 2. 11 бақтағы жүру

				8. 3. 2. 11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу	9. 3. 2. 11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу	жолдарын сыпыру, қураған жапрақтарды тырмамен жинау, жапырақтарды қаптарға салу
				8. 3. 2. 12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау	9. 3. 2. 12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау	10. 3. 2. 12 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
				8. 3. 2. 13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	9. 3. 2. 13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	10. 3. 2. 13жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
						10. 3. 2. 14 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

4) "Үй жануарларына күтім жасау" бөлімі.

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 4. 1. 1 ересек адамның мысық/ит тағамын ыдысқа салуын бақылап қарау	6. 4. 1. 1 ересек адамның басшылығымен мысық пен ит тағамын ыдысқа салу	7. 4. 1. 1 ересек адамның басшылығымен мысық пен ит тағамын ыдысқа салу	8. 4. 1. 1 ересек адамның ескертуі бойынша мысық пен ит тағамын ыдысқа салу	9. 4. 1. 1 ересек адамның ескертуі мысық пен ит тағамын ыдысқа салу	10. 4. 1. 1 мысық пен ит тағамын ыдысқа салу

	5. 4. 1. 2 ересек адамның үй жануарларының ыдыс-аяқ пен жататын орнына күтім жасау әрекеттерін бақылау	6. 4. 1. 2 ересек адамның қадағалауымен үй жануарларының ыдысын жуу	7. 4. 1. 2 ересек адамның қадағалауымен үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау	8. 4. 1. 2 ересек адамның ескертуі бойынша үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау	9. 4. 1. 2 ересек адамның ескертуі бойынша үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау	10. 4. 1. 2 үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау
	5. 4. 1. 3 ересек адаммен бірге үй жануарын серуендеуге шығару	6. 4. 1. 3 ересек адаммен бірге үй жануарын серуендеуге шығару	7. 4. 1. 3 ересек адамның қадағалауымен үй жануарын серуендеуге шығару	8. 4. 1. 3 ересек адамның бақылауымен үй жануарын серуендеуге шығару	9. 4. 1. 3 үй жануарын серуендеуге шығару	10. 4. 1. 3 үй жануарын серуендеуге шығару
4.1. Үй жануарларына күтім жасау		6. 4. 1. 4 ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) қоректендіру.	7. 4. 1. 4 ересек адамның қадағалауымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) қоректендіру	8. 4. 1. 4 ересек адамның ескертуі бойынша аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) қоректендіру	9. 4. 1. 4 аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) көрнекі кесте бойынша қоректендіру	10. 4. 1. 4 аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) көрнекі кесте бойынша қоректендіру
		6. 4. 1. 5 ересек адамның басшылығымен тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру	7. 4. 1. 5 ересек адамның қадағалауымен тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру	8. 4. 1. 5 ересек адамның ескертуі бойынша тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру	9. 4. 1. 5 тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) көрнекі кесте бойынша тамақтандыру	10. 4. 1. 5 тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) көрнекі кесте бойынша тамақтандыру
		6. 4. 1. 6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	7. 4. 1. 6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	8. 4. 1. 6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	9. 4. 1. 6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	10. 4. 1. 6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

42. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10-сыныптары үшін "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын іске асырудың ұзақмерзімді жоспардың негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда

оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныстық түрінде берілген. Мұғалім білім алушылардың мүмкіндіктері мен өзінің педагогикалық түпкі ойын ескере отырып, бағдарламаның әрбір бөлімшесінің оқу материалын оқу мазмұнына, реттілігіне және ұзақтығына кез келген өзгерістер енгізуге құқылы.

43. Өткен сыныптардағы оқу материалын қайталау үшін оқу мақсаттарын таңдау мұғалімнің еркіне беріледі.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10-сыныптары үшін "Шаруашылық еңбек" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын іске асырудың ұзақмерзімді жоспары

1) 5 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	5.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	5.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	5.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	5.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	5.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	5.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар
	5.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	5.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	5.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	5.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	5.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен және кремен, кремге малынған губкамен тазалау
	5.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	5.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	5.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	5.1.2.8 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	5.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау

2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	5.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	5.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	5.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	5.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
2.1. Үйжайға күтім жасау	5.2.1.1 еденнің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау (сыпырғыш, шҰтка, қалақ, қоқысқа арналған себет)
	5.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	5.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	5.2.1.4 үйжайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5.2.1.5 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	5.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	5.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.4 үстелдің, партаның бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	5.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	5.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	5.3.1.5 бөлмеге гүлдерімен құмыра кою
	5.3.1.6 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	5.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	5.3.2.5 бақша жолдарын сыпыру, құрғақ жапырақтарды жинау
	5.3.2.6 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2 тоқсан	
	5.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, ендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	5.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)

1.1. Киімге күтім жасау	5.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	5.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	5.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	5.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар
	5.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	5.1.1.8 киімдерді шкафтағы илгіштерге ілу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	5.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	5.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	5.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен және кремен, кремге малынған губкамен тазалау
	5.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	5.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	5.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	5.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	5.1.2.8 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	5.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	5.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	5.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	5.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	5.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	5.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
2.1. Үйжайға күтім жасау	5.2.1.1 еденнің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау (сыпырғыш, щҰтка, қалақ, қоқысқа арналған себет)
	5.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	5.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	5.2.1.4 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5.2.1.5 құралдарды сақтау орнына орналастыру
	5.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	5.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту

2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	5.2.2.4 үстелдің, партаның бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	5.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	5.4.1.1 ересек адамның мысық/ит тағамын ыдысқа салуын бақылап қарау
	5.4.1.2 ересек адамның үй жануарларының ыдыс-аяқ пен жататын орнына күтім жасау әрекеттерін бақылау
	5.4.1.3 ересек адаммен бірге үй жануарын серуендеуге шығару
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	5.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару
	5.3.1.6 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	5.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	5.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	5.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	5.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	5.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	5.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар
	5.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	5.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	5.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	5.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	5.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен және креммен, кремге малынған губкамен тазалау
	5.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	5.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	5.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	5.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу

	5.1.2.8 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	5.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	5.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	5.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	5.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	5.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	5.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	5.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару
	5.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	5.3.1.6 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	5.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	5.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.4 үстелдің, партаның бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	5.2.2.6 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	5.1.1.1 Қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	5.1.1.2 Кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	5.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	5.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	5.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	5.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар
	5.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	5.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	5.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	5.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	5.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен және кремен, кремге малынған губкамен тазалау
	5.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	5.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	5.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	5.1.2.8 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	5.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	5.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	5.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	5.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	5.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	5.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
2.1. Үйжайға күтім жасау	5.2.1.1 еденнің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау (сыпырғыш, щҰтка, қалақ, қоқысқа арналған себет)
	5.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	5.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	5.2.1.4 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5.2.1.5 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	5.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	5.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.4 үстелдің, партаның бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	5.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	5.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	5.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару
	5.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	5.3.1.6 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	5.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	5.3.2.3 құйғышқа су толтыру
	5.3.2.4 өсімдіктерді құйғыштан суару
	5.3.2.6 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

2) 6 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	6.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	6.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	6.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	6.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	6.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	6.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка , майка, іш киім, шұлықтар
	6.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	6.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	6.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	6.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	6.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	6.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	6.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	6.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	6.1.2.8 резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	6.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	6.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	6.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	6.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	6.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	6.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
2.1. Үйжайға күтім жасау	6.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	6.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	6.2.1.4 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	6.2.1.5 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.2.1.6 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	6.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	6.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.4 үстелдің, партаның, тоңазытқыш-тың бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	6.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру	
	6.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару	
	6.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку	
	6.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу	
	6.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу	
	6.3.1.7 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию	
	6.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау	
	6.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару	
	6.3.2.4 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау	
	6.3.2.5 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, қураған жапырақтарды тырмамен жинау	
	6.3.2.8 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау	
2 тоқсан		
1.1. Киімге күтім жасау	6.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары	
	6.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)	
	6.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану	
	6.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау	
	6.1.1.5 киімді щеткамен тазалау	
	6.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка , майка, іш киім, шұлықтар	

	6.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	6.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	6.1.1.9 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	6.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	6.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	6.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	6.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	6.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	6.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	6.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	6.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазарту, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	6.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	6.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	6.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	6.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	6.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	6.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау

2.1. Үйжайға күтім жасау	6.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	6.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	6.2.1.4 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	6.2.1.5 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.2.1.6 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	6.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	6.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.4 үстелдің, партаның, тоңазытқыш-тың бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	6.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	6.4.1.1 ересек адамның басшылығымен мысық пен ит тағамын ыдысқа салу
	6.4.1.2 ересек адамның қадағалауымен үй жануарларының ыдысын жуу
	6.4.1.3 ересек адамның сүйемелдеуімен үй жануарымен серуендеуге шығу
	6.4.1.4 ересек адамның басшылығымен аквариум балықтарын ("тірі бұрыштан" басқа жануарларды) қоректендіру.
	6.4.1.5 ересек адамның басшылығымен тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.

	6.4.1.6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	6.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару
	6.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	6.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	6.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	6.3.1.7 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	6.3.2.7 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	6.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, едендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	6.1.1.2 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	6.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	6.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	6.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	6.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка , майка, іш киім, шұлықтар
	6.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	6.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	6.1.1.9 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	6.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	6.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	6.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	6.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	6.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	6.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	6.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	6.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	6.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	6.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	6.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	6.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	6.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	6.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	6.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	6.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару
	6.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	6.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	6.3.1.7 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	6.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	6.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	6.2.1.4 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	6.2.1.5 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.2.1.6 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	6.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	6.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.4 үстелдің, партаның, тоңазытқыш-тың бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	6.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасының өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	6.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	6.3.2.7 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу
	6.3.2.8 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс

	істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	6.1.1.1 Қолмен кір жууға арналған жабдықты тану, атау: леген, кір сабын, ендендік кептіргіш, киім қыстырғыштары
	6.1.1.2 Кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	6.1.1.3 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	6.1.1.4 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	6.1.1.5 киімді щеткамен тазалау
	6.1.1.6 киімдерді бүктеу: футболка , майка, іш киім, шұлықтар
	6.1.1.7 орындыққа, шкафтағы сөреге киімдерді бүктеп жинау
	6.1.1.8 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	6.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	6.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	6.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	6.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	6.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	6.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	6.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	6.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау

2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	6.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	6.2.3.4 ыдыстарды шаю және сүлгімен сүрту
	6.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	6.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
2.1. Үйжайға күтім жасау	6.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.2.1.2 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	6.2.1.3 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	6.2.1.4 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	6.2.1.5 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.2.1.6 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	6.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау
	6.2.2.2 терезенің алдын дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.3 есікті дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.4 үстелдің, партаның, тоңазытқыш-тың бетін дымқыл шүберекпен сүрту
	6.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	6.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	6.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	6.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	6.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	6.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	6.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	6.3.1.7 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	6.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	6.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	6.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	6.3.2.6 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	6.3.2.8 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

3) 7 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	7.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш
	7.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	7.1.1.3 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	7.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	7.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	7.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	7.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, жемпір
	7.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	7.1.1.9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	7.1.1.11 ұсақ киімдерді үтіктеу, үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау

	7.1.1.12 тігін тігісін орындау
	7.1.1.13 түйме қадау
	7.1.1.14 бас киімдерге күтім жасау;
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	7.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	7.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	7.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	7.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	7.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	7.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	7.1.2.8 резеңке аяқ киімді сүрту
	7.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	7.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	7.2.3.4 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	7.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	7.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	7.2.3.7 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	7.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.1.2 өз төсегін салу
	7.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	7.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	7.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	7.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	7.2.1.7 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
	7.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру

2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	7.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	7.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	7.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	7.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, рыхлить почву
	7.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	7.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	7.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	7.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	7.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	7.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	7.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	7.3.2.4 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау
	7.3.2.5 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, қураған жапырақтарды тырмамен жинау
	7.3.2.6 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	7.3.2.7 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	7.3.2.9 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2 тоқсан	
	7.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш
	7.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу

1.1. Киімге күтім жасау	7.1.1.3 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	7.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	7.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	7.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	7.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, свитер
	7.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	7.1.1.9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	7.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	7.1.1.11 ұсақ киімдерді үтіктеу, үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	7.1.1.12 тігін тігісін орындау
	7.1.1.13 түйме қадау
	7.1.1.14 бас киімдерге күтім жасау;
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	7.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	7.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	7.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	7.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	7.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	7.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	7.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	7.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	7.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	7.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	7.2.3.4 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	7.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау

	7.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	7.2.3.7 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	7.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.1.2 өз төсегін салу
	7.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	7.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	7.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	7.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	7.2.1.7 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	7.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	7.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	7.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	7.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	7.4.1.1 ересек адамның басшылығымен мысық пен ит тағамын ыдысқа салу
	7.4.1.2 ересек адамның қадағалауымен үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау
	7.4.1.3 ересек адамның қадағалауымен үй жануарын серуендеуге шығару
	7.4.1.4 ересек адамның қадағалауымен аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) қоректендіру.
	7.4.1.5 ересек адамның қадағалауымен тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру.
	7.4.1.6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырақты қопсыту
	7.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	7.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	7.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	7.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	7.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	7.3.2.7 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	7.3.2.8 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу
	7.3.2.9 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	7.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыштар, кептіргіш
	7.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	7.1.1.3 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	7.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	7.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	7.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	7.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, свитер
	7.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	7.1.1.9 киімдерді шкафтағы илгіштерге ілу
	7.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	7.1.1.11 ұсақ киімдерді үтіктеу, үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	7.1.1.12 тігін тігісін орындау
	7.1.1.13 түйме қадау
	7.1.1.14 бас киімдерге күтім жасау;
	7.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	7.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	7.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	7.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	7.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	7.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	7.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	7.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	7.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	7.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	7.2.3.4 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	7.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	7.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	7.2.3.7 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	7.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырақты қопсыту
	7.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	7.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	7.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	7.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	7.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.1.2 өз төсегін салу

2.1. Үйжайға күтім жасау	7.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	7.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	7.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	7.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	7.2.1.7 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	7.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	7.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	7.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	7.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	7.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	7.3.2.8 қыс мезгілінде мектеп ауласын тазалауға қатысу
	7.3.2.9 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	7.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш
	7.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	7.1.1.3 кір жуудың кезекті әрекеттерін орындау: (сабындау, қолмен жуу, таза суда шаю, сығу)
	7.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	7.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	7.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	7.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, жемпір

	7.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	7.1.1.9 киімдерді шкафтағы илгіштерге ілу
	7.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	7.1.1.11 ұсақ киімдерді үтіктеу, үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	7.1.1.12 тігін тігісін орындау
	7.1.1.13 түйме қадау
	7.1.1.14 бас киімдерге күтім жасау;
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	7.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	7.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	7.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	7.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	7.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	7.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	7.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	7.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	7.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	7.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	7.2.3.4 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	7.2.3.5 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	7.2.3.6 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	7.2.3.7 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	7.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.2.1.2 өз төсегін салу
	7.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	7.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	7.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу

	7.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	7.2.1.7 үй-жайды тазалауға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	7.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	7.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	7.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуу құралдарын пайдалан отырып дымқыл шүберекпен сүрту
	7.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	7.2.2.5 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	7.2.2.6 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	7.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	7.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырақты қопсыту
	7.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	7.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	7.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	7.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	7.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	7.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	7.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	7.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	7.3.2.6 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	7.3.2.9 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

4) 8 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	8.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыш-тар, кептіргіш

1.1. Киімге күтім жасау	8.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	8.1.1.3 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	8.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	8.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	8.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	8.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, жемпір
	8.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	8.1.1.9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	8.1.1.11 мақта маталы, жүннен тоқылған, синтетикалық матадан тігілген киімдерді үтіктеу: көйлек, жейде, шалбар; үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	8.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	8.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	8.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	8.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	8.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	8.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	8.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	8.1.2.8 резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	8.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	8.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	8.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	8.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	8.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту

	8.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	8.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	8.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	8.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	8.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	8.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	8.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	8.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	8.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	8.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	8.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	8.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	8.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	8.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	8.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	8.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	8.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	8.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	8.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	8.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	8.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	8.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	8.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	8.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	8.3.2.9 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау
	8.3.2.10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, қураған жапырақтарды тырмамен жинау
	8.3.2.11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	8.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	8.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыштар, кептіргіш
	8.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	8.1.1.3 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	8.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	8.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	8.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	8.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, свитер
	8.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	8.1.1.9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	8.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	8.1.1.11 мақта маталы, жүннен тоқылған, синтетикалық матадан тігілген киімдерді үтіктеу: көйлек, жейде, шалбар; үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.1.1.12 майлықты тігу
	8.1.1.13 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	8.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	8.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	8.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	8.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	8.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	8.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	8.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	8.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	8.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	8.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	8.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	8.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	8.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	8.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	8.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	8.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1 Үйжайға күтім жасау	8.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	8.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	8.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	8.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	8.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	8.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру

2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	8.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	8.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	8.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғаларын жуу
	8.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	8.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	8.4.1.1 ересек адамның ескертуі бойынша мысық пен ит тағамын ыдысқа салу
	8.4.1.2 ересек адамның ескертуі бойынша үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау
	8.4.1.3 ересек адамның бақылауымен үй жануарын серуендеуге шығару
	8.4.1.4 ересек адамның ескертуі бойынша аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) қоректендіру
	8.4.1.5 ересек адамның ескертуі бойынша тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) тамақтандыру
	8.4.1.6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	8.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	8.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	8.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	8.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	8.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	8.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	8.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	8.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.2.12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
	8.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	8.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыштар, кептіргіш
	8.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	8.1.1.3 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	8.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	8.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	8.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	8.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, жемпір
	8.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	8.1.1.9 киімдерді шкафтағы илгіштерге ілу
	8.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	8.1.1.11 мақта маталы, жүннен тоқылған, синтетикалық матадан тігілген киімдерді үтіктеу: көйлек, жейде, шалбар; үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.1.1.12 майлықты тігу
	8.1.1.13 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	8.1.1.14 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	8.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	8.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	8.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	8.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	8.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	8.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару

	8.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	8.1.2.8 қысқы аяқ киімді тазалау, резеңке аяқ киімді жуу және сүрту
	8.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	8.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	8.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	8.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	8.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	8.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	8.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.1.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	8.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	8.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	8.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	8.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	8.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	8.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	8.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	8.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	8.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	8.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	8.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	8.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру

	8.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасының өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	8.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	8.3.2.4 ересек адамның басшылығымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу
	8.3.2.11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	8.3.2.12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
	8.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	8.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	8.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	8.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	8.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	8.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4 тоқсан	
	8.1.1.1 қолмен кір жууға арналған жабдықтарды тану, атау: кір сабын, ұнтақ, гель, леген, қыстырғыштар, кептіргіш
	8.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	8.1.1.3 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	8.1.1.4 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	8.1.1.5 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	8.1.1.6 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	8.1.1.7 киімдерді бүктеу: футболка, майка, іш киім, шұлықтар, свитер

1.1. Киімге күтім жасау	8.1.1.8 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	8.1.1.9 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	8.1.1.10 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	8.1.1.11 мақта маталы, жүннен тоқылған, синтетикалық матадан тігілген киімдерді үтіктеу: көйлек, жейде, шалбар; үтікті қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.1.1.12 майлықты тігу
	8.1.1.13 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	8.1.1.14 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
	8.1.1.15 жамау салу
	8.1.1.16 бас киімдерге күтім жасау; оларды шкафта сақтау тәртібін ұстану
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	8.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	8.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	8.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	8.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	8.1.2.5 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	8.1.2.6 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	8.1.2.7 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	8.1.2.8 резеңке аяқ киімді сүрту
	8.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	8.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	8.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	8.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	8.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	8.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	8.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау

	8.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	8.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	8.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	8.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	8.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	8.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	8.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	8.2.1.8 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	8.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, кептіру
	8.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	8.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	8.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	8.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	8.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	8.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	8.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	8.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	8.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	8.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	8.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	8.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	8.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	8.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	8.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	8.3.2.5 ересек адамның басшылы-ғымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу
	8.3.2.6 ересек адамның басшылығымен пиязшық өсімдіктерді
	8.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	8.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	8.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

5) 9 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	9.1.1.1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату
	9.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	9.1.1.3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану
	9.1.1.4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	9.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	9.1.1.6 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	9.1.1.7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	9.1.1.8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау
	9.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	9.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	9.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	9.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	9.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	9.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	9.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	9.1.2.5 күдері аяқ киімді тазалау
	9.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	9.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	9.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	9.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	9.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	9.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	9.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	9.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	9.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	9.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	9.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	9.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	9.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	9.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	9.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	9.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	9.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	9.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	9.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
	9.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру
	9.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту

2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	9.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	9.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	9.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	9.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.1.1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	9.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	9.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	9.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	9.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	9.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	9.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	9.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	9.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	9.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	9.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	9.3.2.9 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау
	9.3.2.10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапырақтарды тырмамен жинау, укладывать листья в мешки
	9.3.2.11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	9.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2 тоқсан	
	9.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	9.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану

1.1. Киімге күтім жасау	9.1.1.7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	9.1.1.8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау
	9.1.1.9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	9.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	9.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	9.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	9.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	9.1.1.18 бас киімдерге күтім жасау;
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	9.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	9.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	9.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	9.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	9.1.2.5 күдері аяқ киімді тазалау
	9.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	9.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	9.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	9.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	9.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	9.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	9.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	9.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	9.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	9.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	9.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау

2.1. Үйжайға күтім жасау	9.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсек орынды ауыстыру
	9.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	9.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	9.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	9.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	9.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	9.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	9.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	9.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру
	9.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	9.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	9.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	9.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	9.4.1.1 ересек адамның ескертуі бойынша мысық пен ит тағамын ыдысқа салу
	9.4.1.2 ересек адамның ескертуі бойынша үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау
	9.4.1.3 үй жануарын серуендеуге шығару
	9.4.1.4 аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) көрнекі кесте бойынша қоректендіру
	9.4.1.5 тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) көрнекі кесте тамақтандыру
	9.4.1.6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	9.3.1.1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау

3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	9.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	9.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	9.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	9.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	9.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	9.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	9.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	9.3.2.12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
	9.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	9.1.1.1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату
	9.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	9.1.1.3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану
	9.1.1.4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	9.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	9.1.1.6 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	9.1.1.9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	9.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	9.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	9.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	9.1.1.15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	9.1.1.16 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
	9.1.1.17 жамау салу
	9.1.1.18 бас киімдерге күтім жасау;

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	9.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	9.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	9.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	9.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	9.1.2.5 күдері аяқ киімді тазалау
	9.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	9.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	9.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	9.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	9.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	9.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	9.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	9.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	9.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	9.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	9.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.1.1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	9.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	9.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	9.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	9.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	9.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	9.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	9.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	9.3.2.4 ересек адамның басшылығымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу
	9.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	9.3.2.12 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
	9.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	9.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	9.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	9.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	9.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	9.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	9.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	9.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	9.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	9.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру
	9.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	9.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	9.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	9.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4 тоқсан	
	9.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану

1.1. Киімге күтім жасау	9.1.1.7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	9.1.1.8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау
	9.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	9.1.1.11 киімдерді шкафтағы илгіштерге ілу
	9.1.1.12 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	9.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	9.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану, атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	9.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	9.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	9.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	9.1.2.5 күдері аяқ киімді тазалау
	9.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	9.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	9.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	9.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	9.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	9.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	9.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	9.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	9.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	9.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	9.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	9.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	9.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау

2.1. Үйжайға күтім жасау	9.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	9.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	9.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	9.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	9.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін, бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	9.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	9.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	9.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	9.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту, көрпелерді тазалау, жуу, кептіру
	9.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	9.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	9.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	9.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	9.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.1.1 бөлме өсімдіктері-нің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	9.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	9.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	9.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	9.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	9.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	9.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	9.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	9.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	9.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	9.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	9.3.2.5 ересек адамның басшылығымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу
	9.3.2.6 ересек адамның басшылығымен пиязшық өсімдіктерді
	9.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	9.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	9.3.2.10 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, құраған жапырақтарды тырмамен жинау, укладывать листья в мешки
	9.3.2.11 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	9.3.2.13 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

6) 10 сынып

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	10.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	10.1.1.3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану
	10.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	10.1.1.7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	10.1.1.8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасының ережелерін сақтау
	10.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	10.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	10.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	10.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	10.1.1.15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	10.1.1.16 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
	10.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану , атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	10.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	10.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	10.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	10.1.2.5 күдері, жасанды материалдан жасалған аяқ киімді тазалау
	10.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	10.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	10.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	10.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	10.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	10.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	10.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	10.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	10.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	10.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	10.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	10.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	10.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	10.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	10.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	10.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін , бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	10.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	10.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	10.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
	10.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту
	10.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту

2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	10.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	10.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғаларын жуу
	10.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	10.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	10.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	10.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	10.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	10.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	10.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	10.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасының өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	10.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау
	10.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	10.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	10.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	10.3.2.9 гүл шоқтарын жасау үшін гүлдерді кесу
	10.3.2.10 бақтағы күзгі жапырақтарды тырманың көмегімен жинау
	10.3.2.11 бақтағы жүру жолдарын сыпыру, қураған жапырақтарды тырмамен жинау, укладывать листья в мешки
	10.3.2.12 құрғақ, сынған бұтақтарды кесу қайшыларымен кесу
	10.3.2.14 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2 тоқсан	
	10.1.1.1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату

1.1. Киімге күтім жасау	10.1.1.4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	10.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	10.1.1.6 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	10.1.1.9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	10.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	10.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	10.1.1.12 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	10.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	10.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	10.1.1.15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	10.1.1.17 жамау салу
	10.1.1.18 бас киімдерге күтім жасау;
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	10.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану , атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	10.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	10.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	10.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	10.1.2.5 күдері, жасанды материалдан жасалған аяқ киімді тазалау
	10.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	10.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	10.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	10.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	10.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	10.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	10.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер

	10.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	10.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	10.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	10.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
2.1. Үйжайға күтім жасау	10.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	10.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	10.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	10.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	10.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін , бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	10.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	10.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	10.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	10.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту
	10.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	10.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	10.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	10.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
4.1. Үй жануарларына күтім жасау	10.4.1.1 мысық пен ит тағамын ыдысқа салу
	10.4.1.2 ересек адамның ескертуі бойынша үй жануарларының ыдысын жуу және жататын орнын тазалау
	10.4.1.3 үй жануарын серуендеуге шығару
	10.4.1.4 аквариум балықтарын ("табиғат бұрыштан" басқа да жануарларды) көрнекі кесте бойынша қоректендіру қоректендіру

	10.4.1.5 тордағы тотықұстарды (басқа құстарды) көрнекі кесте бойынша тамақтандыру
	10.4.1.6 үй жануарларына күтім жасау алдында және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	10.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	10.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	10.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	10.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	10.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	10.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.2.13 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
3 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	10.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	10.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	10.1.1.6 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	10.1.1.7 кірді ересек адамның басшылығымен кір жуғыш машинада жуу, кір жуып болғаннан кейін жұмыс орнын жинау
	10.1.1.8 кір жуғыш машинамен жұмыс жасау кезінде қауіпсіздік техникасы-ның ережелерін сақтау
	10.1.1.9 сыртқы киімді құрғақ және дымқыл әдіспен тазалау
	10.1.1.10 киімдерді бүктеп сақтау орындарына орналастыру: шкафтағы сөреге, комодқа
	10.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу
	10.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	10.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	10.1.1.17 жамау салу
	10.1.1.18 бас киімдерге күтім жасау;
	10.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану , атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	10.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту

1.2. Аяқ киімге күтім жасау	10.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	10.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	10.1.2.5 күдері, жасанды материалдан жасалған аяқ киімді тазалау
	10.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	10.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	10.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	10.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	10.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	10.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	10.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	10.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	10.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	10.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	10.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	10.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	10.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	10.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	10.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	10.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	10.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	10.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру

2.1. Үйжайға күтім жасау	10.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	10.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	10.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	10.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін , бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	10.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	10.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	10.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	10.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту
	10.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	10.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғаларын жуу
	10.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	10.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасының өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.2.4 ересек адамның басшылығымен көшет өсіру үшін тұқымдарды егу
	10.3.2.13 жолдар мен кіреберістерді қардан тазалау
4 тоқсан	
1.1. Киімге күтім жасау	10.1.1.1 қолмен және машинамен жууға арналған жуғыш заттарды ажырату
	10.1.1.2 киімнің сыртқы түрі бойынша қандай күтім қажет екенін анықтау: киім щеткасымен тазалау, жуу, үтіктеу
	10.1.1.3 кір киімдерді себеттерге, контейнерлерге орналастыру ережелерін ұстану
	10.1.1.4 мақта маталы, жүннен тоқылған және синтетикалық матадан тігілген киімдерді қолмен жуу кезінде реттік әрекеттерді орындау
	10.1.1.5 киімді кептіру үшін жаю, қыстырғыштарды пайдалану
	10.1.1.6 құралдарды жуу, сүрту, оны орнына жинау
	10.1.1.11 киімдерді шкафтағы ілгіштерге ілу

	10.1.1.12 киімдерді жыл мезгілдері арасында шкафта сақтауға дайындау: қаптамаларды пайдалану
	10.1.1.13 ересек адамның басшылығымен төсекорындарды үтіктеу
	10.1.1.14 орамалға қиғаш жікпен ілгек тігу
	10.1.1.15 үзіліп қалған түйменің орнын анықтау, түймені қадау
	10.1.1.16 киімдерді сөгітілген тігісі мен жыртылған жері бойынша жөндеу
	10.1.1.17 жамау салу
1.2. Аяқ киімге күтім жасау	10.1.2.1 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды тану , атау: щетка, губка, крем, барқыт, клеенка
	10.1.2.2 аяқ киімді құрғақ шүберекпен, барқытпен сүрту
	10.1.2.3 былғары аяқ киімді щеткамен тазалау, былғары аяқ киімді тазалауға арналған кремді аяқ киім түсіне сәйкес таңдау
	10.1.2.4 дымқыл аяқ киімді кептіру
	10.1.2.5 күдері, жасанды материалдан жасалған аяқ киімді тазалау
	10.1.2.6 аяқ киімді сақтау орындарына орналастыру: аяқ киім шкафындағы сөреге
	10.1.2.7 аяқ киім күтіміне арналған құралдарды сақтау орнына қайтару
	10.1.2.8 тазартылған аяқ киімдерді маусымдық сақтау қораптарына салу
	10.1.2.9 аяқ киімге күтім жасағаннан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
2.3. Ыдыс-аяққа күтім жасау	10.2.3.1 ыдыс-аяққа күтім жасауға арналған құралдарды таңдау және атау
	10.2.3.2 табақшаларды тамақтың қалдықтарынан тазалау, ыдыстарды жууға дайындау
	10.2.3.3 шай, асхана ыдыстарын жуу құралы мен губканы пайдалана отырып, шарашада жуу
	10.2.3.4 ас үй ыдыстарын жуу: шәйнектер, табалары, кострюльдер
	10.2.3.5 ыдыстарды, асхана құралдарын шаю және сүлгімен сүрту
	10.2.3.6 таза ыдыстарды сақтау орындарына жинау
	10.2.3.7 ыдыс жуғанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін орындау
	10.2.3.8 жуғыш және тазартқыш құралдарды қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	10.2.1.1 тұрғын үйдің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау

2.1. Үйжайға күтім жасау	10.2.1.2 өз төсегін салу, ересек адамның көмегімен төсекорын-ды ауыстыру
	10.2.1.3 бөлмедегі ұқыпсыздықты байқап, шашылып жатқан заттарды тиісті орындарға қою
	10.2.1.4 еденді сыпырғышпен, щеткамен сыпыру
	10.2.1.5 қоқысты қалаққа жинап себетке салу
	10.2.1.6 еденді сүрткішпен сүрту, бөлменің іргелерін , бұрыштарын тазалау тәртібін ұстану
	10.2.1.7 кілемді, еденді, батареяны тазалау кезінде шаңсорғышты қауіпсіз пайдалану ережелерін сақтау
	10.2.1.8 жуынатын бөлме мен дәретхананы тазалау, плиткаларды, раковиналарды, айнаны жуу
	10.2.1.9 құралдарды сақтау орнына орналастыру
2.2. Жиһазға және тұрмыстық заттарға күтім жасау	10.2.2.1 жиһаздың шаңын сүрту
	10.2.2.2 терезені, есікті жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.3 үстелдің, партаның бетін жуғыш құралдарды пайалана отырып, дымқыл шүберекпен сүрту
	10.2.2.4 ас үй жиһазын, ас үй жабдықтарының: жуғыштың, плитаның, тоңазытқыштың бетін жуғыш құралдарды пайдаланып жуу
	10.2.2.5 жуғыш құралдарды пайдалана отырып тоңазытқыш сөрелерінің сыртқы беттерін және ішкі қабырғала-рын жуу
	10.2.2.6 жұмыс құралдарын жөнге келтіру және оларды сақтау орнына жинау
	10.2.2.7 жинау жұмыстарына дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
3.1. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.1.1 бөлме өсімдіктерінің күтіміне арналған құралдарды таңдау және атау
	10.3.1.2 бөлме өсімдіктерінің жапырақтарын сүртіп отыру
	10.3.1.3 бөлме өсімдіктерін құйғыштан суару, топырағын қопсыту
	10.3.1.4 бөлме өсімдіктеріне су бүрку
	10.3.1.5 педагогтың басшылығымен бөлме өсімдіктерін басқа ыдысқа қайта отырғызу
	10.3.1.6 гүл құмыраларын, табақшаларын жуу
	10.3.1.7 бөлме өсімдіктерін қосымша нәрлендіру
	10.3.1.8 өсімдіктерге күтім жасағанға дейін және одан кейін жеке гигиена ережелерін сақтау
	10.3.2.1 бақша жұмыстарына арналған арнайы киімдерді тану, атау, кию
	10.3.2.2 бақта және бақшада жұмыс істеуге арналған саймандарды таңдау және атау

3.2. Гүл бақшасының, бақтың, көкөніс бақшасы-ың өсімдіктеріне күтім жасау	10.3.2.3 өсімдіктерді құйғыштан суару
	10.3.2.5 ересек адамның басшылы-ғымен ашық топыраққа дайын көшеттерді отырғызу
	10.3.2.6 ересек адамның басшылығымен пиязшық өсімдіктерді
	10.3.2.7 ағаштар мен бұталардың астынан жер қазу
	10.3.2.8 гүлзарды арам шөптерден қолмен тазарту
	10.3.2.9 гүл шоқтарын жасау үшін гүлдерді кесу
	10.3.2.14 бақта, бақшада, мектеп жанындағы учаскеде жұмыс істегеннен кейін жеке гигиена ережелерін сақтау

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
50-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
543 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Кәсіп" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Кәсіп" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – білім алушылардың өндірістік және шаруашылық-тұрмыстық еңбектін негізгі дағдыларын, еңбек ұжымындағы жалпы қабылданған нормалар мен қарым-қатынас ережелерін дамытуға жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу мақсаттары:

1) еңбек қызметіне тұрақты мотивацияны қалыптастыру;

2) жұмыс істеу қабілетін дамыту, еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа баулу;

3) әртүрлі материалдардан бұйымдар жасауға мүмкіндік беретін қол еңбек құралдарын пайдалануды үйрету;

4) жаңа біліктер мен дағдыларды игерудің міндетті шарты ретінде сөйлеудің коммуникативтік функциясын дамыту;

5) қарапайым жалпы еңбек дағдыларын қалыптастыру – тапсырманы бағдарлау, жұмысты орындау жоспарын орындау, оның орындалуын бақылау, нәтижені үлгімен салыстыру;

6) қарапайым еңбек икемдері мен дағдыларын үйрету, өнімді еңбектің қол жетімді түрлеріне дайындау".

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) еңбек объектілерін (заттарын) талдап қабылдаудың (көру, есту, тактильді) қолжетімді тәсілдерін дамытуға;

2) танымдық қызметті дамыту, еңбек операцияларын орындау кезінде күрделі емес себеп-салдарлық байланыстарды орнату тәсілдерін үйрету;

3) көрнекі жағдайда көрнекі-пәрменді ойлауды, салыстырудың, жіктеудің, сериялаудың ақыл-ой операцияларын дамыту; оқушылардың сөздік қорын байыту;

4) практикалық сипаттағы тапсырмаларды орындау кезінде көз-қимыл үйлестіруді жетілдіру.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастыру кезінде мыналарды ескеру қажет:

1) ұжымдық оқыту жағдайында оқушылардың танымдық белсенділігінің төмендігін ;

2) сабақта фронтальды жұмыста пайдаланатын мұғалімнің бағыттаушы, ынталандырушы көмегіне әлсіз әсерін;

3) білім алушылардың белсенділігі мен зейінін сабақ бойы бір оқу пәнінің мазмұнында сақтай алмауын;

4) қалыптасып жатқан дағдыларды автоматтандырудағы қиындықтарды.

6. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларда қозғалтқыш саласының әртүрлі бұзылыстары бар, атап айтқанда қозғалыстарды үйлестіру және визуалды-моторлық үйлестірудің дамымауы. Бұл пәндік және еңбек қызметінің операциялық-техникалық жағын меңгеруді қиындатады.

7. Оқыту үдерісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделеді:

1) білім алушының өзінің бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын тану қағидаты. Осы қағиданы сақтау білім алушының жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндіктері мен үдемелі дамуын үнемі зерделеуді көздейді. Оқытуда оң нәтиже ретінде дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеуді тану;

2) білім беру және жеке жетістіктер мониторингінің жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, әрбір білім алушыны оқытудың мазмұнын, әдістерін, нысандарын, дидактикалық құралдарын педагогтің өз бетінше таңдау қағидаты;

3) білім алушылардың қарапайым еңбек және әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін тиісті мектеп ортасын құру қағидаты.

8. Сабақты ұйымдастырғанда әр оқушының қажеттілігі туындаған кезде қызмет түрін өзгерту мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке жұмысты жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

9. Кәсіп сабақтарын дайындау және өткізу барысында мұғалім мына талаптарды ұстанады:

1) білім алушылардың даму деңгейін, эстетикалық және практикалық құндылығын ескере отырып, бұйымды және оны дайындау технологиясын таңдау;

2) бұйымды дайындау үшін қажетті материал мен құралдардың жоғары сапасы;

3) жұмысты орындау, құралдар мен материалдарды пайдалану тәртібімен танысқан кезде білім алушылармен қолжетімді шағын сөздік қарым-қатынас;

4) түсінуге болатын нұсқаулық картасын пайдалану;

5) орындалған бұйымдарды пайдаланудың ықтимал нұсқалары туралы түсініктерді қалыптастыру, жасалған заттарды ойнау, оларды сабақта, сабақтан тыс уақытта, кәдесыйлар, сыйлықтар ретінде пайдалану;

6) жұмысты орындау кезінде дұрыс жұмыс қалпын сақтау, сабақта демалу ретінде білім алушылардың қозғалыс белсенділігін ұйымдастыру.

10. Сабақ барысында қарапайым еңбек дағдыларын қалыптастыру үшін мұғалім оқушыларға әртүрлі қызмет түрлерін ұсынады: қарапайым еңбек, сындарлы, бейнелеу (модельдеу, сурет салу, қолдану), ойын.

11. Қызмет түрлері оқушыларға біртіндеп күрделену, мәліметтер көлемін ұлғайту және білім алушылардың дербестік үлесін арттыру қағидаты бойынша ұсынылады.

12. Еңбек дағдыларын оқыту процесінде келесі әдістер мен тәсілдер қолданылады:

1) қызмет объектісін, оның элементтерін, жұмыс құралдарын алдын ала қарау, көрсету және дербес атау;

2) педагогтың ауызша нұсқауы бойынша қызмет объектісінің элементтерін көрсету, оның қасиеттерінің атауы (нысаны, шамасы, түсі) ;

3) педагогтың бұйымды орындау тәртібін (кезеңдерін) және тәсілдерін(әдістерін) көрсетуі;

4) білім алушылар мен педагогтың бұйымды орындау жөніндегі бірлескен іс-әрекеттері;

5) педагогтың іс-әрекетіне еліктеу жөніндегі іс-әрекеттер;

6) үлгі бойынша, ауызша нұсқау бойынша іс-әрекеттер;

7) бұйым дайындамаларын дайындауға арналған шаблондарды, трафареттерді сызу;

8) анализатораралық өзара іс-қимыл негізінде заттармен іс-қимылдар;

9) табиғи заттардың көлемді және жазықтық бейнелермен арақатынасы;

10) заттармен ойнау, олардың функционалдық мақсатын, қасиеттері мен сапасын кейіннен өмірде пайдалану үшін анықтау.

13. Білім алушыларға еңбек дағдылары мен біліктерді меңгеру үшін көп уақыт қажет. Сондықтан бағдарлама оқу материалының көлемін кеңейту, күрделілік дәрежесін арттыру біртіндеп жүретіндей етіп жасалған.

14. Бағдарлама концентрация принципіне сәйкес құрылған, бұл оқытудың әр жылында бұрын алған дағдыларды қайталауға, бекітуге, жетілдіруге мүмкіндік береді.

15. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатта болады. Бағдарламада ұсынылған әр түрлі еңбек түрлерінің ішінен мұғалім оқушыларға қол жетімді жұмыстарды таңдайды. Мұғалім бағдарламаның мазмұнын қолда бар тәжірибе мен жеке мүмкіндіктерді, сынып оқушыларын ескере отырып, басқа еңбек түрлерімен алмастыруға немесе толықтыруға құқылы.

16. Бағдарламаның әрбір кіші бөлімінің жұмысын орындауға бөлінген сағат санын педагог дербес айқындайды.

17. Кәсіп сабақтары қызмет түріне, бұйым жасау үшін пайдаланылатын материалға сәйкес келетін материалдармен, Кәсіп құралдарымен; иллюстрациялық материалмен, заттай көлемдегі жұмыс үлгілерімен, нұсқаулық карталармен жарақтандырылады.

18. Бағдарламаның мазмұны оқушылардың қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып, мазмұны жартыжылдықта 1 рет қайта қаралатын жеке оқу бағдарламаларын жасау үшін негіз болып табылады.

19. Оқушының жеке оқу бағдарламасын жасау оның мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін бастапқы педагогикалық бағалаумен (оқу жылының басында) басталады. Бастапқы педагогикалық бағалау нәтижелерін талдау негізінде мұғалім бағдарлама мәтінінен оқушыға қол жетімді оқу мақсаттарын таңдайды.

20. Оқушының жетістіктерін бағалау критерийлері жеке оқу бағдарламасының оқу мақсаттары болып табылады. Бағалау құралы ретінде педагог пайдаланады: сабақта білім алушылардың қызметін бақылау, қызмет өнімдерін талдау, ауызша жауаптар.

21. Білім алушылардың жетістіктерін бағалауды педагог білім беру процесі барысында жүзеге асырады. Ағымдағы бағалау оқу процесін жетілдіру үшін қолданылады: оқушының жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, оның мазмұнын, әдістерін, құралдарын, оқу қарқынын өзгерту.

22. Жеке оқу бағдарламасының мақсаттарына қол жеткізудің табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жартыжылдықтың соңында жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі.

23. Пәнаралық байланыстар "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Сөйлеуді дамыту және коммуникация", "Шаруашылық еңбек", "Адам және әлем", "Есеп", "Бейнелеу өнері"пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Кәсіп" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Кәсіп" оқу пәнінің мазмұны

24. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5 -сынып – аптасына 5 сағат, оқу жылында – 170 сағатты;
2) 6-сынып – аптасына 6 сағат, оқу жылында – 204 сағатты;
3) 7 -сынып – аптасына 6 сағат, оқу жылында – 204 сағатты;
4) 8 -сынып – аптасына 8 сағат, оқу жылында – 272 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 8 сағат, оқу жылында – 272 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 8 сағат, оқу жылында – 272 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

25. Бағдарламаның базалық мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Жалпы еңбек дағдылары мен біліктері".

2) "Жұмыстың технологиялық тәсілдері".

26. "Жалпы еңбек дағдылары мен біліктері" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды :

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері

27. "Жұмыстың технологиялық тәсілдері" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) табиғи материалдармен жұмыс;

2) қағаз және картонмен жұмыс;

3) сазбен және тұзды қамырмен жұмыс;

4) қалдық материалмен жұмыс;

5) моншақтармен және бисерлермен жұмыс;

6) тоқыма материалдарымен жұмыс;

7) ағашпен жұмыс.

28. 5-сыныпқа арналған "Кәсіп" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Кәсіп материалдары мен құралдарымен таныстыру. Мұғалімнің жұмыс кезеңдерін жоспарлау . Бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс кезеңдерін ұстану;

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс: қасиеттері, қолданылуы. Жарма: түрлері, айырмашылығы. Бүршіктер: түрлері, пішіні, мөлшері, сыртқы түрі. Бүршік қабыршақтары: түрлері, мөлшері. Тұқымдар: түрлері, айырмашылығы. Жұмыртқа қабығы: түрлері, қасиеті. Жаңғақ қабығы: түрлері, мөлшері , қасиеті. Өнімдердегі табиғи материалдың айырмашылығы. Табиғи материалдан қарапайым үлгілерді орындау. Дәндер мен тұқымдардан қарапайым өнімдер жасау, мысалы: "Саңырауқұлақ" панносы , "Көбелек" панносы , "Үй" панносы ; бүршіктерден жаңа жылдық кәдесыйлар. Табиғи материалдан аппликация жасау, мысалы: "Тауық", " Аю".

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз және картон түрлерімен, қағаздың қасиеттерімен (иілу, мыжылу, сулану, жыртылу) танысу. Қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойынша, бөліктер бойынша). Қағазды бүктеудің қарапайым әдістері. Қағаз парағын екіге бүктеу. Газет жолақтарынан түтіктерді бұрау. Қағазды түзу, қисық сызықтар бойымен, шеңбер бойымен, спиральмен, жолақтарға,

шаблондардың көмегімен берілген ұзындыққа кесу. Қарапайым жазықтық және көлемді бұйымдар жасау. Өлшемдерді белгілеу және кейінге қалдыру. Геометриялық фигуралардың үлгілері. Қағаз парағының жоғарғы-төменгі бөлігін анықтау. Жолақтарды кесу. Геометриялық пішіндерден өрнектерді ажырату. Өлшемі мен құрылымы бойынша өрнектерді көрсету; бұйымның бөлшектері. Бөлшектердің шамасы бойынша айырмашылығы. Тескіш: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Конусты, цилиндрді көрсету, бір фигураның екіншісінен айырмашылығы.

Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс. Қамырдың қасиеттерімен танысу. Қамырмен жұмыс істеу ережелері. Қамырды дайындау, құрамның пропорцияларын сақтау, сақтау шарттары, жұмысқа дайындық. Қамырды жұмысқа дайындау әдісі: илеу. Үлгіге сәйкес әр түрлі мөлшердегі қамыр бөліктерін үзу. Әр түрлі мөлшердегі шарларды айналдыру. Шарларды текшелерге тегістеу. Әр түрлі пішінді бөлшектерді алу әдістері. Модельдеу әр түрлі мөлшердегі шарларды алақанға және бетіне жайып салу. Бұйымды дайындау кезінде қолда бар құралдарды (қалыптарды, шаблондарды) пайдалану. Бояудың қарапайым ережелері. Бұйымның атауы, оның бөліктері, белгілері, шамалардың арақатынасы. Конструктивті түрде мүсіндеу (бөліктерден бүтінге дейін). Бөлшектерді щеткамен және сумен біріктіру.

Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы). Құралдар мен материалдар. Құралдардың мақсаты: десте, илектеу түйреуіш, үлгі. Әр түрлі құрылғылардан текстураны құру. Жазық және көлемді геометриялық фигураларды салыстыру (текше - шаршы, шар - шеңбер, эллипс - сопақ, цилиндр). Ойыншық туралы мәліметтер. Бұйымның әртүрлі пішіндегі бөлшектерін (турникеттер, пластиналар, шарлар) илектеу және бұрау, тегістеу. Модельдеу, алақандар мен беттерде әртүрлі мөлшердегі шарларды айналдыру. Әр түрлі мөлшердегі шұжықты айналдыру-ұзын-қысқа, қалың-жұқа, сопақ. Бояудың қарапайым ережелері. Жазықтықта мүсіндеу (рельеф). Саз қабатында үлгіні дестемен немесе тіс тазалағышпен сызу. Сазды илеу, алақандар арасында түзу, айналмалы қозғалыстармен илеу. Допты домалату, сазды шұжыққа айналдыру, саздың кішкене бөліктерін үлкенінен үзу. Акварель бояулары, гуашь. Бояулармен жұмыс (акварель, гуашь). Арнайы "соққылардың" көмегімен шеңберлер мен нүктелер салу. Ойыншық жасау реті. Қолда бар құралдардың (қалыптардың) көмегімен бұйымның бөлшектерін кесу. Тапсырмасыз модельдеу-илеу, жырту, біріктіру. Қарапайым заттарды мүсіндеу: таяқша, шұжық, доп, құймақ, шелпек. Тегіс пішінді саздан мүсіндеу: тікбұрышты, дөңгелек, сопақ пішінді әр түрлі текстурадағы сәндік плиталар; сызылған өрнегі бар сәндік плиталар; бедерлі сәндік плиталар. Өнім үлгісін табиғи затпен салыстыру.

Қалдық материалмен жұмыс. Қалдық материалдар туралы мәліметтер. Қаптамадан (орамнан) жасалған материал: түсі, мөлшері, құрылымы. Материалдарды пайдалану: ермексаз, киндер тосынсыйларынан жасалған қорап. Құралдармен танысу: қайшы, степлер. Желімді, таспаны қолдану. Негізінде орауыштарды желімдеу процесі.

Мозаика-картонға геометриялық ою-өрнек салу. Көлемді бұйым жасауға арналған орамдарды бүктеу техникасы. Кәмпиттерді бір-бірімен байланыстыру әдістері. Кәмпит орамаларынан (кәмпиттерден) көлемді ойыншықтар жасау. Үгінділерден аппликацияны орындау ережелері, үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу). Негізінде үгінділерді қолдану әдістері. Үгінділерден аппликация жасау. Сіріңке қораптарынан жобалау әдістері. Қораптарды желімдеу және қосу. Бедерлі пластиналарды ермексаздан мүсіндеу. Конус негізінде конструктивті әдіспен ойыншықтың көлемді пішіндерін мүсіндеу.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Моншақтар мен бисерлер туралы қарапайым ұғымдар. Моншақтардың қасиеттері: түсі, пішіні, өлшемі. Бір жіпке бисер тоқу. Түс схемасы, түстердің үйлесімі. Өлшем, пішін қатынасы (дөңгелек, сопақ, шаршы, бұйра) туралы түсінік. Моншақтарды жіпке байлау, түйін байлау, бірінші және соңғы моншақты бекіту. Өлшемі бойынша моншақтарды таңдау. Инені жіптің керілуімен кері бағытта бұрау. Бисерлерді сымға байлау, бұрау. Бұйымды деңгейлермен құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. "Жіппен бейнелеу" техникасында жұмыс істеуге арналған материал. Материалдар мен құралдар, олардың атаулары, қолданылуы. Жіптер: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Инелер: түрлері, мақсаты. Шеңбер мен шеңбер ұғымы, атауы, айырмашылығы. Картонның алдыңғы және артқы жағы. Тігіс түрлері. Тігіс ұғымы. Қазақ ою-өрнегі: түрлері. Қазақ ою-өрнегі элементтерінің маңызы. Моншақтар, блесткалар: түрлері, мөлшері, пішіні, түсі. Аппликацияны жіп пен иненің көмегімен қолмен орындау. Аппликацияны жіп пен инені тікелей тігіспен қолмен орындау. Түймелермен жұмыс, түймелері бар сәндік панно. Тоқыма материалдарымен жұмыс. Матадан жасалған жолақтарды, текшелерді кесу. Қағаздан жалпақ ойыншықтардың шаблондарын кесу. Матаның түрін, жіптердің түсін, инелердің түрін анықтау. Тоқыма материалдарының түрлерін анықтау. Түйме түрлерін анықтау.

Ағашпен жұмыс. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы қарапайым ұғымдар. Құрылыс жиынтықтарының элементтерінің атауы (текше, ағаш, кірпіш). Тегістеу қағазы: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Ұзындығы, ені, қалыңдығы туралы түсінік. Бұйымның бөлшектерін шаблон бойынша немесе сызғыш пен шартты өлшемдердің көмегімен мұғалімнің көмегімен белгілеу. Бұйымдар үшін ағаш таңдау. Жазықтықты тазарту, бетті бояу. Бұйымның қарапайым конструкцияларын құрастыру. Бұйымның сыртқы түрін көркемдік безендіру.

29. 6-сыныпқа арналған "Кәсіп" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Кәсіп материалдары мен құралдарымен таныстыру. Қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Кесетін және тесетін заттармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс реттілігі;

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс. Табиғи материал: қасиеті, қолданылуы. Жарма: түрлері, айырмашылығы. Бүршіктер: түрлері, пішіні, мөлшері, сыртқы түрі. Бүршік қабыршақтары: түрлері, мөлшері. Тұқымдар: түрлері, айырмашылығы. Жұмыртқа қабығы: түрлері, қасиеті. Жаңғақ қабығы: түрлері, мөлшері, қасиеті. Мұғалімнің қалауы бойынша өрнектер салу, табиғи материалдан аппликация жасау. Бүршіктерден жасалған жаңа жылдық кәдесыйлар. Мұғалімнің қалауы бойынша қарапайым панноны дәндер мен тұқымдардан жасау.

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз түрлері мен сорттарымен танысу. Қағаздың әртүрлі сорттарының қасиеттері. Қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойынша, бөліктер бойынша). Қағазды бүктеудің қарапайым әдістері. Қағаз парағын екіге бүктеу. Газет жолақтарынан түтіктерді бұрау. Қағазды түзу, қисық сызықтар бойымен, шеңбер бойымен, спиральмен, жолақтарға, шаблондардың көмегімен берілген ұзындыққа кесу. Геометриялық фигуралар үлгісі бойынша бастыру. Мұғалімнің қалауы бойынша қарапайым жалпақ және көлемді бұйымдар жасау. Парақтың жоғарғы-төменгі бөлігін анықтау. Үлгі бойынша геометриялық пішіндерден үлгілерді орындау. Тескіш: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Қағаздан жалпақ ойыншықтардың өрнектерін сызу және қию.

Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс. Қамырдың қасиеттерімен танысу. Қамырмен жұмыс істеу ережелері. Қамырды дайындау, құрамның пропорцияларын сақтау, сақтау шарттары, жұмысқа дайындық. Қамырды жұмысқа дайындау әдісі: илеу. Үлгіге сәйкес әр түрлі мөлшердегі қамыр бөліктерін шымшу. Әр түрлі мөлшердегі шарларды айналдыру. Шарларды текшелерге тегістеу. Әр түрлі пішінді бөлшектерді алу әдістері. Әр түрлі мөлшердегі шарларды алақанға және бетіне жайып мүсіндеу. Бұйымды дайындау кезінде қолда бар құралдарды (қалыптарды, шаблондарды) пайдалану. Бояудың қарапайым ережелері. Бұйымның атауы, оның бөліктері, белгілері, шамалардың арақатынасы. Конструктивті түрде мүсіндеу (бөліктерден бүтінге дейін). Бөлшектерді щеткамен және сумен біріктіру. Тапсырмасыз модельдеу-илеу, жырту, біріктіру. Қамырды жаю. Қарапайым заттарды мүсіндеу: таяқша, шұжық, доп, құймақ, шелпек.

Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы). Құралдар мен материалдар. Құралдардың мақсаты: десте, илектеу түйреуіш, үлгі. Әр түрлі құрылғылардан текстураны құру. Жазық және көлемді геометриялық фигуралар (текше - шаршы, шар - шеңбер, эллипс - сопақ, цилиндр). Гуашьпен жұмыс істеу ережелері. Ойыншық жасау реті. Ойыншық туралы мәліметтер. Праймер. Акварель бояулары, гуашь. " Шұңқырларды" жасау. Тегіс пішінді саздан мүсіндеу: тікбұрышты, дөңгелек, сопақ пішінді әр түрлі текстурадағы сәндік плиталар; сызылған өрнегі бар сәндік плиталар; бедерлі сәндік плиталар.

Қалдық материалмен жұмыс. Қалдық материалдар туралы мәліметтер. Құралдармен танысу: қайшы, степлер. Құрылғылар: желім, таспа. Материалдар: ермексаз, киндер

тосынсыйларынан жасалған қорап. Орауыштардан (орауыштардан) жасалған материал: орауыштардың түсі, мөлшері, құрылымы. Қаптамаларды негізге жабыстыру процесі. Көлемді бұйымдарға арналған орамдарды бүктеу техникасы. Кәмпиттерді бір-бірімен байланыстыру әдістері. Мұғалімнің қалауы бойынша кәмпит орамаларынан (кәмпиттерден) көлемді ойыншықтар жасау. Мозаика-картонға геометриялық ою-өрнек салу. Үгінділерден аппликацияны орындау ережелері, үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу). Негізге үгінділерді қолдану әдістері. Мұғалімнің қалауы бойынша үгінділерден аппликация жасау. Мұғалімнің қалауы бойынша сіріңке қораптарынан құрастыру әдістері. Қораптарды желімдеу және қосу.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Моншақтардың қасиеттері: түсі, пішіні, өлшемі. Түстердің үйлесімі, өлшемі, пішіні (дөңгелек, сопақ, шаршы, бұйра). Моншақтарды жіпке байлау, түйін байлау, бірінші және соңғы моншақтарды бекіту. Өлшемі бойынша моншақтарды таңдау. Инені жіптің керілуімен кері бағытта бұрау. Моншақтарды сымға байлау, бұрау. Бұйымды деңгейлермен құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. "Жіппен бейнелеу" техникасында жұмыс істеуге арналған материал. Материалдар мен құралдар, олардың атаулары, қолданылуы. Жіптер: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Инелер: түрлері, мақсаты. Картонның алдыңғы және артқы жағы. Тігіс түрлері. Тігіс ұғымы. Изожіппен жұмыс, шеңберді диаметрі бойынша толтыру. Қазақ ою-өрнегі: түрлері. Қазақ ою-өрнегі элементтерінің маңызы. Моншақтар, блесткалар: түрлері, мөлшері, пішіні, түсі. Аппликацияны жіп пен инені тікелей тігіспен қолмен орындау. Матаның түрін, жіптердің түсін анықтау. Түйме түрлерін анықтау. Аяқтағы түймелермен жұмыс, мұғалімнің қалауы бойынша түймелері бар сәндік панно. Тоқыма материалдарымен жұмыс: жолақтарды, матадан жасалған текшелерді кесу.

Ағашпен жұмыс. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы қарапайым ұғымдар. Құрылыс жиынтықтарының элементтерінің атауы (текше, ағаш, кірпіш). Зімпара: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Ұзындығы, ені, қалыңдығы туралы түсінік. Бұйымның бөлшектерін шаблон бойынша немесе сызғыш пен шартты өлшемдердің көмегімен мұғаліммен белгілеу. Бұйымдар үшін ағаш таңдау. Жазықтықты тазарту, бетті бояу. Бұйымның қарапайым конструкцияларын құрастыру. Бұйымның сыртқы түрін көркемдік безендіру.

30. 7-сыныпқа арналған "Кәсіп" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Кәсіп материалдары мен құралдарымен таныстыру. Қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Кесетін және тесетін заттармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Темірмен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс реттілігі. Бұйымды операция бойынша, технологиялық карта бойынша орындау; орындалған жұмыс туралы есеп. Орындалған бұйымның сапасын өзін-өзі бағалау.

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс. Тұқымдарды түрлері бойынша сұрыптау. Жарманы түрлері бойынша сұрыптау. Қарапайым үлгілерді төсеу, мұғалімнің қалауы бойынша табиғи материалдан аппликация жасау. Дайын сурет бойынша жарма түрлерінің бірімен төсеу әдістері (тікелей теру және себу әдісі). Дәнді контур бойымен төсеу кезінде шаблонды қолдану (тақырыптық сурет). Қарапайым жұмыстардың дәндері мен тұқымдарынан, педагогтың қалауы бойынша паннодер жасау. Пішінді ескере отырып, қолайлы табиғи материалды (бүршіктерді) таңдау. Бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістері. Бүршіктерден жасалған жаңа жылдық кәдесыйлар. Жаңғақтардан қабықтың бір түрін суреттің контурына қою әдістері. Материалды төсеу кезінде шаблондарды (үй жануарларының суреттері) қолдану. Тұтас қабықтан бөліктерді (бөліктерді) сындыру әдістері.

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз: түрлері, қасиеті, қолданылуы. Қағаз парағының жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын көрсету. Қағаз парағын "көзбен" тең бөліктерге бөлу, бүктемелерді орындау. Дайындаманы өзекке орау. Дайындаманы, бұйымдарды бояу. Үлгі бойынша бастыру. Дайындаманы кесу. ПВА желімімен жұмыс. Жолақты цилиндрге жапсыру, бір жағы-спираль. Жапсырма жолақтар. Геометриялық фигуралардан өрнектер құрастыру. Контур бойымен өрнектер салу. Бөлшектердің санын анықтау. Тескіш: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Конустан көлемді ойыншықтар жасау. Қағаздан жалпақ ойыншықтардың шаблондарын кесу және қию.

Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс. Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы , икемділігі). Құралдар мен материалдар. Құралдардың мақсаты: десте, илектеу түйреуіш, үлгі. Сазбен жұмыс істеу ережелері. Сазды илеудің негізгі әдістері. Сюжеттердің композициялық ерекшеліктерімен танысу. Әр түрлі құрылғыларды (илектеу түйреуіш, шаблондар, пішіндер) қолдана отырып модельдеу әдістерін игеру. Бөлшектерді дестемен тарту. Әр түрлі құрылғылардан текстураны құру. Сазбен мүсіндеудің негізгі әдістері. Гуашьпен жұмыс істеу ережелері. Тұзды қамырдан мүсіндеудің негізгі әдістерін орындау. Қамырды қолдарыңызбен және илектеу түйреуішпен үстелге жаю. Шарларды текшелерге тегістеу. Әр түрлі пішінді бөлшектерді алу әдістері. Қалыптарды қолдана отырып модельдеу. Бұйымды дайындау кезінде қолда бар құралдарды (қалыптар, шаблондар) пайдалану. Бұйым жасауды 1-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау. Бұйымның атауын, оның бөліктерін, белгілерін, бөлшектердің шамаларының арақатынасын айту. Конструктивті түрде мүсіндеу (бөліктерден бүтінге дейін). Ұсақ жарықтарды тегістеу және тегістеу. Жақтаудың бетіне сурет салу үшін ұсақ заттарды қолдану. Рельефті плиталарды қалыптау арқылы безендіру, текстураны сызу, саусақ ою-өрнектерімен қолдану. Үлгіге сүйене отырып, дисплей бойынша модельдеу. Бөлшектердің дұрыс орналасуын

бақылау, пропорцияларды, өлшемдерді сақтау. Үлгі бойынша бояу. Бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (шаблондардың) көмегімен кесу. Өнім үлгісін табиғи затпен, муляжбен салыстыру.

Қалдық материалмен жұмыс. Қалдық материалдар туралы мәліметтер. Әр түрлі қалдық материалдармен танысу, оларды өмірде, күнделікті өмірде қолдану. Материалды үнемді бөлу және пайдалану. Қораптардан жобалау әдістері. Қалдық материалдан жобалау әдістері. Көлемді бұйым жасау үшін кәмпиттің қағаздарын жинау техникасы. Кәмпиттің қағаздарынан көлемді ойыншықтар жасау. Дайын құрылымды безендіру әдістері. Үгінділерден аппликация жасау. Негізге үгінділерді қолдану әдістері. Сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау. Белгілеу сызықтары бойынша қайшымен кесу. Бөлшектерді желіммен, степлермен, таспамен біріктіру. Істерді бір-біріне қосу әдісі. Бөлшектерді негізге жабыстыру әдістері. Бедерлі пластиналарды ермексаздан мүсіндеу. Конус негізінде конструктивті әдіспен көлемді пішінді ойыншықтарды мүсіндеу.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Материалдың түс таңдауы. Балық аулау сызығында моншақ тоқу. Үлгі бойынша жұмысты орындау. Тоқуды көрсету, жұмыстың басталуы мен аяқталуы, жіпті бекіту. Бір жіпке моншақ тоқу. Ұсынылған схема бойынша бұйымды жасау. Бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс реттілігі. Моншақтарды бір жіпке екі, үш түсті жіппен байлап, содан кейін санын өзгерту. Негізгі бөлік пен әрлеу элементтерін тоқу. Сымды өлшеу, қажетті мөлшердегі кескіштермен кесу. Моншақтарды сымға байлау. Бүршік, жапырақ, гүл тоқу. Бұйымды құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. Материалдар мен құралдар, олардың атаулары, қолданылуы, қауіпсіздік техникасы. "Жіппен бейнелеу" техникасындағы жұмыс. Жіптердің түс комбинациясын, олардың ерекшеліктері мен қолданылуын анықтау. Инені ұстау әдістері, инеге жіп салу, жіптің ұзындығын өлшеу. Саңылауларды санау, анықтау жіп бағыты. Изожіппен жұмыс, шеңберді диаметрі бойынша толтыру. "Жіппен бейнелеу" техникасындағы бұрыштарды толтыру. Жіптің түсін анықтау, жұмыста жіптің түс комбинациясын қолдану. Дайын таңбалау бойынша пункцияларды орындау. Моншақтарды тігу әдістері. "құрақ тігу" техникасындағы жұмыс. Матадан жасалған жолақтарды, текшелерді кесу. Бөлшектерді түйреу. Бұйымның бөлшектерін көктеу . Бұйымның алдыңғы жағын жөрмеу тігісімен жалғау. Түйін байлау әдістері, өнімдегі аппликация бөлшектерінің орналасуы. "Ирек" сәндік тігісін игеру. Табиғи маталардың (мақта, зығыр) шығу тегі мен қасиеттерімен танысу. Матадан бұйымдар жасауда қолданылатын маталардың атауларымен танысу. Матаның түрін, жіптердің түсін, инелердің түрлерін анықтау. Түймелердің әртүрлі түрлерінің айырмашылығы және оларды негізге бекіту әдістері. Түйме түрлерін анықтау. Екі тесігі бар түймелерді сәндік тігу. Төрт тесік түймелерін тігудің әртүрлі әдістерін меңгеру. Қазақ ою-өрнегінің бір элементі бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясы. Жұмсақ ойыншық жасау кезінде "алға ине" тігісін қабылдау. Жіпті матаға тігістермен бекіту. Тоқыма

аппликация техникасын меңгеру. Маталардағы оң және теріс жағының айырмашылығы
.

Ағашпен жұмыс. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы қарапайым ұғымдар. Ұзындығы, ені туралы түсінік. Құрылыс жиынтығының элементтерінен қарапайым ғимараттарды орындау. Құралдар мен материалдар. Құралдардың атауы, тегістеу қағазы. Бұйымдар үшін ағаш таңдау. Жазықтықты тазарту, бетті бояу. Бұйымның бөлшектерін шаблон бойынша немесе сызғыш пен шартты өлшемдердің көмегімен белгілеуді игеру. Үлгі параметрлерін дайындамаға көшіру ережесін сақтау. Бұйымды желімге жинау әдістері. Бұйымды көркемдік безендіру әдістері.

31. 8-сыныпқа арналған "Кәсіп" оқу пәнінің негізгі мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Еңбек пәні туралы жалпы мәліметтер. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Кәсіп материалдары мен құралдарымен таныстыру. Қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Кесетін және тесетін заттармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Темірмен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс реттілігі. Бұйымды операция бойынша, технологиялық карта бойынша, үлгі бойынша орындау; орындалған жұмыс туралы есеп. Орындалған бұйымның сапасын өзін-өзі бағалау;

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс. Тұқымдарды түрлері бойынша сұрыптау. Жарманы түрлері бойынша сұрыптау. Пішінді ескере отырып, қолайлы табиғи материалды таңдау. Бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістері. Дайын сурет бойынша жарма түрлерінің бірімен төсеу әдістері (тікелей теру және себу әдісі). Дәнді контур бойымен төсеу кезінде шаблонды қолдану (тақырыптық сурет). Қарапайым үлгілердің дәндері мен тұқымдарынан, мұғалімнің қалауы бойынша панно жасау. Табиғи материалдан аппликация жасау. Бүршіктерден жасалған жаңа жылдық кәдесыйлар. Жаңғақ қабығының бір түрімен суреттің контурына қою әдістері. Материалды, жұмыртқа қабығын негізге қою кезінде шаблондарды (үй жануарларының суреттері) қолдану. Тұтас қабықтан бөліктерді (бөліктерді) сындыру әдістері.

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз: түрлері, қасиеті, қолданылуы. Қағаз парағының жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын көрсету. Қағаз парағын "көзбен" тең бөліктерге бөлу, қағаз парағының бүктемелерін орындау. Дайындаманы өзекке орау. Дайындаманы, бұйымдарды бояу. Үлгі бойынша бастыру. Дайындаманы кесу. ПВА желімімен жұмыс. Жолақты цилиндрге жапсыру, бір жағы-спираль. Жапсырма жолақтар. Геометриялық фигуралардан өрнектер құрастыру. Контур бойымен өрнектер салу. Бөлшектердің санын анықтау. Тескіш: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Өнім үлгісін қарау. Бөлшектердің мөлшері бойынша орналасуы. Конустан көлемді ойыншықтар жасау. Қағаздан жалпақ ойыншықтардың шаблондарын кесу және қию.

Сазбен және тұзды қамырмен жұмыс. Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы , икемділігі). Құралдар мен материалдар. Құралдардың мақсаты: десте, илектеу түйреуіш, үлгі. Сазды илеудің негізгі әдістері. Сюжеттердің композициялық ерекшеліктерімен танысу. Әр түрлі құрылғыларды (илектеу түйреуіш, шаблондар, пішіндер) қолдана отырып модельдеу әдістерін игеру. Ойыншық жасау реті. Бөлшектерді дестемен тарту. Әр түрлі құрылғылардан текстураны құру. Сазбен мүсіндеудің негізгі әдістері. Гуашьпен жұмыс істеу ережелері. Тапсырмасыз модельдеу-илеу, жырту, біріктіру. Қарапайым заттарды мүсіндеу: таяқша, шұжық, доп, құймақ, шелпек. Тегіс пішінді саздан мүсіндеу: тікбұрышты, дөңгелек, сопақша пішінді әр түрлі текстуралы сәндік плиталар; сызылған өрнегі бар сәндік плиталар; бедерлі сәндік плиталар. Қамырды қолдарыңызбен және илектеу түйреуішпен үстелге жаю. Шарларды текшелерге тегістеу. Әр түрлі пішінді бөлшектерді алу әдістері. Қалыптарды қолдана отырып модельдеу. Бұйымды дайындау кезінде қолда бар құралдарды (қалыптар, шаблондар) пайдалану. Бұйымды жасауды 1-кезеңде аяқтау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау. Бұйымның атауын, оның бөліктерін, белгілерін, бөлшектердің шамаларының арақатынасын айту. Модельдеуді конструктивті түрде орындау (бөліктерден бүтінге дейін). Ұсақ жарықтарды тегістеу. Жақтаудың бетіне сурет салу үшін ұсақ заттарды қолдану. Рельефті плиталарды қалыптау арқылы безендіру, текстураны сызу, саусақ ою-өрнектерімен қолдану. Үлгіге сүйене отырып, дисплей бойынша модельдеу. Бөлшектердің дұрыс орналасуын бақылау, пропорцияларды, өлшемдерді сақтау. Үлгі бойынша бояу. Бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (шаблондардың) көмегімен кесу, үлгіге бағдарланған жұмыс. Бұйымды табиғи затпен, муляжмен салыстыру.

Қалдық материалмен жұмыс. Әр түрлі қалдық материалдармен танысу. Қалдық материалдар туралы, оларды өмірде, тұрмыста қолдану туралы мәліметтер. Материалды үнемді бөлу және пайдалану. Қораптардан жобалау әдістері. Қалдық материалдан жобалау әдістері. Көлемді кәсіп үшін кәмпит орамдарын бүктеу техникасы. Дайын құрылымды безендіру әдістері. Үгінділерден аппликация жасау. Негізге үгінділерді қолдану әдістері. Қалдық материалдан бұйым жасау. Бедерлі пластиналарды ермексаздан мүсіндеу. Конус негізінде конструктивті әдіспен ойыншықтың көлемді пішіндерін мүсіндеу. Үгінділерден аппликация жасау. Кәмпит орамаларынан (кәмпиттерден) көлемді ойыншықтар жасау. Сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау. Белгілеу сызықтары бойынша қайшымен кесу. Бөлшектерді желіммен, степлермен, таспамен біріктіру. Істерді бір-біріне қосу әдісі. Бөлшектерді негізге жабыстыру әдістері.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Материалдың түстерін таңдауы. Балық аулау желісіндегі моншақтардан тоқылған бұйымдар. Бір жіпке моншақ тоқу. Жұмысты үлгі бойынша дәйекті түрде орындау. Тоқуды көрсету, жұмыстың басталуы мен аяқталуы, жіпті бекіту. Ұсынылған схема бойынша бұйымды жасау. Бұйымды

дайындау кезіндегі жұмыс реттілігі. Моншақтарды бір жіпке екі, үш түсті жіппен байлап, содан кейін санын өзгертеді. Негізгі бөлік пен әрлеу элементтерін тоқу. Сымды өлшеу, қажетті мөлшердегі кескіштермен кесу. Моншақтарды сымға байлау. Бүршік, жапырақ, гүл тоқу. Бұйымды құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. Материалдар мен құралдар, олардың атаулары, қолданылуы, қауіпсіздік техникасы. "Жіппен бейнелеу" техникасындағы жұмыс. Жіптердің түс комбинациясын, олардың ерекшеліктері мен қолданылуын анықтау. Инені ұстау әдістері, инеге жіп салу, жіптің ұзындығын өлшеу. Саңылауларды санау, жіптің бағытын анықтау. Дайын таңбалау бойынша саңлау жасау. "Жіппен бейнелеу" техникасындағы бұрыштарды толтыру. Жіптің түсін анықтау, жұмыста қолдану жіптің түс комбинациясы. Моншақтарды тігу әдістері. "құрақ тігу" техникасындағы жұмыс. Бөлшектерді түйреу. Бұйымның бөлшектерін көктеу . Бұйымның алдыңғы жағын жөрмеу тігісімен жалғау.

Түймелердің әртүрлі түрлерінің айырмашылығы және оларды негізге бекіту әдістері . Төрт тесік түймелерін тігудің әртүрлі әдістерін меңгеру. Екі тесігі бар түймелерді сәндік тігу. Аяқтағы түймелермен жұмыс, түймелері бар сәндік панно . Түйін байлау әдістері, өнімдегі аппликация бөлшектерінің орналасуы. "Ирек " сәндік тігісін игеру. Табиғи маталардың (мақта, зығыр) шығу тегі мен қасиеттерімен танысу. Матадан бұйымдар жасауда қолданылатын маталардың атауларымен танысу. Қазақ ою-өрнегінің бір элементі бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясы. Жұмсақ ойыншық жасау кезінде "алға ине" тігісін қабылдау. Жіпті матаға тігістермен бекіту. Тоқыма аппликация техникасын меңгеру. Маталардағы оң және теріс жақтың айырмашылығы. Аппликацияны жіп пен иненің көмегімен қолмен орындау. Матаның алдыңғы және артқы жағының айырмашылығы. Жіп пен иненің көмегімен қолмен аппликация жасау. Түзу тігіспен жіп пен инені қолданып, қолмен аппликация жасау. Тоқыма материалдарымен жұмыс. Матадан жолақ пен шаршы бөлшектер кесу. Матаның түрін, жіп түсін, ине түрлерін анықтау. Тоқыма материалының түрлерін анықтау.

Ағашпен жұмыс. Ағаштан жасалған бұйымдардың түрлері туралы негізгі түсініктер . Бұйымға арналған ағаш материалдарын таңдау. Бетін тазалау, бетін бояу. Ұзындық және ені туралы түсінік. Құрылыс жинағының элементтерінен қарапайым ғимараттарды жасау. Құралдар мен материалдар. Үлгі арқылы немесе сызғыш пен әдеттегі өлшемдерді қолдану арқылы бұйым бөлшектерін таңбалауды меңгеру. Үлгі параметрлерін дайындамаға беру ережелерін сақтау. Кесілген жерлерді тегістеуішпен өңдеу. Желімді пайдаланып бұйымды құрастыру техникасы. Қарындаш ұстағыш, кесу тақтасы, құстарға жем салатын құрал, желкенді қайық жасау. Бұйымды көркемдік безендіру әдістері.

32. 9-сыныпқа арналған "Кәсіп" пәнінің базалық мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Жұмыс тақырыбы туралы жалпы мәліметтер. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Жұмыс операцияларын орындау кезінде

жұмыс қалпын сақтау. Кәсіп материалдарымен және құралдарымен таныстыру. Қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік шаралары. Үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жұмыс кезеңдерін жоспарлау және технологиялық карта бойынша реттілігін анықтау. Иллюстрация бойынша бұйымды талдау (ойыншықта қандай бөліктер бар, олардың сыртқы түрі, бір-бірімен байланысы). Үлгіге тоқталып, технологиялық карта бойынша бұйымды кезең-кезеңімен орындау. Бөлшектердің дұрыс орналасуын бақылау, пропорциялар мен өлшемдерді сақтау. Аяқталған жұмыс туралы есеп беру. Дайын бұйымның сапасын өзіндік бағалау;

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс. Дайын үлгі бойынша жарманың әртүрлі түрлерін төсеу (тікелей құю және себу әдісі). Суреттің ішіне дәнді дақылдарды төсеу кезінде шаблондарды (қарапайым сюжетті сурет) пайдалану. Пішіні, өлшемі, сыртқы түрін ескере отырып, қолайлы табиғи материалды таңдау. Қосымша материалдарды пайдалана отырып бұйымдарды безендіру әдістері. Дайын үлгі бойынша жаңғақ қабықтарының әртүрлі түрлерін төсеу (тікелей құю және себу әдісі). Материалды төсеу кезінде шаблондарды (жабайы жануарлардың суреттері) пайдалану, негізге жұмыртқа қабығы. Қабық бөліктерін бояу техникасы. Үлгі бойынша бұйым жасау. Қарапайым өрнектерді төсеу, үлгі бойынша аппликация жасау.

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз және картон түрлері мен қасиеттері туралы негізгі мәліметтер. Материалдар мен құралдар. Бөлшектерді негізге орналастыру. Модульдерден шығарма құрастыру. Бұйымды безендіру. Үлгі бойынша сызу және қию. Жолақты цилиндрге бір жағы ығысуы - спиральмен желімдеу. Дайындаманы кесу және негізге желімдеу. Жолақтарды сақиналарға және бір-бірінен тізбекке қосу. Геометриялық пішіндерден өрнектер жасау. Үлгіні контур бойымен және өрнектің ішіне кезекпен төсеу. Бөлшектерді біріктіру. Тескіш көмегімен қағазға пункция жасау. Өлшемді ескере отырып бөлшектерді орналастыру. Конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау; ашық хаттар, бетбелгілер, панно жасау. Бланкілерден сәндік фигуралар, композициялар жасау; оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау.

Саз және тұзды қамырмен жұмыс. Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы, иленгіштігі). Құралдар мен материалдар. "Шикі күйінде" сазды сәндік әрлеу техникасы : жабыстыру, сызу. Тұзды қамырмен жұмыс істеу ережелері. Әртүрлі текстураларды қолдану (қолда бар құралдар, маталар, құрылғылар). Кескіндеменің ерекшеліктері мен негізгі элементтері. Қамырдан ойыншық жасаудың композициялық ерекшеліктерімен таныстыру. Бөлшекті десте, илектеу және шаблонды пайдаланып шығарып алу. Бұйымды дайындаудың композициялық ерекшеліктерімен танысу. Сазбен жасалған бұйымдарды кептіру процесі, кептіру кезеңдері, кептіру дәрежесіне байланысты саздың қасиеттерін өзгерту. Өрнектермен сурет салу: шеңберлер, жолақтар. Ойыншықты жасау ретін сақтау. Қамырды жұмысқа дайындау әдістері: үлгі бойынша әртүрлі

көлемдегі қамыр кесектерін илеу, бөліп алу. Бөлшектерді су мен щетка арқылы қосу. Композицияны құрастыру. Үлгі бойынша фигураны модельдеу, илектеу, оқтаумен жаю . Операциялық жұмыстарды орындау. Бұйымды жасауды екі кезеңге бөліп орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі). Тесу, бұйым бөліктеріне тесікті басып шығару, бояу, оларды негізге жапсыру. Сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану. Үлгіні саз парағына қойып, шаблонға сәйкес фигураны кесу. Рельефтік табақтарды безендіру: жабыстыру, сызу, бояу. Иллюстрация бойынша ойыншықтарды бояу. Қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің кескіндеме бұйымдарында қолданылуы. Техникалық терминдерді түсіну: домалау, тегістеу, созу, бұйралау.

Қалдық материалдармен жұмыс. Әртүрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндіктері, олардың өмірде, күнделікті өмірде қолданылуы туралы мәліметтерді кеңейту. Материалдар мен құралдар. Пластикалық қорапқа бөлшектерді (жүннен жасалған жіптерден, түрлі-түсті картоннан, өрімдерден) желімдеу ережелерін сақтау. Скотч: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Екі жақты таспаны қолдану. Бұйымның барлық бөліктерін құрастыру. Қағазбен (картонмен), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу техникасы. Өнім бөліктерін қосу әдістері. Үгінділерден және сіріңкеден аппликация жасау. Белгілеу сызықтары бойынша қайшымен кесу; қорапты жапсыру және біріктіру. Дайын құрылымды безендіру (түрлі-түсті қағаз, моншақтар, маркерлер). Схема бойынша құрылымдық бөліктерді қосу тәртібі. Бұйымды сәндік бөлшектермен безендіру. Жобалау әдістері, қалдықтардан қосымшалар жасау. Корпусқа ермексаз бөлшектерін бекіту.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Үлгі бойынша қарапайым моншақтарды тоқу. Сымға моншақпен өру. Үлгі бойынша моншақпен күрделі бұйымдарды тоқу. Бірнеше моншақтарды жіпке салып, инені қарама-қарсы бағытта өткізу. Екі жіпке тоқу ережесін сақтау. Күрделі пішіндер мен өрнектерді тоқу ережелерін сақтау. Түрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды өру. Гүл сабақтарын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта. Сымға моншақтарды тігу, дайындаманы бұрау. Бұйымды деңгейлер бойынша құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. Материалдар мен құралдардың атауы, олардың қолданылуы. Инелермен және қайшылармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. "Жіппен бейнелеу" техникасында жұмыс: түстерді біріктіру, ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою. Қайшымен әр түрлі жұмыс түрлерін орындау: ойық кесу, кесу, кесіп тастау, кесіп алу. "Спираль" әдісін меңгеру (аты, пішіндердің алуан түрі), спираль толтыру. Тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау, түстерді біріктіру. Бұрышты, бұрыштың төбесін, бұрыштың қабырғасын және бұрыштың ортақ қабырғасын таңдау. Изожіп техникасы арқылы түзу тігістерді жасау. "Алға жіп" тігісі арқылы қиғаш тігісті жасау. Бірнеше бұрыштарды бір ортақ жағымен толтыру. Изожіп техникасы арқылы жоғарғы және төменгі бұрыштарды толтыру ретін сақтау. Бисер мен пайеткаларды тігу техникасы. Тігістің басы мен

аяғында кері қозғалысты орындау. Бұйымның алдыңғы және артқы жағын тігіспен жалғау. Бұйымның бөліктерін түйреу және көктеу. "Жақтау астында" кесінділерді өңдеуді орындау. Тігіс түрлерінің айырмашылығы; матаға сәндік тігістерді орындау. Сәндік ирек тігісті, "тікелей тігісті" меңгеру; Табиғи маталардың (мақта, зығыр, жүн, жібек) шығу тегі мен қасиеттерімен таныстыру. Көлденең жіптер мен мата бөлшектерінің айырмашылығы және олардың сипаттамасы. Төрт тесігі бар түймелерді сәндік қадауды орындау. Түймелерді пайдаланып, тоқыма аппликациясын жасау. " Құрақ құрау" техникасын меңгеру. Түрлі құрақ техникасын пайдалана отырып, қазақтың ою-өрнегі, қазақтың ұлттық бұйымдары: көрпе, тойбастар, қоржын, құрақ паннолары, ыстық қазандарға арналған төсемелер, шай жылытқыштар, сәнді жастық қаптар жасау. Жұмсақ ойыншық жасағанда "алға ине" тігісін, яғни қиғаш тігісті, " шетінен" тігісті меңгеру. Бұйымды әр түрлі материалдарды: моншақ, пайетка, өрім және бау арқылы көркем безендіру. Аппликация жасау, аппликация бөліктерін матаға орналастыру. Электр үтік: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Электр үтікті пайдалануды меңгеру.

Ағашпен жұмыс. Ағаш бұйымдарының ұзындығы, ені, қалыңдығы туралы түсінік. Бұйым бөліктерін әртүрлі тәсілдермен қосу. Аралау кезіндегі қауіпсіз жұмыс ережелері . Егеу және жону кезінде қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Таңбалар бойынша аралау техникасы. Бөлшекті белгілер бойынша жұқа тістері бар арамен аралау. Сызғыш бойымен белгілеу. Желім мен бұрандаларды қолданып, бұйымды құрастыру техникасы . Ағаштан тұрмыстық заттар мен сыйлық кәдесыйларын жасау: ыстық заттарға төсемелер, гүл тұғыры, қуыршақ жиһазы, "Трактор", "Автомобиль" қимылсыз ойыншықтар. Бұйымды көркемдік безендіру әдістері.

33. 10-сыныпқа арналған "Кәсіп" білім беру пәнінің базалық мазмұны:

1) жалпы еңбек дағдылары мен біліктері. Жұмыс тақырыбы туралы жалпы мәліметтер. Жұмыс орнын ұйымдастыру. Жұмыс операцияларын орындау кезінде жұмыс қалпын сақтау. Кәсіп материалдарымен және құралдарымен таныстыру. Қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау. Кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік шаралары. Үтікпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Толық технологиялық процесті жүргізу: бөлшекті бұйымға орналастыру, бөлшектердің қажетті өлшемдерін анықтау, бұйымның бөлшектерін бір-бірімен қосу. Бөлшектердің дұрыс орналасуын бақылау, пропорциялар мен өлшемдерді сақтау. Технологиялық карта бойынша жұмыс кезеңдері мен реттілігін жоспарлау. Иллюстрация бойынша бұйымды талдау (ойыншықта қандай бөліктер бар, олардың сыртқы түрі, бір-бірімен байланысы). Аяқталған жұмыс туралы есеп беру. Дайын бұйымның сапасын өзіндік бағалау;

2) жұмыстың технологиялық тәсілдері. Табиғи материалдармен жұмыс. Дайын үлгі бойынша жарманың әртүрлі түрлерін төсеу (тікелей құю және себу әдісі). Суреттің ішіне дәнді дақылдарды төсеу кезінде шаблондарды (қарапайым сюжетті сурет)

пайдалану. Пішіні, өлшемі, сыртқы түрін ескере отырып, қолайлы табиғи материалды (шырша бүршігі) таңдау. Қосымша материалдарды пайдалана отырып бұйымдарды безендіру әдістері. Дайын үлгі бойынша жаңғақ қабықтарының әртүрлі түрлерін төсеу (тікелей құю және себу әдісі). Материалды төсеу кезінде шаблондарды (жабайы жануарлардың суреттері) пайдалану, негізге жұмыртқа қабығы. Қабық бөліктерін бояу техникасы. Қарапайым өрнектерді төсеу, үлгі бойынша аппликация жасау.

Қағаз және картонмен жұмыс. Қағаз және картон түрлері мен қасиеттері туралы негізгі мәліметтер. Материалдар мен құралдар. Негіздегі бөліктің орналасуы. Модульдерден шығарма құрастыру. Үлгі бойынша сызу және қию. Жолақты цилиндрге бір жағы ығысуы - спиральмен желімдеу. Дайындаманы кесу және негізге желімдеу. Бұйымды безендіру. Жолақтарды сақиналарға және бір-бірінен тізбекке қосу. Геометриялық пішіндерден өрнектер жасау. Үлгіні контур бойымен және өрнектің ішіне кезекпен төсеу. Бөлшектерді біріктіру. Тескіш көмегімен қағазға тесік жасау. Үлгі бойынша жұмыс ретін орындау. Өлшемді ескере отырып бөлшектерді орналастыру. Конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау; ашық хаттар, бетбелгілер, панно жасау. Дайын қағаздардан сәндік фигуралар, композициялар жасау; оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау.

Саз және тұзды қамырмен жұмыс. Табиғи саздың қасиеттері (түсі, ылғалдылығы, иленгіштігі). Құралдар мен материалдар. "Шикі күйінде" сазды сәндік әрлеу техникасы : жабыстыру, сызу. Тұзды қамырмен жұмыс істеу ережелері. Әртүрлі текстураларды қолдану (қолда бар құралдар, маталар, құрылғылар). Кескіндеменің ерекшеліктері мен негізгі элементтері. Қамырдан ойыншық жасаудың композициялық ерекшеліктерімен таныстыру. Бөлшекті десте, илектеу және шаблонды пайдаланып шығарып алу. Бұйымды дайындаудың композициялық ерекшеліктерімен танысу. Сазбен жасалған бұйымдарды кептіру процесі, кептіру кезеңдері, кептіру дәрежесіне байланысты саздың қасиеттерін өзгерту. Өрнектермен сурет салу: шеңберлер, жолақтар. Ойыншықты жасау ретін сақтау. Қамырды жұмысқа дайындау әдістері: үлгі бойынша әртүрлі көлемдегі қамыр кесектерін илеу, бөліп алу. Бөлшектерді су мен щетка арқылы қосу. Композицияны құрастыру. Үлгі бойынша фигураны модельдеу, илектеу, оқтаумен жаю . Операциялық жұмыстарды орындау. Бұйымды 2 кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі). Тесу, бұйым бөліктеріне тесікті басып шығару, бояу, оларды негізге жапсыру. Сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану. Үлгіні саз парағына қойып, шаблонға сәйкес фигураны кесу. Рельефтік табақтарды безендіру: жабыстыру, сызу, бояу. Иллюстрация бойынша ойыншықтарды бояу. Қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің кескіндеме бұйымдарында қолданылуы. Техникалық терминдерді түсіну: домалау, тегістеу, созу, бұйралау.

Қалдық материалдармен жұмыс. Әр түрлі қалдық материалдардың сапасы мен мүмкіндіктері, олардың өмірде, күнделікті өмірде қолданылуы туралы мәліметтерді кеңейту. Материалдар мен құралдар. Пластикалық қорапқа бөлшектерді (жүннен

жасалған жіптерден, түрлі-түсті картоннан, өрімдерден) желімдеу ережелерін сақтау. Скотч: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Екі жақты таспаны қолдану. Бұйымның барлық бөліктерін құрастыру. Қағазбен (картонмен), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу техникасы. Өнім бөліктерін қосу әдістері. Үгінділерден және сіріңкеден аппликация жасау. Белгілеу сызықтары бойынша қайшымен кесу; қорапты жапсыру және біріктіру. Дайын құрылымды безендіру (түрлі-түсті қағаз, моншақтар, маркерлер). Схема бойынша құрылымдық бөліктерді қосу тәртібі. Бұйымды сәндік бөлшектермен безендіру. Жобалау әдістері, қалдықтардан қосымшалар жасау. Корпусқа ермексаз бөлшектерін бекіту.

Моншақтармен және бисерлермен жұмыс. Үлгі бойынша қарапайым моншақтарды тоқу. Сымға моншақпен өру. Үлгі бойынша моншақпен күрделі бұйымдарды тоқу. Бірнеше моншақтарды жіпке салып, инені қарама-қарсы бағытта өткізу. Екі жіпке тоқу ережесін сақтау. Күрделі пішіндер мен өрнектерді тоқу ережелерін сақтау. Түрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды өру. Гүл сабақтарын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта. Сымға моншақтарды тігу, дайындаманы бұрау. Бұйымды деңгейлер бойынша құрастыру.

Тоқыма материалдарымен жұмыс. Материалдар мен құралдардың атауы, олардың қолданылуы. Инелермен және қайшылармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. "Жіппен бейнелеу" техникасында жұмыс: түстерді біріктіру, ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою. Қайшымен әр түрлі жұмыс түрлерін орындау: ойық кесу, кесу, кесіп тастау, кесіп алу. "Спираль" әдісін меңгеру (аты, пішіндердің алуан түрі), спираль толтыру. Тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау, түстерді біріктіру. Бұрышты, бұрыштың төбесін, бұрыштың қабырғасын және бұрыштың ортақ қабырғасын таңдау. Изожіп техникасы арқылы түзу тігістерді жасау. "Алға жіп" тігісі арқылы қиғаш тігісті жасау. Бірнеше бұрыштарды бір ортақ жағымен толтыру. Изожіп техникасы арқылы жоғарғы және төменгі бұрыштарды толтыру ретін сақтау.

Бисер мен пайетка тігу техникасын қолдану. Тігістің басы мен аяғында кері қозғалысты орындау. Бұйымның алдыңғы және артқы жағын тігіспен жалғау. Бұйымның бөліктерін түйреу және көктеу . "Жақтау астында" кесінділерді өңдеуді орындау. Тігіс түрлерінің айырмашылығы; матаға сәндік тігістерді орындау. Сәндік ирек тігісті, "тікелей тігісті" меңгеру; Табиғи маталардың (мақта, зығыр, жүн, жібек) шығу тегі мен қасиеттерімен таныстыру. Көлденең жіптер мен мата бөлшектерінің айырмашылығы және олардың сипаттамасы. Төрт тесігі бар түймелерге сәндік тігісті орындау. Түймелерді пайдаланып, тоқыма аппликациясын жасау. "Құрақ құрау" техникасын меңгеру. Түрлі құрақ техникасын пайдалана отырып, қазақтың ою-өрнегі, қазақтың ұлттық бұйымдары: көрпе, тойбастар, қоржын, құрақ паннолары, ыстық қазандарға арналған төсемелер, шай жылытқыштар, сәнді жастық қаптар жасау. Жұмсақ ойыншық жасағанда "алға ине" тігісін, яғни қиғаш тігісті, "шетінен" тігісті

меңгеру. Бұйымды әр түрлі материалдарды: моншақ, пайетка, өрім және бау арқылы көркем безендіру. Аппликация жасау, аппликация бөліктерін матаға орналастыру. Электр үтік: түрлері, мақсаты, қолданылуы. Электр үтікті пайдалануды меңгеру.

Ағашпен жұмыс. Ағаш бұйымдарының ұзындығы, ені, қалыңдығы туралы түсінік. Бұйым бөліктерін әртүрлі тәсілдермен қосу. Аралау кезіндегі қауіпсіз жұмыс ережелері . Егеу және жону кезінде қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. Таңбалар бойынша аралау техникасы. Бөлшекті белгілер бойынша жұқа тістері бар арамен аралау. Сызғыш бойымен белгілеу. Желім мен бұрандаларды қолданып, бұйымды құрастыру техникасы . Ағаштан тұрмыстық заттар мен сыйлық кәдесыйларын жасау: ыстық заттарға төсемелер, гүл тұғыры, қуыршақ жиһазы, "Трактор", "Автомобиль" қимылсыз ойыншықтар. Бұйымды көркемдік безендіру әдістері.

34. Мұғалім күнтізбелік жоспарды сыныптағы оқушылардың мүмкіндіктерін және тиісті материалдардың болуын ескере отырып жасайды. Бағдарламада ұсынылған тақырыптар мен жұмыс объектілерін зерттеу тәртібін өзгертуі мүмкін.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада оқыту мақсаттары әр сыныпқа кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.1.1.1 "5" – - сынып, "1.1" – бөлімше, "1" – оқу мақсаты.

36. Оқу бөлімдері мен мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Жалпы еңбек дағдылары мен біліктері" бөлімі:

1 -кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 1. 1. 1 өзінің жұмыс орнында жұмыс жасау, жұмыс қалпын сақтау	6. 1. 1. 1 жұмыс киімін қию	7. 1. 1. 1 ауызша нұсқаулар бойынша жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды дайындау	8. 1. 1. 1 өз жұмыс орнын дайындау	9. 1. 1. 1 нұсқауға сәйкес жұмыс орнын дайындау және тазалау	10. 1. 1. 1 жұмыс орнын өз бетінше дайындау және тазалау
	5. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету	6. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету	7. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу	8. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу	9. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу	10. 1. 1. 2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу

	5. 1. 1. 3 қайшыны қолдану	6. 1. 1. 3 қайшыны қолдану	7. 1. 1. 3 бізді қолдану	8. 1. 1. 3 жоңғышты, егеуішті қолдану	9. 1. 1. 3 қол араны қолдану	10. 1. 1. 3 тігін машинаны қолдану
	5. 1. 1. 4 қағаз түрлерін тану (қарапайым ақ, түрлі-түсті)	6. 1. 1. 4 қағаз түрлерін тану (қарапайым ақ, түрлі-түсті)	7. 1. 1. 4 қағаз түрлерін (қарапайым ақ, түрлі-түсті) және қағаздың қасиетін атау	8. 1. 1. 4 қағаз түрлерін (қарапайым ақ, түрлі-түсті) және қағаздың қасиетін атау	9. 1. 1. 4 картонның түрлері мен қасиеттерін атау (жұмсақ, тығыз)	10. 1. 1. 4 картонның түрлері мен қасиеттерін атау (жұмсақ, тығыз)
	5. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану (кеңсе)	6. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану (кеңсе, ПВА)	7. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану (кеңсе, ПВА)	8. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану (кеңсе, ПВА)	9. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану және атау (кеңсе, ПВА)	10. 1. 1. 5 желімнің түрлерін тану және атау (кеңсе, ПВА)
	5. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану, (бір жақты, екі жақты)	6. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану, (бір жақты, екі жақты)	7. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану, (бір жақты, екі жақты)	8. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану, (бір жақты, екі жақты)	9. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану және атау (бір жақты, екі жақты)	10. 1. 1. 6 скотч түрлерін тану және атау (бір жақты, екі жақты)
1.1. Жалпы еңбек дағдылары мен біліктері	5. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)	6. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)	7. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)	8. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)	9. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)	10. 1. 1. 7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	5. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	6. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	7. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	8. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	9. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау	10. 1. 1. 8 қамырмен, табиғи сазбен жұмыс істеу кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	5. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін сақтау	6. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін сақтау	7. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау	8. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау	9. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау	10. 1. 1. 9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау

	5. 1. 1. 10 мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау	6. 1. 1. 10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау	7. 1. 1. 10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау	8. 1. 1. 10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезінде жұмыс кезеңдерін орындау	9. 1. 1. 10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезінде жұмыс кезеңдерін орындау	10. 1. 1. 10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезінде жұмыс кезеңдерін орындау
	5. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін қолдану	6. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану	7. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану	8. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану	9. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану	10. 1. 1. 11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану
	5. 1. 1. 12 жасаған бұйымын үлгімен салыстыру	6. 1. 1. 12 жасаған бұйымын бөлшектерін үлгімен салыстыру (өлшемі, пішіні, түсі бойынша)	7. 1. 1. 12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, орындалған бұйымның сапасын бағалау	8. 1. 1. 12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, орындалған бұйымның сапасын бағалау	9. 1. 1. 12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, орындалған бұйымның сапасын бағалау	10. 1. 1. 12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, орындалған бұйымның сапасын бағалау

2) "Жұмыстың технологиялық тәсілдері" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
	5. 2. 1. 1 табиғи материалдарды тану және атау	6. 2. 1. 1 табиғи материалдарды тану және атау	7. 2. 1. 1 табиғи материалдан қарапайым үлгілерді құрастыру	8. 2. 1. 1 табиғи материалдан қарапайым үлгілерді құрастыру	9. 2. 1. 1 табиғи материалдан қарапайым үлгілерді құрастыру, үлгі бойынша аппликация жасау	10. 2. 1. 1 табиғи материалдан қарапайым үлгілерді құрастыру, үлгі бойынша аппликация жасау
	5. 2. 1. 2 дәнді дақылдардың әртүрлі түрлерін тану және атау	6. 2. 1. 2 дәнді дақылдардың әртүрлі түрлерін тану және атау	7. 2. 1. 2 асбұршақты (үрмебұршақты, жарманы) суреттің	8. 2. 1. 2 дәнді дақылдардың бір түрімен суреттің контур бойымен жаю	9. 2. 1. 2 әр түрлі дәндерді, жармаларды дайын суретке жаю (тікелей салу	10. 2. 1. 2 әр түрлі дәнді дақылдардың дайын суретке жаю (

			контур бойымен орналастыру		және себу әдісі)	тікелей теру және себу әдісі)
	5. 2. 1. 3 суретті кезең-кезеңмен орналастыруды орындау	6. 2. 1. 3 суретті кезең-кезеңмен орналастыруды орындау	7. 2. 1. 3 дәнді контур бойымен қою кезінде шаблонды қолдану	8. 2. 1. 3 дәнді контур бойымен төсеу кезінде шаблонды (тақырыптық суретті) қолдану	9. 2. 1. 3 суреттің ішіне жарма салған кезде үлгіні қолдану (қарапайым сюжеттік сурет)	10. 2. 1. 3 суреттің ішіне жарма салған кезде үлгіні қолдану (қарапайым сюжеттік сурет)
	5. 2. 1. 4 бүршіктерді тану және атау	6. 2. 1. 4 бүршіктерді тану және атау	7. 2. 1. 4 пішінін ескере отырып, бүршіктерді таңдау	8. 2. 1. 4 пішінін, көлемін ескере отырып, бүршіктерді таңдау	9. 2. 1. 4 пішінін, өлшемін, сыртқы түрін ескере отырып, бүршіктерді таңдау	10. 2. 1. 4 пішінін, өлшемін, сыртқы түрін ескере отырып, бүршіктерді таңдау
	5. 2. 1. 5 бүршіктердің қабыршақтарын, олардың мөлшерін, түрлерін тану және атау	6. 2. 1. 5 бүршіктердің қабыршақтарын, олардың мөлшерін, түрлерін тану және атау	7. 2. 1. 5 бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістерін білу және орындау	8. 2. 1. 5 бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістерін білу және орындау	9. 2. 1. 5 қосымша материалдарды қолдана отырып, бұйымдарды безендіру	10. 2. 1. 5 қосымша материалдарды қолдана отырып, бұйымдарды безендіру әдістерін орындау
2.1. Табиғи материалдармен жұмыс	5. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерін тану және атау	6. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерін тану және атау	7. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының бір түрімен ұлттық өрнегі бар суреттің контурын салу	8. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының бір түрімен суреттің контурына жаю	9. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерінен дайын үлгі бойынша ұлттық ою-өрнектерін салу (тікелей салу және себу әдісі)	10. 2. 1. 6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерінен дайын үлгіге салу (тікелей теру және себу әдісі)
	5. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын тану және атау	6. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын тану және атау	7. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын төсеу кезінде (үй жануарларының суреттері) материалды шаблондарын қолдану	8. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын төсеу кезінде (үй жануарларының суреттері) материалды шаблондарын қолдану	9. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын төсеу кезінде (жабайы жануарлардың суреттері) материалды шаблондарын қолдану	10. 2. 1. 7 жұмыртқа қабығын төсеу кезінде (жабайы жануарлардың суреттері) материалды шаблондарын қолдану

	5. 2. 1. 8 жұмыртқа қабығының қасиеттерін атау	6. 2. 1. 8 жұмыртқа қабығының қасиеттерін атау	7. 2. 1. 8 тұтас қабықтан бөліктерді шағып алу	8. 2. 1. 8 тұтас қабықтан бөліктерді шағып алу	9. 2. 1. 8 қабық бөліктерін бояу	10. 2. 1. 8 қабық бөліктерін бояу
	5. 2. 1. 9 тұқымдарды түрлері бойынша тану және ажырату	6. 2. 1. 9 тұқымдарды түрлері бойынша тану және ажырату	7. 2. 1. 9 тұқымдарды түрлері бойынша сұрыптау	8. 2. 1. 9 тұқымдарды түрлері бойынша сұрыптау	9. 2. 1. 9 бұйымды жасау үшін қажетті тұқымдарды түрлерін таңдау	10. 2. 1. 9 бұйымды жасау үшін қажетті тұқымдарды түрлерін таңдау
	5. 2. 1. 10 дәнді дақылдар мен тұқымдардан қарапайым жұмыстарды, ұлттық оюларды, панно жасау	6. 2. 1. 10 дәнді дақылдар мен тұқымдардан қарапайым жұмыстарды, ұлттық оюларды, панно жасау	7. 2. 1. 10 жарма мен тұқымнан панно жасау; сәндік тұрмыстық бұйымдар, ұлттық кәдесыйлар	8. 2. 1. 10 жарма мен тұқымнан панно жасау; сәндік тұрмыстық бұйымдар, кәдесыйлар	9. 2. 1. 10 жарма мен тұқымнан панно және ұлттық ою-өрнектері бар сыйлық кәдесыйлар жасау; жарма мен тұқымнан жасалған бұйымды безендіру	10. 2. 1. 10 жарма мен тұқымнан панно мен сыйлық кәдесыйлар жасау; жарма мен тұқымнан жасалған бұйымды безендіру
	5. 2. 2. 1 қағазды жырту	6. 2. 2. 1 қағазды жырту, ұсақтау	7. 2. 2. 1 қағаз парағынан бөліктерді жұлу	8. 2. 2. 1 қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойымен, бөліктерге)	9. 2. 2. 1 қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойымен, бөліктермен)	10. 2. 2. 1 қағаз парағын "көзбен өлшеп" тең бөліктерге жырту
	5. 2. 2. 2 газет жолақтарынан түтіктерді бұрау	6. 2. 2. 2 газет жолақтарынан түтіктерді бұрау	7. 2. 2. 2 дайындамаларды өзекке орау	8. 2. 2. 2 дайындамаларды өзекке орау	9. 2. 2. 2 бөлшектерді негізге қою	10. 2. 2. 2 бөлшектерді негізге қою
	5. 2. 2. 3 қағаз парағынан түіршіктер орау	6. 2. 2. 3 қағаз парағынан түіршіктер орау	7. 2. 2. 3 қағаз парағын екіге бүктеу	8. 2. 2. 3 қағаз парағын қатпарлап бүктеу	9. 2. 2. 3 модульдерден композиция жасау	10. 2. 2. 3 модульдерден композиция жасау
	5. 2. 2. 4 бөлшекті бір түске бояу	6. 2. 2. 4 бөлшекті 1-2 түске бояу	7. 2. 2. 4 бұйым дайындамаларын үлгі бойынша бояу	8. 2. 2. 4 дайын өнімді бояу	9. 2. 2. 4 дайын өнімді берілген үлгі бойынша бояу	10. 2. 2. 4 дайын өнімді берілген үлгі бойынша бояу
	5. 2. 2. 5 геометриялық фигураларды тану және көрсету	6. 2. 2. 5 геометриялық фигураларды тану және көрсету	7. 2. 2. 5 шаблон бойынша сызу	8. 2. 2. 5 шаблон бойынша сызу	9. 2. 2. 5 шаблон бойынша сызу және қию	10. 2. 2. 5 шаблон бойынша сызу және қию

	5. 2. 2. 6 қайшымен түзу сызықпен қию	6. 2. 2. 6 қайшымен қисық сызықтар, шеңберлер және спиральдар бойымен н қию	7. 2. 2. 6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысу арқылы жабыстыру – спираль	8. 2. 2. 6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысу арқылы жабыстыру - спираль	9. 2. 2. 6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысу арқылы жабыстыру - спираль	10. 2. 2. 6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысу арқылы жабыстыру - спираль
	5. 2. 2. 7 парақтың жоғарғы-төменгі жағын, бүктемесін тану және анықтау	6. 2. 2. 7 парақтың жоғарғы-төменгі жағын, бүктемесін тану және анықтау	7. 2. 2. 7 дайындамаларды қиып алу	8. 2. 2. 7 дайындамаларды қиып алу	9. 2. 2. 7 дайындамаларды кесіп, негізге қою	10. 2. 2. 7 дайындамаларды кесіп, негізге қою
2.2. Қағаз және картонмен жұмыс	5. 2. 2. 8 жолақтарды кесу	6. 2. 2. 8 жолақтарды жабыстыру	7. 2. 2. 8 жолақтың екі жетін бір-біріне жабыстырып, сақина жасау және сақиналарды өзара тізбекке қосу	8. 2. 2. 8 жолақтың екі жетін бір-біріне жабыстырып, сақина жасау және сақиналарды өзара тізбекке қосу	9. 2. 2. 8 сюжеттік аппликация жасау	10. 2. 2. 8 сюжеттік аппликация жасау
	5. 2. 2. 9 жапсыруға арналған дайын шаблон арқылы геометриялық пішіндерден аппликация жасау	6. 2. 2. 9 үлгі бойынша геометриялық пішіндерден аппликация жасау	7. 2. 2. 9 геометриялық пішіндерден өрнек құрастыра отырып, аппликацияны орындау	8. 2. 2. 9 әртүрлі контурлары, симметриялы және асимметриялы қ фигуралары бар аппликацияны жасау	9. 2. 2. 9 сюжетті аппликацияны жасау	10. 2. 2. 9 көлемді аппликацияны жасау
	5. 2. 2. 10 қарапайым жазық және көлемді бұйымдар жасау	6. 2. 2. 10 қарапайым жазық және көлемді бұйымдар жасау	7. 2. 2. 10 үлгіні контур бойымен дәйекті түрде орналастыру	8. 2. 2. 10 үлгіні контур бойымен дәйекті түрде орналастыру	9. 2. 2. 10 үлгіні контур бойымен және суреттің ішіне дәйекті түрде орналастыру	10. 2. 2. 10 үлгіні контур бойымен және суреттің ішіне дәйекті түрде орналастыру
	5. 2. 2. 11 бұйымның бөлшектерін білу және көрсету	6. 2. 2. 11 бұйымның бөлшектерін білу және көрсету	7. 2. 2. 11 бөлшектердің санын анықтау	8. 2. 2. 11 бөлшектердің санын анықтау	9. 2. 2. 11 бөлшектердің қажетті санын іріктеп алу	10. 2. 2. 11 бөлшектердің қажетті санын анықтап, іріктеп алу
	5. 2. 2. 12 қағаз тескішті	6. 2. 2. 12 қағаз тескіштің	7. 2. 2. 12 тескіш	8. 2. 2. 12 тескіш	9. 2. 2. 12 тескіш көмегімен	10. 2. 2. 12 тескіш көмегімен

	тану және көрсету	қолдану мақсатын білу	көмегімен қағазды тесу	көмегімен қағазды тесу	қағазды белгіленген жерден тесу	қағазды белгіленген жерден тесу
	5. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша тану және ажырату	6. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша тану және ажырату	7. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша тану және ажырату	8. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша тану және ажырату	9. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша іріктеу	10. 2. 2. 13 бөлшектерді мөлшері бойынша іріктеу
	5. 2. 2. 14 конусты тану және көрсету, дайындамалардан конус жасау	6. 2. 2. 14 конусты, цилиндрді тану және көрсету, дайындамалардан цилиндр жасау	7. 2. 2. 14 конустан көлемді ойыншықтар жасау	8. 2. 2. 14 конустан, цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау	9. 2. 2. 14 бөлшектерді үлгі бойынша орналастыру дайындамалардан сәндік фигуралар немесе басқа композициялар жасау	10. 2. 2. 14 бөлшектерді үлгі бойынша орналастыру дайындамалардан сәндік фигуралар немесе басқа композициялар жасау
	5. 2. 2. 15 ұлттық сипаты бар бұйымдарды жасау	6. 2. 2. 15 ұлттық сипаты бар бұйымдарды жасау	7. 2. 2. 15 конустан көлемді ойыншықтар жасау (киіз үй)	8. 2. 2. 15 конустан көлемді ойыншықтар жасау	9. 2. 2. 15 конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау, ұлттық ою-өрнектері бар композицияны құрастыру	10. 2. 2. 15 конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау, ұлттық ою-өрнектері бар композицияны құрастыру
	5. 2. 3. 1 табиғи саздың қасиеттерін бақылап түсіну	6. 2. 3. 1 табиғи саздың қасиеттерін білу (түсі, ылғалдылығы, икемділігі)	7. 2. 3. 1 сазды езу, мыжу	8. 2. 3. 1 сазды езу, мыжу, илеу	9. 2. 3. 1 "шикі күйінде" саздан безендіру: жабыстыру, тырналау	10. 2. 3. 1 "шикі күйінде" саздан безендіру: жабыстыру, тырналау
	5. 2. 3. 2 қамыр илеу (педагогпен бірлесіп)	6. 2. 3. 2 қамыр илеу (педагогпен бірлесіп)	7. 2. 3. 2 ойыншық жасау кезектілігін сақтау	8. 2. 3. 2 ойыншық жасау кезектілігін сақтау	9. 2. 3. 2 әртүрлі текстураларды қолдану (жақсартылған құралдар, маталар, құрылғылар)	10. 2. 3. 2 әртүрлі текстураларды қолдану (жақсартылған құралдар, маталар, құрылғылар)
	5. 2. 3. 3 қамырды сақтау	6. 2. 3. 3 қамырды сақтау	7. 2. 3. 3 жабыстыру, жабыстыруда әр түрлі	8. 2. 3. 3 жабыстыру, жабыстыруда әр түрлі	9. 2. 3. 3 кескіндеменің негізгі	10. 2. 3. 3 кескіндеменің негізгі

шарттарын сақтау	шарттарын сақтау	құрылғыларды (оқтау, шаблондар, пішіндер) пайдалану	құрылғыларды (оқтау, шаблондар, пішіндер) пайдалану	элементтерін орындау	элементтерін орындау
5. 2. 3. 4 құралдарды тану және көрсету: жалпақ десте, дөңгелек десте, оқтау, шаблон	6. 2. 3. 4 құралдарды тану және көрсету: жалпақ десте, дөңгелек десте, оқтау, шаблон	7. 2. 3. 4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу	8. 2. 3. 4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу	9. 2. 3. 4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу	10. 2. 3. 4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу
5. 2. 3. 5 бөлшектердің өлшемін салыстыру	6. 2. 3. 5 бөлшектердің өлшемін салыстыру	7. 2. 3. 5 әр түрлі құрылғыларда н фактураларды жасау	8. 2. 3. 5 әр түрлі құрылғыларда н фактураларды жасау	9. 2. 3. 5 өрнектер, шеңберлер, жолақтар салып, кескіндеме жасау	10. 2. 3. 5 өрнектер, шеңберлер, жолақтар салып, кескіндеме жасау
5. 2. 3. 6 саздың қасиеттерін атау	6. 2. 3. 6 саздың қасиеттерін атау	7. 2. 3. 6 гуашьпен жұмыс істеу ережелерін орындау	8. 2. 3. 6 гуашьпен жұмыс істеу ережелерін орындау	9. 2. 3. 6 ойыншықтың жасалу ретін сақтау	10. 2. 3. 6 ойыншықтың жасалу ретін сақтау
5. 2. 3. 7 саздыжұмысқа дайындау	6. 2. 3. 7 саздыжұмысқа дайындау	7. 2. 3. 7 сазбен жұмыс істеу ережелерін орындау	8. 2. 3. 7 сазбен жұмыс істеу ережелерін орындау	9. 2. 3. 7 қамырды жұмысқа дайындау: илеу, үлгі бойынша әртүрлі көлемдегі қамыр кесектерін үзу	10. 2. 3. 7 қамырды жұмысқа дайындау әдістерін орындау: илеу, үлгі бойынша әртүрлі көлемдегі қамыр кесектерін үзу
5. 2. 3. 8 бұйымды, оның бөліктерін, белгілерін атау	6. 2. 3. 8 бұйымды , оның бөліктерін, белгілерін атау	7. 2. 3. 8 тұзды қамырдан мүсіндеу	8. 2. 3. 8 тұзды қамырдан мүсіндеу	9. 2. 3. 8 қамыр бөлшектерін су мен щетка арқылы жалғау	10. 2. 3. 8 қамыр бөлшектерін су мен щетка арқылы жалғау
5. 2. 3. 9 әр түрлі мөлшердегі шарларды жаю	6. 2. 3. 9 әр түрлі мөлшердегі шарларды жаю	7. 2. 3. 9 шарларды қысып текшелер жасау	8. 2. 3. 9 шарларды текшелерге тегістеу	9. 2. 3. 9 композиция құрастыру	10. 2. 3. 9 композиция құрастыру
5. 2. 3. 10 бұйымдардың әртүрлі бөлшектерін (	6. 2. 3. 10 бұйымдардың әртүрлі бөлшектерін (	7. 2. 3. 10 әртүрлі пішіндегі	8. 2. 3. 10 әртүрлі пішіндегі	9. 2. 3. 10 фигураны шаблон	10. 2. 3. 10 фигураны шаблон

2.3. Саз және тұзды қамырмен жұмыс істеу	жіптер, пластиналар, шарлар) жаю, бұрау, жалпитып қысу	жіптер, пластиналар, шарлар) жаю, бұрау, жалпитып қысу, мыжу	бұйым бөлшектерін жасаудың әдістерін қолдану	бұйым бөлшектерін жасаудың әдістерін қолдану	бойынша мүсіндеу, илеу оқтаумен жаю	бойынша мүсіндеу, илеу оқтаумен жаю
	5. 2. 3. 11 әр түрлі мөлшердегі шарларды алақандар арасында ұқалап және үстел бетіне қойып, жапсыру	6. 2. 3. 11 әр түрлі мөлшердегі шарларды алақандар арасында ұқалап және үстел бетіне қойып, жапсыру	7. 2. 3. 11 бұйымды 1-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау	8. 2. 3. 11 дайын қалыптарды пайдаланып мүсіндеу	9. 2. 3. 11 бұйымды 2-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі)	10. 2. 3. 11 бұйымды 2-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі)
	5. 2. 3. 12 бояудың қарапайым ережелерін орындау	6. 2. 3. 12 бояудың қарапайым ережелерін орындау	7. 2. 3. 12 модельдеуді конструктивті түрде орындау (бөліктерден бүтінге дейін)	8. 2. 3. 12 бұйымды 1-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау	9. 2. 3. 12 тесу , бұйымның бөліктеріне басып шығару , бояу, оларды негізге желімдеу	10. 2. 3. 12 тесу, бұйымның бөліктеріне басып шығару , бояу, оларды негізге желімдеу
	5. 2. 3. 13 жазықтықта мүсіндеу (рельеф)	6. 2. 3. 13 жазықтықта мүсіндеу (рельеф)	7. 2. 3. 13 ұсақ жарықшақтарды егіп тегістеу	8. 2. 3. 13 конструктивті әдіспен мүсіндеу (бөліктерден бүтін жасау)	9. 2. 3. 13 сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану	10. 2. 3. 13 сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану
	5. 2. 3. 14 әр түрлі құрылғылардың көмегімен бедермелер, фактураларды жасау	6. 2. 3. 14 әр түрлі құрылғылардың көмегімен бедермелер, фактураларды жасау	7. 2. 3. 14 жақтау бетінде өрнек салу үшін шағын заттарды пайдалану	8. 2. 3. 14 кішкене жарықшақтарды тегістеу	9. 2. 3. 14 рельефті тақтайшаларды безендіру, үстіне жабыстыру, сызу, бояу, фактураларды қолдану, сурет салу, тапсырмада бағдарлау	10. 2. 3. 14 рельефті тақтайшаларды жабыстыру, сызу, бояу арқылы текстураны қолдану, үлгі бойынша тапсырмада бағдарлау
	5. 2. 3. 15 саздан жасалған тегіс қабатта дестемен немесе тіс	6. 2. 3. 15 саздан жасалған тегіс қабатта дестемен немесе тіс	7. 2. 3. 15 түрлі материалдарды (мата, фольга, шілтер және т.б.) қолдану арқылы саз	8. 2. 3. 15 саз қабатын көлемді бөлшектерді жапсыру арқылы безендіру	9. 2. 3. 15 саз қабатын әртүрлі тәсілдермен " шикідей" безендіру	10. 2. 3. 15 саз қабатын саусақпен ою

	тазалағышпен тырналап сурет салу	тазалағышпен тырналап сурет салу	қабатының фактурасын өзгерту			салу тәсілімен безендіру
	5. 2. 3. 16 бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (қалыптардың) көмегімен кесу (ойып кесіп алу)	6. 2. 3. 16 бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (қалыптардың) көмегімен кесу (ойып кесіп алу)	7. 2. 3. 16 бұйымның бөліктерін қолда бар құралдарды (шаблондарды) пайдаланып кесу	8. 2. 3. 16 рельефтік тақталарды ұлттық ою-өрнектерді жабыстыру, фактураларды, саусақпен ою салуды қолдану арқылы безендіру	9. 2. 3. 16 бұйымдардға қазақтың ұлттық ою-өрнектерін салып бояу	10. 2. 3. 16 бұйымдардға қазақтың ұлттық ою-өрнектерін салып бояу
	5. 2. 3. 17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен тану және салыстыру	6. 2. 3. 17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен тану және салыстыру	7. 2. 3. 17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен, муляжбен салыстыру	8. 2. 3. 17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен, муляжбен салыстыру	9. 2. 3. 17 қолда бар құралдарды (шаблондарды) пайдаланып бұйымның бөліктерін кесу	10. 2. 3. 17 қолда бар құралдарды (сызбаүлгі) пайдалана отырып, бұйымның бөлшектерін қиып алу
	5. 2. 4. 1 орауыш материалдың (кәмпит қағазы) қасиеттерін атау: орауыштардың түсі, мөлшері, құрылымы	6. 2. 4. 1 орауыш материалдың (кәмпит қағазы) қасиеттерін атау: орауыштардың түсі, мөлшері, құрылымы	7. 2. 4. 1 материалды үнемді бөліп пайдалану	8. 2. 4. 1 материалды үнемді бөліп пайдалану	9. 2. 4. 1 бөлшектерден (жүн жіптер, түрлі-түсті картон, өрім) пластикалық қорапқа ұлттық ою-өрнектерді жасап жапсыруда желімдеу технологиясын (техникалық талаптарын, тәртібін, ретін) сақтау	10. 2. 4. 1 бөлшектерден (жүн жіптер, түрлі-түсті картон, өрім) пластикалық қобдишаға, футлярға ұлттық ою-өрнектерді жасап жапсыруда желімдеу технологиясын (техникалық талаптарын, тәртібін, ретін) сақтау
	5. 2. 4. 2 ұлттық өрнектерді пайдалана отырып, бұйымдарға орауыштарды желімдеу	6. 2. 4. 2 ұлттық өрнектерді пайдалана отырып, бұйымдарға орауыштарды желімдеу	7. 2. 4. 2 ұлттық ою-өрнектерді пайдаланып қораптардан сандық құрастыру	8. 2. 4. 2 ұлттық ою-өрнектерді пайдаланып қораптардан сандық құрастыру	9. 2. 4. 2 екі жақты скотчті (жабыстыратын таспа) қолдану	10. 2. 4. 2 екі жақты таспаны қолдану
	5. 2. 4. 3 кәмпит	6. 2. 4. 3 кәмпит	7. 2. 4. 3 қалдық материалдан,	8. 2. 4. 3 қалдық материалдан,	9. 2. 4. 3 бұйымның	10. 2. 4. 3 бұйымның

	қағаздарын өзара бір-біріне жалғау	қағаздарын өзара бір-біріне жалғау	қолданыстан шыққан заттардан құрастыру	қолданыстан шыққан заттардан құрастыру	бөлшектерін жинау	бөлшектерін жинау
	5. 2. 4. 4 бұйымдарды тану және ажырату, олар жасалған материалды атау	6. 2. 4. 4 бұйымдарды тану және ажырату, олар жасалған материалды атау	7. 2. 4. 4 көлемді бұйым жасау үшін кәмпит қағаздарын бүктеу техникасын орындау	8. 2. 4. 4 көлемді бұйым жасау үшін кәмпит қағаздарын бүктеу техникасын орындау	9. 2. 4. 4 қағазбен (картонмен), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу тәсілдерін орындау	10. 2. 4. 4 қағазбен (картонмен), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу тәсілдерін орындау
2.4. Қалдық материалмен жұмыс	5. 2. 4. 5 "Мозаика" техникасын орындау, картонға геометриялық ою-өрнек салу	6. 2. 4. 5 "Мозаика" техникасын орындау, картонға геометриялық ою-өрнек салу	7. 2. 4. 5 дайын құрылымды безендіру	8. 2. 4. 5 дайын құрылымды безендіру	9. 2. 4. 5 бұйымның барлық бөлшектерін қосып құрастыру	10. 2. 4. 5 бұйымның барлық бөлшектерін қосып құрастыру
	5. 2. 4. 6 үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу)	6. 2. 4. 6 үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу), үгінділерден аппликация жасау	7. 2. 4. 6 үгінділерден аппликация жасау	8. 2. 4. 6 үгінділерден аппликация жасау	9. 2. 4. 6 үгінділер мен сіріңкелерден аппликация жасау	10. 2. 4. 6 үгінділер мен сіріңкелерден аппликация жасау
	5. 2. 4. 7 сіріңке қораптарынан құрастыру	6. 2. 4. 7 сіріңке қораптарынан құрастыру	7. 2. 4. 7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау	8. 2. 4. 7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау	9. 2. 4. 7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау, әртүрлі түстерге бояу	10. 2. 4. 7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау, әртүрлі түстерге бояу
	5. 2. 4. 8 қораптарды желімдеу	6. 2. 4. 8 қораптарды желімдеу	7. 2. 4. 8 таңбалау сызықтары бойынша қайшымен кесу	8. 2. 4. 8 таңбалау сызықтары бойынша қайшымен кесу	9. 2. 4. 8 таңбалау сызықтары бойымен қайшымен кесу; қораптарды желімдеу және біріктіру	10. 2. 4. 8 таңбалау сызықтары бойымен қайшымен кесу; жәшіктерді желімдеу және біріктіру
	5. 2. 4. 9 бөлшектерді желімдеп біріктіру	6. 2. 4. 9 бөлшектерді желімдеп біріктіру	7. 2. 4. 9 бөлшектерді скотчпен біріктіру	8. 2. 4. 9 бөлшектерді скотчпен біріктіру	9. 2. 4. 9 бөлшектерді степлермен біріктіру	10. 2. 4. 9 бөлшектерді степлермен біріктіру
	5. 2. 4. 10 ермексаздан	6. 2. 4. 10 ермексаздан				

	жасалған бөлшектерді корпусқа бекіту	жасалған бөлшектерді корпусқа бекіту	7. 2. 4. 10 бөлшектерді бұйымға желімдеу	8. 2. 4. 10 бөлшектерді бұйымға желімдеу	9. 2. 4. 10 бөлшектерді бұйымға желімдеу	10. 2. 4. 10 бөлшектерді бұйымға желімдеу
2.5. Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	5. 2. 5. 1 моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату	6. 2. 5. 1 моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату	7. 2. 5. 1 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату	8. 2. 5. 1 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату	9. 2. 5. 1 бисерлерден қарапайым бұйымдарды дайын сызба бойынша тоқу	10. 2. 5. 1 бисерлерден қарапайым бұйымдарды дайын сызба бойынша тоқу
	5. 2. 5. 2 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша таңдау	6. 2. 5. 2 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша таңдау	7. 2. 5. 2 балық аулау жібінде екі моншақтан тұратын "бұтақты" тоқу; төрт бисерден "төбешіктер" жасау	8. 2. 5. 2 балық аулау жібінде екі моншақтан тұратын "бұтақты" тоқу; төрт бисерден "төбешіктер" жасау	9. 2. 5. 2 бисерді сымға теріп, бұйым жасау	10. 2. 5. 2 бисерді сымға теріп, бұйым жасау
	5. 2. 5. 3 ілмектердіпішіні, өлшемі бойынша тану және ажырату	6. 2. 5. 3 ілмектерді пішіні, өлшемі бойынша тану және ажырату	7. 2. 5. 3 ілмекті балық аулау жібімен бекіту	8. 2. 5. 3 ілмекті балық аулау жібімен бекіту	9. 2. 5. 3 ілмекті сыммен бекіту	10. 2. 5. 3 ілмекті сыммен бекіту
	5. 2. 5. 4 көрсетілім бойынша тоқуды орындау	6. 2. 5. 4 көрсетілім бойынша тоқуды орындау	7. 2. 5. 4 жұмыстың басы мен соңын тоқу, жіпті бекіту	8. 2. 5. 4 жұмыстың басы мен соңын тоқу, жіпті бекіту	9. 2. 5. 4 жіпке бірнеше моншақ салып, инені қарама-қарсы бағытта жіппен өткізу	10. 2. 5. 4 жіпке бірнеше моншақ салып, инені қарама-қарсы бағытта жіппен өткізу
	5. 2. 5. 5 жіпке тоқу кезінде әр әрекетті тану және атау	6. 2. 5. 5 жіпке тоқу кезінде әр әрекетті тану және атау	7. 2. 5. 5 сызба бойынша бұйымдарды орындау	8. 2. 5. 5 сызба бойынша бұйымдарды орындау	9. 2. 5. 5 екі жіпке тоқу ережесін сақтау	10. 2. 5. 5 екі жіпке тоқу ережесін сақтау
	5. 2. 5. 6 моншақтардың түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)	6. 2. 5. 6 моншақтардың түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)	7. 2. 5. 6 моншақтардың және бисерлердің түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)	8. 2. 5. 6 моншақтардың және бисерлердің түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)	9. 2. 5. 6 бір жіпке екі немесе үш түсті бисерлерді біртіндеп санын өзгертумен теру	10. 2. 5. 6 бір жіпке екі немесе үш түсті жіпті бисерлер, содан кейін олардың санын өзгерту

	5. 2. 5. 7 моншақтарды жіпке теру, түйіндер байлау, бірінші және соңғы моншақтарды бекіту	6. 2. 5. 7 моншақтарды жіпке теру, түйіндер байлау, бірінші және соңғы моншақтарды бекіту	7. 2. 5. 7 негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін тоқу	8. 2. 5. 7 негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін тоқу	9. 2. 5. 7 әртүрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды тоқу	10. 2. 5. 7 әртүрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды тоқу
	5. 2. 5. 8 сымды, кескішті тану және атау	6. 2. 5. 8 сымды, кескішті тану және атау	7. 2. 5. 8 сымды өлшеу, оны кескіштермен қажетті өлшемге дейін кесу	8. 2. 5. 8 сымды өлшеу, оны кескіштермен қажетті өлшемге дейін кесу	9. 2. 5. 8 гүл сабақтарын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта	10. 2. 5. 8 гүл сабақтарын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта
	5. 2. 5. 9 бисерлерді өрімге теру	6. 2. 5. 9 бисерлерді өрімге теру	7. 2. 5. 9 бисерлерді сымға теру	8. 2. 5. 9 бисерлерді сымға теру	9. 2. 5. 9 бисерлерді сымға теру және дайындаманы бұрау	10. 2. 5. 9 бисерлерді сымға теру және дайындаманы бұрау
	5. 2. 5. 10 бисерді бір жіпке теріп тоқу	6. 2. 5. 10 бисерді бір жіпке теріп тоқу	7. 2. 5. 10 бисерден бүршік, жапырақ, гүл тоқу	8. 2. 5. 10 бисерден бүршік, жапырақ, гүл тоқу	9. 2. 5. 10 бисерден жасалған бұйымдарды деңгейлеп жинау	10. 2. 5. 10 бисерден жасалған бұйымдарды деңгейлеп жинау
	5. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану	6. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану	7. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану	8. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектерді қолдану	9. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектерді қолдану	10. 2. 5. 11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектерді қолдану
	5. 2. 6. 1 жіптің түсін тану және атау	6. 2. 6. 1 жіптің түсін тану және атау; жұмыста жіптердің түстерінің тіркесімін қолдану	7. 2. 6. 1 "Жіппен бейнелеу" техникасында жоғарғы және төменгі бұрыштарды (мата бөліктеріне) толтыру кезектілігін сақтау	8. 2. 6. 1 "Жіппен бейнелеу" техникасында жоғарғы және төменгі бұрыштарды(мата бөліктерімен) толтыру кезектілігін сақтау	9. 2. 6. 1 түстерді "Жіппен бейнелеу" техникасында біріктіру, шеңберді ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою	10. 2. 6. 1 түстерді "Жіппен бейнелеу" техникасында біріктіру, шеңберді ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою

5. 2. 6. 2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу	6. 2. 6. 2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу	7. 2. 6. 2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу, жіптің ұзындығын өлшеу	8. 2. 6. 2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу, жіптің ұзындығын өлшеу	9. 2. 6. 2 "Спираль" техникасын қолдану, спиральды толтыру	10. 2. 6. 2 "Спираль" техникасын қолдану, спиральды толтыру
5. 2. 6. 3 картонның оң және теріс жағын тану және ажырату	6. 2. 6. 3 картонның оң және теріс жағын тану және ажырату	7. 2. 6. 3 тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау	8. 2. 6. 3 тесіктерді санау, жіптің бағытын анықтау	9. 2. 6. 3 тесіктерді санау, жіптің бағытын, түстердің тіркесімін анықтау	10. 2. 6. 3 тесіктерді санау, жіптің бағытын, түстердің тіркесімін анықтау
5. 2. 6. 4 ине мен жіппен жұмыс жасау кезінде тігістердің түрлерін тану және атау	6. 2. 6. 4 ине мен жіппен жұмыс жасау кезінде тігістердің түрлерін тану және атау	7. 2. 6. 4 "Құрақ тігу" техникасында тігіп, бұйым шығару (педагогтың шешімі бойынша)	8. 2. 6. 4 "Құрақ тігу" техникасында тігіп, бұйым шығару (педагогтың шешімі бойынша)	9. 2. 6. 4 "инемен алға" тігісті, қиғаш тігісті орындау	10. 2. 6. 4 "инемен алға" тігісті, қиғаш тігісті орындау
5. 2. 6. 5 мата бойынша қайшымен жұмыс істеудің қарапайым әдістерін орындау	6. 2. 6. 5 мата бойынша қайшымен жұмыс істеудің қарапайым әдістерін орындау	7. 2. 6. 5 дайын таңбалар бойымен тесулер жасау	8. 2. 6. 5 дайын таңбалар бойымен тесулер жасау	9. 2. 6. 5 "Жіппен бейнелеу" техникасында тікелей тігістерді орындау	10. 2. 6. 5 "Жіппен бейнелеу" техникасында тікелей тігістерді орындау
5. 2. 6. 6 түйін жасау, жіпті таспамен бекіту	6. 2. 6. 6 түйін жасау, жіпті таспамен бекіту	7. 2. 6. 6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау	8. 2. 6. 6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау	9. 2. 6. 6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау	10. 2. 6. 6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау
5. 2. 6. 7 моншақтардың , пайеткалардың түрлерін, түсін, мөлшерін тану және атау	6. 2. 6. 7 моншақтардың , пайеткалардың түрлерін, түсін, мөлшерін тану және атау	7. 2. 6. 7 моншақтарды тігу әдістерін қолдану	8. 2. 6. 7 моншақтарды тігу әдістерін қолдану	9. 2. 6. 7 моншақтармен пойеткаларды тігу әдістерін қолдану	10. 2. 6. 7 моншақтармен пойеткаларды тігу әдістерін қолдану
5. 2. 6. 8 бұйымның бөлшектерін түйреп қою	6. 2. 6. 8 бұйымның бөлшектерін түйреп қою	7. 2. 6. 8 бұйымның бөлшектерін көктеу	8. 2. 6. 8 бұйымның бөлшектерін көктеу	9. 2. 6. 8 тігісті басында мен соңында бекітуді жасау	10. 2. 6. 8 тігісті басында мен соңында бекітуді жасау
	6. 2. 6. 9 аппликациян	7. 2. 6. 9 бұйымның	8. 2. 6. 9 бұйымның	9. 2. 6. 9 бұйымның	10. 2. 6. 9 бұйымның

	5. 2. 6. 9 маталардың өңі және теріс жағын ажырату	ы орындау, аппликация бөлшектерін матаға орналастыру	алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау	алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау	алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау	алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау
	5. 2. 6. 10 " инемен алға" тігісін орындау	6. 2. 6. 10 " инемен алға" тігісін орындау	7. 2. 6. 10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою	8. 2. 6. 10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою	9. 2. 6. 10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою және көктеу	10. 2. 6. 10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою және көктеу
	5. 2. 6. 11 жұмысқа қажетті қол инелерін таңдау	6. 2. 6. 11 жұмысқа қажетті қол инелерін таңдау	7. 2. 6. 11 төрт тесікті түймелерді қадау	8. 2. 6. 11 төрт тесікті түймелерді қадау	9. 2. 6. 11 " жақтауға сәйкестендіру үшін" кесінділерді өңдеу	10. 2. 6. 11 " жақтауға сәйкестендіру үшін" кесінділерді өңдеу
2.6. Тоқыма материалдары мен жұмыс	5. 2. 6. 12 тоқыма аппликациясының әдістерін қолдану	6. 2. 6. 12 тоқыма аппликациясының әдістерін қолдану	7. 2. 6. 12 түйін байлау тәсілдерін қолдану; аппликация бөлшектерін бұйымға орналастыру	8. 2. 6. 12 түйін байлау тәсілдерін қолдану; аппликация бөлшектерін бұйымға орналастыру	9. 2. 6. 12 матаға сәндік тігіс жасау	10. 2. 6. 12 матаға сәндік тігіс жасау
	5. 2. 6. 13 жұмыс жіптің ұзындығын анықтау	6. 2. 6. 13 жұмыс жіптің ұзындығын анықтау	7. 2. 6. 13 " зиг-зак" әрлеуіш тігісін орындау	8. 2. 6. 13 " зиг-зак" әрлеуіш тігісін орындау	9. 2. 6. 13 " зиг-зак" әрлеуіш тігісін, "түзу тігісін" орындау	10. 2. 6. 13 " зиг-зак" әрлеуіш тігісін, "түзу тігісін" орындау
	5. 2. 6. 14 маталарды атау	6. 2. 6. 14 маталарды атау	7. 2. 6. 14 бұйымдар жасауда қолданылатын маталарды атау	8. 2. 6. 14 бұйымдар жасауда қолданылатын маталарды атау	9. 2. 6. 14 матаның үлестік және көлденең жіптері мен бөлімдерін ажырату	10. 2. 6. 14 матаның үлестік және көлденең жіптері мен бөлімдерін ажырату
	5. 2. 6. 15 ілмек тігісін тану	6. 2. 6. 15 түйме тігісі түсінігін меңгеру	7. 2. 6. 15 екі тесігі бар түймелерді сәндік тігуді орындау	8. 2. 6. 15 екі тесігі бар түймелерді сәндік тігуді орындау	9. 2. 6. 15 төрт тесігі бар түймелерге сәндік тігуді орындау	10. 2. 6. 15 төрт тесігі бар түймелерді сәндік тігуді орындау
	5. 2. 6. 16 түймелердің әртүрлі түрлерін және олардың қолданылуын білу	6. 2. 6. 16 түймелердің әртүрлі түрлерін және олардың қолданылуын білу	7. 2. 6. 16 түймелердің әртүрлі түрлерін тану, оларды бекіту әдістерін қолдану	8. 2. 6. 16 түймелердің әртүрлі түрлерін тану, оларды бекіту әдістерін қолдану	9. 2. 6. 16 тоқыма аппликациясын орындауда түймелерді пайдалану	10. 2. 6. 16 түймелердің әртүрлі түрлерін негізге көлденең және тігінен бекіту
					9. 2. 6. 17 қазақ ою	10. 2. 6. 17 қазақ ою

5. 2. 6. 17 қазақ ою-өрнегінің элементтерін атау	6. 2. 6. 17 қазақ ою-өрнегінің элементтерін тану, атау	7. 2. 6. 17 қазақ оюының бір элементі бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясын қолдану	8. 2. 6. 17 қазақ оюының бір элементі бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясын қолдану	өрнегінің түрлі элементтері бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясын қолдану	өрнегінің түрлі элементтері бар жұмсақ ойыншық жасау технологиясын қолдану
5. 2. 6. 18 пайдалы бұйымдарды, киім-кешек бұйымдарын және үйлерді безендіру үшін қазақтың ою-өрнегін қолдану	6. 2. 6. 18 пайдалы бұйымдарды, киім-кешек бұйымдарын және үйлерді безендіру үшін қазақтың ою-өрнегін қолдану	7. 2. 6. 18 ұлттық ою-әрнегі бар жұмсақ ойыншық жасау кезінде "алға ине" тігісін қолдану	8. 2. 6. 18 жұмсақ ойыншық жасау кезінде "алға ине" тігісін қолдану	9. 2. 6. 18 ұлттық ою-әрнегі бар жұмсақ ойыншық жасағанда " алға ине" тігісін, қиғаш тігісін, " шетінен" тігісін пайдалану	10. 2. 6. 18 жұмсақ ойыншық жасағанда " алға ине" тігісін, қиғаш тігісін, " шетінен" тігісін пайдалану
5. 2. 6. 19 қайшымен әртүрлі жұмыс түрлерін орындау: қию, қырқу, ойып қию, кесіп алу	6. 2. 6. 19 қайшымен әртүрлі жұмыс түрлерін орындау: қию, қырқу, ойып қию, кесіп алу	7. 2. 6. 19 жіпті матаға тігістермен бекіту	8. 2. 6. 19 жіпті матаға тігістермен бекіту	9. 2. 6. 19 әртүрлі материалдармен бұйымның көркемдік дизайнын орындау: моншақтар, пойетка, өрім және бау	10. 2. 6. 19 әртүрлі материалдармен бұйымның көркемдік дизайнын орындау: моншақтар, пойетка, өрім және бау
5. 2. 6. 20 " құрақ тігу" техникасында орындау	6. 2. 6. 20 " құрақ тігу" техникасында орындау	7. 2. 6. 20 үтікті қолдану	8. 2. 6. 20 үтікті қолдану	9. 2. 6. 20 диван жастықтарын, ыстық ыдысқа арналған ыдыстарды, аппликациялы бір бөлікті алжапқышты, шәйнек жылытқыштарды, аппликацияланған қазақтың ою-өрнегі бар қаптамаларды, ұлттық нақыштағы сөмкелерді (қалта), ұлттық нақыштағы ыстық тағамдарға	10. 2. 6. 20 диван жастықтарын, ыстық ыдысқа арналған ыдыстарды, аппликациялы бір бөлікті алжапқышты, шәйнек жылытқыштарды, аппликацияланған қазақтың ою-өрнегі бар қаптамаларды, ұлттық нақыштағы сөмкелерді (қалта), ұлттық нақыштағы ыстық тағамдарға

					арналған астарларды жасау	арналған астарларды жасау
					9. 2. 6. 21 үтікті қолдану	10. 2. 6. 21 үтікті қолдану
	5. 2. 7. 1 ағаштан жасалған бұйымдарды тану	6. 2. 7. 1 ағаштан жасалған бұйымдарды тану және атау	7. 2. 7. 1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін анықтау	8. 2. 7. 1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін анықтау	9. 2. 7. 1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін, қалыңдығын анықтау	10. 2. 7. 1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін, қалыңдығын анықтау
	5. 2. 7. 2 құрылыс жинақтарының элементтерін тану және атау (текше, арқалық, кірпіш)	6. 2. 7. 2 құрылыс жинақтарының элементтерін тану және атау (текше, арқалық, кірпіш)	7. 2. 7. 2 құрылыс жиынтығының элементтерінен қарапайым конструкциялар орындау	8. 2. 7. 2 құрылыс жиынтығының элементтерінен қарапайым конструкциялар орындау	9. 2. 7. 2 бұйымның бөліктерін әртүрлі тәсілдермен байланыстыру	10. 2. 7. 2 бұйымның бөліктерін әртүрлі тәсілдермен байланыстыру
	5. 2. 7. 3 тегістеу қағазын танып, атау	6. 2. 7. 3 тегістеу қағазын танып, атау	7. 2. 7. 3 егеуді тану және атау	8. 2. 7. 3 егеуді тану және атау	9. 2. 7. 3 егеумен, бұдыры ірі егеумен жұмыс істеу ережелерін сақтау	10. 2. 7. 3 егеумен, бұдыры ірі егеумен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	5. 2. 7. 4 сызғышты, үлгіні (шаблон) тану және атау	6. 2. 7. 4 сызғышты, үлгіні (шаблон) тану және атау	7. 2. 7. 4 бұйымның бөлшектерін шаблон бойынша немесе сызғыш пен шартты өлшемдердің көмегімен белгілеу	8. 2. 7. 4 бұйымның бөлшектерін шаблон бойынша немесе сызғыш пен шартты өлшемдердің көмегімен белгілеу	9. 2. 7. 4 белгілер бойынша аралау техникасын орындау	10. 2. 7. 4 белгілер бойынша аралау техникасын орындау
	5. 2. 7. 5 ұзын, қысқа тақтайды таңдау	6. 2. 7. 5 ұзын, қысқа тақтайды таңдау	7. 2. 7. 5 үлгі параметрлерін дайындамаға тасымалдау ережелерін сақтау	8. 2. 7. 5 үлгі параметрлерін дайындамаға тасымалдау ережелерін сақтау	9. 2. 7. 5 белгілеу бойынша бөлшектерді жұқа тісті арамен кесу	10. 2. 7. 5 белгілеу бойынша бөлшектерді жұқа тісті арамен кесу

						10. 2. 7. 6
2.7. Ағашпен жұмыс	5. 2. 7. 6 сызғыштағы сантиметрлік, миллиметрлік бөлімдерді тану	6. 2. 7. 6 сызғыштағы сантиметрлік, миллиметрлік бөлімдерді тану	7. 2. 7. 6 сызғыштағы сантиметрлік және миллиметрлік бөлімдерді тану, метр үлгісін қолдану	8. 2. 7. 6 сызғыштағы сантиметрлік және миллиметрлік бөлімдерді тану, метр үлгісін қолдану	9. 2. 7. 6 сызғышпен белгілеу	

						сызғышпен белгілеу
	5. 2. 7. 7 қарапайым дизайндағы бұйымдарды құрастыру	6. 2. 7. 7 қарапайым дизайндағы бұйымдарды құрастыру	7. 2. 7. 7 желім арқылы бұйымды құрастыру тәсілдерін қолдану	8. 2. 7. 7 желім арқылы бұйымды құрастыру тәсілдерін қолдану	9. 2. 7. 7 желім мен бұрандаларды пайдаланып бұйымды құрастыру әдістерін қолдану	10. 2. 7. 7 желім мен бұрандаларды пайдаланып бұйымды құрастыру әдістерін қолдану
	5. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану	6. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану	7. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану	8. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану	9. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану	10. 2. 7. 8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

37. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған 5-10 сыныптардың білім алушыларға арналған "Кәсіп" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспардың негізінде жүзеге асырылады.

38. Оқу материалын осы бағдарламада оқу жылдары (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу ұсыныстық сиапында берілген. Мұғалім оқу материалының күрделілігін төмендету немесе арттыру, әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, оқу мақсаттарының көлемін ұлғайту немесе азайту үшін оқу материалын төрттен бірінен (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Кәсіп" пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 5 сынып

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	5.1.1.1 өзінің жұмыс орнында жұмыс жасау, жұмыс қалпын сақтау
	5.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	5.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)
	5.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.1.1.10 мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	5.1.1.12 жасаған бұйымын үлгімен салыстыру
	5.2.1.1 табиғи материалдарды тану және атау

2.1. Табиғи материалдармен жұмыс	5.2.1.2 дәнді дақылдардың әртүрлі түрлерін тану және атау
	5.2.1.3 суретті кезең-кезеңмен орналастыруды орындау
	5.2.1.4 бүршіктерді тану және атау
	5.2.1.5 бүршіктердің қабыршақтарын, олардың мөлшерін, түрлерін тану және атау
	5.2.1.6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерін тану және атау
	5.2.1.7 жұмыртқа қабығын тану және атау
	5.2.1.8 жұмыртқа қабығының қасиеттерін атау
	5.2.1.9 тұқымдарды түрлері бойынша тану және ажырату
	5.2.1.10 дәнді дақылдар мен тұқымдардан қарапайым жұмыстарды, ұлттық оюларды, панно жасау
2 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	5.1.1.1 өзінің жұмыс орнында жұмыс жасау, жұмыс қалпын сақтау
	5.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	5.1.1.3 қайшыны қолдану
	5.1.1.4 қағаз түрлерін тану (қарапайым ақ, түрлі-түсті)
	5.1.1.5 желімді тану (кеңсе)
	5.1.1.6 таспаның түрлерін тану (бір жақты, екі жақты)
	5.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	5.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.1.1.10 мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	5.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін қолдану
	5.1.1.12 жасаған бұйымын үлгімен салыстыру
	5.2.2.1 қағазды жырту
	5.2.2.2 газет жолақтарынан түтіктерді орау
	5.2.2.3 қағаз парағынан түйіршіктер орау
	5.2.2.4 5.2.2.4
	5.2.2.5 геометриялық фигураларды тану және көрсету
	5.2.2.6 қайшымен түзу сызықпен қию
	5.2.2.7 парақтың үстіңгі және астыңғы бөлігін тану және анықтау, бүктеу

2.2. Қағаз және картонмен жұмыс	5.2.2.8 жолақтарды кесу
	5.2.2.9 жапсыруға арналған дайын шаблон арқылы геометриялық пішіндерден аппликация жасау
	5.2.2.10 қарапайым жазықтық және көлемді бұйымдар жасау
	5.2.2.11 өнім мәліметтерін тану және көрсету
	5.2.2.12 қағаз тескішті тану және көрсету
	5.2.2.13 бөлшектерді өлшемі бойынша тану және ажырату
	5.2.2.14 конусты тану және көрсету, дайындамалардан конус жасау
	5.2.2.15 ұлттық сипаты бар бұйымдарды жасау
2.3. Саз және тұзды қамырмен жұмыс	5.2.3.1 табиғи саздың қасиеттерін бақылап түсіну
	5.2.3.2 қамыр илеу (педагогпен бірлесіп)
	5.2.3.3 қамырды сақтау шарттарын сақтау
	5.2.3.4 құралдарды тану және көрсету: жалпақ десте, дөңгелек десте, оқтау, шаблон
	5.2.3.5 бөлшектердің өлшемін салыстыру
	5.2.3.6 саздың қасиеттерін атау
	5.2.3.7 сазды жұмысқа дайындау
	5.2.3.8 кәсіпті, оның бөліктерін, белгілерін атау
	5.2.3.9 әр түрлі мөлшердегі шарларды жаю
	5.2.3.10 бұйымдардың әртүрлі бөлшектерін (жіптер, пластиналар, шарлар) жаю, бұрау, жалпитып қысу
	5.2.3.11 әр түрлі мөлшердегі шарларды алақандар арасында ұқалап және үстел бетіне қойып, жапсыру
	5.2.3.12 бояудың қарапайым ережелерін орындау
	5.2.3.13 жазықтықта мүсіндеу (рельеф)
	5.2.3.14 әр түрлі құрылғылардың көмегімен бедермелер, фактураларды жасау
	5.2.3.15 саздан жасалған тегіс қабатта дестемен немесе тіс тазалағышпен тырналап сурет салу
	5.2.3.16 бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (қалыптардың) көмегімен кесу (ойып кесіп алу)
	5.2.3.17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен тану және салыстыру
3 тоқсан	
	5.1.1.1 өзінің жұмыс орнында жұмыс жасау, жұмыс қалпын сақтау
	5.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	5.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)

1.1. Жалпы еңбек дағдылары	5.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.1.1.10 мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	5.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін қолдану
	5.1.1.12 жасаған бұйымын үлгімен салыстыру
2.4. Қалдық материалдармен жұмыс	5.2.4.1 орауыш материалдың (кәмпит қағазы) қасиеттерін атау: орауыштардың түсі, мөлшері, құрылымы
	5.2.4.2 ұлттық өрнектерді пайдалана отырып, бұйымдарға орауыштарды желімдеу
	5.2.4.3 кәмпит қағаздарын өзара бір-біріне жалғау
	5.2.4.4 бұйымдарды тану және ажырату, олар жасалған материалды атау
	5.2.4.5 "Мозаика" техникасын орындау, картонға геометриялық ою-өрнек салу
	5.2.4.6 үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу)
	5.2.4.7 сіріңке қораптарынан жасалған конструкциялар
	5.2.4.8 қораптарды желімдеу
	5.2.4.9 бөлшектерді желімдеп біріктіру
	5.2.4.10 бөлшектерді желіммен біріктіру
	5.2.4.11 жіпке тоқу кезінде әр әрекетті тану және атау
2.5. Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	5.2.5.1 моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату
	5.2.5.2 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша таңдау
	5.2.5.3 ілмектерді пішіні, өлшемі бойынша тану және ажырату
	5.2.5.4 көрсетілім бойынша тоқуды орындау
	5.2.5.5 жіпке тоқу кезіндегі әрбір әрекетті тану және атау
	5.2.5.6 моншақтардың түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)
	5.2.5.7 жіпке моншақтарды теру, түйіндерді байлау, бірінші және соңғы моншақтарды бекіту
	5.2.5.8 сымды, кескішті тану және атау
	5.2.5.9 бисерді өрімге теру
	5.2.5.10 бисерді бір жіпке теріп тоқу
	5.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану
4 тоқсан	

1.1. Жалпы еңбек дағдылары	5.1.1.1 өзінің жұмыс орнында жұмыс жасау, жұмыс қалпын сақтау
	5.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	5.1.1.3 қайшыны қолдану
	5.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)
	5.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	5.1.1.10 мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	5.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін қолдану
	5.1.1.12 жасаған бұйымын үлгімен салыстыру
2.6. Тоқыма материалдарымен жұмыс	5.2.6.1 жіптің түсін тану және атау
	5.2.6.2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу
	5.2.6.3 картонның оң және теріс жағын тану және ажырату
	5.2.6.4 инемен жіппен жұмыс істегенде тігіс түрлерін танып, атау
	5.2.6.5 мата қайшымен жұмыс істеудің қарапайым тәсілдерін орындау
	5.2.6.6 түйін жасау, жіпті таспамен бекіту
	5.2.6.7 майда моншақтардың, пайеткалардың түрлерін, түсін, мөлшерін тану және атау
	5.2.6.8 бұйымның бөлшектерін түйреп қою
	5.2.6.9 маталардың өңі және теріс жағын ажырату
	5.2.6.10 "инемен алға" тігісін орындау
	5.2.6.11 жұмысқа қажетті қол инелерін таңдау
	5.2.6.12 тоқыма аппликациясының әдістерін қолдану
	5.2.6.13 жұмыс жіптің ұзындығын анықтау
	5.2.6.14 маталарды атау
	5.2.6.15 ілмек тігісін тану
	5.2.6.16 түймелердің әртүрлі түрлерін және олардың мақсаттарын тану
	5.2.6.17 қазақ ою-өрнек элементтерін атау
	5.2.6.18 пайдалы бұйымдарды, киім-кешек бұйымдарын және үйлерді безендіру үшін қазақтың ою-өрнегін қолдану
	5.2.6.19 қайшымен әртүрлі жұмыс түрлерін орындау : қию, қырқу, ойып қию, кесіп алу
	5.2.6.20 "құрақ тігу" техникасында орындау
	5.2.7.1 ағаштан жасалған бұйымдарды тану
	5.2.7.2 құрылыс жинақтарының элементтерін тану және атау (текше, арқалық, кірпіш)

2.7. Ағаш өңдеу	5.2.7.3 тегістеу қағазын тану, атау
	5.2.7.4 сызғышты, үлгіні тану және атау
	5.2.7.5 ұзын, қысқа тақтайды таңдау
	5.2.7.6 сызғыштағы сантиметрлік, миллиметрлік бөлімдерді тану
	5.2.7.7 қарапайым дизайндағы бұйымдарды құрастыру
	5.2.7.8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

2) 6 сынып

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	6.1.1.1 жұмыс киімін қию
	6.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	6.1.1.3 қайшыны қолдану
	6.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш)
	6.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	6.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	6.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	6.1.1.12 жасаған бұйымын бөлшектерін үлгімен салыстыру (өлшемі, пішіні, түсі бойынша)
2.1. Табиғи материалдармен жұмыс	6.2.1.1 табиғи материалдарды тану және атау
	6.2.1.2 дәнді дақылдардың әртүрлі түрлерін тану және атау
	6.2.1.3 суретті кезең-кезеңмен орналастыруды орындау
	6.2.1.4 бүршіктерді тану және атау
	6.2.1.5 бүршіктердің қабыршақтарын, олардың мөлшерін, түрлерін тану және атау
	6.2.1.6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерін тану және атау
	6.2.1.7 жұмыртқа қабығын тану және атау
	6.2.1.8 жұмыртқа қабығының қасиеттерін атау
	6.2.1.9 тұқымдарды түрлері бойынша тану және ажырату
	6.2.1.10 дәнді дақылдар мен тұқымдардан қарапайым жұмыстарды, ұлттық оюларды, панно жасау
2 тоқсан	
	6.1.1.1 жұмыс киімін қию

\1.1. Жалпы еңбек дағдылары	6.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	6.1.1.3 қайшыны қолдану
	6.1.1.4 қағаз түрлерін тану (қарапайым ақ, түрлі-түсті)
	6.1.1.5 желімнің түрлерін тану (кеңсе, ПВА) желім
	6.1.1.6 таспа түрлерін тану (бір жақты, екі жақты)
	6.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	6.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	6.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	6.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	6.1.1.12 жасаған бұйымын бөлшектерін үлгімен салыстыру (өлшемі, пішіні, түсі бойынша)
2.2. Қағаз және картонмен жұмыс	6.2.2.1 қағазды жырту, ұсақтау
	6.2.2.2 газет жолақтарынан түтіктерді орау
	6.2.2.3 қағаз парағынан түіршіктер орау
	6.2.2.4 бөлшекті 1-2 түске бояу
	6.2.2.5 геометриялық фигураларды тану және көрсету
	6.2.2.6 қайшымен қисық сызықтар, шеңберлер және спиральдар бойымен н қию
	6.2.2.7 парақтың жоғарғы-төменгі жағын, бүктемесін тану және анықтау
	6.2.2.8 жолақтарды жабыстыру
	6.2.2.9 үлгі бойынша геометриялық пішіндерден аппликация жасау
	6.2.2.10 қарапайым жазықтық және көлемді бұйымдар жасау
	6.2.2.11 бұйымның бөлшектерін білу және көрсету
	6.2.2.12 қағаз тескіштің қолдану мақсатын білу
	6.2.2.13 бөлшектерді мөлшері бойынша тану және ажырату
	6.2.2.14 конусты, цилиндрді тану және көрсету, дайындамалардан цилиндр жасау
	6.2.2.15 ұлттық сипаты бар бұйымдарды жасау
	6.2.3.1 табиғи саздың қасиеттерін білу (түсі, ылғалдылығы, икемділігі)
	6.2.3.2 қамыр илеу (педагогпен бірлесіп)
	6.2.3.3 қамырды сақтау шарттарын сақтау
	6.2.3.4 құралдарды тану және көрсету: жалпақ десте, дөңгелек десте, оқтау, шаблон

2.3. Саз және тұзды қамырмен жұмыс	6.2.3.5 бөлшектердің өлшемін салыстыру
	6.2.3.6 саздың қасиеттерін атау
	6.2.3.7 сазды жұмысқа дайындау
	6.2.3.8 кәсіпті, оның бөліктерін, белгілерін атау
	6.2.3.9 әр түрлі мөлшердегі шарларды жаю
	6.2.3.10 бұйымдардың әртүрлі бөлшектерін (жіптер, пластиналар, шарлар) жаю, бұрау, жалпитып қысу, мыжу
	6.2.3.11 әр түрлі мөлшердегі шарларды алақандар арасында ұқалап және үстел бетіне қойып, жапсыру
	6.2.3.12 бояудың қарапайым ережелерін орындау
	6.2.3.13 жазықтықта мүсіндеу (рельеф)
	6.2.3.14 әр түрлі құрылғылардың көмегімен бедермелер, фактураларды жасау
	6.2.3.15 саздан жасалған тегіс қабатта дестемен немесе тіс тазалағышпен тырналап сурет салу
	6.2.3.16 бұйымның бөлшектерін қолда бар құралдардың (қалыптардың) көмегімен кесу (ойып кесіп алу)
	6.2.3.17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен тану және салыстыру
3 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	6.1.1.1 жұмыс киімін қию
	6.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	6.1.1.3 қайшыны қолдану
	6.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	6.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	6.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	6.1.1.12 жасаған бұйымын бөлшектерін үлгімен салыстыру (өлшемі, пішіні, түсі бойынша)
2.4. Қалдық материалдармен жұмыс	6.2.4.1 орауыштардан (кәмпит орауыштарынан) материалдың қасиеттерін атау: кәмпит орамдарының түсі, өлшемі, құрылымы
	6.2.4.2 ұлттық өрнектерді пайдалана отырып, бұйымдарға орауыштарды желімдеу
	6.2.4.3 кәмпит қағаздарын өзара бір-біріне жалғау
	6.2.4.4 бұйымдарды тану және ажырату, олар жасалған материалды атау
	6.2.4.5 "Мозаика" техникасын орындау, картонға геометриялық ою-өрнек салу
	6.2.4.6 үгінділерді жұмысқа дайындау (елеу, түрлі түстермен бояу), үгінділерден аппликация жасау

	6.2.4.7 сіріңке қораптарынан құрастыру
	6.2.4.8 қораптарды желімдеу
	6.2.4.9 бөлшектерді желімдеп біріктіру
	6.2.4.10 ермексаздан жасалған бөлшектерді корпусқа бекіту
2.5. Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	6.2.5.1 моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату
	6.2.5.2 моншақтар мен бисерлерді пішіні, түсі, өлшемі бойынша таңдау
	6.2.5.3 ілмектерді пішіні, өлшемі бойынша тану және ажырату
	6.2.5.4 көрсетілім бойынша тоқуды орындау
	6.2.5.5 жіпке тоқу кезіндегі әрбір әрекетті тану және атау
	6.2.5.6 майда моншақтардың түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек, сопақ, шаршы, фигуралық)
	6.2.5.7 жіпке моншақтарды теру, түйіндерді байлау, бірінші және соңғы моншақтарды бекіту
	6.2.5.8 сымды, кескіш қайшыларды тану және атау
	6.2.5.9 бисерді өрімге теру
	6.2.5.10 бисерді бір жіпке теріп тоқу
	6.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану
	4 тоқсан
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	6.1.1.1 жұмыс киімін қию
	6.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын тану және көрсету
	6.1.1.3 қайшыны қолдану
	6.1.1.9 кесу және тесу заттарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау
	6.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	6.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	6.1.1.12 жасаған бұйымын бөлшектерін үлгімен салыстыру (өлшемі, пішіні, түсі бойынша)
	6.2.6.1 жіптің түсін тану және атау; жұмыста жіптердің түстерінің тіркесімін қолдану
	6.2.6.2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу
	6.2.6.3 картонның оң және теріс жағын тану және ажырату
	6.2.6.4 ине мен жіппен жұмыс жасау кезінде тігістердің түрлерін тану және атау
	6.2.6.5 мата бойынша қайшымен жұмыс істеудің қарапайым әдістерін орындау
	6.2.6.6 түйін жасау, жіпті таспамен бекіту

2.6. Тоқыма материалдарымен жұмыс	6.2.6.7 майда моншақтардың, пайетка түрлерін, түсін, мөлшерін тану және атау
	6.2.6.8 бұйымның бөлшектерін түйреп қою
	6.2.6.9 аппликацияны орындау, аппликация бөлшектерін матаға орналастыру
	6.2.6.10 "инемен алға" тігісін орындау
	6.2.6.11 жұмысқа қажетті қол инелерін таңдау
	6.2.6.12 тоқыма аппликация техникасын қолдану
	6.2.6.13 жұмыс жіпінің ұзындығын анықтау
	6.2.6.14 маталарды атау
	6.2.6.15 ілмек тігісі ұғымын білу
	6.2.6.16 түймелердің әртүрлі түрлерін және олардың мақсатын білу
	6.2.6.17 қазақ ою-өрнегінің элементтерін тану, атау
	6.2.6.18 пайдалы бұйымдарды, киім-кешек бұйымдарын және үйлерді безендіру үшін қазақтың ою-өрнегін қолдану
	6.2.6.19 қайшымен әртүрлі жұмыс түрлерін орындау : қию, қырқу, ойып қию, кесіп алу
	6.2.6.20 "құрақ тігу" техникасында орындау
2.7. Ағаш өңдеу	6.2.7.1 ағаштан жасалған бұйымдарды тану және атау
	6.2.7.2 құрылыс жинақтарының элементтерін тану және атау (текше, арқалық, кірпіш)
	6.2.7.3 тегістеу қағазын тану, атау
	6.2.7.4 сызғышты, үлгіні тану және атау
	6.2.7.5 ұзын немесе қысқа тақтайды таңдау
	6.2.7.6 сызғыштағы сантиметрлік, миллиметрлік бөлімдерді тану
	6.2.7.7 қарапайым дизайндағы бұйымдарды құрастыру
	6.2.7.8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

3) 7 сынып

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан	
	7.1.1.1 ауызша нұсқаулар бойынша жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды дайындау
	7.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	7.1.1.3 бізді қолдану
	7.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	

	7.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	7.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	7.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	7.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, орындалған бұйымның сапасын бағалау
2.1. Табиғи материалдармен жұмыс	7.2.1.1 табиғи материалдардан қарапайым үлгілерді құрастыру
	7.2.1.2 асбұршақты (үрмебұршақты, жарманы) суреттің контур бойымен орналастыру
	7.2.1.3 дәнді контур бойымен қою кезінде шаблонды қолдану
	7.2.1.4 пішінді ескере отырып, бүршіктерді таңдау
	7.2.1.5 бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістерін білу және орындау
	7.2.1.6 жаңғақ қабығының бір түрімен ұлттық өрнегі бар суреттің контурын салу
	7.2.1.7 материалды төсеу кезінде шаблондарды (үй жануарларының суреттері) қолдану, негізге жұмыртқа қабығы
	7.2.1.8 тұтас қабықтан бөліктерді шағып алу
	7.2.1.9 тұқымдарды түрлері бойынша сұрыптау
	7.2.1.10 жарма мен тұқымнан панно жасау; сәндік тұрмыстық бұйымдар, ұлттық кәдесыйлар
2-тоқсан	
1.1.Жалпы еңбек дағдылары	7.1.1.1өз орнын алу, жұмыс қалпын сақтау
	7.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	7.1.1.3 бізді қолдану
	7.1.1.4 қағаз түрлерін (қарапайым ақ, түсті) және қағаздың қасиеттерін атау
	7.1.1.5 желім түрлерін тану (кеңсе тауарлары, ПВА)
	7.1.1.6 таспа түрлерін (бір жақты, екі жақты) тану және атау
	7.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)
	7.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	7.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	7.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау

	7.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.2. Қағаз және картонмен жұмыс	7.2.2.1 қағаз парағынан бөліктерді жұлу
	7.2.2.2 дайындамаларды өзекке орау
	7.2.2.3 қағаз парағын екіге бүктеу
	7.2.2.4 бұйым дайындамаларын үлгі бойынша бояу
	7.2.2.5 шаблон бойынша сызу
	7.2.2.6 жолақтарды цилиндрге бір жаққа ығыстыру спираль арқылы жабыстыру
	7.2.2.7 дайындамаларды қиып алу
	7.2.2.8 жолақтың екі жетін бір-біріне жабыстырып, сақина жасау және сақиналарды өзара тізбекке қосу
	7.2.2.9 геометриялық пішіндердден өрнек құрастыра отырып, аппликацияны орындау
	7.2.2.10 үлгіні контур бойы ретімен салу
	7.2.2.11 бөлшектердің санын анықтау
	7.2.2.12 тескіш көмегімен қағазды тесу
	7.2.2.13 бөлшектерді өлшемі бойынша орналастыру
	7.2.2.14 конустан көлемді ойыншықтар жасау
	7.2.2.15 конустан көлемді ойыншықтар жасау (киіз үй)
2.3. Саз және тұзды қамырмен жұмыс	7.2.3.1 сазды езу, мыжу
	7.2.3.2 ойыншықты жасау ретін сақтау
	7.2.3.3 жабыстыру, жабыстыруда әр түрлі құрылғыларды (оқтау, шаблондар, пішіндер) пайдалану
	7.2.3.4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу
	7.2.3.5 әр түрлі құрылғылардан фактураларды жасау
	7.2.3.6 гуашьпен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	7.2.3.7 саз сазбен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	7.2.3.8 тұзды қамырдан мүсіндеу
	7.2.3.9 шарларды қысып текшелер жасау
	7.2.3.10 әртүрлі пішіндегі бұйым бөлшектерін жасаудың әдістерін қолдану
	7.2.3.11 бұйымды 1-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау
	7.2.3.12 модельдеуді конструктивті түрде орындау (бөліктерден бүтінге дейін)
	7.2.3.13 желім және ұсақ жарықшақтарды егіп тегістеу
	7.2.3.14 жақтау бетінде өрнек салу үшін шағын заттарды пайдалану

	7.2.3.15 түрлі материалдарды (мата, фольга, шілтер және т.б.) қолдану арқылы саз қабатының фактурасын өзгерту
	7.2.3.16 бұйымның бөліктерін қолда бар құралдарды (шаблондарды) пайдаланып кесу
	7.2.3.17 бұйым үлгісін табиғи объектімен, муляжбен салыстыру
3-тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	7.1.1.1 ауызша нұсқаулар бойынша жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды дайындау
	7.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	7.1.1.бізді қолдану
	7.1.1.5 желім түрлерін тану (кеңсе тауарлары, ПВА)
	7.1.1.6 таспа түрлерін (бір жақты, екі жақты) тану және атау
	7.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)
	7.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	7.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	7.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.4. Қалдық материалдармен жұмыс	7.2.4.1 материалды үнемді бөліп пайдалану
	7.2.4.2 ұлттық ою-өрнектерді пайдаланып қораптардан сандық құрастыру
	7.2.4.3 қалдық материалдан, қолданыстан шыққан заттардан құрастыру
	7.2.4.4 көлемді бұйым жасау үшін кәмпит қағаздарын бүктеу техникасын орындау
	7.2.4.5 дайын құрылымды безендіру
	7.2.4.6 үгінділерден аппликация жасау
	7.2.4.7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау
	7.2.4.8 таңбалау сызықтары бойымен қайшымен кесу
	7.2.4.9 бөлшектерді скотчпен біріктіру
	7.2.4.10 бөлшектерді бұйымға желімдеу
	7.2.5.1 моншақтар мен моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату
	7.2.5.2 балық аулау жібінде екі моншақтан тұратын "бұтақты" тоқу; төрт моншақтан тұратын "бүршікті" жасау
	7.2.5.3 ілмекті балық аулау жібімен бекіту
	7.2.5.4 жұмыстың басы мен соңын тоқу, жіпті бекіту

2.5. Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	7.2.5.5 сызба бойынша бұйымдарды орындау
	7.2.5.6 майда моншақтардың және бисерлердің түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек , сопақ, шаршы, пішіндер)
	7.2.5.7 негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін тоқу
	7.2.5.8 сымды өлшеу, оны кескіштермен қажетті өлшемге дейін кесу
	7.2.5.9 бисерлерді сымға теру
	7.2.5.10 бисерден бүршік, жапырақ, гүл тоқу
	7.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық оюларды қолдану
	4-тоқсан
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	7.1.1.1 ауызша нұсқаулар бойынша жұмысқа қажетті материалдар мен құралдарды дайындау
	7.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	7.1.1.3 бізді қолдану
	7.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	7.1.1.10 үлгіге сүйене отырып, мұғалім көрсеткендей кезең-кезеңімен жұмыс жасау
	7.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, ПВА желімін, акварель бояуларын қолдану
	7.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.6. Тоқыма материалдарымен жұмыс	7.2.6.1 "Жіппен бейнелеу" әдісімен жоғарғы және төменгі бұрыштарды (мата бөліктеріне) толтыру ретін сақтау
	7.2.6.2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу, жіптің ұзындығын өлшеу
	7.2.6.3 саңылауларды санау, жіптің бағытын анықтау
	7.2.6.4 "Құрақ тігу" техникасында тігіп, бұйым шығару (педагогтын шешімі бойынша)
	7.2.6.5 дайын таңбалар бойымен тесулер жасау
	7.2.6.6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау
	7.2.6.7 моншақтарға тігу тәсілдерін қолдану
	7.2.6.8 бұйымның бөлшектерін көктеу
	7.2.6.9 бұйымның алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау
	7.2.6.10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою
	7.2.6.11 төрт тесікті түймелерді қадау
	7.2.6.12 түйін байлау әдістерін қолдану; бұйымға аппликация бөлшектерін орналастыру
	7.2.6.13 "зиг-зак" әрлеуіш тігісін орындау

	7.2.6.14 бұйымдарды өндіруде қолданылатын маталарды атау
	7.2.6.15 екі тесігі бар түймелерге сәндік тігуді орындау
	7.2.6.16 түймелердің әртүрлі түрлерін тану, олардың бекіту әдістерін қолдану
	7.2.6.17 қазақ оюының бір элементі бар жұмсақ ойыншықтарды дайындау технологиясын қолдану
	7.2.6.18 ұлттық ою-әрнегі бар жұмсақ ойыншық жасау кезінде "алға ине" тігісін қолдану
	7.2.6.19 жіпті матаға тігіспен бекіту
	7.2.6.20 үтік қолдану
2.7. Ағаш өңдеу	7.2.7. ұзындығын, енін, ағаш бұйымдарын анықтау
	7.2.7.2 құрылыс жинағының элементтерінен қарапайым конструкцияларды орындау
	7.2.7.3 егеуішті тану және атау
	7.2.7.4 шаблонды немесе сызғышты және әдеттегі өлшемдерді пайдаланып бұйымның бөліктерін белгілеу
	7.2.7.5 дайындамаға үлгі параметрлерін беру ережелерін сақтау
	7.2.7.6 сызғыштағы сантиметрлік және миллиметрлік бөлімдерді тану, метр үлгісін пайдалану
	7.2.7.7 желім арқылы бұйымды құрастыру тәсілдерін қолдану
	7.2.7.8 бұйымның көркемдік дизайнын орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

4) 8 сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	8.1.1.1 өз жұмыс орнын дайындау
	8.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	8.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	8.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындаудағы жұмыс кезеңдерін жүргізу
	8.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
	8.2.1.1 табиғи материалдардан қарапайым үлгілерді құрастыру
	8.2.1.2 жарма түрлерінің бірін сурет контуры бойынша жаю
	8.2.1.3 жарманы контур бойымен төсеу кезінде шаблонды (қарапайым сюжетті сурет) пайдалану

2.1. Табиғи материалдармен жұмыс	8.2.1.4 бүршіктерді пішіні мен өлшеміне қарай таңдау
	8.2.1.5 бүршік қабыршақтарын жинау ережелері мен әдістерін білу және орындау
	8.2.1.6 жаңғақ қабықтарының бір түрін суреттің контуры бойынша салу
	8.2.1.7 материалды төсеу кезінде шаблондарды (үй жануарларының суреттерін), негізге жұмыртқа қабығын пайдалану
	8.2.1.8 тұтас қабықтан бөліктерді шағып алу
	8.2.1.9 тұқымдарды түрі бойынша сұрыптау
	8.2.1.10 дән және тұқымдардан панно жасау; сәндік тұрмыстық заттар, кәдесыйлар
2-тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	8.1.1.1 өз жұмыс орнын дайындау
	8.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	8.1.1.3 жоңғышты, егеуішті қолдану
	8.1.1.4 қағаз түрлерін атау (қарапайым ақ, түрлі-түсті); және қағаздың қасиеттерін атау
	8.1.1.5 желім түрлерін тану (кеңсе тауарлары, ПВА)
	8.1.1.6 таспа түрлерін тану (бір жақты, екі жақты)
	8.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)
	8.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	8.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	8.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындаудағы жұмыс кезеңдерін жүргізу
	8.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.2. Қағаз және картонмен жұмыс	8.2.2.1 қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойымен, бөліктерге)
	8.2.2.2 дайындамалардыөзекке орау
	8.2.2.3 қағаз парағын қатпарлап бүктеу
	8.2.2.4 дайын өнімді бояу
	8.2.2.5 шаблон бойынша сызу
	8.2.2.6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысу арқылы жабыстыру - спираль
	8.2.2.7 дайындамаларды қиып алу
	8.2.2.8 жолақтың екі жетін бір-біріне жабыстырып, сақина жасау және сақиналарды өзара тізбекке қосу

	8.2.2.9 әртүрлі контурлары, симметриялы және асимметриялық фигуралары бар аппликацияны жасау
	8.2.2.10 үлгіні контур бойы ретімен салу
	8.2.2.11 бөлшектер санын анықтау
	8.2.2.12 тескіш көмегімен қағазды тесу
	8.2.2.13 бөлшектерді өлшемдері бойынша орналастыру
	8.2.2.14 конустан, цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау
2.3. Саз және тұзды қамырмен жұмыс	8.2.3.1 сазды езу, мыжу, илеу
	8.2.3.2 ойыншықты жасау ретін сақтау
	8.2.3.3 жабыстыру, жабыстыруда әр түрлі құрылғыларды (оқтау, шаблондар, пішіндер) пайдалану
	8.2.3.4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу
	8.2.3.5 әр түрлі құрылғылардан фактураларды жасау
	8.2.3.6 гуашьпен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	8.2.3.7 саз сазбен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	8.2.3.8 тұзды қамырдан мүсіндеу
	8.2.3.9 жұмыс әдістерін таңдау; шарларды текшелерге тегістеу
	8.2.3.10 әртүрлі пішіндегі бұйым бөлшектерін жасау әдістерін қолдану
	8.2.3.11 дайын қалыптарды пайдаланып мүсіндеу
	8.2.3.12 бұйымды 1-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау
	8.2.3.13 конструктивті әдіспен мүсіндеу (бөліктерден бүтін жасау)
	8.2.3.14 кішкене жарықшақтарды тегістеу
	8.2.3.15 саз қабатын көлемді бөлшектерді жапсыру арқылы безендіру
	8.2.3.16 рельефтік тақталарды ұлттық ою-өрнектерді жабыстыру, фактураларды, саусақпен ою салуды қолдану арқылы безендіру
	8.2.3.17 бұйымның үлгісін табиғи объектімен, муляжбен салыстыру
3-тоқсан	
	8.1.1.1 өз жұмыс орнын дайындау
	8.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	8.1.1.3 жоңғышты, егеуішті қолдану
	8.1.1.5 желім түрлерін тану (кеңсе тауарлары, ПВА)
	8.1.1.6 таспа түрлерін тану (бір жақты, екі жақты)

1.1. Жалпы еңбек дағдылары	8.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш)
	8.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	8.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындаудағы жұмыс кезеңдерін жүргізу
	8.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп,дайын бұйымның сапасын бағалау
2.4 Қалдық материалмен жұмыс	8.2.4.1 материалды үнемді бөліп пайдалану
	8.2.4.2 ұлттық ою-өрнектерді пайдаланып қораптардан сандық құрастыру у
	8.2.4.3 қалдық материалдан, қолданыстан шыққан заттардан құрастыру
	8.2.4.4 көлемді бұйым жасау үшін кәмпит қағаздарын бүктеу техникасын орындау
	8.2.4.5 дайын құрылымды безендіру
	8.2.4.6 үгінділерден аппликация жасау
	8.2.4.7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау
	8.2.4.8 таңбалау сызықтары бойынша қайшымен кесу
	8.2.4.9 бөлшектерді скотчпен біріктіру
	8.2.4.10 бөлшектерді бұйымға желімдеу
2.5 Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	8.2.5.1 моншақтар мен моншақтарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша тану және ажырату
	8.2.5.2 екі моншақтан тұратын "бұтақты" тоқу; төрт моншақтан тұратын "бүршіктер" жасау
	8.2.5.3 ілмекті балық аулау жібімен бекіту
	8.2.5.4 жұмыстың басы мен соңын тоқу, жіпті бекіту
	8.2.5.5 сызба бойынша бұйымдарды орындау
	8.2.5.6 майда моншақтардың және бисерлердің түстерін, өлшемін, пішінін тану және атау (дөңгелек , сопақ, шаршы, фигуралық)
	8.2.5.7 негізгі бөлікті және әрлеу элементтерін тоқу
	8.2.5.8 сымды өлшеу, оны кескіштермен қажетті өлшемге дейін кесу
	8.2.5.9 бисерлерді сымға теру
	8.2.5.10 бисерден бүршік, жапырақ, гүл тоқу
	8.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектердіқолдану
	4-тоқсан
	8.1.1.1 өз жұмыс орнын дайындау
	8.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын қолдану мақсатын білу
	8.1.1.3 жоңғышты, егеуішті қолдану

1.1. Жалпы еңбек дағдылары	8.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	8.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындаудағы жұмыс кезеңдерін жүргізу
	8.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану
	8.1.1.12 орындалған жұмыстар туралы есеп, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.6 Тоқыма материалдарымен жұмыс	8.2.6.1 Изожіп техникасы арқылы жоғарғы және төменгі бұрыштарды (матаның бөліктерін) толтыру ретін сақтау
	8.2.6.2 инені алу, ұстау, инеге жіпті өткізу, жіптің ұзындығын өлшеу
	8.2.6.3 саңылауларды санау, жіптің бағытын анықтау
	8.2.6.4 "Құрақ тігу" техникасында тігіп, бұйым шығару (педагогтын шешімі бойынша)
	8.2.6.5 дайын таңбалар бойымен тесулер жасау
	8.2.6.6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау
	8.2.6.7 моншақтарды тігу тәсілдерін қолдану
	8.2.6.8 бұйымның бөлшектерін көктеу
	8.2.6.9 бұйымның алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау
	8.2.6.10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою
	8.2.6.11 төрт тесікті түймелерді қадау
	8.2.6.12 түйін байлау әдістерін қолдану; бұйымға аппликация бөлшектерін орналастыру
	8.2.6.13 "зиг-зак" әрлеуіш тігісін орындау
	8.2.6.14 бұйымдарды өндіруде қолданылатын маталарды атау
	8.2.6.15 екі тесігі бар түймелерге сәндік тігуді орындау
	8.2.6.16 түймелердің әртүрлі түрлерін тану, олардың бекіту әдістерін қолдану
	8.2.6.17 қазақ оюының бір элементі бар жұмсақ ойыншықтарды дайындау технологиясын қолдану
	8.2.6.18 жұмсақ ойыншық жасағанда "алға ине" тігісін қолдану
	8.2.6.19 жіпті матаға тігіспен бекіту
	8.2.6.20 үтік қолдану
	8.2.7.1 ұзындығын, енін, ағаш бұйымдарын анықтау
	8.2.7.2 құрылыс жинағының элементтерінен қарапайым конструкцияларды орындау
	8.2.7.3 егеуішті тану және атау

2.7. Ағашпен жұмыс	8.2.7.4 шаблонды немесе сызғышты және әдеттегі өлшемдерді пайдаланып бұйым бөліктерін белгілеу
	8.2.7.5 дайындамаға үлгі параметрлерін беру ережелерін сақтау
	8.2.7.6 сызғыштағы сантиметрлік және миллиметрлік бөлімдерді тану, метр үлгісін пайдалану
	8.2.7.7 желім арқылы бұйымды құрастыру тәсілдерін қолдану
	8.2.7.8 бұйымның көркемдік безендірілуін орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

5) 9-сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	9.1.1.1 нұсқауға сәйкес жұмыс орнын дайындау және тазалау 8.1.1.1
	9.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	9.1.1.3 қол араны қолдану
	9.1.1.4 картон үрлері мен қасиеттерін атайды (жұмсақ, тығыз)
	9.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
	9.1.1.6 таспа түрлерін тану және атау (бір жақты, екі жақты)
	9.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	9.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	9.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	9.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс кезеңдерін орындау
	9.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану
	9.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
	9.2.1.1 табиғи материалдардан қарапайым өрнектерді құрастыру, үлгі бойынша аппликациялар жасау
	9.2.1.2 әр түрлі дәндерді, жармаларды дайын суретке жаю (тікелей қою және себу әдісі)
	9.2.1.3 жармаларды суреттің ішіне орналастырған кезде шаблондарды (қарапайым сюжетті сурет) пайдалану

2.1 Табиғи материалдармен жұмыс	9.2.1.4 пішінін, өлшемін, сыртқы түрін ескере отырып бүршіктерді таңдау
	9.2.1.5 қосымша материалдарды пайдалана отырып бұйымдарды безендіру
	9.2.1.6 жаңғақ қабығының әртүрлі түрлерінен дайын үлгі бойынша ұлттық ою-өрнектерін салу (тікелей салу және себу әдісі)
	9.2.1.7 материалды төсеу кезінде шаблондарды (жабайы жануарлардың суреттерін) негізге жұмыртқа қабығын пайдалану
	9.2.1.8 қабық бөліктерін бояу
	9.2.1.9 бұйымды үлгідегі тірекпен орындау
	9.2.1.10 жарма мен тұқымнан панно және ұлттық ою-өрнектері бар сыйлық кәдесыйлар жасау; жарма мен тұқымнан жасалған бұйымды безендіру
2-тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	9.1.1.1 нұсқауға сәйкес жұмыс орнын дайындау және тазалау
	9.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	9.1.1.3 қол араны қолдану
	9.1.1.4 картон түрлері мен қасиеттерін атайды (жұмсақ, тығыз)
	9.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
	9.1.1.6 таспа түрлерін тану және атау (бір жақты, екі жақты)
	9.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	9.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	9.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	9.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс кезеңдерін орындау
	9.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
	9.2.2.1 қағазды бүгу және жырту (бүктеу сызықтары бойымен, бөліктермен)
	9.2.2.2 бөлшектерді негізге қою
	9.2.2.3 модульдер құрамын құрастыру
	9.2.2.4 дайын өнімді берілген үлгі бойынша бояу
	9.2.2.5 шаблон бойынша сызу және қиып алу
	9.2.2.6 цилиндрге жолақтарды бір жағы ығысу арқылы - спиральмен жабыстыру

2.2 Қағаз және картонмен жұмыс	9.2.2.7 дайындамаларды кесіп, негізге қою
	9.2.2.8 сюжеттік аппликация жасау
	9.2.2.9 сюжетті аппликацияны жасау
	9.2.2.10 үлгіні контур бойымен және өрнектің ішіне дәйекті түрде орналастыру
	9.2.2.11 бөлшектердің қажетті санын іріктеп алу
	9.2.2.12 тескіш көмегімен қағазды белгіленген жерден тесу
	9.2.2.13 бөлшектерді мөлшері бойынша іріктеу
	9.2.2.14 бөлшектерді үлгі бойынша орналастыру дайындамалардан сәндік фигуралар немесе басқа композициялар жасау
	9.2.2.15 конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау, ұлттық ою-өрнектертері бар композицияны құрастыру
2.3 Саз және тұзды қамырмен жұмыс істеу	9.2.3.1 "шикі күйінде" саздан безендіру: жабыстыру, тырналау
	9.2.3.2 әртүрлі текстураларды қолдану (жақсартылған құралдар, маталар, құрылғылар)
	9.2.3.3 кескіндеменің негізгі элементтерін орындау
	9.2.3.4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу
	9.2.3.5 өрнектер шеңберлер, жолақтар салып, кескіндеме жасау
	9.2.3.6 ойыншықтың жасалу ретін сақтау
	9.2.3.7 қамырды жұмысқа дайындау әдістерін орындау: үлгі бойынша әртүрлі көлемдегі қамыр кесектерін илеу
	9.2.3.8 қамыр бөлшектерің су мен щетка арқылы қосу
	9.2.3.9 композиция құрастыру
	9.2.3.10 фигураны шаблон бойынша мүсіндеу, илектеу оқтаумен жаю
	9.2.3.11 бұйымды 2-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі)
	9.2.3.12 тесу, бұйымның бөліктеріне басып шығару, бояу, оларды негізге желімдеу
	9.2.3.13 сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану
	9.2.3.14 рельефті тақтайшаларды безендіру, үстіне жабыстыру, сызу, бояу, фактураларды қолдану, сурет салу, тапсырмада бағдарлау
	9.2.3.15 саз қабатын әртүрлі тәсілдермен "шикідей" безендіру
	9.2.3.16 кескіндеме бұйымдарында қазақтың ұлттық ою-өрнектерін пайдалану

	9.2.3.17 қолда бар құралдарды (шаблондарды) пайдаланып бұйымның бөліктерін кесу
3-тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	9.1.1.1 нұсқауға сәйкес жұмыс орнын дайындау және тазалау
	9.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	9.1.1.3 қол араны қолдану
	9.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
	9.1.1.6 таспа түрлерін тану және атау (бір жақты, екі жақты)
	9.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	9.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	9.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс кезеңдер ін орындау
	9.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.4 Қалдық материалмен жұмыс	9.2.4.1 бөлшектерден (жүн жіптер, түрлі-түсті картон, өрім) пластикалық қорапқа ұлттық ою-өрнектерді жасап жапсыруда желімдеу технологиясын (техникалық талаптарын, тәртібін, ретін) сақтау
	9.2.4.2 екі жақты таспаны қолдану
	9.2.4.3 бұйымның бөлшектерін жинау
	9.2.4.4 қағазбен (картонмен), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу тәсілдерін орындау
	9.2.4.5 бұйымның барлық бөлшектерін қосып құрастыру
	9.2.4.6 үгінділер мен сіріңкелерден аппликация жасау
	9.2.4.7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау, әртүрлі түстерге бояу
	9.2.4.8 таңбалау сызықтары бойымен қайшымен кесу; қораптарды желімдеу және біріктіру
	9.2.4.9 бөлшектерді степлермен біріктіру
	9.2.4.10 бөлшектерді бұйымға желімдеу
	9.2.5.1 бисерлерден қарапайым бұйымдарды дайын сызба бойынша тоқу
	9.2.5.2 бисерді сымға теріп, бұйым жасау
	9.2.5.3 ілмекті сыммен бекіту
	9.2.5.4 жіпке бірнеше моншақ салып, инені қарама-қарсы бағытта жіппен өткізу

2.5 Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	9.2.5.5 екі жіпке тоқу ережесін сақтау
	9.2.5.6 бір жіпке екі немесе үш түсті бисерлерді біртіндеп санын өзгертумен теру
	9.2.5.7 әртүрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды тоқу
	9.2.5.8 гүл сабақтарын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта
	9.2.5.9 бисерлерді сымға теру және дайындаманы бұрау
	9.2.5.10 бисерден жасалған бұйымдарды деңгейлеп жинау
	9.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектерді қолдану
	4-тоқсан
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	9.1.1.1 нұсқауға сәйкес жұмыс орнын дайындау және тазалау
	9.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	9.1.1.3 қол араны қолдану
	9.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	9.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды дайындау кезіндегі жұмыс кезеңдерін орындау
	9.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану
	9.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
	9.2.6.1 "Жіппен бейнелеу" әдісін қолданып түстерді біріктіру, ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою
	9.2.6.2 "Спираль" техникасын қолдану, спиральды толтыру
	9.2.6.3 саңылауларды санау, жіп бағытын, түс комбинациясын анықтау
	9.2.6.4 "инемен алға" тігісті, қиғаш тігісті орындау
	9.2.6.5 изожіп техникасы арқылы түзу тігістерді орындау
	9.2.6.6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау
	9.2.6.7 моншақ пен блесткаға тігу тәсілдерін қолдану
	9.2.6.8 тігісті басында мен соңында бекітуді жасау
	9.2.6.9 бұйымның алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау
	9.2.6.10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою және көктеу

2.6 Тоқыма материалдарымен жұмыс	9.2.6.11 "жақтау астындағы" кесінділерді өңдеу
	9.2.6.12 матаға сәндік тігістерді орындау
	9.2.6.13 "зиг-зак" әрлеуіш тігісін, "түзу тігісін" орындау
	9.2.6.14 көлденең жіптер мен ұлпа кесінділерін ажырату
	9.2.6.15 төрт тесігі бар түймелерге сәндік тігуді орындау
	9.2.6.16 тоқыма аппликациясында түймелерді қолдану
	9.2.6.17 қазақ ою-өрнектерінің әртүрлі элементтері бар жұмсақ ойыншықтарды жасау технологиясын қолдану
	9.2.6.18 ұлттық ою-әрнегі бар жұмсақ ойыншық жасағанда "алға ине" тігісін, қиғаш тігісін, "шетінен " тігісін пайдалану
	9.2.6.19 бұйымның әр түрлі материалдармен көркем безендірілуін орындау: моншақ, пайетки, өрім және бау
	9.2.6.20 диван жастықтарын, кәстрөл ұстағыштарды, аппликациясы бар бір бөлікті алжапқыштарды, шәйнек жылытқыштарды, қазақы ою-өрнек аппликациялары бар қораптарды, ұлттық нақыштағы сөмкелерді (қалта), ұлттық нақыштағы ыстық тағамдарға арналған астарларды жасау
	9.2.6.21 үтік қолдану
2.7. Ағашпен жұмыс	9.2.7.1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін, қалыңдығын анықтау
	9.2.7.2 бұйымның бөлшектерін әртүрлі тәсілдермен қосу
	9.2.7.3 егеуішпен және жонғышпен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	9.2.7.4 белгілерге сәйкес аралау техникасын орындау
	9.2.7.5 бөлшектерді таңбалар бойынша жұқа тістері бар арамен кесу
	9.2.7.6 сызғыш арқылы белгілеу
	9.2.7.7 желім мен бұрандаларды қолданып бұйымды құрастыру әдістерін қолдану
	9.2.7.8 бұйымның көркемдік безендірілуін орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

6) 10 сынып

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	10.1.1.1 жұмыс орнын өз бетінше дайындау және тазалау

1.1. Жалпы еңбек дағдылары	10.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	10.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
	10.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	10.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	10.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды өндірудегі жұмыс кезеңдерін орындау
	10.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.1 Табиғи материалдармен жұмыс	10.2.1.1 табиғи материалдардан қарапайым өрнектерді салу, үлгі бойынша аппликациялар жасау
	10.2.1.2 әр түрлі дәнді дақылдардан дайын үлгі бойынша төсеу (тікелей құю және себу әдісі)
	10.2.1.3 жармаларды суреттің ішіне орналастырған кезде шаблондарды (қарапайым сюжетті сурет) пайдалану
	10.2.1.4 пішінін, өлшемін, сыртқы түрін ескере отырып бүршіктерді таңдау
	10.2.1.5 қосымша материалдарды пайдалана отырып бұйымдарды безендіру әдістерін жүргізу
	10.2.1.6 әр түрлі жаңғақ қабықтарынан дайын үлгі бойынша төсеу (тікелей құю және себу әдісі)
	10.2.1.7 материалды төсеу кезінде шаблондарды (жабайы жануарлардың суреттерін) негізге жұмыртқа қабығын пайдалану
	10.2.1.8 қабық бөліктерін бояу
	10.2.1.9 бұйымды жасау үшін қажетті тұқымдарды түрлерін таңдау
	10.2.1.10 жарма мен тұқымдардан панно және сыйлық кәдесыйларын жасауға; жарма мен тұқымнан жасалған бұйымдарды безендіру
2-тоқсан	
	10.1.1.1 жұмыс орнын өз бетінше дайындау және тазалау
	10.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	10.1.1.3 тігін машинаны қолдану
	10.1.1.4 картон түрлері мен қасиеттерін атайды (жұмсақ, тығыз)
	10.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	

	10.1.1.8 қамырмен және табиғи сазбен жұмыс істегенде санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау
	10.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	10.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды өндірудегі жұмыс кезеңдерін орындау
	10.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.2 Қағаз және картонмен жұмыс	10.2.2.1 қағаз парағын "көзбен өлшеп" тең бөліктерге жырту
	10.2.2.2 бөлшектерді негізге қою
	10.2.2.3 модульдер құрамын құрастыру
	10.2.2.4 дайын өнімді берілген үлгі бойынша бояу
	10.2.2.5 шаблон бойынша сызу және қию
	10.2.2.6 жолақтарды цилиндрге бір жағы ығысуы спираль арқылы жабыстыру
	10.2.2.7 дайындамаларды кесіп, негізге қою
	10.2.2.8 жолақтарды сақиналарға және бірге тізбекке қосу
	10.2.2.9 көлемді аппликацияны жасау
	10.2.2.10 үлгіні контур бойымен және өрнектің ішіне дәйекті түрде орналастыру
	10.2.2.11 бөлшектердің қажетті санын анықтап, іріктеп алу
	10.2.2.12 тескіш көмегімен қағазды белгіленген жерден тесу
	10.2.2.13 бөлшектерді мөлшері бойынша іріктеу
	10.2.2.14 бөлшектерді үлгі бойынша орналастыру дайындамалардан сәндік фигуралар немесе басқа композициялар жасау
	10.2.2.15 конустан немесе цилиндрден көлемді ойыншықтар жасау оригами техникасын қолданып бұйымдар жасау, ұлттық ою-өрнектертері бар композицияны құрастыру
	10.2.3.1 "шикі күйінде" саздан безендіру: жабыстыру, тырналау
	10.2.3.2 әртүрлі текстураларды қолдану (жақсартылған құралдар, маталар, құрылғылар)
	10.2.3.3 кескіндеменің негізгі элементтерін орындау
	10.2.3.4 тұтас саздан (қамырдан) жеке бөліктерді жұлу
	10.2.3.5 өрнектер шеңберлер, жолақтар салып, кескіндеме жасау
	10.2.3.6 ойыншықты жасау ретін сақтау

2.3 Саз және тұзды қамырмен жұмыс істеу	10.2.3.7 қамырды жұмысқа дайындау әдістерін орындау: үлгі бойынша әртүрлі көлемдегі қамыр кесектерін илеу, шымшу
	10.2.3.8 су мен щетканы пайдаланып қамыр бөлшектерді қосу
	10.2.3.9 композиция құрастыру
	10.2.3.10 фигураны шаблон бойынша мүсіндеу, илектеу оқтаумен жаю
	10.2.3.11 бұйымды 2-кезеңде орындау: бұралған тұтқаның екі жіптерін бұрау (бұрау әдісі)
	10.2.3.12 тесу, бұйымның бөліктеріне басып шығару , бояу, оларды негізге желімдеу
	10.2.3.13 сәндік элементтерді жасау үшін әртүрлі заттарды пайдалану
	10.2.3.14 рельефті тақтайшаларды безендіру, үстіне жабыстыру, сызу, бояу, фактураларды қолдану, сурет салу, тапсырмада бағдарлау
	10.2.3.15 саз қабатын саусақпен ою салу тәсілімен безендіру
	10.2.3.16 бұйымдардға қазақтың ұлттық ою-өрнектерін салып бояу
	10.2.3.17 қолда бар құралдарды (үлгі) пайдалана отырып, бұйымның бөлшектерін қиып алу
3-тоқсан	
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	10.1.1.1 жұмыс орнын өз бетінше дайындау және тазалау
	10.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	10.1.1.3 тігін машинаны қолдану
	10.1.1.5 желім түрлерін тану және атау (кеңсе тауарлары, ПВА)
	10.1.1.6 таспа түрлерін (бір жақты, екі жақты) тану және атау
	10.1.1.7 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, өткір және тесетін заттарды қолдану (қысқыш, тіс тазалағыш, қайшы)
	10.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	10.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды өндірудегі жұмыс кезеңдерін орындау
	10.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
	10.2.4.1 бөлшектерден (жүн жіптер, түрлі-түсті картон, өрім) пластикалық қобдишаға, футлярға ұлттық ою-өрнектерді жасап жапсыруда желімдеу технологиясын (техникалық талаптарын, тәртібін, ретін) сақтау

2.4 Қалдық материалмен жұмыс	10.2.4.2 екі жақты таспаны қолдану
	10.2.4.3 бұйымның бөлшектерін жинау
	10.2.4.4 қағаз (картон), сіріңке қораптарымен жұмыс істеу тәсілдерін орындау
	10.2.4.5 бұйымның барлық бөлшектерін қосып құрастыру
	10.2.4.6 үгінділер мен сіріңкелерден аппликация жасау
	10.2.4.7 сіріңке қораптарын жұмысқа дайындау, әртүрлі түстерге бояу
	10.2.4.8 таңбалау сызықтары бойымен қайшымен кесу; қораптарды желімдеу және біріктіру
	10.2.4.9 бөлшектерді степлермен біріктіру
	10.2.4.10 бөлшектерді бұйымға желімдеу
2.5 Моншақтармен және бисерлермен жұмыс	10.2.5.1 бисерлерден қарапайым бұйымдарды дайын сызба бойынша тоқу
	10.2.5.2 бисерді сымға теріп, бұйым жасау
	10.2.5.3 ілмекті сыммен бекіту
	10.2.5.4 жіпке бірнеше моншақ қою және инені қарама-қарсы бағытта жіптеу
	10.2.5.5 екі жіпке тоқу ережелерін сақтау
	10.2.5.6 бір жіпке екі немесе үш түсті бисерлерді біртіндеп санын өзгертумен теру
	10.2.5.7 әртүрлі пішіндегі жапырақшалар мен жапырақтарды тоқу
	10.2.5.8 гүл сабағын өру; сымның керілуімен қарама-қарсы бағытта
	10.2.5.9 бисерлерді сымға теру және дайындаманы бұрау
	10.2.5.10 бисерден жасалған бұйымдарды деңгейлеп жинау
	10.2.5.11 бұйымды жинауда ұлттық ою-өрнектерді қолдану
	4-тоқсан
1.1. Жалпы еңбек дағдылары	10.1.1.1 жұмыс орнын өз бетінше дайындау және тазалау
	10.1.1.2 кәсіп құралдары мен материалдарын таңдауды білу
	10.1.1.3 тігін машинаны қолдану
	10.1.1.9 қауіпсіздік ережелерін, ылғалды жылумен өңдеу ережелерін, сақтау
	10.1.1.10 технологиялық карта бойынша бұйымды өндірудегі жұмыс кезеңдерін орындау
	10.1.1.11 қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтай отырып, желіні, бояуларды (акварель, гуаш, акрил) қолдану

	10.1.1.12 орындалған жұмыс туралы есеп беру, дайын бұйымның сапасын бағалау
2.6 Тоқыма материалдарымен жұмыс	10.2.6.1 "Жіппен бейнелеу" әдісі арқылы түстерді біріктіру, ұзындығы мен түсі әртүрлі екі хорда бойымен шеңберді толтыру, қысқа хорданы ұзынның үстіне қою
	10.2.6.2 "Спираль" техникасын қолдану, спиральды толтыру
	10.2.6.3 саңылауларды санау, жіп бағытын, түс комбинациясын анықтау
	10.2.6.4 "инемен алға" тігісті, қиғаш тігісті орындау
	10.2.6.5 изожіп техникасы арқылы түзу тігістерді орындау
	10.2.6.6 "Жіппен бейнелеу" техникасында тапсырманы орындау
	10.2.6.7 моншақ пен блесткаға тігу тәсілдерін қолдану
	10.2.6.8 тігісті басында мен соңында бекітуді жасау
	10.2.6.9 бұйымның алдыңғы жағын жөрмалеу тігісімен жалғау
	10.2.6.10 бұйымның бөлшектерін түйреп қою және көктеу
	10.2.6.11 "жақтау астындағы" кесінділерді өңдеу
	10.2.6.12 матаға сәндік тігістерді орындау
	10.2.6.13 "зиг-зак" әрлеуіш тігісін, "түзу тігісін" орындау
	10.2.6.14 көлденең жіптер мен ұлпа кесінділерін ажырату
	10.2.6.15 төрт тесігі бар түймелерге сәндік тігуді орындау
	10.2.6.16 әр түрлі типтегі түймелерді негізге көлденең және тігінен бекіту
	10.2.6.17 қазақ ою-өрнектерінің әртүрлі элементтері бар жұмсақ ойыншықтарды жасау технологиясын қолдану
	10.2.6.18 жұмсақ ойыншық жасағанда "алға ине" тігісін, қиғаш тігісті, "шетінен" тігісін қолдану
	10.2.6.19 бұйымның әр түрлі материалдармен көркем безендірілуін орындау: моншақтармен, пайеткалармен, өрілген және баулармен
	10.2.6.20 диван жастықтарын, ыстық ыдысқа арналған ыдыстарды, аппликациялы бір бөлікті алжапқышты, шәйнек жылытқыштарды, аппликацияланған қазақтың ою-өрнегі бар қаптамаларды, ұлттық нақыштағы сөмкелерді (қалта), ұлттық нақыштағы ыстық тағамдарға арналған астарларды жасау
	10.2.6.21 үтік қолдану

2.7. Ағашпен жұмыс	10.2.7.1 ағаш бұйымның ұзындығын, енін, қалыңдығын анықтау
	10.2.7.2 бұйымның бөлшектерін әртүрлі тәсілдермен қосу
	10.2.7.3 егеуішпен және жонғышпен жұмыс істеу ережелерін сақтау
	10.2.7.4 белгілерге сәйкес аралау техникасын орындау
	10.2.7.5 бөлшектерді таңбалар бойынша жұқа тістері бар арамен кесу
	10.2.7.6 сызғышты пайдаланып белгілеу
	10.2.7.7 желім мен бұрандаларды қолданып бұйымды құрастыру әдістерін қолдану
	10.2.7.8 бұйымның көркемдік безендірілуін орындауда қазақ ұлттық ою-өренектерін қолдану

бұйрығына
51-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
544 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін " Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабының 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - денсаулықты нығайту және қорғау, білім алушылардың психикалық және дене дамуындағы ауытқуларды түзету, оларды өмірде және қолжетімді білім беру мен еңбек қызметтерінде мүмкішілігінше дербестікке дайындау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) жалпы дене дамуын арттыру, ағзаның сыртқы ортаның қолайсыз әсерлеріне төзімділігін арттыруға жәрдемдесу;

2) қозғалыс техникасының негіздеріне оқыту, өмірлік қажетті қозғалыс дағдылары және машықтарын қалыптастыру;

3) қозғалыс (кондициялық және үйлесімділік) қабілеттерін дамыту;

4) дене жаттығуларымен өз бетінше айналысуға, оларды демалу, жаттығу, жұмысқа қабілеттілігін арттыру мақсатында қолдануға қажеттілікті тәрбиелеу, дағдыға айналдыру.

4. Түзете - дамыту міндеттері:

1) үйлесімді қозғалыс қабілеттерін түзету және дамыту: дене жаттығуларын орындау, кеңістікте бағдарлау, күш-жігерді саралау, босаңсу, тепе-теңдік, ырғақ, қозғалыс дәлдігі, бұлшықет-буын сезімі, қол-көзді үйлестіру кезінде дененің жекелеген бөліктерінің қозғалыстарының үйлесімділігі;

2) жоғалған немесе бұзылған функциялардың орнын толтыру, сақталған функциялардың есебінен қозғалыстың жаңа түрлерін қалыптастыру;

3) тыныс алу және жүрек-қантамыр жүйесінің функционалдық бұзылыстарының алдын алу және түзету, суық тию және жұқпалы аурулардың, жарақаттанудың және шағын жарақаттың алдын алу;

4) психикалық және сенсорлық-перцептивті процестерді түзету және дамыту: көру және есту сигналдарын, тактильді және тері-кинестетикалық сезімдерді саралау; көру, есту жады мен зейінді дамыту, вестибулярлық тітіркенуге төзімділікті дамыту;

5) білім алушылардың жеке қасиеттерін, эмоционалды-ерікті саласын түзету және дамыту: өзін-өзі бақылау, табандылық және шыдамдылық дағдылары, қозғалыс арқылы өз сезімдерін білдіру қабілеті.

2 тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Бейімделген дене шынықтыру мұғалімі медициналық құжаттамамен танысып, анамнезін зерделеп, білім алушылардың қозғалыс мүмкіндіктерінің деңгейі мен сипатын анықтап, әр сабақта білім алушының денсаулық жағдайын ескере отырып, дәрігермен жұмыс жүргізеді.

6. Оқу үдерісін ұйымдастыру кезінде келесілер ескеріледі:

1) ұжымдық оқыту жағдайында танымдық белсенділігінің әлсіздігі;

2) топтық жұмыста қолданылатын мұғалімнің бағыттау және ынталандыру көмегін толық пайдалана алмау, көмекке әлсіз реакция беруі;

3) қалыптасатын қозғалыс дағдыларын автоматтандыру қиындықтары.

7. Оқу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдерінің негізінде зияты орташа түрде зақымдалған тұлғалардың өмірін "қалыпқа келтіру" тұжырымдамасы жатыр. Жеке даму, әлеуметтік тәжірибені қалыптастыру үшін жағдай жасау көзделеді.

8. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға оқыту және тәрбиелеу үдерісін ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

9. Педагогтар білім алушылардың бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын құрметтейді; өзгермелі мүмкіндіктерді үнемі зерттейді, білім беру қажеттіліктерін бағалайды, білім алушылардың дағдыларын дамыту және игерудегі минималды ілгерілеулерді тіркейді. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

10. Педагогтар осы бағдарламадан әрбір білім алушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ білім алушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін

бағалаудың жеке мүмкіндіктері және нәтижелерін ескере отырып, оқу әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

11. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға сөйлеуді (оның болмауына дейін), ойлауды, қарым-қатынасты дамытуда ерекше проблемалар бар. Әрбір нақты жағдайда бар проблемалар педагогикалық құралдармен өтеледі. Сөйлеуді түсінуді кеңейту, ауызша және балама қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, білім алушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша дәйекті жұмыс құрылуда. Педагог тарапынан білім алушылардың қызметін сөйлеу арқылы сүйемелдеуі мөлшерлі және білім алушылардың түсінуіне қолжетімді болуы тиіс.

12. Оқу үдерісі тек мазмұнды ғана емес, сонымен қатар ұйымдастырушылық формаларды да қатаң реттеуді қарастырмайды.

13. Сабақты ұйымдастырған кезде әр білім алушының қажеттілігі туындаған кезде қызмет түрін өзгерту мүмкіндігі қамтамасыз етіледі. Жеке тапсырмаларды жеке қарқынмен орындау, педагогтің жеке көмегін алу үшін жағдайлар қамтамасыз етіледі.

14. Арнайы педагогика қағидаттарына сәйкес құрылған педагогикалық іс-шаралар білім алушылардың белсенділігін, олардың бастамалары және дербестігін дамытуға бағытталған.

15. Білім алушылардың белсенділігі мен дербестігінің дамуы келесі дидактикалық шарттар орындалған кезде орын алады:

1) қозғалыс әрекеттерін шағын қадамдарға бөлу. Жаңа қозғалыстарды үйрену кезінде бастапқы позициялар, қарқын, амплитудасы өзгеруі керек;

2) саусақтардың ұсақ қимылдарын ерікті түрде реттеуді қамтамасыз ететін жаттығуларды ұсыну;

3) кездейсоқ реттеудің күнделікті қозғалыстарын пайдалану;

4) интеллектуалдық іс-әрекетін дамытуға бағытталған арнайы педагогикалық әдістерді қолдануға: қозғалыс атауларын, қарқыны, көлемі, күші, тегістігі бойынша қозғалыс комбинацияларын есте сақтауға; ойын ережелерін орындауға;

5) спорттық құрал-жабдықтарды (кегльдер, әртүрлі диаметрлі доптар) пайдалану кезінде, топтағы серіктестермен өзара іс-қимыл жасау кезінде, эмоцияларды басқару кезінде білім алушылардың қозғалыс мүмкіндіктерін кеңейтуге;

6) болашақта өмірде қолданылатын қолданбалы қозғалыс дағдыларын қалыптастыру (шаңғы тебу, велосипедке дайындық, жақын туризм, жүзу) ;

7) дене қасиеттерін жетілдіру (күш, жылдамдық, төзімділік, икемділік, ептілікті дамытуға арналған жаттығулар);

8) қоғамға интеграциялау үшін алғышарттар жасайтын спорттық іс-шараларды (интеграциялық спорт топтары, білім алушылардың дене мүмкіндіктері бойынша спорттық жарыстар) өткізуге міндетті;

9) көркем-музыкалық жаттығуларды: ритмика, би, хореография және ритмопластика элементтерін; танымдық қызметті белсендіретін речитативтермен, өлеңдермен, жұмбақтармен, санаумен қолдануға;

10) жаттығуларды бірнеше рет қайталау, дұрыс көрсетіліммен үйлестіру, қарапайым жеңіл қозғалыстардан тұратын қимылды және спорттық ойындарды таңдау;

11) адам денесінің құрылымы туралы түсініктерді бекіту: бас-бет, желке, маңдай, иек, мойын; дене-арқа, кеуде, іш; қолдар-иық, шынтақ, білезік, саусақтар; аяқтар-жамбас, тізе, табан, өкше, аяқ тұмсығы, саусақтар;

12) педагог білім алушылармен өзара іс-қимылының әртүрлі нысандарын қолдану: педагогтың басшылығымен жеке орындалатын жаттығулар, жұпта және шағын топтарда орындалатын жаттығулар.

16. Бейімделген дене шынықтыру сабағын ұйымдастырған кезде:

1) әр білім алушының жеке ерекшеліктерін ескеру (морфофункционалды даму, сақталған функциялардың жай-күйі, медициналық қарсы көрсеткіштер, қозғалыс функциялары мен үйлестіру қабілеттерінің жай-күйі, дене шынықтыру деңгейі, қимылдарды үйрену қабілеті, дене шынықтырумен айналысуға деген көзқарас);

2) сабақтардың эмоционалдылығын қамтамасыз ету (музыка, ойын әдістері, дәстүрлі емес жабдықтар);

4) тапсырмаларды нақты орындау үшін жағдай жасау, көмек көрсету, қауіпсіздікті қамтамасыз ету;

5) білім алушыларды кішігірім жетістіктері үшін мадақтау, мақұлдау, мақтау;

6) оқу-танымдық үдеріс нәтижелерінің динамикасын және білім алушылардың функционалдық жағдайын бақылау.

17. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың жетістіктерін бағалау үшін сипаттамалық бағалау пайдаланылады, бұл білім алушылардың жетістіктерінің сапалық көрсеткіші болып табылады. Білім алушылардың жетістіктерін сипаттау кезінде дағдыларды меңгерудің дербестік дәрежесі міндетті түрде көрсетіледі:

1) әрекетті өз бетінше орындайды;

2) нұсқаулыққа сәйкес әрекетті орындайды (ауызша немесе вербалды емес);

3) іс-әрекетті үлгі бойынша орындайды;

4) әрекетті жартылай физикалық көмекпен орындайды;

5) іс-әрекетті айтарлықтай физикалық көмекпен орындайды;

6) іс-әрекетті орындамайды.

18. Бағдарламада оқу пәнінің мазмұнын анықтау үшін нұсқаулық ретінде қызмет ететін және мұғалім білім алушылардың жеке оқу бағдарламаларын құру кезінде басшылыққа алатын оқу мақсаттарының жүйесі тұжырымдалған. Белгілі бір сабаққа оқу мақсаттарын таңдағанда, оларды нақтылауға, бірнеше бөлікке бөлуге болады.

19. Бағдарламаның мазмұны ұсынымдық сипатқа ие, мұғалім әр сынып білім алушысының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктеріне сәйкес оқу мазмұны мен қарқынына кез-келген өзгерістер енгізуге құқылы.

3-тарау. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің мазмұны

20. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі келесіні құрайды:

1) 5-сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
2) 6-сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
3) 7-сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
4) 8-сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
5) 9-сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;
6) 10 – сыныпта-аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш , негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты болады.

21. "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Қозғалыс қызметі";
2) "Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру".

22. "Қозғалыс қызметі" бөлімі келесі бөлімдерді қамтиды:

1) негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту;
2) қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту;
3) кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту;
4) командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту.

23. "Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру" бөлімінде келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.

24. 5-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Мұғалімнің көмегімен сабаққа дайындық. Үлгі бойынша мұғалімнің нұсқауларын және командаларын орындау. Жүгіруді және жүруді кезекпен орындау. Зал бойынша, гимнастикалық орындық бойынша жылжу, жалпы дамытушы: "Сапқа тұр!", "Еркін!", "Түзел!", "Тік тұр!" пәрмендерін орындау. Мұғалімнің жетекшілігімен дене мүсінін қалыптастыруға арналған жаттығуларды

орындау, лекпен жүру және жүгіру, жұптармен жарысу, сапты сақтай отырып баяу қарқынмен жүгіру; алға жылжи отырып бір аяқпен секіру, қадамнан ұзындыққа, қадамнан биіктікке, 50 см биіктіктен 45 градусқа бұрылумен тереңдікке, гимнастикалық орындық арқылы секіру. Өкшеге оралумен аяқтың ұшымен көтерілу. Кедергілерден өту, тіреуішпен және онсыз баспалдақпен түсу және көтерілу. Өрмелеу және қайта түсу. Гимнастикалық баспалдақтың төменгі сатысы бойынша жалғамалы қадамдармен бүйірге жылжу. Ішпен, арқамен жатып, дененің бастапқы күйінен төңкерілу. Денемен жан жаққа аунау. Тыныс алу жаттығулары (жатқанда тыныс алу, кеудемен және ішпен тыныс алу).

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдары мен дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығулар жасау, көру қабілетін басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Затпен (доп, таяқ, жалаулар, құрсау) гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта өту, еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің өтуі. Екі аяқты сызылған бағдарға итеру арқылы бір жерден ұзындыққа секіру. Ауыр заттарды, спорттық жабдықтарды жылжыту кезіндегі ұжымдық өзара іс-қимыл. Жылжымалы, спорттық, ұлттық ойындардың элементтері;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Дене шынықтыру сабақтарындағы қауіпсіздік ережелері; мұғалімнің көмегімен спорттық киім кию, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау. Жаттығуларды орындау кезінде дененің дұрыс орналасуы, қалыптары. Спорттық құралдарды атау. Тыныс алудың әртүрлі түрлерін орындау: кеудемен, ішпен және аралас тыныс алу. Дене бітімін бақылау.

25. 6-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары – сапқа тұру және "Түзел!", "Тік тұр!", "Еркін!", "Оңға!", "Солға!", "Тұр!", "Тоқта!" пәрмендерін орындау, қолды бүйірге созу арақашықтығына орналасу, мұғалімнің көрсеткен бағытына айнала бұрылу. Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту – лекпен бір-бірден жүру, жүгіруді жүрумен кезектестіру. Әр түрлі қарқынмен жүру және жүгіру (жылдам, баяу). Көрнекі бақылаусыз бағдарларға бұрылу, гимнастикалық орындықта сызылған бағдарлар бойынша жүру. Бір орнынан белгіленген бағдар бойынша ұзындыққа секіру. Ауызша нұсқауларға сәйкес қолдың, дененің, аяқтың бастапқы қалпын бекіту. Бірінен соң бірі жүру, қозғалыс қарқынын жылдамдату және баяулату, мұғалімнің артынан бұралыс жолмен жүру, көлбеу тақтада бойынша жүру. Тепе-теңдік жаттығулары; орындықта, тік жазықтықта дұрыс қалыпта тұрып, арқаны тік ұстап аяқтың ұштарына отыру. Мұғалімнің белгісі бойынша бұрылыстар; залда аяқтың ұшымен, өкшемен, аяқтың ішкі және сыртқы жақтарымен жүгіру (жүру). Орналастырылған заттар арасындағы лекпен жүгіру. Басына қойылған затпен орындықта жүру, басындағы жүкпен залда жүру. 20-30

см биіктіктен секіру, екі аяқпен жолда, сызылған жолда, заттармен және заттарсыз, тікелей жүгіруден биіктікте секіру, гимнастикалық орындықтан секіру, ұзын және қысқа арқан арқылы секіру. Затпен кедергі астынан өту. Биіктігі 1 метрге дейінгі кедергіден өрмелеп өту. Гимнастикалық қабырға рейкасында 1-2 секундқа дейін қолмен ілініп тұру. Лақтыру - допты екі қолмен ұстауға тырысып лақтыру. Допты басынан асырып лақтыру. Әр түрлі заттарды (құм салынған дорба, доп, резеңке ойыншық) оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру. Мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда қарапайым ережелерді орындау. Ұлттық ойындардың элементтері.

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдары мен дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығулар жасау, көру қабілетін басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу, керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Затпен гимнастикалық орындықта жүру (доп, таяқ, жалаулар, құрсау). Гимнастикалық орындықта өту, еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің өтуі. Екі аяқты сызылған бағдарға итеру арқылы бір жерден ұзындыққа секіру. Ауыр заттарды, спорттық жабдықтарды жылжыту кезіндегі ұжымдық өзара іс-қимыл;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Сабақ кезінде қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері: мұғалім айтқандай және көрсететіндей тек сол жаттығуларды және дәл солай орындау, мұғалімнің рұқсатынсыз спорттық құралдарға жақындамау, белгіленген ережелерді сақтау. Жаттығуларды орындау кезінде дене қалпының дұрыс орналасуы; жабдықтарды атау: бөрене, арқан, гимнастикалық қабырға. Тыныс алуды дамыту - қозғалыс сипатына сәйкес тыныс алу тереңдігі мен қарқынының өзгерту (еліктеу, қол шапалақтау, санау бойынша). Кеудемен, ішпен және аралас тыныс алу. Дененің тік қалпын бақылау.

26. 7-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары-сап құру және қайта құру ережелері: бағанға бір-бірден сапқа тұру, бастың артқы жағына теңестіру. Қолмен арқа артынан, басты көтеріп жүру. Бір қатарға сапқа тұру, белгі бойынша теңесу. Бағдарлар бойынша бұрылыстар. "Тұр!", "Отыр!", "Жүр!", "Жүгір!", "Тоқта!" пәрмендерін. Бұлшықет тонусын нығайту: бұлшық еттерді босаңсыту жаттығулары, саусақтардың және қолдардың білектерінің, тобық, сіңірлерінің, дененің бұлшық еттерін күшейту жаттығулары, сигнал бойынша тоқтаумен бастың, қолдың, дененің әртүрлі қимылдары. Заттармен (гимнастикалық таяқшалар, жалаулар, үлкен және кіші доптар, кіші құрсаулар), үлкен және кіші доптармен жаттығулар жасау. Тепе-теңдік жаттығуларын орындау: мұғалімнің сигналы бойынша бұрылыстары бар түзу орындықта. Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту: белгіленген жерде сапқа тұру жаттығуларын орындау, бағдар бойынша шеңбер құру, бағдарлар бойынша жүру, екі аяқпен сызылған бағдар бойынша ұзындыққа секіру. Қозғалыс дағдыларын дамыту:

қозғалыс қарқынын жылдамдату және баяулату арқылы бірінен соң бірі жұппен жүру, мұғалімнің артынан бұрылмалы жолмен, көлбеу тақтаймен, зал бойымен аяқтың ұшымен, өкшемен, аяқтың ішкі және сыртқы жақтарымен жүру, 20-30 см биіктіктен секіру. Сызылған жол бойымен екі аяқпен секіру. Аяқтан аяққа секіру, ілулі затты түрту арқылы орнында жоғары секіру. Кедергілерден өрмелеуді еңбектеумен үйлестіру, әртүрлі биіктіктегі кедергілерден өту. Допты бастың артынан, оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру. Ойында әртүрлі диаметрлі допты кездейсоқ лақтыру. Допты орнынан қабырғаға оң, сол қолмен лақтыру. Қозғалыстық, түзету және ұжымдық ойындар. Спорттық ойындардың элементтері: пионерболда допты беру және лақтыру; допты беру, жүргізу, ұру, әр түрлі қашықтықтан қақпаға соғу. Допты беру, лақтыру. Допты беру, жүргізу және лақтыру. Спорттық ойын элементтері бар қозғалыстық ойындар. Ұлттық қазақ ойындары: мұғалімнің жетекшілігімен "Асық ату", "Бес тас" ойындарындағы техника, тактика элементтері.

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдарын және дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау, көру қабілетін басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгу және керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Еңкейіп еденнен заттарды жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Көлбеу гимнастикалық орындықта жүру, гимнастикалық орындықта екеулеп жүру (мұғалімнің көмегімен). Бір аяқта тұрып тепе-теңдікті ұстау; Екі аяқпен сызылған бағдарға итерілу арқылы бір жерден ұзындыққа секіру. Ауыр заттарды, спорттық жабдықтарды жылжыту кезіндегі ұжымдық өзара іс-қимыл;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Сабақ кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау; жаттығуларды орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, дене қалпын тік ұстау; спорттық снарядтарды атау. Тыныс алуды дамыту - негізгі ережелерді орындау және тыныс алу жаттығуларына қимылдарды үйлестіру, мұрын және ауыз арқылы әр түрлі бастапқы күйде– отырып, тұрып, жатып тыныс алу. Жаяу жүру кезінде тыныс алу жаттығулары: кеудемен, ішпен және аралас тыныс алу. Дене бітімін бақылау.

27. 8-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары - бағанға, қатарға мұғалімнің нұсқауы бойынша сапқа тұру, орнында (оңға, солға) санау бойынша бұрылу . Залдың әртүрлі бөліктерінде мұғалімнің нұсқауы бойынша қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқауы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру. Мұғалімнің нұсқауы бойынша саптық пәрмендерін орындау. Аяқтың, дененің қимылдарын қолдың әртүрлі қимылдарымен үйлестіруге арналған жаттығулар. "Аяқты бүгу" тәсілімен жүгіре отырып биіктікке секіру, белгіленген жерде итеріліп жүгіре отырып ұзындыққа секіру, 50-60 см биіктіктен белгіленген жерге тереңдікке секіру, екі аяқпен итеріліп, белгіленген жерге бір орнынан ұзындыққа секіру. Кішкентай

құрсаулармен, үлкен және кіші доптармен, арқанмен, тығыздалған доптармен жаттығулар. Лақтыру, аулау, заттарды беру, жүкті тасымалдау. Гимнастикалық құрсаулардан өту; гимнастикалық қабырғада бүгілген қолдармен аспалы жаттығулар. Допты қадамнан нысанаға лақтыру. Допты қашықтыққа лақтыру. Кеңістіктік-уақыттық бағдарды дамыту - бағдарлар бойынша шеңберден шаршыға қайта құру, көруді бақылаусыз оңға, солға бұрылу. 3-4 алуан түрлі кедергілерді жеңу. Гимнастикалық қабырғаға ауыса отырып, көлденең гимнастикалық орындықпен өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5-ші рейкасына дейін өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадамдармен бүйірлік қозғалыс, төмен түсу, өрмелеу және біртіндеп күрделене түсетін заттарға ауыстыра отырып заттар арқылы өрмелеуге жаттығулар. Көруді бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және керуге арналған жаттығулар (тұру, жату) және көзді жұмып жаттығуларды орындау. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеу. Алға қарай жылжумен аяқтан аяққа секіру, аяқты бүгіп ұзындыққа секіру, аттап өту әдісімен жүгіріп секіру. Допты белгіленген биіктікке: тізеге дейін, белге дейін, иыққа дейін секіретіндей етіп еденге соғып күшін мөлшерлеу. Допты қозғалыста ұстау және беру, мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындардың элементтері. Кішкентай допты бір орыннан оң және сол қолмен көлденең және тік нысанаға лақтыру. Жылжымалы, спорттық, ұлттық ойындардың элементтері. Спорттық ойындардың элементтері - футбол, волейбол, баскетбол, гандбол (мұғалімнің таңдауы бойынша).

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдары мен дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау, көру қабілетін басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгу және керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықпен, рейкамен жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Орындықта, бөренеде бір аяқтағы тепе-теңдік (мұғалімнің көмегімен). Ауыр заттарды, спорттық жабдықтарды жылжыту кезіндегі ұжымдық өзара іс-қимыл;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Жеке гигиенаны сақтау: дене жаттығулардан кейін қолды, бетті жуу. Сабақ кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жаттығуды орындау кезінде дененің дұрыс орналасуы, қалыптары. Спорттық снарядтарды атау. Салауатты және қауіпсіз өмір салты ережелерін, спорттық-сауықтыру іс-шараларында өзін-өзі жетілдіру қажеттілігін орындау. Тыныс алуды дамыту-негізгі ережелерді орындау және тыныс алу жаттығуларына қозғалыстарды үйлестіру, мұрын және ауыз арқылы әр түрлі бастапқы күйлерде тыныс алу-отыру, тұру, жату, серуендеу кезінде тыныс алу жаттығулары, дем шығару кезінде дыбыстарды айту, кеуде, іш және аралас тыныс алу. Дене бітімін бақылау. Өзінің де, сыныптастарның да денсаулығына ұқыпты қарау.

28. 9-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары - бағанға, қатарға мұғалімнің нұсқауы бойынша сапқа тұру, бір орында (оңға, солға) есеп бойынша бұрылу. Бүйірлік қадамдармен ашу және жабу. Бағаннан бір-бірден екі бағанға залдың ортасы арқылы бұрылыспен қозғалыста қайта құру. Саптық командаларды орындау. Бір орында және қозғалыста орындалатын қимылдардағы қолдың, аяқтың, дененің, бастың негізгі күйлері. Аяқтың, дененің қимылдарын қолдың аттас және әртүрлі қимылдарымен үйлестіруге арналған жаттығулар. Гимнастикалық орындыққа өрмелеу, қолдар белде, аяқтар түзу, тобықты бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғамен жоғары, төмен көтеріліп-түсу, бір аралықтан екіншісіне өту. Гимнастикалық құрсаулардан өту; аспалы жаттығулар-гимнастикалық қабырғада бүгілген қолдармен. Орындыққа тірелу. Тепе-теңдік жаттығулары - затты еденнен алып, затты аттап өтіп, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдың әртүрлі күйлерімен бір аяқта тұру. Кеңістіктік-уақыттық бағдарды дамыту - бағдарлар бойынша шеңберден шаршыға қайта құру, көруді бақылаусыз оңға, солға бұрылу. Көруді бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және керуге арналған жаттығулар және көзді жұмып жаттығуларды қайталау. Кедергілерді, қарсылықты еңсере отырып, жылдамдық - күштік сипаттағы жаттығуларды орындау кезінде жаттығуда жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды бақылау. Ешкі, ат арқылы "аяқтарын бүгіп" секіру. Допты белгіленген биіктікке: тізеге дейін, белге дейін, иыққа дейін секіретіндей етіп еденге соғып күшін мөлшерлеу. Қозғалыс дағдыларын дамыту - әр түрлі қарқынмен жүру, көруді бақылаумен және бақылаусыз қол жаттығуларын орындау. Аяқтан аяққа секіру, алға қарай жылжу, аяқты бүгу, секіру әдісімен жүгіру. Кішкентай допты оң және сол қолмен көлденең және тік нысанаға бір жерден лақтыру; біртіндеп күрделене түсетін заттардың үстінен өрмелеу және астынан еңбектеу жаттығулары. Оң және сол иықтан бір қолмен тығыздалған допты (салмағы 1 кг-ға дейін) лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артынан беру. Алға секіру, алға жылжу арқылы тығыздалған допты аяқпен айналдыру. Жылжымалы, спорттық, ұлттық ойындардың элементтері. Спорттық ойындар - футбол, волейбол, баскетбол, гандбол (мұғалімнің таңдауы бойынша).

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдары мен дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау, көруді басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгу, керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықпен, рейкамен жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Орындықта, бөренеде бір аяқтағы тепе-теңдік (мұғалімнің көмегімен). Екі аяқпен итерілу арқылы сызылған белгіге бір жерден ұзындыққа секіру. Аяқтың ұшымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алып, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарында заттармен кездескен кезде екеуінің өтуі. Әр түрлі жүктерді топпен жылжыту, бір-біріне көмектесу. Бірнеше

спорттық снарядтарды топпен жылжыту (уақытқа). Спорттық снарядтарды жылжыту кезінде қауіпсіздік техникасын орындау. Тыныс алуды дамыту-негізгі ережелерді орындау және тыныс алу жаттығуларына қозғалыстарды үйлестіру, мұрын және ауыз арқылы әр түрлі бастапқы күйлерде тыныс алу-отыру, тұру, жату, серуендеу кезінде тыныс алу жаттығулары, дем шығару кезінде дыбыстарды айту, кеуде, іш және аралас тыныс алу.

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Жеке гигиенаны сақтау: дене жаттығулардан кейін қолды, бетті жуу. Сабақ кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жаттығуды орындау кезінде дененің дұрыс орналасуы, қалыптары. Спорттық снарядтарды атау. Салауатты және қауіпсіз өмір салты ережелерін орындау, спорттық-сауықтыру іс-шараларында өзін-өзі жетілдіру қажеттілігін көрсету. Мұғалімге дене жаттығу кезінде ауырсыну немесе ыңғайсыздық сезімі туралы қол жетімді тәсілдермен хабарлау. Дене бітімін бақылау. Өзінің де, сыныптастарының да денсаулығына ұқыпты және жауапкершілікпен қарау.

29. 10-сыныпқа арналған "Бейімделген дене шынықтыру" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қозғалыс қызметін ұйымдастыру. Жалпы дамыту жаттығулары - бағанға, қатарға мұғалімнің нұсқауы бойынша сапқа тұру. Әр түрлі қарқынмен жүру. Баяу жүгіру (білім алушылардың жеке мүмкіндіктері бойынша). Жүріс пен жүгіруді кезектестіру, уақытқа жүгіру. Аяқтан аяққа секіру, алға қарай жылжу, аяқты бүгу, секіру әдісімен жүгіру. Бір орында және қозғалыста орындалатын қимылдардағы қолдың, аяқтың, дененің, бастың негізгі күйлері. Гимнастикалық орындыққа өрмелеу, қолдар белде, аяқтар түзу, тобықты бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғамен жоғары, төмен көтеріліп-түсу, бір аралықтан екіншісіне өту. Кедергілерді, қарсылықты жеңе отырып, жылдамдық-күш жаттығуларын орындау кезінде жаттығуда жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттеу. Кішкентай құрсаулармен, үлкен және кіші доптармен, арқанмен, тығыздалған доптармен жаттығулар. Гимнастикалық құрсаулардан өту; аспалы жаттығулар-гимнастикалық қабырғада бүгілген қолдармен. Тепе-теңдік жаттығулары - затты еденнен алып, затты аттап өтіп, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдың әртүрлі күйлерімен бір аяқты тұру. Ықтимал аралас кедергілерді жеңу (екі тіректен және екі жолақтан тұратын терезе; ұзындығы 30-60 см-ден 60 см-ге дейінгі кедергілер). Ешкі, ат арқылы "аяқтарын бүгіп" секіру. Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту-бағдарлар бойынша шеңберден шаршыға қайта құру, көруді бақылаусыз оңға, солға бұрылу. Көруді бақылай отырып, денені бағдарлар бойынша (тұрып, жатып) белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және созуға арналған жаттығулар және көзді жұмып жаттығуларды орындау. Кішкентай допты бір қолмен орнынан лақтыру және үш қадамнан қашықтыққа, ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен, оң және сол қолмен көлденең және тік нысанаға дейінгі қашықтыққа "иық арқылы артқа" тәсілімен лақтыру . Тығыздалған допты итеру (1-2 кг.). Біртіндеп күрделене түсетін заттардың үстінен

өрмелеу және астынан еңбектеу. Тыныс алуды дамыту-негізгі ережелерді орындау және тыныс алу жаттығуларына қозғалыстарды үйлестіру, мұрын және ауыз арқылы әр түрлі бастапқы күйлерде тыныс алу-отыру, тұру, жату, серуендеу кезінде тыныс алу жаттығулары, дем шығару кезінде дыбыстарды айту, кеуде, іш және аралас тыныс алу. Жылжымалы, спорттық, ұлттық ойындардың элементтері. Спорттық ойындар - футбол, волейбол, баскетбол, гандбол (мұғалімнің таңдауы бойынша).

Қозғалыстардың кеңістіктік-уақыттық бағдары мен дәлдігін дамыту үшін мұғалімнің көмегімен жаттығуларды орындау, көруді басқара отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгу және керу және көзді жұмып орындау, тепе-теңдік жаттығулары. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Орындықта, бөренеде бір аяқтағы тепе-теңдік (мұғалімнің көмегімен). Екі аяқты сызылған бағдарға итеру арқылы бір жерден ұзындыққа секіру. Аяқтардың ұшымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алып, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Аяқтардың ұшымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алып, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарында заттармен кездескен кезде екеуінің өтуі. Әр түрлі жүктерді, ауыр заттарды топпен жылжыту, бір-біріне көмектесу. Бірнеше спорттық снарядтарды топтар бойынша жылжыту. Спорттық снарядтарды жылжыту кезінде қауіпсіздік техникасын орындау;

2) қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Жеке гигиенаны сақтау: дене жаттығулардан кейін қолды, бетті жуу. Сабақ кезіндегі қауіпсіздік ережелері. Жаттығуларды орындау кезінде дененің дұрыс орналасуы, қалыптары. Спорттық снарядтарды атау. Салауатты және қауіпсіз өмір салты ережелерін орындау, спорттық-сауықтыру іс-шараларында өзін-өзі жетілдіру қажеттілігін көрсету. Дене бітімін бақылау. Өзінің де, сыныптастарының да денсаулығына ұқыпты және жауапкершілікпен қарау.

2 Параграф. Оқу мақсаттарының жүйесі

30. Бағдарламада оқу мақсаттарын пайдаланудың қарапайымдылығы үшін кодтау енгізілді. Кодта бірінші сан сыныпты, екінші сан-бөлімді, үшінші сан – бөлімше, төртінші сан-оқу мақсатының нөмірленуін көрсетеді. Мысалы, 5.2.1.2 кодтауда "5" – сынып, "2.1" – бөлімше, "2" – оқу мақсатын нөмірлеу.

31. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

1) "Қозғалыс қызметі":

1-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып

	5. 1. 1. 1 мұғалімнің көмегімен дене шынықтыру сабағына дайындалу	6. 1. 1. 1 дене шынықтыру сабағына дайындалу және мұғалімнің көмегімен киіну	7. 1. 1. 1 дене шынықтыру сабағына дайындықты орындау	8. 1. 1. 1 мұғалімнің жетекшілігі мен сыныптан дене шынықтыру сабағына бару	9. 1. 1. 1 сыныптан дене шынықтыру сабағына бару	10. 1. 1. 1 сыныптан дене шынықтыру сабағына өз беттерінше бару
	5. 1. 1. 2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру	6. 1. 1. 2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде арқаны тік ұстап аяқтың ұштарымен отырып-тұрулар	7. 1. 1. 2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Басты жоғары көтеріп, қолдарды арқаға қойып жүру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша дұрыс дене бітімін ұстау	8. 1. 1. 2 дене бітіміне жаттығулар орындау, тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру, арқаны тік ұстап, аяқтардың ұшымен отырып-тұру; түрлі жүруді орындау	9. 1. 1. 2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Гимнастикалық қ орындыққа колдарымен тартылып, ішпен өрмелеу; қолдары белге қойып, жүру, тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғаға жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту	10. 1. 1. 2 дене бітіміне жаттығуларды өз бетінше орындау. Гимнастикалық қ орындыққа ішпен өрмелеу; қолдарын белге қойып, аяқты тік ұстап, жүру (жартылай отырумен); тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғада жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	5. 1. 1. 3 мұғалімнің көмегімен дұрыс тыныс алумен қарапайым жаттығуларды ң элементтерін орындау	6. 1. 1. 3 тыныс алу жаттығуларын орындау (жатқан күйде тыныс алу, кеудемен және ішпен тыныс алу)	7. 1. 1. 3 тыныс алу жаттығуларын орындау. (еліктеу және бұйрық бойынша жүру және жүгіру кезінде өлшенген тыныс алу)	8. 1. 1. 3 тыныс алу жаттығуларын орындау. (жаттығуларды орындау кезіндегі терең тыныс алу (үлгі бойынша)	9. 1. 1. 3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні, қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету	10. 1. 1. 3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні, қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету

	5. 1. 1. 4 мұғалімнің көмегімен негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау	6. 1. 1. 4 мұғалімнің сөздік нұқауы бойынша негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау	7. 1. 1. 4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау	8. 1. 1. 4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау	9. 1. 1. 4 негізгі айналымдық қозғалыстарды ң дағдыларын меңгеру	10. 1. 1. 4 негізгі айналымдық қозғалыстарды ң дағдыларын сеніммен меңгеру
	5. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін сақтай отырып басында шағын шеңберді ұстауды мұғалімнің көмегімен орындау	6. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін ұстай отырып басындағы жүкпен жүруді мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша орындау	7. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау	8. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау	9. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын меңгеру	10. 1. 1. 5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын сенімді меңгеру
	5. 1. 2. 1 сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: команда және мұғалімнің көрсетуі бойынша алға созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімено ңға, солға бұрылыстар. Қатарда аяқтың ұштарымен түзелу. " Сапаға тұр!", "Сапты бұз!", "Түзел!", "Тік тұр!" пәрмендерін орындау.	6. 1. 2. 1 мұғалімнің сөйлеу нұсқаулығы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: сыртқа созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен айналу бұрылысы". Түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!" пәрмендерін орындау.	7. 1. 2. 1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды, аралықты ашуды, бұрылуды, сап пәрмендерін, сап ретімен санауды орындау	8. 1. 2. 1 мұғалімнің жетекшілігі мен сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: мұғалімнің нұсқаулығы бойынша, залдың әртүрлі бөлігінде қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру.	9. 1. 2. 1 сапқа тұру мен қайта тұруды орындау: екі қатарға сапқа тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар.	10. 1. 2. 1 сапқа тұруды, қайта тұруды сенімді орындау: екі қатарға тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар.
				8. 1. 2. 2 қарапайым		

5. 1. 2. 2 жүру мен жүгіруді орындау: сол аяғынан, аяқтың ұшынан бастап жүру. Жұптасып жарысып, сапты сақтай отырып баяу қарқынмен жүгіру	6. 1. 2. 2 мұғалімнің ауызша нұсқаулары бойынша әр түрлі қарқынмен жүруді және жүгіруді (жылдам, баяу) орындау. Аралықты сақтай отырып, баяу қарқынмен. Мұғалімнің пәрмендері бойынша жоғары жылдамдықпен жүгіру	7. 1. 2. 2 қадам ұзындығын өзгертумен жүруді орындау (үлкен, кіші қадамдар). Жүруді және жүгіруді кезектестіру. Жүгіру эстафеталары (жұптармен)	кедергілерді жеңе отырып, жүру және жүгіру. Мұғалімнің нұсқауы бойынша жүруді, жүгіруді және тоқтауды бастау. Жүруде, жүгіруде мұғалімнің нақты нұсқаулары және бағыттары бойынша бағыттарды өзгерту	9. 1. 2. 2 әр түрлі қарқынмен, бағытта жүру мен жүгіруді сенімді түрде орындау. Қозғалыстағы оңға, солға бұрылыстар	10. 1. 2. 2 әр түрлі қарқынмен, бағытта жүру мен жүгіруді сенімді түрде орындау. Қозғалыстағы оңға, солға бұрылыстар
5. 1. 2. 3 мұғалімнің көмегімен бір аяқпен алға жылжумен, қадаммен ұзындыққа, қадаммен биіктікке, 50 см биіктіктен 45 градус бұрылыспен гимнастикалық орындық арқылы тереңдікке секіруді орындау. Қолға тірелумен гимнастикалық орындық арқылы бүйірмен секіру	6. 1. 2. 3 тереңдікке секірулерді орындау. 2-3 қадамнан ұзындыққа секірулер. 2-3 қадамнан " аяқтарды бүгіп" биіктікке секіру. Бір аяқпен итеріліп, жерге 2 аяқпен түсу арқылы ұзындыққа секіру	7. 1. 2. 3 ұзындыққа секіруді, жүгіруден (итеру орны белгіленбеген), жүгіруден биіктікке секіруді, тереңдікке секіруді орындау. Белгіленген жерден екі аяқты итеру арқылы ұзындыққа секіру	8. 1. 2. 3 " аяқты бүгу" тәсілімен жүгіруден биіктікке секіруді, белгіленген жерде итеріп жүгіруден ұзындыққа секіруді, 50-60 см биіктіктен тереңдікке секіруді, белгіленген жерге секіруді , орнынан ұзындыққа секіруді, екі аяқты белгіленген жерге итеруді орындау	9. 1. 2. 3 " аяқтарды бүгіп" ешкіден, аттан аттау арқылы еніне қарай (барлық оқушылар) секіруді орындау. Бұрын үйренген секірудің барлық түрлерін жетілдіру.	10. 1. 2. 3 тірек секіру кезінде жүгіру және аяқпен итеру техникасын орындау. Ешкі, ат арқылы " аяқтарын бүгіп" тірек секіруді орындау, бұрын үйренген секірулердің барлық түрлерін жетілдіру
5. 1. 2. 4 мұғалімнің	6. 1. 2. 4 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша кішкентай допты дұрыс ұстап, оны	7. 1. 2. 4 допты бір-бірінің иығынан лақтыру.	8. 1. 2. 4 лақтыру, ұстап алу, заттарды беру , жүкті	9. 1. 2. 4 бір қолмен оң және сол иықтан тығыздалған допты (салмағы 1	10. 1. 2. 4 қашықтыққа

1 . 2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	көмегімен заттарды лақтыруды, қағып алуды және беруді орындау, жүктерді тасымалдыу	қолдан қолға ауыстыра отырып, негізгі қимылдарды орындау. Үлкен және кіші допты жоғары лақтырып, оны серпіннен кейін ұстап алу.	Допты еденге кезекпен оң және сол қолмен соғу. Допты қашықтыққа лақтыру. Доптарды екі қолмен және бір қолмен лақтыру және ұстап алу	тасымалдау. Допты еденге бір, екі қолмен соғу. Допты қадамнан нысанаға лақтыру. Допты қашықтыққа лақтыру	кг-ға дейін) бір-біріне лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артқы жағына беру. Алға қарай жылжымен тығыздалған допты аяқпен домалату	және нысанаға лақтыруды орындау (" Мергендер" ойыны, " Лапта" жеңілдетілген түрі)
	5. 1. 2. 5 гимнастикалық қабырғаға ауыса отырып, төрт аяғындағы көлбеу гимнастикалық орындыққа өрмелеуді орындау (орындық 3-4 рельске ілулі, аяқтарын бірінші рельске қою). Екі жағынан шектелген биіктігі 40-50 см кедергіге көтерілу	6. 1. 2. 5 бұрын үйретілген әдістермен гимнастикалық орындыққа жоғары, төмен, бүйірге өрмелеуді орындау. Затпен кедергіге көтерілу. Биіктігі 1 метрге дейінгі кедергіден өту. Гимнастикалық қабырға рейкасында 1-2 секундқа дейін қолмен ілініп тұру	7. 1. 2. 5 гимнастикалық қабырғаға өрмелеу арқылы төрт аяқтап гимнастикалық орындыққа өрмелеудің үйлесімін орындау. Кедергілерге өрмелеуді астынан еңбектеумен үйлестіру. Әр түрлі биіктіктегі кедергілерден өту	8. 1. 2. 5 3-4 әр түрлі кедергілерді еңсеру. Гимнастикалық қабырғаға өтумен көлденең гимнастикалық орындыққа өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5 - ші рейкасына дейін өрмелеу . Гимнастикалы қ қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадаммен қозғалу, төмен түсу. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеп өту	9. 1. 2. 5 нұсқауларға сай жүгіруді, секіруді, тепе-теңдікті сақтай отырып, әр түрлі жолдармен реттелген кедергілер арқылы өрмелеуді орындау. Олар арқылы көтерілу, көтерілу арқылы кедергілерді жеңу	10. 1. 2. 5 дұрыс дене бітімін сақтай отырып, тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Кедергілерге өрмелеу, астына еңбектеу арқылы оларды жеңу (жарыстарда)
	5. 1. 2. 6 қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындайтын	6. 1. 2. 6 қарапайым дене жаттығуларды орындау кезінде туындайтын мүмкінді	7. 1. 2. 6 қарапайым дене және өзгертілген жаттығуларды орындау	8. 1. 2. 6 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтард		10. 1. 2. 6 ұзындыққа жүгіруден биіктікке секіруді орындау ("

мүмкінді қиындықтарды мұғалімнің көмегімен жеңу	қиындықтарды өз бетінше және мұғалімнің көмегімен жеңу	кезінде қиындықтарды жеңу қабілетін нығайту	ы жеңу дағдыларын және біліктерін жетілдіру	9. 1. 2. 6 бір және екі аяқпен секіру	Прыжок за прыжком", " Прыгуны и пятнашки" ойындары)
5. 1. 2. 7 мұғалімнің көмегімен аялдамалармен, спорттық ойындарда қолданылатын қорғаныс әрекеттерімен қозғалысты орындау	6. 1. 2. 7 мұғалімнің жетекшілігімен допты бір орында ұстау және беру	7. 1. 2. 7 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық элементтері бар қимылдық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерін қолдану	8. 1. 2. 7 мұғалімнің жетекшілігімен допты қозғалыста, спорттық ойындардың элементтерінде ұстау және беру	9. 1. 2. 7 доптарды бір қолмен нұсқауларға сәйкес лақтыру	10. 1. 2. 7 кішкентай допты бір қолмен бір орнынан және ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен үш қадамнан " артқы жақтаниық арқылы" лақтыру
				9. 1. 2. 8 күрделендірілген қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды жеңудегі мұғалімнің көмегі	10. 1. 2. 8 тығыздалған допты (1-2 кг.) итеру бағытына бетпен және бүйірмен тұрып бір орыннан итеру
				9. 1. 2. 9 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке әрекеттердің элементтерін көрсету	10. 1. 2. 9 мұғалімнің көмегімен мүмкінді аралас кедергілерді жеңу (екі тіректен және екі жолақтан құралған терезе; биіктігі 30-60 см ұзындығы 60 см дейінгі кедергілер)
					10. 1. 2. 10 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке техникалық-тактикалық

						әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру	6.1.3.1 мұғалімнің ауызша нұсқаулығыме н кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру	8.1.3.1 өз бетінше кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру	9.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды сенімді орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру	10.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: еденнен заттарды жартылай отыра жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің алшақтап өту (мұғалімнің көмегімен)
	5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау	6.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау	7.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау	8.1.3.2 өз бетінше көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау	9.1.3.2 көруді бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және созуға арналған жаттығуларды (тұру, жату) сенімді түрде орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау	10.1.3.2 қозғалыстық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерінің орындалуын көрсету (қатарларда тарту және шеңберден итеріп шығару, шеңбер бойынша эстафетада жылдамдыққа жүгіру және командалармен жүгіру, кедергілерді еңсере отырып эстафета," шагай вперед" ойыны

	5. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Белгілі бір затпен гимнастикалық орындықта жүру (доп, таяқ, жалаулар, құрсау). Гимнастикалық орындықта айналмалы бұрылыс. Еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің алшақтығы	6. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Гимнастикалық орындықта биіктігі 10-15 см болатын белгілі бір затты аттап өту арқылы жүру. Гимнастикалық орындықта бірге жүру. Гимнастикалық орындықта бір тіземен тізерлеп жүру	7. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Еңкейіп еденнен заттарды жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Көлбеу гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің өтуі (мұғалімнің көмегімен). Бір аяғындағы тепе-теңдік	8. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықта, рейкада жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Бір аяғындағы тепе-теңдік (орындықта)	9. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Аяқтың ұштарымен, бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, еденнен гимнастикалық таяқшаларды, доптарды алып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен екеуінің кездескенде алшақтап өтуі	10. 1. 3. 3 тепе-теңдік жаттығуларын орындауды көрсету. Аяқ ұштарымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алумен, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен кездескен кезде екеуінің алшақтап өтуі
						10. 1. 3. 4 үйренген қимылдарды қозғалыстық ойындарда қолдану
	5. 1. 4. 1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау	6. 1. 4. 1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау	7. 1. 4. 1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау	8. 1. 4. 1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап орындау.	9. 1. 4. 1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап сенімді орындау.	10. 1. 4. 1 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше гимнастикалық орындықта, рейкада жүру, гимнастикалық орындықта топпен жүру
	5. 1. 4. 2 ойын кезінде достарына құрметпен	6. 1. 4. 2 ойын кезінде достарына құрметпен	7. 1. 4. 2 ойын кезінде достарына құрметпен	8. 1. 4. 2 ойын кезінде достарына құрметпен	9. 1. 4. 2 ойын кезінде достарына құрметпен	10. 1. 4. 2 үйренген

1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау	қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау	қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау	қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау	қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау	әрекеттерді қозғалыстық ойындар кезінде қолдану, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау
	5. 1. 4. 3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету (гимнастикалық матты)	6. 1. 4. 3 ауыр заттарды қолдмен тасымалдау, домалату, итеру кезінде ұжыммен әрекет ету	7. 1. 4. 3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау	8. 1. 4. 3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау	9. 1. 4. 3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау	10. 1. 4. 3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау

2) "Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру":

2-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары					
	5 сынып	6 сынып	7 сынып	8 сынып	9 сынып	10 сынып
	5. 2. 1. 1 өз қал-жағдайы туралы хабарлау, дене жаттығулары орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау	6. 2. 1. 1 дене жаттығулары орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау, ауырсынудың орнын көрсету	7. 2. 1. 1 дене жаттығулары орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу	8. 2. 1. 1 дене жаттығулары орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау	9. 2. 1. 1 дене жаттығулары орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау	10. 2. 1. 1 дене жаттығулары орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару, жанашырлық білдіру, көмек көрсету, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы

						хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	5. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта дене шынықтыру жаттығуларын орындау ережелерін сақтау (спорттық форманы дұрыс кию, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау	6. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта, еден тақтасында, секіру және еңкею жаттығуларында, қозғалмалы ойындарда қауіпсіз ережелерін сақтау (тек мұғалім айтқан жаттығуларды және көрсеткендей орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау	7. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жаттығуларды орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, дененің тік қалпын сақтау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау	8. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау	9. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, " ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау	10. 2. 1. 2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, " ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен (доптар, арқандар, орындық, баспалдақ, қабырға) қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты

						өмір салты ережелерін сақтау

32. Бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақмерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

33. Оқу материалын осы бағдарламада оқу жылдары (сыныптар) және тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс түрінде берілді. Мұғалім оқу материалының күрделілігін төмендету немесе арттыру, әрбір білім алушының мүмкіндіктері мен нақты жетістіктерін ескере отырып, дене жүктемесінің көлемін ұлғайту немесе азайту үшін оқу материалын төрттен бірінен (сыныптан) екіншісіне ауыстыруға құқылы.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-10 сыныптары үшін "Бейімделген дене шынықтыру" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	5.1.1.1 мұғалімнің көмегімен дене шынықтыру сабағына дайындалу;
	5.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру;
	5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен дұрыс тыныс алумен қарапайым жаттығулардың элементтерін орындау;
	5.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін сақтай отырып басында шағын шеңберді ұстауды мұғалімнің көмегімен орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	5.1.2.1 Сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: пәрмендерін және мұғалімнің көрсетуі бойынша алға созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуіме ноңға, солға бұрылыстар. Қатарда аяқтың ұштарымен түзелу. "Сапаға тұр!", "Сапты бұз!", "Түзел!", "Тік тұр!" пәрмендерін орындау;
	5.1.2.2 жүру мен жүгіруді орындау: сол аяғынан, аяқтың ұшынан бастап жүру. Жұптасып жарысып, сапты сақтай отырып баяу қарқынмен жүгіру;
	5.1.2.3 мұғалімнің көмегімен бір аяқпен алға жылжумен, қадаммен ұзындыққа, қадаммен биіктікке, 50 см биіктіктен 45 градус бұрылыспен гимнастикалық орындық арқылы тереңдікке секіруді орындау. Қолға тірелумен гимнастикалық орындық арқылы бүйірмен секіру;

	5.1.2.4 мұғалімнің көмегімен заттарды лақтыруды, қағып алуды және беруді орындау, жүктерді тасымалдау; 5.1.2.6 қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды мұғалімнің көмегімен жеңу;
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	5.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 5.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету (гимнастикалық матты)
2 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	5.1.1.1 мұғалімнің көмегімен дене шынықтыру сабағына дайындалу;
	5.1.1.3 мұғалімнің көмегімен дұрыс тыныс алумен қарапайым жаттығулардың элементтерін орындау;
	5.1.1.4 мұғалімнің көмегімен негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	5.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін сақтай отырып басында шағын шеңберді ұстауды мұғалімнің көмегімен орындау.
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	5.1.2.1 Сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: пәрмендер және мұғалімнің көрсетуі бойынша алға созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен оңға, солға бұрылыстар. Қатарда аяқтың ұштарымен түзелу. "Сапаға тұр!", "Сапты бұз!", "Түзел!", "Тік тұр!" пәрмендерін орындау;
	5.1.2.3 мұғалімнің көмегімен бір аяқпен алға жылжумен, қадаммен ұзындыққа, қадаммен биіктікке, 50 см биіктіктен 45 градус бұрылыспен гимнастикалық орындық арқылы тереңдікке секіруді орындау. Қолға тірелумен гимнастикалық орындық арқылы бүйірмен секіру;
	5.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға ауыса отырып, төрт аяғындағы көлбеу гимнастикалық орындыққа өрмелеуді орындау (орындық 3-4 рельске ілулі, аяқтарын бірінші рельске қою). Екі жағынан шектелген биіктігі 40-50 см кедергіге көтерілу; 5.1.2.6 қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды мұғалімнің көмегімен жеңу;

	5.1.2.7 мұғалімнің көмегімен аялдамалармен, спорттық ойындарда қолданылатын қорғаныс әрекеттерімен қозғалысты орындау
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	5.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Белгілі бір затпен гимнастикалық орындықта жүру (доп, таяқ, жалаулар, құрсау). Гимнастикалық орындықта айналмалы бұрылыс. Еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің алшақтығы
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	5.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 5.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 5.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету (гимнастикалық матты)
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	5.2.1.1 өз қал-жағдайы туралы хабарлау, дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау; 5.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта дене шынықтыру жаттығуларын орындау ережелерін сақтау (спорттық форманы дұрыс кию, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	5.1.1.1 мұғалімнің көмегімен дене шынықтыру сабағына дайындалу 5.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру; 5.1.1.4 мұғалімнің көмегімен негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау.
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	5.1.2.2 жүру мен жүгіруді орындау: сол аяғынан, аяқтың ұшынан бастап жүру. Жұптасып жарысып, сапты сақтай отырып баяу қарқынмен жүгіру;
	5.1.2.4 мұғалімнің көмегімен заттарды лақтыруды, қағып алуды және беруді орындау, жүктерді тасымалдыу;
	5.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға ауыса отырып, төрт аяғындағы көлбеу гимнастикалық орындыққа өрмелеуді орындау (орындық 3-4 рельске ілулі,

	аяқтарын бірінші рельске қою). Екі жағынан шектелген биіктігі 40-50 см кедергіге көтерілу; 5.1.2.6 қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды мұғалімнің көмегімен жеңу; 5.1.2.7 мұғалімнің көмегімен аялдамалармен, спорттық ойындарда қолданылатын қорғаныс әрекеттерімен қозғалысты орындау
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	5.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру; 5.1.3.2 мұғалімнің көмегімен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау; 5.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Белгілі бір затпен гимнастикалық орындықта жүру (доп, таяқ, жалаулар, құрсау). Гимнастикалық орындықта айналмалы бұрылыс. Еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің алшақтығы
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	5.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 5.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету (гимнастикалық матты)
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	5.2.1.1 өз қал-жағдайы туралы хабарлау, дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау; 5.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта дене шынықтыру жаттығуларын орындау ережелерін сақтау (спорттық форманы дұрыс кию, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	5.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру
	5.1.1.4 мұғалімнің көмегімен негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	5.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін сақтай отырып басында шағын шеңберді ұстауды мұғалімнің көмегімен орындау

1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	5.1.2.1 Сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: команда және мұғалімнің көрсетуі бойынша алға созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен оңға, солға бұрылыстар. Қатарда аяқтың ұштарымен түзелу. "Сапаға тұр!", "Сапты бұз!", "Түзел!", "Тік тұр!" пәрмендерін орындау; 5.1.2.2 жүру мен жүгіруді орындау: сол аяғынан, аяқтың ұшынан бастап жүру. Жұптасып жарысып, сапты сақтай отырып баяу қарқынмен жүгіру; 5.1.2.3 мұғалімнің көмегімен бір аяқпен алға жылжумен, қадаммен ұзындыққа, қадаммен биіктікке, 50 см биіктіктен 45 градус бұрылыспен гимнастикалық орындық арқылы тереңдікке секіруді орындау. Қолға тірелумен гимнастикалық орындық арқылы бүйірмен секіру; 5.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға ауыса отырып, төрт аяғындағы көлбеу гимнастикалық орындыққа өрмелеуді орындау (орындық 3-4 рельске ілулі, аяқтарын бірінші рельске қою). Екі жағынан шектелген биіктігі 40-50 см кедергіге көтерілу; 5.1.2.6 қарапайым қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды мұғалімнің көмегімен жеңу; 5.1.2.7 мұғалімнің көмегімен аялдамалармен, спорттық ойындарда қолданылатын қорғаныс әрекеттерімен қозғалысты орындау
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	5.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Белгілі бір затпен гимнастикалық орындықта жүру (доп, таяқ, жалаулар, құрсау). Гимнастикалық орындықта айналмалы бұрылыс. Еден тақтасында, 20-30 см дәлізде кездескен кезде екеуінің алшақтығы
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	5.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 5.2.2.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау. 5.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету (гимнастикалық матты)
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	5.2.1.1 өз қал-жағдайы туралы хабарлау, дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау; 5.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта дене шынықтыру жаттығуларын орындау ережелерін сақтау (спорттық форманы дұрыс кию, мұғалімге еліктеу жаттығуларын орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау

2) 6 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	6.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындалу және мұғалімнің көмегімен киіну;
	6.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде арқаны тік ұстап аяқтың ұштарымен отырып-тұрулар;
	6.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау (жатқан күйде тыныс алу, кеудемен және ішпен тыныс алу);
	6.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін ұстай отырып басындағы жүкпен жүруді мұғалімнің сөздік нұқауы бойынша орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	6.1.2.1 Мұғалімнің сөйлеу нұсқаулығы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: сыртқа созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен айналу бұрылысы. "Түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!" пәрмендерін орындау;
	6.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқаулары бойынша әр түрлі қарқынмен жүруді және жүгіруді (жылдам, баяу) орындау. Аралықты сақтай отырып, баяу қарқынмен. Мұғалімнің пәрмендері бойынша жоғары жылдамдықпен жүгіру;
	6.1.2.3 тереңдікке секірулерді орындау. 2-3 қадамнан үзындыққа секірулер. 2-3 қадамнан " аяқтарды бүгіп" биіктікке секіру. Бір аяқпен итеріліп, жерге 2 аяқпен түсу арқылы ұзындыққа секіру;
	6.1.2.4 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша кішкентай допты дұрыс ұстап, оны қолдан қолға ауыстыра отырып, негізгі қимылдарды орындау. Үлкен және кіші допты жоғары лақтырып, оны серпіннен кейін ұстап алу;
	6.1.2.5 бұрын үйретілген әдістермен гимнастикалық орындыққа жоғары, төмен, бүйірге өрмелеуді орындау. Затпен кедергіге көтерілу. Биіктігі 1 метрге дейінгі кедергіден өту. Гимнастикалық қабырға рейкасында 1-2 секундқа дейін қолмен ілініп тұру; 6.1.2.6 қарапайым дене жаттығуларды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды өз бетінше және мұғалімнің көмегімен жеңу
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	6.1.3.1 мұғалімнің ауызша нұсқаулығымен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	6.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір

	биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	6.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 6.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 6.1.4.3 ауыр заттарды қолымен тасымалдау, домалату, итеру кезінде ұжыммен әрекет ету
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	6.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау, ауырсынудың орнын көрсету; 6.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта, еден тақтасында, секіру және еңкею жаттығуларында, қозғалмалы ойындарда қауіпсіз ережелерін сақтау (тек мұғалім айтқан жаттығуларды және көрсеткендей орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
2 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	6.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындалу және мұғалімнің көмегімен киіну;
	6.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде арқаны тік ұстап аяқтың ұштарымен отырып-тұрулар;
	6.1.1.4 мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	6.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін ұстай отырып басындағы жүкпен жүруді мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	6.1.2.1 мұғалімнің сөйлеу нұсқаулығы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: сыртқа созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен айналу бұрылысы "Түзел!", "Тік тұр!", " Еркін тұр!" пәрмендерін орындау; 6.1.2.3 тереңдікке секірулерді орындау. 2-3 қадамнан үзындыққа секірулер. 2-3 қадамнан " аяқтарды бүгіп" биіктікке секіру. Бір аяқпен итеріліп, жерге 2 аяқпен түсу арқылы ұзындыққа секіру; 6.1.2.6 қарапайым дене жаттығуларды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды өз бетінше және мұғалімнің көмегімен жеңу;

	6.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты бір орында ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	6.1.3.1 мұғалімнің ауызша нұсқаулығымен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	6.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Гимнастикалық орындықта биіктігі 10-15 см болатын белгілі бір затты аттап өту арқылы жүру. Гимнастикалық орындықта бірге жүру. Гимнастикалық орындықта бір тіземен тізерлеп жүру
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	6.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 6.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 6.1.4.3 ауыр заттарды қолымен тасымалдау, домалату, итеру кезінде ұжыммен әрекет ету
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	6.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау, ауырсынудың орнын көрсету; 6.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта, еден тақтасында, секіру және еңкею жаттығуларында, қозғалмалы ойындарда қауіпсіз ережелерін сақтау (тек мұғалім айтқан жаттығуларды және көрсеткендей орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	6.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындалу және мұғалімнің көмегімен киіну;
	6.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде арқаны тік ұстап аяқтың ұштарымен отырып-тұрулар; 6.1.1.4 мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау
	6.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау; 6.1.2.4 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша кішкентай допты дұрыс ұстап, оны қолдан қолға ауыстыра отырып, негізгі қимылдарды орындау.

1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	Үлкен және кіші допты жоғары лақтырып, оны серпіннен кейін ұстап алу; 6.1.2.5 бұрын үйретілген әдістермен гимнастикалық орындыққа жоғары, төмен, бүйірге өрмелеуді орындау. Затпен кедергіге көтерілу. Биіктігі 1 метрге дейінгі кедергіден өту. Гимнастикалық қабырға рейкасында 1-2 секундқа дейін қолмен ілініп тұру; 6.1.2.6 қарапайым дене жаттығуларды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды өз бетінше және мұғалімнің көмегімен жеңу; 6.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты бір орында ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	6.1.3.1 мұғалімнің ауызша нұсқаулығымен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	6.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау;
	6.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Гимнастикалық орындықта биіктігі 10-15 см болатын белгілі бір затты аттап өту арқылы жүру. Гимнастикалық орындықта бірге жүру. Гимнастикалық орындықта бір тіземен тізерлеп жүру
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	6.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 6.1.4.3 ауыр заттарды қолымен тасымалдау, домалату, итеру кезінде ұжыммен әрекет ету
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	6.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау, ауырсынудың орнын көрсету; 6.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта, еден тақтасында, секіру және еңкею жаттығуларында, қозғалмалы ойындарда қауіпсіз ережелерін сақтау (тек мұғалім айтқан жаттығуларды және көрсеткендей орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
4 тоқсан	
	6.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Тік жазықтықтың алдына тұрып, дұрыс дене бітімі күйінде арқаны тік ұстап аяқтың ұштарымен отырып-тұрулар;

1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	6.1.1.4 мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	6.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды, дұрыс дене бітімін ұстай отырып басындағы жүкпен жүруді мұғалімнің сөздік нұсқауы бойынша орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	6.1.2.1 Мұғалімнің сөйлеу нұсқаулығы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: сыртқа созылған қолмен шеңберді ашу. Мұғалімнің бағыт көрсетуімен айналу бұрылысы. "Түзел!", "Тік тұр!", "Еркін тұр!" пәрмендерін орындау; 6.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқаулары бойынша әр түрлі қарқынмен жүруді және жүгіруді (жылдам, баяу) орындау. Аралықты сақтай отырып, баяу қарқынмен. Мұғалімнің командасы бойынша жоғары жылдамдықпен жүгіру; 6.1.2.3 тереңдікке секірулерді орындау. 2-3 қадамнан үзындыққа секірулер. 2-3 қадамнан " аяқтарды бүгіп" биіктікке секіру. Бір аяқпен итеріліп, жерге 2 аяқпен түсу арқылы ұзындыққа секіру;
	6.1.2.5 бұрын үйретілген әдістермен гимнастикалық орындыққа жоғары, төмен, бүйірге өрмелеуді орындау. Затпен кедергіге көтерілу. Биіктігі 1 метрге дейінгі кедергіден өту. Гимнастикалық қабырға рейкасында 1-2 секундқа дейін қолмен ілініп тұру; 6.1.2.6 қарапайым дене жаттығуларды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды өз бетінше және мұғалімнің көмегімен жеңу; 6.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты бір орында ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	6.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Гимнастикалық орындықта биіктігі 10-15 см болатын белгілі бір затты аттап өту арқылы жүру. Гимнастикалық орындықта бірге жүру. Гимнастикалық орындықта бір тіземен тізерлеп жүру
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	6.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау;
	6.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 6.1.4.3 ауыр заттарды қолымен тасымалдау, домалату, итеру кезінде ұжыммен әрекет ету
	6.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау, ауырсынудың орнын көрсету;

2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	6.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық баспалдақта, еден тақтасында, секіру және еңкею жаттығуларында, қозғалмалы ойындарда қауіпсіз ережелерін сақтау (тек мұғалім айтқан жаттығуларды және көрсеткендей орындау, дұрыс тыныс алу және дене қалпын сақтау), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау

3) 7 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 четверть	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	7.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындықты орындау;
	7.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Басты жоғары көтеріп, қолдарды арқаға қойып жүру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша дұрыс дене бітімін ұстау;
	7.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. (еліктеу және бұйрық бойынша жүру және жүгіру кезінде өлшенген тыныс алу);
	7.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	7.1.2.1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды, аралықты ашуды, бұрылуды, сап пәрмендерін, сап ретімен санауды орындау
	7.1.2.2 қадам ұзындығын өзгертумен жүруді орындау (үлкен, кіші қадамдар). Жүруді және жүгіруді кезектестіру. Жүгіру эстафеталары (жұптармен);
	7.1.2.3 Ұзындыққа секіруді, жүгіруден (итеру орны белгіленбеген), жүгіруден биіктікке секіруді, тереңдікке секіруді орындау. Белгіленген жерден екі аяқты итеру арқылы ұзындыққа секіру;
	7.1.2.4 допты бір-бірінің иығынан лақтыру. Допты еденге кезекпен оң және сол қолмен соғу. Допты қашықтыққа лақтыру. Доптарды екі қолмен және бір қолмен лақтыру және ұстап алу;
	7.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға өрмелеу арқылы төрт аяқтап гимнастикалық орындыққа өрмелеудің үйлесімін орындау. Кедергілерге өрмелеуді астынан еңбектеумен үйлестіру. Әр түрлі биіктіктегі кедергілерден өту; 7.1.2.6 қарапайым дене және өзгертілген жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу қабілетін нығайту
	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;

1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	7.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	7.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 7.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 7.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	7.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу; 7.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жаттығуларды орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, дененің тік қалпын сақтау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
2 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	7.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындықты орындау;
	7.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Басты жоғары көтеріп, қолдарды арқаға қойып жүру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша дұрыс дене бітімін ұстау;
	7.1.1.4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	7.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	7.1.2.1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды, аралықты ашуды, бұрылуды, сап пәрмендерін, сап ретімен санауды орындау
	7.1.2.3 ұзындыққа секіруді, жүгіруден (итеру орны белгіленбеген), жүгіруден биіктікке секіруді, тереңдікке секіруді орындау. Белгіленген жерден екі аяқты итеру арқылы ұзындыққа секіру;
	7.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға өрмелеу арқылы төрт аяқтап гимнастикалық орындыққа өрмелеудің үйлесімін орындау. Кедергілерге өрмелеуді астынан еңбектеумен үйлестіру. Әр түрлі биіктіктегі кедергілерден өту;

	7.1.2.6 қарапайым дене және өзгертілген жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу қабілетін нығайту; 7.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық элементтері бар қимылдық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерін қолдану
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	7.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Еңкейіп еденнен заттарды жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Көлбеу гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің өтуі (мұғалімнің көмегімен). Бір аяғындағы тепе-теңдік
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	7.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 7.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 7.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	7.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу; 7.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жаттығуларды орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, дененің тік қалпын сақтау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	7.1.1.1 дене шынықтыру сабағына дайындықты орындау;
	7.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Басты жоғары көтеріп, қолдарды арқаға қойып жүру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша дұрыс дене бітімін ұстау; 7.1.1.4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау
	7.1.2.1 мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды, аралықты ашуды, бұрылуды, сап пәрмендерін, сап ретімен санауды орындау
	7.1.2.4 допты бір-бірінің иығынан лақтыру. Допты еденге кезекпен оң және сол қолмен соғу. Допты

	қашықтыққа лақтыру. Доптарды екі қолмен және бір қолмен лақтыру және ұстап алу;
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	7.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға өрмелеу арқылы төрт аяқтап гимнастикалық орындыққа өрмелеудің үйлесімін орындау. Кедергілерге өрмелеуді астынан еңбектеумен үйлестіру. Әр түрлі биіктіктегі кедергілерден өту; 7.1.2.6 қарапайым дене және өзгертілген жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу қабілетін нығайту; 7.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық элементтері бар қимылдық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерін қолдану
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	7.1.3.1 мұғалімнің көмегімен кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру; 7.1.3.2 мұғалімнің ауызша нұсқауымен көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау; 7.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Еңкейіп еденнен заттарды жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Көлбеу гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің өтуі (мұғалімнің көмегімен). Бір аяғындағы тепе-теңдік
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	7.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 7.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	7.2.1.1 Дене жаттығуларды орындау кезіндегі ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы қолжетімді әдістермен хабарлау; 7.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, өзін-өзі ұстау, дене жаттығуларын орындау ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	7.1.1.2 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау. Басты жоғары көтеріп, қолдарды арқаға қойып жүру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша дұрыс дене бітімін ұстау;
	7.1.1.4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	7.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
	мұғалімнің ауызша нұсқауы бойынша сапқа тұруды, қайта тұруды, аралықты ашуды, бұрылуды, сап пәрмендерін, сап ретімен санауды орындау

1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	7.1.2.2 қадам ұзындығын өзгертумен жүруді орындау (үлкен, кіші қадамдар). Жүруді және жүгіруді кезектестіру. Жүгіру эстафеталары (жұптармен); 7.1.2.3 Ұзындыққа секіруді, жүгіруден (итеру орны белгіленбеген), жүгіруден биіктікке секіруді, тереңдікке секіруді орындау. Белгіленген жерден екі аяқты итеру арқылы ұзындыққа секіру; 7.1.2.5 гимнастикалық қабырғаға өрмелеу арқылы төрт аяқтап гимнастикалық орындыққа өрмелеудің үйлесімін орындау. Кедергілерге өрмелеуді астынан еңбектеумен үйлестіру. Әр түрлі биіктіктегі кедергілерден өту; 7.1.2.6 қарапайым дене және өзгертілген жаттығуларды орындау кезінде қиындықтарды жеңу қабілетін нығайту; 7.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық элементтері бар қимылдық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерін қолдану
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	7.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Еңкейіп еденнен заттарды жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Көлбеу гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің өтуі (мұғалімнің көмегімен). Бір аяғындағы тепе-теңдік
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	7.1.4.1 мұғалімнің сөздік нұсқаулығы бойынша қозғалыстық ойындарда және кез келген спорттық ойындарда ережелерді орындау; 7.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 7.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	7.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу; 7.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жаттығуларды орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, дененің тік қалпын сақтау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), доппен, жалаушамен, құрсаумен қауіпсіз жұмыс жасау ережелерін сақтау

4) 8 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
	8.1.1.1 мұғалімнің жетекшілігімен сыныптан дене шынықтыру сабағына бару;

1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	8.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау; тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру, арқаны тік ұстап, аяқтардың ұшымен отырып-тұру; түрлі жүруді орындау
	8.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау (жаттығуларды орындау кезіндегі терең тыныс алу (үлгі бойынша);
	8.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	8.1.2.1 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: мұғалімнің нұсқаулығы бойынша, залдың әртүрлі бөлігінде қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру;
	8.1.2.2 қарапайым кедергілерді жеңе отырып, жүру және жүгіру. Мұғалімнің нұсқауы бойынша жүруді, жүгіруді және тоқтауды бастау. Жүруде, жүгіруде мұғалімнің нақты нұсқаулары және бағыттары бойынша бағыттарды өзгерту;
	8.1.2.3 "Аяқты бүгу" тәсілімен жүгіруден биіктікке секіруді, белгіленген жерде итеріп жүгіруден ұзындыққа секіруді, 50-60 см биіктіктен тереңдікке секіруді, белгіленген жерге секіруді, орнынан ұзындыққа секіруді, екі аяқты белгіленген жерге итеруді орындау;
	8.1.2.4 лақтыру, ұстап алу, заттарды беру, жүкті тасымалдау. Допты еденге бір, екі қолмен соғу. Допты қадамнан нысанаға лақтыру. Допты қашықтыққа лақтыру;
	8.1.2.5 3-4 әр түрлі кедергілерді еңсеру. Гимнастикалық қабырғаға өтумен көлденең гимнастикалық орындыққа өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5-ші рейкасына дейін өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадаммен қозғалу, төмен түсу. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеп өту; 8.1.2.6 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңу дағдыларын және біліктерін жетілдіру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	8.1.3.1 өз бетінше кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру; 8.1.3.2 өз бетінше көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау
	8.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап орындау;

1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	8.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 8.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	8.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 8.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны с ақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
2 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	8.1.1.1 мұғалімнің жетекшілігімен сыныптан дене шынықтыру сабағына бару;
	8.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау; тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру, арқаны тік ұстап, аяқтардың ұшымен отырып-тұру; түрлі жүруді орындау
	8.1.1.4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау;
	8.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	8.1.2.1 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: мұғалімнің нұсқаулығы бойынша, залдың әртүрлі бөлігінде қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру;
	8.1.2.3 "аяқты бүгу" тәсілімен жүгіруден биіктікке секіруді, белгіленген жерде итеріп жүгіруден ұзындыққа секіруді, 50-60 см биіктіктен тереңдікке секіруді, белгіленген жерге секіруді, орнынан ұзындыққа секіруді, екі аяқты белгіленген жерге итеруді орындау;
	8.1.2.5 3-4 әр түрлі кедергілерді еңсеру. Гимнастикалық қабырғаға өтумен көлденең гимнастикалық орындыққа өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5-ші рейкасына дейін өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадаммен қозғалу, төмен түсу. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеп өту;

	8.1.2.6 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңу дағдыларын және біліктерін жетілдіру; 8.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты қозғалыста, спорттық ойындардың элементтерінде ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	8.1.3.1 өз бетінше кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	8.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықта, рейкада жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Бір аяғындағы тепе-теңдік (орындықта)
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	8.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап орындау; 8.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 8.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	8.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 8.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны с ақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	8.1.1.1 мұғалімнің жетекшілігімен сыныптан дене шынықтыру сабағына бару;
	8.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау; тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру, арқаны тік ұстап, аяқтардың ұшымен отырып-тұру; түрлі жүруді орындау
	8.1.2.1 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: мұғалімнің нұсқаулығы бойынша, залдың әртүрлі бөлігінде қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру;
	8.1.2.4 лақтыру, ұстап алу, заттарды беру, жүкті тасымалдау. Допты еденге бір, екі қолмен соғу.

	Допты қадамнан нысанаға лақтыру. Допты қашықтыққа лақтыру;
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	8.1.2.5 3-4 әр түрлі кедергілерді еңсеру. Гимнастикалық қабырғаға өтумен көлденең гимнастикалық орындыққа өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5-ші рейкасына дейін өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадаммен қозғалу, төмен түсу. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеп өту; 8.1.2.6 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңу дағдыларын және біліктерін жетілдіру; 8.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты қозғалыста , спорттық ойындардың элементтерінде ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	8.1.3.1 өз бетінше кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру; 8.1.3.2 өз беінше көру қабілетін бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін (тұрып, жатып) бүгу және созу жаттығуларын орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау; 8.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықта, рейкада жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Бір аяғындағы тепе-теңдік (орындықта)
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	8.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 8.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	8.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 8.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны с ақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
4 тоқсан	
	8.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау; тізені бүгіп, аяқтарды кезектеп көтеру, арқаны тік ұстап, аяқтардың ұшымен отырып-тұру; түрлі жүруді орындау;

1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	8.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау (жаттығуларды орындау кезіндегі терең тыныс алу (үлгі бойынша); 8.1.1.4 өз бетінше негізгі айналымдық қозғалыстарды орындау; 8.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды өз бетінше орындау
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	8.1.2.1 мұғалімнің жетекшілігімен сапқа тұруды, қайта тұруды орындау: мұғалімнің нұсқаулығы бойынша, залдың әртүрлі бөлігінде қатарға, бағанға, шеңберге тұру. Мұғалімнің нұсқаулығы бойынша қатардан бағанға, шеңберге қайта тұру;
	8.1.2.2 қарапайым кедергілерді жеңе отырып, жүру және жүгіру. Мұғалімнің нұсқауы бойынша жүруді, жүгіруді және тоқтауды бастау. Жүруде, жүгіруде мұғалімнің нақты нұсқаулары және бағыттары бойынша бағыттарды өзгерту; 8.1.2.3 "аяқты бүгу" тәсілімен жүгіруден биіктікке секіруді, белгіленген жерде итеріп жүгіруден ұзындыққа секіруді, 50-60 см биіктіктен тереңдікке секіруді, белгіленген жерге секіруді, орнынан ұзындыққа секіруді, екі аяқты белгіленген жерге итеруді орындау; 8.1.2.4 лақтыру, ұстап алу, заттарды беру, жүкті тасымалдау. Допты еденге бір, екі қолмен соғу. Допты қадамнан нысанаға лақтыру. Допты қашықтыққа лақтыру; 8.1.2.5 3-4 әр түрлі кедергілерді еңсеру. Гимнастикалық қабырғаға өтумен көлденең гимнастикалық орындыққа өрмелеу, гимнастикалық қабырғаның 5-ші рейкасына дейін өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаның көршілес бөлігіне өтумен бүйірлік қадаммен қозғалу, төмен түсу. Екі жағынан шектелген кедергінің астына еңбектеп өту; 8.1.2.6 қозғалыс белсенділігін оқытудың әртүрлі кезеңдерінде қиындықтарды жеңу дағдыларын және біліктерін жетілдіру; 8.1.2.7 мұғалімнің жетекшілігімен допты қозғалыста , спорттық ойындардың элементтерінде ұстау және беру
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	8.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Мұғалімнің көмегімен гимнастикалық орындықта, рейкада жүру. Гимнастикалық орындықта топпен жүру. Бір аяғындағы тепе-теңдік (орындықта)
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	8.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап орындау; 8.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау;

	8.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	8.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 8.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, секіру және еңкею, кедергілерден өту жаттығуларында, спорттық ойындар кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны с ақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау

5) 9 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	9.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына бару;
	9.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Гимнастикалық орындыққа колдарымен тартылып, ішпен өрмелеу; қолдары белге қойып, жүру, тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғаға жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту;
	9.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні , қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету;
	9.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	9.1.2.1 Сапқа тұру мен қайта тұруды орындау: екі қатарға сапқа тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар;
	9.1.2.2 әр түрлі қарқынмен, бағытта жүру мен жүгіруді сенімді түрде орындау. Қозғалыстағы оңға, солға бұрылыстар;
	9.1.2.3 "аяқтарды бүгіп" ешкіден, аттан аттау арқылы еніне қарай (барлық білім алушылар) секіруді орындау. Бұрын үйренген секірудің барлық түрлерін жетілдіру;
	9.1.2.4 бір қолмен оң және сол иықтан тығыздалған допты (салмағы 1 кг-ға дейін) бір-біріне лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артқы жағына беру. Алға қарай жылжымен тығыздалған допты аяқпен домалату;
	9.1.2.5 нұсқауларға сай жүгіруді, секіруді, тепе-теңдікті сақтай отырып, әр түрлі жолдармен

	реттелген кедергілер арқылы өрмелеуді орындау. Олар арқылы көтерілу, көтерілу арқылы кедергілерді жеңу; 9.1.2.6 бір және екі аяқпен секіру; 9.1.2.7 доптарды бір қолмен нұсқауларға сәйкес лақтыру; 9.1.2.8 күрделендірілген қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды жеңудегі мұғалімнің көмегі; 9.1.2.9 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	9.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды сенімді орындау: бір орыннан екі аяпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	9.1.3.2 көруді бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және созуға арналған жаттығуларды (тұру, жату) сенімді түрде орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	9.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап сенімді орындау; 9.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 9.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	9.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 9.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
2 тоқсан	
	9.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына бару;
	9.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Гимнастикалық орындыққа колдарымен тартылып, ішпен өрмелеу; қолдары белге қойып, жүру, тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық

1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	қабырғаға жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту;
	9.1.1.4 негізгі айналымдық қозғалыстардың дағдыларын меңгеру;
	9.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	9.1.2.3 "аяқтарды бүгіп" ешкіден, аттан аттау арқылы еніне қарай (барлық білім алушылар) секіруді орындау. Бұрын үйренген секірудің барлық түрлерін жетілдіру; 9.1.2.4 бір қолмен оң және сол иықтан тығыздалған допты (салмағы 1 кг-ға дейін) бір-біріне лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артқы жағына беру. Алға қарай жылжымен тығыздалған допты аяқпен домалату; 9.1.2.5 нұсқауларға сай жүгіруді, секіруді, тепе-теңдікті сақтай отырып, әр түрлі жолдармен реттелген кедергілер арқылы өрмелеуді орындау. Олар арқылы көтерілу, көтерілу арқылы кедергілерді жеңу; 9.1.2.6 бір және екі аяқпен секіру; 9.1.2.7 доптарды бір қолмен нұсқауларға сәйкес лақтыру; 9.1.2.8 күрделендірілген қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды жеңудегі мұғалімнің көмегі; 9.1.2.9 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	9.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды сенімді орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру;
	9.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Аяқтың ұштарымен, бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, еденнен гимнастикалық таяқшаларды, доптарды алып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен екеуінің кездескенде алшақтап өтуі
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	9.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап сенімді орындау; 9.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 9.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау

2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	9.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 9.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	9.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына бару; 9.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Гимнастикалық орындыққа колдарымен тартылып, ішпен өрмелеу; қолдары белге қойып, жүру, тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғаға жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту; 9.1.1.4 негізгі айналымдық қозғалыстардың дағдыларын меңгеру; 9.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	9.1.2.1 сапқа тұру мен қайта тұруды орындау: екі қатарға сапқа тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар; 9.1.2.4 бір қолмен оң және сол иықтан тығыздалған допты (салмағы 1 кг-ға дейін) бір-біріне лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артқы жағына беру. Алға қарай жылжымен тығыздалған допты аяқпен домалату; 9.1.2.5 нұсқауларға сай жүгіруді, секіруді, тепе-теңдікті сақтай отырып, әр түрлі жолдармен реттелген кедергілер арқылы өрмелеуді орындау. Олар арқылы көтерілу, көтерілу арқылы кедергілерді жеңу; 9.1.2.6 бір және екі аяқпен секіру; 9.1.2.7 доптарды бір қолмен нұсқауларға сәйкес лақтыру; 9.1.2.8 күрделендірілген қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды жеңудегі мұғалімнің көмегі; 9.1.2.9 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке әрекеттердің элементтерін көрсету
	9.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған

1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	жаттығуларды сенімді орындау: бір орыннан екі аяқпен итеріліп сызылған бағдарға қарай ұзындыққа секіру; 9.1.3.2 көруді бақылай отырып, денені белгілі бір биіктікке дейін бүгуге және созуға арналған жаттығуларды (тұру, жату) сенімді түрде орындау және көзді жұмып жаттығуларды қайталау; 9.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Аяқтың ұштарымен, бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, еденнен гимнастикалық таяқшаларды, доптарды алып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен екеуінің кездескенде алшақтап өтуі
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	9.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 9.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	9.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 9.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау
4 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	9.1.1.2 дене бітіміне жаттығулар орындау. Гимнастикалық орындыққа колдарымен тартылып, ішпен өрмелеу; қолдары белге қойып, жүру, тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғаға жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту; 9.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні , қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету; 9.1.1.4 негізгі айналымдық қозғалыстардың дағдыларын меңгеру;

	9.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	9.1.2.1 сапқа тұру мен қайта тұруды орындау: екі қатарға сапқа тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар;
	9.1.2.3 "аяқтарды бүгіп" ешкіден, аттан аттау арқылы еніне қарай (барлық білім алушылар) секіруді орындау. Бұрын үйренген секірудің барлық түрлерін жетілдіру;
	9.1.2.4 бір қолмен оң және сол иықтан тығыздалған допты (салмағы 1 кг-ға дейін) бір-біріне лақтыру. Тығыздалған допты бір қолдан екінші қолға дененің артқы жағына беру. Алға қарай жылжымен тығыздалған допты аяқпен домалату;
	9.1.2.5 нұсқауларға сай жүгіруді, секіруді, тепе-теңдікті сақтай отырып, әр түрлі жолдармен реттелген кедергілер арқылы өрмелеуді орындау. Олар арқылы көтерілу, көтерілу арқылы кедергілерді жеңу; 9.1.2.6 бір және екі аяқпен секіру; 9.1.2.8 күрделендірілген қимылдарды орындау кезінде туындайтын мүмкінді қиындықтарды жеңудегі мұғалімнің көмегі; 9.1.2.9 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	9.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Аяқтың ұштарымен, бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, еденнен гимнастикалық таяқшаларды, доптарды алып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен екеуінің кездескенде алшақтап өтуі
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	9.1.4.1 мұғалімнің жетекшілігімен қозғалыстық және спорттық ойындарда әрекеттерді мақсатқа бағыттап сенімді орындау; 9.1.4.2 ойын кезінде достарына құрметпен қарау, жеңілістен кейін негативті және агрессивті мінез көрсетпеу, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 9.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	9.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 9.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің

	қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау

6) 10 сынып:

Бөлімше	Оқу мақсаттары
1 четверть	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	10.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына өз беттерінше бару;
	10.1.1.2 дене бітіміне жаттығуларды өз бетінше орындау. Гимнастикалық орындыққа ішпен өрмелеу ; қолдарын белге қойып, аяқты тік ұстап, жүру (жартылай отырумен); тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғада жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту;
	10.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні, қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету;
	10.1.1.5 дұрыс тұстаманы қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын сенімді меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	10.1.2.1 сапқа тұруды, қайта тұруды сенімді орындау: екі қатарға тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру.Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар;
	10.1.2.2 әр түрлі қарқынмен, бағытта жүру мен жүгіруді сенімді түрде орындау. Қозғалыстағы оңға, солға бұрылыстар;
	10.1.2.3 тірек секіру кезінде жүгіру және аяқпен итеру техникасын орындау. Ешкі, ат арқылы " аяқтарын бүгіп" тірек секіруді орындау, бұрын үйренген секірулердің барлық түрлерін жетілдіру;
	10.1.2.3 тірек секіру кезінде жүгіру және аяқпен итеру техникасын орындау. Ешкі, ат арқылы " аяқтарын бүгіп" тірек секіруді орындау, бұрын үйренген секірулердің барлық түрлерін жетілдіру;
	10.1.2.4 қашықтыққа және нысанаға лақтыруды орындау ("Мергендер" ойыны, "Лапта" жеңілдетілген түрі;
	10.1.2.5 дұрыс дене бітімін сақтай отырып, тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Кедергілерге өрмелеу, астынан еңбектеу арқылы оларды жеңу (жарыстарда); 10.1.2.6 ұзындыққа жүгіруден биіктікке секіруді орындау ("Прыжок за прыжком", "Прыгуны и пятнашки" ойындары);

	10.1.2.7 кішкентай допты бір қолмен бір орнынан және ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен үш қадамнан "артқы жақтан иық арқылы" лақтыру; 10.1.2.9 мұғалімнің көмегімен біріктірілген кедергілерді жеңу (екі бағана мен екі рейкадан жасалған терезе; биіктігі 30-60 см және ұзындығы 60 см-ге дейінгі кедергілер); 10.1.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке техникалық-тактикалық әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	10.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: еденнен заттарды жартылай отыра жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің алшақтап өту (мұғалімнің көмегімен);
	10.1.3.2 қозғалыстық ойындарда игерілген қозғалыс түрлерінің орындалуын көрсету (қатарларда тарту және шеңберден итеріп шығару, шеңбер бойынша эстафетада жылдамдыққа жүгіру және командалармен жүгіру, кедергілерді еңсере отырып эстафета, "шагай вперед" ойыны;
	10.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындауды көрсету. Аяқ ұштарымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру . Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алумен, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен кездескен кезде екеуінің алшақтап өтуі;
	10.1.3.4 үйренген қимылдарды қозғалыстық ойындарда қолдану
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	10.1.4.1 Мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше гимнастикалық орындықта, рейкада жүру, гимнастикалық орындықта топпен жүру 10.1.4.2 үйренген әрекеттерді қозғалыстық ойындар кезінде қолдану, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 10.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	10.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , жанашырлық білдіру, көмек көрсету, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 10.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі

	қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен (доптар, арқандар, орындық, баспалдақ, қабырға) қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау.
2 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	10.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына өз беттерінше бару; 10.1.1.2 дене бітіміне жаттығуларды өз бетінше орындау. Гимнастикалық орындыққа ішпен өрмелеу ; қолдарын белге қойып, аяқты тік ұстап, жүру (жартылай отырумен); тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғада жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту; 10.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні, қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету; 10.1.1.4 негізгі айналымдық қозғалыстардың дағдыларын сеніммен меңгеру; 10.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын сенімді меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	10.1.2.3 тірек секіру кезінде жүгіру және аяқпен итеру техникасын орындау. Ешкі, ат арқылы " аяқтарын бүгіп" тірек секіруді орындау, бұрын үйренген секірулердің барлық түрлерін жетілдіру;
	10.1.2.4 қашықтыққа және нысанаға лақтыруды орындау ("Мергендер" ойыны, "Лапта" жеңілдетілген түрі;
	10.1.2.5 дұрыс дене бітімін сақтай отырып, тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Кедергілерге өрмелеу, астынана еңбектеу арқылы оларды жеңу (жарыстарда); 10.1.2.6 ұзындыққа жүгіруден биіктікке секіруді орындау ("Прыжок за прыжком", "Прыгуны и пятнашки" ойындары); 10.1.2.7 кішкентай допты бір қолмен бір орнынан және ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен үш қадамнан "артқы жақтан иық арқылы" лақтыру; 10.1.2.8 тығыздалған допты (1-2 кг.) итеру бағытына бетпен және бүйірмен тұрып бір орыннан итеру; 10.1.2.9 мұғалімнің көмегімен мүмкінді аралас кедергілерді жеңу (екі тіректен және екі жолақтан құралған терезе; биіктігі 30-60 см ұзындығы 60 см дейінгі кедергілер); 10.1.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке техникалық-тактикалық әрекеттердің элементтерін көрсету
	10.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған

	жаттығуларды орындау: еденнен заттарды жартылай отыра жианп, гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің алшақтап өту (мұғалімнің көмегімен);
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	10.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындауды көрсету. Аяқ ұштарымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру . Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алумен, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен кездескен кезде екеуінің алшақтап өтуі
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	10.1.4.1 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше гимнастикалық орындықта, рейкада жүру, гимнастикалық орындықта топпен жүру; 10.1.4.2 үйренген әрекеттерді қозғалыстық ойындар кезінде қолдану, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 10.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	10.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , жанашырлық білдіру, көмек көрсету, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 10.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен (доптар, арқандар, орындық, баспалдақ, қабырға) қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау.
3 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	10.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына өз беттерінше бару;
	10.1.1.2 дене бітіміне жаттығуларды өз бетінше орындау. Гимнастикалық орындыққа ішпен өрмелеу ; қолдарын белге қойып, аяқты тік ұстап, жүру (жартылай отырумен); тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғада жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту;
	10.1.1.3 тыныс алу жаттығуларын орындау. Кедергіні, қарсылықты жеңе отырып, жүкті тасымалдау кезінде тыныс алуды реттей білу. Жылдамдық-күштік сипатын орындау кезінде дұрыс тыныс алуды үйрету

	10.1.2.1 сапқа тұруды, қайта тұруды сенімді орындау: екі қатарға тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар;
	10.1.2.4 қашықтыққа және нысанаға лақтыруды орындау ("Мергендер" ойыны, "Лапта" жеңілдетілген түрі;
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	10.1.2.5 дұрыс дене бітімін сақтай отырып, тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Кедергілерге өрмелеу, астынана еңбектеу арқылы оларды жеңу (жарыстарда); 10.1.2.6 ұзындыққа жүгіруден биіктікке секіруді орындау ("Прыжок за прыжком", "Прыгуны и пятнашки" ойындары); 10.1.2.7 кішкентай допты бір қолмен бір орнынан және ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен үш қадамнан "артқы жақтан иық арқылы" лақтыру; 10.1.2.8 тығыздалған допты (1-2 кг.) итеру бағытына бетпен және бүйірмен тұрып бір орыннан итеру; 10.1.2.9 Мұғалімнің көмегімен мүмкінді аралас кедергілерді жеңу (екі тіректен және екі жолақтан құралған терезе; биіктігі 30-60 см ұзындығы 60 см дейінгі кедергілер); 10.1.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке техникалық-тактикалық әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	10.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: еденнен заттарды жартылай отыра жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің алшақтап өту (мұғалімнің көмегімен); 10.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындауды көрсету. Аяқ ұштарымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру . Гимнастикалық таяқшаларды, допторды еденнен алумен, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен кездескен кезде екеуінің алшақтап өтуі; 10.1.3.4 үйренген қимылдарды қозғалыстық ойындарда қолдану
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	10.1.4.1 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше гимнастикалық орындықта, рейкада жүру, гимнастикалық орындықта топпен жүру; 10.1.4.2 үйренген әрекеттерді қозғалыстық ойындар кезінде қолдану, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 10.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
	10.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару

2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	, жанашырлық білдіру, көмек көрсету, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 10.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен (доптар, арқандар, орындық, баспалдақ, қабырға) қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау.
4 тоқсан	
1.1 Негізгі қозғалыс дағдыларын дамыту	10.1.1.1 сыныптан дене шынықтыру сабағына өз беттерінше бару;
	10.1.1.2 дене бітіміне жаттығуларды өз бетінше орындау. Гимнастикалық орындыққа ішпен өрмелеу ; қолдарын белге қойып, аяқты тік ұстап, жүру (жартылай отырумен); тобықтарды бүгу және керу. Гимнастикалық қабырғада жоғары, төмен өрмелеу, бір бөлігінен екіншісіне өту; 10.1.1.4 негізгі айналымдық қозғалыстардың дағдыларын сеніммен меңгеру; 10.1.1.5 дұрыс дене бітімін қалыптастыруға арналған жаттығуларды орындау дағдыларын сенімді меңгеру
1.2 Қолданбалы біліктері мен дағдыларын дамыту	10.1.2.1 сапқа тұруды, қайта тұруды сенімді орындау: екі қатарға тұру. Әртүрлі қарқынмен бағытта жүру. Қозғалыс кезінде оңға, солға бұрылыстар;
	10.1.2.3 тірек секіру кезінде жүгіру және аяқпен итеру техникасын орындау. Ешкі, ат арқылы " аяқтарын бүгіп" тірек секіруді орындау, бұрын үйренген секірулердің барлық түрлерін жетілдіру;
	10.1.2.5 дұрыс дене бітімін сақтай отырып, тепе-теңдік жаттығуларын орындау. Кедергілерге өрмелеу, астынан еңбектеу арқылы оларды жеңу (жарыстарда); 10.1.2.6 ұзындыққа жүгіруден биіктікке секіруді орындау ("Прыжок за прыжком", "Прыгуны и пятнашки" ойындары); 10.1.2.7 кішкентай допты бір қолмен бір орнынан және ені 10 метрге дейінгі дәліз бойымен үш қадамнан "артқы жақтан иық арқылы" лақтыру; 10.1.2.8 тығыздалған допты (1-2 кг.) итеру бағытына бетпен және бүйірмен тұрып бір орыннан итеру; 10.1.2.9 мұғалімнің көмегімен мүмкінді аралас кедергілерді жеңу (екі тіректен және екі жолақтан

	құралған терезе; биіктігі 30-60 см ұзындығы 60 см дейінгі кедергілер); 10.1.2.10 мұғалімнің жетекшілігімен спорттық ойындарда жеке техникалық-тактикалық әрекеттердің элементтерін көрсету
1.3 Кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту	10.1.3.1 кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды және қозғалыстың дәлдігін дамытуға арналған жаттығуларды орындау: еденнен заттарды жартылай отыра жинап, гимнастикалық орындықта жүру. Гимнастикалық орындықта екеуінің алшақтап өту (мұғалімнің көмегімен); 10.1.3.3 тепе-теңдік жаттығуларын орындауды көрсету. Аяқ ұштарымен бүйірлік қадамдармен, бұрылыспен, қолдың әртүрлі қозғалыстарымен жүру . Гимнастикалық таяқшаларды, доптарды еденнен алумен, тепе-теңдікті сақтай отырып, гимнастикалық орындықта жүру. Қолдарындағы заттармен кездескен кезде екеуінің алшақтап өтуі; 10.1.3.4 үйренген қимылдарды қозғалыстық ойындарда қолдану
1.4 Командалық өзара әрекет ету дағдыларын дамыту	10.1.4.1 мұғалімнің көмегімен немесе өз бетінше гимнастикалық орындықта, рейкада жүру, гимнастикалық орындықта топпен жүру; 10.1.4.2 үйренген әрекеттерді қозғалыстық ойындар кезінде қолдану, өзгелердің жеңісіне қуану, жеңіспен құттықтау; 10.1.4.3 ауыр заттарды тасымалдау кезінде ұжыммен әрекет ету, тасымалдаудың оңтайлы әдісін таңдау, қауіпсіздік техникасын сақтау
2.1 Қауіпсіз мінез-құлық және салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру	10.2.1.1 дене жаттығуларды орындау кезіндегі қасындағы адамдардың қал-жағдайына назар аудару , жанашырлық білдіру, көмек көрсету, өзінің немесе басқаның ауырсыну сезімдері немесе ыңғайсыздық туралы хабарлай білу, ауырсынуды сипаттау; 10.2.1.2 жаттығу залында жүріп-тұру, сапқа тұру, сапқа қайта тұру, "ешкіден" секіру, кедергілерден өту, доп лақтыру, спорттық ойындар және командалық жұмыс кезінде қауіпсіз ережелерін сақтау (жеке гигиенаны, өзара әрекеттесудің қауіпсіздігін сақтау, тепе-теңдік жаттығуларын орындау кезінде дене қалпын дұрыс ұстау, әртүрлі қалыпта әртүрлі тәсілдермен дұрыс тыныс алу), гимнастикалық құрал-жабдықтармен (доптар, арқандар, орындық, баспалдақ, қабырға) қауіпсіз жұмыс ережелерін, салауатты өмір салты ережелерін сақтау.

бұйрығына
52-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі

№115 бұйрығына
545 - қосымша

Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін " Танымдық даму" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Танымдық даму" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) " Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты - білім алушылардың танымдық саласын және әлеуетті мүмкіндіктерін дамыту, олардың психикалық дамуын ынталандыру және оқу бағдарламаларын табысты меңгеру үшін мақсатты қызметті қалыптастыру үшін оңтайлы жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алушылардың танымдық іс-әрекетінің даму ерекшеліктерін және өзгермелі білім беру қажеттіліктерін ұдайы зерделеуді қамтамасыз ету;

2) білім алушылардың жалпы даму деңгейін арттыру, жеке ерекшеліктерінің дамуын ескере отырып, олардың мүмкіндіктерін іске асыру;

3) танымдық мотивацияны қалыптастыру және қолдау, сенсорлық-перцептивті, мнемикалық және интеллектуалдық процестердің дамуын ынталандыру;

4) танымдық белсенділік пен дербестікті, оқу сабақтарына қызығушылықты, жаңа білім мен дағды алуға ынталандыру;

5) білім алушылармен және ересектермен өзара іс-қимыл жасау, алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын оқу және өмірлік жағдайларда қолдану дағдыларын дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушылардың сөйлеу, ойлау, қарым-қатынасын дамытуда педагогикалық құралдар арқылы жетілдірілетін ерекше проблемалары бар. Сөйлеу туралы түсініктерін кеңейту, вербалды және вербалды емес қарым-қатынас құралдарын қалыптастыру, есту және көру қабылдауын, оқушылардың көрнекі және тиімді ойлауын дамыту бойынша жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Мұғалім білім алушыларға пәнге байланысты практикалық іс-әрекеттерді және оқушыға түсінікті әрекетті ауызша сүйемелдеуді ұсынады.

5. Дамытушы сабақтарды ұйымдастыру арнайы педагогика қағидаттарына негізделеді: педагогикалық оптимизм; педагогикалық диагностика мен түзету-дамыту

жұмыстарының бірлігі; оқыту мен дамытудағы белсенділік тәсілі; оқытуды, дамытуды, тәрбиелеуді даралау; оқушылардың іс-әрекетіне арнайы педагогикалық басшылықтың қажеттілігі.

6. Мұғалімдер білім алушының өзінің бірегей ерекшеліктерін сақтай отырып, жеке қарқынмен даму құқығын тану қағидаты. Осы қағиданы сақтау білім алушының жеке бағдарламасының мазмұнын анықтау мақсатында оның мүмкіндіктері мен үдемелі дамуын үнемі зерделеуді көздейді. Оқытуда оң нәтиже ретінде дағдыларды дамыту мен игерудегі минималды ілгерілеуді тану. Кез-келген прогресс оқуда оң нәтиже ретінде қарастырылады.

7. Педагогтер осы бағдарламадан әрбір оқушы үшін қолжетімді оқу мазмұнын, сондай-ақ оқушылардың білім беру, тұлғалық жетістіктерін бағалаудың жеке мүмкіндіктері мен нәтижелерін ескере отырып, оқыту әдістерін, нысандарын, құралдарын дербес таңдайды.

8. Білім алушымен жеке дамыту жұмысының мазмұны оқу жылының басында жүргізілетін олардың психофизикалық жай-күйінің ерекшеліктерін зерттеу нәтижелері бойынша айқындалады.

9. Зерттеу барысында танымдық дамудың қол жеткізілген деңгейі ғана емес, сонымен қатар жақын даму аймағы да анықталады. Бұл ретте іс-әрекеттің құрамдас бөліктерін меңгеру деңгейі бағаланады: мотивациялық-бағыттау, жедел, бақылау-бағалау.

10. Зерттеу нәтижелері дамытушы сабақтарды өткізу үшін кіші топтарды қалыптастыру кезінде айқындаушы болып табылады.

11. Бағдарламада оқушының қол жеткізген мақсаттарын ескере отырып, мазмұны жартыжылдықта 1 рет қайта қаралатын білім алушының жеке дамыту бағдарламасын құру үшін бағдарлы негіз болатын мақсаттар жүйесі тұжырымдалған.

12. Мұғалімнің жетекшілігімен мақсатты іс-әрекетте оқушылар оқиды:

1) сенсорлық эталондарға назар аударуға;

2) берілген белгілер бойынша заттарды тануға;

3) заттарды сыртқы белгілері бойынша салыстыру;

4) нысаны, мөлшері, түсі, функционалдық мақсаты бойынша заттарды жіктеуге;

5) әртүрлі белгілер бойынша заттардың және олардың бейнелерінің сериялық қатарларын жасауға;

6) объектілер мен құбылыстардың белгілері мен қасиеттерін іс жүзінде бөліп көрсету;

7) қарама-қарсы бағытталған әрекеттер мен құбылыстарды ажырату;

8) өз қызметінің уақыт шеңберін айқындауға;

9) оқиғалардың реттілігін анықтау;

10) кеңістікте бағдарлау;

11) нұсқаулыққа сәйкес іс-әрекеттерді мақсатты түрде орындауға міндетті;

12) өз қимылдары мен іс-әрекеттерін келісу;

13) өз әрекетін сөйлеу арқылы жеткізу.

13. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығы "Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларын бекіту туралы" бойынша Бағдарламаны іске асыру үшін сенсорлық бөлмені, құрғақ (шарикті) бассейнді, жарық, дыбыс әсерлері бар ойыншықтар мен заттарды, текстурасы, тұтқырлығы, температурасы, тығыздығы бойынша әртүрлі материалдардың үлгілерін, сенсорлық панельдерді, дидактикалық ойындарды қамтитын арнайы материалдық-техникалық жарақтандыру пайдаланылады.

14. Түрлі формадағы сабақтарды өткізу үшін (жеке, жұптық, топтық) және жұмыс түрлерін жүргізу үшін оңай қозғалатын жиһаз, кілемшені пайдаланып тұрып, отырып, тапсырмаларды орындау мүмкіндігі көзделеді. Кітап сөрелері, білім алушылардың жұмыстары мен дидактикалық материалдардың көрмесіне арналған стендтер үшін орын белгілеу қажет.

15. Бағдарламаның оқу мақсаттарын іске асыру "Айналадағы әлем", "Адам және әлем", "Музыка және ырғақ", "Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Санау", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерінің мазмұнын пайдалану арқылы жүзеге асырылады. Мұғалім оқушылардың пәндік-практикалық іс-әрекетін, объектілерді, іс-әрекеттерді, әлеуметтік және табиғи құбылыстарды бақылауды ұйымдастырады; оқушыларға дидактикалық ойындар (үстел, ұжымдық, жылжымалы), дамытушылық жаттығулар, сюжеттік ойындар, іскерлік ойындар ұсынады; экскурсиялар ұйымдастырады.

16. Жетістіктерді бағалау критерийлері жеке даму бағдарламаларының мақсаттары болып табылады. Бағалау құралы ретінде мұғалім сабақта оқушылардың белсенділігін бақылауды, қызмет өнімдерін талдауды, ауызша жауаптарды қолданады. Жеке даму бағдарламаларын іске асыру нәтижелерін мұғалім сабақта білім беру процесінде бағалайды. Жеке бағдарламаға сәйкес іскерліктер мен дағдыларды қалыптастырудың табыстылығы туралы бағалау пайымдаулары жеке бағдарламаның тиісті бағанында тіркеледі.

17. Бағдарламаның мазмұны ұсыныстық сипатта берілген. Бағдарламаның оқу мақсаттары білім алушының тек жоспарланған іс-әрекет түрін (пәнге байланысты практикалық іс-әрекеттер, дамыту жаттығулары) сипаттайды. Мұғалім Бағдарлама мәтінінен әрбір оқушыға сәйкес келетін оқу мақсаттарын (іс-әрекет түрлерін, дамыту жаттығуларын) таңдап алады және даму деңгейінің диагностикалық деректері негізінде оның мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, тапсырманың, жаттығулардың күрделілік деңгейін өз бетінше анықтайды. Мысалы, 4 (9, 12 немесе 16) Коос текшелерін пайдаланып көрнекі есептерді шешу. Мұғалім оқушы дамуының байқалатын динамикасын ескере отырып, дамытушылық жұмыстың жеке бағдарламасында оқу мақсаттарының біртіндеп күрделенуін (немесе оңайлатуын)

ашады. Мұғалім бағдарламаның мазмұнын оқушылардың жалпы дамуына бағытталған басқа да әрекеттерімен толықтыра алады.

18. Пәнаралық байланыстар "Сөйлеу дамуындағы бұзылыстарды түзету" түзету курсымен, "Айналадағы әлем", "Адам және әлем", "Музыка және ырғақ", " Әлеуметтік-тұрмыстық бағдарлау", "Санау", "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен байланысты.

3-тарау. "Танымдық даму" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Танымдық даму" оқу пәнінің мазмұны

19. "Танымдық даму" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына – 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына – 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына – 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына – 1 сағат, оқу жылында – 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына – 1 сағат, оқу жылында– 34 сағатты құрайды.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

20. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) 1-бөлім "Сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту ";

2) 2-бөлім "Қозғалыс саласын дамыту";

3) 3-бөлім "Зияткерлік саланы дамыту".

21. "Сенсорлық процестерді дамыту және кеңістіктік-уақыттық бағдарлау" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) есту қабілетін дамыту;

2) көрнекі қабылдауды дамыту;

3) кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту;

4) тактильді-моторлы қабылдауды дамыту.

22. "Қозғалыс саласын дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) ұсақ моториканы дамыту;

2) мимика және пантомимиканы дамыту.

23. "Зияткерлік саланы дамыту" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) есте сақтауды дамыту;

2) сөйлеу мен ойлауды дамыту.

24. 5-сыныпқа арналған "Танымдық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту. Есту зейінін дамыту: дыбыс көзін локализациялау; таныс адамдардың, жануарлардың, дауысқа еліктеудің, дыбыстық күштің дауыстарын ажырату; дыбыстың басталуы мен аяқталуына реакция; дыбыстың әр түрлі сипатына эмоционалды реакциялар.

Көрнекі бағдарлаудың іздеу әдістері, әр түрлі бағытта қозғалатын жақын немесе алыс затты іздеу. Мақсатты түрде бақылау және адамның бетіне қарау; заттың оның бейнесімен байланысы. Суреттерге жұпты таңдау. 3-4 немесе одан да көп бөліктен суреттер жасау. Текшелерден және жалпақ геометриялық пішіндерден, үлгі, дизайн бойынша санау таяқтарынан құрастыру. Жасырын нысандар мен кескіндерді бөлік, элемент бойынша тану. Жазықтық және көлемдік геометриялық пішіндерді, негізгі түстерді, шама параметрлерін ажырату.

Өз денесінің схемасында бағдарлау; объектілердің орналасу қашықтығы мен өзара орналасуын ажырату. Еліктеу және нұсқау бойынша берілген бағыттағы қозғалыс. Мұғалімнің көмегімен және өз бетінше шағын жабық кеңістікте, мектеп бөлмесінде бағдарлау. Заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздер: арасында, артында, алдында, ішінде, бірінші, соңғы, жоғарғы, төменгі, қасында. Қағаз парағында бағдарлау .

Күн, жыл мезгілдерінің реттілігі мен белгілерін ажырату. Өз өміріндегі оқиғалардың уақытша ұғымдармен байланысы. Күн режимі.

Әр түрлі іс-шараларда тактильді-моторлық сезімталдықты қолдану; сөйлеу немесе ым-ишара арқылы тактильді реакциялар мен артықшылықтар.

2) қозғалыс саласын дамыту. Қолдар мен саусақтарды дамытуға арналған жаттығулар. Саусақ ойындары. Қол шеберлігін дамыту: жіп, сұрыптау, түймелеу-ағыту . Графомоторлық дағдыларды дамыту. Көз қолғалтқыш жаттығуларды орындау. Жануарлардың қимылына еліктеу. Заттармен және еліктейтін заттарсыз қозғалыстарды орындау. Вербалды емес қарым-қатынастың әртүрлі әдістерін қолдану (мимика, пантомимика). Артикуляция органдарының, дене мүшелерінің, позалардың қозғалысын жаңғырту;

3) зияткерлік саланы дамыту. Мүсіндеу, сурет салу, конструкциялаудағы заттардың пішінін, мөлшерін, түсін қайта шығару. Фотосуреттер мен суреттердегі адамдарды, заттарды, жануарларды тану. Заттар мен суреттердің ретін (қатарға қосу), ауызша қатарды көбейту. Екі күрделі нұсқауларды орындау. Ойынның қарапайым ережелерін сақтау. Ойыншықтың орналасқан жерлерін, дидактикалық материалдарды есте сақтау.

Ойындар мен жаттығулар процесінде сынамаларды қолдану, сынау, шама параметрлерін заттармен визуалды байланыстыру. Заттардың белгілерін тану және атау (түс, пішін, шама, массалар, заттардың мақсаты), заттарды берілген белгі бойынша топтарға біріктіру, топтан артық затты алып тастау. Өз қызметінің, басқалардың қызметінің нәтижелерін бағалау. Объектілерді шамасы бойынша салыстыру. Зейіннің шоғырлануы: объектілердің қозғалысын көзбен қадағалау; визуалды үлгі бойынша

графикалық диктанттар; фигуралармен, әріптермен, сандармен түзету сынамалары; бояу, сызу, штрихтау; тоқтату жаттығулары. Ашық ұжымдық ойындарда ойын ережелерін орындау. Орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру.

25. 6-сыныпқа арналған "Танымдық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту. Дыбысты қабылдаудағы реакция/фокус позасы. Әуеннің сипатына, шуға эмоционалды реакциялар. Қоршаған ортаның дыбыстарына еліктеу. Дыбыстың сипатын есту арқылы ажырату (биіктігі, қарқыны, дыбыстың ұзақтығы). Әр түрлі әрекеттермен ырғақты көбейту.

Көріп қабылдаудың іздеу әдістерін қолдану: жоспарлы, мақсатты бақылау. Бөліктерден тақырыптық суреттер құрастыру. Негізгі түстер мен олардың реңктерін тану және атау. Көлемді және жазықтықты геометриялық пішіндерді ажырату. Заттардың шамасының параметрлерін тану және атау. Үлгіге және дизайнға сәйкес жобалау. Заттарды, суреттерді салыстыру, айырмашылықтар мен ұқсастықтарды табу, берілген белгі бойынша заттарды біріктіру; жалпы белгіні бөліп көрсету; ойын жағдаятында оларды алмастыратын нақты объектілерді тану.

Заттардың өз денесіне қатысты орналасуында бағдарлау. Бағытты жаңғырту (сурет салу, қозғалыс, бүктеу). Өз денесінің, басқа адамдардың, заттардың схемасында оң және сол жақтарын тану және атау. Үлкен кеңістікте (мектепте, аулада) бағдарлау. Таныс және бейтаныс кеңістіктердегі қозғалыс. Қағаз парағында бағдарлау.

Күн жоспары, сабақ кестесі. Оқиғалар тізбегі: алдымен-содан кейін. Күнтізбедегі практикалық бағдар.

Заттарды сезіну, тактильді тексеру: нысанды пішініне, салмағына, кедір-бұдырына қарай жұп түрту арқылы таңдау. Әртүрлі заттардың қарама-қарсы температураларын ажырату. Әртүрлі температурадағы материалдармен жанасу реакциясы; заттардан шығатын дірілге. Ыстық, өткір заттармен жұмыс істеу ережелерін сақтау;

2) қозғалыс саласын дамыту. Саусақ гимнастикасын орындау, бір қозғалыстан екіншісіне ауысу. Үлгі, дизайн бойынша модельдеу; трафареттер мен шаблондарды штрихтау және дөңгелектеу; музыкалық аспаптарда еліктеу, команда бойынша ойнауға еліктеу; қозғалыстар тізбегін және шағылысқан түрде орындау; үлгілерді көшіру.

Көз қозғалтқыш жаттығуларды орындау; жануарлардың қимылдарын, позалары мен әдеттеріне еліктеу; қиялдағы заттармен еліктеу қимылдары; жүру, жүгіру, позалар, қозғалыстар, мимика сипатын жаңғырту;

3) зияткерлік саланы дамыту. Бірқатар сөздерді, заттардың орналасуын көбейту; берілген белгі бойынша бірдей заттарды іздеу; заттар немесе суреттер жиынтығындағы өзгерістерді анықтау. Күрделі нұсқауларды орындау; ойын ережелерін сақтау. Топқа іріктеу және берілген белгі бойынша объектілер тобынан шығару. Қарама-қарсы қасиеттерді анықтау (тыныш-қатты, алыс-жақын). Объектілерді маңызды белгілері бойынша, мақсаты бойынша жіктеуді орындау. Өзін-өзі бағалау және қызмет өнімдерін

, орындалған жұмысты өзара бағалау. Көрнекі есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Кюизнер таяқшалары).

Адамдардың іс-әрекетіне әртүрлі заттармен еліктеу. Сахналауға қатысу. Бөлшектерден бүтін құрастыру; фразалар мен сөйлемдерді аяқтау; берілген тақырыпқа модельдеу және сурет салу. Әр түрлі бағытта қозғалатын объектілерге көзқарасты бекіту. Сан қатарын тура және кері ретпен атау. Әріптерді кері және берілген ретпен атау. Әріптермен, сандармен түзету сынамаларын орындау, әріптердің, сандардың берілген тәртібін сақтау. Зейінді дамытуға арналған ашық ұжымдық ойындарға қатысу. Ойын ережелерін орындау. Үлгі бойынша бояу және штрихтау. Орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру.

26. 7-сыныпқа арналған "Танымдық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту. Қарым-қатынас дағдылары, әңгімеге қатысу. Дыбыстың сипатын (дыбыс деңгейі, ұзақтығы, биіктігі, ырғақтылығы), үзінді бойынша таныс әндерді, әуендерді тану; әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық шуды тану.

Жоспарлы бақылау. Үлгі және схема бойынша жобалау, ауызша нұсқаулыққа сәйкес бөлшектерден модельдеу. Суреттер сериясын құрастыру. Қосымша жазу және аяқтау. Контурлық кескіндердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану. Бірқатар әріптерді , сандарды, пішіндерді, түстерді көшіру. Заттардың, тірі заттардың, пейзаждардың, ауа-райының сипаттамасы.

Рефлексияда қарама-қарсы, жақын тұрған адам денесінің бөліктерінің кеңістіктік орналасуын талдау. Көршіңізге қатысты өз орныңызды анықтау (сол-оң, артқы-алдыңғы). Суреттердегі кейіпкердің қай қолмен жұмыс істейтінін, қай жағынан тұрғанын анықтау. Үлгі, схема бойынша сурет салу. Мектепке іргелес көшелерде бағдарлау. Заттардың кеңістік қатынасын білдіретін сөздер мен көсемшелерді түсіну және қолдану.

Оқиғалар тізбегі (ертерек, содан кейін). Оқиғаның басынан аяғына дейін сипаттамасы. Күндер, туған күн, мерекелік күнтізбе.

Бағдарлау әдістерін қолдану: сезіну, тексеру, сипау, илеу, түрту, қысу. Өнімдердің консистенциясын анықтау. Көрнекі үлгі бойынша көлемді затты ұстау. Үлгі бойынша заттардың мөлшері мен пішінін түрту арқылы ажырату. Қауіпсіздік мақсатында тактильді-қозғалыс сезімталдығын пайдалану;

2) қозғалыс саласын дамыту. Бір статикалық позаны екіншісіне ауыстыру (алақан-жұдырық). Күнделікті өмірдегі және сабақтардағы іс әрекеттер (байлау, шешіп алу, түймелеу). Жақтаудағы тік, көлденең және көлбеу сызықтармен үлгі бойынша штрихтау. Трафареттерді, шаблондарды, суреттерді контур бойымен, нүктелермен сызу . Нүктелерді қосу: нүктелі сызықтар, ұяшықтар бойынша сурет салу.

Жануарларды, мультфильм кейіпкерлерін, таныс адамдарды олардың қимылдарына еліктеу арқылы тану. Табиғи құбылыстарға еліктеу; адамның бет әлпеті мен жағдайы;

3) зияткерлік саланы дамыту. Заттар немесе суреттер жиынтығындағы өзгерісті анықтау (не болмады?). Есте сақтау бойынша сурет салу. Әсерлердің, оқиғалардың сипаттамасы (сұрақтар бойынша және сұрақсыз). Таныс әуендерді, мультфильм кейіпкерлерін, фильмдерді тану.

Объектілер, оқиғалар, жағдайлар арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды орнату. Түсі, пішіні, мөлшері, бөлшектер саны, бөліктердің орналасуы, биіктігі бойынша ерекшеленетін объектілерді салыстыру. Сөздің құрамын талдау. Көрнекі есептерді шешу (Коос текшелері, Кюизинер таяқшалары).

Театрландырылған қойылымдарға, сахналауға қатысу. Заттарды, адамдарды, жануарларды сипаттамасы, бөлшектері, сұлбасы, контуры бойынша тану. Әңгімелер, ертегілер құрастыру / ойлап табу.

Көрнекі үлгідегі графикалық диктанттар. Сандар мен геометриялық фигуралар арқылы тексеру жұмыстарын орындау. Алдын ала белгіленген түрде бояу және штрихтау. Сандарды, әріптерді, геометриялық фигураларды белгілі бір ретпен орналастыру.

27. 8-сыныпқа арналған "Танымдық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту. Әңгімеге қатысу; сыбырлап сөйлеуді қолдану (сөздер мен сөз тіркестері). Үзіндіден, әуеннен таныс әндер мен өлеңдерді тану. Әлеуметтік маңызы бар күнделікті және қалалық шуларды тану.

Көрнекі тексеру: адамдардың, жануарлардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын анықтау. Геометриялық көлемді және жазық пішіндерді тану; аппликация мен конструкциядағы заттарды орналастыру кезінде түстер мен пішіндердің кезектесуі. Стильдендірілген суреттердегі заттарды тану: контурлық, штрихтік, нүктелі, әріптер, сандар, салалық бейнелердегі заттар. Сюжеттік суреттер сериясын қалпына келтіру.

Объектілердің кеңістіктік орналасуына байланысты ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау. Қоғамдық көлікте, қоғамдық мақсаттағы орындарда бағдарлау. Ерекше жағдайдағы объектілерді, басқа объектілерге және бақылаушыға өзгерген кеңістіктік қатынастарды тану. Құмда, суда, ауада сурет салу. Заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздерді түсіну және қолдану.

Бір аптаға арналған оқиғалардың сурет күнтізбесін құру және пайдалану. Апта күні; оқиға күні. Күнтізбе бойынша демалыс және мереке күндерін табу.

Заттардың салмағын/ауырлығын, олардың температурасын, консистенциясын, заттардың бетін қабылдау. Заттың жанасуы (визуалды үлгі бойынша). Жанасу орнын анықтау;

2) қозғалыс саласын дамыту. Кескінді аяқтау; жиектерді, ою-өрнектерді, әртүрлі конфигурациялардың толқынды, көлбеу, түзу және нүктелі сызықтарын салу; берілген бағыттағы сызықтар. Ертегі кейіпкерлеріне, мультфильмдер мен фильм кейіпкерлеріне,

қиялдағы заттармен әрекеттерге, позалар мен би қимылдарына еліктеу. Әр түрлі эмоционалды күйлердің мимикасын қайталау;

3) зияткерлік саланы дамыту. Берілген суреттер, ойыншықтар, таңбалар (әріптер, сандар), әрекеттер, қозғалыстар сериясын ойнату. Есте сақтау бойынша өрнектер мен суреттер салу. Өлеңдерді жатқа айту, ертегілерді айту. Мәселелер бойынша өткен күн, апта оқиғалары туралы әңгімелеу.

Себеп-салдарлық байланыстарды орнату (сюжеттік сурет, суреттер сериясы, мультфильм). Сюжеттік картиналар сериясы бойынша оқиғалар тізбегін анықтау. Сюжеттік картиналар сериясының мағынасын түсіну, басты кейіпкерлерді, негізгі оқиғаларды бөліп көрсету. Шама параметрлерін тану, атау. Таныс заттардың, объектілердің негізгі элементтерін, бөлшектерін, бөліктерін тану және атау. Жалпылама сөздерді қолдану.

Жұмбақтарды болжау. Театрландырылған іс-шараларға қатысу, музыкаға би орындау. Нысанды, объектіні сипаттама бойынша, бөлшегі, бөлігі, контуры бойынша тану. Зейінді дамытуға арналған ашық ұжымдық ойындарға қатысу. Бөлшектерді, заттарды, объектілерді сұрыптау және жүйелеу.

28. 9-сыныпқа арналған "Танымдық даму" оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту. Әртүрлі қарым-қатынас жағдайларында жаңа ақпаратты есту арқылы қабылдау. Дыбыстық құрамы жағынан ұқсас сөздер мен буындарды ажырату. Сөздегі дыбыстардың реттілігін анықтау. Берілген дыбысқа сөз таңдау. Музыкалық жанрларды тану (вальс, полка, марш). Таныс фильм/мультфильм кейіпкерлерінің дауыстарын, әншілерді, музыкалық аспаптардың дыбыстарын тану. Сыбырлаған және дауыстап сөйлеуді ажырату және көбейту. Әлеуметтік маңызды тұрмыстық, қалалық шуды тану.

Заттардың бірнеше өлшем параметрлері бойынша рейтингі: ұзындығы, ені, биіктігі. Еріннен оқу (дыбыстар, буындар, сөздер мен сөз тіркестері). Күрделі фигураларды, ою-өрнектерді үлгі бойынша көшіру. Адамдардың, жануарлардың, қоршаған шындық объектілерінің айырмашылығы мен ұқсастығын анықтау. Жоспар бойынша, таныс жұмыс, мультфильм бойынша сюжеттік суреттер сериясын қалпына келтіру. 2 сюжеттік суреттегі айырмашылықты анықтау. Сурет сипаттамасы, фотосуреттер.

Интерьер заттарының көлемді модельдерінен бөлменің макетін жасау. Пазлдардан сюжетті сурет құру, екі қолмен бір уақытта сурет салу. Үлгі бойынша жобалау. Оқушыға қатысты заттар мен объектілердің орналасуын анықтау (зат қаншалықты алыс , қайда, қай жағынан). Суреттердегі кейіпкердің қай қолмен жұмыс істейтінін, қай жағынан тұрғанын анықтау. Заттардың кеңістіктік қатынастарын белгілеу үшін сөздер мен көсемшелерді түсіну және қолдану. Қоғамдық орындарда бағдарлау.

Фотоальбомды қолдана отырып, оқиғалар күнделігін (жеке, сынып, мектеп) құрастыру және пайдалану. Оқиғаның басынан аяғына дейін сипаттамасы. Күнтізбедегі күндер: жақындарының, достарының туған күндері.

Объектілердің қасиеттері мен сапаларын қабылдау (температура, құрылым, беткі қабат, ылғалдылық, тұтқырлық). Қолда немесе арқада "жазылған" әріптер мен сандарды тану; әріптер мен сандардың үлгілерін жанасу арқылы тану;

2) қозғалыс саласын дамыту. Тақтадан, қағаз парағынан, оқулықтан сурет салу. Ойдан шығарылған заттармен әрекеттерді орындау. Статикалық және динамикалық позалардың үлгісі бойынша орындау. Вербалды емес қарым-қатынас әдістерін қолдану (ым-ишара, мимика, пантомимика). Эмоционалды күйлерге еліктеу. Эмоциялардың өзіндік сыртқы көрінісін бақылауды жүзеге асыру;

3) зияткерлік саланы дамыту. Бірқатар таңбаларды (әріптер, сандар); сөздер (10 шегінде), сөз тіркестері, шағын мәтін, қос сөздер. Сипаттама бойынша объектілерді тану. Қолөнер жасау. Өткен күн, апта, жыл оқиғалары туралы әңгімелеу. Есте сақтау қабілетін дамытуға арналған ашық ұжымдық ойындарға қатысу. Би және гимнастикалық қимылдарды орындау. Заттарды бір белгі бойынша топтастыру (өлшемі , түсі, пішіні, қызметі, салмағы), заттарды сериялық қатарға бөлу (биіктігі, ені, шамасы бойынша). Жазықтықтағы объектілердің, сызықтардың орналасуындағы заңдылықты анықтау. Орындалған тапсырманың өзін-өзі бағалауын орындау: дұрыс, жылдам, жақсы, әдемі. Тапсырманы орындау кезінде үлгіні бағдарлау. Сюжеттік суретте суретшінің "қателіктерін" табу (кейде болмайды). Жұмбақтарды болжау. Суреттегі адамның эмоционалды жағдайын тану. Әр түрлі сезімдерді мимика мен қимылмен жеткізу: таңдану, қуаныш, қорқыныш. Зейінді дамытуға арналған ашық ұжымдық ойындарға қатысу.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

29. Оқу мақсаттары оқу материалының мазмұны мен жүйелілігін анықтауға негіз болады. Бағдарламада оқыту мақсаттары әр сыныпқа кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сан бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді.

30. Оқу бөлімдері мен мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Сенсорлық процестерді және кеңістіктік-уақыттық бағдарлауды дамыту":

1-кесте

Оқу мақсаттары					
Бөлімше	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып
	5. 1. 1. 1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау	6. 1. 1. 1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау	7. 1. 1. 1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау, сөйлеушінің көзі мен аузына қарау	8. 1. 1. 1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау, сөйлеушінің көзі мен аузына қарау	9. 1. 1. 1 әртүрлі коммуникациялық жағдайларда жаңа ақпаратты естіп қабылдау

	5. 1. 1. 2 дыбыс көзінің локализациясын анықтау	6. 1. 1. 2 әуеннің табиғатын эмоционалды түрде ажырату (көңілді, мұңды)	7. 1. 1. 2 есту арқылы дыбыстардың санын ажырату және қайталау	8. 1. 1. 2 дыбыстардың санын ажырату және қайталау	9. 1. 1. 2 дыбыс құрамы жағынан ұқсас сөздер мен буындарды ажырату
	5. 1. 1. 3 таныс адамдардың (ата-ананың, туыстарының, достарының) дауысын ажырату	6. 1. 1. 3 қоршаған орта дыбыстарына еліктеу	7. 1. 1. 3 сөзден дыбысты бөліп алу	8. 1. 1. 3 есту арқылы сөйлеу мен ән айтуды ажырату	9. 1. 1. 3 сөздегі дыбыс қатарын анықтау
	5. 1. 1. 4 жануарлардың дауысын ажырату	6. 1. 1. 4 есту арқылы дыбыстың биіктігін ажырату	7. 1. 1. 4 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету	8. 1. 1. 4 әр түрлі сипаттағы дыбыстар мен шуларды ажырату	9. 1. 1. 4 берілген дыбысқа сөздерді таңдау
	5. 1. 1. 5 дыбыстарды ажырату және оны затпен байланыстыру (ойыншық, сурет)	6. 1. 1. 5 есту арқылы дыбыстың қарқынын ажырату	7. 1. 1. 5 қарапайым ритмдерді ажырату, дыбыстайтын ойыншықтармен ойнау, буындарды айту, қол соғу арқылы жауап беру	8. 1. 1. 5 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету	9. 1. 1. 5 музыкалық жанрларында ажырату (вальс, полька , марш)
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	5. 1. 1. 6 дыбыстың күшін естіп ажырату (тыныш-қатты)	6. 1. 1. 6 дыбыс ұзақтығын ажырату (ұзақ-қысқа)	7. 1. 1. 6 таныс әндерді үзінді немесе әуен бойынша тану	8. 1. 1. 6 сыбырлап сөйлеуді ажырату (сөздер мен сөз тіркестері)	9. 1. 1. 6 таныс фильм/ мультфильм кейіпкерлерінің, әншілердің дауысын тану
	5. 1. 1. 7 музыкалық ойыншықтардың дыбысының басталуы мен аяқталуына жауап беру	6. 1. 1. 7 қарапайым ритмдерді ажырату, дыбысталуы бар ойыншықтарға ойнау, буындарды айту, қол соғу арқылы жауап беру	7. 1. 1. 7 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы , қалалық шуларды ажырату	8. 1. 1. 7 таныс әндерді үзінді немесе әуен бойынша тану	9. 1. 1. 7 музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату
	5. 1. 1. 8 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету : өз қолымен қатты және жағымсыз шудан қорғану, жағымды	6. 1. 1. 8 шуларға эмоционалды түрде жауап беру: қолмен қатты және жағымсыз шудан қорғану, жағымды		8. 1. 1. 8 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы,	9. 1. 1. 8 сыбырлап сөйлеуді ажырату (сөздер мен сөз

	дыбыстарға жауап беру, қуанышты мимикамен жауап беру, есту қабілетін шоғырландыру	дыбыстарға қуанышты мимикамен, есту зейінімен, қимылдармен жауап беру		қалалық шуларды ажырату	тіркестері), сыбырлап жауап беру
					9. 1. 1. 9 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы, қалалық шуларды ажырату
	5. 1. 2. 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: мақсатты бақылау	6. 1. 2. 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: мақсатты түрде жүйелі бақылау	7. 1. 2. 1 бағдарлаудың ізденіс әдістерін қолдану: жүйелі бақылау	8. 1. 2. 1 объектілерді мақсатты түрде тексеру (көзбен қарау)	9. 1. 2. 1 нысандарды бірнеше өлшем параметрлері бойынша дәрежелеу: ұзындық, ені (серия)
	5. 1. 2. 2 объектілерді оның кескінімен салыстыру	6. 1. 2. 2 5-6 бөліктен заттардың суреттерін жасау	7. 1. 2. 2 үлгі, ауызша нұсқау бойынша санау таяқшаларынан құрастыру	8. 1. 2. 2 адам мен жануарлардың ерекшеліктерін, айырмашылықтарын және ұқсастықтарын табу	9. 1. 2. 2 еріннен оқу (дыбыстар, буындар, сөздермен сөз тіркестері)
	5. 1. 2. 3 суреттерді жұбымен сәйкестендіру	6. 1. 2. 3 негізгі түстер мен олардың реңктерін ажырату	7. 1. 2. 3 объектінің суреттерін құрастыру	8. 1. 2. 3 геометриялық көлемді және жазық пішіндерді ажырату	9. 1. 2. 3 қабаттастырылған және шулы кескіндерді ажырату
	5. 1. 2. 4 3-4 бөліктен сурет құрау	6. 1. 2. 4 көлемді және жазық геометриялық пішіндерді ажырату	7. 1. 2. 4 әріпте жетіспейтін элементтерді толтыру	8. 1. 2. 4аппликацияда және дизайнда объектілерді орналастыру кезінде түстерді алмастыру	9. 1. 2. 4 күрделі пішіндерді көшіру
	5. 1. 2. 5 үлгі бойынша текшелерден және жалпақ геометриялық пішіндерден құрастыру	6. 1. 2. 5 шамалардың бірліктері мен сипаттамаларын ажырату	7. 1. 2. 5 контурлық кескіндердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану	8. 1. 2. 5 түстерді әрекетке нұсқау ретінде пайдалану	9. 1. 2. 5 үлгі бойынша күрделі өрнектерді салу
					9. 1. 2. 6 адамдар, жануарлар,

1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	5. 1. 2. 6 жасырын объектілер мен кескіндерді бөлек, элемент бойынша тану	6. 1. 2. 6 әріптегі жетіспейтін элементтерді толтыру	7. 1. 2. 6 бөлшектерден пішіндердің үлгісі жасау	8. 1. 2. 6 берілген ортадағы геометриялық пішіндерге ұқсас заттарды табу	қоршаған шындық объектілері арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды табу
	5. 1. 2. 7 жазық және көлемдік геометриялық фигураларды ажырату, бөлшектері мен ерекшеліктерін белгілеу	6. 1. 2. 7 үлгі бойынша санау таяқшаларынан құрастыру	7. 1. 2. 7 ерекшеліктерді бөліп көрсету және объектілерді, тірі объектілерді, пейзаждарды сипаттау	8. 1. 2. 7 стильдендірілген бейнелердегі объектілерді тану: контур, сызық, нүкте	9. 1. 2. 7 сюжетті суреттер сериясын құру
	5. 1. 2. 8 негізгі түстерді ажырату	6. 1. 2. 8 заттарды, бейнелерді салыстыру, айырмашылығы мен ұқсастығын табу	7. 1. 2. 8 ауызша нұсқау бойынша санау таяқшаларынан құрастыру	8. 1. 2. 8 қабаттастырылған кескіндердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану	9. 1. 2. 8 таныс шығарма немесе мультфильм бойынша сюжетті суреттер топтамасын құрастыру
	5. 1. 2. 9 шама бірліктерін ажырату	6. 1. 2. 9 заттар мен суреттердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу	7. 1. 2. 9 симметрия осін сақтай отырып, кескінді аяқтау	8. 1. 2. 9 үлгі бойынша сюжетті суреттер қатарын құрастыру	9. 1. 2. 9 2 сюжетті суреттегі айырмашылықтарды табу
	5. 1. 2. 10 көзін адамның бетінде ұстап тұру	6. 1. 2. 10 элементтерді берілген сипаттамаға сәйкес біріктіру	7. 1. 2. 10 әр түрлі қариппен бейнеленген әріптер қатарындағы берілген әріпті тану	8. 1. 2. 10 қатардың ретін көшіру (әріптер, сандар, пішіндер, түстер)	
	5. 1. 2. 11 үлгі бойынша санау таяқшаларынан құрастыру	6. 1. 2. 11 нақты объектілерді олардың алмастырғыштарында тану	7. 1. 2. 11 қатардың ретін қайталау (әріптер, сандар, пішіндер, түстер)	8. 1. 2. 11 бөлшектерден әріптер мен сандар құрастыру (таяқша, ермексаз, ауада)	
	5. 1. 2. 12 үлгі бойынша геометриялық пішіндерден құрастыру	6. 1. 2. 12 объектілер мен жалпақ фигуралармен ойындар мен жаттығулар	7. 1. 2. 12 бөлшектерден әріптер мен сандар		

		кезінде шама бірліктерін ажырату	құрастыру (таяқша, ермексаз, ауада)		
	5. 1. 2. 13 жақын немесе алыс қозғалатын объектіні көзбен қадағалау (көлденең, тігінен, шеңберде, алға/ артқа)	6. 1. 2. 13 үлгі бойынша сюжетті суреттерді бояу			
	5. 1. 2. 14 суреттерді бояу	6. 1. 2. 14 заттық және тақырыптық суреттерді бояу			
	5. 1. 3. 1 өз денесінің схемасында бағдарлау	6. 1. 3. 1 өз денеңізге қатысты объектілердің орнын бағдарлау	7. 1. 3. 1 қарсы тұрған адамның денесінде бағдарлау	8. 1. 3. 1 кеңістіктегі орналасуына қарай объектілердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау	9. 1. 3. 1 бөлменің макетін жасау
	5. 1. 3. 2 өз денесінің сызбасындағы оң және сол жақтарын ажырату	6. 1. 3. 2 үлгі бойымен белгілі бір бағытта сызықтар салу	7. 1. 3. 2 көршіге қатысты өз орнын анықтау (сол-оң, артқы-алдыңғы)	8. 1. 3. 2 кескіндерді көшіру (кейінге қалдырылған)	9. 1. 3. 2 пазлдардан сюжетті суреттер жасау
	5. 1. 3. 3 қағаз парағында бағдарлау (орталық, орта, жоғарғы, төменгі, сол, оң жақ)	6. 1. 3. 3 өз денесінің, басқа адамдардың, заттардың сызбасындағы оң және сол жақтарын ажырату	7. 1. 3. 3 суреттерден кейіпкердің қай қолмен және қай жағында тұрғанын анықтау	8. 1. 3. 3 берілген бағытта қозғалу	9. 1. 3. 3 сызба бойынша жобалау
	5. 1. 3. 4 объектілердің орналасуының қашықтығын ажырату (онда, одан әрі, жақын)	6. 1. 3. 4 үлгі бойынша тік және көлденең бағытта жазық және көлемді объектілерді орналастыру	7. 1. 3. 4 басқа адамның қимылын көрсету	8. 1. 3. 4 қоғамдық көлікте бағдарлау: автобуста, троллейбуста, трамвайда, метрода	9. 1. 3. 4 екі қолмен бір уақытта сурет салу
	5. 1. 3. 5 заттардың өзара	6. 1. 3. 5 үлгі, жоспар	7. 1. 3. 5 үлгі, сызба бойынша жобалау	8. 1. 3. 5 қоғамдық орындарда бағдарлау: театрда, циркте,	9. 1. 3. 5 үлгі, кесте, түпкі ой

	орналасуын ажырату	бойынша жобалау		әлеуметтік қызметтерде	бойынша конструкциялар жасау
	5. 1. 3. 6 үлгі, жоспар бойынша жобалау	6. 1. 3. 6 заттардың кеңістіктік қатынасын білдіретін сөздерді сөйлеуде қолдану	7. 1. 3. 6 мектепке іргелес көшелермен жүру	8. 1. 3. 6 триминолардан фигураларды жасау	9. 1. 3. 6 нысанның алыс немесе жақын екенін анықтау
	5. 1. 3. 7 еліктеу арқылы кеңістікте берілген бағытта қозғалу (алға, артқа)	6. 1. 3. 7 үлкен кеңістікте: асханада, актзалында, спортзалында және мектеп дәліздерінде бағдарлау	7. 1. 3. 7 қоғамдық орындарда: дүкенде, дәріханада, пошта бөлімшесінде, емханада бағдарлау	8. 1. 3. 7 әдеттен тыс позициялардағы, басқа объектілермен және бақылаушымен өзгерген кеңістіктік қатынастардағы объектілерді тану	9. 1. 3. 7 суреттерден кейіпкердің қай қолмен және қай жағында тұрғанын анықтау
1. 3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	5. 1. 3. 8 шағын шектеулі кеңістікте шарлау: сыныпта, жатын бөлмелерде, дәретханада, киім ауыстыратын бөлмеде, сыныптарда	6. 1. 3. 8 мектеп алаңында бағдарлау: мектеп аумағы, балалар және спорт алаңдары	7. 1. 3. 8 кеңістіктік қатынастарды ауызша нұсқауларға сәйкес қайталау	8. 1. 3. 8 берілген заттарды құмға, суға, ауаға салу	9. 1. 3. 8 заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздер мен көсемшелерді сөйлеуде қолдану
	5. 1. 3. 9 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше мектеп аумағында жүру	6. 1. 3. 9 триминодан фигураларды жасау	7. 1. 3. 9 сөйлеуде заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздерді қолдану	8. 1. 3. 9 сөйлеуде заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздер мен көсемшелерді қолдану	9. 1. 3. 9 қоғамдық орындарда: дүкенде, дәріханада, пошта бөлімшесінде, емханада, әлеуметтік қызметтерде бағдарлау
	5. 1. 3. 10 заттардың кеңістіктік қатынасын білдіретін	6. 1. 3. 10 қағаз парағында бағдарлау (орталық, орта, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар,	7. 1. 3. 10 оқиғалар тізбегін анықтау (бұрын, содан кейін)	8. 1. 3. 10 бір аптаға оқиғалар күнтізбесін мұғалімнің көмегімен жасау	9. 1. 3. 10 ауызша нұсқаулар бойынша заттардың

	сөздерді сөйлеуде қолдану	жоғарғы оң жақ бұрыш)			кеңістіктік қатынастарын қайталау
	5. 1. 3. 11 тәулік уақытының, жыл мезгілдерінің реттілігі мен белгілерін ажырату	6. 1. 3. 11 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру	7. 1. 3. 11 өз өміріндегі оқиғаларды басынан аяғына дейін сипаттау	8. 1. 3. 11 сағат бойынша уақытты анықтау	9. 1. 3. 11 мұғалімнің, ата-ананың көмегімен пайдаланылған және түсірілген фотосуреттерімен оқиғалар (жеке, сыныптық) күнделігін жүргізу
	5. 1. 3. 12 өз өміріңіздегі оқиғаларды кеше, бүгін, ертең ұғымдарымен салыстыру	6. 1. 3. 12 оқиғалар тізбегін анықтау: алдымен-содан кейін	7. 1. 3. 12 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру	8. 1. 3. 12 жыл мезгілдері бойынша мерекелерді атау	9. 1. 3. 12 өз өміріңіздегі оқиғаларды басынан аяғына дейін сипаттау
	5. 1. 3. 13 оқиғалар тізбегін белгілеу: алдымен - содан кейін		7. 1. 3. 13 сағаттың уақытын анықтау	8. 1. 3. 13 уақыт кестесінің көмегімен жұмыс күндерін, демалыс және мереке күндерін анықтау	9. 1. 3. 13 уақыт кестесінен күндерді табу: жақындарының, достарының туған күндері
	5. 1. 3. 14 апта күндерін атау				9. 1. 3. 14 сағат бойынша уақытты анықтау
	5. 1. 3. 15 жыл айларын атау				
	5. 1. 4. 1 әртүрлі әрекеттерде тактильді-моторлы сезімталдықты қолдану: саздан, ермексазнен, қамырдан модельдеу; саусақпен сурет салу ; үлкен мозаикамен ойындар ; ұсақ заттарды сұрыптау	6. 1. 4. 1. бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: сезіну, тексеру	7. 1. 4. 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: сезіну, тексеру, сипау, илеу, түрту, сығу	8. 1. 4. 1 әртүрлі заттардың салмағын ажырату (мақта, шеге, жолақ)	9. 1. 4. 1 материалдарды сипаттамалары бойынша ажырату (температура, құрылым, ылғалдылық, тұтқырлық)
	5. 1. 4. 2 саусақтармен	6. 1. 4. 2 көрнекі үлгіге сәйкес	7. 1. 4. 2 өнімдерді консистенциясы	8. 1. 4. 2 үлгіні пайдаланып сипау арқылы	9. 1. 4. 2 объектілердің

1 . 4 . Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	нысанды сезіну немесе оның контурын сызу	жанасу арқылы көлемді нысанға жұпты таңдау	бойынша ажырату (сұйық, қатты, тұтқыр, түйіршіктелген)	таныс және бейтаныс заттарды табу	ерекше қасиеттерін сөзбен айту
	5. 1. 4. 3 2-ден таңдау кезінде визуалды үлгіні пайдаланып үш өлшемді фигуралар мен заттарды сезу арқылы тану	6. 1. 4. 3 сұйық және қатты тағамның (ыстық, суық), әртүрлі заттардың қарама-қарсы температурасын ажырату	7. 1. 4. 3 көрнекі үлгіні пайдаланып сипау арқылы көлемді затты табу	8. 1. 4. 3 жанасуларды локализациялау	9. 1. 4. 3 қолында немесе артында " жазылған" әріптер мен сандарды атау, қайталау
	5. 1. 4. 4 сөйлеу немесе ым-ишара арқылы тактильді қалауларды білдіру	6. 1. 4. 4 заттарды салмағына қарай ажырату (ауыр - жеңіл)	7. 1. 4. 4 көрнекі үлгі бойынша заттардың өлшемі мен пішінін сипау арқылы ажырату	8. 1. 4. 4 үлгі бойынша әртүрлі беттік құрылымы бар материалдарды және заттарды (қырлы, тікенді, жұмсақ) жанасу арқылы тану	9. 1. 4. 4 материалдар мен заттардың бетінің құрылымын атау (тікенді, жұмсақ, суық, жылы)
	5. 1. 4. 5 адамның жанасуына адекватты-эмоционалды және моторлы жауап беру	6. 1. 4. 5 әртүрлі температурадағы материалдармен жанасуға адекватты жауап беру	7. 1. 4. 5 заттардың қасиеттерін ажырату (жұмсақ, қатты, тегіс, өрескел)		9. 1. 4. 5 сипау арқылы өрескел әріптер мен сандарды тану
	5. 1. 4. 6 материалдармен (ағаш, металл, су) жанасуға адекватты жауап беру	6. 1. 4. 6 объектілерден шығатын вибрацияға адекватты жауап беру	7. 1. 4. 6 қауіпсіздік мақсатында тактильді-моторлық сезімталдықты пайдалану		
		6. 1. 4. 7 ыстық немесе өткір заттарды ұстағанда абай болу			

2) "Қимыл-қозғалыс саласын дамыту"

2 - кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	5 - сынып	6 - сынып	7 - сынып	8 - сынып	9 - сынып
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	5. 2. 1. 1 жұдырықты	6. 2. 1. 1 бір қозғалыстан екіншісіне бірқалыпты ауысу:	7. 2. 1. 1 бір статикалық позадан екіншісіне	8. 2. 1. 1 суреттерді аяқтау	9. 2. 1. 1 конфигурациясы бойынша басылған әріптердің элементтеріне

	түйіп ашу, саусақтарды бүгіп, түзету	таяқшалардан заттардың контурын жасау	ырғақты түрде ауысу (алақан - жұдырық)		ұқсас фигураларды салу
	5. 2. 1. 2 саусақ ұшымен үстелді түрту	6. 2. 1. 2 ермексазбен мүсіндеу	7. 2. 1. 2 күнделікті өмірде және сабақта қолмен дәл қимылдар жасау (байлау, шешу, бекіту)	8. 2. 1. 2 сызық ішінде түзу, көлбеу, үзік сызықтардан тұратын жиектерді салу	9. 2. 1. 2 үлгі бойынша нүктелер бойынша сызықтар сызу
	5. 2. 1. 3 еліктеу арқылы қол соғу (ритм, мөлшер)	6. 2. 1. 3 трафарет ішінде штрихтау	7. 2. 1. 3 жақтауда тік, көлденең және қиғаш сызықтары бар үлгіге сәйкес штрихтау	8. 2. 1. 3 ырғақты өрнектерді салу, әртүрлі конфигурациядағы толқынды сызықтарды, көлбеу түзу және нүктелі сызықтарды салу	9. 2. 1. 3 шектелген кеңістікте түзу көлденең сызықтар салу
	5. 2. 1. 4 саусақтармен әртүрлі пішіндер жасау	6. 2. 1. 4 шектелген кеңістікте белгіленген нүктелер бойымен контур бойымен кескіндерді қадағалау	7. 2. 1. 4 трафарет, шаблондарды сызып шығу	8. 2. 1. 4 шектеулі кеңістікте бағытын өзгерте отырып сызықтар салу	9. 2. 1. 4 ерікті бағытта әртүрлі сызықтар салу
	5. 2. 1. 5 жіпке түймелерді және үлкен моншақтарды тізу	6. 2. 1. 5 түрлі музыкалық аспаптарда ойнауға еліктеу (фортепиано, барабан, гитара, керней)	7. 2. 1. 5 шектеулі кеңістікте белгіленген нүктелер бойымен контур бойынша сызып шығу	8. 2. 1. 5 объектінің толық бейнесін алу үшін объектінің жартысын толық сызу	
	5. 2. 1. 6 үрме бұршақ, бұршақ, дәнді дақылдарды сұрыптау	6. 2. 1. 6 тік, көлденең түзу сызықтарды салу	7. 2. 1. 6 нүктелі сызықтар бойымен жолақтардың әртүрлі түрлерін сызу	8. 2. 1. 6 қарапайым лабиринттер арқылы үздіксіз сызықтар салу	
	5. 2. 1. 7 түймелерді, сылдырмақтарды, ілмектерді бекіту және ашу	6. 2. 1. 7 дәйекті қозғалыстарды орындау (" жұдырық-шет-алақан")	7. 2. 1. 7 ұяшықтарға өрнек салу (ұяшықтарды қарау, әр ұяшыққа нүкте		

			қ о ю , ұяшықтарды санау)		
	5. 2. 1. 8 екі қ о л д ы пайдалану (сол қолмен ұстап тұрып, қағаз парағын оң қол алақанымен тегістеу, және керісінше)	6. 2. 1. 8 бір бағытта штрихтау (жоғарыдан төменге қарай)			
	5. 2. 1. 9 қарындашты немесе қаламды дұрыс ұстау	6. 2. 1. 9 ауыспалы элементтері бар сызыққа үлгіні көшіру			
	5. 2. 1. 10 сызықты сақтай отырып, екі ұяшыққа түзу сызықтарды (тік, көлденең) салу				
2.2. Мимика ж ә н е пантомимиканы дамыту	5. 2. 2. 1 көз қозғалтқыш жаттығуларды орындау	6. 2. 2. 1 көзқозғалтқыш жаттығуларды орындау	7. 2. 2. 1 көзқозғалтқыш жаттығуларды орындау	8. 2. 2. 1 ертегі кейіпкерлерінің, мультфильм кейіпкерлерінің ж ә н е фильмдердің мимикасы мен қимылдарына еліктеу	9. 2. 2. 1 қиялдағы заттармен әрекет ету
	5. 2. 2. 2 жануарлардың әдеттеріне еліктеу	6. 2. 2. 2 жануарлардың қимыл-қозғалысына, қалпы мен әдеттеріне еліктеу	7. 2. 2. 2 қозғалыс кезінде нұсқаулықтарды қабылдау және орындау	8. 2. 2. 2 позаларды және басқа адамның қимылдары қайталау ("Айна " ойыны)	9. 2. 2. 2 бет пен дененің әртүрлі бөліктерінің (көз , ауыз, саусақ) позалары мен қимылдарын үлгі бойынша қайталау
	5. 2. 2. 3 қимылдарды затпен және затсыз еліктеу арқылы жаңғырту	6. 2. 2. 3 қиялдағы заттармен еліктеу арқылы қозғалыстарды қайталау	7. 2. 2. 3 жануарларды, мультфильм кейіпкерлерін, т а н ы с адамдарды о л а р д ы ң қимылдарына еліктеу арқылы болжау	8. 2. 2. 3 адамның әртүрлі эмоционалдық күйлерін (таңдану, қорқыныш, қуаныш) тану	9. 2. 2. 3 вербалды емес қарым-қатынас әдістерін қолдану (ым-ишара, м и м и к а , пантомима)
	5. 2. 2. 4 вербалды емес				9. 2. 2. 4 адамның

	қарым-қатынастың әртүрлі әдістерін (мимика, пантомима) қолдану	6. 2. 2. 4 жүру, жүгіру, музыкалық ойыншықтарды ойнау қарқынын қайталау	7. 2. 2. 4 табиғат құбылыстарына (жаңбыр, жел) еліктеу	8. 2. 2. 4 елестететін заттармен әртүрлі әрекеттерге еліктеу	эмоционалдық күйлеріне еліктеу (таңдану, қорқыныш, қуаныш)
	5. 2. 2. 5 артикуляция мүшелерінің қозғалыстарын қайталау	6. 2. 2. 5 позаларды және қимылдар қайталау ("Айна" ойыны)	7. 2. 2. 5 адамның әртүрлі эмоционалдық күйлерін (таңдану, қорқыныш, қуаныш) түсіну	8. 2. 2. 5 эмоционалды күйлерді (таңдану, қорқыныш, қуаныш) қайталау	9. 2. 2. 5 эмоциялардың сыртқы көрінісін бақылау
	5. 2. 2. 6 дене қозғалыстарын қайталау		7. 2. 2. 6 әртүрлі эмоционалдық күйлерді (таңдану, қорқыныш, қуаныш) қайталау		

3) "Зерделік саласын дамыту"

3-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	5 -сынып	6 -сынып	7 -сынып	8 -сынып	9 -сынып
	5. 3. 1. 1 суреттер сериясын орналастыру (5)	6. 3. 1. 1 ойыншықтар мен суреттердің берілген орналасуын көрсету	7. 3. 1. 1 толық бөліктік қатынастарды орнату	8. 3. 1. 1 ойыншықтар мен суреттердің берілген орналасуын қайталау	9. 3. 1. 1 берілген сөздер қатарын қайталау (10 ішінде)
	5. 3. 1. 2 мүсіндеу, сызу кезінде заттың пішінін, өлшемін, түсін бейнелеу	6. 3. 1. 2 есте сақтау бойынша бірдей объектілерді табу	7. 3. 1. 2 нысандар немесе суреттер жиынындағы өзгерістерді анықтау (не жетіспейді?)	8. 3. 1. 2 таңбалар қатарын (әріптер, сандар) салу	9. 3. 1. 2 тыңдалған сөйлеу материалын (сөз тіркестері, қысқа мәтін, жұптар) жаңғырту және қайталау
	5. 3. 1. 3 фотосуреттердегі таныс аттарды тану және атау	6. 3. 1. 3 объектілер немесе суреттер жиынындағы өзгерістерді анықтау (не өзгерді?)	7. 3. 1. 3 белгіленген суреттер сериясын орналастыру	8. 3. 1. 3 қимылдарды есте сақтау	9. 3. 1. 3 объектілерді сипаттау арқылы тану
	5. 3. 1. 4 сөздер қатарын жаңғырту (3-5)	6. 3. 1. 4 бірнеше қимылдарды затпен және затсыз орындау	7. 3. 1. 4 есте сақтау арқылы сурет салу	8. 3. 1. 4 есте сақтау бойынша үлгілерді салу	9. 3. 1. 4 өткен күндегі, аптадағы оқиғалар туралы әңгімелеу

3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	5. 3. 1. 5 объектілер мен суреттерді ретімен орналастыру (қатарға қосу)	6. 3. 1. 5 нұсқаулар кешенін орындау	7. 3. 1. 5 сұрақтар бойынша көргендерін сипаттау	8. 3. 1. 5 өлеңді жатқа айту	9. 3. 1. 5 есте сақтау қабілетін дамыту мақсатында ашық топтық ойындарға қатысу
	5. 3. 1. 6 нұсқауларды орындау	6. 3. 1. 6 ритмді қайталау	7. 3. 1. 6 суреттерді тану (болған немесе болмаған)	8. 3. 1. 6 сұрақтар қойылғанда өткен күндегі немесе аптадағы оқиғалар туралы айту	9. 3. 1. 6 ереже бойынша үстел ойындарын ойнау, зейінін дамыту
	5. 3. 1. 7 ойынның қарапайым ережелерін сақтау	6. 3. 1. 7 қозғалыстарды қайталау	7. 3. 1. 7 таныс әуендерді тану		9. 3. 1. 7 би және гимнастикалық қимылдарды есте сақтау
	5. 3. 1. 8 ойыншықтың орнын есте сақтау (не өзгерді?)	6. 3. 1. 8 ойын ережелерін сақтау			
		6. 3. 1. 9 объектілердің орналасуындағы өзгерістерді анықтау			
	5. 3. 2. 1 пайдалану үлгілер, сынап көру, көрнекі сәйкестендіру үшін тапсырмаларды орындау	6. 3. 2. 1 үлгіден түсі күрт ерекшеленетін таныс нысандарды таңдау (3 қарама - қарсы түс)	7. 3. 2. 1 объектілер арасындағы себеп-салдар байланысын анықтау (сюжеттік суреттер, оқиғалар)	8. 3. 2. 1 себеп-салдар байланысын анықтау (сурет, суреттер сериясы, мультфильм)	9. 3. 2. 1 объектілерді ерекше қасиеттері бойынша жіктеу
	5. 3. 2. 2 объектілермен ойындар мен жаттығулар кезінде шама параметрлерін ескеру	6. 3. 2. 2 қарама-қарсы қарым-қатынастарды ауызша айту (тыныш-қатты, алыс-жақын)	7. 3. 2. 2 объектілерді және заттарды анық көрсетілген белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, бөліктерінің саны, жекелеген бөліктерінің орналасуы, биіктігі) салыстыру (2-4)	8. 3. 2. 2 сандық параметрлерді ажырату	9. 3. 2. 2 объектілер мен сызықтардың жазықтықта орналасу үлгісін орнату

	5. 3. 2. 3 объектілердің сипаттамаларын бөлектеу	6. 3. 2. 3 объектілерді және ерекше белгілері бар объектілер салыстыру	7. 3. 2. 3 сюжетті суреттер сериясынан оқиғалар тізбегін анықтау	8. 3. 2. 3 негізгі элементтерді, бөлшектерді тұтас объектіде, тақырыпта оқшаулау	9. 3. 2. 3 негізгі мүмкіндік ретінде көлемі бойынша қатарларды орындау
	5. 3. 2. 4 объектілерді берілген сипаттамаға (түс , пішін, өлшем) сәйкес біріктіру	6. 3. 2. 4 нысандарды берілген бір белгі – пішіні, өлшемі немесе түсі бойынша топтастыру	7. 3. 2. 4 сюжетті суреттің мағынасын түсіну, сұрақтарға жауап беру	8. 3. 2. 4 сөйлеуде жалпылау сөздерді қолдану	9. 3. 2. 4 орындалған тапсырманы бағалау: дұрыс, тез, жақсы
	5. 3. 2. 5 объектілердің мақсатын атау	6. 3. 2. 5 заттар мен құралдардың мақсатын білу	7. 3. 2. 5 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары , Коос текшелері, Монтессори материалдары)	8. 3. 2. 5 сюжетті суреттер сериясынан оқиғалар тізбегін анықтау	9.3.2. 5 тапсырманың орындалуын жеке бақылау
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	5. 3. 2. 6 өз қызметінің нәтижелерін бағалау	6. 3. 2. 6 құрдастар қызметінің өнімділігін бағалау	7. 3. 2. 6 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау (" Төртінші тақ")	8. 3. 2. 6 сюжеттік картиналар сериясының мағынасын түсіну, басты кейіпкерлерді, негізгі оқиғаларды анықтау	9. 3. 2. 6 түстер мен олардың реңктерін ажырату
	5. 3. 2. 7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары , Коос текшелері , Монтессори материалдары)	6. 3. 2. 7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары , Коос текшелері , Монтессори материалдары)	7. 3. 2. 7 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру	8. 3. 2. 7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)	9. 3. 2. 7 сипаттамаларға негізделген бірқатар нысандарда үлгіні орнату: түсі, пішіні, өлшемі
	5. 3. 2. 8 үлгі бойынша жобалау	6. 3. 2. 8 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау (" Төртінші тақ")		8. 3. 2. 8 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау (" Төртінші тақ")	9. 3. 2. 8 сюжеттік суреттерде қателерді табу (болады, болмайды)
	5. 3. 2. 9 объектілерді өлшемі бойынша салыстыру (заттар бір-біріне	6. 3. 2. 9 орындалған		8. 3. 2. 9 орындалған	9. 3. 2. 9 көрнекі есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос

	; адамдар биіктігі бойынша)	тапсырманы үлгімен салыстыру		тапсырманы үлгімен салыстыру	текшелері, Монтессори материалдары)
	5. 3. 2. 10 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау (" Төртінші тақ")				9. 3. 2. 10 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру
	5. 3. 2. 11 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру				

31. Осы бағдарлама зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Танымдық даму" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұзақмерзімді жоспардың негізінде іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда оқу мақсаттарын сыныптар мен тоқсандар бойынша бөлу ұсыныс ретінде берілген. Мұғалім әрбір оқушы үшін оның психофизиологиялық күйі мен ерекшеліктерін тексеру нәтижелері бойынша белгіленген мүмкіндіктерін ескере отырып, қол жетімді оқу мақсаттарын дербес анықтайды. Оқушылармен жұмысты жоспарлау кезінде мұғалім бұрын оқыған оқу материалын қайталауды және қалыптасқан дағдыларды үздіксіз бекітуді қамтамасыз етеді.

Параграф 3. Зияты орташа түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін "Танымдық даму" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспары

1) 5- сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	5.1.1.1 айналасындағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау
	5.1.1.2 дыбыс көзінің локализациясын анықтау
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	5.1.2.1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: мақсатты бақылау
	5.1.2.2 объектілерді оның кескінімен салыстыру
	5.1.2.3 суреттерді жұбымен сәйкестендіру
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	5.1.3.1 өз денесінің схемасында бағдарлау
	5.1.3.2 өз денесінің сызбасындағы оң және сол жақтарын ажырату
	5.1.3.3 қағаз парағында бағдарлау (орталық, орта, жоғарғы, төменгі, сол, оң жақ)

	5.1.3.11 тәулік уақытының, жыл мезгілдерінің реттілігі мен белгілерін ажырату
	5.1.3.12 өз өміріңіздегі оқиғаларды кеше, бүгін, ертең ұғымдарымен салыстыру
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	5.1.4. 1 әртүрлі әрекеттерде тактильді-моторлы сезімталдықты қолданады: саздан, ермексаздан, қамырдан модельдеу; саусақпен сурет салу; үлкен мозаикамен ойындар ; ұсақ заттарды сұрыптау
2.1. Ұсақ мотористиканы дамыту	5.2.1.1 жұдырықты түйіп ашу, саусақтарды бүгіп, түзету
	5.2.1.2 саусақ ұшымен үстелді соғу
	5.2.1.3 еліктеу арқылы қол соғу (ритм, мөлшер)
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	5.2.2.1 көзқозғалтқыш жаттығуларды орындау
	5.2.2.2 жануарлардың әдеттеріне еліктеу
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	5.3.1.1 суреттер сериясын орналастыру (5)
	5.3.1.2 мүсіндеу, сызу кезінде заттың пішінін, өлшемін, түсін бейнелеу
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	5.3.2.1 пайдалану үлгілер, сынап көру, көрнекі сәйкестендіру үшін тапсырмаларды орындау
	5.3.2.2 объектілермен ойындар мен жаттығулар кезінде шама параметрлерін ескеру
	5.3.2.3 объектілердің сипаттамаларын бөлектеу
2-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	5.1.1.3 таныс адамдардың (ата-ананың, туыстарының, достарының) дауысын ажырату
	5.1.1.4 жануарлардың дауысын ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	5.1.2.4 3-4 бөліктен сурет құрау
	5.1.2.5 үлгі бойынша текшелерден және жалпақ геометриялық пішіндерден құрастыру
	5.1.2.6 жасырын объектілер мен кескіндерді бөлек, элемент бойынша тану
	5.1.2.7 жазық және көлемдік геометриялық фигураларды ажырату, бөлшектері мен ерекшеліктерін белгілеу
1.3. Кеңістік -уақыттық бағдардың дамуы	5.1.3.4 объектілердің орналасуының қашықтығын ажырату (онда, одан әрі, жақын)
	5.1.3.5 заттардың өзара орналасуын ажырату
	5.1.3.6 үлгі, жоспар бойынша жобалау
	5.1.3.13 оқиғалар тізбегін белгілеу: алдымен - содан кейін
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	5.1.4.2 саусақтармен нысанды сезіну немесе оның контурын сызу
	5.1.4. 3 2-ден таңдау кезінде визуалды үлгіні пайдаланып үш өлшемді фигуралар мен заттарды сезу арқылы тану
	5.2.1.4 саусақтармен әртүрлі пішіндер жасау

2.1. Ұсақ мотористикаларды дамыту	5.2.1.5 жіпке түймелерді және үлкен моншақтарды тізу
	5.2.1.6 үрме бұршақ, бұршақ, дәнді дақылдарды сұрыптау
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	5.2.2.3 қимылдарды затпен және затсыз еліктеу арқылы жаңғырту
	5.2.2.4 вербалды емес қарым-қатынастың әртүрлі әдістерін (мимика, пантомима) қолдану
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	5.3.1.3 фотосуреттердегі таныс аттарды тану және атау
	5.3.1.4 сөздер қатарын жаңғырту (3-5)
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	5.3.2.4 объектілерді берілген сипаттамаға (түс, пішін , өлшем) сәйкес біріктіру
	5.3.2.5 объектілердің мақсатын атау
3-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	5.1.1.5 дыбыстарды ажырату және оны затпен байланыстыру (ойыншық, сурет)
	5.1.1.6 дыбысты күшін естіп ажырату (тыныш-қатты)
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	5.1.2.8 негізгі түстерді ажырату
	5.1.2.9 шама бірліктерін ажырату
	5.1.2.10 көзін адамның бетінде ұстап тұру
	5.1.2.11 үлгі бойынша санау таяқшаларынан құрастыру
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	5.1.3.7 еліктеу арқылы кеңістікте берілген бағытта қозғалу (алға, артқа)
	5.1.3.8 шағын шектеулі кеңістікте шарлау: сыныпта, жатын бөлмелерде, дәретханада, киім ауыстыратын бөлмеде, сыныптарда
	5.1.3.14 апта күндерін атау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	5.1.4.4 сөйлеу немесе ым-ишара арқылы тактильді қалауларды білдіру
	5.1.4.5 адамның жанасуына адекватты-эмоционалды және моторлы жауап беру
2.1. Ұсақ мотористикаларды дамыту	5.2.1.7 түймелерді, сылдырмақтарды, ілмектерді бекіту және ашу
	5.2.1.8 екі қолды пайдалану (сол қолмен ұстап тұрып, қағаз парағын оң қол алақанымен тегістеу, және керісінше)
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	5.2.2.5 артикуляция мүшелерінің қозғалыстарын қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	5.3.1.5 объектілер мен суреттерді ретімен орналастыру (қатарға қосу)
	5.3.1.6 нұсқауларды орындау
	5.3.2.6 өз қызметінің нәтижелерін бағалау

3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	5.3.2.7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)
	5.3.2.8 үлгі бойынша жобалау
4-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	5.1.1.7 музыкалық ойыншықтардың дыбысының басталуы мен аяқталуына жауап беру
	5.1.1.8 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету: өз қолымен қатты және жағымсыз шудан қорғану, жағымды дыбыстарға жауап беру, қуанышты мимикамен жауап беру, есту қабілетін шоғырландыру
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	5.1.2.12 үлгі бойынша геометриялық пішіндерден құрастыру
	5.1.2.13 жақын немесе алыс қозғалатын объектіні көзбен қадағалау (көлденең, тігінен, шеңберде, алға/артқа)
	5.1.2.14 суреттерді бояу
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	5.1.3.9 мұғалімнің көмегімен және өз бетінше мектеп аумағында жүру
	5.1.3.10 заттардың кеңістіктік қатынасын білдіретін сөздерді сөйлеуде қолдану
	5.1.3.15 жыл айларын атау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	5.1.4.6 материалдармен (ағаш, металл, су) жанасуға адекватты жауап беру
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	5.2.1.9 қарындашты немесе қаламды дұрыс ұстау
	5.2.1.10 сызықты сақтай отырып, екі ұяшыққа түзу сызықтарды (тік, көлденең) салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	5.2.2.6 дене қозғалыстарын қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	5.3.1.7 ойынның қарапайым ережелерін сақтау
	5.3.1.8 ойыншықтың орнын есте сақтау (не өзгерді?)
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	5.3.2.9 объектілерді өлшемі бойынша салыстыру (заттар бір-біріне; адамдар биіктігі бойынша)
	5.3.2.10 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау ("Төртінші тақ")
	5.3.2.11 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру

2) 6-сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	6.1.1.1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау
	6.1.1.2 әуеннің табиғатын эмоционалды түрде ажырату (көңілді, мұңды)
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	6.1.2.1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: мақсатты түрде жүйелі бақылау
	6.1.2.2 5-6 бөліктен заттардың суреттерін жасау

	6.1.2.3 негізгі түстер мен олардың реңктерін ажырату
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	6.1.3.1 өз денеңізге қатысты объектілердің орнын бағдарлау
	6.1.3.2 үлгі бойымен белгілі бір бағытта сызықтар салу
	6.1.3.3 өз денесінің, басқа адамдардың, заттардың сызбасындағы оң және сол жақтарын ажырату
	6.1.3.4 үлгі бойынша тік және көлденең бағытта жазық және көлемді объектілерді орналастыру
	6.1.3.11 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру
	6.1.3.12 оқиғалар тізбегін анықтау : алдымен-содан кейін
1.4. Тактильді- қозғалыс қабылдауын дамыту	6.1.4.1. бағдарлаудың іздеу әдістерін қолдану: сезіну , тексеру
	6.1.4.2 көрнекі үлгіге сәйкес жанасу арқылы көлемді нысанға жұпты таңдау
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	6.2.1.1 бір қозғалыстан екіншісіне бірқалыпты ауысу : таяқшалардан заттардың контурын жасау
	6.2.1.2 ермексазбен мүсіндеу
	6.2.1.3 трафарет ішінде штрихтау
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	6.2.2.1 көзқозғалтқыш жаттығуларды орындау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	6.3.1.1 ойыншықтар мен суреттердің берілген орналасуын көрсету
	6.3.1.2 сте сақтау бойынша бірдей объектілерді табу
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	6.3.2.1 үлгіден түсі күрт ерекшеленетін таныс нысандарды таңдау (3 қарама-қарсы түс)
	6.3.2.2 қарама-қарсы қарым-қатынастарды ауызша айту (тыныш-қатты, алыс-жақын)
2-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	6.1.1.3 қоршаған орта дыбыстарына еліктеу
	6.1.1.4 есту арқылы дыбыстың биіктігін ажырату
	6.1.1.5 есту арқылы дыбыстың қарқынын ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	6.1.2.4 көлемді және жазық геометриялық пішіндерді ажырату
	6.1.2.5 шамалардың бірліктері мен сипаттамаларын ажырату
	6.1.2.6 әріптегі жетіспейтін элементтерді толтыру
	6.1.2.7 үлгі бойынша санау таяқшаларынан құрастыру
1.3 Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	6.1.3.5 үлгі, жоспар бойынша жобалау
	6.1.3.6 заттардың кеңістіктік қатынасын білдіретін сөздерді сөйлеуде қолдану
	6.1.3.7 үлкен кеңістікте: асханада, акт залында, спорт залында және мектеп дәліздерінде бағдарлау

	6.1.3.11 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру
	6.1.3.12 оқиғалар тізбегін анықтау: алдымен-содан кейін
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	6.1.4. 3 сұйық және қатты тағамның (ыстық, суық), әртүрлі заттардың қарама-қарсы температурасын ажырату
	6.1.4. 4 заттарды салмағына қарай ажырату (ауыр - жеңіл)
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	6.2.1.4 шектелген кеңістікте белгіленген нүктелер бойымен контур бойымен кескіндерді қадағалау
	6.2.1.5 түрлі музыкалық аспаптарда ойнауға еліктеу (фортепиано, барабан, гитара, керней)
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	6.2.2.2 жануарлардың қимыл-қозғалысына, қалпы мен әдеттеріне еліктеу
	6.2.2.3 қиялдағы заттармен еліктеу арқылы қозғалыстарды қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	6.3.1.3 объектілер немесе суреттер жиынындағы өзгерістерді анықтау (не өзгерді?)
	6.3.1.4 бірнеше қимылдарды затпен және затсыз орындау
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	6.3.2.3 объектілерді және ерекше белгілері бар объектілер салыстыру
	6.3.2.4 нысандарды берілген бір белгі – пішіні, өлшемі немесе түсі бойынша топтастыру
3-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	6.1.1.6 дыбыс ұзақтығын ажырату (ұзақ-қысқа)
	6.1.1.7 қарапайым ритмдерді ажырату, дыбысталуы бар ойыншықтарға ойнау, буындарды айту, қол соғу арқылы жауап беру
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	6.1.2.8 заттарды, бейнелерді салыстыру, айырмашылығы мен ұқсастығын табу
	6.1.2.9 заттар мен суреттердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу
	6.1.2.10 элементтерді берілген сипаттамаға сәйкес біріктіру
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	6.1.3.8 мектеп алаңында бағдарлау: мектеп аумағы, балалар және спорт алаңдары
	6.1.3.9 триминолардан фигураларды жасау
	6.1.3.10 қағаз парағында бағдарлау (орталық, орта, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар, жоғарғы оң жақ бұрыш)
	6.1.3.11 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру
	6.1.3.12 оқиғалар тізбегін анықтау : алдымен-содан кейін

1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	6.1.4.5 әртүрлі температурадағы материалдармен жанасуға адекватты жауап беру
2.1. Ұсақ мотриканы дамыту	6.2.1.6 тік, көлденең түзу сызықтарды салу
	6.2.1.7 дәйекті қозғалыстарды орындау (" жұдырық-шет-алақан")
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	6.2.2.4 жүру, жүгіру, музыкалық ойыншықтарды ойнау қарқынын қайталау
	6.2.2.5 позаларды және қимылдар қайталау ("Айна" ойыны)
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	6.3.1.5 нұсқаулар кешенін орындау
	6.3.1.6 ритмді қайталау
	6.3.1.7 қозғалыстарды қайталау
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	6.3.2.5 заттар мен құралдардың мақсатын білу
	6.3.2.6 құрдастар қызметінің өнімділігін бағалау
4-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	6.1.1.8 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету: өз қолымен қатты және жағымсыз шудан қорғау, жағымды дыбыстардаға қуанышты мимикамен, есту концентрациясымен, қозғалыстармен жауап беру
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	6.1.2.11 нақты объектілерді олардың алмастырғыштарында тану
	6.1.2.12 объектілер мен жалпақ фигуралармен ойындар мен жаттығулар кезінде шама бірліктерін ажырату
	6.1.2.13 үлгі бойынша сюжетті суреттерді бояу
	6.1.2.14 заттық және тақырыптық суреттерді бояу
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	6.1.3.10 қағаз парағында бағдарлау (орталық, орта, жоғарғы, төменгі, сол, оң, бұрыш, сол жақ бұрыштар, жоғарғы оң жақ бұрыш)
	6.1.3.11 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру
	6.1.3.12 оқиғалар тізбегін анықтау: алдымен-содан кейін
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	6.1.5.6 объектілерден шығатын вибрацияға адекватты жауап беру
	6.1.5.7 ыстық немесе өткір заттарды ұстағанда абай болу
2.1. Ұсақ мотриканы дамыту	6.2.1.8 бір бағытта штрихтау (жоғарыдан төменге қарай)
	6.2.1.9 ауыспалы элементтері бар сызыққа үлгіні көшіру
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	6.2.2.5 позаларды және қимылдарды қайталау (" Айна" ойыны)
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	6.3.1.8 ойын ережелерін сақтау
	6.3.1.9 объектілердің орналасуындағы өзгерістерді анықтау

3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	6.3.2.7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)
	6.3.2.8 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау ("Төртінші тақ")
	6.3.2.9 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру

3) 7-сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	7.1.1.1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау, сөйлеушінің көзі мен аузына қарау
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	7.1.2.1 бағдарлаудың ізденіс әдістерін қолдану: жүйелі бақылау
	7.1.2.2 үлгі, ауызша нұсқау бойынша санау таяқшаларынан құрастыру
	7.1.2.3 объектінің суреттерін құрастыру
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	7.1.3.1 қарсы тұрған адамның денесінде бағдарлау
	7.1.3.2 көршіге қатысты өз орнын анықтау (сол-оң, артқы-алдыңғы)
	7.1.3.3 суреттерден кейіпкердің қай қолмен және қай жағында тұрғанын анықтау
	7.1.3.4 басқа адамның қимылын көрсету
	7.1.3.10 оқиғалар тізбегін анықтау (бұрын, содан кейін)
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	7.1.4. 1 бағдарлаудың іздеу әдістерін қолданады: сезіну, тексеру, сипау, илеу, түрту, сығу
	7.1.4. 2 өнімдерді консистенциясы бойынша ажырату (сұйық, қатты, тұтқыр, түйіршіктелген)
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	7.2.1.1 бір статикалық позадан екіншісіне ырғақты түрде ауысу (алақан - жұдырық)
	7.2.1.2 күнделікті өмірде және сабақта қолмен дәл қимылдар жасау (байлау, шешу, бекіту)
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	7.2.2.1 көзқозғалтқыш жаттығуларды орындау
	7.2.2.2 қозғалыс кезінде нұсқаулықтарды қабылдау және орындау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	7.3.1.1 толық бөліктік қатынастарды орнату
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	7.3.2.1 объектілер арасындағы себеп-салдар байланысын анықтау (сюжеттік суреттер, оқиғалар)
2-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	7.1.1.2 есту арқылы дыбыстардың санын ажырату және қайталау
	7.1.1. 3 сөзден дыбысты бөліп алу
	7.1.2.4 әріпте жетіспейтін элементтерді толтыру
	7.1.2.5 контурлық кескіндердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану

1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	7.1.2.6 бөлшектерден пішіндердің үлгісі жасау
	7.1.2.7 ерекшеліктерді бөліп көрсету және объектілерді, тірі объектілерді, пейзаждарды сипаттау
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	7.1.3.5 үлгі, сызба бойынша жобалау
	7.1.3.6 мектепке іргелес көшелермен жүру
	7.1.3.11 өз өміріндегі оқиғаларды басынан аяғына дейін сипаттау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	7.1.4.3 көрнекі үлгіні пайдаланып сипау арқылы көлемді затты табу
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	7.2.1.3 жақтауда тік, көлденең және қиғаш сызықтары бар үлгіге сәйкес штрихтау
	7.2.1. 4 трафарет, шаблондарды сызып шығу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	7.2.2.3 жануарларды, мультфильм кейіпкерлерін, таныс адамдарды олардың қимылдарына еліктеу арқылы болжау
	7.2.2.4 табиғат құбылыстарына (жаңбыр, жел) еліктеу
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	7.3.1.2 нысандар немесе суреттер жиынындағы өзгерістерді анықтау (не жетіспейді?)
	7.3.1.3 белгіленген суреттер сериясын орналастыру
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	7.3.2.2 объектілерді және заттарды анық көрсетілген белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, бөліктерінің саны, жекелеген бөліктерінің орналасуы, биіктігі) салыстыру (2-4)
	7.3.2.3 сюжетті суреттер сериясынан оқиғалар тізбегін анықтау
3-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	7.1.1.4 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету
	7.1.1.5 қарапайым ритмдерді ажырату, дыбыстайтын ойыншықтармен ойнау, буындарды айту, қол соғу арқылы жауап беру
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	7.1.2.8 ауызша нұсқау бойынша санау таяқшаларынан құрастыру
	7.1.2.9 симметрия осін сақтай отырып, кескінді аяқтау
	7.1.2.10 әр түрлі қаріппен бейнеленген әріптер қатарындағы берілген әріпті тану
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	7.1.3.7 қоғамдық орындарда: дүкенде, дәріханада, пошта бөлімшесінде, емханада бағдарлау
	7.1.3.8 кеңістіктік қатынастарды ауызша нұсқауларға сәйкес қайталау
	7.1.3.12 мұғаліммен бірге бір күннің суреттік жоспарын құру
1.4. Тактильді- қозғалыс қабылдауын дамыту	7.1.4.4 көрнекі үлгі бойынша заттардың өлшемі мен пішінін сипау арқылы ажырату

2.1. Ұсақ мотористикалық дамыту	7.2.1.5 шектеулі кеңістікте белгіленген нүктелер бойымен контур бойынша сызып шығу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	7.2.2.5 адамның әртүрлі эмоционалдық күйлерін (таңдану, қорқыныш, қуаныш) түсіну
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	7.3.1.4 есте сақтау арқылы сурет салу
	7.3.1.5 сұрақтар бойынша көргендерін сипаттау
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	7.3.2.4 сюжетті суреттің мағынасын түсіну, сұрақтарға жауап беру
	7.3.2.5 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)
4-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	7.1.1.6 таныс әндерді үзінді немесе әуен бойынша тану
	7.1.1.7 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы, қалалық шуларды ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	7.1.2.11 қатардың ретін қайталау (әріптер, сандар, пішіндер, түстер)
	7.1.2.12 бөлшектерден әріптер мен сандар құрастыру (таяқшамен, ермексазбен, ауада)
1.3 Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	7.1.3.9 сөйлеуде заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздерді қолдану
	7.1.3.13 сағаттың уақытын анықтау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	7.1.4.5 заттардың қасиеттерін ажырату (жұмсақ, қатты, тегіс, өрескел)
	7.1.4.6 қауіпсіздік мақсатында тактильді-моторлық сезімталдықты пайдалану
2.1. Ұсақ мотористикалық дамыту	7.2.1.6 нүктелі сызықтар бойымен жолақтардың әртүрлі түрлерін сызу
	7.2.1.7 ұяшықтарға өрнек салу (ұяшықтарды қарау, әр ұяшыққа нүкте қою, ұяшықтарды санау)
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	7.2.2.6 әртүрлі эмоционалдық күйлерді (таңдану, қорқыныш, қуаныш) қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	7.3.1.6 суреттерді тану (болған немесе болмаған)
	7.3.1.7 таныс әуендерді тану
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	7.3.2.6 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау ("Төртінші тақ")
	7.3.2.7 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру

3) 8-сынып :

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 -тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	8.1.1.1 айналадағылардың сөйлеу тілін мұқият тыңдау, тыңдау қалпын ұстау, сөйлеушінің көзі мен аузына қарау
	8.1.1.2 дыбыстардың санын ажырату және қайталау
	8.1.2.1 объектілерді мақсатты түрде тексеру (көзбен қарау)

1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	8.1.2.2 адам мен жануарлардың ерекшеліктерін, айырмашылықтарын және ұқсастықтарын табу
	8.1.2.3 геометриялық көлемді және жазық пішіндерді ажырату
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	8.1.3.1 кеңістіктегі орналасуына қарай объектілердің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау
	8.1.3.2 кескіндерді көшіру (кейінге қалдырылған)
	8.1.3.3 берілген бағытта қозғалу
	8.1.3.10 бір аптаға оқиғалар күнтізбесін мұғалімнің көмегімен жасау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	8.1.4.1 әртүрлі заттардың салмағын ажырату (мақта, шеге, жолақ)
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	8.2.1.1 суреттерді аяқтау
	8.2.1.2 сызық ішінде түзу, көлбеу, үзік сызықтардан тұратын жиектерді салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	8.2.2.1 ертегі кейіпкерлерінің, мультфильм кейіпкерлерінің және фильмдердің мимикасы мен қимылдарына еліктеу
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	8.3.1.1 ойыншықтар мен суреттердің берілген орналасуын қайталау
	8.3.1.2 таңбалар қатарын (әріптер, сандар) салу
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	8.3.2.1 себеп-салдар байланысын анықтау (сурет, суреттер сериясы, мультфильм)
	8.3.2.2 сандық параметрлерді ажырату
2-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	8.1.1.3 есту арқылы сөйлеу мен ән айтуды ажырату
	8.1.1.4 әр түрлі сипаттағы дыбыстар мен шуларды ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	8.1.2.4 аппликацияда және дизайнда объектілерді орналастыру кезінде түстерді алмастыру
	8.1.2.5 түстерді әрекетке нұсқау ретінде пайдалану
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	8.1.3.4 қоғамдық көлікте бағдарлау: автобуста, троллейбуста, трамвайда, метрода
	8.1.3.5 қоғамдық орындарда бағдарлау: театрда, циркте, әлеуметтік қызметтерде
	8.1.3.11 сағат бойынша уақытты анықтау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	8.1.4. 2 үлгіні пайдаланып сипау арқылы таныс және бейтаныс заттарды табу
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	8.2.1.3 ырғақты өрнектерді салу, әртүрлі конфигурациядағы толқынды сызықтарды, көлбеу түзу және нүктелі сызықтарды салу
	8.2.1.4 шектеулі кеңістікте бағытын өзгерте отырып сызықтар салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	8.2.2.2 позаларды және басқа адамның қимылдары қайталау ("Айна" ойыны)
	8.3.1.3 қимылдарды есте сақтау

3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	8.3.1.4 есте сақтау бойынша үлгілерді салу
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	8.3.2.3 негізгі элементтерді, бөлшектерді тұтас объектіде, тақырыпта оқшаулау
	8.3.2.4 сөйлеуде жалпылау сөздерді қолдану
3-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	8.1.1.5 шуларға эмоционалды түрде әрекет ету
	8.1.1.6 сыбырлап сөйлеуді ажырату (сөздер мен сөз тіркестері)
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	8.1.2.6 берілген ортадағы геометриялық пішіндерге ұқсас заттарды табу
	8.1.2.7 стильдендірілген бейнелердегі объектілерді тану: контур, сызық, нүкте
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	8.1.3.6 триминолардан фигураларды жасау
	8.1.3.7 әдеттен тыс позициялардағы, басқа объектілермен және бақылаушымен өзгерген кеңістіктік қатынастардағы объектілерді тану
	8.1.3. 12 жыл мезгілдері бойынша мерекелерді атау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	8.1.4.3 жанасуларды локализациялау
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	8.2.1.5 объектінің толық бейнесін алу үшін объектінің жартысын толық сызу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	8.2.2.3 адамның әртүрлі эмоционалдық күйлерін (таңдану, қорқыныш, қуаныш) тану
	8.2.2.4 елестететін заттармен әртүрлі әрекеттерге еліктеу
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	8.3.1.5 өлеңді жатқа айту
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	8.3.2.5 сюжетті суреттер сериясынан оқиғалар тізбегін анықтау 8.3.2.6 сюжеттік картиналар сериясының мағынасын түсіну, басты кейіпкерлерді , негізгі оқиғаларды анықтау
4-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	8.1.1.7 таныс әндерді үзінді немесе әуен бойынша тану
	8.1.1.8 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы, қалалық шуларды ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	8.1.2.8 қабаттастырылған кескіндердегі әріптерді, сандарды, заттарды тану
	8.1.2.9 үлгі бойынша сюжетті суреттер қатарын құрастыру
	8.1.2.10 қатардың ретін көшіру (әріптер, сандар, пішіндер, түстер)
	8.1.2.11 бөлшектерден әріптер мен сандар құрастыру (таяқша, ермексаз, ауада)
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	8.1.3. 8 берілген заттарды құмға, суға, ауаға салу
	8.1.3.9 сөйлеуде заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздер мен көсемшелерді қолдану

	8.1.3.13 уақыт кестесінің көмегімен жұмыс күндерін , демалыс және мереке күндерін анықтау
1.4. Тактильді- қозғалыс қабылдауын дамыту	8.1.4.4 үлгі бойынша әртүрлі беттік құрылымы бар материалдарды және заттарды (қырлы, тікенді, жұмсақ) жанасу арқылы тану
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	8.2.1.6 қарапайым лабиринттер арқылы үздіксіз сызықтар салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	8.2.2.5 эмоционалды күйлерді (таңдану, қорқыныш, қуаныш) қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	8.3.1.6 сұрақтар қойылғанда өткен күндегі немесе аптадағы оқиғалар туралы айту
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	8.3.2.7 визуалды есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)
	8.3.2.8 қалғандарына ортақ сипаты жоқ бір тармақты алып тастау ("Төртінші тақ")
	8.3.2.9 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру

3) 9-сынып:

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	9.1.1.1 әртүрлі коммуникациялық жағдайларда жаңа ақпаратты естіп қабылдау
	9.1.1.2 дыбыс құрамы жағынан ұқсас сөздер мен буындарды ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	9.1.2.1 нысандарды бірнеше өлшем параметрлері бойынша дәрежелеу: ұзындық, ені (серия)
	9.1.2.2 еріннен оқу (дыбыстар, буындар, сөздер мен сөз тіркестері)
	9.1.2.3 қабаттастырылған және шулы кескіндерді ажырату
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	9.1.3.1 бөлменің макетін жасау
	9.1.3.2 пазлдардан сюжетті суреттер жасау
	9.1.3.3 сызба бойынша жобалау
	9.1.3.11 мұғалімнің, ата-ананың көмегімен пайдаланылған және түсірілген фотосуреттерімен оқиғалар (жеке, сыныптық) күнделігін жүргізу
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	9.1.4.1 материалдарды сипаттамалары бойынша ажырату (температура, құрылым, ылғалдылық, тұтқырлық)
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	9.2.1.1 конфигурациясы бойынша басылған әріптердің элементтеріне ұқсас фигураларды салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	9.2.2.1 қиялдағы заттармен әрекет ету
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	9.3.1.1 берілген сөздер қатарын қайталау (10 ішінде)
	9.3.1.2 тыңдалған сөйлеу материалын (сөз тіркестері , қысқа мәтін, жұптар) жаңғырту және қайталау
	9.3.2.1 объектілерді ерекше қасиеттері бойынша жіктеу

3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	9.3.2.2 объектілер мен сызықтардың жазықтықта орналасу үлгісін орнату
2-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	9.1.1.3 сөздегі дыбыс қатарын анықтау
	9.1.1.4 берілген дыбысқа сөздерді таңдау
	9.1.1.5 музыкалық жанрларында ажырату (вальс, полька, марш)
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	9.1.2.4 күрделі пішіндерді көшіру
	9.1.2.5 үлгі бойынша күрделі өрнектерді салу
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	9.1.3.4 екі қолмен бір уақытта сурет салу
	9.1.3.5 үлгі, кесте, түпкі ой бойынша конструкциялар жасау
	9.1.3.6 нысанның алыс немесе жақын екенін анықтау
	9.1.3.12 өз өміріңіздегі оқиғаларды басынан аяғына дейін сипаттау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	9.1.4.2 объектілердің ерекше қасиеттерін сөзбен айту
	9.1.4.3 қолында немесе артында "жазылған" әріптер мен сандарды атау, қайталау
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	9.2.1.2 үлгі бойынша нүктелер бойынша сызықтар сызу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	9.2.2.2 бет пен дененің әртүрлі бөліктерінің (көз, ауыз, саусақ) позалары мен қимылдарын үлгі бойынша қайталау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	9.3.1.3 объектілерді сипаттау арқылы тану
	9.3.1.4 өткен күндегі, аптадағы оқиғалар туралы әңгімелеу
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	9.3.2.3 негізгі мүмкіндік ретінде көлемі бойынша қатарларды орындау
	9.3.2.4 орындалған тапсырманы бағалау: дұрыс, тез, жақсы
3-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	9.1.1.6 таныс фильм/мультфильм кейіпкерлерінің, әншілердің дауысын тану
	9.1.1.7 музыкалық аспаптардың дыбыстарын ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	9.1.2.6 адамдар, жануарлар, қоршаған шындық объектілері арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды табу
	9.1.2.7 сюжетті суреттер сериясын құру
	9.1.3.7 суреттерден кейіпкердің қай қолмен және қай жағында тұрғанын анықтау
	9.1.3.8 заттардың кеңістіктік қатынастарын білдіретін сөздер мен көсемшелерді сөйлеуде қолдану

1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	9.1.3.9 қоғамдық орындарда: дүкенде, дәріханада, пошта бөлімшесінде, емханада, әлеуметтік қызметтерде бағдарлау
	9.1.3.13 уақыт кестесінен күндерді табу: жақындарының, достарының туған күндері
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	9.1.4.4 материалдар мен заттардың бетінің құрылымын атау (тікенді, жұмсақ, суық, жылы)
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	9.2.1.3 шектелген кеңістікте түзу көлденең сызықтар салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	9.2.2.3 вербалды емес қарым-қатынас әдістерін қолдану (ым-ишара, мимика, пантомима)
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	9.3.1.5 есте сақтау қабілетін дамыту мақсатында ашық топтық ойындарға қатысу
	9.3.1.6 ереже бойынша үстел ойындарын ойнау, зейінін дамыту
3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	9.3.2. 5 тапсырманың орындалуын жеке бақылау
	9.3.2. 6 түстер мен олардың реңктерін ажырату
	9.3.2.7 сипаттамаларға негізделген бірқатар нысандарда үлгіні орнату: түсі, пішіні, өлшемі
4-тоқсан	
1.1. Есту арқылы қабылдауды дамыту	9.1.1.8 сыбырлап сөйлеуді ажырату (сөздер мен сөз тіркестері), сыбырлап жауап беру
	9.1.1.9 әлеуметтік маңызы бар үй шаруашылығы, қалалық шуларды ажырату
1.2. Көрнекі қабылдауды дамыту	9.1.2.8 таныс шығарма немесе мультфильм бойынша сюжетті суреттер топтамасын құрастыру
	9.1.2.9 2 сюжетті суреттегі айырмашылықтарды табу
1.3. Кеңістік-уақыт бағдарын дамыту	9.1.3.9 қоғамдық орындарда: дүкенде, дәріханада, пошта бөлімшесінде, емханада, әлеуметтік қызметтерде бағдарлау
	9.1.3.10 ауызша нұсқаулар бойынша заттардың кеңістіктік қатынастарын қайталау
	9.1.3.14 сағат бойынша уақытты анықтау
1.4. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту	9.1.4.5 сипау арқылы өрескел әріптер мен сандарды тану
2.1. Ұсақ мотериканы дамыту	9.2.1.4 ерікті бағытта әртүрлі сызықтар салу
2.2. Мимика және пантомимиканы дамыту	9.2.2.4 адамның эмоционалдық күйлеріне еліктеу (таңдану, қорқыныш, қуаныш)
	9.2.2.5 эмоциялардың сыртқы көрінісін бақылау
3.1. Есте сақтау қабілетін дамыту	9.3.1.6 ереже бойынша үстел ойындарын ойнау, зейінін дамыту
	9.3.1.7 би және гимнастикалық қимылдарды есте сақтау
	9.3.2.8 сюжеттік суреттерде қателерді табу (болады, болмайды)

3.2. Сөйлеу мен ойлауды дамыту	9.3.2.9 көрнекі есептерді шешу (Сеген тақталары, Коос текшелері, Монтессори материалдары)
	9.3.2.10 орындалған тапсырманы үлгімен салыстыру

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
53-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№115 бұйрығына
546 - қосымша

Зияты жеңіл түрде зақымдалған 0 - сыныптың білім алушыларына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған 0 - сыныптың білім алушыларына арналған " Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" ҚР Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мақсаты — айтылым, тыңдалым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру үрдісінде зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жеке психофизикалық мүмкіндіктерін және таным қабілеттерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастыру барысында функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыруға жағдайлар туғызу.

3. Мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу қажет:

1) сөйлеуді тыңдау және түсіну, қарапайым нұсқауларды орындау дағдыларын қалыптастыру;

2) сөздік қорын анықтау және дамыту;

3) бастапқы сөйлеу дағдыларын дамыту;

4) тілдік бірліктер (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру;

5) жазудың функционалды негізін қалыптастыру: әріптердің бейнесін қайталауға дайындалу үшін графомоторлық дағдылар;

6) әліпбидің әріптерін жазуға үйрету;

7) тілдің фонетикалық-фонематикалық жүйесін және тілді талдау мен синтездеудің қарапайым дағдыларын дамыту;

8) сөйлеудің дыбыстық және интонациялық мәдениетін қалыптастыру;

9) тіл құралдарын практикалық игеру негізінде байланыстыры сөйлеуді дамыту.

4. Түзете-дамыту міндеттері:

1) кеңістікте бағдарлауын, көріп және естіп қабылдауын, ұсақ моторикасын дамыту;

2) фонематикалық процестерді дамыту: фонематикалық қабылдау, талдау, жинақтау , фонематикалық түсініктер;

3) әрбір білім алушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып сөйлеу мен танымдық үрдістердің дамуындағы кемшіліктерді жеңу;

4) оқуға қызығушылығын және өз мүмкіндіктеріне сенуін дамыту;

5) білім алушылардың көрнекі-әрекеттік және көрнекі-бейнелі ойлауын, ойлау операцияларын (талдау, салыстыру, қорыту, жіктеу) дамыту;

6) оқу іс-әрекетінің құрылымын мақсатты түрде қалыптастыру: мақсатты түсініп қабылдауы, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа қол жеткізу құралдары, анықтау, негізгіні белгілей отырып материалды белсенді талдау.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу процесін ұйымдастырған кезде зияты зақымдалған білім алушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі:

1) таным белсенділігінің төмендігі;

2) қызығушылықтары мен ой-өрісінің жеткіліксіздігінде байқалатын таным әрекеттерінің бұзылыстары (зейннің тұрақсыздығы, есте сақтаудың төмендігі, ойлау процестерінің әлсіздігі, қимыл-қозғалыс аяларының кешеуілдеп дамуы);

3) қабылдауының (көріп, көру-кеңістіктің, есте сақтап қабылдау) баяу темпі мен ажырату жеткіліксіздігі;

4) қалыпты дамыған құрдастарымен салыстырғанда фонематикалық естуінің кеш қалыптасуы;

5) тілдің мағыналық жағының бұзылыстары: сөздік қорының кедейлігі.

6. Тіл кемшіліктерінің ішінде мыналар байқалады: дыбысты айтудың бұзылуы, сөздерді түсінудегі қиындықтар, сөздік қорының кедейлігі, грамматикалық құрылымының бұзылуы, байланыстырып сөйлеудің дамымауы, сөйлеудің реттеуші қызметін қалыптастырудағы қиындықтар.

7. Оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

8. Жүйелілік қағидасы құрылымдық компоненттері өзара тығыз байланысты, күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму туралы түсінікке сүйенеді. Оқу мен дамыту жұмысының жүйелелегі мен кешенділігі меңгерілген дағдылардың қайталануы және бар білімдері мен біліктеріне сүйену негізінде іске асырылады, ол өз кезегінде оқу материалын меңгеруді және психикалық дамуын қамтамасыз етеді.

9. Дамыта оқыту қағидасы оқу міндеттерінің баланың дамуының жақын аймағында қоюды көздейді. Бұл қағиданың іске асырылуы оқушылардың оқу материалын меңгеру ерекшеліктер мен жетістіктерін мұғалімнің үнемі зерттеуіне негізделеді.

10. Іс-әрекетке деген көзқарас қағидасы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген. Іс-әрекет тәсілін іске асырудың негізгі құралы білім алушылардың ойын, танымдық және пәндік-практикалық қызметін ұйымдастыру болып табылады. Білім алушылардың пәндік-практикалық қызметі психикалық функциялардың сенсомоторлық негізін (қабылдау, сөйлеу, ойлау) дамытуға, білім алушылардың танымдық саласы мен өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге мүмкіндік береді.

11. Оқу материалын ұсынудың дәйектілігі мен шоғырлану қағидасы оқу тапсырмаларын, жаттығуларды таңдауды қамтиды, оның құрамдас бөліктері арасында логикалық байланыс орнатылған кезде, үйренген білім мен дағдылар жаңа дағдылардың ажырамас бөлігі болып табылады.

12. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағытының қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормаларын, өмірлік, коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

13. Арнайы педагогикалық көшбасшылық қағидасы өз іс-әрекетін өз бетінше ұйымдастырудың қиындықтарымен, кезең-кезеңімен ұйымдастыру мен нұсқау беру қажеттілігімен, мұғалімнің тұрақты бағыттаушы көмегімен анықталады.

14. Зияты зақымдалған білім алушылармен жұмыста олардың еліктеу қабілеттеріне, көрнекі-іс әрекеттік ойлауының сақталған мүмкіндіктеріне сүйенеді.

15. Сауат ашуға оқыту үрдісі фонематикалық есту қабілетін дамытуға, дыбыстық-әріптік талдауға, ойлау операцияларын қалыптастыруға бағытталған дыбыстық аналитикалық-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асырылады.

16. Сауат ашуға оқыту үрдісі дыбыстық талдау-жинақтау әдісі негізінде іске асырылады, оны зияты зақымдалған оқушылармен қолдану ерекшеліктері келесідей:

1) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған әрбір дыбыс және әріппен танысу мерзімінің ұзаруы;

2) ұқсас және жиі араласатын дыбыстарды (жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатаң және ұяң), бірінен соң бірі емес, дыбысқа қажетті уақыт бөліп, сәл уақыт өткен соң танысу қажеттілігі;

3) біртиптес дыбыстардың ішінен алдымен жеңіл меңгерілетін дыбыстарды ("С" дыбысын "Ш" дыбысынан бұрын) оқып танысу;

4) ұқсас дыбыстар мен әріптерді, буындарды, сөздерді бөлек мұқият зерттегеннен кейін оларды саралауға арнайы уақыт бөлу;

5) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған тәртіппен салыстырғанда дыбыстармен және әріптермен танысу тәртібін өзгерту;

17. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу дәйектілігі дыбыстарды сөйлеуден, айтылымнан, дыбыстарды буындарға біріктірудегі қиындықтарды ескере отырып орнатылады.

18. Зияты зақымдалған оқушыларды сауат ашуға оқытудың әліппе кезеңін кезеңнен кезеңге оқу дағдыларын қалыптастыру міндеттерін күрделендіре отырып, төрт кезеңге бөлуге болады. Бірінші кезеңде келесі дыбыстар және әріптермен танысады: а, т, л, п, н , у, ғ; екінші кезеңде - дыбыстар және әріптер: й, м, о, ш, б, д, с, и, ы, қ; үшінші кезеңде: е, к, і, г, з, ү, ң, ж, ұ, в, ф, ө, ә, х; төртінші кезеңде: р, я, ю, е, ч, щ, h, э, ч, ъ, ь. Дыбыстар мен әріптерді мұндай кезектілікпен алғанда мынандай жағдайлар ескерілді: онтогенезде тіл дыбыстарының шығу кезектілігі, дыбыстардың жеңіл айтылуы, шатастыратын дыбыстардың алшақтығы т.б.

19. Оқу материалының қол жетімділігін қамтамасыз ету үшін әдістер мен әдістер қолданылады:

1) ойындар (сайыстар, лото, домино);

2) жаттығулар (тыныс алу, мимикалық, артикуляциялық гимнастика);

3) дыбыс айтуды машықтандыруға және сөздердің буындық құрамын талдауға бағытталған жаттығулар (имитациялық ойындар, танысқан дыбыстармен буындар айту т.б.);

4) драматизация;

5) "шағын мөлшер" әдісі;

6) арнайы техникалық құралдарды пайдалану (арнайы компьютерлік бағдарламалар , АКТ-технологиялар);

7) сергіту сәттер, шаршаған кезінде демалыс минуттары.

20. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Айналадағы әлем", " Математика", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

21. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі - аптасына 5 сағат , оқу жылында 160 сағатты құрайды.

22. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) қазақ тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) қазақ тілінің грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалар минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

23. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің базалық мазмұны. Оқыту процесінде келесідей кезеңдер белгіленеді: әліппеге дейінгі, әліппе кезеңі. 0-сыныпта сауат ашудың әліппеге дейінгі кезеңі ұйымдастырылады, ол – 75 сағатты қамтиды, және әліппе кезеңі, ол – 85

сағатты қамтиды. Әліппеге дейінгі және әліппе кезеңдеріндегі сағат саны ұсыныс ретінде беріліп отыр, сынып оқушыларының ерекше білім беруді қажет ететіндігін ескеріп, мұғалімге сағат санын өзгертіп, реттеуге мүмкіндік беріледі.

24. Әліппе кезеңінде әріптерді келесі ретпен оқи отырып сауат ашуға оқытудың бірінші және екінші кезеңдері іске асырылады:

1) 1-кезең: а, т, л, п, н, у, ғ;

2) 2-кезең: й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, қ.

25. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа келіп түскен білім алушыларды алғаш зерттеу (жалпы және тіл дамуының деңгейін анықтау);

2) оқуға қызығушылығын арттыру;

3) есту зейінін, еліктеуге қабілеттілігін дамыту;

4) сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;

5) сөйлеу туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

6) фонематикалық қабылдауын, талдау, жинақтауын дамыту;

7) дыбыстарды дұрыс айтуын қалыптастыру;

8) ауызша сөйлеу тілін қалыптастыру;

9) көріп қабылдауын, кеңістікті қабылдауын және түсініктерін қалыптастыру;

10) қолдың ұсақ моторикасын дамыту, қолды жазуға дайындау;

11) оқу әрекеті дағдыларын қалыптастыру (партада дұрыс отыру, мұғалімнің түсіндірмелері мен нұсқауларын тыңдау, бірдеңе айтқысы келсе қолыңызды көтеру, сыныптан шығуға рұқсат сұрау).

26. Сауат ашуға оқытудың әліппе кезеңі (бірінші және екінші кезеңдерге сәйкес) үшінші тоқсанда басталады да, төртінші тоқсанда аяқталады. Дыбыс пен әріппен танысуға сағат санын мұғалім өзі сынып оқушыларының мүмкіндіктеріне қарай реттейді және оқу материалын жеңілдетіп ұсынуына болады.

27. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) танысатын дыбыстардың дұрыс артикуляциясын меңгеру;

2) сөздік қорын кеңейту;

3) фонематикалық процестерін дамыту (сөйлеу дыбыстарын қабылдау, белгілі дыбыстың сөздегі орнын табу: бірінші, соңғы);

4) "дауысты", "дауыссыз" дыбыстар, "екпін" түсінігімен таныстыру;

5) танысқан дыбыстарды әріппен салыстыру, бас, баспа, жазба әріптерді ажырату;

6) тіл бірліктері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін) туралы қарапайым түсініктерін бекіту;

7) дыбыстарды буындарға біріктіру, кері, тікелей ашық буындарды, тікелей жабық буындарды, үйренген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді біркелкі оқу дағдыларын қалыптастыру;

8) байланыстырып диалогтік және монологтік сөйлеуін қолжетімді тіл деңгейінде дамыту;

9) каллиграфия және графика нормаларына сай жазу дағдыларын дамыту;

10) ауыз әдебиеті мен көркем әдебиет арқылы ұлттық құндылықтарға силастықпен қарауға тәрбиелеу.

28. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) "Тындалым және айтылым";

2) "Оқуға дайындық;

3) "Жазуға дайындық".

29. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) негізгі тілдік бірліктерді (сөйлеу, сөз, сөйлем, мәтін) түсіну;

2) тыңдалған материалды түсіну;

3) тіл нормаларын сақтап, қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

4) сөйлемдер құрастыру;

5) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

30. "Оқуға дайындық" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сұрақтарды және жауаптарды дұрыс құрастыру;

2) фонетикалық-фонематикалық түсініктерін дамыту, сөздік қорын кеңейту;

3) оқудың қарапайым дағдыларын дамыту;

4) тілдің интонациялық анықтылығын ұстану.

31. "Жазуға дайындық" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) көріп қабылдауын және кеңістікте бағдарлауын дамыту (әліппеге дейінгі кезең);

2) қарапайым графикалық дағдыларды меңгеру;

3) тіл бірліктерін белгілеудің шартты-графикалық формаларын қолдану (дыбыс, сөз, сөйлем).

32. Оқу пәнінің негізгі мазмұны.

33. Тындалым және айтылым (ауызша сөйлеу тілін және фонематикалық естуін дамыту), әліппеге дейінгі кезең:

1) қоршаған орта дыбыстарын тындау және ажырату, тындап үйрену, тіл дыбыстарын анық айту;

2) мұғалім мен білім алушылардың сөзін тындау білігін қалыптастыру, аудио/бейне жазбаларды, естігенінің мағынасын түсіну, сұрақтарға нақты дұрыс жауап беру;

3) қарым қатынастың вербалды емес құралдарын (интонация, ым-ишара, жесттер, қалыптар) қолдану; сөйлеудің негізгі ережелерін (ырғақ, екпін, темп, кідіріс) сақтау;

4) коммуникация мақсаттарына сәйкес қарым-қатынас дағдыларын (топтағы қатынас, диалогқа қатысуы, сахналау, рөлдік ойындар) дамыту;

5) мұғалімнің қарапайым нұсқау, тапсырмаларын орындау; тілегі мен өтініштерін білдіру;

6) әртүрлі заттарды атау және негізгі белгілері бойынша сипаттамасын беру;

7) жаңылтпаштар, санамақ, мақал-мәтел, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

8) суреттер бойынша, көргені, білгені, естігені/ оқыған жайлы әңгіме құрастыру; басқа адамдардың әрекеттерін көзқарасын жеткізу, өзінің эмоционалды жағдайын жеткізу тәсілдері;

9) шағын әңгімені тыңдау және сюжетті сурет, сюжетті суреттер сериясы және мұғалімнің сұрағына сүйеніп, әңгіме, қысқа мәтіндер құрастыру; ертегілерді сахналауға қатысу;

10) тыңдаған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдаған/оқыған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

Ескерту: тындалымға берілетін материал көлемі: 30 сек.-1 мин., тындауға көркем әдебиет 15 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжетті суретті қосқанда) болуы тиіс.

34. Тындалым және айтылым (ауызша сөйлеу тілін және фонематикалық естуін дамыту), әліппе кезеңі:

1) заттарды топтастыру және жалпылама сөздер іріктеу; сұрақтарға толық жауап беру біліктерін қалыптастыру;

2) сөйлеу әдебіне сай сөздерді қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

3) сөздің мағынасын түсіну, сөздерді орынды пайдалану;

4) сөздерді орфоэпия нормаларына сай қолдану, сөздерде екпінді дұрыс қою;

5) білім алушыларды берілген және қызықтыратын тақырыптар бойынша монологиялық және диалогтық нысандарда мәлімдемелер құра біліктерін қалыптастыру;

6) тыңдалған / оқылған мәтінді қайталау (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша);

7) берілген тақырып бойынша сюжеттік сурет, суреттер сериясы бойынша сөйлемдер құру;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа тақпақтарды жаттау.

35. Оқуға дайындық, әліппеге дейінгі кезең:

1) затты сурет пен сөзбен сәйкестендіру, "сөз" түсінігі;

2) "сөйлем" түсінігі, сөйлемнің шартты-графикалық сызбасы; сөйлемді сөздерге бөлу;

3) сурет бойынша, орындалған әрекет бойынша сөйлем құру;

4) тілдің интонациялық жағынан ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ), кідірістерді ұстану;

5) сөздің буындық құрамының графикалық сызбасын құру, екпінді белгілеу;

6) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және нақты айту, артикуляциялық жаттығулар жасау;

7) терминологияны қолданбай кейбір дауысты және дауыссыз дыбыстарды (а, т, л, п , н, у, ғ) сөздерден таңдау; берілген дыбыстардан басталатын сөздерді тану және атау;

8) мұғалім оқыған материал мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

9) әртүрлі жанрдағы шығармаларды ерекшеліктері негізінде тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегі);

10) шығармада не туралы айтылғанды белгілеу.

36. Оқуға дайындық, әліппе кезеңі (1 және 2 кезеңдер):

1) оқыталын дыбыстардың дұрыс және анық айтылуы: 1-кезең: а, т, л, п, н, у, ғ; 2-кезең: й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, қ;

2) берілген дыбыстың сөзде барын белгілеу, оның сөздегі орнын табу: басында, соңында;

3) көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді іріктеу;

4) дыбыстың әріппен байланысы;

5) дыбыс пен әріпті ажырату (дыбысты естиміз және айтамыз, әріпті көреміз, жазамыз, оқимыз);

6) дыбыстар/әріптер қатарынан ұсынылған дыбыс/әріпті табу;

7) әріптердің бейнесін еске түсіру (баспалық, қолжазбалық);

8) "буын" түсінігі; сөздерді буындарға бөлу және сөздерді асықпай буындап айту;

9) дауысты және дауыссыз дыбыстарды шартты түрде белгілеу;

10) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен сызба-моделдегі дыбыстарды әріптермен белгілеуге өту; дауысты әріпке бағдарлай отырып буынның (сөздің) дыбыс-әріптік моделін "оқу";

11) танысқан дыбыстар және әріптерден кері буындарды құру, сол буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа айтып, оқи білу;

12) танысқан дыбыстар және әріптерден тік ашық буындарды құру, оларды созып және қысқа оқи білу, кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу;

13) тік жабық буындарды құру және оқу;

14) сөйлемдерді (2-3 сөз) және қысқа мәтіндерді (2-4 сөйлем) буынға бөліп оқу;

15) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

16) оқылғанның мазмұны бойынша иллюстрацияларға сүйеніп, жауап беру.

37. Жазуға дайындық, әліппеге дейінгі кезең:

1) негізгі түстермен танысу, оларды ажырату;

2) заттарды берілген кезектілікте орналастыру, заттарды түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша ажырату;

3) заттар мен геометриялық фигураларды материал бойынша, атауы бойынша, түсі бойынша, пішіні бойынша, өлшемі бойынша, көлемі бойынша топтастыру;

4) әріптердің графикалық бейнесін білдіретін әртүрлі комбинациялардың түрлі-түсті жолақтарынан ойнату (н, ш, т және т.б.);

5) жолақшалардан құрылған әртүрлі пішіндерді түсі, көлемі, орналасуы бойынша ажырату, тұтасты құрама элементтеріне бөлу және бөлшектерден тұтас құру;

6) жазу гигиенасы ережелерімен танысу; жазу кезінде дұрыс отыру, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

7) дәптер бетінде бағдарлау (жазу жолы, жазу жолы арасы, жазу жолының жоғарғы және төменгі жолдары, тік және көлденең сызықтар); оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарысы, төмені) білігін қалыптастыру;

8) жіңішке қол моторикасын дамыту (саусақ гимнастикасы жаттығуларын, оның ішінде заттармен орындау; бояу, сурет салу, мозаикадан өрнектер жасау, шаблон, трафарет бойынша бояу, контур бойынша бояу, нүктелер бойынша қосылу, А4 форматындағы сызылмаған қағаз парақтарында шекті сақтай отырып, түрлі бағыттарда бояу және штрихтау, бормен тақтаға жазу);

9) дәптерге ою-өрнек салу (түзу және қисық сызықтардан тұратын тұратын жиектерді салу, қисық сызықтарды сызу, әріп пішініне ұқсас заттарды салу, таныс заттарды салу, түзулерден, қисықтардан және сынған сызықтардан жиектер салу, геометриялық фигуралардан өрнектер салу, толқынды сызықтардан жиектер салу);

10) әріптердің элементтерін жазу (тік таяқша, төменгі жағы дөңгеленген тік таяқша, жоғарғы жағы дөңгеленген таяқша, жарты сопақ, сопақ, бас әріптердің элементтері);

11) сызбалар арқылы сөздің дыбыстық құрылымын моделдеу; сөйлемді моделдеу.

38. Жазуға дайындық, әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: жазба әріптердің графикалық бейнесін талдау (жазба және жол), олардың құрама бөліктерін салыстыру, әріптердің элементтерін жазу;

2) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, кіші және бас әріптер мен олардың қосылыстарының (жоғарғы, орта, төменгі үзбелі және үзбей) кері және тікелей буындарда, сөзбен айтқанда, сөйлемдерде жазылуы;

3) дыбыс-әріптік талдаудан соң, айтуы мен жазылуында айырмашылық жоқ әріп, буын, сөздердің жазба қарпін өз бетінше көшіріп жазу;

4) буын, сөз, 2-3 сөзден құралған сөйлемдерді кеспе әліппе әріптерінен құрастырғаннан кейін, баспа қаріптен көшіріп жазу;

5) адам аттарында бас әріпті жазу;

6) алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан соң әріп, буын, жеке сөздерден диктант жазу; буындап жазу әрекеттерін жаттықтыру;

7) ережелерді сақтап, сөйлемдер жазу: сөйлемнің басында бас әріп, сөйлем соңында нүкте қою, сөйлемде сөздерді бөлек жазу;

8) сөз, сөйлем туралы бастапқы түсініктер, түсініктерді ажырату: "зат" және "сөз" заттың атауы ретінде;

9) сөздер-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу сәтіндегі, сөйлеу сәтіне дейінгі, сөйлеуден кейінгі заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздер;

10) сурет бойынша сөйлем құрау, берілген сөздерден сөйлем құрау, сөйлемдегі сөздер санын белгілеу, сөйлемдердің графикалық сызбасын құру.

39. "Әліппе, Ана тілі" пәнін оқыту келесі лексикалық тақырыптар негізінде іске асырылады: бірінші тоқсанда – "Өзім туралы", "Менің мектебім"; екінші тоқсанда – " Менің отбасым және достарым", "Қоршаған әлем"; үшінші тоқсанда- "Саяхат", " Салт-дәстүрлер және мерекелер"; төртінші тоқсанда – "Тағамдар мен сусындар", " Салауатты өмір салты", бұл тақырыптар табиғаттағы құбылыстар мен адам өмірінің өзгеруін көрсететін тақырыптармен тығыз байланыста болады.

40. Баспа әріптердің графикалық бейнесімен танысу кезінде кез келген материалдан (қағаз жолақшалары, картон, сым, таяқшалар, пластикалық материалдар, шынжыр, моншақтар) әріптерді және олардың элементтерін құрастыру қолданылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 0.1.2.1 кодында "0" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

42. Бөлімдер бойынша оқыту мақсаттары жүйесі:

"Тындалым және айтылым" бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1 Негізгі тілдік бірліктерді (сөз, сөйлем, мәтін) ажырату	0.1.1.1 мұғаліммен бірге дыбыстау, мұғалімнің соңынан қайталап дыбыстау, сөз, фраза, сөйлемдерді логикалық екпінді, кідірісті ескеріп, асықпай хормен айту; 0.1.1.2 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, шағын тақпақтарды тындау және жаттау; 0.1.1.3 ертегілерді иллюстрация, схема арқылы айту, мұғалімнің көмегімен сахналау; 0.1.1.4 сөздерден жеке сөздерді, сөйлемдерді бөлу; 0.1.1.5 сөзді және ол белгілеген затты ажырату; 0.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 ұсынылған (бір сөз айырмашылығы бар) екі сөйлемді ажырату; 0.1.1.8 графикалық сызбаларға және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп ауызша және жазбаша сөйлеу тілін ажырату.
	0.1.2.1 айтылғандарды тыңдау, естігендері бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым нұсқауларын тындау;

1.2 Тындаған мәтінді түсіну	0.1.2.3 қысқа айтылма мәтіндерді және әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегілер) тындау; 0.1.2.4 тындаған шағын мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 мұғалімнің көмегімен мәтінде кім/не туралы айтылғанын табу; 0.1.2.6 сюжетті суреттерге, мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, жағдайлардың кезектілігін сақтап, қысқа мәтін, ертегілерді айтып беру.
1.3 Тіл нормаларын сақтап, қарым-қатынастың түрлі жағдайларына қатысу	0.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау.
1.4. Сөйлемдер құрастыру	0.1.4.1 тіл, ым-ишара, жест арқылы өз өтінішін, тілегін білдіру; 0.1.4.2 затпен жасалған әрекет, бақыланатын әрекет немесе процесс бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.4 сөйлемдегі сөздер санын анықтау; 0.1.4.5 заттардың негізгі қасиет белгілерін сөзбен сипаттау; 0.1.4.6 2-3 сөзден құралған сөйлемнің кезектілігін қалпына келтіру; 0.1.4.7 ұсынылған тақырып бойынша 3-4 сөзден сөйлем құрастыру; 0.1.4.8 сюжетті суреттер сериясы бойынша мұғалімнің көмегімен 2-3 сөйлемнен қысқа әңгіме құрау; 0.1.4.9 берілген тақырып бойынша шағын әңгіме құрастыру.
1.5 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	0.1.5.1 қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату; 0.1.5.2 тілдік және тілдік емес дыбыстарды айту; 0.1.5.3 жануарлардың дауыстарын білдіретін дыбыстарды қайталау; 0.1.5.4 дыбыстық құрамы ұқсас және бір екі дыбыста айырмашылығы бар дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.5 берілген дыбысқа сөз айту, берілген дыбыс бар буын басында тұрған сөздерді айту; 0.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 0.1.5.7 дауыссыз және дауысты дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буыннан, сөздерден табу; 0.1.5.9 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты- дауыссыз; 0.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы , соңы); 0.1.5.11 сөздегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып , сөздегі екпін орнын табу;

	0.1.5.12 дыбыстар санын, олардың тік, кері буындарда, сөздердегі кезектілігін табу; 0.1.5.13 тіл дыбыстарына белгілері бойынша сипаттама беру, текшемен белгілеу: дауыссыз-дауысты; 0.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің дыбыстық сызбасын құру; 0.1.5.15 дыбыстың және екпіннің мағыналық ажырату рөлін түсіну және практикалық қолдану.
"Оқуға дайындық" бөлімі	
2.1 Сұрақтар мен жауаптарды құрастыру	0.2.1.1 сурет бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру (суретте не бейнеленген? Кім бейнеленген? не?) 0.2.1.2 оқылған мәтіннің (ертегі, әңгіме) басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 оқылған мәтін кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 оқылған мәтіндегі, әрекеттеріне қатысты, кейіпкерлердің әрекеттеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.5 әдебиет кейіпкерлері және олардың қылықтарына қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.6 бақылаған әрекетке, көрген суретке сұрақтар қою; 0.2.1.7 мазмұнын мәтін тақырыбына сәйкестендіру; 0.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі кілт сөздерді табу; 0.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басы, ортасы, соңын табу; 0.2.1.10 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді ерекшеліктеріне қарай тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, ертегі, әңгіме).
2.2 Фонетикалық-фонематикалық түсініктерін дамыту, сөздік қорын дамыту	0.2.2.1 суреттегі затты тану және сол затты білдіретін сөзді атау; 0.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздердң іріктеу; 0.2.2.3 заттардың атауларын, қоршаған орта құбылыстарын білдіретін сөздерді тану; 0.2.2.4 заттардың қасиеттерін білдіретін сөздерді тану және атау; 0.2.2.5 сөйлегенге дейін/кейін заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді тану және айту; 0.2.2.6 бір/көп заттарды білдіретін сөздер; 0.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап бірқалыпты айту; 0.2.2.8 суретке сүйеніп жай сөйлем құрастыру; 0.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 0.2.2.10 сөйлеу дыбыстарын дұрыс, анық айту; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйеніп берілген дыбысқа сөз ойлап айту;

	0.2.2.13 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы , соңы); 0.2.2.14 дыбысты әріп бейнесімен сәйкестендіру; 0.2.2.15 әріптерді олардың дыбыстарымен атау.
2.3 Оқудың қарапайым дағдыларын дамыту	0.2.3.1 таныс дыбыс пен әріптерден кері буындар құру, дауысты дыбыстарды созып осы буындарды оқу; 0.2.3.2 таныс дыбыстар мен әріптерден тік ашық буындарды қалыптастыру, оларды қысқаша және созылу арқылы оқу; 0.2.3.3 тік жабық буындарды құру және оқу; 0.2.3.4 буындарға дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдау жасау (тік, кері, тік ашық, тік жабық буындар), танысқан әріптерден сөздерден буындар құру; 0.2.3.5 таныс әріптерден кесілген әліпби әріптері және буындарынан сөздерді оқу; 0.2.3.6 таныс әріптер және буындардан құралған сөздермен сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 2-3 сөзден сөйлемдер оқу, сөйлемдердің мағынасын түсіну; 0.2.3.8 қысқа мәтіндерді (2-4 сөйлемнен) буындап оқып мағынасын түсіну; 0.2.3.9 оқылған мазмұнның көрнекілігіне сүйене отырып, сұрақтарға жауап беру.
2.4 Сөйлеу тілінің интонациялық анықтылығын ұстану	0.2.4.1 сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды түсіну; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу, өз бетімен сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды қолдану; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі, нүкте; 0.2.4.4 нүктеде кідірісті ұстану, бір сөйлемді екіншісімен бөлу үшін кідірістер жасау.
"Жазуға дайындық" бөлімі	
3.1 Көріп қабылдауын және кеңістікте бағдарлауын дамыту	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 0.3.1.2 геометриялық пішіндерді тану, ажырату (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 0.3.1.3 заттарды белгілі кезектілікте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық пішіндерді негізгі белгілері бойынша топтастыру: материалы, түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша; 0.3.1.6 түрлі түсті жолақшалардан әріптердің бейнесін құру (н, т, п, ш); 0.3.1.7 заттың бейнесін бөлшектерге бөлу және бөлшектерін біртұтасқа қосу (шаршылар, пазлдарды қолданып); 0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау : жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш, қаламды дұрыс ұстау;

	0.3.1.9 парақты, дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 парақ беті кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 тар жолды кең жолдан ажырату; 0.3.1.13 бормен тақтада жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасын жасау; 0.3.1.15 тапсырма бойынша немес өз еркімен мозаикадан оюлар құрастыру.
3.2 Қарапайым графикалық дағдыларын дамыту	0.3.2.1 шаблон, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контуры, нүктелер бойынша басып салу; 0.3.2.3 суреттің ішін бояу, штрихтау; 0.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшалар, толқынды сызықтар салу; 0.3.2.5 тік, көлденең, қиғаш сызықтарды салу; 0.3.2.6 түзу таяқшаны қиғаш сызықпен сызу (жазу); 0.3.2.7 жоғарыны және төменін дөңгелетіп тік таяқша сызу (жазу); 0.3.2.8 сопақша, жарты сопақша салу; 0.3.2.9 ілмекпен түзу салу; 0.3.2.10 әріптердің элементтерін жазу; 0.3.2.11 келесі әріптердің баспа қаріп элементтерін жазу: а, т, л, п, н, у, ғ, й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, қ; 0.3.2.12 әріптік қаріп элементтерін жазу: а, т, л, п, н, у, ғ, й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, қ; 0.3.2.13 әріптерді (бас) бөлек және оларды үлгі бойынша, үзбей жазу; 0.3.2.14 таныс әріптерді буынға, сөзге үзіліспен және үзіліссіз қосып жазу; 0.3.2.15 алдын ала құрастырылған әріптерді, буындарды, бөлінген әліпби әріптерінен сөздерді баспа үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.16 алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан кейін әріптердің, буындардың, сөздердің пішіндерін баспа парағынан көшіріп жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және жазба үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.18 баспа қаріптерін дыбыстың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 жазу қарпін әріптің атауы бойынша тану; 0.3.2.20 таныс әріп, буын, сөздердің дыбыстық талдауын жасаған соң, диктантын жазу; 0.3.2.21 бас әріпті сөйлем басында, адамдардың атында жазу, сөйлем соңында нүкте қою.
	0.3.3.1 мұғалімнің көмегімен буындардың шартты-графикалық сызбасын оқу; 0.3.3.2 сөздердің шартты-графикалық жазбаларын оқу; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық жазбасын мұғалімнің көмегімен оқу;

3.3 Сөйлеу бірліктерін (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) бейнелеудің шартты-графикалық формаларын қолдану	0.3.3.4 қызыл және көк түсті текшелермен белгіленген дауысты, дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк түсту текшелермен белгілеу; 0.3.3.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық жазбаны қолдану; 0.3.3.7 шартты-графикалық жазбаларды сөзде қолдану; 0.3.3.8 сөздегі дыбыстың орнын табуда шартты-графикалық сызбаларды қолдану; 0.3.3.9 берілген сызбаға сәйкес сөйлемдер құрастыру.

43. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

44. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0 - сыныбы үшін " Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

Кезең	Тындалым және айтылым	Оқуға дайындық	Жазуға дайындық
1-тоқсан			
	0.1.1.1 мұғаліммен бірге дыбыстау, мұғалімнің соңынан қайталап дыбыстау, сөз, фраза, сөйлемдерді логикалық екпінді, кідірісті ескеріп, асықпай хормен айту; 0.1.1.2 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, шағын тақпақтарды тындау және жаттау; 0.1.1.3 ертегілерді иллюстрация, схема арқылы айту, мұғалімнің көмегімен сахналау; 0.1.1.4 сөздерден жеке сөздерді, сөйлемдерді бөлу; 0.1.1.5 сөзді және ол белгілеген затты ажырату;	0.2.1.1 сурет бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру (суретте не бейнеленген? Кім бейнеленген? не?)	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 0.3.1.2 геометриялық пішіндерді тану, ажырату (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 0.3.1.3 заттарды белгілі кезектілікте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық пішіндерді негізгі белгілері бойынша топтастыру: материалы, түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша;

Әліппеге дейінгі кезең	0.1.2.1 айтылғандарды тыңдау, естігендері бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым нұсқауларын тыңдау; 0.1.2.3 қысқа айтылма мәтіндерді және әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегілер) тыңдау ; 0.1.2.4 тыңдаған шағын мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 мұғалімнің көмегімен мәтінде кім/не туралы айтылғанын табу; 0.1.2.6 сюжетті суреттерге, мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, жағдайлардың кезектілігін сақтап, қысқа мәтін, ертегілерді айтып беру; 0 . 1 . 3 . 1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 0.1.4.1 тіл, ым-ишара, жест арқылы өз өтінішін, тілегін білдіру; 0.1.4.2 затпен жасалған әрекет, бақыланатын әрекет немесе процесс бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.5 заттардың негізгі қасиет белгілерін сөзбен сипаттау; 0.1.5.1 қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату; 0.1.5.2 тілдік және тілдік емес дыбыстарды айту;	0.2.1.2 оқылған мәтіннің (ертегі, әңгіме) басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 оқылған мәтін кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 оқылған мәтіндегі, әрекеттеріне қатысты, кейіпкерлердің әрекеттеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.10 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді ерекшеліктеріне қарай тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, ертегі, әңгіме); 0.2.2.1 суреттегі затты тану және сол затты білдіретін сөзді атау; 0.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздердң іріктеу; 0.2.2.3 заттардың атауларын, қоршаған орта құбылыстарын білдіретін сөздерді тану; 0.2.2.4 заттардың қасиеттерін білдіретін сөздерді тану және атау; 0.2.2.5 сөйлегенге дейін/ кейін заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді тану және айту; 0.2.2.8 суретке сүйеніп жай сөйлем құрастыру; 0.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу, өз бетімен сұраулы, лепті , баяндау интонацияларды қолдану.	0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 парақты, дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.13 бормен тақтада жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасын жасау; 0.3.1.15 тапсырма бойынша немес өз еркімен мозаикадан оюлар құрастыру; 0.3.2.1 шаблон, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контуры, нүктелер бойынша басып салу; 0.3.2.3 суреттің ішін бояу , штрихтау; 0.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшалар, толқынды сызықтар салу; 0.3.2.5 тік, көлденең, қиғаш сызықтарды салу; 0.3.2.6 түзу таяқшаны қиғаш сызықпен сызу (жазу); 0.3.2.7 жоғарыны және төменін дөңгелетіп тік таяқша сызу (жазу); 0.3.2.8 сопақша, жарты сопақша салу; 0.3.2.9 ілмекпен түзу салу .

	0.1.5.3 жануарлардың дауыстарын білдіретін дыбыстарды қайталау; 0.1.5.4 дыбыстық құрамы ұқсас және бір екі дыбыста айырмашылығы бар дыбыстарды естіп ажырату.		
2-тоқсан			
	0.1.1.1 мұғаліммен бірге дыбыстау, мұғалімнің соңынан қайталап дыбыстау, сөз, фраза, сөйлемдерді логикалық екпінді, кідірісті ескеріп, асықпай хормен айту; 0.1.1.2 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, шағын тақпақтарды тындау және жаттау; 0.1.1.3 ертегілерді иллюстрация, схема арқылы айту, мұғалімнің көмегімен сахналау; 0.1.1.4 сөздерден жеке сөздерді, сөйлемдерді бөлу; 0.1.1.5 сөзді және ол белгілеген затты ажырату ; 0.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 0.1.2.1 айтылғандарды тыңдау, естігендері бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым нұсқауларын тындау; 0.1.2.3 қысқа айтылма мәтіндерді және әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегілер) тындау ; 0.1.2.4 тындаған шағын мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 мұғалімнің көмегімен мәтінде кім/не туралы айтылғанын табу;	0.2.1.1 сурет бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру (суретте не бейнеленген? Кім бейнеленген? не?) 0.2.1.2 оқылған мәтіннің (ертегі, әңгіме) басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 оқылған мәтін кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 оқылған мәтіндегі, әрекеттеріне қатысты, кейіпкерлердің әрекеттеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.5 әдебиет кейіпкерлері және олардың қылықтарына қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.6 бақылаған әрекетке, көрген суретке сұрақтар қою; 0.2.1.10 мұғалімнің көмегімен әр түрлі	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 0.3.1.2 геометриялық пішіндерді тану, ажырату (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш) ; 0.3.1.3 заттарды белгілі кезектілікте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық пішіндерді негізгі белгілері бойынша топтастыру: материалы, түсі, пішіні, көлемі, мөлшері бойынша; 0.3.1.6 түрлі түсті жолақшалардан әріптердің бейнесін құру (н, т, п, ш); 0.3.1.7 заттың бейнесін бөлшектерге бөлу және бөлшектерін біртұтасқа қосу (шаршылар, пазлдарды қолданып); 0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу

Әліппеге дейінгі кезең	0.1.2.6 сюжетті суреттерге, мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, жағдайлардың кезектілігін сақтап, қысқа мәтін, ертегілерді айтып беру; 0 . 1 . 3 . 1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 0.1.4.1 тіл, ым-ишара, жест арқылы өз өтінішін, тілегін білдіру; 0.1.4.2 затпен жасалған әрекет, бақыланатын әрекет немесе процесс бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.4 сөйлемдегі сөздер санын анықтау; 0.1.4.5 заттардың негізгі қасиет белгілерін сөзбен сипаттау; 0.1.4.6 2-3 сөзден құралған сөйлемнің кезектілігін қалпына келтіру; 0.1.4.7 ұсынылған тақырып бойынша 3-4 сөзден сөйлем құрастыру ; 0.1.4.8 сюжетті суреттер сериясы бойынша мұғалімнің көмегімен 2-3 сөйлемнен қысқа әңгіме құрау; 0.1.5.1 қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату; 0.1.5.2 тілдік және тілдік емес дыбыстарды айту; 0.1.5.3 жануарлардың дауыстарын білдіретін дыбыстарды қайталау; 0.1.5.4 дыбыстық құрамы ұқсас және бір екі	жанрдағы мәтіндерді ерекшеліктеріне қарай тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, ертегі, әңгіме); 0.2.2.1 суреттегі затты тану және сол затты білдіретін сөзді атау; 0.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздердң іріктеу; 0.2.2.3 заттардың атауларын, қоршаған орта құбылыстарын білдіретін сөздерді тану; 0.2.2.4 заттардың қасиеттерін білдіретін сөздерді тану және атау; 0.2.2.5 сөйлегенге дейін/ кейін заттардың әрекеттерін білдіретін сөздерді тану және айту; 0.2.2.6 бір/көп заттарды білдіретін сөздер; 0.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап бірқалыпты айту; 0.2.2.8 суретке сүйеніп жай сөйлем құрастыру; 0.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 0.2.2.10 сөйлеу дыбыстарын дұрыс, анық айту; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 0.2.4.1 сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды түсіну; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу, өз бетімен сұраулы, лепті , баяндау интонацияларды қолдану.	кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 парақты, дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 парақ беті кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.13 бормен тақтада жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасын жасау; 0.3.1.15 тапсырма бойынша немесе өз еркімен мозаикадан оюлар құрастыру; 0.3.2.1 шаблон, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контуры, нүктелер бойынша басып салу; 0.3.2.3 суреттің ішін бояу , штрихтау; 0.3.2.10 әріптердің элементтерін жазу; 0.3.2.11 келесі әріптердің баспа қаріп элементтерін жазу: а, т, л, п, н, у, ғ, й, м , о, ш, б, д, с, ы, и, қ; 0.3.2.12 әріптік қаріп элементтерін жазу: а, т, л, п, н, у, ғ, й, м, о, ш, б, д, с , ы, и, қ; 0.3.3.2 сөздердің шартты-графикалық жазбаларын оқу; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық жазбасын мұғалімнің көмегімен оқу; 0.3.3.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық жазбаны қолдану; 0 . 3 . 3 . 7 шартты-графикалық жазбаларды сөзде қолдану; 0.3.3.9 берілген сызбаға сәйкес сөйлемдер құрастыру.

	дыбыста айырмашылығы бар дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.5 берілген дыбысқа сөз айту, берілген дыбыс бар буын басында тұрған сөздерді айту; 0.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу.		
3-тоқсан			
	0.1.1.2 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, шағын тақпақтарды тындау және жаттау; 0.1.1.3 ертегілерді иллюстрация, схема арқылы айту, мұғалімнің көмегімен сахналау; 0.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 ұсынылған (бір сөз айырмашылығы бар) екі сөйлемді ажырату; 0.1.1.8 графикалық сызбаларға және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп ауызша және жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 0.1.2.3 қысқа айтылма мәтіндерді және әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегілер) тындау ; 0.1.2.4 тындаған шағын мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 мұғалімнің көмегімен мәтінде кім/не туралы айтылғанын табу; 0.1.2.6 сюжетті суреттерге, мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, жағдайлардың кезектілігін сақтап, қысқа мәтін, ертегілерді айтып беру;	0.2.1.2 оқылған мәтіннің (ертегі, әңгіме) басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 оқылған мәтін кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 оқылған мәтіндегі, әрекеттеріне қатысты, кейіпкерлердің әрекеттеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.5 әдебиет кейіпкерлері және олардың қылықтарына қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.7 мазмұнын мәтін тақырыбына сәйкестендіру; 0.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі кілт сөздерді табу; 0.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басы, ортасы, соңын табу; 0.2.1.10 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді ерекшеліктеріне қарай тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, ертегі, әңгіме); 0.2.2.1 суреттегі затты тану және сол затты білдіретін сөзді атау; 0.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 0.2.2.10 сөйлеу дыбыстарын дұрыс, анық айту;	0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 парақты, дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 парақ беті кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 тар жолды кең жолдан ажырату; 0.3.1.13 бормен тақтада жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасын жасау; 0.3.2.13 әріптерді (бас) бөлек және оларды үлгі бойынша, үзбей жазу; 0.3.2.14 таныс әріптерді буынға, сөзге үзіліспен және үзіліссіз қосып жазу ; 0.3.2.15 алдын ала құрастырылған әріптерді, буындарды, бөлінген әліпби әріптерінен

Әліппе кезеңі (1- кезең: а, т, л, п, н, у, ғ)	0.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 0.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.4 сөйлемдегі сөздер санын анықтау; 0.1.4.5 заттардың негізгі қасиет белгілерін сөзбен сипаттау; 0.1.4.6 2-3 сөзден құралған сөйлемнің кезектілігін қалпына келтіру; 0.1.4.7 ұсынылған тақырып бойынша 3-4 сөзден сөйлем құрастыру ; 0.1.4.8 сюжетті суреттер сериясы бойынша мұғалімнің көмегімен 2-3 сөйлемнен қысқа әңгіме құрау; 0.1.5.4 дыбыстық құрамы ұқсас және бір екі дыбыста айырмашылығы бар дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.5 берілген дыбысқа сөз айту, берілген дыбыс бар буын басында тұрған сөздерді айту; 0.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 0.1.5.7 дауыссыз және дауысты дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буыннан, сөздерден табу; 0.1.5.9 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз; 0.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы);	0.2.2.11 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйеніп берілген дыбысқа сөз ойлап айту; 0.2.2.13 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 0.2.2.14 дыбысты әріп бейнесімен сәйкестендіру ; 0.2.2.15 әріптерді олардың дыбыстарымен атау; 0.2.3.1 таныс дыбыс пен әріптерден кері буындар құру, дауысты дыбыстарды созып осы буындарды оқу; 0.2.3.2 таныс дыбыстар мен әріптерден тік ашық буындарды қалыптастыру, оларды қысқаша және созылу арқылы оқу; 0.2.3.3 тік жабық буындарды құру және оқу; 0.2.3.4 буындарға дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдау жасау (тік, кері, тік ашық, тік жабық буындар), танысқан әріптерден сөздерден буындар құру; 0.2.3.5 таныс әріптерден кесілген әліпби әріптері және буындарынан сөздерді оқу; 0.2.3.6 таныс әріптер және буындардан құралған сөздермен сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 2-3 сөзден сөйлемдер оқу, сөйлемдердің мағынасын түсіну; 0.2.3.8 қысқа мәтіндерді (2-4 сөйлемнен) буындап оқып мағынасын түсіну; 0.2.3.9 оқылған мазмұнның көрнекілігіне	сөздерді баспа үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.16 алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан кейін әріптердің, буындардың, сөздердің пішіндерін баспа парағынан көшіріп жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және жазба үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.18 баспа қаріптерін дыбыстың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 жазу қарпін әріптің атауы бойынша тану; 0.3.2.20 таныс әріп, буын, сөздердің дыбыстық талдауын жасаған соң, диктантын жазу; 0.3.2.21 бас әріпті сөйлем басында, адамдардың атында жазу, сөйлем соңында нүкте қою; 0.3.3.1 мұғалімнің көмегімен буындардың шартты-графикалық сызбасын оқу; 0.3.3.2 сөздердің шартты-графикалық жазбаларын оқу; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық жазбасын мұғалімнің көмегімен оқу; 0.3.3.4 қызыл және көк түсті текшелермен белгіленген дауысты, дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк түсту текшелермен белгілеу; 0.3.3.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық жазбаны қолдану; 0.3.3.7 шартты-графикалық жазбаларды сөзде қолдану;

	0.1.5.11 сөздегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздегі екпін орнын табу; 0.1.5.12 дыбыстар санын, олардың тік, кері буындарда, сөздердегі кезектілігін табу; 0.1.5.13 тіл дыбыстарына белгілері бойынша сипаттама беру, текшемен белгілеу: дауыссыз- дауысты; 0.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің дыбыстық сызбасын құру.	сүйене отырып, сұрақтарға жауап беру; 0.2.4.1 сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды түсіну; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу, өз бетімен сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды қолдану; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі, нүкте; 0.2.4.4 нүктеде кідірісті ұстану, бір сөйлемді екіншісімен бөлу үшін кідірістер жасау.	0.3.3.8 сөздегі дыбыстың орнын табуда шартты-графикалық сызбаларды қолдану; 0.3.3.9 берілген сызбаға сәйкес сөйлемдер құрастыру.
4-тоқсан			
	0.1.1.2 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, шағын тақпақтарды тындау және жаттау; 0.1.1.3 ертегілерді иллюстрация, схема арқылы айту, мұғалімнің көмегімен сахналау; 0.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 ұсынылған (бір сөз айырмашылығы бар) екі сөйлемді ажырату; 0.1.1.8 графикалық сызбаларға және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп ауызша және жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 0.1.2.3 қысқа айтылма мәтіндерді және әртүрлі жанрдағы мәтіндерді (жұмбақ, жаңылтпаш, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегілер) тындау; 0.1.2.4 тындаған шағын мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 мұғалімнің көмегімен мәтінде кім/не туралы айтылғанын табу;	0.2.1.2 оқылған мәтіннің (ертегі, әңгіме) басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 оқылған мәтін кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 оқылған мәтіндегі, әрекеттеріне қатысты, кейіпкерлердің әрекеттеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.5 әдебиет кейіпкерлері және олардың қылықтарына қатысты сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.7 мазмұнын мәтін тақырыбына сәйкестендіру; 0.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі кілт сөздерді табу;	0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 парақты, дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 парақ беті кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 тар жолды кең жолдан ажырату; 0.3.1.13 бормен тақтада жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасын жасау;

Әліппе кезеңі (2-кезең: й, м, о, б, д, с, ш, ы, и, қ)	0.1.2.6 сюжетті суреттерге, мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, жағдайлардың кезектілігін сақтап, қысқа мәтін, ертегілерді айтып беру; 0.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 0.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 0.1.4.4 сөйлемдегі сөздер санын анықтау; 0.1.4.5 заттардың негізгі қасиет белгілерін сөзбен сипаттау; 0.1.4.6 2-3 сөзден құралған сөйлемнің кезектілігін қалпына келтіру; 0.1.4.7 ұсынылған тақырып бойынша 3-4 сөзден сөйлем құрастыру ; 0.1.4.8 сюжетті суреттер сериясы бойынша мұғалімнің көмегімен 2-3 сөйлемнен қысқа әңгіме құрау; 0.1.4.9 берілген тақырып бойынша шағын әңгіме құрастыру; 0.1.5.4 дыбыстық құрамы ұқсас және бір екі дыбыста айырмашылығы бар дыбыстарды естіп ажырату; 0.1.5.5 берілген дыбысқа сөз айту, берілген дыбыс бар буын басында тұрған сөздерді айту; 0.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 0.1.5.7 дауыссыз және дауысты дыбыстарды естіп ажырату;	0.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басы, ортасы, соңын табу; 0.2.1.10 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді ерекшеліктеріне қарай тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, ертегі, әңгіме); 0.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 0.2.2.10 сөйлеу дыбыстарын дұрыс, анық айту; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйеніп берілген дыбысқа сөз ойлап айту; 0.2.2.13 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 0.2.2.14 дыбысты әріп бейнесімен сәйкестендіру ; 0.2.2.15 әріптерді олардың дыбыстарымен атау; 0.2.3.1 таныс дыбыс пен әріптерден кері буындар құру, дауысты дыбыстарды созып осы буындарды оқу; 0.2.3.2 таныс дыбыстар мен әріптерден тік ашық буындарды қалыптастыру, оларды қысқаша және созылу арқылы оқу; 0.2.3.3 тік жабық буындарды құру және оқу; 0.2.3.4 буындарға дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдау жасау (тік, кері, тік ашық, тік жабық буындар), танысқан әріптерден сөздерден буындар құру; 0.2.3.5 таныс әріптерден кесілген әліпби әріптері	0.3.1.15 тапсырма бойынша немес өз еркімен мозаикадан оюлар құрастыру; 0.3.2.13 әріптерді (бас) бөлек және оларды үлгі бойынша, үзбей жазу; 0.3.2.14 таныс әріптерді буынға, сөзге үзіліспен және үзіліссіз қосып жазу ; 0.3.2.15 алдын ала құрастырылған әріптерді, буындарды, бөлінген әліпби әріптерінен сөздерді баспа үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.16 алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан кейін әріптердің, буындардың, сөздердің пішіндерін баспа парағынан көшіріп жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және жазба үлгіден көшіріп жазу; 0.3.2.18 баспа қаріптерін дыбыстың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 жазу қарпін әріптің атауы бойынша тану; 0.3.2.20 таныс әріп, буын, сөздердің дыбыстық талдауын жасаған соң, диктантын жазу; 0.3.2.21 бас әріпті сөйлем басында, адамдардың атында жазу, сөйлем соңында нүкте қою; 0.3.3.1 мұғалімнің көмегімен буындардың шартты-графикалық сызбасын оқу; 0.3.3.2 сөздердің шартты-графикалық жазбаларын оқу; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық жазбасын мұғалімнің көмегімен оқу;

	0.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буыннан, сөздерден табу; 0.1.5.9 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз; 0.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 0.1.5.11 сөздегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздегі екпін орнын табу; 0.1.5.12 дыбыстар санын, олардың тік, кері буындарда, сөздердегі кезектілігін табу; 0.1.5.13 тіл дыбыстарына белгілері бойынша сипаттама беру, текшемен белгілеу: дауыссыз- дауысты; 0.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің дыбыстық сызбасын құру ; 0.1.5.15 дыбыстың және екпіннің мағыналық ажырату рөлін түсіну және практикалық қолдану.	және буындарынан сөздерді оқу; 0.2.3.6 таныс әріптер және буындардан құралған сөздермен сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 2-3 сөзден сөйлемдер оқу, сөйлемдердің мағынасын түсіну; 0.2.3.8 қысқа мәтіндерді (2-4 сөйлемнен) буындап оқып мағынасын түсіну; 0.2.3.9 оқылған мазмұнның көрнекілігіне сүйене отырып, сұрақтарға жауап беру; 0.2.4.1 сұраулы, лепті, баяндау интонацияларды түсіну; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі, нүкте; 0.2.4.4 нүктеде кідірісті ұстану, бір сөйлемді екіншісімен бөлу үшін кідірістер жасау.	0.3.3.4 қызыл және көк түсті текшелермен белгіленген дауысты, дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк түсту текшелермен белгілеу; 0.3.3.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық жазбаны қолдану; 0.3.3.7 шартты-графикалық жазбаларды сөзде қолдану; 0.3.3.8 сөздегі дыбыстың орнын табуда шартты-графикалық сызбаларды қолдану; 0.3.3.9 берілген сызбаға сәйкес сөйлемдер құрастыру.

бұйрығына
54-қосымша/

Зияты жеңіл түрде зақымдалған 1 - сыныптың білім алушыларына арналған "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - сыныбы үшін " Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты — айтылым, тыңдалым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру үрдісінде зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың жеке психофизикалық мүмкіндіктерін және таным қабілеттерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастыру барысында функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыруға жағдайлар туғызу.

3. Оқу бағдарламасының міндеттері білім алушының мынадай дағдыларын қалыптастыруды көздейді:

1) сөйлеу тілін тыңдау және түсіну дағдыларын қалыптастыру, қарапайым нұсқауларды орындау;

2) сөздік қорды нақтылау және дамыту;

3) сөйлеу қарым-қатынасының бастапқы дағдыларын дамыту;

4) сөйлеудің элементарлы құрылымы туралы (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) түсінік қалыптастыру;

5) жазудың функционалды негіздерін қалыптастыру: әріптерді жазуға дайындық үшін графомоторлық дағдыларды дамыту;

6) әліпбидің әріптерін жазуды үйрету;

7) тілдің фонетик-фонематикалық жүйесін дамыту және тілдік талдау және жинақтаудың қарапайым дағдыларын қалыптастыру;

8) сөйлеудің дыбыстық және интонациялық мәдениетін қалыптастыру;

9) тілдік құралдарды практикалық түрде меңгеру негізінде байланыстырып сөйлеуді дамыту.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) кеңістікте бағдарлауын, көріп және естіп қабылдауын, ұсақ моторикасын дамыту;

2) фонематикалық процестерді дамыту: фонематикалық қабылдау, талдау, жинақтау , фонематикалық түсініктер;

3) әрбір білім алушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, сөйлеу мен танымдық аясының дамуындағы жетіспеушіліктерді жеңу;

4) оқуға қызығушылығын және өз мүмкіндіктеріне сенуін дамыту;

5) әрбір білім алушылардың көрнекі-әрекеттік және көрнекі-бейнелі ойлауын, ойлау операцияларын (талдау, салыстыру, жинақтау, жіктеу) дамыту;

6) оқу әрекетінің құрылымын бағытты түрде қалыптастыру: мақсатты түсініп қабылдау, іс-әрекеттерді жоспарлау, мақсатқа қол жеткізу құралдары, анықтау, негізгіні белгілей отырып материалды белсенді талдау.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Оқу үрдісін ұйымдастырған кезде зияты зақымдалған білім алушылардың даму ерекшеліктері ескеріледі:

1) таным белсенділігінің төмендігі;

2) қызығушылықтары мен ой-өрісінің жеткіліксіздігінде байқалатын таным әрекеттерінің бұзылыстары (зейннің тұрақсыздығы, есте сақтауының төмендігі, ойлау үрдістерінің әлсіздігі, қимыл-қозғалыс аяларының кешеуілдеп дамуы);

3) қабылдауының (көріп, көру-кеңістіктің, есте сақтап қабылдау) баяу темпі мен ажырату жеткіліксіздігі;

4) қалыпты дамыған құрдастарымен салыстырғанда фонематикалық естуінің кеш қалыптасуы;

5) тілдің мағыналық жағының бұзылыстары: сөздік қорының кедейлігі.

6. Сөйлеудің кемшіліктерінің ішінде: дыбыстық айтылудың бұзылуы, сөздерді түсінудегі қиындықтар, сөздік қорының кедейлігі, грамматикалық жүйенің бұзылуы, байланыстырып сөйлеудің дамымауы, сөйлеудің реттеуші қызметін қалыптастырудағы қиындықтар.

7. Оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

8. Жүйелілік қағидасы құрылымдық компоненттері өзара тығыз байланысты, күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму туралы түсінікке сүйенеді. Оқу мен дамыту жұмысының жүйелелегі мен кешенділігі меңгерілген дағдылардың қайталануы және бар білімдері мен біліктеріне сүйену негізінде іске асырылады, ол өз кезегінде оқу материалын меңгеруді және психикалық дамуын қамтамасыз етеді.

9. Дамыта оқыту қағидасы оқу міндеттерінің баланың дамуының жақын аймағында қоюды көздейді. Бұл қағиданың іске асырылуы оқушылардың оқу материалын меңгеру ерекшеліктер мен жетістіктерін мұғалімнің үнемі зерттеуіне негізделеді.

10. Іс-әрекетке деген көзқарас қағидасы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген. Іс-әрекет тәсілін іске асырудың негізгі құралы білім алушылардың ойын, танымдық және пәндік-практикалық қызметін ұйымдастыру болып табылады. Білім алушылардың пәндік-практикалық қызметі психикалық функциялардың сенсомоторлық негізін (қабылдау, сөйлеу, ойлау) дамытуға, білім алушылардың танымдық саласы мен өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге мүмкіндік береді.

11. Оқу материалын ұсынудың дәйектілігі мен шоғырлану қағидасы оқу тапсырмаларын, жаттығуларды таңдауды қамтиды, оның құрамдас бөліктері арасында логикалық байланыс орнатылған кезде, үйренген білім мен дағдылар жаңа дағдылардың ажырамас бөлігі болып табылады.

12. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағытының қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормаларын, өмірлік, коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

13. Арнайы педагогикалық көшбасшылық қағидасы өз іс-әрекетін өз бетінше ұйымдастырудың қиындықтарымен, кезең-кезеңімен ұйымдастыру мен нұсқау беру қажеттілігімен, мұғалімнің тұрақты бағыттаушы көмегімен анықталады.

14. Сауат ашуға оқыту үрдісі фонематикалық есту қабілетін дамытуға, дыбыстық-әріптік талдауға, ойлау операцияларын қалыптастыруға бағытталған дыбыстық аналитикалық-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асырылады.

15. Сауат ашуға оқыту негізінде қарапайым оқу материалынан күрделіге деген жалпыдидактикалық талап жатыр. Сонымен қоса білім алушылардың тіл кемшіліктерін ескеру және сақталған еліктеуіш қабілеттері мен көрнекі-әрекеттік ойлауға сүйену жатыр.

16. Сауат ашуға оқыту үрдісі дыбыстық талдау-жинақтау әдісі негізінде іске асырылады, оны зияты зақымдалған оқушыларға қолдану ерекшеліктері мынада:

1) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған әрбір дыбыс пен әріппен, буын, сөзбен танысу мерзімінің ұзаруы;

2) ұқсас және жиі араласатын дыбыстармен (жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатаң және ұяң), бірінен соң бірі емес, дыбысқа қажетті уақыт бөліп, сәл уақыт өткен соң танысу қажеттілігі;

3) біртиптес дыбыстардың ішінен алдымен жеңіл меңгерілетін дыбыстарды ("С" дыбысын "Ш" дыбысынан бұрын) оқып танысу;

4) ұқсас дыбыстар мен әріптерді, буындарды, сөздерді бөлек мұқият зерттегеннен кейін оларды саралауға арнайы уақыт бөлу;

5) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған тәртіппен салыстырғанда дыбыстармен және әріптермен танысу тәртібін өзгерту;

17. Дыбыстар мен әріптерді зерттеу дәйектілігі дыбыстарды сөйлеуден, айтылымнан, дыбыстарды буындарға біріктірудегі қиындықтарды ескере отырып орнатылады.

18. Зияты зақымдалған оқушыларды сауат ашуға оқытудың әліппе кезеңін кезеңнен кезеңге оқу дағдыларын қалыптастыру міндеттерін күрделендіре отырып, төрт кезеңге бөлуге болады. Бірінші кезеңде олар келесі дыбыстармен танысады: а, т, л, п, н, у, ғ; екінші кезеңде - дыбыстармен й, м, о, ш, б, д, с, и, ы, к; үшінші кезеңде: е, к, і, г, з, ү, ң, ж, ұ, в, ф, ө, ә, х; төртінші кезеңде: р, я, ю, е, ч, щ, h, э, ч, ъ, ь. Дыбыстар мен әріптерді мұндай кезектілікпен алғанда мынандай жағдайлар ескерілді: онтогенезде тіл дыбыстарының шығу кезектілігі, дыбыстардың жеңіл айтылуы, шатастыратын дыбыстардың алшақтығы т.б.

19. Бағдарламаның түзету бағытын іске асыру арнайы әдістер мен тәсілдерді пайдалана отырып жүзеге асырылады:

1) ойындар (сайыстар, лото, домино);

2) жаттығулар (тыныс алу, мимикалық, артикуляциялық гимнастика);

3) дыбыс айтуды машықтандыруға және сөздердің буындық құрамын талдауға бағытталған жаттығулар (имитациялық ойындар, танысқан дыбыстармен буындар айту т.б.);

4) драматизация;

5) "шағын мөлшер" әдісі;

6) арнайы техникалық құралдарды пайдалану (арнайы компьютерлік бағдарламалар , АКТ-технологиялар);

7) ырғақты сәттер, шаршаған кезінде демалыс минуттары.

20. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Айналадағы әлем", " Математика", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

21. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі - аптасына 5 сағат , оқу жылында 165 сағатты құрайды.

22. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің бағдарламасы 1 сыныпта сауат ашудың әліппеге дейінгі және әліппе кезеңдерін қамтиды. Қажет болған жағдайда әліппе кезеңі 2-сыныпта жалғасын табуы мүмкін.

23. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) қазақ тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) қазақ тілінің грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалар минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

24. Бағдарламаның негізгі мазмұны:

Сауат ашуға оқыту үрдісінде келесі кезеңдер жүзеге асырылады: әліппеге дейінгі – 40 сағат, әліппе – 125 сағат.

25. Әріптік кезеңде сауат ашуға оқытудың бірінші және екінші кезеңдерінің әріптері келесі ретпен қайталанады:

1) 1 кезең: а, т, л, п, н, у, ғ;

2) 2 кезең: й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, қ;

26. Әріптерді келесі ретпен оқи отырып сауат ашуға оқытудың үшінші және төртінші кезеңдері жүзеге асырылады:

1) 3 кезең: е, к, і, г, з, ү, ң, ж, ұ, в, ф, ө, ә, х;

2) 4 кезең: р, я, ю, е, ч, щ, h, э, ч, ъ, ь.

27. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) білім алушылардың мүмкіндіктерін зерттеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау, 0-сыныпта қалыптасқан білім, дағдыларының жағдайын анықтау);

2) оқу әрекетіне қызығушылығын көтеру;

3) сөйлеу дағдыларын дамыту;

4) қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру (топтық қарым-қатынас, диалог, сахналау, рөлдік ойындар);

5) тіл туралы алғашқы түсініктерді қалыптастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

6) фонематикалық қабылдауды, талдауды, жалпылауды дамыту;

7) дыбыстардың дұрыс айтылуын қалыптастыру;

8) ауызша және жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру;

9) көріп қабылдауын, кеңістіктік қабылдауды және түсінуді қалыптастыру;

10) қолдың ұсақ моторикасын, каллиграфия және графика ережелерін дамыту және қолды жазуға дайындау;

11) оқу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыру (партада дұрыс отыру, мұғалімнің айтқанын және түсіндіргенін тыңдау, ойынға жауап беру немесе айту үшін қолын көтеру, сыныптан шығуға рұқсат сұрау).

28. Сауат ашудың әліппе кезеңі екінші тоқсанда әліппені оқытудың бірінші және екінші кезеңдерінің әріптерімен танысудан басталады да, үшінші және төртінші тоқсандарда үшінші және төртінші кезеңдердің әріптерімен танысумен жалғасады. Мұғалім дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын оқу материалын меңгеруді, оқу мақсаттарына, жеке психофизикалық ерекшеліктеріне, сынып оқушыларының танымдық қабілеттері мен мүмкіндіктеріне қол жеткізуді, сондай-ақ әрбір кезеңнің міндеттерін шешуді ескере отырып, дербес белгілейді

29. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) қазақ тілі әліпби әріптерімен танысу, танысып жатқан дыбыстардың артикуляциясын меңгеру;

2) фонематикалық үрдістерді дамыту (тіл дыбыстарын қабылдау, танысып жатқан дыбыстың сөздегі орнын табу: бірінші, соңғы);

3) әліпби әріптерінің қызметтерін меңгеру, бас және жазба, баспа және жазу әріптерінің айырмашылықтары;

4) "дауысты", "дауыссыз", "екпін" түсініктерімен танысу;

5) танысқан дыбыстарды әріптермен сәйкестендіру;

6) тіл бірліктері (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін) туралы қарапайым түсініктерін бекіту;

7) дыбыстардан буын жасау, кері, тік ашық, тік жабық буындарды, қосып оқу, меңгерген буын құрамымен, сөйлем, шағын мәтіндерді оқу дағдыларын жетілдіру;

8) байланысты монологтық және диалогтік сөйлеу тілін қолжетімді деңгейде дамыту;

9) әріп, буын, сөз, сөйлемдерді жазуда каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

10) ауызша және жазбаша сөйлеу тілін қалыптастыру;

11) сөздік қорын кеңейту және белсендіру;

12) ауызша және көркем әдебиет арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу.

30. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) "Тындалым және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

31. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) негізгі тілдік бірліктерді (сөйлеу, сөз, сөйлем, мәтін) ажырату;

2) тыңдалған материалды түсіну;

3) тіл нормаларын сақтай отырып қарым қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

4) сөйлемдер құрастыру;

5) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

32. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сұрақтарды және жауаптарды дұрыс құрастыру;

2) фонетикалық-фонематикалық түсініктерін дамыту, сөздік қорын кеңейту;

3) оқу дағдыларын дамыту;

4) тілдің интонациялық анықтылығын ұстану.

33. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) көріп қабылдауын және кеңістікте бағдарлауын дамыту (әліппеге дейінгі кезең);

2) қарапайым графикалық дағдыларды меңгеру;

3) жазу дағдыларын қалыптастыру;

4) тіл бірліктерін белгілеудің шартты-графикалық формаларын қолдану (дыбыс, сөз, сөйлем).

34. Білім берудің негізгі мазмұны:

35. Тыңдалым (есту) және айтылым (ауызша сөйлеу тілін және фонематикалық естуін дамыту), әліппеге дейінгі кезең:

1) қоршаған орта дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдап үйрену, тіл дыбыстарын анық айту;

2) мұғалім мен білім алушылардың сөзін тыңдау білігін қалыптастыру, аудио/бейне жазбаларды, естігенінің мағынасын түсіну, сұрақтарға нақты дұрыс жауап беру;

3) қарым- қатынастың вербалды емес құралдарын (интонация, ым-ишара, жесттер, қалыптар) қолдану; сөйлеудің негізгі ережелерін (ырғақ, екпін, темп, кідіріс) сақтау;

4) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар);

5) мұғалімнің ауызша берілген қарапайым тапсырмаларын орындау; өз өтініштері мен тілектерін білдіру;

6) әр түрлі заттардың атауы және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттамасы;

7) жаңылтпаштар, санамақ, мақал-мәтел, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

8) суреттер бойынша, көрген, бастан өткерген және естіген/оқыған бақылаулар бойынша әңгімелер, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен тәжірибелеріне көзқарасты жеткізу, өздерінің эмоционалдық күйлерін жеткізу тәсілдері;

9) сюжеттік суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілер мен шағын мәтіндерді тыңдау және айту, ертегілерді драматизациялауға қатысу;

10) тындаған мәтіннің мазмұнын түсіну, тындаған/оқыған мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

36. Тындалым (есту) және айтылым (ауызша сөйлеу тілін және фонематикалық естуін дамыту), әліппе кезеңі:

1) заттарды топтастыру және жалпылама сөздер іріктеу; сұрақтарға толық жауап беру біліктерін қалыптастыру;

2) сөйлеу әдебіне сай сөздерді қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын молайту;

3) сөздің мағынасын және мәнін түсіну, сөздерді орынды пайдалану;

4) сөздерді орфоэпия нормаларына сай қолдану, сөздерде екпінді дұрыс қою;

5) білім алушыларды берілген және қызықтыратын тақырыптар бойынша монологтік және диалогтік формаларда мәлімдемелер құра білу қабілетін қалыптастыру;

6) тыңдалған / оқылған мәтінді қайталау (иллюстрациялар, тірек сөздер, мұғалімнің сұрақтары бойынша);

7) сюжеттік сурет бойынша, суреттер сериясы бойынша, берілген тақырып бойынша сөйлемдер, қысқа мәтіндер құрастыру;;

8) мұғалімнің дауысынан қысқа тақпақтарды жаттау.

Ескертпе: тындалымға берілетін материал көлемі: 1-2 мин.; тындауға көркем әдебиет шығармасы 15 сөзден 0,5- 1 бетке дейін (сюжетті суретті қоскқанда) болуы тиіс.

37. Оқылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) заттың сурет пен сөзбен байланысы, "сөз" ұғымы, сөздің шартты-графикалық белгіленуі (жолақшамен);

2) "сөйлем" ұғымы, сөйлемнің шартты-графикалық сызбасы; сөйлемді сөздерге бөлу;

3) берілген шартты-графикалық схема арқылы сурет бойынша, орындалған іс-әрекет бойынша ұсыныстар жасау;

4) сөйлеу интонациясын (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп, кідірістер) дұрыс қолдану және сақтау;

5) сөздің буындық құрамының графикалық сызбасын құру, екпінді белгілеу;

6) сөйлеу дыбыстарын тыңдау және нақты айту, артикуляциялық жаттығулар жасау;

7) терминологияны қолданбай сөзден дауысты және дауыссыз дыбыстарды таңдау; берілген дыбыстардан басталатын сөздерді тану және атау; дауысты дыбыстардың шартты белгісі - қызыл және дауыссыз дыбыстар – көк түспен;

8) мұғалім оқыған материал мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

9) әртүрлі жанрдағы шығармаларды ерекшеліктері негізінде тану (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақ, әңгіме, ертегі);

10) шығармада не туралы айтылғанды белгілеу.

38. Оқылым, әліппе кезеңі (1 және 2-кезеңдер):

1) бірінші және екінші кезең дыбыстарын қайталау: 1-кезең: а, т, л, п, н, у, ғ; 2-кезең : й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, к;

2) артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілерді ескере отырып, дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (дауысты дыбыстар еркін айтылады, дауыссыз дыбыстар кедергімен айтылады, дауысты дыбыстар дауыспен айтылады, дауыссыз дыбыстар дауыс пен шудан тұрады (ұяң), тек шудан (қатаң), дауыссыз дыбыстар тек дауысты дыбыстармен бірге буын құрайды);

3) берілген дыбыстың сөзде барын белгілеу, оның сөздегі орнын анықтау: басында, соңында, ортасында, берілген дыбысқа сөздерді таңдау, көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау;

4) дыбыстың әріппен байланысы; дыбыс пен әріптің дифференциациясы (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

5) әріптің бейнесін есте сақтау (бас әріппен);

6) "буын" ұғымы; сөздерді буындарға бөлу және сөздердің жай айтылуы; екпінді буынды табу;

7) буынның (сөздің) графикалық дыбыстық моделінен схемалық модельдегі дыбыстарды әріптік белгілеуге көшу; дауысты әріпке бағдарланған буынның (сөздің) дыбыстық әріптік моделін "оқу";

8) дыбыстар/әріптер қатарынан ұсынылған дыбыс/әріпті табу;

9) әріптердің бейнесін еске түсіру (баспа, жазба);

10) үйренген дыбыстар мен әріптерден кері, түзу және үш әріптен тұратын жабық буындардың қалыптасуы, бұл буындарды дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен оқи білу; кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, осы буындардан сөздерді оқу; сөйлемдер мен қысқа мәтіндерді буын арқылы оқу;

11) үшінші кезең дыбыстарымен танысу (е, к, і, г, з, ү, ң, ж, ұ, в, ф, ө, ә, х); дыбыс пен әріпті сәйкестендіру; сөзде берілген дыбыстың бар жоғын табу, дыбыстың орнын табу: басы, ортасы, соңы, берілген дыбысқа сөздер ойлап табу;

12) үйренген дыбыстар мен әріптерден кері, тікелей және үш әріптен тұратын жабық буындардың қалыптасуы: ат, та, нан, лак;

13) таныс сөздермен сөйлемдерді оқу, суреттердің астындағы жазуларды, қысқа мәтіндерді оқу;

14) төртінші кезең дыбыстары мен әріптерімен танысу (р, я, ю, е, ч, щ, h, э, ч, ъ, ь); дыбыс пен әріпті сәйкестендіру; сөздегі дыбыстың бар/жоғын табу, сөздегі дыбыстардың кезектілігін табу; аффрикаттар: ц және ч;

15) э, ъ әріптерімен буындар және сөздер оқу;

16) сөздің ортасында дауыссыз дыбыстар қатар келген буындарды жасау және оқу: рда, ырм, арл, алд;

17) меңгерілген буын құрамынан құрылған сөздерді жасау және оқу, сөйлемдерді, шағын мәтіндерді буындап нақты анық етіп оқу;

18) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

19) оқылған мазмұнға қатысты сұрақтарға жауаптар, суреттерге сүйене отырып және сүйенбей, оқылған мазмұнға деген көзқарасын білдіру (ұнайды / ұнамайды, өйткені....);

20) оқылған мәтіннің мазмұнын түсіну;

21) мәтінді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу.

Ескерту: оқуға ұсынылған мәтіннің көлемі әліппе кезеңінің басында 4-6 сөйлемнен және соңында 10-12 аспауы тиіс. Әрбір сөйлемдегі сөздердің саны 2-6 дан аспауы керек

.

39. Жазылым, әліппеге дейінгі кезең:

1) негізгі түстерді табу және ажырату;

2) заттарды белгілі кезектілікте орналастыру, заттарды түрі, түсі, көлемі, пішіні, мөлшері бойынша ажырату;

3) заттар мен геометриялық пішіндерді материалы, атауы, түрі, түсі, пішіні, мөлшері бойынша топтастыру;

4) әріптердің графикалық бейнесін білдіретін түрлі-түсті жолақтардан, әртүрлі комбинациялардағы пластикалық материалдардан жасау;

5) жолақтардың кезектілігін түсі, өлшемі және орналасуы бойынша ажырату, бүтінді құрама элементтерге бөлу және бүтінді жеке бөліктерден қалпына келтіру;

6) жазу гигиенасы ережелерімен танысу; жазу кезінде дұрыс отыру, дәптердің орналасуы, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау;

7) дәптер бетінде бағдарлау білігін қалыптастыру (жазу жолы, жазу жолы арасы, жазу жолының жоғарғы және төменгі жолдары, тік және көлденең сызықтар); оқулық бетінің кеңістігінде (беттің жоғарысы, төмені);

8) қолдың ұсақ моторикасын дамыту (саусақ жаттығуларын орындау, заттармен іс-әрекеттер; бояу, сурет салу, мозаиканың оюларын құру, сұлба бойынша сызу, контуры бойынша сызу, нүктелерді қосу, қағаз бетінде әртүрлі бағыттарда бояу, штрихтау, тақтада бормен жазу);

9) дәптерге орнаменттік сурет салу (тік және қисық сызықтардан тұратын жолақтар сызу, қисық сызықтарды сызу, пішіндері әріптерге ұқсайтын заттарды салу, таныс заттарды салу, геометриялық пішіндердің оюларын салу, толқынды сызықтардан жолақтар салу);

10) әріптердің элементтерін жазу (тік таяқша, төменгі жағы дөңгеленген тік таяқша, жоғарғы жағы дөңгеленген таяқша, жарты сопақ, сопақ, бас әріптердің элементтері);

11) схемалар арқылы сөздің дыбыстық құрамын модельдеу;

12) сөйлемді моделдеу.

40. Жазылым, әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптердің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріптер элементтерін жазу;

2) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, кіші және бас әріптер мен олардың қосылыстарының (жоғарғы, орта, төменгі үзбелі және үзбей) кері және тікелей буындарда, сөзбен айтқанда, сөйлемдерде жазылуы;

3) жазылуы дыбыстық-әріптік талдаудан кейін айтылуымен сәйкес келмейтін қолмен жазылған қаріптен әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді өз бетінше жазу;

4) кеспелі әліпби әріптерінен алдымен құрап, кейін баспа қарпінен буын, сөздерді көшіріп жазу;

5) пунктуация қағидаларын ескеріп сөйлемдерді алдын ала модельдей отырып, оларды баспа қаріпінен есептен шығару: сөйлем соңындағы нүкте, леп белгісі, сұрақ белгілері;

6) терминологияны қолданбай тиісті атауларда бас әріппен жазу;

7) алдын ала дыбыстық-әріптік талдау жүргізіп, әріп, буын, сөздер диктантын жазу; буындап жазу тәсілін жетілдіру;

8) ережелерді ескере отырып сөйлем жазу: сөйлемнің басындағы бас әріп, сөйлемнің соңындағы нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

9) сөз бен сөйлемнің алғашқы көрінісі, ұғымдардың түсініктерін ажырату: "зат" және "сөз" тақырыптың атауы ретінде;

10) алдын ала талдау жүргізіп жазылмай қалған әріп, буындарды сөздерде жазу;

11) сөздер-заттардың атаулары, қоршаған әлем құбылыстары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу кезіндегі, сөйлеу кезіне дейінгі, сөйлеуден кейінгі заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздер;

Ескерту: тексерілетін жазу жұмыстарының көлемі: графикалық диктант - 1-3 белгі, әріп диктанты – 3-5 әріп, буын диктанты – 3-5 буын, сөздік диктант – 2-5 сөз, диктант – 8-12 сөз. Жазу жұмыстарының санын оқу материалын меңгеру деңгейі мен білім алушылардың жеке мүмкіндіктеріне қарай, мұғалім өзі белгілейді.

41. "Әліппе, Ана тілі" пәнін оқыту лексикалық тақырыптар негізінде іске асырылады: бірінші тоқсанда – "Өзім туралы", "Менің мектебім"; екінші тоқсанда – " Менің отбасым және достарым", "Бізді қоршаған әлем"; үшінші тоқсанда- "Саяхат", " Салт-дәстүр. Мерекелер"; төртінші тоқсанда – "Тағам және сусын", "Дені саудың - жаны сау!", аталмыш тақырыптар жылдың әрбір мезгіліне сай табиғаттағы құбылыстармен адам өмірімен байланысты.

42. Баспа әріптерінің графикалық бейнесін зерделеу кезінде әріптерді, олардың элементтерін әртүрлі қолданбалы материалдардан (қағаз жолақтары, картон, сым, таяқшалар, пластикалық материалдар) құрастыру қолданылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

43. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 1.1.2.1 кодында "1" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

44. Бөлімдер бойынша оқыту мақсаттарының жүйесі:

"Тындалым және айтылым" бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Негізгі тілдік бірліктерді (сөйлеу, сөз, сөйлем, мәтін) ажырату	1.1.1.1 мұғаліммен бірге, мұғалімнен кейін, хормен сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып айту; 1.1.1.2 жаңылтпаш, санамақ, шағын тақпақтарды мұғалімнің дауысынан естіп және жаттау; 1.1.1.3 мұғалімнің көмегімен иллюстрациялар, макеттер, сахналау арқылы ертегілерді айту; 1.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен жеке сөздерді табу; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 1.1.1.7 мәтін мен мәтін тақырыбын ажырату; 1.1.1.8 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сөзіне қарай ауызша және жазбаша сөйлеу тілін ажырату.
1.2. Тыңдалған материалды түсіну	1.1.2.1 қаратпа сөзді тындау, естігені бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.2 мұғалімнің сөздік нұсқауына бағдарлап, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 қысқа баяндау мәтіндері мен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау және ажырату (жаңылтпаштар, жұмбақтар, мақал-мәтелдер, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер); 1.1.2.4 тындаған мәтін мазмұнына қарай сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 мәтінде кім/не туралы айтылғанын мұғалімнің көмегімен табу; 1.1.2.6 жағдаяттардың кезектілігін сақтап, сюжетті суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, қысқа мәтін, ертегілерді баяндау.
1.3. Тіл нормаларын сақтап, қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	1.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, өтініш білдіру, рахмет айту, рұқсат сұрау , қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау.
	1.1.4.1 өзінің тілектерін және өтініштерін сөз, ым-ишара, мимика арқылы жеткізу; 1.1.4.2 орындалған пәндік әрекет, бақыланатын әрекет немесе үрдіс бойынша сөйлемдер құрастыру; 1.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.4 берілген тақырыпқа сәйкес сөйлем құру;

1.4. Сөйлемдер құрастыру	1.1.4.5 сөйлемдегі сөздер санын табу; 1.1.4.6 сөйлемдегі сөздер кезектілігін реттеу; 1.1.4.7 3-4 сөзден құрылған сөйлемнің кезектілігін реттеу; 1.1.4.8 заттардың негізгі белгілерін сөзбен сипаттау; 1.1.4.9 сюжетті суреттер сериясы бойынша, мұғалімнің көмегімен 3-4 сөйлемнен қысқа байланыстырылған әңгіме құру.
1.5. Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.5.1 қоршаған орта дыбыстарын тыңдау және оларды ажырату; 1.1.5.2 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 1.1.5.3 жануарлардың дауыстарына қатысты дыбыстарды айту; 1.1.5.4 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы ұқсас сөздерді есту және айту арқылы ажырату; 1.1.5.5 берілген дыбысы бар сөздерді, сөздің басындағы буынды атау; 1.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.5.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды естіп ажырату; 1.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буындар, сөздерден табу; 1.1.5.9 сөйлеу дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты, дауыссыз; 1.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басын, ортасы, соңы); 1.1.5.11 сыртқы сөйлеудегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздердегі екпін орнын анықтау; 1.1.5.12 дыбыстардың санын анықтау, олардың кері, тік буындардағы, сөздердегі кезектілігін табу; 1.1.5.13 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз, екпінді дауысты; 1.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің сызбасын құру; 1.1.5.15 практикалық деңгейде сөздегі екпін мен дыбыстың мағыналық рөлін түсіну.
"Оқылым" бөлімі	
2.1. Сұрақтарды және жауаптарды дұрыс құрастыру	1.2.1.1 ұсынылған сурет бойынша сұрақтарға жауап беру (суретте не бейнеленген? Кім (не) бейнеленген ? Ол (-олар) не істеп жатыр?); 1.2.1.2 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерін атау (ертегі, шағын әңгіме); 1.2.1.3 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің әрекеттері, тәртіптеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.5 көркем шығармалардың кейіпкерлері, олардың әрекеттеріне деген өз көзқарасы туралы сұрақтарға жауап беру;

	1.2.1.6 тындаған/оқыған мәтінге, бас кейіпкерлерін бақылаған әрекеттеріне, суретке сұрақ қою; 1.2.1.7 мазмұнды мәтін тақырыбымен сәйкестендіру ; 1.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі түйін сөздерді белгілеу; 1.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, соңын белгілеу; 1.2.1.10 әртүрлі жанрдағы (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақтар, ертегі, әңгімелер) мәтіндерді ерекшеліктері бойынша тану.
2.2. Фонетикалық-фонематикалық түсініктерін дамыту, сөздік қорын кеңейту	1.2.2.1 сурет бойынша затты тану және оны білдіретін сөзді атау; 1.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздер іріктеу; 1.2.2.3 заттардың, қоршаған орта құбылыстарының атауларын-сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 заттардың сипатын білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.5 сөйлегенде, сөйлегенге дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.6 бір, көп затты білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап айту; 1.2.2.8 суретке сүйеніп, жай сөйлем құрастыру; 1.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 1.2.2.10 тіл дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.11 берілген дыбысты дыбыстар қатарынан табу ; 1.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.13 сөзден берілген дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 1.2.2.14 дыбысты әріп таңбасымен сәйкестендіру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.15 әріптерді дыбыстармен атау; 1.2.2.16 дауысты йот дыбыстарын айту және сәйкес әріптермен белгілеу; 1.2.2.17 Йот дауыстыларының позициясына байланысты рөлін түсіну (дауыстылар жұмсақ/қатты көрсеткіші ретінде); 1.2.2.18 есту арқылы жіңішке және жуан дауыссыз дыбыстарды анықтау; 1.2.2.19 ысқырық, ызың дыбыстар мен аффрикаттарды дұрыс айту.
	1.2.3.1 оқыған дыбыстар және әріптерден кері буындар құрастыру, осы буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.2 оқыған дыбыстардан және әріптерден тура ашық буындар құру, оларды созып және қысқа етіп айту;

2.3. Оқу дағдыларын дамыту	1.2.3.3 үш әріптен құралған жабық буындарды құру және оқу; 1.2.3.4 жіңішке дауыссыз дыбыстары бар буындарды табу және оқу; 1.2.3.5 басында тұрған йотты дауыстылармен буындары бар сөздерді оқу; 1.2.3.6 дауысты йот дыбыстардың әріп таңбаларын тану, олармен буындар оқу; 1.2.3.7 сөздің басында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.8 сөз соңында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.9 э, ъ әріптері бар буындар мен сөздерді оқу; 1.2.3.10 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), меңгерген әріптерден және буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 1.2.3.11 меңгерген әріптер мен буын құрылымдарын қолдана отырып, кеспелі әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және оқу; 1.2.3.12 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.13 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-6 сөз); 1.2.3.14 шағын мәтіндерді буындап оқу және мазмұнын түсіну (4 – 8 сөйлем); 1.2.3.15 суреттерген сүйеніп, оқығанының мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.
2.4. Тілдің интонациялық анықтылығын ұстану	1.2.4.1 сұрақ, лепті, баяндау интонациясын ажырату; 1.2.4.2 өз сөйлеуінде және мұғалімге еліктеп сұрақ, лепті, баяндау интонациясын қолдану; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациямен атау: нүкте, сұрақ, леп белгілері; 1.2.4.4 үтірде кідіріс жасау, бір сөйлемді екіншіден бөлгендегі кідірістерді ұстану; 1.2.4.5 дұрыс интонацияны ұстанып, рөлдерге бөліп, шағын мәтіндерді оқу.
"Жазылым" бөлімі	
	1.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 1.3.1.2 геометриялық пішіндерді атау және ажырату (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 1.3.1.3 заттарды ұсынылған кезектілікте орналастыру; 1.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, мөлшері, көлемі; 1.3.1.5 заттар мен геометриялық пішіндерді негізгі белгілері бойынша топтастыру: материалы, түсі, пішіні, көлемі, мөлшері; 1.3.1.6 түрлі түсті жолақшалардан, пластикалық және басқа материалдардан әріптердің бейнелерін құрастыру;

3.1. Көріп қабылдауын және кеңістікте бағдарлауын дамыту	1.3.1.7 заттың бейнесін құрама бөліктерге бөлу және жеке бөлшектерден біртұтас затты құру (шаршы, пазлдардан); 1.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау : жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз бетінде бағдарлау; 1.3.1.11 жазу жолының жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 1.3.1.12 кең жолмен жіңішке жолды ажырату; 1.3.1.13 әріптердің элементтерін және оларды қосып жазғанда көлбеу сызыққа бағдарлау; 1.3.1.14 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 1.3.1.15 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау.
3.2. Қарапайым графикалық дағдыларды меңгеру	1.3.2.1. үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 1.3.2.2 суретті контуры, нүктелері бойынша сызу; 1.3.2.3 суреттің ішін бояу, штрихтау; 1.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және иректерді салу (жазу); 1.3.2.5 тік, көлденең, қиғаш тік сызықтарды сызу (жазу); 1.3.2.6 тік таяқшаны қиғаш сызықпен қосып сызу (жазу); 1.3.2.7 жоғарыны және төменін дөңгелетіп тік таяқша сызу (жазу); 1.3.2.8 сопақша және жарты сопақша салу (жазу); 1.3.2.9 таяқшамен ілгек салу (жазу); 1.3.2.10 әріптердің элементтерінен жолаққтар жасау; 1.3.2.11 баспа әріптердің элементтерін жазу; 1.3.2.12 жазба әріптердің элементтерін жазу.
3.3. Жазу дағдыларын қалыптастыру	1.3.3.1 баспа қаріптерін атауы бойынша тану; 1.3.3.2 әріптерді, буындарды, сөздерді баспа үлгісінен бөлек әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін жазып алу; 1.3.3.3 жазба қаріптерін атауы бойынша тану; 1.3.3.4 жазба үлгіден әріп, буын, сөздерді алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан соң көшіріп жазу; 1.3.3.5 баспа, жазу, бас әріптердің бейнесін ажырату ; 1.3.3.6 сынып тақтасынан және жазба үлгіден әріп, буын, сөз және сөйлемді көшіріп жазу; 1.3.3.7 меңгерген әріптерден буындар, сөздерді үзбей және үзіп қосып жазу; 1.3.3.8 бас және жазба әріптерді және олардың қосындысын үзіп және үзбей, үлгі бойынша қосып жазу; 1.3.3.9 қосымша элементпен ерекшеленетін ұқсас әріптердің бейнесін ажырату (и-ш, л-м, п-т);

	1.3.3.10 әріптермен сөздерді жазу: я, е, е, ю, и - сөздің басында және дауысты дыбыстардан кейін; 1.3.3.11 дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын білдіретін сөздерді жазу: я, е, Ұ, ю, и; 1.3.3.12 дауыссыыз дыбыстардың жіңішкелігін білдіретін ь әрпімен сөздерді жазу; 1.3.3.13 алдын ала талдап, тастап кеткен әріпті/ буынды орнына қойып сөздер жазу; 1.3.3.14 сөздердің астын сызу арқылы жазу-заттардың атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; 1.3.3.15 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін меігерген әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді диктант түрінде жазу; 1.3.3.16 сөйлемнің басында бас әріппен жазу, жалқы есімдерде сөйлемнің соңына нүкте қою.
3.4. Тіл бірліктерін белгілеудің шартты-графикалық формаларын қолдану (дыбыс, сөз, сөйлем)	1.3.4.1 буындардың шартты графикалық жазбасын оқу; 1.3.4.2 сөздердің шартты-графикалық сызбасын оқу; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын мұғалімнің көмегімен оқу; 1.3.4.4 қызыл және көк текшелермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 1.3.4.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк текшелермен белгілеу; 1.3.4.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.7 сөздегі буындар санын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыстың орнын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.9 берілген сызба бойынша сөйлемді құрастыру және оқу.

45. Осы Бағдарлама жеңіл түрде зияты зақымдалған білім алушыларға арналған 1-сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

46. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Жеңіл түрде зияты зақымдалған білім алушыларға арналған 1-сыныбы үшін " Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

Кезең	Тындалым және айтылым	Оқылым	Жазылым
1-тоқсан			
	1.1.1.1 мұғаліммен бірге, мұғалімнен кейін, хормен		

Әліппеге дейінгі кезең	сөздерді, сөз тіркестерін, сөйлемдерді логикалық екпінді, кідірістерді, жай сөйлеу қарқынын сақтай отырып айту; 1.1.1.2 жаңылтпаш, санамақ, шағын тақпақтарды мұғалімнің дауысынан естіп және жаттау; 1.1.1.3 мұғалімнің көмегімен иллюстрациялар, макеттер, сахналау арқылы ертегілерді айту; 1.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен жеке сөздерді табу; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.2.1 қаратпа сөзді тыңдау, естігені бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.2 мұғалімнің сөздік нұсқауына бағдарлап, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 қысқа баяндау мәтіндері мен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау және ажырату (жаңылтпаштар, жұмбақтар, мақал-мәтелдер, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер); 1.1.2.4 тыңдаған мәтін мазмұнына қарай сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 мәтінде кім/не туралы айтылғанын мұғалімнің көмегімен табу; 1.1.2.6 жағдаяттардың кезектілігін сақтап, сюжетті суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, қысқа мәтін, ертегілерді баяндау; 1.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, өтініш білдіру, рахмет айту, рұқсат	1.2.1.1 ұсынылған сурет бойынша сұрақтарға жауап беру (суретте не бейнеленген? Кім (не) бейнеленген? Ол (-олар) не істеп жатыр?); 1.2.1.2 тыңдаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерін атау (ертегі, шағын әңгіме); 1.2.1.3 тыңдаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің әрекеттері, тәртіптеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.10 әртүрлі жанрдағы (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақтар, ертегі, әңгімелер) мәтіндерді ерекшеліктері бойынша тану. 1.2.2.1 сурет бойынша затты тану және оны білдіретін сөзді атау; 1.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздер іріктеу; 1.2.2.3 заттардың, қоршаған орта құбылыстарының атауларын-сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 заттардың сипатын білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.5 сөйлегенде, сөйлегенге дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.6 бір, көп затты білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап айту;	1.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 1.3.1.2 геометриялық пішіндерді атау және ажырату (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 1.3.1.3 заттарды ұсынылған кезектілікте орналастыру; 1.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, мөлшері, көлемі; 1.3.1.5 заттар мен геометриялық пішіндерді негізгі белгілері бойынша топтастыру: материалы, түсі, пішіні, көлемі, мөлшері; 1.3.1.7 заттың бейнесін құрама бөліктерге бөлу және жеке бөлшектерден біртұтас затты құру (шаршы, пазлдардан); 1.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз бетінде бағдарлау; 1.3.1.14 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 1.3.1.15 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.2.1. үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 1.3.2.2 суретті контуры, нүктелері бойынша сызу;

	сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 1.1.4.1 өзінің тілектерін және өтініштерін сөз, ым-ишара, мимика арқылы жеткізу; 1.1.4.2 орындалған пәндік әрекет, бақыланатын әрекет немесе үрдіс бойынша сөйлемдер құрастыру; 1.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.8 заттардың негізгі белгілерін сөзбен сипаттау; 1.1.4.9 сюжетті суреттер сериясы бойынша, мұғалімнің көмегімен 3-4 сөйлемнен қысқа байланыстырылған әңгіме құру; 1.1.5.1 қоршаған орта дыбыстарын тыңдау және оларды ажырату; 1.1.5.2 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 1.1.5.3 жануарлардың дауыстарына қатысты дыбыстарды айту; 1.1.5.4 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы ұқсас сөздерді есту және айту арқылы ажырату.	1.2.2.8 суретке сүйеніп, жай сөйлем құрастыру; 1.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 1.2.3.1 оқыған дыбыстар және әріптерден кері буындар құрастыру, осы буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.2 оқыған дыбыстардан және әріптерден тура ашық буындар құру, оларды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.3 үш әріптен құралған жабық буындарды құру және оқу; 1.2.3.4 жіңішке дауыссыз дыбыстары бар буындарды табу және оқу ; 1.2.4.1 сұрақ, лепті, баяндау интонациясын ажырату; 1.2.4.2 өз сөйлеуінде және мұғалімге еліктеп сұрақ, лепті, баяндау интонациясын қолдану.	1.3.2.3 суреттің ішін бояу , штрихтау; 1.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және иректерді салу (жазу); 1.3.2.5 тік, көлденең, қиғаш тік сызықтарды сызу (жазу); 1.3.2.6 тік таяқшаны қиғаш сызықпен қосып сызу (жазу); 1.3.2.7 жоғарыны және төменін дөңгелетіп тік таяқша сызу (жазу); 1.3.2.8 сопақша және жарты сопақша салу (жазу); 1.3.2.9 таяқшамен ілгек салу (жазу); 1.3.4.2 сөздердің шартты-графикалық сызбасын оқу; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын мұғалімнің көмегімен оқу.
2-тоқсан			
		1.2.1.2 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерін атау (ертегі, шағын әңгіме); 1.2.1.3 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің әрекеттері, тәртіптеріне қатысты сұрақтарға жауап беру;	

Әліппе кезеңі (бірінші және екінші кезең	1.1.1.2 жаңылтпаш, санамақ, шағын тақпақтарды мұғалімнің дауысынан естіп және жаттау; 1.1.1.3 мұғалімнің көмегімен иллюстрациялар, макеттер, сахналау арқылы ертегілерді айту; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 1.1.1.7 мәтін мен мәтін тақырыбын ажырату; 1.1.2.2 мұғалімнің сөздік нұсқауына бағдарлап, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 қысқа баяндау мәтіндері мен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау және ажырату (жаңылтпаштар, жұмбақтар, мақал-мәтелдер, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер); 1.1.2.4 тындаған мәтін мазмұнына қарай сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 мәтінде кім/не туралы айтылғанын мұғалімнің көмегімен табу; 1.1.2.6 жағдаяттардың кезектілігін сақтап, сюжетті суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, қысқа мәтін, ертегілерді баяндау; 1.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, өтініш білдіру, рахмет айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау;	1.2.1.6 тындаған/оқыған мәтінге, бас кейіпкерлерін бақылаған әрекеттеріне, суретке сұрақ қою; 1.2.1.7 мазмұнды мәтін тақырыбымен сәйкестендіру; 1.2.1.10 әртүрлі жанрдағы (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақтар, ертегі, әңгімелер) мәтіндерді ерекшеліктері бойынша тану. 1.2.2.2 заттарды топтастыру, жалпылама сөздер іріктеу; 1.2.2.3 заттардың, қоршаған орта құбылыстарының атауларын-сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 заттардың сипатын білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.5 сөйлегенде, сөйлегенге дейін, сөйлегеннен кейін заттардың әрекетін білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.6 бір, көп затты білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап айту; 1.2.2.8 суретке сүйеніп, жай сөйлем құрастыру; 1.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 1.2.2.10 тіл дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.11 берілген дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 1.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.13 сөзден берілген дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 1.2.2.14 дыбысты әріп таңбасымен	1.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.11 жазу жолының жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 1.3.1.12 кең жолмен жіңішке жолды ажырату; 1.3.1.13 әріптердің элементтерін және оларды қосып жазғанда көлбеу сызыққа бағдарлау; 1.3.1.14 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 1.3.1.15 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.2.10 әріптердің элементтерінен жолақтар жасау; 1.3.2.11 баспа әріптердің элементтерін жазу; 1.3.2.12 жазба әріптердің элементтерін жазу; 1.3.3.1 баспа қаріптерін атауы бойынша тану; 1.3.3.2 әріптерді, буындарды, сөздерді баспа үлгісінен бөлек әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін жазып алу; 1.3.3.3 жазба қаріптерін атауы бойынша тану; 1.3.3.4 жазба үлгіден әріп , буын, сөздерді алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан соң көшіріп жазу; 1.3.3.5 баспа, жазу, бас әріптердің бейнесін ажырату;

әріптерін қайталау: а, т, л, п, н, у, ғ; й, м, о, ш, б, д, с, ы, и, к)	1.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.5 сөйлемдегі сөздер санын табу; 1.1.4.8 заттардың негізгі белгілерін сөзбен сипаттау; 1.1.4.9 сюжетті суреттер сериясы бойынша, мұғалімнің көмегімен 3-4 сөйлемнен қысқа байланыстырылған әңгіме құру; 1.1.5.5 берілген дыбысы бар сөздерді, сөздің басындағы буынды атау; 1.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.5.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды естіп ажырату; 1.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буындар, сөздерден табу; 1.1.5.9 сөйлеу дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты, дауыссыз; 1.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басын, ортасы, соңы); 1.1.5.11 сыртқы сөйлеудегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздердегі екпін орнын анықтау; 1.1.5.12 дыбыстардың санын анықтау, олардың кері, тік буындардағы, сөздердегі кезектілігін табу; 1.1.5.13 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз, екпінді дауысты; 1.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің сызбасын құру.	сәйкестендіру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.15 әріптерді дыбыстармен атау; 1.2.3.1 оқыған дыбыстар және әріптерден кері буындар құрастыру, осы буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.2 оқыған дыбыстардан және әріптерден тура ашық буындар құру, оларды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.3 үш әріптен құралған жабық буындарды құру және оқу; 1.2.3.10 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), меңгерген әріптерден және буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 1.2.3.11 меңгерген әріптер мен буын құрылымдарын қолдана отырып, кеспелі әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және оқу; 1.2.3.12 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.13 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-6 сөз); 1.2.3.14 шағын мәтіндерді буындап оқу және мазмұнын түсіну (4 – 8 сөйлем); 1.2.3.15 суреттерген сүйеніп, оқығанының мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;	1.3.3.6 сынып тақтасынан және жазба үлгіден әріп, буын, сөз және сөйлемді көшіріп жазу; 1.3.3.7 меңгерген әріптерден буындар, сөздерді үзбей және үзіп қосып жазу; 1.3.3.8 бас және жазба әріптерді және олардың қосындысын үзіп және үзбей, үлгі бойынша қосып жазу; 1.3.3.9 қосымша элементпен ерекшеленетін ұқсас әріптердің бейнесін ажырату (и-ш, л-м, п-т); 1.3.3.15 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін меігерген әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді диктант түрінде жазу; 1.3.3.16 сөйлемнің басында бас әріппен жазу , жалқы есімдерде сөйлемнің соңына нүкте қою; 1.3.4.1 буындардың шартты графикалық жазбасын оқу; 1.3.4.2 сөздердің шартты-графикалық сызбасын оқу; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық сызбасын мұғалімнің көмегімен оқу; 1.3.4.4 қызыл және көк текшелермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 1.3.4.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк текшелермен белгілеу; 1.3.4.6 сөзді белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану.

		1.2.4.1 сұрақ, лепті, баяндау интонациясын ажырату; 1.2.4.2 өз сөйлеуінде және мұғалімге еліктеп сұрақ, лепті, баяндау интонациясын қолдану; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациямен атау: нүкте, сұрақ, леп белгілері; 1.2.4.4 үтірде кідіріс жасау, бір сөйлемді екіншіден бөлгендегі кідірістерді ұстану.	
3-тоқсан			
	1.1.1.2 жаңылтпаш, санамақ, шағын тақпақтарды мұғалімнің дауысынан естіп және жаттау; 1.1.1.3 мұғалімнің көмегімен иллюстрациялар, макеттер, сахналау арқылы ертегілерді айту; 1.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 1.1.1.7 мәтін мен мәтін тақырыбын ажырату; 1.1.1.8 графикалық сызбалар мен мұғалімнің	1.2.1.2 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерін атау (ертегі, шағын әңгіме); 1.2.1.3 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің әрекеттері, тәртіптеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.5 көркем шығармалардың кейіпкерлері, олардың әрекеттеріне деген өз көзқарасы туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 тындаған/оқыған мәтінге, бас кейіпкерлерін бақылаған әрекеттеріне, суретке сұрақ қою; 1.2.1.7 мазмұнды мәтін тақырыбымен сәйкестендіру; 1.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі түйін сөздерді белгілеу; 1.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, соңын белгілеу;	1.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау;

Әліппе кезеңі (үшінші кезең: е, к, і, г, з, ү, ң, ж, ұ, в, ф, ө, ә, х)	сөзіне қарай ауызша және жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.2.2 мұғалімнің сөздік нұсқауына бағдарлап, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 қысқа баяндау мәтіндері мен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау және ажырату (жаңылтпаштар, жұмбақтар, мақал-мәтелдер, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер); 1.1.2.4 тындаған мәтін мазмұнына қарай сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 мәтінде кім/не туралы айтылғанын мұғалімнің көмегімен табу; 1.1.2.6 жағдаяттардың кезектілігін сақтап, сюжетті суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, қысқа мәтін, ертегілерді баяндау; 1.1.3.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, өтініш білдіру, рахмет айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 1.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.4 берілген тақырыпқа сәйкес сөйлем құру; 1.1.4.5 сөйлемдегі сөздер санын табу; 1.1.4.6 сөйлемдегі сөздер кезектілігін реттеу; 1.1.4.8 заттардың негізгі белгілерін сөзбен сипаттау; 1.1.4.9 сюжетті суреттер сериясы бойынша, мұғалімнің көмегімен 3-4	1.2.1.10 әртүрлі жанрдағы (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақтар, ертегі, әңгімелер) мәтіндерді ерекшеліктері бойынша тану. 1.2.2.7 сөзді буындарға бөлу, сөзді буындап айту; 1.2.2.8 суретке сүйеніп, жай сөйлем құрастыру; 1.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау; 1.2.2.10 тіл дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.11 берілген дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 1.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.13 сөзден берілген дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 1.2.2.14 дыбысты әріп таңбасымен сәйкестендіру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.15 әріптерді дыбыстармен атау; 1.2.2.18 есту арқылы жіңішке және жуан дауыссыз дыбыстарды анықтау; 1.2.2.19 ысқырық, ызың дыбыстар мен аффрикаттарды дұрыс айту; 1.2.3.1 оқыған дыбыстар және әріптерден кері буындар құрастыру, осы буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.2 оқыған дыбыстардан және әріптерден тура ашық буындар құру, оларды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.3 үш әріптен құралған жабық буындарды құру және оқу;	қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.11 жазу жолының жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 1.3.1.12 кең жолмен жіңішке жолды ажырату; 1.3.1.13 әріптердің элементтерін және оларды қосып жазғанда көлбеу сызыққа бағдарлау; 1.3.1.14 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 1.3.1.15 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.3.2 әріптерді, буындарды, сөздерді баспа үлгісінен бөлек әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін жазып алу; 1.3.3.4 жазба үлгіден әріп, буын, сөздерді алдын ала дыбыстық-әріптік талдаудан соң көшіріп жазу; 1.3.3.5 баспа, жазу, бас әріптердің бейнесін ажырату; 1.3.3.6 сынып тақтасынан және жазба үлгіден әріп, буын, сөз және сөйлемді көшіріп жазу; 1.3.3.7 меңгерген әріптерден буындар, сөздерді үзбей және үзіп қосып жазу; 1.3.3.8 бас және жазба әріптерді және олардың қосындысын үзіп және үзбей, үлгі бойынша қосып жазу; 1.3.3.10 әріптермен сөздерді жазу: я, е, е, ю, и - сөздің басында және дауысты дыбыстардан кейін; 1.3.3.11 дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын білдіретін

	сөйлемнен қысқа байланыстырылған әңгіме құру; 1.1.5.5 берілген дыбысы бар сөздерді, сөздің басындағы буынды атау; 1.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.5.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды естіп ажырату; 1.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буындар, сөздерден табу; 1.1.5.9 сөйлеу дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты, дауыссыз; 1.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басын, ортасы, соңы); 1.1.5.11 сыртқы сөйлеудегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздердегі екпін орнын анықтау; 1.1.5.12 дыбыстардың санын анықтау, олардың кері, тік буындардағы, сөздердегі кезектілігін табу; 1.1.5.13 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз, екпінді дауысты; 1.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің сызбасын құру.	1.2.3.4 жіңішке дауыссыз дыбыстары бар буындарды табу және оқу ; 1.2.3.7 сөздің басында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.8 сөз соңында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.10 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), меңгерген әріптерден және буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 1.2.3.11 меңгерген әріптер мен буын құрылымдарын қолдана отырып, кеспелі әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және оқу; 1.2.3.12 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.13 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-6 сөз); 1.2.3.14 шағын мәтіндерді буындап оқу және мазмұнын түсіну (4 – 8 сөйлем); 1.2.3.15 суреттерген сүйеніп, оқығанының мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.4.1 сұрақ, лепті, баяндау интонациясын ажырату; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациямен атау: нүкте, сұрақ, леп белгілері;	сөздерді жазу: я, е, Ұ, ю, и; 1.3.3.12 дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін білдіретін ь әрпімен сөздерді жазу; 1.3.3.13 алдын ала талдап , тастап кеткен әріпті/ буынды орнына қойып сөздер жазу; 1.3.3.15 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін меігерген әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді диктант түрінде жазу; 1.3.3.16 сөйлемнің басында бас әріппен жазу , жалқы есімдерде сөйлемнің соңына нүкте қою; 1.3.4.7 сөздегі буындар санын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыстың орнын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.9 берілген сызба бойынша сөйлемді құрастыру және оқу.

		1.2.4.4 үтірде кідіріс жасау, бір сөйлемді екіншіден бөлгендегі кідірістерді ұстану; 1.2.4.5 дұрыс интонацияны ұстанып, рөлдерге бөліп, шағын мәтіндерді оқу.	
4-тоқсан			
	1.1.1.2 жаңылтпаш, санамақ, шағын тақпақтарды мұғалімнің дауысынан естіп және жаттау; 1.1.1.3 мұғалімнің көмегімен иллюстрациялар, макеттер, сахналау арқылы ертегілерді айту; 1.1.1.6 сөз, сөйлем, буын, дыбысты ажырату; 1.1.1.7 мәтін мен мәтін тақырыбын ажырату; 1.1.1.8 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сөзіне қарай ауызша және	1.2.1.2 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерін атау (ертегі, шағын әңгіме); 1.2.1.3 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің сыртқы бейнесіне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тындаған/оқыған мәтіннің бас кейіпкерлерінің әрекеттері, тәртіптеріне қатысты сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.5 көркем шығармалардың кейіпкерлері, олардың әрекеттеріне деген өз көзқарасы туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 тындаған/оқыған мәтінге, бас кейіпкерлерін бақылаған әрекеттеріне, суретке сұрақ қою; 1.2.1.7 мазмұнды мәтін тақырыбымен сәйкестендіру; 1.2.1.8 мұғалімнің көмегімен мәтіндегі түйін сөздерді белгілеу; 1.2.1.9 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, соңын белгілеу; 1.2.1.10 әртүрлі жанрдағы (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, тақпақтар, ертегі, әңгімелер) мәтіндерді ерекшеліктері бойынша тану. 1.2.2.9 артикуляциялық жаттығулар орындау;	1.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде арқаны тік ұстау; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау;

Әліппе кезеңі (төртінші кезең: р, я, ю, е, ч, щ, h, э, ч, ъ, ь)	жазбаша сөйлеу тілін ажырату; 1.1.2.1 қаратпа сөзді тыңдау, естігені бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.2 мұғалімнің сөздік нұсқауына бағдарлап, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 қысқа баяндау мәтіндері мен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау және ажырату (жаңылтпаштар, жұмбақтар, мақал-мәтелдер, өлеңдер, әңгімелер, ертегілер); 1.1.2.4 тындаған мәтін мазмұнына қарай сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 мәтінде кім/не туралы айтылғанын мұғалімнің көмегімен табу; 1.1.2.6 жағдаяттардың кезектілігін сақтап, сюжетті суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйеніп, қысқа мәтін, ертегілерді баяндау; 1 . 1 . 3 . 1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, өтініш білдіру , рахмет айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін сақтау; 1.1.4.3 сюжетті сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.4 берілген тақырыпқа сәйкес сөйлем құру; 1.1.4.5 сөйлемдегі сөздер санын табу; 1.1.4.6 сөйлемдегі сөздер кезектілігін реттеу; 1.1.4.7 3-4 сөзден құрылған сөйлемнің кезектілігін реттеу; 1.1.4.9 сюжетті суреттер сериясы бойынша, мұғалімнің көмегімен 3-4	1.2.2.10 тіл дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.11 берілген дыбысты дыбыстар қатарынан табу; 1.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.13 сөзден берілген дыбыстың орнын табу (басы, ортасы, соңы); 1.2.2.14 дыбысты әріп таңбасымен сәйкестендіру, дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.2.15 әріптерді дыбыстармен атау; 1.2.2.16 дауысты йот дыбыстарын айту және сәйкес әріптермен белгілеу; 1.2.2.17 Йот дауыстыларының позициясына байланысты рөлін түсіну (дауыстылар жұмсақ/қатты көрсеткіші ретінде); 1.2.2.18 есту арқылы жіңішке және жуан дауыссыз дыбыстарды анықтау; 1.2.2.19 ысқырық, ызың дыбыстар мен аффрикаттарды дұрыс айту; 1.2.3.1 оқыған дыбыстар және әріптерден кері буындар құрастыру, осы буындарды дауысты дыбыстарды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.2 оқыған дыбыстардан және әріптерден тура ашық буындар құру, оларды созып және қысқа етіп айту; 1.2.3.3 үш әріптен құралған жабық буындарды құру және оқу; 1.2.3.4 жіңішке дауыссыз дыбыстары бар	1.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз бетінде бағдарлау; 1.3.1.11 жазу жолының жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 1.3.1.12 кең жолмен жіңішке жолды ажырату; 1.3.1.13 әріптердің элементтерін және оларды қосып жазғанда көлбеу сызыққа бағдарлау; 1.3.1.14 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 1.3.1.15 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 1.3.3.5 баспа, жазу, бас әріптердің бейнесін ажырату; 1.3.3.6 сынып тақтасынан және жазба үлгіден әріп, буын, сөз және сөйлемді көшіріп жазу; 1.3.3.7 меңгерген әріптерден буындар, сөздерді үзбей және үзіп қосып жазу; 1.3.3.8 бас және жазба әріптерді және олардың қосындысын үзіп және үзбей, үлгі бойынша қосып жазу; 1.3.3.9 қосымша элементпен ерекшеленетін ұқсас әріптердің бейнесін ажырату (и-ш, л-м, п-т); 1.3.3.10 әріптермен сөздерді жазу: я, е, е, ю, и - сөздің басында және дауысты дыбыстардан кейін; 1.3.3.11 дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын білдіретін сөздерді жазу: я, е, Ұ, ю, и;

	сөйлемнен қысқа байланыстырылған әңгіме құру; 1.1.5.5 берілген дыбысы бар сөздерді, сөздің басындағы буынды атау; 1.1.5.6 сөздерді буындарға бөлу; 1.1.5.7 дауысты және дауыссыз дыбыстарды естіп ажырату; 1.1.5.8 танысқан дыбыстарды дыбыстар қатарынан, буындар, сөздерден табу; 1.1.5.9 сөйлеу дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты, дауыссыз; 1.1.5.10 сөздегі дыбыстың орнын табу (басын, ортасы, соңы); 1.1.5.11 сыртқы сөйлеудегі дауысты дыбыстарға сүйене отырып, сөздердегі екпін орнын анықтау; 1.1.5.12 дыбыстардың санын анықтау, олардың кері, тік буындардағы, сөздердегі кезектілігін табу; 1.1.5.13 тіл дыбыстарын белгілері бойынша сипаттау: дауысты-дауыссыз, екпінді дауысты; 1.1.5.14 дыбыстық-әріптік талдау негізінде сөздердің сызбасын құру; 1.1.5.15 практикалық деңгейде сөздегі екпін мен дыбыстың мағыналық рөлін түсіну.	буындарды табу және оқу ; 1.2.3.5 басында тұрған йотты дауыстылармен буындары бар сөздерді оқу; 1.2.3.6 дауысты йот дыбыстардың әріп таңбаларын тану, олармен буындар оқу; 1.2.3.7 сөздің басында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.8 сөз соңында дауыссыз дыбыстар жиынтығы бар буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.9 э, ъ әріптері бар буындар мен сөздерді оқу ; 1.2.3.10 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), меңгерген әріптерден және буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 1.2.3.11 меңгерген әріптер мен буын құрылымдарын қолдана отырып, кеспелі әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және оқу; 1.2.3.12 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.13 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-6 сөз); 1.2.3.14 шағын мәтіндерді буындап оқу және мазмұнын түсіну (4 – 8 сөйлем); 1.2.3.15 суреттерген сүйеніп, оқығанының	1.3.3.13 алдын ала талдап , тастап кеткен әріпті/ буынды орнына қойып сөздер жазу; 1.3.3.14 сөздердің астын сызу арқылы жазу-заттардың атаулары , заттардың белгілерін білдіретін сөздер, заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; 1.3.3.15 дыбыстық құрамын талдағаннан кейін меігерген әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді диктант түрінде жазу; 1.3.3.16 сөйлемнің басында бас әріппен жазу , жалқы есімдерде сөйлемнің соңына нүкте қою; 1.3.4.5 дауысты және дауыссыз дыбыстарды қызыл және көк текшелермен белгілеу; 1.3.4.7 сөздегі буындар санын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыстың орнын белгілеу үшін шартты-графикалық сызбаны қолдану; 1.3.4.9 берілген сызба бойынша сөйлемді құрастыру және оқу.

		мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.4.1 сұрақ, лепті, баяндау интонациясын ажырату; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациямен атау: нүкте, сұрақ, леп белгілері; 1.2.4.4 үтірде кідіріс жасау, бір сөйлемді екіншіден бөлгендегі кідірістерді ұстану; 1.2.4.5 дұрыс интонацияны ұстанып, рөлдерге бөліп, шағын мәтіндерді оқу.	

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
55-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
547 - қосымша

Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0 - сыныбы үшін " Букварь, Обучение грамоте" пәнінен оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – зияты зақымдалған білім алушылардың жеке психофизикалық мүмкіндіктері мен танымдық қабілеттерін ескере отырып, оқу мен жазудың бастапқы дағдыларын қалыптастыру үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сөйлеуді тыңдау және түсіну, қарапайым нұсқауларды орындау қабілеттерін қалыптастыру;

2) сөздік қорын нақтылау және кеңейту, сөйлеудің грамматикалық құрылымын, келісімді сөйлеуді дамыту;

3) фонемалық қабылдауды, фонематикалық түсініктерді, фонемалық талдау мен жинақтауды дамыту;

4) бастапқы оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру.

5) сөйлеудің дыбыстық және интонациялық мәдениетін тәрбиелеу.

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) кеңістіктік бағдарлауды, көру және есту қабілетін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту;

2) әрбір білім алушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, сөйлеу және танымдық процестерді дамытудағы кемшіліктерді еңсеру;

3) естіп-сөйлеу және көріп есте сақтауын дамыту;

4) көрнекі-әрекеттік және көрнекі-бейнелі ойлауды, ойлау операцияларын (талдау, салыстыру, жалпылау, жіктеу) дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың танымдық белсенділіктің төмендеуімен, қызығушылықтар мен мотивтердің тар шеңберімен көрінетін танымдық белсенділіктің бұзылуымен сипатталады. Баяу қарқын және қабылдаудың жеткіліксіз сараланuы (көру, көру-кеңістіктік, есту) бар, әдетте дамып келе жатқан құрдастарына қарағанда, фонематикалық есту қабілетінің қалыптасуының кеш дамуы байқалады Сөйлеу тілі дамуының кемшіліктері қатарына: дыбыстық айтылудың бұзылуы, сөйлеуді түсінудегі қиындықтар, сөздік қорының нашарлығы, грамматикалық жүйенің бұзылуы, келісімді сөйлеу, сөйлеудің реттеуші функциясын қалыптастырудағы қиындықтар.

6. Оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

7. Жүйелілік қағидасы құрылымдық компоненттері өзара тығыз байланысты, күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму туралы түсінікке сүйенеді. Оқу мен дамыту жұмысының жүйелелегі мен кешенділігі меңгерілген дағдылардың қайталануы және бар білімдері мен біліктеріне сүйену негізінде іске асырылады, ол өз кезегінде оқу материалын меңгеруді және психикалық дамуын қамтамасыз етеді.

8. Дамыта оқыту қағидасы оқу міндеттерінің баланың дамуының жақын аймағында қоюды көздейді. Бұл қағиданың іске асырылуы оқушылардың оқу материалын меңгеру ерекшеліктер мен жетістіктерін мұғалімнің үнемі зерттеуіне негізделеді.

9. Іс-әрекетке деген көзқарас қағидасы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген. Іс-әрекет тәсілін іске асырудың негізгі құралы білім алушылардың ойын, танымдық және пәндік-практикалық қызметін ұйымдастыру болып табылады. Білім алушылардың пәндік-практикалық қызметі психикалық функциялардың сенсомоторлық негізін (қабылдау, сөйлеу, ойлау) дамытуға, білім алушылардың танымдық саласы мен өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге мүмкіндік береді.

10. Оқу материалын ұсынудың дәйектілігі мен шоғырлану қағидасы оқу тапсырмаларын, жаттығуларды таңдауды қамтиды, оның құрамдас бөліктері арасында логикалық байланыс орнатылған кезде, үйренген білім мен дағдылар жаңа дағдылардың ажырамас бөлігі болып табылады.

11. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағытының қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормаларын, өмірлік, коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

12. Арнайы педагогикалық көшбасшылық қағидасы өз іс-әрекетін өз бетінше ұйымдастырудың қиындықтарымен, кезең-кезеңімен ұйымдастыру мен нұсқау беру қажеттілігімен, мұғалімнің тұрақты бағыттаушы көмегімен анықталады.

13. Сауат ашуды оқытудың негізі қарапайым оқу материалынан күрделі оқу материалына дейінгі оқытудың жалпы дидактикалық талабы, сондай-ақ оқушылардың сөйлеу дамуындағы бұзылуларды есепке алу және сақталған еліктеу қабілеттеріне, көрнекі және тиімді ойлауға сүйену болып табылады.

14. Сауат ашу үрдісі дыбыстық аналитикалық-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асырылады, оны қолдану ерекшеліктері зияты зақымдалған оқушыларды оқытуда келесідей:

1) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған әрбір дыбыс және әріппен танысу мерзімінің ұзаруы;

2) ұқсас және жиі араласатын дыбыстармен (жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатаң және ұяң) әр дыбысты жеке-жеке игеруге жеткілікті уақыт аралығында танысу;

3) айтылуы оңай дыбыстарды бірінші кезекте оқу (мысалы, алдымен "С", содан кейін "Ш");

4) ұқсас дыбыстар мен әріптерді, буындарды, сөздерді бөлек мұқият зерттегеннен кейін оларды саралауға арнайы уақыт бөлу;

5) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған тәртіппен салыстырғанда дыбыстармен және әріптермен танысу тәртібін өзгерту;

15. Дыбыстар және әріптермен танысу кезектілігі дыбыстарды сөйлеуден, айтылымнан, дыбыстарды буындарға біріктірудегі қиындықтарды ескере отырып орнатылады. Зияты зақымдалған білім алушылардың сауат ашуды оқытудың төрт кезеңі бар. Әріптік кезеңнің кезеңдерін бөлектеу оқу дағдыларын қалыптастыруды жеңілдету үшін дыбыстарды буындарға біріктіру тәсілдерінің біртіндеп күрделенуіне негізделген. Бірінші кезеңде дыбыстар мен әріптер оқылады: а, у, м, о, с, х. Екінші кезеңде дыбыстар мен әріптер: ш, л, ы, н, р. Үшінші кезеңде дыбыстар мен әріптер: к, п , т, и, в, з, ж, б, г, д, й, ь әрпі. Төртінші кезеңде – дыбыстар мен әріптер: е, Ұ, ю, я, ц, ч, щ, ф, э, ъ әрпі.

16. Оқу материалының қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін әдістер мен тәсілдер қолданылады:

1) ойын (дидактикалық ойындар, лото, домино);

2) жаттығулар;

3) көрсету, иллюстрация, демонстрация;

3) драматизация;

4) "шағын бөлік" әдісі;

5) АКТ-технологиялар.

17. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің пәнаралық байланыстары " Айналадағы әлем", "Математика", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен, "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" түзету компонентінің пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

18. Пән бойынша 0-сыныптағы оқу жүктемесі аптасына 5 сағатты, оқу жылына – 160 сағатты құрайды.

19. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) орыс тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

20. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің базалық мазмұны. Оқыту процесінде келесідей кезеңдер белгіленеді: әліппеге дейінгі, әліппе. Нөлдік сыныпта әліппеге дейінгі оқу кезеңі ұйымдастырылады, оған – 75 сағат және оқытудың әліппе кезеңі 85 сағат ішінде. Сағаттарды әліппеге дейінгі және әліппе кезеңге бөлу ұсынымдық сипатта болады, мұғалімге сынып оқушыларының ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, сағаттарды бөлуге өзгерістер енгізу мүмкіндігі беріледі.

21. Әліппе кезеңде әріптерді келесі ретпен қайталап отырып, сауат ашуды оқытудың бірінші және екінші кезеңдері жүзеге асырылады:

1-кезең: а, у, м, о, с, х;

2-кезең ш, л, ы, н, р.

22. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) мұғалімнің нөлдік сыныпқа түскен білім алушылардың мүмкіндіктерін зерделеуі (жалпы және сөйлеуді дамыту деңгейін анықтау);

2) оқуға деген қызығушылықты, сөйлеу, ауызша сөйлеу дағдыларын дамыту;

3) есту зейінін, дұрыс дыбысталуын; фонематикалық процестерді дамыту;

4) тілдік бірліктер туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

5) көрнекі және кеңістіктік қабылдау мен түсініктерді қалыптастыру; қолдың моторикасын дамыту, жазуды оқытуға дайындық;

6) оқу іс-әрекеті мен мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру (партада дұрыс отыру, түсініктемелерді тыңдау, мұғалімнің нұсқауларын орындау, бірдеңе айтқысы келсе қолын көтеру, сыныптан шығуға рұқсат сұрау).

23. Оқытудың әліппе кезеңінде мұғалім дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағаттар санын сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып дербес белгілейді .

24. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) меңгеретін дыбыстардың дұрыс артикуляциясын қалыптастыру;

2) сөздік қорын кеңейту, қол жетімді сөйлеу деңгейінде біртұтас монологиялық және диалогтық сөйлеуді дамыту;

3) фонемалық талдау мен жинақтауды дамыту;

4) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөйлем);

5) дыбыстарды буындарға біріктіру, буындарды, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді, қысқа сөйлемдерді тегіс оқу дағдыларын қалыптастыру;

6) каллиграфия нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту.

25. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тындалым және айтылым";

2) "Оқуға дайындық" (әліппеге дейінгі кезең)/ "Оқу" (әліппе кезеңі);

3) "Жазуға дайындық" (әліппеге дейінгі кезең)/ "Хат" (әліппе кезеңі).

26. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін ажырату (сөйлем, сөз, дыбыс);

2) тыңдалған материалды түсіну;

3) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, әртүрлі қарым-қатынас жағдайларына қатысу ;

4) сөйлемдер құрастыру.

27. "Оқуға дайындық" (әліппеге дейінгі кезең)/ "Оқу" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

2) фонетикалық-фонематикалық түсініктерді дамыту, сөздік қорын кеңейту;

3) бастапқы оқу дағдыларын дамыту;

4) сөйлеудің интонациялық мәнерлілігін сақтау.

28. "Жазуға дайындық" (әліппеге дейінгі кезең)/ "Хат" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) көру арқылы қабылдау мен кеңістіктік бағдарлауды дамыту;

2) қарапайым графикалық дағдыларды қалыптастыру;

3) сөйлеу бірліктерінің шартты-графикалық белгіленуі (дыбыс, буын, сөз, сөйлем).

29. Білім берудің негізгі мазмұны:

30. Тындалым және айтылым, әліппеге дейінгі кезең:

қоршаған ортаның дыбыстарын тыңдау және ажырату, тыңдай білу, сөйлеу дыбыстарын анық айту. Мұғалім мен оқушылардың сөздерін, аудио/бейнежазба тыңдау , естігендердің мағынасын түсіну, сұрақтарға жауап беру. Вербалды емес қарым-қатынас құралдарын қолдану (интонация, мимика, жест-ишара, позалар); сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ритм, екпін, қарқын, кідіріс). Коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын пайдалану (топта қарым-қатынас жасау , диалогқа қатысу, сұраққа жауап беру, сұрақтарды тұжырымдау). Мұғалімнің ауызша тапсырмасы бойынша қарапайым тапсырмаларды орындау; өз өтініштері мен тілектерін білдіру. Әр түрлі заттардың атауы және олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттамасы. Мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, мақал-мәтел, жұмбақтарды қайталау арқылы артикуляциялық аппаратын дамыту; жұмбақтарды шешу. Суреттер бойынша, көрген, бастан кешкен және естіген туралы сқйлесу, басқа адамдардың іс-әрекеттеріне деген көзқарасты жеткізу, өздерінің эмоционалды күйлерін беру тәсілдері. Сюжеттік суреттер сериясы мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілер мен шағын мәтіндерді тыңдау және айту, ертегілерді драматизациялауға қатысу. Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

31. Тыңдалым және айтылым, әліппе кезеңі:

заттарды жіктеу және жалпылама сөздерді таңдау. Сөйлеу этикетінің сөздері мен сөз тіркестерін қолдану, лексикалық тақырыптарға негізделген сөздік қорын кеңейту. Сөздің мағынасын түсіну, сөзді мақсатына сай қолдану. Орфоэпиялық нормаларға сәйкес сөздерді айту, сөздердегі екпіннің дұрыс орналасуы. Білім алушыларды қызықтыратын және қызықтыратын тақырыптар бойынша монологиялық және диалогтық нысандарда мәлімдеме құру. Берілген тақырып бойынша сюжеттік сурет, суреттер сериясы бойынша ұсыныстар жасау. Мұғалімнің дауысынан қысқа өлеңдерді жаттау, жұмбақтарды шешу, мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, мақал-мәтел, жұмбақтарды қайталау. Сюжеттік суреттер сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілерді тыңдау және әңгімелеу, ертегілерді драматизациялауға қатысу. Мұғалім оқыған материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар.

Ескертпе: тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 10 сөзден 0,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса).

32. Оқуға дайындық, әліппеге дейінгі кезең:

тақырыптың суретпен және сөзбен байланысы, "сөз" ұғымы; суреттің астындағы сөздердің шартты-графикалық белгіленуі және оларды "оқу". Сөйлемді сөйлемнен бөлу , сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуі. Сөйлемдегі сөздерді практикалық бекіту. Сурет бойынша, орындалған әрекет бойынша ұсыныстар жасау. Сөйлеудің интонациялық ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп), үзілістерді сақтау. Сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөз бөліктерінің шартты-графикалық белгіленуі (сөздегі буындар). Сөйлеу дыбыстарын

тыңдау және нақты айту, артикуляциялық жаттығулар жасау. Дауысты және дауыссыз дыбыстардың сөздеріндегі таңдау: а, у, м, терминологияны қолданбай, ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөліп алу, оның орнын анықтау: сөздің басында, сөздің соңында; таңдалған дыбыстың түсті шеңбермен шартты-графикалық белгіленуі; осы дыбыстардан басталатын сөздердің атауы.

33. Оқу, әліппе кезеңі (1- және 2-кезеңдер):

зерттелетін дыбыстардың дұрыс және анық айтылуы оқшауланған және сөзбен (1 кезең: а, у, м, о, с, х; 2 кезең: ш, л, ы, н, р). Бұл дыбыстың сөздегі дыбыстар қатарында болуын анықтау. Сөздегі дыбыстың орнын анықтау: басында, соңында. Көрнекілікке сүйене отырып, зерттелетін дыбысы бар сөздерді таңдау. Дыбыстардың шартты-графикалық белгіленуі (терминдерді атаусыз дауысты және дауыссыз дыбыстар). Дыбыстың әріппен байланысы. Дыбыс пен әріпті ажырату (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз). Әріптер қатарынан ұсынылған әріпті таңдау. Әріптердің (баспа) бейнелерін тану. Сөздерді буындарға бөлу және сөздерді буындар бойынша тегіс айту. Буынның шартты-графикалық дыбыстық моделіндегі дыбыстарды әріптермен белгілеу және ономатопеялық сөздерді (ау, уа), кері буындарды (ам, ум), тікелей ашық буындарды (ма, са), жабық буындарды және бір буынды сөздерді (сын, мох) оқу. Дауысты дыбыстарды ұзақ және жылдам айту арқылы буындарды оқу. Дыбыстық әріптік талдаудың іздері бойынша бөлінген әліпбидің әріптерінен буындар мен сөздерді құрастыру. Кері және тікелей ашық буындарды салыстыру, меңгерілген буын құрылымдарынан сөздерді оқу. Буынға бөліп сөйлемдерді оқу (2-3 сөз). Тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау. Оқылған сөйлемнің мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптар, иллюстрацияға негізделген ұсыныстар сериясы.

34. Жазуға дайындық, әліппеге дейінгі кезең:

негізгі түстерді ажырату. Заттарды көрсетілген тәртіппен орналастыру, заттарды түсі, пішіні, өлшемі, көлемі бойынша ажырату және топтастыру. Әріптердің графикалық бейнесін еске түсіретін әртүрлі комбинациялардың түрлі-түсті жолақтарынан ойнату (н, ш, х). Жолақ комбинацияларын түсі, өлшемі және орналасуы бойынша ажырату. Бүтінді құрама элементтерге бөлу және бүтінді жеке бөліктерден қалпына келтіру. Жазу гигиенасы ережелерін сақтау: дұрыс отыру, қағазды (дәптерді) дұрыс орналастыру және ұстау, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау. Қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау (дәптер парағы): жоғарғы, төменгі, ортаңғы, жұмыс жолының анықтамасы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, қиғаш сызықтар. Оқулық бетінің кеңістігінде бағдарлау (беттің жоғарғы, төменгі жағында). Оқулық беттерін ұқыпты ашу, бетбелгіні пайдалану. Саусақ гимнастикасы жаттығуларын, соның ішінде заттармен орындау. Бояу, сурет салу, мозаикадан өрнектер жасау, шаблон, трафарет бойынша бояу, контур бойымен бояу, нүктелер бойынша қосу, А4 форматындағы сызылмаған қағаз парақтарында шекті сақтай

отырып, әр түрлі бағытта бояу және көлеңкелеу, бормен тақтаға сурет салу. Түзу, қисық, сынған, толқынды сызықтардан тұратын жиектерді салу, геометриялық фигуралардан өрнектер салу. Әріп элементтерін жазу: түзу таяқша, төменгі жағында дөңгелектелген түзу таяқша, жоғарғы жағында дөңгелектелген, ілмек, жартылай сопақ, сопақша, бас әріп элементтері. Сөздің шартты-графикалық белгіленуі, сөздегі А, У, М дыбыстарының орны (басында, соңында), сөздегі буындар, сөйлемдер.

35. Хат, әліппе кезеңі:

әріптердің қолжазба сызбасын талдау (кіші және үлкен), олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріптер элементтерін жазу. Каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, кіші және бас әріптер мен олардың қосылыстарының (жоғарғы, орта, төменгі жыртылмалы және үзілмейтін) кері және түзу буындарда, сөздерде, сөйлемдерде жазылуы. Анық айтылғаннан кейін және дыбыстық-әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды, айтылуымен сәйкес келмейтін сөздерді қолжазба үлгісінен шығару. Әріптің баспа түрінің қолжазбамен байланысы. 2-3 сөзден тұратын буындарды , сөздерді, сөйлемдерді басылған қаріптен оларды бөлінген әліпбидің әріптерінен құрастырғаннан кейін көшіру. Адамдардың аттарын бас әріппен жазу. Алдын ала дыбыстық әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды және айтылуымен сәйкес келмейтін жеке сөздерді диктантт түрінде жазу; "буын" жазу әдісін қолдану. Сөз бен сөйлемнің бастапқы идеясы, ұғымдардың айырмашылығын ажырату: "зат" және "сөз" тақырыптың атауы ретінде. Сөздің шартты-графикалық белгіленуі, сөздегі дыбыстардың орны, сөздегі буындар, сөйлемдер.

36. "Букварь, Обучение грамоте" пәнін оқыту лексикалық тақырыптар негізінде жүзеге асырылады: бірінші тоқсанда – "Өзім туралы", "Менің мектебім"; екінші тоқсанда – "Менің отбасым және достарым", "Қоршаған әлем"; үшінші тоқсанда- " Саяхат", "Салт-дәстүрлер және мерекелер"; төртінші тоқсанда – "Тағамдар мен сусындар", "Салауатты өмір салты", бұл тақырыптар табиғаттағы құбылыстар мен адам өмірінің өзгеруін көрсететін тақырыптармен тығыз байланыста болады.

37. Баспа әріптерінің графикалық бейнесін зерттеуде әр түрлі қолданбалы материалдардан (қағаз жолақтары, картон, сым, таяқшалар, пластикалық материалдар) әріптердің, олардың элементтерінің құрылысы қолданылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 0.1.2.1 кодында "0" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

39. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

"Тындалым және айтылым" бөлімі

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдің негізгі бірліктерін ажырату (мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс)	0.1.1.1 мұғалім артынан сөздерді, сөйлемдерді жұптастырып айту және қайталаңыз; 0.1.1.2 мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді қайталау; 0.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді тыңдау; 0.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен сөзді бөлектеу; 0.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 0.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді жаттау.
1.2. Тыңдалған материалды түсіну	0.1.2.1 айтылған сөзді тыңдау, сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым ауызша нұсқауларын орындау; 0.1.2.3 тыңдалған ұсыныстың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту.
1.3. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	0.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, қоштасу, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу).
1.4. Сөйлемдер құрастыру	0.1.4.1 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру; 0.1.4.2 орындалған пәндік іс-әрекет бойынша, бақыланатын іс-әрекет немесе үрдіс бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.3 сюжеттік сурет бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 0.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше ұсыныстар жасау.
"Оқуға дайындық"/ "Оқу"бөлімі	
2.1. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 0.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 ертегі кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы сұрақтарға жауап беру.
	0.2.2.1 суреттегі тақырыпты тану және атау; 0.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 0.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау; 0.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту;

2.2. Фонетикалық-фонематикалық түсініктерді дамыту, сөздік қорын кеңейту	0.2.2.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және оларды ажырату; 0.2.2.6 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.2.2.7 жануарлардың дауыстарына еліктейтін дыбыстарды айту; 0.2.2.8 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.9 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.10 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты буында, сөзінде тану; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.2.13 берілген дыбысты, буынды сөздің басында, сөздің соңында атау; 0.2.2.14 бір немесе екі дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 0.2.2.15 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, соңында); 0.2.2.16 кері, тікелей ашық, жабық буындарда, сөздерде дыбыстар тізбегін орнату.
2.3. Қарапайым оқу дағдыларын дамыту	0.2.3.1 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен осы буындарды оқу; 0.2.3.2 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 0.2.3.3 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 0.2.3.4 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), игерілген әріптер мен буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 0.2.3.5 игерілген әріптер мен буын құрылымдарын пайдалана отырып, бөлінген әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және бірге оқу; 0.2.3.6 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-3 сөз); 0.2.3.8 оқылған сөйлемнің мазмұны бойынша сұрақтарға, иллюстрацияға сүйене отырып, буынға бөлінген сөйлемдер сериясына жауап беру; 0.2.3.9 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру; 0.2.3.10 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау.
2.4. Сөйлеудің интонациялық мәнерлілігін сақтау	0.2.4.1 сұрақ, баяндау, леп интонациясын ажырату; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу бойынша сұраулы, баяндау , лепті интонацияларды жаңғырту; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері.
"Жазуға дайындық"/ "Хат" бөлімі	
	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату;

3.1. Көру арқылы қабылдау мен кеңістікті бағдарлауды дамыту (әліппеге дейінгі кезең)	0.3.1.2 геометриялық фигураларды атау және ажырату (шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 0.3.1.3 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық фигураларды негізгі қасиеттері бойынша жіктеу: материалы, түсі, пішіні, мөлшері, көлемі бойынша; 0.3.1.6 әріптердің бейнесін білдіретін түрлі-түсті жолақтардан әртүрлі комбинацияларды жасау; 0.3.1.7 заттың бейнесін құрамдас бөліктерге бөлу және заттың тұтас бейнесін жекелеген бөліктерден қалпына келтіру (текшелерді, пазлдарды пайдалана отырып); 0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау : жазу кезінде дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдардың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 жұмыс жолын табу; 0.3.1.13 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.1.15 өз ойы бойынша, үлгі бойынша мозаикадан өрнектер құрастыру.
3.2. Қарапайым графикалық дағдыларды қалыптастыру	0.3.2.1 үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контур бойынша, нүктелер бойынша сызу; 0.3.2.3 контур сызбасының ішіне бояу, штрихтау 0.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және толқынды сызықтарды салу; 0.3.2.5 көлденең, тік, көлбеу түзу сызықтар салу (жазу); 0.3.2.6 тік таяқшаны көлбеу сызықпен жазу; 0.3.2.7 жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген тік таяқшаны салу (жазу); 0.3.2.8 сопақша, жартылай сопақша салу (жазу) ; 0.3.2.9 ілмегі бар таяқшаны салу (жазу); 0.3.2.10 әріптер элементтерінен жиектерді орындау; 0.3.2.11 а, у, м, о, с, х, ш, л, ы, н, р әріптерінің баспа шрифтінің элементтерін жазу; 0.3.2.12 а, у, м, о, с, х, ш, л, ы, н, р әріптерінің қолжазба шрифтінің элементтерін жазу; 0.3.2.13 үлкен (бас, үлкен) және кіші (кіші) әріптерді жазу; 0.3.2.14 меңгерген әріптерді буындарға және сөздерге үздіксіз және үзілмейтін қосылысты қолдана отырып, үлгі бойынша қосу;

	0.3.2.15 әріптерді, буындарды, сөздерді кеспелі әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа үлгісінен есептен шығару; 0.3.2.16 қолжазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және қолжазба үлгісінен қысқа сөйлемдерді жазу; 0.3.2.18 баспа шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 қолжазба шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.20 олардың дыбыстық құрамын талдағаннан кейін меңгерілген әріптік, буындық және сөздік диктант жазу; 0.3.2.21 сөйлемнің басында, адамдардың есімдерінде, жануарлардың аттарында бас әріп жазу , сөйлемнің соңында нүкте қою; 0.3.2.22 әріптің баспа түрін қолжазбамен байланыстыру.
3.3. Сөйлеу бірліктерінің шартты-графикалық белгіленуі (дыбыс, буын, сөз, сөйлем)	0.3.3.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.4 қызыл және көк түстермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу; 0.3.3.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 0.3.3.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 0.3.3.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.

40. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

41. Бөлімдер мен тақырыптарды зерделеуге сағаттарды бөлу, сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу мақсатын ішінара және кезең-кезеңмен іске асыру мұғалімнің еркіне беріледі.

Параграф 3. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 0-сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тындалым және айтылым	Оқуға дайындық	Жазуға дайындық

Әліппеге дейінгі кезең	0.1.1.1 мұғалім артынан сөздерді, сөйлемдерді жұптастырып айту және қайталаңыз; 0.1.1.2 мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді қайталау; 0.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді тыңдау; 0.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен сөзді бөлектеу; 0.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді жаттау; 0.1.2.1 айтылған сөзді тыңдау, сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым ауызша нұсқауларын орындау; 0.1.2.3 тыңдалған ұсыныстың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 0.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, қоштасу, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.1 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру;	0.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 0.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 ертегі кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.2.1 суреттегі тақырыпты тану және атау; 0.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 0.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау; 0.2.2.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және оларды ажырату; 0.2.2.6 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.2.2.7 жануарлардың дауыстарына еліктейтін дыбыстарды айту; 0.2.2.8 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.9 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу бойынша сұраулы, баяндау, лепті	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 0.3.1.2 геометриялық фигураларды атау және ажырату (шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 0.3.1.3 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық фигураларды негізгі қасиеттері бойынша жіктеу: материалы, түсі, пішіні, мөлшері, көлемі бойынша; 0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.13 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.1.15 өз ойы бойынша, үлгі бойынша мозаикадан өрнектер құрастыру; 0.3.2.1 үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контур бойынша, нүктелер бойынша сызу; 0.3.2.3 контур сызбасының ішіне бояу, штрихтау 0.3.2.4 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және толқынды сызықтарды салу;

	0.1.4.2 орындалған пәндік іс-әрекет бойынша, бақыланатын іс-әрекет немесе үрдіс бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.3 сюжеттік сурет бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау.	интонацияларды жаңғырту.	0.3.2.5 көлденең, тік, көлбеу түзу сызықтар салу (жазу); 0.3.2.6 тік таяқшаны көлбеу сызықпен жазу; 0.3.2.7 жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген тік таяқшаны салу (жазу); 0.3.2.8 сопақша, жартылай сопақша салу (жазу) ; 0.3.2.9 ілмегі бар таяқшаны салу (жазу).
2-тоқсан			
	0.1.1.1 мұғалім артынан сөздерді, сөйлемдерді жұптастырып айту және қайталаңыз; 0.1.1.2 мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді қайталау; 0.1.1.3 иллюстрацияларға , макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді тыңдау; 0.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен сөзді бөлектеу ; 0.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 0.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді жаттау; 0.1.2.1 айтылған сөзді тыңдау, сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.2 мұғалімнің қарапайым ауызша нұсқауларын орындау;	0.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 0.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 ертегі кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.2.1 суреттегі тақырыпты тану және атау; 0.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 0.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау;	0.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 0.3.1.2 геометриялық фигураларды атау және ажырату (шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тіктөртбұрыш); 0.3.1.3 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 0.3.1.4 заттарды негізгі белгілері бойынша сипаттау: түсі, пішіні, көлемі бойынша; 0.3.1.5 заттар мен геометриялық фигураларды негізгі қасиеттері бойынша жіктеу: материалы, түсі, пішіні, мөлшері, көлемі бойынша; 0.3.1.6 әріптердің бейнесін білдіретін түрлі-түсті жолақтардан әртүрлі комбинацияларды жасау; 0.3.1.7 заттың бейнесін құрамдас бөліктерге бөлу және заттың тұтас бейнесін жекелеген бөліктерден қалпына келтіру (текшелерді, пазлдарды пайдалана отырып); 0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде дұрыс отыру;

Әліппеге дейінгі кезең	0.1.2.3 тыңдалған ұсыныстың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 0.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, қоштасу, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.1 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру; 0.1.4.2 орындалған пәндік іс-әрекет бойынша, бақыланатын іс-әрекет немесе үрдіс бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.3 сюжеттік сурет бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 0.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше ұсыныстар жасау.	0.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту; 0.2.2.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау және оларды ажырату; 0.2.2.6 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.2.2.7 жануарлардың дауыстарына еліктейтін дыбыстарды айту; 0.2.2.8 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.9 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.10 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты буында, сөзінде тану; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.4.1 сұрақ, баяндау, леп интонациясын ажырату; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу бойынша сұраулы, баяндау, лепті интонацияларды жаңғырту;	қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.13 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.1.15 өз ойы бойынша, үлгі бойынша мозаикадан өрнектер құрастыру; 0.3.2.1 үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 0.3.2.2 суретті контур бойынша, нүктелер бойынша сызу; 0.3.2.3 контур сызбасының ішіне бояу, штрихтау 0.3.2.10 әріптер элементтерінен жиектерді орындау; 0.3.2.11 а, у, м, о, с, х, ш, л, ы, н, р әріптерінің баспа шрифтінің элементтерін жазу; 0.3.2.12 а, у, м, о, с, х, ш, л, ы, н, р әріптерінің қолжазба шрифтінің элементтерін жазу; 0.3.3.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 0.3.3.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану.
3-тоқсан			
		0.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа	0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде дұрыс отыру;

Әліппе кезеңі (1-кезең: а, у, м, о, с, х)	0.1.1.2 мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді қайталау; 0.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді тыңдау; 0.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді жаттау; 0.1.2.3 тыңдалған ұсыныстың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 0.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас	әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 0.2.1.3 ертегі кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту; 0.2.2.8 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.9 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.10 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты буында, сөзінде тану; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.2.13 берілген дыбысты, буынды сөздің басында, сөздің соңында атау; 0.2.2.14 бір немесе екі дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 0.2.2.15 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, соңында); 0.2.3.1 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен осы буындарды оқу; 0.2.3.2 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу;	қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру; 0.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдардың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 жұмыс жолын табу; 0.3.1.13 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.2.13 үлкен (бас, үлкен) және кіші (кіші) әріптерді жазу; 0.3.2.14 меңгерген әріптерді буындарға және сөздерге үздіксіз және үзілмейтін қосылысты қолдана отырып, үлгі бойынша қосу; 0.3.2.15 әріптерді, буындарды, сөздерді кеспелі әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа үлгісінен есептен шығару; 0.3.2.16 қолжазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және қолжазба үлгісінен қысқа сөйлемдерді жазу; 0.3.2.18 баспа шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 қолжазба шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.20 олардың дыбыстық құрамын талдағаннан кейін

	жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, қоштасу, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.3 сюжеттік сурет бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 0.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше ұсыныстар жасау.	0.2.3.3 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 0.2.3.4 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), игерілген әріптер мен буын құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 0.2.3.5 игерілген әріптер мен буын құрылымдарын пайдалана отырып, бөлінген әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және бірге оқу ; 0.2.3.6 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-3 сөз); 0.2.3.9 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру ; 0.2.3.10 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.4.1 сұрақ, баяндау, леп интонациясын ажырату; 0.2.4.2 мұғалімге еліктеу бойынша сұраулы, баяндау, лепті интонацияларды жаңғырту; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері.	меңгерілген әріптік, буындық және сөздік диктант жазу; 0.3.2.21 сөйлемнің басында, адамдардың есімдерінде, жануарлардың аттарында бас әріп жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 0.3.2.22 әріптің баспа түрін қолжазбамен байланыстыру; 0.3.3.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.4 қызыл және көк түстермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу; 0.3.3.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 0.3.3.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 0.3.3.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.
4-тоқсан			
		0.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау;	0.3.1.8 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау: жазу кезінде дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.9 қағаз парағын және дәптерді дұрыс орналастыру;

Әліппе кезеңі (2-кезең ш, л, ы, н, р)	0.1.1.2 мұғалімнің артынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді қайталау; 0.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді тыңдау; 0.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 0.1.1.7 мұғалімнің дауысынан жаңылтпаштар, санамақ, өлеңдерді жаттау; 0.1.2.3 тыңдалған ұсыныстың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 0.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (	0.2.1.3 ертегі кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.1.4 кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы сұрақтарға жауап беру; 0.2.2.8 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 0.2.2.9 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 0.2.2.10 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 0.2.2.11 ұсынылған дыбысты буында, сөзінде тану; 0.2.2.12 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 0.2.2.13 берілген дыбысты, буынды сөздің басында, сөздің соңында атау; 0.2.2.14 бір немесе екі дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 0.2.2.15 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, соңында); 0.2.3.1 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, дауысты дыбыстардың ұзақ және қысқа айтылуымен осы буындарды оқу; 0.2.3.2 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 0.2.3.3 тікелей жабық буындарды құрастыру және оқу; 0.2.3.4 буындарға (кері, тікелей ашық, тікелей жабық), игерілген әріптер мен буын	0.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 0.3.1.11 жолдардың жоғарғы және төменгі шектерін ажырату; 0.3.1.12 жұмыс жолын табу; 0.3.1.13 борды дұрыс пайдалану және тақтаға жазу; 0.3.1.14 саусақ гимнастикасы жаттығуларын орындау; 0.3.1.15 өз ойы бойынша, үлгі бойынша мозаикадан өрнектер құрастыру; 0.3.2.13 үлкен (бас, үлкен) және кіші (кіші) әріптерді жазу; 0.3.2.14 меңгерген әріптерді буындарға және сөздерге үздіксіз және үзілмейтін қосылысты қолдана отырып, үлгі бойынша қосу; 0.3.2.15 әріптерді, буындарды, сөздерді кеспелі әліпби әріптерінен құрастырғаннан кейін баспа үлгісінен есептен шығару; 0.3.2.16 қолжазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді дыбыстық-әріптік талдаудан кейін жазу; 0.3.2.17 сынып тақтасынан және қолжазба үлгісінен қысқа сөйлемдерді жазу; 0.3.2.18 баспа шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.19 қолжазба шрифтінің әріптерін олардың атауы бойынша тану; 0.3.2.20 олардың дыбыстық құрамын талдағаннан кейін

	сәлемдесу, алғыс білдіру, қоштасу, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.4.3 сюжеттік сурет бойынша ұсыныс жасау; 0.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 0.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше ұсыныстар жасау.	құрылымдарынан сөздерге дыбыстық және дыбыстық әріптік талдау жүргізу; 0.2.3.5 игерілген әріптер мен буын құрылымдарын пайдалана отырып, бөлінген әліпбидің буындары мен әріптерінен сөздерді құрастыру және бірге оқу ; 0.2.3.6 меңгерген әріптер мен буын құрылымдары бар сөздерден сөйлемдер құрастыру; 0.2.3.7 сөйлемдердің мағынасын бірге оқып, түсіну (2-3 сөз); 0.2.3.8 оқылған сөйлемнің мазмұны бойынша сұрақтарға, иллюстрацияға сүйене отырып, буынға бөлінген сөйлемдер сериясына жауап беру; 0.2.3.9 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру ; 0.2.3.10 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау; 0.2.4.1 сұрақ, баяндау, леп интонациясын ажырату; 0.2.4.3 тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері.	меңгерілген әріптік, буындық және сөздік диктант жазу; 0.3.2.21 сөйлемнің басында, адамдардың есімдерінде, жануарлардың аттарында бас әріп жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 0.3.2.22 әріптің баспа түрін қолжазбамен байланыстыру; 0.3.3.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 0.3.3.4 қызыл және көк түстермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 0.3.3.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу; 0.3.3.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 0.3.3.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 0.3.3.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.

бұйрығына
56-қосымша

Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1 - сыныбы үшін " Букварь, Обучение грамоте" пәнінен оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – зияты зақымдалған білім алушылардың танымдық қабілеттерін ескере отырып, оқу мен жазудың бастапқы дағдыларын қалыптастыру және бекіту үшін жағдай жасау.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сөйлеуді тыңдау және түсіну, қарапайым нұсқауларды орындау қабілеттерін қалыптастыру және жетілдіру;

2) сөздік қорын нақтылау және кеңейту, сөйлеудің грамматикалық құрылымын, келісімді сөйлеуді дамыту;

3) фонемалық қабылдауды, фонематикалық түсініктерді, фонемалық талдау мен жинақтауды дамыту;

4) Сөздерді, сөйлемдерді және қысқа мәтіндерді буынға бөліп, бірқалыпты оқу дағдыларын қалыптастыру және бекіту, каллиграфиялық жазу дағдыларын дамыту;

5) Сөйлеудің дыбыстық және интонациялық мәдениетін тәрбиелеу;

4. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) кеңістіктік бағдарлауды, көру және есту қабілетін, қолдың білезігі мен саусақтарының қимылдарының үйлесімділігін дамыту;

2) әрбір білім алушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, сөйлеу және танымдық процестерді дамытудағы кемшіліктерді еңсеру;

3) естіп-сөйлеу және көріп есте сақтауын дамыту;

4) көрнекі-әрекеттік және көрнекі-бейнелі ойлауды, ойлау операцияларын (талдау, салыстыру, жалпылау, жіктеу) дамыту.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушылардың танымдық белсенділіктің төмендеуімен, қызығушылықтар мен мотивтердің тар шеңберімен көрінетін танымдық белсенділіктің бұзылуымен сипатталады. Баяу қарқын және қабылдаудың жеткіліксіз сарапануы (көру, көру-кеңістіктік, есту) бар, әдетте дамып келе жатқан құрдастарына қарағанда, фонематикалық есту қабілетінің қалыптасуының кеш дамуы байқалады Сөйлеу тілі дамуының кемшіліктері қатарына: дыбыстық айтылудың бұзылуы, сөйлеуді түсінудегі қиындықтар, сөздік қорының нашарлығы, грамматикалық жүйенің бұзылуы, келісімді сөйлеу, сөйлеудің реттеуші функциясын қалыптастырудағы қиындықтар.

6. Оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері даму ерекшеліктерін ескеретін және білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін арнайы педагогика қағидаттарына негізделген.

7. Жүйелілік қағидасы құрылымдық компоненттері өзара тығыз байланысты, күрделі функционалды жүйе ретіндегі психикалық даму туралы түсінікке сүйенеді. Оқу

мен дамыту жұмысының жүйелелегі мен кешенділігі меңгерілген дағдылардың қайталануы және бар білімдері мен біліктеріне сүйену негізінде іске асырылады, ол өз кезегінде оқу материалын меңгеруді және психикалық дамуын қамтамасыз етеді.

8. Дамыта оқыту қағидасы оқу міндеттерінің баланың дамуының жақын аймағында қоюды көздейді. Бұл қағиданың іске асырылуы оқушылардың оқу материалын меңгеру ерекшеліктер мен жетістіктерін мұғалімнің үнемі зерттеуіне негізделеді.

9. Іс-әрекетке деген көзқарас қағидасы нақты іс-әрекетте жаңа білімді практикалық пысықтауды ұйымдастыруға негізделген. Іс-әрекет тәсілін іске асырудың негізгі құралы білім алушылардың ойын, танымдық және пәндік-практикалық қызметін ұйымдастыру болып табылады. Білім алушылардың пәндік-практикалық қызметі психикалық функциялардың сенсомоторлық негізін (қабылдау, сөйлеу, ойлау) дамытуға, білім алушылардың танымдық саласы мен өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге мүмкіндік береді.

10. Оқу материалын ұсынудың дәйектілігі мен шоғырлану қағидасы оқу тапсырмаларын, жаттығуларды таңдауды қамтиды, оның құрамдас бөліктері арасында логикалық байланыс орнатылған кезде, үйренген білім мен дағдылар жаңа дағдылардың ажырамас бөлігі болып табылады.

11. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағытының қағидасы әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормаларын, өмірлік, коммуникативтік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмысты қамтиды.

12. Арнайы педагогикалық көшбасшылық қағидасы өз іс-әрекетін өз бетінше ұйымдастырудың қиындықтарымен, кезең-кезеңімен ұйымдастыру мен нұсқау беру қажеттілігімен, мұғалімнің тұрақты бағыттаушы көмегімен анықталады.

13. Сауат ашуды оқытудың негізі қарапайым оқу материалынан күрделі оқу материалына дейінгі оқытудың жалпы дидактикалық талабы, сондай-ақ оқушылардың сөйлеу дамуындағы бұзылуларды есепке алу және сақталған еліктеу қабілеттеріне, көрнекі және тиімді ойлауға сүйену болып табылады.

14. Сауат ашу үрдісі дыбыстық аналитикалық-синтетикалық әдіс негізінде жүзеге асырылады, оны қолдану ерекшеліктері зияты зақымдалған оқушыларды оқытуда келесідей:

1) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған әрбір дыбыс және әріппен, буынмен, сөзбен танысу уақытының ұзаруы;

2) ұқсас және жиі араласатын дыбыстармен (жұптасқан дауысты және дауыссыз, қатаң және ұяң) әр дыбысты жеке-жеке игеруге жеткілікті уақыт аралығында танысу;

3) айтылуы оңай дыбыстарды бірінші кезекте оқу (мысалы, алдымен "С", содан кейін "Ш");

4) ұқсас дыбыстар мен әріптерді, буындарды, сөздерді бөлек мұқият зерттегеннен кейін оларды саралауға арнайы уақыт бөлу;

5) зияты сақталған оқушыларды оқыту кезінде қабылданған тәртіппен салыстырғанда дыбыстармен және әріптермен танысу тәртібін өзгерту;

15. Дыбыстар және әріптермен танысу кезектілігі дыбыстарды сөйлеуден, айтылымнан, дыбыстарды буындарға біріктірудегі қиындықтарды ескере отырып орнатылады. Зияты зақымдалған білім алушылардың сауат ашуды оқытудың төрт кезеңі бар. Әріптік кезеңнің кезеңдерін бөлектеу оқу дағдыларын қалыптастыруды жеңілдету үшін дыбыстарды буындарға біріктіру тәсілдерінің біртіндеп күрделенуіне негізделген. Бірінші кезеңде дыбыстар мен әріптер оқылады: а, у, м, о, с, х. Екінші кезеңде дыбыстар мен әріптер: ш, л, ы, н, р. Үшінші кезеңде дыбыстар мен әріптер: к, п , т, и, в, з, ж, б, г, д, й, ь әрпі. Төртінші кезеңде – дыбыстар мен әріптер: е, Ұ, ю, я, ц, ч, щ, ф, э, ъ әрпі.

16. Оқу материалының қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін әдістер мен тәсілдер қолданылады:

1) ойын (дидактикалық ойындар, лото, домино);

2) жаттығулар;

3) көрсету, иллюстрация, демонстрация;

3) драматизация;

4) "шағын бөлік" әдісі;

5) АКТ-технологиялар.

17. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің пәнаралық байланыстары " Айналадағы әлем", "Математика", "Қол еңбегі" "Бейнелеу өнері" оқу пәндерімен, "Тіл дамуының кемшіліктерін түзету" түзету компонентінің пәндерімен белгіленеді.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

18. Пән бойынша 1-сыныптағы оқу жүктемесі аптасына 5 сағатты, оқу жылына – 165 сағатты құрайды.

Оқу пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

19. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) орыс тіліндегі дыбыстар мен әріптер жүйесі;

2) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

20. Бағдарламаның базалық мазмұны. Оқыту үрдісінде келесідей кезеңдер белгіленеді: әліппеге дейінгі (қайталау) – 40 сағат , әліппе – 125 сағат.

21. Әліппе кезеңінде 0-сыныпта сауат ашу бойынша оқытудың бірінші және екінші кезеңдерінде меңгерілген әріптер келесі ретпен қайталанады:

1) а, у, м, о, с, х;

2) ш, л, ы, н, р.

22. Сауат ашудың үшінші және төртінші кезеңдерінде әріптермен танысу келесі кезектілікте жүзеге асырылады:

1)к, п, т, и, в, з, ж, б, г, д, й, және ь әрпі;

2)е, Ұ, ю, я, ц, ч, щ, ф, э және ъ әрпі.

Сағаттарды әліппеге дейінгі және әліппе кезеңдеріне бөлу ұсыныстық сипатқа ие, мұғалімге сыныптағы оқушылардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, сағаттарды бөлуде өзгерістер енгізуге мүмкіндік беріледі.

23. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) Білім алушылардың мүмкіндіктерін зерделеу (Нөлдік сыныпта қалыптасқан дағдылар, жалпы және сөйлеуді дамыту деңгейін анықтау);

2) оқуға деген қызығушылықты, сөйлеу, ауызша сөйлеу дағдыларын дамыту;

3) тілдік бірліктер туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс);

4) есту зейінін, дұрыс дыбысталуын; фонематикалық процестерді дамыту, көру және кеңістіктікте бағдарлауды, қолдың білезігі мен саусақтарының қимыл үйлесімділігін дамыту;

5) Оқу әрекеті дағдыларын қалыптастыру: мұғалімнің нұсқаулығына, үлгіге сүйене отырып, оқу тапсырмаларын орындау, оқу тапсырмасын соңына дейін орындау, қиындық туындаған жағдайда көмек сұрау;

24. Оқытудың әліппе кезеңінде мұғалім дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағаттар санын сынып оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып дербес белгілейді .

25. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) 0-сыныпта үйренген әріптерді қайталау және орыс әліпбиінің жаңа әріптерімен таныстыру; үйренетін дыбыстардың дұрыс артикуляциясын бекіту, фонематикалық үрдістерді дамыту;

2) Тілдік бірліктер туралы негізгі ұғымдарды (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) бекіту;

3) Дыбыстарды буындарда біріктіру, үйренген буын құрылымдарынан буындарды, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді бірқалыпты оқу дағдыларын жетілдіру;

4) Қол жетімді тіл деңгейіне байланысты монологтік және диалогтік сөйлеуді дамыту, сөздік қорын байыту және белсендіру;

5) Әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

6) Ауыз әдебиеті мен балалар әдебиеті арқылы ұлттық құндылықтарға деген құрметті тәрбиелеу;

26. Бағдарламаның мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тындалым және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

27. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) тілдің негізгі бірліктерін ажырату (сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

2) тыңдалған материалды түсіну;

3) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

4) сөйлемдер құрастыру;

28. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

2) фонетикалық-фонематикалық түсініктерді дамыту, сөздік қорын кеңейту;

3) оқу дағдыларын дамыту;

4) сөйлеудің интонациялық мәнерлілігін сақтау.

29. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) көру арқылы қабылдау мен кеңістікті бағдарлауды дамыту;

2) қарапайым графикалық дағдыларды қалыптастыру;

3) жазу дағдыларын қалыптастыру;

4) тіл бірліктері бейнесінің шартты-графикалық нысандарын (дыбыс, буын, сөз, сөйлем) пайдалану.

30. Білім берудің негізгі мазмұны:

31. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым, әліппеге дейінгі кезең: мұғалім мен оқушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаларды тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға жауап беру. Вербалды емес қарым-қатынас құралдарын (интонация, мимика , ым-ишара, дене қалпы) қолдану; сөйлеудің негізгі ережелерін (ырғақ, екпін, жылдамдық, үзіліс) сақтау. Мұғалімнің ауызша тапсырмасы бойынша қарапайым нұсқауларды орындау; өз өтініштері мен қалауларын білдіру. Әртүрлі заттарды атап, олардың негізгі қасиеттері бойынша сипаттау.

Артикуляциялық аппаратты мұғалімнің артынан қайталау және жаңылтпаштар, тақпақтар, өлеңдер, санамақтар, мақал-мәтелдер мен жұмбақтарды жаттау арқылы дамыту. Суреттер бойынша, көрген, бастан өткерген және естіген/оқыған бақылаулар бойынша әңгімелесу, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен тәжірибелеріне көзқарасты жеткізу, өздерінің эмоционалдық күйлерін білдіру тәсілдері.

Ертегілер мен қысқа мәтіндерді тыңдау және оларды оқиғалық суреттер сериясы мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып баяндау, ертегілерді сахналауға қатысу.

Тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.

32. Тыңдалым және айтылым, әліппе кезеңі:

Заттарды топтастыру және жалпылама сөздерді таңдау; сұрақтарға толық жауап беруді қалыптастыру. Сөйлеу әдебіне қатысты сөздерді қолдану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорды кеңейту. Сөздің мағынасын түсіну, сөзді орынды қолдану. Сөздерді орфоэпиялық нормаларға сәйкес айту, сөздерде екпінді дұрыс қою.

Оқушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптар бойынша монологтік және диалогтік түрде ой білдіру. Сюжеттік суретке, суреттер сериясына, берілген тақырыпқа сәйкес сөйлемдер құрастыру. Мұғалімнің даусынан қысқа өлеңдерді жаттау, жұмбақтарды шешу, мұғалімнің соңынан жаңылтпаштарды, мақал-мәтелдерді, дыбысты дұрыс айтуға арналған жаттығуларды қайталау.

Сюжеттік суреттер сериясы мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ертегілерді тыңдау және түсінік айту, ертегілердің сахналауға қатысу. Мұғалім оқыған материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.

Ескерту: тыңдалым материалының көлемі: 1-2 минут; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 15 сөзден 0,5 – 1 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса алғанда).

33. Оқылым, әліппеге дейінгі кезең:

Затты суретпен және сөзбен сәйкестендіру, "сөз" ұғымы, сөздің шартты-графикалық белгіленуі (сызықша арқылы). "Сөйлем" ұғымы. Сөйлемдегі сөздерді бөліп көрсету. Сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуі. Суретке, орындалған әрекетке, берілген шартты-графикалық сызбаға сәйкес сөйлемдер құрастыру. Хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді және сөйлем соңындағы интонацияны мен кідірісті дұрыс қолдану. Сөздің буындық құрылымының шартты-графикалық белгіленуі. Сөйлеу дыбыстарын тыңдау және анық айту, артикуляциялық жаттығуларды орындау. Сөздерден дауысты және дауыссыз дыбыстарды терминологияны қолданбай бөліп көрсету (тану). Дауысты дыбыстарды қызыл түсті шеңбермен, дауыссыз дыбыстарды көк түсті шеңбермен шартты түрде белгілеу. Белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді тану және атау. Мұғалім оқыған материалдың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.

34. Оқылым, әліппе кезеңі:

Бірінші және екінші кезеңдердегі дыбыстар мен әріптерді (а, у, м, о, с, х; ш, л, ы, н, р) қайталау. Дыбыстың сөздегі орнын анықтау: басында, соңында, ортасында; берілген дыбысқа сәйкес сөздерді табу. Дыбысты әріппен тез сәйкестендіру; дыбыс пен әріпті ажырату (дыбыстарды біз естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз); ұсынылған дыбыс/әріпті дыбыстар/әріптер қатарынан бөліп көрсету. Әріп бейнелерін (баспа, жазба, бас әріптер) еске түсіру.

Меңгерілген дыбыстар мен әріптерден кері, тура және үш әріпті жабық буындар құрастыру, осы буындардың дауысты дыбыстарын созып және қысқа айту арқылы оқу;

кері және тура ашық буындарды салыстыру, сол буындардан сөздерді оқу. Сөйлемдерді буынға бөліп оқу.

Үшінші кезеңнің дыбыстары мен әріптерін (к, п, т, и, в, з, ж, б, г, д, й, ь әрпі) үйрену . Дыбысты әріппен сәйкестендіру, сол дыбыстың сөзде бар-жоғын анықтау, оның сөздегі орнын анықтау: басында, соңында немесе ортасында. Берілген дыбысқа сәйкес сөздерді таңдау. Меңгерілген дыбыстар мен әріптерден кері, тура және үш әріпті жабық буындар құрастыру, буын басында қатаң және жұмсақ дауыссыздары бар буындар: ак, ка, ты, ти, кот, кит.

Меңгерілген буындық құрылымдардан қатаң және жұмсақ дауыссыздары бар сөздерді құрастыру және оқу: мак, май, мир, пил, пыль, пи-ла, гор-ка, ко-тик, со-ло-ма. Екі-үш сөзден тұратын сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді оқу.

Төртінші кезеңнің дыбыстары мен әріптерін (е, Ұ, ю, я, ц, ч, щ, ф, э, ъ әрпі) үйрену. Дыбысты әріппен сәйкестендіру; дыбыстың сөзде бар-жоғын анықтау, оның сөздегі орнын анықтау: басында, соңында немесе ортасында.

Йотталған дауыстылармен буындар мен сөздерді оқу, олар сөздің басында және дауысты дыбыстардан кейін тұрғанда: я-ма, мо-я; йотталған дауыстылар алдыңғы дауыссыздардың жұмсақтығын көрсеткенде, солармен буындар мен сөздерді оқу: Ле-на , ЛҰ-ня, Лю-ба, Ля-ля. Э, ъ әріптері бар сөздер мен буындарды оқу.

Дауысты және дауыссыз дыбыстарды, қатаң және ұяң дауыссыздарды (күшті позицияда), сондай-ақ қатаң және жұмсақ дауыссыздарды оқу мен жазуда тәжірибелік ажырату.

Меңгерілген буындық құрылымдардан жаңадан үйренілген дыбыстар мен әріптерді қосып буындар құрастыру және оқу, сондай-ақ дауыссыздар шоғырынан тұратын буындар: тра, кни.

Сөйлемдерді, қысқа әліппе мәтіндерін буынға бөліп анық оқу.

Сөйлемдердегі интонацияны тыныс белгілеріне сәйкес қою: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірге келгенде кідіріс жасау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін кідірістерді сақтау. Суреттерге сүйене отырып немесе сүйенбей оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру. Мұғалімнің даусынан жаттаған 3-4 қысқа өлеңді немесе төрттағанды жатқа айту.

Ескерту: оқу үшін мәтіннің көлемі - әліппе кезеңінің басында 4-6 сөйлем және соңында 10-12 сөйлем. Сөйлемдегі сөздердің саны - 4-6.

35. Хат, әліппеге дейінгі кезең:

Негізгі түстерді анықтау және ажырату. Заттарды көрсетілген тәртіппен орналастыру, заттарды түсі, пішіні, өлшемі, көлемі бойынша ажырату. Заттар мен геометриялық фигураларды материал бойынша, атауы бойынша, түсі бойынша, пішіні бойынша, өлшемі бойынша, көлемі бойынша жіктеу. Әріптердің графикалық бейнесін білдіретін түрлі-түсті жолақтардан, әртүрлі комбинациялардағы пластикалық материалдардан ойнату. Жолақтардың комбинацияларын түсі, өлшемі және орналасуы

бойынша ажырату, бүтінді құрама элементтерге бөлу және бүтінді жеке бөліктерден қалпына келтіру.

Жазу гигиенасы ережелерін сақтау: дұрыс отыру, қағазды (дәптерді) дұрыс орналастыру және ұстау, қарындашты, қаламды дұрыс ұстау. Қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау (дәптер парағы): жоғарғы, төменгі, ортаңғы, жұмыс жолының анықтамасы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, қиғаш сызықтар.

Саусақ гимнастикасы жаттығуларын, соның ішінде заттарды қолдану арқылы орындау. Сурет салу, бояу, мозаикадан өрнектер құрастыру, үлгі бойынша, трафаретпен сызу, контурды айналдыра сызу, нүктелерді қосу, дәптердегі шектеуді сақтай отырып, түрлі бағытта бояу және штрихтау, тақтаға бормен жазу. Түзу, толқынды, сынған сызықтардан тұратын жиектерді сызу, қисық сызықтарды салу, пішіні әріптерге ұқсайтын заттардың суреттерін салу, геометриялық фигуралардан өрнектер салу.

Қолжазба әріп элементтерін жазу: түзу таяқша, төменгі жағында дөңгелек бар түзу таяқша, жоғары жағында дөңгелек бар түзу таяқша, ілмек, жартылай сопақша, сопақшалар, бас әріп элементтері. Сөздің дыбыстық құрамын схемалар арқылы моделдеу. Сөйлемді моделдеу. Сөздің шартты-графикалық белгіленуі, сөздегі дыбыстардың, буындардың, сөйлемнің орналасу орындары.

36. Хат, әліппе кезеңі:

Нөлінші сыныпта үйренілген кіші және бас әріптердің қолжазба түрін сауат ашудың бірінші және екінші кезеңдерінде қайталау. Үшінші кезеңдегі қолжазба әріптердің (кіші және бас әріптердің) графикалық бейнесін талдау: У, П, Т, И, К, В, Г, З, Ж, Б, Д. Олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, әріп элементтерін жазу. Кіші және бас әріптерді және олардың қосылымдарын (жоғарғы, ортаңғы, төменгі ажыратылған және ажыратылмаған) кері және тура буындарда, сөздерде, сөйлемдерде каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазу. Қолжазба шрифтімен жазылған әріптерді, буындарды , буындық құрылымдары меңгерілген сөздерді, екі сөзден тұратын сөйлемдерді көшіру. Сөйлемнің басында бас әріп, сөйлемнің соңында нүкте қою. Қиып алынған әліпбидегі әріптерден құрастырылғаннан кейін, ашық және жабық екі дыбысты және жабық үш дыбысты буындарды, сөздерді баспа шрифтімен көшіру. Дыбыстық құрамын талдағаннан кейін таныс сөздерді диктант бойынша жазу. Суреттердің астындағы сөздерге жетіспейтін әріптерді қою.

Сауат ашудың төртінші кезеңіндегі қолжазба әріптердің (кіші және бас әріптердің) графикалық бейнесін талдау: Е, Я, Ю, Ң, Ц, Ч, Щ, Ф, Э. Жазуға үйрету үшін меңгерілген буындық құрылымдардан тұратын сөздерді және үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдерді тақтадан және әліппеден (қолжазба және баспа шрифті) көшіру. Адам есімдерінде бас әріптің қолданылуы (тәжірибелік таныстыру).

Дыбыстық-әріптік талдаудан кейін әріптерді, буындарды, сөздерді, екі-үш сөзден тұратын сөйлемдерді диктант бойынша жазу. Буынмен жазу әдісін қолдану. Сөйлемдерді жазу кезінде ережелерді сақтау: сөйлемнің басында бас әріп, соңында нүкте, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы. Қиып алынған әліпбидегі әріптерден үш-төрт әріптен тұратын сөздерді құрастырып, кейіннен жазу. Тақтадан көшіру кезінде сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою. Бір затты немесе көп затты білдіретін сөздер.

Ескерту: тексеру мақсатында жүргізілетін жазбаша жұмыстардың көлемі келесідей: графикалық диктант – 1-3 таңба, әріптік диктант – 3-5 әріп, буындық диктант – 3-5 буын, сөздік диктант – 2-5 сөз, жалпы диктант – 8-12 сөз. Жазбаша жұмыстардың саны оқу материалының меңгерілу деңгейіне және оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне байланысты мұғалімнің шешімі бойынша белгіленеді.

37. "Букварь, Обучение грамоте" пәнін оқыту лексикалық тақырыптар негізінде жүзеге асырылады: бірінші тоқсанда – "Өзім туралы", "Менің мектебім"; екінші тоқсанда – "Менің отбасым және достарым", "Қоршаған әлем"; үшінші тоқсанда- " Саяхат", "Салт-дәстүрлер және мерекелер"; төртінші тоқсанда – "Тағамдар мен сусындар", "Салауатты өмір салты", бұл тақырыптар табиғаттағы құбылыстар мен адам өмірінің өзгеруін көрсететін тақырыптармен тығыз байланыста болады.

38. Баспа әріптерінің графикалық бейнесін зерттеуде әр түрлі қолданбалы материалдардан (қағаз жолақтары, картон, сым, таяқшалар, пластикалық материалдар) әріптердің, олардың элементтерінің құрылысы қолданылады; Монтессори материалдары қолданылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

39. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 0.1.2.1 кодында "1" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

40. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

"Тындалым және айтылым" бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдің негізгі бірліктерін ажырату (мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс)	1.1.1.1 мұғаліммен бірге сөздерді, сөйлемдерді жұптастырып айту және қайталау; 1.1.1.2 жаңылтпаштар, санамақ және шағын тақпақтарды жатқа айту; 1.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді айту; 1.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен сөзді бөлектеу; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату.

1.2. Тыңдалған материалды түсіну	1.1.2.1 айтылған сөзді тыңдау, естігені бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқауларына назар аудара отырып, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 тыңдалған сөйлем мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту.
1.3. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	1.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.2 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру.
1.4. Сөйлемдер құрастыру	1.1.4.1 орындалған іс-әрекет бойынша, бақыланатын іс-әрекет немесе үрдіс бойынша, мұғалімнің сұрақтары бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.2 сюжеттік сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 1.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше сөйлем құрастыру.
"Оқылым" бөлімі	
2.1. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	1.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 1.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 1.2.1.3 тыңдалған ертегі, қысқа әңгіме кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдалған ертегі немесе әңгіме бойынша кейіпкерлердің әрекеттері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы туралы сұрақтарға жауап беру. 1.2.1.5 әдеби кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне қатысты өз көзқарасын білдіру үшін сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 бақылап отырған іс-әрекетке, суретке, тыңдалған ертегіге немесе әңгімеге сұрақтар қою.
2.2. Фонетикалық-фонематикалық түсініктерді дамыту, сөздік қорын кеңейту	1.2.2.1 суреттегі затты тану және атауы болып табылатын сөзді атау; 1.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 1.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту; 1.2.2.5 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.6 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.7 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу;

	1.2.2.8 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.9 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.2.10 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 1.2.2.11 берілген дыбыспен немесе буынмен басталатын сөздерді атау.
2.3. Оқу дағдыларын дамыту	1.2.3.1 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру (баспа және қолжазба шрифті), дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.3.2 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау. 1.2.3.3 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.4 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.5 үш әріпті жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.6 жұмсақ дауыссыз дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.7 сөздің басында тұрған йотталған дауысты дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.8 дауысты дыбыстардан кейін тұрған йотталған дауысты дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.9 сөздің басында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.10 сөздің соңында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.11 э, ъ әріптері бар буындар мен сөздерді оқу; 1.2.3.12 буындарға, сөздерге дыбыстық және дыбыс-әріптік талдау жүргізу (кері, тікелей ашық, тікелей жабық); 1.2.3.13 әріптерді қиылған әліппеден құрастырып, буындар мен сөздерді біртұтас оқып шығу; 1.2.3.14 игерілген әріптер мен буындық құрылымдардан тұратын сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.15 сөйлемдерді буынға бөліп, тұтас оқу және олардың мағынасын түсіну; 1.2.3.16 қысқа мәтіндерді буындарға бөліп оқып, олардың мазмұнын түсіну; 1.2.3.17 иллюстрацияларды пайдалана отырып, оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.
2.4. Сөйлеудің интонациялық мәнерлілігін сақтау	1.2.4.1 сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын ажырату; 1.2.4.2 мұғалімге еліктеп, сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын қайталау; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне (нүкте, сұрау белгісі, леп белгісі) сәйкес сөйлемдерді интонациямен оқу;

	1.2.4.4 үтірді және бір сөйлемді екіншісінен ажырататын кідірістерді сақтау.
"Жазылым" бөлімі	
3.1. Көру арқылы қабылдау мен кеңістікті бағдарлауды дамыту	1.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 1.3.1.2 геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тікбұрыш) атау және ажырату; 1.3.1.3 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.4 заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша сипаттау; 1.3.1.5 заттар мен геометриялық фигураларды материалы, түсі, пішіні, өлшемі, көлемі бойынша жіктеу; 1.3.1.6 түрлі-түсті жолақтардан, пластикалық және басқа материалдардан әріптердің бейнелерін жасау; 1.3.1.7 заттың бейнесін бөліктерге бөліп, оны жеке бөліктерден қайта құрастыру (текшелерді, пазлдарды қолдана отырып); 1.3.1.8 жазу гигиенасының ережелерін сақтау: дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 графикалық жұмыстарды орындау кезінде және жазу кезінде қағаз бен дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 1.3.1.11 жұмыс жолының жоғарғы және төменгі шекараларын анықтау.
3.2. Қарапайым графикалық дағдыларды қалыптастыру	1.3.2.1 үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 1.3.2.2 суретті контур бойынша, нүктелер бойынша сызу; 1.3.2.3 контур сызбасының ішіне бояу, штрихтау; 1.3.2. қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және толқынды сызықтарды салу; (жазу); 1.3.2.5 көлденең, тік, көлбеу түзу сызықтар салу (жазу); 1.3.2.6 тік таяқшаны көлбеу сызықпен салу (жазу); 1.3.2.7 жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген тік таяқшаны салу (жазу); 1.3.2.8 сопақша, жартылай сопақша салу (жазу) ; 1.3.2.9 ілмегі бар таяқшамен салу (жазу); 1.3.2.10 әріптер элементтерінен жиектерді орындау; 1.3.2.11 баспа әріп шрифті элементтерін жазу; 1.3.2.12 жазба әріп шрифті элементтерін жазу.
	1.3.3.1 әріптерді, буындарды, сөздерді қиынды әліпбидің әріптерінен құрағаннан кейін баспа үлгісінен көшіріп жазу; 1.3.3.2 дыбыс-буквалық талдаудан кейін жазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.3.3 баспа және жазба әріптерінің бейнесін сәйкестендіру;

3.3. Жазу дағдыларын дамыту	1.3.3.4 сынып тақтасынан (жазба шрифтімен) әріптерді, буындарды, сөздерді, үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.3.5 үлгі бойынша бас әріптер мен кіші әріптерді буындар мен сөздерге қосу; 1.3.3.6 жазылуы ұқсас, бірақ қосымша элементімен ерекшеленетін әріптерді (и-ш, л-м, п-т, ш-щ) ажырату; 1.3.3.7 суреттердің астындағы сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою; 1.3.3.8 сөздердің дыбыстық құрамын талдағаннан кейін оларды диктант арқылы жазу"; 1.3.3.9 алдын ала талдау арқылы екі-үш сөзден тұратын сөйлемдерді диктант арқылы жазу; 1.3.3.10 қиынды әліпбидің әріптерінен үш-төрт әріптен тұратын сөздер құрап, кейін оларды жазу; 1.3.3.11 сөйлемнің басында баспа үлкен (бас, үлкен) әріпті жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 1.3.3.12 адамдардың есімдерін баспа үлкен (бас, үлкен) әріппен жазу; 1.3.3.13 тақтадан көшіріп жазғанда сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою; 1.3.3.14 борды дұрыс пайдаланып, тақтаға жазу.
3.4. Сөйлеу бірліктерінің шартты-графикалық белгіленуі (дыбыс, буын, сөз, сөйлем)	1.3.4.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.4 қызыл және көк түстермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 1.3.4.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу; 1.3.4.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 1.3.4.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.

41. Осы Бағдарлама зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

42. Бөлімдер мен тақырыптарды оқып-үйренуге арналған сағаттарды бөлу мұғалімнің еркіне беріледі.

Параграф 3. Зияты жеңіл түрде зақымдалған білім алушыларға арналған 1-сыныбы үшін " Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан

Кезең	Тындалым	Жазылым	Оқылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.1 мұғаліммен бірге сөздерді, сөйлемдерді жұптастырып айту және қайталау; 1.1.1.2 жаңылтпаштар, санамақ және шағын тақпақтарды жатқа айту; 1.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді айту; 1.1.1.4 сөйлеу ағынынан, сөйлемнен сөзді бөлектеу; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.2.1 айтылған сөзді тыңдау, естігені бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.3 тыңдалған сөйлем мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 1.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.2 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру; 1.1.4.1 орындалған іс-әрекет бойынша, бақыланатын іс-әрекет немесе үрдіс бойынша, мұғалімнің сұрақтары	1.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 1.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 1.2.1.3 тыңдалған ертегі, қысқа әңгіме кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдалған ертегі немесе әңгіме бойынша кейіпкерлердің әрекеттері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы туралы сұрақтарға жауап беру. 1.2.2.1 суреттегі затты тану және атауы болып табылатын сөзді атау; 1.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 1.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту; 1.2.2.5 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.10 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту;	1.3.1.1 негізгі түстерді атау және ажырату; 1.3.1.2 геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш, тікбұрыш) атау және ажырату; 1.3.1.3 заттарды көрсетілген тәртіпте орналастыру; 1.3.1.4 заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша сипаттау; 1.3.1.5 заттар мен геометриялық фигураларды материалы, түсі, пішіні, өлшемі, көлемі бойынша жіктеу; 1.3.1.7 заттың бейнесін бөліктерге бөліп, оны жеке бөліктерден қайта құрастыру (текшелерді, пазлдарды қолдана отырып); 1.3.1.8 жазу гигиенасының ережелерін сақтау: дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 графикалық жұмыстарды орындау кезінде және жазу кезінде қағаз бен дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 1.3.2.1 үлгі бойынша, трафарет бойынша сызу; 1.3.2.2 суретті контур бойынша, нүктелер бойынша сызу; 1.3.2.3 контур сызбасының ішіне бояу, штрихтау; 1.3.2. қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және толқынды сызықтарды салу; (жазу); 1.3.2.5 көлденең, тік, көлбеу түзу сызықтар салу (жазу);

	бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.2 сюжеттік сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 1.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше сөйлем құрастыру.	1.2.2.11 берілген дыбыспен немесе буынмен басталатын сөздерді атау; 1.2.4.2 мұғалімге еліктеп, сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын қайталау.	1.3.2.6 тік таяқшаны көлбеу сызықпен салу (жазу); 1.3.2.7 жоғарғы және төменгі жағында дөңгелектелген тік таяқшаны салу (жазу); 1.3.2.8 сопақша, жартылай сопақша салу (жазу) ; 1.3.2.9 ілмегі бар таяқшамен салу (жазу); 1.3.4.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану.
2-тоқсан			
		1.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 1.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 1.2.1.3 тыңдалған ертегі, қысқа әңгіме кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдалған ертегі немесе әңгіме бойынша кейіпкерлердің әрекеттері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 бақылап отырған іс-әрекетке, суретке, тыңдалған ертегіге немесе әңгімеге сұрақтар қою; 1.2.2.2 заттарды жіктеу, жалпылама сөздерді таңдау; 1.2.2.3 бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздерді тану және атау; 1.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді	1.3.1.8 жазу гигиенасының ережелерін сақтау: дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 графикалық жұмыстарды орындау кезінде және жазу кезінде қағаз бен дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 1.3.1.11 жұмыс жолының жоғарғы және төменгі шекараларын анықтау; 1.3.2.10 әріптер элементтерінен жиектерді орындау;

Әліппе кезеңі (бірінші және екінші кезең әріптерін қайталау: а, у, м, о, с, х, ш, л, ы, н, р)	1.1.1.2 жаңылтпаштар, санамақ және шағын тақпақтарды жатқа айту; 1.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді айту; 1.1.1.5 сөзді және ол білдіретін затты ажырату; 1.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 1.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқауларына назар аудара отырып, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 тыңдалған сөйлем мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 1.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.2 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру; 1.1.4.2 сюжеттік сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 1.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша	буындар бойынша біркелкі айту; 1.2.2.5 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.6 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.7 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 1.2.2.8 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.9 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.2.10 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 1.2.2.11 берілген дыбыспен немесе буынмен басталатын сөздерді атау; 1.2.3.1 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру (баспа және қолжазба шрифті), дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.3.2 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау. 1.2.3.3 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.4 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.5 үш әріпті жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.12 буындарға, сөздерге дыбыстық және дыбыс-әріптік талдау жүргізу (кері, тікелей ашық, тікелей жабық); 1.2.3.13 әріптерді қиылған әліппеден	1.3.2.11 баспа әріп шрифті элементтерін жазу; 1.3.2.12 жазба әріп шрифті элементтерін жазу; 1.3.3.1 әріптерді, буындарды, сөздерді қиынды әліпбидің әріптерінен құрағаннан кейін баспа үлгісінен көшіріп жазу; 1.3.3.2 дыбыс-буквалық талдаудан кейін жазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.3.3 баспа және жазба әріптерінің бейнесін сәйкестендіру; 1.3.3.4 сынып тақтасынан (жазба шрифтімен) әріптерді, буындарды, сөздерді, үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.3.5 үлгі бойынша бас әріптер мен кіші әріптерді буындар мен сөздерге қосу; 1.3.3.6 жазылуы ұқсас, бірақ қосымша элементімен ерекшеленетін әріптерді (и-ш, л-м, п-т, ш-щ) ажырату; 1.3.3.8 сөздердің дыбыстық құрамын талдағаннан кейін оларды диктант арқылы жазу"; 1.3.3.11 сөйлемнің басында баспа үлкен (бас, үлкен) әріпті жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 1.3.3.12 адамдардың есімдерін баспа үлкен (бас, үлкен) әріппен жазу; 1.3.3.14 борды дұрыс пайдаланып, тақтаға жазу ;

	бірнеше сөйлем құрастыру.	құрастырып, буындармен сөздерді біртұтас оқып шығу; 1.2.3.14 игерілген әріптермен буындық құрылымдардан тұратын сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.15 сөйлемдерді буынға бөліп, тұтас оқу және олардың мағынасын түсіну; 1.2.3.16 қысқа мәтіндерді буындарға бөліп оқып, олардың мазмұнын түсіну; 1.2.3.17 иллюстрацияларды пайдалана отырып, оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.4.1 сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын ажырату; 1.2.4.2 мұғалімге еліктеп, сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын қайталау; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне (нүкте, сұрау белгісі, леп белгісі) сәйкес сөйлемдерді интонациямен оқу; 1.2.4.4 үтірді және бір сөйлемді екіншісінен ажырататын кідірістерді сақтау.	1.3.4.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.4 қызыл және көк түстермен белгіленген дауысты және дауыссыз дыбыстарды тану; 1.3.4.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу; 1.3.4.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану.
3-тоқсан			
		1.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 1.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 1.2.1.3 тыңдалған ертегі, қысқа әңгіме	

		кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдалған ертегі немесе әңгіме бойынша кейіпкерлердің әрекеттері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы туралы сұрақтарға жауап беру. 1.2.1.5 әдеби кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне қатысты өз көзқарасын білдіру үшін сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 бақылап отырған іс-әрекетке, суретке, тыңдалған ертегіге немесе әңгімеге сұрақтар қою; 1.2.2.4 сөзді буындарға (бөліктерге) бөлу, сөзді буындар бойынша біркелкі айту; 1.2.2.5 артикуляциялық жаттығуларды орындау; 1.2.2.6 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.7 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 1.2.2.8 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.9 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.2.10 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 1.2.2.11 берілген дыбыспен немесе буынмен басталатын сөздерді атау; 1.2.3.1 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру (баспа және қолжазба шрифті), дыбыстар мен әріптерді ажырату;	1.3.1.8 жазу гигиенасының ережелерін сақтау: дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 графикалық жұмыстарды орындау кезінде және жазу кезінде қағаз бен дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.11 жұмыс жолының жоғарғы және төменгі шекараларын анықтау; 1.3.3.1 әріптерді, буындарды, сөздерді қиынды әліпбидің әріптерінен құрағаннан кейін баспа үлгісінен көшіріп жазу; 1.3.3.2 дыбыс-буквалық талдаудан кейін жазба үлгісінен әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.3.3 баспа және жазба әріптерінің бейнесін сәйкестендіру; 1.3.3.4 сынып тақтасынан (жазба шрифтімен) әріптерді, буындарды, сөздерді, үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.3.5 үлгі бойынша бас әріптер мен кіші әріптерді буындар мен сөздерге қосу; 1.3.3.6 жазылуы ұқсас, бірақ қосымша элементімен
	1.1.1.2 жаңылтпаштар, санамақ және шағын тақпақтарды жатқа айту; 1.1.1.3 иллюстрацияларға , макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді айту; 1.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 1.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқауларына назар аудара отырып, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 тыңдалған сөйлем мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;		

Әліппе кезеңі (үшінші кезең: к, п, т, и, в, з, ж, б, г, д, й, ь әрпі)	1.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 1.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.2 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз өтініштері мен тілектерін білдіру; 1.1.4.2 сюжеттік сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.4.4 заттардың қасиеттерін ауызша сипаттау; 1.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше сөйлем құрастыру.	1.2.3.2 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау. 1.2.3.3 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.4 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.5 үш әріпті жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.6 жұмсақ дауыссыз дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.9 сөздің басында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.10 сөздің соңында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.12 буындарға, сөздерге дыбыстық және дыбыс-әріптік талдау жүргізу (кері, тікелей ашық, тікелей жабық); 1.2.3.13 әріптерді қиылған әліппеден құрастырып, буындар мен сөздерді біртұтас оқып шығу; 1.2.3.14 игерілген әріптер мен буындық құрылымдардан тұратын сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.15 сөйлемдерді буынға бөліп, тұтас оқу және олардың мағынасын түсіну; 1.2.3.16 қысқа мәтіндерді буындарға бөліп оқып, олардың мазмұнын түсіну;	ерекшеленетін әріптерді (и-ш, л-м, п-т, ш-щ) ажырату; 1.3.3.7 суреттердің астындағы сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою; 1.3.3.8 сөздердің дыбыстық құрамын талдағаннан кейін оларды диктант арқылы жазу"; 1.3.3.11 сөйлемнің басында баспа үлкен (бас , үлкен) әріпті жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 1.3.3.12 адамдардың есімдерін баспа үлкен (бас, үлкен) әріппен жазу; 1.3.3.14 борды дұрыс пайдаланып, тақтаға жазу ; 1.3.4.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 1.3.4.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.

		1.2.3.17 иллюстрацияларды пайдалана отырып, оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.4.1 сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын ажырату; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне (нүкте, сұрау белгісі, леп белгісі) сәйкес сөйлемдерді интонациямен оқу; 1.2.4.4 үтірді және бір сөйлемді екіншісінен ажырататын кідірістерді сақтау.	
4-тоқсан			
		1.2.1.1 суреттегі сұрақтарға жауап беру (не бейнеленген? Кім бейнеленген? Не істейді?) 1.2.1.2 тыңдалған ертегінің, қысқа әңгіменің басты кейіпкерлерін атау; 1.2.1.3 тыңдалған ертегі, қысқа әңгіме кейіпкерлерінің сыртқы бейнесі туралы сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.4 тыңдалған ертегі немесе әңгіме бойынша кейіпкерлердің әрекеттері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы туралы сұрақтарға жауап беру. 1.2.1.5 әдеби кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне қатысты өз көзқарасын білдіру үшін сұрақтарға жауап беру; 1.2.1.6 бақылап отырған іс-әрекетке, суретке, тыңдалған ертегіге немесе әңгімеге сұрақтар қою; 1.2.2.5 артикуляциялық жаттығуларды орындау;	1.3.1.8 жазу гигиенасының ережелерін сақтау: дұрыс отыру; қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 1.3.1.9 графикалық жұмыстарды орындау кезінде және жазу кезінде қағаз бен дәптерді дұрыс орналастыру; 1.3.1.10 қағаз парағының кеңістігінде бағдарлау; 1.3.1.11 жұмыс жолының жоғарғы және төменгі шекараларын анықтау; 1.3.3.3 баспа және жазба әріптерінің бейнесін сәйкестендіру; 1.3.3.4 сынып тақтасынан (жазба шрифтімен) әріптерді, буындарды, сөздерді, үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.3.5 үлгі бойынша бас әріптер мен кіші әріптерді буындар мен сөздерге қосу; 1.3.3.6 жазылуы ұқсас, бірақ қосымша

Әліппе кезеңі (екінші кезең: е, Ұ, ю, я, ц, ч, щ, ф, э, ъ әрпі)	1.1.1.2 жаңылтпаштар, санамақ және шағын тақпақтарды жатқа айту; 1.1.1.3 иллюстрацияларға, макеттерге, сахналауға негізделген ертегілерді, әңгімелерді айту; 1.1.1.6 сөзді, сөйлемді, буынды, дыбысты ажырату; 1.1.2.2 мұғалімнің ауызша нұсқауларына назар аудара отырып, оқу тапсырмаларын орындау; 1.1.2.3 тыңдалған сөйлем мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.4 тыңдалған әңгіменің, ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.1.2.5 сюжеттік картиналар сериясына және мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып ертегілер айту; 1.1.3.1 әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетін қолдану (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу); 1.1.3.2 сөйлеу, мимика, жест-ишара арқылы өз	1.2.2.6 сөйлеу дыбыстарын дұрыс және анық айту; 1.2.2.7 ұсынылған дыбысты бірқатар дыбыстардан бөлектеу; 1.2.2.8 көрнекілікке сүйене отырып, берілген дыбысқа сөздерді таңдау; 1.2.2.9 берілген дыбыстың сөздегі орнын анықтау (сөздің басында, ортасында, соңында); 1.2.2.10 бір дыбыспен ерекшеленетін дыбыстық құрамы бойынша ұқсас сөздерді есту және айту; 1.2.2.11 берілген дыбыспен немесе буынмен басталатын сөздерді атау; 1.2.3.1 дыбысты әріп кескінімен байланыстыру (баспа және қолжазба шрифті), дыбыстар мен әріптерді ажырату; 1.2.3.2 әріптерді олар білдіретін дыбыстармен атау. 1.2.3.3 меңгерген дыбыстар мен әріптерден кері буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.4 меңгерген дыбыстар мен әріптерден тікелей ашық буындарды құрастыру, оларды ұзақ және қысқаша оқу; 1.2.3.5 үш әріпті жабық буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.6 жұмсақ дауыссыз дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.7 сөздің басында тұрған йотталған дауысты дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.8 дауысты дыбыстардан кейін	элементімен ерекшеленетін әріптерді (и-ш, л-м, п-т, ш-щ) ажырату; 1.3.3.7 суреттердің астындағы сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою; 1.3.3.8 сөздердің дыбыстық құрамын талдағаннан кейін оларды диктант арқылы жазу"; 1.3.3.9 алдын ала талдау арқылы екі-үш сөзден тұратын сөйлемдерді диктант арқылы жазу; 1.3.3.10 қиынды әліпбидің әріптерінен үш-төрт әріптен тұратын сөздер құрап, кейін оларды жазу; 1.3.3.11 сөйлемнің басында баспа үлкен (бас, үлкен) әріпті жазу, сөйлемнің соңында нүкте қою; 1.3.3.12 адамдардың есімдерін баспа үлкен (бас, үлкен) әріппен жазу; 1.3.3.13 тақтадан көшіріп жазғанда сөздердегі жетіспейтін әріптерді қою; 1.3.3.14 борды дұрыс пайдаланып, тақтаға жазу; 1.3.4.1 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.2 сөздің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.3 сөйлемнің шартты-графикалық белгіленуін тану; 1.3.4.5 қызыл және көк түстермен дауысты және дауыссыз дыбыстарды белгілеу;

	өтініштері мен тілектерін білдіру; 1.1.4.2 сюжеттік сурет бойынша сөйлем құрастыру; 1.1.4.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.4.5 сюжеттік суреттер сериясы бойынша бірнеше сөйлем құрастыру.	тұрған йотталған дауысты дыбыстары бар буындарды оқу; 1.2.3.9 сөздің басында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.10 сөздің соңында дауыссыз дыбыстардың тіркесінен тұратын буындарды құрастыру және оқу; 1.2.3.11 э, ъ әріптері бар буындар мен сөздерді оқу ; 1.2.3.12 буындарға, сөздерге дыбыстық және дыбыс-әріптік талдау жүргізу (кері, тікелей ашық, тікелей жабық); 1.2.3.13 әріптерді қиылған әліппеден құрастырып, буындар мен сөздерді біртұтас оқып шығу; 1.2.3.14 игерілген әріптер мен буындық құрылымдардан тұратын сөздерден сөйлемдер құрастыру; 1.2.3.15 сөйлемдерді буынға бөліп, тұтас оқу және олардың мағынасын түсіну; 1.2.3.16 қысқа мәтіндерді буындарға бөліп оқып, олардың мазмұнын түсіну; 1.2.3.17 иллюстрацияларды пайдалана отырып, оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.4.1 сұраулы, хабарлы және лепті интонацияларын ажырату ; 1.2.4.3 тыныс белгілеріне (нүкте, сұрау белгісі, леп	1.3.4.6 сөздің шартты-графикалық белгісін пайдалану; 1.3.4.7 сөздегі буындардың шартты-графикалық белгіленуін қолдану; 1.3.4.8 сөздегі дыбыс позициясының шартты-графикалық белгісін пайдалану.

		белгісі) сәйкес сөйлемдерді интонациямен оқу; 1.2.4.4 үтірді және бір сөйлемді екіншісінен ажыратын кідірістерді сақтау.	

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
57-қосымша

Зияты жеңіл түрде бұзылған білім алушыларға арналған 0 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен типтік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Зияты жеңіл түрде бұзылған білім алушыларға арналған 0 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) "Білім туралы" Заңының 19-бабы 1 тармағына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – зияты жеңіл түрде бұзылған оқушылардың әлеуметтенуі және сәтті бейімделуіне ықпал ететін танымдық қабілеттері мен жеке психофизикалық мүмкіндіктерін ескере отырып ауызша және жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын түзету.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) Зияты жеңіл түрде бұзылған білім алушылардың көріп және естіп қабылдауын, психомоторлық, кеңістікте бағдарлау қабілеттерін дамытуға ықпал ету;

2) қолжетімді деңгейде сөйлеу біліктерін дамытуға ықпал ететін танымдық дағдыларын қалыптастыру: зейінінің тұрақтылығы, бақылау, есте сақтау қабілеті, ауыса алу біліктілігі, өзін өзі қадағалау тәсілдерін білуі, танымдық белсенділігі;

3) тілдік және тілдік емес қарым-қатынас құралдарын қолдану арқылы коммуникациялық қажеттілігін қалыптастыру;

4) тілдік қарым-қатынастың алғашқы дағдыларын дамыту;

5) зияты жеңіл түрде бұзылған оқушыларға арналған аталмыш Бағдарлама мен басқа оқу бағдарламалар аясында сөздік қорын анықтау және дамыту;

6) сөйлеу тілі дыбыстарын дұрыс айтуын және бұзылған дыбыстарын түзету үрдісін ұйымдастыру;

7) тілдік талдау және синтездеудің қарапайым дағдыларын және фонетикалық-фонематикалық тілдік жүйесін дамытуға ықпал ету

8) жалпы моториканы және білек пен қол саусақтарының қозғалыс координациясын жетілдіру;

9) әріп сұлбасын жазуға қажетті графомоторлы дағдыларын қалыптастыру;

10) сөйлеу тілі коммуникациясы үрдісінде дұрыс тілдік қарым-қатынастың негізгі әдістерін қолдану;

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Зияты жеңіл түрде бұзылған оқушылардың когнитивтік және сөйлеу тілі дамуының бұзылыстары қоршаған ортамен толыққанды коммуникациялық байланыстың қалыптасуына кедергі жасайды, әлеуметтік бейімделу мен тәртібінің бұзылуына әкеп соқтырады, осының салдарынан "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні сабақтарында сөйлеу тілі қызметі барлық мәнмәтінінде жүзеге асырылады: коммуникациялық, танымдық, реттеушілік.

5. Зияты жеңіл түрде бұзылған оқушылардың сөйлеу тіл бұзылыстары тілдің барлық құрама бөліктерінің орташа және ауыр деңгейдегі жүйелілік дамымау сипатына ие: дыбыс айту, фонематикалық қабылдау, сөйлеу тілінің грамматикалық құрылымы, жалпы сөздік қоры мен фразалық байланыстырып сөйлеуі; сонымен қатар сөзжасам және сөздерді түрлендіру дағдылары қиындықпен қалыптасады.

6. Зияты жеңіл түрде бұзылған білім оқушыларға келесі бұзылыстар тән:

1) дыбыс айтуы –полиморфты механикалық дислалия, жалған бульбарлы дизартрия, ринофония түрінде;

2) сөздің семантикалық және грамматикалық құрлымының бұзылыстары – тұрақты морфемді-құрылымдық аграмматизм түрі бойынша;

3) қаратпа сөздерді түсіну қиындықұтары, сөз қорының таяздығы;

4) байланыстырып сөйлеу тілінің дамымауы;

5) сөйлеу тілінің реттеуші қызметінің қалыптасуындағы қиындықтар;

6) жазбаша сөйлеу тілінің бұзылыстары – айқын аралас дислексия және дисграфия, тұрақты дизорфография түрінде.

7. Осы Бағдарлама мәнмәтінінде ауызша және жазбаша сөйлеу тілі бұзылыстарын түзету жұмыстың бағытын жалпы дидактикалық және арнайы қағидалар анықтайды:

1) гуманизм қағидасы – оқушылардың мүмкіндіктеріне сену, субъектті жағымды жағдай жасау;

2) жүйелілік – оқушыны біртұтас, қарқынды дамушы субъект ретінде қарастыру; оның сөйлеу тілі бұзылыстарын психикалық дамуының басқа аспектілерімен байланыстыра қарастыру;

3) реалистік – оқушының нақты мүмкіндіктері мен жағдайын және диагностика мен түзете-дамыту жұмыстарының бірлестігін ескеру;

4) онтогенез - логопедиялық ықпал ету әдісін әзірлеу барысында қалыпты жағдайда сөйлеу тілінің қызметі мен формаларының қалыптасу кезектілігі және заңдылықтарын ескеруді болжау

5) этиопатогенез – логопедттің жеке сөйлеу тілі бұзылыстарының механихзімдері мен факторларын ескеруді болжайды.

8. Бағдарламаның тиімді жүзеге асыруды оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық жағдай жасау қамтамасыз етеді.

1) логопедттің, түзете-дамыту жұмысы барысында даму ерекшеліктеріне тән жетекші іс-әрекет түріне негізделетін іс-әрекеттік әдістер;

2) жеке-саралау әдісі, жұмыс мақсатына, оқушының жеке ерекшеліктеріне тәуелді, логопедттің жұмыстың түзете-дамыту тәсілдерін, формаларын және мазмұнын түрлендіруі;

3) жүйелілік тәсіл, сөйлеу тілінің лексико-грамматикалық құрлымдарға, фонематикалық үрдістерге, дыбыс айтуына түзете-дамытушылық ықпал етудің міндетті түрде өзара байланысын болжайды..

9. Зияты жеңіл түрде бұзылған оқушылармен жүргізілетін логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері:

1) сипап сезу, көру және аудиолық көрнекіліктерін қолдану арқылы анализаторларды максималды қолдану;

2) манипуляциялық іс-әрекетерін сөйлеу тіліне алмастыра отырып қол саусақтарының ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту;

3) оқушылардың көрнекі-іс-әрекеттік ойлауының сақталған мүмкіндіктері мен мерзімдік қабілеттеріне сүйене отырып логопедиялық ырғақ элементтерін кенінен қолдану;

4) оқушылардың танымдық қажеттіліктерін ынталандыру үшін базалық эмоцияларын белсендендіру өзектендіру;

5) материалды қарапайым бөліктерге бөлу: оқыту әрбір элемент бойынша жеке жүргізіледі, содан соң біртұтасқа біріктіріледі, оқушыларды жалпылауға үйрету;

6) логопедиялық материал жиі қайталануы және оның жаңа жағдайда қолданылуы;

7) оқушылардың минималды оқу жетістіктерін міндетті түрде бағалау және эмоционалды көңіл күймен қолдау.

10. Түзету-логопедиялық үрдістін тиімділігін қамтамасыз ету үшін логопед мұғалім арнайы әдіс-тәсілдерді қолданады. Сөйлеу тілі материалдарын ұсынудың арнайы әдістері мен тәсілдері:

1) репродуктивті (жаттығулар жүйесін орындау);

2) мәселік мазмұндау (мәселелік жағдайды кеңейту үшін материалды түсіндіру, логикалық жатығулар);

3) ізденушілік (тіл құралдарын шығармашылық қолдану, алгоритм құру, жинақтаушы жаттығулар).

11. Білім көздері бойынша арнайы әдіс, тәсілдер:

1) тәжірибелік (шынықтырушы жаттығулар, еліктеуші-орындаушы, түзетушілік, шығармашылық; дидактикалық ойындар, сюжетті-рөлді ойындар, іскерлік ойын; моделдеу; ұсақ және жалпы моторикасынг шынықтыруға арналған жаттығулар; оқу және анықтамалық әдебиеттерімен жұмыс);

2) көрнекілік (графикалық, белгілік, иллюстрациялық, табиғи өнімдер);

3) сөздік (логопедтің әңгімесі, хабарлама әңгіме, қайталау); сөйлеу тілін талдау: фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік талдаулар.

4) сөздердің буындық құрамын талдау және дыбыс айтуды машықтандыруға бағытталған жаттығулар (имитациялық ойындар, таныс дыбыстарды пайдалану арқылы буындар айту);

5) байланыстырып сөйлеу тілін, фонематикалық үрдістерді дамытуға арналған жаттығулар мен ойындар;

6) сөйлеу тілінің физиологиялық базасын дамытуға арналған жаттығулар (тыныс алу, мимикалық, артикуляциялық гимнастика).

12. Оқушылардың қызығушылықтарын арттыру, ойлау операцияларын сапалы қалыптастыру, (талдау, жинақтау, салыстыру, абстрактілеу, жалпылау), түрлі көрнекіліктерді қолдану арқылы анализаторларды максималды іске қосу үшін логопедиялық сабақтарда, дидактикалық дамытушы ортада мақсатқа бағыталған жабдықтау жағдайында оқытудың техникалық құралдары кеңігнен қолданылады:

1) Логопедиялық сабақтар немесе сабақ бөлігі сенсорлық бөлме жағдайында " Дыбыс сапасын, күшін және бағытын ажырату, ойын терапиясы, логикасын дамыту, дыбыстық әсер ету үшін интерактивті дыбыстық панельдер", "Аккустикалық қабырғалық тактильді панельдерді" қолдану арқылы жүргізіле алады.

2) сөйлеу тілдік жұмыс тәжірибесін ұйымдастыру үшін үш сатылы аксесуарлар мен карточкалар, интерактивті тақта, мультимедиялық интерактивті бағдарламалық-әдістемелік кешеннің электрондық ресурстары қолданылады;

3) дизартриясы мен ринофониясы бар оқушылармен жұмыс жасау барысындағы түзетту сағаттарда арнайы тыныс алу және дауысқа арналған дыбыстық жаттығуларды жүргізу барысында сөйлеу тілін тиімді қадағалау үшін дыбыс сигналдарын бейнелейтін "Логопедиялық жаттықтырғыш" қолданылады.

4) "Сөйлеу тілдік қарым-қатынасты меңгеру және дамытуға арналған тілді жаттықтырғыш" ассистивті қолдаушы құралды мұғалім-логопед толыққанды фразалық сөйлеу тілін меңгермеген оқушыларда жұмыс жасауда пайдаланады.

13. Зияты жеңіл түрде бұзылған оқушылардың психофизикалық, неврологиялық ерекшеліктерін, тіл бұзылыстарының полиморфтылығының негізінде жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, мұғалім-логопед дәстүрлі дидактикалық ресурстарды назарға ала отырып шектеулі және қатан мөлшермен санитарлық нормаларға сәйкес мультимедиялық, электрондық құралдарды пайдаланады:

1) үлестілмелі материал (карточкалар, суреттер, пазлдар);

2) флипчарттар мен маркерлер;

3) жас ерекшеліктеріне сәйкес әдебиеттер, оның ішінде суретті кітаптар, суреттер, әңгімелері, өлең жолдары, тақпақтарығ, халық жіәне авторлық ертегілер;

4) жас ерекшеліктеріне сәйкес журналдар;

5) ұқсас материалдар: плакаттар, дисплей тақталары және карталар

6) ұлттық ойындар және драматизация ойындарын бейнелеу үшін ұлттық нақыштағы қуыршақтар, декорациялар және аксессуарлар.

14. Бір қатар шарттарды орындай отырып Бағдарлама жалпы білім беру дайындығының негізін қалайды.

1) сабақтарда пән бойынша ортақ тақырыптарды жоспарлауға сәйкес дидактикалық материалдар пайдаланылады

2) жалпы білім беру пәндері мұғалімі логопедтің жетекшілігімен жұмыс барысында сабақтарға өзара қатысу нәтижелері бойынша, әрбір оқушының сөйлеу тілінің даму мүмкіндіктерінің сипаттамасын құрып, кәсіби білімін қалыптастырады;

3) пәндер арасындағы пәнаралық байланысты қалыптастырады: "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің пәнаралық байланысы "Әліппе. Ана тілі", " Айналадағы әлем", "Тәртіп мәдениеті" оқу пәндерімен белгіленіп, оқыту барысында білім алушыларда логопедиялық сабақтарда қалыптасатын қарым-қатынас және сөйлеу дағдылары бекітіліп дамиды.

15. Білім алушылардың нәтижелерін баллмен бағалау қолданылмайды. Бағалау сипаттау түрінде болады.

3-тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұны

16. "Сөйлеу тілі дамуының кемшіліктерін түзету" оқу пәні бойынша 0-4 сыныптарда оқу жүктемесі, төмендегідей:

1) 0-сыныпта – аптасына 4 сағат, 128 сағат;

2) 1-сыныпта – аптасына 4 сағат, 132 сағат;

3) 2-сыныпта – аптасына 4 сағат, 136 сағат;

4) 3-сыныпта – аптасына 4 сағат, 136 сағат;

5) 4-сыныпта – аптасына 4 сағат, 136 сағат.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

17. "Сөйлеу тілі дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұны:

1) "Сөйлеу тілінің психологиялық базасын дамыту";

2) "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту";

3) "Айтылымын дамыту және түзету";

4) "Оқу және жазу үрдісін дамыту және түзету".

18. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасын дамыту":

1) тактилді, көру мен есту гнозисі және праксисі;
2) реттілік бойынша есте сақтауды жаттықтыру;
3) "Моторика және кеңістік туралы түсініктері";
4) "Талдау-жинақтау іс-әрекеті".
19. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту" келесідей бөлімшелерді қамтиды:
1) сөйлеу тілі дыбыстарын ажырату, тану және қабылдау;
2) дыбыстаған сөйлеу тілін түсіну.
20. "Айтылымын дасмыту және түзету" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:
1) сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту;
2) сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту;
3) аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру;
4) байланыстырып сөйлеу тілін дамыту.
21. "Оқу және жазу үрдістерін дамыту және түзету" келесі бөлімшелерді қамтиды:
1) оқу бұзылыстарының алдын алу және жою;
2) жазу бұзылыстарының алдын алу және жою;
3) орфографияны меңгеруге дайындығын қалыптастыру.
22. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің базалық мазмұны:
тілдің психологиялық базасын дамыту:
1) қоршаған орта дыбыстарын тындау, есту зейінін демонстрациялау, нақты және абстрактылы бейнедегі таныс заттардың визуалды бейнесін жылдам тану, бағыты, сапасы және күші бойынша аудиостимулдарды ажырату, таныс заттардың пунктир және белгілік бейнесін тану, ұқсас заттардың атауын білу және сипап сезу арқылы ажырату, әр түрлі модальділікті қабылдау үрдісінде заттарды топтастыру, марштық және вальстік ритімдегі музыуалық фрагменттерді ритмикалық негіздерін қайталау;
2) кеңістіктік және уақыт түсініктерін нақытылау, бір уаққытта ұсынылған аралас бес элемент қатарын ажырату, білек және саусақтарына өз бетінше массаж жасау, көз коррдинациямсын дамыту жаттығулары, логикалық және ассоциативті қатарды құру, таң қалу, уайымдау, қуану мимикасы арқылы өзінің қарым-қатынасын білдіру;
сөйлеу тілін түсінуін дамыту:
1) демеуліктері бар екі үш сатылы нұсқаулықтарды түсіну, мәтін және мәтінге жатпайтын сөз тіркестерін ажырату, мәтінді және оның диформацияланған нұсқаларын салыстыру;
2) тындаған мәтіннің мәнмәтіндік және нақты мазмұнын қабылдау және түсіну, сөйлемді оның ішіндегі сөздер жинағымен салыстыру, затты суретпен және сөзбен сәйкестендіру, "сөз" түсінігі, жалпылама сөздерді таңдай отырып заттарды топтастыру, негізгі грамматикалық категориялар бойынша импрессивтік сөздік қорын толықтыру, анықтау және жүйелеу (".....қайда екенін көрсет"), морфемалардың грамматикалық мәні туралы түсініктерін (зат есім, сан есім, септік жалғаулар, шақтар) толықтыру, нақтылау және жүйенлеу,

3) берілген дыбысты естіп қабылдау арқылы тану, пароним сөздер қатарына кіретін дыбыстарды ажырату, дауысты және дауыссыз қатаң, ұяң, үнді, жуан және жіңішке дыбыстарды ажырату; күрделі және қарапайым формаларға фонематикалық талдау жасау.

сөйлеуін дамыту және түзету:

1) сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауысын, артикуляциялық қимылдардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту;

2) максималды қол жетерлік деңгейде барлық дыбыстарды таза айту және дикциялық жаттығулар, бір буыннан екінші буынға ауысу, бір дауыссыздан екінші дауыссызға алмасу арқылы буындық құрамды айту, түрлі заттарды, олардың бейнесін атау және осы заттарды негізгі қасиеттері борйынша сипаттау;

3) мәтіннен сөздердің лексикалық мағынасын табу және ажырату, жиі пайдаланылатын етістіктер, сын есімдер және зат есімдердің көмегімен сөздік қорын кеңейту;

4) тікелей және астарлы мағыналарды талдау және антонимдері мен синонимдерін мағынасын нақтылау;

5) сөзжасам бойынша тәжірибелік жаттығулар (морфемалық талдау және сөздердің синтезі), басқару және келісу байланысында сөз өзгерту.

6) іштей/мағыналық жоспарлау үрдісінде сөйлеу тілдік/тілдік талдау, синтездеу, салыстыру, жалпылауды дамыту бойынша жұмыс (тірек сөздер бойынша сөйлемдер құрастыру және модельдеу, суреттер бойынша, оқығаны/естігені, басынан өткергені, бақылауы бойынша әңгімелеу, сөзаралық байланыс құралдарын пайдалану арқылы монологтық және диалогтық мәлімдеме құрастыру) дыбыстық сөйлеу тілінің негізгі заңдылықтарын сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, интонация, кідіріс);

оқу және жазу үрдістерін дамыту және түзету:

1) әліпбиді жаттау, дыбыстың айтылуымен әріп атауындағы айырмашылықтар, берілген дыбыс пен әріпке сөздер ұсыну, дыбыстық және буындық құрамы бойынша сөзге талдау жасау, сөздегі дыбыстың орнын, кезектілігін, санын табу;

2) сөздің дыбыстық сызбасын құру, оқу (фонематикалық, оптикалық, аграмматикалық және семантикалық дислексия элементтерін) бұзылыстарының алдын алу және түзету, аналитикалық, таңдамалы, сыни оқу, түрлі дереккөздерден ақпарат алу ;

3) кинетикалық және графикалық сәйкестігі бар әріп жұптарын ажырату;

4) баспа және жазба мәтіндерді көшіруге жаттығу;

5) сөздегі емлені (орфограмманы), күшті және әлсіз фонемаларды табу, сөздің позициялық моделін құру, дұрыс жазуын қалыптастыруға бағытталған жаттығулар, адам, қала атауларында бас әріпті қолдану, жазу барысында сөйлемді рәсімдеу, зат, іс-әрекет, қасиетті білдіретін сөздерге сұрақ таңдау, жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету.

Параграф 2. Оқу мақсаттарының жүйесі

23. Бағдарламада ұсынылған оқыту мақсаттары кодтық белгімен белгіленді. Кодтық белгіде бірінші белгі – сыныбын, екінші және үшінші белгі – бөлімнің және бөлімшенің реттік санын, төртінші белгі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 0.1.2.1 кодында "0" - сыныбы, "1.2" - бөлім және бөлімше, "1" - оқыту мақсатының реттік саны.

24. Оқыту мақсаттары жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тілдің психологиялық базасын дамыту" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	0. 1. 1. 1 3-5 секундта таныс заттарды сипап сезіп тану; 0. 1. 1. 2 3-5 секундта таныс заттарды нақты бейнесінен тану; 0. 1. 1. 3 қоршаған орта заттары мен құбылыстарын: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықыр, тоқылдату дыбыстауы бойынша ажырату.	1. 1. 1. 1 мөлшері бойынша ұқсас заттарды сипап-сезіп ажырату; 1. 1. 1. 2 3-5 секундта таныс заттарды пунктир сызықтар арқылы табу; 1. 1. 1. 3 сөздік емес дыбыстардың күшін ажырату: табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктеп: қатты-ақырын.	2. 1. 1. 1 мөлшері, пішіні, құрамы ұқсас заттарды сипап-сезіп ажырату; 2. 1. 1. 2 3-5 секундта таныс заттарды айқасқан суреттен табу; 2. 1. 1. 3 сөздік емес дыбыстардың бағытын сезініп, көрсету (Дыбыс қай жерден шығып тұр?).	3. 1. 1. 1 стереогноз үрдісінде ортақ белгісі бойынша, заттарды топтастыру. Нұсқау беріледі: "Тек дөңгелек (тегіс, кедір-бұдыр) заттарды алып бер"; 3. 1. 1. 2 3-5 секундта таныс заттарды бірнеше заттардың бейнесі ішінен тану; 3. 1. 1. 3 дыбыстың бағытын сезініп, дыбыс көзіне қарай бағытталу.	4. 1. 1. 1 стереогноз үрдісінде екі немесе одан да көп ортақ белгісі бойынша, заттарды топтастыру. Нұсқау беріледі: "Барлық дөңгелек (тегіс, кедір-бұдыр) заттарды алып бер"; 4. 1. 1. 2 Равен матрицасының сюжетті суретерінен, бөлік және біртұтасты тұтасты сәйкестендіру; 4. 1. 1. 3 марш және вальс ырғағымен фрагменттің ырғақтық негізін жасау.
1.2. Сызықтықкатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	0. 1. 2. 1 бір уақытта ұсыну арқылы таныс заттардың бейнесі мен белгілерін (баспа әріптерді қоса отырып) үш элементтен	1. 1. 2. 1 бір уақытта ұсыну арқылы таныс заттардың бейнесі мен белгілерін (баспа әріптерді қоса отырып) үш элементтен	2. 1. 2. 1 екіден-бес элементке дейін сөздерді қоса	3. 1. 2. 1 3-5 элементтен тұратын жағдаяттық байланысқан сөздер қатарын жаттау және екі	4. 1. 2. 1 өз бетінше және логопедтің көмегімен сызба

	тұратын аралас қатарды айту	тұратын аралас қатарды айту	отырып сөз тіркестерін қайталау	ден бес күнге дейін есте сақтау	қатарларды құру және қайталау
1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	0. 1. 3. 1 статистикалық және динамикалық бағдарлауына саусақ жатығуларын педагогпен бірге орындау; 0. 1. 3. 2 бөлме кеңістігінде бағдарлау, алға-артқа бағытын көрсете алу.	1. 1. 3. 1 жұдырықты ырғақты түрде ашып-жұму, әртүрлі ұстау арқылы ұсақ заттарды іріктеу ; 1. 1. 3. 2 кеңістікте бағдарлау, алдыға, артқа, жоғары, төмен бағытын көрсете алу.	2. 1. 3. 1 оң және сол қолды ажырата отырып, қол саусақтарын жақындату, айқастыру, қосуды, ырғақты түрде қайталау; 2. 1. 3. 2 өзінің оң және сол аяқ, қол, құлақ, көздерін атай алу және ажырату	3. 1. 3. 1 саусақтарын атауына қарай ажырата отырып , 3-5 массажды тәсілдерді қолдану арқылы білек және саусақтарына өз бетінше массаж жасау; 3. 1. 3. 2 жазықтықта бағдарлау және нысандардың орналасуыорнын атау: алдында, артында, жоғары , төменде, оң/сол жақта	4. 1. 3. 1 сөздік нұсқаулық және үлгі бойынша, 3-5 массаждық тәсілдерді пайдалана отырып білек және саусақтарына өз бетінше массаж жасау; 4. 1. 3. 2 Децентрацияны меңгеру, үш төрт жалпы қозғалыстардан құралған қозғалыс тізбегін бір реттік үлгіден кейін қайталау
1 . 4 . Талдау-жинақтау әрекеті	0. 1. 4. 1 заттарды топтастыру, артығын табу, тұтас пен бөлікті сәйкестендіру	1. 1. 4. 1 сюжеттік суретте берілеген жағдаятқа сәйкес заттар мен олардың бейнесін таңдау	2. 1. 4. 1 таныс емес материалда 3-5 элементтен тұратын сюжеттік суреттердің логикалық кезектілігін құру	3. 1. 4. 1 графикалық бейнелері бар суреттерді сөзбен немесе сөз тіркестерімен сипаттау	4. 1. 4. 1 Іс әреткет және оның салдарынан пайда болатын сезім, көңіл күйдің себеп салдарын анықтай алу, эмоцияларын көрсету

2) "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	0. 2. 1. 1 Сөйлеу тілі дыбыстарын тілдік емес дыбыстарынан, дауысты дыбыстарды дауыссыз дыбыстардын ажырату;	1. 2. 1. 1 түрлі позицияларда тұрған дауысты және дауыссыз дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарды буыннан ажыратужәне естіп қабылдауы арқылы тану, ұзын және қысқа	2. 2. 1. 1 сөздегі және буындардағы қатаң, ұяң, үндң дауыссыздарды кинестетикалық талдауына негізделе отырып естіп қабылдауы арқылы ажырату ;	3. 2. 1. 1 қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстарды естіп қаюбылдауы арқылы ажырату ; 3. 2. 1. 2 пароним-сөздердің құрамындағы	4. 2. 1. 1 ысқырық және ызың дауыссыз дыбыстарды естіп қабылдауы арқылы ажырату , жасалу жолына қарай аффрикаттарды саңылаулы дыбыстардан ажырату;

2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	0. 2. 1. 2 "А", "Т", "У" дыбыстарының сөздегі орнын анықтай алу (басында, ортасында, соңында); 0. 2. 1. 3 дауысты дыбыстардың үйлесімділігін және портфолио бойынша артикуляциялық арттқы дыбыстарды анықтай алу.	сөздерді естіп қабылдауы арқылы ажырату ; 1. 2. 1. 2 екпінді ажырату және анықтау; 1. 2. 1. 3 дауыссызы дыбыстардың үйлесімділігін және портфолио бойынша артикуляциялық арттқы дыбыстарды анықтай алу.	2. 2. 1. 2 айтылуы бойынша күшті және әлсіз фонемалар туралы түсініктері, мұғалімнің көмегімен сөздің сұлбасын құру; 2. 2. 1. 3 Бір немес екі дыбыстан құралған сөздердің нақты позициясын анықтау.	ұқсас дыбыстарды ажырату; 3. 2. 1. 3 Үш дыбыстан құралған сөздердің нақты позициясын анықтау; 3. 2. 1. 4 фонеманың дұрыс дыбысын дефект быдыстан ажырату - артикуляцияға сүйенбестен.	4. 2. 1. 2 қарапайым және күрделі формаларды фонематикалық талдау; 4. 2. 1. 3 Төрт ашық буыннан құралған сөздердегі берілген дыбыстардың нақты позициясын анықтау.
2 . 2 . Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	0. 2. 2. 1 астында ,үстінде, жанында деген кеңістіктік демеулері бар екіа-үш сатылы нұсқаулықтарды түсіну; 0. 2. 2. 2 затты суретпен және сөзбен сәйкестендіру.	1. 2. 2. 1 мәтін және мәтінге жатпайтынды (фразалар жиынтығын) ажырату; 1. 2. 2. 2 антонимдердің мағынасын түсіну және оларға суреттерді іріктеу; 1. 2. 2. 3 ұсынылған үш суреттің бірінен аталған әрекетті табу.	2. 2. 2. 1 кеңістікке қатысты сөздерді (қасында, арасынан, арасында) пайдаланып, әңгімелеу және оның бұзылған нұсқасын салыстыру; 2. 2. 2. 2 жаллама сөздерді таңдай отырып заттарды топтастыру; 2. 2. 2. 3 ұсынылған төрт суреттің бірінен аталған әрекетті табу.	3. 2. 2. 1 тындаған мәтіннің мазмұнын қабылдау және түсіну, сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құрастыру; 3. 2. 2. 2 бастапқы формада берілген сөйлемді оның ішіндегі сөздер жинағымен ажырату	4. 2. 2. 1 сөздерді грамматикалық белгілері бойынша ажырату, морфемалардың грамматикалық мәні туралы түсініктерін (сан есім, септік, шақтар бойынша " Қарындаш қайда екенін көрсет", " Шар қайда - шарлар қайда?") толықтыру 4. 2. 2. 2 тақырыптың бірлестігінің белгілеріне қарай әңгімені естіп қабылдауы арқылы ажырату

3) "Дыбыс айтуын түзету және дамыту" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	0. 3. 1. 1 сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауысын,	1. 3. 1. 1 тыныс алу, дауысқа арналған және	2. 3. 1. 1 сөздерді буындарға бөлу, тасымалдауды	3. 3. 1. 1 қойылған дыбыстарды буын, сөз, фразада анық айту, қойылған	4. 3. 1. 1 қойылған дыбыстар бар екі-үш буыннан тұратын

3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	артикуляциялық қимылдардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту жаттығуларын бірлесіп орындау; 0. 3. 1. 2 екі ашық буынды екі буынды сөздерде, үш буынды үш ашық буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын айту; 0. 3. 1. 3 артикуляция мүшелерінің атауларын білу, өзінде және сызбада көрсету.	артикуляциялық жаттығуларды еліктеу арқылы және үлгі бойынша орындау, а, у, о, м, с, х дыбыстарын үлгі бойынша анық айту; 1. 3. 1. 2 ашық және тұйық буындардан тұратын екі буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын қайталап айту; 13.1.3 айтылатын дыбысқаартикуляциялық шырайды таңдау.	білу, а, у, о, м, с, х дыбыстарын үлгі бойынша буын, сөздің кезкелген орнында анық айту; 2. 3. 1. 2 сөздің буындық құрамын бір буыннан екінші буынға, тіркеспен – бір тұйық және бір ашық буыннан, екі тұйық буыннан тұратын сөздерде бір дауыссыздан екінші дауыссызға ауысу арқылы айту; 2. 3. 1. 3 жеке белгілер бойынша берілген барлық дыбыстарды бөлек, буында, сөзде анық және дұрыс айту.	дыбыспен екі-үш жаңылпаштар айту, берілген дыбысқа буындық құрамына сәйкес сөздер іріктеп айту, ң,қ дыбыстарын үлгі бойынша анық айту; 3. 3. 1. 2 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы, тіркеспен – бір дауыссыздан екінші дауыссызға төрт буынды сөздерде ашық буыннан қайталау; 3. 3. 1. 3 фонематикалық талдау, жинақтау жүргізу.	сөздерді ырғағын келтіріп, екпінді түсіріп айту, дауыстыларды/ дауыссыздарды ауыстырып буындар айту; ң, қ дыбыстарын үлгі бойынша буын, сөздің әрбір жерінде анық айту; 4. 3. 1. 2. екі тұйық және бір ашық буыннан, екі ашық және бір тұйық буыннан тұратын үш буынды сөздерде сөздің буындық құрамын бір буыннан екінші буынға, тіркеспен – бір дауыссыздан екіншісіне ауысу арқылы жаңғырту.
3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	0. 3. 2. 1 зат пен оның атауын білдіретін сөзді ажыратуя; 0. 3. 2. 2 зат есімді жекешеден көпше түрге ауыстыру.	1. 3. 2. 1 сөйлемді мағыналық жағынан жетіспей тұрған сөзбен толықтыру; 1. 3. 2. 2 жалпы қызметтік және тақырыптық аясы бойынша сөз қорын топтастыру; 1. 3. 2. 3 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну қаратпа,: сұраныстар, өтініштер,	2. 3. 2. 1 морфемалық ұқсастығы қағидасы бойынша, морфемалардың мәнін түсіне отырып сөз қорын топтастыру; 2. 3. 2. 2 синонимдер мен антонимдердің мәнін анықтау, негізгі белгілері бойынша сипаттау; 2. 3. 2. 3 антонимдердің мағыналарын нақтылау, негізгі қасиеттеріне	3. 3. 2. 1 зат есімдердің -шік, -ше жұрнақтары арқылы сөз жасалуы; 3. 3. 2. 2 мәтіндегі сөздердің лексикалық мәнін тауып түсіндіру, тура және астарлы мәнін түсіну; 3. 3. 2. 3 сөйлеу тілдік емес және вербалды реакциялар арқылы	4. 3. 2. 1 сын есімдердің -дай, -дей, жұрнақтары арқылы сөз жасалуы; 4. 3. 2. 2 зат есімдерден етістіктерді дұрыс жасау және жазу; 4. 3. 2. 3 кешірім сұрау және сыпайы бас тарту сөздерінің әртүрлі формаларын

		нұсқаулар және берілген үлгіні пайдалана отырып жауап беру.	қарай антоним сөздермен белгіленген заттар мен әрекеттерді сипаттау.	қарым-қатынасқа қызығушылықтан ыту.	білу және дұрыс қолдана білу.
3.3. Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	0. 3. 3. 1 үлгі бойынша фразаны жазу: зат есім+етістік; сын есім +зат есім 0. 3. 3. 2 Заттарды, іс-әрекеттерді, белгілер мен қасиеттерді білдіретін үйренген сөздерді дұрыс қолдану	1. 3. 3. 1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру: есімдік + зат есім+етістік; есімдік +зат есім +зат есім + етістік; есімдік + сын есім+зат есім+етістік 1. 3. 3. 2 қысқа және ұзақ сөйлемдерді ажырату	2. 3. 3. 1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру: есімдік +сын есім+зат есім+ етістік; сын есім зат есім+ етістік, зат есім+үстеу+ етістік; сын есім, көптік жалғаулардың мағынасын түсіну 2. 3. 3. 2 тірек сөздерді пайдаланып сөз тіркесін құрастыру	3. 3. 3. 1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру: есімдік+есімдік +сын есім+ зат есім+ етістік; үлгі бойынша көптік жалғауларды қолданып сөзді өзгерту (-тар, -тер, -дар, -дер)	4. 3. 3. 1 көптік, септік жалғауларды сөйлеу барысында дұрыс қолдану; өзбетінше етістіктермен сөйлемдер құрау 4. 3. 3. 2 Антонимдерді пайдаланып, мағыналық қарама-қайшылықтары бар сөз тіркестерін құрастыру
3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	0. 3. 4. 1 өтініш пен тілек білдіргенде этикеттің қарапайым формаларын қолданып сұрақтарды тындап түсіну; 0. 3. 4. 2 фразаны тілдік емес құралдарымен толықтыру (ым-ишара, жест) 0. 3. 4. 3 атақты ертегінің мазмұнына байланысты тақырыптық суреттерді таңдау	1. 3. 4. 1 суреттерді тындаған мәтінге сәйкестендіру, кім/не туралы айтылғанын белгілеу; 1. 3. 4. 2 Бірізділікпен фрагмен эпизодтарының көрнекі мазмұны негізінде байланысқан сюжеттік әңгіме құрастыру.	2. 3. 4. 1 графикалық жоспар бойынша сжюетті сурет түріндегі көрнекілікке сүйеніп, мәтінді айту; 2. 3. 4. 2 Жоспар сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру және түйін сөздерді ажырату.	3. 3. 4. 1 сюжетті сурет бойынша баяндау -әңгіме құрастыру; 3. 3. 4. 2 әңгіменің сюжеттік іс әрекетінің соңын сипаттайтын суретке негізделе отырып әңгімені аяқтау.	4. 3. 4. 1 фразааралық байланыс құралы ретіндегі есімдіктерді қолданып, экскурсия бойынша диалог жүргізу; 4. 3. 4. 2 синонимдерді фраза аралық байланыс құралы ретінде қолданып, сызба бойынша сипаттама-әңгіме құру.

4) "Оқу мен жазу үрдістерін дамыту және түзету" бөлімі:

4 кесте

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып

4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	0. 4. 1. 1 басқа әріптер арасынан "А", "У", "М" әріптерін табу, оларды атау; 0. 4. 1. 2 элементтерден құрау және қайта құрау, "А", "У", "М" әріптерді оқу; 0. 4. 1. 3 жазба және баспа әріптерді танып, көшіре алу.	1. 4. 1. 1 ұқсас бөліктері (тік, көлденең, қисық, көлбеу, сопақша) бар әріптерді салыстыру және ажырату; 1. 4. 1. 2 жеке түзетілген дыбыстарды оқу ажырату және біріктіру; 1. 4. 1. 3 таныс сөздерді оқуда көп нүктенің орнын тиісті дыбыспен толықтыру	2. 4. 1. 1 қысқа оқу мәтінінен түзетілген дыбысты тауып айту, буындап оқу; 2. 4. 1. 2 қысқа оқу мәтінінен өз бетінше оқу барысында өзіне таныс орфоэпиялық нормаларды қолдану; 2. 4. 1. 3 күрделі сөздерді бір ашық буыннан екінші буынға бірқалыпты жылжыта отырып оқу.	3. 4. 1. 1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1-ші және 2-ші қатардағы дауысты дыбыстарды ажырата білу, буын тізбегін кезектесіп, жуан және жіңішке жұптастыру арқылы еркін оқу; 3. 4. 1. 2 қарапайым мәтіндерді дұрыс анық оқу (минутына 25-30 сөз), тапсырма бойынша бөлікті табу; 3. 4. 1. 3 суретке сәйкес мәтінді таңдау.	4. 4. 1. 1 түзетілген дыбыстары бар сөздері бар қысқа мәтіндерді саналы, дұрыс, тегіс және мәнерлі оқу; 4. 4. 1. 2 қарапайым мәтіндерді дұрыс анық оқу (минутына 35-40 сөз), графикалық жоспар бойынша баяндау.
4.2. Жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету	0. 4. 2. 1 ("А", "Т", "М") жазба, баспа, бас әріптердің бөліктерін жазу; 0. 4. 2. 2 Көшіру және контур бойымен жазба әріптермен жазу	1. 4. 2. 1 айтылуы мен жазылуында айырмашылық бар сөз, сөз тіркестерін, сөйлемдер диктантын жазу; 1. 4. 2. 2 баспа мәтінін жазбаша мәтінге аудару	2. 4. 2. 1 кинетикалық және графикалық ұқсастығы бар әріптер жұптарын ажырату; 2. 4. 2. 2 каллиграфиялық түрде көшіріп, диктанттан 10 сөзден тұратын мәтін жазу	3. 4. 2. 1 жазуда дауыссыздардың жіңішкелігін ь әрпімен белгілеу; 3. 4. 2. 2 акустикалық-артикуляциялық қасиеттері бойынша ұқсас дыбыстарды білдіретін әріптерді ажырату	4. 4. 2. 1 жеке түзету бағдарламасындағы әріптерді (қатаң, ұяң, үнді, ызың, ысқырық) жазуда ажырату, Р- және Л – дыбыстық талдау негізінде
4.3. Орфографияны меңгеруге	0. 4. 3. 1 педагогтың көмегімен екпін түсетін дыбысты табу және оны шапалақпен ажырату	1. 4. 3. 1 сөздің жазылуы мен айтылуын	2. 4. 3. 1 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру; 2. 4. 3. 2 логопед мұғалімнің	3. 4. 3. 1 сөздегі дыбыс/әріптердің орнын табу, ережелерді сақтап жазу, адам, жер,су аттарын бас әріппен жазу, сөйлемді жазу, сұрақтарға жауап (зат,	4. 4. 3. 1 тастап кеткен дауысты әріпті орнына жазу, артикуляторлы, фонематикалық, аграмматикалық

дайындықты қалыптастыру	0. 4. 3. 2 сабақтас сөздердегі екпіннің ауысу жағдайларын байқау және табу	сәйкестендіру, айырмашылығы бар жерді атау 1. 4. 3. 2 мәтіннен пароним сөздерді табу	жетекшілік етуімен екпінсіз дауысты дыбысты жазуға ұсынылған екі сөздің ішінен сынақ сөзді таңдау	іс-әрекет, қасиеті бойынша) беру 3. 4. 3. 2 логопед мұғалімнің жетекшілік етуімен күмәнді дауыссыз дыбысты жазуға ұсынылған екі сөздің ішінен сынақ сөзді таңдау	дисграфия элементтері – жазудың жеке бұзылыстарын түзету және алдын алу

26. Осы Бағдарлама жаңартылған білім беру мазмұны бойынша зияты жеңіл түрде бұзылған білім алушыларға арналған 0 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен типтік оқу бағдарламасына қосымша негізінде жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда әрбір бөлімде іске асырылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

27. Бөлімді оқу және оқу мақсаттарын белгілеу үшін сағат санын бөлу, білім алушылардың мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескеріп, мұғалім-логопедтің еркіне қалдырылады. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәні бойынша типтік оқу бағдарламасы негізінде білім алушылардың жеке қажеттіліктерін ескеріп, мұғалім-логопед сабақтардың жеке бағдарламаларын құрастырады.

Параграф 3. Зияты жеңіл түрде бұзылған білім алушыларға арналған 0 - 4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінен типтік оқу бағдарламасын іске асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0-сынып:

1-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту".	1.1 Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	0.1.1.1 3-5 секундта таныс заттарды сипап сезіп тану
	1.3 Моторика және кеңістік туралы түсініктері	0.1.3.1 логопедтің көрсетуі бойынша немесе бірлесіп, статикалық және динамикалық саусақ гимнастикасын орындау
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1 Тіл дыбыстарын қабылдау, тану, ажырату	0.2.1.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын тілдік емес дыбыстарынан, дауысты дыбыстарды дауыссыз дыбыстардын ажырату,
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту".	3.1 Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	0.3.1.1 сөйлеу кезіндегі тыныс алуын, дауысын, артикуляциялық қимылдардың кинетикалық және кинестетикалық негізін дамыту жаттығуларын бірлесіп орындау

4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету".	4.2 Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	0.4.2.1 басқа әріптер арасынан "А", "У", "М" әріптерін табу, оларды атау
2-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту".	1.1 Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	0.1.1.2 3-5 секундта таныс заттарды нақты бейнесінен тану
	1.3 Моторика және кеңістік туралы түсініктері	0.1.3.2 бөлме кеңістігінде бағдарлау, алға-артқа бағытын көрсете алу.
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту".	2.2 Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.2 затты суретпен және сөзбен сәйкестендіру
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту".	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	0.3.1.2 екі ашық буынды екі буынды сөздерде, үш буынды үш ашық буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын айту
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету".	4.2. Жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету	0.4.2.1 ("А", "Т", "М") жазба, баспа, бас әріптердің бөліктерін жазу 0.4.2.2 Көшіру және контур бойымен жазба әріптермен жазу
3-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту".	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	0.1.1.3 қоршаған орта заттары мен құбылыстарын: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықыр, тоқылдату дыбыстауы бойынша ажырату
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	0.2.1.2 "А", "Т", "У" дыбыстарының сөздегі орнын анықтай алу (басында, ортасында, соңында); 0.2.1.3 дауысты дыбыстардың үйлесімділігін және портфолио бойынша артикуляциялық арттқы дыбыстарды анықтай алу.
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту".	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	0.3.2.1 екі ашық буынды екі буынды сөздерде, үш буынды үш ашық буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын айту 0.3.1.3 артикуляция мүшелерінің атауларын білу, өзінде және сызбада көрсету
	3.2 Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	0.3.2.2 зат есімді жекешеден көпше түрге ауыстыру 0.3.2.3 сөзді үлгі бойынша өзгертіп, -ы, -и жалғауларын көпше түрін жасау

4. "Оқу мен жазу процестерін дамыту және түзету".	4.1 Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	0.4.1.1 басқа әріптер арасынан "А", "У", "М" әріптерін табу, оларды атау 0.4.1.2 элементтерден құрау және ажырату, әоіптерді оқу, "А", "У", "М" 0.4.1.3 жазба және баспа әріптерді танып, көшіре алу
4-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту".	1.2. Сызықтыққатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	0.1.2.1 бір уақытта ұсыну арқылы таныс заттардың бейнесі мен белгілерін (баспа әріптерді қоса отырып) үш елементтен тұратын аралас қатарды айту
	1.4 Талдау-жинақтау әрекеті	0.1.4.1 заттарды топтастыру, артығын табу, тұтас пен бөлікті сәйкестендіру
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту".	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.2 затты суретпен және сөзбен сәйкестендіру,
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту".	3.3 Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	0.3.3.1 үлгі бойынша фразаны жазу: зат есім+етістік; сын есім + зат есім 0.3.3.2 Заттарды, іс-әрекеттерді, белгілер мен қасиеттерді білдіретін үйренген сөздерді дұрыс қолдану
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	0.3.4.1 өтініш пен тілек білдіргенде этикеттің қарапайым формаларын қолданып сұрақтарды тындап түсіну; 0.3.4.3 атақты ертегінің мазмұнына байланысты тақырыптық суреттерді таңдау
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету".	4.3. Орфографияны меңгеруге дайындықты қалыптастыру	0.4.3.1 педагогтың көмегімен екпін түсетін дыбысты табу және оны шапалақпен ажырату 0.4.3.2 сабақтас сөздердегі екпіннің ауысу жағдайларын байқау және табу

2) 1-сынып:

2-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту".	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	1.1.1.1 мөлшері бойынша ұқсас заттарды сипап-сезіп ажырату;
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	1.1.3.1 жұдырықты ырғақты түрде ашып-жұму, әртүрлі ұстау арқылы ұсақ заттарды іріктеу.

2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	1.2.1.1 түрлі позицияларда тұрған дауысты және дауыссыз дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарды буыннан ажыратужәне естіп қабылдауы арқылы тану, ұзын және қысқа сөздерді естіп қабылдауы арқылы ажырату
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	1.3.1.1 тыныс алу, дауысқа арналған және артикуляциялық жаттығуларды еліктеу арқылы және үлгі бойынша орындау, а, у, о, ә, т, ғ, і дыбыстарын үлгі бойынша анық айту
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету""	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.4.1.1 ұқсас бөліктері (тік, көлденең, қисық, көлбеу, сопақша) бар әріптерді салыстыру және ажырату
2-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	1.1.1.2 3-5 секундта таныс заттарды пунктир сызықтар арқылы табу
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту""	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	1.2.1.2 екпінді ажырату және анықтау 1.2.1.3 дауыссызы дыбыстардың үйлесімділігін және портфолио бойынша артикуляциялық арттқы дыбыстарды анықтай алу,
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту" бөлімі бойынша: "	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	1.3.1.2 ашық және тұйық буындардан тұратын екі буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын қайталап айту; 13.1.3 айтылатын дыбысқаартикуляциялық шырайды таңдау.
	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	1.3.2.1 сөйлемді мағыналық жағынан жетіспей тұрған сөзбен толықтыру
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету" бөлімі бойынша:"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.4.1.2 жеке түзетілген дыбыстарды оқу ажырату және біріктіру
3-тоқсан		
	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	1.1.1.3 сөздік емес дыбыстардың күшін ажырату: табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктеп: қатты-ақырын

		1.1.4.1 сюжеттік суретте берілеген
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.4. Талдау-жинақтау әрекеті	

		жағдаятқа сәйкес заттар мен олардың бейнесін таңдау
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.1 мәтін және мәтінге жатпайтынды (фразалар жиынтығын) ажырату
3 " Дыбыс айтуын түзету және дамыту" бөлімі бойынша	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	1.3.2.2 жалпы қызметтік және тақырыптық аясы бойынша сөз қорын топтастыру
	3.4.Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	1.3.4.1 суреттерді тындаған мәтінге сәйкестендіру, кім/не туралы айтылғанын белгілеу
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.2. Жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету	1.4.2.1 айтылуы мен жазылуында айырмашылық бар сөз, сөз тіркестерін, сөйлемдер диктантын жазу; 1.4.1.3 таныс сөздерді оқуда көп нүктенің орнын тиісті дыбыспен толықтыру
4-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.2. Сызықтыққатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	1.1.2.1 бір уақытта ұсыну арқылы таныс заттардың бейнесі мен белгілерін (баспа әріптерді қоса отырып) үш елементтен тұратын аралас қатарды айту
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.2 антонимдердің мағынасын түсіну және оларға суреттерді іріктеу
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту	3.3. Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	1.3.3.1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру:есімдік + зат есім+етістік; есімдік +зат есім+зат есім +етістік; есімдік +сын есім+ зат есім+етістік 1.3.3.2 қысқа және ұзақ сөйлемдерді ажырату
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	1.3.4.2 бірізділікпен фрагмен эпизодтарының көрнекі мазмұны негізінде байланысқан сюжеттік әңгіме құрастыру
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.3. Орфографияны меңгеруге дайындықты қалыптастыру	1.4.3.1 сөздің жазылуы мен айтылуын сәйкестендіру, айырмашылығы бар жерді атау 1.4.3.2 мәтіннен пароним сөздерді табу

3) 2-сынып:

3-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		

1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	2.1.1.1 мөлшері, пішіні, құрамы ұқсас заттарды сипап-сезіп ажырату;
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	2.1.3.1 оң және сол қолды ажырата отырып, қол саусақтарын жақындату, айқастыру, қосуды, ырғақты түрде қайталау;
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	2.2.1.1 сөздегі және буындардағы қатаң, ұяң, үндң дауыссыздарды кинестетикалық талдауына негізделе отырып естіп қабылдауы арқылы ажырату
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	2.3.1.1 сөздерді буындарға бөлу, тасымалдауды білу, а, у, о, ә, т. ғ, ө, ү, ұ дыбыстарын үлгі бойынша буын, сөздің кезкелген орнында анық айту;
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	2.3.4.1 графикалық жоспар бойынша сжюетті сурет түріндегі көрнекілікке сүйеніп, мәтінді айту
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	2.4.1.1 қысқа оқу мәтінінен түзетілген дыбысты тауып айту, буындап оқу
2-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	2.1.1.2 3-5 секундта таныс заттарды айқасқан суреттен табу
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	2.2.1.2 айтылуы бойынша күшті және әлсіз фонемалар туралы түсініктері, мұғалімнің көмегімен сөздің сұлбасын құру 2.2.1.3 бір немес екі дыбыстан құралған сөздердің нақты позициясын анықтау.
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	1.3.1.2 ашық және тұйық буындардан тұратын екі буынды сөздерде бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы сөздің буындық құрылымын қайталап айту 2.3.1.3 жеке белгілер бойынша берілген барлық дыбыстарды бөлек, буында, сөзде анық және дұрыс айту.
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	2.4.1.2 қысқа оқу мәтінін өз бетімен оқу кезінде таныс орфоэпиялық талаптарды қолдану 2.4.1.3 күрделі сөздерді бір ашық буыннан екінші буынға бірқалыпты жылжыта отырып оқу.
3- тоқсан		

1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	2.1.1.3 сөзге қатысы жоқ дыбыстың бағытын сезініп, көрсету (қай жерден дауыстады? Дыбыс қай жерден шығып тұр?);
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	2.1.3.2 өзінің оң және сол аяқ, қол, құлақ, көздерін атап көрсету ажырату
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбыстаған сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.1 кеңістікке қатысты сөздерді (қасында, арасынан, арасында) пайдаланып, әңгіме және оның бұзылған нұсқасын салыстыру 2.2.2.3 ұсынылған төрт суреттің бірінен аталған әрекетті табу.
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	2.3.2.1 морфемдік ұқсастығы бойынша, морфемалардың мәнін түсіне отырып сөз қорын топтастыру; 2.3.2.2 синонимдер мен антонимдердің мәнін анықтау, негізгі белгілері бойынша сипаттау; 2.3.2.3 антонимдердің мағыналарын нақтылау, негізгі қасиеттеріне қарай антоним сөздермен белгіленген заттар мен әрекеттерді сипаттау.
4. "Оқу мен жазу процестерін дамыту және түзету"	4.2. Жазу бұзылыстарының алдын алу және жою қалыптастыру	2.4.2.1 кинетикалық және графикалық ұқсастығы бар әріптер жұптарын ажырату; 2.4.2.2 каллиграфиялық түрде көшіріп, диктанттан 10 сөзден тұратын мәтін жазу.
4-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.2. Сызықтыққатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	2.1.2.1 екіден-бес элементке дейін сөздерді қоса отырып сөз тіркестерін қайталау;
	1.4. Талдау-жинақтау әрекеті	2.1.4.1 таныс емес материалда 3-5 элементтен тұратын сюжеттік суреттердің логикалық кезектілігін құру
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.2 жалпама сөздерді таңдай отырып заттарды топтастыру
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.3. Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	2.3.3.1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру: есімдік + сын есім+зат есім+етістік; сын есім зат есім+ етістік, зат есім+ үстеу+ етістік; сын есім, көптік жалғаулардың мағынасын түсіну;

		2.3.3.2 тірек сөздерді пайдаланып сөз тіркесін құрастыру
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	2.3.4.2 жоспар сұрақтары бойынша әңгіме құрастыру және түйін сөздерді ажырату
4. "Оқу мен жазу процестерін дамыту және түзету"	4.3. Орфографияны меңгеруге дайындықты қалыптастыру	2.4.3.1 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру; 2.4.3.2 логопед мұғалімнің жетекшілік етуімен екпінсіз дауысты дыбысты жазуға ұсынылған екі сөздің ішінен сынақ сөзді таңдау

3) 3-сынып:

4-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	3.1.1.1 стереогноз үрдісінде ортақ белгісі бойынша, заттарды топтастыру. Нұсқау беріледі: "Тек дөңгелек (тегіс, кедір-бұдыр) заттарды алып бер
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	3.1.3.1 саусақтарын атауына қарай ажырата отырып , 3-5 массажды тәсілдерді қолдану арқылы білек және саусақтарына өз бетінше массаж
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	3.2.1.1 қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстарды естіп қаюбылдауы арқылы ажырату
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	3.3.1.1 қойылған дыбыстарды буын, сөз, фразада анық айту, қойылған дыбыспен екі-үш жаңылпаштар айту, берілген дыбысқа буындық құрамына сәйкес сөздер іріктеп айту, ң,қ дыбыстарын үлгі бойынша анық айту
	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	3.3.2.2 мәтіндегі сөздердің лексикалық мәнін тауып түсіндіру , тура және астарлы мәнін түсіну
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	3.4.1.1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1-ші және 2-ші қатардағы дауысты дыбыстарды ажырата білу, буын тізбегін кезектесіп, жуан және жіңішке жұптастыру арқылы еркін оқу
2-тоқсан		

1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	3.1.1.2 3-5 секундта таныс заттарды бірнеше заттардың бейнесі ішінен тану
	1.4. Талдау-жинақтау әрекеті	3.1.4.1 графикалық бейнелері бар суреттерді сөзбен немесе сөз тіркестерімен сипаттау
2. Сөйлеу тілін түсінуін дамыту	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	3.2.1.2 пароним-сөздердің құрамындағы ұқсас дыбыстарды ажырату; 3.2.1.3 үш дыбыстан құралған сөздердің нақты позициясын анықтау;
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	3.3.1.2 сөздің буындық құрылымын бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауысу арқылы, тіркеспен – бір дауыссыздан екінші дауыссызға төрт буынды сөздерде ашық буыннан қайталау;
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	3.4.1.1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1-ші және 2-ші қатардағы дауысты дыбыстарды ажырата білу, буын тізбегін кезектесіп, жуан және жіңішке жұптастыру арқылы еркін оқу 3.4.1.3 суретке сәйкес мәтінді таңдау.
3-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	3.1.1.3 дыбыстың бағытын сезініп, дыбыс көзіне қарай бағытталу
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	3.1.3.2 жазықтықта бағдарлау және нысандардың орналасуыорнын атау: алдында, артында, жоғары, төменде, оң/сол жақта
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.1 тындаған мәтіннің мазмұнын қабылдау және түсіну, сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құрастыру
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	3.3.2.1 зат есімдердің -шік, -ше жұрнақтары арқылы сөз жасалуы; 3.3.2.3 сөйлеу тілдік емес және вербалды реакциялар арқылы қарым-қатынасқа қызығушылық тан ыту.
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	3.3.4.1 сюжетті сурет бойынша баяндау -әңгіме құрастыру
	4.2.	3.4.2.1 жазуда дауыссыздардың жіңішкелігін ь әрпімен белгілеу; 3 . 4 . 2 . 2 акустикалық-артикуляциялық

4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету	Жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету	қасиеттері бойынша ұқсас дыбыстарды білдіретін әріптерді ажырату.
4-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.2. Сызықтыққатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	3.1.2.1 3-5 элементтен тұратын жағдаяттық байланысқан сөздер қатарын жаттау және екі ден бес күнге дейін есте сақтау
	1.4. Талдау-жинақтау әрекеті	3.1.4.1 графикалық бейнелері бар суреттерді сөзбен немесе сөз тіркестерімен сипаттау
2. Сөйлеу тілін түсінуін дамыту	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	3..2.2.2 бастапқы формада берілген сөйлемді оның ішіндегі сөздер жинағымен ажырату
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.3. Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	3.3.3.1 үлгі бойынша фразаны қайталау, толықтыру: есімдік+ есімдік +сын есім+ зат есім+ етістік; үлгі бойынша көптік жалғауларды қолданып сөзді өзгерту (-тар, -тер, -дар, -дер)
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	3.3.4.2 әңгіменің сюжеттік іс әрекетінің сонын сипаттайтын суретке негізделе отырып әңгімені аяқтау
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.3. Орфографияны меңгеруге дайындықты қалыптастыру	3.4.3.1 сөздегі дыбыс/әріптердің орнын табу, ережелерді сақтап жазу, адам, жер,су аттарын бас әріппен жазу, сөйлемді жазу, сұрақтарға жауап (зат, іс-әрекет, қасиеті бойынша) беру

3) 4-сынып:

5-кесте

Бөлім	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	4.1.1.1 стереогноз үрдісінде екі немесе одан да көп ортақ белгісі бойынша, заттарды топтастыру. Нұсқау беріледі: "Барлық дөңгелек (тегіс, кедір-бұдыр) заттарды алып бер"
	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	4.1.3.1 сөздік нұсқаулық және үлгі бойынша, 3-5 массаждық тәсілдерді пайдалана отырып білек және саусақтарына өз бетінше массаж жасау
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1.	4.2.1.1 ысқырық және ызың дауыссыз дыбыстарды естіп қабылдауы арқылы ажырату,

	Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	жасалу жолына қарай аффрикаттарды щелевые дыбыстардан ажырату.
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту""	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	4.3.1.1 қойылған дыбыстарды бар екі-үш буыннан тұратын сөздерді ырғағын келтіріп, екпінді түсіріп айту, ауыстыларды/ дауыссыздарды ауыстырып буындар айту; ң,қ дыбыстарын үлгі бойынша буын, сөздің әрбір жерінде анық айту
	3.2. Сөздің семантикалық құрылымын түзету және дамыту	4.3.2.2 зат есімдерден етістіктерді дұрыс жасау және жазу; 4.3.2.3 кешірім сұрау және сыпайы бас тарту сөздерінің әртүрлі формаларын білу және дұрыс қолдана білу.
4. "Оқу мен жазу процестерін дамыту және түзету"	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	4.4.1.1 түзетілген дыбыстары бар сөздері бар қысқа мәтіндерді саналы, дұрыс, тегіс және мәнерлі оқу
2-тоқсан		
	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	4.1.1.2 Равен матрицасының сюжетті суретерінен, бөлік және біртұтасты тұтасты сәйкестендіру
1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.3. Моторика және кеңістік туралы түсініктері	4.1.3.1 сөздік нұсқаулық және үлгі бойынша, 3-5 массаждық тәсілдерді пайдалана отырып білек және саусақтарына өз бетінше массаж жасау ;
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау және тану	4.2.1.2 қарапайым және күрделі формаларды фонематикалық талдау
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрамын түзету және дамыту	4.3.1.2. екі тұйық және бір ашық буыннан, екі ашық және бір тұйық буыннан тұратын үш буынды сөздерде сөздің буындық құрамын бір буыннан екінші буынға, тіркеспен – бір дауыссыздан екіншісіне ауысу арқылы жаңғырту
4. Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету	4.1. Оқу бұзылыстарының алдын алу және түзету	4.4.1.2 қарапайым мәтіндерді дұрыс анық оқу (минутына 35-40 сөз), графикалық жоспар бойынша баяндау
3-тоқсан		
	1.1. Тактилді, көру, есту гнозисі және праксисі	4.1.1.3 марш және вальс ырғағымен фрагменттің ырғақтық негізін жасау

1. "Тілдің психологиялық базасын дамыту"	1.4. Талдау-жинақтау әрекеті	4.1.4.1 іс әреткет және оның салдарынан пайда болатын сезім, көңіл күйдің себеп салдарын анықтай алу, эмоцияларын көрсету
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбысталған сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.1 сөздерді грамматикалық белгілері бойынша ажырату, морфемалардың грамматикалық мәні туралы түсініктерін (сан есім, септік, шақтар бойынша "Қарындаш қайда екенін көрсет", "Шар қайда - шарлар қайда?") толықтыру
3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.1. Сөздің дыбыстық құрылымын түзету және дамыту	4.3.1.1 қойылған дыбыстар бар екі-үш буыннан тұратын сөздерді ырғағын келтіріп, екпінді түсіріп айту, ауыстыларды/ дауыссыздарды ауыстырып буындар айту; ң, қ дыбыстарын үлгі бойынша буын, сөздің әрбір жерінде анық айту;
	3.2. Сөздің мағыналық құрамын түзету және дамыту	4.3.2.1 сын есімдердің -дай, -дей, жұрнақтары арқылы сөз жасалуы
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	4.3.4.1 фразааралық байланыс құралы ретіндегі есімдіктерді қолданып, экскурсия бойынша диалог жүргізу
4. "Оқу мен жазу үрдісін дамыту және түзету"	4.2. Жазу бұзылыстарының алдын алу және түзету	4.4.2.1 жеке түзету бағдарламасындағы әріптерді (қатаң, ұяң, үнді, ызың, ысқырық) жазуда ажырату, р- және л – дыбыстық талдау негізінде
4-тоқсан		
1. "Тілдің психологиялық базасын да мыту"	1.2. Сызықтыққатар бойынша есте сақтауды жаттықтыру	4.1.2.1 өз бетінше және логопедтің көмегімен сызба қатарларды құру және қайталау
2. "Сөйлеу тілін түсінуін дамыту"	2.2. Дыбыстаған сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.1 сөздерді грамматикалық белгілері бойынша ажырату, морфемалардың грамматикалық мәні туралы түсініктерін (сан есім, септік, шақтар бойынша "Қарындаш қайда екенін көрсет", "Шар қайда - шарлар қайда?") толықтыру 4.2.2.2 тақырыптың бірлестігінің белгілеріне қарай әңгімені естіп қабылдауы арқылы ажырату
		4.3.3.1 көптік, септік жалғауларды сөйлеу барысында дұрыс қолдану; өзбетінше етістіктермен сөйлемдер құрау

3. "Дыбыс айтуын түзету және дамыту"	3.3. Аграмматизмді жою және сөздің морфемдік құрамын қалыптастыру	4.3.3.2 Антонимдерді пайдаланып, мағыналық қарама-қайшылықтары бар сөз тіркестерін құрастыру
	3.4. Байланыстырып сөйлеу тілін дамыту	4.3.4.2 синонимдерді фраза аралық байланыс құралы ретінде қолданып, сызба бойынша сипаттама-әңгіме құру
4. "Оқу мен жазу процестерін дамыту және түзету"	4.3. Орфографияны меңгеруге дайындықты қалыптастыру	4.4.3.1 тастап кеткен дауысты әріпті орнына жазу, артикуляторлы, фонематикалық, аграмматикалық дисграфия элементтері – жазудың жеке бұзылыстарын түзету және алдын алу

бұйрығына
58-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
564 - қосымша

Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – көру қабілеті бұзылған балалардың білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, тыңдалым (тыңдау), сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын игеру үрдісінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) қоршаған орта туралы қалыптасқан түсініктері мен білімдерін анықтау (сөздерді тану және заттар мен сөзді сәйкестендіре алу);

2) сенсорлық тәжірибені, танымдық қабілетін байыту, пішін, өлшем, қашықтық, бағыт туралы түсінік қалыптастыру;

3) талдап бақылаудың қарапайым тәсілдерін қалыптастыру, сақталған анализаторларды пайдалануды үйрету, танымдық белсенділікті дамыту;

4) мотормканы, қозғалыс ырғағын, көзбен өлшеуді, қашықтан қабылдауды, түстерді ажыратуды дамыту;

5) фонемалық есту қабілетін және сөйлеу туралы бастапқы идеяларды дамыту (дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем, сөйлеу интонациясы);

6) коммуникативтік біліктер мен дағдыларды дамыту: әңгімелесушіні есту және тыңдай білу, диалог жүргізуге дайын болу;

7) оқу дағдылары қалыптасуының алғышарттарын дамыту: сөйлеуді түсіну; сөйлемдер құрастыру; қоршаған әлемнің дыбыстарын бөліп көрсету және сөйлеу дыбыстарын ажырату; сөйлемдер, диалогтар, өзара байланысты мәтіндер; берілген тақырыпта қысқа мәтіндер құрастыра білу; мазмұндау;

8) жазу дағдылары қалыптасуының алғышарттарын дамыту:

нашар көретіндерге - ұсақ мотормканы дамыту; қол моторикасын, оптикалық-кеңістіктік белсенділікті дамыту; контур бойымен жүруді, әріптер элементтерін жазуды үйрету;

көрмейтіндерге - ұсақ мотормканы, қол қимыл қызметін дамыту, заттарды дұрыс тактильді зерттеуге, алтынүктелі қалыпта бағдарлауға үйрету, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын құрастытуды үйрету; грифельмен, Брайль аспабымен және Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен басылған оқулықпен таныстыру; жазу құралымен жұмыс істеуді, грифельмен нүктелердің орнын табуды, грифельмен жазуды үйтеру.

4. Түзете-дамыту міндеттері:

1) сенсорлық саласын дамыту: жанасу, есту арқылы қабылдауын, қалдық көру қабілетін;

2) қолды рельефті-нүктелі қаріппен жазуға және оқуға дайындау, шағын кеңістікте бағдарлауын дамыту;

3) сөйлеу вербализмінің алдын алу.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Әліппені оқытудың әлеуметтік бейімделу тәсілі, белсенді, коммуникативті, сараланған, құндылыққа бағытталған түзете-дамыту тәсілдері негізінде және оқу материалы концентрикалық түрде орналасуымен жүзеге асырылады.

6. Оқу материалының концентрикалық түрде орналасуы мазмұнының үнемі қайталану негізінде тереңдетіліп күрделеніп көрініс табады.

7. Оқытудың әлеуметтік-бейімделу тәсілі жеке тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңуді немесе азайтуды көздейді, білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен өмірлік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмыс көзделеді.

8. Іс-әрекеттік оқыту тәсілі оқу үрдісі барысында заттық, тәжірибелік, ойындық іс-әрекеттерін кең түрде қолдануды, сезімдік тәжірибесін дамытуды және молайтуды қарастырады; алгоритмдік ұсынымдарды қолдана отырып оқытудың кезеңдік сипатын қамтамасыз етеді, ал бұлар өз кезегінде жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытып, білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толтыруға, пән бойынша білімдерді, біліктіліктерді және дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

9. Коммуникативтік тәсіл – жұппен, топта тілдік қарым-қатынас барысында ақпарат алмасу, білім, біліктілік және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқытудың нәтижесі болып табылады.

10. Жеке және саралап оқыту тәсілі білім алушылардың ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін болжайды және соған орай оларды келесі топтарға бөледі:

1) көзі көрмейтін (толық көрмейтін);

2) көзі көрмейтін – көру сезімінің толық болмауы, жарық сезуі немесе қалдық көруі бар (жақсы көретін көзінде 0,04-ке дейін түзетумен);

3) жарық қабылдағыштық қасиеті бар;

4) жақсы көретін көзінде 0,04 және одан төмен қалдықты көруі бар және одан төмен ауыстырылатын түзетумен;

5) оптикалық түзету жағдайында жақсы көретін көзінде 0,05 - 0,4 көру өткірлігімен.

Алғашқы төрт топтың білім алушылары – сабақ кезінде оқу материалын тактильдік-есту тәсілі бойынша қабылдайды, Брайль жүйесі бойынша бедерлі-нүктелі қаріппен оқып, жазады, бұл топтың оқу үрдісі көбінесе сезу және есту арқылы жүзеге асырылады. Бесінші топтағы балалар нашар көретіндерге жатады. Олар регламенттенген және жеңілдетілген көру жүктемесінің сақталуын, бұзылған көру қабілетін қорғау және рационалды пайдалану бойынша іс-шараларын, ірі қаріптегі арнайы оқулықтарды, техникалық және оптикалық құралдар жүйесін (ортоскопиялық аспаптар, жолақты лупалар) қажет етеді. Сонымен қатар көзін оптикалық әйнекпен түзеткенде көру өткірлігі 0,2 ден жоғары нашар көретін білім алушылар – қолайлы жағдайда көру арқылы емін-еркін оқиды, жазады, заттарды, шынайы өмірдің құбылыстары мен үрдісін қабылдайды, кеңістікте көру арқылы бағдарлай алады, оқыту кезінде арнайы көрнекілікті, оқытудың қосымша техникалық құралдарын қолдану, қорғау-гигиеналық талаптарды сақтауды қажет етеді.

11. Бағдарлама мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттерін, қазақстандық патриотизмін қалыптастыруға, төзімділігі мен құндылықты-бағдарлық тәсіл қағидасы негізінде қатынас жасау қабілетін дамытуға бағытталады.

12. Түзете-дамыту бағыты кешенді сипатта болып, қалдық көру, есту, сезіну сияқты полисенсорлық қабылдаулары негізінде танымдық әрекеттерін дамытуға бағытталады.

13. Қалыпты жағдайда адамның көру арқылы қабылдауы жетекші болып табылады, сондықтан оқу және жазу үрдісін келесідей іс-әрекеттер реттілігімен сипаттауға болады :

1) әріпті көріп қабылдау;

2) әріпті тану;

3) әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріптерді жазу.

14. Көру қабілеті терең бұзылған жағдайындағы оқу және жазу үрдісі кезінде, компенсациялық механизмнің әсерінің арқасында көру арқылы қабылдауы сезіну арқылы қабылдаумен аламастырылады, ал бұл дегеніміз жазылымдық ақпаратты қабылдау үрдісін қамтамасыз ететін, көру-есту-моторлық триадасының өзгеруіне әкеліп соғады: көру компоненті тактильдікке алмастырылады. Көрмеушілік жағдайындағы оқу және жазу үрдісі - есту мен тактильдік анализаторлары арасында жаңа байланыстар орнатылуы арқылы жүреді.

15. Көрмейтін немесе көру қабілеті терең бұзылған кездегі оқу және жазу үрдісінің техникалық жағын келесі әрекеттермен көрсетуге болады:

1) рельефті-нүктелі қаріппен ұсынылған әріпті тактильді қабылдау;

2) әріптерді тактильдік түрде ажырату және тану;

3) рельефті әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріпті рельефті-нүктелі қаріппен жазу.

16. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгеру қиындықтарының себептері:

1) көру арқылы қабылдаудың симутандық сипатына (бірсәттілік) қарағанда, сезіп қабылдаудың сукцессивтік сипаты (уақыт ішіндегі тізбектігі);

2) бір-бірінен аз ғана айырмашылығы бар, рельфті-нүктелі жазудың ұқсас және айналық әріптерінің дифференциациясы;

3) жазу үрдісінің моторлық операциясының жүзеге асырылуы – көрмейтін баланың жазу үрдісі тек кинетикалық бақылау арқылы жүреді, ал қалыпты көретіндерде бұл процесс екі есе бақылаумен жүреді – кинетикалық және көру;

4) көрмейтін баланың әрбір сөздің немесе жолдың басталуын фиксациялау қажеттілігі.

5) көптеген инверсиялар мен ауыстыруларды болдыратын оқуға қатысты жазудың айналылығы.

17. Нашар көретін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгерудегі қиындықтары:

1) жазу үрдісін көзбен бақылаудың жеткіліксіздігі;

2) ұқсас белгілер мен әріптер элементтерінің дифференциациясы: бір-бірінен сәл өзгеше;

3) тікелей және көлбеу жазуды араластыру, бұл біршама хаотикалық бейнені тудырады, өз жазуын тануда қиындық тудырады;

4) нашар көретін білім алушыларда көру қабілетінің төмен деңгейі.

18. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу үрдісінің ерекшелілігі оқу және жазу барысында қиындықтар тудырады және көру қабілетінің терең бұзылымдары бар балалардың сауатын ашу барысында арнайы әдістемелік тәсілдердің қолданылуын талап етеді: дайындық кезеңінің болуы, алтынүктелі қалыпта алдын-ала жұмыс жасау, кіші кеңістікте бағдарлау, Брайль аспабында бағдарлау, грифельмен бұрыштық нүктелерді табу жаттығулары, оларды дұрыс оқу, нүктелерді орналастырудың тактильді-қимылдық бейнесін игеру.

19. Тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының реттілігі және мысалдары:

1) артикуляциялық жаттығулар;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) сөйлеуді қабылдау, сөйлеу ағынынан тілдік бірліктерді бөлу (сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

4) қойылған мақсатқа сәйкес тыңдалған мәтіннен ақпаратты анықтау;

5) диалог құру, әңгімелесушінің көзқарасын қабылдау;

6) сұрақтарды қою және тыңдалған мәтін негізінде жауаптарды тұжырымдау;

7) таныс тақырыптарға мәлімдемелер жасау;

8) бедерлі суреттермен/суреттермен танысу, олар бойынша, жеке әсерлері бойынша, оқылғандарға ұқсас әңгімелер құрастыру;

9) ауызша сурет салу/сипаттама;

10) таныс әңгімелер мен ертегілерді қайталау;

11) ақпаратты әңгімелесушіге және тыңдаушыларға жеткізу.

20. Оқу және жазу алғышарттарын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

көрмейтіндерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар, алтынүктелі қалыпта бағдарлау, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

2) грифельмен, Брайль аспабымен; Брайльдің рельефті-нүктелі шрифтімен басылған оқулықпен танысу, дұрыс отырғызу;

3) Брайль аспабында, жолдың, торлардың орналасуында бағдарлау, грифельмен 1, 3 , 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді рет-ретімен табу біліктілігі ;

4) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді жазу, оларды дұрыс оқи білу, нүктелердің комбинацияларын жаза білу;

5) бұрыштық нүктелер бір уақытта зерттелмейді, бірақ міндетті түрде бекітіле отырып, уақыт бойынша жүйелі түрде зерттеледі;

6) белгілі бір реттіліктегі нүктелерді нөмірлеудің тактильді-қозғалтқыш бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

7) 2 және 5 нүктелерді зерттеу кезінде бастапқыда олар қабылдауды жеңілдету үшін жоғарғы нүктемен бірге ұсынылады: мысалы, 1,2, содан кейін 2 бөлек; 4,5, содан кейін 5 бөлек.

8) нүктелердің тактильдік-қозғалыс бейнелерін, олардың үйлесім түрлерін игеру;

9) рельефтік суреттер мен сызбалар түрінде ұсынылған ақпаратты оқу;

нашар көретіндерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар, қолды үйлестіру және дәл қимылдау;

2) дәптермен, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау; сурет салу, штрихтау, дөңгелектеу; трафарет бойынша заттарды дөңгелектеу, бояу;

3) жұмыс жолында дәптерде бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және тік сызықтар) түсіну;

4) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарық, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

5) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, айналмалы қозғалыстар);

6) әрбір элементті жазған кезде қозғалыс траекторияларын талдау, түсініктеме беру;

7) әріптер элементтерінің қозғалыс бейнелерін, олардың қосылыстарының түрлерін, үйлесімдерін меңгеру (нашар көретіндерге тік, көлбеу емес жазуды үйретуге назар аудару).

21.Көрмейтіндерде бастапқы кезеңде оқыту үшін жиһаз бен сөрелер, кітаптар, басқа заттар үнемі бекітілген жерлерде тұруы өте маңызды, бұл кеңістікте тез бағдарлануға ықпал етеді. Көрмейтін білім алушылар осы кеңістікті игергеннен кейін, сыныптағы жиһазды әртүрлі жұмыс түрлері (жеке, жұптық, топтық) және ойындар (басқа да белсенді әдістер) үшін жылжытуларына болады.

22. Көру қабілеті нашар және қалдық көру кезінде көру жүктемесінің реті келесілерді қамтиды:

1) көздің жұмысы мен демалуының кезектесуі;

2) көру функциясының жағдайына сәйкес үздіксіз көру жүктемесін орынды шектеу, әсіресе патологиялық бұзылым барысында;

3) сыртқы әлемнің нысандарын көру және бақылау, жазу, еңбек операцияларын жүргізу үшін көруіне жайлы жағдайлар жасау;

4) қабылдау объектілерін өлшемі, түсі, формаларының күрделілігі, олардың саны, фондық шу сипаты бойынша таңдау.

23. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін оқу үрдісін жабдықтау нормалары белгіленген:

1) көрмейтіндер үшін: Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен басылған оқулық; Брайль аспабы, грифель, алтынүктелі қалып;

2) нашар көретіндер үшін: "Әліппе, Ана тілі" оқу-әдістемелік кешені, оған оқулық, жазу үлгілері, жұмыс дәптерлері, әдістемелік құрал.

3) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жиынтығы: проектор, интерактивті тақта немесе экран;

4) электрондық басылымдар, DVD–гі бейнефильмдер, электронды плакаттар;

5) компьютер жиынтығы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web-камера (Веб), желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

6) қабырғалық аудиториялық тақта.

24. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратуралар) мен дидактикалық құралдар (ақпарат тасымалдағыштар) белсенді түрде қолданылады, соның ішінде:

1) оптикалық түзеу құралдары: лупалар (қолдық, стационарлық және тіректік); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар мен монокулярлар; проекциялық ұлғайтқыш аппараттары (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аумағының кемістігі бар тұлғалар үшін (гемианопсия, құбырлы көру) көру аумағын қажетті шектеуде өзгертетін арнайы оптикалық жүйелер; егер көру сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайында болса, түссіз қапталған әйнектен немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзеткіш линзалар сияқты жарық техникасы қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: IBM үйлесімді дербес компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік принтер index Everest–D, сканерлеуге және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды ұлғайтатын бағдарлама;

4) электрондық ұлғайтқыш құрылғысы "Книга", "Video Light VGA";

5) нашар көретіндерге арналған портативтік ұлғайтқыш құрылғы.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

25. "Әліппе", "Ана тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 0-сыныпта аптасына 5 сағат, оқу жылы бойынша 160 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

26. "Әліппе" пәнін оқыту өзара байланысты кезеңдерге бөлінеді: пропедевтикалық, әліпеге дейінгі, әліппе кезеңді, әліппеден кейінгі. Пропедевтикалық және әліппеге дейінгі кезең мазмұны бойынша ерекшеленетін, пропедевтикалық 0-сыныпта, ал әліпеге дейінгі кезең 1-ші сыныптың басын қамтиды.

27. 0-сынып Бағдарламаның мазмұны келесі ортақ бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

28. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлық, тәжірибелік тәжірибені байыту;

2) сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз);

3) тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) тыңдалған материалды қайталап айту;

5) оқиғаларды болжау;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) сөйлеу нормаларын сақтай отырып әр түрлі жағдайларда қарым-қатынасқа түсу;

8) бағалау пікірін айту;

9) әңгіме құрастыру;

10) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

29. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) сөйлеуді дамыту;

3) оқылған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

5) мәтіндегі лексикалық және синтаксикалық бірліктер рөлін түсіну;

6) сұрақтар мен жауаптарды құрастыру ;

7) мәтіннің түрін, жанрын және стилін анықтау;

8) мәтіндердің салыстырмалы талдауы;

30. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сезімдік қабылдау мен бағдарлауды дамыту;

2) мәтін құру;

3) жазудың графикалық нормаларын сақтау;

4) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

31. 0-сыныптағы білім берудің базалық мазмұны:

"Тыңдалым және айтылым":

1) үстел бетіндегі екі қолмен заттарды жүйелі түрде тексеру (жоғарыдан төменге);

2) заттардың белгілерін текстурасы (тегістігі, кедір-бұдырлығы), температуралық қасиеттері бойынша бөлу, зат жасалған материалды анықтау;

3) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша ажырату және тану;

4) дыбысты түсіну және қоршаған болмыстан дыбыстың шығуы;

5) дыбыстың дыбыс көзімен арақатынасы;

6) дыбыстың локализациясы (бағыт бойынша, дыбыс көзіне дейінгі қашықтық бойынша, дыбыс күші бойынша);

7) табиғи заттармен, муляждармен, ойыншықтармен пәндік-тәжірибелік іс-әрекет, түрлі-түсті және бедерлі суреттердегі кескіндермен жұмыс, аппликациялармен жұмыс;

8) ірі, анық, жүктелмеген иллюстрациялардың егжей-тегжейін сипаттау.

9) әлемнің тұтас бейнесінің құрамдас бөлігі ретінде тіл туралы алғашқы идеялар;

10) сөйлеудің негізгі бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз);

11) естілетін сөздің дыбыстық жағы;

12) сөйлемдер мен шағын мәтіндердің интонациялық бояуы;

13) диалог түріндегі жағдайлар;

14) ауызша емес қарым-қатынас құралдары: интонация, поза, ым-ишара, бет-әлпет;

15) орфоэпия нормалары және сөйлемді дұрыс интонациялау;

16) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайындағы сөйлеу этикетінің нормалары (өтініш, алғыс, құттықтау);

17) фонемалық есту мен дикцияны (тілдің бұрышы) дамытуға арналған артикуляциялық жаттығулар;

18) артикуляциялық жаттығулар;

19) сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

20) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалды аспектілер);

21) дауыссыз дыбыстарды қаттылық/жұмсақтық және дауыссыз/саңырау бойынша жіктеу;

22) сөздерді буындарға бөлу;

23) екпінді және соқпалы емес буындар;

24) дауысты және дауыссыз дыбыстарға әлсіз және күшті позициялар;

25) дыбыс пен екпіннің семантикалық рөлі (құлып - құлып);

26) мәтіндерді, әңгімелерді тыңдау;

27) мәтіннің негізгі тақырыбы мен ойларын бөліп көрсету, тыңдағанды қайталау;

28) диалогтар, диалогтарға қатысу, сұрақ-жауаптарды тұжырымдау, тыңдаушының назарын аудару.

"Оқылым"

көрмейтін білім алушыларда:

1) сұрақтар бойынша қайталау, объектілерді олардың белгілері бойынша салыстыру , заттарды топтастыру (артық затты алып тастау), заттарды олардың түр ұғымдары, атаулары бойынша жіктеу;

2) сөз бен бейнені салыстыру, сөздік қорын толықтыру, әңгімелесуге қатысу (өмірлік әсерлері бойынша, ертегінің мазмұны бойынша);

3) сұрақтар бойынша тыңдалғанды қайталау;

4) заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау;

5) рельефті суреттерді тану, сүреттеу, "оқу";

6) сөйлемдер мен бұындардың графикалық бейнелері;

7) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау - оның графикалық бейнесімен сәйкестендіру;

8) буын кіші айтылым бірлігі ретінде;

9) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың құрылымы -олардың графикалық бейнелері;

10) нүктелер комбинациясын оны құрайтын элементтерге (нүктелерге) бөлу;

11) табиғи заттарды қолдана отырып, заттық-тәжірибелік ойын әрекеті: жануарлар белгілейтін ойыншықтар, муляждар, рельефтер, ойыншықтар, қосымшалар;

12) олардың сипаттамасы;

13) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

14) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы.

нашар көретін білім алушыларда:

1) сұрақтар бойынша қайталау, объектілерді олардың белгілері бойынша салыстыру , заттарды топтастыру (артық затты алып тастау), заттарды олардың түр ұғымдары, атаулары бойынша жіктеу;

2) сөз бен бейнені салыстыру, сөздік қорын толықтыру, әңгімелесуге қатысу (өмірлік әсерлері бойынша, ертегінің мазмұны бойынша);

3) сұрақтар бойынша тыңдалғанды қайталау;

4) заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау;

5) заттық, сюжеттік суреттерді тану, сүреттеу, "оқу";

6) сөйлемдер мен бұындардың схемалары;

7) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау - оның графикалық бейнесімен сәйкестендіру;

8) буын кіші айтылым бірлігі ретінде;

9) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың құрылымы - олардың графикалық бейнелері;

10) табиғи заттарды қолдана отырып, заттық-тәжірибелік ойын әрекеті: жануарлар белгілейтін ойыншықтар, муляждар, рельефтер, ойыншықтар, қосымшалар;

11) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

12) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы.

"Жазылым"

көрмейтін білім алушыларда:

1) саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын, қолдың үйлестірілуі мен дәл қимыл-қозғалысын дамытуға арналған жаттығулар;

2) Л.Брайль аспабында жазу құрылғысымен, грифельмен танысу, қолдану ережелері ;

3) парақ кеңістігінде, дәптерде бағдарлай білу;

4) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша танып, ажырата білу, оларды бедерлі суреттермен байланыстыру;

5) сенсорлық эталондармен өз бетінше жұмыс істей білу (түсі, пішіні, шамасы);

6) партада бағдарлай білуді дамыту (әрбір заттың өзінің тұрақты орны бар), бірінші оқу кітабында және оның беттерінде бағдарлай білу;

7) нүктелерден ою-өрнектерді тесу, алты нүктелі қалыптарды пайдалана отырып нүктелерді жазу;

8) алтынүктелі қалыпта бағдарлау, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

9) Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуында бағдарлау, 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді грифельмен таба білу;

10) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді рет-ретімен жазу, оларды дұрыс оқи білу;

11) нүктелерді белгілі бір ретпен нөмірлеудің тактильді-қозғалтқыш бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), олардың комбинациялары, содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

12) қалыптағы нүктелердің дұрыс орналасуы-алты нүкте;

нашар көретін білім алушыларда:

1) дәптермен танысу, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау;

2) сурет салу, штрихтау, дөңгелектеу;

3) заттарды трафарет бойынша жиектеу, бояу;

4) дәптерде жұмыс жолында бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін түсіну (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және тік сызықтар);

5) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

6) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, дөңгелек қозғалыстар), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру;

7) әр элементті жазу кезінде қозғалыс траекторияларын талдау;

8) элементтерді жазуға түсініктемелер;

9) әріптерді салу реттілігін түсіну;

10) әріптердің қозғалыс бейнелерін, олардың буындардағы, комбинациялардағы қосылу түрлерін игеру.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімше ретін, төртінші сан - оқыту

мақсатының реттік нөмірін білдіреді. 0.1.2.1 кодында "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" – оқыту мақсатының реттік саны.

33. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тыңдалым және айтылым" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	0-сынып
1.1. Сенсорлық және тәжірибелік біліктілігін байыту	0.1.1.1 екі қолмен затты тексеру; 0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы, температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.15 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттарды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжірибелік іс-әрекетті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну
1.2. Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.2.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.1.2.6 екпінді сөзге дұрыс қолдану
1.3. Тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау	0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау
1.4. Тыңдалған материалды қайталап айту	0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған сөйлемдерді қалпына келтіріңіз
1.5. Оқиғаларды болжау	0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/иллюстрацияларды таңдау
	0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара);

	0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу:
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	

	сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану
1.7. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу
1.8. Бағалау пікірін білдіру	0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға/ мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу
1.9. Әңгіме құрастыру	0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және /немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру
1.10. Сөздің дыбыстық түрінде бағдарлау	0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау; 0.1.10.3 дауысты/дауыссыз, екпінді/екпінсіз/, қатаң/ ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің, буынның дыбыстық сызбасын құрастыру

2) "Оқылым" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаты
	0-сынып
2.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту (мақсат -5 көрмейтіндер үшін)	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда/ бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу ; 0.2.1.4 дұрыс қалыпты ұстау, кітапты дұрыс қою; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлау; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу
2.2. Сөйлеуді дамыту және нақтылау	0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді "оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау

2.3. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау
2.4. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын , ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру
2.5. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен)
2.6. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет
2.7. Мәтіндердің типтері мен жанрларын анықтау	0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	0.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау

3) "Жазылым" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаты
	0-сынып
3.1. Сипап сезу қабылдауы мен бағдарлауын дамыту (көзі көрмейтіндер үшін)	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын, саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау
	0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды,

3.2. Мәтін құру	әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану
3.3. Жазудың графикалық нормаларын сақтау	көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте , 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу
3.4. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру

34. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің 0-сыныбындағы (қазақ тілінде оқыту) көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған "Әліппе", "Ана тілі" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

35. Оқыту барсында әр бөлім мен тақырыптарға берілетін сағаттар санын балалардың үлгеріміне қарай мұғалім өзі бөледі.

Параграф 3. Көрмейтін және нашар көретін оқушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
	0.1.1.1 екі қолмен затты тексере білу; 0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы,		көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау,

Дайындық кезеңі	температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.1.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.2.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату;	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.2.1.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру

	0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау		
2-тоқсан			
	0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы, температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.1.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжирибелік іс-әрекетті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу;	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.2.1.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау;	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1саусақ ойында-рын, саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды,

Дайындық кезеңі	0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану; 0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау; 0.1.10.3 дауысты/ дауыссыз,екпінді/екпінсіз /,	0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу

	қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату		
3-тоқсан			
Дайындық кезеңі	0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжирибелік іс-әрекетті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.6 екпінді сөзбен дұрыс қолдану; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған сөйлемдерді қалпына келтіріңіз; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану;	0.1.2.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5

	0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға /мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.3 дауысты/ дауыссыз,екпінді/екпінсіз /, қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің дыбыстық сызбасын құрастыру	білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет; 0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру
4-тоқсан			
	0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжирибелік іс-әрекетті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.1.2.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ;	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін

Дайындық кезеңі	1.1.2.6 екпінді сөзбен дұрыс қолдану; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған сөйлемдерді қалпына келтіріңіз; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану; 0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға /мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып пәндік сурет бойынша 8-	0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру; 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет;	ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1, 3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1, 3 ,4 -нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1, 2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу;

	12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау; 0.1.10.3 дауысты/ дауыссыз, екпінді/ екпінсіз/, қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің дыбыстық сызбасын құрастыру	0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің әртүрлі түрлері бойынша біріктіріледі;

1) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

2) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

бұйрығына
59-қосымша

Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – көру қабілеті бұзылған балалардың білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, лексикалық тақырыптарды зерттеу негізінде тыңдау,

сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын игеру үрдісінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) сезімдік тәжірибені байыту; көріп қабылдау, сипап сезу, есту, қалдық көру арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдануға үйрету; талдаушы бақылау дағдыларын дамыту;

2) ақпаратты талдау, салыстыру, жинақтау, жүйелеу біліктіліктерін дамыту;

3) фонематикалық естуді дамыту; дыбыстық талдау және синтез дағдыларын жетілдіру;

4) лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту және дәйектеу; диалог және монолог түрінде сөйлеуді жетілдіру;

5) оқулық мәтіндердің орфоэпиялық оқуды меңгерту;

6) көру қабілеті бұзылған оқушыларда мәтінді мақсатты түрде түсіну, оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру арқылы оқу қызметін қалыптастыру;

7) жазу дағдыларын қалыптастыру: көрмейтіндерге - Брайльдің рельефті-нүктелі жазуымен; нашар көретіндерге –дәстүрлі жазуды (көлбеу емес) меңгерту;

8) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту: топтағы қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар, сөйлеу этикетінің сөздерін қолдану;

9) оқу қызметіне, оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) қойылған міндет пен оны жүзеге асыру шарттарына сәйкес өзінің оқу іс-әрекеттерін жоспарлау, бақылау және бағалау білктілігін қалыптастыру;

11) оқу қызметінің сәттілік/сәтсіздік себептерін түсіну қабілетін қалыптастыру.

4. Түзете-дамыту міндеттері:

1) сенсорлық саласын дамыту: сипап сезу, есту арқылы қабылдауын, қалдық көру қабілетін;

2) қолды рельефті-нүктелік қаріппен жазуға және оқуға дайындау, шағын кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту;

3) сөйлеу вербализмінің алдын алу.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Әліппені оқытудың әлеуметтік бейімделу бағыты, белсенді, коммуникативті, сараланған, құндылыққа бағытталған түзете-дамыту тәсілдері негізінде және оқу материалы концентрикалық түрде орналасуымен жүзеге асырылады.

6. Оқу материалының концентрикалық түрде орналасуы мазмұнының үнемі қайталану негізінде тереңдетіліп күрделеніп көрініс табады.

7. Оқытудың әлеуметтік бейімделу тәсілі жеке тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңуді немесе азайтуды көздейді, білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысу үшін

қажетті мінез-құлық нормалары мен өмірлік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмыс көзделеді.

8. Іс-әрекеттік оқыту тәсілі оқу үрдісі барысында заттық- тәжірибелік, ойындық іс-әрекеттерін кең түрде қолдануды, сезімдік тәжірибесін дамытуды және молайтуды қарастырады; алгоритмдік ұсынымдарды қолдана отырып оқытудың кезеңдік сипатын қамтамасыз етеді, ал бұлар өз кезегінде жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытып, білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толтыруға, пән бойынша білімдерді, біліктіліктерді және дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

9. Коммуникативтік тәсіл – жұппен, топта тілдік қарым-қатынас барысында ақпарат алмасу, білім, біліктілік және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқытудың нәтижесі болып табылады.

10. Жеке және саралап оқыту тәсілі білім алушылардың ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін болжайды, және соған орай оларды келесі топтарға бөледі:

1) көзі көрмейтін (толық көрмейтін);

2) көзі көрмейтін – көру сезімінің толық болмауы, жарық сезуі немесе қалдық көруі бар (жақсы көретін көзінде 0,04-ке дейін түзетумен);

3) жарық қабылдағыштық қасиеті бар;

4) жақсы көретін көзінде 0,04 және одан төмен қалдықты көруі бар және одан төмен ауыстырылатын түзетумен;

5) оптикалық түзету жағдайында жақсы көретін көзінде 0,05-0,4 көру өткірлігімен.

Алғашқы төрт топтың білім алушылары – сабақ кезінде оқу материалын тактильдік-есту тәсілі бойынша қабылдайды, Брайль жүйесі бойынша бедерлі-нүктелі қаріппен оқып, жазады, бұл топтың оқу үрдісі көбінесе сезу және есту арқылы жүзеге асырылады. Бесінші топтағы балалар нашар көретіндерге жатады. Олар регламенттенген және жеңілдетілген көру жүктемесінің сақталуын, бұзылған көру қабілетін қорғау және рационалды пайдалану бойынша іс-шараларын, ірі қаріптегі арнайы оқулықтарды, техникалық және оптикалық құралдар жүйесін (ортоскопиялық аспаптар, жолақты лупалар) қажет етеді. Сонымен қатар көзін оптикалық әйнекпен түзеткенде көру өткірлігі 0,2 ден жоғары нашар көретін білім алушылар – қолайлы жағдайда көру арқылы емін-еркін оқиды, жазады, заттарды, шынайы өмірдің құбылыстары мен үрдісін қабылдайды, кеңістікте көру арқылы бағдарлай алады, оқыту кезінде арнайы көрнекілікті, оқытудың қосымша техникалық құралдарын қолдану, қорғау-гигиеналық талаптарды сақтауды қажет етеді.

11. Бағдарлама мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттерін, қазақстандық патриотизмін қалыптастыруға, төзімділігі мен құндылықты-бағдарлық тәсіл қағидасы негізінде қатынас жасау қабілетін дамытуға бағытталады.

12. Түзете-дамыту тәсілі кешенді сипатта болып, қалдық көру, есту, сезіну сияқты полисенсорлық қабылдаулары негізінде танымдық әрекеттерін дамытуға бағытталады.

13. Қалыпты жағдайда адамның көру арқылы қабылдауы жетекші болып табылады, сондықтан оқу және жазу үрдісін келесідей іс-әрекеттер реттілігімен сипаттауға болады :

1) әріпті көріп қабылдау;

2) әріпті тану;

3) әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріптерді жазу.

14. Көру қабілеті терең бұзылған жағдайындағы оқу және жазу үрдісі кезінде, компенсациялық механизмнің әсерінің арқасында көру арқылы қабылдауы сезіну арқылы қабылдаумен аламастырылады, ал бұл дегеніміз жазылымдық ақпаратты қабылдау үрдісін қамтамасыз ететін, көру-есту-моторлық триадасының өзгеруіне әкеліп соғады: көру компоненті тактильдікке алмастырылады. Көрмеу жағдайындағы оқу және жазу үрдісі - есту мен тактильдік анализаторлары арасында жаңа байланыстар орнатылуы арқылы жүзеге асырылады.

15. Көрмейтін немесе көру қабілеті терең бұзылған кездегі оқу және жазу үрдісінің техникалық жағын келесі әрекеттермен көрсетуге болады:

1) рельефті -нүкте қарпімен ұсынылған әріпті тактильді қабылдау;

2) әріптерді тактильдік түрде ажырату және тану;

3) рельефті әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріпті рельефті-нүктелі қарпімен жазу.

16. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгеру қиындықтарының себептері:

1) көру арқылы қабылдаудың симутандық сипатына (бірсәттілік) қарағанда, сезіп қабылдаудың сукцессивтік сипаты (уақыт ішіндегі тізбектігі);

2) бір-бірінен аз ғана айырмашылығы бар, рельефті-нүктелі жазудың ұқсас әріптерінің дифференциациясы;

3) жазу үрдісінің моторлық операциясының жүзеге асырылуы – көрмейтін баланың жазу үрдісі тек қимыл қозғалыс бақылау арқылы жүреді, ал қалыпты көретіндерде бұл процесс екі есе бақылаумен жүреді – кинетикалық және көру;

4) көрмейтін баланың әрбір сөздің немесе жолдың басталуын фиксациялау қажеттілігі;

5) көптеген инверсиялар мен ауыстыруларды болдыратын оқуға қатысты жазудың айналылығы.

17. Нашар көретін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгерудегі қиындықтары:

1) жазу үрдісін көзбен бақылаудың жеткіліксіздігі;

2) ұқсас белгілер мен әріптердің дифференциациясы: бір-бірінен сәл өзгеше Н, Ң, Ы , І, Ұ, Ү;

3) тікелей және көлбеу жазуды араластыру, бұл біршама ретсіздікті, өз жазуын тануда қиындық тудырады;

4) көру қабілеті нашар балаларда көріп бақылау деңгейінің төмен деңгейі.

18. Көрмейтіндердің жазуы мен оқуы үрдісінің ерекшелігі сауат ашуға үйретуде арнайы әдістемелік тәсілдерді қолдануды талап етеді: дайындық кезеңінің болуы, алтынүктелі қалыпта алдын-ала жұмыс жасау, кіші кеңістікте, Брайль аспабында бағдарлауға үйрету: грифельмен бұрыштық нүктелерді табу жаттығулары, оларды дұрыс оқу, нүктелерді орналастырудың тактильді-қимылдық бейнесін игеру.

19. Тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының реттілігі және мысалдары:

1) артикуляциялық жаттығулар;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) сөйлеуді қабылдау, сөйлеу ағынынан тілдік бірліктерді бөлу (сөйлем, сөз, буын, дыбыс), сөйлемді, сөздің дыбыстық құрамын, буынды модельдеу;

4) қойылған мақсатқа сәйкес тыңдалған мәтіннен ақпаратты анықтау, мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру;

5) диалог құру, әңгімелесушінің көзқарасын қабылдау; сұрақтарды қою және тыңдалған /оқылған мәтін негізінде жауаптарды тұжырымдау;

6) бедерлі кескіндермен/суреттермен танысу, олар бойынша, жеке әсерлері бойынша, тыңдалғанға ұқсас әңгімелер құрастыру;

7) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

8) "зат" және "сөз" ұғымдарының аражігін ажырату: сөз заттың атауы ретінде; заттардың белгілерін білдіретін сөздер; іс-әрекеттерді білдіретін сөздер;

9) таныс тақырыптар бойынша пікірлер құрастыру;

10) таныс әңгімелер мен ертегілерді қайталау; өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, жаңылтпаштарды жатқа оқу;

11) түрлі жанрлардың ерекшеліктерін бөліп көрсету; шығарманың тақырыбын, басты ойын айқындау;

12) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп қайталау, оқылғанның мазмұнына көзқарас білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

20. Көрмейтін оқушыларда оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

1) алтынүктелі қалыпта бағдарлау, нүктелерді жазу, алтынүктелі қалыпта нүктелердің комбинациясын жазу;

2) жазуға дайындық: Брайль аспабының дұрыс тұруы, тұру және жазу кезінде грифельді ұстай білуі, Брайль аспабында бағдарлай алу біліктілігі н қалыптастыру (Брайль аспабын жоғарыдан төмен қарай дұрыс тексеру, жұмыс жолы, тор, бос орын, төрт штифті табу, қағазды бастапқы және қайта пайдалану кезінде дұрыс салу біліктілігі);

3) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді жазу және оқу, оларды дұрыс оқу, дұрыс жазу және нүктелер комбинациясын оқу біліктілігі (Брайль нүктелері бір уақытта зерттелмейді, керісінше уақыт өте келе нүктелер комбинациясын міндетті түрде бекіте отырып);

4) 2 және 5 нүктелерін жазу және оқу: қабылдауды жеңілдету үшін бастапқыда олар жоғарғы нүктемен бірге ұсынылады, мысалы, 1, 2, содан кейін бөлек 2; 4, 5 үйлесімі, содан кейін бөлек 5;

5) әрбір зерттелетін дыбыс пен әріптің дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдауын жүргізу; сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу;

6) әріптердің тактильді-қозғалыс бейнелерін (рельефті-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясын) – алдымен алтынүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында меңгеру;

7) әріптер элементтерінің жазылуы, әріптер, буындар хаты, Брайль қарпімен айналы әріптерді ажыратуға үйрету, мысалы С және Ш, Т және Ю;

8) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу (1-сыныпта екі бос орын қалдыруды үйрету); жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді айту арқылы жазу; сөз тіркестерін, сөйлемдерді көшіру;

9) тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға ауыса отырып, әр түрлі құрылымдағы сөздерді буындап оқуға үйрету;

10) тыныс белгілері ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді жазу және оқу: сөйлем соңындағы нүкте, леп белгісі, сұрақ белгісі.

11) екпінді сақтай отырып (баяндау, леп, сұраулы екпінді), мұғалімнің сұрақтары бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

12) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну; баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқу;

13) бас әріптің мағынасын, сөйлемнің басында, есімнің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б.жағдайда қалай қолданылатынын түсіну. Көрмейтін оқушылар үшін бас әріпті қолданудың маңызы ерекше: ол теориялық тұрғыдан екінші немесе үшінші тоқсанда ұсынылады; Брайль қарпімен оқу және жазу кезінде көрмейтін оқушылар бас әріп белгісін (4, 5 нүкте) пайдаланбайды, өйткені тактильді қабылдау кезінде көптеген қосымша белгілер шатасуға және материалды ретсіз меңгеруге әкеледі , мысалы, көрмейтін бірінші сынып оқушысына мысалдағы жазылғанды меңгеру өте қиын: Тоқтар Серіков Алматы қ. тұрады;

14) Брайль бойынша тасымалдау ережелерін сақтай отырып, сөздерді дауыссыздардың тоғысуынсыз буындар бойынша тасымалдау;

15) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды практикада қолдану: қосарлы дауысты дыбыстарды Я (Й+А), Ю (Й+У), Ң (Й+О) жазу, жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды белгілеу (А-Ә, О-Ө, Ұ-Ү, Ы-І); сөздерді бөлек жазу; сөйлем соңындағы тыныс белгілері; сөздердегі Ш, Ч, Щ, Ц дыбыстарды дұрыс жазу; сөздердегі Ь жіңішке

және Ъ жуан белгінің дұрыс жазылуы; сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

16) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

21. Нашар көретіндерде оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

1) оқулықпен, жұмыс дәптерімен, жазбалармен танысу, парақпен танысу;

2) жұмыс жолындағы дәптерде бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін түсіну (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және түзу сызықтар);

3) графикалық жаттығуларды орындау; сурет салу, штрихтау, айналдырып белгілеу; заттарды трафарет бойынша айналдырып белгілеу, бояу; жазуға дайындау (денені дұрыс ұстау, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

4) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарын игеру (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, айналмалы қозғалыстар), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру; әр элементті жазу кезінде қозғалыс траекторияларын талдау; элементтерді жазуға түсініктемелер;

5) әріптерді жазу реттілігін түсіндіру; әріптердің көзбен көру-қимыл бейнелерін, олардың буындардағы, тіркестердегі қосылыстарының түрлерін меңгеру; жазудағы ұқсас әріптерді ажыратуға үйрету, мысалы, Н және Ң; тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға ауыса отырып, әр түрлі құрылымдағы сөздерді бірқалыпты буындық оқуға үйрету;

6) тыныс белгілері ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді жазу және оқу: сөйлем соңындағы нүкте, леп белгісі, сұрақ белгісі.

7) екпінді сақтай отырып (баяндау, леп, сұраулы екпінді), мұғалімнің сұрақтары бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

8) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

9) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну; баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқу;

10) бас әріптің мағынасы, сөйлемнің басында, жалқы есімнің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. бас әріптің қалай қолданылатынын түсіну;

11) тасымалдау ережелерін сақтай отырып, сөздерді дауыссыздардың тоғысуынсыз буындар бойынша тасымалдау;

12) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды практикада қолдану:қосарлы дауысты дыбыстарды Я (Й+А), Ю (Й+У), Ң (Й+О) жазу, жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды белгілеу (А-Ә, О-Ө, Ұ-Ү, Ы-І); сөздерді бөлек жазу; сөйлем соңындағы тыныс белгілері; сөздердегі Ш, Ч, Щ, Ц дыбыстарды дұрыс жазу; сөздердегі Ь жіңішке

және Ъ жуан белгінің дұрыс жазылуы; сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

13) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

22. Көрмейтіндерде бастапқы кезеңде оқыту үшін жиһаз бен сөрелер, кітаптар, басқа заттар үнемі бекітілген жерлерде тұруы өте маңызды, бұл кеңістікте тез бағдарлануға ықпал етеді. Көрмейтін білім алушылар осы кеңістікті игергеннен кейін, сыныптағы жиһазды әртүрлі жұмыс түрлері (жеке, жұптық, топтық) және ойындар (басқа да белсенді әдістер) үшін жылжытуға болады.

23. Нашар көретіндерде және қалдық көру кезінде көзбен көру еңбегін ұйымдастыру келесілерді қамтиды:

1) көздің жұмысы мен демалуының кезектесуі;

2) көру функциясының жағдайына сәйкес үздіксіз көру жүктемесін орынды шектеу, әсіресе патологиялық бұзылым барысында;

3) сыртқы әлемнің нысандарын көру және бақылау, жазу, еңбек операцияларын жүргізу үшін көруіне жайлы жағдайлар жасау;

4) қабылдау объектілерін өлшемі, түсі, формаларының күрделілігі, олардың саны, фондық шу сипаты бойынша таңдау.

24. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін оқу үрдісін жабдықтау нормалары белгіленген:

1) көрмейтіндер үшін: Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен басылған Әліппе, оқулық; Брайль аспабы, грифель; алтынүктелі қалып;

2) нашар көретіндер үшін: "Әліппе, Ана тілі" оқу-әдістемелік кешені, оқулық, жазу үлгілері, жұмыс дәптерлері, әдістемелік құрал кіреді;

3) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жиынтығы: проектор, интерактивті тақта немесе экран,

4) электрондық басылымдар, DVD бейнефильмдер, электронды плакаттар;

5) компьютер жиынтығ: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы ;

6) қабырғалық аудиториялық тақта.

25. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратуралар) мен дидактикалық құралдар (ақпарат тасымалдағыштар) белсенді түрде қолданылады, соның ішінде:

1) оптикалық түзеу құралдары: лупалар (қолдық, стационарлық және тіректік); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар мен монокулярлар; проекциялық ұлғайтқыш аппараттары (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аумағының кемістігі бар тұлғалар үшін (гемианопсия, құбырлы көру) көру аумағын қажетті шектеуде өзгертетін арнайы оптикалық жүйелер; егер көру сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайында болса, түссіз қапталған әйнектен немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзеткіш линзалар сияқты жарық техникасы қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: IBM үйлесімді дербес компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік принтер Index Everest-D, сканерлеуге және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды ұлғайтатын бағдарлама;

4) электрондық ұлғайтқыш құрылғысы "Книга", "Video Light VGA";

5) нашар көретіндерге арналған портативтік ұлғайтқыш құрылғы.

3-тарау. "Әліппе", "Ана тілі" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе", "Ана тілі" оқу пәнінің мазмұны

26. "Әліппе", "Ана тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі 1-сыныпта аптасына 6 сағат, оқу жылы бойынша 298 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

27. "Әліппе" пәнін оқыту өзара байланысты кезеңдерге бөлінеді: пропедевтикалық, әліппеге дейінгі, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең.

28. Сауат ашу үрдісі өзара байланысты кезеңдерге бөлінеді: пропедевтикалық, әліпеге дейінгі, әліппе кезеңді, әліппеден кейінгі пропедевтикалық және әліппеге дейінгі кезең мазмұны бойынша ерекшеленеді: пропедевтикалық 0-сыныпта, ал әліпеге дейінгі кезең 1-сыныптың басын қамтиды.

29. Дайындық кезеңінің міндеттері:

1) қоршаған орта туралы қалыптасқан түсініктері мен білімдерін анықтау (сөздерді тану және заттар мен сөді сәйкестендіре алу).

2) сенсорлық тәжірибені, танымдық қабілетін байыту, пішін, өлшем, қашықтық, бағыт туралы түсінік қалыптастыру.

3) талдап бақылаудың қарапайым тәсілдерін қалыптастыру, сақталған анализаторларды пайдалануды үйрету, танымдық белсенділікті дамыту;

4) мотористикалық, қозғалыс ырғағын, көзбен өлшеуді, қашықтан қабылдауды, түстерді ажыратуды дамыту.

30. Әліппеге дейінгі кезең міндеттері:

1) фонемалық естуді дамыту; дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем, сөйлеу туралы ұғымдарды қалыптастыру;

2) тыныс белгілері туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; сөйлем түрлері: хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің тыныс белгісі;

3) сызбаларды пайдалана отырып, сөздерге дыбыстық талдау жүргізу, сөздерді буындарға бөлу, сөзден екпінді буынды табу біліктілігі н қалыптастыру;

4) екпінді/екпінсіз дауысты дыбыстар, дауысты/дауыссыз дыбыстар, ұяң/қатаң дауыссыз дыбыстар туралы түсініктерді қалыптастыру;

5) көрмейтіндер үшін алты нүктелі қалыпта, Брайль аспабы мен оқулығында бағдарлау; 1,2,3,4,5,6 нүктені оқуға және жазуға үйрету; рельефті нүктелер комбинацияларын оқу және жазуға жаттықтыру.

31. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) дыбыстық талдау және синтез дағдыларын жетілдіру;

2) әліпби әріптерін меңгеру;

3) оқулық мәтіндерінің материалында дұрыс, бір қалыпты буындап оқуды қалыптастыру (Брайль/жазық басу бойынша);

4) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

5) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде жазу дағдыларын қалыптастыру (көрмейтіндер үшін Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен).

32. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) тұтас сөздермен оқуға біртіндеп көшу, "өзіне" оқу біліктілігі н қалыптастыру;

2) байланысты сөйлеуді дамыту (қайталау, әңгімелеу);

3) ұқсас, айна әріптерін жазудағы қателіктердің алдын ала отырып, жазу дағдыларын дамыту.

4) дұрыс жазу қағидаларымен танысу және оларды тәжірибеде қолдану.

33. Барлық кезеңдерде фонетика, лексика және грамматика элементтерін оқыту балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, коммуникативтік-сөйлеу шеберлігі мен дағдыларын қалыптастырумен қатар жүреді.

34. Бағдарламаның мазмұны келесі ортақ бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

35. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлық, тәжірибелік тәжірибені байыту;

2) сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз);

3) тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) тыңдалған материалды қайталап айту;

5) оқиғаларды болжау;

6) тілдік нормаларды сақтай отырып тілдесудің түрлі жағдайларына қатысу.

7) сөйлеу нормаларын сақтай отырып әр түрлі жағдайларда қарым-қатынасқа түсу;

8) бағалау пікірін айту;

9) әңгіме құрастыру;

10) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

36."Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) сөйлеуді дамыту және нақтылау;

3) оқу үрдісін меңгеру;

4) оқылған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

5) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

6) мәтіндегі лексикалық және синтаксикалық бірліктер рөлін түсіну;

7) мәтіннің түрін, жанрын және стилін анықтау;

8) мәтіндердің салыстырмалы талдауы.

37."Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

3) ұғымның түрлі формаларын пайдалана отырып мәтін құру;

4) түрлі жанрдағы шығармашылық мәтіндерді жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) графикалық нормаларды сақтау;

7) орфографикалық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормаларды сақтау;

9) пунктуациялық нормаларды сақтау.

38. Әліппеге оқыту мазмұнын бөлу лексикалық ортақ тақырыптарды зерттеу арқылы жүзеге асырылады: "Барлығы мен туралы", "Менің мектебім", "Менің отбасым мен достарым", "Бізді қоршаған әлем", "Саяхат", "Дәстүр мен фольклор", "Тамақ пен сусындар", "Дені саудың жаны сау!". Тақырыптарды жоспарлау білім беру мақсаттарының интеграциясын, пәнаралық байланысты нығайтуға, оқу-тәрбие міндеттерін жақсы орындауға, ойлау қабілетін дамытуға және әлеуметтік құзыреттілікті қалыптастыруға ықпал етуге мүмкіндік береді.

39. 1-сыныптағы білім берудің базалық мазмұны:

"Тыңдалым және айтылым":

заттық-тәжірибелік іс-әрекет:

1) сипап сезу қабылдауының барлық мүмкіндіктерін пайдалана отырып, заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі, фактурасы, материалы бойынша тексеру және сипаттау;

2) заттарды олардың түрлері, ұғымдары, атауы бойынша жіктеу;

3) заттарды топтай білу;

4) табиғи заттарды бедерлі суреттермен/кескіндермен, аппликациялармен байланыстыруды үйрету;

5) әлемнің тұтас бейнесінің құрамдас бөлігі ретінде тіл туралы алғашқы көріністер;

6) сөйлеудің негізгі бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз);

7) сөйлемдер мен шағын мәтіндердің интонациялық бояуы;

8) диалог түріндегі жағдайлар;

9) бейсезімдік қарым-қатынас құралдары: интонация, әлпет, ым, бет қимылы;

10) сөйлемді дұрыс интонациялау;

11) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайындағы сөйлеу этикетінің нормалары (өтінішпен жүгіну, алғыс айту, құттықтау);

12) фонематикалық естуді дамытуға және дикцияны (жаңылтпаш) қоюға арналған артикуляциялық жаттығулар;

13) естілетін сөздің дыбыстық жағы;

14) айналадағы шындықтан дыбыстың бөлінуі;

15) дыбыстың дыбыс көзімен арақатынасы;

16) дыбыстың локализациясы (бағыт бойынша, дыбыс көзіне дейінгі қашықтық бойынша, дыбыс күші бойынша);

17) сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

18) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалды аспектілер);

19) дауыссыз дыбыстарды жуан/жіңішке және ұяң/қатаң бойынша жіктеу;

20) сөздерді буындарға бөлу;

21) дауысты және дауыссыз дыбыстарға арналған әлсіз және күшті позициялар;

22) диалогтар, диалогтарға қатысу, сұрақ-жауаптарды тұжырымдау, тыңдаушының назарын аудару;

23) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

24) заттың атауы ретінде қолданылатын сөздер; заттардың белгілерін білдіретін сөздер;

25) әрекеттерді білдіретін сөздер;

26) мәтіндерді, әңгімелерді тыңдау;

27) мәтіннің негізгі тақырыбы мен ойын бөліп көрсету, тыңдағанды қайта айту;

28) мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/тақырыпаты, иллюстрация/бедерлі сурет бойынша болжау;

29) иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау;

30) қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру;

31) кілт сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің әрекеттерін мақұлдау/мақұлдау.

"Оқылым"

көрмейтіндерде:

1) Брайль кітәбінде бағдарлау;

2) алтынүктелі қалыптарға бағдарлау;

3) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромдар (ауысулар: саятшылық, топан су), сөзде буынды табу;

4) мәтіннің басында немесе тақырып бойынша оқиғалардың дамуын болжау;

5) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау;

6) буын минималды айтылым бірлігі ретінде;

7) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың схемасы;

8) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

9) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы;

10) әр түрлі буын құрылымы бар сөздердің графикалық үлгілері;

11) зерттелетін сөзді бөліктерге бөлу мүмкіндігі;

12) ұсынылған дыбыстармен буындар мен сөздерді құрастыру;

13) сөздің, буынның дыбыстық құрамын схемалар арқылы модельдеу;

14) әріптердің тактильді-қимыл бейнесін игеру (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы), әріптерді оның құраушы элементтеріне (нүктелеріне) бөлу – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында;

15) әріптерді оқу, ұқсас, айналы әріптерді ажыратуға үйрету;

16) әр түрлі құрылымдағы сөздерді тұтас сөздермен, сөз тіркестерімен оқуға көшу;

17) тыныс белгілері ережелерін: сөйлем соңындағы нүкте, леп, сұрақ белгілерін ескере отырып сөйлемдерді оқу;

18) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну;

19) баяндауыш сипаттағы деформацияланған мәтінді оқу, оның дұрыс реттілігін қалпына келтіру;

20) бас әріптің мағынасы, сөйлемнің басында, тиісті есімдердің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. бас әріптің қалай қолданылатынын түсіну;

21) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдерді оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...);

нашар көретіндерде:

1) оқулықпен, жұмыс дәптерімен танысу, қолдана алу;

2) жазу дәптеінде тік жазу;

3) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромдар (ауысулар: саятшылық, топан су), сөзде буынды табу;

4) мәтіннің басында немесе тақырып бойынша оқиғалардың дамуын болжау;

5) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау;

6) буын минималды айтылым бірлігі ретінде;

7) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың сызбасы;

8) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

9) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы;

10) әр түрлі буын құрылымы бар сөздердің графикалық үлгілері;

11) зерттелетін сөзді бөліктерге бөлу мүмкіндігі;

12) ұсынылған дыбыстармен буындар мен сөздерді құрастыру;

13) сөздің, буынның дыбыстық құрамын схемалар арқылы модельдеу;

14) әріптердің тактильді-қимыл бейнесін игеру (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы), әріптерді оның құраушы элементтеріне (нүктелеріне) бөлу – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында;

15) әріптерді оқу, ұқсас, айналы әріптерді ажыратуға үйрету;

16) әр түрлі құрылымдағы сөздерді тұтас сөздермен, сөз тіркестерімен оқуға көшу;

17) тыныс белгілері ережелерін: сөйлем соңындағы нүкте, леп, сұрақ белгілерін ескере отырып сөйлемдерді оқу;

18) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну;

19) баяндауыш сипаттағы деформацияланған мәтінді оқу, оның дұрыс реттілігін қалпына келтіру;

20) бас әріптің мағынасы, сөйлемнің басында, тиісті есімдердің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. бас әріптің қалай қолданылатынын түсіну;

21) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдерді оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...);

"Жазылым"

көрмейтіндерге арналған

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың сипап сезу мен ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар;

2) жоғарыдан төменге қарай алгоритм бойынша заттарды тактильдік тексеру, контур бойынша қоршау;

3) Л.Брайль аспабында жазу құрылғысымен, грифельмен танысу, қолдану ережелері ;

4) парақ кеңістігінде, дәптерде бағдарлай білу;

5) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану және ажырата білу, оларды бедерлі суреттермен байланыстыру, сенсорлық эталондармен өз бетінше жұмыс істеу;

6) партада бағдарлау біліктілігі н дамыту (әрбір заттың өзінің тұрақты орны бар), бірінші оқу кітабында және оның беттерінде бағдарлау біліктілігі ;

7) жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау, алдымен нүктелерден ою-өрнектерді дұрыс тесу, алтынүктелі қалыпты қолдана отырып, нүктелерді жазуды игеру;

8) алтынүктелі қалыпта бағдарлау, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

9) Брайль аспабында жолдар мен торларды орналастыруда бағдарлау, грифельмен 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді таба білу;

10) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді дәйектілікпен жазу және оқу, оларды дұрыс оқи білу;

11) нүктелерді белгілі бір ретпен нөмірлеудің тактильді-қимыл бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), олардың комбинациясы, содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

12) алтынүктелі қалыптағы нүктелердің дұрыс орналасуы;

13) алтынүктелі қалыпта және жазуға арналған аспаптағы нүктелердің қажетті комбинациясын жаңғырту;

14) әрбір зерттелетін дыбыс пен әріптің дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдауын жүргізу, сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу;

15) әріптердің тактильді-қозғалыс бейнелерін игеру (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы) – бастапқыда алтынүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында;

16) әріптер элементтерін жазу, әріптерді, буындарды жазу, С және Ш, Т және Ю сияқты Брайльдің айналы әріптерін ажыратуға үйрету;

17) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу (1-сыныпта екі бос орын қалдыруға үйрету);

18) жазылуы айтылымнан ауытқымайтын сөздерді айтуға арналған хат;

19) сөз тіркестерін, сөйлемдерді көшіру;

20) тыныс белгілері ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді жазу: сөйлемнің соңындағы нүкте, леп, сұрақ белгілері;

21) бас әріптің мағынасы, бас әріптің сөйлемнің басында, жалқы есімдердің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. қалай қолданылатынын түсіну (көзі көрмейтіндер үшін бас әріпті қолдану теориялық тұрғыдан беріледі - Брайль қарпімен жазған кезде көзі көрмейтін оқушылар бас әріп белгісін пайдаланбайды);

22) Брайль бойынша тасымалдау ережелерін сақтай отырып, дауыссыздардың тоғысуынсыз сөздерді буынға тасымалдау;

23) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды іс жүзінде қолдану: жұп дыбыстардың (А-Ә, О-Ө, Ұ-Ү, Ы-І, С-З, , Ж-И, П-Б, Г-Қ, Г-К) ерекшеліктерін тану, сөздерді бөлек жазу;

24) сөйлемнің соңындағы тыныс белгілері;

25) сөздегі өзге тілден енген сөздерде кездесетін дыбыстарды Я, Ю әріптері мен Ь, Ъ таңбаларының ерекшеліктерін түсіну, дұрыс жазылуы;

26) сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

нашар көретіндердерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың сипап сезу және ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар;

2) дәптермен, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау;

3) сурет салу, штрихтау, айналдырып белгілеу; заттарды трафарет бойынша айналдырып белгілеу, бояу;

4) дәптерде жұмыс жолында бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және тік сызықтар) түсіну;

5) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

6) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, дөңгелек қозғалыстар), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру;

7) әр элементті жазған кезде қозғалыс траекторияларын талдау;

8) элементтерді жазуға түсініктемелер;

9) әріп жазуының реттілігін түсіндіру;

10) әріптердің қозғалыс бейнелерін, олардың буындардағы, тіркесімдердегі қосылыстарының түрлерін игеру;

11) тасымалдау ережелерін сақтай отырып, дауыссыздардың тоғысуынсыз сөздерді буынға тасымалдау;

12) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды іс жүзінде қолдану: жұп дыбыстардың (А-Ә, О-Ө, Ұ-Ү, Ы-І, С-З, , Ж-И, П-Б, Г-Қ, Г-К) ерекшеліктерін тану, сөздерді бөлек жазу;

13) сөйлемнің соңындағы тыныс белгілері;

14) сөздегі өзге тілден енген сөздерде кездесетін дыбыстарды Я, Ю әріптері мен Ь, Ъ таңбаларының ерекшеліктерін түсіну, дұрыс жазылуы;

15) сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы.

40. Бағдарлама бойынша мұғалім оқушылардың бағдарламалық материалды меңгеру қарқынына мен деңгейіне байланысты (мақсаттары мен оқу нәтижелері) белгілі бір тақырыптың сағат санын өзгерте алады. Әліппе кезеңін оқыту көлемі шамамен 96-104 сағат құрайды.

41. Әліппе кезеңінде дыбыстар мен әріптерді үйрену реттілігін келесідей ұсынамыз: А дыбысы және әрпі; О дыбысы және әрпі; Л дыбысы және әрпі; М дыбысы және әрпі; Т дыбысы және әрпі; У дыбысы және әрпі; Н дыбысы және әрпі; П дыбысы және әрпі; Р дыбысы және әрпі; Ғ дыбысы және әрпі; С дыбысы және әрпі; Й дыбысы және әрпі; Б дыбысы және әрпі; Қ дыбысы және әрпі; Ы дыбысы және әрпі; Е дыбысы және әрпі, Ш дыбысы және әрпі; Д дыбысы және әрпі; К дыбысы және әрпі; І дыбысы және әрпі; Ы-І дыбыстары; З дыбысы және әрпі; З және С дыбыстары; Г дыбысы және әрпі; К және Г дыбыстары; Ұ дыбысы және әрпі; Ң дыбысы және әрпі; Н-Ң дыбыстары; Ж дыбысы және әрпі; И дыбысы және әрпі; Й және И дыбыстары; Ү дыбысы және әрпі; Ұ және Ү дыбыстары; Х дыбысы және әрпі; Ө дыбысы және әрпі; О және Ө дыбысы және әрпі; Ә дыбысы және әрпі; А және Ә дыбыстары; Я дыбысы және әрпі; Һ дыбысы және әрпі; Ю дыбысы және әрпі; В дыбысы және әрпі; Э дыбысы және әрпі; Ң дыбысы және әрпі; Щ дыбысы және әрпі; Ц дыбысы және әрпі; Ф дыбысы және әрпі; Ч дыбысы және әрпі; Ь таңбасы; Ъ таңбасы.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

42. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімше ретін, төртінші сан - оқыту мақсатының реттік нөмірін білдіреді. 1.1.2.1 кодында "1" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" – оқыту мақсатының реттік саны.

43. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тыңдалым және айтылым" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	1-сынып
1.1. Сенсорлық және тәжірибелік біліктілігін байыту	1.1.1.1 қоршаған орта объектілерін зерттеу; 1.1.1.2 заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі, фактурасы, материалы бойынша тексеру және сипаттау; 1.1.1.3 түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сезіне білу; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншық-тарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс қашықтығын анықтай алу
1.2. Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді ажырату; 1.1.2.6 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, семантикалық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді тәжірибелік деңгейде ажырату
1.3. Тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау	1.1.3.1 мәтінде кім туралы/не айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіну
1.4. Тыңдалған материалды қайталап айту	1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру
	1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/тақырыпаты, иллюстрация/ бедерлі сурет бойынша болжау;

1.5. Оқиғаларды болжау	1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	1.1.6.1 сөйлеу барысында бейсезімдік қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 өтініш, тапсырма, бұйрық, нұсқаулық сөздерді түсіну және дұрыс қолдану
1.7. Тілдік нормаларды сақтай отырып тілдесудің түрлі жағдайларына қатысу	1.1.7.1 рөлдік ойындарда әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажыратып еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну:кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?
1.8. Бағалау пікірін айту	1.1.8.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, бейсезімдік қатынас құралдарын қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/мақұлдамау
1.9. Әңгіме құрастыру	1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде әңгімелеу мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша дербес рельефті/сурет, сюжеттік иллютратция немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру
1.10. Сөздің дыбыстық түрінде бағдарлау	1.1.10.1 артикуляциялық режимді және зерттелген дыбыстардың дыбысын меңгеру; 1.1.10.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөздегі буындардың саны мен ретін анықтау; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 сөздегі дыбыстарды келесі белгілер бойынша: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке, көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйене отырып сипаттау; 1.1.10.5 сөздегі екпін орнын анықтайтын көмекші әдістерге сүйене отырып, сөздің буындық құрамын анықтау; 1.1.10.6 сызбаларды пайдалана отырып сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу

2) "Оқылым" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	1-сынып

2.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту	1.2.1.1. өзіндік жұмыста сенсорлық стандарттармен жұмыс жасау; 1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, бетте еркін бағдарлану; көрмейтіндер үшін: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алтынүктелі қалыпта еркін бағдарлау; 1.2.1.4 Брайль аспабын ашып, жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифльін ұстау, оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау
2.2. Сөйлеуді дамыту және нақтылау	1.2.2.1 нысандарды атау, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу; 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту
2.3. Оқу процессін меңгеру	көрмейтіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің тактильді-моторлы бейнесін меңгеру (рельеф-нүкте жазу нүктелерінің комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу- бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль шрифтінде; 1.2.3.2 әріптерді оқу, дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 толық сөздерді,сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің көрнекімоторлы бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу,оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу
2.4. Оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойларын анықтау	1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.2 оқыған мәтіннің негізгі ойын мұғалімнің қолдауымен жәй сөйлем арқылы айту
2.5. Мәтіннің құры-лымдық бөліктерін анықтау	1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.5.2 деформацияланған мәтінді қалпына келтіру
2.6. Мәтіндегі лекси-калық және синтаксис-тік бірліктердің рөлін түсіну	1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді ажырату; 1.2.6.2 оқылған мәтіннен жай сөздерді ажырату және жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді қолдану білу; 1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану

2.7. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндерін анықтау; 1.2.7.2 мұғалімнің қолдауымен сипаттамалық және баянды мәтіндерден негізгі сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) бөліп алу
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	1.2.8.1 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) салыстыру

3) "Жазылым" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаты
	1-сынып
3.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту	көрмейтіндерде: 1.3.1.1 қолдың қимылын үйлестіру, саусақ гимнастикасын, ұсақ моторикаға арналған жаттығуларды орындау; 1.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлану және Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 1.3.1.3 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау біліктілігі ; жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте , 1,3 нүктелер комбинациясы; содан кейін 4 нүкте және 1,3,4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1,3,4,6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін жаза білу; 1.3.1.6 Брайль әліппесінің әріптерін меңгеру; нашар көретіндерде: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау; 1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 10.3.1.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша жазу
3.2. Тыңдалған/ оқылған материалдың мазмұнын баяндау	1.3.2.1 мазмұнды, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/оқылған мәтіндерден материалды ұсыну
3.3. Мәтін құру	1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-тәжірибелік іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру

3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылық жазу	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөзтіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу
3.5. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	1.3.5.1 Брайль әріптерінің, айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексере білу; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексере білу және қателерді түзету
3.6. Жазудың графикалық нормаларын сақтау	1.3.6.1 "дыбыс" және "әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1-сынып үшін Брайль шрифінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу
3.7. Орфографиялық нормаларды сақтау	0.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.3 ға-ге, да-де, та-те, тар-тер, дар-дер жалғау-ларымен сөз тіркесімдерін жазу ережелерін білу, осы тіркесімдерді сөздің құрамымен анықтау; 1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.5 мұғалімнің көмегімен сөздерді дұрыс жазу
3.8. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.8.1 жазбаша сөйлеудегі заттың-атын, заттың-белгілерін, заттың- іс-әрекеттерін ажырату; 1.3.8.2 ең көп таралған көмекші сөздерді қолдану (астында, үстінде, жанында,ішінде,жоғары,төмен)
3.9. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі

44. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбындағы (оқыту қазақ тілінде) көзі көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған "Әліппе, Ана тілі" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес жүзеге асырылады.

45. Оқыту барсында әр бөлім мен тақырыптарға берілетін сағаттар санын балалардың үлгеріміне қарай мұғалім өзі бөледі.

Параграф 3. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныптары үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі ұзақ мерзімді жоспар (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
	1.1.1.1 қоршаған орта объектілерін зертеу; 1.1.1.2 заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі, фактурасы,		

Әліппеге дейінгі кезең	материалы бойынша тексеру және сипаттау; 1.1.1.3 түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сезіне білу; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншық-тарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс қашықтығын анықтау; 1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді таңдау; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді таңдау; 1.1.2.6 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, семантикалық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім туралы/не айтылғанын анықтау; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейне жазба, тақырып/ тақырыпаты, иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау;	1.2.1.1. өзіндік жұмыста сенсорлық стандарттармен жұмыс жасау; 1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, бетте еркін бағдарлану; көрмейтіндер үшін: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алтынүктелі қалыпта еркін бағдарлау; 1.2.1.4 Брайль аспабын ашып, жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифльін ұстау, оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.2.1 нысандарды атауы, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту; 1.2.3.1 әріптердің тактильді-моторлы бейнесін меңгеру (рельеф-нүкте жазу нүктелерінің комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу-бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль шрифтінде;	1.3.1.1 қолдың қимылын үйлестіру, саусақ гимнастикасын, ұсақ моторикаға арналған жаттығуларды орындау; 1.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлану және Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 1.3.1.3 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау біліктілігі жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте, 1,3 нүктелер комбинациясы; содан кейін 4 нүкте және 1,3,4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1,3,4,6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу;

	1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.6.1 сөйлеу барысында бейсезімдік қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.7.1 рөлдік ойындарда әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 1.1.8.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде әңгімелеу мәтінін құрастыру; 1.1.10.1 артикуляциялық режимді және зерттелген дыбыстардың дыбысын меңгеру; 1.1.10.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөздегі буындардың саны мен ретін анықтау; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну	1.2.3.2 әріптерді оқу, дыбыспен сәйкестендіру; нашар көретіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің көрнекі-моторлы бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндерін анықтау	нашар көретіндерде: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау; 1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 10.3.1.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша жазу
2-тоқсан			
	1.1.1.3 түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сезіне білу; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншық-тарды ажырату		

	, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс қашықтығын анықтау; 1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық схемалармен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді ажырату; 1.1.2.6 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, семантикалық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді тәжірибелік деңгейде ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім туралы/не айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіну; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/	1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, бетте еркін бағдарлану; көрмейтіндер үшін: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алтынүктелі қалыпта еркін бағдарлау; 1.2.1. оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.2.1 нысандарды атауы, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу; 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту; 1.2.3.1 әріптердің тактильді-моторлы бейнесін меңгеру (	көрмейтіндер үшін: 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте, 1,3 нүктелер комбинациясы; содан кейін 4 нүкте және 1,3,4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1,3,4,6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 1.3.1.6 Брайль әліппесінің әріптерін меңгеру нашар көретіндер үшін: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау;

Әліппе кезеңі	тақырыпаты, иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/ немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.6.1 сөйлеу барысында бейсезімдік қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 өтініш, тапсырма, бұйрық, нұсқаулық сөздерді түсіну және дұрыс қолдану; 1.1.7.1 рөлдік ойындарда әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажыратып еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну: кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?; 1.1.8.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған және / немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөй-лемді, бейсезімдік қатынас құралдарын қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру;	рельеф-нүкте жазу нүктелерінің комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу-бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль шрифтінде; 1.2.3.2 әріптерді оқу, дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің көрнекімоторлы бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу,оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып сөйлемдерді оқу	1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 10.3.1.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша жазу; 1.3.2.1 мазмұнды, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/ оқылған мәтіндерден материалды ұсыну; 1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-тәжірибелік іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөзтіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.6.1 "дыбыс" және " әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу; 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу

	1.1.9.2 өз бетінше жоспар құрып,релефтік сурет/ сюжеттік иллюстрация бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрау; 1.1.10.4 сөйлеу дыбыстарын келесі белгілер бойынша: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке, көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйене отырып сипаттау; 1.1.10.5 сөздегі екпін орнын анықтайтын көмекші әдістерге сүйене отырып, сөздің буындық құрамын анықтау; 1.1.10.6 сызбаға сүйене отырып, сөздің буынның дыбыстық құрамын модельдеу		
3-тоқсан			
	1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншық-тарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс қашықтығын анықтау; 1.1.2.6 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, семантикалық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді тәжірибелік деңгейде ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім туралы/не айтылғанын анықтау;	көрмейтіндер үшін: 1.2.1.3 көрмейтіндердің брайльдік оқулықта, алтынүктелі қалыпта еркін бағдарлануы; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; көрмейтіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің тактильді-моторлы бейнесін меңгеру (рельефті-нүкте жазу нүктелерінің	1.3.2.1 мазмұнды, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің

Әліппе кезеңі	1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіну; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/ тақырыпаты, иллюстрация/бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/ немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.6.1сөйлеу барысында сөздік емес қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 өтініште, тапсырмада, бұйрықта, нұсқаулықта түсіну және дұрыс қолдану; 1.1.7.1 рөлдік ойындар да әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажыратып еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну:кім? не? не істейді ? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?; 1.1.8.1қарапайым сөйлемдерді қолдана	комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу-бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль шрифтінде; 1.2.3.2 әріптерді оқу, дыбыспен сәйкестендіру 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндер: 1.2.3.1 әріптердің көрнекімоторлы бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу,оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу; 1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.2 оқыған мәтіннің негізгі ойын мұғалімнің қолдауымен жәй сөйлем арқылы айту; 1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді ажырату	көмегімен тыңдалған/ оқылған мәтіндерден материалды ұсыну; 1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-тәжірибелік іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөзтіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу; 1.3.5.1 Брайль әріптерінің , айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексере білу; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексере білу және қателерді түзету; 1.3.6.1 "дыбыс" және " әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1 -сынып үшін Брайль шрифінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу; 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу

	отырып, тыңдалған және/ немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, бейсезімдік қатынас құралдарын қолданаотырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау		
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша дербес рельефті/ сурет, сюжеттік иллютратция немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 сөйлеу дыбыстарын келесі белгілер бойынша: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпісіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке, көмекші құралдарға және/ немесе естуге сүйене отырып сипаттау; 1.1.10.6 сызбаға сүйене отырып, сөздің буынның дыбыстық құрамын модельдеу	1.2.6.2 оқылған мәтіннен жай сөздерді ажырату және жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді қолдану білу; 1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен әңгімелеу және сипаттау мәтіндерін анықтау	1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі
4-тоқсан			
	1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық схемалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу;		

	1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді ажырату; 1.1.2.6 тәжірибелік деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, семантикалық, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді тәжірибелік деңгейде ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім туралы/не айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіну, атау; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/тақырыпаты, иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау; 1.1.6.1 сөйлеу барысында бейсезімдік қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 өтініште, тапсырмада, бұйрықта,	1.2.1.3 көрмейтіндердің брайльдік оқулықта еркін бағдарлануы; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/рельефті бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту; 1.2.3.4 толық сөздерді, сөзтіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді оқу; 1.2.4.2 оқыған мәтіннің негізгі ойын мұғалімнің қолдауымен жәй сөйлем арқылы айту; 1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.5.2 деформацияланған мәтінді қалпына келтіру;	1.3.2.1 мазмұнды, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/оқылған мәтіндерден материалды ұсыну; 1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-тәжірибелік іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен қарапайым сөйлемдер және/немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу; 1.3.5.1 Брайль әріптерінің, айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексере білу; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексере білу және қателерді түзету "дыбыс" және "әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.1 "дыбыс" және "әріп" ұғымдарын ажырату;

Әліппеден кейінгі кезең	нұсқаулықта түсіну және дұрыс қолдану; 1.1.7.1 рөлдік ойындарда әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу этикетін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажыратып еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну:кім? не? не істейді ? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?; 1.1.8.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған және / немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, бейсезімдік қатынас құралдарын қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша дербес рельефті/сурет, сюжеттік иллютратция немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 сөйлеу дыбыстарын келесі белгілер бойынша: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз	1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді ажырату; 1.2.6.2 оқылған мәтіннен жай сөздерді ажырату және жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді қолдану білу; 1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндерін анықтау; 1.2.7.2 мұғалімнің қолдауымен сипаттамалық және баянды мәтіндерден негізгі сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) бөліп алу; 1.2.8.1 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) салыстыру	1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1 -сынып үшін Брайль шрифінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.3 ға-ге, да-де, та-те, тар-тер,дар-дер жалғау-ларымен сөз тіркесімдерін жазу ережелерін білу, осы тіркесімдерді сөздің құрамымен анықтау; 1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.5 мұғалімнің көмегімен сөздерді дұрыс ; 1.3.8.1 жазбаша сөйлеудегі сөздер-заттар, сөздер-белгілер, сөздер-әрекеттерді ажырату; 1.3.8.2 ең көп таралған көмекші сөздерді қолдану (астында, үстінде, жанында,ішінде, жоғары, төмен); 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі

	дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке, көмекші құралдарға және/ немесе естуге сүйене отырып сипаттау; 1.1.10.5 сөздегі екпін орнын анықтайтын көмекші әдістерге сүйене отырып, сөздің буындық құрамын анықтау; 1.1.10.6 сызбаға сүйене отырып, сөздің буынның дыбыстық құрамын модельдеу		

Ескерту:

2) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің түрлері бойынша біріктіріледі;

3) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар ұлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

бұйрығына
60-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
565 - қосымша

Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныптары үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – көру қабілеті бұзылған адамдардың білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, тыңдалым (тыңдау), сөйлеу, оқу және жазу дағдыларын игеру үрдісінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) қоршаған орта туралы қалыптасқан түсініктері мен білімдерін анықтау (сөздерді тану және заттар мен сөді сәйкестендіре алу).

2) сенсорлық тәжірибені, танымдық қабілетін байыту, пішін, өлшем, қашықтық, бағыт туралы түсінік қалыптастыру.

3) талдап бақылаудың қарапайым тәсілдерін қалыптастыру, сақталған анализаторларды пайдалануды үйрету, танымдық белсенділікті дамыту;

4) мотрикаңы, қозғалыс ырғағын, көзбен өлшеуді, қашықтан қабылдауды, түстерді ажыратуды дамыту.

5) фонемалық есту қабілетін және сөйлеу туралы бастапқы идеяларды дамыту (дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем, сөйлеу интонациясы);

6) коммуникативтік біліктер мен дағдыларды дамыту: әңгімелесушіні есту және тыңдай білу, диалог жүргізуге дайын болу;

7) оқу дағдылары қалыптасуының алғышарттарын дамыту: сөйлеуді түсіну; сөйлемдер құрастыру; қоршаған әлемнің дыбыстарын бөліп көрсету және сөйлеу дыбыстарын ажырату; сөйлемдер, диалогтар, өзара байланысты мәтіндер; берілген тақырыпта қысқа мәтіндер құрастыра білу; мазмұндау;

8) жазу дағдылары қалыптасуының алғышарттарын дамыту:

нашар көретіндерде - ұсақ моториканы дамыту; қол моторикасын, оптикалық-кеңістіктік белсенділікті дамыту; контур бойымен жүруді, әріптер элементтерін жазуды үйрету;

көрмейтіндерде - ұсақ моториканы, қол қимыл қызметін дамыту, заттарды дұрыс тактильді тексеруге, алтынүктелі қалыпта бағдарлауға үйрету, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазуды үйрету; грифельмен, Брайль аспабымен таныстыру; Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен басылған оқулық;

4. Түзете-дамыту міндеттері:

1) сенсорлық саласын дамыту: жанасу, есту арқылы қабылдауын, қалдық көру қабілетін;

2) қолды рельефті-нүктелі шрифтпен жазуға және оқуға дайындау, шағын кеңістікте бағдарлауын дамыту;

3) сөйлеу вербализмінің алдын алу.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Сауат ашуға оқытудың әлеуметтік бейімделу тәсілі, белсенді, коммуникативті, сараланған, құндылыққа бағытталған түзете-дамыту тәсілдері негізінде және оқу материалы концентрикалық түрде орналасуымен жүзеге асырылады.

6. Оқу материалының концентрикалық түрде орналасуы мазмұнының үнемі қайталану негізінде тереңдетіліп күрделеніп көрініс табады.

7. Оқытудың әлеуметтік-бейімделу тәсілі жеке тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңуді немесе азайтуды көздейді, білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен өмірлік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмыс көзделеді.

8. Іс-әрекеттік оқыту тәсілі оқу үрдісі барысында заттық, тәжірибелік, ойындық іс-әрекеттерін кең түрде қолдануды, сезімдік тәжірибесін дамытуды және молайтуды қарастырады; алгоритмдік ұсынымдарды қолдана отырып оқытудың кезеңдік сипатын қамтамасыз етеді, ал бұлар өз кезегінде жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытып, білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толтыруға, пән бойынша білімдерді, біліктіліктерді және дағдыларды меңгеруге көмектеседі.

9. Коммуникативтік тәсіл – жұппен, топта тілдік қарым-қатынас барысында ақпарат алмасу, білім, біліктілік және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқытудың нәтижесі болып табылады.

10. Жеке және саралап оқыту тәсілі білім алушылардың ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін болжайды және соған орай оларды келесі топтарға бөледі:

1) көзі көрмейтін (толық көрмейтін);

2) көзі көрмейтін – көру сезімінің толық болмауы, жарық сезуі немесе қалдық көруі бар (жақсы көретін көзінде 0,04-ке дейін түзетумен);

3) жарық қабылдағыштық қасиеті бар;

4) жақсы көретін көзінде 0,04 және одан төмен қалдықты көруі бар және одан төмен ауыстырылатын түзетумен;

5) оптикалық түзету жағдайында жақсы көретін көзінде 0,05-0,4 көру өткірлігімен.

Алғашқы төрт топтың білім алушылары – сабақ кезінде оқу материалын тактильдік-есту тәсілі бойынша қабылдайды, Брайль жүйесі бойынша бедерлі-нүктелі қаріппен оқып, жазады, бұл топтың оқу үрдісі көбінесе сезу және есту арқылы жүзеге асырылады. Бесінші топтағы балалар нашар көретіндерге жатады. Олар регламенттенген және жеңілдетілген көру жүктемесінің сақталуын, бұзылған көру қабілетін қорғау және рационалды пайдалану бойынша іс-шараларын, ірі қаріптегі арнайы оқулықтарды, техникалық және оптикалық құралдар жүйесін (ортоскопиялық аспаптар, жолақты лупалар) қажет етеді. Сонымен қатар көзін оптикалық әйнекпен түзеткенде көру өткірлігі 0,2 ден жоғары нашар көретін білім алушылар – қолайлы жағдайда көру арқылы емін-еркін оқиды, жазады, заттарды, шынайы өмірдің құбылыстары мен үрдісін қабылдайды, кеңістікте көру арқылы бағдарлай алады, оқыту кезінде арнайы көрнекілікті, оқытудың қосымша техникалық құралдарын қолдану, қорғау-гигиеналық талаптарды сақтауды қажет етеді.

11. Бағдарлама мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттерін, қазақстандық патриотизмін қалыптастыруға, төзімділігі мен құндылықты-бағдарлық тәсіл қағидасы негізінде қатынас жасау қабілетін дамытуға бағытталады.

12. Түзете-дамыту бағыты кешенді сипатта болып, қалдық көру, есту, сезіну сияқты полисенсорлық қабылдаулары негізінде танымдық әрекеттерін дамытуға бағытталады.

13. Қалыпты жағдайда адамның көру арқылы қабылдауы жетекші болып табылады, сондықтан оқу және жазу үрдісін келесідей іс-әрекеттер реттілігімен көрсетуге болады:

1) әріпті көріп қабылдау;

2) әріпті тану;

3) әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріптерді жазу.

14. Көру қабілеті терең бұзылған жағдайындағы оқу және жазу үрдісі кезінде, компенсациялық механизмнің әсерінің арқасында көру арқылы қабылдауы сезіну арқылы қабылдаумен аламастырылады, ал бұл дегеніміз жазылымдық ақпаратты қабылдау үрдісін қамтамасыз ететін, көру-есту-моторлық триадасының өзгеруіне әкеліп соғады: көру компоненті тактильдікке алмастырылады. Көрмеушілік жағдайындағы оқу және жазу үрдісі - есту мен тактильдік анализаторлары арасында жаңа байланыстар орнатылуы арқылы жүреді.

15. Көрмейтін немесе көру қабілеті терең бұзылған кездегі оқу және жазу үрдісінің техникалық жағын келесі әрекеттермен көрсетуге болады:

1) рельефті-нүктелі қаріппен ұсынылған әріпті тактильді қабылдау;

2) әріптерді тактильдік түрде ажырату және тану;

3) рельефті әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріпті рельефті-нүктелі қаріппен жазу.

16. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгеру қиындықтарының себептері:

1) көру арқылы қабылдаудың симутандық сипатына (бірсәттілік) қарағанда, сезіп қабылдаудың сукцессивтік сипаты (уақыт ішіндегі тізбектігі);

2) бір-бірінен аз ғана айырмашылығы бар, рельфті-нүктелі жазудың ұқсас және айналық әріптерінің дифференциациясы;

3) жазу үрдісінің моторлық операциясының жүзеге асырылуы – көрмейтін баланың жазу үрдісі тек кинетикалық бақылау арқылы жүреді, ал қалыпты көретіндерде бұл процесс екі есе бақылаумен жүреді – кинетикалық және көру;

4) көрмейтін баланың әрбір сөздің немесе жолдың басталуын фиксациялау қажеттілігі.

5) жазудың айналылығы оқуға қатысты, көптеген инверсиялар мен шатасуларды болдырады.

17. Нашар көретін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгерудегі қиындықтар:

1) жазу үрдісін көзбен бақылаудың жеткіліксіздігі;

2) ұқсас белгілер мен әріптер элементтерінің дифференциациясы: бір-бірінен сәл өзгеше;

3) тікелей және көлбеу жазуды араластыру, бұл біршама хаотикалық бейнені тудырады, өз жазуын тануда қиындық тудырады;

4) нашар көретін білім алушыларда көру қабілетінің төмен деңгейі.

18. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу үрдісінің ерекшелілігі оқу және жазу барысында қиындықтар тудырады және көру қабілетінің терең бұзылымдары бар балалардың сауатын ашу барысында арнайы әдістемелік тәсілдердің қолданылуын талап етеді: дайындық кезеңінің болуы, алтынүктелі қалыпта алдын-ала жұмыс жасау, кіші кеңістікте бағдарлау, Брайль аспабында бағдарлау, грифельмен бұрыштық нүктелерді табу жаттығулары, оларды дұрыс оқу, нүктелерді орналастырудың тактильді-қимылдық бейнесін игеру.

19. Тыңдау және сөйлеу тапсырмаларының дәйектілігі және мысалдары:

1) артикуляциялық жаттығулар;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) сөйлеуді қабылдау, сөйлеу ағынынан тілдік бірліктерді бөлу (сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

4) қойылған мақсатқа сәйкес тыңдалған мәтіннен ақпаратты анықтау;

5) диалог құру, әңгімелесушінің көзқарасын қабылдау;

6) сұрақтарды қою және тыңдалған мәтін негізінде жауаптарды тұжырымдау;

7) таныс тақырыптарға мәлімдемелер жасау;

8) бедерлі суреттермен/суреттермен танысу, олар бойынша, жеке әсерлері бойынша, оқылғандарға ұқсас әңгімелер құрастыру;

9) ауызша сурет салу/сипаттама;

10) таныс әңгімелер мен ертегілерді қайталау;

11) ақпаратты әңгімелесушіге және тыңдаушыларға жеткізу.

20. Оқу және жазу алғышарттарын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

көрмейтіндерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар, алтынүктелі қалыпта бағдарлау, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

2) грифельмен, Брайль аспабымен; Брайльдің рельефті-нүктелі шрифтімен басылған оқулықпен танысу, дұрыс отырғызу;

3) Брайль аспабында, жолдың, торлардың орналасуында бағдарлау, грифельмен 1, 3 , 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді рет-ретімен табу біліктілігі ;

4) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді жазу, оларды дұрыс оқи білу, нүктелердің комбинацияларын жаза білу;

5) бұрыштық нүктелер бір уақытта зерттелмейді, бірақ міндетті түрде бекітіле отырып, уақыт бойынша жүйелі түрде зерттеледі;

6) белгілі бір реттіліктегі нүктелерді нөмірлеудің тактильді-қозғалтқыш бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

7) 2 және 5 нүктелерді зерттеу кезінде бастапқыда олар қабылдауды жеңілдету үшін жоғарғы нүктемен бірге ұсынылады: мысалы, 1,2, содан кейін 2 бөлек; 4,5, содан кейін 5 бөлек.

8) нүктелердің тактильдік-қозғалыс бейнелерін, олардың үйлесім түрлерін игеру;

9) рельефтік суреттер мен сызбалар түрінде ұсынылған ақпаратты оқу;

нашар көретіндерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар, қолды үйлестіру және дәл қимылдау;

2) дәптермен, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау; сурет салу, штрихтау, дөңгелектеу; трафарет бойынша заттарды дөңгелектеу, бояу;

3) жұмыс жолында дәптерде бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және тік сызықтар) түсіну;

4) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарық, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

5) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, айналмалы қозғалыстар);

6) әрбір элементті жазған кезде қозғалыс траекторияларын талдау, түсініктеме беру;

7) әріптер элементтерінің қозғалыс бейнелерін, олардың қосылыстарының түрлерін, үйлесімдерін меңгеру (нашар көретіндерге тік, көлбеу емес жазуды үйретуге назар аудару).

21. Көрмейтіндерде бастапқы кезеңде оқыту үшін жиһаз бен сөрелер, кітаптар, басқа заттар үнемі бекітілген жерлерде тұруы өте маңызды, бұл кеңістікте тез бағдарлануға ықпал етеді. Көрмейтін білім алушылар осы кеңістікті игергеннен кейін, сыныптағы жиһазды әртүрлі жұмыс түрлері (жеке, жұптық, топтық) және ойындар (басқа да белсенді әдістер) үшін жылжытуларына болады.

22. Көру қабілеті нашар және қалдық көру кезінде көру жүктеме реті мыналарды қамтиды:

1) көздің жұмысы мен демалуының кезектесуі;

2) көру функциясының жағдайына сәйкес үздіксіз көру жүктемесін орынды шектеу, әсіресе патологиялық бұзылым барысында;

3) сыртқы әлемнің нысандарын көру және бақылау, жазу, еңбек операцияларын жүргізу үшін көруіне жайлы жағдайлар жасау;

4) қабылдау объектілерін өлшемі, түсі, формаларының күрделілігі, олардың саны, фондық шу сипаты бойынша таңдау.

23. Бағдарламалық материалды толыққанды жүзеге асыру үшін оқу үрдісін жабдықтау нормалары белгіленген:

1) Брайльдің рельефті-нүктелі қарпімен басылған оқулық; Брайль аспабы, грифель, алтынүктелі қалып;

2) нашар көретіндерге: "Букварь, Обучение грамоте" оқу-әдістемелік кешені, оған оқулық, жазу үлгілері, жұмыс дәптерлері, әдістемелік құрал.

3) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жиынтығы: проектор, интерактивті тақта немесе экран;

4) электрондық басылымдар, DVD–гі бейнефильмдер, электронды плакаттар;

5) компьютер жиынтығы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web-камера (Веб), желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы;

6) қабырғалық аудиториялық тақта.

24. Тілдік оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратуралар) мен дидактикалық құралдар (ақпарат тасымалдағыштар) белсенді түрде қолданылады, соның ішінде:

1) оптикалық түзеу құралдары: лупалар (қолдық, стационарлық және тіректік); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар мен монокулярлар; проекциялық ұлғайтқыш аппараттары (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аумағының кемістігі бар тұлғалар үшін (гемианопсия, құбырлы көру) көру аумағын қажетті шектеуде өзгертетін арнайы оптикалық жүйелер; егер көру сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайында болса, түссіз қапталған әйнектен немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзеткіш линзалар сияқты жарық техникасы қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: IBM үйлесімді дербес компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік принтер Index Everest-D, сканерлеуге және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды ұлғайтатын бағдарлама;

4) электрондық ұлғайтқыш құрылғысы "Книга", "Video Light VGA";

5) нашар көретіндерге арналған портативтік ұлғайтқыш құрылғы.

3-тарау. "Букварь", "Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь", "Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

25. "Букварь", "Обучение грамоте" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) мектепке дейінгі сыныпта аптасына 5 сағат, оқу жылы бойынша 160 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және

ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

26. Сауат ашу үрдісі келесі кезеңдерге бөлінеді: пропедевтикалық, әліпеге дейінгі, әліппе кезеңді, әліппеден кейінгі. 0-сыныпта Дайындық кезеңі жүзеге асырылады.

27. Бағдарламаның мазмұны келесі ортақ бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

28. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлық, тәжірибелік тәжірибені байыту;

2) сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз);

3) тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) тыңдалған материалды қайталап айту;

5) оқиғаларды болжау;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) сөйлеу нормаларын сақтай отырып әр түрлі жағдайларда қарым-қатынасқа түсу;

8) бағалау пікірін айту;

9) әңгіме құрастыру;

10) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

29. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) сөйлеуді дамыту;

3) оқылған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

5) мәтіндегі лексикалық және синтаксикалық бірліктер рөлін түсіну;

6) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

7) мәтіннің түрін, жанрын және стилін анықтау;

8) мәтіндердің салыстырмалы талдауы.

30."Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сезімдік қабылдау мен бағдарлауды дамыту;

2) мәтін құру;

3) жазудың графикалық нормаларын сақтау;

4) жұмыстағы қателерді табу және түзету.

31. Мектепке дейінгі сыныптағы білім берудің базалық мазмұны:

"Тыңдалым және айтылым":

1) үстел бетіндегі заттарды екі қолмен жүйелі түрде тексеру (жоғарыдан төменге);

2) заттардың белгілерін текстурасы (тегістігі, кедір-бұдырлығы), температуралық қасиеттері бойынша бөлу, зат жасалған материалды анықтау;

3) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша ажырату және тану;

4) дыбысты түсіну және қоршаған болмыстан дыбыстың шығуы;

5) дыбыстың дыбыс көзімен арақатынасы;

6) дыбыстың локализациясы (бағыт бойынша, дыбыс көзіне дейінгі қашықтық бойынша, дыбыс күші бойынша);

7) табиғи заттармен, муляждармен, ойыншықтармен пәндік-тәжірибелік іс-әрекет, түрлі-түсті және бедерлі суреттердегі кескіндермен жұмыс, аппликациялармен жұмыс;

8) ірі, анық, жүктелмеген иллюстрациялардың егжей-тегжейін сипаттау;

9) әлемнің тұтас бейнесінің құрамдас бөлігі ретінде тіл туралы алғашқы идеялар;

10) сөйлеудің негізгі бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз);

11) естілетін сөздің дыбыстық жағы;

12) сөйлемдер мен шағын мәтіндердің интонациялық бояуы;

13) ауызша емес қарым-қатынас құралдары: интонация, әлпет, ым-ишара, бет қимылы;

14) орфоэпия нормалары және сөйлемді дұрыс интонациялау;

15) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайындағы сөйлеу этикетінің нормалары (өтініш, алғыс, құттықтау);

16) фонемалық есту мен дикцияны (тілдің бұрышы) дамытуға арналған артикуляциялық жаттығулар;

17) артикуляциялық жаттығулар;

18) сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

19) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалды аспектілер);

20) дауыссыз дыбыстарды қаттылық/жұмсақтық және дауыссыз/саңырау бойынша жіктеу;

21) сөздерді буындарға бөлу; екпінді және соқпалы емес буындар;

22) дауысты және дауыссыз дыбыстарға әлсіз және күшті позициялар;

23) дыбыс пен екпіннің семантикалық рөлі (құлып - құлып);

24) мәтіндерді, әңгімелерді тыңдау; мәтіннің негізгі тақырыбы мен ойларын бөліп көрсету, тыңдағанды қайталау;

25) диалогтар, диалогтарға қатысу, сұрақ-жауаптарды тұжырымдау, тыңдаушының назарын аудару.

"Оқылым":

1) сұрақтар бойынша қайталау, объектілерді олардың белгілері бойынша салыстыру , заттарды топтастыру (артық затты алып тастау), заттарды олардың түр ұғымдары, атаулары бойынша жіктеу;

2) сөз бен бейнені салыстыру, сөздік қорын толықтыру, әңгімелесуге қатысу (өмірлік әсерлері бойынша, ертегінің мазмұны бойынша);

3) сұрақтар бойынша тыңдалғанды қайталау;

4) заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау;

5) рельефті суреттерді сүреттеу, "оқу";

6) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау;

7) буын кіші айтылым бірлігі ретінде;

8) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың құрылымы;

9) әр түрлі буын құрылымы бар сөйлемдердің, сөздердің рельефтік сызбалары;

10) нүктелер комбинациясын оны құрайтын элементтерге (нүктелерге) ақылмен бөліңіз;

11) табиғи заттарды қолдана отырып, пәндік-тәжірибелік ойын әрекеті: толтырылған жануарлар, муляждар, рельефтер, ойыншықтар, қосымшалар;

12) олардың сипаттамасы;

13) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

14) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы.

"Жазылым":

көрмейтіндерде:

1) саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын, қолдың үйлестірілуі мен дәл қимыл-қозғалысын дамытуға арналған жаттығулар;

2) Л.Брайль аспабында жазу құрылғысымен, грифельмен танысу, қолдану ережелері ;

3) парақ кеңістігінде, дәптерде бағдарлай білу;

4) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша танып, ажырата білу, оларды бедерлі суреттермен байланыстыру;

5) сенсорлық эталондармен өз бетінше жұмыс істей білу (түсі, пішіні, шамасы);

6) партада бағдарлай білуді дамыту (әрбір заттың өзінің тұрақты орны бар), бірінші оқу кітабында және оның беттерінде бағдарлай білу;

7) нүктелерден ою-өрнектерді тесу, алты нүктелі қалыптарды пайдалана отырып нүктелерді жазу;

8) алтынүктелі қалыпта бағдарлау, алтынүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

9) Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуында бағдарлау, 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді грифельмен таба білу;

10) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді рет-ретімен жазу, оларды дұрыс оқи білу;

11) нүктелерді белгілі бір ретпен нөмірлеудің тактильді-қозғалтқыш бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), олардың комбинациялары, содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

12) қалыптағы нүктелердің дұрыс орналасуы-алты нүкте;

нашар көретіндерге арналған жазылым:

1) дәптермен танысу, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау;

2) сурет салу, штрихтау, дөңгелектеу;

3) заттарды трафарет бойынша жиектеу, бояу;

4) дәптерде жұмыс жолында бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін түсіну (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және тік сызықтар);

5) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

6) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, дөңгелек қозғалыстар), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру;

7) әр элементті жазу кезінде қозғалыс траекторияларын талдау;

8) элементтерді жазуға түсініктемелер;

9) әріптерді салу реттілігін түсіну;

10) әріптердің қозғалыс бейнелерін, олардың буындардағы, комбинациялардағы қосылу түрлерін игеру.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

32. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлімше ретін, төртінші сан - оқыту мақсатының реттік нөмірін білдіреді. 0.1.2.1 кодында "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" –оқыту мақсатының реттік саны.

33. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тыңдалым және айтылым" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Сенсорлық және тәжірибелік біліктілігін байыту	0.1.1.1 екі қолмен затты тексеру; 0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы, температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.15 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттарды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжірибелік қызметті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну

1.2. Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.2.1 сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 0.1.2.6 екпінді сөзге дұрыс қолдану
1.3. Тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау	0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау
1.4. Тыңдалған материалды қайталап айту	0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған сөйлемдерді қалпына келтіріңіз
1.5. Оқиғаларды болжау	0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/иллюстрацияларды таңдау
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану
1.7. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу
1.8. Бағалау пікірін білдіру	0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға/ мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу
1.9. Әңгіме құрастыру	0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және /немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру
1.10. Сөздің дыбыстық түрінде бағдарлау	0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау; 0.1.10.3 дауысты/дауыссыз, екпінді/екпінсіз/, қатаң/ ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің, буынның дыбыстық сызбасын құрастыру

2) "Оқылым" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану;

2.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту (мақсат -5 көрмейтіндер үшін)	0.2.1.2 иллюстрацияларда/ бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу ; 0.2.1.4 дұрыс қалыпты ұстау, кітапты дұрыс қою; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлау; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу
2.2. Сөйлеуді дамыту және нақтылау	0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді "оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау
2.3. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау
2.4. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын , ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру
2.5. Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен)
2.6. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет
2.7. Мәтіндердің типтері мен жанрларын анықтау	0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	0.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау

3) "Жазылым" бөлімі:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	көрмейтіндер үшін:

3.1. Сипап сезу қабылдауы мен бағдарлауын дамыту (көзі көрмейтіндер үшін)	0.3.1.1 саусақ ойындарын, саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын, саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау
3.2. Мәтін құру	0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану
3.3. Жазудың графикалық нормаларын сақтау	көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте , 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу
3.4. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру

34. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің 0-сыныбындағы (қазақ тілінде оқыту) көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған "Букварь", Обучение грамоте" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес іске асырылады.

35. Оқыту барсында әр бөлім мен тақырыптарға берілетін сағаттар саны балалардың үлгеріміне қарай мұғалім өзі бөледі.

Параграф 3. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сынып үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Дайындық кезеңі	0.1.1.1 екі қолмен затты тексере білу; 0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы, температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.1.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.2.1 сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.2.1.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау;	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-

	0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау	0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру
2-тоқсан			
	0.1.1.2 заттарды дәйекті және белсенді түрде тексеру; 0.1.1.3 сезіну арқылы қабылдаудың барлық мүмкіндіктерін қолдану: саусақ, алақан, білек; 0.1.1.4 заттардың белгілерін құрылымы, температурасы, материалы бойынша ажырату; 0.1.1.5 қоршаған шындықтың дыбыстарын бөліп көрсету және ажырату; 0.1.1.6 дыбыстарды бағыты, күші, дыбысталу орны бойынша ажырату; 0.1.1.7 нысандарды пішіні, түсі, өлшемі бойынша ажырату және сипаттау; 0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар,	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.2.1.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ;	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1саусақ ойында-рын, саусақтардың жанасуын және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және

Дайындық кезеңі	барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжірибелік қызметті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.1 сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.3 ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырату; 0.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.6 екпінді сөзбен дұрыс қолдану; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану; 0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру;	0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің	бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және

	0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып, пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.1 тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырату; 0.1.10.2 дыбыстарды сөзден бөлу,олардың санын анықтау; 0.1.10.3 дауысты/дауыссыз,екпінді/екпінсіз/, қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату	поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу
3-тоқсан			
	0.1.1.8 заттарды сипаты бойынша тану; 0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжірибелік қызметті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.6 екпінді сөзбен дұрыс қолдану; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған	0.2.1.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.1 заттарды олардың белгілері бойынша салыстыру, артық заттарды қоспағанда, заттарды топтастыру; 0.2.2.2 бедерлі сызбаларды/суреттерді " оқу", сөздер мен бейнелерді салыстыру; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау;	көрмейтіндер үшін: 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды,

Дайындық кезеңі	сөйлемдерді қалпына келтіріңіз; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану; 0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға /мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.3 дауысты/ дауыссыз,екпінді/екпінсіз /, қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің дыбыстық сызбасын құрастыру	0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату; 0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет; 0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру
4-тоқсан			
	0.1.1.9 заттарды атауы, өлшемі, пішіні және		көрмейтіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуын

Дайындық кезеңі	басқа да сипаттамалары бойынша топтастыру; 0.1.1.10 табиғи заттар-ды: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликацияларды пайдалана отырып, заттық-тәжірибелік қызметті жүзеге асыру; өз қызметін түсіну; 0.1.2.1 сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз); 0.1.2.2 мәтінді, сөйлемді, сөзді, дыбысты, екпінді ажырату; 0.1.2.5 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.6 екпінді сөзбен дұрыс қолдану; 0.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 0.1.3.2 кейіпкерлердің іс-әрекеттері бағалау; 0.1.4.1 кеңестерге сүйене отырып тыңдалған материалды қайталап айту; 0.1.4.2 мұғалімнің қолдауымен деформацияланған сөйлемдерді қалпына келтіріңіз; 0.1.5.1 мазмұнда тақырыпты бөлектеу, сюжетке рельфті сурет/ иллюстрацияларды таңдау; 0.1.6.1 сөйлеуде сөйлеу тілдік емес қарым-қатынас құралдары не үшін қолданылатынын білу (мимика, ым-ишара); 0.1.6.2 интонацияны не үшін сақтау керектігін білу: сөйлеуде баяндау, сұрау, лепті интонацияны дұрыс қолдану; 0.1.7.1 сюжеттік сурет бойынша және/немесе	0.2.1.1 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырата білу, оларды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану; 0.2.1.2 иллюстрацияларда / бедерлі суреттерде/ аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 0.2.1.3 партада, қағаз бетінде, кітапта бағдарлай білу; 0.1.2.4 дұрыс қалыпта ұстау, кітапты дұрыс қою ; 0.2.1.5 алты нүктелі қалыпта бағдарлану; 0.2.1.6 алты нүктелі қалыптағы нүктелердің комбинациясын оқу; 0.2.2.3 заттардың әрекеттері мен белгілерін сипаттайтын сөздерді таңдау; 0.2.2.4 өмірлік әсерлер, ертегі, әңгіме бойынша әңгімеге қатысу; 0.2.2.5 тыңдалымды қойылған сұрақтар бойынша мазмұндау; 0.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтін тақырыбын анықтау; 0.2.4.1 сюжеттік бөлімдердің ретін анықтау және қайта құру; 0.2.4.2 мұғалімнің көмегімен баяндаудың басталуын, ортасын және соңын анықтау; 0.2.4.3 әңгімелеу мәтінді жалғастыру (мұғалім мәтіннің басталуын ұсынады); 0.2.4.4 мұғалімнің көмегімен деформацияланған мәтінді қалпына келтіру; 0.2.5.1 заттарды, олардың белгілері мен әрекеттерін білдіретін сөздерді атау және ажырату;	және ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, грифельмен жұмыс кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлау; 0.3.1.3 Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 0.3.1.4 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау, жазу кезінде дұрыс қалыпта отыру; нашар көретіндер үшін: 0.3.1.1 саусақ ойындарын , саусақтардың жанасуы мен ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығуларды орындау, жазу кезінде қолдың қимылын үйлестіру; 0.3.1.2 жазу дәптерін дұрыс қоя білу, жазу кезінде қалам ұстау; 0.3.2.1 берілген тақырып бойынша 2-3 сөзден қарапайым сөйлемдер құрыңыз, заттарды, әрекеттерді, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдану; көрмейтіндер үшін: 0.3.3.1 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып белгілі бір ретпен жазу: 1-нүкте; содан кейін 3-нүкте, 1,3-нүктелердің комбинациясы; содан кейін 4-нүкте және 1,3,4-нүктелердің комбинациясы; 6-нүкте; 0.3.3.2 бұрыштық нүктелермен әртүрлі комбинацияларды көшіріп жазу және айту арқылы жазу; 0.3.3.3 1,2 және 2 нүктелерін бөлек жаза

	мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 12 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 0.1.7.2 қарапайым диалогтарды құра білу; 0.1.8.1 тыңдалған әңгімеге/ертегіге, оқиғаға /мультфильмге қатынасын айту, оны қарапайым сөйлемдермен негіздеу; 0.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып және/немесе жоспарға сүйене отырып пәндік сурет бойынша 8-12 сөзге дейінгі көлемде сипаттау және баяндау әңгімелерін құрастыру; 0.1.10.3 дауысты/ дауыссыз, екпінді/ екпінсіз/, қатаң/ұяң дыбыстарды ажырату; 0.1.10.4 екпінді буынды анықтау; 0.1.10.5 сөздің дыбыстық сызбасын құрастыру	0.2.5.2 жалпылама мағынасы бар қарапайым сөздерді білу; 0.2.5.3 ең көп таралған антонимдерді атау (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.1 сұраулы және бұйрық қаратпа сөздерін ажырату білу; 0.2.6.2 сөздік емес қарым-қатынас құралдарын қолдана отырып диалог құру: интонация, дене қимылы, ым-ишара, бет-әлпет; 0.2.7.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын тану; 1.2.8.1 ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, мақал-мәтелдер, жаңылтпаштар тыңдау және қайталау	білу; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 0.3.3.4 нүктелердің комбинацияларын дұрыс жазу; нашар көретіндер үшін: 0.3.3.1 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 0.3.3.2 әріптердің негізгі элементтерін және олардың реттілігін үлгі бойынша дөңгелектеу, жазу; 0.3.3.3 бас әріп (бас әріп) және кіші әріп элементтерін және олардың қосындыларын үлгі бойынша үзіліссіз жалғауды қолдана отырып жазу; 0.3.4.1 нүктелердің орналасуын, комбинациясын (көрмейтіндер); әріптер элементтерін (нашар көретін) тексеру

Ескерту:

1) бір тоқсан ішіндегі оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің әртүрлі түрлері бойынша біріктіріледі;

2) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және/немесе күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2024 жылғы 6 қарашадағы
№ 327 бұйрығына
61-қосымша

Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 – сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – көру қабілеті бұзылған балалардың білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, қарапайым грамматикалық түсініктерді қалыптастыру, лексикалық тақырыптарды зерделеу негізінде тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын меңгеру процесінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру.

3. Бағдарламаның оқу міндеттері:

1) сезімдік тәжірибені байыту; сипап сезу, есту, қалдық көру арқылы қабылдаудың барлық арсеналын қолдануға үйрету; талдаушы бақылау дағдыларын дамыту;

2) ақпаратты талдау, салыстыру, жалпылау, жүйелеу қабілетін дамыту;

3) лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту және нақтылау; диалогтық және монологтық сөйлеуді жетілдіру;

4) фонематикалық естуді дамыту; дыбыстық талдау және синтездеу дағдыларын жетілдіру;

5) оқулық мәтіндердің материалдары негізінде, дұрыс, үзбей, буындап оқу дағдыларын қалыптастыру, орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгерту;

6) көру қабілеті бұзылған білім алушыларда мәтінді мақсатты түрде түсіну арқылы дұрыс оқу іс-әрекетін қалыптастыру, оқуға және кітапқа деген қызығушылықты арттыру;

7) жазу дағдыларын қалыптастыру: көрмейтіндерде - Брайльдің бедерлі-нүктелі қарпімен; нашар көретіндерде –тегіс басылған (көлбеу емес) тікелей жазу;

8) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту: топтағы қарым-қатынас, диалогқа қатысу, сахналау, рөлдік ойындар, сөйлеу әдебінің сөздерін қолдану;

9) оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

10) қойылған міндет пен оны іске асыру шарттарына сәйкес өзінің оқу іс-әрекеттерін жоспарлау, бақылау және бағалау білктілігін қалыптастыру;

11) оқу іс-әрекетінің сәттілік/сәтсіздік себептерін түсіне білуді қалыптастыру.

4. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) сенсорлық саласын дамыту: сипап сезу, есту арқылы қабылдауын, қалдық көру қабілетін;

2) қолды жазуға және бедерлі-нүктелі қарпімен оқуға дайындау, шағын кеңістікте бағдарлау дағдыларын дамыту;

3) сөйлеу вербализмінің алдын-алу.

2-тарау. Оқу үрдісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Сауат ашуға оқыту оқу материалының концентрикалық орналасуы, оқытудың әлеуметтік бейімделу бағыттылығы, белсенділік, коммуникативтік, сараланған, құндылыққа бағдарланған түзету-дамыту тәсілдері қағидаттары негізінде жүзеге асырылады.

6. Оқу материалының концентрикалық орналасуы үнемі қайталануын, мазмұнының одан әрі кеңеюі мен күрделенуін, оның жекелеген элементтерінің тереңдеуі мен нақтылануын болжайды.

7. Оқытудың әлеуметтік бейімделу бағыты жеке тұлғаның әлеуметтік бейімсіздігін жеңуді немесе азайтуды көздейді, білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысу үшін қажетті мінез-құлық нормалары мен өмірлік дағдыларды игеру бойынша арнайы жұмыс көзделеді.

8. Белсенді оқыту принципі оқу процесінде пәндік, практикалық, ойын іс-әрекеттерін кеңінен қолдануды; сезімдік тәжірибені дамыту және байыту, алгоритмдік нұсқауларды қолдана отырып, оқытудың кезеңдік сипатын қамтамасыз етуді білдіреді, бұл жоғары психикалық функциялардың сенсомоторлық негізін дамытуға, көру қабілеті бұзылған білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігін өтеуге, пән бойынша білімді, білік, дағдыларды игеруге мүмкіндік береді.

9. Оқытудағы коммуникативті тәсіл - -ақпарат беру және хабарлау, жұпта, топта тілдік өзара әрекеттесу процесінде білім, білік және дағдылармен алмасу; оқытудың нәтижесі-тіл арқылы қарым-қатынас жасау қабілеті болып табылады.

10. Сараланған тәсілі білім алушылардың әртүрлі топтары үшін оқу процесін саралауды көздейді:

1) көрмейтін (толық көрмейтін);

2) көрмейтін – көру сезімінің толық болмауы, жарық сезуі немесе қалдық көруі бар (жақсы көретін көзінде 0,04-ке дейін түзетумен);

3) жарық сезуі бар;

4) жақсы көретін көзінде 0,04 және одан төмен қалдықты көруі бар және одан төмен ауыстырылатын түзетумен;

5) көру өткірлігі жақсы көретін көзінде 0,05-тен 0,04-ке дейін және көзілдірікпен түзетуі бар);

Алғашқы төрт кіші топ (көзі толық көрмейтін және көру өткірлігі жақсы көретін көзінде 0,05-тен 0,04-ке дейін және көзілдірікпен түзетуі бар) сабақ барысында оқу материалын қабылдаудың тактильді-есту тәсілін пайдаланады, Брайль жүйесі бойынша

бедерлі-нүктелі тәсілмен оқиды және жазады. Бесінші кіші топ - көру өткірлігі жақсы көретін көзінде 0,05-тен 0,04-ке дейін және көзілдірікпен түзетуі бар білім алушылар-регламенттелген жеңілдетілген көру жүктемесін, көру қабілетінің төмендігін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі іс-шараларды, үлкейтілген қаріппен оқулықтарды, арнайы көрнекі, техникалық және оптикалық құралдар жүйесін (үстеме ортоскопиялық, кіші үлкейткіштер) қолдануды сақтауды қажет етеді.

11. Мәтіндердің мазмұны қазақстандық патриотизмді, рухани-адамгершілік қасиеттерді қалыптастыруға, құндылыққа бағдарланған тәсіл қағидатына сәйкес толеранттылық пен қарым-қатынас жасау қабілетін дамытуға бағытталады

12. Оқытудың түзете-дамыту тәсілі кешенді сипатта болып, қалдық көру, есту, сезіну сияқты полисенсорлық қабылдаулар негізінде танымдық әрекеттерді дамытуға бағытталады.

13. Қалыпты жағдайда адамның көру арқылы қабылдауы жетекші болып табылады, сондықтан оқу және жазу процесін келесідей іс-әрекеттер реттілігімен ұсынуға болады:

1) әріпті көріп қабылдау;

2) әріпті тану;

3) әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріптерді айту (жазу).

14. Көру қабілеті бұзылған жағдайында өтетін оқу және жазу процесінде компенсациялық механизмінің әсерінен қабылдаудың көру түрі сипап сезу түріне ауыстырылады, бұл жазбаша ақпаратты қабылдау процесін қамтамасыз ететін көру-есту-моторлық үштігінің өзгеруіне әкеледі: көру компоненті тактильді түрге ауыстырылады. Көрмеу жағдайында жүзеге асырылатын оқу және жазу процесі есту және тактильді анализатор арасында жаңа байланыстар орнату арқылы іске асырылады.

15. Көрмейтін немесе көру қабілеті терең бұзылған жағдайында өтетін оқу және жазу процесінің техникалық жағын келесі әрекеттермен сипаттауға болады:

1) бедерлі-нүктелі қарпімен ұсынылған әріпті тактильді қабылдау;

2) әріптерді тактильдік түрде ажырату және тану;

3) бедерлі әріпті тиісті дыбыспен сәйкестеу;

4) әріпті бедерлі-нүктелі қарпімен жазу.

16. Көрмейтін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгерудегі қиындықтары:

1) көру арқылы қабылдаудың симутандық (бірсәттілік) сипатына қарағанда, сипап сезу арқылы қабылдаудың сукцессивтік (уақыт ішіндегі тізбектігі) сипаты;

2) бір-бірінен аз ғана айырмашылығы бар, бедерлі-нүктелі жазудың ұқсас және айна әріптерінің сарапануы;

3) жазу процесінің моторлық операциясының жүзеге асырылуы – көрмейтін баланың жазу процесі тек қимыл қозғалыс бақылау арқылы жүреді, ал қалыпты көретіндерде бұл процесс қосарланған бақылаумен жүреді – кинетикалық және көру;

4) көрмейтін балада әрбір сөздің немесе жолдың басталуын бекіту қажеттілігі;

5) оқуға қарасты жазудың ұқсатығы, бұл көптеген инверсиялар мен шатасуларды тудырады.

17. Нашар көретін білім алушылардың оқу және жазу дағдыларын меңгерудегі қиындықтар:

1) жазу процесін көзбен бақылаудың жеткіліксіздігі;

2) бір-бірінен сәл өзгеше: ұқсас белгілер мен әріптердің Ш, Щ, М, И сарапануы:

3) түзу және көлбеу жазуды араластыру, бұл біршама ретсіздікті, өз жазбасын тануда қиындық туғызады;

4) нашар көретіндердің көру бақылауының төмен деңгейі.

18. Көрмейтіндердің жазу мен оқу процесінің ерекшелігі сауат ашуға үйретуде арнайы әдістемелік тәсілдерді қолдануды талап етеді: дайындық кезеңінің болуы, алты нүктелі қалыпта алдын-ала жұмыс жасау, шағын кеңістікте бағдарлану, Брайль құралында бағдарлау: грифельмен бұрыштық нүктелерді табуға жаттығу, оларды дұрыс оқи білу, нүктелер комбинациясының тактильді-қимылдық бейнелерін игеру.

19. Тыңдалым және айтылым бойынша тапсырмаларының реттілігі және мысалдары :

1) артикуляциялық жаттығулар;

2) сөздерді дыбыстық талдау;

3) сөйлеуді қабылдау, сөйлеу ағынынан тілдік бірліктерді бөлу (сөйлем, сөз, буын, дыбыс), сөйлемді, сөздің дыбыстық құрамын, буынды модельдеу;

4) қойылған мақсатқа сәйкес тыңдалған мәтіннен ақпаратты анықтау, мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру;

5) диалог құру, әңгімелесушінің көзқарасын қабылдау; сұрақтарды қою және тыңдалған / оқылған мәтін негізінде жауаптарды тұжырымдау;

6) бедерлі кескіндермен/суреттермен танысу, олар бойынша, жеке әсерлері бойынша, тыңдалғанға ұқсас әңгімелер құрастыру;

7) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

8) "зат" және "сөз" ұғымдарын ажырату: заттың атауы ретіндегі сөз; заттардың белгілерін білдіретін сөздер; іс-әрекеттерді білдіретін сөздер;

9) таныс тақырыптар бойынша пікірлер құрастыру;

10) таныс әңгімелер мен ертегілерді қайталау; өлеңдерді, мақал-мәтелдерді, жаңылтпаштарды жатқа оқу;

11) түрлі жанрлардың ерекшеліктерін бөліп көрсету; шығарманың тақырыбын, басты ойын айқындау;

12) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп қайталау, оқылған мазмұнға көзқарас білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

20. Көрмейтін оқушыларда оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

1) алты нүктелі қалыпта бағдарлау, алты нүктелі қалыпта нүктелерді, нүктелердің комбинациясын жазу;

2) жазуға дайындық: Брайль аспабының дұрыс орналасуы, тұруы және жазу кезінде грифельді ұстай білуі, Брайль аспабында бағдарлай алу білігін қалыптастыру (Брайль аспабын жоғарыдан төмен қарай дұрыс тексеру, жұмыс жолы, тор көз, бос орын, төрт штифті табу, қағазды бастапқы және қайта пайдалану кезінде дұрыс сала білуі);

3) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді жазу және оқу, оларды дұрыс оқу, дұрыс жазу және нүктелер комбинациясын оқи білуі (брайль нүктелері бір уақытта емес, керісінше нүктелер комбинациясын міндетті түрде бекіте отырып, кезекпен уақыт бойынша оқытылады);

4) 2 және 5 нүктелерін жазу және оқу: қабылдауды жеңілдету үшін бастапқыда олар жоғарғы нүктемен бірге ұсынылады, мысалы, 1, 2, содан кейін 2 бөлек; 4, 5 бірге, содан кейін 5 бөлек;

5) әрбір оқытылатын дыбыс пен әріптің дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдауын жүргізу; сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу;

6) әріптердің тактильді-қимыл бейнелерін (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы) – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында меңгеру;

7) әріптер элементтерін жазу, әріптер мен буындарды жазу, Брайль қарпімен айналы әріптерді ажыратуға үйрету, мысалы С және Ш, Т және Ю;

8) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу (бүкіл 1-сыныпта екі бос орын қалдыруды үйрету); жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздерді айту арқылы жазу; сөз тіркестерін, сөйлемдерді көшіру;

9) тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға ауыса отырып, әр түрлі құрылымдағы сөздерді буындап оқуға үйрету;

10) тыныс белгілері ережелерін: сөйлем соңындағы нүкте, леп белгісі, сұрақ белгісін ескеріп, сөйлемдерді жазу және оқу.

11) екпінді сақтай отырып (баяндау, лепті, сұраулы екпінді), мұғалімнің сұрақтары бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

12) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну; баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқужәне түзету;

13) бас әріптің мағынасын, сөйлемнің басында, есімнің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б.жағдайда қалай қолданылатынын түсіну. Көрмейтін оқушылар үшін бас әріпті қолданудың маңызы ерекше: ол теориялық тұрғыдан екінші немесе үшінші тоқсанда ұсынылады; Брайль қарпімен оқу және жазу кезінде көрмейтін оқушылар бас әріп белгісін (4, 5 нүкте) пайдаланбайды, өйткені тактильді қабылдау кезінде көптеген қосымша белгілер шатасуға және материалды ретсіз меңгеруге әкеледі

, мысалы, көрмейтін бірінші сынып оқушысына мысалдағы жазылғанды меңгеру өте қиын: Тоқтар Серіков Алматы қаласында тұрады;

14) Брайль бойынша тасымалдау ережелерін сақтай отырып, сөздерді дауыссыздардың тоғысуынсыз буындар бойынша тасымалдау;

15) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды практикада қолдану: ысқырған дыбыстардан кейін тұратын дауыстыларды белгілеу (жи-ши, ча-ща, чу-щу); сөздерді бөлек жазу; сөйлем соңындағы тыныс белгілері; сөздердегі -чк-,-чн-, -нщ-, -шн- дұрыс жазу; сөздердегі Ь жіңішке және Ъ жуан белгінің дұрыс жазылуы; сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

16) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

21. Нашар көретіндерде оқу және жазу дағдыларын қалыптастыру бойынша тапсырмалардың реттілігі және мысалдары:

1) оқулықпен, жұмыс дәптерімен, жазу үлгісімен, парақпен танысу;

2) дәптердегі жұмыс жолына бағдарлау, дәптер парағының жоларалық кеңістігін (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және түзу сызықтар) түсіну;

3) графикалық жаттығуларды орындау; сурет салу, штрихтау, айналдырып белгілеу; заттарды трафарет бойынша айналдырып белгілеу, бояу; жазуға дайындау (денені дұрыс ұстау, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

4) жазу кезінде қол қозғалыстарының негізгі бағыттарын игеру (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, айналмалы қозғалыстар), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру; жазу кезінде әр элементтің қозғалыс траекторияларын талдау; элементтерді жазуға түсініктемелер;

5) әріптерді жазу реттілігін түсіндіру; әріптердің көру-қимыл бейнелерін, олардың буындардағы, тіркестердегі біріктірілу түрлерін меңгеру; жазудағы ұқсас әріптерді ажыратуға үйрету, мысалы, М және Ш;

6) түрлі құрылымды сөздерді бүтіндей сөздерге, сөз тіркестеріне ауыса отырып, буынмен баяу оқуға үйрету;

7) сөйлем соңындағы нүкте, леп белгісі, сұрақ белгісі, т.б. тыныс белгілері ережелерін ескеріп, сөйлемдерді жазу және оқу;

8) екпінді сақтай отырып (баяндау, лепті, сұраулы екпінді), мұғалімнің сұрақтары бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

9) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы бойынша жақын және қарама-қарсы сөздер , көп мағыналы сөздер);

10) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну; баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқу;

11) бас әріптің мағынасы, сөйлемнің басында, жалқы есімнің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. бас әріптің қалай қолданылатынын түсіну;

12) тасымалдау ережелерін сақтай отырып, сөздерді дауыссыздардың тоғысуынсыз буындар бойынша тасымалдау;

13) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды практикада қолдану: ызың дыбыстардан кейін тұратын дауыстыларды белгілеу (жи-ши, ча-ща, чу-щу); сөздерді бөлек жазу; сөйлем соңындағы тыныс белгілері; сөздердегі -чк-,-чн-, -нщ-, -шн- дұрыс жазу; сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

14) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...).

22. Көрмейтіндерде бастапқы кезеңде оқыту үшін жиһаз бен сөрелер, кітаптар, басқа заттар үнемі бекітілген жерлерде тұруы өте маңызды, бұл кеңістікте тез бағдарлануға ықпал етеді. Көрмейтін білім алушылар осы кеңістікті игергеннен кейін, сыныптағы жиһазды әртүрлі жұмыс түрлері (жеке, жұптық, топтық) және ойындар (басқа да белсенді әдістер) үшін жылжытуға болады. Көрмейтін оқушыға сыныптағы жиһаздың орны ауысқаны туралы ескерту керек.

23. Нашар көретіндерде және қалдық көруі кезінде көру жүктемесінің күн тәртібі мыналарды қамтиды:

1) көздің жұмысы мен демалуының кезектесуі;

2) көру функциясының жағдайына сәйкес, әсіресе патологиялық процестің фонында бұзылыс барысында үздіксіз көру жүктемесін орынды шектеу;

3) сыртқы әлемнің нысандарын бақылау, оқу, көру бақылауындағы еңбек операциялары үшін көруіне жайлы жағдайлар жасау;

4) қабылдау объектілерін өлшемі, түсі, формаларының күрделілігі, олардың саны, фондық шу сипаты бойынша таңдау.

24. Бағдарламалық материалды толық жүзеге асыру үшін оқу процесін жабдықтау нормалары белгіленген:

1) көрмейтіндер үшін: Брайльдің бедерлі-нүктелі қарпімен басылған Букварь оқулық; Брайль аспабы, грифель; алты нүктелі қалып;

2) нашар көретіндер үшін: "Букварь", "Обучение грамоте" оқу-әдістемелік кешені, оның ішінде оқулық, жазу үлгілері, жұмыс дәптерлері, әдістемелік құрал;

3) интерактивтік және проекциялық жабдықтар жиынтығы: проектор, интерактивті тақта немесе экран,

4) электрондық басылымдар, DVD бейнефильмдер, электронды плакаттар;

5) компьютер жиынтығы: жүйелік блок, монитор, микрофондық-телефондық гарнитура, акустикалық жүйе, Web-камера, желілік фильтр, көпфункционалды құрылғы ;

6) аудиториялық қабырға тақтасы.

25. Тілдік оқыту барысында техникалық көмекші құрылғылар (аппаратуралар) мен дидактикалық құралдар (ақпарат тасымалдағыштар) белсенді түрде қолданылады, соның ішінде:

1) оптикалық түзету құралдары: лупалар (қолдық, стационарлық және тіректік); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар мен монокулярлар; проекциялық ұлғайтқыш аппараттары (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аумағының бұзылысы бар тұлғалар үшін (гемианопсия, құбырлы көру) көру аумағын қажетті шектеуде өзгертетін арнайы оптикалық жүйелер; егер көру сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайында болса, түссіз қапталған әйнектен немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзеткіш линзалар сияқты жарық техникасы қолданылады;

3) компьютерлік тифлокешен: IBM үйлесімді дербес компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік принтер index Everest-D, сканерлеуге және оқуға арналған "Книголюб" бағдарламасы, экранды ұлғайтатын бағдарлама;

4) "Книга", "Video Light VGA" электрондық ұлғайтқыш құрылғысы;

5) нашар көретіндерге арналған портативтік ұлғайтқыш құрылғы.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

26. "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі 1-сыныпта аптасына 6 сағат, оқу жылы бойынша 198 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) сәйкес жасалды.

27. Сауат ашу процесінде келесі кезеңдер бөлінеді: пропедевтикалық, әліппеге дейінгі, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең.

28. 1-сыныпта әліппеге дейінгі, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезеңдер жүзеге аырылады.

29. Әліппеге дейінгі кезең міндеттері:

1) фонемалық естуді дамыту; дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем, сөйлеу туралы ұғымдарды қалыптастыру;

2) тыныс белгілері туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; сөйлем түрлері: хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдердің тыныс белгісі;

3) сызбаларды пайдалана отырып, сөздерге дыбыстық талдау жүргізу, сөздерді буындарға бөлу, сөзден екпінді буынды табу білігін қалыптастыру;

4) екпінді/екпінсіз дауысты дыбыстар, дауысты/дауыссыз дыбыстар, ұяң/қатаң дауыссыз дыбыстар туралы түсініктерді қалыптастыру;

5) көрмейтіндер үшін алты нүктелі қалыпта, Брайль аспабы мен оқулығында бағдарлау; 1, 2, 3, 4, 5, 6 нүктені оқуға және жазуға үйрету; бедерлі нүктелер комбинацияларын оқу және жазуға жаттықтыру.

30. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) дыбыстық талдау және синтез дағдыларын жетілдіру;

2) әліпби әріптерін меңгеру;

3) оқулық мәтіндерінің материалында (Брайль/жазық басу бойынша) дұрыс, бір қалыпты буындап оқуды қалыптастыру;

4) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

5) әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді жазу кезінде жазу дағдыларын қалыптастыру (көрмейтіндер үшін Брайльдің бедерлі-нүктелі қарпімен).

31. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) тұтас сөздермен оқуға біртіндеп көшу, "ішінен" оқу білігін қалыптастыру;

2) байланыстырып сөйлеуді дамыту (қайталау, әңгімелеу);

3) ұқсас, айна әріптерін жазудағы қателіктердің алдын- ала отырып, жазу дағдыларын дамыту.

4) дұрыс жазу ережелерімен таныстыру және оларды тәжірибеде қолдану.

32. Барлық кезеңдерде фонетика, лексика және грамматика элементтерін оқыту балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, коммуникативтік-сөйлеу біліктері мен дағдыларын қалыптастырумен қатар жүреді.

33. Бағдарламаның мазмұны келесі ортақ бөлімдерді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

34. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сенсорлық, практикалық тәжірибені байыту;

2) сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз);

3) тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

4) тыңдалған материалды қайталап айту;

5) оқиғаларды болжау;

6) тілдік нормаларды сақтай отырып түрлі жағдайдағы қарым-қатынасқа қатысу.

7) сөйлеу нормаларын сақтай отырып әр түрлі жағдайларда қарым-қатынасқа түсу;

8) бағалау пікірін айту;

9) әңгіме құрастыру;

10) сөздің дыбыстық формасына бағдарлау.

35. "Оқылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) сөйлеуді дамыту және нақтылау;

3) оқу процессін меңгеру;

4) мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;

5) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

6) мәтіндегі лексикалық және синтаксикалық бірліктер рөлін түсіну;

7) мәтіннің түрін, жанрын және стилін анықтау;

8) мәтіндерді салыстырмалы талдау.

36. "Жазылым" бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

1) сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту;

2) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

3) ұғымның түрлі формаларын пайдалана отырып мәтін құру;

4) түрлі жанрдағы шығармашылық мәтіндерді жазу;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) графикалық нормаларды сақтау;

7) орфографикалық нормаларды сақтау;

8) грамматикалық нормаларды сақтау;

9) тыныс белгілері нормаларын сақтау.

37. Әліппеге оқыту мазмұнын бөлу лексикалық ортақ тақырыптарды зерттеу арқылы жүзеге асырылады: "Барлығы мен туралы", "Менің мектебім", "Менің отбасым мен достарым", "Бізді қоршаған әлем", "Саяхат", "Дәстүр мен фольклор", "Тамақ пен сусындар", "Дені саудың жаны сау!". Тақырыптарды жоспарлау білім беру мақсаттарының интеграциясын, пәнаралық байланысты нығайтуға, оқу-тәрбие міндеттерін жақсы орындауға, ойлау қабілетін дамытуға және әлеуметтік құзыреттілікті қалыптастыруға ықпал етуге мүмкіндік береді.

38. 1-ші сыныптың базалық мазмұны:

"Тыңдалым және айтылым":

1) тілдік заттық-практикалық іс-әрекет:

2) сипап сезу қабылдауының барлық арсеналын пайдалана отырып, заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі, фактурасы, материалы бойынша тексеру және сипаттау;

3) заттарды олардың түрлері, ұғымдары, атауы бойынша жіктеу;

4) заттарды топтай білу;

5) табиғи заттарды бедерлі суреттермен/кескіндермен, аппликациялармен байланыстыруды үйрету;

6) әлемнің тұтас бейнесінің құрамдас бөлігі ретінде тіл туралы алғашқы түсініктер;

7) сөйлеудің негізгі бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз);

8) сөйлемдер мен шағын мәтіндердің интонациялық бояуы;

9) диалог түріндегі жағдаяттар;

10) бейвербальды қарым-қатынас құралдары: интонация, әлпет, ым, бет қимылы;

11) сөйлемді дұрыс интонациялау;

12) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайындағы сөйлеу әдебінің нормалары (өтінішп білдіру, алғыс айту, құттықтау);

13) естілетін сөздің дыбыстық жағы

14) айналадағы болмыстан дыбыстың бөлінуі;

15) дыбыстың дыбыс көзімен арақатынасы;

16) дыбыстың локализациясы (бағыты бойынша, дыбыс көзіне дейінгі қашықтық бойынша, дыбыс күші бойынша);

17) фонематикалық естуді дамытуға және дикцияны қоюға арналған артикуляциялық жаттығулар (жаңылтпаш);

18) сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

19) дыбыстарды дауысты және дауыссыз дыбыстарға жіктеу (артикуляциялық, акустикалық, функционалды аспектілер);

20) дауыссыз дыбыстарды жуан/жіңішке және ұяң/қатаң бойынша жіктеу;

21) сөздерді буындарға бөлу;

22) екпінді және екпінсіз буындар;

23) дауысты және дауыссыз дыбыстарға арналған әлсіз және күшті позициялар;

24) дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлі (за́мок - замо́к);

25) диалогтар, диалогтарға қатысу, сұрақ-жауаптарды тұжырымдау, тыңдаушының назарын аудару;

26) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

27) заттың атауы ретінде қолданылатын сөздер;

28) заттардың белгілерін білдіретін сөздер;

29) әрекеттерді білдіретін сөздер;

30) мәтіндерді, әңгімелерді тыңдау;

31) мәтіннің негізгі тақырыбы мен ойын бөліп көрсету, тыңдағанды қайта айту;

32) мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/атауы, иллюстрация/бедерлі сурет бойынша болжау;

33) иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау;

34) жәй сөйлемдерді қолданып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру;

35) кілт сөздерді және/немесе жай сөйлемді қолдана отырып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің әрекеттерін мақұлдау/мақұлдамау.

"Оқылым":

1) үстелдің жұмыс бетінде бағдарлау;

2) алты нүктелі қалыптарға бағдарлау;

3) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромдар (ауысулар: саятшылық, топан су), сөзде буынды табу;

4) мәтіннің басында немесе тақырып бойынша оқиғалардың дамуын болжау;

5) сөйлемдегі сөздердің санын, сөздегі буындарды анықтау;

6) буын минималды айтылым бірлігі ретінде;

7) сөйлем, сөз, буын, дауысты және дауыссыз дыбыстардың схемасы;

8) әр түрлі жанрдағы шығармаларды олардың ерекшеліктері негізінде салыстыру;

9) шығарманың негізгі кейіпкерлерінің сипаттамасы;

10) әр түрлі буын құрылымы бар сөздердің бедерлі/ сызылған үлгілері;

11) оқытылатын сөзді бөліктерге бөлу мүмкіндігі;

12) ұсынылған дыбыстармен буындар мен сөздерді құрастыру;

13) сөздің, буынның дыбыстық құрамын схемалар көмегімен модельдеу;

14) әріптердің тактильді-қимыл/көру-қимыл бейнесін меңгеру (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы), әріптерді оның құраушы элементтеріне бөлу (бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында);

15) әріптерді оқу, ұқсас, айналы әріптерді ажыратуға үйрету);

16) тұтас сөздермен, сөз тіркестерімен оқуға ауыса отырып, әртүрлі құрылымдағы сөздерді буындап оқуға көшу;

17) тыныс белгілері ережелерін: сөйлем соңындағы нүкте, леп, сұрақ белгілерін ескере отырып сөйлемдерді оқу;

18) мәтінді өз бетінше оқу кезінде оның мазмұнын түсіну;

19) баяндауыш сипаттағы деформацияланған мәтінді оқу, оның дұрыс реттілігін қалпына келтіру;

20) бас әріптің мағынасы, сөйлемнің басында, тиісті есімдердің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. бас әріптің қалай қолданылатынын түсіну;

21) көркем және көркем емес мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдермен оқу, оқылған мазмұнға қатысты пікір білдіру (ұнайды/ұнамайды, өйткені...);

"Жазылым"

көрмейтіндерде:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың сипап сезу мен ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар;

2) жоғарыдан төменге қарай алгоритм бойынша заттарды тактильдік тексер, контур бойынша қоршау;

3) Л.Брайль грифельмен, жазу құрылғысын қолдану ережелері;

4) парақ кеңістігінде, дәптерде бағдарлай білу;

5) заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша тану және ажырата білу, оларды бедерлі суреттермен байланыстыру, өзіндік әрекетте сенсорлық эталондармен жұмыс істеу;

6) партада бағдарлау білігін дамыту (әрбір заттың өзінің тұрақты орны бар), бірінші оқу кітабында және оның беттерінде бағдарлау білігі;

7) жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау, алдымен нүктелерден ою-өрнектерді дұрыс тесу, алты нүктелі қалыпты қолдана отырып, нүктелерді жазуды игеру;

8) алты нүктелі қалыпта бағдарлау, алты нүктелі қалыпта нүктелер комбинациясын жазу;

9) Брайль аспабында жолдар мен торларды орналастыруда бағдарлау, грифельмен 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді таба білу;

10) 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді дәйектілікпен жазу және оқу, оларды дұрыс оқи білу;

11) нүктелерді белгілі бір ретпен нөмірлеудің тактильді-қимыл бейнелерін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), олардың комбинациясы, содан кейін 2 және 5 нүктелердің орналасуы;

12) алтынүктелі қалыптағы нүктелердің дұрыс орналасуы;

13) алтынүктелі қалыпта және жазуға арналған аспаптағы нүктелердің қажетті комбинациясын жаңғырту;

14) әрбір оқытылатын дыбыс пен әріптің дыбыстық және дыбыстық-әріптік талдауын жүргізу, сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу;

15) әріптердің тактильді-қимыл бейнелерін (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы) – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында меңгеру;

16) әріптер элементтерін жазу, әріптерді, буындарды жазу, С және Ш, Т және Ю сияқты Брайльдің айналы әріптерін ажыратуға үйрету;

17) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу (бүкіл 1-сыныпта екі бос орын қалдыруға үйрету);

18) жазылуы айтылымнан ауытқымайтын сөздерді айту бойынша жазу;

19) сөз тіркестерін, сөйлемдерді көшіру;

20) сөйлемнің соңындағы нүкте, леп, сұрақ белгілері бойынша тыныс белгілері ережелерін ескере отырып, сөйлемдерді жазу:;

21) бас әріптің мағынасы, бас әріптің сөйлемнің басында, жалқы есімдердің атауында, қалалардың, өзендердің атауында және т.б. қалай қолданылатынын түсіну (көрмейтіндер үшін бас әріпті қолдану теориялық тұрғыдан беріледі - Брайль қарпімен жазған кезде көрмейтін оқушылар бас әріп белгісін пайдаланбайды);

22) Брайль бойынша тасымалдау ережелерін сақтай отырып, дауыссыздардың тоғысуынсыз сөздерді буынға тасымалдау;

23) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды іс жүзінде қолдану: ызың дыбыстардан кейін тұратын дауыстыларды белгілеу (жи-ши, ча-ща, чу-щу);

24) сөздерді бөлек жазу;

25) сөйлем соңындағы тыныс белгілері;

26) сөздердегі -чк-,-чн-, -нщ-, -шн- дұрыс жазу;

27) сөздердегі Ь жіңішке және Ъ жуан белгінің дұрыс жазылуы;

28) сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы;

нашар көретіндердерге:

1) саусақ ойындарын өткізу, саусақтардың сипап сезу және ұсақ моторикасын дамытуға, қолды үйлестіру мен дәл қимылдауға арналған жаттығулар;

2) дәптермен, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау;

3) сурет салу, штрихтау, айналдырып белгілеу;

4) заттарды трафарет бойынша айналдырып белгілеу, бояу;

5) дәптерде жұмыс жолында бағдарлау, дәптердегі парақтың жоларалық кеңістігін (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік және түзу сызықтар) түсіну;

6) жазуға дайындық (дұрыс қалып, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

7) жазу кезінде қолдың негізгі бағыттарымен танысу (жоғарыдан төмен, төменнен жоғары, солдан оңға, оңнан солға, айналдыпу қозғалыстары), сурет салу және жазу кезінде саусақтардың, қолдың, білектің, иықтың қозғалысын үйлестіру;

8) әр элементті жазған кезде қозғалыс траекторияларын талдау;

9) элементтерді жазуға түсініктемелер;

10) әріп жазуының реттілігін түсіндіру;

11) әріптердің қозғалыс бейнелерін, олардың буындардағы, тіркесімдердегі қосылыстарының түрлерін игеру;

12) тасымалдау ережелерін сақтай отырып, дауыссыздардың тоғысуынсыз сөздерді буынға тасымалдау;

13) дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды іс жүзінде қолдану: ызың дыбыстардан кейін тұратын дауыстыларды белгілеу (жи-ши, ча-ща, чу-щу);

14) сөздерді бөлек жазу;

15) сөйлем соңындағы тыныс белгілері;

16) сөздердегі -чк-,-чн-, -нщ-, -шн- дұрыс жазу;

17) сөздердегі Ь жіңішке және Ъ жуан белгінің дұрыс жазылуы;

18) сөздің соңында ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстардың дұрыс жазылуы.

39. Әліппе кезеңінің үлгілік тақырыптары мен өту реттілігі:

А дыбысы мен әріпі; О дыбысы мен әріпі; А, О әріптері; И дыбысы мен әріпі; Ы дыбысы мен әріпі; У дыбысы мен әріпі; И,Ы,У әріптері бар сөздер; Н дыбысы мен әріпі ; С дыбысы мен әріпі; К дыбысы мен әріпі; Т дыбысы мен әріпі; Л дыбысы мен әріпі; Р дыбысы мен әріпі; В дыбысы мен әріпі; Р және В әріптері; Е дыбысы мен әріпі; П дыбысы мен әріпі; М дыбысы мен әріпі; З дыбысы мен әріпі; З және С дыбыстары; Б дыбысы мен әріпі; Б және П дыбыстары; Д дыбысы мен әріпі; Д және Т дыбыстары бар сөздер; Я дыбысы мен әріпі; Я әріпі және ол білдіретін дыбыстар, Г дыбысы мен әріпі; Г және К дыбыстары; Ч дыбысы мен әріпі; Ь әріпі; Ь бар сөздер; Ш дыбысы мен әріпі;

Ш әріпі бар сөз, Ж дыбысы мен әріпі; Ш және Ш ажырату; Ң дыбысы мен әріпі; Е және Ң әріптері бар сөздер; Е және Ң дыбыстары; Й дыбысы мен әріпі; Х дыбысы мен әріпі; Ю дыбысы мен әріпі; Ю әріптері бар сөздер; Ц дыбысы мен әріпі; Э дыбысы мен әріпі; Щ дыбысы мен әріпі; Щ әрпі бар сөздер, Ф дыбысы мен әріпі; В және Ф ажырату; Ь айыру белгісі, Ъ әріпі.

40. Мұғалім білім алушылардың оқу материалын меңгеру деңгейі мен қарқынына байланысты тақырыпты оқыту сағаттары мен ұзақтығын дербес анықтайды. Әліппе кезеңін (алфавитті) оқытуға ұсынылатын орташа ұзақтығы 96-104 сағат.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

41. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлімше ретін, төртінші сан - оқыту мақсатының реттік нөмірін білдіреді. 1.1.2.1 кодында "1" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлімше, "1" –оқыту мақсатының реттік саны.

42. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) "Тыңдалым және айтылым" бөлімі:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	1-сынып
1.1. Сенсорлық және практикалық тәжірибені байыту	1.1.1.1 қоршаған орта объектілерін зерттеу; 1.1.1.2 заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі , фактурасы, материалы бойынша зерттеу және сипаттау; 1.1.1.3 түрлі-түсті бедерлі суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 қолдағы саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сипап сезіп қабылдауды пайдалану; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншық-тарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс көзінің ара қашықтығын анықтай алу
1.2. Сөйлеудің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді бөлу; 1.1.2.6 практикалық деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, мәндік, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері;

	1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді практикалық деңгейде ажырату
1.3. Тыңдалған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.1.3.1 1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау ; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіндіру
1.4. Тыңдалған материалды қайталап айту	1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру
1.5. Оқиғаларды болжау	1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/атауы, иллюстрация/ бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау
1.6. Тыңдаушылардың назарын аудару	1.1.6.1 қарым-қатынас барысында бейвербальды қатынас құралдарын қолдану (әлпет ым); 1.1.6.2 сөйлеудегі өтініш, тапсырма, бұйрық, нұсқаулықты түсіну және дұрыс қолдану
1.7. Тілдік нормаларды сақтай отырып түрлі жағдайдағы қарым-қатынасқа қатысу	1.1.7. рөлдік ойындарда, әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ырзашылық білдіру, кешірім сұрау, өтініш білдіру, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажырату, еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен:кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?кімде? сөздері бар сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну және оларға жұрыс жауап беру
1.8. Бағалау пікірін айту	1.1.8.1 жай сөйлемдерді қолданып, тыңдалған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, сөздік емес қатынас құралдарын қолданып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/мақұлдамау
1.9. Әңгіме құрастыру	1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша, өз бетінше, бедерлі сурет, сюжеттік иллюстрация немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру
1.10. Сөздің дыбыстық түрін бағдарлау	1.1.10.1 оқытылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылымы мен дыбысталуын меңгеру; 1.1.10.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөздегі буындардың саны мен ретін анықтау; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйеніп, сөздегі дыбыстарды: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке белгілері бойынша сипаттау;

	1.1.10.5 көмекші әдістерге сүйеніп, сөздің буындық құрамын, сөздегі екпін орнын анықтау; 1.1.10.6 сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу

2) "Оқылым" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары
	1-сынып
2.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту	1.2.1.1. өзіндік әрекетте сенсорлық эталондармен жұмыс істеу; 1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, парақта еркін бағдарлану; көрмейтіндерде: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алты нүктелі қалыпта еркін бағдарлану; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау
2.2. Сөйлеуді дамыту және нақтылау	1.2.2.1 заттарды атауы, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу; 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту
2.3. Оқу процессін меңгеру	көрмейтіндерде: 1.2.3.1 әріптердің тактильді-қимыл бейнелерін (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы) – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль аспабында меңгеру; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оларды дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндерде: 1.2.3.1 әріптердің көрнекіі-қозғалыс бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу
2.4. Оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойларын анықтау	1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен тыңдалған/оқылған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.2 мұғалімнің қолдауымен оқыған мәтіннің негізгі ойын жәй сөйлем арқылы атау

2.5. Мәтіннің құры-лымдық бөліктерін анықтау	1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.5.2 деформацияланған мәтінді қалпына келтіру
2.6. Мәтіндегі лекси-калық және синтаксис-тік бірліктердің рөлін түсіну	1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді саралау; 1.2.6.2 оқылған мәтіннен жалпылама мағынасы бар жай сөздерді бөліп алу және қолдану; 1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану
2.7. Мәтіндердің түрлері мен жанрларын анықтау	1.2.7.1 есту/практика арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндерін анықтау; 1.2.7.2 мұғалімнің қолдауымен сипаттамалық және баянды мәтіндерден негізгі сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) бөліп алу
2.8. Мәтіндерді салыстырмалы талдау	1.2.8.1 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату

3) "Жазылым" бөлімі:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаты
	1-сынып
3.1. Сипап сезу қабылдауын және бағдарлануын дамыту	Көрмейтіндер үшін: 1.3.1.1 қолдың қимылын үйлестіру, саусақ гимнастикасын, ұсақ моторикаға арналған жаттығуларды орындау; 1.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлану және Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 1.3.1.3 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау; жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте , 1,3 нүктелер комбинациясы; содан кейін 4 нүкте және 1,3,4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1,3,4,6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1 және/немесе 2 тор көзді өткізіп әріпті және буында жазу; 1.3.1.6 Брайль әліппесінің әріптерін меңгеру; нашар көретіндер үшін: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау ; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау; 1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 10.3.1.4 әріптердің және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу

3.2. Тыңдалған/ оқылған материалдың мазмұнын баяндау	1.3.2.1, заттық, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/оқылған мәтіндердегі сөздерді пайдаланып, материалды ұсыну
3.3. Мәтін құру	1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-практикалық іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру
3.4. Әр түрлі жанрдағы мәтіндерді шығармашылықпен жазу	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен жай сөз тіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жәй сөйлемдер және/ немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу
3.5. Жұмыстағы қателерді табу және түзету	1.3.5.1 Брайль әріптерінің, айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексеру; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (молоко, солнце)
3.6. Жазудың графикалық нормаларын сақтау	1.3.6.1 "дыбыс" және "әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1-сынып үшін Брайль қарпінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу
3.7. Орфографиялық нормаларды сақтау	0.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.3 жи-ши, ча-ща, чу-щу сөз тіркестерінің жазу ережелерін білу, осы тіркестерді сөздің құрамында табу; 1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.5 мұғалімнің көмегімен сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу
3.8. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.8.1 жазбаша сөйлеудегі сөздер-заттар, сөздер-белгілер, сөздер- әрекеттерді ажырату; 1.3.8.2 ең көп таралған көмекші сөздерді (астында, үстінде, жанында, ішінде, жоғары, төмен) қолдану
3.9. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісін қою

43. Осы оқу бағдарламасы қосымшаға сәйкес бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбындағы (оқыту орыс тілінде) көзі көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес іске асырылады.

44. Оқыту барсында әр бөлім мен тақырыптарға берілетін сағаттар саны балалардың үлгеріміне қарай мұғалім өзі бөледі.

Параграф 3. Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1) 1-сынып:

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
	1.1.1.1 қоршаған орта объектілерін зертеу; 1.1.1.2 заттарды пішіні, өлшемі, температурасы, түсі, фактурасы, материалы бойынша тексеру және сипаттау; 1.1.1.3 түрлі-түсті бедерлі суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 қолдағы саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сипап сезіп қабылдауды пайдалану; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс көзінің ара қашықтығын анықтай алу; 1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді бөлу; 1.1.2.6 практикалық деңгейде сөйлемнің	1.2.1.1. өзіндік әрекетте сенсорлық эталондармен жұмыс істеу; 1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, парақта еркін бағдарлану; көрмейтіндерде: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алты нүктелі қалыпта еркін бағдарлану; 1.2.1.4 Брайль аспабын ашып, жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін ұстау; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.2.1 заттарды атауы, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу	1.3.1.1 қолдың қимылын үйлестіру, саусақ гимнастикасын, ұсақ моторикаға арналған жаттығуларды орындау; 1.3.1.2 Брайль аспабында бағдарлану және Брайль аспабындағы жолдар мен торлардың орналасуын білу; 1.3.1.3 аспапты ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, Брайль грифелін

Әліппеге дейінгі кезең	сипаттамалық белгілерін, мәндік, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейне жазба, тақырып/ атауы, иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.6.1 сөйлеу барысында сөздік емес қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.7.1 рөлдік ойындарда, әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ырзашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін қолдану; 1.1.8.1 жәй сөйлемдерді қолданып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.10.1 оқытылатын дыбыстардың артикуляциялық құрылымы мен дыбысталуын меңгеру; 1.1.10.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөздегі	1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту; 1.2.3.1 әріптердің тактильді-қимыл бейнелерін меңгеру (бедерлі-нүкте жазу нүктелерінің комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу-бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль қарпінде; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; нашар көретіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің көрнекі-қозғалыс бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/ тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндерін анықтау	ұстау; жазу және оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте, 1,3 нүктелер комбинациясы; содан кейін 4 нүкте және 1,3,4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1,3,4,6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1,2 және 2 нүктелерін бөлек; 4,5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; нашар көретіндерде: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау; 1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 10.3.1.4 әріптердің негізгі элементтерін және

	буындардың саны мен ретін анықтау; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну		олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу
2-тоқсан			
	1.1.1.3 түрлі-түсті бедерлі суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; 1.1.1.4 қолдағы саусақтың, алақанның, білектің көмегімен сипап сезіп қабылдауды пайдалану; 1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру; 1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс көзінің ара қашықтығын анықтай алу; 1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу; 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді ажырату; 1.1.2.6 практикалық деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, мәндік, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған	1.2.1.2 жұмыс үстелінің бетінде, парақта еркін бағдарлану;	көрмейтіндерде: 1.3.1.4 грифельмен бұрыштық нүктелерді тауып, белгілі бір ретпен жазу: 1 нүкте; содан кейін 3 нүкте, 1, 3 нүктелер комбинациясы;

Әліппе кезеңі	сөйлемді практикалық деңгейде ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіндіру; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/ атауы иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/ немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.6.1 сөйлеу барысында сөздік емес қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 сөйлеудегі өтініш, тапсырма, бұйрық, нұсқаулықты сөздерді түсіну және дұрыс қолдану; 1.1.7.1 рөлдік ойындарда, әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ырзашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажыратып еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен: кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?	көрмейтіндерде: 1.2.1.3 брайльдық оқулықта, алты нүктелі қалыпта еркін бағдарлану ; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.2.1 заттарды атауы, түрлері бойынша жіктеу; 1.2.2.2 заттарды, құбылыстарды сипаттау; 1.2.2.3 әңгімеге қатысу; 1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту; 1.2.3.1 әріптердің тактильді-қимыл бейнелерін (бедерлі-нүктелі жазу нүктелерінің комбинациясы) – бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль қарпінде меңгеру; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндерде: 1.2.3.1 әріптердің көрнекі-қозғалыс бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру;	содан кейін 4 нүкте және 1, 3, 4 нүктелер комбинациясы; 6 нүкте және 1, 3, 4, 6 нүктелер комбинациясы; 1.3.1.5 1, 2 және 2 нүктелерін бөлек; 4, 5 және 5 нүктелерін бөлек жаза білу; 1.3.1.6 Брайль әліппесінің әріптерін меңгеру; нашар көретіндерде: 1.3.1.1 жазу гигиенасының негізгі ережелерін сақтау; 1.3.1.2 өз денесінің сызбасында, парақта, дәптерде бағдарлау; 1.3.1.3 жұмыс жолы мен жоларалық кеңістікті ажырату; 1.3.1.4 әріптердің негізгі элементтерін және олардың кезектесуін үлгі бойынша жазу; 1.3.2.1 заттық, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/ оқылған мәтіндердегі сөздерді пайдаланып, материалды ұсыну; 1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-практикалық іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен жәй сөз тіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.6.1 "дыбыс" және " әріп" ұғымдарын ажырату;

	кімде? сөздері бар сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну және оларға жұрыс жауап беру 1.1.8.1 жәй сөйлемдерді қолданып, тыңдалған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөй-лемді, сөздік емес қатынас құралдарын қолданып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша, өз бетінше, бедерлі сурет, сюжеттік иллюстрация немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру; 1.1.10.4 көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйеніп, сөздегі дыбыстарды: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке белгілері бойынша сипаттау; 1.1.10.5 көмекші әдістерге сүйеніп, сөздің буындық құрамын, сөздегі екпін орнын анықтау; 1.1.10.6 сызбалардың көмегімен сөздің, буынның дыбыстық құрамын модельдеу;	1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу	1.3.6.2 сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу; 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу
3-тоқсан			
	1.1.1.5 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды ажырату, заттар мен заттардың суреттерін салыстыру;		

Әліппе кезеңі	1.1.1.6 дыбысты және дыбыс көзін байланыстыру, дыбыс көзінің ара қашықтығын анықтай алу; 1.1.2.6 практикалық деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, мәндік, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді практикалық деңгейде ажырату; 1.1.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіндіру; 1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/ тақырыпаты, иллюстрация/бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/ немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау; 1.1.6.1сөйлеу барысында сөздік емес қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 сөйлеудегі өтініш, тапсырма, бұйрық,	көрмейтіндерде: 1.2.1.3 брайльдік оқулықта, алты нүктелі қалыпта еркін бағдарлану; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; көрмейтіндер үшін: 1.2.3.1 әріптердің тактильді-қимыл бейнесін меңгеру (бедерлі-нүкте жазу нүктелерінің комбинатциясы), әріпті бастапқы элементтерден (нүктелерден) бөле білу-бастапқыда алты нүктелі қалыпта, содан кейін Брайль қарпінде; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 ұқсас, айналы әріптерді ажырата білу; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу; нашар көретіндер: 1.2.3.1 әріптердің көрнекі-қозғалыс бейнесін меңгеру, әріпті оның құрамдас элеметтеріне бөлшектей білу; 1.2.3.2 әріптерді оқу, оны дыбыспен сәйкестендіру; 1.2.3.3 емле бойынша ұқсас әріптерді ажырату; 1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру;	1.3.2.1 заттық, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/ оқылған мәтіндердегі сөздерді пайдаланып, материалды ұсыну; 1.3.3.1 мұғалімнің қолдауымен пәндік-практикалық іс-әрекетті, белгілерді, сызбаларды, тірек сөздерді қолдана отырып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен жәй сөз тіркестерін, сөйлемдер және/немесе мәтіндер жазу; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жәй сөйлемдер және/немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу; 1.3.5.1 Брайль әріптерінің, айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексеру; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексере білу және қателерді түзету;

	нұсқаулықты түсіну және дұрыс қолдану; 1.1.7.1 рөлдік ойындарда, әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ырзашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажырату, еркін қолдану; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен:кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге? кімде? сөздері бар сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну және оларға жұрыс жауап беру ; 1.1.8.1 жәй сөйлемдерді қолданып, тыңдалған және/немесе оқылған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, сөздік емес қатынас құралдарын қолданып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау	1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу; 1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/ тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.2 мұғалімнің қолдауымен оқыған/ тыңдаған мәтіннің негізгі ойын жәй сөйлем арқылы атау; 1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді саралау	1.3.6.1 "дыбыс" және " әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1 -сынып үшін Брайль қарпінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу; 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін көшіріп жазу
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша, өз бетінше, бедерлі сурет, сюжеттік иллюстрация немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйеніп, сөздегі дыбыстарды:	1.2.6.2 оқылған мәтіннен жалпылама мағынасы бар жай сөздерді бөліп алу және қолдану; 1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен	1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс

	дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке белгілері бойынша сипаттау; 1.1.10.5 көмекші әдістерге сүйеніп, сөздің буындық құрамын, сөздегі екпін орнын анықтау;	әңгімелеу және сипаттау мәтіндерін анықтау	белгілерін: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісін қою
4-тоқсан			
Әліппеден кейінгі кезең	1.1.2.1 сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз, дыбыс деген не екенін түсіну; 1.1.2.2 графикалық сызбалар мен мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, ауызша және жазбаша сөйлеуді ажырата білу; 1.1.2.3 сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; 1.1.2.4 сөйлемнен жеке сөздерді бөлу 1.1.2.5 мәтіннен сөйлемдерді ажырату; 1.1.2.6 практикалық деңгейде сөйлемнің сипаттамалық белгілерін, мәндік, тілдік және интонациялық толықтығын ажырату; 1.1.2.7 сөздерді саралау-заттар, әрекеттер, заттардың белгілері; 1.1.2.8 сөйлем мен деформацияланған сөйлемді практикалық деңгейде ажырату; 1.1.3.1 1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау; 1.1.3.2 автордың не айтқысы келетінін түсіндіру, атау; 1.1.6.1 сөйлеу барысында сөздік емес қатынас құралдарын қолдану (мимика, ым); 1.1.6.2 сөйлеудегі өтініш, тапсырма, бұйрық, нұсқаулықты түсіну және дұрыс қолдану;	1.2.1.3 брайльдік оқулықта еркін бағдарлануы; 1.2.1.4 оқу кезінде дұрыс қалыпты сақтау; 1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/ тыңдалған мәтіннің тақырыбын анықтау; 1.2.4.2 мұғалімнің қолдауымен оқыған/ тыңдаған мәтіннің негізгі ойын жәй сөйлем арқылы атау 1.2.5.1 мұғалімнің көмегімен оқылған әңгіменің басын, ортасын және соңын анықтау; 1.2.5.2 деформацияланған мәтінді қалпына келтіру; 1.2.6.1 оқылған мәтіндегі заттарды, іс-әрекеттерді, белгілерді білдіретін сөздерді ажырату; 1.2.6. оқылған мәтіннен жалпылама мағынасы бар жай сөздерді бөліп алу және қолдану;	1.3.2.1 заттық, ойын әрекеттерін, сызбаларды, белгілерді, сонымен қатар мұғалімнің көмегімен тыңдалған/ оқылған мәтіндердегі сөздерді пайдаланып, материалды ұсыну; 1.3.3.1 тірек сөздерді қолданып, берілген тақырып бойынша 3-5 сөйлемнен және 8-14 сөзден тұратын қарапайым мәтіндер құрастыру; 1.3.4.2 мұғалімнің көмегімен жәй сөйлемдер және/немесе мәтіндер (әңгімелеу, сипаттау, сұраулы) жазу; 1.3.5.1 Брайль әріптерінің , айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексеру; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (молоко, солнце);

	1.1.7.1 рөлдік ойындарда әр түрлі қарым-қатынас жағдайларында (сәлемдесу, ырзашылық білдіру, кешіру, сұрау, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебін қолдану; 1.1.7.2 қаратпа сөздер мен сұраулы сөйлемдерді ажырату, еркін қолдану; 1.1.10.3 дыбыс пен екпіннің мағына ажыратушы рөлін түсіну; 1.1.10.4 көмекші құралдарға және/немесе естуге сүйеніп, сөздегі дыбыстарды: дауыссыз-дауысты, екпінді-екпінсіз дауысты-дауыссыз, жуан-жіңішке белгілері бойынша сипаттау; 1.1.10.5 көмекші әдістерге сүйеніп, сөздің буындық құрамын, сөздегі екпін орнын анықтау	1.2.6.3 сөйлеуде мен, сен, ол, олар, біз, сіз, осы есімдіктерін қолдану; 1.2.7.1 есту арқылы мәтіннің поэтикалық және прозалық формаларын ажырату; мұғалімнің көмегімен баяндау және сипаттау мәтіндері анықтау; 1.2.7.2 мұғалімнің қолдауымен сипаттамалық және баянды мәтіндерден негізгі сөздерді (етістіктер мен сын есімдер) бөліп алу	1.3.6.1 "дыбыс" және " әріп" ұғымдарын ажырату; 1.3.6.2 сөздер арасында бос орын қалдырып сөздерді және қысқа сөйлемдерді анық жазу (1 -сынып үшін Брайль қарпінде екі бос торкөз қалдыру); көру қабілеті нашар оқушыларда көлбеу емес тік жазу әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу
	1.1.4.1 оқиғалар тізбегін сақтай отырып, тыңдалған материалды қайталап айту; 1.1.4.2 деформацияланған мәтіндегі қателерді табу, оқиғалардың дұрыс реттілігін қалпына келтіру; 1.1.5.1 мәтін мазмұнын сюжеттік сурет, аудио, бейнежазба, тақырып/ атауы, иллюстрация / бедерлі сурет бойынша болжау; 1.1.5.2 иллюстрациялық материалға және/немесе мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, мәтін кейіпкерлерін және олардың әрекеттерін атау ; 1.1.7.3 тыңдалған мәтіннен: кім? не? не істейді? қандай? қайда? қашан? қалай? кімге?	1.2.2.4 жоспарға, суреттер/бедерлі бейнелер, макеттер сериясына сүйене отырып, тыңдағанды қайта айту;	1.3.5.1 Брайль әріптерінің , айналы Брайль әріптерінің жазылуын тексеру; 1.3.5.2 жазылуы айтылымға сәйкес келмейтін сөздердің жазылуын тексеру және қателерді түзету (молоко, солнце); 1.3.7.1 әріптерді, буындарды, сөздерді, сөз тіркестерін көшіріп жазу; 1.3.7.2 бас әріп қашан жазылатынын білу; 1.3.7.3 жи-ши, ча-ща, чу-щу сөз тіркестерінің жазу ережелерін білу, осы тіркестерді сөздің құрамында табу;

Әліппеден кейінгі кезең	кімде? сөздері бар сұраулы сөйлемдерді табу және түсіну және оларға жұрыс жауап беру 1.1.8.1 жәй сөйлемдерді қолданып, тыңдалған мәтінге қатысты пікір білдіру; 1.1.8.2 түйінді сөздерді және/немесе жай сөйлемді, сөздік емес қатынас құралдарын қолданып, тыңдалған мәтін кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін мақұлдау/ мақұлдамау; 1.1.9.1 мұғалімнің сұрақтарына сүйене отырып, 8-14 сөзге дейінгі көлемде баяндау мәтінін құрастыру; 1.1.9.2 жоспар бойынша, өз бетінше, бедерлі сурет, сюжеттік иллюстрация немесе суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру; 1.1.9.3 өз бетінше әңгіме құрастыру;	1.2.3.4 тұтас сөздерді, сөз тіркестерін оқуға көшу арқылы буынды еркін оқуды меңгеру; 1.2.3.5 тыныс белгілерінің ережелерін ескеріп, сөйлемдерді оқу; 1.2.8.1 мұғалімнің көмегімен әр түрлі жанрдағы мәтіндерді (ертегі, әңгіме, өлең) салыстыру	1.3.7.4 мұғалімнің көмегімен тасымалдау ережелерін сақтау; 1.3.7.5 мұғалімнің көмегімен сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу; 1.3.8.1 жазбаша сөйлеудегі сөздер-заттар, сөздер-белгілер, сөздер-әрекеттерді ажырату; 1.3.8.2 ең көп таралған көмекші сөздерді (астында, үстінде, жанында, ішінде, жоғары, төмен) қолдану; 1.3.9.1 сөйлемнің соңында тыныс белгілерін: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісін қою

Ескерту:

1) оқыту мақсаттары бір тоқсан ішіндегі сөйлеу әрекетінің түрлері бойынша біріктіріледі;

2) ұсынылған ұзақ мерзімді жоспар үлгі ретінде, оқушылардың оқу материалды игеру қарқынына байланысты мұғалім өзгертулер енгізе алады;

3) барлық оқу мақсаттарын концентрлік тәсілмен іске асыру ұсынылады: әрбір мақсат келесі тоқсанда кеңейтілген және/немесе күрделенген сөйлеу материалында тереңдете отырып қайталанады.

бұйрығына
62-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
580 - қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны А.Байтұрсынұлының келесідей ұстанымдары негізінде айқындалды, олар оқулық жазуда басшылыққа алынады:

1) дыбыспен жаттығу;

2) әрбір дыбыстың сөз жасаудағы қызметін есепке алу;

3) оңайдан қиынға, жеңілден күрделіге өту;

4) білімді тәжірибе арқылы өздігінен алу.

3. Әріп таныту реті А. Байтұрсынұлының еңбектерімен қатар лингвист және әдіскер ғалымдардың зерттеулері негізінде, олардың мәтінде кездесу жиілігіне, өзара тіркесімі мен сөзжасау қызметіне қарай құрылды.

4. Бағдарламаның мақсаты – дыбыспен жаттығу, әріп таныту, оқуға, жазуға үйрету, айтылым, тыңдалым, жазылым және оқылым дағдыларын қалыптастыру процесі арқылы функционалды сауаттылығының негізін қалап, білім алуға ынталы жеке тұлғаның дамуына мүмкіндік жасау.

5. Оқу бағдарламасының міндеттері білім алушының келесідей дағдыларын қалыптастыруды көздейді:

1) оқу әрекетіне бейімдеу;

2) дыбыс, буын, сөз, сөйлем, сөйлеу (мәтін) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

3) дыбыстың айтылуын әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

4) буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқуға үйрету;

5) сөзді буындап оқуға, тұтас оқуға, мәтінді мәнерлеп, түсініп оқуға машықтандыру;

6) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

7) сөздік қорын байыту;

8) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру;

9) тілдік бірліктерді (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс) ажырату, салыстыру, топтастыру, талдауға үйрету;

10) тілдік білімі мен дағдыларын тәжірибеде қолдана алу;

11) танымдық, шығармашылық қабілетін дамыту;

12) ана тіліне, Отанына, туған еліне, оның мәдениеті мен салт-дәстүріне деген сүйіспеншілігін арттыру арқылы рухани-адамгершілік қасиеттерін дамыту;

13) жеке тұлғалық қасиеті мен әлеуетін ашу;

14) тұрақты зейіні мен есте сақтауын, логикалық ойлауы мен білім алуға деген қызығушылығын қалыптастыру;

15) физиологиялық ерекшеліктерін ескеру және санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау.

6. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеудің дыбыстық бұзылыуын түзету, артикуляциялық моториканы дамыту;

2) қолдың ұсақ моторикасын жазуға дайындау және дамыту;

3) оптикалық-кеңістіктік гнозисті қалпына келтіру.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Білім беру жүйесінің түзету-дамыту бағытында кешенді сипатына негізделген " Әліппе, Ана тілі" пәндері бойынша тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларына білім беру үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арқылы балаларда психикалық және сөйлеу тілін үнемі ескеруді қамтамасыз етеді.

8. Оқыту арнайы педагогиканың принциптері мен тәсілдері негізінде жүзеге асырылады:

1) іс-әрекет тәсілі;

2) жеке-сараланған тәсіл;

3) коммуникативтік тәсіл;

4) денсаулық сақтау қағидасы;

5) оқытудың түзету бағыты қағидасы.

9. Оқытудағы әрекеттік тәсіл дағдыларды қалыптастыруға бағытталған, оқытылатын ұғымдардың мазмұнына сәйкес келетін білім алушылардың белсенді, дербес, өз бетінше әрекетін ұйымдастыруды көздейді.

10. Оқу процесін ұйымдастыруға жеке-сараланған көзқарас бойынша деңгейге байланысты топтарға бөлінеді:

1) ұсақ моториканы дамыту;

2) сөйлеу бұзылысын түзету;

3) психикалық процестерді дамыту.

11. Оқытудағы коммуникативтік тәсіл сөйлеу іс-әрекетін тілдік және сөйлеу нормаларының жүйесіне сәйкес дамытуға, сөйлеу этикетін сақтауды үйренуге мүмкіндік береді, тыңдай білуге, сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдай білуге бейімдейді, тіл арқылы, ой бөлісуге, өзгелермен қарым-қатынасты жүзеге асыру қабілетін дамытады.

12. Денсаулықты сақтайтын тәсіл қимыл-қозғалыс функцияларының күйін, сөйлеуді және интеллектуалды жүктемені мөлшерлеуді ескере отырып, білім алушылардың шаршауын болдырмайды.

13. Оқытуда қолданылатын технологиялар: проблемалық оқыту, дамыта оқыту, ақпараттық білім технологиялар, өмірлік тәжірибені кеңейту арқылы оқыту, жобалық әдіс.

14. Оқытудың тиімді әдістерін жинақтап-қолдану мақсатында білім алушылардың қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының өзара байланысы ескеріледі.

15. Оқытудың түзете-дамыту тәсілдері: дидактикалық ойын, психогимнастика, релаксация, қол саусақтарына арналған гимнастика, өз-өзіне массаж, көзге арналған гимнастика, тыныс алу гимнастикасы, дене шынықтыру минуткалары, логопедиялық минут, артикуляциялық гимнастика.

16. Оқытуда қолданылатын түзете-дамыту әдіс-тәсілдері: дидактикалық ойын, психогимнастика, демалу, қол саусақтарына арналған жаттығу, өз өзіне массаж, көзге арналған жаттығу, тыныс алу жаттығуы, дене шынықтыру, логопедиялық минуттар, артикуляциялық жаттығулар.

17. Оқытудың түзету бағыты ең алдымен, тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушылардың қимыл-қозғалыс бұзылыстарымен байланысты, әсіресе, графикалық дағдыларды қалыптастыру кезінде, сондықтан жазудың графикалық дағдыларын қалыптастыру бойынша жұмыс баланың қозғалыс бұзылыстарын түзетумен тығыз байланысты.

18. Жазу барысында дұрыс дене қалпын қалыптастыру үшін келесілер қарастырылады:

1) қалып пен "рефлекс-тыйым салатын" ұстанымдарды таңдау;

2) баланың басы мен аяқ-қолдарын бекіту үшін арнайы құралдарды қолдану;

3) көру-моторлы үйлесімділігін дамыту.

19. Қолды жазуға дайындау бойынша тәжірибелік ұсынымдар::

1) саусақтар мен қолдың қозғалыс статикалық және динамикалық үйлесімділігін дамыту;

2) заттарды олардың мөлшеріне, серпімділігіне, салмағына сәйкес ұстауды үйрету;

3) затты ұстап тұру және онымен әр түрлі манипуляциялар жасау кезіндегі қолдың еркін қозғалысын дамыту;

4) ұсақ моториканы дамыту үшін жаттығу кешенін жасату;

5) қол массажы (арнайы бұйымдарды пайдалана отырып немесе бұйымдарсыз).

20. Қарындаш, қалам ұстаудың дұрыс тәсілін үйретуге немесе қалам ұстаудың жеке тәсілін таңдау (егер манипуляциялық функциялардың ауыр бұзылуынан дұрыс әдіс мүмкін болмаса):

1) қол мен саусақтардың қаламды ұстап тұрған сияқты қалпын қабылдауға үйрету;

2) партада жатқан қаламды дұрыс алуды қалыптастыру және жазу үшін қалыпты жасау;

3) қаламды ұстап, жазудың дұрыс қалпын сақтап тұру кезінде саусақтардың босаңсыту және кернеу;

4) қаламды ұстап тұру кезінде саусақтардың еркін қозғалысын дамыту жаттығулары .

21. Әріппен танысу кезеңінде графикалық бейнелер мен әріптерді олардың құрамдас элементтеріне көру арқылы бөлуді дамыту, графикалық суреттер мен әріптердің арасындағы ұқсастықты және айырмашылықтарды анықтау бойынша жұмыс жүргізіледі.

22. Білім алушыларда кеңістіктік түсініктерді қалыптастыруға арналған тәжірибелік ұсыныстар:

1) жұмыстың бастапқы кезеңдерінде қолдың заттық әрекеттерін визуалды бақылау;

2) заттар мен құбылыстар арасындағы байланыстарды ашу үшін заттармен әртүрлі әрекеттерді жасату;

3) кеңістік қатынастарды ажырату және оларды сөйлеуде қолдану.

23. Көру-моторлы үйлесімділігін дамыту үшін алдымен мұғалімнің көмегімен пассивті, содан кейін сөздік нұсқаулық бойынша белсенді манипуляциялық қимыл-қозғалыстарды көзбен бақылау кабілеті бекітіледі. Ауада және жазықтықта қолдың қалыптасатын қозғалыстарын жасауға бастапқы оқыту. Бұл үйлесімді қимылдарды қалыптастыруға, көру-қозғалыс үйлесімін дамытуға ықпал етеді.

24. Жұмысты ұйымдастыру үшін қолданылатын қажетті техникалық құралдар: ұйымдастыру техникасы (компьютер немесе ноутбук, принтер, сканер); экран, проектор, интерактивті тақта, сандық фотоаппарат, видеокамера; диктофон/микрофон, құлаққапшықтар; бор тақтасы; маркерлік жылжымалы тақта; кішкентай маркерлі тақта; флипчарт; білім алушылардың жасаған жұмыстарын салатын сөрелер.

25. Бағдарлама қажетті көрнекі және дидактикалық құралдарды қолдана отырып жүзеге асырылады: әртүрлі жанрдағы балалар көркем әдебиетті, суретті брошюралар, журналдар, газеттер, фильмдер, аудиожазбалар және жазушылар мен ақындар туралы видеофильмдер, иллюстрациялар, портреттер, пән бойынша кестелер; әріптердің жазба және баспа түріндегі үлгілері; қуыршақ (қойылым үшін), импровизациялық жиынтықтар.

26. Сыныптарды жарақтандыру арнайы жиһазбен жағдайлар жасауды көздейді. Биіктігі реттелетін арнайы бекіткіштері бар ыңғайлы үстелдер мен парталар қолданылады.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәндерінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәндерінің мазмұны

27. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 5 сағат, оқу жылына 160 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

28. Оқу пәнінің мазмұны:

1) қазақ тілінің дыбыстық және әріптік жүйесі;

2) негізгі тілдік бірліктерден (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) қазақ тілі бойынша қарапайым грамматикалық дағдылардан;

4) орфоэпиялық, орфографиялық, пунктуациялық нормалардың қарапайым түсініктерінен құралады;

5) балаларға арналған көркем әдеби шығармалар.

29. Бағдарлама мазмұны. Оқу үдерісінде оқытылатын кезеңдер: әліппеге дейінгі кезең - 45 сағат, әліппе оқу кезеңі - 115 сағат.

30. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0-сыныпқа келген білім алушыларды зерттеу (жалпы және сөйлеу деңгейін анықтау);

2) оқу әрекетіне қызығушылығын ояту;

3) есту қабілеттерін дамыту;

4) сөйлеу, сөйлем, сөз, буын, туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

5) дыбыспен жаттығу: сөзге дыбыстық талдау жасау, сөздегі буын санын анықтау, сөздерді буынға бөлуге үйрету, сөз ішіндегі дыбыстарды екі, үш буынды сөзбен ажырату, дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату, дыбыстарды, дыбыстарды, буындарды біріктіру және сөздерді айту;

6) сөйлеу, сөйлем, сөз, буын, дыбыс сызба-модельдерін ажырату және қолдану дағдыларын қалыптастыру;

7) қолдың ұсақ бұлшық еттерін дамыту, жазуға даярлау (бояу, сурет салу, түрлі бағытта сызықтар жүргізу, контурларды салу, әріп элементтерін жазу);

8) қабылдау, елестету, есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту, зейінін тұрақтандыру;

9) байланыстырып сөйлеуін қалыптастыру, сөздік қорын дамыту

10) артикуляциялық жаттығу.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттерін айқындауда А. Байтұрсынұлының шағын сөзді әдісі, дыбыспен жаттығу әдісі негізге алынды.

Ескерту: тыңдау материалының көлемі 7 сөйлемнен, өлең шумақтары 2-ден аспауы керек.

31. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) дыбыстық әдіс арқылы жаңа дыбыс пен әріпті айту;

2) дыбысты дұрыс айтуға жаттықтыру;

3) дауысты дыбыс түрлері туралы ұғым қалыптастыру;

4) естілген дыбыстардың түрін, яғни фонемаларды ажырата білуге үйрету;

5) жеке дыбыстарды әріптермен таңбалау: әріптердің баспа түрін үйрету;

6) баспа түрдегі үлкен және кіші әріптерді ажырату;

7) ұсақ-қол моторикасын дамыту (бояу, сурет салу, түрлі бағытта штрихтау, әріп элементтерін, баспа түрдегі әріптерді жазу);

8) ойлау, есте сақтау қабілеттерін, қиялды, қабылдауы, назар аударуды дамыту;

9) сөздік қорын байыту;

10) сөйлеу тілінде монологтық және диалогтық байланыстарды дамыту.

Әліппе кезеңінің міндеттерін айқындауда А.Байтұрсынұлының дыбысты әдісі, ауызша жалпылау әдісі, жазу-оқу әдісі негізге алынды.

32. Әліппе кезеңінде төмендегі әріп топтары қамтылады:

1) а, р, л, у, н, с;

2) о, т, қ, ы, з, м, е, д, ш;

3) у, б, й, к, і.

33. Оқу материалын меңгеру деңгейлеріне, әр кезеңнің тапсырмаларын орындауда оқу мақсаттарына жетулеріне байланысты дыбыспен және әріппен танысу үшін мұғалім сағат санын өзі реттейді.

34. Бағдарлама мазмұны үш бөлімді қамтиды:

1) "Тыңдалым және айтылым";

2) "Оқылым";

3) "Жазылым".

35. Тыңдалым және айтылым:

1) сөйлеуді дамыту және түзету;

2) мұғалім мен басқа білім алушылардың сөйлеуін тыңдауы, естігеннің мәнін түсінуі,

3) сыныптастарымен тілдесуде сөйлеу мәдениетін сақтай отырып, өзі туралы айта алуы;

4) ауызша сөйлесуде тілдік емес амалдарды (интонация, ым-ишара, дене қимылдары) қолдану.

5) сюжетті суреттері бойынша әңгімелер құрастыру, ертегілер айту. Өлеңдер жаттау , ой қорытындысы, мақалдар мен мәтелдер, жұмбақтар жаттау. Жаңылтпаштар арқылы артикуляциялық аппараттарын дамыту;

6) оқиғаны болжау;

7) тыңдаушының назарын аудару;

8) сөздің дыбыстық түрінде бағдарлау

36. "Оқылым" бөлімі:

1) оқу дағдыларын меңгеру;

2) оқылған мәтіннің негізгі ойы мен тақырыбын анықтау;

3) мәтін бөлімдерінің құрылымын анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктерін қолданылуын түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды құрастыру;

6) тірек сөздер арқылы шығарма кейіпкерін сипаттау;

7) мәтіндердің салыстармалы сараптамасы;

8) сөздердің графикалық түріне бағдар.

37. "Жазылым" бөлімі:

1) жазудың гигиеналық нормаларын меңгеру;

2) каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау;

3) айту арқылы жазу, көшіріп жазу;

4) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) орфографиялық нормаларды сақтау;

7) грамматикалық нормаларды сақтау;

8) тыныс белгілері нормаларын сақтау.

38. Негізгі білім мазмұны.

39. Әліппеге дейінгі кезеңдегі тыңдалым және айтылым:

1) сөйлеу есту қабілетін дамыту;

2) сөздің дыбыстық формасын бағдарлау, сөйлеу кезінде дыбыстарды ерекшелеу, сөйлеу кезінде және одан тыс дыбыстарды айту, буын, сөз, екпін туралы бастапқы ұғымдар;

3) дыбыстарды дұрыс және анық айту;

4) белгілі бір дыбыспен сөзді атау;

5) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну;

6) сөйлеудің айтылым жағын түзету (санамақ, жаңылтпаш, логоритмикалық жаттығулар);

7) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетінің нормаларын меңгеру: сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс айту, өтініш білдіру;

8) таныстармен және бейтаныс адамдармен, туыстарымен және достарымен, құрдастарымен және ересектермен, жас балалармен қарым-қатынас жасау ерекшеліктері;

9) түрлі лексикалық тақырыптар бойынша белсенді сөздік қорын байыту;

10) иллюстрацияларды көрсету кезінде ым-ишараларды, мимиканы пайдалану;

11) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

12) бір-бірімен қарым-қатынас жасай білу;

13) тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну;

14) нақты заттар мен сөздерді олардың атаулары бойынша ажырату;

15) сөйлемдегі сөздерді тану;

16) мұғалім мен басқа білім алушылардың сөйлеуін тыңдауы, естігеннің мәнісін түсінуі, сыныптастарымен тілдесуде сөйлеу мәдениетін сақтай отырып, өзі туралы айта алуы.

40. Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонемалық есту қабілетін дамыту) әліппе кезеңі:

1) мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну; коммуникативтік мақсаттарға сәйкес коммуникативтік дағдыларды дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу), лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

2) бейвербальді қарым-қатынас құралдарын қолдану (интонация, мимика, ым-ишара , қалып);

3) жаңылтпаштарды, өлеңдерді, санағыштарды, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

4) сюжеттік суреттерге сүйене отырып, ертегілерді айту, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну;

5) сөздің мәнін түсіну, сөзді өз мақсатында қолдану, сөздік қорын кеңейту.

Ескертпе: тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 25-тен 35 сөзге дейін.

41. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын зерттеу), әліппеге дейіңгі кезең:

1) сөздің мағынасы (мағынасы жағынан жақын және қарама-қарсы сөздер); сөздер мен сөйлемдердің сызбасын оқу; сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;

2) сөздегі буын санын анықтау; буын минималды айтылым бірлігі ретінде; сөзді дауыстап айту арқылы буындарға бөлу;

3) сөздің буындық құрылымының графикалық сызбасын құру, екпінді анықтау;

4) сөз құрамындағы дыбыстардың сызықтық реттілігін анықтау; дыбыстың орналасуы (сөздің басында, соңында немесе ортасында);

5) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік, олардың графикалық белгіленуі, дауыссыз және дауыссыз дыбыстардың графикалық сызбаларындағы дифференциациясы және белгіленуі.

42. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, әліпби әріптерін үйрену) әліппе кезеңі:

1) сөздерді буындық және дыбыстық талдау, фишкалар мен әріптерден алынған сөздердің графикалық схемаларын салыстыру;

2) сөздегі буын санын анықтау; сөзді дауыстап айту арқылы буындарға бөлу; дыбыс пен әріптерді ажырату.

3) дыбысты әріппен белгілеу; оқылатын әріптердің баспа бейнесін меңгеру, дыбыстар мен әріптерді ажырату, баспа әріптерінің бейнесін құрастыру және қайта

құру; берілген әріптерінен буындарды, сөздер мен сөйлемдерді құрастыру, буындардан сөздерді құрастыру;

4) дыбыс пен әріптерді ажырату;

5) сөздің мағынасы (мағынасы жағынан жақын және қарама-қарсы сөздер); сөздер мен сөйлемдердің сызбасын оқу; сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;

6) дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеру;

7) келесі дауысты дыбысқа сүйене отырып, буынды оқу дағдысын қалыптастыру, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді біріктірілген буынды оқу;

8) оқылған сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді түсінуді нақтылау бойынша жұмыс, мәтіннің басы мен соңын анықтау, сөз бен сөйлемнің пәндік/сюжеттік суретпен арақатынасын, мәтіннің сюжеттік суретпен арақатынасын, сюжетті суреттердің мәтіннің бөліктерімен немесе мәтіннің жеке сөйлемдерімен арақатынасын анықтау, ксұрақтарға жауап беру, кім туралы?/ не туралы? мәтінде айтылған, мәселелер бойынша кілт сөздерді бөліп көрсету.

Ескертпе: оқуға берілген мәтіннің көлемі әліппе кезеңнің басында 2-3 сөйлемнен және соңында 5-7 сөйлемнен аспауы тиіс. Әр сөйлемдегі сөздердің саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңында оқу жылдамдығы минутына 10-нан 15 сөзге дейін (білім алушылардың танымдық және сөйлеу қабілеттеріне байланысты).

43. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) жазу кезіндегі гигиеналық талаптар;

2) қарындашты, қаламды дұрыс ұстауға үйрету;

3) контурлы, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан суреттерді тану, бөліктерден тақырыптық, сюжеттік суреттерді құрастыру, алдымен бірдей боялған, содан кейін әртүрлі түстермен боялған геометриялық фигураларды табу, үлгі бойынша құрастыру;

4) трафарет бойынша басып жазу, әртүрлі геометриялық фигуралардың нүктелері бойынша қосу;

5) контурлық бейнелерді жиектеу, штрихтау, бояу;

6) жиектерді салу;

7) көзді дамытуға арналған арнайы жаттығулар, қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар, саусақтардың ұсақ бұлшықеттерін нығайту.

44. Жазу (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) жазуға дайындық (дұрыс отырғызу, жарықтың дұрыс түсуі, дәптердің көлбеу орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қаламды ұстай білу);

2) парақтағы кеңістікті бағдарлай білуді қалыптастыру (жазу жолын, жоларалық кеңістікті, жазу жолының жоғарғы және төменгі сызықтары мен тік көлбеу сызықтардан шықпау);

3) сурет салу, штрихтау, бастыра жазу;

4) сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу;

5) сөйлемді модельдеу;

6) баспа әріптерінің (үлкен және кіші) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

7) бастыра жазу, үлкен және кіші баспа әріптерінің элементтерін үлгі бойынша көшіріп жазу, құрастыру, жазу бойынша ұқсас әріптерді салыстыру;

8) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу, затты, әрекеттер мен белгілерді көрсететін сөздерді ажырату;

9) сөздерді алдын ала талдағаннан кейін өз бетінше жақсы таныс сөздерді дұрыс жазу, айтылым бойынша дұрыс жазу

10) сөйлемнің шекарасын жазу ережелері, сөйлемнің соңындағы белгілер, адамдар мен жануарлардың аттарын үлкен әріппен жазу.

Ескертпе:

Жазу жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 1-3 белгі, әріптік диктант - 3-5 баспа әріп, буындық диктант - 3-5 буын, сөздік диктант – 2-3 сөз, диктант - 3-6 сөз.

Білім алушылардың қабылдау деңгейін ескере отырып, жазба жұмыстарының көлемін мұғалім өзі реттейді.

Жүйелі түрде күнделікті жазба жұмыстарын ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.1.2.1 кодында: "0" – сынып, "1.2." – негізгі дағдылар, "1" – оқыту мақсатының реті.

46. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Тыңдалым мен айтылым	
Бөлімшелер (негізгі дағдылар)	Оқу мақсаттары
1.1. Сөйлеудің негізгі бірліктерін түсіну	0.1.1.1 тілдің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.2 сурет, суреттер сериясы бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.1.3 сөйлемдегі сөздердің кезеңнің анықтау; 0.1.1.4 сөйлемдегі сөздерді бөліп алу;
1.2. Тыңдаған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтіннің мазмұнын тыңдай және есті білу; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не туралы екендігін айту;
1.3. Тыңдаған материалды мазмұндау	0.1.3.1 жеке сөздерді, мәтіннен алынған сөйлемдерді есте сақтау; 0.1.3.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылғандарға, естілгендерге өз көзқарасын білдіру;
1.4. Оқиғаны болжау	0.1.4.1 иллюстрацияларды қарау, оларды таныс мәтінмен салыстыру;

1.5. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	0.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін сақтау (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу);
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 өзі туралы айту; 0.1.6.2 сөйлеуде сипаттама/салыстыру сөздерінің қолдану (үлкен-кішкентай, аз-көп);
1.7. Өзінің бағалау пікірін айту	0.1.7.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған мәтінге өз ойын айту; 0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз қатынасын білдіру;
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	0.1.8.1 ұсынылған тақырыпқа сипаттама және баяндау әңгімелерін ойлап табу; 0.1.8.2 сюжетті суреттер тізбегі бойынша байланысты әңгіме құрастыру;
1.9. Сөздің дыбыстық түрін бағдарлау	0.1.9.1 сөздер әртүрлі дыбыстардан тұрады, егер бір дыбысты ауыстырса, басқа сөз шығатының түсіну; 0.1.9.2 мұғалімнің сөзінен интонациялық түрде бөлінген дыбыстарды қайталау; 0.1.9.3 сөздегі дыбысты интонациямен ерекшелеп, бөліп айту; 0.1.9.4 сөздегі дыбыс ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 есту арқылы дауысты және дауыссыз дыбыстарын ажырату; 0.1.9.6 берілген дыбысқа сөздер таңдау; 0.1.9.7 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында); 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен);
Оқылым	
Кегізгі дағдылар	Оқу мақсаттары
2.1. Оқу дағдыларын меңгеру	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 әріптің нақты бейнесін білу; 0.2.1.4 буындарды жеке сөздерді оқу;
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.2.1 мәтіннің атауын түсіну; 0.2.2.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөлігін анықтау	0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрацияларды таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен соңын ойлап табу;
2.4. Мәтіндегі сөздердің мағынасын түсіну	0.2.4.1 сөздердің мағынасын түсіну: мағынасы жақын / қарама-қарсы жағынан (үлкен-кішкентай, үлкен-дәу-алып); 0.2.4.2 көп мағыналы сөздердің мағынасын түсіну (адамның басы, аяқпен бас, басшы);
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау	0.2.5.1 мәтін мен иллюстрация мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру

2.6. Мәтіннің жанрын анықтау	0.2.6.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атай білу, салыстыра білу; 0.2.6.2 әдеби шығармалардың мазмұнына эмоционалды, белсенді жауап беру;
2.7. Тірек сөздерді қолдана отырып, шығарма кейіпкеріне сипаттама беру	0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер, шағын фольклорлық жанрлар)
2.8. Дыбыс пен әріпті, буынды тану, ажырату	0.2.8.1 сөйлемдердің графикалық құрылымы; 0.2.8.2 сөз сызбасында буындарды бөлектеу
Жазылым	
Кегізгі дағдылар	Оқу мақсаттары
3.1. Гигиеналық жазу талаптарын сақтау	0.3.1.1 қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз парағына бағдарлану, тор көзді және жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отырғызуды сақтау;
3.2. Көркем жазу талаптарын сақтау	0.3.2.1 штрихтауды орындау; 0.3.2.2 қысқа, ұзын таяқшаларды, дөңгелектенген, ирек сызықтарды салу; 0.3.2.3 баспа әріптерді көшіру және бастыра жазу; 0.3.2.4 графикалық (сызба) диктант жазу; 0.3.2.5 әріптің графикалық бейнесін, оның элементтерін және жолдағы орналасу ретін білу
3.3. Көшіру және диктант бойынша сауатты жазуға білу	0.3.3.1 әріпті тиісті дыбыспен (дыбыстармен) салыстыру; 0.3.3.2 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу
3.4. Шағын мәтін құрастыру	0.3.4.1 мұғалім көмегімен сурет, сызба, белгілер бойынша оқылған мәтіннің мазмұнын баяндау
3.5. Қатені табу, түзету	0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөз, сөйлемді тексеру, қатені түзету
3.6. Орфографиялық, орфоэпиялық нормаларды сақтау	0.3.6.1 сөйлемнің басында, өз есімдерін бас әріппен жазу (мұғалімнің қомегімен)
3.7. Грамматикалық нормаларды сақтау	0.3.7.1 затты, әрекетті, белгіні білдіретін сөздерді тану және атау
3.8. Пунктуациялық нормаларды сақтау	0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілірін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі;

47. Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-сыныбына арналған оқу пәндерінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

48. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
1-тоқсан			
Әліппеге дейінгі кезең	0.1.1.1* тілдің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.2.1 мәтіннің мазмұнын тыңдай және есті білу; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не туралы екендігін айту 0.1.3.1* жеке сөздерді, мәтіннен алынған сөйлемдерді есте сақтау; 0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылғандарға, естілгендерге өз көзқарасын білдіру; 0 . 1 . 4 . 1 иллюстрацияларды қарау , оларды таныс мәтінмен салыстыру; 0.1.5.1* әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін сақтау (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сурау, қоштасу); 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған мәтінге өз ойын айту; 0.1.9.2 мұғалімнің сөзінен интонациялық түрде бөлінген дыбыстарды қайталау; 0.1.9.3* сөздегі дыбысты интонациямен ерекшелеп , бөліп айту; 0.1.9.4 сөздегі дыбыс ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру;	0.2.2.1* мәтіннің атауын түсіну; 0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрацияларды таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен соңын ойлап табу; 0.2.5.1* мәтін мен иллюстрация мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру 0.2.6.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атай білу, салыстыра білу; 0.2.6.2 әдеби шығармалардың мазмұнына эмоционалды, белсенді жауап беру;	0.3.1.1 қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз парағына бағдарлану, тор көзді және жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отырғызуды сақтау; 0.3.2.1 штрихтауды орындау; 0.3.2.2 қысқа, ұзын таяқшаларды, дөңгелектенген, ирек сызықтарды салу;

	0.1.9.5 есту арқылы дауысты және дауыссыз дыбыстарын ажырату; 0.1.9.6 берілген дыбысқа сөздер таңдау; 0.1.9.7 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында); 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен)		0.3.2.4 графикалық (сызба) диктант жазу
2-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.1* тілдің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.3 сөйлемдегі сөздердің кезеңнің анықтау 0.1.1.4 сөйлемдегі сөздерді бөліп алу; 0.1.2.1 мәтіннің мазмұнын тыңдай және ести білу; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не туралы екендігін айту 0.1.3.3 оқылғандарға, естілгендерге өз көзқарасын білдіру; 0.1.6.2 сөйлеуде сипаттама/салыстыру сөздерінің қолдану (үлкен-кішкентай, аз-көп); 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған мәтінге өз ойын айту 0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз көзқарасын білдіру; 0.1.8.1 ұсынылған тақырыпқа сипаттама және баяндау әңгімелерін ойлап табу; 0.1.8.2* сюжетті суреттер тізбегі бойынша байланысты әңгіме құрастыру;	0.2.1.1* баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2* әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3* әріптің нақты бейнесін білу; 0.2.2.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрацияларды таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен соңын ойлап табу; 0.2.5.1 мәтін мен иллюстрация мазмұны	0.3.1.1 қарындаш, қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз парағына бағдарлану, тор көзді және жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отырғызуды сақтау; 0.3.2.3 баспа түрдегі әріптерді үстінен бастыра жазу; 0.3.2.4 графикалық (сызба) диктант жаза білу; 0.3.2.5 әріптің графикалық бейнесін, оның элементтерін және жолдағы орналасу ретін білу;

	0.1.9.1 сөздер әртүрлі дыбыстардан тұрады, егер бір дыбысты ауыстырса, онда басқа сөз болатын білу; 0.1.9.2 мұғалімнің сөзінен интонациялық түрде бөлінген дыбыстарды қайталау; 0.1.9.3* сөздегі дыбысты интонациямен ерекшелеп, бөліп айту; 0.1.9.4 сөздегі дыбысретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 есту арқылы дауысты және дауыссыз дыбыстарын ажырату; 0.1.9.6* берілген дыбысқа сөздер таңдау; 0.1.9.7* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында); 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен)	бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру 0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер, шағын фольклорлық жанрлар) 0.2.8.2 сөз сызбасында буындарды бөлектеу;	0.3.3.1 әріпті тиісті дыбыспен (дыбыстармен) салыстыру; 0.3.3.2 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.4.1 мұғалім көмегімен сурет, сызба, белгілер бойынша оқылған мәтіннің мазмұнын баяндау;
3-тоқсан			
	0.1.1.1* тілдің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.2 сурет, суреттер сериясы бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.1.3 сөйлемдегі сөздердің кезеңнің анықтау 0.1.2.1 мәтіннің мазмұнын тыңдай және есті білу; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не туралы екендігін айту; 0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылғандарға, естілгендерге өз көзқарасын білдіру;	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 әріптің нақты бейнесін білу;	0.3.2.3 баспа түрдегі әріптерді үстінен бастыра жазу; 0.3.2.5* әріптің графикалық бейнесін,

Әліппе кезеңі	0 . 1 . 4 . 1 иллюстрацияларды қарау , оларды таныс мәтінмен салыстыру; 0.1.5.1* әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін сақтау (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сурау, қоштасу); 0.1.7.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған мәтінге өз ойын айту 0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз көзқарасын білдіру; 0.1.8.1 ұсынылған тақырыпқа сипаттама және баяндау әңгімелерін ойлап табу; 0.1.8.2* сюжетті суреттер тізбегі бойынша байланысты әңгіме құрастыру; 0.1.9.4 сөздегі дыбыс ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 есту арқылы дауысты және дауыссыз дыбыстарын ажырату; 0.1.9.6 берілген дыбысқа сөздер таңдау; 0.1.9.7* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында); 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен	0.2.1.4 буындарды жеке сөздерді оқу; 0.2.4.1 сөздердің мағынасын түсіну: мағынасы жақын / қарама-қарсы жағынан (үлкен-кішкентай, үлкен-дәу-алып); 0.2.4.2 көп мағыналы сөздердің мағынасын түсіну (адамның басы, аяқпен бас, басшы); 0.2.5.1 мәтін мен иллюстрация мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру 0.2.6.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атай білу, салыстыра білу; 0.2.6.2 әдеби шығармалардың мазмұнына эмоционалды, белсенді жауап беру; 0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер , шағын фольклорлық жанрлар) 0.2.8.1 сөйлемдердің графикалық құрылымы; 0.2.8.2 сөз сызбасында буындарды бөлектеу;	оның элементтерін және жолдағы орналасу ретін білу; 0.3.3.1 әріпті тиісті дыбыспен (дыбыстармен) салыстыру; 0.3.3.2 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу; 0.3.4.1* мұғалім көмегімен сурет, сызба, белгілер бойынша оқылған мәтіннің мазмұнын баяндау 0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөз, сөйлемді тексеру, қатені түзету; 0.3.6.1 сөйлемнің басында, өз есімдерін бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен) 0.3.7.1 затты, әрекетті, белгіні білдіретін сөздерді тану және атау; 0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілірін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі;
4-тоқсан			
	0.1.1.1 тілдің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не туралы екендігін айту;		

Әліппе кезеңі	0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылғандарға, естілгендерге өз көзқарасын білдіру; 0.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін сақтау (сәлемдесу, ризашылық білдіру, кешіру, өтініш, рұқсат сұрау, қоштасу); 0.1.6.1 өзі туралы айту; 0.1.6.2 сөйлеуде сипаттама/салыстыру сөздерінің қолдану (үлкен-кішкентай, аз-көп); 0.1.7.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, тыңдалған мәтінге өз ойын айту 0.1.8.1 ұсынылған тақырыпқа сипаттама және баяндау әңгімелерін ойлап табу; 0.1.9.4 сөздегі дыбыс ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 есту арқылы дауысты және дауыссыз дыбыстарын ажырату; 0.1.9.6 берілген дыбысқа сөздер таңдау; 0.1.9.7 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында); 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен)	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 әріптің нақты бейнесін білу; 0.2.2.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.4.1 сөздердің мағынасын түсіну: мағынасы жақын / қарама-қарсы жағынан (үлкен-кішкентай, үлкен-дәу-алып); 0.2.4.2 көп мағыналы сөздердің мағынасын түсіну (адамның басы, аяқпен бас, басшы); 0.2.5.1 мәтін мен иллюстрация мазмұны бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атай білу, салыстыра білу; 0.2.6.2 әдеби шығармалардың мазмұнына эмоционалды, белсенді жауап беру; 0.2.8.1 сөйлемдердің графикалық құрылымы; 0.2.8.2 сөз сызбасында буындарды бөлектеу	0.3.3.1 әріпті тиісті дыбыспен (дыбыстармен) салыстыру; 0.3.3.2 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа түрдегі әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу; 0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөз, сөйлемді тексеру, қатені түзету; 0.3.6.1 сөйлемнің басында, өз есімдерін бас әріппен жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.1 затты, әрекетті, белгіні білдіретін сөздерді тану және атау; 0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілірін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі;

бұйрығына
63-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны А.Байтұрсынұлының келесідей ұстанымдары негізінде айқындалды, олар оқулық жазуда басшылыққа алынады:

1) дыбыспен жаттығу;

2) әрбір дыбыстың сөз жасаудағы қызметін есепке алу;

3) оңайдан қиынға, жеңілден күрделіге өту;

4) білімді тәжірибе арқылы өздігінен алу.

3. Әріп таныту реті А. Байтұрсынұлының еңбектерімен қатар лингвист және әдіскер ғалымдардың зерттеулері негізінде, олардың мәтінде кездесу жиілігіне, өзара тіркесімі мен сөзжасау қызметіне қарай құрылды.

4. Бағдарламаның мақсаты – тыңдалым (тыңдау), айтылым, оқылым және жазылыму дағдыларын игеру процесінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін қарапайым грамматикалық көріністерді қалыптастырумен байланысты жағдайлар жасау.

5. Оқу бағдарламасының міндеттері білім алушының келесідей дағдыларын қалыптастыруды көздейді:

1) оқу әрекетіне бейімдеу;

2) дыбыс, буын, сөз, сөйлем, сөйлеу (мәтін) туралы қарапайым түсінік қалыптастыру;

3) мәтіннен/сөйлемнен сөйлемді, сөйлемнен жаңа игерілетін дыбысы бар сөзді, сөзден шыққан буынды, буыннан шыққан дыбысты таңдау арқылы жаңа дыбыс пен әріпті көрсету;

4) дыбыстың айтылуын әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

5) буындарды, сөздерді, сөйлемдерді оқуға үйрету;

5) дыбыстардан буын, буыннан сөз, сөзден сөйлем оқуға үйрету;

6) сөзді буындап оқуға, тұтас оқуға, мәтінді мәнерлеп, түсініп оқуға машықтандыру;

7) жазу дағдысын (қатесіз, көркем жазу) қалыптастыру;

8) сөздік қорын байыту;

9) коммуникативтік дағдыларын (өз ойын толық жеткізе білу, өзгенің пікірімен санаса білу, әңгімелесу, сөйлеу әдебін сақтау) қалыптастыру;

10) тілдік бірліктерді (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс) ажырату, салыстыру, топтастыру, талдауға үйрету;

11) тілдік білімі мен дағдыларын тәжірибеде қолдана алу;

12) танымдық, шығармашылық қабілетін дамыту;

13) ана тіліне, Отанына, туған еліне, оның мәдениеті мен салт-дәстүріне деген сүйіспеншілігін арттыру арқылы рухани-адамгершілік қасиеттерін дамыту;

14) жеке тұлғалық қасиеті мен әлеуетін ашу;

15) тұрақты зейіні мен есте сақтауын, логикалық ойлауы мен білім алуға деген қызығушылығын қалыптастыру;

16) физиологиялық ерекшеліктерін ескеру және санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтау.

6. Түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеудің дыбыстық бұзылыуын түзету, артикуляциялық органның қозғалысын дамыту;

2) қолдың ұсақ моторикасын жазуға дайындау және дамыту;

3) оптикалық-кеңістіктік гнозисті қалпына келтіру;

4) эмоционалды ерік-жігердің дамуындағы бұзылуларды түзету.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

7. Білім беру жүйесінің түзете- дамыту бағытында кешенді сипатына негізделген " Әліппе, Ана тілі" пәндері бойынша тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушыларына білім беру үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері арқылы балаларда қимылдық, ақыл – ой мен сөйлеу тілдерінің өзара әсерін үнемі ескеруді қамтамасыз етеді.

8. Оқыту үрдісі арнайы педагогикалық тәсілдері мен қағидаларға сүйенеді:

1) іс-әрекет тәсілі;

2) жеке-сараланған тәсіл;

3) құндылыққа-бағытталған тәсіл;

4) коммуникативтік тәсіл;

5) денсаулық сақтау қағидасы;

6) түзету бағыты қағидасы.

9. Оқытудағы әрекеттік тәсіл дағдыларды қалыптастыруға бағытталған, оқытылатын ұғымдардың мазмұнына сәйкес келетін білім алушылардың белсенді, дербес, өз бетінше әрекетін ұйымдастыруды көздейді.

10. Оқу процесін ұйымдастыруға жеке-сараланған тәсіл бойынша деңгейге байланысты топтарға бөлінеді:

1) ұсақ мотириканы дамыту;

2) сөйлеу бұзылысын;

3) психикалық процестерді дамыту.

11. Құндылыққа бағытталған тәсіл білім алушы мен мұғалімнің оқу мақсаттарын анықтауының негізі ретінде қарастырылады, өйткені пәнге деген мотивация мен оң көзқарас оқу процесін жандандырудың маңызды шарты, оқу-танымдық іс-әрекетті жандандырудың шарты болып табылады.

12. Оқытудағы коммуникативті тәсіл – бұл екі немесе одан да көп адамның сөйлеу өзара әрекеттесу процесінде ақпаратты дұрыс жеткізу және айту, білім, білік және дағдылармен алмасу. Коммуникативті тәсілдің нәтижесі қарым-қатынасты тіл арқылы, ойды жеткізу және қарым-қатынастың басқа қатысушыларымен өзара әрекеттесу процесінде идеялармен алмасу арқылы жүзеге асыру мүмкіндігі.

13. Денсаулықты сақтайтын тәсіл қимыл-қозғалыс функцияларының күйін, сөйлеуді және интеллектуалды жүктемені мөлшерлеуді ескере отырып, білім алушылардың шаршауын болдырмайды.

14. Түзету бағытындағы қағида мыналарды қамтиды:

1) дыбысты айту және сөйлеу мәдениетін жетілдіру;

2) сөздік қорын байыту, нақтылау және жандандыру;

3) сөйлеудің грамматикалық құрылымын қалыптастыру;

4) балалар әндерін, жұмбақтарды, жаңылтпаштарды жаттау;

5) айтылымды түзету және дұрыс екпінді, интонацияны, сөйлеудің мәнерлілігін сақтау.

15. Оқыту барысында қолданылатын технологиялар: проблемалық оқыту, дамытушылық оқыту, ақпараттық білім беру технологиялары, өмірлік практикалық тәжірибені кеңейту арқылы оқыту, жобалау әдісі.

16. Түзетудің ең тиімді және барабар әдістерін таңдау үшін тірек-қимыл аппараты бұзылған кезде қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының өзара байланысы, жалпы моториканың жалпы зақымдануы, қол және артикуляциялық моториканың функциялары, жалпы моториканың бұзылуын бір уақытта дамыту және түзету қажеттілігі, қолдар мен саусақтардың функционалдығы, артикуляциялық моторика ескеріледі.

17. Оқу процесінде ауызша қарым-қатынасты ынталандыру үшін мұғалімнің жетекшілігімен пәндік-практикалық іс-әрекет, оқушылардың жұпта, топта жұмыс істеуі қолданылады.

18. Түзету мәселелерін шешу үшін ойын әрекеті қолданылады, оның барысында балалар дұрыс сөйлеу білімімен мен дағдыларын игереді.

19. Оқытудың түзету-дамытушылық әдістері: дидактикалық ойын, психогимнастика , релаксация, қол саусақтарына арналған гимнастика, өз-өзіне массаж, көзге арналған гимнастика, тыныс алу гимнастикасы, дене шынықтыру минуттары, логопедиялық минуттар, артикуляциялық гимнастика.

20. Оқытудың коррекциялық бағыты тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларда қимыл-қозғалыс бұзылыстары мен сөйлеуге жатпайтын процестердің

күйінен (зейін, есте сақтау, ерікті белсенділік, қол-көз үйлесімділігі) туындайтын графикалық дағдыларды дамыту кезіндегі қиындықтармен анықталады. Графикалық жазу дағдыларын қалыптастыру жұмысы баланың қозғалыс бұзылыстарын түзетумен тығыз байланысты.

21. Жазу барысында дұрыс отыруды қалыптастыру мақсатында келесілер қарастырылады:

1) бастапқыда оқушының қарсылығын тудыратын позаны және "рефлекске тыйым салатын" позицияларды таңдау, содан кейін бала біртіндеп оларға үйреніп, берілген позаны өзі сақтауға тырысады;

2) баланың басы мен аяқ-қолдарын бекіту үшін арнайы құралдарды қолдану;

3) көру-моторлы үйлесімділігін дамыту.

22. Қолды жазуға дайындау бойынша тәжірибелік нұсқаулық:

1) саусақтар мен қолдардың қозғалысын статикалық және динамикалық үйлестіруді дамыту;

2) заттардың мөлшеріне, серпімділігіне, салмағына қарай дұрыс сараланған ұстауды қалыптастыру;

3) затты ұстап тұру кезінде және онымен әртүрлі манипуляциялар процесінде жұмыс қолының еркін қозғалысын дамыту;

4) ұсақ моториканы дамыту үшін жаттығулар кешенін өткізу;

5) қол массажы (арнайы бұйымдарды пайдалана отырып немесе бұйымдарсыз).

23. Қарындаш, қалам ұстаудың дұрыс тәсілін үйретуге немесе қалам ұстаудың жеке тәсілін таңдауға (егер манипуляциялық функциялардың ауыр бұзылуынан дұрыс әдіс мүмкін болмаса) кіреді:

1) қол мен саусақтардың қаламды ұстап тұрған сияқты қалпын қабылдауға үйрету;

2) партада жатқан қаламды дұрыс алуды қалыптастыру және жазу үшін қалыпты жасау;

3) қаламды ұстап, жазудың дұрыс қалпын сақтап тұру кезінде саусақтарды босаңсыту және кернеу;

4) қаламды ұстап тұру кезінде саусақтардың еркін қозғалысын дамыту жаттығулары
.

24. Әріппен танысу кезеңінде графикалық бейнелер мен әріптерді олардың құрамдас элементтеріне көру арқылы бөлуді дамыту, графикалық суреттер мен әріптердің арасындағы ұқсастықты және айырмашылықтарды анықтау бойынша жұмыс жүргізіледі.

25. Білім алушылардың кеңістіктік түсініктерін қалыптастыру үшін тәжірибелік ұсыныстар:

1) жұмыстың бастапқы кезеңдерінде қолдың заттық іс-қимылдарын көзбен көріп бақылау;

2) заттар мен құбылыстар арасындағы байланыстарды ашу үшін заттармен әртүрлі әрекеттерді жасату;

3) кеңістік қатынастарды ажырату және оларды сөйлеуде қолдану.

26. Көру-моторлы үйлесімділігін дамыту үшін алдымен мұғалімнің көмегімен пассивті, содан кейін сөздік нұсқаулық бойынша белсенді манипуляциялық қимыл-қозғалыстарды көзбен бақылау кабілеті бекітіледі. Ауада және жазықтықта қолдың қалыптасатын қозғалыстарын жасауға бастапқы оқыту. Бұл үйлесімді қимылдарды қалыптастыруға, көру-қозғалыс үйлесімін дамытуға ықпал етеді.

27. Бағдарлама техникалық құралдарды пайдалана отырып іске асырылады: ұйымдастыру техникасы (компьютерлер немесе ноутбуктер, принтер, сканер); интерактивті тақта/ проектор/ экран; сандық фотоаппарат, веб-камера; диктофондар/ микрофондар, құлаққаптар; бор тақтасы; жылжымалы маркер тақтасы; шағын маркер тақталары; флипчарттар; білім алушылардың жұмыстарын сақтауға және көрсетуге арналған шкафтар.

28. "Әліппе" пәнін меңгеру үшін қажетті көрнекі және дидактикалық құралдар: түрлі жанрдағы балалар көркем әдебиеті, иллюстрацияланған брошюралар, журналдар, газеттер, фильмдер, аудиожазбалар және жазушылар мен ақындар туралы бейнефильмдер, түсіндірме, орфографиялық сөздік, синонимдер, антонимдер, фразеологиялық сөздіктер, этимологиялық сөздік, грамматикалық анықтамалар; портреттер, пән бойынша кестелер; жазбаша және баспа әріптерінің үлгілері; қуыршақтар (сахналау үшін), импровизациялық жиынтықтар.

29. Жазуды үйренуге арналған арнайы құралдар: қаламдар мен қарындаштар-ұстағыштар, қолға арналған ауырлатқыштар, қолдың манипуляциялық функцияларын дамытуға арналған тренажерлер.

30. Жағдай жасау сыныптарды мамандандырылған жиһазбен жабдықтауды қамтиды . Бекіткіштері бар ыңғайлы тірек, биіктігі мен көлбеуі реттелетін арнайы үстелдер мен парталар.

3-тарау. "Әліппе, Ана тілі" пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Әліппе, Ана тілі" пәнінің мазмұны

31. "Әліппе, Ана тілі" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 6 сағаттан, жылына 198 сағатты құрайды.

32. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) тіл бірліктері: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

2) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары;

3) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

4) балалар көркем әдебиетінің шығармалары.

33. Бағдарламаның мазмұны: оқу процесінде кезеңдер бөлінеді: әліппеге дейінгі кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі. Бірінші сыныпта нөлдік сыныпта оқылған оқу материалының қайталануы ұйымдастырылады (әліппеге дейінгі кезең және әліппе кезеңі). Әліппеге дейінгі кезеңге 18 сағат бөлінеді, әліппе кезеңі 78 сағатты құрайды және әліппеден кейінгі кезең 102 сағат ішінде.

34. Бірінші сыныптың әліппе кезеңінде әріптер мен дыбыстар оқытылады: ң, ғ, ж, ә, п, ү, ө, г, и, я, ю, х, h, щ, в, э, е, ц, ф, ч, ъ, ь.

35. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқушылардың мүмкіндіктерін зерттеу (0-сыныпта қалыптасқан жалпы сөйлеу тілі деңгейлерін, білім-білік дағдыларын);

2) оқу дағдыларын қалыптастыру;

3) сөйлеу дағдысын жетілдіру;

4) оқу әрекетіне қызығушылығын ояту және қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру;

5) сөйлеу, сөйлем, сөз, буын, дыбыс пен және әріппен танысуға бөлінген сағаттарды мұғалім өзі реттейді;

6) есту дағдыларын дамыту және дұрыс сөйлеуін қалыптастыру;

7) дыбыстық қабылдауын дамыту, талдау, жинақтау;

8) жазу дағдыларын дамыту;

9) қабылдау, елестету, есте сақтау, ойлау қабілетін дамыту, зейінін тұрақтандыру.

Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттерін айқындауда А. Байтұрсынұлының шағын сөзді әдісі, дыбыспен жаттығу әдісі негізге алынды.

36. Әліппе кезеңі бірінші тоқсанда басталып, екінші тоқсанның аяғында аяқталады. Мұғалім білім алушылардың оқу материалын меңгеру деңгейіне, белгілі бір мақсатқа жетуіне және әр кезеңге арналған тапсырмаларды орындауына байланысты дыбыспен және әріппен танысу үшін сағат санын өзі бөліп, реттейді.

37. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) дыбысты әдіс арқылы жаңа дыбыс пен әріпті таныту;

2) дыбыстық талдау дағдыларын дамыту: мәтіннен/сөйлеуден сөйлемді, сөйлемнен жаңа үйретілетін дыбысы бар сөзді, сөзден буынды, буыннан дыбысты бөліп алу;

3) дыбысты дұрыс айтуға жаттықтыру;

4) естілген дыбыстардың типтерін, яғни фонемаларды ажырата білуге үйрету;

5) жеке дыбыстарды әріптермен таңбалау: әріптердің баспа және жазба түрлерін үйрету;

6) дыбыстық жинақтау дағдыларын дамыту: дыбыстардан буын, буындардан сөз, сөздерден сөйлем құрап оқуға, жазуға үйрету.

7) оқу әрекеттерін дамыта отырып, тілдік дағдыларын жетілдіру;

8) сөзді біртіндеп тұтас, дұрыс, түсініп оқуға дағдыландыру;

9) көркем жазу дағдыларын қалыптастыру;

10) сөздік қорын байыту;

11) өз ойын жеткізе білуге үйрету.

Әліппе кезеңінің міндеттерін айқындауда А.Байтұрсынұлының дыбысты әдісі, жалқылаулы-жалпылау әдісі, жазу-оқу әдісі негізге алынды.

Ескерту:

І-жартыжылдық бойынша жазба жұмыстарының көлемі: әліппеге дейінгі кезеңде графикалық диктант – 3-5 таңба, әліппе кезеңінде әріптік диктант – 5-7 әріп, буын диктанты – 4-6 буын, сөздік диктант – 2-3 сөз, диктант –3-10 сөз. Жазба жұмыстарының санын мұғалім білім алушылардың меңгеру деңгейі мен қажеттілігіне орай белгілейді. Жазба жұмыстарын күнделікті жүйелі ұйымдастыру ұсынылады.

38. Әліппеден кейінгі кезең екінші жартыжылдықта "Ана тілі" оқулығы арқылы жүзеге асады.

39. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) тұтас сөздермен оқуға көшу, "ішінен" оқу білуін қалыптастыру;

2) мәтінмен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру:

3) байланыстырып сөйлеуін дамыту (қайталау, әңгімелеу, "ауызша сурет салу", суреттер, жеке әсерлер бойынша әңгімелер құрастыру);

4) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

5) ауыз әдебиеті туындылары мен көркем шығармалар арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу;

6) тыңдалым (тыңдау), айтылым арқылы сөйлеу өнеріне баулу.

Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттерін жүзеге асыруда А.Байтұрсынұлының жалпылау әдісі, тұтас сөздер әдісі, жазу-оқу әдісі басшылыққа алынды.

40. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі тіл мен фонемалық түсініктерді дамыту)";

2) "Оқылым" (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

41. "Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонемалық ұғымдардың дамуы)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) бағалау пайымының айтылуы;

8) берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық формасына бағдар.

42. "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу дағдыларын меңгеру;

2) оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойларын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) тірек сөздер арқылы шығарма кейіпкерін сипаттау;

7) мәтіндердің салыстармалы сараптамасы;

8) сөздердің графикалық түрінде бағдарлау.

43. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазылымның тазалық нормаларын меңгеру;

2) каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау;

3) айту арқылы жазу, көшіріп жазу;

4) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) орфографиялық нормаларды сақтау;

7) грамматикалық нормаларды сақтау;

8) тыныс белгілері нормаларын сақтау.

44. Білім берудің базалық мазмұны.

45. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлеу есту қабілетін түзету және дамыту;

2) дыбыс-тілдің ең аз бірлігі, сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

3) дыбыстарды және олардың белгілерін ажырату (дауысты/дауыссыз; жуан-жіңішке, қатаң, ұяң, үнді), оларды салыстыру, дұрыс айту;

4) сөзді буындарға бөлу, олардың санын және сөздегі буын тәртібін айқындау;

5) шағын мәтіндер құрастыру.

46.Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әліппе кезеңі:

1) дауысты және дауыссыз дыбыстар үшін әлсіз және күшті позиция;

2) мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру білігін қалыптастыру;

3) коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу, драматизация, рөлдік ойындар), сөйлеу этикетінің сөздерін пайдалану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

4) ауызша емес қарым-қатынас құралдарын пайдалану (интонация, мимика, ым-ишара, қалып);

5) сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс);

6) сөздің мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану;

7) сөздік қорын кеңейту;

8) сөйлем, дыбыстық сөйлемдегі сөйлемдерді тану.

47. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әліппеден кейінгі кезең:

1) жаңылтпаштарды, санақтар, өлеңдерді, санағыштарды, мақал-мәтелдерді, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

2) білім алушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологтық және диалогтық нысанда мәлімдемелер жасау, суреттер, бақылаулар бойынша, көрген, сезінген және естіген/оқыған нәрселер туралы әңгімелесу, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен уайымдарына көзқарасты жеткізу, өздерінің эмоциялық күйлерін беру тәсілдерін қалыптастыру біліктерін қалыптастыру;

3) сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып және тіреусіз ертегілерді айту, сюжеттік суреттер бойынша және сюжеттік суреттер сериясы бойынша әңгімелер құрастыру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтінді (иллюстрациялар, тірек сөздер, жоспар бойынша), мәтіннің картасына сүйене отырып және оған сүйенбей баяндау;

4) тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин.

48. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппеге дейінгі кезең:

1) фонетика және графика;

2) сөздің дыбыстық құрамының бірлігін және оның лексикалық мағынасын түсіну;

3) буын айтылым бірлігі ретінде, сөздерді буындарға бөлу;

4) сөйлеудің интонациялық ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп).

49. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппе кезеңі:

1) дыбысты әріппен белгілеу; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/ сәйкес еместігін анықтау; қазақ тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып, сөздерді айту;

2) сөздің графикалық дыбыстық моделінен үлгі-схемадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; дауысты әріпке бағдарланған сөздің дыбыстық әріптік моделін "оқу";

3) дыбыс пен әріптерді ажырату (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

4) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша айту(оқу) және керісінше (жазу);

5) әріптердің қос дыбысты рөлі : ю, е, я;

6) қазақ алфавитіндегі әріптерді белгілі бір реттілігімен таныстыру;

7) қазақ тіліндегі жұп дыбыстардың (а-ә, о-ө, ұ-ү, ы-і, л-р, н-ң, с-з, с-ш, ж-ш, п-б, к-қ , г-ғ) ерекшеліктерін тану, өзге тілден енген сөздерде кездесетін дыбыстарды дұрыс айтуға дағдылану;

8) дауысты және дауыссыз дыбыстардың айтылу дағдыларын пысықтау, тұтас сөздер мен мағыналық бірліктерді оқу кезінде сөздерді дұрыс екпінмен айту (орфоэпиялық оқу);

9) орфографиялық оқу диктантпен жазу кезінде өзін-өзі бақылау.

50. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппеден кейінгі кезең:

1) тұтас сөздерді, 2-6 сөзден тұратын сөйлемдерді оқуға ауыса отырып, әртүрлі құрылымдағы сөздерді буындық оқуды және 4-8 сөйлемнен тұратын мәтіндерді дұрыс оқуды, мұғалімнің мәселелері бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

Ескертпе: көркем шығарманың көлемі 0,5-тен 1,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса алғанда). Ғылыми-танымдық мәтіннің көлемі 0,3-0,5 беттен аспауы тиіс.

2) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

3) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

4) өз бетінше оқу кезінде мәтін мазмұнын түсіну, баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқу, осы басы немесе соңы бойынша мәтін құрастыру; оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

5) әр түрлі жанрлардың ерекшеліктерін айқындау, тақырыпты, шығарманың басты ойын анықтау;

6) мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқығанның мазмұнына көзқарасын білдіру;

7) оқу тапсырмаларын орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу (мұғалімнің басшылығымен);

8) мәтін, суреттер, схемалар, пиктограммалар, белгілер түрінде ұсынылған ақпаратты түсіну;

9) 1 жартыжылдықта оқу жылдамдығының нормасы минутына 15-20 сөзді (1 және одан да көп әріптен), екінші жартыжылдықта - минутына 25-30 сөзді құрайды.

51. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) жазуға дайындық (дұрыс отырғызу, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

2) дәптердегі парақ кеңістігіне бағдарлай білуді қалыптастыру (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар);

3) сурет салу, штрихтау, бастыру; сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу.

52. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, әріптер, бас және кіші әріптер элементтерінің және олардың қосылыстарының, буындардың, сөздердің, сөйлемдердің жазылуы;

2) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу(жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз), кейінгі жазудың іс-әрекеттерін пысықтау (дауыссыз дыбыс түрлерін әріптерді енгізу процесінде);

3) алдын ала үлгілеумен қарапайым сөйлемдерді жазу;

4) жазылуы айтылымға қайшы келмейтін сөздерді, сөз тіркестерін және сөйлемдерді жазу.

53. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеден кейінгі кезең:

1) баспа және жазба түрдегі мәтіндерді көшіріп жазу;

2) пунктуация ережелерін ескере отырып, сөйлемдер жазу: сөйлем соңындағы нүкте , леп белгісі, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

3) сөйлемнің басындағы бас әріп;

4) орфограмма туралы жалпы ұғым сөздің әріптік жазбасындағы орын ретінде қалыптастыру, ол айтылыммен анықталмайды;

5) дыбыстарды әріптермен белгілеуге байланысты емес орфограммалар: сөйлемнің басындағы үлкен әріп, тиісті атаулардағы, қызметтік және дербес сөздер арасындағы интервалдар, сөздерді жолдан жолға буын бойынша ауыстыру, сөйлемнің соңындағы тыныс белгілері;

6) үндестік заңын ережелерін сақтау;

7) сөз және сөйлем, ұғымдардың аражігін ажырату: "зат" және "сөз" зат атауы ретінде;

8) жазу жұмыстарының көлемі: сөздік диктант - 4-5 сөз, диктант – 5-15 сөз, мәтінді көшіру - 15 сөзден аспайды, шығармашылық мәтіннің көлемі - 3-5 сөйлем (мұғалімнің көмегімен).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

54. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту

мақсатының ретін көрсетеді. 1.2.1.1 кодында: "1" – сынып, "2.1" – негізгі дағдылар, "1" – оқыту мақсатының реті.

55. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Тыңдалым мен айтылым	
Бөлімшелер (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеу тілінің негізгі ұғымдарды түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс түсінігін ажырату; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер санын және мәтіндегі сөйлем санын анықтау
1.2. Тыңдаған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру
1.3. Тыңдаған материалды мазмұндау	1.1.3.1 көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет, жоспар бойынша мұғалімнің көмегімен) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау
1.4. Оқиғаны болжау	1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
1.5. Коммуникативтік қатынаста тілдік нормаларды дұрыс қолдану	1.1.5.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	1.1.6.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.6.2 сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу
1.7. Тыңдаған материал бойынша өз ойын айту	1.1.7.1 тыңдалым материалына қатысты өз ойын білдіру
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу
1.9. Сөздерді орфоэпиялық нормаға сәйкес айту	1.1.9.1 сөздерді үндестік заңына сәйкес дұрыс айту 1.1.9.2 дыбыстардың мағына ажыратушылық қызметін түсіну; 1.1.9.3 сөздің буыннан құралатынын білу; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің айырмашылық мағыналарын түсіну; 1.1.9.5 сөздегі қосарлы дыбыстардың құрылымын түсіну
Оқылым	
Негізгі дағдылар	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу дағдыларын меңгеру	1.2.1.1 сөз, сөйлем схемасын құру және оқу; 1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу;

	1.2.1.4 сөйлемдегі қойылған кідірісті , хабарлы, сұраулы, лепті тыныс белгілерін ескеріп мәнерлеп оқу
2.2. Мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөлігін анықтау	1.2.3.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, соңын анықтау
2.4. Мәтіндегі сөздердің мағынасын түсіну	1.2.4.1 мұғалімнің қолдауымен сөздердің мағыналарын (мәндес; мағынасы қарама-қарсы; айтылуы бірдей, мағынасы әртүрлі) ажырату
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Мәтіннің жанрын анықтау	1.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің жанрын (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, өлең, әңгіме, ертегі) ажырату
2.7. Тірек сөздерді қолдана отырып, шығарма кейіпкеріне сипаттама беру	1.2.7.1 әдебиет кейіпкелерге мінездеме беруде лексикалық сөздерді қолдану
2.8. Сөздердің графикалық түріндегі бағдарлау	1.2.8.1 дыбыстың таңбасы – әріпті тану, дыбыс пен әріпті бір-бірінен ажырату; 1.2.8.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату (жуан, жіңішке); 1.2.8.3 дыбыстың мағына ажыратудағы қызметін түсіну; 1.2.8.4 Ұ, я, ю әріптері мен ь, ъ таңбаларының ерекшеліктерін түсіну
Жазылым – (жазу әрекетінің түрлері) бөлімшесі	
3.1. Гигиеналық жазу талаптарын сақтау	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды орындау
3.2. Көркем жазу талаптарын сақтау	1.3.2. әріп элементтерін, бас және кіші әріптерді және олардың қосылыстарын жазу, буын, сөздер, сөйлемдерді каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыру
3.3. Көшіру және диктант бойынша жаза білу	1.3.3.1 мұғалім көмегімен белгілі тақырыпқа сөйлемдер құрау, жазу; 1.3.3.2 айтылған дыбыс пен әріп таңбасын байланыстыру; 1.3.3.3 әріпке жатпайтын таңба құрылымдарын түсіну (тасымалдау таңбасы, сөздер арасындағы ара қашықтық); 1.3.3.4 баспа түрде жазылған сөздер мен сөйлемдерді жазба түрде көшіріп жазу

3.4. Шағын мәтін құрастыру	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен суреттер, сызбалар, белгілер арқылы тыңдалған/оқылған мәтіндерден ақпаратты жеткізу
3.5. Қатені табу және түзету	1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету
3.6. Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.6.1 айтылуы әр түрлі сөздерді көшіріп жазу; 1.3.6.2 мұғалім көмегімен тасымалдау ережесін білу және қолдану; 1.3.6.3 жалқы есімдерді, сөйлемдерді бас әріппен бастап жазу; 1.3.6.4 сөйлемдердің жазылу ережесін сақтау; 1.3.6.5 жазуда жіңішкелік белгісінің сөз ортасында, аяғында жазу
3.7. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану; 1.3.7.2 тәуелдік және жіктік жалғауларының қарапайым формаларын (терминсіз) қолдану
3.8. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.8.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою

56. Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбына арналған оқу пәндерінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

57. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбы үшін "Әліппе, Ана тілі" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту қазақ тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы түсіну; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер санын және мәтіндегі сөйлем санын анықтау; 1.1.5.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану;	1.2.2.1* мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.5.1* мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды орындау;

	1.1.7.1тыңдалым материалына қатысты өз ойын білдіру: 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын ауызша әңгіме құрау; 1.1.9.1 сөздерді үндестік заңына сәйкес дұрыс айту 1.1.9.2 дыбыстардың мағына ажыратушылық қызметін түсіну; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің айырмашылық мағыналарын түсіну	мазмұны бойынша сұрақ қою; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру	1.3.4.1* мұғалімнің көмегімен сызбалар, сызбалар, белгілер арқылы тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпаратты жеткізу
Әліппе кезеңі	1.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы түсіну; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер мен мәтіндегі сөйлемдердің санын анықтау; 1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру; 1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.6.2* сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.9.1 сөздерді үндестік заңына сәйкес дұрыс айту 1.1.9.2 дыбыстардың мағына ажыратушылық қызметін түсіну; 1.1.9.3* сөздің буыннан құралатынын білу, 1.1.9.4* дыбыс пен екпіннің айырмашылық мағыналарын түсіну	1.2.1.1 сөздер мен сөйлемдерді оқып, сызбаға түсіру; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.8.1 дыбыстың таңбасы – әріпті тану, дыбыс пен әріпті бір-бірінен ажырату	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды орындау, 1.3.2.1 әріп элементтерін, бас және кіші әріптерді және олардың қосылыстарын жазу, буын, сөздер, сөйлемдерді каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыру
2-тоқсан			

Әліппе кезеңі	1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру; 1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау модельдеу; 1.1.6.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану 1.1.6.2* сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу; 1.1.9.1 сөздерді үйлестік заңына сәйкес дұрыс айту 1.1.9.2 дыбыстардың мағына ажыратушылық қызметін түсіну; 1.1.9.3* сөздің буыннан құралатынын білу, 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің айырмашылық мағыналарын түсіну	1.2.1.1 сөздер мен сөйлемдерді оқып, сызбаға түсіру; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.4.1 мұғалімнің қолдауымен сөздердің мағыналарын (мәндес; мағынасы қарама-қарсы; айтылуы бірдей, мағынасы әртүрлі) ажырату; 1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.8.1 дыбыстың таңбасы – әріпті тану, оны әріпті салыстыру; 1.2.8.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату (жуан және жіңішке)	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды түсіну; 1.3.2.1. әріп элементтерін, бас және кіші әріптерді және олардың қосылыстарын жазу, буын, сөздер, сөйлемдерді каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыра білу
3-тоқсан			
	1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру; 1.1.3.1көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет, жоспар арқылы мұғалімнің көмегімен) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау; 1.1.5.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру,	1.2.1.2* оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.1.4 сөйлемдегі қойылған кідірісті, хабарлы, сұраулы, лепті тыныс белгілерін ескеріп мәнерлеп оқу;	1.3.2.1 әріп элементтерін, бас және кіші әріптерді және олардың қосылыстарын жазу, буын, сөздер, сөйлемдерді көркемжазу нормаларды сақтай отырып жазу;

Әліппеден кейіңгі кезең	кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану; 1.1.6.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауғ, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.6.2 сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.7.1 тыңдалым материалына қатысты өз ойын білдіру; 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу; 1.1.9.1 сөздерді үндестік заңына сәйкес дұрыс айту ; 1.1.9.2 дыбыстардың мағына ажыратушылық қызметін түсіну; 1.1.9.3 сөздің буыннан құралатынын білу, 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің айырмашылық мағыналарын түсіну; 1.1.9.5 сөздегі қосарлы дыбыстардың құрылымын түсіну	1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну, 1.2.3.1 ауыстырылып берілген мәтін бөліктерін мұғалімнің қолдауымен анықтап, орнына қою; 1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою; 1.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің жанрын (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, өлең, әңгіме, ертегі) және стилін (көркем және көркем емес) ажырату; 1.2.7.1 әдебиет кейіпкелерге мінездеме беруде лексикалық сөздерді қолдану; 1.2.8.1 дыбыстың таңбасы – әріпті тану, оны әріппен салыстыру 1.2.8.2 дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату; дауысты дыбыстардың жуан, жіңішке болып бөлінетінін түсіну; 1.2.8.3 дыбыстың мағына ажыратудағы қызметін түсіну	1.3.3.2 айтылған дыбыс пен әріп таңбасын байланыстыру; 1.3.4.1 сызба, сурет, белгілер арқылы шағын мәтін құрастыру; 1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені 1.3.6.1 әр түрлі сөздерді көшіріп жазу; 1.3.6.2 мұғалім көмегімен тасымалдау ережесін білу және қолдану; 1.3.6.3 жалқы есімдерді, сөйлемдерді бас әріппен бастап жазу; 1.3.6.4 сөйлемдердің жазылу ережесін сақтау; 1.3.6.5 жазуда жіңішкелік белгісінің сөз ортасында, аяғында кездесетінін білу , жазу түзету; 1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану; 1.3.8.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою
4-тоқсан			
	1.1.1.1* сөйлеу (мәтін), сөйлем, сөз, буын, дыбыс туралы түсіну; 1.1.2.1 мәтін кім туралы/ не туралы екенін анықтау , автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.3.1 көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет, жаспар арқылы мұғалімнің көмегімен)	1.2.1.2* оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу,	1.3.3.1* мұғалім көмегімен белгілі тақырыпқа сөйлемдер құрап, жаза білу; 1.3.3.2 айтылған дыбыс пен әріп таңбасын байланыстыра білу; 1.3.3.3 әріпке жатпайтын таңба құрылымдарын түсіну (тасымалдау таңбасы, сөздер арасындағы ара қашықтық);

Әліппеден кейінгі кезең	арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау; 1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.5.1 коммуникативтік қатынаста сөз әдебін (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) дұрыс қолдану; 1.1.6.1 заттар мен құбылыстарды сипаттауға, салыстыруға қажет сөздерді қолдану; 1.1.6.2 сөйлеу барысында дауыс ырғағын, екпін, әуен, қарқын, кідірісті сақтау, ойды ым-ишара, қимыл арқылы жеткізу; 1.1.7.1 тыңдалым материалына қатысты өз ойын білдіру; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу; 1.1.9.5 сөздегі қосарлы дыбыстардың құрылымын түсіну	мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің басын, ортасын, аяғын анықтау; 1.2.4.1 мұғалімнің қолдауымен сөздердің мағыналарын (мәндес; мағынасы қарама-қарсы; айтылуы бірдей, мағынасы әртүрлі) ажырату; 1.2.6.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің жанрын (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, өлең, әңгіме, ертегі) ажырату; 1.2.8.3 дыбыстың мағына ажыратудағы қызметін түсіну	1.3.3.4 баспа түрде жазылған сөздер мен сөйлемдерді жазба түрде көшіріп жазу; 1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету; 1.3.6.1 айтылуы әр түрлі сөздерді көшіріп жазу; 1.3.6.2 мұғалім көмегімен тасымалдау ережесін білу және қолдану; 1.3.6.3* жалқы есімдерді, сөйлемдерді бас әріппен бастап жазу; 1.3.6.4 сөйлемдердің жазылу ережесін сақтау; 1.3.6.5 жазуда жіңішкелік белгісінің сөз ортасында, аяғында кездесетінін білу , жазу; 1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану; 1.3.7.2 тәуелдік және жіктік жалғауларының қарапайым формаларын (терминсіз) қолдану; 1.3.8.1 сөйлемді бас әріптен бастап жазып, соңына тиісті тыныс белгіні қою

Ескерту:

- білім алушылардың қажеттілігін ескере отырып, әр сабаққа 3-4 оқу мақсаты, оның ішінде біреуі жетекші мақсат ретінде алынады;

- "*" белгісімен көрсетілген оқу мақсатының бөлігін таңдап жүзеге асыруға болады.

Жазылым жұмыс дәптерлердің (№1, №2, №3) көмегімен жүзеге асырылады.

бұйрығына
64-қосымша
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы "03" сәуірдегі
№ 115 бұйрығына
581 - қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру процесінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін қарапайым грамматикалық көріністерді қалыптастырумен байланысты жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) тыңдауға, сөйлеуге, оқуға және жазуға үйрету;

2) сөйлеу мүшелерінің қарапайым түсінігін қалыптастыру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем);

3) фонемалық естуді дамыту (дыбыстарды бірізділікпен бөле білу, олардың саны мен сапасын анықтай білу);

4) білім алушылардың белсенді, пассивті сөздік қорын кеңейту;

5) айналадағыларға тілектестік қарым-қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениетін және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

6) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

7) қоршаған ортаны игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

8) коммуникативтік біліктер мен дағдыларды дамыту: әңгімелесушіні тыңдай және ести білу, диалог жүргізуге және әртүрлі көзқарастардың болу мүмкіндігін мойындауға , өз ұстанымын білдіруге, оны негіздеуге дайын болу;

9) оқу іс-әрекетінің сәттілік/сәтсіздік себептерін түсіну қабілетін қалыптастыру.

4. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалық құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып

табылады: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", " ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу".

5. Бағдарламаның түзете-дамыту міндеттері:

1) сөйлеудің дыбыстық бұзылысын түзету, артикуляциялық моторикасын дамыту;

2) қолдың ұсақ моторикасын жазуға дайындау және дамыту;

3) оптикалық-кеңістіктік гнозисті қалпына келтіру.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушылардың оқу үрдісін ұйымдастыруға арналған педагогикалық тәсілдер оқу үрдісінің түзету және дамыту бағытын қамтамасыз етеді, бұл оқушылардың қозғалыс, психикалық және сөйлеу дамуының бұзылыстарын ескеруді көздейді.

7. Оқыту оқу үрдісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері мен қағидалары негізінде жүзеге асырылады:

1) іс-әрекеттік тәсіл;

2) жеке-сараланған тәсіл;

3) коммуникативтік тәсіл;

4) денсаулық сақтау қағидасы;

5) түзету бағыты қағидасы.

8. Оқытудағы іс-әрекеттік тәсіл - білім алушылардың оқытылатын ұғымдардың мазмұнына сәйкес келетін, дағдыларды қалыптастыруға бағытталған белсенді, дербес іс-әрекетін ұйымдастыруды көздейді.

9. Сараланған тәсіл әртүрлі топтағы оқушыларды тиімді оқыту үшін қолданылады, ол оқушыларды қозғалыс, танымдық және сөйлеу дамуының ерекшеліктерін ескере отырып, топтарға бөлуге мүмкіндік береді, сондай-ақ оқу үрдісінде тапсырмаларды көлемі мен күрделілігі бойынша қолдануды, іс-әрекет қарқынын және мұғалімнің көмегінің мөлшерін реттеуді көздейді.

10. Оқытудағы коммуникативтік тәсіл – бұл ақпаратты дұрыс жеткізу және хабарлау, екі немесе одан да көп адам арасындағы тілдік өзара әрекеттесу барысында білім, қабілет және дағдылармен алмасу. Коммуникативтік тәсіл такт сезіміне, ізгі ниетке, сыпайылыққа және қақтығыссыз қарым-қатынасқа негізделген тұлғааралық өзара әрекеттесуді болжайды; сөйлеу арқылы қарым-қатынас барысында оқушылар оқу және іскерлік ынтымақтастық орнатып, өзара келісім арқылы ортақ шешім табады және құрдастарының пікіріне құрметпен қарайды.

11. Денсаулықты сақтау тәсілі оқушылардың шаршауын болдырмауды көздейді және қозғалыс функцияларының жағдайын, сөйлеу мен интеллектуалдық жүктемені мөлшерлеуді ескеруге негізделеді.

12. Оқытуда қолданылатын технологиялар:проблемалық оқыту, дамыта оқыту, ақпараттық білім технологиялар, өмірлік тәжірибені кеңейту арқылы оқыту, жобалық әдіс.

13. Оқытудың тиімді әдістерін жинақтап-қолдану мақсатында білім алушылардың қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының өзара байланысы ескеріледі.

14. Оқу үрдісінде сөйлеу қарым-қатынасын ынталандыру үшін мұғалімнің жетекшілігімен пәндік-тәжірибелік іс-әрекет, оқушылардың жұпта, топта жұмыс істеуі қолданылады.

15. Түзету міндеттерін шешу үшін балалар дұрыс сөйлеу дағдылары мен қабілетін меңгеретін ойын әрекеті қолданылады.

16. Оқытуда қолданылатын түзете-дамыту әдіс-тәсілдері: дидактикалық ойын, психогимнастика, демалу, қолсаусақтарына арналған жаттығу, өз өзіне массаж, көзге арналған жаттығу, тыныс алу жаттығуы, дене шынықтыру, логопедиялық минуттар, артикуляциялық жаттығулар.

17. Оқытудың түзету бағыты оқушылардың графикалық дағдыларды қалыптастыру кезінде кездесетін қиындықтарымен анықталады, бұл қиындықтар қозғалыс бұзылыстары мен сөйлеуге қатысы жоқ функциялардың (назар, жад, өзін-өзі реттеу, көз-моторлық үйлесімділік) жағдайымен байланысты. Жазудың графикалық дағдыларын қалыптастыру жұмысы қозғалыс бұзылыстарын түзетумен тығыз байланысты.

18. Жазу барысында дұрыс қалыпты қалыптастыруға арналған тәжірибелік ұсыныстар:

1) дұрыс отыру қалпы және "тыйым салу- рефлекс" позицияларын таңдау;

2) оқушының қол-аяғын және басын бекітуге арналған арнайы құралдарды қолдану;

3) көз-моторлық үйлесімділігін дамыту.

19. Қолды жазуға дайындау бойынша тәжірибелік ұсыныстар:

1) саусақтар мен қол білектерінің статикалық және динамикалық қозғалыс үйлесімділігін дамыту;

2) заттардың өлшемі, серпімділігі және салмағына байланысты оларды дұрыс және сараланған түрде ұстауды қалыптастыру.

3) затты ұстау кезінде және онымен түрлі қимылдар жасау үрдісінде жұмыс істейтін қолдың еркін қозғалысын дамыту;

4) ұсақ моториканы дамыту үшін жаттығу кешенін жүргізу;

5) қол массажы (арнайы бұйымдарды пайдалана отырып немесе бұйымдарсыз).

20. Қарындашты немесе қаламды дұрыс ұстауды үйрету немесе қаламды ұстаудың жеке әдісін таңдауға (дұрыс әдісті қолдану қимыл функцияларының ауыр бұзылыстарына байланысты мүмкін емес) кіреді:

1) қаламды ұстауды имитациялайтын қол мен саусақтардың қалпын қабылдауды үйрету.;

2) партада жатқан қаламды дұрыс алуды қалыптастыру және жазу үшін қалыпты жасау;

3) саусақтар қаламды ұстап, дұрыс позицияны сақтап тұрған кезде оларды босаңсыту және ширықтыру.;

4) қаламды ұстап тұру кезінде саусақтардың еркін қозғалысын дамыту жаттығулары .

21. Оптикалық-кеңістіктік бағдарлауында бұзылыстары бар оқушылармен әріппен танысу кезеңінде графикалық бейнелер мен әріптерді олардың құрамдас элементтеріне көзбен талдау, сондай-ақ графикалық бейнелер мен әріптер арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау бойынша жұмыс жүргізіледі.

22. Кеңістіктік түсініктерді қалыптастыруға арналған тәжірибелік ұсыныстар:

1) жұмыстың бастапқы кезеңдерінде көзқарасты қолдың заттық әрекеттеріне шоғырландыру қалыптастырылады;

2) заттар мен құбылыстар арасындағы байланыстарды ашу үшін заттармен әртүрлі әрекеттерді жасату;

3) кеңістіктік қатынастарды анықтау және оларды сөйлеу арқылы жалпылау.

23. Көз-моторлық үйлесімділікті дамыту үшін назарды қимыл әрекетке шоғырландыру қажет — алдымен мұғалімнің көмегімен пассивті түрде, содан кейін ауызша нұсқаулар бойынша белсенді түрде. Алғашында, қолдың ауада және жазықтықта жасайтын қозғалыстарын үйрету. Бұл үйлесімді қозғалыстардың қалыптасуына, көз-қимыл үйлесімділігінің дамуына ықпал етеді.

24. Бағдарлама жазуға үйрету үшін техникалық құралдар мен арнайы құрылғыларды пайдалана отырып жүзеге асырылады: кеңсе техникасы (компьютерлер немесе ноутбуктер, принтер, сканер); интерактивті тақта/проектор/экран; сандық фотоаппарат, веб-камера; диктофондар/микрофондар, құлаққаптар; бор тақта; жылжымалы маркерлік тақта; шағын маркерлік тақталар; флипчарттар; қаламдар мен қарындаш ұстағыштар, қолға арналған салмақтар, қолдың қимыл функцияларын дамытуға арналған жаттықтырғыштар; оқушылардың жұмыстарын сақтау және көрсетуге арналған шкафтар.

25. Бағдарлама көрнекі және дидактикалық материалдарды пайдалана отырып жүзеге асырылады: әртүрлі жанрдағы балалар көркем әдебиеті, суреттері бар брошюралар, журналдар, газеттер, жазушылар мен ақындар туралы фильмдер, аудио және бейнежазбалар; пән бойынша иллюстрациялар, портреттер, кестелер; баспа және жазба әріптердің үлгілері; қуыршақтар (қойылымдар үшін), сахналауға арналған безендірулер.

26. Оқушыларды оқытуға жағдай жасау сыныптарды арнайы жиһазбен жабдықтауды көздейді. Ыңғайлы бекіткіштері бар тіреуіштер, биіктігі мен үстел бетінің еңкеюін реттеуге болатын арнайы үстелдер мен парталар қолданылады.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

27. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 5 сағатты, оқу жылына 160 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

28. Оқу пәнінің мазмұнын іріктеу бірліктері:

1) орыс тілінің дыбыстық және әріптік жүйесінен;

2) тілдік бірліктерден (мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс);

3) орыс тілінің кейбір грамматикалық құбылыстары.;

4) орфографиялық және пунктуациялық нормалардың минимумы;

5) балаларға арналған көркем әдеби шығармалар.

29. Бағдарлама мазмұны. оқу барысы әліппеге дейіңгі кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейіңгі кезең болып бөлінеді. Оқу үрдісінде оқытылатын кезеңдер 0 сыныпта әліппеге дейіңгі кезең - 45 сағат, әліппе кезеңі - 115 сағатты құрайды.

30. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) 0 сыныпқа түскен білім алушыларды бастапқы зерделеу (жалпы және сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау);

2) оқуға деген қызығушылығын ояту;

3) фонемалық есту қабілеттерін дамыту;

4) сөйлеу туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (дыбыс, буын, екпін, сөз, сөйлем);

5) екпінді/екпінсіз дауысты дыбыстар, жұмсақ/қатты дауыссыз дыбыстар туралы түсініктерді қалыптастыру;

6) сөздердің дыбыстық талдауын жүргізу, екпінді буынды белгілеу білігін қалыптастыру;

7) дауысты дыбыстарға бағдарлана отырып, сөздің дыбыстық моделін "оқуға"; сөйлем схемалары-модельдерін "оқуға" үйрету;

8) ұсақ-қол моторикасын дамыту;

9) ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту;

10) білім алушылардың сөздік қорын байыту.

31. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) орыс әліпбиінің әріптерімен танысу;

2) оқу іс-әрекетіне қызығушылықты дағдыландыру, сөйлеу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыру;

3) фонемалық процестерді дамыту (дыбыстарды қабылдау, сөздерді талдау және синтездеу);

4) білім алушылардың сөздік қорын байыту;

5) үйренген дыбыстарды әріптермен сәйкестендіру, алфавит әріптерінің қызметін меңгеру, баспа әріптердің үлкен және кіші түрлерін ажырату.

6) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды бекіту (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

7) Сөздер мен сөйлемдерді дұрыс және біркелкі буындап оқу дағдыларын қалыптастыру.

8) орфографиялық оқуды меңгеру;

9) лексика-грамматикалық категорияларды меңгеру;

10) қолжетімді сөйлеу деңгейінде үйлесімді монологиялық және диалогтік сөйлеуді дамыту.

32. Әліппе кезеңінде әріптер келесі ретпен оқытылады:

1) а, у, о, м, с, х,

2) р, ш, ы, л, н, к, т, и, п;

3) й, г, в, д, б.

33. Дыбыспен және әріппен танысуға арналған сағат санын мұғалім оқу материалын игеру деңгейіне, оқу мақсаттарына қол жеткізуге және әр кезеңнің тапсырмаларын орындауға байланысты реттейді.

34. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімнен тұрады:

1) "Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі сөйлеу тілі мен фонемалық есту қабілетін дамыту)";

2) "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерттеу)";

3) "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)".

35. "Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі сөйлеу тілі мен фонемалық есту қабілетін дамыту)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материал бойынша түсінік айту;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) бағалау пікірін білдіру;

8) берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

36. "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу дағдыларын игеру;

2) оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойларын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) шығарма кейіпкерін тірек сөздері арқылы суреттеу;

7) мәтіндердің салыстырмалы сараптамасы;

8) сөздердің графикалық формасында бағдарлау.

37. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазылымның тазалық нормаларын меңгеру;

2) каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау;

3) айту арқылы жазу, көшіріп жазу;

4) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) орфографиялық нормаларды сақтау;

7) грамматикалық нормаларды сақтау;

8) тыныс белгілері нормаларын сақтау.

38. Білім берудің базалық мазмұны.

39. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі сөйлеу тілі мен фонемалық есту қабілетін дамыту) әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлеу есту қабілетін дамыту; сөздің дыбыстық түрін бағдарлау, сөйлеу ағынынан дыбыстарды бөлу, сөйлеу ағынында және одан тыс дыбыстарды айту, буын, сөз, екпін туралы бастапқы ұғымдар; дыбыстарды дұрыс және анық айту; белгілі бір дыбыспен сөзді атау; тыңдалған материалдың мазмұнын түсіну; сөйлеудің айтылу жағын түзету (санамақ, жаңылтпаш, логоритмикалық жаттығулар);

2) оқу және тұрмыстық қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу этикетінің нормаларын меңгеру: сәлемдесу, қоштасу, кешірім сұрау, алғыс айту, өтініш білдіру; таныстармен және бейтаныс адамдармен, туыстарымен және достарымен, құрдастарымен және ересектермен, жас балалармен қарым-қатынас жасау ерекшеліктері; түрлі лексикалық тақырыптар бойынша белсенді сөздік қорын байыту; иллюстрацияларды көрсету кезінде ым-ишараларды, мимиканы пайдалану; сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу; бір-бірімен қарым-қатынас жасау, достар, отбасы, сүйікті ойыншықтар, жануарлар; тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну; нақты заттар мен сөздерді олардың атаулары ретінде ажырату; сөйлемдегі сөздерді тану.

40. Тыңдалым (тыңдау) және айтылым (ауызекі сөйлеу тілі мен фонемалық есту қабілетін дамыту) әліппелік кезең:

1) мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну біліктерін қалыптастыру; коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу), лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

2) ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолдану (интонация, мимика, ым-ишара , дене тұрысы);

3) жаңылтпаштарды, өленderді, санамақтарды, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

4) сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып, ертегілерді айту, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну;

5) сөздің мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану, сөздік қорын кеңейту.

Ескертпе: тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин; тыңдауға арналған көркем шығарманың көлемі 25-тен 35 сөзге дейін.

41. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын зерттеу), әліппеден кейінгі кезең:

1) сөздің мағынасы (мағынасы жағынан жақын және қарама-қарсы сөздер); сөздер мен сөйлемдердің сызбасын оқу; сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;

2) сөздегі буын санын анықтау; буын минималды айтылым бірлігі ретінде; сөзді дау айту арқылы буындарға бөлу;

3) сөздің буындық құрылымының графикалық сызбасын құру, екпінді анықтау;

4) сөз құрамындағы дыбыстардың сызықтық реттілігін анықтау; дыбыстың орналасқан жері (сөздің басында, соңында немесе ортасында);

5) дауысты және дауыссыз дыбыстар туралы түсінік, олардың графикалық белгіленуі, дауыссыз және дауыссыз дыбыстардың графикалық схемаларындағы дифференциациясы және белгіленуі.

42. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, әліпби әріптерін үйрену) әліппе кезеңі:

1) сөздерді буындық және дыбыстық талдау, әріптерден сөздердің графикалық сызбаларын құрастыру және салыстыру;

2) сөздегі буындардың санын анықтау; буынды айтылым бірлігі ретінде; сөзді дауыстап айту арқылы буындарға бөлу; дыбыс пен әріптерді ажырату.

3) дыбысты әріппен белгілеу; зерделенетін әріптердің баспа бейнесін меңгеру, дыбыстар мен әріптерді ажырату, баспа әріптерінің бейнесін құрастыру және қайта құрастыру; бөлінген әліпби әріптерінен буындарды, сөздер мен сөйлемдерді құрастыру, буындардан сөздерді құрастыру;

4) дыбыс пен әріптерді ажырату;

5) сөздің мағынасы (мағынасы жағынан жақын және қарама-қарсы сөздер); сөздер мен сөйлемдердің сызбасын оқу; сөйлемдегі сөздердің санын анықтау;

6) дауыссыз дыбыстардың қаттылығы мен жұмсақтығын белгілеу кезінде әріптердің рөлін игеру;

7) кейінгі дауысты дыбысқа сүйене отырып, буынды оқу дағдысын қалыптастыру, сөздерді, сөйлемдерді, қысқа мәтіндерді біріктірілген буынды оқуды автоматтандыру;

8) оқылған сөздерді, сөйлемдерді, мәтінді түсінуді нақтылау бойынша жұмыс, мәтіннің басы мен соңын анықтау, сөз бен сөйлемнің пәндік/сюжеттік суретпен ара қатынасын, мәтіннің сюжеттік суретпен ара қатынасын, сюжеттік серия суреттерінің мәтіннің бөліктерімен немесе мәтіннің жеке сөйлемдерімен ара қатынасын анықтау, кімдер туралы сұрақтарға жауап беру?/ не туралы? мәтінде айтылған, мәселелер бойынша кілт сөздерді бөлектеу.

Ескертпе: оқуға берілген мәтіннің көлемі әліппе кезеңінің басында 2-3 сөйлемнен және соңында 5-7 сөйлемнен аспауы тиіс. Әр сөйлемдегі сөздердің саны 2-5-тен аспауы керек. Екінші жартыжылдықтың соңында оқу жылдамдығы минутына 10-нан 15 сөзге дейін (оқушылардың танымдық және сөйлеу қабілеттеріне байланысты).

43. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) жазу кезіндегі гигиеналық талаптар; қарындашты, қаламды дұрыс ұстауға үйрету ;

2) контурлы, нүктелі, көлеңкеленген, қабаттасқан суреттерді тану, бөліктерден тақырыптық, сюжеттік суреттерді құрастыру, алдымен бірдей боялған, содан кейін әртүрлі түстермен боялған геометриялық фигуралардың серияларын табу, үлгі бойынша құрастыру;

3) трафарет бойынша жүргізу, әртүрлі геометриялық фигуралардың нүктелері бойынша қосу; контурлық бейнелерді жиектеу, штрихтау, бояу; жиектерді салу;

4) көзді дамытуға арналған арнайы жаттығулар, қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығулар, саусақтардың ұсақ бұлшықеттерін нығайту.

44. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) жазуға дайындық (дұрыс отырғызу, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш / қалам ұстай білу); дәптердегі парақ кеңістігіне бағдарлай білуді қалыптастыру: жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік, көлбеу сызықтар; сурет салу, штрихтау, соғу; сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу;

2) баспа әріптерінің (үлкен және кіші) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру;

3) үлкен және кіші баспа әріптерінің элементтерін үлгі бойынша жазу, құрастыру, жазу бойынша ұқсас әріптерді салыстыру;

4) сөйлемдегі сөздерді бөлек жазу, затты, әрекеттер мен белгілерді көрсететін сөздерді ажырату;

5) сөзді алдын-ала талдағаннан кейін емлесі айтылыммен сәйкес келетін жақсы таныс сөздерді айтуға арналған дербес хат және хат;

6) сөйлемнің шекарасын жазу ережелері, сөйлемнің соңындағы белгілер, адамдар мен жануарлардың лақап аттарындағы үлкен хат, жи-ши емлесі.

Ескерту:

Жазу жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 1-3 белгі, әріптік диктант - 3-5 баспа әріп, буындық диктант - 3-5 буын, сөздік диктант – 2-3 сөз, диктант-3-6 сөз.

Жазбаша жұмыстардың санын білім алушылардың меңгеру деңгейі мен қажеттіліктеріне байланысты мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмыстарды жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

45. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 0.1.2.1 кодында: "0" – сынып, "1.2." – негізгі дағдылар, "1" –оқыту мақсатының реті.

46. Оқыту мақсаттарының жүйесі:

Тыңдалым мен айтылым бөлімі	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
1.1. Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.2 сурет бойынша немесе суреттер сериясы бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.1.3 сөйлемдерден сөздерді бөліп алу; 0.1.1.4 сөйлемдегі сөздердің ретін анықтау.
1.2. Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 тыңдау арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не жайлы/кім жайлы екендігін айту.
1.3. Тыңдаған материалды мазмұндау	0.1.3.1 мәтіннен жеке сөздер мен тіркестерді жаттау; 0.1.3.2 мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз көзқарасын білдіру.
1.4. Оқиғаны болжау	0.1.4.1 иллюстрацияларды қарап, оларды таныс мәтінмен сәйкестендіру;
1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың түрлі жағдайларына қатысу	0.1.5.1 қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебінің ережелерін сақтау.
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеуде сипаттау/салыстырмалы сөздерді (большой-маленький, больше, меньше), вербалды емес коммуникация құралдарын (мимика, ым-ишара) қолдану; 0.1.6.2 өзі туралы айту.
	0.1.7.1 қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, естігені туралы айту;

1.7. Тыңдаған материал бойынша өз ойын айту	0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз көзқарасын білдіру.
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	0.1.8.1 ұсынылған тақырып бойынша сипаттамалық және баяндамалық әңгімелер ойлап табу; 0.1.8.2 сюжетті сурет бойынша жүйелі әңгіме құрау.
1.9. Сөздің дыбыстық формасына бағдарлану	0.1.9.1 сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын, егер бір дыбысты ауыстырса, онда басқа сөз болатынын білу; 0.1.9.2 мұғалімнің сөз ішіндегі ерекше интонациямен айтылған дыбысын қайталау ; 0.1.9.3 сөздегі дыбысты интонациямен бөліп айту; 0.1.9. сөздегі дыбыстардың ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 айтылымдағы дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін ажырату; 0.1.9.6 белгілі бір дыбысқа сөздер айту; 0.1.9.7 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында), екпінді дыбысты ерекшелеу; 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен).
Оқылым бөлімі	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу дағдыларын меңгеру	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 буындарды, жеке сөздерді оқу.
2.2. Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.2.1 мәтіннің атауын түсіну; 0.2.2.2 сөйлем және мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру.
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрациялар таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен аяқталуын ойлап табу .
2.4. Мәтіндегі лексикалық, синтаксистік мағынадағы сөздердің рөлін түсіну	0.2.4.1 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын түсіну: мәндес/қарама-қарсы мағыналар (б о л ь ш о й - м а л е н ь к и й ; маленький-крохотный-крошечный); 0.2.4.2 көпмағыналы сөздердің лексикалық мәнін түсіну (лист бумаги, лист дерева; кисть руки, кисть для рисования).
2.5. Сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау.	0.2.5.1 мәтіннің мазмұны мен иллюстрация бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру.
2.6. Тірек сөздерді қолдана отырып,шығарма кейіпкеріне сипаттама беру	0.2.6.1 эмоционалды түрде, белсенді түрде әдеби шығармалардың мазмұнына жауап беру; 0.2.6.2 әдеби кейіпкерлерге жанашырлық таныту, олармен бірге сезіну және сипаттау.
2.7. Мәтінді салыстырмалы түрде талдау	0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер, шағын фольклорлық жанрлар).
	0.2.8.1 сөйлемді шартты-графикалық түрде рәсімдеу ;

2.8. Сөздерді графикалық түрінде бағдарлау	0.2.8.2 сөз сызбасынан буындарды бөліп көрсету, екпінді буынды анықтау.
Жазылым бөлімі	
Бөлімше (негізгі дағдылар)	Оқыту мақсаттары
3.1. Жазудың гигиеналық талаптарын игеру	0.3.1.1 қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетінде бағдарлану, торкөз бен жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отыруды сақтау.
3.2. Каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау	0.3.2.1 штрихтау жұмыстарын орындау; 0.3.2.2 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және ирек сызықтарды сызу; 0.3.2.3 баспа әріптерді контур бойынша бастырып және көшіріп сызу; 0.3.2.4 графикалық диктант жазу. 0.3.2.5 әріптің графикалық бейнесін, оның элементтері мен жолдағы орнын тану; 0.3.2.6 оптикалық және кинетикалық ұқсастығы бар әріптерді ажырату.
3.3. Диктант бойынша жазу және көшіріп жазу дағдыларын меңгеру.	0.3.3.1 әріпті сәйкес дыбыспен (дыбыстармен) сәйкестендіру; 0.3.3.2 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу.
3.4. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	0.3.4.1 тыңдалған мәтіндерден ақпаратты сурет, сызба, белгілер арқылы мұғалімнің көмегімен жеткізу.
3.5. Жұмыстағы қателерді табу және түзету.	0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөздер мен сөйлемдерді тексеріп, қателерді түзету.
3.6. Орфографиялық нормаларды сақтау	0.3.6.1 бас әріпті жалқы есімдерде және сөйлемнің басында жазу (мұғалімнің көмегімен).
3.7. Грамматикалық нормаларды сақтау	0.3.7.1 заттың атын, санын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді тану және айту.
3.8. Пунктуациялық нормаларды сақтау	0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілірін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі.

47. Осы оқу бағдарламасы "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес тірек-қимыл аппараты бұзылған 0-сынып оқушыларына арналған бастауыш білім деңгейі үшін ұзақ мерзімді жоспарға сәйкес жүзеге асырылады.

48. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			

Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	0.1.1.1* сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.2.1 тыңдау арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не жайлы/кім жайлы екендігін айту; 0.1.3.1* мәтіннен жеке сөздер мен тіркестерді жаттау; 0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз көзқарасын білдіру 0.1.4.1 иллюстрацияларды қарап, оларды таныс мәтінмен сәйкестендіру; 0.1.5.1* қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебінің ережелерін сақтау; 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, естігені туралы айту; 0.1.9.1 сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын, егер бір дыбысты ауыстырса, онда басқа сөз болатынын білу; 0.1.9.2 мұғалімнің сөз ішіндегі ерекше интонациямен айтылған дыбысын қайталау ; 0.1.9.3* сөздегі дыбысты интонациямен бөліп айту ; 0.1.9.4 сөздегі дыбыстардың ретін	0.2.2.1* мәтіннің атауын түсіну; 0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрациялар таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен аяқталуын ойлап табу; 0.2.5.1* мәтіннің мазмұны мен иллюстрация бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 эмоционалды түрде, белсенді түрде әдеби шығармалардың мазмұнына жауап беру; 0.2.6.2 әдеби кейіпкерлерге жанашырлық таныту, олармен бірге сезіну және сипаттау.	0.3.1.1 қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетінде бағдарлану, торкөз бен жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отыруды сақтау; 0.3.2.1 штрихтау жұмыстарын орындау; 0.3.2.2 қысқа және ұзын таяқшаларды, дөңгелек және ирек сызықтарды сызу;

	анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 айтылымдағы дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін ажырату ; 0.1.9.6* белгілі бір дыбысқа сөздер айту; 0.1.9.7* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында), екпінді дыбысты ерекшелеу; 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен).		0.3.2.4 графикалық диктант жазу.
2-тоқсан			
	0.1.1.1* сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.3 сөйлемдерден сөздерді бөліп алу; 0.1.1.4 сөйлемдегі сөздердің ретін анықтау; 0.1.2.1 тыңдау арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не жайлы/кім жайлы екендігін айту; 0.1.3.3 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз көзқарасын білдіру; 0.1.6.2 өзі туралы айту; 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, естігені туралы айту; 0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз көзқарасын білдіру; 0.1.8.1 ұсынылған тақырып бойынша	0.2.1.1* баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2* әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3* буындарды, жеке сөздерді оқу; 0.2.2.2 сөйлем және мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;	0.3.1.1 қарындаш пен қаламды дұрыс ұстау; 0.3.1.2 қағаз бетінде бағдарлану, торкөз бен жолды көру; 0.3.1.3 партада дұрыс отыруды сақтау; 0.3.2.3 баспа әріптерді контур бойынша бастырып және көшіріп сызу; 0.3.2.4* графикалық диктант жазу;

Әліппе кезеңі	сипаттамалық және баяндамалық әңгімелер ойлап табу; 0.1.8.2* сюжетті сурет бойынша жүйелі әңгіме құрау; 0.1.9.1 сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын, егер бір дыбысты ауыстырса, онда басқа сөз болатынын білу; 0.1.9.2 мұғалімнің сөз ішіндегі ерекше интонациямен айтылған дыбысын қайталау ; 0.1.9.3* сөздегі дыбысты интонациямен бөліп айту ; 0.1.9.4 сөздегі дыбыстардың ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 айтылымдағы дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін ажырату ; 0.1.9.6* белгілі бір дыбысқа сөздер айту; 0.1.9.7 сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында), екпінді дыбысты ерекшелеу; 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен).	0.2.3.1 мәтін бөліктеріне иллюстрациялар таңдау; 0.2.3.2 әңгіменің жалғасы мен аяқталуын ойлап табу; 0.2.5.1 мәтіннің мазмұны мен иллюстрация бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру; 0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер , шағын фольклорлық жанрлар); 0.2.8.2 сөз сызбасынан буындарды бөліп көрсету , екпінді буынды анықтау .	0.3.2.5* әріптің графикалық бейнесін, оның элементтері мен жолдағы орнын тану; 0.3.2.6 оптикалық және кинетикалық ұқсастығы бар әріптерді ажырату; 0.3.3.1 әріпті сәйкес дыбыспен (дыбыстармен) сәйкестендіру; 0.3.3.2 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.4.1* тыңдалған мәтіндерден ақпаратты сурет, сызба, белгілер арқылы мұғалімнің көмегімен жеткізу.
3-тоқсан			
	0.1.1.1* сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.1.2 сурет бойынша немесе суреттер сериясы бойынша қарапайым сөйлемдер құрастыру; 0.1.1.3 сөйлемдерден сөздерді бөліп алу; 0.1.1.4 сөйлемдегі сөздердің ретін анықтау;		

Әліппе кезеңі	0.1.2.1 тыңдау арқылы мәтіннің мазмұнын түсіну; 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не жайлы/кім жайлы екендігін айту; 0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз көзқарасын білдіру; 0.1.4.1 иллюстрацияларды қарап, оларды таныс мәтінмен сәйкестендіру; 0.1.5.1* қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебінің ережелерін сақтау; 0.1.6.1 сөйлеуде сипаттау/салыстырмалы сөздерді (большой-маленький, больше, меньше), вербалды емес коммуникация құралдарын (мимика, ым-ишара) қолдану; 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана отырып, естігені туралы айту; 0.1.7.2 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша жанашырлық танытып, эмоционалды түрде өз көзқарасын білдіру; 0.1.8.1 ұсынылған тақырып бойынша сипаттамалық және баяндамалық әңгімелер ойлап табу; 0.1.8.2* сюжетті сурет бойынша жүйелі әңгіме құрау; 0.1.9.4 сөздегі дыбыстардың ретін	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 буындарды, жеке сөздерді оқу; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын түсіну: мәндес/қарама-қарсы мағыналар (большой-маленький; маленький-крохотный-крошечный); 0.2.4.2 көпмағыналы сөздердің лексикалық мәнін түсіну (лист бумаги, лист дерева; кисть руки, кисть для рисования) 0.2.5.1 мәтіннің мазмұны мен иллюстрация бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 эмоционалды түрде, белсенді түрде әдеби шығармалардың мазмұнына жауап беру; 0.2.6.2 әдеби кейіпкерлерге жанашырлық таныту, олармен бірге сезіну және сипаттау; 0.2.7.1 кейбір әдеби жанрларды тану, атау және салыстыру (өлеңдер, шағын фольклорлық жанрлар); 0.2.8.1 сөйлемді шартты-графикалық түрде рәсімдеу; 0.2.8.2 сөз сызбасынан буындарды бөліп көрсету, екпінді буынды анықтау.	0.3.2.3 баспа әріптерді контур бойынша бастырып және көшіріп сызу; 0.3.2.5* әріптің графикалық бейнесін, оның элементтері мен жолдағы орнын тану; 0.3.3.1 әріпті сәйкес дыбыспен (дыбыстармен) сәйкестендіру; 0.3.3.2 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу; 0.3.4.1* тыңдалған мәтіндерден ақпаратты сурет, сызба, белгілер арқылы мұғалімнің көмегімен жеткізу; 0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөздер мен сөйлемдерді тексеріп, қателерді түзету; 0.3.6.1 бас әріпті жалқы есімдерде және сөйлемнің басында жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.1 заттың атын, санын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді тану және айту; 0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілерін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі.

	анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 айтылымдағы дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін ажырату ; 0.1.9.6* белгілі бір дыбысқа сөздер айту; 0.1.9.7* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында), екпінді дыбысты ерекшелеу; 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен).		
4-тоқсан			
Әліппе кезеңі	0.1.1.1 сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін ажырату (дыбыс, буын, сөз, сөйлем); 0.1.2.2 сөйлемде, мәтінде не жайлы/кім жайлы екендігін айту; 0.1.3.2* мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.1.3.3 оқылған, тыңдалған мәтін мазмұны бойынша өз көзқарасын білдіру; 0.1.5.1* қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларында (сәлемдесу, алғыс білдіру, кешірім сұрау, өтініш айту, рұқсат сұрау, қоштасу) сөйлеу әдебінің ережелерін сақтау; 0.1.6.1 сөйлеуде сипаттау /салыстырмалы сөздерді (большой-маленький, больше, меньше), вербалды емес коммуникация құралдарын (мимика, ым-ишара) қолдану; 0.1.6.2 өзі туралы айту; 0.1.7.1* қарапайым сөйлемдерді қолдана	0.2.1.1 баспа түрдегі әріптерді атауы бойынша тану; 0.2.1.2 әріпті сәйкес дыбыспен байланыстыра білу; 0.2.1.3 буындарды, жеке сөздерді оқу; 0.2.2.2 сөйлем және мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру; 0.2.4.1 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын түсіну: мәндес/қарама-қарсы мағыналар (большой-маленький; маленький-крохотный-кр ошечный); 0.2.4.2 көпмағыналы сөздердің лексикалық мәнін түсіну (лист бумаги, лист дерева; кисть руки, кисть для рисования);	0.3.3.1 әріпті сәйкес дыбыспен (дыбыстармен) сәйкестендіру; 0.3.3.2 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді көшіріп жазу; 0.3.3.3 баспа әріптерді, буындарды, сөздерді диктант бойынша жазу; 0.3.5.1 мұғалімнің көмегімен сөздер мен сөйлемдерді тексеріп, қателерді түзету; 0.3.6.1 бас әріпті жалқы есімдерде және

	отырып, естігені туралы айту; 0.1.8.1 ұсынылған тақырып бойынша сипаттамалық және баяндамалық әңгімелер ойлап табу; 0.1.9.4 сөздегі дыбыстардың ретін анықтау және дыбыстардан сөз құрастыру; 0.1.9.5 айтылымдағы дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін ажырату ; 0.1.9.6* белгілі бір дыбысқа сөздер айту; 0.1.9.7* сөздегі дыбыстың орнын анықтау (басында, ортасында, аяғында), екпінді дыбысты ерекшелеу; 0.1.9.8 сөздегі буындардың санын анықтау (мұғалім көмегімен).	0.2.5.1 мәтіннің мазмұны мен иллюстрация бойынша қарапайым сұрақтарға жауап беру; 0.2.6.1 эмоционалды түрде, белсенді түрде әдеби шығармалардың мазмұнына жауап беру; 0.2.6.2 әдеби кейіпкерлерге жанашырлық таныту, олармен бірге сезіну және сипаттау; 0.2.8.1 сөйлемді шартты-графикалық түрде рәсімдеу; 0.2.8.2 сөз сызбасынан буындарды бөліп көрсету , екпінді буынды анықтау .	сөйлемнің басында жазу (мұғалімнің көмегімен); 0.3.7.1 заттың атын, санын, сынын, қимылын білдіретін сөздерді тану және айту; 0.3.8.1 сөйлем соңында тыныс белгілірін қою: нүкте, сұрақ және леп белгісі.

бұйрығына
65-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы(оқыту орыс тілінде)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – тыңдалым (тыңдау), айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын игеру процесінде функционалды сауатты тұлғаны қалыптастыру үшін

қарапайым грамматикалық көріністерді қалыптастырумен байланысты жағдайлар жасау.

3. Бағдарламаның міндеттері:

1) тыңдауға, сөйлеуге, оқуға және жазуға үйрету;

2) сөйлеу буынының қарапайым түсінігін қалыптастыру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем);

3) фонематикалық есту қабілетін дамыту (дыбыстарды дәйекті түрде ажырата білу, олардың саны мен сапасын анықтау);

4) сөздерді буын бойынша оқу дағдысын қалыптастыру, жалпы оқу, мәтінді түсініп оқу, мәнерлеп оқу;

5) әліппенің баспа және жазбаша әріптерін ажыратуды және каллиграфиялық жазуды үйрету; жазу дағдыларын қалыптастыру;

6) білім алушылардың белсенді, пассивті сөздік қорын кеңейту;

7) мәтінді мақсатты түрде түсіну арқылы оқушылардың дұрыс оқу әрекетін қалыптастыру;

8) оқуға және кітапқа деген қызығушылықты тәрбиелеу;

9) ақпаратты талдау, салыстыру, жинақтау, жүйелеу білігін дамыту;

10) айналадағыларға тілектестік қарым-қатынасты қалыптастыру, сөйлеу мәдениетін және қарым-қатынас мәдениетін дамыту;

11) танымдық қызығушылықты қалыптастыру және өз сөзін жетілдіруге ұмтылу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту;

12) қоршаған әлемді игеру арқылы оқытылатын тілге деген қызығушылық пен сүйіспеншілікті дамыту;

13) коммуникативтік біліктер мен дағдыларды дамыту: әңгімелесушіні тыңдай білу, диалог жүргізуге және әртүрлі көзқарастардың болу мүмкіндігін мойындауға, өз ұстанымын білдіруге, оны негіздеуге дайын болу;

14) оқу іс-әрекетінің сәттілік/сәтсіздік себептерін түсіну қабілетін қалыптастыру.

4. Кең ауқымды дағдылармен бірлікте жеке тұлғалық қасиеттерді дамыту білім алушылардың білім берудің базалық құндылықтарын бойына сіңіру үшін негіз болып табылады: "қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік", "құрмет", " ынтымақтастық", "еңбек және шығармашылық", "ашықтық", "өмір бойы білім алу".

5. Бағдарламаның түзету-дамыту міндеттері:

1) сөйлеудің дыбыстық жағының бұзылуын түзету, артикулярлық моториканы амыту;

2) жазуға қолдың ұсақ моторикасын дайындау және дамыту;

3) оптикалық-кеңістіктік гнозды қалыпқа келтіру;

4) эмоционалды-жеке саланың дамуындағы бұзушылықтарды түзету.

2-тарау. Оқыту процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

6. "Букварь, Обучение грамоте" пәні бойынша тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушылардың оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері баланың үздіксіз даму динамикасындағы қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының өзара әсерін тұрақты есепке алуды көздейтін оқу процесінің түзету-дамыту бағытының кешенді сипатына негізделген.

7. Оқыту арнайы педагогиканың принциптері мен тәсілдері негізінде жүзеге асырылады:

1) іс-әрекет тәсілі;

2) жеке-сараланған тәсіл;

3) құндылықты-бағытталған тәсіл;

4) коммуникативтік тәсіл;

5) денсаулық сақтау қағидасы;

6) түзету бағыты қағидасы.

8. Оқытудағы іс-әрекет тәсілі дағдыларды қалыптастыруға бағытталған оқытылатын ұғымдардың мазмұнына сәйкес келетін білім алушылардың белсенді дербес қызметін ұйымдастыруды көздейді.

9. Оқу процесін ұйымдастыруға жеке-сараланған көзқарас бойынша деңгейге байланысты топтарға бөлінеді:

1) ұсақ-қол мотериканы дамыту;

2) сөйлеу бұзылысын түзету;

3) психикалық процестерді дамыту.

10. Құндылықты-бағытталған тәсіл білім алушы мен мұғалімнің оқу мақсаттарын анықтауының негізі ретінде қарастырылады, өйткені пәнге деген мотивация мен оң көзқарас оқу процесін жандандырудың маңызды шарты, оқу-танымдық іс-әрекетті жандандырудың шарты болып табылады.

11. Оқытудағы коммуникативті тәсіл – бұл екі немесе одан да көп адамның сөйлеу өзара әрекеттесу процесінде ақпаратты дұрыс жеткізу және жеткізу, білім, Дағдылар мен дағдылармен алмасу. Коммуникативті тәсілдің нәтижесі-қарым-қатынасты тіл арқылы, ойды жеткізу және қарым-қатынастың басқа қатысушыларымен өзара әрекеттесу процесінде идеялармен алмасу арқылы жүзеге асыру мүмкіндігі.

12. Денсаулықты сақтау тәсілі оқушылардың шаршауын болдырмауды көздейді және қозғалыс функцияларының жағдайын, сөйлеу мен интеллектуалдық жүктемені мөлшерлеуді ескеруге негізделеді.

13. Түзету бағытындағы қағида келесілерді қамтиды:

1) дыбысты айту және сөйлеу мәдениетін жетілдіру;

2) сөздік қорын байыту, нақтылау және жандандыру;

3) сөйлеудің грамматикалық құрылымын қалыптастыру;

4) балалар әндерін, жұмбақтарды, жаңылтпаштарды жаттау;

5) айтылымды түзету және дұрыс екпінді, интонацияны, сөйлеудің мәнерлілігін сақтау.

14. Оқыту барысында қолданылатын технологиялар: проблемалық оқыту, дамытушылық оқыту, ақпараттық білім беру технологиялары, өмірлік практикалық тәжірибені кеңейту арқылы оқыту, жобалау әдісі.

15. Түзетудің неғұрлым тиімді және барабар әдістерін таңдау мақсатында тірек-қимыл аппараты бұзылған кезде қозғалыс, психикалық және сөйлеу бұзылыстарының, жалпы моториканың зақымдану ортақтығының, қол мен артикуляциялық моториканың өзара байланысы, жалпы моториканың бұзылуын, қол мен саусақтардың функционалдық мүмкіндіктерін, артикуляциялық моториканы бір мезгілде дамыту және түзету қажеттілігі ескеріледі.

16. Оқу процесінде ауызша қарым-қатынасты ынталандыру үшін мұғалімнің жетекшілігімен пәндік-практикалық іс-әрекет, оқушылардың жұпта, топта жұмыс істеуі қолданылады.

17. Түзету мәселелерін шешу үшін ойын әрекеті қолданылады, оның барысында балалар дұрыс сөйлеу дағдылары мен біліктерін игереді.

18. Оқытудың түзету-дамытушылық әдістері: дидактикалық ойын, психогимнастика , релаксация, қол саусақтарына арналған гимнастика, өзін-өзі массаж, көзге арналған гимнастика, тыныс алу гимнастикасы, дене шынықтыру минуттары, логопедиялық минуттар, артикуляциялық гимнастика.

19. Оқытудың түзету бағыты графикалық дағдыларды қалыптастыру кезінде тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушылардың қиындықтарымен анықталады, қозғалыс бұзылыстарымен және сөйлеу емес процестердің күйімен (зейін, есте сақтау, ерікті әрекет, қол-көзді үйлестіру) анықталады. Графикалық жазу дағдыларын қалыптастыру бойынша жұмыс баланың қозғалыс бұзылыстарын түзетумен тығыз байланысты.

20. Жазу кезінде тиісті позаны қалыптастыруға арналған практикалық ұсыныстар:

1) бастапқыда оқушының қарсылығын тудыратын позаны және "рефлекске тыйым салатын" позицияларды таңдау, содан кейін ол біртіндеп оларға үйреніп, берілген позаны өзі сақтауға тырысады;

2) баланың басы мен аяқ-қолдарын бекіту үшін арнайы құралдарды қолдану;

3) көру-моторлы үйлесімділігін дамыту.

21. Қолды жазуға дайындау бойынша практикалық ұсыныстар:

1) саусақтар мен қолдардың қозғалысын статикалық және динамикалық үйлестіруді дамыту;

2) заттарды олардың мөлшеріне, серпімділігіне, салмағына сәйкес ұстауды үйрету;

3) затты ұстап тұру және онымен әр түрлі манипуляциялар жасау кезіндегі қолдың еркін қозғалысын дамыту;

4) ұсақ моториканы дамыту үшін жаттығу кешенін жасату;

5) қол массажы (арнайы бұйымдарды пайдалана отырып немесе бұйымдарсыз).

22. Қарындаш, қалам ұстаудың дұрыс тәсілін үйретуге немесе қалам ұстаудың жеке тәсілін таңдауға (егер манипуляциялық функциялардың ауыр бұзылуынан дұрыс әдіс мүмкін болмаса) кіреді:

1) қол мен саусақтардың қаламды ұстап тұрған сияқты қалпын қабылдауға үйрету;

2) партада жатқан қаламды дұрыс алуды қалыптастыру және жазу үшін қалыпты жасау;

3) қаламды ұстап, жазудың дұрыс қалпын сақтап тұру кезінде саусақтарды босаңсыту және кернеу;

4) қаламды ұстап тұру кезінде саусақтардың еркін қозғалысын дамыту жаттығулары

.

23. Әріппен танысу кезеңінде графикалық бейнелер мен әріптерді олардың құрамдас элементтеріне көру арқылы бөлуді дамыту, графикалық суреттер мен әріптердің арасындағы ұқсастықты және айырмашылықтарды анықтау бойынша жұмыс жүргізіледі.

24. Білім алушылардың кеңістіктік түсініктерді қалыптастыру үшін ұсынылады:

1) жұмыстың бастапқы кезеңдерінде қолдың заттық іс-қимылдарын көзбен көріп бақылау;

2) заттар мен құбылыстар арасындағы байланыстарды ашу үшін заттармен әртүрлі әрекеттерді жасату;

3) кеңістік қатынастарды ажырату және оларды сөйлеуде қолдану.

25. Көру-моторлық үйлесімділігін дамыту үшін алдымен мұғалімнің көмегімен пассивті, содан кейін сөздік нұсқаулық бойынша белсенді манипуляциялық қимыл-қозғалыстарды көзбен бақылау кабілеті бекітіледі, бастапқыда қолдың қалыпқа келтірілген қозғалыстарын ауада және жазықтықта жасауды үйреді, бұл үйлесімді қимылдарды қалыптастыруға, көру-қозғалыс үйлесімін дамытуға ықпал етеді.

26. Жұмысты ұйымдастыру үшін қолданылатын қажетті техникалық құралдар: ұйымдастыру техникасы (компьютер немесе ноутбук, принтер, сканер); экран, проектор, интерактивті тақта, сандық фотоаппарат, видеокамера; диктофон/ микрофон, құлаққапшықтар;бор тақтасы; маркерлік жылжымалы тақта; кішкентай маркерлі тақта; флипчарт; білім алушылардың жасаған жұмыстарын салатын шкафтар.

27. Бағдарлама көрнекі және дидактикалық материалдарды қолдану арқылы жүзеге асырылады: әр түрлі жанрдағы балалар көркем әдебиеті, сурет кітапшалары, журналдар , газеттер, фильмдер, жазушылар, ақындар туралы аудиожазбалар мен бейнефильмдер; түсіндірме, сөзжасам, орфографиялық сөздіктер, синонимдер, антонимдер, фразеологизмдер сөздіктері, этимологиялық сөздік, грамматика бойынша анықтамалықтар; иллюстрациялар, портреттер, тақырып бойынша кестелер ("Дұрыс отыр" кестесі, "Алфавит" кестесі, буын кестелері); баспа және жазбаша әріптердің үлгілері; қуыршақтар), импровизацияға арналған декорациялар.

28. Жазуға үйретуге арналған арнайы құралдар: қаламдар мен қарындаш - ұстағыштар, қолға арналған ауырлатқыштар, қолдың манипулятивтік функцияларын дамытуға арналған тренажерлер.

29. Арнайы жағдайлар жасау сыныптардың арнайы жиһазбен жабдықталуын көздейді. Биіктігі реттелетін арнайы бекіткіштері бар ыңғайлы үстелдер мен парталар қолданылады.

3-тарау. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

Параграф 1. "Букварь, Обучение грамоте" оқу пәнінің мазмұны

30. Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі аптасына 6 сағатты, жылына 198 сағатты құрайды.

Пәннің оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы типтік оқу жоспарына сәйкес жасалды (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген).

31. Оқу пәнінің мазмұны:

1) тілдік ұғымдар: мәтін, сөйлем, сөз, буын, дыбыс;

2) орыс тіліндегі кейбір грамматикалық құбылыстар;

3) еміле мен пунктуация нормаларының минимумы

4) балаларға арналған көркем әдеби шығармалар

32. Бағдарлама мазмұны: Оқу барысы әліппеге дейінгі кезең, әліппе кезеңі, әліппеден кейінгі кезең болып бөлінеді. Бірінші сыныпта нөлінші сыныпта оқытылған оқу материалын қайталау ұйымдастырылады (әліппеге дейінгі кезең және әліппе кезеңі). Әліппеге дейінгі кезеңге 18 сағат, әліппе кезеңіне 78 сағат, және әліппеден кейінгі кезеңге 102 сағат бөлінеді.

33. Бірінші сыныптың әліппе кезеңінде оқытылатын әріптер мен дыбыстар: е, Ұ, ж, з, ф, ц, ч, щ, ъ, ь, э, ю, я.

34. Әліппеге дейінгі кезеңнің міндеттері:

1) оқушылардың мүмкіндіктерін зерттеу (0-сыныпта қалыптасқан жалпы және сөйлеу тілі дамуының деңгейін, білім мен дағдылардың жағдайын анықтау);

2) оқу қызметінің дағдыларын қалыптастыру;

3) сөйлеу қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру;

4) оқуға деген қызығушылықты дамыту және коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру;

5) сөйлеу туралы түсініктерді қалыптастыруды жалғастыру (сөз, сөйлем, буын, дыбыс) ;

6) есту зейінін дамыту және дыбыстың дұрыс айтылуын қалыптастыру;

7) фонематикалық қабылдауды, талдауды, синтезді дамыту;

8) жазу дағдыларын дамыту;

9)ауызша және жазбаша сөйлеуді, ойлауды, есте сақтауды, қиялды, қабылдауды, зейінді дамыту.

35. Әріптік кезең бірінші тоқсанда басталып, екінші тоқсанда аяқталады. Мұғалім дыбыспен және әріппен танысу сағаттарының санын оқу материалын меңгеру деңгейіне, оқу мақсаттарына қол жеткізуге және әрқайсысының міндеттерін орындауға байланысты реттейді.

36. Әліппе кезеңінің міндеттері:

1) оқу іс-әрекетіне қызығушылықты ояту, сөйлеу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыру;

2) білім алушылардың сөздік қорын байыту;

3) фонемалық естуді, сөйлеуді қабылдауды дамыту;

4) тілдік бірліктер туралы қарапайым ұғымдарды меңгеру (дыбыс, буын, сөз, сөйлем, мәтін);

5) орыс алфавитінің әріптерімен танысу, сөйлеудің айтылу жағын жетілдіру;

6) әліппе әріптерінің функциясын, бас және кіші, баспа және бас әріптердің айырмашылықтарын игеру;

7) екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстар ұғымымен танысу;

8) тұтас сөздермен оқуға ауыса отырып, дұрыс, тегіс оқу дағдыларын қалыптастыру ;

9) орфографиялық және орфоэпиялық оқуды меңгеру;

10) әріптер, буындар, сөздер, сөйлемдер жазу кезінде каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру;

11) ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру.

Ескерту:

1-сыныптың I жартыжылдығындағы жазба жұмыстарының көлемі: графикалық диктант – 3-5 белгі, әріптік диктант - 5-7 әріп, буындық диктант - 4-6 буын, сөздік диктант –2-3 сөз, диктант-3-10 сөз.

Жазбаша жұмыстардың санын білім алушылардың меңгеру деңгейі мен қажеттіліктеріне байланысты мұғалім белгілейді. Жазбаша жұмыстарды жүйелі түрде күнделікті ұйымдастыру ұсынылады.

37. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері 2-ші жартыжылдықта "Обучение грамоте " оқулығының көмегімен жүзеге асырылады.

38. Әліппеден кейінгі кезеңнің міндеттері:

1) тұтас сөздермен оқуға көшу, "ішінен" оқу білігін қалыптастыру;

2) мәтінмен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру;

3) байланыстырып сөйлеуін дамыту (қайталау, әңгімелеу, "ауызша сурет салу", суреттер, жеке әсерлер бойынша әңгімелер құрастыру);

4) каллиграфия және графика нормаларына сәйкес жазу дағдыларын дамыту;

5) ауыз әдебиеті туындылары мен көркем шығармалар арқылы ұлттық құндылықтарға құрметпен қарауға тәрбиелеу;

6) тыңдалым (тыңдалым), айтылым арқылы сөйлеу өнеріне баулу.

39. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

1) "Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонемалық түсініктерді дамыту)";

2) "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу)";

3) "Жазылым" (жазу дағдыларын қалыптастыру).

40. "Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонемалық ұғымдардың дамуы)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) сөйлеудің негізгі бірліктерін тану (мәтін, сөйлем, сөз);

2) тақырыпты және тыңдалған мәтіннің негізгі ойын анықтау;

3) тыңдалған материалды қайталау;

4) оқиғаларды болжау;

5) сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу;

6) тыңдаушылардың назарын аудару;

7) бағалау пайымының айтылуы;

8) берілген тақырыпқа әңгіме құрастыру;

9) сөздің дыбыстық формасына бағдар.

41. "Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) оқу дағдыларын меңгеру;

2) оқылған мәтіннің тақырыбын және негізгі ойларын анықтау;

3) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;

4) мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну;

5) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;

6) шығарма кейіпкерін тірек сөздері арқылы суреттеу;

7) мәтіндердің салыстырмалы сараптамасы;

8) сөздердің графикалық формасында бағдарлау.

42. "Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру)" бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) жазылымның гигиеналық нормаларын меңгеру;

2) каллиграфиялық және графикалық нормаларды сақтау;

3) айту арқылы жазу, көшіріп жазу;

4) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;

5) жұмыстағы қателерді табу және түзету;

6) орфографиялық нормаларды сақтау;

7) грамматикалық нормаларды сақтау;

8) тыныс белгілері нормаларын сақтау.

43. Білім берудің базалық мазмұны.

44. Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әліппеге дейінгі кезең:

1) сөйлеу есту қабілетін түзету және дамыту;

2) дыбыс-тілдің ең аз бірлігі, сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы;

3) дыбыстарды және олардың белгілерін ажырату (дауысты/дауыссыз; жуан-жіңішке, қатаң, ұяң, үнді), оларды салыстыру, дұрыс айту;

4) сөзді буындарға бөлу, олардың санын және сөздегі буын тәртібін айқындау;

5) шағын мәтіндер құрастыру.

45.Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әліппе кезеңі:

1) дыбыс пен екпіннің мағыналық ажыратушы рөлі ([мал] – [м’ал], [за́мък] – [замо́к]), бір немесе бірнеше дыбыстармен ерекшеленетін сөздерді салыстыру;

2) дауысты және дауыссыз дыбыстар үшін әлсіз және күшті позиция;

3) мұғалім мен білім алушылардың сөзін, аудио/бейнежазбаны тыңдау, естігеннің мағынасын түсіну, сұрақтарға дұрыс және дәл жауап беру білігін қалыптастыру; коммуникативтік мақсаттарға сәйкес қарым-қатынас дағдыларын дамыту (топта қарым-қатынас жасау, диалогқа қатысу, драматизация, рөлдік ойындар), сөйлеу этикетінің сөздерін пайдалану, лексикалық тақырыптар негізінде сөздік қорын кеңейту;

4) вербальды емес қарым-қатынас құралдарын пайдалану (интонация, мимика, ым-ишара, қалып); сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, үзіліс);

5) сөздің мәні мен мағынасын түсіну, сөзді мақсаты бойынша қолдану. Сөздік қорын кеңейту; сөйлем, дыбыстық сөйлемдегі сөйлемдерді тану.

46. Тыңдалым (тыңдалым) және айтылым (ауызекі тіл мен фонематикалық естуді дамыту), әріптен кейінгі кезең:

1) жаңылтпаштарды, санамақ, өлеңдерді, санауыштарды, мақал-мәтелдерді, жұмбақтарды жаттау арқылы артикуляциялық аппаратты дамыту;

2) білім алушыларды қызықтыратын және берілген тақырыптарға монологтық және диалогтық нысанда мәлімдемелер жасау, суреттер, бақылаулар бойынша, көрген, сезінген және естіген/оқыған нәрселер туралы әңгімелесу, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен уайымдарына көзқарасты жеткізу, өздерінің эмоциялық күйлерін беру тәсілдерін қалыптастыру біліктерін қалыптастыру;

3) сюжеттік суреттер сериясына сүйене отырып және тіреусіз ертегілерді айту, сюжеттік суреттер бойынша және сюжеттік суреттер сериясы бойынша әңгімелер

құрастыру, тыңдалған мәтіннің мазмұнын түсіну, тыңдалған/оқылған мәтінді (иллюстрациялар, тірек сөздер, жоспар бойынша), мәтіннің картасына сүйене отырып және оған сүйенбей баяндау;

4) тыңдау материалының көлемі: 30 сек.-1 мин.

47. Оқылым (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппеге дейінгі кезең:

1) фонетика және графика;

2) сөздің дыбыстық құрамының бірлігін және оның лексикалық мағынасын түсіну;

3) буын айтылым бірлігі ретінде, сөздерді буындарғабөлу, екпінді, екпінсіз буындары ажырату;

4) сөйлеудің интонациялық ұйымдастырылуын бақылау (сөйлемнің соңындағы интонация, хабарлама, сұрақ, леп).

48. Оқу (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппе кезеңі:

1) дыбысты әріппен белгілеу; сөздің дыбыстық және әріптік құрамының сәйкестігін/ сәйкес еместігін анықтау; орыс тілінің орфоэпиялық нормаларын сақтай отырып, сөздерді айту;

2) сөздің графикалық дыбыстық моделінен үлгі-схемадағы дыбыстарды әріптермен белгілеуге көшу; дауысты әріпке бағдарланған сөздің дыбыстық әріптік моделін "оқу";

3) дыбыс пен әріптерді ажырату (дыбыстарды естиміз және айтамыз, әріптерді көреміз, жазамыз, оқимыз);

4) сөздің дыбыстық формасын оның әріптік жазбасы бойынша жаңғырту (оқу) және керісінше (жазу);

5) орыс графикасының позициялық принципін меңгеру, ь-жіңішкелік белгісі және я, ю, е, Ұ әріптері арқылы дауыссыз дыбыстардың жіңішке айтылуы, мен, ю, е, е әріптерін қолдана отырып [й'] дыбысын белгілеу;

6) мен, ю, е, е әріптерінің қосдыбыстық рөлі;

7) орыс алфавитімен әріптердің белгілі бір реттілігі ретінде танысу;

8) дауысты және дауыссыз дыбыстардың айтылу дағдыларын пысықтау, тұтас сөздер мен мағыналық бірліктерді оқу кезінде сөздерді дұрыс екпінмен айту (орфоэпиялық оқу);

9) орфографиялық оқу диктантпен жазу және есептен шығару кезінде өзін-өзі бақылау құралы ретінде

49. Оқу (оқу дағдыларын қалыптастыру, сөздің дыбыстық құрамын, әліпби әріптерін зерделеу), әліппеден кейінгі кезең:

1) тұтас сөздерді, 2-6 сөзден тұратын сөйлемдерді оқуға ауыса отырып, әртүрлі құрылымдағы сөздерді буындық оқуды және 4-8 сөйлемнен тұратын мәтіндерді дұрыс оқуды, мұғалімнің мәселелері бойынша мәтіндерден шағын үзінділерді іріктеп оқуды үйрету;

Ескерту: көркем шығарманың көлемі 0,5-тен 1,5 бетке дейін (сюжеттік суретті қоса алғанда). Ғылыми-танымдық мәтіннің көлемі 0,3-0,5 беттен аспауы тиіс.

2) тыныс белгілеріне сәйкес сөйлемдерді интонациялау: нүкте, сұрақ және леп белгілері, үтірмен үзілістерді сақтау; бір сөйлемді екіншісінен бөлетін үзілістерді сақтау;

3) сөздің мағынасын бақылау (мағынасы жақын және қарама-қарсы сөздер, көп мағыналы сөздер);

4) өз бетінше оқу кезінде мәтін мазмұнын түсіну, баяндау сипатындағы деформацияланған мәтінді оқу, берілген басы немесе соңы бойынша мәтін құрастыру; оқылған мәтіннің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру;

5) әр түрлі жанрлардың ерекшеліктерін айқындау, тақырыпты, шығарманың басты ойын анықтау;

6) мәтіндерді мәнерлеп оқу, рөлдер бойынша оқу, оқығанның мазмұнына көзқарасын білдіру;

7) оқу тапсырмаларын орындау үшін қажетті ақпаратты іздеу (мұғалімнің басшылығымен);

8) мәтін, суреттер, схемалар, пиктограммалар, белгілер түрінде ұсынылған ақпаратты түсіну;

9) 1 жартыжылдықта оқу жылдамдығының нормасы минутына 15-20 сөзді (1 және одан көп әріптен), екінші жартыжылдықта - минутына 25-30 сөзді (шылаулар, жалғаулықтар, демеуліктер, одағайлар сөз ретінде есептеледі) құрайды.

50. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеге дейінгі кезең:

1) жазуға дайындық (дұрыс отырғызу, жарықтандыру, дәптердің орналасуы және жазу кезінде қарындаш/қалам ұстай білу);

2) дәптердегі парақ кеңістігіне бағдарлай білуді қалыптастыру (жұмыс жолы, жоларалық кеңістік, жұмыс жолының жоғарғы және төменгі сызықтары, тік көлбеу сызықтар);

3) сурет салу, штрихтау, соғу; сызбалардың көмегімен сөздің дыбыстық құрамын модельдеу; сөйлемді модельдеу.

51. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппе кезеңі:

1) каллиграфиялық нормаларды сақтай отырып, әріптер, бас және кіші әріптер элементтерінің және олардың қосылыстарының, буындардың, сөздердің, сөйлемдердің жазылуы;

2) каллиграфиялық жазу дағдыларын қалыптастыру: қолжазба әріптерінің (кіші және үлкен) графикалық бейнесін талдау, олардың құрылымдық элементтерін салыстыру, кіші және үлкен әріптер мен олардың қосылыстарын жазу(жоғарғы, орта, төменгі жыртылатын және тоқтаусыз), кейінгі жазудың іс-әрекеттерін пысықтау (дауыссыз дыбыс түрлерін әріптерді енгізу процесінде);

3) алдын ала үлгілеумен қарапайым сөйлемдерді жазу;

4) жазылуы айтылымға қайшы келмейтін сөздерді, сөз тіркестерін және сөйлемдерді жазу.

52. Жазылым (жазу дағдыларын қалыптастыру), әліппеден кейінгі кезең:

1) баспа және жазба түрдегі мәтіндерді көшіріп жазу;

2) пунктуация ережелерін ескере отырып, сөйлемдер жазу: сөйлем соңындағы нүкте , леп белгісі, сөйлемдегі сөздердің бөлек жазылуы;

3) сөйлемнің басындағы бас әріп;

4) орфограмма туралы жалпы ұғым сөздің әріптік жазбасындағы орын ретінде қалыптастыру, ол айтылыммен анықталмайды;

5) дыбыстарды әріптермен белгілеуге байланысты емес орфограммалар: сөйлемнің басындағы үлкен әріп, тиісті атаулардағы, қызметтік және дербес сөздер арасындағы интервалдар, сөздерді жолдан жолға буын бойынша ауыстыру, сөйлемнің соңындағы тыныс белгілері;

6) дыбыстарды әріптермен белгілеуге байланысты орфограммалар: дауысты дыбыстардан кейінгі әріптер (жи-ши, ча-ша , чу-щу), әріп тіркестері-чк -, - чн -, - чт -, - щн -, ь және ъ әріптері-бөлу белгілері, дыбыссыз дауысты дыбыстардың емлесі (екі буынды сөздер), сөздің соңында дауысты және қатаң дауыссыз дыбыстардың емлесі;

7) Сөз және сөйлем, ұғымдардың аражігін ажырату: "зат" және "сөз" зат атауы ретінде;

8) сөздер-заттардың, қоршаған әлем құбылыстарының атаулары, заттардың белгілерін білдіретін сөздер, сөйлеу кезіндегі, сөйлеу сәтіне дейінгі, сөйлегеннен кейінгі заттардың әрекеттерін білдіретін сөздер; бір затты, көптеген заттарды білдіретін сөздер, "он", "она", "оно", "они" сөздерімен байланысты сөздер;

9) жазу жұмыстарының көлемі: сөздік диктант – 4-5 сөз, диктант – 5-15 сөз, мәтінді көшіріп жазу – 15 сөзден артық емес, шығармашылық мәтіннің көлемі – 3-5 сөйлем (мұғалімнің көмегімен).

Параграф 2. Оқыту мақсаттарының жүйесі

53. Бағдарламада оқыту мақсаттары кодпен берілген. Кодтың бірінші саны сыныпты, екінші және үшінші саны негізгі дағдылардың ретін, төртінші саны оқыту мақсатының ретін көрсетеді. 1.1.2.1 кодында: "1" – сынып, "1.2" – негізгі дағдылар, "1" –оқыту мақсатының реті.

54. Оқыту мақсаттары күтілетін нәтиже түрінде айқындалған:

Тыңдалым мен айтылым бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
1.1. Тілдік негізгі ұғымдарды түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 ұғымдарды ажырату: сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер санын және мәтіндегі сөйлем санын анықтау

1.2. Тыңдаған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру
1.3. Тыңдаған материалды мазмұндау	1.1.3.1 көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау
1.4. Оқиғаны болжау	1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау
1.5. Сөйлеу нормаларын сақтай отырып, қарым-қатынастың әртүрлі жағдайларына қатысу	1.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін қолдану
1.6. Тыңдаушының назарын аудару	1.1.6.1 ойды жеткізу үшін сөйлеуде ең дәл сөздерді, интонацияны және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолданыңыз (мимика, ым-ишара); 1.1.6.2 сөйлемдерді оның мақсатына қарай интонациялау
1.7. Тыңдаған материал бойынша өз ойын айту	1.1.7.1 естіген, оқылған, көрген материалына қатысты лексикалық құралдарды пайдалана отырып өз ойын білдіру
1.8. Берілген тақырып бойынша әңгіме құрау	1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу
1.9. сөзді дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін ажырату (екпінді/екпінсіз дауыстылар, дауыссыз қатаң/жұмсақ, ұяң/үнді); 1.1.9.2 сөздегі буын саны мен тәртібін анықтау; 1.1.9.3 екпінді буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің мағыналық айырым рөлін түсіну; 1.1.9.5 сөздегі йотирленген әріптердің функцияларын түсіну
Оқылым бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
2.1. Оқу түрлерін қолдану	1.2.1.1 сөйлем, сөздің графикалық сызбасын құрастыру, оқу; 1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.1.4 сөйлемдегі қойылған кідірісті , хабарлы, сұраулы, лепті тыныс белгілерін ескеріп мәнерлеп оқу
2.2. Мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну
2.3. Мәтіннің құрылымдық бөлігін белгілеу	1.2.3.1 ауыстырылып берілген мәтін бөліктерін мұғалімнің қолдауымен анықтау
	1.2.4.1 сөздердің лексикалық мағынасын олардың мағыналарының жалпылануын ескере отырып ажырату (заттың атын білдіретін сөздер, заттың

2.4. мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін түсіну	белгілерін білдіретін сөздер, қимылды білдіретін сөздер); 1.2.4.2 көп мағыналы сөздердің лексикалық мағынасын контекстке байланысты ажырату: мейірімді сөздер-мейірімді адамдар; тіл-сөйлеу органы, тіл-қазақ/орыс (мұғалімнің көмегімен); 1.2.4.3 сөздің лексикалық мағынасын ажырату: мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы
2.5. Мәтіннің мазмұны бойынша сұрақ қою, жауап беру	1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру
2.6. Тірек сөздерді қолдана отырып, шығарма кейіпкеріне сипаттама беру	1.2.6.1 әдебиет кейіпкелерге мінездеме беруде лексикалық сөздерді қолдану
2.7. мәтінді салыстырмалы талдау	1.2.7.1 мұғалімнің қолдауымен түрлі жанрдағы мәтіндерді (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, өлең, әңгіме, ертегі, көркем , көркем емес шығармалар) салыстыру
2.8. сөздерді графикалық түріде бағдарлау	1.2.8.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.8.2 сөздегі әріп өзінің ұстанымына қарай қандай жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты дыбыстар дауыссыз дыбыстардың жұмсақтық/ қаттылық көрсеткіші ретінде); 1.2.8.3 сөздегі ь,ъ таңбаларының рөлін түсіну
Жазылым бөлімі	
Бөлімше	Оқыту мақсаттары
3.1. Гигиеналық жазу талаптарын сақтау	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды түсіну (дәптерге, қаламға)
3.2. Көркем жазу талаптарын сақтау	1.3.2.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыру (сөздер арасындағы қашықтық, тасымалдау тәсілдері)
3.3. Көшіру және диктант бойынша жаза білу	1.3.3.1 берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдерді/ мәтіндерді құрастыру және жазу, анықтама үшін сөздерді қолдану/мұғалімнің көмегімен; 1.3.3.2 баспа және қолжазба шрифтімен жазылған сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу
3.4. Тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау	1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен сурет, сызба, белгілер арқылы тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпарат айту
3.5. Жұмыстан қатені табу, түзету	1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету
	1.3.6.1 жазылуы айтылымға қайшы келетін сөздерді жазу/жазу (су, қар, пенал);

3.6. Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.6.2 тасымалдау ережелерін қолдану (мұғалімнің көмегімен); 1.3.6.3 жазу ережелерін қолдану: жи-ши, ча - ША, чу-щу; - чк -, - чн -, - нщ -, - щн-; 1.3.6.4 сөйлемнің басында (мұғалімнің көмегімен) өз есімдерінде бас әріпті жазу; 1.3.6.5 сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу
3.7. Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану;
3.8. Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.8.1 сөйлем соңына тиісті тыныс белгіні қою: нүкте, сұрақ белгісі, лепбелгісі

55. Бағдарлама тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбына арналған оқу пәндерінен үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

56. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Параграф 3. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 1 - сыныбы үшін "Букварь, Обучение грамоте" пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспары (оқыту орыс тілінде)

1-тоқсан			
Кезең	Тыңдалым мен айтылым	Оқылым	Жазылым
Әліппеге дейінгі кезең	1.1.1.1 ұғымдарды ажырату: сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер санын және мәтіндегі сөйлем санын анықтау; 1.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін қолдану; 1.1.7.1 естіген, оқылған, көрген материалына қатысты лексикалық құралдарды пайдалана отырып өз ойын білдіру; 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін ажырату (екпінді/екпінсіз	1.2.1.1 сөйлем, сөздің графикалық сызбасын құрастыру, оқу; 1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды түсіну (дәптерге, қаламға); 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен сурет, сызба, белгілер арқылы

	дауыстылар, дауыссыз қатаң/жұмсақ, ұяң/үнді); 1.1.9.2 сөздегі буын саны мен тәртібін анықтау; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің мағыналық айырым рөлін түсіну;		тыңдалған/ оқылған мәтіндерден ақпарат айту
Әліппе кезеңі	1.1.1.1 ұғымдарды ажырату: сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз; 1.1.1.2 сөйлемді жобалау, түрлендіру, модельдеу; 1.1.1.3 сөйлемдегі сөздер санын және мәтіндегі сөйлем санын анықтау; 1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру; 1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.6.1 ойды жеткізу үшін сөйлеуде ең дәл сөздерді, интонацияны және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолданыңыз (мимика, ым-ишара); 1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін ажырату (екпінді/екпінсіз дауыстылар, дауыссыз қатаң/жұмсақ, ұяң/үнді); 1.1.9.2 сөздегі буын саны мен тәртібін анықтау; 1.1.9.3 екпінді буынды анықтау және белгілеу	1.2.1.1 сөйлем, сөздің графикалық сызбасын құрастыру, оқу; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.8.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды түсіну (дәптерге, қаламға); 1.3.2.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыру (сөздер арасындағы қашықтық, тасымалдау тәсілдері)
2-тоқсан			
	1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау, автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру ;	1.2.1.1 сөйлем, сөздің графикалық сызбасын құрастыру, оқу; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (	

Әліппе кезеңі	1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.6.1 ойды жеткізу үшін сөйлеуде ең дәл сөздерді, интонацияны және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолданыңыз (мимика, ым-ишара); 1.1.7.1 естіген, оқылған, көрген материалына қатысты лексикалық құралдарды пайдалана отырып өз ойын білдіру; 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін ажырату (екпінді/екпінсіз дауыстылар, дауыссыз қатаң/жұмсақ, ұяң/үнді); 1.1.9.2 сөздегі буын саны мен тәртібін анықтау; 1.1.9.3 екпінді буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің мағыналық айырым рөлін түсіну	не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.4.1 сөздердің лексикалық мағынасын олардың мағыналарының жалпылануын ескере отырып ажырату (заттың атын білдіретін сөздер, заттың белгілерін білдіретін сөздер, қимылды білдіретін сөздер); 1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою, сұраққа жауап беру; 1.2.5.2 оқылған мәтін бойынша сұрақтарға жауап беру; 1.2.8.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.8.2 сөздегі әріп өзінің ұстанымына қарай қандай жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты дыбыстар дауыссыз дыбыстардың жұмсақтық/қаттылық көрсеткіші ретінде)	1.3.1.1 жазу кезінде дұрыс отыру; 1.3.1.2 оқу құралдарына қойылатын талаптарды түсіну (дәптер, қалам); 1.3.2.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.2.2 әріп бейнесін дыбысталуына қарай байланыстыру (сөздер арасындағы қашықтық, тасымалдау тәсілдер
3-тоқсан			
	1.1.2.2 мәтін мазмұны бойынша қойылған сұраққа жауап беру; 1.1.3.1 көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау; 1.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу этикетінің ережелерін қолдану; 1.1.6.1 ойды жеткізу үшін сөйлеуде ең дәл сөздерді, интонацияны және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолданыңыз (мимика, ым-ишара);	1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.1.3 түрлі құрылымдағы буындарды оқу; 1.2.1.4 сөйлемдегі қойылған кідірісті , хабарлы, сұраулы, лепті тыныс белгілерін ескеріп мәнерлеп оқу; 1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 ауыстырылып берілген мәтін бөліктерін	1.3.2.1 жазу жолын, жоларалықты, жолдың жоғарғы және төменгі сызықтарын сақтап, әріп элементтерін, әріптердің бір-бірімен байланысын көркемжазу талаптарына сай жазу; 1.3.3.2 баспа және қолжазба шрифтімен жазылған сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.4.1 мұғалімнің көмегімен сурет, сызба, белгілер арқылы

Әліппеден кейінгі кезең	1.1.6.2 сөйлемдерді оның мақсатына қарай интонациялау; 1.1.7.1 естіген, оқылған, көрген материалына қатысты лексикалық құралдарды пайдалана отырып өз ойын білдіру; 1.1.8.1 сюжетті сурет бойынша шағын әңгіме құрау; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу; 1.1.9.1 сөздердегі дыбыстарды ажырату және олардың белгілерін ажырату (екпінді/екпінсіз дауыстылар, дауыссыз қатаң/жұмсақ, ұяң/үнді); 1.1.9.2 сөздегі буын саны мен тәртібін анықтау; 1.1.9.3 екпінді буынды анықтау және белгілеу; 1.1.9.4 дыбыс пен екпіннің мағыналық айырым рөлін түсіну; 1.1.9.5 сөздегі йотирленген әріптердің функцияларын түсіну	мұғалімнің қолдауымен анықтау 1.2.5.1 мұғалімнің қолдауымен мәтіннің, сюжетті суреттің мазмұны бойынша сұрақ қою; 1.2.6.1 әдебиет кейіпкелерге мінездеме беруде лексикалық сөздерді қолдану; 1.2.7.1 мұғалімнің қолдауымен түрлі жанрдағы мәтіндерді (жаңылтпаш, жұмбақ, мақал-мәтел, өлең, әңгіме , ертегі, көркем , көркем емес шығармалар) салыстыру; 1.2.8.1 әріптің бейнесін тану және оны дыбыспен салыстыру; 1.2.8.2 сөздегі әріп өзінің ұстанымына қарай қандай жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты дыбыстар дауыссыз дыбыстардың жұмсақтық/қаттылық көрсеткіші ретінде); 1.2.8.3 сөздегі ь,ъ таңбаларының рөлін түсіну	тыңдалған / оқылған мәтіндерден ақпарат айту ; 1.3.5.1* мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзеу; 1.3.6.1 жазылуы айтылымға қайшы келетін сөздерді жазу/ жазу (су, қар, пенал); 1.3.6.2 тасымалдау ережелерін қолдану (мұғалімнің көмегімен); 1.3.6.3 жазу ережелерін қолдану: жи-ши, ча - ша, чу-щу; - чк -, - чн -, - нщ - , - щн-; 1.3.6.4* сөйлемнің басында (мұғалімнің көмегімен)өз есімдерінде бас әріпті жазу; 1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану; 1.3.8.1 сөйлем соңына тиісті тыныс белгіні қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі
4-тоқсан			
	1.1.1.1 ұғымдарды ажырату: сөйлеу, мәтін, сөйлем, сөз; 1.1.2.1 мәтін кім туралы, не туралы екенін анықтау , автордың айтқысы келген ойын түсіну; 1.1.3.1 көмекші құралдар (тірек сызба, сюжетті сурет) арқылы оқиғаның ретін сақтай отырып баяндау; 1.1.4.1 тақырыбы мен иллюстрациясы бойынша мәтіннің мазмұнын болжау; 1.1.5.1 әр түрлі жағдайларда сөйлеу	1.2.1.2 оқу түрлерін (буындап оқу, тұтас оқу, мәнерлеп оқу, түсініп оқу) қолдану; 1.2.2.1 мұғалімнің қолдауымен мәтінде кім (не) туралы айтылғанын анықтау; 1.2.3.1 ауыстырылып берілген мәтін бөліктерін мұғалімнің қолдауымен анықтау; 1.2.4.1 сөздердің лексикалық мағынасын олардың мағыналарының жалпылануын ескере отырып ажырату (заттың атын білдіретін сөздер, заттың белгілерін	1.3.3.1 берілген тақырыпқа қарапайым сөйлемдерді/мәтіндерді құрастыру және жазу, анықтама үшін сөздерді қолдану/мұғалімнің көмегімен; 1.3.3.2 баспа және қолжазба шрифтімен жазылған сөздер мен сөйлемдерді көшіріп жазу; 1.3.5.1 мұғалімнің қолдауымен сөз, сөйлем, мәтінді тексеру, қатені түзету 1.3.6.1* жазылуы айтылымға қайшы келетін сөздерді жазу/ жазу (су, қар, пенал);

Әліппеден кейінгі кезең	этикетінің ережелерін қолдану; 1.1.6.1 ойды жеткізу үшін сөйлеуде ең дәл сөздерді, интонацияны және ауызша емес қарым-қатынас құралдарын қолданыңыз (мимика, ым-ишара); 1.1.6.2 сөйлемдерді оның мақсатына қарай интонациялау; 1.1.7.1 естіген, оқылған, көрген материалына қатысты лексикалық құралдарды пайдалана отырып өз ойын білдіру; 0.1.8.2 затты, суретті ауызша сипаттау; 0.1.8.3 бейнелі лексикалық құралдарды білу; 1.1.9.5 сөздегі йотирленген әріптердің функцияларын түсіну	білдіретін сөздер, қимылды білдіретін сөздер); 1.2.4.2 көп мағыналы сөздердің лексикалық мағынасын контекстке байланысты ажырату: мейірімді сөздер-мейірімді адамдар; тіл-сөйлеу органы, тіл-қазақ/орыс (мұғалімнің көмегімен); 1.2.4.3 сөздің лексикалық мағынасын ажырату: мағынасы жағынан жақын/ қарама-қарсы анықтау; 1.2.6.1 әдебиет кейіпкелерге мінездеме беруде лексикалық сөздерді қолдану; 1.2.8.3 сөздегі ь, ъ таңбаларының рөлін түсіну	1.3.6.2 тасымалдау ережелерін қолдану (мұғалімнің көмегімен); 1.3.6.3 жазу ережелерін қолдану: жи-ши, ча - ша, чу-щу; - чк -, - чн -, - нщ - , - щн-; 1.3.6.4 сөйлемнің басында (мұғалімнің көмегімен) өз есімдерінде бас әріпті жазу; 1.3.6.5 сөздің соңында және ортасында жіңішкелік белгісі бар сөздерді жазу 1.3.7.1 заттың атын, қимыл-әрекетін, сынын, санын білдіретін сөздерді ажыратып, орынды қолдану; 1.3.8.1 сөйлем соңына тиісті тыныс белгіні қою: нүкте, сұрақ белгісі, леп белгісі

Ескерту:

1) бір тоқсан шегінде оқыту мақсаттары сөйлеу қызметінің әртүрлі түрлері бойынша біріктіріледі;

2) " * " белгісімен белгіленген оқыту мақсаттарын ішінара іске асыру ұсынылады.

бұйрығына
66-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған бар білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін "Коррекция недостатков развития речи" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы

1 тарау. Жалпы ережелер

1. "Коррекция недостатков развития речи" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – жеке психикалық мүмкіндіктері мен танымдық қабілеттерді ескере отырып, оқуға сәтті бейімделу үшін және одан әрі әлеуметтену үшін тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың ауызша және жазбаша сөйлеуіндегі бұзылыстарды түзету.

3. Міндеттері:

1) білім алушылардың есту, көру, кинестетикалық және кеңістіктікті бағдарлау қабілеттерін дамытуға ықпал ету;

2) сөйлеу тынысы, дыбыс шығару және артикуляцияның синхрондылығын, қолдың саусақтары мен білегінің ұсақ қозғалыстарының, артикуляциялық және жалпы моториканың үйлесімділігін қалыптастыру.

3) сөйлеу дағдыларын жетілдірудің психологиялық алғышарттарын қалыптастыру: зейіннің тұрақтылығы, байқампаздық, есте сақтау қабілеті, ауысу қабілеті, өзін-өзі бақылау әдістері, танымдық белсенділік;

4) әр түрлі коммуникативті мәселелерді шешу қабілетін дамыту;

5) тіл нормалары, тілдік құралдар туралы білімдерін тереңдету;

6) сөйлеу мәдениетін, сөйлеу этикетінің ережелерін қоғамда қолдана білу;

7) сөйлеу дыбыстарының дұрыс айтылуын қалыптастыру және автоматтандыру;

8) сөйлеудің жалпы түсінікті болуына, оның дикциясы үшін жеке жауапкершілікке деген ұмтылысты дамыту;

9) жеке оқу мен жазудың бұзылуын жеңу және алдын алу.

2 тарау. Оқу үдерісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Тірек-қимыл аппараты бұзылған балалардың көпшілігінде сөйлеу қабілеті ерте жастағы мидың сөйлеу қозғалысын бақылайтын талдағышының зақымдануы, қоршаған орта туралы білім мен түсініктердің шектеулігі, заттық-тәжірибелік қызмет пен әлеуметтік байланыстардың жеткіліксіздігі, сондай-ақ дұрыс емес тәрбиенің (гиперқамқорлық) нәтижесінде бұзылады.

5. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар кезінде негізгі сөйлеу тілінің бұзылысы дизартрия болып табылады.

6. Дизартрияда сөйлеу тілі және қозғалыс бұзылыстары арасындағы клиникалық және патогенетикалық ортақтық байқалады. Патологиялық тоникалық рефлекстердің ұзақ уақыт сақталуы артикуляциялық аппараттың бұлшықет тонусына теріс әсерін тигізеді, бұл келесіні анықтайды:

1) тіл бұлшықеттерінің жоғарылауы, төмендеуі немесе дистониясы;

2) тыныс алудың қиындауы, дауыстың пайда болуы, ауызды ерікті түрде ашу, тілдің алға және жоғары қозғалысы;

3) артикуляциялық бұлшықеттерде еріксіз қозғалыстардың (гиперкинез және тремор) және синкинезияның (бейсаналық ілеспе қозғалыстар) болуы.;

4) артикуляторлық қозғалыстарды үйлестірудің бұзылуы (атаксия);

5) кинестетикалық қабылдаудың жеткіліксіздігі және нәтижесінде сөйлеу тілінің дыбысты айту жағының бұзылуы.

7. Дизартрияның жетекші ететін бұзылыстар – сөйлеу тілінің және просодиканың дыбыстық-айтылу жағының бұзылысы (сөйлеу тілінің әуезді-интонациялық және темпті-ырғақты сипаттамалары), сондай-ақ сөйлеудің анық еместігін, дыбыстың түсініксіздігін және бұлыңғырлығын көрсететін сөйлеу тілінің тыныс алуы, дауысы және артикуляциялық моториканың бұзылысы.

8. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың дизартриясы ерекше белгілермен сипатталады:

1) дыбысты айту бұзылуының тұрақты сипаты және оларды жеңу қиындықтары;

2) дауыссыз дыбыстардың ғана емес, дауысты дыбыстардың да айтылуының бұзылуы (орташалану немесе қысқару);

3) ысқырық (с, з, ц) және ызың (ш, ж, ч, щ) дыбыстардың бұрмаланған (тіларалық және бүйірлік) айтылуының басымдығы.

4) қатты дауыссыз дыбыстарды ұяндануы (жіңішкеру).

9. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балаларда дизартриялық бұзылыстың ауырлығының 4 дәрежесі бар:

1) дыбысты айту бұзылысын баланы тексеру барысында маман ғана анықтайды;

2) айтылымның бұзылысы бәріне байқалады, бірақ сөйлеу тілі басқаларға түсінікті;

3) сөйлеу тілі тек баланың жақындарына түсінікті;

4) сөйлеу тілі жоқ немесе түсініксіз, тіпті баланың жақындарына да түсінікс – анартрия.

10. Анартрия (сөйлеудің толық болмауы немесе толық болмаудың қасы) орталық жүйке жүйесінің ауыр зақымдануларында байқалады, сөйлеу аппаратын басқарудың бұзылуы аясында айқын орталық сөйлеу мотор синдромдарында көрінеді, сондықтан анартриямен ауыратын баланың мүмкіндігінше толық және ерте әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ету үшін оны бағдарламада "Психогимнастика элементтері және байланыс" 1.4-бөлімінде ұсынылған балама және паравербалды коммуникация құралдарына үйрету қажет.

11. Дизартриядан зардап шегетін балалардың көпшілігінде сөйлеу тілінің лексикалық-грамматикалық құрылымының өзіндік бұзылыстары, сөздіктің сандық және сапалық шектеулері және оның баяу қалыптасуы байқалады: мектепте оқудың басында да, тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың көпшілігі сөйлемдерді құруда грамматикалық құралдарын қолдана алмайды.

12. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балаларда жазбаша тілдің бұзылуы – дислексия және дисграфия – фонематикалық есту қабілетінің бұзылуымен, форманы көру арқылы қабылдаумен, оптикалық-кеңістіктік көріністердің жеткіліксіз дамуымен, фонематикалық қабылдаумен, ұсақ моториканың бұзылуымен байланысты.

13. Сөйлеу, психикалық функциялардың, қозғалыс саласының даму ерекшеліктерін, әртүрлі анализаторлық жүйелердің қызметін жан-жақты кешенді (логопед-мұғалімнің, дефектолог-мұғалімнің, балалар невропатологының, ЕДШ дәрігерінің қатысуымен) тексеру тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар баланың сөйлеу тілінің дамуындағы кемшіліктерге объективті баға беруге және оларды түзетудің оңтайлы жолдарын анықтауға мүмкіндік береді.

14. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар баланың зияты неғұрлым жоғары болса, сөйлеудің даму динамикасы соғұрлым жақсы болады, логопедиялық жұмыстың нәтижелері оң болады.

15. Осы Бағдарлама контекстінде ауызша және жазбаша тілдің бұзылуын жеңу бойынша жұмыстың бағыты жалпы дидактикалық және арнайы қағидаларды анықтайды:

1) гуманизмді – баланың мүмкіндігіне деген сенім, субъективті, оң көзқарас;

2) жүйелілікті – баланы біртұтас, сапалы өзіндік мінезді, серпінді дамып келе жатқан субъект ретінде қарау; оның сөйлеу тілі бұзылыстарын психикалық дамудың басқа тараптарымен өзара байланыста қарау;

3) реалистікті – баланың нақты мүмкіндіктері мен жағдайын, диагностика мен түзете-дамыту жұмыстарының бірлігін есепке алу;

4) онтогенезді – логопедиялық әсер ету әдістемесін әзірлеу кезінде сөйлеу тілінің әртүрлі формалары мен функцияларының қалыптасу заңдылықтары мен реттілігі ескеріледі деп болжайды;

5) этиопатогенезді – логопед жеке сөйлеу тілі бұзылыстарының факторлары мен механизмдерін ескереді.

16. Бағдарламаны тиімді іске асыруды оқу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері қамтамасыз етеді:

1) түзете-дамыту жұмысы барысында логопед-мұғалім жасына тән жетекші қызмет түріне сүйенетін ісәрекеттік тәсілдеме;

2) логопед-мұғалім баланың жеке ерекшеліктеріне, жұмыс мақсаттарына байланысты түзете-дамыту жұмысының мазмұнын, түрлері мен әдістерін өзгертетін жеке-сараланған тәсілдемені;

3) дыбыстың айтылуына, фонематикалық үдерістерге, лексикаға және сөйлеудің грамматикалық құрылымына түзете-дамыту әсерлерінің міндетті өзара байланысын қамтитын жүйелік тәсілдемені.

17. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылармен логопедтік жұмыстың ерекшеліктері:

1) визуалды, аудио және тактилді көрнекілікті қолдана отырып, анализаторларды барынша көп қосу;

2) манипуляциялық әрекеттерді орындай отырып, саусақтардың нәзік қимылдарын дамыту;

3) балалардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып, логопедтік ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

4) танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін негізгі эмоцияларды өзектендіру;

5) материалды қарапайым элементтерге егжей-тегжейлі бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүзеге асырылады, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушылар жалпылауға жеткізіледі;

6) логопедтік материалдың көп қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

7) баланың кішкентай оқу жетістіктерін міндетті түрде бекіту және эмоционалды бағалау.

18. Көмек нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін логопед-мұғалім арнайы әдістер мен тәсілдерді қолданады:

1) сөйлеу тілі материалын беру тәсілдері бойынша:

а) репродуктивті (жаттығу жүйесін орындау);

б) проблемалық баяндаманы (кеңейту үшін материалды түсіндіру; проблемалық жағдай, логикалық жаттығулар);

в) даралық-ізденістік (сөйлеу тілі құралдарын шығармашылық қолдану, алгоритмдеу, сындарлы жаттығулар);

2) білім көзі бойынша:

г) практикалық (даярлық, еліктеу-орындау, түзету, шығармашылық жаттығулар; дидактикалық, рөлдік, іскерлік, ойындар; модельдеу; ұсақ және жалпы моторикаға арналған жаттығулар; оқу және анықтамалық әдебиеттермен жұмыс);

д) көрнекі (графикалық, символдық, иллюстрациялық, табиғи);

е) ауызша (сөз, логопедтің әңгімесі, әңгімелесу, жаңғырту); сөйлеуді талдау: фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік талдау;

3) логопедтік әсер етудің айрықша әдістері:

ж) сараланған логопедтік массаж (тынымды массаж немесе ынталандыратын массаж), зондтық массаж, нүктелі массаж. акупрессура,

з) пассивті және белсенді артикуляциялық гимнастика, тыныс алу және дауыс жаттығулары,

и) жасанды жергілікті контрастотермия (гипо-және комбинациясы гипертермия).

19. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 22.01.2016 жылғы № 70 бұйрығына сәйкес оқушылардың ынтасын арттыру, сөйлеу-ойлау операцияларын неғұрлым сапалы қалыптастыру (талдау, синтездеу, салыстыру, абстракциялау, жалпылау), тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар балалардың қатысуымен логопедтік сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық даму ортасын орынды жайластыру жағдайында оқытудың, түзетудің және дамытудың техникалық құралдары кеңінен қолданылады:

1) тактильді панельдер, әртүрлі мөлшердегі түйіршіктері бар пуфик-кресло, пластикалық мөлдір шарлары бар құрғақ бассейн, массаж ролигі, "Бочча" добы (

салмағы 275 г, шеңбері 270 мм), тренажерлерге арналған еңкейтілетін Панель (қолдар мен саусақтарды дамыту үшін), Вертикализатор, ауырлататын құрал (500 г, 1 кг, 2 кг), сөйлеу тілінің психофизиологиялық базасын, сенсорлық үдерістерін және релаксацияны дамытуға арналған массаж кушеткасы;

2) жеке логопедтік сабақтарға арналған айна, топтық логопедтік сабақтарға арналған қабырға айнасы, логопедтік зонд (көмекші, массаж және қойылымдық), логопедтік шпатель, акустикалық қабырға тактильді панелі, "Произношение. Мир звуков" - альбомның электронды нұсқасы, дыбыстық сигналды бейнелейтін " Логопедический тренажер" – ойын терапиясын қолдана отырып, дыбыстың айтылуы мен просодикасының бұзылуын жоюға арналған;

3) лексикалық тақырыптар бойынша реттелетін үстел ойыны немесе ойыншық, бағдарламалық жасақтамасы бар үстел сөйлеу құрылғысы, 100 хабарламаға 20 түйме, логиканы дамытуға арналған интерактивті дыбыс тақтасы; сөйлеудің лексикалық-грамматикалық құрылымын дамыту бойынша практикалық жұмысты ұйымдастыруға арналған үш өлшемді аксессуарлары мен карточкалары бар мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалық-әдістемелік кешені;

4) "Речевой тренажер-коммуникатор для усвоения и развития речевой коммуникации" ассистивті (қолдаушы) құрылғыны логопед-мұғалім тиісті дәрежеде толық фразалық сөйлеуді және ауызша қарым-қатынас құралдарын меңгермеген білім алушылармен жұмыста пайдаланады.

20. Тірек-қозғалыс аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың неврологиялық және психо-физикалық ерекшеліктерін, сөйлеу тілі бұзылыстарының полиморфизмі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарға артықшылық бере отырып, кеңінен қолданады:

1) "тарату парақтары" (карточка, суреттер, пазлдар)

2) флипчарт, маркерлер;

3) жас санатына сәйкес келетін әдебиеттер, оның ішінде кітаптар, әңгімелер, өлеңдер, мен суреттері бар брошюралар; халық және авторлық ертегілер;

4) жасына сәйкес келетін журналдар

5) аутентті материал: постерлер, демонстрациалық панно және карталар;

6) ұлттық киімдегі қуыршақтар, сахналау мен драмалық ойындар және ұлттық ойындарға арналған – декорациялар мен аксессуарлар.

21. Әрбір жаңа артикуляциялық қозғалысты пысықтау келесі ретпен жүргізілуі керек:

1) іс-әрекет көрсетілімнен кейін ересек адаммен бірге орындалады;

2) іс-әрекет еліктеу бойынша орындалады;

3) іс-әрекет үлгі бойынша орындалады;

4) іс-әрекет ауызша нұсқауларға сәйкес орындалады.

22. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім берудің негізін қалады:

1) жалпы білім беретін пәндер бойынша мұғалім логопед-мұғалімнің жетекшілігімен сабақтар мен сабақтарға өзара қатысу үдерісінде және қорытындысы бойынша білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен перспективалары туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

2) оқу пәндерімен пәнаралық байланыс орнатылады: "Язык и литература", "Букварь, Обучение грамоте", "Литературное чтение", "Познание мира", "Коррекционная ритмика", "Ознакомление с окружающим миром и развитие речи", оларды зерттеу кезінде логопедтік сабақтарда қалыптасатын коммуникативті және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамиды.

3 тарау. "Коррекция недостатков развития речи" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1 Параграф. "Коррекция недостатков развития речи" пәнінің мазмұны

23. 0-4 сыныптарда "Коррекция недостатков развития речи" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 0-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 96 сағат;

2) 1-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 99 сағат;

3) 2-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;

4) 3-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;

5) 4-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

24. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика";

2) "Сөйлеуді тыңдау және түсіну";

3) "Айтылым";

4) "Оқылым және жазылым".

25. "Психологиялық сөйлеу базасы және просодика" бөлімінде келесідей бағыттарды қамтиды:

1) тактильді, көру және есту гнозисі және праксис;

2) моторика және кеңістіктік түсініктер ;

3) интонация, сөйлеудің қарқыны және ырғағы;

4) психогимнастика элементтері.

26. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну" бөлімінде келесідей бағыттар бар:

1) сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату;

2) сөйлеу тілін түсіну.

27. "Айтылым" бөлімінде бөлім бойынша бағыттар бар:

1) сөздің дыбыстық-буындық құрылымы;

2) лексикалық-грамматикалық жүйе;

3) ауызша байланыстырып сөйлеу тілі.

28. "Оқылым және жазылым" бөлімі мына бағыттарды қамтиды:

1) оқу;

2) жазба;

3) орфография негіздері.

29. Бағдарламаның 0 сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика: қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау, есту шоғырлануын көрсету, белгілі бір және абстарктi бейнелердегі таныс заттардың визуалды бейнелерін тез тану, дыбыстық ынталандыруды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: екі-үш сатылы нұсқауларды көмекші сөздермен түсіну, мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ тіркестер жиынтығы), оқиғаны және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру;

3) айтылым: артикуляция мүшелерімен, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негіздерімен танысу, дикциялық жаттығулар және барлық дыбыстарды барынша қолжетімді деңгейде анық айту, бір буыннан екіншісіне ақырын ауысу арқылы сөздің буын құрылымын жаңғырту;

4) оқылым және жазылым: әліппені, әріптің атауындағы және фонеманың дыбысындағы айырмашылықтарды зерттеу, берілген дыбыстар мен әріптерге сөздерді таңдау, буынды және дыбыстық құрамы бойынша сөзді талдау, дыбыстардың саны мен реттілігін және сөздегі дауысты дыбыстың орнын анықтау.

30. Бағдарламаның 1-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: таныс заттардың символдық және үзік сызықты кескіндерін тану, ұқсас заттарды атау және сипап қарап дифференциалау, әр түрлі модальділікті қабылдау процесінде заттарды топтастыру, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: барлық берілген дыбыстарды есту және ажырату, тыңдалған мәтіннің жалпы нақты және контекстік мазмұнын қабылдау және түсіну, сөйлемді одан алынған сөздер жиынтығымен салыстыру, тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру, "сөз" ұғымын игеру, жалпылама сөздерді таңдаумен заттарды жіктеу;

3) айтылым: дыбыстардың анық айтылуы: а, у, о, м, с, х- оқшауланған позицияда, сөздің буынды құрылымын бір дауыссыздан екінші дауыссызға ақырын ауысу арқылы жаңғырту; бұзылған дыбыстарымен жұмыс; әртүрлі объектілерді, олардың бейнелерін атау және осы объектілерді негізгі қасиеттері бойынша сипаттау, контекстен сөздердің лексикалық мағынасын тауып, белгілеу;

4) оқылым және жазылым: сөздердің, сөз тіркестерінің және сөйлемдердің айтқаннан естігенін жазу, олардың жазылуы айтылуымен сәйкес келмейді, сөздің сызықтық дыбыстық схемасын құру, жеке оқудың бұзылуының алдын алу және жою – фонематикалық, оптикалық, мнестикалық, аграмматикалық және семантикалық дислексия элементтері, таңдамалы, бағалау және аналитикалық оқу.

31. Бағдарламаның 2-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: кеңістіктік және уақыттық көріністерді нақтылау, бір мезгілде ұсынудан 5 элементтен тұратын аралас қатарларды жаңғырту, үлгі бойынша 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массаж жасау, "көз-қол" үйлестіруді, ұсақ және жалпы моториканы дамытуға арналған жаттығулар, ассоциативті және логикалық қатарлар мен тізбектерді құру және музыкалық фрагменттің негізін марштың және вальстің ырғақпен жаңғырту, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау үшін мұғалімнің бұйрығымен релаксация;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: буын мен сөздегі дауысты және қатаң дауыссыз дыбыстардың кинестетикалық анализаторына сүйене отырып, естуді ажырату, негізгі грамматикалық категориялар бойынша импрессивті сөздікті толықтыру, нақтылау және жүйелеу ("Қайда екенін көрсет..."), сөздің позициялық моделін құру, салыстыру және ажырату, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасы "-дан,-ден,-нан,-нен,-тан,-тен, жуық, арқылы, арасында" көмекші сөздерін (демеулік) түсіну;

3) айтылым: ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу, ең көп қолданылатын етістіктер, зат есімдер мен сын есімдер арқылы сөздікті кеңейту, синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, сөзжасам бойынша практикалық жаттығулар (морфемалық талдау және сөз синтезі) және "келісу " мен "басқару" байланыс парадигмасындағы сөз түрлендіру;

4) оқылым және жазылым: әртүрлі дереккөздерден ақпарат алу, кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату, баспа және жазбаша мәтіндерден көшіру жаттығуы, жеке түзетілген дыбысы бар сөздерді буындар бойынша біртіндеп оқу.

32. Бағдарламаның 3-сыныпқа арналған негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: стереогноз үдерісінде заттарды жалпы негіз бойынша топтастыру; қуаныштың, қайғының, таңданудың мимикалық бет-әлпеті арқылы көргенге деген көзқарасын көрсету, фонопедиялық және

просодикалық жаттығуларды қолдана отырып, сөйлеу тілі тынысын, дауысын дамыту, сөйлеу қарқынын, ырғағын, интонациясын өзгертуге арналған тапсырмалар, ауызша және фразалық логикалық екіпінін қоюмен сөйлеу тілі поэтикалық ырғақтарын жаңғырту, қорқыныш пен басқа да жағымсыз эмоцияларды жеңуге арналған арнайы жұмыс;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: ұсынылған фонеманы өндіру тәсілі ретінде қолдың көмегімен тоғысымды, саңылауды, дірілді немесе жарылысты модельдеу, грамматикалық мәні туралы морфемалардың (түрі, септік жалғау, тәуелдік жалғау, уақыты) түсініктерін толықтыру, нақтылау және жүйелеу, берілген дыбысты есту арқылы тану, пароним сөздердің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату ;

3) айтылым: әрбір "кезекші" (қойылған) дыбысқа тіл жаттықтырғыш жаттау және айту, зат есімдердің жұрнақты сөзжасамында жаттығу, морфемалық ұқсастық қағидаты бойынша сөздікті топтастыру, ішкі\семантикалық бағдарламалау процесінде сөйлеу\ тілдік талдауды, синтезді, салыстыруды, жалпылауды дамыту бойынша жұмыс (тірек сөздер мен модельдер бойынша сөйлемдерді модельдеу және құрастыру, суреттер бойынша, бақылаулар бойынша, көрген, бастан кешкен және естіген/оқыған әңгімелер, фразааралық байланыс құралдарын қолдана отырып, монолог және диалогтық нысандарда мәлімдеме құру);

4) оқылым және жазылым: минутына 25-30 сөз қарқынымен қарапайым мәтіндерді дұрыс және мәнерлеп оқу, тапсырма бойынша фрагментті табу, сөздегі қате орынды, күшті және әлсіз фонемаларды анықтау, сөздің позициялық моделін құру, адамдардың аттарында, жануарлардың лақап аттарында бас әріпті қолдану.

33. 4-сыныпқа арналған бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: психогимнастика элементтерінің көмегімен психикалық бұлшықетті және эмоционалдық кернеуді автотренингтер түрінде алып тастау тәсілдері (әртүрлі бұлшықет топтарының дәйекті релаксациясына өзіне-өзі гипноз формуласын ұсыну, формуласын іштей қайталау, формула бойынша әрекет ету), сергіту сәттер (сигнал бойынша басталуы мен аяқталуы) , релақсация этюдтары, релаксацияға ықпал ететін музыкалық сүйемелдеумен қозғалу, айнаға өзін-өзі басқара отырып, мимикалық бұлшықеттердің өзін-өзіне арналған массажы;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: паронимдік сөздердің құрамына кіретін дыбыстарды ажырату, ұяң және қатаң, жуан және жіңішке, ызың және ысқырық, дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы дифференциялау; қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу, морфемаларда көрсетілген грамматикалық көрсеткіштер бойынша сөздерді ажырату, нақты мазмұнды, мәнмәтінді мен жасырын мазмұнды анықтау және ажырату;

3) айтылым: таныс және бейтаныс мәтінде тыныс алудың дұрыс таралуы; дыбыстық сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, біркелкі, интонация, кідірту) , бір буыннан екінші буынға ауыса отырып, сөздің буын құрылымдарын жаңғырту - бір дауыссыздан екіншісіне, жұрнақтарды қолдану арқылы сын есімдердің сөзжасамы: синтаксистік конструкцияларды жалғауларымен тарату, сөз түрленімдерінің парадигмасы, септік жалғауды басқару, сөйлеу тілінің атаулы бөліктерін келісу, мәнмәтін мен мазмұн мәтінді, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, фразааралық байланыс құралдарын қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгімелер құрастыру;

4) оқылым және жазылым: түзетілген дыбыстары бар сөздермен мәтіндерді саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлеп оқу, оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер мен қорытындылар жасау, жазбада сөйлемді ресімдеу, үндестік занына сәйкес сөзге қосымшалар жалғау, бас әріппен жазылатын сөздерді ажырату және дұрыс жазу, сөздерге (заттарға, іс-әрекеттер мен белгілерге) сұрақтарды іріктеу, артикуляторлық, фонематикалық, аграмматикалық дисграфия элементтері – жеке жазудың бұзылыстарын алдын алу және жою;

2 параграф. Оқыту мақсаттары жүйесі

34. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған: кодта бірінші сан – сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлім бойынша бағыттар, төртінші сан – оқу мақсатын нөмірлеуін білдіреді. Кодтауда 0.1.2.1 "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлім бойынша бағыттар, "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары жүйесі:

1) "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика" бөлімі бойынша:

кесте 1

Бөлімшелер	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	0. 1. 1. 1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстау арқылы тану	1. 1. 1. 1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	2. 1. 1. 1 өлшемі, құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	3. 1. 1. 1 стереогноз үрдісіндегі заттарды " Барлық кедір-бұдырды (тегіс, бұрыштық , дөңгелектелген) ал " нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау	4. 1. 1. 1 стереогноз үрдісіндегі заттарды нұсқаулыққа сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтастыру: " барлық тегіс және дөңгелек заттарды ал"
	0. 1. 1. 2	1. 1. 1. 2	2. 1. 1. 2	3. 1. 1. 2	4. 1. 1. 2 Равен матрицаларында

1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксис	3-5 секунд ішінде таныс заттарды тану, олардың нақты кескінінен білу	3-5 секунд ішінде контурлы-үзік-үзік сызықты суреттегі таныс заттарды тану	3-5 секунд ішінде суреттегі таныс заттарды тану	3-5 секунд ішінде "шулы" суреттегі таныс заттарды тану	сюжеттік картиналардағы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	0. 1. 1. 3 дыбыс бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықырлау, қағу.	1. 1. 1. 3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардың (қатты-ақырын) күшін ажырату	2. 1. 1. 3 сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан естіледі?)	3. 1. 1. 3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай бару	4. 1. 1. 3 фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен айту (сарт еткізу, таптау)
1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	0. 1. 2. 1 мұғаліммен бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларын орындау	1. 1. 2. 1 ырғақты қысуды орындау-жұдырықты ашу, әр түрлі ұстағыштарды орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау	2. 1. 2. 1 оң және сол қолды ажырата отырып, саусақтардың ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау	3. 1. 2. 1 саусақтардың атаулары бойынша айырмашылықтарын ажырата отырып және үлгі бойынша 3-5 массаж техникасын қолдана отырып, саусақтар мен қолдың білезігіне өзін-өзі массажын жасау	4. 1. 2. 1 үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдың білезігіне өзін-өзі массажын жасау
	0.1.2..2 бөлме кеңістігінде бағытты білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу	1. 1. 2. 2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен	2. 1. 2. 2 сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажырату және атау	3. 1. 2. 2 жазықтыққа бағытты білу және объектілердің орналасуын атау : алдыңғы-артқы, жоғарғы-төменгі, оң-сол	4. 1. 2. 2 децентрацияны меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
	0. 1. 3. 1 - жатып, отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда	1. 1. 3. 1 қатты және ақырын,	2. 1.3.1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы сыбырлау, қатты	3. 1. 3. 1 сөйлемде	4. 1. 3. 1 таныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және

	а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау	жоғары және төмен дауысты тану, ажырату	және ақырын, жоғары және төмен дауыс үлгісі бойынша модельдеу	логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару	жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0. 1. 3. 2 ерікті, асықпай және ақырын, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару	1. 1. 3. 2 баяу және жылдам сөйлеуді тану, ажырату	2. 1. 3. 2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу	3. 1. 3. 2 сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу арқылы логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту	4. 1. 3. 2 бейтаныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	0. 1. 3. 3 ауызды ашу, басты артқа шалқайтып және төмен түсіру, қарсылықты жеңе отырып (логопед мұғалім баланың иегі астына, желкесіне және маңдайына қолын қояды), қарсылықты дауыс беру кезінде қатты дауыс шабуылымен үйлестіру.	1. 1. 3. 3 еріннің дөңгелек бұлшықетін, тілдік, гипоглоссальды бұлшықеттерді қисаю, тербелу, бұрылу фонында логопед-мұғалім мен бірлесіп және еліктеу арқылы ырғақты түрде орындау	2. 1. 3. 2 шапалақтарды, салпыншақтарды қолдана отырып, екі және үш элементтен тұратын буындар сериясына еліктеп, өзгермелі екпінмен - ритмикалық үлгіні қосу	3. 1. 3. 3 ауызша нұсқаулық үлгісі, еліктеу бойынша баяндау, сұрау және ынталандыру интонациясын модельдеу	4. 1. 3. 3 одағайлар арқылы леп белгілерді ым-ишарамен және мимикамен сүйемелдей отырып, қуаныштың, таңданудың, қорқыныштың эмоционалды күйлерін білдіретін табиғи интонацияларды модельдеу
	0. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуаныш пен қайғы сезімдерін	1. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша таңғалу мен ұялу сезімдерін	2. 1. 4. 1 дененің қалпы мен қимылдары арқылы әуеннің сипаты мен көңіл-күйін мимикамен үйлестіру арқылы жеткізу	3. 1. 4. 1 іс-әрекеттің(оқиғаның) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау	4. 1. 4. 1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған командаларды ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді

	анықтау (суретте, пиктограммада)	анықтау (суретте, пиктограммада)			орындауын бақылау
	0. 1. 4. 2 қуаныш пен қайғының - мимикасын көрсету	1. 1. 4. 2 нұсқаулыққа сәйкес, кезекпен өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңдану, ұялудың мимикаларын көрсету	2. 1. 4. 2 мұғалімнің бұйрығымен еркін ұстау, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау	3. 1. 4. 2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау	4. 1. 4. 2 өзінің және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, ескертулер мен сындарды конструктивті қабылдау
1 . 4 . Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 3 денесін эмбрионның калпыға және ат айдаушы қалпына келтіріп ұстау кезінде кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің еркін күйін сезіну (педагогтың көмегімен)	1. 1. 4. 3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналуды, селкілді, біртіндеп еркіндікте орындау	2. 1. 4. 3 тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндік арқылы, бет, мойын, қолдың үстінен сипауды үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес орындау,	3. 1. 4. 3 логопед-мұғалімнің релаксация құралы (баяу тербеліс, жеңіл массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру) айтып, команда беру бойынша бұлшық еттерін босансыту	4. 1. 4. 3 аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында жағдайға сәйкес эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
	0. 1. 4. 4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: "иә", " жоқ", "Қайырлы күн", "Рақмет", " Осында кел", " Керемет!", " uuups\ups \ oh", " Оқасы жоқ!"	1. 1. 4. 4 үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды ойнату: "иә", " жоқ", "Қайырлы күн", "Рақмет", " Осында кел", " керемет!", " uuups\ups", " ештеңе жоқ!"	2. 1. 4. 4 жағдайды ескере отырып өмірдегі қарым қатынаста нормативті жалпы қимылдарды жеткілікті түрде қолдану	3. 1. 4. 4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау	4. 1. 4. 4 іс-әрекеттің (оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық байланысын анықтау және түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
	0. 1. 4. 5 позалардың мағынасын түсіну: "мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын", "Мен	1. 1. 4. 5 үлгі бойынша айтуу және позаның нұсқаулары: " Мен жақсымын, мен өзімді мақтан тұтамын ", "Мен	2. 1. 4. 5 қ ол жетімді ауызша, паравербалды және вербалды емес құралдарды қолдана отырып, көмек сұрай білу ("Мені тыңдауды	3. 1. 4. 5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс	4. 1. 4. 5 пиктографиялық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді "жазу", заттарды пиктограммалар мен және атаулары бар

	мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", " Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту	мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", " Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту	сұраймын", " Маған көмектесуді сұраймын") және ризашылық білдіру	бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды дұрыс қабылдау	карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмманы таңдау

2) "Сөйлеуді тыңдау және түсіну" бөлімі бойынша:

кесте 2

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0. 2. 1. 1 сөйлеу тілі дыбыстарын сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардан, дауысты дыбыстарын дауыссыз дыбыстардан ажырату	1. 2. 1. 1 әр түрлі позициялардағы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату	2. 2. 1. 1 буын мен сөздегі дауысты және дауыссыз қатаң дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып есту арқылы ажырату	3. 2. 1. 1 қатты және жіңішке дауыссыз дыбыстарды есту арқылы ажырату	4. 2. 1. 1 есту арқылы ызың және ысқырық дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттарды қалыптастыру әдісі туралы идеямен ажырату
	0. 2. 1. 2 берілген сөйлеу тілінің дыбысының бағытын қатесіз анықтау	1. 2. 1. 2 есту арқылы тану және барлық дыбыстарды ажырату	2. 2. 1. 2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу	3. 2. 1. 2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде садақ, саңылау, діріл немесе жарылыс қол арқылы модельдеу	4. 2. 1. 2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу
	0. 2. 1. 3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты таңдау (О- ля, А-ня, у-ши, э-хо)	1. 2. 1. 3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау	2. 2. 1. 3 логопед-мұғалімнің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу	3. 2. 1. 3 дауыссыз дыбыстарды ажырату, профильде берілген дыбысты табу	4. 2. 1. 3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	0. 2. 1. 4 сөздегі "А", "У", "М" дыбыстарының орнын анықтау (	1. 2. 1. 4 көрінетін немесе өзіндік артикуляцияға сүйенбей	2. 2. 1. 4 йот дифтонгтары бар сөздерге	3. 2. 1. 4 пароним сөздерінің құрамына кіретін	4. 2. 1. 4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар

	сөздің басында, соңында немесе ортасында)	фонемалық талдау мен синтез жүргізу	фонетикалық талдау жүргізу	оппозициялық дыбыстарды ажырату	сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
2.2. Сөйлеу тілін түсіну	0. 2. 2. 1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну ішінде, үстінде, астында	1. 2. 2. 1 мәтін мен мәтін еместі (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы) ажырату	2. 2. 2. 1 көмекші сөздерін (қасында, арасында) түсінуге негізделіп, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру	3. 2. 2. 1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету	4. 2. 2. 1 сөздерді морфемалар арқылы көрсетілген грамматикалық белгілер бойынша ажырату (" Көрсет, қай жерде ұйықтап жатыр және қай жерде ұйықтады ...", "Көрсет, қай жерде шам және қай жерде шамдар").
	0. 2. 2. 2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру	1. 2. 2. 2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау	2. 2. 2. 2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу	3. 2. 2. 2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату	4. 2. 2. 2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
	0. 2. 2. 3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не туралы айтылғанын анықтау	1. 2. 2. 3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретімен орналастыру	2. 2. 2. 3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау	3. 2. 2. 3 мәтіннің негізгі идеясын анықтау, мәтін бөліктерінің мағынасын орнату	4. 2. 2. 3 нақты мазмұнды, контекстті және ішкі мәтінді анықтау және ажырату;

3) "Айтылым" бөлімі бойынша:

кесте 3

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	0. 3. 1. 1 айнадағы және жабық көзбен	1. 3. 1. 1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық имитациялық және үлгі	2. 3. 1. 1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен	3. 3. 1. 1 Әрбір " кезекші" (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2	4. 3. 1. 1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз

	артикуляция мүшелерін атау және табу	жаттығуларын орындау	екіншісіне біртіндеп ауысу	т і л жаттықтырғыш айту	дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
3.1. Сөздің дыбыс-буындық құрылымы	0. 3. 1. 2 бірлескен әрекеттестік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау	1. 3. 1. 2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде (а, у, о, м, с, х. в.)	2. 3. 1. 2 дыбыстарды анық айту: а, у, о, м, с, х буын мен сөздегі кез-келген позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау	3. 3. 1. 2 физиологиялық мүмкіндіктердің қаншалықты мүмкіндік берсе ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарын мүмкіндігінше анық айту	4. 3. 1. 2 Дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөйлемдерде айтып, сөйлеу сапасына ұқыптылықпен және жауапкершілікпен қарау.
	0. 3. 1. 3 екі және үш буынды, буындардың қосарлануы жоқ ашық буындардан тұратын сөздерде (мысалы, ива, маки, малина) бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауыса отырып, сөздің буындық құрылымын қайта айту.	1. 3. 1. 3 бір жабық буыннан тұратын сөздерде (мак), сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде (диван, банан, веник) дыбыстар мен буындар арасындағы бірқалыпты өтуді сақтай отырып, сөздің буындық құрылымын қайта айту.	2. 3. 1. 3 буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды, сондай-ақ дауыссыздардың тіркесін (бір дауыссыздан екіншісіне ауысу) сақтай отырып, жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерді (пенка, банка), сондай-ақ екі жабық буыннан тұратын екі буынды сөздерді (компот) қайта айту.	3. 3. 1. 3 үш буынды сөздердің буындық құрылымын, екі ашық және бір жабық буыннан тұратын сөздерде (котенок, половик) буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды, сондай-ақ дауыссыздардың тіркесін сақтай отырып қайта айту (дауыссыздардың тіркесінсіз).	4. 3. 1. 3 Екі жабық және бір ашық буыннан тұратын үш буынды сөздерде (винтовка, панамка), сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан дауыссыздардың тіркесімімен тұратын үш буынды сөздерде (половник, дорожный) буындар арасындағы және дауыссыздар арасындағы бірқалыпты ауысуды қайта айту.
	0. 3. 1. 4 естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу	1. 3. 1. 4 төрт буынды сөздерде және ашық буындардан тұратын, дауыссыздардың тіркесімінсіз сөз тіркестерінде (гусеница, "Мама , иди!") буындар	2. 3. 1. 4 бір буынды, басында немесе соңында дауыссыздардың тіркесімі бар сөздерде (хлеб, танк) дыбыстар арасындағы	3. 3. 1. 4 ұсынылған сөздер мен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын	4. 3. 1. 4 бір сөздің әр түрлі формадағы екпіннің

		арасындағы бірқалыпты ауысуды қайта айту.	бірқалыпты ауысуды қайта айту.	құрылымына ұқсас сөздерді таңдау	қозғалғыштығын сақтау
3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0. 3. 2. 1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату	1. 3. 2. 1 мағынасы бойынша жетіспейтін сөзбен сөйлемді толықтыру	2. 3. 2. 1 морфемалардың мағынасын түсініп, сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру	3. 3. 2. 1 зат есімдерді "-ик", "-ок/-онок", "-ник", "-очк", "-Ұчк" жұрнақтары арқылы сөзжасамда меңгеру.	4. 3. 2. 1 Н, нн, ов, ск жұрнақтарын қолданып, сын есімдердің сөзжасамын меңгеру
	0. 3. 2. 2 сөзді үлгі бойынша көпше түрде өзгертіп, жағына қарай формаларын жасау.	1. 3. 2. 2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру	2. 3. 2. 2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттарды негізгі қасиеттері бойынша сипаттау	3. 3. 2. 2 антоним етістіктерді от, при, у қосымшаларымен құрастыру және дұрыс жазу, қосымшалардың мағыналарын ажырату.	4. 3. 2. 2 мәнмәтінен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру
	0. 3. 2. 3 берілген модельдер бойынша фразалар жасау: 1) бұйрық райдағы етістік + зат есім немесе зат есімсіз (Дай, кису!); 2) "Нет…" +зат есім барыс септік (Нет Люды)	1. 3. 2. 3 фразаларды аналогия бойынша айту, толықтыру, кеңейту: 3)зат есім+ етістік (Девочка сидит); 4)зат есім + етістік+ зат есім (Аля читает книгу) және 5)сын есім+зат есім+етістік (Большая птица летит)	2. 3. 2. 3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту: 6)сын есім+зат есім+ етістік +үстеу (Белая птица летит высоко); 7)зат есім+ етістік + сын есім+ зат есім (Кот лакает холодное молоко); 8)зат есім+ етістік, ал зат есім+етістік (Труд кормит, а лень портит)	3. 3. 2. 3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту: 9) зат есім+ сын есім, ал зат есім+ сын есім (Сын маленький, а папа большой); 10) етістік-етістік+ … (мәтел),"и", "но" шылауларымен (Жить-Родине служить); 11) бағыныңқы элементтері бар, "который" шылауымен басталатын сөйлем	4. 3. 2. 3 "Что", "чтобы" шылауларымен синтаксистік құрылымдарды кеңейту, сөз түрлендіру парадигмасын құру, септеулік-септік басқару мен есім сөздердің келісімін меңгеру.
	0. 3. 3. 1 сұрақтардағы сөздерді,	1. 3. 3. 1 иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің	2. 3. 3. 1	3. 3. 3. 1	4. 3. 3. 1 фразааралық байланыс

3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру	бөліктерімен байланыстыру, мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау	бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.	бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.	құралы ретінде есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
	0. 3. 4. 2 сөйлемді вербалды емес қарым-қатынас құралдарымен толықтыру (мимика, ым-ишара)	1. 3. 4. 2 алдын-ала картиналар сериясы бар эпизодтар, дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру	2. 3. 4. 2 сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасау, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеп, жазу	3. 3. 4. 2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиғаның соңын ойлап табу	4. 3. 4. 2 фразааралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-баяндама құрастыру
	0. 3. 4. 3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің қарапайым формаларын қолдану	1. 3. 4. 3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және ажырату: ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар	2. 3. 4. 3 табысты сөйлеу тілі қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу тілі рөлдерін орындау	3. 3. 4. 3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажырату , берілген тақырып бойынша диалогты бастау	4. 3. 4. 3 әңгімелесушінің талқылау барысында (тақырыптар, мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау 4. 3. 4. 4 фразааралық байланыс құралы ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құрастыру

4) "Оқылым және жазылым" бөлімі бойынша:

кесте 4

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
	0. 4. 1. 1 баспа әріптерінің арасында үйренген	1. 4. 1. 1 ұқсас элементтері бар жұптарды,	2. 4. 1. 1 мәтіндегі	3. 4. 1. 1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатар дауысты дыбыстарын	4. 4. 1. 1 түзетілген дыбыстарды

	дауысты а, у, о, э, ы и және дауыссыз п, т, к, ф, м, х әріптерді тану, олар белгілейтін дыбыстарды атау	әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша	сөздерді тауып, әр дыбысты жеке түзете отырып, буынға бөліп бірқалыпты оқу.	ажырату, жұптасқан қатты және жұмсақ дыбыстардың кезектесуінен тұратын буын тізбектерін жылдам оқу.	қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біркелкі және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
4.1. Оқу	0. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу	1. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу	2. 4. 1. 2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды қолдану	3. 4. 1. 2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзіндіні табу	4. 4. 1. 2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау
	0. 4. 1. 3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған таныс әріптерді ажырату	1. 4. 1. 3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)	2. 4. 1. 3 оқу құралдары және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрацияларын, кестелер мен диаграммаларды ажырату	3. 4. 1. 3 мәтіннің жеке бөлімдеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз сөздерге сұрақтар қойып, оқылған мәтінге жоспар құру	4. 4. 1. 3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер жасау және қорытынды жасап, фактілер көрсетіп (ғылыми, күнделікті), дәлелдер келтіру
	0. 4. 2. 1 көз арқылы дұрыс қолдың қозғалысын бақылау, қағаз парағына бағдарлау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындау, Қолмен ауада " жазу", дымқыл саусақпен шифер тақтасында бақылаумен және бақылаусыз көру	1. 4. 2. 1 жазылуы айтылуымен сәйкес келметін естігені бойынша сөздер, сөз тіркестері мен сөйлемдерді жазу	2. 4. 2. 1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату	3. 4. 2. 1 жазбада дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін 2 қатар дауысты дыбыстармен белгілеу	4. 4. 2. 1 ұяң және қатаң, ызың және ысқырық , Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке түзету бағдарламасының әріптерін ажырату

4.2. Жазба	0. 4. 2. 2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу х а, у, о, э, ы, п, т, к, ф, м, х	1. 4. 2. 2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру	2. 4. 2. 2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орындармен ауыстыру, мазмұнның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу	3. 4. 2. 2 ұяң дыбыс, қатаң дыбыс, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу	4. 4. 2. 2 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу.
	0. 4. 2. 3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және және мұғалімнің көмегімен екпінді дауысты жазу	1. 4. 2. 3 сөздің емлесін айтылуымен байланыстырып, емле мен айтылудың сәйкес келмейтін жерлерін анықтау	2. 4. 2. 3 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру	3. 4. 2. 3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру	4. 4. 2. 3 жи-ши", "ча-ща", "чу-щу" ережелерін меңгеру, тексерілетін дауысты дыбысты сөзге салып жазу, сөздің туысқан сөзін таңдау алгоритміне және логопед-ұстаздың бағыттаушы көмегіне сүйену.

3 параграф. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін "Коррекция недостатков развития речи" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0-сынып

1кесте

Бөлімдер	Бөлішелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстау арқылы тану
	1.2 Моторика және кеңістіктік түсініктер	0.1.2.1мұғаліммен бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларын орындау

1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	1.4.Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуаныш пен қайғы сезімдерін анықтау (суретте , пиктограммада)
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.1 сөйлеу тілі дыбыстарын сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардан, дауысты дыбыстарын дауыссыз дыбыстардан ажырату
	2.2.Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну ішінде, үстінде, астында
3. "Айтылым"	3.1.Сөздің дыбыс буындық құрылымы	0.3.1.1 айнаға қарау арқылы және жабық көзбен бақылау арқылы артикуляция мүшелерін атау және табу
	3.2.Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0.3.3.1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	0.4.1.1 баспа әріптерінің арасында үйренген дауысты а, у, о, э, ы и және дауыссыз п, т, к, ф, м, х әріптерді тану, олар белгілейтін дыбыстарды атау
2 тоқан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.2 3-5 секунд ішінде таныс заттарды нақты кескінінен білу
	1.3. Интонация, сөйлеу тілі қарқыны және ырғағы	0.1.3.1 жатып, отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.2 қуаныш пен қайғы мимикасын көрсету
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.2 берілген сөйлеу тілі дыбысының бағытын қатесіз анықтау
	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.2 бірлескен іс-әрекеттік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау

3. "Айтылым"	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.2 сөзді үлгі бойынша көпше түрде өзгертіп, жағына қарай формаларын жасау.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0.3.3.1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	0.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу
	4.2 Жазба	0.4.2.1 көз арқылы дұрыс қолдың қозғалысын бақылау, қағаз парағына бағдарлау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындау, Қолмен ауада "жазу", дымқыл саусақпен шифер тақтасында бақылаумен және бақылаусыз көру
3 тоқсан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0.1.1.3 дыбысы бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықыр, қағыс
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	0.1.2.2 бөлме кеңістігінде бағытты білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.2 ерікті, асықпай және ақырын, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.3 денесін эмбрионның қалыпқа және ат айдаушы қалпына келтіріп ұстау кезінде кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің еркін күйін сезіну (педагогтың көмегімен); 0.1.4.4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: "иә", "жоқ" "қайырлы күн", "рақмет", "мында кел", "керемет!", "uuups\ ups\ oh", "оқасы жоқ!"
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты таңдау (О- ля, А-ня, у-ши, э-хо)
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру
		0.3.1.3 екі және үш буынды, буындардың қосарлануы жоқ ашық буындардан тұратын

3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	сөздерде (мысалы, ива, маки, малина) бір буыннан екінші буынға бірқалыпты ауыса отырып, сөздің буындық құрылымын қайта айту.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0.3.2.3 берілген модельдер бойынша фразалар жасау: 1) бұйрық райдағы етістік + зат есім немесе зат есімсіз (Дай, кису!); 2) "Нет…" +зат есім барыс септік (Нет Люды)
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	0.3.4.3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің қарапайым формаларын қолдану
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	0.4.1.3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған таныс әріптерді ажырату
	4.2 Жазба	0.4.2.2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу х а, у, о, э, ы, п, т, к, ф, м, х
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.3 ауызды ашу, басты артқа шалқайтып және төмен түсіру, қарсылықты жеңе отырып (логопед мұғалім баланың иегі астына, желкесіне және маңдайына қолын қояды), қарсылықты дауыс беру кезінде қатты дауыс шабуылымен үйлестіру.
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0.1.4.5 позалардың мағынасын түсіну: "мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын", "мен мұңлымын, ренжідім", "мен таң қалдым", " кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0.2.1.4 сөздегі "А", "У", "М" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында, соңында немесе ортасында)
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0.2.2.3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не туралы айтылғанын анықтау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0.3.1.4 естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу
4. "Оқылым және жазылым"	4.2. Жазба	0.4.2.3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және

		шапалақтау және мұғалімнің көмегімен екпінді дауысты жазу

2) 1-сынып:

2 кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	1.1.2.1 ырғақты қысуды орындау-жұдырықты ашу, әр түрлі ұстағыштарды орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша таңғалу мен ұялу сезімдерін анықтау (суретте, пиктограммада)
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.1 әр түрлі позициялардағы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.1 мәтін мен мәтін еместі (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы) ажырату
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық имитациялық және үлгі жаттығуларын орындау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.1 мағынасы бойынша сөйлемді жетіспейтін сөзбен толықтыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1.3.3.1 иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің бөліктерімен байланыстырып, мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	1.4.1.1 ұқсас элементтері бар жұптарды, әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша
2 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.2 3-5 секунд ішінде контурлы-үзік-үзік сызықты суреттегі таныс заттарды тану

1 "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	1.1.3.1 қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.2 нұсқаулыққа сәйкес, кезекпен өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңдану, ұялудың мимикаларын көрсету
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.2 есту арқылы тану және барлық дыбыстарды ажырату
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде (а, у, о, м, с, х. в.)
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1.3.4.2 алдын-ала картиналар сериясы бар эпизодтар, дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	1.4.1.2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу
	4.2. Жазба	1.4.2.1 жазылуы айтылуымен сәйкес келмейтін, естіген бойынша сөздерді, сөз тіркестер мен сөйлемдерді жазу
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1.1.1.3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардың (қатты-ақырын) күшін ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	1.1.2.2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен арғағы	1.1.3.2 баяу және жылдам сөйлеуді тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналуды, селкінуді, біртіндеп еркіндікте болуды орындау 1.1.4.4 үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды орындау: "иә", "жоқ", "Қайырлы күн", "рақмет", "осында

		кел", "керемет!", "uuups\ups", " оқасы жоқ!"
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.3 бір жабық буыннан тұратын сөздерде (мак), сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде (диван, банан, веник) дыбыстар мен буындар арасындағы бірқалыпты өтуді сақтай отырып, сөздің буындық құрылымын қайта айту.
	3.2.Лексика-грамматикалық жүйе	1.3.2.3 фразаларды аналогия бойынша айту, толықтыру, кеңейту: 3)зат есім+етістік (Девочка сидит) ; 4)зат есім +етістік+ зат есім (Аля читает книгу) және 5)сын есім+зат есім+етістік (Большая птица летит)
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	1.4.1.3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)
	4.2. Жазба	1.4.2.2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру
4 тоқсан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы и просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0.1.3.3 ауызды ашу, басты артқа шалқайтып және төмен түсіру, қарсылықты жеңе отырып (логопед мұғалім баланың иегі астына, желкесіне және маңдайына қолын қояды), қарсылықты дауыс беру кезінде қатты дауыс шабуылымен үйлестіру.
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1.1.4.5 үлгі бойынша ойнату және позалар нұсқаулары: "мен өзімді жақсы сезінемін, мен өзімді мақтан тұтамын", "мен мұңлымын

		, ренжідім", "мен таң қалдым", " кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту)
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1.2.1.3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1.2.2.3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретімен орналастыру
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1.3.1.4 төрт буынды сөздерде және ашық буындардан тұратын, дауыссыздардың тіркесімінсіз сөз тіркестерінде (гусеница, "Мама, иди!") буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды қайта айту.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	1.3.4.3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және ажырату : ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар
4. "Оқылым и жазылым"	4.2. Жазба	1.4.2.3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)

3) 2-сынып:

3 кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2.1.1.1 өлшемі құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	2.1.2.1 оң және сол қолды ажырата отырып, саусақтардың ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.1 дененің қалпы мен қимылдары арқылы әуеннің сипаты мен көңіл-күйін мимикамен үйлестіру арқылы жеткізу
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.1 буын мен сөздегі ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып, есту арқылы ажырату
		2.2.2.1 көмекші сөздерін (қасында, арасында және т.б.) түсінуге

	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	негізделіп, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.2.1 сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру, морфемалардың мағынасын түсіну
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	2.3.3.1 бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	2.4.1.1 мәтіндегі сөздерді тауып, әр дыбысты жеке түзете отырып, буынға бөліп бірқалыпты оқу.
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2.1.1.2 3-5 секунд ішінде кросс-суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2. 1.3.1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы сыбырлау, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс үлгісі бойынша модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.2 мұғалімнің бұйрығымен еркін ұстау, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.2 дыбыстарды анық айту: а, у , о, м, с, х буын мен сөздегі кез-келген позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.2.2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттарды негізгі қасиеттері бойынша сипаттау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2.3.4.2 осы сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасап, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеу және жазу

4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	2.4.1.2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды сақтау
	4.2. Жазба	2.4.2.1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан естіледі?)
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажырату және атау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғаағы	2.1.3.2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.4.3 тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндік арқылы, бет, мойын, қолдың үстінен сипауды үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес орындау; 2.1.4.4 жағдайды ескере отырып өмірдегі қарым қатынаста нормативті жалпы қимылдарды жеткілікті түрде қолдану
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.3 логопед мұғалімінің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2.2.2.3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.3 буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды, сондай-ақ дауыссыздардың тіркесін (бір дауыссыздан екіншісіне ауысу) сақтай отырып, жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерді (пенка, банка), сондай-ақ екі жабық буыннан тұратын екі буынды сөздерді (компот) қайта айту.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2.3.1.3 буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды, сондай-ақ дауыссыздардың тіркесін (бір дауыссыздан екіншісіне ауысу) сақтай отырып, жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерді (пенка, банка), сондай-ақ

		екі жабық буыннан тұратын екі буынды сөздерді (компот) қайта айту.
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	2.4.1.3 оқу құралдары және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрацияларын, кестелер мен диаграммаларды ажырату
	4.2. Жазба	2.4.2.2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орындармен ауыстыру, мазмұнның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2.1.3.2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2.1.3.2 шапалақтарды, салпыншақтарды қолдана отырып, екі және үш элементтен тұратын буындар сериясына еліктеп, өзгермелі екпінмен - ритмикалық үлгіні қосу
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2.2.1.4 йот дифтонгтары бар сөздерге фонетикалық талдау жүргізу
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2.3.1.4 бір буынды, басында немесе соңында дауыссыздардың тіркесімі бар сөздерде (хлеб, танк) дыбыстар арасындағы бірқалыпты ауысуды қайта айту.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2.3.4.3 табысты сөйлеу қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу рөлдерін орындау
4. "Оқылым и жазылым"	4.2. Жазба	2.4.2.3 сөздегі қатені анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру

4) 3-сынып:

4 кесте

Бөлімдері	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.1 стереогноз процесінде заттарды "барлық кедір-бұдырлық (жылтыр, бұрыштық, дөңгелектелген) алу" нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау

1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	3.1.2.1 саусақтардың атаулары бойынша айырмашылықтарын ажырата отырып және үлгі бойынша 3-5 массаж техникасын қолдана отырып,саусақтар мен қолдың білезігіне өзін-өзі массажын жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.1 іс-әрекеттің (оқиғаның) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.1 қатты және жіңішке дауыссыз дыбыстарды есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.1 әрбір "кезекші" (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2 тіл жаттықтырғыш айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.1 зат есімдерді "-ик", "-ок/-онок", "-ник", "-очк", "-Үчк" жұрнақтары арқылы сөзжасамда меңгеру.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.3.1 бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	3.4.1.1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатар дауысты дыбыстарын ажырату, жұптасқан қатты және жұмсақ дыбыстардың кезектесуінен тұратын буын тізбектерін жылдам оқу.
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.2 3-5 секунд ішінде "шулы" суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.1 сөйлемде логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде садақ, саңылау, діріл немесе жарылыс қол арқылы модельдеу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату

3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.2 орташа онтогенез физиологиялық мүмкіндіктердің мүмкіндігінше айқын ерте дауыссыз дыбыстарды айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.2 антоним етістіктерді от, при, у қосымшаларымен құрастыру және дұрыс жазу, қосымшалардың мағыналарын ажырату.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.4.2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиғаның соңын ойлап табу
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	3.4.1.2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзіндіні табу
	4.2. Жазба	3.4.2.1 жазуда дауыссыз дыбыстардың жұмсақтығын 2 қатар дауысты дыбыстармен белгілеу,
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3.1.1.3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай бару
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	3.1.2.2 жазықтыққа назар аудару және объектілердің орналасуын атау: алдыңғы – артқы, жоғарғы-төменгі, оң – сол
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.2 логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту, оны сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.3 логопед-мұғалімнің релаксация құралы (баяу тербеліс, жеңіл массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру) айтып, команда беру бойынша бұлшық еттерін босансыту 3.1.4.4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.3 дауыссыз дыбыстарды ажыратып, профильде берілген дыбысты табу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3.2.2.3 мәтіннің негізгі идеясын анықтап, мәтін бөліктерінің мағынасын ашу

3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.3 үш буынды сөздердің буындық құрылымын, екі ашық және бір жабық буыннан тұратын сөздерде (котенок, половик) буындар арасындағы бірқалыпты ауысуды, сондай-ақ дауыссыздардың тіркесін сақтай отырып қайта айту (дауыссыздардың тіркесінсіз).
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3.3.2.3 фразаларды аналогия және үлгі бойынша жасау, толықтыру, кеңейту: 9) зат есім+ сын есім, ал зат есім+ сын есім (Сын маленький, а папа большой); 10) етістік-етістік+… (мәтел),"и", "но" шылауларымен (Жить-Родине служить); 11) бағыныңқы элементтері бар, "который" шылауымен басталатын сөйлем
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3.3.4.3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажыратып, берілген тақырып бойынша диалогты бастау
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	3.4.1.3 мәтіннің жекелеген бөліктеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз сөздерге сұрақтар қойып , оқылған мәтінге жоспар құру
	4.2. Жазба	3.4.2.2 қатаң, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3.1.3.3 ауызша нұсқаулық үлгісі, еліктеу бойынша баяндау, сұрау және ынталандыру интонациясын модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3.1.4.5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды дұрыс қабылдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3.2.1.4 пароним сөздерінің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3.3.1.4 ұсынылған сөздер мен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын құрылымына ұқсас сөздерді таңдау
		3.4.2.3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз

4. "Оқылым и жазылым"	4.2. Жазба	фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру

5) 4 класс:

5 кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқу мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көрі және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.1стереогноз үрдісіндегі заттарды нұсқаулыққа сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтастыру: "барлық тегіс және дөңгелек заттарды ал"
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	4.1.2.1 үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдың білезігіне өзін-өзі массажын жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған командаларды ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді орындауын бақылау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.1 есту арқылы ызың және ысқырық дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттарды қалыптастыру әдісі туралы идеямен ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.1 сөздерді морфемалар арқылы көрсетілген грамматикалық белгілер бойынша ажырату ("Көрсет, қай жерде ұйықтап жатыр және қай жерде ұйықтады...", "Көрсет, қай жерде шам және қай жерде шамдар").
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.1 нн, ов, ск жұрнақтарын қолданып, сын есімдердің сөзжасамын меңгеру
		4.3.3.1 фразааралық байланыс құралы ретінде есімдіктерді

	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	4.4.1.1 түзетілген дыбыстарды қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.2 Равен матрицаларында сюжеттік картиналардағы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.1 таныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.2 өзінің және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, ескертулер мен сындарды конструктивті қабылдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.2 дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөйлемдерде айтып, сөйлеу сапасына ұқыптылықпен және жауапкершілікпен қарау.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.2 мәнмәтінен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	4.3.4.2 фразааралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-әңгіме құрастыру
4. "Оқылым и жазылым"	4.1. Оқу	4.4.1.2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау
	4.2. Жазба	4.4.2.1 ұяң және қатаң, ызың және ысқырық , Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке

		түзету бағдарламасының әріптерін ажырату
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.3 фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен айту (сарт еткізу, таптау)
	1.2. Моторика және кеңістіктік түсініктер	4.1.2.2 децентрацияны меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.2 бейтаныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.3 аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында жағдайға сәйкес эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау 4.1.4.4 іс-әрекеттің (оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық байланысын анықтау және түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.3 нақты мазмұнды, контекстті және мәнмәтінді анықтап, ажырату
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық бйындық құрылымы	4.3.1.3 Екі жабық және бір ашық буыннан тұратын үш буынды сөздерде (винтовка, панамка), сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан дауыссыздардың тіркесімімен тұратын үш буынды сөздерде (половник, дорожный) буындар арасындағы және дауыссыздар арасындағы бірқалыпты ауысуды қайта айту.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.3 "Что", "чтобы" шылауларымен синтаксистік құрылымдарды кеңейту, сөз түрлендіру парадигмасын құру, септеулік-септік басқару мен есім сөздердің келісімін меңгеру.
		4.3.4.3 әңгімелесушінің талқылау барысында (тақырыптар,

	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	4.4.1.3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер жасау және қорытынды жасап, фактілер көрсетіп (ғылыми, күнделікті), дәлелдер келтіру
	4.2. Жазба	4.4.2.2 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу.
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеудің қарқыны және ырғағы	4.1.3.3 одағайлар арқылы леп белгілерді ым-ишарамен және мимикамен сүйемелдей отырып, қуаныштың, таңданудың, қорқыныштың эмоционалды күйлерін білдіретін табиғи интонацияларды модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.5 пиктографиялық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді "жазу", заттарды пиктограммалармен және атаулары бар карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмманы таңдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.4 бір сөздің әр түрлі формадағы екпіннің қозғалғыштығын сақтау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	4.3.4.4 фразааралық байланыс құралы ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құрастыру
4. "Оқылым және жазылым"	4.2. Жазба	4.4.2.3 жи-ши", "ча-ща", "чу-щу" ережелерін меңгеру, тексерілетін дауысты дыбысты сөзге салып жазу, сөздің туысқан сөзін таңдау алгоритміне және логопед-ұстаздың бағыттаушы көмегіне сүйену.

бұйрығына
67-қосымша

Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде)

1 тарау. Жалпы ережелер

1. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. Бағдарламаның мақсаты – жеке психофизикалық мүмкіндіктер мен танымдық қабілеттерді ескере отырып, оқуға сәтті бейімделу үшін және одан әрі әлеуметтену үшін тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың ауызша және жазбаша тілінің бұзылуын түзету.

3. Бағдарлама міндеттері:

1) білім алушылардың есту, көру, кинестетикалық және кеңістіктік қабілеттерін дамытуға ықпал ету;

2) сөйлеу тыныс алуының, дауыс түзілуінің және артикуляцияның синхрондылығын , саусақтар мен қолдың білегінің қимылдарын үйлестіруді, артикуляциялық және жалпы моториканы қалыптастыру;

3) сөйлеу дағдыларын жетілдірудің психологиялық алғышарттарын қалыптастыру: зейіннің тұрақтылығы, байқампаздық, есте сақтау қабілеті, ауысу қабілеті, өзін-өзі бақылау әдістері, танымдық белсенділік;

4) әр түрлі коммуникативті мәселелерді шешу қабілетін дамыту;

5) тіл нормалары, тілдік құралдар туралы білімдерін тереңдету;

6) сөйлеу мәдениетін, сөйлеу этикетінің ережелерін қоғамда қолдана білу;

7) сөйлеу дыбыстарының дұрыс айтылуын қалыптастыру және автоматтандыру;

8) сөйлеудің жалпы түсінікті болуына, оның дикциясы үшін жеке жауапкершілікке деген ұмтылысты дамыту;

9) жеке оқу мен жазудың бұзылуын жеңу және алдын алу.

2 тарау. Оқу үдерісін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

4. Көптеген тірек-қимыл аппараты бұзылған балаларда тілге байланысты қиындықтар ерте жастағы бас миының сөйлеу-қозғалыс талдағышының зақымдануы, қоршаған орта туралы білім мен түсініктің шектеулілігі, заттық-практикалық әрекеттің және әлеуметтік байланыстардың жеткіліксіздігі, сондай-ақ дұрыс емес тәрбиенің (гиперқамқорлық) салдарынан пайда болады.

5. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар кезінде негізгі сөйлеу тілінің бұзылысы дизартрия болып табылады.

6. Дизартрияда сөйлеу тілі және қозғалыс бұзылыстары арасындағы клиникалық және патогенетикалық ортақтық байқалады – патологиялық тоникалық рефлекстердің ұзақ уақыт сақталуы артикуляциялық аппараттың бұлшықет тонусына теріс әсерін тигізеді, бұл келесіні анықтайды:

1) тіл бұлшықеттерінің жоғарылауы, төмендеуі немесе дистониясы;

2) тыныс алудың қиындауы, дауыстың пайда болуы, ауызды ерікті түрде ашу, тілдің алға және жоғары қозғалысы;

3) артикуляциялық бұлшықеттерде зорлықшыл қозғалыстарының (гиперкинездер мен треморлар) және синкинезиялардың (еріксіз ілеспе қозғалыстар) болуы;

4) артикуляторлық қозғалыстарды үйлестірудің бұзылуы (атаксия);

5) кинестетикалық қабылдаудың жеткіліксіздігі және нәтижесінде сөйлеу тілінің дыбысты айту жағының бұзылуы.

7. Дизартрияның жетекші ететін бұзылыстар – сөйлеу тілінің және просодиканың дыбыстық-айтылу жағының бұзылысы (сөйлеу тілінің әуезді-интонациялық және темпті-ырғақты сипаттамалары), сондай-ақ сөйлеудің анық еместігін, дыбыстың түсініксіздігін және бұлыңғырлығын көрсететін сөйлеу тілінің тыныс алуы, дауысы және артикуляциялық моториканың бұзылысы.

8. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар балалардың дизартриясы ерекше белгілермен сипатталады:

1) дыбысты айту бұзылуының тұрақты сипаты және оларды жеңу қиындықтары;

2) дауыссыз дыбыстардың ғана емес, дауысты дыбыстардың да айтылуының бұзылуы (орташалану немесе қысқару);

3) ызың (с,з,ц) және шұғыл (ш, ж, ч, ш) дыбыстардың қате (тіларалық және жанама) айтылуының басым болуы;

4) қатты дауыссыз дыбыстарды ұяндануы (жіңішкеру).

9. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар балаларда дизартриялық бұзылыстың ауырлығының 4 дәрежесі бар:

1) дыбысты айту бұзылысын баланы тексеру барысында маман ғана анықтайды;

2) айтылымның бұзылысы бәріне байқалады, бірақ сөйлеу тілі басқаларға түсінікті;

3) сөйлеу тілі тек баланың жақындарына түсінікті;

4) сөйлеу тілі жоқ немесе түсініксіз, тіпті баланың жақындарына да түсінікті – анартрия.

10. Анартрия (сөйлеудің толық болмауы немесе дерлік толық болмауы) орталық жүйке жүйесінің ауыр зақымдануларында байқалады, сөйлеу аппаратын басқарудың бұзылуы аясында айқын орталық сөйлеу мотор синдромдарында көрінеді, сондықтан анартриямен ауыратын баланың мүмкіндігінше толық және ерте әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз ету үшін оны бағдарламада "Психогимнастика элементтері және байланыс" 1.4-бөлімінде ұсынылған балама және паравербалды коммуникация құралдарына үйрету қажет.

11. Дизартриядан зардап шегетін балалардың көпшілігінде сөйлеу тілінің лексикалық-грамматикалық құрылымының өзіндік бұзылыстары, сөздіктің сандық және сапалық шектеулері және оның баяу қалыптасуы байқалады: мектепте оқудың басында да, тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар балалардың көпшілігі сөйлемдерді құруда грамматикалық құралдарын қолдана алмайды.

12. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар балаларда жазбаша тілдің бұзылуы – дислексия және дисграфия – фонематикалық есту қабілетінің бұзылуымен, форманы көру арқылы қабылдаумен, оптикалық-кеңістіктік көріністердің жеткіліксіз дамуымен, фонематикалық қабылдаумен, ұсақ моториканың бұзылуымен байланысты.

13. Сөйлеу, психикалық функциялардың, қозғалыс саласының даму ерекшеліктерін, әртүрлі анализаторлық жүйелердің қызметін жан-жақты кешенді (логопед-мұғалімнің, дефектолог-мұғалімнің, балалар невропатологының, ЕДШ дәрігерінің қатысуымен) тексеру тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар баланың сөйлеу тілінің дамуындағы кемшіліктерге объективті баға беруге және оларды түзетудің оңтайлы жолдарын анықтауға мүмкіндік береді.

14. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар баланың зияты неғұрлым жоғары болса, сөйлеудің даму динамикасы соғұрлым жақсы болады, логопедиялық жұмыстың нәтижелері оң болады.

15. Осы Бағдарлама контекстінде ауызша және жазбаша тілдің бұзылуын жеңу бойынша жұмыстың бағыты жалпы дидактикалық және арнайы қағидаларды анықтайды:

1) гуманизмді – баланың мүмкіндігіне деген сенім, субъективті, оң көзқарас;

2) жүйелілікті – баланы біртұтас, сапалы өзіндік мінезді, серпінді дамып келе жатқан субъект ретінде қарау; оның сөйлеу тілі бұзылыстарын психикалық дамудың басқа тараптарымен өзара байланыста қарау;

3) реалистікті – баланың нақты мүмкіндіктері мен жағдайын, диагностика мен түзете-дамыту жұмыстарының бірлігін есепке алу;

4) онтогенезді – логопедиялық әсер ету әдістемесін әзірлеу кезінде сөйлеу тілінің әртүрлі формалары мен функцияларының қалыптасу заңдылықтары мен реттілігі ескеріледі деп болжайды;

5) этиопатогенезді – логопед жеке сөйлеу тілі бұзылыстарының факторлары мен механизмдерін ескереді.

16. Бағдарламаны тиімді іске асыруды оқу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдері қамтамасыз етеді:

1) түзете-дамыту жұмысы барысында логопед-мұғалім жасына тән жетекші қызмет түріне сүйенетін ісәрекеттік тәсілдеме;

2) логопед-мұғалім баланың жеке ерекшеліктеріне, жұмыс мақсаттарына байланысты түзете-дамыту жұмысының мазмұнын, түрлері мен әдістерін өзгертетін жеке-сараланған тәсілдемені;

3) дыбыстың айтылуына, фонематикалық үдерістерге, лексикаға және сөйлеудің грамматикалық құрылымына түзете-дамыту әсерлерінің міндетті өзара байланысын қамтитын жүйелік тәсілдемені.

17. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар білім алушылармен логопедтік жұмыстың ерекшеліктері:

1) визуалды, аудио және тактилді көрнекілікті қолдана отырып, анализаторларды барынша көп қосу;

2) манипуляциялық әрекеттерді орындай отырып, саусақтардың нәзік қимылдарын дамыту;

3) балалардың еліктеу қабілеттеріне және көрнекі-әрекеттік ойлаудың сақталған мүмкіндіктеріне сүйене отырып, логопедтік ырғақ элементтерін кеңінен қолдану;

4) танымдық қажеттіліктерді қоздыру үшін негізгі эмоцияларды өзектендіру;

5) материалды қарапайым элементтерге егжей-тегжейлі бөлу: оқыту әр элемент бойынша жүзеге асырылады, содан кейін ғана олар тұтастай біріктіріледі, ал білім алушылар жалпылауға жеткізіледі;

6) логопедтік материалдың көп қайталануы, оны жаңа жағдайда қолдану;

7) баланың кішкентай оқу жетістіктерін міндетті түрде бекіту және эмоционалды бағалау.

18. Көмек нәтижелілігін қамтамасыз ету үшін логопед-мұғалім арнайы әдістер мен тәсілдерді қолданады:

1) сөйлеу тілі материалын беру тәсілдері бойынша:

а) репродуктивті (жаттығу жүйесін орындау);

б) проблемалық баяндаманы (кеңейту үшін материалды түсіндіру; проблемалық жағдай, логикалық жаттығулар);

в) даралық-ізденістік (сөйлеу тілі құралдарын шығармашылық қолдану, алгоритмдеу, сындарлы жаттығулар);

2) білім көзі бойынша:

г) практикалық (даярлық, еліктеу-орындау, түзету, шығармашылық жаттығулар; дидактикалық, рөлдік, іскерлік, ойындар; модельдеу; ұсақ және жалпы моторикаға арналған жаттығулар; оқу және анықтамалық әдебиеттермен жұмыс);

д) көрнекі (графикалық, символдық, иллюстрациялық, табиғи);

е) ауызша (сөз, логопедтің әңгімесі, әңгімелесу, жаңғырту); сөйлеуді талдау: фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік талдау;

3) логопедтік әсер етудің айрықша әдістері:

ж) сараланған логопедтік массаж (тынымды массаж немесе ынталандыратын массаж), зондтық массаж, нүктелі массаж. акупрессура,

з) пассивті және белсенді артикуляциялық гимнастика, тыныс алу және дауыс жаттығулары,

и) жасанды жергілікті контрастотермия (гипо-және комбинациясы гипертермия).

19. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 22.01.2016 жылғы № 70 бұйрығына сәйкес оқушылардың ынтасын арттыру, сөйлеу-ойлау операцияларын неғұрлым сапалы қалыптастыру (талдау, синтездеу, салыстыру, абстракциялау, жалпылау), тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар балалардың қатысуымен логопедтік сабақтарда әртүрлі көрнекілікті пайдалана отырып, анализаторларды барынша қосу үшін дидактикалық даму ортасын орынды жайластыру жағдайында оқытудың, түзетудің және дамытудың техникалық құралдары кеңінен қолданылады:

1) Тактильді панельдер, әртүрлі мөлшердегі түйіршіктері бар пуфик-кресло, пластикалық мөлдір шарлары бар құрғақ бассейн, массаж ролигі, "Бочча" добы (салмағы 275 г, шеңбері 270 мм), тренажерлерге арналған еңкейтілетін Панель (қолдар мен саусақтарды дамыту үшін), Вертикализатор, ауырлататын құрал (500 г, 1 кг, 2 кг), Массаж кушеткасы – сөйлеу тілінің психо-физиологиялық базасын, сенсорлық үдерістерін және релаксациясын дамытуға арналған;

2) Жеке логопедтік сабақтарға арналған айна, топтық логопедтік сабақтарға арналған қабырға айнасы, логопедтік зонд (көмекші, массаж және қойылымдық), логопедтік шпатель, акустикалық қабырға тактильді панелі, "Айтылу. Дыбыстар әлемі" - альбомның электронды нұсқасы, дыбыстық сигналды бейнелейтін "Логопедтік тренажер" – ойын терапиясын қолдана отырып, дыбыстың айтылуы мен просодикасының бұзылуын жоюға арналған;

3) Лексикалық тақырыптар бойынша реттелетін үстел ойыны немесе ойыншық, бағдарламалық жасақтамасы бар үстел сөйлеу құрылғысы, 100 хабарламаға 20 түйме, логиканы дамытуға арналған интерактивті дыбыс тақтасы; сөйлеудің лексикалық-грамматикалық құрылымын дамыту бойынша практикалық жұмысты ұйымдастыруға арналған үш өлшемді аксессуарлары мен карточкалары бар мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалық-әдістемелік кешені;

4) "Сөйлеу тілі коммуникациясын игеру және дамыту үшін сөйлеу жаттықтыру-коммуникаторы" ассистивті (қолдаушы) құрылғыны логопед-мұғалім тиісті дәрежеде толық фразалық сөйлеуді және ауызша қарым-қатынас құралдарын меңгермеген білім алушылармен жұмыста пайдаланады.

20. Тірек-қимыл аппаратында бұзылыстары бар білім алушылардың

неврологиялық және психо-физикалық ерекшеліктерін, сөйлеу тілі бұзылыстарының полиморфизмі аясында олардың жұмыс қабілеттілігінің төмендеуін ескере отырып, логопед-мұғалім мультимедиялық, электронды құрылғыларды санитарлық нормалар мен ережелерге қатаң сәйкес, шектеулі және қатаң мөлшерде дәстүрлі (нақты) дидактикалық ресурстарға артықшылық бере отырып, кеңінен қолданады:

1) "тарату парақтары" (карточка, суреттер, пазлдер)

2) флипчарт, маркерлер;

3) жас санатына сәйкес келетін әдебиеттер, оның ішінде кітаптар, әңгімелер, өлеңдер, мен суреттері бар брошюралар; халық және авторлық ертегілер;

4) жасына сәйкес келетін журналдар

5) аутентті материал: постерлер, демонстрациалық панно және карталар;

6) ұлттық киімдегі қуыршақтар, сахналау мен драмалық ойындар және ұлттық ойындарға арналған – декорациялар мен аксессуарлар.

21. Әрбір жаңа артикуляциялық қозғалысты пысықтау келесі ретпен жүргізілуі керек:

1) іс-әрекет көрсетілімнен кейін ересек адаммен бірге орындалады;

2) іс-әрекет еліктеу бойынша орындалады;

3) іс-әрекет үлгі бойынша орындалады;

4) іс-әрекет ауызша нұсқауларға сәйкес орындалады.

22. Бағдарлама бірқатар шарттарды орындау кезінде жалпы білім берудің негізін қалады:

1) жалпы білім беретін пәндер бойынша мұғалім логопед-мұғалімнің жетекшілігімен сабақтар мен сабақтарға өзара қатысу үдерісінде және қорытындысы бойынша білім алушылардың әрқайсысының сөйлеу дамуының жай-күйі, әлеуетті мүмкіндіктері мен перспективалары туралы кәсіби білімнің толық бейнесін қалыптастырады;

2) оқу пәндерімен пәнаралық байланыс орнатылады: "Орыс тілі", "Әліппе, Ана тілі", "Әдебиеттік оқу", "Әлемді тану", "Түзету ырғағы", "Айналамен таныстыру және тіл дамыту", оларды зерттеу кезінде логопедтік сабақтарда қалыптасатын коммуникативті және басқа да сөйлеу дағдылары бекітіледі және дамиды.

3 тарау. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

1 Параграф. "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" пәнінің мазмұны

23. 0-4 сыныптарда "Сөйлеу тілінің дамуының кемшіліктерін түзету" пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 0-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 96 сағат;

2) 1-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 99 сағат;

3) 2-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;

4) 3-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат;

5) 4-сыныпта – аптасына 3 сағат, оқу жылында 102 сағат.

Пән бойынша оқу жүктемесінің көлемі "Қазақстан Республикасының бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу жоспарына байланысты (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №8170 болып тіркелген).

24. "Сөйлеу тілінің дамуының кемшіліктерін түзету" пәнінің негізгі мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика";

2) "Тыңдау және сөйлеуді түсіну";

3) "Айтылым";

4) "Оқылым және жазылым".

25. "Психологиялық сөйлеу базасы және просодика" бөлімінде бөлім бойынша бағыттары бар:

1) тактильді, көру және есту гнозы және праксис;

2) моторика және кеңістіктік көріністер;

3) интонация, сөйлеу қарқыны және ырғағы;

4) психогимнастика элементтері.

26. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну" бөлімінде бөлім бойынша бағыттары бар:

1) сөйлеу дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату;

2) дыбыстық сөйлеуді түсіну.

27. "Айтылым" бөлімінде бөлім бойынша бағыттар бар:

1) сөздің дыбыстық-буын құрылымы;

2) лексикалық-грамматикалық жүйе;

3) үйлесімді ауызша сөйлеу.

28. "Оқылым және жазылым" бөлімі бөлім бойынша бағыттарды қамтиды:

1) оқу;

2) жазба;

3) орфография негіздері.

29. 0 сыныпқа арналған Бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика: қоршаған шындықтың дыбыстарын тыңдау, есту шоғырлануын көрсету, белгілі бір және абстарктті бейнелердегі таныс заттардың визуалды бейнелерін тез тану, дыбыстық ынталандыруды күші, сапасы және бағыты бойынша ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: екі-үш сатылы нұсқауларды көмекші сөздермен түсіну, мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ тіркестер жиынтығы), оқиғаны және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру;

3) айтылым: артикуляция мүшелерімен, артикуляциялық қозғалыстардың кинетикалық және кинестетикалық негіздерімен танысу, дикциялық жаттығулар және барлық дыбыстарды барынша қолжетімді деңгейде анық айту, бір буыннан екіншісіне ақырын ауысу арқылы сөздің буын құрылымын жаңғырту;

4) оқылым және жазылым: әліппені, әріптің атауындағы және фонеманың дыбысындағы айырмашылықтарды зерттеу, берілген дыбыстар мен әріптерге сөздерді таңдау, буынды және дыбыстық құрамы бойынша сөзді талдау, дыбыстардың саны мен реттілігін және сөздегі дауысты дыбыстың орнын анықтау.

30. 1-сыныпқа арналған Бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: таныс заттардың символдық және үзік сызықты кескіндерін тану, ұқсас заттарды атау және сипап қарап дифференциалау, әр түрлі модальділікті қабылдау процесінде заттарды топтастыру, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты ажырату;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: барлық берілген дыбыстарды есту және ажырату, тыңдалған мәтіннің жалпы нақты және контекстік мазмұнын қабылдау және түсіну, сөйлемді одан алынған сөздер жиынтығымен салыстыру, тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру, "сөз" ұғымын игеру, жалпылама сөздерді таңдаумен заттарды жіктеу;

3) айтылым: дыбыстардың анық айтылуы: а, у, о, м, с, х - оқшауланған позицияда, сөздің буынды құрылымын бір дауыссыздан екінші дауыссызға ақырын ауысу арқылы жаңғырту; әртүрлі объектілерді, олардың бейнелерін атау және осы объектілерді негізгі қасиеттері бойынша сипаттау, контекстен сөздердің лексикалық мағынасын тауып, белгілеу;

4) оқылым және жазылым: сөздердің, сөз тіркестерінің және сөйлемдердің айтқаннан естігенін жазу, олардың жазылуы айтылуымен сәйкес келмейді, сөздің сызықтық дыбыстық схемасын құру, жеке оқудың бұзылуының алдын алу және жою – фонематикалық, оптикалық, мнестикалық, аграмматикалық және семантикалық дислексия элементтері, таңдамалы, бағалау және аналитикалық оқу.

31. 2-сыныпқа арналған Бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: кеңістіктік және уақыттық көріністерді нақтылау, бір мезгілде ұсынудан 5 элементтен тұратын аралас қатарларды жаңғырту, үлгі бойынша 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массаж жасау, "көз-қол" үйлестіруді, ұсақ және жалпы моториканы дамытуға арналған жаттығулар, ассоциативті және логикалық қатарлар мен тізбектерді құру және музыкалық фрагменттің негізін маршты және вальсті ырғақпен жаңғырту, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау үшін мұғалімнің бұйрығымен релаксация;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: буын мен сөздегі дауысты және қатаң дауыссыз дыбыстардың кинестетикалық анализаторына сүйене отырып, естуді ажырату, негізгі грамматикалық категориялар бойынша импрессивті сөздікті толықтыру, нақтылау және

жүйелеу ("Қайда екенін көрсет..."), сөздің позициялық моделін құру, салыстыру және ажырату, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасы "-дан,-ден,-нан,-нен,-тан,-тен, жуық, арқылы, арасында" көмекші сөздерін (демеулік) түсіну;

3) айтылым: ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу, ең көп қолданылатын етістіктер, зат есімдер мен сын есімдер арқылы сөздікті кеңейту, синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, сөзжасам бойынша практикалық жаттығулар (морфемалық талдау және сөз синтезі) және "келісу " және "басқару" байланыс парадигмасындағы сөз түрлендіру;

4) оқылым және жазылым: әртүрлі дереккөздерден ақпарат алу, кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату, баспа және жазбаша мәтіндерден көшіру жаттығуы, жеке түзетілген дыбысы бар сөздерді буындар бойынша біртіндеп оқу.

32. 3-сыныпқа арналған Бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: стереогноз үдерісінде заттарды жалпы негіз бойынша топтастыру; қуаныштың, қайғының, таңданудың мимикалық бет-әлпеті арқылы көргенге деген көзқарасын көрсету, фонопедиялық және просодикалық жаттығуларды қолдана отырып, сөйлеу тілі тынысын, дауысын дамыту, сөйлеу қарқынын, ырғағын, интонациясын өзгертуге арналған тапсырмалар, ауызша және фразалық логикалық екіпінін қоюмен сөйлеу тілі поэтикалық ырғақтарын жаңғырту, қорқыныш пен басқа да жағымсыз эмоцияларды жеңуге арналған арнайы жұмыс;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: ұсынылған фонеманы өндіру тәсілі ретінде қолдың көмегімен тоғысымды, саңылауды, дірілді немесе жарылысты модельдеу, грамматикалық мәні туралы морфемалардың (түрі, септік жалғау, тәуелдік жалғау, уақыты) түсініктерін толықтыру, нақтылау және жүйелеу, берілген дыбысты есту арқылы тану, пароним сөздердің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату ;

3) айтылым: әрбір "кезекші" (қойылған) дыбысқа таза сөздерді жаттау және айту, зат есімдердің жұрнақты сөзжасамында жаттығу, морфемалық ұқсастық қағидаты бойынша сөздікті топтастыру, ішкі\семантикалық бағдарламалау процесінде сөйлеу\ тілдік талдауды, синтезді, салыстыруды, жалпылауды дамыту бойынша жұмыс (тірек сөздер мен модельдер бойынша сөйлемдерді модельдеу және құрастыру, суреттер бойынша, бақылаулар бойынша, көрген, бастан кешкен және естіген/оқыған әңгімелер, фразааралық байланыс құралдарын қолдана отырып, монолог және диалогтық нысандарда мәлімдеме құру);

4) оқылым және жазылым: минутына 25-30 сөз қарқынымен қарапайым мәтіндерді дұрыс және мәнерлеп оқу, тапсырма бойынша фрагментті табу, сөздегі қате орынды, күшті және әлсіз фонемаларды анықтау, сөздің позициялық моделін құру, жи-ши,

ча-ща емлесінде жаттығу, адамдардың аттарында, жануарлардың лақап аттарында бас әріпті қолдану.

33. 4-сыныпқа арналған бағдарламаның негізгі мазмұны:

1) сөйлеудің психологиялық базасы және просодика: психогимнастика элементтерінің көмегімен психикалық бұлшықетті және эмоционалдық кернеуді автотренингтер түрінде алып тастау тәсілдері (әртүрлі бұлшықет топтарының дәйекті релаксациясына өзін-өзі гипноз формуласын ұсыну, "өзіне-өзі" формуласын қайталау, формула бойынша әрекет ету), "Еркелету минуттары" (сигнал бойынша басталуы мен аяқталуы), "Зілтемірші" этюдтары, Релаксацияға ықпал ететін музыкалық сүйемелдеумен "Теңіз жағасындағы ұйқы", айнаға өзін-өзі басқара отырып, мимикалық бұлшықеттердің өзін-өзіне арналған массажы;

2) сөйлеуді тыңдау және түсіну: паронимдік сөздердің құрамына кіретін дыбыстарды ажырату, ұяң және қатаң, жуан және жіңішке, ызың және шұғыл, дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы дифференциация; қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу, морфемаларда көрсетілген грамматикалық көрсеткіштер бойынша сөздерді ажырату, нақты мазмұнды, мәнмәтінді мен жасырын мазмұнды анықтау және ажырату;

3) айтылым: таныс және бейтаныс мәтінде тыныс алудың дұрыс таралуы; дыбыстық сөйлеудің негізгі ережелерін сақтау (ырғақ, екпін, қарқын, біркелкі, интонация, кідірту) , бір буыннан екінші буынға ауыса отырып, сөздің буын құрылымдарын жаңғырту - бір дауыссыздан екіншісіне, жұрнақтарды қолдану арқылы сын есімдердің сөзжасамы:, синтаксистік конструкцияларды шылаулармен тарату, сөз түрленімдерінің парадигмасы, септік жалғауды басқару, сөйлеу тілінің атаулы бөліктерін келісу, мәнмәтін мен мазмұн мәтінді, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру, фразааралық байланыс құралдарын қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгімелер құрастыру;

4) оқылым және жазылым: түзетілген дыбыстары бар сөздермен мәтіндерді саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлеп оқу, оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер мен қорытындылар жасау, жазбада сөйлемді ресімдеу, сөз түбіріндегі екпінсіз дауысты дыбысты тексеру, сөздерге (заттарға, іс-әрекеттер мен белгілерге) сұрақтарды іріктеу, артикуляторлық, фонематикалық, аграмматикалық дисграфия элементтері – жеке жазудың бұзылыстарын алдын алу және жою;

2 параграф. Оқыту мақсаттары жүйесі

34. Бағдарламадағы оқу мақсаттары кодталған: кодта бірінші сан – сыныпты, екінші және үшінші сандар – бөлім мен бөлім бойынша бағыттар, төртінші сан – оқу мақсатын нөмірлеуін білдіреді. Кодтауда 0.1.2.1 "0" – сынып, "1.2." – бөлім және бөлім бойынша бағыттар, "1" – оқу мақсатының реттік нөмірі.

35. Оқыту мақсаттары жүйесі:

1) "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика" бөлімі бойынша: кесте 1

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксис	0. 1. 1. 1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстау арқылы тану	1. 1. 1. 1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	2. 1. 1. 1 өлшемі құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстау арқылы ажырату	3. 1. 1. 1 стереогноз үрдісіндегі заттарды " Барлық кедір-бұдырды (тегіс, бұрыштық , дөңгелектелген) ал " нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау	4. 1. 1. 1 стереогноз үрдісіндегі заттарды нұсқаулыққа сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтастыру: " барлық тегіс және дөңгелек заттарды ал"
	0. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде таныс заттарды тану, олардың нақты кескінінен білу	1. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде контурлы-үзік-үзік сызықты суреттегі таныс заттарды тану	2. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде суреттегі таныс заттарды тану	3. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде шулы суреттегі таныс заттарды тану	4. 1. 1. 2 Равена матрицаларында сюжеттік картиналардағы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	0. 1. 1. 3 дыбыс бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықырлау, қағу.	1. 1. 1. 3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардың (қатты-ақырын) күшін ажырату	2. 1. 1. 3 Сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан естіледі ?)	3. 1. 1. 3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай бару	4. 1. 1. 3 фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен айту (сарт еткізу, таптау)
1.2.	0. 1. 2. 1 мұғаліммен бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларын орындау	1. 1. 2. 1 ырғақты қысуды орындау-жұдырықты ашу, әр түрлі ұстағыштарды орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау	2. 1. 2. 1 оң және сол қолды ажырата отырып, саусақтардың ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау	3. 1. 2. 1 саусақтардың атаулары бойынша айырмашылықтарын ажырата отырып және үлгі бойынша 3-5 массаж техникасын қолдана отырып, саусақтар мен қолдың	4. 1. 2. 1 үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың

Моторика және кеңістіктік көріністер				білезігіне өзін-өзі массажын жасау	өзін-өзі массажын жасау
	0. 1. 2. 2 бөлме кеңістігінде бағытты білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу	1. 1. 2. 2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен	2. 1. 2. 2 сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажырату және атау	3. 1. 2. 2 жазықтыққа бағытты білу және объектілердің орналасуын атау : алдыңғы-артқы , жоғарғы-төменгі , оң-сол	4. 1. 2. 2 децентрацияны меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0. 1. 3. 1 - жатып , отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау	1. 1. 3. 1 қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты тану, ажырату	2. 1.3.1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы сыбырлау, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс үлгісі бойынша модельдеу	3. 1. 3. 1 сөйлемде логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару	4. 1. 3. 1 таныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	0. 1. 3. 2 ерікті, асықпай және ақырын, мұрын арқылы дем алып, ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару	1. 1. 3. 2 баяу және жылдам сөйлеуді тану, ажырату	2. 1. 3. 2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу	3. 1. 3. 2 сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу арқылы логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту	4. 1. 3. 2 бейтаныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	0. 1. 3. 3 ауызды ашу, басты артқа шалқайтып және төмен түсіру, қарсылықты жеңе отырып (логопед мұғалім баланың иегі астына, желкесіне және	1. 1.3.3 еріннің дөңгелек бұлшықетін, тілдік, гипоглоссальды бұлшықеттерді қисаю, тербелу, бұрылу фонында	2. 1.3.2 шапалақтарды, салпыншақтарды қолдана отырып, екі және үш элементтен тұратын буындар	3. 1. 3. 3 ауызша нұсқаулық үлгісі , еліктеу бойынша баяндау, сұрау	4. 1. 3. 3 одағайлар арқылы леп белгілерді ым-ишарамен және мимикамен сүйемелдей отырып, қуаныштың, таңданудың,

	маңдайына қолын қояды), қарсылықты дауыс беру кезінде қатты дауыс шабуылымен үйлестіру.	логопед-мұғалім мен бірлесіп және еліктеу арқылы ырғақты түрде орындау	сериясына еліктеп, өзгермелі екпінмен - ритмикалық үлгіні қосу	және ынталандыру интонациясын модельдеу	қорқыныштың эмоционалды күйлерін білдіретін табиғи интонацияларды модельдеу
1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуаныш пен қайғы сезімдерін анықтау (суретте, пиктограммада)	1. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша таңғалу мен ұялу сезімдерін анықтау (суретте, пиктограммада)	2. 1. 4. 1 дененің қалпы мен қимылдары арқылы әуеннің сипаты мен көңіл-күйін мимикамен үйлестіру арқылы жеткізу	3. 1. 4. 1 іс-әрекеттің(оқиғаның) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау	4. 1. 4. 1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған командаларды ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді орындауын бақылау
	0. 1. 4. 2 қуаныш пен қайғы-қасіреттің мимикасын көрсету	1. 1. 4. 2 нұсқаулыққа сәйкес, кезекпен өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңдану, ұялудың мимикаларын көрсету	2. 1. 4. 2 мұғалімнің бұйрығымен еркін ұстау, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау	3. 1. 4. 2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау	4. 1. 4. 2 өзінің және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, ескертулер мен сындарды конструктивті қабылдау
	0. 1. 4. 3 денесін эмбрионның калпыға және ат айдаушы қалпына келтіріп ұстау кезінде кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің еркін күйін сезіну (педагогтың көмегімен)	1. 1. 4. 3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналуды, селкілді, біртіндеп еркіндікте орындау	2. 1. 4. 3 тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндік арқылы, бет, мойын, қолдың үстінен сипауды үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес орындау,	3. 1. 4. 3 логопед-мұғалімнің релаксация құралы (баяу тербеліс, жеңіл массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру) айтып, команда беру бойынша бұлшық еттерін босансыту	4. 1. 4. 3 аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында жағдайға сәйкес эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
		1. 1. 4. 4			

	0. 1. 4. 4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: "иә", "жоқ", "Қайырлы күн", "Рақмет", "Осында кел", "Керемет!", "uuups\ups \ oh", "Оқасы жоқ!"	үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды ойнату: "иә", "жоқ", "Қайырлы күн", "Рақмет", "Осында кел", "керемет!", "uuups\ups", "ештеңе жоқ!"	2. 1. 4. 4 жағдайды ескере отырып өмірдегі қарым қатынаста нормативті жалпы қимылдарды жеткілікті түрде қолдану	3. 1. 4. 4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау	4. 1. 4. 4 іс-әрекеттің(оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық байланысын анықтау және түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
	0. 1. 4. 5 позалардың мағынасын түсіну: "мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын", "Мен мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", "Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту	1. 1. 4. 5 үлгі бойынша айтуу және позаның нұсқаулары: "Мен жақсымын, мен өзімді мақтан тұтамын", "Мен мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", "Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту	2. 1. 4. 5 қол жетімді ауызша, паравербалды және вербалды емес құралдарды қолдана отырып, көмек сұрай білу ("Мені тыңдауды сұраймын", "Маған көмектесуді сұраймын") және ризашылық білдіру	3. 1. 4. 5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды дұрыс қабылдау	4. 1. 4. 5 пиктографиялық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді "жазу", заттарды пиктограммалар мен және атаулары бар карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмманы таңдау

2) "Сөйлеуді тыңдау және түсіну" бөлімі бойынша:

кесте 2

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
2.1. Сөйлеу дыбыстарын	0. 2. 1. 1 сөйлеу тілі дыбыстарын сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардан, дауысты дыбыстарын дауыссыз дыбыстардан ажырату	1. 2. 1. 1 әр түрлі позициялардағы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату	2. 2. 1. 1 буын мен сөздегі дауысты және дауыссыз қатаң дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып есту арқылы ажырату	3. 2. 1. 1 қатты және жіңішке дауыссыз дыбыстарды есту арқылы ажырату	4. 2. 1. 1 есту арқылы ызың және шұғыл дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттарды қалыптастыру әдісі туралы идеямен ажырату
	0. 2. 1. 2 берілген сөйлеу тілінің дыбысының	1. 2. 1. 2 есту арқылы тану және барлық	2. 2. 1. 2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың	3. 2. 1. 2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде садақ,	4. 2. 1. 2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде

қабылдау, тану және ажырату	бағытын қатесіз анықтау	дыбыстарды ажырату	негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу	саңылау, діріл немесе жарылыс қол арқылы модельдеу	бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу
	0. 2. 1. 3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты таңдау	1. 2. 1. 3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау	2. 2. 1. 3 логопед-мұғалімнің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу	3. 2. 1. 3 дауыссыз дыбыстарды ажырату, профильде берілген дыбысты табу	4. 2. 1. 3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	0. 2. 1. 4 сөздегі "А", "У", " Т " дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында, соңында немесе ортасында)	1. 2. 1. 4 көрінетін немесе өзіндік артикуляцияға сүйенбей фонемалық талдау мен синтез жүргізу	2. 2. 1. 4 йот дифтонгтары бар сөздерге фонетикалық талдау жүргізу	3. 2. 1. 4 пароним сөздерінің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату	4. 2. 1. 4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
2.2. Дыбыстық сөйлеуді түсіну	0. 2. 2. 1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну ішінде, үстінде, астында	1. 2. 2. 1 мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы)	2. 2. 2. 1 көмекші сөздерін (қасында, арасында) түсінуге негізделіп, әңгіме және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру	3. 2. 2. 1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету	4. 2. 2. 1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
	0. 2. 2. 2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру	1. 2. 2. 2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау	2. 2. 2. 2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу	3. 2. 2. 2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату	4. 2. 2. 2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
	0. 2. 2. 3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не	1. 2. 2. 3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды	2. 2. 2. 3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау	3. 2. 2. 3 мәтіннің негізгі идеясын анықтау, мәтін	4. 2. 2. 3 нақты мазмұнды, контекстті

	туралы айтылғанын анықтау	таңдап, ретімен орналастыру		бөліктерінің мағынасын орнату	және ішкі мәтінді анықтау және ажырату;

3) "Айтылым" бөлімі бойынша:

кесте 3

Бөлімше	Оқу мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
3.1. Сөздің дыбыстық буын құрылымы	0. 3. 1. 1 айнадағы және жабық көздегі артикуляция мүшелерін атау және табу	1. 3. 1. 1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық имитациялық және үлгі жаттығуларын орындау	2. 3. 1. 1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу	3. 3. 1. 1 Әрбір "кезекші" (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2 тіл жаттықтырғыш айту	4. 3. 1. 1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
	0. 3. 1. 2 бірлескен әрекеттестік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау	1. 3. 1. 2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде а, у,ы, о, м, т,с, х.	2. 3. 1. 2 дыбыстарды анық айту: а, у, ы, о, м, т, с, қ х буын мен сөздегі кез-келген позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау	3. 3. 1. 2 физиологиялық мүмкіндіктердің қаншалықты мүмкіндік берсе ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарын мүмкіндігінше анық айту	4. 3. 1. 2 сөйлеу сапасына деген ұмтылыспен жауапкершілікті көрсету арқылы берілген дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөз тіркестерінде айту
	0. 3. 1. 3 екпінсіз ашық буындардан тұратын екі және үш буынды сөздерде буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің	1. 3. 1. 3 бір жабық буыннан тұратын сөздерде, сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде дыбыстан немесе буыннан	2. 3. 1. 3 жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерде, сондай-ақ екі жабық буынды сөздерде буыннан буынға және дауыссыздардың қатарынан бірінен	3. 3. 1. 3 екі ашық және бір жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде, дауыссыздардың қатарынан бірінен екіншісіне және буыннан буынға бірқалыпты өту	4. 3. 1. 3 екі жабық және бір ашық буыннан тұратын үш буынды сөздерде, сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде буыннан буынға және дауыссыздардың қатарынан

	буындық құрылымын қайталау.	буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.	екіншісіне бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.	арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (буындардың қатарласуысыз).	бірінен екіншісіне бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (дауыссыздардың қатарласуымен)
	0. 3. 1. 4 естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу	1. 3. 1. 4 төрт ашық буыннан тұратын сөздер мен тіркестерде буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (буындардың қатарласуысыз).	2. 3. 1. 4 бір буыннан тұратын, басында немесе соңында дауыссыздардың қатарласуы бар сөздерде дыбыстардан бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.	3. 3. 1. 4 ұсынылған сөздер мен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын құрылымына ұқсас сөздерді таңдау	4. 3. 1. 4 бір сөздің әр түрлі формадағы екпіннің қозғалғыштығын сақтау
3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0. 3. 2. 1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату	1. 3. 2. 1 мағынасы бойынша жетіспейтін сөзбен сөйлемді толықтыру	2. 3. 2. 1 морфемалардың мағынасын түсініп, сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру	3. 3. 2. 1 жұрнақтардың көмегімен зат есімдердің сөзжасамын меңгеру	4. 3. 2. 1 жұрнақтарды қолдана отырып, сын есімдердің сөзжасамын меңгеру
	0. 3. 2. 2 сөзді үлгі бойынша көпше түрде өзгертіп, жағына қарай формаларын жасау.	1. 3. 2. 2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру	2. 3. 2. 2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттарды негізгі қасиеттері бойынша сипаттау	антоним етістіктерді құрастыру және дұрыс жазу, сөздердің мағыналарын ажырату.	4. 3. 2. 2 мәнмәтінен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру
	0. 3. 2. 3 ұқсастық бойынша модельдер бойынша фразалар жасау No1: бұйрық рай етістігі + зат есім немесе	1. 3. 2. 3 ұқсастық бойынша ойнату, толықтыру, фразаны модельдері бойынша тарату	2. 3. 2. 3 ұқсастық пен үлгі бойынша жасау толықтыру, сөйлемді модельдері бойынша тарату No 6: сын есім+	3. 3. 2. 3 айту, ұқсастық пен үлгі бойынша құру, толықтыру, фразаны модельдерге тарату № 9: зат есім+ сын есім,	4. 3. 2. 3 бөлуші жалғаулықтармен (не..., не, немесе), себеп-салдар жалғаулықтары

	онсыз (қуыршақты бер!), № 2: зат есім + " жоқ" ... (қуыршақ жоқ!) No3: бұйрық рай етістігі +барыс септігіндегі зат есім (жүр далаға)	No3: зат есім+ етістік (апа отыр); No 4: зат есім+ етістік+ зат есім (Апа диванда отыр) және No 5 : сын есім+зат есім+етістік (Биік ағаш өсіп тұр)	зат есім+етістік + үстеу (Биік ағаш әдемі өсті), No7: зат есім+ етістік +сын есім+зат есім (Әсем дәмді балмұздақ жеп тұр) No 8: зат есім+ етістік, ал зат есім+етістік (еңбек оздырады, ал жалқаулық аздырады)	ал зат есім+ сын есім (әкесі үлкен , ал баласы кішкентай), № 10: зат есім+ сын есім + зат есім " От-тілсіз жау" № 11: бағындыру және қарама-қарсы қою элементтері бар сөйлемдер	мен (себебі) синтаксистік құрылымдар құру; сұраулық шылаулар мен арнайы сұраулық сөздерді қолданып, сұраулы құрылымдар құрастыру.
3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0. 3. 3. 1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру	1. 3. 3. 1 иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің бөліктерімен байланыстыру, мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау	2. 3. 3. 1 бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.	3. 3. 3. 1 бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.	4. 3. 3. 1 фразааралық байланыс құралы ретінде есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
	0. 3. 4. 2 сөйлемді вербалды емес қарым-қатынас құралдарымен толықтыру (мимика, ым-ишара)	1. 3. 4. 2 алдын-ала картиналар сериясы бар эпизодтар, дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру	2. 3. 4. 2 сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасау, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеп, жазу	3. 3. 4. 2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиғаның соңын ойлап табу	4. 3. 4. 2 фразааралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-баяндама құрастыру
	0. 3. 4. 3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің	1. 3. 4. 3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және	2. 3. 4. 3 табысты сөйлеу тілі қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (	3. 3. 4. 3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажырату	4. 3. 4. 3 әңгімелесушінің талқылау барысында (тақырыптар, мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау 4. 3. 4. 4 фразааралық

	қарапайым формаларын қолдану	ажырату: ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар	отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу тілі рөлдерін орындау	, берілген тақырып бойынша диалогты бастау	байланыс құралы ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құрастыру

4) "Оқылым және жазылым" бөлімі бойынша:

кесте 4

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	0-сынып	1-сынып	2-сынып	3-сынып	4-сынып
4.1. Оқу	0. 4. 1. 1 басқа баспа әріптер арасынан оқып үйренген дауысты және дауыссыз әріптерді танып, оларды білдіретін дыбыстармен атау.	1. 4. 1. 1 ұқсас элементтері бар жұптарды, әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша	2. 4. 1. 1 қысқа оқу мәтінінен тауып, жеке реттелген дыбысы бар сөздердің буындары бойынша біртіндеп оқу	3. 4. 1. 1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатар дауысты дыбыстарын ажырату, жұптасқан қатты және жұмсақ дыбыстардың кезектесуінен тұратын буын тізбектерін жылдам оқу.	4. 4. 1. 1 түзетілген дыбыстарды қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біркелкі және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
	0. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу	1. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу	2. 4. 1. 2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды қолдану	3. 4. 1. 2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзіндіні табу	4. 4. 1. 2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау
	0. 4. 1. 3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған таныс әріптерді ажырату	1. 4. 1. 3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)	2. 4. 1. 3 оқу құралдары және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрацияларын, кестелер мен диаграммаларды ажырату	3. 4. 1. 3 мәтіннің жеке бөлімдеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз сөздерге сұрақтар қойып, оқылған мәтінге жоспар құру	4. 4. 1. 3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер жасау және қорытынды жасап, дәлелдер келтіру: фактілер (ғылыми, күнделікті), абыройға сілтеме жасау

4.2. Жазба	0. 4. 2. 1 көз арқылы дұрыс қолдың қозғалысын бақылау, қағаз парағына бағдарлау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындау, Қолмен ауада " жазу", дымқыл саусақпен шифер тақтасында бақылаумен және бақылаусыз көру	1. 4. 2. 1 жазылуы айтылуымен сәйкес келметін естігені бойынша сөздер, сөз тіркестері мен сөйлемдерді жазу	2. 4. 2. 1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату	3. 4. 2. 1 жазбада дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін 2 қатар дауысты дыбыстармен және ь әрпімен белгілеу	4. 4. 2. 1 ұяң және қатаң, ызың және шұғыл, Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке түзету бағдарламасының әріптерін ажырату
	0. 4. 2. 2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу	1. 4. 2. 2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру	2. 4. 2. 2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орындармен ауыстыру, мазмұнның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу	3. 4. 2. 2 ұяң дыбыс, қатаң дыбыс, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу	4. 4. 2. 3 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу.
	0. 4. 2. 3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және е және мұғалімнің көмегімен	1. 4. 2. 3 сөздің емлесін айтылуымен байланыстырып, емле мен айтылудың сәйкес келмейтін	2. 4. 2. 3 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің	3. 4. 2. 3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде	4. 4. 2. 3 тексерілетін дауысты әріпті сөздерге кірістіру, алгоритм бойынша түбірлес сөзді таңдап, логопед мұғалімнің

	екпінді дауысты жазу	жерлерін анықтау	позициялық моделін құру әдісін меңгеру	әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру	бағыттаушы көмегін пайдалана отырып орындау

3 параграф. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-4 сыныптары үшін "Сөйлеу тілінің даму кемшіліктерін түзету" оқу пәнінен үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0-сынып

1 кесте

Бөлімдер	Бөлім бойынша бағыттар	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0. 1. 1. 1 3-5 секунд ішінде таныс заттарды ұстап көру арқылы тану
	1..2 Моторика және кеңістіктік көріністер	0. 1. 2. 1 мұғаліммен бірге статикалық және динамикалық үйлестіруге арналған саусақ жаттығуларын орындау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша қуаныш пен қайғы сезімдерін анықтау (суретте , пиктограммада)
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0. 2. 1. 1 сөйлеу дыбыстарын сөйлеу емес дыбыстардан, дауысты дыбыстарды дауыссыз дыбыстардан ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0. 2. 2. 1 кеңістіктік көмекші сөздері бар екі-үш сатылы нұсқаулықты түсіну ішінде, үстінде, астында
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0. 3. 1. 1 айнадағы және жабық көздегі артикуляция мүшелерін атау және табу
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0. 3. 2. 1 сөзді және ол білдіретін затты ажырату
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0. 3. 3. 1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	0. 4. 1. 1 басқа баспа әріптер арасынан оқып үйренген дауысты және дауыссыз әріптерді танып, оларды білдіретін дыбыстармен атау.

2 тоқсан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде таныс заттарды нақты кескінінен білу
	1.3. Интонация, сөйлеу тілі қарқыны және ырғағы	0. 1. 3. 1 жатып, отырып және тұрып орындау: 1-2-3-4 деп санауға ұзақ және біртіндеп дем шығару, кинестетикалық бақылаумен дем шығаруда а-э-о-у-ы-и дауысты дыбыстарды айтып, төменгі диафрагмалық тыныс алуды жасау
	1.4.Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 2 қуаныш пен мұңның мимикасын көрсету
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0. 2. 1. 2 берілген сөйлеу тілі дыбысының бағытын қатесіз анықтау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0. 3. 1. 2 бірлескен іс-әрекеттік деңгейінде тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық жаттығуларды орындау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0. 3. 2. 2сөзді үлгі бойынша көпше түрде өзгертіп, жағына қарай формаларын жасау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	0. 3. 3. 1 сұрақтардағы сөздерді, деректерді пайдалана отырып, сұрақтарды тыңдау және түсіну, оларға жауап беру
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	0. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, дауысты және дауыссыз дыбыстарды оқу
	4.2 Жазба	0. 4. 2. 1 көз арқылы дұрыс қолдың қозғалысын бақылау, қағаз парағына бағдарлау, солдан оңға қарай автоматтандырылған қозғалыстарды орындау, Қолмен ауада "жазу", дымқыл саусақпен шифер тақтасында бақылаумен және бақылаусыз көру
3 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	0. 1. 1. 3 дыбыс бойынша қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстарын ажырату: құстардың әні, қағаздың сыбдыры, сықырлау, қағу
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	0.1.2..2 оқу кеңістігіндегі бағыттарын білу, алға, артқа бағыттарды көрсете білу
	1.3. Интонация,	0. 1. 3. 2 ерікті, арқырын және біркелкі, мұрын арқылы дем алып,

1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы және просодика"	сөйлеу қарқыны мен ырғағы	ауаны үнемді жұмсай отырып, ауыз арқылы дем шығару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 3 денесін эмбрионның калпыға және ат айдаушы қалпына келтіріп ұстау кезінде кинестетикалық бақылауды қолдана отырып, бұлшықеттердің еркін күйін сезіну (педагогтың көмегімен) 0. 1. 4. 4 нормативті жалпы қимылдардың мағынасын түсіну: "иә", "жоқ", "Қайырлы күн", "Рақмет", "Осында кел", "Керемет!", "uuups\ups \ oh", "Оқасы жоқ!"
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0. 2. 1. 3 сөздерден бастапқы дауысты дыбысты таңдау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0. 2. 2. 2 тақырыпты сурет пен сөзбен байланыстыру
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0. 3. 1. 3 екпінсіз ашық буындардан тұратын екі және үш буынды сөздерде буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	0. 3. 2. 3ұқсастық бойынша модельдер бойынша фразалар жасау No1: бұйрық рай етістігі + зат есім немесе онсыз (қуыршақты бер!), № 2: зат есім + "жоқ" ... (қуыршақ жоқ!) No3: бұйрық рай етістігі +барыс септігіндегі зат есім (жүр далаға)
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	0. 3. 4. 3 тілек, өтініш білдіру кезінде сөйлеу тілі этикетінің қарапайым формаларын қолдану
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	0. 4. 1. 3 қаріптерді ажырату, әртүрлі қаріптермен ұсынылған таныс әріптерді ажырату
	4.2 Жазба	0. 4. 2. 2 қолжазба-кішкентай және бас әріптерінің элементтерін жазу
4 тоқсан		
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	0. 1. 3. 3 ауызды ашу, басты артқа шалқайтып және төмен түсіру, қарсылықты жеңе отырып (логопед мұғалім баланың иегі астына, желкесіне және маңдайына қолын қояды), қарсылықты дауыс беру кезінде қатты дауыс шабуылымен үйлестіру.

1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	0. 1. 4. 5 позалардың мағынасын түсіну: "мен өзімді жақсы сезінемін, Мен өзімді мақтан тұтамын", "Мен мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", " Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	0. 2. 1. 4 сөздегі "А", "У", "Т" дыбыстарының орнын анықтау (сөздің басында, соңында немесе ортасында)
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	0. 2. 2. 3 сөйлемде немесе мәтінде кім немесе не туралы айтылғанын анықтау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	0. 3. 1. 4 естіген фонемалардан тікелей және кері буындарды талдау және синтездеу
4. "Оқылым және жазылым"	4.2. Жазба	0. 4. 2. 3 сөздегі екпінді буынды есту арқылы тану және шапалақтау және мұғалімнің көмегімен екпінді дауысты жазу

2) 1-сынып:

2 кесте

Бөлімдер	Бөлім бойынша бағыттар	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1. 1. 1. 1 көлемі ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	1. 1. 2. 1ырғақты қысуды орындау-жұдырықты ашу, әр түрлі ұстағыштарды орындау арқылы ұсақ заттарды сұрыптау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1. 1. 4. 1 өмірдегі қарым-қатынастағы мимика бойынша, бейнеленген тұлғаның мимикасы бойынша таңғалу мен ұялу сезімдерін анықтау (суретте, пиктограммада)
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1. 2. 1. 1 әр түрлі позициялардағы дауысты және дауыссыз дыбыстарды есту арқылы тану және буыннан оқшаулау, ұзын және қысқа сөздерді есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1. 2. 2. 1 мәтін мен мәтін еместі ажырату (кездейсоқ сөз тіркестері немесе сөздер жиынтығы)
		1. 3. 1. 1 тыныс алу-дауыстық және артикуляциялық

3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	имитациялық және үлгі жаттығуларын орындау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1. 3. 2. 1мағынасы бойынша жетіспейтін сөзбен сөйлемді толықтыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1. 3. 3. 1иллюстрацияларды тыңдалған мәтіннің бөліктерімен байланыстыру, мәтіннің атауы бойынша мәтінде кім/не туралы айтылғанын анықтау
4. "Оқылым және жазылым"	4.1. Оқу	1. 4. 1. 1 ұқсас элементтері бар жұптарды, әріптер топтарын салыстыру және ажырату: көлденең, тік, қиғаш сызықтар және сопақша
2 тоқсан		
1 "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	1. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде контурлы-үзік-үзік сызықты суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	1. 1. 3. 1 қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1. 1. 4. 2 нұсқаулыққа сәйкес, кезекпен өмірдегі қарым-қатынаста қуаныш, қайғы, таңдану, ұялудың мимикаларын көрсету
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1. 2. 1. 2 есту арқылы тану және барлық дыбыстарды ажырату
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1. 3. 1. 2 дыбыстарды нақты айту: оқшауланған күйде а, у,ы, о, м, т,с, х.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1. 3. 2. 2 сөздікті жалпы функционалды және тақырыптық өріс принципі бойынша топтастыру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	1. 3. 4. 2 алдын-ала картиналар сериясы бар эпизодтардан дәйекті фрагменттердің көрнекі мазмұны негізінде дәйекті сюжеттік әңгіме құрастыру
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	1. 4. 1. 2 элементтерден құрастыру, қайта құру, жеке реттелген дыбыстарды білдіретін әріптерді оқу
	4.2. Жазба	1. 4. 2. 1 жазылуы айтылуымен сәйкес келметін естігені бойынша сөздер, сөз тіркестері мен сөйлемдерді жазу

3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	11. 1. 1. 3 табиғаттың дыбыстары мен дауыстарына еліктей отырып, сөйлеу тіліндегі емес дыбыстардың (қатты-ақырын) күшін ажырату
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	1. 1. 2. 2 кеңістікте бағытын білу, бағыттарды көрсете білу: алға, артқа, жоғары, төмен
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен арғағы	1. 1. 3. 2 баяу және жылдам сөйлеуді тану, ажырату
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1. 1. 4. 3 үлгі және ауызша нұсқаулар бойынша еркін тербелістерді, баяу қарқынмен айналуды, селкінуді, біртіндеп еркіндікте болуды орындау 1. 1. 4. 4 үлгі мен нұсқаулыққа сәйкес нормативтік жалпы қимылдарды ойнату: "иә", "жоқ", " Қайырлы күн", "Рақмет", "Осында кел", "керемет!", "uuups\ups", " ештеңе жоқ!"
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1. 2. 1. 3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1. 2. 2. 2 антонимдердің қарама-қарсы мәндерін түсіну және оларға суреттерді таңдау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1. 3. 1. 3 бір жабық буыннан тұратын сөздерде, сондай-ақ ашық және жабық буындардан тұратын екі буынды сөздерде дыбыстан немесе буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	1. 3. 2. 3 ұқсастық бойынша ойнату, толықтыру, фразаны модельдері бойынша тарату No3: зат есім+етістік (апа отыр); No 4: зат есім+етістік+ зат есім (Апа диванда отыр) және No 5: сын есім+зат есім+етістік (Биік ағаш өсіп тұр)
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	1. 4. 1. 3 мәтінді саналы түрде оқу тәсілдерін меңгеру: сұрақты тақырыпқа және тақырыптан қою, кілт сөздерді таңдау (айтуға байланысты)
	4.2. Жазба	1. 4. 2. 2 әліппе мен баспа әріптерінің графикалық бейнелері

		туралы білімді қолдана отырып, басылған сөйлемдерді көшіру
4 тоқсан		
1. "Сөйлеу тілінің психологиялық базасы и просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	1. 1.3.3 еріннің дөңгелек бұлшықетін, тілдік, гипоглоссальды бұлшықеттерді қисаю, тербелу, бұрылу фонында логопед-мұғаліммен бірлесіп және еліктеу арқылы ырғақты түрде орындау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	1. 1. 4. 5 үлгі бойынша айтуу және позаның нұсқаулары: "Мен жақсымын, мен өзімді мақтан тұтамын", "Мен мұңлымын, ренжідім", "Мен таң қалдым", "Кешіріңіз, жоқ!" (сыпайы бас тарту
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	1. 2. 1. 3 екпінді, екпінсіз дауысты дыбыстарды, екпінді және екпінсіз буындарды ажырату және анықтау
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	1. 2. 2. 3 сурет-графикалық жоспар құру (қажетті суреттерді немесе диаграммаларды таңдап, ретімен орналастыру
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	1. 3. 1. 4 төрт ашық буыннан тұратын сөздер мен тіркестерде буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (буындардың қатарласуысыз).
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	1. 3. 4. 3 өмірде кездесетін мәтіндердің жанрлық стилистикасын білу және ажырату : ертегілер, әңгімелер, өлеңдер, жаңылтпаштар
4. "Оқылым и Жазылым"	4.2. Жазба	1. 4. 2. 3 сөздің емлесін айтылуымен байланыстырып, емле мен айтылудың сәйкес келмейтін жерлерін анықтау

3) 2-сынып:

3 кесте

Бөлімдер	Бөлім бойынша бағыттар	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2. 1. 1. 1 өлшемі құрылымы мен пішіні бойынша ұқсас таныс заттарды ұстап көру арқылы ажырату
		2. 1. 2. 1 оң және сол қолды ажырата отырып, саусақтардың

1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	ырғақты жақындауын, қосылуын және айқасуын қайталау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2. 1. 4. 1 бүкіл дененің бұлшық еттерін релаксациялау бойынша этюдтерді бұйыру бойынша және үлгі бойынша, ұсыныс бойынша, әуеннің сипаты мен көңіл-күйі бойынша орындау
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2. 2. 1. 1 буын мен сөздегі ұяң және қатаң дауыссыз дыбыстарды кинестетикалық анализаторға сүйене отырып, есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2. 2. 2. 1 көмекші сөз демеулікті (предлог) түсінуге негізделген оқиғаны және оның деформацияланған нұсқасын салыстыру: "из", "около", "через", "между"
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2. 3. 1. 1 ашық және жабық буындарды тоғысусыз айту кезінде артикуляцияның бір әдісінен екіншісіне біртіндеп ауысу
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2. 3. 2. 1 сөздікті морфемалық ұқсастық принципі бойынша топтастыру, морфемалардың мағынасын түсіну
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	2. 3. 3. 1 мәтінді графикалық жоспар бойынша бір сюжеттік сурет түрінде көрнекі тірекпен қайталау
4. "Оқу и Жазба"	4.1. Оқу	2. 4. 1. 1 қысқа оқу мәтінінен табу және жеке реттелген дыбысы бар сөздердің буындары бойынша біркелкі оқу
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде кросс-суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2. 1. 3. 1 жұмсақ дауыстық шабуылда тыныс алуды дұрыс тарату арқылы үлгі бойынша сыбырлауды, қатты және ақырын, жоғары және төмен дауысты модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2. 1. 4. 2 мұғалімнің бұйрығымен еркіндікте болу, тыйым салынған позаға (мимикалық және жалпы) тапсырмаларды орындау

2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2. 2. 1. 2 сөйлеу тілі дыбыстарын шығарудың негізгі әдістері туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2. 2. 2. 2 жалпылама сөздерді таңдау арқылы заттарды жіктеу
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2. 3. 1. 2 дыбыстарды анық айту: а, у, ы, о, м, т, с, қ х буын мен сөздегі кез-келген позицияда шартты дыбысқа сөздерді таңдау
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2. 3. 2. 2 синонимдер мен антонимдердің мағыналарын нақтылау, осы заттарды негізгі қасиеттері бойынша сипаттау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2. 3. 4. 2 сенсорлық немесе сұрақ жоспары бойынша әңгіме-сипаттама жасау, қарым-қатынасқа дайындық кезінде кілт сөздерді белгілеп, жазу
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	2. 4. 1. 2 қысқа оқу мәтінін өз бетінше оқығанда белгілі орфоэпиялық нормаларды қолдану
	4.2. Жазба	2. 4. 2. 1 кинетикалық және графикалық ұқсастықтары бар әріптер жұбын ажырату
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	2. 1. 1. 3сөйлеу тіліндегі емес дыбыстың бағытын сезіну және көрсету (қайдан естіледі?)
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	2. 1. 2. 2 сол және оң аяқтарды, қолдарды, құлақтарды, көздерді ажырату және атау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғаағы	2. 1. 3. 2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2. 1. 4. 3тыныс алуды бақылау және байланыс сәтіне дейін біртіндеп еркіндік арқылы, бет, мойын, қолдың үстінен сипауды үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес орындау 2. 1. 4. 4 жағдайды ескере отырып өмірдегі қарым қатынаста нормативті жалпы қимылдарды жеткілікті түрде қолдану
		2. 2. 1. 3логопед-мұғалімнің көмегімен сөздің позициялық моделін құра отырып, екпінді (

2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	күшті) және екпінсіз (әлсіз) фонемалар туралы түсінікке ие болу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	2. 2. 2. 3 мәтіндегі басты нәрсені таңдап, оны атау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	2. 3. 1. 3 жабық және ашық буындардан тұратын екі буынды сөздерде, сондай-ақ екі жабық буынды сөздерде буыннан буынға және дауыссыздардың қатарынан бірінен екіншісіне бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	2. 3. 2. 3 ұқсастық пен үлгі бойынша жасау толықтыру, сөйлемді модельдері бойынша тарату No 6: сын есім+зат есім+ етістік + үстеу (Биік ағаш әдемі өсті), No7: зат есім+етістік +сын есім+ зат есім (Әсем дәмді балмұздақ жеп тұр) No 8: зат есім+етістік, ал зат есім+ етістік (еңбек оздырады, ал жалқаулық аздырады)
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	2. 4. 1. 3 оқу құралдары және әдеби мәтіндерді ажырату, сурет иллюстрацияларын, кестелер мен диаграммаларды ажырату
	4.2. Жазба	2. 4. 2. 2 жазу кезінде мәтінді өңдеу тәсілдерін білу және қолдану: сөздерді ауыстыру және орындармен ауыстыру, мазмұнның реттілігін өзгерту, жетіспейтінді қосу
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	2. 1. 3. 2 дұрыс тыныс ала отырып, үлгі бойынша баяу және жылдам сөйлеуді модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	2. 1. 4. 5 қол жетімді ауызша, паравербалды және вербалды емес құралдарды қолдана отырып, көмек сұрай білу ("Мені тыңдауды сұраймын", "Маған көмектесуді сұраймын") және ризашылық білдіру
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	2. 2. 1. 4 йот дифтонгтары бар сөздерге фонетикалық талдау жүргізу
		2. 3. 1. 4 бір буыннан тұратын, басында немесе соңында

3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	дауыссыздардың қатарласуы бар сөздерде дыбыстардан бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	2. 3. 4. 3 табысты сөйлеу тілі қарым-қатынасы туралы түсінікке ие болу, әртүрлі жағдайларда (отбасында, мектепте және т. б.) сөйлеу тілі рөлдерін орындау
4. "Оқу и Жазба"	4.2. Жазба	2. 4. 2. 3 сөздегі қате орынды анықтау үшін сөздің позициялық моделін құру әдісін меңгеру

4) 3-сынып:

4 кесте

Бөлімдері	Бөлім бойынша бағыттар	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3. 1. 1. 1 стереогноз үрдісіндегі заттарды "Барлық кедір-бұдырды (тегіс, бұрыштық, дөңгелектелген) ал" нұсқауларына сәйкес жалпы белгілер бойынша топтау
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	3. 1. 2. 1 саусақтардың атаулары бойынша айырмашылықтарын ажырата отырып және үлгі бойынша 3-5 массаж техникасын қолдана отырып,саусақтар мен қолдың білезігіне өзін-өзі массажын жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3. 1. 4. 1 іс-әрекеттің(оқиғаның) себеп-салдарлық байланысын және одан кейінгі сезім, көңіл-күй сезімін анықтау
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3. 2. 1. 1 қатты және жіңшке дауыссыз дыбыстарды есту арқылы ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3. 2. 2. 1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3. 3. 1. 1 әрбір "кезекші" (жеткізілген) дыбыс үшін 1-2 таза сөйлемді айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3. 2. 2. 1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3. 3. 3. 1 бір сюжеттік суретке және графикалық жоспарға сүйене отырып мәтінді қайта баяндау.

4. "Оқу и Жазба"	4.1. Оқу	3. 4. 1. 1 сөздер мен мәтіндерді оқығанда 1 және 2 қатар дауысты дыбыстарын ажырату, жұптасқан қатты және жұмсақ дыбыстардың кезектесуінен тұратын буын тізбектерін жылдам оқу.
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3. 1. 1. 2 3-5 секунд ішінде шулы суреттегі таныс заттарды тану
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3. 1. 3. 1 сөйлемде логикалық екпін табу, оны жаңа сөзге аудару
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3. 1. 4. 2 автотренинг элементтерін білу, релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау
2. "Сөйлеуді тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3. 2. 1. 2 ұсынылған фонеманы шығару тәсілі ретінде садақ, саңылау, діріл немесе жарылыс қол арқылы модельдеу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3. 2. 2. 2 сөйлемді бастапқы формада берілген осы сөйлемдегі сөздер жиынтығынан ажырату
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3. 3. 1. 2 физиологиялық мүмкіндіктердің қаншалықты мүмкіндік берсе ерте және орта онтогенездің дауыссыз дыбыстарын мүмкіндігінше анық айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3. 3. 2. 2 антоним етістіктерді құрастыру және дұрыс жазу, сөздердің мағыналарын ажырату.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3. 3. 4. 2 сюжеттің сюжеттік әрекетінің шарықтау шегін бейнелейтін суретке сүйене отырып, оқиғаның соңын ойлап табу
4. "Оқу и Жазба"	4.1. Оқу	3. 4. 1. 2 минутына 25-30 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, тапсырма бойынша үзінді табу
	4.2. Жазба	3. 4. 2. 1жазбада дауыссыз дыбыстардың жіңішкелігін 2 қатар дауысты дыбыстармен және ь әрпімен белгілеу
3 тоқсан		
	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	3. 1. 1. 3 дыбыс бағытын сезіну және дыбыс көзіне қарай бару
		3. 1. 2. 2 жазықтыққа бағытты білу және объектілердің орналасуын

1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	атау: алдыңғы-артқы, жоғарғы-төменгі, оң-сол
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3. 1. 3. 2 сыртқы әрекетпен, қажетті күштің дауысымен, интонациямен белгілеу арқылы логикалық екпіннің ауысуымен фразаны айту
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3. 1. 4. 3 логопед-мұғалімнің релаксация құралы (баяу тербеліс, жеңіл массаж, рефлекс-тыйым салу позициясы, өзін-өзі сендіру) айтып, команда беру бойынша бұлшық еттерін босансыту 3. 1. 4. 4 балалардың өлеңдерінің, әңгімелерінің, ертегілерінің мазмұнын талдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3. 2. 1. 3 дауыссыз дыбыстарды ажырату, профильде берілген дыбысты табу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	3. 2. 2. 3 мәтіннің негізгі идеясын анықтау, мәтін бөліктерінің мағынасын орнату
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3. 3. 1. 3 екі ашық және бір жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде, дауыссыздардың қатарынан бірінен екіншісіне және буыннан буынға бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (буындардың қатарласуысыз).
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	3. 3. 2. 3 айту, ұқсастық пен үлгі бойынша құру, толықтыру, фразаны модельдерге тарату № 9: зат есім+ сын есім, ал зат есім+ сын есім (әкесі үлкен, ал баласы кішкентай), № 10: зат есім+ сын есім + зат есім " От-тілсіз жау" № 11: бағындыру және қарама-қарсы қою элементтері бар сөйлемдер
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	3. 3. 4. 3 диалог пен монологты мәтіннің бір түрі ретінде ажырату, берілген тақырып бойынша диалогты бастау
	4.1. Оқу	3. 4. 1. 3 мәтіннің жекелеген бөліктеріне (кіріспе, қорытынды), түсініксіз сөздерге сұрақтар қойып , оқылған мәтінге жоспар құру

4. "Оқу и Жазба"	4.2. Жазба	3. 4. 2. 2 ұяң дыбыс, қатаң дыбыс, қатты-жіңішке - жұптасқан дауысты дыбыстардың фонемалық-графемалық дифференциациясын жүргізу
4 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	3. 1. 3. 3 еліктеу, үлгі, ауызша нұсқаулық бойынша баяндау, сұрақ қою және ынталандыру интонациясын модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	3. 1. 4. 5 өз қызметін және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, сабақты қорытындылау, ескертулер мен сындарды дұрыс қабылдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	3. 2. 1. 4 пароним сөздерінің құрамына кіретін оппозициялық дыбыстарды ажырату
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	3. 3. 1. 4 ұсынылған сөздер мен сөз тіркестерінің ішінен дыбыстық буын құрылымына ұқсас сөздерді таңдау
4. "Оқу и Жазба"	4.2. Жазба	3. 4. 2. 3 сөздің позициялық моделіндегі күшті және әлсіз фонемаларды ажыратуға негізделген графемалық дифференциация процесінде әріптің мағыналық айрықша рөлін түсіну және түсіндіру

5) 4 класс:

таблица 5

Бөлімдер	Бөлім бойынша бағыттар	Оқыту мақсаттары
1 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көрі және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.1 стереогноз үрдісіндегі заттарды нұсқаулыққа сәйкес 2 және одан да көп жалпы белгілер бойынша топтастыру: "барлық тегіс және дөңгелек заттарды ал"
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	4.1.2.1 үлгі мен ауызша нұсқауларға сәйкес 3-5 массаж әдістерін қолдана отырып, саусақтар мен қолдардың өзін-өзі массажын жасау
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.1 ұжымдық сөйлеу ойынында жетекші болу, ойын ережелеріне сәйкес келетін нақты интонацияланған командаларды

		ұсына білу, барлық ойыншылардың ережелерді орындауын бақылау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.1 есту арқылы ызың және шұғыл дауыссыз дыбыстарды ажырату, саңылаулар мен аффрикаттарды қалыптастыру әдісі туралы идеямен ажырату
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.1 сұрақтарға жауап беру, сұрақтар құру арқылы тыңдалған мәтіннің нақты және контекстік мазмұнын түсіну және көрсету
3. "Сөйлеу"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.1 рационалды дауыс беру негізінде барлық дыбыстарды анық айта отырып, дауысты, жұпталған дауыссыз дыбыстарды өзгерте отырып, буындар сериясын өзгерту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.1 жұрнақтарды қолдана отырып, сын есімдердің сөзжасамын меңгеру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	4.3.3.1 фразааралық байланыс құралы ретінде есімдіктерді қолдана отырып, экскурсия бойынша диалогты бастау және жүргізу
4. "Оқу и Жазба"	4.1. Оқу	4.4.1.1 түзетілген дыбыстарды қамтитын сөздермен саналы, дұрыс, біртіндеп және мәнерлі қысқа мәтіндерді оқу
2 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.2 Равена матрицаларында сюжеттік картиналардағы бөлік пен бүтінді байланыстыру
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.1 таныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.2 өзінің және басқа оқушылардың тапсырмаларды орындау сапасын дұрыс бағалау, ескертулер мен сындарды конструктивті қабылдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1 Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.2 жалпы және артикуляциялық қозғалыстарды орындау кезінде бұлшықет кернеуінің корреляциясын табу

	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.2 сөйлеудің әртүрлі формаларын түсіну: өтініштер, тапсырмалар, нұсқаулар
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.2 сөйлеу сапасына деген ұмтылыс пен жауапкершілікті көрсету арқылы берілген дыбыстарды буындарда, сөздерде және сөз тіркестерінде айту
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.2 мәнмәтінен сөздердің лексикалық мағынасын табу және орнату, тікелей және ауыспалы мағыналарды түсіндіру
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	4.3.4.2 фразааралық байланыс құралы ретінде синонимдік сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме-сипаттама және әңгіме-баяндама құрастыру
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	4.4.1.2 минутына 35-40 сөз қарқынымен дұрыс және мәнерлі қарапайым мәтіндерді оқып, графикалық жоспар бойынша қайталау
	4.2. Жазба	4.4.2.1 ұяң және қатаң, ызың және шұғыл, Р және Л-дыбыстық талдау негізінде жазбада жеке түзету бағдарламасының әріптерін ажырату
3 тоқсан		
1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.1. Тактильді, көру және есту гнозисі және праксисі	4.1.1.3 фрагменттің ырғақты негізін марш пен вальс ырғағымен айту (сарт еткізу, таптау)
	1.2. Моторика және кеңістіктік көріністер	4.1.2.2 децентрацияны меңгеру, бір ұсыныстан үш-төрт жалпы қозғалыс тізбегін қайталау
	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны мен ырғағы	4.1.3.2 бейтаныс мәтінге дұрыс тыныс алу арқылы қатты және ақырын, жоғары және төмен дауыс, баяу және жылдам сөйлеу тілін тану және модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.3 аутотренинг элементтерін білу, қарым - қатынас барысында жағдайға сәйкес эмоционалды шиеленісті жеңілдету үшін релаксация формулалары бойынша релаксацияны орындау 4.1.4.4 іс-әрекеттің(оқиғаның) және одан кейінгі сезімнің, көңіл-күйдің себеп-салдарлық

		байланысын анықтау және түсіндіру; болашақ эмоцияларды болжау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілінің дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.3 қарапайым және күрделі формаларға фонемалық талдау жүргізу, ұсынылған фонемалардан сөздерді синтездеу
	2.2. Дыбыстық сөйлеу тілін түсіну	4.2.2.3 нақты мазмұнды, контекстті және ішкі мәтінді анықтау және ажырату;
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық бйындық құрылымы	4.3.1.3 екі жабық және бір ашық буыннан тұратын үш буынды сөздерде, сондай-ақ бір ашық және екі жабық буыннан тұратын үш буынды сөздерде буыннан буынға және дауыссыздардың қатарынан бірінен екіншісіне бірқалыпты өту арқылы сөздің буындық құрылымын қайталау (дауыссыздардың қатарласуымен)
	3.2. Лексика-грамматикалық жүйе	4.3.2.3 бөлуші жалғаулықтармен (не..., не, немесе), себеп-салдар жалғаулықтарымен (себебі) синтаксистік құрылымдар құру; сұраулық шылаулар мен арнайы сұраулық сөздерді қолданып, сұраулы құрылымдар құрастыру.
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу тілі	4.3.4.3 әңгімелесушінің талқылау барысында (тақырыптар, мәселелер) айтқанын егжей-тегжейлі және қысқаша баяндау
4. "Оқылым и Жазылым"	4.1. Оқу	4.4.1.3 оқылған мәтін-пайымдау материалында тезистер жасау және қорытынды жасап, дәлелдер келтіру: фактілер (ғылыми, күнделікті), абыройға сілтеме жасау
	4.2. Жазба	4.4.2.3 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу
4 тоқсан		
		4.1.3.3 одағайлар арқылы леп белгілерді ым-ишарамен және мимикамен сүйемелдей отырып,

1. "Сөйлеудің психологиялық базасы және просодика"	1.3. Интонация, сөйлеу қарқыны және ырғағы	қуаныштың, таңданудың, қорқыныштың эмоционалды күйлерін білдіретін табиғи интонацияларды модельдеу
	1.4. Психогимнастика элементтері және байланыс	4.1.4.5 пиктографиялық тұрғыдан ең көп қолданылатын сөздерді "жазу", заттарды пиктограммалармен және атаулары бар карталармен байланыстыру, байланыс үшін тиісті карта мен пиктограмманы таңдау
2. "Сөйлеу тілін тыңдау және түсіну"	2.1. Сөйлеу тілі дыбыстарын қабылдау, тану және ажырату	4.2.1.4 логопед-мұғалімнің көмегімен бірқатар сөздерден рифмалық сөздерді таңдау
3. "Айтылым"	3.1. Сөздің дыбыстық буынды құрылымы	4.3.1.4 бір сөзді әр түрлі формадағы екпіннің қозғалғыштығын сақтау
	3.3. Жүйелі ауызша сөйлеу	4.3.4.4 фразааралық байланыс құралы ретінде синоним сөздерді қолдана отырып, схема бойынша пайымдау элементтері бар әңгіме құру
4. "Оқылым и Жазылым"	4.2. Жазба	4.4.2.3 мәтінде лексиканы, сөйлеу бұрылыстарын, үлгіден алынған синтаксистік конструкцияларды қолдана отырып, өз ойларыңызды ауызша және жазбаша түрде білдіру, негізгі фактілердің себеп-салдарлық тәуелділігін сақтай отырып, маңызды сәттерді жеткізу.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК